Rare Book Dept
No Q.401.15
The Public Library of the City of Boston.

SALOMON, Episcopus Constantiensis. Glossae ex illustrissimis collectae auctoribus. With fine large wood-cut initials, colored in red; initial strokes and underlines in red, smaller capitals in red. Double column, Roman letter, 287 leaves (the last, a blank, missing), 55 lines to the page. Folio, full brown levant morocco, blind tooled sides, back and inside borders, gilt edges by Bradstreet. Augsburg: Monastery of S. S. Ulrich and Afra, circa 1474.
A few wormholes, but a fine large copy of this rare book, some leaves uncut, measuring 376 x 279mm. Only about 10 books were issued from this press. The initials are of exceptional quality and interest. A beautiful clean copy of an important book.

Hain-Copinger *14134; Proctor 1636; B.M.Cat. II, p. 340.

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Boston Public Library

https://archive.org/details/glossaeexillustr00salo

1800

Augsburg
Convent SS Ulrich & Afra

Hain 14134.

NB. The [illegible]
initials

A
Ac · 1
Ar · 7
Ao · 12
Au · 17
B · 19
Be · 22
Bi · 23
Bo · 24
Bu · 29
C
Ce · 31
Ci · 33
Clo · 34
Cru · 43
D · 44
De · 46
Di · 51
Do · 56
E · 58
Ei · 60
Eo · 64
Eua · 68
F · 73
Fe · 76
Fi · 77
Fo · 79
Fu · 82
G · 84
Ge · 86
Gi · 89
Go · 90
Gu · 91
H · 92
He · 92
Hi · 93
Hoa · 94
Hur · 96
I · 96
Ibus · 97
Io · c · 6
Iu · c · 8
K · c · 9
L · c · 10
Le · c · 13
Li · c · 14
Lo · c · 18
Lu · c · 19
M · c · 22
Me · c · 28
Mi · c · 32
Mo · c · 34
Mu · c · 36

N · c · 38
Ne · c · 39
Ni · c · 40
No · c · 41
Nu · c · 42
O · c · 44
Oe · c · 46
Oi · c · 47
Oo · c · 50
P · c · 50
Phe · c · 54
Po · c · 63
Pu · c · 74
Q · c · 76
Que · c · 77
Qui · c · 78
R · c · 79
Re · c · 80
Ri · c · 84
Ro · c · 86
Ru · c · 87
S · c · 88
Se · c · 96
Si · cc · 1
So · cc · 4
Scho[illegible] · cc · 6
Stelle · cc · 7
Su · cc · 10
T · cc · 12
The · cc · 13
Ti · cc · 14
To · cc · 18
Tua · cc · 23
V · cc · 24
Ve · cc · 26
Vo · cc · 35
Vidua · cc · 36
X · cc · 36
Y · cc · 37
Z · cc · 38

A
Abbat · cc · 39
Arbaitin · cc · 40
Ae · cc · 41
Aiollam · cc · 43
Auarg · cc · 44
B · cc · 44
Be
Bi
Bo
Bu · cc · 48
C · cc · 49
Ce · cc · 50
Ci · cc · 52
Co · cc · 55
Cu · cc · 58
D
De
Di · cc · 59
Do
Du · cc · 60
E · cc · 60
F · cc · 61
G · cc · 64
H · cc · 64
I · cc · 66
K L · cc · 67
M · cc · 69
Me · cc · 70
N · cc · 72
O · cc · 74
P · cc · 76
Q · cc · 80
R · cc · 81
S · cc · 83
T · cc · 84
X · cc · 87

¶Epiſtola prelibaticia in ſequentis
operis commendationem breui/
bus abſoluta incipit foeliciter:·

LATINE
quidem loq̄
& proprie·
al's apte nō
ſolū oratori
bus:verum
etiā in cōmu
ni preceptū
eſt omnibus
Nam niſi et
hec diligenti
adnotatione obſeruata ſc ʒ fuerint:ineptias
etiā· & riſu dignas ſepenumero vt incidas
oportet: Cum enim a vocabulorum pro/
prietate receditur et res verbis· non verba
rebus accōmodantur·fit·vt neq̧ tibi quid
dixeris:neq̧ aliis quid velis datū ſit intel/
ligi: Q̧ ſi fere beſtie vocis etiaʒ ſue fungū
tur cōmercio:per illud nature affectū mu
tuo cognoſcentes: Nonne admiraculo du
cendum:homines quibus natura datū eſt
vt ratione vigeant:eam ignorare linguam
in qua a pueris ſtudii ſui tēpora triuerūt:
et beſtiis hac in parte ſe pati brutaliores ·
Ergo Salomon ille noſter ſecundus eccle
ſie Conſtañ epiſcopus his frena cupiēs im
ponere:quid aeger ab aegroto differat ele
gāter:latine:aperte:plane:diſtincte: & or
nate:ī hoc opē breuib9 diſſeruit:cui gloſſe
nō katholicon qd' eſt vniuerſalis vt Iohan
ni Ianuenſi eſt titulus:qui gloriatur cōti/
nere ſe omnia: cui pulchre a quodā obicit:
p̄ter vtilia: Hoc idem omnis ſentit italia ·
hoc canonū & legū quoq̧ ſcholares: ſolis
vero ignaris ſuum pannuciatum placet la
tinum:quibus vt etiam eorū aliquid exem
pli afferam ita ſuus dicendi mos eſt: & ſi
ſolueret mihi collum·ego nō poſſem id fa
cere:ecce tulliāna:ſed quid tulliana:verum
aſinina elocutio Rapꝑter ſi illuſtriū viroꝝ
ſcripta memoria repetas:facile intelliges
ſumma haec diligētia apud eos obſeruata:
& ab his tibi imitandi veſtigia relicta·:·

¶Salemonis eccleſie Conſtantienſis
epi gloſſe ex illuſtriſſimis collecte
auctoribus incipiunt foeliciter·:·

·1·

A in omnibus
gētibus ideo
prior eſt lite
rarū·pro eo
q̧ ipſa prior
naſcentibus
vocē aperiat
Abba ſirum
nomen ſigni
ficat autem
traductū in
latinum pater·Ab-alto celo vel mari id eſt
profundo·Aaʒ apprehende· Abacuc am
plexans hebreum eſt· Abauus pater pro
aui id eſt auus aui longe ab auo· Abacus
nomē gētile·Abana fluuius damaſci· Ab
ana lapides eius· Abactus·expulſus qd'
ſit ab actu remotus ł exclusus· Abactor
eſt fur iumentorum et pecorum·Abbua·
deſpiciens hebraeum eſt· Abarim mons·
in quo eſt mortuus moiſes·Dicitur auteʒ
et mons eſſe in aban in terra moab· contra
hiericho ſuper iordanē in ſupercilio faſga
oſtēditurq̧ de libiade meſbon antiquo ho
dieq̧ vocabulo iuxta montē fogor nomen
priſtinum retinentem· a quo cicca eum re
gio vſq̧ nunc apellatur faſga· Abarim q̄
vertitur in montem tranſeuntiū contra na
bo qui dicitur cōcluſio· Aba matertera ſo
ror auie·Abamita ſoror aui· Abartemū·
inhoneſtum· Abarcet·prohibet· Abaſus
infamia dom9 Abaxeus a climate·Abaia
pater meus iſte·vel patris mei habundan
tia·Abania p̄ris gratia· Aaron mons for
titudinis ſiue mons fortis· Aazia apprehē
dens deum vel fortitudo domini vel forti
tudo eius·Abaltere longe· ¶ Abdenago·
ſeruiens taceo: Abdecet non decet· Abde/
rites id eſt ſaturnus· Abdicant·abſternūt
propulſant·reſpuunt· Abdicat·repellit ·
expellit·alienat. Abdicat·derogat·detra/
hit· abhominat·repudiat. Abdicat filium
repellit de ſuo iure vel ex hereditate.Ab/
dicare·repellere·refutare. Abdit·occultat
abſcondit·celat·tegit. Abdita·ſecreta·occul
ta.Abdihel ſeruiens deo. Abdixi·deſtiti·
abnui.Abduxi· diſtraxi.Abducitur· per/
ducitur·& deducitur ita differunt.abduci
tur enim quis ad rem inhoneſtam· p̄ducitꝰ

ad ſtudium·deducitur ad honorē·Abducit ſubtrahit aufert aſportat·Abdo abſcondo·Abdon ſeruus eius meroris·Abdon ī tribu aſer ciuitas ſeparata leuitis Abdo ſeruus eius interpretatur·Abdomen grece pinguedo carnium·¶Abegit commouit·ſparſit:Abero abſcedo pergo:Abeunt diſcedūt·Abeſthon archadie lapis ferrei coloris qui cum ignem nullum habeat proprium·accepto tamē alieno ſic ardet vt nō poſſit extingui:Abelſeciam locus ī deſerto moabitarum ad meridiem·Abelumarū vbi dimicauit iepte in terra filiorū ammon Nam & vſq; in preſentem diem in ſeptio lapide filadelfie villa abela vinetis eſt conſita·Abelmaula vrbs vnius de principibus ſalemonis vnde fuit et heliſeus ꝓpheta·Eſt autem nunc vicus in aulone in decimo a ſciptopoli miliario contra auſtralem plagam nomine bethaula·Sed et apelimea villa nuncupatur inter neapolim & ſcitopolim·Abel luctus ſiue vanitas vl' vapor aut mirabilis:Abelmeola luctus parturiētis·Abila ciuitas eſt vini fertilis in duodecimo a gadaris miliario contra orientalem plagam:Necnon et tercia in phenice abila inter damaſcum et peneadem de regnorū libris·Abeſalon pater pacis·Aberuncat·abſtirpat·Aberrat deuiat Abeſſe abſtitiſſe abſens eſſe:Ab euro fluctu ab orientali parte·Aber cōmiſit vel certamen iniit aut particeps·Abelſetim luctus litorum vl' riparum:Abenezer interpretatur lapis adiutorii ſiue lapis adiutor·Eſt autē locus vnde tulerunt philiſtim arcam teſtamenti inter eliam & aſcalonem iuxta villam bethſamis:Abeſton archadie lapis ferrei coloris qui cum ignē nullum habeat propriū accepto tamen ſic ardet alieno vt non poſſit extingui·¶Abfuturum non venturum·Ab extis id eſt inteſtinis hoſtiarum:¶Abgrego ſegrego diſgrego:Abexorauit ſeparauit ¶Abhorret diſcrepat diſſonat diſplicet·Abhorrens diſſimile abſurdum diſcors alienum diſtans·Abhominatus contemptus deſpectus:Abhidos vrbs elleſponti in parte aſie Abhominabitur alienabitur·Abhomīatus anathematizatus·Abicit expellit Abiecit afflixit proſtrauit oppreſſit exſpoliauit mundauit·Abies than Abiecnus thenniner·Abiectio deſperatio Abidos & ſeſtos ciuitates belleſpōti que anguſto & periculoſo mari ſegregantur·Abiectare increpare contumeliis afficere·exprobare vituperare·Abiecto vultu triſti facie pallido ītuitu·Abiect9 exportat9 Abiectus·humilis·appoſitus·incultus·ſtolidus:Abigeius latro·vel fur iumentorum & pecorū·ab abigendo ſc; noīatus·Abiugat ſecernit·ſecat·ſegregat·diſcernit Abiurare ē rem creditaʒ periurio negare Abiurat reꝓbat·furatur·negat·periurat·vel inficiatur·Abimelech pater meus rex Abiu pater meus ē·ſiue pr̄ ipſe:Abiaſaf·pr̄is mei collectio:Abiud pr̄is robur·ſiue pater eorum·Abidan pater meus iudex·Abinaam pr̄is meī decor:Agigan pater fortis·Abia pr̄ dominus·vel pater fuit·Abibel pater meus deus·Abiathar pater ſuperfluus·Abigail pater exultationis·ſiue pater roris·Abigail patris exultatio·Abital pater meus ros·Abiezri dei mei auxiliū Abialon pr̄ meus ſuperintelligēs Abiſai pr̄ meus ſuperfluus·vel pr̄is mei rugitus·Abiram excelſus interpretatur·Abiram patri excelſo·Abiſa volūtas mea Abicam frater meus ſurgēs·Abilenes lugentes Azarias qui & ozias dicitur Abia pr̄ dominus·Abiiſſa pr̄is mei incenſum l' ſacrificiū Abige amoue·abiuga Abiectior vilior·cōtemptibilior Abiegnus tenniner Abigūt mināt·expellunt·fugiūt Abieus abactor qui ſeducit ſeruū alienū vel pecus Ab ictu ab impetu:Ab imo funditus vl' deorſum·Ab ineūte etate·ab infantia Abigiata inuoluta·Abiugo nego·Abiudico·nego ¶Ablactatus a lacte ablatus Ablegatus condempnatus·Ableg··rrit deguſtat·Ablegurrigine voracitate:Ablegat·abrogat·euaneſcit·Abluta diligenter lota Ablita ſopita Ablegurriri ſuauiter conſumi·Abluit mundat lauat·¶Abnegare & negare ita diſtinguitur·Negamus ſiquid obicitur:Abnegamus ſiquid petiī Abnegat inficiatur cōtradicit·Abnegat inſidiaī·pluſq̄m negat·Abnepos filius nepotis·vl' filius proneptis id eſt nepos nepotis Abnepos quia ſe iungit a nepote·Eſt autem inter illum & nepotem pronepos·Abner pater meus lucerna vel pater lucerne·Abnuit recuſat negat·¶Abolet non olet·vel appetit·Abolet delet·Aboleo obliuiſcor·Abolenda·delenda:Aboleſcit e memoria excidit·Abolita eſt reſtincta eſt:Abolitio obliuio deletio geſtorū Ab ordine a compoſitione a principio·Abortiuus dicitur eo ꝙ non oritur ſed aboriatur & excidat·vulgariter ſc; id eſt vrwerff·Aborigines origis obliti Aborrea manatio Abortire eſt ante tēpus effundere:Aboriri incipere

Abortus ſubito natus. ¶ Abpatruus fr̄ aui ¶ Abrado penitus aufero Abra ācilla Abram pr̄ excelſus. Abraham pr̄ videns populū vel pr̄ multarū gētium. Abramū locus vbi abrahā & iſaac ſepulti ſunt Ab re contra rōnem Abrenūtio cōtradico Ab repticius furioſus. inſanus Abreptas im petu raptas. Abreptabat ire incipiebat. Abrogās detrahēs. denegās. maliloquus Abrogans & arrogans ita differūt Nā abrogās humilis. arrogās vero ſuperbus Abrogat infirmat. ablegat. abnegat. vin dicat aufert Abrotanū abriza Abrupi in tercepi. abſcidi. deſii. Abrupit naufragiis abſciſe quaſſare vel aperte. Abruptū pre cipicium. ¶ Abſa legerbuob. Abſalon pa tris pax Abſciſſura interualla Abſcedere diſcedere. recedere. decedere differūt. quia abſcedere per abſentiā dicimus. diſcedere p diuortiū. recedere per ſingularitatē. dece dere per mortē. Abſconſum abditū vel ob ſcurū. Abſconſum & abſcoditū ita drn̄t: abſconſum ē aliqua arte celatū Abſcōditū vō naturaliter abditū: Abſcultatib9 auditib9 Abſcultat aduertit intendit: Abſedas. edi ficii luteres Abſinthiū. wermut Abſictos gemma nigra et pōderoſa diſtincta venis rubentibus. Nec calefacta ex igne. vii. die bus calorem tenet Abſida latus edificiorū grece latine interpretatur lucida eo ꝙ luīe accepto per arcum reſplendeat. Abſiliunt deſcendunt ſtatius Abſiliunt nubes et ful gure claro aſtra patent. Abſonus vel ab ſurdus. touber: Abſonus homo ſine ſono Abſonus diſſonus diſſimile inconueniēs inutilis: Abſorbuit. ebibit. cōmedit: Ab ſquillus: turpis Abſtemios. ſobrius. Ab ſtemius. parcus obſeruans. Dicitur autē a temeto id eſt a vino quaſi abſtinens a vi no. Abſtinētia dicitur ciborum humētium Abſtruſum clandeſtinum. Abſtulit tulit. & ſuſtulit: ita differunt. abſtulit qui ab alio tulit. tulit qui attulit. ſuſtulit qui ſur ſum tulit. Abſurdū ſtultum. ¶ Abtrunco beſtimlen Aptum et vtile ita diſtinguitur aptum ad tēpus. vtile ad perpetuū. ¶ Ab uulſa erecta capta. Abundans. locuples. diues. copioſus. opulentus: Abunde affa tim. prolixe. plene. vbere. Abuſiue contem ptibiliter faſtidioſe deſpecte & nō proprie Abutor contempno male vtor recuſo miſ nieſſen. Abutor duas res ſignificat modo contēnere et non vti modo valde et ſatis re aliqua vti: Abuſio p̄ſumptio. Abuſitat9 minus inſtructus. ¶ Abiſſus nimia ꝓfū ditas. ¶ Achab interp̄tatur frater patris. Achacia greci vocant fucum qui exprimit a pomo arboris ſilicon quam corrupte vul go ſiliquam appellant. Achademici a villa platonis dicti. Achademia villa athenarū vbi idem plato docebat. Hi omnia incerta eſſe definiunt. econtra phiſici aliquid ſcire definiūt achademici nihil Achaia ab acheo rege vrbs & prouincia appellata. hec boe cie inſula eſt. Nam a ſeptentrionali parte qua macedonie iungitur. vndiꝙ ſepta eſt mari. ab oriente enim habet mirteū mare. ab euro creticum. a meridie ioniū. ab affri co & occaſu caſpias inſulas. a ſola ſepten trionali parte macedonie vel affrice terre cōiungitur. Huius caput vrbs corinthus ē grecie decus Achaica greca vel caſtra gre corum Achantis grece dicitur qui latine carduelis vocatur Eſt autem auis q̄ ſpinis & cardibus paſcitur. vnde & nominatur. Achantus herba egiptia ſemper frondēs ſpinis plena. flexibili virgulto. In cuius imitatione arte veſtis ornatur q̄ achamina dicitur. Acatalecton dicitur qui legittimo fine concluditur: A cardine funditus. Ac caron vrbs paleſtine eſt: Aliqui exiſtimāt accaron eſſe turrim ſtratonis et poſtea hāc appellatam fuiſſe ceſaream: Achatton ve lū maximū & in media naui conſtitutum. Achates armiger enee. Achates lapis eſt galbani coloris in achaie fluuio ſicilie plu rimum naſcens & veneri conſecratus. Ac caron in tribu dan. ſiue ut ego arbitror in tribu iude. ad leuam chananeorum. urbs una de quinꝙ olim ſatrapis paleſtine. de creta quidem tribui iude. nec tamen tenta ab ea quia habitatores priſtinos nequiuit expellere. Sed uſꝙ hodie grandis uicus ci uium iudeorū. accaron dicitur inter azotū & iamniam ad orientem reſpiciens. Acca ron eruditiꝯ triſticie. uel ſterilitas: ſiue gre gis paſcua in paſcuis Accaron ī tribu aſer Accaram ciuitas philiſtinorum. Achan ne ceſſitas uel labor eorum. Achas apprehē dens uel tenens. Achazias ap prehendens dominum. Acharam turbans eos. Achal omnia Achaia loror laborans Achaſaluth ciuitas tribus iſachar. appellatur et quidā uicus theſalus iuxta montem thabor ī cam peſtribus in octauo miliario dioceſarie ad orientem reſpiciens ſicut ſupra diximus: Achantor genus holeris. Acharon fluui us inferni. Achatus nauicella. nauicula vl̄ arca. Accaptat cupit. Achalantis cardue lis. Achademicum platonicum Et dicitur.

a villa platonis. Achademia athenarū vbi idem plato docebat: Achani arbor in egipto ſemper frōdens. Achrabin ſcorpiões Accarca vicus in deſerto poſitus in poſſeſſione tribus iude pro quo ſimmachus interpretatur pauimētū: Achailim pro quo aquila tranſtulit ceruorum. theodocion lapides ceruorum: Acta amena pars litoris vł ripa nemoroſa Acrai edes Achrataſors vas vinarium ¶ Aceſali genus hereticorū id eſt ſine capite. quia nullus eorum inuenitur auctor. Hi ſignum religionis habēt non autem officium: Accedia tedium anīe id eſt pigricia: Accelerat. artat. anguſtat. Accelerat properat. feſtinat: Accedens eſt qui aliquando accedit. aliquando recedit. Acce teſtudine. ſcutis in ſeriem coniunctis Accendit. delimat. irritat: Accentus. vox acuta. Et dicitur quaſi adcantus. eo ꝙ in vnaquaqꝫ dictione aliquis ſonus habetur Accepi comperi didici: Accepto fero polliceor Acceptacō vōcacō Acceptator auctor conſcriptor: Accerſic euocauit. Accerſum. acceptū acceptabile: Acer aceris id ē palea Acer velox Aceruus per v ſcriptū moleꝫ Acerbus per. b. ſignificat immaturum. Accuſatiuus caſus dicitur. quia per eum aliquem accuſamus. vt accuſo hunc magiſtrum: Actus minimus eſt menſura agrorum latitudine pedum quatuor. longitudine cētum viginti: Actus quadratus vndiqꝫ finitur pedibus centum viginti ita. Hunc betici arpennem dicunt. ab arando ſcilicet: Actus duplicatus iugerum facit. & ab eo quod eſt iunctum iugeri nomen accepit. Iugerum autē conſtat longitudine pedum ducentorum quadraginta. latitudine centum viginti ita: Actum prouincie betice ruſtici agrum vocāt. Maiores enim orbeꝫ in partes. partes in prouincias prouincias in regiones. regiones in loca. loca in terretoria. territoria in agros. agros in centurias. centurias in iugera. iugera in climata. Deinde climata in actus. perticas. paſſus. gradus. cubitos. pedes. palmos. vncias. & digitos diuiſerunt. tanta enim eorum et tam magne freqn̄tie fuit ſolertia vt omniū vtilitati ſemper libere ꝓuiderēt. Acerbe ciuitas ē cāpanie quā clanius ꝑterfluit. Acer ſpecies ligni acuta. Acerba mors q̄ infantes occidit Acer fortis durꝰ. vn̄ acrimonia mētis ſublimitas vel acumen vel vigor aī dicit̄. Aceruus cōgeries agger tumultus. cuiuſqꝫ rei cumulus Acheron fluuius aut valua inferni: Acer far qđ in ſacrificiis datur vel vas thuris. menſa vel thuribl̄m. vel arcuia farine. Aceſus bulter Acer curuatus Acer turbo. mala tēpeſtas Acceſtis. acceſſiſtis. Acceſſus bekenpſs. Acceſſio vocatio lucrum. Aceſcāt erſurent Acceronte refluēte. Aceruatim tumulatim Acerum gundreb: Acceſſio emolimentū. vectigal. Acceſſus. introitus. aditus. ingreſſus: Acetum quia acutū vel aquatū. Vinum enim aqua mixtum cito in hunc ſaporē redigitur. vn̄ acidum quaſi aquidū Acetabulum dicitur quaſi acetaferū. quia ferat acetum Acherō ſine gaudio Acheos et achiuos id eſt grecos Aceſtes rex ſicilie Achemenia chaldaica. Acetabulum quarta pars emine eſt. xii. dragmas appēdens. ¶ Acheldemag ager ſanguis ad auſtraleꝫ partem ſion Achai qui et argiui ab acheo iouis filio dicti: Achilles pelei & thetidis filius. fortiſſimus graecorum. Achim interpretatur paratus. Achimaas interpretatur frater ſine conſilio. Achiui greci qui & achei Achor hebreice dicit̄ emerhachor. quod interpretatur vallis tumultus ſiue turbarum. eo ꝙ ibi tumultuatus & turbatus ſit iſrahel. in quo lapidauerunt quondam achor propter furtum anathematis. Eſt autem ad ſeptentrionem hiericho. & vſqꝫ hodie a regionis illius accolis ſic vocatur. Meminit huius & oſeas propheta Acho que nūc ptolomais appellatur. ſortis aſer de qua habitatores priſtinos nequiuit expellere. Achobor muſes. Achor turbatio vel tumultus Acho aut hamus. aut humilitas eius: Achoros ſelpꝫanta. ¶ Acidalus fons. Acialon interpretatur videns deum vel deo. Acidalie veneris ab acidalo fonte: Acidiatur ſtomachatur. indignatur. Accidia tediū anī ſiue anxietas cordis vngemut Accidit contigit facto obtigit forte euenit caſu: Acidis ſorbis amaris ſorbitionibus Acieris ſecuris erea Acies dicta ꝙ ferro armata ſit et acumine gladiorum. Acies exercitus ſiue acumē oculorum vel gladii: Acient penitent: Accite velociter Acimus trub: Accingi aggredi ꝑparari. Accingunt diſponunt. apparant: muniunt. armant: Acinus. vochomilich: Accipere & ſumere ita diſtinguitur: accipimus ab alio: ſumimus ipſi. Cum enim damus dicendū eſt accipe. Cum permittimus ipſi tollere dicendum eſt ſume Itē ſumimus per nos: accipimus a volentibus. tollimus a nolentibus: Itē auferimus iure quicquid dedimus: aſſumimus iuſſu. eri

pimus vi Accipienſer genus piſcis ē raro inuentus id eſt nobilis. Accipitres equos celeres Accipitres dicunrur aues q̄ carnes diripiunt Accipiter auis armata vngulis a capiendo dicta Accio aduoco Accitio ad uocatio· Acinari tricari·in paruo morari· Aciris amaris Acirologia im̄ppria dictio ſicut ſperare ponitur pro timere· Acinacis apud medos gladius dicit̄ vel pugio par/ ticus. Ainax gladius· Actitat ſepe agit· Ac iuſſi ac precepi· Accisam circumciſam· ex om̄i parte reciſam vel p̄ciſam· conſum/ ptā· ¶ Aclibatum obliquum ·reſupinus· accliuis: Aclides tela·gladii: Accliuis ana/ baldet Aclones dicuntur qui ligna militi/ bus portant Aclus tuſcorū lingua iuni9 menſis dicitur Acni proni Accole finitimi nouicii qui aduenticii dicūtur Accola dicit̄ eo q̄ adueniens terram colat Acoliti grece ceroferarii dicūtur·a deportādis cereis qn̄ legendum eſt euangelium· aut ſacrificiū offerendum· Accōmodacius vtilius·Ac/ cōmodo preſto entlechno. Acone portus eſt bithinie qui ꝓuentu malorū vſq̄ adeo celebris ē vt noxias herbas acconita dicant Acconitum venenū vel genus herbe vene noſe Aconis creticus id eſt cote cretica·Ac primū in primis ¶ Acredo ſuri vel acritas fortitudo animi·duricia Acreamita carmi/ na Acre mentis· valide mentis· Acredula luſcinia· nachtigall· auis modica de qua ci/ cero in prognoſticis Et matutinos exercet acredula cantus ipa eſt & luſcina ·Acrizi/ mus panis duriter fermentatus ex acro et zimo: Acrior· fortior vel moleſtior· Acri equo veloci caballo. Acrimonia hantiga· Acrocherauni montes propter altitudinē & fulminum ictus ſic vocati· fulmē enim cheraunos grece dicitur·Sunt autez inter armeniam & hiberiam incipiētes a portis caſpiis vſq̄ ad fontē fluuii tigridis ·Acro cheria ligatura articulorum Acromita ſce nicorum carmina· Acroma proprie lirarū auditio Acrore acredine Acrotari tinnen· Accotamis lapidibus dedolatis· Acroma· ludum. Acſi tanq̄m·quaſi· veluti ·quem/ admodum ·ac ſic in hunc modum ¶ Acſio nia grece dignitas dicitur· ¶ Acta amena pars litoris vel ripa nēoroſa·Acta coacta cōpulſa ·anxia· Actenus ea cauſa ea rōne Actea litorea Acteon ſplendens Actitari getan werden Acti fatis ·compulſi a fatis Actiue ſtrenue· factiue· Actor patronus defenſor· & ꝓcurator·villicus· inſtructor hortator·Actus agri ſpacium·cxx·pedū

Actutū celerius·cito·ſine mora ſubmotū confeſtim·protinus·ſub momento Actua rius ācta que facit. Actualia noīa ab actu deſcēdunt·vt dux·rex·curſor nutrix ora/ tor· Actus dicitur via publica duo carpē ta recipiens·id eſt duo plauſtra· vnū eun tem· alterum redeuntem. Actualis dicitur ſcientia que res propoſitas operationib9 ſuis explicat·cuius partes ſunt tres mora lis·diſpenſatiua & ciuilis·Actuarius ſcri/ ptor publicus. Actubernalis proximus vicinus. ¶ Accubuit recubuit decubuit diſ ferunt ita· Accubuit in triclinio conuiua · recubuit in cubiculo dominus· decubuit languidus Accubare enim ē toto corpore cubito accumbere Acuit accendit. Accūbo iuxta ſedeo Aculeus ab acu diminutiuum id eſt ango Aculeati acuti Aculeus angel ſtimulus cōpunctio·vulnus plaga exul/ ceratio Aculei introitus Aculentus acut9 Acumen id eſt ingenium· vel ſiquid acu/ tum eſt Acunei victime· Acupedum velo citate pedum·agmīe Acu picta veſtis·acu textilis ſcz· vel acu ornata eadem & frigia· Huius enim artis perıti frigii dicuntur· quia in frigia inuenta eſt· Añ & artifices qui faciunt frigiones dicūtur: Accuratim attētius·accurate: Accuratus preparatus Accuſare & incuſare ita diſtinguitur ·accu ſamus pares·incuſamus priores· Item in/ cuſamus verbis: Accuſamus crimine aut facto Accuſo laiden Acus ſunt quibus fe mine ornandorum crinium compaginem retinēt·ne ſparſi diſſipentur capilli Acuta pura vl' tinnula Acute circumſpecte caute Acuto murice aſpero lapide· ¶ Adactus cōpulſus·expulſus ·eiectus· vel coactus· Adam homo· ſiue terrenus ſiue terra ru/ bra·vel indigena interpretatur Adagoria amada·Adara in tribu iuda iuxta deſertū Eſt quoq̄ et alia villa in finibus decapole os circa thamniticam regionē qua thamna villa eſt ſita: Adaſa in tribu iuda vicus iux ta guſnas· Sed ſecundum librum ieſu ceci dit in ſortem effraim Adar ciuitas tribus effraim. Adar ciuitas beniamin Ada teſti/ monium. Adame terra vel terrena hum9 Adamiani heretici qui ade imitantur nu/ ditatē. Ande & nudi orant nudi ſacramīta celebrant & nudi inter ſe mares feminéq̄ conueniunt. Adama deſiderabilis. Adad precipuus: vel patruelis ſiue teſtis Adar ſublimis uel pallium. Adaglam congrega tio eorum: Ad ada uſq̄ ad teſtimonium : Adame ſanguis plurali numero: Ada ro/

buſtus ſiue ſufficiēs·Adamās valde amās
Adamas lapis durus· paruus· qui ferro
diuidi non poteſt nec igne vnq̄m incaleſcit
nec niſi ſanguīe hircino rumpitur· de quo
phiſici dicunt. Eſt lapis qui vocat̄ adamās
iſte in monte quodam in oriēte inuenitur
ita tamen vt noctibus queratur non per
diem· quia ī nocte lucet vbi fuerit· per diē
autem non lucet· quia ſol lumen eius ob/
tundit: Adaperit pandit·patefacit·manife
ſtat·exponit. Adar interp̄tatur hoſpitacō
Adar in libro heſter februarius menſis.
qui apud nos duodecim9. Adaſiam ouis
maior natu. Adaccula domeſticus familia
ris. Adclamat proclamat Addax cuſa Ac
ciri aduocari Adclides genus gladii rotū/
di. Adcoelech hebreice grece eccleſiaſtes la
tine vero concionator. Adcōmodare & cō
modare differt Cōmodare enim ē aliquid
preſtare. Adcōmodare vero eſt aptare·ut
Latericꝫ archiuum accōmodat enſem. Ad
commodat·addit·ſuſpendit·apte collocat·
Addax cuſa Addei addidi Addicit abdicat
amouet. Addictus· ſubiectus· admiſſus·
Addicti iudicati necati Addicat vndertun
Abdicare alienare: Addioniſia ad ſeruitia:
Addicti· proſtrati capti. Adeas· accedas·
intres ¶ Adema in eſaia pro qua aquila et
Simmachus humum· theodocion terram
interpretatus ē Ademit eripuit diminuit·
Ademptus nactus inuentus: Adeps pin
guedo Adeptio gunſt: Adeo valde intm̄·
inſuper: Ader locum eſſe hebrei volunt·
vbi a Salomone templum edificatum eſt·
Adero auxiliabor occurrā: Adeſcit aderit
Adeſcitus aduocatus Ad exiciorū conſpi
rationum factionum . Ad exodum id eſt
terminum vl̄ ad finem Ad explorandum
ad inquirēdum. Ad extremum ad vltimū
ad finem·ad nouiſſimum ad poſtremum:
ad ſummū ¶ Affabar alloquebar·Affari
alloqui Affatim habūde ſtatim Affectat
vult deſiderat Affectio dilectio·voluntas
Affectus· honor: Adfectus· maceratus·
ceſus Adfectorem petitorem: Adfector·
interfector Adfectus deſideriū voluntatē
amorem· Adficimur iniuriis grauamur·
Aduerbium dictū eſt eo ꝙ verbis accedit·
vtputa bene legi· bene aduerbium eſt legi
verbum·Inde ergo dictum aduerbium·ꝙ
ſemper verbo iunctum adimpleatur·ver/
bum enim ſolum ſenſum implet· vt ſcribo
Aduerbiū autē ſine verbo nō habet plenā
ſignificatiōem vt hodie·adiicis illi verbum
hodie ſcribo & iūcto verbò impleſti ſenſuꝫ

Adficimur & afficimur ita differt·adfici/
mur iniuria· afficimur honore: Adficior·
tedio conſumor·affligor·laceror vel ledor
Affigit· adfligit· Adfinis cognatus·pro/
ximus: Adfinitas ſodalitas· Adfiliatio ad
optio bōe nature imitatio·Afflarat aſpira
rat aſperſerat: Aflatus veneno impletus·
Adflauit attingit Adflictus malis oppreſ
ſus luctu & ſqualore vexatus: Affligit·
necat occidit: Adflorat aſperſerat·Adflu/
entia habundantia: Adfluxiſſe conueniſſe
Affore adeſſe: Adforet adueniat: Ad fo/
rum & in forum ire hoc differt· adforum
ſignificatur aliquis locus ad quem imus
in forum id eſt ipſum forum: Affuit pre
ſens fuit: Adfulauit leuiter tetigit· Adgli
uatum obliquū curuum: Adgredi ordiri
informare: Adglomerant aggregāt iūgūt
¶ Adhibiti admiſſi aſſumpti adiuncti iu/
xta poſiti affines proximi cōfines: ¶ Ad/
ibſos herba vocata que ſitientibus ſitim ſe
dat· hec a grecis glicirisa vocatur: Adiacu
lati immiſſi: Adicit ferrum ſeipſum interfi
cit: Adingit frangit fatigat comprimit cō
pellit ſubigit: Adilis domeſticus· Adimē·
eripere auferre ita diſtinguit̄·adimus ius·
auferimus rem quam dedimus·eripimus
cū ab alio rapimus: Adimitatio ademptio
Ad internicionē ·ad interitum· Adinuētio
nes cōpoſitiōes: Adipibus aruinulis Adi
piſcitur ·nanciſcitur·capit·poſſidet· tenet·
potitur fruitur impetrat acquirit ſortitur
Adipiſcor iruaren· Adipatum tuccetoſuꝫ
vel craſſum· Adirectare attingere· Adiſit
prepoſuit· Adita viſcera interiora· templi
penetralia· Aditum et oſtiū differt· Sunt
adita quibus admittimur· oſtia vero q̄bus
excludimur· Aditus ab adeundo dictus·
ꝑ quē ingredimur & admittimur· Aditus
ꝫufart ad interiora edis introitus·inceſſus
limen ianua· Adiudicarit damnarit· Ad/
iumento eſt delectat cordi eſt· Adiuuamen
prouentū volluſt· Adiuro ſatis iuro Ad
iutoꝛ opitulator Adiutoria fomenta Ad
dixi deuoui·ſubegi proſtraui: Adithaim
in ſorte tribus iude·dicitur autem quedā
villula adiacēs gaze· & alia adithaim circa
dioſpolim· quaſi ad orientem reſpiciens·
¶ Adlantide idē pro ſtudio mercurii Ad/
laui· nauigium duci· Adleta degen· Ad/
labitur ambulat· Adlectus palam electus
Adlegat· aſtruit· Adlegurrit· deguſtat·
Adlicit incipit· prouocat· Ad libitum· ad
voluntatem Adliſum affectum Adloqui
& obloqui & eloqui differt·adloqui hor

tantis & iuuantis eloqui oratoris· obloq̄ obtrectantis· Adloquitur populo quirat Adloſitum adhiſum· Adlobrius gallus ci uis de gallis· Adluit perfundit concurrit Adluſum ·adluctum· Adluuies locus ce noſus· humidus· morbidus· paludoſus· Adluuium conſumptio riparū ex aquis· Adluuione inundacōe ſordis· Adluricum res ad vſum apta: ¶ Admaniculādum ad dolum & ad ſtrophas excogitandas· Ad manes deos infernales· Ad emācipādum· ad liberandum: Admentum ligamentum vel corrigia lancee: Admeſtia· obliuio· Ad metos paſtor ouium fuit· Adminiculum adiutorium: Admirabilis mirific9· Admi ramur & miramur ita diſtinguitur· admi ramur virtutes· & miramur opera· Ad miſit peccauit vel permiſit fecit· Admira tio non de cognitis ſed de incognitis rebus naſcitur· Adminiſtratio anefang· Admo dum valde· Admouetur· attribuitur· Ad monere & monere ita diſtinguitur· admo monet q̄ quod exciderat memorie reducit monet qui precipit Admonitrum olim di cebatur harena alba molliſſima que pila molaq3 terebatur· dehinc miſcebatur trib9 partibus· nitri pondere vel menſura reli qua q̄ maſſa vocabatur admonitrum atq3 hec recocta fiebat vitrū purū & candidū· ¶ Adnauimus adnauigauimus· adnataui mus· venimus: Adnectare arridere inui tare: Adnepos abnepotis filius: Adnix9 innodatus· incumbens conatus laborans antiquū eſt· vt cōnixus quibus hodie nō vtimur: Dicimus autem adniſus & cōniſ9 Illi autem parſi dicebant· nos dicimus pe perci Item nos dicimus ſuſcepi· illi dicebāt ſuccepi: Adnigrati proſtrati capti: Adniti intendere inſtare: Adniſus conabundus· conatus: Adniue coniunge adſciſci: Adno tabunt deſcribunt: Ad non videre quod vi dere nequit: Adnue· faue aſpira ꝑmitte. Adnunnciatur renunciatur nunciat & de nunciatur hoc differt· adnunciatur de fu turo· renunciatur de excuſando & repudi ando nunciatur de longinquo· denuncia tur in preſenti· ¶ Adonai Kipioc vel dn̄s Adonai nomen dn̄i apud hebreos· quod generaliter interp̄tatur dn̄s ꝙ dominetur om̄i creature Adon candens interp̄tatur· Adonin ſolem: Adoleuit creuit ex verbo adoleo id eſt creſco· inde adulti dicuntur iu uenes ī flore etatis poſiti· Adoleſcēs quā do ſcribitur per o participium eſt cū vero per v· nomen: Adoleſcit creſcit: Adon tan dens interpretatur: Adolet valde olet vel incendit. Adolitus incenſus Adoperit dē ſat vel deprimit. Adoptiuus qui adopta tur in loco filii receptus Adoptat adfiliat eligit. Ad optatio ad filiatio. Adoratā ce drum bn̄ olentem. Adora roga· ſupplica. venerare. Ad horam ad tempus· ad finem ad ſtatutum. Ador genus farris indeclina bile· dictum eo ꝙ adorantes diis in ſacri ficiis offerebant. Adorea genus frumenti id eſt far. Adorea panis de adore id ē laus bellica. Adortor ſuadeo. Adoriuntur īua dunt Adorti adgreſſi vel locuti Adoririer pro adoriri· incipere vel adgredere. Ado ros dicitur qui ad omnium ſe ora oſtēdit· Adoream laudem vel gloriam vel bonam famam dicebant· quia glorioſum eſſe puta bant qui copia farris habundaret. ¶ Ap poſitus capax accōmodatus. Adpenſi ſu ſpenſi. Adpendit penſat metitur· Adpen dix ſocia comes adherens vel ꝙ alio adiun gitur quaſi ex alio pendens· Adplanat· hoſtit vel equat. Adproperat appropin quat accelerat maturat feſtinat· Adpug nat redit ad certamen reuertitur. Ad qui ſitio lucrū ¶. Adramalech idolum aſſirioꝝ quod etiam. Samarite coluerunt. Adra mus & albatus· ille a veſte nigra iſte de al ba. Adraſtia interpretatur petroſa vel du ra· nam adra grece petra dicitur. Hinc & adriaticum mare ꝙ ſit ſaxoſum. Adraſtia autem ſignificat ſortem que dura eſt et in exorabilis. Siue adraſtia dicta a greco qd̄ eſt adranes id eſt infirmitas vel impoten tia. Adrecti erecti. Adredit aduenit. Adre pit apprehendit. Adriaticum mare dictū· quia adria quedā ciuitas illirico mari pro xima fuit· que ſibi nomen dedit. Adridet· iocunditate pollet. Adrogat aſſumit· vin dicat· extollit. Adrogans elatus· & ille fa ſtidioſus ſit eo ꝙ multum rogetur· Arro gantia· petulantia· iactantia· inſolentia· ſu perbia. Adrumauit rumorem attulit· Ad runcat auertit· alienat ¶ Aſciuit ſibi adiū xit ſibi· euocauit· ſociauit. Aſcitum· adiun ctum. Adſciſcor perquiro. Aſciſce adhibe aduoca· adſocia. Adſcribi· aſſignari· Aſſe cla aſſecutor· comes agaſo· pediſſequa le no. Aſſentatur blanditur· palpat ancilla tur· famulatur. Aſſentationes conſenſio nes· Inde aſſentie ip̄e res dicuntur. Aſſen tator· adulator· Aſſentio· obedio· faueo· Aſſectatores imitatores. Aſſerta affirma tiones. Aſſertio diſputatio. Aſſertor p̄di cator· defenſor vel confirmator· Aſſeuerat

contendit·preſtat·Adſidos capite cenſus qui nichil propter prolem dare poterant· Vnde & prolearii dicti ſunt et aſſidui mili tes ab aſſiduitate officii·Adſies pro adſis. Adſignare imitari· Adſimular· fingere : Adſiſtere protegere Adſolentes adſilie̅tes Adſoletum alliſum· Adſolet ſolite conſue uit: Adſpernatus deſpectus: Adſpectat qui in dextram leuamq̧ ſe conuertit:Ad/ ſtraminat contaminat·Adſtrepit om̅ibus murmurat Adſtipulator promiſſor·Ad/ ſtipulatur conſequitur·atteſtatur Adſti/ pulatio ſponſio Adſtruere edificare vnde ſtructores dicuntur ferculorum compoſi/ tores Adſuefacit aſſueuit Aſſuere co̅ſuere ſuere ita differu̅t· Aſſuere coriu̅· conſuere veſtem ſuere codice̅:Adſueſcimus conſue ſcimus & inſueſcimus ita diſtinguit̄· con/ ſueſcimus bona·inſueſcimus mala· aſſueſci mus vero vtraq̧ Adſuetum ſolitu̅ vſitatu̅ Adſultum impetu̅ vel ſaltu̅:Adſuſmetus ciuitas magna apud Bizantium affricae· ¶ Adtaminat vſurpat iquinat Adte̅ptat· captat·affectat: Attendite animaduertite·. Attenuatus ſubtilis tabefactus: Adtenua tur tabeſcit: Adteſtat̄ teſtimoniu̅ dat: Ad/ tollit auget amplificat Adtonitus territus co̅ſternatus:Adtonitus dict9 veluti quo dam furore inſtinctus · atq̧ ſtupefactus· Dictus au̅t adtonitus a tonitru̅ ſtrepitu quaſi tonitru obſtupefactus: Adtractant attrahunt appetu̅t aucupa̅t Attribuere et tribuere ita differunt. Attribuimus dum ordines officiaq̧ diſtribuimus· tribuimus vero du̅ aliq̄d donamus Attritis laceſſitis laſſis diminutis. Ad auras ad aere̅ ad celu̅ ad luce̅. ¶ Aduelat coronat Adue̅tat adue nit Aduena dicit̄ eo ꝙ aliu̅de aduenit Ad uena conuena ita diſtinguitur Aduene de vno loco vene̅tes co̅uene de diuerſis Ad/ uene vł incole adue̅ticii perhibent̄ ſiue per manentes· & incole ab incolendo. Adue̅a alienigena extraneus hoſpes peregrinus Aduenticius peregrinus Adue̅tus nauiu̅ Aduerſor co̅tradico. Aduerſans emulus co̅trarius. Aduerſat̄· faſtidit aſpernatur· Aduerbium dicitur quaſi aduerbu̅ poſitu̅ quia verbo vt ſuo marito ſemper adheret· Aduerſum te aduerſari9 Aduerſus te imi tator. Ad veſperum ſub obſcuro·occulto· Aduercuncat multu̅ veru̅ facit· Aduerru̅t abalienent vel aduerta̅t:Ad veſtigia id eſt imitatione̅· Adoleſcentia e̅ tercia etas ho̅is Hec porrigitur a xv·anno vſq̧ in xxviii· Adoleſce̅s dc̄s· ꝙ ſit ad gigne̅du̅ adultus

aliter ab alendo dictus: Adulatio ambitio ſiue blandicies affabilitas perditio: Adul/ ter libidinoſus corruptor impudicus ob/ ſcenus violator maritalis pudoris dictus· ꝙ alterius thorum polluat. Adulterium ſtuprum inceſtum ita diſtinguitur·adulte rium in nupta· ſtupru̅ in virgine· inceſtu̅ in parente vel in vidua· adulterium co̅iu/ galis thori inquinamentum: Adulta no/ cte id eſt profunda. Adulta matura nu/ ptiis nutrita: Ad vlciſcendum ad defende̅ dum:Adulterione̅ pro adulterio:Ad vm bras ad inferos id eſt pallentes quia mor/ tui pallidi ſunt·Adumbrat effingit ſimu/ lat deſignat diſcrepat. Aduno iu̅go: Adun cus boug vel kroupf Aduorſum aliter di cit. Ad vnguem ad perfectionem· Aduo catur inuocatur euocatur ita differt· aduo catur dicturus patrocinium·inuocatur ꝑ ſtaturus auxiliu̅· euocatur prebiturus ob ſequiu̅:Aduocatus cauſidicus vogt. Ad uolare celeriter currere Adurit ince̅dit ado let: Acac interiectio·:·

Ebes ſtupidus indoctus. Aebru tus ſtultus· ¶ Aectos latine ſep/ tentrio dicitur: Aeccleſia·conuocatio·con/ gregatio: Aeconomu̅ diſpenſatorem· Ae cho ſonus reboans vel reſonans· ¶ Ae/ dax vorax glutto: Aede manduca·Aede̅ omne edificium antiqui appellauerunt alii aedem ab edendo ſumpſiſſe nomen exiſti mabant dicentes exemplum de platone Si vocaſſem vos in aedem ad prandium Hic edificium ·eo ꝙ fuerit prius ad edendum factum. Adeſum corroſum vel ſterile Ae des aſilum quod eſt rome· Aedificatio ali ud eſt q̄m inſtauratio· nam edificatio e̅ no/ ua conſtructio·reſtauratio vero que repa/ ratur adinſtar prioris : Aedificia muri me nia Aedituus ianitor cuſtos domorum vł templorum vel oſtiarius·Aedicula dom9 modica·Aeditionis publicationis Aedilis cuſtos edis eloquens· Aedilitas eloquen/ tia·familiaritas· Aeditum ſublime eleua/ tum·Aeditus natus· Aedulus comeſtor· Aefectet ſtudet appetit· Aefebus ſpiſſus ¶ Aeger triſtis anxius·Aegrotus fatiga tus·Aeger & egrotus ita diſtinguit̄·eger proprie animo meſtus egrotus corpore di citur Aegis proprie eſt munimentum pe ctoris· Aegis pectoralis minerue·Aegre acerbe·moleſte·vix·vel dolens· Aegeſtas inopia Aegreſcit·aegritudine ſcʒ vexatur Aegeator·hortator· vel ornator·Aegidie

pelles caprine: Aegiptus tribulatio tene/
bre meror: Aegiptus ſignificat mundum
vel gentilem populum: Aegiptii ab egi/
pto quodaʒ rege vocati ſunt· nam antea di
cebantur acrei: Aegreius magnus clarus
vł nobilis Aegrimonia egritudo Aegidia
grece capra vel pluuia: Aegilopium ē vul
nus quod intra oculum naſcitur: Aegip/
tilla gemma nigra radice eſt cerulea facie·
ab egipto dicta vbi inuenitur: Aegiptii he
breica lingua affligentes interpretantur·
eo ꝙ afflixerunt populum dei priuſꝙ di/
uino auxilio liberaretur Aegiptus ab egi
pto danai fratre vocata: Agiptacius q̄ fre
quenter infirmatur: Aegiptus ſiue egip/
tans tantummodo male valens· ¶ Aelam
filius ſem a quo elamite principes perſi/
dis: Aelamite deſpicientes vel comparati·
appoſiti Aelam porticum ſed melius ante
fores vel veſtibulum· Eſt celea hebreum·
Item in extrema parte ezechielis in viſio/
ne ciuitatis in veteri tranſlatione habet̄ pa
ſtoforia in noua gazofilacia id ē cellule p̄/
ue: Aelaumot lucrum queſtus: Aelemen
ta mundi ex quibus omnia generantur q̄
tuor ſunt aer· ignis· aqua· terra· Aelemē/
tum eſt vniuſcuiuſꝙ rei initium a quo ſu/
mitur incrementum· & in quod reſoluit̄·
Aelim caſtra filiorum iſrahel & locus ī de
ſerto in quo xii· fontes & lxx palmarum
arbores moiſes de mari rubro exiens repe
rit: Aelmon ciuitas tribus beniamin ſacer
dotibus ſeparata: Aeloth quā ſtruxit aza/
rias: Aelim puteus dimon· Et huius loci
in eadē viſione eſaias recordat̄: ¶ Aemaus
in euangelio nomen cuiuſdam caſtelli nūc
ciuitas que neapolis dicitur: Aemulari ze
lare imitari: Aemulatio obtrectatio liuor
Aemulus· aduerſarius· Aemulus triton
de eodem ſtudio certans· Aemidus tumi/
dus ſufflatus: ¶ Aena vaſa erea· Aenagli
fa dicitur qui valde eminet & prope nō cō
iungitur· Aeneatores cornices bucines vł
tibicines id eſt cornu vel calamo canentes·
Aeneatores qui ex ere ad bucinandum cor
nua habent· Aeneade troiani ab enea re/
ge dicti Aeneas veneris & anchiſe filius·
Aenigma figura ſpecies· Aeneas reſpon
dens pauper vel miſeria· Aenormes ima/
nes ingentes· Aenormis dictus eo ꝙ nor
mam et menſuram excedat Aenobarbius
flaua barba· Aenus peiger· ¶ Aeoli ori/
entales· Aeolie inſule ſicilie appellate ſunt
ab eolo ipote filio quem poete finxerūt re
gem fuiſſe ventorum· Aeonas greci vo/
cant cuius neꝙ initium neꝙ extremū nō
ſcitur· quod nos per diriuationem euū di
cimus· Aeonon grece ſeculum· ¶ Aepule
ab opulentia rerum dicte Aepule autē ſim
plices in duo neceſſaria diuiduntur paneʒ
& vinum· Et in duo ſuperflua· que terra
& mari veſcendi cauſa exquiruntur· Da/
pes autem regum ſunt epule priuatroum
Aepulie eſce Aepiſcor recreor· Aepos v̄
ſus heroicus· ꝙ ipſo dicuntur geſta eroū·
¶ Aequabat equaliter diuidebat· Aequa
lance ſimili diuiſione vel compenſatione·
Aequeuus eo ꝙ ſit alteri equalis euo id ē
coetaneus· Aequet compenſet· ł equalem
faciat· Aequinoctium appellatum ꝙ tunc
dies & nox horarum ſpacio equales ſunt
Duo ſunt equinoctia id eſt die octauo ka
lendas aprilis & octauo kalendas octobri
um· Aequimanus qui vtraꝙ manu gladi
um tenet· Aequipenus equatur vel aſſi/
milatur· Aequiloquus iuſta loquens Ae
quiuocus gnanno· Aequilatium equatio
Aequens clemens bonus· Aequor plani
cies cāpi· Aequor mare· Aequus et iuſt9
ita differt Iuſtus quippe ex lege eſt quaſi
ius cuſtodiens· aequus autē qui ſecūdum
naturam iuſtus eſt Aequilens ab aequo
qui defendit homīem· ¶ Aera iuno grece
appellatur vel domina· Aera autem dicta
eo ꝙ oīs orbis ſub ceſare auguſto es ꝑ
feſſus eſt reddere reipublice· Aer ſpacium
inter celum & terram Aerii mellis nā mel
ex rore colligitur qui vtiꝙ diffluit ex aere
antea enī mel īueniebatur in toliis· Aerea
animalia aues· Aeramen equum vulgus
vocat· ꝙ in modum aeris ſit coloratum·
Aerarium templum vbi pecunia publica
ponitur· Aerarium ideo vocatū quia pri
mum es ibi recondebatur Aereum arcum
quem greci irim vocant ex aere accipitur·
Aere ruebant nauibus mare ſecabāt Aere
cauo tuba erea· Aeramentū es· Aerumna
infelicitas caſus· Aerumnoſus a rumine
dictus ꝙ inopia miſer factus eſuriat et ſici
at· Aer eſt inanitas plurimū habēs admix
tū raritatis q̄m cetera aelemēta· Hic auteʒ
partim ad terrena· partim ad celeſtia perti
net· Nam ille ſubtilis aer vbi ventoſi ac ꝓ
celloſi motus non poſſunt exiſtere ad ce/
leſtem ꝑtinet partē· Ille vero turbulentior
qui exalatiōibus humidis corporeſcit· ter
re deputat̄· Aeripedeʒ velocē· ¶ Aeſculus
arbor glandifera· ab eſca dicta ꝙ aū vſum
frumenti hec arbor mortalibus victū pre
bebat· Aeſcolapius inuentor medicinae·

Aeſtas dicitur ab eſtu compoſitum· eo ꝙ
exuſta ſit & arida Aeſtacula eſtas modica
Aeſtiuolum eſtiua tēpora· Aeſtate noua
verno tēpore Aeſtiua ſunt loca vmbroſa·
quibus per aeſtatem vtūtur pecora ſolis
cedētes ardori: Stacius Vmbroſa patuere
eſtiua licei Aeſtus flamma incendiū ardor
libido cupiditas cauma: Aeſtus vētorum
vis· marina procella vel fluctus· Aeſtuat
ebullit: Aeſtuat calorē patitur· Aeſtimatio
duobus modis poni ſolet in ſcripturis·
Dicitur enim aeſtimare qui aliquid putat
eſſe quod non eſt ſiue qui certiſſime ſcit eē
quod eſt: Aeſtimat·arbitratur· vel ſentit·
Aeſtimator taxator: Inde taxatio: Aeſus
māducatio per diptongon ſcribit̄· ❡ Aeta
locus amemus in litore Aetacula etas mo
dica· Aetas dicta quaſi euitas id eſt ſimili-
tudo aeui: Aetas autem proprie duobus
modis dicitur ·aut enim hōis ſicut infantia
iuuentus ſenectus· Aut mundi cuius pri
ma etas ab adā vſqꝫ ad noe Secunda a noe
vſqꝫ ad abraham· Tercia ab abraham vſqꝫ
ad dauid· Quarta a dauid vſqꝫ ad tranſmi
grationem iude in babilonem· Quinta de-
inde vſqꝫ ad aduentum ſaluatoris in carnē
Sexta que nunc agitur vſqꝫ quo mūdus
iſte finiatur: Aetates vite hunāe vii· ſunt
infantia· puericia·adoleſcentia iuuentus·
grauitas·atqꝫ ſenectus. Aeternū a greco
deriuatur id ē eon Aether ſublimior pars
eſt in quo ſidera verſantur Aether ſenſus
celeſtis·purus ſpiritus· quia ibi non ſunt
pluuie nec tenebre: Aethere caſſis· ſpiritu
carētibus id eſt mortuis· Aether poſſeſſio
celi ignea· vel rota celi: Aeternus dictus·
ꝙ ſine tempore eſt· nō enim habet initium
vel finem. A quibuſdam vero eternus ab
ethere creditur dictus quō celum ſedes eiꝰ
habetur· Vn̄ eſt illud· Celum celi domino
Aethera generis femī· & ē locus in quo
ſidera ſunt· vn̄ ethera ſidera dicimus. Sed
ether generis maſculini ſupra caelos ſunt
ignee inuiſibiliſqꝫ naturae· quem quidam
magnū deū vel eius regnū dicūt· Aethna
mons ſicilie Aethimologia id ē cauſe reddi
tio quotiēs promiſſe rei ratio de cauſa ſub
iūgitur Aethimologia ꝑpetas Aethiopia
ī vltīs finibus affrice & interp̄· tenebroſa
Aethon aquila Aethica natalis vl̄ moral̄·
Aethiani heretici ab ethio ſunt vocati· idē
quoqꝫ· Eunomiani ab eunomio quodam
Aethiopes dicti a filio cham qui vocatus
eſt Chus·a quo & ipſi originem trahunt
Chus enim hebreica lingua ethiops inter

pretatur quorū tres ſunt populi· heſperi
garamantes·indi· Heſperi occidentis· ga-
ramantes tripolis Indi ſunt oriētis Aethi
opicus lapis ferrei coloris qui cū teritur
nigrū ſucū emittit· Aetas & euum aliqn̄
ponitur pro tēpore qđ eon grece dicitur·
Aeuum & ſeculum ita diſtīnguitur· quia
euum tm̄ tempus oſtendit Seculum vero
perpetuitatē & tēpus· vn̄ dicimus in ſecl'a
ſeculorum· Aeuitas eternitas etas ❡ Afa
both hūilia· plana· atqꝫ campeſtria· Affa
vitulus vel taurus· Afara humus eius ali
is quippe litteris ſcribitur Affabilitas ge
ſprechin affamen· Affaber ingenioſus id
eſt ſinniger: Affabro compto: Affabre·
perite: Affabilis magni fauoris adulator
delectabilis vrbanus Affabilitas popula
ritas gratia: Affatim ſaltim habunde Af-
fari loqui: Affatibus dictis: Affatio ſta-
tim mox: Affatus locutus: Afra in tribu
beniamin eſt vicus effrem in quinto mili
ario bethelis: Afraim ciuitas tribus iſach
ar eſt hodie villa afaria nomine in ſexto mi
liario regionis contra ſeptentrionē· ❡ Af
fecta· adiecta ·ornata: Affectio voluntas·
amor obſeruatio: Affectio & pietas ita di
ſtinguitur Pietas inter diſiunctos ſangui
ne exhibetur. Affectio int̄ extraneos: Af
fectus amor ſtudium voluntas· Affecta
re inuadere appetere deſiderare: Affecta
re eſt pronum animum habere ad facien-
dum. Affectator appetitor: Affec ciuitas
eſt quam rege ipſius trucidato expugna-
uit ieſus: Afeta in tribu iuda: Afec ſortis
aſer ciuitas Afec iuxta endor iedraelis vbi
dimicauit ſaul: Afec continuit vel continen
tia vel furor nouus: Affeſcius fraudulē-
tus: Afferesis abſciſio: Affer vnus ex po
ſteris abrahe a quo affrica appellata eſt·
Affert offert donat apportat procedit ad
ducit: ❡ Afficit iniuriis grauat· Afficit &
inficit ita differt· Affici eſt affligi Inſici ve
ro cum aliquid a propria qualitate vel eſ
ſentia mutatur vt lana alba ſi nigro infici-
tur colore Et afficimur honore id eſt ho-
noramur· Inficimur viciis corrumpimur·
Inficior inficiaris id eſt nego: Affigere te-
nere: Ariſtotelis nomen auctoris: Affinio
proximus· Affixa inherens vel adiuncta
Affixione labore· Affligere laceſcere elide
re corrumpere tollere· Affricus ventus a
meridie ip̄e vocat̄ libs· ❡ Afforiſmus ē ſer
mo breuis ītegrum ſenſum propoſite rei
deſcribens· Afrodin greci vocant deā pa-
ganorum quam nos venerem vocamus·

propter ſpumam ſanguinis generantem ·
Afrodin grece ſpuma dicitur Afronitum
enim grece ſpuma nitri eſt · De quo quidã
ait Ruſticus es neſcis quid greco nomine
dicar · Spuma nitri vocor · Afrodis grece
latine venus dicitˀ Affoſtrata reditus ¶ Af
fluit habundat · Affluentia · habundantia ·
Affrum grece inſipiens · Afrum affricum
affricanũ ita diſtinguitur: Afrum dicim9
ciuem · Africum ventum: Affricanum ne/
gociatorem · Afrutabulum vaſculum · Af
fuſcillaui ſubrui leuaui factaui cõcuſſi · Af
fuſſi humiles defecti lucanus affuſi id eſt
vici ſocer ũ · ¶ Agania oſtia · Agari ab agar
Agapas conuiuia vel paſtiones Agga cir
ca: Agareni proſeliti · Agagula lenocina/
tor conciliator fornicator · Agam pelago·
nauigare faciam · Agamus abſqꝫ coniuge
celeps virgo · Agabo qui negotia prece/
dit · Aganippes nomen fontis · Agape di
lectio aut caritas ſpenda · Agapen laborẽ
alienum · Agaſo qui negotia aliena facit ·
Agaſo domeſticus · Agar interpretatˀ ad/
uena vel conuerſa fuit enim cõplexui abra
he aduena cauſa generandi data · que poſt
preceptum angelo increpante conuerſa eſt
ad ſaram · Agareni ab agar nominantur ·
& Sarraceni quaſi a ſara Agatia ſchleben
Agantho herba que ſemper floret · Agar
ſone equiſone · Agaſones marſalch · Aga
ricum radix vitis albe vel vitis alba quod
eſt notia · Ad gadſita ad radices mõtis her
mon · Agalim huius eſaias in viſione me/
minit contra moab · eſt autem nunc vicus ·
Agar vel cethura vna femina fuit · Agad
domus vel tectum · Agla ſolennitas iſta ꝟ
vitulus · Agamennon grece vltima terra ·
Agamennonie micene · in micenis ciuitate
agamennon regnauit · Aga meditans ſiue
loquens · Agab nuncius vel nuntius tri/
bulationis · Agga mundus · Agga hebrei
ce feſtiuitas interpretatur · Aggai ad occi
dentalem plagam vergit bethelis nõ mul/
tum ab ea diſtans · Sita eſt autẽ bethel eun
tibus aeliade a · Neapolim leua parte vie
duodecĩo circiter miliario ab elia: et vſqꝫ ho
die paruulus licet vicus oſtenditur · Sed et
eccleſia edificata eſt vbi dormiuit iacob per
gens meſopotamiã · vnde ipſi loco bethel id
domus dei nomen impoſuit · Aggai vero
vix parue ruine reſident · & locus tantum
modo demonſtratur · Et ſciendum ꝙ in he
breo g · littera non habetur ſed vocatur ai ·
Agedum eſt aduerbiũ eſt hortandi Agea
recurrens vnda vel grece nauis · Age inci
pe · da inſta · Agens ſtringens · Agrauia
ſunt loca in naui per que ad remiges hor/
tator accedit · Vnde ẽnius · Multo fere po
netur et agea longa repletur · Agenoream
dixerunt pagani deam eſſe quae homines
ad agendum aliquid excitaret · Agellis iu/
geribus · Ageus · ſanctus ſolemnis · Age/
nitus non genitus · Agellulus ager · Agel
lus nuncius gaudium · Agentibus meren
tibus · Ageſtionibus mutationibus cremẽ
tis · Ager dicitur eo ꝙ in eo aliquid agatur
alii agrum ex greco nominari manifeſtius
credunt vnde & villa grece coragros dicitˀ ·
Agenobotes qui ſe ſanctificant · Aggerat
iras · iracundiam prouocat · Aggens ſtrin
gens · Agger monticulus congeries terre
Aggero congero vel cumulum facio · Ag
geus in latino feſtiuus letus reſonat · De/
ſtructum enim templum edificatumqꝫ pro
phetat · & poſt luctum captiuitatis regreſ
ſionis leticiam predicat · Agie ſancte Agi/
nantes · explicantes · Agie vmbraculum ·
Agilis ſchneller ab agendo aliquid efficax
ſtudioſus · Agitat regit cogitat · Agilimus
ſchneller ſuperlatiu9 · Agialei & Sichonii
a Sichone rege vocati Agialei vero a rege
agialeo qui primus Sichoniis imperauit ·
ipſi ſunt & archades ab archade rege dicti ·
Agialea ciuitas archadum que nunc pelo/
ponenſis vocatur a pelope rege ſuo · Agili
tas velocitas celeritas pernicitas ꝓperatio
Aginator negociator · Aginauimus fuga
uimus Agitatur ventilatur diſputatur vꝉ
mouetur · Agitator ab agendo ſcꝫ dictus ·
Agis ais dicis · Agiographia ſancta ſcrip
tura · Agitat conſilium requirit · Agitator
verberator vexator · Aggi feſtiuitas mea ·
Agia locus in africa Agizel pergẽs · Agie
zer frater meus adiutor · Agiteb fr̄ meus
bonns · Aginaam fratris decor · Agiloth ·
frater inclitus · Agiem · fratrem matris ·
Agia frater eius vel vbi haec · ¶ Agmen
quadratum · milites quadrato cornu ince
dentes · Agmen proprie ẽ ambulans exer
citus · ab agendo dictus · Agnoſcere et co/
gnoſcere ita diſtat · Agnoſcimus notos ·
cognoſcimus ignotos · ¶ Agnatus proxi/
mus · cognatus quaſi filius · Agnatus dici
tur eo ꝙ accedit pro nato · cognatus quaſi
filius · Agnet accipiatur · Agnatus dicitur
qui a latere per ſexum virilem venit Agne
chilpirun · Agnomen chuntnam · extrinſe/
cus enim venit agnomen ab aliqua ratiõe
& dicitur agnomen quaſi accedens nomen
ut quia cretam ſubegit nobis exemplo erit

vt metellus creticus: Agnit ſuffocat· Ag nus dicitur ꝙ pre omībus animātibus me lius matrē agnoſcit· ¶ Agoniſta certator· Agon certamen pugna· Agonia victor· victoria Agonitheta qui certantibus pre ſidet et qui preeſt luctantibus in bello vel qui premium dat in agone: Agonita chē pho· Agolum paſtorale baculum· Ago niat certatur: Agonie· victime vel hoſtie· hoſtia autem minor· victima maior· quia ictu cadit vł quia vincta ad aras perducit Agōthei victime· ¶ Agralia lex·lex agri populi romani: Agramen anatret· Agra gas mons· Agredule rane parue multū in agris vel ſicco morantes·vnde nuncu pate· Agreſtis· wilder· Agreſtes ferinas· feros ruſticos· Agrian grece latine ferrū Agricola a colendo agros nominatur ſic Siluicola a ſilua & aſſecla· eo ꝙ ſequatur aliquem lucri cauſa· Agriſius fluuiꝰ gre cie· Agrippina rammo· Agrimma id eſt vigilia· Agrimno id eſt vigilo· Agrigen tinum ſal ſicilie ·flammis patiens· in aqua exilit & in igne fluit contra naturā· Agri gentum vrbs ſicilie ·Agriophagite ideo nominātur eo ꝙ ſolas ferarū carnes edant Hi et ciclopes dicuntur ·eo ꝙ vnum habe ant oculum in media fronte ·Hos india gignit· Agrippa qui in pedibus naſcitur· Agrippa congregās ſubito ·Agliff in tri bu iuda ¶ Agri ſpeculam mons moabita rum·in quem adduxit Balach filius beor Balaam diuinum ad maledicendum iſrahel ſuper verticem qui propter vehemens pre ruptum vocatur exciſus & imminet mari mortuo· haut procul ab arnon eſt· ¶ Ah· ah· ah ·domine deus· Ah dolentis vel exe crantis· Ahalach mons quem aquila inter pretatur diuidentem· & Simmachus leuē· id eſt limpidum vel lubricum· Ahilat in ex tremis finibus paleſtine iuncta meridiane ſolitudini & mari rubro· & olim quidem ahilat a veteribus dicebatur ·nūc vero aila vocatur · Ahic que & achalgai ꝑ qua ſim machus interpretatur in collibus· Eſt au tem a regione moab· nunc areapoleos ad orientem· Ahilon vrbs fortis ·dan ſepara ta leuitis· Eſt & hodie vicus alius haud ꝑ cul a nicopoli· Sed ſciendum eſt ꝙ ahilon ſeptuaginta interpretes ediderunt· vbi erāt vrſi de iudicum libro· Ahian quam expug nauit rex aſſiriorum Aheberim hebreorū vel tranſeuntiū· Ahierech fratris mei ami cus· Ahiaran fratris mei ſublimitas· Ahei quam greci auiaugan dicunt · Ahiſamech fratrem meū roborās· Ahiodod frīs mei gloria: Ahilon campe vel aulones Ahime lech frater meus rex: Aheſani voluntati ſi ue conſilio egeo· Ahoi ſpinarum: Ahiſar· frater meus princeps: Ahaz frater patris Aheil viuens deo ·uel vidēs dn̄m : Ahi queſtio vel vallis ſiue viuet·

AIlon vallis atꝙ prer uptum ſupra quod orante iheſu quōdam luna ſtetit· iuxta villam que vſꝙ nunc ailon dicitur· cōtra orientē bethelis· tribus ab ea miliaribus diſtās haud ꝑcul a gabaa & rama ſaulis vrbibus· Porro hebrei af firmant ailon vicū eſſe iuxta nicopolim in ſecundo lapide pergentibus Heliam Ain in tribu iuda vrbs ſacerdotibus ſeparata · et vſꝙ hodie villa bethenim noīe in ſecūdo lapide terebinto hoc ē tabernaculo abrahā quatuor miliaribus a chebron Aialim ci uitas ī terra zabulon de qua fuit ille ailon qui iudicauit populum iſrahel· Ain q̄ſtio oculus vel fons· Ai ciuitas in tribu iuda· & interp̄tatur oculus vł fons· Ailon quē ſupra aulonē diximus· ꝙ ſi aeglon legere voluerimus vacca eorum dicitur· Aonam frater eius quis· Aini pauper· hic eſt heb Aith condempnatio· Aingallim fons vel oculus· Ais ergo· aiſnelan dicis! Ain ad uerbium interiectiōis· Aileum frontem ł diadema quā interp̄tat̄ habet· Aileu frons Aidem infernū· Aio dico· Aiax propriū nomen Aiuuani heretici ſunt qui negant eſſe vnius nature vel eſſentie trinitatē· ſed filium creaturam eſſe p̄ris· ſp̄m ſanctū filii creaturam putant: ¶ Alabanda aſie regio Alabādicus genus marmoris a terre ſue noīe dictus· Alabaſtrides lapis candidus· intus inſtinctus variis coloribus· ex quo euangelici illius vnguenti vaſculum fuit· cauāt enim hunc ad vaſa vnguētaria: Ala baſtrum vaſculum ſiue propriū nomen la pidis vel genus p̄cioſi marmoris· vel vn guentū apud perſas· Alab ouilia· uel fa ctura id eſt hoinciepriefis exploratorum· Alab lac· Ala infirmitas· Ala pars ·exer citus cuneꝰ turma· Alacer geſtiēs rei noui tate a uelocitate et curſu nuncupatus qua ſi aliger gizaler· Alacer· argutus uelox· fretus· animoſus animo fidens confiſus· Alacrimonia leticia· Alaicum pentametrū cōſtat p̄timetro ſpondeo & duobus troch eis ·ut eſt hoc· Carmen relaxat tedia pecto ris· Alaicum tetrametrū conſtat duobus dactilis & duobus trocheis· ut eſt hoc Lu na rubens zephiros· Alalachmos ī greco

ſcriptũ eſt ·quod neq; iubilũ neq; vlulatũ proprie ſignificat. ſed illam magis vocem oſtendit quo tempore belli exercitus co⸗hortari ad preliũ ſolet. Hic tamen ſermo ĩ ſcripturis iubilatio magis q̃m vlulatus cõſueuit ſcribi vt ibi. Iubilate dño & iterum Btũs populus qui ſcit iubilationẽ. Alala· laxitas: Alal laxitudo· Alani a fluuio qui lanus vocaẽ qui vltra danubiũ fertur ·cog nomĩati ſunt. Alant odores mittũt· Ala herba dicĩt radice aromatica odoris ſummi cũ leui acrimonia ·ipa eſt et tinula: Alapa colaphus Alapa dicta a lata palma Alapi cioſa calua· Alares equitũ turme Alarica haſta vehemens triangulum ferrũ habẽs Aiax oylei filius Alaris cauallarius letus vel cupidus. Alata ·renuntiata· cogitata · Alites volucres· Alam exercitũ· Alatis· pennatis ·Alas fermẽta vel cõmiſce· ¶ Al bus eſt tabula vbi ſcribebantur eorũ noĩa qui ad miliciam recipiebãtur· & ſi aliquis eorum interemptus eſſet· ad caput nomĩs eius thita littera ſcribebatur· que mortem ſignificat· Alba ·tunica linea· eo ꝙ cõſtrin git ſignificat perſeuerantiã continentiam· caſtitatẽ & caritatẽ Talaris ideo dicitur q̃a ad talum tẽdit ſigñ ·eſto fidelis Alba vrbs ĩ alie facta ab aſcanio aenee filio· Albania regio orientis a colore populi nuncupata eo ꝙ albo crine naſcũtur· Albani pr̃es al banorum principes· Albaris candida vel cignea veſte vſus Albedo macula ẽ nimiũ cana q̃ naſcitur in oĩbus locis corporis· deniq; ſi in capilloſis fuerit albedinẽ piloꝝ facit nõ ruborẽ· & eſt incurabilis q̃ fuerit magna· curabilis vero q̃ fuerit parua· Al⸗bentẽ & albeſcentẽ ita diſtinguimus Albẽ tem dicimus eũ qui iã albus ẽ· albeſcentem qui incipit· Albi cõcolores candidi· Albi⸗gatur cãdidaẽ Albugo howiſel Albula flu uius italie qui nũc tiberis dicitur· Albula aũt antiquũ nom̃ a colore habuit· ꝙ niui bus albus ſit: Albũ & candidũ ita differt album natura cãdidum ṽo ſtudio ſiue cura Albunea vna de ·x· ſtaillis ẽ: Albunea ca⸗ſtellum in ſamis vbi planus conſecratus ẽ in quo & lucus fons ẽ: Albula p̃toris no mĩa curialium Albuna mr̃ matuta Albu⸗cia fabl̃a ẽ Alburnum albeſcentẽ ł albiduʒ ¶ Alche grece latine virtus vel p̃ſumptio Alcides· i· hercules a virtute appellaẽ· Al cedo heigro· Alchionea auis marĩa Alciõ auis eſt maritĩa Alciones wigil Alcibat ꝓ bibebat Alchioniũ in litore maris inueniẽ q̃ & aſpera dicĩ· Alcimõia edificia publica

Alemannium conſtat tetrametro catalecti co vt hoc ẽ horridas oĩa noces· Alemã⸗nium conſtat exametro hipercalectico ·ut eſt hoc· Vita quieta nimis caret ingenio: Item· Mortificar mihi ut e cruce viuificer· Aleas eruditus· Aleph mille doctrina he breice· Ale in exercitu ·xxx· equites eſſe di cũtur· Ale autẽ ob hoc equites dicti· quia tegunt pedites vice alarum· Alebre ꝙ bñ aquis alitur· Alecris nutrix· Aletra pin⸗guia balſama· Allecto nomen furie· Allec tat expectat· Allecti illecti· Allectus allec tatus aſſociatus· Alleum ·frontem· Allec piſciculus ad liquorem ſalſamentorũ ido⸗neus vnde dictus eſt· Allegans deputãs· eligens ·inſinuans ·mittens· Allegit elegit Alledit percutit Allene corrigia frenorum Allexerat perſuaſerat Allegatum ſubor⸗natum ·ſubmiſſum· Allegoria eſt tropus quo aliud q̃m quod dicitur ſignificatur· ut eſt illud Et iam tempus equum fuman tia ſoluere colla ·hoc eſt carmen finire· Al⸗leabar ·goʒan· nomina fluminum in terra medorum de quorum montibus captiuus ductus ẽ iſrahel· Allel laus· Alleluia laus Alleluia hebreice laudate dominum ·Alle luia duorum interpretatio eſt id ẽ laus dei & eſt hebreum ·Ia enim vnum ẽ de decem nominibus q̃bus apud hebreos deus vo⸗catur Alemanni vocantur populi iuxta le mannum fluuium· de quibus Lucanus· Deſeruere cauo tentoria fixa lemãno Alex andria vrbs eſt quam condidit alexander· Aleum dictum ꝙ oleat· deniq; vis tanta ẽ odoris eius ut ſicubi eum aliquis confri⸗catum ſputauerit leopardus inde exilit nec reſiſtit· homini pro medicamento corporis bonum eſt· oculis caliginem facit· Aleas· eruditus· Alea ludus tabule· inuenta a gre cis ĩ ocio troiani belli a quodam milite alea nomine· a quo & ars nomẽ accepit · Tabu la luditur pirgo calculis teſſeriſq; · Pirgus dicitur ꝙ per eũ teſſere pergãt· ſiue ꝙ tur ris ſpeciem habeat· nã greci turrim pirgũ vocãt· Calculi vocati ꝙ leues ſint et rotũdi Vnde & calculus dicitur lapis breuis qui ſine moleſtia ſui breuitate calcatur· Item· calculi vocati ꝙ per vias ordinales eant q̃i per calles Teſſere vocate ꝙ quadre ſint ex omnibus partibus· has alii lepuſculos vo cant· eo ꝙ exiliẽdo ſcʒ diſcurrunt · Alenus elnbog· Alea prodigus vurffʒabel· ¶ Al⸗feus fugitiuus Sed melius milleſimus vel doctus· Alfa a littera grecarũ pria Alfeus fluuius vel deus marinus· Alfida· gerſten

mel genus farine: Alfabetum abecedariꝰ
¶ Alga herba maritima. Alga naſcitur in
aquis ſtantibus dicta ab algore aque ·vel
ꝙ alliget foliis craſſa pedes: Algor frigꝰ
Alget infriget: Algeſcit friguit. Algema
dolor: Algius ſemper viuo. Algidus· alſꝰ
humor frigidus· Algidus mons eſt ab vr
be·xii·fere miliariis ¶ Alias alio loco Ali
as aduerbium loci & temporis eſt: Alicu/
bi vſpiam: Alibre alimentum: Alietū auis
ſimilis aquile & maior minor vero ꝙ vul
tur: Alienum es pecunia feneratiua. Alie
nigena alterius generis. Alienat declinat
nocet offendit: Aliger cupido deus eo ꝙ
habet pennas· Allido corrumpo· Alior/
ſum alia parte· Alicus miniſterialis· Ali/
as vel alietum eringrioſꝫ: Allicula genus
veſtis· Allica genus frumēti· Alliū knob
loch· Allia vrbs italie iuxta cānas qua ha
nibal romanos delebat· Alibrum dictum
ꝙ in eo librantur fila· Alica grecum nomē
eſt· Alicaſtrum ſimiliter·a lice pondere &
bonitate precipua· Allicit inuitat· ſuadet·
Alidas geminos ·othum & ofialtem eoli
filios· alii neptuni dicunt· Allidere & eli/
dere differt alliditur quiſꝙ proxime elidit
longe· Aliginoſum pingue vel humiduꝫ
Alimenta nurrimenta· Alimonium alēdi
cura· Alimonia dicit ꝙ eius ſumptu cor/
pus alatur· Alimna vnguentum incor/
ruptibile· Alios et ceteros ita differt·qa ce
teri ex eodem ſunt nūo·alii ex alio· Ali/
pes velox equus· Aliquanto pauliſper·
Aliquatenus aliq̄ ratione· Aliquanti ple/
riꝙ· Allíricem nutritorē· Alliſus affectꝰ
Alitor nutritor·educator· Alitilis nomen
eſt auis· Alites dicte ꝙ alis alta intendūt·
Alius achilles ſignificat turnum· Alitici/
us muſner· Alitus flatus· A lingua ma/
ris a ſonitu eius· ¶ Almificus almum faci
ens· Almicies ſanctitas·habitus almarum
rerum Alma hebreice ſecreta·latine ſancta
dicitur· Alma mons aput ſirmium quem
probus imperator vineis conſeruit et pro
uincialibus colendum dedit· ¶ Alnus vo/
catur ꝙ ſcꝫ alatur amne ·Alnum alberin·
¶ Alodis proprietas aigen ·Aloſiantus·
flos ſalicis· Alogia conuiuium delicie Alo
en herba amariſſimi ſucus· Alloquitur ap
pellat· Allobrogicis ·gallicis · Allophili·
philiſtim· paleſtini· Hi ſunt philiſtim qui
et paleſtini. Alogii heretici vocantur tan/
q̄m ſine verbo·logos enim grece verbum
dicitur·deum enim verbum non credunt·
aſpiciētes iohānis euāgeliū et apocalipſin

Alopicia grind eſt que in capilloſis locis
gignitur & ingerit feditatem· Allopicia ē
capillorum fluor circumſcriptus quā gre
ci pſiloſin dicunt· Nec generatur ex malis
humoribꝰ· Si fuerit allopicia alba ſcias ex
flegmate generatam ſi viridis ex felle ru/
fo ſi nigra ex felle nigro vocata hoc nomi
ne a ſimilitudine animalis vulpecule quā
greci alopicia dicunt· ¶ Alpe vrbs gallie
vbi fluuius monicius oritur Alpes pro/
prie ſunt montes gallie vbi gallia italiaꝙ
diuiditur· Alphus morbus ſacer Alpheꝰ
marinus deus· ¶ Alſit infriguit· Alſoſus
frigidus· ¶ Altanus flatus qui in pelago
eſt diriuatū ab alto id eſt ꝓfundo· Altare
dicitur quaſi alta ara Altare ab altitudine
fidei Altea malua agreſtis dicta eo ꝙ ſur
gat in altū· Altricantur iurgant pugnāt·
litigant inſectantur infeſtantur cōpellunt
verba faciunt verba coniciunt ſermocinant
contendūt Altricatiōes lites Alternatim
viciſſim Alternatur latinū nō eſt Alterno
herten Alto ſanguine id eſt diuino genere
Altilia ſtudio ſaginata volatilia Altilis ꝓ
prie gallina pinguis: Altile maſtiche· hic
et hec altilis & hoc altile Altrinſecus hinc
et inde Altruncat euertit alienat· ¶ Allux
pollex in pede Allus quod interpretatur
fermentū regio idumeorū que nūc gebale
dicitur vicina petre ciuitati enan· euntibus
thamna nūc deſertus locus & proxmus
thamne vico grandi qui ſitus eſt inter eliā
& dioſpolim & ē fons in ſupradicto loco
ena· vñ & enan id eſt fontis nom̄ accepit·
in quo ſtans idolum maxīa illius regiōis
veneratiōe colitur Porro hebrei affirmāt
enan non locū ſignificare ſed biuium · vbi
certo intuitu neceſſarium ſit ad vnam e du
abus viis eligendam Alluuium ruina ri/
parum Allubeſcat faueat conſentiat Alu
tes locus cenoſus Alluuio īundatio aqua
rum vel ſordium Alluuium et colluuium
ita differt Alluuium eſt conſumptio ripa
rum ex aquis· Colluuiū autē cōgregatio
ſordium que fit a fluxione multa· Alluit
perfundit· Alucite demones· Alucinatio
lucis alienatio Alucere iactare Alucitare·
dicitur vana ſomniare tractum ab alucitis
quos nos canopos dicimus Aluearia va
ſa apū ſiue aluearia vel p̄ſepia Aluet ſplē
det Alueus fluuius meatus Alur genus
farris Alueolus trigelin Aluigere expel
lere· Alumen vocatum a lumine ꝙ lumē
coloribus preſtet tinguendis. Eſt autem
ſalſugo terre efficiturꝙ hieme ex aqua &

limo• et eſtiuis ſolibus maturatur Huius•
ſpecies due ſunt•liquidum ſcꝫ & ſpiſſum
Alumna nutrix vel educatrix nutritoria •
Alumnus ab alēdo vocatus Alute pelles
caprine: Aluta pellis loſzkeſbut. Aluus
venter et vterus differunt•Aluus interiꝰ
receptaculum cibi eſt quo ſordes defluunt
vt Saluſtius ſimulans ſibi aluum purgari
Venter eſt aſpectus ipſius partis extrinſe
cus•vt iuuenalis Montium quoqꝫ venter
adeſt Vterus auteꝫ proprie pregnātis eſt
ſed hoc a poetis metri neceſſitate variatur
Aluum curie polipticum ſcriptum Aluū
pretoris nomina curialium & habet albis
litteris nomīa iudicum et ſenatorum Alx
helobo• ¶ Amalechites regio in deſerto ad
meridiem iude trans vrbem petram eunti
bus ailam cuius ſcriptura recordatur dicēs
Amalech habitat in terra ad auſtrum Sed
& iuxta eum alius chananeus habitabat •
qui dimicauit contra filios iſrahel in deſer
to•de quibus ſcribitur Amalech autem et
chananeus habitabant in valle Amman q̃
nunc philadelphia eſt vrbs arabie nobilis
Aman & ammata tribus iude. Ammater
tribus zabulon• Amath in tribu aſer•Am
ma ſortis aſer• Amma auis eſt nocturna•
Amath in tribu neptalim Ama in deſerto
euntibus in gabaon. Amma ab amando
paruulos nominata. Vnde & lac fertur p̃
bere naſcentibus• Nec auis a pleriſqꝫ ſtrix
a clamoris ſtridore dicitur. Amrafel dixit
vt caderet interp̄tatur Amalech populus
lambens vel lingens terram vel populus
brucus Amalech ſanguinē bibens vel lam
bens interpretatur Aman iniquitas inter
p̄tatur Amath indignatio vel vter• Amas
indignatio vel furor Amathin indignatio
eorum id eſt bilis eorum. Amad populus
adhuc Ammador populus generationis
Ammam cubitus menſura non brachium
Amaſias populum tollens• ſiue leuans •
Amathi veritas mea• Amalech reſpōdete
regi Amalaſar dixit princeps Amaus po
pulus abiectus. Amatheus delinquens
interp̄tatur Amabilis qui ē amore dignꝰ•
Auri ſacra fames tractus eſt iſte ſermo ex
more gallorū• nam maſſilienſes quotiens
peſtilentia laborabāt vnus ex pauperibus
offerebatur alendus anno integro primo
ribus ciuitatis hic poſtea ornatus verbena
& veſtibus ſacris circūducebatur per totā
ciuitatem cum execrationibus• vt in ipm
reciderēt mala tociꝰ ciuitatis et ſic p̄cipitabāt
¶ Amadriades nīphe ab arboribus dicte•
vel deas fontium gētiles vocauerūt• Amā
da a hoc ē extra mandata Amādat relegat
Amanſit expectauit• Amaracus herba ap
tiſſima vnguētis & nom̄ traxit amaracus
a puero cuiuſdam regis • qui caſu lapſus
dum ferret vnguēta nouum & gratiſſimū
ex confuſione odorem creauit• hanc graeci
ſamſucum nominānt•vnde amaricinum vn
guentum fit•Amaricat•exacerbat•incitat•
Amaritudo•languor •acerbitas•Amarus
viridis•Amarina genus virgulti amari ē•
Amaris fibris metaphoricos id eſt amaro
ſuco Amarus acerbus odioſus Amartath
capadocum lingua auguſtus menſis dicit̃•
Amarthes miſer• Amare focos•domus cō
ſtruere •Amartiat id eſt peccat •Amaſio•
amator• A martigenia •de origine mundi•
Amaſius eo ꝙ pronus ſcꝫ ſit ad amorem
Amathus & paphus Cipri inſule ſunt •
Amare et diligere putat cicero differre•nā
amare ponit pro ardenter amare• Diligere
pro leuius amare•Alii dixerunt amare na
turaliter inſitum nobis•diligere electione•
Amata concatenata•ab eo ꝙ ſint hamate•
Amathus inſula•Amatio amor• Amazo/
nes femine erant bellatrices ex genere ſci/
tharum•Amazones dicte ſunt vel ꝙ ſimul
viuant ſine viris q̈i amazuſai•vel ꝙ vnam
mammam exuſtam habeant Ambages gi
rus•circuitus•vel ſermonis prolixitas• ꝓ
prie circumlocutiōes vel dubitationes•vel
verborum obliquitates •Ambagines loca
flexuoſa•Ambeſas circūeſas vndiqꝫ eſas•
Ambifariam pro duabus partibus poſuit
ſiue pro ambabus•Ambi ſerui•Ambifa/
rium bilinguem duplicem• Ambiguis du
biis• Ambigat dubitat•Ambiguus āceps
inſtabilis•Ambigarium ex ambabus par
tibus•Ambigue oues quae vtreqꝫ agnos
habent•Ambigitur dubitatur Ambit cir
cumdat• Ambire eſt honorum gradus ap•
petere•Ambit circumuallat includit•Am/
bicioſus ſuperbꝰ tumidus•Ambri criſpās
mens interpretatur•Ambitio adulatio vel
cupiditas•Ambitus circuitus vel potentia
Ambitus proprie dicitur inter vicinorū
edificia locus duorum pedum & ſemis ad
circumeundi facultatem relictus•ex quo
etiam honores dici ceptū eſt a circūeundo
ſupplicādoqꝫ•Ambire blandiciis circumue
nire•vñ ambio illam rē dicimus• Ambitꝰ
autem participiū veniens a verbo ambio•
habet penultimam productam•ſicut & ſer
uitus quando nomen eſt antepenultima
correpta eſt qñ autē participiū penultima

producitur·ut ſeruitus a ſeruio·¶ Ambo ab eo quod eſt amun nom̄ de greco latinū factū littera tercia demutata·ambo et duo ponūtur pro oī numero & genere·¶ Ambone id eſt pulpito hoc ē lectorio·¶ Ambox cibū deorū dicit·Ambro luxurioſus·deuorator Ambro conſumptor profuſus Ambrones deuoratores populi ſunt ſcithie qui hūanis carnibus veſcūtur·broſis grece dicitur cibus·hinc ambrōes ipī ſunt & antropofagi id eſt hominū cōmeſtores·Ambroſia eſca deorum·quā latini appiū ſiluaticū vocant·de qua virgi·Ambroſiecꝫ come diuinum vertice odorem aſpirauere·Ambroſiana auis diuina vel roſea·Ambroſio dulci pulcro ſacro·Ambeſt ita tercie perſone verbū eſt ut nullam aliā habeat declinationem·Ambulatris locis quibus ambulatur ex cōmodo·Ambulator ȝelter Ambulatrum ſpacium ambulandi·Ambulatrum alibi amblafrum. Amburit incendit·Ambuſas commeſtas·Ambus eſt malleus·Ambuſtum id ē vndicꝫ incenſum Ambruimur comburimur·Amena viridia iocunda delectabilia·Amello nom̄ loci. Amenian tribus beniamin·Amena loca varro dicta ait eo ꝙ ſolum amorē preſtāt·et ad ſe amanda alliciunt·A menibus·ex ciuitatibus·Amendat extra commendat·ſe onit·effugat·vel longe mittit·Amens ſenſu carens·ſtupidus·furioſus·inſanus vecors·Amentia inſania·furor·Amentia et dementia ita differūt·dementia tēporale vicium eſt·amentia vero perpetuū·Amē hebreice vere vel fideliter·Amentum eſt vinculum iaculorum haſtiliū quod mediis haſtis aptatur·et inde amentum ꝙ media haſta religatur ut iaculetur·Amera ora·Amerina vrbs vbi multū vimen naſcitur·Ameſias regans interpretatur·Amecaſis id eſt vallis caſus in tribu beniamin·Amenian in tribu beniamin·Ampſa in eadem tribu·Ameſſana proprium nomen eſt caſtelli·Amech regio aſſiriorum·Amethi indignatio mea·Ammetha letus:Amem·circuli vel corona ſiue precinens Ammes robuſtus Ameceb cognomentum Ameſſa populum tulit·Amphibulum birrum id eſt planeta vel bellatus·Amphibula dubia·Amphibologia ambigua dictio eſt·Amphibulum nuſȝkeil Amphiſibena ſerpens dicta eo ꝙ duo capita habeat·vnum in loco ſuo·alterum in cauda·de qua lucanus Et grauis in geminum vergēs caput amphiſibēa cuius oculi lucēt veluti lucerne

Amfibia ſunt quedam genera piſcium·dicta eo ꝙ ambulandi in terris vſum·& natandi in aquis officiū habent·Amphi grece vtrumcꝫ·Amphib rachus ideo a metricis impolitus dicitur & informis·quia in his tribus diuiſionib9 inueniri nō poteſt·Triplam nancꝫ habet diuiſioneȝ quia arſis vnnum tempus·& theſis tria habet vel arſis tria & theſis vnum. Ternarius enim ī vnitate comparatus ſecundum arithmeticā rationem triplus eſt. Amfibrachus dict9 eo ꝙ in vtracꝫ breuē habeat ſillabā·longa in medio interiacente Brachis enim breuis dicitur Amfion citharedus fuit thebanus de quo fabule fingunt ꝙ cithare ſuauitate lapides mulſerit & attraxerit:Amfitapia ex vtracꝫ parte villoſa tapeta:Amfitheatrum circi ſpectaculum al's circūſpectaculum·Amphioraus quidam fuit diuinus·Amfiteatrum locus eſt ſpectaculi vbi pugnant gladiatores:Et inde ludum gladiatorum dictū·ꝙ in eo iuuenes vſum armorum diuerſo motu condiſcunt·& modo inter ſe gladiis vel pugnis certantes·modo contra beſtias incedentes vbi nō odio ſed premio illecti ſubeunt ferale certamē Amphiteatrum dictum ꝙ ex duobus theatris ſit factum. Nam amphiteatrum rotūdum eſt Theatrum vero ex medio amphiteatro & ſemicirculi figuram habens. Amfitrite dea maris matrona neptuni:Amfebi appollinis ſoror diana Amficiſcii biumbres Amfora vocata ꝙ hinc et inde leuetur hec grece a figura ſui dicta·ꝙ eius anſe geminate videātur aures imitari:Recipit enim vini vel aque pedem quadratum·frumeti vero modios italicos tres Amfora cadus ē grece habens vrnas tres¶ Armiger ē qui vulgo ſpartarius dicitur·Ammiaton ligni genus eſt·vel lini habens ſimilitudinem·quanto plus arſerit tanto mundius īuentur·Amianton lapis appellatus a veteribus·eo ꝙ ſi ex ipō veſtis fuerit contexta contra ignem reſiſtat·& igni impoſita nō ardeat ſed ſplendore accepto niteſcit·& eſt ſciſſi aluminis ſimilis. veneficiis reſiſtens omnibus·ſpecialiter magorum·Amictit veſtit: Amicio amicis inde amictus id eſt ad habitum:Amictum ideo dicitur·quia circumitur Amicierunt texuerunt·vel inuoluerunt: Amicitus ueſtitus operimēto Amicturium amminiculum uel adiumentum Amictīt tegīt Amiciter amicabiliter·Amicicia affinitas:Amicus animi cuſtos·dictus:Proprie amator turpitudinis qui

amore torquetur libidinis Amicla nomen
eſt naute: Virgilius. Et tacitus regnauit
amiclis Stacius Interdum virides non ex
cipietis amiclas: Amigdalum arbor nucū
Amigdale nuces id eſt amandalum vel ſil
uaticum Amigdala grecum nomen quod
latine nux longa vocatur. Hanc alii nuci
clam vocant quaſi minorem nucem· Am
prepoſitio loquelaris ſignificat circū. Vñ
ſupra Seruus ambactus id eſt circūactus
Amminadab proprium nomen viri inter
pretatur concupiſcentia amans vel popu
lus meus ſpōtaneus vel pater meus vrba
nus· Ammiod populus meus inclitus vel
glorioſus Amiſedai populus meus ſuffi
ciens Ammibel populus me9 dei. Ammi
a quo dicti ſunt ammanite populus me9
vocatur Amia robuſtus domini vel popu
lus domini Amminea genus vue dicta q̄i
ſine minio id eſt rubore album enim vinū
reddit· Amince due gemine dicte ꝙ dupli
ces vuas mittant Amminiculum ē mere/
tricum pallium lineum· hoc apud veteres
matrone in adulterio deprehenſe induebā
tur· vt et in tali amminiculo potius q̄m in
ſtola polluerint pudiciciam: Erat enim tūc
ſignum meretricee veſtis· nūc in hiſpania
honeſtatis : Amicolum faſcia pectoralis ·
Amilos agrias vitis ſiluatica Amio ſaxa/
tilis piſcis· dextra ſiniſtraꝗ lateribus vir/
gulis puniceis perpetuis aliiſꝗ diſcolori/
bus deſignatur Dictus amio ꝙ non capit̄
niſi hamo· Amiſon ciuitas ponti nobilis·
Amis anſulis· Amis circulis· Amita baſa
quaſi mater alia· ſoror patris vel matris·
Amita magna ſoror aui: Amitini qui ex
patre & ſorore eius generantur: Amites
fuſtes aucupales quo retia extenduntur·
Amicus filius neptuni fuit et nimphe me
lites qui a polluce vict9 ē pictali certamīe
Amminiſtrare dicitur quaſi adminiſtrare·d
in m· commutata & eſt auxilium prebere·
ſubuenire· aut in re aliqua adiumento eſſe
Amicari ſignificat amicū eſſe. & conſtrui/
tur cum accuſatiuo· id eſt freund machen·
Amica freundin Amnites nomen lapidis
inſignioris ſimilis nitro ſed durior gignit̄
in egipto vel arabia· ſed naſcitur ī ethiopia
veluti viridis lacteus autem cū reſoluitur
remordens nimis vehementer· et reliqua·
Amicabilitas freuntſchafft Amicicia idem
Amictuo aui· id eſt cooperio· vel amicio·
Amitiſtus indicus int̄ purpureas gēmas
principatum tenet. Eſt enim purpureus:
permixto violaceo colore· & quaſi roſe ni/
tor· & leuiter quaſdam flammulas fundit
¶ Amnis· riuus· flumen· a circumnando
dictus· Amneſtia abolitionem malorū ſa/
pientiſſimi athenienſiū vocauerūt· ¶ Amo
lire abducere ſubtrahere vel diſſipare Amo
neat edicat· Ammocriſus genus gemme·
harenis aureis intermixtus· nūc bratearū
nunc pulueris habet quadrulas· gignitur
in perſida· Amolum flos farīe tenuiſſimū
pre leuitate de mola eiectum· vnde & ap/
pellatum quaſi a mola· Amomo vnguēto
Amomum vocatum ꝙ veluti odorem ci/
namomi referat· naſcitur in ſiria & armēia
frutex botruoſum ſemen reddens ſibi con/
nexum· flore albo veluti viole· foliis ſimili
bus brionie· Amona ampula · Amomum
ſilberin· Amon interpretatur fidelis ſiue
nutricius · Ammon populus meroris· vel
pepercit· vel filius populi mei· vel filius
generis mei interpretatur · Ammona po/
pulus eius· Ammon iupiter libicus· Am/
mon populus turbidus in ſe cōfidens vel
comprimens · vel donans· Amon · matris
fetus interpretatur · fidelis vel honuſtus·
Amos robuſtus vel populus auulſus ſcꝫ
Amora populus vel populi illuminatio·
Amos potens vel fortis· Si tam̄ ab aleph
littera incipiat & finiatur in ſade· Qꝫ ſi ex
ordium ſumat ab aim & finiatur in nun
tranſfertur in populo diuellentē · Amon
trans iordanē in tribu gad ipa eſt quā dixi
mus philadelphia· Amoniacus ſal in ciri/
nea inuenitur Amor cū prauus ē vocatur
cupiditas· cum rectus eſt caritas nōiatur:
Amor & Cupido ita diſtinguitur· alter in
bono: alter in malo Alii verius amorem et
& bonum dixerunt & malum: cupidinem
ſemper malum· Amor iuſtus eſt vxorius:
pius filiorum· crudelis contra naturam: ut
paſiphe· obſcenus ut meretricū· Amorrei
in amaritudine adducentes vel loquentes·
Amorrei ab emor patre ſichem nuncupati
Amorreus interp̄tatur viliabundus· ſiue
amarus · vel amaritudo· Amos · fortis vel
potens vel verecūdus vel populus albus
Amoth aqua paterna · ¶ Ampelos leue
ſiue brionia· quam latini uitem albam uo/
cant uel a qualitate coloris Ampelos me
lena id eſt uitis nigra eademꝗ labruſta fo
lia edere hn̄s ſimilia Amphilopolis popu
lus corruens Amphitricos appellat̄ luna
quando ultra mediū uenit Ampiles tuſco
rum lingua maius menſis dicit̄ Ampelo/
melina uitis nigra Ampelus leue uitis al/
ba· Amor furor eſt in quo nihil eſt ſtabile

Ampulla dicta quaſi ampla bulla·ſimilis
eſt enim rotunditati bulle·que ex ſpumis
aquarũ fit·atqꝫ ita inflatur vẽto. Amplio
meren Amplexantis id eſt luctantis Am
plector cõmune verbum eſt·vnde partici/
pium amplexus Amplexor aũt amplexa
tus facit Amplare coclea: Ampliatus ſub
limatus·accumulatus·amplitudo Amplu
ſtra ornamẽta vel armamẽta nauis·¶ Am/
quiro interrogo Amſa in tribu beniamin
Amram populus excelſus ¶ Amulas fia
las altiones·in ſimilitudine vrceoli ringili
Amule ſunt crateres Amicla vrbs licaõie
in qua nati ſunt caſtor & pollux Amurca
olei pars aquoſa a mergendo dicta· eo ꝙ
ab oleo ſe mergat & fex ſit eius·quod gre
ci amurchen vocant ex latina lingua trahẽ
tes vocabulum Amurca fex olei· Amuſſi
regule vł tabule quibus vtuntur artifices
ad ſaxa· Vnde aduerbialiter examuſſim di
cimus amuſſim regulariter· Amuſſus nõ
mutiens id eſt tacitus· Amolumẽtũ quod
ad auctum vel victũ pertinet: Amputaui
tuli Ammithal calefactum ros·¶ Anaam
exurgẽs interꝑtatur. Anab in tribu iuda
nũcuſqꝫ vicus in finibus eleutheropoleos
Et alia grandis villa iudeorũ nomie anea
judauima contra auſtralem partẽ chebro/
nis nouez ab ea miliariis ſeparata·Anabs
dubium Anaboladium amictoriũ lineum
feminale quo humeri operiuntur· quod
greci vel latini ſindonem vocant vel palliũ
Anabibazon ſurſum ſcãdens Anacefaleos
recapitulatio Anacefaleoſin repetitionem
Anachoreſis heremus·i·remotio Anacho
rita heremita Anachorite genus monach
orum qui poſt cenobialem vitam deſerta
petũt·& ſoli habitãt ibi & ab eo ꝙ procul
ab hominibus receſſerunt tali nomine nũ
cupantur· Anacreontica metra q̃ anacreõ
cõpoſuit diſputans de ſacris Anachel gr̃a
dei Anachim humilitas. Anachim monile
collo ſublimi· Anachim non eſt innocens
Anadiploſis eſt repeticio vel cõgeminatio
verborum· vt Hic tamen viuit·viuit etiã·
Anancitide lapis precioſus quem in idro
mantia demonum imagines euocare dicũt
Anaphora eſt repeticio eiuſdem verbi per
principia verſuum plurimorum vt· Nos
te dardania incenſa tuaqꝫ arma ſecuti Nos
tumidum ſub te permenſi nauibus equor
Anadiploſis eſt qñ ab eodem verbo quo
ꝑor verſus finiuit ſeqñs incipit· vt ẽ illud
Certent et cignis vlule ſit titirus orpheus
Orpheus in ſiluis·inter delphinas orion

Anademoth ara vel ſuburbana· Anafora·
eſt repeticio eiuſdem verbi per principia
plurimorum verſuum ut· Nate mee vires
mea magna potentia ſolus· Nate patris
ſummi qui tela tiphoea temnis Anagliua
vaſa dicta·ꝙ ſuperius ſunt ſculpta· graeci
enim ana ſurſum· gliue ſculpturam dicunt
id eſt ſurſum ſculpta· Anaglifa manlicho
Anagoge exceſſa intelligẽtia·vel ſuperior
ſenſus· Anagoniſta receptator· incitator·
Analeſia ipa eſt & anachemia· hec creatur
a feruore vel vẽtoſitate ſtomachi in partes
aſcendens ſuperiores cerebri·aut ex nimio
cibo·vel potus frigidos bibendo·aut ex
luxuria vel nimia cogitacõe·vel indigeſtio
ne ciborum· Analogia ratio vel origo aut
ſapientia ·vel regula·proporcio· Octo enī
modis comparatio analogie tollitur·id eſt
qualitate·cõparatiõe· genere·numero·fi/
gura· caſu & extremitatibus ſimilium ſilla
barum·& ſimilitudo temporum· ſi de eis
vnum deſierit iam non eſt analogia id eſt
ſimilitudo· Anamartheton in peccantium
acta· Anamarethon voluntarie peccantiũ
Analogiũ lectoriũ · Anan nubes· Anate
cura· Anamim reſpõdentes aque Aname
hel gratia dei vel ananihel· Anancitide gẽ/
mam in idromantia demonum imagines
euocare gẽtiles dicũt· Anani gratificatus·
vel donatus michi· Ananahel cui donauit
dominus· Ananias gratia dei id ẽ ſidrach·
lingua caldeica interꝑtatur decorus meus
Anarath ecce concepit· Anapeſtus dictus
ꝙ remiſſionibus et ludis hic pes magis di
catus eſt · Anarchias ſine principatu·vbi
nullius poteſtas· Anaſceua contraria eſt
cataſceue· Cataſceua eſt confirmatio pre/
poſite rei Anaſceua negatio Anas auis ab
aſſiduitate natandi nomen aptum accepit·
ex quo genere quedam germane dicũtur
ꝙ plus ceteris nutriunt· Anaſtaſis reſur/
rectio· Anaſtrofe verborũ ordo prepoſte
rus·ut litora circum· Anathema deteſtatio
perditio· Anathematizo abhominor · Ana
thole oriens· Anathomen apertionẽ Ana
thos immortalis Anathot ciuitas ſortis be
niamin ſacerdotibus ſeparata·in tercio ab
elia miliario·de qua & hieremias ꝑpheta
fuit· Annathon in tribu zabulon· Anatho
tines viculus tribus ab hieruſalem miliari
bus· Anab aqua vel hũilis mea· Anatha·
reſponſio· Anathoth ſignum obedientie·
Anatum miſerum· Anathomicũ · librum
ſecundum ſcientiam inciſionis· Anaturali
ſapore id ẽ ſapientia Anax rex Ana equũ

Anatrupi ſtomachi·hoc ē ſurſum euertēs
id eſt vomitus·Ana greci ſurſum dicunt·
et ē interiectio dep̄cantis·¶ Anceps ambi
guum·Anceps pro ambiceps·duplex·ex
vtraq; parte caput habens·Ancille a ſuſtē
taculo vocātur Ancon enim grece cubitus
dicitur·vñ ancone dicimus ·Ancilia virga
aurea ſcuta vel arma celeſtia ·Ancillatus·
famulatus·proſecutus Ancile ſcucū quod
olim apud romāos celo lapſum dicebatur·
ſub numa rege maurorum·breue quidem
et vndiq; rotundum·vnde omnia ſcuta mi
nora ancilia dicuntur ·vel ſcuti bucula que
abintus teneī·Ancia ferrū in ſcuto quod
manu tenetur·Ancirotun ē ſubtractio de
multis codicibus·Ancipias irritas·Anci/
nacis genus gladii·Anciportū refugium
nauis ·Aneti excruciati ·Ancus·vanus·
Ancillator adulator·Ancillam quaſi ante
illam Ancillare humiliter ſeruire ·Ancira
ceſarea ·Ancones ·incaſtratores ·vicinos·
Anchora dens ferreus vnde naues retinē
tur in mari ·Anconiſeos· incaſtraturas ·
Ancus interpretatur quomodo hoc eſt·
Androdomada lapis p̄cioſus argēti nito
rē habet·gignitur autē hic in mari rubro
Androgeus nomen proprium·qui cum
athleta eſſet fortiſſimus ·cunctos in agoni
bus apud athenas ſuperauit·qui ab athe/
nienſibus & vicinis megarēſibus quorū
rex niſus erat coniuratione ab eis in eum
facta inſidiis eorum ſc; ab eis occiſus eſt·
quod minos pater eius dolēs·collectis na
uibus bella mouit·& victis athenienſibus
poenam hanc ſtatuit·ut ſingulis quibuſq;
annis·vii·de filiis &·vii·de filiabus ſuis
aedendos minothauro ſcilicet ei mitterent·
Anchora vncus·Ancuſa herba cuius ra/
dix contrita digitos inficit·eſt enim colore
ſanguineo vnde pictoribus ad purpuram
efficiendam vtilis eſt ·Anchras conualles·
aut arborum interualla·Anetras grece car
bunculus dicitur·¶ Anadabate gēs q̄dam
Andet auſus eſt·Andes pagus vbi Vir/
gilius natus ē vicinus mātue eius ciuitati·
Andreas hebreice decorus·graece virilis
interpretatur·Ando perficio·Andromā/
tus lapis colore niger·pondere et duricia
inſignis vnde nomen traxit·precipuus re
peritur in affrica·trahere autem ad ſe argē
tum dicitur Androgineta hermofroditus·
id eſt nec vir nec mulier·Androgeus vnꝰ
graecorum·Andromacha vxor hectoris·
Androgeos homines dicimus vtriuſq; ſex
us·Aner grece vir·gineth mulier dicitur·

Androna decurſus·Andros vir·Inde an
dria Androginus vindilo Anego ego aut
¶ Anedioſus id eſt tedioſus· Aneta enth
Anelia regia arma·Anereth tribꝰ iſachar
Aneu vaga·huius eſaias meminit·quam
trāſtulit anegaua·ſimmachus interp̄tatur
ſollicitauit humiliauit: Aneceb cognomen
tum Aner nunquid cōmutatus eſt Aneia
libertas Aner piper. Anemos grece dicit̄
ventus Aneſin requiem. Anetus antrech
Aneſon greci vel latini herbam. Aneſum
omībus cognita acerrime feruēs mictual'
Anethū cū h ſcribi oportet Anethū her/
ba ortulana odorifera·hec in cibo ſumpta
calefacit & conſtringit·prohibet & ſternu
tamentum naribus appoſitū ¶ Anſemeri
nus quottidiana febris Hec aūt ex colera
naſcitur·& celerius tranſit. In ſinoto autē
nō habet requiē febris vllo tēpore. Anf/
uia piſcis qui in aquis & in terra viuit.
¶ Angaria ſtanta. Angeli grece malaoth
hebreice latine nuncii Angelus dicitur q̄ſi
eggeus id eſt iuxta ſtans eggeus greca p̄
poſitio latīe iuxta dicitur Anger engerich
Angelium ānunciatio grece Angens con
fringens ſuffocans. Angilla ſerpentina.
Anguina tubera Angoria ginoti Angi/
portus edium atria Angire anguſtiare vł
anxiare lacerare. Angitudo anxietas An
git: ſolicitat ſtimulat. Angina chelſucht.
Anguſtia morbus porcorū qui occupat
fauces. Angina glangula vł ferrū bucule
ſcuti Angiſtꝛ grece latine hamus dicitur
Angit ſtrāgulat tedet Angor cura anxie
tas triſticia moleſtia dolor afflictio. An/
guis ſerpēs et draco ita differunt. In ma/
ri angues. In terra ſerpentes. In templo
dracones vt virgilius. Tranquilla per alta
anguis & paulopoſt. Serpēs amplexus
vterq;. Itemq; ad delubra ſumma dracōes
Anguis id ē nater dictus ꝙ ſit anguloſꝰ
Anguilla aul·Anguille ſimilitudo āguis
nomen dedit origo eius ex limo & tanto
citius elabitur quāto fortiꝰ preſſeris An/
gulus dictus ꝙ duos parietes in vnū co/
anguſtat & iungat Anguſtaſide anguſta
diſcretiōe Anguipedes gigātes. Anguilla
eſt qua coercentur pueri in ſcolis q̄ vulgo
ſcutica dicitur ¶ Anhelitus ſpūs. Anhela
būdus fatigatus: Anhelo efflo vel ſpiro·
Anhelitus ſuſpirium faſtidium. ¶ Anien
fluuius eſt:iiii:miliario ab vrbe: Anile va
num Anilis ſenilis: Anilitus ab anu nun
cupatus eſt: Anilis etas ſenectus femine:
Anilia amentia fatuitas: Anilius etaneus

Anicula alticha Anim in tribu iuda vicus
eſt iuxta anea·Animaduerſabat animum
cogitatione torquebat Animaduerſio pēa
Animaduerſio ſentētia in reū vel vindicta·
pena·vltio·Animequus patiēs·Animad
uertit intelligit·Animal eſt vocabulum ge
nerale et cōmune omniū aīam habentium·
Omībus autem animalibus adam primū
vocabula indidit·appellans vnicuiqꝫ nomē
ex pn̄ti inſtitutiōe iuxta conditionē nature
cui ſeruiret·Gentes autē vnicuiqꝫ aīalium
ex propria lingua dederūt vocabulum·nō
autē alia lingua impoſuit adam nōia niſi
hebreice·Animal dicitur om̄e quod aniam
id eſt vitam habet·cuius ſpeciale nomē hō
eſſe dinoſcitur·Tria genera ſunt aīantium
terrenū·aquatile volatile·Animus et anīa
differunt·quia anima ē ip̄a ſubſtātia qua
viuimus·animus vero ſuperior pars anīe
Anima eſt qua viuimus Animus quo ſa
pimus·Anima a corpore ita diſtat Anima
eſt ſubſtantia incorporea·intellectualis·
rationalis·inuiſibilis·atqꝫ immotabilis·ha
bens ignotam originem·nihil tn̄ in natura
ſua concretū terrenūqꝫ·At contra corpus
eſt ſubſtantia viſibilis atqꝫ motabilis·hn̄s
ſemen ex vicio et ex terrena fece materiam
Sicut enim angeli ita & anime ſunt·habēt
enim initiū·nullum finem·Anime autem
naturam habemus cum angelis cōmunem
carnem cum pecoribus·Animū & aniam
ita quidam diſtinguūt·ꝙ animus conſilii
eſt·anima vite·illa ſemper eadem ē·ille per
affectū mutatur·Pro diuerſitate quidem
affectionū anima varia ſumpſit vocabula·
dum ergo viuificat corpus aīma eſt·dum
imagines per ſpm̄ contēplatur rerū corpo
ralium ſpūs eſt·dum ſentit ſenſus ē·dum
ſapit anim9 ē·dum intelligit mēs eſt·dum
diſcernit rō eſt·dum recordatur memoria·
dum mēbra vegetat anima ē·Anima a gē
tilibus nomē accepit eo ꝙ ventus ſit·vnde
grece ventus animos dicitur·ꝙ ore retra/
hētes ſpm̄ viuere videamus·Sed hoc aper
tiſſime falſum eſt quia multo prius gignit̄
anima q̄m concipi aer ore poſſit·Animā
autem & ſpm̄ ita differre dicunt doctores
quia anīa ip̄a vita eſt hōis preſtās ſenſum
motumqꝫ corpori·Spūs autem q̄dam vis
ip̄ius eſt anime ac potentia rationalis·per
quam videtur diſtare a pecoribus ceteriſqꝫ
Proinde anima flatus vite eſt·Spūs autē
ille eſt qui carnales concupiſcentias calcat·
omnis autem anima ſpūs eſſe poteſt·non
tamen om̄is ſpūs anima·nam & ip̄e deus
ſpiritus eſt et tn̄ anima nō eſt eodē modo
& angeli ſunt·Animatus q̄iaīo auctus·
ſiue firmatus·Animi concidūt id eſt vires
deficiūt·Animo gibirno·Animi impos ī
patiens vel amens·Ammon pp̄lus mero
ris·Animoſus argutus ſollicitus·Animo
ſitas audatia Animus pars eſt aīe q̄ ſentit
id eſt ſapit inde ſententia nuncupatˀ·Ani/
mis celeſtibus id ē diuinis·Anibel ī tribu
aſer eſt quedā villa nōie betomenia in xv·
lapide a ceſarea ſita in monte cōtra orientē
in aqua & lauacro ſalubris·Anie q̄i ano/
nia·vel ananoia id ē recognitio interp̄tatˀ·
Antes vinearū angulos Anna reſponſio
vel interiectio dep̄cantis·An vtrū·Anna
gratia eius interp̄tatˀ que dum prius eſſet
ſterilis natura·poſtmodū dei gratia fecū
data ē·Annas domos vł ciuitates·Anna
lis liber vnius anni geſta includens·An/
nalis et hiſtoria ita differūt·Hiſtoria reꝝ
que vidimus·ānalis vero ē eorū annorū
quos etas nr̄a nō nouit·Vnde ſaluſtius·
Ex hiſtoria liuius·euſebius & hieronim9
ex ānalibus & hiſtoria cōſtant·Annauit·
ānunciauit·Annates ꝓximi·Annatū mi
ſerum·Annet fulget Annegeb qđ aquila
auſtrum ſimmachus meridiē trāſtulerunt·
Annis grādis maior natu·Annitas adul
tas interdum ſenectus·Anit incūbit ł ſuf
focās·Annixi conati·Anniculū vni9 āni
Annitus plus conatus·Annona chorn·
Anocatū hoc ē ſurſum viſum cū vomitus
& venter ſimul abſoluitur·Anomala quō
ſunt inequalia·Anomala extra regulā vt
lupus lepus totū cōuenit diſſentiunt caſu
genitiuo lupi leporis·Ano dolor eorum·
Anorexia faſtidiū·alii antopia vel ſicaſmō
dicunt·fit ex colerum vel febriū feruore·
& ſine febribus fit moleſtū & cōmune ē in
om̄ibus egritudinibus·Anodia medicami
na que dolorē ad preſens mitigāt tn̄ nō ſa
nant·Annotinus ab āno qui plures habꝫ
annos·Annomia ſine lege·nomos enim
grece latine lex dicitˀ·Anopſu nigri colo/
ris·Anob ciuitas quā expugnauit hieſus
& ē vſqꝫ hodie villa iuxta dioſpolim q̄ vo
catˀ bethuanaba in quarto miliario ad oriē
tē·Anos circulos·Annobarba flaua bar/
ba vel dura·Annua ī tribu zabulon·Eſt
& alia villa ānua eūtibus de neapoli eliam
in decimo miliario·Annuit occulo oſtēdit·
A nudiuſtercius·a die tercia·Anulus fin
gerlin·Anitiˀ plus contra·Annus ē ſolis
amfractus cū pactis trecentis lxv·diebus
ad eadem loca ſiderū redit·Annus autem

dictus ꝙ menſibus in ſe recurrētibus vol
uitur·vñ & anulus q̄i ānulus id eſt circu
lus· Virgi·Atꝗ in ſe ſua per veſtigia vol/
uitur annus· Tria autem ſunt genera āno
rum aut enim lunaris annus eſt·xxx·die
rum·aut ſolſticialis qui xii· cōtinet mēſes·
aut magnus omnibus planetis in eundē
locum recurrētibus poſt ānos ſolſticiales
plurimos· Principium autem anni alii a
bruma putāt vt populi romani·alii ab eq
n octio verno vt hebrei· alii a ſolſticio· vt
greci·alii ab autumno vt egiptii: Annum
aūt ſapiētes mundi partim ciuilem· ꝑtim
naturalem·partim magnum eſſe dixerūt·
Ciuilis ānus eſt qui vnius aſtri recurſu ꝑ
mēſes xii·terminat: Anus ex multis ānis
dicta quaſi annoſa Anulare vocant qđ cā
didum eſt quo mulieris picture luminant
Fit autem ex creta admixtis vitreis gēmis
Anuli per diminutionez dicti a circulis &
annis qui ſunt circum brachia et crura vñ
et ſigna eorum per diminutionem ſigilla·
ſigna vero maiora ſunt: Anulo aūt aureo
liberi vtebant libertini argēteo ſerui ferreo
¶ Anquina funis nauis eſt q̄ ad malum
antemna cōſtringit de qua cinna atꝗ an/
quina regat ſtabilem fortiſſima curſū·An
quiauit vocauit: Anquirēs ꝓ adquirens·
Anquiromatus genus nauigii eſt et ideo
dictus ꝓ eo ꝙ celeritate ſui anchoris et in
ſtrumētis reliquis nauigium vehendis ſit
altus ¶ Anſas circlos Anſer ganzo An
ſula diminutiū dicitur ·Anſeres aues que
nocturnas excubias celebrāt· vigilias enī
ſuas cantus aſſiduitate teſtant· Deniꝗ eo
etiaz romani capitolia a gallo hoſte ſerua
runt·¶ Antana clauis eſt·Antandrus in
ſula vicina troie: Antarticus quartus celi
circulus eſt dictus eo ꝙ cōtrarius ſit circu
lo quē artichon noīamus· Antelucanus·
giziter: Ante et antea differūt·ante & lo/
cū ſignum & tempus: Antea vero tantū
tempus Antelucanū id ē ante lucē· An/
tecenia id ē merenda q̄i poſt meridiem edē/
da: Antedico marie hētici appellati ſunt·
ꝓ eo ꝙ marie virginitati contradicūt aſſe/
rentes poſt xp̄m natū eam viro ſuo fuiſſe
cōmixtam·Ante fugā ante diſceſſum· An
tela quaſi ante ſellam et poſtela quaſi poſt
ſellam· Antelibanus loca ſunt que ſuper
libanuum mōtem ad oriētalem plagam re
ſpiciunt Antemetabole eſt cōuerſio verbo
rum que ordīe mutuo cōtrariū efficit ſen
ſum vt non vt edam viuo· ſed vt viuā edo
Antenſa irata· Antemna lignum quo ve
la dependēt· Antemne dicte ꝙ ante amnē
ſint poſite·preterfluit enī eas amnis·ē aūt
particula nauis: Antenor princeps troia
norum Ante pedes et circum pedes ita dif
ferunt· Circum pedes ſunt obſequia ſer/
uorum·añ pedes amicorū: Anteca aucto
ritate: Anteriora precedētia priſca vetuſta
ātiqua vetera priora: Anteſcon grece vo
cāt loca ſub mēto· Antes extremi ordines
vinearum· Anteſignanus qui añ ſignife/
rum incedit ob tutele cuſtodiā: Antiteton
vbi cōtraria cōtrariis opponūtur· Anthe
us princeps troianorū quem necauit her/
cules quem etiā fabulae fingunt ꝙ filius
terre fuerit propter ꝙ cadens in terrā for
tius ſoleret aſſurgere: Antheon ſplendēs·
Antipatridem donantis laudationē violē/
tum· Antias cōtrarias· Antiphona grece
vox reciproca latine·duobus ſcꝫ alterna/
tim pſallentibus ordine cōmutato·Quod
genus pſallendi greci inueniſſe dicuntur·
Apud latinos autem primus beatiſſimus
ambroſius inſtituit antiphonas· Antipho
narius intp̄r recipcarius·Antibachius vł
palimbachius pes dictus qui iteratus eſt
a bachio· Antiqua pars erat templi apud
antiquos que reſpiciebat ad ortum: An/
ticipat preuenit preuertit Antlat exunci/
at auſtat haurit Antion grece contrarium
Antilogo contrario Antidotum grece po
tum contra morbum· latine ex contrario
datum dicitur· contraria enī contrariis me
dicine curantur·Ancie ſunt cicinni depen
dentes prope auriculas greco vocablō ab
auribus·Antiquarii idem et librarii· ſed li
brarii ſunt qui & noua ſcribunt & vetera
Antiquarii qui tantummodo vetera·vn/
de & nomen ſumpſerunt Antiſtes ſacer/
dos dictus eo ꝙ ante ſtat: Antlia churba
Antiquari deleri: Antiſtare dominis pre
cellere: Antifer ſtella in occidente·Antiſti
cio preſulatu primatu· Antiquauit vacua
uit: Antiſimma duo contraria ſimma An
tifraſis eſt ſermo econtrario intelligendus
vt lucus quia caret luce pro nimia nemo
rum vmbra· Et manes id eſt mites & mo
deſti cum ſint terribiles & inmanes·Inter
hironiam autem & antifraſin hoc intereſt
ꝙ hironia pronunciatione ſola indicat qđ
intelligi vult vt cum dicimus homini agēti
malum bonum eſt qđ agis: Antifraſis ve
ro non voce pronūciantis ſignificat ſed ſu
is tantum verbis quorum origo cōtraria ē
vt lucus ꝙ nō luceat· Hoc tropo et gnani
athlātes et ceci vidētes vulgo appellātur·

Antigerio vel quemadmodũ vel in p̄mis·
Antigrafus cũ puncto nota eſt·que in li
bris apponiť vbi in trāſlationibus diuer/
ſus ſenſus habetur:Antipode genus mō/
ſtri in libia verſas plātas habēt poſt crura
& ſeptē digitos in plātis: Antipode dicti
eo ꝙ cōtrarii eſſe veſtigiis noſtris putanť·
vt quaſi ſub terris poſiti aduerſa pedibus
noſtris calcent veſtigia· nulla rōne creden
dum eſt ꝙ nec ſoliditas patitur nec centrū
terre ſed neqꝫ hoc vlla hiſtorie cognicōe fir
matur. Sed hoc poete quaſi rationādo cō
iectāt: Antiſmos eſt tropus multiplex nu
meroſeqꝫ virtutis· Nanqꝫ antiſmos putať
eſſe dictum om̄e qđ ſimplicitate ruſtica ca
ret et faceta ſatis vrbanitate eſt expolitum
vt ē illud:Qui bauiū nō odit amet tua car
mina meui:Atqꝫ idem iūgat vulpes et mľ
geat hircos: Antiſpaſtus dictus ꝙ ſit ex
breui & longa·ex longa & breui compoſi
tus· Antitheſis eſt contrapoſitio littere ꝑ
alia lr̄a vt impete pro impetu· Antitheta·
contra poſita·Antixpycoyc appellatur ꝙ
cōtra chriſtum venturus ſit·Anti eni gre
ce contra latine ſignificat Antiochiā ciuita
tē ſeleucus vnus ex pueris alexandri poſt
mortem ipſius alexandri occupato regno
orientis vrbem in ſiria condidit eāqꝫ ex an
tiochi patris ſui noīe antiochiaꝫ nuncupa
uit & ſirie caput cōſtituit· Ipſe quoqꝫ lao
diciam & ſeleuciam & apamiā & ediſſam
vrbem conſtituit:Antiochi lingua ſira re/
ges dicuntur·Antagoniſta incertator pro
uocator Antonomaſia eſt que ꝑ vice nōis
ponitur vt maia genitus ꝑ mercurio Qui
tropus fit modis tribus Ab animo ut ma
gnanimus anchiſiades· a corpe vt ipſe ar
duus·extrinſecus vt infelix puer·Antos
grece flos nuncupatur·Antra obſcura lo
ca·Antrax carbunculus vel calculus·An
trice color in ſuperficie cutis· Antropofa
gi gens aſperrima ſub regione ſericū ſita·
Antropomorfeos ꝓphete appellant quē
nos mandragorā vocamus pro eo ꝙ habe
at radicem formam hominis ſimulantem ·
Antropomorfite heretici dicti ꝑ eo ꝙ ſim/
plicitate ruſtica deum habere humana mē
bra que in diuinis libris ſcripta ſunt arbi/
trātur· Antropo enim grece latine homo
dicitur ·Antroniſcus incaſtraturis· Aqua
& vnda ita diſtat· vnda ſemꝑ in motu· aq̄
vero ſtatiua & ſine motu· Aqua manile ·
hantkar· Aqualia ſūma pars capitis Aq̄
liculū guledarm· Aqualiculus ꝓprie por
ci eſt·hinc ad ventrem tranſlatio·Aquali/
cus collectio ciborū· Aquaculus pingue
do ventris·Aquaticus idris·Aquales he
retici dicti eo ꝙ ſolam aquam offerunt in
calice ſacramenti·Aquatum & aquoſum ī
ter ſe differunt· aquatum potionem recte
dicimus· aquoſum autem locum qui ex ſe
aquam effundit·Aquatum pro adaquā/
dum poſuit ſicut dicimus geſtatum ꝑ ge
ſtandum·Aque decurſus amnis· Aqua·
populus egritudo·Aquila ab acumine oc
culorum vocata· Tanti enim intuitus eſſe
dicitur vt cum ſuper maria inmobili pēna
feratur·nec humanis pateat optutibus de
tanta ſublimitate piſciculos natare videat
ac tormenti inſtar deſcendens·raptam p̄/
dam pennis ad litus pertrahit·Nam et cō
tra radium ſolis fertur obtutum inflectere
vnde & pullos ſuos vngue ſuſpenſos ra/
diis ſolis obicit & quos viderit inmobileꝫ
aciem tenere vt dignos generi conſeruat·
Siquos vero inflectere obtutum quaſi de
generes abicit:Aquilo ventus a vehemē/
ti volatu adinſtar aquile· eſt ergo gelidus
ſiccus· Aquilo diabolus vel homines infi
deles·Aquilicum ventroſum·Aquilum·
fuſcum nigrum·Aquitanica regio ab obli
quis aq̄s ligeri flumīs appellata· Aquo
ſus fluuioſus·Arachius filius chanaan a
quo aradii ſunt· qui aradū inſulā poſſede
runt:Aradia gemma ex patria dicta aſpe
ctu eburnea·Ara id eſt altare: Aram qui
dam vocatam dixerunt ꝙ ibi incenſe uicti/
me ardeant Alii aras dicunt a precationi/
bus quas greci aras dicunt· Vnde contra
imprecatio catapra dicitur: Aram altus di
citur·Aram gens ·Aram iracundia uel ex
celſus: Aram ſepulchri id eſt piram dicūt
Aranea bambis ab aere cognomīata ſpiñ
Aranea genus piſcis dictus ꝙ aure feri/
at·habet uero ſtimulos q̄bus feriat· Ara
pennem boetici uocant·ab arando ſcilicet·
ipſe eſt actus quadratus undiqꝫ finitus
pedibus cxx· Arar fluuius germanie de
quo Virgili9· Aut ararim parthus bibet
Aras parietes domeſticos penetralia focos
Ara grece latine cupreſſum funebrium ·
Arator ruſticus:Aratrum pfluog:Ara/
tio dicta quaſi aeratio· quia de ere prius
terre culturam exercebant · anteq̄m ferri
uſus reperiretur· Aratiunculas modicas
foſſas:Araxis fluuius armenie q̄ ab uno
fonte cum eufrate diuerſa ſpecie oritur · di
ctus ꝙ rapacitate ſua cuncta proſternat ·
Araneus maiores pro animali maſculino
genere poſuere· pro rethe ipſi9 feminino·

Antrôpos homo interpretatur: Antrum & ſpecus ita diſtant. Antrū grecū. ſpecus latinum. Sunt autē lingue e quibus reper cuſſe voces imaginē referunt. Antrū lucū vndiq; clauſum. & dictū antrū eo ꝙ intro horreſcat ſitu atq; obfuſcatiōe tenebrarū. ¶ Annuina morbus: Anubis mercurius. deus egiptiorū quem colunt. capite ſcilicʒ canino: Annus iubileus. ānus remiſſionis Anularis goldtrago: Anitio vel anilitas. ſenectus: ¶ Anxilius ſolicitus: Anxife/ mis meſtificus: Anxietas angetudo. ſuſpi rium: Anxius coactus. triſtis cōatus. qui in graui diſcrimine conſtitutus. nullam rē quam ſequi debeat neſcit eligere.

AOnas montes boecie & licaonie et citerone vbi muſe morātur: Aon mons eſt tracie. Inde aonii dicūtur habitatores: Aoth inclitus. glorioſus: Ao raſia grece audientia dicitur: Aoth habita/ tio interꝑtatur: ¶ Apage recede Apageſis recede ſi viuas. vel ſic ſanus ſis: Apathes impaſſibiles. Pathes enī paſſio dicitꝰ grece Apaluſtra ornamenta nauis: Apparata adornata: Aparchius ſeptentrio: Appara tus preparatio: Apparet & paret ita di/ ſtinguitur. Apparet qui videt. Paret qui obſequitur: Apparitor noīatus ꝙ appa/ reat & videatur & ꝑſto ſit ad obſequium. Apparitio manifeſtatio. quae epiphania grece dicitur: Apatha. eſt impaſſibilitas: ¶ Appellat nomīat. vſurpat: Appellentē auferētem. Appellite heretici ſunt. quorū auctor appellites fuit. qui angelum creato/ rem neſcit quē glorioſum ſuperioris dei fa/ ciens deū legis iſrahel. illum igneum affir mans. dixit xp̄m nō deum in veritate. ſed hominem in fantaſia apparuiſſe. App elle egiptie Appellit vetat. prohibet. applicat Appenninus mons appellatus q̄ alpes phenice. qua hanibal ad italiā veniēs eaſdē alpes aperuit. vnde Virgi: Alpes inmittit apertas. Has ergo hannibal poſt bella hi/ ſpanie aceto rupit. Iuuenalis Et montem rupit aceto. & inde loca ipa que rupit apē nine alpes dicūtur. Apenita ad intima id eſt penitus. Apercularis effractor. Appe tones appetentes. Apertū euidens vel pa tens. Apedno propriū nomen loci Aper a feritate vocatus. ablata f littera. & ſubro gata p. Vn̄ & apud graecos ſiagros ferus dicitur Aper triſtis. obſcurus. rigidus. vł diſtrictus. Aperire ānunciare. Apertum. expeditū. Apes dicte vel ꝙ ſe pedibus alli gent. vel ꝙ ſine pedibus naſcūtur. nā poſt

ea pedes & pennas accipiunt. Proprie tn̄ ſecundum pliniū apes vocantur exorte de bubus. ſcabrones de equis. fuci de mulis veſpe de aſinis. Apicula diminutiuum ab ape: Apex eſt quod in ſummitate galee eminet quo figitur criſta. quā graeci conū vocant. Apex eſt pilleū ſutile. quo ſacer/ dotes gentiles vtebātur. appellatus ab acci piendo id eſt alligando. nā virgula que in pilleo erat cōnectebatur filo qui fiebat ex lana hoſtie. Apex eſt virga pilleo feminis eminenens: ¶ Apices eminētes partes lit terarum. Apiū ephich. Apiago dicta. ꝙ florē eius apes maxīe appetūt. Apiſſimo ocio largiſſimo. Apis rex argiuorum. qui nauibus tranſuectus in egiptū. cū ibidem mortuus fuiſſet Serapis appellatus eſt. propterea quia archa in qua ponitur quā ſarcofagū vocāt ſoros grece dicitur. & ibi eum venerari ſepultū ceperunt. priuſq̄m templum eſſet eius inſtructū. velut ſoros & apis ſorapis primo. deinde o littera cō/ mutata ſerapis dictus eſt. Apiſci adipiſci. Apiū dictum. ꝙ eo apex id eſt caput anti quorum triūphantiū coronabāt. hercules autem hanc herbā primus capiti circūtulit Nam nūc populum capiti preferebāt. nūc oleaſtrum. nūc apium. cuius radices eff/ caciter pugnāt contra inſidias venēatorū. Apium ſiluaticū genus herbe quam greci ambroſium vocant. Apicior apiceris. inde aptus: Apiſcitur vtilitate conſequitur. ¶ Aplare coclea: Aplū gladius. Aplaſtes grece latine dicitur nō fictum Apleſtia cra pula. indigeries. Apluda furfuribns allii panniciiq;. Apludas furfures. Apluſtre ſuplementū Apluſtria armamēta nauium ¶ Apocriſis depulſio vel reconditis occul tis. vel abſconſis. Apocriſiarius bott. ra/ tiociator. vel ſummus legatus. Apocriſas dubius. Apocataſticus aitās. Apocalipſis reuelatio. Apodixis oſtenſio. probatio. ex emplum. Apodix ſocia vel comes. Apo/ cope ablatio vel abſciſio. Apollo extermi nans. Apodiſterium vbi ponūtur res in balneo lauantiū. Apokinon excōmunica tionem. Apodelon ferula latine dicitur. Apofaſin & cataphaſin id eſt negationē & affirmationem. Apofaticum negatiuum. Apofaſin reſolutio. Apoferета vaſa apud grecos a ferendo aliquid nominata. Sunt enim plana. Apoflematizandi ſunt id eſt caput eis purgandum eſt. Apogeum eſt conſtructum ſub terris edificiū. quod nos antrum vel ſpeluncam dicimus: Apocriſa

dicta ſecreta que in dubiū veniunt·ē enim earum occulta origo nec patent patribus· Apoloteriū vbi lauantium veſtimenta po nuntur·ab exuendo ſcʒ dictū Apoleterin grece exuere dicitur:Apollinariſte heretici ab apollinare vocati·xp̄m corpus tm̄odo ſine anima ſuſcepiſſe aſſerētes :Apologia latīe excuſatio:Apollogeticū eſt excuſacō in quo ſolent quidam accuſati reſpōdere Apoplexia eſt ſubita effuſio ſanguis quo ſuffocati intereūt:Dicta autem apoplexia ꝙ ex letali percuſſu repentinus caſus fiat grece apoplexia percuſſio dicitur Aporie vulnus· planta· ictus· Aporia dubitatio ſi mulantis ſe neſcire quod ſcit aut quō dicat̄ Aporiatus repulſus:Apoſtolus miſſus· viſitator Apl'us grece·liſa hebreice·miſſus dicitur latine:Apoſtata fugitiuus dicitur vel retro cōuerſus:Apoſtoma indigeries· Apoſtomatibus collectionibus·Apoſic/ peſis ſuſpenſa locutio·ut·Dico tibi frater· Aptotū id eſt cōmune·Aptota incaſualia·

tōto folio· a· ¶ Aquagium q̄i aque agiū id ē aq̄ductus Aqua dicta ꝙ ſuperficies eius equalis ſit Hinc & equor appellatū·eo ꝙ ſit equum

tōte folio· p· R· ¶ Ara grece pietas dicitur latine: Arabie interp̄tatur inſidie :Arabia regio ſacra in terpretatur eo ꝙ ſit turifera odores creans hinc enim greci eodemon nō niſi beatā no/ minauerunt·ī cuius ſaltibus mirra & cina momum prouenit·Ibi naſcitur auis fenix et ſardonix·ip̄a ſaba ē apellata a filio chus qui nuncupatus eſt ſaba·Arabici heretici nūcupati eo ꝙ ī arabia exorti ſunt·dicētes aīam cum corpore mori atq̄ in nouiſſimo vtrūq̄ ſurgere·Araboth moab vbi ſecūdo numeratus eſt populus·quod aquila in/ terp̄tatur humilia vel equalia moab habēs hanc conſuetudinē ut heremū propter pla niciem ponat : Arabba multa : Arabam aquila tranſtulit planam·Simmachus in terdum cāpeſtrem·interdum inhabitabileʒ Theodocion ocidentalem. Eſt & alia villa nomine arba in finibus ceſaree·quae olim ſofforine dicebatur : Araba occidens·ſiue veſpera Arabes humiles cāpeſtres Arabs gentile nomen vel arabicus ciuis :Arad ci uitas amorreorū vicina deſerto cades vſq̄ nunc oſtenditur villa ab oppido malathis xiiii·lapide·a chebron in xx·in tribu iuda Ararat mōs armenie in quo hiſtorici arcā poſt diluuiū ſediſſe teſtantur·vnde & vſq̄ hodie ibidem lignorū eius vident̄ veſtigia Ararat mons vellicatus·Arrabo dicta q̄i arra bona·quod enim datur pro coniugio

bene datur quia coniugiū bonū eſt·quod vero cauſa fornicatiōis aut adulterii malū eſt·Aliter dicta eſt ara a re pro qua datur ¶ Arbe terra·Arbe ciuitas iudee que cor rupte in n̄ris codicibus arboch legitur· in qua tres patriarche ſepulti ſunt:abraham iſaac iacob:& quartus adam:ip̄a eſt & che bron in qua regnauit dauid: & iſte locus arbe nom̄ ex numero id ē quatuor ſumpſit pro eo ꝙ ibi ſepulti ſunt quatuor p̄riarche ut diximus·Diſtat autē hic locus ut ioſe/ phus edocet vii:ab vrbe effron ſtadio:ibiq̄ aſſerit abrahā et filios eius monumentum habere pulcherrimū inſtructū marmore & opere elegantiſſimo: illic ergo terebintum magnā arborem a conſtitutiōe mūdi fuiſſe aſſerit:hanc hieronimus vſq̄ ad conſtātini regis imperium perduraſſe ſcribit:Ip̄a eſt quercus mambre amorrei qui fuit amic9 abrahe:q̄ apud gētiles in tāta extitit vene ratione ut eam muri ambitu circumſeptam ſolenni ſacratione colerent·Arbe quarta vel quatuor ·Arbiter iudex internuncius pacificator auctor cōcordie ·Arbiter deus iudex ꝙ tocius rei habeat arbitriū et facul tatem·quem lex non prefinit quid iudicet Arbitrarius qui ad arbitriū ſue volūtatis cūcta facit ·Arbitrari & eſtimare ita diſtin guitur:eſtimare apud animū n̄rm eſt:arbi trari iudicium animi proferre Arbitrum et iudicē ita diſtinguimus·Arbiter ex volun tate fit·Iudex ex lege Arbitriū libera p̄tās Arbitriū autem ab arbitrādo ratiōali conſi deratiōe vel diſcernēdo quid eligat quidue recuſet·Arbiteriū collegio arbitrorum mul torum id ē conſenſio ·Arbitror reor iudico Arboth humilem planā campeſtrē Arbor et arbos ita diſtinguit̄ Arbor enim fructi fera & ſterilis dicitur·Arbos vero nō niſi fructifera Genere autē femīno fere omēs arbores dicimus poma vero neutro excep tis paucis ut hic oleaſter hoc ſiler·Item hoc buxū licet & hec buxus dicat̄·nā ſuperfluā quidam volunt facere diſcretionem ut hec buxus de arbore dicamus buxū vero de ligno cōpoſito ·Arbuſtū arbor nouella & tenera in qua inſertio fieri poteſt & dicta arbuſta q̄i arboris haſta·Alii arbuſtū locū in quo arbores ſunt volunt accipere ſicut ſalictum·Arbuſtus arboris parue genus pomum habens rubeū ·Arbuta poma ſil ueſtria ·Arbutus ſpreid Arbela terminus iudeoꝝ ſolis ſat patēs ē & vſq̄ hodie vic9 arbel trans iordanen in finibus belle cītatis paleſtīe et ali9 hoc vocabl'o ī cāpo pergrādi

diſtans ab oppido regionis miliaribus· ix
¶ Arca dicta eo ꝙ arceat viſum atq; pro/
hibeat: Hinc & arcanum vnde & ceteri ar
centur: Arcabi que nūc niſibi dicitur : Ar
cades ab archade rege dicti· iouis et galiſte
filio : Hi ſunt graece ſichionii nuncupati a
Sichionio rege·qui primū agialei vocabā
tur : Archadii magiſtri·eſiodi : Arca dicit̄
continēs archana : Arca caro dominica vel
corda ſanctorū·vel ecclesia: Archarius· diſ
penſator·princeps· Arcas dicit̄ mercurius
ꝙ in archadia natus ſit : Archangeli greca
lingua ſummi nūcii interp̄tantur Qui par
ua vel minima ānunciant angeli·qui vero
ſumma nūcupantur archangeli·dicti eo ꝙ
primatum teneant inter angelos : Arcem
ioſephus refert hanc eſſe vrbem nobilem
paleſtine: Archaicis ſtultis : Arceram vehi
culum in arce nondum confixū· non vtiq;
plauſtrū id eſt carrum: Arcet prohibet re
pellit: Archelaus agnoſcēs leo : Arces edi
ficia·iuga munita·ſumma montiū : Arceo
lus ſima ſatelbog. Arceſſire aſcire·euocare
petere· accurare: Archeutina genus ligni·
Archelia regio ventorū : Archia initium·
Archia grece principatus: Archidiaconus
maior miſter: Archiates medicus: Archio
ridas conflictus: Archipirata princeps la
tronum in mari· Archiep̄us epiſcoporum
ſummus·tenēs vicē apoſtolicam . Archab
inſidie· Arcifinius ager·dictus ē·ꝙ certis
linearū menſuris nō cōtinetur·ſed arcētur
fines obiectu fluminū·montiū·arborum
Vnde & in his agris nichil ſubſidii venit·
Archiſteriū grece mōaſteriū: Architectus
magiſter fabricarū : Architecti cementarii
qui ponunt primū fundamēta. Architricli
nus maior dn̄s vel inuitator ad prandiū·
Archius grauatus · Archiui greci·al's li/
brarii·armarii· Arciti vocati· Arciſta ſag t
tarius. Archiogonia initiū· genus. Arci/
tenens appollo ꝙ arcum teneat· Arciteriū
mōaſteriū· Archiua armaria ſiue tabularia
vbi carte ſunt. Arciuū dictum eo ꝙ arceat
viſum ac prohibeat · Arctauit afflixit·alli
gauit . Arctuas nuces magnas . Archos
grece latine princeps. Archontes princi/
pes . Archontiaci heretici a principibus
appelllantur· ꝙ vniuerſitatem quā deus
condidit opera eſſe angelorū defendunt·
Archutoman antiquitatē vel principatū·
Arcum ſecretū vel curuū. Arcus intentio
cōminationis . Arcus camera·iris . Arcus
edificiorū dicti ꝙ ſint arta colliſiōe curuati
ipſi et fornices. Arcus in preliis vocatur eo
ꝙ arceat aduerſarium. Item arcus dicūtur
ob ſpeciem ꝙ ſint curuati . Arcus celeſtis
dictus ad ſimilitudinem curuati arcus·cui
nomē eſt propriū iris·dictus ꝙ per aera
deſcēdit·hic aūt a ſole reſplendet. Quadri
color autem eſt·& ex omībus elemētis in ſe
rapit ſpecies. De caelo enim trahit igneum
colorem·de aquis purpureū· de aere albū
de terris colligit nigrum Arcus circulus.
Arcuato vulnere·quia in cauda ſcorpiōis
curuata eſt·vnde nocet hoībus·qui mor
bus regio dicitur·ꝙ redundat ex felle·&
corpus variatur ſicut arcus celi· Arctur9
currus in celo· poſt caudam maioris vrſe·
qui ſeptem ſtellarū radiis fulget. Arciteos
apellatus primus celi circulus· eo ꝙ intra
eum arctorum ſigna incluſa proſpiciuntur
qui in vrſarum ſpeciem ficti ſeptentriōes
appellantur. Arctos eſt ſtella in ſeptētrio
ne nam arctos grece vrſa latine dicitur· ip̄a
& boetes: ¶ Ardalio gluito. Ardalio flu/
uii eſt nomen qui fluit inter Theſpiten &
amedcram ciuitatē. Ardea auis vocata q̈i
ardua id eſt propter altos volatus·que pa
ludibus inherere conſueuit. Nec notas ſe
des deſerit· formidat enim imbres et ſupra
nubes euolat· ut procellas nubiū ſentire
non poſſit. Cum autem altius volauerit
ſignificat tempeſtatē · Hāc multi tātalum
vocant Ardea ciuitas que·xviii· miliario
a Roma poſita eſt. Ardebant feſtinabant·
Ardeſcit iraſcitur . Ardiſmus que lingua
rum ſemper permixtiōe formatur . Ardor
amor cupido· Arduum difficile· eminens
Ardua terra montes. Ardulio actus cum
malignitate : ¶ Areſtis repulis · Arebant
ſiccabantur . Arentia arua torrida. Area di
citur tabularum equalitas·dicta autē area
a planicie atq; equalitate·vnde ara nuncu
patur . Area athat locus trans iordanen·
in quo planxerunt quondam iacob·tercio
ab hiericho lapide·duobus miliaribus a ior
dane·que nunc vocatur betgla·quod in/
terp̄tatur locus giri·eo ꝙ ibi more plangē
tiū circuierunt Arebba in tribu iuda Areb
fons apud quem gedeō caſtrametatus eſt·
Ares ſol. Ares accenſus·pro quo aquila
interp̄tatur ſaltum·ſimmachus montium·
Area ome hec eſt hieruſalem· Are diceban
tur eo ꝙ anſis tenerentur Arere mature/
ſcere Areth ciuitas prius cognominata eſt
que nūc ediſſa dicit̄ . Area ſitiēs in tritura
Arelatū vrbs gallie . Arelatū narbonā &
pictauiā coloni ꝑpriī cōdiderūt Arethuſa
vna ex nimphis ſiracuſe vel facūdia· Areō

pago locus athenienſium vbi paulus apl's
diſputabat·ex quo loco Ariopagite dicti
ſunt·Arectura fons ſicilie :Arebla inſidia
trix:¶ Arfad vrbs damaſci quã oppugna
uit rex aſſiriorũ· Sicut in eſaia hieremia et
regum libris ſcribitur:Arfeth ſanãs vel ſa
natus:Arfaxat a quo chaldei ſanãs depo
pulationem:Arfigen gens:Arferezei ſe/
parati vel abſq; muro:Arfetamini interce
lat vel ſiccum eſt:¶ Argentat percutit:Ar
gentũ non longe a greca appellatiõe diſtat
hoc enĩ illi argirũ vocant·cui mirũ inmodũ
illud ut dum candidum ſit impreſſum cor
pori lineas nigras reddat :Argilla ab ar/
gis vocata·apud quos primũ ex ea vaſa
cõfecta ſunt:Argilla rubra terra· Argiu9
laiminer:Argiraſpide ob arma deargẽtata
ſic dicti milites qui ſub alexãdro militabãt
Argimonia pro agrimonia·Argirites gẽ/
ma ſimiles argẽto hñs ſtẽmata:Argirus
primus vocabatur id ẽ nũmus·ꝙ ꝗmplu
rimũ ex argento fiebat:Argiſteria ſtatiões
nundine:Arginis vitis generis albi fertilis
Argiui greci ab argo conditore nominati
a filio regis eorũ apis:Argeo grecũ nom̃
gentis:Argerui greci:Arg r grecus:Ar
gonauis:Argolicas grecas Argos ciuitas
grecie et achaie florẽtiſſima vrbs:Argue/
re & coarguere ita differũt·¶ coarguere ẽ
cohercere & compeſcere · Arguere modo
accuſare·modo aliquid oſtendere et patefa
cere·Virgilius·Degeneres animos timor
arguit·vnde argumenta dicũtur ꝗ cauſam
oſtendunt :Argumen a latinis dicitur ꝙ
flos huius coloris varietate eundem arcũ
celeſtem imitetur·ipã eſt iris illirica arbor·
Argumenta ſigna rationis : Argumentũ
arg ute mentis inuentũ·vel quia rei dubie
fidem facit:Argumentũ & argumentatio
ita differũt.Argumentũ eſt quod in prin
cipio libri breuiter cauſam pandit Argum̃
tatio que in diſputatiõe fidem aſſertiõibus
facit :Argumentũ ·hiſtoria & tabule ita in
ter ſe diſtant·quia hiſtorie ſunt res vere ꝗ
facte ſunt·fabule ꝗ nec facte ſunt nec fieri
poſſunt· quia contra naturã ſunt· Argu/
menta vero ſunt que & ſi facta non ſunt·
fieri tamen poſſunt :Argumentum dictũ
ꝙ arguat mentem Argumentoſa officioſa
Argutus vrbanus·aſtutus·qui argumen
tum cito inuenit in loquendo Argutia ve
ritate·ſubtilitate:Argus grece vagus latĩe
Argumen probationes :Argus tardus:
Arguit conuincit·accuſat:¶ Argob regio
regis baſan og ſuper iordanen que cecidit
in ſortem dimidie tribus manaſſe·et ẽ vſq;
hodie vicus circa gerſam vrbem arabie· xv
ab ea miliaribus diſtans·contra occidentẽ
qui arga appellatur·quã interpretatur
Simmachus menſuram Argob maledicta
ſublimitas:¶ Arietat percutit:Aria altar·
Aricinis ſiluaticis .Aria mortuorũ pului/
naria.Arriani heretici ab arrio alexãdrino
preſpitero orti ſunt·qui coeternũ pr̃i filiũ
non agnoſcentes diuerſas in trinitate ſub/
ſtantias aſſerũt.Arridet iocunditate pollet
Arida non ſolum ad genus ſed etiã ad ſpe
ciem terrarũ refertur ·Ariel leo fortis dei
interp̃tatĩ Aribel lux mea deus· de ꝗ eſaias
Ve tibi ciuitas aribel quã expugnauit da
uid.Aribel quã aquila et ſimmachus inter
pretati ſunt leonẽ dei· hãc putant eſſe qui
dã areopolim·eo ꝙ ibi nũc vſq; ariel idolũ
vocatur apotoiapnoe id eſt a marte · vnde
ciuitatẽ dictam ſuſpicãtur· Mihi autẽ videt̃
iuxta conſeqñtiam textũq; prophecie ariel
ibi allegorice irl'm vel templum ſignificare·
hoc eſt leonem dei ꝙ forte regnum fuerit·
Hoc in libris hebreicarũ ꝗſtionũ plenius
dictũ eſt.Arioth ebrius vel ebrietas .Ari
oth ad ſolitudinẽ rediens.Arimathias alti
tudo eius·vel exaltatus & ipe Ariopag9
primitiua ſolennitas· ſed & hoc violentũ·
cum athenienſis curie nom̃ ſit que a marte
dicta eſt .Ariel leo dei mei:Aries vocatur
ꝙ hoc pecus a gentilibus primũ aris im/
poſitum eſt Aries item bellicũ inſtrumĩtum
quo muri diſſoluuntur. Arietat impingit
Aries ſignũ eſt in celo.Aries dicitur a po
tuareos·i·a marte vocatus Aries veruex
Arepta genus nauis. Arietina vaſa ex ar
gento municipio italie dicuntur vbi fiunt
ſunt ergo rubra·de quibus ſedulius Ru/
bra quod appoſitũ teſtra miniſtrat bolus·
Arilla coctione pãniculario .Arillatio coc
cio omet·boaoc :Aries mars bellicoſus ·
Ares bellum nuncupatur. Aric barzanis
mõs aſie inter maſagetas & parthos Ari
oli aruſpices·ſortilegi·diuini·fanatici·ꝗa
circa aras idolorũ nefarias p̃ces et funeſta
ſacrificia offerũt·his celebritatibus reſpõ
ſa demonum accipiunt.Ariola dicitur vbi
aqua diriuatur in hortũ & ſtat in medio
ſtagnello·ipã dicitur ariola propter irriga
tionem vbi creſcunt aromata :Ariopagus
nomen loci vel curie id eſt martis villa·la/
tine arios dicitur mars .Ariopagites athe
nienſium principales.Areoſpagus athe/
nienſium curia nuncupatur quae a marte
ſortiĩ vocabulum.Ario ſummitas ciuitatis

Aripnas viſio feruens dicitur: ¶ Arriſſat
grus qn̄ clamat: ſicut miluus vigit. canis
baubat. Ariſta appellata ꝙ ipa prius areſ
cat. Ariſius fluuius grecie: Arixis fluui9
orientalis: Ariſtobolus rex iudeorũ: Ari/
ſtophanes nomen poete: Ariſtolocia id eſt
raia genera ſunt duo. longa & rotũda. ra/
dix eius trita cũ mero potui data ſiquis ve
nenũ biberit liberat. & contra oĩm veneno
rũ morſus. Ariſtolacia terre malũ: Arith/
metica ut Ioſephus ait abraham inſtituiſſe
egiptios primũ manifeſtũ eſt. graeci autē
pitagoram primũ aucupant reperiſſe. ac
deinde a nichomacho diffuſius ſcriptũ eſſe
Aritmeticus numerarius: Arima vbi ſcri
ptura refert ſediſſe abimelech: Arith vbi da
uid ſedit eſt villa arath nomīe ad occidentē
Ariſtoxenus liricus poeta et cithariſta op
timus fuit: Ariſtarcus ſuſcitans coronam
Ariſtotelice arti ſapiētie: ¶ Arma ſunt qui
bus ipi tuemur. Tela ſunt q̄ mittimus. nā
arma duplicia ſunt. id eſt vel quibus percu
timur. vel quibus tegimur: Arma autem
proprie dicta ſunt eo ꝙ armos tegāt. nam
arma ab armis id eſt buogin nũcupantur
Arma cunctarum artiũ dicũtur inſtrumēta
Armamentũ locus vbi arma ſunt: Arma
mēta vtenſilia: Arma caici. hoc ē nauis eius
Armamentarium & armariũ in quo libri
ſunt poſiti: Armaria gazophilaciũ buoch/
kamer: Armatria ſcafreita: Armatura ge
wouffini: Armalauſa veſtis vulgo vocata
quia ante & retro diuiſa atq aperta eſt. in
armos tm̄ clauſa. q̄i armiclauſa. c littera ab
lata: Armella vaſa ſanctorũ: Armēa greci
dicunt quod nos vela vocamus Armenia
regio nũcupata ab armeno iaſonis theſſali
comite. qui cũ iſſo rege iaſone collecta mul
titudine paſſim vagabatur. armeniã cepit.
& ex ſuo nomine nũcupauit: Armītarius
ſchwaiger: Armachabob in tribu ſimeonis
Armathemfoſim citas elchane et ſamuelis
in regiōe thānitica iuxta dioſpolim. de qua
fuit ioſeph qui in euangeliis de arimathia
eſſe ſcribitur: Armathaim altitudo eorum
Armenia in eſaia que eſt ararath: Armēta
& greges ita inter ſe differũt. ꝙ armenta
equorum & boũ ſunt. dicta ab arando. q̄i
aramenta. greges vero caprarũ & ouium
Armille brachialia. circuli: Armille prop̄e
virorũ ſunt. collate victorie cauſa militibus
dicte ab armorũ virtute. Vnde & quondā
vulgo viridie dicebātur. ab intellectu autē
circuli armilla nō diſcrepat. ſi armilla lat9
extenditur circulus fit rotundus Armillũ
vas vinarium: Armiger armorũ portitor
Armiluſtrium ꝙ armis locus luſtretur:
Armities pro arma. Armipotēs in armis
potens. Armites armipotens. Armilla ro
tunda e rit id eſt buog. Armizo gewofno
Armonia ordinatio celi & terre. Armōia
eſt cum fiſtule organi per ordinē copulate
legitime tenent grām cantilene cordarũq
Armo grece coaduno latine. Inde armonia
coadunatio vel conuenientia vocum. Ar/
monia pars muſice eſt. q̄ diſcernit in ſonis
acutũ & graue: Armon anathema mero/
ris. vel imago triſticie. Armus ſcapula vel
buog: ¶ Arne vas apum: Arnon maledic
tiones eorũ: Arnogloſſa hoc ē lingua her
bena. Arnon inutile interp̄tatur. Arnoni
illuminans meum anathema. Arnigloſſa
wegrich. Arnigloſos id eſt agni lingua. q̄
a Romanis plantago dicitur: Arnonim
iuxta eſaiam vie nomen eſt in viſione con
tra moab. pro quo aquila oronaim poſuit
ſimmachus ornannim. Arnon lumē eorũ
vel maledictio. Arnimon populus mero/
ris. Arnon lux eorum. vel arca meroris.
Aroer ſuffuſio. vigilie. vel exurgens. ſed
melius mirice. ¶ Arodandarũ arbor quod
corrupte vulgo lolandrum vocatur. ꝙ ſit
foliis lauro ſimilis. Aroer oppidum moa
bitarum quod ſitum eſt ſuper ripam ior/
danis Arnon poſſeſſum olim a gente de/
ter. ima omnium & poſtea retentũ a filiis
loth. id eſt a moabitis cum priores accolas
ſubuertiſſent. & oſtenditur vſq hodie in
vertice montis illius. ſed et torrens per ab
rupta deſcendens in mare mortuum fluit.
cecidit autem aroer in ſortem tribus gad.
contra faciem rabba. Aroboth catharacte.
¶ Ar locus vel ciuitas moabitarum. que
nũc areopolis dicitur vel oppidũ arnone.
quod a lxx. interp̄tibus per extenſam vo
calem aer dicitur. Aradius obſtupeſcens.
Aram excelſus. Araritis mōtanus Arrā
res cũ arca vel capſa. Aram iracundia vel
decor Aranon aceruum triſticie vel laus.
Aras elatas Ares ſol Aars ſol. Arrat cō
ſurrectio. Araſth artifex Arachi longitu/
do mea. Aramathai deiciens eũ. Arame/
lech ſcale vel decor regis. Aran a quo ſiri
heb a ſiria. Arran ira vel iraſcēs. Arrabba
multa. Arrad conreſurrectio deſcenſionis
aut teſtimonium deſcendens. Aradi depo
nentes. Arrao vel arra. pignus. pfand.
Arabarchin hebreice princeps ſacerdotũ.
Arratam deſponſatā Arrepticius ariolus
Arridet fauz Arrogātia. romſal Aromata

pigmenta : Aromata ſunt queꝙ flagrãtis odoris q̃ india vel arabia mittit ſiue aliene regiones: Nomen autem aromata traxiſſe videntur· ſiue ꝙ aris impoſita diuis inuocationibus apta videantur : Aromaton incorporea: Aromatis gẽma reperit̃ i arabia vel egipto mire coloris & odoris vñ nom̃ habet: Aromatizans redolens : Arpagãs ſcindens: Arpalice vna amazonũ: Arpiarum genus auium quod nunq̃m ſaciatur edendo: Aars ſol: Arpax dictus quia arripit: Arpe enĩ grece latine rapere: ¶ Ars bene recteꝗ viuendi virtus a veteribus definita eſt. vnde graece arte dicitur virtus a quo nom̃ artis latinos traxiſſe putauerũt Ars dicta eſt ab artando· eo ꝙ artis regl'a conſiſtit : Ars eſt nomẽ generale nõ ſpẽale Nam & rhetorica & medicina generaliter artis nomine inſcribũtur· Qm̃ enim artiũ genera ſunt tria· animi· corporis· animi ſimul & corporis· Animi tm̃ eſt· ſicut grammatica· philoſophia· Corporis· ſicut velocitas· iaculatio· Animi quoꝗ ſimul & corporis· ut medicina : Arſace reges perſarũ arſe dicũtur· ſicut apud albãos ſiluii· apud egiptios ptolomei· apud romãos imperatores auguſti · Arſenicum quod latini ob colorem auripigmentum nuncupãt : Arſeverſe· prouerbiũ: Arſemel ſilentiũ circũciſionis: Ars & diſciplina ita diſtant· ꝙ diſciplina eſt cum diſcitur· Ars enim ad ſcientiã perducitur: Ars & artificium ita diſtant. Ars eſt recta liberalis: Artificiũ vero geſtum manibus conſtat: Ars pelaſga· greca fallacia: ¶ Artauit affixit : Artaba genus menſure ſira lingua· apud egiptios ſextariorum ·lxx duerũ· compoſita ex numero propter lxx & duas gentes vel linguas q̃ orbem impleuerunt : Artabe in eſaia egiptiorum menſure que tres faciunt modia· x Artabarte genus monſtri in ethiopia perimit pecora· quadrageſimũ cui tempus id eſt annũ nullus ſupergredit̃: Artarxerſes lumen ſilentio temptans: Artana capadocum lingua menſis aprilis dicitur: Arthemeſſios bizantinorum lingua menſis dicit̃ Artemiſiamon ſcoſmalta: Artemiſia herba diane a gẽtibus conſecrata· dicta· quia grece diana artemis dicitur· Artemeſie genera tria ſunt· monogloſa· tagantes· leptafillos naſcuntur circa foſſas & aggeres· Has artemeſias dicitur homerus inueniſſe & virtutes earum· medicinamꝗ ecrocẽtauro tradidiſſe· qui primus de his herbis medicinã fecit: Has autem herbas ex noĩe eius qui inuenit hoc ex parte artemeſiã nũcupauit. Artherie vocate· ſiue ꝙ per eas a pulmõe aer hoc eſt ſpũs fertur· ſeu ꝙ artis et anguſtis meatibus ſpiritum vitalem retineãt Artherie vocate grece in ſe ſpiritus dicuntur latine Arthesis ab articulorũ paſſione vocatur: Arterias venas Artemon in ſtrumentum nauis : Artemo temo : Artemo velum nauis dirigendo potius naui cauſa accomodatum : Artelabo artificium larate veſtis: Arteriaca dicta ꝙ arta ſint gutturis meatui· & tumores faucium et arteriarũ leniãt: Arteriaſis vocatur eo ꝙ vocem raucam et clauſam reddat ab arteriarũ iniuria Haec et raucedo id eſt amputatio vocis · Aripta gen9 vaſis· ut pugilla· etopigella Artemis id eſt diana ſuſcitans cogitatiões· violentum eſt: Artarxerxes lumẽ ſilentio temptans : Articuleus articulus breuis : Artifex generale nomen eſt· vocatus ꝙ artem faciat : Articulum compages· gelid : Artire confringere : Artirion argentum : Articuli dicti· eo ꝙ nominibus artantur· id eſt colligantur· ut cum dicimus hic orator. Articulationibus verbis : Articulatio artis repñtatio: Arthion herba quam quidam proſupida vocant : Artitus artibus edoctus Artoterrite heretici ab oblatione vocati· panem enim et caſeum offerunt· dicentes primis hominibus oblationẽ a fructibus terre et fetibus ouium fuiſſe. Artus decoris· pulcra membra: ¶ Arua ab arãdo ſunt dicta : Arua id eſt planicies maris : Arua auium aer Arua nauium mare. Arua hominũ terra. Arula vel ab ara vel eraticula diminutiuũ· gluotpfann . Aruillas arwaſſin Aruina adeps aut pinguedo vel caro ferina Aruir vbi dimicauit iepte Aruceum circũrodentem me . Aruinas illuminatio Arualis agreſtis ruſticus Aruinulis adipibus pinguibus. Aruncat auertit alienat Aruncius ſtelle nom̃. Arx ſublimitas ab arcendo. Arzianene ciuitas nobiliſſima armenie: ¶ Aſtaroth carnaim terra gigantum quondam in ſupercilio ſodomorum· quos interfecit chodorlagomor· ſunt hodieꝗ duo caſtella in batanea hoc vocabulo nouem inter ſe miliaribus ſeparata · inter adaram et abilam ciuitates Aſtharoth antiqua ciuitas og regis baſan in qua habitauerunt gigantes que poſtea cecidit forti tribus manaſſe regionis batanie viii miliaribus ab adra vrbe arabie ſeparata ẽ · porro adra ab oſtra vigintiquinꝗ miliaribus diſtat. Diximus et ſup̃ de aſtaroth carnaim·

Aſadada confiniū iude reſpiciēs ad aquilo nem :Aſarſaul in tribu iude :Aſthaol in tribu iude·& vſq͂ hodie villula vocabulo aſtho inter azotum & aſcalonem : Aſar in tribu iuda vſq͂ hodie vicus nomīe bethſan ad heliam pertinens in xv·ab ea miliario· Aſar in tribu beniamin · Aſaia facīēti dño Aſan in tribu Simeonis : Aſa tollens vel ſuſtollens:Aſaihel huius memīt zacharias propheta: Aſaremoth in hieremia ꝓ quo in hebreo ſcriptū eſt ſademoth· quod inter pretatur ſuburbana:Aſarmoth atriū mor tis: Aſam feſtinantes: Aſan fumus· Aſa/ rahel btūs deus:Aſaſonthamar vrbs pal/ marum interꝑtatur:Aſaar mane diluculū Aſarſualim atrium vulpiū :Aſaph cōgre gans vel colligens interꝑtatur Aſaph ſina goga grece congregatio latine:Aſſaracus pater laomedontis princeps troianorum· Aſerenon qui eſt terminus damaſci in lin gua nr̄a dicitur atriū fontis:As denarius Aſarenus terminus iude ad ſeptentrionē· Aſſarum genus pigmenti naſcitur in vm broſis montibus floribus caſie ſimilibus· Aſabel factura dei:¶ Aſcalon vrbs nobil' paleſtine quae ipſa antiquitus vna fuit de quinq͂ ſatrapis allophilorū ſeparata qui/ dem per ſortem tribui iude·nec tn̄ retenta ab ea·quia habitatores eius ſuperare non potuit:Aſcalon ciuitas nūcupata ex noīe ceſloim qui fuit nepos caın & filius mero im ip̄a eſt philiſtim :Aſelimus auctor pri mus :Aſcolonica genus holeris nuncupa ta ex vrbe aſcalon vnde prius aducta eſt Aſcaroth ouilia que faciunt exploratores Aſcanius enee filius:Aſcanus meſie flu/ uius:Aſcenes ignis ſic aſpergn̄s·Aſchalō adpenſa ſiue ignis infamis:Aſcellas quidā vocant ꝙ ex eis brachia celluntur id ē mo ueantur·vn̄ & aſcilla dicta ab eo ꝙ ſcillant hoc eſt moueant ora nā ſcillire eſt mouere Has quidam ſubhircos vocant propter ꝙ in pleriſq͂ homībus hircoꝝ fetorē reddant Hec & ale & ſub brachia ſunt·eo ꝙ eis in modum alarū motus brachiorum inchoat Aſcella eſt pars in qua ale iungūtur cor/ pori ſub brachio : Aſcetron intellectum : Aſcellule penne vel ſquame.Aſceſu intel/ lectu .Aſcia prauorū perſecutio· Aſcitis ex vmbris· Aſciſco adiungo· applico·inuito· copulo·aſſocio:Aſcenſum ſcorpionis· pro prium nomen loci.Aſcemon inhoneſtum Aſclepiada metra non inde dicūtur ꝙ ea aſclepias inuenit·Sed ſunt ideo ſic vocata· quia ea idem elegantiſſime & freq͂ntiſſime in vſu retinuit :Aſclepiadeū pentametrū habet primo ſpondenm·ſecundo dacti'um cum catalecto ac deinde duos dactilos ſine catalecto·huius exēplum·Inuentor rutuli dux bone luminis·Huic metro poſt duos verſus clauſula datˀ.Aſcreū carmen eſiodi a vico aſcra vbi natus eſt ·Aſcia ab aſtulis dicta quas a ligno eximit· cuius diminuti uū aſciola Aſcite adepte·Aſcolinū aſchlag ¶ Aſdod in ſorte tribus iude que nūc vo catur azotus·in qua derelicti ſunt gigātes qui appellabantur enachin & eſt vſq͂ ho die inſigne oppidum paleſtine:¶ Aſernai terminus iude ·Aſedoth vrbs amorreorū que cecidit in ſortē tribus ruben· appellatˀ autem addito cognomento aſedoth faſgan quod nr̄a lingua ſonat abſciſum. Aſeroth quod interꝑtatur atria perfecta pars here mi vbi maria & aaron contra moiſen locuti ſunt Habitauerunt autem quondam euci in aſeroth vſq͂ ad vrbem gazam· Sed haec loca nō aſeroth ſed aſerim hebrei appellari putant.Aſedoth alia ab hac ciuitas non q̄ ſupra·licet eodem nomīe vocetur quā ex/ pugnauit quondam ieſus·rege illius in/ terfecto. Aſer in tribu iude appellatˀ·nunc autem vicus pergrandis pergētibus aſca lonē de azoto.Aſennc in tribu iude ·Aſer ciuitas tribus manaſſe nunc demonſtratˀ villa deſcendentibus a neapolim ſcitopolim in xv·miliario iuxta viā publicā .Aſenna in tribu ſimeonis.Aſedech & hanc eſaias futurā in egipto vaticinatur . Sciēdum au tem ꝙ in hebreo pro hoc nomīe ſcriptū ſit aha res quod a ſiccitate quidam interꝑtantˀ in ſolem & alii in ſtellam tranſferūt volen tes v oleopoleo ſignificari v oſtraniken·ſed & huius rei diſputationem quia longior eſt in libris hebreicaꝝ queſtionū reperies Aſer humus vel puluis . Aſer interꝑtatˀ beatus vel pinguis panis·beatitudo vel be atus ſi per aleph & m litteram ſcribitur· Sin autem per heth & ſade atrium dicitur Aſeneth ruina Aſema·os bain Aſer gad da atriū accinctionis eius .Aſcia veſtibulū ſiue atriū .Aſenreū leuantē me Aſſentādi blandiendi .Aſſecla dicitur ſectator· eo ꝙ ſequitur aliquem lucri cauſa.Aſaneus fi lius chanaan a quo aſanei·Aſer beatus di citur dum ergo pepeCiſſet zelpha dixit lie· Beata ego et beatificant me mulieres·et ab eo ꝙ beata dicatur ex ethimologia nomīs beatū vocauit Aſeddim in tribu neptalim Aſſeres pali vel baxilli· ab aſſe dicti·quia ſoli in terris ponuntur neq͂ coniunctim·

Aſſer rauo: Aſſe factura dei· id ē poinma
Aſerat atrium meũ: ¶ Aſſaltũ ſqualor·
Aſſalaga talpa: Aſſalti lacus idem et ma
re mortuũ vocatur· ꝙ nihil gignit viuũ·
nil rec[illegible] genere viuētium· nam neqꝫ
piſces habet neqꝫ aſſuetas aquis· et nl'las
mergendi in ſe patitur aues· Sed et q̄cũqꝫ
viuētia mergētia tēptaueris quacũqꝫ arte
dimerſa ſtatim reſiliũt· ſed neqꝫ ventis mo
uetur· reſiſtit turbinibus bitumine· quo
aqua om̄is ſtagnatur· neqꝫ nauigationis
patiēs eſt· quia om̄ia vita carētia in pro/
fundum merguntur· neqꝫ materiã vllam
ſuſtinet niſi q̄ bitumīe illuſtratur· lucerna
ardente ferũt ſupernatare extincto & de
mergi lumine· Hoc mare ſalmarũ dicitur
ſiue lacus aſſalti· i· bitumīs· & ē in Iudea
inter hiericho & ʒoara· Longitudo eius
vſqꝫ ad ʒoaros arabie dirigitur ſtadiis ſep
tingentis octoginta vſqꝫ ad vicina ſodo/
morũ: Aſſodilles herba· quam latini ob
colorē albuciũ vocant: Aſſenes equorũ
domitor: ¶ Aſia tocius orbis ad numerũ
partiũ tercia dicitur· ad magnitudinē ve/
ro dimidia eſt: Aſia prouincia troie· & ex
nomine cuiuſdam mulieris ē appellata· q̄
antiquitus imperiũ tenuit orientis: Aſillũ
tabanũ Aſida wido Aſida animal ē quod
greci ſtrutucamelon latini ſtrucionē dicũt
Phiſiologus dicit ſi creditur· Hoc animal
habet quidem pennas ſed nõ volat ſicut
aues cetere· pedes vero habet ſil'es camelo
& ideo graece ſtrutucamelon appellatur·
Hoc ergo anĩal cũ venerit illi tēpus ſuũ·
ut oua pariat· eleuat oculos ſuos in celũ·
ut videat illam ſtellam q̄ dicitur virgilie·
tēpore enim ſuo orit̄ virgilia ſtella in celo
qñ meſſes iã florent & eſtas oritur circa
menſem iuniũ· Tũc aſida cũ viderit virgi
lias aſcendiſſe in celum· fodit in terram &
ibi ponit oua ſua· & cooperit ea de ſablõe
vel harena cũ vero abſceſſerit de loco ſuo
ſtatim obliuiſcitur· et nõ redit ad oua ſua
eſt ergo hoc anĩal naturaliter obliuioſum
Ideoqꝫ tp̄e eſtatis generat oua· & obruit
harēa· ut quia illa fetura ſedens ſuper oua
ſua ut fetu ſuo educeret pullos hec ei tp̄is
trãquillitas & aeris tēperies p̄ſtare videt̄
ut eſtate calefacta harena excoquat oua·
& excludat pullos eius· Quia ergo aſida
cognoſcit tp̄us ſuũ & eleuat oculos ĩ celũ
ut hieremias propheta ait· Et aſida tp̄ũſ ſt̄
ſuum in celo agnouit· Q2 vero obliuiſci
poſteritatis ſue dñs loquitur ad iob dicēs
Penna ſtrutiõis ſimilis eſt pēnis herodii

& accipitris que dereliquerũt oua ſua in
terra· tu forſitan in puluere ea calefacies
Aſſiduũ aſſuetũ· ſolitũ: Aſſiduus dicebat̄
apud antiquos qui aſſibus ad erariũ ex/
penſum conferēdis p̄erat· & in negociis
quoqꝫ publicis freq̄ñs· vñ per ſ nõ per d
ſcribitur Aſilo nũc tēplo inito· al's dicitur
locus ſacer quē violare nephas eſt: Aſylũ
grece templum quod remus et romulus
conſtituerũt· ad quem locũ quiſquis ceſſu
geret ab om̄i noxa liber eſſet: Aſinthcon
verba ſine cõiunctionibus ſolute· ac ſim/
pliciter proferuntur· ut eſt illud· Et hera
cõcutiunt tempeſtas· grãdo· fulmīa· vētiſ
Aſinus et aſellus a ſedendo· dictus qua
aſſedus· ſed hoc nom̄ illis magis q̄m eqs
conuenit: quia priuſq̄m equos caperent
hõies his inſidere cõſueuerãt: Aſini archa
dici dicti ꝙ ab archadia primũ vecti ſunt
Aſſiria vocata ab aſſur filio ſem· qui eam
regiõem primus poſt diluuium incoluit·
In hac regione primũ vſus inuentus eſt
purpure· Inde primũ criniũ & corporũ
vnguenta venerunt: Aſſirii vrbē ninum
ex nõie nini regis condiderunt· que nunc
niniue vocatur· Aſſirios veteres vocaue/
runt quos nos vocamus ſiros· a parte to
tum appellantes· Hi a ſirim vocati perhi
bentur qui fuit nepos abrahã ex cethura
Aſſiria babilonia: Aſian fumans: Aſiue
celarium meum vel domus mea: Aſbiam
vmbraculũ vel p̄rupta: Aſiongaber ligua
viri interp̄tatur· in hoc loco clauſus ioſa/
phat· vii· tempeſtatibus attrita eſt· Fertur
autem ip̄a eſſe eſſia· haud procul ab ailla·
in rubro mari: Aſima oppidum in terra
iuda quod edificauerunt hi qui ad eã vene
rant de math: Aſtriorũ dirigentiũ: Aſir
iunctus: Aſſariũ nũmum aſſis latini q̄i
figurã denariũ dicũt: As denarius num
mus: Aſia eleu?s Aſilus· brem· oeſtrus
& albanus· cinomia: Aſlum ſpoliũ Aſtlũ
domus refugii: Aſmõa os eius· i· de oſſe
Aſmo nouiſſimũ eius: Aſmõa q̄ feſtiatio
ſonat· ciuitas in deſerto ad meridi.m iude
diuidēs egiptũ et ſortē tribus iude ad ma
re vſqꝫ tendentē· Poſui et ē arſemõa terra
filiorũ iſrl': Amos potēs vel fortis: Aſna
in tribu iuda ¶ Aſor ciras iabin quã incē
dit ihēſus q̄ metropolis erat oĩm regnorũ
philiſtim· ē & alia villa q̄ vſqꝫ hodie aſor
dicit̄ in finibus aſcalonis cõtra orientē eius
q̄ cecidit ĩ ſortē tribus iude· cui9 et ſcrip̄a
memĩt appellãs eã ad diſtinctionē veteris
aſor nouã: Aſocrus atriũ eius vel btitudo

Aſparagus dictus ꝙ ſpinoſa et aſpera ſit
frutex eius ex quo gignitur · Aſparagi in
cibo ſumpti ſtomacho proſunt · calide ſunt
radices in aqua cocte veſice cauſas oms̄ ſa
nat & calculos frangit: Aſpeſtus lapis ē
archadie · qui ſemel accenſus nunq̄m exti
guitur: Aſpellens expellens · Aſper tot9
bellicoſus: Aſper triſtis · obſcurus: Aſpe
rediſcus id eſt vncinus: Aſpedicas fimbri
as vel catenulas Aſpera vox ē rauca atqꝫ
diſpergit̄ per multos & in diſſimiles pul
ſus · Aſpectus vultus facies Aſpernatur
contēpnit · Aſpido cedōe belua ē immanis
que a latinis aſpido teſtudo nōiari poteſt
Huius naturā phiſologus differuit ſi ita
credendum eſt dicēs · Aſpido inquit celōe
cetus marinus eſt magnus · hn̄s ſuper co
rium ſuum tanq̄m ſabLones terrā qui ſunt
iuxta litora maris · Hic in medio pellago
eleuat dorſum ſuū ſuper vndas maris ita
ut a nauigātibus nautis non aliud credat̄
eſſe q̄m inſula · putātes ergo naute inſulā
eſſe applicant nauim ſuam iuxta eam · &
deſcendentes figūt palos et alligāt nauim
deinde ut coquant ſibi cibū poſt laborem
faciunt focū ſuper harenā q̄i ſuper terrā:
illa v̄o belua cū ſenſerit ardorē ignis ſubi
to ſe mergit et nauim ſecū trahit in ꝓfun
dum maris · Item aſtucia ſecunda eiuſdem
belue hec eſt · qn̄ eſurierit aperit os ſuum
et quēdam odorē bene olentem exalat de
ore ſuo · cuius mox ut odorē ſenſerint mi
nores piſces congregant ſe intra os eius ·
cum autem repletū fuerit os eius diuerſis
piſcibus ſubito claudit os ſuū et tranſglu
tit eos · Aſpiratio ē ſonus vberius elatus
cui contraria eſt proſodia ſonus equaliter
flexus: Aſpis ſerpens paruus qui venēo
ſuo queqꝫ viuentia concite occidit · hic aūt
ſerpens oua gignit · atqꝫ ex ouis eius filii
procreātur · Vn̄ ſcriptum ē · qui comederit
ex ouis aſpidum morietur · Aſpis ſerpēs
vocata · eo ꝙ venena morſu immittat: yos
greci venenum dicunt · & inde aſpis · quia
morſu venēato interimit · fertur aūt aſpis
cum ceperit pati incantatorē qui eā quibuſ
dam carminibus de propria euocat cauer
na vnā aurem in terrā premit · et alteram
cauda obdurat et operit atqꝫ illas magicas
voces audiēs nō exit de cauerna Aſpicere
videre intueri inter ſe differūt · Videmus
natura · aſpicimus an̄ nos · reſpicimus re
tro · Suſpicimus autē ſurſum · deſpicimus
vero deorſum · inſpicimus intus · conſpici
mus circunquaqꝫ · proſpicimus longe · qui

autem ſe in dextram leuamqꝫ cōuertit hic
aſpectit non aſpicit: Aſpicit cōtemplatur
Aſpira faue · Aſportat abducit · auehit · au
fert · lōgius portat · Aſpolita yna amazo
num: As mons macedon̄ 3 · 4 Ais genus
ponderis quod aſſidue dabatur romanis ·
et ideo aſſem vnū ſignificabat · Aſſe dēario
Aſſo braten · Inde aſſatura · Aſſeria ē vas
vinarium: Aſſertio facūdia laus: Aſſeda
ſella quadriiugis · Aſſecla bucellarius · pe
diſſequa · curſor: Aſſaricus auctor troia
norū: Aſſama dilectū: Aſſoles conſuetu
dine habes: ¶ Aſtraba tabella vbi pedes
requieſcunt: Aſtra ſtelle & ſidera inter ſe
differūt · nam aſtra ſunt ſtelle grandes · ut
orion boetes · Stella vero ē quelibet ſingu
laris · Sidera autem ſunt pluribus ſtellis
facta · ut hiadas pliadas · Sed hec nomina
ſcriptores confundunt · et aſtra pro ſtellis
& ſtellas ponunt pro ſideribus · Aſtrage
voluntas vel conſilium feſtiuitatis: Aſtra
ſidera ſtellas ſigna ita diſtinguunt · Sidera
dicuntur que nauigantes conſiderant · ut
curſum recte dirigāt · Aſtra aūt ſunt ſtelle
grandes ut orion · Stelle autē maiores vel
multiiuges ut hiades pliades Signū vero
quo animātis imago formata ē ut taurus
ſcorpio: Aſtreo ſeni · eſiodo: Aſtrion ſaui
na · Aſtrites gēma candida Aſtrion gēma
ex india ē propinqua criſtallo in cuius cē
tro ſtella lucet fulgore plena · Sumpſit au
tem nomen ꝙ luci appoſita fulgorē rapit
ac egerit Aſtrixim mōs mauritanie Aſtro
logi qui intēdunt ſidera caeli: Aſtrologus
dicitur eo ꝙ in aſtris auguriat · eſtimator
ſiderū vel qui intendit ſigna celi · Mathe
maticus ſiderum tractator · Aſtrologia ē
ratio q̄ conuerſionē celi & ſignorū definit
ptātes ort9 quoqꝫ ſiderū vel occaſus · hāc
matematici ſecunt̄ · Aſtrologiā et natiuita
tis obſeruantiā chaldei primū docuerunt
Abraham autem inſtituiſſe egiptios aſtro
logiam Ioſephus auctor aſſeuerat · graeci
autem dicūt hanc artem ab athlante prius
excogitatā · ideoqꝫ dictus ē ſuſtinuiſſe celū
Inter aſtronomiā et aſtrologiā hoc differt
ꝙ aſtronomia celi cōuerſionē · ortus · obi
tus · motuſqꝫ ſiderum continet · vel ex qua
cauſa ita vocant̄: Aſtrologia vero partim
naturalis · partim ſuperſticioſa ē · naťalis
dum exquirit̄ ſolis & lune curſus vel ſtel
larū certe ſtaciones: Superſticioſa vero ē
illa quā mathematici ſecunt̄ · qui in ſtellis
auguriant̄ · quiqꝫ etiā xii ſigna per ſingľa
animae vel corporis membra diſponunt ·

ſiderūq; curſu natiuitates hoim & mores ꝑdicare conātur· Aſtronomie ratio mcdis pluribus cōſtat· diffinit ergo quid ſit mūdus· quid celum· q̄d ſpere· ſitus et curſus quid axis celi & poli qui ſint climata celi qui curſus ſolis & lune et aſtrorū· Aſtronomii qui ſtellarū noīa vocant: Aſtroſus ab aſtro dictus quaſi malo ſidere natus: Aſtroſia morbus nom̄ accepit a diminutione corporis· nā greci nutrim̄ti ceſſationem aſtroſia dicūt· eſt enim tenuitas corporis ex cauſis latentibus et paulatim cōualeſcentibus · Aſtra dicuntur ab aſtreo aſtrologo Aſtaroth factura exploratorū ¶ Aſtariū vbi vendunt̄ bōa preſcriptorū Aſtabari nūc nōinātur qui olim ſabathei a ſabath filio chus nepote cain · Aſtarten idolum ſidoniorum : Aſtarten facturā ſuperfluā: Aſteriſcus grece ſtella latīe Aſteriſcus nota eſt q̄ in libris pōitur in his q̄ omiſſa ſunt· ut illuceſcant per ea q̄ vident̄ deeſſe : Aſthemoc in tribu iuda vicus & ipē iudeorū in doroma ad aquilonē luciam: Aſter ſtella a quo aſteriſcus: Aſtes fraus: Aſterites gēma candida incluſam lucem cōtinens velut ſtellam intus· Aſtipulatur aſſentit: Aſtipulator idoneus teſtis: Aſtipulante ſpondente: Aſtipl̄atiōe cōprobatione: Aſtianactes hectoris et andromache filius Aſtola a tollendo nōiata q̄i abſtola : Aſtula regio & genus herbae quā greci malocinagria vocant: Aſturco equus ambulator : Aſtures gēs hiſpanie ab aſtura flumīe vocata · Aſtu aſtuci. dolus fraus· Aſtutus naturali aſtucia vafer callidus verſutus : Aſtu grece ſecundum aquilam capſnm· ſiro ecce iā: Aſurim nemus Aſſir beatitudo vel greſſus diabol9 Aſſuri aſſirii atriū meū : Aſtui potaui· dicitur enim eſui et aſtui id ē manducandi et bibendi· Aſilus locus refugii quē nō licet expoliari propter venerationē: Aſitū locus ſacre collectionis : Aſſur ciuitas iude quā edificauit Salemon : Aſſurim ignis illuminationū : ¶ Atad teſtimonium vel ramnus : Ataroth iuxta ramā in tribu ioſeph: Ataroth ciuitas tribus effraim nūc vicus ad aquilonē ſebaſte in iiii· eius miliario atarus dicitur : Ataroth ciuitas tribus beniamin · Sunt autem due ataroth haud procul ab elia· Atauus abaui pr̄ vel ꝑaui Ataroth ſcalptum : Atarim explorator· Atella oppidum cāpanie: ¶ Athethad ad hūc quoq; locū dauid prede pariter miſit Athar deꝑcatio: Athaniel tp̄us meū dei·

Athachtp̄e tuo: Athalia tp̄us demī ſiue tp̄alis vel declinatio: Athanate īmortalis Athanaſia īmortalitas: Ather in tribu iuda· Athene ciuitas achaie· Athenas grecie ciuitatē a cecrope rege vel inſtauratam vel conditā ferūt· dictā minerue nōie q̄ athenas dicitur grece· Athene q̄i athenate id ē īmortalis· Athēas ciuitatē cecrops cōdidit & ex ſuo nōie cecropiā vocauit· hāc adfixionides q̄ in grecia tercius poſt cecropē regnauit minerue ſacrauit & nom̄ citati athenas dedit· nā minerua grece athēas dicit̄· vn̄ et mineruā greci inuentricē multarū artiū aſſerūt· quia & littere arteſq; diuerſoꝝ ſtudiorū & ipſa pħia athēas velut tēplū habuerūt · Athenienſes exploratores aut reſpondentes hūiles: Atheologia a dei generatiōe· Athellanus ut minus a theatro Athias fr̄ alius vel fr̄ eius · Achitofel fr̄ meus cogitās ſiue tractās· Athoniel tp̄us eius vel reſponſio dei Athologia viſio dei Athos mōs macedonie altior nubibus tā toq; ſublimis ut in lemno eius vmbra pertendat qua ab eo lxxvi· miliaribus diſtat· Athlans mōs maſſalie qui terminū facit ab occiduo affrice iuxta gaditanū fretum Athlans aſtrologie peritus qui viſa gorgone in montē transfiguratus ē propter quod fabuloſe dicit̄ celū ſuſtinere· Athlās ille magn9 aſtrologus ꝓmethei fr̄ mr̄nus auus mercurii majoris· cuius nepos fuit Trimegiſtus· Iſte Mercurius eo tp̄e quo moiſes natus ē fuiſſe reperit̄ · Athlātides ſtelle oriētales· Athlātides vii· filii athlātis Athla fortia hectoris· Athleta luctator· ¶ Atoici heretici dicunt equalia eē peccata omia & pēas pares & cū ſint auctoritati aīam tn̄ perire dixerūt· amāt virtutē & cōtinentiā & affectāt eternā gl'am cū ſe eternos nō eſſe fatent̄ · Athomos pħi vocant quaſdam in mūdo corporū partes tā minutiſſimas ut nec viſui pateāt nec tn̄ ſectionē recipiāt· vn̄ et atomi dicti ſunt hi qui per inane tocius mūdi inquietis motibus volitare· et huc atq; illuc ferri dicūtur ſicut tenuiſſimi pulueres q̄ infuſi per feneſtras radiis ſolis vident̄· ex his arbores et herbas frugeſq; oēs oriri· ex his ignē & aquā et vniuerſa gigni ac cōſtare quidam pħi putauerūt Sūt aūt atomi aut ī corpore aut in tp̄e aut in numero· ī corpore ut lapis dū diuidit̄ in minutiſſimū puluerē dōec peruēias ad id quod diuidi vl' ſecari nō poſſit· In tp̄e annū diuidis in menſes quouſq; vēias ad morulā q̄ iā diuidi n̄ pt̄·

In numeris ut puta viii· diuidunt in ·iiii· rurſus quatuor in duo deinde duo ī vnū Vnū autem atomus eſt quia inſecabilis ē ſic & littera Atoma indiuidua· nā tomus grece dicitur diuiſio atomus aūt indiuiſio Atomus ergo quia diuidi nō poteſt ut in geometrica punctus: Atomiam greci vo/ cant debilitatē ſtomachi aut veſice: Atqui certe Atquin ſimiliter vel ideo: ¶ Atramus et albatus ille a venuſtate nigra· hic de al ba: Attralech idolum aſſiriorū Attractus illectus: Atractus lugubris: Atirahere odorari: Atramentū timpt: Atramtariū timptenhorn: Atriū dictū eſt eo ꝙ addan tur ei tres porticus extrinſecus· alii atriū q̄i ab igne & fumo atrū dixerunt: Atria tabernacula: Atrides atrei filius· Atri vel leris nigri coloris: Atrienſes ianitores· Attrita· conſumpta: Atrofian· tabitudo corporis ſine cibis Atrothſofan citas gad Atrox ꝙ ſit tetris moribus· Atrox crude lis· immitis· Atropos graece ſine ordine Atrū ſpiſſum· tenebroſum· Atrū nigrū nemus vmbroſum vel obſcurū· Atratus fuſcus: ¶ At cōiunctio omnibus caſibus p̄ponitur: Attacus· ignotus· opinatus· Attamino q̄i cōtamino Attanubo genus vaſis: Atat interiectio metuētis: Atta qui primis ambulat plātis: Attagena gallina ruſtica vel ſiluatica: Attica videlicet athe/ nienſis vna eſt ex linguis grecorū qua vſi ſunt omēs greci auctores: Attici athenien ſes ab atti filia grani regis ſucceſſore cecro pis athenienſiū rege cognōiati: Attice ge nus columnarum quaternis angulis aut amplius· paribus laterū interuallis· Atti latini· attiorū familia: Attui porphirius phs flores ſignificare perhibuit· Attis ſe cundum fabulam puer fuit et interp̄tatur flos· Iohannes ſtoicus atin pueri impetū ſiue proximū dicit interp̄tari. Attentius accuratim: Attenuatus ſubtilis· gracilis· Atticus humbil: Atticū mel quod inueni tur ī agris· omī melle dulcius: Attenuare minuere: Attonitus ſtupefactus· nā pro/ prie attonitus dicitur cui caſus vicini ful/ minis & ſonitus tonitruū dant ſtuporē· Ater niger tenebroſus· Atemporanei pre datores: Atelebus parua locuſta:

AVnii aceruí lapidum id eſt aithio aotia litoloia· Au oth cōmoratio vel ſedes aut viculus ſiue īcunabula quod grece dicitur epyaaic Aicoth glorioſa Au il ſtultus inſipiens: Aua iniq̄tas· Auarie winida Auare cupere. Inde auarus quaſi auri cupidus dicitur Auan ſubuertet eos vel mouens eos vel fons· Auaricia aut ge neralis eſt· aut ſpecialis· Generalis· qua quiſq; appetit aliquid amplius q̄m opor tet propter excellentiā ſuam· Sp̄calis autē que vſitatius appellatur amor pecuniae· Auarus dicitur eo ꝙ nunq̄m opibus im pleatur· flacco dicente· Sēper auarus eget Auarus & cupidus ita diſtant· Auarus dicitur qui ſuo vtitur & plus querit q̄m quod ſufficit· Cupidus vero alieni appe tens. Aul dolens vel parturiens. Aun in utilis vel idolum: ¶ Auce genſ· Aucella ortigometra. Auceps vogler· ab aue et ca pio cōpoſitum· vel aucupator auiū captor Auctionator emptor· Auctio venditio· incrementum· Auctionarius qui emit· Auctius id ē amplius· Auctor ortfrumo Auctoramentū ip̄a res dicitur venditiōis vel indicium· Auctoratū conſuetudinem primorū auctoritate firmatā· Auctoratio venditio· nam ſub auctoratione ſunt gla diatores qui ſe vendunt. Aucupatur ap/ petit. Aucupant obſeruāt. Aucupantur inſidiātur Audax preſumptuoſus ꝓprie pro arrogante ponitur vel qui periculum non timet preſumptiuus Audacia teme ritas· iactatio. Audacia & temeritas ita diſtinguūtur. Audacia fit poſt conſilium Temeritas ſine conſilio. Audenter audac ter. Audemelech ſeruus regis. Audire & exaudire ita diſtinguūtur· ꝙ tam bōi q̄m mali audiūtur· Boni vero tm̄ exaudiūtur Auencat eruncat eradicat. Auēa arundo agreſtis et herba meſſibus nexia id eſt ve pres. Auena per v litterā herba eſt· per b vero ſcriptū lore ſunt quibus equi frenāt Habenas autem ab habendo dictas putāt quia his equos habemus id eſt tenemus· Auenat ſecū ducat Auellere auferre era/ dicare. Auellane nuces haſelnuss. Auel lum bellum ciuile· dum diuiditur in duas partes Auelli abrūpi. Auulſi tuli. Auen tinus mons in vrbe roma· vocatus ab auē tino albanorū rege eo ꝙ eſſet proſtratus in bello ei ſepultus in eo monte. Alii di/ cunt ex aduentu auiū dictū auentinum· Auerſa irata abhominata. Auerſor dete/ ſtor· Auertit excludit tollit: Auerni infer ni: Auernus lacus vocatus ꝙ aues ibi ſu per uolare nō poſſint· Nam antea ſiluarū denſitate ſic ambiebatur vt exalantes inde eque ſulphuree odor grauiſſimus ſuper/ uolantes aues halitu ſuo atroci necaret·

Quam rem auguſtus ceſar intelligens de uectis ſiluis ex peſtilentibus amena fecit loca: Auernus a grecis dictus ꝙ aues nõ ferat·ernea enim aues dicũtur: Auertit repellit·propulſat: Auerſatur contempnit· Auerunceſſit auellerit: Auerũcat auertit Aues & volucres ita diſtinguũtur· Aues dicimus q̃ per aerem leuibus volitãt pẽnis Volucres aũt non ſolum aues verũ etiam quadrupedes nimia pernicitate currentes Nam et ſagitte volucres dicũtur ꝙ bis pẽne adglutinẽtur Aues dicte eo ꝙ vias certas nõ habeant·ſed per auia q̃q̧ diſcurrãt· Aues ſunt alites· volucres·altilia· volatilia ¶ Aufectit auet·gaudet·cõmunicat·cupit Auferre adimere eripere ita diſtinguũtur Auferimus rem quã dedimus· adimimus ius·eripimus quod ab alio rapimus: Aufidus flumẽ italie· Aufigaudens id ẽ cupit Aufruſtra non ſine cauſa: ¶ Auget ãplificat: Augmtaĩ creſcit Augmen multitudo Auguruo dicitur qui auiũ cantus inſpicit qui aues colit·vel qui per auſpicia diuinat Augurans ominans: Augures ſunt qui volatus auiũ & voces intẽdunt·aliaq̧ ſigna rerum vel obſeruatiões improuiſas hominibus occurrẽtes·Idem & auſpices· nã auſpicia ſunt que iter facientes obſeruant Dicta ſunt autem auſpicia q̃i auiũ aſpicia· Et auguria q̃i auiũ garria· hoc eſt auium voces & linguas·Itẽ auguriũ q̃i augeriũ quod aues gerunt·Duo autẽ genera ſunt auſpiciorum·vnum ad oculos·alterum ad aures pertingẽs·ad oculos ſcꝫ volatus·ad aures vox auiũ: Auguſtea eſt genus carte p̃cipue regie & maioris forme·in honorẽ auguſti octauiani appellata: Auguſteũ & tibereũ genus marmoris in egipto primũ repertũ·in honorem auguſti & tiberii ita dicta·Differentia eorũ eſt ab effigie·cum illud ſerpentiũ maculis ſit ſimile·hoc maculas diuerſo modo colligit·nã auguſteũ inundatim excriſpans in vertices· thibereũ vero ſparſa non conuoluta canicia: Auguſta·famoſa·venerabilis Auguſtius magnificentius. Auguſti ſolenniter ſtantes·aut ſolennitate addita. Auguſtus apud romanos nom̃ imperii eſt·eo ꝙ olim augerent rempublicã amplificando·Quod nomen primũ ſenatus octauiano tradidit caeſari· ut qui auxerat terras ip̃o nomĩe & titulo conſecraretur. Dũ autem idem octauianus iam ceſar & imperator appellaretur vel auguſtus· poſtea vero dum ludos expectarꝫ & pronunciatũ eſſet illi a pp̃lo ut vocareĩ & dominus·ſtatim manu vultuq̧ auerſo indecoras adulationes repreſſit·et domini appellationem ut hõ declinauit·atq̧ in ſequenti die populum oĩm ictu grauiſſimo corripuit·dñmq̧ ſe poſt hoc appellari nec liberis quidem ſuis permiſit·fuit aũt filius actie q̃ nata eſt de ſorore iulii ceſaris. Auguſtus ſirorum lingua menſis nominatur ¶ Auia extra viam: Auiaria ſunt ſecreta nemorum·dicta ꝙ ibi aues frequentant: Auida cupida·auara: Auiditas cupiditas Auceps aues capiens: Auidi cupientes: Auiditas labor·cupiditas: Auido cupido Auidus aliena appetens·inſaciabilis·inexplebilis: Auigerus auguriator: Auim in tribu beniamin: Auith iniqua: Aui feri: Auran iracundia: Aunan meror eorum: vel labores: Aunan non eſt·vel inutile: Auothair gloria luminis vel vita luminis· ita tñ ut pronuncietur authiair: ¶ Aulon non grecũ ut quidam putãt ſed hebreum vocabulum eſt·appellatur autẽ vallis grãdis atq̧ campeſtris in immenſam longitudinem ſe extendens q̃ circũdatur ex vtraq̧ parte montibus ſibinuicem ſuccedentibus et coherentibus·qui incipiẽtes a libano et vltra eum vſq̧ ad deſertum pharan perueniũt·ſuntq̧ in ip̃o aulone in valle cãpeſtri vrbes nobiles·citopolis·tiberias ſtagnũq̧ propter eam·ſed & hiericho mare mortuũ et regiões in circuitu per quas medius iordanis fluit·oriens de fontibus paneadis· et in mari mortuo interiens: Aunan meror eorum: Auothar quod interpretatur enayaciae id ẽ baſan·in qua ſunt vici ·lx·in monte galaad qui ceciderũt in ſortem dimidie tribus manaſſe qui locus nũc golan vocaĩ in terra bananea: Auothiar citas vrius ducũ Salemonis: Auſitidi conſiliatrici·& ſuper hoc nobis quid videaĩ in libris hebraicarũ queſtionũ diximus: Auſitidem auſtralem: Augerus qui aues aſpicit id ẽ auguriator: Auidus dictus ab habendo: habere cupere ẽ: vnde auarus: nam quid ẽ auarũ eſſe niſi progredi vltra q̃m ſufficit extra viã: Auidius deſiderantius: ſollicius Auidus cupidus vel guloſꝰ: dictus ab habendo: habere enim cupere ẽ: hinc auarus vel inſaciabilis: Auitus diſceſſus: Auis caſta ex moribus appellaĩ ꝙ comes ſit caſtitatis: nam dicitur ꝙ dimiſſo corporali conſorcio ſolitarie incedat: nec carnalem copulam vltra requirit. Auis tarda apud nos vocatur eo ꝙ graui volatu detenta neq̃q̃m ut cetere volucres attolliĩ velocitate pẽnarũ

ip̄a dicitur & gradipes:Abiu p̄ precede·
Auiam· extra viā·ſine via· vbi non ē via·
Auiarium vogelhus:Auium ſecretū aut
longe remotum: Auium aliiuum vnum
nomen ſunt genus diuerſum·Nam ſicut
ſpecie ſibi differunt ita & naturae diuer/
ſitate:Auitiū antiquitas vel ab auis relic/
tum:Auitus antiquus·ab auo ſcꝫ venit·
Auitris auentris:Auitis paternis·Auiū
extra viam vel irriuium·ſiue ſecretum ſeu
longe poſitum·ab auis relictum : Aula
domus eſt regia·ſiue ſpacioſum habitacu
lum·porticibus quatuor cōcluſum:Aula
dicta eſt ab auleis ·id eſt cortinis·domus
regia : Aulea vela picta ſunt grandiaq;·
Ideo aulea dicta ꝙ primum in aula attali
regis aſie cui ſucceſſit populus romanus
inuenta ſunt:Aulea cortina regia ab aula
deriuata:Auleis veſtibus regiis vł pictis
velis:Auleum regis veſtimentum·diade
ma quam habet imperator :Auleum ve/
lum:Auleis cortinis ſuperbis·fores vela
te pulchris veſtibus vel amenis : Aulon
cannule aut cordule que in organis reſo
nant:Aulica regalia:Aulide inſula in gre
cia:Aulicus miniſter regalis·ab aula ſcꝫ·
Auulſo conuulſo·ſuſcitato· Auolet pre/
tereat:Auocat conturbata decipit vel qui
animum paſcit:Aunas montes in boecia
prouīcia·& citerona vbi boecie muſas mo
rari aiūt:Auna interp̄tat̄ meror eorū Au
matiū dicit̄ locus ſecretus publicus Auū
culus ē mr̄is fr̄ cuius nom̄ formā diminu
tiui hr̄e videt̄ quod ab auo veiſſe mōſtrat̄
Auus pater patris eſt ab auo dictus id ē
ab antiquitate Proauus aui pater·Trit/
auus ataui pater:Auus dicitur quaſi aui
tus id eſt antiquus:Auorcio conceptus
immaturus partus effūdit:Aura ab aere
dicta quaſi aeria·ꝙ lenis ſit motus aeris·
Agitatus enim aer aurā facit·Auris vita
ponitur aliquando pro auditu auris vitalis
Aure popularis·rumoris·ſermonis·fa/
me:Auras ethereas in lucē ·Auraria no
men habet ab auro.Aure ventorū flatus
Aurate genus piſcium ob colorem ſui vo
cate ꝙ in capite auri colorem habent·Au
rea cingula aureum baltheum :Aurea re
gina ſpecioſa venus·Aurea ſpecioſa·pul/
cra .Aurea ſtragula·pulchra velamina :
Aures domini exauditio diuina Aureax
equus ſolitarius:Auri ſacra fames·auri
amor· in auaricia cupiditas:Auris laudi
bus:Auricalcum dictū ꝙ colligit & ſplē
dorem auri & duriciam aeris poſſideat·

Eſt autem nomen compoſitum ex lingua
latina & greca·es enim ſermone grecorū
calco vocatur:fit enī ex ere & igne multo
ac medicaminibus perducitur ad aureum
colorem .Auricomos fetus ramū aureum
comas aureas·id eſt folia aurea habentē·
Auricomos dicitur a ſplendore radiorū·
quaſi aureas comas habens Auri cecus
amor· theſaurorū cupidus .Aurifex dic/
tus qui aurum facit·faxo enim pro facio
antiqui dicebant Aurifodina loca riuorū
in quibus aurū eligitur. Auri frōdentes
rami aurei .Auriga dictus proprie qui
currum agat & regat·ſiue qui feriat iūc/
tos equos·nam haurit ferit· ut latus hau
rit apertū· ip̄e eſt et agitator id eſt verbe/
rator ab agendo dictus Aurigula auriga
Aurigator moderator· Aurit implet aq̄·
percutit· aperit·vel bibit·audit·haurit·vo
rat·ſupprimit·ebibit·ſorbet.comedit·glu
tit. Aurire implere· bibere ſumere hauſtū
tollere inanire. Auritum auro intextum·
id eſt plumatum .Auritus et exauritus
hoc inter ſe differt·hauritur aqua·exhau
ritur puteus Auricularius conſiliarius·
qui ſemper habet licentiam intrare ad re/
gem auſcultator. Auriginoſus arcuatus
Auriginem vero varro appellari ait a co
lore auri. Aurium inditum nom̄a voci/
bus auriendis Vnde et virgilius. Vocēq;
his auribus hauſit: eāq; vocem ip̄am gre
ci audeliden vocant ab auditu per immu/
tationem littere r. Aures quaſi audes nū
cupate ſunt: vox enim repercuſſa per am
fractus earū ſonum facit quo ſenſum ex
cipiant audiendi. Sūma pars auris pinni
cula ab acumine dicta penū enim antiqui
acutum dicebant vnde et bipēnis et pina
Auro effulgēt auratis veſtibus ſplendēt
Aurora eſt diei clareſcētis initiū et prim9
ſplendor aeris qui grece eoas dicitur. Au
rora quidem grece eoas dicitur quā nos
per deriuationē aurorā vocamus q̄i euro/
ram matutinū tp̄us vel diei initiū vel nu
bes roſee an̄ māe ſiue dea tp̄is matutini :q̄
ante ſolem p̄cedit. Auroras illūians .Au
rore filius memnon .Aurugo color ſicut ac
cipitris pedes vel morbus regius dolor ē
et color eius galgmū. Auroſū gilbū Au
rū ab aura dictū .i.a ſplendore eo ꝙ rep
cuſſo aere pl9 fulgeat vn̄ et virg. Diſcolor
inde auri per rāos aura refulſit hoc ē ſplē
dor auri Obridiū aurū dictū ꝙ obradiat
ſplendore ē enī coloris optī .quod hebrei
ofa greci cirrō vocāt bratea tenuiſſia lamīa

Aurum dicitur ab aura id eſt a ſplendore
vñ aura prĩa pars diei et aurarii dicuntur
fautores qui ſuis adulationibus ſplendorẽ
reddũt· interior ſcripturarũ ſenſus. Aurũ
obſcurum nigrũ : Auſculatus oſculatus·
Auſtat obtemperat·obedit · Auſcultat ob
loquit· paret : Auſcultat aduertit· intẽdit
Aſerat·gnſtauerat· penetrauerat · Auſim
verbum eſt promiſſi huiuſmodi· ut ſi dicas
auſim dicere·auſim recitare·cuius verbi eſt
pria perſona audeo·& dicitur auſim auſis
auſit vel audet: Auſi percepi·guſtaui Au
ſis preſumptiõibus vel cõmiſſis : Auſonia
italia·latini · Auſonicũ italicum : Auſpex
dictus eo ꝙ auiũ auſpicia intendat· Sicut
auceps ꝙ aues capiat: Auſpicare requirẽ
initiare vel incipere: Auſpicatus adorſus·
Auſpicia omina·portẽta· prodigia·oſtẽta
mõſtra·auguria·omina viſa : Auſpicibus
factoribus : Auxeſis augmentũ dictionis
Auſpiciũ eſt initium alicuius rei quo pri
mo ſumit exordium id eſt inchoatus ut fiat
Auſpiciũ quod aues vel animalia pagano
rum auribus demonſtrãt vnde futura no
ſcuntur. Sunt igitur bõa auſpicia q̃ cogũt
res inchoare· Sunt mala quae prohibent:
Auſpicium cantus auiũ q̃i auiũ inſpectio
id ẽ conſideratio volatus eorũ & conſeſſus
initium cuiuſꝗ rei vel actionis incoeptio :
Auſpicia vota·ſigna·initia· principia· au-
guria·ſomnia·rudimenta: Auſpicati ſunt
conſecuti ſunt: ¶ Auſta epotata Auſter vẽ
tus a dextris euroauſtrũ a ſiniſtris vero
affricũ habet Auſter ventus ab hauriẽdo
dictus aquas· vnde & craſſum aerem facit
& nubila nutrit· Hic grece nothus appel
latur propter ꝙ corrũpit interdum aerem
Nã peſtilentiã que ex corrupto aere naſcit
auſter flans in reliquas regiões trãſmittit·
ſed ſicut auſter peſtilentiã gignit ſic aquilo
repellit: Auſteris viroſus· ſiue durus· vel
auſterus: Auſterus ſupciloſus· diſtrictꝰ·
ſeuerus·rigidus·ſiccus Auſteritas ſeuitas
amaritudo·ſeueritas: Auſterior grauior·
durior: Auſteribus ſtrictioribus·anguſtio
ribus : Auſtrinos calores· meridianos ſcꝫ
Auſtralis piſcis dictus ſiue ꝙ aquarũ vn
dam in ore ſuſcipit · Siue ꝙ tũc piſcis orit
quo tempore tendere in occaſum plyades
ceperint: Auſtrare humefacere· dictum ab
auſtro qui ẽ valde humidus Auſtralis pla
ga·ſeptẽtriõalis locus vel pars meridiana
Auſtri nate macre· id eſt vento auſtro cor-
rupte : Auſtroaffricus ſuntwind·ventus
dictus ꝙ iunctus ſit hinc & inde auſtro et

affrico· ipẽ & libonothus ꝙ ſit e libs hinc
et inde nothus: Auſtũ antiquũ : Aſtucia
id eſt prudentia· aſtucia dicitur ab aſtu no
mine indeclinabili: Aut autẽ·immo: ut au
tem: Aut quid·quid ve·haut ſecus·nõ alii
Aut·ad magnitudinem·aut ad potentiam
reſpicit· Auctoris ſuaſoris: Aut ne·quod
ne an dicimus Autolops animal eſt acerri
mum nĩs adeo ut nec venatores ei poſſint
appropinquare· habet enim longa cornua
ſerre figuram habentia·ita ut poſſit etiam
arbores ſecare altas & ad terrã deponere·
cum autẽ ſitierit venit ad magnũ eufraten
fluuium & bibit·& eſt ibi frutex qui dicit
grece hericine habens virgulta ſubtilia atꝗ
prolixa· veniens autẽ incipit ludere corni-
bus ad hercinam·& dum ludit obligat cor
nua in virgultis·cum autem pugnãs diu
liberari non poſſit ·exclamat voce magna
tunc audiens venator vocem eius·venit et
occidit eum : Autenticũ auctoritate plenũ
vel principale: Autentica maioris auctori
tatis: Autumni frigore primo: Autũnus
a tempeſtate vocatus·quando & folia ar-
borum cadunt & omnia matureſcunt: Au
tumat dicit·eſtimat·nominat : Autumant
arbitrantur·affirmant· coniciunt: Autori-
mentũ quod ẽ in fiducia Auulſa ſubtracta
vel erecta·abſtracta : Auxilio ẽ·adiuuat ·
ſuccurrit·ſubuenit opitulatur ſuffragatur
preſidio ẽ: tuetur: eripit: defendit: protegit
propugnat preſidet. Auxiliũ preſidium et
ſubſidium hoc inter ſe differunt. Preſidiũ
ẽ aliquid loco vtili poſitum: auxiliũ quod
ab externis datur. Subſidiũ quod poſtea
ſuperuenit. Auxilium romanũ vel latinũ:
Auxeſin augmentum. Auxiliator: ſubue-
niens: opifer . Auxterim augmẽtũ quod
oſtentationem & habitum poſſumus nũ-
cupare. Auxeſis augmentũ dictionis·vel
qua addenda quedam nomĩ per membra
ſingula rerum augm̃ta cõgemiat : ¶ Axas
medicamentum: ꝙ ſi legere voluerimus :
axa interpretatur furibunda. Axille aues
minores. Axe ſub diuo: patẽte celo Axan
claudicans vel iraſcens. Axes tabule id eſt
extreme partes celi . Axis ſeptentrionalis
celi ẽ linea recta qua per mediã pilam ſpe
re recte tenditur: & dicta axis ꝙ in ea ſpera
ut rota voluitur: vel quia ibi plauſtrum ẽ
Duo ſunt autẽ axes quibus celum voluitũ
boreus quem aquiloniũ vocamus: et alter
auſtralis qui terra ut ait Cicero tegitur et
aphanes a grecis nominatur. Axis clima
ſpacium· Axium cardinum vel polorum:

Axungia ſchmerleib: ¶ Azungia ab vncti
one: Azachel fluens ſanguinem: Azarias
Azor ſiue iacer terminus vrbis amman · q̄
nunc philadelphia dicitur · diuidens ea ab
amorreorum regione · & eſt in octauo cir
citer lapide eius ad ſolis occaſum vic9 iazer
vſqꝫ in pn̄tem permanens diem Azecha ci
uitas chananeorum in parte tribus iude ad
quam vſqꝫ perſecutus eſt ioſue quinqꝫ re/
ges · Sed hodie vocatur villa azecha inter
eleutheropolim & eliam: Azabel viſus deo
Aſanoth terminus neptalim · eſt autem &
nūc vicus ad regionem dioceſari pertinēs
in campeſtribus: Aſa videns: Aſan forti/
tudo eorum: Aſarias auxiliū domini. qui
et oſias dicitur · nūc & abdenago · quod in
latinum vertitur ſeruiens tacco · Achas cō
tinens aut comprehendens: Aſecha forti/
tudo vel decipula: Aſel · abiens · pergens ·
Aſmaath fortis morte: Aſimum ſincerū ·
Aſimus panis non fermentatus · Nam aſi
mum eſt ſine fermento ſincerū: Aſimis ob
lationibus: Aſod id ē a ſolidi ignis patrui
vel incendia: Aſotus q̄ ſupra aſdodi vſqꝫ
hodie non ignobile municipium paleſtine
et vna de quinqꝫ ciuitatibus allophilorum
decreta ab ea quia nequaq̄m veteres acco
las potuit expellere: Aſor interpretatur
occiſus: Aſirius interpretatur iracundus ·
Aſoti cultores idoli Dagon · vel philiſtei ·
Aſotus vrbs vbi arca dei a philiſteis capta
eſt · hebreice vocatur eſdod · & ſecūdum pri
ſtinum nomen ethimologiam habet ignis
Aſor adiut9 Aſuba relicta deſerti Aſacha
clauſam peſſulo vel robuſtam: Aſara cupi
do: Aſia apprehendens dominū vel frater
meus · ſiue fortitudo domini · vel fortitudo
eius vel robur. Axitioſi factioſi dicebātur
cum plures vna quidem agerent facerētqꝫ
Axit autē antiquos dixiſſe pro egerit ma
nifeſtum eſt · Vnde axes Mulieres ſeu Dii
dicebantur vna agentes ·

Baalgad ciui
tas in cāpe/
ſtribus libāi
ad Radices
mōtis ernō
quā et ip̄am
cepit iheſus
Baal hec eſt
cariatiarim ·
id ē villa ſil/
uarum · ſiue
ut quidam
putant ciui
tas Iarim in tribu Iude · & eſt vſqꝫ bodie
vicus deſcēdentibus a cariatiarim in decīo
miliario: Baal ermon mons circa libanum
in finibus allophilorum. Baaleth in tribu
dan: Baalthamar iuxta gaba · vbi filii iſrl̄
aduerſus beniamin iniere certamen · et vſqꝫ
hodie bethamari in ſup̄dictis locis viculus
appellatur. Baal hn̄s ſiue vir vel vetuſtas
Baal idolū ſidoniorū ē in numero ſingl̄ri ·
baalim pl̄i Baalmeō hn̄s habitacl̄m Baalot
in aſcenſu vel aſcenſus nr̄o pl̄i · Baalmeſar
hn̄s · vel vir ex principe. Baalberith habēs
pactū Baalthamar hn̄s palmā Baana vēit
rn̄dens Baalſaliſa hn̄s teſtē Baalis hn̄s vir
Baaſa pinguedo venīēte factura Baalmeō
diſceſſio hūilis · Babaſa vuinia: ¶ Babel cō
fuſio vbi nūc babilonia vocat̄ in hoc loco cū
turrī quōdā hoīes edificarēt aduerſus celū
aggreſſi eſſent · diſperſi ſunt · immiſſa diui/
nitus confuſiōe linguarum · Babel que &
babilon interp̄tatur confuſio vel tranſlatio
Erat autem ciuitas regni nemroth · in qua
eorum qui edificauerunt turrim lingue di
uiſe ſunt · quoru principiū ioſephus gigā
tem Nembronem icꝫ fuiſſe affirmat · Item
quoqꝫ eius hiſtorie ſillabam grecā exhibēs
Locus inquit in quo turrim edificauerūt ·
nūc babilon appellat̄ propter confuſionē
ſermōis eorū · qui altiſſimā turrim fabrica
bant · ſiquidē hebrei confuſionē babel vocāt
De hac rē & diuerſitate linguarū ſcripſit
& in hūc modū ſibilla · Cū oīs mortales
vna lingua vterētur quidā ex his altiſſimā
edificauere turrī · celū per eā cupiētes aſcen
dere · Dei vero turbines ventiqꝫ nutantes
euertere turrī · & ꝓpriā atqꝫ diuerſam vni
cuiqꝫ tribuere linguā · vn̄ locū vibēqꝫ apel
lari cōtigit babilonem · Babiloniam vrbem
Semiramis aſſiriorum regina inſtaurauit
caputqꝫ regni aſſirii ut eēt inſtituit Babilo
niā vrbē a Nemroth gigāte fundatā a nino
vel Semiramide reparatā multi prodidere

Muroꝝ eius vix credibilis relatu firmitas & magnitudo id eſt latitudo cubitorum ·l altitudine quater tantũ · Ceterum ãbitus eius quadringẽtis octoginta ſtadiis circũ⸗uenit·murus coctili latere atq interfuſo bitumĩe compactus·foſſa extrinſecus late patens· vice amnis circumfluit a fonte murorum centũ porte enee· Vocabulum autẽ ſumpſit a confuſione eo ꝙ ibi confuſe ſunt lingne edificantiũ turrim Babilon cõfuſio ſiue tranſlatio· vel cogitationes male· ob linguarum confuſionem que ibi facta eſt : Babiger ſtultus:Babigera ſtulta :Babur⸗rus ſtultus·ineptus:❡Bacapulus ĩ quo mortui efferũtur Baccalus liber pater ponitur baccalem gelonẽ vbi infuſa ſit· Bachanalia bachatiões vel furores:Bacbanei herba iocunda : Bacchari genus herbe iocũdi floris & odoris que arceat faſcinũ:Baccas oliue lauriq poma :Baccha tias :Baccatũ bacharũ ſacris frequentatum : Baccatum margaritatum :Bachatio verba furoris : Bachata vexata:Bacha inſaniens a bacho Bachatam bacho ſacratã:Bachat ſacrificat· Bachar genus floris:Bachãia furor Bacharium vas aquariũ vel vinariũ:Bachatur furit· iraſcitur·peruagatur·perambulat · pererrat·percurrit:Bachatã iugis· inſcius iugis:Bacce bachate ſunt:Bachãtes diſcurrentes vel turpiter ludentes:Baccas agre⸗ſtes herbarũ fructus:Bachanal ſacrarium quod liberi patris pagani dicebãt :Baccas appellant gẽmas que ſunt in ſimilitudinẽ bacce·ut fructus pini rotũde :Bacerus barefactus in vitris:Bacher inſaginate vel ingreſſus eſt agnus:Bachum vinũ:Bachus repertor vini· qui & liber pater·vel deus vini :Bachum vinũ timum vel falernum: vel vetus vinũ :Bachus dictus eo ꝙ pede bachia id eſt liberi ſacra celebrantur :Baccia primum a bacho quod eſt vinũ nominata poſtea in vſus aquarios tranſiit:Bacillus a baculo diminutĩe:Bacis gẽmis:Baccinos becchi:Baccioca patena:Bacillat trepidat· titubat:Bachi vel bai antiqui :Baciluctus ſiue in vomitu aut vetus:Bactra vrbs per ſarum:Bactra eſt regio iuxta ſiriam·vnde & populi bactriani Bactroperite qui portant cibos .B. ctrus fluuius oriẽtis·a rege bactro vocatus fertur· a quo bactriani & vrbs eorum bactrie regionis bactros vocabulum dedit· Bactriani ſcithe fuerunt·qui ſuorum factione a ſuis ſedibus pulſi iuxta bactron orientis fluuium conſedernnt· ex cuius vocabulo & nomẽ ſortiti ſunt·huius gentis rex fuit zoroaſtres inuẽtor magice artis:Bactrũ oppidum bactriani condiderunt·& ex proprio amne cognominantes qui bactros vocatur.Bacterium baculum fuſte.Bacue clamore.Baccula bouis femina· a bacca diminutiue Baculus a bacho repertore vitis fertur inuentus·quo homĩes moti vino innīterentur: Sicut a bacho ba⸗culus a baculo bacillus per diminutionẽ : Bachum vinum & pro vino a libero patre inuentum fuiſſe poete fingunt. Bachunis ruſticis· ſtultis : Baculum dei ſuſtentatio conſolationis dei :❡Badal precipuus .Badium·equum·antiqui vadium dicebãt ·ꝙ inter cetera animalia fortius vadat·Ipe eſt et ſpadix quem fenicatũ vocant·et dictus ſpadix a colore palme·quã ſiculi ſpadicã vocãt.Badan ſolus vel ĩ iudicio.Badachar venit compũgi.Bad linum.Bafer groſſus ❡Bagaz in excelſo contemptus .Bagina appellata eo ꝙ in ea mucro vel gladius baioletur.Bagal iugum.Bagetis genus holerum.Bagarium vas aquarium Bagario vrceoli genus.Bagis catenis .Bagato qui in rotundo colligĩt.Babor impelle .Baias id eſt portũ veteres a baiolandis mercibus vocabant· Illa declinatione a baia baias · ut a familia familias.Baias balneum e litore· Baionalia eſt lectus qui in itinere baiolatᷣ : a baiolando id eſt deportando.Baiolus ge⸗rulus·portitor ·Baie hoc eſt calide aque· Baie cume ciuitates in campania balneate· ❡Bal lingua punica deus dicitur. Balam interpretatur inueterata.Balac excludens interpretatur ſiue deuoratio.Balaam interpretatur populus vanus·tradunt hebrei ꝙ hic balaam diuinus ex genere booz filii naor fratris abre quẽ peperit ei melcha·et hũc in libro iob dictũ fuiſſe heliu· primum vir ſanctus & propheta dei·poſtea per inobedientiam et deſideriũ munerũ dum iſrł maledicere cupit· diuino vocabulo nũcupatᷣ diciturq in eodem libro.Et iratus indig⸗natuſq heliu barachiel bozitis·de huius videlicet bozi radice deſcendens ·❡Balanis genus querci leuis & nimiũ perforata·lucernarũ tm̃ vſibus neceſſaria eſt · Balatus vox ouiũ· Balanite vue a magnitudine nomen ſumpſerũt· balanũ enim grece grãde vocatur .Balanitide gẽme.Balanorũ glandes virides ſtringũt·cocte nimis indigeſtione faciũt· omẽ fluxũ conſtringũt Balãies bullos emittẽtes.Bala q̃ ẽ ſegor nũc zoara nũcupatur· ſola de·v·ſodomorũ vrbibus loth p̃cibus reſeruata·imminet autẽ mari

mortuo & preſidium in ea poſitum eſt ro
manorum militū·ab habitatoribus quoq;
propriis freqn̄tatur·& apud eā gignitur
balſamū·poma palmarū antiq̄ vbertatis
Nullum aūt moueat ꝙ ſegor eadem ʒoara
dicitur·cū idem nom̄ paruule ſit vel mino
ris ſed ſegor eadem ʒoara dicitur·hebreice
ʒoara ſiricen appellatur·Bala autē interp̄/
tatur abſorpta·ſuper quo in libris hebrei/
carum queſtionū plenius diximus: Balla
ria ſpēs mentiorna·Balanus id ē quercus
luctus·ſub qua rebecce nutrix eſt ſepulta
Balaa ī tribu iuda·Balaoſor iuxta effraim
vbi abſolon pecora tondebātur: Balac pre
cipitans vel decorans·lingens ſiue elidens
aut inuoluens·Balaanani hn̄s grām·Balā
ſine populo vel abſq; ſubſtantia eorū ſiue
ī eis·Balaam vanus populus vel ſorbicio
ſiue precipitās eos·Balagad hābuit accinc
tū·vel vir accinctus·aut vir pirata vel for
tunatus·Balaa hn̄s eam·vel vir eius ſi ve/
nit hec·Balath hābitus ab habendo nō ab
habitu id eſt cultus veſtis·Baladan venit·
ſibimet iudicans·vel vanitas per ſemetip̄m
Balauſtio malagranata ·Balauſtion hoc ē
gentifolia·hāc herbā achilles adinuēit pul
uis foliorū eius oīa vulnera ātiqua curat
Baladat vetuſtas ſola .Balaſtiū balneum·
Balbutit ſtamelt·Vn̄ balbus a balando po
tius q̄m loqn̄do dictus ·verba enim non
explicat·inde & bleſus quia verba frangit
ſiue balbus qui habet dulcē linguā·Balau
ſtion greci agreſtiū malorū flores appella
uerunt·quorū alii albi·alii purpurei·alii
roſei reperiunt̄ ſimiles floribus malipūici·
Baleares inſule hiſpanie due ſunt afroſia/
des & gennaſide maior et minor·vn̄ et eas
vulgo maiorcā & minorcā vocant· In his
primum inuenta eſt funda quibus lapides
emittuntur·vnde et baleares dicte·bali enī
grece emittere dicitur·Vn̄ & baliſta quaſi
miſſa & fundibula·virgilius·Balearis ver
bera funde·Ballene ſunt immenſe magni/
tudinis beſtie·ab emittendo & fundendo
aquas vocate·ceteris enim beſtiis maris al
tius iaciunt vndas ·Baleeth in tribu ſimeo
nis·Ballena draco genus piſcis·Balineum
in proſa ponimus balneū in metro tamen
vtrūq; facit·Baliſta genus machine qua ſa
gitte plus arcu iaciūtur·Baliſta genus tor
menti ab emittendo iacula dictū·bali enim
grece emittere dicitur·torquetur enim ver
bere neruorū·& magna vi iacit aut haſtas
aut ſaxa·Vnde & fundibula quaſi funda
emittens·cōtra baliſtā teſtudo valet·ſeries
enim fit armorū vmbonibus inter ſe colli/
gatis: Baliud in tribu beniamin. Balneum
grece lauacrū latine: Balneis nom̄ inditum
eſt a lauatione meroris ·nā balanion greci
dixerunt ꝙ anxietatē animi tollat ·Hec &
gimnaſia dicuntur·quia ibi athlete vncto
corpore & perfricatis manibus exercitant̄
nā gimnaſiū grece latine exerciū· gimnas
vero nudus: Baloth ī tribu iuda: Balſama
in india quedam arbores ſunt ex quibus
lacrime emanāt quod opobalſamū dicitur·
Balſaride vacce mulſares· Balſamū arbor ī
India ſimilis vitis foliis ·ſed albidioribus·
ſemperq; manētibus. Arbor aūt balſamū
Lignū eius xilobalſamū dicit̄·fructus ſiue
ſemen carbobalſamū· Sucus opobalſamū
quod ideo cū adiectiōe ſignificat̄·eo ꝙ per
cuſſus vngulis ferreis cortex ligni per ca/
uernas eximii odoris gutta diſtillat·cauer
na enī greco ſermōe ope dicit̄·cuius gutta
adulterat admixta ciprino oleo vel melle·
Balſamū et opobalſamū hoc inter ſe differt
Balſamū eſt arbor ip̄a Opobalſamū ſucus
collectus ex arbore·nā opo ſucus dicitur·
Probatio autē balſami ut plinius dicit hec
eſt·ꝙ ſi contra ſolem feratur et corruptum
non ſit manū ferentis exurit Balthaſar ca
pillus capitis: Baltheū cingulum militare
eſt dictum pro eo ꝙ ex eo ſigna depēdunt
ad demonſtrandam legiōis militaris ſum/
mam· id eſt vi·milium ſexcentorū·ex quo
numero & ip̄i conſiſtunt ·Vn̄ et baltheus
dicitur nō tm̄ quod cingitur ſed etiā a quo
arma dependent: Baltheat cingit: Balthil
lum turibulum: Bal vana Balum cōgeſtio
¶ Bama vbi ſaul vnguēdus in regē cum ſa
muele cibum ſumpſit· porro bama aquila
ſemper excelſa tranſtulit: Bambis aranea:
Bambita organa: Bamoth ciuitas amorre
orum trans iordanen in arnone quā poſſe
derunt filii ruben·q̄ interp̄tatur aduentus
mortis vel excelſa: ¶ Baneiam q̄ filios ne/
ceſſitatis vel ſtridoris ſonat ī deſerto caſtra
itineris filiorū iſrl̄· Banc in tribu dan: Ba
nebara filius fulgoris Banaa cemētarius· i·
edificator dn̄i: Banada filius decorus: Ba/
nerē filius tonitrui·quod corrupte boaner
vſus obtinuit: Bānio bannis· i·bāno ·Inde
nom̄ bānū ban: Baon iniquitate: ¶ Baptiſ
mus grece latīe tinctio dicit̄: Baptiſmus id
circo tictio dicit̄ q̄a ibi hō ſpū gr̄e ī melius
immutat̄ et lōge aliud q̄m erat efficit̄: ſicut
enī in tribus teſtibus ſtat oē verbū ita hoc
ſacramentum confirmat ternarius nomīs
diuini. Q2 autē per aquam baptiſmus dat̄

Hec eſt ratio ꝙ etiam in principio ſuper aquam ferebatur ſpūſſanctus : Nam ſicut aqua purgat exterius corpus ita latenter eius miſterio per ſpm̄ſanctum purificatur animus · ut per ſpm̄ſanctum & aquā caro & anima ex delictis in quibus nata ē mundetur : Baptiſterium tinctorium : Baptis aqua : Baptiſta ſanctificator : Barabban filius patris eorū id eſt diaboli · ſirum eſt non hebreum : Barach interp̄tatur fulgurans · Barachia interp̄tatur benedictio dei vel benedictus dn̄s : Barachiel benedictio dei Barach fulgurans interp̄tatur · in tribu dan · vſqꝫ hodie prope azotum bareca viculus appellatur : Bara creatura ſiue letus : Baracenum creaturam nidorum ſiue turibuli Bara puteus : Barad inter cades & barad hodieqꝫ agar puteus demonſtraī : Barad grando : Baramoth in tribu ſimeōis : Bara malicia vel creatura : Bararri profunde vertiginis : Baratrū belleloch · vorago · palus · & locus cenoſus gurges · foſſae · lacune : Beluines caribdis · inſaciabile · inexplicabile terre hiatus carens fundo : ſpecus · fouea · infernum · cenum profundum · ſiue quod ad nigrū impellit Barba ſterili · dura bucci us : Barba & barbas inter ſe differūt : barba hominum · Barbas pecudum dicimus · Item barbas & hominū · ut apud virgiliū Barbas incanaqꝫ menta regis romani : Barbar ferox · atrox · immitis · Barbariſmus loquele vicium in verbo latino fit dum corrūpitur Barbariſmus eſt corruptio vnius verbi : Barbariſmon & ſoloeciſmon hoc inter ſe differunt · Barbariſmon fit loquela · Soloeciſmon in pluribus : Barbariſtimos dicitur homo qui barbariſmis plena p̱fert verba · Appellatur autem barbariſmus a barbaris gentibus · Dum latine orationis integritatem neſciret vnaqueqꝫ gens facta romanorum cum opibus ſuis vicia queqꝫ & verbornm & morum Romā tranſmiſit · Inter barbariſmum et barbarolexin hoc intereſt · ꝙ Barbariſmus fit in verbo latino dum corrumpitur · quando vero barbara verba latīs eloquiis inſerunī barbarolex's fit barbariſmus & per motaciſmos & iotaciſmos & lapdaciſmos · Motaciſmus eſt quotiēs m littera vocalem ſequitur · ut bonum aurum · iuſtum amicum ſed hoc viciū euitaī ſuſpenſione m littere aut detractiōe Iotaciſmus eſt quotiens in iota littera duplicatur ſonus · ut maia troia · vbi earū litterarum adeo exilis erit pronūciatio · ut vnū iota non duo videantur : Lapdaciſmus eſt

ſi pro vno l duo p̱nunciantur · ut afri faciunt · colloquiū pro conloquio · vel quotiēs vnum l exilius duo largius proferimus · quod contrarium eſt · nam vnum largius proferre debemus : Barbarolex's eſt q̄ndo barbara verba latinis inſeruntur . ut maſtruca quod lingua ſacerdotū ſagū dicitur Barbarica opera de auro ſubtiliter ornata ſubtilis in coloribus laneis operatio : Barbaricos animos · ferocia corda : Barbarus a barbaris · tardus · obtuſus · imperitus · ſtolidus · contaminatus · incomptus · inquinatus · incultus · indoctus · inordinatus · horribilis · ſordidus · vulgaris · abiectus · rudis impolitus · inconditus · truculentus · atrox immitis · ferox : Barbati · maiores · veteres antiqui · principes · priſci · ſenes · ſeniores ſuperioris etatis · longeui · grandeui : Barbitum genus ē organi · inſtrumentū videlicet muſicū ex ebore factum · Vnde & barbitum a barro id eſt elefante dicitur : Barbita ſchwegel : Barbo baruncůlus : Barca ē que cuncta nauis cōmercia ad litus portat Hec naues in pelago p̱pter nimias vndas ſuo ſuſcipit gremio · vbi autem appropinquauerit portui reddet vicem naui quam accepit ī pelago · Barchei affrice populi barbari : Barrocabas ſtella · hebreum eſt Barcie barbari : Bardeſaniſte heretici ſimili dementia ut valentiniani aberrāt · qui inter cetera execranda miſteria xp̄m eccl'ie corpus habuiſſe confirmant · nec aſſumpſiſſe carnem de virgīe · ſed per eā quaſi aquā per fiſtulā tranſiſſe deliberāt Bardus carminū cōditor Barridus hebes · ſtultus · brutus · ineptus irratiōalis · ſtolidus : Bardū ingenio tardū Bardue delicie : Bardus ſtultus : Baria grauis linea a ſummo dextre ī ſiniſtrā depōita Bargina peregrina Bari grece graue et forte ſignificat : Barimathia ciuitas iudee : Bariona ſonat in lingua nr̄a filius columbe · et nom̄ ſirū eſt pariter et hebreū · bar quippe lingua ſira filius : iona hebreice : colūba vtroqꝫ ſermōe dicit̄ : Barion genus organi : Baria in clamore eius . Baria in malis ſiue in cōmutatiōe eius . Bariaia edificium dn̄i : Barii in cōmutando vel putei . Barídos gēma nigra eſt cū ſanguineis & albis notis : Barrit elephas cū voce emittit . Inde barritus vox eius . Barritanici flores qui ī ſiluis naſcūtur . Barritonicus muſic9 . Barnabas filius p̱phete vel filius veniētis : aut ut plerıqꝫ putāt filius ē conſolationis . Barrobii filius mgr̄i : eoꝝ abſqꝫ dubio iudeorū mgr̄i qui eſt diabolus homicidiorū auctor : qui

qui eſt diabolus homicidiorū auctor·qui
vſq hodie regnat ī eis.Barões greco noīe
dicti ꝙ ſint fortes in laboribus·bari eni m
dicitur grauis quod ē fortis·cui contrariū
eſt leuis·i·infirmus :Barſaban filiū reuer
tentem vel filiā·quia ē ex ſiro et hebreo no
men cõpoſitū :Barſemia filius cecus· quē
& ipm corrupte quidam bartimeū legūt·
Bartholomeus filius ſapientis vel aquas
ſuſpēdentis:Barrus rufus vel niger:Bar
rus ſocius :¶Baſan interp̄tať ſiccitas vel
confuſio:Baſan ſuper aqua ſcribiť et og re
gem baſan·hanc autē mathathi cognoīauit
hauithabir hoc ē epaincini·ceciditq in ſor
tem dimidie tribus manaſſe in terra galaad
hec baſanitidis q̄ nūc diciť beatena :Baſam
pinguis Baſan brucus ſiue pinguia dona
quod interp̄tari ſolet ignominia:Baſſa vel
maſſa taig:Baſar anguſtia vel infantia Ba
ſamoth derelinquēs :Baſan pinguedo vel
ſiccitas:Baſaradan vincens vel acutus:Ba
ſanites genus marmoris ferrei coloris ſiue
duricia·vñ & nom̄ ei datū eſt·inuentus in
egipto & ezipia:Baſcandas conchas ereas
Baſarides bacce mulieris:Baſemoth in om
nibus ſiue delinq̄ntē vel veniēs aut poſitā
Baſechat adipē:Baſes fulture ſunt colum
narū q̄ a fundam̄to conſurgūt·& ſuperpo
ſite fabrice ſuſtinēt pondus·baſes autē no
men petre eſt fortiſſime ſiro nomīe:Baſilei
dicti ſunt ꝙ tanq̄m baſes populū ſuſtinēt
vñ et baſes coronā hn̄t:Baſes ſeſſio colūne
vel confirmatio fundam̄ti vel pedes:Baſili
us grece latine imperator·aut rex ·Baſilii
apud grecos ob hāc cauſam vocanť·quia
tanq̄m baſes populū ſuſteniāt vñ & baſes
corōas hn̄t·q̄nto eni quiſq magis p̄ponit
tāto āplius pōdere laborū grauať Baſilica
regalis aula Baſilice prius vocabanť regū
habitacula·vñ et nom̄ hn̄t·nā baſilius rex
& baſilice regie habitatiões·Nūc aūt ideo
diuina tēpla baſilice nominanť·quia ibi re
gi oīm deo cultus et ſacrificia offerūtur Ba
ſilla regina ·Baſilidiani heretici a baſide ap
pellati· qui inter reliq̄s blaſphēias paſſum
xp̄m negāt:Baſiliſſa imperatrix Baſiliſca·i·
genciana calidam habet virtutē et ꝓpe igni
tam guſtu amaro·hec herba naſcitur locis
paluſtribus·maxīe vbi fuerit ſerpēs baſili
ſcus hac herba vtebať imperator auguſtus
ſtomachi laborem cōpeſcens·& nec iecoris
nec epatis·nec ſplenis·renium·nec cordis
dolorē nec ſciaticus erit·nec ſpaſmū patieť
nec tuſſim·nec cordis dolorē·nec idropica
eum tēptabit·aut ſuſpiriū·& ad pectoris
dolorem ꝓdeſt·et lateris dolorem ſedat·et
ſerpentiū morſus extenuat ſpiſſos hūores
intra corpus·& fel rufum per ventrem et
per vrinā deducit·purgat renes·& qui ve
nena accipiūt a periculo mortis liberat·vt
quid multa dicā! oīni corpori quod ea vſū
fuerit dat ſanitatē·Baſilium genus nauis
Baſiliſcus grece latine interp̄tatur regul9
eo ꝙ rex ſerpentiū ſit·adeo ut eū videntes
fugiāt·quia olfactu ſuo eos necat·nā et ho
minem vel ſi aſpiciat interimit: Siquidem
eius aſpectu nulla auis volans illeſa trāſit
ſed q̄m ꝓcul ſit eius ore cōbuſta deuorať·
a muſtelis tñ vinciť quas illis hoīes inferť
cauernis in quibus deliteſcūt·itaq eo viſo
fugit quē illa perſequiť et occidit nihil enī
pr̄ ille rerū ſine remedio conſtituit·eſt aūt
lōgitudine ſemipedalis·albis macl'is linea
tus· Baſilius nom̄ cōpoſitū a baſis et laos
baſis·i·fundamentū laos ppl's·fundam̄tū
nāq eſt rex ppl'i Baſio oſculor Baſta teig
Baſiū dicitur quod vxori dať·oſculū filiis
Suauiū quod ſcorte· Itē baſiū blandicie ē·
Suauiū voluptatis·quod verſibus diſtin
xerunt· Cōiugis interea baſiū oſculamur
aīcos Suauia laſciuis miſcenť grata labellis
Baſſos et baſſus hoc inter ſe drn̄t · Baſſos
nom̄ ꝓpriū· baſſus appellatiuū · Baſtella
vehiculum itineris q̄ et baſterna·mollibus
ſtratis cōpoſita a duobus aīalib9 deportať
Bata apud hebreos mola olearia·Bath li
neum·Batillum turibulum·Bathin ī dañ·
veſtis linea quibus femoralia ut arbitror
ſignificātur · Bath enī apud hebreos linū
dicitur vñ et in quibuſdā locis legiť efoth
bath hoc eſt efoth lineū·non aūt efoth bar
ut quidā corrupte legūt·Battenda percuti
enda·Batioca patera ·Batis herba holerū·
Bathos herbe genus·Bathus āphora vna
id eſt modii tres·Batrachis wolfurcz Ba
thus qui hebreice bath diciť eadem mēſura
eſt q̄ et epha ·et in ſpeciebus tm̄ liquidis
vini et olei et ceteris huiuſmodi vocatur
Bathus vocať de hebreica līgua ab olearia
mola q̄ bath apud eos vel batha noīatur·
capiens quīquaginta ſextaria q̄ menſura
vna mole vice ꝓteritur·Battutus flagella
tus· Battudo ſcotto·Batuit cēcidit decidit·
Batus rumice mora ſiluatica ¶Baubāt la
trant.Baubare canū ē ſicut ganire vulpiū
Baucalem gelonē vbi infuſa ſit ·Baxea ge
nus calciam̄ti mulieris q̄s bacceas dicunt·
Baxe calciam̄tū comedorū erat ſicut trage
dorū coturni quos quidē calones apellant
Baxee calcei mulierib9 apti·Baxeus calce9

Babis beatum facies: Bean ciuitas amorreorum· quae & ipſa a filiis ruben tenta eſt : Beatrix beatificās Beana carmen : Beatan namram trans ior danem· quem edificauit tribus gad· eſt ho dieq; villa bethan maris· in v· a libiade mi liario· contra aquilonem : Beat beatificat : Beatis donis· ſecundis· letis· cōmodis· feli cibus· proſperis: Beatus ·diues locuples · letus· fortunatus ·pecunioſus ·copioſus · opulentus· potēs· habūdans · felix· ſapiēs immortalis · Et dicitur q̄ſi bene auctus: ſcʒ ab habendo quod vellet· & nihil patiēdo quod nollet. Ille autē vere beatus eſt· qui & habet omīa que vult bona· et nihil vult mali · ex his enī duobus dicitur beatus hō Beatū reddo· beo: Beatifico ſeligē : Beatus et felix hoc inter ſe diſtant: Beatus ſibi tm̄ eſt· felix freqn̄ter & aliis· ut eſt illud vir gilianum . Sis felix· nr̄m q; leues quēcūq; laborem· Felix autē dicitur per quē datur felicitas & accipit· ut felix tp̄s ·felix locus felix euētus : Beatitas beatitudo ·foelicitas ¶ Beca excelſa: Becarius quoddam vrceoli genus: Bedullanea piricha: Bedec inſtau ratio: Beelſefon in deſerto caſtra filiorū iſrl' iuxta mare rubrū egredientibus egiptum Beelfegor interp̄tatur ſimulachrū ignomi nie ·eſt autem idolum moab cognomento baal ſuper montē fegor· quē latini priapū id eſt deum hortorū vocant : Beeſthara in tribu manaſſe ·ſeparata leuitis in regione baſanitidi: Beemoth ex hebrea voce in lati nam linguā animal ſonat. Beelſefon quod dicit̄ domus aquilonis vel habens aquilo nē ·ſiue ſpecula vel aſcenſio ſpecule: Beelʒe bub habens muſcas vel deuorans· aut vir muſcarū· in fine enim noīs b littera legēda eſt non l· muſca enim ʒebub vocatur: Beel ʒebub aſcenſio ſpecule ·vel ſpeculum : Beel quod interp̄tatur vetuſtas idolum eſt ba bilonicum ·fuit vero hic id eſt Belus pater nini qui fuit primus rex aſſiriorum· quē quidam ſaturnum vocant: quod nomē & apud aſſirios & apud afros cultū eſt· vn̄ & lingua punica bel deus dicit̄ · apud aſſi rios autē bel vocatur ex quadam ſacrorū ſuorū ratiōe & ſaturnus & ſol ·Bel oculus albicans ·pupillam cingit nigram ·e medio aureo fulgore lucente· & propter ſpeciem aſſiriorū regi belo dicata· vn̄ & appellata ē aut genus gēme: Beelfegor hiauit· ſiue ha bens os pellis vel pelliceū: Begeiat contur tat : Begis currū cum duobus equis : Be gunin fabri cemētarii: ¶ Bela terminus iude ad orientem reſpiciens : Bella ·exercitus· cō flictiones : Bella cient· bella committunt: Bella exhauſta ·finita · terminata : Bellare dimicare· pugnare : Bellaria vilia munera· Bellator bellis familiaris : Bella ·pulchra· vel dea inferorū: Belege gēs galilee ·apud quā vſus corii primū eſt inuentus: Belem greci mentem nūcupant : Belloferons ut fingunt fabule q; equo pennis volante ſit vectus· qui equus pegaſus dicit̄ : Belgete ſede gallico curru : Belgida vrbs celtiberie nobiliſſima· hec a pompeio capta ē : Belial ſine iugo id eſt idolum niniuitarū in libro iudicum ſcriptum eſt: Bellicam columnam ante edem bellone que pirrhi temporibus conſtituta eſt · ut excūtes in bellum ſuper iacerent eam haſta· veluti in conſpectu ho ſtis eſſent: Belgica ſuperior p̄uincia gallie Belide a Belo patre procreati : Beli multi fuerunt· p̄cipue rex aſſiriorū & grecorū· aliter p̄cipue babiloniorum : Belli porte· ia nue iani gemini ·que bellis patēt· pace clau duntur : Bellioris melioris : Beloth filiorū iacim in deſerto locus in quo obiit aaron· et oſtenditur vſq; hodie in decimo lapide vrbis petre in vertice montis : Bel ipe eſt baal. Belfegor autē dicitur pro aliqua ve neratione ſingulari· ſicut iouis ſator· et io uis hammon: et iouis anubs : Bellona dea paganorū mater martis. latine a bello no minata vel dea inferorū. Beloſus ſetoſus. hirſutus. Belocus vbi pugne fiunt . Beel fegor idolum fuit moab cognomento baal ſuper montem phegor quem latini vocāt priapum deū hortorū. fuit aūt de lapſaco ciuitate helleſpōti de qua pulſus eſt prop ter virilis membri magnitudinem . quem ī numerum deorū ſuorū greci tranſtulerūt et in numen ſacrauerunt hortorū. vnde et dicitur p̄eſſe hortis p̄pter eorū fecunditatē Belua lerne lerna lacus in archadia in quo editus dicitur ſerpens multis capitibus. cuius natura per damnum creſcebat q̄ idra appellata eſt · eo q; ex aqua genita videretur Nec idra ab hercule eſt interfecta. Bellum primus ninus aſſiriorum rex intulit. ipſe enim nequaq̄m finibus ſuis contentus hu mane ſocietatis fedus irrumpēs exercitus ducere alienos. vaſtare liberos poplos aut trucidare aut ſubiicere cepit: vniuerſamq; aſiam vſq; ad libie fines noua ſeruitute per domuit. Hinc iam ſtuduit orbis imminuto ſanguine alterna craſſari cede Quatuor autem ſunt genera bellorū : id eſt iuſtum. iniuſtum. ciuile et pluſq̄m ciuile . Bellum

iuſtum eſt quod gerit̄ de rebus repetēdis aut propulſandorū hoſtium cauſa·Iniuſtum bellum ē quod de furore nō legitīa ratione initur:de quo in republica cicero dicit· Illa iniuſta bella ſunt q̄ ſunt ſine cauſa ſuſcepta· Ciuile bellum ē inter ciues orta ſeditio et cōcitatus tumultus ſicut inter ſillam et mariū qui bellū ciuile inuicem in vna gente geſſerūt :Pluſq̄m ciuile bellū eſt vbi nō ſolum ciuiles certāt ſed et cognati·quale actū eſt inter ceſarē et pōpeiū qn̄ gener & ſocer inuicē dimicauerūt ·Sicut autem bellū vocat̄ quod cōtra hoſtes agitur·ita tumultus qui ciuili ſeditiōe cōcitatur· nā ſeditio eſt diſſenſio ciuiū· dicta ꝙ ſeorſum alii ad alios eāt·vtrūqꝫ differt ut cicero dicit· poteſt enim eſſe bellum ut tumultus nō ſit·tumultus autē ſine bello eſſe nō poteſt· quid enim eſt aliud niſi tāta perturbatio ut maior timor oriat̄·dictus tumultus q̄i timor multus· grauior autē eſt tumultus q̄m bellum· nā in bello vocationes valent·in tumultu non valent· Differt aūt bellum a pugna & prelio·nā bellum vniuerſum dicitur·ut ciuile punicum·huius partes ſunt pugne·ut cannenſes· teruienſes· Rurſum ī vna pugna multa ſunt prelia·aliud enim in cornibus aliud in medio·aliud ī extrema acie ḡerit̄ Bellum igitur eſt totū pugna vnius diei· Prelium pars pugne eſt ·Bellum antea duellum vocatū·ꝙ due ſint partes dimicātium·vel ꝙ alterū victorē faciat alterū victum·poſtea dictum bellum mutata littera per antifraſin eo ꝙ ſit horridum·Pugna vocata eo ꝙ initio vſus fuiſſet in bello pugnis contendere· vel quia in primo bello pugnis incipiebāt· vnde et pugna ducerū eſt aliqn̄ ſine ferro: Prelia dicūtur ab imprimendo hoſtis hoſtē·vn̄ et prelia ligna quibus vua p̄mitur Quatuor autē bello agūtur pugna·fuga· victoria·pax ·Pacis autem vocabulum videt̄ a pacto ſumptum·poſterius autem pax accipit̄·Fedus eſt pax q̄ inter dimicātes fit·vel a fide vel a fecialibus id ē ſacerdotibus dictum ·per ipſos enim fiebāt federa ſicut per ſeculares bella·alii federa dicta putant a porca fede crudeliter occiſa·cuius mors optabat̄ qui a pace reſiliſſet·Virgilius· Ceſa federa porca :Federis partes inducie·& dicte inducie q̄i in dies acti Legionū principalia ſigna aquile·dracōes et pile· Aquile ideo dum iupiter aduerſus titanas proficiſceret̄ aquila ei in auſpicio apparuiſſe fert̄· quā ille pro inditio victorie legiōi ſignū dedit Draconū ſigna ab apolline morte phitonis ſerpētis inchoata ſunt·de hinc a grecis & romanis in bello geſtari ceperunt : Pilam in ſigno conſtituiſſe fertur auguſtus·propter natiōes ſibi ī toto orbe ſubiectas· ut in aliis figurā orbis oſtēdentes vexillum et ip̄m ſignū bellicū factū nom̄ habens a belli diminutiōe q̄i belli ſignum Sub romulo autē faſciculos feni pro vexillis milites habuerunt·hinc et manipuli appellantur·manipulos enim dicimus faſces feni·ꝙ manū impleant :Bellus gratioſus:Bellum eſt om̄e tēpus quo vel paratur aliquid pugne neceſſarium vel quo pugna geritur :Preliū autem conflictus ip̄e preliorū Beluinus beſtialis Beemoth ex hebreica voce in latinā linguam animal ſonat :Ideo autē diabolus beemoth id eſt diabolus dicitur· propter ꝙ de excelſis ad terrena cecidit·et pro merito ſuo ut anīal brutum effectus ſit· Ip̄e eſt & leuiathan:

¶Ben dicitur ſceptrū :Benahel edificatio dei:Benea interp̄tatur fontes vel extollationes:Benedicentū melius q̄m benedicentiū:Benefice benigne·largius liberaliter· munifice· prolixe·plene·nimiū clementer Beneficiū leben:Benelinguanus eloqn̄s· Benemorata modeſta egregia :Bn̄ vertat deus approbet:Beniamin interp̄tat̄ filius dextre quod ē virtutis:dextera enī appellatur iamin:mr̄ quippe eius moriēs vocauerat nom̄ eius benonim id eſt filius doloris mei:pater hoc mutauit filiū dextre nominās:Benignitatē et bonitatem ſtoici ita diffiniūt ꝙ benignitas ſit virtus ad bn̄faciendum expōita lenis dulcis blanda allocutio & oīm bonorū familiaritatē inuitat:bōitas bn̄ quidem facere & p̄ſtare qd̄ poſcit parata ē nō tn̄ nouit ſuauis eſſe cōſortio:benignus aūt et ſua cūctos inuitare dulcedine:Benignus largus liberalis :Beniuolentia et maliuolentia per i non per e dicitur quō benignus & malignus nō benegnus et malegnus:ſepe enī ex duobus partibus cōpoſitū nom̄ aut priorē aut ſeqn̄tē litterā corrūpit:Benit quā cōſtruxerunt ſamaritāi q̄ de babilonis regiōe trāſierāt:Benur filius acreus vel filius ignis

¶Berbēa genus herbe dicta q̄i pura :hāc etiā pōtifices ſtagm̄ appellabāt :Berecītia nom̄ mr̄is deorū vel mōtiū dn̄a: Beretēꝰ mōs: Berenice et ptolomais vrbes ab regibus egiptiis dicte:Berillus genus lapidis p̄cioſi et ī india gignit̄ gētis ſue nomē

habens viriditate ſimilis ſmaragdo candi/
do·Berſabee oppidū eſt in geraris ꝓuin/
tia conſtitutū· Beritus inſula vel genus la
pidis· Bernā famulum vel diſciplm̄· Ber/
ſibarbari fuerūt q̄ a multitudine boū ſic
vocati credunt̄: Berſa interp̄tat̄ anguſtia
Berſellii ferrū meū: Beſtie·belue· pecudes
quadrupedes· et dicte a vaſtando· Beſor
tris ad quā dauid prede ꝑtem miſit: Beſe/
chel in vmbra dei: Beſtiarius· Beſtia et fe
ra hoc inter ſe differūt·omnis beſtia fera
non omnis fera beſtia: Beſtia nanq̄ ſunt
que morſu vel vnguibus ſeuiunt· vt par/
di·leones·tigrides·a vaſtando dicte: Fe/
re aūt etiā ille ſunt q̄ nō ſeuiūt tamē ſilue/
ſtres ſunt· Dicte autē fere ꝙ naturali vtā
tur libertate et deſiderio ſuo ferunt̄· Beſti
mie thrulle ſalemonis: ¶ Bertia nomē mu
lieris q̄ venit a finibus terre audire ſapiē/
tiā ſalemonis· Bernice eliganter vel electe
cōmuta ſiue fili9 īnocēs·ex ſiro & hebreo
cōpoſitū: Beroſa fili9 eius ſyrū eſt: Belta
malta· ¶ Bete ſunt duo genera nigra et al
ba. nigra ventrē ſtringit maxime cū lenti
cula & aceto cocta· alba cōmoda ventri ad
moliendū·bete ſucus deducit ventrē·hole
ra vero ipſius reſtringūt : Bethania villa
ſecūdo miliario ab hierl̄m in latere mōtis
oliueti·et interp̄tat̄ domus obediētie: Be/
tarrā trāſiordanē quā edificauit trib9 gad
Bethagla tribus iude eſt aut vicus eunti
bus gazam de eleutropolim in decimo la
pide q̄ agla interp̄tat̄·et alia villa betagla
maritima in octauo agaza miliario: Betha
bara in triba iuda pro q̄ ſimmachus tran/
ſtulit in locis q̄ iuxta habitabilē ſunt ſigni
ficans heremū· Bethaſſu in tribu iuda vi/
cus rafeam miliaribus xiiii·euntibus egi/
ptū q̄ eſt terminus paleſtine: Bethaim in
tribu beniamin iuxta gai et bethai contra
machas licet pleriq̄ eādem putent eſſe be
thel: Bethalon in tribu beniamin pro qua
ſimmachus interp̄tat̄ in cāpeſtrib9 bethal
la ſimiliter· Bethana in tribu neptalim &
eſt villa noīe batinea in quinto decimo a ce
ſarea lapide ī qua dicunt̄ lauacra eſſe ſalu
bria: Bethaſſeca vbi terga vertit madian
balanus id eſt quercus ſicomorū vbi re/
gnauit abimelech que vſq̄ hodie oſtendit̄
in ſuburbano rure neaſpoleos ꝓpter ſe/
pulcꝝ ioſeph borconni ꝙ aquila in ſpinas
ſimmachus vertit in tribulos: Bethagan
via ꝑ quam ochoſiam fugiſſe legim9: Be
thacath vicus ſamarie ad quem venit geu
rex iſrael q̄ in latiſſimo campo ſit9 nō am/
pli9 quindecim milib9 a legionis oppido
ſeparatur pro q̄ aquila interpretatus eſt.
domum tribulantium ſimmachus domū
ſingulorum·eo ꝙ anguſtus et humilis in
troitus ſingulos tantum et nec ipſos ſtan
tes ingredi ſuſtinet: Bethania interpretat̄
domus obedientie vel domus afflictionis
villa in ſecūdo ab elia miliario in latere mō
tis oliueti vbi ſaluator laſarum ſuſcitauit·
cuius et monumentum eccleſia nunc ibidē
exſtructa demonſtrat: Bethara vbi iohan
nes tranſiordanem in penitentia baptiſa/
bat·vnde & vſq̄ hodie plurimi de fratri/
bus hoc eſt de numero credentiū ibi·rena
ſci cupientes in tali gurgite baptiſantur ·
Betlanamna dom9 pardorum·vel dom9
amaritudinis: Betharan dom9 arce vel mō
tium·aut aſcenſus humilium ſiue ſublimi
um: Betharon domus ire vel domus mō
tium: Bethaim domus inutilis: Bethauen
domus idoli: Bethaſaleth domus ſalutis·
Bethaiſmoth domus deſerta vel dom9 ad
ducens mortem: Bethaglā domus feſtiui
tatis eorum: Betharaba domus humilis
Bethaſue domus malion non a malia ſed
ab arbore intelligendum: Bethanath do/
mus humilitatis· vel domus reſpondens:
Bethalaba habitia genere feminino ab ha/
bendo participium· vel non verbum im/
peratiuum: Bethanam domus gratie·vel
domi. Bethagan domus horti: Bethacacō
domus ſculptili: Bethbaoth domus veni
entium: Bethcar domus agni: Beth in pa
ralippemenon tria ſata capit: Beth ſiue ba
ta aput hebreos mola olearia vocatur: Be
thel locus ſolitudinis tranſiordanē in quo
moiſēs deutronomium legit: Bethel vrbē
ſamarie quam condiderunt iebuſei q̄ ꝑus
luſa vocabatur· ſed priuſq̄ dormiens ia/
cob vidit ſcalam innitentem celo et dixit ve
re hic domus dei eſt· portaq̄ celi · hac ex
cauſa nomen loc9 accepit: Bethel id eſt do
mus dei· quādo autem ab ieroboam vitu
li aurei fabricati ſunt· vocata eſt betheum
id eſt domus idoli· que antea vocabat̄ do/
mus dei: Bethel ciuitas dauid que alio vo
cabulo dicitur eufrata in hac ciuitate ort9
atq̄ conſumptus eſt dauid· Ibi etiam do/
minus hieſus chriſtus ex ſpiritu ſancto
genit9·Ibi quoq̄ & rachel cum beniamin
peperiſſet occubuit vbi & ſepulcrum ieſſe
patris dauid oſtenditur: Eſt autem hic lo
cus in tribu iuda ſexto ab hieruſalem ciui
tate illa regia miliario poſitus contra me
ridiem ī itinere quo ambulando pergitur

Bethara quod interp̄tatur domus aque· ſiue putei·quā in expedicōe bellandi occu pauit gedeon Bethemeth quod interp̄taт̄ ſimmachus locus vallis·ē aūt ſertis aſer· Bethebar domus agnitionis:Bethefogor vrbs filiorū ruben trans iordanen iuxta montē fogor contra hiericho ſex miliari/ bus ſuper libia deſerti:Bethfaſes in tribu iſacbar :Bethfage domus maxille· villula in monte olıueti:Bethfaʒe domus valliū ſiue ſiria:Bethſeon domus oris pellium· Beth filius vel menſura:Bethlehem citas dauid in ſorte tribus iude·in qua dn̄s nr̄ atq̄ ſaluator natus ē in vi·ab elia miliario cōtra meridianā plagā iuxta viā que ducit ebron·vbi & ſepulcrū ieſſe & dauid oſten ditur·et mille circiter paſſib9 ꝓcul turris ader q̄ interp̄tatur turris gregis quondā vaticinio paſtoris natiuitatis dn̄ice cōſcios ante ſignificans·Sed & propter eandem bethlehem regis quōdam iude archelai tu mulus oſtendit̄ q̄ ſemite ad cellulas nr̄as e via publica diuertētis eſt principiū·vo/ cabatur autē bethlehē & filius effrate id ē marie ut initia naacpomenon volumine plenius dicitur·lege diligēter hiſtoriā·alte ra bethlehem in tribu ʒabulon·Betheron ad quā vſq̄ inimicos perſecutus ē reges ieſus in ſorte tribus q̄ cecidit filioꝝ ioſeph id eſt effraim·ſunt aūt duo vici in xii·fer me ab elia lapide nicolim pergentibus e quibus propter ſitū vnus dicitur betherō ſuperior quā edificauit ſalemon · et alius betheron inferior datus leuitis in poſſeſſi onem·barne hec eſt ipa q̄ & cades barne in deſerto·quod extēditur ad vrbē petrā· Bethnemra vrbs trib9 gad iuxta libiadē· trans iordanem:Bethſimult hoc ē domus ſiue locus iſimuth autē vſq̄ hodie ē vicus ſimuth contra hiericho x·ab ea miliaribus diſtans in meridiana plaga iuxta mare mortuū·Bethram ciuitas tribus gad iux ta iordāem qua aſiris dicitur bethram tha et ab herode in honore auguſti libias cog nōi nata eſt:Bethlabaoth in tribu ſimeōis Be thnath ī ſorte tribus neptalim·ſed nec de hac priſtinos accolas tribus neptalim valuit expellere:Bethmacha vſq̄ ad hanc perſecutus ē ioab per vallem ſabee et poſt ea legimus eā ab aſſiriorū rege captā ·eſt autem aſcendentibus de eleutropoli eliam in octauo lapide nūc villa q̄ achamim dici tur·Ballath vrbs quā edificauit ſalemon Bethmacha domus humilis fori vel tribu ti:Bethmarcaboth domus quadrigarum

Bethoro domus ire Betherob domus pla tearum:Bethſan ex hoc oppido in tribu manaſſe·accolas priſtinos non potuit ex pellere & nūc appellatur ſcitopolis vrbs nobilis paleſtine·quā interdum ſcriptura cognominat domū ſan·quod in lingua nr̄a inimicus interp̄tatur:Bethſamis ciui tas ſacerdotalis iu tribu beniamin in qua vſq̄ hodie demonſtrat̄ de eleutropoli per gentibus nicopolim in x·miliario contra orientalem plagā· altera bethſamis in tri/ bu Neptalim·in qua & priſtini cultores permanſere :Bethſaida ciuitas in galilea petri andree philipi ap̄lorum prope ſtag nū gennaſereth Bethſaida piſcina in irl̄m que vocatur probatica & a nobis interp̄/ tari poteſt peculiaris·hec quinq̄ quōdam porticus habuit·oſtenduntq̄ gemī lacus quorū vnus hibernis pluuiis adimpleri ſolet·alter mirūinmodum rubens q̄i cru/ entis aquis antiqui in ſe operis ſigna te/ ſtat̄·nā hoſtiae in eo lauari a ſacerdotibus ſolite fuerūt vn̄ et nom̄ accepit ·Bethſur domus robuſti Bethſeſſe domus oris flo rētis:Bethſemus domus ſalis:Bethſabee filia ſaturitatis ita tn̄ ut pr̄a ſillaba ſit cor repta·alioquin vbi producit̄ ſemper do/ mus interp̄tatur:Bethſabe filia iuramēti· per breuem primā ſillabā legendum eſt· Beurim electi:Beʒech fulgor vel cōtemp tus·vanus ſiue micans :Beʒech egeſtas· Betis fluuius qui et bete prouincie nom̄ dedit·et in cāpis hiſpanie naſcit̄·De quo marcialis·Betis oliſera crinē redimit et co ronā aureā·qui nitidis vellera tingis aq̄s eo ꝙ ibi lana pulcro colore tinguit̄ ·betis autē dictus eo ꝙ humili ſolo decurrat·bi tin enim greci humilem vl̄ merſum vocāt

Dialtea verbera:Bialcis nom̄ gigā tis vel gens affricanorū :Bibex ex virga plaga Bibere et potare hoc inter ſe differūt:Bibere natura eſt· potare lux uria:Bibix pugna:Bibilionare ſanguine inquinare:Bibinarium autem eſt ſanguis qui mulieribus menſtruis venit Bibiones ſunt qui in vino naſcuntur quos vulgo muſtiones a muſto appellant:Bibino mē ſtruo:Biblicem duplicem:Bibleis duplici bus:Bibliopolos ante nominatos quos nunc librarios dicimus·librū enim greci biblum vocant·Bibliotheca a greco nomē accepit ·eo ꝙ ibi recondantur libri :Nam biblio librorum·theca repoſitio interp̄tat̄ Bibliotecarius qui ſcilicet codices recenſet·

Biblium ·codicem librum· Bibliotheca dici tur·librorum mandatum quia thece gre/ce mandatũ dicitur: Bibliopola qui codi/ces vendunt·vel librarius: Bibulã· humo ris auidam: Bibola papirus dicta ꝙ hu/morem bibat· Lucanus conficitur bibula memfidis carta papiro quidam dicunt bi blos ciuitatem eſſe egipti: Biblum funis de naue·vel ebudea facta: Biblum mem/brana de ſcirpo: Biblat emittit· Bibulas aridas: Biburna humilia virgula et gene/re et forma a cupreſſo remota: ¶ Bicea Bi cerna veſtis guſa ·i· vterqꝫ velata· et alibi bicerra· Biceps duo capita ſiue bis acutũ· Bicimbicum gallicũ· quia galli cimbi di/cuntur: Biclinium quaſi bicellium hoc eſt due cellule· Bicornis furca bidens· Bico/lor duobus coloribus varius: Bicorpor zimelichamer ¶ Bidella indie et arabie ar/bor cui9 lacrima eſt lucida ſubalbida leuis pinguis·equaliter cere que facile mollia/tur: Bidellium id eſt aqua que colligitur de veſicis que naſcũtur in vlmo que pro ficiunt ad vulnera ſanãda in corpore· Bi/dentat fodit·Bidental ſacrificium vel loc9 bis de celo tactus·Bidentes dicte ſunt q̃ſi biennes quia neqꝫ maiores aut minores licebat hoſtias dare· ſunt etiam in ouibus duo eminentiores inter octo dentes q̃ nõ niſi circa bimatum apparent· nec in omni bus bimatum ſed in his que apte ſacris ĩ ueniuntur: Bidento fodio· Bidentem ge/nus raſtri·Bidit· audit·Bido· fido·Bidu/uium q̃ poſt duos viros vidua eſt· ¶ Bi/farium ·bilinguem·Bifidus · Bifera ſecũ da coniunx: Biga vxor· Bigamus et tri/gamus a numero vxorũ vocatur: Bigas dicimus duos equos iunctos· bigas autẽ gentiles lune ſacrauerũt quõ gemino cur ſu cum ſole cõtendit· ſiue quia et nocte & die videtur· Iurgũt enim vnum equum nigrum ·alterum vero candidum ·Bigene ra animantia dicuntur que ex diuerſis na ſcuntur vt mulus ex equa et aſino. ibride ex apris et porcis· titirus ex oue et hirco· muſeno ex capra et ariete· eſt enĩ dux gre gis: Bilis fel: Bilem amarum: Bilibris di/citur ſextarius bis aſſumpt9: Bilioſus di/ctus ꝙ ſit ſemp triſtis· ab humore nigro qui bilis vocatur· bilis enĩ dicitur humor qui in felle contineť: Bileſo paſſus amari tudine: Bilices·duplices· Bilitatis amari tudinis: Biluſtrum decẽ annis: Billarus. ¶ Bimarius ſecũdus marit9. Bimare di/ſputare duplicare Bimantus duplex can tus. Bimembres centauri medietas in ho mine Bimulus qui duos ãnos matris vbe ra mulget. Bimuli animantes bimatũ agẽ tes. dicuntur enim trimuli trimatum agẽ tes. Bina et duo cicero in epiſtolar um ad filiũ duas epiſtolas non binas literas· q̃a numeri pluralis eſt nomen vt litere que· epiſtolas ſignificant. nam nõ dicimus bi/na niſi ea que pluralem numerum admit tunt vt bina caſtra bina arma ea autem di cimus duo que ſingularem admittũt nu merum. Bino ſpadone duobus enuchis. ¶ Biothanatus ꝙ eſt bis mortuus thana thos enim grece mors dicitur: Biballum ferramentum ruſtici. Bipatentia bis aper ta duas valuas habẽtia. Bipennis ſecuris ambas partes acutas habens biceps amo zonica quaſi duas pennas habẽs Bipi nis gem mata vltio: Berecinthia mater deum auguſtus ceſar diui genus ceſarem octaui anum ſignificat cui oblatũ eſt ſi vellet ro/mulus dici ſed ille auguſtus potius nomẽ maluit. Birida alba glauca. Birodium ge/nus vehiculi: Birram liguã punicam Bir rus rufus Birrus veſtis a greco vocabu/lum trahit illi enim librum dicunt: Bir/ſa corium ſed nunc loci nomen ſignificat Birſa vocata eſt antea poſtea tyrus dein/de karthago: ¶ Biſatia ſarcina mãdica: Bi/ſaltem gens barbara vel populi ſcithie Bi ſa wega: Biſextus eſt per annos quatuor vnus dies adiectus creſcit enim per ſingu los annos quarta pars aſſis At vbi quar to pars aſſem anno cõpleuerit biſſextum vnum facit Biſſextus autem dictus quod bis ſexies ductus aſſem facit ꝙ eſt vnus dies: Biſſinacha veſtis eſt candida cõfecta ex quodã genere lini groſſioris eſt· quod genus quidam lini birrum eſſe exiſtimãt Biſſionis: Biſſonticus conſtat ex tribus denariis idem eſt et tremiſſus: Biſpillum mortuos portans Biſuleus porcus fiſſis vngulis· Biſſum genus quoddam lini cã didi et molliſſimi ꝙ grece papatem vocãt Biſſis gen9 ẽ ſerici groſſioris Biſtonia tra cia Biſtomie troie Bitalaſſis periculum du orum marium Bitidum biformem biti ꝓ ficiſci Bitire ire bitit ambulat Bitin greci humilem vel merſum vocant Bitinia pri/ma aſie minoris prouincia nam prius be bricia dicta deinde magdonia Bitinia vrbs condita a fenice que primum mirandina vocabatur Bitunus Bitumen in iudee la/cu affalti emergit natura eius ardens & ignea & neqꝫ aqua neqꝫ ferro rumpiť niſi

muliebri bus inquinamentis·vtilis ad cõ
pages nauiũ:Biuiria ſecũda nupta :Biui
da fortis:Biiugo certamine curuli cõten/
tione vel curſu equorũ:Biuiũ due vie· vel
vbi iter detorq̃tur·dictũ quia duplex eſt
via:Biulcũ vtraq; parte ſulcatũ:Biuolam
bũoris auidam :Biuſti iterũ vſti cauterio
Bizacena regio eſt :Bizaciũ regio ĩ affrica
Bizantiũ vrbs conſtãtinopolim vel tracie
¶ Blance deliciosa·Blandicia gloria :Blan
ditur ancillat̃· aſſentat̃ :Blaſtultus blaſto
cupicularius: Blaſphemia detractio:Blat
ta genus purpure vel vermis :Blate ge/
nera aĩaliũ & a colore nũcupate ſiquidem
& cõprenſe manũ tingũt·vnde & blatũ
colorẽ dicunt·hoc autẽ anĩal lucem videre
nõ patit̃·contrariũ muſce·nã muſca luci/
peta·et blata lucifuga eſt·per noctẽ enim
ãbulat:Blatera ſonus rane Blaterat ſtulte
loquitur :Blaterat camelus·ſicut equus
hinnit·aſinus rudit Blaterare corrupte et
perperã loqui·ut nõ magis foriſecus q̃m
ebrius delirare credat̃ :¶ Blenones impu
dici·hircones :Bleſus balbus qui verba
frãgit·vel qui in vna litera peccat loq̃ndo
Blenni tetri:Blepis cernis :¶ Blica ſtulta
Blitũ genus holeris ſaporis iocundi·q̃i ſi
milis bete·huius virtus frigida & gluti/
noſa·in cibo freq̃uẽter ſumptũ ſtomachũ
euertit & coleram mouet :Blitea inutilis·

BOas draco immanis·ãguis italie
qui bobus inſidiat̃ :Boas animal
eſt quod valde perſequit̃ boues·vñ et no
men habet boas :Bobare ſonare·perſtre/
pere:Boatus vox plena·aut mugit9 boũ
ſonus vocis·clamor:Boantes clamantes·
vociferãtes·¶ Boba vehemens robur·in/
terdum genus ſerpẽtis:Bobinatores incõ
ſtantes·Bobiatores malicioſos:¶ Boccus
mauritanie rex:Bocetũ ſtabula boũ:Bo/
ceta paſcua:Bocões ſtulti·Bhoebo digna
que apollo tm̃ dici vellet vel apollini cõue
nientia : ¶ Boecia prouincia dicta hac ex
cauſa·dum cathmus agenoris filius euro
pam ſororẽ a ioue raptã ex p̃cepto genito
ris q̃reret nec reperiret·pr̃is irã formidãs
confirmato aĩo elegit exiliũ·nã bouis for
te conſpecte ſecutus veſtigia amplexus ẽ
ſedem vbi illa recubuerat·ſicq; locũ de no
mine bouis boeciã noĩauit·vbi & thebas
vrbẽ cõdidit·Eadem ẽ aonia vocata a fon
te quodam apollinis & muſis conſecrato
qui in eadem boecia ẽ :Boetes ſeptentrio·
ſidus celeſte cometa circa ſeptentrionem q̃i
caudam hñs :Boecie & thebea egiptie vr
bes ſunt vno auctore condite qui boebus
nomĩe fuit:Boetes greci qui in boecia mo
rãtur:Boematũ auxiliorũ·Boetos grece
auxiliũ:Boetu ſub obſcura .Boelli herba
albi coloris·Bogloſſa herba ẽ & in vino
potata hilaritatẽ bibentiũ prouocat ·Bo/
gloſus herba a greco dicta eo q; folia aſp/
rima ad modum linguae bouis habeat· q̃
mirũ in modum ob ſapientiã nutriendam
vino infundenda a veteribus mẽoratur·
¶ Boia ẽ ferrũ quod hõibus iacet in collo
& eſt innexũ manibus ·& qñ trahit eã de
collo alia ſequit̃·et qñ illam remittit alia ſe
extẽdit.¶ Bola palma manus·Bolida ho
nor magnus.Bolidis vas eneũ ſiue plũ/
beum cũ catena q̃ implet̃ adipe·et mittitur
in mare·ad probandum vtrũ petroſa loca
ſint vbi nauis ſtare poteſt·an harenoſa q̃
perdunt nauẽ ·Bolona redimitor cethari
arum tabernarũ in quibus ſalſamẽta con
duntur·quas tabernas vulgo cetarias vo
cant .Bolus iactus Bolimiodes ut ante
cibũ torq̃atur·et ſint ei poſt cibũ indeſinẽ
ter dolores ¶ Bõbices frondiũ vermis ex
cuius textura bombicinũ conficit̃· appella
tur autẽ hoc nõie ab eo q; euacuet̃ dum fi
la generat· et aer ſolus in eo remãet·quod
bombicinũ conficit̃ in inſula choo.Bom/
bix vermis indicus ·ex cuius textura vel
relatione eorũ qui videre potuerunt non
p̃teribo hic·ferũt vermem cõuerti primũ
in ſpẽm caulis atq; in eã mutari naturam
inde proceſſu quodam fieri bombiciũ· nec
eã tũc formã figurãq; cuſtodit ſed luxiſſe
lucidiorib9 foliis videtur pẽnas aſſumere
ex his foliis mollia illa ſeres depectũt vel/
lera q̃ ad uſus proprios ſibi diuites uendi
carunt.Bomboſum furibundum ſonorũ
Bombus ſonus ineptus tumidus uel cre
pitus ſonitus.Bombo grece latine ſono ·
¶ Bona caduca·res damnatorũ facultas
que ſucceſſionem legitimã non habet uel
ubi heres non ſuccedit.Bonoſo archihere/
tici ab horoſio quo'dam ep̃o exorti ꝑdunt̃
qui xp̃m filium dei adoptiuũ non pro/
prium aſſerunt.¶ Bootes grece latine bu/
bulcus·ip̃e eſt artophilax idẽ cuſtos plau
ſtri.Bonus a uenuſtate corporis creditur
dictus·poſtea et ad animum tranſlatum
nomen·eum autem dicimus bonum cui
non preualet malum·eũq; optimum qui
peccat mĩme.Bonus dicitur a greco quod
eſt boo·id eſt ſono uel uoco·eo q; omnes
natãli bõitate uocat xp̃s :Booz interp̃tat̃

in fortitudine ſiue in quo robur qui etiam
ab ãtiquis artofilax dicitur ſiue minor ar
ctos vnde et quidam eum ſeptentrionem
dixerunt hunc expectant precipue qui na
uigare noſcũtur de qua lucan9 velox vbi
nocte bootes quia cũ orta fuerit cito facit
occaſum: Borborignion ſon9 turbinis grē
cum nomē eſt· Borboriciani et ignoſtici he
retici anime ſubſtantiã partē dei exiſtimant
Boreas dictus id eſt vetus aquilo ab hiber
boreis flat mõtibus· inde enĩ origo eidem
vento eſt vnde et frigidus eſt idem aquilo
Bore nomen orphei Boreas ventus aq̃lo
qui ex tracia flat. Borium promunctoriũ
numidie vocatum ita quod aquilonē intē
dit hoc ypoue regio poſtea dictum ꝑ eo ꝙ
ſit equore incorruptũ: Bortama tecte ma
nuales· Borror gelidus· frigidus· timor:
Borith herba ē de ipſa planes faciũt quos
barbaricas appellant & ſiccant illos habēt
ꝙ pro ſapone: Boor ſerpens mire magni/
tudinis et timor ĩ cruore ſuffuſus ſanguīe
Bonoſiani a bonoſo quodam epiſcopo ex
orti produntur· qui Chriſtum filium dei
adoptiuum non proprium falſo aſſerunt:
¶ Boſdinum buccula · Boſra caro : Boſte/
onem iuuenem· Boſſoreũ iugum id eſt aq̃
lonem· Boſſoros tranſitus maris vel ſi/
gnum in celo lux lucis· ¶ Botraca anguis
et dicta ꝙ rane habeat faciē nam greci ra/
nam potacam vocant· Botini lacus: Botra/
cion apium riſum· Botriones latices· Bo/
tr9 eccleſia ſiue corpus dñi· ¶ Bouem gre
ci boeti dicunt hunc latini trionem vocant
eo ꝙ terram terat quaſi terriorem · Boui/
natur· inſidiatur· Boues iungas· eleuan/
tos quorum ſtridor barritus dicitur · Boi/
matum aſcenſionũ ¶ Brabeta qui palmas
dat vel brauiter · Brace dicte ꝙ breues ſint
et verecunda corporis his velentur idem et
femoralia eo ꝙ femora tegant brachis enĩ
grece breuis · Bracionarium id eſt domus
in qua braconatur· ¶ Brachia a fortitudīe
nominata· bari enim grece graue & forte
ſignificatur· In brachiis enim thori lacer/
torum ſunt et inſigne muſclorũ robur exi
ſtit et dicti tori ꝙ illic viſcera torta videan/
tur· Brachia pandit ramos extendit· Bra/
chile ꝙ ſubcinctoriũ ſiue redimiculum nũ
cupamus ꝙ deſcendens propter ceruicem
a lateribus colli diuiſum· vtrarumꝙ alarũ
ſinus ambit atꝙ inde hinc ſubcingit vt cõ
ſtringens latitudinem veſtis ad corpus cõ
trahat· atꝙ coniungendo componat hunc
vulgo bracilem dicunt· quãuis nõ brachi
orum ſed renum ſit cingulũ · Brachim bre
uis pars eſt circuli inferior· Brachiologia
breuis dictio vt ille bon9 ceteri bõi et mali
Brachia conſummatorum Bracilia breuis
dictio Bractamēto ſubtili figmēto . Bra/
dium prohemiũ munus vl' palma brauiũ
victoria· Bractica id eſt actuale: Brachata
gillea : ¶ Brama tela Braga vel perizoma
¶ Brancos eſt prefocatio fautium a frigi/
do humore · greci enim guttur brancos di
cunt ꝙ ſunt fauces: Branciã. Braſſica Bra
ria grauis · Braſſica gen9 holeris · Brattea
dicitur tenuiſſima lãmina aurea · Bratebas
flores de malagranata Braueta qui braui
um accepit· Brauium munus victorie Brã
tias tenuis auri lamina · ¶ Breſith hebrei/
ce quod ē geneſeos Brethanice flores qui
in ſilua naſcuntur· Breuia humilia vada ·
Braxin breuis · Braza malꝫ· Brax ſtultus
Breuibus aſperis· Brioma oſſa alba et ni/
gra Brionia ſiue ambeloileute quam latini
albam vitem vocant· Brittannica flos qui
in ſilua naſcitur· Brittaneum deambula/
torium marmoratoriũ: ¶ Broca belua ma
rina labroſa Bromoſa inmunda alba et ni
gra · Bronchum guttur grecum eſt ꝙ lati
num gurgolionem dicimus id eſt emitten
tem gutturis partem · Bronia gemma a ca
pite teſtudinum & a naribus cadi putatur
et reſtrĩgere fulminis ictus · Brontes aper
te: Broccus qui labrum ſuperiorem tumi/
dum habet: Bromium ganeonem dicitur
a bruma in qua multum comeditur · Bro/
tacion id eſt apium agreſte Brocos locuſte
que necdũ euolant· ¶ Brunda ſolida· Bru
cus et locuſta et erugo vnum Brucus ſimi
lis locuſte· tamen maior bruc9 in pſalmo
locuſte que non eruca quam vulgus dob
biam vocat· Brucis morb9 beſtiarum Bru
ma gelu hiems · Brumalia ros in alia plu/
uia: Brumoſus annus rumoſus ãnus bru
mus grece edacitas dicitur · bruma grece ac
citus dicitur · Brundiſium vrbem conſtru
xerunt greci· brundiſium autem dictum
grece quod brunda caput cerui dicitur ſi/
cut eſt enim vt cornua videantur et caput
& lingua in poſitiõe ipſius ciuitatis · Bru/
ſtum materie genus· Bruteſcunt ſtulta fi/
unt · Brucus arboris genus · brutus dict9
quaſi obrutus quia ſenſu caret · brutus he
bes indocilis gurdus ·

Bubalus· bos ferus ſilueſtris· bu
bali vocati ꝑ diriuatõeꝫ ꝙ ſint ſiles
boũ adeo indomiti vt ꝑ feritate ceruicib9

iugum nō recipiant·bos affrica procreat
Bubaſtus cītas egipti iuxta ezechiel booz
in terra cedar ſicut ſcripſit hieremias ·Bu
baſtus os vel labium experimēti·Bubale
ſtabulum boū ·Bubo bu·a ſono vocis cō
poſitum nomē habet·auis feralis·onuſta
quidem plumis ſed graui ſemper detenta
pigricia·in ſepulcris die noctuꝗ verſat̄·
et ſemper cōmorans in cauernis·De qua
ouidius· fedaꝗ fit volucris venturi nūcia
luctus Ignauus bubo dirum mortalibus
omen:deniꝗ ab auguribus refert̄ cum in
vrbe viſa fuerit ſolitudinē ſignificari·quā
auē & bufonē dicūt:Bubulcus ſchwaiger
Bucca mund Bucceta paſcua vel loca boū
Bucceo garrulus eo ꝙ ceteros oris loqua
citate nō ſenſu ſuperat:Bucceſma armēta
Bucer pecus bubalum :Buceria armenta
pecualia:Bucide qui boues cedunt ·Buci
na erea tuba ꝗ ſignū dat :Bucinator buci
cinus ipꝫ cantor:Bucina & bucinum hoc
inter ſe differt ·bucina ē tuba qua ſignum
dat̄ in hoſtē ·Bucinū ip̄e clangor canoris
eſt ·Bucinā & tubā veteres diſcernebant·
nā bucina inſonans ſollicitudine ad bella
denūciabat virgilius·qua bucina ſignum
dira dedit·tuba autē preliū indicabat·ut
Ad tube ſonitū terribilem:Bucine lignee
ſunt et longiores ꝗ̄m tube:Bucina dicitur
a voce ꝗ̄i vocina:Bucinaria voces:Bucco
nes ſtulti·ruſtici:Bucolicū paſtorale car/
men·pleriꝗ ſiracuſis primo cōpoſitum a
paſtoribus opinātur·nōnulli a lacedemōe
nāꝗ tranſeūte ī greciā xerxe rege perſarū
cū ſpartāe virgines ſub hoſtili metu neꝗ
egredi vrbē neꝗ pōpam quorūꝗ agreſtē
diane de more exercerēt turba paſtorum
ne religio p̄teriret eūdem vſum incōditis
cantibus celebrarūt :Appellatur antem
bucolicū de bub9 de maiori parte ꝗ̄muis
caprariorū opilionūꝗ ſermōes & cantica
inſerūtur Bucolicū conſtat exametro calce
tico·ita tn̄ ut quartus pes dactilus partē
orōnis terminet·ut ex hoc·Ruſtica ſilue/
ſtrem reſonat bene fiſtula cantū:Bucolica
de bubus ſunt dicta:Bucula vacca vel vi/
tula·iuuencula·auetella·Inde bucularius
¶Buda hiſtoria :Bufo chrot:¶Bugloſſa
bouis lingua :Buggeus ſpado :Bullatū
ornatū vel diſtinctū Bulla dicūtur ꝗ per
pluuiā ex aere fiūt in lacūis Bulbi piſces
Buclio pole Bulle ornamēta regaliū pūoꝝ
vel equorū vel camelorū:Bulergis conſi/
liarius:Bulga ſaccus:Bullio wallo :Buli
mus fames magna:Bulum bucolicum pa
ſtoris Bumaſta gen9 vitis·virg·& tūidis
bumaſta racemis. Bumbus ſonus inept9
Bumboſo ſono furibundo Bumbum ſor
bellum:Bumbix rarū veſtimentū :¶Bu
beda adoleſcens iuuenis :Bubreſtis anīal
eſt paruū in italia ſimile ſcabreo·longo pe
de fallit inter herbas bouē maxīe·vnde et
nomen habet·deuoratumꝗ tactu felle ita
inflāmat ut rūpat ¶Bura caput vel pars
aratri·Burca cloaca:Burdo genus cameli
naſcit̄ ex equa & aſino:Burdigalim vrbē
appellatam ferunt ꝙ burgos gallos pri/
mum colones habuerit·quibus antea eſt
cultoribus adimpleta·Burgurii a burgis
dicti quia crebra per limites habitacula cō
ſtituta burgos vulgo vocauit vnde et bur
gundionum gentis nomen inheſit quos
quondam ſubacta germania romani per
caſtra poſuerūt atꝗ ita nomē a locis ſump
ſerunt·Burgones caulas·Burgos caſtra
Burra cloaca·Buris eſt curuamentū ara/
tri dictū qu. ſi boſoira ꝙ ſit in ſimilitudi
nem caude bouis·Burrit vox belue·Buri
tanici flores qui in ſilua naſcuntur Bur/
ritis homo crudeliſſimus Burra ſtiga bur
ſa cloaca·Burrū rufum id eſt nigꝝ vel au
rum rubrum Buſſus pinguis obeſus·
¶Bus·incipiens·Buſca aqua cum aceto·
Buſta ignis ſepulcra clauſa·Buſtantes ſe/
pelientes Buſticata ſepulta in agro·antiꝗ̄
ſepulcra· vbi antiꝗ̄ mortuos incendebant
Buſtuarius qui hūana corpora cōburit.
Buſtum lignorum ſtruem vel ſepulcrum
ſuccenſum·Buſtū a cōburendo buſtū ꝗ̄ſi
bene vſtum inde vſtrina· Buſtum iam ex
uſtū vocatur·rogus vero cū ardere cepit·
Buſiridis rex egipti·hic hoſpites immola
re conſueuerat·hercule ſuo exēplo puni/
tus eſt·de quo uirgil·aut implacati neſcit
buſiridis aras ·Buſtator id eſt pincerna ·
Buſtanicus herbarum locus dicitur ꝙ ibi
herbe notentur :Buteonem iuuenem·Bu
teo auis·Buteo genus animalium Butū
imbutum ab imbuendo Buxus arbor eſt
buxū de ip̄a materia ut quidā faciūt diſcre
tionem ut hec buxus de arbore dicamus:
buxum uero de ligno compoſitum·bux9
enim appellatur grece pixoc ꝗ arbor ſem
per ē virens et lenitate materie elemētorū
apicibus apta vnde ſcriptura ſcribe buxo
Buxeos calceos Buxus tibiole Bnlei in/
terpretatur deſpectus contēptus Biblio/
theca vbi omniū auctorū ſcripta redigunt
Birrus amphibalus ſiue velloſus :Birſa
coriū·Biſſus caſtitatis continentie candor

CAballus ā
tea cabo di
ctus pro/
pter ꝙ gra
diēs vngu
la impreſſa
terram con
cauat· vnde
et Sonipes
ꝙ pedibus
ſonat. Ca/
ballari9 ala
ris· Cabo
trabe ligneo vel equo robore: Cabro vo/
catur a cabo id eſt caballo ꝙ ex eo trahit
ſicut autē cabrones naſcūtur de equorum
carnib9 putridis ita ex eis ſepe naſcuntur
ſcrabei·vnde et nominati ſunt: Cabro ve/
ſpa longa: Cabonica bucina ¶ Cacauus
a ſono feruoris cognominat9 · Cacca ſter/
cus: Cacaua rina: Caccabis· caldar9: Ca
cacreſticos id eſt vſurpatiue: Cacexia no/
men aſſumpſit a corporis habitu· Cacexi
am enim malam vexationem greci vocaue
rūt·fit enim hec paſſio intemꝑantia egro/
tantis vel curatiōe mala medicamīs aut ꝑ
egritudine tarda reſumptio: Cacerat era/
cat: Cacefaton dictio obſcena vel incōpo
ſite ſonans: Cachetes malos mores: Ca/
chinnat ridet· Cachinnus eſt diſſolutus ri
ſus id eſt criſpus ſolutuſꝗ iocus ridiculū
luſus·riſus inutilis: Cacinfactus· male lo
quens: Cacoſinthecon vicioſa compoſitio
Cacon grece malū dicit· Cacula ſeru9 mi
litis vel ligna arida· Cacumē ſūmitas mō
tis·vertex vel caput· Cacus monſtꝝ in re
gno euādri ꝙ habitabat in cripta & foras
ſpirabat ſumū et furtim herculis predauit
armenta ¶ Cada vaſa vini· Cadauer eſt ſi
inſepultū iaceat· nā cadauer nomīatū a ca
dendo q̄ iam ſtare nō poteſt ꝙ dum por/
tatur exeq̄as dicimus· crematū reliquias·
cōditū iam ſepultū· Cades vbi fons iudi
cii eſt et cades barne in deſerto q̄ cōiungit
ciuitati petre in arabia vbi occubuit maria
et moiſes rupe ꝑcuſſa aquā ſicienti pplo
dedit mōſtrat ibidē vſꝗ ad pn̄tem die ſe/
pulcrū marie·ſed et pn̄cipes amaleth ibi a
chodorlamor ceſi ſunt· Cademoth deſertū
ex quo loco miſit legatos moiſes ad ſeon
regē amorreoꝝ Cademoth altera ciuitas fi
lioꝝ ruben· Cades barne cōmutat9 elect9
notabilis· Cadeſim cōmutati ſiue effemīati
Cadere oppetere vel interꝑtat ſemē vel ſci
ficans· Cadia papauer ſiluaticū· Caduca
herditas inde dicit q̄a heredes ceciderūt· ca
duc9 a cadēdo dict9 ·i· lunatic9 eo ꝙ certo
lune tꝑe patiat· Cadula fruſta ex adipe ca
da enī aruina dicit· Cadū grece ꝙ latine
ſitula vocat enea orca· Cad9 grece mutti·
āphora ē habēs vrnas tres vel vas vini·ca
duceū v̄ga mercurii· Caduceū dicit eo ꝙ
cadere faciat lites· Eſt aūt v̄ga ſerpētib9 ī
nexa· Caduceatores dicebant ꝑ quos pax
fiebat ſic̄ et feciales ꝑ quos federa et bella ī
dicebātur· Caduciator legat9 pacis cā miſ
ſ9 Cadurci tētorii tugurii Caducari9 q̄ fit
heres ī bona alicui9 q̄ heredē nō habꝫ· Ca
cexia nom̄ ſūpſit a corpis iniuria Cacenxi
an·n·malā vexatōꝫ greci vocauerūt fit au
tē hec paſſio intēꝑantia egrotātis vl' cura
tōe mala medicamīs aut p9 egritudinē tar
da reſūptio· Ceſaria poſſeſſio pn̄cipis cei
la in tribu iuda vbi quondā ſedit dauid &
nūc villa ceila ad orientalē plagā eleuthero
poleos pergētib9 ebron q̄i octauo milia/
rio in q̄ ſepulcꝝ mōſtrat ꝓphe abacuc· Ce
dron apellatur torrens ſiue vallis cedron
iuxta hierl'm ad orētalē plagā cui9 ic Fes
euā· memīt ecce fores· oculte ianue· ¶ Ca
ieta nutrix enee q̄ ſepulta ē ī italia· Caiete
port9 ꝓ mūctoriū ē italie appellatū aut a
caieta nutrice enee q̄ ibi ſepulta ē ī eo loco
claſſis militū moratur· Cainan iterp̄r· ad
orās iniq̄tatē· cainan lamētatio ſiue poſſeſ/
ſio eoꝝ Caintti hebreici poſſidere dicitur·
Caiphais intp̄r·inueſtigat9 vl' ſagax aut
vomēs ore· iniq̄·n. ore ſuo iuſtū cōdēpna
uit q̄muis hoc miſterio ꝓphali ānūtiaſſet·
Cain intp̄r·poſſeſſio vl' augmētatō Caiani
heretici ꝓinde ſic appellati quō cain ado/
rāt Caiſtꝝ flum̄ indie· caiſtri gn̄9 auiū in
aſia mīori· ¶ Calabris ventris ſiccis· Ca
ladrius auis q̄ in deutro· ꝑcipit nō wādu
cari· phiſolog9 dicit q̄a tot9 alb9 ē nullaꝫ
pteꝫ hn̄s nigrā cui9 interior fim9 caliginē
curat oculoꝝ· Calagurris ciuitas hiſpanie
quā olim afrani9 cede incendioꝗ deleuit
Calamicula canna de q̄ canit Calamis ti/
biis ·Calamiſtꝝ ac9 q̄ calefctā et adhibita
calefacit et retorquet capillos vn̄ et calami
ſtrati appellantur qui comam torquent a
calamiſtro ·i· acu ferrea ī calami ſilitudine
facto in quo crines obtorquētur vt criſpi
ſint quā ī cinere calefacere ſolēt q̄ capillos
criſpāt vt ſint calamiſtrati· Calamis aput
hebreū canna dicit Calamitas lues tabes
lugubre· Calamitas a calamo q̄ ſic calam9
a foris ē nitid9 int9 aūt vacu9 et īanis ita
calamitas et īanes & vacuos reddit hōies

Calamides id eſt nepta·huic herbe caliſſi mam dicũt ineſſe virtutem·vnde ex ea fit antidotũ quod diacalamites vocat̃·vrinã citat·menſtrua mouet :Calamites genus ranarũ vocate·inter harũdines fruticeſq; viuũt·minime oĩm & viridiſſime:mute ſi ne voce ſunt:Calamitos id eſt attriti :Ca tamella cãna de qua canitur·Calanneus ĩpa ẽ ſeleucia a ſeleuco rege aſie:Calaman nomen loci ciuitatis :Calatrus ſtercus: Caladrus fluuius boecie Calamus et pẽ na inſtrumẽta ſunt:ex his enim verba pa ginis infigũtur·ſed calamus arboris eſt· penna auis·cuius cacumẽ diuidit̃ in duas partes·ĩ toto corpore vnitate ſeruata·cre do ꝑpter miſteriũ·ut in duobus apicibus vetus & nouũ teſtamentũ ſignaret̃·qui/bus exprimit̃ verbo ſacramentũ ſanguine paſſionis effuſum:Calamus autẽ dictus ꝙ liquorẽ ponat·vñ et apud nautas cala re ponere dicit̃· Calamus amnis cãpanie· Calamentis mentaſtrũ :Calamiʒare leta cantare:Calamum pigmentũ ex arbore· Calaſtica grece latine purgatoria dicũtur Calabri verſus obſceni Callas fabrorum foramina:Calare ponere·vocare·vel cõ/putare:Calaticum genus hordei idem & diſtichũ eo ꝙ duos ordines habeat :Ca/latia gẽma grandinis·& candorẽ prefert et figurã·duricia quoq; ĩuicta ut adamãs etiam in igne poſita ſuum manere frigus Calathi vaſa & eſt grecũ latine quaſillum dicitur:Calathum eſt leue geſtamẽ ex lig no·vel cãna calathum caniſtrũ vel cartal lum ex iunco factũ in qua vel penſa po/nuntur vel legũtur flores:Cala enim grẽ ce lignũ eſt a quo deriuatũ calathum·nã latine quaſillum dicitur:cicero in phillip/picis·aut vero inter qua ſilla pãdat̃ aurũ Calathus poculi genus:Calathus ſum/bri vel ʒeuma: Calax adulator·paraſitus C albe armille qui militibus ob virtutem donãtur :Calcaneũ ſupplantatio: Calca/nei ſub talo ſunt ſicut ſub crure talus dicti autẽ calcanei a callo·quo terrã calcamus· Calcaneo tenus vſq; ad calcaneũ: Calca/ria ſunt acuti qui in calcaneis ponũtur id eſt in pedis poſteriore parte ad equos ſti mulandos: Calces a callo pedum ſic no/minantur:Calciamenta dicta ꝙ in cala id eſt ligno fiant·vel ꝙ calcent̃ Calcis kalck Calcem finẽ perfectũ :Calcedonius lapis colorem habet ut ignis :Calcida arce·cu/mas ſignificat ciuitatẽ cãpanie quã calcida cõſtruxiſſe dicit̃ : Calcidico verſu euforiõ qui iã ſcripſit calcidinenſis fuit·calcidicum eorum quod vocatur ſicut & heroicum· Cales prima pars plante a callo ſibi nomẽ impoſitũ quo terrã calcamus·hinc et cal/caneus : Calcis viua dicta ꝙ dũ ſit tactu frigida intus occultũ continet ignẽ·vñ & perfuſa aqua ſtatim latẽs ignis erumpit· natura eius mirũ aliquid facit·poſtq̃m enim arſerit aquis incẽditur quibus ſolet ignis extingui·oleo extĩguitur quo ſolet ignis accendi·vſus eius ſtructure fabrice neceſſarius·nã lapis lapidi nõ poteſt ad/herere fortius niſi calce cõiunctus :Calci tis gẽma aerii coloris eſt: Calcofanus gẽ/ma nigra eſt ſed lapidi illiſa eris tinnitum reddit :Calcoſmaragdos gẽma naſcitur· dicta ꝙ viridis ſit·hec in egipto vel cipro inſula naſcitur: Calcos es·bene ergo au/ricalcos es & aurũ eſt: Calculi in ludo ta bule vocati ꝙ lenes ſint & rotundi·Idem calculi ꝙ per vias ordinales eãt q̃i per cal les·vñ & calculus dicitur breuis lapis q̃ ſine moleſtia ſui breuitate calcatur:Calcu lator a calculis id eſt lapidibus minutis : quos antiqui in manu tenentes numeros componebãt :Calculator cõputator·nu/merator:Calculus ·gladius lapideus vel carbo Calculus kiſling genus eſt lapidis de quo in eſaia·Et volauit ad me vnus de ſeraphim·et in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari :Calcus minima pars ponderis·quarta pars obuli eſt·cõ ſtans lentis geminis granis Appellatur autem calcus eo ꝙ ſit paruus ſicut et cal/culus:Calcedonia gẽma hoc quod de lig nis taſce dicitur quõ multũ nobilior aliis gẽmis naſcitur apud amaʒonas himbre ut ferũt diuino inuenit̃ ad repercuſſum lune plene: Calda caldariũ. Caldeorũ gens ab arphaxat orta eſt: Caldei qui antea caſdei dicti ſunt·a caſeth filio nachor fratris ab/re cognomĩati ſunt: Caldei feroces interp̃ tantur·Caldei interp̃tant̃ captiuãtes ·vel q̃i demões: Caleph q̃i cor aut canis :Ca letra vbi veſpe naſcũtur:Calles cõmuta/tus ſiue ſanctus: Calles vie in ſiluis ·vel iter pecorũ inter mõtes tritũ & anguſtũ· Semite autem ſunt hõim :Calles vie trite tranſitu pecorũ generis maſculini·vnde callum et callidus dicitur: Calleo ſcio·te/neo·gnarus ſum·cognoſco·diſco·cõperio Caleon q̃i hũilis leo. Calem vitis palmitẽ Calcis calx viua latine . Caligat caliginẽ facit . Calibẽ ferrũ generis femĩ :lucanus inſertam manibus calibem . Calibes ferri

metalla· Virgil·inſula inexcuſſis calibum generoſa metallis. Calimpũ ariſſi· Calices et calati et cale poculoꝝ ſunt genera antea ex ligno facta inde et vocata· greci enĩ oĩe lignũ cala debent. Calicularis herba dicitur: Callidus et facundus hoc inter ſe differt· callidus ꝑ exercitatiõꝫ artis inſtructus· facundus qui facile fari poſſit· Lati ne callidus et verſutus hoc inter ſe differt callidus eſt in diſputando ſubdolus· verſutus aũt cuius mens ad quãlibet fraudem facile vertitur: Caligademana ꝓmunctoriũ orientis· Caligarios non a callo pedũ ſed a cala id eſt ligno vocanĩ ſine qua conſui calciamẽta non poſſunt quas greci calapodas dicunt· Calige vel a callo pedũ dicte vel ꝙ liganĩ· nam ſocci nõ ligantur· ſed tantũ intra mittunĩ Caligo vmbra eſt de ſpiſſitudine aeris effecta et dicta caligo ꝙ maxime aeris calore gignĩ· Caligo nubes nebula· nubiũ obſcuritas: Caliopea vna eſt ex nouem muſis interꝑtaĩ ſecũdũ fulgentiũ callophone id eſt pulcra vox·ſiue calliopea dicta pulcrifica vel pulcre faciens quia callos grece pulcre dicitur· Calliope optime vocis vel pulcra vox· Calipſo inſula contra trogoſitas ſita· Calipſo inrationabilis: Callitrices beſtie· Calicula gellita· Calix dñi paſſio vel poculũ· Calixica exinanita· Calibs ferrum candens· vel fornax ferri· Calleat· nouerit vel aſtute ſciat vel durus ſit· Callere ſcire vel tenere· Callem ſemitam· Calleo noui intelligo ſcio nõ me fallit: Calles pbat vie trite pecorũ veſtigiis vel ſemite in ſiluis anguſte· Callens vſuta: Caleptra genus mitre vel frugũ: Caliculi qui calicem ꝑferunt a calice dicti· Callidũ aũt veteres non pro aſtuto tantũ ſed et etiam pro aſtute doctũ ponebant hunc et verſutum ab eo ꝙ animũ cito vertat· Calloſo maculoſo· Callis ferarum vel pecudum a calcando· Tramites vero tranſuerſa ſunt in agris itinera proprie vero callis ſemita tenuis callo pecudũ predurata: Callitrices genera ſymionum toto aſpectu a ceteris diſtant· ſunt enim in facie ꝓducta barba et lata cauda: Calipſo rationabilis· Calx chalcb: Calator miſter ſacrorũ · Callones gabar calliarii vel celle militum vel galiares· Calones dictos eo ꝙ ex alice fierent· nam greci lignũ cala vocãt idem et coturni: Callo miles: Calor apricitas vel tepor· Calorate feruentiſſime Calpes galee militũ· Calpes mons ĩ vltimis dirimit europam ab affrica quem adlantis finem eſſe dicunt de quo Lucanus· heſperiem calpẽ ſummũq́ impleuit atlantẽ· Calpis hiſpanie ꝓmunctoriũ: Calca chle genus floris vel herbe: Calculũ vinculi gen9 vel coacta lora dictũ· Caltulũ vbi mortui ferunĩ· Caluaria ab oſſib9 caluis dicta de ꝑfectiõe et neutraliter ꝓnuntiaĩ Caluarie locus ob hanc cauſam dictus ꝙ de cõſuedine in eodẽ loco dãpnati capite truncabãtur· Caluarie locũ audiui quẽdam ex poſuiſſe in quo ſepultus eſt adam et ideo ſic ap pellatũ ꝙ ibi antiqui hoĩs ſit conditum caput et ideo ibi chriſtus crucifixus eſt vt ſanguis ipſius ſuper adam tumulũ diſtillaret· Interrogem eũ qui vult illud cõtendere quare latrones in eodẽ loco crucifixi ſunt ex quo apparet caluariã non ſepulcrum primi hoĩs ſed locũ ſignificare decollatorũ· Adam vero ſepultum iuxta hebron et arbee in hieſu filii naue volumine legimus: Calluca gemma colore viridis et pallens et ninis craſſa nihil iocũdius aurũ decens vnde et appellata naſciĩ in india vꝉ germania in rupibus gelidis· oculi modo extuberans: Caluentes fruſtra calũpniantes· Caluitur fruſtratur decipitur· Caluitium caluũ Caluo decipio Caluit amauit cõtremuit· Calũpniare tenre impedire exꝑgere eludere· Calumnia eſt initium aliene litis hec a caluendo dicta id eſt decipiendo· Calumpnia falſa accuſatio iniuria· Calũnia velamẽ eſt candidiſſimũ a greco ꝙ eſt gala id eſt lac· Calũnioſum inhoneſtũ probroſum ſuſpectũ · calumnioſis litibus· dialeticis ſubtilibus· Calũniator rapula falſi criminis· Calx diciĩ calcaneũ id eſt extrema pars pedis et diciĩ indumẽtũ murorũ·

¶ Camaleon animalis genus ſimilis lacerte tamen in aſpectu mutat colores· Camara latinũ eſt a curuitate dicta eſt enĩ volumẽ introrſum reſpiciens· Camatan ſecundũ matheũ· Camaſus amphimallus. Cãbire circinare. Camedracontes genera ſũt ſerpentium· Camellũ funẽ nauticum· Camellus diuitie ſeculi: Camellus diciĩ quia curuus eſt dorſo: Camutreũ verbo greco conium ſignificat: Camene muſe Et diciĩ camene a canendo vel quaſi canens melos et eſt generale nomẽ omniũ muſaꝝ bene canentiũ Camera teſtudo templi veſtibulũ Camadris gamandria Damere ſunt volumina introrſum reſpiciẽtia appellata a curuo chamus enĩ grece curuũ eſt Camereon cardũ ſiluaticũ Camerina palus in ſicilia: Cameris chrumpem Camedrios herba

a grecis appellata ꝙ ſit breuis et per terrā ſtrata et minuta folus patuiſſima Camilla ſacerdos: Camimelos herba grece dicta ꝙ ſit breuis terreq́ȝ vicina: Caminus grece fornax. Caminū a caumando dicitur. Cānis. fabricis. Caminata. Camipetos herba a grecis dicta ꝙ terre adhereat et odorē pini habeat. hanc latini curbicularē vocant ꝙ ex parte odorem cucurbite referat: Camirus curuus. Capſaim in tribu effraim. Camis lignum ſine ferro que cantum dicitur: Camiſilem annalem: Camiſia vocata ꝙ ī his dormiamus in camis id ē in ſtratis noſtris ſiue ꝙ primum fiebant in canna Cāpanie prouincia italie: Cāpana dicitur a cāpania prouincia vbi primū inuenitur Campeſtria ſubcinctoria quo tamen genitalia teguntur. Dicta aūt campeſtria ꝓ eo ꝙ ex eiſdem iuuenes qui nudi exercent in campo pudenda operiunt hoc eſt pizomatum idem et ſubcinctorium dicitur. Campeſtris ſolitudo. Campi. equi marini. Cāpi ſancti. ſcripture diuine: Campiter fundus qui in campo eſt: Campus eſt terraꝝ planicies. dictus auteȝ campus ꝙ breuis ſit pedibus nec erect9 vt mons ſed patēs ſumpſit auteȝ nomen a greca ethimologia chami enim grece. breue dicitur. Cāpſat. flectit iter: Camuris curuis. vnde et camera appellatur: Camuribus breuibus cornibus: Camus lapſum an ruina: Canan zelus canacem gladium: Cana ſancta vel religioſa. Cana fides antiqua ī ſenectu ꝑmanens. Canacem gladium: Canamalan lanuginē habentem id eſt cidonia. Cannabum a ſimilitudine cāne vocatū ſiue a greca ethimologia. nam illi cannabum canna bin vocatum: Cannalis dicta ab ea ꝙ cana ſit in modum cāne. et genere femīno ꝓferimus Canita. ſuegela Cannam veteres vocauerunt harundinē. poſtea varro dixit Sciendum ſane ꝙ latinum cāna de lingue hebrea ſumpſit aput eos enim calamis canna dicitur: Canna autem eſt. ꝙ eſt inter cānarum nodos dicta ꝙ lateat in indie ſtagnis naſci harundines calamiq́ȝ dicuntur. ex quornm radicibus expreſſum ſuauiſſimum odorem vel ſucū bibunt vnde et varro ait. Indica non magnum et ī arbore creſcit harundo Illius et lentis premitur radicibus humor. Dulcea cui nequeant ſuco quoq́ȝ cōdere mella: Canath vicus arabie qui nunc canatha dicit̄ quē cū cepiſſet nabau appellanit naboth. fuit autē in tribu manaſſe regione draconitidi iuxta boſtraȝ

Canes marini a terrenis canibus nuncu pati ꝙ dentibus ut terreni canes mordeāt. qui ex moribus terreſtriū nomē ſortiūtur Canath emulatio ſiue zelotipia. Canani negotiatores ſiue hic pauperculus aut ꝑparati vel humilitas: Cala lanugine albentia lana: Canaua winhus: Canal bunthus. Canalē buntas. Canales: ¶ Cancer vulnus quod vbiq́ȝ idē ī omnibus prope modum corporis locis fieri naſciq́ȝ ſolet. maxime proprie in mamillis mulieꝝ que nō purgatur menſtruo naturali: Cancer a ſimilitudine maritimi animalis vocatū. vulnus ſicut mediti dicunt nullis medicamentis ſanabile. At ergo ꝑcidi ſolet a corpore mēbrū vbi naſcitur vt aliquantū diuti9 viuat. tamē inde morteȝ tardius quālibet ad futuraȝ. Cancer. naca. foceps vel vulnus animal vel ſignū celeſte. Cancra. nata. cancris. cancellis. cancros vceari que couche ſunt crura inimica habentes oſtreis anīalibus. eoꝝ enī carnibus viuūt miro ingenio nam que valida teſta eius apire nō poteſt explorat qn̄ oſtrea clauſa teſtam apiat tūc cancer latenter lapillum inicit atq́ȝ impedita cōcluſiōe oſtree carne ſe rodit: Cacellat. concidit battuit. Cancellus ligna ſubtilia in tranſuerſum facta vel de ferro in modū retis: Cancrum in ſideribus gentiles inde dixerunt eo ꝙ ad eum ſignum mēſe iunio ſol dum venerit retro gradatur ī modum cancri longioreſq́ȝ dies facit. hoc enim animal incertam habet primam partem. Cenīq́ȝ ad vtramq́ȝ parteȝ dirigit greſſum ita vt prior pars ſit poſterior. et poſterior ꝑor: Candelabrum a candelis dictum quaſi candelaferum ꝙ candelam ferat lampas. Candes vaſa fictilia. Candēte fauilla ſcintilla. Cādentes candidi vel igniti vacce cāferuentes. Candidum ſtudio ſiue cura eſt album vero natura eſt. Candidus qui naſcitur. Candidus. clarus. illuſtris. ſublimis. luculentus. decorus. Candidus dictus quaſi candori datus. Candida pulcra. ſancta vel peticio conſolata: Candidatus quod eſt natum. Candius veſtis regia: Candacis commutate. Candicabat albicabat. ¶ Cane antique. Canere predicare. Caniculus. a calice pincerna: Canis ſtella ē que in ipſo feruore exoritur a qua dies caniculares vocantur: Canicula ſtella que et ſirius dicitur eſtiuis menſibus in medio centro celi eſt dum ſol ad eam aſcenderit cōiuncta cū ſole duplicat̄ calore ipi9 et diſſoluunt̄ corpora et vaporabuntur:

Vñ & ex ip̃a ſtella dies caniculares dicun
tur qñ & moleſte ſunt purgatiões · canis
autem vocatur propter ꝙ corpora morbo
afficiat · vel propter flamme candorem · ꝙ
eiuſmõi ſit ut p̃ ceteris lucere videat̃ · itaqꝫ
qui magis eã cognoſcebãt ſirion apellaſſe
dicuntur · Canicula dicta a cane: Canilla
brachin: Canini dentes ſunt qui xx · ãno
etatis exiſtũt: Canis nomen latinũ greca
ethimologia cenos dicit̃ · licet quidam eũ
a canore latratus appellatũ exiſtimẽt eo ꝙ
inſonat · in canibus duo ſunt · aut fortitu
do · aut velocitas · Linciſci autẽ dicũtur ut
ait plinius canes nati ex lupis et canibus
cũ inter ſe forte miſcũtur · ſolent et ĩ india
canes nocte in ſiluis alligatas admitti ad ti
grides beſtias · a quibus inſiliri et naſci ex
eodem fetu canes adeo acerrimos ut in cõ
greſſu leones proſternãt Canicies vocata
a candore: Canicies ſenectus : Canicia ꝑ
uincia in grecia. Canier leno. Caniſtrum
eſt vas vimineũ. Caniſtris caniſtellis va/
ſis · vel ꝙ fiſſis cãnis cõtexitur · vñ & nun
cupatum. Canicas furfures Canit p̃dicat
dicit cantat pſallit per carmẽ refert. Cãne
vicus in apulia · ĩ quo romãi ab hãnibale
fortiter debellati ſunt · nullo enim punico
bello tã grauius interierũt romani · quo
vſqꝫ ad internitionẽ pene adducti ſunt · nã
in ea pugna xliiii · milia romanorũ inter/
fecti ſunt · & hãnibal in teſtimoniũ victo/
rie ſue tres modios anulorũ aureorũ car
thaginem miſit: Cano dicto canto refero ·
Cannar ſenex Canna harũdo vel ſagitta
Canon grece regula · Canões euãgeliorũ
ammonius alexãdrie primus excogitauit
quem poſtea euſebius ceſarienſis ſecutus
plenius compoſuit · qui ideo facti ſunt ut
per eos inuenire & ſcire poſſimus qui re/
liquorũ euangeliſtarũ ſimilia & propria
dixerint · Sũt autem numero decẽ · quorũ
primus cõtinet numeros in quibus qua
tuor eadem dixerũt · matheus · marcus lu
cas · iohẽs · Secũdus ĩ quibus tres mathẽs
marcus lucas Tercius in quibus tres ma
theus lucas iohãnes Quartus in quibus
tres · matheus marcus iohãnes: Quintus
in quibus duo matheus lucas · Sextus in
in quibus duo matheus · marcus · Septi/
mus in quibus duo matheus iohannes ·
Octauus in quibus duo · lucas marcus ·
Nonus in quibus duo · lucas iohannes ·
Decimus in quibus ſinguli eorũ propria
quedam dixerũt · Quorũ expoſitio hec eſt
per ſingulos enim euangeliſtas numerus

quidã capitalis ordinarie affixus adiacet ·
quibus numeris ſubdita eſt era quedam
mineo notata q̃ indicat in quoto canõe po
ſitus ſit numerus cui ſubiecta eſt era · verbi
grã ſicut era pria in primo canõe · ſi ſecũda
in ſecundo · ſi tercia in tercio · et ſic per or/
dinem vſqꝫ ad decimũ peruẽies · Si igitur
aperto quolibet euãgelio placuerit ſcire q̇
reliquorũ euangeliſtarũ ſimilia dixerint ·
aſſumes adiacentẽ numerũ capitali & re/
quiras ip̃m numerũ in ſuo canõe quẽ in
dicat ibiqꝫ inuenies qui et qui nõ dixerint
& ita demũ in corpore inquiſita loca q̃ ex
ip̃is numeris indicãtur per ſingula euãge
lia de eiſdem dixiſſe inuenies · Canon aũt
grece latine regula nuncupatur · Regula
autem dicta ꝙ recte ducit · nec aliqñ alior
ſum trahit · Alii dixerũt regulam dictã ꝙ
regat · vel ꝙ normã recte viuendi prebeat
vel ꝙ diſtortũ prauũqꝫ corrigat · Canões
autẽ generaliũ cõciliorũ a tẽporibus con/
ſtantini ceperũt · Ip̃e enim dedit facultatẽ
xp̃ianis libere cõgregari Sed hoc etiã ſcti
p̃res in cõcilio niceno de om̃i orbe terraꝝ
conueniẽtes iuxta fidem euãgelicã & apo
ſtolicam ſecũdo poſt apl̃os ſimbolum tra
diderũt · Inter cetera autẽ cõcilia quatuor
eſſe venerabiles ſinodos q̃ totam princi/
paliter fidem complectuntur q̃i quatuor
euãgelia vel tot paradiſi flumĩa · Prior ni
cena ſinodus ccc · xviii · ep̃is conſtãtino au
guſto imperante peracta eſt · in qua arriãe
perſidie damnata eſt blaſphemia · Secũda
ſinodus c · quinquaginta patribus cõgre
gata eſt ſub theodoſio ſeniore conſtãtino/
polim · Tercia ſinodus Epheſina cc · ep̃is
ſub iuniore theodoſio auguſto: Quarta ſi
nodus calcedonenſis · dc · xxx · ſacerdotib9
ſub marciano principe habita ẽ · Sinodus
autẽ ex greco interp̃tatur comitatus vel ce
tus · Concilii vero nom̃ tractum ex more
romano · Tẽpore enim quo cauſe agebant̃
om̃es conueniebãt in vnũ · vñ & conciliũ
dictum q̃i conſiliũ · c in l litterã tranſeũte ·
nam cilia oculorũ ſunt Cetus vero conuẽ
tus vel cõgregatio cõueniendi in vnũ. Ca
nopea egiptus dicitur · Canopũ egiptio/
rum ſimulacrum: Canora ſuauis dulcis le
nis pura. Canoris chordis: Canoniani ſi
ne lege grecũ eſt Canoſia nom̃ ſtelle ful/
gide: ¶ Cantabri gens hiſpanie trux natĩa
ferox · Cantabrũ furfures tritici hundas
Cantare & canere hoc intereſt · cãtare tm̃
voce vel clamoribus inſonare eſt · Canere
aũt interdum modulare · interdũ vaticiare

auguria: ℂantarida vermis terrenus qui hūano corpori ſtatim applicatus · ſui adu ſtione veſicas efficit plenas hūore. ℂan/ tarios equos caſtratos: ℂantara corbes · cophinos ℂantes prope ſunt fiſtule qua rum ſonus artē muſicā excedit · et ideo can tes vocātur quia talias muſas nouem ſua gra & mūeribus ſuperabāt: ℂātar naph ℂanterinū quidam appellant genus hor dei · quō anīalia melius q̄m triticū paſcit · et hōīes ſalubrius q̄m malum triticū · idem dicitur & exaticū: ℂanticū laudem · vox cantātis in leticia: ℂanticū vox eſt hūana pſalmus autē qui cātatur ad pſalterium · ℂantis ſaxa ingētia: ℂanti ferrū circa ro tas · & ſimul ferrū & canites: ℂantor vo/ catus ꝙ voce modulat̄ in cātu · huius duo genera ī arte muſica dicunt̄ · ſicut ea docti hōīes latine dicere potuerūt · precentor & ſuccētor · p̄centor ſcꝫ qui vocem p̄mittit in cātu · Succētor aūt qui ſubſeq̄nter canēdo reſpondet: ℂantus eſt inflexio vocis · nā ſonus directus eſt · p̄cedit autē ſonus can tum: ¶ ℂanus dictus q̄i candori datus · ſtudio enim accenditur candor · nam albū vocari natura eſt: ℂanuam caniſtrū · ℂao lona oppidum etrurie ℂaonia regio epiri vbi templum dodoni iouis fuiſſe dicitur: ¶ ℂapadoces a moſoch filio iapheth ſunt exorti · vnde & vrbs apud eos vſq; hodie melacha dicitur: ℂaparis in ſalomōe fru/ tecti genus in oriente ſimile lentiſco · & a grecis nomē ſumpſiſſe videt̄ · ꝙ habeat in ſummitatibus rotunda ſeminū capitula · ℂapacitas āplitudo: ℂapacitates domus ℂapax mēor · oris accomodatus · appoſi/ tus · congruens · cōueniens · oportunus · ℂapax cōtinens ſe · ingenioſus cōuerſus vel qui cito aliquid mēorie capit · ℂapea theatrū ℂapere eligere · ut an̄ locū capies oculis: ℂapedo ſtudium · cura · cupiditas ardor · auiditas · vigiliae · induſtria: labor · perſeuerāīa · pertinacia: ℂapedo inter pa rietes ſpaciū: ℂapidines ꝙ manu capiant̄ ℂaperrata rugoſa · cōtracta ℂapedulum veſtimentū capitis ℂapin itala lingua dī citur a capiendo · hāc nr̄i falconē dicūt ꝙ incuruis digitis ſit: ℂapin ſocius aenee · ℂapeſſam capiam: ℂaperrabat phamff · ℂaperatos triſtes · aſperos · ī pes · tractū a capro ℂapillatis capillis porrectis: ℂa pilli pili vocati q̄i capitis pili vel ornatus iuſticie: ℂapillaſſent cōcidiſſent: ℂapilla/ menta ſummitates arborū ℂapillatum et capilloſum hoc inter ſe differt: ℂapillatū capillos grandes · capilloſum · piloſum & hirſutum: ℂapſeel in tribu iuda: ℂapiſtri/ cus: ℂapharnaum ciuitas in monte tha/ bor poſita: ℂapharnaum ſtagnum iuxta genneaſar vſq; hodie oppidū in galilea gē tium ſitū in finibus zabulon et neptalim · exin po literam id eſt grecum kappa lege re debemus · exinde per elementum dii ꝙ aſpirationem in ſe contīnet et a latinis mi/ nime habetur ſcribendum pariter ac legen dū: ℂaphas · manus palma vel vola: ℂa pharnaum ager vel villa cōſolatōis: ℂap/ padocia manus redempta domino violen tum: ℂapio et capeſſo hoc inter ſe differt capio aliquando · capeſſo frequenter: ℂa/ piſtrum a capite iumentorum dictnm ℂa piſtris · ℂapis falcho: ℂapiſterium: ℂapi dante inueniente · ℂapit adipiſcitur · conſe quitur potitur in poteſtatem redigit · fun ditus tollat equat ſolo · ℂapitare · occupa/ re: ℂaprificus · ℂapital capitis abſciſionē · ℂapita pena capitalis ℂapite cephalus · ℂapito abſoluto capitis p̄iculo liberatus eſt vel qui gerit coronam · ℂapite cenſus taxatio poſſeſſionū in adminiſtratione pri orum: ℂapitium in ſummitate tunice: ℂa pitolinus · capitolio ſeruiens: ℂapitolium rome vocatū eo ꝙ fuerit caput ſummum · Alii aiunt cum tarquinius priſcus capito lii fundameuta rome apiret in loco funda menti caput hominis literis tuſcis notatū inuenit et ꝙ inde capitoliū appellauit ℂa pitolia dicta ꝙ ſint columnarum capita ſic ſuper collum caput: ℂapitulum eſt quod vulgo capitulare dicitur idem et cappa vel ꝙ duos apices vt cappa litera habeat · vel ꝙ capitis ornamētum eſt: ℂappa ex qua cappellani dicti ſunt qui primum ſub pi/ pino rege cappam ſancti martini contra ſarracenos inter exercitū portauerunt vi/ ctoria facta clerici in palacium regis perue nerunt ex illo tempore clerici ſunt appella ti: ℂaploſus illuſus: ℂapo capallus grā dis: ℂapones · ℂapoleos decem ciuitates ℂaplum funis a capiendo · ꝙ eo indomita iumenta cōprehendātur · ℂapreus capra domeſtica · ℂaprea ſiluatica dicit̄: ℂapre veluti ex gentibus venientis · ℂapreolus caprifera · ℂapreoli dicti ꝙ capiant arbo res · ℂapreoli · putriones vel latices: ℂa/ prific9 arbor appellata eo ꝙ p̄ietes q̄bus innaſcit̄ carpit · rūpit enī et p̄dit ex latebris q̄b9 cōcepta ē · alii caprificū putāt dictū ꝙ fic9 arbor ei9 remedio fecūdet̄: ℂapros et capreas a carpēdis v̄gultis quidā dixerūt

Alii ꝙ captent aſpera· Nonnulli a crepitu crurũ vnde eas creas vocitatas·que ſunt agreſtes capre·quas greci pro eo ꝙ acutiſſime videãt midercuuſcepon id ẽ dorcas appellauerunt·morãtur enim in excelſis mõtibus & q̃muis de longinquo vident tamen om̃es qui veniũt· eedem autem & capree·eedem ibices q̃i auices·eo ꝙ inſtar auiũ & excelſa & ardua teneãt & in ſublimibus inhabitẽt·ita ut de ſublimitate vix hũanis obtutibus pateãt· vñ & meridiana pars ibices aues vocat qui nili fluẽta inhabitãt · Capree autem ſiue aues ut ait ſanctus ambroſius ea q̃ ſibi noxia ſunt declinare didicerũt & ſolo odore per quoddam miſteriũ nature rõnem euadendi periculi agnoſcũt· noxiaqꝫ pariter ac ꝓfutura diſtĩguũt· Capronas iubas equoꝝ· Capſa vrbs ab hercule in fenitia vt ferũt cõdita regiis theſauris olim confertiſſima quã marius conſul circunuenit et cepit. Capſa Capſella· inde capſa dici poteſt om̃e quo aliquid capit locutiõis· Capſax ſextariũ duodecim· Capſax minor ſextariũ q̃tuor Capſidẽ et galea hoc inter ſe differt· Capſis de lamina eſt galea de corio· nã galeros coriũ dicĩ· Capſit cepit· Captabis ·eligis Captare·cupe·apꝑhendere velle vel ferire Captatio·calliditas ·ꝓſtigiũ fucus illecebre· Captiuus dicĩ quaſi capite diminutus in genuitate fortuna excedit· vnde et a iuriſpitis capite diminutus dicĩ · Capua vrbs cãpanie· Capuam vrbẽ capis filius rex albanoꝝ cõſtruxit appellata noĩe cõditoris·licet ſint q̃ dicunt a capacitate eam capuã dict.m ꝙ eius terre omnẽ vite fructum capiãt· Alii a locis cãpeſtribus in q̃bus ſita eſt· Capulũ ſpate manubriũ vel gladii vel feretrum ſiue manica gladii eo ꝙ capiĩ manu· Capularis ſenex iam morti cõtiguus Capularis dicitur reus qui capillo dignus eſt· Caputlauiũ. Capuli lecti funebres ·anpog in modũ arce inſtructi· eſt autem maſculini generis · Capulũ funis· vnde indomita iumẽta comprehendũtur· ¶ Carra ciuitas meſopotamie vbi quondã romanus exercitus a parthis eſt ceſus·et craſſus dux eſt captus· Carabrio genus animalis in ſimilitudinẽ muſce· Carabus nauicula et lintris· Caracter ferrũ coloratũ quo note pecudibus inuruntur Caracter imago effigies· Caractera ſtil9 Caracutiũ vehiculũ altiſſimaꝝ rotaꝝ q̃ſi carrũ acutũ Caram fidelẽ· Caraxans ſcribens· Caradrius auis in atriis regũ· Caradrion quidã dicunt lericha id eſt aloda ignotũ· Caraxo craſſo Carabũ nauicula ſequens nau ẽ· Carbaſa id eſt vela Carbaſus genus lini eſt a carpaſo oppido vnde fiunt optima vela: Carbaſim color gẽme id eſt viride: Carcamis nomẽ loci ciuitatis Carcar vbi erant ʒebee et Salmana quos interfecit gedeon et eſt vſqꝫ hodie caſtellũ cognomento cartaria vnius diei itinere ab vrbe petra diſtans Carbo pruna extincta vl'lapidis gen9 Carbones ignis caritatis Carbunculus gẽma omniũ ardentiũ gemmarum principatũ habet · Carbunculus autem dictus ꝙ ſit ignitus ut carbo·cuius fulgor nec nocte vincitur adeo ut flãmas ad oculos vibret· genera eius xii· Carbunculus aũt grece anctras dicitur·gignitur in libia apud trogoditas: Carbunculus ẽ morbus et dictus ꝙ in ortu ſuo rubet ſicut ignis · ¶ Carcer loci concluſio·a cohercendo dictus vel cuſtodia Carcer metallũ ergaſtulum cuſtodia uel ſpecule uentorũ vel forceps ·Carcer numero ſingulari ſignificat cuſtodiam noxiorum·et pluraliter carceres ſtabula equorũ· Carceres dicunĩ q̃i arceres ab arcẽdo· Carcere ceco pectore hũano· Carceſia cimbia poculorũ genera· Carcinia gẽma maritima cancri colore eſt ¶ Cardian cor greci vocant·eſt enĩ cordis paſſio cum formidabili metu · Cordiacus cordis paſſio ·nã cardia cor dicitur · Cardinarius primarius· Cardia morbus vocabulum a corde ſumpſit dum ex aliquo timore in corde afficitur·cor enim grece cardian vocatur: ẽ enim cordis paſſio cũ formidabili metu Cardinalis principalis ſiue finalis Cardines celi extreme partes ſunt axis: et dicti cardines ·eo ꝙ per eos vertĩ celum·uel ꝙ ſicut cor uoluũtur Cardinẽ ſuperlunarem ·Cardines mundi duo ſeptentrio et meridies ·in ip̃is enim voluitur celum Cardo ima pars oſtii maſculini generis Cardo dextra ꝑs value vel vbi vertitur ianua Cardo quod vulgo calcaneũ dicitur Vnde et cardinales uenti dicuntur ꝙ ſcilicet cardines omnis mundi obtineãt Cardo locus eſt in quo oſtiũ mittitur et ſemꝑ mouẽ· dictus a potocordias · ꝙ q̃ſi cor hominẽ totũ ita ille timens ianuã regat et moueat: Vnde et prouerbiale eſt in cardine rem eſſe: Cardo et decuman9: limes eſt agrorũ: Cardo eſt qui a ſeptẽtrione ad meridiẽ extenditur: Decumanus eſt qui a ſeptentriõe in occidentẽ per tranſuerſum extenditur. Cardnelis auis dicta

ꝙ carduis & ſpinis paſcatur: ℭarduus ē herba ſpinoſa quā vulgo calcatripa vocāt et latine dicitur cardo. ℭarecta loca denſa ſpinarū. vel loca carice plena: ℭarecta loca carice obſepta: ℭarectus locus paluſtris: ℭarebant ſaciabātur. ℭarere exolui liberari: ℭareat alienetur ℭarioſilum ſpecies pigmenti nimiū virtutis calide et acre ℭarex eſt herba acuta: ℭaribdis vorago. gurges. foſſe. lacune. profundum. baratrum: ℭaribdis dicta eo ꝙ gurgitibus occultis naues abſorbeat. eſt enim mare vertiginoſum. et inde ibi laniata naufragia profundo emergunt. tres autē erigit inde fluctus & ter abſorbet. nā accipit aquas ut vomat. vomit ut rurſus accipiat. ℭarice ficus a copia nomīate ſunt: ℭariem vetuſtatem. putredinem: ℭaries vermis eſt ligna conſumens vel putredo: ℭaries vetuſtas: ℭaries putredo lignorū. dictum hoc nomen ꝙ euenit lignis virtute carentibus: ℭarinentes. illudentes: ℭarina a currendo dicta quaſi currina: ℭariathaim ciuitas quā exſtruxerunt filii ruben. nūc autem eſt vicus xpianis omnibus florēs iuxta madabam vrbem arabie & appellaī ℭoraiatha in decimo miliario ſupradicte vrbis contra occidentalem plagā. vicinus loco qui appellatur baare: ℭariathbaal ciuitas iarim in tribu iuda ℭariathirim q̄ et cariathbaal ciuitas ſaltuū vna de vrbibus gabaonitarū pertinens ad tribū iude euntibus ab elia dioſpolim. in miliario nono. De hac fuit vrias propheta quē interfecit ioachim in ierl'm ſicut ieremias ſcribit ſed in paralippomenon libro filius ſobal appellabaī cariathiarū: ℭariathaim villa vel oppidum ſiue ciuitas: ℭariatharim ciuitas vel villa ſiluarū: ℭariatham ciuitas eorū vel vocatio ſiue perfecta ℭariathbaal ciuitatē habuit vel ciuitas habita: ℭarimpit male diuidit ℭarioſum ſemen vetuſtū ℭarioſi generis ſobolis trecentis generis & filii ad putredinem redigendi: ℭarioſiſſimum vetuſtiſſimū: ℭaricarū figuram vel ficarū ℭarites grece latine gratie: ℭaritas grece latine interp̄tatur dilectio. oīs dilectio carnalis nō dilectio ſed amor dici ſolet: ℭariſtū marmor. ℭariobalſami pōpa ipſius virgulti. ℭarina nauis vel ſcalmus. nimpha. vel aqua fundus: ℭariſtia gratioſa. grecū eſt. dies feſtus. incognitus ℭariſa vetus lena percallida vnde et fallaces ancille cariſie appellabantur: ℭariſma donū ſpiritale: ℭariſmata dona diuīe grē

ℭariſteum marmoris genus viride optimum nomen ab aſpectu habens eo ꝙ gratus ſit his qui gemmas ſculpūt. eius enim viriditas reficit oculos: ℭarix herba acuta et duriſſima ſparago ſimilis de qua virgilius. et carice paſt9 acuta. ℭarmelus q̄ hebraice carmel mons in confinio paleſtine eſt atq; fenicis. ſed nō ille de quo nabal carmelus. ille enim mons eſt prouintie gallilee: ℭarmentis dicitur eo ꝙ carminibus futura prediceret Nec primum latinas literas repperit a qua et carmentis rome porta dicta: ℭarmen eo ꝙ carptim fiat id eſt diuiſe: ℭarmen quod poeta componit vł canticum: ℭarmin interpretaī vinea mea ℭarmen vocatur quicquid pedibus continetur. cui datum nomen exiſtimant. ſeu propter veſaniam ꝙ carptim pronuntiaretur: Vnde hodie lanam quam purgantes ſcerpunt carminare dicim9. ſeu ꝙ qui illa canerent carere mente exiſtimabantur ℭarmentalem portam a nemine carmentis dicta matris euādri: ℭarmelus vbi nabal quondam carmelus fuit & nunc villa eſt chermela nomine. in decimo lapide oppidi chebron vergens ad orientalem plagam et vbi romanum preſidium eſt poſitum: ℭarmelus mollis ſiue cognitio circuncisionis: ℭarcedon id eſt cartago cuius eſaias et ezechiel in viſione tiri recordanī. pro qua in hebreico tharſis ſcriptum eſt. Sed et de hac in libris hebreicarum queſtionum plenius diximus. ℭarmina verſus faſtidicos oracula. ſed bene ait carmina. apollo enim verſibus per ſibillam loquebatur. ℭarminat. ingit. pangit: ℭarmula vrluge. ℭarnes dicte ſunt ꝙ caro ſiue a creādo. vnde et a grecis creas vocāī ℭarnes poſt diluuium hominibus in vſum cōceſſe ſunt nam in inicio permiſſum non fuerat niſi illud tantum quod ſcriptum eſt: Lignum fructiferum et herbam ſeminabilem dedi vobis in eſcam. poſtea vero per noe data ſunt in vſum cuncta animalia. ℭarnem & corpus taliter quidam doctorum diſtinxerunt. omnis caro eſt corpus nō omnis corpus caro eſt. ℭaro eſt que proprie ſanguine neruis oſſibuſq; diſtinguitur. ℭorpus vero quamquam et caro dicatur interdum tamē et aereum nominatur ꝙ tactui viſuiq; nr̄o ſubiacet. et plerūq; viſibile ē atq; tāgibile. Paries corp9 ē ſed nō caro. lapis corp9 dicit̄ ſed nō caro. ſic et apl'us appellat corpa celeſtia corpus lune et ſtellaꝝ ſ̄reſtria corp9. ignis. aeris aq̄ et

terre & reliquorũ :Nam corpus dicitur aut quod poſt vitã eſt mortuum· vel ſine vita eſt conditũ·Interdum & cũ vita cor/pus & non carne·ut in herbis & lignis· Carnifex ꝙ carnem afficiat · Carnificina martirii locus·vel cruciatio ·ſiue occiſio· Carnificia macellum: Carnulenta terre/ſtria ſiue ſubiecta : Caro a creando ẽ ap/pellata crementũ ſemen eſt maſculi·vnde et animalium & hõim corpora cõcipiunt hinc & parẽtes creatores vocãtur: Carpaſia nauis a carpata inſula nomĩata·ſicut a rhodo rhodia ·ab alexandria alexandrina Carpathiũ mare inter egiptũ & rhodum eſt·ab inſula carpata illic poſita vel a gentibus dictũ :Carpatos vna ex cicladibus a meridie poſita cõtra egiptũ·a qua carpatium mare appellatũ eſt·vocata propter celerem fructuũ maturitatẽ eſt enim inter egiptũ & rhodum·ex hac inſula dicuntur et carpaſie naues magne & ſpacioſe: Carpentarius ſpẽale nomen ẽ·carpentũ enim ſolum facit·ſicut nauicularius qui tm̃ nauium eſt fabricator et artifex : Carpentũ pomaticũ vehiculi eſt genus·q̃i carrũ pomaticũ: Carpentum plauſtrũ: Carpeſus inſula hiſpanie iuxta quã ſol occidit: Carpenus hagenbuoch: Carpis vteris: Car/po balſami fructus ·ſiue ſemen balſami· Carpoforus deus paganoꝝ quem latini frugiferũ dixerũt·carpoforus enĩ grece vbertiſſimus: Carpogratiãi heretici a carponate quodam vocãtur·qui dixit xp̃m hõiem fuiſſe tm̃·& de vtroqꝫ ſexu proge/nitum·reſurrectionẽ non recipiũt hoc & ebionite et theodotiãi ſecũtur :¶ Carrire ſonare : Carrinatis oppidi: ¶ Cartarum vſum prima egiptus miniſtrauit. ceptũ a memphitica vrbe. Memphis enĩ ciuitas eſt egiptiorũ vbi carthe vſus inuentus eſt ſicut ait lucanus: Conficitur bibula memphitis carta bapiro·bibula aũt papirũ dicitur ꝙ humorẽ bibat·Carta autem dicta ꝙ carptim papiri tegmẽ decerptũ gluti/natur·cuius genera q̃mpluria ſunt· Prĩa et precipua auguſtea regia et maioris forme in honore octauiani auguſti ita appellata·ſecunda libina ob honorẽ prouincie libie·tercia ierata ꝙ ſacris libris eligebatur ſimilis auguſtee ſed ſubcolorata·quarta theonethica a loco alexandrie· q̃ ita vocata fiebat·quinta ſaltica ab oppido ſalo·ſexta corneliana a cornelio gallo prefecto egipti primũ confecta·ſeptima enpõtica ꝙ ea merces inuoluũtur·cum ſit in ſcripturis minus idonea · Carta dicta a cartãdo op/pido vbi primũ repertus ẽ vſus cartarũ. ſicut pergamenũ a pergamo opido· Carte ſunt membrane autẽ ſunt pelles ouiũ· et dicũtur ꝙ a mẽbris ouiũ exuanĩ : Cartago vrbs potentiſſima affrice·q̃ ante vrbem romam duo et ſeptuaginta annos ab heliſta cõdita inuenit: Carthadam vrbem dido in litore affrice cõdidit et carthadam nomĩauit quod fenica lingua exprimitur ciuitatẽ nouam·in hoc verſo d cartago eſt dicta·hanc ſcipio deleuit·q̃ autẽ nunc eſt poſtea a romanis cõdita eſt· Cartago aũt antea birſa poſtea tirus eſt dicta Cartallũ caniſtrũ· Cartilago oſſa mollia et ſine medulla·et coſtarum extremitates hñt ſiue opercula oſſium q̃ mouenĩ·et dicte carti/lagines ꝙ leni attritu carent dolor ẽ dum plectũtur: Cartina carta: Cartinacius li/beri : ¶ Caruaſa id ẽ vela nauis·per v ſcribi oportet· Carus amabilis Carus grece eſt ſicut et caritas vnde et cariſtia ¶ Caſas domus paſtorales : Caſa eſt agreſte habitaculum palis atqꝫ virgis harundinibus contextũ quibus poſſunt homines tueri aut frigoris·vel a caloris iniuria· Caſſat caſtratur· Caſſantem tardantem· vel mo/rantem ſiue deſerentem· Ceſſabundus titubans·vacillans vel inſtabilis· Caſcama interp̃tatur vberatio Caſſes teneros ma/ſculini generis· Caſſes aranearũ tele vir/gilius· Suſpendit teneros male fortis aranea caſſis Caſeus dictus·eo quod care/at ſero·hoc eſt aqua que aſcendit de coagulata lacte· Caſſida vel caſſis helm inde caſſicula caſſib9 retibus Caſia naſcitĩ arabia virga robuſti corticis et purpureis foliis· Eſt aũt virtutis cinamomi ſed potentia ĩferior· Vnde pro cinamomi vice duplex eius pondus in medicamẽtũ cõmiſcetur Caſſia herba ſimilis coſte et eſt pigmenta Caſſis et rete dicitur et galea capitis· ſed hoc differt quod rete huius caſſis facit galea vero huius caſſidis facit quãuis quidã dixerĩt nim̃ hec caſſida Caſiope inſula maris magni Caſpia regna indie ad q̃ ẽ ĩter duos mõtes introit9 Caſim apud ſcithas cãdor ſiue nix dicĩ Caſleu in zacharia nouẽber menſis qui et nonus · Caſloim qui poſtea philiſtim nunc paleſtini idem et allophili id eſt alienigene appellati ſunt horum ciuitas aſcalon et regio : Caſnomia muſca uenenoſa : Caſma in loco hiatus grecũ eſt: Caſmar ſenes Caſcũ antiquũ uetus Caſtalie fons ſub monte parnaſo

Caſtalidas nimphas a fonte: Caſtaneum arborē latini a greco appellant vocabulo· hanc enī greci caſtamē vocāt ꝓpter quod fructus gemini in modū teſticuloꝝ intra folliculū recōditi ſunt: Caſtaos calciamenta q̄bus vtunť hi qui in niuibus calles faciunt: Caſtellū·caſtra ab eo ꝙ eſt caſtrorū diminutiuū nomē firmauit: Caſtellū vicū diminutiuū a caſtris: Caſtiferum q̄ flagellum portat: Caſtoreū medicamentū teſticuli beluarū· vel animalis genus: Caſtor animal eſt manſuetū nimis cuius teſticuli in medicina ꝓficiunt ad diuerſas valitudines phiſiologus expoſuit naturā illꝰ dicens· Cum inueſtigauerit eū venator ſeq̄tur poſt eū· Caſtor vero cum reſpexerit poſt ſe et viderit venatorē venientē morſu abſcidit teſticulos ſuos & ꝓicit ante faciez venatoris et ſic fugiens euadit· Venator autē veniens colligit eos et vltra iam non pſequiť eū. Si autē rurſus venerit alius venator vt ꝑquirēs inueniat & ſeq̄tur poſt illū·ille videns ſe iam euadere non poſſe erigit ſe et demonſtrat virilia ſua venatori· Venator autē cū viderit eū non habentez teſticulos diſcedit ab eo: Caſtor et pollux dii apud paganos: Caſtor et pollux fuerūt iouis fratres mercurii et apollinis Caſtor diciť q̄ſi cacos ſteron·i· malum extremū: Caſtroſon cōuerſationē Caſtrorium eunuchoꝝ: Caſtra multitudines appellāͭ tur exercitus cū in ꝓcinctu pergunt·aut in certo quolibet loco itinere demōſtranť· Caſtra ſunt vbi milites ſteterūt Dicta autem caſtra q̄ſi caſta vel quod illic caſtreť libido·nam nūq̄m his intererat mulier· Caſtra aūt vbi exercitꝰ ſit caſtra dicunť· Vñ eſt nos caſtra mouemus·vt veloꝝ pandimus alas· Caſtra mouemꝰ·ꝑ naues mouemus· Caſtrenſis res·bellice res·hoſtiles res·militares res· Caſtrēſis honor militaris vel dignitas pecunia que in armis acquiriť: Caſtrimargia· Caſtrū antiqui dicebant oppidū loco altiſſimo poſitū q̄i caſſa multum ſiue ꝙ caſtrabať licentia ibi inhabitantiū ne paſſim vaga hoſti pateret Caſtum dicimus cōſtrictū inde venit caſtigo·i· conſtringo· Caſtum dicimus ſtrictum· econtra inceſtum id ē diſſolutum: Caſtus dictus a ꝑpetua libidinis abſtinētia: Caſus a cadēdo dicitur· Caſula veſtis cuculata dicta ꝑ diminutione a caſa ꝙ totum hominez tegat quaſi minor caſa·inde cucula quaſi minor cella. Caſu fato· Caſulas· Caſſum·lapſum ruinā ꝑiculū· Caſu cōditione euentu fortuitu ꝓuentū· Caſus fortuna·fors euētus ꝓuentus cōdicō aduerſitas·calamitas·miſeria·clades·erūna·infelicitas·labor·peſtilentia·contagia Caſus epedocleos·epedocles pħs agrigētinus eſt ſiculus qui cū locum ethne montis qui ardet in ſicilia inueſtigare cōtemptaret decidit in igneam foueam & incēdio conſumptus ē: Caſus tulit ·accidit·vſus tulit: Caſulam greci planetā vocant que ē ſummū indumentum ſuo munimine oīa interius tegens: ¶ Cataantis contrarius· Cata iuxta· ſecundum: Cata docta: Catabaon dicitur cū quid de ſublimi in inferiorem locum mittitur· vel cū aliqua res ſumit exordium ſiue initium fundamenti· Catalogus numeratio·ordo·ſeries Catamontem iuxta celi aſpectum · Catacoras id eſt affrica: Catabathmon accole vocant loca non longe a caſtris alexandri magni· Catabole ꝓprie dicitur cū quid deorſum iacitur & in inferiorem locum mittitur de ſublimi·vel cū aliqua res ſumit exordiū· Vñ & hi qui ediū fuťorū pria iaciūt fundamēta catabelle kenai·i·deorſū initia fundamētorū ieciſſe dicūť Catacūbas ſepulcra vel criptas·Cataclıſtiū diluuiū vľ euerſio Cataclıſmū biemē greci epiroſin eſtatē dicūt Catacreſſis patricida ꝓprie duo·vľ q̄ patrem ſiue parentē ſuum occiderit: Catapolicis libris: Categorias predicam̄ta latine aſſcriptiōes accuſatiōes vel predicacōes Catalogus iuſtorū numeratio ordo vel ſeries : Catacriſſin abuſiua · Catacriſſis eſt vſurpatio alieni nomīs· ut parricidam dicimus qui occidit fratrē· & piſcinam quae piſces nō habet·hec enim niſi extrinſecus ſumerētur ſuum vocabulum non haberēt Catafrigiis hereticis nomē prouincia frigia dedit·quia ibi extiterūt auctores montanus priſca·et maximilla·hi aduentū ſpiritusſcti nō in ap̄lis ſed ī ſe traditū aſſerť· Catalecticuſii verſus diciť cui vna ſillaba deeſt· Catalecticorū paſſio ex ſtomaco fit ut in ip̄o ſtomacho aliquotiēs timor inueniať· ideo oēs curas ſtomachorū huic paſſioni medici adhibere ſolent : Catalemſia ē paſſio epilenticorū cū febre· veruntn̄ epilentici ſpumas per os & per nares ꝓiciūt· catalectici vero nō ſpumāt·ſed paſſio eoꝝ a pedibus vel tibiis inchoat ·q̄n greſſum mouēt vel tibiarū dolorem vel frigus & grauedinē ſentiūt ſit vel nimio ſanguīe vľ colerū feruore cōcluſi in ſtomaco nō h̄ntes exitū naťalem caput grauāt·ſenſu priuāt

Catamitus impurus : Catamitus quidã
vir fuit· plantus·vbi aquila catamitũ ra/
peret aut venus adoniũ: Cataplaſmarent
contritos imponerẽt ſtuprũ: Cataplaſma
medicamentũ dictum ꝙ inductio ſola ſit·
Catapodia dicta eo ꝙ modicum putetur
vel inglutinatur · Cataplus aduentus na
uium: Catapulta genus calicis vel catapo
ta ſiue ſagitta: Catacorpos nauicula: Ca
taprates ẽ linea cũ maſſa plumbea a qua
maris altitudo tẽptatur: Cataracta fenẽ/
ſtra vel decurſus aquarũ : Cataractarum
in voce tonitruorũ: Catartica grece latine
purgatoria dicũtur. Catarticũ id eſt ſolu
tionẽ faciẽs: Catalon totũ: Catapetaſma
velum: Catāceſſon doctrinarũ Catarrus
eſt fluor a naribus vel vria vel vno oculo
ſiue in aure humor fluens a capite in di/
uerſas partes diſcurrens & diſtillans na
ribus fauciũ & pulmonũ·vñ & catarrus
dictus ẽ a fluore·greci enĩ catarron fluere
vocauerũt: Catarrus appellatur a narib9
fluor factus· Coriza autẽ a faucibus·bra
ochos a raucedine pulmonũ· vñ & thiſis
fit·huius genera ſunt tria· catarrus coriza
et caſtagomos: Cataſceua eſt confirmatio
propoſite rei· Anaſceua autẽ contraria ſu
periori eſt·reuincit enim nõ eſſe nõ fuiſſe
quod natũ vel dictũ eſſe propõitur Cata
ſceua autẽ & anaſceua in his rebus q̃ veri
ſimiles nõ ſunt ſed pro veris proponũtur
plerũqꝫ verſantur: Catatroſon cõuerſatio
nem: Cataſta genus ẽ pene eculeo ſimilis
vel ſupplicii· Cataſcopos ſcafa Catatropa
hoc eſt ſubuerſio ſtomachi quod ẽ diarria
ſolutio ventris propter cibũ inoperatum
vel nõ coctum vel ex nimietate ciborum·
Catax claudus a coxa ꝙ q̃i greſſus cadat
Catāceſis inſtructio Cararos·i·mundos
Cathezizat edocet·imbuit·redarguit· ob/
iurgat·refutat. eicit: Cathezezo doceo Ca
thezizare docere vel caſtigare : Cathedra
excelſa ſedes· Cathedra autem iudicis vel
preſidentis eſſe ſolet · Cathedra doctrina
vel ſedes· Cathedra grece latine magiſtra
lis dicitur: Catecaſta ſingularia : Catheia
quam oratius caiam dicit·eſt enim genus
g llici teli ex materia q̃ iactu quidem nõ
longe propter grauedinẽ euolat·ſed quo
peruenit vi nimia perfringit ꝙ ſi ab artifi
ce mutatur rurſum rediit ad eũ qui miſit
hoc meminit virgilius dicẽs · Teutonico ri
tu ſoliti torquere catheias: Catholicus rec
tus vniuerſalis vel generalis·nã greci vni
uerſale catholicon vocant· Catecuminus
dictus eo ꝙ adhuc doctrinam fidei audiat
necdum tñ baptiſmũ percipit· nã catecumi
nus grece auditor interpretatur : Catene
dicte eo ꝙ capiẽdo teneant vtraqꝫ veſtigia
ne progrediant· Item catene ꝙ ſe capiẽdo
tenent pluribus nodis · Cateruatim mul
tipliciter·cõgregatim·gradatim· Caterua
rius qui in caterua populi ẽ Cateruatus
cuneatus·vallatus·a turba circumfuſus·
Catillatum medicamentũ acquiſitum: Ca
tillo nomẽ piſcis a catino dictus· ob cuius
ſuauitatem hõies catinũ corrodunt· Cati/
num vas quod & paraſpis dicitur· eo ꝙ
per quatuor partes abſidas habeat : Cati
num vas fictile ·melius neutro dicimus
q̃m maſculino· nã & ſalinũ dicitur nichilo
minus neutro q̃i aptum ſalibus· Catinus
lanx· lancula . Catilinas id eſt demones·
Catinian lapis vnde es eſt·et vitrũ fit in
fornace vbi es factum fuerit. Catius ciphi
et cimbia poculorũ ſunt genera · Cathip
pi oppidum orientis· Cathimia genus la
pidis vnde cipriũ es efficitur . Cathimia
et calcitheos origo eris · Cathomos fla/
gellum: Catricula fucus ſimulatio·fraus
circũuentio· Catonũ romanorũ conſiliari
orum: Catropiron graece faſtidium cibi·
Catuli abuſiue dicũtur quarumlibet be/
ſtiarũ filii. Nã proprie catuli canum ſunt
pro diminutiõe dicti . Catulaſter paruus
catulus. Caturriens aqua bulliens . Ca/
tus acutus callidus·ſapiens conſideratus
aſtutus·paraſitus gnarus . Catus belua
marina· Catux ſublimis: ¶ Caua trabis·
id eſt nauis· Caua concha bucina. Cauan
wibilla . Cauannus genus alitis Caualł9
antea cauo dictus propter quod gradiẽs
vngula impreſſa terrã concauat·inde et ſo
nipes ꝙ pedibus ſonet . Caualla caualla
tio . Cauallant tergiuerſant· Caualator
calumpniator. Caucaſus mons ab india
vſqꝫ ad taurũ porrectus· pro gentium ac
linguarũ varietate quoquo verſum vadit
diuerſis nominibus nũcupat·vbi ad oriẽ
tem autẽ in excelſiorẽ cõſurgit ſublimita
tem· prunarũ candor caucaſus appellatur
nam orientali lingua caucaſus ſignificat
candidum id eſt niuibus denſiſſimis candi
dum montẽ·vñ & eũ ſcithe qui eidem mõ
ti iungũtur brõcas vocauerũt·caſſim eni
apud eos candor ſiue nix dicitur: Caucu/
loſi hi ſunt quibus tumor in veſica & apo
ſtema ptiriaris·i·illi qui cum vrinã faciũt
velut furfures ſupernatãt Stranguiria id
ẽ conſtrictio vrinẽ·et diſcuria·i· difficultas

vrine faciende & emorregia id eſt qui ſan guīem pro vrina faciūe. Cauculus petra eſt q̄ in veſica fit vn̄ et nom̄ accepit gignit̄ autē ex materia flegmatica: Caudea iun/ceum ꝙ iunceā caude emergat. dicitur & ſcirpū. dicitur et tibim : Caudicibus radi cibus. fundis arborū : Caudices arborū radices: Caudice amnice naues ex vno lig no cauato facte. et inde caudice ꝙ a q̄tuor vſq̄ ad decē hōies capiūt: Cauerna ꝓfun da latebra. fouea vel concaue equi partes. Caueo caues cautelam adhibeo: Cauo ca uas lapidem perforo: Cauea theatrū ſpec taculum: Cauillat ficte habet: Cauillatio iocus vrbanus. vel iocus cū turpitudine. vel locutio verbi cū calumnia vel accuſacō falſa: Cauillator mādrator vel qui calum niā facit ſtrofator: Cauit p̄cepit : Caulas ſtabula: Caulas curtes Caulas munimīta ouiū vel ſeptimēta ouiliū. Eſt autē grecū nomē detracta. nā greci aulas vocāt aīali um receptacula: Caula cācellum an̄ iudicē vel ingreſſus: Caulem thirſum vel radicē ſiue fruticē: Caulis ē generaliter herbarū vel holerū medius frutex qui vulgo tirſo dicitur ꝙ a terra ſurſum aſcēdat Cauliculi ramuſculi. Cauma aequor. eſtus. calor: Caumate ardenter: Cauo cauis confirmo inde cautio. i. confirmatio: Cauū et caua/tum inter ſe differt. cauū nat̄aliter. cauatū manu: Caupilus lignū cauatū cimba idē velut carabū valde breuiſſimū eſt. hec enī alio vocabulo lintrem vocamus & alia a p pellatiōe lembū dicimus. quod quidē ca u pilum cumplū lintrē lembū nauiculā mi/nutiſſimā ſiue carabū valde breuiſſimū in telligere debemus : Caupo tabernarius peſſimus qui aquā vino miſcet: Caupōa quod eſt tam taberna q̄m mulier. Caupo nes negociatores. Caupones a capiendo aquas vel qui vinū vēdnnt. Caupo ꝓpi/nator fraudulentus. Cauponiū taberna. ¶ Cauſa cōtrouerſia negociū q̄ſtio contē tio diſceptatio conſultatio cōparatio. Cau ſa vocata a caſu quo vēit eſt enī materia et origo negocii needū diſcuſſiōis examīe pa tefacta. q̄dum p̄ponit̄ cauſa ē. dū diſcutit̄ iudiciū eſt. dū finit̄ iuſticia. Cauſa vero ar gum̄to vel ꝓbatiōe cōſtat. Argumētū nū q̄m teſtibus nunq̄m tabulis dat ꝓbacōm ſed ſola inueſtigatiōe inuēit veritatē. vn̄ & dictū argum̄tū. i. argutū inuentū. ꝓbatio aūt teſtibus et fide tabularū conſtat: Cau ſam agere. defendere. p̄ocinari. adeē. aſſi/ſtere. explicare. expedire. Cauſas rei. ori ginem rōnem. Cauſator qui cauſas dicit. queritor. querulator: Cauſari9 litis ama tor vel reus. Cauſidicus. cauſam dicēs. aſ ſertor. aduocatus vel iudex. orator. defen ſor. Cauſor. reus judicor. Cauſula. cauſa modica. Cauſtica. 3untra. Caute. circun/ſpecte. conſideranter acute. paulatim. mi/nutatim. pedetemptim. Cauteriolū. cam/tari. Cauterium dictum quaſi cauturium ꝙ vrat. & prouida ſit meum ſeuera cautio vt dum videtur cuius ſit auaritia refrene/tur. Quod interdū pro ſigno. interdū ꝓ cura adhibetur vt vis morbi ignis ardore ſiccetur. Cauterio id eſt ferrū. pol3. Cau tes. rupes. cotes. vel ſcopuli. Cautōe3. at/tramentū id eſt tincta vel conſcriptio.

CEa inſula in oceano omniū frugū fertiliſſima: Cebetem quem vir/gilius dilexit nimis cum alexandro quem alexim vocauit Cebron ciuitas iudee que quondā vocabatur vrbe condita eſt a gi/gātibus ſeptem annis. anteq̄3 ab eis tan9 vrbs egipti cēderetur. Ipſa eſt vrbs a nu/mero ita vocata. ꝙ tres patriarche ſepulti ſunt et quartus adam. ipſa eſt et mambre vocata ex vno amico abrae. ¶ Cebron in terp̄tatur cōiunctio vel coniugiū. ¶ Ceca vox eſt que mox emiſſa fuerit conticeſcit. atq̄ ſuffocata nequaq̄3 longi9 ꝓducitur ſed eſt in fictilib9 Ceci ignes obſcuri amo res. Cecucientes lippientes id eſt parū vi/dentes: Ceceia genus herbe q̄ fuit vmbra culū ione. Cececū membrane malagrana te. Cecuba noctua. Cecrops athenienſiū auctor. Cecrops regnauit in attica. tam nomine mineruе que grece athena dicitur. Attici athenienſes vocati ſunt hic enim ce crops p̄mum omniū iouē deum appella/uit ſimulacra repperit arā ſtatuit victimas immolauit nequaquā iſtiuſmodi reb9 in grecia uiſis. Cecrops fuit rex grecoꝝ fe/ris imbutus doctrinis. hinc cecropeū ue/nenū dicitur. Cecula genus ſerpētis. Ce cula dicta ꝓpter quod parua ſit etiā oculis Cecum inteſtinū quod ſit ſine foramine et exitu. Cedar regio eſt ſarracenoꝝ trās arabiā ſita que eſt egiptus mari contigua Cedar tenebre uel meror Cedar regio eſt a filio hiſmahelis ita cognomīata. Cedar in ezechiel p̄nceps cedar. & hieremias & & eſaias in uiſione arabie huius uocabuli recordantur. Cedens molle tenerū fragile flexū flexibile Cedes ciuitas q̄m cepit hie ſus rege ipſius interfecto. Eſt autem in ſorte tribus iude Cedes ſortis neptalim

ciuitas ſacerdotalis et fugitiuorū in galilea ſuper montē neptalim. Sed & hanc cepit rex aſſiriorū quā nunc cidiſſus appellant in xx. tiri miliario iuxta pananedem : Cedes in mutata vel ſancta : Cedeſim cōmutati ſiue effemīati Cede dimitte Cede loci exi hinc: Cedere enim dicimus concedere. id eſt q̄ propria ſunt. nā aliēa reſtituimus non cōcedimus: Cedit locū dat. vel homicidium facit. ſuccumbit vel flagellat. ſiue batit : Cedo per e ſcribendum id ē conſentio: Cedo dico .queſo : Cedma orientalis vel añcedens : Cedria cedri reſina: Cedria dicta eſt q̄i ceomenes drioſigron id eſt arboris humor : Cedri excelſioris potentie viri Cedromedam greci latini cedriā vocāt Cedrus mons altus ſiue arbor : Cedrus arbor quē greci cedros vocāt. cuius folia ad cupreſſi ſimilitudinē reſpondent. lignū vero iocundi odoris ē & diu durans. nec a tinea vnq̄m extermīatr. de quo perſius Et cedro digna locutus. propter durabilē perpetuitatem: Vñ & in templis propter diuturnitatem ex hoc ligno lacunaria fiūt huius ligni reſina cedria dicitur. quae in conſeruandis libris adeo ē vtilis ut perliti ex ea nec tineas patiātur. nec tempore conſenſcant. naſcitur in creta affrica atq̄ ſiria ¶ Cephalargia ē capitis humor vel dolor cum feruore. q̄ quidem ex diuerſis oritur cauſis. ex habūdantia ciborū vel ex nimietate vini. ex iracundia. ex frigore. vel nimio calore. ex humorū habundantia atq̄ acredine. & ex graui impetu febrium Cei iudicatores: Cephalia ex cauſa vocabulū habet. capitis enim paſſio eſt. & greci caput cephalim vocant. Cephas dictus ꝙ in capite ſit conſtitutus apl'orū : ¶ Cella dicta ꝙ nos occultat & celat : Cellarium dictum ꝙ in eo colligātur miniſteria menſarum vel q̄ neceſſaria victui ſuperſunt. Inter promptuariū autem & cellariū hoc intereſt. ꝙ cellarium eſt paucorū dierum Promptuarium vero tēporis longioris. Celat velat operit: Celata vaſa argentea. vel aurea ſunt: ſignis eminētioribus intus extra vero expſſa. a celo vocata quod eſt genus ferramenti quod vulgo celationē vocant: Celebrat freqñtat. conſumat. epulatur agit: Celebritas vbi celeſtia aguntur vel cōuētus populi ſiue freqñtia : Celebs witwo virgo vel vir ſine vxore cōtinens ſe celeſtem vitā ſectans. vel cōuerſus ſine liberis. Celebs dictus q̄i celo beatus : Celeptra genus mitre vel frugis. Celer genus vaſis: Celox chiol vel varm . Celeritas animorū eſt. velocitas autem pedum. Celeritas . velocitas. agilitas. pernicitas. vigor. leuitas. alacritas: Celethi & philethi interfectores mirabiles . Celes aues. Celeſtior preſtantior: Celes cithara qua canitur vel cellicule Celes celo noti: Celidris genus ſerpentis: Celeuma nauale carmen vel exhortatio nautica: Celia a calefaciendo appellata. Eſt enim potio ex ſuco tritici per artem confecta. quo fermentato ſapor auſteritatis et calor ebrietatis adicit que fit in partibus vbi liquor vini nō eſt Celiada miliare grece eſt. Celibatus appetio caſtitatis. qui habere nō vult vxorē Celibatum abſtinentiā: Celibem ſolitariā Celicola enim eo ꝙ celum colat. eſt enim angelus continens non ſolum in caſtitate dicitur ſed in cibo . potu. in ira quoq̄ & vexatione mentis et detrahendi libidine cōtinens & ꝙ ſe a multis malis abſtineat. Celido hirundo: Celidonia id eſt hirudina herba hortulana. ſucus eius vtiliter oculis mederi dicitur. nam vlcera in oculis & aſperitudinē ſiue albugines extenuat. experimentū tolle . Nā ſi pullo hirūdinis de acu oculos pungas. ilico videbis mr̄em eius florem huius herbe oculis apponere et ſtatim ei lumen reparabitur . Celidrus ſerpēs qui et cerſidros quaſi ſicerim quia et in aquis & in terra moratur. nā cirſon greci dicunt terram. hidros aquas . hic cū labitur terram fumare facit. quē ſic macer deſcribit. Seu terga ſpirāt ſpumātia virus Seu terra q̄ fumat qua teter labit anguis et lucanus. Tractiq̄ via fumātia chelidri. Sēper autē directus ambulat. nam ſi torſerit ſe dum currit ſtatim crepat. Chelindri rotundi lapides quibus clauditur carcer. Celites celeſtem vitam agentes : Celiruina magno tonitruo : Celitus celeſtis a celo q̄i diuinitus a deo. Celius mons in vrbe roma: Celius excelſius: Cellariū penu promptuarium. Cellas fabrorū foramia Cellin graece cella . Celo abſcondo. hilo . Celocem nauicelle modiciſſimū quod pleniplum dicimus . Celo aperto ſereno patenti . Celo educere in caelum porrigere: Celones genus nauigii quas greci celocras vocant id eſt veloces biremes vel triremes agiles & ad miniſteriū claſſis apte: Ennius. Labitur vncta carina per equora caua celocis . Celox nauis . Celonitis gemma. Celonium ſtagnū ſicilie. Celo hereboq̄ potentem. quia ipſa et luna eſt &

proſerpina· Celotes veloces. Celſſal· te/nar· Celſa alta·ſublimia excelſa·Cellas fa uorū foramina· Celſa in puppi·in excel/ſa naui: Celſus a celo dictus ꝙ ſit ſublimis et altus eminens excelſus· erectus ſiue q̃ſi celeſtis dicitur· Celtiberi ex gallis celticis appellatā eſt regio celtiberia· nam ex flu/mine hiſpanie hiberus et ex gallis qui celti ci dicebanť mixto vtroq; vocabulo celtibe/ri nūcupati ſunt: Celti gens hiſpanie·Cel tice id eſt gallice· Celū ꝑ diptongō ſcribēdum· Celū id eſt celi faciem hoc eſt ſtellas Celū firmamentū polū· Celū greco voca bulo vranus diciť· aput latinos aūt ꝑpte/rea celū appellať ꝙ impreſſa ſtellaꝝ lumi na veluti ſigna habēs tanq̄ celatū dicitur· et ſicut argentū ꝙ ſignis eminentibus re fulgens celatum vocať· Queri aūt ſolet vt ait ſanctus Aug9·que forma et figura ce li eſſe credenda ſit·vtrū ſicut ſpera vndiq; cōcludat terram in medio mundi mole li/brata an eam ex vna parte deſup velut di/ſcus coopiat ſed breuiter dicendū eſt· Sp̄s dn̄i qui ꝑ auctores loq̄bať noluiſſe ita do tere hoīes nulli ſaluti ꝓfutura ſed ait aliq̄s qnomō non eſt contrariū his qui figuraꝫ ſpere celo dicunt et his qui dicunt velut ca merā eſſe ſuſpenſum quod ſcriptū eſt in li teris nr̄is qui extendit celum ſicut pellem· Quid enim tam diuerſum· ibi nec eſt ad/uerſum q̄m pellis extēſio et camere curua cōuexio· illa igitur aput nos camere ſimi litudo non impedit eos qui ſperam dicunt Si ſpera nō eſt ex vna parte camera eſt ex qua celū et terram contegit· Si aūt ſpera eſt vndiq; camera: De motu etiam celi nō nulli fratres q̄ſtionē mouent: vtrū ſtat an mouetur·ꝙ ſi moueť inquiunt quomō fir mamentū eſt· Si aūt ſtat quomō ſydera q̄ in illa fixa creduntur ab oriente in occidē tem circūeunt· Quibus reſpondeo· Mul/tum ſubtilibus et laborioſis rōibus iſta ꝑ quiri vt vere ꝑcipiatur·vtrū ita·an ita ſit· hoc ſane nouerint nec nomē firmamēti co/gere vt ſtare celū putemus· Firmamētum enī nō ꝓpter ſtationē ſed ꝓpter intrāſgreſ ſibilem terminū ſupioꝝ inferiorū aquarū votatum intelligere licet· Nec ſi veritas ce lum ſtare pſuaſerit· impediret hoc circui/tus ſiderū nec hoc intelligere poſſumus· et ab his q̄ hoc curioſiſſime et ocioſiſſime q̄ ſierunt inuentū eſt etiā celo non mutato ſi ſola ſidera moureñ fieri potuiſſe oīa que in ipſis ſideꝝ cōuerſionibus animaduerſa atq; cōprehenſa ſunt. Huic aūt celo ī quo

ſunt luminaria ita vicinus aer· vt et ipſe ce li nomine accipiať ſecūdū cōſuetudinē ſcri/pturaꝝ cum diciť· Volatilia celi cū aues ī hoc aere manifeſtū eſt volitare· et dn̄s cū de nubibus loquereť· Facieꝫ celi inquit po teſtis ꝓbare ſed neſcio vtꝝ etiam celū poſſit firmamētū vocari an aerem ·rꝭ· Dicuntur celi aūt pluraliter in vna eademq; re q̄ dici tur vnū celū vt ī pſalmo diciť· Aque que ſuper celos ſunt laudent nomē dn̄i· Et ite rum laudent eū celi celorum ſatis apparet hunc aerem nō ſolū celū ſed etiam celos di ci· ſicut dicūtur et terre nec aliud ſignificať q̄m illa que ſingulariter terra diciť· qn̄ di cimus orbem terre et orbē terraꝝ· Interdū celū ꝑ aere accipitur vbi venti et nubes et ꝓcelle et turbines fiunt· Lucretius celum quod diciť aer et pſalmiſta· Volucres celi appellat cū manifeſtū ſit aues in aere vo/lare·et nos in cōſuetudine hūc aerem celū appellamus nam cū differendo vel nubila querimus aliqn̄ dicimus qualis eſt aer · aliqn̄ quale eſt celum· Celum philoſophi rotundū volubile atq; ardens eſſe dixerūt Vocatūq; hoc noīe eo ꝙ tanq̄ vas celatū· impreſſa ſigna habeat ſtellarū· Diſtinxit enim deus claris luminibus et impleuit ſo le ſcilicet et luna orbem terre fulgentem et aſtrorū micantium ſplendentibus ſignis adornauit hoc aūt grece vranus dicitur id eſt a videndo eo ꝙ aer pſpicuus ſit ad ſpe culandum · Spera celi eſt ſpecies quedam in rotundum formata cuius centrum ter/ra eſt ex omnibus partibus equaliter con cluſa· Hanc ſperam nec principium habe re dicunt nec terminū· ideo ꝙ in rotundū quaſi circulus vnde incipiat vꝉ vbi deſinat non facile cōprehenditur· Philoſophi aūt mundi ſeptem celos id eſt planetas globo rum conſono motu introduxerunt quoꝝ orbib9 cōnexa memorant omnes quos ſi bi innexos velut inſertos verſari putant· et econtrario certis motibus ferri arbitran tur· Spere motus duobus axibus voluiť quoꝝ vnus eſt ſeptentrionalis qui nunq̄ occidit·appellaturq; boreus·alter auſtra/lis q̄ nunq̄ videtur et auſtronothus diciť His duobus polis moueri ſperam celi di cunt et cum motu eius ſidera in ea fixa ab oriente vſq; ad occidētē circuire ſeptētriōi bus breuiores giros iuxta cardinem per agētibus ·Spere celi ab oriēte et occidente ſemel in die et nocte vertitur viginti qua tuor horaꝝ ſpaciis quib9 ſol curſum ſuū ſupra terras et ſub terris ſua volubilitate

concludit· Celeritate ſpera celi dicitur cur rere vt niſi aduerſus precipitem eius cur/ ſum aſtra currerent qui eā remorarent mū di ruinā· facerꝫ ❡ Cemētarius eſt q̄ victū manibus queritat· Cemata pecunias· Ce mentum a cedendo dictū ꝙ craſſo lapide ſurgat ideꝫ et fundamentū eo ꝙ funda ſit domus: Cemerias ſiluas obſcuras· Cemi ne preces cōnubii· Cene grece noua vel ce nos· Cenaculū dictum a cōmune veſcēdi vnde et cenobium cōgregatio antiqui enī publice et in cōmune veſcebantur· nec vlli us conuiuium ſingulare erat ne in occulto delicie luxuriam gignerent· Cenon enim grece cōmune dicunt· vnde et cōmunican tes id eſt pariter cōuenientes· Eſt enim ce na veſpertinus cibus· in vſu enī antiquis non erat prandium· Cena dominica dicta eſt eo ꝙ in eo die ſaluator paſca cū ſuis di/ ſcipulis veſpere fecerit· Cenatio cena· Ce narga lederhoſa. Cenicos burenwin· Cē crias id eſt ganoſus· Cenix nomen menſu re eſt quociens ſextari9 quater aſſumitur et eſt grecū nomen· Cenobite genus mo nachorum quos in cōmune viuentes poſ ſumus appellare·cenobium enim habita/ culum plurimorum in cōmune viuentiū. Cenotaphion id eſt inane ſepulcrū· Ce/ nocephali appellantur eo ꝙ capita canina habeāt· Centones cilicia· Centon filꝫ· Cē ſor et cenſualis hoc intereſt cenſores iā iu/ dices vocantur ·cenſuales vero officiales q̄ cenſum prouincialeꝫ exigunt Item et cen/ ſorium hominem pulcrum vocamus· Cen ſum pecuniam· Cenſum primum apud ro manos ſerui9 tullius ordinauit qui adhuc per orbem terrarum incognitus erat· Cen ſura animi eſt non corporis ideo meli9 mē brorum decorem aut pulcritudinē dicimus Centauro ſpecies vocabulū indidit id eſt hominem equo mixtum·quos quidam fu iſſe equites theſſalorum dicunt ſed pro eo ꝙ diſcurrentes in bello velut vnum corp9 equorum et hominum viderentur centau/ ros dictos eſſe aſſerunt· Centenarium no men eſt numeri· eo ꝙ centum librarū pon deris ſit qđ pondus propter perfectionē centenarium numerum inſtituerunt roma ni· Centones aput gramaticos vocari ſo/ lent qui de carminibus homeri ſeu virgilii ad propria operum ore centenario ex mul tis hinc inde compoſitis in vnum ſarciunt corpus ad facultatem cuiuſqꝫ materie· Cē trum a grecis dicitur in cuius medium cū cta conuergunt. eſt aūt centrum punctū in medio circuli· Centratū mediatum· Cē turias dicimus partes exercitus in cente nos milites diuiſos·vnde et qui his p̄ſunt centuriones dicuntur ergo ſunt ſuccentarii non qui in prima ſed q̄ in ſecūda centuria ſunt quia ſi ſub prima centuria· tamen eti am īſtructi ipſi in ſpeculis poſiti in bello ſunt vt ſi p̄mi defecerint iſti quos ſubeſſe diximus primis laborantibus ſubueniāt. vnde et ad inſinuandum ponuntur ſuccē turiani quaſi armis doloſis inſtructi· Cē/ turia eſt ager ducentorum aggerum. Ce/ num lutū ſtercus ſub aquis fetidū· ❡ Ce pe louh vocata ꝙ non aliud eſt niſi tantū caput· Cepe oculis quidē proſunt ſed cor pori inutiles propter calorem et acrimoni am qui nec egerunt nec nutriunt corpus· ob hoc inutiles nam et calefacientes ſiccāt corpus· Cephalia vena capitanea· Cepha largia humor capitis: Cephas petrus ſyri ace: Cephalim caput· Inter cepit et capit hoc intereſt capit de capiendo cepit de inci/ piendo· Cepit fructū tulit premiū hono rem adeptus eſt· Ceracula charꝫili· Cera ſia poma· Ceraſus arbor a ceraſo vrbe pō ti vocata·nam lucilius cum ceraſum ciuita teꝫ ponti deleſſet hoc genus pomi inde ad uexit et ciuitatem ceraſum appellauit· Ce raſte ſerpentes cornute multū nocent per flatum· Ceraſta enī greci cornua vocant· militum· Ceraſtinam dilatā in craſtinum id eſt poſtea· Cerata enī greci cornua vo/ cant· Ceratim oboli pars eſt media habēs ſiliquā·vnam et ſemis hunc latinitas ſemi obolū vocat· Ceraunia mons magn9 ſub quo immenſe ſunt petre. Ceraunia ꝓpriū nomē gēme fuluū habet colorē Cerauniū grece fulmē dicit̄ hinc et ceraunius lapis· vocat̄ qui fertur opitulari cōtra fulmina. Ceramius figel vel figulus· Cerauniorū lapidū duo ſunt gn̄a· vnū qđ germānia mittit chriſtallū ſimiliter ſplendet·ceruleo tñ colore et ſub diuo poſitus fuerit fulgo/ rē rapit ſidereū· Cerauniū item nota eſt q̄ in libris apponit̄ quociēs multi v̄ſus im/ ꝓbantur· Ceranie dicte ꝙ rubeant velut ignis· Cerber9 canis inferoꝝ tria hn̄s ca/ pita· Cercilus nauicula· Cercere cōſtrin/ gere obſeruare· Cerdoniani heretici a cer/ done quodā noīati · hi abnegāt xp̄m natū et paſſū fuiſſe vel mortuū ſed ſilāſſe paſſi onē exiſtimāt idē duo principia contraria dicunt· aſſerentes deum legis non eſſe pa trem chriſti· nec bonū·ſed iuſtū·p̄reꝫ vero xp̄i bonū idē reſurrectōꝫ ſiſ̄et legē ſp̄nunt

Chere quod aue dicimus p̄ e ſolã ſcribēdū
eſt· Chere litterarū materies puulorū nu-
trix· ipſa dat ingeniū pueris p̄mordia ſen-
ſus quaꝝ ſtudium p̄mi greci tradidiſſe ꝓ-
duntur: Greci aūt eutruſci primū ferro in
ceris ſcripſerūt poſtea romani iuſſerunt ne
graffium ferreum quis haberet: Cerealis
decorus formoſus Cerealis q̃ ad ſacra ſtat
Cereale papauer ꝙ longū hoc cibo ieiuni
um cerer ſoluat· Cereale frumentale: Ce
rebricū amentē· Cerebrū: Cerebroſus qui
in cerebro viciū habet: Ceres p̄ma fuit in
grecia que frugibus cepit vti cuius ſic me
minit ouidius· Prima ceres vnco glebam
dimouit aratro· Prima dedit cūctis alimo
nia nutria terris Cerimenias q̃ſi carimo-
nias eo ꝙ ea que in ſacris diuinis offerūt
in ſuo vſu id carerēt hoīes Quod nomē eti
am in vſu eſt lr̃arū ſanctaꝝ Cernuus qui
ꝓno vultu terrã inſpicit: Ceruci linea illa
in malo nauis a qua vela ſuſpendunt̃ Cer
ui dicti apoton ceraton id eſt a cornibus·
ceraia eni grece cornua dicunt latini: Cer
uical dicit̃ eo ꝙ ſupponat̃ capiti vel cerui-
bus· Ceruix dicta quaſi cerebri via et ſin
gulari numero ſignificat collū in plurali
ſupbiaȝ. Ceruleū et cerulū inter ſe differt
nam cerulus dicitur ipſe color· ceruleus ꝙ
ex cerulo cōſtat et pficit̃: ¶ Ceſaries viroꝝ
eſt ꝓprie dictū a cadēdo quia viri tondun
tur: Ceſar aūt dictus ꝙ ceſo mortue ma-
tris vtero ꝓlatus eductus fuerit· vel ꝙ cū
ceſares dicti eo ꝙ comati eſſent qui eni ex
ſecto vtero eximebãt̃ ceſones et ceſares ap
pellabant̃: Ceſton ȝona veneris· Ceſtus
eſt coriū quo manus ſuas pugiles armãt
et inuicem cedunt: Cecarius cete dicit̃ ge-
nus marini belue ab hoc gñe abuſiue piſca
tores· Ceteros et alios differunt ꝙ ceteri
ex eodē numero nō alii ex alio· Chalcos es
bene ergo auricalcos aurum eſt· Chaos
greci appellauerūt informē materiem celi
ac terre confuſam que p̄mū ex nihilo fa-
cta que poſtmodū p̄ varias ſpecies forma
ta eſt et chaos declinat̃ p̄ omes caſus chaos
chaos· ſed virg̃· ablatiuo vtit̃ ergo chao dan
ſos: Cheli id eſt lira que ſic dicta eſt a bra
chiis cheli eni dicuntur brachia· kere· aue·
Chorus ſimplex pellis cū duabus citutis
acris et p̄ p̄mã inſpiratus p̄ ſecūdam vocē
emittit· Chorus dicit̃· ꝙ initiū in modum
corone circa aras ſtarent et ita dicūtur· Ci
milia cōmune nomē omniū ſacroꝝ vaſorū
Patere· Aemule calicis et aliorū:
Ianea gemma ſchythie cerulo co-
ruſcans nitore puro· Ciati pondus decem
dragmis appenditur qui etiaȝ a q̃buſdaȝ
caſſatus nominatur Cicade ex ciculoꝝ na
ſcuntur ſputo he in italia naſcūtur· Nam
alibi dulciter canūt quaꝝ cãtibus eſtu me
dio arbuſta rūpuntur eo ꝙ magis canore
meridianis caloribꝰ reſonãt· Ciculos aues
a voce ꝓpria noĩatos hoꝝ ſaliua cicades fi-
unt· Oua paſſeris nido reperta comedit et
ſua obicit q̃ illa ſuſcepta fouet nutrit idem
dicūtur tucos· Cittaris pallius ſacerdota
lis ex biſſo hunc tiarã vocãt· vñ virgl̃· ſce-
ptꝛūq; ſacerq; tiara· quidaȝ vero mitram
vocãt· ¶ Ciliada ȝala· Cilindrus lapis ro
tūdus quo area equat̃· Cilones vocantur
hoĩes anguſti capitis et longi et aſpiratiōȝ
nō hn̄t· chilones vero cū aſpiratōe breuio
ribus labiis hoĩes vocitãtur ꝙ ex greco vo
cabulo diriuatiuū eſt chile· vnde et achillē
ferūt noĩatum· ¶ Cimbala a citabula que
dam ſunt q̃ pcuſſa inuicem tangūt ſe et fa
ciunt ſonū· Cimedia gemma eſt et inueni
tur in cerebro piſcis· Cimici heretici ab in-
muudicia nūcupati· contra humanã eni ve
recundiam in ꝓpatulo loco cenſentes lici-
tum palam cū vxore cōcumbere ꝙ coniu
gium iuſtū eſt predicãtes agēdū vt canes
in vicis et plateis· Ciminū chumich· Ci-
nos grece canis inde cimicus id eſt parcus
Cinomia non muſca canina vt quidaȝ pu
tant in pſalmo eſt accipienda ſed omimo-
da muſca et ideo non p̄ y grecū ſed p̄ dip-
tongon oi ſcribi debet· ¶ Cippus ſtoch·
¶ Circilones dicūtur qui ſub habitu mo-
nachorum vſq;quaq; vagantur· venalem
circūferētes hipocriſin· circueūt ꝓuincias
nuſq; miſſi nuſq; fixi nuſq; ſtantes nuſq;
ſedentes· Alii que nō viderūt fingūt opi-
niones ſuas hn̄tes p̄ deo· alii membra mar
tirum· Si tamē martirū vendicant· alii fim
brias et filacteria ſua magnificant· gloriã
captantes ab hominibus· Alii criniti ince-
dunt ne vilior hēatur tonſa ſanctitas q̃m
comata· alii honores quos non acceperūt
habere ſe proteſtantur· alii parentes et cō
ſanguineos ſuos in illa vel illa regione ſe
audiſſe et ad eos pergere mentiūtur: Cir-
cinna id eſt circil· Circirter et circa et circū
hoc inter ſe differunt circiter ad numerum
referendum eſt· circa ad locum vel tempus
circum vero vndiq; dicimus circuiſſe nos
orbem non circaſſe. Circo preciſi ſunt ge-
nus ſimiorum candas habētium ſimia eni
cum cauda eſt quam quidam claram vo-
cant· Circūpedes et ante pedes hoe inter

ſe differunt· circumpedes ſũt obſequia ſer
uorum ante pedes amicorum· ¶ Clamor et
clangor hoc inter ſe differunt clamor eſt
rationalium clangor irracionalium: ¶ Cla/
ua eſt qualis herculis fuit dicta ꝙ ſit cla/
uis ferreis inuicem religata et eſt cubito
ſemis facta ĩ longitudĩe hec et cateia quã
oratius caiam dicit· Eſt enim genus gal/
lici teli ex materia· De qua virgilius Teu
tonico ritu ſoliti torquere cateyas· Vnde
et hiſpani et galli tentanos vocãt· ¶ Climax
eſt gradacio cũ ab eo quo ſenſus ſuperior
termĩatur inferior incipit ac de hinc q̃ſi ꝑ
gradus dicendi ordo ſeruat̃ vt eſt illud af/
ricani ex ĩnocẽcia naſcit̃ dignitas ex digni
tate honor ex honore impium ex impio li
bertas· Hanc figurã nõnulli catenã appel
lant ꝓpter ꝙ aliud in aliud nectatur q̃i no
mine atꝗ ita res plures in gemĩatione ver
borũ trahũtur. Fit aũt hoc ſcema nõ ſolũ
in ſingulis v̂bis ſed etiam in cõtextiõe ver
borũ vt aput graccũ puericia tua adoleſcẽ/
tie tue inhoneſtamentũ fuit· Adoleſcẽcia ſe
nectuti decoramẽtũ fuit ſenectus reipubli
ce flagiciũ· ſed apud ſcipionẽ vi atꝗ gratis
coactus cũ illo ſponſionẽ feci· facta ſpon
ſiõe ad iudicem duxi· adductum ꝑmo cetu
dãpnatũ ex volũtate dimiſi: ¶ Cleros grece
latine ſors appellat̃ vel heres et inde dicti
ſunt clerici eo ꝙ de ſorte ſint domini· ¶ Cli/
ma grecum eſt id eſt cardo vt climam orien
talem et ſeptentrionalem· ¶ Clepeum et cli/
peum hoc inter ſe differunt· clepeus ma/
ſculino genere ad ſcutum referimus· ¶ Cli/
peum ad imaginem pertinet· clepes enim
dicit̃ fur inde clipeus eo ꝙ ſubtus illo hu/
manũ corpus furtiue tegatur·

Cloace dicte ꝙ his ꝑcolantur aque
has ꝑmũ rome feciſſe tarq̃nium et
priſcũ vt quocieus pluuiarũ ĩundationes
exiſterẽt· ꝑ eas aque extra ciuitatẽ emitterẽ
tur· ne maximis ꝑpetuiſꝗ tẽpeſtatibus pla
nicies vel fundamẽta vrbis ſtrages aquaꝝ
ſubuerteret· ¶ Coclearium et cocleare hoc
inter ſe differunt· cocleariũ q̃ vendet· cocle
arem vero ſpeciẽ· ¶ Cophinus eſt vas de
virgultis aptũ mũdare ſtercorare et terrã
portare. Dictus aũt cophinus quaſi cous
vel cauus· ¶ Cognitor et procurator ita di/
ſtingũtur· cognitor a preſente preſenti da
tur· ꝓcurator abſens ꝑconſtituitur. ¶ Cog
nitor aduerſus eum ſolummodo litem de/
fendet· tamen dare ſolet iudicii expetendi
gracia· procurator vero etiam res omnes
adminiſtrat· ¶ Cognoſcimus et agnoſcimꝰ
hoc inter ſe differunt· cognoſcimꝰ ignora
tos mores· agnoſcimus q̃ nobis exciderãt
¶ Concauus et cucuma cognominãtur a ſo
no feruoris in grecis et latinis communia
nomina habentur· ſed vtrum latini a gre/
cis an greci a latinis hec vocabula mutuaſ
ſent incertum eſt· ¶ Colerã greci vocauerũt
ꝙ vnius diei ſpacio terminetur· vnde et co
lera id eſt fellicula nominata eſt· hoc eſt fel
lis effuſio· Greci enĩ fel colen dicunt· Me/
lancolia dicta eo ꝙ ſit ex nigri ſanguinis ad
mixta fece habundantia fellis· Greci enim
melen nigrum vocant· fel autem colen ap/
pellãt· ¶ Colere dicimus homines quos ho
norifica vel recordatione vel preſentia fre
quentamus· Nam ex hoc verbo agricole et
coloni et incole vocantur· Et ipſos deos
non ob aliud appellant celicolas niſi ꝙ ce
lum colant· non vtiꝗ venerando ſed inha
bitando tanꝗ celi quoſdam colones· non
ſic appellantur coloni qui condicioneꝫ de
gent genitali ſolo propter agriculturã ſub
dominio poſſeſſorum· ſed ſicut ait auctor
latini eloquii· Vrbs antiqua fuit tirii tenu
ere coloni· Ab incolendo enim colonos vo
cauit· non ab agricultura· ¶ Colici ſunt hi
qui dolorem in parte dextã ſuper pectine
et ventre conſtrictam habent ventoſitatẽ
paciuntur ſanguinem mixtum cum ſterco
re egerunt dolor ab vmbilico aſcendet vſꝗ
ad ſplenem et deſcendit vſꝗ ad inguinem
ſiniſtrum· reliq̃· ¶ Cliconium trimetrum cõ
ſtat ex ſpondeo et dactilo ſiue trocheo vt ẽ
hoc· Sic te diua potens cipri· ¶ Colcriani he
retici a quodã colito nominati qui dicunt
deum non facere mala contra illud quod
ſcriptũ eſt· Ego deus creans mala· ¶ Colo/
mellos dentes pro longitudine et rotundi
tate vulgus vocat· idem dicuntur et canini
Colonia eſt que defectu indigenarum no
uis cultoribus adimpletur· inde et colonia
a cultu agri eſt dicta. Coluber dictus ꝙ
colit vmbras vel quia in lubricos tractus
flexibus ſinuoſis labitur nam lubricum di
citur quicquid labitur dum tenetur piſcis
ſerpens· Collum dictum ꝙ ſit rigidum et
rotundum vt columna· baiolans caput et
ſuſtentans quaſi capitoliũ cuius anterior
pars gula vocatur poſterior ceruix· Due
autem ſunt in collo fiſtule una ciborum al
tera aeris harum ſuperior rumen vocatur
altera inferior gurgulio dicitur· Colum/
be dicte ꝙ earum colla ad ſingulas cõuer/
ſaciones colores mutent aues manſuete et

in hominū multitudine conuerſantes ſine felle quas antiq venerias nūcupāt eo ꝙ nidos frequētāt et oſculo amoris cōcipiūt ¶ Colomē et incolomē hoc intereſt incolomē anīo accipimus·colomē corpe: ¶ Colurnis ex cornu factis· nam et colurni qui ex corio fiunt: ¶ Comeſſor dictus a comedēdo ſatis aūt gule ac ventri deditus ¶ Comes·i· ſibille·comes itineris·ſocius: ¶ Cometa nomen ſtelle latine criniti dicunī qa in modū criniū flāmas ſpargūt comete· virgil· nec ſiry tociens arſere comete: ¶ Cometes ſtella eſt dicta eo ꝙ comas lumīs effundat qđ genus ſideris qñ apparuerit vel peſtilentiam aut famē ſiue bellū ſignificat: ¶ Comete aūt latīe crinite dicunī quia ī modū crinium flāmas ſpargūt quas ſtoici dicūt vlī eſſe triginta: ¶ Cometes ſtella regalis noxia cuius ortu peſtilētia increſcit: ¶ Comici res priuatoꝝ ſcribētes: ¶ Comici appellati ſiue a loco qa circū pagos agebant quos greci comas vocāt ſiue a cōmeſſacōe·ſolebāt enī poſt cibū hoīes ad eos audiendos venire· ſed comici ꝑuatorum hominū ꝑdicāt acta· Tragici vō reſpublicas et regū hiſtorias Item tragicoꝝ argumēta ex rebus luctuoſis ſunt: ¶ Comicoꝝ ex reb9 letis· Duo ſūt aūt gña comicoꝝ·i· veteres et noui·veteres q̄ et ioco ridiculares extiterūt vt plautus·iaccius therētī9· Noui q̄ et ſatirici eq̄ bus gñaliter vicia carpunī vt flaccus pſi9 Iuuenalis vel alii· Hi enī vniuerſoꝝ delicta corripiūt: ¶ Comicus q̄ comediā ſcribit· ſcl'ariū canticoꝝ· ¶ Comitur cōponiī: ¶ Comicus·i·cantator vel artifex· ¶ Comicū ſubtile cōpoſitū· ¶ Cōmigrare· tranſire: ¶ Cōmilito milicie ſocius: ¶ Cōminādo inīeꝑtando: ¶ Cōminator increpat penā moliī· ¶ Cōminiſcēs recordās· ſiue cōminitās: ¶ Cōminiſci dolū adhibere fraudulēter agere·¶ Cōminiſcit ſimulat vel fingit: ¶ Cōminiſciī·cōmemoraī. recordaī cōfitetur excogitat vel cōmentat· ¶ Cōminiſcor· ratiſcon: ¶ Comin9 ꝓpe iuxta corā·ſecus·ꝓximus vl' publice multis modis dicitur: ¶ Cōmin9 iuxta cui cōtrariū eſt eminus·i·longius: ¶ Cōminuēs ꝑcutiens· ¶ Comitas enī diciī vrbanitas vel honeſtas ¶ Cōmiſſum creditū cōmēdatū depoſitū in manu in fide traditū· ¶ Cōmiſſum miſſitat· ¶ Cōmiſſuras iuncturas· ¶ Cōmiſſure cōiunctōes dicunī ſiue ligamina· ¶ Cōmeſſurus· māducatur9·cōmiſſione cōpoſicōe: ¶ Comis facilis ſuauis dulcis cōmunis iocūdus delectabilis tractabilis remiſſus indulgēs benignus ſimplex aptus dexter vel ſodalis· fidelis hilaris bonus cōpoſit9 ſubtilis ornatus facilis hūanus ſiue ramis: ¶ Comis a comitando dictus pticeps cōueniēs ſocius: ¶ Comis ermaſilus ſaturoꝝ noīa q̄ ſilenū adorati ſunt et carnē exierūt: ¶ Comitaī ꝓſequiī· ¶ Comitat9 graffſchaft. ¶ Comitat9· ſecutus·cōiūctus· ¶ Comitatus·comitē huius· ¶ Comitatē ſcientie ꝓfunditatē vel venuſtatem: ¶ Comita cōpoſita· ¶ Comitatio hūilitas benignitas bonitas īnocentia· ¶ Comite·benigne·hūaniter: ¶ Comitante caterua ſimul cūcta eunte multitudine· ¶ Comitatu adminiſtratōe vel ſocietate·i·ſeruitio· ¶ Comit ornat cōponit· Et como a cōpono factum ē: ¶ Comitia honores· ¶ Comitia ppl'i cōuentus honores: ¶ Comitia que fiunt rome ad creādos magiſtratus kl' iañ· in campo martio atqꝫ omīs ppl's roman9 et vniuerſe veniūt dignitates et de italia ergo ad ſumma comitia ſunt cōuentus neceſſarii nimis: ¶ Comitie dicunī tpa bonoꝝ qñ danī honores vbi milites ſunt: ¶ Comitiare loq̄ in conuentu: ¶ Comitialis morbus quo maior et diues caduci tenenī cui tanta vis eſt· vt hō valens cōcidat ſpumeo: ¶ Comitialis aūt dictus qđ aput gentiles cū comitiorū die cuiquā accidiſſet comiti admittebantur· Erat aūt apud romanos comitiaꝝ dies ſolempnis iii kl' iañ·hec paſſio et caduca vocaī ſiue epilenſia q̄eti vl' vulgus lunaticos vocat idem et barbati: ¶ Comitiū locus vbi dantur honores: ¶ Cōmittas tradas ¶ Cōmittit conſulit collocat cōparat copulat cōſerit cōnectit confidit ¶ Cōmitto comparo· admitto ¶ Cōmitto id eſt pecco aſſumo ¶ Cōglutinat coniungit conglobat colligat cōglomerat concoagulat ¶ Cōmoda dona honores munera precia fructus premia mercedes emulumenta ¶ Cōmodat qui cōmendat et ꝑſtitit mutuat vero qui receptus eſt ¶ Cōmodare et accōmodare inter ſe differt: ¶ Cōmodare eſt preſtare aliquid: accōmodare vero optare vt alteri que accōmodat aſſummat ¶ Cōmodauerat preſtauerat ¶ Commoditas vtilitas ¶ Cōmodum lucꝝ ¶ Cōmodus felix et beatus ¶ Commouet inquietat ¶ Cōmolitus exterminatus ¶ Cōmolire attenuare vel conterrere ¶ Cōmolita molita mollem facit ¶ Commoritur ſtatim moriī ¶ Comopolis munipicium grece ¶ Commonitorium imbot ¶ Commoti excitati cōcitati ¶ Cōmotus iratus ¶ Compotum ¶ Commutat mercatus nundinatus ¶ Comune inmundum ¶ Cōmune vſitatum ſolitum aſſuetū· familiare freqñs celeberrimū quotidianū ·

aſſiduum vulgare· Commune cura equaſi
ſollicicudine· Commune dictum qui duo/
bus generibus in vnum nomen commu/
nicat· Commune et epicenon hoc intra ſe
diſtat· Commune genus eſt hominū·epi/
cenon vero animalium· Communicat par
ticipat· Communitorium municionem ·
Commulcat·conculcat·conturbat conſulit
Commulcauit colliſit· Commuteſcit·reci/
tat conticeſcit· ¶ Cona poma ſilueſtria vel
alta rotūditas· Cona fructus cipreſſi·Co
na dicitur eo ꝙ conum imitetur· Conari·
adoriri adgredi ordiri incipere inſtituere·
inicium facere inicium capere adire ſuper/
bire inſidiare temptare· Conatur mouet·
temptatur commouetur vel contenditur·
Conatus conſilia inicia placita temptacus
ſiue motus impetus voluptas ingreſſio/
nes· Conare adoriri incipere: Conamine·
feſtinatione vel ſtudio vel laborum inicia·
Cona hinc et cauata· Conca dicta q̄ſi con
caua· Conca erracum curuū quaſi cōuer/
ſum ſeu inclinatum cōmodum circūflexū·
Conee et coclee hac ex cauſa vocate q̄a de/
ficiente luna cauantur id eſt euacuantur·
Omniū enim clauſorum maris anīalium
atq̧ concarum incremenco lune membra
turgeſcunt defectu euacuantur: Luna enī
cum in augmento fuerit augit humorem·
cum vero ī defectum venerit humores mi
nuuntur· Conce autem prime poſicionis
coclee vero per diminutionem quaſi con/
cule· Concarū multa genera ſunt inter q̄s
et margariti fere que celee dicuntur· In q̄/
rum carne precioſus calculus ſolidatur de
quibus tradunt hi qui de animantiū ſcri/
pſere naturis eo ꝙ nocturno tpe litora ap
petunt et ex celeſti rore margaritū cōcipi/
unt· Vnde et celee noīantur· Concentus
cantus ſimul ſe colligentes vel frequencia
multorū canencium. Cōcentus mixtus cā
tus vt ſimphonia· Concētus dicitur quia
in cantando cōſonat·qui aūt non cōſonat
nec concinit·nec cantor nec concentor erit·
Concentus ſonus celi eſt nam philoſophi
mūdi ſeptem ſtellarum et ſolis et lune glo
borum conſonum motum introduxerūt·
quorum orbibus vel poti9 globis cōnexa
memoranc oīa quos ſibi ī nexos et velut
inſertos verſari retro et cōtrario certis mo
tibus ferri arbitrantur eoq̧ impulſi et mo
tu ipſorum orbium dulcem quendā et ple
num ſuauitatis atq̧ artis et gratiſſimi mo
dulaminis ſonū reddi quō ſciſſus aer tam
artificis motu et acuta cum grauibus tem

perantem· ita varios equanimiter conten
tus efficiuntur vt omnem ſupergrediatur
muſici carminis ſuauitatem· Fidem autem
huius diſputacionis referunt eo ꝙ nilus
fluuiorum maximis eo videlicet loco vbi ſe
ex altiſſimis montibus in cathadita illa p̄
cipitat magnitudīe fragoris ſui ita aures
accolarum obſeruat vt auditu carere dican
tur: Addunt preterea ideo ſonū hunc nō
peruniſſe ad terras ne decepti homines ꝑ
ſuauitate ei9 atq̧ dulcedine quem freque
tiſſimus ille motus celorum efficit ab ori/
entalibus partibus vſq̧ in occaſum pro/
pria negocia atq̧ opera derelinquerent et
omnia ocioſa remanerent quodāmodo hu
mane ad celeſtes ſonos mētis exceſſu· Cō
centus quedam pars eſt celi quaſi concan
tus dictus ꝙ nunq̄m cōticeſcat· Vnde et
dominus ad Iob ait· Cinis enarrauit celo
rum rationem ·et concentum celi quis dor
mire facit· Concentor dicitur quia conſo/
nat·qui autem non conſonat nec concinnit
nec cantor nec concentor erit· Concentum
ꝙ hinc et inde canitur· Concentumri dicti
a cēturionibus qui milites ordinant Cō
cepit animo ſumpſit· Conceptos inchoa/
tos· Concertat·contendit confligit· Con/
ceſſit dedit locum vel tribuit· Conceſſit cō
donauit ignouit veniam dedit culpas do/
nauit penas dimiſit miſertus eſt miſericor
diam fecit· Conceſſerim gibancta· Conceſ
ſus a deo· miſſus a deo· Cōcidit vtraq̧ ꝑ
te cadit interficit occidit perimit interimit·
affligit tollit extinguit eximit necat iugu
lat obtruncat mactat· Concidit et concidit
inter ſe differt· Concidit correpta media ſil
laba cecidiſſe ſignificat · concidit producit
media ſignificat ſeparaſſe· Concidiſti occi/
diſti· Conciderunt ruerunt· Conciliabula
dicta a conuentu et ſocietate multorū· Cō
ciliabulum locus in quo multi homines
ſui iuris ſcilicet ſunt Concilians· coniun/
gens · Conciliantur maiores minoribus
conciliantur· Conciliat amicum facit vel ſo
ciat·in amiciciam copulat conglutinat pla
cat· Concilantes lenocinantes· Concili/
as amicum facis· Conciliatrix ob ſocieta/
tem· flagicioſe conſenſionis dicta eo quod
intercurrat· alienumq̧ nundinet corpus·
hanc etiam et lenonam hourmachin vo/
cant · Concilium conuentum : Doncili/
um ipſa multitudo Conſilium res·de qua
agitur · conciliabulum ipſe locus · Con/
cilium a communi intentione dictum qua/
ſi conſilium· Nam cilia occulorum ſunt·

Vnde et cōſidiū cōſiliū d in l·littera tranſ
eunte: Conciliū cenobiū vel cetū: Concili
acōe blanda oracōe vel pſuaſione·Conſili
um ſecutū: Cōchilia ſunt maris que circū
ciſa ferro lacrimas purpurei coloris inmit
tūt his collectis color pupureus tpatur·
Conchiliū genus coloris dictū eoꝙ ex cō
chulis marinis color eius colligiī idem et
oſtrū vocaī·qd̄ ꝑ eo colore purpure tpan
tur ·plurimis q̄dem in locis ſed optime in
inſula cipro gigniī ex conchis oſtree: Cō/
cinat reſonat· Concinit cantat vel canit ſi/
ue ſiſ canit·Cōcinat cōſonat cōplectiī Cō
cinne cōpoſite· Cōcinat artē facit vel cōpo
nit ſiue dolus vel ſubtiliter cōcrepet· Con
cinnātiū cōſonātiū. Cōcinnabanī alloque
banī·Cōcinn9 cōueniēs: Cōcinnis ſubti
lis· Cōcinnūt irridēt vel ſubtiliter cōpo'
nūt: Cōcionator multitudīs allocutor. et
ind dictus cōſolator ꝙ ſoli applicat q̄ loq̄
tur et ſollicitudinē leuat alloq̄o ſuo hinc et
ſolatiū. Cōcitat incitat irritat cōmouet inq̄
etat ꝓuocat. Cōciliare coadunare. hinc cō
ciliū diciī cōuentus multoꝝ tractū a ciliis
que ſibi apte conueniunt. Cōcitatio iracū
dia indignatio· Cōcitare cōmittere excita/
re: Cōcitatio dolor anī· Cōcitatus ardens
feſtinās cōmotus cōfirmatus acutus incita
tus vehemēs acer lunatus: Cōcitator irri/
tator impulſator Concitus feſtinās incita
tus cōcitatus intētus· Conciuit excitauit·
Cōciunī locunī: Cōclaſſare adiūgere claſ
ſes Cōclamate famoſi Cōclamāt in vnum
clamāt· Cōclauis thalam9· Cōclauia cubi
cula ad varios vſus clauſa· Cōclauo cubi/
culo interiori· Cōclau9 loc9 cōcluſus vel
munit9 vel dom9 q̄ multis cōcludiī cellis·
Cōcleatius lapis cōcretus lapillis et hare/
na: Cōcluſus pitaner· Cōcluſio clauſula·
Cōcludere ſulco ſulc9 ē aratri ductio quo
veteres fundamēta dirigebāt: Cōcludiī ca
pitur· Cōcluſim9 d finiuim9· Concolor·
vnicolor. Concon cōueniēs cōſentiēs Cō
coagulat copulat cōglutinat cōnectit con/
iūgit cōglobat cōglomerat· Cōcordes cō/
iūcti· Cōcordes aie·aīas oñdit gnei pom/
peii et gai ceſaris q̄bus ductibus ciuile bel
lū admīſtratū eſt· Cōcordia amicicia· Cō/
cordat cōuenit· Cōcordo et cōcordes quō
fabrico et fabricor· Cōcors vnius cōſenſio
nis cor· Cōcors a coniūctiōe cordis eſt ap
pellatus· Nam ſic conſors diciī qui ſorteꝫ
iungit· ita ille concors diciī qui cor iungit·
Concremant cruciant puniūt dampnant·
Cōcrematio cōſumptio interitus tormētū
pena dampnatio ignis flamme combuſtio
Cōcrederis committeris: Concretam· coa
gulatam: Concrepare·cohibere eſt· Vnde
diſcrepare diſſentire ſignificat: Concreti·
commixti·confuſi: Concretos ſanguine
conglobatos: Concretum conglutinatum
conglobatum craſſum: Concrucifix9 cō
fixus: Concubina pellex dicitur a pelicien
do id eſt a decipiendo·eo ꝙ pelle ſua ſuos
amatores decipit· Concubia a cubare ſiue
dormire dicta· Concubium concubitus·
pellicat9: Cōcula ligna arida vel vaſa erea
Concunctatur dubitatur. Concunctatio
dubia· Concupiſcit rem alienā cupit: Con
cupiſcere et deſiderare ita diſtinguiī ꝙ om
ne deſiderium concupiſcentia· non omnis
concupiſcenſcentia deſiderium eſt: Concu
piſcuntur que habentur et que non habē
tur· Nam concupiſcendo fruitur homo re
bus quas habet· Ceſiderando autem ab/
ſentia concupiſcit: Ceſiderium enim quid
eſt niſi rerum abſentium concupiſcentia
Vnde et apoſtolus de abſentib9 dicit· De
ſidero enī videre vos. Concurrit· congre
ditur. Concurſum·conuentum· Concur
ſus·turbatus: Concurſus pugna ·certa
men dimicatio contentio congreſſio· tur/
ba multitudo impetus vis impaſſio indu/
ctio agmen: Concuſſa afflata commo/
ta: Concus lapis eſt in mari greco voca/
bulo appellatus ab eo ꝙ concau9 eſt et ro
tundus: Ciniſus autēꝫ in duas partes ita
vt eum voluerit aperiat ſe et cum voluerit
claudat: hic ergo de profundo maris aſcē/
dit matututinis horis: habet enim intra ſe
carnem: Dum ergo aſcenderit diluculo ſu
per mare os ſuum et ſuſcepit intra ſe de ro
re celi et circumfulgens eum radius ſolis.
et fit intra eum margarita precioſa quip/
pe ſplendidaqꝫ de rore celi concepta et eſt
de radio ſolis clarificata: Concutere con/
uellere vaſtare laſſare labefactare: Concu
tiens girrenter: Condecet expedit vtile ē
accomodatum eſt conuenit prodeſt pro re
eſt· iure eſt· remedio eſt·fructus eſt bon9
eſt: Concedere conſtruere conſtituere ab
ſcondere componere porferre Conden/
dum ſcribendum ·Condentes conſtipan/
tes id eſt denſius applicantes congruum·
Condenſa r paca contecta vel ſecreta con/
nemoroſum ſpiſſum: Condrectum totū
bene paratum· Condi in geneſi poculum
vel ciphum vnde bibiī id eſt concū· Con/
de ſepulcro ſepulīe trade· Condicōe·for/
tuna euentu caſu forte fatu exitu ꝓuentu·

poteſtate·oportunitate·occaſione: Condis creas: Conditionem poſuit: redigit in ius redigit in dicionemvel ſub iugo miſit· Cō ditiones proprie teſtium ſunt et dicte con ditiones a condicendo· quaſi conditiones q̄a nō ibi teſtis vnus iurat ſed vel duo vel plures: Condidit· edificauit· inſtituit·abſcondit: Condit conſtituit edificat·conſtru it ſtruit·vel fabricat munit reſernat incolit vel reponit: Condit funerat humat ſepelit abſcondit: Condita ſepulta collocata reſeruata repoſita remota: Condictum abſolutum dicendum·condictus vero aut di es aut locus: Condilomata hoc eſt glandulas· Condimus terra ſepultura humauimus: Cōditus funeratus ſepultus· Cō diuo in quo corpora mortuorum condū tur: Conditio facultas poteſtas lex impo ſita vel ſtatus qualitatis: Conditio dicitur a condicendo quaſi conditio vel ſors: Con ditum vocatum ꝙ ſit ſimplex ſed commix tione pigmentorum compoſitum: Condi tus ſepultus humatus crematus funeratus ſummo honore affectus: Conditor· creator vel occultorum: Condicere denū tiare vel conſtituere: Cōdilos nodes hinc et condologinatica paſſio vocatur nodoſitas manuum et verbum grecum: Condilo condilas id eſt pugnis cedo· Condixit ſta tuit decreuit· Conditura impenſa· Condo nauit conceſſit· Condo edifico et celo abſcondo· Condormiunt pariter dormiunt Conducta congregata· Condunt celant· abſcondunt: Conducat·conueniat· proſit· Conducere expedire vtilis eſſe· Conduce ret conueniret·Hinc et conductibilitas dicitur vtilitas· Conueniunt·cōducunt·Cō duxerat congregauerat·Conexe conligate·Conectens coniungens· Conectit col ligit coniungit collocat copulat cōglutinat Conemus temptemus· Concer conabor· Con fecta conſcripta cōflicta vel examina ta· Confecit interficit· Confectum conſū matum finitum laſſum fatigatum vel debi litatum: Confecteram interfectorem vul neratorem· Confectus ſenio exactus etate decurſa vita· annis grandeuus . Confe ctus finitus vulneratus etate ſenior vel de bilitatus exanimatus·Confecta cōnutrimenta· Confederatio coniunctio· Confe ditas federe copulatur·Conferata conſo ciata· Conferatur comparatur· Confere bat accumulabat·Cōferens tribuens Cō ferentia collatio· Conferreatio ſacrorum communicatio·Conferta repleta Cōferti

conglobati coadunati condenſi: Confertū collectum plenum compertum cōgruum Confertiſſimum pleniſſimum·Confeſſio erroris profeſſio deſinendi · deſinendum ergo a peccatis confeſſio eſt· Confeſſa ma nifeſta vel affirmans vel aperta· Conferi mus ·collegimus· Confeſtim continuo · mox in preſenti ilico exinde protinus cito ſtatim extimplo eueſtigio mature Conficit perficit cōſumit dilacerat diſſipat delapi dat profundit proicit deuorat perdit prodigit comedit peragit tranſegit cedit paſci tur conuenit· Conficiam confodiam Con ficio conſummo· Confida dubitator· Cō fidens preſumens incumbens · committēs ſiue ꝙ ſit in cunctis fiducia plenus· Confidens dictus ꝙ ſit in cunctis fiducia plenus· Vnde et cecilius ſi confidentiam habes confide omnia· Cōfidentia in malis re bus eſſe ſolet ·fiducia vero in bonis· Confidentia ventilatio audatia temeritas· Cō fidere· meliora ſperare meliora ſapere Cō figit conſecrat dedicat· Confini vicini fini timi propinqui accole proximi adiuncti · Con ſecundū naturam breuis eſt ſemper excepto cum ſ· vel f· littera ſequitur tunc enim tm̄ ꝑducit̄ hic in ſillaba infula inſula. Confrages loca in que vndiqꜫ venti curr unt· ac ſeſe ſaxa frangunt· vt neuius ait In montes vbi venti frangebant locum· Conſtantinopolim vrbem grecie conſtan tinus ex nomine ſuo inſtituit ſolam rome meritis et potentia adequatam Hec condi ta primum a pauſino rege ſpartanorum· Confinis finitimus vicinus propinquus adiunctus· Confinialis ab eo ꝙ ſit genere vel loco adfinis· Confirmat roborat aſſe rit vel dicit· Confiſus fidens fretus elat9 alacer animo· Confiſus ſatis preſumens fidutia plenus· Confit conficitur· Confi teri proprii arbitrii eſt. Ffateri autem coacti eſt animi non voluntatis· Confitetur· confatetur. Confixi vulnerati. Confineruxt confoderunt. Conflatim copulatim contente. Conflauit ſubripuit ſubtraxit· expilauit furatus eſt abſtulit intercepit in uertit inuoluit. Conflauerat commouerat concitauerat. Conflauerat in vnum collegerat· Conflatorium vbi ferrum . vel argentum conflatur· Conflagrat inflāmat concremat· Conflagrauit ·concremauit· exuſſit·Conflecti apprehendi· Conflen tur augmētant̄· Cōflicta vexata cōcertata Cōflictare redarguere cōuincere Cōfligit cōcertat agonē punit luctat̄ 9tēdit pugnat

Confligunt concurrunt contendunt pu/gnant: Conflictū·certamen agonē crucia tum·altricatio cōmiſſio· Conflictatioib9 commiſſionibus: Conflixere concurrere· pugnare cōmittere· Conflixerunt concer tati ſunt. Confluxerat conuenerat· Con foſſus cōſaucius iugulatus debilitat9 vul/neratus iaculatus concruciatus contruci/datus· Conflo·Conforto·Conformans cōponens: Conforaneus vnius fori: Cō frages ſnn t loca in que vndiq; venti cur/rūt ac ſe ſefrangūt· Vt neuius ait·In mō tibus vbi venti frangebantur: Confrago ſa aſpera loca· ¶ Cōfudit pturbauit· Cō fudiſſe permiſcere· Confugio acurro· Cō fuſe mixte· Confuſe promiſcue incondite· inordinate turbate diſperſe indigeſte incū/ctanter incōpoſite: Confuſio meſticia tri/ſtricia meror ſollicitudo anxietudo ſcrupu lum· Confuſionis cōmixtionis. Coufu/derat perturbauerat· Confuſus a confeſſi one ſceleris appellaī inde et confuſio. Cō fuſus conſternatus territus perturbatus pculſus attonitus exanimatus obſtupefa ctus pmotus timidus trepidus formidu loſus pauidus. Confutare redarguere cō uincere confundere vel pſumere· Confu/tati coniuncti finitimi· Confuſa mente cō/turbata· ¶ Cōgemuit ingemuit· Cōgeri/es ſtrues aceruus Congerrones dicūtur qui aliena ad ſe congregant· Congeſſit col legit coadunauit: Congeſta·coadunata col lecta cumulationes. Congeſtū dicitur q̄a ex multis in vnum congeritur vt ſaxa ve ſtes et frumenta palee inſtruem congeſte Congeſtum cōpoſitum cumulatum colla tum couectum· Congeſtio cōportatio vel ſtrues· Congeſtione coadunatione· Con/gencio congregacio· Congenuit crepuit· Cōgius zuber ſextaria·vi· capiēs Congi9 genus menſure eſt que ſex metitur ſexta/riis a quo et ſextario nomen dederūt· Cō iugium autem a congiendo·i· per augmē/tum creſcendo vocatur· vnde poſtea pecu nia beneficii gracia dari cepta Congiariū appellatum eſt· Vnuſquiſq; enim ſui tem poris imperator fauorez populi captans adiciebat vt largitor videretur in donis· Congiarum autem ſpecialiter mēſura eſt liquidorum cuius et rem ſimul et nomen a romanis impoſitum inuenimus· Con/giarium q; imperator populo romano ero gat: Cogitat9: Conglobati co aceruati cō iuncti aut in vnum collecti vel congrega ti: Conglobatum concretum coadunatum

Cōglutinatū mixtū copulatum ſociatum iūctum: Congregat aceruat: Congrega/uit congreſſus congeſſit: Congregatū· cōſutum: Congregatio multi circuli coro na agmen congecio girus conuētus· Cō/gredior·pugno confligo vel luctor: Con gredere confligere·concurrere: Congreſſi bus pugnis vel cōtuberniis: Cōgreſſu co itu: Cōgreſſio iunctus: Cōgreſſa cōten/dens cōpugnans: Cōgreſſus confligens· occurrens: Congruens·veriſimile cōueni ens pbabile· credibile· Cōiunctus aptus cōſequens accōmodatus appoſitus cōſen tiens oportunus conſentaneus: Congru it· expedit·conuenit decet concordat: Con gruum·habile·aptum legittimū proximū Congruere cōuenire cōcurrere· Cōgrus gen us piſcis: Conibit· cōſentit·acquieſcet vetat. Conibere oculos claudere interdum diſſimulare· Conibere capitis motu acqui eſcere· conſentire vel conſenſere· Coniben tia collocutio cōparatio· conſenſus· Coni/bentibus·fauentibus: Conibuli cōcordes coniuncti· Conitio·arbitror·eſtimo·reor· puto credo opinor·cōſencio iudico ſtatuo· pono colligo·animo conſpicio ſuſpicor vt mea fert opinio· Conicita cōiunctura· Co nicit incipit infert indicat narrat inſinuat· mittit miſcet interponit telū emittit telum contorſit telū vibrat vel inchoat· Conicis conſimilas: Conitiens·heſitans· dubitans Coniecta·inmiſſa·adunata: Coniectare p̄ noſcere ſiue cognoſcere ratiſcon: Coniecta re coniecturā facere eſtimare vel interpreta tio augmentatio ſuſpitio·argumentū indi tium ingeniū vel ſimilitudo· Coniectio cō iectura vel eſtimatio arbitrium Cōiectem arbitrem exiſtimem· Coniectorē arbitrato rem· Coniecit iaculū augmētauit conliga/uit conierat· Coniecerat·conligarat· Con iectores·aruſpices periti celeſtiū vel pru/den tes futurorū· Coniectores arioli ſorti legi·vates· diuini·phanatici augures·Cō iecturalis ſtatio eſt cum factū qd alio obi citur et ab alio tum pnegatur· Coniectu/re ſigna argumenta rationes indicia note te ſtimonia veſtigia ſuſpiciones· Coniectus impulſus vel in vinculis miſſus· Conifer qui conū fert· Conifere ciparſſi dicuntur q̄a fructus eius conus vocaī pter q; ro/tunditas eius conū imiteī· Coniuere parū dormire· Coniuere ·i· oculos claudere a verbo coniueo vel coniuo hinc et cōhiben/tia dicta·i· cōſenſus· Coniuēs oculos clau dens· Conitiī valde conaī· Coniſus plus

conatus: Coniugate nexe vel coniuncte: Coniugatio et conligatio et dicitur a con iūgendo: Cōiugatio dicit̄ eo ꝙ eā ad vnū ſonum multa coniunguntur· Docet enim in quam ſillabam exeat futurum tempus rel· Coniuga conubilus cōparticeps. Cō iugium legitimarum perſonarum inter ſe coeundi et copulandi nuptie dictum con/ iugium qui coniuncti ſunt vel a iugo quo in nuptiis copulantur ne reſolui et ſepara ri poſſit: Coniugium·matrimonium·tho rum conubium·fedus nuptiale·nuptias· Conium herba letalis et pniciosa que cū tritico generatur·et intra alimenta vite no/ xium repperitur. et niſi preuiſum fuerit. conſueuit ſaluti nocere: Coniuncti·concor des Coniunctio compaginatio·compago conexio: Cōiunctio dicta eo ꝙ ſenſus ſen tentiaſqꝫ cōiungit· Hec enim inter ſe nibil valet.ſed in copulatione ſermonum quaſi quoddam exhibet glutinum vel enim noīa ſociat vt Auguſtinus et Hieronimus aut verba ſcribit et legit· Copulatiue autem cō iunctiōes dicte eo ꝙ ſenſum vl' perſonas copulant vt ego et tu eamus ad forum· diſ iunctiue dicte que diſtigunt res aut perſo nas vt ego et tu faciamus hoc· hec ſubiun ctiue dicuntur quia ſubiungūtur vt que dicimus regiqꝫ hominiqꝫ deoqꝫ non dici/ muſqꝫ regiqꝫ hominiqꝫ deo· Expletiueqꝫ dicte que explent prepoſitam rem·vtpu/ ta ſi hoc nobis nō licet ſaltim illud fac. Cō munes nominātur que vbi vis ponuntur vt igitur·hoc igitur faciam: Cauſales dicū tur a cauſa eo ꝙ cogitans facere vtputa oc cido illum qui habet aurum· aurum cauſa eſt· Rationales dicūtur a ratione qua q̄ſqꝫ vtitur in faciendo vt quō cum occidam ne agnoſcar veneno an ferro qđ vbi ſunt ra/ tionales etiā cauſales poſſunt eſſe·vbi au tem cauſales ſunt rationales eſſe non poſ/ ſunt· Coniunctumqꝫ propinquū tōtinu/ um ſuum· Coniungor conſtringor· Con iuratio·conſpiratio factio· Cōiuratio eſt q̄ fit in tumultu quō vicinum vrbis periculū ſingulos iurare non patitur· ſed iurare nō patitur ſed repente colligitur multitudo et tumultuoſa mira conflatur·hec et tumultu atio dicitur· Coniurat conierat qui leuiter iurat: Coniuratio eſt conſenſus plurimoꝝ in qualibet re· Coniurante conſentiente · Coniūx· matrona vxor· Conixa partu li berata· Conixus laboratus conatus· Co nixi conantes·vel coniuncti· Cōlacrimāt· flent cum flente. Conlapſa deiecta· Con/

lactaneus ſpunninbruder. Conlababunt corruūt· Cōlatinas arces latinā vrbem di cit·etenim caſtrū antiqui oppidū vocabāt in alto poſitum cuius diminutio facit ca/ ſtellū· Collatio cōferentia vel collectio vel ſimbolū·quō multi de vna re locunt̄. Col lacō cōtrouerſia negociū cauſa q̄ſtio contē tio diſceptatio comparatio· Collatū ſimul tōportatū datū cōgeſtum cōuectum con/ dultū interrogatū· Collaudat· tōprobat· laudibus fert Collaudatus eſt· honorē ad eptus eſt· exortatus eſt· Collegit ſimul le git· Collectus impulſus imiſſus . Collibi um genus eſt certe pecunie· Collibeſcit q̄ valde delectat· Colliſio eſt quociens nouiſ ſime ſillabe finis in alterius pncipio eſt vt mater terra· Conliuū crematū· Collidit eli dit cōfrangit· Cōlibuit placuit· Cōliſit cō fregit eliſit· Cōliniunt·porrigunt· Conli biſtum vile munus· Collupletatus ditat9 Colluſtrāt· circūeunt circūquaqꝫ vel vbiqꝫ cōſiderant· Colluſtrare vbiqꝫ conſiderare· Colluſtrans circūſpiciens· Colluuiē ſordē Colluuio ſordidatio cōmixtio cōtagio vel tōgregatio ſordium que fit ex affluxione multa· Colliuiones inmundicias luxurias Colluuione collectione ſordiū· Colluuiū commixtio Colluebatur conuolui eſt ſi di camus in ſinu matris conlui· lues enim la pſus dicitur circumfluentis elemēti· Con/ magena prima ꝓuincia ſyrie vocabulo cō magene nuncupata vrbis que quōdā ibi metropolis babebat̄· Conmanipularius cōſcius collega· Cōmemini reminiſci· vel recordari· Cōmentabundus· cogitabund9 Collirida·ſubcinericius panis· Cōmenta ri· vel cōfringere· Cōmentator p̄ſtantiſſi/ mus vel diſputator· Cōmentatio excitatio diſputatio meditatio deliberatio cogitatio Cōmentū cōmune mendatium· Cōme/ ruit offendit vel male meruit· Cōmilito· milicie ſocius. Cōmunicipes ciues· Cōmi niſcitur confingit̄ excogitat cōmemorat re cordat̄· Cōminus ꝓpe ſimul iuxta coram in preſenti· Cōmiſſura iunctura cōpago· Cōmiſſa delicta peccata· Cōmiſſum credi tum depoſitū· Cōmixtum cōglobatum· Conmoliūt dentibus cōminuunt· Cōmo uemus p̄terita ſic mouemus futura· Cō/ modus felix et beatus· Cōmoleſtant con/ ſpirant moleſtāt· Cōmota pturbata. Cō/ mulcat conculcat cōturbat· Cōmulcauit· conliſit· Conectit conligat coniungit· Cō nectere cōiungere coaptare· Cōnexi con/ iuncti cōpacti· Conon ī geometria figura

eſt· ¶Conon· conſuetudo· mos·vſus: ¶Co
norum prophetarum ¶Conor eniſus ſum
enitor volo certo appeto :¶Cones dicitur
fructus cupreſſi :¶Conopiū eſt rhete quo
culices excluduntur in modum tentorii·
quo magis alexādrini vtūtur·quia ibi ex
nilo culices copioſe naſcūtur· vñ & cono/
pium dicitur·nā canopea egiptus eſt:¶Cō
pactum coniunctū conſertum: ¶Cōpages
aditus ingreſſus acceſſus introitus :¶Com
pages coniūcture :¶Compaginibus iūctu
ris :¶Cōpago capita oſſium dicta·eo quia
ſibi coniuncta neruis glutino quodam ad
hereant :¶Compago copula coniunctio :
¶Compaginauit cōiunxit:¶Compagum ite
rum naſcendi: ¶Comparat collocat copulat
conſerit cōnectit conglutinat : ¶Comparat
confert mercatur:¶Comparatio coniunctio
queſtio diſceptatio negocium cauſa emptio
¶Comparatio eſt rerum contractus ex cō
uenienti habitus· ¶Comparatio ſecunda ps
nominis eſt dicta quia ex alterius compa
ratione alterum prefert cuius gradus tres
ſunt poſitiuus cōparatiuus dictus ab eo
ꝙ comparatus poſitiuo prefertur· ¶Com
parem preparem·¶Comparietici conſortes
¶Comparatus aſſimulatus·¶Compar ſimi
lis: ¶Compartem participem: ¶Compatior
miſereor condoleo: ¶Comparcendo ſepius
parcendo: ¶Compedes dicti ꝙ continent
pedes: ¶Compeditus eruditus: ¶Compel/
lando alloquendo: ¶Compellit cogit vel co
egit impellit adegit: ¶Compellere verba co
nicere ꝑſcidere lacerare laceſſere· ¶Cōpellūt
infeſtant infectant litigāt iurgāt pugnant
flagitant· ¶Compendia ſolaria: ¶Compendi
um lucrum emolumentum incrementum·
vtilitas: ¶Compegiſti compaginaſti· ¶Com
pendium lucrum emolumentū incremen
tum fructus merces reditus vectigal impē
dium fenus vſura ¶Comperēdinat differt ī
alium diem vel in longum mittit ſiue pro/
craſtinat· ¶Comperendinatio recraſtinatio·
dilatio iudicii·¶Comperendinata res iudici/
um dilatum et in diem tercium conſtitutū
¶Compendinare in diem terciū reiicere ¶Cō
peri cognoui iterū inueni ſciui callui gna
rus ſum didici accepi noui nuntiatum eſt
mihi prolatum eſt ad me preſpexi et exꝑ/
tus ſum exquiſiui· ¶Compargar conferar
conferam· ¶Cōperio inuenio cognoſco ¶Cō
perimus cognouimus· ¶Compertus īuen
tus certus indubitatus apertus euidens·
¶Compendia ſolatia· ¶Compenſatio indubi
tatio· ¶Compenſatio cum aliud aliquid alte
rius factum honeſtum aut vtile contendit
ꝙ cum fieret illud quod argutus dicit̄ eſſe
commiſſum· ¶Competa multe vie que ad
vnum locū cōpetunt vel ducunt· ¶Compe
ta dicta ꝙ plures in ea competunt vie q̄ſi
triuie quadruuie :¶Competa ſunt vbi vſus
eſt conuētus ruſticorum·& dicta competa
ꝙ multa loca in agris eodem competunt·
& quo conueniūt a ruſticis ¶Cōpetētes ſunt
qui iā poſt doctrinā fidei poſt continentiā
vite gratiam percipiendam feſtināt·ideo ꝙ
appellantur competentes id eſt grām xp̄i
petentes ·¶Competens vocat̄ qui poſt in/
ſtructionē fidei grām xp̄i competat·inde
et a petendo cōpetentes vocati ¶Competite
amicos· ¶Competit conuenit congruit. ¶Co
petiſſe conueniſſe· ¶Complectiī amplectiī·
conſtrigitur· ¶Complectit adiungit diligit
coniungit vel concinnat complet implet vł
contegit· ¶Complent implent· ¶Complectur
tergitur · ¶Complexa coniuncta vel conte/
gens· ¶Complexabuntur complectuntur·
¶Complex qui vno peccato vel crimine eſt
alteri applicitus ad malum·ad bonum ve
ro nunq̄m dicimus complicē·¶Compilauit
depeculatus eſt vaſtauit infeſtauit debella
uit depopulatus eſt predas egit exhauſit·
hoſtiliter habuit inciuiliter fecit· ¶Cōpilant
fraudant expoliant·¶Compilator q̄ aliena
ſuis permiſcet·ſicut ſolent pigmentarii in
pila diuerſa mixta contundere·Hoc ſcelere
accuſabatur mātuanus ille vates cū quoſ/
dam verſus homeri tranſferēs ſuis permi/
ſcuiſſe·& compilator veterū ab emulis di/
ceretur· ille reſpondit Magnarū eſſe viriū
clauā herculi extorq̄re de manu· ¶Compilo
euerto expolio ¶Complicabat conformabat
compungebat· ¶Complices ſocij· ¶Complo
dit mutuo percutere· ¶Complodere reper/
cutere· ¶Comploratio fletus ploratus lacri
me lamentatio gemitus ſingultus ·illatus
meror luctus triſticia· ¶Comploſi plauſum
feci· ¶Complures multi· ¶Compluuiū trof.
¶Compluta pluuia infecta ¶Complueretur
pluuia inficeretur· ¶Compluuium dictum
quia aque a partibus que circa ſunt eo co
ueniunt ·¶Compotem compoſſeſſorem vel
hoſtem· ¶Comportatum collatum egeſtum
conuectū ·¶Compotem ſimilem compoſſeſ
ſorem vel hoſpitem · ¶Compos perfectus
voti· ¶Completum deſiderium ·¶Compos
compoſitio ornamenti vel eſt compoſitus
¶Compotalia vbi triuium eſt· ¶Compota
pariter bibe ¶Compotrix eſt conuiuola vel
ebrioſa· ¶Componere ordinare comparare

Cõprecantur· optant: Cõprehenſibilis q̃ cõprendi poteſt Cõcepit·collegit: Cõpreſſi correpti vel retracti· Compreſſit·domuit·cohercuit·dilaniauit diſſoluit: Comprimit· vicit vel aduerberauit frangit contundit adigit· Cõprimit faſtigat domat· Cõprime·ſta in greſſu· Cõprobauit mãifeſte oſtẽdit . Cõprobatum manifeſtũ acceptũ Cõpulſi pſtrati addicti ſubacti coacti capti necati adnigrati admiſſi adhibiti aſſumpti adiũcti· Cõpulſa effracta diruta. Compulſamẽto incitamẽto· Cõpulerunt·coegerunt. Cõpunctio cordis. humilitas eſt mẽtis cum lacrimis exoriens de recordatione peccati et timore iudicii· Conquaſſauit cõfregit·Conqueſtu lucro vel querela: Conqueri dolere lamẽtari· Conquirit poſſidet Cõquiſitionibus lucris vel mercib9· Corrogauit congregauit·Corruit cadit· Conregionalis ex vna eademq; regione· ¶ Cõſanguinei contribules vel parentes: Conſanguinei quaſi ex eadem tribu· Conſanguinei dicunẽ eo q ex vno ſanguine ·i· ex vno patris ſemine nati ſunt· Cõſanguineus german9 frater cõiunctus gñe et ſanguine pximus· Cõſarſum plumatũ vel textũ: Conſcẽdit aſcendit· Cõſauciabit trucidabit debilitabit vulnerib9 conficiet Cõſebat exiſtimabat·Conſcindũt lacerãt vexant laniant diuellũt diſtrahũt diſcerpunt· conſumũt· Conſcius conſors pticeps ſocius adiutor· Cõſcius collega conſors· Cõſcia teſtis Conſciſcit conſtruit conſociatur Conſciſcũt coniũgunt· Conſciſcere coniũgere inferre inrogare accipere aſſũere adipiſci. Conſe id eſt deus conſenſionũ: Conſedũt caſtris ante vrbem caſtra ſunt: Conſecrat dedicat ſanctificat coufingit· Conſecramus coniũgimus Conſecratur pficit· dedicat ſanctificat Conſecrauit iuſſit confinxit confidentiũ turba. Conſentaneũ cõueniens pbabile credibile veriſimile coniũctus ad fidem faciens ad poſitũ ad pſuaſiones conſequens cõgruens. Conſentaneus conſors cõueniens a cõſenciendo dict9 Conſentanea cõſimili vel conſentiẽte. Cõſentes quaſi conſenciẽtes Conſenſus adunatio vel concordia Conſentit ãnuit. Cõſepe vt adſolet. Conſequens conueniens. pbabile credibile veriſimile aut congruens Conſeqmur et aſſeqmur inter ſe differt· conſeqmur pedib9 aſſeqmur ſtudio. Cõſequitur adipiſcitur nãſciſcitur potitur capit poſſidet ornat fruitur. Conſequi adipiſci impetrare. Conſequor nabuolegan

Conſerere cõferre interponere. Cõſerere conſulere collocare comparare copulare vl Conſerit interponit committit coniungit. Conſerti conglobati congregati condenſati coadunati in vnum coacti in vnum collecti in vnum tracti in vnum conducti in vnũ redacti in vnũ vocati· Conſertã contextam commiſſam vel coniunctam. Conſerimus commiſcimus committimus vl pponimus: Conſeruauit tutatus eſt· tuit9 eſt ſaluos fecit ſaluti fuit incolomitatẽ pſtitit: Conſiderat percenſet eſtimat opinãt Conſideratur contẽplatur intuetur inſpicit adiecit oculo circũuiſit videt oculis ſubigit rimatur aſpicit· Conſideranter paulatim minutatiu gradatim ordinatim lente ociose tarde· Conſideratio eſtimatio opinatio. Conſiderate cauete· Conſidere corruere· Conſedere eſt in vno loco ſedere· Cõſidere a verbo ſido ſidis: Conſidere id eſt: reſidere. Conſidere igni conlabi· Conſidũ conſilium. Conſidum quia conſidentes diſponunt quaſi conſidium mutata d in b ſic ſella pro ſedda: Conſidunt caſtris ante vrbem caſtra ſuxt. Conſidunt ſedent· Conſilium voluntatem. Conſilium querit conſulit. Conſiliatur deliberat agitat conſiliũ requirit flagitat ſecum voluit ſecum conſulit conſultat ſententiam querit exquirit ſecum refert ſecum communicat· Cõſilium ſententiam vel iudicium. Conſilium volũtas mens aoimus propoſitum ratio ſenſus· Conſiliũ dat fert ſententiã iudiciũ facit pronũciat decernit ſancit ſtatuit cenſet ſuadet monet auctor ẽ hortatur· Cõſipet ſaporem habet· Conſiſtit pponit incolit· Conſiſtentia manẽtia· Conſiſtere inhabitare. Conſiſtoriũ rupis alta vel palacium iouis· Conſitũ compoſitũ plantatũ arboribus conſtipatũ condenſum . Conſitum opacũ amenũ apricũ vmbroſum nemoroſum conięctũ: Conſitum delicioſus loc9· & variis arboribus refertus vel opacum Conſolator allocutor· & inde dicitur conſolator q ſoli ſe applicat cum loquitur & ſolitudinem leuat. Conſulatur interrogatur· Conſolaria ipa centuriata quando fiunt milites. Conſulatis prouideatis . Cõſolando ſolando alloquio ſuo: hinc & ſolacium· Conſoleat prouideat: Conſolidat confirmat· Conſulit conſilium querit: Cõſobrini qui ex duabus ſororibus generãtur Conſobrini dicti qĩ conſorini Conſociat conciliat coniungit Conſonantes vocate quia per ſe nõ ſonant ſed iuncte voca

libus conſonāt Conſors ſocius particeps adiutor · miniſter · vel conſentaneus : Cō ſors dictus eo ꝙ ad eum pars pertinet bo norum· Nam quia & ſortem veteres pro parte ponebāt i Conſors ergo ꝙ ſit cōmu nis ſorte· ſicut diſcors diſſimilis ſorte : Cō ſociationis mutue ſocietatis Conſpecta in tuita : Conſpectu in medio· ſub aſpectu omniū · Conſperſam farinam id eſt aqua mixtam: Conſpexere videre: Conſpicatur conſiderat contemplatur intuetur inſpicit Conſpicātur intendunt inſpiciunt vident Conſpicio ſchowen : Conſpicio arbitror · puto opinor ſuſpicor ſtatuo : Conſpicillo ita ut conſpici poſſint · quod aiunt longis lineis: Conſpiceor videor: Cōſpicuus emi nens pulcer qui videt et conſpicit: Conſpi cuus · perſpicuus · preclarus: Conſpirant conſentiunt: Conſpirare dicimus vel ad bo num ſiue ad malum : Conſpiratio cōiura tio: conbibentia conſenſio: Conſpiratio cō uentio captio cōiunctio conciliatio : Con ſponſum cōpromiſſum pollicitū : Conſpō ſores alterutrū fideles : Conſtans animo firmus maturus ſeuerus durus vel quod vndiq̧ ſtat· dictus nō in aliquā partē decli nari poteſt: Conſtans valens fortis robu ſtus neruoſus lacertoſus : Conſtantia fir mitas ſtabilitas diuturnitas: Conſtātia in bōis rebus veritas vel animi firmitas ſiue fortitudo vel magnitudo animi virtus gra uitas firmitas neruorū vis · vis animi: Cō ſtātius audentius: Conſtantinopolim vr bem tracie primū a pauſina ſpartanorum rege conditā & vocatam biȝantium fertur poſtea autē a conſtatino xp̄iano principe conſtantinopolis dicta: glorioſiſſimi nūc imperii ſedes & cocius capuc orientis eſt · Conſtabat perſeuerabat manifeſtum erat Conſtabilire conſtituere confirmare: Con ſtat · licet · apparet: Conſtare permanere· Conſternatus confuſus territus cōturba tus perculſus attonitus exanimatus con fuſus perturbatus obſtupefactus permo tus cōuictus proſtratus lapſus vel triſtis Conſternatū deiectū : Conſternor deicior vel turbor: Conſtet liqueat placeat vel pa teat: Donſtipati condenſati ſpiſſati· Cōſti patio cōuentio circūſtatio: Conſtupuiſſe· ſtuporē perpeſſum fuiſſe Conſtitit extitit moratur: Conſtituā inſtituā ponam Con ſtitutio cōuentus militū vel populi prope Cōſtituit ſtatuit ſubordinauit immiſit ſub poſuit īſtruxit impulit inſtituit ſubſtituit ſubfecit ſubiecic ſubdidit ſubrogauit ſub ortus eſt ſubpeditauit· Cōſtitutio edictū vocatur ꝙ rex vel imperator conſtituit vel edicit: Conſtitutum p̄ceptum inſtitutum· Conſtillationes latini vocant ſupraſticio ſes mathematicorum id eſt noticiones ſide rum quomodo ſe babeat cum quiſq̧ naſci tur· Cōſtituit prepoſuit vel diffiniuit Cō ſtituere preponere: Conſtitutus· Conſtri cti conligati· Cōſtringere artare: Conſtru ctio eſt laterum et altitudinis edificatio · cō ſtructio vel inſtructio vocata eo ꝙ inſtrin gat et coherere faciat vt lapides inuicem ſi bi · Nam et intinctio ferri in aquam inſtru ctura eſt niſi enim candens tingat inſtrin gi et cohërere non poteſt ferrum: Cōſtru et fabricat· Conſtruere et exſtruere boc dif fert · conſtruere edificare eſt · exſtruere ve ro exſternere· Conſtructum compactum Conſuere cuſire· Conſuere ſuere et aſſue re ita diſtinguitur· Conſuere veſtium ſue re codicum aſſuere corium· Conſueſcit ad ſueſcit· Conſueſcimus inſueſcimus et aſſue ſcimus boc inter ſe differt. Conſueſcimus bona· inſueſcimꝰ mala· aſſueſcimꝰ vtraq̧ Conſuetio cōſuetudo· Cōſuetudo ē quod dam ius moribus inſtitutum qđ per legeȝ ſuſcipitur cum deficit lex non differt ſcri ptura an ratione conſiſtat quō et legem ra tio commendat porro ſi ratione lex conſtat lex erit omne iam quod ratione conſtiterit dumtaxat quod religioni congruat quod diſcipline conueniat · quod ſaluti proficiat vocata autem conſuetudo quod in commu ni eſt vſu · Conſuetudo· mos· Conſue tudinem et rituum ita diſtinguimus· Con ſuetudo eſt ſolius terre buius · conſenſu du orum plurimorumq̧ factus ritus vero ad iuſticiam pendet quaſi rectum ex quo pi um. equum· ſanctumq̧ perſpicimus Cō ſuetudo· mos· ritus· inſtitutum· exem plum ſequela· Conſuiſtis ſtatuiſtis: Con ſul creatus · deſtinatus. conſul· factus de ſignatus· factus offitio: Conſules appel lati a conſulendo· ſicut leges a legendo· nā cum romani regum ſuperbiam dampna tionemq̧ non ferrent · annua imperia bi noſq̧ conſules ſibi fecerunt· Nam faſtus regum non beniuolentia conſulentis· ſed ſuperbia dominantis erant· Hinc igitur conſules appellati· vel a conſulendo ciui bus vel a regendo cuncta conſilio· quos tamē ideo mutandos per annos ſingulos elegerunt vt nec inſolentiores diu mane rēt cōſules et moderatior cito ſuccurreret vn̄ proconſules q̄ vice conſulis fungebant̄

Inde autem pares quia vnus ciuilem rem alter rem militarē adminiſtrabat· regnauerunt aūt annis quadringētis lxvii· Cōſulis p̄uidis· Conſulamus p̄uidemus· Conſule p̄uide Conſulta conſilia irrogata placita· Conſultat inculcat vel ardentius cōſilium q̄rit· Conſultatio conſiliū· ex conſilio requiſitio· Conſulit q̄rit percūctatur ſciſcitatur req̄rit irrogat conſultat ſentētiā q̄rit exquirit Conſulit percūctatur cenſet ſuadet tēptat· Conſulitur interrogatur· Conſultor conſiliator interrogatus peritus· Conſuluit collocat cōparat conſerit· cōnectit cōglutinat cōmittit coniūgit Cōſulte bonū conſiliū optimū· Conſulte ꝓbate prudenter· Conſultationes rogationes inquiſitiones· Conſulto a conſulendo dictū eſt & tractando· quod ſic fit ut conſultet & nocere non poſſit · Conſultores prouiſores conſiliatores irrigatores Conſultum iudiciū ſinodale· Conſultu de ꝓuidentia vel induſtria· Conſultus boni conſilii· perſpicax· prudens· vel qui conſulit· Conſultus ē qui conſulitur· cui contrariū eſt inconſultus qui non accipit conſilium Conſultiſſimus peritiſſimus prudentiſſimus: Conus ſumma pars galee: Conſumatū & perfectū ita diſtinguitur· ꝙ perfectū eſt cui iā nihil addi poteſt· conſumatū vero ē quodlibet opus in finē deductū Conſumatur peragitur finitur exequitur explicatur expeditur perficitur dedicatur termīatur conſecratur· Conſumimus māducamus· Conſumūt deuorāt Conſumit diſſipat dilacerat dilapidat ꝓfundit ꝓicit· deuorat perdit ꝓdigit cōficit comedit: Coſumit conterit deuorat complet: Coſſi vermis in ligno· conſumere enī ꝑdere ē· Conſumpta finita tranſacta · Conſumpſit ambuſſit ademit abſtulit p̄uauit orbauit eripuit traxit extorſit excluſit exp̄ſſit expugnauit exegit· Conſumptū affectū ambuſtū euacuatū exeſum finitū· Conſumpco concrematio interitus tormēta pene damnatio ignis· Conſumptus totus ſumptus· et deuoratus· Conſumptus ē interiit· mortuus eſt defunctus ē extinctus ē exſpirauit deceſſit obiit periit opp̄ſſus ē occubuit vita exceſſit p̄uatus eſt ſpū aiam reddidit· luce caruit debitū hūane nature perſoluit Conſumere terrere exigere detinere impedire fruſtrare calumniare ludificare Conſumunt laniūt conſcindunt lacerāt diuellunt diſtrahūt diſcerpūt diripiūt: Conſurgitur ad auxiliū· Inſurgiī vo ad vindictā

Conſurgunt· increſcunt: ¶ Contabeſcas· deficias: Contactibus pollutionibus· Cōtactu a· trectatione Contagio coinquinatio contaminatio criminum· Contagio miſeria· calamitas· cladis· erumna· infelicitas labor caſus aduerſus exicium· peſtilentia· lues· Contagium coinquinatio· morbus· conluuio immundicia criminum· Contagium a contingendo dictum ꝙ queq; tetigerit polluat· ipſa et inguina ſine peſtilentia vel lues vocatur: Contagium eſt morbus porcinus dictus ꝙ vnius contactu ī plures diffunditur: Contagione pollutione non ſentit dolorē: Contaminatus ſordidus horridus vulgaris abiectus barbarus inquinatus corruptus adulter libidinoſus famoſus obſcenus impudicus incaſtus impurus probroſus maculatus turpis foedus inboneſtus flagicioſus deturbatus diffamatus deformatus: Contaminat profanat polluit coinquinat inceſtat· Contamine ſpurcicia: Contempnit deſpicit faſtidit grauat repudiat aduerſatur deflat reſpuit irridet deſpuit dedignatur deſerit derelinquit ſuperbit ꝓ nihilo habet ſpnit: Contēplati contuiti intuiti ſpecualati· conſiderati· Contemplatio intentio conſideratio· Contēptibilis deſpicabilis vel cō contemptui habilis vilis ſine honore· Cōtemptatum ꝓfanatū ꝙ contemnitur Contemplatur intuetur conſiderat ſpeculatur Contendunt contentionem habent vel ꝓducunt et afferunt· Contendunt· feſtināt Contendit nititur pugnat laborat concertat affirmat litigat dirigit arguit inſtat ꝑſiſtat aſſeuerat· Cōtentio altricatio diſceptatio· Contentio controuerſia negociū cauſa queſtio diſceptatio collacio comparatio concurſus pugna et certamē dimicatio cōgreſſio: Contencioſus ab intentione vocatur qui non ratione aliquid ſed ſola pertinatia vindicat: Contenciōe oratione· Cōtentus patiens ſufficiens: Contegnatio tectio domus: Conten genus teli· Conterere conſumere· Conterminalis· confinialis· Conteſtor et obteſtor hoc inter ſe differt· Conteſtor ad iudices obteſtor aduerſarios: Contextum conflatum copulatū· fabricatum: Contexte adnecte· Contexit· tegit contegit· Contigit cooperuit obtigit· accidit euenit hoc inter ſe differt· Contigit facto obtigit ſorte· accidit malum· Contiguum ꝙ contingi poteſt· Contigit accidit euenit factum eſt occurrit ceſſit· Contiguum vel propinquum proximum iunctum

vicinum: Contibus matrimoniis: Contig
nare comportare: Cõtigerit acciderit: Cõ
tigi conіecturam feci collegi vel ſuſpicatus
ſum: Contianũ quod imperator populo
romano erogat hoc eſt coniugium inferre
xii. Conticeſſere tacere: Conticuit ſiluit ta
cuit: Conticiniũ prima pars noctis a con
ticendo id eſt ſilendo: Conticinio tempore
noctis poſt gallicantũ quo cecinie & conci
nit: Continare congredi coire·vnde & cõ
tinentia & continua & coniunctio· Conti
nentia conuerſatio· Continentia eſt poſt
corruptionem ſexui renũciatio· Continẽs
non ſolum in caſtitate dicitur ſed & in ci/
bo & potu quoq; & vexatione mentis &
diſtrahendi libidine· & continens q̄ ſe a
multis malis abſtineat. Continens capax
Continenter frequenter ſepe creberrime
itendidem ſubinde aſſidue ſepiſſime conſe/
quenter· Continet gubernat imperat mo
deratur p̃eſt ſub ditione habet Cõtinguat
preueniat· Cõtingere palpare· attrectare·
ferro ledere: Cõtinuo illico iugiter tractim
perpetuo ſine fine· ſine intermiſſione· aľs
ſtatim· Continue aſſidue iugiter· Conti/
nuare congeminare· Continui inhibui·
Continuat frequentat· geminat· iungit.
Continuat declinat vel iudicat. Continua
tus· congreſſus· productus· conteſtatus·
Concio concilium· cõuocatio populi: Cõ
cio congregatio conuentio multitudinis:
vel vocatio populi· Concio allocutio po/
puli· in contione enim ſenteneia promittiĩ
per quã tumultuoſa turbe ſedicio compri/
matur· & cũ multi diuerſa ſentiũt per con
cionantis rationẽ ad vnam ſententiam pro
ducuntur· Concionem cõuocationem po
pulorum Concionarius qui populum al
loquitur. Concionatur ad cateruã fatur·
Concionatur conuentũ facit· congreditur
in conuentu loquitur vel conteſtatur iudi
cae appellatur vel ad populum fatur· Cõ
to ruoder vel ſcalta· Contorquet vibrat·
criſpat· quatit coruſcat micat: Contiquie
imbrium collectatio· Contorquet ſtupet·
Contortus tremulus micans ſplẽdens co
ruſcans: Contorſit emiſit iaculum iactauit
lãceam: Contractatus retractat cauſatur·
Contractus clauſus vel commeſtum ſiue
commutatio: Cõtractus collectiones Cõ
tractus dicitur placitus vel acutus dicitur
debilis per omnia· Contractum id eſt bre
uem vel mediocrem obſcurum nõ adeo ex/
preſſum: Contracta incurua· Contractio
nibus ſecularíis negotiis: Contra tendit·

obuiam tendit· Contra ire reſiſtere· Con/
tra aduerſus· Contra dicit contempnit ab
nuit· Contra dicit abnegaĩ abiurat infici
atur obtinuit recuſat interdicie refragatur
reclamat contraſtat aduerſatur repugnat·
rebellat obſiſtit impedit obluctatur obnitiĩ
aduerſus tendit occurſat· Contradictio eſt
affirmationis et negationis oppoſitio· Cõ
trahere colligere· conquirere· apprendere·
in vnum colligere· Contrahe collige con
grega: Contrahi conuocari· Contrahim9
colligimus congregamus: Contra fas cõ
tra ius diuinum contra licentiaȝ· Contra
fedus contra pactum: Contra nefas con/
tra ſcelus· Contra poſitus obniſus: Con
trarium aduerſus leuum ſiniſtrum· Con
trarium repugnans inimicũ infeſtum ad
uerſum oppoſitum officiens obſiſtens ob
ſtans obnitens· Contrarius aduerſarius·
Contra ſtetit dimicauit: Cõtraxit collegit
congregauit: Contrectãs tangens: Cõtri
buas efficias: Contribuli conſanguixei q̃i
ex eadem eribu: Contribulibus parẽtibus
Contribulis ciuis· Contrita comminuta·
quaſſata: Contritio mota plaga· Contri
uerat conſumpſerat: Controuerſia conten
tio altricatio iurgium litis cauſa diſcepiatio
vel dubitatio· Contrucidatus conſaucius
iugulatus debilitatus vulneratus iacula/
tus confoſſus concruciatus: Contuberni
um eſt ad tempus coeundi conuẽtio· Cõ/
tubernius gnoȝ vel geſell· Contudelon
grecum nomen eſt· hec herba naſcitur in
tectis aut in monumentis colligis eaȝ hie
mis tempore· Contuemini aduertimini·
Contuiti contemplati· Contuere conſpice
re: Contum ferrum non habet· ſed tamẽ
cuſpidem acutum: Virgilius: Ferratoſq;
trudes et acuto cuſpide contos. Contum
autem quaſi conum. eſt enim conum ro/
tunditas a quo ee conus Contulus chimi
eil: Contumax ſuperbus. proteruus. con
trarius· contempnens. rebellis. vel inue
recundus· ſiue ab eo quod contempnat.
Contumatia grauis ſuperbia. Contuma
tium inquinamentum. Contumelia iniur
gia graue conuitium illuſio. Contumeli/
oſe incõpoſite inordinate. abſq; ordine· ſine
veritate Contumelioſus dictus qui velox
eſt et tumet verbis ſuperbie Contumeliis
afficere· increpare· maledicere inſultare ex
pbrare infectari Coneundã· cõfirmabo ob
tinebo ſubiugabo domabo ſubigã ſupabo
potẽtior ero: Cõtundit domabie. Cõtũdit
edomuit frãgit inprimit. quaſſat edomat.

vexat·demolitur: Contuoſo ſubacto: Cō
tuſio famix frauce: ¶ Conualuit increuit
increbruit gliſcit inſoleuit adoleuit: Con/
uallibus depſſis locis id ē hūilibus: Con
uaſſem furaſſem: Cōnubiū coniugiū ma
trimoniū cōiunctio: Cōnubiū a nubēdo
dicitur mrimoniū coniugiū vxor: Cōnu
biam vel concubiā primā pariē noctis de/
bemus accipere q̄ et cāticiniū dicit̄ qn̄ mor
talibus hora quietis·i·requiei indulget̄·
Cōuellere auellere abſtrahere labefactare
concutere vaſtare laſſare: Conuēa biſwinc
Conuene aduene peregrini: Conueniūt
in vnū veniūt: Conueni conduxi: Cōue/
nit oportet: Conueniēs aptū congruū:
Conuenio coeo ſimul vēio ex diuerſis par
tibus: Conuētio conſpiratio · Conuenire
capitis metus: Conuētus freqn̄tia vel na
uiū cōmeatus: Conuenuſtat adornat de
corat colluſtrat condecorat: Conuerſa cu
ſpide conuerſa haſta Conuerſa ad ſe reuer
ſa mutata incurua · Cuſpis aūt prope eſt
ima pars haſte· Conuerſarier viuere· Cō
uerſatio continētia: Conuerſanī viuūt re
morātur: Conuerſi mutati vel verſati: Cō
ueſcere pariter comedere · Conuerſionem
apoſtrophā: Conuerſus contincs Cōuer
ſari conuerti Conueſcit māducat ꝯportat
Conuexa celi extrēa eius ſunt a curuitate
dicta·ut ē illud Conuexū quotiēs claudit
nox hūida celum: conuexū enī curuū eſt
q̄i conuerſum ſeu inclinatū & in modum
circuli flexū: Conuexa curuata aſpera de
uia decliua vel in rotūdū vergētia vl alta
Conuexo incuruato depſſo concauo: Cō
uexo litore rotūdo & concamerato: Con/
uexū cadēs flexū incuruū pādum ſinuatū
Conuiuiū apud grecos a compunctione
dicitur·apud nos vero a conuictu recti9
appellatur·vel conuiuiū a multitudine cō
ueſcentiū: Conuiuiū dicitur a conuiuēdo
Conuiuo māduco· Conuiuas prādentes
Conuiua gemaſſo Conuicia clamores ex
probrationes· Conuicia a vicinis dicūtur
quia vicini inter ſe pbra iactāt: Conuicia
iurgia lites·maledicta pbra altricationes·
amaritudines·lingue acerbitas Conuicia
tur vociferatur· Conuiciū coniurgiū liti/
gium iniuria vel vituperium· Conuiciari
cotumeliis afficere increpare inuehere ma
ledicere probra dicere inſultare obiectare:
vita minui·contumeliis irritare· Conuicio
ſus proteruus·impudens· Conuiciator
inclemens immitis proteruus iniurioſus
procax maledicus infeſtator·Conuiciunt
immittunt· Conuincit redarguit·arguit·
oſtendit·Conuicti ·confutati ·conuincti·
Conuinctio ·congeratio· Conuinna ge/
nus vehiculi eſt· Cōuocat multos in vnū
colligit· Conuocari locari· Conuocatus
contio· conuentus: ¶ Conuulſa· diſſipata·
diſrupta euerſa·ſeparata·pcuſſa·effracta·
eradicata·diſſoluta· Conuulſa vndis lace
rata fluctibus· Conuulſe lacerate quaſſa
te labefacte· Conuulſi vndis fluctibus la
cerati· vel mobilitate confracti· Conuulſū
nunc pcuſſum vel diuiſum Conuulſus ſil
euulſus vel pcuſſus vel cui aliqua adimun
tur· Vnde et conuulſa nauis cui eminenti
a vi tempeſtatis adimūtur aliqua· Vt vir·
vix ſeptem conuulſe vndis· Conuulſum·
erutum·commotū· Conuulſione·ſepatio
ne ¶ Conus criſta iuba crepitaculū· Co/
nus eſt curuatura que ī galilea pminet ſu
per quā criſte ſunt· Conus fructus cipreſ
ſi eſt pter qđ rotunditas talis eſt vt co/
nū imitetur·vnde coniferi cipreſſi dicūtur
Conum ſumma ps galee id eſt criſtas Co
optoriū· Conū acuta rotunditas: ¶ Co/
operit amictat vel tegit Cooptoriū teges
amictum Coorta eſt ſubito nata: Coori/
tur ſimul naſcitur Copadia pticule carnis
quod greci· Xononca dicunt· Cophani
apoſtoli Cophinus corbis: Cōpcendo ſe
pius parcendo Copia habundantia facul
tas poſſibilitas diuitie exſupantia vtilitas
poteſtas vel magnitudo Copiam faculta
tem poteſtatē conditionē oportunitatē ha
būdantiam occaſionem alimoniam cibariā
annonam Cops copia Copo negociator
Copſus copioſus Copioſus multa ingēs
Copioſus ingenioſus pmptus paratus·
exercitatus opimus pfluens habundans
vl locuples: Copie pecunie facltates opes
patrimonia epule amplitudo ambitio peti
cio toga candida: Copedinarius voluptu
arius: Copula coniunctio coniugium cō
glutinatio· Copulat conglutinat coniun/
git ſociat Copulatim contexte confiatim·
Copulentos pingues Copulit in vnum
locum egit Copulo coniungo Coquina·
Copulatus coniūctus ¶ Coquimella ar
bor quam latini ob colorem primum vo/
cant· Alii multitudine nixi fructus nixaꝫ
appellant· Coquo choché· ¶ Cor a greca
appellatione diriuatum qđ illi cardian di
cunt ſiue a cura· In eo enim omnis ſollici/
tudo et ſcientie cauſa manet ꝗ ideo pulmo
ni vicinum eſt vt cum ira accenditur pul/
monis humore tēpetur hui9 due artherie

ſunt e quibus ſiniſtra plus ſanguinem ha
bet dextra plus ſpm̄ Vn̄ ī dextro brachio
pulſum inſpicimus· Cora hebreice latine
chorus dicitur ꝙ eſt xxx·modii·Cor her
za· Coragros grece villa dicitur furta vel
ꝑda: Coraliticus genus marmoris in aſia
repertus · menſure non vltra bina cubita
candore proximus eboris ad quandam ſi
militudinez e diuerſo niger: Corallius gē
ma gignitur in mari forma viridi colore·
et maxime rubens: Coragio pars eſt lu/
di quando prouerbia dicuntur: Coragiū
dicitur a choro vbi puelle et infantes lu/
dunt et cantant· Coragium dicitur virgi/
nale funus vel halſrinc· Corallaria uidula
ria· Corolla id eſt corona Corollarium vł
corolla: Coram et palam ita diſtinguitur
coram ad perſonam refertur· Dicimus eni
coram illo· Palam autem perſona caret·
quia id ſignificat quod omnes ſciunt·er /
go coram ad perſonaz certam refertur·pa
lam ad omnes· Coram et palam idē ſunt
Coram id eſt in preſenti eſt· preſto eſt·in
conſpectu·ſub oculis· in ore: Coronus
albus eſt lapis· Coraula iocularis Corau
la proprie eſt qui cornu canit· Coraula a
choro et aula id eſt circumſtantibus vt cen
trum quo verſatur vel cantor·Corax cor
uus vitulus·Corax nom̄ auis a ſono gut
turis habet ꝙ voce coracinat· Corban ga/
zofilantium· Corban autē interpretatur
oblatio· Corban enim eſt gazofilatiū vbi
dona populi recondebātur· corban donū
inde corbanan donarium· Corbem piſci/
nam cophinum·Corbes per quos muſt9
fluit·a colando dict9 Corbes dicti q̄ cur/
uatis virgis contexuntur· Coruus ſiue co
rax a ſono nomen gutturis habet· ꝙ voce
crocinet· Fertur aūt hec auis ꝙ editis pul
lis eſcam plene non prebeat· poſtq̄ vero ꝑ
pennarum nigritudinem ſimilitudinem ꝓ
prii coloris agnoſcat habundantius paſcat
Corculus idem et lebbeus a corde dictus
ipſe eſt et tatheus· ipſe eſt et iudas·iacobus
quē eccl'iaſtica tradit hiſtoria miſſum ediſ/
ſam ad abagarum regem: Corculio tinea
tritici·Corculum ingenioſum et prudentē
dicebant veteres · eſt autem diminutiuum
a corde: Corcodrillus animal in nilo eſt·
¶ Cordex qui chordis canit· Corde anio·
Cordapſum hoc eſt yleon· ꝙ eſt dolor in
teſtinarum·Corda animus· Cordarum fi
dium· Cordas dictas a corde q̄a ſicut pul
ſus cordis eſt in pectore ita pulſus corde
in cithara·has primus mercurius excogi/
tauit id eſt qui prior in neruos ſonum in/
ſtruxit· Cordate nobiliter egregie hone/
ſtiſſime excellenter inſigniter mire mirifice
magnifice granditer mirabiliter pulcerrīe
perfecte nouiter diuine· Cordatus gna/
rus ſciens cautus ſapiens circumſpectus·
vigilans ſobrius: Cordian grece cor: Cor
di eſt·placet delectat adiumēto eſt·volun
tati eius gratum eſt· acceptum eſt. in ho/
nore eſt in precio eſt: Coridon ſtulte: Co
reas cantica a choro tractum : Virgilius·
Pars pedibus plaudunt choreas & carmi
na dicunt : Coredulus genus quoddam
volatile: Core interpretatur caluicium vel
caluaria: Choreb caluaria vel campeſtria·
lumbaria vel tegimenta : ¶ Choriepiſcopi
id eſt vicarii epiſcoporum·iuxta quod cano
nes ip̄i teſtātur inſtituti ſunt ad exēplum
ſeptuaginta ſeniorum tanq̄m conſacerdo
tum propter ſollicitudinem pauperum·hi
in vicis & in villis conſtituti gubernant ſi
bi commiſſas eccleſias·habent licentiam cō
ſtituere lectores·ſubdiaconos·exorciſtas·
preſpiteros autem & diaconos ordinare n̄
audent preter conſcientiā epiſcopi in cuius
regione p̄eſſe noſcūtur·hi a ſolo epiſcopo
ciuitatis cui adiacent ordinātur : Coria pel
les: Corium birſa leder : Corium dicitur
cum pellis detracta & ſubacta fuerit: Cori
ambus dicitur quia ex hoc pede compoſi/
tum carmen choris altiſſimum fit : Corim
bi bacce ederarū: Corimbi circuli anuli vi/
nearum: Corimbata nauis: Coriandrum
ex greco nomine ſumptum quod illi coriō
vocant·cuius ſemen in dulci vino datum
proniores reddit in venerem· ſi ſupra mo
dum dederis amentiam nutrit: Canos etiā
ex coriandro infici traditum eſt: Corian/
drum in cibo ſumptum calefacit et ſtringit
ſomnum etiam facit: Coribantes dii paga
norum latine: Corimbi ſunt anuli vitium
qui proxima queq; ligant & compreben
dunt ne longius laxati palmites ventorū
flatibus diſſipentur· Coricium ciuitas fu
it piratarum Correpſerūt correpte ingreſ
ſi ſunt ab eo ꝙ dicimus rebotarum· Cor/
repta breuis producta· Correpti compreſ
ſi· īuaſi Corrigit īcrepat· minuit Corrigia
riemo· Corrigie a coreis vocāt·vel a colli/
gacōe q̄i colligie Corrigit corripit caſtigat
emēdat·obiurgat Corripit erudit Corri/
puit rapuit īcrepauit coegit celeriter īuaſit
Coridon a virgilio ficto nomine nūcupa/
tur ex genere auis que coridalus dicitur·
dulciter canentis vt dicitur bucolicorū ſcd'a

Corilus arbor nucis auellane : Corilos
populos romanorũ ·Corineus vnus ex
troianis:Corintheũ eſt cõmixtũ oĩm me/
tallorũ·quod taſus p̃mũ miſcuit corintho
cũ caperet̃ incenſa·nã cũ hanc ciuitatẽ hã/
nibal cepiſſet oẽs ſtatuas ereas & aureas
et argẽteas in vnũ rogũ congeſſit & eas
incendit·ita ex hac cõmixtiõe fabri ſuſtule
runt & fecerunt parapſides·ſic corinthea
era nata ſunt ex oĩbus in vnũ·rel':Co
rinthus nobiliſſima grecie ciuitas:Cori/
thus dicitur theca ſagittarũ:Corithi pha
retra· Corion herbã greci vocauerũt quã
nos cimitiã nũcupamus · Coritus mons
etrurie:Coritus mõs italie a corito vitri
co dardanie appellatus:Corix grece ſeor
ſum Coriza eſt quotiẽs infuſio capitis in
oſſa venerit nariũ & p̃focacõem fecerit cũ
ſternutatõe·vñ & coriza nom̃ accepit:Co
rineos quos ruſtici faciũt ex cõgerie lapi
dum Corna poma ſilueſtria vel genus ar
boris·virgili:Et prunis lapidoſa rubeſce
re corna:Cornea virgulta·de cornu vimi
na :Corneliana genus carte·a cornelio
gallo prefecto egipti primum confecta :
Corneta locus quẽ nunc ex parte magna
tẽplum batios occupauit :Cornibus ar/
boreis ramoſis·quõ in modum arborum
cerui cornua deponũt Corniceta tẽplum
Cornicen q̃ cornu canit : Cornices aues
laſciue iocoſe:Cornificina macellum:Cor
nigera corniculatũ Corniger cornu gerẽs
Cornipeta bos ferus·vel qui cornu petit
Cornipes equus vl' ſonipes ſiue coniceps
Cornix ãnoſa auis apud latinos ex greco
nõie appellat̃·quã aiunt augures hõim cu
ram ſignificatiõibus agere·inſidiarũ vias
mõſtrare·futura p̃dicere Magnũ nephas
hec credere·ut deus conſilia ſua cornicibus
mandet·His inter multa auſpitia tribuũt
etiã pluuias portẽdere vocibus·vñ illud:
Tunc cornix plena pluuiã vocat improba
voce:Cornix chra:Cornua nũc ſummas
partes antemnarũ dicunt nũc animaliũ·
Corna vero pomorũ genera Cornua ex
tremitas exercitus vocat̃ ꝙ intorta ſit Cor
nua itẽ extreme partes in nauibus antem
narum ſunt dicta per tropũ: Cornu cor/
niculum fortitudo ſiue regnum:Cornus
arbor ingens·churnibom Cornus arbor
apta haſtilibus· Vñ & virgili·Bõa haſtili
bus cornus:Corollaria furta·preda·Co
racitus clamor corui·Corolla corona :
Chroma color vl' hũores:Corõa circulus
vel congregatio:Corona eterna gl'ia· Co
rõa ſacra ſanctorũ· Corõa ſerta vel quod
capite geritur: Corona inſigne gẽmis or
namentũ ex gẽmis cõdecoratum: Coro/
na prima ornamẽti inſigne victorie vel re
gii honoris ſignum que ideo in capite re
gum ponitur vt ad ſignificandum circun
fuſos in orbe populos quibus accinctus
quaſi caput coronatur hec a lucillo et co/
rolla·Ab homero ſtephane dicta hui9 pñ
cipium a libero quodam gentili ſe exiſti/
mant factum quod is potato vino capita
vincire faſciolis ĩſtituerit Idcirco olim linei
ac lanei generis coronas fuiſſe ſicut erat ĩ
ſacerdotalibus vittis gentilium·alii ex hac
cauſa factas dicunt coronas ꝙ ĩ inicio circũ
aras curretur atq3 ad imaginẽ circuitus vl'
cori factam et nominatam coronã· Coro/
narum tria genera·feſta pacifica funera·
Feſta de lauro·pacifica de oliua·funera de
cupreſſo· Vt virgl'·Fronde coronat fune
nera:Impatores aũt romani et reges q̂daz
gentiliũ aureis coronis vtebant̃ ·perſe ibi
ara gerunt ſed reges rectas ſatrape incur/
uas·gẽtilium vates infulas apices pillea·
ſiue galeria vtebantur·Coronamus vela
mus·Coronatur redimitur· Coronides
corone filius:Choros excitare cantus dice
re·Chorus enĩ ꝓprie multitudo eſt canẽ
cium·Corpora cadauera materie quelibet
viſibilis ſeu inuiſibilis· Inter corporeũ et
corporatum hoc diſtat· Coporeum eſt ꝙ
conſtat corpore vt animal aliquod: Cor/
poratũ vero quod ſine corpore eſt non ta
men niſi in corpore vt calor vel aliqua q̃li
tas·Incorporeum eſt ꝙ caret omni corpo
re·ſicut deus et anima· Corporato vulne
rato· Corporee excedunt pedes carnales
infirmitates preueniunt: Corporalis cor
poral Corpus nata vel cadauer:Corpus
dicitur·eo ꝙ corruptum perit ſolubile eni
atq3 mortale eſt·inde corpulẽtus id eſt pin
guis: Corpus et caro ita diſtinguitur·ꝙ
in oĩ carne corpus non in omni corpore
caro· Caro ꝓprie oſſa et ſanguis eſt· Cor
pus aũt lapis et lignum eſt ꝙ tamen caro
non eſt· Dictum autem a corruptione et
caro a carendo vel cadendo· Corporat ſau
ciat vulnerat vel ferit: Corporantur ſoli/
dantur in corpus religantur · Corpulen
tus obeſus pinguis completus diſtentus
craſſus plenus ſaginatus refectus· Cor/
puleutus dictus ꝙ ſit in corpore validus
et lentus carnibus vel pallidus· Corpu/
ſculũ breue corp9 Cors in edificiis vocata
vel ꝙ coartat cuncta quae interius ſunt·

vel q̄ cōcludat vł q̄ coherceat obiectu ſuo extraneos & adire prohibeat: Cohors numerus militū et cōgregatio Corſica inſula multis promūctoriis anguloſa·habet enī in longitudine milia paſſuū centū ſexaginta·in latitudine milia ·xxiii· Corſice inſule exordiū incole ligures dederūt·appellantes eā ex nōie ducis ·nam q̄dam corſa nōie ligur mulier cū taurū ex grege quē prope litus regebat tranſnatare ſolitū videret atq̄ pro interuallo corpore auctiorē ea re videret·cupiēs ſcire incognita ſibi pabula: taurū a ceteris egredientē vſq̄ ad inſulam. nauigio proſecuta ē·cuius regreſſu inſule fertilitatem cognoſcentes ligures ratibus huc profecti ſunt eāq̄ nōie mulieris auctoris & ducis appellauerūt·hec autē inſula grece Cirnen dicitur a cirno herculis filio habitata: de qua virgil· Cirnea taxes·Iſta gignit letiſſima pabula & lapidem quem cantociten greci vocāt: Cortina locus vñ datur oraculum·dicitur aūt cortina vel q̄ apollinis tripos corio phitonis tectus eſt vel q̄ certa illinc reſponſa fundanī q̄i certi na·vel quod ē verius·q̄a cor illic vatis tenetur: Corticē veteres corucem vocabant Dictus autem cortex q̄ corio lignū tenet Cortina vrbs cretenſis ·Cortinia cretēſia ab vrbe cortina: Cortine aulee: Cortex rint Cortine ſunt aulea id eſt vela de pellibus·qualia in exodo leguntur·a quibus tabernaculum extrinſecus tegebatur·dicte cortine a coriis·eo q̄ prius ex pellibus fuiſſent: Corui genus piſcis in mari·dicti a cordis voce q̄ grūniunt pectore ſuaq̄ voce proditi capiūtur: Coruus dicił a raucitate ſue vocis: Corruda genus herbe Corcia equaliū młtitudo: Corruit cadit cecidit Corrūpit viciat deuirginat vexat quaſſat mulctat affligit frangit diſſoluit: Corrupta viciata cōtaminata infecta fracta diſſoluta: Corruptā vndis aquis viciatā: Corruptor ſceleratus vel adulter libidinoſus· obſcenus impudicus incaſtus impurus ꝓbroſus cōtamiatus inquinatus maculatus turpis fedus inhoneſtus flagicioſus deturpatus diffamatus deformis verſutus pollutus violatus ventoſus vanus leuis loq̄x garrulus reł·Corrūpere perdere viciare· Corruptela corruptio: Corruptus adulteratus vel viciatus vel deprauatus: Coruſcus ſplendidus fulgēs nitens·alʼs tremulum ſignificat: Coruſcant flagrant micant: Coruſcatiōes ſplendores euangelii· Coruſcatio fulgor ſplendor vibrās hiems

Chorus eſt multitudo in ſacris collectus. et chorus dictus q̄ in inicio in modum corone ſtarent circū aras et ita pſallerent Alii chorum dixerunt a concordia que in caritate conſiſtit· Cum autem vnus canit grece modonia latine ſincinium appellatur cū multi chorus·Nam choreas ludricum cātilene vel ſaltationes claſſium ſunt. Chorū moiſes poſt tranſitum rubri maris primꝰ inſtituit · ac ſorore preeunte canere deo in choris carmen triumphare ꝑdocuit· Chorus apud iudeos non minus ad decem cōſtat canentibus· apud nos autem in certo numero: Chorus grece ventus occidentalis et vocatus chorus q̄ ipſe ventorum circulum claudat et quaſi chorum faciat hūc pleriq̄ argeſten vocant: Chorus modios triginta habet et in vtraq̄ menſura tam aridarum q̄m liquentium tenet: Cobos inſula adiacent prouincie attice in qua hypocrates medicus natus eſt vt & Varro teſtis eſt· arte lanificii prima in ornamentū feminarū inclaruit ¶ Coſa vrbs in actoria Coſſans diuinans vel exiſtimans · Coſi vermes in ligno· Coſſos vermiculos qui in materia naſcuntur: Coſſus cōſiliorum deus·Hinc et coſſualia dicuntur feſtiuitates coſſi: Coſmi mundus grece: Coſmiceps mūdane illud ceps diriuatio eſt apud grecos quaſi apud latinos deinceps· Coſmographum mundi deſcriptio: Coſmos micros grece mundus minor appellatur· Coſtrus coriti ſunt proprie arcuum thece dicuntur tamen etiam ſagittarum quas et pharetras nominamus: Cos cotis petra· vnde acuitur ferrum id eſt wetzſtain· Coſmoy mundi ab ornatu. Coſtas appellari quidam putant q̄ ab ipſis interiora cuſtodiantur·et tota mollicies ventris vallatur Coſtros greci appellant qui in extremis fabrorum partibus maiores creātur quos aliqui reges putant dictos q̄ caſtra ducāt Coſtum radix herbe eſt naſcentis in india arabia et ſiria·Cotila emina eſt in ezechiele decez inquit cotile ſunt gomor. Cotila emina eſt habens ciatos ſex qui idcirco cotila vocał quod cote greco ſermone inciſio dicitur. Cote grece latine inciſio· Coſſus tribunus militaris fuit·Hic lartem tolumni a loco dictum occidit et ſpolia opima reuocauit· Erit autem nominatiuus hic lars huius lartis· Vnde virgilius· Quis te magne cato tacitū: aut te coſſe relinquat: Coſas ciuitas tuſcie q̄ numero dicitur ſingulari ſcd̄m Saluſtiū· vñ appet eē vſurpacōz·

Cotes petere Cotis nomē accepit ꝙ ferrū
ad incidendum acuat: cotis enim greco ſer
mone inciſio dicit̄: Cotis dignitas corpo
ris·virgilius :Nūc ſcio quid ſit amor nu
dis in cotibus: Cotula coxa : Coton cubi
culum grece Cotton ergo quod carthago
habet in quo naues clauduntur recte cu/
biculum dicimus cottum: Cotnati vrbāi·
Coturni ſunt tragica calciamenta quibus
calciantur tragoedi qui in theatro dicturi
ſunt alta & intonanti voce· Eſt etiā ſecun
dum calciamenti genus ·humiles quidem
et in modum crepidarū · quo heroes vte/
bantur·ſed tale eſt ut & in dextro & in le
uo cōueniat pede: Coturnum ſuperbum
ſupercilīū·pompa·altum·vel calciamenti
genus quo poete vel ſenatores vtuntur·
Coturnū eſt poeticum calciamentū aptū
vtriꝗ pedi: Coturnus venaticum & agre
ſte calciamentū eſt·quia vni pedi et vtriꝗ
conueniūt· Vnde ſiquis duobus diſcordā
tibus fuerit amictus coturnus dicit̄: Co/
turnatus tragicus altiſonus: Coturnices
a ſono vocis dictas ·quas greci ortiga vo
cant·eo ꝙ viſe fuerint primum in ortigia
inſula: hec aduenicndi habēt tempora ·nā
eſtate depulſa maria tranſmeant· reliqua·
¶ Coum naturā vniuerſam : Cauo id eſt
inani & vacuo: Cous eſt quo celum conti
netur· vnde ennius : Vix ſolum complere
coum cū terroribus celi :¶ Coxe dicte q̄i
cōiuncte axes·in ipis enim femora moue
tur·quorū concaua vertebra vocantur ꝙ
in eis capita femorū vertunt̄ :¶ Crabro
hornus· Crapula eſca· cruditas·nauſea ſi
ue cōmeſſatio : Crapula ebrietas:nauſea·
vel vomitus eſce poſt ebrietatē· Crapula
cruditas lienis · Crapula eſt immoderata
voracitas q̄i cruda epula· cuius cruditate
grauat̄ cor·& ſtomachus indigeſtus effi/
citur·immoderata enim voracitas vicium
eſt ſed tm̄ id ſalutis quantū ſuſtentationi
natureꝗ ſufficiat Crapulatus vino ciboꝗ
indigeſtus & ſaucius : Crapulatur ſubito
inebriat̄: Craſſa pinguis·opima·fecūda·
fertilis·fructuoſa:leta·vliginoſa et culta·
¶ Craſſator predo·ſpoliator·latro Cras
poſtero die: Cras in ſcripturis ſanctis fu
turum tempus ſignificat · Sicut iacob ait
Exaudiet me cras iuſticia mea·& in euan
gelio ſecūdum matheū· Nolite ſolliciti eſſe
de craſtino die·ſufficit enī diei malicia ſua
Cras & craſtinū ita diſtiguitur· Cras ad
tēpus pertinet·craſtinū ad opus eiuſdem
temporis: Craſſans limphans· Craſſum
et craſſum hoc inter eſt· craſſum corporis
eſt pinguedinis· Nam craſſū animi et cru
delitatis· Rurſum īter craſſum et obeſum
ꝙ craſſus pīguis eſt· Nam obeſus plus ē
q̄m pinguis· Craſſus· obeſ9· pinguis· cor
pulentus ·diſtentus plenus refectus opi/
mus ſaginatus vel a ſanguine corporis a
creādo carnes: Cracat ·cacerat crabro· Cra
genies graciles· Cratera calix eſt duas ha
bēs anſas et eſt grecum nomen: Declinat̄
aūt apud eos hic crater ·Naȝ latine hec cra
tera dicitur · Vnde pſius· Si tibi crateras
argenti· Virgl. Crateras magno ſtatuūt
et vina coronant· Fiebant aūt primū a cō
nexionibus virgultaꝝ· Vnde et dicte crate
re apocratin id eſt ꝙ ſe inuicē tenent· Cra
teras vaſa vinaria vel fialas ciphos vel cā/
tarcs lautiores Crater vas idem ꝙ vnum
cadum capit id eſt vrnas tres· Crates cō/
texiones dicunt̄ in quibus lutum p lateri
bus crudis portare ſolent· Sunt enī cōne/
xiones cannarū dicte armooxpaenn id ē
ꝙ ſe inuicem teneant· Cramula· Craticu/
la· ¶ Crea ſtertus ſpurcitia vn̄ excreare di
cimus ſpurcitias eicere· Creamine ſolamie
Crea grece ī palipomenō fuſcinule ad car
nes de caldariis ꝓferendis grecū eſt· Cre
agras tridentes vel fuſcinule· Creas agre
ſtes capre· Crearit procrearit· Creat ordi
nat ſtatuit generat: Creator factor: Crea
tus generatus partus enixus : Creatrix
mater: Crebre frequēter vel pugillo: Cre
ber ſpiſſus aſſiduus hictus emittens: Cre
bras cōtinuas ſpiſſas plurimas frequētiſ/
ſimas: Crebra capillatio id eſt ſpiſſo crine
vel capillatura: Crebro frequēter pleꝝꝗ
Crebreſcūt multiplicantur vel inualeſcunt
ſiue innoteſcunt: Crebruit innotuit: Cre
brum vſitatum ſolidum aſſuetum familia
re Creberrimū cotidianū aſſiduum vulga
re cōmune: Crebris micat ignibus ether·
ſpiſſis coruſcationibus fulget aer: Creta
calcem: Cecropide grece athenienſes: Cre
das cōmittas: Credens putans: Credere
cōmittere: Credidi deſideraui cōmiſi: Cre/
dibile ꝓbabile veriſimile conueniens con/
uinctum ad fidem faciens cōſentaneum cō
ſequens congruens commiſſum mandatū
in manu in fide traditum: Credo exiſti/
mo arbitror puto ſentio iudico ſtatuo rel·
Cremat exurit liccat torret: Cremato ad/
uſto: Crematum collibum exuſtus: Cre/
mentum eſt ſemen maſculi: Vnde anima/
lium et hominum corpora concipiuntur:
Hinc creatores gentes dicuntur: Creme

grece fons latine· Creo ſceſpho· Cremo/
nenſium ciuiū cremone vrbis· Crepalus
maredus madidus: Crepero dubio aut in/
certo·vñ et crepuſculū· Crepera dubia in
certa vel aduerſa. Creber ſonus· Crepere
ſpiſſare vel aſpere Crepida clareares Cre
pidas genus calciamēti greci ante reptas
vſi ſunt·Eſt aūt genus ſingulari forma et
vtriq; aptum pedi vel dextro vel ſiniſtro·
Eſt aūt noīatiuus ſingularis crepis·Hinc
et crepido dicitur· nōnulli crepidas calcia/
mēta dicūt eſſe cōſulentiū appollinē· Cre
pidas aūt dictas ꝙ cum ſorio ſtringantur
ſiue a pedū crepitu in ambulando· Crepi/
dinem ſummitatē riparū vel cuiuſlibet alte
rius rei·ſiue ora maris· Crepido rima vel
gradus ſaxeus. Crepido eſt extremitas ſa/
xi abrupta·Vñ et crepido vocata q̃i abru
pti ſaxi altitudo· Crepidus ſaxa conſtru/
cta· Crepit vidit· Crepitat ſonū facit Cre
pitabant crepitu ſonabāt· Crepitacula id ē
ſonitus. Hinc et crepundia dicunt cune vl'
nutrimēta infantū· Crepitaculorū puerili
um ſonorū: Crepitans leuiter flans vel re
ſonans·Crepitu ſonitu· Crepitus ſtrepi
tus cōflictus ſonus· Crepitus ſonus flā/
me· Crepor ſonus·Creporē ferri ſonum
facere· Crepuit cōgenuit inotuit. Crepu/
lum vmbram cum ſono graui · Crepūdia
inſignia vel indicia que expoſitis infanti/
bus apbibent· Crepundia ornamēta vl' in
icia ſiue cunalia · Crepundia puerorū cu
nabula ꝓprie dicunt vel puerilia ornamē
ta ſiue nutrimēta puerilia vel munuſcula·
ſiue blandimēta que a nutricibus infantu
lis vagiētibus exhibentur· Crepundiorū·
puerorum· Crepuſculū eſt dubia lux· nā
crepuſculum dubiū dicimus·hoc eſt inter
lucem et tenebras· Crepuſculū principiū
aurore vel inicium noctis et initium diei·
Antiqui enim creperum dubiū vocabant·
Vnde ex ipſo tēpore crepuſculū dixerunt
in quo dubitatur vtrum dies ſit an nox·
¶ Creſcere cogit turget· Creſcit adoleſcit·
gliſcit pingueſcit· Creſia ꝓdigia taurū quē
paſiue amauerat· Creta inſula grecie pars
eſt·Deinde creta dicta a crete quodam in/
digena quem aiunt vnū curetarum fuiſſe·
a q̄bus iuppiter ibi abſconditus eſt et nu/
tritus Fuit autꝫ quondā nobilis centum
vrbibus·Vnde et hec antopolis dicta eſt·
Prima etiaꝫ remis et ſagittis claruit· ꝑma
litteris iura finxit equeſtres turmas ꝑma
docuit·ſtudium muſicum ab ideis dactilis
in ea cōceptū· capris copioſa · ceruis eget

Lupos et vulpes aliaq; ferarū noxia nuſq;
gignit ſerpens nulla ibi nulla noctua et ſi
inueniatur ſtatim morit· larga aūt vitib9
et arboribus Creta terra vel inſula in car/
patio mari·¶ Creta cimolia ē cādida Acri
nea italie inſula dicta quarū altera veſtmē
torū ꝑcioſos colores emollit et contriſta/
tos ſulphuris quodam nitore exhilarat·
Altera gemmis nitorem ꝑſtat· Creta argē
taria et ipſa candida appellata eo ꝙ nitorē
argenti reddat· Crete nate· Crete aliquan
do coagulatā vel natā rem ſignificat·Cre/
ticos dies medici vocant quibus credo ex
iudicio infirmitatis hoc nomē impoſitum
eſt qd' quaſi iudicio iudicant hominem ex
ſententia ſua aut puniant aut liberant Cre
tobolus hortubil· Cretici dies ſunt vbi iā
adeſt febris ſolutio :Cretis in horis in cre
te finibus· Creto ſtatutū deſtinatū· Cre/
tio appellata quaſi decretio id eſt decerne
re vel conſtituere·Cretum natum· Virg·
Veniſſe eneam troiano ſanguine cretum·
Creuſa vxor enee fuit· Cretus creat9 na
tus genit9 vel purgat9· Creuit vidit Cre
brum ſeciacium· Crebrum ritra· Crebrū
dictum ꝙ ibi currat frumentū quaſi cur/
rus frugū.¶ Cribellum· baſib· Criſia cir
culi pars inferior cum puncto ponitur ī
his locis vbi queſtio dura et obſcura aperi
ri vel ſolui potuit·Crimen ſcelus flagitiū·
probrū· Crimen culpa noxa fallatia ob/
iectum peccatum· Crimen a carendo no/
men dictum habet vt furtum falſitas et ce
tera que non occidunt ſed infamant· Cri
minari conuiciari exprobrare inſectare de
famari vituperare vicio dare maledicto ꝓ/
uocare· Criminatur reprehēdit improbat.
vitupat vitio dat crimini dat·obicit crimen
arguit ſimulat accuſat. Criminator detra/
ctor accuſator· Criminatorem et criminā/
tem hoc inter ſe differt· Orbilius putat ꝙ
criminator ſit qui altum crimen infert &
id ſepius facit· Criminans aūt qui crimen
inferat et cū ſuſpitione id quoq; facit·Cri
minibus inſimulationibus·Criminoſum
deforme turpe flagitioſum inhoneſtum ī
decorum calumprioſum probroſum ſuſpe
ctum infamoſum ſuſpicioſum īuidioſum
Crines ꝓprie mulierum ſunt·Dicte autꝫ
crines eo ꝙ vittis diſcernantur· Vnde et
diſcriminalia dicuntur quibus diuiſe reli/
gantur . Crinem madentem capillos in/
fectos· Criens apollo dictus a cirina pa/
lude vel a crina amazona quam ſtuprauit·
Crinitos comatos Crinib9 vibratis ferro

criſpatis. Crinib9 ſparſis capillis diſſolu
tis: Crinalem ceraſtim ſerpentem de capi/
te pendentē. Poeta. Crinalem attollet lon
go ſtridore ceraſtim: Criſe et argire inſule
in indie oceano adeo fecūde vt pleriq; eas
auream ſuperficiem et argenteā habere ꝑ
diderint. vnde et vocabulum ſortite ſunt.
Criſe lectrus gemma ſimilis auro ſed ī co
lorem electri vergēs matutino tamē aſpe
ctu iocundus. Rapaciſſimus ignium et ſi
iuxta fuerit celerrime ardens. Criſſemina
te deauratione: Criſen dicta vaſa deaurata
grecum eſt Criſimon nota eſt que in libro
ex voluntate vniuſcuiuſq; ad aliquid notā
dum ponitur: Criſites lapis colore ſimilis
ocree inuenitur in egipto: Criſocomes id
eſt auricomus: Criſos enim grece aurum
Criſilie erugo id eſt rubigo meſſium: Cri
ſoberillus lapis dictus eo ꝙ pallida eius
viriditas in aureum colorem reſplendeat.
hunc india mittit. Criſocolla colore praſi/
na eſt dicta ꝙ vena eius aurū habere tra/
ditur hec et in armenia naſcitur ſed ex ma
cedonia ꝓbabilis venit Criſocula gignitur
in india vbi formice eruunt aurū. Eſt aūt
ſimilis auro et habet naturā magnetis reſ.
Criſolamſis ex auro igne vocata aurea. ē
enim die et nocte ignea. hanc ethiopia gi/
gnit. Aurum tamen videtur eſſe: Criſo/
praſus indicus eſt colore porri ſucum refe
rens aureis interuenientibus guttis Vnde
nomen accepit quem quidam berillorum
generi iudicauerunt: Criſotapſius ethio/
picus eſt quem lapidem lux celat ꝑdit ob
ſcuritas. nocte enim igneus eſt die aure9.
Criſoroas flumen inter eoas et paſſiadras
vbi mons timauus: Cripta ſpelūca gruft
Criſpat vibrat contorquet quatit concutit
Criſpido ꝓpiciatoriū vel q̄tuor āguli alta
ris: Criſtallum genus ſaxi candidi. Cri/
ſtallon grece glacies dicitur: Criſtallus re
ſplendēs et aquoſus colore tradit̄ ꝙ iūgit
glacies durata ꝑ annū. Vñ et greci ei no/
men dederūt. gignit̄ aūt aſia et cipro maxi
me in ſeptentrionū alpibus vbi nec eſtate
ſol ferues inuenit̄. ideoq; ipſa diuturna et
ānoſa duritia reddit hāc ſpeciē q̄ criſtallus
dicit̄: Hic appoſitus radiis ſolis adeo rapit
flāmā; vt harundis fungi vel foliis ignē
p̄beat vſ9 eius etiā; ad pocula deſtinatus
nihil aliud q̄m frigidū pati poteſt. Criſta
ticum genus quoddā; vini. Criſtatus ga
leatus caſſidatus: Criſte ſunt pinne ſuper
galeā; poſite. Criſte ſunt id eſt comas q̄s
greci cerata nominabant: Vnde iacirin di/
cunt tondere. Criſtutus honeſtus decens
Croceo rubicundo Croceis flauis rubicū
dis rubris. Crodo viridi. Crocodillus a
croceo colore dictus. gignitur in nilo anĩal
q̄drupes in t̄ra et in aquis. aquis valēs lō
gitudīe plerūq; xx. cubitorū dentiū et vn
guiū immanitate armatū tāteq; cutis duri
tia vt quāuis fortium ictus lapidū tergo
ra ꝑcuſſus non redeat nocte in aquis. die
humi q̄eſcit. Oua in terra fouet maſculus
et femĩa vices ſeruant. hūc piſcē quidā ſer
ratā hñtes criſtam tenerū ventrē deſecātes
interimūt. Solus ex aĩalibus ſuperiorem
maxillā mouere dicit̄. Crocū dictū ab op/
pido cilicie qđ vocat̄ coriciū quāq; et alibi
naſcat̄. ſed tñ nō tale q̄le in cilicia. Croma
hūores latine color vocat̄. Croma ꝓlixus
corporis motus qui multis tp̄ibus rtmo
ratur vt podagra thiſis Cronon enĩ apud
grecos tēpus dicit̄. Crocitus clamor corui
Cromate cū colore. Cromaticus dictus q̄
nō cōfundit̄ nec colorē mutat grece enim
croma color dicit̄. Cronis nota eſt. q̄ in fi
ne tm̄ libri ponit̄ Cronicorū breuiū vel tē
poralis. Cronon tēpus grece: Cronogra
fia breuis ſcripĩa. Cronna toutmuri. Cro
nica grece dicit̄ que latine tēpor ū ſeries ap
pellatur qualem apud grecos euſebius ce
ſarienſis ep̄s edidit et Hieronimus p̄ſpiter
in latinā linguā cōuertit: Crotafion greci
vocāt tēpora hoīm ac frontē: Crotaloꝝ. i.
cimbalorū: Chrotos grece pulſus hīc cim
balū crotaliū a pulſu et repercuſſione:.
CRuces tormēta puniciones Cru/
ciatus dictus eo ꝙ cruce ſit dign9
Crucifer crucē ferens. Cruciat lacerat ma
cerat male habet ledit torquet angit vrit ſto
machat̄: Crudeles aras apud q̄s crudeliter
occiſus eſt. Crudeli funere graui morte vł
cruda. i. añ diem: Crudelis ſeuus īmitis v
crud9 quē greci homon appellāt ꝑ trāſlati
onē q̄i nō coct9 nec eſt habilis ſ; aſper du
rus. Crudelis amor paſiue ſolis filia cum
tauri amore fureret et dedalo iuuāte vacca
lignea incluſa eſt et effectū nefarie cupidi
tatis imitata eſt. Crudelis ſeu9 īmitis īma
nis ferus inclemēs inhūanus auar9 īpius
īmiſericors. Crudus quē greci omon ap/
pellāt dictus q̄i nō coct9. Crudelis differt
a ſeuo ꝙ ſeuus ī ira. Crudele īmane atrox
īdignū acerbū graue ſeuū miſerandū hor
ribile tremēdū nefandū Crudelis vo ī ſan
guine Crudelia limīa malā habitacō;. Cru
deſcēs noua. Crudo incōfectu duro. Cru
dū dictū q̄i cruentū eſt enĩ cum ſanguine.

Crudum crudele cruentū· Crudus nou9 barter· Cruenca vexatio rubicūda vel ſanguinea· Cruentatus ſanguinolētus Cruentū luctuoſum calamitoſum exiciale perniciosum flebile lugubre lacrimabile funeſtum triſte piculoſum peſtiferū exicioſum ferale. Crura dicta ꝙ in his incurrimus et egreſſum facimus· Sunt aūt ſub genibus vſq; ad ſuras· Crus crura tibias· Crutam crudelem· Crus tibia cruſtulum dicimus Cruſta ſuperficies panis ipſa et fragmenta que diuidūtur vt fracta: Cruſta ſtuche Cruſte ſunt tabule marmoris· Vñ et marmorati parietes cruſtati dicuntur· Cruſtula panis eſt in medio cauus et tortus· Cruſtula panis et farris vel fragmenta· Cruſtis cortices pelliculas vel fruſtis panibus Cruſtulū eſt genus panis qui in modum cruſte id eſt ſuperficiei panis coquiť dur9 Cruſtulū diminutiuū a crure nūcupatur Cruſtumia ſunt pira ex pte rubencia ab oppido cruſtumio· Cruſtumia genus oliue id eſt et volemis dicta eo ꝙ volam compleat magnitudine hoc eſt mediā manum· Vnde et inuolare dicimus q̄dam volemū aūt gallica lingua bonum et magnum ītelligunc Cruſmata quaſi criſmata id eſt pulſus cordarum· tactu enim digitorū pulſe reſonant· Crux et patibulū morti vnius caſus in quo hoīes appenſi cruciantur vel paciuntur· Patibulū enim vulgo furca dicitur ferens caput ſed patibuli minor pena q̄m crucis· Nam patibulū appenſos ſtatim exanimat· Crux autē ſuffixos diu cruciat· Cripta cimes vel turba hominū· Cua que eſt iuxta egiptum· Cubile lectum vel ſtratum latebra pfugium receptaculū Cubiles concubiti lecti in q̄bus cubamus Cubantes iacences· Cubitale luſum appellāt cū duo cōminus ex pximo ac pene cōiunctis cubitis pilaꝫ feriūt· Cubū ſolidū· Cubitum dictum ꝙ ad cibos ſumendos ī his pcubamus· Cubiculū dictum eo ꝙ cubamus ibiq; dormientes reqeſcimus· Cubo iaceo· Cuba chuofa Cubio maſculus Cubica perfecta ſoliditate· Cuculla dicta per diminutionem a caſula dicta quaſi minor cella· Cuculle ſerui militum· Cucullū pua cappa· Cuculus a ſono vocis nomen compoſitum habet· Cucula dicūtur oīa vaſa coquēdi cauſa parata· Cucuma a ſono feruoris cognomiatur· Cucumer natura frigida eſt ſtomacho incōmoda· Cucumis et cucumer dicitur hui9 cucumeris vt vomis et vomer· Cucurbitularem herbam latini vocant ꝙ ex parte odorem cucurbite referat idem et cāmipetos a grecis dicitur· Cucurbita calida eſt et humida· ventrem mollic in cibo ſumpta: Cudere cedere ferire fabricare pollire cōponere Cudit fabricat elimat excucit pcucic: Cuecuma noctua Cui bellū inſigne· cui ornamentū vel documēta victorie· Cui domus cui ſedes Cui exitio cui calamitati· Cui nam īterrogacio de perſona: Cuipiā alicui· Cuiuſpiam cuiuſcūq; cuiuſlibet: Cuiquā alicui: Cuiuſq̄m alicuius· Cuius cuicunq;: Cuiuſcemodi q̄lis cuius ſpeciei: Cuiuſq; cui9cūq;: Culcitre vocate ꝙ culcenť·i· farcinanť plumis ſiue rometo ꝙ molliores calidioreſq; ſint· Culcitrū vedarpeci Culleus gñe maſclino geminato ll dicit· Eſt vter ex corio factus in quo patricide cū ſimia et gallo et ſerpen incluſi in mare pcipitantur ut contendentibus inter ſe ipſis animātibus homo maioribus penis afficeretur· Culleū eſt parricidale vaſculū ab occulendo·i·claudendo dictum· Eſt aūt vter ex corio factus: Culex ab aculeo dict9 ꝙ ſanguinē ſugit· Habet enim in ore fiſtulam ī modum ſtimuli quo carnem terebrat vt ſanguinem bibat· De quo quidā pua culex pecudū cuſtos tibi plura merēti· Culei virilis teſticuli verenda: Culice tinea de allece que in naue naſcitur: Culices aīalia ſunt parua que circa genicales ſerpunt paludes: Culices aucem non tangunt hominem ſi abſinchii herbam cū oleo coquat et eo ſemper vngat Culina coq̄na cuticula vel cocina Culinia dicitur eo ꝙ ibi colebatur ignis: Antiquitus enim ignis ſeruabatur et colebať: Culmen ſummicas altitudo faſtigium ſtramen ſpicarum: Culmen vnde et columne dicūtur: Culmina a culmo dicuntur: Culmina dicta ſunt quia aput ātiquos tecta culmo tegebanť· vt nunc ruſtici hinc tecti ſūmitas vel culmen dicitur: Culmum ariſta ſtramen ſpicarū frumenti ordei panicii gillonis: Culmus eſt ipſe calamus ſpice qui a radicibns eius naſcitur et dictus culm9 q̄i calamus: ¶ Culna latrina ſeceſſus: Culic vehemenier pcuſſit: Culix ʒiʒala· Culpas donauic ignouit conceſſit veniaꝫ dedit penas dimiſit· miſercus eſt· miſericordiam fecit commotus eſt· Culpa crimen noxa· Culpa peccatum dedecus turpitudo macula ſordes labes delictum crimen vicium erratum male factum facinus ſcelus flagicium nefas probrum: Culpa vacuus innocens: Culpam piabunt peccatum ſoluent

Culpat infamat vituperat accuſat vel rep̄
hendit. Culpatꝰ in famatus accuſatus cri
minatus. Culpauit q̃ſtus eſt criminauit.
dāpnauit. Culpo vitupo reprehēdo. Cul
ponei ruſtica calciamenta. Cultro cultello
Culta fertilis fructuoſa pinguis. Culia
genus floris. Cultor nemorū ariſteus ap
pollinis et cirenes nimphe filiꝰ qui vſum
mellis et lactis a nimphis didiciſſe fertur.
Cultum habitum veſtitū ornatū obſequi/
um. Cultura ſarcta: Cultura dicitur qui
frumēta vel vina magno labore querūt ab
incolendo vocata. diuitie enī antiquorū in
his duobus erant. Cultus ornamentum.
vel cultor veſtitus vel diligentia cura Cul
tus eſt religio quā deo credētes exhibemus
Cultus diligentia cura. Vt virgł. hec ſup
aruorū cultu pecorūq3 canebam. Cultu.
aſpera habitu terribilis. ¶ Cuma ciuitas ī
campania. Cuma rumoris campanie fini/
bus. Cumana nomine amalthea vna eſt e
decem ſibillis que nouē libros attulit tar/
quinio priſco in quibus erant decreta ro
mana conſcripta. Ipſa eſt et cimea que q̄/
tuor ſeculorū ordines ſcripſit. De q̄ virgł.
Vltima cumei venit iam carmīs etas Cu/
maticus verſificator. Cumes vrbanus no
men ciuitatis. Cumeras vas fomentariū.
Cumentis fraudibus. Cuminū ciminum
Cimba nauis vel nauicula. Cimba locus
imus nauis dicit̄ ꝙ aquis incumbat Cim
bia poculorū genera. Cū caneret. i. cū ca/
nere vellet et terruit auſter. Cum me ſic di
cebant et cum te q̄ nunc eligātius dicimꝰ
mecū tecū. Cum gemitu cum magno fra/
gore cum dolore cum planctu: Cum ge/
nere cum ſtirpe. Cum medio voluuntur ſi
dera lapſu dum nox media eſt. Cum ſce/
ptra dabas cū imperii iura dabas troianis
Cum iuno quo tempore iuno. Cōmiſſura
dicitur tabularū cōiunctio Cum modo tā
tūmodo. Cum primis. in primis. Cum p̄
mo ſimul primo Cum quando a qui Cū
ſanguine cum anima. Cum ſole cum occa
ſu. Cumulat honorat largiſſime donat con
gregat: Cumulare congregare augere vel
extollere: Cumulata plena impleta: Cu/
mulatius amplius vberius. Cumulate lar
gius liberaliter munifice benigne benifice
prolixe plene affatim abunde copioſe ſatis
ſuper que vbere vel nimiū valde. Cumu/
lū ſtrues cōgeries aceruus agger moles.
comportatū cōuectum collatū congeſtum
Cumulus aquarū multitudo in fluctibꝰ
pendet in mari erigunt̄. Cumulus aceruꝰ
magnitudo habūdans incremēto. ¶ Cu/
nabula initium infantum vel vbi inuoluūt̄
vel nutrimenta: Cunabula infantie cune
ſunt panni in quibus infantes obuoluunt̄
Cunabula lectuli ſunt in quibꝰ infantes
iacere cōſueuerant dicta ꝙ ꝑtui adhibeant̄
reł. Cunabulis in ſignis infantie: Cuna
pannus infantuli vbi cubat vł inuoluitur
recens infans: Cune ſtratum infantū. Cū
ctanter diffidenter ſenſim heſitanter dubi/
tanter: Cūctare deſinere dubitare delibe/
rare tergiuerſari: Cunctatur dubitat cogi
tat tardat̄ moratur tergiuerſatur procraſti
nat. Cunctalis dicitur generalis. Cuncta
mini interrogamini Cunctatur dubitatur
heſitat trepitat tardatur moratur repun/
gnat. Cunctabunde heſitanter dubie diffi
denter. Cūctus dubius omnibus vniuer
ſus totus: Cunchin legumen maris. Cu
neus denſus populus vel turba hominū.
conuentus caterua. Cuneus dicitur exer
citus incipiens preliari: Cuneus eſt multi
tudo collecta in vnum militum. Vnde cu/
neus nomīatus eſt ꝙ in vnum coeūt. Cu
neus turba minor q̄m tria milia. Cuneis
ſtipatus numeris circundatus. Cuniculi
genus agreſtium animaliū. dicti quaſi ca
niculi eo ꝙ canum indagine capiantur vel
excludantur ab ſpeluncis. Cuniculum do
munculum. Cuniculum introitus abſcon
ditus: Cuniculus foſſa occulta. ¶ Cupadi
um prato. Cupide ſtudioſe et enixe liben
ter ſedule ſumma ope ſumma voluntate ex
animo. Cupida birida. Cupidioſus ſup/
bus: Cupidiꝰ vehemētius: Cupido amor
cura cupiditas libido deſideriū ardor auidi
tas calor eſtꝰ flāma volūtas vel voluptas
Cupencus ſabinorum lingua ſacerdos no
minatur. Vn̄ virgł. Nec dii texē cupencū.
Cupiditas cura ſtudiū capedo ardor aui
ditas īduſtria labor perſeuerantia pertina
tia. Cupidus auidus rapax appetens ali
ena intemperans. alieni inſaciabilis inex/
plebilis. a capiendo. multum auarus deſi/
derans. Cupit. adamat. deſiderat. Cupi/
de ſumma volūtate. Cupio opto volo de
ſidero. Cupidinem filium veneris quem
dicūt emittē amorē. i. demon fornicatio/
nis. Cupiebant ardebant. Cupire et am
bire ita diſtinguitur Cupire eſt terrena lu
cra. vel quelibet mūdi deſideria inhianter
querere. Ambire vero honorum gradus
uel ordinum poteſtates appetere. Cupita
deſiderata. concupita. Cupos ſicut et cu/
pas a capiendo aquas vel vinū vocatas.

Cuptabat· cupiebat· Cuppes faſtidioſus
ſupbus cupidus: Cupreſſus genus ligni
vel arbor maxima: Cura deum quō dii cu
ra haberent· Cur quare Cuprū chopffer
Cura angor anxietas tediū moleſtia apo
ria vulnus ictus aculeus ſtimulus ſolaciū
oblectamentū requies leuamē delitie ſalu
britas refrigeriū· Cura dicta eſt quaſi coe
da vel quia cor vrat: Cura ſollicitudo co/
gitatio: Cura apparet· Cura et ſollicitu/
do hoc inter ſe differt· ſollicitudo modera/
ta eſt ac tēporalis· Cura vero ſine modera
tione eſt vnde et cura dicta eo ꝙ corruat·
Cure cogitacōes· Curatores idez et acto/
res ab agendo et curando vocati· Curator
dictus ꝙ curam fert pueris qui adhuc ei9
etatis ſunt vt negotia ſua ſatis adminiſtra/
re nō poſſint· Curamus corpora reficim9
corpora· Curant reficiūt· Curaſti vrbem
feciſti· bene in vrbem· Curetes ſunt p̄mi
cultores crete: Curcubas nautici ſuo more
vocant funes quibus in tēpeſtatibus vtū
tur idē et ſpire· Curgulio vermis frumēti·
vel fabe vel q̄ pene nihil eſt aliud niſi gut
tur: Curcilla opilago: Curia vbi ordo cō/
ſiliū init vel congregatio officia · Curia a
curis dicta eſt eo ꝙ magnis curis teneren
tur q̄ idem et decuriones inibi reſiderent·
Curia dicit̄ eo ꝙ ibi cura pro ſenatu de cū
ctis adminiſtrat̄: Curiales q̄ in curia reſi/
dentes de cōmuni vtilitate tractabāt: Curi
ales idē et decuriones dicti curiales q̄ ciui/
lia munera ꝓcurāt et execūt̄· Curricula di
cta q̄a non ſtant ſed currūt hec et tēpora
dicūt̄: Curricula ſpaciorū curſus· Curri/
culū curſum temporis: Curriculū paruū
ſpacium currendi: Curio qui pronuntiat
populo: Curioſus· vetuſtus facetus vrba
nus dicax feſtiuus falſus cogitans ſollici/
tus cautus· Curriculoſo vehiculi genus
et ſpaciū currendi vel paruus currus Cu
rin grece gratia dicitur: Curitas fiſtularū
cantores: Curitim regalez vel fortem ſiue
potētem: Curis grece virtus inde curitis
id eſt potens: Currere bonis operibus ꝑ
ficere: Curſim celeriter velociter celeberri/
me otius citius raptim propere feſtināter
Curſim a verbo curro vel a curſu nomine
diriuatur: Curſus a velocitate crurū voca
tus eſt enim curſus celeritas pedum: Cur
ſus equeſtris ludus Curſus aque aque de
curſus aque impetus aque ductus: Cur/
ſum cōdere greſſum dirigere: Curſum na
uigationez vel multis modis dicitur· Cur
ſor velox pedibus· Curſilitas diſcurſus·

Curuū· curuatū· Curuū aluū cauū ven/
trem vel flexū obliquū· Curuamine Cur
ue flexuoſe chrump· Curuis carinis· pan
dis nauibus· Curuus nigritudo peccato/
ris· Curta minuta· Curtata dimīuta Cur
tum breue· Cuſire cōſuere· Curtem hof·
Curtiferū hofſtat· Curtinā rūſum· Cur
rus a curſu dictus vel q̄a rotas habere vi/
det̄· Vn̄ et carrū quaſi currū· Virg. dicit·
Primus erictbonius currus et quatuor
axes iungere equos rapidiſq; rotis inſiſte
re victor· Fuit aūt minerue et vulcani fili
us deducta in terrā libidine vt fabula fert̄
procreatus portandū demoniū· immo dia
bolus qui primo iunoni currū dedicauit·
tali auctore quadrige ꝓducte ſunt. Curr9
dei· ſedes dei· Currus aliqn̄ duas rotas ali
qn̄ quatuor a curſu dictus: Curruq; he/
ret procurruit. Curru ſcdo curru veloci·
Currulum dineſtuol· Curruli ſella a cur/
ru quia equi de curru curriles dicunt̄ Cur
rules magiſtratus appellati ſunt quia cur
ru vehebantur qui hoc vti debuerant Cur
rules dignitates. ¶ Cuſtode ſeruatore· i·
pedagogo· Cuſtodit ſeruat Cuſtodia vin
cula carceris catene· Cuſtodia cuſtodela di
minutiū· Cuſtodiarium warthus. Cuſtos
preſes defenſor vindex propugnator ma
giſter· Cuſpis ſpiculum vel ſumma ſiue
ima pars haſte. Cuſpis genus feminī vel
acumen gladii· ¶ Cutela a cute ·i· pellicu
la hutili· Cutere excutere repcutere Cu/
ter prant. Cutis eſt que in corpore p̄ma
eſt appellata ꝙ ipſa corpori ſuperpoſita ī
ciſionem prima paciatur. Cutis enim gre
ce inciſio dicitur idem et pellis ꝙ externas
iniurias corporis tegēdo pellat pluuiaſq;
et ventos ſolis ardores perferat pellis aūt
mox detracta iam corium dicitur· Coriū
autem per diriuationz a carne appellatur
eo ꝙ tegat: Cuturno ſupercilio faſtu· Cu
tit fabricat excidit figurat ſculpit vtitur ꝑ
cutit̄: ¶ Ciathi minores ſciphi· Cianeus
plauarwer· Cibele dicta eſt quaſi cubele a
ſoliditate: Cubum enim greci ſolidum di/
cunt· hinc et ſolidos numeros cubos voca
mus· Cibellus mons frigie· Cidonia cre
tenſia Cirine in finibus egipti ad quem lo
cum rex aſſiriorum tranſtulit damaſcenes
Cimiterium grece dormitio mortuorxm
interpretatur· Ciro heredi Cirini heredes
q̄ apud nos melius effertur et verius ꝑ q
litteram vt dicatur quirinus· Cireneſes he
redes· Ciprius triſtis vel meror· Cipridis
veneris· Ciclades īſule vl' modū circulorū

Cycropea ſaxa ſcopoli ſunt in mari Ciclo-
pes mõſtra ſunt Ciclops vnũ oculũ ĩ frõ
te hñs: ¶ Cillenius fili9 fuit iouis et maie
Cillenius mercurius: Cillenius mons ar
chadie vel mercuri9 ab ĩpo monte: Ciliar-
chos tribun9 q̃ mille viros habet: ¶ Cy-
mea·i·cumana· a cumis ciuitate campanie
vbi vaticinata ẽ· Cimbala labia deũ cõfiten
tia· Cimbe·i·nauicule: Cimba grece cũba
latĩe oblonga Cimbia poclorũ ſpecies vel
vaſa · Cimbium nappũ in modũ nauis fa
ctũ: Cima cocumula: Cimera mõſtrũ fuit
chofonis et achidne filia·p̃ma pars leo po
ſtrema draco media capra quã bellorofõs
occidit: Cimex wantlus: Cimiterium dor
mitorium· Cimothee nimpha· Cimps ma
ior hirc9· ¶ Cinthia luna· Cinogloſſa· Ci
ninos caninos· Cinos grece canis latĩe in-
de cinici dicuntur philoſophi a parcitate vi
te· ¶ Ciprus interpretaĩ mixtura·eſt aũt
aromatum feraciſſima· Ciprus inſula in
elleſponto: Cipreſſus arbor· ¶ Ciros gre
ce manus dicitur· Cirogillus anĩal ſpino
ſum maior q̃ ericius· Cirographum grece
manus inſcriptio· Cira eni grece manus·
graphia ſcriptura dicitur· Cirographum
conſcriptio hominis ſiue propria ſcriptu-
ra vel manus ſcriptio ¶ Citharista q̃ citha
ra canit vel cithareda. Cithara pectus de-
uotum Cithare ac pſalterii repertor tubal
perhibetur·greci autem primũ apollinez
aſſerunt condidiſſe citharam cũ tribus cor
dis ſunt qui ab horpheo inuentã cũ qua-
tuor cordis putant· poſt hoc alios ferunt
muſicos ordinaſſe multiplicẽ numerũ cor-
darum ſub quadaz ſimilitudine rerũ iuxta
armoniam mundi· Nam hi qui quatuor
elementis ſtare vniuerſa dixerũt tetracor-
don fecerũt addentes q̃tuor elementis di-
uinam ꝓuidentiaz· Nõnulli eptachordon
iuxta numerũ ſeptem dierũ quibus mun-
dus voluitur· Hebrei autem decachordon
vtebanĩ propter numerum decalogi legis
ſue· Cithara autem in grecia fuiſſe dicitur
et tibia in italia·romani etiam ſeptem cor-
dis vſi ſunt forme cithare initio ſimilis tra
ditur pectori humano· Nam pectus dori-
ca lingua vocatur cithara· Veteres autem
citharam fidiculam vel fides nominauerũt
quia tam concinnunt inter ſe corde ei9 q̃
bene conueniat et conueniẽter inter quos fi
des ſit· Antiqua autem cithara ſeptem cor
dis erat· Vnde et virgilius ſeptem diſcri-
mina vocum· Diſcrimina autem ideo dicũ
tur q nulla chorda vicine chorde ſimilem
ſonum reddat ſed ideo ſeptem chorde· vel
q totam vocem implent vel q ſeptem mo
tibus ſonat celum· Chordas autem dictas
a corde quia ſicut pulſus eſt cordis in pe-
ctore·ita pulſus chorde in cithara· Has p̃
mus mercurius excogitabat idemq; prior
in neruos ſonum ſtrinxit· Cithare et pſal
terii hec differentia eſt q pſalterium lignũ
illud concauum vnde ſonus redditur ſupe
rius habet et deorſum feriuntur chorde et
deſuper ſonat· Cithara cauitatem ligni in
ferius habet Citheron mons apud thebas
Cithus mons in inſula delo:·

D A· porrige
tribue·dic·
cõcede Da·
et cede ita di
ſtinguitur·
qui dicit da
ſignificat q̃
bus detur·
qui dicit ce
do de ſe tñ
dicit· ¶ Da
bir in regũ
volũine ora
culum dicitur qd erat factum in media in-
teriore parte tẽpli in quo et archa dñi erat
hoc appellatur ſancta ſanctorũ Dabir in
tribu iuda q̃ vocaĩ ciuitas lrarũ hanc ꝑoc-
cupauit othoniel frater chalep interfectis
in ea enachim· Fuit aũt et ipſa ſacerdotib9
ſepata· Porro othoniel q̃daz arbitrabanĩ
filiũ frĩs chalep Dabir ſup iordanẽ ciuitas
amorreorũ Dabira ciuitas in tribu dan cu
ius regẽ inſfecit hieſus· eſt aũt et alia villa
iudeorũ in mõte thabor regiõis addio ceſa
reã ptinẽtes· Dabira loq̃ns vel eloquẽtia ſi
ue vrſum timẽs· Dabrath loq̃la· Dabrath
in tribu iſacharis vrbs ſepata leuitis· Da-
bre iamin q ẽ ṽba dieꝝ·i·palip· Dabis pe
nas ſuplicia ſolues· Dabo tribuã dicabo·
¶ Daci gotthorũ ſoboles fuerũt et dictos
putant dacos q̃a de gotthoꝝ ſtripe creati
ſunt· Dactali fruct9 palmaꝝ dicti ꝑ eo q
digitoꝝ ſĩlitudinẽ imitari videaĩ· Dactilicũ
m̃etrũ cõſtat ex dactilo et duob9 trocheis
ſiue ex dactilo trocheo et ſpõdeo hui9 exẽ
plũ tu gen9 hoc memĩto Dactilus a digito
dict9 q a lõgiori nodo ĩchoans ĩ duas de
ſinit breues ſic et iſte ꝑ iuncturã vnã habet
longã et duas breues· vñ et man9 oppan
ſa palma dicitur & pendentes digiti da-
ctili· Dactilon digitum grece. Dactilos
genus herbe a q̃buſdã nũcupaĩ ipſa ẽ &

peonia· Dacuſſa ciuitas in confinio capa/
dotie et armenie ſita haut procul a loco vbi
eufrates naſcitur· Dacar compungentes·
Dadamin rodii ex his grecorum nationes
extitere qui a tauro monte vſq̧ ad occiden
talem oceanū maritimā orā occupauerunt
hi de iafeth ſtirpe deſcendūt· Dan filius rē
ma a quo gens eſt ethiopie in occidentali
plaga· Dandan in tribu iuda ethiopie vlti
ma regio eſt Dadan in regione cedar de q̄
ſcribit hieremias· Da dexterā prebe auxili
um: Dedan hoc iudiciū lue tale iudicium·
¶ Dafnis arbor grece dicta eo ꝙ nūq̄ de/
ponat viriditatē ſuā· hanc latini laurū ap/
pellant· Dafnis grece laurus dicit̄· Daffi
non hoc eſt oleū laureū· Dafnis mercurii
et terre filius in ſicilia paſtor: Dafeni fre/
nū: Dagon idolum in azoto vbi archa dei
a philiſteis capta eſt· Dagon poſtis triſti/
tie: Dagma decretū: Daeſicia gens Dabin
a dabiud in tribu iuda: Dalida interp̄tatur
paupcula ſiue ſitula: Dalmatia prima pro
uintia gretie a delmi maxima eiuſdem pro
uintie ciuitate dalma traxiſſe nomen exiſti
matur: Dalmatica veſtis p̄mū in dalmatia
ꝓuintia gretie texta eſt tunica ſacerdotalis
candida cum clauis ex purpura· Dalū mi
nimū velū nauis· Dalai hauriēs dn̄s. Da
lcam egeſtas eorū. ¶ Damaſcina arbor a
damaſco oppido vnde ꝑus aſportata dicta
eſt cuius pomū ſtomacho mederi ꝓbatur·
nam cetera noxia ꝓhibent̄: Damaſcum vr
bem ſirie conditā et nūcupatā a damaſco di
ſpēſatoris filio abrahe hic eſt damaſcus quē
abrahā futurū ſibi heredē dixerat anteq̄m
eſſet illi ꝓmiſſus yſaac: Damaſcus ſangui
nis potus ſiue ſanguis oſculū vel ſanguis
ſacci vel ꝓpinans interp̄tatur: Damaſcus
nobilis vrbs phenicis· eodem aūt vocabu/
lo et maſeth ācille abrahe filius apellatus
Porro maſeth q̄d ſibi velit ī libris hebrei
caꝝ q̄ſtionū plenius diſputatū· hinc tm̄ in
terpretis ſum functus officio nō quo an
cillam abrahe maſeth nūcupatā ꝓbem: Da
maris ſilens caput· Dampnus feneratio·
feneratoꝝ: Damiū ſacrificiū ꝙ ī operto fit
ꝙ bene dee mulieres faciūt: Damnant· la/
cerant cōſcindūt laniant deuellūt cōſumūt
cōcremant cruciant puniūt vexant vlciſcū
tur pſecūtur vindicant ſupplicio afficiunt
morti dant. Dampnatio verbera eculeus·
tormēta pena ignis flāma punitio crematio
cōſumptio interitus· Dampnatus et dam/
pnabilis hoc intereſt· quorū prior iam ad
dictus eſt ſequēs poteſt addici· Dāpnoſa
mala que dāpnū inferūt: Dampnū autē
a diminutiōe rei vocatū· Dampnes repre/
hendas: Dampnū iactura et detrimentum
ita diſtingnimus dāpnū inſolito et nobis
inſcientibus fit· iacturam vero ſcientes et
vltro patimur: Detrimentū vero leue dā/
pnū fit in parte: Dāpnatiuus dediticius·
Damnum detrimentū iactura incōmodū·
diminutio diſpendium Damnum patitur
multatur: Damonis muſam dicemus et al
pheſiboei· hoc ē carmen ſophocleo coturno
Dammula vocata ꝙ de manu effugiat ti/
midū aīal et inbelle de quo marcialis Dē/
te timetur aper defendūt cornua ceruos·
Inbelles damme q̄d niſi preda ſumus· Dā
mula aut dammola capra agreſtis vel ge/
nus fere capreole ſimilis· Dama damucu
la damili· Damma xp̄s vel ſancti: Dan iu
diciū interpretat̄· bala enī dum eum pepe/
riſſet dixit ad rachel dominā eius iudicauit
me dn̄s et exaudiēs dedit mihi filiū cauſaꝫ
nominis expreſſit vt ab eo ꝙ iudicaſſet ſe
dn̄s filio ancille iudiciū nomen imponeret
Dan viculus in q̄rto pene de miliario eun
tibus tyrum qui vſq̧ hodie ſic vocatur ter
minus iudee ꝓuintie contra ſeptentrioneꝫ
de quo et iordanis flumen erūpens a loco
ſortit9 eſt nomen Ior quippe piepon id ē
fluuiū ſiue riuum hebrei vocant. Dan fōs
eſt ex quo iordanis efficit̄· Nam duo fon
tes ſunt ad radices mōtis libani ior et dan
qui iuncti iordanem efficiunt: Dan inter/
pretat̄ iudiciū· ior riuus Danai a danao re
ge vocati idem et argiui ab argo conditore
cognominati. Danaū danaorū grecorum
Danais ex claſſibus e grecorū exercitib9·
Danaus ꝓprii p̄mitiuū· Danaa ſimiliter·
Daniel interp̄tatur iuditium dei vel iudi/
cat me deus vel deſideriorū vir vl̄ amabilis
ſiue quia in preſpiterorū iuditio ſententiā
diuine examinationis exhibuit dum reper
ta eorū falſitate ſuſannā ab interitu libera
uit ſiue ꝙ viſiones et ſomnia quibus per
ſingula quedā enigmata futura miniſtra
bantur ſagaci mente diſcernens apuit· hic
et deſideriorum vir appellatus eſt quia pa
nem deſiderii non manducauit· et vinum
concupiſcentie non bibit: Daniſe fenerare
Danus flexor fenerator a fenus id eſt lu
crum ſiue ꝙ ruſtice darnus apellat̄· Dant
ingerunt immittunt· Dant vela tendūt ex
plicant faciunt inficiunt mittunt velifican
tur· Danubius germanie famoſiſſim9 flu
uius· ſexaginta autem flumina in ſe reci/
pit et ſeptem oſtiis in pontū fluit. Dapes

cibi diuitie epule cibi lautiores · ſed dapes regum ſunt · epule vero priuatorum · Dapibus epulis affluẽtioribus · ſiue cibis aut deliciis: Dapſilis largus grece vel profuſus · Dapſilitas daps · Dapſilis largus ꝓfuſus qui ſatis erogat eſcas vel copioſus · ¶ Dardana qui et paridis · Dardania prole troiana ſtirpe · Dardaniam vrbem dardan9 cõdidit que ex eo eſt appellata Dardani idem et troiani · dardani autem a dardano nominati qui e grecia profectus ad frigiam peruenit poſt quem filius ei9 erictonius deinde nepos eius tros a quo troiani nuncupati ſunt: Dardanus iouis filius · Dardanium ducem eneam nepoſue aſcanius · ¶ Dat tribuit largitur cõcedit gratificatur impertit honorat cumulat munerat prohemiis afficit premiis · ¶ Daſem vrbs aſſyriorum nobilis quam exſtruxit aſſur inter ninniue et chalac · Daſian flatilis Daſian interpretatur aſpiratio · Dat tribuit perſoluit ſacrificat · Datur attribuitur permittitur · Data fata data reſponſio · Data copia data poteſtas · Data dextera fides iuncta Date tela arma arripite · Dat venũ vendit: Datici hoſtes qui victi tradunt ſe in ſeruitutem · Datiuus caſus dictus quia per eum nos dare alicui aliquid demõſtramus vt da huic magiſtro · Datiuus latinũ nomẽ eſt ſed deditius id eſt ſi barbar9 tradat ſe rõmãis deditius dicitur · Datur per mittitur conceditur tribuitur · Data copia fandi fari datur Datatim per manus attribuitur · ¶ Daucos herba foliis feniculi ſimilis tyrſobi palmis Dauid interpretatur deſiderabilis vel fortis manu · vtrꝗ quia fortiſſimus ĩ preliis fuit ipſe et deſiderabilis in ſtirpe ſcilicet ſua de qua predixerat propheta veniet deſideratus cunctis gentib9 Dauci paſtinaculi · Dauus audax · Dauca cretica id eſt ſemen paſtinace: ·

Dea frumenti ceres ſed hoc pagani aiunt: Dealbare decalcare vl̕ opus tectorum · Deambulare nãꝗ eſt eundo & redeundo iter freqñtare: Deambulatoriũ pibulum · Deambulacrũ dicĩ deãbulando vbi ãbulare poteſt · Deauricalco deamẽtro ꝙ per modum fit auricalci · ¶ Debaccatur peruagatur: Debellauit depopulatus eſt · predas exegit vaſtauit infeſtauit compilauit exhauſit hoſtiliter habuit inciuiliter fecit vacuauit euertit: Debelim in oſea propheta palatus dicitur: Debellantia de bello finienda · Debellant expugnant vaſtãt euacuãt. Debilem nauem id eſt ſine remis

Debilis caducus vecors vl̕ claudus vel ꝙ per bilem factus ſit fragilis · bilis enim humor eſt afficiens corpus Debitum nature perſoluit defunctus eſt interiit mortuus eſt occidit extinctus eſt cõſumptus eſt exſpirauit deceſſit oppreſſus eſt · obiit occubuit e vita exceſſit priuatus eſt ſpiritu animam reddidit luce caruit in fata conceſſit · Debilitauit conſauciauit vulneribus confecit · Debilitatus iugulatus vulneratus confectus ſauciatus conuulneratus confoſſ9 concruciatus Debitor reus errator obligatus · Deborra interpretaĩ apis vel loquax apis que fuit ad bellum promptiſſima dimicans aduerſus ſiſaram quoꝗ pempto cecinit canticum inde loquax · Debolatio deſignatio · De biſſo de ſerico · ¶ Deca grece latine decem · Decadem decem Decabo donabo · Decatondaden centum · Decalcatis · de calce ablatis Decalco dealbeo decaligo Decalogum decem ꝑcepta domini vel verba legis · Decalcare dealbare · Decadas decurias · Decacinantem deridentem · Decatum deuocatum conſecratum apertum Dicata deo deuota vel ſacrata vl̕ dedicata Decapolim x · ciuitates in vna prouintia · Decare dare Decacordon id eſt pſalterium cũ decem cordis quo hebrei vſi ſunt propter numerum decalogi legis De caſſidilide pera paſtoralis · Decalogia x precepta domi Decani dicti ab eo ꝙ decem militibus preferunĩ · Decapolis in euãgelio regio eſt habens decem ciuitates · Decarpit deguſtat · Decat dedicat id eſt conſecrat · Dechacordon precepta legis decem · Decens pulcer · Decarcos grece decani latĩe Decebat oportebat · Decẽnale bellum decem annis geſtũ Decentior nobilior honeſtior · Decens modeſta honeſta · bene morata egregia recta · amabilis nobilis feſtiũa compta grata Decedere ſpaciũ habere · Decentiore cõueniẽti ore · Decens ſpecioſus et formoſus ita diſtiguitur · Decens motu corpois probaĩ ſpecioſus ſpecie formoſ9 natura ſiue forma Decentarius ingenioſus ſumptus parat9 exercitatus copioſus profluens habundãs Decem autez dicti a greca ethimologia · co ꝙ ligent et coniungant infra iacentes numeros · nam deſmos coniungere vel ligare apud eos dicit · Decẽs cõpoſitus pulcer elegans formoſus gratus vel a numero decẽ dict9 hinc et decorus id eſt decibilis Decernit diſceptat ſeparat fert ſententiam iudicium facit pronuntiat ſanctit cenſet monet · diffinit · diminuit: decurrit · ordinat:

Decertare bellare dimicare pugnare pliare in armis eſſe arma ferre arma mouere pre liũ facere armis deceptare Decerpit euellit frangit · Decertat pugnat preliat dimicat Decet decorat vel oportet· Deceſſit abiit eẽ deſinit·De cetero denuo iterũ rurſum de initio de integro debīc deinceps poſtea p9 hec:Deridet diuertit declinat deflectit deli tat circũflectit cadit decũbit ·cõcidit battuit· lapſa eſt·Decidiũ ꝙ velociter cadit·Deci duus ignauus deſidioſus·Decios deciduo feruntur mures cognomento dicti et ob p uitatem corporis nominati ·Decipere falle re fruſtrare deludere ludificare inlicere cir cũſcribere circũuenire circumire obrepere Decipula deceptio laqus muſcipula a deci piendo tendicula decep tio vel pedica ·Deci pula eſt vocata a decipiendo de qua in iob abſcondita eſt in terra pedica eius decipu la illius ſuper ſemitas:Deciſcere diſſentire· vel appoſito alienare vel reiungi ,Deciſco intſiucbon:Decidentibus morietibus ·De clarat dici t planũ facit ꝓbat oſtendit colli git explicat enodat ad ſummũ perducit ad liquidũ perducit manifeſtat:Declarat ꝓpa lat manifeſtat deſignat delucidat:Declara tus deſignat9 ·Declamatio deliberatio·De clinare vitare effugere cauere ſubterfugere deuertit deflectit decidit deuitat flectit de reliquit Declinat deuitat obtundit derelin quit cauet effugit:Decliuiũ deſcenſum de uexũ·Decliua incurua:Decliuis ſtechiler· inclinatus locus: Decoctor deuorator lu xurioſus ꝓdigus nepos ſumptuoſus con ſũptor elluo glutto caneo popino ambro Decoloratũ deboneſtatũ viciatum cõtami natum pollutũ violatũ deforme fedatum· inquinatum deformatum deturpatũ com maculatum·Decollat decapitat plectit De collatur plectitur Decollorant diſſimulãt Decolor ꝙ ſit illi color deformis: Decora formoſa ſpecioſa pulcra decora hõeſta ele ganti corpore egregia formoſa Decortico biſkinto :Decor ornatus decentia·Decor9 pfectus a numero decem dictus hic et deci bilis: Decorus ſplendidus lucidus candi dus nitidus clarus illuſtris ſublimis lucu lentus ornatus cultus comptus ꝓbus or dinatus electus honoratus formoſus let9 Decoroſus decoratus: Decoramẽta tẽpli ſubſellia·i·ſcamnalia· Decrepit9 ſenilis val de vel ꝙ ſit morti ꝓpior quaſi ad mortis te nebras vl' tendat reuertat ſīc crepuſculum tẽpus noctis· alii dicũt decrepitũ non qui ſenectute abuſus eſt· ſed qui iam crepare

deſierit· i. loqui ceſſauerit:Decreta iuſſa p cepta ſtatuta deliberata inſtituta pata De cretum diffinitũ·Decreſcit deficit:Decre ta deſtituta pcepta ordinata ſtatuta iuſſa· Decretium decretum diſpoſitio Decretum bimenida placitum· conſtitutio ·et eſt ge neris neutri diffinitum pactũm iudicium· vel rectius ordinatum vel ſtatutum: De creuit ordinauit ſtatuit· Decudes decurio nes:Deculate decuruate Decuman9 limes maximus eſt in agris qui ab oriente in oc cidentez per tranſuerſum dirigitur qui ꝓ eo quia formam decimã facit decumanus eſt appellatus· ager enim bis diuiſus figu ram denarii numeri efficit·Decumbit infir matur decidit· Decuriones dicti ꝙ ſint de ordine curie· officium enim curie admini ſtrãt· vnde non eſt decurio qui ſummam non intulit vel curiam participauit Decur rit deſcendit labitur curſim deſcendit· De currere meare deſcendere .Decurrit obcur ſat decurſa etate decurſa vita annis grãdis confectus ſenio·exactus etate· Decurſus proprie finis curſus ſiue aquarũ ſit ſeu q̃ rumlibet rerum· Decurrit diminuit demit decerpit adimit exponit ·Decute aufer De cutit expellit. Decuriales autẽ idem et de curiones et dicti curiales ꝙ ciuilia mune ra procurant et exequentur:Decurio dinc man· bulcuta vel numerus decem hominũ vel princeps ſuper decez homines:Decur ſis dimiſſis:Decus ornamentum gloria vl' dignitas pulcritudo ſpecies victoria inſi gnitas claritas numen laus. Decus et tuta men et dignitatem et tutelam·Dedalus eu palamii filius genere athenienſis artis fa brice peritiſſimus hic cum accuſatus fuiſſz apud athanienſes ꝙ ſororis ſue filium pe miſſet metuens futurum iudicium ad cre tam confugit et potentiamynois regis cre tenſium aliquandiu tutus erat ibi et vxo ris quoqꝫ mynois paſiue· Nam cum ante taurum nefando amore illam potiri feciſſz veritus iram potentis regis fabricatis ſibi et filio pẽnis euolaſſe a creta dicitur in ma ri perdito filio veniſſe ad campaniam et ca uato quodam informi ſaxo templum ex eo apollinis feciſſet et numini eius pennas quibus volauerat conſecrauit·Qui etiam ante laborintũ in creta edificauit implicitis parietibus atqꝫ inuoluto exitu · Dedalus doctus ingenioſus varius vel artifex ſum mus ·Dedala ingenioſa puella · Dedi con ceſſi: Dedecet non decet· Dedecus ſcelus peccatũ turpedo macula ſordes labes nota

culpa vitium flagium nefas probrũ igno
minia piaculum ſacrilegiũ crimen facinus
turpe vel inhoneſtum: Dedetora turpia in
honeſta: Dedecor bonida: Dedetus ad de/
generoſitatem: Dedecoratio dehoneſtatio·
Dedetui vel deinho neſtaui· Decus perti/
net ad decentiam ·decor ad pulcritudinem
ad degeneroſitatem: Decuſata ornata De
cuſatim bono rabiliter· Decuſaret ornaret·
Dedere tradere a deditione dictum: Dedi
tio enim dicitur quando ſe victi aut vincẽ
di hoſtes victoribus tradunt · Dedi cõceſſi
Dedicat tonſecrat perficit finit tonſumat
ſanctificat: Dedicationes entenia· Dedica
tum deuocatum vel ſacroſanctum: Dedi/
care tonſecrare vel pro religione offerre·
Dedicatur pagitur finitur exequatur ex/
peditur perfitiтur conſummatur: Dedicaẗ
autem tõſecratur omne qđ deo datur·qđ
deditatur dicendo datur· vnde et appellaẗ·
Vnde erranr qui conſecrationẽ dedicatio/
nem putant ſignificari: Dedignatur deſpi
citur· Dedignatur contẽpnit deſpitit deſe/
rit dereliquit· faſtidit ſuperbit ferocit pro
nihilo dutit ſpernit grauatur repudiat re/
ſpuit deſpitit deflat irritat Dedignaui ſpre
ui: Dedignata ſpreta contempta indigna/
ta Dediſſem pcipi taſſem· Dediſcit qđ didi
terat perdidit amiſit· Dedit fecit preſtitit·
prebuit intulit inietcerat permiſit: Deditii
ſunt qui ante libertatem ob manifeſtã tul
pam a dominis ſuis ſtigmata vel tormen
ta perpeſſi ſunt· Hi quoq̃ a dominis ſuis
manumiſſi nunq̃ aut ciuis romanus· aut
latinus fieri dabaẗ ſed oĩo deditii quoꝝ nu
mero tonſtituuntur editii autem dicti ſerui
qui quondaʒ aduerſus populum romanũ
armis ſumptis dimitauerunt· Deinde vi/
cti ſe dederunt variatis turpitudinibus· et
a ditione deditii nũcupati ſunt: Dedita ope
ra valde data: Deditio ſpontanea traditio·
Dediſcere neſcire amittẽ qđ didiceris· De
dit permiſit pfecit diſperſit diuulgauit· Vt
tua terris dedit fama: Deditus a verbo de/
do dedis deditus venit partitipium ſubie
ctus ſeruiens traditus vel occupatus· De
ditum diuulgatum· Deditus ſi barbarus
tradat ſe romanis: Deditius dampnatici9
Dedolat dolat dedutit defert: Dedo argi/
po: Dedutet proſequitur tomitatur· De/
dutere deponẽ ſeparare Deduto et didu/
co ita diſtinguitur deduco de amico produ
tendo· diduco autem diſtrabo vel diuido·
Item quantum ad equos triumphales re/
fertur ſi equi duxere triumphos· ſi vobis
deduxerunt Item quantum ad naues ſub
dutere in terram ditimus· deducere autem
in mari vt deducantur ſotie naues· Deduc
detrahe minue aut abeuntem perſequere.
Dedunt ſe ſigna transferunt tranſfugiũt.
tranſeunt arma tradunt ſignis cedunt ma
ri mittunt ſutcumbunt· Dedunt ſe ſuccũ
bunt aut arma trahunt vel tradunt· De/
dutit defert tradit· Deductio· diſputatio.
Deductus delatus deuectus deportatus.
Deducunt e terra dedutunt in mari· De/
eſt abſens eſt· Defamare intrepare maledi
cere contumeliis afficere probra ditere cõ/
uitiari detrahere vituperare criminare la/
ceſtere. Defatigari diu fatigari: Defatigat
flagellat laſſat vel fatigat· Defetiſcere ſepa
rare: Defetare eſt detollare et rem quondã
mixtam a fecibus ſegregari· Defetatum.
purum exterſum ſine ſorde· Defeta pulſa
tio· Defectatam delitatam· Defectatum li
quidum purum vel a fete purgatum ex/
terſum vel purificatum· Defecant purgãt
Defectis laſſis afflictis fractis attritis ex
hauſtis egris infirmis imbetillibus inuali
dis feſſis languidis conraſis· Defect9 ʒur
ganc· perditio fragilis exilis mater tenuis
exeſus pallidus: Defetit non per durat·
Defendit cauſam agit patrocinatur adeſt·
aſſiſtit· aſſerit· tuetur diſſoluit confirmat·
adiuuat ſuccurrit ſubuenit opem fert au/
xilio eſt ſubleuat opitulatur ſuffragatur·
pſidio eſt vel excuſat vindicat : Defenſor
actor patronus tauſidicus votatus preſes
cuſtos vindex ꝓpugnator· Defenſio· vin
dicta vltio tuitio· Defens negans· Defen
ſor et vltor ita diſtinguitur· defenſor turat
ne fiat iniuria· vltor id facit ne impune ſit
facta iniuria: Defendere ſatiſfacere vł pro
aliis ſoluere· Defenſor· tutor· Defendor.
tueor: Defert deducit deportat honorat·
nuntiat· Deferte· honorate· Defenditur·
diſtenditur: Defenerauit ditauit· Deferen
tes deſimiles vel deportantes· Defetit fati
gatur inhebeſcit teſſat vel laſſatus eſt· De
feſſus fatigatus infirmus vł quaſi diu feſ
ſus· Defeſſio deliquium· Deficit ſuccum/
bit· Defitio id eſt deſiſto et vincor Deficiũt
diſcingunt deſtituunt deſerunt· derelin/
quunt· Deficere tomponere· De figmen/
to de plaſmatione. Defit deeſt non eſt mi
nus eſt Defitetur negat abnuit Defiteſcit
diſſoluitur euaneſcit· Definio marchon:
Definit decernit deſtinat determinat: Defi
nitio ſtatutum: Defiſus deſperatus: Defi
xus intendẽs innitẽs herens Defixerat:

ſtare fecerat·intenderat ·Deflagrari diuul
gari·Deflagrata accenſa Deflagrat furo/
rem ponit·Lucanus Sic deflagrare mina
ces·Deflammatio deflagratio·Deflat con
tempnit illudit·Deflauit defluxit reflexit
conſueuit elongauit euanuit exſpirauit de
ſiuit abolita eſt ceſſit abſorpta eſt delata eſt
Deflat faſtidit grauatur ſpernit·deſpicit·
cõtemnit reſpuit·Deflectit deuiat diuertit
declinat decidit deuitat circumflectit·De/
flet plorat decernit ſeparat luget Deflexit
detorſit·Deflorata excerpta ·Defluet qđ
etate vel vetuſtate diſſoluitur·ut etas ho/
minis·folium arboris·Defluxit dilapſa ē
liquefacta eſt reſoluta eſt ·reſtincta eſt di/
miſſa eſt redit reflexit conſenuit elanguit·
euanuit expirauit deſiuit deflauit abolita ē
Defluunt liquuntur vel deſcendunt delap
ſi ſunt·Defodit intra ſe abſcondit·Defor/
matum dehoneſtatum viciatum contami/
natum pollutum violatum fedatum inqui
natum dedecoratum decuruatũ cumulatũ
profanatum ·Deformem enormem tetrũ
fedum turpem flagicioſum ·inhoneſtum·
pudendum illiberalem erubeſcendum in/
decorum infamem calumnioſum crimino
ſum probroſum ſuſpectum ſuſpicioſum·
inuidioſum·Deformem ad corpus· turpe
autem ad crimen referimus Deformis eſt
cui deeſt forma·informis vero vltra formã
Deformicata corbis defectis baſtulis ·De
formis probroſus contaminatus macula/
latus turpis inhoneſtus impudens flagi/
cioſus deturbatus·Deformis et turpis ita
diſtĩguitur·deformis ad corpus pertinet
turpis ad animum pertinet.Deformes fe
da forma· Deformo girro· Deformitas·
ſqualores ſordes macies tabes. Defoſſus
tranſfixus Deflagrare diuulgare Defre/
tum ſapa paſſum ·Defrenſum detritum ·
vnde adhuc frenſa faba que obtrita fran/
gitur·Defretum vinum coquendo defru
datum·Defretum dictum ꝙ defraudatur
& quaſi fraudem paciatur ·Defretũ dictũ
eo ꝙ coquendo areſcat minuſue faciat·De
fraudat fraudem facit Defraudatur minui
tur·Defraudat defrudat valde fraudat vel
decipit ·Defrutat qui minuit quod frugi
debuerat·Defrutum coctum vinum ·De
fuit minus fuit abſens fuit·Defruti cocti
id eſt vini·Defricat deficat colit Defuncto
rie opertorie leui tranſitorie· Defunctoriũ
eſt quicquid ita dicitur vel fit ut ad finem
aliquius rerum terminũ expectet·Defũgi
enĩ finiri ſignificat ut de mortibus dicim9

Defunctus deportatus mortuus· Defun
ctus eſt interiit mortuus eſt periit expira
uit obiit occubuit vita exceſſit·animaꝫ red
didit luce caruit debitum nature perſoluit
Deruncte liberate: nam dicimus functos
officio eos qui officia debite compleuerũt
Vñ eſt et honorib9 functus hic et defun
ctos mortuos dicim9 q̃ cõpleuerũt vite of
ficia vñ ē et nihil iã celeſtib9 vllis debentẽ
Defunctus vocatus· quia compleuit vite
officia·nam dicimus functis· hinc ergo de
functus ꝙ ab officio ſit vite depoſitus·ſi/
ue ꝙ ſit die functus: Omnis autem mor/
tuus aut funus eſt aut cadauer funus eſt
ſi ſepeliatur·cadauer ſi non· et dictum fu
nus a funibus accenſis·quos ante feretra
papiris cera circundatis ferebant: Defun
cte explicate· Defungitur moritur· De/
fugimus in diuerſo fugimus· Defunxit·
deportauit·Defudit diſperſit: Defuſores
largiores·Defuit abſens fuit:Defuit pur
gauit diluit diſſoluit ĩfirmauit·Degãmon
dedas deligis·Degallinatio nathſangara·
Dreptanum eſt ciuitas non longe a mon
te erice trans lilibeũ dicta vel propter cur/
uaturam litoris in quo ſita eſt vel ꝙ ſatur
nus poſt amputata virilia celio pater illic
falceꝫ proiecit que grece drepanos dicitur
Quodam tempore ſiracuſani victores cepe
runt athenienſium ingentem multitudinẽ
et ea ceſis mõtibus fecere addere munimẽ
ta ciuitati·factis autem muris etiam foſſa
forinſecus facta eſt que flumine admiſſo
repleta munitiorem redderet ciuitatẽ·Hãc
foſſam igitur propter hoſtium penam et
iniuriam factam liberi vocauerunt·poſtea
profecti ſiculi ad italiam eã tenuerunt ptẽ
vbi nũc roma ē vſqꝫ ad rutilos et ardeam ·
Deget viuit peragit manet habitat· Dige
ſtio egeſtio·Degere manere vel haberi De
geſta diſpoſita ordinata:Degere exigere·
conſiſtere·Degetit conſcribit· Dego dedi·
viuo vel habito:Deget agit viuit aut conſi
ſtit vel demoratur· Degunt tranſagunt cõ
ſiſtunt viuunt:Degma morſum:Degener
generi ſuo diſſimilis vel ignobilis· Aut ꝙ
ſit impari genere·aut dum ſit genere opti
mo natus inhoneſte tamen viuit: Dege/
neraſcere degenerare· Degenerem diſſimi
lem ignobilem:Degeneris animi timidi lu
canus degeneres trepidãt anĩ: De germĩe
de vtẽ de lũbis de vẽtre de ſemĩe de femore
Deglobere decoriare Deglucre decoriari·
Degluit decorauit·Degladiãdi·deoccidẽdi·
Degraphidem celaturã· Degredit̃ abſiſtit

egreditur· diſcedit· Deguptus pelle exut9 id eſt cute expoliatus. Degulator dictus ꝙ gule ſit deditus· ¶ Deicada eſt qui deū occidit· ut homicida qui hōiem occidit· De iecit expulit· Deiectum collapſum decollatum· Deicit mactat delet deruit· Deificum diuinū· Dehinc deinde vel poſt hec· denuo iterū rurſum de initio de integro decetero deinceps amodo poſtea ex hoc ex ordine· vel vlterius· ¶ Dehiſcendit rimis interpatens· Dehiſcens aperiens ſe· in diuerſum cedens· pateſcens inaniens abſorbens diuidens· Dehiſcit valde aperit fluctos marinos qn̄ ſe aperit pateſcit pandit decedit recedit· Dehiſcere dimergere vel euaneſcere· vel os aperire abſorbere Dehoneſtat defor mat deturpat: ¶ Deiero deos iuro· Deiurium iuſiurandum: certū iurare· Deierare iurare· Deierat male iurat vel valde iurat· Deierent iurēt: Deiudicat diſcutit expellit Dein deinde· Deinceps poſtea vel exinde deinde ex hoc hodie rurſus vel iteꝝ inante Deinde ex ordine demū ab hoc die ab hodie exinde item hinc De interitu de morte Deis pro diis Dekalanizare cum leticia decantare: ¶ Delabere deficere· Delabūt deficiūt· Delapſus impulſus· Delapſa cadens Delaneo delacero· Delapidat erogat euertit· Delanguidulis laxabilibus mollibus· Delatio proditio· Delargior ſpenden· Delator deſertor diabolus vel criminator· eo ꝙ detegit quod latebat· Delati artificioſi· ingenioſi deportati applicati adportati nō longe ducti Delationes proditiōes factorum· Delator villicus actor· Delatus deductus deuectus· Delatur defertur· Delaterem & dilatorē intereſt· delator eſt qui defert ad accuſandum· dilator qui differt ad proferendum· Delator dictus eo ꝙ latebat detegit. Delauata de terra leuata Delanguit deflagrauit vel extinctū eſt· Delapidator conſumptor Delectat placet cordi eſt gratū eſt acceptū eſt voluntati eſt in honore eſt· Delectatio iocunditas· Delectabilis affabilis. Delectatur lenit placat vel mitigat· Delecta de multis lecta electa Delectauit· iuuit· Delectus valde electus Delector gaudeo iocundor· Delegere eligere Delegatus elegatus Delegit probat eligit Delent ſternūt profligunt cedunt obtruncant interficiunt interimūt. Delet mactat· diruit ſternit· Delerat & delirat ita diſtinguitur· delerat terreat delirat vanū eſſe ſignificat· Delenificus dicitur blandiloquus Delere deſtruē diuellere excidere ſolo eqre· in planum detrahere· Delirus mente defectus per etatem vl̄ ꝙ a recto ordine et q̄i a lira aberret: Lira enim eſt a rationis genus cum agricole facta ſemente dirigunt ſulcos in quos om̄is ſulcos egeſtas decurrit Delfica ciuitas lucanus delfica thebane hec thebane ciuitas: Delfinum luporum. quia lupi ex parte delfini ſunt· Delfines certum habent vocabulum· eo ꝙ voces hominum ſequanī vel ꝙ ad ſimphoniaꝫ gregatim cōueniāt nihil in mari velocius iſtis nam plerumqꝫ ſalientes naues tranſuolāt quando autem preludunt in fluctibus et vndarū ſe mollibus ſaltu precipiti feriunt tempeſtates ſignificari videtur hi proprie ſimones nominantur· eſt autem et delfinū genus in nilo dorſo ſerrato qui crocodill9 Deliberationem tractatum diſpoſitionem Delibat deguſtat vel ſanguinem detrahit et ſermonem tenuem perſtringit: Delibati de terra libati· Delibatus vnctus contractus: Deliberauit cogitauit inueſtigauit. perſcrutatus eſt· Deliberat cogitat agit cōſilium requirit flagitat ſecum voluit· ſecū conſultat conſuluit ſententiam querit conſiliatur ſecum fert ſecum communicat Deliberata inſtituta parata decreta· Deliberatio cogitatio meditatio tractatio. Deliberatiuum cauſe genus eſt in quo de quibuſlibet vtilitatib9 vite quid aut debeat aut nō debeat fieri tractatur· Delibatio refloratio immolatio· Deliberādum pertractandum cogitādum· Deliberate diſpoſite· Delibor immolor: Deliramenta· lira enim ſulcus ē aratri· inde deliro id eſt exorbito· a viarationis deuio· proprie autē delirare eſt quādo boues de ſulco exorbitant· Ita et ſenes delirare dicuntur quādo a vera locutione recedunt· Delibutum dicimus hominē vnctum oleo vt athlete ſolent vel mercumate pueri exercere dicimus et delibutum gaudio id eſt perfuſum vel plenum· Delibuit vngitur vngento· Delibuit vnxit· Delibutus perfuſus vel bene vnctus· Delibutū diligenter vnctum Delicatus dictus ꝙ ſit deliciis paſt9 viuēs in epulis et nitore corporis. Delicauere deferre ꝙ et dedicare ꝑ commixtione litterarum· Delitie ſolamen· oblectamen requies leuamē ſalubritas cura refrigerium· Deligit eligit: Deliguit latuit obliuit· Deliciantur epulantur· Delicioſus nutricius· Delictum peccatum· Delictum eſt quando id quod agere debemus dimittimus et dicitur quaſi derelictū: Delictus repulſus vel verecundatus clautus.

quod dicitur :Delicius puer in deliciis ma
tris a domino amatus .Deligeretur valde
eligeretur vel probaretur Deligit exeligit
Delimat accendit incendit incitat ſtimulat·
inflammat acuit inſtigat irrigat Delinitus
placatus· Delimat precerpit ·Deliniti pla
cati peruncti ·Delinit ſatis linit vel vngit·
Delinquit peccat ·Deliquium defeſſio vel
defectio Delioqua locus depreſſus prope
cloacam maximã vbi appropinquantibus
gallis ad ſaxa romani loca occulta defode/
runt·Delirat delicat diſſipat apud ſe non ẽ
aliena loquitur ·Delirus inſanus ·Deliſit
deleuit inquinauit ·Delituit latuit abſcon/
ditus eſt celatus eſt ·Delius apollo a delo
inſula dictus vbi natus eſt Delos clara in
terpretatur ·Delitere latere ·Delitor exter
minator Deliteſcere diu latere morã facere
Deliteſcet latet Delituit latuit occultatus ẽ
abſcondit ſe·a lateo cõponĩt deliteo ·Delus
inſula ĩ medio cicladum ſita· & dicta delos
fertur ꝙ poſt diluuium cum orbẽ multis
menſibus continua nox inumbraſſet ·ante
omnes terras radiis ſolis illuminata eſt·
ſortitaq̃ ex eo nomen ꝙ prima manifeſta
ta fuiſſet humanis viſibus ·nam delon gre
ci manifeſtum dicunt· eadem inſula & orti
gia· eo ꝙ primum ibi viſe fuiſſent coturni
ces aues quas greci ortigias vocãt· In hac
inſula latõa enixa eſt apollinem & dianã·
Delos autem ciuitas dicitur & inſula Del
ticus litteratus ·Delubrum templum ara
fanum idola puluinar ·quicquid in idolo
colitur·Delubra per e non per i ſcribendũ
Delubra ·fana ·ſimulacra ·Delubra ſacra
ſancta penetralia edificia edes ·Delubra ve
teres dicebant templa fontes habentia qui
bus ante ingreſſum diluebantur· & apel/
lari delubra a diluendo ·ip̃a ſunt nũc edes
cum ſacris fontibus in quibus fideles re/
generati purificantur ·& bene quodam p̃
ſagio delubra ſunt appellata ·ſunt enim in
ablutionem peccatorum· fons autem in de
lubris locus regeneratorum ẽ·in quo ſep
tem gradus in ſancti ſpiritus miſterio re/
formantur ·Delubra adeunt· templa acce
dunt id eſt fana idolorum. Deludere deci
pere· De lubricatu de laceratu ·Delim ma
ternam ꝙ in ea latõa delium dianamq̃ pe
perit ·Delituit latuit :Deluſit circumuenit·
Demach detrahit minuit Demens amens
inſanus vecors ſine mente profugus ·vel
ꝙ diminutionem habeat mentis vł cui ſen
ſus integer non eſt· Dementicus am̃ticus
Demens & delirus ita diſtinguĩt· demẽs

eſt cuiuſcunq̃ etatis amens et ſine mẽte·
delirus autem per etatem tantum :Demen
tia et amentia ita diſtinguitur ·dementia tẽ
porale vitium eſt ·amentia vero perpetu/
um et dicta dementia quaſi diminutio mẽ
tis: Dimenſum inciſum· Demenſum defe/
ctum Dementia dicta quaſi diminutio mẽ
tis· vecordia· inſania ſtulticia deliramenta
Demenſus menſurauit· De mediis dubiis
Demere detrahere minuere auferre adime
re· Demearia cerealia · Demerius ergo ce/
realis dicitur · Demeantes tranſcurrentes·
peruagantes· Demetiar diuidam Demetit
ſecat· Demerſit deglutiuit· Demiror deſpe
cto deſpuo diſpitio· Demiſſa ex humeris·
ab humeris dependens Demittit deſcende
re precipit: Demit deducit vel minuit de/
trahit tollit: Demiſſus · nimium humilis·
Demiſſus deſcendens vel pauper· Demiſ
ſis pendentib9 : Demiſſa inclinata: Demit
tunt deſperant· Demigrat emigrat diſtru
dit· Dempſit raſit minuit · vel deduxit vel
deleuit: Dempta ſubtracta· Dempto ad/
empto : Demptio ſeparatio : Demonas gre
ce id eſt peritos· et ſcios dicuntur a potu
demonum id eſt a principatu populi vel
demones dicti quaſi dumones id eſt om/
nia ſcientes vtpote nuntii dei· latine medi
oximos vocantur id eſt in medio poſitos·
Medioſimus dicitur quaſi medius proxi/
mus · Demo aufero · Demonere figere cõ
ſecrare · Demolitur deſtruit exterminat diſ
ſipat attenuat· Demos grece publicum di
citur· Demon per diptongia eſt ſcribendũ
Demones ſunt aeria animalia quoniã cor
porum aereorum natura vigent et propte
rea morte non diſſoluuntur quia preualet
in eis elementum ꝙ ad faciendum aptius
duobus ſubterpoſitis aqua ſcilicet et terra
vno autem ſuperpoſito id eſt igne ſidereo
Demonium etiam vt demon · demonis·
neutro genere dicimus vt diuina teſtãtur
oracula quibus dicitur· Nam et ſamarita/
nus et demonium habes· quib9 verbis p
fidi iudei omniũ creatori et dño illuſerunt
Demones dicuntur quoniam vocabulum
grecum eſt ab ſcientia nominati· apoſtol9
autem ſpirituſancto locutus eſt ſcientia in
flat caritas vero edificat ·caritas eſt ergo in
demonibus ſcientia ſine caritate· et ideo tã
inflati· hoc eſt tam ſuperbi ſunt vt honores
diuinos et religionis ſeruitutem quam ve
ro deo debere ſciunt ſibi ſatis egerent exhi
beri et quantũ pñt apud quos pñt adhuc
agant ·Demonas ſunt impuri ſp̃s ſubtiles

et vagi animo paſſibiles corpore aerei · tpē
eterni · hūanitatis inimici · nocendi cupidi
ſuperbi · tumidi · inuidentia liuidi · fallacia
callidi · ſemper in fraude noui · commouēt
ſenſus · fingūt affectus · vitā turbant · ſom
nos incitāt · morbū inferūt · mentes terrēt ·
mēbra diſtorquēt · ſortes regūt · preſtigiis
oracula fingunt · cupidinis amorē alliciūt
ardorem cupiditatis infundunt · in conſe/
cratis imaginib9 deliteſcūt · inuocati aſſunt
veriſimilibus fallunt · mentiūtur · mutant̄
in diuerſas figuras · interdum in angelo/
rum imagines transformantur · Hi quon
dam a ſede celi per ſuperbiam lapſi nūc in
aere cōmorant̄ : Demonas a grecis dictos
aiunt quaſi demonios id ē peritos ac rerū
ſcios · Preſciunt enim futura multa · Vnde
& ſolent reſponſa dare aliq̄ua . Ineſt enim
illis cognitio rerū pluſq̄m infirmitati hūa
ne · partim ſubtilioris ſenſus acumine · par
tim experiētia longiſſime vite · partim pro
dei iuſſu angelica reuelatione · Hi corpoꝝ
aereorum natura vigent · ante tranſgreſſio
nem quidem celeſtia corpora gerebāt · lapſi
vero in aeream qualitatē conuerſi ſunt nec
aeris illius puriora ſpacia ſed iſta caligino
ſa tenere permiſſi ſunt · qui eis q̄i carcer eſt
vſq₃ ad tempus iudicii · Hi ſunt p̄uaricato
res angeli quorū diabolus princeps eſt ·
Demon dictus quaſi daimon id eſt valde ·
Demonas accuſatores a grecis dictos aiūt
quaſi demnas id ē peritos ac rerum ſcios ·
Demonizatiōes ſuperſticiōes Demonſtra
re explanare indicare dicere expedire pro
mere exponere aperire diſponere Demon
ſtratiuum autē dictum ꝙ vnāquanq₃ rem
aut laudando aut vituperādo demonſtrat :
De more de conſuetudine · Demorator · i ·
retentor litigator firmator . Demoror tar
dor impedior · Demouerat depulerat ſepa
rauerat De monogamia de ſingularibus
nuptiis Demulce delini refoue oblecta De
mulgāti defringenti vel ſubigi . Demulus
eiuſdem artis emulator · Demū conſequen
ter nouiſſime poſtea poſtmodū tum dein/
ceps poſtremū nouiſſimū Demū maxime
vel poſtremo vel nouiſſime vel deniq₃ do
natus tamē demū vere intelligit · Demuſ
ſo dubito diſſimulo : Demutilat detruncat
ſiue detrahit pennas diſſipat : Denarius di
ctus ꝙ ꝓ decem nūmis imputabat̄ · et hic
habebat imaginē ceſaris · Denarius ſiliq̄s
habet x · et octo · Denari9 enī erat apud an
tiquos genus nūmi quē ꝓ decem nūmis
cōputabāt · Noſter vō denarius ſcrupul9

ꝓprie dicitur ꝓpter curarū acquirendi in/
firmitatem · De naue pro in naue · Dentri
des lapis eſt arboreus hoc eſt ſucinū . Nā
dendros grece dicitur arbor rabdos virga
Denegat · i · ſubt̄hit detractat refutat De/
niq₃ ordinatū eſt poſtremo inde vel nouiſſi
me hinc · Denoſcuntur manifeſtant̄ · Den
ſat vrgeat premit anguſtat artat adoperit
velat obſiſtit inſiſtit · Denſius manifeſtius
Denſis ſpiſſis conſtipatis · Dens dicitur
a demendo eo ꝙ demat cibū vel ab edendo
dictus vel dentes dicti quaſi cibos diuiden
tes · ſiquidem eſcas incidūt et cōminuunt
atq₃ oportunius ſtomacho tradunt · Hoꝝ
primores qui cibos precidūt aduerſi den/
tes dicunt̄ molares intimi qui ſubigunt ca
nini qui viceſimo etatis anno exiſtūt Den
tes greci odontes vocant et inde in latinū
trahere nomen videntur horū p̄mi p̄ciſo/
res dicuntur quia om̄e quod accipit̄ ipſi p̄
us incidunt · Sequētes canini vocant̄ quo
rum duo in dextera maxilla et duo in ſini
ſtra · Dicti canini quia ad ſimilitudinē ca/
num exiſtunt · canes ex ipſis oſſa frangūt
ſicut et homo et ꝙ non poſſunt p̄ores pre
cidere illis tradunt vt cōfringant · Vltimi
ſunt molares qui cōciſa a p̄oribus atq₃ cō
fracta ſubigūt et molunt vnde et molares
vocati ſunt · Dentale eſt aratri prima pars
in quo vomer inducitur quaſi denſe · Den
tales aures dicuntur aratri · quibus latior
redditur ſulcus · Dente tenaci ponitur pro
anchora adunco dente id eſt anchora · Den
trix genus piſcis pro multitudine dentiū
vocatus · Dentilia reiſter q̄d in vomere De
nuntiatione iuſſione minis terroribus tur
boribus clamore pena vociferatione · De
numero de ſocietate : Denunciat proteſtat̄
p̄dicat edicit p̄cipit imperat īceptat inchoat
Denūciat nuncium fert p̄dicit Denuncia/
uit predixit : ¶ Denundinat diuulgat om/
nibus notum facit : Denumerat computat
Denuo in futurum in poſterum rurſum ·
iterato · Denus nomē pecunie vnde num
mus denarius dicitur : Deos penates di/
cūt quos eneas incenſo ilio ſecum ad italiā
duxit : Depalata · manifeſtata · deuoluta :
Depaſcitur conſumitur deuoratur comedit
Depaſta · deguſtata : Depactus · defixus ·
pollicitus : Depactio pacis conſideratio vl̄
confederatio : Depeculatus ē · depredatus
depopulatus vaſtauit predam exegit : De
populatio dep̄datio : Depegiſſe deflexiſſe ·
a pangendo dictum · vel tranſegiſſe a paci
ſcendo : Depigit · contemnit · aſpernatur ·

Depulato de furto publico dep̃dato· De-
pulans depredans: Depellit proicit: De-
pellicularí decipere· dictum a pelliciendo·
Depellunt detrudunt: Depellis expellis·
Dependere reddere ſoluere pro alio ſatiſfa
cere Dependet ſuſtentatur tribuit impẽdit
Dependit ſoluit diligit reddit vel ſuſtẽtat·
ſuſtinet vel exhibet· Depenſaturus datu-
rus· Deperire ·perire· Deperiebat turpi
amore diligebat· Deperit ĩ inhoneſto amo
re eſtuans illecebra renititur Deperdis ex
pẽdis· Depiſci paciſci: Depiſcor tranſigor
Depiaſima factura vel ars· De filoxenia·
de amore hoſpiciũ · Deplacare conciliare ·
Deplẽdere de pleno deducere· Deplet eua
cuat exinanit· Deploidis ſagum vł clamis
duplex· Deplorat depoſcit· Deplumatari
us duplicator· ¶ Depoculat deprehendit·
ſoluit ligat · Depõit animũ· diffidit deſpe
rat animo cedit·animo afficitur·condit re-
ponit collocat· Deponere amittere· Depõ
tani ſenes ſexagẽarii· Depopulare vaſtare
vel ſpoliare p̃dare· Depopulat vaſtat ſpo
liat predat euertit · Deportare & cõporta
re et exportare ita diſtinguitur· deportare
eſt aliquid afferre· comportare in vnũ lo-
cum conferre· exportare tollere Deportat
deuehit· Deportauit elicuit· Depoſita for-
midine· depoſito timore: Depoſitum eſt
pignus cõmendatum ad tẽpus · quaſi diu
poſitũ: deponere autem quis videtur cum
aliquid metu furti incendii naufragii cu-
ſtodie cauſa deponit. Depoſitum in manu
cõmiſſum creditũ mãdatum in fide traditũ
Depoſuit ·dimiſit· Depoſcit ·valde rogat:
Depoſitio: obductio collatio: Deprauatũ
praue factum vel qui de pollicitatione re-
ceſſerit deprauatus dicitur · Deprauatus
deornatus minoratus· Dep̃care excuſare·
vł expurgare· Dep̃catio eſt cũ & peccaſſe
et conſulte peccaſſe ſe reũ confitetur· & tñ
ut ignoſcatur poſtulat· quod genus raro
poteſt accidere: Deprecatur veniam petit·
victus eſt ſuperatus eſt: Dep̃catiões gra-
tes oratiões p̃ces obſecrationes: gratiarũ
actiones: Dep̃catum liquidum purũ quie
tũ· Dep̃ciatus vilis effectus neq̃ aliquo
p̃cio dignus Dep̃dator predo latro graſſa
tor ſpoliator: Dep̃datus depeculatus · De
prehenditur intelligitur agnoſcitur · Dep̃
henſus occupatus inuentus· Depreſſe id
ẽ merſe obrute quaſſate labefacte humilia
te dimiſſum abiectum Depreſſus deuexꝰ
cõuexus incuruatus humiliatus obrutus
Deprimit. vrget · inſiſtit · denſat · obſiſtit·

Dep̃mit affligit Depmit ꝓfert eicit foras
cãtat: Deꝓmũt ꝓferunt canunt: Deprom
ſerunt ꝓtuleruut· Deputo biſello· Depu-
deſcentem impudentẽ· Depulſus dilectꝰ
Depticium due tabule· hoc enim grece ta-
bula dicitur· Deptos ſecutos ¶ Dequerere
querelas ferre Derectum rectius ordina
tum vel rectius miſſum· Derectum et di-
rectum ita diſtinguĩt· derectum in rectũ
vadens ·directum in latere rectum· Dereli
ctus dimiſſus· Dereliquit contẽpnit deſe-
rit pro nihilo habet deſpicit peccatum te-
mere facit lapſus eſt errauit· De repente·
ſubito: Dereptum predatum ſeparatũ de
ſolutum· Derepſi ſeparaui Deribere dinu
merare· Derideat illudat: Deriguit obſtu-
puit obſtupefactus eſt· Derigit rectũ fa-
cit Derigere et dirigere hoc inter ſe differt
derigimus que torta ſunt· dirigimꝰ cũ ali
quid tendimus· Deripiunt auferunt rapi
unt: Derimit intercidit diuidit ſeparat De
ritiſcit diſſoluitur· Deriuat in aliam partem
ducit detrahit deducit· Deriuauit traxit di
nnmerauit: Deriuatus ex alueo deductus
Deriuacões firmas hr̃e reglas nõ dicimꝰ
Deriuata deprauata deducta detracta vel
diminuta: Derogat detrahit detractat ob
loquitur vituperat· Derogare detrahere·
diminuere: Deror ſeptimus ãnus remiſſi-
onis: Derupit diſpſit· Deruit eluit· ¶ De
ſcendere degredi de montibus ad planum
venire: Deſcendit inſedit ſuperſedit: Deſce
ptatio contentio· Deſceptat diſputat· De-
ſcinctos afros quõ zonis nõ vtebanĩ· De
ſciſcit diſceſſit diuiſi ſunt ſeparauit· Deſci-
uit deſeruit: Deſciſcat recedat· Deſcit face-
ſcit: Deſcriptus deſcriptioni oportunꝰ &
neceſſarius· Deſecto inciſo decollato. Deſe
minat diſpargit: Deſertum eſt vbi aliquan
do habitatum & derelictum eſt · Deſerta
vocata que non ſeruntur et ideo quaſi de-
ſeruntur vt ſunt loca ſiluarum et montium
cõtraria vberrimarum terrarum que ſunt
vberrime· Deſerta ſiti propter ſitim inha-
bitabiles: Deſertum eſt vbi aliquando ha-
bitatum et derelictum eſt· Deſertꝰ et diſer
tus ita diſtinguitur· deſertus derelictus di
ſertus a diſſerẽdo Deſtitutus nudus inte
ctus deſolatus egenus auxilii· Deſertum
illecebre deſolatum derelictum deſtitutum
incultum dimiſſum: Deſertores vocati eo
ꝙ deſertis militaribus officiis euagantur ·
Sed et q̃ deſerũt exercitũ ad hoſtes trãſeun
tes· & ipſi deſertores vocanĩ· Deſertor q̃
ſuũ regẽ deſerit idẽ ẽ et tranſfuga Deſeruit

ſpreuit contẽpſit reliquit tranſfugit tranſ
iuit . Deſerit derelinquit deſinit · Deſerere
dimittere · Deſes deſidioſus · Deſideriũ vo
tum vel affectũ · Deſideratus neceſſarius ·
Deſideratiſſimꝰ qui deſiderat̃ ·ab eo quod
eſt deſideratus · Deſeuit ab iracundia lenit̃
vel crudeliter perſequit̃ vel ſeuire deſinit ·
quieſcit · Deſes ſchlouffer · Deſideſcere ne-
gligenter agere: Deſidia negligentia igna
uia ſegnicia pigricia Deſidioſus accidioſꝰ
deſidens negligẽs vel ociũ cupiẽs tardus ·
piger ·a deſidendo vocatus id ē valde ſedẽ
do: Idem & deſidens a reſidendo · de enim
hic augẽtis eſt · Deſidis deſidioſus ceſſans
ab inchoato propoſito · Deſiduo diuturne
Deſidere deorſum abire: Deſiduꝰ ignauꝰ
piger · Deſierint ceſſauerint: Deſit deeſt ·
Deſignita delinita ſiue deformata · Deſi-
gnat dat dicit tribuit ſcribit · Deſiluit deſcẽ
dit diſcerpuit · Deſiluit deſiliit deſcẽdit · De
ſimulant neſcire ſe fingũt . Deſine abſiſte
ceſſa dimitte: Deſinit quieſcit abſiſtit Deſi
piſſem male ſapuiſſem vel intellexiſſeꝫ De
ſipit ſapere deſinit aput ſe nõ eſt aliena lo
quit̃ vel infatuat̃ Deſipiẽtes inſipiẽtes De
ſipiſcit a ſenſu declinat delirat infatuat̃ . De
ſipuit infatuauit: Deſipientiũ amentium ·
Deſirum ꝓſperũ bonũ Deſina clauſtrum
Deſiſte ceſſa deſine · Deſiſſet deſineret · De
ſiſtere deſinere ceſſare diſcedere recedere ·
Deſiſtit credita remittit · Deſiſtia pigritia ·
Deſiſti ceſſaſti · Deſiſtere pati nõ pati non
poſſe ceſſare deſinere · Deſiuit deflauit reſtĩ
cta eſt redit defluxit cõſenuit expirauit elã
guit euanuit abolita eſt ceſſit abſorpta eſt
deleta eſt: Deſinuit ab iracũdia leniuit vel
deſiuit · Deſitiſcere cõtẽpnere · Deſolatus ·
deſtitutus nudus intectus inops egenus
orbatus: Deſolanus ſubſolanus · Deſors
diſſimile ſorti · Deſolare ſonũ relinq̃re De
ſpectus contẽptus ſpretus faſtidioſus De
ſpectare deſup intendere: Deſpectus deor
ſum deſpiciens · Deſperatus vulgo voca-
tus malꝰ ac ꝑditus ſine ſpe ac ꝑditus nec
iam vllius ꝓſp ere ſpei dicitur aũt per ſimi
litudinem egrorũ qui affecti et ſine ſpe de
ponũtur · Deſperata negata ꝑplixitas · De
ſperat diffidit nõ credit · Deſpicabilis con-
tẽptibilis contẽptui habilis vel diſpectus ·
Deſpicatus apertus · Deſpicere deorſum ·
ſuſpicere ſurſum aſpicere ante ſe reſpicere
retro ꝓſpicere longe aſpectare vero in de-
xterã leuãq; ſe cõuertere · Deſpicere contẽ-
ptui habere · Deſpicere contẽpnere · Deſpi
ciens deorſum aſpiciẽs dicitur ſicut ſuſpici
ens ſurſum aſpiciens · Notandũ ſane ſi de
ſpiciens dixerimus diligenter inquirens ſi
gnificamus ſicut dicitur deduco et diduco
deduco et proſequor · diduco diuido · De
ſpiciens deſuper aſpiciens vel deorſum vi
dens id eſt intendens aut contẽptui habẽs ·
vel ꝙ ſurſum vel deorſum aſpiciat · Deſpi
na dominatrix grece Deſpirat valde ſpirat
Deſpirat ſpiritũ tollit · Deſpicit renuit re
fellit · Deſpondet e animo deficit vel valde
ꝓmittit pollicitus eſt · Deſpota dominator
grece · Deſpotes dominatores grece · De-
ſpolio roubon · Deſpuit rennuit contẽpnit
repellit ꝓpellit · Deſpuendo reiciendo abi
ciendo vel contempnendo · Deſpunctores
debitorũ expoſitores · ¶ Deſtat valde ſtat
Deſterminat diſiũgit definit · Deſtinat de
nunciat inceptat̃ inchoat defouet deſignat ·
Deſtinata deuota definita deputata diſpo
ſita denunciata inchoata ſcĩficata perpetra
ta vel iudicata deſignata Deſtinatus perſe
uerans agilis efficax ſtudioſus deputatus
induſtrioſus laborioſus vegetatus vigilãs
aſſiduus inclinatus impiger ſtrenuus ex-
periens ardens · Deſtino marchon · Deſti
tutum relictũ deſolatũ deſtructũ · Deſtitu
ta priuata · Deſtitit ceſſit victus ē ſupera-
tus ē occubuit · Deſtiterit ceſſauerit · Deſti-
tuerunt ceſſauerunt · De ſtirpe de ſemine ·
De ſtipite de ligno . Deſtricti enſes euagia
ti id ē de vagina educti . Deſtrictus ſine n
ſcribimus non deſtrinctus · ē aũt deſtrictꝰ
attentus vel ſeuerus ac non ſolutus et le-
nis Deſtringo verbũ eſt actiuũ participiũ
facit diſtringens deſtrincturus · a paſſiuo
deſtrictus deſtringẽdus Deſtrictus iratus
aſper auſter tetricus ſupercilioſus rigidus
ſeuerus . Deſtringet detinet . Deſtruet de-
molitur . Deſultoria leuitate id ē mobili vł
ioculari . Quidam nominatiuum accipiũt
deſultoria . Deſudeſcere id ē deponere ſudo
rem . Deſudatũ ſudore tranſactũ Deſuper
ſuperne vel ex ſuperiori parte . Deſurgit
exurgit . Deſuetus inconſuetus . Deſueta
vſu ceſſantia oblita · inuſitata · inconſueta:
¶ Detectus publicatus apertus . Detegit ·
patefacit prodit denudat manifeſtat pub-
licat . Detegere manifeſtare publicare De-
terior inferior minor peior · Deterior a bo
no deterior a malo peior dicitur hic bonꝰ
ille deterior hic malus ille peior · Deterius
peius · Deierat peierari faciat auertit ad ali
am partem: Detorſiſti vertiſti: Detractat ·
retractat accuſat recuſat deſpicit vel valde
tractat contempnit derogat dedignatur ·

rennuit : Detractio blaſphemia vel repre/
henſio : Detractio eſt aliorum geſta bona
opera vel mala narrare : Detrahere enim di
citur qui aliquid alicui ſubtrahere cõpro/
batur. Detraxit enim atq; ſubtraxit vnum
pene ſignificant. & ideo cum verũ aut pro
bono aut pro malo dicitur omnino nõ eſt
habẽda detractio ſed veritatis ſincere nar
ratio : Detrahere autem dicitur qui bonũ
mutat in malum. nã qui dicit malum eſſe
quod malum eſt non auctor detractionis.
ſed amicus veritatis dicendus eſt. Detrahe
re inuehere probra dicere cõuiciari expro/
brare diffamare vituperare reprehendere.
lites ſerere cõpellere proſcindere laceſſere.
ledere. Detrahit derogat abductat deducit
vel male exiſtimat expellit tranſmutat per
dit tollit deridet Detraxerat tulerat. Detra
dextra : ſocietatis fides : Detrectantium re
trahentium. Detribuit attribuit. Detrimẽ
tum damnum incõmodum diſpendiũ. vel
ad deterrendum dicitur vel iactura vel di/
minutio interimentũ alicuius rei. Detrita
id eſt ſtrata. Detrudit diuellit expellit libe
rat excludit minat emicat propellit Detru
dere expellere excludere. Detruſus immiſ
ſus incluſus p̃cipitatus impulſus. Detulit
induxit protulit notũ fecit nunciauit De
tundat amputet. Detunſi diminuti : ¶ De
uertit declinat deflectit. Deuertẽs conſen
tiens auertẽs Deuerticule ſemite tranſuerſe
Deuertor reuertor. Deuexum depreſſum
decliuum. Deturbat expellit fugat Detur
batum dehoneſtatum viciatum contamina
tum pollutum violatum fedatũ inquina/
tum deformatum decoloratũ demaculatũ.
profanum. Deuarca deuia. Deuaricat pro
hibet diſcutit diſcernit. Deuagatur perua
gatur. Deucalion frater pirrhi quem alii
maritum dicunt. Deucalionum deorum.
Deuectum adportatũ deductũ Deuectare
portare. Deuellit diſrũpit. in duas partes
diuidit. Deuehit deportat peruenit. Deue
niat fortuitu conueniat. Deueho peruenio
aut porto De vertice de ſummitate de acu
mine. Deuerticulum vbi deuertiť de altera
in aliam viã deflexio. Deuerticulum dictũ
quia a recta via deuiat. alr̃s de via in viam.
Deuexũ depreſſum decliuũ inclinatum. et
dicitur quaſi deorſum vergens. Deuenu
ſtat deformat. Deuia ſine via. deuerticula
a recta via vel abſq; via Deuia vbi non eſt
via ſunt loca ſecreta et auia quaſi extra viã
ip̃a ſunt & inuia. Deuiare q̃i de via errare
Deuiat errat. de via errat. Deuium abſq;

via. De inuictiſſimo inſuperabili. Deuin/
cit conſtringit conſtruit contexit compagi
nat coagmentat. Deuinctos ligatos affe/
ctos conligatos : Deuinctum aſtrictum li
gatum Deuĩxerat valde ligauerat illigaue
rat vel illexerat. Deuitat deuertit declinat.
decidit circunflectit ſpernit fugit. Deuius
preceps proiectus prauus peruerſus ꝑ/
fligatus perditus. Deuirginat corrumpit
Deuoco accuſo. Deuolat celeriť venit. De
uolatio deſignatio. Deuolunt deiciunt im/
pellunt vel ruinam faciunt : Deuorat con/
ſumit diſſipat dilacerat dilapidat proicit ꝑ
dit prodigat comedit exhaurit Deuorator
nepos ſumptuoſus ꝓfugus conſumptor
elluo glutto ganeo decoctor popino am/
bro. Deuota debita exoluens. etiam nõ de
bita nõ promiſſa : Deuotat exprobrat aut
detrahit : Deuotio timor et obſeruatio. De
uotus obnixus obſtrictus deditus ſerui/
ens : Deuocare deſuper conuocare : Deuol
uentes mouentes : Deuoluitur collabitur
decidit : Deuotio oratio obedientia obſeq̃/
um timor et obſeruatio. Deuocatio et inp̃
cationum ſunt : Deuotione bonitate hono
re : Deuota deſtinata determinata dedicata
promiſſa vľ indicta : Deuoco fluochon De
uotus promiſſus dedicatus vel debitũ ex
ſoluens : Deuoratores ambrones : Deuo/
lat deducit : Deus vel diuus ita diſtinguiť
ꝙ deus ſemper eſt diuus non ſit. Deutro
nomium greco ſermone appellatur. latine
ſecunda lex vel recapitulatio legis id eſt re
peticio et euangelice legis prefiguratio q̃
ſic ea habet que priora ſunt vt tunc noua
ſint omnia que in eo replicant. Deutero ſe
cundo. Deuteres renouationes : Deutero
gamie ſecunde nuptie : Deus dicitur ꝙ ti/
meatur ab omnibus vel ꝙ dominetur om
nibus : Deuteroſin nouitatez : Deus dict9
ꝙ ei nil boni deſit uel ꝙ omnia commoda
hominibus dat uel a greco id uocabulum
dictum eſt qď eſt theos metum ſignificãs
quia deus timendus eſt. Deus grece timor
interpretatur venit autem a greco theoro
id eſt video. De9 recens dicitur nouus ali
as deus hebreice latine timor. Deuulgat.
publicat. deſeminat. Dexter munificus be
nignus. benificus. ſimplex bonus facilis
ſuauis dulcis iocundus tractabilis remiſſ9
indulgens propitius : Dextera manus di
cta a dando. ipſa enim pignus pacis datť.
ipſa eni fidei teſtis atq; ſalutis adhibetur.
tãte eĩ fidei erat aput maiores nr̃os dextre
coniũctio q̃le nũc ꝑſtitũ mutuo iurañtũ.

Dextraqꝫ fidei teſtis eſſe ſolet: Dextras gē
nus ornamenti cōmunis eſt virorum ac
feminarū· quia vtriuſqꝫ ſexus dextre ſunt
Dextre iūgere: dextrā dextre q̄i copulare
Dextrū proſperū felix bonum: Dextera
opera bōa: Dextera domī filius dei: Dex
teriora celeſtia: Dextraliola armille: Dex
tralia armillas: Dextralia brachialia: Dex
tera proſpera ſiue virtus ꝓpicia · Siniſtra
aduerſa: Dexter propicius: Dextimū dex
trum: Dyſinimon depcationē nr̄am: De/
bonqꝫ & dibon in ſolitudine caſtra filiorū
iſrahel· eſt aūt & alia dibon villa pergran
dis iuxta Arnone moab: & poſt cum rex
amorreorū belli iure tenuiſſet et a filiis iſrl'
capta atqꝫ poſſeſſa in partem venit tribui
gad· meminit hui9 hieremias et yſaias in
viſione contra moab · Debongad. caſtra fi
liorum iſrl'· Dennain tribu iuda eadēꝫ au
tem eſt que et dabir ciuitas litterarū · De/
ſeth ꝙ aquila tranſtulit et ſimmachus arie
tem · Dedan in regione idumea de qua ſcri
brit hieremias eſt autē in quarto miliario
metalloſeno contra aquilonē danen De ca
polis ſicut in euāgelio legimus eſt regio
decem vrbium tranſiordaneꝫ circa ippum
et pellā et gadara interp̄taī · Dedan ſolita
rius ſeu fratruelis eorū Decla ſubtile ſiue
palmata· Delibora apis vel eloquentia lo
quax· Deſon fortis pupilla ſive callauit
eum ſed hoc ſiro ſermōe dicit̄ ceterū hebre
ice pinguedo interp̄taī aut cinis · i · fauilla
holocauſtorū · Deſan ſimiliter vt ſup̄· licet
quidā putent fortē elephantū interp̄tari.
Dennaba iudiciū aſſerens· Debuel agno/
ſcant deū· Debon ſufficiens ad intellectū·
vel habūdanter intelligēs· Dibon gad in/
terp̄tatur fortiter ītellecta tēptatio vel ſuf
ficiēter intelligens tēptationē locus in tri/
bu iuda. Deblaihan lateres ſiue maſſas de
recentibus ficis cōpingere ſolent quas he/
brei de blach greci palatas nūcupant in pn̄
ti itaqꝫ loco nomen qđ ꝓpoſuimus inter/
p̄tatur palaiba eorū · Debir loquēs vel lo
quela aut vrſum timens Dedara generacō
eius· Deleth pauper vel tabule ſiue ianua
Deſemoth calcatio vel vnctio · Debalaꝫ pa
lathe· Derbem generatiōis filiū ſine loquē
tem Demetrius vehemēter innectens · ſiue
nimiū pſequens · Derbe9 loq̄x ſiue vt ſup̄
Diabetes ſilis paſſio eſt q̄ et idropis
ſemel aūt fit vt mlieribus ſequitur
hec diabites ſitis mlta fortiſſima quā paciū
tur ex ſtomacho· Diabolus hebreice dicit̄
deorſum fluens q̄ quietus in celi culmine

ſtare contempſit· ſed ſuperbie pōdere deor
ſum ruens cecidit Grece vero diabolus cri
minator vocatur qđ vel crimina ī qua ip̄e
inlicit ad deum referat vel ꝙ electorum in
nocentiam criminibus factis accuſat inde
et in apocalipſin voce āgelica dicitur · Pro
iectus eſt accuſator fratrū noſtroꝝ qui ac
cuſabat illos in conſpectu dei noſtri die ac
nocte: Diacanſon id eſt frequenter ſurgē
tes et ſedentes in poblite · Diacodian dicta
ꝙ ex codia id ē papauere ſit· Diacones gre
ce · latine miniſtri · Diaconia miniſteriū Di
actice teſtamenta Diadema vitta capitis re
gis et ornamentū capitis matronarū ex
auro & gēmis contextū· Diafne eſt veſice
paſſio ex vrinarū freqn̄ti dimiſſiōe· ut q̄n
tum acceperunt facilime per vrinā labatur
Diaforeticum id ē cardiacum· Diafonia diſ
ſonantia diſcordia · ¶ Diagridium id ē ſcā/
monia· Diagnoſtum grece cognoſcentiam
¶ Dialecticus eloquēs diſputator vel ge/
nus phorum · Dialectica eſt ratio ſiue re/
gula diſputādi· intellectum mētis quietās
veraqꝫ a falſis diſtinguēs · hec ut quidā ait
Sicut ferrum veneno ſic ſentētiam armat
eloquio · Dialectica dicitur ideo ꝙ in ea de
dictis diſputaī· Diatilon vel aſindecon ē fi
gura poliſintheton cōtraria · carēs coniun/
ctionibus · ut Ite ferte citi flammas date te
la impellite remos · Dialoge vel dyalexis
greco vocabulo dicuntur quod latīe diſpu
tatio interp̄tatur · Dialogus collatio duoꝝ
vel primorū vel quod latine ſermo ē diſpu
tatio interp̄tatur · nā quos greci dialogos
vocāt nos ſermōes vocamus · Sermo autē
dictus ꝙ inter vtrūqꝫ ſeritur· vn̄ virgilius
Multa inter ſe ſerebāt Dialogus narratio
reciproca vel diſputatio vel liber diſputa/
cionis capituli dictio delectabilis vel duoꝝ
fabula· Dialus liber · Dia celeſtia diuina
Dia duo · Dialabis cōſtitutū imp̄atorum·
Di p̄poſitio eſt diſiunctiua : Diamaron a
ſucu more nomē ſumpſit ex qua cōficitur
Diameros pſona comica mitrata · Diame/
trus circuli eſt recta quedā linea per cen/
trū ducta et ab vtraqꝫ parte ad circūferen
tiaꝫ circuli termīata que in duas equas p
tes circulū diuidit · Diamat valde amat Di
ana latonis et iouis filia · Dianam germa/
nam apollinis lunam et viarum preſidem
pagani aiunt · vnde et virginem dicunt Di
anoeas dualis lex · Dianam autem vocatā
quaſi duanam ꝙ luna die ac nocte appare
at ipſam lucinā aſſeuerāt eo ꝙ luceat eandē
et triuiaꝫ eo ꝙ tribus fungaī de qua virg'

Tria virginis ora diane·quia eadem luna·
eadem diana·eadem proſerpina vocat̃·ſed
cum luna fingitur ſubluſtri pēdet amictu·
cum ſubcincta iacet thalamo latonia virgo
eſt·cū ſubnixa ſedec ſolio latonia coniūx·
latonia autē diana dicitur·eo ꝙ latone fue
ric filia·Diapſalma quidam hebreū verbū
eſſe volunt·quod ſignificat ſemper id ꝙ
illa quibus hoc interponitur ſempiterna
eſſe confirmet·quidam vero verbū grecū
exiſtimāt quod ſignificat interuallum pſal
lendi·ut pſalma ſit quod pſallitur·diapſal
ma vero interpoſitū in pſallendo ſilentiū·
ut quēadmodum ſinpſalma dicitur vocis
copulacio in cantando:ita diapſalma diſ/
iūctio earū vbi quedam requies diſtincte
continuatiōis oſtenditur·vñ illud ꝓbabile
eſt non coniūgendas ſentencias in pſallen
do vbi diapſalma interpoſitū fuerit·quia
ideo interponitur ut conuerſio ſenſuū vel
perſonarū eſſe noſcatur ·Diapſalma in he
breo hoc eſt ſemper & iugiter·& item dia
pſalma ſemper quod eſt pauſacio quod ē
fiat fiat·Diapaſon duplam·Diarria eſt iu
gis ventris curſus ſine vomitu ·Diarria a
cibo ē ſcilicet vnius diei quottidiana ſalaria
Diarrium latinū eſt quod apud grecos re/
phemeris appellatur·Diaſſirmos ea que
magna fiūt verbis minuit·aut minima ex
tollit·Diaſpermaton nomen ſumpſit quia
examinibus cōponitur Diaſtaſin greci vo
cant diſſenſionē animorū·quod alii ſedi/
cionem vocant·Diaſtema eſt vocis ſpaciū
ex duobus vł pluribus ſonis·Diaſtole icē
diſtīctio que cōtraria ſeparat dextra pars
circuli ſubpoſita verſui·Diaſirtici vocātur
qui vera loquūtur auditores tñ decipiūt·
vnde et diaſertica narratio dicitur que licet
veraciter dicatur ab auditoribus nō credi
tur·Diaſoma id eſt voces diſcrepantes vel
diſſone·Diachome id eſt media ſectio cum
eſt octaua luna vel dichotomos Diateſſe/
ron dicitur ex quatuor binio·Dicabo da/
bo tribuā conſecrabo dedicabo ·¶Dicaci/
tas breuis & acuta dictio ad hōim riſus·
Dicatum deuotum conſecratum·Dicat de
dicat conſecrat·Dicatus conſecratus erudi
tus·Dicare dicaris·Dicatas dedicatas con
ſecratas eruditas Dicat deſignat dedicat cō
ſecrat vel dat·Dicatio conſecratio conſtitu
tio·Dicauit conſecrauit·Dicax facetus ve
nuſtus vrbanus curioſus cogitās qui ver
bis bene loquitur feſtiuus ſaltus. Dice di
cam·Dicendum fandum Dicentur appel
labantur·Dicere ferre referre·Dicere cau·
ſaȝ agere defendere patrocinari aſſerere ge
rere demōſtrare explanare indicare expadi
re ꝓmere exponere apire diſponere termi
nare· Dicere et memorare ita diſtinguitur
dicit enim qui ſemel idem ꝓnuntiat· Me/
morat nō qui ſemel dicit ſed qui ſepius id
memorie cōſeruāde cauſa facit·Dicere vul
tus imagines expmere· Ditionis iuris do
minii poteſtatis voluntatis imperii·Dicit
demōſtrat planū facit probat declarat oſtē
dit colligit explicat enodat ꝑducit ad liqui
dū appellat nomiat vocat nūcupat· Ditio
poteſtas addictū impiū vel arbitriū·Diti
one poteſtate impio cōditione·Dicit aſſerit
ait·Dicier dici cōſtitui·Dichos bifacie·Di
co dicis aio ais Dictator mō s in creta Di
cteos cretēſes aut in q̄bus dictamnus ha
bundat· Dictamnū hoc eſt puleium mar/
tis· Dictamnus quā q̄dam puleium agre
ſtum vocant naſcit̃ in creta in mōte yda ſi/
militudinem habet puleii niſi ꝙ folia eius
maiora ſunt & latiora & lanoſa tactu le/
nis guſtu acris·Fertur enī ꝙ capra in ue/
natione ſi ꝑcuſſa fuerit cū ſagitta ilico per/
currit ad herbaȝ dictānū mox paſcit̃ et fer
rū mox eicitur & plaga ſanatur paſcendo
dictamnū·Dictamnus herba nom̄ accepit
a dicte mōte grecie ꝓpter qđ apud virgili
um cerua vulnerata ſaltꝰ pagrat dictaeos
Dictatura eſt quinquenii tp̄is impiū.Di/
ctatores quinto anno poſt reges expulſos
romani ſibi creauerūt dū gener tarquini
ad iniuriam ſoceri vindicandā ingentē ad
uerſus romam collegiſſet exercitū hi qui
quinquennii temporis imperio vtebātur·
plus enim honore erant q̄m conſules qui
annuas poteſtates tenebant et dicti dicta/
tores quaſi principes et preceptores vnde
et magiſtri populi nominabantur· vnde et
dictatores dicuntur· Dictat ſtabiliat fir/
mat· Dictatus magiſtratus fuit rome qui
conſularem precedebat dignitatem·Dicta
tor cenſor vltima poteſtas imperator·Di/
ctitat frequenter dicit vel dictat· Dictato/
rius ex dictatore·Dictatum edictum Di/
ctatura honorem ſuper cōſulatum vel q̄n
quennii tēporis imperiū· Dicteus mons
cretenſis vbi nutritum dicunt poete iouēȝ
regem· Dictis oratione imperiis·Dictin/
na dicitur diana a greco ꝙ eſt dictis id eſt
rete·eſt enim dea venantium ad quod qui
dam pulcre alludit·Terret luſtrat agit ꝓ/
ſerpina luna diana·Ima ſuperna feras ſce/
ptro fulgore ſagitta· Dicto audiēs cito au
diens eſt obtēpans obedit ꝑceptis imperio

obediēs : Dicto citius citius q̃m dici poteſt
Dictum verbum · Dictu affabilis · ſermōe
narrabilis : Dictu nefas · ꝙ nefas ſit dicere
Didaſculus ductor magiſter grece · Dida
tim diuiſum · Didens firmus robuſtus va
lidus idoneus viuax valēs magnis virib9
vegenti vel vehementi corpore · Dideman
nis artis ꝙ didamaon fecerat · Didema in
ſula eſt · Didici calleo gnarus ſum cogno
ui comperi accepi noui · Didicit doctus eſt
imbutus eſt diſperſit diuulgauit terris de
dit fama · Didimus grece thomas qui īter
pretaī abiſſus vel geminus · Didixti aiſti ·
Dido iurago interp̄taī lingua thiriorum
nam prius eliſſa dicta eſt · Dido beli filia q̃
kartaginē condidit · Didola decta · Didra
gme dragme due . vnde miror quomō in li
bro hebreicarum queſtionū ſemi vncia ſcri
bitur Didragma menſura duplex ſcrupuli
ſex · Didragma habet ſiliquas xxx · vi · Di
dragme ſex ſcrupule dragme due vel due
menſure · Didragmae diſpenſat erogat Di
ducat diuidt diſtribuit partitur cedit ſecat ·
ſeparat diſcernit diſtinguit ſecernit ſegre
gat · Diducere diſtrahere · Diduco diuido ·
diſcerno · Diductio diſputatio · Diductas ·
diuiſas · Dieresis diſciſcio ſillabe in duas vt
albai longai · Diero grece diuido · Dierese id
eſt ſectiones . Diei ſenectus ſignificat ve
ſperam · Diem id eſt lucem · Dienniū bien
niū Dies feſti dies puri religioſi pii ſancti
īmaculati inuiolati · Dies eſt preſentia ſolis
ſiue ſol ſuper terres ſicut nox ſol ſub ter
ris · Vt enī dies aut nox ſit · cauſa ē aut ſu
pra terram ſol · aut ſub terris · Dies legiti
mus xxiiii · eſt vſq3 dum dies et nox ſpacia
ſui curſus ab oriente vſq3 ad alium orien
tale3 ſolem celi volubilitate concludat · Ab
uſiue autem dies vnus eſt ſpacium ab ori
ente ſole vſq3 ad occidentem · Sunt autem
ſpacia diei duo interdianū atq3 nocturnū
et eſt dies quide3 horarum xxiiii · Spaciū
autem horarum xii · Vocatus aūt a parte
meliore vnde et in vſu eſt vt ſine cōmemo
ratione noctis numerū dicamus dierū ſic
in lege diuina ſcriptum eſt Factum eſt ve
ſpere et mane dies vnus · Querunt ali
qui cur primū veſperū · poſtea mane ſcri
ptura cōmemorat ne forte noctem prius q̃
diem ſignificare videatur · Nec aduertunt
primo quam promiſerit deus diem dicen
do et vocauit deus lucem diem et tenebras
vocauit noctem deinde quia veſper finis
noctis . Ergo vt prerogatiua3 et primatū
natiuitatis diei daret prius finē diei ſigni
ficauit poſt quem ſecutura nox eſſet · dein
de poſtea finē noctis adiunxit eouſq3 aūt
noctem diei ſcriptura anteferre nō potuit
ut diei & noctis tempora diei appellatiōe
concluſerit · & tanq̃m p̄ncipalis autoritatē
nominis vendicauerit · hanc ſcripture eſſe
conſuetudinē ut potiori appellatiōe depu
tent frequētibus exēplis probamus . Si
q̃dem & iacob dixit · Dies vite mee puſilli
& magni · & iterū · oīes dies vite mee . Et
dauid · Poſuit dies ānorū meorū · nō dixit
& noctes Principiū ergo diei nox dicit eſt
fiat lux & facta ē lux · finis diei veſpera ē
reliqua · & factū eſt veſpere & mane dies
vnus · Hinc calumniantur manichei dum
putāt ita dictū eē q̄i a veſpera dies ceperit
nō intelligūt opacō3 illam quia lux facta ē
& diuiſum eſt inter lucē & tenebras · & vo
cata eſt lux dies & tenebre nox . Hāc ergo
totam operationē non intelligunt ad diem
pertinere · poſt hāc aūt operationē tanq̃m
finito die facta eſt veſpera · Sed quia etiam
nox ad diē ſuū pertinet non dicit̄ tranſiſſe
dies vnus niſi etiam tranſacta nocte cū fac
tum eſt mane . Sic deinceps reliqui dies cō
putantur a mane vſq3 ad mane · Nunc eni
quod fact eſt & tranſactus eſt vnus dies
vnde incipit operatio q̃ ſequit̄ ab ip̄o mane
quod factum eſt & poſt ip̄am rationem ſit
veſpera · deinde mane & tranſit alter dies ·
atq3 ita deinceps ceteri dies tranſeūt · Dies
ſecundum egiptios inchoatur ab occaſu ſo
lis · Secundum perſas ab ortu ſolis Secun
dum athenienſes a ſexta hora diei Secun
dum romanos a media nocte vnde et tunc
gallicinium eſt · quorū nox diei oſtendit p̄
conium · Dies eſt ſolis orientis p̄ntia quo
vſq3 ad occaſum perueniat · Dies gemina
appellari ſolet proprie a ſolis exortu dōec
rurſus oriatur · Dies abuſiue a ſolis ortu
vſquequo veniat ad occaſum · Spacia diei
ſunt duo interdianum & nocturnū · & eſt
dies horarū · xxiiii · Spacium horarū · xii ·
partes abuſiui diei tres ſunt · mane · meri
dies · & ſup̄ma initia diei · Alii a ſolis ortu
putant · Alii ab occaſu · alii a media nocte ·
Nam chaldei a ſolis exortu diei initium fa
ciunt · totum id ſpacium vnum diem appel
lantes · Egiptii autē ex initio noctis ſeq̄n
tis diei originem tradunt · Romani autem
a medio noctis oriri diem volunt · & in me
dio noctis finiri · Faſti dies ſunt quibus
ius fatur id eſt dicitur · & nefaſti quibus
non dicit̄ . Feriati dies in quibus res diuia
fit & abſtinere homines a litibus oportet ·

Profeſti dies feſtis contrarii id eſt ſine re ligione·feſti tantundem otii & religionis ſunt·Atri dies ſunt qui et cõmunes vocã tur Siderales in quibus ſidera mouentur et homines a nauigationibus excluduñt· iuſti continui triginta· Preliares quibus fas eſt hoſtem bello laceſſere de quibus li ber regum teſtatur dicens Eo tẽpore quo ſolent reges ad bella procedere·Interkala/ res diesſunt quinqꝫ qui iuxta egiptios ſu perſunt de duodecim menſibus et incipiũt a nono kalendarum ſeptembrium et quin to kalendarum memoratarum finiuntur: Dies epactarum ſunt vndecim quibus p ſingulos annos ad curſum lunarem accre ſcunt· Nam dum in anno duodecim lune· ccc·l·quatuor dies habeant · remanent ad curſus ãni ſolaris dies vndecim quos epa ctas egiptii vocauerunt pro eo ꝙ ad inue niendam lunam per totum annum adiciã/ tur·Solſticiales dies ſunt in qͣbus ſol ſtat creſcente ſpatio dierum vel noctium Aeq noctiales dies ſunt in quibus dies et nox equalibus horarum ſpaciis euoluuntur · Dies dicti a diis quorum nomina quibuſ dam romani ſideribus ſacrauerũt·Primũ enim diem a ſole appellauerunt·qui prin/ ceps eſt omnium ſiderum ſicut et idem di/ es caput eſt cunctorum dierum·Secũdum a luna que ſoli et ſplendore & magnitudi ne proxima eſt·Terciũ lumẽ ab ſtella mar tis que veſper vocatur·Quartum ab ſtel/ la mecurii quam quidam candidum circu lum dicunt·Quintum ab ſtella iouis queꝫ fetontem aiunt· Sextum a veneris ſtella quẽ luciferũ aſſerunt q̃inter omnia ſidera plus lucis habet· Septimum a ſtella ſatur ni que ſexto celo locata xxx · annis fertur explere curſum ſuũ· Porro autem ex his ſeptem ſtellis nomina diebus gentiles de/ derũt eo ꝙ p eoſdẽ aliquid ſibi effici exiſti marent dicentes habere a ſole ſpiritũ a lu na corpus a marte ſanguinem a mercurio ingenium et linguam/a venere voluptatẽ a ioue temperantiam a ſaturno humorem Talis q̃ppe extitit gentiliũ ſtulticia q̃ ſibi finxerunt tam ridiculoſa figmenta· Dies prima apud hebreos vna ſabbati dicitur· qui aput nos dies dominicus eſt quem gẽ tiles ſoli dedicauerunt: Secunda ſabbati fe ria ſecunda quem ſeculares diem lune vo cant·Tercia ſabbati·tercia feria queꝫ illi di em martis vocant· Quarta ſabbati quarta feria qui mercurii dies dicitur a paganis · Quinta ſabbati quinta feria eſt id eſt q̃nt⁹ a die dñico qui apud gentiles iouis vocat̃· Sexta ſabbati ſexta feria dicit̃ qui apud eoſ dem paganos veneris nũcupat̃· Sabbatũ aũt ſeptimus a dñico die eſt quem genti/ les ſaturno dicauerunt·Sabbatũ auteꝫ ex greco in latinũ requies interp̃tat̃ Dies do minicus· i·octauus Dies infanda ĩenarrã da·i·triſtis exitioſa dies · Dieſpiter diei pa ter·i· iupiter·Die ſummo vltimo die fatali die· Dies dictus ꝙ diuini ſit opis ſiue a io ue eius vt putabãt rectore q̃ grece dia ap pellatur·Diecula diminutiũ a die·Dieta in ſtituta medici ad egrotũ q̃d debeat obſer/ uari· Dieta eſt obſeruatio legis acute quã latini regulam nũcupant· eſt enĩ obſerua tio legis et vite Dieta viuẽdi regula vel or dinatio ciborũ.Dietes bimus grece·Dieti cos·i· regulares·¶ Diffamatũ diuulga/ tũ ꝓdigiũ prouulgatũ·Diffamatio diffla gratio· Diffamatus corruptor infamoſ⁹ impudicus impurus cõtaminatus inhone ſtus flagitioſus deturpatus deformis Dif famat manifeſtat publicat detegit ꝓbra di cit cõuiciat vituperat· Differat in diuerſuꝫ ferat·Terẽtius orationeꝫ ſpat inueniſſe q̃ differat ea·Differt diſtat·Differẽs diſſile diſpar diuerſum diſcrepãs abſurdũ diſſo/ nũ diſtans diſſidens abhorrẽs diſcretũ diſ cors alienũ variũ·Differentia inequalitas Differẽtior eminẽtior·Differt diſtat inter eſt vel diſpergit honorat·Differentes de/ portantes vel diſſiles diſtantes·Difficile· opoſitum arduũ magni laboris intercluſum rarũ:Difficilis· obſtinatus obluctãs pui/ cax ptinax rigidus dirus ĩmobilis indoci lis irreuocabilis durus tenax aſtrict⁹ ma lignus ſpurcus angus abiectus vernulus animo moroſus faſtidioſus q̃rulus ſuſpi/ cax piculoſus· Diffidenter timide cũctan ter cũctabunde pedetemptim heſitanter· Diffidit deſperat nõ credit animũ deponit aĩo afficit̃· Diffitetur negat abnegat infi tiatur cõtradicit reclamat· Diffiteſcit diſſo lutus aut marceſcit languet aut areſcit Dif ficultas difficilitas dubietas vel labor incõ ſuetus·Difficultatibus qui non queunt· Difficulter tarde·Difficatior purior· Dif fidentia diſtantia vel differentia·Diffidere inſpicere vel deſpicere· Diffidit deſpat nõ credit· Diffiſus deſperans nou preſumens Diffluit geſtit luxuriatur laſciuit efferetur fluit· Diffluere habundare·Diffluit copi oſe effudit diſtulit conturbauit diſſipauit· diſperſit diuerberauit diſiecit diſrupit dila cerauit diuellit diuaricauit diuulſit· Diffu

gient in diuerſum fugient· Diffunde imp
tire vel dona vel concede· Diffundit pfun
dit vel liqueſcit· Diffuſioris latioris ſpaci
oſioris· Diffundit diſtendit: Diffuſus di
ſperſus largus Diffuſis apertis extenſis·
¶ Digamie tue illi dicitur qui ſecundā vxo
rē habuit· Digamus ſecunde vxoris vir vl
duplicato matrimonio· Digamus et triga
mus a numero vxorū vocatur· quaſi dua
bus vel tribus maritus: Digamma nomē
figure vel littera: Digāmon due littere iū
cte Digammon dicitur quia duplex eſt in
ſtar littere que duplicē grammā habet· Di
gerit corrigit precipit collocat ordinat emē
dat: Digeſſit expreſſit exgit extorſit con
ſumpſit expoſuit poſuit: Digeſta deſcripta
ordinata expoſita: Digeram ordinem· Di
gerit recitat vel dirigit in numerum ordi
nat diſponit vel ordinate diſtribuit· Dies·
diues factus: Digeſſit diſputauit ordina
uit vel conſcripſit · Digeſto directo ſereno
vel pclaro· Digeſtio gidowiti· Digiti nū
cupati vel quia decenter iuncti exiſtūt naȝ
habent in ſe numerum perfectum et ordi
nem decentiſſimuū· Primus pollex voca
tus eſt eo ꝙ inter ceteros polleat viute &
poteſtate· Secundus ſalutaris ſeu demon
ſtratorius quia eo fere ſalutamꝰ· vel aliqd
demonſtramus· Tercius īpudicus ꝙ ple
rumꝗ per eū probri inſectatio exprimit
Quartus anularis eo ꝙ in ipſo anulus ge
ritur· idemꝗ et medicinalis ꝙ eo trita col
liria a medicis colliguntur· Quintus auri
cularis pro eo ꝙ aurem ſcalpimus· Digre
grediens deſcendens vel ambulans· Digi
tabulum digitum· Digma exemplū· Di
gladiabile periculoſum· Dignitas faſcis au
ctoritas honor· Digna congrua· Dignus
meritus· Dignitate digne habite Dignior
diguum me exiſtimo· Dignus iudicatur·
dignus exiſtimatur· Digreſſus diſcedens
Dii communes vt quibuſdam placet azo
ni dicūtur id eſt q̄ celi certas ptes nō hñt·
Digredi egredi· Diſiungimur ſeparamur·
Dii autē quos pagani deos vocāt homīes
olim fuiſſe produntur· et pro vniuſcuiuſꝗ
vita vl merito coli apud ſuos ceperēt· aput
egiptū hiſis· apud cretā iouis· apud man
ros iuba· apud latinos phanus· apud ro
manos quirinus· apud athenas minerua·
apud ſamum iuno· apud paphos venus·
apud lemnos vulcanus· apud naxos liber
apud delos apollo· in quorū etiā laudibus
acceſſerunt poete· et cōpoſitis carminibus
in celum eos ſuſtulerūt· Nā & quarūdam
adinuentiones artium cultū peperiſſe di
cunt· ut eſculapio medicia· vulcano fabrica·
mercurio q̄a mercibus p̄eſt merces· libero
libertas deputatur· rel· Dii penates dii do
meſtici Diis geniti a diis originē ducentes
& iudicibus· Dii manes minime bōi· Diis
non detrahes id eſt ſacerdotibus & iudici
bus· Diis manibus· diis inferorum· Dii
aquili dii inferi· a quibus antiqui nigros
dicebant· Diiudicat diſcutit diſcernit· Diiū
gimur ſeparamur· Diiudicacō diſcretio Di
labitur defluit exit· Dilacerat diſſipat con
ſumit deuorat perdit prodigit exhaurit· Di
lapidat deſpicit erogat· Dilapidata id ē via
lapidibus ſtrata· Lucrecius Strata que iā
vulgi pedibus detrita viarū· id ē & ſtrata
dicitur· Dilatio mora ſpacium dierū Dila
tor & delator ita diſtinguitur· Dilator q̄
differt· Delator qui profert· Dilabor im
memor· Dilabitur defluit decurrit exit Di
labuntur deſcendunt· Dilancinata dilacera
ta· Dilargitur valde largīt· Dilargus mul
tum donans· Dilatare amplificare vel diſ
famare· Dilataſti diſſoluiſti. Dilato prote
lato prolongato· Dilator qui differt ad p
ferendum· Dilatum aliquid recens in po
ſterum dimiſſum· Dilatus deportatus p
ditus vel adductꝰ· Dilectio dicta ꝙ duos
illigat ī ſe· nā dilectio incipit a duobus qđ
ē amor dei et pximi de qua apoſtolꝰ ple
nitudo inquit legis dilectio· omnis auteȝ
dilectio carnalis nō eſt dilectio ſed magis
amor dici ſolet· Dilectus ab elegendo vel
a diligentia carus Dilemmatum argumen
tum qđ eſt ab vtraꝗ parte firmiſſimū et
concludit aduerſarium· Dilema id eſt cor
nutus ſillogiſmus· Dilabitur vngitur vn
guento· Dilibutum dilegatum diligentia·
Diligit amat magnificat carum habet oſ
culatr· amplexatur āplectitur· Diligentius
impenſe enixe· Dilituit latuit· Diloſon dici
tur ibis quaſi delia ſon id eſt formido ſer
pentium· Diluuium grece catacliſmum la
tine tempeſtas Diluuium dictum ꝙ aqua
rum clade omnia que inundauerit deleat·
Diluuium primum extitit ſub noe quoniā
hominum ſceleribus offenſus omnipotens
toto orbe contecto totis omnibus deletis
Secundum diluuium fuit in achaia iacob
patriarche et ogigi temporibus qui eleuſi
ne rex conditor fuit nomenꝗ loco & tem
pori dedit· Tercium diluuium in theſſa
lia Moyſi· vel amphitrionis temporibus
fuit· qui tercius poſt cecropem regnauit
Cuius tēporibus aquarū diluuies maiorē

partem populorum cõſumpſit· paucis ꝑ refugia montiũ liberatis maxime in mon te parnaſo reƚ· Sciendũ eſt aũt flumĩa cũ ſupra modũ creſcunt non tm̃ ad preſens ĩ ferre damna ſed etiam et aliqua ſignifica re futura·Dilucida certa clara perſpicua· illuſtria ·euidẽtia aperta plana indubia ad manũ poſita:Diluculo matutiuo tempo re mane albente celo lucis orto mane pri mo · Diluculũ dicitur cum iam nocturna tempora in claritatem lucis mutanť:Dilu culũ dicitur quaſi iam incipiens parua di ei lux·Hec et aurora ſolem precedit:Dilu it mũdat temperat purgat defendit lauat· diſſoluit:Diluuiũ eluuiũ Dilucide aperte manifeſte:Dilucius lenius: Dilucidũ plu cidũ limpidũ Diluo ꝑmiſceo·inde diluuiũ quia permiſcet elemẽta Diluditur illuditur Diluricatũ laceratũ diſruptũ Diluere pur gare vel abluere:Dilui fraus:Dilutũ ge lidum·¶ Dimedium et dimidiatũ ita diſtin guitur·Dimediũ eſt vas dimidiatũ qđ eſt intra vas et interiora pars diuiſa·Dimidia tũ pars vbiqꝫ recta ſed non equalis:Di medietur diuidatur medius efficiatur: Di menſo diminuto Dimenſe ſeparate·Dimẽ ſiones maſſa:Dimetiar diuidã· Dimenſio largitio diſtributio dinumeratio· Diminu te cõuulſe abrupte naufragiis abſciſe attri te q̃ſſate labefacte ·Dimiſit ad didonem mi ſit:Dimiſſum laxatũ depreſſum iacens ab iectũ ſummiſſum ·Dimiſſus ſupplex ſum miſſus·abiectus abhomĩatus humilis tre mens·Dimittam in diuerſum mittã· Du mi loca ſpinoſa vel aſꝑa:Dimicat pugnat certat egreditur· Diminuetur cõfringetur Diminuit cõfregit minorauit:Diminutio minoratio ·Demolire diſſipare:Diminora uerat diſſipauerat Dimotũ diſiũctũ ſeiun ctum directum diſcluſum diſiectũ diſſimile remotum diſcretũ diuiſum diſperſum diſ cuſſum diuulſum diſſipatũ deſtructũ· Di mouet reſerat recludit diuidit diſtribuit ꝑti tur cedit ſecat ſeparat diſcernit diſtinguit· ſecernit ſegregat diducit diſtendit ſeiungit Dimotis ſeparatis ·¶ Dina transfertur in cauſam iurgii enim in ſicimis cauſa extitit: Dina media poteſtas herbarũ ·i. poſſibili tas· nam in herbarũ cura vis ipſa dinamis dicitur·Vnde et dina media nuncupatur· vbi eorum medici ne ſcribuntur ·Dinamice virtus curationis ·Dina media·i·vis·Di nidor maleodor· Dionem venerem ·Dinũ nouiſſimũ ·Dinumerat diligẽter numerat D indima ſacra miſteria · Dindima mons

frigie matris deum·¶ Dioceſis guberna tio et hoc nõ ſcđm ꝓprietatem aut poteſta tem verbi ſed ſcđm effectũ· Dios grece la tine iouis clarus·Diomedias aues a ſociis diomedis appellatos· quos ferunt fabule in eaſdem volucres fuiſſe cõuerſos forma fulice ſimiles magnitudine cignorũ colore candido duris et grandibꝫ roſtris· Sunt aũt circa apuleã ĩ inſula diomedia inter ſco pulos litorum ſaxa volitantes iudicant in ter ſuos et aduẽas· Nã ſi grecus ẽ ꝓpi9 ac cedũt et plaudũt· Si alienigẽa morſu impu gnãt et vulnerant lacrimoſis quaſi vocib9 dolentes vel ſuã mutationẽ vel regis inte ritũ ·Nam diomedes ab iliriis interempt9 eſt· Hee aũt aues latine diomedie vocanť· greci eas herodias vocãt: Diomedis ad vr bem quam diomedes in apulia ſub archa do mõte cõdidit· Dioniſia eſt gẽma nigra mixtis rubentibus notis ex aqua trita vi nũ flagrat et odore ſuo ebrietati reſiſtẽ pu tatur: Dioniſius lapis fuſcus et rubenti bus notis ſparſus· Vocaĩ aũt ita q̃a ſi aq̃ pro eo mixtũ conteraĩ vinũ flagrat et qđ in pilo mixtum eſt in ebrietate reſiſtit Dio niſius diiudicatus ſiue vehemẽter fugiens Dioniſius liber pater grece· Dione matri veneri dione filie:Diones vnus ex troia nis:Dioleo nomen loci vel rex thebanorũ Diouolares dicunĩ viliſſime meretrices q̃ ſub paruo ſtipẽdio ꝓſtant·i· ſtuprant· Di ple nota hanc ſcriptores nr̃i apponũt in li bris eccƚiaſticorum ad ſeparãda vel demon ſtrãda teſtimonia ſcãrum ſcripturarũ· Di ple piſticon hanc primus leogaras ſiracu ſanus poſuit homericis verſibus ad ſepa rationem olympiarum a celo:¶ Dyploidẽ duplicem mandeliam vel clamides omne indumentum qđ duplicatur· Diplois du plex pallium grecum eſt·Eſt autem veſtis militaris cuius vſus ex gallicis primũ ex peditionibus cepit ex preda hoſtili de qua eſt vox illa ſenatui togis depoſitis quiri tes ad ſaga fuerunt· Sagum autem galli cum nomen eſt dictum autem ſagum qua drum·eo ꝙ apud eos primum quadratus vel quadruplex eſſet·Diploſa diuiſa vel ſe parata Diplomum duplicatum· Diploma tibus rotulis:Diplomaxarins duplicator Dipſa genus aſpidis qui latine ſitula dici tur quia quem momorderit ſiti perit· Di pſa ſerpens tante exiguitatis eſſe fertur vt dum calcatur non videatur vt facies preuẽ ta morte· nec triſticiam induat morituro· Dips noeten greci dicunt dũ tuſſis areſcit

ſiccat et fit rigor inordinatus atq incōdit9 Dipſnoens nauſia eſt· Dipſa ſerpens intol lerabilis · Duodiptia inueniūtur in canōe ſacre orationis q̄ actio vocatur · pro eo ꝙ per illam miſterium noſtre redemptionis efficiatur · Dicuntur autem dipticia demon ſtratiua eo ꝙ in illa hora non per ſacerdo tem · ſed per laicam perſonaꝫ nomina ibi fi delium ſiue viuorum ſiue defunctorum re citētur Verbigratia · Si apud romanos ſa cerdotes quilibet fidelium pro parētibus ſuis ſiue ceteris amicis ſacram oblationem optulerit q̄a preſbiter nec ſcit nec poteſt nomīa illa memoriter recitare· In pore di pticio pro viuis · in altero ꝓ defunctis ſta tutum eſt vt laicus dāte ſigno ſacerdote re tro accedat et manum dexteram ſuper ſca pulas ſacerdotis imponat et per ſemetipm omnia amicorum nomina ſiue viuorum ſi ue defunctorum recitet · ſicq reuerentiam agat et ad locum ſtationis redeat· Dipticiū tabula vbi recitantur nomina mortuorū · Dipondio a duo et pondere compoſitū id eſt duobus ponderibus et denariis · Dipō dius dictus eſt quaſi duo pondera qđ no men adhuc in vſu retinetur · nam pondus abuſiue libra vna eſt : Diq denicq · Di/ ra amara execranda horrenda execrabilis· mala · Dira eſt enim deorū ira · aſpera ama ra ſeua crudelis abbominanda execranda · horrenda · Dire · dee vltionū · truces aſpere Directum diſiunctum ſeiunctum dimotū ſecluſum diſcuſſum diuulſum · Dire facies deteſtabiles viſus · utpote ferarū . Diremp tio diſſenſio diſcordia diſcidium diuortiū · diſiūctum ablatum ſeparatum · Directus rigidus vel quod in rectū vadit · Directa a preceptis dei · Dirempta ſeparata vel di/ uiſa · Direptus predatus · Direpta arrepta Direptores · raptores · Direxti · direxiſti Diriguit obſtupuit ſtupore palleſcit · Di/ rimitores erāt qui ſuffragia populi in ta/ bulis ſcripta reparabāt Dirimo diuido Di ripiunt auferunt rapiunt tolluntdireptio nem faciunt detrahunt vel ſpoliant Dirita tis feritatis · Diriuat detrahit ducit Diriua ta digeſta vel ſeparata· Diriuitia enim di/ citur aliquaruarum rerum digeſtio vel ſe/ paratio · vnde deſcriptores dicuntur q̄ po polum per cēturias et tribus diuidebant · Diriuatores diuiſores Diriuatorium loc9 contubernii · Diruere vrbem delere diuelle re excidere ſolo equare in planum detra/ here deducere · Dirum et atrocem ita diſtin guimus · dirus immiſericors quaſi diuina

Ira in id actus · Atrox crudelis q̄ſi crudus Dirus aſperus ſeuus difficilis obſtinatus obluctans pertinax rigidus immobilis in docilis irreuocabilis durus · Deſcribere di numerare: Dirigit tranſmittit mandat · Di rige greſſum ambula · Dirigere extendere Dirige oculos ſtipuerunt · Dirimūtur di uiduntur ſecernuntur · Dirimitur patitur Diripuit obſtupuit vaſtauit Diripit deua ſtat debellat ſeparat aufert rapit · Diripie/ bat vaſtabat auferebat Diriuatiua eo ꝙ ex alio nomine deducātur vt a monte monta tan9 · Diruit deiecit ſubuertit deprauat de ſtruit euulſit · Diruunt vallent deſtruunt · conuellunt · Dirutus deiectus erutus eie/ ctus · Dirpeſci diſiungi · Diſcendit diſcor/ dat Diſcendit diuidit viam aperit interficit ꝓrumpitur peruadit perfringit perforat · Diſcenſus defectus adeo · Diſcedentibus · abeuntibus : Diſcedit abſcedit recedit Diſce congnoſce · Dis diues : Diſculciatus vngi ſcuoboter : Diſceptat vſurpat indicat vel diſputat fert ſententiam iudicium facit con tendit dimicat pronuntiat decernit ſancit · ſtatuit cenſuit diuidit · Diſceptatio contro/ ueſia negotium cauſa queſtio contemp/ tio collatio comparatio altricatio conten/ tio vel examen rixa iuditium · Diſceptato res iudices · Diſceptator diſputator iudex · rixator litigator inquiſitor examinator cō tentioſus vel arbiter altricator · Diſcep ta/ rent tractarent · Diſceptio iudicium · Diſce ptus diuiſus ſcrutatus : Diſcertat plus cer tat · Diſcernere ſeparare iudicare · Diſcerni culum · ornamentum capitis virginis ex auro · Diſcernit iudicat · Diſcernuntur pro diuiduntur · vel diiudicantur · Diſcerpere · membra lacerare · Diſcerptus · laceratus · Diſcerptum · diuulſum diſtrictum · Diſceſ/ ſit receſſit vel ambulauit · Diſcedet · diſcor/ dat diſſentit · Decidentes diſcordantes · Di ſcidium fecit diuortium fecit repudium mi ſit diuortium interpoſuit claues ademſit foras coegit eiecit abſorpſit Diſcidium re/ pudium ſeparatio per vim facta · vel diſſen ſio · Diſcidium appellatum ab eo ꝙ quis deſpicit id eſt a pacto diſcendit vel emerſio/ nem infert · Diſcifer qui diſcum fert · Di ſciplina a diſcendo nomen accepit · Vnde et ſententia dici poteſt · nam ſcire dictum ē a diſcendo quia nemo noſtrum quid ſcit ni ſi qui diſcit Aliter dicta diſciplina quia di/ ſcit plena · Ars vō dicta ꝙ arctis p̄ceptis regliſq cōſiſtit · ab arcēdo nom̄ hn̄s eo illa q̄ ſub regl̄a ſūt arcēdo cōſtrīgūt Alii dicūt

a grecis hoc vocabulum eſſe tractum apo tes arctes·i· a virtute quam ſcientiaȝ voca uerunt·Inter artem et diſciplinaȝ plato et ariſtotiles hanc differentiam eſſe voluerũt dicentes artem eſſe in his q̃ ſe & aliter hr̃e pñt diſciplina vero eſt q̃ his agit que aliter euenire nõ pñt·Nam qñ veris diſputacõibus aliq̈d diſſeriẽ diſciplina erit· Quando vo aliquid veriſimile atq; opinbinabile tractatur nom̃ artis habebit·Diſcipline liberaliũ artiũ ſeptẽ ſunt· Prima grãmatica·i· loquendi pitia· Sc̃da rethorica que ꝑpter nitorẽ et copiã eloq̃ntie ſue maxie in ciuilibus queſtionibus neceſſaria exiſtimatur· Tercia dialectica cognomẽto logica que diſputacõib9 ſubtiliſſimis vera ſecernit a falſis· Quarta arithmetica que cõtinet numerũ cauſas et diuiſiones cauſarũ · Quinta muſica que in carmib9 cantibuſq; cõſiſtic· Sexta geometrica que mẽſuras dimenſiones q; cõplectitur· Septima aſtronomia· q̃ cõtinet legẽ aſtrorũ· Diſcipulus a diſciplina dictus·Diſciplina aũt a diſcendo vocata eruditio vel doctrina Diſcipulati edocti Diſciuitũ diſclusum diſiunctũ diuiſum Diſciſcunt deſudant vel diſcedunt diſſentiunt ſuccumbunt nequeũt·peunt deſtituũt·Diſciuit noluit diſſenſit diſiunxit pedem retraxit:Diſciuerunt diſceſſerũt receſſerunt Diſciſſimus recedimus·Diſciuit diſſentit Diſclusum directum diſiectũ diſſimile remotũ diſcretũ diuiſũ diſperſum diſcuſſum·diuulſum diſſipatum deſtructũ diſciuitum·Diſcoforum diſcum ferens·Diſcoforus dapifer:Diſcolis moralibus vel difficilioribus vel indiſciplinatis quia ſcola grece vacatio latĩe interp̃taẽ Scolaȝo vaco·Scolaſtici vacantes eruditi· Diſcoli indocti· Diſcolor· varius diſſimilis diuerſi coloris·Diſcordie inimicitie diſſenſiones diſcidia diuortia Diſcordia furor intentio· Diſcordantes contrrouerſiam inter ſe hñtes: Diſcors diſſimilis corde vel fraus Diſcordat diſſentit diſſidet Diſco et doceo hoc inter ſe differt·diſcit qui nõ nouit·docet vero qui nouit· Diſcoriam colonũ vrbem et circius auriga caſtoris et pollucis fabricauerũt et ex eoꝝ nomine eã cognoĩantes· Nam caſtor et pollux grece diſcordia appellanẽ·Diſcrepans diſſimilis diſpar diuerſum abſurdũ diſſonũ diſtãs differẽs diſſidẽs abhorrẽs diſcretũ diſcors alienũ· Diſcretũ deuaſtatũ·aut ab arbore detractũ· Diſcretũ diuiſum ſepatũ diſſimile diſpar diuerſum abſurdũ diſſonũ diſtans diſiectũ differens diſcrepans diſſidẽs aut ab arbore detractũ· Diſcretio diuiſio diſcuſſio·Diſcreuit ſepauit· Diſcrepat diſſonat nõ cõſentit nõ cõuocat nec cõuenit diſcordat· Diſcrecõȝ diuiſionẽ Diſcretis diuiſis·Diſcrepãt nõ cõueniunt·Diſcriptores dicunẽ qui pp̃l'm p centurias et tribus diuidũt·Diſcribo pingo Diſcrimẽ pic̃l'm ſiue labor diſtãtia differẽtia diluculatio ſepatio·Diſcrimẽ aliqñ duarũ rerũ ſepationem oſtendit que cõiuncta eſſe poſſunt vt eſt in ornamẽtis mulierũ· aliqñ vero piculum vite et capitis· Diſcrimina nunc ideo dicunẽ·ꝙ antiqua cithara·vii·cordis erat· vnde et virgili9 ſeptem diſcrimina vocum· Diſcrimĩalia ornamẽta capitis mulierũ Diſcrimĩe paruo modico interuallo·Diſcrimine nũc ſepatione ab huius piculo· Diſcrim̃ piculum diuerſitas p̃iudiciũ labor ſeparatio vel diei differẽtia damnũ pauptas Diſcrimine differentiũ piculo·Diſcrimina laboris pericula· Diſcriminat interſecat diſiũgit·Diſcriminator diſcretor· Diſcus antea ſcus ad ſpeciem ſcuti·vnde et ſcutella poſtea diſcus vocatur ꝙ diſcat·i· apponat a· quo et diſcũbentes dicti ſunt ſiue anoiqkk in·i· ꝙ iaceant·Diſcuſſum diſiunctum directum remotũ· Diſcurſare crebro diſcurrere diſquirere·Diſcutere differere dicere· vel diſquirere· Diſcutio examino·Diſcute euentila in ueſtiga· Diſcuſſor examinator Diſcumbentes fuſi· Diſcutit abicit repellit· Diſdiapoſonticus duo toni· Diſſenſor· diſcordator·Denſentur ſtipantur· ¶ Diſſeptus ſeparatus diuiſus· Diſſeptum inteſtinum quia diſcernit ventrem & cetera in teſtina a pulmone et corde· Diſſerenat in diuerſum ſerenat·Diſſero expono declaro aperio·Diſſertaſſes aperuiſſes·Diſſertim diſpoſite digeſte· compte· Diſſertus eloquens orator·Diſertum deſertum· Diſertus eloquens eſt· Deſertus derelictus·Diſerto famine coniuncta locutione vel ordinata:Diſſertaſſes deſeruiſſes·Diſſeruit dixit expoſuit narrauit indicauit orſus eſt: locutus eſt diſputauit ſermonem habuit· Diſſeuit valde ſeuit Diſſicit diſtulit diſturbauit diſſipauit diſperſit diuerberauit diffudit diiecit diſrupit dilacerauit diuellit diuaricauit diuulſit:Diſis occidens:Diſmirãdo emirando: Diſiunctiue cõiunctiones dicte quia diſiungunt res aut perſonas vt ego et tu faciamus:Diſſiliunt vt res rũpẽtur:Diſſiluiſſe aperuiſſe crepuiſſe comtremuiſſe ſeparatum eſſe Diſſimulat qui hoc qđ dicit neſcire ſe dicat vnde et ſaluſti9 ille

diſſimulator ĩcerti ac certi diſſimlator erat·
Diſſimulat auertit indormit negligit re/
pulit diſtulit moram fecit neſcire ſe fingit
Diſiecit diſruit diſperſit diſſipauit ſepauit·
diſrupit·Diſiectum diſiunctum directum
dimotum diſcluſum diſſimile·Diſiectã diſp
ſam diſſipatam·Diſinteria dicta eſt a paſſi
one inteſtinorum·greci enim diſinteria vul
nus cum inteſtinis vulnera naſcunt̃· Diſſi
pere per pe non per pi ſcribitur·Diſipere
de ſapientia exire·Diis liquidis·diis per/
ſpicuis·velut liqueat eſſe·ut eſt ſol & luna
Diſmirando emirando. Diſnoam greci di
cunt ·quod latini prefocationem vocant:
Diſſologia duplex locutio . Diſſonat per
diuerſa ſonat ·Diſſors diſſimilis ſorte·ſi/
cut econtrario conſors dicitur qui ſorte iũ
gitur·Diſpades genus ſerpentiũ·Diſpida
tum diffugatum·Diſpar & impar differt
diſpar eſt inequale·impar vero ſine parte·
Diſparile diſpar diſſimile·Diſparilitas diſ
ſimilitudo· Diſparilit diſtribuit·Diſpara/
mus ſeparamus·Diſpar diſſimilis impar·
diſparile vel diſſimile diuerſum·Diſperat̃·
ſeparatur diuiditur·Diſpendiũ diminucõ
dampnum detrimentũ iactura incomodũ
interimentum ·periculum ·Diſpenſatiuũ
dicitur cum domeſticarũ rerum ſapienter
ordo diſponitur·Diſpenſat diſponit mo/
deratur gubernat diſtribuit ·Diſpenſator
vocatur cui redditur adminiſtratio pecuni
arum·& ideo diſpẽſator quia priuſq̃m da
bant pecuniã non numerabãt ſed appende
bant·Deſperatio vocata ꝙ deſit ſpes pro
grediendi·quia dum quiſꝗ peccatũ amat·
futuram gloriã non ſperat ·Deſperatis le
ſis triſtibus exhauſtis conſumptis lapſis
fatigatis egris infirmis imbecillibus inuali
dis feſſis languidis·Diſperſit diffudit diſ
iecit diſſicit·Diſperlit diſtribuit diuidit diſſi
pat partitur·Diſpectio·faſtidiũ ſuperbia·
Diſpectus cõtemptus·Diſpectare deſpicẽ
aut infra aſpicere·Diſpenſatio diſtributio·
Diſpenſat diſponit moderatur diſtribuit·
gubernat vel perficit ordinat·Diſperſi dif
fuſi diſſipati vel diſrupti·Diſpartite ſepa/
rate ſeiungite·Diſpeſcit diſiungit ſecernit·
Diſperabilis irreuocabilis·Diſpicabilis de
ſpectus vilis·Deſpicatis diſcordatis irrup
tis·Diſpicit diſcidium facit·nã ideo diſcidi
um appellatum eſt ab eo qui diſpicit· id ẽ
a pacto diſcedit·Diſpiculare ſagittare ·Di
ſpiculatur ·decoloratur ·Diſpicit ſecernit·
deſpicit contemnit·Diſpicitur cõtemnitur
faſtidit̃· Diſplacidus moroſus·Diſpoſitio
eſt arce vel ſoli fundamentorũ deſcriptio.
Diſpoſitum· ordinatum· Diſpoſitiſſima.
ordinatiſſima·Diſponit moderat̃·Diſpo/
lia nudat ·diſploſo repulſo·Diſpuit refel/
lit rennuit·Diſpuit implet̃· Diſpulerat in
diuerſum egerat diſtraxerat in diuerſum ap
pulit rel·Diſpuncta extorta ·Diſpulit di
ſpſit diuiſit Diſputatio diſſentatio Diſpu
tat diſſerit declarat tractat eſtimat·Diſpu
tator diſceptator dialecticus genus philo
ſophorũ vel narrator·Diſpũgit donat ĩdo
et pũctores dicunt̃ q̃ militibus dona ero
gant. Diſquirunt valde inq̃rũt vel inueſti
gauerũt vel diligenter induirũt· Diſquiſi
tis inuentis elaboratis·Diſrepti·ſeparati·
Diſreptũ diuiſum· Diſruit diſpſit diſſipa/
uit deiecit diſrumpit frangit·Diſentericos
v3cane:Diſſecaret diſcinderet·Diſſemiat·
diſpergit ·Diſſentacões diſputationes vel
diſcordationes:Diſſenſio diſtinctio ſepa/
racõ diſcordia Diſſentit diſcrepat diſcordat
Diſſenſor diſcordator Diſſenſu diſſenſiõe·
Diſſerit explanat computat dicit declarat·
aperit·Diſſarti relicti· Diſſerter eleganter
eloquenter·Diſſerẽs dicens·Diſertus do/
ctus eloq̃ns vel a diſſerendo dictus Diſſe
rere exponere enarrare·Diſſeruit interp̃/
tatus eſt explanauit expoſuit dixit· Diſſe
minatũ diuulgatũ·Diſſeminator diuulga
tor:Diſſice diuide diſrumpe diſperge effu
ga:Deſidia ignauia pigricia·Diſſiluit diſ/
crepauit diſſoluitur crepat diſcindit·Diſſi
dentes diſcordantes vel diſceptantes liti/
gantes:Diſſumulent ſcire ſe fingunt:vel
ceſſent·Diſſimilimus valde diſſimilis Diſ
ſimulat qui hoc ꝙ dicit neſcire ſe dicit·Diſ
ſimulare occultare:Diſſipat diſturbat de/
ſtribuit: Diſſipa diſrue diſperge: Diſſipe
ſcet delerat:Diſſipiens eo ꝙ minus ſapere
incipit q̃m ſolebat·Diſſire diſſuere·Diſſi/
ſcere diſrumpere·Diſſoluere ſeparare De
ſolauit diſſipauit· Diſſoluta infecta fra/
cta conuulſa:Diſſoluuntur reuertuntur·
Diſſoluitur conlabitur Diſſonat non con
ſentit diſſimulat non conuenit per diuer/
ſa ſonat Diſſona diſſimilia diſcordantia di
uerſa varia·Diſſortes diſſociati diuiſi vel ſi
ne ſorte ſociati·Diſſillabe due ſillabe·Diſtã
te:Diſtat differt intereſt ſeparat diſcrepat
diſſentit·Diſtare intereſſe·Diſtabuerunt·
contabuerunt·Diſtant inequales diſſimi/
les ſunt·Diſtantia diuiſa differentia diui/
ſio diſſenſio inequalitas:Diſtantes diffe/
rentes ·Diſtentus inflatus ſatis cibo ple/
nus·pinguis completus corpulentus vel

ad virgas extenſus obeſus : Diſtenditur·
occupatur: Diſtentum refertum id eſt ple
num. Diſtendunt implent vel replent· Di
ſtenta valde extenta id eſt plena: Diſtētio
occupatio· Diſtenditur diſcerpitur: Diſter
minat per i· ſcribendum diſiungit: Diſtil/
lat truiſt· Diſticon greco ſermone dicitur
opus duorū verſuum· carmen dignū ver
ſu vel carmen duorum verſuum· Diſtina/
re prouocare temptare· Diſtinctio id ē iū
ctio ſenſuum ſeparatio vel deſignatio: Di
ſtinctio finē ſenſus facit ſubdiſtinctio ſub
pend· Diſticum genus hordei dictum eo
φ duos ordines habeat· hunc pleriq; calu
ticum vocāt· Diſtinctum ſeparatum preſ/
ſum ſtrictum diſtrictum variatum gracilē
tenuem· Diſtinctio id eſt iunctio dicta q̄a
integrā ſepat ſentētiā· Diſtīctio et ſubdiſtī
ctio hoc interē· diſtīctio finē ſenſ9 facit ſub
diſtinctio ſubpendit· Diſtinctus ſepara/
tus· Diſtinctus preſſus eligans ſtrictus·
breuis ſiccus tenuis gracilis Diſtinguit di
nidit diſtribuit partit cecidit ſecat ſeparat·
diſcernit ſegregat· Diſtī guitur deſignatur
ſegregatur ornatur ſeq̄ſtratur· ſeparatur·
variatur· Deſtinat diſponit contendit addi
cit diſtitit ceſſauit· Deſtituitur violatur vł
diſrumpitur Deſtituta ſola ſine marito Di
ſtituit deſerit diſturbauit dereliquit· Diſto
nias ſpacia· Diſto diſſimulo differo· Diſto
nat per diuerſa tonat· Diſtorio occupatio
Diſtracta elongata diuiſa aut vendita di/
rempta· Diſtractus vngizoginer· Diſtra/
xerint ſeparauerint· Diſtraho venūdo Di
ſtrahere deducere· Diſtrahunt· in diuerſa
trahunt vel vendūt· Diſtraxit vendidit ab
ſtraxit. Diſtributio diſpenſatio· Diſtribuit
diuidit expendit· Diſtricto euaginato· Di
ſtructus diſiunctus diſcluſus diſiectus ar/
tatus diſtentus· Diſtructum diſiunctum·
diſcluſum diſiectum· Diſtruere deſerere vł
mala opera exercere· Diſtuli diſſimulaui·
prolongaui· Diſuerberat diſiungit· Diſu/
ria veſica eſt arida vrinarū digeſtio· vt p9
multas horas ſequatur conſtringitur au/
tem veſica aut ex frigore aut ex timore ali
quo aut ex harene collectione et concludi
tur orificium veſice ex cauculis minorib9
vt vrinam de preſenti non digerant per
multas horas Diſultant reſonant. Ditanit
locupletauit diuitem fecit· Ditatim diuiſim
Ditis pater pluton quem poete regem fu
iſſe inferni fallunt Dites diuites· Ditia do
na ditiſſima dona· Ditior locupletior opu
lentior· Ditibus ſilichan· Ditiſſimus agri
locuples· Diua dea ſiue imperatrix luciſſa
iunoq; in vltima parte ytalie colitur· Diua
parens dea mater· Diualē diuinum diur/
num· Diuaricat preuaricat extendit ſatis
ſeparat proſtituit· Diuaricauit diſtulit diſ
iungit· Diualis diuina· Diu celaui multo
tempore occultaui Diue armipotentis mi
nerue· Diue muſe dee· Diuellimur in du/
as ptes diuidimur liberamur ſeparamur·
Diuellit diſrumpit diſtulit diſturbauit rū
pit Diuellebant diſrumpebant lacerabant
Diuerſa exilia diuerſe peregrinationes·
Differētia diſtantia ſeparata· Diuerſa per
equora per diuerſa maria· Diuerſa tecta
diuerſas caſas· Diuerſati in loco poſiti Di
uerſitas ſeparatio vel varietas· Diuerſi co/
loris fucata colorata varia tincta· Diuer/
ſum diſſimile dicrepans diſpar abſurdum
diſſonū diſtans differens diffidēs abhor/
rens· diſcretum· diſcors alienum varium·
Diuerticula ſunt diuerſe ac diuiſe vie· ſiue
ſemite tranſuerſe que ſunt alterius vie Di
uerſum non conſentiens nec conueniens·
vel diſſimile· Diuertit diſiungit vel inue/
nit· Diuertens conſentiens· vel auertens·
Diuerticulum· hoſpicium dicitur aliquis
receſſus diuerſe vie ac diuiſe ſiue ſemite trā
uerſe que ſunt alterius vie· diuertentis a
publica· Diuerticulum breuis locus hoc ē
diuerſorium receptorium hoſpitale· recep
taculum cellula hoſpitalis et dictum eo q̄a
ex diuerſis viis ibi conueniunt· Diuerbe/
rat diſiungit ſeparat interuenit· Diuerſori
um vbi viator callem diuertit· Diues locu
ples habundans potens letus fortunat9·
beatus felix pecunioſus copioſus opulen
tus· diues opum vel opibus habundans
Diues opimus locuples habundans· vel
ab ere vocatus pecunioſus Diues opum:
locuples diuitiarum habundans: Diues
ramus· aureus ramus Diuexū diſſenſum
pronum Diuiſcit diſſoluitur marceſcit Di
uidiam· triſticiam: Diuidit· ſegregat inter/
cidit· ſcindit in diuerſas cogitationes ducit
Diuidie triſticie. Diuidimus aperimus ſe/
paramus Diuiſioſe moleſte: Diuina arte·
diuino conſilio celeſti doctrina Diuiduus
diuiſus diuidentius Diuialis dicitur· tum
aut ineffabilem naturā dei· aut per alias
creaturas ex aliqua parte profundiſſima
qualitate differimus Diuinationis genera
varro quatuor eſſe dicit· terram aquā aerē
ignem· ſed hinc geomantiam ydromantiā
ciromantiam piromantiam. Diuinatiōes
in extis pecudū Diniacula ſortes Diuiacō

preſagium ꝙ antenuntiat: Diuintiens in
ligatus affectus: Diuini dicti q̄ſi deo ple⁄
ni vates preſagi religioſi: Diuinior ſancti
or· Diuini dicti quaſi deo pleni· diuinitate
enim ſe plenos aſſimulant et aſtutia qua⁄
dam fraudulenta hominibus futura conie
ctant: Duo autem ſunt genera diuinatio⁄
nis ars et furor: Diuinatur diuinitate re⁄
fert: Diuitem et potentem & fortunatum
et locupletem et honeſtum· Diues eſt po⁄
tentia et virtutibus potens quaſi deo pro
ximus ·locuples fūdis quaſi locis plenus
fortunatus ſubito factis beatus honeſtus
moribus et honore vſus· Diuinum celeſte
vel ꝙ dea eſt: Diuiſcit diſſoluitur marce⁄
ſcit· Diuiſus diſſeptus ſeparatus diſcrimi⁄
natus: Dioniſia liberalia· dioniſius ergo li
beralis dicitur· Deuncem vndecim vncias
Diuortium diſſenſio diſcordia diremptio·
repudium: Diuortium dicimus cum muli
er a viro diuortium facit·diuertit vero q̄a
via vel ratione deflexit·tamen cum dicitur
diuortium magis quaſi diuerſorium vſus
optinuit ergo vtrunq̄ʒ vſu et ratione dici⁄
mus: Diuortium autem quotiens diſſolu
to matrimonio vult alteras nuptias· Di⁄
uortium dictum auteʒ a flexu viarum hoc
eſt vie ſunt in diuerſe tendentes· Diuortia
diuerſibui· Diuortium deflexio ad diuertē⁄
dum diuiſio diſiunctio coniugiorum repu
dium diſcidium ſeparatio· Diuomerat ape
ruerat· Diuorum deorū· Diuos deos Di
ureticum id eſt vrinam prouocans· Diur
na diutina et diuturna diſtinguitur· diur⁄
na adiecta ſunt vt diuturna merces diuti⁄
na dicta ab eo ꝙ eſt que diu durauerit Di
uturna vero a perpetuitate dicta quaſi ete
na· Diurnum diuale vnius diei· Dius fi⁄
dius iouis filius· Dius generoſus· Diuti
num diuturnum vel ꝙ diuale operatur vl'
vberrimum· Diu diutius· Diutius dudū·
diu· vel ꝙ longum tempus ſit· Diuturnū
diutinum ꝙ habet multi temporis longin
quitatem: Diuulgatum deditum percre⁄
bratum propagatum vel vbiq̄ʒ diſſemina⁄
tum diffamatum· Diuulſit diſtulit diſtur⁄
bauit diſperſit diffudit· Diuulgata nota
facta manifeſtata· Diuulgatus diſſemina
tus publicatus· Diuulgatum diffamatū·
prodigium prouulgatum propagatum.
Diuum deorum· Deus et diuus ita diſtin
guitur ꝙ deus ſemper eſt· diuus nō ſit Di
uus deus vel imperator ꝙ poſt morteʒ q̄ſi
deus habeatur· Dixit expoſuit retulit nar
rauit inditauit orſus eſt locutus eſt affat9
eſt diſſeruit diſputauit ſermonem habuit.
Dothaim vbi inuenit ioſeph fratres ſuos
paſcentes pecora qui et vſq̄ʒ hodie in xii·a
ſebaſte miliario contra aquilonis plagam
oſtenditur· Dothaim defectio interpretaṫ
pabulum vel viride eorum aut interpreta
tur ſufficientem defectionem· Dormafech
ꝙ ſimmachus trāſtulit dorma ritima hec ē
dorma in nono miliario ceſaree paleſtine
pergentibus tyrum nunc deſerta que ceci
dit in ſortem tribus manaſſe eamq̄ʒ poſſide
re non potuit quia habitatores in illa pri
ſtini permanſere Dodanim de qua eſaias i
viſione ſcribit arabie eſt autem iuxta ario⁄
polim· Dor vrbs que nunc ceſarea nuncu
patur· Dor degeneratio· Domna ſilentiū·
Doec motus ſiue ſollicitus ꝙ grece dicitur
aionian· Drris id eſt quercus mambre iu
xta chebron que vſq̄ʒ ad etatē īfantie mee·
et conſtantini regis imperium therebint9
monſtrabatur per vetus & annos magni
tudine indicans ſub qua habitauit abrahaʒ
miro autem cultu ab ethnicis habitata eſt·
et veluti quodam inſigni numine conſe⁄
crata Dry id eſt quercus in effrata in tri⁄
bu manaſſe vnde fuit gedeon et de hac q̄d
nobis viſum ſit in libris hebreicarum que
ſtionum diximus· queritur enim quomo
do effrata in tribu manaſſe nunc eſſe dicat
Druſilla generis pacifici.

Docilis ingenioſus eruditus qui ci
to docetur· Docilis non qui ſit do
ctus ſed qui doceri poteſt· eſt enim ingenio
ſus et ad diſcendum aptus· Docilis qui do
cet ingenioſus non ꝙ ſit doctus ſed quia
doceri poteſt eſt enim ingenioſus et ad di
ſcendum aptus vel docilis aut quicquid di
ſcere aut bene intelligere poteſt vl' ſequax
doctrine· Documentū alterius exemplū·
Docte fabre ingenioſe ſcienter· Doctior·
ſcientior ingenioſior· Docticanis id eſt do
cte canentibus· Docticat frequenter dicat
Doctor preceptor vel magiſter· Docto⁄
res preceptores proceres magiſtri ſcientes
veterum ſcriptores Doctoribus magiſtra
tus· Doctrina ſcientia eruditio vocatio co⁄
gnitio obſeruatio preceptio inſtitutio de⁄
cretum ſtudiū diſciplina vel ſecretiora· Do
ctus diſſertus eruditus ſciens ingenioſus
vel peritus· Doctus a docendo inde & di
ctori· Doctus ſcitus catus eruditus mun
dus· Documenta exempla exemplaria ſi
militudines· Documē manifeſtum ꝓbatū·

vel exemplū·Documēta probationis teſti monia exempla· Dodanim filius iuuan a quo rodii ex his grecorū nationes extitere qui a tauro mōte vſq; ad occidētalē caſum mariti mā oram occupauerūt· hec gens de ſtirpe iafeth deſcendit:Dodama tectū Dogma decretū grece doctrina: Dogma grece a putando philoſophi nominauerūt id eſt hoc puto eſſe bonum· hoc puto eſſe verum·Dogma placitū diſſenſio cōſultum doctrina diffinitio ꝑcepta·vel iteratio doctrina vel decretum·Dogmatica ꝓpria cōſilia vel cōſulta·Dolatorias partun·Doliū copos et cupas a capiendo id eſt accipiendo aquas vel vinum vocatas·vñ et caupones·Dol cholbo ·Dolium lithfaʒ·Dolum adhibere fraudulenter agere·Dolias doloſe grece·Dolius doloſ9 grece·Dolis fraudibus·Dolens indigne ferens· Dolenter agere acerbe indigne moleſte grauiter iniquo anīo·Dolatus ſceſſot·Dolones ſunt vagine lignee iutra q̄s latet pugio ſub baculi ſpecie· Dolones aūt a dolo dicti ſunt ꝙ fallunt et decipiūt ferro cum ſpeciem ꝑferant ligni·hos vulgus greco nomine oxos vocat·i· acuto ¶Vnde ec apud medicos acutus morbus oxea vocatur· Dolens indigne vel egre ferens · Dolo malicia fraude Doloſus malignus ab eo ꝙ deludat vt enim decipiat occultā maliciā blandis ſermonibus ornat inſidioſus malicioſus callidus fraudulencus verſutus·Dolones tela abſcondita· Dolopes pirrhi milites fuerunt·Dolopes milites vel duces grecorū· Dolopū exercitus multitudo grecoꝝ·Dolo diuū deorū fraude Dolor indignacio aī iracundia labor ardor:Dolorem luctū Dolos vero eſt mentis calliditas ab eo ꝙ deludat· aliud enim agit et aliud diſſimľat.Dolus et dolor ita diſtinguit̄· dolū tergiuerſatio·Dolor vero eſt corpis inquietudo Doli fraudes·Dolum inſidias et fraudem dolus animo fit inſidie loco ſiue celi fraus circa fidem mutuam Dolus inſidie aſtutie malicia captatio ꝑſtrigia fallatie fraus illecebre indultio illectio calliditas·Dol9 fraus error vel fallatia·Dolumē velabrū Dolubra bipēnis ·Dolubra aſitia lapidaria· Dolubra dicta ꝙ habeat duo labra· ſic et bipēnis·Domabo optinebo vincā ſubiugabo· ſubiungam ſuperabo ſubiuga mittā potētior ero cōtundam·Domat comprimit cōtūdit ſubigit adiic frangit fatiſat·Domata greci tecta dicunt·Domata menia vel ſupetiores domus· Domabitur contundit· Domo dobon ·Domeſticus ſodalis familiaris amicus intimus quottidianus vernaculus vel in domo natus Dominatio imperium poteſtas· Domi humi et cetera· Dominic9 dies proinde vocatur· quia in eo reſurrectionis dñi nr̄i hieſu chriſti gaudium celebracur · Domicilia ſunt tecta domorum generaliter enim vniuerſa tecta domicilia dicuntur :Dominium dominationē· Dominatio imperium dominatum · Dominatus eſt ſubiecic ſubmiſit imperauit Domini ditioīs imperii· Dominorū imperatorū·Dominus dictus ꝙ dñetur creature vel om̄is creatura dominatui eius deſeruiat·Dominus ergo et deus vel ꝙ dominetur omnibus· vel ꝙ timeatur a cunctis· Domiti victi·Domuere ſubigerunt vicerūt· Domuit conculit proiecit cohercet compreſſit excruciat dilaniac·Domiciliū dicitur ſolariū ꝓprie eo ꝙ in ſupiore parte domus ſit vel habicatio· Domicilium dicit̄ quaſi domus cilium·i· ſolarium. Nam ſicut cilium in excelſa parte coporis·ita ſolarium in eminenti parte domus eſt·Dominus per diriuationē dictus ꝙ domui preſit· Domix ꝓprium nomen fluminis· Domitrix ʒamarin· Domum familiā edem larem ſedem ſtirps genus origo ſobolis progenies propago ſanguis patria· Domus vnius familie habitaculum eſt ſicut vrbs vnius ppl̄i· ſic orbis domicilium generis hnmani·Eſt autē domus genus familie ſiue coniuuctio vxoris· incipit autem a duobus et eſt nom̄ grecum · nā domata greci tecta dicunt· Domū et hoſpicium ita diſtinguitur·domus ad ꝓprios aut ad toros pertinet·nam hoſpicium vocatur cum aut aliquem excipimns· aut ab aliquo ipſi recipimur· vnde & qui veniet et ad quem venitur hoſpes dicitur· Domuitionem reuerſionem vel dormitionem· Domunculi huſili· Domus anima· Dom9 grece familia· Domitor rector Domuic fregit·Domuere vicerunc· Domos labentes amiſſure dignitatē ¶ ·Dona honores munera premia precia fructus mercedes emolumenta commoda·Dona hoſtias ſacra ſacrificia ¶Inter dona autem et munera hoc intereſt·Donum autem deo dat̄· munus homini·Dona proprie diuina dicuntur munera hominum· nam munera dicuntur obſequia que pauperes diuitibus loco munerum ſoluunt·Itaq; munus homini datur donum deo· unde etiam in templis donaria dicunt·munera autē uocantur quia manibus uel accipiuntur uel

dantur: Donum et ſacrificium Donum di
citur quicquid auro argentoqȝ aut quali
bet aliqua ſpecie efficitur: Sacrificium aūt
eſt victima et quecūqȝ in ara cremātur ſeu
ponuntur: Donaria dicta eo ꝙ ibi dona
reponantur que in templis offerri cōſue
uerunt: Donaria prpprie loca ſunt in qui
bus dona reponuntur deorum · abuſiue tē
pla · nam ita et puluinaria pro templis po
nimus cum ſint proprie lectuli qui ſternū
tur in templis: Dona ferunt munera infe
runt: Donatio eſt cuiuſlibet rei tranſactio
Dictam autem dicunt donationē quaſi da
tionem et dotem quaſi dotens precedēte
enim in nuptiis donatione qui ſequitur ·
nam antiquus erat nuptiarum ritus quos
maritus et vxor inuicem emebant ne vide
retur vxor ancilla ſicut habemus ī iure in
de eſt ꝙ precedente donatione viri ſequit̄
vxoris: Donatio dicitur quaſi doni actio ·
Donati munerati: Donatiſte heretici a do
nato quodā afro nuncupati qui de nume
dia totam pene affricam ſua perſuaſiōe de
cepit aſſerens minorem patre filium et mi
norem filio ſpiritūſanctum: Dono diuū
deorum munere: Dioniſia vna cicladū Do
nis opulentum muneribus plenum · Do/
num exitiale equum exitialem mortē tro
ianis laturum · Donec vſqȝ quandiu quo
aduſqȝ Dor vrbs fuit quondā potentiſſi'
ma et verſa vice ſtratonis turris poſtea ab
herode rege iudee in honorem ceſaris au/
guſti ceſarea nūcupata in qua cornelii do
domus chriſti eſt eccleſia cōſecrata & Phi/
lippi edicula et cubiculū quatuor virginū
et ꝓphetarum: Doriones auidi oratores ·
Dorcades genus quadrupedum id eſt ca/
pree: Dorchon grece dicit̄ · latine vero ca/
prea: Dorcas capreas · Dorica vna eſt de
linguis grecorum quam habent egiptii &
ſiri · Dorica caſtra grecorū · Dorcho grece
latine video · Dores greci · Dorcium dulcis
fortis multitudo nauium grecorum · Dor
ſum īmania ſaxa ſunt inter africam & ſi
ciliam ſardiniamqȝ · Deorſum eſt durior ha
rena que remeantibus fluctibus et eunti/
bus denſatur & in modum ſaxi dureſcit ·
qđ a nautis puluinus vocat̄ Dorſum nūc
in equalitate ſaxi dicit: Dormire tranſitus
apud chriſtum · Dormire eſt quieſcē · Dor
mitare ante quietem pigritare & ſomnicu
lari: Dorus neptuni et ellipis filius fuit
vnde dori originem et nom̄ ducunt Sunt
autē pars grecie gentis ex quibus cogno
minata eſt tercia lingua grecorū que dori

ca nuncupatur · Dictus autem dorſus ꝙ
ſit ſuperficie durior corporis ī modum ſa
xi fortis ad portandum et ad proficiendū
Doſemus genus paraſitorum · Doſis gre
ce · latine datio · Dos dotaliciū ꝙ datur pu
elle widimo · Donata honorata generata
Dotales doti aſſcriptos tirios vice dotis
ceſſuros · Dotes · dona · Doſis equus di/
ctus ꝙ ſit color eius de aſino idem et cine/
reus · Sunt autem hii de agreſti genere or
ti quos equiferos dicimus & proinde ad
vrbanam dignitatem tranſire nō poſſunt
Doxoſus glorioſus · Doxa grece latīe glā
¶ Draco ſerpēs āguis coluber: Draco ſer
pens et anguis ita diſtinguit̄ · in mari an/
gues in terra ſerpentes in tēplo dracones ·
vt Virgilius · Tranquilla per alta angues
et paulopoſt · ſerpens āplexus vterqȝ · Itē
delubra ad ſūma dracones: Dracones ma
gna quedam ſunt animantia maiora non
ſunt ſuper terram · Dracones autē ſine pe/
dibus ſunt & in ſpeluncis requieſcūt atqȝ
in aerem ſuſtolli perhibentur qui quāq̄m
non facile noti ſint · tamen etiam gentiles
nequāq̄m de iſtorum animantium genere
tacuerunt Draco diabolus hunc greci dra
contam vocant · Draconto pede homo eſt
qui caudā habet draconis · Dracontea gē/
ma ex cerebro ſerpentis Draco maximus
cunctorum ſerpentium ſiue animantiū om
nium que ſunt ſuper terrā · hunc greci dra
contam vocant · vnde et diriuatum in latinū
draco dicitur qui ſepe ad ſpeluncas abſtra
ctus fertur in aerem concitatus · Eſt autē
criſtatus ore paruo et arctis fiſtulis ꝑ q̄s
trahit ſpiritum & linguam exertat ¶ Vene
num autem non in dentibus ſed in cauda
habet et verbere potius q̄m rictu nocet in
noxius eſt autē venenis · ſed ideo vicio ad
mortem faciendam venena nō eſſe neceſſa
ria · quia ſiquē ligarit occidit · A quo nec
elephantus tutus eſt ſui corporis magni
tudine · nā circa ſemitas delitiſcens ꝑ quas
elephantus graditur ſolite crura eius no/
dis illigat ac ſuffocatis perimit · gignitur
autem in ethiopia et india in ipſo incendio
iugis eſtus · Dracontides gēma ex cerebro
dracōis eruitur que niſi viuenti abſciſa fu
erit non ingemiſcit · vnde eum magi dormi
entibus draconibus amputant · Audaces
enim viri explorāt draconum ſpecus ſpar
gunt ibi gramina medicata ad incitandum
draconem ad ſoporem atqȝ ita ſomno ſo/
pitis capita deſecant & gemmā detrahunt
ſunt autem candore tranſlucido · vſu autē

tarum precipue orïetales rẽges gloriãtur
Dracontea dicta eſt eo ꝙ a ſanguine draco
nis nata eſſe fertur ·colore draconis et flos
eius ut lingua draconis· ſiquis radicẽ hui9
herbe ſanis manibus confricet ſine periclõ
apphendet ſerpentes ·Dracumis lacrimis·
a poroidacrion ·Dragma tres ſcrupulos·
didragma ·vi· habet ·Dicitur aũt hec drag
ma feminini generis et hoc dragma neutri
generis·Dragma octaua pars eſt vncie et
denarii põdus argẽtei· tribus conſtãs ſcru
pulis id eſt decẽ & octo ſiliquis·Driades
deas ſiluarum pagani colebãt·Virgilius
Driadeſq3 puelle·Driades nimphe ab ar/
boribus dicte· Driogalaptes auis q̃ in ca
pite ſuo in modum galli criſtã habet· q̃ ore
ſuo arborẽ fodiens ibidem ſibi nidum facit
Drimon crine acrũ indicãs ·Dromeda ge/
nus camelorũ eſt ·mĩoris quidem ſtature
ſed velocioris· vñ & nomẽ habet· nã dro/
mos grece latine curſus & velocitas appel
latur·centũ enim & amplius miliaria vno
die pergere ſolet· quod anĩal ſicut bos &
ouis & camelus ruminat· Dromes curſo/
res grece·bene ergo dromeda velox ceteris
Dromones ſunt longe naues dicte ·eo ꝙ
longiores aliis ſunt ·Dromeus ·curſor ·
Drotos grece latine caſus · Droſelitus la/
pis varius· ſi ad ignẽ applicetur velut ſu
dorem mittit·¶Drudis traih·Druſus pa
tiens aut rigidus ·aut contumax ·Dualis
dictio interrogat & ſoluit proplema· aſſu
mit aliena ·confirmat ſua ·cõcludit exẽplis
dialectica· quia de dictis diſputatur ·nam
lecton dictio ·dualis diuiſa gemina ·Dubia
incerta varia volubilis fortuita ·Dubiis in
certis infirmis titubãtibus trepidis turba
tis anguſtis perturbatis .Dubitat titubat
vacillat heſitat trepidat eſtuat fluctuat ſtu/
pet·Dubia fama· opinio. Dubius incert9
vel quaſi duarũ viarũ · Dubitator diffida
Dubiũ clanculum ambiguũ anceps· Du/
cebam cõputabã ·Duces ductores ducato
res Ducens genus trahens originẽ·Duce
teſte·in conſpectu ſub oculis corã teſtibus
Duci trahi naſci circũuenire Ducta tracta
euagata Ductare ducere· Ducit trahit exi
ſtimat exercet· Ducis meliboei ·theſſali du
cis id eſt filio theſei Ducens eſtimãs ·Duc
tile dictũ eo ꝙ malleo producatur· ſic con
tra fuſile quia tm̃ funditur Ducto auſpicõ
ex diuina requiſitiõe quod poteſt duci nũ
ciari·Duceret putaret· Ductibus ſentẽciis
vel narrationibus ·vel eloquiis· Ductile ẽ
quod feriẽdo producĩt Ductilis gſchlagñ

Ductis ſortibus·ſortibus electis Ductus
aque·aqueductus·aque impetus·aquae
decurſus· Ducunt nominãt·nunc aditus
prebent:Ductor dux· Ductores militum
duces principes: Dudum olim iam dudũ·
aliquando antea paulo ante antiq̃tus Du
ellam ·ſextula bis aſſumpta duellam facit·
Duellio rebellis:Duellium bellũ duplex.
rebellis pugnator vel belligerator· Duel/
lum bellum vel pugna: Duellum bellum
antea duellum vocabatur eo ꝙ due ſint p/
tes dimicãtium vel ꝙ alterum faciat victo/
rem alterum victum poſtea mutata & de/
tracta littera dicitur bellum: Duent dent·
tribuunt ·Duella bellum pugna hoſtem du
plicez qd̃ inter duos agitur: Due armenie
due numidie· due hiſpanie · due egiptiae·
Dulce nectar potum vel ſuaue mel · Dul
ce rarum ·Dulcia iocunda: Dulcis ſuauis
modulata lenis pura liquida temperatus·
placidus · iocundus mitis miſericors cle/
mens mãſuetus maturus moderatus pin
guis benignus beneficus ſimplex bonus·
dexter indulgens amabilis· Dulci nectare
dulci melle· Dulces natos cariſſimos fili/
os: Dulci vmbra· Dulcoratur dulcedine
repletur ·Dulos grece ſeruos latine: Du/
lenſis ſeruitus que deo quantum oportet
reddenda eſt & hominibus quantum con
deceat exhibenda· Propter quam ſeruitu
tem dicit apoſtolus domino chriſto ſerui/
te inuicem in caritate: Dulichium inſula ĩ
qua vlixes regnauit: Duliũ cõmunis ſer
uitus: Duitas duplicitas ·Dum conderet·
fabricaret conſtitueret edificaret· Dumus
in qua ſpina naſcitur morum ſilueſtre id
eſt rubus ·Dumoſa ſpinoſa loca ſilueſtria
Dumetum vbi naſcuntur ſpine·Dumeta
frondoſa vel ſilueſtria ſpinoſa ·Dum con/
derent dum muros fabricarent: Dumtax
at tantummodo ſine preiudicio vtiq3 dum
dicit ita tamẽ omnino :Dumus ſpine aſpe
ritas vel ſiluoſa loca Dum fortuna fuit dũ
ſelix ſtatus troie manſit: Dum viuo quan
diu vixero: Dum viderit·dum contuebi/
tur: Duodecim tabelle quibus leges a de/
cem viris ſunt incluſe: Duo et bina cicero
in epiſtola ad filium duas epiſtolas non
binas litteras · que ſc3 ſunt numeri plura
lis tantum nomina ſunt vt littere que epi
ſtolam ſignificant Nam non dicimus bi/
na niſi ea que ſingularem numerum non
admittũt vt bina caſtra ea aũt dicim9 duo
q̃ ſingularẽ admittunt numerum duos &
ambos vterq3 qui dicit duo numerat· qui

ambos tangit: Duonus bonus. Duo lapi
des duo teſtamẽta: Duo cherubin vt ſup:
Dupla duas & vna· Duplicare geminare
Duplices diploidis vel bellices· Duplice·
gemmis auroq3 corona duplici· Duplices
palmas· manus ambas· Duplo duplico·
Duras implacabiles Durare ferre perpeti
pati ſuſtinere tolerare ſufficere· Dura limi
na· firmã ianuã· Dura rigida fortis· Du/
rate perſeuerate· Durabilis longanimis·
Durat obcludit ſolidat· perſeuerat· Dura
bipẽni ſolida ſecuri· Durconẽ greci vocãt
que alio nõie trieris appellatur: de qua in
eſaia· nõ tranſibit trieris per eam magna·
Duri ſaxoſi laborioſi ſeui· Dururius flu/
uius naſcitur in cãpis hiſpanie· Duro ſub
vulnere ſub graui ictu· Durus cõtumax·
ſordidus laborioſus difficilis dirus rigid9
malignus· Durum laborioſum rigentem
Durus malicioſus callidus verboſus· Du
ſios galli nuncupant demões· qui aſſidue
peragũt ſtupri immundiciã· hi grece pha/
nite latie incubi appellantur· idem & pha
natici quẽ romani faunũ ficarium dicunt·
Duſinũ incultũ dumoſum vel ſqualidum
Dux ductor princeps· Dux dictus eo ꝙ
ſit ductor exercitus Duxi eſtimaui arbitra
ui· Dipticium grece latine tabula dicitur·
Diptongus 3uiluiter· Diſme moab· id eſt
occidentẽ moab iuxta iordanẽ contra hie/
richo vbi balaach r ex moab & maiores na
tu madian iſrahel inſidiis deceperũt· in quo
loco et moiſes ſcripſit Diaſtema dicit vox
cum interuallo ſuſpenſa· facit enim termi/
num voci humane· Didimus conſimilis·
Diadipoſis expoſitio· Dinamis virtus:

EA inſula· ea
menia vrbẽ·
Ea ratiõe eo
mõ· Eacides
id ẽ achilles·
eaci nepos·
eacus enĩ ge
nuit peleum
peleus achil
lem· Eadem
hora idem tẽ
pus Eadem
ea· ipſa· illa·
Ea tẽpeſtate eo tempore· Eatenus eo vſq3
huc· vel huc vſq3· ¶ Ebar leber· Ebenus
arbor in india & aethiopia naſcitur· cuius
lignum nigrũ eſt· Ebenus item gẽma can
dida qua aurifices aurũ poliunt· Eber ne
pos arfaxat a quo hebrei nomẽ ſumpſerũt
Eber interpᵗatur tranſitus· Ebes inordi/
natus incõditus impolitus ĩdoctus rudis
obtuſus· Ebeſtitis gẽma ſpeculum naturã
habet in reddẽdis imaginibus quãq̃n ruti
lat expimẽtũ eius ſi feruẽti aqua ſtatim ad
dita refrigẽt aut ſi folia appoſita arida ma
teria accendit· Ebs ſtultus· Ebe3i vnthia i
tribu iuda· Eber ſenior: Ebibit haurit vo/
rat ſuppͥmit abſorbuit· ſorbet gluttit: Ebi
ones paupes: Ebionite heretici ab ebione
dicti ſiue a paupertate· xp̃m enĩ perfectũ
ſolũ virum iuſtum putant effectũ· vñ cõ/
petenter ebionei paupertate intelligentie
appellati ſunt: Hi ſemi iudei ſunt et ita te
nent euglꝰm vt legẽ carnaliter ſeruẽt· Ebi/
tudo ſuffocatio ſtrangulatio ſuggillatio·
Ebis gurdus: Ebore elephantorum dente
Eborus ĩſula hiſpanie dicta ꝙ a 3onio nõ
procul ſit quaſi euo3us nam lxx· ſtadia ab
iſſea diſtat cuius terram ſerpentes fugiũt
huic contraria eſt colubraria que plena eſt
anguibus· Ebore elephantino oſſe vel ſuf
focatio: Eboreũ eburneum: Ebrei vocati
ſunt ab eber qui pro nepos fuit ſem· ebrei
trãſitores dicunt quo nomine monent· vñ
a peioribus ad meliora tranſeũt et pᷓſtinos
errores relinquunt· Ebrietatẽ et ebrioſita
tem hoc intereſt ꝙ ebrietas aliqñ eſt ebrio
ſitas aut frequens temulentia vini eſt· de
quo aplꝰs ait neq3 ebrioſi regnum dei poſ
ſidebunt: Ebrioſa feda laſciua impudens·
inhoneſta incaſta Ebrietas crapula nauſia
Ebrium & ebrioſum hoc intereſt· ebrius
ad tempus mnltum bibit· ebrioſus ſemp
multum bibit: Ebrioſus vinolentus: Eb/
domada igitur dicitur ſeptem dierum et vii
annorum et ſepties ſeptem annorum: Eb
domada dicta a numero ſeptẽ dierũ· epta
enim greci ſeptem dicunt hanc nos ſepti/
manam vocamus quaſi ſepte3 luces nam
mane lux eſt: Eborna in deſerto caſtra fili
orum iſrahel math quã tranſierunt explo
ratores qui ab ioſue miſſi ſunt: Ebron pti
cipatio triſticie ſiue fortitudinis ſiue aug/
mentum ſempiternum: Ebrona tranſcen/
ſus ſiue tranſgreſſio Ebur oſſa magnorũ
animaliũ ſunt: Ebur ab arro id eſt elephã
to dictum: Ebullit ſcatit: Eburneus oſſeis
Ebulum attah: ¶ Ecadere excludere: Ecca
te triuia vel nocticula: Eccebolegii excel/
ſus ſermonis grece: Eccenais paruus ac
ſemipedalis piſciculus nomen ſumpſit eo
ꝙ nauim adherendo retineat· Nunc latini

morum appellant :Ecce ſortes ſimeonis·
et nunc eſt villa pergrādis nomine iethira
interiore doroma iuxta malatham·Eccere
ecce vel iureiurando per cererē· E celo de
celo· Ecferre pedem egredi ·Echela vbi ab
ſconditus eſt dauid·nunc vero eccea villa
dicitur in vii· ab eleutheropolim miliario·
iuxta quam & ſepulcrū abacuc prophete
oſtēditur ·Ecida ſcutū iouis pagani dicūt
Ecios herba· Ecites gēma vipereas macu
las exprimit·Ecidne vipere· Ecinus a ter
reſtri icino nom̄ traxit·quē vulgus ericiū
vocat·huius textula duplex ſpinis & acu
leata ī modum caſtanearū qn̄ adhuc opor
tune de arboribus cadūt· caro eius mollis
& minio ſimilis·eſt aūt hoc anīal exiguū
vile & plerūq; index future tēpeſtatis aut
tranquillitatis ac nūcius ſolet eſſe nauigā
tibus· Deniq; cū procellam ventorū pre/
ſenſerit calculum validum arripit eūq; ve
lut ſaburrā trahit ne excutietur fluctibus·
itaq; non ſe ſuis viribus liberat ſed alieno
ſtabilitat et regit pondere· Ecios herba dic
ta ꝙ capiti vipere ſemen ipſius ſit ſimile: q̄
trita cū vino cōtra ſerpentiū morſus prod
eſt·vel antea vel poſtea· vna autem eſt vis
herbe & radicis & ſeminis· Echinus gen9
quoddam piſcium vel coclearū ut limaces·
Echionii greci·nam greci ab echione rege
echionii ſunt dicti·ſicut cecropide a cecropi
de rege. Echiuus huſo ·Eccleſia euocatio·
vel collectio atq; cōgregatio gentiū·eccl'ia
grecū eſt quod latine cōuocatio dicit̄ id eſt
propter ꝙ omnes ad ſe vocat· Catholica
ꝙ per totū orbē dilatata diffunditur Cur
autē eccl'ia cū vna ſit a iohāne ·vii· eccleſiis
ſcribit̄· niſi ut vna catholica ſeptiformi ple
na ſpū deſignetur· Sicut & de dn̄o noui/
mus dixiſſe ſalemonē Sapiētia edificauit ſi
bi domū & excidit columnas ſeptē que tn̄
ſeptē vna eſſe efficitur dicente apl'o·eccl'ia
dei viui q̄ eſt columna et firmam̄tum veri
tatis· pro peregrinatiōe pn̄ti eccl'ia ſion di
citur·ꝙ in huius peregrinacōis longitudi
ne promiſſionē rerum celeſtiū ſpecularēt·
& idcirco ſion ſpeculatio nom̄ accepit· pro
futura vero patrie pace hieruſalem vocat̄·
nam irl'm viſio pacis interp̄tatur: ibi enim
aborta non aduerſitate pace que xp̄m pn̄ti
poſſidebit obtutu: Eccleſia primū a petro
in antiochia eſt fundata ·ibiq; primū nom̄
xp̄ianorū per eius p̄dicationē exortū eſt
ſicut in actibus apl'orum dicitur: Catholi
ca autē ideo dicitur eccl'ia quia per vniuer/
ſum mūdum eſt conſtituta·vel quoniam

catholica hoc eſt generalis in ea doctrina ē
ad inſtruēdū om̄es de viſibilibus atq; inui
ſibilibus rebus celeſtiū ac terreſtriū vel ꝑ
pter om̄e hoīm genus ſub pietatis ſubie/
ctiōe tam pn̄cipū q̄m etiā q̄ principantur
oratorū et idiotarū· vel ꝑpter ꝙ generalit̄
cōtra omniū peccata q̄ per corpus et aīaȝ
efficiunt̄ Eccl'iaſtes grece latine cōcionator
dicit̄ eo ꝙ ſermo ei9 nō ſpecialiter ad vnū
ſicut in ꝓuerbiis ſed ad vniuerſos gn̄aliter
dirigat̄ docēs om̄ia q̄ in mūdo cernimus ca
duca eſſe et breuia et ob hoc minīe appetē
da· Eccl'iaſtes ꝓprie cōcionator dicit̄·in cō
tione vero ſentētia ꝓmitur per quā tumul
tuoſe turbe ſeditio cōprimat̄ & cum multi
diuerſa ſentiāt ꝑ cōcionātis rationē ad vnā
tn̄ ſententiā perducunt̄· Hic ergo liber id
circo cōcionator dicitur quia ſalemon in eo
quaſi tumultuantis turbe ſuſcep̄ ſenſum·
vt ea per inquiſitioneȝ dicat quid fortaſſe
per tēptationē imperita mens ſentiat· naȝ
quot ſentētias q̄ſi per inquiſitionē mouet·
quaſi tot in ſe perſonas diuerſorū ſuſcepit
Eccl'iaſticū librū certiſſime hieſus filius ſi
rach hieroſolime nepos huius ſacerdotis
magni cōpoſuit de quo meminit ȝacharias
q̄ liber apud latinos ꝑpter eloquii ſil'itudi
nē ſalemonis titulo p̄notat̄· Dictus aūt ec
cleſiaſtes eo ꝙ de totius eccl'ie diſciplina re
ligioſe cōuerſacōis magna cura et rōne ſit
editus hic & apud hebreos reperit̄ ſed int̄
apocrifos habet̄ · Echo galm ſon9· Echo
grecū nomē eſt· Eſt aūt imago vocis q̄ in
cōcauis locis offenſa reſultat ac reſonat ·
Eclipſis defectio ſolis aut lune vel locucio
nis· Eclipſis ē defectus dictiōis in quo ne
ceſſaria deſunt· Econes ſacerdotes ruſtici·
Ecōtra e diuſo Ecomoſinimia cognomētū
grecū ē Ecors ſine corde vel a cōſilio E cō
ſilio e cōuentu Equora vnda maris Ecqn̄
aliqn̄· Ecq̄nnina multitudo collecta & in
vnū cōgregata· Ecq̄d aliquid· Ecquis ali
quis ecce quis· Eccym ꝑ ecce ecca Ectaſis
ꝓductio ſillabe cōtra nat̄aȝ vt italiā fato ꝓ
fugus cū italia correpte dici debȝ ut exer/
cet diana choros · Echecas pibo uel arriel
lio Eccuba uxor p̄ami Eculeus dicit̄ ꝙ ex
tēdat genus tormēti·ī quo ſtās extēdit̄ hō
Ecui alicui· Ecudit ꝓducit excudit uel fa/
bricet· Edacitas auara comeſtio multe cō/
meſtiones· Eda baſterna Edax uorator in
ſaciabilis cōſumptor guloſus ſorbens cō/
medēs glutto· Eden hebreice ꝙ in noſtra
lingua delicie interpretatur· Edent man/
ducabūt· Edentes comedentes mādūcātes

Edendus deuorandus · Edentat · dentes excludit · Edentatus abſq dentibus · Edentulus ſine dentibus · Edere manducare · dicere · facere proferre vel procreare · Edera dicta q arboribus reptando adhereat · De qua virgilius · Inter victrices ederam tibi ſerpere laurus · Edecumatos · perfectos · Edes tēplum vel domus paganorū · Edeſſam vrbem meſopotamie quā condidit nebroth filius chus poſtq̄m de babilone migrauit in qua & regnauit · que antea areth cognominata eſt · ipſe conſtruxit et calannē q̄ poſtea verſo nōie a ſeleuco rege dicta eſt ſeleucia · Edes proprie domus in edito poſita vbi nō eſt niſi vnus aditus · Edi ab edendo dicti · parui enim & pinguiſſimi ſunt et ſaporis iocundi · vn̄ & edere & eduliū vocatur · Edicit p̄cipit vel dicit imperat iubet monet denūciat · Edictum vocatur quod rex vel imperator edicit · Edidit protulit · vel fecit peperit aut ſcripſit · Edificāt extruunt fabricant · Edificatio aliud eſt q̄m inſtauratio · nā edificatio noua conſtructio ē Inſtauratio vero inſtar prioris quod reparatur : Edificiū dictum · eo q fuerit prius ad edendum factū · Ediciore altiore Edicit narrat p̄cipit exponit dicit · vn̄ edicta quaſi foris dicta : Edicamus totum dicamus · e enim augmentatiua prepoſitio eſt : Editio vrrechida : Edico p̄dico iubeo : Editio expoſitio probatio vel aliquid interp̄tatur id ē explanatio vel conditio ſiue creatio · & deriuatur a verbo edo quod ſignificat creo vel profero ſeu condo : Edictū preceptū dictatum publicatū vel future rei deciſio : Edictum quod rex vel imperator edicit conſtitutio vel edictū vocatur q̄i ex pace factū · Edidicit intellexit : Edidit dedit locutus eſt dictauit operatus ē expoſuit protulit tradidit publicauit vel partū genuit vel ſcripſit : Ediſſerabo explanabo Editui ianitores Editum velatum ſublime immenſum altū excelſum eminēs arduū faſtigioſum · Edit naſcitur gignitur oritur generat̄ procedit Edi in ſiniſtro humero aurige ſignū ſtelle quarū occaſu tēpeſtates ſequūtur : Edilis dicitur a facilitate penetrādarum edium vel diſtributor domus · Ediſſere narra explana expone aperi : Edilis hus vogt : Ediderunt tradiderunt · Edilitas ip̄a dignitas · Edilis dicitur cuſtos templi · idem & edituus & ip̄a res edilitas dicitur · Edis domus templum ſummata electa · Edipnia id eſt difficultas anhelitus · Edilitius q̄ ex edile eſt id eſt ſcriba · Edito prolato prodito orto alto creato vel genito : Edita roborata Editus in altū poſitus natus vel emines. Edito loco excelſo vel ſublimi loco Edituus cuſtos templi vel edis : Edius importunus incongruus : Edixit precepit : Edit perpetrat : Ediuidendo patientie : ¶ Edocare inſtituere aut liberare eligere p̄ferre : Edom filius eſau a quo idumei q latine ſanguineus dicitur vel terrenus : Edom terrena vel ſanguinea interpretat̄ Edomen orabā greſce · Edocet bene docet · Edon mons tracie : Edoctus certior factus : Edar quendam appellatur ab edendo quia eo primū vſi ſunt homines ſeu quia in ſacrificio ipſius generis panis ad aras offerebat̄ vnde & adorea ſacrificia dicunt̄ Edom ſeir eſau idumea et duma vna gens appellat̄ · Edomia in tribu beniamin · Eccum ecce · nūc autem cōditur villa iduma in acrabittene xii · fere miliaribus diſtās a neapoli cōtra orientē · Edom a quo idumei appellant̄ · Edom ruf9 ſeu tren9 vel rubēs languis ¶ Edrai vbi interfect9 eſt og ex baſan gigas et potēs omiſq illius ceſus exercitus · nūc aūt ē adraim ciuitas inſignis arabie in xxiiii · lapide ab boſtra · Edre in tribu iuda : Edrai in tribu neptali : Edraim deſcēſio paſtorū Edroi inundatio paſcet me · Hydropicus · i aqua madidus ¶ Educē euomere excludere · expellere · euellere · eximere eicere extrahere ſubuertere eruere loco expellere liberare inſtituere Educit tempus protrahit · prolatat tempus applicat procraſtinat differt tergiuerſat̄ moras nectit Educta eleuata Educat nutrit alit Educatrix nutrix vel altrix Educator nutritor altor Educant numerant Eductus inſtitutus Edulie cibus vel eſca ab edendo dicte Edulia vel cibi que eduntur alimenta apta ad mādu candum vel victualia Edulium eſus manducatio Edulio manducatione Edulū ab edendo dictum quaſi pregultatiua comeſtio Edurus ſatis durus valde dur9 Effabilis de quo effarie loqui poſſit in omnibus expeditus · Effafilatus exerto hūero hoc ē extra filiū id ē extra proferens Effata elt numie voce locuta ē Effate proprie ſunt augurum preces Effarier eloqui Effate line effectu Effatus elocutus Effaciuane loquitur Effatur eloquitur Effamini eloquimini Effatus elt dixit expoluit · retulit narrauit Effario egiptum Effa diſſolutus Effai defectio mea Effebus imberbis hoc eſt puer ſine barba · et dicit ab e q ē ſine et feb9 · ſol q̄i ſine ſole hoc ē calore

Effectos laſſos defatigatos Effecit pml ſit pfecit dedic · Effecta laguida eneruata ſenex perfecta explicata· Effectus perfectus ſterilis exſanguis :vel φ ſit extra ſanguinem:Effectu opere·Effectus qualitas:Effectus actiones:Effecte exhauſte: explicate:Effeminat infirmat vel molle facit euirat mollitEffeminauit idē caſtrauit Effeminatus mollis euiratus eneruatus: immoderatus :abruptus exinanitus :vel nulla virilitas·Effemera id eſt ſimplex febris & nō moleſta:Effemeris appellatur vnius dici digeſtio :hoc apud nos diariū vocatur·nā quod latini diurnū greci effemeria dicunt Effemerides libri in quibus quotidiani actus ſcribi ſolent:Effeto euacuato debilitato· Efferate crudeles :Effemirides rationes·Effeta id ē exhauſta que parere nō poteſt·ſterilis vel ſenex eo φ ſit freqñti fetu exhauſta ·partus enim tā aſſiduus debilem reddit:Effeta hoc ē adaperire:Effeta ſine fetu ſenilis vacua:Effera ferax immanſueta ferina indomita·Efferatus mente ferina effectus vel vltra humanum modum excedens·Efferatus a ferocitate dicitur ſiniſter trux acerbus aſper immitis ſilueſtris agreſtis ·teter horrendus· horribilis īexorabilis implacabilis ·Effero foras fero :Efferebamur ſuperbiebamur Efferre pedē egredi pficiſciEfferri pferri dari·Effert ſolo reddit ſepelit luxuriatur exultat diffluit.Effert pfert laudat extollit·Efferūt laudāt vel aſportāt Effert uel fert ita diſtinguit̄ effert q̄ exportāt p duo fferūt q̄ laudē extollūt p vnū ·cicero nimium hec illi fortaſſe et ferūt·Effert funus ducitur·i·defunctū portat vel ſuperfertur Effert ora ſe oſtendit·Efferueſcit exeſtuat habūdat erūpit manat·ſerpit vulgatur Efferbuerūt efferbuit:Efferus indomit9 imāſuetus crudelis· Effeſum vrbē amazones in aſia cōſtruxerūt·Effexegeſis·i·explanatio ſupioris ſenſus·Effialtes hoc eſt incubū ex quib9 eos dephendis qui in cubo verſant̄ ex difficili motu corpis atqꝫ ſūno etiā in ſolito et graui quotiēs ſuppreſſi grau ant̄ autpͣfocari ſe dormiēs ſciat aut aliquē ſibi irruiſſe putet q̄ eius corpus pmēdo examīare cōtendit vnde et incuba dicta eſt aut mētis aut ſenſus incubatione·Alii aūt incubo dixerunt φ in digeſtione cibi hoc veniat φ grece fialtes dicitur φ aſcendiſſe aliquem ſupra dormientem fingunt Fit enim paſſio ex multo cibo ex indigeſtione frequenti fit aut ex coquina hoc eſt ex malo hūore aut ex habūdantia ſanguis p ſomnia phantaſia cū graui ſomno oppͥmuntur dum dormiūt ſupini plus ſuffocantur vt qui loqui non poſſint aliquociens per ſomnū ita locuntur quaſi per dieȝ diſputant ſicut ſermo illos proſequit̄ vt q̄ ſi cum hominibus fabulentur aut varietates ſomniorum diuerſorū hoc eſt phantaſiarū videāt vel paueāt vel in ſomno clamāt Fit plerūqꝫ hec paſſio vt ſuperius memorauimus aut ex multo cibo vel vino plurimo vel ex paruo cibo aut potu hoc eſt ex plenitudine vel ex inanitate·Efficax ſtudioſus vigilās ſerenus induſtrioſ9 laboroſus vegetus aſſiduus deſtinatus perſeuerās gnarus indeclinatus impiger audiens expiens cogitās ardens ·Efficax acutus p doctus effabilis agilis capax efficatior impiger in omnibus expeditus· Efficax idoneus dicitur vel ſtrenus ſtudioſus experiens effectum capiens et eſt compoſitū ab effectu et capiens hinc et effitiens a faciendo dictus·Effinem quotiens in eodem ſenſu diutius immoramur cui proficit tamen cuius amicicie fidem cuſtodiuit cui bono inimicus non fuit quando non aut accuſauit aliquem aut verberauit vel pdidit Efficatia perfectio agilitas vtilitas·Efficacem· vtilem omnia expedientem· Efficabilis in omnibus expeditus· Efficio perficio· vel impleo inde officium dicitur a perficiendo Effigies ſimilitudo vel forma hinc effigio verbum id eſt formo vel compono liniamētum exemplum exemplar: Efficaciter velociter·Efficatior argutior velocior· Efficit ſufficit facit vel perficit: Efficiētia operatio effectio ab efficiendo dicta· Efficis· facis·Effigiem imaginem formam ſimulacrum· Effigies figura exemplum figmētum exemplar forma liniamentum ſimilitudo·Effigians conformans vel figurās Effigies imago extermentarium ſimulacrum vel ſimilitudinis figura·Effingere· formare imitari uel exprimere adumbrare repreſentare reddere referre ſimulare ſignare res vel clarus Effimeris quottidiana Efflagitat expetit petit expoſcit vl rogat vehementer rogat· Efflagitant expetunt Effligit elidit: Efflammantibus fulgurātibus ſplendētibus: Efflauit exalauit moritur Efflantia ore ſpirantia Efflat exalat emittit ſpiritum Efflagitat expoſtulat: rogat cum clamore publico flagitat me id ē vehemēter petit·Effligit elidit. Efflictim deplorādo dictū·Efflictis ſeūis Efflorūit

apparuerit·Effluo valde fluo·vel foras
fluo·Effluit emanat·largiter fluit·Efflu
it largifluit vel fluit e mari·Effiſnei here/
tici iudeorum dicunt eſſe ip̄m xp̄m qui do
cuit illos omnē abſtinentiam·Effodere eſt
ſollicitando terram aliquid eruere vel inue
nire·cui contrarium eſt infodere Effodere
fodendo eruere Ephod veſtis ſacerdotalis
que ſuperhumerale appellatur·eſt autem
velut in caracalle modum ſed ſine cuculla
huius veſtimenti duo ſunt genera·vnum
lineum & ſimplex quod ſacerdos habebat
aliud diuerſis coloribus·ex auro gēmiſq̧
contextum:quo ſoli pontifices vtebantur
Ephot interp̄tatur pallium ſuperhume/
ralis ex quatuor coloribus & auro cōtex
tum·hn̄s in vtroq̧ humero lapides duos·
ſmaragdinos auro concluſos·in quibus
ſculpta erant nōia patriarcharū·Effraim
iuxta deſertū ad quā venit dn̄s cum diſci
pulis ſuis·Effraim frugiferū vel augmē
tum vel creſcēs vel frugifer·Effractam vr
bem·captam victam·Effraim interp̄tatur
fructificatio frugifer Effraim dictus eo q̧
auxerit eum deus·& ex hoc vocabulum
in lingua noſtra tranſfertur augmentum
Effraim interpretatur fructus ferinus
factus·hoc eſt mēte ferinus immoderatus
Effrata ip̄a eſt bethlehem·& interp̄tatur
frugis terra·Effrates frugifer ſiue recēs·
Effrata vbertas ſiue puluerulenta·Effra
tai fructifera ſiue veniēs vel puluerulenta
& ſuper hoc quid nobis videatur in libris
hebreicarum queſtionū plenius diximus·
Effrathites humus aut puluis eorū·ſiue
frugifer:Effrom in tribu iuda eſt ciuitas
& villa pergrandis effrea nomīe cōtra ſep
tentriōem in·xx·ab helia miliario·Effron
puluis inutilis vł puluis meroris ſiue pul
uis eorū·Effrenis ſine frēo p̄ceps·Effre
natus dictus ab eo q̧ ſit p̄ceps & pronus
& ſine freno rationis Effrenatus indomi
tus teter horrēdus truculentus impudens
violentus ſiniſter trux acerbus efferatus·
aſper immitis ſilueſtris agreſtis horribilis
inexorabilis implacabilis·Effregit elidit·
adaperit Effrem pro duabus tribubus id
eſt leui & ioſeph Effretat nauigat·Effrin
go intente frango·Effudit perdidit·Effu
gere vitare declinare cauere ſubterfugere·
Effuge euita:Effugium vſʒflucht·Effu/
git euaſit exceſſit erupit extulit elapſus ē
emiſſus eſt euolauit eripuit ſe erexit exiuit
prouectus ē perrexit Effudi emiſi Effun
dere interficē·Effultus extractus·Efful

gēs ſplendens·Effunctare radicitus eruē
Effutire foras aliquid effundere·vel pro
ducere garrulitate·Dicimus enim futiles
hōies vanos ſuperfluos et loquaces Effu
tire eloqui timeri·vel inaniter effutire eſt
inaniter verba effundere Effute vaniloqui
ſine affectu:Effuſe cōfuſe vł egreſſe:Effu
ſus ꝓſtratus·¶ Egenus paup̱ inops tenu
is nudꝰ indigēs mēdicꝰ egeſtuoſus·Egēs
egenus ſine gente ſine gn̄e indigens:Egē
tes penuriā pacientes Egenos pauperes.
Egenus exiguus multū egenus·ex enī p̱
valde ponit̄ Eger triſtis vel egrotus anxi
us·hoc intereſt inter egrū et egrotum eger
aīo triſtis·egrotus corp̱e·Egerare ſp̱nere
deteſtare:Egerate execrate:Egeſtiōe vomi
cōe:Egeria nimpha ē noxia:Egeſtateʒ &
paup̱tatē hoc intereſt·q̧ egeſtas peior eſt
q̄m paup̱tas·paup̱tas enī poteſt honeſta
ēe·nā egeſtas ſemp̱ turpis eſt:Egeſtuoſus
miſer p̄ſſus:Egeſtiōibus euaporacōibus·
Egeſtio digeſtio nocēs:Egeū mare inter
tenedū et actiū ſaxū ē potiꝰ q̄ inſula Egea
tor hortator:Egebat idigebat:Egere cō/
pulere:Egerit digerit agit:Eger dicit̄ aīo
·i·infirmus:Egerimo grecū verbū·i·ſur
go:Egerimus tollimus:Egelidū tepidū·
Egeſtas penuria inopia paup̱tas vł ab eo
q̧ egere cōpellit vel miſeria;Egida ſcutum
iouis dicūt pagāi:Egit geſſit trāſiuit·Egi
lopiū eſt vulnus qđ intra oculm̄ naſcitur
Eclipſis eſt defectꝰ dictiōis in quo neceſſa
ria verba deſunt vt cui faretra ex auro;deē
enim erat·Ecliplis ſolis eſt quotiens luna
xxx·ad eandeʒ lineā qua ſol vehit̄ p̱uenit
eiq̧ ſe obiciens ſolem obſcurat nā nobis vi
det̄ ſol deficere dū illi orbis lune opponit̄·
Eclipſis lune eſt quotiens in vmbrā terre
luna incurrit non enim ſuū lumen hr̄e ſed
a ſole illuminari putat̄ vnde & defectū pa
titur ſi inter ipſam et ſolem vmbra terre in
teruenjat Patitur enī hoc xii· luna eouſq̧
quādiu centrum atq̧ vmbrā obſtantis ter
re exire videat̄:Eglom vitulus meroris vł
feſtiuitas eorū:Eglogas id eſt excerpta eu
logium:Egloga modulatio verſuum bre/
uis excerptio:Eglo ſtudium:Eglobtul/
mus gemma caprino oculo ſimilis:Ego/
met compoſitum eſt ab ego et met que eſt
adiectō ſillabica ut egoip̄e ab ip̄a Egomes
ſacerdotes ruſticorū:Egone ego ergo vel
nūquid ego propterea·Ego inquam ego
dicā·Ego inq̄t ego dico Ego quideʒ eq̄dē
Eggus id eſt iuxta ſtans Egredit̄ exit iter
facit iter initiat proficiſcitur iter tendit iter

agit pergit greſſum dirigit:Egredi proſi
ciſci euitare:Egre acerbe vel difficulter in
digne moleſte:Egregie extanter nobiliter
excellẽter mire magnifice inſigniter mirifi
ce grãditer cordate pulcerrime pfecte neui
ter honeſtiſſime diuine maxĩe pcipue exi/
mie pſertim vnice ſingulariter ſumme pri
me:Egregia modeſta honeſta bñ morata·
pbata taciturna caſta faceta venuſta admi
rabilis decẽs recta amabilis nobilis feſtiua
pcipua magna glorioſa:Egregius erect9
eſt vigil altus vel magnus ſummus egre/
gie electus egregius eſt q̃ gregẽ antecellit
.i. multitudinẽ·Egreſſi manibus exeũtes
Egreſſus pfectus vel foras exiẽs·Egreſ
ſio exitus:Egretus egreſſus:Egritudinẽ
et egrotacõ3 hoc intereſt ſicut egrotatio in
corpe ſic egritudo in animo nomen habet
intẽ ſe iunctũ a dolore·doloris igĩt egritu
do.i.cauſa efficiens egritudinẽ in anĩo tan
q̃m egrotationẽ in corpore·Egritudo lu
es morbus tabes calamitas clades aduerſa
ĩbecillitas viciũ offenſio infirmitas:Egris
miſeris:Eger animo triſtis:Egrotus cor/
pore:Egrotatio in corpore:Egrotaticius
qui frequẽtr egrotat:Eguiſſe·indiguiſſe
mendicaſſe:·

EIa age pp ere:Eia nudum eſt mi
litum pperantium clamor:Eicere
euellere eximere eruere educere extrahere
euomere ſubuertere loco expellere:Eiecit
ſubduxit:Eiectat eructat emittit:Eiectus
expulſus foras expulſus:Eiectantẽ emit
tentẽ·Eidem ipſe·Eierat iurat Eierare ex
ecrare diſpergẽ deteſtare:Eigat agat:Ein
mana cuiuſlibet rei initia vel pñcipia:Eiu
lantes vlulantes:Eiulatus fletus lacrime
lamẽtatio cõploratus gemitus ſingultus
vlulatus meror luctus triſtitia:E iure ex
lege ſcd͠m rationẽ·Ei verba ingemiſcentis
Eiuſdem ipſiuſmo di·¶El id eſt deus vel
fortis·hel primũ apud hebreos dei nomẽ
dicebatͣ ꝙ alii deũ alii ethimologiã eius ex
pmẽtes ſciros.i.fortẽ interp̃tati ſunt ideo
ꝙ nulla infirmitate oppmit· ſed fortis eſt
ſufficiens ad omnia perpetrãda ſcd͠m nom
eloy terciũ eloe ꝙ vtrunq; in latinũ de9 di
citur·eſt aũt nomẽ in latinũ ex greca ap/
pellatione trãſlatũ·Eliaſo mons grecie in
de et elephantus : Elabĩt pcurrit celeriter
effugit·Elapſus eſt euaſit exceſſit erupit·
egreſſ9 ẽ·Elladas dicta a rege ellana deu
calionis et pirri filio a quo et prius greci
hellenes nũcupati ſunt ipſa eſt et attica ter
ra ab atta prius dicta·Nam granus qui/
dam grecie ĩdigena fuit ex cuius filia noĩe
attis attica terra vocata ẽ·Ellades aũt due
ſunt puĩtie·boccia et pelopẽſis · Ellaſis
agitatio grece·Ellaſas ciuitas regis arriot
Ellaſar dei declinatio ſiue hãc ſepãs·Elath
legim9 vallẽ elaquã aquila & theodotion
interp̃tanĩ vallẽ quercus·Elam ſcl'i vel or
bis·Ela terebinthus·Elath terebintus vł
aulones·Elaad ad ſolũ ſiue ſolitarius ad
vnũ·Elam meleth ad regẽ·Ela mal edicta
vel ipĩ·Elam dei ppl's liue p foribus·Elã
appoſiti ſiue abiecti vł eõpoſiti:Elã loqñs
ſclaria vel ſempitna·Elala ad faciendũ Ela
ſius agitator·Elada ad ſciam vel ad ſenſũ
abuſiue dei ſcia· ſyra vero dicĩt lingua ſup
banc·Elaſus ceruus·Elabitur decurrit lu
bricat vel cadit·Elabi dimitti euadẽ effugẽ
Elapſus effugiẽs ſubſtrictus liberat9 Ela
borãt deſudãt·Elatio iactatio audatia neq̃
tia obſtinatio ventilatio temeritas cõfidẽtia
impbitas Elam porticũ Elanguit reſtĩcta
eſt deflauit defluxit cõſenuit euanuit expi
rauit deſiuit abolita eſt ceſſit aborta ẽ · Ela
te palmarũ folia· palmarũ q̃ eleuanĩ ſur/
ſum quia nõ pendet deorſum ſicut aliarũ
arborũ·Elatus tumidus ſupbus inflatus·
Elatores elatos id ſunt gloriantes·Elatũ
ſuperbum eleuatum ambitioſum vel bono
re ſublimatũ vel excellum·Elatiori excelſi
ori eminentiori·Elaſis enim vulnus in ſto
macho vel vulneratio iecoris·Eladim oleo
Elax elabin·Ekaton grece centũ·Eluidia
ni heretici ab eluidio nomiati qui dicũt p9
q̃m natũ xp̃m alios mariam filios de viro
ſuo ioſeph pepiſſe·Elbidium ab helbo co/
lore vocatũ dicũt·Elbũ eſt medius color
inter nigrũ et albũ·et elbũ ab aluo deriua
tũ·Elbonie vue quas quidã varias appel
lãt neq; purpuree neq; nigre atq; ab elbo
colore ita dicte ſubalbidi tam̃ muſti eſt enĩ
nigrum candidũq;·Eleoſis exulceracõ gre
cũ nomẽ eſt·Eldea ad ſcientiã ſeu dei ſcia·
Elleat dabadarim hebreice ꝙ eſt deutero/
miũ grece·Eleale ciuitas amorreorũ in ga
laad que cecidit in ſortem tribus ruben me
minit et huius iſaias in viſione contra mo
ab et hieremias ſed & vſq; hodie villa grã
dis oſtenditur in primo ab eſbus miliario
Eleazar deus meus adiutor ſeu dei adiuto
rium·Eleale ad acceſum·Elleborum me
morant in grecia circa eleborum quendaz
fluuium plurimum gigni atq; inde a gre/
cis appellari·hoc romani alio nomine vera
trum dicunt pro eo ꝙ ſumptum motam
mẽtẽ in ſanitatẽ reducit· Duo aũt ſũt gñra

album et nigrum· Hanc periti loquuntur
eſcam eſſe & alimoniam coturnicum·eo ꝙ
naturali quodam tēperamento ſui corpo/
ris vim pabuli nocentis euitant·etenim ſi
ratio medicine plerūq ad ſalubritatem hu
mani quoq corporis temperatur·cui vide
tur eſſe cōtrariū: quātomagis proprietate
nature ad cibum proficit quod medicinali
manu cōuertitur ad ſalutem· Electuarium
vocaī eo ꝙ molle ſorbeatur· Electria gem
ma quaſi electoria·in ventriculis enim gal
linaciis inuenitur criſtallina ſpecie magni/
tudine fabe·hanc habētes in certaminibus
inuictos fieri alii volunt ſi credamus· Elec
trum grece quod latine ſucinus dicit Elec
trum autem vocari fabuloſa argumentatio
dedit·nanq phetonte fulminis ictu inter
empto ſorores eius luctu mutate ſunt in
arbores populeas lacrimantes electrum·
omnibus annis fundere iuxta eridanum
flumen·& electrū appellatum·quēm ſol
vocitatus ſit electron plurimi poete dixere
conſtat autem eū non eſſe ſucum populi et
pinee arboris·nā accenſus tede nidore fla/
grat· Electra lacrima virgulti eſt·& voca/
tum ꝙ ad radium ſolis clarius auro argen
toq reluceat·ſol enim a poetis electrū vo
catur· Defecacius eſt enim hoc metallum
oībus metallis·huius tria genera·vnū
quod ex pini arboribus fluit quod ſucinū
dicitur·alterum metallum quod naāliter
inuenitur & in ꝓcio habetur·terciū quod
fit de tribus partibus auri argenti & eris
vna·quas partes ſi natura reſoluas inue/
nies nihil intereſſe inter natum & factum
vtrūq enim eiuſdem nature eſt·trinas etiā
partes ſi natura reſoluas inuēies· Electrū
quod eſt naturale eiuſmodi natura eſt ut in
conuiuio & ad lumina clarius cunctis me
tallis fulgeat & venenū prodat·nā ſi ei in
fundas venenum ſtridorē edit·& colores
varios in modum arcus caeleſtis emittit·
Electrum ex auro et argento temperatur
in quo quidem argentum clarius reddit·
ſed aurum a ſuo fulgore tēperat· Electus
ſplendidus nitidus clarus illuſtris ſobri9·
luculentus decorus honoratus ſummus·
magnificus· Elleforo ſitro· Electio optio
Electrineus pulcher· Electum dilectum·
Electrum aurum argentum es plumbum
ferrū in vno coniunctum ſimulq decoctū
Electrum duo electra ſunt·vnum ē mixtū
argento et auro·aliud eſt mixtū omnibus
metallis·vulgo autem electrum ſchmelczi·
dicitur· Elegans egregia modeſta honeſta
proba·caſta·venuſta·ſpecioſa· Eleganter
ſubtiliter·plane aperte diſſertim lucide or
dinate Elegāti corpe formoſa ſpecie pulcra
decoroſa ſpecioſa decora honeſta egregia·
forma· Elegit ꝓbat· Eleutheos liber· Elix
am excoctā· Elegātia vrbanitas iocūditas·
pulcritudo· Elegiacus dictus eo ꝙ modu
latio eiuſdē carmīs cōueniat miſeris·terrē
tianus hos eleges dicē ſolet· ꝙ clauſulam
tlēm triſtibus vt tradūt aptā eſſe modis hic
aūt vix omnio cōſtat a quo ſit inuētus ni
ſi qa apud nos ennius eo ꝓo r vſus ē· Nā
apud grecos ſicut adhuc lex gramaticorū
pēdet vt ſub iudice res religata ſit Nā qcā
eorū colophoniū quendā quidā archilogū
auctorē atq inuentorē volūt eſſe: Elegia
eū tetrametrū cōſtat de pentamemere pri/
ma heroica ſcda dialectica vt eſt hoc· Paſca
les quicūq dapes cōuiua reqris· Penta/
metro heroico ſemꝑ adiunctū eſt· Cōſtat
aūt ſpōdeo loco ꝑmo et ſcdo dactilo locis
oībus catalectū in medio et in fine vt eſt
hoc· Pluſq turba facit q ſua corda domat
Elegiacū carmē miſerorū: Elegiſſum ele/
giacis carmībus: Elemētū eſt vniuſcuiuſq
rei initiū a quo ſumit incremētū et in quo
reſoluit: Economus vicedomnus· Elemē
ta vel lr̄a celū·terra·aqua·aer·ſol·ignis·
Elemoſina miſcdia grecum· Elemon miſe
ricors grece: Eleon grece ꝙ latīe oliua di
citur: Elephātes quedā aīantia ingentia
ſunt forma truces odore ḡues mole terri/
biles: Tempe coitus cum voluerit filios ꝓ
creare vadit ad orientē cum femīa eius in
ꝓximo padiſi ſit et eſt arbor q̄ dicit mādra
gora ꝑor ergo femīa guſtat de fructu illi9
arboris et deinde ille ꝑſuaſus māducat tūc
cōueniunt ſibi inuicē et ſtatim femīa conci
pit in vtero· Cum autē venerit tp̄s illi vt
pariat vadit vbi lacus eſt magnus et ingre
dit in aquā vſq ad vbera ſua et ibi parit ſu
per aquā ꝓpter draconē· quia inſidiat illi
et ſi extra aquā pepit rapit pecus illud &
deuorat·ideo in aquā altā ingredit et ibi p
it Maſculus autē nō recedit a femīa ſua ſ;
cuſtodit eā parturientē ꝓpter ſerpentem·qa
nimis inimicus eſt elephātis· Nā et oſſa ſi
ue pellis elephātis in quocunq loco accen
ſa fuerint ſtatim odor coꝝ expellit ſerpen
tes et ſiq̄ fuerint noxia et venenoſa reptilia
nō ibi accedunt· Vſus piculi ſic euenit illis
nāq arborib9 adnixi aut coſtas fricant &
bi q̄ ꝓpter ebores inſidias parant illis ar/
bores eas q̄bus ſeſe applicare cōſueuerant
ex alia parte eas incidunt·vt reflectente ſe

elephante pondus mēbrorū eius ſuſtinere
nō pñt ruinācꝫ eius arceſſerint·ibicꝫ cor/
ruit erigere aut eleuare ſe nō poteſt iterū
et iacēs interit· Elephāticus morbus dicit̄
ex ſiſitudine elephātis· Elephantē greci a
a magnitudine corpis vocāt ꝙ formā mō
tis p̄ferat·grece eni mons elaphio dicitur
Aput indos aūt voce parro vocat̄· vñ &
vox barritus· roſtrū vero ꝓmuſcida dicit̄
quō illi pabulū ori admouet & eſt angui
ſimilis vallo inimicus eburneo· Nos bo/
ues et lucas dictos ab antiq̄s romanis bo
ues·quia nullū aīal grādius videbāt· Lu/
cas q̄a in lucania illos p̄mus pirrus in p̄
lio obiecit romanis· Nam hoc genus ani/
mātis in rebus bellicis aptū eſt In eis aūt
pſe et indi ligneas turres collocātes tanq̄
de muro iaculis dimicant·intellectu aūt &
momoria multa vigent gregatim incedūt
motu quo valent ſalutāt murē fugiūt auſi
coeunt·Quādo aūt pturiūt in aquis vel in
inſulis dimittūt fetus ꝓpter draconē quia
inimici ſunt et ab eis īplicati necant̄·Bien/
nio aūt portāt fetus nec āplius q̄m ſel' gi/
gnūt nec plures ſed tm̄ vnū viuūt annos
trecentos apud ſolā affricā et indiam ele/
phanti prius naſcebant̄ nūc ſola india gi/
gnit:Elephantie genus ſerpētis·Elephan
tia lep̄·Elephāticus morbus dicit̄ ex ſiſitu
dine elephātis cuius natāliter dura pellis
et aſpa nom̄ morbo in hoībus dedit q̄a cor
poris ſuperficiē ſimilem facit cuti elephan
ticorum·ſiue quia ingens paſſio eſt ſicut
animal ipm̄ a quo deriuatum ducit nomen
Elleſpontia vna eſt de decē ſibillis·in agro
troiano nata·q̄ ſcribit̄ Solonis & ciri fuiſſe
temporibus·Elleſpontus ſinus magnus
maris magni qui in ſeptētrionē retorq̄ns
anfractibus magnis greciā & illiricum in
anguſtias vii·ſtadiorū ſtringitur Elleſpō
tum frixus cū elles ſorore ſua fugiēs inſi
dias nouercales conſcendit nauim ſignum
arietis hñtem· q̄ liberatus eſt de naufragio
elles autē ſoror eius perpeſſa naufragium
decidit in mare & mortua eſt q̄ elleſponto
mari nom̄ dedit·Elephans peccator imma
nis·Elleſmoth hebreice quod eſt exodus·
Elephantum ebore Eleuatum ſuperbum
Eleuigatum purificatum·Eleonis id eſt
mōtis oliueti quod interp̄tatur diuinitas
vel allaborātes·Eleale ad aſcenſum·Elec
porcio·Eleuſinum oppidum ē athice pro
uincie·Eleuſine matri terre ab vrbe eleuſi/
na athice vbi maxie colitur·Eleuſis ciuitas
ē grecie in q̄ regnauit ſalmoneꝰ Elchariter

ſine gr̄a amariter·Eli deus meus·Eleute
ros liber grece·Elia q̄ nunc hieroſolima di
citur antea ab elio adriāo elia vocata ē·elia
interpretatur deus meus·ex futuro igitur
p̄ſagio ſic vocata·nā dum altricaretur in ſa
trificio cum quadringētis ſacerdotibus ba
al·inuocato nōīe dñi deſcēdit ignis de caelo
ſuper holocauſtum·quod cum vidiſſet om
nis populus cecidit in faciem ſuam & ait·
dominus ip̄e eſt deus Ex hac igitur cauſa
tale prius nomen accepit·pro eo ꝙ per eū
poſtea cognouerit populus dominū deū·
idem fortis dñs interpretatur·vel propter
ꝙ interfecit eoſdem ſacerdotes·vel proptē
ꝙ achab aduerſitatez tolerauit·Eliachim
interpretatur domini reſurrectio·Eliab de
us pater meus Eliſar pater meus fortis ſi
ue pater meus coanguſtans·Eliſame deꝰ
meus audiens·Eliſafath deus congrega/
uit vel dei mei protectio ſiue abſconſio Eli
dad deus meꝰ patruelis vel deus meꝰ pa
truus·Eliu deus meus:Eliaba nequaq̄m
abſconditus·Eliſue dei mei ſalus·Elidabe
deus meus ſcit·Elifaleth dicitur meus ſal/
uans:Eliam dei mei populus·Elianan do
mino donante·Eli deus meꝰ ſiue ſcandēs
Eliorebh deibi epiſcopus·Eliſeus dei mei
ſalus:Elchiau pars domini·Eliſaba volū/
tas mea in eo Elim aries ſiue deficiens·Eli
ſame deo audicte:Eliſa ad inſulā ſiue deus
ſaluator·Elibētius plurimū libētius·Eli
cere ꝓducē vel excutē educē vel extrahere·
Elites ꝑ quos dulces in mari aq̄ liciuntur
Elicet ſollicitat impat vel ꝓuocat optinet·
educit̄ exp̄mit̄ excluſit exp̄ſſit ꝓmeret̄ ex/
cuſſit·Elictra genꝰ arboris·Elidē laceſcē·
affligere temptare periculum facere excu
tere euerberare:Elidere et allidere ita diſtin
guitur·alliditur quiſcꝫ proxime· eliditur
longe·Elidis amnem elidis fluuium·Eli/
faz interpretatur deus meus contempſit:
vel diſperſit:Eliphas interp̄tatur dñi con
tēptus:Elimīauit ext̄ limē extulit idē pub
lice vt apud oratiū qui dicta foras elimīat
Eliu deꝰ meus iſte vel deꝰ meꝰ:Eliachim
dei reſurrectio aut deus ſuſcitans vel deꝰ
reſuſcitauit·Eliazer deꝰ meꝰ adiutor Elia
deus dñs Eli eli lamaſabatani deus meus
deus meus q̄re me dereliquiſti?Elizabeth
dei mei ſaturitas vel dei mei iuramētū aut
ſeptimus:Elimas ad trangreſſionem faci
ens:Eli aſcendens:Eliſe dei ſalus: Eliciti
expreſſe: extracti: Elibo tacebo : Elices
ſulci: Eliceretur: extorqueretur:Eliciens
ꝓducens ꝓuocās educēs:Elicuit excludit

expreſſit elimauit deportauit vel manife/
ſtauit ad lucē protulit promeruit obtinuit
vel excuſſit· Elidit exfregit exprimit· Eli
ditur frangitur Eliconia pars parnaſi mō
tis· Elegantes vrbani· Eleganter ſtudioſe
euidenter facete iocundanter· Elicon mōs
muſis dedicatus ·Elimatus ·polimatus·
emundatus exſpoliatus· Eliminata euolu
ta expulſa· Elimentum nature genus vel
initium· Elimentorum creatorū Elinguis
ſine lingua ſermonem non habens vel ei ſi
milis balbus· Elimentarius qui de climen
tis tractat· Eliopolis vrbs egipti que lati
ne ſolis ciuitas ſicut lxx interpretes arbi/
trantur ·edificata eſt autem a filiis iſrahel·
in qua petefres ſacerdos fuit· cuius memi
nit ezechiel · Elion apud hebreos qntū dei
nomē dicitur elio quod interp̄tatur in lati
num excelſus quia dominus ſupra celos ē
ſicut ſcriptū eſt de eo· excelſus dominus ſu
pra celos· excelſus autē dictus pro valde
celſus· ex enim pro valde ponitur ſicut exi
mius quaſi valde eminens· Elio id eſt ſpe/
cioſo ſole· Eliotropia gemma viridis colo
ris & nubilo ſtellis puniceis ſuperſparſa·
cū ſanguineis venis cauſa nomi de effectu
lapidis eſt· nam deiecta in labris eneis ra
dios ſolis motat ſanguine ore percuſſo· ex
tra aquam autem ī ſpeculi modum ſolem
accipit deprehenditq; defectus eius ſubeū
tem lunam oſtēdens magorum impuden/
tie manifeſtiſſimū in hoc quoq; exēplum
eſt quō admixta herba elictropia quibuſ/
dam additis precationibus gerentē conſpi
ci negant· gignitur in cipro & affrica ·ſed
melius in aethiopia ·Eliotropium nomen
accepit primo ꝙ eſtiuo ſolſticio floreat et
ſolis motibus folia circūacta cōuertit· vñ
& a latinis ſolſequia nuncupatur· nam &
ſole oriente flores ſuos aperit· & iterum ſe
claudit cum ſol occubuerit· ipā eſt quam
latini intubum vocant ſiluaticum · Hec &
verrucaria ꝙ extinguat verrucas in aqua
potata vel in cataplaſmate poſita abſtergat
Eliotropium herba quam latini intubum
ſiluaticū vocāt naſcit̄ vbicūq; ī locis cultis
& in muris & in pratis legi ſe parat omni
tempore · Elios graece latine ſol dicitur ·
Elion excelſus· Eliquata purgata ·Elio/
tropios lapis eſt viridis ſanguineas habēs
venas· Elipſis colliſio conſonantium cum
vocalibus aſpere concurrentium quedam
difficilis ac dura colliſio· ut multum ille et
terris iactatus & alto ·Eliſſa filius iunan·
a quo greci eliſſe vocantur· Elis interp̄taī

dei mei ſaturitas ·vel dei mei iuramentum·
Eliſeus domini ſalus interp̄tatur· vocabu
lum autem a preſagio accepit · Deniq; &
multas virtutes fecit ·& famē pellens po
pulum a morte ſaluauit· Eliſit euertit affli
xit · Eliſei id eſt greci qui & bellades appel
lantur· Eliſium eliſii ſunt campi apud infe
ros in quibus ventus cōmanere ait poeta
virgilius Quamuis eliſeos miretur grecia
campos· At minor eſt nobis ſed bene cul/
tus ager· Eliſeum oppidum etrurie · Eli/
mon miſericors· Elis ciuitas grecie· Eliſis
grece latine reſolutio dicitur · Eliſi repuli·
Eliſios campos beatos · Elixum vocatum
eo ꝙ ī aqua ſola decoquitur· lixa enī aqua
dicitur ab eo ꝙ ſit ſoluta· vnde & ſolutio
libidinis luxus et mēbra loco motata luxa
dicuntur· Elixi aqua cocti· Elito alto· Eli
uteros grece latine liber Eloe deus dicitur
Elogie laudes enucleate vel item archana
vel miſteria deorum· Elogiis carminibus
criminibus· Elogium reſponſum · Eulo/
gium textus geſtorū maloꝝ vel reſponſū
diuinū · Elogia laudes electe ſummatimq;
collecte· vtpote ſiqs in baſe ſtatue alicui9
laudes ſcribat vel in titulo imaginis elogia
dicuntur · Elogia bona locutio · Elogia ps
carminis vel criminis malorum· Elogium
vel ologiū id eſt oblatio vel munus· Elo/
gium proprie nota criminis dicitur · Elo/
gium eſt hereditas in malo · Elogium cri/
men Elogium textus malorum geſtorum
fama eloquium prouerbium qd notarii
dicunt vituperatio vel exhereditatio vel ti
tulus cuiuſlibet rei· vel narratio numeran
tis vel aut ordo criminū· vel viciorū· Eloi
grece eloe qd vtrunq; in latinum deus di
citur Elogia miſeria: Eloquens profuſus
eloquio diſſertus facundus· Eloquentem
et loquacem hoc intereſt ſinceritas facun/
die eloquentia eſt effuſa et temeritas loq̄ci
tas eſt· Eloqui et obloqui hoc intereſt elo
qui oratoris obloqui obtrectātis eſt· Elo/
quium reſponſum Eloquitur bene loqui
tur affaī: Elon quercus ſiue aulon de quo
in libro locorum plenius diximus· Elon
regio campeſtris· aut quercus· aut rube9
Elo exercitus eius ſemper in hebreo· aut
turme militum deſcribūtur aut opes· Elo
lath in tribu iuda· Eloi deus Eloens lauās
Elpis graece latine ſpes · Elucet· fulget·
emicat excellit precellit antecellit enitet pre
fulget Eluctabile extinguibile id eſt ꝙ vin
ci poteſt· Elucubratum exquiſitum euigi
latū languidū· Eludere impedire detinere

frustrari calumniari ludificari Eluicii nom
gentis qui nūc sequani appellantur: Elul
i macheorū libris augustus qui apud nos
sextus vocatur · Elluo luxuriosus prodi/
gus nepos sumptuosus consumptor glu
to caneo decoctor deuorator popino ābro
Elluuies fosse lacune voragines · Elluens
lauans purgans · Eluere diluere purgare
Ellubium diluuiū · Elucubratū euigilatū
vel vigilia laboratum · Elucidum · tenue ·
Elumbem dissolutū molle infirmū virus
infirmam libidinem qui sine viribus facit ·
Eluitur purgatur · Eluuies liquor quidā
de quo aliquid eluitur vel lacuna: Elutro
elabo · Eluit diluit delauat excutit · Eliciēs
producēs · Elul mensis augustus · Eluxit
luctum deposuit: Elissa regīa tiria lingua
virago dicta · et quia vice viri postea virili
ter mortē eripuit · Eli deus · ¶ Em admira
tio siue increpatio · Emacitas emendi auidi
tas Ema grece sanguis · Eman robustus ·
Emanat ebullit procedit · Emācipare e ma
nu tradere · Emancipat manumittit · Em a
nuel ex hebreo in latinū significat nobiscū
deus · scilicet quia per virginē natus deus
hōibus in carne apparuit · Emarcitas mar
citudo · Emarcuit languit · Emath furor q̄
grece dicitur calor vel sanguis · Emati a no
mine ematiōis regis antea nūcupati sunt.
postea macedones Emathites lapis apella
tus eo ꝙ cute resolutus in colorem veniat
sanguinis · est autē admodum liuidus · ē et
ferrugineus · nascitur in vltima babilōe &
hispania · emathites lapis rubore sangui/
neus ac propterea ematites vocatur · emat
quippe sanguis est · gignitur in ethiopia
quidem sed principaliter in arabia & affri
ca inuenitur Emax tenuis maceria vel qui
amat emere aliquid · emptor · Emancipator
liberator · Emathdor in tribu neptalim se/
parata leuitis · Emath terminus allophilo
rum in regione damasci · Emath regio allo
philorum porro iuxta hieremiā ciuitas da
masci interp̄tatur · Emarcuit elanguit con/
tractus est · pallidus fuit · Ema calor eorū
Emman mater eorum · Emati macedones
Embolismus ānus est qui xiii menses lu/
nares id ē · ccc · lxxx · dies hr̄e monstratur ·
ipe est ānus sancto moisi diuinitus reuela
tus · in quo iubētur hi qui longius habita
bant in secūdo mense pascha celebrare Em
bolismus autem grecum nomen est · quod
interp̄tatur latine superaugmentum eo ꝙ
expleat numerū annorum cōmuniū · qui
xi · dies lunares de se cernūtur · Embolismi
autem anni et cōmunes sic inueniuntur · si
a xiiii · luna pasce p̄cedentis vsqꝫ ad xiiii ·
sequētis · ccc · lxxx · quatuor dies embolis/
mus annus est. si ccc · l · quatuor cōmunis
Embroce grece fornicationē: Emblema va
rietates q̄ solēt fieri in pauimētis vel ꝓpo
sitio obscura vel habūdantia vl' copia: Em
dola idola: Emēbris mēbro cōuulso: Emē
dat castigat obiurgat corrigit corripit mo/
net: Ementit̄ simulat confingit valde mēti
tur · Emense pagente · Emensus conatus
trāsgressus trāsactus per ambulauit · Eme
reor cōplaceo · Emere et redimere ita distin
guitur quia qui emit alienū emit · qui autez
redimit id redimit ꝓprie ꝙ suū fuit et suū
esse desiit · Emergit cōtigit exurgit exigit ·
experat · Emergere exurgere vel exupera
re erūpere · Emereor optineo vel impetro
cōplaceo · Emersiones labes · Emeritā ciui
tatem cesar augustus edificauit postq̄ lusi
taniā et quasdam oceani insulas cepit dans
ei nomē ab eo ꝙ ibi milites veterāos cōsti/
tuissꝫ nam emeriti dicunt̄ veterani solutiqꝫ
militia · Emeritus qui militare desiit · Eme
rita arma secura victritia Emetriteo febris
Emeteron nr̄a · Emerius dicitur totus ꝑ
fectus miles veteranus qui iam cōpleuit
miliciam quia mereri militare dicit̄ · Emer
sa emissa · Emetati ergangane · Emetretꝰ
gelesuth · Emi verbum substātiuum est · i ·
sum cuius participiū p̄ntis tēporis neutri
generis ens plurale eius oysa · i · entia cui
addita iota format hoc nomē ꝙ est vsia id est
essentia · Emitriteus febris est ex qua diffi
cile euaditur · Emitriteus est qui mouetur
horis x · et viii · et quiescit horis vi · si vero
medius est emitriteus mouet̄ horis xxxvi
et quiescit horis xii. si vero grandis ē emi/
triteus mouetur horis xlviii · et quiescit ho
ris xii · Tres sunt autem emitritei medius
maior et minor medius est qui terciano cō
iungitur · maior vero q̄ quartano · minor
qui quottidiano. ¶ Emicadium vas olea/
rum. Emicat fulget excellit precellit elucꝫ
enitet · Emina apprehendit libram vnam
geminatam sextarium facit. Eminat pro
cedit. Eminens altus excelsus sublimis ī/
mensus arduus fastigiosus. Emit merca/
tur nundinatur · Emicat lucet subito splen
det vel apparet exilet vel fulget. Emices
id est exilias · Emicuit exiliuit subito appa
ruit fulsit claruit splenduit effulsit emituit
vel magnꝰ extitit. Eminiculis modice emi
nentibus · Eminat extat aut excellit altitu
dinē extollit. Eminicule eminētes ī mēoriā

reducit· Eminus ꝓxime· non longe ꝓcul·
modice. Emini gigantes Eminentiſſimus
altiſſimus p̄cipuus eſt· Emineo appareo·
Eminet exaltat precellit vel altus eſt· Emi
nentior excelſior illuſtris: Emiſſarius par
ricida homicida ſicarius ſatelles latro gladi
ator percuſſor excuſſor ſanguinarius g̈ſſa
tor predo pirata: Emiſſarius flagitiorum
et luxurie ſatelles: Satelles autē a ſatis ma
le faciēdo dictus eſt: Emiſperia dimidia ps
ſpere eſt: Emiſperion ſupra terras eſt ea
pars celi que a nobis tota videtur: Emiſ/
pherion ſub terra eſt que videri nō poteſt
quandiu ſub terra fuerit: Emiſperia id eſt
ſemicirculi dimidia pars ſpere eſt: Emiſſi
ones tue munera tua deflectibilia: Emi/
nulis porrectis· Eminiſſe creſcere· Emini
ſcitur in memoriam reducit vl' reuocatur·
Eminus econtra longe procul fere vel nō
longe vel ꝓpe longius ꝓximus: Emiſſus
eſt euaſit exceſſit eripuit ſe· effugit extu/
lit ſe abiit erexit ſe exiliit egreſſus eſt exiit
ꝓfectus eſt emiſſus eſt perrexit: Emittes
lapis ebori ſimilis ī quo darium conditum
ferunt parioq; ſimilis candore et duritia·
minus tamen pondere iſq; vocatur porus
Emit mercatur comparat nundinatur cō
mutat: Emittit eiectat vel eructat Emittit
telum conicit telum contorſit telum· Emi
tatio emulatio: Emithia pars macedonie·
Emitogium dimidia toga· Emiſſus velox
fugax: Emiſſum dimiſſum· vel de manu
miſſum· Emiſſam hiemem factam tēpeſta
tem: Emolumētū fructum vſura lucrum
premium vel merces laborum: Emolumē
tum acquiſitio id eſt preciū cuiuſcunq; rei·
lucrum alienū vel vſura ſiue zelum cōpen
dium dampnū: Emolumenta dona hono
res munera premia precia fruct9 merces
cōmoda: Emobtois emiſſio ſanguinis per
os vnde et nomen accepit· emaih enim ſan
guis dicitur· Emobtoici ſunt qui ſangui/
nem per os reiciunt ſed iactatio ſanguinis
non eſt ex vna cauſa· Sunt enim quibus
de faucibus ſanguis erumpit aliis de gula
Sunt enim quibus maxime ex pulmone
aut ex arteriis rūpitur vena aliis ex vētre
ex aliis capite Emorrogia idē qui ſangui
nem per vrinā fundit: Emorrodia vl' mor
ruita warza: Emorreuſa id eſt ſanguinem
fluentē refluo Emat grece ſanguis· Emor
roide a ſanguinis fluore dicte: Emorrois·
aſpis nuncupatur ꝙ ſanguinem ſugat· q̂
ab eo morſus fuerit diſſolutus venis quic
quid vite eſt per ſanguinem vacat: Emor

rois grece latine ſanguis inde emorroſuā
fluxus ſanguinis· Emota labefcta· ſub/
uerſa aut fedata cōq̈ſſata loco emota euul
ſa· Emouere excludere expellē eicere euel
lere eximere educere extrahere ſubuertere
eruere loco pellē: Emortuus ex pte mor/
tuus: Emoti expulſi: Empicii ſunt ſanieſi
his autem ſequitur repentina effuſio ſani
arum cū febrium acceſſiōe· Emplema ima
go facta ex marmore vel habūdantia· Em
phaſis exaggeratio qd' gradatī creſcit· Em
phatice kit ppbrlkhp: Emplaſtrum falka·
Empheria expientia: Empirium id ē igne
um: Emphis terroribus cōuitiis· Empori
um rietthamera· Empus impatiens amēs
Empurius locus ſuper mare: Emptio &
venditio eſt rerum cōmutatio atq; contra
ctus ex cōuenientia veniens· emptio autē
dicta ꝙ amiſit et venditio quaſi venunda/
tio id eſt a nundinis· Emptorium ab em/
ptione locus vbi negotia exercentur Em
ptionibus cōſcriptis: Emptor emax· Em
prodere excludere: Emulatio imitatio ini
micitia inſectatio inuidia· Emulans oble/
ctans· Emulcens oblectans· Emula con/
traria id eſt inimica· inuidens aduerſaria·
Emulatio diſſenſio· Emulū ſimilē· Emuli
imitatores vel inuidi inimici· Emulator· i·
vindex· zelans· Emūctoria· i· forcipes cū
quibus lucinia que in lucernis candelabri
ſunt purganī Emuniles modice eminētes
Emungo lucernā rotundo· ¶ Enauit ena
tauit trāſuolauit· Enātion grecū verbū ē·
qd' latīe et ante et cōtra ſignificat· Enaſciī
qd' e terra et aq̄ exurgit: Enarithma vni9
numeri· Enna q̄ eſt iuxta deſertū cades·
Enachim fortes interp̄tanī & in hac inter
fecit ihs enachim gigātes de regiōe mōta/
na in chebron ſed mihi videī nō eſſe nomē
loci enachim ſed habitatorē chebron· Ena/
chim qd' ſimmachus & aq̄la trāſtulerunt
vallē: Ennan in tribu iuda hodieq; villa ē
bethenim circa therebintū· Enaphora re/
uelatio quotiens vnū per comaticū princi
piū repetiī· Enantropis hominibus· Ena
da in tribu iſachar eſt aūt vſq; hodie que/
dam villa noīe enadab ꝓgētibus de eleu/
theropoli eliā q̄i in x miliario Ennaſar ī tri
bu neptalim poſita eſt. Ennan terminus
damaſci ſic ī ezechiel legiī ad orientez vḡēs
atheman et pſalmites q̄ ceteri īterp̄tes edi/
derūt thamar· Ennathō grāz dātes Enna
da fōs exacut9· Enac hūilis cōſurges En
nā ecce hec ſūt Ennathā addētes Enaggali
fōs oclſ vitloꝝ Enarrat ediſſzit explanat

Enatabimus euadimus: Ena vnum: Encenia noua templi edificatio· grece eni encenon dicitur edificatio noua· qn̄ enim aliquid nouū dedicatur encenia dicit· hoc iudei menſe octobrio colebant: Enceladus· vnus ex gigantibus: Encenia initia vel dedicatiões: Encetecia machinula lignea qua amphora ſuſtinet Enceridon dictū ꝙ mãu adſtringitur dum plurima cõtineat ferrumentū· chiros enim grece manus dicitur· Encliti glorioſi: Encletice copulatiue· Endegas xi· anni· Endegas ſillaba verſus decem ſillabarū· Endẽtes gens grece· Endexia a dextra· Endia gencia· Endire prantretia· Endoceū indigeſtū· Endogenia naturaliter amena· Endoriguū irritum mã ſuetū· Endor in tribu manaſſe vbi phitoniſſa a ſaule iude rege cõſulit· Diximus et ſupra de endor que eſt iuxta oppidū· nam ĩ eius poſtibus ſaluator filium vidue ſuſcitauit· eſt aūt circa ſcytopolim: Energumi inoperoſus demonioſus. Enectus obſcuratus· Eneiã nutricẽ caieta ſignificat· Enema grece latine notio nuncupat· Enecat9 enectus ſtrãgulatus· Energia agilitas grece energia eſt rerum geſtarū quaſi ſub oculis inductio· Enerua· i· demẽtia Eneruare exulcerare exaſperare exacerbare Eneruata ſine fortitudie euacuata lãguida· Eneruatus neruis abſciſus· Enernis ſine virtute· Eneruis dicit quaſi ſine neruis. i· inualidus· ¶ Enfaticos exaggeratiue· Enfraxis epatos grece· i· cõcluſio operis alicuius vł mẽbri neceſſarii· Enfiteare negare· ¶ Engati locus vbi finit mare mortuū atꝗ conſummatur Engati fontem oculumue vitulorū interp̃tat in hebreo: Engaddi ĩ tribu iuda vbi abſconditus eſt dauid in ſolitudine que eſt in aulone hierichus hoc ẽ in regione illa campeſtri· de qua ſupra dixim9 Vocatur aūt vſꝗ hodie vicus pergrandis iudeorum in gada iuxta mare mortuum· et opobalſamū venit quas vineas engaddi ſalemon nominat: Enganim in tribu iuda nũc eius vicus iuxta bethel· Engallim in principio eſt maris mortui vbi iordanis ingreditur· engallim interp̃tatur fons oculuſue hedi iuxta hebreū ſermonem· Engrifios azimei· i· ſubcinericios panes. Enchiridion id eſt manuale· Endelichia· i· pſichen· Scd̃m calcidium perfecta etas· Scd̃m ariſtotelem abſoluta perfectio interp̃tatur Plato tamen endelichiam animam mundi dicit et dicta endelichia quaſi endos lechia id eſt intima etas· Endiadin vna res ĩ duo diuiſa En ego ecce ego Enica adultera idolorū cultores: Enidon inſula· Enibanū vrtica: Enidris coluber in aqua viuẽs: Enidris beſtiola ex eo nũcupata ꝙ in aq̃s verſetur et maxime in nilo ſi inuenerit dormientẽ crocodrillū volutat ſe in lutū primū et intrat per os in ventrẽ & carpens oñia interiora ſic morit· Enidros gẽma ab aqua vocata· Enigma eſt obſcura intelligẽtia q̃ difficile intelligit niſi aperiatur vt eſt illud de comedẽte exiuit cib9 & de forte egreſſa eſt dulcedo ſignificat ex ore leonis fauum extractum· inter allegoriã autẽ et enigma hoc intereſt ꝙ allegorie gemina uis eſt. & ſub reb9 aliis aliud figuraliter indicat Enigma vero ſenſus tm̄ obſcurus eſt et ꝑ quaſdã imagĩes adumbrat Enigma ẽ obſcura ſnı̃a ꝑ occultã ſilitudinẽ rez ut mr̃ q̃ me genuit eadẽ mox gignit a me ſignificat aquã in glaciem cõcreſcere et eadẽ rurſus effluere· Enigma eſt obſcura parabola ut eſt illud yſaie ꝓp̄he anteꝗ parturiret peperit et et anteꝗ veniret partus eius peperit maſculū ꝙ ſic intelligit anteꝗ chriſtū virgo ꝑturiret in carne genuit eū pater in diuinitate et anteꝗ tẽpus virgini ꝑturiẽdi veniſſet genuit eum ſine tempore pater· Emptus fluuius theſſalie· Enigma eſt dictio figuralis ſimilitudo vel obſcuriloquiū vel obſcura intelligentia vel tipus figure ſpecies obſcura· Enigmata ſimilitudines aut imagines vel queſtiões obſcuras· Enimuero interdū affirmatiue reperitur & ẽ cõpoſitum ex enim et vero et habet accentū in penultima· Enigmatiſtes qui figuraliter loq̃tur· Eneſis laudatio· Eniſi cū labore conati· Eniſus elocutus eluctatus conatus elaborauit vł adiuuit Enitere conare fulgere Enitor valde nitor conor· Enitet· fulget. Eniteſcit ſplẽdeſcit clareſcit· Enituit fulſit maior extitit ſplenduit effulſit claruit eluxit· Enixa duas res ſignificat & conatum ad efficiendum aliquid et que partu liberata eſt mulier· niti enim eniti conari efficere eſt· Enixa eſt peperit parturit genuit gignit· Enixe ſtudioſe ſedule cupide attente ſumma ope ſumma voluntate· Enixius diſtrictius· Enixa pariens partu liberata nata vel oppreſſa· Enixe humiliter ſupplicans ſedule libenter impenſe attente vł omnibus viribus niti· Enixus generatus vel creatus· Enneaptongon chelin id eſt viiii chordarum lyram· Chelis grece lira a brachiis que greci chelas dicunt· Ennea nouẽ pthongis ſonis· Ennea pthongon ergo· i·

viiii·ſonituū· ¶Enoch edificatio interp̄ta
tur vel dedicatio in ip̄ius enim nomine ciui
tatem edificauit kam· Enocus comedia cō
mixtio vł refectio·Enodare elucidare ape
rire explanare·Enodat explicat euoluit de
mōſtrat declarat.Enodis ſine nodo. Eno
dabilꝫ qđ ſolui nō poteſt diſſolubile vel fa
cile Enocilis piſcis ſtagneus que latine an
guilla dicitur.Enormis īmenſurabilis nor
ma eſt regula vel mēſura inde enormis dici
tur cuius menſura profui magnitudine in
ueniri non poteſt. Enormate cui addi mi
nuiue non poteſt.Enormis ingens ſupra
modum ſine menſura longus vel ſine for
ma.Enodat demonſtrat planū facit decla/
rat· probat explicat ad ſummū perducit·
Enos laus leticie locus vel homo interp̄/
tatur·Enotili glorioſi·Enperia grece pru
dentia:Emperica·i· experimentū medico
rum inuenta eſt ab eſcolapio que nunc in
diciū ſignificat ſed ſolis conſtat experimen
tis·Enperici experientiā ſolam ſectantur
Enpus dicta a ſtomacho intrinſecus vel in
ſtomacho vel in latere cū dolore et febrib9
ec tuſſis et habūdātibus ſpumis et pruru
lentis:Enpumatoſim grece inflatio dicitur
Enporitica genus carte dicta ꝙ ea mer/
ces inuoluūtur cum ſit in ſcripturis minus
idonea:Enp̄ntotania·i·cōtractio neruoꝝ
Inter enſem et gladiū hoc intereſt·Enſis ē
ferrum tantū·gladius vero totus· mucro
aūt non tm̄ gladiū ſed & teli acumen eſt ·
Item gladium generaliter dici·enſem in p̄/
lio·mucronem in opere·Enthimema men
tis conceptio interp̄tatur:Enpirica expe/
rientiſſima:Enpirio intellectuali celo·En
pirio igneo:Enſis nefandi inenarrādi gla
dii: Enſicium a ſecando vel ab enſe : En/
ſis gladi9 mucro pugio macera ferrū telū·
capulum:Ens·i· ſubſiſtens ¶Enteaſmos
eſt ſpecies minima piculoſa nimiuū·iſti ve
ro ſubito arripiunť cum ſaltacōe pedū vel
manuū plauſu vt audiant ſibi intra auriū
cauernas voces diuerſas tibiarū cantantiū
ſimphoniarū aut cimbalorū pcutientiū ſo/
nos & cum nimia dilectione eis reſonat ſi
cuti parce ad aras ſacrificiorū ſolebant di/
uerſitates ſonorum parare aut ſacerdotes
qñ libamina dīis exhibebāt· tunc iſtis ſo/
nis moliebanť ſic iſtis ſonis in cerebro rep
cutientes ſibi audiūt et auditis ſonis iſtaꝝ
ſaltantiū ſubito rapiunt gladiū aut mace/
ram et ſe percuciūt et nō ſentiunt aut mor
ſibus ſe attrectāt vel in aliis hoibus facere
nō dubitāt:Enteria inteſtina grece: Enti
cam greco nomine repoſitā rei copioſam
ſubſtanciā appellamus:Entimema latine
interp̄tať mentis cōceptio quē imperfectū
ſillogiſmū ſolent artigraphi nūcupari·nā
in duabus partibus eius argumēti forma
cōſiſtit quō id qđ ad fidem faciendā perti
net vticur ſillogiſmorū lege p̄terita vt ē il
lud ſi tēpeſtas vitāda eſt nō eſt igiť naui/
gandū· ex ſola enī ꝓpoſitcōe cōſtat eſſe ꝓfe
ctum vnde magis rethoribus ꝙ dialecti/
cis cōuenire iudicatū eſt Ente·i·ſiſtēte En
ſiculi ſwertili · Entellin grece impare dicť
Enucleate expolite exculpte elimate·Enu
cleo propēdo examuſſim inquiro· Enhu
ceſarē auguſtum ſignificat·En umerare i/
putare narrare ordinare:Enunqꝫ ergo ali
quando:Enucleatum purgatum: Enucle
atum vt ſolent nuclei mundari et a teſta ſe
parari vel purgari:Enucleatim clare ma/
nifeſte vel luculenter: E nubibus de aere
Enucleauit vel manifeſtauit expoſuit ex
abditis:Enucleare enodare aperire expone
re·Enucleata diligenter inquiſita purga/
ta·Enumerat enarrat increpat ordinat im
putat:Enuntiat denūtiat profert·En ve
ro dum vtiqꝫ:En vſqꝫ ecce vbi: Enutritor
alitor:.

EOlica quinta lingua grecorum Eo
dem ipſo quo & vos·Eoliden eoli
filium·Virgł·Miſſenum eoliden quo nō
preſtantior alter·Eolides greci q̄ et eliſſei
Eologia laudes enucleate id ē archana mi/
ſteria deorum·Elogium reſponſum diui/
num: Eonia vocata a fonte quodam apol
linis et muſis conſecrato qui in eadem pro
uintia eſt·eadem et boetia:Eoratus fluui9
laconis qui ab apolline ſuos edocet lauros
quibus eius plene ſunt ripe in cuius ripa
lauri ſunt cuius arbores ediſſe carmen po
eta refert:Eoos grece dicitur primus ſplen
dor aeris quē aurorā vocamus:Eoos lux
oſterlicher:Eous eſt hō de oriente ex au/
rora vel lucifer interdum & pro ſole poni
tur vt apud poetas: Eo vſqꝫ intātum vntz
hieher: Eo illuc aduerbium· E ois equis
orientalibus·Eolice grece:Eon grece lati
ne ſeculum dicitur: Eois orientalibus·vel
horis matutinis:Eos grece latine aurora·
primo eoe id eſt in ortu diei Eoo orientē ſo
lē ortu matutino·Eortatica ſollēnes·Eon
etas vel tempus. Eoqꝫ intantum· Eologi
um famam· Eologi verſiculi· Eonas gre
ce ꝙ aliqñ aput grecos ꝓ ſecľo aliqñ ꝓ et
no ponit Eoſonia auctoritas vł cōſuetudo
Eoagri9 fer9 Eoas acies exercii9 orietał·

Eo magis ideo magis· Eominus ideo val
de minus: Eomenidū deum furiarū· Epa
ctas grece vocant latini adiectiones luna
res annuasq́ Luna enī iuxta curſum ſuū
xx·nouem ſemidies lucere dinoſcit̄ et fiunt
in anno lunares dies trecenti quīquagīta
iiii· remanent a curſu anni ſolaris dies vn
decim quos egiptii adiciunt· vnde et adie
ctiones vocantur· Abſq́ his nō inuenies
lunam quota ſit in quolibet anno et menſe
et die· Iſte epacte ſemper vndecimo kl'· ap
lis die reperiunt̄ in eadem luna que fuerit
eodem die· Continentur aūt circulo decen
nouenali· ſed cum ad xxviiii· epactas pue
neris qui eſt ciclus nonus decimus ſequē
ti āno nō addes ſup xxviiii vndecim vt de
cem annunties detractis xxx· ſed inde re
uertaris vt vndecim pronūties· Epactarū
dies vndecim ſunt qui per ſingulos ānos
ad curſum lunarem accreſcunt· Nam dum
in anno xii· lune ccc·liiii· habentur dies re
manēt ad curſū anni ſolaris dies xi· quos
egiptii epactas vocauerunt pro eo q ad ī
ueniendam lunam per totum annum adici
untur· Epana dei quam regreſſionem vo
cant· Epanafora eſt in vno verſu pro pñ
cipio ſenſuum eiuſdem verbi repeticio vt
eſt illud· Creſcit amor nūmi quātum ipā
pecunia creſcit: Epangelia eſt promiſſio q̄
iudicem attentum facimus pollicentes aliq̄
magna aut minima dicturos: Epar iecur
dicitur inde epatica paſſio & epatica vena
eſt· prima pars domus: Ep areua patula
aque: Eparcus pfectus grece dicit̄· Epa
nados regreſſionem: Eparchion grece ſta
tio aut taberna · ¶ Ebdomada apud nos
vii· dies· apud hebreos vii· anni· Ebdoma
dadicta a numero vii dierū quarum repeti
cione menſes & anni et ſcl'a p eraguntur:
Epta enim greci ſeptem dicunt· hanc nos
ſeptimanam vocamus quaſi ſeptem luces
nam mane lux eſt· Octauus autē dies idē
et primus eſt ad quā reditur & a quo rur
ſus ebdomadadis ſeries Ebdomada autē
vii· feriis conſtat & feria a fando dicta q̄ſi
faria eo q in factione mundi dixit deus p
ſingulos dies fiat lux: Epemeris abbreui
atio rerum: Ephemeris qd' habent mathe
matici vnde nomina colligunt· vel comme
moratio actus quottidiana res: Epenthe
ſis appoſitio in medio vt maneant in relli
gione nepotes pro religione al'· vt relliq
as p reliquias: Ependiten palliolū: Ephe
bum iuuenem· Epibata greco nomine lati
ne ſupueniēs· Inter epicenō et cōmūe hoc ī

terē cōmūe dictū q duob9 gn̄ibus nomē
vnū cōmūicat vt hic et hec canis huic cōtra
riū eſt epicenon quia vtrūq ſexū ſub vno
genere annūtiat· ut hic piſcis· eſt enī incer
ti ſexus qd' nec natā nec oculis diſcernitur
ſed ſenſus tantū peritia· Epicerema eſt lati
or rethoricis ſillogiſmus latitudine diſtans
et pductione ſermonis a dialecticis ſillo
giſmis pp̄ter qd' rethoribus datur: Epicu
rei dicti ab epicure quodā pho amatore va
nitatis· Nam ſapiētie quidā phi porcū no
minauerūt quaſi volutās in carnali volu
ptate corporis q̄ etiā dixit nulla diuina p
uidētia inſtructū eſſe aut regi mūdū ſed ori
ginē reſumat ab inſecabilibus atomis et r̄l'·
Epicroculū palliū tenue meretricū dictū
a croceo colore: Epicor9 q̄ luxuriā carnis
ſummū bonū dixit eſſe: Epidaurus a quo
eſculapius rome eſt aduectus ad pupem·
Epiphania grece latine apparitio ſiue maī
feſtatio vocat̄· eo enī die ſideris inditio xp̄s
magis adorandus apparuit· qd' fuit figu
ra pmitie credentiū gentiū quo die et dñici
baptiſmatis ſacramentū et permutat̄ aqua
in vinum per dñi ſignorū principia· Due
ſunt autem ephiphanie prima in qua na
tus chriſtus hebreorum paſtoribus ange
lo annūtiante apparuit· Scd'a in qua gen
tiū pp̄l'us ſtella indice preſepis cunabula·
magos adoraturos exhibuit: Epipate ſup
ueniēs dicitur qui dato naulo tranſiit in ali
am prouintiam · Epiphora lippitudo ocu
lorum· Epilemſia morbus· hec paſſio et ca
duca vocat̄· eo q cadens eger ſpumas pa
ciatur: Epilempſis inſania: Epilempticus
inſanus· Epicureum voluptuoſum· Epi
rus prouintia grecie· Epicina ſubſtantia
abbreuiatio rerum id eſt breue· Epidoma
adbreuiatio· Epictaſis adiectio· Ephippia
dicuntur generaliter omnia equorū orna
menta· Epiphanes illuſtres· Epigramma
eſt titulus q in latinū ſuperſcriptio interp̄
tatur· Epi enim ſuper gramma littera vel
ſuperſcriptio dicitur· Epigramma adbre
uiata ſcriptio· Epigramma epitaphion di
citur id eſt verſus ſuper ſepulcrū· Epigri
claui ſunt quibus lignum ligno adheret·
Ephemerides libri in quibus quottidiani
actus ſcribi ſolebant̄· Epigrammata id eſt
ſuperſcriptiones edictum iudicantis· Epi
logum nouiſſima pars controuerſie · que
preces tm̄ habet vel narratio miſerationis
Epeherema conamē· Epilempſia vocabu
lum ſumpſit q mentem adpendens pariter
etiā corp9 poſſideat· Greci enī appoſitō3

epilempſiam vocāt·fit autem ex melancoli
co humore quotiens exuperauerit et ad ce/
rebrū conuerſus fuerit·Hec paſſio et ca/
duca vocat̄ eo ꝙ cadēs eger ſpaſmos et tre
mores patiatur· Hos etiam vulgus luna
ticos vocant·ꝙ per lune curſum comiten/
tur eos inſidie demonum·ipſe eſt & mor/
bus comitialis id eſt maior et diutin9 quo
caduci tenentur cui tanta vis eſt· vt homo
valens concidat ſpumatqꜫ· Comitialis aūt
dictus ꝙ apud gentiles cum comitiarum
die cuiqꜫ accidiſſ3 comitia dimittebant̄ Erat
autem aput romanos comitiarum dies ſol
lempnis in kł ianuarii· Epilempſie genera
ſunt duo vna eſt talis in qua ſubito cadūt
neſcientes et cōtractiōe manuum pedūqꜫ·
et ceruicis vel tremore quatiunt̄·Alia ve/
ro eſt in qua ſpumāt et tremunt et non cō
trahunt membra cum ceciderint quos vul
gus demoniacos dicunt et hii quidem ex p
te ſentiunt·illi vero omnino ſine ſenſu ſunt
Naſcitur autem hec cauſa de ſanguine viſ/
cido vel amaro de felle nigro viciatoqꜫ cum
ſe miſcuerint cerebrum petunt bulliendo·
in quo principaliter anima habitat qua cō
turbatione cadunt: Epigri claui ſunt qui/
bus lignum ligno adheret· Claui aute3 di/
cti quaſi calibi quia ex calibis fiunt ferro
calips enim ferrum eſt: Ephemerides libri
in quibus quotidiani actus ſolebant aſſcri
bi id eſt adiectiua vel ſuperpoſita nomina
dicuntur eo ꝙ implendam ſui ſignificatio
nem fixis nominibus adiciuntur: Ephiba
ti laici: Ephicerna anathema: Epilogoſi/
tas vpirſprachili: Epilogum narratio mi
ſerationis: Epimelas dicitur cum in candi
das gemmas nigrigat color rel· Epipigra
grecum prelucida: Epiron ꝓpe cum a ter
ra nec vllo mare diſcreta grecum eſt· Epi
rum ciuitas tracie cōdita eſt a pirro cogno
minata Epirus :vbi et caonia vbi templū
iouis fuiſſe dicitur· Epirrus ꝓuintia gre/
cie eſt a pirro achillis filio cognominata·
vt pars chaonia dicta eſt que moloſia a mo
loſo filio pirri qui etiam andromacham ha
buit·ſed poſtqꜫ occiſus eſt pirrus horeſtis
inſidiis. andromacham helenus ſuſcepit te
nuitqꜫ regnū priuigni qui ſucceſſerat pri·
a quo moloſia dicta eſt pars epiri qui he/
lenus poſtea a fratre caone quem in vena
tu p ignorantiā dicitur occidiſſe caoniā no
minauit quaſi ad ſolaciū fratris extincti:·
Epiſcopus viſitator ſuperinſpector ſpe/
culator· Epiſcopatus vocabulum inde du/
ctum ꝙ ille qui ſuper efficitur ſupintēdit·

ſc3 ſubditorum cura3 gerens: Scopus eni
grece latine ſpeculator interp̄tatur· Nam
ſpeculatorem ꝑpoſitū in eccleſia dicimus·
eo ꝙ ſpeculator preſpiciat populorum in
fra ſe poſitorum mores et vitam· Epiſco/
pus vt quidam prudentium ait nomē eſt
operis non honoris grecum eſt atqꜫ inde
illud ſc3 ductum vocabulum eſt ꝙ ille qui
ſuperefficitur ſuperintendit curam ſcilicet
ſubditorum gerens·epiſcopin enī ſupintē
tio dicitur· Epiſinaliphe conglutinatio du
arum ſillabarum in vnam facta·contraria
diereſin vt foeton ꝓ feton: Epiſi in regno
rum que ſuper capitella columnarum po/
nuntur grecum eſt: Epiſtelia ſunt que ſu
per capita colūnarū ponuntur et eſt gre/
cum·ſtila enī miſſio vel miſſa dicitur· Epi
ſtolam proprie greci vocant qđ interp̄ta/
tur ſupermiſſio· ſtola enī miſſio vel miſſa
interpretatur· Epiſtolaris exponis· Epi/
ſtilium brief· Epiſtola miſſa interp̄tatur·
Epicaphium grece latine ſuper tumulum
eſt enim titulus mortuorum quia qui iam
defuncti ſunt·ſcribitur enim ibi eorum vi/
ta et mores et etas· Epitaphiū carmē mor
tuorum vel nuptiarum· Epitaphium gre
ce carmē ſepulcri pleni· aliter ſupra tumu
lum latine· Epitaphius titulus mortuorū
Epitaphion ſuper ſepulcrum verſus Epi
taphium carmē defuncti vel mortuorum
vberſchrift· Ephirus regio europe: Epi/
talamia ſunt carmina nubentium que decā
tātur a ſcolaſticis in honorē ſponſi et ſpon
ſe· Hec primum ſalemon dedit in honorē
ſponſi et ſponſe·i· in laudē eccłie et xp̄i ex
quo gētiles ſibi epitalamiū vendicauerūt
et iſtius gn̄is carmē aſſumptū ē qđ gen9
p̄mū a gētilib9 ī ſcēis celebrabat̄ poſtea tm̄
in nuptiis aceſſit·vocatū aūt epitalamium
eo ꝙ in thalamis decātabatur· Epimpha/
lia ſunt q̄dā emplaſtra q̄ apponūtur vm/
bilico mulierū cōcipere non valentiū vt in/
de facilius p̄gnantes reddātur· Quedā me
dicamīa vel inteſtinorū ps· Epitaſſo im/
pero grece: Epitheta ſunt que nominib9
apponuntur eſt autem grecum vtputa ma
gnus homo dictus· Epitheta que latie ad
iectiua vel ſuperpoſita appellantur eo ꝙ
ad implendā ſui ſignificationē nōibus adici
antur vt magnus doctus adiectis eiſdem
pſonis vt magnus phus doctus hō· ee ē
plenus ſenſus· Epitheton nūqꜫ ē ſine nōie
vt dira celeno ·dia camilla· audax gracia/
nus· Epitheton fit trib9 mōis ab aio a cor
pore fit etiam extrinſecus ſic antonomaſia

Epithema dicta · eo ꝙ ſuperponatꝰ ab his adiutoriis p̄cedētibus· Epitimū grecū no men qđ latine dicitꝰ flos timi · nam flos gre ce timū vocatur · eſt aūt flos vmbre ſimilis Epitoma adbreuiatio · Epitimiticon cōcu piſcibile · Epitriti vocati ꝙ ſemꝑ tres lon gas habeant ſillabas et vnā breuē· Epizeu xis eſt in vno ſenſu cōgeminatio verbi vt ſic ſic iuuat ire ſub vmbras: Ephimerniis · breuiatio rerū· Ephiteta noīa medie ſigni ficationis adiecta nōibus · Ephimenia xe nia q̄ dabantꝰ per ſingulos meſes Ephron .i. cōfirmatus et perfectus: Ephran ·i· in firmus vel impfectus: Ephon genus mē ſure tres hn̄s modios· Epiſinalipha grece latine cōiunctio qn̄ due ſillabe in vnam cō iunguntꝰ· Epizeuxis ſuper cōiunctio Epi ſcitur cōſequitꝰ· Epiredia vehicula · Epithe ta adiecta ſuperpoſita: Epicedion carmen vacui· Epikenon ſuper mixtū cenon gre ce latine lutum dicitur: Ephiaſis ſuper ſa nus· Epichirema executiones vel appro bationes vocare maluerūt: Eptimemerem eſſe cum tres pedes ſequitꝰ ſillaba Ephime ne memoriā· Ephipomima ·i· acclamatio q̄ poſt narratas res breuiter cū exclamaciōe prorumpit: Epimone repeticio crebra ſer monis que multa colligit vnius verbi ite ratione· Epitrochaſmos ·i· dicta ratio cum ſuccincte ea que ſunt effuſa ſuis augmen tis perſtringūt dicenda. Epiuſion periſi on: Epizeuſis que latine cōiunctio dicitur vt eſt dies diei et deus deus meus: Epimi nia victoria ſcenia Epicurei genus phorū Epicurei voluptarii dicuntꝰ: Epicurei vo luptatē laudant: Stoici voluptatē dāpnāt Epica pagina laudabili carmine · Epitonē memoriā preuiarum · Epicroca prelucida· Epitomarius adbreuiator · Eplaſen forma uit fixit grecum eſt · Epona dea equorum· Epodos breuis · Epogdous ſup octauus Epopulariter iactas te apud pplm̄ in ore iactas · Epos grece laus· Epodon in poe mate clauſula breuis eſt · dictum aūt epo don: Epotauit bibit · Epule opes amplitu do copie · Epulatur veſcitꝰ cōuiciatꝰ deliciatꝰ· vel manducatur· Epulaticius qui epulis operam dat· Epule eſca cibus vel diuitie:· Equaritia ſtuot · Equa merch · Equatus · vita priuatus· Equa lance equo pondere equa moderatione vel qualitate · Equa re ctitudine equa tempatione · Inter equitem et equeſtrē et ſequeſtrē hoc interē · Eques eſt qui equo ſedet in armis · equeſter ē aūt ille qui militat in equeſtri ordine eques et

equeſter vnū ſunt · ſequeſter nanq̧ dicitur qui certātibus medius interuenit pro quo vtraq̧ pars equā fidem ſequatur· Eque ſtres milites dicti ꝙ equis ſedeant et in eq̄ ſtri ordine militēt· Eques nō hō et equus ſed ſolus hō eſt · ideo autē tm̄ eques homo dicitur ꝙ aliquomodo ſe habeat ad equū: Equi dicti eo ꝙ qn̄ quadrigis iungebantꝰ equabantur pares forma et ſimiles curſu copulabantur· Cauallus aūt dictus a ca uo ꝑpter ꝙ gradiens vngula impreſſam terram cōcauat qđ reliqua animalia nō fa ciunt inde et ſonipes ꝙ pedibus ſonat Vi uacitas equorū multa· exultātenim in ar mis campis odorantur bellū excitatur ſo no tube ad preliū voce accēſi ad curſum ꝑ uocantꝰ dolent cū victi fuerint exultāt cum vicerint · quidā hoſtes in bello ſentiūt adeo vt aduerſarios morſu petāt · aliq̄ etiaʒ pro prios dn̄os recognoſcunt obliti māſuetu dinis ſeuiunt· Aliq̄ preter dn̄m dorſu nl lum recipiūt interfectis vel moriētibus do minis multi lacrimas fundunt· ſolū enim equū ꝑpter hōieʒ lacrimare et doloris ef fectum ſentire patet· vnde yppocentauris equorū et hōim natura ꝑmixta eſt In ge nerofis equis vt aiunt veteres q̄tuor ex pectantur · forma· pulcritudo meritū atq̧ color · forma vt ſit validum corpus et ſoli dum robori conueniens altitudo latus lō gum ſubſtrictū maximi et rotundi clunes pectus late patens corpus omne muſcu lorum denſitate nodoſum pes ſiccus et cor nu concauo ſolidatus · Pulcritudo · vt ſit exiguum caput et ſiccum pelle ꝓpe oſſibꝰ adherente breues et acute oculi magni na res patule erecta ceruix coma denſa et cau da vngularum ſoliditate fixa rotunditas· Meritum vt ſit animo audax pedibus ala cer tremētibus mēbris qđ eſt indicium for titudinis quiq̧ ex ſumma quiete facile cō citetur vel excitata feſtinatione nō difficile teneatur · motus autem equi in auribus in telligitur virtus in mēbris tremētibꝰ· Co lor hic p̄cipue expectādus badius aureus roſeus mirteus ceruinus giluus glaucus · ſcutulatus canus candidus albus guttatꝰ niger· Sequenti autem ordine varius ex nigro badioq̧ diſtinctus reliquus varius color cinereus deterrimus · badium autem antiq̄ vadium dicebant ꝙ inter cetera ani malia fortius vadat · ipſe eſt et ſpadix quē fenicatum vocant et dictus ſpadix a colore palme quā ſiculi ſpadicā vocāt· glaucus ve ro eſt velut pictos oculos habēs & quodā

ſplendore profuſo. giluus autem melinus color ē ſubalbidus guttatus albus nigris interuenientibus punctis. Candidus aūt & albus inuicem ſibi differunt. nā albus cum quodam pallore eſt. candidus vero niueus & pura luce profuſus. Canus dict9 ꝙ ex candido colore & nigro eſt. Scutulatus vocatur propter orbes quos habet cādidos inter purpureos. Varius ꝙ vias habet colorum impariū. Qui autē albos tm̄ pedes habent peteli appellantur. qui frontem albam cādidi: Ceruinus eſt quē vulgo gauronem dicunt. Eranem idem vulgus vocat ꝙ in modū aerii coloris ſit: Mirteus autem eſt preſſus in purpura: Doſinus autem dictus ꝙ ſit color eius de aſino. idē & cinereus. Sunt autē hi de agreſti orti generi quos equiferos dicimus. & pro inde ad vrbanā dignitatem tranſire nō poſſunt Mauron niger eſt. mauron enim greci nigrum vocāt: Mānus vero equus breuis ē quem vulg9 bruniciū vocar. Veredos antiqui dixerunt ꝙ veherēt redas id ē ducerent vel ꝙ vias publicas currāt per quas & redas ire ſolitū erat. Equorū tria genera ſunt. vnum genus roſeum preliis & honoribus aptū. Alterū vulgare atqꝫ gregarium ad vehendum nō ad equitandum aptum. Terciū ex permixtione diuerſi gen̄is ortum. quod etiā dicitur bigenerum quod ex diuerſis naſcitur. ut mulus. Equi fluuiales quos ipotomas vocant eo ꝙ hi generantur in nilo flumine tunc cum in alto aquarū ſunt non ambulant ſed natāt. nec veſtigio vtūtur pedis ad incedendum. ſed tunc extremo repunt: Equi marini dicti ꝙ prima parte equi ſunt. poſtrema ſoluūtur in piſcem: Equiuoca ſunt qn̄ multarū rerum vnū nomen eſt ſed nō eadem diffinitio. ut leo. nā quantū ad nomē pertinet et verus & pictus et celeſtis dicitur. quantum ad diffinitionem pertinet aliter verus diffinit̄. aliter pictus. aliter celeſtis Equormer dictū eſt ab equalitate. Equus pegaſus alatus pēnatus Equanimos tolerātes Equando aliqn̄ ex quando: Equus trutinans zeltend roſz: Equiſio ippago aurigarius: Equoreus merilıher. Equidē ego quidem: Equitas vel iuſticia vl̓ numerus: equitum: Equa lance. aequali pondere. Equiperabile cōparabile: Equiperantes equiter imitantes: Equiperat equat Equitatus ge ritt: Equus vir ſanctus: alibi in mala parte: Equus emiſſus qn̄ equam ſequitur: Equus emiſſarius qui mittitur

ad iumenta: Eques & equeſter vnū ſunt. Eques milites dicti ꝙ equo ſedeāt: Equ9 ſonipes cauallus: ¶ Errabant circuibāt vagabant. in diuerſum currebant: Eraclea ciuitas campanie: Eracles hercules graece: Eraclite heretici. ab eraclito autore exorti. magna conſtantia recipiūt cōmunia. reſpuunt regna caelorum & paruulos habere: Eram dn̄am: Errantem vagantem: Erratum turpitudo macula ſordes nota labes ferumen delictū culpa viciū malefactum. facinus ſcelus flagiciū nephas probrum ignominia. piaculum. ſacrilegium: Erato vna ex muſis poetarum fuit: Erato nomē muſe. inueniēs ſimilem: Errator deuiator reus. obligator: Errauit peccauit. temere fecit. lapſus eſt. deliquit. perperam fecit. ¶ Erbarum nomen a barbaris inflexum creditur ꝙ terris fixis radicibus adherent Erba calicularis a latinis dicta. ꝙ calliculi eius in figuram catarrorum naſcanī. hoc eſt malipunici quod greci ciamū vulgus milindrum dicūt: Erbam pulicarem latini vocant. ab eo ꝙ ad licinia faciat. ipa eſt & flomos ſiue labras: Erba ſalutaris a latis vocatur propter ꝙ dolorem capitis et ſtomachi incendiū mitigat. Erbam ſanguinariam latini vocant ꝙ miſſa in naribus ſanguinem vomat. Erbam ſalutarē latini ab effectu operis vocant. Erbidum & herboſum ita diſtīguimus. herbidum dicimus locū in quo herbarū viriditas nunq̄m ceſſat Herboſum autē qui herbam facile generat et ad tēpus areſcit. Erbitū vocauerunt paſtores eo ꝙ vicē prebeat pecoribus vbi paſcua deſunt Eramentum her. Erarium: ſchaczhus. Eram vita ſublimis. Eraclitus glorioſus interpretaī. Eradicat auruncat. etrūcat. Eran9 ſtirps. Er ſol ignis. Errāsgēs heretica. Eraſtus frater meus videns Erratice erronee Errata errores. ut illud & ſua errata emēdant. Erbū a greco trahit vocabulū. hoc enī illi orobū dicūt. ꝙ dū ſit quibuſdā pecoribus infeſtū tauros tn̄ efficit pingues. Erbū genus legumis. Ercine aues dicte ab ercinio ſaltu germāie vbi naſcuntur. quarū pēne per obſcurū emicant vt q̄muis nox obtēta denſis tenebris ad pſidium itineris dirigendi iacte interluceant curſuſqꝫ vie pateāt inditio plumarū fulgētiū. Erciſcunde ē diuiſio hereditatis inter heredes. erciſcūde enī apud veteres diuiſio nūcupaī. Ere cā ex orōe qd̓ agiī Ereb9 loc9 apd̓ inferos vbi ſceleratorū aīe cōcludūtur. E regiōe e latē. Erepta rapta liberata

Ereſipila eſt quã latini ſacrũ ignẽ appellãt per antifraſin ſiquidem in ſuperficie rubo re flãmeo cutes rubeſcũt· tunc moto rubo re quaſi ab igne vicina inuadunt loca· ita vt etiã febris excitet· Erexit ſe euaſit ex/ ceſſit erupit effugit extulit ſe abiit elapſus eſt· Erebum profundũ infernũ: Erectum eleuatũ cõſtructũ· Erecta auulſa· E re· de re vel ex cauſa cõueniens: Erebus tenebre Erepſiſſent irruiſſent· Ereptis· ſublatis· Ereptus liberatus vel ablatus raptus Ere natius lepus vel gens inualida: Ereticus diuiſus· Ereſis ſecta inſecutio· Eretatio tu ba· Erga circa iuxta aut apud· Ergab ad quem locũ ionathas filius ſaul dirigit mi litaribus iaculis ſe exercens ꝓ quo aquila et ſymmachus interꝑtati ſunt lapidẽ· licet in alio loco et ſimmachus pro hoc innpepi mcppon dixerit· Ergata virinus opator· vel operarius vir: Ergat circat· Ergaſtu/ lis duris opibus· Ergaſtula vincula· vel manice: Ergaſtoriũ grecus ſermo eſt id ẽ oparium vbi opusfit vel taberna vbi alic9 operis exercitia gerunt: Ergaſteriũ locus eſt vbi opus aliqd fit: Greco enim ſermõe erga opera· ſterio ſtatio id eſt operaria ſta tio: Ergaſtula quoq; et ipa a greco voca/ bulo nũcupantur· vbi deputant noxii ad aliquod opus faciendũ· vt ſolent gladiato res et exules qui marmora ſecant et tantũ vinculorũ cuſtodiis alligati ſunt: Ergaſtu lum carcer vel opus vbi dãpnati marmo/ ra ſecant· vel aliqd operant qd latine me/ tallum dicitur: Ergaſtula cõpedes vel ru ſtici carceres in qbus cõpediti ſerui tenent Ergo cum ꝓducitur cauſam ſignificat· cũ corripitur cõiunctionẽ: Ergatiuũ cõtẽpla tiuũ: Ergo quaꝓpter ideo et ꝓpterea hac de cauſa: Ergo cauſa vel opera: Ericii qui exinde dicuntur ita ſpinoſo defendũtur te gmiue vt nec cõtingi quidẽ poſſint: Ericiũ animal ſpinoſum & cooptũ qd exinde no minatum dicitur eo ꝙ ſubrigit ſe· quõ ſpi nis ſuis clauditur quibus vndiq; ꝓtectus eſt cõtra inſidias· nam ſtatim vt aliqd ꝑſen ſerit ꝑmum ſe ſubrigit atq; in globũ cõucr ſus in ſua ſe arma recolligit· Huius prudẽ tia quedã eſt· nam dũ abſciderit vuam de vite ſupinus ſe volutat et exhibet natis ſu is· Virgl. Erictonius minerue & vulcani filius de ꝓiecto in terrã ſemĩe vt fabule fe rũt procreatus· Hic athenis regnauit pri muſq; quatuor equos iunxit atq; iunoni currũ dedicauit ſic virgl· auctor dicit Pri mus erictonius currus & quatuor auſus iungere equos rapidiſq; rotis inſiſtere vi/ ctor· Erictonius rex athenienſiũ nouiſſi/ mis annis hieſu naue mortuus reperitur· Huius parentes vulcanus et minerua fu iſſe dicũtur ſed quia mineruã virginem vo lunt in amborum cõtencõe eſſe· vulcanũ cõmotum effudiſſe aiunt ſemen in terram atq; inde hominẽ natum tali cauſa habent ei inditum nomen· greca enim lingua eric cõtentio ethon terra eſt ex quibus duob9 cõpoſitum vocabulũ eſt erictonius: Erida nus fluuius: Eriſuſa inſula maris magni Erige cõſtrue Erigo nomen herbe a gre/ cis dicitur ꝙ vere ꝑmo renaſcat· vnde etiã latini ſenicionem vocant naſcitur per ma/ cerias· Erigone icari athenienſis filia: Eri/ mãthus archadie fluui9· Erimãtus mons theſſalie: Erimantus mons archadie ĩ quo occidit hercules aprum nimie magnitu dĩs Erinatii nuncupantur fere magnitudine mediocri caniculorum de cauernis petraꝝ procedentes gregatim in heremoq; · etiam contra mare mortuum depaſcuntur· Eri/ nis nomen furie eſt· Erilem dñicum· Eri lem fortem· Erilis iuuenilis: Eripidem ve locem: Eripit velocius producit· Eripit li berat: Eripit adiuuat ſuccurrit ſubuenit ſu ſtinet opem fert auxilio eſt ſubleuat opitu latur ſuffragatur tuetur preſidio eſt defen dit protegit propugnat preſidet: Eripi/ unt auferũnt rapiunt· Eripus piſcina lõ ga· Eripit abſcidit abripit proripit veloci us producit liberat· Erinum ·i· carmen la menti vel funeris: Eris flos fit ſeu gignit cõflationibus reſoluto atq; reliquato aere repẽtina enĩ denſitate tanq; de ſputo rapi tur flos: Eriſibe erugo meſſis ·i· rubigo· Eriſibe in ꝓpheta erugo meſſium grecũ ẽ Eriſipila ·i· ignis ſacer· Eris grece certamẽ dicitur· Erix rex· Eri domini· Eritrea no mine erofila vna eſt de decem ſibillis in ba bilone orta que grecis ilium petẽtibus va cinata eſt perituram eſſe troiam et homeꝝ mendatia ſcripturum· Dicta autem eritrea que in eadẽ inſula nata inter omnes ſibil las celebrior ac nobilior erithrea perhibet Eritia electre filia coniunx boree· Erix· mons ſicilie· Erix enee frater· Erithre9 ru bicundus interpretatur· Erithreum mare id eſt rubrum mare: Ermafroditus quod eſt nomen compoſitum a mercurio et vene re· nam grece mercurius ermer dicitur· ve nus afrodite vocatur· hoc ẽ ſpumea quia afro grece ſpuma dicitur hinc ermafrodi/ tus qi ermis et afrodite fili9 Ermafroditi

nuncupati·eo ꝙ in eis vterq̄ ſexus appa
reat Erma quippe apud grecos maſculus
afrodi femina nūcupatur·hi dexteram mā
millam virilem ſiniſtrā muliebrē habentes
viciſſim coitū gignunt & pariūt·Ermana
calamitas Erma vbi pars populi ceſis iſra
helis abimelech & chananeo quē in deu/
tronomio amorreū ſcriptura vocat Erma
& hanc ieſus cepit rege illius interfecto q̄
fuit in ſorte ſimeonis ſeu iude·Erma ana/
thema·Ermen graece interpretem latine:
Ermen eufo interp̄tatio ·Ermes grece di
citur a potes aretis quod virtus latine in/
terp̄tatur:qui ob virtutē multarūq̄ artiū
ſcientiā trimegiſtus id ē ter maximus ap/
pellatus eſt·ip̄e eſt et mercurius·Ermene
amazon interp̄tatur.Ermenetimata inter
pretatiōes ·Ermiſcion lapis inter gratiſſi/
mos aſpicitur·ex igneo colore radiās auro
portantē ſecum in extremitatibus candidā
lucē :Ermogeniani heretici ab ermogene
quodam vocati qui a materia non natam
inducens deo nō nato eam cōparauit·ma/
tremq̄ elementorum ideam aſſeruit·quos
apl's improbat elemētis ſeruiētes ·Ermon
mons eſt longe diſiunctus ab irl'm id eſt a
ſion·Ermo autem interp̄tatur lumē exal
tatum·alii autem dicūt anathema id ē alie/
natio·Ermula ſtatua ſine mām̄bus·Ermus
fluuius aſie·qui ſmirneos ſecat campos·et
ipſe ſicut pactolus fluctibus aureis etiam
harenis plenus a quo & ſmirna vocatur·
Eroas dicūt gentiles a iunone traxiſſe no
men·grece enī iuno era appellatur & ideo
neſcio quis filius eius ſecundum grecorū
fabulā eros fuit nuncupatus hoc videlicet
velut miſticū ſignificante fabula ꝙ aer de/
putatur iunoni vbi volunt eroas habitare
quo nomine appellant̄ alicuius meriti ani
me defunctorū quos eroas·i· viros ere /
os et celo dignos ꝓpter ſapientiā et forti/
tudinē dicunt·Erodes pellicius vel glorio
ſus clara ethimologia·Erodiani qui hero/
dem xp̄m eſſe pronuntiāt· Erodios grece
aues quos latine diomedias dicunt·Erodi
us fulicha grece·Erofila ipſa eſt erithrea·
Eroicū carmē dictū quo virorū fortium
res et facta narrant̄·nam eroas appellant̄
viri quaſi erei et celo digni ꝓpter ſapientiā
et fortitudinē. Quod metrū auctoritate ce
tera metra precedit·Eromantia grece dicit̄
qui ex ere diuinānt ſicut ydromantii qui ex
aqua·mantia enī diuinatio interpretatur.
Eros dn̄s vel vir fortis·Erogat·dederit·
planum facit extendit. Erogitat exquirit

Eroncleos virorū fama: Erodius animal
fulicha grece vel ardea: Erronei errantes.
Erotema interrogatio·Error obliuio Er/
ror vaticinatio vl' incerta via vl' dolus Eroy
darū muſarū vel antiquarū fabularū· Er
rores cōcionationes·Erpica hekida.Erpil
los herba q̄ aput nos ſerpillus vocat̄ ꝓ eo
ꝙ radices eius longe ſerpūt·eadē & mr̄is
animula ꝓpter ꝙ mēſtrua moueat· Erſo
lignū·Erpillū hoc eſt cicer agreſte·Erube
ſcendū·deforme enorme tetrū fedū turpe.
Eruptio barbarice verſio dilapidatio Eru
ca quā vulgo dulā vocāt wilderſenff.Eru
ca vermis modicus q̄ toto corp̄e ī terra re
pit graſwrm·Eruca frondiū v̄mis in ho/
lere vl' pampino inuoluta ab erodēdo di/
cta de qua meminit placidatus imitat9 ne/
quā beſtiā et maleficam inuolutā in pampi
no implicat·ſed idem nec aduolat vt locuſta
vt huc illucq̄ diſcurrens ſemipaſta dimittat
ſed permanet perituris frugibus ·et tardo
lapſu pigriſq̄ morſibus vniuerſa cōſumit
Eruca herba dicta quaſi vruca ꝙ ignite ſit
virtutis et in cibo ſumpta veneris incen/
diū moueat Huius ſpecies due quarum
altera ſuauis altera agreſtis acrioris virtu
tis vtraq̄ veneris cōmouens vſum·Eru/
ctans euomens exhalans: Eruditorium·
ſeuolhus· Eruderās purgans rudera vel
ſuſtollens·Eruditio doctrina litterarū ſciē
tia ſtudiū ingeniū artium cognitio vel no/
tio:Eruditus litteratus lr̄is doctus:Eru
ere inueſtigare explorare ſcrutari inueni
re euertere protrahere in medium protra/
here in lucem vel in cōſpctū euomere ex
cludere euellere eximere expellē eicere edu
cere extrahere ſubmouē loco expellē ſub/
uertere: Erugo vicium ferri ab erodendo
dicta non ab eramento: Erumna calami/
tas infelicitas labor exitium peſtilentia lu
es contagium:Erumnoſus· pauper aut
laborioſus.Erumpit efferueſcit exeſtuat·
habundat manat ſerpit vulgatur Erunca
re eradicare radicitus eruere· Erupit eua/
ſit exceſſit effugit extulit ſe elapſus ē emiſ
ſus eſt:Eruſci tuſci.Erus dominus· Eru
tudo dominatio Eruripus piſcina longa·
Erutus liberatus.Eruunt euellunt. Eru
dimini intelligite.Eruſcis herbis. Eruere
euertere uel inueſtigare.Erudire ·docere.
Eruditus doctus imbutus.Eruditio diſci
plina doctrina· Erugo ſanguiſuga vel ti/
nea·Erugo vero ſegetum dicta ab aura eo
ꝙ aureum colorem in ſe habeat·Erugines
ſanguiſuge·Erumna menſura·Eruncat·

planum facit: Eruit e gerit eripit: Erun/
care eruere vel radicitus eradicare: Eruta
euerſa erepta conuulſa liberata: Erumna
clades labor miſeria vel luctus: Eruli do/
mini: Eſaias ſalus dn̄i: Eſaias interp̄tatur
ſaluator dn̄i et merito quia ſaluatorem vni
uerſarum gẽtium eiuſq; ſacramenta am/
plius q̄ ceteri predicauit: Eſau trinomius
eſt & ex propriis cauſis varie nuncupat9
dicitur enim eſau ·i· rufus ob coctioneʒ ſcʒ
rufe lenticule ita appellatus · cuius edulio
primogenita perdidit · Edom auteʒ ob ru
borẽ corporis dictus eſt q latine ſangui/
neus dicitur: Seir vero q fuerit hiſpidus
et piloſus · quando enī natus eſt totus ſic
pellis piloſus erat atq; ideo tribus nomi/
nibus appellatur: Eſau factura ſiue rube
us · vel ẽ aceruus lapidum · vel vanus aut
fruſtra: Eſaon voluntas meroris ſiue for
titudinis: Eſau rubeus aceruus lapidum ·
ſiue collectio lapidū qđ grece nthoaoeith ·
vel fruſtra aut tractura id eſt noncie · Eſa
an innitor ſiue confirmo: Eſaon voluntas
ſiue conſilium meroris: Eſaongaber volū/
tas ſiue conſilium triſticie confortate vl' iu
uenilis ſed melius inceſum: Eſais ſalus do
mini vel in ſole libatio vel ſaluator dn̄i · ve
rum quia apud hebreos ab i· littera ſumit
exordium: Eſtras interp̄tat̄ adiutor · Es
faliſte cautum eſt: Eſſentia idcirco dicta ẽ
quia ſemper eſt nec incipiens aliqn̄ · nec de
ſinẽs ſed ex ſe ſemper eſt et eſſe ſemp pro/
prium eius eſt: Eſſentia natura ſubſtantia
vel eternitas: Eſebon interp̄tatur cogita/
tio ſiue cingulum memorie: Eſſeda ſilo · Eſ
ſedum vehiculum baſternum id ẽ vas ene
um vel plech · Eſſantes cohabitãtes Eſſen
tabant comedebant: Eſſe comedere preſẽs
eſſe alibi manducare: Eſſetritum chanapa
Eſer vrbs quam edificauit ſalemon: Eſer
fictio id eſt plaſma: Eſirea corintus antea
dicta: Eſitanter timide diffidenter cunctan
ter cunctabunde ſenſim pedetẽptim: Eſi/
tat labat minatur titubat vacillat trepidat
eſtuat dubitat fluctuat incertus eſt incon
ſtans eſt varius eſt inſtabilis eſt · Eſitatio
terror formido trepidatio timor Eſion he
breice logion grece rationem latine · Eſo/
noritas predicationis · Eſota hauſta · Eſox
lachs · Eſperia italia ab eſpero rege dicta ·
Eſperia italia et hiſpania idcirco autem he
ſperie dicte quia greci veſpera ſtella naui
gant in italiam et hiſpaniam que hac ratio
ne diſcernitur · Aut enim heſperiam ſolam
dicis ſignificans italiam · aut dicis ad vlti/
mam ſignificans hiſpaniam · quia in occidẽ
tis eſt fine · Eſperi ſunt qui circa hiſpaniā
cōmorantur · hiſpania heſperia eſt · Eſperi
dū inſule vocate a ciuitate heſperide que ī
fine mauritanie ſunt · Eſperus ſtella q̄ pri
mo veſpere apparet · Eſpes ſputa · Eſpuo
ſputo Eſqlinus mons in vrbe roma Eſte
ta id ẽ ſenſibilia · Eſt edit cōſumit · Eſte in/
tẽperantis modus eſt temporis pn̄tis pl'a
liter dictum · eſtote ſimiliter de futuro eſte
ſunto eſte ſint eſte eſtote · Eſtemma dicun
tur ramuſculi quos aduocati faciūt in ge
nere cum gradus cognationum partiun/
tur puta ille illius filius ille pater ille au9
ille agnatus et cognatus et ceteri · Eſt veꝝ
vel operepretium · Eſter interpretat̄ ab/
ſconſa · Eſternum dicimus pridianum ex
ternum autem extraneum hoc eſt alienū ·
Eſtemo ciuitas ſacerdotalis oſtẽditur per
grandis vicus iudeorū in doroma qui lo/
cus ad eleuteropoleos pertinet regionem
Eſtiua ſunt loca vmbroſa quib9 per eſta
tem vitant pecora ſolis ardorem Eſtimat̄
perpenditur · Eſtiuum farrich · Eſtira in/
ops vel indigena · Eſtidra quaʒ veteres ca
napum nominauerunt · Eſtimat metitur ·
exiſtimat perpendit · Eſto concedo tibi ad/
uerbium concedentis vel deliberantis ver/
bū conſentientis id eſt forſitan vl' etſi Eſt9
maris acceſſus uel diſceſſus · Eſtus hiſſa ·
Eſtuat fluctuat · Eſau a ſh · Eſui manduca
tione · Eſuries hungrig · ¶ Ethacus ulixes
Ethan interpretatur fortis robuſtus · Et/
han in tribu ſimeonis · Etham caſtra filio
rum iſrahel in deſerto que appellat̄ ebu
tham Etham ubi habitabat ſamſon in ſpe
lunca etham iuxta torrentem · Etham con
ſummatus ſiue ſuſcipiens nauigationem ·
Ethna nomen montis flans incendiū · Et
ham auis eorum · Ethanim robur eorum
Ethalon in cunabulum adris · Etheſie au/
ra que ab aquilone flat Etheus formidãs
ſiue ſtupens · Etherio celeſti ether hymel ·
Eteſie annone · Etheca apotheca chellari ·
Etiamnum id ẽ adhuc · Ethica moralis di
citur in qua de moribus agit̄ · Ethica id ẽ
moralis ad inſtitucōʒ moꝝ ptinet · hec enī
bn̄ uiuẽdi mgr̄a ẽ diuiditq; in q̄tuor pn̄ci
pales v̄tutes prudentiā ſcʒ atq; iuſticiā for
titudinẽ ſiue tempantiā · Ethimologia ori/
go uocabulorum cum uis uerbi uel nomi
nis per interp̄tacōʒ colligit̄ · hāc ariſtotiles
ſimbolon · cicero adnotacōʒ nōiauit · q̄a no
mia et uerba reꝝ nota fiūt exẽplo ꝓpoſito
utputa flum̄ qđ a pluẽdo creuit a fluendo

dictū·cuius cognitio ſepe vſum neceſſariū
habet interp̄tatione ſua·nā ſi videris vnde
ortum ē citius vim eius intelligis·oīs enī
rei inſpectio ethimologia cognita planior ē
non autem oīa nomina ſecūdum naturā
poſita ſunt a veteribus ſed q̄dam ſecūdum
placitum·ſicut & nos ſeruis & poſſeſſio/
nibus interdum ſecundum quod placet &
non voluntati nomina damus·hinc eſt ꝙ
oīm nōīm ethimologia nō reperitur·ꝙ q̄
dam nō ſecūdum qualitatē qua gēiti ſunt
ſed iuxta arbitriū voluntatis nōīa accepe/
runt·Sunt autē ethimologie nōīm aut ex
cauſa date·ut reges a regendo recte·aut
ex origine ut hō quia ſit ex humo·aut ex
contrariis·ut a lauando lotus cum lutum
non ſit mundum·& lucus ꝙ vmbra opa/
cus parū luceat·Quedam etiā facta ſunt
ex nōīm deriuatiōe ut a prudentia prudēs
Quedam etiā ex vocibus·ut a garrulitate
garrulus·q̄dam ex greca ethimologia or/
ta & declinata in latinum·ut domus ſilua
Alia quoq; ex nōībus locorū vrbiū flumī
num traxerunt vocabula·Multa etiam ex
diuerſarum gentiū ſermōe vocantur·vnde
& origo eorū vix cernitur·Sunt etiā ple
raq; barbara nōīa & incognita latinis vel
grecis·Ethimologia originatio cū propo
nimus aliquid eiuſq; cauſam ſcilicet & ra/
tionem reddimus·Ethici qui de moribus
diſputant·Ethicus moralis vel magni af
fectus Ethica proprietas moralis·Ethicō
propriū·Ethiopopegia eſt cū ſermonem
ex aliena perſona inducimus·ut pro celio
tullius facit·appiū cecum cum claudio lo
quentē·Etites lapides reperiūtur in nidis
aquilarū:aiunt binos inuenire marē & fe
minam nec ſine his parere aquilas·horū
maſculus durus ſimilis galle ſubrutilis·
femineus vero puſillus ac mollis alligati
partus celeritate faciunt etiā aliquid vulue
excidere niſi cito parturientibus auferatur
Ethites lapis aquile colorē habet·Ethna
mons ex igne & ſulphure dictus·conſtat
autē hoc ab ea qua eurus vel affricus flat
habere ſpeluncas plenas ſulphuris et vſq;
ad mare deductas q̄ ſpelunce in ſe recipiē/
tes fluctus ventū creant qui ligatus ignē
gignit ex ſulphure·vn̄ eſt ꝙ videtur incen
dium·Iuſtinus in libro hiſtoriarū ita ſcrip
ſit·Sicilie tellus tenuis ac fragilis & qui/
buſdam cauernis fiſtuliſq; ita penetrabilis
ut vētorum tota ferme flatibus pateat nec
nō & ignibus generādis nutriendiſq; ſolt
ipius naturalis materia quippe intrinſec9
ſtratū ſulphure & bitumine traditur·q̄ue
res facit ut ventus cum ignē introrſus re
luctantem frequenter pluribus locis·nūc
flāmas nunc vapores nūc fumū generat.
et inde ē per tot ſecula ethne mōtis durū i
cendiū et vbi acrior per ſpiramēta cauerna
rum ventus incumbit harenaꝝ ibi et lapi/
dum moles egerunt·Accidunt & ꝑpetua
fomēta inſularum eolidum veluti ſi ipīs vn
dis alatur incendiū·Neq; enī in tam angu
ſtis terminis aliter durare tot ſecula tātus
ignis potuiſſet niſi hūoris nutrimētis ale/
retur·Hinc igitͬ fabule ſcillaꝫ et karibdim
peperiſſe aiunt·hinc latrantū auditus hic
mōſtri incredita ſimulacra dum nauigātes
magnis vorticibus pelagi deſidētis exter
riti latrare putāt vndas q̄s ſorbentis eſt9
vorago collidit eadē cauſa etiam ethne mō
tis perpetuos ignes facit·Nam aquarum
ille concurſus raptum ſecum ſpiritum in
fundum trahit atq; ibi ſuffocatum tandiu
tenet donec per ſpiramentum terre diffu/
ſus nutrimēto ignis incēdatur·Ethnici ex
greco in latinum interpretantur gentiles.
Ethios autem grece latine gens dicitͬ Ethi
opopeia illam vocamus in q̄ hoīs ꝑſonaꝫ
fingimus ꝓ exp̄mendis affectibus etatis
ſtudii fortune leticie ſexus meroris audacie
Nā cum pirate ꝑſona ſuſcipitͬ audax abru
pta temeraria erit oratio cūm femīe ſermo
ſimulatͬ ſexui cōuenire debet oratio·Nam
vero adoleſcētis et ſenis et militis et impato
ris et paraſiti et ruſtici et pħi diuerſa oracō
eſt dicta·Aliter enī loq̄tur gaudio affect9
aliter vulneratus·In quo gn̄e dictiōis illa
ſunt maxīe cogitanda q̄s loq̄tur & apud
quē et de quo et vbi et quo tp̄e quid egerit
q̄d acturus ſit aut q̄d pati poſſit ſi hec cō
ſulta neglexerit orō nulla erit·Et ora iteꝫ
et vultus et pondus et grauedinē·Ethon
ſra grecie·Ethos grece latīe mos Ethons
grece gens dicitur:Ethiuodiani hētici cō
fitētur dicētes Mariā virginē an̄ ꝑtum nō
virginē poſt ꝑtum Et ꝓ frē patior dicim9
et ꝓpter frēm ſed ſi volēs ꝓ frē·ſi inuitus
ꝓpter frēm·Et ꝑ hoſtia luſtraꝝ ꝑ ſacrifici
um purgatū·Et q̄ et a q̄·Et aliq̄·Et quiſ
quis ī amore verſatur cogitur timē id qđ
amat ne amittat a dolore qđ amiſſat Etru
ria ꝑs italie dicta qđ huius fines tēdebantͬ
vſq; ad ripā tyberis·Alii etruriā dictā pu
tant ab ethruſco pn̄cipe·Et victū dodona
negaret id ē et qđ in tēplo iouis dodone an
tiqui glande veſcebantur·Et virgine ce/
ſa et immolata virgine iphigenia:·

EVa vita ſiue calamitas vel ve·apud hebreos interpretatio huius nõis tam diuerſa fit niſi forte ideo· ꝙ eadem & edendo hõi vitam attulerit & tranſgrediẽdo calamitatẽ·vel ꝙ mulier aliis eſt calamitas: Euacuat repellit ·abnuit ·euertit·de/ſtruit exinanit explicat vacuũ reddit Euacuatur euiratur effeminatur ·exhauritur· Euanuit diſparuit deflauit expirauit Euadatur repoſcit flagitat Euaneſcere nihil fieri· Euadere exire· Euat prouocat: Euaſerat accenderat liberatus fuerat abſtraxerat Euax interiectio eſt gaudentis· Euangl̃m bonum nuntium interpretat̃ vel bona annuntiatio dicit̃· vnde et angelus nuntius interpretat̃· Euangelizat nuntiat· Euboea nomen ciuitatis·item euboea inſula iuxta ciuitatẽ· Euboice rupes ſaxoſi campi: Euboicis oris· cumanis vel campãis ·Eubos aũt ideo cuma dicit̃ quõ ab euboea veĩẽtes cumam condiderunt ·Euchariſtia grã vel gratulatio· Euchariſtiam greci dicunt qđ latine bona grã interp̃tatur ·Euchariſtia gratia vel ſacrificium Euchariſto gratulor Eud accipiens gloriam ·Eudochia bone voluntatis· Eudoxia claritas ·Euellere excludere· Euenit ·contigit· occurrit accidit· Euenit caſu obtigit ſorte ·Euectio elatio· Euectum elatum exactum vel deportatũ· Euentu conditiõe caſu fatu exitu prouẽtu Euentus & euenta ita diſtinguitur·euentus ipã res·euenta autẽ dicuntur q̃ ab euẽtu veniunt· Euentus caſus cõditio exitus· prouentus ·Euerberare affligere tẽptare· elidere laceſſere periculum facere excutere Euerriatores qui defunctorũ membra vel vmbras colligunt· Euerſa id ẽ expugnata Euerſus dilapſus vel eiectus priuatus ſpoliatus· Euertere funditus delere ·Euertit traxit· Euertit ·afflixit·protraxit· abiecit· Euerſio biſturcida·habibi· Euerenda tolleranda· Euerticulum pauimentum· Euer/tit funditus mouet vel expugnat· E veſtigio ſtatim confeſtim continue ilico nec mora protinus cito extimplo ſubito mature· Euexit eleuauit portauit extulit in ſublime eleuauit· Eueus filius chanaan a quo euei hi ſunt gabaonite a ciuitate qui ſupplices venerunt ad ihm ·Eufemia bona forma grece dicitur· Eufonia eſt pars ſuauitatis· melius ſonantis orationis·ut aſpera tem/peret ne aſperius offendat auditum· Eu/fonia eſt ſuauitas vel bona ſoncritas·haec melos a ſuauitate & melle dicta· Euforbiũ dictum ꝙ eius ſucus oculorũ acuat viſum cuius vis tãta eſt ut duris carnibus ſuper adiecta citius coqui compellat· naſcitur in multis locis ·ſed plurima in Mauritania· Eufrata regio eſt ciuitatis bethlehem· Eufrates fluuius eſt de paradiſo procedens· Eufrates fluuius ·qui a radice parchatre montis effuſus eſt in meridiem tendens· Eufrates fluuius meſopotamie copioſiſſimus gẽmis q̃ per mediã babiloniã influit· hic a frugibus vel ab vbertate nomẽ accepit nã hebreice eufrata fertilitas interp̃tatur· meſopotamiaꝫ in quibꝫ ſdam locis ita irrigat ſicut nilus alexandriam ·Saluſtius aũt auctor certiſſimus aſſerit tigrim et eufratẽ vno fonte manare in armenia qui per di/uerſa longius euntes longius diuiduntur ſpacio medio relicto multorũ milium que tñ terra q̃ ab ipĩs ambitur meſopotamia dicitur · Ex quo ieronimus animaduertit aliter de paradiſi fluminibus intelligẽdum Eufraſiam epulum grece· Euge aduerbiũ laudantis vel hortantis· Euge vox leticie eſt·gaude letare exulta Eugenies greci vocant quos nos ingenuos nũcupamus·et dicti eugenies ꝙ ſint boni generis ·Eugenies nobilis dicitur ·Eugenia dicitur nobiliſſima· Eugeus nobilis Eugenes nobilis Eus vox clamantis eſt· Eu vox reſpõdentis· Euicta ſuperata· Euidens manifeſtus certus indubitatus apertus patens ·Eui/dentia clara certa perſpicua illuſtria mani/feſta aperta·plana dilucida ·Eiule getuli· id ẽ mauri· Eiula filius chus a quo getuli in parte remotioris affrice heremo coherẽ/tis· Eiula pars aethiopie occidentalis·vbi aurum puriſſimum quod hebreice dicitur zaab·& gemme p̃cioſiſſime carbunculus ſmaragduſqꝫ naſcuntur ·Eſt autem regio ad orientem vergens quã circuit de para/diſo phiſon egrediens·quẽ nr̃i mutato nomine gangen vocãt·ſed & vnus de mino/ribus filiis noe eiula dictus eſt·quem ioſephus refert cũ fratribus ſuis a flumĩe chephene & regiõe inde vſqꝫ ad eũ locum qui appellatur hieria poſſediſſe ſed iſmahel in ſolitudine eiulat habitaſſe ſcribitur· quam ſancta ſcriptura ait eſſe in deſerto ſur · contra faciem egipti·& tendere vſqꝫ ad terram aſſiriorum · Euim in tribu iuda· Eui fera/ces vel feroces· Euim iniqui. Eiulaih proprium nomen terre a principio· Eui ma/turus ·etatis longe·ac ſenilis ãnis matu9 Euum proprie eternitas dicitur·que non niſi in deos venit· Ennius·romulus ĩ celo cum diis genitalibus euum degit id ẽ viuit

Euincti corona ideſt nexa capita habẽtes·
Euidenter manifeſte pſpicue aperte clare
Euictus victus prorſus ſuperatus·Eui/
gilauit expgiſcit·Euinctus ornat9·Euin
cit cõſequit̃· Euitant̃ exanimantur caſtrãt̃
effeminãtur euacuãtur mutilãtur· Euirat
exanimat euacuat· Euiratus effemiãtus·
Euiſcus idẽ q̃ et malue viſcus dicti ꝙ glu
tinoſa ẽ·Euiſcerat exinanit excomedit eua
cuat exenterat· Euitatus occiſus vita pua
tus· Euitare eſt locũ aut timoris piculi ac
formidinis plenũ vitare· Euitat derelinq̃t
declinat exceſſit interiit defunctus eſt ece
dit rel' Eulogiũ rñſum· Eulegiũ benedi/
ctio grece: Eulogetus bñdic diuinũ: Eu/
legicus benedictus grece Eulogiũ teſtam̃
tum dicũt: Eumatus expoliatus vel orna
tus: Eumenes attali regis frater q̃ eume/
niam in frigia condidit ·Eumenides furie
id ẽ dee grece vel dee infernales ·Eunuchi/
ʒati qui ab hõibus eunuchi facti ſunt· Eu
nuchus grecum nomẽ eſt ·quod eſt ſpado
Horũ quidam coeunt & tñ virtus in ſemi
ne nulla eſt·liquorẽ enim habẽt & emitcũt
ſed ad gignẽdum inanem atqꝫ inualidum·
Eundem ipm̃· Euocare elicere eicere com
mittere cõcitare ·Euocat educit ·Euocatio
ẽ dum ad ſubitũ bellum nõ ſolum milites
ſed & ceteri vocãtur ·Vñ etiam conſul ſole
bat dicere·qui rẽpublicã ſaluã eſſe vult me
ſequatur· Euolauit euaſit exceſſit erupit·
effugit elapſus ẽ emiſſus ẽ eripuit ſe·erex
it exiliit egreſſus eſt exit profectus eſt per
rexit euertit afflixit protraxit abiecic op/
pſſit perculit mactauit obruit obliſit euul
ſit cliſit expulit exſpoliauit mũdauit nuda
uit·Euocati aceiti accerſiti·Euoluere expli
care·Euomuit regeſſit·Euprepia pulcritu
do decor ·Euprocomian narrationũ·Eu/
recamenſinſe veneramur te Euriali oblitus
Euriali immemor fuit· Euriale lata profũ
ditas id ẽ ſtupor vel amentia ·Euro euri
tempeſtate ·Euroauſter ventus dictus ꝙ
ex vna parte habeat eurũ & ex altera au/
ſtrum · Europa agenoris regis libie filia
fuit·quã iouis ab affrica raptam crete ad/
uexit·et partẽ terciã orbis ex eius nomine
appellauit·Iſte eſt autẽ agenor libie filius
ex qua libia id ẽ affrica fertur cognõiata·
Vñ apparet prius libiã accepiſſe vocablm̃
poſtea europam ·Europa incipit a monti
bus ripheis ac flumine thanai meotidiſqꝫ
paludibus q̃ ſunt ad orientẽ per litus ſep
tentrionalis oceani vſqꝫ ad galliã belgicam
et flumen thenum quod eſt ad occaſum

deinde vſqꝫ ad danubium quẽ & hiſtrum
vocant·qui ẽ a meridie ad orientẽ directus
ponto accipitur·ab oriẽte alania eſt: in me
dio dacia ibi & gotia· deinde germania eſt
vbi plurimã pariẽ ſueui tenent·quorũ om
nium ſunt gentes· liiii ·nunc quicquid da/
nubium a barbarico ad mare nr̃m ſecludit
expediã id eſt miſia tracia macedonia achaia
dalmacia pãnonia noricia rhetia apulia ita
lia gallia belgica gallia lugdunenſis nar/
bonenſis prouincia·aquitania prouincia·
et hiſpania & q̃ntũ oceanus habet inſulas
quas britanniã & hiberniã vocant·q̃ in ad
uerſa gallorum parte ad proſpectũ hiſpa/
nie ſite ſunt id eſt brittãnia archadas tiles·
ibernia inefania· hi ſunt fines totius euro
pe·Eurus dictus eo ꝙ ab eco flat id ẽ ab
oriente·eſt aũt cõiunctus ſubſolanus Eu
rus nomẽ eſt venti·i·ſubſolanus· Euũ ali
etateʒ ſeculi· Euſepia pietas grece·bene er
go euſepius pius ·Euſes fluuius caucaſi e
mõtibus fuſus cũ pluribus aliis in euſinũ
ſe precipitat mare ·vnde nuncupaẽ·Euter
pe grece bene delectãs latine·Euſtion no
men libri·Eutex vere diiudicans·Euulſit·
euertit afflixit protraxit abiecit oppreſſit·
Euticiani heretici dicti ab eutice cõſtãtino/
politano abbate qui xp̃m poſt hũanam aſ
ſumpcõʒ negauit cõſiſtere de duabus na
turis ſed ſolã diuinã in eo aſſeruit cẽ natu
ram Euticus fortunatus inde euticus for
tunatius dicitur: Euſocheus orationẽ fun
dens: Exacerbauit afflictauit· Exacerba/
uit afflixit: Exacerbare exulcerare exaſpe
rare eneruare ·Exacerbat amaricat incẽdit
exaſperat affligit exprobrat vel prouocat
congregat: Exaceruat cõgregat cumulat
Exagmine tanta multitudine ·Exacta inq̃
ſita pacta explorata finita· Exacti reges
electi·i·in exilium miſſi: Exactus exul ex
torris pfugus pulſus fugatus fugitiuus
extermiatus exturbatus patrimonio·Ex
actus etate ſenectute confectus · decurſus
etate decurſa vita ·Exaggerat maiora facit
vel maius extollit· Exalat ſpirat redolet·
odorem dat anhelat anhelam emittit ſpiri
tum efflat: Examẽ probatio diſceptacio cu
iuſlibet rei·Examen iudicium diſcuſſio iu/
dicantis· Examen eſt filum medium id eſt
lingua quo ſtatera regitur et lances equã
tur vnde et lances amentum dicũtur ·Exã
plat exaperit exinuat· Examoſim diligen
tiſſime integre ſine fraude· muſis enim di/
cimus regulam· vel menſuram fabrilem·
Exanclare exhaurire·Examuſſis rigeſtap

Exanimem et exanimatũ ita diſtĩguimus exanimis mortuus eſt ·exanimatus vero timens·ut eſt illud· exanimata ſequens im pingit agmina muris ·Examuſſim diligẽ ter aut ex toto ·Examuſſim regulariter· diligentiſſime ·Examen·ſuarm ·aliter eſt lingua lancis & ponitur pro iudicio· Exa minaſti probaſti expoſuiſti· Exagitanda· cõmouenda·Exagitat ventilat·Exaticum genus ordei vocatum eo ꝙ ſpica eius ordi nes habeat·quod quidam cantericum ap/ pellant·Exaudire & audire ita diſtingui/ mus·ꝙ tam boni q̃m mali audiuntur·ex/ audiuntur tantũ boni ·Exhauſit extenua uit depeculatus eſt compilauit debellauit· vaſtauit infeſtauit depopulatus eſt hoſtili ter ſe habuit inciuiliter fecit Exauctoratus exauguratus eiectus ·Exauriant conſu/ mant·¶Excadit produxit excutit·Excan duit exarſit iracundia ·Excanet precanet · Ecapillato ·exerto brachio ad mammam · Excanduit in iracũdiam exiluit·Excaſtra tus excoriatus·Excecauit ·obtenebrauit· aut valde cecauit·ex enim pro valde ponit̃ Excecatus obtuſus ·Excederant euacua/ uerant·Excedere relinquere deſerere abire· proficiſci·Excedere ·excludere·expellere· emouere euellere eximere eicere extrahere ſubuertere eruere·Excedit preuenit ante/ cedit anticipat antecellit precedit ·Excedo egredior·Excedunt expellunt·Excederãt animo·de animo receſſerant·Excederat ·in obliuionem venit·Excedere effugere Ex cellenter mire magnifice egregie inſigniter mirifice·granditer·nobiliter·pulcherrime· perfecte gnauiter diuine honeſtiſſime ma xime p̃cipue preſertim vnice ſingulariter· ſumme prime·Excellit anteit anteſtat emi cat fulget precellit antecellit elucet prenitet prefulget dicit·Excellit conſiſtit eminet ce teris ·Excellens maius eminẽs precellens ceteris·Excellentior immanior potentior vel melior·Excellentia celſitudo·Excelſũ ſublime elatum editum immenſum altum eminens arduum faſtigioſum ·Excelſus· magnificus grandis electus ſummus ma ximus perfectus abſolutus p̃ſtantiſſimus Excelſus dictus pro valde celſus·ex enim pro valde ponitur·ſicut eximius pro val de eminens·Excelſus ſublimis altus ſup/ ploſus·Excellare cum vxore eſſe·Excepit audiuit aut inſidioſe ſuſcepit aut ad curam ſuam pertinere ait·Exceptant frequenter excipiunt Exceptoria ciſterna lacus collec toria·Exceptum ·inſidiis circumuentum· ſeparatum ſequeſtratum inſidiis petitum Excepta que grece ſcolia nuncupãtur·in quibus ea que videntur obſcura ac diffici ma ſummatim ac breuiter perſtringuntur Exceſſit euaſit erupit effugit extulit elap ſus eſt emeruit extulit ſe·Exceſa cõſumpta Exceſſeris diſceſſeris ·Exceſſit eripuit ſe · Excedra multiplex ſerpens·Excedram la tini vocant que grece idra id eſt multorum capitum nominatur·cui vno exceſo tria capita excreſcebant ·Exciderant de animo tranſierant·in obliuionem venerant·Exci dere dimittere eruere delere diuellere ·ſolo equare ·Excidium euerſio vrbium·ſepara tio expugnatio ruina vel vaſtatio·Excidiſ ſet perduxiſſet totum venire feciſſet ·Exci dunt cedunt precidunt Excidionem vrbis a cedendo dictum eſt·Exciet excuciet ·Ex cierant euocauerant excitauerant·Excime rinus quartus circulus celi temperatus ha bitabilis·Excidere expugnare ·Excilare· cum vxore eſſe ·Excidi oblitus ſum vel ſe cui vel ſecaui·Excindi euerti·Excidit euer tit dimittit eruit delet·Excipiunt fauorem venientibus preſtant ·Excitus excitatus· euocatus Excipulum venabulum veteres dicebant.Excitatus expergefactus com/ motus·Exciuit euocauit educauit·Excie/ rit ſuſcitauerit·Ex clitorio lacu italie qui biberint de illo vini tedium habent·Exclu ſa exprodita vel ſupploſa ·Excipuum ꝙ excipiatur·vt precipuum ꝙ ante capiatur Excuſa diſrupta expugnata infracta euer ſa infirmata cauata excitata cõmota·Exco dicare eſt circa codicem terram aperire & ve lut lacus efficere·hoc et oblaqueare dicitur Ex congruentia ex conuenientia ·Excogi tatio inuentio :Excolantes mundantes:a colendo dicitur:Excomedit euiſcerat euacu at:Exconſules dicti ꝙ iã ex conſulatu exie rint ſiue diſceſſerint peracto vicis ſue anno Excolo colas purgo placo id eſt pacifico · Ex vel e prepoſitiones pro a vel ab & ſe/ pe & ornate ponunt̃·ut audiui ego ex ma ioribus noſtris·pro a maioribus·Accepi e tuo p̃re vel etiam de tuo p̃re Quero ex te id eſt a te·quod eſt te conſulo·& te inter/ rogo·hoc aduertre & vſui diligẽter trade· quia multum latino conducer aeloquio: qui vſus apud ſcriptores ẽ freq̃ntiſſimus & preſerrĩ apud priſcos & diſertos viros Ex conſpectu ex prouiſu·Ex coniectura· ex arbitrio:Excors ſine corde vel a cõſilio alienus fatuus inſipiẽs:Excors ſtultus in ſipiẽs ſtupẽs languidus ĩprudẽs irreuerẽs

improbus·Excreat proicit exſpuit Excre
mẽta vngues manuũ·Lucanus·excremẽta
manus. Excrementum quod in laqueare
ſupercreſcit·utputa in arboribus ea q̃ pu
tantur excremẽta dicũtur·ut in ciuilibus et
in corpore ſiquid exuperat excrementum
dici poteſt·Excremẽtum vero quod exſpui
mus vel excreamus ut ſementem virilem·
vñ animaliũ & hoĩm corpora cõcipiuntur
hinc creatores parẽtes dicuntur·Excreta
plena malicia·hoc eſt ira quã veteres cana
pum nõiarunt·Excreatio flegma ſiccum·
qñ iactatur de gutture Exſcribere ẽ quod
alibi ſcriptũ eſt transferre·Excruciat do/
mat cõtundit cõprimit dilaniat·Excubat·
vigilat·famulatur obſeruat aſſiſtit·Excu
bias officia vigiliarũ vigilias cuſtodiẽdas·
inſidias·Excubie ſpolia vigiliae ſtationes·
vices·Excubitores dicuntur pro eo ꝙ ex
cubias ſemper agunt·ſunt enim ex nume
ro militum & in partibus excubãt propter
regalem cuſtodiã·Excubie diutine ſunt vi
gilie nocturne·vñ & vigiles dicuntur·Ex
cubias exſpolia hoſtiũ indumẽta vel vigili
as dicimus ſiue cuſtodias·Excubem vi/
gilem·Excudere procudere et incudis a ce
dendo ipa ſunt dicta·Exdorſua·dorſum
confringe aliter exime·Excudunt fabricãt
fingunt producunt Excuderat ſtudioſe fe
cerat excuſſerat·Excudit feriẽdo ducit·q̃a
cudere eſt ferire·Vnde & incus dicitur ꝙ
illic cudamus aliquid quod feriendo pro/
ducimus·Ex diuinitate diuinitus·Excu/
dit elimat excutit vel ſignat aut exprimit·
Exculſit produxit eximit·Excultus elo/
quens eruditus arte qualibet·Eſculentus
eſce nimiũ importunus·Exculpere eicere·
extorquere celare·Excuſſo magiſtro id ẽ
de quo magiſter excuſſus fuiſſet Excuſſor
parricida homicida emiſſarius pirata·Ex/
cuſſor ſiccarius ſatelles latro gladiator per
cuſſor ſanguĩnarius graſſator predo·Ex
cuſſit repulit elicit producit·Excuſat exte
nuat deprecat̃ veniaꝫ poſcit: Excuſſis cau
ſis: Excuſſio examen iudicantis: Excuſa
tio defenſio allocutio: Excuſſit deiecit pro
ſtrauit iactauit cõturbauit: Excutitur p̃ci
pitatur: Excutit ꝓducit excudit: Exdute·
exuuie: Executus eſt optinuit cauſaꝫ·Ex
ecrabilis turpis peſſimus abhoĩatus: Exe
cramur deteſtamur abhoĩamur horremus
Execratio· maledictio deteſtatio·Execrat·
abhoĩat maledicit iurat horret·Execranda
abhoĩanda deteſtanda·Exedra latinũ eſt·
grece enĩ cyclon dicit̃·Exedra abſida Ex/
edra abſida·i·locus ſubſelliorũ: Exedit li/
berat eliberat: Exedẽdus deuorãdus·Ex/
effeta ſenex vana vel vacua·Exegit expo
ſuit extraxit exturbauit extorſit ademit ab
ſtulit priuauit orbauit eripuit traxit exclu
ſit expſſit expugnauit: Exegematicũ cõti
nuũ·Exegimus q̃ſiuimus pfecimus·Ex
emit eduxit eruit ꝓdit excludit·Exemerõ
opus vi·vel vii·dierũ·Exemplico·narro·
Exẽplabile eſt ꝙ alicuius exẽpli cõparacõe
euentu ſimile cõminat̃·Exemplar figura
exemplũ effigies figmentũ imago forma
documentũ exẽplarium Exemplũ ſiĩitudo
ſpecimen indiciũ documentũ ingenium ſi/
gnum cõſuetudo inſtitutio·Exẽplaria ſi/
milia Exemptus ſublatus ademptus ex/
cluſus explicitus·Exempta ꝑ m et p ſcri
bendũ exẽpta incluſa ſublata detracta ex/
tracta· ablata exporrecta expulſa leuata·
Exemptis ſublatis ademptis·Exemptus
eſt rebus hũanis interiit mortuus ẽ·Exẽ
plum eſt ꝙ ſequamur aut vitemus·Exem
plar ex quo ſimile faciamus illud anĩo eſti
matur iſtud oculis cõſpicit̃: ¶ Exenodochi
um·cum hieroſolimam antiochus obſede
rat hircanus p̃nceps iudeorũ reſerato da/
uid ſepulcro tria milia auri talenta inde ab
ſtraxit·ex q̃bus paucis retentis antiocho
dedit vt obſidionem relinqueret·Vt facti
inuidiã demeret·fertur ex reliqua pecunia
inſtituiſſe primus exenodochia quibus ad
uentum ſuſciperet pauperum & peregri/
norum vñ & vocabulum ſumpſit·nã exe/
nodochium ex greco in latinũ peregrino/
rum ſuſceptio nuncupatur·vbi autẽ egro/
tãtes de plateis colliguntur miſiconomion
grece dicitur in quo cõſumpta lãguoribus
atq3 inediis miſerorum mẽbra fouẽtur Ex
enteſcon q̃ſtionum·Ex ſentiẽtia ex voto·
Exentus eductus·Exequatur peragitur
finitur expeditur perficitur cõſumatur de
dicatur terminatur cõſecratur·Exequere
exercere·Exſeq̃re proſeq̃re·aut cauſam di
cere·Exeq̃re age Exequimur ꝓſequimur
& perſequimur ita diſtinguimus·Exeq̃/
mur mortem in qua vindicta eſt: perſequi
mur fugientẽ ꝓſequimur cum fungimur
officio·Exequie proſecutio funeris lamẽ
tãtium· Exequitur implere feſtinat admit
tit afficit inſiſtit negotio·Exequie ſunt of
ficia aut mortuis impendunt̃ dicta ab exe
quendo·Exequor pficio vel obedio·Ex
equo equaliter facio·Exequias ab obſeq̃n
do mortuorum officia penſa·Exequitur·
feſtinat·Exerat proferat primũ verbũ eſt

exero actiuum facit enī paſſiuum exeror
& nomen eſt exertas·Exerate·execrate·
Exerati exercitati·Exerta conſumpta·Ex
eratum ·apertum·Exeras·conſumptas·
Exercete vexate·Exercet adminiſtrat prō
curat gerit agit·Exercitat excitat fatigat·
Exercete exercitate exagitate fatigate vex
ate Exercitatio commutatio meditatio deli
beratio cogitatio Exercitantem oſtendentē
Exercitatus ingenioſus promptus para/
tus copioſus opimus profluens ·Exerci
tatus vel arte vel ſtudio vel doctrina Inter
exercitum et exercitatum hoc intereſt·exer
citus laboribus ·exercitatus ſtudiis·arte·
vel doctrina Exercitus multitudo ex vno
numero ab exercitatiōe belli vocatur ·Ex
ercitus dicitur ab exercito·exercetur enim
ſtudio armorum id eſt docetur ·Exercitat
fatigat mirabiliter ſollicitat·Exercitata mi
rabiliter ſollicitata vel vexata ·Exercitus
ſocii milites·Exhereditatus extra heredita
tem factus·Exeremes naues ſenos ordi/
nes vel remos habentes·Exeris nauis·vi
ordinum·Exerere producere extēdere vł
expedire eſt·eruditus quia non rudis ſed
iam doctus vel prouidus·Exere ·profer·
exerce vel aperi·Exerimus·proferimus·
Exerta porrecta eleuata·Exerte nudate·
euidenter perſpicue prolate liberate indiſſi
mulanter·Exerti autem dicuntur qui vir
tutem ſuam exerunt id eſt protulerunt &
in promptu habuerunt·Exertus·nudus·
vel apertus in loquendo expeditus·Exer
tum nudatum·Exereton precipuum·Ex
ertus paratus·Exerte aperte·Exertantē·
aperiētem ·Exerta id eſt extenſa vel nuda
Exerit attrahit aperit deoperit·Exerti nu
di prolati mūdi·Exercirent ſarcirent ·Ex
ercitionem exerciti dicebant antiqui excita
tionem exercitati·item exercitionem exer/
citatiſſimum·ſicut ab exercitatu exercitacio
rem exercitatiſſimum·Exercitus & militū
copia dicitur & homo multis negociis ex
ercitus·ſed ſuperius quarti ordinis·hoc ſe
cundi eſt·Exeſton extra eſto·ſic enī lictor
in quibuſdam ſacris clamitabat·hoſtis vic
tus·mulier virgo exeſto enim intereſſe ꝑ
hibebatur ·Exeſa cōſumpta excauata eua
cuata exhauſta vel exinanita comeſta Exe
ſtuat caleſcit ardet efferueſcit habūdat erū
pit manat ſerpit vulgatur innoteſcit ·Exe
ſus euacuatus gracilis·Exeſus exilis fra/
gilis macer tenuis ſubtilis pallidus defec
tus maceratus exinanitus·¶Exfebruare
purgare·februare enim purgare eſt ·Ex
fenicea biſſo·ex panno roſeo·Exfretat na
uigat ·Ex frigia veſtis·eadem & acupta·
quia in frigia in uenta eſt·vnde et artifices
qui id faciunt frigiones dicuntur· Vnde
et poeta virgilins dicit·Frigiamq; clamidē
Exfu purgamentum·vnde et adhuc ma/
net ſufficio· Exfuti effuſi vt mertat pro
merſat· Exgregie egregie id eſt egregie le
cte·Exhauſtāt efferunt:Exhibet miſtrat
largitur ſuggerit ſubicit preſtat fert·Exhi
buit prebuit preſtitit·Exhibeo preparo·
Exierat euaſerat·Exiguus multum ege/
nus ex enim pro valde ponitur Exigit pe
tit poſtulat flagrat expoſcit:Exigua mo/
dica parua Exigu9 laſſus triſtis exhauſt9
leſus afflictus deſperatus fractus attrit9·
conſumptus fatigatus. Exigebat queſi/
uit vel exquirebat:Exige perſolue Exige
re eligere Exigit depoſcit expellit Exigu9
minimus humilis vel ſine matrimonio vel
vilis vel modicus:Exiles et ilia a tenuitate
viarum quas greci in cartis ita appellant
videntur eſſe dicta:Exilis tenuis ieiunus
exeſus macer ref··Exilit euaſit exceſſit ef/
fugit elapſus eſt:Exiliet ſaliet· Exil ia er/
ror marinus Exilium dictum quaſi extra
ſolum exul peregre dampnatus Exiliator
extorris·Exilis id eſt gracilis tenuis ſubti
lis attenuatus·Exiluit contremuit· Exili
ca cauſa que aduerſus exulem agitur Exi
mium inde ceptum ꝙ in ſacrificiis optimū
pecus e grege eximebatur vł qđ primum
erat natum·Eximie inſigniter excellenter
precipue magnifice nobiliter apte egregie
ſingulariter ſumme prime perfecte Exime
re emouere excludere expellere eicere ſub/
uertere· Exin confeſtim poſt hoc deinde·
Exime educ· Eximia magnifica preclara·
nobilis egregia· Eximius pulcer egregi9
magnificus nobilis ſublimis· Eximietas·
ſublimitas·Eximio pulcro ſublime ſubtra
ho Eximit produxit excluſit emeauit·Ex
in metri cā dicit ꝑ exinde Exinanio iritalo
Exinde vna parſorationis eſt & tercia a fi
ne accentum habet licet penultima ſit lon/
ga ꝙ ideo factum eſt vt oſtenderetur eſſe
vna parſoracionis ne prepoſicio iungere/
cur adūbio qđ vicioſum eſſe nō dubium ē
Exilium dictum quaſi extra ſolum· nam
exul dicitur qui extra ſolum ē·Vnde poſt
liminum redeuncibus hoc eſt de exilio re/
ducēdis qui ſunt eiecti in iniuria id eſt ex
tra limen patrie· Diuiditur autem exiliū
in religatis & deportatis·religat9 ē queʒ
bōa ſua ſequunī deportat9 quē nō ſequūī

Exinfulabat exercebat infulas enī ſacerdo
tū filamēta vocabāt· Exin deinde ex hoc·
Exin·id ē dehinc· deinde·continuo·poſt·
ex hoc·Exinde poſt inde poſterius poſtea
tum demū deniqꝫ ſtatim cōtinuo cōfeſtim·
ilico mox ꝓtinus cito extimplo eueſtigio·
mature Exinprouiſo ſubito repente ex in
ſperato repētino inopinato.Exin tum ex
inde deinde ex hoc vel poſtea cōtinuo Ex
inanio iritalo· Exinanis vacuis exquiſitis
Exinanire exquirere euacuare·Exinuat·
exemplat exaperit innuit·Ex interuallo·
ex intermiſſo tempore· Exion laphitarū
rex·Exippitandū hiandū oſcitandū·Ex/
ippitandū·i·os aperiendū:Exiſtare exi/
re recedere·Exiſtimo arbitror credo puto·
opinor ſentio reor iudico ſtatuo pono cō
itio ſuſpicor:Exiſtit conſequit̄·Exiſtima
re modū cōſiderare ſuſpicare· Exiſtimat·
putat cōſiderat conicit credit:Exitium an
tiqui ponebant pro exitu·nunc exitū peſ
ſimum dicimus:Exitam finitam exactam
Exitium periculū peſtis calamitas·Exitii
perditionis· Exitioſus eo ꝙ multo exitio
ſit:Exitiale mortiferū vel piculoſum·Exi
tialeꝫ cruentū calamitoſum ꝑnitioſum fle
bile lacrimabile funeſtū triſte peſtiferū fe/
rale·Exitus mortibus funeribus calami/
tatibus Exitiū peſtis pernicies labes inte
ritus vaſtitas buſtū populatio internitio·
funus incendiū miſeria calamitas·clades·
erūna infelicitas labor caſus aduerſus pe
ſtilentia lues cōtagio·Exitium periculum
hominū peſtilentia malum exitū pernities
mors·Exitus viarum vbicūqꝫ exeunt vie.
Exitium ingens calamitas:Exiit egredi/
tur proficiſcit̄ iter facit iter intēdit greſſū
dirigit pergit·Exiit vitat cauet exiuit· Ex
lex extra legem qui ſine lege eſt·Exobli/
uiſcit euaneſcit·Ex obliquo e cōtrario Ex
optato ex voto ex voluntate ex ſententia·
Exodium exodiarius·Exodus exitus vel
egreſſus id eſt ppl'i iſrael. Exodus quia
greci odom viam odoporicū viaticum vo/
cant·Exocontalitus lapis parue magnitu
dinis multi coloris·vnde et hoc ſibi nomē
optauit tam diuerſis enim notis ſparſus ē
vt ſexaginta colores gēmarū in paruo or/
biculo eius deprehendant̄· naſcitur autem
in libia apud trogoditas: Exordiū cantio
in theatris ludicra vel ſcurrilis:Eotius ve
neratus: Exodiarius inmimiſe turpitudo
delectabilis· Exodus liber exitus de egip
to vel egreſſus populi iſrahel de egipto·
Exoletus quia doleſcere id eſt creſcere de/
ſiit Exoleſcit euaneſcit deficit et ex ea cauſa
nomen accepit·Exoletus vanus ſolutus·
ſuperbus magnus .Exoleuit induruit ex
creuit corruptus ē·vel in obliuiōem venit
Exoleo excreſco·vnde exoletū ·Exoleſcat
euaneſcat·Exoletis minuatis defectis Ex
homologeſin greco vocabulo dicitur quod
latine confeſſio interp̄tatur·cuius nomis
duplex ē ſignificatio· Confitebor tibi dñe
pr̄ celi & terre·aut dum quis cōfitetur ſua
peccata ab eo indulgenda cuius indeficiēs
eſt miſericordia· ex hoc greco vocabulo ex
primitur & freqn̄tatur exomologeſis qua
delictum nr̄m confitemur dño· Confeſſio
autē erroris eſt profeſſio deſinendi·deſinē
dum eſt ergo a peccatis dum confeſſio eſt
confeſſio autē antecedit·remiſſio ſequitur.
extra veniā vero eſt qui peccatū cognoſcit
nec cognitū confitet̄·Itaqꝫ exomologeſis
proſternendi & humilificandi hōis diſcipli
na eſt habitu atqꝫ victu ſacco et cinere i me
rorib9 dicere illa q̄ peccauit triſti tractacōe
notare· Letanie aūt greco nōie apellantur
q̄ latine dicūtur rogatiōes ·Inter letanias
vero exomologeſis hoc differt ꝙ exomolo
geſis pro ſola confeſſiōe peccatorū agitur
Letanie vero q̄ indicūtur ꝓpter rogādum
dn̄m & impetrandum in aliquo miſericor
diam eius· ſed nunc iam vtrūqꝫ vocabl̄m
ſub vna deſignacōe habet̄ Exomides ſunt
coma veſtitus exertis humeris·Exona ſi/
mulacra breuia q̄ portabantur in lecticis
Exonare exonaris naſcaris· Ex opinato·
ex inſperato.Exoptat deſiderat cupit.Ex
orat rogat deprecatur precibus petit·Ex
orare ſedare ſopire lenire mulcē mitigare
placare mollire ſatis fauē blandiri impetra
re Exorciſmus grece latīe cōiuracō ſiue ſer
mo increpādi ē aderſus diabolum ut diſce
dat ·ſicut eſt illud in ʒacharia ·Et oſtendit
michi dn̄s ſacerdotem magnum ſtantem co
ram angelo domini·et ſathan ſtabat a dex
tris vt aduerſaret̄ ei·& dixit dominus ad
ſathan· Increpet dominus in te ſatan qui
elegit hieruſalem hoc eſt exorciſmum incre
pare et coniurare aduerſus diabolum Vn
de ſciendum ꝙ non creatura dei in infanti
b9 exorciʒatur aut exſufflatur ſed ille ſb
quo ſunt omnes qui cum peccato naſcun
tur·eſt enim princeps peccatorum.Exor
ciſte ex greco in latinum adiurantes ſiue in
crepantes vocantur Inuocant enim ſuper
cathecuminos vel ſuper eos qui habēt ſpi
ritum inmūdum nomen domini adiurātes
et per eum vt egrediatur ab eis· Hi enim

cũ ordinatur accipiunt de manu epiſcopi
libellum in quo exorciſmi habentur pote/
ſtatem imponēdi manus ſuper energumi
nos ſiue cathecuminos ·Exorci3o graece
adiuro·Exorciſmus grece latine cōiuratio
vel increpatio·Exorciſta grece adiurās vel
increpans·Exorci3o benedico·Exorci3ās
benedicēs·¶Exordio principio initio ori
gine primordio·Exordium cantio in thea
tris ludicris et ſcurrilis·Exordiam incipiā
incedam·Ex ordine ab initio·Exornatus
valde ornatus Exorbatus orbatus priua
tus nudatus exutus euolut9 euerſus neu
fragatus·Exoritur naſcitur incipit excita
tur exurgit·Exoriri naſci·Exorius imma
nis·Exorare impetrare·Exorem impetrē
Exorſa dicta·Virgilius·Et longe exorſa
tenebo·Exorſus locutus incipiens loqui
intimans·Exorſus initians loqui incipi/
ens ſiue alienus vel peregrinus·Exorſus
eſt locutus eſt ·Exſors expers qui extra
ſortē eſt·Exortes alieni expertes·Exora/
bilis facilis preſtans·Exhortaī conſolaī·
placat proſpicit·Ex ortu ab initio·Exor
tus natus oriundus:Exortam natā pro/
creatam·Exorat rogat ſupplicat·Exorer
propicior·¶Exoſa odioſa·Ex oſſibus ge
nere·Exoſum odioſum odibilem·Inter ex
oſum & odioſum hoc intereſt·exoſus dicit
qui aliquem odit·odioſus qui oditur ·Ex
oſus ab odio dictus eſt·nam āti qui et odi
dicebant pro exoſus·hinc eſt exoſus quo
vtimur·licet iam oſus nō dicimus ·¶Exo
tica veſtis peregrina·deforis veniēs·ut in
hiſpania a grecis Exoticum nomen grecū
eſt id eſt peregrinum·de foris veniens·di
cimus enim exoticum vinum·exoticam ve
ſtem·Exotius veneratus·¶Expapillatio
brachio exerto·quod cum fit papilla nu/
datur·Expatare in locum patentē ſe dare·
vel in ſpacium ſe conferre ·Experrectus a
corrigendo ſe vocatur quodfere facimus
recētes a ſomno vel qui vigilare cepit ·Ex
perrectus ab alio excitatus quem ſolem9
dicere expergefactum Exparata euacuata
Exparta partu vacuata·Expertia aliena·
Expreta antiqui dicebant quaſi expertia
habita·Expaſſus quando ambo pedes le/
uantur vnus poſt alterum·Expecta crede
ſpera ſuſtine·Expectat preſtolaī ſuſtinet·
Inter expectatur & ſpectatur hoc intereſt
expectatur venturus·ſpectatur q̄ videtur
vel approbatur ·Expectant operiantur·
amant volunt deſiderant·Expectāt ſperāt
Expectare operire·Exſpecula expectātes
ex alto loco intendentes Expediam dicam
explicem narrem manifeſtem ·exponam·
ediſſeram eloquar Expedit accomodatū eſt
condecet cōuenit prodeſt pro re eſt iure ē
remedio eſt ·fructui eſt ·bonum eſt Expe
dior liberor irrecho·Expeditio heriſtiura
Expeditio exitus pugne·Expediunt edu
cunt proferūt dicunt exponūt·Expedit9
alacer fortis paratus velox hilaris expli
tus liber a gilis curioſus ſollicitus ſtudio
ſus ſtrenuus vigilans:Expeditur peragiī
finitur perficitur terminatur conſummaī·
Expeditum procliue facile planum apertū
equale·Expedicior·paratior promptior·
celerior liberior Expedita ſoluta libera Ex
pediet enarret: Expellit alienat repellit ex
turbat·Expenſe ſtudioſe enixe libenter ſe
dule accurate impenſe cupide·expendiſſe
autem tractum eſt a pecunia·Nam apud
maiores pecuniarias penas conſtat fuiſſe·
Expenſa diſtributa·Expendiſſe exoluiſſe
luiſſe·Expenditur·conſiderat·Expende·
tracta delibera mēſura·Expergiſcor poſt
ſacietatem ſomni euigilo·Expergito velut
ſomno ablato·Expergiſcitur a ſomno ſur
gens:Expergiſcimini euigilate animo in/
tenti eſtote:Experiar temptem certior fi/
am cognoſcam· Experiar exequar celebrē
Experiens induſtris laborioſus agilis ve
getus vigilans efficax ſtudioſus aſſiduus
deſtinatus perſeuerans indeclinatus impi
ger ſtrenuus audens·Experientia prudē
tia cura cum diligentia efficatia induſtria·
ſapientia aſtutia experimentorum noticia·
Inter experientiam & ſcientiam hoc interē
experiētia in malo dici poteſt·vt penas ex
pertus· Scientia autem in bono tantum·
Experior certior reddor· Experta docta·
Experior ·iruaro· Experienda· temptan
da· Experiemini· experimentum capite·
Exana ſimulacra breuia que portabantur
in lecticis· et ab ipſis mota infundebāt va
ticinationē qđ fuit apud egiptios et cartha
ginēſes·vñ virgl· Agitataq; nūina troie·
Exanimus et exanimis dicim9 ſicut et vna
nimus et vnanimis·et inermus et inermis
Ergo pro noſtro arbitrio·aut ſecunde erit
vel tercie declinationis ſed a tercia ablati/
uum ſingularem in i· mittunt quia com/
munis ſunt gn̄is·Exanimus aūt ē mortu
us vt hic īdicat loc9:Exaīatus aūt ē timēs
vt exanīata ſeqn̄s īpingē agmina muris
Exequias dicimus cadauer qđ dum por
tatur:funus iam ardens:crematum reliq/
as·conditum autem dicimus iam ſepultū·

Experitus non peritus extra peritiã. Ex
periundo probando. Experientur exercẽt
Experimentum. Expers alienus extrane
us aliqua re inſcius ignarus incognitus.
impatiens amens carẽs. Expers et expes
drñt expers carẽs. expes ſine ſpe et ẽ nom̃
expertus aũt participium. Expers erum
na ĩmunis a calamitate id eſt a pena. Ex/
pers thalami ſine marito. Expers dictus ẽ
q̃i extra peritiam et intellectum. Inter exp
tem expertum hoc intereſt Expertus mul
tum peritus ex enim pro valde ponitur.
Inter expertum et experrectum hoc inter
eſt. Expertum aliquid agnitum et prectũ
a ſomno. Expetiuit dictũ pro valde peti
uit rogauit. Expetibilis cõcupiſcibilis Ex
petitur expoſcitur. Expiabilis exequutor
immundus. Expia purga. Expiare pur/
gare mundare paſſionem cõplere. Expia
tur a crimine purgatur vindicatur ſuppli/
tio purgatur. Expilauit ſurripuit ſubtrax
it furatus eſt abſtulit intercepit. Expilato
res aliene hereditatis ſubuerſores. Expira
uit reſtincta eſt deflauit euanuit deſiit abo
lita eſt abſorta eſt: Explanat aperit decla/
rat exequat ediſſerit vel ab iracundia exili
uit: Explanare explicare demõſtrare indi
care expedire ꝓmere exponere aperire di/
ſponere terminare: Explere replere ſacia/
re explere mente ſatiari animo: Expletus
ſaciatus: Expleuit exigit. Explet perficit.
replet ſaciat. Expletio ſatiſfactio. Exple/
uit corruptus eſt. Explicabas exponebas
expãdebas vel euoluebas. Explicat demõ
ſtrat planum facit probat declarat colligit
ad ſummum perducit. Explicatio ordina/
tio vel oſtenſio vrrechida Explicabilis irre
cliber Explicit ad librum refertur. explica
uit autem et explicuit ad homineꝫ. vt ſi di
camus explicit liber. explicuit homo opus
ſuum. Explicitus expeditus: Explorare.
preſpicere preuidere p̃meditari ſpeculari.
rimari indicare ſcrutari cognoſcere inueſti
gare: Exploraui exquiſiui cognoui: Ex/
plorat inquirit vel auſcultat. Explorato/
res ſpeculatores. Explorare exquirere in
ueſtigare. Exploſus adnullatus eiectus.
vel excluſus aut foris miſſus vel euacua/
tus. Exploſa eiecta excluſa expulſa extin
cta foris miſſa excelſa vel eliſa: Explodẽs
elidens Explodit vituperat excludit vł ex
pellit Expolia hoſtium preda expolio aũt
a pallis quaſi ex pallia victis enim detra/
hunt. Expoliauit euertit affligit ꝓtraxit.
abiecit: Exporgere porro agere exporri/
gere: Expolitus directus vel excultus eli
minatus educatus. Expone memora indi
ca ediſſere: Exporrecta extenta: Expoſce
re plus eſt q̃m poſcere nam poſcũt q̂ ſim/
pliciter petunt. expoſcunt qui deſiderant
Expoſticis expoſtera parte. poſt ea enim
eſt occipitium id eſt poſteriora pars capi/
tis: Expoſuit expoliauit nudauit enudea
uit retulit. Expreſſit abſtulit priuauit eri
puit. Expreſſum coactum extortum: Ex
pers alienus extraneus ab aliqua re. Exp̂
mere. imitari ſimulari aſſignare effingere.
repreſentare reddere aſſimulare adumbra
re referre Exprobrare increpare contume
liis afficere cõuitiari probra dicere detrahe
re defamare vituperare vicio dare deprehẽ
dere inſectari. Exprobrat cõuiciis agit im
properat increpat deteſtatur conuiciatur.
Exprobrat prouocat improbat. Expulſꝰ
exul extorris profugus pulſus fugatus
fugitiuus exterminatus exactus. extur/
batus patrimonio menibus vrbe eiectus
terminis: Exquirit delibérat agitat conſi
lium requirit flagitat ſecum euoluit ſecum
conſultat ſententiam requirit conſiliatur.
ſecum refert ſecũ cõmunicat: Exta fibras
pecorum inteſtina hoſtiarum viſcera vel i
terranea. Virgił. lancibus et fundis fumã
tia reddimus exta: Extaſis ꝙ eſt mẽtis ex
ceſſus ſicut Petrus vidit vas illud ſubmiſ
ſum de celo in ſtupore mentis cum variis
animalibꝰ: Et ſicut yſaias in ſede altiſſima
nõ corporaliter ſed ſpiritaliter vidit Exta
ſis exceſſus mentis qui fit ex pauore vel
aliqua reuelatione. Extaſis grecum verbũ
eſt ꝙ latine exceſſus dici poteſt. In exceſ
ſu aũt mentis duo intelliguntur. aut pa/
uor in tribulatione. aut intentio ad ſuper
na. Extaſis pauor. Tamen et alio modo di
citur extaſis cum mens non pauore aliena
tur ſed aliqua inſpiratiõe reuelacõis aſſu/
mitur. vñ pſalmiſta Ego dixi in extaſi mẽ
tis. arreptus enim a ſenſibus corporis. &
ſubreptus fuerat in deũ. At vbi a deo ad
hominem reuocatus eſt. ait. ego dixi in ex
taſi. Nos vero vtimur iſto verbo commu
niter pro latino reł. Exta inteſtina viſcera
precordia cor aut fibras pecorum. Exta/
buit pluſꝙ̃ tabuit. Extabeſcet deflet lãgue
ſcet. Extales ars groꝫdarma vel arſdarma
Extantie egregie vel eſſentie. Extat ſupe
rat eminet exiſtit humectat. Extant luo/
gant. Extimplo et ilico ita diſtinguit. ex/
timplo ſubito ilico cõtinuo. Extenditur ſo
lutis mẽbris iacet. Extenuata. i. ſparſum

fuſa: Extendo ſirdeno: Exterminatur nō ille qui vulgo dicitur athanyonhnai ſed q̄ deicit et expellit a terminis ab eo ꝙ ſit ext terminos ſuos eiectus. Sic et externus eo ꝙ ſit aliene terre. Externa ꝙ eſt extranea per e et x. ſcribendū. ſi de die loquamr per h. ſcribendum. Externi pridiani vel extra nei: Externū eſt pridie. et dictum externū vel alienū ab eo ꝙ iam dies ipſe ſit a nobis extraneus et pretereundo alienus: Exter num extraneum extorrem: Externuit ex traneum fecit: Exteriorem forinſecū. Ex ternus peregrinus. Extimare & arbitrari hoc intereſt. extimare apud animū noſtrū eſt. arbitrari iudiciū animi proferre. Extima extrema Extima vacuata vl tenuis ex trema. Extimum vltimum extremū. Extinctum interfectum occiſum. Extinctum et reſtinctum ita diſtinguitur. extinctum dicimus lumen. vt cicero lumina ciuitatis extincta ſunt. reſtinctū vero ſubiectos ꝑpe iam ignes circūdatos quos reſtinxim9 Extinctus eſt interiit mortuus eſt defun ctus deletus eſt periit expirauit Extirpa ta eradicata a radice ſubuerſa. Extirpat ex terminat. Extiſpices. auruſpices ab extis hoſtiarum: Extorris dictus qui extra ter ram ſuam eſt quaſi ex terris. ſed proprie extorris cum vi expulſus. et cum terrore ſolo patrie eiectus et extorris exterra ſua pulſus. Extorum interaneorum vel vita lium inteſtinorum. Extorum dicere debe mus non extarum. Excream abortiuā q̄a plurimum exercitie abiciunt extra. Extru do depello deprimo Extruitur edificatur ſtatuitur ponitur locatur. Extruit muni uit fabricauit machinatus ē molitus ē expulit. Extuderat tumet excitat. Extudederant expreſſerāt et lapſa anchilia celo tu derant. Extuderat ſtudipſe fecerat Extu dit produxit. Extuberat id eſt creſcat ſtu moſum fiat. Extundit tundendo extorſit Extulentus eſce ſatis importunus. Extu lit ſe eleuauit exceſſit erupit abiit elapſ9 ē. exiit emiſſus eſt euolauit erexit ſe egreſſ9 eſt rcl. Extulit ſe eleuauit vel erexit vel ꝑtulit. Extulerat protulerat Exuberat exundat habundat ſuperfluit redundat. Ex uberantia facultas vtilitas. Exuuie veſtes mortuorum vel ſpolia. Exuuie ſunt pro prie pelles ferarum exute a membris eaꝝ ſed abuſiue pro omni ſpolio ponunt. Ex uit ſpoliat. Exuuiis ſpoliis veſtimētis vel ex ſpoliis hoſtium vel veſtibus. Exuberant profluunt aut habūdant vel affluēt.

Exue depone Exuit depoſuit nudauit ex poſuit. Exuit euertit affluit protraxit ab iecit oppreſſit perculit mactauit obruit eli ſit euolauit euulſit eliſit expulit expoliauit Expuit mundauit. Exulcerare exaceruare exaſperare eneruare. Exultat geſtit lu xuriatur laſciuit effertur defluit exilit excreſcit. Exultat melius ſine ſ. littera ſcribi tur. nam cum ipſa x ex c. et ſ. quō cum in ea ſit iam rurſus ſ. ei adicimus aliam. Exultatio verborum atq̧ membrorū eſt leticia vero mentis. Exultatio a iubilacōe ita diſtinguitur Vbi enim verba ſufficiūt leticie et lingue idonea eſt mentis gaudium explicare exultatio eſt. Vbi vero non poteſt quiſq̧ conceptum gaudium verbis an nuntiare ſed ipſam animi diffuſi leticiam ī vocem quandam exultacionis erupit iubi latio eſt. Exul pegrinus vel exilio miſſus profugus vel naufragus. Exultat geſtit gaudet gloriaī Exulcerat exaſperat ſtimu lat conſumit vel excoquit. Exungia ſmere leip. Ex humo a fundamento. Exundan tibus refluentibus. Exuito deuito. Eundat refluit. Exuro incendo. Exupantiſſimus inexuperabilis. Exuſtus dicitur de quo nihil ſuperat quaſi valde vſtus Exu uie ab exuendo dicte quia exuuntur hec & partes a pari diuiſione pro perſonarū qualitate & laborum iuſta deciſiōe hec & manuuie eo ꝙ manibus detrahuntur Ex uuie ſpolia que occiſo hoſte tolluntī. Exu uie nuncupanī tunice ſerpenciū eo ꝙ his quando ſeneſcunt ſeſe exuūt. Quibus ex utis in iuuentutem redeunt. Dicūtur enī exuuie & induuie quia exuuntur & indu unt. ¶ Ezrabeli ſanctū dei. Ezraites ſemē dei. Ezaion viſio. Ezao viſio. Ezer ſepara tus ſanctificat9 Ezechiel forticudo dei vel imperium domini vel apprehendens deū. Ezechias interpretatur fortis dominus. Ezriaulum meum. Ezribel adiutus a deo ¶ Eyaggeneeſa podoxios euangelice p̄di cacionis. Eunoun beniuolus: .

FAba greca ethymologia a veſcēdo vocabulū ſumpſit· quaſi fag9 Fage enim grece comedere dicit· primū eni hoīes hoc legūine vſi ſunt huius ſpēs due·quarū altera cōmunis altera egiptia·Faba freſa dicta eo ꝙ eā hoīes frendant·i·frāgāt & molēdo cōminuāt Faber a faciēdo dictus nō ferro· hinc diriuatiuū nomē eſt ad aliqs artiū materias fabros ꝑ fabras dicē Faber naualis qui nauē fabricat: Faber ſmid: Fabre docte ingenioſe artificioſe: Fabre factū ornatū cōpoſitū: Fauētes cōſentiētes: Faueo aſſentio: Fauens auxiliū pſtās: Fauille reliqe fabiſe foſſe ī capitolio q̄ in modū ciſternaꝝ caue excipiebāt dona iouis ſiq̄ vetuſta hoīm erant a fruge dāda: Fabiſor fautor aut fauēs fauet cōſentit opitulaī Fabonios veteres vocabāt quos nos ſpurios dicim9 q̄ ex pr̄e incerto et mr̄e vidua geniti ſunt et fabonios dictos qa q̄dā aīalia fabonio ſpū hauſto cōcipe exiſtimanī· Vn̄ & hi q̄ nō ſunt de legitio mr̄ionio·mr̄em potius ꝙ pr̄em ſecunī· Faboniū odiū leue ſine cā velut a vento collectū: Faboni9 vētus q̄ grece ʒephirus vocaī ab occidēte inſiore flās hiemis rigorē ḡuiſſima vice relaxat flores ꝓducit: Fabor ꝑ b ſcribiī vn̄ et fabet nā ꝑ u faui ſcribiī: Fabor loquor adſēſor laus ad ſenſus gr̄a: Fabor et fauū ita diſtiguitur· fabor adiutoriū ē· fauū vero mel: Fabrica aūt duabus reb9 cōſtat vētis et flāma·flāma vero ꝓꝑe fornacis ē dicta ꝙ flatu folliū excitet: fornax vero ab igne vocata fos eni ignis ē: Fabricas pictū atq̧ tectorum greci dedalū inuētorē aſſerūt· iſte eni p̄m9 inueniſſe et didiciſſe fabricā a minerua dicitur: Fabros aūt ſiue artifices greci tectonas vocāt·i·inſtructores: Fabricaia ē facta eſt: Fabricōpetū vbi nunc lacus captiuos de hoſtibus recepat domus fabricia dicta eſt: Fabulas poete a fando noīauerunt qa nō ſunt res facte ſed im̄ loqn̄do ficte q̄ ideo ſunt inducte vt fictorū mutorū aīalium inter colloqa imago quedā vite hoīm noſceret· Has p̄mus inueniſſe tradiī alemon crotonieſis qa apud frigias in hac re polluit Sunt aūt fabule aut hyſopice aut libiſtice·hyſopice ſunt cū aīalia muta inter ſe ſermocinaſſe fingunī vel q̄ anīaꝫ nō hn̄t vt arbores vrbes mōtes petre flumina Libiſtice aūt dum hoīm cum beſtiis aut beſtiarū cū hōibus fingunī voces eſſe: Fabulas poete quaſdā delectandi cauſa finxerūt q̄ſdā ad naturā rerū nōnullas ad mores hoīm interp̄tati ſunt· Delectādi cauſa fictas vt eas q̄s vulgo dicūt vel q̄s plautus et terentius cōpoſuerūt: Ad naīaꝫ rerū fabulas fingūt· vt vulcanus claudus· quia ꝑ naīam nunq̄ rectus eſt ignis· Vt illa triformis beſtia p̄ma leo poſtrema draco media ipſa chimera·i·caprea etates hominū ꝑ eam volentes diſtinguē quorū ferox et horrēs p̄ma adoleſcētia vt leo· dimidiū vite tēpus lucidiſſimū vt caprea eo ꝙ acutiſſime videat· Tunc fit ſenectus caſib9 inflexis vt draco· Sic et ipocētauri fabulā eſſe cōfictā·i hoīeʒ equo mixtū ad exp̄mēdam hūane vite velocitatē·quia equū conſtat velociſſimum eſſe ad mores· vt apud Oratium mus loquitur muri· et muſtela vulpecule vt per narrationem fictaꝫ ad id qd̄ agitur verax ſignificatio referaī· Vnde et hiſopice tales ſunt fabule ad morum finem relate ſicut in libro iudicū. ligna ſibi regem requirunt et locuntur ad oleum et ad ficum et ad vitem et ad rubum qd̄ totum vtiq̧ ad mores fingitur vt ad rem q̄ intenditur ficta vera ſignificatione veniatur Fabula et hiſtoria et argumentum ita diſtinguitur·nam hiſtorie ſunt res vere que geſte ſunt· Argumenta ſunt que etſi non facta ſunt· fieri tamen poſſunt· fabule vero que nec facte ſunt nec fieri poſſunt qa contra naturam ſunt: Fabulonius fabularum inuentor· Fabulor fabellor: Facem· igneʒ origenaliter fax interp̄tatur os aperiens: Faces facule dicte eo ꝙ focos faciunt· Facule quas greci lampades dicunt· Faceſſat deſinat ceſſat cupit facere· Faceta modeſta honeſta bene morata egregia ꝓba taciturna caſta venuſta admirabilis docens recta amabilis nobilis feſtiua grauis compta elegans grata Facetiis iocis luſibus ſalibus vrbanitatibus· Facetia lepos iocus uenuſtus urbanitas feſtiuitas· Facetus ſaluus letus urbanus eloquens elegans· iocoſus ·proloquens facilis leuis· Faceſſunt frequētatm̄ ē Vn̄ vir in georg· Mr̄is p̄cepta faceſſit aīs diſcedit ſignificat ut Ter· Nec hic faceſſat tu moleſt9 ne ſis·

Facetus qui iocos luſus· geſtis & factis
cōmendat a faciendo dictus: Facetus ue/
nuſtus dicax feſtiuus ſalſus curioſus cogi
tans: Fac effice. Facitergulas fecitragla·
Face flamma incēdio belli Faces facule vel
lāpades grece· Faceſſat inſignia magiſtra
tus. Faceſſunt feriēdo diſſipant uel diſſol
uuntur Faceſſit facit ł perfecit recedit pl9
facit reſoluit fugit. Faceſſite ꝓ finite deſini
te deſiſtite quieſcite diſcite deficite recedite·
vel ceſſate· Facetie eleganter uel ſuauitas·
verborum. Facete vrbane. Facetias iocos
Facetior hilarior grauior gratioſ9· Facia
goumo: Facies eſt qua quiſꝗ cognoſcit·
Facies dicta ab effigie ibi eſt enim tota fi
gura hominis & vniuſcuiuſꝗ perſone co
gnitio· Inter faciem autem et vultum hec
diſtantia eſt ꝙ facies natalis & certus oris
habitus eſt · vultus vero varius et ſecun/
dum affectionem animi modo letus modo
triſtis: Vnde & vultuoſi dicuntur q̄ vul/
tus ſepe commutant· Facies aſpectus vul
tus pulcritudo vel qualitas: Fatitergium
& manutergium a tergendo faciem vł ma
num vocatum: Facile ſine difficultate· Fa
cile procliue planū apertū equale expedi/
tum: Facilem victum diuitem opulentē
perpetuā vitaꝫ Facilis benignus ſimplex
apertus bonus dexter comis ſuauis dul/
cis cōmunis tractabilis iocundus: Facilis
a faciendo dictus nec tardus · Facile expe
ditum ꝓmptum pronum· Facilitas licen
tia poſſibilitas: Facileꝫ victum habundan
tem fructibus opulentum vel diuitem Fa
cili leui cōpendioſa apta· Facilis volubilis
ſequax exorabilis vł a faciendo non tar/
dus vel pius· Facinnat quia dolēdo impe
dit laudando decipit· Facinora ſcelera vel
homicidia peccata flagitioſa crimina vel im
pietates Facinoroſus a facti cōmiſſo no/
minatus. facit enim qđ alteri nocet: Faci
nus ferumen peccatum dedecus turpitu
do macula ſondes nota labes delictū cul/
pa crimen vicium erratum male factū fla
gitium nephas probrum ignominia pia/
culum ſacrilegiū· Flagitiū & facinus ita
diſtinguitur· Aug9· quicquid enī inquit
agit indomita cupiditas ad corrupendum
animum & corpus ſuum· flagitium voca
tur quicquid ergo facit vt alteri noceat fa
cinus dicitur· Et hec ſunt duo genera om
nium peccatorum. ſed flagitia peiora ſunt
que cum ruperint animū in facinora pro
ſiliunt· Faciſſant faciant aut recedunt vel
efficiunt· Facinus indignum dignū non

Facin9 factū ſcelus maleficiū· nefas oīe
factū piaculum vel malum factum erran
tium ignominia iniquitas iniuſticia pecca
tum· Faco vermiculus. Facta atꝗ infecta
& vera & falſa. Factioſus inter obprobria
cum ſeditioſum accipi volumus· cum vero
gratioſum potentem et quaſi magne facti
onis· Factioſus fallax deceptor ſepe faci/
ens· Faciſꝗ facultas vł contraria facta re
petens· Factio coniuratio conſenſus ma/
larum rerum· Factiue actiue vel ſtrenue·
Facto opus ſit fieri conueniat· Factor di
ctor· Factum eſt accidit caſu euenit conti/
git occurrit ceſſit· Factum facimus com/
miſſum cōſumimus· Factum & partum
ita diſtinguitur· factum dicimus qui nō ē
genitus & intra ventrem iacet· partum q̄
genitus eſt· Facultas habundantia poſſi
bilitas conditio poteſtas oportunitas poſ
ſeſſio· Fecunda ſterilis fructifera· Facun
dia affabilitas eloquentia· Facundus elo/
quens copioſus· Facundus dictus qui fa
cile fari poteſt diſſertus orator· Fage gre
ce latine comedere dicitur· ¶ Fagus et eſcu
lus arbores glandifere ideo vocate credun
tur ꝙ harū fructibus hōines olim vixiſſe·
cibumꝗ ſumpſerint eſcāꝗ habuerint· naꝫ
eſculus ab eſca dicta· Fagus vero a greco
vocabulū traxit· fage aūt grece latine com
medere dicitur· Fagus puocha· ¶ Falan/
gas multitudines· Fallacem & mendaceꝫ
omnis homo mendax· id agit unde quiſꝗ
fallatur non aūt oīs vult fallere qui mē
titur ſic mimi & comedie et multa poema/
ta ubi mendatiū delectandi potius ſtudio
ꝙ fallendi uolūtate ſcribitur · Nam et om
nes fere qui iocantur mentiūtur· Falāga/
rius ut gladius· Fallacia fraus inſidie do/
lus aſtutia malicia captatio artificiū ꝑſtri/
giū fucus illecebra inductio illectio· Fal/
latia a fuco dicta· Fallāx legio lingua ma
cedonū dicitur· Fallanx multitudo militū
legio uel uoces exercitus· Falarica eſt te/
lum ingens torno factum habēs ferrū cu
bitale & rotunditatem de plumbo in mo/
dum ſpere in ipſa ſummitate· dicitur etiaꝫ
ignem habere fixum· Hoc autem telo pu
gnatur de turribus quas dici falas mani/
feſtum eſt· Iuuenalis· Cōſulis ante falas
delphinorum ꝗ columnas· A falis grece
dicta eſt falarica ſicut a muro muralis ſane
falarica· lucanus dicit· Neruis mittitur et
quadam machina ut nunc uibrata falarica
neruis · Vir· vo ait· Turnū manu falari/
cam iaculaſſe· Falarica lancea magna· telū

mulieris vel genus artis grandis Fallax dictus ꝙ fando id eſt loquendo decipiat· Fallax mēdax illuſor Fallax decipiens cri minoſus doloſus illecebroſus pellax· Falcaſtrū ad ſimilitudinē falcis vocatū eſt au tem ferramentū curuū cum manubrio lōgo et ad denſitatē veprium ſuccidendū· hi et truncones dicti quibus vepres ſecātur a truncando vocantͬ· Falcatum curuū anti qui dextra leuaꝗ currus falcatos hēbant cum gladiis herentibus rotis bellabāt Fal laricus gladiator falcē ferens. Falcidia ſub octauiano imperatore falcidius tribunus plebis legem fecit·ne quis plus in extraneis teſtamēto ligaret q̄m vt quarta pars ſupereſſet heredibus: Ex cuius nōine lex falcidia nuncupata eſt. Falcis eſt qua arbores putatantur et vites· Dicta autē fal cis ꝙ his primum milites herbam filicē ſo lebant abſcidere· Vn̄ eſt illud· Pax me cer ta ducis placidos curuauit in vſus Agricole nūc ſum militis ante fui: Falcitat putat ſecat: Falco italica lingua capis dicitͬ a capiendo: Nunc noſtri falconem vocant ꝙ in curuis digitis ſit: Falcones gē9 auium q̄ pollices pedum intro curuos hn̄t· Fallu mirabilis: Falti ſaluatori meo: Falec in terpretatͬ diuiſio cui pater ꝓpterea tale nomen impoſuit quia tunc natus eſt qn̄ terra per linguas diuiſa eſt: Falera ornamē ta equorū Virg· meſapi et faleras multo ſudore receptas: Fallere circūuenire circūire decipere obrepere fruſtrari deludē lu dificare inducere Falerna vir ea falernum vinum: Falernū vinū vocatū a falerna re gione cāpanie vbi optima vina naſcuntur Faletra adulatoria verba: Falleris· erras: Fallere mentire: Falle dolo ſimula fraudē Faldas ruina paupertatis ſiue cadēs ger men: Faleſar cadens princeps vel cadentē principē: Falethi ſaluans me: Faleutium pentametrū conſtat ex ſpondeo et dactilo et tribus trocheis vt eſt illud nihil nō aſſiduus labor pegit Fallis ꝓn9 ludis eludis falleuciū dicitͬ a falleaco inuentore· Saphicū ſaphos a ſapho muliere de leſpo inſula que ꝑma hoc carmen inuenit: Falliſcū tetrametrum conſtat tribus dactilis & pirrichio vt eſt hoc docta fallaciſco ſerene ſeparas: Falſo ſub productione falſo crimine: Falſitas appellata a fando aliud ꝙ verum eſt: Falſitas et mendatium ita diſtinguitur· negare qđ verum eſt falſitas· fingere qđ verum non eſt mēdatium eſt· vnde & catbo tu inquā ſi vera ſupprimis fal ſarius agnoſceris· ſi falſa confingis mendax eſſe videris: Falſoſum circumuentum. aut deceptum: Falſum et fictum ita diſtinguitur· falſum ad oratores ꝑtinet vbi veri tas ita ſepe luditur vt que facta ſunt negentur· fictum ad poetas vbi q̄ facta ſūt facta dicuntur: Falſum eſt ergo qđ verū non eſt· fictum qđ tamen veriſimile: Falſi generis ſimulati patris: Falſum. fictum fallacem ſimulatum: Faluus fuluus heluus: Faltilones waldaſtuola: Falx ſegiſa: ¶ Fama opinio decurrit: Fama prior prima opinio Fama dicta quia a fando·i· loquendo ꝓuagatur per traduces lingua rum et aurium· Nam fama interdum feli citatis eſt vt ē illud. illuſtris fama ꝙ laus eſt· Malarum vt Virgilius fama malum quo non aliud velocius vllum: Fame aūt nomen cert locum non habeti quia plurimum mendax eſt· adiciēs multa vel demutans de veritate que tandiu viuit quādiu non probatur· At vbi probaueris eſſe ceſ ſat et exinde res nominatur non fama· Fa ma et gloria ita diſtinguitͬ· gloria quippe virtutum eſt· fama vero viciorum· Famelicus eſuriens ieiunus: Fames inedia ieiu nium edendi cupiditas: Famerea mortife ra· Fame gerulus qui famā nuntiat: Familia genus domus ſtirps origo ſoboles progenies propago ſanguis Familia a fe more dicta Femur autem genus et ſtirps oſtenditur· Nam familia pro ſeruis abuſiue non proprie dicitur· Familia erciſcunde eſt diuiſio dicitur hereditatis inter here des erciſcunde enī apud veteres diuiſio nū cupatur· Familiare vſitatum ſolitū aſſuetum frequēs creberrimum quottidianum aſſiduum crebrum: Familiaris amicus ſo dalis neceſſarius domeſticus genuinus intimus quottidianus obediens tanꝗ vnus ex familia· Familiaritas amicitia obediētia Familias cognationes vel tribus. Famine locutione· Famix contuſio fauces: Famoſus corruptor adulter libidinoſus obſcenus impudicus inceſtus probroſus cōtaminatus inquinatus turpis fedus inho neſtus flagitioſus deprauatus deturpatus diffamatus· Famoſus marer· Famula ancilla· pediſſequa· ſerua· Famulare et obſequi hec differentia eſt ꝙ famulare de biti· obſequi voluntatis eſt Familia eſt liberi ex liberis legibus ſuſcepti a femore· In familiis ac generibus non de cum abla tiuo vtimur vt multi faciunt ſed inde no men efficimus vt nō de ſcauris ſed ſcarus

Famulatur blanditur aſſentatur adulaṫ. Famulū ſeruum manci aſſerit ancillatur: Famulū ſeruum manci piū miniſtrum uernaculū: Famulata ob/ temperantia: Famulitium famulatū obſe quiū. ¶ Fana tēpla idola. fana dicta a fau nis quibus templa error gentiliū cōſtrue/ bat. vnde conſulentes demones reſponſa audirent: Fanatici miniſtri templorū dicti eo ꝙ futura canebant ſiue a fauno: Fana tici augures arioli vates diuini prudentes futurorum malefici venefici Fanaticus q̂ in templo diuinat uel templi miniſter: Fa na fone grece vox hinc fanū dicitur eo ꝙ ibi reſponſa dabantur: Fans violoquens Fanaticus ſacerdos vel cuſtos: Fandi atꝗ nefandi boni et mali: Fandi atꝗ nefandi. iuſti & iniuſti: Fandū dicendum loquēdū apeciendum vel predicandū: Faneus ꝓmū ctoriū inſule cilicie & mons in quo apol/ lo conſecratus eſt: Fanculum funiculum. Fanon grece apparens dicitur: Fenon ca ſtra filiorum iſrabel in deſerto: Fuit autē quondam ciuitas principū edom. nunc vi tulus in deſerto vbi eris metalla dampna iorū ſuppliciis effodiuntur. inter ciuitatē petram & ʒoaram de quo et ſupra diximꝰ Fethura ciuitas trans meſopotamiaʒ. vñ fuit balaam ariolus ſed iuxta eleuteropo/ lin quedam nomine fethura nuncupaṫ eū tibus gaʒam. Fathore regio egipti iuxta eʒechiel & hieremiam in qua profugi ha/ bitauerūt iudei. Fantaſia & fantaſma. hec differentia eſt. Fantaſia eſt imago alicuiꝰ corporis viſa & cogitando poſtea in ani/ mo figurata vtputa patris ſpeciem aliq̄ñ vidimus. hanc dum cogitando memora/ mus fantaſiā dicimus. Fantaſma vero eſt ab imagine aliqua quā nūq̄ vidimus ima go formata vtputa ſpeciem aui quā nūq̄ vidiſſe meminit. ſed tamen ſpeciem nō me moria ſed motu animi fixi: De cognitis er go ſpecies memoria. ſed memoria collecta fantaſia eſt. De incognitis ſpecies animo figurata fantaſia eſt nam fantaſie nihil ali ud ſunt q̄m cū de ſpē corporis corporeo ſenſu attracta figmenta. Fantaſia oſten/ tum oſtenſio preter cōſuetudinem. Fantaſ ma viſio mala uel fana gitroch: Faunum ſilueſtrem aput paganos dicebatur: Fan nihil vel ſubito. Faonicus ſilueſtris. Far hebraice taurus dicitur. Far frumentum. Far dicitur eo ꝙ initio frangeretur in pi/ la. aput antiquos molarum vſus nō dum erat. ſed frumentum in pila miſſum fran gebant & hoc erat genus molēdi. Farfar.

fodientes ſiue diſſipationes vel talpe Far far fluuius damaſci Far ador farina vel al teratio. Faralia luctuoſa. Farrago a far/ re. dicta eſt autem herba hordeatia adhuc viridis necdum granis ad maturitateʒ tur gentibus. Farrago genus frugis. Farao nomen eſt non hominis ſed honoris ſic et aput nos auguſti appellabantur reges añ q̄m propriis nominibus cenſeantur: Ex/ primitur autem in latinum pharao dene/ gans eum vtiꝗ deum ſiue diſſipator eius vel diſcooperiens. populi enim dei fuit af flictor. Farathonie ſirtes extra libicas ali/ as eſſe ait lucanus. ſirtes vero libice auſtro flante ſiccantur Faran nunc oppidū trans arabiam victum a ſarracenis qui in ſolitu dine vagi erant per hoc iter fecerunt filii iſ rahel cum de monte ſynai caſtra mouiſ/ ſent. Eſt ergo vt diximus trans arabiam contra auſtralem plagam & diſtat ab aula contra orientem itinere trium dierum. In deſerto autem faran ſcriptura commemo/ rat habitaſſe iſmahelem vnde & iſmahelite qui nunc ſarraceni: Legimus quoꝗ cho/ dolahomor regem percuſſiſſe eos qui erāt in deſerto faran philiſtim que nūc dicitur aſcalon et circa eaʒ regio paleſtine. Faran ferocitas eorum. Farcimen caro conciſa & minutata ꝙ ea inteſtinum farciatur. hoc ē impleatur cum aliarum rerum commixti one. Farcit implet ſpiſſat fulcit denſat Fa res diuiſio ab eo ꝙ diuiſerit membranulā ſecundarum Fares ſortitus eſt nomen vn de & phariſei qui ſe iuſtos a populo ſepa rabant diuiſi appellabantur. Faretra teca ſagittarum a feriendo iacula dicta ſicut & feretrum vbi funus defertur que idcirco ethimologiam communeʒ habent quia fe retra mortem feretrum mortuum portat Farina opus bonum. Farina & furfures a farre dicte cuius ſunt purgamenta. Fa riloquı memorare. Farius egipciacus. Fa riolus ariolus vates quod galli humerū di cunt. Fariſei & ſaducei inter ſe cōtrarii ſūt nam phariſei ex hebreo in latinum interp̄ tantur diuiſi eo ꝙ traditionum & obſerua tionum quas illi deuteres vocant hi iuſtici am preferunt vnde et diuiſi vocātur a po pulo quaſi pro iuſticia. Saducei interpre tantur iuſti vendicant enim ſibi qđ nō ſūt corporis reſurrectionem negant & animā interire cum corpore predicant. Hi quiꝗ libros moyſi recipiunt prophetarum va/ ticinia reſpuunt. Farmacon grece medica mentū. Farmatia medicina ſiue maleficia.

Farmaco potias hoc eſt medicaminum po-
tiones: Farma copula medicamenti vendi
tor: Farmacus maleficus veneficus: Farſa
lia theſſalia a farſilia ciuitate dicta: Farto-
ri nomen gladiatoris Farum turris maxi
ma e quã greci ac latini cõmune ex ipſius
rei vſu farum appellauerunt eo ꝙ flãma-
tum inditio longe videatur a nauigãtibꝰ
Qualem ptolomeus iuxta alexandriaꝫ cõ-
ſtruxiſſe traditur vſus eius eſt nocturno
nauium curſu ignes oſtendere ad pronun
tianda vada portuſqꝫ introitus ne decepti
tenebris nauigantes in ſcopulos incidant·
nam alexãdria fallacibus vadis inſidioſos
acceſſus habet· Hinc igitur in porticibus
machinas ad prelucendi miniſterium · Fa-
bricas faras dicũt· nam fos lux eſt horos
viſio dicitur · Vnde et lucifer grece foſfo-
ros appellatur Farus far· Fas lex diuina
eſt ius lex humana tranſire per aliena fas
eſt ius non eſt: Fas licitum iuſtũ: Faſces·
honores conſulum lucanus Tuli faſces id
eſt accepi conſulatum: Faſces poteſtas di-
gnitas auctoritas: Faſceoli wintinga : Fa
ſce onere vel pondere vl̓ dignitate: Faſcia
eſt qua tegitur pectus & pupille cõpri-
muntur atqꝫ criſpanti cingulo auguſtius
pectꝰ artatur et dicta faſcia ꝙ in modum
faſciculi corpus alligat Hinc et faſciole q̃-
bus vulnera colligantur: Faſcia alligatu-
ra: Faſcinat grauat adulando impedit lau
dando decipit: Faſciculum vaſculum diſcũ
Faſciculus gibuntilo: Faſcinus aſpectus
Faſe id eſt paſce tranſcenſus vel tranſitus·
Sunt qui magis tranſcenſum vel tranſitũ
ex hoc affirmant ꝙ eadem nocte dominus
per egiptum trãſierat cum egiptiorum p̃-
mogenita cuncta percuſſit: Faſelos voca-
ri aiunt a faſelo inſula grecie vbi non ꝓcul
mons olympus eſt: Faſelum et cicer greca
nomina ſunt ·ſed faſelum in cibo ſumptũ ·
multo melius q̃ꝫ piſa egeritur & minus in
flat optime nutrit· Cicer vero album vl̓ ni
grum molliunt & vrinam prouocant &
nutriunt vt quidem qd̓ illo ſit carnoſum
eſt· Quod vero dulce fuerit prouocat vri-
nam et egeritur per ventrem ſucus ipſius
Faſelum ſilique leguminis quem nos pa
ſeolum dicimus: Faſelus eſt nauigiũ quẽ
nos corrupte baſelũ dicimus De quo vir·
Pictiſqꝫ faſelis: Fas eſt conuenit ius eſt li
cet liberum eſt tutum eſt integrum eſt cõ
ductum eſt rationabile aſſcriptum equũ·
iuſtum· Faſianus genus auis a faſide inſu
la grecie· vnde primum aſportatus eſt ac

inde appellatũs teſtatur: Faſis fluuius in
cholchide· Faſſio confeſſio Faſſitus ſolu-
tus eſt· aut conſumptus aũt exutus: Fas·
ſit mihi liceat mihi: Faſor ſaginator: Fas
autem omne iuſiurandum: Faſmate ſig-
mẽto· Feſte eſt poſſibile eſt · Faſti dies ſũt
quibus ius dicitur id eſt fatur · nefaſti qui
bus non dicitur: Faſtidia arrogantia Fa-
ſtidioſus difficilis moroſus querulus ſu-
ſpicax delicatus: Faſtidit ſpernit deicit cõ
tempnit deſpicit reicit reſpuit repudiat ad
uerſatur deflat deſpuit irridet deſignatur
dedignatur deſerit derelinquit pro nihilo
habet ferocet: Faſtidium ſuperbia deſpe-
ctio nauſia tedium odium: Faſtidia excel-
ſa cacumina ſumma: Faſtigium · ſublime·
elatum altitudo culmẽ vl̓ ſublimitas edi-
tum imenſum · Faſtigiũ pinnaculum tem
pli res alta vel ſumma pars ediſicii altitu-
do culmen vel capita montium vel ſumma
nobilitas generis: Faſtigia verba ſumma-
tim expoſita vel excelſa ſedes cacumina ſũ
ma: Faſtigiate altitate: Faſtitudo altitudo
culmen vel ſublimitas dignitas auctoritas
honor magnitudo ãplitudo · maieſtas ſplẽ
dor gradus honor gloria ſummus: Feſti
natio laudatio ſtulta: Faſtis honoribꝰ an
nis: Faſtorum libri ſunt in quibus reges
vel conſules ſcribuntur a faſcibus dicti id
ẽ poteſtatibus · vnde et ouidii libri faſtorũ
dicuntur qui de regibus et conſulibus edi
ti ſunt: Faſtos & faſtus ita diſtinguitur·
Faſtos de libris · faſtus de ſuperbia · Rur-
ſus inter faſtos et faſtus dies hec differen
tia eſt vniuerſaliter cõprenſi tam boni q̃m
mali· Dies faſtus quibus contrarium eſt
nefaſti · Faſtu dictu: Faſtu ſuperbia eſt· q̃r
te declinationis: Faſtus confeſſus emiſſꝰ
Faſtorum annalium librorũ: Faſtus con
temptus iactantia dominacio elacio digni
tas vel felicitas· Faſtum deucce vel ꝙ ma
giſtratus legunt Fata deorum · voluntas
deorum: Fatalibus aruis italie fato debi-
tis agris . Fata iouis voluptas vel impe-
ria iouis · Fatali die ſup̃mo vl̓ vltimo · Fa
talis animoſa id eſt auguralis: Faceſſit fa
tit vel efficit · Fatemur & confitemur ita
diſtinguitur · confiteri proprii arbitrii eſt
Nam fateri coacti animi eſt non volunta-
tis · Fateſcunt ſoluuntur · feriendo diſſi-
pantur aperiuntur deficiunt diuiduntur
Fateſcit dehiſcit aperit euaneſcit rumpitur
Fatum ſcd̓m tulliũ eſt cõnexio reꝝ p̲ eter-
nitatẽ ſe inuicẽ tenens q̃ ſuo ordĩe et lege
variatĩ ita tñ vt ip̃a varietas hẽat eternitateꝫ

Fatebor dicturus ſum vel confitebor. Fatetur confitetur conſentit. Fateum feragē Fatiales dies feſtus ſollēnis. Fatidici fata canentes: Fatidicus mathematicus diuinꝰ ſacrilegus vel fata canens vel qui fatum dicit vel quaſi diuina dicens: Faſtidioſum renitens vel proānuens & cōſentiens vel deridens renitens Plerumqꝫ enim vultus dicitur leticia vel riſu ſcilicȝ perfuſus. faſtidioſum vero pro faſtidioſe dixit. nomē pro aduerbio vt eſt. coruūqꝫ repente clamat: Fatibus ſermonibus libris reſponſis oraculis. Fatiferum enſem diuinū gladiū Fatigat frāgit cōprimit cōtundit domat ſubigit abigit exercet cōmouet premit inſtanē vrget exercitat inquietat: Fatigatus laſſꝰ feſſus. Inter fatigatum & laſſum hec differentia eſt. quia fatigatū itineris longitudine dicimus. laſſum vero labore. Item veto fatigamur in terris. iactamur in maris fluctibus. Fatifer letifer: Fatim enī habūdanter dicimus. unde & affatim multum enī ſignificat. Fati neſcia ignara fatorum. Fatiſcat aperiat: Fatiſcere eſt enim fatimſcere id eſt multum inhiare: Fatiſcere habūde aperietur: Fatiſcit deficit. Fatiſcūt aperiunt ſoluuntur liqueſcunt: Fatiſcunt habundanter reſoluūtur vel aperiūtur: hio hias id ē os aperio facit frequētatiuū hiſco hiſcis hinc componitur fatiſco ex greco qꝫ eſt fatos id eſt multū vnde affatim aduerbium & fatiſco uerbū qꝫ ſignificat habundanter: Fatiſcitur ſoluitur rumpitur. Fatis data fatis conceſſa: Fatis deum deorū voluntate: Fatis iniquis contrariis fatis. Fatis exterrita malis cōtriſtata Fatoclima id eſt plaga meridiana vel occidētalis: Fato conceſſit mortuus eſt: Fatorū archana id eſt ſecreta: Fato amplexo nunc reſpōſo alīs decreto: Fatu cōditione caſu exitu: Fatue ſtulte ſtolide vel inſenſate: Fatuitas hebetudo. Fatus locutus vl̄ loquelas: Fatū dicunt eſſe pagani quicquid dii fantur. i. locuntur A fando igitur fatum dicunt. i. a loquēdo: Fatum autem a fortuna ita ſeparatur. quia enim fortuitu venit nullaȝ palam cauſam fortunam vocabant. Fatū vero quia appoſitum ſingulis et ſtatutum erat. vtputa fati eſſe dicebant qꝫ naſcimur. & qꝫ occidimur fortune quicquid ī vita varietatis acciderit: Fatum et euentum mundanarū rerum Fatum ex fato canens Fatum dictum fortuna decretum vl̄ aſtrum fatale: Fatur id eſt narrat loquitur dixerit: Fatui dii vel fatue qui infatuāt hoīes. & amentes & energuminos reddūt a quibus & fana dicta a fanis. i. rñſis q̄ ibi dāt demonia incurſandi. i. irruendi et impetū faciendi cōtra hoīes: Fatuus excors ſtultus ſine ſenſu inſipiens inprudēs ſtupēs Fatuū & fatū ita diſtinguit fatuū ſegneȝ. fatum vero fortuna decretū: Fatuꝰ et ſtultus ita diſtinguit. fatuus qui neqꝫ qđ fatur ipē nec qđ alii dicunt intelligit. ſtultus uero hebetior corde. vnde & affranius ergo inquit me ſtultū eſtimo. fatuū eſſe nō opinor. i. obtunſis quidē ſenſibus: ¶ Fauces ſūt anguſte fiſtule quaſi focis ꝑ quas vocalis ſpūs ab intimo pectore exiliēs ſonum vocis emittit: Fauces a fundēdis vocibus noīate vl̄ qꝫ ꝑ eas famur voces. Faucibus ſiccis ieiuno gutture. Fauces anguſtie clauſtra clauſure: Fauces dicuntur itinera inter duos mōtes locata anguſta et ꝑuia dicta a fautium ſilitudine. Fauces ſūt maxille & dicunt̄ fauces a fage. i. comedē Faueo aſſentio: Fauere eſt pro viribus auxilium ferre vel impendo vel proueho Fauet ſuffragatur preſtat aſſentit ul̄ plaud et delectat accōmodat uel opitulatur. Fauellus winta. Fauere adiuuare uel allubeſcere uel cōſentire. Fauere proprie eſt cum q̄ſlibet bona de alio narrat. Fauilla eſt cibus ignis & dicit̄ a greco qđ ē fage id eſt commedere Fauille reliquie cineres. Fauidicus qui certa dicit. Fauiſor piſcator fautor vl̄ fauēs. Fauni dii ſilueſtres al̄s uates. Fauni a fando uelut a poteſfanes dicti qꝫ uoce non ſignis oſtēdere uiderent̄ futura. in lucis enim conſulebant̄ a pagāis et rñſa illis non ſignis ſed uocibus dabāt quem unlgo incubonem uocant. hunc romani faunum ficariū dicunt ad quem oratius dicit Faune enim ferarum fugientiū amator. per meos fines & aprica rura lenis icedas Faunus latini pater a quo fanatici dicti q̄ futura ꝑdicebant. Faunus pici filius latini pater. dictus aūt a fando qꝫ rñſa daret hominibus. Faunus ſaturni nepos ex ſaturno picus et a pico faunus et a fauno latinus. Fauorē laudem teſtimoniū laudis. Fauor clamor plauſus ſtudium obſequm uel adlocutio laus aſſenſꝰ adulatio Fauſtus felix laudabilis faſtus clemens iocundus benignus uel pius iuſtus miſericors. manſuetus lenis mitis nobilis. Fauſte pro ſpere ſecūde feliciter. Faux guomo. Fautrix adiutrix. Fax dicta qꝫ focos faciat cuius diminutm̄ facula. Faxo ꝑ facio ātiq̄ dicebant uñ et artifex. Faxo facio incendo.

FOebus aliquotiēs apollo·nā phe
bus ſol dicitur: Febi lampade ſo/
lis lumine: Febi ſoror apollinis diana Fe
bris a feruore dicta eſt enim habundantia
caloris: Feclum vellaban: Februarius mē
ſis dicitur a februo id ē plutōe cui eo men
ſe ſacrificabant· Februo grece purgo hinc
et febrium dicitur pluto quia preeſt pur/
gationibus Febos timor grece Febus idē
qui et mars deus paganorum: Feciales ſa
cerdotes: Fecelentias ſordes: Fecinia dure
cutis vuas habet nobilitate amineaꝫ ſequi
tur fecunditate precedit quā proinde feci
niam vocant ꝙ pluſq̄ cetere feces afferat·
Feciſti ne id eſt nūquid feciſti? Fecula vua
pinguis decocta vſqꝫ ad craſſitudineꝫ mel
lis· ac refrigerata vtilis ſtomacho: Fecun/
ditas fertilitas· Fecunditas opima fertilis
fructuoſa pinguis culta vliginoſa vel a fe
tu dicta quaſi fecunda·eſt enim partu fre
quens: Feculētus fece plenus: Fecundās
habundans: Fecunditas habundātia mul/
tum perferens: Fecundus fructuoſus co
pioſus ingenioſus vel quia facile fari poſ
ſit: Fecundi ceſpites fertiles glebe: Feda·
deformis laſciua iracunda indecorata inho
neſta ignobilis impudens inuerecūda reꝉ·
Fedant coinquinant polluunt: Fedatum
corruptum vicioſum contaminatum vio/
latum inquinatum dehoneſtatum defor/
matum: Fedauit turbauit: Fedare publi/
care: Fedecēa cithariſta: Federa amicitias·
pacta pacata teſtamenta: Federatus paci/
ficus: Federa dicūtur ſacerdotes per quos
federa fiunt inter duas gentes q̄ poſt bel
lum ad pacem veniunt: Federa iungi ami
citie copularum: Fedicula genus tormen/
torum: Fedra ſolis filia & paſife filia fuit
minonis vxor theſei habuit priuignū no
mine yppolitum: Fedis turpibus inmun
dis vſibus Fedus deformis turpis nomē
habet ab hirco & hedo f·littera addita hūc
veteres in graui ſignificatione ponebant·
vt ſanguinem fedantem quos ipſe ſacra/
uerat ignis: Fedum deforme inorme terꝝ
turpe flagitioſum inhoneſtum pudendū·
indecorum calumpnioſum reꝉ· Fedus qđ
eſt deformis per e· ſolam ſcribendum· Fe
dus pax amicitia pactum placitum pax ꝑ
petua iuſiurandum concordia coniuratio·
Filis eſt beſtia mitiſſima vt ferunt capreo
lus vel damma: Fedus eſt pax que fit in/
ter dimicantes· Inter fedus & pax hec eſt
diſtantia: Fedus nancꝫ preuenit pacē· naꝫ
poſterius pax accipitur· fedus primum

initur: Fefellit mentitur fraudulenter deci
pit deludit: Fel appellatum ꝙ fit follicum
geſtans humorē qui vocatur bilis Fel gre
ci colen appellant: Fel terre propter ama
ritudinem dicta·ipſa eſt & centauria: Fel
virus iracundia bilis venenum amaritudo
malicie: Fellineus galliner· Felle iracun/
dia: Folix dicitur per quam datur et acci/
pitur: Felicitas vt felix euentus: Felix be
atus immortalis· Felix eſt· cui pro voto
aliquid ſuccedit· Felicem rninam facturē
ſiue tumorem eius latine nomen ore mul
torum & hoc· Felicibus zephiris proſpe/
ris vētis· Feme fama grece vides quia ex
greco venit Famellarius feminis deditus
quem antiqui mulierariū vocant· Foemia
id eſt hominem per o ſcribendum & e femi
na id eſt femora per ſolam e ſcribendum·
Femina per diriuationem partes ſunt fe/
morum quibus in equitando tergis equo
rum adheremus· vnde et preliatores olim
ſub feminibus equos amiſiſſe dicebantur·
Femina a parte femorum dicta vbi ſexus
ſpecies a viris diſtinguitur· Alii graecam
ethimologiam feminam a vi dictam putāt
q̄a vehementer concupiſcit· Libidinoſiores
enim viris feminas eſſe tam in mulierib9
q̄m in aīalibus· Vnde nimius amor apud
antiquos femineus vocabatur·que nunc
vero femina antiquitus virago vocabatur
Feminalia vocata eo ꝙ femoralia tegunt·
ip̄a & brace ꝙ ſint breues & verenda cor/
poris his tegantur · Femur coxa quod ſu
per geniculum eſt ſcribitur per o & e· Fe/
mora huff vel diech Femur virorū femen
mulierum· Feneus pauper ſine fide Fene
rator qui pecuniam deponit apud debito/
rem quaſi fenoris auctor·nam foenus pe
cunia eſt·fenerator autem latine dicitur ei
qui dat mutuum · & qui accipit: Feneſtre
ſunt quibus exterior pars anguſta & inte
rior diffuſa eſt·qualiter in horreis videm9
dicta eo ꝙ lucem ferant· Lux enim graece
fos dicta vel quia per eas intus poſitus ho
mo foras videt· Feos ꝙ dicimus puccam
Fenices grecaꝝ lr̄aꝝ uſum primi inuene
rūt lucan9·fenices ꝑmū magnū ſi credit
auſi· māſurā rudib9 uocē ſignare figuris
Fenix cathmi frater de thebeis egiptiorū
iu ſiriam prouectus apud ſidonem regna
uit eamqꝫ prouintiam ex ſuo nomine fene
tiam appellauit· Feniceam veſtem panſaꝫ
roſeaꝫ greci vocant quā coccinū dicimus·
ipſa ē et roſata Feniclm latini vocāt ꝙ ei9
tirſi ſeu radicis ſuc9 acuat viſ9 cuius vius

traditur vt ſerpẽtes annuã ſenectutẽ tius
guſtu deponant hoc holus greci marathõ
vocant· Feniculũ calidã vim habet inſitaꝫ
non tñ ſimplicẽ ſed cui etiam auſteritas mi
xta ſit exuſtos oſtendit oculorũ vulnera
& cicatrices curat ſucus foliorũ eius: Feni
le locus vbi fenũ ponitur· Feniciũ fenich
Feniſſam didonem q̃ de fenetia venit Fe/
nix auis nobilis que in locis arabie perhi
tur degere atq̧ eam vſq̧ ad annos quingẽ
tos longeua etate procedere· Que cũ ſibi
finẽ vite adeſſe anĩaduerterit·facit ſibi the
cam de thure & mirra ceteriſq̧ odoribus·
in quam impleto vite ſue tẽpore intrat &
moritur volũtario incendio· De cuius hu
more carnis vermis exurgit paulatim· q̃
adoleſcit ac proceſſu ſtatim tẽporis induit
alarũ remigia·atq̧ in ſuperioris auis ſpe
ciem formãq̧ reparat ¶ Ferale mortiferũ
flebile luctuoſum calamitoſum exitiale p/
nitioſum lugubre lacrimale funeſtũ triſte
periculoſum peſtiferũ exitioſum: Feralis
cupreſſus id ẽ mortuis dicatus· Cupſſus
enim ꝙ in modũ hominis exſecta nõ pol
luit mortuis cõſecrata eſt: Ferali carmine
ominoſo cantu vel luctuoſo id ẽ augurali
Ferarũ tecta ſiluas ſpiſſas: Ferarũ luſtra
ferarũ latibula· Feraſcit ferũ facit Inter fe
ras & beſtias hec differẽtia ẽ· Omĩs beſtia
fera· nõ omĩs fera beſtia: Beſtie nãq̧ ſunt
q̃ morſu vel vnguibus aut dentibus ſeui/
unt·vt pardi leones tygrides a vaſtãdo di
cte· Fere aũt ille ſunt·q̃ et ſi nõ ſeuiũt tam̃
ſunt ſilueſtres· Dicte aũt fere ꝙ naturali
vtantur libertate & deſiderio ſuo ferantur
Ferratas ferro prefixas· Feratior dicitur
quicquid quatuor pedes habet· Ferratas
trudes contos ferro ꝑfixos: Fercula miſ
ſoria: Ferculũ vaſculũ diſcũ vel dicĩt miſ/
ſum carnium Ferentarius leuiter armatus
ſagittis aut fundis· Feretrũ dicitur eo ꝙ ĩ
eo mortui deferentur & eſt grecum nom̃
Nam feretrum dicitur a nothoynphoin·i·
a ferendo nam latine capulus dicitur ꝙ ſu
per capita hominũ ponat̃ ſicut pleuius ait
Vapularis ſenex id eſt vicinus capulo Fe
rias ceſſationes ab operibus: Feria a fan/
do dicta quaſi faria ꝙ in cõditione mũdi
per ſingulos dies dixit deus· Fiat lux Fe
rie a fando·i·a loquendo dicte ſunt· quia
antiqui celebrabãt ſtatutis feriis feſta pa/
rentũ ſuorũ & mactabãt ibi hircos boues
arietes & dicebãt· Accipe iſtud ad tuum
opus & quia multi aderant·ideo ſemper
pl̃aliter efferũtur· Aliter Silueſter papa·
ſingulos ebdomade dies feriam dici pri/
mus inſtituit· quia quenq̧ xp̃ianũ omni
die oportet feriare·i·a viciis et peccatis va/
care· Nam antea gẽtilis error ſingulos di
es diis ſingulis cõſecrauit: Feriati dies ſũt
in quibus res diuina fit & abſtinere homi
nes a litibus oportet faſti vero tantundeꝫ
otii & religionis ſunt: Feriatus quietus ł
otioſus ſanctus requies vel diuiſus: Feria
tas vacantes otium hñtes· Ferie a fando
nũcupate ſunt ꝙ ſit in eis nobis tẽpus di
ctionis·i· in diuino vel humano officio fa
ri· Sed ex his feſtos dies hominũ cauſa in
ſtitutos ferunt diuinorum ſacrorũ· Feri/
na caro ferarum ſcꝫ· Ferine ceruine: Feri/
no beſtiali· Fermentũ a feruore nũcupatũ
ꝙ plus prima hora nõ poteſt cõtinere cre
ſcendo enĩ excedit: Fermẽtacius panis fer
mẽtis cõfectus: Ferocem et efferũ· Nec eſt
differẽtia: Ferox dicitur animus· efferus
leo: Ferocitas et feritas ita diſtinguit̃· Fe/
rocitas ſepe laudes habet· Eſt enim feroci
tas militũ & ferox iuuẽtus· feritas auteꝫ
duritas animi eſt· Feronia dea agrorũ· Fe
rox vehemẽs vel ſimilis fere ĩmãſuet9 aſp
iracundus impatiens malus ĩmitis Ferũt
dicunt· Ferre perpeti pati ſuſtinere tolle/
rare durare ſufficere: Ferre ſub auras om
nia proferre vel ad publicum: Ferro conla
bra ferri ictus expirante Ferro decernere
arma mouere prelium facere armis diſcep
tare bellare dimicare pugnare in armis eẽ
Ferro fedare ferro trũcare vel violare Fer
rum yſen: Ferro conlapſa interfecta: Fer
ruginem obſcuritatẽ aut ferrei coloris·aut
raſuram ferri· Ferro trũcare· Ferrugo ge
nus quoddaꝫ tincture ſimilis purpure ni
gre Ferrugo color eſt purpure ſubnigre
que fit in hiſpania vt ferrugine clarus hi/
bera Dicta autem ferrugo ꝙ omnis pur
pura prima tinctura eiuſmodi coloris ex
iſtat: Feruidus ſtredenter Ferrugo nigra
purpura que elleborus dicitur: Ferrugi/
neum nigrum purpureum a colore dictũ
ferri: Ferrum dictum ꝙ farra id eſt ſemĩa
frugum terre condat· Idem & calibs a cali
be flumine vbi ferrum optima acie tempe
ratur· vnde abuſiue dicitur calebs ipſa ma
teries ut· vulnificus qui calebs ferri poſt
alia metalla repertus eſt cuius poſtea uer
ſa in obprobrium ſpecies· nam unde pri/
dem tellus tractabatur· inde modo cruor
effunditur· Purgamenta ferri rubigo &
ſcoria· Rubigo eſt uicium rodens ferrum
uel ſegetes quaſi rodigo mutata una lr̃a·

nam erugo vicium ferri ab erodēdo dicta
non ab eromēto· Scoria vero purgamēta
et ſordes ſunt que igne coquētur et dicta
ſcoria quia de ferro excutiuntur: Rubigi
ne autem caret ferrū ſi ceruſſa et gipſo &
liquida pice perungiť· Item rubigo ferra
menta non viciat ſi eadē medulla ceruina ꝯ
ceruſſa mixta roſaceo vnguatur. Fert ꝓ
creat offert dat deportat: Fer tolle: Fertile
et fructuoſum ita diſtinguiť: Fertil' ager
eſt fructuoſus quicꝗ compendium: Ferun
tur impetu currunt: Fertur ambulat ſpō
te portatur ducitur habetur vel impetu ra
pitur refertur ſuperducitur agitur: Fer
tum dicitur oblatio que altari offertur &
ſacrificatur a pontificibus a quo et offerto
rium nominatur: Fertum genus panifice
ad ſacrificia: Feruet vrit Feruescit ſcaturit
cattat: Ferula vocata a medulla eſt· Nam
illam varro tradidit eſſe ferulam medullaꝫ
quā apodelon greci vocant· Nōnulli a fe
riendo ferulam dicunt· Ad hanc enim pu
eri et puelle vapulari ſolent· Huius ſucus
galbanum eſt: Ferulam quā greci narcite
us appellant· ſcriptum quideꝫ reliquerūt
murenum piſcem cōtactu eius interire hu
ius ſemen carios dicitur· ſucus vero gal
banum: Ferumen peccatum dedecus tur
pedo macula ſordes nota labes crimen de
lictum· Ferus ſeuus crudelis inhumanus
indomitus inclemēs barbarus impius in
manis imiſericors: ¶ Feſcinia canticū nup
tiale a feſcennino oppido: Feſcenninū op
pidum eſt vbi nuptialia inuenta ſunt car
mina: Feſſus ſenectute fractus quaſi tiſ
ſus· nec iam integer ſalute· eſt eni genera
le: Dicimus enim feſſus animo feſſus val
de reſedit et feſſus corpore ꝙ magis eſt ꝓ
prium et feſſus rerum a caſu venientium
Feſtuca balm: Feſta vna ē ex inſulis q̄ co
lice vocantur: Feſtales dies feſti: Feſtinare
dicitur qui multa incipit nec perficit: Feſti
ales oratores per quos bellum indicatur·
paxcꝫ cōponitur: Feſtinate aucto cito ad
ulto et eſt aduerbium Feſtinatio velocitas
agilitas celeritas pernecitas properatio vi
gor leuitas: Feſtinans velox ardens inci
tatus: Feſtiuiſſimus dies eſt pluſq̄ feſtꝰ
vt homo feſtiuiſſimus & vrbaniſſimus·
Feſtiuitas dicta eſt a feſtis diebꝰ quaſi fe
ſtiditas eo ꝙ in eis ſola diuina res fit· Qui
bus cōtrarii ſunt faſti dies quibus ius fa
tur idē dicitur. Feſtiuos dies et ſollemnes
hoc intereſt: Feſti dies ex conſuetudine di
cuntur· ſollemnes vero que ad homies ꝑ
tinent vt parētalia vt cum quis defuncti
officia expleuerit· dicit ſolēnia pſtitiſſe: Fe
ſtiuus letus iocoſus iocundus cōpoſitus
vel vrbanus comptus· Feſtos dies de no
mine factos ludos appollinares ſignificat
quos auguſtus appollini poſt pugnam
factam quā habuit cum antonio victor ſa
crauit: Fetas partus hoc eſt ſobolem: Feci
ales qui ante fediales dicti ſunt· fedus ve
ro a fedialibus dictum eſt: Fetialis pacis
ſacerdos vel corona ſacerdotalis Feteutor
inſertor: Fetidum putridum: Fetet putet
Fetontes equi ſolis: Feton nomen ſtelle
quam pagani iouem appellant que peta
gere dicitur curſum ſuum annis xii· Fetu
tinis id eſt ſordibus occaſionibus que per
mulieres fetum facere poſſunt· Fetutine
res fetide ſordide et inquinatiſſime ac mu
liebres: Fetus nomiatum ꝙ adhuc in vte
ro foueatur· cuius fecunde dicuntur folli
culi qui ſimul cum infante naſcuntur con
tinentcꝫ eum dictus quia eum cum ingre
diuntur ſecuntur: Fetuitum generatū· Fe
tus partus ſoboles proles propago fru
ctus filius natus vel filii agnorum· Fetū
tetrum putridum· Fetor ſordes· Fex vlti
mum iudicium· Fex reliquias vini liquo
res· Fex dicta ꝙ ſeſe vaſis mergendo affi
gat:·

FIale ſciphi ex greco venit· Fiale di
cte ꝙ ex vitro fiant· vitrum enim
yalin grece dicitur· Fiala a latitudine ſic vo
cātur· nam fialin grece panſum dicitur· Fi
ber bibur· Fibar bibar· Fibrola vaſa ficti
lia· Fibrolus mendax· Fibre partes ieco
ris ſunt id eſt extremitates ſiue extreme p
tes filorū in tibiis· ſiueq̄ſi lingure eminen
tes· Dictas auteꝫ fibras ꝙ apud gentiles
in ſacris ad phebi aras ferebantur ab atio
lis quibus oblatis atcꝫ ſuccenſis reſponſa
acceperunt· Fibrina veſtis trama de fibri
lana habetur· Fibrina lana eſt animalium
que fibros vocant ipſos et caſtores autu
mant· Fibule proprie ſunt quibus pectꝰ
mulierum ornatur vel pallium tenetur a
viris in humeris ſeu cingulum in lumbis·
Fibula eſt grecum nomen qđ illi fiblin di
cunt eo ꝙ ligat. ¶ Ficarius diciť qui ficus
colligit· Ficatum ꝙ greci ficoton vocant·
ficatum iecur· Ficecula ſnepha· Ficones
ſochſcua· Fictilia vaſa dicta ꝙ figant & fi
gantur ex terra· Fingere enim facere eſt·
formare & plaſmare· vñ et figuli dicūtur·

et vas fictile dicitur·non illud fictū quod
mendacium eſt ſed quod formatur ut ſit et
habeat aliquam formam · Fictilia vaſa in
ſamo inſula prius inuēta traduntur facta
ex creta & indurata igne·vñ & ſamia vaſa
poſtea inuenta et rubricata ex rubra creta
Antiquiorem autem vſum fuiſſe fictiliū
vaſorū q̄m fundendi eris vel argenti apud
veteres autem argilla ex cocta teſta voca/
bulum ſuſcepit·quia dum mollis eſſet effi
citur toſta·nec communicat cum vocabulo
priſtini generis· quia quod fuit non eſt ·
Ficus fici arbor eſt·Ficus ficui fructus eſt
ficorum·Fictus veterator vafer capitalis·
aſtutus ·inſidioſus ·malicioſus·ſupertus
ſubdolus·verſutus callidus mendax ·Fic
tus ad poetas pertinet vbi que facta non
ſunt facta dicuntur·Fictum ergo dicitur
quod tantum veriſimile eſt·Ficus latine a
fecunditate vocatur·ferатior eſt enim cete
tis arboribus·nam terq̧ quaterq̧ per ſin
gulos annos generat fructum atq̧ altero
matureſcente alter oboritur ·De fico iſta
opinio eſt · ꝙ plerıq̧ ſecundum domeſticā
et fructiferam ficum ·agreſtem ficulneam
feruntur inſerere·eo ꝙ cito fructus fecun
dat illius ·et domeſtici ficus vel aura tempe
rati aliqua vel eſtu defluere ferūtur in ter
ram·vnde & ignari huius remedii gloſas
arboris agreſtis alligatas ad illam feracem
arborē medentur eius infirmitati ut poſſit
proprios fructus ſeruare ·Ficus id eſt vi
cium corporis ·Ficus egiptia fecunda fert̄
cuius lignum in aquam miſſum ilico mer
gitur·& cum in limo aliquamdiu iacuerit·
deinde in ſuperficiem ſuſtollitur verſa vice
nature quoniam madefactum debuit hu/
moris pondere reſidere·Antea athlete fico
alebantur·priuſq̄m pithagoras excitatos
eos ad carnis eſum qui fortior eſt cibus
tranſtuliſſet·a ſenibus ī cibo ſepius ſum̄p
te ficus rugas eorum ferunt deſcendere·
tauros quoq̧ ferociſſimos ad fici arbores
ligatos repente manſueſcere dicunt·Fide
lem inter & fidum hec differētia eſt·fidus
amicus dicitur·fidelis famulus·Item infi
delis qui caret infirmitate·infidus q̄ fide·
Fidelis dictus pro eo ꝙ ſit ab eo quod di
cit vel quod promittit bonū·Fidena vrbs
italiae·quam vegetani condiderunt·ſexto
miliario ab vrbe· Fides eſt diuinitatis con
feſſio & religionis ſolidum firmamētum·
dicitur autem fides ab eo ꝙ fit· id eſt quod
inter vtrumq̧ placitum eſt quaſi inter deū
et hominem·Fideiuſſor ſatiſdator·Fidelis
fidus credulus·Fides et fidis ita diſtīguit̄
fides in fide·fidis in chorda·Fidibus id ē
chordis· a nominatiuo quod eſt fidis· Fidi
cina id eſt cithariſta· Fidicines cithãredi q̄
de fidibus canunt·Fidicule ſunt vngule q̄
bus torquētur in eculeo appenſi·Fidicule
dicte ſunt quia his rei in eculeo torqn̄tur
ut fides inueniatur·hec & vngule pro eo
ꝙ effodiant· Fidicula id eſt citharedus·Fi
dis genus eſt cithare·dicta ꝙ tātum inter
ſe chorda quantum inter hōies concordet
cuius diminutiuum eſt fidicula· Fiducia et
confidentia ita diſtinguitur·ꝙ fiducia in
bonis rebus ·confidentia in malis eſt· Fi/
duciarius qui alienam rem fiducialiter ac/
cipit·Fidus dicitur qui fidem habet· Fidū
amicum debemus dicere & fidelem ſeruum
Figmentum figura exemplum effigies ex
emplar imago ſimulacrum forma liniamē
tum vultus·ſpecies:aſpectus ſimilitudo·
Figo ſtechen Figura eſt quod ſub aliquo
velamine quibus terminus continetur·ter
minus vero eſt quod cuiuſq̧ eſt finis· In/
ter figuram & formā hoc intereſt·figura
hominis ē· forma nature· Figura eſt cum
impreſſione forme alicuius imago expri/
mitur·ut luti ſi cera ex anulo efficitur·aut
ſi figulus in argillam manum vultumq̧
imprimat·& figendo figuram faciat·Fi/
lacteria vanitas carmina vel cantica turpia
Fila dicta vel quia ex pilis animaliū ſunt·
vel quia laneficium filis tenuibus conſtat
in modum pilorum id eſt quaſi filorum·
Filacion grece cuſtodia interpretatur· Fi
ladelfiam vrbem arabie condidit raphain
gens ātiquiſſima quas interſecerunt filii
loth· Filantropus genus herbe quam lati
ni lappam vocant· Filargicam voluptari/
am·Filos dicitur amor·vnde et filargiria·
Eſt autem filargiria amor terrenarum re
rum·ſed proprie amor argenti·Orin dicit̄
argentum· Filaxe ſermōe greco ſeruare di
cit̄·vñ et gazofilaciū· Filen caſtellū attico/
rū finiū ·Filia folia grece·Filiatū curuatū
Filiaſter p̄uignus q̄ ante natus eſt·Filicē
farn vł viuſta vel filix·Filicū ſabarabi·Fi
liola phellola· Philippis vrbs macedonie
Filipp9 os lāpadis ł os manuū· Filiſtim
aceſloim filio effraim ſūt exorti quos an
tiq̄ allophilos nos mō corrupte paleſtīos
vocam9·Filiſtim ceciderūt duo uel ruina
dupłx ppłi a caeētes pocōe·Filix a ſinguła
ritate folii dictū·Fili9 et filia ex fāilia dicti
ſūt ipi eni p̄mi ī ordīe naſcētiū exn̄t Fāilia
aūt ex femore femur gn̄9 et ſtirpis oñdit̄

Nam abuſiue familia pro ſeruis nō ꝓpe
dicitur·Quadripertitus autē ordo filiorū
eſt ita. vnigenitus. primogenitus·medius
nouiſſimus Vnigenitus poſt quē nullus
Primogenitus ante quē nullus ·Medius
inter om̄es·Nouiſſimus poſt om̄es & mi
nimus a monade·nouiſſimus propter ꝙ
nouus·quia ceteri precedēdo antiquiores
exiſtunt·Quatuor enim modis filii appel
lantur·natura·imitatione·adoptiōe·doctri
na·Natura veluti filii abrahe iudei·Imita/
tione·ut ipſius abrahe fidem imitantes ex
gentibus ·dicente euāgelio·poteſt deus de
lapidibus iſtis ſuſcitare filios abrahe ·Ad
optione quoqꝫ quod hūana conſuetudine
nullum licet neſcire· vel ſicut nos deo non
natura ſed adoptiōe dicimus pater noſter
Doctrina ·ſicut apl'us eos appellat filios
quibus euangeliū predicabat · Filii autem
ideo in legibus liberi appellantur·ut iſto
vocabulo ſecernantur a ſeruis·quia ſicut
ſeruus in ptāte eſt domini·ſic filius in po
teſtate eſt patris·inde etiā filio fit emanci
patio·ut ſit liber a patre·Filiſtei paleſtini·
idem & allophili id eſt alienigene·Filocom
bica infamia·Filocompos id eſt nō amato
res ſapiētie ſed iactantie·Filociū amabilis
Filoſophia ſapientia·nā greci philo amorē
ſophiam ſapientiā dicunt·Filomela hirūdo
auis amator domus ·Filtrū vilcꝫ ·Fimbria
lampades ſolis ortus vel lumen ·Fimbrie
vocate ora veſtimentorū·hoc eſt finis·ex
greco vocabulum trahit·greci enim termi/
num os vocant·Fimbriū generis neutri·
Item fimbria generis feminini·Fimogor
ſtercore bubulo·Fimus dictus eſt quia in
agro iacitur·Itē fimus dictus ꝙ fiat fimꝰ
id eſt ſtercus quod vulgo letamē vocatur
eo ꝙ & ſuo nutrimento leta facit germina
redditqꝫ arua pinguia & fecunda·Finees
interpretatur ori parcens·tranſfixit enim
pugione zambri cum ſcorte madianitide·et
domī furorē placauit ut parceret·Fineus
rex tracum·Fingit ſimulat format ſtruit·
ſeducit cōponit perſoluit agit conſecrat mē
titur efficit plaſmat al's tergit Fingebāt et
corpora componere facere formare fingere
lingua ut vrſa natos ·Fingitis capadocie
lapis in duricia marmoris ·candidus atqꝫ
tranſlucens·Finitimi proximi confines vi
cini affines propinqui adiuncti iuxta po
ſiti·Finio marcho vel enton·Finiſtilla ſcri
ptor·¶ Firmamentū celum in quo ſidera
ſunt·Vnde & dauid ait·Caeli enarrāt glo
riam dei & opera manuū eius annunciat
firmamentum·Nomen quippe caelorum
cōmune eſt·quia plurimos celos teſtificat
ſcriptura·nomē autē ſpeciale firmamentū
Siquidem & in geñ ſcriptū eſt·Et voca/
uit deus firmamētū celū vt videat ſup ge
neraliter dixiſſe·In principio celū factum
om̄e celeſtis creature fabricā cōprehende/
ret·hic aūt ſpecialius firmamētū huius ex
terioris ſoliditatem qđ celi firmamentū ſic
legimus in imno ꝓphetico· Benedictꝰ es
dñe in firmamēto celi Plerūqꝫ etiā glaciali
bus ventorū flatibus rigentes aque ſoli/
dant in niuē & rupto aere nix fundit Ne/
qꝫ enim firmamētū hoc poteſt ſine aliquo
rūpi fragore·ideo & firmamētū dicit ꝙ nō
ſit inualidū· Ergo firmamētū eſt nuncu/
patū vel qđ diuina virtute firmatū eſt ſic
ſcriptura nos docet dicens· Laudate eum
in firmamēto v̄tutis eius· legimus item i
dauid Laudate eū celi celorū· Vtrū enim
vnū ſit an plures cōtentio eſt·dum aliqui
multos eſſe aſſerūt alii aūt preter vnū ali
os eſſe negant· Phi aūt mūdi ſeptē celos
id eſt planetas globorū cōſono motu itro
duxerūt· Quorū orbibus cōnexa cōme/
morāt om̄ia quos ſibi innexos & velut in
nexos verſari retro et ecōtrario ceteris mo
tibus efferri arbitrabant Siquidē et i eccli
aſticis libris celi celorum legunt et apl'us
paulus vſqꝫ ad terciū celum fuiſſe intelli/
gi raptū·Sed de numero eoꝝ nihil ſibi ꝑ/
ſumat temeritas humana·Fecit autem eos
deus nō informes vel incōfuſos ſed rōne
ſua diſtinctos· Nam ſupioris circuli ꝓpo
diſcreto terminū equalibꝰ vndiqꝫ ſpaciis
collectū extēdit et in eo v̄tutes ſpūaliū cre
aturarū cōſtituit· Cuius quidē celi natā
artifex mūdi deus aquis tempauit ne cō/
flagratio ſupioris ignis inferiora elemēta
ſuccenderet· Dehinc circulū inferioris celi
non vniformi ſed multiplici motu ſolida/
uit nūcupans eū firmamētū ꝓpter ſuſten
tacōēꝫ ſupioꝝ aquarū· Ergo nulla cauſa
firmamentū appellatū niſi q̄a internalliū
eius diuidit inter vapores aquaꝝ & iſtas
aquas q̄ corpulētius in terrā fluitāt·Fir/
mamentū nō ꝓpter ſtationē ſed ꝓpter fir/
mitatē aut intranſgreſſibilē terminū ſupi
oꝝ & inferioꝝ aquarū vocatū intelligē li
cet·Firmamentū celū polū tuitio munimē
Firmitas fortitudo virtus cōſtātia magni
tudo·animi grauitas neruoꝝ vis ani vis
robur·Firmū certū rigidū ſtabile ratū re
ſiſtens fixū duꝝ imobile neruoſum robu/
ſtū pſeuerās ptinax imutabile Firmum et

valentem hoc intereſt·firmus ex firmitatē naturae eſt·valens ex pcipuis viribus·ut athleta·Firmus validus idoneus ·viuax· valēs magnis viribus vigenti corpe lacer toſus immotus vñ & formoſus: ¶ Fiſcella vas vimis gracilis factū vel forma vbi ca/ ſei expmunt· Fiſcina facc9 ſarcina ut virg· Nūc facilis rubea texat̄ fiſcina virga· Fiſci reipublice·Fiſcina natatoria·Fiſcina ſi de/ riuatur a fiſco uilatio fiſci ſiue ſeruitus ei9 eſtimatur·Si aūt nō inde deſcēdit baptiʒa toriū ſignificat·in̄ diminuit̄ fiſcella vaſclm in quo lac depmitur & efficitur caſeus id ē keſkar·Fiſelum q̄i fiſculū a colando dictū vel q̄i fiſcella olei ·Fiſcus pmitiuū· fiſcina deriuatiuū ·fiſcella diminutiuū·Itē fiſcus pellis in quo teſticuli ſunt ·Fiſcus ·houpt balc·Fiſcus ſaccus ē publicus vñ fiſcine et fiſcelle dicūtur· hūc hn̄t auctores & in eū mittūt publicū debitū quod redditur regi Fiſcus ſaccus vbi publica vectigalia & pe cunie recōduntur·Fiſcus prōpiuariū ceſa ris marſupiū· Fiſis natura dicitur·Fiſio/ logi tractatores naturaliū rerū· Fiſon flu uius de paradiſo exiēs·dictus fiſon id ē ca terua·q̄a·x·fluminibus magnis ſibi adiūc tis impletur & efficitur vnus·ipe ē & gan ges·Fiſiculant prophetāt vel etiā fingunt Fiſſo aperio·Fiſſa geſpalten ·Fiſtulam q̄ dam putāt a mercurio inuentā alii a fauno quē greci pan vocāt·nōnulli a uido paſto re agrigentino ex ſicilia·Fiſtula aūt dicta q voceē emittat·nā fos vox ſtola miſſa gre ci appellant latini muſam Fiſtule meatus aq̄ vene lignee· aq̄ductus de plūbo·Fitia lis dies ſollemnis feſtus facetus eloquēs· vrbanus·Fit ſtrepitus loqui ceperūt ·Fit via aditus factus ē·Fiuellam lunā vel lu/ men ſolis ortus·Fixā herētē·Fius fiutha Fixit redegit percuſſit ſagitta ſtatuit cōſe/ crauit: ¶ Flabrātis flātis· Flabilis giplaſ/ licher· Flatus ſpiramia wint·Flabri vētoſi fabuloſi perfecti· Flabilis vētis ſiccis ſpira minibus·Inde diminutiue flabellum·vel paruus vētus Flabrū ſpiram̄ ventorū ex flabro mouet̄ aer & efficitur uelus Flac/ cus auctor·Flaccidiū ſeruū uel ſeuerū Fla gella dicta q̄a cū flatu & ſtrepitu ī corpo/ re ſonāt·ſed flabrū pme poſitiōis ē·flagel/ lum aūt per diminutionē dictum· Flagella prope uirgarum ſunt·Itē flagella dicūtur ſumma arborū·ab eo q crebros uētorum ſuſtinēt flatus Flagellū quo arcētur noxii & dicitur per diminutionē a flagra· Fla/ gias ihaurias·Flagitare & flagiciare hoc

intereſt· q flagitare acriter interpellere eſt flagiciare imputare ē libidinū crimia Flagi cia dicūtur turpia et ſordida·Flagrat per l ad flammā refert̄·Flagratorius qui ſe fla/ gris cedit Flagris flagellis uerberibus ala pis uel uentis tēperātibus·Flamma amor cupiditas libido ardor calor ignis incēdiū· uulnus·Flāma crepitāte·igne ſonāte ·Flā marū fabule id ē ſolis & ſtellarū·Dicunt phiſici ſoleʒ & ſtellas ex aqua nutriri· Flā mea ·uirginitas· Flamen ·ſacerdos iouis· Flāmato anio irato corde incenſo concitato Flammabūda micātia Flammeū mauorte uirginale· Flamines dicebātur qui ī capite habebāt pilleū in quo erat breuis virga de ſuper hn̄s lane aliquid·quod per eſtū cū ferre nō poſſent filo tm̄ capita ligare cepe runt·nā nudis eos penitus capitibus ince dere nefas erat·Vñ a filo quo tegebantur flamīes dicti ſunt q̄i filamines·uerū feſtis diebus filo depoſito pilleū impōebant pro ſacerdocii honore·Flammiſq armata cime ra: Cimera monſtrum fuit q prima pars leonis ſequentis capree vomentis ignē ulti mam in cauda habuit ſerpentis·hec in licia iuxta gracū montē populabat terras quo uſq a bellorofonti occiditur: Flāmicus lo cus in urbe: Flāmigena qui de flāma na/ ſcitur: Flāmiger qui flammā portat: Flā/ mineum babilonicum·Flammonium ho/ norem pontificalem aput gentiles qui da tur flamminibus·Flaſce ex greco uocabu lo dicte he prouehendis atq recōdiendis· fiolis primū facte ſunt· uñ et nuncupate poſtea in uſum uini trāſierūt manēte gre/ co uocabulo unde initiū ſumpſerūt· Fla/ tores tibicines a flando Flatus aura ſpūs uentus procella turbines aer uertigo tem peſtas ·Flaua roſea fulua ut uirg· Aut ti bi flaua ceres mutato ſidere farra·Flaue/ rāt necerant· Flauellū muſcarū·Flaui co/ mantū·Flebat plorat·Flebilis a fletu hoc ē plorabilis dign9 fletu·Flecti et· deflecti ita diſtinguit̄·flecti a retro et in pximū de flecti vo lōgi9 et ī deuiū. Flectere ſorores Flecto flibio Flectit murat cōuertit· Fle getō flum̄ aput inferos et hoc poete dicūt flegetōtis piri fluuii ardētis· Flegma hu/ mor ſaliua et dicta q ſit frigida· Greci enī rigorē flegmonē appellāt ex flegmate et melācolia uetēs cāe pcedūt q̄s greci chro/ ma uocāt· Flegmō frig9· Flegoa martis filia·Fleminū ueſtis ī q̄ ſanguis āb ulāco ī pedes fluit Fleotomāt icidūt icīſio gr̄· to mū dicit̄ flemon eleuatio·inde fleotomo·

Flere et plorare hoc intereſt·flere vbertim lacrimas fundere quaſi fluere·plorare cũ voce flere·plangere cum lacrimis pectus aut faciẽ tundere·latrare cũ aliquibus dictis miſerabilibus flere·merere cũ ſilentio dolere·lugere etiã cum habitus mutatione Lacrimas autem a laceratiõe mẽtis dictas Lugentes vero dicti q̃i luce egentes·vnde & luctus dicitur·Fletus pluraliter dicimꝰ fleri & fletus·Fleuas eq̃tis quoddã genꝰ ab ornamento equi quod flexum vocant: Fleumone tumor vel feruor·Fleumonẽ id ẽ tumorem cũ feruore ſtomachi ex quo ſolet febris naſci·vñ & dicta eſt fleumone a potoflegi id eſt inflammãs·ſic enim ſen/titur & inde nomen accepit Flexũ flexibile incuruũ pandum ſinuatum vncum·Fleumon eſt morbus inquietus cum rubore et dolore & tenſione & duricia & vaſtitate· vnde dicitur a poflegi id eſt inflammans· Floccipendere alicuius momenti incuſare Floccipendens paruipendens id ẽ parum exiſtimãs·Flocciſecero ad nichilum duco deſpiciam vel paruipendam·Floccum di/citur vilis lanugo de veſtibus pẽdens·Flobo ſermone·Flogites gẽma ex perſida eſt oſtentans intra ſe quaſi eſtuantes que nõ exeãt·Flomos quã latini herbã lucernalẽ vocant·ab eo ꝙ lucinia facienda ſit apta· eadem et lugubros ꝙ lucẽ prebeat vmbris Flomos quam latini herbã vocant·altera eſt maſculus albidioribus foliis atq̨ anguſtioribus:altera femina foliis latioribus ac nigris·Floralia·flore dolus habet in vr/be roma·Flora dea paganorũ quam flo/rentibus frumentis pagani prefecerunt· Floralis ager optimus a floribus·Florea floribus plena·ſed & melius florida rura Florens etate·adoleſcens iuuenis integris viribus·Flores nõiati ꝙ cito defluunt de arboribus quaſi fluores ꝙ cito ſoluantur· In his duplex gratia eſt·coloris & odoris Auſtro enim flores ſoluũtur & a zephiro fiunt·Flores hilares Florifer q̃ flores fert Florini heretici a quodam florino nomine qui dicũt deũ creaſſe mala·contra illud qđ ſcriptum eſt·fecit deus oĩa bõa Florida inter & florulenta hec diſtantia ẽ·Florida ſunt arbores & herbe·florulenta campi & prata·Floreus ager ẽ in quo ſunt orti floribus apibus cõgruentes Flos grece timũ vocatur·Floſculus diminutiuũ·Flos de/cus ornamentum·a fluendo dictum·eo ꝙ cito defluat de arboribus:Flos veterum· virtus ſeniorum quibus renata ẽ elegãtia

¶ Fluctiuagus inſtabilis Fluctícolor hñs fluctus ſimilitudinem Fluctuat anxiatur dubitat·eſtu in diuerſum rapitur·vacillat labat titubat trepidat incertus ẽ inconſtãs eſt·heſitat·in diuerſam cogitationẽ rapiť. Fluctus temptationes·Fluctus vñ mare ſpumat·Fluens fuſus·decurrens ſolutus Fluentes dependentes diffuſos dimiſſos diſtillantes: Fluit & defluet hoc intereſt. fluit quod naturaliter diſcurrit·ut humor defluit autem qđ etate vel vetuſtate diſſol/uitur vt etas hominis folia arboris·fluc/re autẽ tribus modis dicimus humoreꝝ ſanie viuorũ tabe mortuorũ Fluere impetus deducere·Fluentia diſtillantia aqua. Fluidũ decurrentẽ profluentẽ liquentem Fluitantem imperfectũ diſſolutũ inſtabilem in diuerſa vacillantẽ Fluitat ſoluit̃ fa/tiſcit Fluit ſoluit̃ luxuriatur exultat liqueſcit effertur geſtit laſciuit diffluit·Flumẽ viuo pura & perenni aqua·Inter flumen & fluuiũ hec differentia eſt·flumẽ torrẽs eſt·fluuius autẽ perennis eſt aquarũ de/curſus generaliter a fluendo dictus et ꝓ/prie flumen aqua·ipſa eadẽ et torrens Inde aũt dictus eſt torrens quia pluuia cre/ſcit ſiccitate torreſcit·i· areſcit· vñ & bachubius flãmeo vapore torrens torret Porro riuus vocatur qui ſubito ex pluuia fit celeriterq̨ decurrit ac deficit· Fons aũt caput aque naſcentis·amnis vero fluuius eſt nemore et frondibus redimitus & ex ipſa amenitate amnis vocatus ẽ·Fluſtris fluctibus·Fluuies irgoſſeni·Fluuialilimpha fluuiali aq̃ Fluuius ꝑennis aq̃rũ de/curſus:a fluente perenni dictꝰ·ꝓprie aũt flumen ipſa aq̃·fluuius eius aq̃·flumen aũt prior ꝙ fluuius·i·prior aq̃ ꝙ decurſꝰ Duo aũt ſunt fluminũ gñа vnũ torrens alterũ viuũ de quo virg·donec me flumine viuo abluero: Quedã aũt flumĩa ĩ diluuio ſoluta mole terraꝝ ꝑcluſa ſunt·q̃dam vo fluuioꝝ ꝓpriis ex cauſis noĩa accepe/rũt·Fluuicula rure natꝰ·Fluxa reſoluta vana incerta cõtra fas Fluxerũt ceciderũt Fluxũ vanũ fluẽs vel molle lux orta ſeu tẽpeſtas Fluxũ ſemĩs nõ ĩ ſomnis ȝ per tẽpus carnis nata·Fluxꝰ gracilis et ſolutus

FOa hic aduerbiũ loci ſiue appare/bo ſed meliꝰ rubrũ·Foa oparꝰ ť fomitꝰ ac videns Focaciꝰ ẽ panis cinere coctus·Focacẽ petrã vulgꝰ vocat q̃ ferro ꝑcuſſꝰ ſcintillã emittit q̃ excipit̃ ſulphure·ť aliis ſpongiis ſeu foliis et dicto citꝰ ꝑbet ignem id eſt piritis grece vocatur Focata

adulteris rebus tincta· Forceps ʒarg· Fo
cillat fouet reficit Focum ab igne colendo
et lignis antiqui appellauerunt· fos enim
grece latine ignis dicitur· inde et iuxta phi
loſophos quoſdam cuncta procreantur·
et reuera quia ſine calore nihil naſcit̃ ·adeo
ut de ſeptentriõe dicat ſterili· nunquid q̃a
frigore gignitur· Varro enim ait focos dic
tos ꝙ foueant ignes· ignis nanq̧ ip̃a flam
ma eſt· quicquid autẽ fouet ignem focus
vocat̃· reuera fit ſiue vel quia quod aliud
eſt in quo ignis foueatur focos fomens ac
nutrimentũ ignis· Focular feurſtat· Fode
re eſt foueam facere q̃i fouere· Fodere &
effodere hoc intereſt ·fodere tm̃ ſollicitare
terram· effodere hoc ip̃m faciendo aliquid
eruere vel inuenire· cui contrariũ eſt info/
dere· Foderet periret percuteret Fodito fo
di· virgili· Primus humũ fodito ¶ Fedra
minois & paſiphe filia vxor theſei cũ ada
maſſet hipolitũ priuignũ ſuum· Feba lam
pade ſolis· Febus ſol vel apollo· Federa/
tus pacificus ·Federata ciuitas federe cõ/
miſſa ·Federa pax amicicie pacta· & dicta
ſunt a porca crudeliter fedeq̧ occiſa Federe
certo pacto· Federauit pacificauit ·iniuit·
Fedi federaui Federatus federe conſcript9
Feda turpia inquinata ·Fedantes inqui/
nantes Fenigium in eſaia coccinũ· Feniſſa
dido a fenice ꝑfecta apud cartaginẽ aenee
amore periit· Foeminã id eſt hõiem per o
et e ſcribendum eſt· Focarias coquinarias·
qui cibũ parãt· Folice genus auis marine
Folles dicuntur pelles qui de occiſis pecu
dibus detrahi ſolent· Folliculum theca fru
menti in qua granũ ſeruatur interius· hec
ſuper ſpicã vallo inſtructa munimen pre
tendit· ne auium minorum morſibus ſpica
ſuis fructibus exuatur aut veſtibus prote
tatur· Folia grece filia dicitur· vñ ad nos
hoc nomẽ per diriuationẽ tranſlatũ· Folia
latini labinia· Folia librorũ appellata ſiue
e ſimilitudine foliorũ arborũ· ſeu quia ex
follibus fiunt id eſt ex pellibus· cuius par
tes dicũtur pagine eo ꝙ ſibi inuicem cõpa
ginantur· Folligates veſtis groſſior· Fol
ligenis follibus factis· Folliculis ·foliis·
Follis balg· Foliatum curuatum ·Folaca
verba compoſitionis· Fomenta lenimenta
nutrimenta medicina augmenta adiutoria
ſolacia ãminicula· Fomes feni manipulos
iuncti radicibus ut noceas pennatis· Fo/
mes eſt haſtula que ab arboribus excutit̃·
reciſione autem haſtule ambuſte aut ligna
cauata a fungis nõine accepto ꝙ ita capiat

ignem· de quo virgili· Rapuitq̧ in fomite
flammam· Fomes haſtule minute Fomes
nutrimentũ viciorum· Fomenta incẽdium
vel ignis lignũ aridum vel origo alicuius
rei· Fomites talee arboribus excuſſe· Fo/
mite incrementa vel iniciata ·Fomitem ſub
miniſtrationem vel occaſionem· Fomis ra
dix origo· Fotamine ortum aque intelligẽ
dum· Fontanam fontem & originem vite
Fons ortus aquarum· puteus· ſcatebra·
Fontis auerni qui lacus in campania infe
ris dicatus eſt· Fons in imo & in ſuperfi
ciem terre ducitur· Puteus vero ſemper in
imo eſt· Foraſſem foro vnde foramẽ For
ceps fabri dicitur eo ꝙ fortiter capiat qui
corrupte forcipes dicũtur· Forceps vlcus
vel cancer· Forcipes tenaces· Forcus de9
maris· Forcipes· forfices· & forpices ita
diſtinguitur· Forcipes fabrorũ· forfices
ſartorum a filo dicuntur forpices medico
rum vel tonſorum a pilo dicuntur· Forci
pes dicte quaſi ferricipes eo ꝙ ferrũ can/
dens capiant & teneant ſiue ꝙ ab his ali/
quid furuum capimus et tenemus quaſi
forui capiens· Nam foruũ eſt calidũ vn/
de & feruidum & formoſus dicitur cui ca
lor ſanguinis ex rubore pulcritudinẽ cre/
at· Furcum qđ nũc falliſtum appellam9
nunc culter alias ſecuris quo pontifices ĩ
ſacris vtuntur Forculum pagani dixerũt
deum qui preeſt in foribus· Fore eſſe fu
turum eſſe ſemper futuri temporis· For/
da plena corda dicta a pregnante ꝙ pro/
prie ſignificat· Foramen loch· Fores adi/
tus introitus hoſtie ianue porte value po
ſtes ingreſſ9· Fores & value clauſtra ſũt
ſed fores dicuntur que foras· value que i
tus reuoluuntur & duplices cõplicaleſq̧
ſunt ſed generaliter vſus vocabula iſta cor
rumpunt: Foret & preteriti & preſentis
& futuri temporis eſt quia eſſe ſignificat
Forenſes a foro molli cauſationes ſiue de
terminationes· Forenſis qui in foro fit·
Foreductores futuros duces· Forfices ſe
cundum ethimologiam ſi a filo dicantur·
ſed ponitur vt forfices que ſunt ſartorum
ſi a pilo p· vt forpices que ſunt tonſorum
ſi ab accipiendo c· vt forcipes eo ꝙ formã
capiant que ſunt fabrorũ Forfices ſunt q̃/
bus incidit̃ aurũ vel quodlibet aliud· Fori
medie partes nauiũ· i· ſedilia nautarum ge
neris maſcł· Fori nauiũ latera cõcaua a fe
rẽdo onere dicti ſiue tabulata nauiũ q̃ ſter
nunt̃ dicti ab eo ꝙ inceſſ9 ferãt vel foras
emineãt· de quo vir· laxatq̧ foras Forib9

diue.ante fores ereas ·Foribus eneis·ve/
ſtibulis ereis: Forica·latrina vel ſeceſſus:
¶Forma tipus figura figmentū ſpecies·
terminatio vel ſumma vel numerus exem
plum effigies exēplar·imago ſimulacrū·
liniamentum vultus ſimilitudo aſpectus.
pictura pulcritudo·Formas leiſt·Forma
inſignis·nobilis forma·Formaſtro opere
piſtorio ·Formatū vel farmatū in affrica
& hiſpania parietes a terra appellantur·
quō in forma circūdatis duabus vtrimq̄
tabulis inſertiuntur verius q̄m inſtruūtur
eius durāt incorrupti parietes ventis igni
bus omiq̄ cemento fortiores·Format ex/
primit creat imbuit deſignat ·Formatus·
figuratus ·Forme de raſconi·imagines·
Forme verborū dicte eo ꝙ nos ad vnam/
quāq̄ rem informēt ·Formica dicta ab eo
ꝙ ferat micas farris·Cuius ſollercia mul
ta preuidet in futurū·& aeſtate preparat
quod in hieme comedat·in meſſe autem eli
git triticum·ordeū non tangit·dum pluit
ei ſuper frumentū totum eicit Dicūtur in
ethiopia eſſe formice formā canis habētes·
qui harenas aureas pedibus eruūt·quas
cuſtodiunt ne quis auferat captanteſq̄ ad
necem perſequūtur :Formellum vuaſſeip
Formicoleonob hoc vocatur quia eſt for
micarū leo·vel certe formica pariter et leo
Eſt enim animal paruū formicis ſatis in/
feſtum·et ſe in puluere abſcondit et formi
cas frumenta portātes interficit·Proinde
autem leo & formica vocatur·q̄a aliis ani
mantibus par eſt·formicis autem leo eſt·
Formicentria zubirara Formidat veretur
metuit timet trepidat horret tremiſcit pa/
uet refugit terretur ·Formidantes timētes
Inter formidinem pauorē metū ſiue timo
rem hec differentia eſt ·Formido obicitur
vel animo vel oculis ſine habita ratione·et
maxime paruulis·Pauor autem cū timidi
tate animi ſubita eſt conturbacō q̄ tumer.s
ſoluitur ratiōe vel tp̄e nec ſtat·Item met9
ē motus interior animi ſubitus ſiue cordis
factus ex aliqua triſti recordatiōe·Timor
vero accidens dolor extrinſecus ex aliqua
accidentis occaſiōe·Porro timiditas animi
vicium ſempiternū eſt·nā timor pro tp̄e ē
Itaq̄ in viro forti aliqñ eſt timor·nunq̄m
timiditas:Eſt autē & bonus timor & ma
lus·Malus eſt cum temporalia ſibi quiſq̄
ſubtrahi perhorreſcit·Bonus cū tanto q̄s
diligentius deū diligit·tanto eū ardentius
offendere pertimeſcit·nā timere interdum
prodeſt & decet pro qualitate tēporū vel
cauſarum: Formidine preſſus timore For
midinem iniecit terrorem ingeſſit metum
intulit: Formidulolſus a forma id eſt ſan/
guine dictus cum ſe a cute vel a precordiis
fugiens cōtrahit ſanguis· Nam timor ſan
guinem gelat qui coactus gignit formidi
nem: Vnde eſt illud· Gelidusq̄ coit formi
dine ſanguis: Formidines pinne illigate·
quibus venatores ceruos capiunt Formo
ſa pulcra decora ſpecioſa honeſta facie ele/
ganti corpore egregia·Formoſus dictus
eſt a forma· forma aūt a formo qui calor
vel ignis· Formū enim veteres & calidum
et feruens dixerunt· Feruor enim ſangui
nem mouet: ſanguis pulcritudinem· For
mula diminutiuū a forma· Formum cali/
dum calor ignis· ¶Fornacula in q̄bus fa
ciunt focū ad coquendum· Fornaceo ſpeci/
oſo vel candido Fornax clibanus furnus
Fornax ab igne uocata ē· Fos enī ignis
eſt In fabrorum fornace gentiles vulcanū
auctorem dicunt figuraliter ꝑ vulcanum
ignem ſignificātes ſine quo nullū metalli
genus fundi extēdiq̄ poteſt· Fabrica enī
duabus rebus conſtat ventis & flamma·
Fornax ab igne dicitur· quia fos vel for
ignis· Vnde & fax que eſt miniſtra lumi/
nis· Forniarc9 ex fornacis coctura extru
ctus· Fornicatio & adulteriū hoc inter ſe
differt· quia adulterium eſt coniugali tho
ri inquinamentū· fornicatio vero amor le
gitimo cōnubio ſolutus & vagus exple/
de libidinis ſectando· Licentia autem ſcri/
pture ſolent fornicationeꝫ vocare omnem
illicitam corruptionem· ſicut eſt ydolatria
& auaricia ex quibus trāſgreſſio fit legis
propter illicitam concupiſcentiam· Forni
catio autem ſumpſit nomen a quibuſdam
edificiis arcuatis quos fornices antiq̄ vo
cabant in quibus meretrices conſtitute ꝓ
ſtituebantur· Meretrices autem dicuntur
a merendo id eſt promerendo ſtipendia li
bidinis· Vnde & milites cum ſtipendia ac
cipiunt mereri dicunt· Fornices arcus edi
ficiorum a quibus & fornicarie dicte ſunt
De quibus Virgilius· Atq̄ auerſo forni
ce· Fornice opere id eſt camerato vel den/
ſiſſimo fornicibus conſtructo· Fornicem
arcum triumphalem in platea vel ſaxo ca
uo vel ſignum victorie· Fornices ſaxa cō
ſtructa· Fornicibus cameris curuatis ſa/
xa exciſa arcus triumphalis vel cubilia me
retricum vel ſignum· Fornia fornicatio·
Fornicatio aūt a fornicibus id ē ab arcua
tis cōmibus dicit q̄ fornices appellabant

vbi publicae meretrices proſternebantur·
Fornicatio dicta eſt quaſi formae necatio·
Fornicator eſt qui meretricibus nō mari-
tate miſcetur·vel qui pter deū idolis for-
nicatur Fornicarius et fornicatrix ē cuius
corpus publicū & vulgare eſt·hec ſub ar-
cualis proſternebātur que loca fornices di
cūtur vñ & fornicarie· Fornix ſchuipego
Foroneus rex qui graecis leges iudiciaqꝫ
cōſtituit· Forpices ſchere a pilo· Fors for
taſſe forſitan caſus fortuna fatū decretum
fortaſſis aliqñ· Fors ſiqua·ſique fortuna
Fors ſiqua tuliſſet·ſi fortuitu perueniſſet
Forſitan per n ſcribēdum eſt in fine· quia
integrū eius eſt· Si forte autē vtiqꝫ · Fors
nomen eſt diptotū·fors a forte vel a fortu
na· Fors fuit·fortuitu futurū ſignificat·
Fortaſſis ideo· Forte q̄muis etiam ſic caſu
fortuitu conditiōe vel forte · Forte ſua·ut
fieri ſolet· Forte firmū ſtabile fidele certū
ratum fixum immobile · Fortē ſtrennuū·
rigidum firmū· Forti pectore·ingenio va
lidus· Fortis valens conſtans lacertoſus·
robuſtus neruoſus· Fortitudo virtus cō-
ſtantia magnitudo·animi grauitas firmi-
tas robur virtus neruorū vis animi· For
tis dictus quia fert aduerſa vel quecunqꝫ
ei acciderit ſiue a ferro ꝙ ſit durus nec mol
liatur· Fortitudo mentis pars virtutis q̄
vna eſt ex quatuor virtutibus ·licet & cor
poris robur fortitudo vocetur Fortitudo
eſt animi magnitudo · gloria bellice virtu-
tis·conteptus morū vel diuiciarum ·hec in
aduerſis patienter cedit aut fortiter reſiſtit
nullis emolitur non eleuatur ſecundis ·in-
uicta eſt ad labores·fortis ad pericula ·ani
mum preparat·moleſtiis nullis cedit glo
rie cauet appetitus · Fortitudo vim virtu
tis habet·metūqꝫ mortis contemnit· For-
tido eſt qua aduerſa equanimiter tolerant
Huius partes ſunt glorioſi labores vigilā
tia induſtria in ſecundis rebus tēperantia
in aduerſis patiētia & animi magnitudine
contemptū inuidie robur firmitas· Forti-
tudo que grece andreia vocatur ſiue ichis
dicitur·vnde & ichiſos fortis dicitur · For
titer acriter. Fortunatorū nemorū ·felicia-
rum arborum· Fortuita ſubitanea repenti
na ſubitus caſus· Fortuna ē quicquid for
tuitu venit nulla cauſa palam fortunā pa
gani vocabant ·Item fortune eſſe dicebant
quicquid in vita varietatis acciderat · For
tunam a fortuitis nomen habere dicunt q̄ſi
deam quandam res hūanas variis caſibus
& fortuitus illudentē· vnde et cecā appellāt
eo ꝙ paſſim in quoſlibet īcurrēs ſine vllo
examie meritorū et ad bonos et malos ve
nit· Fatū aūt a fortuna ſeparāt et fortunā
quaſi ſit ī his q̄ fortuitu veniūt nulla pa
lā cauſa fatū vero appoſitū ſinglis et ſtatu
tū aiunt· Fortuna euentus exitus infelici
tas caſus cōditio ꝓuentus ſors ꝓſperitas
vel dea ꝓſperitatis & aduerſitatis uel per
acta pteritarū Fortunate inſule vocabu-
lo ſuo ſignificāt oīa bona ferre quaſi fe
lices et beate fructuū ubertate·ſua eni ap
te natura pcioſarū poma ſiluarū pluriunt
fortuitis uitibꝰ iuga colliū ueſcunt ad her
barū uicē meſſis & holus uulgo eſt unde
gentiliū error et priſcorū carmīa poetarū
ꝓpter ſoli fecūditatē eaſdeꝫ eſſe padiſū pu
tauerūt Fortūati felices beati diuites for
tes· Fortuna urbis opes ciuitatis felicitas
ciuitatis· Fortunatꝰ locuples letus pecu
nioſus copioſus opulētus habūdās potēs
fauſtus uel cōgruꝰ· Fortunis diuitiis pa
trimoniis gregibus· Forus locꝰ exercen
darū litiū a fando dictū ſiue a foroneo re
ge q̄ pmus grecis legē dedit Nec loca et ꝓ
roſtra uocant ideo ꝙ ex bello punico cap-
tis nauibꝰ cartaginēſiū roſtra oblata ſunt
& in foro romāo pfixe in huiꝰ inſigne ui
ctorie· Cōſtat aūt forū cā legis et iudicii
Forus locus eſt ubi uua calcātur· dictus
ꝙ ibi uua feratur uł ꝙ ibi pedibꝰ feratur
uñ et calcatorium ſignificat :ſed hoc nom̄
multa ſignificat Prima ſpēs locꝰ fori ī ci-
uitate ad exercendas nundinas relictꝰ· Se
cunda ubi magiſtratꝰ iudicare ſolet· Ter-
cia q̄ ſup diximꝰ q̄ calcatorium ſignificat
Quarta ſpacia plana in nauibꝰ· De quo
Virg· laxatqꝫ foros· Forꝰ locꝰ cōuentui
ꝓ exercēdis litibꝰ relictꝰ· Fornuculus eſt
tumor in altum ſurgens dictus ꝙ ferueat
q̄ſi feruunculus· uñ et grece antrax dicit
ꝙ ſit ignitꝰ· Forua eq̄ grece· Foꝝ foren
ſis neutꝝ eſt·i· mercatum · Forꝰ ri· hoc ē
plū maſcuł·gñis· Fori pł tabula nauiū
Foꝝ locꝰ ē ubi iudicia hñtur uel loꝰ publi
cus· Foꝝ ueſtibulū ſepulcri· Forū dicitur
a fando uel etiā locꝰ ubi iudices cōueniūt·
uel vbi hoīes ſua negotia exercēt· Forum
appii qd̄ cōdidit appiꝰ ſenator · Fos for-
tes lucē ferēs· Foſſa uorago gurges lacu
na ꝓfundū barathꝝ inſaciabile · Foſſoria di
cta eſt ꝙ foueam faciant quaſi foueſſo-
ria eadem et ſcudicia Foſſeri luciferi· phos
grece lux foro ferre hinc phoſpho dicitur
lux ē ferēs·i·lucifer Fos grece latine lux et
vox· Foſſorcus ſtella matutina· Foſſoriū

duos dentes habens· Fotiniani ſiue pauli
niani heretici xp̄m nō ſemper fuiſſe negāt·
ſed initium predicant de virgine habuiſſe·
Fotiniani heretici a fotiniano gallo ſirmie
ep̄o nūcupati· q̄ hebionitarū hereſim ſuſci
tās· aſſeruit xp̄m a maria per ioſeph nup
tiali coitu fuiſſe conceptū· Fotum molliter
amplexum refectū vel ſublatū· Fota nu/
trita curata· Fotibus blandimentis āplexi
bus: Fotor bruot chappo Fouenis bruot
henna· Fouendis nutriendis· Forum ſex
modis intelligitur· Primo negociatiōis lo
cus· ut forū flammineum· forū iulium ab
eorum nōibus qui ea conſtituēda curarūt
quod etiam locis priuatis & in viis & in
agris fieri ſolet· Secūdo in quo iudicia fie
ri cum populo· aut contiones hr̄i ſolent·
Tercio cum is qui prouincie p̄eſt forū age
re dicitur cum ciuitates vocat & de contro
uerſiis agnoſcit Quarto cum id forum an
tiqui appellabant quod nunc veſtibulum
ſepulcri dici ſolet· Quinto locus in naui·
ſed maſculini generis & plurale· Sexto fo
ri ſignificant & circenſia ſpectacula· a qui/
bus etiam minores forilos dicimus· inde
et forare foras dare· & fores foras & fo/
recule id eſt hoſtiola dicuntur· Fouea la/
cunar· foſſū doloſum lapſus· Fouet amat
diligit defendit adiuuat continet nutrit am
plectitur reficit calefacit· Fouet humo· nu
tritur terra. Foueas ſtudeas tuearis Foui
nutriui: ¶ Fraces amurce: Fracta vexata·
lacerata quaſſata multata afflicta corrupta
diſſoluta· Fractis leſis laſſis triſtibus affli
ctis demolitis exiguis deſperatis attritis·
exhauſtis conſumptis egris infirmis inua
lidis: Factitare frequēter facere: Fractior
difficilior Fraga poma agreſtia vel cibi ge
nus rubicundi· cuius herbe terre adherent
et camelia dicuntur· Fragilis caduca· Fra
giditas cauteria vel nota· a verbo vēit fran
go: Fragile molle tenerū ſequens cedens
flexum flexibile: Fragilis exilis macer te/
nuis gracilis exeſus ſubtilis pallens palli
dus defectus: Fragilis dicitur eo ꝙ frāgi
facile poteſt: Fraglat & flagrat ita diſtin/
guitur Fraglat per litterā r ad odorē per/
tinet· per l ad flammam et ignem· nam qñ
incendiū ſignificat quod flatu alitur per l
dicimus· & qñ odorem quia fracta ſpecie
maior eſt per r enūciatur Fraglat odorem
dat· redolet odorē tribuit ſpirat plus olet:
Fragmenta cruſta panis· Fragmēta dicta
q̄a diuiduntur ut fracta· Fragor tumult9
ſonus cū tremore ſtrepitus vel fremitus·

Fragmus puchina· Fragor dicit̄ magn9
ſonitus tractū a fractis rebus· Fragorē
proprie armorū ſonitus vel a ſonitu fra/
cturarum rerū dicitur· Fragoſa aſpera ſo
nora· Fragores tonitrua fulgura· Fragu
men figmētū vel fragilitatē· Fragū cripe
ri· Framen herba· vnde fragas naſcuntur
Framea rumphea gladiū vł haſta verſati
lis· i· bis acutus lācea acutiſſima haſta lō
giſſima· Quidam etiam ita gladios ſignifi
cari putant· Framea gladius ex utraqꝫ p
te acutus quā vulgo ſpatam vocant ipſa ē
& rumphea· Framea autem dicta quia fer
rea eſt· nam ſicut ferramentum a ferro ſic
framea dicit̄ ac proinde oīes dicunt̄ & ſe
cures· Framea vltio diuina in impiis Frā
ciſca· i· bipēna· Frangere ſaxo molere Frā
gentia vicia· Frangitur elidit̄· Frangit cō
tundit domat ſubigit cōminuit illidit fati
gat comprimit corrumpit quaſſat affligit
multat· Fratellis ſordiū glomuſculis· Fra
ter iunonis neptunus· Fraternus fratris
filius· Fraterna cede fraterno ſcelere queʒ
frater interfecit pigmalion· Fratres dicti
eo ꝙ ſint ex eodem fructu· i· eodē ſemine
nati: Germāi vero de eadē gēitrice naſcen
do manātes nō vt multi dicūt de eodē ger
mīe qui tm̄ frēs vocant̄· Ergo frēs ex eo
dem fructu germani ex eadē genitrice ma
nant Quatuor modis aūt in ſcripturis di
uinis frēs dicunt̄ natura gente cognatiōe
effectu· Natura vt eſau et iacob petrus et
andreas iacobus & iohēs· Gente vt oīes
inter ſe iudei fratres vocantur· In deutro/
mio: Si autem emeris fratrē qui eſt iude9
& apl̄us: Optabam inquit ego anathema
a xp̄o pro fratribus meis qui ſunt mei ſe/
cundum carnem· Cognatione fratres vo
cātur q̄ ſunt de vna familia· i· patria quos
latini p̄rnitates interpretātur cum ex vna
radice multa generis turba diffunditur:·
Abrahā dixit ad loth nō ſit rixa inter me
& te et iter paſtores tuos quia oīes nos
frēs ſumus· Et certe loth non erat frater
abrahā ſed filius frīs eius aram: Quarto
mō effectu frēs dicuntur qui in duo ſcin
dunt̄ ſpirituale & cōmūe Spūale quo om
nes xp̄iani frēs vocemur vt Ecce ꝙ bonū
& ꝙ̄ iocundū habitare frēs in vnū· In cō/
mune cum et oīes hoīes ex vno p̄re nati
ſunt: Frater germanus conſors cōſangui
neus p̄ticeps ſocius vnanimus· Fratrias·
cōiunctio Fratria vel fratriſſa fratris vx/
or vel vxoris ſoror: Fratruelis pruoderſ
lecco· Fratuelis matertere filius vel filius

fratris. Fraudulenter agere. fingere ſimu
lare. mentiri dolum adhibere. comminiſci.
Fraus inſidie dol9 aſtucia malicia captatio
artificiū preſtrigium fallacia fucus illece/
bre inductio illectio calliditas impoſtura
nequicia. quaſi fracta fides. Fraudare mā
ticulare. Fraudo defraudo alieno Fraudat
nubilo manticulatur Fraxinus aſch vocari
ſolet eo ꝙ magis aſpera loca montana vbi
fraga naſcitur. hinc per deriuationē a fra/
ga fraxinus ſicut a monte vēit montanus
¶ Fremere & frendere ita diſtinguit. fre/
mere eſt mentis furore vſqꝫ ad motū mul/
tum excitare. frēdere vero proprie eſt den
tes concutere vn̄ et frena dicta ꝙ hec equi
frendant id eſt imprimāt dentibus & mor
deant. hinc et frenetici dicti eo ꝙ dentes cō
cutiant. Fremit rugit perſtrepit perſonat.
ſtrepitū facit rimatur iraſcitur indignatur
ſeuit ſtridet adclamat furit vel cū iracūdia
mouetur. Fremitus vlulatus ſonus aſper
vel fragor & proprie eſt leonū. Frena dic
ta ꝙ equos fremere cogūt vel ꝙ hec equi
frendant. vn̄ & nefrendes dicti adhuc lac/
tantes porculi ꝙ nōdum aliquid frendāt.
id eſt cōminuant dentibus. Frenas graeci
mentem vocant. Frenat coheret cohibet ri
get gubernat conſtringit reprimit retinet.
corrigit retardat moratur detinet reluctat
remotatur. Frenare retardare. Frendet dē
tibus ſtridet. Frendens dictus ꝙ mināndo
frangat dentes & cōprimat. Frendere pro
prie eſt dentes cōcutere. Freneſis appella
ta ſiue ab impedimento mentis. quia graeci
frenas mentē voāct ſeu ꝙ dentibus infi en
dunt. nā frendere eſt dentes cōcutere. inde
freneticus hō. eſt autem perturbatio cum
exagitatione & dementia ex colerica vi ef/
fecta. Frenetici dicti eo ꝙ dentes cōcutiāt
Frenuſculi vlcera circa rictum oris. ſimilia
his que vi mentis aſperitate frenant. Fre
quentant incolunt. Frequens benignus.
aſſiduus. Freqn̄ter ſepe crebro identidem
ſubinde conſequēter ſepiſſime aſſidue ge/
minanter continenter plerūqꝫ iugiter. Fre
quentes multi plurimi. Frequentidicus.
mathematicus diuinus Fraſſa fracta. vel
diuiſa. Freſtram feneſtrā. Freta loca angu
ſta maris. a fremitu & fragore dicta. Fre/
ta concita. turbata maria Fretinniunt aues
cantant. Fretus ad vtrūqꝫ mare pertinet.
eſtus ad oceanū tm̄. Fretum autem appel
latum eſt ꝙ ibi ſemper mare ferueat. nam
fretum anguſtū & quaſi feruens mare ab
vndarum feruore nominatū. ut gaditanū
vel ſiculum nam varro ait freta dicta quaſi
feruida. Fretū ſicilie qd' regiū dicit. Salu
ſtius tali ex cauſa vocari ſcp̄ſit dicēs. Ita/
lie olim ſiciliā cōiunctam fuiſſe & dū eſſet
vna tell9 mediū ſpaciū aut ꝑ hūilitatē ob/
rutū eſt aquis aut ꝑ anguſtiā ſciſſū et in/
de regiū nōinatū quia grece abruptū hoc
noīe nūcupatū eſt. Eſt aūt artiſſimū triū
miliariū ſpaciū ſiciliā ab italia diuidens fa/
buloſis infame mōſtris cui9 hinc inde ſcil
la et caribdis oſtendit. Fretus fiduciā ge
rens cōfidens cōfiſus fiduciā hn̄s p̄ſumēs
auſus impauidus adiutus pler9 ſtruct9
alacer animi alacer ſpū ſpei plenus peritus
p̄ſumptus inſtructus fiduciā hn̄s. Fretu
tractu. ¶ Fribolum cū eo animo ſeparan
tur vt rurſum ad ſe inuicē reuetant. Nam
fribolus eſt velud quaſi mētis effluxi nec
ſtabilis Proprie aūt fribola vocant fictilia
vaſa et inutilia. Fribolus leuis inutilis fic
tilis vicioſus vanus mēdax ieptus v̄boſ9.
loquax garrulus vilis multiloquax mul
tifarius odioſus fictus caduc9 imaginari
us icertus dubi9 fictus. inanis nugator.
Fricat ripit. Fricans abſtergens piciens.
Frigdaria craticula. Frigduit alſit. Frig/
dens frigdeſcunt. Friges ab dogorma fi
lio gomer nepote iafeth ſunt exorti. Fri/
ges troiani. Frigia dicta eſt a frigia eſopi
filia hec et dardania a dardano iouis filio
dicta de q̄ homer9 ait Quē p̄m9 genuit ce
leſti iupiter arcē. Hic aūt ꝑfectus de corin
tho ciuitate p̄mus venit in frigiā. Hui9 re
gio troia eſt quā ex ſuo noīe troos troia/
norū rex edificauit ganimedis pr̄. Duo
aūt ſunt frigie maior et minor. Maior fri
gia ſmirnā habet. minor uero iliū licaoniā
Frigidus lapis ex loco uocabulū ſumpſit
naſcit enī in frigia colore pallidus medio/
crit grauis. Frigid9 horror glacial' timor
Frigid9 dicit qa i iuuenib9 ſanguis calet.
i ſenib9 v̄o frigꝫ. Frigid9. i. uetul9 timoē
plen9 horrore gelid9 Frigdaria ſulꝫa Fri
gore gelu pruina hiemis rigore Frigutis
ſibilit loq̄ris Frigell9 finck Frig9 opacū
Frigit cōtūdit Frigiōis gn̄9 ueſtimti Fri
uola m̄datia. Frixi cicis tabe ſiccate inſule
Frocū roch Frixoria phāna Frixū a ſono
dictū qn̄ ardꝫ i oleo. Frofra iſula i tirrēo
mari i quo ferri fodina exercēt Frōdator
putator l' q̄ frōdes gregib9 cedit. Frōdea
oīs hbe Fronde fuñea cup̄ſſo. Frondēti
frōdes hn̄ti Frōdeſcit i ſilitudieꝫ frōdis ra
mis creſcit Frōdes dc̄e ꝙ ferāt virgulta vl'
ūbras. Frōdet comat. Frōdeū et frōdoſū

ita diſtinguitur Frondeum totum factum de frondibus ut thorus· Frondoſus vero lucus eſt qui habundat frondibus totus· ſic gramīneū et graminoſum Frondoſum dicuntur frondes· Frondeū vero aliquid de frondibus ramis· ſicut ſcena id eſt vm/braculum·frondoſum vero eſt lucus · Frō deus loubiner · Frondoſus loubuoller · Frondoſa ida hoc eſt mons frigie· Froni/mos vel froneſis ſapiēs grece·mater philo logie·bene ergo fronimus ſapientiſſimus· Frons dicitur ab oculorum foraminibus nominata·hec imago q̄dam animi & m̄tis motum ſpecie ſua exprimit dum leta vel triſtis eſt· Frons exercitus vel prima princi/pia· Frontē caperatam·aut ſuperciliosam aut triſtem aut minantem· Frontē pudorē Fronte ſerena·hilari vultu · Frontes ſu/perficies· Frontibus proroſtris nauium· ¶ Fructuatur potiatur vel letat̄ · Fructua tranſitoria · Fructuoſus fertilis· Hoc aūt differt inter fertilem et fructuoſum· ꝙ fer tilis ager eſt· Fructuoſus vero quicquid cōpendio eſt· Fructuoſus vocatus ꝙ ſolo vſu habetur eius fructus· manente apud alium iure· Fructuoſa fecunda fertilis vel vberta · Fructus nom̄ accepit a frumine· id eſt eminente gutturis parte· qua veſci/mur·inde & fruges· Fructus proprie di cuntur agrorū & arborum· quibus vtiq; vtimur· in aīa vero abuſiue & tranſlatiue vocari fructū· Fructus a fruendo dicitur id eſt a veſcendo· Fructurus · fruiturus · Fructus merces reditus vectigal vel q̄ſt9 ¶ Frugalis a fruge noīatus id ē a fructu vel parſimonia ·vel ut alii volunt a mode/ſtia vel a tēperantia · Frugalitas largitas· abſtinentia parſimonia hereditas modeſtia continentia tēperantia ſubſtantia parcitas Frugalis temperate vite homo vel parcus Fruges prima ceres ſerere cepit in grecia· et habere ſegetes tranſlatis aliunde ſemini bus·huius meminit ouidius dicēs· Prima ceres vnco glebam dimouit aratro: Prima dedit fruges alimentaq; mitia terris · Fru/mēta ſunt proprie que ariſtas habēt· fru/ges autem reliqua· Vnde Cicero · Veniet olei decimas & frugū minutarū· Fruges anni vtilitas·alimonia copia cibaria ānona victus ceres · Fruge pro vtilitate ponunt ſcriptores · Fruges generaliter om̄es fru ges dicuntur & errant qui diſcernunt fru menta a frugibus· Frugum autem nomē tractum a frumine id eſt eminente guttu/ris parte: Frugi homo parcus tēperatus abſtinens alienis ſuo contentus contēptor diuitiarum: Eſt enim nomen qđ in laude accipitur: Eſt enim nec nimiū parcus· nec prodigus hoc eſt temperatus & eſt om̄is generis: Frugi abſtinenti modeſte beni/gnius ·bene continens moderate tēporate· magnanimis: Frugi es letus es·vel conti nēs: Frugifera terra: Frugifer fructifer· florifer: Frugiferis frugem ferentibus:· ¶ Fruitio adoptio vel adeptio: Fruit̄ vtit̄· Fruitur naſcitur potitur adipiſcitur· vel poſſidet Frui & vti hec diſtīctio eſt ꝙ fru imur q̄bus nequaq̄ꝫ carere poſſumus· vti mur que aliq̄n nec ſemper habemus· acꝑ hoc vti temporale· frui vero eternum dicit̄ Frumen eminens pars gutturis qua ve/ſcimur: Frumenta ſunt proprie que ari/ſtas habent · fruges autem reliqua frumē ta ſunt · Frumenta autē vel fruges ex fru endo hoc eſt a veſcendo dicte · nam frumē dicitur ſumma pars gutturis: Inter frum̄ ta & fruges hec diſtantia eſt · Frumenta ſunt arida et ſicca· Fruges vero liq̄de · Fru menti autem nomen tractū eſt a frumine id eſt eminente gutturis parte: Fruniſcit̄· fruitur itercipit: Fruotalis ginuſſer · Fru or nanſciſcor vtor: Fruniſcor veſcor: Fru ſta cruſtula panis particula cuiuſlibet rei· vel inciſura de q̄libet re: Fruſtra ſine cau/ſa inaniter irrite ſuperuacue inuanū incaſ ſum ſine effectu inuacuū ſine emolumēto nequiq̄ꝫ: Frusteris deſtruas pro nihilo ha beas: Fruſtrari impedire calumpniare ludi ficare ludere cauſari: Fallere decipere delu dere · illicere· inducere: Fruſtratus labo/ris fructu vacuatus illuſus: Fruſtatus ē fefellit illudit decepit ſeduxit ſiue conciſſ9 exinanitus caſſatus: Fruſtum capre id ē partem idipſum eſt ꝙ offa: Frutecta ſal/tus virgulta ſilua vepres ramus: Frute/ctū arborū eſt cōtectus uel denſitas· Fru tex breuis arbor eſt· appellatur autem q̄a terram fronde tegit· cuius eſt plurale no men frutecta: Fruuntur potiunt̄ vtunt̄· Frigium equor elleſpontū mare: Frigiū thiara pilleum:·

FVat fiat profit erit faciat· Fucata· tincta depicta infecta colorata di/uerſi coloris mendaciis ſubornata · Fuatis dicitur profitis. Fucatis madentibus vel irroratis · Fucatū tinctū coloratū uariatū Fuci fraudi falſitati coloramini diuerſita/tes · Fucus eſt genus animalis ſimilis api bus maior ape minor ſcabrone · Dict9 aūt

fucus ꝙ alienos labores edat quaſi fugus
Depaſcitur enim qd' nõ laborat· De quo
virgilius·Ignauũ pecus fucus a preſepi-
bus arcet:Fucum genus herbe ex quo fit
tinctura et tingunĩ veſtes ·dicta quia mẽ-
titur alienũ colorem·Vñ virgil·Diſcet mẽ
tiri lana colores:Fucus mẽdaciũ fraus do
lus inſidie aſtutia vel circũuentio:Fucus
vermiculus id eſt veſpa vel illa que apem
ſimulat vel craticula ſimulatio Fudit pepe
rit Fudir ſcurfiſarn:Fudimus interfecim9
Fufficit adminiſtrat·Fuga celeri diſceſſu
curſu velocitate:Fugacem velocẽ:Fugat·
expellit ſpargit impugnat inſequitur of-
fendit alienat auertit abſtergit abigit inſe-
ctatur:Fugãs fugere faciens:Fugamur
perſequimur:Fugarat expulerat:Fugel-
la parua fuga:Fugeus et ſagaris nomina
ſeruorũ:Fugiens cedens euitans in fugã
uerſus relinquens Fugitiue aque que flu
unt ex riuo publico neq; deprehẽnduntur
Fugitiuus nemo rectius dicit̃ niſi qui do
minũ fugit· nam ſi paruulus puer a nu-
trice aut ab ſcola diſceſſerit fugitiuus non
eſt:Fugitiuus exul extorris ꝓfugus fu-
gatus expulſus interdũ qui fugit:Fugi-
unt terga dant terga vertunt pedem refe-
runt pelluni̇̃:Fugiunt & diffugiũt ita di
ſtinguitur·fugiũt pariter·diffugiũt diuiſi
Fugito fuge Fugitat latitat occultat̃:Fu-
go ciuitas adad regis que eſt in regiõe ge
balitica Fugor & betphogor mõs moabi-
tarũ ad quem balaac rex adduxit balaam
ariolũ in ſupercilio libiadis ſed et alia villa
fogor haud procul a bethleem cernitur q̃
nunc faora nũcupatur:Ful ruina vel ca-
dens:Fulcimentũ ãminiculũ:Fulcit ſuſti
net ſuſtentat firmat regit ſubportat:Fulci
minis ſtiuro·Fulcitur munitur ſuſtentat̃·
ſubleuatur munit vel firmat.Fulciet adiu
uet auxiliat:Fulchra ſunt ornamẽta lecto
rum:dicta ꝙ in his fulcimur id eſt ſuſtine
mur vel ꝙ thoros fulceant ſiue cap̃· que
reclinatoria vulgus appellat:Fulchra cu-
bilia lecti· Fulchrũ·thorũ lectum ſumma
pars lecti:Fulgens coruſcãs micans ſplẽ-
dens:Fulget coruſcat radiat micat ꝓful-
minat nitet ſplendet lucet prefulget:Ful-
getra lux que apparet ante tonitruũ que
ideo anteq̃ tonitrus audiatur videt̃·Ful-
gent reſplendent:Fulgidũ ſplendidũ Ful
gor magnus ſplendor:Fulgor et fulgur
ita diſtinguitur Fulgor ꝙ ſplendet qui ap
paret·fulgur ꝙ conditur ſi cadat de celo·
Fulgorat ſplendet corruſcat: Fulgorat9

fulgore percuſſus·Fulgere enim ferire ẽ·
atq; percutere·Inde fulmen dicitur quia
findit·Fuluo tegmĩe·flaua pelle·Fulgur
coruſcatio abſq; o·Fulgur & fulmen hoc
eſt ictus celeſtis iaculi·a feriendo dicti·ful
gere enim ferire eſt atq; percutere·fulmen
enim colliſa nubila facit:nam omnium re
rum colliſio ignem creat·vt in lapidibus
cernimus·vel in attritu rotarũ vel in ſiluis
arborum·Simili modo in nubibus ignis·
vnde & prius nubila deinde ignis·ex ven
to autem & igne fulmina in nubibus fieri
dicũtur·et impulſu ventorum emitti·Ideo
autem fulminis ignem vim habere maiorẽ
ad penetrandum·quia ſubtilioribus ele-
mentis factus eſt q̃m nr̃m id eſt q̃m ille q̃
nobis in vſu conſiſtit·Tria autẽ ſunt aeris
nomina·fulgus·fulgur & fulmen·fulg9
quia tangit·fulgur quia incendit & vrit·
fulmen quia findit·ideo et cũ ternis radiis
finguntur·Fulgur aiũt inſcrutatores cau
ſarum que ex colliſione atq; attritu nubiũ
generantur adinſtar ſilicum durorũ·quos
cum concluſeris inuicem ſibi medius ignis
elabitur·vel queadmodum ſi lignũ ligno
teras ignẽ emittit·Vnde & papinus·Ful
mina que attritis quotiẽs micuere ꝓcellis·
ait aque ratiõe cum nubila inuicem in ſeſe
fuerint colliſa illico fulmina emittunt·de-
hinc ſecuntur tonitrua·que licet ſonitu tar
diora ſint·precedente curſu lumĩs claritate
pariter tamen cum fulgure mittũtur·ſed
eorũ ſonitus tardius penetrat aures q̃m
oculos ſplendor fulguris·adinſtar ſecuris
arborem procul cedentis·cuius quidem an
te cernis ictũ q̃m ad aures perueniat ſoni
tus·ergo nubiũ attritu fulmina naſcũtur
nunq̃m enim ſereno celo fulmina micuer̃t
vnde virgi·Non al's celo ceciderũt multa
ſereno Fulgura·Fit enim fulmen nube·im
bre vento nam cum ventus in nubibus ſic
agitatus eſt·ſic incaleſcit ut accendatur·de
inde ut dictum eſt fulgura & tonitrua ſi-
mul exprimũtur·ſed illud celerius videtur
quia clarũ eſt·hoc autem tardius ad aures
peruenit·poſt fulminis autem ictum ven
torum eorũ per uiolentiam·ſicq; furore tẽ
peſtatis que in nubibus exeuntes ad ter-
ras emittunt·Lucrecius autem dicit ex im
minutis fulmina ſeminibus conſtare· &
adeo penetrabilia eſſe·ubicũq; aũt fulgur
ceciderit ſulphuris odorem emittit·uirgi·
Et late circum loca ſulphure fumant·Lu-
canus Etherioq; nocẽs fumauit ſulphure
ferrum·Sublimia tamẽ loca ãplius ſentire

ventorũ vel fulminis iniuriam q̃m hũilior
terra · Vñ eo feriunt ſummos fulgura mõ
tes · Nimis aũt excelſiora loca tẽpeſtatibus
eſſe ſecura · ut & olimpias q̂ celſitudine ſua
nec impetus ventorũ nec ictus fulminum
ſentit · quia nubes excedit · Inter fulgura
et fulmina hec differẽtia eſt · Fulgur ſplen
dor micantis nubis · Fulmen autẽ mucro
eſt feruidus ventorũ violentia e nubibus
ad terras emiſſa · Tria autẽ ſunt fulgus ful
gur & fulmen · quod tangit · quod incẽdit
quod findit · Ideo & cũ ternis radiis fingũ
tur · Fulica auis eſt q̃ maritimo delectatur
profundo · q̃ fugiens poſteaq̃m pñs erit
cõmotio maris in vado ludit · Fulica vola/
tile ſatis intelligibile & prudentiſſimũ ſu
per oĩa volatilia non cadaueribus veſcit̃
nec alibi peruolat nec oberrat · ſed in vno lo
co cõmoratur & permanet vſqꝫ in finem ·
et ibi eſcam ſuã habet · ibiqꝫ requieſcit · ſic ꝙ
dauid ait · fulice domus dux eſt eorũ · Fuli
ca genus auicule nigre · quã greci herodiũ
vocant · Fulica autẽ dicta eſt ꝙ caro eius le
porinã ſaporẽ ſapiat · lagos enim dicit̃ le/
pus vñ & apud grecos lagois vocatur · eſt
autem auis ſtagnenſis habẽs nidum in me
dio aque et in petris quas aque circũdant
Fulica · ciconia · herodius · auis maritima ·
Fuliginoſi fumoſi · Fuligo nigredo · Fuli
gine ruoſza · Fuligo ruoſz · Fullo lauẽtari
vel weſki · Fulmina fulgura · Fulmina ex
vento igne & nubibus fieri & impulſu vẽ
torum emitti · fulgere enim ferire eſt · vnde
quoqꝫ dictũ eſt fulmen · Fulmen · fulgur ·
iaculum flamma ictus vel ignis rapidus ·
Tria autem genera ſunt fulminũ · quod
incendit afflat findit · Fulſit emicuit ſplen
duit · Fulſere coruſcare fulgere · Fultra in
ſtrumenta · Fuluus rubeus rufus · Fumi
ficus rochiger · Fumus ira dei vel vanitas
Funalia candele in modum funiũ intorte ·
Funalia dicta ſunt que intra ceram ſunt ·
a funibus quos ante vſum papiri cera cir/
cumdatos maiores portabãt vñ et funera
Funalia greci ſcolares dicunt ꝙ ſint ſcribe
hoc ẽ mortis · hos romani funes et funalia
dicunt · Funalia lucernas · Funarios p̂mꝰ
ciriſtines ſicionius in curſu tm̃ medios iu/
gauit equos eiſqꝫ ſingulis ex vtraqꝫ parte
ſimplici vinculo applicuit quos greci ſira
foras latini funarios vocãt · a genere vin/
culi quo prius alligabãtur · Functos offi
cia qui officia debita cõpleuerunt appella/
mus · vnde & honoribus functos dicimus
vnde & defunctos mortuos dicimus · qui

compleuerunt vite officia · nichil enim iam
faciunt · Functio exſolutio tributorũ · vel
poſſeſſio · Functione · miniſterio · debito
Functus vſus conſtitutus vel ordinatus
vel miniſteriũ · ſeruiens · miniſtrans · Fun
damina fundamẽta · Funda ima pars ma
ris · Funda dicta ẽ eo ꝙ ex ea fundãtur la
pides id eſt emittãtur · Narũ vſus primũ
in inſulis que baleares vocãtur inuẽtus ẽ ·
Virgilius · Baleares verbera funde · Fũda
genus eſt piſcatorii rhetis · dicta ꝙ in fun
dum mittatur · Id etiã a iactando iaculum
dicitur · Fundamentũ dictum eſt ꝙ fundꝰ
ſit domus · Idẽ & cemẽtũ a cedendo dcm̃ ·
ꝙ craſſo lapide ſurgat Fundamĩta ſtructu
re locationes poſitiões · Fundit humo · pro
ſternit occidit interficit deicit terre · Funda
tum firmatũ ſtabilitũ cõſtructũ · Fũdabat
funditus tenebat ſtabiliebat · Fundat mu/
nit edificat ſtabilit extruit · Fundare funda
menta ponere initio rei · Fũdebat ingredie
batur proferebat loq̃bat̃ · Fũdere emittere
Fundam ſiſtarciam · Fundibularius quaſi
funda emittens · Fundi poſſeſſiones vici ·
predia agri rura · Fundit profundit vertit
proſternit emittit interimit extinguit · Fun
ditus tollit · diruit delet proſternit euertit ·
ſolo equauit : Funditus a fundamẽto vel
ex toto vel penitus occiſus · Fundibulum
traiectorium : Fundo a fundo & ab imo :
Fundus dictus ẽ : eo ꝙ in eo fundatur &
ſtabiliatur patrimonium : Fundus enim
et vrbanum edificium & ruſticũ intelligẽ
dum ẽ Fundus dicitur eo ꝙ ſit oĩm rerum
fundamentum : Fundus : poſſeſſio : vicus :
praedium : Funebre funereum & funeſtũ
ita diſtinguitur : Funebre luctuoſum : Fu
nereum quod ex funere conſtat · Funeſtũ
vero quod funere inquinatum ẽ · Itaqꝫ fu
neſtus famulus dicitur qui aliquo funere
pollutus ẽ q̂ minus ſacra peragere poteſt
Funebris funeri deputatus · Funebre fu/
neris inſtrumĩtum id ẽ mortuo neceſſariũ ·
vel luctuoſum · Funeratus humatꝰ cõditꝰ
crematus ſup̃mo honore affectus Fune/
ratus funus perfectũ vel ſepultus : Fune
rat cõdit · Funera luctuoſa morte ſepulta ·
vel mortifera funeſta Funereos funeri ap
tos · Funere morte ſepultura interitu · Fu
nereas mortiferas Funeſta ſcelerata Fu/
neſtare cruẽtare · Funeſta funere polluta ·
Funeſtus crudelis lugubris funere cõtactꝰ
Funeſtũ flebile luctuoſum exiciale perni/
cioſum lugubre lacrimabile triſte ferale ſcꝫ ·
Funeſtus pernicioſus qui funere gaudet

crudelis· vel funere pollutus : Funiculos
druos . Funicū territoriū · Fungitur admí
niſtrat obſequitur ait aſſerit . Fungeretur
exemplū operis facere monſtraret· Virg·
Sūmoqꝫ attigit ore· ut viuentis fungeret
officiis · Fungi dicti ꝙ ignem acceptū con
cipiāt· fos enim ignis eſt · vnde & eſca vul
go dicitur ꝙ fomes ſit ignis et incremtum
alii dicūt fungos vocatas ꝙ ſint ex eorum
genere quidam interemptorū · vnde & de/
functi · Fungimur vtimur ſoluimur · Fū/
git agit gerit· Fungino ſchwammino · Fū
gitur paret profitetur · obſequiū facit· de/
ſeruit · Fungus ſchwamm · Funiculos coc
cini rubeos · quo ſe cingūt a renibus vſqꝫ
ad pectus · Funis ſurſum hereditas Fun9
mors corporis hūani · Omis aūt mortu9
aut funus eſt · aut cadauer · Funus ſi ſepe
liatur · & dictū funus a funibus accenſis ·
quos ante feretrū papiris cera circūdatis
ferebant · Cadauer autem ē ſi inſepultum
iaceat Funus a candelis · candele ſunt fu/
nes cera obliti · Funus eſt enim iā ardens
cadauer · quod dum portatur exeq̄as dici/
mus · crematū reliquias · conditū ſepultū ·
Funus mortuus extinctus cadauer defūc
ti hōis vel imaginariū tumulum ſepulcrū
exequie · Funus curat · defunctum ſepelit
planctū celebrat : ¶ Fur eſt qui alienum
aliquid ſubtrahit · Dictus eſt fur a furuo
id eſt nigro · nam noctis vtitur tpe· Pulcre
autem plautus cuidam qui furabatur ait·
Tu trium litterarū · id eſt fur · Furatus eſt
ſubripuit ſubtraxit conflauit expoliauit ab
ſtulit intercepit interuertit inuoluit Furax
dicitur qui ad furandum habilis eſt · Fur/
cula gartgabel · Furca patibulum ſupplicii
genus eſt · in quo hōies affixi cito exanimā
tur · Furca dicta q̄i ferens caput · Suſpen
ſus autem & ſtrangulatus ex eo exanimat
ſe · Patibuli minor eſt pena q̄m crucis · nā
patibulo affixos ſtatim exanimat · Cruci
autem affixos diu excruciat : Furcifer dice
batur qui olim ob leue delictum cogebāt
ad omīs iguominie cauſam magiſq̄m ſup/
plicii furcam circa viam ferre predicās pec
catum ſuū · & monere alios ne quid ſimile
peccarent · Furcille dicte eo ꝙ his frumēta
celluntur id eſt mouentur · Vnde et oſcilla
dicta ab eo ꝙ ſcillantur · hoc eſt moueātur
ora Fulchra ornamenta pectorum vel ful
cimenta : Furens flagrans accenſus ardēs ·
obcecatus preceps Furentem inſanientem
bachantem amentem · Furentibus inſani/
entibus · iraſcentibus : ſeuientibus : Furet ·
ſeuit iraſcitur inſanit fremit . Furentes cū
impetu rugientes inſanientes · Furer fur
tum faciam · Furfuraculum terebra · Fur/
furio genus auis · vocatus ꝙ prius farrē
in farinam redactam paſceretur Furfures
kliwen vel ʒemiſſe : Furia inſania Furias
deas infernales quas eumenides appellāt
Furias dicunt pagani tres feminas crinitas
ſerpentibus propter effectum que in ani/
mis hōim multas perturbationes gignūt
et interdum cogūt ita delinquere ut nec fa
me nec periculis vires pectus habere per
mittant · itaqꝫ vindictam cupit cupiditas q̄
deſierat opes · libido q̄ appetit voluntates ·
gula que cupit alimenta · Quae ideo furie
appellantur ꝙ ſtimulis ſuis mentē feriant
Furiatum et furioſum ita diſtinguitur · fu
rioſus eſt qui ferarum ritu fertur et ab eo
furor nunq̄m recedit : Furiatus qui furit
ex cauſa Furibundus valde vel furore ple
nus Furias tres dicunt poete eſſe · allecto
theſiphone megera : Furiis indignationi/
bus Furis ſudis : Furioſus limphaticus :
Furnax per diriuationem a farre dictum
quia panis ex eo factus ibi coquitur For
nice cauo ſaxo Funam ouan : Furor amen
tia inſania vecordia alienatio mala mens in
dignatio ira temeritas diſcordia : Eſt enim
amor in quo nil eſt ſtabile : Furo beſtia a
furuo dicta vnde & fur tenebroſus & oc/
cultus Furtim latenter occulte ſecrete abſ
conſe clam Furtum rei aliene clamdeſtina
eſt contractio et dicitur a furuo id eſt fuſco
quia in obſcuro fit Furtiuū amorem adul
terium Furfarius dorndrail Furuarū na/
tionum gentiū nigrarum : id ē indi egipcii
mauri ethiopes Furuū enim nigrū dicim9
Furua obſcura nigra tenebroſa : Furuerīt
inſanierunt Furueſcens nigreſcens tene/
breſcens Furunculus ē tumor in cute ſur
gens dictus ꝙ ferueat q̄i feruunculus vñ
et grece antrax dicitur Fuſa infuſa aſperſa
vl' diffuſa iacentia libata Fuſcata denigrata
obtenebrata Fuſcet obnubilet : decoloret :
Fuſcina creagra Fuſcinule ſunt tridentes
cum quibus carnes de caldariis proferunt
q̄ grece creagre vocantur Fuſcina inſtru/
mentum ferri quo capiuntur piſces cuius
diminutiuū eſt fuſcinule Fuſcū nigrū aq̄li
nū Fuſi fugatiqꝫ porro iactati cum metu ·
Fuſi iacentes diſcumbētes proſtrati extēſi
Fuſile dicitur quod tm̄ funditur ſicut con
tra ductile quod malleo producitur Fuſis
fugatis proſtratis occiſis vel amiſſis Fuſſt
na tiſker Fuſili ſolido Fuſtes ſunt quibus

iuuenes pro criminibus feriunt̃· appellari
autẽ ꝙ prefixi in foſſis ſtent quos palos
ruſtici vocant· Fuſum ſolidatũ· dictum ꝙ
per eum fundatur quod netum eſt ·Tria
autem fata fingunt pagani in colo & fuſo
digitiſqꝫ et filo et lana torqñtibus propter
tria tẽpora· preteritũ quod in fuſo iam ne
tum eſt atqꝫ inuolutũ ·pñs quod inter di/
gitos nentis traicitur· futurũ in lana que
colo implicata ẽ: ¶ Fut filius cham a quo
libii·vñ & mauritanie fluuius vſqꝫ in pñs
futh dicitur· omẽſqꝫ circa eum futenſes di
cuntur· Futilis homo vanus inutilis & ſu
perfluus ·dicitur & loquax & inſtabilis ·
Futis dictũ eſt quoddam vas in ſacrificiis
deorũ poſitum ·quia ſtare non poterat ſed
ſtatim aquã effudit Hinc et futilis dicitur
qui cõmiſſa reticere nõ valet ſed effundit ĩ
aures alienas ·Futis labile dicitur Futiles
dicũtur homĩes qui tacendo celare neq̃unt
ſed magis effundunt ·vñ & fuſilia vaſa di
cuntur a fundendo ·Futiles inanes leues
vanos mendaces· Futo amplexo · Futura
ſecutura ·Fi licitum ·Fiſica naturalis ſciẽtia
F litteram veteres in graui ſignificatione
ponebãt ·ut eſt· Sanguine fedantem quos
ipẽ ſacrauerat ignes ·:· ·:· ·:·

GABRIEL
Hebreice in
linguã nr̃am
vertitur for
titudo dei vł
confortauit
me deus · vel
vir me9 de9
vel robuſtus
dei ·vbi potẽ
tia diuina vł
fortitudo ma
nifeſtatur ·:·
Gabriel mittitur Vñ et eo tẽpore quo erat
naſciturus dñs & triũphaturus de mũdo
gabriel venit ad mariã ut illum nunciaret
qui ad debellandas aereas ptãtes humilis
venire dignatus eſt ·Gabaon ciuitas ẽ me
tropolis & regalis ciuitas eueorum ·cccı/
ditqꝫ in ſortẽ tribus beniamin & nũc oſtẽ
ditur villa eodem nomine in quarto milia
rio bethelis contra orientalem plagã iuxta
rama & remnon vbi Salomon hoſtiis im
molatis diuinum meruit oraculum· fuit et
ipa ſeparata leuitis Gabaal mons in terra
eſt repromiſſionis ·vbi ad imperiũ moiſi al
tare conſtructũ eſt ·Sũt aũt iuxta hiericho
duo vicini mõtes cõtra ſe inuicẽ reſpiciẽtes
e quibus vnus garizim alter gebal dicitur
Porro Samaritani arbitrantur hos duos
montes iuxta neapolim eſſe ſed vehemẽter
errant· plurimum enim inter ſe diſtant nec
pñt inuicem benedicentiũ ſiue maledicẽtiũ
inter ſe audire voces quod ſcriptura com
memorat: Gaballi equi: Gabaa collis : Ga
baath beniamin vrbs ſiue filii eleazar vbi
ſepultus eſt eleazarus ·Eſt autem nũc ga
batha villa in xii ·lapide eleutheropoleos
vbi & ſepulcrũ abacuc prophete oſtẽditur
Gabaam vſqꝫ ad hanc bellatum eſt contra
tribum beniamin ſicut in libro iudicũ ſcri/
bitur ·Gabathon ciuitas in tribu dan ſepa
rata leuitis· Eſt quoqꝫ oppidum quod vo
catur gabe xvi·miliario ceſaree iuxta gran
dem campũ legionis ·necnõ gabe gabaath
a viculo contra orientalem plagã darome·
Sed & alia eſt gabatha in tribu beniamin
vbi fuit domus Saulis ·In alienigenarum
quoqꝫ regum libris q̃dam gabatha ſcribiĩ
iuxta bethlehem in tribu iuda· Gabalum
patibulũ· Gabua ſublimitas ·Gabe collis·
et ſors beniamin ·Gaber vir aut iuuenis·
vel fortis ſiue viriliter· Gabethon ſublimi/
tas eorum vel collis meroris ·Gabias ciui
tas italie ·Gabbi terra allophilorũ: ¶ Gad
temptatio vel latrũculus ſeu fortuna ·que
grece tichas dicitur ·ab euentu ſiue procin
ctu ſic vocatur ·qñ enim eũ peperit zelfa
dixit domina eius lia infortuna id ẽ ꝙ dici
tur in procinctu vel euentu: Gad felicitas
vel accinctus ſiue accinctio· Gadda in tri/
bu iuda ·eſt autem hodieqꝫ villa in extre/
mis finibus darome contra orientem ·im/
minens mori mortuo: Gaddalia magnifi/
cus domini ·Gades inſula in fine betie pro
uincie que dirimit europam ab affrica ·in
qua herculis columne videntur & vnde tir
rheni maris faucibus oceani eſtus immitti
tur ·Eſt autem a continenti terra· cxx ·paſ
ſibus diuiſa quam tirrham rubro profecti
mare occupantes lingua ſua gades id eſt ſe
pe nominauerunt· pro eo ꝙ circa ſepta ſit
maris ·naſcitur in ea arbor ſimilis palme·
cuius gummis infectum vitrum ceraunıũ
gẽmam reddit : Gader turris ubi habitãte
iacob ruben patris uiolauit thorum· quae
abſqꝫ· g ·littera in hebreo ader ſcribitur·
Gader & huius regem interfecit hieſus· et
legimus ꝙ iacob trans turrẽ gader fixerit
tabernaculum ſuum : Gadera que in tribu

iuda nunc appellatur villa ad regionem ci
uitatis aelienſis pertinens nomine gadora
circa therebintũ ·Gadera ſepes eius dicitur
Gadera vrbs trans biordanen contra ſcito
polim & tiberiadem ad orientalem plagã
ſitam in mõtibus ad cuius radices aque ca
lide erũpunt·balneis deſuper aedificatis·
Gade genus ligni ex quo balſamus ſudat
Gaditanum fretũ a gadibus dictũ vbi pri
mum ab oceano maris magni limen appe
ritur·Vñ et Hercules cũ gadibus perue/
niſſet ibi columnas fixit·ſperans illic eſſe
orbis terrarũ finem·Gaditanus lapis vo
catur ĩ betica ab oceani inſula vbi plurimũ
exciditur·Gadi hedus ſiue temptatio mea·
Gaddi quã percuſſit Azabel rex damaſci·
poſita ẽ & ſupra gadda·Gadihel accinctio
mea dicitur·Gagates lapis primũ inuen/
tus eſt in Sicilia gaganis fluminis fluore
reiectus vnde & nõiatus·in Britannia fit
plurimũ·Eſt autẽ niger planus & leuis et
ardens·igni admotus fictilia ex eo ſcripta
non delentur·incenſus ſerpẽtes fugat·de
moniacos prodit·virginitatẽ deprehendit·
mirum ꝙ accenditur aqua·oleo reſtinguiť
Gai interp̃tatur chaos. Gai vorago chaos
interp̃tatur·Gai caſtra in ſolitudine filioꝝ
iſrahel & vſqꝫ hodie gaia dicitur vrbs pale
ſtine iuxta ciuitatẽ petram·Gaia agalſtra·
Gaimoab·quod interp̃tatur vallis moab
iuxta fogor·vbi ſepultus eſt moyſes·Gai
iuxta bethan & bethel quã expugnauit ie
ſus rege illius interfecto·Habitauit in illa
quondam citra iordanẽ amorreus ſed nũc
deſertus tm̃ locus oſtenditur·Gailoth col
lis meroris·Gaiom cõmotum·ſed melius
valens eſt·Gala lac grece·Bene ergo gala
thia lactea dicitur·Galgad interp̃tatur nũ
cius ſiue accinctio vel conciſio Galgal q̃ et
golgol iuxta quã montes eſſe dicũtur ga/
rizim & gebal Galgala aũt locus eſt iuxta
hiericho·Errãt igitur ſamaritani qui iux
ta neapolim garizim & gebal mõtes oſten
dere volunt cũ illos iuxta gelgala ſcripta
teſtatur Galgala voluntatio ſiue reuelacõ
Galgalis volutabris·Galla genus pigmẽti
quod greci cecidam dicunt. Galla fructus
querci arboris galla appellatur·q̃ medici/
nalibus & incauſtis habetur·Galatheam
virgilius mantuã vult intelligi·Galactites
lapis colore cirene9·guſtu ſuauis·ſed ideo
ſic vocatus ·quia quoddam de ſe lacteum
emittit·Galactites gẽma albi coloris Ga/
lactites lacteus·qui attritus reddit ſucum
albũ ad lactis ſaporẽ feminis nutrientibus
ligata fecundat vbera infantũ quoqꝫ colla
ſuſpenſa ſaliuã facere fertur·in ore autem
liqueſcere & mẽoriam adimere·Mittũt eã
nilus & acelous amnes ſunt q̃ ſmaragdũ
albis venis circumligatũ galactiten vocãt·
Galactum lacteum circulum Galathe id ẽ
galli qui cãdore corporis poſtmodũ gala/
the appellati ſunt·e q̃bus populi quondã
in orientis longũ in qua migrãtes primũ
gallogreci nunc tm̃ gallorum nõie galathe
vocantur·Galea ima·galea in ima·Gala/
the galli nũcupanť·Galacia dicta a priſcis
gallorum gentibus a quibus extitit occu/
pata·nam galli in auxiliũ a rege bithiniae
vocati·regnũ cum eo parta victoria diuiſe
runt·Siqui deinde graecis admixti primũ
gallogreci nũc ex antiquo gallorum nõie
galathe dicuntur·& eorum regio galacia
dicitur·Galacia regio eſt·Galacia magnifi
ca·ſiue tranſlata vel tranſmigrata·Galatie
a colore lacteo nõiate·greci enim gala lac di
cunt Galaath ciuitas que eſt in dimidio tri
bus manaſſe :in qua iepte ſepultus eſt·&
tranſmigratio interp̃tatur ſiue aceruus te/
ſtimonii. Galaad mons ad quem ſeptimo
die profectionis e carris Iacob profugus
venit: Eſt autem ad tergum fenicis & ara
bie collibus libani copulatus extenditurqꝫ
per deſertum vſqꝫ ad eũ locum vbi ad trãs
iordanen habitauit ſeon rex amorreorum
ceciditqꝫ ſupradictus mons in partẽ filioꝝ
ruben & gad & dimidiae tribus manaſſe·
Sed & hieremias loquiť·galaad tu michi
initium libani·a quo monte & ciuitas ĩ eo
condita fortia vocabulum eſt·quam cepit
de amorreorũ manu galaad filius mathir
filii manaſſe: Galaad aceruus teſtimonii·
de hoc in libris hebreicarum queſtionum
plenius diximus: Galaxia lacteo circulo:
Gallanus genus pigmenti: Galbanum ſu
cus de ferula Galbaneos genus medicamẽti
vel pigmentum album: Gallagetici gẽtiles
a gallis dicti : Galea helm de corio ẽ: caſſis
vero de laminis: nam galeros corium eſt:
caſſida autem a tuſcis nomĩata illi enim ga
leam caſſim vocant credo a capite: Galea/
ria pilleum ex pilo eſſe hoſtie factũ a pelle
hoſtie vnde fiebãt : Galerus corium vnde
& galea Galerum pallium paſtorale de iũ
co Galetum gebita : Gallienus imperator
romanorum fuit : Galleo diſco · gnarus
ſum cognoſco : Galli a candore corporis
nuncupati ſunt: gale enim grece latine lac
dicitur vnde & ſibilla ſic eos appellat cum
ait de illis . Tunc lactea colla nectuntur·

Secundum diuerſitatem celi et facies hōim
et colores et corporū quātitates & animo
rum diuerſitates exiſtunt·Inde romanos
graues·grecos leues·afros verſipelles·gal
los natura feroces atq̧ acriores animo per
ſpicimus·quod natura climatū facit ·Gal
lia belgica habet ab oriente limitē fluminis
rheni et germaniam·ab euro alpes penni/
nas·a meridie prouinciam lugdunenſem·
a circio oceanū britannicum·a ſeptentriōe
britanniam inſulam ·Gallia lugdunenſis
ductu per longum & anguſtum inflexa·
equitanicam prouinciam rheni cingit·haec
ab oriente habet belgicam·a meridie partē
ꝓuincie narbonenſis in qua arelas ciuitas
ſita eſt·mari gallico rhodani flumē accipit
Gallica gelida·Galliciniū propter gallos
lucis prenuncios dictum eſt·Gallicinium
cantus gallorum Gallina ſapientia eccleſia
vel anima·Gallina ruſtica perdix·Galli/
criſta herba eſt que naſcit̄ locis ſolidis circa
vias·hanc ad morſum tenens cū exungia
et pane domeſtico & impōes mox ſanabit
idem & duritias diſcutit·Gallitricus ha/
nenſuoſ;·Gallicula cortex nucis vel glan
dis viridis per quem corpus humanum
intelligi vult·Gallicula calciamēta ſunt pa
ſtorum vel ſignum veſtis·Gallicum qui/
dam abietem vocant gallicum propter can
dorem·eſt autem niue nodo ex gallia latū
Gallicus ſinus maris magni·qui narbonē
ſem prouinciam alluit·Galilea regio pale
ſtine vocata ꝙ gignat candidos homines
qualiter paleſtina·Hec autem duplex eſt
ſuperior & inferior ſibi tunc connexe ſirie
et fenicie adherentes·terra eorum opima
et ferax eſt & fructibus ſatis fecunda ·Ga
lilea interpretatur tranſmigracō vel reuela
tio·Due enim ſunt galilee·e quibus vna
galilea gentium vocatur·vicina finibus ti
rorū·et vbi Salemon xx ciuitates donauit
hiram regi tiri in ſorte tribus neptalim Al
tera galilea dicitur circa tiberiadem & ſtag
num genneſar in tribu zabulon ·Gallilei
volubiles interpretantur·Gallim vñ fuit
falthi qui poſt fugam dauid michol vxorē
eius acceperat·meminit huius loci et eſaias
Dicitur autem eſſe & quidam vicus iuxta
accaron qui vocatur gallaa·Galilot reuela
tionis vel tranſmigratio·Galioth locus
circa iordanē in tribu beniamin vbi altare
domino conſtituerunt filii ruben·Galion
gaber caſtra in ſolitudine filiorum iſrahel·
ſicut in numerorum libro ſcriptum ē·Por
ro iuxta deutronomiū ciuitas eſt eſau quā
nunc eſiam nuncupari putant iuxta mare
rubrum & ailam·Galos viri ſoror appel
latur·Sororis vir ſpeciale nomē nō habet
nec vxoris frater·Gallum gallicum & gal
licanum ita diſtinguitur·Gallum in gallia
natum:Gallicum ex gallia latum Gallica/
numqui affert aliquid ex gallia·Gallina
henn·Gallus han a caſtratione vocatus·
Inter ceteras enim aues huic ſolo teſticuli
adimuntur·Veteres enim abſciſos gallos
vocabant·Gallus pullus gallinacius Gal
lus cornelius poeta qui de morte Virgilii
ad ceſarem ita ſcripſit·Temporibus laetis
triſtamur maxime caeſar·Hoc vno amiſſo
quem gemo virgilio Qui vetuit relegi ſi tu
patiare libellos·& reliqua pulchre·Gal/
lus dominus aut vir ſanctus ·Galumnia
candiditas vel ſplendidus:¶ Gaam vallis
eſtus·Gamma apud graecos littera ē et in
numero ipſorum tria·Gamos nuptie gre
ce·Gamo nubo grece·¶ Ganafaſus fortis
agilis·Ganea taberna·Ganei leones·Ga
neo guloſus popinator·Ganeo luxurio/
ſus prodigus nepos ſumptuoſus profu/
ſus elluo gluto decoctor deuorator popio
ābro·Ganeon ſum ganeo gluto cōmeſtor
Gangaride populi ſunt inter aſſirios in/
doſq̧ inhabitantes iuxta gangen fluuium
Vnde &iam gangaride nuncupati ſunt·
Gangaridum fluuius armenie·ut virgili·
Gangaridū faciam Ganges fluuius indie
quem phiſon ſancta ſcriptura compellat·
qui exiens de paradiſo pergit ad indie re/
giones·dictus eſt autem phiſon id eſt ca/
terua·quia cum quindecim magnis flumi/
bus ſibi adiunctis impletur & efficitur
vnus·Gangrena id ē quaſi obmortua caro
vel cutis ex ariditate ſqualens·dicitur eni
gangren non permortue carnis ſed adhuc
morientis & neſcio quantulum vite et ſen
ſus querentis·nigroq̧ horrore fedate·nā
nigroſis dicitur caro vel membrum quod
penitus mortuum eſt & ſine ſenſu & ideo
neq̧ ignem neq̧ ferrum ſentit neq̧ ſic ob
pugnantur·Ganimedes deus paganorū
Latini vtro catamitium dixerunt ·de quo
virgi·& rapti ganimedis honores Gānire
vulpium eſt ſicut latrare canum·Ganniret
quaſi cum ira rideret·Gannit latrat vel ir
ridet mutit vel murmurat Gapulum helza
Garamantes & proprium poteſt eſſe &
gentile·nam garamantes ſunt iuxta libiā·
Garamantes populi ſunt inter libiam &
affricam iuxta cecaumenen inhabitantes·
Garamantes propriū vocabulum populi

affrice prope cirenas inhabitantes a gara
mante rege filio appollinis ſic nominati·
qui ibi ex ſuo nōie garama oppidum con
didit·Sunt autē proximi gētibus ethiopū
de quibus virgilius·Et extremi garamātes·
extremi autem quia ſeui & a conſortio hu
manitatis remoti·Gararius aduene ap͏p/
pinquantes ſiue cornipeta eorū·Gargara
regio aſſirie vberrima & mons idem voca
tus ē·Gargaſi ciuitas trans iordanen iux
ta galaad montē quem tenuit tribus ma/
naſſe et hec eſſe nunc dicitur·Garizin diu
ſio ſiue preciſio vel aduena accola·Garrire
aut multa verba aut qui ſordida loquitur·
Garrire & loqui ita diſtinguitur·loq̄tur
qui recta & tēperata dicit·garrit qui mur
murat perſtrepit·iocatur·verboſatur cum
hilaritate cantat·Garrit qui multa verba
dicit cū hilaritate gaudet blanditur cantat·
vel ſublimiter murmurat·Garrula ſonora
loquaciſſima·Garulitas loquacitas verbo
ſitas multiloquiū·Garrulus verboſus lo
quax nugator ingenioſus argutus letus·
blandus eloqn̄s Garrulus proprie dicitur
qui vulgo verboſus appellatur·accedente
leticia nō valens neq̄ volens tacere·ſump
tum nomen ē a graculis auibus q̂ impor/
tuna loquacitate ſemper ſtrepūt nec vnq̄3
quieſcunt·Garrum wagen·Garrulus in
eptus loquax verboſus multiloquax mul
tifarius odioſus·ventoſus·vanus·leuis·
verſutus·Garum liquor piſciū ſalſus·qui
olim conficiebatur ex piſce quē greci garō
vocant·Et q̄muis nunc infinito genere pi
ſcium fiat tamen priſtinū nomen retinet a
quo initiū ſumpſit:¶ Gaſiongaber inter/
p̄tatur conſilia viri·Gaſo ſtagno·Gaſtri/
margia ventris ingluuies ·vel voracitas·
¶ Gath ab euentu ſiue procinctu vocatur
Zelpha dixit dn̄e eius lia infortuna id ē q̄
dicitur in procinctu vel euētu·Gather tor
cular videns ſiue accola exploratiōes ·Ga
uata pro cauata vel quia g pro c littera po
ſita eſt·Hinc & conca ſicut ille cauata cōca
ua iſta·ſic et greci hec nūcupant·Gaudens
hilaris ouans ·Gaudere impiis dicit dn̄s·
Gaudet exultat tripudiat·Gaudiū alacri/
tas tripudiū ·Gaudium & leticiā ſtoici ſic
diſtinguūt·gaudiū quippe eſſe aiunt cla/
tionem animi in his que digna ſunt exul/
tanti·leticiā vero effrenatā animi elationē
quō neſciat·& in his quoq̄ q̄ vicioſa ſunt
mixta letetur·vn̄ et ſcriptura nō ē gaudere
impiis dicit dn̄s·Gauina ſpeciei genus ha
bens ſuper humeros purpurā Gaulalum

gentes ſunt a meridie vſq̄ ad oceanum he
ſperidum peruagātes·his nomē dedit gau
loen inſula que eſt iuxta ethiopiā ·vbi nec
ſerpens naſcitur ·nec viuit:Gaulai genus
nauis:Gaulon voluntatio eius·Gaulon
ſiue golam in tribu manaſſe ciuitas ſacer
dotalis & fugitiuorū in regiōe baſianitidi
Sed & nunc gaulon vocatur villa pergrā
dis in batanea ·ex cuius nōie regio ſortita
vocabulum eſt:Gaulos genus auium qui
parentes ſuos recondere atq̄ alere dicunt̄
Idem & meropus:Gauium larum:Gau/
naca gauſapa ·tiſchlach:Gaurito·gaudeo
grece:Gaugalus vacca:¶ Gaza opes co/
pia multa exenia:Gaza theſaurus ſiriaca
lingua:Gaza diuicie perſarū lingua·perſi
ca theſauri vel erariū id eſt pecunia ·Gaza
enim ſuppellectilem accipimus meliorem
Virgilius·Et gaza letus agreſti excipit·
Gaza oppidum paleſtine condiderūt euei
in qua habitauerūt capadoces priſtinis cul
toribus interfectis Gaza autem uocata eſt
q̄ cambiſes rex perſarum theſaurū ſuum
poſuit ibi cū bellum egiptiis intuliſſet·per
ſarum enim lingua theſaurus gaza nōiat̄·
Gaza ciuitas eueorū in qua habitauerunt
capadoces priſtinis cultoribus interfectis·
Apud ueteres terminus erat chananeorū:
iuxta egiptū ceciditq̄ in ſortem tribu iude
ſed eam tenere non potuit quia enachim id
eſt gigantes allophilorū fortiter reſtitert̄·
& eſt uſq̄ hodie inſignis ciuitas paleſtine
Queritur aūt quomō in quodam prophe
ta dicitur gaza in tumulum ſempiternū·
quod ſoluitur ita·antiquae ciuitatis locum
fundamentorū uix prebere ueſtigia hanc
autem q̄ nūc cernitur in alio loco pro illa
que corruit aedificatā Gazarenos hebreice
qui latine aruſpices uocantur quos ſolus
Simmachus aitac interpretatus eſt quos
greci ſolent itotockotoyc appellare q̂ exta
inſpiciūt & futura ex eis predicant Gaze/
tum regio nūcupatur ex qua gaza defert̄.
Gaza enim oppidum paleſtine eſt Gazeo
robuſtus·Gaze gazofilacium ſiue fortitu
do eius ·Gazir interpretatur conſolatio :
Gazophilacium locus appellari ſolet in
quo diuicie ſeruantur ·Gaza lingua perſi
ca diuicie vocantur·filacie ſermone graeco
ſeruare dicitur ·Gaſophilacia in ezechiele
cellule parue ſunt vbi theſauri recondunt̄
In veteri vero tranſlatione pro gazophila
cia paſtoforia habet Gaſophilacium eſt ar
ca ubi colligūtur in templo ea que ad indi
gentiam pauperum mittuntur·cōpoſitum

eſt ergo de lingua graeca et perſa ut ſupra
expoſuimus· gaza enim lingua perſarum
theſaurus· philacion cuſtodia· Gaza forti
tudo· Sed ſciendum ꝙ apud hebreos non
habet in principio litteram conſonantem·
ſed incipit a vocali· ut ita dicat̃ aza · Gazer
in ſorte tribus manaſſe vel effraim vrbs ſe
parata leuitis· quam expugnauit ieſus re
ge illius interfecto· edificata ē autē poſtea
a Salemone et gazara villa dicitur in quar
to miliario nicopoleos cōtra ſeptentrionē
Veruntamen ſciendum ꝙ alienigenas ex
ea effraim non potuit expellere : Gazera
vbi percuſſit dauid alienigenas poſuimus
et ſupra gazer: Gazumber ruoch ·:·

G ·:· ·:· ·:· ·:·
E terra grece· Ge vallis Gebal val
lis vana· ge enim vallis dicitur· bal
vana Gea vrbs cilicie ab egeo flumine vo
cata· Gebal preruptum ſiue vallis vana vl'
vallis vetus· Gebal vorago vetus ſiue ai/
tioaion· Hitteram et l idcirco ꝑtermiſimus
quia eadem nomina in ceteris libris inter/
pretantur· & ſuperfluum eſt dicta vel di/
cenda repetere· H autē a pleriſqꝫ aſpiratio
putatur eſſe non littera· De · K ſuperfluū
eſt facere mentionem cum etiam apud la/
tinos exceptis kalendis non habetur· idcir
co ſuperflua iudicatur · Igitur obſeruandū
eſt ꝙ hec eadem nomina quae hic vel alibi
pretermiſſa ſunt in aliis libris poſſumus
inuenire· Gebal deficiens ſiue diſterminās
Gebatha collis ſiue ſublimis· Gebim memi
nit et iſtius eſaias & eſt villa gaba in qīto
miliario a guſtnis euntibus neapolim· Ge
buſeus filius chananaan· a quo gebuſei·
quorum fuit hieruſalem· ¶ Gecur nomen
habet eo ꝙ ignis ibi habeat ſedem qui in ce
rebro peruolat· Inde ad oculos caeteroſqꝫ
ſenſus & mēbra diffunditur· & calore ſuo
ad ſe ſucum ex cibo tractum in ſanguinē
vertit· quem ad vſum paſcēdi nutriendiqꝫ
ſingulis membris prebet· In iecore autem
conſiſtit voluptas & concupiſcentia iuxta
eos qui de phiſicis diſputant · Sicut enim
corde ſapimus· ita iecore amamus Gectan
filius heber a quo indorum exorta ē gens
Gedeo circuiens inutile· ſiue temptatio ini
quitatis· Gedeon qui occidit oreph zep &
zebee & Salmana interpretatur tēptatio
iniquitatis eorum· frequentibus enim do
cumentis informatus eſt quaſi preſagio cō
tra hoſtes futuram victoriam expedire ex
quo futuro experimentū & ethimologiam

obtinuit· Gedori applicans ſiue accedens
¶ Gelud ad quem aſcendit dauid pro quo
aquila toneiza nō expeditum vel accinctū
Simmachus latronū cuneum ¶ Gehenna
vallis grauida vel gratuita · Quidam eſti/
mant appellatam hanc vallem· que ē iuxta
murum hieruſalem· Gehenna enim locus
ignis & ſulphuris· quem appellari putāt
a valle idolis conſecrata prope murū hie/
ruſalem repleta olim cadaueribus mortuo
rum· Ibi ergo hebrei filios ſuos demoniis
immolauerunt· & appellabatur locus ille
gehennon · Futuri ergo ſupplicii locus vbi
peccatores cruciandi ſunt huius loci voca/
bulo deſignatur· Duplicem autem eſſe ge/
hennam dicunt· et ignis et frigoris. Gehē
na inde valeſcunt· ſiue vallis gratuita· Ge/
hēna pena· Gehenne nomen in veteribus
libris non inuenitur· ſed primum a Salua
tore componitur · Queramus ergo que ſit
huius ſermōis occaſio · Idolum baal iuxta
hieruſalem ad radices montis moria ī qui
bus ſilua fuit nō ſemel legimus· hec vallis
et parua cāpi planicies irrigua erat et ne/
moroſa plenaqꝫ deliciis et lucus ī ea idolis
conſecratus· In tātam autem populus iſra
hel dementiam venit ut deſerta templi vici
na ibi hoſtias immolarent· & rigorem reli/
gionis deliciis vincerent· filioſqꝫ ſuos de/
moniis incenderent vel initiarent· et appel
labatur locus gehennon id eſt vallis filioꝝ
ennon· Hoc regum volumen & paralipo
menon & hieremias pleniſſime ſcribunt·
et cōminatur deus ſe locum ipm̄ comple/
turum cadaueribus mortuorū· ut nequa/
q̄m vocetur tuphet & baal ſed vocetur po
liantrū id eſt tumulus mortuorū· Gelant
frigent· Gelboe montes alienigenarum vo
luntatio ſiue decurſus vel aceruus pluens·
Gelidus ſanguis· id ē pre timore frigidus
et eſt ratio phiſica· nā a precordiis ſanguis
fugiens timore id faciente congelatur: qui
coactus gignit formidinem : vnde eſt illud
poete· gelidusqꝫ coit in ꝑcordia ſanguis· et
Frigidus arcadibus coit ī ꝑcordia ſanguis
Gelbonites tranſmigratus · Geliel relatio
Gelicidia gelu· Gelidas arctos ſeptentrio/
nales · Gelidum frigidum Gelidus horror
frigidus frigor vel timor · Gelon in tribu
iuda· Gelonos gens arabum Gelonem ba
calem Gelos riſus grece Gelmō de blaiba/
im id eſt caſtra filiorū iſrahel · Gelu dictū
eo ꝙ illo cōſtringatur tellus· ge enī tellus
dicitur· tunc enim maiori gelu conſtringit
terra ſtellis micantibus cum ſerena fuerit

nox. Gelu bruma froſt: Genialis lecti con
iugalis. Gemma gummi. Gēmatũ bacatũ.
ornatũ. Gēme vocate ſunt ꝙ adinſtar gũ/
mi tranſluceant. Poſt marmorũ autem ge
nera gēme ſequũtur. que multũ auri colo
rem tribuũt venuſtate colorũ. Primordia
eius a rupe caucaſo fabule ferunt prome/
theum primũ fragmētum ſaxi eius inclu
ſiſſe anulo. Gēmarũ genera innumerabilia
eſſe dicuntur. e quibus nos ea tm̄ que pri
cipalia ſunt ſiue notiſſima annotauimus.
vocate ſunt autem gēme ut ſupra dictum
eſt ꝙ inſtar gũmi tranſluceant Precioſi la
pides ideo dicti ſunt. quia care valent. ſiue
ut a ciuilib9 diſcerni poſſint ſeu ꝙ rari ſint
Om̄e enim quod rarũ eſt magnũ & pre/
cioſum vocatur. Sicut & in ſamuelis vo/
lumine legitur. Et ſermo domini erat pre
cioſus in iſrahel. hoc eſt rarus. Sũt autem
quedam genera ex ſpecie metallorũ vel la
pidum cognominata. nonnulle vero gēme
ex animalibus nominate ſunt. nã et quaſ/
dam gēmas gentiles in ſupſticōibus qui/
buſdam vtũtur. In aliquibus gēmarũ ge
neribus vera a falſis diſcernere magna dif
ficultas eſt. quippe cũ inuentũ ex vero ge
nere alterius ĩ alia falſa tranſducere. ut ſar
donices que ternis glutinantur gemmis
ita ut deprehēdi nõ poſſint. Fingũt enim
eas ex diuerſo gen̄e nigro cãdido niueoqꝫ
colore. nam & pro lapide p̄cioſiſſimo ſma
ragdo quidam vitrũ arte inficiunt. et fallit
oculos ſobole quedam falſa viriditas quo
aduſqꝫ nõ eſt qui probat ſimulatũ et argu
at. Sic & alia alio atqꝫ alio modo. quia non
eſt ſine vlla fraude vita mortaliũ. Oēs enĩ
non tranſlucidas gemmas cecas appellari
eo ꝙ denſitate ſua obſcurentur. Omnium
vero gēmarum ſmaragdus principatũ ha
bet. cui veteres terciam poſt margaritas et
vniones tribuunt dignitatem. Ardentium
ergo gēmatum principatum carbunculus
habet. Nam & inter purpureas gemmas
ametiſtus indicus tenet principatum Can
didarum vero gēmarum prima eſt marga
rita. Gemello gemino Gemma per ſtroma
tum. Gē ma'tloris duos filios Gēminant
freq̄nter crebro identidem ſepiſſime. Gemi
natum duplicatum vel duo coniunctl. Ge
minat iterat. Gemini interp̄tatur dextera.
Gemini enim ſunt non duo ſed ſimul nati
Geminos atrides duos filios atrei. Gemi
nos angues pluraliter extulit. crebrior eſt
enim opinio cleopatrã vnam ſibi aſpidem
admouiſſe. ut penã. quia victorē auguſtũ
metuebat quia voluntaria mors p̄ueniret
Geminos tardanum & iaſonem. Gemĩos
triones. duos ſeptentriones. Gemmis au/
roqꝫ. ex auro & gēmis facta. Geminos du
plices binos equi genus. Gemitũ indigna
tionem. Geminũ gemellum. duplicem ſi/
milem vel parem. Gemitus. vlulationes.
planctus luctus fletus ploratus lamenta
tiões ſingultus eiulatus merores triſticias
Genna ʒelotes. vñ in alio loco chananeus
et in alio loco ʒelotes dicit̄. Genas ea pars
eſt vultus q̄ inter malas & auriculas eſt.
et dicte gene. eo ꝙ infans in vtero caput
inter genua inclinatum tenet. Gene locus
lacrimarum Genealogias generatiões vel
lineas generationis. Genearcha. generis
princeps. Geneceum texirinum. Geneceũ
grece dictum eſt eo ꝙ ibi conuētus femina/
rum ad opus lanificii cõueniunt. Mulier
enim grece gene nuncupatur. Gene dicũ/
tur a genibus quia infans in vtero matris
genua habet iuxta genas. Gene ſunt male
que in facie ſub oculis ſunt. vel locus la/
crime. Genera dicta ſunt quia generant.
Generalem genitiuum vniuerſalem. Ge/
neralia nomina dicta quia multarũ rerum
ſunt ut animal. nam & homo & equus &
bos & auis anĩalia ſunt: generaliter ad oēs
pertinens. Generalis cõmunis vniuerſalis
vel vniuerſitas. aut res q̄ ad plures vel ad
multos pertinet. Generare et parturire ita
diſtinguitur. generare maſculos dicimus.
parturire feminas. utputa ille generauit.
iſta parturit. Generat patrat creat. Gene/
rate procreate Generatim particulatim mē
bratim gradatim ſpeciatim. Generatur na
ſcitur oritur gignitur editur proceditur.
Generatus enixus vel natus. Gener eſt q̄
filiã duxit. dictus ꝙ adſciſcat̄ ad augēdum
genus. Genere obſcuro. genere ſcilicet ab/
iecto ignobilis ignotus obſcurus humilis
ſordidus tenuis. Generis originis nobilis
Generi nr̄o. origini nr̄o. Generoſitas pul
critudo nobilitas. Generoſus bōi generis
honeſtus opimus inſignis nobilis notus.
celebris memoralis. Genneſar eſt lacus am
pliſſimus in iudea longitudine cxl. exten
ditur ſtadiis. latitudine xl diffundit̄ criſpã
tibus aquis aura nõ ventis ſed de ip̄o ſibi
excreans: Genediaci appellati ſunt ꝑpter
natalicium conſideratiões. geneſes enĩ ho/
minum per duodecim celi ſigna deſcribunt
ſiderumqꝫ curſu naſcentium mores actus:
euētus predicare conãtur id eſt quis quali
fuerit ſigno nat9: aut quod officiũ habeat

vite qui naſcitur· Hi ſunt qui vulgo ma/
thematici vocantur·cuius ſupſtitionis ge/
nus conſtellationes latini vocant id eſt nō
tationes ſiderum quomodo ſe habeat cum
quiſq; naſcitur· Primum autem id eſt ſtel
larum interpretes magi nuncupantur· ſic
de his legitur qui in euangelio natū xp̄m
adnuntiarunt· poſtea hoc nomine mathe
matici ſoli cuius artis ſcientia vſq; ad euau
gelium fuit conceſſa vt chriſto edito nemo
exinde natiuitatē alicuius de celo interpre
taretur: Geniales lecti ꝓprie ſunt qui ſter
nunt̄ puellis nubētibus dicti a generādis
liberis: Geniculat fixis genib9 adorat Ge
nicularis herba ſubſternitur ob ſcorpionū
vim repellendam: Geneceum cōuentus fe
minarum: Geniſidium generatio: Geniſte
heretici iudeorū dicti eo ꝙ de genere abra/
he eſſe gloriantur· Nam cum in babiloniā
veniſſet populus dei·pleriq; relinquentes
vxores ſuas babilonicis mulieribus adhe/
ſerunt· quidam autem iſrabeliticis tātum
contenti cōiugiis·illi ex eis geniti dum re/
uerſi eſſent hieroſolimam diuiſerunt ſe ab
omni populo & aſſumpſerunt ſibi hoc no
men iactantie Genitalia verenda·vnde vir
generat & mulier parit: Genitor & pater
ſic diſtinguitur genitor naturale vocabulū
eſt ſiue originis·nā pater dignitatis et ho/
noris eſt nomē· vnde et ſanctos viros vt
ſeniores p̄res dicimus· gēitores nō niſi de
quib9 nati ſumus: Gētes aūt a q̄bus diui
ſa eſt terra q̄ndecim ſunt· De iafeth xxxi·
De cham xxvii·De ſem que fiunt lxxiii· ꝟ
potius vt ratio declarat lxxii· Totidemq;
lingue que per terras eſſe ceperunt queq;
creſcendo prouintias & inſulas impleue/
runt· Filii ſem·v·ſingulariter gentes ſin/
gulas procreauerunt quorum primus he
lam a quo helamite principes pſidis·Se/
cundus aſſur a quo aſſiriorum pululauit
imperiū·tercius arfaxath a quo gens cal/
deorum exorta eſt·quartus lidi a quo lidii
quintus aram a quo ſiri· quorum metro/
polis fuit damaſcus· Filii arā nepotes ſem
quatuor hus & vl·& gether et mes Hus
draconitidis conditor qui inter paleſtinaʒ
& celemſiriam tenuit et principatum vn/
de fuit iob ſcd̄m qđ ſcriptum eſt· Vir erat ī
terra hus nomine iob· Secundus vl· vn/
de armenii·tercius gether a quo carminii
ſiue carie· quartus mes·a quo ſunt hi qui
vocantur meones· Poſteritas arfaxat filii
ſem eber nepos arfaxat a quo hebrei· Ge/
tan filius eber a quo indorū orta eſt gens

Sale filius iectan a quo bactriani licet eos
alii ſcitarum exules ſuſpicētur· Iſmahel fi
lius abrahaʒ a quo iſmahelite qui nūc cor
rupto nomine ſarraceni quaſi a ſara & ag
gareni quaſi ab agar Nabeth filius iſmael
a quo nabatei qui ab eufrata vſq; in mari
rubro inhabitāt· Moab & āmon filii loth
a quo moabite et ammonite· Edom filius
eſau a quo idumei· He ſunt gētes que de
ſtirpe deſcendnnt ſem·poſſidentes terraʒ
meridianam ab ortu ſolis vſq; ad fenices.
Filiis cham quatuor exorte ſunt gētes he·
chus a quo ethiopes progeniti· meſtraim
a quo egiptii perhibētur exorti ſunt a quo
libii vnde & mauritanie fluuius vſq; in p̄
ſens fut dicitur· omniſq; circa eū regio fu
tenſes· Chanaan a quo afri & fenices et ca
naneorum x· gentes· Item ex nepotibus
chan filii chus ſaba & eiula ſapata rema ſa
ba cuſa· Saba a quo progeniti et appellati
ſunt ſabei de quibus virgl· Solis eſt turea
virga ſabais Hi ſunt & arabii· eiula a quo
getuli in parte remotioris affrice heremo
coherentes· Sapateni qui nunc aſtrabani
nominant̄· Rema vero et ſaba et curʒa pau
latim antiqua nomina perdiderunt et que
a veteribus nunc habeant agnoſcant̄· Filii
rema ſaba & dadan·hic ſaba per litterā ſin·
in hebreo ſcribitur·ille autem ſuperior ſa/
ba per ſamech a quo appellatos ſabeos di
ximus· interpretatur auteʒ nunc ſaba ara
bia· Dadan a quo gens eſt ethiopū in oc
cidentali plaga· Filii meſraim· labin a quo
libii qui quondam putei vocantur· Ceſlo
im a quo philiſtim quos veteres allophi/
los· nos modo corrupte paleſtinos voca/
mus· Cetere ſex gentes ignote ſunt quia
bello ethiopico ſubuerſe vſq; ad obliuionē
preteritorum nominum peruenerunt· Fi
lii chanaan x·ex quo chananeorum x· gē
tes quorū terrā illis expulſis iudei poſſe/
derunt·quorū primogenitus ſidon a quo
ſidones·vnde & vrbs eorum in fenice ſi/
don vocatur· Secundus eth·a quo ethei·
tercius iebuſeus a quo iebuſei quorum fu
it hieruſalē· q̄rtus amorreus·a quo amor/
rei· q̄ntus gergeſeus·a quo gergeſei Se/
xtus eueus a quo euei·ipſi gabaonite a ci
uitate gabaon qui ſupplices venerunt ad
hieſum· Septimus araceus qui arcas con/
didit oppidum contra tripolim in radicib9
libani ſitum·octauus aſenius a quo ſenei
Nonus aradius a quo aradii ſunt qui ro
dū inſulā poſſederūt·anguſto fretu a feni
cis litore ſepata ſunt· Decimus ʒmatheus

a quo ſirie nobilis ciuitas que vocatur celis
He ſunt gẽtes de ſemine cham que a ſido/
ne vſqꝫ ad gaditanum fretum oẽm meridia
nam partem tenent· Item tribus filiorum
iaphet· filii igitur iaphet· vii· nominantur·
gomer ex quo galathe id eſt galli· magog
ex quo arbitrantur ſcithas & gothos tra/
xiſſe originem Madai a quo medos exiſte
re putãt· Iuuan a quo iones qui et greci·
vnde & mare ionium· Tubal a quo hiberi
qui et hiſpani· licet quidam ex eo & italos
ſuſpicentur· Moſa ex quo capadoces . vñ
et vrbs apud eos vſqꝫ hodie maleca dicitur
Tiras ex quo traces quorum non ſatis in
notatum vocabulum eſt quaſi tiraces Filii
gomer nepotis iafeth aſcanius a quo ſar/
mati quos graeci reginos vocant· Rifama
a quo ſagonas· Togorma a quo ſunt fri/
ges· Filii iuuan eliſam a quo greci eliſei q̃
vocantur eolides· Vnde & lingua quinta
eolis grece appellatur· Tharſis a quo cili/
ces ut ioſephus arbitratur· vnde & metro
polis ciuitas eorũ tharſis dicitur· Cethim
a quo cethei id eſt cipria q̃ vſqꝫ hodie vrbs
ciuium nominatur· Dodanim a quo rodii
He ſunt gentes de ſtirpe iafeth qui a tau/
ro monte ad aquilonem mediam partẽ aſie
et omnem europam vſqꝫ ad oceanum bri/
tannicum poſſident· nomina & loca relin/
quentes gentibus· de quibus poſtea minu
ta ſunt plurima· cetera permanent ut fue/
rant· Nam multarum gentium vocabula
partim manſerunt· ita ut hodieqꝫ appareãt
vnde fuerint deriuata· ſicut ex aſſur aſſirii
ex heber hebrei· partim vero temporis ve
tuſtate ita mutata ſunt· ut vix hõines doc/
tiſſimi antiquiſſimas hiſtorias perſcrutan
tes· nec omnium ſed aliquarum gentium
poterunt reperire· Nam ꝙ ex filio cham q̃
vocabatur meſraim egiptii ſunt exorti nul
la hic reſonat origo vocabuli ſicut nec ethio
pum qui dicũtur ad eum filium cham per
tinere qui chus appellabatur· Et ſi omnia
conſiderantur plurima tam gentium q̃m
manẽtia mutata apparent· quibus poſtea
diuerſa ratio dedit nomina· Itaqꝫ per ſecta
aut a regibus · aut a locis · aut a moribus:
aut ex quibuſlibet aliis cauſis gentiũ ſunt
immutata vocabula· ita ut prima origo no
minis eorum temporum vetuſtate non pa
teat· Secundum diuerſitatem vero celi et fa
cies hominum & colores & corporũ quã
titates & animarum diuerſitates exiſtunt:
Inde romãos graues grecos leues afros ver
ſipelles· gallos nãta feroces atqꝫ acriores
videmus quod natura climatũ facit Qui/
buſdam aũt natiõibus ſua cuiqꝫ veſtis eſt
ꝓpria vt parthis ſarabare gallis linne ger/
manis renones hiſpanis ſtringues· Dino
ſcuntur enim habitu ſicut et lingua diſcor
des perſe brachia et crura liniamentis ca/
put thiara tegunt· eminent apicibus faſti
giatis alani horrent & maletectitum la/
tratoribus linguis ſcotti ſagaces ſunt ala
mãni lineati indi gẽmati pſe ſiricati arme
ni pharetrati· Nonull e etiã gentes nõ ſo
lum in veſtibus ſed & in corporibus aliq̃
ſibi propria quaſi inſignia vendicant vt vi
deamus cirros germanorum· granas &
cinnabar gothorum· ſtigmata brittannio/
rum circuncidunt iudei preputium· per/
tundunt arabes aures· flauent capitibus
intectis gethe nitent albani albentibus cri
nibus mauros habet tetra nox corporum
gallos candida cutis ſine equis inertes ex
ſtant alani· nec abeſt gens pictorum nom̃
a corpore quos minutis opifex acus pun
ctis expreſſus natiui graminis ſucus illu
dit athos ad ſui ſpecimẽ cicatrices ferat pi
ctis actibus maculoſa nobilitas habet & ſe
rus inſtitutam ſpeciem habitus vt in viris
tonſi capilli in mulieribus redũdantia cri/
nium ꝙ maxime virginibus inſigne eſt q̃
rum & ornatus ipſe proprie ſicut concu/
mulatus in vertice ipſam capitis ſui arceꝫ
ambitu crinium contegat· Gens crudelis·
piratas dicunt· Inter gentes et genus hec
diſtantia eſt· Genus nationis eſt vt grecia
aſia· hinc et gentilitas dicitur· gentes autẽ
familie· iulii claudii· genus vero ad quali
tatem refertur· vt pecoris pomi· Gentem
togatam genus ſenatoris· Gentem toga/
tam romanorum videlicet qui primum to
gam inuenerunt· Gentem nephandam ci
clopum nationum· Gente ſub hectorea Iſ
gente troiana· Gentes generis· ſoboles·
Gentiana nomen ſumpſit vt memorãt ab
inuentore radicibus ariſtologie ſimilibus·
Naſcitur enim ſub alpib9 atqꝫ galatie aſie
Generib9 diuerſis ſi ĩũctis magis vicino
in ſingl̃ari rñdem9 in pl̃ali võ maſculino·
Gentiles vocãtur qui ſine lege ſunt & nõ
dum crediderunt Dicti autem gentiles ꝙ
ita ſunt vt fuerunt geniti id eſt in carne de
ſcenderunt ſub peccato ſcilicet idolis ſerui
entes & non regenerati· Proinde gentiles
primitus nuncupantur· Ipſi enim grece
ethnici dicuntur & ex greco in latinum in/
terpretantur gentiles· Etnos enim grece
dicimus poſt fidem autẽ non debere vocari

gentes ſiue gentiles eos qui ex gentibus credunt· ſicut poſt fidem iudeus dici non poteſt ·teſtante paulo apl'o & dicente iam xpianis· quõm cum gentes eſſetis hoc eſt infideles· Gentis nũc ſobolis originis na/tionis troiane· Gentum gemmis briareis Briareus vnus de gigantibus hoc potior centurianus fuit qui cum caelum gigantes peterent· diis ſolus auxiliatus eſt illiſq ar ma ſuggeſſit· & pro illis dimicauit· ob qd' in celum receptus eſſe perhibetur. Genua ſunt cõmiſſiones nemorum & crurum· et dicta genua q in vtero ſint genis oppoſite coherent enim ſibi & cognata ſunt oculis lacrimarũ indicibus & miſericordie· nam a genis genua dicũtur Deniq cõplicatum gigni formariq hõiem ·ita ut genua ſurſũ ſint· quibus oculi formantur ut caui atq reconditi fiant· Ennius vero ait· Atq ge/nua cõprimat arta gena ·Inde eſt q hõies dum ad genua ſe proſternũt ſtatim lacri/mantur· Voluit enim natura eos vteri ma terni rememorari vbi poſt quaſi ĩ tenebris conſiderent anteq̃m venirent ad lucem · Ge nua cõfeſſio humilitatis Genu genua plu raliter· Genubiũ intimũ interiorẽ domeſti cum naturalem· Genuina originalis· Ge nuinum naturale initium· id eſt inſertum· vel intimum denſum vel qui interius ĩ ore homĩs naſcitur· Genuinus amicus ſodalis familiaris neceſſarius domeſticus intimus quottidianus· Genus origo proſapia· Ge nuit enixa eſt· parturit peperit gignit· Ge nus a gignendo dictũ· cui deriuatũ nomẽ a terra ex qua omnia gignuntur· ge enim grece terra dicitur· Genus domus familia ſtirps origo ſoboles· progenies· propago· ſanguis ſexus· Genuſus fluuius paleſti/ne regionis· Geomantia qui de terra diui nant· ge enim terra· mãtia diuinatio grece dicitur Geometer agri menſor Geometria eſt que menſuras dimenſioneſq cõplectit̃ Geometria diſciplina primũ in egipto re/perta dicitur· q inundante nilo & omniũ poſſeſſionibus limo obductis initiũ terre diuidende per lineas et menſuras arti dedit que deinde longius acumĩe ſapientiũ pro fectã et maris et celi et aeris ſpacia metiunt̃ nam prouocati ſtudio ſicut ceperunt poſt terre dimenſionem & caeli ſpacia querere· quãto interuallo luna a terris & a luna ſol ipſe diſtaret et vſq ad verticem celi quãta ſe menſura diſtẽderit· Sicq interualla ipſa celi orbiſq ambitũ per numerũ ſtadiorũ pro babili ratione diſtinxerũt Sed que ex terre dimenſiõe et diſciplina cepit ex initio ſui et nomen ſeruabat· nã geometria de terra & de menſura nũcupata eſt· terra enim grece ge vocatur· metra menſura· Huius diſci/pline ars cõtinet in ſe liniamẽta interualla magnitudines figuras & in figuris dimẽ ſiones et numeros· Geon fluuius ethiopie de paradiſo emergens quem nilum vſitato noĩe appellant· Geon fluuius de paradiſo exiens atq vniuerſam ethiopiã cingens. vocatur autem hoc nõie q incremento ſue inundatiõis terram egipti irriget· ge enim grece latine terrã ſignificat· & apud egip tios nilus vocatur propter limũ quẽ tra/hit qui efficit fecunditatẽ vnde & nilus dic tus eſt· nam antea nilus latine melo dice/batur· Apparet autem in nili lacu de quo in meridiem verſus excipitur aegipto· vbi aquilonis flatibus repercuſſus aquis re/tro luctantibus intumeſcit et inundatiõnẽ egipti facit· Geon pectus ſiue preruptũ· Geoages creui facit ut cerno et creſco· Ge/orgius ruſticanus grece· bene ergo geor/gius ruſticanus· Georgii agricultores di/cuntur· Idem etiam & enedii: Geraboiane ideo a grecis nomen accepit q remediis ac ligamentis hõim & purificatiõibus ſacer/dotum apta probaretur· vñ et eum põtifi ces ſamen appellabãt quaſi ſacimen · Nec herbeta quaſi pura· Gera dicta quaſi pura Gerannoſan hoc eſt ſacerdotolem morbũ ipſe eſt & morbus comicialis · Geraris pro/uincia eſt vbi & perſabee vſq hodie oppi dum conſtat: que prouincia ante nõ gran de tempus ex diuiſiõe preſidium paleſtine ſalutaris eſt dicta: Huius rei ſcriptura te/ſtis eſt que ait· et habitauit abrahã in terra philiſtinorũ diebus multis & dixit ei deus Tolle filiũ tuum vnigenitũ quem diligis yſaac & vade in terram excelſam & offer illum ibi in holocauſtum ſuper vnũ de mõ tibus quem ego tibi dicã: Difficile ergo eſt idioma lingue hebreice in latinum vertere ſermonẽ vbi nũc dicitur vade in terrã excel ſam in hebreo habetur moria quod aquila tranſtulit tenfafane ·hoc ẽ lucidum. Sim/machus taptaſie hoc ẽ viſionis· aiunt ergo hebrei hunc mõtem eſſe in quo poſtea tem plum conditum ẽ in area vna iebuſei ·ſicut in paralippomenon ſcriptum ẽ: & ceperũt edificare templum in menſe ſecũdo in ſecũ da die menſis in mõte moria· qui idcirco il luminãs interpretatur & lucẽs :quia ibi ẽ dabit hoc ẽ oraculum dei & lex & ſpiritus qui docet omnem veritatem ·& inſpirare

prophetas· Gerras nugas ineptias·Gerã ruminatio vel incolatus·Gerare ex cuius nomine nũc generatica vocatur regio trãs doromam procul ab eleutheropolim milia ribus·xxv· ad meridiem·Erat autẽ olim terminus chananeorum ad auſtralem plagam & ciuitas metropolis paleſtine· ſcriptura cõmemorat eam fuiſſe inter cades·& ſuper hoc eſt inter duas ſolitudines quarũ vna egipto iungitur ·ad quã populus dei trans fretum maris rubri peruenit·altera vero cades vſqꝫ ad Sarracenorũ heremum extenditur· Geraſa vrbs inſignis arabiae· Quidam autem ipſam gaderam eſtimaut· Sed & euãgelium meminit geraſenorum Ger locus ẽ in quo percuſſit hieu rex iſrahel ochoziam regem iude iuxta ieblaam· Gerara ruminationem vidit ſiue maceria· Sed ſciendum ꝙ gerara interp̃tatur incolatus·gedara vero maceria ſiue ſepes·Ger' geſa vbi illum qui a demonibus vexabaĩ Saluator reſtituit ſanitati·hodieqꝫ ſuper montem viculus demonſtratur iuxta ſtagnum tiberiadis ĩ quod porci p̃cipitati ſunt Gerens habens portans .Gerere & ferre ita diſtinguitur·gerimus noſtra veluti naturas aliquas que in nobis ſunt· ferimus vero nobis impoſita·veluti onus ·Gerere explicare demonſtrare·explanare indicare dicere expedire diſponere terminare ·Ger/geſeum colonum eiciens ſiue aduenam propinquantem·Gergos agilis·Gergonius agilis·Gerionem fingunt poete hiſpanie regem triplici forma preditũ·Fuerunt enĩ tres fratres tanta cõcordia·ut in tribus corporibus tanq̃m vna eſſet anima:dicuntur enim hominum fabuloſa portenta que nõ ſunt ſed facta in cauſis rerũ interp̃tantur· Gerit agit admĩſtrat exercet· Gerizin mõs quem colunt Samaritani Gertcontinum mundi ambitum· Germani dicũtur qui ex eadem matre ac patre naſcuntur Germani fratres ex vno germine vel gemini ·Ger/mana & ſoror ita diſtinguitur ·Soror ab eodem germine non ex eodem vtero·Germana vero ex vtroqꝫ manans germine· Germania dicta eſt quia gignit aues hircanias ·quarum et penne in nocte perlu/cent·viſontes quoqꝫ feras & vros atqꝫ al/ces parturit·mittit & gemmas criſtallum et ſucinum gallicum quoqꝫ viride·et ceraunium candidum·Due ſunt germanie ſuperior iuxta ſeptentriõalem oceanũ·inferior circa rhenum Germen dicimus ſurculum pregnãtem a generãdo vñ et germinator·

Germen initium floris:Germina ſemina· Gemnaſiũ baſilica vbi priores cõueniũt ł deambulatoriũ Germinat viridicat fructiferat ſeminat:Gero pareo rogo ago Gerro nugator dictus a gerris: Gerſan incola aduena Gerſoni elecõ ſiue aduena Geruella hirnireuo: Gerula nutrix porcatrix Gerulus a gerendo diriuaĩ baiolus portitor aut ſuaſor ne gocii Geruſia ſenatus Geſa nomẽ regionis vt in eſaia ſcriptũ eſt Geſai interp̃ taĩ in ſole ſacrificiũ vel incenſum Geſſamani locus vbi ante paſſionẽ ſuam dñs orauit· eſt aũt ad radicẽ montis oliueti·eccl'ia nunc deſuper edificata:Geſſami/ni interp̃taĩ vallis pinguiſſima: Geſſem· locus egipti in quo habitauit iacob cũ fi/lijs ſuis :Geſſerat admĩſtrauerat habuerat portauerat:Geſſimus habuimus :Geſſit. egit diſcuſſit: Geſſor applicãs vel dirigentem portat: Geſſum haſta vel iaculum galice: Geſſur regio alienarũ in ſiria: Geſſuri iuxta lumen vicina: Geſtamina virum· arma virorum: Geſtamus gerimus: Ge/ſtabat mouebat: Geſta diſpoſita ſcp̃ta· Geſtamen portatur vel quicquid portari cõſueuerit: Geſtat portat optat cupit exul/tat deſiderat feſtinat vel cogitat: Geſtare . gerere vel portare: Geſtatorium ferculũ· feretrum: Geſtabat cupiebat deſiderabat. gaudebat Geſticulationes geſtus ſiue motus·Geſtibus actibus nutibus: Geſtit laſciuit luxuriatur effertur defluit propit ꝑfert nitet· Geſtire exultare gaudere ambulare acquirere· Geſtiuit gauiſus eſt cogitauit·Geſtiuncula res minuta·Geſtio pro/fero· nitor·exulto capio deſidero gaudeo· Geſtit gaudet·inter geſtire autem et gau/dere hec diſtantia eſt ꝙ mali homines non gaudere ſicut geſtire proprie dicuntur·ſic & uoluntas proprie ponitur quam nõ habent mali·ubi dictum eſt a domino· Om/nia quecunqꝫ uultis ut faciant uobis ho/mines & hec uos facite illis· Ex iſta pro/prietate uerbi habeĩ ꝙ gaudiũ nõ diciĩ niſi in bonis etiam propheta loquitur dicens nõ eſt gaudẽ impijs dicit dñs·gaudiũ er/go in fructibꝰ ſpũs ꝑprie diciĩ nõ eo mõ ꝙ alibi dicit apl's nõ gaudet ſuper iniqui/tate ẽ ſi quiſqꝫ poſſit gaudere ſup iniq̃tatẽ q̃a illi elatio eſt ani ĩbidi geſtiẽtis nõ· gau/diũ nã hoc ſoli boni uolũt· Geſtũ actũ habitum·Geſtus motus corporis uel nutus Inter geſtum et motum hoc diſtat ꝙ motꝰ eſt totius corporis· geſtus ꝑprie manuũ uel ceterorũ membrorũ· Geth q̃dã ciuitas

fuit allophilorum ·et interp̄tatur torcular
vel chaos·Geta gothus ioculator ·Getas
gothos antiqui dixerūt·de quibus lucan9
Hinc dacus p̄mat inde gethis occurrat hi/
berus:Getha ad quē locum tranſtulerunt
arcam teſtamēti de azoto·nūc vicus gran
dis vocatur getham inter antipatridem &
iamniam·Sed & alia villa appellatur ge/
thim·Geththaafer torcular eius humū vel
foſſum·Gethacofer vnde ionas propheta
fuit·Gethaim pro quo in hebreo poſitum
eſt ciuitas adad ·qui quartus regnauit in
idumea que nūc gabalene dicit̄ Geth thael
id eſt vallis thael in tribu zabulon·Getha
thatha bonitas interp̄tatur·Gethe populi
ſcithe·Gethei gothi·Getheo torculari ·Ge
ther a quo acarnani·Gethefer in tribu za
bulon·Gethremon ciuitas ī tribu manaſſe
ſeparata leuitis·Gethremon torcular excel
ſum vel torcular ſublimiū·Getia maleficio
rum doctrina·Geticis aruis·tracū terris
Getulia mauritania vrbs prouincie affrice
vbi maxima eſt pars leonū·Getulis affri
canis mauris·Getuli greci dicuntur fuiſſe
qui ingenti agmine a locis ſuis nauibus
conſcendentes loca hirciū in libia occupa/
uerunt·& qui ex grecis venerūt deriuato
nōie getuli ſunt cognōiati·vnde & opinio
eſt apud gothos ab antiqua cognacione
mauros cū conſanguinitate propinquos
ſibi vocare·Affricā autem initio habuerūt
libii·inde afri·poſt hos getuli·ad vltimū
mauri et numides·Geometer menſor Geo
metrica terre menſuratio·Geometrice mē
ſurate Geometra ſupputandi arte peritus
qui docet menſuras terre·Geſabel fluxus
ſanguinis vel fluens ſanguinē·ſed melius
vbi eſt ſterquiliniū·p̄cipitata enī deorſum
comederunt carnes eius canes ſicut p̄dixe
rat helias·et erunt inquit carnes geſabel ſi
cut ſtercus ſuper faciem terre·:·

GIas princeps troianorum :Gibri
gibberoſi ·Gibberoſus.i·plenus
gibbo hoc ē ſtruma·Gigantes dicti iuxta
greci ſermonis ethimologiā gegenes id ē
terrigene·eo ꝙ eos parens terra fabuloſe
immenſo mole & ſimiles ſibi genuerit ·ge
enim terra appellatur·genis genus ·licet
terre filios vulgus vocat·quorum genus
incertū eſt·Falſo autem opinātur quidam
imperiti de ſcripturis ſanctis p̄uaricatores
angelos cum filiabus hōim ante diluuiū
concubuiſſe & exinde nati gigantes id eſt
nimium grandes & fortes viros de q̂bus
terra completa eſt·Verum & hoc mouet
quoſdam ꝙ ex illis qui dicti·ſunt filii dei
et ex mulieribus quas amauerūt nō quaſi
homines nr̄i ſed gigantes legimus eſſe na
tos quaſi vera corpora hōim modum nr̄m
longitudine excedentia nam etiam noſtris
temporibus nata ſunt·Potuerunt igitur
gigātes naſci & priuſq̄m filii dei qui et an
geli dei dicti ſunt filiabus hōim hoc eſt ſe/
cundum vſum hōim viuentiū·miſcentur
filii ſcilicet ſeth filiabus cham·nam & cano
nica ſcriptura ſic loquitur·Et factum eſt
poſtq̄m ceperunt homines multiplicari ſu
per terram & filie nate ſunt illis·videntes
angeli dei filias hominū quia bone fuer̄t
ſumpſerunt ſibi vxores ex om̄ibus quas
elegerāt·Et dixit dominus deus Non per
manebit ſpūs meus in homine inetternum
quia caro ſunt·Erunt autem dies cxx āni
reliqua·Cum eas amarent bonas id ē pul
cras·Conſuetudo quippe eſt huius ſcrip
ture etiam ſpecioſas corpore bōas vocare
Omittamus igitur earum ſcripturarū fa/
bulas que apocrife nūcupantur ꝙ iſti gi/
gantes nō habuerunt patres ·ſed ſecūdum
ſcripturas canōicas hebreas atqꝫ xp̄ianas
multos gigantes ante diluuium fuiſſe nō
dubium eſt et hos fuiſſe ciues terrigene ſo
cietatis hōim·Plerūqꝫ nōnulli queſtionē
mouent vtrū ex illo vno homine vn̄ etiam
ceteri extiterunt gigantes natos fuiſſe cre
dendum ſit ſiue & quedam monſtruoſa ho
minum genera que gentiū narrat hiſtoria
Sed omnia genera hōim quae dicūtur eſſe
credere non neceſſe eſt·Verum quiſquis
uſpiam naſcitur homo id eſt animal rōnale
mortale qualibet noſtris inuſitatū ſenſib9
gerat corporis formam ſeu colore ſeu mo
tu ſeu ſoni ſiue in qualibet parte qualibet
qualitate nature ex illo uno protheplaſto
originem ducere nullus fideliū dubitaue/
rit·apparet tunc ꝙ in pluribus natura ob
tinuerit & ꝙ ſit ip̄a raritate mirabile·Qua
lis autem ratio redditur de monſtruoſis
apud nos homībus·dico·Deus enim crea
tor eſt omniū qui ubi et qn̄ creari quid ue
oporteat uel oportuerit ip̄e nouit ·ſciens
vniuerſitates pulcritudinem vel diuerſitate
contexit·ſed qui totū inſpicere non poteſt
tanq̂m deformitate partis offendit̄·quōm
cui congruat et quo referat̄ ignorat·gigā
tes aūt propterea placuit creatori creare vt
etiam hinc oſtenderet̄ non ſolum etiā pul/
critudines verū & magnitudines corporū
nō magnipēdendas eſſe ſapiēti q̂ ſpirituali/
bus atqꝫ immortalibus longe firmioribus

atqꝫ melioribus et bonarum propriis non
bonorū malorumqꝫ cōmunibus beatificat̄
hōis. quam rem propheta cōmendans ait
Ibi fuerunt gigantes illi nominati qui ab
initio fuerunt ſtaturos ſcientes prelium.
non hos elegit deus nec viam ſcientie dedit
illis. ſed interierunt qui non habuerunt ſa
pientiam perierūt propter inconſiderantiā
Gigantomachia pugna. Gigantes terre fi
lios. Gignit germinat. generat procreat.
nutrit pullulat. Gignitur naſcitur oritur.
editur. Gilbum color medius inter album
et rufum. Gilui luud. Giluus melinus co
lor: ¶ Gimnaſia loca ī quibus nudi hōies
exercentur. vnde & prope omniū artium
exercitati ad gimnaſii dicuntur. Gimnaſia
ballinia vocata ita ꝙ ibi athlete vncto cor/
pore et fricato manibus exercitantur. nam
gimnaſium grece latine exercitium dicitur
gimnus vero ludus. Gimnaſiū generalis
eſt exercitiorū locus. Tunc apud athenas
erat locus vbi diſcebatur philoſophia et ſa
pientie exercebatur ſtudium. nam gimna
ſium grece vocatur quod latine exercitium
dicitur que et meditatio. Sed & balnearū
loca curſorum & athletarum gimnaſium
eſt eo ꝙ illic homines ſue artis ſtudium ex
ercitantur. Gimnicus ludus velocitatis lu
dus ac virium gloria. cuius locus gimna/
ſium dicitur vbi exercentur athlete et curſo
rum velocitas comprobatur. Hinc accidit
ut oīm prope artium exercitia gimnaſia di
cantur Ante enim in locis certantes cincti
erant ne nudarētur. poſt relaxato cingulo
repente proſtratus & exanimatus q̄dam
curſor quare ex conſilii decreto aincapconi
poomenes ut nudi deinceps omnes exer
citarentur permiſit. ex illo gimnaſio dictū
ꝙ iuuenes nudi exercentur in campo. vbi
deſolatam verecundiam operiuntur. Gim
nicorum genera quinqꝫ. id eſt ſaltus luct9
curſus virtus atqꝫ luctatio. Gimnica autē
certamina tribus modis conſtant. quorū
alia leuia alia grauia alia mixta. leuia ſunt
que velocitate ſola peraguntur ut curſorū
hōim. grauia que labore & pōdere corpo
ris ut luctatorū. promiſcua quibus ſaltu
pondere iaculoqꝫ cōtenditur ut pentalorū.
Gimnoſophiſte nudi perhibētur philoſo/
phari in ſolitudinibus indie cōtinētes ſunt
et a generando ſe cohibēt. Gimel retribu/
tio vel plenitudo conſolatio. ¶ Gineceum
locus eſt vbi cōueniūt mulieres. Gingiua
rum dentium carnes. Gingue a gignēdis
dentibus dicte. facte ſunt autem ad decorē
dentiū. ne nudi horrori potius q̄m decori
exiſterent. ¶ Gipſam genus ſerpentis. Gi
pedes pedeſtri prelio magis q̄m equeſtri
ſunt vſi. & ex hac cauſa ſic vocati. Gipſum
cognatum eſt calci et grecū nomen eſt. plu
rima ſunt eius genera. omniū autem opti
mum de lapide ſpeculari. Eſt autem ſignis
edificiorum & corone gratiſſimū. ¶ Gir/
gillus ex eo dictus eſt ꝙ in giro verſatur.
eſt enim lignum interuerſa parte mobile.
ex quo funis cum ſitulo & vtre in puteū
mittitur ad hauriendam aquam. Girus cir
culus corona cōgregatio. Girare circuire.
Giros reuolutiōes circuitus: ¶ Giſma an/
gulus grece. Giſum labium vel terminum
Giſſus diffinitio: ¶ Git melantium que ē
leo piper glabrio: Git herba loliū: ¶ Giul
ca vel aperta: ¶ Glaber raſus lenis tener.
Glabella eſt nuditas frontis inter duo ſu/
percilia. ſed & qualiſcunqꝫ pars corporis
pilis carens eſt. Glabrion dicitur graece
caluus. Glabriones ſunt carentes pilis id
eſt molles & leues. et dicuntur tenuoſi.
Glabrū dicitur leue & imberbe quod ſine
pilo eſt: ¶ Glaciatur incruſtat̄. Glacialem
pontum iſtie maris vbi aqua frigore con/
gelatur: Glacialis hiemps. niuealis. glacie
plena Glacies nix durata vel duricia pecca
torū. ¶ Gladiatores qui ī ſpectaculis mu
tua ſe cede trucidant: Gladii ancipites qui
duo capita habent. Gladio fulgenti lucēti.
Gladiolus herba dicta ꝙ ſit foliis gladio
ſimilis. floribus purpureis. tirſo cubitali.
Gladium romphea telum enſis: Gladius
generaliter dicitur enſis in prelio. ſed enſis
tantum ferrum: gladius autem totus: Pro
prie autem appellatus gladius: ꝙ gulam
diuidit id eſt ceruicem: ad hoc enim primū
factus eſt Nam cetera membra ſecuribus
magis ceduntur collum tantū gladio: acies
autem gladii ab acumine dicta eſt Gladius
genus piſcis dictus eo ꝙ roſtro ſit macri/
nato ob hoc & naues perfoſſas mergit:
¶ Glanca flamma aut rubra: Glancos eſt
diuus marinus: Glandes nuces eichelen:
Glandium dubium. Glandulaa druoſi:
Glanget ſonet. Glarea. ſtricta. glutinoſa
vel lapilli minutiſſimi fluminum quos
aqua defluens trahit gries. Glarea lapilli
parui arene maris mixti vel gleba Glauca
alba vel viridis. Glaucomate id eſt cecitate
caligine oculorum Glaucus piſcator an/
tedonis filius fuit q̄ extractā praedā mari
in litore ꝑiecit piſces herbaꝝ tactu reuixerīt
quo intellexit herbas illas fore īmortales.

Glaucus color interdum pro viridi põitur
qui admixtũ habet virorem·Nã virgilius
ſalices & oliuas glaucas dixit·Itẽ in equis
& bõibus glauci oculi pro ſplendidis po/
nuntur Glaucus piſcis a colore dictus q̃a
albus ſit· greci enim album glaucum dicũt
Glaucus grece luſcitius dicitur id eſt lippi
tudinem patiens · Glaucus dicitur viridis
eſt autẽ color inter albũ & nigrũ blawer·
¶ Gleba ceſpes terra·ſed terra ligata·Gle
ba ſoluta puluis ſcholl·Gleba ceſpis dur9
cum herba ſubleuatus·Glebas inertes·in
confectas·Glebo ruſticus arator dicitur·
Gleſcit ·creſcit ·adoleſcit·Gleſidem genus
herbe·dicta ꝙ dulcis ſaporis ſit·ipa eſt &
peonia naſcitur in ſiluis·¶ Glicerium pul
cra mulier·Glicin dulce grece Gliciriza ge
nus herbe grece dulce dicitur ·eo ꝙ dulcẽ
radicem habeat·glicin enim grece dulce di/
citur·Glicos dulcis·Glires animal in ar/
boribus ſimile muri·latine creſcere Glires
eos efficit ſomnus ·q̃ idcirco ita dicti ſunt
quia pingues·nã gliſcere dicimus creſcere
hieme autem tota dormiunt & immobiles
q̃i mortui iacent· tp̃e autem eſtiuo reuiui/
ſcunt·Gliribus ariſtis·Gliſcit increuit ado
leuit inoleuit conualuit·Glis gliris anĩal.
Glis gliſſis herba tenax·¶ Globa iũctu/
ra·Globata agmina adunata·Globat acer
uat colligit·Globoſos in modum ſpere ro
tundos ·Globus rotundus aceruus aut
volumen aut agmen·Globum glutinatũ
cõuolutum·Globus vertigo vel ex ſolido
rotundus pila rotunditas Globus eſt ro
tunditas circulus glomus vero ſpera filo
rum·Globus lapis contra iniurias fortis.
ſed in ſtructura infidus· niſi fuerit multa
ſuffrenatione defunctus·Glomeramur ad
iungimur· colligimur·Glomerare conden
ſare applicare in vnum congregare·Glo/
merantur cinguntur colliguntur vel con/
gregantur·Glomerat coniũgit conuoluit·
cõnectit coniungit conſerit·Glomus glo/
meris id eſt ſpera· Glomus chiwa ·Gloria
fama vel honor Gloria virtutum fama vi
tiorum·Gloria nomen decus ornamentũ
laus preſidium roborũ dignitas inſignitas
claritas honor magnitudo amplitudo ma
ieſtas ſplendor locus ſummus·Gloria fre
quens de aliquo fama eſt laude·Gloria fo
renſis ambitio gratia potentia blandicies
adulatio popularitas affabilitas·Gloriaĩ
ſe prefert iactat ſe·Glorioſus honorũ oſtẽ
tator·vel a frequentia claritatis dictus pro
c g littera commutata·Glorioſus a laurea

dictus q̃ datur victoribus·Glos gloſſis·
quod de ſtipula factũ eſt vel flos ex quo
gloria·Glos glotis ſoror mariti Gloſa pe
tra ſimilis eſt lingue humane vñ & nomẽ
ſumpſit·Fertur autem deficiente luna celo
cadere·cui non modicã tribuunt magi po/
teſtatem·nã ex ea lunares motus excitari
putant Gloſa grece lingua Gloſam grece
latini aduerbiũ dicunt·q̃a quicquid illud ẽ
in vno verbo declarat·Gloſa congregatio
ſermonum vel interpretatio ſiue de arbore
¶ Glubere cutem detrahere·Glumas gra
na vel ariſtas·Glumit excoriat·Glus glu
ſtella abſconſa vel ſecreta·Gluten chleibin
Glutinans iungens·Glutit haurit vorat
abſorbet comedit·Gluto a gula qui multũ
poteſt comedere vel guloſus Gluuauit ex
coriauit·¶ Gnabat fortiter exequiĩ ·Gna
rus ſciẽs cautus ſapiens · conſideratus cor
de circumſpectus vigilans ſcitus peritus
doctus perfectus ſtrennuus ſollers·Gna
uos dicimus induſtrios·nam ignauum in
utile non aptum induſtrie·Gnatus natus
generatus filius creatus vł enixus lingua
gallica interp̃tatur·Gnauus fortis ſapiẽs
ſtrenuus agilis·Gnauũ celerem·Gnauus
celer inde nauiter dicitur id eſt celeriter tra
tum a naui·cui contrariũ eſt ignauus id ẽ
piger·Gnauiter ·recte ·vtiliter velociter:
Gnoite & tritoite heretici a Theodoſianis
exorti ſunt·ex quibus gnoite ab ignoran
tia dicti quia peruerſitati a qua exorti ſunt
id adiciunt ꝙ xp̃i diuinitas ignoret futura
que ſunt ſcripta de die & hora nouiſſima.
non recordantes xp̃i perſonã in eſaia loquẽ
tis·dies iudicii ĩ corde meo·Gnoſcet ſentiet
experietur Gnoſia cretenſia a gnoſo oppi
do·Gnoſia nomen ſtelle eſt:Gnoſis ſcien
tia grece:Gnoſo grece ſentire diciĩ·Gno/
ſtici heretici ꝑpter excellentiã ſcientie ſe ita
appellari voluerunt·animã naturã dei eſſe
dicunt·bonũ & malum deum ſuis dogma
tibus fingunt:Gnoſtice genus hereſis in
firmitatis cogniti Gnothi ſcito grece ¶ Go
bio genus piſcis:Gobubi cõmiſſum eſt p
lium:Gog & magog·gog tectũ·Magog
detectum·gentes ſignificantur in quatuor
cardines terre diffudiſſe·in quibus nunc
diabolus in abiſſum incluſus tegitur·quia
non tantũ quantum vult nocere permittiĩ
poſt vero in apertum ad nocendum valde
veniens detegitur:Gog ſuper tecta inter/
p̃tatur:& in iſto loco nõ pro gẽtis alicuiꝰ
nõie ut putaĩ poſitũ eſt:ſed ut in aliis no
nullis ip̃e ſermo hebreus nõ interp̃tatus

ſermōis conſeq̄ntia talis·et exaltabiť ſuper te regnū eius & horreſcet regnū ei9·Gog et magog gētes quippe quas appellant· gog & magog nō ſunt ſic accipiēde tanq̄m ſint aliq̄ in aliqua parte terrarū barbari cō ſtituti ſiue quos quidā ſuſpicātur getas & maſſagethas et a romāo iure ſeiūctos·toto nanq̧ orbe terrarū ſignificati ſunt iſti eſſe cum dcm̄ eſt·& cū finiti fuerint mille anni ſoluetur ſathanas de cuſtodia ſua & exibit ad ſeducendas natiōes q̄ ſunt in iiii·āgulis terre eos quos ſubiecit eſſe gog & magog quorū interp̄tationē nōim eſſe cōperimus gog tectū·magog detectū tanq̄m dom9· et ipe qui ꝑcedet de domo ·gētes ergo ſūt in quibus diabolum velut in abiſſo intelli gimus incluſum·& ipe de illis ꝗ̄amodo ſe ſe efferens & procedens ut ille ſint tectu3 ipe detectio·Si autē vtraq̧ referamus ad gentes nō vnum horum ad illas alterū ad diabolum et tectū ipe ſunt·q̄a nunc in eis includitur et ꝗ̄amodo tegitur inimicus an tiquus & detecti ipi erunt qñ in apertum odium eructure ſunt de aperto·Goel pro pinquus ſiue redimēs Golan tranſmigracō eorū ſiue voluptas eorū·Golathmaim lo cus qui interp̄tatur poſſeſſio eq̄ ·Goliath reuelatus ſiue tranſmigrās.Golgol ad ori entalem plagam antiqui iericho ſecus ior danem vbi hieſus ſecundo ppl̄m circūcidit et paſca celebrauit ac deficiente manna pa/ nib9 vſus ē iſrl̄·In ipo loco lapides quoq̧ quos de alueo iordanis tuleřt ibi ſtatueřt· et tabernacl̄m teſtimonii fixum multo tp̄e ibi fuit:ceciditq̧ in ſortē trib9 iude et oſtē ditur vſq̧ hodie locus deſertus in ſecundo miliario hierichus miro cultu habitus. Sed et iuxta bethel quidam aliā galgala3 ſuſpi cantur Golgatha locus caluarie in quo ſal uator pro ſalute oīm crucifixus eſt & vſq̧ hodie oſtēditur in eliā euntibus ad ſepten/ trionalem plagā mōtis ſiō·Golgatha cal/ uarie locus & ob hāc cauſam ſic dictus eſt· ꝙ de conſuetudine in eodem loco damnati capite truncabātur·Gome honore Gomer filius iafeth a quo galathe id eſt galli·Go/ mor menſura attica hñs ut quidā opinanť conices id ē ſextarios xii·Alii gomor di/ cunt paulominus a ſextariis v·quod etiā ipe ꝙ ſit decia pars ephi gomor·Gomorra vna de v ciuitatibus ſodomorū q̄ cum reli quis diuina vltiōe ſubuerſa ē·Gomor cō ſumatio ſiue perfectio venūdatio·Gomor ra ppl̄i tumor ſiue cecitas·Sed ſciēdum ꝙ g litterā in hebreo nō hñt ſed ſcribitur per vocalem·Gomer in geneſi aſſumptio ſiue conſumatio vel p̄fatio ·ſiue galathe qui & galli ut Ioſephus dicit·Ipi ſunt qui latine gallogreci dicunť·Gom fouea :¶Gonath arrogantia vel ortus tuus Goncabaih fur tum filie·Gonarria ē paſſio veſice cū fere/ tro qui ſeminis lapſu vexatur celeberrime Gont ſcala ¶Gordien ciuitas frigie q̄ nuc Sardis vocatur·hāc allexander magnus obſeſſam expugnatamq̧ cepit ac diremit· Gorgades inſule oceani obuerſe ꝑmuncto rio quod vocatur aſpera ſerus q̄s incolue/ runt gorgone femine alta pernicitate hirſu to et aſpero corpore et ex his inſule cogno minate diſtant autē a cōtinenti terra bidua nauigatione·Gorgone ſpē·Gorgona aut fuit monſtrum humane forme quā ſiquis vidiſſet in ſaxum mutabatur·Gorgonas fingūt poete fuiſſe meretrices crinitas ſer pentibus q̄ aſpiciētes in ſe cōuertebāt in la pides·hñtes vnum oculum quo inuicē in/ tuebantur·Fueřt autē tres ſorores vnius pulcritudinis q̄i vnius oculi·q̄ ita expecta tores ſuos ſtupeſcere faciebant ut vertere eos putarentur in lapides Gorgone ſeua cuius caput coheret pectori minerue·Gor gones forci filii ·Gorgoneis ſerpentinis· Gorgon monſtrū cum capitibus militum Gorgos grece agilis Iñ ergo gorgonius dicitur eē agilimus·Gorgo· terror inter/ pretatur·Gorgoteron celerius·Gorgōes a terrore dicte ſunt quaſi georges id ē ter re cultores·ge enim terra·orgia cultura di citur:¶Gothi a magog filio iafeth nun/ cupati exiſtimātur gēs fortis & potētiſſi/ ma quā allexander euitandos pronūciauit pirrhus exhorruit ·caeſar etiā declinauit· ¶Goſon & hāc expugnauit ieſus ·Goſnā iuxta eam vel applicatum·Gothliel inter/ p̄tatur reſponſio dei:¶Graciles fragiles infirmos·Gracilis ſubtilis tenuis fragilis exilis macer pallidus deficiens p̄ſſus ſtric tus·Gracilimus valde gracilis ·Graculus ruch:¶Gradari ſorori gratulari·Gradas per vrbes·per grecas ciuitates·Gradales gradala:Gradatim caute circumſpecte con ſideranter paulatim minutatim ordinatim lēte ocioſe tarde:Gradatim generatim par ticulatim membratim ſpaciatim paulatim ſenſim ·ordinate:Gradatur ·gratulatur· Gradipes apud grecos uocatur auis apd' nos tarda & ꝙ graui uolatu retentat ne/ quaq̄m graui uolatu attolliť ut uolucres cetere Gradit ambulat·Graditur ambulat greſſus dirigit itineratur iter tendit incedit

vadit : Gradiuum patrem·martem dicit·
Gradiuus id eſt mars·& dicitur ab eo ꝙ
gradatim eat in preliū·Gradum confert·
pariter incedit·Gradum inceſſum vel ordi
nem:¶ Grafium grece latine ſcriptorium
dicitur·nam graphia ſcriptura eſt·greci au
tem̄ & tuſci primū ferro in ceris ſcripſerī
poſtea romani iuſſerunt ut graphiū ferre
um quiſqꝫ haberet·Vñ & apud ſcribas di
cebatur cerā ferro ne cedito·poſtea inſtitu
tum ut cerā oſſibus ſcriberēt·ſicut indicat
atta in ſatira dicens·Vertamus vomerem
in ceram mucroneqꝫ aremus oſſeo·Grafi
um ſtilum vel baculum ſtudentis·Gragi
capra grece·Gragia grecia·Graie garrit·
grece loquitur·Graio nomine·greca ap
pellatione·Graios grecos Graius grecus
¶ Gramma littera vel ſcriptio Grammata
grece littere dicuntur·Grāmatica litteratīa
Grāmala bala·Grāmatica id eſt loquendi
peritia·Grāmatica eſt ſcientia et origo atqꝫ
fundamentū ceterarum diſciplinarū·Vñ
grāmaticus litteratus ſcolaſticus vel doc
tor liberalium litterarū·Gramen pabulū
herba pratū·Gramen radix herbe inutilis
Gramina holera ſiluae fruges·Gramina
arida ſegetes·Gramineū herboſū·¶ Gra
narium korenhus·Grande & magnū ita
diſtinguitur·grande ad corpus pertinet·
magnum ad aiam·Grandem grauē Gran
de amplum vaſtū magnū ingens immane
nimium immenſum infinitū·Grande na
tum·ex nobili natum·Grandeui maiores
veteres principes antiqui priſci ſenes ſe
niores·barbati priores ſuperiores·etatis
longeui Grādeuus dictus q̄ grandis euo
Grandeuus ſenior antiquus Grandeſcere
treſcere augere·Grādis natu·maior natu
ſenior magnus natu·ānis grandis·ſenec
tute confectus·Grandis magnificus ex
celſus electus ſummus maxim9 perfect9
abſolutus p̄ſtantiſſimus acutus·Grandiī
excellenter egregie inſigniter mire mirifice
magnifice·cordate·nobiliter·pulcerrime·
perfecte gnauiter·Grandiuſculus parum
grandis·Grando appellata ꝙ forma eius
granorum ſimilitudinem habeat:Hec au
tem ventorū rigore duratur in nube ac ſo
lidatur in niuem·ruptoqꝫ aere ſoluiī·gran
do ſimili ratiōe ſicut nix coagulatur·aque
enim nubium rigore ventorum in glaciem
ſtringuntur atqꝫ dureſcunt·dehinc glacies
ip̄a parum fragore ventorum comminuta
in fragmina partim ſolis vapore ſoluta
fruſtatim ad terrā dilabitur·ꝙ aūt rotūda

videtur hoc facit calor ſolis·& more reſre
nantis aeris dum per longa ſpacia a nubi
bus vſqꝫ ad terras decurrit·Graneo gulo
ſus ꝓpugnator·Granus danubius·Gra
num chorn·Granomaſtix·arboris lentiſci
gutta eſt·dicta ꝙ in modum granorum ſit
melius enim in chio inſula gigniī·odoris
boni candoris cere punicee et inde ſplendo
rem cutis pulcrificat·adulteratur interdū
reſina et ture Graſſator per g ſcribiī quod
ſeuus & latro·Graſſabātur latrocinabanī
Graſſator latro depredator ſpoliator p̄do
vaſtator homicida pirata vexator vel im
pugnator ſciens periturus vl' impetum fe
ſtinationis male cōmittit quaſi gradiendo
Graſſante creſcēte vaſtante·¶ Grata decēs
recta·feſtiua·grauis bene morata·Grata
ſuauia dulcia ſincera gratioſa Gratatio cru
delitas voluptas·Gratatur letatur gratu
latur·Grates ſupplicatiōes orōnes p̄ces·
obſecratiōes dep̄cationes gratiarūactiōes·
Grates repēdimus gr̄as agimus·Grates
et gr̄as ita diſtinguūtur·Grates deo agū
tur·gratie hōibus Gratetenus vſqꝫ ad gra
tem·Gratia·venuſtas ſiue pulcritudo vel
gratioſitas amicicia vel facundia eloq̄ntia·
indulgentia·Gratia ꝙ gratis ſit vtrū bene
an male vel donum·Graticula ī qua aſſan
tur carnes·Gratie hōibus quō referri nō
p̄nt idcirco deo optime cōueniunt ꝙ relacō
nem ſignificāt allatam·Gratie conciliator·
arbiter medius·internuncius·pacificator·
auctor concordie·Gratificatur gr̄am p̄ſtat
tribuit largitur dat concedit impartitur ho
norat munerat Gratificatus gr̄am p̄ſtans
Gratificatio beneficium:Gratificus dict9
eo ꝙ gratis faciat bonum vel gr̄as agens·
Gratior·acceptior··amabilior·Gratioſus
dictus ꝙ plus vnicuiqꝫ q̄n mereī tribuit·
Gratioſior p̄cioſior gr̄am ſeruans :Gratiſ
ſimus & corpore et animo gratus·gratiſſi
mus iocundiſſimus acceptiſſimus amātiſſi
mus dulciſſimus·Gratis ſpōte·Grauiter
vehementer Gratuitum non venditum ſed
gratis datum·Gratulor gaudeo gr̄as ago
Gratum eſt·delectat cordi eſt·voluntati ē·
adiumento eſt acceptum eſt Gratus tātum
animo:Gratiſſimus & animo & corpore
dicitur:Gratum acceptum cōprobatum io
cundum:¶ Grauata preſſa Grauauit one
rauit vel portauit·Grauatur & ingrauaī
hoc inter ſe diſtant·ingrauatur pōdere alie
no:grauatur ſuo:Grauatur faſtidit ſper
nit aſpernatur deſpicit cōtemnit irridet de
dignatur :Grauatus·onuſtus :Graue &

grauidum ita diſtinguitur·Graue de naſa
dicitur·Graue olentis·grauiſſimi odoris·
Graue immane atrox indignum acerbum
ſeuum crudele miſerandum horribile tremē
dum·Grauē ponderoſam obrutā·Graui/
dum de accedente fecunditate·ut arbor gra
uida pomis·Grauida p̄gnans·Grauibus
fortibus modeſtis Grauidus plenus Gra
uiora duriora peiora·Grauis amarꝰ acer
inuiſus·moleſtus·odioſus·importunus·
putridus plenus morte·preſſus viduus·
vel ſenex ponderoſus vel ſeuerus·Grauis
pro conſilio et conſtantia dictus ꝙ nō leui
motu diſſiliat·ſed fixa conſtātie grauitate
conſiſtat·Grauis·modeſta·honeſta·bene
moderata egregia proba taciturna elegās
Grauigena homicida·Graui cura·magno
amore·Grauis venerabilis·vn̄ & cōtemp/
tibiles leues dicimus·Grauitatem inter &
grauedinem hec differentia ē·grauitas ex
pondere animi & ſcientie conſtat grauitu/
do corporis eſt·Grauitas fortitudo firm
tas robur·Grauiter vehemēter moleſte do
lenter egre acerbe moleſte indigne iniquo
impiger ſtrennuus·Graui veterno antiq̄/
tate:¶ Greci ante theſſali a theſſalo poſtea
a greco rege greci vocati·quia cunctā hāc
regionem incoluit·Sunt autem prouincie
grecie·vii·quarū prima ab occidente dal/
matica inde epigeus inde elladas inde theſ
ſalia·inde macedonia inde achaia·& due in
mari creta & ciclades·Illiricus autē genera
liter om̄is grecia eſt·Greciſſat·grecos imi
tatur·Greculus diminutiuū·Grecū gre/
canicum & grecenſe ita diſtinguitur·Gre
cus hō dicit̄·grecanica res·grecenſe quale
in grecia ſolet fieri:Greditur diſcedit·Gre/
galis vilis popularis·ruſticus hō ſine dig
nitate·Diſcretio ē inter armenta & greges
nam armenta equorū & boū ſunt·greges
vero capellarū & ouium ſunt·Gregales
priuatos:Gregariis vulgaribus:Gregari
us id ē humilis militie:Gregatim cunea/
tim globatim Gregoſtius vigilans:Gra/
iugena grecum genus:Gregoſto grece vi
gilo:Grema ſicamina lignorū·Gremium
ſinum ſedile ſedes prefecta vel prefectoria
Greſſa genus cretenſis genere·Greſſi in/
cedentes:Greſſum inceſſum:Greſſus dn̄i
aduentus vel viſitatio dei:Greſſus perfec
tus operū:Grex multitudo globus cune
us maniplus Grex dicitur eo ꝙ gregatim
incedat Greges id ē a decē capitibus ¶ Gri
virgule vn̄ balſama fluunt·Grillus nomē
a ſono vocis habet·hic retro ambulat terrā

terebrat ſtridet noctibus·venatur cum for
mica & circumligata capillo et in cauernā
eius coniecta afflato prius puluere ne ſe
abſcondat ita formice cōplexibus trahitur
Grina locus oraculi appollinis fuit in io/
niis finibus in quo aliqn̄ calchas & mop
ſus dicūtur de peritia diuinandi inter ſe ha
buiſſe certamen & cū de pomorū contēde
rent numero ſtetit gloria mopſo cuius rei
dolore calchas interiit hoc euforniоnis cōti
nent fabule.Grineas taxos grinea inſu/
la quondam dicta q̄ nūc cercira dicitur plu
rimi ibi taxi naſcūtur Gripha genus dra/
conis vel alitis fere Gripha vocatur anīal
pennatū & quadrupes hoc genus ferarū
in hiperboreis naſcitur mōtibus om̄i parte
corporis leonibus ſimile·alis & facie aqui
lis ſimile·equis vehemēter infeſtū nam &
hōies viuos diſcerpūt ¶ Groſſa roſaria ar
gentea Groſſus ſuas de ficu ait id ē feminī
generis ¶ Grues nomen de propria voce
ſumpſerunt tali enim ſono ſuſurrāt Gru
mula ſtrues congeries aceruus agger mo
les Grumulus cōgregatio cuiuſq; rei ſiue
monticulus rotundus vel agger tractus.
Grūnitus porcorum eſt Grus gruis uel
grugis Gruſſus ſetoſus piloſus hirſutus

GVbellas ſtantun Gubernat impe
perat moderatur p̄eſt cōtinet iubet
ſub ditione habet Gubernator & nauta ſic
diſtinguitur ꝙ om̄is gubernator nauta eē
poteſt om̄is uero nauta gubernator eē nō
poteſt Gubernio nauta Gubernio qui &
gubernator quaſi cohibernator ꝙ cohibeat
prudentia ſua hiberna id eſt tempeſtates
maris Gula anterior pars in gutture vo/
cat̄ poſterior ceruix Gula guloſa geitige.
Gula guttur uel ingluuies gurgulio Gu
loſus uentriculoſus a gula Gumba cuneꝰ
uel cripta Guamen grecum nomen eſt hoc
enim illi gomin dicūt exalat enim lacrimas
ſudore lignorū ut ceraſi uel reliquarū uir
gultarū q̄ ſudare ꝓduntur Gurda inutilis
inepta ſtulta.Gurdonicus id eſt inutilis.
Gurges proprie locus ē articuſus in flu/
mine Gurges altū ꝓfundum uorago foſſe
lacune caribdis baratrū inſatiabile Gurges
unde impetus fouea Gurgitibus fluctibꝰ
undis Gurgulio guttur quod greci lari di
cunt Gurgulio a gutture nomen accepit.
cuius meatus ad os et nares pertendit ha/
bens uiam qua uox ad linguam tranſmit
titur ut poſſit uerba in eo collidere. Vn̄ &

garrire dicimus· Gurgulio ex oſſibus cõ
pacta fluxuoſis atq̧ coherẽtibus hec a na
ribus ad pulmonem patet dat tranſmeãdi
ſpm̃· cuius operculum ſublinguiũ dicitur
quaſi parua lingua· que foramen eius ex
cludit et operit· ne per patefacta fiſtula im
petu veniens violentus aer interna corrũ
pat· Gurguſtiolum antrũ ſecretum· Gur
guſtium gutturem· Gurguſtia loca taber
narum tenebroſa· vbi conuiuia turpia fiũt
Gurgus celer· Gurguſtiũ cellula modica·
vel domus pauperis· Guſtaſſent ſump/
ſiſſent Guſtus a gutture dictus· Sicut au
tem odor naribus ita ſapor guſtu ducitur
Gutta que ſtat· ſtilla que cadit· hinc ſtillici
dium quaſi ſtilla cadens· Stiria enim gre/
cum eſt id eſt gutta· inde fit diminutiuum
ut dicamus ſtilla· dum aũt ſtat aut pendet
de tectis vel arboribus q̃i glutinoſa gutta
eſt· dum fluit ſtilla eſt· Guttat parũ fluit·
Gutta de arbore fluit id eſt balſamũ· Gut/
tatus color in equo albus nigris interue/
nientibus punctis. Guttur gluttũ Guua
que a latinis a ſimilitudine cucurbita a ſu/
ſpirio ventoſa vocatur· deniq̧ animata ſpũ
per igniculum dehinc prociſo corpori ſu/
perpoſita omne quod intra cutem altius
eſtuat ſiue humorem ſiue ſanguinem & na
cat inſuperficie· ¶ Gimnaſias thermas la/
uacra et balnea· Gimnaſium locus vbi ali
quid docetur et priores conueniũt vel de/
ambulatorium· Gimnologoſis id eſt ratio
nalis· a greco quod eſt gimnologiſo id eſt
exerceo· hinc gimnus dicitur ludus et gim
naſium locus ex rcitationis· Gipſa ſerpẽs
Gipſo imagine· :·

H aliqñ pro lr̃a
aliqñdo pro
nota accipit̃·
ut· quiſquis
bonus tumſ
hic pro aſpi/
ratiõe accipit̃
& · Corpus
hoc nitidum
quod nunc
vnguenta re
mulcent· hic
autẽ pro lr̃a
Habenas· nauium enim habene ſunt· id ẽ
funes lora vel retinacula· gubernacula re
gimina· Habene id eſt lore per h· auena id
eſt herba per u ſcribit̃· Habeo & ab eo ita
diſtinguitur· Habeo retineo· Ab eo hoc ẽ
ab ip̃o· Habetur dicitur fertur agitur· Ha
bilem aptum idoneũ fortem oportunum
cõgruum compoſitum: Habilis dicitur ꝙ
ſit ad habẽdum cõmodus atq̧ aptus vtilis
Habilis dicitur qui ſe habet· id eſt integer
et fortis· Habita dicta facta poſſeſſa· Ha
bitatio ab habendo dicta· ut habitare caſas
Habitator incola· Habitiores ruſticiores
Habitor· hauritor· Habitudo corporis·
moles forma aut fortitudo ſpecies· Habi/
tus qualitas vel veſtimentũ· ab habendo
aliquid dictus· ab habendo ſcientiam in mẽ
te· virtutem in corpore· circa corpus veſti/
mentum vel cultus & cetera q̃ ad habendi
modum deſignata numero comprehendũ
tur a doctoribus Habuere habuerũt· Hac
dubie· ſine dubio· Hacine id eſt hoc ergo·
Hac vice· hac alternatione· Hac lege· hac
conditione· Hac itaq̧· ¶ Hagio te· exhor
tatiua vox eia· hoc eſt age· ¶ Hala arcoſus
olens· Halant ſpirant redolent flagrant·
olent· odorem dant· Halat· olet oſcitatur·
ſpirat· Halatus citatus fraglantia vel odor
vapor ſiue nebulũ· Halcida nom̃ anguis·
Halin fluuius qui capadociam armeniãq̧
dirimit· Halit clam fuit non latuit non re
pellitur· Halitor· fortis· Halitus flatus·
aeris aura· tepor caloris vel vapor ſpiritus
Diſtat autem inter halitum & halatum· ꝙ
halitus eſt hominũ vel ceterorũ animaliũ·
halatus vero cuiuſcũq̧ rei reſpiratio odor
ſiue fraglantia Hamatum vncis circũda/
tũ· Hamis anſulis ligaminibus· Hamelio
genus vermis quadrupedis Hammon iu
piter inſignis qui in finibus colitur affrice
Hammõ ſic dictus idcirco q̃a in harenoſis
libie locis colitur· Hammon libica lingua
harena dicitur· iouis autem in ſimilitudine
arietis viſus eſt· ideoq̧ hammon dictus eſt
Hamus qui a grecis anciſtrus appellatur
cũ aſpiratione debet ſcribi· Hamus ẽ ferrũ
ineſcatũ· ¶ Hancine· iſtam vero: Hãnibal
cũ h ſcribendũ: Hapſam vellus lane: Ha/
ra altare Harena maris· multitudo gentiũ
Harena theatrũ vel terra: Harene· locus
vel pauimentũ theatri: Harene dicũtur ab
ariditate qñ ſine h ſcribũtur· qñ vero cum
aſpiratione dicũtur ab hereo eo ꝙ hereant
fabricis: Hariolus diuinator: Hariolus io
cundus vel ſcius: Harioli dicũtur inſani q̃
ſpũ neſcio· quo inflati vaticinantes circa
aras & templa diſcurrũt atq̧ bachantur·
Hariolus augur aruſpex ſeu arrepticius
Harit ferit Harfeton genus gigãtis Har
palice harpidis filia vel ligurgi filia virgo
venatrix a potupazitlicon dicta Harpe ra
pere grecũ eſt· Harpiarum genus auium

qđ nunꝙ mãducãdo ſaciatur: Harpie ge
nus auis marine: Harundo rorra canna ł
ſagitta: Harundo peccatores fragiles in fi
de dicta ꝙ cito areſcat· hanc veteres cannã
vocauerunt & apud nos calamus cãna di
citur: Haruſpices aurarũ inſpectores ari
oli ſortilegi vates: Haruſpicina ꝙ arux ꝑ
tocius cuius domũ fulmen cremauit: Ha
ruſpex qui cantus auium intelligit: Haſce
has aũ: Haſtam iaculum: Haſtam tremẽ/
tem vibrantem: Haſtam lanceam iaculum
Haue gaude Haue ſalutacõ Haue ꝙ gre
ce dicit chere hoc hebreice ſiroꝗ ſermõe ap
pellaĩ ſalonlac ſiue ſalamolac ·i· pax tecum
Haunii dii agreſtes Hauriet occupꝫ Hau
rit implet extenuat exinanit euacuat ex/
haurit vel bibit ſorbit vorat deuorat vel va
cue facit: Hauritus bibitus potatus Hau
tio audio· vnde auris qua audimꝰ: Haus
profundũ: Hauſerit cõſumpſerit Hauſpi
ciis diuinis: Hauſi excepi accepi: Hauſit
ꝙ eſt bibit per h· ſcribendũ: Hauſit vidit
Virg· Hauriat hinc oculis· reƚ. Hauſit au
diuit: vt· Voceꝗ his auribus hauſi: Hau
ſit aĩaduertit· Vt ſiƚ hoc aĩo hauſit: Hau
ſit attrahit reprimit bibit· Vt nũc ille im/
piger: Hauſcultat aduertit intẽdit: Hau/
ſegus aliter indiciis nõ alienãtes: Hauſeci
us pronomius: Hauſpicaĩ incipit conaĩ·
laborat: Hauſtum guſtũ bibitionẽ: Hau/
ſum paſſurũ: Haud qñ aduerbiũ eſt ne/
gãdi d· littera terminaĩ & aſpiraĩ in capi/
te qñ cõiunctiua eſt per t· lrãm ſine aſpi/
ratiõe ſcribiĩ: Haud aliter nõ aliter idẽ ſiƚr
Haud impune non ſine pena: Haud fru/
ſtra nõ ſine cauſa: Haud ſecus non aliter
ſed verũ: Haud ne non ne: Haud longe·
nõ longe· Haud mora ſine mora· Haud
ſanus nõ ſanus· Haud idcirco non ſine cã
Haud dubie nõ ſine dubio· Haud grãdis
nõ grandis· Haud equidẽ nõ ego quideꝫ
Haud vltra nõ diutius· Haud debile non
inutile· Haud procul nõ longe eminus·
Haud abſurdũ ·nõ ineptũ· Haud obſcu/
ro nõ ignorabiles· Haud rurſus nõ iterũ·
Haud ſegnis impiger· Haud tanto ceſſa
uit cardine rerũ nõ ceſſauit in vno quomi
nus noceat in tantarũ rerũ oportunitate·
Haud difficulter nõ tarde· Haud nõ hea/
das ſignum capre·

HEbeat hebidus facit· Hebens ſtu/
pens· Hebenus arbor nigra ĩdie
Hebenũm genus eſt arboris· poſtq̃m in
ciſum fuerit et proicit in aquas ibidẽ q̃dã
coagulacõe dureſcit et efficitur lapis niger
vnde poſtea fiunt vtilia inſtrumẽta ad di/
ſcretionem malorũue numerorũ· Heber ĩ
terꝑtatur trãſitus vel tranſitor· Heberno
ſidere hiemis tẽpore· Hebes ſtultus ſtupi
dus vel intellectu carens ·ineptus· obtu/
ſus vel cõfuſus· Hebeſcebat ſtultus fiebat
Hebet hebeſcit tremit deficit ſtupet· Hebe
tatus obtuſus· Hebetior ſtupidior pigri
or· Hebetũt inſenſibilia & vana faciũt He
bira lorica· Hebitudo· ſtupiditas fatuitas
Hebiſcere obtundi Hebitiones pauperes
Hebrie tranſitores· Hebreorũ trãſeuntiũ
Hebreoth trãſitus· Hebrona trãſitus in/
terpretatur· Hebron ciuitas in tribu iuda
que alio nomine cariathiare dicitur· id eſt
ciuitates quatuor· Hebrus tracie fluuius
Haec pronomen per h· & diptongon ſcri
bendum· Hecate proſerpina dicta atioth/
obxathon· aut ꝙ tentum victimis placa/
tur aut ꝙ inſepultos infra centum annos
in infernum recipi nolit Hec certamina·
has exercitationes· Hecine iſta· hec ergo·
Hec vbi dicta poſtq̃m hec dicta· Hecuba·
priami vxor fuit ipſa ẽ ciſſei aƚ dimãtis fi
lia· Hecui alicui· Hec edota & hec egloge
cantitiones in carminibus· Hec eadẽ iſta·
ipſa· Hec in die· hec vero· Hec merces· &
hec mercedis· Hec merx & hec merces q̃/
bus onerantur naues preciũ laboris· Hec
ſecum hec intra ſe· Hec ſingrafa & hec ſin
grafe id eſt cautiões· Hec ſumma eſt· hoc
totum eſt· Hectecas rome appellant ſola/
ria de cenaculorum parietibus eminentia·
ſiue meniana ab eo quia ea primus inue/
nit que nõnulli grecorum eꝫwethpac· vo
cant· Hector priami & hecube filius for/
tiſſimus troianorum· Hectorie fortiſſimi
Hedax guloſus ſatis mãducans· Headas
ſignum capre· Hedera genus herbe ꝙ ar
boribus reptando adhereat Hedere nigre
frigide terre indices ſunt· Hedi due ſtelle
ſunt quarum ortus & occaſus tẽpeſtates
grauiſſimas facit· Hedi peccatores· He/
dium preſidiũ predium· Hedi inter ſidera
ſunt in humero ſiniſtro aurige ſtelle figu
rantur· quorum occaſu tempeſtates conci
tantur· Hedor aqua· Hebo interiectio do
lentis· Heiula plora plange· Heiulat plo
rat plangit lamentatur vlulat· Heiulatus
vlulatus ploratusplanctus dolor luctuo
ſus· Hela in cadiſin chaldeo ſermone ꝙ la
tine dicitur deorum ſanctorum· Helam ſe
culum vel orbis· Helle nomen ſtelle· Hel
leaddabarim id eſt deutronomium· Helle
modi id eſt exodos· Helleſpontum frigiũ

equor: Helleſpontũ mare frigiũ equor ſi/
nus magn9 maris magni: Heli de9 me9
interp̄taī: Helias dñi dei interp̄taī vel do
minus deus vel fortis deus: Helicone no
men muſe: Helimus & panopes nõia ſin
gulorũ virorũ ſunt troianorũ: Heliſei dei
mei ſalus Heliſeus dñi mei ſalus: Helios
id ē ſol: Heliopoleos ciuitas ſolis: Helio/
trophiũ nomē gēme vel floris herbe latine
ſoliſſeq̄ dicit: Helopes nom̄ anguis: He/
lorus fluuius ſicilie: Hellous vorax inſa/
ciabilis: Helluabũdi multũ bibētes ebrioſi
Helluātes auide comedētes: Helluaī mul/
tũ bibitur: Hellui crapula vetera vñ hel/
luones dicunī multum bibētes ſiue ebrioſi
mēte & corpe: Helluo vorax inſaciabilis·
glutto guloſ9: Helluit tremit deficit Hel
luus rufus pallidus: Helul in machabeo/
rũ libro auguſtus q̄ apud nos mēſis ſex/
tus vocaī: Hem ecce: Terēci9· Hem alteꝝ
ex hoīe hũc tñ credas: Hematia theſſalia·
Hem vox iraſcētis: Hemorres ſerpentis
ſonus: Hemus mons macedonie vel theſ/
ſalie: Virg· et latus hemi pinguescē cam/
pũ: Hemitheos qui ſunt diui ex hoīb9 fa
cti: Hendē eque ſimiliter· Hepet īmoraī·
Heraclea hanenchampf· Hera dña vel ca
pitolũ· Herba iocũditas vel finis· Herba
gramē· Herba fullonũ· bortt quia inde fa
ciũt ſaponā· Herbaꝝ nomē ab aruis infle
xũ crediī eo ꝙ terris fixis radicibus adhe
rēt· Herbida herbos· Herbidus herbe co
lore· i· luridus· Herbidũ loc9 in quo her/
be naſcunī· Hercule tarēti quō tarētum
oppidũ herculis filius tares cõdidiſſe dici
tur· Herculaneus eunuchus· Hercle vere
Hercule ſaluũ· Herebus infernus· Here
bũ infernũ profundũ ꝓfunditas inferni·
lacũ vel macula· Herediolũ poſſeſſiuncu/
lũ· Heredipete qui hereditatē petũt· He/
reditas eſt res q̄ morte alicuius ad quēpiā
pn̄enit vel alligaso teſtamēto vel poſſeſſio
ne retēta· Dicta autē hereditas a rebus ad
ditis ſiue ab here ꝙ poſſidet agrũ et cenſũ
ſoluet· Hereditas patris· bona patris· He
remia ſolitudo vel deſolatio· Heremum de
ſertum· inacceſſum· Heremum & deſer/
tũ ita diſtinguiī· herem9 eſt invia ſolitudo
vbi nunꝙ̄ habitatũ ē· deſertũ vbi vero ali/
qñ habitatũ et deſolutũ ē· Hēmite hi ſunt
q̄ anachorite ab hoīm videlicꝫ cõſpectu re
moti· heremũ et deſertas ſolitudīes appetē
tes nā heremum dicitur q̄i remotum· He
rēs dubitās Hēſcebat ſtupebat Hereo ad
iungo Heres vocaī q̄ p directā gñis lineā

venit· Hēſis doctrina vł ſecta ab herendo
dicta inſecutio· Hēſis et ſciſma ita diſtin/
guitī· Sciſma eſſe eadē opinantē atqꝫ eodē
riu colentē quo ceteri ſolo cõgregacõis de
lectaī diſcidio· hereſes aũt eē alia opinātē lõ
ge ꝙ̄ ceteri aliāqꝫ ſibi ac longe diſſiꝉeꝫ puer
ſi dogmatis inſtituētē culturā· Hēſes autē
grece ab elecõe dicuntur ꝙ ſcꝫ vnuſq̄ſqꝫ id
ſibi eligat ꝙ melius ei eſſe videtur vt phi.
pypatetici achademici epicurei et ſtoici vł
ſic alii q̄ puerſa dogmata cogitantes arbi
trio ſuo de eccleſia receſſerunt· Inde ergo
hereſis dicta greca voce ex interpretatiõe
electionis qua quiſqꝫ arbitrio ſuo ad inſti
tuenda ſiue ad ſuſcipienda que ſibi vnuſ/
quiſqꝫ elegerit Nobis vero nihil ex noſtro
arbitrio inducere licet· Sed nec eligere ꝙ
aliquis de arbitrio ſuo indũxerit appoſto
los dei habent auctores qui neqꝫ ipſi quic
q̄m ex ſuo arbitrio ꝙ induerit elegerunt·
ſed acceptam a chriſto doctrinam fideliter
nationibus aſſignauerunt· Itaqꝫ ſi ange/
lus de celis aliter euangelizauerit anathe/
ma vocabitur· Reliqua· Hereticas anti/
quas· Heretici vocantur qui de deo vł de
creatura ſi de chriſto vel eccleſia praua ſen
tiunt ac deinde conceptam noui erroris p
fidiam pertinaci fraude defendunt· Herei
amplectitur ſtringit ſtupet ſapit perſeue/
rat inheret cõmouet ptinaciter inſtitit· He
ret forti9 fixa tenet Herici9 grece et latīe
hebreice herinacius· Heri domini minoris
ꝙ poſſumus aliter dicere domini celi· He
rile dominicum· Heries maurio· Herilis·
ab hero id eſt domino· Herma· caſtratio·
Hermafrodit9 neqꝫ vir neqꝫ mulier· Her
mafroditi nũcupati ſunt eo ꝙ eis viqꝫ ſex
us appareat Herma grece maſclus afro
di femina dicitur· Herma calidas aquas·
Hermafrodita pad· Hermala ſtatua ſine
manibus· Herme ſimulacra ſunt mercurii
tantum caput & pedes habentia· corpus
truncatum eſt quaſi quadratum totũ Eſt
autem nomen grecum Hermes id eſt mer
curius· Heromum ciuitas eſt ī egipto ad
quā ioſeph pr̄i ſuo iacob occurrit· Hermõ
cõſecratio hebreice· Hermões gen9 ſerpen
tiũ· Hermoſus põderoſ9· Herm9 amnis
auro habundās turbidus crebro· Herm9
fluui9 qui harenas trahit cum auro· Her
mus itē fluui9 lidie patulo ſe miſcet Hero
as p h ſcribimus viri fortes ł viros atrios
Heroes dicunī viri aerei vel celo digni id ē
fortes vel ſapientes ab hera id ē iunõe q̄m
aerē dicũt eſſe vbi regnũ et ſedes ē aniarũ

Heroes id eſt terrigene vł terre filii quia
hera grece terra dicitur· Heroib9 viris re/
cipit latitas vt dicamus herorbus quanq̄
multi heroas nō ſolū ſed etiā viros fortes.
poſuerūt· Alii nō ſolū fortes viros ſed dī
uinos ſiue diuīo ſanguine natos ſemideos
intelligi voluerūt & hoc inde dixerūt aut
propter nobilitatem generis· aut propter
bona aliq̄ ab eis vtiliter inſtituta ·i· aut le
gum aut annorū: Heroicas antiq̄s: He/
roicis inſtrumētis virilibus armis: Heroi/
dion genus accipitris: Heroicū cōſtat ex/
ametro catalecto vt eſt hoc· Vulnera bella
tube numero cōdunt̄ homeri Heroicus re
ciprocus quotiens ſcanſio cū verbis deor
ſum ad ſumma cōſcendit vt hoc eſt· Poſte
ritas ioue de ſūmo dat gaudia regni· Me
nia tradētur nūc tibi theſſalici· Hos enim
verſiclos vertis & relegis ita· Theſſalici ti
bi nūc tradētur menia regni: Gaudia dat
ſummo de ioue poſteritas. Eſt & alius q̄
liricus vocatur reciprocus cuius verba in
pīcipio heroici verſus poſita in vltima ele
giaci parte iterantur vt hoc eſt· Vidimus
ire deū reducē ſperare iubemur· In celū q̄
lem vidimus ire deum: Heros fortis: He
ros priamides elenus priami filius: He/
ros prudens vir fortis et prudēs: Heros
dn̄s vel vir magnus fortis· inde quidā di
cūt hereditatē diriuatā quaſi a dn̄o: Heret
ſapit ſtupet: Herumna miſeria labor: He
rundo ſanguiſſuga: Heſcolapius eſclepi9
medicine artis inuentor: Heſitās pauens
ſiue pauitās aut dubitās: Heſperiam italiā
ab heſpero rege vel a veſpero ſtella q̄ no/
ctē ānuntiat· Heſperia hiſpania: Heſpe/
ridū hiſpanorū Heſperides tres fuiſſe tra
dunt̄ heſperi filie· q̄ iunonis antiſtites cū
dracone puigili mala aurea cuſtodiuerūt·
Heſperidū apud vereniceden dicūt fuiſſe
heſperides nimphas de quarū noībus po
ete diſſentiūt: Heſper intellectus: Heſpe
rie occidue partes: Heſperina ſpina: He/
ſperius ſtella veſpertina q̄ ſurgit poſt oc/
caſum ſolis & vocat̄ ven9 media nocte He
ſtus folia a quatuor que exciſa fuerint de
exemplaria: Heth vita: Heu hoc vox eſt
bachantium: Heu vox dolētis ł gemētis·
Heus vocatio vocātis aduerbiū eſt: Heu/
tropium nomen gemme:·

Hiacinctus flos purpureus aerium
habet colorē nomē herbe: Hiadas
ſtelle ſunt in fronte tauri q̄ quotiēs naſcū
tur pluuias creant· Vnde & grece kiades
dicte ſunt vel ſeptē ſtelle in ſilitudinē litte
re y· Hialum vitrū: Hianio margarita p/
cioſa· Hians os apiens oſcitās. Hiātes os
apiētes· Hiare apire vel vidē· Hias ſocius
argonautarū fuit· Hiatus fiſſura vł aptio
terre patefactio ł baratꝝ vorago ꝓfundi/
tas· Proprie aūt hiatus ē omis oris aptio
trāſlata a feris quaꝝ auiditas oris aptiōe
mōſtrat̄ Hiat apit inuadit patet: Hipboli
ce elate· Hiberi q̄ et hiſpani tubal filio ia/
feth exorti· Hiberia regio ē aſie ꝓpe por/
tū armenie· Hiberia hiſpania ſiue hibena·
Hiberia ab hibero flumiē cōſtat eſſe nomi
natā. Hiberia tp̄a vel caſtra militū vbi hie
māt ł loca calida ꝓpter hiemē facta· Hiber
nā frigidā· Hibernia inſula inter britāniaꝫ
et hiſpaniā ſita longiore ab affrico in boreā
ſpacio porrigit̄ hui9 ptes pores intente cā
tabrico oceano brigātiā gallecie ciuitatē ab
affrico ſibi ī circiū occurrētē ſpaciis x· val/
lo ꝓcul ſpectāt ab eo p̄cipue ꝓmunctorio
vbi ſcene flūis hoſtiū ē et velabri lucineq̄
cōſiſtunt: Hec ꝓpior britānie ſpacio traꝝ
āguſtior ſunt celi ſoliſq̄ tēperie magis vtil'
ab ſcotoꝝ gētibus colit̄· Hiberni ſoles hi/
berni dies· Hiberni chori vēti tēpeſtates·
cōcitātes· Hiberno ſidere hiemis tp̄e Hi/
bernus vt tp̄s vt mēſis· Inter hiemē et ven
tum ē q̄ hieme vent9 q̄ pleꝝq̄ a pte totaꝫ
hiemē ſignificat· Hiberus fluui9 hiſpanie
naſcit̄ ſub aſtericis mōtibus pirinei vicin9
illuſtrans hiſpanias infundit ſe mari iuxta
dercoſa currit milia ducenta tria· Hibiſco·
herba mollis· Hibleis apib9 ſiculis ab illa
ciuitate q̄ vocat̄ hiblea ł florib9 q̄a hible9
flos ł floridus dicit̄· Hibicū capra mōtuo
ſa Hicoſi grece viginti· Hic iſta iſte· Hic·
curſus fuit illuc ire· Hic curſ9 hec nauiga
tio· Hic habet min9 inter· Hic ꝓpter· hic
ſecus· Hicoſiū ceſarieſis mauritanie oppi
dum· Hicteris hunc morbū latini arcua/
tū dicūt a ſilitudine celeſtis arcus Hictus
ꝓprie flagellorū ſunt ab agitando vocati·
Hidra draco fuit mltorū capitū lerne pa
ludis ꝓuintie archadie Hidri ſerpentes aq̄
tici vel vrne· Hidrihis ſerpētinis· Hidrias
vaſa terrena aq̄rū· Hidris coluber· Hidro/
mātes q̄ ex aq̄ diuināt. Hidropicus aq̄ti/
cus· Hiemps eſt cū ſol meridianis ptibus
immorat̄· tunc enī ſol longius abeſt traq̄
rigeſcit gelu atq̄ cōſtringitur· prolixiora
ſunt ſpacia noctis q̄ diei· Hac cauſa orit̄·
vt hibetis flatibus nimia vis niuium plu/
uiarūq̄ fundatur· Hiemis autē tēpus cō
ſtat ex frigore et humore· inchoat vero die
octauo kalendarum decembrium diebus

nonaginta: Hiemps tẽpeſtas vel frigus.
Hiemps pſecutio tribulatio Hiema lapis
in oculis hiene beſtie inuenitur q̄ ſi ſub lin
gua hōis ſubditus fuerit futura eni magi
p̄cinere dicunt: Hiconia diſſimulatio: Hie
ra vna eſt ex inſulis que eolie vocantur. di
cta hiera ꝙ ſit collibus eminẽtiſſimis. Hie
raticis gẽma accipitris colore: Hieremias
excelſus dñi interp̄tat̄ Hiericho odor eſt ꝉ
luna: Hiero ſiculorũ rex: Hierolãtia me
rentia: Hieronia ſcenia cauillatio: Hieruſa
lem viſio pacis interp̄tat̄: Hierl'm pacifica
in qua regnauit adoni: Iudei aũt aſſerunt
ſem filiũ noe quẽ dicũt melchiſedech p̄mũ
poſt diluuiũ in ſiria cõdidiſſe vrbe ʒ ſalen
in qua regnũ fuit melchiſedech. Hanc po
ſtea tenuerũt iebuſei e quibus ſortita voca
bulũ eſt iebus quos multo poſt tp̄e dauid
exterminãs tocius eã iude ꝓuintie metro/
polim fabricatus eſt eo ꝙ ibi locũ templi
emerit et impẽſa ſtructure filio ſuo ſalemo
ni dereliq̄rit. Sicq; duobus nōibus copu/
latis ieb9 et ſale vocata eſt hierl'm Que po
ſtea a ſalemõe ieroſolima q̄ſi iebuſolima di/
cta ẽ: Hec et corrupte a poetis ſolima nũ/
cupat̄ et poſtmodũ ab helia adriano helia
vocata eſt: In ipſa eſt et ſion q̄ hebreice in
terp̄tat̄ ſpeculatio eo ꝙ in ſublime cõſtru/
cta ſit et delonge venientibus cõtẽpletur.
Hierl'm pacifica in nr̄o eloquio transfert̄.
Hanc eſſe ioſephus refert q̄ in geneſi ſcri
bitur ſaleʒ ſub rege melchiſedech. fuit enī
in tribu beniamin: Hichia planicies ſiue ẽ
deſideriũ meũ aut certe ſaluator: Hiezechi
el fortitudo dñi. Hiliacas troianas. Hila
ris apud ſe gaudens vel ſerenus in vultu
aut letus. Hilaritas gaudiũ. Hilas ꝓpri
um eſt canis de vulpe et cane editi vel no/
men cuiuſdam. Hilaritudo hilaritas milii
Hilarior gratior. Hilatitas tripudiũ leti/
cia. Hileus & polus centauri quos her/
cules ꝓ laphitis dimicãdo decidit Hilex ar
bor modica folia hñs. Hilies murio. Hilie
ſatus in ſilua natus. Hilus inteſtinis. Hi
litor ortica. Hilo aquilo Hilũ quicq; ima
go ſiſitudo. Himaus mons q̄ ponit̄ inter
aedas & paſiadras vbi flumẽ chiſotoas &
ꝓmũctoriũ ſamarie oriẽtali excipiunt oce
ano Himineos iuſtos nuptiaꝝ thoros nu
ptias iuſtiſſimas. Himine9 deus ſiue geni
um nuptiaꝝ ꝉ canticũ nouũ. Himeneus a
quodã himineo q̄ ꝓſpe nuptiis vſus Him
nus in laude dñi. Himnũ carmẽ cãticum.
Himẽ nuptie vel carmẽ nuptiale: Hime/
neos nuptias Hinnole cãpane alãt Himẽ

grece latine dicitur via. Hinc poſtea exin/
de iam ex hoc inde ex hoc loco. Hinc atq;
inde ex vtroq; latere dextra & ſiniſtra ex
omni p̄te. Hinc digreſſum inde profectũ.
fida ſilẽtia ſacris initia ſacrorum. Hinc ire
hinc vero. Hinne. in quo ergo. Hinnire.
ſtridere. Hinmo margarita precioſa. Hin
nitu acuto clamore eq̄. Hino attoia Hin/
nule maſculus in ceruis. Hippitare oſcita
re id eſt crebro hiare vel bataclare Hircal
daico ſermone ꝙ latine vigil dicitur. Hira
locus eſt tenebrarum vel portarum. Hira
intima inteſtina quorum nunc diminutio
illa dicitur. Hiras vigilans vel fratris mei
viſio interpretatur. Hircane hircanus eni
mons eſt indie. Hitcania nomen regionis
vbi tigridis fera nutritur. Hircania dicta
a ſilua hircana que ſcithie ſubiacet ab orien
te habens mare caſpium a meridie armeni
am a ſeptentrione albaniam ab occaſu hi/
beriam. Eſt autem ſiluis aſpera copioſa in
manibus feris tigribus pantheriſq; et par
dis. De qua Virgilius Hircanieq; admo/
runt vbera tigres. Hircane tigris ab hirca
nis armenie ſiluis. Hircelli vel hedi chizzi.
capelle entichizzili Hirci peccatores ſiue gẽ
tiles qui propter inmundiciam hirci vocã
tur. Hircoſos. luxurioſos cilicinos. Hiri
nos eſt ſententia continuate orationis te/
norem ſuum vſq; ad vltimum ſeruans vt
eſt illud In ſeceſſu longo locus inſula por
tum et reliqua. Hic enim in longum va/
dit ſenſus vſq; ad illud. Terentiq; atrum
nem9 imminet vmbra. Hinia aranea Hit
nioſus ponderoſus Hironia eſt ſententia
per pronunciationem contrarium habẽs
intellectum Hoc enim tropo callide aut ꝑ
inſultationem aliquid dicitur vt eſt illud.
Veſtras eure domos illa ſe iactat in aula.
Eolus. et clauſo ventorum carcere regnet
Et quomodo aula ſi carcer ſoluitur pro/
nuntiatione Nam carcer pronunciatio eſt
iactet & aula hironia eſt et totum per con
trariã pronuntiationem annuntiatur per
hironie ſpeciem que laudando deridet. In/
ter hyroniam autem & ſpeciem antipha/
ſin hoc diſtat ꝙ hironia ſola pronuntiatio
ne indicat que intelligi vult vt cum dicim9
omni agenti malum bonum eſt quod fa/
cis. antiphraſis vero non voce pronunti/
antis ſignificat contrarium ſed ſuis verbis
quorum origo contraria. Hironii ſubſan
natores & detractores. vel capillis con/
cretus. Hiropi qui vngulas nõ diuidũt.
Hirſi hirſuti. Hirſutus. aſper. villoſus.

durus groſſus ſetoſus piloſus capillatꝯ
hiſpidus erectos capillos hn̄s: Hirſutus·
dictus eo ꝙ ſit hircꝯ & pilis horridꝯ· Hir
cacide hircaci filius: Hirundo ſwalb: Hir-
cum hirſutū: ¶ Hiſſonia diſſilitudo: Hi-
ſce iſtis: Hiſquens apiens: Hiſcere hiari·
nec loqui poteſt: Hiſcere os patefacē: Hi
ſcit aperit patefacit incidit loquit̄: Hiſce os
aperi: Hiſcere eſt ꝓpe os primū ad loquē
dum apire: Hiſcine iſtis aūt: Hiſcit̄ diuidi
tur: Hiſco os apio vel loquor: Hiſcomata
his rebus cognitis ꝑſuaſa: Hiſdrio hiſto-
ria: Hiſmahelite vocati ab hiſmahele filio
abrahe idem & ſarraceni: Hiſmenebio can
ticū bonū nuptiale Hiſopice fabule ſūt cū
anialia muta inter ſe ſermocinare fingunt̄·
vel que animā non hn̄t vt vrbes arbores·
montes petre flūia: Hiſopus herba ama-
ra quaſi abſinthiū· Hiſpalim iulius ceſar
cōdidit quā ex ſuo & rome vrbis vocablo
iuliū romulā nuncupauit Hiſpanie gēme
repiunt̄ in litoribus hiſpanēſis oceani colo
re rubentes igneo atqꝫ perlucide: Hiſpa-
nia prius ab hibero amne hiberia nūcupa
ta poſtea ab ſpalo hiſpania cognoiata eſt·
ipſa eſt et heſperia a veſpera occidētali ſtel
la dicta· Sita eſt aūt inter affricā & galliaꝫ
a ſeptentrione pireneis mōtibus clauſa re
liquis ꝑtibus vndiqꝫ mari cōcluſa ſalubri
tate celi equalis omniū frugū gn̄ibus fe-
cunda gēmarū metallorūqꝫ copiis ditiſſi-
ma· Interfluūt eam flumina magna betiſ
mineus hiberus & tagus aurū trahens vt
pactulos habet ꝓuintias ſex tarraconēſeꝫ
cartaginēſem luſitaniā galliā betiam et trāſ
freta in regiōe affrice tingitaniā· Due ſūt
hiſpanie citerior q̄ in ſeptētrionis plaga a
pirineo vſqꝫ ad cartaginē porrigit̄· vlteri-
or q̄ in meridiem a celtiberis vſqꝫ ad gadi-
nū extēdit̄: Citerior autē & vlterior dicta
q̄i citra et vltra· ſed citra q̄i circa terras &
vltra vel ꝙ vltima vel ꝙ non ſit poſt hanc
vlla alia terra His oris his finibus· Hiſpi
do truci horrido: Hiſpices tribuli vł ligna
fuſtes auruſpices vel diuini· Hiſpida hiſpi
noſa ſinticoſa piloſa ſetoſa ſordida Hiſpidꝯ
ꝑ h· ſcribēdū eſt: Hiſpidus ſqualidus aſꝑ·
vel ſcalidus hirſutꝯ: His que his ipſe Hiſ
quior os apio vel loquor· His quoqꝫ ſic·
pterea· Hiſtat dubitat· His telis· talibus
iaculis· Hiſter flumē ſcithie et tracie danu
bius: Hiſterion hidropici: Hiſtoria ē nar-
ratio rei geſte per quā ea que p̄terita ſunt
dinoſcūtur· Dicta aūt hiſtoria grece a po
hiſtorin id ē vidē vel agnoſcē Apud vetēs
enī nemo cōſcribebat hiſtoriā niſi is q̄ inter
fuiſſet et ea q̄ cōſcribēda eſſent vidiſſꝫ Me
lius enī oculis q̄ fiunt deꝓhendimus q̄ꝫ q̄
auditione colligimus Que enī vident̄ ſine
mēdatio ꝓferunt̄· Hec diſciplina ad gram
maticā ꝑtinet q̄a quicquid dignū memoria
eſt lr̄is mādatur: Hiſtorie aūt ideo monu-
mēta dicunt̄· eo ꝙ memoriaꝫ tribuūt rerū
geſtarū· Series aūt dicta ꝑ trāſlacōꝫ a ſer
tis foliorū inuicē cōprehenſarū Hiſtoriaꝫ
aūt apud nos primū moiſes de initio mū
di cōſcripſit apud gētiles vero p̄mū dares
frigius de grecis & troianis hiſtoriā de-
dit qui in foliis palmarū ab eo cōſcriptam
eſſe ferunt· Poſt daretē autē in grecia he-
rodotus hiſtoricus p̄mus habitꝯ eſt ·poſt
queꝫ ferocides claruit his tēꝑibus heſdras
legem cōſcripſit· Hiſtorie genus triplex ē
efemeris nāqꝫ appellatur vnius diei dige-
ſtio· hoc apud nos diariū vocatur· Naꝫ ꝙ
latini diurnū greci efemerida dicunt kalen
daria apellantur quae in menſes ſingulos
digeruntur ānales ſunt res ſinguloꝝ an-
norū queqꝫ enim digne memorie domi mi
litieqꝫ mari ac terre ꝑ annos in cemētariis
acta ſunt ab vniuerſariis geſtis ānales no
minauerunt hiſtoria autē multoꝝ annoꝝ
eſt vel temporū· Cuius diligentia anni ce
mentarii in libris delati ſunt· Inter hiſtori
as autem et annales hoc intereſt· ꝙ hiſto
ria eſt eorum temporum que vidimus· an
nales vero eorum annorum quos etas no
ſtra non nouit· Vnde et ſaluſtius ex hiſto
rialibus euſebius et hieronimus ex annali
bus et hiſtoria cōſtāt· Hiſtoricus panto-
mimus qui hiſtorias ſcribit aut facit· Hi-
ſtoriographus hiſtoriarum auctor hiſto-
riā ſcribens· Hiſtridio hiſtoriam motu cor
poris ſignificans· Hiſtriones ſcenici ſalta
tores prepoſiti meretricum mimi id eſt io-
culatores· Hiſtriones ſunt qui mulieris ī
dumento geſtus īpudicarum feminarum
exprimebant Hi etiam ſaltando hiſtorias
& res geſtas demonſtrabant· Dicti auteꝫ
hiſtriones ſunt ꝙ ab hiſtria id genꝯ ſit ad
ductum ſiue ꝙ ꝑplexas hiſtorii fabulas
exprimerent quaſi hiſtoriōes· Hiſtrix q̄-
drupes ſpinoſus· Hiſtro danubio Hiſtri
arum diuiſarum· Hiſtrio ſcurra· His voci
bus vſa eſt· ita locuta eſt Hiulca ſiti findit
ganiſa eſtifer alua Hiulca res dicitur rimo
ſa et fiſſa ab hiando dicta· hiatus enim aꝑ
tio eſt Hiulcus paſtor haud ſecus vel pa-
tens vulnus vel apertura· Hiuculum vn
gula dehiſcens diuiſum vel fiſſum: ·

HOa vox bubulcorũ· Hoc celo tali
aere: Hoc nomẽ eſt mihi ineternũ
id eſt deus abrahã et deus yſaac & deus ia
cob: Hoc ambiguũ et hec ambigua ſubau
dis negotia: Hocce hoc autẽ: Hoccidẽ onũ
vł ſtatim: Hoc erat erit aut ſufficit: Hoci
ne hoc vero vel hoc vſq̧ hoc putas hoc au
tẽ: Hoc dipluma & hec dimata· ſic hoc te/
mata et hec temata eſt· aut dipluma a du/
plicatiõe: Hoc metuẽs hoc ipſum timens·
Hoc planetũ a plano dictũ Hoc ritu hoc
ordine hac rõne: Hodie quaſi hoc die poſt·
pridie: Hoeades ſtelle in fronte tauri nu
mero quinq̧ Holfactũ odoratũ· Holitor
hortulanus id ẽ holerũ cultor: Holitores
dicunt̃ holerũ diſtractores: Holocauſtũ·
ſacrificiũ totũ· Hola enim grece totum di
citur· cauſtis incenſio cõbuſtũ vel incenſũ
Holocauſta ſacrificia integra hoſtia: Ho/
locauſtũ illud eſt vbi totũ igne cõſumitur
qđ offertur: Antiq̃ enĩ cũ maxima ſacrifi
tia miſtrarent ſolebant totas hoſtias in ſa/
crorũ cõſumere flãma & ipſa erant holo/
cauſtomata· Holora auis eſt quã greci ci
gnũ appellant· Holora autẽ dictus ꝙ to/
tus ſit plumis albus· nullus enĩ meminit
cignũ nigrũ: Holo enim grece totũ dicit̃.
Hec aũt auis ꝓcerum collum et inflexuo
ſum habet· ideo ſuauior & magis canorus
per ꝓcera modulus colla diſtinguit̃· Ho/
los grece latine totus· Homerus grec9 po
eta fuit· Homelie greci ꝙ latini verbũ ap/
pellãt que ꝓferunt̃ in pplís Homelie aũt
ad vulgũ locunt̃· Homicida qui quẽpiaȝ
occidit· Homicida ſicarius gladiator latro·
ſpoliator ꝑcuſſor miſſarius ſanguinarius
graſſator p̃do pirata· Homicidiĩ vocabu/
lũ cõpoſitum eſt ex hõie et cede· Qui eniȝ
cedẽ in hõieȝ feciſſe cõpertus erat homici/
da a veteribus appellabat̃· Homina augu
ria ſiue auſpicia Homĩes ne verũ homĩes!
nũqnid homines! Homines ne ferine· an
homines erant· Hominũ genus origo ho
minũ Hominũ ſator atq̧ deoꝝ iouis Ho
mios ſimilis vel equalis· Homo ab humo
vocatus· Hõis autẽ vocabulum tã ad ma
ſculum q̃ꝫ ad feminaȝ ꝑtinẽ ſcripture ſacre
auctoritate docemur q̃ ait· Fecit deus ho/
minẽ ad imaginẽ dei deinde addidit maſcu
lũ et feminã· Homo enĩ gñaliter ꝓ viro et
femina dicit̃· Hoc enĩ nomẽ hõ cõmune ꝑ/
hibet̃ eſſe in lingua hebrea maſculo et femi
ne· Nã ſicut de illo ſcriptum ẽ maſculũ &
feminam fecit illos et benedixit illis· Ho/
mo mas et femina· vir autẽ tantum maris

nomẽ eſt· Homo et pecuꝫ ita diſtinguitur
homo eſt aĩal ex corpore aĩaq̧ viuenti cõ/
poſitum atq̧ ſp̃itali cõpatione formatum.
ſubſiſtens rõne liberiq̧ arbitrii voluntate
viciorum capax atq̧ virtutum· At contra
pecus ẽ aĩl inrõnale mortale motu ſangui
nis et carnis aĩatum· Vñ et anima eoꝝ p9
mortẽ ſil̃ cum carne ſoluit̃· Adde & illud
Illa prona ſunt et ad terrã vergẽtia nobis
naturaliter vultus in celum erectus ẽ· Ilł
otium et opulẽtia nobis rõ et ſermo eſt· ꝑ
q̃ intelligẽ vel cõfiteri dñm poſſumus. Ho
mines ſunt ratione capaces intellectus ſa/
pientes ore loquaces natura magis q̃ꝫ do
ctrina valentes ſtatu rigidi vultu erecti fi
gura ſimiles vniuerſi & inter ſe diſſimiles
ſinguli animo inmortales corpore fragiles
mente leues diuerſis erroribus ad ſtudia i
ertes proni ad voluptates caſſi labore di/
uitiis caduci ſollicitudine anxii delictis ob
noxii ſigillatim mortales prole mutabiles
vita queruli tempore celeres tardi ad ſapi
entiam veloces ad mortẽ de preteritis nu/
di de p̃ntibus exigui· de futuris incerti·
concipiuntur in iniquitate in peccatis na/
ſcuntur in labore viuunt in dolore moriẽ
tur· Homo dictus eſt ab humo Hic ex di
uerſis conſiſtit ſubſtantiis ex mortali et in
mortali· Corpus eius & carnibus ex oſſi
buſq̧ conſtat· Diuiditurq̧ in quatuor ele
menta habet enim in ſe aliquid ignis aeris
aque & terre· Ratio terre in carne eſt hu/
moris in ſanguine aeris in ſpiritu ignis i
calore vitali· Siquidem & quadripertita
humani corporis ratio quatuor elemento
rum deſignat ſpeciem· Caput nanq̧ ad ce
lum refertur· in quo ſunt duo oculi quaſi
duo luminaria ſolis et lune· Pectus aeri
coniungitur ſic quia inde redditur ſpira/
minis flatus ſicut ex aere ventorum ſpiri
tus· Venter mari aſſimilatur propter col/
lectionem omnium humorum quaſi con/
gregationem aquarum· Corporis veſti/
gia poſtremo terre comparãtur eo ꝙ ſint
vltima mẽbrorum arida ſiue ſicca ſicut ter/
ra Iam vero in capitis arce mens collocata
tanq̃m in celo deus vt ab lato ſpeculetur·
atq̧ regnet· Homoeutheleuton eſt cum
vno modo plurima verba finiuntur vt ab
iit abſceſſit· euaſit erupit· Homoeptoton
eſt cum plurima nomina per vnum caſum
pronunciant̃· vt eſt illud· Sed neq̧ curren
tẽ ſed nec cognoſcit euntẽ Tollenteq̧ man9
ſaxũq̧ inmane mouentẽ Homeuſis ẽ q̃ la
tine interp̃tat̃ ſilitudo ꝑ quã min9 note rei

perſimilitudinē eius q̄ue magis nota ē pā
ditur demōſtratio: Huius ſpecies ſunt cō
parabile. Paradigma id eſt imago cōpacō
exemplum: Homonima a quo vno nomi
ne multa ſignificantur vt acies et poſt nō
addas aut ferri aut oculoꝝ aut militū Ho
mogerus hō quidaʒ fuit q̄ pmū ad aratrū
boues iunxiſſe fertur. qui poſtea fulmīs
ictu interiit: Homouſion vnius ſubſtātie
Homouſion patri filius ab vnitate ſubſtā
tie appellatur. Subſtantia enī vel eſſentia.
grece vſia dicitur: Homo vnū vtrūqꝫ pſo
nas vna ſubſtātia. Hoc enī vocaī homo-
uſion ꝙ eſt ego & pater vnū ſumus: hoc
eſt eiuſdem cum pr̄e ſubſtātie: Homouſi-
on ſimilis ſubſtātie quia qualis deus talis
eſt & imago eius inuiſibilis deus & inuiſi
bilis imago ei9. Homulus hō breuis Ho
muntio homo nō grandis forme: Hone-
rabilis quaſi honore habilis hoc eſt aptus
Honeroſus plus eſt ꝙ̄ honeratus ſicut ſce
leroſus pluſꝙ̄ ſceleratus. Honeſta opulē
tia. Honeſtus ꝙ nihil habeat turpitudīs
nam q̄d eſt honeſtas niſi honor ꝑpetuus.
quaſi honoris ſtatus: Honocrotalū auis
que ſonū facit in aqua: Honor qui cōfer-
tur maioribus pulcritudo verecūdia laus
gloria decus vel dignitas: Honorat mune
rat p̄miis afficit ꝓſequiī Honorariū eſt vi
nū qđ regibus & potētibus honoris gr̄a
offertur Honoratū ſollemne honoribus
plenū: Honore ſacrifunct9 et honore vſ9
Honores. ſacrificia victīas: Honore dat
honore munerat: Honorificētia reuêntia.
Honorificus munificus: Honos gracia.
dignitas: Honus & onus ita diſtinguiī.
Honos de honore cū aſpiratiōe. onus de
onere ſine aſpiracōe. Honor in ſcripturis
nō tm̄ in ſalutacōibus et officiis deferēdis
quō in elemoſinis ac munerū oblacōe ſen
titur: Hic honor donū intelligiī. Vt apl's
honora viduas que vere vidue ſunt: Ho
ra et ora ita diſtinguiī. hora cū h lr̄a dierū
eſt. ora ſine h. regionū vel finium. Hora
grecum nomē eſt & tunc latinū ſonat Ho
ra enim finis eſt tēporis ſicut & ore fines
ſunt maris fluuiorum veſtimētorū. Ho-
ra viginti anni in iuditio Hordeum legis
littera: Horrēda formidāda expaueſcēda.
Horrēdas canit ambages canit terribiles
decantat fraudes. Horrendo dictu expa-
ueſcenda relatio. Horrēdos horribiles for
midabiles metuēdos timēdos. Horrēdus.
horrore plenus id eſt admirādus. Horrē
tibus vmbris horrorem incutiētibus ſpiſ-
ſis tenebroſis. Horrētibus denſis terribili
bus. Horret horroreʒ facit aduerſatur ex
paueſcit timet. Horreſcit ꝑtimeſcit. Horri
dus horrore plenus crudelis deteſtabilis.
vel terribilis incōpoſitus. Horrificāt hor-
roreʒ incutiūt. Horrificū horrēdum Hor
ritandū hortātum Horribili infinito Hor
ripilaī horret Hornipete ſunt q̄ oras pe-
tūt vt dicimus heredipete q̄ hereditatē pe
tūt. Hornus ſpecies arboris. Virgl'. Sub
pedibus terram et deſcēdere mōtibus or-
nos. Horronte flum̄ ſirie: Horror pecca-
tum pauor aut faſtidiū metus timor. Hor
rolegium dicitur ꝙ ibi horas legimus id
eſt colligamus. Eſt enim in ſolariis poſitū
vbi a clauo ꝑ lineas currit vmbra omnēqꝫ
diei horā oſtētat: Horoſcopi mathematici.
et dicti ꝙ horas natiuitatū hoīm ſpeculanī
diſſimili & diuerſo facto: Horos quos pa
gāi inter ſemideos ſiderū hoīes colūt. irim
vero ꝓ ſole accipiūt Simili modo etiam ho
rum ſolem volūt rarum ſiue deum auro-
re: Horrori ſono fragoſo: Horoſcopo ho
rolegio Horoſpicus horarū ſpector Hor
tamur ſuademur inueſtigamur compelli-
mur. Hortaī inſtigat cogit compellit eri-
git ſuadʒ excitat prouocat Horticuli hor
tulani hortū colentes: ¶ Hos ſi per ſonaʒ
ſignificat pronomē ē et ꝑ o ſcribitur. ſi vō
vultum ꝑ o ſolam ſcribendum eſt Hoſci-
ne hos vero. Hoſpites qui ſuſcipiūt & ſu
ſcipiūtur dicūtur ſic plautus hoſpes neca
uit hoſpitem captum manu. Hoſpes qui
recipit & qui recipitur peregre vel ꝑegri-
nus ſic plautus hoſpes necauit hoſpitem
captum manu. Hoſpita ꝑegrina: Hoſpita
tellus portuoſum litus. Hoſpicium tunc
vocatur cū aut aliquē accipim9 aut ab ali-
quo recipimur. Hoſpiciū hoſpiciolū. Ho
ſtia ſacrificiū victima. Hoſtia luſtrarum.
ſacrificium purgatū equata lanita. Hoſti
as vetês vocabātq̄ de victis hoſtib9 īmola
bātur. Hec et victima vocabaī. Alii victi-
mā ideo dictā putāt q̄a ictu ꝑcuſſa cadit vl'
quia viua ad aras ꝑducitur. Hoſtia adit9
portus Hoſtia fluminū maris exitus ciui
tas iuxta vrbē romā Hoſtenſis viſibilib9.
Hoſtice hoſtiliter Hoſtic9 et hoſtilis vnū
eſt: Hoſtie apud vetês ſacrificia dicebātur
q̄ fiebāt anꝙ̄ ad hoſtes ꝑgerēt. Hoſtiat vi
ctimat placat exorat ꝓpiciat. Hoſtilia ro-
buſta miſſilia. Hoſtil' inimica ab hoſte. Ho
ſtile tumulū ſepulcꝝ achillis. Hoſtimētum
dicitur lapis quo pōdus exeq̄tur. Hoſti-
re eq̄re apud veteres dicebaī vn̄ hoſtimētū

Hoſtit equat adplanat: Hoſtorium lignū
quo ſextarium equatur: ·
HUc cōcede ad nos veni: Huc ſiſte·
venire facito· Huc illuc in diuerſa
Hucuſqꝫ hactenus vel vſqꝫ huc: Huiuſ.e
modi huiuſmodi talibus· Huiuſqꝫ huius
vero: Hulcus paſtor: Hululale mō gemē
Humādus humo tegēdus· Humādi ſepe
liēdi· Humanatio incarnatio· Humaniter
liberaliter· Human9 dicit̄ q̄ habet circa ho
mīes amoris & miſeracōis affectū· vñ &
hūanitas dicta qua nos inuicem tuemur
Humare obruere.dicimus· hoc eſt humū
inicere Humatus ꝙ ſit humo tectus id eſt
ſepultus: Humerū achſel humeruli ł vtri/
uſqꝫ manus expanſio· Humuliariū hopf
gart· Humidū roſcidū vuidū· Humidum
ē qđ extrinſecus habet aliquid humoris·
Inter humidū & huuidū hoc intereſt Hu
midū ē qđ exterius humorē habet· vuidū
vero ꝙ interius· Humiliauit donauit Hu
milis dicit̄ ignobilis ſūmiſſus quaſi humo
adcliuis· Humile depſſum dimiſſum iacēs
vel inglorīū· Humi nitens in terra ambu/
lans vł reptans ſubiecit· Humeſcūt humi
di ſunt· Humus terra tellus ſolū ager ar
ua vel homo· Humus ab humore dicta·
terra que pedibus teritur· ſolum terra ſoli
da & fortis· Humulcidus homo quia de
humo fit· Humus dicta ab inferiori vł hu
mida terra vt ſub mari· hum9 eſt inferior
ac deorſum & humida tellus· vñ et huma
ti ſepulti Generaliter autem terra eſt vbiqꝫ
non vbiqꝫ humus: Huncine vtrū· Hunc
curſum huiuſmodi nauigationem· Hunc
ire vſqꝫ nunc· Hur ignis interpretat̄· Hy
aline vitree Hiantheicus id eſt cōdicional̄
ſillogiſmus Hidria vas fictile Hidris ſer/
pens aquatilis multa habens capita· Hi/
dor aq̄ inde hidropicus dicitur ex aqua in
firmus· Hiele ſatus in ſilua natus· Hileci
um id eſt ſilueſtre· Hilen materia· Hilidri
ſerpētes aq̄tici· Himineus nuptie vel deus
nuptiaꝝ· Himnū grece latine laus ł canti
cū Himnus carmē in dei laudē· Hippalla
ge id ē pmutatio quotiēs in aliū intellectū
verba q̄ dicta ſunt trāſferunt̄ Hipeteſis i·
ſuplocutio cū aliquā rem opiniōe omniū
nota ſentētia exupare cōtēdimus· Hipba/
ton cū ſuſpēſus ordo verborū inferi9 ex/
plicat̄ ł trāſcenſio· Hine nocturnū mōſtrū
ſiłe cani· Hipocrita ſimulator fallēs ſubdo
lus· Hipocrita greco ſermōe in latīo ſimu
lator dicit̄ q̄ dū intus malus ſit bonū ſe pa
lam oñdit· Hipo enī falſum criſin in iudi
ciū intpr· Hipocte ſūt ſilatores tāq̄ pnū
tiatores pſonaꝝ alienaꝝ q̄a q̄ſquis vult ſe
videri ꝙ nō ē hipocrita ē· Hiſagoge grece
latie introductio dicit̄ eoꝝ ſcꝫ q̄ phiaꝫ inci/
piūt cōtinēs in ſe demōſtracōꝫ pmaꝝ rōnū
de q̄libet re q̄ ſit ſua q̄ certa hac ſubſtātiali
diffinicōe declarat̄ Nā poſito pmo gñe de
inde ſpēs et alia q̄ vicina eſſe pñt ſubiūgi
mus ac diſcretis cōmuniōibus ſepam9 iā/
diu interponētes differētias quouſqꝫ ad p
priū eius de quo q̄rimus ſignata eius ex
pſſiōe pueniamus Vt puta Hō eſt aīal rō
nale terrenū bipes riſu capax· Genus aīal
cū dictū eſt ſubſtātia hōis declarata ē· Eſt
enim ad hōiem animal genus· Sed q̄a late
patebat adiecta eſt ſpecies· Terrenū iam
excluſum ē id qđ aut ethereū humidū ue·
Differentia vero vt bipes q̄ ꝓpter aīalia
poſita eſt q̄ multis pedibus innitunt̄ inter
rōnale ꝓpter illa q̄ rōne egeant· Mortale
autē ꝓpter id qđ angelus nō eſt· His di/
ſcretis atqꝫ ſecluſis adiectū eſt ꝓpriū in p
te poſtrema· Eſt enim ſolius hōis ꝙ ridet
Sic pfecta eſt hōis ex pte diffinitio ad ho
minē declarādum Cuius diſcipline diffini
cōꝫ exiſtimauerīt ariſtotelis & tullii ex ge/
nere et differētiis conſiſtē· Quibus poſtea
pleniores in docēdo eius pfectā ſubſtanti
alem diffinicōꝫ in quinqꝫ ptibus veluti mē
bris ſuis diuiſerūt· Quarū pma eſt de ge
nere ſecunda de ſpecie tercia de differentia
q̄rta de ꝓprio quinta de accidenti· Genus
vt aīal· Eſt enim vocabulū gñale & cōmu
ne omniū habentiū animā· Species vt ho/
mo eſt ſpecialitas q̄ ſeparat̄ a ceteris animā
tibus· Differentia vt rōnale mortale His
enim duobus differt hō a cetis· Cum enī
dicitur rationale diſcernitur ab irrationabi
libus mutis q̄ non hñt rōneꝫ· Cū morta/
le dicit̄ ab angelis diſcernit̄ q̄ neſciūt mor/
tē· Propriū vt riſibile· Homo enī eſt ꝙ ri
det et hoc pter hōieꝫ nullius aīalis eſt Ac
cidens vt color in corpore doctrina in aīo
Hec tēporū varietate et accidūt et mutant̄
et eſt ex oībus his quinqꝫ ptibus oratio
plene ſentētie ita· Hō eſt anīal rōnale mor
tale riſibile boni et mali capax· Sic etiam i
omī orōne ſubſtātiali tandiu interponē de
bemus ſpēs artiū differētias quandiu ſe/
cluſis omnibus q̄ hoc idem eſſe pñt ad id p
ueniatur vt proprietas iam certa teneatur
Hiſauria ex ſitu loci perhibetur cognomi
nata eo ꝙ vndiqꝫ aperta aurarum flatibus
pateat· Et metropolim vrbē ſeleutiā habet:

I

Litteram
inter duas
vocales cõ
ſtitutã bis
ſcribi q̃dã
exiſtiabãt
vt ĩ troiia
&. maiia·
hoc ratio
nõ pmittit
nunq̃ enĩ
tres voca
les in vna
ſillaba ſcribunẽ ſed i· lr̃a inter duas voca
les cõſtituta ꝓ duplici hẽtur Ia apud he
breos nomẽ ꝙ in deo tm̃ ponitur ꝙ etiaꝫ
alr̃a nouiſſima ſillaba: Iabes exſiccata Ia
bin intelligens vel intelligẽtia ſapiens in
tellectus: Iabir ciuitas lr̃arũ in tribu iuda
Iabis galaad & hanc oppugnauerũt filii iſ
rahel· nunc autẽ eſt vicus trans iordanem
in ſexto miliario ciuitas pelle ſuper mõtem
euntibus geraſa: Iabnel in tribu neptalĩ·
Iaboc ſi pluuius quo tranſmiſſo luctatus
eſt iacob aduerſus eũ q̃ ſibi apparuere vo
catusq̧ iſrl̃ fuit aũt in terra mam· hoc fila
delfiã et geraſan ĩ q̃rto miliario & vltra ꝓ
cedens iordanis fluuio cõmiſceẽ: Iabix vẽ
ter eſt noiatus: Iacebat terre ꝓſtrata erat:
Iacẽs iactatus iactus: Iacẽtia ſubſiciua vel
rel q̧: Iacẽtis hũilis: Iacet decũbet mittit:
Iaceo & iacio ita diſtinguiẽ· iaceo cubãtem
ſignificat· iacio vo mitto demõſtrat: Iacet·
gl̃etur magnificeẽ: Iacet mittit ſpargit iaci
tur in mari mittiẽ: Iachalia fortitudo dei·
Iachon p̃paratio: Iaciat iactet mittat: Iacie
bat iactabat: Iacinctus herba eſt habet flo
rẽ purpureũ traxit aũt nom̃ a puero quo
dã nobili q̃ in ſaltib9 inter purpureos flo
res reptus eſt interfect9 deditq̧ nom̃ her
be puerilis caſ9· eſt aũt radice et flore vol
pi ſilis puerofa pubertate retinẽs: Iacict9
lapis ẽ ceruleus: Iacio ieci: Iacit iactat im
mittit: Iaciẽ mari mittaẽ: Iacob interp̃taẽ·
luctamẽ· Iacob ſupplãtator interp̃taẽ· ſiue
ꝙ in ortu plantã naſcẽtis fr̃is app̃hẽderit
ſiue ꝙ poſtea fratrem arte deceperit· vnde
et eſau dixit iuſte vocatũ ẽ nom̃ eius iacob
ſupplãtauit enĩ me ecce ſcd̃o· Iacobus po
pl̃s venuſtus: Iacobus zebedei a pr̃e cog
noiaẽ quẽ relinq̃ns cũ iohe verũ pr̃em ſecu
ti ſut fili tonitrui q̃ etiã bonarges ex fir
mitate & magnitudiẽ fidei nõiati hic etiaꝫ
ẽ iacob9 fili9 zebedei fr̃ iohis q̃ poſt aſcẽſiõꝫ
dñi ab herode occiſus· Iacobus alfei ob di
ſtinctõꝫ p̃oris cognõiatus q̃ diciẽ fili9 ze
bedei ſic iſte fili9 alphei· Cognomẽtũ igiẽ
a pr̃e ſumpſerũt ambo· Iſte ẽ iacobus mi
nor qui ĩ euãgelio fr̃ dñi nõiatur quia ma
ria vxor alphei ſoror fuit mr̃is dñi q̃a ma
ria cleophe iohes euglĩſta cognõiat pr̃em
ſiue a gẽtilitate fãilie aut q̃cũq̧ alia cã ei no
mẽ iconẽs· Iactabãt iacebãt ſpargebãt ĩge
rebãt Iactamur et fatigamur hoc iter ſe dif
fertur aut ingerebãt Iactamur ĩ maris flu
ctibus fatigamur in t̃ris· Iactãs extollens
arrogãs· Iactãs vl̃ arrogãs ẽ qui maiorũ
inſtitutis nõ acq̃eſcit ſed ꝓp̃am quãdã viã
iuſticie et ſcĩtatis requirit· Iactantes dicen
tes· Iactantia ſupbia vanitas· Iactantior·
gl̃oſior arrogantior· Iactatio oñtatio ven
tilatio Iactat gl̃iatur vexat fatigat extollit
ſe vel cogitat p̃fert· Iactatũ agitatũ vento
tẽpeſtate turbatũ· Iacta· iacere· Iactaſtis·
extuliſtis magĩficaſtis· Iactamur vexamur
agitamur· Iactet oñtet ꝓferat Iactitant fre
q̃nter iactant· Iactis iactatis· Iacto ſemĩe
ſparſo ſemĩe· Iacnam poſſedit ppl̃m· Ia
ctura dampnũ aut mortalitas: Iactura et
dampnũ hoc inter ſe differt ꝙ iacturam ĩ
ſciẽtes et vltro patimur: dampnũ inſolito
et nobis ſciẽtibus fit iacturarius freq̃nter
patitur iacturã· Iactũ miſſũ· Iactura ꝓp̃e
dicitur quam faciũt naute in mari· tẽpeſta
te enim orta ꝓiciũtur in mare vt leuigetur
nauis· Iacturis dampnis detrimẽtis diſpẽ
diis. Iactus dictus a iaciendo· vñ et piſca
toriũ rete iaculũ dicitur: Iacuit extenſus ẽ
Iactus iacens iactatus caſus· Iacula miſſi
lia tela id ẽ lancee aut ſagitte haſta vel ge
ſtũ· Iaeula olim teſſere appellabãtur a iaci
endo· Iaculis haſtis miſſilibus: Iaculus·
ſerpens volans de q̃ lucanus· iaculiq̧ vo
lucres exibũt enin in arborib9 et dũ aliqđ
animal obuiũ fuerit iactant ſe ſup eũ et pi
mũt vñ et iaculi dicti ſunt· Iadela in tribu
zabulon· Iafeth intp̃r latitudo· ex eo enim
gentium ppl̃s naſcitur & quia lata eſt ex
gentibus multitudo credentiũ ab eadeꝫ la
titudine iafeth dictus· Iafer dimiſit deus·
Iafie adaptio l̃ oñſio ſiue ſupficies· Iafie·
eſt os ab ore nõ ab oſſe· Ialaga ꝓpinqu9·
Iagur colonus l̃ aduena· Iair ciuitas tri
b9 manaſſe· Iair illũinans menſis ſcd̃is·
Iaiel requies dei· Iael ceruam cõiugiũ cer
uare ſiue incipiens· Ialel expectauit deũ·
Iaalhel vita dei ſiue exordiũ dei l̃ p̃ſtolans
deum· Iambus dictus eſt· eo ꝙ iamboꝫ in
greci detrahẽ dixerunt· hui9mõi enim car
mine om̃es inuencões l̃ detractiões implẽ

potuerũt ſole: Iam dudũ iam pridem iam
olim ante hoc iam fas eſt licet. Iam diu q̄m
primũ paulo anteq̄ dudũ interrogantis ē
iam dudum reſpondentis. Iamin hebreice
maria dicunt id eſt aquarũ collectio Iamin
pro qua aquila et ſimmachus interp̄tant
dexterā Iamna mare vel dextera eius Iam
nel in tribu iuda et vſq̧ hodie oppidũ pa
leſtine iamnia inter dioſpolim & azotum.
Iamnes interp̄tatur marinus ſiue vbi ē ſi/
gnum ceſſit enim et defecit ſignum eius ſi
gnis moiſi vnde et dixerunt magi. hic di/
gitus dei eſt. Iamq̧ etiam: Iam tempus ē.
iam oportunum Iam iamq̧ manu tenebat
iam prope adproximabat. Iam mō valde
Iam primũ iam diu. Iam pridem iam olim
Iam parui tenebāt iam ad terras veniebāt
Iam. iam propterea. Iam tandem iam du/
dum iamue. Iam tum eo tempore. vel illo
tempore tum deinde. Iam vertit iam tran
ſit: ¶ Ianiculũ mons in vrbe roma vel vr
bem italie conditā ab iano. Ianiculus oppi
dũ italie. Ianitor oſtiarius cuſtos. Ianitri/
ces duorũ inter ſe fratrum vxores vocant
quaſi eandem ianuā terentes vel per ean/
dem ianuā iter habentes. Ianto guſto ante
prandium. Iantaculum guſtare ꝙ greci a
gratiſſima vocant. Iantaculum eſt prim9
cibus quo ieiunium ſoluitur vnde et nũcu
patum nigidius noſipſi ieiunia iantaculis
polluimus. Ibices vocant quaſi auices. eo
ꝙ adinſtar auium ardua et excelſa tenent.
& in ſublime inhabitent. ita vt de ſublimi/
tate vix humanis obtutibus pateant. vn/
de et meridiana pars ibices aues vocat. q̄
nili fluentis inhabitant. Hec itaq̧ anima/
lia vt diximus in petris altiſſimis cōmorā
tur et ſiquando ferarum vel hominũ ad/
uerſitatem preſenſerint de altiſſimis ſaxo/
rum cacuminibus ſeſe p̄cipitantes in ſuis
ſe cornibus illeſa ſuſcipiunt: Ibidem in eo
dem loco: Ibis auis egiptia hec ſcd̄m legē
inmunda eſt pre omnibus volatilib9 quō
morticinis ſemper cadaueribus veſcitur q̄
ſemetipſam purgat roſtro hec ſerpentium
ouis veſcitur gratiſſimā ex eis eſcam nidis
ſuis portans. Ibis ciconia egiptiaca in pē
tathcuco auis egiptia longũ roſtrũ habēs
obſcenitatē oris inmūda quo aluũ purga/
re cōſueuit. Ibiſcus genus virgulti. Virg.
et gracili fiſcellam texit ibiſco. Icinus mari
timũ animal a terreſtri icino nomen traxit
quē vulgus ericiũ vocat. hui9 teſtula du/
plex ſpinis aculeata in modũ caſtanearum
qñ adhuc oportune de arboribus cadunt

caro eius mollis minio ſilis. Icon grece fi/
gura latine. Iconia figura imago. Iconiſma
imago ſtigma vel figura impatoris. Ictio
pagi gens orietis dicti ꝙ venādo in mari
valeāt & piſcibus tm̄ alunt. hi poſt indos
mōtanas regiones tenent quos ſubactos
alexāder magnis piſcibus veſci ꝓhibuit.
Idea idem exemplar ꝓpetas vl̄ cōſuetudo
grece. Id hoc ipſum l̄ hic. Id circo ideoq̧ ꝓ/
pterea at quin: Ideas formas: Idē ſil̄e iale
geminũ par veriſil̄e. Ideoma ꝓpetas l̄ con
ſuetudo lingue l̄ ꝓuerbiũ Idion grece ꝓ/
priũ inde idioma ꝓpetas verborũ: Idiota
grecũ eſt impitus ignarus inſcius ruſtic9
indoctus brutus ſtolidus. Idolatra hō di
cit̄ ſeruiēs idolis. Idolatria idoloꝝ eſt ſerui
tus ſiue cultura interp̄tat̄. Nam latria gre
ce later ſeruitus dicit̄ q̄ quātum ad verā re
ligionē attinet nō niſi vni et ſoli deo debet̄
ac ſic impia ſupbia ſiue hominũ ſiue demo
nũ ſiue exhiberi l̄ iubet vl̄ cupit ita pia hu
militas vel hominũ vel angeloꝝ ſcōrũ ſiue
oblatā recuſat et cui debet̄ oñdit. Idolatria
idolorũ cultura interp̄tatur. Idolũ eſt ſil̄a
crũ qd̄ humana effigie factũ & cōſecratũ
iuxta vocabuli interp̄tationē Idos eni gre
ce formā ſonat et ab eo p diminutiōez ido
lum deductũ apud nos formulā facit. Igi
tur om̄is forma l̄ formula idolũ ſe dici ex
poſcit inde idolatria om̄is circa cm̄e idolũ
famulatus et ſeruitus. Quidaz vero latini
ignorantes grece imperiti dicunt idolũ ex
dolo ſumpſiſſe nomen ꝙ diabolus creature
cultum diuini inuexit nōis. Idolothitũ ido
lo occiſum vel immolatũ. thicon grece occi
de. Idolũ diminutm̄ ē ab idea. i. forma du
lia ſeruitus. Idolium abgotſtuol: .

IDus diuiſio interp̄tat̄. Iecit miſit.
expulit. Iecur epar id eſt figatũ.
Iecur. hoc eſt iecur & hec iecora & hec ieco
rina dicim9 q̄ ſunt p̄cordia id ē in circuitu
cordis poſita et dicit̄ ꝙ adiacet cordi. Iect9
pcuſſus. Iedna in ſexto ab eleutheropo/
lim lapide pgētibus hebron. Iedlaf manũ
tollēs vel manũ ad os Ieiuna tenue inteſti
nũ. vñ ieiuniũ dicit̄. Ieiuniũ eſt parſimo/
nia victus abſtinētiaq̧ ciborũ cui indictũ
ē ex quadā pte viſceꝝ tenue ſemp et vacua
ꝙ vulgo ieiuniũ vocat̄. vñ ieiunii nomen
credit̄ diriuatũ ꝙ ſui inedia viſcera vacua
et exinanita exiſtāt. Ieiuniũ aūt et ſtatio di
cit̄. Statio aūt de militari exēplo nom̄ acce
pit ꝓ eo ꝙ nulla leticia obueniēs caſtris ſta
tionē militũ reſcindit. Nam leticia libētius
triſticia ſollicitius adminiſtrat diſciplinaz.

Diſcernũt autẽ quidã inter ieiuniũ et ſta/
tionẽ· nam ieiuniũ eſt indifferẽter rei ab/
ſtinẽtia nõ ſcd͛m legem ſed ſecundũ prop͛/
am volunratẽ: Statio aũt obſeruatio ſtatio
rum dierũ vel temporum dierum vt quar
ta feria et ſexta feria ieiuniũ ex veteri lege
p̃ceptũ· De qua ſtatione in euangelio di/
xit ille· ieiuno bis in ſabbato id eſt quarta
& ſexta ſabbati· Temporũ autẽ que lega/
libus propheticis inſtitutiõibus terminat
his tẽporibus ſtatnta ſunt ut ieiuniũ quar
ti et quinri ſeptimi ac decimi vel ſic̃ in euã/
gelio dies illi q̂bus oblatus ẽ ſponſus vel
ſicut obſeruatio quadrageſime q̃ in vniuer
ſo orbe inſtitucõe ap̃l̃ica obſeruat̃ circa cõ/
finiũ dñice paſſionis· His terciũ genus q̂
dam adiciunt ꝙ xerofagiam dicunt abſti/
nentiã ſcꝫ ciborum humenriũ· vnde et no
men hoc datũ eo ꝙ ſiccis quidã vtunt̃· Ie/
iuniorũ tẽpora ſcd͛m ſcripturas ſacras q̂/
tuor ſunt id ẽ p̃mũ ieiunium q̈dragefima
rum ꝙ a veteribus libris cepit· ex ieiunio
moiſi & helie ex euangelio ſcd͛m ieiunium
ẽ qd͛ iuxta canões poſt pẽtecoſten alio die
inchoat̃ ſcd͛m qd͛ moiſes ait· Initio menſis
ordinarii facietis vobis ebdomadas· Terci
um ieiuniũ eſt qd͛ a iudeis agebatur poſt
tabernaculorũ ſollempnitatẽ ꝙ decimo die
ſeptembris eccl̃ia celebrat· hoc p̃mũ a dño
in lege cõſtitutũ eſt dicẽte ad moiſen· Lo/
quẽ filiis iſrl̃ dicẽs· Decimo die mẽſis ſep/
timi dies exhortacõis vocabit̃ ſanctus erit
vobis et hũiliabitis aĩas veſtras in ieiunio
Quartũ ieiuniũ eſt kalendaꝝ nouembriũ
ꝙ diuina auctoritate vel initiatũ inſtirurũ
hieremie ꝓphetie teſtimonio declaratur di
cente ad eum dño· Tolle volumen libri et
ſcribes in eo om̃ia verba q̃ locutus ſum ti
bi aduerſus iſrl̃ et iudã et aduerſus omnes
gẽtes ſi forte reuertat̃ vnuſq̃ſqꝫ a via ſua
peſſima et ꝓpici9 ero iniq̃tati eoꝝ vſqꝫ ad
illud· Factum eſt in menſe nono p̃dicaue
runt ieiunium in cõſpectu dñi om̃i popu
lo in iſrahel triduanis autẽ diebus ieiuna/
re· De exemplo ſumptum eſt ninniuitarũ
qui ſe tribus diebus ieiunio ac penitẽtie cõ
tulerunt et operti ſaccis deum ad miſericor
diam prouocauerunt· Ignarus ignatum
Ignarus dicitur quaſi ſine ſcientia vel in/
ſcius· Ignarus duo ſignificat vel qui igno
ratur vel qui ignorat· Ignarus loci inſci9
regionum· Ignauia pigricia ignorãtia aut
negligẽtia ſiue inertia miſeria imbecillitas·
debilitas infirmitas· Ignauũ ſegnẽ pigrũ·
fatuũ fucum miſerum otioſum· Ignauus

inefficax inſcius inutilis tardus iners pi/
ger ſegnis ocioſus lentus repidus deſidio
ſus cupidus delinitus labores fugiẽs· Ig/
nauũ pec9 dic̃ apẽ vetes ſecurus q̂ oĩa aĩa
lia pecora dixerĩt· Ignea rima· erhereus ful
gor aut argẽti auriqꝫ mat̃ia Ignicari9 ignẽ
cõtinẽs Ignẽ celeſtẽ vigorẽ ãorẽ Ignẽ cecũ
occulrum amorẽ· Igneus ſpũalis torridus
Inter igneũ & ignitum hoc diſtat Igneum
eſt quod ex igne conſtat id eſt naturaliter
habet ignẽ· Ignitum vero quod ex acciden
te & tẽporaliter· vñ ſolem igneum· ferrũ
ignitum dicimus· Ignis ſpirituſſanctus id
eſt caritas· Ignis ẽ inuiolabile elemenrum
aſſumens cuncta q̃ rapit· Ignis autẽ gre/
co eloquio fos dicitur· nã ignis ip̃a flãma
quicquid autẽ ignem fouet focus vocatur
Ignibus fulgoribus· Ignis volupras ſiue
ira· Ignis edax vniuerſa conſumẽs· Ignis
flammeus tribulario· Ignis porens vulca
nus qui potentiã habet ignis id ẽ deus ig
nis· Ignitabulum luichta· Ignita ignea· Ig
nitior ardentior Ignitabulum incentiuum
Ignitum igne probatum· Ignis quoqꝫ iſte
qui vrit de terrenis & humidis motibus
ita exiſtit· ut ſubinde vertatur in aliud ele/
mentum· & q̈muis natura ſua ſurſum ni/
tendo incidat appetendo celeſtem tñ ſupe/
riorem tranquillitatẽ non poteſt euadere·
quia multo aere ſuperatus & in eum con/
uerſus extinguitur· & per hoc in iſta rerũ
parte corruptibiliore atqꝫ pigriore turbu/
lentis motibus agitatur ad temperandum
eius rigorem & aduerſus terrores mortali
um· veruntñ ignis om̃ia penetrat ut mo/
tum in eis faciat· nã & humor priuatione
caloris congelaſcit & cum poſſint frigeſcẽ
cetera elem̃ta ignis frigeſcere nõ poteſt· fa
cilius quippe extinguitur ut ignis nõ ſit·
q̈m frigidus maneat aut fiat alicuius frigi
di contactu tepidior· Itaqꝫ & ſuper aerem
purus ignis eſſe celum dicitur vñ etiã ſide
ra atqꝫ lumĩaria facta poete cõiectãt· illius
videlicet ignee lucis in eas formas quas in
celo cernimus cõglobata diſpõitaqꝫ nat̃a·
nã ignẽ ad ſuperiora emicanrẽ etiã ip̃ius ae
ris naturã velle tranſcẽdere cur nõ ſentiat·
qñquidem ſi ardentẽ faculã capite deorſũ
q̂ſqꝫ teneat nihilomin9 flãma crines ad ſu
periora tõtendit· Sed quõ circũfuſi ac ſup
fuſi ſpiſſi aeris p̃pollenti cõſtipaciõe ſubiñ
ignis exũguit̃ & i eius qualitatẽ per habũ
dantiam ſuperatus cõmutat̃· ꝓiñ ergo ꝙ i
m̃do ignis oĩa gub̃nat ſic aim9 in nob̃ dicit
varro ignẽ m̃di aĩaꝫ q̂ cũ ẽ ĩ nob̃ viuimus

cum exit emorimur· ergo et ignis cum de
mundo per fulgura proficiſcitur mundus
emoritur· Ignis autē dictus ꝙ nihil gigni
poteſt ex eo· Ignobile ignoratū vel dege/
ner hūile ſine dignitate · Ignobilis ignotus
obſcurus humilis ſordidus tenuis genere
obſcuro infimo vel abiecto· Ignobilis dicit̄
eo ꝙ ſit ignotus & vilis populus vulg9
et obſcuri generis· cuius nec nom̄ quidem
ſcitur· Ignominia infamia turpitudo· dicta
ꝙ deſignat hr̄e hōeſtatis nom̄ his qui ī ali
quo crimine dep̄henduntur Ignominia ve
ro dicitur q̄̄i ſine nōie dignitatis · inde dicit̄
ignominioſus q̄ deſinit hr̄e dignitatis no/
men qn̄ dep̄henditur in aliquo crimine Ig
nominioſus qui dampnatur de exilio reuo
catur · Inter ignominiam & infamiā hec di
ſtantia eſt ꝙ ignominia impōitur p tāte ali
cuius· infamia aūt fit multorū conſentiēte
ſermōe· dicta ē autē q̄̄i ſine nōie ſicut igna/
rus ſine ſciētia · ſicut ignobilis ſine nobilita
te · hoc quoqꝫ & infamia q̄̄i ſine bōa fama·
Ignoſce parce indulge· Ignoſcit indulget·
parcit· Ignoti obſcuri vel incogniti· Igno/
torū p̄cioſorū · ōe enī ignotū et rarū p̄cio/
ſum ē· Ignouit veniā dedit cōceſſit indulſit.

I vade propera perge· Iit iuit ābula
uit· Ilias fluuius aſiac Ilaris grecū
nom̄ eſt · facetus g̃roſus geſtiēs gaudens·
alacris letus Ileoniū grece declinatio Ille/
uit conliniuit vnxit· Ilex arbor glandifera
ab electiōe vocata· huius enim arboris fru
ctus hōies primū ad victū ſibi elegerunt·
vn̄ et poeta Mortales primi ructabāt gut
ture glandes· priuſq̄m enim frum̄ti vſus
eſſet ātiqui hōies glandibus vixer̄t · Illexe
rat prouocauerat & deceperat · Incētor pro
uocator inſtigator · Iliacas oras ad troiāos
fines · Iliacis cāpis· troianis cāpis Ilia inter
coxa & viſcera · Iliacus troianus · Iliades
troiane mulieres · Ilibus artubus· Ilicet ſcꝫ
ſine dubio cōtinuo vel q̄̄i relicet actum eſt·
reuera. Illic illuc· Ilico ſtatim mox cōtinuo
confeſtim ſine mora · Illicem & ilicē ita diſtī
guitur · Illicem inducem orem· Ilicem arbo
rem dicit· Ilino vna filiarū priami · Iliria re
gio ſecūdum adriaticū mare · Ilicū grecum
Illido tero · Iligneus aichin · Illinit vnxit·
Iliricus generaliter om̄is grecia eſt · Ilium
vrbē quam ilus filius appollinis in frigia
condidit· ciuitas aſie troia · Iliria regio italie
vicina · Illiniens inungens · Illius ſimilis &
illi ſimilis ita diſtinguitur · Illius ſimilis ad
mores refertur · illi ſimilis ad vultū · Illinc
de illo loco inde deinceps exinde · Illi: olli·

¶ Imago dicitur q̄̄i imitago ꝙ hōiem imite
tur · vmbra· oſtenſio ſimilitudo figura et co
niſina vultus: Imagince imaginarie· Ima
go effigies ſubiit ingreſſa ē recordacō Ima
ginarius ſubpoſita perſone· Imaguncla·
ſimilitudo modica q̄̄i imago in gēma ſculp
ta· Immane ingens informe· Immanes di
cūtur qui ſunt elate cogitacōnis Immania
ingētia hiſpida horrida horrēda· Immanis
qui nō bonus ſed crudelis terribilis ē ma/
nū enim bonū dicitur. vn̄ et cata antifra/
ſin dii manes minime boni· Imas fores in
timā ianuā· Immane crudele acerbū ingē
tia aſperꝫ ferocē inorme infinitum excel/
lentē vel pulſa mēſura · Immania ſaxa ſpe/
lunca dicitur aſpa· manū enim antiqui bo
num dicebāt· vn̄ et manet dicitur · Immani
or crudelior· Immanitas magnitudo · Im/
manes equi ingētes· Immemor ignarus·
impitus inſcius· Imber dicitur q̄̄ſi vmbra.
ab vmbra · Imber dicitur om̄is humor id ē
pluuia · Imbibit q̄̄i bibit· Imbibo valde bi
bo Imbrem nunc aquā marinā intelligim9
alias pluuias · Imbrex ziegela Imbres plu
uie fontes vel humores · Imbrix ſneck · Im
brices tegule dicte imbrices eo ꝙ accipiūt
imbres · Imbuē initiare inchoare inſtruere·
ſancti paſtores inchoant qn̄ paſcua mu/
tant· Imbuit emitauit initiauit vel inchoat
humectat vel faciat inſtruit informat docꝫ
incipit initiat Imburim · i· incuruatio pars
curua q̄ aratro iungitur· Imbutus inſtitu
tus inſtruct9 indoct9 · Inter immēorꝫ &
ignaꝝ hec diſtinctio ē immēor ē qui obli/
tus· ignar9 qui inſcius· vn̄ & nares dicte
q̄ nos odore admonēt vt noſcam9 aliquid
ac ſciam9 vn̄ olfeciſſe vetēs ſciſſe dicebant
Imerinus · i· circlus qui a latinis ideo equi
noctialis appellat̄ eo ꝙ ſol cum ad eū orbē
peruenerit equinoctiū facit· Imminet deſup.
incumbit altior ē · Imis vadis extremis al/
tis pfundis ſiue minimis infimis nouiſſi/
mis · Imon nr̄ grece· Immineo ſup̄ ſum ī
ſto· Ima alto vl̄ tumido vel ab infimo · Im
molat · ſacrificat mactat cedit victimas in/
flammat pſecat libat reddit extat. mImo
lat victimam fundit aut ſac̄ficio deum ho/
norat .ommolatio ab antiquis dicta eo ꝙ ī
mole altaris poſita victima . vn̄ et mactacō
poſt immolacōꝫ ē nunc autē immolatio pa
nis et calicis cōuenit . Immolatores mulieꝝ
ſtupratores · on modico . i . inmēſo et nimio
Inmodicos magnos . Immolor delibor vl
ſacrifico ſanctifico . Inmunes ſecuros . on/
munis . inofficioſa. inactuoſa vacuus ſine

munere·Impacta illata imiſſa:Impar nõ
equalis vel ſine pare inequalis nõ ita for/
tis:Impedire detinere fruſtrari calũpniare
cludere ludificare p̃pedire·Impendit ero/
gat donat tribuit p̃bet·Impendiſſe luere·
Imperat indicat p̃cipit:Impator ab impã/
do dicit induperator vel ſummus ſacerdos
Impatoriũ nom̃ tantũ apud romanos tñ
fuit prio apud quos ſumma rei militaris
exiſteret & ideo impatores dicti ab impã/
do exercitui· Sed dũ diu duces titulis im
peratoriis fungerent̃ ſenatus cenſuit vt
auguſti ceſaris hoc tm̃ nomẽ eſſet et his di
ſtinguerent̃ a ceteris gentiũ regibus ꝙ et ſe
quentes ceſares hactenus vſurpauerunt·
Solet enĩ fieri vt p̄mi regis nomẽ etiam re
liqui poſſideãt ſicut apud albanos ex ſiluij
nõie om̃es reges albanorũ ſiluii appellati
ſunt apud perſas arſacide·apud egiptios
pharao apud grecos ptholomei apud athe
niẽſes cecropide reľ. Impauit donauit·Im
perioſa id eſt plena impio·Impitat frequẽ
ter indicat vel imperat.Imperitus idiota.
ignarus·Imperiũ regalem ptãtem vel iuſ
ſionẽ·Impetus cõcurſus multitudo turba
vis imp̃ſſio inductio· Impete ꝓ impetu·
Impetigo depetigo macula eſt ſicca ſcabies
ꝓminens a corpore cum aſperitate et rotũ
ditate forme hanc vulgus ſarnaꝫ appellat
hec aut ſine dolore corpus occupat et abſ
ꝙ occupati tedio excreſcens mẽbrorũ de q̂
bus fedat·Impetrat cõſequitur accipit op
tinet meretur·Imptias tribuas· Impiati·
polluti·Impie loquitur infamat Impiger
velox ſine pigricia· Hoc Inter impium &
peccatorem diſtat ꝙ omnis impius pec/
cator non tñ omnis peccator hñdus eſt ĩ/
pius·Impio quippe eſt quiſq̃s a fidei pi
etate alienus efficitur· peccator vero qui
praua actione fedatur·Impius irreligio/
ſus emens iniuſtus·Impitus implicitus·
inretitus·Implent ſtatuũt·Implicati inne
xi impediti irretiti inuoluti·Impos impo
tens voti·Impoſtor ſtrofarius ſtrofoſus·
Impoſtura fraus·Impoſuiſti decepiſti hĩc
impoſitores dicuntur·Impotens in poten
tia elatus ſatis potens & nõ potens· Im/
pudicus mitier Hoc eſt vt plerũꝗ ꝙ inue
nit ſeruat plerũꝗ mediũ tenet motat in cõ
trarium vt fortunatus ſeruat curuũ ĩcur
uum medium tenet et impotẽs· ſignificat
enim ſatis potens et nõ potens Improba
ventris rabies famiculoſa pauperies·Im/
pulit coegit· Impuor ſordidior· ¶ Ina vt
grece Inhabitabilia relicta deſerta inuia In

abruptum in p̃ceps in profundum in de
finitũ·Inabſtinẽter impatiẽter·Inacceſſas
inuias Inacceſſibilia inuia aſpera quãdo ac
ceditur·Inacta id eſt geſta publica ut acta
exciperẽt·Inachus achaie amnis argolicos
irrigans cãpos·quẽ rex inachus a ſe nõia/
uit·In adlegendo eligẽdo·In affectiõe in
voluntate·In agello in agro·Inhalantes·
inſpirãtes redolentes fraglantes·In alle/
goria in ſpĩtalia·In alta in nobili In altum
in ꝓfundum·Inamabilis execrabilis odio/
ſus deteſtabilis abhominabilis·Inane ſine
cauſa vanum. Inania vim nullam haben/
tia Inanis ventoſus inflatus vanus vacuo
fluens ſolutus fuſus leuis friuolus In an
giportu q̃i in anfractu partiũ ediũ ·Inani
mis qui nunq̃m habuit animã ·Inanitis ſe
uis aſperis·In antro in ſpelunca·In aqua
valebat ignis fulgura in pluuia ad impios
miſſas·In arce in excelſo loco in capitolio·
In arma ad bellum·Inarime inſula regiõis
eiuſdem quã alueariam vocant·In arua in
agros· In articulo diei·in hora in momẽto
initio in re vel in tp̃e·In aſpectu in perſpi
cuo·Imbecillitas infirmitas debilitas ·In/
bremata ornam̃ta vaſorum·Inbreuia vaga
inacceſſibilia Inbrumati quibus faſtidium
eſt ciborum·bruma quippe edacitas eſt·er
go inbrumari dicũtur qui faſtidium habẽt
ciborum Inbuli dicti quia ſub lumine ſunt
vel quia ſub his ambulamus ſemnim por/
ticus hinc inde platearum·Imbuta vel le/
niter docta·Incaluit valde feruet·Incan/
duit exarſit·Incana valde cana dicitur·In/
canigenia primigenia·In caligine in nube
in tenebris in errore in ignorãtia in incerto
in dubio in confuſione·Incana valde cana
dicitur enim canum mentum habuiſſe ſabi
nus qui fuit numa·vnde & virgilius·bar
bas incanaꝗ menta regis romani· Incan/
tato qui rem verbis peragunt res ſunt In
capeſſendo in accipiẽdo·Incapitatum ſine
capite·Incaſſum ſuperuacuum inanem in
teritum ſine cauſa fruſtra ¶ Caſſes dicuntur
retia aranearum·vnde aduerbiũ incaſſum
vel inutiliter·In carcere ſine ferro·in mari
rubro Incaſtratura compaginatio lignorũ
Incaſſum infructuoſum Incauta neſcia in
prouida inpolluta coinquinata·Incautus
negligẽs ſegnis difficilis ſecors inconſulto
inconſideratus imprudens incurioſus imp
uidus incognitus ĩmẽor inſcio incuſtodito
Imbuere eſt proprie inchoare initiare apd
antiquiores reperit̃ etiã perfundere· virg·
Sepe tener nr̃is ab ouilibus imbuet agno·

Incebrus·fallax decipiens·Incedere ē pro
prie nobiliū perſonarum·Incedit ingredit̄
ambulat. Incedo ambulo·Incedens ambu
lans·Incedat inclamat arguit·Incelebre de
ſertum deſolatū·In cenchris in giro ·Incen
debat fulgur illumiābat·Incēdere adolere
Incendit inflāmat incitat inſtigat·Immittit
inſtimulat irritat·Inſcenia dedicatiōes·In
cenia noua edificatiōis obſeruatio vel dedi
catio·cenon nanq̧ in greca lingua nouum
ſignificat·ergo hanc ſolennitatē iudei octo
brio menſe dedicacōes tēpli colebant die et
ip̄o quo tēplum dedicatū eſt apud eos fe/
ſtus agebatur·In celoncis in cōuiuijs·In
cenſa aſpera inflāmata·Incenſare irritare·
Incenſum dictū quia igne cōſumitur dum
offertur·Incenſum ardentē inflāmatū·In/
cenſus animatus inſtigatus Incētiua inci/
tamenta deſideria carnis ·ſtimuli luxurie·
Incentiua irritamēta aculeus carnis ab inci/
tando aculeus viciorū vel cupiditas ·Incen
tor ſuaſor Inceperat initiū fecerat Incepta
propoſita deſtinata decreta ſtatuta·Incer/
ta feror dubio Incerta improuida necdum
diuulgata ambigua Incertus dies obſcur9
ſolis·Incertus notbus dubius heſitans pē
dens reluctans fluctuās incōſtans vel mo
bilis inſtabilis·Inceſſant accuſant·Incerſe
petre iactu Inceſſere proficiſcere ambulare
impugnare arguere incuſare accuſare in/
quietare moleſtare redarguere·Inceſſerat
immiſerat intrauerat·Inceſſit incurrit con
ceſſit incurauit·Inceſſu greſſu vel deam/
bulatione in fine vel in proſperitate in fa/
cultate·Inceſta incaſta criminoſa inlicita cō
tamīata corrupta Inceſtat coinquinat pol
luit luxuriat·Inceſti iudiciū in virgines ſa
cratas vel propinquas ſanguine conſtitu
tum eſt·qui enim talibus miſcentur inceſti
id eſt incaſti hn̄tur·Inceſtū crimē cum pa/
rentibus vel concubitum illicitū cōmiſſum
adulteriū vel ſanctimonii vexatio Inceſtus
dicitur q̄i incaſtus Inceſtus propter illicitā
cōmixtionē vocatus ſicut qui virginē ſacrā
affinitate ſibi ꝓximā ſtuprauerit ·Inchoat
incipit cepit emittit initiat Incides apex gra
uida·Incidit ſecat vel damnificauit corruit·
Inciente innitente pariente a ciendo & in/
uocādo proximos quoq̧ auxiliatores·In
cincta id ē ſine cinctu quia p̄cingi fortiter
vterus nō permittit·Incipere adgredi In/
cippat inludit·Incipit orditur occipit ꝓuo
cat·Incircūciſus labiis id ē indiſſert9 loq̄la
Incircūſcript9 termīo carēs·Inciſo directo
vel ſcripto·In ciſtā in arcā·Inciſum inſculp
tum. Inciſuras pro lucta·Incitor·cogor·
Incitat adulterat Incitatio irritatio feſtina
tio·Incitatus iratus irritatus·Incitus com
motus vel velox. Inciti dicunt̄ egētes ho/
mines quibus ſpes vltra ꝓcedēdi nulla re
ſtat vn̄ et calculi qui ludu tabule moueri
nō pn̄t inciti dicūtur·In ciuitate dauid in
arce ſion vno muro ſepata ab hierl̄m·In/
clamari cōuitiū pati·interdū corripi ē·In
claudicabilis & incluſibilis inclaudicabilis
ad pedē refertur incluſibilis ad locū inclau
dicabilis inrōnabilis·Inclemēs impius ini
quus inmitis inmiſericors ꝓteru9 iracun
dus iniurioſus ꝓcax·Inclemētia iiquitas·
aſpitas impietas·Inclinat vergit·Inclina/
ta ꝓcliuiora caua·Inclinis incūbens·Incli
ta p̄clara nobilis inuicta gl'oſa illuſtris vl'
inuictus·Inclitus grecū nomē eſt·nā cli/
ton greci gl'oſum dicūt Inclitus potēs ma
gnus clarus·Incluſor gēmas includit au
ro·Incluſus detruſ9·Incocta intincta·In
cepti inchoati āmiſſi deſtinati Incola habita
tor vel ſerus vel ipſius loci cultor·Incola·
pegrinus vel aduena·Incola dū inuenerit
ſedē·Inter incolā & inquilinū hoc differt·
Incola quidē & inquilinus ſignū eſt pdite
patrie·ſed inquilinus dicit̄ quādiu pegri/
nus incola dū inuenerit ſedē·Incola dicit̄·
qui aliquē locū ad ſe ptinentē incolit·Inco
latio habitatio pegrinatio Incolatus pegri
natus·Incole aduenticii pꝛibent̄ ſed pma/
nentes et inde incole quia iam habitatores
ſunt ab incolendo·incola autem nō indi/
genam ſed aduenam indicat·Incolit prepo
nit·Incolomem animo accipimus·colomē
vero corpe·Incolomis ſanus ſalu9 ſoſpes
benegnēs bn̄ ſanus·Incolomitas dicitur·
a colūna nomē habet q̄i erectus et fortis et
ſtabilis·Incolomitati fuit tutatus tuitus ē
cōſeruauit ſaluos fecit ſaluti fuit incolomi
tatem p̄ſtitit vita fuit·Incoma mēſura mi
litū·Incomitata ſine comite hoc ē ancilla·
Incōmin9 nō in pn̄te ꝓpius·Incōmodū·
dāpnū diſpēdiū detrimentum·Incōpoſi/
potens·Incōptus impitus obtuſus tar/
dus ſtolidus horridus incultus Incōmu/
tabilis dicitur deus quia ſemp pmanet &
mutari neſcit nec ꝓficit quia pfectus ē nec
deficit quia eternus eſt·Incōmune bonus
omnibus bonus·Incōpendinatiōe delati/
one·Incōpti inexpoliti inordinati turbati
ſordidi pditi diſperſi indigeſti·Incōceſſos
himineos inlicitas nuptias quia relicto cō
nubio menelao paride allexandrum hele/
na ſecuta eſt In cōclaui in ſecreto In cōciliis

in cõuentibus Incõcuſſa incõtaminata fir-
ma quieta: Incõditus incõpoſitus inordi-
natus nõ legitimus informatus impoli-
tus rudis hebes· In cõfuſione in nube ĩ te-
nebris in caligine in errore in ignorãtia in
incerto in dubio· Incõgrua incõueniẽtia in
incerto indubio· Incõgruũ turpẽ indignũ
incõueniens· In cõiectura in iudicio in ſu-
ſpitione· Inconiſma imago· Incõſequẽter
inrationabiliter incõgrue· Incõſideratus ĩ-
cautus negligens ĩprudens· In cõſpectu·
ſub oculis vel ante cõſpectũ Incõſpicuum
obſcurũ· Incõſtans qui nõ eſt ſtabilis· aĩo
debilis ſed ꝙ placet ei rurſum diſplicet· In-
cõſuetus deſuetꝰ· In cõſultãdo in cõſilio ha-
bendo· Incõſulti indicti inordinari nõ mu-
niti incerti ſine cõſilio vel in cogitacõe non
interrogati· Incõſultus qui nõ accipit cõ-
ſilium ſine dubio· Incontaminata intacta.
illibata impolluta In contemptu habet ſp-
nit ꝓ nichilo habet· Incontinẽs luxurioſus
guloſus vanus· Inconiuncta nnn pata ad
conuincendũ· In conuexuo nemori in oc-
tulto in confuſione ſiluarũ· Inconuexo ac-
clinato ĩ modũ camere in concauo· In con-
uiuio ad mẽſam inter epulas iuxta cenam
Inconuulſa inmobilis inmobilia incõmu-
tabilis· In conũ in rotunditatẽ· Incorpore-
us vel incorporalis ideo dicitᷣ deus vt ſpi-
ritꝰ credatur vt intelligatur eſſe non cor-
pus· nã dũ dicitur deus ſpũs eius ſignifi-
catur ſubſtantia· Incorruptibilis appella-
tur qui corrumpi non poteſt deus nec di-
uidi quicquid enim capit diuiſionem & in-
teritum capit ille nec diuidi poteſt nec inte-
ritum inde incorruptibilis ẽ· Increpat cla-
re appellat corruit mouet monet accuſat·
vitupat maledicit iraſcitur exprobrat in-
cuſat queritur expoſtulat flagitat caſtigat
obiurgat emendat precipit precedit p̃cinit
ꝓſcribit ꝓſtruit· Increbreſcit fama frequen-
tat vel crebuit innoteſcit Increbuit diffama-
tũ eſt vel diffamauit· Incredulus ꝑfidus ꝑ
infidus. Incremẽta augmenta nutrimenta
Incremẽtat creſcit· Increpitans clare vocãs
inſultans increpans adhortans ioco ap-
pellans perſtrepens· Increpitus increpa-
tus· Increſcit gliſcit· Incretas vmbras mo-
tu arborũ inconſtantes vt ʒephiris motã-
tibus vmbras· Increuit incrementũ ſum-
pſit infamatur dicuntur proprie hi q̃ dor-
miunt ad accipiendas ſponſas· Incubas.
chuoff· Incubare proprie dicitur ꝑ vim rẽ
alienã tenere· Incubabit dormit· Incubat·
qui res alienas tenet vel incumbat· inſiſtit

Incubi qui grece panite dicunť impbi ſepe
mulieribus exiſtũt & earũ peragunt con-
cubitum· quos demões galli duſios vocãt
qui aſſidue hanc immundiciã temptare &
efficere plures taleſqꝫ aſſeuerãt Incubi ſiue
inuidi ab inuiando paſſim cum aĩalibus·
vñ & incubi dñr ab incumbẽdo hoĩes hoc
eſt ſtuprãdo quos romani faunos ficarios
dicũt· Incubi qui in eſaia piloſi a grecis ve-
ro panas vocãtur horũ forma ab humana
effigie incipit ſed beſtiali extremitate termi-
nãtur vñ pagani dixerᷠt barbatũ rubicũda
facie· caprinis pedibus quẽ volunt rerum
& tocius nature deũ· vñ pan q̃i oĩa ap-
pellant· Incubitus dicitᷣ ab incumbẽdo ſiue
ab iacẽdo ſiue aliena capiẽdo Incubuit ap-
petiuit vel tenuit iacuit· Incubuere inſtitue-
runt Incudes dñr quibus fabri ferrum do-
mãt· Inculcat conſulitat ingerit inſinuat In-
culitur iactat Inculta neglecta imperita in-
pexa incõpoſita deſerta impolita· Incum-
bere conſentire vrgere inſtare. Incumbens
incliuis pronus innixe confidens· Incum-
bere ingruere ſupruere. Incumbunt inſtãt
manẽt· Incumbunt pelago· inſiſtunt intre-
pide· In cunabulis vel initiis in ſignis in-
fantum· Incunctãter indubitãter ſine du-
bitatione intrepide· Incuria negligẽtia· In-
curia vl' ſella qua in curia vtitur Incurioſe
negligẽter· Incurioſus ſine ſomnio· Incu-
rius non incurioſus· Incurſandi irruendi·
Incurſantibus incurrẽtibus Incurſant ſem-
per veniunt· Incurſa vniuerſa infeſta· In-
curſati incurſi ſiue turbati Incuruis vncis
Incuruauit inceſſit humiliauit dep̃ſſit Incꝰ
eſt in quo ferrum tunditur a cedendo dĉus
eo ꝙ aliquid illic cudamus id ẽ feriẽdo ꝓ-
ducamus. cudere enim cedere & ferire ẽ· ve-
teres autẽ non incudem vocãt ſed intudem
eo ꝙ in eo metallum tundatur hoc ẽ tenda-
tur· vñ & tudes malleus a tundendo dĉus
Incurſus perturbatio p̃ſſura Incurua de-
cliua prona· Incuſauit accuſauit· hoc autẽ
differt inter incuſare & accuſare· ꝙ incuſa-
mus potiores· accuſamus pares· Itẽ accuſa-
mus verbis· incuſamus crimine aut facto·
Incuſat obiurgat corripit Incuſſit impegit
Incuſſum obſtructum Virgi· Lapidemqꝫ
reuertens incuſſum· Incuſtoditum nõ ob-
ſeruatũ· Incute inice immitte ingere: ¶ In-
dagare inueſtigare inquirere. Indagatione
inueſtigatione inquiſitione: Indaginem in-
quiſitionem vel inueſtigationem ſollicitu-
dinem vel ferarum agitationem· Indagi-
nem hoc eſt venantium multitudinem vel

ordinem·Indago ſpor ordo·Indecenter in cōpoſite·Indecēs inhoneſta·Indecit īmiſit Indecor ſine decore inhoneſtus Indecoratum fedum inhoneſtū incōpoſitum·Indecorum turpē·In dedicatiōe venit inpteritū ducit·Indefeſſe indeficiēter ſine defectu Indemnis ſine damno vel ſine vlla culpa atq̧ periculo Indemnitatibus actiōibus ſine dāno·Indens inſerēs vel demōſtrans Indepiſcis ē aliquid incipere & perficere ac potari·Indephenſa occulta·Indepti acquiſiti·In deteriora in peiora Indeuotus inofficioſus·Index manifeſtus oſtenſor demōſtrator proditor ab indicando vel ab indicatrix India vocata ab indo flumīe quo ex parte occidentali clauditur·hec a meridiano mari porrecta vſq̧ ad ortū ſolis·& a ſeptētriōe vſq̧ ad mōtem caucaſum peruenit·habens multas gētes et oppida·inſulas quoq̧ thaprobane elephantis refertam·criſam & argiren auro argētoq̧ fecundam·ſtilē quoq̧ arboribus foliiſq̧ nunq̄m carentem·habet et fluuium gangen & nidam & ipanen illuſtrantes indos·terra autē indie fabonis ꝑeſt ſaluberrima·in āno bis metūt fruges hieme & eſtate·Gignit autē tincti coloris hōies·elephātos ingētes·monocerō beſtiā·pſitachum auē·oebenum quoq̧ lignū·& cinamomū & piper & calamū aromaticū mittit & ebur·lapides quoq̧ ꝓcioſos berillos criſopraſſos & adamātem carbunculos lignites margaritas & vniōes q̄bus nobilium & feminarum ardet ambitio. Ibi ſunt & mōtes aurei·quos adire ꝓpter dracones & grifas et immenſorū hōim mōſtra impoſſibile eſt·India habet gētes xiiii·thaprobane q̄ habet decē ciuitates·& abſq̧ reliquis inhabitabilibus plurimis Indi a iectā filio heber exorti traduntur·dicti aūt indi ab indo flumīe qui ab occidētali parte eos includit Indicia ſigna argumēta rōnes note teſtimōia veſtigia·Inditiōes romāi inuenerunt·q̄ per ſingulos ānos vſq̧ ad xv venientes rurſus ad primi āni principium reuoluuntur·Indicium documētum ab indicando dictum vel teſtimonium ingenium·argumētum·Indicat differit ſeparat vel ponit·Indicibilis inſeparabilis Indicit fieri iubet·Indicium manifeſtatio quia rem latentem indicat·Indicium forum rerū agendarum dicit·Indicta iuſſa·Indicionū iuſſionum·Indictū impoſitū·Indicū in indiciis inuenitur calamis ſpuma adherente linio·eſt autē colo cianei mixtura purpure ceruiliéq̧ mriabile reddens·eſt autem alterū

gen9 in purpurariis officiis ſpuma in ere is cortinis innatus q̄ in fetore detrahētes ſiccat:Indidem exinde vel inde dat: Indidit impoſuit reddit In dies ꝑ ſingulos dies Indifficatus nō victu s·Indigene ſunt inde geniti & et in eodē loco nati vbi inhabitāt·Inter indigenā & indigentē hec differētia eſt·in geniti·Indigēs inops paup tenuis egens nudus mendicus egeſtuoſus·Indigentes dii qui ex hoībus ad cōſecracōēȝ veniūt ſic eneas & romulus·Indigetes dicunī ab indigētibus diuinitatē qui hoīes fuerūt indiguerunt tunc diuini Dicūt etiam quidā indigetes deos natales et celeſtes a cōtrario ꝙ nullis indigeāt·Indigeſta incōpoſita impfecta·Indiges nō eges.Indigeſtus inde ductus·indegerere eni deducere eſt·Indigeſtū inordinatū·Indigēcōis pauptatis Indigētes egenis indigene inde geniti In digitos arrectos erigens ſe et extendēs·Indignātē iraſcentē furentē·Indigni indignati minimi· Indigētia ingenus veniens·Indiligens negligens. Indipiſcit adipiſcit·In diſcretū indiuiſum·Indiſcrio in piculo·Indiſertus ineloquēs infans·In dictum impoſitū·Indiſce muſcea in muſico·Indirecta implana·Inditio id eſt ſigno ꝑ ad inditium id eſt manifeſtatio·Indiciū ſignum giebundida·Indiditur inſeritur in mittitur Inditū inherens additū·Indiges pidurfender·Indignatio ira·India gens orientis Indiuiduū ꝙ ſeparari non poteſt Indiſcretum indiulum·Indixi precepit detulit inſtituit·Indocilis ſine doctrina qui doteri non poteſt·Indoctū et indocile hec diſtantia eſt Indocilis eſt qui penitus non poteſt diſcere·indoctum eſt qui nondum diſcit·tamen diſcere poſſit·Indo anagition·Indoctus rudis incomptus horridus incultus ſordidus vulgaris abiectus humilis barbarus inquinatus·Indolis nobilitas generis·Indoles vel certe ſpei vel bone nature progenies incrementum vel origo in puero vel ingenium moris ſobolis Indoles dicitur imago quedam future nobilitatis·Indoluit multū doluit·Dicta q̄ intro vel quaſi in domo ſui corporis anim9 moleſtat·Indolentia ingenioſitas·Indomita libera·Indomitas iras īuincibiles·Indomit9 aſper ferox et nō aſſuet9 domo implacabilis inmitis vel effrenat9 impudēs violent9 immoderat9·In domo leui in tabernaculo teſtimonii·Induuie indumenta Indubies id eſt pax bello manente vel iter vallum belli·Indubiis incertis ſtabilit9·

firmis·Indubitanter intrepide·Indubitatim nō dubie Indue aſſume·Inducias firſtmal·Inducit caraxat·Inductiles ſcubilinga.Induit veſtit·Induitur inſeritur operitIndulge da operā da veniā preſta aut ignoſce parce dona aut remitte dimitte·Indulge hoſpiciū prebe hoſpitalitatē·Indulget antlazzot·Indulgere pmittere·Indulſiſſe dediſſe·Indui ornari vel indui·Indumina veſtimēta indumenta Indultū donatum·Induperator p imperator·Indupedat impedit.Indurauit nō emolliuit Induſtria diligentia inſtantia ingeniū ſtudium cura efficatia aſtucia vtilitas ſollertia vigilantia doctrina ſcientia labor agilitas aſſiduitas vegetas intētio perſeuerātia ptinatia expientia indeclinātia nauia impigritia ſollicitudo ſtrenuitas cōſtantia audatia vl peritia capedo cupiditas.Induſtrius ſtudioſus gracilis vegetās vigilans efficax deſtinatus perſeuerans indeclinat9 impiger ſtrenu9 audiens experiens cogitat9 ardēs Indutie ſunt federis ptes et dicte īdutie q̄ſi in dies otia ſed hoc augures agūt·Ineluctabilis cū quo luctari nō poteſt imbecillis nō euadens inuincibilis inexuperabilis inexplicabilis·Inenarrabile nō narrādum infandum In endor in uallo·In enigma obſcuritas·Inenodabile qđ ſolui non poteſt·In enſes in prelia·Ineptias res vanas nec aptas·In epico laudabili·Inepte·inracionabilia incōuenienter incōgrua·Ineptias vanitates·Inedia famis ieiunium·plato inedia ſtupor dentium·Inergumiſnos vexatos demoniacos·Ineffabile inenarrabile·Ineptus apto cōtrarius eſt quaſi inaptus vl aptus inutilis inabilis l ſtultus ignauus.Ineptus ab eo ꝙ eſt aptus·in enim integra pars eſt·Inergia effectus Inerat ibi erat.Inergumina demoniaca Inermis diſtructies bello vel ſine armis naꝫ ſemp arma pro viribus dicunt Inermi frōte ſine cornibus·Ineritos inſula·Inerticulus remiſſus peſſimus.Iners ſine arte nl li operi aptus piger inefficax Inertes pigri imbelles inualidi inutiles impoſſibiles otioſi ſegnes·Inertia ſtulticia pigritia ignauia negligētia·Inertem et ſegnem hec differētia eſt·iners ſine operis arte et ob hoc ne operi quidē aptus·ſegnis quaſi ſine igne quomō ſecurus ſine cura id eſt frigid9 pro quo inutilem accipimus·Inertila nigra eſt boni vini & lenis Ineſtimabilis dicitur qui plus eſt q̄m eſtimari poteſt·Ineſt in eo eſt vel iunctus eſt·Ineſcare inlicere·

implere·Ineo inchoo·Ineuitabilis dicit qui fugere nō poteſt vel declinare·Ineūt incipiunt initiāt·In eurote ripis·ſup eurota fluuium·In examerō ſex dierū·Inexorabilis qui nullis p̄cibus flectitur·vel inexaudibilis vel inenarrabilis inflexibilis In exceſſu in pauore vel in timore Inexcuſabile ineuitabile·Inexpectatū improuiſum·Inexhauſti indeficientes·Inexhauſta inconſumpta interminabilis ſicca·Inexauaricia inuacuabilis·Inexplorata inexaminata incerta in experta·Inexpertum incognitum nō probatum intemptatum inſuetum indoctum inſcitum·Inexpiabilis quod nunq̄m expietur nunq̄m purgetur·qui nō flectitur precibus pietatis quod nō poteſt mundari Inexplebilis inſaciabilis auidus rapax cupidus auarus appetēs aliena·Inexpugnabilis qui nullo mō poteſt ſuperari·In extaſi abreptus a ſenſibus corporis et ſubreptus in deū vbi a deo reuocatus ē ait·Ego dixi in extaſi mea·Infectū imperfectum·Inextricabilis error·laborinthus·Inextricabilis inuictus inſolubilis vel irrecuperabilis inreſolubilis·a trico verbo quod ſignificat ſoluo facit aduerbiū inextricabiliter ¶Infabricata imperfecta·Infamia dicitur quaſi ſine bona fama·Ignominia quoqꝫ quaſi ſine nomine Infamat criminatur impie loquitur·Infamis famoſus non bone fame vel ſine honore·Infanda nō nominanda·Infandum inenarrādum nec dicēdum·Infandum amorem nimium amorem·Infandum execrabile ſceleſtum ſeuum·Infando iudicio·malo argumēto·Infans indiſertus ineloquēs Infans dicitur homo prime etatis·dictus autē infans·quia adhuc fari neſcit id eſt loqui nō poteſt·Hebreorum autem lingua idioma ita eſt ut oīnis filius ad comparationem parentum infans vocetur & paruulus·nec miremur barbarū linguam habere proprietates ſuas·cū hodie qui rome ſunt oīnes filii vocētur infantes·Infantia eſt prima aetas pueri naſcētis ad lucem que porrigitur in ſeptem annis·In faucibus orci in anguſtiis & in introitu inferorum·In faſciculo in congregatione·Infauſtos infoelices·Infauſtus in honore poſitus vel que ad ſacra pertinent·In faucibus in ingreſſu·Infatus ſalſus ſapiens·Infauſtum infelicem inenarrabilem·vnde Therētius O fauſtum & felicem hūc diem Illud enim proprium comedie ē ut a triſtibus ſumat initiū et in letioribus termietur & hoc in oīni comedia vbiqꝫ obſeruādum·

Infauſtus execrabilis. Infauſtiorem infeli
orē. Infauſtas ignominioſas infelices mali
augurii Infe dic narra incipe Infecerat ma
culauerat. Infecit polluit vel corrūpit vel
miſcuit Infectas tenebras pollutas noctes
Infecto vulnere. inimico telo. Infectus in/
fuſus a veneno a quacūqꝫ re. Infecūda ſte
rilis. Infelices laborioſi Infelicare affligere
infelicem facere. Infelix vates mali ominis
Infenſi irati inimici infeſti importuni mo/
leſti. Infenſus proprie ē pluſq̄m inimicus.
Inferciūt implent cumulant. Inferces im/
ples reples Inferie placatio inferorum vel
obſequie vel infern aliū deorū ſacrificia vel
ſactificia mortuorū. ſepulture debita. Infe
rie ſunt mortuorū ſacra q̄ inferis ſoluunt.
Inferior infirm9 deterior peior. Inferiora
minora. In fermīto eſt iter infermīari ē id ē
tacito diſſimulato itinere tranſiērt Inferni
lacus auernū dicit lacum cāpanie inferis cō
ſecratum. Inferni regis ditis plutonis. In
fernus appellatur eo ꝙ infra ſit. Sicut aūt
ſecundum corpus ſi pōderis ſui ordinē te
neant inferiora ſunt oīa grauiora. ita ſe/
cundum ſpm̄ inferiora ſunt oīa triſtiora
vn̄ et in greca lingua origo nōis ꝙ appel
latur inferus ex eo ꝙ nibil ſuaue babeat re
ſonare perbibetur. Sicut autē cor anīalis ī
medio eſt ita & inferus in medio terre eſſe
perbibetī. ut & in euangelio legimus. Ubi
autē dicunt ꝙ inferi pro eo dicuntur ꝙ aīe
in ibi ferātur. Infernum nōnulli in quadā
terrarum parte eſſe putauērt. alii vero būc
ſuper terrā eſſe exiſtimāt. ſed tamē boc eſſe
animū pulſat. quia ſi idcirco infernū dici/
mus q̄a inferius iacet. et quod terra ad celū
eſt boc eſſe infernus debet a terra. vnde et
fortaſſe per p̄s dicitur. Liberaſti aīam meā
ex inferno inferiori ut infer9 ſuperior ter
ra. infernus vero inferior ſub terra eſſe vi
deatur. & iobis vox in ea exiſtimacōe con
cordat qui cū ſignatum librū ſeptē ſignacu
lis vidiſſe ſe diceret. quia nēo inuentus eſt
dignus neqꝫ in celo neqꝫ in terra neqꝫ ſub/
tus terrā aperire librum & ſoluere ſigna/
cula. adiūxit & ego flebā multum: quē tn̄
poſtmodum librū per leonē de tribu iuda
dicit apperiri. In quo videlicet libro quid
aliud q̄m ſacramēta ſignātur quē ſolus re/
demptor nr̄ apperuit. qui bō factus mori
endo reſurgendo aſcēdendo miſteria q̄ in
eo fuerant clauſa patefecit. & nullus ī celo
quia neqꝫ angelus. nullus in terra. quia
neqꝫ bō viuēs in corpore. nullus ſub terra
dignus inuētus eſt. quia neqꝫ aīe corpore

exute aperire nobis preter deum ſacri elo
quii ſecreta potuerunt. Cum ergo ad ſol/
uendum librum nullus ſub terra inuent9
dicitur quid obſtet non video vt ſub terra
eſſe infernus credatur. Infernum tartarū.
Inferciale inlacrimabile. Inter inferum &
infernum bec differentia eſt. pars ſuperi/
or inferi in terra eſt in quo quieuerunt an
te aduentum chriſti anime iuſtorum. pars
vero inferior infernum. in quo traduntur
anime impiorum que plurimum peccaue
runt. De quo propheta animam ſuam ex
inferno inferiori. Inferre portare importa
re prouintiare. Inferre impugnare. Infer
tum vinum dicitur qđ altario libatur atqꝫ
offertur. Infertio inſultio: Inferſiſti reple/
ſti. Infert inſerit inmiſcet. Infertur reuol/
uitur. Infeſta inſidioſa implacata irquie/
ta nocentia infida ſuſpecta boſtilia. Infe/
ſtantur iurgant pugnant altricantur liti/
gant inſectantur. Infeſtus moleſtus vl' in
tuens. Infeſtionibus iniuriis Infeſtus ira
tus vexatus importunus. Inſidioſus im/
placatus inquiet9. Inficere & officere dif
fert. inficere eſt colorē mutare. officere ve
ro eſt alicui nocere. Inficiabor incipio ab/
negabo. Inficiator negator qui non fateī.
ſed contra veritatem mendatium nititur.
Inficiatur contrauenit negat vel criminat
Inficians inſidians. Inficiatorem mendacē
Inficio corrumpo vel polluo. Infida intu
ta infeſta inſidioſa implicata. Infidelis & i
fidus ita diſtinguitur. Infidelis eſt qui ca
ret firmitate. infidus qui fide. Infidus in/
credulus ſine fide mendax. Infimus debo
noratus infamis inferior bumilis exigu9
minimus. Infinidis ingens obitus. Infini
tabilis negabilis. Infindit diuidit. Infingit
tingit vel colorem inmutat. Infinitum in/
mane indeterminatum Infirmatur incum
bit. Infirmitas egrotatio languor calami/
tas clades lues imbecillitas aduerſa inuali/
tudo. Infirmitatem & inualitudinē boc im̄
intereſt ꝙ. inualitudo & proſpera poteſt
eſſe & aduerſa. infirmitas vero ſemper in/
feſta eſt. Infirmus dictus quaſi ſine for/
mo id eſt ſine colore. Infit incipit fari & lo
qui. Inficiatio eſt negatio debite rei cum a
creditore depoſcitur idem & abiuratio idē
rei credite abnegatio. Infixi impreſſi in al/
tum dati. Infixit berere fecit. Infixus ira/
tus repoſitus. Infiunt loquuntur. Inflam/
mant conflagrāt. Inflationibus ventoſita
tibus. Inflatur tenditur. Inflatus inanis l
inuacuus. Inflexam inclinatam implicatā

Inflexit perduxit· Inflictū impactum. In flagitimprimit· In foribus iuſti loth Informamur inſtruimur docemur. Informatio compoſitio inſtructio· Informat inſtituit· Informe turpe ſqualidum imperfectū nimium. Informis ingens· nō ꝙ non habeat formā· ſed ꝙ vltra formā magnitudinē habet· Infortunii damni infelicitatis· Infortuna id ē quod dicitur in procinctu vel euētu· Infra ſe· minor ſe· Infracta pertinax rigida inuicta vel inſuperabilis· Infra ſubt9 intus· Infrendens dentibus ſtridens· proprie eſt inter ſe cōprimens dentes· nam & frendere ſignificat dentibus frāgere· vnde nefrendes infantes qui necdum dētes hn̄t Infrendere ſeuire· Infrenes feroces aſperi indomiti· Infrenis id ē arrogās qui in frenis nō regitur· Infreqn̄s abſens· alienus· inofficioſus Infreqn̄tia raritas Infringere refragare· Infronitus· vnſcamaler· Infrontate inuerecūde· Infroneſi imprudenti· froneſis grece latine ſapiētia· Infrunitus indigeſtus effrenatus ſine freno vel moderatione· In fruſta in minuta· in partes· Infucatis ſinceris puris· Infula ſacerdotalis vitta & ad miniſtrādum iudicalis vel velamēta de lana in modū vittarū Infula ē faſciola ſacerdotalis capitis alba in modum diadematis· a qua vitte ab vtraq; parte dependent que infulam vinciūt. vn̄ & vitte dicte ſunt ꝙ vinciāt· Infule vitte gentiliū ſacerdotum· Itē ſunt infule ornamēta honorum oim rerum & dignitatū et equoꝝ ethiopie ſine frenis· Infula proprie eſt latior faſcia de qua timpora vitte depēdent· eſt aūt ornamentum ſacerdotalis capitis· Infulatus paratus· In funera in exicia in mortes· In furias in furores· In furuas in fuſcas· In fuſus plenus ſuperfuſus ſuperiectus· Infuſa mens prouidentia· In futuro· denuo· Ingeminās duplicans iterās· Ingeminant abruptis nubibus ignē· aſſiduis fulget ictibus ether· In genibus ioſeph· ſub ptāte tius· Ingenioſus dictus ꝙ intus vim habeat gignendi cuiuſlibet artis· Ingenioſus promptus paratus copioſus opim9 pfluēs habūdans decentaurius· Ingenui dicti· qa in genere hn̄t libertatē nō in facto ſicut liberi· vn̄ & eos greci eugenes vocant ꝙ ſint bōi generis· Ingeniū natura mores vel indicium argumētum vel induſtria indoles· animus ſpecim̄. Ingenitū innatū naturale Ingens magnus enormis Ingentia magna grādia immenſa· Ingētia menia· magnā vrbem· Ingenti manu· eſt ingenti caterua·

Ingenuum nobilem: Ingeram dicam mittam: Ingerit minat tumulat vadit circum uerſat infert inmittit· Ingeri offerre eſt· vt ingeſſit ſe iudici id eſt obtulit· Ingeſſit intimauit intulit· Ingit carminat pangit· Ingloriosus ſine gloria ſine honore id eſt ſine triumphis Inglorius qui non pugnat Ingluttens infirmus. Ingluuioſus a gula et voracitate dictus· vorax· Ingluuies· voracitas gula gluttur auiditas nimietas manducandi. Ingluet irruet inſtat. In gramine in herboſo loco. In grandia multiplicia. Ingratā nullam graciam relaturā. In grauatur ſuo pondere alieno· Ingrauiſcit augmentabit. Ingregat infundit. In gremio in ſinu. Ingreſſa reſpondit. Ingruit· grauit irruit ſuperuenit inuadit ingraueſcit inminet inhorreſcit vel cum turba et impetu venit vel inſtat tractum eſt autē hoc a gruibus que ſimul volant id eſt congruere conuenire eſt. Inguem inguinem inguina· Inguina generis neutri nomen eſt partes corporis iuxta pudenda. Inguinis vero latine nomen eſt. Ingungem inquadrum. Ingurgitat implet. In gurgite in mari. Inhabitabile deſertum relictū. Inhalantes inſpirantes redolentes fraglantes. Inherens inditum· Inhiare intendere· concupiſcere vl̄ appetere auide conſpicere Inhibet detinet mora compeſcit prohibet· Inferioris pſone reuerētia ē maiorē meritis appellare nō noīe. Contra maioris eſt minorē nomine tantum vocare· Qui ordo nō niſi p indignationē corrūpitur vt ī xii· Sages ī extremis reb9 īnū nō regē vocat Inhibo ſuſpiciam. Inhorruit pauorem fecit. Inhoneſta probra ludibria crimina libidinoſa vel turpia. Inhoſpita inhoſpitalis· barbara inacceſſa inhabitabilis deſerta In humatus inſepultus. Inhumanus munificus. In iaculis ī armis in telis. Inibo aggrediar· Inicit inmittit imponit. Inicit inferit ſe inmiſcet· Inicientes· incumbentes· In idipſum in ſeipſum. Inierent confirmarent inuocarent· Inimicus ignis a grecis· emiſſus· Inimicus compoſitus eſt ab in & amicus· Inimicus aduerſarius contrarius diabolus vel ſatellites. In inceſſus medio ī medio retinere. Iniquitatem & peccatum ſic diſtare dicit ambroſius· ꝙ iniquitas ad mentis acerbitatem refertur· peccatum vero ad prolapſionē corporis. Precedit autem iniquitas peccatū ſequitur ſed grauior iniqtas tāq; materia peccatoꝝ in cui9 cōpatione leui9 ē peccatū Itē peccatū ē ꝙ āmittit

piaculum autem̄ id quod admiſſum eſt ·&
id quod expiatur admiſſum ·Iniquitatis
autem tres ſunt differentie·ſuggeſtionis·
delectatiōis·conſenſionis ·totidemꝗ etiam
peccati·verbi·operis & conſuetudinis·In
iquus proprie dicitur qui non eſt equus·
ſed inequalis·Inter impiū autē & iniquū
hoc diſtare ſolet·ꝗa om̄is impius iniquus
non tn̄ omnis iniquus ē impius·Impius
nanꝗ pro infideli ponitur·& dictus impi
us ꝙ ſit a pietate et religione alienus·Ini/
quus vero dicitur pro eo ꝙ non ē equus
ſed prauis operibus maculatus·vł ſi xp̄ia
nitatis nōīe cenſeatur·Iniquus iniurioſus
contrarius intēpetatus iniuſtus·In inuio
in deſerto·nō in via. In interitu in morte·
Inire inchoare pactum firmare·Iniit conſi
lium cepit conſiliū·Initia ſacrorum orgia
Initiatus ſanctificatus imbutus·Initiatus
ſacratus·Initiaui irpurita·Init cepit incho
auit initiauit·Initis intratis·Initiū et prin
cipium hoc diſtare ſolet Initium eſt rerum
a quo quid incipitur ut fundam̄ta domus
carina nauis·Principium autem verborū
exordium eſt Iniugis·bos nunq̄m iunct9
id eſt iugū nunq̄m ferens·Iniungā iungā
coniūgam ·Iniuria eſt qui audit aliquid cō
tra ordinē iuris Iniurioſus procax inſecta
tor conuiciator Iniuria dicitur ꝙ cōtra ius
irrogatur id eſt ſine iure Iniuria cōtumelia
contraria contra ius·Iniurius vngemuter
In ius vocat·in iudicium in cauſam in po
teſtatem·Iniuſſus inmiſſus ·ſpontaneus·
Iniuſtus iniquus·Inlabere inluere diſten/
dere influere infundere defluere decurrere
inferre·Inlabitur ſuperuenit infundit·In/
latio impoſitio vel aſſumptio·Inlaitata in/
licita·Illatas linitas Inlatum importatum
Inlaudabilis vituperabilis ·Inlaudatus vi
tuperatione dignus·In lautumiis in carce
ribus Inlaqueat capit quod eſt cōpoſitum
ab in et laqueo·Inlecebra delectatio illicita
Inlecebras ſuaſiones luxurias voluptates
Illecebre ab illiciendo id eſt decipiendo·In
ſidie aut ꝙ inlicite ſollicitant inducunt ·vel
ſeducunt animū·res male ·in voluptatib9
luxurie vel incōmode ſuaſiōes vel deſertū·
Inlecebris inclíuus voluptatibus ·Inlece/
broſa fallax decipiens vel voluptuoſa In/
letabilis ſemper triſtis·Inletabilis immor
talis·Inlectant inlicita perſuadent illigant
Inlectus incitatus impulſus inductus vł
ſeductus·In lecticis a ſimilitudine lecti di
citur·Inlepide indecēter inſuaue·Inlepidū
inſuaue:Inleſum impopulabile·Inletabi/

lis luctuoſus·Inletalis immortalis ſemper
triſtis·In leuam in ſiniſtram partem·Inle
xerūt induerūt ſeduxerūt Inlexit perſua
ſit in fraudem duxit·Inlibat nō recedit.In
libatus intemeratus inuiolatus intactus
incōtaminatus·Inliberaliter immiſerabili/
ter.Inliciar perſuadar.Inliciendus inducē
dus.Inlicit inducit fingit incitat ſuadet.In
licita iniqua.Inlicitū nefas pluſꝗ nec dicē
dū·Inliciūt inlicita perſuadūt.Inlidit infli
git intorquet.Inligamēta fibule.Inligat
innectit.In limine in prima domus parte.
Inlinguis mut9·Inlinet inducit ſuperpo
nit.Inliſa impulſa ſaxo impacta.Inliſus·
caploſus.Inlitterata nō litteris apta vł in
ſcriptibilis·Inlita mixta vel dulcorata·In
litore ī ora maris.Inlitū oblitū.In loco ſā
cto in atrio tabernaculi.In loco negligere
ad tempus·In locū inuicem in iordanem
In longiſmis in cogitationibus.In lubri/
co in luto.Inluctabile ꝙ vinci nō poteſt.
Inludit circūuenit.Inludit inſultat.Inlu/
dentes carmentes incippantes.In ludicro
res que de ludo dantur In luco ī ſilua mo
dica.In lugiē in luctus. Illuminat abluet
Inluſit irriſit ludibrio babuit. Illuſtrat il
lumīat cōſpicit glorificat clarificat purgat
declarat viſitat vel nobilitat. Inluſter no/
mē noticie eſt ꝙ clareat multis ſplendore
generis vel ſapientie vel virtutis cuius cō
trariū ē obſcure nat9 Inluſtrata inlūinata
aut viſitata a bonore ſublīata Inluſter luci
dus p̄clar9 nobilis magnificus glorioſus·
Illuſtris ſplendidus candidus ſublimis lu
culentus ornat9 compt9 ordinat9 decor9
electus prob9 ſpectat9 bonorat9 magn9
Illuuies ſqualor immūdicia pollutio mor
bus inūdatio·Illuxit lumen apparuit Illi/
ricos ſinus illirie regio adriatici maris.In/
maculatus inreprehenſibilis pur9 religio
ſus caſt9 pudic9 pi9 inuiolat9.Inmanib9
oris barbaris finib9 In magno munere·in
genti dono.Inmanitas magnitudo Inmar
ceſcibilis incorruptus et ſempiternus ꝙ ſit
ſine marcore atꝗ languore.Inmatā mors
iuuenibus accidit.Inmaturū acerbū·In
mauſoleo in monumento in ſepulcro.Im
memor dilabor oblitus.Immemor ignar9
imperitus inſcius incautus ſegnis incogi
tans negligens difficilis ſocors incōſultus
incōſiderat9 imprudens incurioſus ipro/
uidus.Immemores obliti.Inmandat dep
uat.In menia itra ciuitatem.In memora/
bilib9 in libris memoria dignis·In mēſam
ingētem magnam ſine mēſura.Inmēſus·

orbibus ingentibus liminibus. Inmēſus
qui omnem modum metiendi tranſcen/
dit vel ignis magnus grandis. Inmenſus
dicit deus qui cuncta concludit. ipſe a nul
lo concluditur ſed omnia intra eius omni
potētiam coartantur. In mēte habeo remi/
niſcor vel in animo: Inmergit. deprimitur
mari. Inmeritam innocentem. Inmeritum
nō dignum ſine merito. Inminet incumbit
pendet altior eſt vel inclinata eſt deſuper.
Inmiſſa. coniecta laxata ſatis dimiſſa. In/
miſcent implicant. Inmiſit laxat adigit. In
miſta gogarum ſecretarū iſagogarum. In
mitis inplacabilis improbꝰ atrox crudelis
Inmittit indulget incitat inflāmat inſerit in
fert. Inmoderatus impudens violatus ef/
frenatus inanis ventoſus inflatus vanus
leuis fluens ſolutus inuerecundus imp/
bus inreuerens petulans Inmobilis inmo
tus inmutabilis. Inmodeſtus effeminatꝰ.
inmitis. In mōte dei in monte ſinai. In mo
ralibus in libris in quibus de moribus di
ſputat. In morem iuxta cōſuetudinem. In
mortalis dicit deus ſicut de eo ſcriptū eſt.
qui ſolus habet inmortalitatē cui in eiꝰ na
tura nulla eſt cōmutatio. Nam omnis mu
tabilitas nō incōuenienter mortalis dicitur
ſcḋm quā et aīa dicitur mori nō quia ī cor
pus vel in aliquam aliā ſubſtātiam mutat
ſed in ipſa ſua ſubſtātia quicquid alio mō
nūc eſt aut fuit ſcḋm id qḋ deſtitit eſſe qḋ
erat mortalis vtiq; dep̄hendit ac p hoc ſo/
lus deus dicitur inmortalis quia ſolus in
cōmutabilis. Inmortale idoneū perenne.
perpetuum intemerabile ſempiternū eter/
num Inmotū et inmotabile hoc inter ſe dif
fert. Inmobilis eſt qui penitus nō poteſt
moueri inmotus qui nōdum mouet etiam
ſi moueri poſſit. Inmotus ſtabilis fixꝰ fir
mus trāquillus infatigabilis. Inmundus
ſordidus inquinatus impurus pollutus
Inmunis īnocens vacuus ſine munere mi
nime munificus vt eſt in puerbio veteri in
munem ciues odere ſui. Item inmunis q̄
nō facit munia id eſt officio nō fungit. eſt
enim omī priuilegio vacuus. Inmutilata ī
cōcuſſa incōtaminata. Inmunis intactus ī
libatus. Innabant natabāt. In nablis ī cim
balis que per pedes ponūtur. Innare trāſ
meare natare. Inaſci procreari. Innatū qḋ
nō eſt natum. In necem in mortem Inne/
ctit inligat inuoluit augmētatur implicat.
pficit. In nemus ad ſiluam. Innexa illiga/
ta incumbens Innitatur cōfidet incumbat
Innitens valde lucens vel ſplēdens vel co

nans. Innitētes īcumbētes cōfidētes. Innī
ti pede conari pede Innitus clamor caballi
Innixus incumbens. Innocēs inoxius ſi/
ne culpa. Innocētia bonitas In noctem ex
tremum diem in occaſum ſolis in veſperū
in ſerum primis tenebris veſpera incedēte
Innocuis īnocētibus. Innocuus qui non
nocuit vel cui nō nocetur. Innodatus ini/
xus inligatus Innominabiles ſine nomīe
Innotalgium oculorum humor. Innotuit
in noticiam venit. Innoxius dictus ꝙ nō
noceat. Innoxius innocēs abſq; culpa. In
nubas virgines. Innuba que nulli nubet.
In nube in caligine in tenebris in errore ī
ignorātia in incerto in dubio in cōfuſione
Innuit nutibus mouet innotuit. In nume
rum in ordinem vel innumerabile qḋ nō
poteſt numerari. Innupta celebs v̄go. In
obelum muſtum melle admixtū vehemē/
terq; agitatum atq; cōmotum. In obliquū
in obſcurum. In occaſu in fine in interitu.
In oculis in cōſpectu. Inofficioſum teſta
mētum ē qḋ fruſtra liberis exhēditatis ſi/
ne officio naturalis pietatis in extraneas p
ſonas reductum eſt. Inoleſcit creſcit vł iū/
git inheret ſordeſcet et cremētum ſumit in
noteſcit. Inoleuit innotuit increuit ceſſit. ł
infamatur inualuit cōſuenit inheſit Inoli/
ta innata. Inhoneſta genitalia. dicta autē
inhoneſta quia nō hn̄t eam ſpeciē deco/
ris ſicut membra cetera que ī promptu lo
cata ſunt In honore deorum inter vota ſol
lempnia. Inopia mēdicitas paupertas ege
ſtas indigētia. Inopia frugum egeſtas vi/
ctis famis inedia annone caritas. Inopina
ta quies ſubita vel nō ſperata repētina vł
inprouiſa. Inops pauper ſine ope q̄ plus
debet ꝙ poſſidet vel ſine auxilio animi de
ſtinatus. Inops qui ſine terra eſt. opē enī
terram intelligimus que opem fert fructi
ficādo. Alii inopem intelligūt nō ſepultū
inhumatum. cui nec inane habēti ſurrexit
tumulus. Inops pauper tenuis nudus ī
digēs mendicus egeſtuoſus. In orbitate in
amiſſione filiorum. Inordinatum nō ſtatu
tum incōditum. Inormis inmanis quaſi ſi
ne norma vel plus a menſura inmenſus ī
finitus maximus. Inhorruit vnda obſcu/
rata aqua. Inortum initium Inhorruit pa
uorē fecit. Virgilius de apro itnremuitq;
ferox et inhorruit armis. Inhoſpita inha/
bitabilis deſerta. In papirione in ſcirpio va
ſculo. Impar nō par inequalis viribus nō
ſiſis. In parredis in illis libris Inpaſſibił.
dicitur deus quia nullis perturbationibꝰ

afficitur quibus fragilitas humana ſuccū
bit· Non enim attingunt & ille paſſiones
vt libido iracundia timor meror inuidia &
cetera quibus mens humana turbatur ſed
cum dicitur deū iraſci aut zelare iam dolo
re nr̄o vſu dicitur apud deum quē trāquil
litas ſumma eſt: Inpatibile eſt ꝙ quis pa
ti nō poteſt: Inpatiens ſine freno ſine gu/
bernatione ſine modo Inpacienter inabſti
nēter In patulo extenſo: Inpauſabilis ſine
requie: Inpellat perſuadet: Inpellite ꝓuo/
cate: Impedit prepedit indupedat inpug/
nat: Inpedens inminens inſiſtens· Inpen
dit erogat donat tribuit ſupereminet uel ī
cumbit reddit vel largitur· Inpēdium ero/
gatio· Inpenetrabile locus vbi aſcendi nō
poteſt nec penetrare vel in interiore inac/
ceſſibile ꝙ adire nō poteſt Inpenitiorem in
ſecretiorem· Inpenſa ab inpendendo ꝙ eſt
erogando: Inpenſa largita vel conſumit:
Inpenſe· ſumptus vel diligentius ſedule·
enixe· Inpenſo amore magno amore: In/
percipes imbrices· Inpafaniā ſuperbia: In
peritia ruſticitas: Inpericus neſcius ruſti/
cus indoctus obtuſus tardus ſtultus bru
tus ſtolidus incomptus incultus: Inpcer/
ritus qui nihil timet: Inpertinēcibus nō p/
tinētibus: Inptior dono largior: Inpercit
tribuit diuidit participat preſtat vel per p/
tes dat: Inptiginem ſcabiem Impetrat acci
pit meretur rem manifeſtat optinet: Impe
trauit meruit elicuit: Inpiger gnauus agil
non piger induſtrius laborioſus vigetus·
vigilans efficax ſtudioſus aſſiduus deſti/
natus perſeuerās indeclinatus ſtrenu9 au
dens experiens cogitans ardens Inpingit
offendit cadit expellit vel recludit: Inpilati
cōuitio proſcidiſti interdum caſtigaſti· In/
placabilis inexorabilis abſq; fedē ſine ami
cicia: Inplacata intuta inſidioſa inquieta in
fida ſuſpecta hoſtilia· Inplanauit ſeduxit·
Inplauſtrū dictū eo ꝙ inducatur Implent
faciant· Inplexa innexa· Inpliciat initiat ī
uoluat· Inplicuit adiunxit inligauit inuol
uit· Inplorare proprie eſt deflendo aliq̄d
depoſcere· Inplorat cum voce et fletu inuo
cat rogat poſcit inquirit vel obſecrat· In/
plorato inſperato· Inpolimus· ꝓtraxim9
Inpluuium ſolarium· Inpolitus inordina
tus inconditus indoctus ineruditus ru/
dis hebes inpollutus incōtaminatus· In/
ponit ſuperponit edificat· Inpolaſtis īpu
gnaſtis· Inpopulabile inleſum· Inpopula
ris inuiſitata· Inporcitorem deum quē ha/
bebant pagani agricole· Inportunus inſo
lens inprobus verboſus inhoneſtus aſſi/
duus infeſtus vl' perſeuerās amarus acer
bus grauis moleſtus odioſus putridus in
congruus Inportunus inquietus qui nō
habet portum id eſt quietem vnde & īpor
tuni quaſi in naufragium cito feruntꝰ· In/
portat intulit infert· Inportunum dicim9
in quo nullum refugium eſt nauium· q̄ꝛ
nullus portus· Portus eſt ſtatio & requi
es nauium hinc inportunus dicitur quaſi
ſine portu et ſine requie Inpos puſillani/
mis· Inpoſtor incōceptor proprie dicitur
qui inter duos de medio tollitur Inpoſuit
indidit reddidit vel ſuperpoſuit· Inpotens
intolerandus non potens animo· Item in
potens multum potens· Inpotens inpos
vel ſine potentia elatus interdum prepo/
tens· Inpotens animo flatus proſperitate
Inprecari et deprecari ita diſtinguitur· In
precari maledicere· dep̄cari expurgare· In
precat deprecat optat maledicit ſoluit intē
te rogat· Inpreceps precipitatus periculo
vel inprecipitium inprofundum· In preci/
pite in abrupto loco in profundo· In pre/
cordia in pectore in animo· Inpreiudicata
non iudicata non cognita non audita· In
prelia in huiuſmodi certamina· In preme
ditata repentina· Inpreſſas calcatas· In p̄
ſentiarum pro in preſenti· In preſentia eſt·
adeſt hic preſto eſt coram adeſt· Inpreſtā
dum inperagendum· In prima acie in p̄ci/
ma ſigna· inter priores inter principes In
probat obicit vel vituperat criminatur· In
probior iniquior· Inprobi ſcelerati· Inp/
bus dictus ꝙ inſtat etiam prohibenti Inp
bus inpudens inuerecundus inmodeſtus
inreuerens petulans conſideratus vel qui
ſoli ſibi vult bene procax ingratus iiqu9
inportunus aſſiduus reprobus inhoneſt9
ſeuus inconſideratus impius Inprobitas
nequicia malicia· In procinctu vel qui in
exapparatu eſt milicie ſemper· In prolis·
nondum vir· In prometheo in libro pro/
uidentie· In promptu in aperto in palam·
in manifeſto· In propatulo in aperto pa/
tula enim et propatula loca diffuſa et dila
tata· Inproperata non turpiter obicienda·
Inproperium· maledictum obprobiū: In
promptu in palam in preſentia poſitum·
in aperto Inprouida nihil prouidentia in
cauta ceca inconſiderata· Inprouiſus dict9
eo ꝙ ſubito ſit et nō porro añ viſ9 ꝟ ſ͞bito
viſ9 Inꝓuid9 incōdit9 īordinat9 neglect9
Impedio te dicimus per actīm· et caſus nō
poteſt mutari niſi verbum etiam deferas·

Inprudens incautus negligens ſegnis ſo
cors reliq;: Inpubis puer inberbis ·vel in
veſtes ſanctas: Inpudẽs ſine verecundia·
Inpudens eo ꝙ ab eo pudor & pudicitia ꝑ
cul abeſt Inpudẽs inuerecũdus inmodeſt9
inprobus ſupbus cõuicioſus inportunus
inreuerens inclemẽs inmitis· Inpudicus a
pudore vocatus·pudorẽ enī fetorez dicit·
Inpudicus corruptus adulter libidinoſ9·
obſcenus incaſtus infamoſus· Inpudicus
eſt qui turpitudinẽ flagitio infert·Inpule
rat coegerat·Inpulit inpegit pulſauit coe/
git inmiſit·Inpulſator ·cõcitator irritator·
hortator:In pulpitu in gradu vbi legitur
Inpulſor pſuaſor cõcitator turbator ſedici
oſus inimicus quieti hoſtis boni:Inpulſu
obiectu:Inpulſus detruſus incluſ9· Inpu
ne libere:Inpunis ſine crimine ſine vindi/
cta inleſus:Inpunita venia que penã eua
ſit id eſt que punita nõ eſt :In pupibus in
poſterioribus partibus nauiũ.Inpurat9·
gibonter: Inter inpurum & inpudicũ hec
differẽtia eſt:Inpudicus q̃ turpitudinẽ fla
gitio infert·inpurus qui patitur· Inpur9
inquinatus cõtaminatus maculat9 turpis
fedus inhoneſtus flagitioſus deturbatus·
diffamatus deformis· ¶ Inquã dicã certe·
vel dixi vel ꝑ quantũ· Inq̃ſtio indignatio
inueſtigatio· Inquiſitor· q̃ſtor ·In quit &
inquit·inquit inquies ais dicis vel inq̃t9
vtputa vbi inquit dicit· inquit in fine po/
nenda eſt· nam ſi d·habuerit interrogatio
eſt tãq̃ ſi dicas inquit mittit? Inquies ſine
quiete al's dices ·Inquiens dicens vel inpa
tiens·inquietas incitas cõmoui·Inq̃eta in
placata· Inquilini coloni miniſtri vl' indi/
gene vernaculi Inquilinus dicitur quaſi ī/
culinus ꝙ ſit intus ſeruiens·Inquilinus ẽ
aduena & accola· Inquilini vocati quaſi in
colentes alieni· nõ enim habent propriam
ſedẽ ſed in terra aliena inhabitant· Differt
autem inter inquilinũ et aduenã· inquilini
enim ſunt qui emigrant et non perpetuo
manent· Aduene aũt vel incole aduenticii
perhibentur ſed permanẽtes et inde incole
quia iam habitatores ſunt ab incolẽdo·In
quilinus dicitur quãdiu peregrinatur·In
quinatio ſordis macula· Inquio dico lo/
quor· Inquies inquis uel inquam vnius
verbi ſunt vel verba defectiua hoc eſt ano/
malum id eſt inequale Inquirere et querẽ
ua diſtinguitur· inquirimus ea de quib9
dubitamus·querimus noua·Inquires in
diceres·Inquirit percunctatur explorat·
auſcultat·Inquis dixiſti·Inquit dicit dixit
ait·Inquitis dicitis ·In quorſum inquam
partem· ¶ In regia tecta in regalez domũ
In regeſtis in occultis·In regna latini ī ita
liam· Inremeabilis ꝙ repeti nõ poteſt· vel
reditu carens·Inrequieta ſemper vigilans
Inretitus inlaqueatus·Inreuerens impro
bus·Inridet inſultat· Inrigat infecit infun
dit·Inriſam deluſam·In ridiculo in riſu in
cachinno Inridit faſtidit ſpernit aſpernat·
deſpicit cõtempnit reſpuit repudiat deflat·
deſpuit dedignatur·Irritum falſum· Irri/
tum prouocatũ amaricatum incitatũ inſti
gatum ſine affectu inane vel vacuum·Ir/
rogat infert infundit inportat intulit·In/
ruerat impetum fecit inuaſerat· Irruimus
inuaſimus cum impetu·Irruimus ferro ī
petum ferro fecimus·Irruit impetum fe/
cit ingerit interuenit·Irrũpere obrepere ī
repere intrare vel penetrare·Irrumpit fe/
ſtinus ingreditur cito gradu intrat· ¶ In
ſana genus herbe dicta quia vſu periculo
ſa eſt Denique ſi viuatur vel edatur inſaniaz
facit hanc vulgus mili mindorum dicit·In
ſanam furioſam magnã· Inſane amens In
ſania·furia amentia furor vecordia aliena
tio·Inſanitur furit contendit·Inſano igne
magna cupidine vel inpatienti· Inſanum
& inſanientem hec diſtãtia eſt· inſanus ẽ
qui perpetui animi furore tenetur· Inſani
ens ſubito incitatus ira vel indignatione·
Inſanum vatem per furorem reſponſum
dantem· Inſanus furioſus demens amens
vecors veranus deſipiens· Inſaciabilis aui
dus rapax cupidus auarus appetens ali
ena inexplebilis inſaturabilis·In ſaxa latẽ
tia in occultos ſcopulos· In ſceptra repo/
nis in regnum reſtituis· Inſcia inperitia ī
ſipientia inſcientia ruſticitas ignorantia·
Inſcia ignara vel ignorantia aliena vl' ig/
nauia·Inſcius dictus qui ſine ſcientia eſt·
Inſcribere accuſationis eſt· Inſcribit aria/
tur vel ad periculum notatur·Inſcriptum
titulum·In receſſum in remoto loco·Inſe/
ctandi & compellendi cum iniuria appel/
lendi·Inſectatus inſidioſe perſecutus·In/
ſectibilis indocilis·Inſecutio ſecta perſecu
tio·Inſedeat ingrediatur·Inſequitur per/
ſequitur·Inſenſatus quaſi ſine ſenſu· Inſe
ra piacula tarda ſatiſfactione criminũ In/
ſerit ſe obſerit ſe inſinuat ſe inmiſcet ſe in/
terponit inquietat offert inmittit inicit cõ/
icit infert·Inſerrabant inſerebant inmitte/
bant aptabant·Inſertas feneſtras ſolis aut
lune lumine penetratas·Inſertio dicitur ꝙ
de alio arbore i naliam inſeritur·Inſertum

infixum inſitum: Inſidere ē doloſe aliquē
expectare vñ & inſidie nōiate ſunt Inſidie
inimicicie frudes doli moleſtie: Inſidie do/
fraus aſtucia malicia captatio artificiū pre
ſtigia fallacie fucus illecebre inductōes In
ſidioſus callidus fictor veterator vafer ſu/
perbus aſtutus verſutus capitalis ſubdol9
maliciosus: Inſigna deſigna dicit: Inſignē·
ornamētū nobilem glorioſus clarus egre/
gium mirabilem altum magnū decorū· In
ſignem pietate virum precipuū vel valde
pium pacientem nominatiſſimū vel p̄cla/
ram miſericordiam: Inſignia redimicula or
namēta pulcra: Inſignis honeſtus lautus·
ſpectatus probatus receptus opinus no/
bilis generoſus notus celebris memorabil'
p̄uulgatus magne fame nobilis opiniōis
vetuſte: Inſignita deſignata: Inſignit inſi/
gne facit vel ſignū imponit tranſlatum ab
animalibus que nota ſignāt· Inſignit ex/
ultat decorat ornat pingit: Inſigniter egre
gie excellēter mire mirifice magnifice grā
diter cordate nobiliter pulcerrime p̄fecte·
nauiter honeſtiſſime diuine: Inſignitū ſig
nis notatum: Inſignum oliue pulcrū· Inſi
mulat incrimīat accuſat reponit recuſat· In
ſincerus vicioſus corruptus In ſingl'is ſū
mitatibus in ambabus partibus: Inſinuat
ſignificat intimat manifeſtat perſuadet in/
gerit· Inſiſtit accelerat loq̄ cepit perſeuerat
obſiſtit premit vrget artat: Inſita et inſerta
ita diſtinguitur· Inſertas cauſas vel fabu/
las· inſitas vero arbores dicimus: Inſitam
infixam inpoſitam inſertam ſituatā collo/
catam· Inſitores qui inſerunt arbores· In
ſitum inſemitatum ingeneratū naturalem
natiuū fixum inherens ingenitū cognitū·
Inſula inuacua· Inſolens inquies īprudēs
inportunus intolerādus inpotēs inſuctus
inpaciens: Inſolentia inſtabilitas ſtulticia·
inpacientia ſuperbia· Inſollerter inſolite in
iniurioſe· Inſolitus non habens in conſue
tudine· Inſoleſcit mutat ſupbit creſcit aug
mentatur· Inſomnis inquieti vigiles qui
dormire nō poſſunt· Inſons innocens In/
merens innocuus inculpabilis: Inſpacian
tem deambulantē Inſpectiua dicuntur q̄a
ſupergreſſi viſibibia de diuinis aliquid &
celeſtibus contemplamur eaq; mente ſolū/
modo inſpicimus quō corporeum ſuper/
greditur obtutum· Inſpecularia loca alta·
de quo ſpeculare & videri poteſt In ſpecu
lis in aſpectibus vel viſibus: Inſperatam·
non creditam· Inſperata ex inſperato In/
ſpexero viſitauero· Inſpicare diffindere vl'

in modum ſpicarum concidere· Inſpicere·
diuidere Inſpicit diligenter inquirit vel in
ſiſtit· Inſpirata pronuntiata· Inſpiratio q̄
ſubito venit· Inſpirat olet· Inſpuit ſatis in
ſpuit· Inſtabiles fluctuantes· Inſtabit pro
inſtat· Inſtabor inſtar vel ſil'itudo· Inſta/
mur emulamur· Inſtamus perſeueramus
vel inmemores inſiſtimus ſine agnitione
Inſtantia anaſtanti· Inſtāt vrguent· Inſtā
tem inminentem· Inſtar veteres pro ſimili
tudine ponebāt inde & inſtaurare dicebāt
Inſtat ſimilitudo magnitudo vl' inſtitutū p̄
conat· Inſtantem inſiſtit feſtinat vrguet in
quirit perſeuerat inminet inninet· Inſtau
rat epulas· reſtaurat enim latinum nō eſt
qd' indicitur vnde et inſtaurant· reſtar nō
dicitur ergo nec reſtaurant· Inſtaurat re/
parat renotat recuperat redintegrat inſti/
tuit inritat· Inſtigat incitat hortatur ſtimu
lat vrget cogit compellit Inſtillabas pau/
latim infundebas Inſtimulante prouocan
te· Inſtimulare ſtimulis agitare· Inſtinctu
ī accēſu cogitatione aſpiratione impulſu In
ſtitat qui mortuum inuoluit· Inſtite gra/
uate reſticule· Inſtiterat vbi ceperat ambu/
lare· Inſtitis id ē paruis lintiolis aut naſa
lis vnde mortuorum pollices ligantur· ſic
in euangelio ſcriptum eſt propter lazarū·
quia ligatos pedes et manus habebat in/
ſtitis· Inſtitor negotiator vel mercator· In
ſtituam diſponam doceam inſtruam iubeā
Inſtituta diſpoſita vel morum informatio
Inſtitucione inſtructione Inſtitutores abi
ſiſtendis nauibus dicti· Inſtitutum exem
plum diſpoſitum conſtitutū propoſitum
edoctum inſtructum imbutum īgenuum
ſtudium· Inſtragula ſtragula ab ſternēdo
dicitur· Inſtructio vl' conſtructio vocata co
q̄ īſtringat et coherere faciat vt lapides lu
to et ligna & lapides inuicem ſibi· nam &
inſtinctio ferri in aquam inſtructura ē niſi
enim candens tinguatur inſtingui et cohe
rere non poteſt ferrū· Inſtructus doctus
armatus preparatus eruditus preſump9
confidens peritus· Inſtruit armat erudit·
preparat docet cōfidit· Inſtructor auctor
hortator· Inſtruitur ornatur· Inſtrumen/
tis indiciis virilibus armim vel ornamen/
tis documentis Inſtrmentum vnde aliquid
conſtruimus vt cultrus calamus aſcia· In
ſtructum q̄ per inſtrumentū efficitur· vel
baculus codex tabula· Inſtar ſimilitudo et
nomen eſt quod non recipit prepoſitionē
ad inſtar eni non dicimus· Inſtituē ē locū
honoris alicui dare vt īſtituo te canonicū

Inſtruxit munuit fabricauit machīatus ē·
molitus eſt municat9 eſt excogitauit inue/
nit reperit: Inſuadibile incredibile: Inſubu
li dicti quia infra & ſupra ſunt vel quia ī
ſubulantur Inſudandus ſudore querēdus
Inſudo cum ſudore quero: Inſuetū pari/
ter per nulli cognitum iter id eſt per aerē
In ſui pioſowituwerdan· Inſula terra bre/
uis mari cincta· Inſula dicit̄ quaſi infus ſo
lum vel que eſt in ſalo id eſt in mari: Inſul
ſum brutum ſtultum: Inſulſ9 corrupte di
citur ab eo ꝙ eſt ſalſus id eſt ſale cōditus·
Inſultans de alterius iniuria mali oſtium
gaudens· Inſultare ſalliendo inſilenter in/
ludere vel inſultanter inridere· Inſultat in
ridet inludit inſolēter exagitatur redargu
it· Inſurgite remis fortius remigate· Inſul
tatione irriſione · Inſuper deſuper adhuc·
ſuper eſt: Inſuper quinetiam: Inſuperabi
le inexpugnabile· Inſupabilis inuictus in
eſtimabilis: Inſuperite incumbite· Inſue/
ſcit· cōſueſcit· extra cōſuetudinē facit· Inſu
tum non ſutum hirſutū piloſum· ¶ Inta/
cta integra inmaculata inpolluta virgo in
uiolata indomita Intamīata incōcluſa intm̄
adeo· Integer intactus vel ſanguine ple/
nus· Integerrimus integer· Integritas re
ligio ſanctitas caſtitas pudicitia cōtinentia
In tegumētis in operimētis in opertoriis·
In te contra te aduerſum te· Intelligo ſen/
tio calleo ſcio noui preſpicio video cerno·
animaduerto· Intemerabile idoneū perenne
perpetuum eternum inmortale ſempiter/
num· Intemerare valde cōtingere vel po/
pulare atqꝫ vaſtare· Intemerata incorrup
ta integra inmaculata inuiolata intacta in
polluta: Intemperans qui nō habet tēpe/
rantiā: Intēperantia lenitas vl' leuitas au/
datia: Intemperatus incorruptus & nulla
temperitate violatus: Intemperies vbi ſe/
curitas non eſt · Intemperantia inmodera
tio· Intempeſta nocte media nocte: Intem
peſta nox certū temp9 noctis media nox
ante gallorū cantum in ſilentio in qua iteꝫ
nihil agitur: Intēpeſta id eſt nimiū obſcu/
ra dicta eſt nox media inactuoſum temp9
noctis qn̄ agi nihil poteſt et omnia ſopore
quieta ſunt· nam tempus per ſe nō intelli/
gi niſi per actus humanos mediū aūt no
ctis actu· Ergo tempeſtas inactuoſa q̄ſi ſi
ne tempore hoc eſt ſine actu per quem di/
noſcit̄ tempus· vnde eſt in tempeſtiuis vē
tis· Ergo tēpeſtas dicit̄ quia caret ipe id ē
actu caret· Intēpeſtiuo nō ſuo tempore in
temperatū aut inportunum· In templum

ingrāde· Intēdere multa quidē ſignificat· ī
tēdere obducē coronare ligare vt virg· intē
ditqꝫ locū fortis idem intēdere in mari ſalu
ſtius manū in os intēdens· intēdit crimīa/
tor aut cedē aut iniuriā difficile tn̄ in bono
eſt· Intēderā dederā· Intendēs inmittēs in
gerēs contēplans· Intēdere eſt criminare·
aut ad cedē aut ad iniuriā prauo tn̄ in bo/
no eſt· Intēdere vela· vela cōplere· Intēde/
ris ꝓpoſueris· Intēdit ſupeminet coronat,
intentat ꝓtendit vel ꝑuidet ꝑſignet· Intē/
tant inferūt intendūt· Intētat obicit inpin/
git demētiat inponit inpugnat minas fa/
cit· Intēta ſollicita· Intenti parati attoniti·
ab audiēdo· Intētione durus ꝑuicax Inter
tantiſper· Intento viſu defixo oculo· Intē
tus vehemēs cōcitatus limatus ardēs· In
ter kalares dies ſunt quinqꝫ q̄ iuxta egip
tios ſup ſunt xii· mēſibus & incipiūt a no
no kalendarū ſeptembriū et qīto kalenda
rū memoratarū finiunt̄ Inter kalares dies
idcirco vocant̄ quia īterponunt̄ vt ratio lu
ne ſoliſqꝫ coueniat· kalare enī ponē dicit̄·
interkalare interponē· Intercapedo· inter
ſpaciū interuallū interiectio temporū In/
tercedit ſubrepit orat interuenit· Interce/
pit furatus eſt vel ad ſe traxit· Intercepta
inuīta· Interceptu interuētu Interceptus
ꝓprie dicit̄ q̄ inter duos tollit̄· Interciliū ē
mediū illud· intercilia ꝙ ſine pilis eſt· In/
tercipit intercapit Interclusit impediuit de
tinuit vetuit· Interdicit inhibet vetat Inter
dictū eſt ꝙ a iudice nō inꝑpetuū ſed ꝓ re/
formādo momēto ad tp̄s interim dicit̄ ſalua
ꝓpoſicōe actionis ei9· Interdiu ꝑ diem· In
terdixit fide dixit vel negaret ꝓhibuit· Int
diſtinguit variat· Interdius die neqꝫ cū no
cte neqꝫ· Interdū aliqn̄ aliquotiens nōnū
ꝙ ſubinde id eſt aduerbiū temporis· Inte/
rea inter hec interim dum hec agunt̄· Inte
rea inteſtina grece· Inter epulādū inter cō/
uiuii epulas· Intereſt diſtat differt· Inter/
fatur interloquit̄· Interfectus occiſus ex/
tinctus· Interfeſſa infatigabilis· Interficit
conficit perimit occidit necat obtruncat af
fligit iugilat tollit extinguit mactat immo
lat animā· animam fugit· Interfuit · medi9
fuit· Interfuſa interiecta interpoſita Inter
ibi interea interim Interiectio eſt mot9 vo
cis affectū animi demōſtrans· Interiectio
vocata quia ſermonib9 interta id eſt inter/
poſita affectum cōmoti animi exprimit ſic
dicitur ab exultante vau a dolente heu ab
iraſcente he· a timente ei· que voces qua/
rumcunqꝫ linguarum proprie ſunt nec in

aliam liguam facile tranſferuntur Sicut q̄
dam parteſoratinis ꝑ interiectionibus po
ſite virgꝰ ſequitur ne fas egiptia coniunx·
Accentus interiectionib9 certi eſſe nō poſ/
ſunt et interdum in aliis partibus· O litte
ra ſi cū animi affectu proferat̄· hoc ē cū ſu
ſpiratione erit interiectio· O mihi ſola mei
ſuper aſtianactis imago· Si vero accuſatiū
caſum ſequatur erit aduerbium exclaman
tis vt O conditionem miſerā· Nam ſi o mi
o tu· Prochdor item cū dolore loquor in/
teriectio ſit dolentis· Sedulius ꝑ dolor eē
ni fuerant· Duo creſcere poſtq̄ Pape ite3
interiectio fit āmirantis vt pape videre nō
licet et fornicari libet· Interiectus interpo
ſitus: Interiectio compoſitum eſt ex inter
& iacio et dicitur quaſi interius iacens ra/
tio: Interiectum excluſum Intermit inter
ficit occidit: Interior domeſticus: Interior
homo anima rationalis: Interiora ſecreta·
Interire perire: Interitus paſſim peſtilen
tia: Interit mortuus eſt occidit perit extin
ctus ē expirauit deceſſit occubuit vita ex/
ceſſit priuat9 vita caruit luce aīam reddidit
occiſus fuit: Interlegendum inter lectiōes
Interlitus pene deletus interceſſio vbi qn̄
interceſſe oblitterantur interlinitus: Inter
luctat reluctat inpendit Interluit vtraq; al
luit perfundit interlabitur· Interlunium·
inter defectum et ortum ·lune tēpus illud
inter deficientem et naſcentem· ſunt aute3
xxx· dies quo luna non lucet interſticium
lune Interlutus varie maculatus Inter me
dias pro in medium: Interuia internūtia·
obiecta mediatrix: Interminalis termīo ca
rens: Intermiſſio ē qua alternis annis va/
cuus ager vires recipit: Intermittit cōmit
tit: Interna interiora cordis: Internitio inī
ottiſio ꝙ nec viuus ſit nec mortuus: Inter
necet exſiccat · Internecium bellum ī quo
oēs peunt nullo remanente: Interneciei
iudiciū in eū dabat̄ q̄ falſum teſtimoniū fe
cerat & ob id hōie3 occiderat accuſatorem
eius poſſeſſio bonorū ſequebatur Interne
cui aute3 ſignificatio eſt quaſi quedā hōis
enectio· nam prepoſitione3 inter pro e po
nebant vt neuius mare interbibere et plau
tus interluere mare id ē ebibere et elucere·
Internitione morte vel pena· Inter nebula
condit ad celum: Internuntius legatus q̄
eum renuntiat redit in medios arbiter inter
pres iudex gracie cōciliator pacificator au
ctor concordie· Interologia prepoſteratio
ſermonis· Inter pateras in pocula· Inter/
patet interiacet· Intepedit impendit· Inter
pellat intercipit adiit reluctatur vel impe
dit optinetur occurſat obuia3 it aduerſum
tendit contra tendit · Interpola veſtis illa
vocatur que dum ſit vetus ad nouam ſpe
ciem recurratur Interpolat inquinat inter
miſcet intercidat a polo tractum interrum
pit· Interpolatus interfedatus varieq; ma
culatus ſum per interualla fuſcatus corru/
ptor interpoſitus· Interpolitis veſtib9 ex
vetuſto fit quaſi noua· Interponit inſerit i
mittit· Interpres malus coniector· Inter/
pres dictus ꝙ inter partes medius ſit du
arum linguarum· Primum aute3 ſcriptu
ras veteris teſtamēti de hebreo in grecum
ſeptuaginta interpretes tranſtulerunt ſub
ptholomeo egiptio rege ſucceſſore alexan
dri qui in legendo ſtudioſus fuit omniūq;
libros gentium congregauit nam lxx· mi
lia librorum huius temporibus alexādrie
inuenta ſunt· Iſte enim ab eleazaro ponti
fice multa dona mittens ad templum petiit
vt ſeniores xii· tribus iſrahel tranſmitterē
tur qui interpretarent̄ oēs libros quos
etiam in alexādrina bibliotheca habuit Et
vt fide3 interpretationis aduerteret ſingu
lis eorum qui fuerāt deſtinati ſingulas cel
las dedit et aſſignans omnibus omnes ſcri
pturas iuſſit interpretari qui cum per lxx
dies iſtius rei negocium adīpleuiſſent om
nium ſimul interpretationes quas per di/
uerſa ſegregati nullo ad nullum propin/
quare fecit· congregauit in vnum atq; ita
omnes libri interpretati per ſpiritūſanctū
inuenti ſunt vt non ſolum intellectu verū
etiam in ordine verborum conſonantes i
uenirentur· Nam ſecundam edicionē aqui
la· terciam & quartam eudotion & ſimma
chus ediderunt· ambo iudei proſeliti quin
ta vero vulgaris illa interpretatio· cuius
auctor non apparet & hoc ſine nomine in
terpretis· quinta editio nuncupatur· Pro
pterea ſextam & ſeptimam editionem ori/
genes miro labore repperit & cum ceteris
ſupradictis editionibus comparauit· Hi
ſunt ita q̄ ſcripturas ſacras de ebreo in gre
cū verterūt quiq; etiā et numerant· Nam
latinorum interpretum qui de greco ī no
ſtrum eloquium tranſtulerunt vt meminit
ſanctus auguſtinus· infinitus numerus
eſt dicens· innumerabiles apud latinos ex
titiſſe interpretes · De hebreo autem in lati
num eloquium tantummodo hieronimus
preſbiter trium linguarum peritus eaſdē
ſcripturas conuertit eloquenterq; tranſfu/
dit· cuius interp̄tatio merito ceteris anfert

Nam et verborũ tenatior et in ſentẽtiis ve ratior & in vbis clarior atq; vt poſtea cri ſtiana interp̃tatio verior·Interpres diuini mercurius·Interpres diuũ nũtius deorũ· Interp̃tatio verior dicit·Interpres diuum deorũ ſacerdos dicit·Interprex cõſiliatrix· Inter primos in primis inter principes·i principibus in p̃mioribus·Inter pocula·ĩ ter epulas: In terra ſile id ẽ variis ſculptũ figuris l' q̃ regit imperiũ quo aduſq; rex cõſtituatur: Interrex qui nũtiat cõſules l' degnatus rex·Interritus nihil timẽs: In/ terrogans cogitans·Interrupta interciſa· Interfectũ interclusum: Intellũ ſpacium· Interſcapliũ ſpacium qđ inter ſcapulas ẽ· vnde et nomĩatũ·Interſtat intereſt·Inter/ ſtinximus inpoſuimus:Inter ſcõs ignes· inter ſollẽnia ſacrificia: Inter ſe in medium inuacuũ:Interſecat diuidit ſeparat·Interſe rit interdicit uel intermiſcet vel interponit Interſtinctos variatos pictos·Interſticiũ interuallũ·Interſtincte interpoſite·Inter/ ſticiã inſtantiã Intertexte variate diſtincte Interturbat cõmiſcet: Interualla ſunt ſpa/ cia inter capita vallorũ id ẽ ſtipitũ quibus vallũ fit vnde et cetera quoq; dicũt ab ſti/ pibus ſc; ·Inteſtabilis cuius teſtimoniũ nõ hñt et q; dixerit irritũ inprobatũq; ſit·In/ teſtata hereditas eſt q̃ teſtamẽto ſcripta nõ eſt·an ſi ſcripta ſit in re tamẽ nequã eſt de dita·Inteſtabilis ſine fide ſine teſtimõio In teruenit interpoſuit·Inteſtina dicunt̃ eo q; corpis interiori p̃te cohibent̃ q̃ idcirco lon gis nexib9 in circulorũ ordinata ſunt mo dũ vt ſuſceptas eſcas paulatim digerãt et ĩ ſuper additis cibis nõ impediant̃: Inteſti/ nũ intimũ domeſticũ·Intexerat·diſcreue/ rat infabricarat·Intextus plumatus infa/ bricatus·In theoria in cõpotatiõe in cõtẽ/ placõe·In theogonia in libro certamĩs de/ orũ: Intheos deus dicit̃ agon certamẽ·In teucros introianos: Intiba genus h̃be·vir gl'·ſtrimonieq; grues et amarus intiba fi bris·Intima interiora cordis precioſa· Inti mat inſinuat ſignificat indicat ſuggerit no tũ facit·Intimus inſior domeſticus hono/ ratus preclarus·Intollerabilis inportabi lis·Intonabat tonitrũ dedit· Intonat clare vocat ſonitũ reddit increpat· Intonuit vo cem miſit inſonuit clamauit· Intorſerit in miſerit·Intorſit flexit· Intractabile inex/ pugnabile·Intractabile aſperum Intracta bilis intollerabilis: Intra menia intra mu ros·Intra muros intra vrbem: Intra ſep/ ta clauſtra: Intrat penetrat·Intremuit for

midauit: Intrepide indubitãter: Intricate· ingibeſtet· Intricari ĩmorari vel retardari· Trice enĩ dicũtur impedimẽta greſſuũ hic verbũ tricor id ẽ remoror· Intrognreſſi ĩtro ierũt: Introrſus interius· Introſerit iacta/ uerat· Intubus grecũ nomẽ eſt et intubus dicit̃ q; ſit intus tofus·huius gñã ſunt duo ſub amara et dulcis ſtomacho accommodi· Intueri cernere vidẽ aſpicẽ cõſiderare cõtu eri·Intuet̃ cernit vidit inſpicit ſuſpicit aſpi/ cit·Intuitũ viſum·Intuit9 ſum aſpexi·In tumeſcẽ inflare·Inturbatus interritus·In tuta intrãquilla infeſta inpacata inq̃eta ſu ſpecta infide hoſtilia: Intutũ intrãquillũ· portũ inſecretũ Intuum ſiluaticũ latini vo cãt·Eſt aũt genus herbe quã greci eliotro piũ vocãt·Inthaath caſtra in deſerto filiorum iſrl'·In iordanis fluuius diuidẽs iudeã ara biã & aulonẽ & vſq; ad mare mortuũ flu ens q̃ poſt multos circuit9 iuxta hiericho mortuo commixtus mari nomen amittit· ¶ Inuade viã arripe iter·Inuadit ſermõib9 adgredit̃·ſupuenit ingruit ſerpit penetrat arripit· Inualeſcit ſuperat·Inualle inuali/ dũ·Inualida infirma inrobuſta min9 for forte·Inualitudinariorum languẽtiũ·In/ uarum galearum· Inuectus inportunus ingreſſus·Inuectus ſum inueni Inuehit ĩ fert inportat producit· Inuenire & reperi re ita diſtinguit̃ q; inuenimus queſita· re/ perimus vero vltro occurrentia· Inuenit· proſecutus eſt oſtẽdit demonſtrauit diuer tat reperit· Inuentaq; flumina mõſtrat al latam aquam breuiter oñdit· Inuẽtor rep tor dictus q; ea que querit inuenit· Inue/ ni viam inueni orationẽ·Inuenuſtus tur/ pis·Inuerecundus inpudens·Inuergit in fundit· Inueſtes inpubes barba non veſti tis·In veſte recincta id ẽ ſine cingulo·Inue ſtigare explorare ſpeculare ſcrutari requi/ rere·Inueſtis id ẽ ſine veſte·nõdum enĩ ha bet ſtolam q; ẽ ſignum maritalis virginita tis·In veſtubulo in ingreſſu·Inueterator dictus q; ſit multi veteriſq; vſus malicia In uexit intulit inportauit inſtruxit·Inuexo abſoluto·Inuia maria innauigabilia Inuia aſpera inhabitabilia deſerta inacceſſibilia ſi ne via: Inuia ſunt loca ſecreta & abdita q̃ extra viam·ipſa ſunt & deuia· Inuicem ſe gaudentes inuicem ſe irridentes inuice3 al terutrũ·Inuicta lumina que nunq̃ cepe/ rint ſomnum Inuicti potentes inuincibi/ les inſuperabiles·Inuidia ʒelum· Inuiden tia inuidia· Inuidioſus qui alterius felici/ tati inimicatur·Inuidia eſt odium aliene

felicitatis· Inuidia ab inuidendo dicitur· In
contrauidendo vel contradicēdo· quia illū
quem odio habemus rectis oculis vidē nō
poſſumus· Inter inuidum & inuidioſum
hec differentia eſt ꝙ inuidus feliciori inui
det· inuidioſus autē ipſe eſt qui ab alio pa
titur inuidiam· nihil autem honeſtū ꝙ nō
inuidioſum: Nemo enim inuidet miſero q̄
autem bonus nō inuidioſus: Itē inter ȝe
lum & inuidiam hoc diſtare ſolet· ꝙ ȝelus
interdum & in bonam partē accipi poteſt·
cum quis nititur ea que meliora ſunt emu
lari: Inuidia vero aliena vt dictum eſt feli/
citate torquetur et in duplicē ſcinditur paſ
ſionem: Cum autem qđ ipſe eſt aliū eſſe
non vult· aut alium videns eſſe meliorem
dolet ſe non eſſe conſimilem· Pulcre autē
quidam grecum verſum transferens et ele
giaco metro de inuidia luſit dicens· iuſtius
inuidia nihil eſt: Inuiolat immolat ſacrifi/
cat mactat: Inuiolati cedit victimas inflā/
mat proſecat libat reddit exta: Inuiolatum
integrum intactum intemeratum inlibatū
purum· Inuio in deſerto ſine via: Inuiſere
requirere videre vel viſitare: Inuiſe inuiſibi
liter: Inuiſibile qđ videri non poteſt: Inui
ſi ſunt reſpiciunt· Inuiſibilis deus qui nū/
ꝙ per ſuam ſubſtantiam apparuit oculis
mortalium trinitas niſi per ſpeciem ſubie/
cte creature eidēꝗ corporee· Nam nemo
poteſt ipſam manifeſtationem eſſentie dei
videre & viuere ſicut & dictū eſt moiſi· vñ
& dominus in euangelio dicit· Deum ne/
mo vidit vnq̄m· Res eſt enī inuiſibilis ideo
non oculis ſed corde querendus eſt deus·
Inuiſor inuidens: Inuſitatum ꝙ non eſt ī
vſu Iniuſto inuſitato: Inuiſus odio habi/
tus ab inuidia & ȝelo dictus inuidus vel q̄
non videt: Inuiſus celeſtibus odioſus· In/
uitat vocat· Inuitis nolētibus: Inuitus no
lens· Inula quam ruſtici alam vocant radi
ces aromatici odoris ſummi cum leui acri
monia: Inuli ſunt filii ceruorum ab innue
re dicti quia ad nutum patris abſcōdūtur
Inulti non vindicati· In vlua in paluſtri
herba· Inhumanus triſtis ſiue qui non ha
bet circa homines amorem et miſerationis
affectum: Inhumata ſepulta· Inumbrati·
occultati: Inuncauit manu apprehendit ꝑ
vim manus intulit· Inundare perfundere
madefacere Inundata irrigata terra plena
Inundatio diluuium· Inuocat veneratur·
precatur adorat rogat ſupplicat precē po
ſcit deprecatur vt preſtet auxilium· Inuol/
uant implicant inuadūt arripiūt Inuolare

dicimus intra volam tenere· vñ et pira vo
lema dicunt· Inuolari auferri· Inuolucrū
dictum ꝙ aliquid in ſe teneat occultū· In/
uolutū abditū abſconſum obſcurū occul/
tum obſtruſum cecū optum In vota in ſa
crificia· In orbem in circuitum· Inurere· in
figere notis vel ſigna vel maclas vt ſolent
variis ſignis ferro cādēti deſignare vel alia
aīalia· Inutile ferro q̄ vti nō poteſt· Inutił
infirmus incommodus ineptus incōgru
us· In vtrunꝗ in alterutrū· Inxit dicit·

IOab interp̄tat̄ inimicus vel eſt pai
Ioachaȝ interp̄tat̄ robuſtus vł for
tis Ioachim q̄ et ſedechias dicit̄ reſurrectio
dñi ſiue qui eſt· Ioachim vbi ē preparatio·
vł preparatio domini· Ioadehe ipſe cogno
ſcens· Ioahe vbi frater vł frater dñi ſiue fa
ctura fratris· Ioanan cui eſt gracia erat do
nans vł domini donum· Ioanan cui ē gra
cia vł domini gracia· Ioiare ſaltus Ioar ſal
tus in quo examen apū fuit· Ioadin a dñi
delicata ſiue qui eſt delicata vel tenella· Io
arim dñs exaltans vel eſt exaltās· Ioas ſpi
rans ſiue tp̄alis vel dñi robur· Ioathanem
perfectus· Ioatha robuſtus· Ioatham cō/
ſummatus· Ioban eſt et nō eſt ſiue colum
ba ſed ſirum eſt vel mago patre ſiue deſtil
lans· Iobal delatus ſiue dimittēs vel deflu
et· Iobel dimittēs aut mutatus· Iob mag9
Iobab inimicus ſiue pater· Iob otioſus ł
dolens· Iob in latinum uertitur dolens &
recte propter percuſſionem carnis et paſſi
ones dolorum· calamitates enim ſuas nōis
ethimologia prefigurauit· Iob fili9 ȝare de
boſa rex idumeorum atꝗ ex earum gente
genus ducens ubi ortus ibiꝗ mortuus ē·
Quare ꝑ eſau ſucceſſor bale filii beor cuius
tempora quanuis non inueniamus in cro
nicis· colligimus tamen ex libro eius terci
am generationem poſteriorem fuiſſe q̄m
iſrahel· Iob librum quidam moiſen ſcripſiſ
ſe arbitrantur· aut unum ex ꝓphetis· Nō
nulli uero eundē iob poſt plagā ſue paſſio
nis ſcriptorē fuiſſe exiſtimāt arbitrātes· ut
qui certamina ſp̄ualis pugne ſuſtinuit ip̄e
narrarē q̄s uictorias expetiuit pñcipia au
tē et fines libri iob apud hebreos ꝓ ſua rō
ne cōtexta ſunt· Media aūt ipſius ab eo lo
co quo ait peat dies in q̄ nat9 ſum uſꝗ ad
eum locū idcirco me ego rep̄hendo et ago
penitēciā oīa heroico metro diſcurrunt··
¶ Iocineris inſtateris iecoris Ioachim inter
pretatus cuius eſt preparatio dei· Nemo
aūt putet eundē in danieł principio eſſe io
achim q̄ in eȝechieł exordio ioachim ſcribit̄

Iſte eni in daniele extremā ſillabā chim ha
bet·ille chim·Et ob hanc cauſam in euāge
lio ſcdm matheū q̄ videt̄ eſſe gn̄atio relꝗ
Ioci lepos vrbanitas facetie ſales venuſtas
feſtiuitas ridiculus: Iocus ioci vſus: Iocu/
lare p o·iocularū rerum· Iodahe ſciens ſi
ue recōgnoſcēs·¶ Iode dn̄i cognitio· Ioch
abeth que interp̄tat̄ dn̄i gr̄a vl̄ vbi eſt gr̄a
Iod ſcientia vel principiū aut dn̄at̄· ¶ Io/
hel interp̄tatur dn̄s deus vel incipiēs deo
vel fuit dei vel dei eſt· Hoc eſt enī eius vo
cabulū reſonat et ethimologia incepta· Io/
hannes baptiſta interp̄tatur dn̄i gr̄a ꝙ ſit
limē ꝓphetie prenūtius gr̄e ſiue initiū ba
ptiſmatis per qđ gracia miniſtrat̄· Iohas i
terp̄tatur ſperās vel dn̄i robur· Iohata int
pretatur ē perfectus pulcrā ethimologiaꝫ
nōis fecit enī rectū in cōſpectu dn̄i et por
tam templi edificauit excelſaꝫ: ¶ Ioiade iu
ſticia hebreo nōie demōſtratur: Ioiadehe.
dn̄i cognatio ſiue ipſo cognoſcente·¶ Io/
nas columba interp̄tat̄ ſiue dolens·colum/
ba ꝓpter gemitū qn̄ in vētre ceti triduo fu
it· dolens autem propter iuniperū ſubito
areſcentē cuius vmbraculo tegebatur con
tra ſolis ardorē· Ipſe eſt et amathi ſarep/
tene vidue filius quem reſuſcitauit helias
matre poſtea ad eum dicēte· Nunc cogno/
ui quō vir dei es tu et verbū dei ī ore tuo
eſt veritatis ob hanc cauſam ipſum puerū
amathi vocitatū: Amathi enī ex hebreo in
latinū lingua veritas dicit̄ ex eo ꝙ verū lo
cutus eſt helias ille q̄ ſuſcitatus ē fili9 nū
cupatus eſt veritatis: Ionab ad deū ſpon/
taneus: Ionatham colūbe domū uel colum
ba veniens· Ion vir fortis ex ſuo nōie athe
nienſes vocauit: Iones autē hi ſunt qui &
greci exorti a iuba filio iafeth: Ionica vna
eſt eſt ex linguis grecorū: Ionice gn̄a ro/
tundarū colūnarū: Ionici generis prīceps
fuit tales milleſius vnus illorū ſepteꝫ qui
ſunt appellati ſapientes: Ionicus pes pro
pter numerū inequalem ſonorum dicitur·
habet enī duas longas· duaſꝗ correptas·
Ionio in magno in magno mari Ioniū ma
re dictum eſt ꝑ qđ ionia vacca morata trāſ
meauit ionios fluctus: Et ionium mare di
ctū ꝙ io inachi filia a ioue cōpreſſa iuno
nis inſtinctu in vaccam cōuerſa ꝑ id tranſ/
meauit: Ioniū mare dictū ē quia io rex fu
it grecie·vnde iones athenienſes dicuntur
hoc mare et tirrenū dictum ſiue ꝙ tuſciaꝫ
alluit id eſt tirreniā· ſiue a tirrenis nautis
q̄ ſe in hoc mari p̄cipitauerūt· Et ſciēdum
ioniū ſinum eſſe inmēſum ab ionio vſꝗ ad

ſiciliā & huius ꝑtes eſſe adriaticū acaicū &
epiraticum·¶ Iopas citharedus didonis:
Ioppe oppidū paleſtine maritimū ī tribu
dan idem paleſtini edificauerūt vbi ſaxum
oñdit̄ quo vinculorū andromede veſtigia
adhuc retinet cuius belue forme eminētior
eliphātis fuit· Ioppe pulcritudo·¶ Ioram
quies ſublimis vel excelſus vl̄ manus ſub
limiū interp̄tat̄· Iordanis iudee fluuius a
duobus fontibus nōiatus quorū alter vo
cat̄ ior alter dan·his igit̄ ꝓcul a ſe diſtanti
bus in vnū alueū federatis iordanis dein
ceps appellat̄· Naſcit̄ autē ſub libano mon
te & diuidit iudeā et arabiā q̄ ꝑ multos cir
cuit9 iuxta hiericho ī mare mortuū influit
Iordanis riu9 iudicii īterp̄tat̄ Iordanis he
breo vocabulo deſcēſio eorū dicit̄: Iordanis
deſcenſus eorū aut dep̄henſio eorū vel vi
dens iudicioꝝ·¶ Ioſaphat ipſe iudicās ſed
melius dn̄i iudiciū: Ioſaphat dn̄i iudicium
interp̄tat̄· Ioſcianus a grecis dicta· a latis
herba calicularis ꝙ caliculi eius in figurā
cātatorū naſcant̄ deniꝗ ſi bibat̄ vel edatur
inſaniam facit· Ioſedech dn̄i iuſtus ſiue iu/
ſtificatus· Ioſeph appoſuit ſiue adponens
Iocundus letus gaudens vel ꝙ ſit ſemper
iocis aptus· Ioſeph ab eo ꝙ ſibi alium addi
mater optauerit vocauit augmētū· hunc
pharao ſaphaneth appellauit·ꝙ hebreice
abſconditorū repertorem ſonat ꝓ eo ꝙ ob
ſcura ſomnia reuelauit & ſterilitatē p̄dixit
tn̄ quia hoc nomē ab egiptio ponit̄· ipſius
lingue debet hr̄e rōnem· Interp̄tat̄ ergo ſa
phaneth egiptio ſermōe ſaluator mūdi·eo
ꝙ orbem terre ab imminēti famis excidio
liberauit· Ioſia cuius eſt ſacrificiū dn̄o vel
dn̄i ſalus vel fortitudo dn̄i· Ioſabe vbi ē ſa
turitas uel domini ſaturitas· Ioſue interp̄
tat̄ ſaluator· ipſe enī in figura criſti ppl̄m
a deſerto liberauit & ī terrā ꝓmiſſiōis īdu
duxit· Ioſeph auctus ſiue beatus interp̄ta
tur· ¶ Iotaciſmus eſt quotiens in iota lr̄a
duplicat̄ ſonus ut troia maia ubi eaꝝ lr̄arū
adeo exilis erit ꝓnuntiatio ut unum iota·
nō duo ſonare uideat̄· Iotaciſmus eſt uoca
bl̄m lr̄aꝝ exilis ꝓnūtiacō ¶ Iouanti os api
enti· Ioue miſſus ab ipſo· a ioue uenire iuſ
ſus· Iouē quē pagani deoꝝ omiū dearūꝗ
regem uolunt hoc eius indicat ſceptꝝ hoc
in alto colle capitoliū de iſto deo quāuis a
poeta dictū cōuenientiſſime p̄dicant iouis
omia plena· Nunc uarro credit etiā ab his
coli q̄ unū deū ſolū ſine ſimulacris colunt·
ſed alio nōie nūcupari· Q2 ſi ita eſt cur ma
le tractatus eſt rome cui etiā europe uxor

adiungitur que dicatur ſoror et cõiūx rꝫ
Iouianiſte heretici a iouīano quodam mo/
nacho dicti aſſerentis nullā nuptiarū et vir
ginum eſſe diſtantiam · nullūꝗꝫ inter abſti
nentes et ſimpliciter epulantes eſſe diſcri/
men · Iouis fertur a iuuando dictus et iu/
piter quaſi iuuans pater hoc eſt omnibus
preſtans · hunc & priuato titulo iouez op
timum dixerūt dum fuiſſet incertus in ſu
is inpudicus in extraneis quez modo tau
rum fingunt propter europe raptum · fu
it enim in naui cuius inſigne erat taurus·
Modo danaes ꝑ imbrem aureum appetiſ
ſe cõcubitum vbi intelligit̄ pudicitiā mulie
ris ab auro fuiſſe corruptam · Modo in ſi
militudinē aquile ꝓpter ꝙ puerū ad ſtu
prum rapuerit mõ ſerpentē q̃a reptauerit
& cignū quia cantauerit · & ideo nõ figu
re iſte ſunt ſed plane de veritate ſcelera · vñ
turpe erat tales deos credi quales homīes
eſſe nõ debeant · Iouis armiger aquila · ba
io enim iocis fulminis dicit̄ · Ioui ſale aq̃la
que in tutela iouis eſt poſita Iouis enī gre
ce dios dicitur: Iouis ipſe eſt pluto vel or
pheus · Iouis dicitur quaſi iauis id ē vniū/
ſalis vis · Iouis ſtigio ditis pater · ¶ Ioza
ba ad dñi dos vł qui eſt dotatus: Iozachar
dñi memoria vel quis eſt memor: ¶ Ippa
go aurigarius · Ipar grecum id eſt ficatū ·
Iper efania ſuperbia · Ipnalis genus aſpi/
dis dicta ꝙ ſomno necat hanc ſibi cleopa/
tra appoſuit & ita morte quaſi ſomno ſo/
luta eſt: Ipochrita fictor: Ipomneſticon ·
dicit̄ ꝙ latine dicitur memorabile: Ipodia/
cones grece latine ſubdiacones hi apud he
breos natanei vocant̄: Ipomanes equina li
bido: Ipotami id eſt equi fluuiales: Ipo/
tamus vocatus ꝙ ſit equo ſimilis dorſo iu
ba & hinnitu roſtro reſupinato a primis
dentibus cauda tortuoſa die in aquis com
moratur nocte egens depaſcit hunc nilus
gignit: Inpoſilenon h̄ba hortulana dicta ·
ꝙ ſit dura & auſteris : Ipotheca eſt cū res
cõmodatur ſine depoſitione ſola interueniē
te: Ipotheſis cauſa grece · Ippos equꝰ gre/
ce · Ipſa re ipſa veritate: Ipſe nomen hono
ris eſt · Ipppotheiica cõdictionalis: Ipſo ſa
pex ſeipſo ipē: Iperbolicus ſuꝑbus nimiꝰ
Ipſo in limine ipō aditu: Ipſum audire in
tercluſit retinuit · ¶ Ira et iracundia ita di/
ſtinguitur · ira preſens eſt et ex cauſa na/
ſcitur · iracundia autem vicium naturale &
ꝑpetuū eſt · Ergo iratus pro tp̄e concitat̄ ·
iracundus aūt frequēter iraſcitur & ad le/
uem ſermonis aurā quaſi a uento folium

cõmouet̄ de talibus dicit ſcriptura · Vir ira
cūdus inhoneſtus ē · Et itez Iracūdus effo/
dit pcc̄a · Iracūdus dictus q̃a accēſo igne ſā
guine in furorē cõpellit̄ · Vt enī flāma dici
tur & ira inflāmat · Iracūdus feruidus mi
nax · Ira indignatio · Ira eſt repētina aī cõ
motio · Odiū eſt inueterata ira ꝙ ab ira ge
nerat̄ · Irad ciuitas deſcenſio · Irā ciuitas eo
rū · Ir virg · Iraſcit̄ ſuccēditur indignat̄ Iras
vidit frēm meū ſiue frīs mei viſio · Irato aī
mo flāmato corde · Iratus ira actus · Ircani
dicti a ſilua hircania vbi ſunt plīme tigres
Ircoſas ſfungias duriores q̃s greci appel
lāt tragos et hircaſas dicē poſſumus aſpita
te ſui · Hircus laſciuū aīal et petultū & fer
uēs ſemꝑ ad coitū cuius ocłi ꝓpter libidi/
nē in trāuerſum aſpiciūt · vñ nomē traxit ·
Nā hirci ſunt ocłoꝝ anguli ſcd̄m ſuetoniū
cuius nat̄a adeo calidiſſima eſt · vt adamātē
lapidē quē nec ignis nec ferri domari valet
materia ſolus huius cruor diſſoluat · Ma/
iores hirci cinifidin a fluuio cinife in libia
vbi grādes naſcūtur · Ire mari nauigare ꝑ
altū nauigare · Ire ſubumbras mori · Iricii
q̃ ita ſpinoſo defenduntur tegmine vt nec
cõtigi quidē poſſint · Irana nõ ꝓfutura · Ir
repſerit introierit · Iranacis phiſiologus di
cit ſi tñ creditur quõ figurā habet porcelli
lactātis hoc deforis totus ſpinoſus eſt · Tē
pore autē vindemiaꝝ ingreditur in vineaꝫ
et vbi viderit vuā bonā aſcēdit ꝑ vitē vt ex
acinet eā ita vt cadāt om̄es acine in terram
tū deſcēdens voluit ſe ſuꝑ illos ita vt om̄s
acine figantur in ſpinis eius et ſic portat
eſcam filiis ſuis · Iris arcus celeſtis Iris de
clinatur iris iris & iris iridis · Irrita inania
ſñ cā inutilia Irritata īdignata Irritat ſtimu
lat Irritam̄ta excitam̄ta Reor facit ꝑeritū
ratus ſum hinc irritus · ta · tū · penl̄tia cor
repta ritꝰ quõ eſt q̃rte declinacõis ſignifi
cat cõſutudinē et ritus ꝑorē ꝓducit facit et
v̄bū ab eo rito · vñ cõponit̄ irrito · tas · Irri
to qñ corripit̄ penultima eſt ad nichilū de
duco qñ ꝓducitur eſt ꝓuoco · Irrito ꝓuoco
tractū a canibus · Ir medietas palme id eſt
tenar: Irritum teſtamētū eſt ſi is q̃ teſtaꝰ
capite dimīutus ē aut ſi nõ rite factū ſit Ir
ritū inanē caſſum ſine affectu vacuū fru/
ſtratum · Tirrheni duo frēs ſūnt qui neca
ti ſunt in mari · vñ tirrenum mare vocatur
vł ideo dicitur tirrenum mare quia intrat i
terrā et ē in medio terre et ꝑtē italie tangit
Irundo dicta ꝙ cibos nõ capiat reſidēs ſed
ī aere capit eſcas et edat · ¶ Iſaac ex riſu no
mē accepit Riſerat enī pr̄ qñ ei ꝓmiſſus ē

admirās·riſit et mr̄ q̄n per illos tres viros
pmiſſus ē dubitās in gaudio·ex hac ergo
cauſa nom̄ accepit Iſaac enī interp̄taī riſus
vel gaudiū·Iſachar interp̄taī mādati adim
pletio vel mercis·Iſagoga grece latine in/
troductio Iſaia ſalus dn̄i Iſaia interp̄tatur
inſule holocauſtū vel ſacrificiū·Iſar immi/
nuta vel puula·Iſara fluui9 gallie influēs
rhodanū·Iſcariothe mēoriale dn̄i·ꝙ ſi vo/
luerimus legere iſſa carioth interp̄tatur eſt
merces eius·poteſt aūt dici & mēoria mor
tis·hoc nōie appellatus ē iudas de vico in
quo natus ē·Iſculponeus ceſtus plumbo
ligatus Iſcurra vocatur q̄a cauſa eſce quē/
piam conſectaī·Iſeū iuſtū vel equū·Iſiciū
ſalſitiā·Iſia vuaca·Inſignitus ornatus ·Is
hebreice vir dicitur·& deinde iſſa diriuatū
id ē mulier·Iſimoch vbi ē abſcōditus dauid
de quo & ſup̄ quid nob̄ videbaī diximus·
ponētes bethſimaih·Sed & in regū libro
p̄rio pro iſimoth aquila interp̄taī diſſipatā
Simachus vero deſertū vel adducēs mortē
Iſis lingua egiptiorū t̄ra inachi regis filia
q̄ de grecia veniēs egiptios lr̄as docuit·&
terras colere inſtituit·ꝑpter qđ & terras
eius nōie appellauert̄·Iſmahel filius abra
ham a quo iſmahelite ſunt vocati ·Iſmahel
interp̄tatur obediēs ſibi·Iſmahelite vocati
i libro geneſeos doceī ab iſmahele filio abra
he·idē corrupto nōie & ſarraceni q̄ı a ſara·
idem agareni ab agar·Iſmahel auditio dei·
ſicut ſcriptū eſt et vocauit nom̄ eius iſma/
hel·quia exaudiuit me deus·Iſmahelite vo
cati ab iſmahele qui ab eufrate ad mare ru
brum porrigūtur & madianite vnū ſunt·
Iſmarus mōs eſt·Iſmara vrbs tracie·Iſmi
rus lapis aſper et indomitus et om̄ia arcēs
ex quo lapide gēme tōduntur·Iſopus her
ba purgādis pulmōibus apta·vn̄ et in ve/
teri teſtam̄to per iſopi faſciculum aſperge/
baī agni ſanguīe q̄ mūdari volebāt·naſciī
in petris herēs ſaxo radicibus·Iſpidus hir
ſutus id ē piloſus vel ſqualidus Squalidus
ager dictus quaſi excolidus ꝙ iam cultu/
rā exierit·ſicut exconſul ꝙ a conſulatu diſ/
ceſſerit·Iſrahel ioſephus in p̄mo antiquita
tū libro ideo appellatū putat ꝙ aduerſus
angl̄m ſteteric·qđ ego diligēter excuciens
in hebreo penitus inuenire nō potui·et ꝙ
mīme neceſſe eſt opiniōes q̄rere ſingulorū
cū ethimologia nōis exponat ip̄e q̄ poſuit
nō vocabitur inquit nom̄ tuū iacob ſed iſrl̄
erit nomē tuū·q̄re interp̄tatur aq̄la ierȝas
metati·ſimachus ierȝoprus te Septuagīta
et theodocion ut ieniſcbis aſ netati ·Sarit
enī qđ ab iſrl̄ vocabulo diriuaī princ:pē
ſonat ſenſus itaq; ē hic nō vocabiī nomen
ſupplātator iacob ſed vocabiī nomē tuum
princeps cū deo hoc ē iſrl̄·Quomō enī ego
princeps ſum ſic et tu qui mecū luctari po
tuiſti princeps vocaberis Si aūt mecū qui
deus ſum ſiue angelus quō plerīq; varie i
terp̄tanī pugnare poſuiſti cū deo quāto/
magis cū hōibus hoc cū eſau quē formi/
dare nō debes Illud aūt ꝙ in libro numi i
terp̄tatur iſrahel vir videns deū ſiue mēs
videns deū om̄iū pene ſermone detritū nō
tā vere ꝙ violenter mihi interp̄tatū videī.
Hic enī iſrahel ꝑ has lr̄as ſcribiī ioth·ſin·
res aleph ſamech qui interp̄caī prīceps dei
ſiue directus dei hoc eſt eſtitaguſti Vir v̄o
videns deū his lr̄is ſcribiī·vt vir ex tribus
lr̄is ſcribebatur aleph ioth ſin et dicaī ais·
videns ex tribus i·res aleph et dicatur re
Porro el ex duobus aleph et ſamech ec in
terp̄tatur deus ſiue fortis·Quāuis grādis
auctoritatis ſint eloquētie ipſorum vmbra
nos opp̄mat qui iſrahel virum ſiue mētem
videntem deum tranſtulerunt nos magis
ſcripture et angeli vl̄ dei qui iſrahel ipſuȝ
vocauit auctoritatem dicimus quia cuiuſ
libet eloquentie ſecularis· Iſrahelite vocati
ſunt ab iſrahel filio iſaac·hoc autem nomē
iacob impoſitum ab angelo eſt qui cum il
lo fuerat in itinere de meſopotamia redeū
te luctatus·interpretatur autem iſrahel de
um videns qđ nomen magis populus ex
illo ꝑcreat9 optinuit Sic enī vocati ſunt illi
us populi partes ex quo ꝑpter ſalemonis
offenſam tempore filii eius roboaȝ qui pa
tri ſucceſſit in regnum deo vindicante diui
ſus eſt·Proinde tribus decem accepit hie/
roboam ſeruus ſalemonis rex eis conſti/
tutus in ſamaria proprie vocabantur iſra/
hel quanuis hoc vniuerſi illius populi no
mē eſſet·Duabus vero tribubus iudei ſcȝ
iude et beniamin q̄ ꝑpter dauid ne penit9
regnū ſtirpis eius eradicatū remāſerāt ſub
iacētes ciuitati hirl̄m iude nomē fuit·Beni
amin vero tribus altera ad idē regnū vn/
de fuit ſaul·Iſrl̄ ē videre dn̄s·ſi vel vir aut
mens uidēs deū et de hoc in libris hebrei/
carū q̄ſtionū plenius diximus·Iſtancine·
iſtā ergo·Iſta ſic· Iſtega ē nauis poſteniū
tabulatū ſup qđ naute ābulāt· Poſteniū
et tabulatū unū ſunt·Iſtaſi9 gen9 marmo
ris q̄ i officiis ſub rupib9 gigniī· Eſt autē
diuſi coloris maculis diſtinctus cuius pri
mum uſum inſule ciclades dederunt· Iſter
germane fluui9 id ē danubius·Iſteſi coriū

cōſtat pentametro catalectico vt carmīa tā ta vertāt mea pāgē dicta Iſtec iſte hec Iſtic hic: Iſtuc iſte huc: Iſtinc de iſto loco· Iſtomos locus in finibus achaie vbi eſt corinthus: Iſtreſios greci vocāt monſtra q̄ ſine manu aut capite generanī· Iſtre ſete· Iſtꝛ fluuium· Iſtricnos q̄ latine herba ſalutaris vocaī ꝑpter qđ dolorē capitis et ſtomachi incēdiū mitigat idem et vua lupina ꝓpter ſemē eius vue: Iſtrix aīal in affrica ericnacio ſimile vocatū ab ſtridore ſpinarū q̄s tergo laxatas emittit vt canes vulneret inſequentes· Iſtromatis cōmētariis· Iſtromateas opus variū ſiue lanitioſa vel varia diuerſitate cōtextū· Iſuadis iſte ipſe in terris ex his hoc intereſt quis ſubiungiī hic p̄ponitur· ¶ Ita diciī ſic fertur ſic traditur ſic p̄dicatur ſic ꝓhibetur ita crediī: Ita ſic ī hunc modū: Ita vero it me iſtic· Itabiriū ꝓ quo aquila & ſimmachus in oſea ꝓpheta tranſtulerūt· thabor eſt aūt mons in cāpo maximo ad oriētalē plagā legionis, Itaca vlixis patria vel inſula· Italia olim a grecis occupata magna grecia appellata eſt· Deinde a regis nōine ſaturnia mox et latiū dicta eo ꝙ idem ſaturnus a ioue edibus ſuis pulſus ibi latuerit· Poſtremo ab italo ſiculorū rege ibi regnāte italia nūcupata ē cuius ſitus longitudine amplius ꝙ̄ latitudīe A circio in eurū extenditur a meridie tirreno mari ab aquilone adriatico mari diuiditur ab occidente alpiū iugis finitur· Terra in omnibus rebus pulcerrima ſoli fertilitate pabuli vbertate gratiſſima habet lacus venacū atq̧ lucrinū fluuios eridanū & tiberim & tepentas fontibus baias gignit gēmas ſarciten liguriū et coralliū· Iocam quoq̧ ſerpentē licem feram et diomedias aues· Italia autē & hiſpania idcirto heſperie dicte ꝙ greci veſpere ſtella nauigent in italia & hiſpania que hac rōne diſcernūtur aut enī hiſperiā ſolā dicis et ſignificas italiā· ſi autē vltimā addideris ſignificas hiſpaniā q̄ in occidētis eſt fine· Ciuitas vlterioris hiſpanie in qua quondā herculis cū metello cōgreſſi dimicauerūt· italus oēs theos cū ad italiā venerint· Italus et ſabinus ſicanus frēs fuerūt ex quibus nomīa populis impoſita et regionibus ſunt· Nā ab italo itali a ſabino ſabini a ſicano ſicani cognōiati ſunt idem et ſiciliēſes· Italia· pꝰ europe ab italo Ita ne ita vero putas ſic ita ergo vero· Iterū nūc quoq̧ rurſus· Item iterum itemq̧· Iter vel itus eſt via qua iri ab hōie quaq̧ verſum poteſt· Iter autem te itiner diuerſam ſignificatiōem habent· iter enim eſt locus tranſitu facilis· vñ & appellamus aditum Itiner autem eſt itus longe vie & ipe labor ambulandi· ut quo velis peruenias· Iterant dicant inclinant Iterare renouare refricare repetere· Iter leuū a ſiniſtra parte poſitū· Irer intēdit profectus eſt· Iter liquidum aerē· Iterū iterūq̧· ſemel ac ſepius· Itidem verum vel denuo· Itiner irer longum illud ſolum dicebatur antiq̄tus· Ita ne ita vero· It vadit· Iturea & draconitidis regiōes· cuius tetrarcha fuit philippus ſicut in euangelio legimus· Traconitidis autē diciī terra deſerta iuxta abariā quod poſtre iungiī Iturее mōtane ſitū eſt Itur pergiī· Iture9 populus Itus greſſus

Ubat & iuuat ita diſtinguitur· Iubat delectat· Iuuat adiuuat· Iubaꝫ comam· virgilius· Talis & apud ſe iubam ceruice effudit equina· Iubar lucifer ſplendor claritas que ante ſolis ortum apparet· ſolis ortus aut initium ſolis ſiue ſtella· Iubar lux ſplendida vel ſolis radii vel ſtella que ante ſolis ortum apparet· Iubar proprie lucifer dicitur ꝙ iubas lucis effundit vnde etiam quicquid ſplēdet iubar dicitur Sed & ſplendor ſolis ac lune & ſtellarum iubar vocatus eſt· Iubare exorto· orto lucifero· Iubar rex ſiue criſta aut ſplēdor omnium ſiderum· Iubarum galearum criſte· Iubat· delectat· libet· Iube criſte · Iubileus interp̄tatur remiſſionis annus qui ſeptenis annorum ebdomadibus id eſt xl· et nouem annis texitur· in quo clangebātur tube· & ad omēs reuertebatur antiqua poſſeſſio· debita abſoluebantur et cōfirmabantur libertates· hunc numerum etiam in diebus pēthecoſtes & ipi celebramus poſt domini reſurrectionē remiſſa culpa· & totis debitis cirographo euacuato ab omī ceru liberi ſuſcipiētes aduenīete in nos grā ſpūs ſancti Iubileus annus q̄nquageſimus qui erat ānus remiſſiōis ꝙ iſrabel vnicuiq̧ res ſue vendite a ioſue etiam abſq̧ p̄cio reuertebantur· Iubeo interdum p̄cipio volo· Iubere & imperare apud veteres ita diſtiguebatur· iubere enim apud eos idem erat qđ imperare· nam iubere ibi dicebatur vbi voluntatis erat obſequiū· imperare autē debitum quiq̧ imperio parebat· Iubilatio eſt vbi non poreſt quiſq̧ conceptum gaudiū verbis annūciare ſed ipam animi diffuſam leticiam in vocē quandam exultacōis erūpit iubilatio ē · Iubilatio diciī q̄n ineffabile gaudium mēte cōcipitur quod nec abſcōdi

poſſit nec ſermonibus aperiri et tamen q̃ buſdam motibus promitur quãuis nullis proprietatibus exprimatur: Iubilate trepi de cantate. Iubilatio clamor ſpũalis: Iubi lat nubilat Iubilum eſt cum tãta leticia cor dis concipitur quanta ſermonis nõ exple tur. ¶ Iucbal potens. Iucundus alacer le nis placidus dulcis cõmunis mitis ſedat9 miſericors clemens manſuetus maturus. moderatus gratus largus liberalis mũifi cus ſimplex apertus bonus dexter comis facilis ſuauis. Iocundus dict9 eo ꝙ ſit ſem per iocis aptus et hilaris. ¶ Iuda cõfitẽs. ſiue glorificans interpretatur. Iuda cõfeſ ſio dicitur quando enĩ peperit eum lia lau dem dñi retulit dicens. Nunc ſuper hoc cõ fitebor dño et ob id vocatus eſt iuda ad cõ feſſionem itaꝙ nomen eius eſt dictum qđ eſt gratiarũ actio. Iudas iacobi qui alibi ap pellatur leppeus figuratum nomen hab3 a corde ꝙ nos diminutiue corculum poſſu mus appellare ipſe in alio euãgeliſta tathe us ſcribitur quem eccleſiaſtica tradit hiſto ria miſſum ediſſam ad abagarũ regem. Iu das ſcariothis dicitur a vico in quo ortus eſt. Iudei cõfeſſores interp̃tant̃. Iudex p̃ uatus arbiter. Iudicat decernit exponit cen ſet fert ſententiã ſtatuit. Iudicatus iuditio addictus dampnatuſꝙ. Iudices dicti quaſi ius dicẽtes pplo ſiue ꝙ iure diſceptent. iu re aũt diſputare eſt iuſte iudicare. Nõ eſt aũt iudex ſi nõ eſt in eo iuſticia. Iudicũ iu ſticia & cauſa differt. dum enĩ p̃ponit̃ cau ſa eſt. dum diſcutit̃ iudiciũ eſt. dum finit̃ iu ſticia. Vocatur autẽ iudiciũ quaſi iuriſdi ctio & iuſticia quaſi iuris ſtatio. iudicium aũt prius inquiſitio vocabat̃. vñ et aucto res iudiciorũ & p̃poſitos queſtores l' que ſitores vocamus. In omĩ aũt iudicio ſex p ſone q̃rũt̃ iudex. accuſator. reus. et tres teſtes. Iudices cẽſores. Iudiciale dicit̃ eoꝙ iudicet hominẽ. Iudiciũ & iuſticia ita diſti guũt. differt enim iuſticia iudicio. ſol3 enim dici iudiciũ prauũ qđ iniuſtũ eſt. iuſticia vero iniq̃ et iniuſta eſſe nõ poteſt. Iudith. laudans. Iudiciũ recuperatoriũ quicũꝙ iu diciorum ſuorum optant recipere. Iudicia le cauſe gen9 eſt qđ de ipſius pſone facto aut pene aut p̃mii ſentẽtia datur. Dictum autem iudiciale eo ꝙ iudicet hominẽ et ſen tentiã ſuã oſtẽdat vtrũ laudabilis premio dignus ſit aut certe reus cõdempnari. libe rariꝙ ſupplicio. Iudiciũ a iure dictũ recu peratoriũ vbi agitur ob reparationis cauſã Iudiciũ experire iudicare. ¶ Iuga ſummi tas mõtis ſumma latronũ. Iuga capita mõ tium vel cacumina Iuga tabule ſunt vbi ſe dent reges eedem vocãtur et tranſtra Iuga lem latini vocãt ꝙ ſit armatus ut gladius et ſtellarũ luce terribilis atꝙ clariſſimus in quo ſi fulgẽt omĩa ſerenitas portẽditur. ſi obſcurat̃ hic acies tẽpeſtas cernitur immi nere. ipẽ ẽ & orion. Iugalitate coniũctione Iugamẽta iũcturas artiũ. Iugarat matrimo nio iũxerat copularat. Iugata coniũcta. Iu gatur coniũgitur. Iuger ẽ quantũ par boũ poteſt arare in die. Iugerũ actus duplica tus iugerũ facit ꝙ ẽ iunctũ iugeri nomen accepit Iugerũ autem conſtat longitudine pedum ducentorũ. xl latitudine. cxx. Iu ge ſine defectione perhenne aut perpetuo fluens Iugibus aſſiduis continuis vel mõ tiũ ſummitas. Iugis freqñs. Iugitate iũcti one vel ſocietate. Iugiter perſeuerãter. Iu glandem nucẽ. latini inglandem vocant q̃i iouis glandem. fuit enĩ hec arbor cõſecrata ioui. Iugulat mactat occidit necat perimit. Iugulatis iuuencis. occiſis tauris. Iugule ſtelle oriones dicũtur. Iugulũ prope ẽ col lum. vñ eſt ꝙ iugulare dicimus decollare. Iugũ ſeruitutis ſeruitus. dñatio captiuita tis. Iuli aſcanii. iuli cuiuſdã filii creuſe troia nus reor. ¶ Iuliũ menſem in honorẽ gaii iulii ceſaris imperatoris romãi pagani con ſecrauerũt. Iulius q̃ prim9 fuit imperator ap̃ romãos. dict9 aũt iuli9 a iulo enee filio a quo originẽ duxit ut confirmat virgili9 Iulius a magno dimiſſum nomẽ iulo. Ab iſto quoꝙ iulio ceſarũ nom̃ ap̃ romãos ex ortũ eſt. Iulius aſcanius vel incipiẽs. ¶ Iu mẽta nom̃ inde traxerẽt ꝙ laborẽ vel onus ſuo adiutorio ſubagitãdo vel arãdo iuuent Siĺr equ9 & aſinus portãt onera et hoĩm in gradiẽdo laborẽ tẽperãt. vñ et iumẽta ap pellantur ab eo ꝙ iuuẽt hoĩes. Sunt enim magnarũ viriũ aĩalia. Idẽ & armẽta vel ꝙ ſint apta armis id ẽ bello vel ꝙ his ĩ armis vtimur. Alii armẽta tm̃ boues intelligũt ab arãdo q̃i aramẽta vel ꝙ ſint cornib9 armata. Diſcretio aũt ẽ inter armẽta & greges. nam armẽta equorũ & boũ ſunt. greges vero ca pellarũ & ouiũ. Iũcos dictos eo ꝙ iũctis radicib9 hereãt. Iũcus ſcirp9. Iuniper9 ge n9 arboris dicta ſiue ꝙ ab ãplo in ãguſtũ finit vt ignis. ſiue ꝙ cõceptũ diu teneat ig nẽ. adeo vt ſi prune ei9 cinere fuerint opte vſꝙ ad annũ perueniãt. Iurgiũ dictum q̃i iuris garriũ. eo ꝙ hi q̃ cauſã dicũt iure diſ ceptãt. Iurgiũ vadimonium lis altricatio. rixa cõtentio. Iuriſconſult9. iure peritus.

¶ Ius lex ſcriptura equitas fas ratio & ꝙ
oportet Ius lex humana eſt fas lex diuina
Inter ius & legem hec differētia eſt ꝙ ius
dicitur·lex ſcribit̄·Virg·iura dabat legeſq̄
viris: Item leges humane iura diuina ſūt
Ius generale nomē eſt·lex aūt iuris ē Ius
autē dictū quia iuſtū eſt Omē aūt ius le/
gibus et moribus cōſtat Lex aūt cōſtitucō
ſcripta mos ē vetuſtate ꝓbata conſuetudo
ſiue lex nō ſcripta·Nam lex a legendo vo
cata quia ſcripta eſt· mos aūt longa cōſue
tudo eſt de moribus tracta tantūdem·con
ſuetudo autē eſt ius quoddā moribus in/
ſtitutum qđ ꝑ lege ſuſcipit̄ cum deficit lex
vocata eſt cōſuetudo quia cōmunis vſus ē
Ius autē naturale ē·aut ciuile aut gētium
Ius naturale cōmune omnium nationum
ꝙ vbiq̄ inſtinctu nature nō cōſtitucōe ali
qua habetur ut viri & femine coniūctio li
berorum ſuſceptio & educatio cōmunis ōi
um & omnium vna libertas acquiſitio eo/
rum que celo terraq̄ mari capiant̄: Ius ci/
uile eſt quo quiſq̄ popul9 vel ciuitas ſiue
proprium humana diuinaq̄ cauſa conſti
tuit Ius gentium eſt ſedium occupatio edi
ficatio muniti o bella captiuitates ſeruitu/
tes poſtliminia·Ius publicum eſt in ſacris
& ſacerdotibus in magiſtratibus·Ius q̄ri
tum eſt proprie romanoꝝ quo nulli tene
antur niſi quirites id eſt romani tāq̄ de le/
giitimis hereditatibus decretionib9 de tu
telis de vſucaptionibuſq̄ iura apud nul/
lum alium reperiunt̄ ſed proprie ſunt ro
manorum· Conſtat autē ius quiritū ex le
gibus ex plebeſcitis cōſtitutionibus prin
cipum & edictis ſiue prudentium reſpon
ſis·Iuſſa diuū deorū precepta·Iuſſit con/
ſecrauit vel imperauit precepit· Iuſſoriam
rem ꝑceptio: Iuſticie partes ſunt deum ti
mere religionē venerari in honorē refer/
re parentes patriam diligere cunctis pro
deſſe nocere nulli fraterne caritatis vincla
retinere pericula aliena ſubicere opem fer
re miſerorum boni accepti viciſſitudinē re
pendere equitatem in iudicijs conſeruare·
Iuſtitia clementia equitas· Inſtat adeſt pre
ſens eſt vel vrget·Iuſticium luctus publi
cus lucrū publicū ſiue publici iuris ſilen/
tiū·Iuſtū equū rōnale vel q̄ iura cuſtodit
& ſcđm legē viuit· iuſtus aūt ex lege ē q̄ſi
ius cuſtodiēs etenī iuſtus a iure viuēdo id
ē iuſta ꝙ ius eſt faciēdo vocat̄· ¶ Iuuan fi
lius iafeth a quo iones q̄ et greci vn̄ et ma
re ioniū·Iuuenalibus armis id ē aptis· Iu
uencus dictus ·ꝙ iuuare incipiat hominis
vſus in excolenda terra·vel quia apud gē
tiles ioui ſemper vbiq̄ imolabatur nūq̄m
taurus· nā in victīs etiā etas conſiderabat.
Iuuenē egregiū vel nobilem·Iuuēis voca
tus ꝙ iuuare poſſe incipit·ut in bubus iu
uenci cū a vitulis diſceſſerint·ē enī iuuēis
in ip̄o etatis incremēto poſitus et ad auxiliū
ꝑparatus·nā iuuare hōis ē opus aliquod
conferētis ·ſicut aūt infantia ſeptio āno fi/
nitur·quartodecīo vero puericia ac deinde
ſeqn̄s adoleſcētia q̄ duabus cōſtat ebdomi
a xv āno vſq̄ in xxviii·ita p9 hec ſuccedēs
iuuentus tribus ebdomadis permāet ꝓpt
tria illa intellectum & actiōem corporiſq̄
dis ꝓpter intellectū et actionē porrigitur
virtutē inſtat·etas autē illa a ·xxviii·anno
exoritur &·xlix·anno conſumatur qn̄ &
in femīs partus deficit·Iuuenes alacres in
deū·Iuuenes heroes·fortes viri ·Iuuenta
dea iuuentutis·Inter iuuētam & iuuētutē
hec differētia ē· Iuuētus ē iuuenū multitu
do·iuuēta autem dea iuuētutis· Iuuentas
vero decus iuuētutis & ip̄a etas·ſed aucto
res nr̄i in pleriſq̄ locis aliter poſuert̄·Iu/
uentus iuuenum manus· ¶ Ixon auis de
genere vulturis alba & minor q̄m vultur·
¶ Izabel cohabitatrix ſiue ē flexus vanus

K

Litterā antiqui ꝑponebāt quociens a ſeq̄batur ut kaput kanna kalamus· nūc autem kartago & kalēde per candem tm̄ ſcribuntur

Omīa autem greca noīa qualicūq̄ ſequēte
vocali k ſcribēda· ¶ Kabina labrū inferius
¶ Kacenfaton ē obſcena enūciatio vel in/
compoſita dictio in mala ſignificatiōe·vel
in vno verbo·ut numerū cū nauibus eq̄t·
& Arrige aures pāphile: & rel' Kacoſin/
theton ē vicioſa compoſitio dictiois·ut Ver
ſaq̄ iuuencū terga fatigamus haſta·Kacu
mina vertices arces colles promūctorium
Kain poſſeſſio interꝑtatur·vn̄ ethiologiā
ip̄ius exprimēs pr̄ eius ait kanec id ē poſſe
di hoīem per deū· idem et lamētatio eo ꝙ in
terfecto abel interfectus ſit & pēa ſui ſcele
ris·Kainan interꝑtatur lamētatio vel poſ/
ſeſſio eorū ·ſicut enī kain poſſeſſio ita diri/

uatũ nomẽ qđ eſt kainan facit poſſeſſio eo
rũ· ¶ Kalamintin mẽtũ agreſte q̄ nr̄i vul
go nepetã vocauerũt: Kalcatoriũ a calcan
do dictũ idẽ et torcular et lacus: Kalceos
genus calciamẽti regalis Kalceis reges vte
banť et ceſares formã eoꝝ patricius romu
lus reperit q̃tuor corrigiarũ aſſutaq; luna
hos ſoli patricii vehebãt Luna aũt ĩ cis nõ
ſideris formã ſed notã cẽtenarii numeri ſig
nificabat q̄ initio patricii ſeniores cẽtũ fu
erãt· Kaldei genitalia loca ſignificare dicũt
quos vulgo mathematicos vocãt Kalearci
um lacus affrice: Kalẽdaria appellanť hi/
ſtorie q̄ in mẽſes ſingľos digeruntť·ephe/
meris aũt vnius diei digeſtio: Kalẽdas no
nas & idus ꝓpter officia mgr̄atuũ· in his
eni diebus cõueniebãt in vrbibus· Quidã
aũt kalẽdas a colẽdo appellari exiſtimant
apud vetẽs enĩ omĩũ mẽſiũ pn̄cipia colebã
tur ſic & apud hebreos: Kalẽde id ẽ vocati
ones ſiue initiũ mẽſis· Kalibẽ ferꝝ· Kalibs
ferrũ dictũ a calibi flumĩe vbi ferrũ optĩe
tẽpať· vñ abuſiue diciť· Kalips ip̄a maties
ut vulnificuſq; calibs· Kalo negociator Ka
lo voco Kalippio vna ex·ix muſis Kalões
gallie milites vel negociatores· Kalculũ ĩ
quo mortui deferunť ľ veſtitũ detritũ· ſeu
linibeũ· Kalũpnia cõpilacõ calãitaſq; ideo
calũpnia appellata ẽ a caluẽdo id ẽ a tribuẽ
do· Kalũpniari cauſari tenere cõſumẽ exi/
gere ipediri detinẽ fruſtrari ludificari elu/
dere· Kalũniator falſi crimĩs accuſator a ca
luẽdo id ẽ decipiẽdo & fruſtrãdo dict9· Ka
lips furca penalis ľ ferrea ¶ Kam ĩterp̄r·
calidus ·et ipſe ex p̄ſago futuri cognoĩať
Poſteritas enĩ eius eã p̄tẽ terre poſſedit q̄
vicino ſole calẽtior ẽ· vñ egipt9 vſq; hodie
egiptiorũ lingua kam diciť· Kameleon aĩl
qđ diuerſas ſp̄ẽs ferť vario colore mentiri
Kamena ducis· Kamene muſe· Kaminus
fornax grecũ ẽ diriuatũ a cauma· Kampe
ſtria id ẽ ſuccictoria genitaliũ· Kampeſtria
aũt latine q̃ppe verbũ ẽ ſed ex eo dictũ q̄
iuuenes q̄ nudi exercebanť ĩ cãpo pudẽda
opiebãt· vñ qui ita ſuccincti ſunt Kãpeſtra
tos vulgus vocat ¶ Kanaan filius kam in
terp̄r motus eorũ· ꝓ motu enĩ p̄r̄is id ẽ ꝓ
ope eius maledictus ẽ· Kanane9 poſſidẽs
ſiue poſſeſſio intp̄r ita aũt dict9 ſimon eſt·
iudas a vico in quo natus eſt· Kancer ani
mal maritimũ exiguũ et infeſtũ oſtreis car
nis ei9 epulã ſibi q̄rit· explorat enĩ ſiquã
do oſtreũ remotis in locis ab omĩ vẽto cõ
tra ſoľ radios dipticũ illud ſuũ apiat & re
ſeret clauſtra teſtarũ vt libero aere viſceris
ſui volũtatẽ quãdã capiať et tũc occulte cal
culum immittẽs impedit cõcluſionẽ oſtrei·
acſi aperta clauſtra reperiens totũ ſe inſerit
cellis viſceraq; interna depaſcit· Kanini dẽ
tes duo in dextra maxilla et duo in ſiniſtra
ſunt· & dicti kanini q̃a ad ſimilitudinẽ ca/
nũ exiſtũt· & cãis ex ip̄is oſſa frãgit ſicut
hõ· quod nõ pñt priores p̄cidere illis tra/
dunt ut confringãt· hos vulgus pro lon/
gitudine & rotunditate colomellos vocat·
Kanis a canore latratus ẽ appellatus eo q̄
inſonat vñ et canere quibus inſita ẽ ſaga/
citas nature· ita ut etiã quandã referãt gra
tiam· & ſollicitas excubias pro dñorũ ſalu
te p̄tendunt· reľ· Kanon hebreorũ lingua
ianuarius menſis dicitur Konũ ſumma p̄s
galee· ¶ Kaos confuſio tenebre· Kaos pri
ma elemẽtorũ confuſio· vel inferni interiora
Kaos greci appellant materiã celi & terre
q̄ p̄mo facta ẽ confuſa atq; informis· de q̄
poſtmodũ omĩa ſigillatim per ſp̄ẽs varias
formaſq; p̄pas prodiderť· hãc ezibcn ap
pellant quã etiã latini materiẽ appellauerť
ideo q̃a omẽ informe vñ aliquid faciẽdum
eſt ſemper materia nuncupatur· ꝑinde eã
poete ſiluã nominauerť· Kappa idẽ & ca
pitulum vel quia duos apices ut kappa lit
tera habeat· vel quia capitis ornamẽtum ẽ·
Kappa antlexim grece· quod latine aduer
biũ dicitur· Kapparis a grecis nomẽ ſum/
pſiſſe videtur quia habeat in ſummitate ro
tundum ac ſeminũ capitula · Kapedo cupi
ditas ardor auiditas· Kapiſteriũ qđ agnis
aut furonibus in caput impõitur Kadiapo
ran grece q̄ nos per dr̄am dicim9· Kareas
ſaluatus Karibdis eſtus pelagi vel vorago
Karpos fructus· Kapis & kanicus prin
cipes troiani Kapite abſolutus qui libera/
tus ẽ a periculo· Kaput dictũ quia hinc ca
piãt initiũ ſenſus et nerui ¶ Kaquoquinũ
id ẽ corpus malis hũoribus languidũ atq;
laborans· ¶ Karabratha quã interp̄tatur
aquila paoaon id ẽ in bethleẽ vbi rachel cũ
beniamin pepiſſet occubuit· Sup hoc vbo
quid nob̄ videatur ĩ libro hebreicaꝝ q̃onũ
diximus · Kara grece ap̄ poeticos caput di
citur Karadath hebreice q̄ in nr̄a lingua di
citur idoneus perfectus: Karictiſmos ẽ tro
pus quo dura dictu ꝓferũtur· ut cũ inter
rogamus nũquid nos queſierit aliquis· re
ſpõdetur bõa fortuna· intelligitur enĩ ne/
minem nos queſiſſe· Karinantes illuden/
tes vel irridentes · Kariſmata· gratiarum
dona· Kariſtia gratia· Kaſſidatus aut ful/
gebat galeatus· a nomine kaſſis veniens·

Kariſtea dies feſtus inter cognatos: Kari
tas grece latine dilectio interp̄taī quia du
os in ſe inliget nam a duobus incipit quia
eſt amor dei & ꝓximi de qua apl's· Pleni
tudo inquit legis dilectio maior eſt hec oīb/
bus quia qui diligit credit et ſperat· qui au
tem nō diligit quanuis multa bona faciat
fruſtra laborat. Om̄is aūt dilectio carna/
lis· nō dilectio ſed magis amor dicit̄· dile/
ctionis vero nomē tm̄ in melioribus reb9
accipi ſolet. Karitas eſt perfecta dilectio ī
deū & proximū· hec amore cōplectit fidē
et ſpem vt altera ſine altera ſtare nō poſſit
in huius vite tempore nam et fides ceſſa/
bit· dū futura que credunt̄ aduenerint &
ſpes finē habebit dū beatitudinē quā qſq̄
bonus preſtolatur acceperit ſola caritas ꝑ
ſeuerabit ipſa ſola vtrāq̄ perducet ad chri
ſtum· ipſa ſola perfruens gandio ſempit̄/
no· Karitat propeat loquitur plebē· Kar
men cantus ſiue luctuoſa tragedia· Kar/
neam pagani dixerūt in domorum oſtiis
cardinalem deam· Kartago ciuitas hiſpa/
nie quam afri ſub hannibale inſtruxerūt·
Karus grecū nomē eſt id eſt dilectus ama
bilis· vn̄ ſicut et caritas kariſtia· ¶ Kaſſes
retia· Kaſleu in zacharia ꝓpheta nomē mē
ſis nouembris qui et nonus· Kaſellas ſi/
ue paſtorū cubilia· Kaſus a cadēdo dict9
per eos enim inflexa nōia variantur et ca/
dunt· Kabat interp̄taī cōfirmatio vel pa/
tientia· ¶ Katabathmon accola vocant̄ lo/
ca nō longe a caſtris alexandri magni· Ke
na id eſt deorſum initia fundamētorū ieciſ
ſe dicunt̄· Katabole proprie dicit̄· cū quid
deorſum iacitur et in inferiorem locū mitti
tur de ſublimi vel cū aliqua res ſumit ex/
ordiū· vnde & hi qui edium futurarū pri
ma iaciunt fundamēta· Katametafora gre
ce que latine per trāſlationē dicimus· Ka/
ta apheresin grece quā latini per priuanti
am cōtrarii eius que diffinitur dicūt. Ka/
tabipotipoſin grece quā latini per quādā
imaginationē dicūt· Kataelili perolo locre
rii homo genus grece quā latini per indi/
gentiam pleni ex eodem genere dicūt· Ka
taanalogiam grece quā latini iuxta ratio/
nem dicūt id ē per indigentiā ex eodem ge
nere pleni· Kataepenon grece latine ꝑ lau
dem dicitur· Kataton proſtin grece ꝙ lati
ne ad aliquid vocatur· Kata etilogiam gre
ce quam latini ſcd'm rei rationē dicūt Ka/
tazizantur imbuūtur inſtructione ſacrmē/
ti· Katafaſin id eſt ad infirmationē· Kata/
cuminns audiens nōiatur ſcʒ vt agnoſcēs

deum relinquat errores varios idolorum
Inter cathecuminum & competētem haec
differētia eſt· quia competētes dicūtur qui
iam poſt doctrinam fidei poſt cōtinentiam
vite ad gratiā percipiēdam feſtināt· ideoq̄
appellantur competētes gratiam xp̄i petē
tes Nam catecumini tm̄ audiūt necdum pe
tūt· ſunt enim q̄i hoſpites & vicini fideliū
deforis audiūt gratiam ſed adhuc nō ap/
pellantur fideles. Kategoria eſt dilatio no
mis· utputa ſella & ſequitur interrogatio
et dicatur quidem ſella· Kategorie grece q̄
latine p̄dicam̄ta dicūtur quibus per varias
ſignificatiōes om̄is ſermo cōcluſus eſt· In
ſtrum̄ta categoriarū ſunt tria· id eſt prima
equoca· ſecūda vniuoca· tercia denōiatiua·
Equiuoca ſunt qn̄ multarū rerum nomē
vnum eſt ſed non eadem diffinitio ut leo·
Nam quātum ad nom̄ pertinet & verus·
et pictus et celeſtis leo dicitur· quātum ad
diffinitiōem pertīet aliter verus diffinitur
aliter pictus· aliter celeſtis· Vniuoca ſunt
qn̄ duarū aut pluriū nom̄ vnū eſt & diffi
nitio ut veſtis· Nā & birrus & tunica no
men veſtis pn̄t accipere & eius diffinicōeʒ
ergo hoc vniuocū in generibus eſſe intelli
gitur· quia & nom̄ & diffinitiōem dat for
mis ſuis· Denomīatiua id eſt diriuatiua di
riuatiua dicūtur quecumq̄ ab aliquo ſolo
differentie caſu ſecūdum nom̄ hn̄t appella
tionem· ut a bōitate bonus· a malicia ma/
lus Kategoriarū autem ſpecies· x· ſunt id
eſt ſubſtācia quātitas qualitas relatio ſitus
locus tp̄us habitus agere pati· Subſtācia ē
q̄ proprie & pricipaliter dicitur q̄ neq̄ de
ſubiecto p̄dicatur neq̄ in ſubiecto eſt· ut ali
qui homo vel aliqui equus· Secūde auteʒ
ſubſtantie dicūtur in quibus ſpecies ille q̄
prīcipaliter ſubſtātie prīe dicte ſunt inſunt
et claudūtur: ut homo cicero· Quātitas eſt
menſura per quam aliquid magnū vel mi
nus oſtenditur· ut longus· breuis· Quali
tas ē ut qualis ſit orator an ruſticus niger
aut cādidus· Relatio ē q̄ refert̄ ad aliq̄d· cū
enī dicitur filius demonſtratur et pr̄· hec re
latiua ſimul incipiū· nāq̄ ſeru9 ac dn̄s vno
tp̄e exordiū nomīs ſumūt· nec aliqn̄ inue
nitur dn̄s p̄or ſeruo nec ſeruus dn̄o· alteꝝ
enī altero p̄eſſe non poteſt· Locus ē vbi ſit
in foro ī platea· loci aūt motus partes ſex
habet· dextrā & ſiniſtrā an̄ et retro ſurſum
atq̄ deorſum· Partes quoq̄ iſte ſex duo
hn̄t longe & ꝓpe· Tempus ut heri hodie
Porro ſitus a poſicione dictus ut quis aut
ſtet aut ſedeat aut iaceat· Habitus ab hn̄do

aliquid dictus ut hr̄e ſcietiā in m̄te virtutē
in corpore· circa corpus veſtim̄tū et cetera
q̄ ad hn̄di modū deſignato a doctorib9 nu
mero dep̄hendunt· Iā vero agere et patien
tis ſignificacōe conſiſtūt· nā ſcribo vocem
actus habet quō facietis rē indicat· ſcribor
patiētē· quō pati ſe oñdit· In his enī nouē
generibus quorū exēpli gr̄a q̄dam poſita
eſt vel in ip̄o ſubſtantie genere quod ē vſia
innumerabilia reperiūtur· nā & ea q̄ intel/
lectu capimus id ad alterū horū x· p̄dicam̄
torū ſermōe vulgamus Plena enī ſenīetia
de his ita ē: Auguſtinus magnus orator
filius illius inſtās hodie in tēplo infulat9
diſputādo fatigat̄· Vſia aūt ſubſtantia ē id
propriū q̄ ceteris ſubiacet· reliq̄ ix· accidētia
ſunt Subſtātia aūt dicit̄ ab eo q̄ oēs res ad
ſe ip̄am ſubſiſtit· corpus enī ſubſiſtit et ideo
ſubſtātia ē· Illa vero accidētia q̄ in ſubſiſtēte
atq̄ ſubiecto ſunt· ſub ſtātia nō ſunt q̄a nō
ſubſiſtūt ſed morant̄ ſicut color vel forma
De ſubiecto aūt et in ſubiecto q̄i de ip̄o et
in ip̄o· vbi enī dicit̄ de ſubiecto ſubſtantie ē
q̄i dicat̄ de ſubſtātia· vbi aūt dicit̄ ī ſubiecto
accidentia ſunt· Ex his ix· accidētibus ſunt
tria intra vſiā· q̄ntitas q̄litas & ſitus· Hec
aūt ſine vſia eē non pn̄t· Extra vſiam vero
ſunt locus tēpus & habitus· Intra et extra
vſiā ſunt relatio facere & pati Appellatas
aūt kathegorias conſiat· q̄a nō pn̄t niſi ex
ſubiectis agnoſci· q̄s enī quid ſit hō poſſit
agnoſcere niſi aliquē hoīem ſibi ponat ante
oculos q̄i ſubiectū noīs· Hoc opus areſto
telis intēte legendū ē· qn̄ ſicut dictū ē quic
q̄d hō loq̄tur inter x· iſta p̄dicam̄ta habet̄·
Katerua multitudo ppl̄i congregatio Ka
tarius qui in caterua populi ē Kateruatim
gregatim globatim congregatim Katerua
gallorū lingua dicit̄ quod apud nos legio
vocatur· Katerua ppl̄s plebs turba cuneū
grex globus manipulus numerus· Kate
gias gallicas dicimus lanceas· vn̄ & virg·
Theutonico ritu ſoliti torq̄re cateias· Ka/
tholica ecclīa ideo dicitur q̄a per vniuerſum
mundū ē conſtituta· vel quō catholica hoc
ē generalis in ea doctrina ē ad inſtructionē
oīm de viſibilibus atq̄ inuiſibilibus rebus
celeſtiū ac terreſtriū· vel p̄pter omne hoīm
genus ad pietatis ſubiectionē tā principū
q̄m oratorū & ideotarū· vel p̄pter q̄ gene
raliter curat oīm peccata q̄ per corpus &
animā perficiūtur Katholicus vniuerſalis
ſiue generalis interp̄tat̄· nā greci vniuerſa
catholicō vocāt· Katurrica grece latine pur
gatoria dicūtur· Kaupo negociator · Kau

ponem tabernariū de quo cicero cuius no
men eſt ypoco: ·

ABA dar
vbi ēat mē
phiboſto: ·
Labanath
ī tribu aſer
Laban can
didus l' de
albatio La
amas ad ī/
iquitatem·
Laban dif
ficiūt luca
nus mēbra relicta labāt· Labari incerto ſta
tu moueri· Labara vexilla· Labat ſoluitur
labat ariete crebro ianua· Labat bibit̄ natat
nutat· titubat vacillat deficit heſitat trepi/
dat eſtuat dubitat ambigit fluctuat vel ter
minat· Labdaciſm9 eſt cum p̄ vno l· duo
p̄nūciant̄ vt afri faciūt ſic colloquiū p̄ col
loquiū vl' quocies vnū· l· exilius duo lar
gius p̄ferimus· nā vnū largius duo exili9
p̄ferre dēmus· Lappeus figuratū hoīem
appellare a corde q̄ nos dimiutiue corcu/
lū poſuimus· Labefactare cōuellere cōcute
re cōquaſſare defluere vacillare labi corruē
eruere euomē p̄dare ad nichilū redire· La
befacit cōmouet turbat cōcutit cōuellit ſub
ducit· Labefacte naufragiis abſciſe· Labe
facte attrite dimīute q̄ſſate afflicte· Labe
factus deiectus Labellū labiū ſupius ori
ficiū oris· Labellū a labro dimīutiue Labē
tē decurrētē deficiētē dubitātē colātē p̄tere/
untē cōlabātē· Labēte die die p̄tereūte· La
bētis cōcidētis Labētina dea eſſe paganoꝝ
cui nom̄ a libidine vocatū aiūt· Labere pē
nis pēnis vola· Labna gladiator l' fur ſiue
latro l' qui filios alienos ſeducit· Labes p
nicies calamitas exitū ruina macl'a crimen
diluuiū lapſus emerſiōes euerſiōes morb9
egritudo intit9 Labes pccm̄ dedec9 īpitu/
do macl'a ſordes ferumē delictū crimē cl'pa
viciū erratū malefactū maleficiū ſcel9 flagi
ciū nefas p̄bꝝ ignominia piacl'm ſaclegiū
peſtis depopulacō vaſtitas intnitio funus
exiciū incēdiū· Labat ſuccūbit lucanus mē
bra īra labāt Labia a labēdo nōiata q̄ ante
ſupius eſt labiū dicim9 q̄d inferius eo q̄
g̃ſſior ſit labꝝ alii viroꝝ labra ml'ieꝝ labia
dicūt vaniſſime tēptāt facē· roſtꝝ aūt nō ñ
auium q̄ incuruum eſt· Labilis lubricus·
futilis vicioſus vanus mendax friuolus·
ineptus loquax ml'tus ml'tifarius odioſ9·

Labina eo ꝙ lapſum inferat ābulantibus dicta per diriuationem a labe· Labina vxor enee ex italia latini regis filia: Labin filius meſraim quo libii qui quōdā putei vocabanī· Labi proprie ſerpentium eſt: Labitur vacillat deducitur cadit lubricat errat decidit ſoluit deficit fugit: Labium deuſti vel flāmantes· Labor auiditas induſtria· perſeuerantia pertinatia aſſiduitas ſtudiū cura capedo cupiditas ardor vigilie uel miſeria calamitas clades erūna infelicitas caſus aduerſus exitium peſtilentia Laborat nititur contendit pugnat intēdit arguit inſtat id agit id cupit inſtrūt id vult· Laborat inualitudine egrotat morbo afficitur Labores pericula exitium vl' opera grauia: Laborioſus ſollicitus: Laborinthus ē perplexis parietibus edificiū· qualis erat apud cretam a dedalo fact9 vbi fuit minotaurus incluſus in quo ſiquis inīroierit ſine glomere etlino exitū inuenire nō valȝ· Cuius edificii talis eſt ſitus· vt aperiētib9 foris tonitrum intus terribile audiatur deſcenditur centenis vltra gradibus intra ſimulacra et mōſtrifice effigies in partes diuerſas trāſitus inumerabilis per tenebras et cetera ad errorē ingrediētiū facta· ita vt in tenebris eius ad lucem venire impoſſibile videatur· Quatuor autē ſunt laborinthi· primus egiptius ſcdus cretius terci9 in lemno quartus in italia omēs ita cōſtructi vt diſſoluere eos nec ſecula quidē poſſint· Laborintus dictus eſt ꝙ elabi vñ nemo poſſit exire· Labris vaſis vel labiis Labrum vocatum eo ꝙ in eo lauatiōem fieri ſolitum ſit infantiū cuius diminutm̄ labellū idem & alueum ꝙ in eo aluatiōem fieri ſolitum ſit· Labrum inferius ꝙ graſſiorē vel vas eneum quadrāgulum· Labruſca ē vitis agreſtis que in terre marginibus naſcitur· vñ et labruſca dicta a labris & extremitatib9 terre· Labruſca vitis nigra folius edere ſimilis· ipſa eſt et ampelos melena· Labſantem ſubinde labētem· Lapſa de ſcēdēs· Lapſari ſepius labi· Lapſina lapſȝ Lapſus volutabilis cōuulſus· Lac a greco ſermone diriuatū eſt pro cādore Greci enī albū leucou dicunt· Lac vero & ſanguis ꝙ nutrit et ꝙ nutritur· nam lacte nutrimur viuimus ſanguine· lac vim nōis a colore trahit ꝙ ſit albus liquor· leucos enim greci albū dicūt· Cuius natura ex ſanguine cōmutatur· nam poſt partū ſiquid ſanguinis nōdum fuerit vteri nutrimentum conſumptū naturali meatu fluit ī māmas et earum virtute albeſcēs lactis accipit qualitatem· Lac mētis ſinceritas· Lacebra ſeductio aut occulta blanditio· Lacedemōia ciuitas cōdita eſt a lacedemōe ſemele filio et ſparta ab ſperto filio foronei· qui fuit fili9 inachi· ipſam autem eſſe ſpartā quam & lacedemōiam ciuitatē· atꝙ inde lacedemōios et ſpartanos dici · Lacedemonium genus marmoris viride cūctiſꝙ hilarius· repertum prius apud lacedemōas vñ vocabulū traxit: Lacerāt vexāt coſcnindunt diuellūt diſtrahūt diſcerpūt laniāt laciniāt diripiūt· conſumūt differūt cōcrepāt cruciāt tangūt angūt macerāt ledūt vrūt pungūtur ſtomachantur alienātur · Lacerare eſt ſepius vulnerare membra diſcerpere vel vexare· Lacer laceratus curtatis auribus· Lacerdus ·clades inguinaria· Lacerna pallium fimbriatū quo olim ſoli milites vtebātur· vnde & in diſtinguēda caſtrenſi vrbanaꝙ turba hos togatos illos lacernatos vocabant· inde autem lacerne quaſi amputatis capitibus fimbriarum neꝙ ita laxe ſint ut penularum Lacerna genus cuculle ſubtilis Lacerti muſculi brachiorum· Lacertuoſus valens cōſtās fortis robuſtus ·neruoſus· Lacerta reptile genus eſt vocata ita ꝙ brachia habeat· Genera lacertorum plura· ut votrax ſalamādra ſtellio Laceſſam vocabo Laceſſere metaphora a canibus vel a feris que ſolent lacerādo prouocare verbum cōiugatiōis tercie correpte· Laceſſere increpare cōtumeliis afficere probra dicere inſultare cōuiciare inſectari repHēdere prouocare iniuriis agere vel irritare adire tēptare ſubire experire conari periculum facere· Laceſſit prouocat irritat detrahit lacerat percutit inſtigat irrogat maledicit illicit illitat· Lacheſis gr̄ ſors dicit̄· Lacinauerī lacerauerunt· Lacinioſus pānoſus laceratus· Lacinia ora vel finis veſtimēti · Lacrimabilis lacrimoſus· Lacrimabile lugubre funſtum flebile triſte pericoloſum luctuoſum calamitoſum· reliqua· Inter lactātem et lactētem hec diſtictio eſt· Lactās eſt qui lac prebet· Lactēs cui lac prebetur · Lactentia qi ſuco lacteo plena· Lactātia vbera lac prebētia· Lacrimas quidam a laceratiōe mētis putāt dictas Lactare circumfraudare· Terētius · Niſi me lactaſſes amātem: Lacte ſuco Lacteus circulus via eſt que in ſpera videt̄ a cādore dicta qi alba quem alii dicunt viam quam circuit ſol & ſplendoris ipſius tranſitu ita lucere· Lacteus lacte habūdas Lactens eſt qui lacte alitur · Lactans qui

decipit. Lactatus blanditus delinitus pro
uocatus. Lacteā candidam. Lactuca dicta
eſt ꝙ habūdantia lactis exuberat. ſeu quia
nutriētes femīas implet. hec in viris vene/
ris vſum cohercet. Lacturicū pagani aiūt
deum menſis. Laculata veſtis ē. Lacunar
lacus aquarū Lacunar laquear id ē tabula
in domus vel collectio aquarū Lacuna eſt
foſſa in qua pluuiales aque conſiſtūt. La
cune foſſe aquarū in quibus piſces latere
pñt. Lacuncule latine id ē vaſa lacerna. La
cu nigro auerno. Lacunaria pēdentia lu/
minaria. Lacunaria ſunt q̄ cameras ſubte/
gunt & ornāt q̄ & laquearia dicūtur. La/
cuna collectio aquarū. Lacuna dicitur oīs
aquarū cōgeries. Lacuna vorago gurges
foſſa eluuies profundum caribdis. Lacus
ſunt quedam maria que nō miſcētur oceani
fluctibus aut mari magno. & dicūtur lac9
et ſtagna. Eſt autē lacus receptaculum in
quo aqua retinetur nec miſcetur fluctib9.
ut lacus aſfalti. venenacus. & largius &
ceteri quos greci limen id ē ſtagnos vocāt
nam fontes labūtur in flumīa. flumina in
freta currūt. lacus ſtat nec ꝑfluit. et dict9
lacus q̄ſi locus. lacus idem & ſtagnus vbi
immenſa aqua cōuenit. nam dictū eſt ſtag
num ab eo ꝙ illic aqua ſtat nec decurrat.
Lacus calcator vel torcular Lactās eſt qui
lac ꝑbet. lactēs cui ꝑbetur. Lactat banuat
nutrit fouet. ¶ Lagana eſt panis latus &
tenuis qui cū oleo confringitur in ſartagi
ne Lagena id eſt vas vinariū lapideū. La
gos grece lepus a velocitate ſic dictus. la/
go ſaporē habet. nam lagos greco eloquio
lepus dicitur. Lagena & ſitula greca nōia
ſunt inflexa ex parte latina. illi enī lagui/
nos nos laguena. illi ſilice nos ſitulam dici
mus. Laguncula vaſa. Laicus popularis.
plebeius. laos enim grece populus dicitur
¶ Lambebāt tangebāt. lingua cōtingebāt.
lingebāt mouebāt vel demulcebāt Lamaſſe
hebreū eſt pro quo. lxx. interꝑtes tranſtu
lerūt in finē magis pro victoria cōtinent.
Aquila enim interꝑtatus ē hoc ei qui ꝑbet
victoriā. Simachus quod ꝓprie triūphū
palmāq; ſignificat. Lambit lingit abſorbet
Lambitur qñ hot quod edi facile nō poteſt
impſſa linguae lenitate guſtatur. Lamech
interꝑtatur percutiēs. iſte enī percuſſit &
interfecit cain. quod etiam ipe poſtea per/
petraſſe vxoribus confitetur. Lamenta di
cimus a genere neutro ſemper plurali. La
mentus autē genere maſculino Lamētabile
flebile luctuoſum funeſtū plorabile lacri/
mabile Lamētatio lacrime fletus ploratus
comploratio gemitus ſingultus eiulatus
triſticia. Lamia in eſaia genus monſtri ut
quidam affirmāt Lamias quas fabule tra
dūt infantes corripere clamare ſolitas a la
niādo ſpecialiter dictas: Lama ſeua ac fe/
rox: Lamiro blādus. Lāpadas. ſolſticium
eſtiuum qd ē viii. kal. iulias. ideo lāpadas
dicit͛ ꝙ ex eo die lāpas ſolis claritatem ma
iorem accipiat calore3 quem nimium adue
niētis eſtiuatis infundat. Lampade femīo
genere extat nec lampade. Lampas enim
grece ignis latine faces maior eſt quam cā
dela. Lampus id eſt flagrās. Lāpia mons
Lamubel nomen ſalomonis. Lamſacus ci
uitas Lamuit depaſcit vel linguis cōſumit
Lamum ſithonus fuit laumedoniis filius
qui ab aurora adamatus et raptus eſt de
quo genitus mennon dicit͛. ¶ Lana a lani
ando id eſt a uellēdo vocata. hinc et vellus
dictum ꝙ prius lane vellerētur nō tōderē
tur gētiles mineruam primā lanificii vſū
mōſtrare. hanc etiā telam ordinaſſe et co
loraſſe lanas perhibent. Lana perluſtris.
lana ꝑlucēs ſolaris. Lancea eſt haſta amē
tum habens in medio. Dicta lācea ꝙ equa
lance id eſt amento equali pondere vibra/
tur. Lāces vaſa quibus ſacrificat͛ lāces miſ/
ſoria virg. lāceſq; et liba feremus. Lance
moderacōe vel eq̄litate pōdere. Lāce patel
lice. Lāceam pugionē frameā cōtū vel pilū
Lācinat pellicat trucidat multū laniat Lā
cinatores ꝑcuſſores. Lācinatū eſt laceratū
eſt. Lācino ē lano freqñter. Langebardos
vulgo ferī nōiaſſe ꝓlixa barba et nūq̄ tōſa
Lāguet reſtricta ē deflauit redit refluxit ex
pirauit abolita ē abſorta eſt deleta ē. Lāgia
ſilua. Lāguidus amēs imbecillis. Languit
deficit torpet. Lāguor vicior morbus. La/
ne lanis vñ laniſta. Lane gerēs oues. La/
niat lacerat Laniciū dicim9 aūt hec lana et
hoc laniciū ſub eodē ſenſu. Laniſtꝝ chan/
meſtila. Laniena loc9 vbi aīalia mactantur
dicta a lanitura. Lanigeras oues ꝙ lanas
gerūt. Lanigeros apices capita arietū La
ni lator lani labius. Lanio crudelis & dicit͛
lupus a lana q̄a inficit oues nā laniare eſt
interficē. Lanioſū pānoſū Lanianiſta lani
ari9 mgr̄ gladiatoꝝ. Laniſta gladiator id ē
carnifex tuſca lingua appellat9 a laniando
ſc3 corpa. Laniciū cura ouiū diligētia vt la
nas hēant. Lacerna iñ vocata ꝙ lucē iferi9
hēat clauſū. fit enī ex vitro recluſo int9 lu
mine vt venti flat9 adire non poſſit & ad
prebendum lumē facile vbicūq; circūferat͛

Lanugo prima capillatio in barba a ſimilitudine lanarum vel in carne ſiue in pomo Lanus fluuius fertur vltra danubium a quo alamanni dicti ſunt· Lans vas qdda̅ Lanx ſtatera· ¶ Laocon filius priami ſacerdos apollinis· ¶ Lappa dicta ꝙ habeat caulem ingentem per terram diſpoſita̅· hec herba a grecis philantropos voca̅t ꝙ veſtibus hominu̅ inhereat ob aſperitatem ſui naſcitur iuxta muros· Lappa klett· Lappatia genus herbe hec in cibo ſumpta ſtomachu̅ co̅fortat venerem reprimit vrina̅ puocat ruptum excitat naſci̅t locis ſabloſis Lappe tribuliq; ſpinaru̅ genus· Lapicedina locus vbi lapides ceduni̅· Lapidat diſſipat co̅ſumit dilacerat· Lapides ſpe̅oſi apli vel ſilices: Lapidicinie lapideta· Lapidicinus ſtainpozil Lapidoſa corna cornus genus eſt arboris ſed lapidoſa ideo ait vl'qa inter ſaxa magis creſcit genus iſtud arboris vel quia bacce ipſius oſſa in ſe duriſſima habent· Lapillus gemma ge̅mula· Lapiſtru̅ herba: Lapis ſagum ſaxum rupes ſilex ſcopulu̅ petra ſcrobs: Lapis autem dictus ꝙ ledat pedem: Lapis mobilis eſt & ſparſus ſaxa herent & a mo̅tibus Precioſi vero lapides ideo dicti quia care vale̅t ſiue vt a vilib9 diſcerni pn̅t ſeu ꝙ rari ſint Laphitas origo eſt lapitaru̅ laphitas giga̅tes· Laphitas gentes theſſalie fuiſſe aiunt iuxta penion amnem olim inhabita̅tem a laphita apollinis filia nu̅cupatos· Laphithe gens theſſaloru̅· Lapſana genus herbe grece ipſa eſt et armoracea: Lapſantes labantes: Lapſa cadens· Lapſant fatigant Lapſe nunc volantes: Lapſis exiguis fractis· attritis exauſtis co̅ſumptis fatigatis· defectis feſſis· ¶ Laqueare vincere alligare· Laquearia ſunt que cameram ſubtegu̅t et ornant que et lacunaria dicu̅t ꝙ lacus quoſdam quadratos vel rotundos ligno ꝟ gipſo vel coloribus habeant pictos ꝙ ſignis in termina̅tibus· Principaliter aute̅ lacus dicitur vt lucilius reſulta̅t edes lacuſ ꝙ cuius diminutio lacunar facit vt oratius neq; aureum meare nitet i̅ domo la cunar vnde fit aliud diminutiu̅ lacunariu̅· Laq̅aria celu̅ qd' in templo erat cathena aurea ꝟ lacunaria· Laqueari occidi collum ligariu̅ vincere· Laqueari domorum tegnari· Laquearibus ornamenta tectorum vel domibus auratis· Laqueus dolus laqueatus · ¶ Lardum dictum eo ꝙ in domo repoſitu̅ conſerua̅t· nam antiqui domos lares dicebant· Larem domu̅ familia̅ ſede̅ penates· tectum limen parietes domeſticos aras focos ſacra penetralia deorum patrias· Lar domus ignis honeſta vel edificium Lares ignis vel focus vel templa · Lare torrente igne incendente· Lareatrum bellum in curru efficiu̅t· Larex ſpecies arboris eſt· Larex cui hoc nome̅ inditum eſt a caſtello laricino ex qua tabule tegulis affixe flammam repellu̅t· neq; ex ſe carbone̅ ambuſte reddunt· Largire donare· Large liberaliter munifice benigne prolixe plene cumulate affatim valde habu̅de ſatis· ſuperq;· vbere· nimium· Largior geben· Largiorem prolixiorem· Largiore gremio· a̅pliſſimo ſinu Inter largitate̅ & largitio̅em hoc intereſt. Largitas huma̅itatis eſt· Largitio ambitionis Largitio̅e mercede precio premio nu̅mis pecunia muneribus Largitur tribuit dat co̅cedit gratificatur imptit onerat munerat premiis afficit premiis cumulat premiis proſequitur prebet ſuppeditat ſiue miniſtrat exhibet ſufficit ſuggerit p̄ſtat do̅at· Largitio diſtributio dime̅ſio pecunie· Largius amplius maius plenius vberius cumulatius auctius afflue̅tius liberaliter copioſe benefice· Largus habu̅da̅s copioſus munificus magnificus benignus benefic9 ingenuus· reliqua · Lariſeuus· theſſalus a laris ciuitate · Lariſſa vrbs ilirie nobiliſſima · Laruas vmbras damnatoru̅ animas· Laruas ex ho̅ibus factas demo̅es aiu̅t qui meriti mali fueru̅t· quarum natura eſſe dicitur terrere paruulos & in a̅gulis garrire tenebroſis· Larua mo̅ſtrum quod dicitur dalamaſca vel demonum vmbra erra̅s maleficus vel inta̅tator vel incubo· Larunda qua̅ quidam niam dicit Larus auis merſa. et in aquis & ex aqua conuerſatur · vel in pe̅tatheuco grauia̅ ſignificat qui ſolet ſemper ſuperſedere aqua̅: ¶ Laſarcre labefactare co̅uellere co̅cutere · vaſtare · co̅uertere· Laſciuam libidinoſam luxurioſam · Laſciua feda deformis iracu̅da indecora impude̅s inuerecu̅da inho̅eſta ignobilis ignaua leuis impudica i̅caſta ebrioſa verboſa adultera inho̅eſta facie inho̅eſtis morib9 · Laſciuia voluptas animi petula̅tia aut libido ſiue luxuria · Inter laſciuiam & petula̅tiam hec differe̅tia eſt· ꝙ laſciuia a luxu· petula̅tia vero a temeritate vocatur· petula̅tia autem libido dicitur ab eo ꝙ petit male alienum pudorem. Laſciuus dict9 ꝙ ſit luxu ſolutus & van9 indomit9 · vel molliſſimi act9 homo inco̅tine̅s feruid9 luxurioſus· Laſciuit luxurioſe agit· Laſer herba naſci̅t

in mõtibus boſchobagi vbi et ganges fluuius naſcitur cuius ſucus ꝑmũ dictus laſir quõ manat in modum lacus deinde vſu diriuatiue laſer nominatum eſt hoc et a quibuſdaꝫ apium cirenaicum appellatur quõ et apud cirenas naſcitur· Laſer acerrimus ſucus arboris vel flos vel genꝰ holeris pigmenti Laſſeſcere laſſare affligere tẽptare experire prouocare adire ſubire explicare· periculũ facere elidere excutere verberere· Laſſitudo labor· Laſſum labore fatigatũ vel opere marcidũ grauatũ: ¶ Lata ſpacioſa·data vel patula diffuſa ampla dilatata· Latebra perfugium receptaculum cubile· fauces: Latebra locus occultus a latendo occulta: Latebras vel tenebras latentes inſidias cunabula ferarum refugia latibula· obſcura: Latebroſum in pumice in cauernoſo loco vel ſaxo: Late permultum ſpacium ſpacioſum vbiqꝫ: Late furentis nimis furioſe: Latens abditũ abſconditũ obſcurum velatum obrutum obſtruſum cecum inuolutum opertum obtectum ſecretũ remotum Latentem amorem occultum ignẽ Latera punica a pellibus quaſi ab angulis tegularum affixas oſtendũt: Laterculum dictum ꝙ habeat ordinẽ ſtratum angſorum: Laterna ꝙ lateat lumen in ea Latet latius diffundit id eſt fingit: Latex ꝓprie liquor fontis eſt & dictus latex ꝙ i uenis terre lateat: Latex vinum eo ꝙ in vaſe lateat·nam humoroſa que fructu clauduntur latices dicuntur: Latex eſt autem aqua ex occulto fluens interdum ꝓ omni liquore apud veteres ponitur vel aqua in niue latens: Latia dicta ſpacioſa vel italice Latibula luſtra latebra defenſacula: Latices ſacros ſacrũ liquorẽ vini: Latices aqs liquores dicimus a latendo: Laticinũ vinũ Lati fundis late poſſidens· Latini a latino vocati ſunt·nam latinus italie rex fuit qui ex ſuo nomine latinos appellauit qui poſtea romani vocati ſunt hi & qrites lati añ romã cõditã apud latinos nũqꝫ ꝑ teſtamẽtum ſed per epiſtolã libertatẽ ſumebãt ideo qui per teſtamẽtũ non fiebant nec teſtamẽto aliquid capere nec ſuos heredes facẽ poterãt·Latini dicunt qui ſic libertatẽ accipiunt ſicut añ romã cõditã apud latinos fiebat vt nec ex teſtamẽto aliquid capent· nec ſuos heredes facerent tñ vt ipſi vitã libert degerẽt·Latine loquit qui verba reꝝ vera et naturalia perſequit·Latinia latini regis filia·Latiũ italia vbi ſaturnus latuit Inter latio id eſt in italia·latiũ aũt dictũ ꝑs italie

ꝙ in ea ſaturnus latuerit vim fugiẽs iouis Latiũ urbs italie a ſatno cõdita ꝙ ibi latuiſſet·Latomi in regno illoꝝ lapidũ ceſores grecũ eſt·Lato patulo· Latone diane· Lato ore aperto·Lator portator·Lator genus arboris & mons theſſalie·Lator auctor ſentẽtie·Latos vbiqꝫ diffuſos· Latratura nobis hic ẽ deus apud egiptios capite canino figuratus ꝓ mercurio colit·Latratus vox canũ·Latratus ſtrepitus· Latrat irridet gannit·Latreuſis ſeruitus·Latria· ſeruitiũ vel ſeruitus religiõis q ſoli deo exhibet grecũ eſt· Latria diuĩtati vel ſi expſius dicẽdũ eſt deitati debitus cultus dicit· nã et nr̃i vbicũqꝫ latrian in ſanctis ſcripturis poſitũ eſt interptati ſunt ſeruitutẽ. Sꝫ ea ſeruitus q debet hõibus ſcdm quaꝫ pcepit apl's ſeruos dñis ſuis ſubditos eſſe debere alio nõie grece nũcupari ſolꝫ·Latria vero aut ſemp aut tam freqñter· aut pene ſemp ea dicit ſeruitus q̃ ptinet ad colendũ deũ· Latria grece nũcupat ſeruitus q coli deũ vel etheſſeſcia grece latine autẽ religio dicit· ſed ea q nobis eſt erga deũ vl' quã illi euſebiam· nos vero nõ vno verbo exp̃mere ſed dei cultũ poſſumus appellare· hãc enĩ tñ deo deberi dicimus q verus deus eſt fecitqꝫ ſuos cultores deos· Latrina ſeceſſus publicus· Latrinis locis qbus lauari ſolebãt ſordida·Latro parricida homicida ſicarius ſatelles gladiator pcuſſor emiſſarius· excuſſor ſanguinariꝰ graſſator pdo pirata ſpoliator depdator·Latro ſatelles dictꝰ a lateris cuſtodia latro inſeſſor viarũ a latẽdo dictus· elius aũt latro inquit latro eſt oblatere inſidiator vie· Inter latronẽ et furẽ hec diſtinctio ẽ q alienũ aliquid ſubtrahit fur ẽ qui furat et occidit latro ẽ·ppe autẽ latro a latẽdo in inſidiis dictus·Fur autẽ a furuo vocat id ẽ nigro naꝫ noctis vtit tpe pulcre aũt plautus cuiuſdã qui furabat ait tu triũ lrarũ hõ id ẽ fur· Latrones feneratores vel milites· Latrones dicunt qi laterones ꝙ circa regũ latera ſunt· Latro marinus pirata·Latroiũ apollinẽ· Latrũciat ꝑ naues pugnat Latrus leuꝰ· Latus ſum diffuſus l' ductus ſum ſiue circũdatus· Latuit fefellit l' abſcõdit decepit Latus dictũ quia iacẽtibꝰ nobis latet Eſt enĩ leua ps corpis dextera aũt abilior motꝰ ẽ leua ferĩ et oneribꝰ reuehẽdo acomodatior vñ et leua nũcupata ꝙ aptior ſit ad leuandũ aliquid et portãdũ· ipſa enĩ geſtat clippeũ enſem pharetrã et reliq onera vt expedita ſit dexta ad agẽdũ· ¶ Lauana hebreice

latine luna: Laudē id eſt canticū: Lauiniū eneas poſt excidiū troie in italiam veniens ab vxoris nōie lauiniū cōdidit: Lauinia arua italos agros Laumedōtia pubtas troiana iuuētus Laureatus honore qlicūq mu nitus vel redimitus coronatus: Laureolū mimum: Laur9 a v̄bo laudis dicta hec enī cū laudib9 victorū capita corōabant apud ātiquos aūt laudea nōiabaī poſtea d l̄ra ſB lata et ſBrogata r·dicta ē laur9 vt ī auricl̄is initio q̄ dicte ſunt audicl̄e et medidies que nūc meridies dicit·Hāc arborē greci dafnē vocant ꝙ nunq̄ deponat viriditatem inde illa potius victores coronātur ſola quoq hec arbor vulgo fulminari minime credit· Laurus que nunq̄m exuitur tegmine foliorum: Lauripotens· potens diuinationibus: Laus nomen ornamentū decus preſtidie gloria dignitas inſignitas claritas ſub ſidium: Lauſantes leuantes: Laus virtus rei geſte factum forte: Inter laudabilem et laudationem hec diſtinctio eſt: Laudabilis eſt ille qui laudatur· laudatio eius qui laudat· Item laus eſt ipſa virtus enitens· laudatio ipſa laudantis oratio· nam laus etiā ſine celebratione cōſiſtit· laudatio vero rei cuiuſq predicatio eſt adminiculo oratiōis ornata: Lautiſſima pulcerrīa: Lauticia laudabilis: Lauticie munditie vel ambitiones: Lautomia cuſtodia carceris verbera vincula cathene carcer nerui cuſtodie: Lautūnum ſupplicii genus ad verberandum aptum inuētum a tarquinio ſuperbo ad nomen ſceleratorum: Iſte enim prior lautumna tormenta fuſtes metalla atq exilia adīuenit et ipſe prior regibus exilium meruit Lautus dicitur purgatus accuratus vnde et lautos cibos: Lautus antiqui id ē lotus electus illuſtris mundus decorus purus honeſtus generoſus ſpectatus probatus receptus nobilis memorabilis celebris ¶ Laxaga furcum: Laxamentū dedit req̄em ſpiramentum ſpacium intermiſſionē· intercapedum interuallum interiacens ſpacium: Laxas indulgentius retentas· Laxas habenas liuoris exitus: Laxant relaxant: Laxitiq foros ſpacioſus facit· Laxauit calefecit molliuit· Laxet apiet iaciet trahit· Laxe poteē Laxis ſolutis ſ amotis Lazar9 intpr adiut9 eo ꝙ a morte reſuſcitat9

Lebetas vrnas ereas vel ollas ereas greco ſermone vocate cacabos minores· Lebeus corculus ·i·a corde ipē ē et thatheus ipē ē et iudas iacobi· Lebites· olle chaldarie· Lebna q̄ ī latē vertiī ī tribu iuda ciuitas ſacdotal' quā tenuit iħs rege illi9 infecto nūc ē villa in regiōe eleutheropolitana q̄ apellaī lobina ſcribit de hac iſaias· Lebona caſtra filioꝝ iſrl̄ī deſerto. Lebon loc9 ſolitudīs trās iordanē ī quo moiſes deuteronomiū legit· Lebra gr. varietas in lepſus dicit q̄ variis colorib9 macloſum corp9 habet· Lebū pſperum ſignum ¶ Lecebra ſeductio voluptas· Lecitator pnocator· Lectica ſunt aūt mlta gn̄a vehiclarū pilētū baſterna palo biretū eſſeda lectica q̄tuor portitorib9 geſtabaī geſtatorium ſiue vehicl'm mronale ē· Lectica q̄ conſules portātur· Lecticales q̄ lectos faciūt· Lectice ſiue plutei lecti de quo ſatili9 rufus de vita ſua pma inq̄t cōtra cōſuetudiē imperatoꝝ p lectis lecticis vtebaī ſponda aūt extior ps lecti plute9 intior lectiſternium· Lectio dicit q̄a nō cātaī vt pſalm9 ſ imn9 ſ legiī tm̄ hic enim modulatio hic ſola pnūtiacō q̄riī· Lectiōes autē pnūtiare ātiq̄ inſtitucōis eſſe iudeoꝝ tditio docet nam et ipi legitīs p̄finitiſq dieb9 ex lege et pphetis lectiones in ſinagogis vtunī et hoc de veteꝝ prm̄ inſtitucōe ſeruātes pnūtiantur in xp̄i eccl'iis dc ſcpturis ſcīs· Eadē quoq ex veti quoq ſcptura ſcā lege cōſtat & noua Eſt aūt lectio nō pua audientiū edificatio vn̄ oport3 vt qn̄ pſallitur pſallatur cū oratur oretur cū lectio legiī facto ſilentio eq̄ audiaī a cūctis ideo diacon9 clara uoce ſilētiū admonet ut ſiue dū pſalliī ſiue dum lectio pnūtiaī ab oībus unitas cōſeruetur ut ꝙ oībus p̄dicatur eq̄liter ab oībus audiaī· Lectiſternia dicūtur ubi hōies ſedere conſueuerī Lectitāt crebri9 ſ ſepi9 legūt· Lecton dcō· Lectores a legēdo dicti hi eni p̄dicāt pplis· Lectoꝝ ordo formā et initiū a pphis accepit Sūt igiī lectores q̄ v̄bum dei p̄dicāt q̄b9 diciī· Clama ne ceſſes q̄iu ba exalta uocē tuā Iſti q̄ppe dū ordinātur pmū de eoꝝ cōuſacōe eps v̄bū facit ad pplm deiñ corā plebe īdit eis codicē apicū diuīoꝝ ad dei uerbū ānūtiādū· Porro uox lectoris ſimplex erit et clara et ad ōmē gen9 pnūtiacōis accōmodata plena ſuco uiridi agreſtē et ſubruſticū ſonū effugiēs nō hūilis nec adeo ſBlimis nō fracta ſ tenera· nihilq femineū ſonās neq cōmotu corpis ſ3 tm̄ cū g̃uitatis ſpecie aurib9 et cordib9 cōſulere debet lector nō ocl'is nepotes ex ipo expectatores q̄m audito res faciat· Vetus opinio lectores pnūtiādi cā p̄cipuā curā uocis hūiſſe ut exaudiri ī tumltu poſſit undudū lcores p̄cōes ſ pclam atores uocabāt

Lector dicit̄ a legendo id eſt ꝑcurrēdo. vn̄ & nauis dicit̄ legere quicquid trāſit. nam legit tranſit preterit. vt celerius legimus freta cōcita terris. ita lector a colligēdo aī mo q̄ legit quaſi collector ſicut illud q̄ le/gitis flores: Lectos electos. Lecturio id legere volo. Lectus ſponda pauſatio moll̄ ¶ Ledit detrahit carpit vellicat ꝑcutit lace rat macerat nocet offendit: ¶ Legale ex le ge ſicut imperio imꝑiale: Legat eligat te/ſtamētū donatū allegat: Legatorius lega tor: Legatos internūtios. Legatū teſtam̄ tū: Legatarius q̄ hereditatē paternā ſuſci/pit ſeruādā dum puer inter annos pueri/les eſt: Legem hanc filii dan vi captā cog/nōiauerūt dan: Legem ordinē: Legens na uigans: Legē et lectitare ita diſtinguit̄. le gere ad tempus refert̄. Lectitare ad freq̄n tiam. Interdū etiam legere nauticū verbū eſt quia et nauis dicit̄ legere quicquid trā/ſit. Legē prouidere. Lege elige: Legim9 elegimus nauigamus trāſimus: Legio di cit̄ ab electione hn̄s xii. milia maior et ſex milia minor: Legio ſex miliū armatorū ē. ab electo vocata q̄ſi lecti id ē armis electi. Proprie aūt macedonū lingua phalāx gal lorū catua nr̄a legio dicit̄: Legio habet ſex aginta cēturias manipulos triginta cohor tes duodecim turmas ducētas: Legio mar cia numerus certus militū quaſi marci cō ſecratus vel vt aiūt ſex milia vel a legendo dicta legiona legalia: Leges moiſes genti hebree p̄mus hōim diuinas leges ſacris lit teris explicauit. Foroneus rex grecis pri mus leges iuditiaqꝫ cōſtituit. Mercuri9 tre migiſius p̄mus leges ex egiptiis tradidit. Solon p̄mus atheniēſibus leges dedit. Li/gurgus p̄mus lacedemoniis iura ex apol linis auctoritate cōfinxit. Numa pompili us q̄ romulo ſucceſſit in regno. p̄mus le/ges romanis edidit. Deinde cū ppl'us ſedi tioſus ingratus ferre nō poſſet decē viros legibus ſcribēdis creauit. q̄ leges ex libris ſalomōis in latinū ſermonē trāſlatas duo/decim tabulis expoſuerūt. Hi ſunt apius claudius genucius veterius iulius mamili/us. ſulpicius ſexti9 curatius romilius po ſtumius. hi decem viri legū cōſcribendarū electi ſunt. Leges aūt redigē in libris p̄m9 cōſul pōpeius inſtituē voluit ſed nō pſeue rauit obtrectatorū metu. deinde ceſar cepit id facere ſed ante interfectus ē. Paulatim autē antique leges vetuſtate atqꝫ incuria exoleuerunt. Noue a cōſtantino ceſare ce perūt & reliquis ſuccedētibus erantqꝫ ꝑ/mixte et inordinate. Poſtea theodoſius mi nor auguſtus ad ſilr̄itudinē gregoriāi & er mogeniani codicē factū cōſtitucōnū a cōſtā tini tp̄e ſub proprio cuiuſqꝫ imꝑatoris ti/tulo diſpoſuit quē a ſuo nōie theothoſia/nū vocauit. Om̄es aūt leges aut diuine ſūt aut hūane. Diuine natura hūane morib9 conſtant ideoqꝫ hec diſcrepāt quō alie aliis gētibus placēt. fas lex diuina ē. ius lex hu mana. tranſire ꝑ alienū fas eſt ius non eſt. Ius gn̄ale nomē eſt. lex aūt iuris ſpēs eſt ius aūt dictū quia iuſtū. Om̄e aūt ius le/gibus et moribus cōſtat. lex aūt cōſtitutio ſcripta. mos ē vetuſtate ꝓbata conſuetudo nō ſcripta. Nā lex a legēdo vocata q̄a ſcri/ptū eſt. mos autē longa cōſuetudo eſt de moribus tracta. Cōſuetudo aūt ē ius qd̄/dam moribus inſtitutū qd̄ pro lege ſuſci/pit̄ cū deficit lex nec differt ſcripta hac rōe cōſiſtat qn̄ et legē ratio cōmendat. Porro. ſi ratiōe lex cōſtat. lex erit om̄e iam qd̄ ra tione conſtiterit dūtaxat ꝙ religione con/gruat ꝙ diſcipline conueniat ꝙ ſaluti pro ficiat. Vocata aūt conſuetudo quia in com muni eſt vſu. Lex eſt conſtitutio populi. quod maiores natu cum plebibus ſanxe/runt. Nam ꝙ rex vel imperator edidit cō ſtitutio vel edictū vocatur. Inſtitutio eq̄ta tis duplex eſt nunc in legibus nūc in mo ribus. Inter legē aūt et mores hoc intereſt ꝙ lex ſcripta ē. mos vero vetuſtate ꝓbata cōſuetudo nō ſcripta. Om̄is aūt lex aut ꝓ mittit aliquid vt vir fortis petat p̄miū. aut vetat vt ſacraꝝ virginū nuptias petē nul li liceat aut punit vt q̄ cedem fecerit capite plectat̄. Facte ſunt aūt leges vt eaꝝ metu humana coherceat̄ audatia ut inter īꝓbos tut ſit innocētia et ī ipīs imꝓbis formidato ſupplitio refreneī nocēdi facultas. Legis eni p̄mio aut pena vita moderat̄ humana Erit aūt honeſta iuſta poſſibilis ſcd̄m na/turā et cōſuetudinē patrie loco tp̄ꝛqꝫ cōue nienti neceſſaria vtilis manifeſta quoqꝫ ne aliq̄d ꝑ obſcuritate in captionē contineat. nullo priuato cōmodo. ſed ꝓ cōmuni ciuiū vtilitate conſcripta. Inter leges et iura hec differētia ē. ius dicit̄. lex ſcribit̄. vn̄ et virg. iura dabat legeſqꝫ viris. Item leges hūane iura diuina ſunt. ideoqꝫ et iuramētū dicit̄. id ē ſacramētū in deo. Inquit virgili9. Fas michi graiorū ſacrata reſoluē iura. Inter le ges et mores hoc interē. lex ē ſcriptis edi/ta. mos autē lex quedā viuendi nullo vin/culo aſſtricta ſiue lex nō ſcripta ſed tn̄ eui vſu retenta. Legū p̄tor legum conſtitutor

Legiſlator quaſi dator ꝑmulgator legifer
Legiſti elegiſti· Legittima iudicia ꝑcepta·
Lego dicimus librorū dicimus et lego idē
cuſtodiendū cōmēdo hinc venit delego re
lego virg·et nimphas grecie nemoraq; rele
gant: Legulū aureū fibula Legumē a legē
do dicta quaſi electa·veteres enim meliora
queq; legebāt ſiue ꝙ manu legant̄ idē col/
ligant̄ nec ſectionē requirāt· leguminū pl'i
ma genera ex quibus faba·lenticula·piſa·
faſelū cicer lupinū gratiora in vſu hominū
vident̄· Legunt verbū eſt nauticū: Legu
ſtra flores albi legumīe: ¶ Lembus nauis
breuis Lembus parua ſcapha cimba libur
na acatus mioparon: Lembus eſt genus
naucelle velociſſime quas dromones dici/
mus: Lembus nauicula breuis q̄ alia ap/
pellatiōe dicit̄ et cimba et caupilus ſicut &
lintris idē & curabus quē in pado palu/
dibuſq; vtunt̄: Lemnias genus mōſtri in
libia trunco ſine capite naſci os & ocl'os ha
bere in pectore: Lemniſcata maior palma
gladiatorū: Lemniones aīas mortuorum
Lemnius idē vulcanus: Lemnius rhodꝰ
pauus: ¶ Lena virorū ſeductrix Lena ſpe
cies veſtis villoſe ꝓprie toga duplex ami/
ctus auguralis vel veſtis regia: Lena ami
ctus rotūdus duplex vt iuliꝰ ſuauis Sue
tonius vō ait toga duplex q̄ infibulati fla
mines ſacrificabāt· huius veſtis inuentor
lenas appellatus ē: Lemures q̄i lares mo
rantes larue quaſi mali lares: Inter lemu/
res et lares hoc diſtat Larue ſūt noxie vm
bre· lemures vero īnoxie· Leena lea grece
femīa· Leneus in quo vue ꝑmunt̄ q̄a po
ete dicūt ꝙ ipſe inueniſſet vinū: Lenis pla
cidus iocundus dulcis ſedatus ſuauis mā
ſuetus moderatus grauis limpidus q̄ nō
eſt aſper trāquillus: Lenis modulator dul
cis canora acuta pura liq̄da tinnula· Leni
agmine placido circo: Leni māſueti crepi/
tans leniter ſonās: Lenior mitior· Lenire
placare ſatiſfacē mitigare· Lenociniis cuꝫ
ſuauitatibus miris: Lenociniū vxoris me
retricatio mariti cōſenſu· Lenocināte ſua/
dēte·Lenocinat̄ turpi adulacōe famulat̄·
Leno cōciliator ſtupri eo ꝙ mētes miſeroꝝ
blādit̄ et deliniēdo ſeducit· Lenociniū circū
ſe eductio pſecutio vel habitatio meretricū
Lenocinātes cōciliātes vel ſeducētes puel/
las. Lenones dicebant̄ q̄ cōciliabāt meretri
ces amatoribus et amatores meretricibus
vel domeſtici ad ſcl'a inductores inhoēſti &
in rebus inhoneſti ꝓpoſite·Lenos lacus ī
quo vue exꝓmunt̄ ac vinū currit grecum
eſt lāguida· Lens tis·genꝰ legumīs Len
dis· niſi: Lenta flexibilia lāguida otioſa ſe
curus· Lenticl'a modicū vas eneū q̄drāgu
lū et in latere aptū vel q̄d et lechitū ē enim
vas olei: Lenteſcēs liq̄ſcēs fluens· Lenti/
ſcētes ſenſim ſe flectētes de v̄gultis dictum
Lenticl'a in regū libro vas oleariū ex ere l'
argēto factū a liniēdo dictū·his enī reges
et ſacerdotes liniebant̄· Lenūculus huorer
Lentis vocata ꝙ hūida et lenta ſit vl' ꝙ ad
heret humidis·hec in cibo ſumpta deducit
ventrē magis et vrinā· Lētigo eſt veſtigia
macl'aꝝ puula ī rotūditate formata ad ſpe
ciē lenticl'e dicta Lento uimine molli v̄gul
to et tenui: Lentum dicimus quicq̄d flexi/
bile eſt vnde et lentum uimen et vites Vir
gl'·et lente vites pro flexibiles·Lētum ha
monem vinum·leneus autem liber pater di
ctus a lacu ī quo expreſſum vinum vuis
cucurrit ꝙ grece lenos dicitur·Lentus ſe/
gnis tardus piger ignauus iners tepidus
deſidioſus otii cupidus laboris fugiens in
efficax: Lentophonus beſtia modica ex eo
ita vocata quia capita furitur eiuſq; cinere
aſperſe carnes et poſite per competa ſemi/
tarum leones necant ſi quantumcunq; ex
illis ſumpſerint· ¶ Leo rex beſtiarum vt
nomen ipſum docet· hic ergo natura ſuper
bus ·ferocia aliarum ferarum generibus
miſcere ſe neſcit·& quaſi rex quidam plu/
rimorum dedignatus conſortium ·qui eti/
am cibum faſtidit externū·etiam ipſas ſue
eſce reliquias aduerſatur· Proinde autem
ei ſe ſociari relique fere nō audent quia vo
ci eius tantus naturaliter ineſt terror· ut
multa animantium que pro celeritate poſ
ſint impetum eius euadere rugientis eius
ſonitū vel ut quadāvi attonita atq; ꝓſtrata
deficiāt hic autem gallum & maxime albū
ueretur· Cum autem eger fuerit ſimiam
querit ut deuoret quo poſſit ſanari· Leo/
nis uocabulum ex greca origine inflexū
eſt in latinum· grece enim leo uocatur &
eſt nomen nothum quia ex parte corrup
tum· Leena uero totum grecum eſt ſicut
& dracena ut autem leena leo dicitur uſur
patum eſt a poetis· Leo autem grece lati/
ne rex interpretatur eo ꝙ princeps ſit om
niū beſtiarū· Cuius genus trifariū dicit̄·
e q̄bus breuis et iuba criſpa ībelles ſunt lō
ge et coma ſimplici acres aīos eoꝝ frons et
cauda indicat Virtus eoꝝ in pectore firmi
tas in capite·ſepti a uenatoribus terraꝫ cō
tuent̄ quo minus cōſpectis uenablis tre/
ant̄·rotaꝝ timent ſtrepitꝰ ſed ignes magis

Cum dormierint vigilāt oculi· cū ambu/
lāt cauda ſua cooꝑiunt veſtigia ſua ne eos
venator inueniat· Cū genuerint catulum
tribus diebus et tribus noctibus catulus
dormire ferī tunc deinde pr̄is fremitu vel
rugitu veluti tremefact9 cubiculi loco ſu/
ſcitare dicīt catulū dormientē· Circa hōiez
leonum natura eſt vt niſi leſi neq̄ant iraſci
Patres enim eorū miſcd'ia exemplis aſſi/
duis ꝓſtratis parcunt captiuos obuios pa
trie reꝑmittūt hōiez nō niſi ī magna fame
interimūt de quibus lucretius ſcimnicꝫ leo
nū: Leopardus ex adulterio leene et pardi
naſcit̄ et terciā originē efficit ſicut et plini9
in naturali hiſtoria dicit: Leonē cū parda·
aut pardū cū leena concūbere & ex vtroqꝫ
coitu degeneres partus creari vt mul9 ex
aſino· Hic aūt cum eger fuerit capree agre
ſtis ſanguinē bibit et vim languoris euitat
Eſt tñ et aliud ꝙ in leopardis cōſideret̄ ·alli
um enī fugit ſicubi aliquis allium cōfrica/
uerit· ille inde exilit nec reſiſtit· quia odorē
eius nō poteſt ſuſtinere: Leo xp̄s eſt gē/
ma colore aureo interueniēte candida vena
Leodedus nomē regine· ¶ Lepide vrbane
Lepidus mollis dicit̄ a lepore qđ aīal mol
liſſimū eſt· Facetus vero qui iocos geſtu
et factis cōmendat a faciēdo dicit̄· Lepide
morbus in ſuperficie cutis: Lepidus gra
tiſſimus vrbanus ſapiēs eloquens ſuauis
pulcer delectabilis: Lepiſta genus vaſis ·
Lepitudo epifora: Lepos vrbanitas ele/
gātia blandicies facetie ſales ioca venuſtas
feſtiuitas· iocūditas fecunditas voluptas
a lepore qđ animal eſt molliſſimū· vnde et
gratū aliquid lepidum dicimus Leporem
lenū gratum vel genus quadrupedis · Le
pores auritos aures grandes habētes· Le
pra aſperitas cutis ſcamoſa: Lepide herbe
ſimilis· vñ nomē ſumpſit cuius color nūc
nigritudinē vertit̄ nūc in alborē nūc in ru/
borē in corpore hōis ita lepra dinoſcitur ꝉ
ſtruma: Lepra albor in cute lepra eſt non
candor: Lepra ē porrigo vel prurigo ſiue
ebullitio quia humor putridus a corpore
defluit: Lepriſca vas vinariū· antiqui ita
nūcupabāt: Leproſus a pruritu nimio ip
ſius ſcabie dictus· vñ et pſcribi debet· Lep
tis oppidū affrice qđ eſt in ꝓuintia tripoli
tana: Leptis filius tr̄is: Leptomeres gre
ci appellāt oleū ſabinū q̄ ē omiū tenuis v̄
tutis ac penetrabilis: Lepto pitia id ē mi/
nute febres Lepus dicit̄ quaſi leui pes q̄a
velociter currit· vñ et grece ꝓcurſi languor
dicit̄· velox eſt enī animal et ſatis timidum

Lepus lepuſculus· ¶ Lerna lacus in arch
adia in quo edita ſerpens dicit̄ cū ml̄tis ca
pitibus cuius natura ꝑ dānū creſcebat que
idra appellata eſt eo ꝙ ex aqua genita vi
deret̄· Hec idra ab hercule ē interfecta Ler
cia regna in quibus lertis regnauit· ¶ Leſ
bius genus marmoris liuidior eſt ſed diuer
ſi coloris maculas hñs Leſbus inſula in fi
nibus grecie troadi ꝓxima vbi metropolꝭ
metimna fuit· Leſia paradiſum leſi taron·
Leſtricones feri hōies: Leſus offenſus vio
latus· ¶ Leta fecūda campeſtris opima ri
gua fertilis copioſa fructuoſa cariſſa pin/
guis vliginoſa culta: Letale mortale mor/
tifera· Letalis arundo arundinē ꝓ ſagitta
dicit q̄a cupidinē ſagittas dicebāt amoꝝ ha
bere pagani vñ letalis arundo id eſt amor
vſqꝫ ad mortē Leta arua felices agros Le
talis ꝙ mortalis dicit̄ ꝑ e· ſolā ſcribendū ē·
Letanie greco nōie appellātur q̄ latine di
cunt̄ rogatiōes· Inter letanias aūt & exo/
mologeſim intereſt ꝙ hec ꝓ ſola cōfeſſiōe
peccatorū agit̄· Letanie vero q̄ inducūtur
ꝓpter rogandum deum et impetrandam ī
aliquo miſcd'iaꝫ eius· ſed nūc iam vtrunqꝫ
vocabulum ſub vna deſignatione habetur
nec diſtat vulgo vtrū letenie an exomolo
geſim dicatur· Letanias aūt triduanis die
bus in eccleſia celebrari de exēplo ſumptū
eſt ninniuitarū q̄ dampnatis p̄ſtinis viciis
totos ſe tribus diebus ieiunio ac penitētia
cōtulerūt et operti ſaccis deū ad miſericor
diā prouocauerūt· Leta parū minimū gau
dens id eſt nō hilaris· Letare et gratulare
ita diſtinguit̄· Letamur de nr̄is bonis gra
tulamur de amicorū· Letharia a ſomno vo
cata· eſt enī opp̄ſſio celeri cum obliuiōe &
ſōno iugi veluti ſternutātes· Letargic9 ſō
nolētus lethe obliuio· Eſt paſſio q̄ letar/
gia dicit̄ aeoac tollet memoria· Letas ſege
tes ꝓprie fertiles fecūdaſqꝫ latamē· Lethe
us fluuius infernorū eo potu quicq̄d paſ/
ſa ſunt obliuiſcunt̄ et ad ſuperos iterū cor
pora ingrediūtur anime hoc poete fingūt
Letifer mortē inferēs: Leti hilares alacres
gaudētes· Letis bonis fecūdis aptis beatis
ꝓſperis cōmodis felicibus· Leticia a latitu
dine vocata eſt· Leticiā ſtoici dicūt effrena
tā eſſe animi elacōꝫ q̄ modū neſcit et in his
quoqꝫ q̄ vicio ſunt mixta letet̄ vñ et ſcp̄tu
ra nō eſt gaudere impiis dicit dñs Inter le
ticiā aūt et exultationē hec diſtātia ē ꝙ leti
cia ē mētis gaudiū exultatio vero mēbro/
rū atqꝫ verborū · Lethos grece ſopor ꝉ ob
liuio· Letargrus viciū quo cōprimuntur

egri a ſomno: Letuo lamētabili tuba: Le/
tus ꝙ leticiā ſignificat ꝑ ae diptongon ſcri
bit̃: Letū uero ꝙ mortē ꝑ e ·ſolam ſcriben
dū eſt ·Inter letū et mortē quidā tēptauer̃t
facere diſcretionē dicentes ·letū per ſe venit
mors vero infert̃ gaudēs Letus hilaris di
ues locuples fortunatus beatus felix pe/
cunioſus copioſus opulētus potēs habun
dās ¶ Leua ꝙ ſiniſtra ſignificat̃ per a et e
ſcribēdū: Leuare vero ꝙ eſt adiuuare ꝑ e·
ſolā ſcribendū Leua dicta ꝙ aptior ſit ad le
uandū aliq̄d et portandū onus· ipſa enim
geſtat clipeū rel'. Leuamē oblectamētum
requies ſolatiū refrigeriū: Leuato leui fa/
cto: Leucaten mons eſt in arabia Leucon
albū grece leuca alba: Leucas aſpera claſ/
ſis leucas bellū nauale qđ eneas cū anto/
nio geſſit· vñ et v̄gl'· feruere leucaten lenis
in barbis: Leucbotea id eſt aurora· interp̄r
aūt alba dea: Leueni formoſum: Leui in/
terp̄r aſſumptus vel appoſitus ſiue addi/
tus· dixit enī lia qñ pepit eū nō ambigens
de amore viri nūc mecū erit vir me9 q̄a pe
peri ei tres filios: Leuiare leuiorē facē eua
cuare· Leuibus velocib9 limpidis nō onu
ſtis· Leuidenſis veſtis dicta ꝙ raro filo le
uiterq̄ denſata Leuigatis lenitis l' dealba/
tis limpidatis Leuigati politi lenes effecti
vncti l' leni facti· Leuir mariti fr̄: Leui ſan
guine leni lubrico: Leuis decorus impu/
dens inuerecūdus inhōeſtus ignobilis ig/
nauus īpudicus incaſtus ebrioſus vacu9·
tumidus corruptus inflatus īanis vētoſ9·
vanus loquax v̄ſutus garrulus fluēs ſolu
tus fuſus futilis vicioſus mēdax friuolus
ineptus verboſus mltiloquax mltifarius
odioſus ·Leuitas agilitas pnicitas veloci/
tas celeritas alacritas: Leuiathan· i· ſerpēs
de aquis q̄a ī hui9 ſecl'i mare volubili ver
ſatur aſtutia: Leuiathan aūt intp̄r addita
mētū eorū quorū ſcilicet hōim quibus in
padiſo ſel' culpā p̄uaricacōis intulit & hāc
vſq̄ ad eternā mortē quottidie pſuadendo
adicit vel extēdit: Leuita aſſumptus mini
ſter hebreū eſt. leuite ex nōie auctoris vo/
cati· De leui enī leuite exorti ſunt a q̄bus ī
tēplo miſtice ſacramēta miſteria explebant̃
Hi grece diacones latine miſtri dñr quia ſi
cut in ſacerdote cōſecracō ita in diacono mi
niſterii diſpenſatio hētur· Leuis inbecillis
verbis et om̄e qđ aſperitate caret: Leuita/
te vanitate vel inſtabilitate ſubtilitate: Le/
ui ſuſurro leui murmurio· Leuiticus liber
appellat̃ eo ꝙ leuitarū miſteria et diuerſita
tes victimarū exequit̃ totuſq̄ ī eo ordo le
uiticus innotat̃: Leuuas raſtra· Leuitina·
arca vbi mortui portant̃: Leuitonariū ē co
lobiū lineū ſine manicis quale egiptii mo/
nachi vtunt̃· Leuū ſiniſtrū pſperū ſignū·
vel cōtrariū· Leucas galli vocāt greci ſta/
dia nos milia dicimus ·Leus om̄e qđ pilis
et aſpitate caret ¶ Lex a legēdo vocata q̄a
ſcripta eſt p̄cepta iura cōſtitutio ſcriptura·
Lexa luxurioſa· Lexiua louga·

LIa inutile·laborioſa· Lia interp̄tat̃
laborioſa vtiq̄ generando·pmos
eni dolores q̄m rachel fecūditate pariendi
ſuſtinuit ¶ Liba oblatio deguſtamēta ſacri
ficiorū p̄ma ·dicimus aūt hoc libum & hec
liba pl'aliter· Liba dicta eo ꝙ libeant et pla
ceāt hec et pacante dicunt̃· Libamina p̄ma
ſacrificia liquoris oblacōes et deguſtamēta
Libamus ſacrificamus deguſtamus· Liba
na genus carte ob honorē libie pintie· Li
banotes hoc ē ros marinus naſcit̃ locis ma
ritimis eorū et ortenſis anteq̄ thus ſciret̃·
De hac herba hōies deos placabant· Liba
nus fenicū mons in quo cedrorū arbores
ſcdm lr̄am ſunt excellētiſſime· vnde et pro
pheta ·Sic cedrus q̄ eſt in libano mltiplica
bitur · Libanus aeypacnoc id eſt candor in
terpretatur· Libanus q̄ et thus arbor ara/
bie immēſa atq̄ ramoſa ſucū aromaticū fū
dens ·Dictū autē thus a tundēdo· libanuȝ
vero vocatū a mōte arabie vbi ſabei ſunt·
Nam mons eorū liban9 dicit̃ vbi thura col
ligunt̃· Eſt autē ut dictū eſt inmēſa arbor
ſucū fundēs odorabilē vñ ſcriptura et odor
eius ſic odor libani· Libare ē aliq̄d leuiter
cōtingere vt ſiq̄s inuitatus ad cōuiuium
vel potum pexiguū quiddā de eſca l' po/
tione ſumat· Libaſſus liber pater ·Libat ī/
molat ſacrificat fundit deguſtat fluit diſtri
buit· Libat et īmolat veteres ita diſtingue
bāt īmolare q̄ppe dicebant qñ victimas in
mole altaris ponētes ignē ſacrificii ſubicie
bāt· Libare autē qñ pateras mero plenas
aris fundebāt: Nā libare p̄pe fundē eſt vñ
et liber vocat̃ qui vini vſū in grecia oñdiſ/
ſe fert̃· Nos ergo iuxta verboꝝ diſtincōeȝ
īmolamus panē libamus calicē· Libenter
ſtudioſe nixe ſedule accurate cupide ſūma
ope ſūma volūtate abſq̄ impedimēto Libel
la et ter vncius diminutio mō libra & tres
vncias· Libens ·volens ·optans ·deuotus·
voluntarius vel placens · Liber vnius vo
luminis eſt· volumen uero a uoluendo di
ctum ·ſicut apud hebreos uolumina leges
uolumina prophetarum· Liber eſt interi
or tunica corticis que ligno coherere ſolet·

Liber dicit in quo ſcribim9· quia añ vſum
carte vel mēbranarū de libris arborū volu
mina fiebant id ē compaginabant· vnde et
ſcriptores a libris arborū librarios voca/
uerūt: Librarios antea bibliopolas dictos
librum enī greci biblū vocant· Librarii au
tem idem & antiquarii vocant· ſed librarii
ſunt qui et noua ſcribūt et vetera· Antiq/
rii qui tantūmodo vetera· vnde et nomen
aſſumpſe: ūt ab ſcribēdo aūt nom̄ ſcriba a c
cepit offitium exp̄mens vocabuli qualita
tē inſtrumēta ſcribe calamus uel pēna· ex
his enī verba paginis infigunt ſed calam9
arboris eſt· penna auis· Cuius acumen in
duo diuidit et in toto corpore vnitas eſt ſed
credo ꝑpter miſteriū vt in duob9 apicibus
vetus et nouū teſtamētū ſignaret quibus
exp̄mit verbi ſacramētū ſanguine paſſio/
nis effuſum Dictus aūt calamus ꝙ liquo/
rem ponat vnde et apud nautas calare po
nere dicit· Penna autē a pendēdo vocata id
eſt volando· eſt eni vt diximus auiū· F La
autē librorū appellata ſiue ex ſilitudie ro
borū arborū ſeu quia ex follibus fiunt id
eſt ex pellibus qui de occiſis pecudibus de
trahi ſolent cuius partes pagine dicuntur
Verſus aūt vulgo vocati quia ſic ſcribebāt
antiqui ſicut aratur terra· A ſiniſtra enim
ad dexterā p̄mū deducebāt ſtilū deinde cō
uertebant ad inferiora et rurſus ad dexte/
ram verſus ꝙ et hodie et ruſtici verſus vo
cant· Sceda eſt ꝙ adhuc emēdatur & nec/
dum in libros redactū eſt & nom̄ grecum
ſicut et domus· Quedā gñā librorū apud
gentiles certis modulis cōficiebant breuio
ri forma carmina atq̧ ep̄le· at vero hiſto/
rie maiori forma ſcribebant et nō ſolū ī car
ta vel mēbranis ſed etiā in ornamentis ele/
phātinis textilibuſq̧ albaꝝ . olis atq̧ pal
marum Cuius generis ſic cinna meminit·
Marcus trentius varro apud latinos ī nu
merabiles libros ſcripſerunt apud grecos
quoq̧ calcinterus miris attollit laudibus
qui tantos libros addiderit quantos nr̄m
quis ſcribere ꝑpria manu vix poſſit· Deni
q̧ hieronimus ſex milia librorū legiſſe fer
tur et fatet· Horū tū omiū ſtudia augu/
ſtinus ingenio vel ſcientia ſua vicit· nā tan
ta ſcripſit vt diebus ac noctibus ſcribere li
bros eius quiſq̧ nō ſolū potuiſſet· ſed eti
am relegē· Liber eſt corticis pars interior
dictus a liberato cortice id albato· Eſt aūt
mediū quiddā inter lignū et corticē· Libe/
ralia dies feſti· Liberalis dictus ab eo ꝙ li/
benter donet nec murmuret Liber libellus

Liberales a libertate dicte vt ſunt lr̄e libe/
rales vel q̄a liberaliter fruge veritatis ani
mā paſcunt vel ꝙ liberam et expeditā men
tem a tumultibus ſeculi requirunt· Libe/
ralitas donatio que fit a diuitibus· vñ dici
tur liberalis ab eo q̄ donat· Liberalitas do
natio queſita diuitibus· Liberaliter hūane
munifice · benigne· prolixe· plene · item
cumulate· habunde· copioſe· commode ·
large · libenter · Liberatus · benignus ·
beneficus· ſimplex· ingenuus· candidus
exutus ſeparatus· Liberauit ignouit cōdo
nauit veniam dedit culpas donauit penas
dimiſit miſertus eſt miſcdiam fecit· Liber
dialecticus · liber diſputatiōis· Libere ago
fiducialiter· Liberi filii ideo in legibus libe
rantur vt iſto vocabulo ſecernant a ſeruis
quia ſic̄ ſeruus in p̄tāte eſt dñi ſic filius in
p̄tāte patris· Inde etiam filio fit mācipatio
vt ſit liber a p̄re ſic̄ fit remiſſio vt ſit libera/
tus ſeru9 a dño· Item liberi dicti quia ex li
bero ſunt matrimonio orti· Nam filii ex li
bero et ancilla ſeruilis cōditionis ſunt· Int
libertatē et liberalitatē hoc intereſt· libertas
cōditionis eſt· liberalitas vero beneficientie
et largitatis eſt vt nudos veſtire captiuos
redimere pauperi victum adminiſtrare Li
beri filii nati vtroq̧ ſexu ideſt mares et fe
mine· Libet delectat· Libero vino· Liberti
norum facientium paleas· Libertus voca
tus quaſi liberatus· erat enim prius iugo
ſeruitutis addictus Libertorū autem filii
apud antiquos libertini appellabantur q̄i
de libertis nati· Libertinus qui plus aliq̄d
meretur· Libertus cui poſt ſeruitium ac/
cidit libertas· Liberum patrem qui et dio
niſius greco a monte indie niſſa dictus eſt
vbi dicitur eſſe nutritus Ceterū eſt et niſſa
ciuitas in qua colitur vnde niſſeus dictus
eſt· Liberum a liberamento appellatū vo/
lunt ꝙ quaſi mares in coeundo p eius be/
neficium emiſſis feminibus liberentur· libe
rum aliquotiens vinū inueniſſe poete fin
xerunt· Libeſtice fabule ſunt dum homi/
num cum beſtiis aut beſtiarum cum homi
bus fingitur uocis eſſe commertium· La/
bia dicta ꝙ inde lips fluat hoc eſt affricus
alii aiunt epauū iouis filiū qui memphim
in egipto condidit ex caſiota vxore procre
ſſe filiam libiam que poſtea in affrica reg/
num poſſedit cuius ex nomine terra libia
eſt appellata· Libii id eſt afri filio kam ſūt
exorti· Libice gentes affricane nationes·
Libi conhabitantes litore· Libiam venien
tis ſiue introitus numero plurali: Libidi/

noſus adulter nimis corruptor obſcenus· inpudicus inceſtus cōtamiatus turpis fe/dus rel Inter libidinē et liuidinem hec dif/ferentia eſt· Libido p b· cupiditas eſt animi liuido p u· liuor eſt corporis Sunt autem multe varieꝙ libidines· ſic libido ulciſcēdi que ira vocaт̄ ſicut libido quocūꝙ mō vīdicendi que pulcatia dicit̄ ·ſicut libido gloriā di que iactantia nuncupatur rel· Dicta autem libido eo ꝙ libeat alienū pudorē: Libidinoſus dictus ab eo ꝙ facit qđ libet· Li/bido a libendo ſine dubio id eſt a libitu per diriuatione3 eſt nūcupata nō aūt omē qđ libet libido eſt ſed omē qđ male libet libido eſt· ī bono enim libitu libido dici nō poteſt ſed voluntas quā fecit tranſgrediens ꝓto/plaſti voluntas cum ſc3 inlicitum male li/buit ſuadente ſerpente: Libidum uoluptuariū· Libiſa vna ē de ſibillis decem: Libiſc9 cōſcientia· Libithina feretrum lectum vbi mortui feruntur: Librabāt tendebant mo/dificabant: Libitus gluſt: Librare prope eſt aliqd in altū extendere Libra xii· vncie tot cōſtat vnciis quot mēſibus annus· Dicta autem libra ꝙ ſit libera et cuncta intra ſe pondera p̄dicta cōcludat Librā ſignum in celo id eſt inter aſtra pagani collocauer̄t· librā autem vocauerūt ab equalitate mēſis ipſius quia octauo kalēdas octobris ſol p eum ſignum currens equinoctiū facit· vn̄ lucan9 ad iuſta pondera libre: Librat emittit tela· librat quatit criſpat torquet coru/ſcat micat ſplendet equat temperat penſat· perpendit trutinat modulat Librarios ſcriptores a libris arborū dicunт̄· Libri codi/ces teſtam̄ta cōmentaria: Libri hiſtorie an/nales monumēta tabule: Libri vocātur a liberalitate legentium ·remotis enim olim ab hoc officio ſeruis ſolis tm̄ liberis ſtudium legendi dabatur· Libur 3elus ab inuiden/do: Libur īuidia obtractio malignitas maliuolentia emulatio iracundia īdignatio dolor animi ardor concitatio impet9 rubigo· Libripens qui libram pendet: Libro corti ce ligni: Libuit viſum eſt placuit conuenit Libriis cuſtodiis libere cuſtodie fuerāt vbi ſuſpicioſi obſeruabanт̄ et infra domū vl lo cum prefinitum licuit ire deambulatū· Liburnus maior nanis· Liburna arca vl na uis lōgiſſima aliter naues dicte a libiis ·ſūt enim naues negotiatorum· ¶ Licaonia ſc3 ad ſuſcitandum· Licaonis ſignum ſtellarū virgili· pliades hiades clarumꝙ licaonis arcum· Liceat permittatur· Licet aduerbium permittētis eſſe intelligitur: Licet ius eſt fas eſt liberum eſt tutum eſt integrū ē· poſſibile eſt· Licentiam facultatē· Liceira ne· Licētioſus cui mlta licēt· Liceus mons frigie virgili· et gelidi fuerunt ſaxa licei· Liceus deus paganorum de quo idem pagani fingunt dicentes ꝙ quidam nomine archades cum iſte deo ſuo liceo ſacrificium immolaſſet exinde quendam demenciū guſtaſſe atꝙ in lupum fuiſſe mutatum & anno decimo in figuram propriam reſtitutū nec propter aliud arbitrantur in archadia tale nomen afflictum pani liceo & ioui li/ceo niſi propter hanc in lupos hominum mutationem· Lupus enim lichos dicitur· vnde licei nomen apparet inflexum· Licia regio in finibus aſie iuxta ciliciā Liciatorium mitulla· Licia nuncupata ꝙ ab orien/te adiuncta cilicie ſit· ibi eſt mons chymera qui nocturnis eſtibus ignem exalat ſicut in ſicilia ethna et veſulus in campania· Li/cie ſunt quibus ſtamina telarum liguntur quaſi ligia· Licie ſortis apollinis reſponſa liciani prophete Licia reſtes funes Licinie oliue dicte eo ꝙ optimum dant lumen· nā lichnis lumen eſt vnde lignum nomen accepit· quia aptum eſt flammis et lumini· Licini candide lucerne· Licinius dictus q̄i lucinius ꝙ lumen dat· Licinium genus ve ſtimenti licinium vocatum ꝙ textura eius ligata ſit in totum· Liciſci dicūт̄ vt ait plinius canes nati ex lupis & canibus cum in/ter ſe forte miſcuntur· ſolent autem & in/di feminas canes nocte in ſiluis alligatas admitti & tigrides beſtias a quibus inſiliri & naſci ex eodem fetu canes adeo acer/rimos & fortes vt in complexu leones ꝓ/ſternant. Licitatio quotiens aliquid venditur & emptores ſuper ſe augmentum faciunt· Licitatur accionatur aut augmentū facit vel paſcitur aut de precio contendit· prouocatur· Licitator ſuaſor prouocator· conuictor aut conductor vel auctione vel venditione exponitur negotiator· Licitū· licentiam permiſſum· micium fanum ē maximum apud delon inſulā· inde apollo licius dicitur· Licius cretenſis· micolamus· gēma quatuor colorum ex rutulo ſanguineo in medio nigro candido· cincta vt lu/porum oculos· Lictores apparitores qui an̄ iudices faces ferūt· Lictores eccl'ie aſſertores hi laici ſunt & in choro inter clericos in miſſa ep'lam legūt vel ꝙ ſubdiacones faciunt ·hos affrica ſiue relique regiones habent· Lictor officialis miniſter dicitur· punitor vel carnifex a ligando l cruciator·

¶ Lidia ſedes antiqua regnorum quã pa
ctuli vnda extulit · in diuitias torrentibus
aureis hec antea meonia dicebat̃ · que dum
pro breuitate duos fratres reges lidũ et tir
renũ qui cũ ingenti multitudine profect9
loca gallie tenuit et tirreniã nomĩauit · lidia
autẽ a lido regis frẽ qui in ꝓuintia reman
ſit cognominata eſt · Lidda vtilitas lidi na
ti · Lidia quẽ nos dicere poſſumus prodi/
ficata porro grece melius appellat̃ · Lidie ·
vidiodor fluuius harenas aureas trahens
Lidius genus hõim · ¶ Lien quaſi lenitas
lien et ſplen vnum eſt : Lienoſus a ſplene
vocabulũ ſumpſit · Greci enĩ ſplen lien di/
cunt · Lienteria dicta ꝙ cibũ tanꝙ ꝑ lenia
in teſtibus faciet ꝓlabi : Lienteria dicta eſt
ab inteſtinarũ lenitate ꝙ facilius cibus la/
bendo pertranſiit : Lienon enim lene teria
inteſtina greci vocauerũt : Lieus liber pat̃
dictus ꝙ multo vino mẽbra ſoluant̃ poete
finxerũt · vñ et frons eius panpio cingit̃
coronam autem vitteam et cornu ideo ha/
bet quia cum grate & moderanter vinum
bibit̃ leticiã ꝑſtat · Cum vero ſupra modũ
bibit̃ excitat lites id eſt q̃ſi cornua dat · Lie
um vinum · ¶ Ligat et legat ita diſtinguit̃
ligat quis vinculo legat teſtamẽto · Ligat ·
inuoluit innectit : Ligatura obligatio ne/
xus · Ligamẽta admentũ : Ligature vite ſa
cre · Ligature infule · Liger fluuius gallie ·
qui ex plurima ꝑte equitanice ꝓuintie ter
minus eſt · Ligirius genus lapidis Ligna
dicta ꝙ incenſa cõuertant̃ in lumen · vnde
et lucinium dicit̃ qđ lumẽ dat id eſt lucem
preſtat · ignis enim lumen eſt · Lignarius
ligni opifex · Lignis gẽma ex eodem gene
re gemmarum ardentiũ eſt appellata a lu
cernarũ flagrãtia gignit̃ in m'l'tis locis · ſed
ꝓbatiſſima apud indos quidam eum car/
bunculum eſſe dixerũt · huius duplex fa/
cies vna que purpurã radiat · altera q̃ coc
ci rubore a ſole excalefactus aut digitorũ
attrita paleas et carearũ fila ad ſe rapere di
citur · Ligniſius herba vocata q̃a locis hu/
mectis naſcitur eadem et a grecis cẽtaurea
vocatur · ligniſius herba folia habet oblõ/
ga anguſta lanuginoſa ſubalbida caulẽ cũ
ramis lanuginoſis in ſummo capite caucu/
los habet in quib9 flos violatius ꝓminet
cuius ſemẽ ex vino datũ aduerſus omniũ
ſerpentiũ morſus et ſcorpionũ ictus pro/
deſt adeo vt quidã affirment eam ſcorpio/
nibus ſuper poſitam ſtuporeꝫ his languo
remq; cõcutere · Lignis vibrantibus coru
ſcantibus micantib9 : Lignũ in pane crucẽ
in carne : Ligones foſſoria eo ꝙ terram le
uant q̃ſi leuones · Ligo ſoccus vł foſſoriũ
Ligures ꝓpe alpes colũt dura & frigida
loca : Ligurrit lingit ſũmitatẽ deguſtat Li
gura ʒunga · coclear : Liguſticũ herba hor
tulana a regione nomẽ accepit · naſcit̃ enim
plurimũ in liguria odore aromatica et gu
ſtu acris : Liguſtra & vaccinia florũ gene/
ra crocei coloris · aliter liguſtra flores can
didi : Lu additus ſiue aſſumptus : ¶ Liliũ
herba lactei floris vñ et nũcupata quaſi li
uium cuius dũ candor ſit in foliis auri tñ
ſpecies intus effulget : Lilibeũ ꝓmoncto/
riũ ſicilie ſolis occaſum intẽdens vocatũ ab
eiuſdem nois ciuitate qđ ibi eſt ſita lilibeũ
ciuitas ſicilie ¶ Lima tranſuerſa omnia an
tiqui lima dicebãt · vnde & milites vocaue
runt · Lima eſt vñ & fabri ferrũ limãt a le
niendo ergo lima vocata eſt · Limat mul/
cet mundat acuit ꝓducit polit faciat limat
Limata id eſt ſemitonia & emitonia vnum
ſunt hoc eſt dimidius ſonus · Limatus ꝑ/
fecte ſolidatus : Limaces obliquos · Lima
dicta eo ꝙ lene faciat · Limatus magnific9
excelſus electus ſummus maximus ꝑſtã/
tiſſimus ardens · Limax vermis limi dict9
ꝙ in limo vel de limo naſcit̃ · vnde ſordida
ſemꝑ & immũda habetur · Limbo purpu
ra · Limbus eſt quã nos ornaturam dicim9
faſciola eſt que ambigit extremitatem ve/
ſtium aut ex filis aut ex auro cõtexta aſſu
taq; extrinſecus in extrema parte veſtimẽ
ti vel clamidis de qua virgł · Sidoniã picto
clamidem circũdata limbo · Limba nauicu
la breuis · Limen portus grece · Limẽ gre
ci vocãt qđ nos ſtagnum vel lacus appel/
lamus · Limen & limitem ita diſtinguim9
ꝙ limen edium dicimus · limiteꝫ vero regio
num vel finium · Limen domum larem fa
miliam ſedem penates tectum parietes do
meſticos aras focos ſacra penetralia deos ·
patrios patrimonium · Limentinũ pagani
dixerunt deum eſſe qui in oſtiorum limini
bus preeſt · Limen ingreſſus introit9 oſti
um ianua · Limes finis · Limina oſtiorum
dicta eo ꝙ trãſuerſe ſint vt limes & per ea
ſicut in agro aut introeatur aut foris eat̃ ·
Limitelis genus quoddam marmoris · Li/
mis oculis obliquatis vel oblique intendẽ
tibus vel agri terminus vel finis · Limina
poſtes cogitationes temptamenta · Limiti
nus marchſtein · Liminium captiuitas ſer
uitium Limitauimus terminauimus limi
tato certe limite determinate vel finito · Li
mites appellati antiquo verbo tranſuerſi ·

nam tranſuerſa omnia ante lima dicebant·
a quo limina oſtiorũ per que foris ꝉ intus
itur et limites ꝙ per eos ĩ agros foras eaт̃
hinc et limus vocabulũ accepit· cingulum
quo ſerui publice cingebant̃· obliqua pur
pura limites maximi in agris duo ſũt car
do & decumanus. reliqui vero limites an
guſtiores et inter ſe diſtant imparibus int̃
uallis et nominibus deſignatis· Limitan9
marchſtein· Limitata· terminata certa fir/
ma· Limniſcus id eſt virgula inter gemios
punctos iacens nota eſt que in libris ap/
ponitur ſacre ſcripture in his locis vbi int̃
pretes eodẽ ſenſu diuerſis ſermõibus tran
ſtulerunt· Limus leim· Limoſo paludoſo·
lutoſo· vel lacu influctuoſa ſcꝫ palude: Li
mos enĩ dicimus ſtrabos id ẽ obtortos oc
culos hñtes: Limofilon inde nomẽ elima
tio id ẽ ſconi Limphari eſt bachari et furia
quadaꝫ a demonibus impeti· huc atꝙ illuc
diriuata· Inter limpham & nimpham hec
differẽtia eſt· limpham aquã· nimpham vo
deam dicunt: Limphaticũ latini ob aq̃ mo
tum vocauerũt· hunc morbũ greci idropã
dicunt: Limphaticus ꝓprie dicit̃ qui viciũ
ex aqua trahit cuius viciũ eſt huc atꝙ illuc
curſu ire a fluore aque ſumpto vicio· Lim
phaticus quaſi fanaticus qui ex aqua q̃ſi
diuinat: Limphaticus demẽs amens inſan9
furioſus bachatus Limpidũ vinũ id ẽ per
ſpicuũ ob aque ſpeciem dictum quaſi lim/
phidũ: Limpha enĩ aqua ẽ: Limus eſt ve
ſtis ab vmbilico vſꝙ ad pedes ꝓducta· hec
aũt veſtis in extrema ſui purpurã limã id
eſt fluctuoſum· inde nomẽ accepit· nam li/
mum obliquũ dicimus· Limum lutũ cenũ
¶ Linaria retia· Linaria ſiͤtudines dire/
ctas· Lincis dictus quia in luporum ge/
nere numerat̃ beſtia ab vulpe diſticta per
terga vt pardus · ſed ſimilis lupo· vnde &
ille licos iſte lincis· Cuius vrinã conuerti ĩ
duriciã precioſi lapidis dicũt qui ligurius
appellat̃ ꝙ et ipſa linces ſentire hoc docu/
mento ꝓbatur nam et ceſtum vel egeſtum
liquorẽ harenis inquantũ potuerit cõtegit
inuidia quadam ſcꝫ nature ne talis egeſtio
tranſeat in vſum humanũ linces dicit plini
us ſcd͛us extra vnũ nõ admittere· ¶ Linea
veſtis dicta quia ex ſolo lino fit aꝉs ſtricta
id eſt camiſia· Linguarũ diuerſitas exorta
in edificatiõe t̃ris poſt diluuiũ· Nam p̃uſꝙ
ſuperbia turris humanã diuideret ſocietatẽ
vna omnium nationũ lingua fuit que he/
brea vocat̃ qua patriarche et ꝓphete vſi ſũt
non ſolũ in ſermõibus ſuis verũ etiã in lr̃is
ſacris· Initio aũt tot gentes quot et lingue
fuerunt deinde plures gentes q̃m lingue
quia ex vna lingua multe ſunt gentes ex
orte· Lingue aũt dicte in hoc loco pro ver
bis que linguarũ fiunt genere locucionis
ilico is qui efficit per id qđ ꝑficitur nõiat̃
ſicut os dici ſolet pro verbis ſicut man9 ꝓ
litteris· Tres ſunt aũt lingue ſacre hebrea
greca et latina que toti orbi maxime p̄cel
lunt· his enim tribus linguis ſuper crucẽ
domini a pilato fuit cauſa eius ſcripta Gre
ca autem lingua inter ceteras gentium cla/
rior fuit· Eſt autẽ et latinis et oĩbus lin
guis ſonantior cuius varietas in quinꝙ ꝑ
tibus diſcernitur quarũ prima dicit̃ tenedo
id eſt mixta ſiue cõmunis qua omnes viũ
tur· Secunda attica videlicet athenienſis q̃
vſi ſunt omnes greci auctores· Tercia do/
rica quam habent egiptii et ſiri· Quarta io
nica· Quinta eolica· Latinas autẽ linguas
quatuor eſſe quidam dixerunt id eſt priſcã
latinã· romanã mixtam· Priſca eſt q̃ vetu/
ſtiſſimi italie ſub iano et ſaturno ſunt vſi in
cõdita vt ſe habent carmina ſaliorũ· Latina
quam ſub latino et regibus tuſci et ceteri ĩ
latino ſunt locuti ex qua fuerũt xii· tabu
le ſcripte· Romana q̃ poſt reges exactos
a populo romano cepta eſt quam neuius·
plautus· hennius· virgilius poete ex ora/
toribus grachus et Catho et Cicero vel ce
teri effuderũt· Mixta que poſt imperium
latius ꝓmotum ſimul cum moribus et ho
minibus iu romanã ciuitatẽ inrupit inte/
gritatem verbi per ſoloeciſmos & babari
mos corrumpens Omnes autem orientis
gentes in gutture linguam et verba colli/
dunt ſicut hebrei & ſiri· Omnes mediter/
ranee gentes in palato ſermones feriunt ſi
cut greci et aſiani· Omnes occidentis gen/
tes verba in dentibus frangunt ſicut itali·
& hiſpani· perſius ſirus & chaldeus vici
nus hebreo eſt in ſermone · conſonans in
pleriſꝙ & litterarum ſono Quidam autꝫ
arbitrantur linguam ipſam eſſe chaldeam
quia abraham de chaldeis fuit ꝙ ſi hoc re/
cipitur quomodo in daniele hebrei pueri
linguam quam non nouerant doceri iubẽ/
tur· Cuiuſmodi autem lingue locutus eſt
deus in principio mundi cum diceret· Fi/
at lux· inuenire diffile ẽ nondum enĩ erãt
lingue· Item qua lingua inſonuit· poſtea
exterioribus hominũ auribus maxime ad
primũ hõiem loquẽs vel ad prophetas vꝉ
dum corporaliter inſonuit vox dicẽtis dei·
tu es filius meus dilectus· vbi a quibuſdã

creditur illa vna lingua q̄ ſola fuit anteq̄m
eſſet linguarum diuerſitas· In diuerſis au
tem gentibus creditur ꝙ eadem lingua ille
deus loquitur qua ipſi homines vtuntur
vt ab eis intelligatur. Loquitur autē homi
nibus non per ſubſtantiam inuiſibilē ſed
per creaturam corporalem per quam etiā
et hominibus apparere ſe voluit quando
locutus eſt· Dixit etiam apoſtolus. Si lin⸗
guis hominum loquar et angelorum rē·
qua lingua angeli locuntur ·non ꝙ ange⸗
lorum alique lingue ſint · ſed hoc per ag⸗
gerationem dicitur ·Item queritur qua lin
gua in futuro homines loquentur· nuſꝗ
reperitur· nam dicit apoſtolus ſiue lingue
ceſſabunt· Ideo autē prius linguis hec de
inde de gētib9 poſuimus quia ex linguis
gētes non ex gentibus lingue exorte ſūt
Linguitur ſtomachatur ·Lingue a lingen
do cibo putat varro nomen impoſitū· alii
ꝙ per articulatos ſonos verba ligant ſicut
autem plectrum cordis ita lingua illiditur
dentibus et vocalē efficit ſonum·Lingua⸗
cina mella liquida fluenta ·Linguent depa
ſcunt lambūt· Linguere libare linire obſor
bere aut lambere id eſt impreſſa leniter gu
ſtare: Linguis triſulcis trifariā diuiſis Lin
gula dicitur parua līgua et gladius ob lō
gitudinem in ſimilitudinem lingue factus
Ligus nomen mulieris vel qui de liguria
Liniamenta ſimilitudines vel extremitas
corporum vtputa vbi finitur tendens de⸗
orſum auricula vnde et pictores liniamen
ta appellant deſignationes ſingulorum ī
imaginem vel in expreſſiones quia poſtea
coloribus manifeſtant· Liniamentum fi⸗
gura exemplum effigies figmētum exem
plar imago ſimulacrhū forma vult9 aſpe
ctus proceritas dignitas corporis ſpecies
ſimilitudo Licini cicendela lucerne Lin!ēs
induens: Liniſtra macellarius qui carnes
ferro lacerat: Linimentum a linire: Linio
lenteum vel lini texeotor: Linis accurat9·
Liniſas faltis id eſt mare mortuorū ·Lini
tus ſedatus placatus: Linna ſaga quadra
et mollis de qua plautus ·linna coopera⸗
ta eſt teſtrio gallia linos ſplene Linoſtema
veſtis eſt ex lana linoꝗ contexta· et dicta
linoſtema quia ineſt in ſtamine linum ī tra
ma lanam habet· Linquit dimittit conqui
rit derelinquit deſerit vel peccat defluit la⸗
bit: Linſa id eſt beſtiarum dea a greco ꝙ ē
linx· Lintrix nauicula parua vel linter na
uis ſiue caricatio nauis Linuit ſuperunxit
temperauit: Linum ex terra nitenti ſpecie
oritur· deflexuꝗ nomen eius a greco· nā
linum greci linariū dicunt ſiue ꝙ ſit molle
et lene· Liniunt cōponunt deliniūt fingūt
glutino adiungūt· Linx leopardus lupus
varii coloris ·et veſtis varia linx dici poteſt
Linx ē animal quod poſſe fertur hominis
interiora viſu penetrare· Linus poeta fuit
filius appollinis· ¶ Lion graece ſolutum·
¶ Liparea genus gēme· Liparis inſula eſt
vna eolidum ·quā liparus quidā ex nomīe
ſuo liparē vocauit qui eā ante eolum rexit
Liperidi teneri molles delicati· Lippiētib9
oculis· lacrimantibus Lippitudo eſt dolor
vel viciū oculorum quod humore defluēte
fit· atꝗ ex crebra ipa infuſione humoris
palpebre groſſiores exiſtunt Lipothonia
id ē defectio vel anime anguſtia · Lipotho
nia ſtomachi malefactio fit ex nimietate·
aut ex euacuatione ſanguinis ¶ Liquamē
dictum· eo ꝙ ſoluti in ſalſamento piſciculi
eundem liquorem linquant ·cuius liquor
appellatur ſalſugo vel muria· proprie au
tem muria dicitur aqua ſale cōmixta effec
taꝗ guſtu in modum maris . ¶ Liqueat·
clarum ſit· Liquentia pura amfluenta· Li
quet cōſtat apparet elucet claret patet ma
nifeſtum eſt · Liquere patefacere · Liquida
ſuauis dulcis lenis canora acuta pura tin⸗
nula· Liquidi fontis· puri perſpicui ·Li⸗
quidum diſtillaticium defecatum dilucidū·
lene purum ſerenum ſplendidum apertū
ereum manifeſtum· Liquitur defluit ma⸗
nat decurrit fluit aut exprimitur· Liquor
aqua· ¶ Lira dicta a potulirin· id ē a va⸗
rietate vocatur· ꝙ ſonos efficiat diuerſos·
Liram primum a mercurio inuentā fuiſſe
dicunt ·hoc modo ·cum regrediens nilus
in ſuos meatus varia in campis reliquiſſet
animalia· relicta etiam teſtudo· quae cum
putrefacta eſſet et nerui eius remanſiſſent
extenti in corium ·percuſſa a mercurio ſo⸗
num dedit· ad cuius ſpeciem mercurius li
ram fecit & Orpheo tradidit· qui eius rei
maxime erat ſtudioſus· vnde & exiſtima⸗
batur eadem arte non feras tm̄ ·ſed et ſaxa
atꝗ ſiluas ad eius cantus modulationē ap
plicuiſſe· hunc muſici propter ſtudii amo⸗
rem & carminis laudem etiam inter ſidera
ſuarum fabularum cōmentis collocatū eſſe
dixerunt· De quo vates ille mantuanus·
Si potuit manes arceſſere cōiugis orphe9
Treicia fretus cithara fidibuſꝗ canoris ·q̄i
dicat ſi ille cithara fretus ego pietate · Lirā
tes arantes Lirici poete dicti a potulirin·
id eſt a varietate carminum vn̄ et lira dicta

Liricus vocatur heroicus reciprocus cu/
ius in principio heroici verſus poſiti in vl
tima elegiaci parte iteranī vt eſt hoc vidi/
mus ire deū reducem ſperare iubemur in
celum qualem vidimus ire deum. Liripes
liripenter. Lirnam ar guenthi traidem ſer
pentem. ¶ Lis a cōtentione limitis poris
nomē ſumpſit: Liſa hebreice grece apſus.
latine miſſus dicit Liſimatus ſolutor litis
Lis litis rixa diſcordia cōtentio. Liſtrigo
ne gentes ſunt crudeliſſime vt ciclopes.
¶ Lita. illita diſtincta vel ſacrificia. Litat.
ſacrificat immolat placat pſoluit pces obſe
crat exorat. Lithargia a ſomno vocata eſt
enī oppſſio cerebri cū obliuione & ſomno
vigiliis vti ſternutātes: Lithargicus ſom/
nolentus. Lithargirū argenti purgamēta
quā nos ſpumā argēti appellamus. fit enī
ex argēto & plumbo. Inter litem et rixaȝ
hec diſtinctio eſt. Lis inter duos cōmittit
et finit. rixa inter multos et iniuria cōſtat.
Inter cōtentionē altricationem. ¶ Littera.
doctrina ſcientia eruditio ſtudiū notatio.
cognitio obſeruatio pceptio tractio oſten
tatio inſtituta. Littere autē cōmunes ſunt
aut librales. Cōmunes dicte qa multi eis
in cōmune vtuntur vt inſcribere et legere
Librales quia eas tm̄ illi nouerunt qui li/
bros cōſcribūt rectēq; loquēdi dictādiq; ra
tionē nouerunt. Inter figurā lr̄arū et api/
cem veteres dixerūt. apicem dictū propter
q longe fit a pedibus. Dicte ſunt vocales
q per ſe vocem impleant & per ſe ſillabā
faciunt nulla adherēte cōſonante. Cōſonā
tes ſunt q̄ diuerſo motu lingue vel impſſi
one labiorū efficiunt et vocate cōſonantes
quia per ſe nō ſonāt ſed iuncte vocalibus
cōſonāt. Semiuocales aūt dicte eo q qd/
dam ſemis de vocalibus hēant ab e. q̄ppe
vocali incipiūt & deſinūt in naturalē ſonū
vt f.l.m. Mute autem dicte q̄ niſi ſubiectis
ſibi vocalibus nequaq erūpunt. ſi enī ei9
extremū detraxeris ſonū incluſum in litte
re murmur ſonabit vt b.c.d. et cetera. Vo
cales aūt & ſemiuocales & mutas a veteri
bus ſonas et ſemiſonas et inſonas dictas.
I. aūt et v. ideo cōſonātes habentur qa int/
dum hn̄t poſt ſe vocales in hiſdem ſillabis
cōſtitutas vt ianus vates hn̄tur p cōſonāti
bus. Medie aūt idcirco dicūtur quō natu
raliter ſole mediū ſonū hn̄t ut ilus vn9 cō
iuncte aliis vt pinguis ſonāt vt ianus va/
nus. ſole enī aliter ſonāt aliter iūcte. V. ve
ro pp̄terea interdū duplex dicit qa quoti
enſcūq; in metro inter duas vocales inue/
nitur pro duabus habetur vt troiia gemi
natur enī ibi ſonus eius v. quoq; littera p
inde interdū nihil eſt vt quis uocalis nō ē
quia i. ſequitur. Conſonās nō eſt quia q.
precedit ſine dubio nihil eſt. Eadē & digā/
mon a grecis uocatur quando ſibimet &
aliiſq; uocalibus iūgitur q̄ ideo digāmon
dicitur quia duplex eſt adinſtar. F. littere
que duplicem grāmam habet. ut uoiū uir
go. Fuerunt autē in principio decem et ſep
tem littere id eſt a.b.c.d.e.f.g.i.l.m.n.o
p.r.ſ.t.v. Poſtea h. littera p ſola aſpirati
one adiecta eſt. vn̄ a pleriſq; putatur eſſe
nō lr̄a que proinde aſpirationis nota dicit
k. litterā ſaluius ludi magiſter prius laiis
adiecit ut in ſe diſcrimen duaȝ lr̄arū c c. fa
ceret q̄ ideo ſupuacua dicitur exceptis ka
lendis et kartago ſuperuacua iudicatur. q
lr̄a prius nō erat vn̄ et ipſa ſuperuacua eſt
uocata quia per c. cuncta ueteres ſcripſe/
runt. x. littera uſq; ad auguſti temp9 nō
dum apud latinos erat et digne hoc tēpo
re chriſti nomē innotuit q per eam q̄ cru
cis ſignum figurat ſcriptitatur unde et du
plex uocatur quia p c. & ſ. ponitur et hic
& ex hiſdem litteris compoſitum nomen
habet. A grecis autem duas litteras uſur
pauit latinitas y & ȝ. pp̄ter nomina ſcili/
cet greca et hec apud romanos uſq; ad au
guſti tempus nō ſcribebantur ſed p ȝ duo
ſſ ponebant ut hilariſſat pro hilariȝat. litte
re latine et grece uidentur ex hebreis orte.
apud illos enim prius dictū eſt aleph de/
inde ex ſimili enuntiatione apud grecos
tractūm eſt alfa inde apud latinos a. He/
brei xx. duo elementa litterarum habent ſe
cundum ueteris teſtamenti numerum. gre
ci uero xxiiii. latini xxiii. Hebreorum lit/
tere a lege cepiſſe per moiſen. Sirorum au
tem et chaldeorum per abraham vn̄ cū he
breis et numero ſono concordant ſolis ca/
recteribus diſcrepant. Aegiptiorum litte
ras iſis regina inachi filia de grecia ueniēs
in egiptū reperit et egiptiis tradidit. Gre/
carum litterarum vſum primi fenices in/
uenerunt. unde lucanus. fenices primum
magni ſi creditur auſi manſuram rudibus
uocem ſignare figuris. Kathmus ageno/
ris filius grecas litteras a fenice in greciaȝ
x & vii. primus attulit. His palamedes
troiano bello tres adiecit. h x a. poſt quem
ſimonides ſimiliter tres alias addidit ī litte
ram pithagoras ſamius ad exemplum ui
te humane primus formauit. cuius uirgu
la ſubterior primā etatem ſignificat incertā

quippe et que adhuc ſe nec viciis nec vtuti
bus dedit·biuiū autē qđ ſupereſt ab ado/
leſcentia incipit cuius dextera pars ardua
eſt ſed ad beatā vitam tendens·Siniſtra fa
cilior ſed ad labē et interitū deducēs apud
grecos aūt miſtice lr̄e ſunt prima y·q̄ hu/
manā vitam ſignificat de qua nūc diximꝰ
Scd'a theca que mortem· nam iudices eādē
litteram thecam apponebāt ad ecruȝ nōia
quos ſupplicio afficiebant et dicitur theca
apotilanaton id ē a morte·vnde et habet p
mediū telum idē mortis ſignum de qua q̄
dam· O multum ante alias infelix lr̄a the
ca·Tercia thau figurā demōſtrans dn̄ice
crucis·vn̄ et hebraice ſignum interp̄tatur
De qua dictum eſt in in ezechiele angelo·
tranſi per mediū irl'em et ſigna thau ī frō
tes virorum gementiū et dolentiū·Reliq̄
vero due ſummā et vltimam ſibi vendicāt
Xp̄s ip̄e eſt enim principium ipſe finis di
cens· Ego ſum alfa et o· Om̄es lr̄e apud
grecos verba cōponūt et numeros faciūt·
nam alfa vnum beta duo· gāma tria· apud
eos ſignificat ſic et om̄es littere apud eos·
Latini aūt numeros ad litteras nō cōpu/
tant que verba cōponunt exceptis aliis q̄
numeri figurā demōſtrant vt c· pro centū
d·pro quingentis id eſt pro vno l· p̄ qui
quaginta id eſt pro mille v·pro quinq; &
x·littera que figuraȝ crucis ſignificat pro
decem·Latinas litteras carmētis nimpha
prima italis tradidit·carmentis auteȝ dicta
quia carminibus futura canebat· Ceterū
proprie vocata nicoſtrata· A·autem litte/
ta in omnibus gentibus ideo prior eſt lit/
teratum pro eo ꝙ ipſa prior neſcientibus
voceȝ aperiat·Nomina litterarum gentes
ex ſono proprie lingue dederūt notatis ſo
nis atq; diſcretis· nam poſtq̄ eas aniaduer
terunt et nomina illis et figuras impoſue
runt·Figuras aūt partim ex placito·par
tim ex ſono litterarū vtputa i·et o·quarū
vni ſicut exilis ſonꝰ ita tenuis v'gula· Al
tera pinguis ſonus ſic et plena figura In
ter figurā lr̄arum et apicem veteres dixe/
runt apicem dictū p̄pter ꝙ longe ſit a pe
dibus et a cacumine lr̄e apponitur Eſt enī
linea iacens ſuper litterā equaliter ducta·
Figura aūt q̄ tota littera ſcribitur· Lites ī
imicitie offenſiones iurgia diſcordie· Lite
ſcere cōtumeliis afficere exp̄brare inſulta/
re inſectare criminare detrahē · Litiaſis id
eſt cauculi in veſica· Liticines cornices q̄ ī
cornu canit·Litigat vadat rixat vl' iurgat
Inter litigioſum et litigatorē hec differētia
eſt·Litigioſus ē de quo litigatur q̄i ager·
Litigator qui litigat·litis amator·cauſariꝰ
Litorarie amnice naues ſunt·qui alio no/
mine trabarie ſiue caudice dicūtur·Littora
nūc pro terris poſuit ·Litora deſeruere·al
tum petiuerīt· Litore extrēa parte terre·Li
toreis finibus ·ripis vel terre finibus ·Li/
thoſtrata ſunt elaborata arte ſcȝ picture·
paruulis cruſtis ac teſſellis tincte in va/
rios colores·teſſelli aūt a teſſeris nomīati
id eſt quadratis lapillis per diminutionem
Litimos patientiā calcatā vel crudelitatem
inriſam· Litui tormentum·Litura tunicha
murorū·Lituū baculum incuruū quo au
gures vtūtur· Lituus tuba aut baculus·
Litus nūc pro terra pōitur vnde vorago
procella vētorum·Litus eſt terra aque &
mari vicia· & dictū litus quia fluctu elidit̄
vel ꝙ aqua alluitur ·Cicero in topicis ·li/
tus ē quod fluctus elidit aut vis marina·
Litus ama·litus ſequere·¶ Liuens inui/
dens odioſus ·Liuitia licetus mortuorum
vel locus in quo mortui conduntur vel cō
tunduntur·Liuicina dea libidinis ·quam
etiam nōnulli venerē infernalem eſſe dixe
runt·ſed hoc poete fingūt·Liuicinū locus
eſt rome quo occiſi gladiatores p̄cipitātur
Liuida ſordida vel venenifera · venenoſa·
proprie ē tumor plagarū·aliq̄n autē pro
inuidia ponitur·Liuidus color eſt inter ce
ruleum & nigrū ſubniger videlicet·ſicut ē
color plumbi·Liuidum nigrū·Liuentis·
ſubnigri:Liuor inuidia dolor macula ni/
gra·vel nigredo corporis·¶ Lixa aqua di
cit̄ ab eo ꝙ ſit ſoluta·vn̄ et ſolutio libidinis
luxus & mēbra loco mota luxa dicuntur·
Lixa ſeruus militis q̄ exercitū ſequit̄ cauſa
q̄ſtus· Lixa ciuitas a lixo fluīe mauritanie
vbi an̄ regia fuit·& ſala ꝙ imineat ſale flūi
Lixa vilis aq̄·ſic dicebāt antiq̄·vn̄ et lixare
Lixa aq̄ vn̄ elixū eo ꝙ in aq̄ ſola decoquit̄
Lixe dn̄r aliq̄n a licēdo q̄ exercitū ſecūtur

LObna alba vel cādida ſiue lateris
loca·feta·plena·¶ Loca ſenta·incul
ta ſpinoſa·Locāt ſtabiliūt ſiſtūt conuocāt
collocant aut in mercede deducunt vel ſta/
tuunt conſtituunt Loca ſingule partes ter
re ſunt·loca ergo et terre ſpacia in orbe ter
rarum multas in ſe continent prouincias
ſicut in corpore locus ē pars vna multa in
ſe continens membra ſic & domus multa
in ſe cōtinēs cubicula·ſic terre loca dicūtur
terrarū ſpacia quorū p̄tes ſunt p̄uincie ſic
ī aſia frigia·ī gallia retia· in hiſpāia boetia·

nam aſia locus eſt ꝓuincia aſie frigia troiá
regio frigie ilium ciuitas troie· Locatio eſt
res ad vſum data cum diffinitione merce/
dis : Locatur edificatur ſtatuiť· Loco pel/
lere excludere excidere emouere euellere ·
eximere eiicere educere extrahere ſubuer/
tere eruere· Locis notioribus vel cognitis
Locis in tribu iuda ſed et hanc cepit iħus
rege ipſius interfecto meminit huius eſai
as & hieremias et nūc eſt villa in ſeptimo
miliario ab eleutheropoli euntibus da ro
mā· Locia vrina· Loco nomine gradu or/
dine faſtigio· Loculus ad aliquid ponēdū
in terra factus locus ſeu ad veſtes vel pe/
cuniam cuſtodiendā et per diminutionē lo
cus locul9· Loculum portatoriū de tabul'
Loculus vas repoſitoriū vbi aliq̃d ad ſer/
uandū cōmendať qui multa loca poſſidet·
Locū facultaťē copiam poteſtatē conditio
nem tempus occaſionē oportunitatē· Lo/
cum interiorem ſaxi partem· Locuples di
ues fortunatus pecunioſus copioſus opu
lentus potens habundās idoneus opim9
Locuples dictus quaſi locis plen9 & poſ
ſeſſionum plurimarū poſſeſſor queadmo
dū docet tullius de republica in libro ſecū
do· Multaqꝫ editione ouium et boū· quia
tunc erat res in pecore et in locorū poſſeſ
ſionib9 ex quo pecunioſi et locupletes vo/
cabantur· Locus arua ſolum ager gleba·
fundus ceſpis regio tractus vicinitas Lo
cus ſummus dignitas auctoritas honor·
gloria magnitudo amplitudo maieſtas fa
ſtigium ſplendor gradus fama honeſtas
opinio celebritas nomen· Locus celeberri
mus locus frequentiſſimus vel feſtiuus·
Lophos cerinis· ¶ Lodix zuſſa auis l' ge
nus veſtimēti· Lodobar vbi fuit machir·
Lodobar ipſi verbum Logica eſt diſcipli/
na q̃ diſputacōib9 ſubtiliſſimis vera ſecer
nit a falſis· Lodix auis vel herba ſiue ludi
lo genus veſtimēti· ¶ Loetum qñ mortez
ſignificat per oe· ſcribiť & dicitur a delen
do eo ꝙ mors oīa deleat· ¶ Logia ſona/
re rñ'a reddere Logica grece q̃ latine rō/
nalis vocatur in qua diſputatur queadmo
dum in rerum cauſis vel vite moribus ve
ritas ipſa queratur· Dicta autez logica id
eſt rōnalis· logos enim apud grecos et ſer
monē ſignificat & rationez· Logici poete
dicti q̃a in naťis & moribus rōcinanť· ra/
tio enim grece logos dicitur· Logium ꝙ la
tine diciť rōnale pannus duplex auro et q̃
tuor textus coloribus hñs magnitudinez
palme per quarū circuitū intexti erant xii

precioſiſſimi lapides· hic pānus ſuperhu/
merale cōtra pectus pōtificis ānectebatur·
Logos ſermo vel ratio gracce· Ermis qui
latine mercurius dicitur ſcripſit librum qui
appellatur logoſtileos id ē verbū perfectū
Logotheta greco eloquio qui ſermonē fa/
cit in populo ·id ē qui edictū imperatoris
foris poplo nūciat· logos enī grece ſermo
eſt· ¶ Lommim filargos id ē princeps tri/
buū· ¶ Lolico genus piſcis maritimi· Lo
lium zizania· malus terre tubercula vel ſpi
ne· Lomentū vueſka· Lōga intercapedine
lōgo interuallo vel infinita· ¶ Lōganimis
ſiue magnanimis dictus· eo ꝙ nullis paſſi
onibus perturbať ſed ad diuerſa ſuſtinēdo
patiens eſt· cui cōtrarius ē puſillanimis an
guſtus & in nulla tribulatiōe ſubſiſtēs· de
quo ſcribitur ·puſillanimis vehemēter inſi/
piens· Locuſta dicta ꝙ pedibus ſit longis
veluti haſta· vñ eam greci tam maritimam
q̃m terreſtrē haſtago appellant Nec autez
locuſta terreſtris cū agmine collecto regio
nis cuiuſqꝫ occupauerit latitudinē innoxio
primū fertur habitaculo nec fructus inho
ſpitali incurſiōe depaſcitur· niſi ſignū diui
ne praeceptionis acceperit· etenim ſicut in
exodo legimus· ea quoqꝫ celeſtis offenſio/
nis vltionē exequitur· ut q̃ deus pie mini
ſtrauit hec quoqꝫ auis deuorat ſeleucis ſic
enim grece hec auis nūcupatur· ſunt et da
ta ad remediū malorū que locuſta cōſueuit
inferre· cui aui creator inexplebilem deuo/
rādi dedit naturā ut inſaciabili paſtu et pla
ga ut p̄diximus poſſit extinguere locuſte
folia olee arboris adroſa liberāt ab egritu/
dine· Locutus ē dixit expoſuit retulit nar
rauit indicauit orſus ē effatus eſt diſſeruit
diſputauit ſermōem habuit cecinit p̄dixit·
Lōgarū viarū longo errore Lōga ꝓducta
prolixa· Longeua anus longa intercapedi
ne· Lōge procul eminus interuallo extra
porro Lōge a dubitatiōe· nimirū profecto
certo vtiqꝫ ſcꝫ prorſus plāe etiā ꝓculdubio
Longe ambulantis circuitus ex vtraqꝫ pte
lateqꝫ in multas partes aut vbiqꝫ· Longe·
māifeſte· am valde vel nimiū ſatis· Lōgeui
maiores· principes· veteres priſci antiqui·
ſenes ſeniores barbati priores ·ſuperiores
etate Longeuus dictus q̃i longi eui uel lō
gi tēporis uel uita eternus· Longinqui lō
ge habitātes uel multorū annorū Lōgius
plus· Longeuum ſenem· eternum Longe
uorum id eſt macrobiorum· macron graece
longiturna uita· hic macrobii dicūtur qui
longe ſunt uitae · Longitudo· proceritas·

Longo limine vel ordine tractu vel ꝑlixo
ducto: Longo poſt tp̄e viſum poſt multū
ſpacium tēporis cōſpectū· Longo luctu·
ac bello· Logodelos ſub dolo loq̄ntes· Lō
gum agm̄ longus ordo· agmē eſt aūt m̄lti
tudo iter agēs vel procerū ꝑlixū Longus
multus inormis infinitus inmodicus· Lō
gus a linea dictus ꝓpter ꝙ ſit rectus· Lo
phos ceruus: ¶ Loquacitas effuſa et incō
dita temeritas locucōis· vñ et ſaluſtius lo/
quax magis ꝙ facūdus et cicero· hec loq̄/
cem eſſe habitū nūq̄m diſertū: Loquax v̂
boſus garrulus m̄ltiloquax copioſus ī lin
gua ¶ Loramēta in parietibus tabule vel
ligna q̄ mittunt· loramēta dñr· vñ et ſalo
mon: Loramētū inquit ligneū circūdatū
fundamētū edificii nō diſſoluet: Loramen
tis laq̄aribus· Lora retinacula iumētorū·
Lorādrū corruptū vulgo vocat̄ qđ ſit fo
liis lauri ſilibus flore vt roſa arbor vene/
nata interficit aīalia et medet̄ ſerpentiū ve/
xatiōes: Lorādrū greci arodandarū vocāt
Lorcones auidi deuoratores: Lorica voca
ta eo ꝙ loris careat· ſolis enī circulis ferre
is cōtexta eſt al's thorax munimētū mili/
tis· ¶ Lotus lauatus ablutus l'lautus id ē
mundus· Loth intp̄r declinās ſiue uictus
factis enī ſodomorū nō cōſenſit· ſed eorū
illicita carnis incendia declinauit: Loth ip̄e
eſt lida· ipſe eſt dioſpolis fiunt· Lotiū vri
na dictū eſt lotiū eo ꝙ lota id eſt mūda ve
ſtimēta· Lothon genus arboris quā latini
mellam vocant· Lotopobolum prouintia
erroris· Louem formoſum·

LVant patianī penas perſoluāt Lu
bellum corrupte a globo dictū q̄ſi
globellū ꝑ diminucōē· Lubricū dicit̄ quic
quid labitur dū tenetur vt piſcis ſerpens·
Lubercal dom9 paſtoꝝ· Lubriaca lena me
retrix· Lubricū labitus lutū vel lauiua ſi
ue nitidū· Lubricus leuis vicioſus vanus
friuolus ineptus laſciuus luxurioſus dif
fluens tortuoſus labilis vel inſtabilis Lu
brū dicitur raſile lignū id eſt nō planū vñ
lubrica res nō plana vñ labimur· ¶ Luca/
nice dicte ꝙ prius in lucania facte ſūt Lu
canū matutinū· Lucar locus aptus vel ve
ctigal l'erogatio q̄ ſolebat ī lucis fieri· Lu
tas intp̄r ipſe cōſurgēs l'leuās· Luce ē na
ercorū armoꝝ ſplendorē· Luce caruit inte
riit mortuus eſt occipit defunctus ē periit
extinctus ē cōſumptus eſt expirauit deceſ
ſit oppſſus eſt obiit occubuit e uita exceſ/
ſit puatus eſt ſpū aīaʒ reddidit debitū na
ture ꝑſoluit· Lucelli a lucro· Lucellū a lu/
cō id eſt ſilua Lucē relinquat· mori ꝑparat
Lucentēꝗ globum lune titaniaꝗ aſtra ſp̄s
intus alit· lucentemꝗ globū lune hoc iux
ta phiſicos qui dicunt in modum pile lunā
eſſe· titaniaꝗ aſtra· ſtellas dicit· q̄ obliquo
ſolis curſu & via ferūtur· ideo & titania· ti
tan enī ſol ē· ſp̄us maieſtas diuīo· dicit ſpū
diuīo vniuerſa regi· idē intus regit· nutrit
Lucem ſurgo vel vigilo· Lucene lune· Lu
cens eſt quod aliunde illuminatur· Lucen
tiſſimus ſplendidiſſimus · copioſiſſimus·
Lucerna a lacinio dicta· vnde & breuis eſt
lu· ut perſius· Diſpoſite pinguē nebulam
vomuere lucerne· Si enim a luce duceretur
non ſtaret verſus· Lucinius autem dicitur
eo ꝙ lucem prebeat· eſt enim cicendela lu/
cerna· Lucernaria veſpera· Lucerna eccl'ia·
vel anima ſiue opera bona· Lucernarium
candelabrum· Lucide aperte diſerte diſtin
cte ſubtiliter ordinate elegāter palam pla
ne ſerenum purum ſilens ſurdum nitens·
ſplendidum fulgidum micans tranquillū
placidum quietum candidum nitidum cla
rum illuſtris ſublimis· Lucidum ethra· ſe/
renum aerem Lucidus polus lunā ſignifi
cat· Lucidum & lucibilem ita diſtinguitur
lucidum ē quod aliunde illuminatur· Lu
cibile quod per ſe lucet· Lucifer dictus · eo
ꝙ inter omnia ſidera plus lucem ferat· eſt
autem ex planetis· hic prope iubar dicitur
eo ꝙ iubas lucis effundit· Sed & ſplendor
ſolis ac lune & ſtellarum iubar vocatur ꝙ
in modū iube radii ip̄oꝝ extēdantur · ferē
autem ꝙ hec ſtella oriens luciferū · occidēs
ueſperum facit mucifer iubar uel ſtella que
ante lucem oritur uel apparet · Lucifuga
qui tenebras diligit· Lucigena luce genita
Luciferiani heretici a lucifero ſirmie ep̄o or
ti· qui ep̄os catholicos qui conſtantii perſe
cutione perfidie arrianorum conſentientes
erant· & poſtea correcti redire in catholicā
elegerūt · damnantes ſiue quod crediderūt
ſiue quod credidiſſe ſimulauerūt quos eccl'ia
catholica m̄r no recepit ſinu tanq̄m petrū
poſt fletū negatiōis· ac illi m̄ris caritatem
ſuperbe accipientes eoſꝗ recipere nolentes
ab eccl'ie cōmunione receſſere et cum ip̄o lu
cifero auctore ſuo qui mãe oriebat̄ cadere
meruerūt Lucina dea q̄ lucē naſcētibus pre
ſtat· Lucinā alii iunonē· alii dianā dicunt q̄
pariētibus p̄eſt· Lucina luna· Virgi· caſta
faue lucina· Lucinium dictum ꝙ lum̄ dat
lugnos enim grece lumen ē· eſt autem ci/
cendela lucerna· Lucis ortu id ē mane ma
tutino albēte celo diluculo ſub aurore ortu

luce oriente mane primo. Luci virentes ne
moroſa ſacra Luchnos abeſtos fingũt poe
te fuiſſe vel eſſe quoddã veneris fanũ atqꝫ
ibi candelabrũ & in eo lucernã ſub diuo ſic
ardentẽ ut eã nulla tẽpeſtas. nullus imber
extĩgueret. vñ ſicut abeſton lapis ita et iſta
luchnos abeſtos id ẽ lucerna inextinguibi
lis nõiata eſt. Lucos nemora vel ſiluas mo
dicas. Lucus aũt ſacratus ꝓprie dicitur lo
cus arboribus plenus dictus per antifra
ſin. nõ ꝙ luceat ſed parum luceat. Lucrari
dicimus rem quã acquirimus. Lucretiã di
cunt poete fuiſſe matronã nobilẽ veterẽqꝫ
romanã cuius pudiciciã magnis effert lau
dibus. huius corpore cũ violenter oppꝰſſo
tarquini regis filius libidinoſe potitus eẽt
illa ſcelus improbiſſimi iuuenis marito cõ
latino et propinquo butro viris clariſſimis
ac fortiſſimis indicauit eoſqꝫ ad vindictam
conſtrinxit. deinde fedi in ſe cõmiſſi triſtis
atqꝫ impatiens ſemetipſam peremit. Lucre
cius auctoris ſermo. Lucrinus & auernus
lacus cãpanie ſunt. lucrinus aũt dictus q̃a
olim propter copiam piſciũ vectigalia id ẽ
lucra magna ꝑ̃ſtabat. Lucroſum lucro ple
num. Lucrũ fenus vſura cõpendiũ emoli
mentum incremẽtum mercimoniũ fructus
merces reddita vectigal vectigalia publica
vel acceſſio ſiue acquiſitio. Luctamĩa inq̃e
tudines certamina. Luctãtes dicti ꝙ erecti
inuicẽ ſe teneant more luctantiũ. Luctanĩ
paleſtrã exercẽt Luctatio a laterũ cõplexu
vocata. quibus cominus certantes innitẽt
qui greca appellacõe athlete vocãtur. locꝰ
autẽ luctatiõis paleſtra dicitur id ẽ a lucta
tione. Luctificus luctũ faciens Luctuoſũ
cruentũ calamitoſum exiciale pernicioſum
flebile lugubre lacrimabile funeſtũ triſte.
lacrimoſum peſtiferũ exicioſum ferale Lu
ctus fletus ploratus lacrime lamẽtatio cõ
ploratio gemitus ſingultus eiulatus vlula
tus meror triſticia planctus. Luctus ẽ tri
ſticia de amiſſiõe carorũ Luctus dictus ꝙ
ſit in hũano corde q̃i vulnus aut vlcus Lu
cubratio vigilia. & diminutiuũ lucubratiũ
cula. Lucubros quã latini herbã lucernalẽ
vocãt ab eo ꝙ lucina faciat lucẽ. Lucubrũ
vocatum ꝙ luceat in vmbra. ẽ enĩ modicus
ignis qui ſolet ex tenui ſtuppa ceraqꝫ for
mari. Luculentũ luce plenũ mãifeſtũ ſplẽ
didum clarũ lucidum formoſum. Luculen
tus dictus ab eo ꝙ ſit lingua clarus & ſer
mone ſplendidus Luculẽtus ornatus cul
tus cõptus ordinatus decorus electus pro
bus ſpectatus honoratus Luculleum mar
mor naſcitur in theo inſula. cui Lucullus
conſul nomẽ dedit q̃ dilectus illo primum
romã inuexit ſolũqꝫ pene hoc cõſtruxit et
marmor ab amatore nomẽ accepit. Lucui
lucerne vel candele Lucurbus rex tracum
Lucus eſt locus denſis arboribus ſeptus
ſole lucem detrahens poteſt & a cõlucẽdo
crebris luminibus dici ꝙ ibi ꝓpter religio
nẽ gentiũ cultũqꝫ fiebãt. ſolebãt enĩ paga
ni in lucis faunos cõſulere & rñſa ab illis
nõ ſignis ſed vocibus accipiebant. vñ et a
fando tm̃ fauni ſunt appellati. Lucus eſt
denſitas arborũ dictꝰ per antifraſin eo ꝙ
nõ luceat ſiue a luce eo ꝙ in eo lucebãt fu
nalia vel cerei ꝓpter nemoꝝ tenebras. Lu
cuſtigis ſtigie paludis lucos. Luculenter.
manifeſte magnifice clare ſplendide. ¶ Lu
dere luxuriare exultare diffluere laſciuere
verſificare. Ludi filius ſem a quo ludii ex
orti ſunt. Ludibria luxurie ſcelera flagitia
ſaerũna pena dedecus. Ludibriũ eſt aliq̃
res que ludo et contẽptui haberi digna eſt
immo etiam ludibria ꝓ omnibus crimibꝰ
dicimus. Ludices a ludis idẽ theatris vo
catas quidam exiſtimant. cũ enĩ egrediebãt
de ludi ꝓſtibulo iuuenes eoꝝ velamẽto te
gebant caput et faciẽ quia ſolet erubeſcere
qui lupanar intrauerit. Ludicra ludorum
carmẽ vel inhoneſta aut ludorum certami
na vel turpia et inhoneſta que in ludis ge
runtur. Ludicra ſpectacula que in ludis
geruntur aut in ſcenis ludorum origo ſic
tradit. ¶ Lidios ex aſia trans venas ietru
ria conſediſſe duce tirreno q̃ fratri ſuo ſuc
ceſſerat in regnum contẽtiõe igitur in etru
ria inter ceteros ritus ſuperſtitionum ſua
rum ſpectacula quoqꝫ religionis nomine
inſtituerũt. Inde romani arqueſitos artifi
ces mutuati ſunt & inde ludi a lidis vocati
ſunt. Varro autem dicit ludos a luſu vo
catos ꝙ iuuenes ꝑ dies feſtos ſolebant lu
di exultatione populum delectare. vñ &
eum luſum iuuenem et diebus feſtis & tẽ
plis et religionibus deputant nihil iam de
cauſa idolatria ſit vnde promiſcui ludi libe
ralia vocabantur ob honorẽ liberi patris
ob hoc deſpitienda eſt originis macula vt
bonum exiſtimes ꝙ initium a malo acci
pit Ludus autẽ gimnicus eſt aut circenſis
aut gladiatorius aut ſcenicus. Ludicro lu
dibrio exſpectuculo. Ludicra fabłoſa a lu
do verbo venit ludicrum eſt autem ludicra
res luſui apta et aliq̃n pro uili ponitur et
contemptibili. Ludicrum ludibrium vł io
cum. Ludificare fallere decipere fruſtrare

deludere inlicere inducere trahere tempus
terrere cõſumẽ exigẽ impedire detinere ca
lũpniare·Ludificatur inludit·Ludis deci/
pis cludis fallis·Ludo ludis·Ludũ gladi
atorũ dictũ ꝙ in eo iuuenes vſu armorũ
diuerſo motu cõdiſcant et mõ inter ſe gla
diis aut pugnis certantes vbi nõ odio ſed
p̃mio inlecti ſubeũt ferale certamẽ·Ludim
ẽ libia q̃ prius futh vocabat̃·Lud a quo li
dii utilis: Ludus iocũdus luſus riſus laſci
uia·¶ Lues ſolues lues pena ſordes ĩmũ/
ditia mortalitas peſtis peſtilẽs aer miſeria
erũna infelicitas labor caſus aduerſus exi/
tiũ cõtagiũ peſtilentia morbus tabes cala
mitas clades inualitudo imbecillitas viciũ
offenſio infirmitas egritudo diſſolutio tri
bulatio interitus inq̇natio· Luere ſoluẽ la
xare·Lues a labe et luctu vocata·Eſt enĩ
morbus late ꝑuagans pene om̃es inuol/
uens et repẽtinus languor ſil̓ cum morte
uenit idem et peſtilẽtia· Luetis penas per
ſoluetis penis purgabitis pſoluetis & hic
ſermo a pecunia deſcẽdit· ¶ Lugẽtes eiulã
tes merẽtes triſtãtes plorãtes lamẽtantes
dolẽtes flentes lacrimãtes·Lugentes dicti
q̃ſi luce egẽtes·vñ et luct9 dicit̃·lugere au/
tem dicit̃ dũ quiſpiã cũ dolore habitũ ſor/
didũ utitur: Lugubre luctuoſum funeſtũ
ꝑnitioſum· Lugubria triſtia feralia luctu
oſa ꝑnitioſa funeſta ꝑiculoſa: ¶ Luit ablu
it ſuſtinet lauat patitur ſoluit vel commiſ
ſa perſoluit: Luitio iuris verbũ: Luit hu
ius meminit eſaias & eſt vſq3 hodie vicus
inter arceboleon & ʒoram noĩe·Luit max
ille ſiue gene· ¶ Lulligo tradunt in ocea/
no mauritanie non procul a lixo flumine
cantant et pro multitudine lulliginũ euo
lari ex aqua vt etiam naues dimergere poſ
ſint·¶ Lumbare vocatur ꝙ lumbis relige
tur vel ꝙ lumbis hereat hoc in egipto et ſi
ria non tantũ femine ſed viri vtuntur vn
de & hieremias trans eufraten tulit lum/
bare ſuum ibiq3 illud in foramine petre ab
ſcondit & poſtea ſciſſum inuenit hoc a qui
buſdam & renale dicitur quia renibus alli
gatur·Lumẽtũ nitrũ·Lũbare bracas mo
dicas toxale·Lumbi ob libidinis laſciuia3
dicti quia in viris cauſa corporee volupta
tis in ipſis eſt ſic̃ in vmbilico femĩs· vñ &
ad iob in exordio ſermonis dictũ eſt: Ac/
cinge ſic̃ vir lumbos tuos vt in his eſſet re
ſiſtẽdi p̄paratio in quibus libidinis ẽ vſita
ta dominãdi occaſio· Lumbricus vermis ĩ
teſtinarũ dictus quaſi lubricus quia labit̃
vel ꝙ in lumbis ſit· lumbricorũ autem ge

nera ſunt tria· rotundum longi & lati na
ſcuntur in mdum ſeminis cucurbite quod
greci aſcarides dicunt·Similiter naſcũtur
in plurimis partibus vermes minutiſſimi
corporis·Lumẽ eſt quod a luce manat id
eſt candor lucis·Lumẽ diei·lumẽ oculorũ
Lumẽ ornamentũ decus laus gl̃a inſigne
claritas·Lumina oculi ideo dicuntur quia
ex his lumen manat·vel ꝙ initio ſui clau/
ſam teneãt lucem·aut extrinſecus acceptã
viſui p̄ponendo refundant·Lumine fleuit
flere ſe ſimulauit·Lumine fuluo rubicũdo
igne·Lumine luſtro·oculis conſpicio·Lu
mine quarto·quarto die·Lumine toruo·
mordacibus oculis vel truculento vultu·
Lumina tellus decorata·Lumĩe tergo tru
ci terribili vel vita·Lumine viuunt·etatis
decus·¶ Luna dicitur q̃ſi lucinia·ea eſt &
iuno·apud gentiles dicitur lucina·eo ꝙ in
lucẽ naſcẽtibus p̄eſt ſecũdum deliramentũ
gentiũ· Luna autem corniculata eſt in cre
ſcendo & decreſcendo·Luna dicta q̃ſi luci
nia ablata media ſillaba·de qua virgil̓·Ca
ſta faue lucina·Sumpſit autẽ nom̃ per di
riuationem a ſolis luce eo ꝙ ab eo lumẽ ac/
cipiat acceptũq3 reddat·Magnitudo lune
minor fertur eſſe q̃m ſolis·nam dum ſol ſu
perior ſit a luna & tamẽ a nobis minor q̃m
luna videtur·nam ſi prope nos acceſſiſſet
multo maior q̃m luna cõſpiceretur·Sicut
autem ſol fortior eſt terra·ita terra fortior
luna per aliquã quantitatẽ·Item ſanctus
Auguſtinus in pſalmi decimi expoſitione
ſic ait·Queritur inquit vnde habet lumen
luna·due tm̃ ſunt opiniones probabiles·
ſed que ſit harũ dubiũ arbitror poſſe quẽ/
piam ſcire·Alii nãq3 dicũt propriũ eam ha
bere lumen·ſed globũ eius dimidiũ lucere
dimidiũ autẽ obſcurũ eſſe·& dum moue̾t
in circulo ſuo eandem partem q̃ lucet pau
latim ad terras conuerti ut videri a nobis
poſſit·& ideo prius quaſi corniculatã ap
parere·nam & ſi formes pilam ex dimidia
parte candidam & ex dimidia obſcuram·ſi
eam partem que obſcura eſt coram oculis
habeas nihil candoris videbis·& cum cepe
ris illam candidam partẽ paulatim ad ocu
los conuertere primum veluti cornua can
doris videbis·Dehinc cum ſenſim creſcit
donec tota pars candens opponatur oc̃lis
et nihil obſcurum alterius partis videatur
quam ſi denuo paulatim conuerteris inci/
pit denuo obſcuritas apparere·& candor
minui·donec iterum ad cornua ſc3 redeat·
et formam ſui priſtinam iterato aſſumat·

Ac ſic totus cãdor ab oculis auertatur. & ſola iterũ obſcura illa pars poſſit videri ꝙ fieri dicũt quia lumẽ lune videt̃ creſcẽ vſqȝ ad quintãdecimã. Et rurſus vſqȝ ad trigeſimam minui et redire ad cornua donec penitus nihil in ea lucis appareat. At cõtra alii dicũt nõ hr̃e lunam lumen ꝓpriũ ſed a ſole illuſtrari. ſol enĩ illi loco ſuperior eſt hĩc euenit vt qñ ſub illo eſt parte ſupiore luceat Inferiore vero q̃m habeat ad terras obſcura ſit. Cum aũt incipit ab illo recedere illuſtrat̃ ab eo etiã parte quã habet ad terrã incipiẽs a cornibus. Sicqȝ paulatim ſole longius diſcedẽte pars omnis ſubterior illuminatur donec efficiat̃ qñtadecima luna. Tunc ſole occidẽte oritur vt q̃ſquis occidentẽ ſolem obſeruauerit cũ ceperit eũ non videre cõuerſus ad orientẽ lunã ſurgere videat atqȝ inde ex alia parte cũ ei ceperit ꝓpinquare illam partẽ ad nos cõuertere quia non illuſtratur donec ad cornua redeat. Atqȝ inde omnino non appareat quia tunc pars illa que illuſtratur ſurſum eſt ad celum. ad terram vero illa q̃ radiare ſol non poteſt. Nam et poſt dimidiũ menſem cum ceperit ex alio ſemicirculo ꝓpinquare ſoli quantomagis ſuperiore illuſtratur tantomagis ab ea parte quã auertit nõ poteſt excipere radios ſolis & ꝓpterea videtur decreſcere. Illud certe manifeſtum eſt et cuius aduertendi facile cognitum ꝙ luna non augeatur ad oculos noſtros niſi ſoli ex parte alia ꝓpinquando. Ab illo ergo accipit lumẽ & cum ſub illo eſt ſemper exigua eſt cum vero ab illo longiꝰ abſceſſerit fit ampla ſuoqȝ ambitu plena. Si enĩ ſuo lumine vteretur neceſſe erat ſemper eſſe equalem. nec die trigeſima exilem fieri et ſi ſuo lumine vteretur huius nunq̃m eclipſis fieret. Nam ſanctus ambroſius in libro exameron de lumine lune ſic loquitur. Luna quippe luminis imminutionem habet non corporis quando ꝑ vices menſtruas deponere videtur ſuum lumen. ꝙ facile puro aere atqȝ perſpicuo colligi potes quando cum nulla obducta nebula caligantem facit. Orbis enim lune integer manet et ſi nõ ſimiliter totus vt ps eius effulgeat equalis videri ſolet cũ plenus eſt luminis talis eſt talis magnitudis Sed per vmbram quandam lumine ſuo videatur apparet. inde cornua eius refulgẽt quia corpus eius in orbem diffundit̃. ſed vel vt defficientẽ portionis luce ſinuatur. Habet etiam luna pleraqȝ a ſole diſtincta ut humorem terre quẽ toto die calor ſiccauerit eundem exiguo noctis tempore ros deponat. nã luna larga roris eſſe aſſeritur deniqȝ cũ ſenior nox eſt & luna per noctẽ lucet tunc largior ros dicitur arua perfundere. ut pleriqȝ ſub aere quieſcẽtes quo magis ſub lumine fuiſſent lune eo plus humores ſe capite collegiſſe ſenſerũt. vnde et in canticis canticorũ dicitur. caput meũ plenum eſt rore & crines mei guttis noctis. Defectum quoqȝ eius atqȝ detrimentum cõpatiuntur elementa. et proceſſu eius que fuerant exinanita cumulantur. ut animantium cerebrũ maritimorũ humida. Siquidem pleniores oſtree reperiri dicũtur. multaqȝ alia cũ globus lunaris creſcit. de arborum quoqȝ internis idem allegant qui hoc vſu proprio cõpererunt. Videmus ergo ortum eius et defectũ rationis eſſe nõ infirmitatis. nuuq̃m enim tantã rerum mutatiõem daret niſi preſtãtem virtutẽ haberet et gr̃am a conditore reciperet. Aerẽ quoqȝ nõnulli docti & xp̃iani viri allegauerunt lune exortu & ſolem remorari ſed ſi id mutationis lunaris quadam fieret violentia ad omnes eius ortus intexeretur nubibus celum & pluuie funderentur. Prima figura lune bicornis eſt. Secunda ſectilis. Tercia dimidia. Quarta plena. Quinta iterum dimidia ex maiore Sexta iterũ ſectilis. Septima autẽ ſemis & .xxii. ſemis in ſuo orbe medie ſunt. cetere proporcionales ſunt. Interlunium lune eſt tẽpus illud inter deficientem & naſcentẽ lunam. eſt aũt trigeſima dies quo luna non lucet. q̃ ideo tũc videri non poteſt quia ſoli eſt iuncta ſed eodẽ momento renaſcẽs paulatim ab eo recedendo videtur. Lunaȝ per alios ortus & occaſus ait iginius neceſſe eſt moueri nõ ſtare. idqȝ facilius quamq̃m de ſole licet intelligere. qui cũ a ſole accipiat lumen et ita nobis lucere videatur non ẽ dubiũ eam moueri potius q̃m ſtare. Luna amiſſi ac recepti luminis vicibus menſtrua ſpacia moderatur. q̃ ideo obliquo incedit curſu & non recto ut ſol ſcȝ ne incedat in centrũ terre et freq̃nter patiatur eclipſim. Vicinus enĩ eſt eius circulus terre. creſcẽs autẽ orietem cornibus expectat. decreſcens occidentem merito. q̃a occaſura & amiſſura lum̃ ẽ. Luna vicinior eſt terris q̃m ſol. inde & breui orbe celeriꝰ peragit curſum ſuũ. nam ſol iter quod in diebus .ccc lxv. peragit. iſta per .xxx. dies percurrit. Vnde & antiqui menſes in luna annos autem in ſolis curſu poſuerũt Itaqȝ

luna per tricenos dies duodenis vicibus ſu
um curſum perficiẽs cõſumat annũ·ſcḋm
hebreos aliq̄bus diebus adiectis·ſcḋm ro/
manos biſſexto ſemel in quadriẽnio vnius
diei adiectiõis celebrato·de cuius etiã aug
mẽtis detrimẽtiſq; ſup̄ dictũ eſt mira q̄dam
prouidentie arte om̄e qḋ gigniť alitur atq;
creſcit·nã & defectui eius cõpatiũtur elem̄
ta·rel'·Luna cinthia pheba· Lunatas ĩ mo
dum lune formatas Lunaticos vulgus vo
cat q; per lune curſum comitẽtur eos inſi/
die demonũ id ẽ turbati·ipẽ ẽ & morbus
comicialis·cui tãta vis ẽ ut hõ ſanus ĩ terra
corruat ſpumatq;·fit aũt ex melãcolico hu
more quotiẽs exuberabit & ad cerebrũ cõ
uerſus fuerit·Hec paſſio et epilenſia voca
tur·Lunatis peltis·ſcutis amazonũ in mo
dum lune circũciſis Lũcea mollia·Lunule
ſunt ornam̄ta mulierũ in lune ſimilitudinẽ
bulle de aure depẽdentes ¶ Lupa meretrix
a rapacitate vocata q; ad ſe rapiat miſeros
et app̄hendat·Lupar lupanar·Lupã me/
retricem a rapacitate vel a libidine eius ani
malis·vñ & lupa lepidula feſtiua ·Lupa/
nar locus turpis vł cella meretricũ ·Lupa
nutrix romuli & remi·Lupar idem et pro
ſtibulum dictũ·eo q; poſt ludos exactos
meretrices ibi p̄ſterneretur Lupanaria enĩ
a pagãis conſtituta ſunt ut pudor mulierũ
infelicium ibi publicareť & ludibrio h̄rentur
tam hi qui facerẽt q̄m qui paterẽtur·Lu/
pata frena duriora inequaliũ et aſperrimo
rum dentiũ ad domãdos equos lupata di
cuntur·Lucanus·Lurida pallentis lupati
frena·Lupata ſunt frena aſperrima·dicta
aũt lupata a lupinis dentibus q̄ inequales
ſunt·vñ etiã eorũ morſus vehem̄ter obeſt·
Lupercal ſic appellať locus vbi pan deus
colitur·cui ſolennia ludicra celebrãtur que
lupercalia vocãtur·al's diciť pan deus pa
ſtorũ ab agẽdo lupos id eſt repellendo·vñ
lupercal latibulum eorũ dicitur·Lupercus
ſacerdos gentiliũ q; eos arcadũ ſacra fauni
celebrãt Lupi genus piſciũ in mari dicti q;
improba voracitate alios perſecũtur Lupi
ceu·q̄i lupi·Lupinũ grecũ nom̄ ẽ de quo
virgilius·triſtiſq; lupini·q̄a vultũ guſtãtis
amaritudine cõtriſtat·vñ eos p amaritudĩe
nec vermis nec vllum anĩal comedit·huius
natura calida & fortiſſima ẽ·ſed cocti leuio
res ſunt & egerũtur·lubrices & tineas vẽ
tris excludunt Lupus greca diriuatiõe in
linguã n̄ram transfertur·lupos enim illi
dicũt lichos·licos enim grece morbus ap
pellatur q; rabie rapacitatis q̄cq; inuenerit
trucidat: Alii lupos vocatos aiunt q̄ſi leo
nes ita ſit illi virtus in pedibus·vnde et q̄c
quid pede preſſerit non viuit· Rapax au
tem beſtia & cruoris appetens de quo ru
ſtici aiunt vocem hoĩs perdere ſi eũ prius
viderit·vnde & ſubito tacenti diciť·lupus
ĩ fabula certe ſi ſe preuiſum ſenſerit depo
nit feritatis audatiam lupi in anno nõ am
plius q̄m dies xii·coeunt famem diu por/
tant & poſt longa ieiunia multum deuo/
rant·Lupos ethiopia mittit ceruice iuba/
tos et tanto varios vt nullum colorem illi
dicant abeſſe Lupus et canicula ferreus ar
pax quia ſiquid ĩ puteum decidet rapit et
extrahit vnde & nomen accepit·arpax au
tem dictus a rapacitate· arpe enĩ grece ra
pere eſt· ¶ Lurcatur deuoratur·Lurconẽ
deuoratorem gluttonem·Luria genus po
tionis eſt· Lurida pallida aut pallore de/
forme vel ſordida inpolluta inmunda ob
ſcura vel deformia Luridus deformis pal
lens defectus tinctus diuerſi coloris infe/
ctus fucatus coloratus· Luridus pallore
deformis · Luridus q; ſit pallidus a lora
dictus q; huiuſmodi habeat ſpeciem ¶ Lu
ſcinia auis modica que modulamine can/
tus ſui ſignificare ſolet diei ſurgentis ex/
ortum quaſi lucinia eadem & acredula de
qua cicero ĩ prognoſticis et matutinos ex
ercet acredula cantus ·de hac autem auicu
la ambroſius inquit ·q̄d de luſcinia dicã q̄
peruigil cuſtos cum oua quodam ſinu cor
poris & gremio fouet inſomnem longe
noctis laborẽ cantilene ſuauitate ſolatur
vt michi videatur hec ſumma eius eſſe in/
tentio quo poſſit non minus dulcibus mo
dulis q̄m fotu corporis animare in fetus
ouaq; foueat· Luſcitiuos dicimus qui pa
rum vident in die quos greci meriopes vo
cant id eſt meridie nichil videntes· Luſci/
nia nachtgall Luſcos coclites dixerunt an
tiqui·vnde & ciclopes coclites legimus di
ctos q; vnum oculum perhibentur habu
iſſe· Luſcus dictus q; lucem ex parte vi/
det·ſicut luſciuoſus qui veſperi nihil videt
Luſerat pinxerat proprie pictorum·Luſi
bus ludos vocat ſectaria carmĩa· Luſus io
cus cachinnus·Luſit decipit fefellit repellit
mentitus·Luſitatio·luſus·Luſtra obſcu/
ra latibula ferarum luporum cubilia ſunt
Luſtris quinqenniis· Et bene olimpiadi
bus comperat tempora quia nõdum erãt
vel roma vel conſules·Luſtrum autem di
ctũ q; poſt q̄nqueñiũ vnaq̄q; ciuitas lu/
ſtrabaẗ vñ vir·veniet luſtris labẽtib9 etas

vnde et luparia luſtra dicunt̄ per cõtrariũ
videlicet quia parum illuſtrant̄ Luſtrabat
circũſpiciebat· illumīabat circũibat pagra/
bat pambulabat Luſtrare pſpicere vl̄ intu
eri viſitare·Luſtrat·peragit·perambulat·
circuit illuminat: Luſtro circumeo aſpicio
Luſtris locis abditis in quibus potandi li
bidinãdiq3 cauſa ſecedebãt·Luſtris labẽti/
bus pretereuntibus temporibus: Luſtrũ
aũt proprie eſt quinquennii tẽpus apud
romanos·dictũ autem quia cenſus p quī/
quẽnium publice agebat̄ deinde pacto cẽ/
ſu et ſacrificio facto vrbs roma luſtrabat̄.
Luſtrum etiam dicitur a luſtrãdo eo q͡ ro
mani totã ciuitatẽ quinto anno luſtrabant
cum cereis et lampadibus in honore ſuo
rum deorum: Luſtrum ſpaciũ quinq3 an/
norum·ſol enim quinq3 annis curſum ſu/
um peragit: Luſus iocus chachinnus vel
frater mr̄is vel mariti: ¶ Lutea· roſea ru/
bea crocea rubicunda· Luter label: Lutẽs
in regum libro conche vel cantari aqua/
rii·ſed cantarus grecum eſt nomen. Lute
is ſplendidis lutrinas· Luteus ſordidus·
cenoſus vel lutulentus plumbeus·Luteũ
ſplendidum cenum ſordidum feculentum
Lutulentum lutoſum turbidum· Lutulẽ
tus ſit lutulentũ fecerit Luteus color ru/
bicundus q͡ eſt croceus·nã crocũ lutei co
loris eſt vt croceo mutata vellera luto Lu
tum limum cenum· Lutum vocatum qui
dam p antifraſin putant q͡ nõ ſit mundũ
nam omne lotum mundũ eſt·Lux ſalus·
Lux dicitur a luendo id eſt purgando te/
nebras vel claritas vel ſplendor·Lux ip̄a
ſubſtantia eſt lumen q͡ a luce manat id ē cã
dor lucis ſed hoc cõfingũt auctores·Lux
eſt ipſa ſubſtantia qua recedente nox īfun
ditur non eſt enim luci ſocietas vlla cũ te/
nebris igitur alia eſt lux diei·alia vero lux
ſolis et lune & ſtellarũ eo q͡ ſol ipſe fulgo
re radii ſui lumini diurno adiungit̄ q͡ or/
tus diei poteſt prodire ſiue occaſus· Naȝ
ante ſolem licet non refulget dies tũc iam
apparet lux· Similit̄ et poſtq͡ occiderit ſol
manet adhuc aliq̄ lucis donec tenebre ope
riant terram·Simplex eſt enim lucis ſpeci
es vt lumen prebeat· ſolis vero lux clarita
tem ac ſplendorem iſtis diurni lucis natu/
ra eiuſmodi eſt vt non numero non in mẽ
ſura non in pondere vt relique creature·
ſed omnis eius gracia in aſpectu eſt· ip̄a
enim eſt nobis videndi officium ſubmini/
ſtrat ipſa etiam facit vt cetera mũdi mem
bra digna ſint laudibus·Itaq3 nõ ex ſplẽ/
dore tantũmodo ſed in om̄i vtilitate gratia
lucis probatur·Vñ & diſcretio fit inter lu
cem & tenebras ut ſeparet a lucis natura
tenebras·ut nichil videãtur habere inter ſe
cõmune·naturali enī lege hoc dñs in pria
ſua operatiõe conſtituit qñ enim lum̄ fecit
et diſcretionẽ fecit inter lucem & tenebras
nam tenebre nichil ſunt·ſed vbi lux nõ eſt
tenebre dicũtur·lux vero natura eſt quam
creauit deus·vñ et ſcriptũ eſt·dixit deus.
fiat lux & facta eſt lux·nõ dixit fiant tene
bre q̄ ut ſupra dictũ eſt nichil ſunt·tamen
et ip̄as ordinauit·ideoq3 dicit̄·diuiſit deus
inter lucem & tenebras· tenebras vocauit
noctem·iſta diſtinctio aliud fecit & ordina
uit id ē lucem·aliud autem nõ fecit·hoc eſt
tenebras·ſed tam̄ etiam & ip̄as ordinauit.
lux ip̄a ſubſtantia ē tenebre aũt nihil ſunt
ſed priuatio lucis hoc nom̄ accepit·nõ aũt
om̄is lux dies appellatur·nam et lune lux
eſt et ſiderũ & lucernarũ & coruſcationũ
et quarũq3 rerũ ita fulgentiũ· Sed illa lux
appellatur dies cui nox p̄cedenti receden
tiq3 ſuccedit·Sic ergo non om̄is lux dies·
ita nec om̄es tenebre nox·nã et in ſpelũcis
amplis in quibus abdita lux irrũpere op
poſitam molem non ſinitur ſunt itaq3 tene
bre quia lux nõ eſt ibi ·totũq3 illud ſpaciũ
locus eſt carens luce·non tamen tales tene
bre acceperũt vocabulum noctis·ſed ille q̄
in eam terre partem ſuccedunt vnde remo
uetur dies·Lux vltima nouiſſimus dies·
Luxa quaſſata vel membra que loco mo/
uẽtur luxa dicũtur Luxu fouere vel luxu
occupatos eſſe· Luxuriatur geſtit laſciuit·
exultat effertur defluit·Luxuriem vber/
tatem virgil·Luxuriem ſegetũ tenera de/
paſcit in herba· Luxũ luxatio pedis vel af
fluentia irrationabilis ſiue luxuria·Luxu
rioſus nepos ſumptuoſus profugus laſci/
uus conſumptor· Inter luxurioſum et pdi
gum hec differentia eſt· Luxurioſus ē ſo/
lutus in voluptatibus·vnde & membra lo
co mota luxa dicuntur·Prodigus autem
ſumptuoſus qui omnia ſimilia porco agit
et proicit·Luxurioſus dictus ē nõ neceſſa
rii ſed ſumptuoſi et oneroſi appetẽs·deliciis
affluens·in libidinem promptus·qui cũ
meretricibus conuiuat̄·Luxuriam habũ/
dantiam vel ſuperfluentiam·Luxurie cõ/
meſſatio potatus·quicquid ſuperfluũ eſt
luxuries dicitur Luxus luxuria voluptas
diſſolutio põpa vel ſolutio libidinis·¶Li
bici afri·Libie ora·affrice finis·Lici gens
aſie·Lichmi cãdele lucerne cicẽdule·Licisca

ex lupo & cane: Licnis eſt lapis purpure us quem fert india. Nam licnos grece lu/ cerna vocatur. Lieus liber pater ſic dictus ꝙ matrē ſuam a morte liberauit. Limna ſtagnus limmata ſolutiones: Limpha aq̄ vnda liquor: Limphaticus furioſus fana ticus qui ex aqua diuinat vel furia. Lim/ phaticus morbus ab aqua et metu dicitur. fit autem aut ex canis rabidi morſu. aut ex aeris ſpuma in terrā proiecta quam ſi ho mo vel beſtia tetigerit aut dementia replet aut in rabiem vertitur. Lithoſtratus com/ poſitio lapidum:.

M Littera inter duas voca les moytacismo ſub/ trahit̄ Maabeel con gregacō dī Maacha re gio regis geſur Maacha fran/ gente ſiue confractam ſiue mollitam: Maalabel lau datus dei. laudans deum: Maalmeon ha/ buerunt habitationem ſiue de habitatione Maamal deſiderabilis. Maaria domꝰ mea vel amara ſiue ex viſione: Maaſa onus ſiue aſſumptio: Maathathi ſubactus id ē molli tus meus: Maatha irritans prouocās ſer mone autem ſiro domina aut dn̄s. ¶ Ma/ bros mars: Mabſar munita: Mabſaturi pro quo aquila et ſimmachus interpretā/ tur munitam tiram. ¶ Macedo exuſtio ſi/ ue orientalis vel anteceſſum id eſt prius. Macedoniani heretici a macedonio conſtan tinopolitano epiſcopo dicti ſunt negantes deum eſſe ſpiritumſanctum. & quanq̄m patrem & filium vnius ſubſtantie dicant ſpiritum tamē ſanctum creaturā eſſe af/ firmant: Macedonia in exordio ab ematio rege ematie nomen erat ſed macedonius de ucalionis maternus nepos. poſtq̄m ibi ac cepit principatum mutauit vocabulū ma/ cedoniamq́ꝫ a ſuo nomine dixit: Macedo/ nia habet ab oriēte egeum mare a borea tra ciam ab euro euboeum. et macedonicum ſi num a meridie acham ab occaſu dalmatiā a circio dardaniam a ſeptentrione meſiam patriam alexandri magni & regio aureis venis argētiq́ꝫ optima. lapidē quē peaten vocant iſta gignit mons olimpus in ea eſt. qui in excellenti vertice tantus attollitur. vt i cacumīe eiꝰ nec nubes nec venti ſentiā tur: Maceda in qua concluſit ihesus quin ꝙ reges in ſpelunca quos interfecit cū re/ ge maceda que fuit in tribu iuda et nunc ē in octauo miliario eleutheropoleos cōtra ſolis ortum: Macedo que nos orientalem poſſumꝰ dicere figuratū habꝫ nomē ab eo ꝙ hebreice legitur ī eccedē: Macedones di cti a macedo rege antea emati nuncupati ſunt: Macclath interpretatur principatus ab initio: Macellarius laniſta q̄ carnes fer ro laniat: Macelotb que dicitur cetus ca/ ſtra filiorum iſrahel in ſolitudine: Macel/ lum dictum ꝙ ibi mactentur pecora que a mercatoribus venūdantur. Macenas re/ giones macenis organis. Macera eſt gla/ dius longus ex vna parte acutus. Mace/ ras petrinas in iheſu naue hoc eſt cultros de ſaxo. Macerat lacerat male habet ledit. officit cruciat torquet tāgit angit vrit Ma cer macra macrum idem eſt ſubtile tenue. Macere infeſtare. Maceria lex vl'ſepes de lapidibus. Macerie ſunt parietes longi q̄/ bus vinee aliaq́ꝫ clauduntur. longum enī greci macron dicunt. Macer a macie ꝙ in/ moderata libido macros faciat Macer exi lis gracilis exeſus pallens ſubtilis tenuis defectus: Maces vrbs vnius principū ſa/ lomonis. Machaia quid hic aduerbium ſi ue ꝙ dominabitur Machaliam conſumma tio eorum Machas in oſea pro quo aqui/ la et ſimmachus concupiſcentias īterpretā tur Machaon eſcolapii filius medicoꝝ ma ximus. Macharius beatus grece. Macha ti vrbs amorreorum ſuper iordanē iuxta montem hermon de qua exterminare non potuerunt filii iſrahel machattheum. Ma/ chelit eccleſie. Machil ꝙ eſt tunica talaris. tota hiacinctina habēs ad pedes ſeptugin ta duo tintinnabula totidemq́ꝫ intermixta hac dependentia punicamala. Machia pu gna. Machina inſtrumentum belli ſiue fa brica inſtructio. Machinatus eſt īſtruxit muniuit fabricauit molitus eſt exſtruxit. fabricatus eſt exquiſiuit inuenit repperit. Machinamētum triumphum. Machinas cogitationes malas inſidias. Machinis ar gumentis. Machiones conſtructores pa/ rietum: Machiones dicti a machinis in q̄ bus inſiſtunt propter altitudinem parie/ tum. Machi quid quia Macies ſqualores ſordes. inluuies pallor tabes deformitas. Macie ſūpma vltia tabe. Macer macilētia

Macra terra ſterilis inrigua infecũda ieiu na tenuis exilis arida inops aſpera mon/ tuoſa inculta horrida nuda. Macrobii ĩ in/ dia fertur eſſe gentem que macrobii nũcu panĩ duodecim pedũ ſtaturã habentes vñ & nuncupati ſunt: Macrologia grece lon ga oratio res neceſſarias cõprehendẽs vt le gati impetrata pace retro vnde venerãt do mũ reuerſi ſunt: Mactabam ĩmolabã Ma ctan donata vel donans: Mactatio ẽ poſt ĩmolationẽ Mactare proprie magis auge re: Mactauit afflixit ꝓtraxit abiecit ꝑcu/ lit oppreſſit immolauit ſacrificauit iugula uit id eſt percuſſit: Macte verbũ eſt bene alicui optantis virgilius. macte noua vir tute puer id eſt multũ aucte hoc ẽ magne puer & ſublimis: Mactus multũ auctus. Mactus magis auctus gloria et eſt nomẽ tractum a ſacris. quotiens enim thus aut vinum ſuper victimã fundebatĩ. dicebatur mactus eſt taurus vino vel thure hoc ẽ cu mulata & magis aucta: Macula turpitu/ do. peccatũ ſordes nota labes ferumen de lictum culpa crimẽ vicium erratũ malefa ctum facinus maleficium ſcelus flagitium nefas probrum ignominia piaculum ſacri legium Maculas foramina retia. iob inmi ſit enim in rete pedes ſuos. & in maculis eius ambulauit: Macula eſt veſtigium in qualibet parte corporis nigrum vel albũ Maculat polluit cõtaminat violat ſerpit co inquinat Maculoſa varia id eſt diuerſis co loribus: Maculatus contaminatus inqui natus deturpatus diffamatus corruptor. adulter libidinoſus famoſus obſcenus in pudicus incaſtus inpurus proboſus tur/ pis fedus inhoneſtus flagitioſus. ¶ Ma/ dalger trofwrȝ. Madaba natiuitas. Ma/ dabena de oneribus Madefactus infuſus Madefecerat vdauerat. Madet humidum eſt infuſum eſt aſperum eſt molleſcit flue/ ſcit. Madiam vrbs ab vno filiorũ abrahaȝ ex cethura ſic vocatus. eſt auteȝ trans ara biam ad meridieȝ in deſerto ſarracenorum contra orientalem maris rubri vnde vocã tur madianei & medianea regio legimus. & filii ariobab ſoceri moiſi filias madia ſed et hec ciuitas eſt homonimos eiꝰ iuxta ar nonem & reoapolim cuius nunc ruine tã tũmodo demõſtranĩ. Madian interꝑtatur declinans iudicium. Madiani contradictio ſiue reſponſio Madida liquefacta vda Ma didus humidus infuſus infectus aut vi/ no aut quacunqꝫ re vel vdus liquore hu/ mectatus aſꝑſus ſanguĩe. Madit infudit vdum eſt humidũ eſt. Madores pluuias. vel humores. Mador vocatur omnis hu/ mor. Madoribus humore ſiue infuſione. ¶ Maforte matronale operimẽtũ qđ ĩ ca pite inponitur alibi per v. inuenitĩ mauor te. Mafortia enea martia id ẽ romana pa/ lacia. ¶ Magalia paſtorũ caſe vł caſe paſto rales maurorum. Magalia quaſi magaria quia mager punica lingua villa dicitĩ. erit ergo vna littera cõmutata l. pro r. maga/ lia tuguria id eſt rotunda edificiola in fur norũ id eſt fornatium modũ parua quas alii caſas vocant. Magalia lingua punica dicuntur caſe paſtorales vt virgil. et raris habitata mapalia tectis. id ẽ vbi aliquãdo magalie fuerunt. Magalim tranſmigratiõ nes vel incolonie. Magau quaȝ edificauit ſalemon Magdalihel turriſſima deus Ma gedan ad cuius finẽ matheus euangeliſta ſcribit dominum perueniſſe. ſed et marcꝰ eiuſdem nominis recordatur. nunc autem regio dicitur magedna circa ieraſam. Mag dalus ciuitas ad quã filii iſrahel cum exiſ/ ſent de egipto peruenerunt ad quã tranſi rent mare rubrũ. legimus et in eȝechiel de magdalo vſqꝫ ſenen. porro hieremias iude os qui ſecum fuerant babilonioꝝ impetũ declinantes in hac vrbe egipti habitaſſe re fert. Magediel et hec in regione gabelena poſſeſſa quondam a ducibus edom. Ma/ geddon pomorum eius ſiue cenaculũ eiꝰ Magdalene turris. ſed melius vt a monte montanus. ita turrenſis a turre dicatur. Magdel de repromiſſione dei. ſiue turris dei vł magnificauit me deus Magdola q̃s grandis vel turris. Magdoli magnitudo Mage ponitur pro magis ſed hoc poetica licentia non in proſis. Magedon et hanc cepit hieſus rege illius interfecto q̃ cũ ceci diſſet in ſorte trbus manaſſe nequaq̃ poſ/ ſedit eam. quia priſtinos habitatores neq' uit expellere. Mageddon temptãs. Mag geda poma eius vel nũtia Maghmas vſqꝫ hodie vicus grandis oſtenditur in finibus aelie antiquum nomen retinẽs nouem ab ea milibus diſtãs iuxta villã rama. Magi ſunt qui de ſideribus philoſophanĩ. Ma gis id eſt plus gratis hoc ẽ ſine cauſa. Ma gis et potis ita diſtinguitur. magis eſt al/ terũ ex duobus ꝑferre vtrũ cõparat. po/ tis alterũ dãpnat. Magi ſunt q̃ vulgo ma lefici ob facinorũ magnitudinẽ nũcupanĩ Magis ac magis potiꝰ alioq̃n. Mgr̃ dicitĩ q̃i maior in ſtacõe et veĩt a v̄bo magiſtero. hoc ẽ modero. Steron gr̃ lĩe ſtacio dicitĩ.

Ebreica lingua magiſterator dicitur apud grecos didaſcalus nuncupatur et eſt cõpo ſitũ a latino et greco qd̓ eſt ſteron. Magi ſter nauis p̄cẽtor gubernator dux naucle rus: Magiſtratus nomen dignitatis iudi ces ſenatores principes dñationes p̄tores vel cõſules qui rem publicam curant vl̓ ge nus curie: Magiſtratus dicti qui maiores ſunt reliquis officiis: Magiſtratũ addicat id eſt ſpolia exũit: Magiſtrianũ magiſtria le Magiſtri preceptores ꝓceres doctores ferentes veterum ſcriptores: Magmas vi de tributũ: Magi ſunt qui vulgo malefici ob facinorũ magnitudinẽ nuncupant̄ Hi et elemẽta cõcutiunt turbãt mẽtes hominũ ac ſine vllo veneni hauſtu violentia tñ car minis interimũt. Vnde & lucanus: Men ſa hauſti nulla ſanie polluta veneni incãta ta periit. Demonibus enĩ vocatis audent ventilare vt quiſq̧ ſuos perimat malis ar tibus inimicos. hi etiã ſanguine vtuntur et victimis et ſepe cõtingũt corpora mortuo rũ. Nigromãtii ſunt quorũ p̄catiõibus vi dentur reſuſcitati mortui diuinare et inter rogata reſpondere. Nicron enĩ grece mor tuos. mantia diuinatio nũcupat̄. ad quos ſuſcitandos cadaueri ſanguis adicitur. Nã amare demones ſanguinẽ dicũt. Ideo quo tiens nigromãtia fit cruor aqua miſcetur vt colore ſanguinis facilius prouocentur. Ydromãtii ab aqua dicti enĩ ydromantia in aque inſpectione vmbras demonũ euo care et imagines vel ludificationes eorum videre. ibiq̧ ab eis aliqua audire vbi adhi bito ſanguine etiam inferos perhibent̄ ſu ſcitari Quod genus diuĩacõis a pirſis fer tur allatum: Varro dicit. Diuinationis q̄ tuor eſſe genera terram. aquã. aerem. ignẽ hi nigromantiã ydromãtiã piromãtiã ꝫ di ctam diuini dicti quaſi deo pleni. diuinita te enĩ plenos aſſimulant et aſtutia quadaꝫ fraudulẽtia hõibus futura cõiectant. Duo ſunt enĩ gñ̃a diuinatiõis. ars et furor. In cantatores dicti ſunt qui artẽ verbis pera gunt. Arioli vocati ꝓpter ꝙ circa aras ido lorũ nefarias preces emittũt et funeſta ſa crificia offerunt. hiſq̧ celebritatibns demo nũ reſponſa accipiũt. Aruſpices nuncupa ti quaſi horaꝝ ſpectores. dies enĩ et horas in agendis negotiis opibuſq̧ cuſtodiũt & qd per ſingl̓a tẽpora obſeruare debeat hõ intendunt Hi etiam exta pecudũ inſpiciũt & ex eis futura predicant. Augures ſũt qui volatus auiũ et voces intẽdunt. aliaq̧ ſigna rerum vel obſeruationes inprouiſas homines occurrentes ideꝫ et auſpices Nã auſpices ſunt qui iter facientes obſeruãt. Dicta ſunt auſpicia quaſi auiũ garria hoc eſt auium voces et linguas. Item auguriũ quaſi auigerium ꝙ aues gerũt. Duo ſunt enim genera auſpiciorum. vnum ad ocu los. alterum ad aures pertinens. ad ocl̓os ſcilicet volatus. ad aures vox auium. Phi tones a pitio appolline dicti ꝙ auctor fue rat diuinãdi Aſtrologi dicti eo ꝙ in aſtris auguriantur. Genediatici appellati ꝓpter natalium conſiderationes dierum Geneſes enim hominũ per duodecim celi ſigna de ſcribunt Siderumq̧ curſum naſcentium mores ſcꝫ vel actus a vento predicare co nantur id eſt quis quali ſigno fuerit nat9 aut quem effectum habeat vite qui naſcit̄ Hi ſunt qui vulgo mathematici vocantur cuius ſuperſtitionis genus conſtellatiões latini vocant id eſt notationes ſiderũ quo modo ſe habeant cum quis naſcitur. Pri mum autem id eſt ſtellarum interp̄tes ma gi nuncupati. ſicut de his legit̄ qui ĩ euan gelio natum chriſtum annũtiauerũt Poſt ea hoc nomine ſoli mathematici cuius artis ſcientia vſq̧ ad euangelium fuit cõceſſa vt chriſto edito nemo exinde natiuitatem ali cuius de celo interp̄taretur. Horoſcopi di cti ꝙ horas natiuitatis hominum ſpeculã tur diſſimili et diuerſo fatu. Sortilegi ſunt qui ſub nomine facte religionis per quaſ dam quas ſanctorum ſortes vocant diui nationis ſcientiam profitentur. aut quarũ cunq̧ ſcripturarum inſpectione futura ꝓ mittunt Saliſatores vocati ſunt qui dũ eis membrorum quecunq̧ partes ſalierint ali quid ſibi exinde proſperum ſiue triſte ſigni ficare predicant ad hec omnia pertinent et ligature execrabilium remediorũ que ars medicorum condempnat ſiue imprecacioni bus ſiue in caracteribus vel in quibuſcun q̧ rebus ſuſpendendis atq̧ alligandis in q̄ bus omnibus ars demonum ẽ ex quadam peſtifera ſocietate hominum et angelorum malorum exorta Vnde cũcta vitãda ſunt a xp̄iano & omni penitus execratione re pudianda atq̧ dãpnanda. Auguria auteꝫ auiũ friges primi inuenerũt. Preſtigiũ ve ro mercurius dicit̄ inueniſſe. Dictũ autem p̄ſtigiũ ꝙ p̄ſtringat acies oculorũ. Aru ſpicine artẽ primus eutruſcis tradidiſſe di citur quidam ſtuges hic ex horis aruſpici nam dictauit & poſtea non cõpuit nã dicit̄ fabuloſe arante ꝙ a ruſtico ſubito hunc ex glebis exiluiſſe & aruſpicinã dictaſſe. quia

die quo & mortuus ē libros romani ex tu
ſca lingua in propriam mutauerūt· Mag
mentū alii pīguiſſimū extū· alii ſcda proſe
cta cornutus quicquid mactatur id eſt q̄c
quid deſtruit· Magnalia in nullo auctore
legit̄ quia eſt verbū nimis viliſſimum niſi
forte in aliquibus antiquis· Magnalia ſa
lubriora pſperiora magnifica p̄ſtantiora
Magna mihi heroum et virorum fortiū·
multi: Magnanimē ſublimē magnorū ani
morum id eſt fortiū: Magnanimis dictus
ab eo ꝙ ſit magni animi et magne virtutis
cui contrarius eſt puſillanimis: Magnani/
mis fortis idoneus magnus animo libera
lis munificus humilis ſenſatus patiens vir
tutis vel manſuetus· Magnanimitas vim
virtutis metūq; mortis cōtempnit· Eſt aī
magnitudo hec aduerſis aut pacienter ce/
det aut reſiſtet fortiter inuicta eſt ad labo/
res ac fortis contra picula animū p̄parat
moleſtiis quoq; nullis ſuccumbit: Magna
nimitas equorum fortiſſimorū: Magnaꝫ
verecundam vel diuinā mentem· Magna
mei ſub terras ibit imago tanta nōis mei
dignitas ſuccūbit Magna cupidine inſano
igne Magnatus nobilis preclarus potens
ſanct9· Magna oſſa robuſta et ſolida Ma
gne fame nobilitatis honeſtatis opinionis
antiqui nominis: Magnes lapis indicus·
quem nouimus mirabilem ferri eſſe rapto
rem ꝙ inquit beatus auguſtinus cum p̄/
mum vidi vehementer inhorrui· quippe
cernebaꝫ a lapide anulum ferreum raptū·
atq; ſuſpenſum Deinde tanq̄ ferro qđ ra
puerat vim dediſſet ſuam cōmunemq; fe/
ciſſet & idem anulus alteri admotus ē eun
demq; ſuſpendit atq; vt ille prior lapidi ſic
alter anulus priori anulo coherebat· Ac/
ceſſit eodem modo tercius eodem mō q̄r/
tus· iamq; ſibi p mutua circulis nexis nō
implicatorum intrinſecus ſed extrinſecus
adherentibus quaſi catena pependerat anu
lorum· Magnes lapis indicus ab inuento
re vocatus· Fuit aūt ita p̄mū inuētus cla/
uis crepidarū baculiq; cuſpidi herens cū
armēta idē magnes paſceret poſtea et paſ
ſim inuētus· Eſt aūt colore ferrugine9 vñ
& eū vulgus ferrū viuū appellat· Liquo
rē quoq; vitri vt ferrū trahē credit̄· cuius
tanta vis eſt vt refert beatiſſimus aug9 ꝙ
quidā eu ndē magnetē lapidē tenuerit ſub
ſe argentū ferrumq; ſuper argentum po
ſuerit Deinde ſicut ſubter mouebat manū
cum lapide ita ferrum curſim deſuper mo
uebatur atq; argento medio nihilq; paciē/
te concitatiſſimo curſu ac recurſu infra la
pis ab homine ſupra ferrum patiebatur a
lapide· Vnde factum eſt in quodam tem/
plo lapidibus magnetibus in ſolo & cum
camera proportionem magnitudinis poſi
tis ſimulachrum ferreum inter vtrumq; la
pidem pendere in aere videretur Quando
autem iuxta eum ponitur adamans nō ra
pit ferrum & ſi iam rapuerit vt ei propin
quauit mox remittit· Eſt quippe colore et
alius in ethiopia magnes qui ferrum am/
bit· omnis autem magnes tanto melius ē
quātomagis ceruleus eſt: Magnifica po/
tiora meliora vtiliora ſalubriora ſalutaria·
firmiora fideliora tutiora ſanctiora ſanio/
ra cerciora prudentiora preſtantiora· Ma
gnificat amat diligit in oculis fert conlau
dat carum habet amplectitur oſculat̄ am/
plexat· Magnifice egregie excellenter inſi
gniter mire mirifice granditer cordate no/
biliter pulcerrime perfecte gnauiter hone
ſtiſſime diuine ſollemniter· Magnificentia
excellētia celſitudo ſublimitas altitudo ſiue
fortitudo eminentia munerum Magnifi/
cus grādis ſiue excelſus electus maxim9·
ſummus perfectus magna faciens abſolu
tus preſtantiſſimus grauis politus acer·
acutus ardens limatus cōcitatus vehemēs
intentus eximius ſollēnis elatus ſublimis
Magnificus a magno faciendo dicit̄ eo ꝙ
magna faciat· Magni laboris opp̄ſſum ar
duum difficile iter clauſum magni culmi/
nis magni operis· Magnis clamoribus i
finitis vocibus· Magnis viribus firmus·
robuſtus validus idoneus viuax valēs ve
geti corpore vehemēti corpe· Magnitudo
dignitas auctoritas honor amplitudo ma
ieſtas faſtigium ſplendor gradus locus ſū
mus gloria ſummus honor fama hōeſtas
opinio celebritas numen vis animi virtus
animi cōſtantia fortitudo grauitas firmi9
tas robur neruorū vis al's moles cumul/
Magnope eſt ad magnū opus eſſe q̄ꝗ
neceſſariū· Magnope maiore ope Mag/
no pectore forti aīo Magno augurio ma
gno mōſtro Magno ī giro pugnā rogal·
Magnū et grāde ita diſtiguit̄· magnū ad
aīm referim9· grāde ad corp9· Magnū ā/
plū ingēs īmane īmodicū nimiū· Magn9
imēſ9 īfinit9 pfund9 adintīgibil· Magn9
natu maior natu ſenior natu grādis natu·
ex alto aeuo· i· ānis grādib9 cōfect9 ſenio
cōfect9 etate ſenectute cōfect9 decurſa eta
te decurſa vita Magn9 nobil' grādis· Om
ne qđ raꝝ et p̄ciosum ē magnum vocatur

Magog filius iafeth a quo arbitrantur ſci thas et gothos traxiſſe originē· Magog· ſcithas quidā gog et magog gothos putāt Magog ꝙ aoma id ē tectū de domate hoc eſt de tecto: Magorū pm9 zoroaſtres rex bactrianorū fuit hanc artē multa poſt ſecl'a democritus ampliauit ·qn̄ et ipocrates me dicie diſcipline effloruit· Apud aſſirios au tem magice artes copioſe ſunt teſtāte luca/ no: Quis noſcere fibra factaq; aut quis ꝓ dat aues quis fulgura celi ſeruetq; aſſiria ſcrutetur ſidera cura· Itaq; hec vanitas ma gicarū artium ex tradicōe angelorū malo/ rum in toto terrarū orbe plurimis ſeculis valuit per quandā futurorū ſcienciā & in fernorum et vocacōes eorum inuenta ſūt aruſpicia auguricōes et ipſa que dicuntur oracula et nigromātia· Nec mirum de ma gorū pſtrigiis quorū intantū ꝓdiere ma/ leficiorum artes vt etiam moiſi ſimillimis ſignis reſiſterēt vertentes virgas in draco/ nes aquas in ſanguinē·fert et maga q̄daʒ famoſiſſima circe que ſocios vlixis muta/ uit in beſtias· Legitur et de ſacrificio qd' ar cades deo ſuo liceo īmolabāt· ex quo qui cūq; ſumerent in beſtiarū formas cōuerte bant· Nam beatus auguſtinus ſe audiſſe refert· De quadā regione italie vbi ſtab ula rias mulieres imbutas magicis artibus in caſeo dare ſolerent quibus vellent ſeu poſ ſent viatoribus· vt in iumēta ilico verterēt et neceſſaria queq; portarent· poſtq; pfun cta opera iterum ad ſe redirent·nec tamen in eis menten fieri beſtialem ſed rationaleʒ humanāq; ſeruari· Sicut apuleius ſibi acci diſſe refert vt accepto veneno humano aī mo permanēte aſinus fieret· Quidā etiam nōie pſtantis pr̄i ſuo cōtigiſſe indicauit vt venenū illud per caſeum ī domo ſua aſſū meret et iaceret in lecto ſuo quaſi dormi/ ens tn̄ nullomō poterat excitari· Poſt ali quos aūt dies eū velut euigilaſſe dicebat · q̄ſi ſomnia narraſſe queq; paſſus eſt· Ca/ ballū ſe ſcʒ factū atq; onera inter alia iumē ta deportaſſe militib9 ꝙ ita vt narrauit fa ctum fuiſſe cōpertum ē que tn̄ ei ſomnia videbaut· Hinc apparet nō eſſe in totū du bium ꝙ nobilis ille poeta ſcripſit de qua/ dam femina que magicis artibus excelle/ bat inq̄t· Hec ſe carminibus ꝓmittit ſoluē mētes qua velit aſt aliis duras īmittere cu ras·ſiſtere aquam fluminis et vertere ſide ra retro nocturnoſq; ciet mān̄es mugire vi/ debis ſub pedibus terram & deſcendē mō tibus ornis· Quid plura? ſi credere fas eſt de phitoniſſa vt prophete ſamuelis aniaʒ de inferni abditis euocaret et viuorum cō/ ſpectibus preſentaret ſi tamen animam ꝓ phete fuiſſe credamus et nō aliquam fan taſmaticam illuſionem ſathane fallatia fa/ ctā· Prudentius quoq; de mercurio ſic ait traditur extinctas ſumpto moderamīe vir ge in lucem reuocaſſe animas aſt alias dā/ pnaſſe neci et poſt paululū adnectit Mur mure nam magno tenues excire figuras atq; ſepulchrales ſciente incantare fauillas vt ait idem ſpoliare alios ars noxia nouit Proinde ꝙ ſuperius dictum eſt eo ꝙ car/ minibus circe vlixis ſocii mutati eſſent in beſtias & ꝙ ſtabularias mulieres his arti/ bus malis viatores in iumenta cōuerterēt hec vel falſa ſunt vel tam inuſitata vt meri to non credantur firmiſſimum tamen tenē dum eſt om̄ipotentem deum poſſe omnia facere q̄ voluerit ſiue vindicādo ſiue pn̄itā/ do· Nec demones aliq̄d operari ſcd'm natu re ſue potentiam niſi ꝙ ille permiſerit cui9 iudicia occulta ſunt · multa iniuſſa nulla nec ſane demones naturas creant aliquid tale faciunt de qualibus factis ſupra dixi mus ſcd'm ſpeciem tantum que a uero deo ſunt creata cōmutant vt videantur eſſe q̄ ſunt· Non ita que ſolam animā ſcd'm nec corpus quidem vllam rationem credendū eſt demonum arte vl' poteſtate in membra & liniamenta beſtialia poſſe conuerti· ſed fantaſmatica illuſione fieri· Fantaſmaticū ergo illud veluti corporatum in alicui9 aī malis effigie appareat ſenſib9 alienis· Ta liſq; etiam ſibi eſſe homo videatur ſicut ta/ lis ſibi uideri poſſit ī ſōnis et portare one/ ra que onera ſi uera ſunt corpora a demo nibus portantur ut illudatur hominibus partim uera onera corpora partim iumen torum falſa cernentibus Magudarim ꝙ ſi gnificat genus frugis id eſt caulis alit id/ ipſum dicunt eſſe ſiligine · Maia mercurii mater. Meia medica obſtetrix· Maides de as campi pagani dixerunt· Maieſtas dig/ nitas que ſpecialiter ſublimioribus cōcedi/ tur· Maieſtati reatu tenentur hi qui regiā maieſtatem leſerunt vel uiolauerunt uel q̄ rempublicam prodiderunt uel cū hoſtib9 ſenſerunt Maior fortior poſterior proce/ rior· Maiora facit auget amplificat uel at tollit accumulat exaggerat· Maiores vete res principes antiqui priſci ſenes ſeniores barbati priores ſubpriores longeui gran/ deui Maiorib9 meliorib9 felicioribus augu riis uel auſpiciis maiore facto· Maiorica·

& minorica inſule hiſpanie ſunt maior &
minor eadem & baleares dicuntur eo ꝙ p̃
mum in his inſulis inuenta eſt funda qui
bus lapides emittũtur · balin quippe gre/
co eloquio mittere dicitur · virgilius · bale/
aris verbera funde · Maium mẽſem roma
ni a maia mercurii matre dictum quã deã
volũt vl' a maioribus qui erant principes
reipublice vocauerunt · Nam vnum men/
ſem maioribus ſequentem iunioribus cõſe
crauerunt · vnde & iunius dicitur · Antea
populus in centuriã ſeniorum & iuniorũ
diuiſus erat · Maius plus amplius pleni/
us vberius cumulatius auctius affluẽtiꝰ
largius vel maior nauis : Maiuſcula id eſt
parum maior · Malaa chorus vel infirmi/
tas · Maa fidem ille ſiue de doctrina · Ma/
lachias interpretatur angelꝰ domini id eſt
nuntius quicquid enim loquebatur quaſi
a domino eſſent mandata ita credebantur
& inde ita nomen eius ſeptuaginta trãſtu
lerunt dicentes · aſſumptio verbi domini
ſuper iſrl' in manu angeli eius · Idem etiã
eſt heſdras ſacerdos · Malachim qui eſt re
gum liber ſecundꝰ · proinde appellat̃ eo ꝙ
reges iude et iſrahelite gentes geſtaqꝫ eoꝝ
per ordinem degerat temporum · Malach
enim hebreice latine regum interpretatur ·
hunc librum hieremias primus in vnũ vo
lumen coegit · nam ante ſparſus erat p ſin
gulorum regum hiſtorias : Malachma me
dicamẽta · malachma dicta ꝙ ſine igne ma
ceretur et comprehendatur · Mala gratia ·
inimicitie offenſiões aut iurgia lites odia ·
diſcordie diſſenſiones · Mala gramina her
be venenoſe noxie Malamatiana a loco vo
catum vnde prius aduectum eſt · nam mul
te arbores nomina ex prouinciis vel ciui/
tatibus de quibus allate ſunt acceperunt ·
virgilius amantibus ꝙ ex malo queri ſo
lent oſtendit · Malacidonia nomẽ ſumpſit
ab oppido qd' eſt ĩ inſula creta de qua gre
ci dicere ſolent vrbem cretenſium matrem
cidoniam ex cuius pomo cidonicum confi
citur · Fit quoqꝫ ex ea vinum quo languẽ
tium deſideria falluntur · nam ſpecie & gu
ſtu et odore cuiuſlibet vini veteris imaginẽ
rep̃ſentat · Mala mens mala cogitatio amẽ
tia inſania furor vecordia alienatio peruer
ſa praua · Malapunica malagranata · Ma
las maxillas l' peſſimas · Mala poma mol
lia · Malchia regina : Maldalgad turris pi
rate vel turris ſancti · Maleas ſegal Male
bat volebat · Male ſunt eminentes ſub oc
culis partes ad protectionẽ eoꝝ ſuppoſite

vocate aũt male ſiue ꝙ infra oculos p̃mĩ
ment in rotũditatẽ · quas greci mella dicũt
ſiue ꝙ ſint ſuper maxillas · Malle p duo ll
ſcribendũ qd' eſt magis velle · Maledicere
increpare inuehere cõtumeliis afficere p/
bra dicere detrahere defamare male exiſti/
mare ſecus exiſtimare vituperare criminare
vicio dare reprehendere maledictis prouo
care crimini dare cõtumeliis irritare lites ĩ
ſerere verba conicere compellere proſcin/
dere · aut laceſſere obtrectare reſiſtere exe/
crare vel malefacere · Maledicit male exiſti
mat carpit vellicat detrahit ledit prodit ca
uillatur mordet rodit · Maledicunt iurgãt
pugnant altricantur litigant inſectantur ·
verba faciunt verba cõniciunt compellunt
ſermocinantur · Male amicum inimicum ·
Maledictum improperium · Maledictus ·
execratus · Maledicus maledicens · Male
conſuluerint predicauerint viderint · Ma/
le concilie male comparate · Malefactum ·
ſcelus macula turpitudo peccatum ſordes
labes reliquaqꝫ · Malefici · ob facinorum
magnitudinem vocantur · hi ſanguine viũ
tur ad victimas & ſepe contingunt cor/
pora mortuorum : Maleficus malefaciens
Male fida non tuta pericula infida · Male
um promunctorium grecie qd' intrat ma
re · & per milia quinquaginta protẽditur
vbi vnda ita ſeua eſt vt proſequi nauigan
tes videatur · hoc autem promunctorium
a maleo rege argiuorum nomen accepit ·
Malleolus hamar vl' ſpacha · Mallũ dinch
Male gratus ingratus : Male ſanus inſa
nus vel demens · Malle velles · vel magis
vult Malleus vocatus ꝙ dum qui calet et
mollet concedit et producit : Maleeqꝫ & in
maleo promunctorio Maleeleel laudans
deum : Malechon rex noſter : Male ſerue
ſerue nequam · Malignitas inuidia obtre
ctatio liuor maliuolentia emulatio rubigo
fraudulentia Malignus ſordidus parcus
dirus durus tenax aſtrictus ſpurcus : Ma
lignus quia a malicia votum vel opus per
agit · Malignitas eſt malitie opus · dicta a
male agendo Malim magis velim : Mali/
uola maledicta Malitiam inter & maligni
tatem hec diſtinctio eſt · cogitatio quippe
praua mentis malicia dicitur · malicie vo/
tum vl' opus malignitatis appellatur · Ma
litioſus callidus fictꝰ veterator vafer aſtu
tus ſuperbus : Malitioſus deterior malo ·
Frequenter malus · a malo autem peior · a
bono deterior : Malo ab alto de ſũma nau
tice arboris parte : ſtanſqꝫ erecte in naui ·

Malogranatā et malogranatū hoc inter ſe differt· ꝙ malogranata gñis feminini arbor eſt· malogranatū uero gñis neutri pomū eſt· Sic pſicus & pſicū generis feminini arbor eſt· pſicū gñis neutri fructus ē Sicet buxus buxū· nam neutro lignū eſt buxus femīo arbor eſt· Malogranatū dici tur eo ꝙ intra corticis rotunditatē granorū cōtineat multitudinē idem et malūpunicū· Malomellū a dulcedine appellata ꝙ fructus eius mellis ſaporē habet ꝙ i mel le ſeruetur uñ et quidā ſi tibi cicropio ſatu raia cidonia melle ponerent dicas hec mellimeia placent: Mallonē greci comā capitis vocant q̄s nos cirros appellamus Malonus id eſt furialis· Malo per vnū l· ſcribendū quia magis eſt volo: Malua gen9 herbe hortulane dicta ꝙ molliendi aluum ſoluēdiq3 naturā habeat cuius ſucus ſiquis ſe oleo mixtū perunxerit ab apibus negatur feriri folia eius ex oleo trita et imposita ſcorpiōibus credunt afferre torporē· Malua agreſtis malua viſcus ſiue altea ꝙ in altum ſurgit et viſcus quia glutinoſa ē Malua mauritanie fluuius: Maluella veſtis q̄ et maluarū ſtamine conficit quā alemolocinam vocant: Maluit magis voluit elegit· Malū nullam eſſe naturā dicimus quia natura omnis aut incōmutabilis eſt vt deus aut cōmutabilis vt creatura· malum vero ideo natura nulla eſt quia accidendo in bonam naturam efficit eam vicioſam ꝙ dum diſcedit natura manet et malū qd̄ ierat nū q̄ eſt ac ꝑ hoc malū nihil eſt· quia ſine deo factum eſt nihil: Deus autē malū nō fecit a diabolo vero inuentū eſt malum nō creatum· verumtñ nō dicendum quia alicubi aut aliqñ erat malū vñ fieret diabolus malus· ſed quia vicium eſt dum eſſet angelus bonus ſuperbiendo factus eſt mal9 et ideo recte ab eo dicitur inuentum malum· Malum et malum ita diſtinguit· ſi producte ꝑferatur malum arbor nauis eſt ſi correpte malū peſſimū eſt· Malū a grecis ꝙ dictū ſit fructus pomorū omnium rotūdorū diximus· vnde et hec ſunt vera mala que vehementer rotunda ſunt: Malumpunicu3 dici eo ꝙ ex punica regione ſit genus eius tranſlatum: Malus eſt arbor nauis q̄ vela ſuſtinentur· malus autē dictus quia habet inſtar male in ſūmitate vel quia quaſi qbuſdam malleolis lignis cingitur· quorū volubilitate vela facili9 eleuantur· Malus appellatur a nigro felle ꝙ greci melā vocant· vnde et melancolici vocantur hōies q̄ ad cōuerſatione humanā refugiunt et amicorū carorū ſuſpecti ſunt· ¶ Mambre ciuitas iudee vocata ex vno abrahe amico· ipſa eſt et arbe id eſt et cedron mābres interp̄r mare pelliciū ſiue mare in capite Mābre viſio vel preſcium· Mābre hec eſt hebron iuxta qua3 ſepultus eſt abrahā cū yſaac & iacob de qua ſupra diximus· Mābre aūt vocabat vnus amicorū abrahā· Māmas eſſe et vbera hoīs ſed pecudis vbera ſolūmodo Māme nōia id eſt auia grece· Mamillas & māmas et vbera differūt· ꝙ māmille virorū ſunt· māme vero mulieꝝ· vbera aūt pecorū· papille quoq3 capita māmarū ſunt q̄ ſugēies cōprehendūt· Māmilla eſt oīs eminētia vberis· papilla vō breue eiuſdē carnis incremētū· Māmona apud hebreos diuicie appellari dicunt cōgruit et punicum nomē· nā lucrū punice māmon dicit· Māmom ſtrepiti dñr pueri q̄ lac a parentibus diu ſugūt· Mā3a maroth tridētes vł fuſcinule quas greci dicunt mpria· Mam3er filius meretricis et de ſcorto natus ſic dicit ī deutronomio· Mam3er non intrabit eccłiam· ¶ Manaem intp̄r cōſulans· Manātia fluētia Manat pſeuerat affluit diffluit currit ſerpit vulgat inotuit icrebuit īueterauit Manaa cōſolatio ł manus ł ſacrificiū· Manaaim caſtra in tribu gad ſepata leuitis in regiōe galaatidide· Manaſſe intp̄r obliuioſus ł q̄ oblitus eſt ꝑ multa enī ſcelera & ſacrilegia reliquerat & oblit9 fuerat dei ſiue q̄a oblitus eſt peccatorū illius· Māceps captiuū: Māceps q̄i manu capiēs ł qui manu capit ł captiuator· Manaſſes filius iacob dictus ab eo ꝙ pr̄ eius oblitus laborū ſuorū ita enī ebreice vocat obliuio· Mancipare mācipiū facē in ſeruitutē redire· Mancipat manucapiat adducit· Mācipalis originis ciues ł locū officii gerēs· Mancipiū dictū ē ꝙ manu res capiūt vñ oportet eū qui mācipiū accepit cōprendē ad ip̄m ꝙ ei mācipio dat· Mācipiū ſeruū vernaclm famulū mercenariū· Mācipiū dū dicit nō ſexus ſignificat hoc nōie ſed cōditio · Mancipiū ē quicquid manucapit ſubdiq3 poteſt vt hō equus ouis· hec enī aīalia ſtatim vt nata ſunt mancipia eē putant· Nam ea q̄ ī beſtiaꝝ numero ſunt tunc vident mācipia eē qñ capi ſiue domari cepint Mācipatus uinctus cōiunctus ł ſociatus tradit9· Māciploſus directus· Mācos debiles ſine manibus· Macus dicit q̄i manuancus ł māu capt9· Mādatū p̄ceptū cōmiſſum creditū depoſitū in manu in fide traditū Mādatū

dictũ ꝙ olim in cõmiſſo negotio alter alte
ri manũ dabat· ratũ vero quaſi rarionabile
et rectũ· vñ et q̃ pollicet̃ dicit ratũ eſſe ꝓfi
teor· hoc ẽ firmũ atqꝫ perpetuũ· Rite aũt
eſſe nõ recte ſed ex more· Mãda doce tranſ
mitte: Mãda iube mãdare: Mãdauerat de
negauerat cõmẽdarat: Mãdere cõmedẽ mã
ducare: Mãdibule ſunt dẽtes molares id ẽ
maxillarũ ptes ex q̃bus et nomẽ factum·
Mandicũ lignea hõis figurã ingentẽ que
ſolet circenſibus malis mouere q̃i mãducã
do· Mãdo ꝑcipio vel mãduco: Mãdrago/
ra genus herbe q̃ ſomnus vocat̃ freq̃nter
vbi vigiliarũ incõmodo egri laborãt· Mã
dragora ĩ geneſi genus pomi ſimillimum
paruo peponi ſpecie vel odore ſuco violẽti
in magnitudine malimaciãi· vñ etiaꝫ latini
malũ terre vocãt· hãc poete et antropomr
feos appellant ꝙ hẽat radicẽ formã homĩs
ſimilantẽ antropos enĩ grece homo dicitur
cuius cortex in vino miſſa ad bibendũ da
tur· quorũ corpus ꝓpter curã ſecandũ ẽ
vt ſoporati dolorẽ nõ ſentiãt: Mãdragore
genera ſunt duo maſculus et femina· fe/
mina rubra ẽ· maſcul9 albidior vtriſqꝫ aũt
vne vis· et ipſa femina fertilis eſſe dicit̃ &
quicũqꝫ eã eradicauerit nõ poſſe viuẽ Ma
ne matutĩo albẽte celo diluculo lucis ort9
ſub aurore ortu luce oriẽte mane ꝑmo Ma
ne lux matutina & plena nec iam crepu/
ſculũ et dictũ mane a maun· manũ enĩ an
tiq̃ dicebãt bonũ ꝙ enĩ melius luce alii ma
ne exiſtimãt vocari a manibus quorũ con/
uerſatio a luna ad terrã eſt· Alii putãt ha
bere q̃a manus id ẽ rarus eſt atqꝫ ꝓſpicu
us: Manebat pſeuerabat expectabat ſta/
bat· Manes vmbre vel aĩe mortuorũ· Ma
nes deos mortuorũ dicunt pagani quorũ
ptãtem inter lunã & terrã aſſerunt a q̃bus
et mane dictũ exiſtimãt quos putãt mães
dictos vel q̃a late manãt ꝑ auras· ſiue q̃a
mites ſunt in manibus· cõtrario nõie hi ap
pellant̃· Apuleius aũt ait eos cata antifra
ſin dici mães vt parcas vt eumenidas Ma
nes dicti q̃i boni ab eo ꝙ manu ẽ· i· bonũ·
Manes inferi et dicti manes ſcd̃m martia/
nũ a manãdo ꝙ de ſeminibus ꝑentũ mane
rent· Manet heret pſeuerat relictũ eſt ex/
tat ſupeſt remanet reſiduũ eſt reſtat pma/
net fixũ eſt cõſtat ſtabilitũ eſt durat· Ma/
net alta mẽte intra ſenſum penitus colloca
tum: Mango mangonis Mango q̃ man
cas facit mẽſuras: Mania hoc eſt ſane mẽ/
tis alienatio ſine febribus aut hilaritatẽ aut
antecedẽtibus foro nũtiat aut capitis dolo

re grauedinis ſonitũ atqꝫ auriũ tinnitum
vnde mania ab inſania dicta eſt· greci qui/
dam nõim argum̃ta ducẽdo varias opinio
nes inducũt· Mania enĩ vocauerĩt ex quo
nõie multe poſſunt ſignificationes oſtẽdi·
Nos aũt a mentis turbata ſanitate ſub cu
ius dñicũ corpus agens ſanus dici minie
poteſt inſaniã nuncupamus· Multe ſunt
enim ſpecies maniarum vt ſubito rideant·
iraſcantur plangant timeant cantẽt ſaltẽt·
rel̃· Lectiones diuinas req̃rentes inde ma
nici dicti ſunt a diuina requirẽdo· quia di/
uinare grece manin dicitur Mania ab inſa
nia vl̃ furore vocata· nam grecorum vetu
ſtas furorem manicem vocabant vel ab ini
quitate quaꝫ greci manie vocauerunt ſiue
a diuinatione quia diuinare grece manin di
citur: Mania alienatio que in memoria fit
Manibus· piis· religioſis vmbris defun/
ctis ſpiritibus: Manicat ꝑ manũ tenet vl̃
mane ſurgit: Manices ſunt vincula quib9
manus capiuntur licet et manice tunicarũ
ſunt nerui· Manicatã id eſt manicas habẽ
tem: Manichei hẽtici duas naturas et duo
principia quoqꝫ boni & mali inter ſe bellã
tia fingunt et xp̃m nõ de virgine natũ ſed
corpus habuiſſe fantaſmaticum credunt·
plaſphemant prophetas vetuſqꝫ teſtamen
tũ reſpuunt nuptias quoqꝫ ſpernũt: Ma
nichei quoqꝫ heretici a quodaꝫ extiterunt
nuncupati qui vocatus eſt manes· hic du
as naturas et ſubſtantias introduxit ꝙ ẽ
bonã eſt malam et animas ex deo quaſi ex
aliquo fonte manare aſſerunt teſtamentũ
vetus reſpuunt nouum ex parte recipiũt·
Manifeſta aperta certa clara perſpicua di
lucida puia occurrentia probata limpida·
vicina ad manum impoſita: Manifeſtariũ
nocentẽ noxium· Manifeſtauit declarauit
oſtendit: Manifeſtatus compertus conui
ctus· aut iudicatus indubitatus apertus·
Manilotus gl̃oſus: Maniplos legiões ha
bet ſex l̃ xii· viros· Manzerib de ſcorto na
tis Manipli ſigniferi tp̃ibus romuli pau/
per adhuc romanus exercitus· maniplos
feni haſtis religabãt· vñ hodieqꝫ ſigniferi
vocant̃ manipli· Maniplos ꝑmitm̃ ẽ· inde
manipulus diminutm̃· ꝓpe aũt manipl9
quingenti milites idem eſt et cohors· Ma
niplis militibus vel exercitibus· Manipu
lares portitores ſignoꝝ· Manipuli autẽ
ſũt milites ſiue q̃a bellũ ꝑmo manu ĩcipie
bãt ſiue ꝙ añ ꝯ ſigna eẽnt maniplos ſibi· i·
faſciclos ſtip l̃e l̃ hbe alic9 ꝓ ſignis faciebãt
a quo ſigno manipl̃ares milites nõiati ſũt·

De quibus lucanus cōuocat armatos exē/
plo ad ſigna maniplos · maniplū dicimus
faſcem feni eu dictū maniplū eo ꝙ manū
implet Manipulus ligatura cuneus grex
globus caterua· Manipulus nūs militum
breuis vndecim· vñ manipuli dicti faſces
graminū ꝙ manu capiantur· Manipulus
ducentoꝝ eſt militū· Manutergiū a tergē
do manus vocatū. Maniplus in vno ma/
niplo·xxx·equites ſunt Manna qđ ē hoc
in regum pro ſacrificio dicitur· Mannus
breuis equ9· Manſionarius ſelidari· Ma
ſitabant cōmorabantur freqñtm̄ a maneo
manſito· Manſitat mãet habitat vel freqñ
tat: Manſuefacit mulcet placat lenit ſedat
aſſueſcit mitigat: Mãſuete modeſte equo
animo moderate: Manſuetum inter et mo
deſtū hec diſtãtia eſt ·mãſuetus eſt qui nlli
iniuriã inrogat· modeſtus q̃ nec leſus ira
ſcitur: Mãſuetus lenis placidus dulcis mi
tis ſedatus pius clemens miſericors matu/
rus modeſtus moderatus: Mãtia mantice
grece diuinatio: Mãtica macellaria vel por
cella· Mãticulat fraudat furat Mantilia ve
lamĩa mēſe vl' mappe villoſe: Mãſur gruꝫ
Mãtilia nunc ꝓ opiendis mēſis dicta ſunt
vt nom̄ ipm̄ indicat olim tergēdis manib9
ꝑbebanĩ ſiue mãdelia a mãdendo· Mãtua/
norū ciuiū mãtue vrbis: Mãtua mantro/
treſie filia poſt interitū thebanorū diciĩ de
lata in italiam mantuã cōdidiſſe· eſt aũt in
venetia q̃ gallia ciſalpina diciĩ & dicta mã
tua ꝙ manes habebat· Mantū hiſpani vo
cant ꝙ ad manus et terga tentū eſt enĩ bre
ue amictum· Manuales forcipes ferrarii·
Manu viribus multitudine ptãte: Manu
ales orariū: Manubie ſpolia hoſtiū q̃ a re
ge aut duce de manib9 eius portanĩ vt ex
ubie et indubie dicunĩ: Manubie enĩ ſunt
dicte eo ꝙ manibus detrahunĩ· hec et exu
bie ab exuendo dicte q̃ exuunĩ hec & par
tes impari diuiſione ꝓ pſonarū q̃litate &
laborū iuxta deciſioneꝫ: Manubriū dictū
to ꝙ manu teneaĩ qđ ruſtici manicū vocãt
Manucleatam tunicã id ē manicataꝫ· eo ꝙ
habeat manicas quã cirodītam vocãt· Ma
nubla iteratio doctrine: Manuleo manica·
Manui ptãti· Manu mãna· Manū ad ſū/
mū imponit pagit exequat aut finit pficit
antecedit cōſūmat dedicat vel termĩat Ma
numiſſus diciĩ quaſi manu emiſſus· apud
veteres enĩ quotiens manumittebãt alapa
percuſſos circũ agebant et liberos cõfirma
bant· vnde et mamumiſſi dicti quia manu
emitterenĩ: Manus hoſtiles impetus Ma
nus achaica multitudo greca ingens mlti/
tudo: Manus intulit pulſauit verberauit·
cedit tegit coercuit cõpeſcuit cõtulit colli/
ſit cõminuit· Manus iuuentus agmen vl'
cõcurſus: Manus dedit arma cõpoſuit de
ſtituit ceſſit victus eſt ſuperatus eſt certa/
mē reliquit ſuccubuit: Manus dicte eo ꝙ
ipſis mandimus et ꝙ ſit tocius corpis ma
nus· ipſa enĩ cibū ori miniſtrat ipſa operaĩ
omnia atꝙ diſpenſat per eam accipimus et
damus· Manus impoſitio ideo fit vt ꝑ be
nedictionē aduocatus inueniaĩ ſpirituſſan
ctus· ¶ Mappula vel mãutergula· Map
palia caſa paſtoralia vel edificiū numidarū
Mappa mundi figura mundi· Mappe cõ
uiuii & epularū ſunt domus appoſitarū
quaſi manu patrate atꝙ ob id nõtate cui9
diminutiū mappella eſt· ¶ Maranatha do
minus noſter venit ſirum eſt vel aduent9
domini· Maratron grece feniculum· Mar
bonei heretici iudeorū dicũt ipm̄ eſſe chri
ſtum qui docuit illos baptiſare· Marcebãt
areſcebant· Marcet languet dolet maricet·
Marcta bellica· Marcida languida ieiuna·
vel laſſa Mar maſculum Marcidus langu
dus aut ariditati iam proximus grauat9
Marcioniſte heretici a martione ſtoico phi
loſopho appellati qui cerdonis dogma ſe/
cutus alterum bonum alterum iuſtum deū
aſſerũt tanꝙ duo principia creatoris et bo
nitatis· Marculus malleus puſillus luci9 ·
& velut in fabricam feruens cum marculi
ferrum multorum ictibus tundit· Marc9
malleus maior et dictus marcus ꝙ maior
ſit ad cedendum & fortior· Marcus inter
pretatur excelſus mandato vtiꝙ propter
euangelium altiſſimi qđ predicauit Mar/
cor defectus Mare pontus equor pelag9
decus marinum ſalum altum profundum
gurgis vortex fluctus vnda vorago ·ꝓcel
la litus ventorū vis eſtus vis marina Ma
re & maria ita diſtinguitur mare elementū
eſt totū· maria vero partes maris ſicut ter
re partes ſunt & terra vero totum elemen
tum· Mare eſt aquarum generalis colle/
ctio· omnis enim congregatio aquarū ſiue
ſalſe ſint ſiue dulces abuſiue maria nuncu
pantur iuxta illud & cõgregationes aqua
rum vocauit maria· proprie auteꝫ mare ap
pellatū eo ꝙ aque eius amare ſunt equor
autem vocatum quia equaliter rurſum eſt
& quanuis aque fluctuantes velut mon/
tes erigantur· ſedatis rurſum tempeſtati/
bus adequantur· Altitudo enĩ maris diū/
ſa eſt indiſcreta tamē dorſi eius equalitas·

Cur aūt mare maius nō ſit·cū omnia flu
mina et omnes fontes in ſe recipiat· Cle/
mens epſ ait eo ꝙ naturaliter ſalſa aq̄ fluē
tū dulce in ſe receptū cōſumat qđ fit vt il/
lud ſalſum maris elemētū quātaſcūqꝫ reci/
pit copias aquarū nihilomin9 exhauriat·
adde et ꝙ venti rapiūt et vapor calorqꝫ ſo
lis aſſumit· Deniqꝫ videm9 lacus multaſ
ꝙ lacunas paruo ſub momēti ſpacio ven/
torū flatibus ſoliſqꝫ ardore cōſumi· Salo/
mon aūt dicit· Ad locū vn̄ exeūt flumina
reuertenī· ex quo intelligiī mare ideo nō
creſcē eo ꝙ ꝑ quoſdā occultos ꝓfundi me
atus aq̄ reuolute ad fontes ſuos refluāt &
ſil'itudine curſus amnes recurrant· Mare
aūt ꝓpterea factū eſt vt omniū curſus flu
uiorū recipiat· Fiſici aūt dicunt mare alti9
eſſe terris· Mari certū eſſe colorez ſed pro
q̄litate ventorū mutari·nā mō flauum ē·
mō lutulentū modo atrū· Cur autē mare
amaras hēat aquas· Ambroſi9 doctor do
cuit dicens· Mare idcirco dicūt ſalſum ve/
teres atqꝫ amarā habere aquā ꝓ eo ꝙ ea q̄
diuerſis fluuiis in eū influant· ſolis calore
ac ventorū flatibus ſumunī· tantūqꝫ diur
no vapore cōſumi quātū ꝑ ſingulos dies
ex diuerſis fluuiorū curſibus in ipſo inue
niī q̄ cauſa ex ſolis rōne fieri ꝓhibeī· qui
qđ purū ac leue eſt ſibi rapit qđ vero gra
ue ſiue terrenū relinquit·ex quo remanet
ſalſum illud atqꝫ aridū qđ ſine vſu et ſua/
uitate potandi ſit Mare magnū eſt qđ ab
occaſu ex occano fluit et in meridiē vergit
deinde ad ſeptentrionē tendit ꝙ inde mag
num appellaī quia cetera maria in cōpara
tione eius minora ſunt·iſtud eſt & medi/
terraneū ꝙ per mediā vſqꝫ ad orientē pro
fundiī·europā et affricā aſiamqꝫ diſtermi/
nans·Cuius ꝑme partes ſinus qui in hi/
ſpania ꝓfundiī hibericus et balearicus vo
catur·Deinde gallicus q̄ narbonēſem pro
uinciam alluit· Mox liguſticus qui iu/
xta genuā vrbē eſt ꝓximus·Poſt hec tir/
renus qui italiā tangit quā greci ioniū ita
li inferū vocāt Inde ſiculus qua ſicilia vſqꝫ
ad cretā vadit Inde creticus qui in pāphili
am egiptū ꝓtendit· Inde elleſpontus q̄ in
ſeptentrionē ſe torquēs anfractibus mag
nis iuxta greciā & hiliricū in anguſtias ſe
ptē ſtadiorū ſtringitur: Inde ponticus ſi
nus āpliſſim9 a tergo meotidis paludibus
ꝙ mare ex mltitudine fluminū dulci9 q̄m
ceta nebuloſumqꝫ et breui9 vn̄ & pōticum
vocatū ꝙ ſit breui9·Sic aūt terra dū vna
ſit ꝓ diuiſis locis variis nuucupaī nōibus

Nam hibericū & aſiaticū a ꝓuinciis dictū
ab inſulis balearicū ſiculū creticum cipriū
egeum carpatiū· Nā inter tenedū et acti/
um ſaxū eſt in mari potius q̄ inſula qđ vi
ſentib9 ꝓcul capree ſimile creditur q̄ gre/
ci egea nuncupant· vn̄ & egeum mare di
ctum Sic & carpatium mare inter egip/
tum et rodum ab inſula carpato illic poſi/
ta· a gentibus gallicum auſonium dalmati
cum libiſticum· ab oppido argolicū corin
thium thiriū adriaticum· nam adria quedā
ciuitas illirico mari ꝓxima fuit que adria/
tico mari nomen dedit· A poſitione celi
vt ſuperum et inferum quo ſit oriens ſu/
perior occidens inferior·eſt aūt tuſcum et
adriaticū·a mēoria regis vt ioniū io q̄ppe
rex fuit grecie vn̄ iones athenienſes. Hoc
mare et tirrenum dictum ſiue ꝙ tuſciā allu
it id ē tirreniā ſiue a terrenis nautis qui ſe
in hoc mari ꝑcipitauerunt· Et ſciēdum io
nium ſinum eſſe inmēſum ab ionia vſqꝫ ad
ſiciliā et huius partes eſſe adriaticum ach
aicum epiroticū· A moribus accolarū eu
ſinus ac ſenus antea vocabatur· A caſibus
hoīm qui deciderunt in mari vt elleſpon/
tum hicarium mirteum· nam mirteum ma
re dictum a mirtili lapſu ꝙ illic ab enemao
ꝑcipitatus ſit Hicarus vero cretēſis vt fa
bule ferunt altiora petēs pēnis ſolis calo
re ſolutus eſt mari in quo cecidit nomē im
poſuit Frixeus quoqꝫ cum elle ſorore ſua
fugiēs inſidias nouercales cōſcendit nauē
ſignum arietis habentē liberatus eſt· El/
les autem ſoror eius perpeſſa naufragiū
decidit in mari dedit nomen· Et mortua el
leſponto mari dedit nomen· Ab ordīe flu
enti propontides· nam dictum proponiū
quia pontum preuenit idem & a tranſitu
& anguſtis meatib9 boum bolfero· Aegi
ptius autem pelagus aſie datum gallicus
europe affricus libie· His vtiqꝫ que pro/
xima ſunt venerunt in ꝑtes· Pelagus au
tem eſt latitudo maris ſine litore et portu
greco nomīe a potopelagia hoc eſt a latitu
dine dictum vnde & pelagia eo ꝙ ſint in/
portuſa Sinus dicuntur maiores receſſus
maris. Vt in mari magno ionius· In ocea
no caſpius indicus arabicus· qui et mare
rubrum qui oceano aſcribitur· Rubrū au
tem mare vocatum eo ꝙ ſit roſeis vndis in
fectum non talem naturam habet qualem
videtur oſtendere· Litoribus viciatur gut
gis atqꝫ inficitur quia omnis terra que cir
cunſtat pelago rubra eſt et ſanguineo co/
lori proxima Ob hoc etiā in his litotibus

gēme rubre inueniūtur ·lapis enī huiuſmo
di humo eſt inuolutus · Mare mortuū vo
catum propter quod nichil gignit viuum·
nihil recipit ex genere viuētium ·nam neq̃
piſces habet· neq̃ aſſuetas aquis & letas
mergendi vſu patitur aues ·ſed & q̄cunq̃
viuentia mergēda temptaueris quacunq̃
arte dimerſa ſtatim reſiliunt· & q̄muis ve/
hementer illiſa confeſtim excutiuntur ·ſed
neq̃ ventis mouetur reſiſtētibus bitumine
quo aqua om̄is ſtagnatur nec nauigacōis
patiēs eſt· quia om̄ia vita carentia in pro/
fundum mergūtur nec materiā vllam ſuſti
nei niſi que bitumine illuſtratur ·dicūt enī
accenſam lucernā ſupernatare ·extinctam
vero dimergi· Hoc & mare ſalinarū voca
tur vel aſſalti id eſt bituminis· ab hiericho
haud longe abeſt · Marectis regio aegipti·
Mare veliuolum ·per quod naues velis
volant Mare proruptū ad prorūpendum
mare Margarita prima candidarū gēma/
rum ·quā inde margaritā aiunt vocatam ꝙ
in conchulis maris hoc genus lapidum in
uenīt· ineſt enim in carne conche calculus
natus ſicut in carne oſtree p̄cioſiſſima mar
garita reperiri dicatur· vel ſicut in cerebro
piſcis lapillus· gignitur aūt de celeſti rore
quē in certo ānī tp̄e coclee hauriūt· ex qui
bus margaritis quedam vniones vocātur
aptū nomen habētes · ꝙ tm̄ vnus nunq̄m
duo vel plures ſimul reperiātur · Meliores
autem candide margarite q̄m q̄ flaueſcunt
illas enim aut iuuentus ·aut matutini ro/
ris conceptio reddit candidas· has ſenectus
vel veſpertinus aer gignit· Maredus ma
didus vdus. Marem amfitricem · Mares·
maſculi vel mariti ·Margaretha doctrina
euangelica· Margidus ·lapſus grauatus·
Margo eſt pars cuiuſlibet loci· utputa ma
ris vñ & nomen accepit·& ē generis com
munis ·hic & hec margo· MaRia interpre
tatur dominatrix & illumīatrix ſiue ſtella
maris· genuit enim lumen mūdi ·ſermone
autem ſiro maRia dñā nuncupaī et pulcre
quia dñm genuit Maria nimpha latine mī
Maria multarū aquarum cōgregatio Ma
rino colore ceruleo ·Mariſans octauus mē
ſis ·Marricet marcet languet dolet ·Mart
tat fecundat· Maritus charl· Maritima lo
ca mari vicina·& dicta maritima q̄i maris
intima· Marmora dicūtur exciſi lapides ·q̄
maculis & coloribus cōmendantur ·Mar
mor ſermo grecus ē·a viriditate vocatus et
q̄muis poſtea alii coloris inueniatur nomē
tam priſtinū a viriditate tenuit Marmorū
colores et genera innumerabilia ſunt· nō
tamē omnia e rupibus excidunī ſed multa
ſub terra ſparſa ſunt p̄cioſiſſimi generis ·
Mamor aliquotiens mare ſignificat· virg
infidū remis impellere marmor cōueniat
Maron interp̄taī amaritudo· Marſi gens
italie dicta a comite liberi marſia qui vſum
illis vitis oſtēdit et ob hoc illi ſtatuā fecerē
quā poſtea romani victis marſis tulerunt
Marſos aūt greci uocant quaſi martis vo
cibus ꝙ multas ſerpentes habuerint inter
ſerpētes dicūtur inleſos eſſe carminum ma
leficiis et inhabitant plagā appennini mō
tis ſimul cū vmbris Marſupium ſacculum
pecunie ꝙ greci marſipa appellāt ·quedaꝫ
enī greca nomina in latinū paulum infle/
ctuntur propter romanum eloquiū Mar
ſus incantator ſerpentiū ·qui malo carmi
ne vtitur ·Marcha irritans prouocans ſer
mone ſiro interpretatur dominans· Mar
tem deum eſſe dicunt & marteꝫ appellatū
quia per viros pugnatur vt ſit marſaslicꝫ
tria genera cōſuetudinum ſint· ſchitarum
vbi feīe & viri in pugnā eunt et amazonū
vbi ſole femine romanorum aliarumq̃ gē
tium vbi ſoli mares Item martem quaſi af
fectorem mortium nam a marte mors nū
cupatur quia belligerantibus incertus eſt
hunc et adulterum dicūt ·eo ꝙ vero nudo
pectore ſtat· vt bello ſe quiſq̃ ſine for/
midine cordis obiciat· Mars autem apud
tracos gradiuus dicitur eo ꝙ in bellū gra
dum inferunt qui pugnant ·aut quia inp̄i
gre gradianī ·Marcellus mediocris· Mar
tem indomitum aſperam pugnam· Mar/
tiam gētem idē romanam· Marteſia ſcicla
parua· Marte grauis ex marte grauior fa
cta Martires greca lingua latine teſtes di
cuntur· vnde & teſtimonia grece martiria
nuncupantur· teſtes autem ideo vocati ſūt
quia propter teſtimonium chriſti paſſio/
nes ſuſtinuerunt & vſq̃ ad mortem pro
veritate certauerunt · Cur vero non teſtes
ꝙ latine vtiq̃ poſſumus ſed grece marti/
res appellamus familiarius eccl̄ie auribus
hoc grecū verbū ſonat ſic mlta greca nōia
q̄bus pro latinis vtimur ·Mars dicitur q̄i
mors· Martiꝝ primus in nouo teſtamēto
ſtephanꝰ fuit q̄ hebreo ſermone interp̄taī
norma q̄ p̄or fuerit in martirio ad imitacō
nē fideliū idē autē et greco ſermōe ī latinū
v̄tiī coronatꝰ et hoc ꝑphetice vt ꝙ ſeq̄reī ī
re uaticīo quodā futuri prius in vocabl'o
reſonaret paſſus enī vt ꝙ vocabaī accepit·

Stephanus autem corona dicitur hũiliter
lapidatus ſed ſubtiliter corõatus·due ſunt
enim martirii corone· vna in aperta paſſio
ne·altera in occulta animi virtute· Martiũ
menſem romani propter honorem romuli
ſic appellauerũt·qui eũ martis filiũ eſſe cre
diderũt· Martius appellatus propter mar
tem romãe gentis auctorẽ· vel ꝙ eo tẽpore
cuncta animãtia agantur ad marẽ & ad cõ
cumbendi voluntatẽ· Idem appellatur &
menſis nouorũ ꝙ anni initiũ eſt martius.
Marubiũ greci praſiũ dicunt vocatũ prop
ter amaritudinẽ· naſcitur in campis· Maſſa
geni in grecia ex ſcitharũ origine ſunt· &
dicti maſſageni q̃ſi graues id eſt fortes· nã
ſic liuius argentũ graue dicit id ẽ maſſas·
hi ſunt qui inter ſcithas atq; albanos ſeptẽ
triõalibus iugis inhabitãt Maſſilia ciuitas
affrice eſt nõ longe ab adlante et ceteris he
ſperidũ·a qua ciuitate maſſilii vocati ſunt·
quos nos corrupte maſſilos vocamus· de
quibus virgilius· Hic michi maſſile gẽtis
monſtrata ſacerdos· Cũ Cirus maritimas
vrbes grecie occuparet iurauerũt ut profu
gerent ab imperio perſarũ longiſſime in
vltimos gallie ſinus ibi maſſiliã condiderũt·
et noĩe ducis nuncupauerũt·hos varro tri/
lingues eſſe ait· ꝙ & grece locũtur et lati/
ne & gallice· Maſſili gens maurorum eſt
Maſiniſſa numidarũ rex· Maſloth hebrei
ce quod ẽ prouerbia ſalemonis·hũc greci
parabolas latini vero ut dictũ eſt prouer
bia noĩant· Maſticant comedunt mandu/
cant· Maſticinalia dicta eo ꝙ colorem ma/
ſticis habeãt Mas maſculus in diminucõe
maritus in diriuatione· Maſticina crocea·
Maſtigie thauri vel ture flagella· Maſtix
reſina lentiſci gutta ẽ· hec granomia dicta·
quia in modum granorũ eſt·melius autẽ
in chio inſula gignitur odoris bõi·cãdoris
cere punicee· vñ & ſplendorẽ cutis pulchri
ficat·adulteratur interdum reſina vel ture
Maſtruca veſtis germãica ex pelliculis fe
rarum·de qua cicero pro ſcauro· quẽ pur
pura regalis non cõmouit eum ſardorum
maſtruga mutauit Maſtruca autem quaſi
monſtruoſa qui induũtur q̃ſi in ferarum
habitũ tranſformãtur· Mataxa q̃ſi metaxa
a circuitu filorũ·nam meta circuitus ẽ· vel
ꝙ transferatur· Mateca interꝑtatur noua
mors. Mathematica latine dicitur doctri/
nalis ſcientia·q̃ abſtractã conſiderat quan
titatem·abſtracta enim quãtitas quam in
tellectu a materia ſeparantes vel ab aliis
accidentibus·ut eſt par impar·vel ab aliis

huiuſmodi in ſili rationatione tractamus·
cuius ſpecies ſunt quatuor id ẽ arithmeti/
ca·muſica· geometria·aſtronomia· Mathe
ma dogma· Mathematici idem genealetici
dicti propter nataliũ cõſideraciones dierũ
Mathematici ſignorũ curſus intendũt &
vitas hominũ in ſiderũ momentis cõſtitu/
unt· Mater dicitur eo ꝙ exinde efficiatᷣ ali
quid·mater enĩ quaſi materia· nam cauſa
pater eſt· Mater deũ mater deorũ· Mater
magna ſoror auie· Matertera quaſi altera
mater ſoror mr̃is Mater eumenidũ cerulea
nox· Materia eneida carminũ initia a troi
ano bello· Materia dicitur om̃e ex quo ali/
quid efficiatur vel in quo formatũ ſit Ma
teria peccati origo cauſa cuiſlibet rei· Item
materia ẽ facultas de arte cuiuſlibet orõis
Materies vero eſt artificiorũ· Materia cõ
ſiliorũ· Materna quas mater ipſi9 diligit
Maternas aues colũbas dicit que in tute
la ſunt veneris· Materno ab auo ab athlã
te pr̃e maiore· Matheſis doctrina ſiue lex
vel ſcientia· Inde mathites diſcipulus· Ma
thematicus diuinus argum̃toſus· Mathe
us in hebreo donatus exprimitᷣ· idem ap/
pellatᷣ leui ex tribu a qua ortus ſit· In lati
no autẽ ex opere publicano nomẽ accepit
qnia ex publicano fuit electus et in apo/
ſtolatũ trãſlatus Mathias qui inter apl̃os
ſine cognõie ſolus hẽtur interpretatᷣ dona
tus vt ſubaudiatur pro iuda· Iſte enim in
loco eius electus eſt ab apl̃is cum pro du
bus ſors mitteretur· Mathra mulſionem
Matiana genus pomi· Mathurtu de deo
corpore induto vel de peritia dei· Mation
theon per deũ· Matota terra: Mr̃e dea id
eſt venere· Matrem familias inde vocari·
quia ſicut matrona eſt mater primi pueri·
id eſt quaſi mater nati ita materfamilias il
la eſt que plures enixa eſt·nam familia ex
duobus eſſe incipit· Matrimonium coniu
gium ciuium cõnubium thorum nuptiale
fedus nuptias· Matri eumenidum furiaꝝ
Matri cãmola dicta propter ꝙ menſtrua
moueat· eſt enim genus herbe que alio no
mine & pilloſua vocatur Matricularius·
Tuomphaff· Matrimus qui matrem ha/
bet· Matrix locus conceptionis & puer/
pera mulierum vel hereditas matris vl̃ no
bilium iuſta conuentio & conditio· Ma[tr]ix
dicitur ꝙ pecus in ea generatur ſemen eni
receptum confouet·cõfotum corporatum
in membra diſtinguit· Matrona eſt que
iam nupſit & dicta matrona q̃ſi mater na
ti·vel quia iam fieri mater poteſt·vnde &

matrimonuim datum· Diſtinguitur autez
inter matronã & matremfamilias ·nã ma/
trone dicte· quia iam in matrimonia cõue
nerunt·matreſfamilie· quia per quandam
iuris ſollẽpnitatẽ in familiam tranſierunt·
Meliſus grãmaticus arbitratur hoc inter
eſſe ꝙ matrona dicatur mater pueri primi
materfamilias que plures peperit Matro
ne aũt etiam nobiles virgines dicunt que
matres iam fieri poſſunt per quandã iuris
ſollẽpnitatẽ in familiã migrant periti· Ma
trona cõiunx vxor: Matrona honeſta mu
lier ſobria Maturat accellerat approperat
feſtinat admoderat frenat gubernat: Ma/
turat· placat cõcinat miteſcit: Matura dea
paganorũ quã greci leucotea dixerũt: Ma
tura virgo viripotens id eſt nubilis: Ma
turate fugã cito fugite: Mature ſtatim ex
templo e veſtigio cõtinuo: Maturitate ſua
etate quia ſenes maturi ſunt: Maturium
& maturiſſimũ dicimus· Deniqꝫ ſaluſtius
in hiſtoriis maturiſſimũ magis ꝙ maturi/
um dicit: Maturius mane citius velocius
celerius: Maturus qui cum modo et ratio
ne aliquid agit: Maturus conſtans bon9
ad omnes res perficiendas· Matuſalem in
terp̃tatur mortuus eſt euidens ethimolo/
gia nominis· quidã enĩ eum cũ patre trãſ
latum fuiſſe & diluuiũ preteriſſe putaue/
rũt·ob hoc ſignanter transfertur mortu9
eſt vt hoc tenderet nõ vixiſſe eum poſt di
luuiũ ſed in eodez cataclismo fuiſſe defun
ctum·ſoli enim homines i arca diluuium
euaſerunt· Maturatã pagani dixerũt que
matureſcentibus meſſibus preeſt· qñ ve/
to tuncantur id eſt a terra auferunt deam
tuncinã· Matutinũ officium lucis initium
ab ſtella lucifero vocatũ que oritur incho/
ante mane quorum duorũ temporũ ſigni
ficatione id eſt veſpere & matutino oſten
dit vt die ac nocte ſemper deus laudetur ·
Matutine aũt ſollẽpnitatis officiũ dicit caſ
ſianus nouo adhuc tp̃e inſtitutũ· p̃mitus
in bethleẽ monaſterio vbi xp̃s natus eſt·
ſicqꝫ ex illo vniuerſum mũdũ eiuſdẽ cele/
bratiõis inualuit cõſuetudo Matutinũ aũt
inter abſciſum tenebrarũ et aurore aduen
tũ & dictũ matutinũ ꝙ hoc tẽpus in quo
ante mane ſit· Mattus triſtis· ¶ Mauige/
na mercuri9: Mauis malluis·magis vis·
Mauortia res q̃ ad bellũ ptinẽt: Maulult
magis vult· Mauortia menia romã dicit·
Mauortia belligeroſa: Mauortia menia·
martia id eſt romana palatia: Mauortius
campus martius cãpus qui eſt rome ubi

iuuenis marcellus ſepultus eſt · Mauors
mars vel luna et dicit a defectu deus belli·
Mauritania vocata a colore pplorũ·greci
enim vocãt mauron nigrum· ſic enĩ gallia
a candore ppl̃i·ita mauritania a nigredine
nomen ſortita ẽ · Mauritanie tres ſunt ſcꝫ
mauritãia ſitifenſis q̃ ſitifi habuit oppidũ·
a quo & vocabulum regio traxit· maurita
nia ceſarienſis in qua ceſarea ciuitas fuit et
nomẽ ex ea ẽ datum· mauritania tingitana a
tingi metropolitana huius ꝓuincie ciuita/
te vocata · Mauron graece nigrum latine·
Mauroſia gen9 maurorũ Mauſolea ſunt
ſepulcra vel monumẽta regũ maxĩe egiptio
rum· a mauſoleo illorum rege dicta nã eo
defuncto vxor eius mire magnitudinis &
pulcritudinis conſtruxit ſepulcrum in tm̃·
ut vſqꝫ hodie oĩa monumẽta p̃cioſa ex nõie
eius mauſolea nũcupent· Maur9 ſwarczer
¶ Maxilla mandibula· Maxille per dimi/
nutionẽ a malis dicte· ſic paxillus a pauco
taxillus a talo· Maxima cura· magna ſolli
citudo· Maximus armis fortiſſimus· Ma
xime p̃cipue eximie preſertim vnice ſingu/
lariter ſumme egregie prime perfecte ex/
cellenter vel longe Maximus athlans gra
uitate & eloqñtia maximus · Maximum·
precipuum preclarum vel maiorẽ · ¶ Ma/
zaroth id ẽ ſignifer per quem ſol anni cir/
cuitu· xii menſium mundum illuminauit·

MEander amnis aſie vel fluuius· me
ander aũt vocatur ꝙ flexuoſus ſit
et nunq̃m rectus currat· de quo ouidius·
Curuus ludit meander in vndis· Mean/
dricos flexus· Meãdros fluuius qui naſci
tur in campis meſiaticis bicorn9 currit · q̃i
ſint duo redientes ad vnum· influit in ma/
re cicladum currit miliaria octoginta · Me
nandro duplici· duplici clauo· nam meãder
proprium fluminis nomen ẽ dictus clauis
ꝙ in ſemetip̃m recurrit & iterum in ſe re/
deat clauus purpure meandro dixit · Mea
maxima que valde amo· Mea maxĩa cura·
pro quo ſollicitus ſum plurimum · Mea
magna potentia ſolus· per quẽ plurimũ
poſſum· Mea menia· mee ciuitates· Meap
te mei ip̃ius vel ſponte· Meantes ambulan
tes pergentes· Meatim · meo more fecit·
Meare conſentire conuenire · Meatibus·
tranſitibus· viis· Meatus circuitus tranſi/
tus vel vene modice · Medea proprium ẽ
nomen que relictis colchis iaſonẽ ſequuta
ẽ dicitur ad italiam perueniſſe & populos
q uoſdaꝫ circa fucinũ lacũ remedia docuiſſe

Meatus inde appellatus quia per eū meāt
id eſt egeruntur ſtercora·Meat ſecat ma/
nat pergit redit decurrit ꝓficiſcitur ambu
lat: Meatrix atoch· Mechanica eſt quedaꝫ
pericia vł doctrina ad quā ſubtiliter fabri
cā rerū omniū cōcurrere dicūt· Mechanica
ars eſt que mauu fit·Mecharc adulterare·
Mecenas qui octauiano virgiliū cōmēda
uit vel regiones: Mechus grece adulter la
tine ꝙ eſt violator vxoris aliene·Mechum
vero qđ eſt adulteriū per o et e· ſcribēdum
Me circū iuxta me: Mechonoth in reguꝫ
fulture quas baſes appellamus· Mecū id
eſt ego et tu ꝑ e ſolā ſcribendū: Mecū erit
id eſt in me ſuſcipiā expͥmit: Mecunites gē
ma papauer· Medea puto muſa vn̄ et me
denas: Medela remediū medicina·Medā/
tem finientē: Medens medicinā impēdens
Medeor medicinor· Medeor medicor illaꝫ
rem et medicor illi: Medeī ſanat curat me
dicat remediatur vel medelā p̄ſtat·Media
in medio Media regio aſie ꝓuincie Media
et ꝑſida a regibus medo et perſo cognōia/
te ſunt·ſunt aūt medie due maior et minor
Medi a rege ſuo cognōiati putātur· nāꝗ
iaſon peliaci regis frater apelie filius theſ/
ſalia pulſus eſt cū media vxore ſua: Cuiꝰ
fuit p̄uignus medus rex atheniēſium qui
poſt mortē iaſonis oriētis plagā ꝑdomuit
ibiꝗ mediā vrbem cōdidit·gentēꝗ medoꝝ
nōie ſuo appellauit ſed inuenimus in ge/
neſi ꝙ madai filius iafeth auctor gētis me
dorū fuit a quo et cognōiati ſunt: Media
area ī medio ſpectaculi loco· Media arma
in medio hoſti·Media in voce in media ora
cōe· Media teſtudine ·ſub media camera·
Media vnda in medio mari: Mediā vrbeꝫ
medus egei filius cōſtruxit·vnde et regio
eius medie nomē ſortita eſt: Media gēma
nigra eſt a media illa fabuloſa inuēta·habꝫ
venas aerei coloris ſudor et crocei ſaporeꝫ
vini: Media ꝓno in ipſis ſacris: Mediani
ſtus internūcius: Mediaſtinus id ē mini/
ſter·Medianus q̄ in medio eſt: Mediator
recōciliator·Medica genus legumīs dicta
q̄a a medis trāſlata ē in greciā tp̄e quo eaꝫ
xerxes rex ꝑſarū inuaſit·Nec ſeł ſeritur·
et x·annis ꝑmanet ita vt q̄ter ł ſexies poſ
ſit recidi: Medica arbor cuius nomē etiam
carmībus mātuanis inclaruit aſportata ꝑ
mū a medis·vn̄ et vocabulū ſumpſit· hāc
greci credo medā latini citriaꝫ vocant ꝙ eiꝰ
pomū ac folia cedri odorē refert· malum
eius inimicum venenis fouet et hoc eſt ꝙ
idem poeta intelligi voluit· cum tradat ex

illa foueri aniam·hec arbor pene omni tpe
plena ē pomis·q̄ in ea partim matura par
tim acerba·partim adhuc in flore ſunt po
ſita·quod ceteris arboribus rarum ē·Ne
dicante corrumpēte·Medicatur remediat·
Medicina ē ſcientia curationū ad tēperamē
tum corporum vel ſalutem inuēta·Medici
na eſt q̄ corporis vel tuetur vel reſtaurat
ſalutem· cuius materia verſatur in morbis
et vulneribus ·Medicina autem a mō vel
temperam̄to impoſita eſtimatur·ut non ſa
tis ſed paulatim adhibeatur nam in multo
contriſtatur natura in mediocribus autem
gaudet·vn̄ et qui pigmēta & antidota ſa/
tis vel aſſidue biberint vexantur immode
rate om̄es·nam nō ſalutem ſed periculum
afferet·Medicine autem artis auctor ac re
pertor apud grecos perhibetur appollo·
hanc filius eius euſcolapius laude vel ope
re ampliauit·ſed poſtq̄m fulminis ictu eu
ſcolapius interiit· interdicta fertur medēdi
cura & ars ſimul cum auctore defecit· la/
tuitꝗ per annos pene quingentos vſꝗ ad
tempus artarxerſis regis perſarum·tunc
eam reuocauit ad lucem ipocrates aſclepio
patre genitus in inſula coho Hi itaꝗ tres
viri toth id eſt hereſes inuenerunt·Prima
methodica inuenta ē ab appolline que re/
media ſectatur & carmina· Secunda epiro
tica id ē experientiſſima inuenta ab euſco/
lapio que non indiciorum ſignis ſed ſolis
conſtat experimentis ·Tercia logica id eſt
rationalis inuenta ab ipocrate·ip̄e autem
diſcuſſis variarum regionū vel egritudinū
qualitatibus artis curam ratiōabiliter per
ſcrutatus ē infirmitatum per quam cauſas
ratione adhibita perſcrutatus ē ·Emperici
enim ſolam experiētiam ſequūtur ·Logici
experiencie rationem iungunt· Methodici
nec elementorum rationē obſeruant nec tē/
pora nec etates nec cauſas ·ſed ſolas mor
borum ſubſtantias·Medicus xp̄s Medi/
cine curatio ſpernēda non ē·meminimus
enim & eſaiam ezechie langu enti aliquid
medicinale mandaſſe·Paulus apoſtolus ti
motheo modicum vinum prodeſſe dixit·
Curatio autē morborum tribus generibꝰ
conſtat·Farmacia quam latini medicamina
vocant Cirurgia quam latini manuū ope
rationem vocant·manus enim apud grae/
cos ciros vocatur·Dieta quam latini regu
lam nuncupant· eſt autem obſeruatio legis
et vite· Sunt autem omni curationi ſpecies
tres·Primum genus dieticum ·Secūdum
farmaceuticum·Tercium cirurgicū ·Dieta

obſeruantia legis acute. Farmatia medica/
mentorum curatio. Cirurgia ferramento
rum inciſio. Nam ferro inciduntur que me
dicamentorum non ſenſerint medicinam.
Antiquior enim medicina herbis tantum
et ſucis erat. talis enī medendi vſus cepit
dein ferro et ceteris medicamentis. Om/
nis autem curatio aut ex contrariis aut ex
ſimilibus adhibetur. ex contrariis vt frigi
dum calidum vel humidum ſiccum ſicut et
in hōie ſuperbia nō poteſt curari niſi hūili
tate ſanetur. Ex ſimilibus vero ſicut liga/
mentū rotundo vulneri rotundum vel ob
longo oblongum adponit̄ Ligatura enim
ipſa non eadem mēbris & vulneribus om
nibus. ſed ſimilis ſimili coaptatur que duo
etiam ipſa adiutoria nominibus ſuis ſigni
ficant. nam antidotū grece ꝙ latine ex cō/
trario datum dicitur. Contraria enim con
trariis medicine curantur. At contra ex ſi
mili vt pigra interpretat̄ amara quia gu/
ſtus eius amarus eſt. ex conuenienti enim
nomen accepit quia amaritudo amaritudi
ne ſolui ſolet Omnia autem medicamenta
ex propriis cauſis habent vocabula. Que
ritur aūt a quibuſdam quare inter ceteras
liberales artes et diſciplinas medicine ars
non continetur. propterea quia ille ſingu
lares continent cauſas. Iſta vero omnium
nam et grāmaticam medicus ſcire iubetur
vt intelligere vł exponere poſſit que legit
Similiter et rethoricaꝫ. vt veracibus argu
mentis valeat diffinire que tractat. necnō
et dialecticaꝫ propter infirmitatum cauſas
ratione adhibita perſcrutandas atq̄ curan
das. Sic et arithmeticam propter numerū
horarum acceſſionibus et periodis dierum
Non aliter et geometricam propter quali
tates regionum et locorum ſitus in quib9
doceat quid quiſq̄ ſeruare debeat. Porro
muſica incognita illi non erit. nam multa
ſunt que in egris hominibus propter hāc
diſciplinam facta leguntur. ſicut de dauid
legitur qui a ſpiritu inmundo ſaulem arte
modulationis eripuit. Aſclepiades quoq̄
medicus freneticum quendam ꝑ ſimpho
niam priſtine ſanitati reſtituit. Poſtremo
& aſtronomiam notam habebit per quam
contempletur ratio aſtrorū et mutatio tē/
porum. Hinc eſt ꝙ medicina ſcda philoſo
phia dicitur. Medicus chriſtus vel doctor
eo ꝙ medeatur corporibus. Medigna mē
ſura eſt quinq̄ modiorum. medigna aūt
lingua latina vocatur id eſt dimidia eo ꝙ
quinq̄ modiis metiat̄ qui eſt dimidius nūs

a perfecto denario. Medii medicaui. Me
diis in milibus. ī medietate miliū. Medilla
medicamentū remedium ſanitatū Medim/
nus quatuor modiorum modius. vel tria
modia. Mediei curari ſanari Mediocris tē
peratus modicus lenis placidus iocūdus
dulcis mitis cōmunis ſedatus miſericors.
clemēs manſuetus. animi maturus mode/
ratus ſuauis. Mediocris dictus ꝙ modicū
illis officiat. Mediolani napa Mediocriter
modice. Mediolanū galli quidam īteſtina
diſcordia & aſſiduis diſſenſionibus ſuorū
permoti ſedes nouas q̄rentes italiā ꝑfecti
ſunt. ſedibuſq̄ ꝓpriis expulſis mediolanū
atq̄ alias vrbes cōdiderunt. vocatū eſt aūt
mediolanū ab eo ꝙ ibi ſus ſub media lanea
perhibetur inuenta. Medio lapſu. medio
curſu. Mediis ex achiuis. e medio grecorū
Mediis in penetrabilibus. in media domo
Mediis aquilonibus. id ē in media hieme.
vel tēpeſtatibus. Meditatio. exercitatio. co
gitatio: Meditatiua dicta ē a meditātis ſen
ſu. Meditamen ingreſſum ratiōis. Medi/
tullium in medio cāpo eminēs locus. Me
diio cogito diſpono. Meditulliū medius lo
cus terre. Meditulliū dicitur locus in quo
aliqua meditātur ſiue ad docendum vel ad
diſcernēdum. alʼs locus qui in medio cāpo
eminet. vel in quocūq̄ loco amplificauerit
ante veſperū in medio loco medio terraneo
Medius internūcius pacificator vel auctor
concordie. Medius occurrere. importun9
interuenire. Medius fidius iuramentū pa
ganorū. id ē mediator fidelis qđ ſignificat
mercuriū qui credebat̄ apud gētiles nunci
us eſſe inter deos & hōies. Mediū pn̄tem
mente numinū aut meditatiōis locū. Me/
dium oīe dicit̄ quod ē inter finē & initiū.
Mediū axem intus ꝙ medium teneat vel
curſum. Medius nouit. Meduſa memoria
Medullas intima viſcerum. Medullas ap/
pellatas dicimus ꝙ madefaciant oſſa. irri/
gant enim & confortant. Medulla eſt inte
rior pars oſſium. dicta eo ꝙ ſit media. Me
dullarum membrorum. Medaba vſq̄ ho
die vrbs arabie antiquum nomen retinens
iuxta eſebon. Medad menſus eſt. Medaba
aque eminentes. Medab aquarum famis.
Medabena de oneribus. Meddin iudiciū.
Medemena in tribu iude meminit eſaias.
& nunc eſt menois oppidum iuxta ciuita
tem gaʒan. Medullis capti. vſq̄ ad pene/
tralia medulla dirempti. Medullius mons
hiſpanie quae & hiberia ab hibero dicitur.
Si autem magna addis iā italiā ſignificaſti

Medullitus interius. Medum vocatum q̄ſi
melum ꝙ ex melle fit. ſicut calamitas pro
cadamitas. Mefitis dea q̄ pluribus italiae
locis religioſe colitur. Mefaath in tribu be
niamin. ſed & alia ē trans iordanen in qua
fuit preſidiū romāorū militū. Megara op
pidum haud longe ab athenis. Megara ca
ſtellum ſiracuſanorū. Megara oppidū ſi/
cilie. Megalia ciuitas vbi berecinthia cole/
batur. Megia deſpectio. Mei mihi. Meis
auſpiciis. meo arbirrio. volūtate. Mel gre
ce appellatiōis qđ ab apibus nom̄ hr̄e pro
batur. nā apis grece melleſe dicitur. Mella
arbor fructū hn̄s dulcē quā greci lotō vo
cant. de qua in laude ſapientie. dicitur. ſup̄
mella dulcis ē. Melancolia dicta ē ꝙ fel in
nigredinē cōuertit. hāc paſſionē latini ſacra
bilem vocauer̄t qđ nos melancoliā dicim9
eo ꝙ fel nigrū vomāt. in viris freqn̄ter fit
in femīs raro Melancolia a nigro felle vo
cata ē. ſicut autē epilenſia in fantaſia fit. ita
melancolia in rōe Melanites lapis dictus
eo ꝙ melleū & dulcē ſucū emittit. Mela/
nurus piſcis dictus eo ꝙ nigrā caudam ha
beat & pēnas nigras & in corpore lineas
nigras. mela eni graeci nigrū vocāt. Melā
colicus nigri coloris. Melacus poeta car
minū que ſcribebātur ad lirā. Melas max
illas lenas. Mela id ē gemella qua aquila
et ſimmachus tranſferūt vallem ſalis. dixi
mus & hec ut ſup̄. Mecber pro quo aq̄la
tranſtulit apotiepan. Simmachus ezzāna
tian. id ē trās vel de cōtra. Melathra deſpi
ciens vel diuiſionē. Melchiſedech rex iuſt9
interp̄tatur quia ip̄e imperauit ſalem iuſt9
pro eo ꝙ diſcernēs ſacram̄ta legis & euā/
gelii. nō pecudū victimas ſed oblationem
panis & calicis in ſacrificiū obtulit. Melch
iſedech etiā heretici vocati. pro eo ꝙ melchi
ſedech ſacerdotē dei nō hōiem ſed virtutem
dei fuiſſe arbitrātur. Melchan rex eorum.
Melchia rex meus. Melchellel laus imnus
Melcha regina ē. Meleb termin9 neptalim
et hodie vicus paruus oſtēditur in quinto
miliario dore pergentibus ptolomaidem.
Melecros gēma bicolor ex vna pte. altera
melli ſimilis. Melecriſſis gēma dicta ꝙ ve
luti per aurū ſincerū mel tranſluceat. Me
leſia cōpoſitor cātus vel locus meditatiōis
Meleſe apis grece. Meletopan meditanda
om̄ia grecū eſt. Melibonee nomē auguſto
diabolus. Me liceat. pro michi liceat & cō
cedatur. Melicratū greci vocāt potionem.
quia ex aqua & melle efficitur. quā latini
mulſum vocant. Melicratū vinum melle

admixtum. Melinum dictum ꝙ eiuſmodi
metalli ferax eſt vna ex cicladib9 īſula me
los nomine. eſt autem candidū nec vtuni
eo pictores propter nimiam pinguedinē
Melico appulſu muſica colliſione vel ap/
pulſione. Mel dulcedo preceptorum dei vl̄
nectar. Melicerta deus marinus. Melicis
municis. Melior dictus quaſi mollior nō
durus non ferreus. nam melius q̄ſi molli
us. Me' p po grecum nomen eſt & ori/
go a latinis īcerta. Meliſtis meditator Me
lius confidere credere ſperare. Melo melo
nis Melo dictus ꝙ ſit rotundiſſimus mē/
bro vel ꝙ fauos petat et aſſiduo mella cap
tet. eſt autem animal quadrupes armatum
vngulis. Melodia ſuauitas dulcedo. Melo
fos arbor arbor in affrica punica lingua
vocata ex qua profluet lentus ſucus qui
a loco ammoniacus vocaī: Melos modu/
latio vocis a ſuauitate et melle dicta. Me
los ex numero cicladum vna omnium in/
ſularum rotundiſſima. vnde & nuncupata
hiſtoria dicit ex tifone natū fuiſſe filome
lum & pilumnum ex filomelo pareantū
genitum qui de ſuo nomine paron inſulā
vocauit. prius autem minola deinde paros
dicta de qua virgilius niueāq̄ paron gi/
gnit enim marmor candidiſſimum ꝙ pari
um dicunt mittit & ſardem lapidem mar/
moribus quidem preſtantiorē & inter gē
mas viliſſimā. Melopeos quaſi carminis
factor. Melodia dulcedo cantus vl̄ dulcis
ſonus vel vocis. Melodorio grauiſſimo
ſono. Melos dulcis cantilene cantus vl̄ ſo
nus ſiue cātatio carminum. Mello ciuitas
quam edificauit ſalomon pro qua ſimma
chus & theodotiō adimpleciones tranſtule
runt & de hac in libris hebreicarum queſti
onum plenius dicitur Melotes pelles ſor
dide ouium vel ſimplices ex vno latere pē
dentes quas monachi vtūtur: Melotis q̄
etiam para vocatur pellis eſt caprina a col
lo pendens precincta vſq̄ ad lumbos. eſt
autē proprie habitus neceſſarius ad ope
ris exercitium. fiebat autem prius haec ip
ſa ut quidam eſtimant de pelliculis melo/
tum. unde & melotes uocati ſunt. Mel po
mene meditacionem faciens. Memarmo/
lia mons orientis ubi amomum naſcitur.
Membrana pergamena dicta enim mem/
brana quia ex membris pecudū detrahū/
tur. Membra ſuccidunt uires deficiūt Mē
bratim particulatim gradatim ſpeciatim p̄
ſingulas uices per numeros per ſpecies p̄
formas per titulos. Mēbra quatit. artus

tonlouet Membris et mole id eſt corporis
magnitudine recordare: Memento in ani
mo habe in mēte habe memoria tene mēor
eſto memoriā habeto ora pro me reminiſce
Memfim de ore eorū: Mēſibeſche de ore·
ignominia Meminit in mente habet recor
datur reminiſcitur in memoria retinet· Mē
mi a quo mēmiorū familia deſcenſura eſt·
Memnon thitis et aurore filius rex indo/
rum fuit· Memini recordatus ſum in me
moria habeo· Memnonides aues egipti &
appellati a loco vbi memnon periit· nā ca/
teruatim aduolare dicunt̄ egipto ad aliam
juxta memnonis ſepulchrū & ꝑinde eas
mēnonias vocāt· quinto aūt āno ad ilium
veniūt et cū biduo circūuolauerint· tercia
die ineunte pugna viciſſim ſe vnguib9 ro
ſtriſqꝫ delacerant· Memphis ciuitas egi/
pti quā edificauit apafos iouis filius cum
in ſcd̄a egipto regnaret vbi carte vſus in/
uentus eſt primū· ſicut ait lucanus· ¶ Con
ficitur bibula mēphitis carta papiro· Mē
phiois lapis vocat̄ a loco egipti Mēor aīo
retinet· Memor dicit̄ qui memoriā tenet ł
qui memoria tenet̄· Memora explana in
dica expone refer dic enarra· Mēorat non
quia ſemel dicit ſed qui ſepius id eſt me fa
ciat· Inter memorare et cōmēorare hec dif
ferētia eſt ꝙ memorant̄ parua· cōmemorā
tur vero multa Memoriā inter et mentē et
cogitationē hec differentia eſt· ꝙ memoria
p̄terita retinet· mens futura preuidet· co
gitatio preſentia cōplectit Memorie id eſt
ſepulcra cōcupiſcentie caſtra filiorū iſrahel
in deſerto· vbi poſt eſum carniū aſcēdit ira
dei ſuper eos Memorans exponēs indicās
dicens referēs enarrās Memorat dicit per
hibet iterat indicat refert in mente habet·
Memorauimus retulimus· Memor ſciens
Memorē pro memorabilem· Memalida li
dii enim a meone rege meones appellati·
Mena iouis filia quā pagani dixerūt deā
eſſe q̄ menſtruis fluoribus in femīs p̄eſt·
Memanus colligas raſſi in foro proiecit
mattetirias ut eſſent loca in quibus expec
tantes inſiſterent q̄ ex nōie eius memana
appellata ſunt· hec q̄ & ſolaria q̄ apparent
ſoli· ¶ Menalias paſtorales · Menādriani
heretici a ſeptē angelis mūdum abſqꝫ conſi
lio aſſerunt factū· Menandriani a meādro
mago diſcipulo Simōis nūcupati· quia ut
ſup̄ dictū eſt mūdum nō a deo ſed ab ange
lis factū dicunt· Mendaciū eſt fingere qd̄
verū non ē· vn̄ & cato· Tu inquam ſi falſa
confingis mendax eſſe videris· Menda de

tēptio aut fraus Mendax dictus ꝙ mente
alterius fallat Mendax labilis leuis van9
vitioſus friuolus ineptus loquax verbo/
ſus garrulus multifari9 aut mltiloquax
Menceps mente captus: Mendax falſilo
quax infidus: Mendatiū infacias mendū
Mendicus dictus quia minus habet· vn̄
vitam tegat ſiue quia mos erat apud anti
quos os claudere egenum et manum extē
dere quaſi manu dicere: Mendum & men
datium ita diſtinguitur· mendun in libris
proprie dicitur vnde mendare dicimus nā
mendatium in ceteris rebus eſt· Menela9
virtus· Mēne nigri coloris· Menenca i ce
rebro mēbrana quedam vel pars cerebri
eſt autē grecum· Mene luna grece vnde et
mens vocata eſt· Moenia poete ſcribēdū
Me ne me ipſam et me ip̄m· Moenia mu
nitiones munimēta aut muri clauſtra aut
edificia obſepta oppoſita tutamēta pinne
murorum ex quibus propugnatur· Me
nia ſunt muri ciuitatis dicta ab eo ꝙ muni
ant ciuitatem quaſi munimenta vrbis id ē
tutamēta· Munium aūt dictum quaſi ma
nu pactū· Sic et muri a munitiōe dicti q̄ſi
muniri ꝙ muniant et tueant̄ interiora vr
bis· Menia aūt duplicē h̄nt ſignificationeꝫ
nā interdū menia abuſiue dici omnia edifi/
cia publica ciuitatis· vt diuidimus muros
et menia pandimus vrbis· ꝓprie aūt me/
nia ſunt tm̄ muri· murus aūt in turribus
ꝓpugnaculiſqꝫ ornatur· Meniana ſunt ſo
laria de cenaculorum parietibus eminētia·
dicta a quodam puero nomine meniano ·
qui ea primus inuenit· Menith vbi iepte
preliatus eſt nunc antem oſtenditur man
nith villa in quarto lapide eſb pergenti/
bus filadelfiam· Mens vocata ꝙ emineat
in anima vel ꝙ meminit vnde & immemo
res amentes· Dum enim viuificat corpus
anima eſt· Dum vult animus eſt· dum ſcit
mens eſt· dum recolit memoria eſt· dum re
ctum indicat ratio eſt· dum ſpirat ſpiritus
eſt· dum aliquid ſentit ſenſus eſt· Nā inde
animus ſenſus dicit̄ pro his que ſentit· vn̄
& ſententia nomē accepit· Mens eſt pars
aīe p̄ſtātior a q̄ ꝓcedit intelligētia Menigā
grece vocāt mēbrana capitis· Mēſaꝫ p̄m9
dedalus fecit vocablm̄ ei9 ab eſu cū eſu fa
ctū ē· Mēſa altare ł reuelatio ſpītalis· Mē
ſare ſepius mingē· Mēſe deorū puluina/
ria· Mēſilis q̄ntilis ſextilis· additi ſunt ꝙ
ab auguſto venit· Mēſis nom̄ eſt grecū de
lune nōie tractū· Luna enim mene greco
ſermone vocatū vn̄ et apud hebreos mēſes

legitimi nõ ſolis circulo ſed ex lune curſu
enumerãdum· Menſis nouorum·menſis
marcius ꝙ ãni initiũ hic menſis ẽ apud he
breos· Menſis nouorũ idẽ niſan·qui ideo
nouorũ dicitur quia noui fructus in eo ꝑ
mitus ſumũtur. Menſis menſurnus ipm
quod & menſtruus·alꝭ menſis vocatur a
mene id eſt luna·q̃a ſecũdum curſum lune
mutãtur menſes·Menſit timet formidat·
Menſtrua ſuperuacuus mulierũ ſanguis
dicta aũt menſtrua a circuitu lunaris luīs·
quo ſolet hoc venire profluuiũ·luna enī
grece mene dicitur·hec & muliebria nũcu/
pantur·nã mulier ſolum anĩal menſtruale
cuius cruoris cõtactu fruges nõ germinãt
acceſcũt muſta·moriũtur herbe·ãmittunt
arbores fetus·ferrũ rubigo corripit·ni/
greſcunt ceraſi·canes qui inde guſtauerīt
in rabiẽ efferũtur·glutinũ aſphalti quod
nec ferro nec aquis diſſoluitur cruore ipo
pollutũ ſpõte diſpergitur·poſt plurimos
autẽ dies menſtruos ideo ſemẽ non eſt ge/
nerabile quia iã non eſt ſanguis mẽſtrualis
a quo profuſum irrigetur·tenue ſemen lo
cis muliebribus nõ adheret·labitur enim
nec habet vim adherẽdi·& ſimiliter craſſũꝫ
vim nõ habet gignẽdi·quia muliebri ſan/
guini miſceri non põt propter nimiam ſui
ſpiſſitudinẽ·hinc & ſterilis mr̃ vel femina
fieri põt propter nimiã ſeminis vel ſangui
nis craſſitudinẽ vel propter nimiã raritatẽ
Primũ autem aiũt cor hoīs fingi·ꝙ in eo
ſit & vita hoīs & ſapiẽtia·deinde quadra/
geſimo die totũ opus expleri·que ab ex/
hortionibus ut ferunt collecta ſunt. Alii
fetus a capite ſumere dicũt exordium·vñ
et in auiũ fetu primũ oculos fingi in illis
videmus·fetus aũt noīatur ꝙ adhuc in vte
ro foueatur·naſci autẽ pr̃ibus ſimiles aiũt
cum pr̃num ſemen validius ſit·mr̃ibus ſi
maternũ ab hac rõne ſimilis expmi vultus
mr̃ibus·qui aũt vtriuſqꝫ parẽtis figuram
reddunt equaliter mixto pr̃no mr̃noqꝫ ſe/
mine cõcipiũtur·Auorũ proauorũqꝫ ſiſes
fieri·quia ſicut in terra multa ſemina ocul
ta ſic & in nobis ſemina celantur figuras
parentũ reddituraꝫ·ex pr̃no autem ſemine
puellas naſci·ex mr̃no pueros·ꝙ omnis
partus conſtat duplici ſemine·cuius pars
maior occupat ſimilitudinẽ ſexus in corpo
re nr̃o· Quedã tñ vtilitatis cauſa facta ſunt
ut viſcera· quedam & vtilitatis & decoris
ut ſenſus in facie & ĩ corpore pedes ac ma
nus·quorũ membrorũ & vtilitas magna
eſt & ſpecies decentiſſima·quedam tamen

decoris vt mamille in viris et in vtroqꝫ ſe/
xu vmbilicus Quedã diſcrecõis ut in viris
genitalia barba ꝓmiſſa pectus amplũ ad
cõcipiẽdos aũt et portãdos fetus renes et
latera dilatata· Mẽſura ẽ quicq̃d pondere
capacitate lõgitudine aĩoqꝫ finit: Maiores
itaqꝫ orbẽ in ꝑtibus partes in ꝓuintias ꝓ
uintias in regiones· regiões in loca·loca
in territoria territoria in agros agros in cẽ
turias centurias in iugera·iugera in cli/
matibus·dein climata in actus ꝑticas paſ
ſus gradus cubitus pedes palmas vncias
& digitos diuiſerũt tãta enī fuit eorũ ſoler
tia· Mẽſtrua res ẽ q̃ ſingulis mẽſibus fit·
Menſtrua a mẽſe dicta id ẽ triceſima luna
Mẽſualibus tp̃alibus Mẽſura norma gre
ce aũt metron dicĩt vñ et metꝝ appellatur
Mẽta genus herbe odorifere hui9 gñia ſex
mẽta agreſtis quã greci calamitin nr̃i vul
go neptã vocauerũt maioris v̇tutis & ve
hemẽs in colore· Mẽta virtutẽ habet refri
geratoriã nã ſucus eius cũ aceto et ſulphu
re ignea tollit· Mẽtem et rõneꝫ veteres ita
diſtinxerũt·mens eſt ꝑs aĩe preſtãtior a q̃
ꝓcedit intelligẽtia·ratio vero motus q̃daꝫ
animi viſum mẽtis acuẽs veraqꝫ a falſis di
ſtinguẽs· Mẽte cõcepit aĩo ſumpſit id eſt
credidit· Mẽte mortalia tangũt·tãgunt ai
mos eorũ humana miſeratio· Mẽtiri finge
re ſimulare cõminiſci dolũ adhibere frau/
dulenter agere Mẽtiẽtem et fallẽtem cõſide
randũ ẽ ꝙ ille mẽtitur qui vult videre qđ
nõ eſt·qđ aũt nõ volẽs aliud putatur q̃m
eſt nõ mẽtitur ſed fallit· Inde eſt ergo oĩ
mẽtienti voluntas falendi·rei aũt fallẽtis
voluntas non eſt mentiendi nam et lupus
fallit et mꝛ̃te ſunt corꝑe ſpẽs fallens vtre
nes fracti dũ ſint integri ſed ĩ vnda & tur
res q̃i currẽtes oculos nauigãtiũ fallũt &
tñ hoc nature agũt ſpecie nõ mẽciẽdi volũ
tate· Mẽtionẽ recordationẽ· Mẽticeps de
mẽs Mẽtis inops alienus a mẽte Mẽticla
re adtẽptare dolis ac fallatiis vel diuinare
Mẽtor inuẽtor ꝉ mẽdax· Mẽtior a mẽte ve
nit q̃ enī mẽtiĩ mẽtẽ alterius a ſuo ſtatu ꝑ/
uertit· Mẽtũ dictũ ꝙ inde mãdibule oriun
tur ꝉ ꝙ ibi iungantĩ· Mẽtũ ſubnixum id ẽ
ſubligatũ· Meotia tellus ſcithia a meotide
palude· Meotide pal9 ſcithie Meo ſine nu
mine abſqꝫ mea maieſtate· Meo ſaihi ad ꝑ
turiẽtẽ ſiue adolẽteꝫ mihi· Meqꝫ et me Me
ra lr̃a ſincera maĩfeſta ꝉ nuda pura· Mera
tã et meroſum hec diſtẽ eſt· meratã potioꝫ
dicimus· meroſum autem uinum vocam9
Meraciſſimũ purũ· Merra qđ interp̃tat·

amaritudo eſt autem locus in quo amaras
aquas iactu ligni moiſes in dulcē vertit ſa-
porem· Merari amarus vel amaritudinis
Mercatores negotiatores emptores· Mer
catur emit cōparat nundinatur cōmutat·
Mercatus dicit͞ a cōmertio vbi cōitus mul
torū hominū eſt qui res vendere vel eme-
re ſolent· Mercedola loenlin: Mercatiꝙ ſo
lum emerunt terram Mercedes munera p̄
mia precia fructus honores emolumenta
cōmoda Mercedarius qui dat mercedes ꝓ
labore ſibi impenſum: Mercenari9 nego-
tiator· Mercator tabernari9 inſtitor nun
dinator· Mercēnarii ſunt qui ſeruiunt ac-
cepta mercede· Idem et barones greco nōie
ꝙ ſint fortes in laboribus· bari enim dicit͞
grauis ꝙ eſt fortis cui contrarius eſt leuis
id eſt infirmus· Mercēnarius qui accipit
mercedes· Mercede operis cōpenſationem
precio p̄mio largitione nummis pecunia·
Merces id eſt retributio mercedis p̄miū·
Mercimonia negociatores cōmertia· Mer
curius lapidū cōgeries in cacumine colliū
Mercurialis herba eſt· Mercurius nepos
athlātis hic aūt his tēporibus fuiſſe phi-
betur qn̄ deus per moiſen eduxit de egip
to populum ſuum: Multarū aūt artiū pe-
ritus claruit quas et hoībus tradidit quo
merito eum poſt mortē deum eſſe voluer͞t
Nam ideo mercurius quaſi medius currēs
dicitur appellatus ꝙ ſermo inter homīes
medius· mercurius enī ſermo interp̄tatur
Ideo & hermes grece ꝙ ſermo vel interp̄-
tatio dicit͞· quia ad ſermonē vtiꝙ pertinet
hermenia· Ideo et mercibus preeſſe quia ī
ter vendētes et ementes ſermo fit medius
qui ideo fingit͞ habere pēnas q̄a citius ver
ba diſcurrūt vn̄ et velox et errans inducit͞
alaſꝙ ei in capite et in pedibus ſignificare
voluerūt fieri per aerē ſermonē oīa cogi
tata enuntiant͞· Ideo aūt furti magiſtrū di
cūt quia ſermo aīos audientiū fallit· virgā
tenet qua ſerpentes diuideret relꝗ· Her-
mes aūt dicit͞ a potesbermenias latine int-
pres qui propter hanc virtutū multarum
artiū ſcientiā trimegiſtus id eſt ter maxī9
nōiatus eſt· Cur aūt eū capite canino fin-
gunt hec ratio dicit͞ ꝙ inter oīa aīalia ca-
nis ſagaciſſimū genus et pſpicax hēatur·
Mereda q̄i poſt meridiē medenda & ꝓxia
cene vn̄ et ante cena a quibuſdā vocantur
Merendare q̄i meridie edere· ad nonā aūt
tractū ē poſt quo romani veteres ad cibos
vocabant͞· Merenda meridia· Merēdo id ē
merent͞· Merentē dignū· Merentē triſtan
tem· Mereri ꝓmereri militari inde et mili-
tari· inde & milites emeriti ob ſtipendia q̄
merētur· Meret luget· triſtis ē· Meretrices
a merēdo id eſt ꝓmerēdo ſtipēdia libidinis
ſunt appellate· Merx mercis lucrū ſignifi
cat· Meretrix fornicatrix adultera aut libi
dinoſa· Meretrix aīa peccatrix· lupa · lena
vel ſcortū· Meretrix dicta eo ꝙ p̄ciū libidi
nis mereatur· inde & meritorie taberne · nā
et milites cū ſtipēdia accipiūt mereri dicunt͞
Merepſica vnguēta · Meretur dignus eſt
Merere lugere · Merges fuſtes cū quib9
meſſes colligūtur· Merges manipl'i ſege-
tum· eo ꝙ mergātur dū inciduntur · Mer
gis marinis auibus· & dicti mergi ꝙ mer
gendo ſe vndis cibum q̄runt· Mergus &
mergulus vnū ſunt ſcꝫ coruus marimus·
¶ Meridies dicta q̄i medidies hoc ē medi9
dies· vel quia tunc purior dies ē· merū enī
purū dicitur· in toto enim die nihil clarius
meridie qn̄ ſol de medio celo rutilat et oēm
orbē pura claritate illuſtrat· Meriſte heret
ci iudeorū vocati ꝙ ſeparāt ſcripturas· nō
credentes oīibus ꝓphetis· meris enī gre-
ce ſeparatio· Meritā iuſtā· Merite digniſſi
me vel palme manū· Meritis dignis bene
ficiis· Meritorium domus meretricum vbi
meretrices ſtabant et accipiebant meritum
ab amatoribus· Meritoria loca tabernarū
vbi adulteria cōmittuntur· Mermis formi
ca· ¶ Meroen inſula nili quā in medio ſui
ad occaſum profluens facit· Meropes ge-
nus auium· eoſdemꝙ & gaulos dicūt qui
parentes ſuos recondere atꝙ alere dicūtur
Meror fletus gemitus ſingultus eiulatus
cū ſilentio· Mero bacho puro vino · Mero
animo ſimplici fido ſincero vel integro Me
ro libās· mero profundens· Merops auis
gruonſpecht: Meroe ciuitas · Merob de
multitudine· Merodach amaritudinē im-
mittens· ¶ Merſare mergere· Merſas de-
preſſas· Merſat mergit deprimit · Merſe·
dep̄ſſe obrute attrite cōuulſe exhauſte ab-
rupte naufragiis abſciſe affecte labefacte·
quaſſate afflicte ¶ Merula antiquitus me
dula vocabatur eo ꝙ modulat· alii merulā
aiūt vocatā ꝙ ſola volat q̄i mere ſola volās
et cū in oīibus locis nigra ſit in achaia tn̄
cādida ē· Merulenta mero plena· Merum
ſinceritas iudicii purū ſinceꝝ integrū Me
rū dicimus cū vinū purū ſignificamus· nā
merū dicim9 q̄cquid purū & nulli rei mix
tū ſit͞ & aqua mera· Meſana nō ſana Me
ſalia locus ē in quo meſſalus fuit conſul·
Meſſes dicuntur ſecte· Meſe hoc ē media·

Mes filius cham a quo exorti ſunt qui vo
cantur meones Meſeroth interp̄tatur ex
cludens ·Meſſias hebreice dicitur·graece
aūt xp̄s·latine vero vnctus·Meſſis a me
tendo id ē a recidēdo·Mes imber meridies
Meſarim id ē egipt9 qui auctor idolatrie
extitit· Meſomela genus gēme nigrioris
eufratis ·Meſopotamia idcirco dicit̄ ꝙ ti⁄
gri & eufrate fluminibus ambiat̄ nam ab
oriente tigrim habet· ab occiduo eufrateū
Meſopotamiā quidam ex nr̄is interp̄tati
ſunt eleuatā vocationē·Meſopicatū dimi⁄
dium picatū· Meſpila arbor ſpinoſa fruc⁄
tu ſimilitudine malorū ſed paulo breuiore
vn̄ & appellata ꝙ pilule formā habeāt ei9
poma· Meſaim filius cain a quo egipcii ꝑ
hibentur exorti·Meſtas voces ·triſtia ver
ba·Meſticia triſticia meror anxietudo ſolli
citudo egritudo confuſio ·Meſticia & tri⁄
ſticia ita diſtinguitur·ꝙ meſticia cordis eſt
triſticia vultus·meſtū ergo vel merentem
aīo dicimus·triſtem aūt aſpectu ·Itē triſti
cia tp̄is eſt·& fit aliqn̄ ex aliquo accidenti
dolore· triſticia vero viciū naturale & per
petuū eſt· Meſtior triſtior·Meſtiferū me⁄
ror vel triſticia·Meſtus naturaliter· triſtis
nō caſu·ē enim a natura animi et mētis vn̄
et meſtus· ¶ Metallum dictū a potome⁄
tallin ꝙ natura eius ſit ut vbi vna vēa ap⁄
paruerit ſpes ſit alterius inquirēdi·Septē
aūt ſunt genera metallorū aurū argentū·
aes electrū ſtagnū plumbū & qđ domat
oīa ferrum· Metaphora ē verbi alicuius
vſurpata tranſlatio·ſicut cū dicimus fluc
tuare ſegetes ·gēmare vites·dū ī his rebus
fluctus & gēmas nō inuenimus·in q̄bus
& v̄ba aliūde transferūtur ·ſed hec atꝫ alie
tropice locutiōes ad ea q̄ intelligenda ſunt
propterea figuratis amictibus obtegūtur
ut ſenſum legētibus exerceāt·fiūt autē me
taphore mōis quatuor·ab animali ad ani
male·ut aligeros conſcēdit equos·ab ina
nimali ad inanimale·ut pōtum pinus arat
ſulcum p̄mit alta carina·miſcuit vſum ter
re aquis·ab inaīali ad animale· ut florida
iuuētus·miſcuit flores inaīmales iuuētuti·
q̄ animā habet·ab animali ad inanimale·ut
Tu neptune pater cui tēpora cana crepan
ti· Cincta ſalo reſonāt magnus cui perpe
te mento ·Profuit oceanus & flumina cri
nibus errant·mentū enim tēpora et crines
non ad oceanum pertinēt ſed ad homines·
ſic & aliarū rerū nomīa·Metaphora autē
aut partis vnius ē ut fluctuare ſegetes· nō
potes dicere ſegetare fluctus· aut antiſtro⁄
pha id eſt recipꝓca vt remigiū alarum·nam
ale nauium et alarum remigia dicunt̄ Me
talimſis eſt dictio gradatim pergens ad id
qđ oſtēdit vt ſpelūciſſe abdidit atris & p9
aliquot mea regna vidēs mirabor ariſtas ꝑ
ariſtas annos ex frugibus cōputat·nam ꝑ
ariſtas grana per grana āni ſignificati ſūt
Metaplaſmus eſt tranſformatio quedam
recti ſolutiꝗ ſermonis in alteram ſpeciem
metri ornatus neceſſitati ſue cauſa· Speci⁄
es ſunt quatuordecim·protheſis· epenthe
ſis·paragoge·affereſſis ·ſincope· apocope
hiectaſſis·ſiſtole·dieriſis·epiſinaliphe·ſi⁄
naliphe·ſincriſſis·antitheſis· metatheſis.
Metamgis moniti heretici ideo tale nomē
acceperunt qđ angios grece vas dicit̄·aſſe
runt enim ſic eſſe filiū intra patrem quaſi
vas minimū intra vas maius· Metas ter⁄
minos fines· Metatores manſionū p̄pa⁄
ratores· Metatores appellant̄ q̄ caſtra de
ſignāt a metiēdo ſcꝫ lucanus·audax heſpe
rios veniam metator in agros· Metafora
tranſlatio cum cōmutat̄ nomen aut verbū
ex eo loco in quo proprium eſt·Metabole
tranſitus id eſt iteratio vnius rei ſub varie
tate verborū· Metallis vinculis carcerib9
vel genera marmorū quedā naticii effodi
unt· Metallum dicit̄ quicquid per ignem
tranſire poteſt vel quicquid de terra effodi
tur vel genus marmoris· Metamorphoſi
id eſt tranſformatione nā grece morphos
forma dicitur·Hinc eumorphos bene for
matus· Metallum eſt vbi exules deputan
tur ad erudiendā venā marmoraꝗ ſecāda
ī cruſtis·Metatheſis trāſpoſitio lr̄e vt tim
bre pro timber· Metatū dictum q̄a muta
tur vnde ſcriptū eſt caſtrametati ſunt idē
caſtra mutauerūt·non enim illic ꝓpenetur
exercitus pertrāſit·Metator manet· Meta
tis electis· Metas rerum finis temporum
Metam colligā·Metet ſecat· Mechanicus
ʒimmerman· Meticuloſus metuēdus ti⁄
mēdus dolēdus timidus formiduloſ9 Me
tis relictis derelicto metarū giro· Metior
metiris ē mēſuro · metor metaris eſt eligo
Inde et caſtrametari dicimus Metis finib9
ſpaciis·Metiris mēſuras: Metiſcos grece
ebrioſus dicit̄·Metitur p̄uidet regit vl̄ mē
ſurat ſiue cogitat Metiātur mēſurā ponūt
Metonomia eſt trāſmutatio ab alia ſignifi
catione ad aliam ꝓximitatē trāſlata· Fit au
tem multis modis aut enim per id qđ cōti
net id qđ cōtinet̄ on̄dit vt theatra plaudēt
prata mugiūt dū illic hōies plaudunt·hic
boues mugiūt aut cōtra ꝑ id qđ continet·

id qd' continet · ut pximus ardet ocalegō· dum nō ille ſed domus eius arderet Item per inuentorem id qd' inuētum eſt ut ſine cerere et libero friget venus· & commixtū vulcanus mittit ad aſtra fauillam·vult enī p cererem frumenti inuentricem panem·p liberum inuētorem vitis vinum· p venerē libidinem·per vulcanum ignem At cōtra per inuentum inuentorem demonſtrat ut vinum pcamur p libero qui vinum apud grecos inueīt. Item p efficientem id qd' ef ficitur ſicut pigrum frigus qd' pigros hō mines faciat & timor pallidus eo q palli/ dos homines reddat At contra p id qd' ef ficitur efficiens·ut iungat equos auri ge nitor ſpumantiaq; addidit frena feris ·ſpu mantia frena dixit vtiq; nō ipa faciūt ſpu mā·ſed equus qui gerit & ſpumis cōſpar gat īfuſis Metodica q̄ remedia ſectatur et carmina. Metonia lidia: Metra vocatā·q̄a certis pedum menſuris atq; ſpaciis termi nantur neq; vltra dimenſionem temporū cōſtituta pcedunt· n e ıſu rı enī grece metrō dicitur·et ſunt verbo⁊ ſpacia certis pedi/ bus ac temporibus terminata quibus ad heret richm9 id ē modulatio que certa di menſione terminatur Metrorum carmina p voluntate & delectatione aurium inſti/ tuta ſunt·ut quicquit illud dulce ſonaret· mulceret auditum Preterea tam apud gre cos q̄m apud latinos longe antiquiorē cu ram fuiſſe carminum q̄m pſe Omnia enī prius verſibus concedebantur Prim9 aūt apud grecos ſirios ſoluta oratione ſcripſit apud romanos aūt appius aduerſus pir rum latinam orationem primus exercuit Omnibus aūt metris heroicus prior eſt. hunc et atheſius milleſius fertur primus cōpoſuiſſe vel ut alii putant ferecides tiri9 Metra vel a pedibus nuncupata· vel a re bus que ſcribuntur· vel ab inuentoribus vel a frequentatoribus· vel a numero ſilla barum A pedibus metra vocata ut a da/ ctilo dactilicū· a trocheo trocheaticum me trum·ſic et alia A numero ut exametrum pentametrum trimetrum et reľ. Ab inuē/ toribus metra vocata dicuntur·ut anacreō ticū ſaphicū artilogicū nā anacreontica me tra anatreō cōpoſuit·ſaphica ſapha mlier edidit: Artilogica artilogus quidā ſcripſit colofonia colofonius quidā exercuit Sota deo⁊ quoq; reptor eſt·ſotades genere cre/ tēſis Simōidia quoq; metra ſimonides po eta hilliricus poeta cōpoſuit A frequenta toribus ·ut aſclepiada non enī ea aſclepi9

inuenit·ſed proinde ita vocata q ea idem
elegantiſſime et frequētiſſime vſus ſit a re bus quoq; ſcribunt·ut heroicum elegiacū bucolicum Metrapolis humilitas inanis vel reſponſio inanis nuncupatur. Metra politani a menſura ciuitatū vocati ſingul' enim prouinciis pminent quo⁊ auctorita ti doctrine ceteri ſacerdotes ſubiecti ſunt· ſine quibus nichil reliquos epōs agere li cet· ſollicitudo enim totius puīcie ipīs cōmiſſa eſt. Metropolis ciuitas ideo nūcu patur·eo q caput et quaſi mater ſit cetera rum ſibi ſubiacētium ciuitatū. Metreta am phora Metrtturia loca tabnaclo⁊ vbi adul teria cōmittunt Metrita mna ut quidā di cunt habet ſeſtarios decem Metrū gr̄·mē ſura latine. Metuit veretur timet trepidat formidat Metus acer vehemēs timor Me tus eſt modus interior animi ſubitus ſiue cordis factus ex aliqua triſti recordatiōe ſiue quolibet terrore Metum incuſſit ter/ rorem incurrit Meuania inſula pxima hi bernie ſpacio non paruo ſolo cōmoda ab ſcotorum gentibus habitatur.

Micans fulgens lucens radians ſplē dens coruſcans librans rutilans· fulgurans Micantia rutilantia fulgentia Mica illumīa Micenas ciuitas grecie Mi chahel interpretatur qui ut deus qn̄ enim aliquid in mundo mire virtutis fit·hic ar/ changelus a deo mittit·& ex ipo opere no men eſt eius ·qd' nemo valet facere q facē poteſt deus Micha·quis hic aduerbiū loci Micheas·quis hic vel quis iſte. Michol· a qua omēs· vel ex omnibus. Micia matu ra Miciconus et ciarus noīa cicladarū in/ ſularum Miconus mago Micipſa ·nomē eſt regis. Micronō vnius temporis. Mi/ crocoſmus gr̄· minor mundus latine Mi cro pſichus puſillanimis vel parui animi Migale dicitur q̄i muſgulos vľ incognitū niſi ſimilis ſit cameleon Migdonides lapi des precioſi·vel migdoni filius·vel ex mi/ tonia regione Migdolum magnificentia interptat Migma palea minuta vľ tritura frumēti pmixta migma et cōmixtū idē ſūt Migrāti9 dolor edētiū Mihimet·mihi ipi Michiipa rex fuit numidarum Milago· genus piſcis dictus q euolat ſuper aquā quotiēs aūt cernit extra aquā volitans tē peſtatē mutari Mille p multis finitū nu/ merū p infinito poſuit Mille a multitudi ne vocantur· vn̄ et militia q̄i multicia· vn̄ & milicia que greci mutata lr̄a miriades ,

uocant Millenarios nuncupam9 q̃ mille
ꝑſunt quos greci cilarios uocāt Miles ar
matus Mille folia Miliaria menſuras uia
rũ nos miliaria dici9 greci ſtadia· galli leu
cas reliq;· miliariũ mille paſſib9 t̄minat̃· et
dictu miliariu q̃i mille adium hñs pedes
qñq; milia Militaris res bellica res· caſtrē
ſis res· hoſtilis res: Militat ſtipēdia facit·
ſacramēto tenet̃· arma portat ſub ſtipēdiis
agit. Milicia a militibus dicta aut a multis
q̃i multicia· q̃i negotiũ multoꝝ· aut a mo
le rerũ q̃i moletia Tria ſũt aũt gña militie
ſacramentũ euocatio cõiuratio Milia ĩ bel
lo caſtris Miliſſe apis: Milies aduerbiũ ē
numerale. Miles dict9 q̃a mille erāt ĩ nũo
vno· vel q̃a vnus ex mille electus. Miliſie
armatorie Militat ſeruit Militaris opĩaior
id ē vetus miles: Miletus ciuitas aſie de q̃
ezechiel ſcribit Miletũ generātē Milium a
multitudĩe fructus vocatũ· hui9 farĩa cũ
ſicca ē reſtrĩgit· cũ caricis mixia medet̃· vo
lentes v̇o ipm miliũ cõmedere ſagĩat qui/
dem et nõ egerĩt et replet· neq; reſtinguit
Miluus mollis & virib9 et volatu q̃i mol
lis auis· vñ et nũcupat̃ rapaciſſim9 tñ &
ſemp domeſticis inſidiat̃: Mimographus
q̃ mimos ſcribit: Mimolog9 qui mimos
docet: Mimo· i· ſcurra Mimus qui ait iñ
mimicus Mna gr̃· mina latĩe hñs centum
dragmas: Mna ē libra vna· vl̃ talētũ: Mi
nantur emĩant iraſcũtur Mina gr̃ appella
tur· lx· h; ſiclos qui faciunt obolos mille
ducētos· Minas altitudĩes muroꝝ Mina/
tor et monitor differt· monitor dicitur cũ
ꝓnunciat bona· miator cũ nũciat mala vel
aduerſa: Mna h; pēſum ſolidos lxxii· ſta
teres xxv· i· dragmas centũ ſcrupl̃os tri/
centos qđ facit librã vnã & ſemiũtiã aliter
mna dragma ĩ latinũ ſcrupl̃i duo Minax
iracundus feruidus Minax a facie ocl̃oꝝ
qñ furioſe ardeſcũt ut ãplius vidēs ꝑtime
ſcat̃ Minerua apud grecos et athena dicĩt̃
eadē femĩa· apud latios aũt minerua dicta
q̃i dea artiũ humanaꝝ Hãc enĩ inuentricē
multoꝝ ingenioꝝ ꝓhibēt· et iñ eã artē et ra
tionē interꝑtantur· quia ſine rõne nichil
poteſt cõtineri· q̃ ratio ex ſolo animo naſci
tur· animũq; putãt eē in capite & cerebro
Ideo eã dicũt de capite iouis eē natã· quia
ſenſum ſapientis qui inuenit aiũt in capite
eſſe Hac minerua et tritonia dicitur· trito
nia aũt affrice palus eſt circa quã fert̃ vir
ginali appuiſſe etate ꝓpt̃ q; tritonia nũcu
pata ē Pallas aũt dicta vl̃ ab inſula palle/
neĩ tracia in q̃ nutrita ē· vl̃ q; ea pallãteos
gigātes occiderit Minerua non mortalis ĩ
min gr̃ nõ erua mortal̃· idē ſonat et athe/
ne Mingo· ſeichē Minicl̃o auxilio Minci
us bericius Mincis iouis et europe filius
rex cretenſiũ Mincis amnis mãtuã ꝑter/
fluens flexuoſ9 Minim9 dictus a nume
ro mina q; poſt eũ non ſit alter Minis ter
roribus· cõuitiis clamore pena· ãnũtiatiõe
vociferatiõe Miniſter minor in ſtatõe· ſiue
quia officiũ debitũ manib9 exequit̃ Mini
ſter cõſors cõſcius particeps adiutor Mini
ſtrare et ſubminiſtrare ſic diſtat· q; in vno
hoꝝ obſequium humilitatis· in altero autē
inditiũ habũdantie ac poteſtatis oſtēditur
a miniſtrãte quippe obſequiũ redditur· a
ſbminiſtrãte v̇o ſubſidiũ ꝓrogatur Miniſ
cētia publicũ opus Minime et minimũ &
minimo idē eſt Minimus exiguus: Mini
ſter faml̃s· ſeruus official̃ vl̃ regalis auli/
cus Minic9 erici9 Miniſtrat ſuggerit Mi
nitãtur· aſſidue minant̃ Miniat̃ frequen
ter minatur malign9 Minolus rex creten
ſiũ Minorat9 ſtella ē q̃ alio nomĩe bootes
appellat̃ Minores neuterici noui vl̃ recen
tes iuniores poſteri nepotes Minotaurus
hõ mixt9 tauro· de quo poeta ſemiuirũq;
bouē· ſemibouēq; virũ Noroſi9 quoq; l9
mõſtri in libro hiſtoriarũ ſic menĩit· cu mi
cretēſes inquit atq; athenieſes atrociſſimu;
certamen fuiſſet vbi ppl̃i vtriq; infeliciter
ꝓfligati cruentiorē victoriã cretenſes exer
cuerĩt· tunc nobiliũ athenienſiũ filios mino
tauro· vtrum fero homini an inhumane
beſtie aptius dicam· neſcio deuorandos
crudeliter addicebant· atq; informe prodi
gium greci effoſſis oculis hominibus ſagi
nabant Minotaurus monſtrum quod ca
put taurinum habebat et cetera pars cor/
poris homo fuit: Minotaurus ſemi ho/
mo· id eſt ſemi taurus qui commedebat
homines Minores poſteros: Minor infe
rior Minutal vocatum qđ fit de piſcibus
& yſiciis holeribus cõciſis: Minuatim acu
te ſiue caute circum inſpecte· conſideranter
paulatim gradatim ordinatim lente ocioſe
aut tarde vel ſenſium Minutum quadran
tem· id eſt vnum nummum: Minuti ani
mi anguſtus animo· abiectus animo· hu/
milis animo: Minuit diminuit. Minuſcu
lus parum minor: Minus gratus· non
carus: Minutis· paruis. Minutio dimi/
nutio. Minutum maior eſt q̃m momen/
tum. Mioparon· barca· ſcapha· achatus·
aut lembus. Mioparo dictus quaſi mi/
nim9 paro· eſt aũt ſcapha ex vimine facta

quē contexta ex crudo corio genus naui
gii p̄bet quales vtunt̃ germanoꝝ vel ſaxo
num piratice naues in oceani litoribus Ni
ſtoria gens inquit ſaxonamio paronibus
nō viribus nitunt̃ fuge potius q̄m bello
parate. Mirra genus odoramenti vñ cor
pora mortuoꝝ cōdiuntur ne vermibus cō
putreſcant. Mirra arbor arabie altitudīs
v·cubitorū ſimilis ſpine cui9 gutta viridis
atq̧ amara·vnde nomē accepit mirra·gut
ta eius ſponte manans. Mirabile admiran
dum ſtupendum Miramur admiramur·
hoc inter ſe differt·admiramur virtutes mi
ramur opera Mirandina bithinia olim vo
cibatur Mirabili viſu·dolenda viſiōe Mi
re egregie excellēter inſigniter mirifice ma
gnificee ·granditer·aut cordate· nobiliter
Mire admirabiliter magnifice Mireus gr̄
vna decem milia ſunt. Miriades vero plu/
ra dena milia Mirices ſunt humilia virgul
ta q̄ in aquoſis locis·& interdū in deſertis
naſcunt̃·Mirices quā latini tamariciam vo
cant ex amaritudine nominata· guſt9 enī
eius nimis amarus·hec arbor in ſolitudine
& ſalſa humo naſcitur·ex qua etiam arbo
re maleficis artibus miſtra·id eſt odia con
citari dicuntur. Mirioplaſion grece latine
innumeris vnus vocatur Mirritis gem/
ma dicta dicta eſt· ꝙ in ea mirre color eſt
cōpreſſus aūt vſq̧ ad odorem nardi ſpirat
ſuauitatem Mirificentia magnificentia Mi
rificus mirum faciens mirabilis Miris ad
mirabilibus Miridiaden mille Mirmi for
mica Mirmilo ſkirno Mirmicoleō·leo for
micarum Mirmice formice Mirifilon que
balauſcion· id eſt centifolia. Mirmidones
fuerunt achillis ſocii· dolopes pirri·dicti
aūt ſunt mirmidones ꝓpter aſtuciā quaſi
mirmice id eſt formice· ariſtotilis aūt dicit
dictos mirmidones a mirmidone duce io/
uis et euri medoſi filio. Mirmidonum do
lus grecorum inſidias imitaris. Mirmilo
ſcirno Mirones fantaſie miratores Miro/
balanum incenſum dictūquia fit ex glan
de odora· de quo Oratius & p̄ſſa mirabo
lanum capillis. Miropalion grece dicitur
locus vbi pigmēta venūdātur: Miropole
dicūtur qui vnguēta vēdunt·ſed et pigmē
tarii Miro inſolito· aut ſingulari: Mirta
rubra virgili9 cruētaq̧ mirta. Mirte ſin/
gulari numero. Mirteum mare dictum a
mirtili lapſu qđ illic ab enoma p̄cipitatus
ſit Mirtus ſpecies arboris Mirtus amara
dicta eo ꝙ magis litorea arbor ſit·vñ vir/
gilius·litora mirtetis letiſſima & amantis
litora mirte ·hinc eſt ꝙ agreſtis mirtene di
citur medicorū aūt libri hanc arborem ap
tam ſcribunt mulierū neceſſitatibus pluri
mis Mirum admodum· valde mirum ſu
pra modum Miſſe aūt ordo vel orationū
quibus oblata deo ſacrificia conſecrantur
primum a ſancto petro eſt inſtitutus· c9
celebratione vno eodemq̧ modo vniuer/
ſus paſcitur orbis: Miſabel ppl's domini
ip̄e et miſac qđ interp̄tatur riſus vel gau
dium: Miſſana nobilis ſicilie ciuitas fuit:
Miſaida filioꝝ iachim· locus in quo obiit
aaron Miſſales miſſula Miſabel tractus·
vel attrectatio dei ſiue quis interrogauit.
Miſcelaneum cōmixtū Miſceri turbari cō
fundi: Miſcet ꝓmiſcetur· aut cōmiſcet Mi
ſcet perturbat·miſcetur perturbatur: Mi
ſcius nomen fluuii. Miſellus dicitur qui
miſer vel minor eſt Miſcitur coitur cōue/
nit Miſſenus mons a miſſeno viro dict9
Miſerabile miſeratiōe dignus. Miſerabil'
& miſerādus ita diſtinguit̃· miſerabilis ſit
cuius miſereri poſſumus·miſerandus cui
miſereri debemus Miſerabilis qđ ſit miſe
rie habilis Miſeranda miſera infelix·hor/
ribilis miſerōne digna Miſeranda dolēda
& miſeracōe digna Miſerai9 miſericordia
dignatus Miſer ꝓprie dictus eo ꝙ om̄em
felicitatem amiſerit· ſecundū aūt ciceronem
miſeros mortuos vocāt ꝙ vitā amiſerunt
Miſereor poteſtatē habeo·& volo bñ facē
Miſerere ſubueni·eſto miſericors mei Mi
ſeremur et miſereſcimus ita diſtinguit̃·mi
ſeremur quātū neceſſe eſt· miſereſci9 am
plius q̄m neceſſe Miſericors dicitur q̄ pie
tate ad ꝓximū ꝓmouet̃· miſericordia aūt
a miſericorde vocata eſt· eo ꝙ vnuſquiſq̧
intuet̃ quēpiam miſerū atq̧ cōpaciēs cum
dolore animi tangit̃ ip̄e cor miſerū facit ut
eum a miſeria liberet cui intendit Miſeri
cors a cōpaciēdo aliene miſerie vocabuluꝫ
ſortitus eſt· et ob hoc appellatā mīam qđ
miſerū cor faciat dolētis alienā miſeriā Nō
aūt occurrit vbiq̧ hec ethiologia·nā ē ī đo
mīa ſine vlla cordis miſeria: Miſericordiā
& miſeracōeꝫ hec differētia ē· bñ velle mīa
eſt·bñ facere miſeratōis Dicit̃ enī miſeracō
q̄ſi mīe actio· nā miſericordie affectus tm̄
cordis eſt quo cōpellimur ut miſeris ſub/
ueniamus q̄ꝓpter mīa cōdolere miſero no
uit etiam ſi nō ſit vñ tribuat̃· miſeratio aūt
ex ope cōprobat̃. Miſericordia cordis mi
ſeria: Miſericors mitis tēpatus lenis me
diocris placidus iocundus dulcis clemēs·
manſuetus moderat9 Miſeria calamitas·

clades erūna infelicitas labor caſus exitiū
peſtilentia lues vł inopia Miſertus ē·veni
am dedit·penas dimiſit·grām fecit· libera
uit·indoluit·mīam fecit·cōmotus eſt: Mi
ſerū et miſellū hec ē differētia· ꝙ miſerū ad
huc viuētem dicimus·miſellū mortuū Mi
ſerū infelicē Miſellus miſer minor Miſeno
hillaricū gr̄ Miſia aūt ꝓuintia europe quā
danubi9 includit·miſia a meſſiū ꝓuentu vo
cata· vñ eā veteres cereris horreum nuncu
pabant Hec ab oriēte hoſtiis danubii iun
git ab euro vo traciae a meridie macedonie
ab occaſu hiſtrie copulat̄· poſt miſiam aūt
pānonia ē inde noricus ager frigidus & ī
fructuoſus Miſicus qui militiā exhibet:
Miſſile q̄ mitti poteſt iaclm ¶Miſimbris
meridies Miſio grece obruo dicitur Miſit
iecit·frequēter mittit Miſitare frequenter
mittere Miſſo dimiſſo finito trāſacto Mi
ſocomion grece dicit̄ vbi egrotātes de pla/
teis colligunt̄· in quo cōſumpti languori
bus atꝗ inediis miſeroꝝ membra fouent̄
Miſoriū vocatū a menſa p diriuationem·
alr̄s cōcha modica: Miſor ciuitas og regis
baſan· ſignificat aūt miſor loca plana atꝗ
cāpeſtria Miſor ꝓ quo aq̄la & ſimmach9
humilem interp̄tati ſunt·ē aūt ciuitas tri/
bus rubē·ſepata leuitis in regiōe gabalena
Miſor regio moab iuxta hieremiā. Miſor
directam qd̄ grece dicitur vel plana atꝗ cā
peſtria vel de tribl̄atiōe Miſtelie declinās
ſiue tranſmigrās: Miſſus a deo cōceſſus a
deo Miſſus cōiectus impulſus Miſſus di
rectus vel venire iuſſus: Miſſum facit nō
moratur abſoluit liberat Miſtes ſecretalis
vł familiaris miſtia ſecreta· hinc et ſinmis:
Miſteriū p y grecū ſcribendū qñ dicit̄ cō
ſecrata: Miſta grece· id ē miſterii auctor Sī
miſta qui ſub eo ē· ſiue q̄ conſcius miſterii
Miſteria archana occulta ſecreta ſacramēta
id ē abſcōdita ſacra. Miſteriū grece dicit̄ ꝙ
ſecretā et reconditā habeat diſpoſitiōeꝫ Mi
ſticū miſticen·i·miſticā rē greci dicūt ſecre/
tū· vñ miſtica dicunt̄ ſecreta. Miſtice ſacre
diuīe Miſteriis plena ſecreta: Miſticū ſe/
cretū admirabile·i·corpus vł ſanguis xp̄i
Miſtica venus· quia miſteriis·i· ei9 ſacris
adhibet̄ Miſtra id ē odia: Mittas omittas
p̄termittas Miteſcūt quieſcūt·maturant a
furore placabant̄ Mitia poma matura mā
ſueta mollia Mitigaſti placaſti domuiſti:
Miticō fabl̄are grece·mitos enī fabl̄a dicit̄
Mitificat mitigat mitē facit Mitigat cōpe
ſcit mulcet placat lenit Mittim9 ire iubē9:
Mitis lenis manſuetus & cedens imꝓbi
tatibus et ad ſuſtiendā iniuriā tacēs q̄i mu
t9: Mitis et miſericors vnū vident̄· ſꝫ hoc
interē ꝙ mitis ē q̄ pietate nō cōtradixit di
uinis ſentētiis q̄ ī ſua pcc̄a ꝓferunt̄· neqꝫ il
lis dei ſermōib9 quos nō dū intelligit· ſꝫ
nllm bñficiū p̄ſtat ei cui nō contradixit·
nec reſiſtit: Miſericors aūt ita ñ reſiſtit ut
ꝓpt eius correptionē ita faciat quē reddēt
reſiſtendo peiorē. Mittite omittite expelli
te ſinite Mitos fabl̄as hic et mithologiarū
lib̄ appellat̄. Mitigat mollit coponit tēpat
blandit Mitiſſimū valde manſuetū Mitis
dicit q̄i mut9 qui p̄ nimia hūilitate ſermo
ne carere putat̄ Mitiores molliores Mitiri
eſtimari menſurari: Mittit leuigat emittit
dimittit Mitra vitta regalis· corona frōtal̄
ſeu amictus capilloꝝ: Mitra pilleū frigeū
vł pſarū·id ē thiara aut ornamētū capitis
de veſte Mitra ē pilleū frigeum caput pte
gens· q̄le eſt ornamētū capitis deuotarū
ſed pilleū viroꝝ ē· mitra aūt femīarū. Mi
tra funis ē q̄ nauis media vincit̄ Mitridas
lapis eufrate ſole repcuſſus colorib9 micat
variis Mitridax gēma ſil'iter pcuſſa micat
variis colorib9 gignit̄ in pſida Mixti con
fuſi iūcti adunati cōgregati cōglobati tur
bati Mna hꝫ lx·ſiclos q̄ faciūt obelos mil
le ducētos Mna hꝫ librā vnā ꝙ ſunt ſolidi
lxxv· Mnas qd̄ hebrei dicūt cinchares gre
ca lingua interp̄tatū talentum dicitur:

MOab interp̄tat̄ ex p̄re· & totū no
men ethimologiā hꝫ· mo eni dicit̄
ex ab p̄re·ammon vo cui9 q̄i cauſa nomis
reddit̄·fili9 gñis mei·ſiue ut meli9 ē in he
breo·fili9 ppl̄i mei·ſic diriuatur ut ex p̄re
Moab ab vno filioꝝ loth qui vocat̄ moab
vrbs arabie q̄ nunc areopol̄ dicitur· appel
lat̄ autē moab ex noīe vrbs et regio Por
ro ip̄a ciuitas q̄i ꝓpriu vocablm poſſidet·
rabbath moab· id ē grādis moab Mobilita
te velocitate inſtabilitate Mocchaia plaga
ei9 Mocchot plage Moclatū obſeruatum
Moderāda tēperāda inclināda flectēda
Moderat cohercet cohibet cōpeſcit abſtiet
refrenat reſtrīgit inhibet reprimit cauſatur
tempat. Moderator rector rationabiliter
regit impat gub̄nat tēpat frenat continet
preeſt aut iubet Moderatur metitur Mo
deramīa regimīa Moderat9 paciēs tēpat9
rect9 q̄et9 māſuet9 Moderare modū im/
pōe Mors nō ē res ip̄a q̄ vocat̄ ſed reſolu
tio. Moderatus modeſtus vnum eſt me
diocris modicus lenis placidus iocundus

mitis cōmunis vł dulcis ſedat9 miſericors clemens manſuetus pacificus: Moderat9 amō ſc3 et tēpamento Modeſta honeſta ꝓba taciturna egregia faceta vel caſta venuſta admirabilis nobilis compta grata manſueta Modeſtie partes ſunt frugalitas pudor caſtitas. Modeſtus dicit̄ qui nec leſus iraſcit̄ Modeſtus dict9 a mō et tēpie· nec plus quicquā nec minus agēs. Modeſtia verecūdia manſuetudo cōtinentia Modim uicus iuxta dioſpolim vñ fuert̄ machabei quoꝝ hodieqꝫ ibidē ſepulchꝛꝫ mōſtrat̄· ſa nis itaqꝫ miror quō antiochie coꝝ reliqas oſtendāt·aut quō a certo auctore ſit creditum Modicū paulū· paululū paruulum: Modificatiōe moderatiōe·vł menſura ſiue tempamento Modi ſunt diuerſe inclinationes animi varios eius affectus demōſtrātes Modicata moderata dixerunt· modic9 enim modus nomen impoſuit· nam modica ꝓ paruis abuſiue nō ꝓprie dicit̄. Modificat tempat Modius dictus ab eo ꝙ ſit ſuo mō ꝑfectus Eſt aūt menſura librarū xliiii·id ē ſextarioꝝ xxii·cui9 numeri cauſa decreta eſt ·eo ꝙ in principio deus xxii opa fecerit· id ē materiem informē angl'os lucem celos ſupiores terrā aquā atqꝫ aere3 Scda die firmamentū ſolū Tercia die q̄rta maria ſemina·natiōes atqꝫ plantaria·q̄rta die tria·ſōle mlunam et ſtellas Quinta die tria·piſces et reptilia aq̄ꝝ & volatilia Sexta die iiii·beſtias· pecudes reptilia terre et hominē Et facta ſunt oīa xxii·genera ī dieb9 ſex· et xxii·generatiōes ſunt ab adā vſqꝫ iacob· & xx·libri veteris teſtamenti· vſqꝫ ad heſter·& xxii· litterarū ſunt elemēta His igit̄ exēplis modius xx· duorū ſextarioꝝ a moyſe ſcd'm ſacre legis menſurā effectus eſt· et quāuis diuerſe gentes huic menſure pondus vel adiciunt ignoranter vel detrahunt apud hebreos cōſtitutione diuina tali ratione ſeruat̄: Modius arbor nauis inſiſtit ob ſimilitudinē menſural' vaſis dictus Modo tm̄ tantūmō Modo nūc tantū aliqn̄: Modabares q̄ nos vocamus heremum hanc hebrei adbarim nomiant Modulat liberat format. Modulata ſuauis dulcis canora acuta lenis pura liquida tinnula: Modus corpus humanū vel legis Modulum tropum grece breuis modus q̄ntitas Modulatio dicit̄ a modo dulcis vocis vel cantus ſuauis. Modū q̄litatē tōne fixam·congruum finem vł menſura ¶ Moechus adulter cū maritata: Moech9 in moechanita ars vocat̄· q̄ tanta ſbtilitate

fit·ut ocl'os intuētis fallat Moecena vrbs agamēnonis Moena dium deoꝝ ira Moenia a verbo muīo id ē firmo· vł edificia publica firmitas muroꝝ·ciuitas aut edes muri vł vrbes publice magne Moenio muīo vel muros edifico Moenit ſtruit edificat. Moeridia x·miliū ſumma Meotica tellus ſcithia·a meotidis paludibus Moitaciſm9 eſt m lr̄a gemīatio vł p ſcanſionem colliſio ¶ Mola a ſui rotūditate vocata ut mala pomoꝝ ſic et greci Molares dentes maxillares dicunt̄ molares vł vltimi dentes q̄ conciſa a priorib9 atqꝫ cōfracta ſibi illiciūt & moliūt atqꝫ īn molares vocati ſunt. Molaris lapis in parietibus vtilis·qui etiam pigrior natura eius dura et aſpera ex quo etiam mole fiunt·vñ nomē traxit Mole vite cōuerſatio Moladab in tribu iude ſiue ſimeonis. Mola nomē eſt inſule Molle fragile aut tenerū ſequens cedens vł flexum flexibile incuruum. Molem magnitudinē aceruum cumulum: Molendinus molin9 Moles aceru9 gramula ſtrages agger cumulus Moleſte acerbe indigne ğuiter inquiete. Moleſtia anxietas tedium·aporia vulnus plaga Moleſtus odioſus importunus inquietus·acerbus amarus iniurioſus Moleſte vix egre Moleſte fert angit̄: Moleſtū durū et graue Moles labor difficultas magnitudo vł diſpoſitio Moleſtia dolor triſticia error Molles effeminati·flagitioſi mites teneri vel fertiles fornicarios. Mollia blāda placida iocunda: Molliebāt liniebāt placabant·blande oſtēdebant Molimur cogitamus edificamus param9 ſtatuimus fabricamus Molimina conamina cogitationes meditationes· edificia vł arte facta machinatiōes Mollire ſedare ſopire linire mulcere mitigare· placare blandiri: Moliri inſtruere inſtaurare parare conando cogitare diſponere Moliri conari & aliquid cum more agere Mollis effemīatus vł qui barbā nō hab3 inberboſus eiurat9 ſine viribus blandus lenis Mollis dictus qd' vigore ſexus ineneruati corpis dedecore et q̄i mulier emolliat̄ Mollis adit9 opportunus acceſſus: Molitur conatur cogitat parat inſtruit cogit fabricat diſponit tergiuerſatur· temptat meditatur edificat vł moram uerborum facit Mollio mollifico blādio Mollior luxurioſior. Mollit tempat mitigat linet mulcet placat·uel delibat blāditur Molibus ſaxis Molitur laborem laborare diſponit: Molit9 eſt machinatus· exquiſiuit inuenit uel repperit Mollicina

veſtis que a maluarum ſtamine conficitur
quã alii molicinam· alii malbellam vocant
Molocagria·id eſt malua agreſtis: Molo
crũ morbũ quẽ greci mollion dicunt. Mo
lociter lapis ſpiſſus virens & groſſus reſ·
naſcitur in arabia Moloſos canes dracon
tius. Et raucos timuit diſcurrere damma
moloſus Moloſos dicitur a ſaltatiõe mol
loſorum quã exercuerant armati Moloſ9
canis ruſticus Moloſia epir9 ꝓuintia gre
cie prius a moloſo filio pirri que de andro
macha habuit moloſia vocitata eſt Molo/
ſius lapis viridis & grãdis inueniť in egi
pto Moloch princeps vel principalis inť
ꝑtatur·vel rex vř·quẽ et melcho ſolent di
cere: Momentana duabus lanceis & vna ĩ
medio ſtilo librata eq̃liter conſtat dicta ꝙ
parua modicaq; peccunia in ea ſolica ſit ap
pendi: Momentaneũ incertũ dubiũ vari
um volubile motabile aut ad momentum
factum Momentum extrema pars hore.
Momentũ eſt minutũ atq; anguſtiſſimũ
tempus a motu ſiderum dictum·eſt enim
extremitas hore ĩ breuibus interuallis cũ
aliquid ſibi cedit atq; ſuccedit. Momentũ
ictum temporis motamentũ a monitione
Momẽta plurali numero multa ſignificãt
aliquando breuiſſima tẽpoꝝ ſpacia. aliqñ
ꝓ contrariũ rerũ moras ut ipẽ alibi. nõ põ
dera rerũ· nec momenta ſumus·aliqñ diſ/
crimina ut hoc loco ꝑſertim apud hunc di
uerſa ponitur ſignificatione Monacoſmũ
genus vehicli ꝙ ab vno iumento ducatur:
Monachus greca ethimologia vocatur ſin
gularis· monas aũt gr̃ ſingularitas diciť:
Ergo ſi ſolitarius interꝑtatur vocablm mo
nachi quid faciet in turba q̃ ſolus eſſe de
bet Sex enĩ gñа ſunt monachorũ quorũ
tria optima·reliq̃ vero deterrima atq; omi
bus modis euitanda: Primũ genus eſt ce
nobitarũ id ẽ in cõmune viuentium Scdm
genus heremitarũ· qui ꝓcul ab hominib9
recedentes deſerta loca inhabitant: Tertiũ
genus anachoretarũ·hec ſunt tria gña op
tima monachorũ Quartũ genus vero deť
rimũ qui ſe eſſe anachoretaꝝ imagine blã
diunť Quintũ genus eſt circellionũ qui ſb
habitu monachoꝝ circũquaq; vaganť· vñ
& circũcelliones dicti ſunt· ꝙ circumcellas
huc illuc diſcurrentes vagantur: Iam por
ro ſextum genus monachoꝝ & ipm deter
rimũ atq; neglectũ qđ ꝑ ananiaȝ et ſaphi
ram in exordio eccleſie pullulauit·& ꝑ apo
ſtolum petrũ ſucciſum eſt: Tales igiť neq̃
quã monachi vocitandi ſunt: Monarchia
ſingularis principatus vł dñatio Monar
ches ſunt qui ſingularem poſſident princi
patum·qualis fuit alexãder apud grecos
& iulius apud romanos hinc et monar/
chia dicitur. Monas quippe ſingularitas
greco nomine archia principatus eſt Mo
naſterium etiam vnius monachi habitatio
eſt Monos enim apud grecos ſolus ſterõ
ſtatio·id ẽ ſolitarii habitatio Monas vnitas
grece ſingularis dicitur monos vnus Mo
na vna·vñ monogamia diciť·i·vxor. Mo
nade vnitate: Monarchos ſingularis rex
Moneo predico Monebo predicabo Mo
ne cõmemora·cõmune fac·hortare clama·
doce aut ꝑſtare Monedula auis q̃i mo/
netula· que cum aurum inuenit auferi &
occultat Cicero pro valerio flacco non pl9
aurum tibi q̃m monedule committendum:
Monemus & admonemus & cõmone/
mus hoc intereſt·monemus preſentia·ad
monemus futura·cõmonem9 ꝑterita Mo
neo ꝑcipio ꝑdico teſtor· clamo aut denun
cio doceo impero Monere et admonẽ hoc
intereſt· monet qui precedit·admonet qui
qđ exciderat memorie reducit Monet ſua
det hortatur conſilium dat·auctor eſt ca/
ſtigat emendat· obiurgat corrigit eligit ꝑ
cipit corripit predicat ſuſcitat clamat que/
ritat· teſtificatur· proclamat· vocat·teſta/
tur·adhortatur· proteſtatur·imperat·iu/
bet edicit· annuntiat· vel docet: Moneta·
materia: Menendorum ſacrificiorum Mo
nile ornamentum ex gemmis eſt qđ ſolet
ex feminarum pẽdere collo dictum a mu
nere hoc etiam & ſerpentum dicitur quod
conſtat ex amforolis quibuſdam aureis
gemmiſq; variis in modum facture ſerpẽ
tis Monile ornamentum muliebre & di/
ctum monile collare muliebre eo ꝙ muni
at mentem mulieris . Monilia generali/
ter dicuntur omnia muliebria ornamenta
proprie monile eſt ornamentum colli in
pectus dependens· quod & ſegmentum
dicitur. Monimenta memoria· vel recor/
dationes. Monimentum amoris pignus
Monitor·doctor: Monoceron in pſalmo
vnicornis appellatur· monoceron grece la
tine vnicornis appellatur·eo ꝙ vnum cor
nu in media fronte habeat pedum quatu/
or· mono enim grece vnum cera cornua di
cuntur idem et rinoceron. Monocentau/
rus· homo caput habens bouis . Modo
nia cantus vnius · grece modonia· latĩ/
ne vero ſicinium dicitur· Cum vero duo
canunt bicinium dicitur·cum multi chor9

Monodian longũ carmen Monogamus
dictus qui vni9 tm̃ nupſit·mono eni vnũ
dicit· apud grecos gamos nuptie interp̃tã
tur Monoſcouiũ genus carri. Monopto
ta noĩa dicta · ꝙ vno tantũ caſu vtuntur
Monos vnus: Molopıalmus gr̃ luſcus.
Monoſticõ opus vnius verſus Monoga
mia·vidua ſemel nupta Monoides corni/
cularis·qñ prima luna Monopoliũ ſtatõ
vbi vna res vendit̃ Monotonus rigidus .
Monſtra portenta ꝓdigia oſtenta vl̃ ſcele
ra Mons collis vertex cacumẽ iuga mõtiũ
arces· Monſtra a monitu dicta ꝙ aliquid
ſignificandũ demonſtrent· ſiue ꝙ ſtati mõ
ſtrent qđ appareat Monſtrũ eſt qđ extra
naturã naſcit̃ ut auis cũ q̃tuor alis vl̃ ma
lũ·vel nimis grãde· vel nimis breue: Mõ
ſtrũ infelix deteſtabile: Monſtrũ dictũ q̃i
mon9ſtrum eo ꝙ moneat aliq̃d futurum.
Monſtra deum·q̃ dii monſtrauer̃t: Mon
ſtris· ſignis . Mons oliueti ad orientem
hierl̃m·in quo diſcipl̃os erudiebat dñs nr̃
ih̃s xp̃s. Montana·circũ caſtella in mõti/
bus poſita Montano flumĩe dc montib9
fluente. Montani heretici dicti· qđ tempe
p̄ſecutiõis in mõtibus latuer̃t· q̃ occaſione
ſe a catholice eccleſie corpe diuiſer̃t Mõta/
nus dicit̃ qui in mõte habitat Montes ſũt
tumores terrarũ altiſſimi dicti ꝙ ſint emi
nentes·mõtes ſunt tumores terrarum ꝓ/
minentiora iuga montiũ q̃i colla: Mõteſq̃
fieri ꝑ in quibus fieri ſunt Mõtes rupes
ſaxa Monticulus agger terre vel cõgeries
Montuoſa arida·mucra aſpa horrida in/
culta. Monumentum ſepulturã dicimus:
Nonumẽtis ſuppliciis ſempiternis: Mo
numenta poſteritas memorie cõtinens· vl̃
mẽorie ſignata: Monumẽta annales libri·
codices aut hiſtorie· vel memorie pignora:
Monumẽtum nũc ſepulchrũ· nunc hiſto
riarum geſtaꝝ ordinẽ demonſtrat Monu
mentũ aũt dictũ eo ꝙ mentẽ moneat· vel
ad memoriam defuncti· ad recordationem
rei ſcripte Monumẽtũ ſepulchrũ ſiue me/
moria qđ ideo appellatũ ẽ monumẽtũ ab eo
ꝙ moneat mentẽ et memoriã ingerat Mo
numentũ memorie pignus Monus·i·do
cumentũ Moolide infirmitate vl̃ chorus
meus aut ab initio Mopſus et galea duo
diuini fuer̃t Moragis nucib9 longis Mo
rale ẽ vbi moꝝ informatio eſt. Morale eſt
qđ ad corrigẽdos cõponẽdoſq̃ mores in/
ſtituitur atq̃ omẽ ſtudium eius ad bñ vi/
uendi diſputationem producitur: Moral̃
dicitur vbi agitur de ſummo bono ꝙ fieri
homo beatus poteſt Moralis dicit̃ omnis
auctor q̃ res aptas et cõuenĩetes moribus
ſcripſit Moralis ſciẽtia ẽ q̃ de morib9 diſpu
tat Morã et tarditatẽ hec ẽ differẽtia· mo/
ra eſt q̃ impedit· tarditas q̃ impeditur id ẽ
mora ĩ re· tarditas in homine. Morãdi ut
morari poſſint· id eſt tardari: Moras ne/
ctit tergiuerſatur trahit tẽpus. Morator·
tardus lentus cenſator piger: Moratur ꝓ
trahit detĩet expectat ꝓlatat ãpliat· ꝑcraſti
nat differt educit tẽpus cũctatur retardat
frenat vl̃ detĩet· cohibet decurrit· obſcurat
reluctat̃ remorat̃ Morat̃ morã paſſ9 Mo
ra vel morula ceſſa agere vel traditio. Mo
ras impedimẽta. Morale a moralibus di
ctum Morãtem tarde currẽtem Moratur
conſiſtit verſat̃ Morbi gñali vocabl̃o oĩs
paſſiones corpis cõtinentur· ꝙ iñ veteres
morbũ noĩauer̃t. ut ip̃a vocatiõe mortis
vim q̃ ex eo naſcit̃ demonſtrarent: Inter ſa
nitatem aũt et morbum media eſt curatio
q̃ niſi morbo cõgruat nõ ꝓducit ad ſanita
tem Oĩs morbi ex quatuor naſcunt̃ hu/
morib9 ideſt ex ſanguĩe et felle melãcolia
& flegmate· ſicut aũt quatuor ſunt elemẽ
ta· ſic et q̃tuor humores et vnuſquiſq̃ hu
mor ſuum elementũ imittatur: Sãguis ae
rem colera ignem· & melancolia terrã· fle/
gma aquã· iſti quatuor humores corpora
noſtra morbo cõficiũt. Morbida inſana :
Moraſthi vñ fuit micheas ꝓpha · eſt autẽ
vicus cõtra oriẽtem eleutheropolcos Mor
bo egritudine putredine Morbus facer al
phus egrotatio Mordex cõſumptor Mor
det maledicit male eſtimat rodit ledit belli
cat detrahit aut carpit ꝓdit cauillat̃ Mor
dicus tenẽs morſu q̃i tenẽs: Mores· leges
inſtituta· vita natura vel ingenium vl̃ pa/
ctio ratio ꝓpoſitũ ſtudium ſecta conſuetu
do More conſuetudĩe More nomẽ eſt col
lis de quo ĩ libris hebraicarum queſtionũ
plenius diſputatur: Morere· moriemur.
Moribunda velociter moritura· morti de
ſtinata Moribundus moriturus vl̃ ſimil̃
mortuo vel moriẽti Mores quippe habet
morẽ vel cõſuetudĩeꝫ vel vſum habet Mõ
rigera moras componit· moribus concor
dans: Morigerat̃ mores gerit Mori in ar
mis ĩ prelio pire: Moris miris admirabile
ordĩe Morio a morte vocatus eo ꝙ nõ vi
geat intellectu Moritur defũgitur ſpirat
Moror expecto· morã facio differo Mo/
roſus diſplacidus faſtidioſus ſupbus· vel
tardus difficilis querulus ſuſpicax delica
tus Morſus piꝫ: Morphos forma quaſi

morſorma Mors dicta ꝙ ſit amara · vel a marte ſiue a morſu hominis primi ꝙ veti ti arboris pomū mordens mortem incur rit. Tria ſunt autem genera mortis ·acerba immatura naturalis· acerba infantiū · im matura iuuenū· matura id eſt naturalis ſe nū Oīs aūt mortuus aut funus aut ca dauer ē Mors nex letū exitiū Mortale le tale exitioſum carnale ſuppliciū Mortalia arma hūmanitatis virtute vl iure. Morta libus egris hominibus laborioſis Morta lis viſus humanus oculus Mortorium di ctum ꝙ ibi iam ſemina in puluerē redacta & mortua cōdiuntur Morte fefellit· mor te intercidente cepit Mortē obitum interi tum vel occaſum: Mortem moratur· mor tē expectat Morte afficio mortifico Mor tui peccatores Morticiū dicitur in quo ani me ſanguis mortu9 eſt Mortiferū ꝙ mor tem afferat Morti dat· vlciſcitur vel pſeq̄ tur vindicat vel punit penas expetit dam nat ſupplicio afficit Mortis honore ſepul ture Mortuū et ſemimortuum ita diſtin guitur· mortuū iam exanīe corpus·ſemi mortuū vero vicinū morti dicimus Mor tuus eſt interiit·defunctus eſt·occidit vel periit·extinctus ē·conſumptus ē·expira uit deceſſit· oppreſſus eſt obiit· e vita ex ceſſit occubuit·priuatus eſt ſpiritu Morū arbor vel actionum Morunt mouerunt Morus a grecis appellata quā latini ru brum vocant eo ꝙ fruct9 vel virgulta ei9 rubēt·eſt aūt mora ſilueſtris fructū affe rens · quibus in deſerto paſtorum fames ac penuria confoueī eius folia ſupiecta ſer penti fertur interimi Moſoc filius iaphet ex quo capadoces exorti· vñ et vrbs apđ eos vſq̄ hodie moletra dicitˀ Mos eſt· con ſuetudo eſt: Mos vero eſt vetuſtate ꝓbata cōſuetudo ·ſiue lex nō ſcripta·nam lex a le gendo vocata eſt q̄a ſcripta Mos eſt geſta re· conſuetudo ē portare. Mos etiam pro quo aquila interp̄taī fortiū ſimmach9 vici Moſeroth excluſiōes vel vincula vel diſci pline aut ſucceſſiones· qđ in nr̄is codicib9 mazoroth legitur Moſera eruditio vl diſci plina Moſo ſaluificabitˀ· vl ſaluatur Moſ ſilonem poriumlocus in quo nilus fluui us videtur emergere ❡ Motauit mouit cō mouit Motha que fuit vbi ppl's dñō con tradixit & moiſes offēdit dñm Motet ex agitet conturbet Motilum ſine cordibus· aut ſemitruncū Motilat placitum violat: Motoria vaga diſcurſio vel paruū inſtru mentū quo opifices vtuntur ad mouēdos lapides Motus ingreſſiones initia conat9 impetus ciuilis tumultis·furor ciuilis ra bies·excitatus turbatus Motos turbatos Motus cōmotus miſeratus Motus cōmo tio pturbationes ❡ Mouit terra qualitur tremet nutat vacillat flectit: Mouebo ape riam excitabo Moueī excitaī Mouit anim pſtringit anīm·tangit animū· pcutit anim ❡ Mox cōtinuo extimplo · vel moraī ſta tim ſubito ❡ Mois grece aqua· inde muſi cus dicitˀ·quia oīs ſonus aqua nutritur verbigratia· ſi bucina raucū habet ſonum pfunde eā aqua clariori voce ſonat Moi ſes interp̄tatur ſumptus ex aqua vel lini ens· inuenit enī eū ad ripam fluminis ex poſitum filia pharaonis quem colligēs ad optauit ſibi vocauitq̄ nomen eius moiſen eo ꝙ de aq̄ ſumpſiſſet eū Moiſes aſſūptio vel palpans ſiue cōtrectans·aut turgens· ſed melius eſt ex aqua ❡ Moȝ fortis robu ſtus Moȝica q̄i modica· vñ et modicū ȝ·p d· ſicut ſolent itali dicere oȝie ꝓ hodie.

MVcrones gladii alias acumina quo rumlibet rerū: Mucro ferrū capu lum telum pugio enſis vel acies. Mucro. non tantum gladii eſt ſed & cuiuſlibet teli acumen dicta a longitudine·nam mucron greci longum dicunt Mucro enſis·ſummi tas acuminis gladius· id eſt caput gladii· vel cuiuſlibet ſummitas teli. Muculentus ſordidis a mucca: ❡ Muffula· fuſtiline: ❡ Mugillatio tarditas: Mugillis piſcis in mari agillimus· mugilis nomen habet ꝙ ſit multum agilis·nam vbi diſpoſitas ſen ſerit piſcatorum inſidias confeſtim retror ſum rediens·ita tranſilit rete ut euolare pi ſcē videas·Mugit boat Muc9 ruoȝ: Mu gitus taurorum vox: Mulcaniem erum nas miſere viuentem erumna miſerie Mul care vexare· vel male affligere calcare con tempnere contendere Mulcat placat linit· mitigat dilectat pcutit affligit frangit q̄ſ ſat· corrumpit· vexat· grauiter uerberat pugnis ·uel calcibus cedit contendit· uel domuit· planat· manſuetat· placat· reficit· oblectat·uel illicit attrahit· uel leniter ma num ducit Mulcator qui corpora afficit· uel cruciat. Mulcator dictus eo ꝙ blādis uerbis mulceat ad declinandum animum· tranſlatio a mulſo id ē ꝙ acceptū linire ſo let fauces dolentis aut opletū ſordib9 ſto machū Mlcauit vīxit ligauit ſepauit ꝓdu xit. Mulcere enī delinire a mulſo dictum

mulcebant cātus ſuauiter canebant: Mul
cent dictis oratione ſupplicāt: Mucia am
plaza Mulcere mollire·ſatiſfacere blandiri
oblectare exorare impetrare placare liniri·
mitigare refrigerare conſolari Mulcatores
pemptores Mulcifer ignis ꝙ omīa mul/
ceat·ipſe dicitur vulcan9: Mulcifer dicitur
q̄i mulcēs ferrū: Mulcib̄ enī dicitur iouis
q̄i mulcens imbrē Multra vaſa in quo pe
cudes mulgent̄: Mulcera vas vbi lac mul
giť Mulla gen9 calciamēti ē Mulle ſimiles
ſunt coturnis ſolo alto·ſuperiore aūt pte
cū oſſeis vel eneis malleolis ad quos lore
ligabant̄ dicti aūt ſunt a colore rubro q̄lis
eſt mulli piſcis Mulleus calciamēti genus
a colore mullorū Mulier ſolum anīal mē/
ſtruale eſt Mulierariū antiq̄ vocabāt virū
femellariū Mulier a mollicia dicta tāquā
mollier detracta littera vel mutata appel/
lata ē mulier. Muliebria·i·menſtrua Mu
lierus mulierarus Mulio dictus a mulis
eo ꝙ p̄ſidet iſdeȝ vehicl̄is Mulio piſcis· vľ
ciuitas ſiue mulorū cuſtos. Mulio ſeſſor
muli. Mulſum ex melle dictū·ē enī potio
ex aq̄ et melle ꝙ greci mellicratum vocant
Multare cōdemnare calcare vexare cōmo
uere Multa quoꝗ plurima etiā Multa vi
magna virtute vel condemnatio plurima·
vel multitudine Multat damnat condēnat
vincit ligat ſeducitur Multatā interemptā
Multatio damnū pecunie cōdēnatio Mul
ta arte·multa ſapiētia Multa virtus· vľ ſe
pius ꝓbata: Multam·i·cenſum a multitu
dine: Multat paupeſcit. Multa mouēs vel
cogitās Multator eo ꝙ blandis verb̄ mul
ceat ad declinandum animum tranſlatio a
mulſo.i·ꝙ acceptū lenire ſolet fauces dolē
tis·aut oppletū ſordibus ſtomachū Mul
ta p multū Multationē et penā et ſuppli
cium hec differētia ē·multatio poteſt eſſe et
ſine ſanguīe in damno pecunie· ſuppliciū
vero dolor ſine ſanguīe· cū ſanguīe pena
Multifarie multiplici ſermone· vľ multis
ſermonibus vľ multis locutiōibus. vľ par
tibus multe fabule. Multulatū fraudatū
Multipes vermis terrenus ex mľtitudine
pedū vocatus Multiplicē inuolutā ſepe :
Multiplex multa in ſe continens: Multi/
plicemus .infinitatem faciemus . Multis
cōmulibus cū infinitate manuū: Multiui
da·i·multa videns· vľ cōſiderans: Multis
Multis comitantibus·i·ſecū incedentibus
Multiſꝗ p annis·i·p multa tēpora ſpacia
Multitudo cōcurſus turba grex popul9
plebs caterua phalanx agmen· Inter mul
titudinem et turbā hoc inter eſt·multitudo
ſit late turba loco·poſſunt enī pauci in an
guſto turbam facere Multiuagus vilbir/
rer Mľto honore· cū infinita reuerētia Mľ
toſꝗ p annos·p multos annos·per multa
ſpacia tempoꝝ Multus infinitus longus
inormis· inmodic9 . Multra mulgaria la
ctis Multū vberrimū diutinū Multū diu
ꝙ multa quoꝗ Mulus a greco tractū vo
cabľm habet·grecū ē enī hoc·vľ ꝙ iugo pi
ſtorū ſubactus tardus molendo ducat in
girū molas : Mulus vocat9 ꝙ mollis ſit
et tenerrimus cuius cibo tradūt libidinē in
bibere: Munda ciuitas vľ fluuius in fine
hiſpanie: Muna munera q̄ militibus dant̄
Mundanus terrenus Mundare vicijs ex
purgare Mundi rota temporaꝗ voluunt̄
Mundus eſt vniuerſitas omīs q̄ conſtat ī
celo et in terra. De q̄ paulus apľs ait· p̄te
rit enim figura huius mūdi: Mūgio ſne
gil Mundus aūt gr̄ coſmos· homo autem
micros coſmos·i·minor mūdus appellat9
quia ſicut mdus ex q̄tuor cōſtat elemētis
ita homo Mundus latīe a philoſophis di
ctus· ꝙ in ſempiterno motu ſit· ut celum
ſol·luna·aer maria· nulla enī requies eis
elementis conceſſa ē·ideoꝗ ſemp in motu
ſunt·vñ et anīalia varioni vident̄ elemēta
quō p ſemetipa inq̄t mouent̄·greci vō no
men mdo de ornamēto accōmodauert̄ ꝓpt̄
diuerſitates elementorū·& pulchritudinē
ſiderum· appellatur enī apud eos coſmos
ꝙ ſignificat ornamentum nichil enī mdo
pulchrius ocľis carnis aſpicimus: Mundi
enim creatiōis atꝗ formationis eius hec ē
diſtantia ꝙ originalit̄ ſcd̄m materie ſubſtā
tiam ſimul cuncta creata ſunt· ſcd̄m diſtin
ctionē vero rerum p ſex dierū alternatiōes
formata ſunt· tota enim creature origo ſiľ
extitit· ſpecie tñ et forma p tēpoꝝ incremē
ta ꝓceſſit· nam primum materia factū ce/
lum et terra confuſa atꝗ informia quā gr̄
chaos vocant De q̄ p9modū omnia ſingil
latim p ſpēs varias formaſꝗ ꝓprias ꝓdi/
derunt·ſed materia facta ē de nichilo·mdi
autē ſpecies de informitate materie: Proīn
duas res añ omīa cōdidit deus anglos &
informē materiem q̄ quidem ex nichilo fa
cta ꝓceſſerit iñ res ex ſe factas non eterni
tate·ſed ſola origine ſicut ſonus cantum :
Itaqȝ nō omīa ex nichilo condidit deus·ſȝ
quedam ex aliquo de nichilo mudum an
gelos· & animam ex aliquo homine et ce/
teras mundi creaturas Mundus innocēs
abſꝗ macla et ſorde. Mundus etiam dicit̄

ornatus mulieris·quia non aliud eſt q̄m
qđ moueri poteſt. Mundum celum orbē
terre· Mūdū muliebrē licite a nimia mulie
britate dicit multo enī tp̄e cōſueuerī vnge
re ſe variis pigm̄tis & indui veſtibus rega
libus· & illud dicit mundum muliebrem.
Munera dona p̄mia officia·vel ſacrificia·
honores mercedes·vel beneficia:Munera
& dona·hoc aūt inter eſt · ꝙ munera ho/
minibus donantur·dona aūt deo offerū/
tur. Munera vocanī que manibus ſoluū
tur: Mancipanī vel dantur Munera dicū
tur obſequia que pauperes diuitibus loco
munerū dant: Munera leticiaꝗ dei vinū
Munerarius qui munera dat: Munerat
largitur honorat p̄miis cumulat Muniat
officia ciuitatum locū belli ꝑ muniat p̄res
Muniatus regis conſiliarius: Munia offi
cia· vñ et immunes dicunī qui nullum of
ficiū gerunt· vł ſalutatiōis·vel munera edi
ficia firmitas Municipes curialiū maiores
ex eo ꝙ munera idem accipiūt fiſci. Muni
cipes dicunī ciues in commune viuētes ab
officio munerū dicti· eo ꝙ ſupplicia id eſt
munia accipiant Municeps munera tribu
ens· vnde cōpoſitum eſt a munere et capi
ens Municeps princeps primus ciuitatis
vel acceptor mūeris Municipatā ius ip̄i9
municipiī Municipales originales aut ci/
ues ſunt·& in loco officiū gerentes Muni
cipia loca paruas ciuitatulas Municipiuȝ
ciuitas· que ideo mūicipium dicitur ab eo
ꝙ muniat·vł quia monitio eſt cum ꝓfeſ
ſionibus ſue cartis Municipiū eſt qđ ma
nēte ſtatu ciuitatis ius aliqđ minoris aut
maioris officii a pr̄icipe impetrat: Dictū
aūt municipiū a muniis id eſt officiis ·qđ
tantum munia id ē tributa dempta vel mu
nera reddat: Nam liberales & famoſiſſime
cauſe· & que ex principe ꝓficiſcunī ibi nō
aguntur·hec enim ad dignitatem ciuitatis
ptinent.Munifex·qui munera fert·vel q̄
munus facit ferri vel dat honorificus mu
nificus : Munificare muneribus honera/
re Munifice large liberaliter benigne be/
nefice ꝓlixe cumulanter affatim habunde
copioſe ſatis ſupꝗ vbere nimium liberalit̄
Munificus dicitur qui alicui multa mune
ra dat· vel qui munus ſuum id eſt officiū
qđ debebat implet·ſic et mūifex qui mūe
ra fert.Munificentia liberalitas largitas·
vel publicū opus id eſt donatio Munifi/
cus munerator liberabilis honorific9· nō
parcus auarus: Munile ornamentū gut
turis quod ſolet ex virginum pendere col
lo. Munilia ornamēta in mulieris capite
vel pectoralia equoꝝ Munimen firmamē
tum ornamentum Munimina munitiōes
Munimentū vel adiumentū · eo ꝙ mentē
moneat·vel memoria litterarū Munio cō
firmo Munita circūdata inſtructa muros
Munitiones valla munimenta Munium
vel munimentū dictum ꝙ manu eſt factū
Munus premium officiū donum Munu
ſculum breue donum ·vel modicū munus
Munus & donum ita diſtinguitur· mūu9
eſt debitum ut patrono·donum honorati
um eſt & donum deo datur· munus homi
nibus.& donum dantis· munus accipiē/
tis: Dictum eſt donū a dando· munus a
muniendo vel admonendo ¶ Murra nūc
vnguento Murratū vinum amarum·id ē
tum velle mixtū Murrat murmurat Mu
ra telſa agreſtis Murtiam deam eſſe paga
ni dixerunt que propter modum vel mo
ueret ac faceret hominem ut ait pompon9
muſcidum id eſt nimis deſidioſum et ina/
ctuoſum Murcudas ꝓ marcudas antiqui
Murciſo eſt veterator fallax Murena ge/
nus piſcis murenam greci ſmirinā vocant
eo ꝙ cōplicet ſe ī circulos hanc feminī tan
tum ſexus eſſe tradunt et concipe a ſerpē/
te· ob id a piſcatoribus tanquā a ſerpēte
ſibilo euocatur & capitur ī caua fuſte· dif
ficulter interimitur ferula. ꝓtinus animā
in cauda habere certum eſt· nam capite p/
cuſſo vix eam interimi · cauda aūt exania
ri: Murenule ſunt que capite defluentes
ad ceruicem ornandum aptantur hec auri
atꝗ argenti texuntur virgulis·vñ et ſcri/
ptum eſt: Murenulas aureas faciemus ti
bi vermiculatas argento. Mureno vulgo
vocatur· ꝙ ſcilicet auri metallo in virgſis
lenteſcente quedam ordinis flexuoſa catēa
cōtexitur in ſimilitudinem ſerpentis· q̄ ad
collum ornandum aptatur ·hec interdum
auri atꝗ argenti texitur virgulis· vñ et in
canticis canticorū dicitur Murenulas or/
namenta colli· vel catenas latas et ſpiſſas
de auro mirifice factas. Mures ·ſurices:
Murcus lidiſcarter. Murex animal in ma
ri vñ purpura tīgiī: Murex regalis pur
pura Murex dicitur coclea maris acuta q̄
alio nomine cōchiliū nomīatur· ex q̄ pur
pura nobilis conficitur dicuntur & muri
ces petre in littore ſimiles muricib9 viuis
acutiſſime & nauibus pernicioſi Murgi/
ſon irriſor luſor Murgiſo callidus mur/
murator. Murice ſunt petre in litore ſilēs
muricibus viuis ·acutiſſime & nauibus.

pnitioſe et arua tam fluminis q̃m aſperi
ri itineris ſaxa· ut ille ait· & acuta murice
remi Muria liquamen ꝓprie aũt muria di
citur aqua ſale cõmixta effectaq; guſtu in
modũ maris Murice regali purpura oſtro
vel tiria ꝓcioſa Muri a munitione dicti ꝙ
muniant & tuenī interiora vrbis idem &
menia·ſed menia interdum omnia edificia
publica ciuitatis demonſtrat· ut diuidam9
muros et menia pandimus vrbis: Mure
nula dicitur lantfridi Muri membra ſcri/
pturarum Muriuit ſignificauit Murium
ſulza Murmure pagere circuire Murmur
ꝓpli ſeditionis exordium Murmurat loq̃
iur muſſat Murmure ſono horribili ſtri/
dore Murna ſmirna Murrina vinum mir
ra conditum Murrinã gemmã oriens mit
tit humorem ſub terra putant calore den
ſari· eſt enim ſpecies eius diſtincta in pur
puram coloris repcuſſione qualis in cele
ſti arcu conſpicitur cuius cõtraria cauſa fa
cit criſtallum gelu vehementiori cõcretũ .
Morina potio diuina que a grecis nectar
dicitur diuina muriolam Murum vallum
ſeptum menia: Mus terra dicitur· vnde et
humus appellatur. Mus ſorix· paruum
animal eo ꝙ latet in muris Muſaraneum
cuius morſu eſt in ſardinia animal perexi
guum aranee forma que ſolifuga dicitur
ꝙ diem fugiat· in metallis argenteis pluri
ma eſt occultim reptans · & per imprudē
tiam ſuperſedentibus peſtem facit : Muſ
ſant dubitant ſed in loquendo timent·pa/
uent vel murmurant Muſas pagani ip̃as
dicunt id eſt deas aquarum nec immerito
nam aque motus muſicen efficit . Muſa
ſapientia vel carmen Muſa dea litterarum
ſunt aũt numero nouem · clion ·euterpe·
talia· therſicore· melpomene erato ·polinia
vrania·caliope ·ſed hoc tãtum pagani fin
gunt . Muſa caliope inuocaī poetis q̃ ar
tem dat Muſta a greco venit· ſicut et mus
hec ſicut & apes necate in aqua aliquotiēs
poſt vnius hore ſpacium reuiuiſcunt Mu
ſcerde ſtercus murinum. Muſciones vul
go a muſco appellãtur· idem vocantur &
bibiões ſicut affranius ait· Cum me expe
ctas et fabulare incipis ·ex ore in oculis
tuis bibiones volant. Muſcipula pedica·
vel laquei quibus pedes inligantur Mu
ſcinarius inutilis Muſcula vlna brachiũ :
Muſculi capita neruorum ex ſanguine et
neruis copłati velut et mures q̃ ſic i ſingu
lis membris cordis loco ſunt ut cor in me
dia toti corporis parte vocanturq; a noīe

ſimilium ſub terra dilitiſcentiũ · nam indē
muſculi a murium ſimilitudine·idem et la
certi ſiue tori: Muſculus machinamentuꝫ
bellicum eſt quo muri ciuitatum diſſoluũ
tur. Muſcus genus herbe molliſſime vel
genus muſce quadrupedis Muſica eſt pi
tia modulationis ſonu cantuq; conſiſtens
& dicta muſica p diriuatione a muſis Mu
ſas varro tres tm̃ cõmemorat·vnã q̃ ex aq̃
naſciī motu·alterã:quã aeris icti efficit ſo
nus. Terciam:que mera tm̃ voce conſiſtit.
Muſe aũt appellate a muſaim id eſt a q̃
rendo· ꝙ per eas ſicut antiqui voluerunt
vis carminum & vocis modulatio quere
retur·quorum ſonus qui ſenſibilis res eſt
& preterfluit in preteritum tempus im/
primiturq; memorie· inde a poetis iouis
et memorie filias muſas eſſe confictum ē·
niſi enim ab homine memorie teneatur ſo
n9 perit qui ſcribi non poteſt Moiſes di
cit repertorem muſice artis fuiſſe tubal q̃
fuit de ſtirpe cain·ante diluuinm greci pi
thagorã dicunt huius artis inueniſſe pri/
mordia ex malleorum ſonitu· & chordarũ
extenſione percuſſa·alii linum ihebeum·
& ſetum & amphion in muſica arte pri/
mos claruiſſe ferunt. Poſt quos hec diſci/
plina aucta eſt multis modis non modo
ſacris ſed & omībus ſolemnibus homini/
buſq; leuis vel triſtioribus rebus ut in ue
neratione diuina ymni·ita in nuptiis ime
nei & in funeribus treni·& lamenta ad ti
bias canebanī In conuiuiis vero lira vł ci
thara circumferebatur· & accubãtibus ſin
gulis ordinabantur conuiuale genus can
ticorum Itaq; ſine muſica nulla diſciplina
poteſt eſſe perfecta nichil enī ē ſine illa ·nã
& ip̃e mundus quadam armonia ſonorũ
fertur eſſe cõpoſitus· & celum ip̃m ſub ar
monie modulatione reuolui: Muſice par
tes ſunt tres id eſt armonia· rithmica· me/
trica·armonia eſt que decernit in ſonis acu
tum et grauem· rithmica eſt que requirit
incurſionem verborum vtrum bene ſonat
an male cohereat metrica eſt que menſurã
diuerſorum metrorum probabili ratione
cognoſcit· verbigratia icon · iambicon · ele
giacon ·et cetera: Prima eſt armonica que
ex vocum cantibus conſtat· ſecunda orga
nica que ex flatu conſiſtit· tercia rithmica
que ex pulſu digitorum numeros recipit
Nam aut voces fiunt per fauces · aut fla
tu ſicut per tubam·vel tibiam· aut pulſu
ſicut per citharam·an per quodlibet aliud
percutiendo canorũ Prima diuiſio muſice

q̄ armonica dicitur id eſt modulatio vocis
ptinet ad comedos tragedos vl' choros vl'
ad om̄es qui voce ꝓpria canūt hec ex anio
et corpe motū facit et ex motu ſonum ex
quo colligitur muſica q̄ in homīe vox ap
pellaī Vox ē aer ſpiritu verberatus. vnde
verba ſunt nūcupata. ꝓprie aūt vox ho/
minū eſt ſeu irrationabiliū aniantiū Nam
in aliis abuſiue non ꝓprie ſonitū vocē vo
cari dici9. ut vox tube infremuit fluct9 ꝗ
ad littora voces Muſica cantica a voce hūa
na vl' ſoni modulatōe. pulſu ve cōpoſita :
Muſica nidi ſuricū: Muſici modulatores.
Muſico appellaī ꝙ muribus infeſtus ſit
hūc vl' vulgus captū a captura vocat. alii
dicūt cattū ꝙ catat. i. videt. nā tanto acute
cernit ut fulgore luminis noctis tenebras
ſupet. vn̄ et a greco venit catus. i. ingenio
ſus: Muſitat dubitat murmurat diſſimlat
Muſino vocaī anīal qd' ex capra et ariete
naſciī. eſt aūt dux gregibus: Muſtaceā vi
nalem Muſtela dicta q̄i mus longa. nā te
la a longitudine dicta. hec ingenio ſubdola
in domibus vbi nutrit catulos ſuos tranſ
fert mutatꝗ ſedem ſerpētes etiā et mures
pſequiī : Duo ſunt aūt muſtelaꝝ gn̄a alte
rum ſilueſtre eſt diſtās magnitudine quā
greci iſtidas vocāt. alterū in domib9 ober/
rās. falſo aūt opinanī qui dicūt muſtelaꝫ
ore cōcipe. aure. effundere partū Muſte
frangat. Muſtū eſt vinū elatū ſtatim ſub
latū. dictū aūt muſtū ꝙ in ſe limū et terrā
habeat mixtū. nā mus terra vn̄ et humus
Mutabilis varius ¶ Mutata beata melio
rata verſa. vl' aliud ex alio facta . Mutat ī
prauū vertit Mutilare ē aliud aliq̄d qd' ſit
integrū deirūcare. ut ſiquis homini aurē
amputet mutilauit eū. & arbori partē ali/
quā vl' edificii auferat: Mutuli marcſteina
Mutilat minuit vellit fraudat reprimit re/
tundit violat. vl' murmurat īminuit. ībat
deſerit trūcat debilitat Mutilus impfect9
Mutiliū anīal eſt ſine cornu. Mutili loq̄:
Mutuare et cōmodare hoc intereſt. q̄ mu
tuum dat aliud recepturus eſt. q̄ cōmodat
vtiꝗ idē ſibi reddi deſiderat Mutuo inuicē
alterutro viciſſim alīno Mutuū appella/
tum. ꝙ id qd' a me tibi daī ex me vl' tuum
fit Mutus dict9 q̄a vox ei9 nō ē ſermoīs
ſꝫ mugitus. vocalem enim ſpiritū p nares
q̄i mugiens emitiit. Mut9 diciī a mugitu
eo quia vocis ſonum naribus retinet Mu
tus elinguis Mirrū bn̄ olēs Mirice arbor
ē q̄ latīe tramariti9 diciī Mithici fabuloſi:
Mirth9 modicas arbor miri odoris ſpꝗ
viridis ē. a mari dicta ꝙ littorea ſit arbor.
vn̄ virgilius Littora mirtetis letiſſima : et
amant.s littora mirte.

NAama ciui
tas ī tribu
iude Naa/
bi abſcōdiij
vl' reqeuit
in me Naa
liel. iuxta
arnonē ca
ſtra filioꝝ
iſrl' Naalia
currentes.
Naal aſci/
ſio Naaſon ipē ē ouidi9. Naalal laudent.
Naalol ī tribu zabulon ciuitas ſepata leui
tis Naaratha ī tribu effraim. et nūc ē nar
rat villula iudeoꝝ in q̄nto miliario hieri/
chus Naamana decora Naamā dec9. vl' cō
motio Naamathi decori Naaſon quidā pu
tāt requietū ſonitu interpretari. ſꝫ veti9 ē au
gurās vl' ſerpēs ¶ Nabal interpretaī ſtult9
vel inſipiēs. Nabalis culture dediti Naba
thea regio a nabeth filio iſmahel nuncupa
ta. iacet aut inter iudeā et arabiā et ſurgens
ab eufrata in mare rubꝝ porrigiī et ē pars
arabie Nabal inſipiēs. qd' ſi legere volue/
ris nabal menſure nom̄ ē. ſiue pſalterii Na
bau qd' hebreice dicitur nebo. mōs ſup ior
danē cōtra hierichū in terra moab ubi moi
ſes mortuus ē. & uſꝗ hodie oſtenditur in
ſexto miliario urbis eſbus. cōtra orientalē
plagā Nabad ſpōtaneus Nabau ueniem9
uel in cōcluſiōe Nabao ꝓphetia uel uenīē
tes Nabath cogit cōpellit accelerat ul' forti
ter exequit: Nabath opā dat N. bare ſtre
nue officiū uelut opa tacē. Nabdeel ſerui
ens deo ul' uir dei Nabeot ꝓphans Nabet
requieſcēs Nabioribus fortioribus Nabiia
nācta Nabla hebraice gr̄ pſalteriu latīe or
ganū diciī Nablū qd' gr̄ appellaī pſalteri
um. qd' a pſallendo dictū ē a ſilitudine ci/
thare barbarice ī modū delte litiere Nabu/
chodonoſor ꝓphetia laguncle āguſtie ſiu i
ꝓphetās iſtiuſmodi ſignum p ſomnio ſꝫ
futuroꝝ qd' uidiſſe narraī & daniel inter/
ptatus ē. uel ſeſſio ī agnitiōe anguſtie pro
his qui ī captiuitatē ab eo ducti ſunt Duo
aūt nabuchodonoſor fuere. un9 qui trāſ
migrauit hierl'm. alius qui miſerat olofer
nē quē occidit iudith Nabo ciuitas filiorū
ruben ī regiōe galaath cuius meminit eſai
as in uiſiōe cōtra moab. et hiereias uocata

vero eſt ex cuiuſdam viri vocablo Nabau qui chanaan et ceteros vicos qui contra eã erãt ex ſuo nomie nuncupauit naboth ſed & vſq̧ hodie deſertus oſtendit̃ locus naba diſtans a ciuitate ebus miliarib9 octo con tra meridianam plagã Naboth conſpicu9 ſenſio ſiue excluſio vel veniens. Nabaſan exſiccata. Nabuzanda ꝓphetauit paleaſq̧ ventilabra vulgo nũcupant̃. ſiue ꝓphetia alieni iudicii Nabas impigͥ celer induſtri9 fortis efficax vl̃ obſequẽs veritati. velut qui rem quãcũq̧ cõtinet faciendo. vñ & nauis dicta Nacca cancer fullo Nachor re quies luminis. vel requieſcentem luce. vel obſecratio nouiſſima Nabath ſpõte ¶ Na fes refrigeriũ vl̃ ania. Nafeddor cõuerſio gñationis ¶ Nageb auſter apud hebreos nageb dicit̃. qd̃ ſimmachus interp̃tatus ẽ meridie. ſciendũ eſt aũt ꝙ eadẽ plaga apd̃ hebreos trib9 vocablis appellatur. nageb themat mandoroma ꝙ non poſſumus au ſtrum. affricũ et meridiẽ ſiue eoꝝ interp̃ta ri Nageũ nugiũ pallium tenue ¶ Naides deas maris vocauerũt pagani Naid terra in qua habitauit chain. vertit̃ aũt in ſalum id ẽ motũ vl̃ confluctuacõez Naim interp̃ tatur fluctus vel cõmotio. oppidũ in quo filium vidue a mortuis dñs ſuſcitauit & vſq̧ hodie in ſcd̃o miliario thabor montis oſtendit̃ cõtra meridiem iuxta endor Nais gen9 herbe virgi. tibi violas cãdidas nais pallentes violas. ¶ Nabaliel interp̃tat̃ ex deo Nabor requieuit lux Nabaniel deus meus ¶ Namſure qd̃ medici napton. Nã quid. quid aliud Nam te nã ut arbitror te Namoel dormiuit deus. vel inquiunt de9 Namra pardus. vl̃ amaritudines Nam mi chi. michi enĩ Nam quõ cetera Nanſciſcor adipiſcor fruor ¶ Nanctus inuẽtus Nan ctus inuenit. ſubito inuẽtus cõſecut9. ade ptus Nanſciſcit̃ inuenit̃ adipiſcit̃ potitur: Nando natãdo Nantes natãtes aut naui gantes. ut apparẽt nãtes in gurgite vaſto ¶ Naos tẽplum gr̃ ¶ Nape dea floꝝ agre ſtiũ ſicut naidas comitatã eſſe veneri aiunt pagani Napta purgamẽta lini vl̃ cuiuſli bet rei. ſaluſtius ſcripſit in hiſtoriis. ꝙ nap ta genus ſit fomitis apud pſas quo vl̃ ma xime nutriunt̃ incendia. alii oſſa oliuarum q̃ piciunt̃ cum amurca arefacta naptam: Napucaulis ex duobus holeribus cõpoſi tum nomen habet ꝙ dum ſit ſapore napo ſilis nõ in radicẽ ſed in tirſum cõſcendit ut caulis Napus ad ſimilitudinẽ rape vocat̃ niſi ꝙ foliis latior & radicis guſtu ſub

acrior ẽ. nõis aũt adfinitas in utriſq̧ indẽ pene cõis q̃a vtrũq̧ ſem̃ in alterũ viciſſim mutat̃. Naue ſemẽ vl̃ germen ¶ Nar al bus fluuius tuſcie Narrat profitetur p̄di cat refert teſtatur deuulgat cõmemorat in ſinuat nũciat Narbõa & arelatũ & picta uis ciuitates coloni ꝓprii condiderũt Nar bonenſi ꝓuintia Narciſſus herba fabuloſe impoſitũ nomẽ habet a quodã puero cu9 membra in hunc florẽ tranſierũt. q̃ et no men narciſſi in appellatiõe cuſtodit & de cus pulchritudinis in cãdore retinet florũ Narciſſus ꝓnomẽ et arbor aromatica Nar dum genus odoris optimi. nardus mea ĩ canticis cãticoꝝ ſemĩ Nardũpiſticũ. nardũ fidele. id eſt ſine dolo grecũ eſt. piſtis enim apud eos fides dicit̃: Nardus herba ẽ ſpi coma. vñ et a grecis nardoſtacus vocata. q̃rum alia indica. alia ſirica vocatur. nõ ꝙ in ſiria naſcit̃ ſed ꝙ mons in quo ĩuenit̃. alio latere indiam expectat. alio ſiriã ẽ aũt indicũ multiforme ſed melius ſiriacũ leue fuluum comoſum ſpica Nardũ celticum a regione gallie nomẽ traxit. naſcitur eni ſe pius ĩ liguria et alpibus et in ſiria frutice paruo radicibus ĩ manipulo collectis liga mentis flos eius tantũ ꝓpter odorem bo num Nares dicte ꝙ ꝑ eas aer vel ſpiritus nõ deſinit manare. in his tria ſunt officia vnum ducendi ſpiritus. alterum capiendi odoris. terciũ purgamentũ cerebri deducẽ dũ Nare natare Nares ſpiraculũ fidei Na rici bruti. Nario ſubſannãs: Nariũ recta ps in lõgitudinẽ & rotũditatẽ porrecta co lumna vocatur extremitas ei9 pirula a for mula pomi piri. q̃ vero dextra leuaq̧ ſunt pinnule ab alarũ ſimilitudine mediũ aũt interfiniuꝫ Narria piſcis Narus pitus ſci ens ¶ Naſſa monitis gẽma ſanguinea eſt nigris uenis Naſartam germen molle ue lut tenerũ Naſcitur et enaſcitur ita diſtin guitur. naſcitur qd̃ ab utero decidit. ena ſcitur qd̃ a terra aut aqua exſurgit. Na ſcor orior Naſus naſa Naſcitur gignitur editur Naſiterna aquarum uas: Naſibus titulus uel ſtatio Naſo ipẽ eſt ouidi9 Naſ bo nomen fontis in tribu beniamin Na ſturcium uocatur ſapor ꝙ acrimonia ſui naſum torquet. hoc autem genus holeris calidum eſt & conficit carnes ita ut conſtrĩ gat flegma. ita ut faciat ſtranguiriã. id eſt meatum urine obduret ¶ Nathanael inter pretat̃ donũ dei ꝙ dol9 id ẽ ſimlatio ĩ eo nõ fuit: Nathama donũ dñi ul̃ dedit dñs interp̃tat̃ Natã ĩterp̃tat̃ accipiẽs ul̃ donãs

Nathanei apud hebreos vocāt·quia obla
tiōes in templo dei a fidelibus ſuſcipiunt
hos greci ipodia nos nathaneos vocam9
in ſacris ſcilicet aedibus commorantes·
Natam inter et nauitam hec diſtinctio eſt
nauita poeticū eſt. Nam rectum eſt nauta
Natatoria vrſprinc Nata generata vł pro
creata: Natam filiam Nat natat. Nate filii
dea ꝓgenita: Nates cōglobata natiū caro
ſedenti officio facta eſt· ne ꝑmente corpis
mole oſſa dolerēt Nathaniel interꝑtatur ī
humilitate dn̄o ſeruientes Natex ſerpens
Nati natoꝝ·filii filioꝝ·id ē nepotes Natō
nes ſunt q̄ ꝓpriis cognatiōibus termīare
gentes vocātur. Natiuū generale ingeniū·
initium gentiū Natinare negotiare Natio
a naſcendo vocata: Natrix femīa vel aliq̄
cauſa quia natat vel beſtia vł mulier nata
trix vł ſerpēs. Natos collectos Natura di
cta ab eo ꝙ naſci aliquid faciat· gignendi
enī faciendi potēs eſt· hanc quidam deum
eſſe dixerīt a quo oīa creata ſunt & exi/
ſtunt: Natura ſpecimen ingeniū mos ani
mus vł corpus Naturale inſitū ingenium
ingeneratū innatū natū infixum inherēs.
Naturalem ꝑ[illegible] Natus ortus genit9
oriūdus procreatus editus ꝓdit9 generat9·
genus trahēs·genus ducēs. Natus filius
nutrit9 Natu grādior etate ſenior ¶ Nau
germen ſiue conſolatio interꝑtatur Naua
les res ad naues ꝑtinentes Naualia ſunt lo
ca vbi naues fabricantur hoc et textrinum
vocatur Nauali certamine· nauali conten/
tiō: Nauare ſtudioſe implere·opam dare.
Nauat natat Nauale bellū maritima pu/
gna·vel preliū: Nauales campi culturis
dediti. Nauargus nauis magiſter: Nauci
facio ꝓ nichilo duco Naucler9 dn̄s nauis
eſt appellatus ita ꝙ nauis in ſorte eius ſit
cleros enim gr̄ ſors dicitur· ceteri aūt ī na
ui in cōtribulatiōe ſunt Naue interꝑtatur
viſus bonus. Nauem quidā ꝑhibēt dictā
eo ꝙ nauigiū rectoreꝗ querat·id ē pitū·
ſapientem ſtrenuū qui cōtinere et gubna/
re nouit ꝓpter maritima picla & caſus vn̄
eſt illud ſalomonis· intelligens gubnacla
poſſidebit Lidii aūt primum nauē fabrica
uerunt pelagiꝗ incerta petentes puiū ma
re vſibus humanis fecerūt Naufragia ab
ſciſe naues attrite diminute q̄ſſate exhau/
ſte prefundate obrute merſe. Naufragio
orbe ꝑdito. Naufragus exſternatus or/
batus ſpoliatus nudatus exutus euolut9
euerſus priuatus. Naufragus· dicitur q̄
ſuſtinet damnū in mari Naue grece nauis
latine iñ naufragiū dicitur nauis fractio:
Nauigās triach9 Nauigabāt vł adnabāt
Nauigabilis ut pontus Nauigetas mare
naues gerens Nauicula homo: Nauioth
locus in rama vbi dauid ſedit·& de hoc in
libris hebraicarū q̄ſtionū diximus: Nauis
eccleſia ſiue carina Nauita a naue dictus.
ꝑ diriuacōꝫ nauita aūt ꝓ nauta poetice di
citur. Nauiter eſt bn̄ et induſtrie & naute
a nauis fit vel gubnator tractum ē a naui
Nauita nauta Nauiū contio nautarū ini
ꝑtatū Nauiter celeriter cito ſtudioſe·ſtren
nue fortiter agilit· Naū conſolator vel ger
men Increpat enī ciuitatē ſanguinū & ꝑ9
euerſionē illis conſolatur ſyon dicens·ecce
ſuꝑ montes pedes euangelizantes et annū
ciantes pacem: Nau marchus· nomen na
uigātis Nau marthia bellū nauale Naupi
cus nauis factor Nauſea vomitus Naus
gr̄ nauis hinc nauſea vocaī·quia illi q̄ in
naui ſunt ꝓpter ſentinā nauis·aquā pu/
tridam nauſeā & vomitū patiunī. Nautā
& nauitam hec diſtincta ē· nauita poeticū
eſt·nā rectū eſt nauta Nautea aq̄ corium
fetida in q̄ coria maceranī Nautica res na
uales maritima Nautic9 nautoꝝ vox: Na
uus celer·induſtrioſus fortis impiger ob/
ſequens efficax laborioſus agilis uigilans
ſtudioſus deſtinatus pſeuerans inclinat9
ſtrenuus. vel audens expiens cogitās vel
ardens Nauus quidē quicūꝗ cōtinet vel
gubernat gubernator etiam nauis dicitur
¶ Naxos inſula ſacra litore Naxon inſula
a dioniſio dicta q̄i dianaxos ꝙ fertilitate
vinū vīdicat ceteris: Eſt adelo x· & ix·&
viii·milia paſſuū ſepata· ex q̄ olī iouis ad
uerſus thitanas fuiſſe profectus ¶ Naza
renus et nazareus ita diſtinguitur·nazare
us a merito dicit·i·ſāct9 ſiue mūds·q̄ pc̄m
nō fecit. nazarenus v̄o a nazareth ciuitate
appellatus ē Nazare9·i·ſanctus dei·naza
reus olim dicebaī q̄ ſanctā comā nutriebat
& nichil cōtamīatū accipiebat· abſtinēs ſe
a vino·omiꝗ ſicera q̄ mentē ab integra ſa
nitate puertit. Nazarei heretici dicti q̄ dū
xp̄m qui a vico nazareus eſt appellatus
filiū dei cōfiteanī·oīa tn̄ veteris legis cu
ſtodiūt Nazareth vn̄ dn̄s nr̄ atꝗ ſaluator
nazareus vocat9 ē· ſꝫ et nos apud veteres
q̄i ꝓ opprobrio nazarei dicebamur· quos
nunc xp̄ianos vocāt. ē aūt vſꝗ hodie i ga
lilea vicus cōlegiōis ī xv·miliario ad orien
talē plagā iuxta mōtē thabor noīe a zaza/
ra Nazareth flos aut virgultū vel mūdicie
vł ſepatus vł cuſtodita· ſcribiī aut nō ꝑ t·

litterā ſed ꝑ hebreum ſade · qđ nec ſ · nec ʒ ·
litteram ſonat:

N E et ne ita diſtinguit · ne ſi ꝓpona/
natur aduerbiū eſſe intelligitur &
acuto accentu ꝓnunciatur · ne vero ſi ſubiū
gitur · coniunctio eſſe reperitur & a preſſo
accētu ꝓ ea greco eloquio dicitur · qđ nos
in numeris nouem vocamus Neapolis ci
uitas ſamaritanoꝝ ipā eſt et ſichem · neap/
polim oppidum eſt qđ olim parthenopia
vocabāt Ne aſſiſte · noli ceſſare ¶ Nebris
corium ceruii: Nebris coriū damme que
cum ceruo pingitur Neboth regio de qua
ſcribit eſaias Nebroth interꝑtat tirannus
Iſte enim prior arripuit inſuetā in pplōs
tirānidem et ipſe adgreſſus eſt aduerſꝰ de
um impietatis edificare turrim Nebła inde
dicta · vñ et nebula ab obnubēdo ſcꝫ hoc ē
opiendo terram ſiue ꝙ volans ſurſum nu
bes faciat exalāt enim valles humide ne/
bulas et fiūt nubes · iñ nubilium · inde nu/
bes nebule aūt ima petunt cum ſerenitas
ſumma eſt: Nebła velamēta miſterioꝝ vel
fumus aromatū Nebłam nubē cauatā vm
bram vel obſcurā caliginē Nebulo vanus
tenebroſus obſcurꝰ latro · fallax inductor
mendax Nebulones dicunt qui ex humi
li naſcunt genere · inde comici ſeruos nebu
lones dicunt ¶ Necat occidit interficit peri
mit obtrūcat affligit tollit extinguit ma/
ctat eximit · animā capit · vel aufert immo
lat Nec cedit honori · nec minus largit · vel
datur ꝓmittitur Nec dona moror · nec do/
na nunc quoq expecto. Nec cura dat · nec
cura ꝓmittit: Nec dum adhuc · nō dum ad
huc · nō dum etiam · nō adhuc neqquā id ē
nullo mō Nec dubito · quin dubiū nō eſt.
Nec cedit timor · ne indignans Nec credite
nolite credere Nec dicēdum · infandū. Nec
doni amator · dona nō deſiderans Necem
interfectionem mortem Necerāt flauerāt
Neceſſarius amicus deſideratus Neceſſitu
do affinitas · id eſt vxor aut filii Necē mor
tem Neceſſe oportune Neceſſariū eſt cōue
nit · congruit cōueniens cōpetens. Neceſſe
eſt · oportet debet fieri Neceſſitatem et ne/
ceſſitudinem hoc intereſt · neceſſitas aliqđ
fieri cogit · neceſſitudo aūt affectus eſt vel
vinclm ꝓpinquitatis Neceſſitas amicitia:
Nec genus indeſiderabile · nec filium na/
ſciticium Necbota habꝫ thimiama Neci in
ternetioni morti Nec iam nec vltra Nec in
merito · nō ſine cauſa Nec lacrimis · nec fle
tibus. Nec me adeo fallit · nec me in tantū
fugit. Nec meminiſſe · nec recordari: Nec
minus nichilominus Nec ne · nec nō etiā
ſed et pari modo · vł nō an nō. Nec nunc
etiā modo Necolauit ſtultum eccleſie lan/
guente Necomedia ciuitas Necomio logi/
cum pentametrū conſtat dactilica & iambi
ca pentimetre ut eſt carmina bella magis
vellem ſonare. Necopinum nec expectatū
id eſt contra opinionem. Nec parcere vel
ſincere Nec poſſe nec valere Nec quicquā
nec modicum: Neromantia mortuorum
diuinatio. Necromāticus euocator vmbra
rum Nec tam verſos equos tiria ſol iūgit
ab vrbe Nectāndo cilia mouendo Nectar
genus odoris dulcedo ſuauitas vita deoꝝ
potus angelorum mel proprie aūt eſt po
tio deorum. Nectar arbor vnde fit balſa/
mum: Nectareas mellifluas. Nectareus
odorifer: Nectare dulci mellifluo ſapore
vel odore Nectareos flores dulciſſimos flo
res: Nectens fila torquēs Nectere immit
tere. Nectimus ligamus: Nectit obligat ·
conligat texit alligat iungit colligat: Ne/
cto nexi vel nexui. Nec vana fides · nec in
credibilis eſt Nec vox hominem ſonat · nec
ipſa vox hominem eſſe demonſtrat. ¶ Ne
deſpitias nec contēpnas vł ſpernas ¶ Ne
ela de hac alienigenas ʒabulon nō quiuit
expellere · eſt hodie in regione batanea vi/
culus nomine ilia: Necle ſcala vel torrens
Neemā fidelis vel motus eorum: Neemi
as cōſolator a dño Neemias alio noīe ater
ſatha Nee nētes fila torquētes Neeſib in tri
bu iuda quae nunc vocatur naſibi in ſepti
mo miliario eleuteropoł ꝑgētibus hebrō
Neeſon augurans · vel augur fortis ¶ Ne
fandi execrandi · iniqui nō loquendi · nec
dicendi: Nefandum indignum immundū
ſeuum crudele horribile: Nefandus nefari
us · nec nominādus · nec dicendus · inenar
randus cruentus iniuſtus. Nefarius ſcele
ratus non dignꝰ farre quo primo cibi ge
nere vita hominum ſuſtinebatur · alias ne/
farius nec dicendus: Nefarica nec loquē
da Nefas ſcelus crimen periculum facinꝰ
flagitium probrum · vel ignominia piacu
lum ſacrilegium · aut erratum delictū · tur/
pitudo peccatum inlicitum. Nefas muta
re licentiam. Nefath ciuitas vnius princi
pum ſalomonis. Nefeddor qđ ſimmachꝰ
interpretatur maritimam · dor autem op
pidum iam deſertum in nono miliario ce/
ſarie pergentibus ptolomaidem: Nefec ꝑ
num vł carbo ſiue ſeductio Nefe ſufflaus
vł inſpirās Nefee applicās ori vł ligurię
nom ē lapidis Nefoſutbus · i · nubes grece ·

Nefreſis a languore renium nomē accepit
renes enī greci nefratin dicunt Nefreneti
ci ſunt qui reniū dolore ferre nō poſſunt
eo ꝙ lapides habent in renib9·ex flegmo
ne hic feruor vł tumor in renib9 fit apo
ſtema et uulneratio et effuſio ſanguis ꝑ
naturam et arene egeſtio Nefrendem infā
tem non dum dentatū· qui frendere cibū
nō queat: ¶ Negamus et abnegamus ita
diſtinguit· negamus ſiquid obicitur·abne
gam9 ſiquid petit. Negarat ꝓ negauerat:
Negat nō vult abnegat adiurat inficiatur
diffitetur contradicit·reclamat renuit. Ne
gatio alicuius eſt ab aliquo ut ſocrates eſt
ſocrates nō eſt Necat occidit Negauiſti ne
gaſti: Negligens dictus qi nec eligēs. Ne
gligens ſegnis· diffidens inconſult9 incō
ſideratus imprudens incurioſus imꝓuid9
incogitans aut immemor Negligit nō cu
rat deſpicit·non cuſtodit diſſimilat auertit
Negligo ex nec et lego Negligētia deſidia
incuria Negocii mercennarii ſellarii vł tab
narii opifices inſtitores Negotialis conſti-
tutio eſt in q̄ q̄d iuris ex ciuili more et eq̄
tate ſit conſideraī Negotiū cōtrouerſia cau
ſa queſtio·aut temptatio diſceptio conſo-
latio cōpatio Negotioſus laborioſus. Ne
gotium multa ſignificat modo actū rei ali
cuius cui contrariū eſt otiū· modo actiōeꝫ
cauſe qd iurgiū eſt litis· & dictū negotiū
qi nec otiū·i·ſine otio· negotiū aūt in cau
ſis· negociatio in cōmertiis dicitur vbi ali
quid datur ut maiora lucrenī Negotium·
opus cōſtitutio lucrū Negotiis exercitiis
rebus gerendis Negociū dat·iniūgit cau-
ſam· laborē pecuniā ¶ Ne innueris ne in-
cūbas Neiſoth ſtatio ¶ Nemea ſilua regio
nis argiue vbi hercules leonem cōplexās
necauit Nemea cholchida eboleida·nam ne
mea eſt filia regis cholcorū qui illaꝫ hercu
li dedit Nemeandricos flexuoſos Neme9
fuit leo quē hercules interfecit. Neminem
nullum·inter neminē aūt et nullū hec ē di
ſtinctio·qd nemīeꝫ ad hoīeꝫ referim9 nul
lum ad omnia Neminis nulli9 Nemo ad
homīem tractatus qi ne homo qd eſt pro
nullo·nullus aūt qi ne vllus Nemo cōpo
ſitum eſt ex non et homo Nemoroſa ſilue
ſtris frōdoſa ſpiſſa Nemora ſpiſſitudo ar
borum Nemora ſiluas omīs viriditas Ne
inter frondea inter frōdoſas arbores. Ne
moroſum opacū apricū amenū vmbroſū
cōtectum ſilueſtre ſiluoſum: Nemoroſa lo
ca·viridia loca Nemee fabule ſupuacue de
liramenta vana vel fatua Nēpe recte certe

ſemꝑ etiam nonne·nunq̊d ne nimium
vtiq; niſi recte nūquid verum: Nemus ſil
ua opaca·arborum denſitas lucus·vł colle
ctio arboꝝ denſa videlicet ſilua atq; plana
ta Nemus a numinibus nuncupatū· q2
pagani ibi idola cōſtituerīt·ſunt enī nemo-
ra arbores maiores vmbroſe frondib9 Ne
mus oīe ſilua oīs gn̄is neutri ¶ Neniā
finem alias carnem mortuoꝝ: Nenias de
liramentū ſunt ꝓprie carmē funebre Neni
as dicunī carmīa mortalia & ſenilia nouiſ
ſima cantica. Nenia giposi Nenias vanita
tes vł nugas Nenia vana loquor Ne nō
nōne Nentis fila torquentis Nent filant
Nena imago Ne nō ergo ¶ Neoffitus ru
dis nouellus nuꝑ ad fidē veniens vł noui
ter doctus Neophitū grece latīe nouell9
& rudis fidelis vł nuꝑ renatus Neomeni
as feſtiuitates kalendas menſiū nouoꝝ vł
noui luminis Neomenia apud nos kalē-
de apud hebreos aūt q̊ ſcd̄m lunarē curſū
menſes ſupputant· a mene gr̄ luna vocat
idcirco neomenia noua luna accipi poteſt·
eſt aūt ipe dies apud hebreos kalendarum
ex legali inſtitutione ſolemnis·de quo in
pſalterio dicit̄ Canite initio menſis tuba i
die inſigni ſolemnitatis vr̄e: Neomoeſis
ipa ē ſors·nomo gr̄ tribue hinc neomeſis
dicitur ſors que ſinglis ſua dat Neoptole
mus pirrus Neotericus nouici9 ¶ Nepa
ſerpens qui natos conſumit niſi eum qui
dorſo eius inheſerit·rurſus ipe qui ſerua
tus fuerit conſumit prēꝫ· vñ et homines q̄
bona parentū ꝑ luxuriā conſumunt nepo
tes dicutur· hinc quoq; nepotatio ꝓ luxu
ria ponitur q̄ certe q̄ queris cōſumuntur.
Nepeta mēta agreſtis maioris virtutis et
vehemēs in calore Ne plura ne vltra Ne
pos qui ex filio natus ē dict9· aut nepos
qi natus p9·primum enī filius naſcitur·
deiñ nepos· gradus enī ſubſtitutionis eſt
hinc et poſteritas qi poſtera etas Nepos
aūt vtriuſq; ſexus ē· nam ut neptis dica-
mus in iure ē ꝓpter diſcretionē ſucceſſiōis
admiſſum. Nepos luxurioſus ꝓdig9 cu-
ſor ſumptuoſus dilapidator rerū ꝓfugus
conſumptor ꝑditor ſceleratus. Nepos di
citur filius filii·et nepos qi natus poſt·
qñ filium aut filiam ſignificat·facit hic ne
pos & hec neptis· qñ vero luxurioſum di
citur a nepa ſerpente hic et hec nepos. Ne
potes dicuntur et virgulte noue· eo ꝙ de
pomo·i·qi de filio naſcuntur: Neptalim
interp̄tatur dilatio mea vł mltitudo de cō
uerſione ſiue cōpatiōe cauſa noīs eius·&

dixit rachel cũ eum peperiſſet ancille eius bala habitare me fecit deus habitatione cũ ſorore mea Neptali conuerſauit vel dilata uit me· vel certe implicauit Nepticula bre uiſſima neptis Neptuīa troia quia neptu nus troie muros fabricauit Neptũo egeo & ĩ egeo mari colitur Neptunũ deum ma ris eſſe pagani dicunt Neptunum aquas mundi pdicant· & dictus ab eis neptun9 q̃i nube tonans Neptunũ patruum apol linis & fratrẽ iouis ac regem maris fuiſſe predicant: Nam hunc homerus de ſtirpe enee a cuius poſteris romanos fuiſſe in/ ducit ¶ Nequa peſſima Nealia nonne ali qua qui ob impetum aquarũ ſaxa trahit.

Niger q̃i nubiger quia nõ feren9 ſ3 fuſco opertus· vñ et nubilũ diem dicimus tetrum Niger aſcendens Nigrantem nim bum obſcurum & confuſum turbine. Ni/ grum agmen· formicarũ ſc3 Nigrum ob ſcurum tenebroſum: Nigrantiſga nigra/ terga habẽtes Nigros dicimus damnatos vł mortuos a greco qđ eſt nicros ¶ Nichil cõpoſitum eſt ex nil & ilo· ilum aũt varro ait ſignificare medullam eius ferule quã greci aſſodelon vocant· & ſicut dici apud nos nichilum quõ apud grecos videtote: Nichil intereſſe· nichil differre vel diſtare. Nichil et nichili ita diſtinguitur. nichil ad uerbiũ eſt nichili aũt homo nullius momẽ ti Nichil idola humano arbitrio relicta Ni chil ominus nec minus· ſic quoq3 ſine du/ bio· non aliter Nichil pendens· ꝓ nichilo habens Nichil habentes ꝓpriũ· nichil ha/ bentes ſtabilitũ. Nichilum qñ dicim9 cur iit per caſus et nomẽ eſt ut hoc nichilũ ab hoc nichilo Nichilo pendit· nichil habet· ni chil reputat· nichil rectũ facit nichil reſpi/ cit deum hominemq3 contempnit ¶ Nilia/ cis egipciacis Nilus fluui9 apud egiptios dictus ꝓpter limum quẽ trahit· qui efficit fecunditatem· vñ et nilus dictus q̃i neoni/ lus· nam antea nilus melo dicebatur· ipe ẽ geon ut aiunt philoſophi Nilicola egipti9 Nilotis a nilo acus maſculi Nilotica egip/ ciaca ¶ Nimbi pluuie tẽpeſtates tonitrua imbres Nimbus nubes pluuia· vel tempe ſtas imber Nimbus eſt denſitas aeris· nu bis intempeſta et obſcura & inde nimbi a nube· ſunt aũt nimbi et repentine & p̃cipi tes pluuie· nam pluuias dicimus lentes & iuges vel imber q̃i vmbra ab vmbra Nim bolus nimbos concitans Nimboſa cacumi

na· inrelata vel nebuloſa nubiloſa Nimbo alii limbo legunt & ẽ pars veſtis extrẽaq3 inſtita ſunt. Neemias interp̃tatur cõſola tor a dño quodã enĩ p̃ſagio futuri nomĩa iſta ſortiti ſunt· eſdras· i· adiutor· et neemi as conſolator· fuer̃t enĩ in adiutoriũ & cõ ſolationẽ omĩ illi pplo redeũdi ad p̃riam nam et templũ dñi idẽ reedificauer̃t et mu roꝝ ac turriũ opus ipĩ reſtaurauerũt: Ni mirum· valde mirũ pfectus ſine dubio· ve re pſus ꝓculdubio· nõ ſine cauſa· niſi fal lor Nimis valde Nĩpha ſponſa in nuptiis & dicta nimpha ꝓlauatiõis officio· qđ & ad nomẽ nubẽtis alludit. Nimphas deas aq̃ꝝ vł fontiũ pagani putãt dictas a nubi bus· nã ex nubibus aq̃ vñ diriuatũ ẽ nim phas deas aq̃ꝝ q̃i numina limphaꝝ· ipas aũt dicunt et muſas q̃s et nimphas· nec in merito· nã aq̃ motu muſicen efficiĩ· nĩpha rum apud gentiles varia ſũt vocabła nim phas q̃ppe mõtiũ oreades dicunt· ſiluarũ driades fõtiũ amadriades cãpoꝝ naiades maris nereides: Nimpheus fons vbi nu/ mĩa nimphaꝝ apud paganos colebantur a nimphis vocatur Nimphe vere ſiue cer tiſſime ſiue dee aq̃ꝝ ¶ Ninnar9 murio c9 vxor mechatur et tacet Ninguidus cãdid9 niueus Ninguid9 loca niualia Niniuis ci uitas a niuo beli filio vocabłm ſũpſit· ipe enĩ fuit cõditor niniuis ciuitatis magne. & ex eius nomine diriuatũ eſt· ut a nino niniuite vocarenĩ Niniue pulchritudo· vel ſpecioſa vł decora ſiue feta Niniuite natiui tas pulchritudinis Niniue vrbs aſſirioꝝ quã edificauit aſur egrediens de terra ſen/ naar· eſt & alia ciuitas que hodie iudeorũ noĩe niniue dicitur in angulo arabie quã nunc correpte niniue vocant. Niniẹ car/ men qđ in funere cantatur: Nonioſus gar rulus nugax nugator ¶ Ni pro niſi cõpo ſitum eſt ex ni· et ſi· ¶ Ni quis niſi quis: Ni quid niſi quid ¶ Niſa mons eſt in in/ dia Niſam vrbẽ dioniſius qui et liƀ pater cum indiam victor perambulaſſet ex ſuo nomine iuxta indum fluuium condidit· et quinquaginta milibus hominum adim/ pleuit Niſan in libro heſter menſis quem dicunt martium· quiq3 in ſcripturis voca tur menſis primus niſan baath hebreorũ lingua aprilis menſis dicitur. Niſantem· implicantem. Niſeus dioniſius qui & liƀ pater niceus dictus eſt a niſa ciuitate in q̃ colitur. Niſi fallor· ni eſtimatione decipi/ or· vel ſine dubio. Niſi ni non niſiſi ſi nõ Niſiſi· niſi quia. Niſi forte· quãuis etiam.

Niſi fruſtra non ſi fruſtra: Niſiacis ·i· indi
cis· a niſa monte indie vbi liber colitur Ni
ſup proxime : Niſus molit9 conat9 Niſu
conatu conamine. ¶ Nitar coner moliar:
Nitan enim grece latie venuſta Nitens ſe
renum purum lucidum ſilens ſudum mi/
cans conans incumbens contendens ſplē
didus fulgens ambulans vel nitid9 feſti/
uus Nitela nitore ſolinus· nam p̄cipua vi
ris gloria ē armorū nitela Nitele nitores·
parua diminutiue Nitedula vermis eſt vi
ridi coloris: Nitet· candet ſplendet lucet·
Nitidus fulgens ſplendidus lucidus ful/
gidus Nititur laborat intendit arguit in/
ſtat ·i· cupit aut inſtruit ·i· vult Nitor ſplē
dor conor Nit filat inſiſtit ſtudet Nitrum
a loco ſumpſit vocabulum ·naſcitur enim ī
oppido vel regione egipti nitria ex quo et
medicine fiunt et ſordes veſtiū corporūq̧
lauantur· huius natura nō multum a ſale
diſtat· habet enim virtutem ſalis & ſimilit
oritur caneſcentibus ſiccitate litoribus Ni
trum in nitria inuenitur Nitura genitu/
ra ¶ Niuali niueo Niuea candida. Niueis
velis ·candidis velaminibus: Niueū niue
plenum: Niues alpes. Nius miſer ·Nix·
grando glacies· gelu frigus rigor ruina:
¶ Nix a niue ·vnde veit vocata ·et glacies
a gelu et aqua ·q̄i gelacies ·id eſt gelate aq̄
De niue aūt ait ambroſius ·ꝙ plerūq̧ gla
cialibus· ventoruꝫ flatibus rigentes aque
ſolidantur in nube· ruptoq̧ aere nix fun/
ditur Nixa ſpecies arboris a multitudine
enixi fructus eſt appellata ·cuius generis
damaſcina melior & multum ſtomacho p̄
ſtantior· hec ſola arbor gummi glutinoſū
& collatiuū diſtillat quo maxime ſcripto
res vtuntur· hec arbor grece quoquilla di
citur Nixa parturiens participiū ē· vnde
& enixa Nixantem ſepius natantem Nix
niues Nixa munita Nixibus partubus ·
vn̄ & enixa dicimus: Nixus incumbens·
nitens curuus ꝓnus

NOa motus quē ſignificātius greci
noan vocāt Noas ſerpens ¶ Nobe
latrās· vł latratus Nobilem inter et noui
lem hec diſtictio ē· nobilē generoſum· no
uilem notū om̄ibus: Nobilis p̄clarus ho
neſtus ſpectatus opimus inſignis gn̄oſ9
notus· i ·cognitus· celebris ·memorabilis
ꝓulgatus magne fame Nubilis ad nubē
dum habilis Nobilitatē numen ſplendorē
auctoritatē amplitudīeꝫ ¶ Nocentiſſimus
ſceleratiſſim9 .Nocēs noxius vł peccator.

Nocet ledit obeſt· detrimento ē· efficitꝰ ad
uerſaī repugnat cōtra ſtat· refragaī obſi/
ſtit obluctaī optiet exagitat inſeq̄tur offē
dit alienat auertit fugat: Nocte ꝓfundam
noctē ꝑpetuā Nocte in tēpeſta· media no/
cte. Nocticorax auis amans noctē habitās
in parietinis ·ſic̄ in pſalmo factus ſū ſicut
nocticorax in parietīs Nocticorax ip̄a no
ctua q̄ noctem amat· ē aūt auis lucifuga
& ſolem vidē nō patitur Nocticorax no/
ctua dicitur· q̄ et nocturnus coru9 appel
laī Noctua aūt nō eſt bubo· nā bubo mai
or ē Noctua q̄ nocte volat· coru9 noctur
nus ¶ Nodatū geniclis nodiſq̧ menſium
deū nodatū p̄eē pagani dixerīt ſic̄ deū flo/
rum florentib9 menſibus Nodātur nodo
ligantur Nodatis inlaqueatis Nodo cin
gulo vinculo Nodo ligamīe Nod9 nex9
vinclm̄ Nodus ꝓp̄e ē in exercitu denſa pe
ditum multitudo ſicut turma eq̄tū· nodū
aūt dictū ꝑ difficultate ꝙ vix poſſit reſol
ui ¶ Noe req̄es vł cōmotio interp̄tatur ꝑ
eo ꝙ ſb̄ illo oīa retro opa q̄euerīt ꝑ diluui
um· vn̄ et pr̄ ei9 vocās nom̄ eius noe dixit
iſte nos req̄eſcē faciet ab oīb9 opib9 nr̄is
Noetiani heretici a quodā noeto vocati q̄
dicebat xp̄m eūdē eſſe et prēꝫ et ſpiritū ſā
ctum ip̄amq̧ trinitatē ī officioꝝ noīb9 nō
in pſonis accipiūt· vn̄ et patropaſſiani vo
cātur· q̄a prēꝫ paſſū dicūt . Noe eo anne
ſunt interiectiōes apd̄ grecos· hominū an
garias facīetiū hoc eſt ad mercedes ſeruien
tium· ſicuti videmus in gallicis regionib9
vbi homīes melodia vocuꝫ boues cōcitant
ad arādum Noemina decor ſiue voluntas
vel fides ¶ Nolas tintinablā ·a nola ciuita
te cāpanie vbi primum inuēta ſunt. Nolū
tas ab eo qd̄ nolum9 ·ſic̄ volūtas qd̄ volu
m9 ¶ Nomadum numidaꝝ Nōada nūida
Nom̄ maieſtas glīa ſumm9 honor celebri
tas fama hōeſtas ·opinio dignitas nobili/
tas Nom̄ eſt vox ſiḡficatiua ſcd̄m placitū
ſine tpe· cui9 nlla ps eſt ſiḡficatiue ſepata·
ut ſocrates· nom̄ dictū q̄ſi notamē ꝙ nob
vocablo ſuo res notas efficiat ·niſi eni ſcie
ris nom̄ cognitio reꝝ perit Nomen ꝓnom̄
cognom̄ et agnom̄ ita diſtinguitur Nomē
eſt vocablm̄ ꝓp̄e appellacōnis· ꝓnom̄ qd̄
nōibus ob dignitate gn̄is p̄ponitur ut pu
bli9 virgił· nō enī poſſum9 dicē virgił pu
bli9· cognom̄ qd̄ ex familia generis venit
utputa ſcipio cornel9· a cornelia familia
ortus Agnomen qd̄ ex v̄tute vł vi trahit·
ut ſcipio affrican9 ꝑ eo ꝙ affricā vicit rel
Nom̄ vocatū ꝙ notat gen9 · ut cornelius

cornelii enim om̄es in eo genere appellant̄ Nomenculator cancellarius nomina ſcri/ bens. nomen eſt officii ꝑ nom̄ clamare ad prandium. vel nomen ſcitator Nominatiſ ſimus opinatiſſimus . Nominatim ꝓprie priuatim ſingillatim viritim hoſtiatim No miſma moneta. Noīa q̄ hodie ī eus exeūt oia apd̄ maiores ī es exibāt ut nere9 neres Noia ī us exeūtia aut ꝑticipia ſūt aut noīa ſi ꝑticipia ablatiuum aut in ī. aut in e mit tūt pro arbitrio Nomiſma dicitur ſolidus aureus vel argenteus. ſiue ereus qui ideo nomiſma dicit̄ quia nominib9 principum effigiiſq; ſignat̄. ī nomiſmate tria querun tur. metallū figura et pōdus. ſi ex his ali/ quid defuerit nomiſma nō erit Nomiſma a noīe dicit̄. q̄a denarius noīe regis inſigni tur Nomos gr̄. latine lex ¶ Non adit. nō cōtingit Non adeo aſtutus fui . non adeo verſutus aut inſtructus Nō adicias. non addas Nonas a nundinis vocate. nūdine enī publice cōuentiones. ſiue mercimonia. Nonas exiſtimant̄ ideo dicte q̄i noue ini/ tiū obſeruatiōes. vel q̄a ab eo die ſemp ad idus. nouē dies putarent̄ Non auſe nō ſū auſus Nō alie capitularis Nō coanguſta/ mur. nō conſtringimur nō cōlidimur Nō datur. nō ꝑmittit̄ Non dubiū verū. Non dum. nō adhuc Nōne tu deus. nūquid tu deus. Nō ea vis. nō ea uoluntas Non eq̄ iniuſte irate Noneole tubercula que ſb̄ nō mine capre ſunt Nō eſt fas. non ē iuſtum nec licitum Non horruit. nō rennuit. Nō ne putas. nunquid nō ergo. Nōne fallit intelligo ſentio ꝑſpicio video cerno anīad uerto Non fugis ita nō abis. nō abſcedis Nō hec litora. non has terras Nō imme rito iuſto meritoq; Nō immemores. non obliti. Non incōgrue. non inconuenient̄ Non indigēt nō eſt illis opus Nō idcirco nec ideo Non lectui neglectui Non me fu git. nō me p̄terit. non ſum neſcius. nō me fallit. non me latet. non ſum expers. non ignoro. nō ſum ignar9. nō ſū imprudēs None. noua obſeruatio Nō modo. nō ſo lūmodo Nō nimie honeſte parce. id ē mo derate prudēter in ſilentio Nonnoſus pa ternus Nōnulli pene om̄es. multi aliq̄ ali quāti vl̄ pauci Non null9 aliqui Nō nul/ la aliq̄ Non nullū aliqd̄ Nō nullum ali/ quotiis. aliqn̄ nūquā Non paſſibus eq̄s impari gradu. Non ꝑtulit non paſſa eſt. Non potuit nō valuit Non prius no an tea Non putatiue. no ē dubiū Non queo non poſſum: Non ſecus non diſſimile nō

aliter Non ſilet non tacet Non ſponte nō mea voluntate Non violabilem. ñ adiami natam ¶ Noratis. noueratis. ſciebatis co/ gnoueratis. Norax peccator criminoſus. Norga ſordes maris Norit nouerit Nori mus ſci9 Norma regl̄a ordo forma. Nor ma dicta greco vocabl̄o extra quā nichil re ctū fieri poteſt. cōponit̄ aūt ex tribus re/ gulis. ita ut due ſint bioꝝ pedū. tercia ha/ beat pedes duos vncias decē eius quas eq̄ li craſſitudīe politas extremis acuminib9 ſibi iūgit. ut ſcemaꝫ trigonis faciat. id erit norma Nortia infirmitas vl̄ impotentia : ¶ Noſcēdi agnoſcēdi. Noſcere cognoſcere. conſiderare Noſcit cognoſcit diſcit conſide rat Noſmetip̄i nos vero ip̄i. Noſtrā men tem cōſiliū Noſti ſcis Nr̄as p̄ces. nr̄as pe ticōes Nr̄ates nr̄as Noſtratiū nr̄as Nr̄a te. i. de p̄r̄ia nr̄a utputa ſi dicas nr̄ate vi/ nū. nr̄ate femīa. nr̄ate vir Noſtris oſſibus ex nr̄a origīe Noſtro ne. noſtro more No ſtros minores poſteros. noſtros nepotes ¶ De notis ſeñ. Nota eſt figura ꝓpria in litere modū poſita ad demonſtrādā vnā/ quāq; verbi ſentētiarūq; ac verſuū rationē Quedam aūt ſcripturarū note apud celeb̄ rimos auctores fuerūt quaſq; antiq̄ ad di ſtinctionem ſcripturarum carminibus & hiſtoriis apoſuerūt Note aūt verſib9 ap ponūtur numero xx. ſex que ſunt nomi nibus infraſcriptis Aſteriſcū ariſtarcus re perit. hec aūt appoſita ē ab origene his q̄ a ſeptuagita omiſſa ſūt. & in hebreo hn̄tur ſcꝫ ut illuceſcerēt ꝑ eā notam q̄ deeſſe vide bantur: Stella enim aſter dicitur greco ſer mone a quo aſteriſcus eſt diriuatus. Obe lus. id eſt virgula iacens apponitur in ver bis. id eſt ſententiis ſuperflue iteratis ſiue in his locis vbi lectio aliqua falſitate no / tata eſt. ut quaſi quedam ſagitta iugulet ſuperuacua atq; falſa confodiat. ſagitta enim grece obelus dicitur. ſuperne ad pū ctum ponitur in his de quibus dubita / tur. vtrum tolli debeant nec apponi Lim niſcus. id eſt virgula inter geminos pun ctos iacens opponitur in his locis que ſa cre ſcripture interpretes eodem ſenſu ſed diuerſis ſermonibus trāſtulerunt. Anti/ graphus autem cum puncto apponitur vbi in tranſlationibus diuerſus ſenſus ha betur Aſteriſcus cum obelo hac nota pro/ prie ariſtarcus vtebatur in his verſibus q̄ nō ſuo loco poſiti erāt Paragraphus inter verſ9 ponit̄ ad ſepandas res a reb9 q̄ ī cō nexu cōcurrūt quēadmodū ī catalago loca

ſa locis et regiones à regionibus in agone
ꝑmia a premiis certamina a diuerſis certa
minibus ſeparentur Anfibolen circuli ps
inferior cum puncto hec nota ponitur in
his locis vbi queſtio dubia vl' obſcura api
ri vel ſolui non potuit Poſitura figura pa
ragrapho cõtraria & ideo ſic formata quia
ſicut illa prĩcipia notat ita iſta fines a prin
cipiis ſeparat: Antiſimma ponitur ad eos
verſus quoꝝ ordo ꝑmutandus eſt ſic in
antiquis auctoribus poſitum inuenitur:
Antiſimma cum pũcto ponitur in his lo
cis vbi in eodem ſenſu duplices uerſus ſũt
& dubitatur qui potius aeligendus ſit.
Diple ſiue antiplada hanc ſcriptores nr̃i
apponunt in libris eccleſiaſticoꝝ viroꝝ ad
ſeparanda vel ad demonſtranda teſtimoĩa
diuinarum ſcripturarum que ob dictorũ
confirmationem exempli cauſa interponũ
tur· Diple ſticon hanc primus leogarus
ſiracuſanus poſuit homericis verſibus ad
ſeparationem olimpi a celo Diple perſtig/
mene id eſt cum geminis punctis hanc an
tiqui in his apponebãt· quae zenodotus
epheſius non recte adiecerat aut detraxe/
rat· aut permutauerat· in his et noſtri ea
vſi ſunt Diple obeliſmene interponitur et
ad ſeparãdos in comediis· vel tragediis ꝑ
hiodos· Auerſa obeliſmene quotiẽs ſtro
phe et antiſtrophus infertur: Auerſa cũ
obelo ad ea ponitur quae ad aliquid reſpi
ciunt ut nos nè tibi frigie res euertere fun
do conamur nos animi miſeros qui troas
achiuis obiecit Diple ſuꝑne obelata ponĩ
ad conditiones locorum ac temporum p/
ſonarumq mutatas· Recta et auerſa ſuꝑ
ne obelata ponitur finita loco ſuo mona/
de ſignificante ſimilem ſequentem quoq
eſſe· Ceraunũ ponitur quotiẽs multi ver
ſus improbantur nec per ſingulos obelã
tur· ceraunios enim fulmen dicitur· Criſo
mon hec ſolà ex voluntate vniuſcuiuſq ad
aliquid notãdum ponitur· Phietro hec po
nitur quotiens· vel emendatio vel ſenſus
verſuum ſollicitius eſt inſpiciendus Phie
tro id eſt frõtis vbi aliquid obſcuritatis ẽ
ob ſollicitudinem ponitur Ancora ſupior
ponitur vbi aliqua res magna omnino ẽ
Ancora inferior vbi aliquid viliſſime vel
inconuenientius denuntiatum eſt Cronis
nota tantũ in fine libri apud omnes poſita
inueĩtur Alogus nota quae ad emẽdãdos
adhibetur ſiũt et alie notule librorum ꝓ
agnoſcendis his q̃ per extremitates pagi/
narum exponuntur· ut vbi lector in limi/
nari huiuſmodi ſignũ inuenerit ad textũ
recurrens eiuſdem ſermonis vel verſiculi
ſciat eſſe expoſitionẽ cuius ſimilem ſupia/
centem notam inuenerit ¶ De notis diſti
ctionum: Item in ſententiis pronuncian
dis quibuſdam diſtinctionum particulis
oratores vtuntur· has greci theſis vocant
grammatici poſituras quarum diuerſitas
punctis diuerſo loco poſitis demonſtraĩ
Vbi enim initio pronuntiationis necdum
plena pars ſenſui eſt & tamen reſpirare
oportet fit coma id eſt particula ſenſ9 pũ
ctuſq ad mediam litteram ponitur et vo/
catur media diſtinctio· ut arma virumq
cano Vbi autem in ſequentibus iam ſen
tentia ſenſum preſtat ſed adhuc aliquid ſu
pereſt de ſentẽtie plenitudine fit cola imã
q litteram puncto notamus & vocaĩ ſub
diſtinctio: Vbi vero iam ꝑ gradus ꝓnun
ciando plenam ſententie clauſulam facim9
fit ꝑhiodos punctumq ad caput littere
ponimus & vocatur diſtinctio ¶ De no
tis iuridicis. Quedam aũt litere in libris
iuris verborum ſuorum note ſunt· quo
ſcriptio celeris breuiorq fiat Scribebatur
enim verbigratia ꝑ b· et f· bonum factum
ꝑ ſ· & c· ſenatus conſultus ꝑ r· et p· reſpu
blica per p· et r· populus romanus per d
& t· dumtaxat per ſupinã litterã w mulier
per p· ſecundum naturam pupillus· ꝑ a ũ
ſo capite pupilla· per vnum k caput per
duo kk kappa iuncta kalumnie cauſa· per
i· et e· iudex eſto· ꝑ d· et m· dolum et malũ
Cuius generis plurime conſimiles note i
libris antiquis inueniuntur· has iuris no
tas nouicii imꝑatores a codicibus legũ ab
olendas ſanxerũt· q̃a multos per hec igno
rãtes callidi ingenii decipiebãt ¶ De notis
militarib9· In breuiculis quoq q̃bus mili
tum nomĩa cõtinebãtur proprie note erãt
apud veteres: q̃a inſpiceretur quãti ex mi
litibus ſupeſſẽt· quãti in bello cecidiſſent.
Tau nota in capite verſiculi poſita ſuper/
ſtitẽ deſignabat· Teta vero ad vniuſcui9q
defuncti nom̃ appõebaĩ· vñ et habet ꝑ me
dium telum id eſt mortis ſignũ· de q̃ ꝑſi9
ait et potis eſt nigrũ viciũ ꝑfigere theta:
¶ De notis litteraꝝ. Ceſar auguſtus ad
filiũ inter nos note ſi uis tales ſint ut cum
aliq̃d notis ſcribendũ erit ꝓ vna q̃q litte/
ra ſcribimus ſequẽtẽ hoc modo ꝓ a· b· ꝓ
b· c· & deinceps eadem ratiõe ceteras· ꝓ z·
aũt lr̃a redeundũ erit ad aa duplex quidã
etiã v̄ſis v̄bis ſcribũt Nota mixta Nota pec
catũ· macla turpitudo· ſordes labes erũne

delictū culpa crimē viciū erratū malefactū
facinus rel' Nota cognita cōprehēſa demō
ſtrata vel cōtraria· Notā ſignū vel noticiā
Notate aduertite: Notato nota ſcribe: No
tat ſcribit cognoſcit ſollicite aduertit: Nota
ui notū tibi feci Note aūt dicte eo ꝙ vba ꝟ
ſillabas pfixis carecteribus notēt et ad no
ticiā legentiū reuocēt quas qui didicerunt
proprie notarii appellantur Note ſigna ar
gumēta rōnes indicia teſtiōia veſtigia cōie
cture ſuſpicōes: Notha id ē mixta ꝟ ſemili
bera Nothi filii ex indignis mrībus nati ꝟ
ex adulterio et adultera nati: Nocios et bo
rios duo poli dicit donatus ꝙ ſint q̄ſi no/
thas et boreas: Notis ſignis ſtella ſidera·
aſtra: Noticia caritas vel pitia: Notiſſimus
nouiſſimus: Notho citius citius vēto: No
tho eodē vento: Nothus idem eſt q̄ et au/
ſter ſed nothus grecū nomē ē dictus ꝓpter
ꝙ interdū corrūpat acrē et peſtilenriā gi/
gni: Nothus dicit̄ qui de pr̄e nobili & ma
tre ignobili gignit̄ cui cōtrarius eſt ſpuri9
qui de mr̄e nobili et pr̄e ignobili eſt gña/
ius ei ſic dicit̄ nothus q̄i ex pte nobil': No
thus incertus de adulterio natus miſticus
maculatus· Nothus vētus auſter meridia
nus: Notulis figuris multorū celoꝝ No
tus ꝙ eſt cognitus p t· ſolā ſcribēdū: No/
tus pclarus inſignis gl̄oſus puulgatus·
nobilis honeſtus ſpectatus opimus cele/
bris mēorabilis magne fame opiniōis anti
qui nōis opiniōis venuſtae: Notū cubile
cognitū lectū ¶ Nouales cāpos vel ſiluas
nuper ſatas· nouales enī gn̄is eſſe cōmūis
ex femīo et neutro· legit̄ enī vt tonſas ceſ/
ſare nouales: Nouales agri femī generis
ē alternis vicibus vt tonſas ceſſare noua
les: Nouales cāpi noue cultē dediti Noua
lia agri q̄ alternis vacant ānis nouandarū
viriū grā: Noualia loca in q̄b9 e mari na
ues eiciunt̄· Naualis ager eſt ꝓciſus vel q̄
alternis ānis vacat nouandarū ſibi virium
cauſa noualia enī ſel' cū fructu erunt· No
uacula ferrū ſubtile q̄drangulū: Nouā co
gnitā: Nouā cōderet vrbē ſtatuere nouam
Nouādis reparādis reficiēdis innouandis
Nouales apoſtatas ſuſcipe et rebaptizandi
Noua plia noui generis certamīa: Noua
tū reꝝ tumultū innouatarū· Nouas artes
inauditas fraudes: Nouas res inſperatas
Nouauit in aliud vertit· Nouella nouiter
plātata vel nata vel recēti tp̄e ꝟ vitis noua
Nouellus flos nouū et inuiſum· Nouē ſi
les nouē ſalis hoc ē ſaltores iouis· Nouer
ca patris vxor ſecūda dicta ꝙ ab eo noua
t̄pes ſupducat· Nouiciani hētici ſcd̄as nu/
ptias dāpnāt & pccantibus pn̄iaꝫ negant
Nouitiani hētici a nouoto rome pb̄ro orti
ſunt q̄ aduerſum corneliū cathedrā ſacerdo
talē conatus inuadē hēſim inſtituit: Noui
ſcio teneo calleo gnarus ſum cognoui didi
ci cōperi: Nouitii noui ꝟ recētes iuniores·
poſteri minores neuterici hui9 tp̄is poſtre
mi· Nouiſſimū vltimū extremū poſtremū
ſūmū reliquū reſiduū· Nouigene vſqꝫ ad
celū attingēc· Nouū in futō· ¶ Nox a no/
cēdo dicta ē eo ꝙ oculis noceat· q̄ idcirco
lune ac ſiderū lucē habet ne indecora eſſet·
et vt cōſolarent̄ hōies nocte opantes et vt
q̄b9dam aīantibus q̄ a lucē ſolis ferre non
pn̄t ad ſufficiēciā oparet̄· Noctis aūt et di
ei alternatio ꝓpter viciſſitudinē dormiendi
vigilādiqꝫ effecta eſt et opis diurni laborē
noctis requies tēpet Noctē aūt fieri q̄ lon
go itinere laſſat9 ſol et cū ad vltimum celi
ſpaciū puenit et lāgueſcit ac tabefact9 ef/
flat ſuos ignes aut q̄ eadē vi ſub terris co
git̄ q̄ ſup terras ptulit lumē· et ſic vmbra
terre noctē facit vn̄ virg· ruit oceano nox
inuoluēs vmbra magna terrāqꝫ polumqꝫ·
Noctis ptes ſeptē ſunt id ē crepuſculū ve
ſperū cāticiniū intēpeſtū galliciniū matu
tinū dilucl'm· Nox eſt ſolis abſentia quan
diu ab occaſu rurſ9 ad exortū recurrat No
ctē aūt datā ad quietē corpis credim9 non
ad alicui9 opis officiū fieri aūt noctē vm
bra terraꝝ· Diei vero ptes ſunt tres mane
meridies ſupma Noxa pena eſt culpa ē cri
mē aut pccm mors ſuppliciū· Noxa pccm
libidinis dicit· Nox atra ceca nox· Noxia ꝟ
nociu9· Nox iniquitas· infelicitas· Nox
hūida humeroſa· Noxā ſortito dāpnū ſol
uito· Noxiorū reorū· Noxi9 nocēs Nox
dicta ꝙ oculis noceat nox tēpeſta media et
pfunda nox· Noxia mala q̄ ſubiugantur
Nox9 crimīoſ9 Nore mēs ꝟ rō· nore enim
grece dicit̄ ſumma ps aīe ꝙ vocam9 men/
tē· Noycoc infirmus inde noſochomium·
domus infirmorum dicitur:·
NVath pulchritudo· ¶ Nubes cali/
go nebula nubilū obſcuritas· Nu
bes dicte ab obnubēdo id ē operiēdo celum
vn̄ et nubeo ꝙ vultus ſuos velēt vn̄ et ne
ptun9 ꝙ nubat id ē mare et trā tegat· nu/
bes aeris denſitas facit· venti enī acrē con
globāt niueqꝫ faciūt vn̄ et ē illud atqꝫ i nu
bē cogit̄ aer Nubes ducit dēſitas aeris nu/
bes facit Nā ꝓximū tris cōglobari ſepe cer
nim9 cū decliuia iugorū ita recūbit vt ple
rumqꝫ excedant etiam cacumina montium

ergo ex aere qui eſt va por humid9 de ex
alatione terre & maris ſupius nubila con
globantur ¶ Cogiť aer iſte nubibus ut con
globeť·cõglobatus v̂o in nubes vertitur et
ventus tranſiens fugat eas·virgiľ· cõſur/
gunt venti atq; in nubes cogitur aer· nu/
bes autem dicte ꝙ ethera obtegunt· vñ &
nupte dicuntur ꝙ vult9 ſuos velent · vñ
& neptunus ꝙ nube et mare terrã tegat
Nubecula nebula Nube candenti candida
Nubes ꝓphete vel ſancti· Nube cauata·
nebula: Nubere tantũ de viris dicitur ·nu
bi vero de vxoribus Nubila vmbroſa nu
bes vel anima obſcura Nubilis viro apta.
Nubilo fraudator peſſimus obſcurus·vľ
homo leuitate plenus: Nubeant nubant:
Nupte dicte ꝙ vultus ſuos velant·tranſ/
latum nomẽ a nubibus quibus tegitur ce
lum·vnde & nuptie dicuntur· ꝙ ibi pri/
mum nubentum capita velanť· obnubere
enim coopire eſt· hoc aũt tripertitũ in nu
ptiis requirendum eſt·id eſt fides ꝓles ſa/
cramentum·vnde dictum eſt in fide ut ad
tendatur ne preter vinculum cõiugale cũ
altera vel altero cõcumbať·in ꝓle ut aman
ter ſuſcipiatur·benigne nutriatur· religio
ſe edoceatur In ſacramento ut coniugium
non ſeparetur· & dimiſſus aut dimiſſa ne
cauſa prolis altere coniugantur·hec eſt re
gula nuptiarum qua vľ nature decoratur
fecunditas· vel incontinentie prauitas re/
giť ¶ Nuceria ciuitas: Nuclei dicti ꝙ ſint
duro corio tecti ¶ Nuda genua· nudũ ge
nu habens. Nudant detegunt ꝓdunt ma
nifeſtant agitant diſpoliant Nudis aptis.
Nudus carens baptiſmo inſepultus alias
deſtitutus·vľ diſpoliatus exortus Nudi9
tercius· die tercio ¶ Nugaces fatui inſani
vani inutiles·verboſi fallaces: Nugas in/
declinabilis vanus: Nugas dicimus inuti
les cauſas·vľ verba fallacia: Nuge ineptie
quiſquilie: Nugigerulus diciť turpis nũ
tius vel inutilis · vľ mal9 portitor ¶ Nuit
ꝓmiſit·nutum dedit·vel annuit . ¶ Nulli
fas·nulli licet: Nullo diſcrimine·nulla ſe/
paratione nec diſtantia Nullo modo· neq̃
quã. Nullus q̃i·ne vllus. ¶ Nuces gñali
ter dicuntur omia poma tecta corio durio/
ri ut pinee·nuces·abellane·glandes· caſta
nee·piſtacie amigdale· hinc et nuclei dicti
ꝙ ſint duro corio tecti. Nucidã amigdalã
quidam nuclam vocant q̃i minorem nucẽ
virgilius cum ſe nux pluria ſiluis induet
in florem·quia cunctis arboribus hec pri
us flore veſtitur: ¶ Nuda terra horrida·
inculta inops irrigua arida ieiuna ſterilis
Nudauit detexit patefecit indicauit oſtẽdit
exuit mundauit expoliauit expulit euertit
afflixit reuelauit. Nudatus orbatus exor
natus expoliatus. exutus euolutus euer/
ſus naufragus. Nudius tercius cum dici
mus & eſt aduerbium temporis Nuditas
nichil eſt·ſed vbi corporis tegumentũ nul
lum eſt nuditas nomiatur·ſicut et tenebre
nichil ſunt ſed vbi lux non eſt tenebre di/
cuntur. Nudo ſub ethere·ſub celo patẽti.
Nudus inermis deſtitutus intectus deſer
tus deſolatus· degens auxilium pauper.
inops egenus indigens mendicus egeſtu
oſus inſepultus expeditus Nugas hebre
um nom̃ eſt· ita enĩ in ꝓphetis eſt expoſi/
tum·vbi dicit ſophonias· nugas qui a lege
receſſerunt· ut noſſe poſſimus linguã he/
braicã omniũ linguarũ eſſe matrẽ ¶ Nlla
ne·ergo nulla·nulla ratione. Nullacõe mu
tatione Nullo certamine· ſine vlla pugna
Null9 amor pplis·nulla ſit rixa intra nos
& illius gentẽ Null9 nemo ¶ Numa rex
romanorum· qui poſt romulum ſecũdus
regnauit Numantia hiſpanie ciuitas· quẽ
quondam opulentiſſima fuit· hanc ſcipio
affricanus poſſeſſam fame vicit & a toto
euertit: Nũ nunq̂d· nũc vel modo: Num
aliqñ· nũc aliqñ Numellatus numelliga/
tus·id ẽ vincľo quo quadrupedes alligan
tur Numen maieſtas poteſtas iuſſio orna
mentũ laus p̃ſidium gľia dignitas inſigni
tas· claritas ſubſidium diuinitas deitas:
Numẽ locus in quo numẽ cõſecrabať nu
mentar pagani dicebãt Numẽ deitatẽ pote
ſtatẽ maieſtatẽ Nũerarii vocati ſunt·q̂a pu
blicũ nũmũ erariis inferť Nũoꝝ lib vocať
eo ꝙ ĩ eo egreſſe de egipto trib9 dinñanť
et xl·duaꝝ p hẽmũ mãſionũ ĩ eo deſcripcõ
cõtineť Nũeros om̃imodo pulſ9 nños dic
cordas ſiue ñuos cithare· nã citharã diuer
ſis nũeris a veterib9 eẽ cõpoſitã habẽ9 iu
xta armoniã mdı·vñ et hi q̂ ex q̃tuor ele/
mẽtis cõſtare vniuerſa dixeřt·tetrachordõ
feceřt q̂dã pẽtacordõ addẽtes q̃tuor elemẽ
tis diuinã prudentiã: Nõnulli eptacorduz
iuxta numerũ ſeptẽ dierũ quoꝝ dies noi
bus nũcupanť Alii enĩ neacordõ q̂ his ſe/
ptẽ iunxeřt celũ et terrã Nũeri diſciplinam
apď grecos primũ pithagorã autumãt cõ
ſcripſiſſe·ac deiñ a nicõacho q̃m diffuſi9 eẽ
diſpõitã apď latios pri9 apulei9·deiñ boe
ti9 ĩnſtuleřt Nũo num9nom̃ dedit et a ſui
freq̃ntacõe vocabľm ĩdidit·vn9 a greco no
mẽ ĩbit·gř·n·vnũ ena dicũt·ſic duo et tres

quos illi dia et tria vocant· q̃tuor vero a fi gura quadrata nomẽ ſumpſerunt· quinq̧ aũt non ſcd̓m naturã ſed ſcd̓m voluntatis placitũ vocabulũ acceperũt ab eo qui nu meris nõia indidit· Sex aũt et ſeptẽ a gre/ co veniũt· in multis enĩ nõibus que in gre co aſpirationẽ habent nos pro aſpiracõne ſ· ponimus Inde eſt ꝓ hexa ſex· ꝓ hepta ſe ptem ſic ꝓ herpillo herba ſerpillũ· octo vo p tranſlationẽ ſicut illi ogdo et nos octo illi nea nos nouẽ· illi deca nos decẽ· Dicti autẽ x· a greca ethimologia eo ꝙ ligẽt & cõiun gant infra iacentes numeros· Nã deſmos cõiungẽ vel ligare apud eos dicĩ· Porro viginti dicti ꝙ ſint x· bis geniti v· ꝑ b lr̃a poſita· trigĩta ꝙ a denario ternario gignã tur ſic vſq̧ ad nonaginta: Centũ vero vo cant a cantu qđ eſt circulũ ducẽti a duo & cẽtũ· ſic reliq̃ vſq̧ ad mille· Mille aũt a mľ titudine· vñ militia q̃i multicia et milia q̃ greci mutata lr̃a miriades vocãt: Numero ſitas multitudo: Numeroſus dicĩ plenus numeris vel plenus ãnis q̃i annoſus· Nu media ab incolis paſſim vagãtib9 ſic voca ta ꝙ nullã certã haberẽt ſedẽ· nã lingua eoꝝ incerte ſedes et vage numedie dicunĩ regio cãpis ꝑpinguis vbi aũt ſilueſtris ẽ fera du ra· vbi iugis ardua· equos & onagros ꝓ/ creat eximio etiã marmore ꝑdicaĩ ꝙ nume dica dicĩ· habet aũt vrbes ꝑcipuas· ippo/ ne regiũ & ruſcidam· ab ortu aũt habet ſir tes minores a ſeptẽtrione mare ꝙ inten/ dit ſardiniã ab occaſu mauritaniã ſitifenſeꝫ a meridie ethiopũ gentes: Numedia mau ritania· Numedie dee ſancte: Numer9 fre quẽtia turba ppľs multitudo· Numerus dicĩ a nũmis q̃a inde reflectĩ ſicut num/ mus aľs ex nũo nũmorũ id ẽ ex multitudi ne cẽſus qui impatoribus reddebaĩ: Nũ/ mi a nõie vel a nũo dicti eo ꝙ numerãtur Nũmi a numa romanorũ rege vocati ſũt ꝙ eos ꝑmũ apud latinos imaginibus no/ tauit & titulũ nõis ꝑſcripſit Nũmi aũt id circo folles dicunĩ a ſacculo quo cõdũtur a cõtinente id ẽ qđ cõtineĩ appellaĩ prius nũmus argirus nũcupatus quiꝙ̧ ꝑrimũ ex argento pcutiebatur· Nũmiſma figura q̃ in nũmo fit ľnũmi pcuſſura id ẽ denari um alii ſolidũ dicũt. Numide gens affrice Numida rñſa· Nũma phebi apollinis ma/ ieſtas Nũme diue dee religiõe Nũmulari us collectarius mẽſurarius: Nũmulanus numeroꝝ ꝑrogator· ¶ Nũq̧ nõ ſemp· Nũ quid nõ poſſum: Nũq̃s nũq̃d aliq̃s Nũ/ quid nam quid ideo nunquid ideo quid· aliud: Nũc mõ vel nouiter· Nuncupatio ẽ q̃ in tabľis ceriſq̧ teſtator recitat dicẽs hec vt in his tabulis ceriſq̧ ſcripra ſunt ita dico ita lego· itaq̧ vos ciues romani teſtimoniũ mihi perhibete & hoc dicitur nuncupatio· nuncupare enim eſt palam nominare· & cõfirmare· Nũcupat nõiat vocat vľ eludet nom̃ aduocat: Nũcupare nõiare: Nũc mõ omino mõ quoq̧: Nundĩna locus mercati ꝙ greci agore9 vocãt: Nũdinabatur mer/ cabatur· Nundinarii mercatores: Nũdine cõmertia ſtationes q̃s romãi appellãt mer cimonia: Nũdinatio propoſitio mercatio negociatio venundatio· Nũdinatio cõmer tio. Nundi qñ inuoluitur veſtim̃tum in co rio ſago Nuntio allato denuutio affert ap portatio Nuntius eſt q̃ nuntiat et qđ nun tiatur· nuntius et nuntium ita diſtinguiĩ· nuntius ẽ q̃ nuntium affert· nuutiũ ipm qđ nuntiatur· ¶ Nuo idẽ nodo mus gila 3u· ¶ Nuper nouiter iã dudum ꝑdie ·ante tempus nunc vel modo recenti tempore· Nuperrimus recens· Nuptant· nubunt· Nupta ſponſa virum habens a nube vo/ cata eo ꝙ caput velatum habeat ¶ Nurus vxor filii vel bruta· ¶ Nuſcioſus qui pl9 veſpere videt· Nuſq̧ nullo in loco· Nus· grece ſenſus dicitur· ¶ Nutabundus vacil lans heſitans dubitans· Nutans titubans cogitans heſitat· Nutat· nauſiat dubitãs· cogitat titubat tremulat mouet agitat tre met vacillat· Nutibus ſignificationib9 q̃c quid oculo ſignificatur aut manu: Nutrit exhibet vel paſcit alit educat· Nutritor q̃i nutu eruditor· Nutrix· altrix educatrix · Nutibus conatib9: Nutui poteſtatui· Nu thul fluuius egipti· idem et nilus· prope enim fontem vbi naſcitur barbari eum da ra nominant· ceteri vero accole nuchul vo cant: Nutu maieſtate poteſtate· vel geſtu oris arbitrio lumine vel voluntate ſiue po tentia· ¶ Nux lõga amigdala veſtit· Nux plurima amigdala eoq̧ ꝙ plurimum flore at nam omnium nucum prima ſe in floreꝫ conuertit· Nux appellata ꝙ vmbra ľſtilli cidium foliorum eius proximis arborib9 noceat· quã alio nõine latini iuglandem di cunt quaſi iouis glandem fuit enim hec ar bor cõſecrata ioui· ¶ Nuymeides nimpha conſiliari9· Nimpha· limpha maris· Nim pha grece dicĩ nimpha pro lĩpha vbi nos l· ponimns illi n ·ponunt·:·

O Littera inter/dum mirantis affectū significat· nam ſic ſūt in lingua latina quedaꝫ intiectiões· velut cū dolentes dici/mus eu vel cū delecta/mur dicimus va·et cum timemus ei Sic et cum miramur dicimus o rem magnā tunc enī dicimus·o quando nihil ſignificat niſi mirantis affectum· Interdum aduerbium optātis eſt vt virg·o mihi p̄teritos referat ſi iuppiter annos: Oa grece oua· ¶ Qab ī terpretatur ſpes: Obaudiens parens ob/temperans obediens dictus ab obaudiēdo eo ꝗ audiat imperantem Obaudit obtem perat patet· Obab dilectus ſiue amplexa tus· Obath mag9 vł phitoniſſa quā greci Entarcipimioon vocant·· Obba gens cali cis · ¶ Obcaluit duruit· Obcentari·maledicere mitari·Obceca p̄ceps ł cecus· Obcipit· incipit: Qbclaudit· obſtruit· Qbcluſi caligos venabula· Obcubari mori· Obcubuit interiit mortuus ē· Obculit abſcondit· Obcū bere cadē ſubcūbere mori· Obcurſat retardat morat̄ detinet frenat cohibet ¶ Qbdē/di claudēdi· Obdēſet obfirmet· Obde·claude obduc· Obducta oppoſita cōtracta circūfuſa· Qbducūt obtēdunt p̄tēdunt opponunt:vel obiciunt obtexunt obumbrant: obuelant. Obdurauit: obriguit· ¶ Qbed: ſeruiens homo· Oedit obtemperat paret obaudit: auſcultat : Obex dubit gn̄is cap probat dici hic obex & hec obex Obes ī/pedis: contrarius es obitas· Qbeſſe no/cere eſt· obeſſe enim dicitur inimicus alii· Obeſſe et officere ita diſtinguitur·qui ob eſt nocet·qui officit vult nocere· Ober/rans peragrans: Oberratus vt plus dicatur ꝙ qđ habet· Oberrarius obes obligatus· Oberatus ſuberatus Obeſt nocet cō trariū eſt dedit efficit· obturbat oblatrat: obloquitur impedit Obeſus pinguis corpulentus· completus: diſtentus groſſus plenus refertus opimus ſaginatus rotū/dus Obeſus et craſſus differt craſſus pinguis eſt·nam obeſus plus eſt ꝙ pinguis· Obeūdi· fugiēdi ꝗ forinſecus obeſum eſt intrīſecus craſſum ē. Obeūt circueūt circū dāt cingūt ambiūt moriuntur Obeuntib9 morientibus obeo ſignificat circūdo mori or Obeunda et ſubſequēda gignīda ł fu/gienda circūeunda· Obex lun· ¶ Qbſamulare cōcludē circūdare· Obfecit infecit aut obeſt: Obfectus infectus ł infuſus: Ob/firmatū īmobile decretū obſtinatū: Obfuſcata deniḡta obſcurata: Obfuit īpediuit· Obfucias fallacias a fuco. ¶ Qbgānit ob ībat obloquiī obſtruit obſtrepit obmur/murat· ¶ Qbhorruit offēdit: ¶ Qbibama ciuitas p̄icipū edom: Obicē oppoſitioneꝫ Qbices oppoſicões municōes q̄ opponū/tur value ianue repaguli cōpages· Qbicit oñdit opponit p̄tēdit offert: Ob id ꝑpter hoc· Qbicit̄ cōtraponitur. Obicitet celerit. velociter· Obicē opponē vel retinere· Obi ce repelle Obſtaculo· Obiecta obſepta op poſita obſtructa clauſtra munita Obiecta re obicē opponē ſparge te obuenire: Obie ctu oppoſicōꝫ p̄teriti tp̄is et futi·obiectu oppoſito: Obiecti cautes· oppoſita ſaxa. Obiectatur amicū paſcit: Obiit· moritur. mortuus eſt receſſit trāſiit circuit interiit· defunctus eſt periit extinctus eſt: Obitū. occaſum tranſitum mortem interitum diē ſupremū fatalem diem: Obire mori circuire aut proficiſci: Obiter initer vbi non eſt iter: Obites ſerpens dicta ꝗ colotem hatene hēat de quo poeta· ꝙpuis pictus ma/tulis teufanus obites· Cōcolor exutis atqꝫ īdiſcret9 herenis admot9· Obiurgat litigātem redarguit aut caſtigat. Obiugare et caſtigare hec eſt differētia·obiurgamus verbis· caſtigamus cedimus Obiurgat emendat· corrigit corripit diſponit monet ordi/nat increpat obpugnat culpat caſtigat re/darguit. ¶ Qblaqueatio vitib9 interea ma gis iſta conueniunt: oblaqueatio putatio· propaginatio foſſio. Oblaqueare eſt circa codicem terram aperire & velut lacum effi cere: hoc aliqui excodicare appellant. Ob lationes offertiones. Oblatio honor alta/ris Oblata facultas data oportunitas. Ob lata oſtenſa in palam producta. Oblatio vocatur qđ offerī: Oblato offerto officio beneficio. Oblati concurrentes. Oblatrat. obſtrepit obturbat obgannit obnocet ledit murmurat reliquaqꝫ. Oblectamentum ſolatium leuamen Obrequies delicie ſalubritas: refrigerium. Oblectatur: delectatur q̄i cū lacte cū fraude ut terētius ñ me la/ctaſſes amātē vñ et oblectare dicit̄. Oble/ctat̄ blādimtis fouet. Oblectat delectacōꝫ infundit delectat animū paſcit blanditur·

Oblidens paruulus Oblegatū iunctum·
mandatū: Oblegare cōtradicere vel contra
legem venire: Oblegat circūmittit· Obli-
gantes cirūmittētes Obligat nectit obum
brat ligat· Oblinit obliniuit: Obligatus·
cōligatus: Oblimat limpidat Oblimat ſul
cos obducat id eſt limo repleat· Ob pro-
pe· Ob ꝓpter·terentius·qui nā ob factū
Oblique feneſtre in modū ſagittarū cum
anguſtā lucem in edes inmittūt· Obliqua
circūcincta nō recta inflexa adcliue de an-
gulo in angulum ducta vel girum curua
ta tranſuerſa: Obliquū trāuerſum non re
ctum incuruū girum: Obliquis obſcuris·
et flexuoſis vel dubiis· Obliquario ſidere·
luminibus altare· Obliſo ꝑcuſſo fracto cō
territo· Oblitterare obliuiſcere· Oblitā deli
butam perunctā· Oblitteratum obſcurū·
oblitum deletū obliuioni traditum memo
rie lapſum· Oblitteratio obliuio Oblituit
latuit· Oblita circūlita illita melle lita a ver
bo oblinor ex omī parte lita Oblitū et ob
litum ita diſtinguitur· oblitum correpte ꝑ
fuſum oblitum ꝓducte inmemorē· Oblo-
care cōtradicē ł cōtra legē venire· Obloq̄ &
& alloq̄ & eloqui ita diſtinguit̄·obloq̄ ob
trectationis eſt·alloqui hortantis et iuben
tis·eloqui oratoris· Obloquit̄ verba exp̄-
mit: Obloquium obtrectantis eſt· Oblo-
quor cōtraloquor abſentē detrahor· Ob-
luctans ꝑtinax difficilis rigidus dirus in
mobilis inreuocabilis cōtradicens· aut con
tra legē veniens· Obluctatur renititur ob
ſiſtit aduerſatur repugnatur contriſtat re
bellat refragatur impedit obnititur· Oblu
ſtro circueo· Obluſtrās circūſpiciens· Ob-
luti liniti ſuper inducti incertati· ¶ Obmit
to taceo p̄tereo ſuperſto cōticiſco non dico·
diſſimulo retineo· Obmuteſcit obſtruitur·
obticeſcit tacet· ¶ Obnectere cōligare· Ob
nitentes cōtendētes· Obnititur obſiſtit re
pugnat aduerſat̄ cōtradicit obluctatur re
bellat refragatur vel obuiat· Obnitens ob
ſtans officiens obſiſtens· Obnexus cōtra
niſus et conabundus· Obnixus ſupplex
humilis ſubmiſſus deditus· Obnixus qui
obligatus eſt nexibus culpe· Obnixi incū
bētes ſubditi rei laborātes fixi ſtabiles ſub
iecti ſubmiſſi cōpoſiti cōſtricti piurantes·
Obnoxius ſubditus vł obligatus calcabi
lis debitor culpabilis deuolutus perſeuera
tus Ob noxiam ꝓpter culpaꝫ· Obnubere
obtexere obuoluere obtegē coopire· Ob-
nuti coopti· Obnuit opit tegit obumbrat·
abſcondit Obnuit veſteꝫ circūdedit veſteꝫ

Obediens audiens obſequens dictu parēs
obtemperās ſubditus· ¶ Oboliſcum mem
phis rex egipti feciſſe fertur tali ex cauſa
cum quodam tempore nilus violenti īun
datione nocuiſſet egiptū· indignatus rex
tanꝙ̄ penas exigeret flumini ſagittā ī un
das miſit non multo poſt graui inualitudi
ne correptus lumen amiſit qui poſt cecita
tem viſo recepto duos oboliſcos ſoli ſacra
uit· Oboliſcus enī ſagitta dicitur vnū q̇p
pe fecit pedib9·lxxv·alterū·lxxvi· quos
auguſtus ab vltima egipto deportatos in
vrbem alteram ex his vnum in circo alteꝝ
in cāpo mortuo poſuit in medio circo po-
nitur q̇a ꝑ medium mūdm ſol currit· Me
dio autē ſpacio ab vtroqꝫ meta cōſiſtit Ob
olis faſtigium ſummitatēqꝫ celi ſignificet·
cum ſol ab vtroqꝫ ſpacio medio horarū diſ
crimine trāſcendit ſummo oboliſco ſuppoſi
tum eſt quoddā auratum in modum flam
me formatum quō ſol plurimū in ſe colo
ris atqꝫ ignis habet Obolus id eſt virgula
iacens nota eſt q̄ apponitur in verbis vel
ſententiis ſuperflue iteratis ſiue in his lo-
cis vbi lectio falſitate notata ē vt quaſi ſa
gitta iugulet ſuperuacua atqꝫ falſa confo
diat· Sagitta enim grece obolus dicit̄· Ob
olus ſiliquis tribus appenditur qui pon-
dere duplo grāmam facit quem nr̄i ſcru-
pulum dicunt· Obolus ſcrupulum dimi-
diū qđ facit ſiliquas tres ī ezechiele Siclus
autē viginti obolos habet quia eam rōem
quam ipſi exiſtimant ponderationē ſiclus
eſſe pondus qđ in libris canonicis non re
peri· Ergo obolus habet ſiliquas ſeptem
& partem quintam ſilique· Obortis lacri
mis· ſubito natis· ¶ Opperiens· expe-
ctās· Opperitur expectat· Opperimento
expectatione· Oppetere obcumbere mori
Oppetiit mortuus eſt· Oppignerauit da
to pignere colligabit· Obp ilat per b & p
ſcribendum Obpilat claudit obdurat Ob
piomacem lacertam· Obplet complet Ob
poſitas obiectas· Obponere morti leto de
ſtinare· Oppreſſus obrutus· Oppreſſis·
afflictis negatis· ¶ Obrogare cōtradicere
vel contra legem venire· Obruit oppreſſit
afflixit mactauit expoliauit· Obrutam in
uiſam depreſſam merſam pōderoſam gra
uem ſepultam· Obſcenam famam diram
& immundam· Obſcenas aues dicimus q̄
malum omen id eſt auguriū ferunt et tūc
componitur a cano verbo· obſcenus vero
id eſt turpis a coeno componitur· Obſce-
ne aues ſunt q̄ canendo aduerſa ſignificāt

Obſcenus turpis a ſordibus: Obſceni im mundi praui impuri mali homines: Obſcenus corruptor adulter libidinoſus faci norosus impudicus incaſtus impurus fa moſus turpiter agẽs durus dirus ſordid9 Obſcines corui. Obſcenus vel impune li bidinis a vicio obſcuro dictus Obſcurum abditum abſconſum occultum latens recõ ditum obſtruoſum cecũ inuolutum obte ctum obuelatum celatũ ignobile ignotuꝫ ſordidum aer nebuloſus caliginoſus: Obſcuritas ferrugo vel ſplendor latens: Obſcultatio vulneratio: Obſcurat9 amor ma tricis vulneratio: Obſcurus amor cecus ignis Obſecrare rogare petere ꝑces impẽ dere precari ſupplicare implorare: Obſecrationes ſupplicationes orationes preces deprecationes: Obſecundat obedit obſeq̃tur obtẽperat: Obſecundans dictu parẽs obediens obtemperans obaudiens. Obſe cutor adiutor: Obſedit. inuadit. occupat. Obſedere apicem conſederunt ſumma par te Obſedere obſederunt Obſoleuit attriuit Obſepta circũcluſa oppoſita extructa fa bricata obiecta: Obſequia. officia merita. beneficia: Obſequelã obedientiam: Obſeratum clauſum. Obſeruationeꝫ et obſeruãtiam hec eſt diſtinctio. obſeruatio cura do ctrine et artis eſt. obſeruãtia vero cultus re ligionis eſt. Obſeruatio notatio cognitio. ꝑceptio oſtentatio. Obſes ſequeſter giſal. Obſeſſa circũſepta circũdata inimicis. Ob ſeſſum ꝓceſſum. Obſitum turpeꝫ ludum impudicũ. Obſides dicunt̃ qui dari ſolent cum honore cuſtodiẽdi. Obſidet tenet Ob ſidio obſeſſio Obſeditione hoſtium circum ſeſſione: Obſitus obſeſſus vallatus id ẽ in ſidiis vndiqꜫ cõuallatus: Obſit incluſit no cet: Obſius lapis niger eſt trãſlucidus & nitri habens ſimilitudinem ponitur in ſpe culis parietum propter imaginũ vmbras reddendas gẽmas multi ex eo faciunt na ſcitur in india et in ſamo inſula et ad ocea num hiſpanie Obſoleſcit veteraſcit Obſo leta grandis. Obſolitatus pollutus Obſo nia prandia. Obſordet inſoleſcit. Obſtans obtinens officiens abſiſtens. Obſtant ob umbrant opponunt obſcurant impediunt Obſtat. nocet ledit obeſt impedit. Obten tans referens: Obſtentui viſibiliter. Obſti natio iactatio elatio ventilatio ira audatia imꝓbitas nequitia intentio mẽtis duritia. Obſtipo nigo: Obſtinatus deſtinatus ob duratus deprauatus deſperatus peruicax pertinax obluctãs difficilis. Obſtinatus.

qui aliquid precipitanter et ſine reuocatiõ ne facere feſtinat. Obſtinatiſſimus qui ra tione non placatur vel inracionabilis Ob ſtipeculus inclinato capite vt ſolent aſſeue rantes. Obſtupuere percuſſi ſunt Obſtu puere animi. animi eorum magnitudine ſtupuerũt. Obſtupuerũt cum ſtupore mi rati ſunt. Obſtipui ſtupefactus ſum. Ob ſtipum eloquium contra poſitum. Obſtrã gulatus ſuffocatus. Obſtrepit ĩpedit ob turbat obgannit circunſonat. Obſtrigillũ genus calciamenti eſt Obſtrigilli ſunt qui per plantas conſuti ſunt et ex ſuperiori ꝑ te corrigia trahitur vt conſtringantur. vñ et nominantur. Obſtrictus obnixus dedi tus deuotus ſeruiens. Obſtipentes contẽ dentes. Obſtructum opilatum clauſum. Obſtrudulenta appetenda. Obſtruit clau dit abſcõdit Obſtruſe clauſe clauſim Opur pura regalis. Obſtruſum remotum clau ſum opertum cecum obuelatum obſcurũ. abditum occultum reconditum. Obſtupe ſcit animo percutitur. Obſtupia amẽs Ob ſordeſcit efficitur ſordidus Obtabam cupi ebam deſiderabam. Obtalmia aurium mor bus. Oprans adoptans cupiens. Obdare vocare deſiderare. Optata hatena non qñ affricam venire optauerunt ſed quia naui gantes quãcũqꜫ terram videre exoptant. Optatum id ẽ deſideratũ. Optatiuus mo dus dicitur quia per illum optamus aliq̃d agere vt vtinã legerem: Obtectum obuela tum abditum. Obtemperat obedit Obten dũt obducũt obponũt obiciunt obtexunt. obuelant obumbrant. Obteſtor conteſtor rogo. ſupplico deprecor adiuro. Obtigit et euenit ita diſtinguitur. obtigit ſorte. eue nit caſu. Obicio appellatio oblatio electio Optiones officium militum apud roma nos ab electione vocati: Optiones dicti q͂ ſint electi nã optare eligẽ eſt vñ et eſt illud optauitqꜫ locũ regno id ẽ elegit Obtorpu it friguit obriguit obſtupuit infrigidauit Obtractat inficit. Obtrectatio ĩuidia mali gnitas liuor maliuolẽtia emulatio: Obtre ctator reſiſtẽs malign9 q̃ extra ſe vigilãdo efficiendoqꜫ non ſinat quempiam progre di et aueſcere. Obtrepidatio timor quãdo capilli eriguntur Obtruncat concidit infi cit ſternit ꝓfligit. cedit interimit delet iugu lat. Obtruncatus ſine capite id ẽ caput pci ſum habens. Obtruncare proprie ẽ caput cedere. Obtriuit peremit. Obtulerat pro miſerat oſtendit obuiam dedit. Obtundere eſt aliquid in anguſtiis includere ꝉ impellẽ

Obtunſa vox raucida grauis aſpera dura·
ceca ſtolida: Obtunſus tardus impitus in
compius horridus incultus vulgaris abie
ctus barbarus inq̇natus cõtaminat9· Ob
tuſior tardior Obtutus facies aſpectus vi
ſus: Obtutũ inmobilẽ viſum· ¶ Obuallat
vndiqꝫ munit: Obuallatũ vndiqꝫ munitũ
Obuelãt pretendũt obducunt opponunt
Obuelatum abſconditũ abditũ occultum·
tectum opertum inuolutum obtectũ· Ob/
uerſus oppoſitus Obuertit cõuertit flectit
Obuerſationis obedientis Obuia dilucida
occurrentia indubia ad manũ poſita: Ob/
uiat aduerſatur repugnatur contraſtat re
fragaẽ reuelat impedit contradicit obnitiẽ·
obluctatur contẽdit obſiſtit: Obuncat cur/
ua ad ſe retrahit manu· Oburbas circũſcri
bes dictũ ab arbore q̃ ẽ in curuatã aratri·
vel a ſulco vrbium qui primus aratro cir
cũductus ꝓpter altitudinẽ murus appel/
laẽ· Obuſti aſſati: ¶ Occhalia vrbs euboee
quam hercules expugnauit ꝓpter iopem
cũ peteret cõiugẽ quam pr̃ negauerat Oc
caluerit indurauerit: Occaſionẽ facultatem
copiã poteſtatẽ cõdicõez tẽpus locũ opor
tunitatẽ: Occaſionẽ et oportunitatẽ hec di
ſtinctio eſt· occaſio arriſit oportunitas ſe p̃
buit· vel ſecunda ſucceſſit: Occaſu· obitu·
Occaſu nunc euerſionẽ nũc occiſum mor/
tem diem ſupmum interitum fatalẽ diem ꝟ
finis· Occaſus interitus ruina: Occatio eſt
cũ ruſtici ſatione facta bubus dimiſſis grã
des glebas cedunt ac ligonibus frangũt·
& dicta occatio quaſi obcecatio ꝙ operiat
ſemiña Occare igiẽ opire terra ſemina vites
Occa merſcala· Occas ſuobun Occatorem
inſitorem abartorẽ ſubruncinatorẽ ſatorez
vel actorem aratore bos hõies agricole pa
gani deos hñt· Oceanus eſt mare exteri9
qui in circuli eſt modo ambit orbẽ q̃qꝫ etiã
omni die diſpar nũc ſuccendẽs p ſeptez di
es attollitur incremẽtis· nunc in ſequẽtib9
totidẽ diebus naturali dampno & defecto
interiore ſubducitur· Oceanum et greci &
latini ideo nominant eo ꝙ in circuli mõ am
biat orbẽ ſiue a celeritate eo ꝙ otius cur/
rat et quia celum purpureo colore nitet·
Oceanus q̃i oceaneus· iſte eſt q̃ oras terra
rum amplectitur alterniſqꝫ eſtibus accedit
atqꝫ recedit· reſpirãtibus enim in ꝓfundũ
ventis aut remouet maria aut reſorbet quo
q̃a ꝓximis regionibus diuerſis vocabula
ſumpſit vt gallicus· germanicus ſcithicus·
caſpius ionius athlanticus gaditanus· nã
gaditanũ fretum a gadibus dictum vbi p̃

mum ab oceano maris magni limen apiẽ·
Vnde et hercules cum gadibus perueniſ
ſet columnas ibi poſuit ſperãs illic eſſe or/
bis terrarum finem· Oceanus cur in ſe re
ciprocis eſtibus reuertatur· quia aiunt in
profundis oceani eſſe quoſdaz meatus vẽ
torum repletos ſpiritu mundi nares p q̃s
emiſſi anhelitus vł redacti alterno acceſſu
proceſſuqꝫ nunc euaporãte ſpiritu efflent
maria nunc retrahente reducant· Quidam
autem volunt cum augmento lunari cre/
ſcere oceanũ tanqꝫ eius quibuſdam aſpira
tionibus retrorſum trahitur et iterum ei9/
dem impulſu ac retractu in menſurã ꝓpri
am refunditur· Alii quoqꝫ oceani vndis·
alii ſidera dicunt ſolemqꝫ de oceano aquam
haurire ignibus ſuis et circum omnia ſide
ra fundere vt ea temperet quia deſunt ig/
nea Inde dicunt quia cum hauſit vndas eri
git oceanum· ſed verum ventorum ſpiritu
aque irrigantur aut luminari curſu incre/
ſcant· aut ſole trahẽte decreſcãt hoc deo ſo
li cognitum eſt cuius et opus mundus eſt
ſoliqꝫ omnis mundi ratio nota eſt Oceani
autez magnitudo incomparabilis & intrãſ
meabilis latitudo ꝓhibetur qđ etiã clemẽs
diſcipulus apoſtolorum niſus eſt indicare
dicens: Oceanus intranſmeabilis omnib9
et his qui vltra eum ſunt Mundi aũt phi
loſophi aiunt ꝙ poſt oceanũ terra nulla ſit
ſed ſolo denſo aere nubium mare contine
tur ſed et terra ſubteri9 ideo et lucan9 Cur
mare conualuit vlla pati celo contenta te
neri· Tunc quoqꝫ tanta maris moles cre/
uiſſet in aſtra in ſuperum rector preſſus
& nubibus vndas· Oceanus autez vndiqꝫ
circunfluẽs orbe in circulo ambit· Oceo di
ligens ſiue perſcrutans: Ocentauiſſet cõ/
cinnaſſet compoſuiſſet condidiſſet centoni
zaſſet· Ocentare contracantare id eſt in fi/
ne carmen cum certo nomine dicere· Occe
dere occurrere vel obuia cedere Hcciduo fi
ne: Occidens dictus ꝙ diem faciat occide/
re atqꝫ interire· abſcondit enim lumen mũ
do & tenebras ſuperinducit· Occidit in/
terficit perimit interimit necat iugulat ob
truncat affligit tollit mactat eximit animã
eripit perdit demit. Occidit & occidit ita di
ſtinguitur· occidit media ſillaba correpta·
eum qui mortuus ẽ ſignificat· Occidit au
tem producitur media eum qui interfecit:
Occidit interiit mortuus eſt defunctus·
periit extinctus cõſumptus eſt expirauit·
deceſſit oppreſſus eſt obiit occubuit pri/
uatus eſt ſpiritu aĩam reddidit luce caruit

debitum nature ꝑſoluit Occidio dicitur fe
minio genere & occiduo id ē qñ multi occi
duntur·ipa res occidio dicitur· & melius
quā occiſio dicimus: ¶ ocimū genus ho/
leris grecū nomē·origo eius latinis incer/
ta·hoc aūt holus ſiccat et ſtringit· ſtoma/
cho ꝓdeſt· inflatiōes & rupturas diſcutit
Occiter velociter Occipitium ꝑ duo cc·ſcri
bendum·qđ eſt capitis pars poſterior Oc
cipitium loc9 poſt auriculas qđ greci bre
gma dicunt. Occiput poſterior pars capi
tis dictum qˀ occidens caput· quaſi cōtra
capitium vel ꝙ ſit caput retrorſum ¶ occi
ſtrio grecū eſt·id ē tabernarius ¶ ocius ci
tius curſim raptim ꝓpere ſtrennue feſtinā
ter ſtatim ſummatim leuiter ¶ ochis grece
velox latine·inde oceanū dicitur marē ma
gnum a velocitate vndarū ¶ ochozias in
terꝑtatur apprehēdens deū· vł frater ipi9
¶ ocra inſula rubri maris· vbi topazio gi
gnitur· & ſandaraca fit quoqꝫ et ocra ex
uſta rubrica in ollis nouis luto circūlitis q̄
quāto magis arſerit in camio tanto melior
fit ¶ ocreas tibialia·id ē que ſuras tegunt
¶ ocree vł tibialia calciamēta ſunt dicta ꝙ
crura tegunt ¶ ocree quib9 milites in pre
liis vtebantur ¶ ocree ſunt ornamēta cru
rarum ex ferro et corio facte quibus ſolēt
milites indui in preliis ¶ october menſis a
numero ſumpſit vocabulum Eſt eni octa
uus a marcio· qui eſt principiū anni apđ
hebreos ¶ octana luſtra xl·āni ¶ occubuit
interiit mortuus eſt·defunctus ē·periit·
extinct9 eſt ¶ oculat atqꝫ ꝑſpicit ¶ occula
tus videns prudens ¶ oculi vocati ſunt ꝙ
eos ſupciliorū tegmina occulunt ne q̄ inci
dentis iniurie offenſione ledantur· ſiue ꝙ
occultum lumen habeant id eſt ſecretum·
vel int9 poſitum· hi inter omēs ſenſus vi
ciniores anime exiſtūt In oculis enī omē
mentis indiciū eſt·vñ et anime ꝑturbatio
vel hilaritas in oculis apparet ¶ oculi aūt
idem et lumina et dicta lumina ꝙ ex his
lumen manat vel ꝙ initio ſui clauſum te/
neant lumen·aut intrinſecus acceptum vi
ſum imponēdo refundāt ¶ oculi aūt ī facie
concauis foraminibus incluſi ſunt a quo
foratu frons nominata eſt·idē quoqꝫ ocu
li gemmarum habentes ſimilitudinē mem
branis quaſi ꝑ vitrum vel ſpeculum reful
gētem mens ea que foris ſunt tranſpicit·
in medio aūt orbiū ſcintille luminū conclu
ſe tenentur quas pupillas vocamus qbus
cernendi gratia tenetur·& ut oculi tutio/
res eſſent ab iniuria eos opifex ſummus
ciliorum tegminibus occuluit· vñ & ocu/
los aiunt eſſe dictos Quibus adhibite ſūt
palpebre a palpando dicte ꝙ cōcurrentes
inuicem oculoꝝ obtutum reficiunt·pilis i
ordine aſtantibus De hoꝝ munitiōe ſup/
cilia quoqꝫ pilis breuibus adornata ſunt
quaſi quibuſdam aggeribus ocłis preben
tes cuſtodiam ne quid ſupincidat Radioꝝ
aūt iactus ex oculis noſtris cuius quidā
lucis eſt iactus et contrahi poteſt cū aerem
q̄ eſt ꝓximus ocłis nr̄is intuemur·et emit
ti cum eandem rectitudinem que eſt longe
poſita adtēdimus· nec ſane cum trahimur
omino cernere que ſunt longe deſinit· ſed
certe obſcurius quāquā in eā obtut9 emit
titur·ſed tamē ea lux que in ſenſu videtis
ē· tā exigua docet· ut niſi adiuuetur extra
hi ſi a luce nichil videri poſſimus Cū ergo
oculi dolent·vł extincti ſunt qa nō eſt cau
ſa in cerebri ſede· vñ ipa dirigitur intentio
ſentiendi huiuſmodi nō fiūt viſiōes· quā
uis cernendis corporalibus obſtaculū exi
ſtat a corpore·magis enim ceci aliqui dor
mientes quā vigilantes ſentiunt Dormien
tibus quippe in cerebro cōſopitur via ſen/
tiendi que intentionē oculis ducit: Ideoqꝫ
ipa intentio in aliud aduerſa cernit viſa ſō
nioꝝ tanquā ſpēs corporales aſſint ut ſiue
dormiens vigilare videatur & non ſimilia
corporibus·ſed ipa corꝑa intueri ſe putat
Cum aūt vigilant ceci ducitur ꝑ illa itine
ra intentio cernēdi· que cū ad locum vene
rit oculorum non exeritur foras· ſꝫ ibi re
manet ut vigilare ſe ſentiat poti9 q̄m eſſe
in tenebris Vigilando etiā ꝑ diē quā dor
miendo· ſiue ꝑ diem·ſiue ꝑ noctē: Nam &
qui ceci nō ſunt pleriqꝫ patentibus oculis
dormiunt nichil ꝑ eos vidētes· ſed nō ido
nichil videntes cum ſpiritu cernent viſa ſō
niorum Si aūt clauſis oculis vigilent neqꝫ
dormientibus p̄ſto ſunt viſionib9 neqꝫ vi
gilantibus tñ at nūc nō valet quouſqꝫ ad
oculos nec ſopita· nec ꝑturbata nec inter/
cluſa ꝑuenit ad cerebrum via ſentiendi ex
anime intētione vſqꝫ ad ipos· quāuis clau
ſos foris corporis ducit· ut cogitent quidē
imagines corpoꝝ ſꝫ nullo mō ꝓ eis habeā
tur corporib9 q̄ ꝑ ocłos ſentiunt ¶ oculis
ſubigit contemplatur· cōſiderat intuetur·
inſpicit·conſpicit circūuiſat aſpicit ¶ oculus
qˀ otior lux ꝙ cito intenta reſpiciat· ſiue ꝙ
palpebris occulentibus ꝓbat̄ occul9 ¶ oc
culit abſcōdit claudit tegit occultat ¶ ocłis
malignis·arte ingenioſa nocēdi ¶ occultū
obſtruſum obrutum· cecum inuolutum.

¶ Occultum ignem. abſconſum amorem. ¶ occultũ ab occulendo vel claudendo di/ ctũ ¶ occumberẽ vim vite ſue afferre fini re vitã ¶ occupauit p̃uenit p̃uertit anteceſ ſit antecellit ¶ occurrit obuiã dedit accidit. cõtigit euenit corã eſt. in pñti ẽ. p̃ſto ẽ ¶ oc curſare. ſepius occurrere ¶ odas grece can tationes ſacras. vt ẽ illud odas dauid ¶ ode poricã itinerariũ viatorẽ ¶ odera filius ſa le nepos arã ex quo nardi ¶ odie et hodie ita diſtinguitur. odie ẽ q̃i primũ fiat hodie q̃i aliq̃n factũ referam9 ¶ odibilis q̃ odio habetur ¶ odioſus q̃ odit uitioſus vanus leuis mendax friuolus ineptus multus multifarius acer uus inuiſus ¶ odora canũ vis ſagax canũ venaticoꝝ qua ore p̃ualent ¶ odor vocatus ab aere. nã quid ẽ odor nĩ ſi aer coact9 tacto enĩ aere fit ſic et olfact9 ꝙ odoribus efficiatur ¶ odorus dicit̃ odo rem hñs ¶ odorũ odorabile & odoriferũ ita diſtinguit̃. qd̓ enim ſemp odoreꝫ mittit odor. odorabile v̓o qd̓ aliũde accipit. odo riferum qd̓ odorẽ ſequit̃ ¶ odos odor ut colos et arbos et labos ¶ odoratũ q̃ inſeq̃ tur odorẽ. ſicut canis ¶ odoriſecus odorẽ ſequẽs ¶ odõtes. grece dentes.

OEdipus monſtrũ quoddã qd̓ ſpin gua dicebat̃. hũana facie q̃drupes ꝫ hoc poete fingũt ¶ oedi poſt et iocaſta cõiugiũ fecerunt echeoles & pollinices fi/ lii regis thebanoꝝ ¶ oeconomia ip̃a diſpo ſitio rei alicuius q̃ prius ordinat̃ et diſpo nitur ut dom9 fabricat̃ Sic et a poetis vl̓ auctoribus oeconomia pri9 ordinat̃ & ſic deſcribit̃ ut puta ne lederet iuno ꝑ didonẽ troianoꝝ regẽ hec diſpoſitio oeconomia di citur ¶ oeconomia diſpoſitio. vl̓ p̃meditacõ aut p̃paratio ¶ oephi decia pars chori eſt. id ẽ modii tres ¶ oephi ſiue oepha gomor eſt velut q̃dam putãt modii tres ¶ oephi. eſt in aridis menſura qd̓ in liquidis batus ¶ oena greci vocant que latine oelimenta dicunt̃ eo ꝙ ſibi conueniunt et concinant elementa enim mundi id ẽ ignis. aer. et aq̃ et terra ꝑ quas lites ſibi inuicẽ quadã natẽ cõmunione miſcent̃ ¶ oenantes genus her be ¶ oenotrii antiqui cultores italie primi 9 dicti ꝙ ip̃i primi coluiſſent vites ¶ oe ſtrus anial armatũ aculeis ꝑmoleſtũ ¶ oe ſtrus aũt grecũ eſt. qui latine aſil9 vulgo tabanus vocatur ¶ oeta mons ẽ in occidẽ te ¶ oeta mons theſſalie vbi hercules iacet minor & ſileſcit ¶ offa pars fruſti eſce c9 diminutiuũ offellã facit. hec ſi cani iaciat̃ ilico cõpeſcit ¶ offa ꝓprie fruſtũ dentium eſt. cuius diminutiuũ ofellam facit. vñ & offarii coci qui particl̓atim id eſt offatim excoquunt. hec offa latrantiũ quia in os canis iacit̃ q̃ ſaciatus ilico cõpeſcit et ſileſcit Offabulare cõcludere Offam pallun maſ ſa Offecit infecit Offella particula dimi/ nutiuũ ab offa Offenſio hiſpurnida Of/ fendit redit anguit abhorret ledit nocet in pugnat inſequit̃ abſterget fugat inſectat̃ Offenſam dei iram Offenſio egritudo. in becillitas infirmitas egrotatio Offert inſi/ nuat. ſe inſerit. immiſcet ſe interponit im/ mittit Offerre et inferre hec diſtantia eſt. offerre eſt vltro prebere inferre importare Offertoriũ tali ex cauſa ſumpſit vocabl̓m fertũ enim dicit̃ oblatio que altari offert̃ & ſacrificabatur a põtificib9. a quo offer toriũ nominat̃ Offi grece qd̓ latine colub̃ dicitur Officere tangere aut nocere Officẽ & inficere ita diſtinguitur. officere alicui ẽ nocere. inficere vero colorem mutare Offi cia beneficia merita gratie. memorie muia Officiãt miniſtrant. virgilius illic officiãt leti ſine frugibus herbe Offici repugnãs contrarium obſtans aduerſum infeſtum: Officiorum plurima genera eſſe ſed preci puum illud. qd̓ in ſacris diuiniſq̃ reb9 ha betur Officium aũt ab efficiendo dictum quaſi efficium propter decorem ſermonis vna mutata littera. ut certa quiſq̃ ille agat que nulli officiant. ſed omnibus pro/ ſint Officit obeſt nocet ledit obſtat obtur bat relꝗ Officiunt opponunt Officiper dus. id eſt officium perdens inde officip do verbum. id eſt officium perdo: Offite heretici a colubro nominati ſunt. coluber enim grece offi dicitur. Colunt enim ſer/ pentem dicentes ip̃am in paradiſo induxi/ ſti virtutis cognitionẽ Offites genus mar moris ſerpentiũ maculis ſimilis vnde et vocabulum ſumpſit molle candidum Of fir. vnde ſicut in regum libris legimus. aurum afferebatur. Officina habitacula: Offni interp̃tatur diſcalciatus. fili9 enim fuit heli. electus in miniſterium ſacerdo/ tii. cuius amiſſionem ſuo expreſſit voca/ bulo: Apoſtolus enim ait: Calciate pe/ des in preparationem euangelii pacis. et propheta. Quam ſpecioſi pedes qui an/ nuntiantis pacem: Iſte ergo interpretatur diſcalciatus. ut eius nomine veteris teſta menti ſacerdotium a veteri populo ſigni/ ficaretur ablatum. & in nos tranſlatum:

Offuſcarum fallaciũ dictum ab offocãdo quod eſt furtũ collocare· Offula pena per ſecutio· Offuſcas ·offers aut in fraudem· ¶ Og interclusio interp̃tatur· Ogigi nom̃ cuiuſdam cuius tẽporibus diluuiũ factũ· qui eleuſine conditor & rex fuit·:·

Oilei oilei filius Oinas vaſa in que ſortes mittuntur· Oino in tẽporis parſimonia· Ois grece iouis·¶ Olla taber naculum interp̃tatur· Olla dicta pro eo ꝙ debulliatur in ea aqua igne ſubiecto & al tius vapor in ea emittatur·vñ & bulla di citur·quia in aqua vẽti intus ſpũs ſuſten/ tatur· Ola ſummi humeri pars poſterior· Olactis temeti id ẽ odorati vini · Oleagina radix oliue· virgili· Truditur e ſicco radix oleagina ligno Oleaſter dictus ꝙ ſit foliis oliue ſimilibus & latioribus arbor inculta atq; ſilueſtris amara atq; infructuoſa· cui cum inſeritur oliue ramus vim mutat ra/ dicis & vertit eã in propriã qualitatẽ· La/ crima oleaſtri arboris duplex·alia enim gũ mi ſimulat ſine vllo qualitatis morſu·alia amoniaci guttã ex ſtillatione collectam acre mordentẽ· Oleam & oliuã auctores ita di/ ſtinguũt·ut olea arbor ſit·oliua fructus· cuius multitudo dicitur oliuetum ſicut q̃r cetum vinetum· Sine diſcrimĩe vero poete oleam & oliuã pro fructu ſepe poſuerunt ſed cõſuetudo obtinuit oliuã fructũ dicere nec vetat ut arboris & fructus idem nom̃ ſit· Oleum autẽ ſiquis inter aquas merſus ex ore emiſerit clariora facit ea q̃ profundi teguntur oculto·nã eius natura hoc habet ut cibos condiat & lumini fomẽta prebeat· et laſſum lõgo itinere corpus cũ eo vnctũ fuerit priſtine ſanitati reſtituat · Oloſerica veſtis tota ex ſerico·olo enim totũ eſt· Ol/ factus odoratus· Olfactoriũ biſam· Olor auis ẽ quã greci cignum vocant· olor autẽ dictus ꝙ ſit totus plumo albo· nullus enĩ meminit cignum vidiſſe nigrũ·cignus aũt a canendo ẽ appellatus eo ꝙ carminis dul cedinem modulatis vocibus fundit· Olus ab alẽdo dictũ·eo ꝙ primũ hõies oleribus alerentur anteq̃m fruges & carnes ederẽt tm̃ enim pomis arborũ & oleribus aleban tur ſic anĩalia herbis · Olimpias eſt apud grecos ãnus quartus ab olimpio agone· qui venit tranſactis ãnis quatuor·in qui/ bus ſortitur finem agonis tẽpus propter quadriennii curſum ſolis & propter ꝙ ſin gulis annis trium horarũ conſumptiõe in quadriẽnio dies vnꝰ cõpletur·hoc tẽpore mittebãt circa ciuitates admonitari vt non ſolũ vndiq; ſed etiã ab om̃i genere oiq; etate et ſexu cõueniret Olimpus mons macedo nie tante altitudinis vt in eiꝰ cacumĩe nec ventus ſentiat·nec nubes ſe colligãt· quia excedit altitudo ſua totũ aerẽ iſtum humi/ dum in quo aues volant & ideo nec aues ibi volare ad ſe patitur ꝙ ab eis p̄ditũ dici tur q̃ p̄ ſingulos ãnos ſolebãt neſcio quoꝝ ſacrificiorũ cauſa mẽoratũ cacumẽ aſcẽdẽ et aliquas notas in puluere ſcribẽ q̃s alio ãno integras inueniebãt·qđ fieri nõ poſſet ſi ventũ aut pluuiã locus ille pateret Dein de quia tenuitas aeris illius q̃ ibi eſt nõ re ſpirare dabat ire ibi nõ poterãt niſi ſpon/ gias humectantes naribus applicarent vñ craſſiorem et cõſuetum ſp̄m ducerent· Ni ergo indicauerũt etiam ſe nullaꝫ ibi vidiſſe auem· Omen augurium· Omẽtrum augu ria maiora· Omelia qđ latine dicit̃ popula ris tractatus· Omẽtum· mappa ventris· Omẽtum mẽbranum ꝙ cõtinet inteſtino rum maiorẽ partẽ: Omẽtat expectat: Omi na auguria auſpicia ſigna: Omittit igno/ ſcit aut p̃mittit aut redarguit: Omitto p̃te reo ſupſedeo ſileo taceo nõ dico diſſimulo· neſcire me fingo·reticeo taciturnus ſum· Om̃e et totum ita diſtinguitur· omne ad multidinẽ et ad numeꝝ p̄tinet ita om̃is hõ om̃es hõies om̃e pecus dicimus· Ergo to tus homo ſi ad corpus referamus ·omis ſi de vniuerſis· totum vero ad imaginem pertinet vt totum corpus tota terra totum celum·omne ad multitudineꝫ vt omnis fa milia omnis exercitus proinde omne in di uerſis partibus ponitur totum enim ſine partibus debet eſſe: Omnem locum om̃e ciuitatis ſpacium· Omne proſpectũ quic quid proſpicere poteſt· Omnfarie per om nes partes: Omni manu omni multitudĩe Omnimorbia herba dicta ꝙ multis mor bis ſubuenit hec a grecis pollios appellat̃· Omnino in totum omni virtute omni ar/ te omni genere omni inſtantia om̃ibus mo dis vel ſatis: Omnipotens vocatus eo ꝙ omnia potens eſt ſiue a faciendo qđ vult· ſiue non faciendo qđ non vult ꝙ ſi accide ret nequaq̃ eſſet omnipotens quia ipſius ſunt omnia que vbiq; ſunt· ſolus enim to cius mundi habet imperium· Omnis do/ mus omnis familia· Omnis cure caſuſq; leuamen omnium ſollicitudinum & erum narum ſolacium· Omnis regio omne nu men Omnis turba omnis animarum mul titudo: Omnia ·ſimilia dicta : Onomina hoc eſt vninomina eo ꝙ ſit in vno nomie

ſignificatio p̄ma vt tumultus nūc mons breuis nunc tumens tellus nūc ſepulchrū Eſt enim in vno nōīe ſignificatio diuerſa. Omouſion aſſimulatio: Omouſion ſimilis ſubſtātie· Omouſion vnius ſubſtātie Om phalon grece vmbilicus dicit̄ Omre verbū interp̄tat̄· Omri interp̄tat̄ criſpans mens· ¶Onager aſinus ſiluatic9 On q̄ppe greci aſinū vocāt agrian ferum· hos affrica ha bet magnos et indomitos et ī deſerto vagā tes. Singuli autē feminarū gregibus pre ſunt· naſcentibus maſculis zelant & teſti culos eorū morſibus detruncāt q̄d cauen tes matres eorum in ſecretis locis occultāt de his phiſiologus dicit quia xx· die men ſis faminoth qui eſt martius duodecies in nocte rugit ſimiliter et in die et ex hoc co gnoſcitur quia equinoctiū eſt diei id ē no ctis eq̄litas ex numero horarū· On vrbs in egipto que eleutheropoleos grece id eſt ciuitas ſolis quā edificauerunt filii iſrahel ſicut ſeptuaginta interp̄tes arbitrant̄ alio quin in hebreicis voluminibus non habet̄ et recte ſiquidem anteq̄m iacob ingrederet̄ egiptū extructa aun ciuitas & ſacerdotē habuit petefrem p̄rem aſeneob On ciuitas ſamarie pro qua in hebreo ſcriptū eſt aun quod aquila & Simmachus interp̄tantur inutile· theodocion iniquitatē Oneſiferum luctum ferēs· Onera ſarcinas· Oneſiforus habundans· Onerata ſinus· figurata locu tio eſt· Onefaticis galla agreſtis q̄ medica minibus & incauſtis adhibetur· Onfacion oleum quod ex albis fuerit exp̄ſſum vocat̄ a latinis ſpanū· Onichec calbanie pigm̄ta· Onix gēma appellatur ꝙ habeat in ſe per mixtum candorem in ſimilitudinē vnguis humane· greci enim vnguē onicen dicunt· hanc india vel arabia gignit· arabica autem hoc diſtat ab indica. ꝙ indica igniculos ha bet albeſcentibus zonis arabica autē nigra eſt cū candidis zonis· genera eius quinq̄· Onocordia cocco ſimilis eſt. Onocētaurus hō mixtus aſino Onocentaurū vocari di cunt eo ꝙ media hōis ſpēs media aſini eſſe dicatur· ſicut & hipocentaurus ꝙ equorū hōimq̄ in eis natura cōiuncta fuiſſe putat̄ Onocenthauros duabus naturis conſtare phiſiologus aſſeruit id ē ſuperior pars ho minis· poſteriora vero eius aſini membra· natura valde agreſtis ē· de quibus eſaias· herinacii & onocentauri in domibus eorū Onocrotalon graeci vocant roſtro longo· quorū genera duo ſunt· Onus ſi de onere venit per o ſolū ſcribendum· Si de honore

cum aſpiratione· Onichinū genus metalli Opaca vmbroſa condenſa tenebroſa ſpiſſa Opaca loca dicta q̄i operta celo apricis cō traria· Opatio bellum in antiquis Opacū amenum vel apricū vmbroſum cōtectum· conſitum vel nemoroſum ſilueſtre virens· viride arbuſtū Oppalus gēma diſtincta ē diuerſarū gēmarum colore· eſt enim in co carbunculi tenuis ignis ametiſti fulgens purpura· Oppanſa obiecta extenſa· Op panſum velut in ſcena quod vndiq̄ pādit̄ Oppare conuiuiū q̄i renouare conuiuiū· vel etiā recōponere· aut poſt planctū in cō uiuio gaudere· Opem auxilium preſidiū· ſubſidium adiumētum adminiculum ſuffra giū· Opem fert auxilium p̄ſtat adiuuat· ſuccurrit· Ope firma· ſtabili opitulatione· Opera munitiones ſepta munimēta· Ope ram dat· benigne facit· init grām· amicos conciliat Opera & operā intereſt· opa ſunt artes ſingulorum & artificum· operā ve ro adiutorium eſſe cognoſcimus· Operep̄ cium cum due res in vno opere conſuman tur· Operep̄cium neceſſariū· magnopere· Operep̄cium reor· duco dignum· Opperi ens expectans cupiēs optans vel ſperans preſtolans· Operculum quod operit ſum mitatem· Operoſa odioſa vel laborioſa ar dua difficilia. Operanei obſcuri vel operti Oppetere per duo pp ſcribitur ſicuti op periemur· Oppetere cadere mori occūbere occidere· Ope viri· ſub virtute illius· Op pida dicta ab ope dando ſed nunc ciuitates & municipia dicimus Oppidani vocantur qui in ceteris locis habitabant· qui vero ī vrbe roma vrbani· nam ſola vrbs roma ce tera oppida· Oppidū quidā ab oppoſitio ne murorum dixerunt· Alii ab opibus re condendis eo ꝙ ſit munitum· Alii ꝙ ſibi ī eo conuentus habitantiū opem dant mu tuam contra hoſtem· Opigardelon gem mā barbari vocant nigri coloris binis line is albis includentibus non ſolum in ethio pia indiaq̄ ſed in litoribus hiſpaniēſis oce ani inuenitur· Opifex artifex operarius· Opifex dictus ꝙ opus aliq̄d faciat· Opi fices· inſtitores. et negotiatores· mercen narii Opificium dicitur res aliqua que in opere eſt vel vbi opera fiunt· Oppilat ob durat obclaudit· Opilio magiſter pecoris paſtor ouium· Opilio ab ouibus dictus· q̄i ouilio· eſt enī cuſtos ouiū· Opima fecū da vel campeſtris irrigua terra fertilis fru ctuoſa leta aut viridis groſſa pinguis vli ginoſa· culta ſpolia preda rapina exuuie·

Opima ſpolia que dux detrahit occiſo du
ce. Optmachus cōtrarius ſerpētibus ophi
enī diciť ſerpens. macus cum ſerpente pu
gnans: Opimus diues habundās craſſus.
ſaginatus: Opimus homo magne fame.
nobilis opinionis: Opinatiſſimus nomia
tiſſimus: Opinatio ē cū adhuc incerta res
latet et nulla ratione firmata ē: vtputa ſol
vtrū ne tantus quātus videť an maior ſit
ꝙ omīs terra. vtrū luna globoſa ſit an cō/
caua Et ſtelle vtrū ne adhereāt celo an per
aerem libero curſu ferant: Celū ipm qua
magnitudine qua ue materia conſtat vtrū
quietū ſit et inmobile an incredibili celerita
te voluatur. Quāta ſit terre craſſitudo aut
q̄bus fundamētis librata et ſuſpēſa pma/
neat: Opiniones rumores fame: Opinio.
magnitudo maieſtas gloria ſplendor fa/
ma honeſtas aut nomē. Opinor ſuſpicor
arbitror exiſtimo puto credo aut ſentio ni
ſi fallor: Opinare cōuiuiū dictū ab opulē
tia in oppidis pparata: Opinitio appella/
tus ſuc9 papaueris herbe ſonifere. Opis
miniſtre ſacrorū diane. Opis ſapiētie vel
fortitudinis alibi habūdantie: Opis fera.
funes que cornibus antemne dextra ſini/
ſtraq tenduntur retrouerſus: Opiſtoco/
nici ſunt retrorſum cōtractio cum magno
dolore dorſi atq clunium. Opiter cui auo
viuo et patre mortuo Opitulatur auxiliū
vel ſuſtētat medicinā preſtat Oppletos cir
cūdatos vel irretitos: Opiū cirena appel
latur quō apud cirenas naſciť. Eſt aūt ſu/
cus laſeris herbe. Oppletū oblitū vſq ad
plenū: Oppidum caſtellū vel ciuitas bre
uis: Opobalſamū ſucus balſami nam bal
ſamū arbor eſt. opobalſamum ſucus diciť
ex arbore qui pcuſſus ferreis vngulis cor
tex ligni p cauernas eximii odoris gutta
diſtillat: Cauerna enī greco ſermone opo
dicitur. cuius gutta adulterāt admixto cip
no oleo vel melle ſincetur. pbatur a melle
ſiue lacte coagulatus ab oleo ſiue diſtillat9
aq̄ aut admixtus facile ſuit reſolut9. ptea
ſi lanee veſtes ex ipo pollute nō maculanť
Adulterant quidē neq cum lac coagulat
et vt oleū in aqua ſupernatat et veſte ma
culam. Opponere morti tradere. Oppo/
pam appellāt eo ꝙ ſtercora humana conſi
derat et paſcit fetenti fimo ac ſpurciſſimo
criſtis extantibus galeate ſemper in ſepul
cris et hūano ſtercore cōmorans cui9 ſan
guie ſe q̄ſq dormitū pgēs linierit demōes
ſuffocātes ſe videbit. Oportuniſſime com
petēter vtiliter. Oportunitatē copiam fa/
cultatem ptātem condicionem tempus oc/
caſiōem aut locū. Oportunus neceſſarius
deſideratus accomodatus cōueniēs cōgru
ens conſentiens. conſentaneus vtilis. Op
petiturus moriturus. Oppoſitū aduerſuȝ
infeſtum contrariū obnitens officiēs. Op
poſuit obiecit. Oppreſſione rapina. Ops
miſericors. Obſto impedio: Optii diſpēſa
tores. Obs terra ideo dicta. quōȝ opē fert
frugibus. Obter nichil ē. ne mēdoſum ſit
Obtalmia oculorū dolor. Opulentia ha/
bundantia. Opulentia ab ope dicta Opus
muſeum. carmē muſarum. Opus inter &
operationē hec differētia eſt Opus dicitur
ipm quod fit. Operatio aūt ipius rei actio
¶ Or interptatur mōtanus. Or mons in
quo mortuus ē aaron. Ora & ora ita di/
ſtinguitur. Ora ſine h vultus. Hora vero
cum h quātitas temporis. Oraculum diui
num eloquium. celeſte reſponſum. Oracu
lum vnde ſortes accipiuntur. Oracula de
lubra. Oracula inter & delubra hec diffe
rentia ē. Oracula tēpla ſunt vbi oratur &
vñ reſponſa redduntur Delubra autem tē
pla fontes habētia ad purificādos & diluē
dos fideles & inde delubra a diluendo ap
pellata. vñ & prius hec loca altaria non ha
bebant. Oraculum ortigie oraculum ap/
pollinis quod in delo erat. Oracula dicta.
ꝙ in ede reſponſa reddunt & oracła ab ore
Ora parentum. vultum originis ſue. Ora
re & exorare ita diſtinguitur. Orare ē po/
ſcere. Exorare impetrare. Orat. celebrat.
colit rogat ſupplicat. Oratio dicta q̄i oris
ratio. nam orare eſt loqui et dicere. Eſt au
tem oratio cōtextus verborum cum ſenſu.
Contextus autē ſine ſenſu non eſt oratio.
quia nō eſt oris ratio Oratio autem plena
eſt ſenſu voce & littera. Oratio peticio dici
tur. nam orare eſt petere ſiue exorare impe
trare. Conſtat autem oratio loco et tēpore
loco quia non vbiq. cum prohibeamur a
xpo in publico ſed vbi oportuītas dederit.
aut neceſſitas importauerit. nō enim cōtra
pceptum reputatum eſt ab apoſtolis fac/
tum qui in carcere audientibus cuſtodibus
orabant & canebant deo. De ipe autē dic/
tum eſt. Sine intermiſſiōe orate. ſed hnc ſin
gularibus. nam eſt obſeruatio quarūdam
horarum comuniumq̄ q̄ interſpacia diei
ſignant. tercia ſexta & nona. Similiter &
noctis. & ideo orandi he hore diuiſe ſunt.
ut ſi forte aliquo fuerimus opere detenti.
ipm nos tempus ad officium admoneat. q̄
tpa in ſcripturis inueniuntur Primum eni

cōgregatis diſcipulis ſpūſſanctus hora ter
cia infuſus eſt·Petrus qua die viſiōem cō
municationis in illo vaſculo expertus eſt
ſexta hora orādi grā aſcenderat··Idem etiā
cum iohāne hora nōa tēplum adiit quādo
paraliticum ſanitate reformauit· Sed & da
nielem legimus hec tpā in orōe obſeruaſſe
& vtiqꝫ ex iſrahelis diſciplina ut ne minus
q̄m ter in die adoremus·debitores enim ſu
mus triū patris & filii & ſpūſſancti·ex/
ceptis vtiqꝫ et aliis legitimis orōnibus q̄ ſi
ne vlla admonitione debentur in ingreſſu
lucis ac noctis ſiue vigiliarum·Sed et cibū
non prius ſumere q̄m interpoſita oratiōe
debemus·priora enim habenda ſunt ſpūs
refrigeria·quia priora celeſtia q̄m terrena
Qui autē vult orōnem ſuā volare ad dn̄m·
faciat illi duas alas ieiuniū & elemoſinam
& aſcendet celeriter & exaudietur Orator
actor defenſor patronus cauſidicus aduo/
catus eloqn̄s facundus·magiſter ſcrip̄te·
diſertus·Orator aduocatus·a perorando
nominatus id ē dicendo nā orare eſt dicere
Oratorium orōni tm̄ eſt conſecratū in quo
nīo aliud agere debet niſi ad quod ē factū·
vn̄ et nomē accepit·Orbauit abſtulit priua
uit ademit eripuit decurtauit diminuit or/
phanauit·Orbatus qui filios perdit vel ſi
ne filiis affinibus fraudatus·affinibus de
ſtitutus priuatus vel ſeparatus·Orbem a
rotunditate circuli dicimus qui q̄i rota eſt·
vn̄ etiam breuis rotula orbiculus appellat̄
vndiqꝫ enim oceanus circumfluēs eius in
circulo ambit fines·Orbita rota vehiculū·
veſtigium carri·ſemita via· Orbis a circuli
rotunditate vocatur·maiores enim nr̄i or/
bem totius terre oceani limbo circumſeptū
triquadrū ſtatuere eiuſqꝫ tres partes aſiā
europā & affricam vocauerūt·q̄muis aliq̄
duas hoc ē aſiam ac deinde affricam in eu/
ropam putarint accipiēdam·Orbus qui li
beros non habet q̄i oculis amiſſis Orbū
& cecum inter hec differētia eſt·orbus eſt
qui filios amittit· cecus qui oculos perdit·
Orca eſt ſpēs amphore cuius minus voca
bulum vrceus diminutiuum vrceolus eſt·
Orcā vas quod recipit oleū vel aquas Or
cades inſule oceani vltra britanniā poſite·
numero·xxxiii·quarū·xx·deſerte· xiii·co/
luntur·Orcis herba dicta ꝙ radix eius in
modum teſticulorū ſit quos greci orci vo
cant idem & ſatirion· Orciſtra locus ē qui
dam in theatro vbi cantabant atqꝫ ſaltabāt
hiſtriones & mimi. Orciſtra pulpitus erat
ſcene vbi ſaltator agere poſſet aut duo int̄
ſe diſputare Ibi enim poete comedi & tra/
gedi ad certamen cōſcendebāt· hiſqꝫ canen
tibus· alii geſtus edebant Orco grece iuro
inde orcus dictus quia quodam modo iu/
rat ꝙ nullam animam ſine pena dimittat·
Orcum terrenam & infirmam parem mū
di quaſi deum tenere pagani dixerunt Or
cum pagani vocāt quaſi recepturū mortu
um· & ortoca nuncupatur vas qđ recipit
aquas ipſe grece caron ſiue platon lautō·
later vero dieſpiter dicitur· Ordeolus eſt
paruiſſima ac prurulenta collectio in capil
lis palpebrarum conſtituta in medio lata
& vtraqꝫ cōducta hordeum granum ſimu
lans vnde nomen accepit· Ordeum dictū
ꝙ pre ceteris generibus frumenti antea
fiat aridum· vel ꝙ ſpica eius ſex ordines
habeat Horum tria genera· primum eſſati
cum vocant eo ꝙ ſpica eius ſex ordines ha
beat qđ quidam canterium appellāt·quō
animalia melius q̄ triticum paſcit et homi
nes ſalubrius q̄m malum triticum·Alte/
rum diſticū eo ꝙ duos ordines habeat qđ
pleriqꝫ calaticum appellant· Tercium tri/
menſe ·qđ cū cogit neceſſitas verno ſemia
tur et celeriter colligitur·Hordei autē na/
tura frigida eſt et humida purgatoriū ſu/
cus palearū et de ariditate agnoſcas ordeū
non frixū quoqꝫ in aqua et videbis quoqꝫ
defluentem ſucum copioſiſſimum· ſi vero
frixeris ordeum refrigerabitur et reſtrige
tur· Item ſi aduſſeris id qđ inter humidū
aut purgatorium perita vſteritate ignis ꝙ
vero remāſerit erit frigidum et ſiccum· Er
go cum volueris refrigerare vt libet faci/
as· Ordinarius eſt qui per ordinem mili/
tat nec adhuc aliquem conſecutus eſt gra
dum honoris· Eſt enī gregarius id eſt hu
milis milicie·extraordinarius vero eſt qui
ob virtutē probatur· Ordinat caſtigat mo
uet p̄cipit diſponit dirigit· Ordeor ordiris
id ē incipio ł ordino inde orſus ł origineꝫ
ſūmo· Ordinate apte diſerte lucide ſubtilit̄
diſtincte recte ꝓbe ornate rite p̄me apte cō
mode bn̄ honeſte acute circūſpecte· Ordīe
longo longo tractu Ordiri inchoare infor
mare initiū facere· Ornatus lucidus ſplē
didus·cādidus nitidus illuſtris ſublimis·
luculentus cultus comptus· Oreades nī/
phe ſunt a mōtibus cognominate triades
ab arboribꝰ· Ore amico bn̄uola orōe· Ore
cruēto ſanguinolēto ore· Ore fauete· ſilete
Orrēdꝰ teter ſiniſter trux aſp̄ imitis ſilue
ſter agreſtis horribil' truculētꝰ effrenatꝰ·
Ortꝰ et occaſꝰ duo ſcꝫ eliacos et caſmicos

Orreum a greco verbũ a verbo repoſitori
um vel recõditoriũ dici poteſt eo ꝙ ibi ho/
mines elaboratas fruges ponũt: Orpha
ni idẽ et pupilli · illud enĩ nomẽ grecũ · hoc
latinũ nam et in pſalmo vbi legiť pupillo
tu eris adiutor · grecꝰ habet orphano Or
pheum neſcio quõ in fermis ſacris vel po
tius ſacrilegis q̃i deum ꝑficere ſolẽt paga
ni: Organa dicũtur om̃ia inſtrumẽta mu
ſicorũ non ſolũ illud organum dicitur qđ
grãde eſt et inflatur follibus ſed quicquid
aptatur ad cantilenã & corporeum eſt qđ
inſtrumẽto vtitur qui cantat organũ diciť
Orgia miniſteria ſacra liberi patris ł no/
cturna cura: Orgia apud grecos dñr ſacra
omnia que apud latinos cerimonie vocan
tur · Item origia mẽſura eſt ꝙ latine dicitur
vlna: Origia bachatũ apud liberũ prẽʒ cõ
gregatio furioſa · Orriaria nauicula modi/
ca piſcatoria: Orrida ſterilis ieiuna inriga
arida aſperſa inculta nuda · Oriens eſt ꝑ/
ma pars mũdi · nã ſi vltima eſt eius ꝑs ſe/
ptentrionalis regio eſt ita caput & q̃i faci
es orientalis · Oriens aũt ab exortu ſolis ẽ
nuncupatus: Cum aũt ad orationẽ ſtamꝰ
ideo ad orientẽ cõuertimur vñ celum ſur
git nõ tanq̃ ibi habitet deus q̃i ceteras mũ
di ꝑtes deſeruerit qui ubiq̃ pñs eſt nõ lo/
corum ſpaciis ſed maieſtatis potẽtia ſed vt
admoneatur animus ad naturaʒ excellen
tiorẽ ſe cõuertere id ẽ ad deum cũ ipm̃ cor
pus eſt ꝙ terrenum eſt ad corpus excellẽ
tius id ẽ ad corpus celeſte cõuertitur · Ori
eneis fluuius ſirie qui vocatur oriẽtis iu/
xta antiochie muros currens qui a ſoł or
tu oriens nõ longe conditur · Orificia duo
foramina ſtomachi Origanum ꝙ latine co
lona intꝑr ꝓpter ꝙ interfuſa coloret vinũ
hec autẽ herba calida ẽ deducit etiã flegma
Orioniani heretici · origene auctore exorti
ſunt dicẽtes ꝙ nõ poſſit filiꝰ · Alias quoq̃
in mđi ꝑ̃ncipio dicunt peccaſſe & ꝓ diuer
ſitate peccatoꝝ a celis vſq̃ ad terras diuer
ſa corpa q̃i vincula meruiſſe eaq̃ cauſa fa/
ctũ fuiſſe mđm: Orion et neptuni & mer
curii filius · Orion aſtꝝ ante tauri veſtigia
fulget et dicitur orion a durina id ẽ ab iun
dacõe aquaꝝ Tꝑe enim hiemis oboriun/
tur mare et terras aquiŝ ac tẽpeſtatibꝰ tra
nant · hunc latini iugulũ vocant ꝙ ſit ar/
matus vt gladius et ſtellarũ luce terribilis
atq̃ clariſſimus in quo ſi effulgent om̃ia
ſerenitas portenditur et obſcurantur · his
ẽies tempeſtatis cernitur imminere Ori/
on ſtelle ſidus in celo cuius ortu et occaſu

peſtilentia increſcit et eſt infeſtum nauigã
tibus · Oritis gẽma eſt globoſa ſpẽ · a qui/
buſdam etderitis vocatur · ignes nõ ſentiẽs
Oritur naſcitur gignitur ſurgit incipit exo
ritur editur generatur procedit · Ornamen
tum numen decus laus preſidiũ ſubſidiũ ·
gloria dignitas claritas · Ornias maledicta
domĩ · Ornos idẽ & alnos · genus arboris ·
virgilius · Sub pedibus terrã et deſcendere
montibus ornos · Ornis latine gallina di
citur · Orniro cretã aruſpicem vel interꝑ̃tẽ
Ornotinus langer · Orno huiro · Oroma
viſus ſomnii · Oronam · foramen nemoris
interꝑ̃tatur · Orantes luciorum rex · Oran
tes dux affricanorum · Oros viſio grece ·
Orobum verbum grecum eſt · aut genus
leguminis Oroſcopiis · diuinationibus ·
Oroſcopi dicti ꝙ horas natiuitatis hõim
ſpeculantur diſſimili & diuerſo fatu · Orſa
verba famina · Orſa dicta locuta vel qui lo
qui cepit vel incipit · Ortigometra coturni
ces · Orcium pro vrceum · Ortigia eadẽq̃
& delos · Ortigi delete · Ortigium delum ·
Orthodoxum inter hereticũ & ſciſmaticũ
ita definiendum legimus · Orthodoxus ri
te catholicus eſt hõ fide rectus & vita pro
babilis · Mali catholici ſunt qui verbo tm̃
xp̃iani ſunt · opere vero xp̃iane doctrinae
diſſentiunt · hi qui ſecundum euãgelii pre/
cepta non viuunt · ip̃am fidem qui verbo
colunt · oborta tẽptatione facile perdunt ·
Heretici tm̃ illi vocãtur · qui de deo vel de
creatura ſiue de xp̃o vł ecc̃ia praua ſentiũt
ac in directione concepta noui erroris per
fidiam pertinaci improbitate defendunt:
Sciſmatici ſunt qui ĩ cauſis fidei recta ſen
tiunt · exortis tñ quibuſlibet contẽtionibꝰ
pacis cõmunione dirupta ac fraterno con
ſortio ſeparãtur · Proinde illi in dilectione
dei errare noſcuntur qui peruerſa de deo
ſentiunt · Iſti vero in dilectione proximi
offendunt qui de fraterna ſocietate priuã
tur · Ortographia grece latine recta ſcrip/
tura interpretatur · Orto enim recte · gra/
phia ſcriptura dicitur · hec diſciplina docet
quemadmodum ſcribere debeamus · nam
ſicut ars tractat de partium declinatione
ita orthographia de ſcribendi peritia · Or/
togonium id eſt rectiangulum · figura pla
na in plano pede · eſt enim triangulum &
habet angulum rectum · Ortus periclum ·
locus in finibus tribus beniamin · vbi ara
ſoli conſtituta ẽ · Ortus nominatus ꝙ ſem
per ibi aliq̃d oriatur · nã cũ alia terra ſemel
in ãno creat · ortus nunq̃m ſine fructu eſt ·

Ortus aquarū fons puteus ſcatebre: Or nus genus arboris Os dictum quaſi cor poris oſtium· cuiuſq₃ tātū ſpecies in duo bus conſiſtit officiis ſumendi victus vl'lo quēdi lingua Os dñi ſermo ad omēs Os dicitur q̄i oſtium in figurā & vultū et faci em Oſſa cineres reliquie· vmbre anime ſi mulachra Oſſa aūt a buſto dicta ꝓpter ꝙ cremarentur ab antiquis· ſiue ut alii putāt ab ore eo ꝙ ibi pateant· nam vbiq₃ al's cu te viſceribuſq₃ cōtecta ſunt Oſi ſaluauit me Oſanna ſaluifica· ſiue ſaluū fac· oſi enī ſal uifica· āna interiectio dep̄cantis Ergo in tegre dicitur oſianna· ſed du₃ corrūpitur ſō nat oſanna: Eſt aūt ſenſus ſaluum fac· ut ſubaudiatur vel ppl'm iſrabel· vel totū mū dum Oſianna vox obſecrantis eſt· nōnul li dicunt qui hebreū nouerant magis affē ctum indicās· ſed ſicut in lingua latina q̄s interiectiones vocāt· velut cum dolentes dicimus eu· vl' cū delectamur dicimus va· vel cū miſeremur dicimus o rem magnam tunc enim dicimus o· qđ nichil ſignificat niſi mirantis affectum· qđ ideo credendū eſt ita eſſe· quia neq₃ grecus neq₃ latinus hoc interp̄tari potuit· ſicut illud qui dixe rit fratri ſuo racha Nam et hec interiectiō eſſe perhibetur affectū indignantis oſten dens. Hilarius in cōmentariis mathei ita poſuit. Oſanna hebreico ſermone ſignifi cat redemptio domus dauid· primū redē ptio lingua hebrea ephot interp̄tatur De inde domus beth· dauid vero in eo loco nō eſſe inſertū om̄ibus patet Alii opinati ſūt oſanna gloria dici· porro gl'ia caboth ap pellat· nonnulli gratiam cū gratia thoda· ſiue anna nūcupatur Reſtat ergo ut omiſ ſis opinionū riuulus· ad ip̄m fontem euā geliſtarum recurramus Matheus et mar cus ac iohannes vnum verbum poſuerūt dicentes Oſanna filio dauid rel'· Solus lu cas verbum oſanna nō poſuit Oſianna er go qđ nos corrupte ꝓpter ignorantiā di cimus oſanna ſaluifica ſiue ſaluū fac expri mitur· cuius interpretationē latin9 ſermo non exprimit· cuius interp̄tationē latinus ſermo nō axprimit Oſanna ergo quod in grecum trāſferri nō poterat ſermonē ſicut in alī̄a et amē ut in pleriſq₃ factū videmus euāgeliſte ip̄m hebreū poſuerūt dicētes oſā na· lucas igitur qui inter euangeliſtas gre ci ſermonis eruditiſſimus fuit· cū ſe vidit ꝓprietatē ſermonis trāſferre nō poſſe· me lius arbitrat9 eſt tacere q̄m id ponere qđ legēti faceret queſtionē ſummā ſicuti nos in lingua latina habemus interiectiones q̄ſdam ut exultādo dicamus ua· et in admi rādo pape· et in dolēdo ei· & qñ ſilentium volum9 impare ſtrictis dētibus coartam9 & cogimus inſonādū Ita et hebrei inter re liq̄s ꝓprietates lingue ſue habēt interiecti onem· ut qñ volunt dñm dep̄cari ponant verbū petētis affectū· et dicant anna dñe· qđ lxx· dixerunt· o dñe· oſi ergo ſaluifica interp̄tatur· anna interiectio dep̄cantis ē· motū animi ſignificās ſub dep̄cantis affe ctu· ſi ex his duob9 velis cōpoſitū verbū facere dices· oſiāna qđ nos corrupta med a lrā vocali et eliſa dici9 oſanna· qđ interp̄ta tur ſaluifica· vl' ſaluū fac· ut ſubaudiam9 ppl'm tuū iſrl'· ſiue gñaliter mđm Deniq₃ mathe9 q̄ euangeliū hebreo ſermōe cōſcri pſit ita poſuit oſiāna barrama· i· in excelſis quia ſaluatore naſcēte ſalus in celū· i vſq₃ ad excelſa peruenit· pace facta non ſolū in terra ſ₃ et in celo Oſiō ſanctū interp̄tatur Oſas puto ab os primū factas· & q̄muis nūc ex alio gñe fiāt nomē tñ priſtinū reti nēt Oſcedo eſt q̄ infantiū ora exulcerat di cta ex languore oſcitātiū Oſcen heliſod· vl' meriſcala Oſcines aues vocāt q̄ ore can tuq₃ auſpiciū faciūt ut coruus cornix pic9 Augures enī dicūt & in geſtu et in motu et ī volatu et ī voce auiū ſigna eē cōſtituta magna demētia hec credē· ut deus cōſilia ſua irratiōabilibus auibus mādet: Oſcita tio oris aptio vl' extēſio Oſcitatio batagla cio vl' caſmaticō Oſcilla genus ludicri ꝓpe funis ligatus agitatiōe pducens ſedentem Ocabares mōs orientis: Oſculetᷣ me· iſta ſunt oſcl'a q̄ eccl'ie ſue porrexit xp̄us· quā baptiſmi nitore mundatam et ornatam ꝑ ſpm̄ ſanctū odoris ſui gr̄a inuitat ut ſpon ſam Oſcl'm et pacē ita diſtinguim9· pacem amicis· oſcl'm filiis dari dicim9· vxori baſi um· ſcorto ſuauiū Itē oſcl'm caritatis ē ba ſium blādicie· ſuauiū voluptatis· qđ q̄da₃ etiā v'ſibus hoc diſtinxit dicens. Oſcula pacificis ſed baſia dant amicis ſuauia laſci uis· miſcētur grata labellis Oſee ſaluator vel ſaluās· dum enī iram dei in ppl'm iſrl' ob crimē idolatrie ꝓphetaſſet· domui iude ſalutē ꝓnunciauit ꝓpī qđ ezechias rex iu da ſublatis idolis que p̄cedentes reges cō ſecrauerunt tēplum dñi purgaſſe ac puri ficaſſe monſtratur Oſſifrangus vulgo ap pellatur auis que oſſa dimittit ab alto & frangit· vnde & a frangendo oſſa nomen accepit: Oſur inimicus ab odio dictus· ſicut amator ab amore & eſt gñis cōmuīs

Oſpes qui recipit & qui recipitur oſpes
vocatur ·plautus oſpes necauit oſpitē ami
cum manu: Oſpita peregrina: Oſpicium
ſermo grecus dicit̃ vbi quis ad tempus ho
ſpitalitatis iure inhabitat & iterū inde trā
ſiēs migrat inde et metatus qui metatur·
vnde legitur & caſtrametati ſunt ꝑ mota/
uerūt nō enī ibi permanet exercitus ſed ꝑ
tranſit Oſtendere et oſtētare ita diſtinguit̃
oſtendere eſt ſemel ſine lenocinio· oſtētare
cum aliquo lenocinio Oſtentans aliter fe/
rens: Oſtentat predicat prefertur p̄fert ſe
iactat ſe gl'iatur teſtatur narrat palaꝫ fert
refert cōmemorat diuulgat· Oſtētat oſten
dit multa p̄ferēs oſtēdens indicat: Oſten
tū oſtēſio preter cōſuetudineꝫ vt in nocte
repentina lux. Oſtia ab ingreſſu et exitu
fluminis dicta in mari· Oſtiam ciuitatem
ꝙ marcus ex filia nume pamfili natus in
exitu tyberis cōdidit· Oſtiatim more oſtii
fecit· Oſtiarii idē & ianitores qui in vetēi
teſtamēto electi ſūt ad cuſtodiā tēpli vt nul
lus ingrederetur inmundus in omni re ·
Oſtitiū dicitur qui ex uſto eſt· Fit enī ex
dependenti fuligine tectorū eiecta aſſiduis
ignibus·vnde et colore eiuſdem tingē flā/
meus ē·Oſtiatim nōiatim ꝑprie uiritim ꝑ
uatim ſinglatim vnicuiqꝫ Oſtilinā dicim9
cū ſegetes nobis a ritu ſecantur q̄ veteres
ſecare oſtire dixerunt· Menſis vero deam
oſtilinam preeſſe pagani putauerūt· Oſti
um et oſtia ita diſtinguitur· oſtiū qđ ape
ritur·oſtia ſacrificia Oſtium eſt per qđ ar
cemur aliquo ingreſſu ab obſtādo dictū ſi
ue oſtium ꝙ oſtendit aliquid intus · Alii
aiūt oſtium appellari quia oſtem moratur
Ibi enī nos aduerſariis obicimus·hinc &
oſtia tiberina q̄ oſtib9 ſūt oppoſita Oſtra
teſta grece· Oſtium adaperitio fidei Oſtra
tices gēma eſt teſtatia durior alta achate ſi
milis niſi ꝙ achates politura pīgueſcit· du
riori tn̄ ineſt uis ut alie gēme ſculpant̃ fra
gmentis eius·Oſtratices lapis ſimitudineꝫ
teſte huius vn̄ nomē accepit· Oſtrea dicta
eſt a teſta qua mollis interior caro munit̃·
grece enī teſta oſtra dicuntur· Oſtre autē
neutrū carnes eius femīo genere dicūtur·
Eſt aūt in oſtrea p̄cioſiſſima margarita na
turaliter infixa q̄ maris aqua in ea ſolida/
tur que etiam difficile apud reges inueni
tur ea in litoribus quaſi vilia iacent vulgo
ſaxis aſperis et cauis colliguntur· Oſtro·
decore purpura quoqꝫ inſignita· Oſtrum
appellatū qđ habet tincturam ex teſto hu
more dicitur· Murice enim conclea eſt ma
ris que alio nomine conchilium nomīatur
propter quod circūciſa ferro lacrimas pur
purei coloris emittit e quibus purpura ti
guitur quod oſtrum vocatur Oſtrum qđ
in pluris locis gignitur ſed optimū in inſu
la cipron · Oſtrum ſuꝑbum· purpura pul/
cra vel tiria p̄cioſa Oſus pro vſus antiqui
dicebāt· ¶ Ota auricula grece· Otalgia co/
lor auri & q̄cquid naſcitur ex diuerſis cau
ſis· Otriades otri filius· Otheporicon iti/
nerarium· Othoniel tp̄us eius deus vel re
ſponſio dei interp̄tatur· Ottorogorre flu/
uius indie· ē autē ciuitas q̄ ottorogorra di
citur in oriēte·

Ova dicta ab eo ꝙ ſint vuida· vn̄ &
vua eo ꝙ intrinſecus humoris ſit
plēa· nā humidum ē quod exterius humo
rem habet· vuidum qđ interius · Quidam
autē putāt ouum graecā hr̄e originē nōis·
illi autē oa v littera ablata Oua autem q̄dā
inani vento cōcipiuntur ſed nō ſunt gene/
rabilia niſi q̄ fuerint cōcubitu maſculino cō
cepta Ouorum naturā dicunt ut lignum ꝑ
fuſum eo nō ardeat ac ne veſtis quidem cō
tra aduratur· admixta quoqꝫ calce glutina
re fertur vitri fragm̄ta· Oua honoris pol/
luci & caſtori in ludis circenſibus pagani
aſcribunt· quo illos ouo editos credendo
de ſigno iouis non erubeſcunt· Ouatio ꝑ
prie ē minor triumphus· qui enim ouatio
nem meretur & vno equo vtitur & a ple
beis vel ab equitibus romāis deducitur ad
capitolium & de ouibus ſacrificabat · Qui
autē triumphat albis equis vtitur q̄tuor·
& ſenatu p̄eunte in capitolio de tauris ſa/
crificat· Ouis ab oblacōe dicta eo ꝙ apud
veteres nō tauri ſacrificio mactarētur Ob
legis uirgis· · ¶ Oxoea acutus morbus q̄
aut cito tranſit aut celeri9 interficit ut pleu
reſis freneſis· Oxi enim acutum apud gre
cos & velocem ſignificat· Oxifalus genus
menſure grece vero ē nom̄ qđ latini acita/
bulum vocāt· Oxigonium·i·apud angu/
lum in quo tres anguli ſunt acuti Oxiga
ros grecū eſt·i·acetū cum liq̄mine permix
tum · Oximelli appellatum ꝙ aceto & mel
le mixtū conficiatur materia·vn̄ & dulcedi
nem retinet & acrorem· Oximinum acetū
mixtum cum vino· Oxos vulgus graeco
nōine vocat·i·acutus ·vn̄ & apud medicos
acutus morbus oxea vocatur· ¶ Oyra gre
ce latine manus · ¶ Oza robur dn̄i interp̄
Ozias fortitudo dn̄i · Ozias aūt ip̄e ē qui
et zacharias duplici nōie q̄ illicitū ſacdotiū
ſibi vēdicare conatus lep̄ in frōte ꝑcuſſus ē

PAbila brume niues. ¶ Pabulātes labātes paſcentes. greges ſcꝫ ¶ Pabula troie eſcam troianam · ¶ Papula ē paruiſſima cutis erectio circunſcripta cum rubore· et ideo papula dicta quaſi pupula ¶ Pacatoria · plantatoria ¶ Pacificator· arbiter ·medius interpres·internuntius·conciliator·auctor cōcordie ¶ Pacinus ꝓmūctorium ſicilie vel mons ¶ Paciens dicitur a pauendo· pauere autē ferire eſt· percutitur et tolerat . ¶ Pactā·dōatā gemahalte ¶ Pactul9 fluuius aſie harenas aureas trahēs· de quo virgilius Pactuluſqꝫ irrigat auro·quem ꝑ aurato fluore·aliter xp̄i ſoroam vocāt ¶ Pactū dicitur inter partes ex pace conueniens· ſcribitur a legibus hoc morib9 cōprobatum · & dictum pactū quaſi ex pace factum· ab eo qđ eſt paco· vnde et pepigit ¶ Pactus ·ꝓmittens· pollicens· pacis cor duo preterita habent pepigi & pactus ſum·& eſt polliſſem9 ſermo id ē multa ſignificans ¶ Padella· pfan ¶ Padani agri padi ſcilicet ¶ Padus ytalie fluuius· a iugis alpibus fuſus. ex trib9 fontibus oritur·ex quibus vni vocabulum eſt padus qui diffuſus in modū ſtagni· amnem ſinu degerit· a quo & padus eſt nuncupatus. Hic a grecis heridanus cognominat9· ab heridano ſolis filio quē fetontē dicunt· qui fulmīe ꝑcuſſus in eūdem fluuium deiectus eſt · & extinctus ē augetur autem ex ortu canis liqueſcentibus niuibus·& cum acceſſione triginta fluminum circa bennam in adriaticū mare defertur ¶ Penitentia dicitur qͥ punientia·eo qđ ipſe homo in ſe penitendo punit qđ male admiſit ¶ Paean laus vł carmen ¶ Peonium ·ſalubre medicamentum ¶ Pela· iacula· vel tela · ¶ Paphon inſula veneri conſecrata·ip̄a eſt & ciprus ¶ Paphagōas exorti ſūt a riphā filio gomer nepote iapheth. ¶ Paphie venerie . ¶ Paphum·redemptione candentē ¶ Paganus qui ſine aliquo iure eſt ab eo qđ paga colit ¶ Panitius ut occultus ¶ Pagani ex colorum arentiū competiſ & pagis vocabulū acceperūt idem & gentiles qui terrēa ſapiūt ¶ Pagaī·ex pagis athenienſium dicti vbi exorti ſunt ibi enim in locis agreſtib9 & pagis gentiles lucos idolaqꝫ ſtatuerūt & a tali initio vocabulū pagani ſortiti ſunt ¶ Pagaſe9 fons quīdam a paganis dicitᷣ ¶ Pagmat deſiderat ¶ Pagine partes filioꝝ in libris ¶ Pagine dicuntur eo ꝙ ſibi inuicē cōpingunt ¶ Paginule ꝓprie ſunt in muſica vbi tropi in altitudine aſcendūt per differentiaꝫ tonoꝝ diſtincte ¶ Pagit autem palum figit· aut citharam tangit ¶ Pagrū piſcem quē greci fagix ideo nūcupant qꝛ duros dentes habet ita ut oſtreis in mari alatur· ¶ Pagus fluui9 vł collegiū curie ¶ Pagina · pagella ¶ Pago gentilitati ¶ Pagis villis ¶ Pagos paganos ¶ Pagus ꝓuintie collegiū curie· vł poſſeſſio ampla ſine aliquo iure· vnde et paganos dicimus alienos a iure vł ſacris conſtitutionibus · ¶ Pagani dicūtur villani eo quod longe ſint a ciuitate dei ¶ Paga que ventilabrū vulgo dicitur a ventilandis paleis nominatur ¶ Pala·ſchufel ¶ Palabundi vagi errātes ¶ Palagi greci ¶ Palam perſona caret·quod id ſignificat qđ omnes ſciunt Ergo ad omnes refertur· nichil aliud eſt qͣm apte ¶ Palamides vnus de principibus grecorum ¶ Palaphiū piladi ¶ Palam fert·oſtentat· predicat· narrat· ¶ Palantes ·gaudentes ·vagantes·diffugiētes· diſperſi vł ſparſim fugiētes ¶ Palentin9 phalanzuber ¶ Palate maſſe cariarum in ſimilitudine pale que de recenti fiunt . ¶ Palbo·feifalter ¶ Paleas miſcuerīt luto ne frangerentur lateres ¶ Palee palga · ¶ Paleare· chelero ¶ Paleaſtra · athletica cōgreſſio luctatoriū vł exercitium ¶ Paleſtrici id eſt pugnabilis ¶ Paleſtre belli· ¶ Paleſtrātis pugnātis De greco verbo paleſtriſo deriuaī paleſtra · alſ paleſtra grece luctatio a verbo palo id eſt luctor vł a potōpolon id eſt a motu vrne quia per ſortem luctabātur ¶ Paleſtini alieni interpretātur ¶ Palam fert predicat ·id ē oſtētat ¶ Palas loca aquoſa herbas ſemꝑ habentes paludes dicuntur ¶ Palatium murum vł faſtigium ¶ Palatium a palante principe archadum dictū· in cuius honore archades appellauit eum· oppiduꝫ exſtruxerunt· & regiā in ipſius nomine conditoris palatium vocauerūt ¶ Palate grecum eſt· palatus ¶ Pale ſunt dextera

leuaq; eminētia membra dicta ꝙ in luctā do eas premimus· qđ greci palin vocant Palea a quibuſdaʒ vocari dicitur ꝙ palea ventiletur ut frumenta purgentur· genti les aūt paleam a quadā pale frugū inuen trice nominauerunt quam cererem eſſe vo lunt· de quo virgilius· Te quoq; magna pales et te memorande canemus Item alii a pabulo nuncupatam dicunt paleam q̄a ea ſola primū in paſcendis animalib9 pre paratur Cui9 natura ex contrario eſt fri/ gida ut obrutas niues fluere non ſinat· adeo calida ut poma īmatura matureſcere cōpellat. Palearia in quibus latitudo pelli um ꝙ a mēto vſq; ad crura depēdent· vñ virgil'· Et crurum tenus a mento palearia pendent· Palearia dicuntur a pelle ipa q̄i pellearia qđ eſt generoſitatis .i. boue Pele atus veſte non candidus Palembole ꝑpo ſitio Pallas minerua & athene idem eſt : Palla eſt quadrum pallium mulieris ve/ ſtis deducta vſq; ad veſtigia·quo ad fixis in ordinem gemmis Palla dicta antoypa ain·id eſt a nobilitate· que eſt circa finem huiuſmodi indumenti ſiue ꝙ rugis vibe rantibus ſinuata criſpetur. Pallas autē dicta vel ab inſula palene in qua nutrita eſt· vel a nothena aaninthmpodiuo id eſt ab hoſtis concuſſione vl'ꝙ pallantem gi/ gnāīē occiderit Palladium mineruc ſimu lachrum vel effigies Pallade dea oleum. Pallens luridus ·tinnitus· diuerſi coloris Palenen inſula ſecundum acbon Paleſtīa ſimul & ſamaria & iudea pentapolis gali lea egiptus et ſcithia:bactriana & hircana tandeſcit albanica . Paleſtes in eʒechiele ſexta pars cupidi eſt qđ ē pſalmus. Pale ſtina ꝓuīntia philiſtim vrbem metropolī habuit · quā nunc dicimus aſcalon·a qua ciuitate oīb9 circa eā regio paleſtina nun cupata eſt · huius ab oriente mare rubrū occurrit·a meridiano latere iudea excipīt· a ſeptentrionali plaga tiriorū finib9 clau ditur·ab occaſu egiptio limite terminatur Paleſtini qui et philiſtei quos vos vetēs allophilos· nos mō corrupte paleſtinos vocamus·hi exorti ſunt aceſloim filio meſ raim. Paleſtra loca exercendis corporib9 dicta Paleſtra appellantur a paleſtra re/ pertore quē ꝓmetheum dicūt·idcirco ho/ mines finxiſſe creditur:ꝙ primum rationū exempla inuenit quaſi formaſſet corpora alii oppinantur arte lucrandi vrſorum cō tentione monſtratam Nanq; inter ceteras feras eos ſolos & erigi egreſſus & ſubſi/ dere celeriter ac reuerti. & modo manibus temptare:inuicem modo cōplexu abigere ſeſe more luctantium Paleſte·lodun Pa/ leſtram autem vel a potu ſpaleſi id eſt a lu ctatione vel a potu ipalem · id eſt a metu nominatam dicunt ſcʒ ꝙ in luctando cum medios arripiunt fere quatiant id ꝙ apud ipalin vocatur Paliſmatis locus lucte Pa lidonia iteratus cantus Palinlogia repeti tio ſermonis Palicra ſpinoſa Paliur9 ſpi ne peſſime cardus herba que creſcit in te/ cto domorum groſſa folia habens Pallia torium philoſophorum · philoſophi enī palliis vtebantur Pallium eſt quo mini/ ſtrantium ſcapule conteguntur: ut dū mi niſtrant expediti diſcurrant Dictum aūt pallium a pellibus·quia prius ſuper in/ dumenta pellicea veteres vtebantur quaſi pellea ſiue palla per diriuationem Pallex adoleſcens vel adulter Palimpachus con trarius bacho Pallinur9 gubernator ence Pallinuri promūctoriū qđ a lucanis mō tibus in altum excurrit Palma arbor que dactilos generat· plerumq; inclinantem ramos ſuos & ſubicientem & concupiſcē/ tie atq; amplexus ſpeciem pretendentem ei arbori quā marem appellant pueri ru ſticorum Illa ergo palma femina eſt: & ſe xum ſuū ſubiectiōis ſpecie confitetur· vñ & cultores locorum preiaciunt ramis ei9 dactilorum vl' palmarum ſemina maſcu/ lorum quibus illa ſemina arboris velut quidam ſenſus ſuperfunctionis infundiī & expediti concubitus gratia repreſentaī quo munere donata rurſus erigitur·et ele uatos ramos ſuos & in veterem ſtatum co mam ſuam rurſus attollat . Palma dicta quia manus victricis ornata eſt· vel ꝙ ob panſis eſt ramis in modum palme homis Eſt enim arbor in ſigne victorie ꝓceroq; ac decoro virg'tu diuturniſq; veſtita frō/ dibus et folia ſine vlla ſucceſſione confert Hanc greci phenicem dicunt ꝙ diu durʒ & nomine illi9 auis arabie que multis an nis viuere perhibetur·que duʒ in multis locis naſcitur non in omnibus fruct9 ꝑfi cit maturitatem· frequenter autem in egi pto & ſiria · fructus autem eius dactili a digitorum ſimilitudine nuncupati ſunt· quorum etiam et nomīa diuerſe variantur

nam alii appellantur palmule·ſimiles mirabolanii· alii thebaice qui & nicolai· alii mucales quos greci cariatos vocāt ¶ Palma eſt manus expanſis digitis ſiue contractus·pugnus autem a pugillo dictꝰ· ſiue palma ſicut pāſe palme ramis ¶ Palmatus· laureatus ·coronatus ¶ Palmes ſchlſzling ¶ Palmula extrema pars remi in modo palme ꝓtecta ¶ Palpo·feifalter ¶ Palus·pfal ¶ Paludes dicte a pale paſtorali dea q᷑ palea·id ē palea pabula nutrial iumētorum paludibus craſſis aquoſis ſcilicet palteum murum vl̄ faſtigium· ¶ Pampinus eſt folium cuius ſubſidio fructus vel arboris defenditur atqꝫ aduerſum omnem iniuriam munitur · que ideo alicubi intercisa eſt·ut & ſoleꝫ ad maturitatem fructus admittat & vmbram faciat et dictus pampinus ꝙ de palmite pendeat ¶ Pampinum feminino genere dixit varro·et facit barum pampinorum ¶ Pampineum et pampinorum ita diſtinguitur·pampineum eſt totum de pāpinis pampinorum vero quia pampinis plenum eſt ¶ Pan imago hircina· quam vulgo in ceuū vocant habet ergo cornua quibus ſignificat ſolem & lunam ·caprinas vngulas habet. ¶ Pan dicunt greci latini ſiluaticum deum ruſticorum·queꝫ in nature ſimilitudinem formauerunt·vn̄ & pan dictus eſt id ē omne· fingunt eni eum ex vniuerſali elementorū ſpecie· habet enim cornua in ſimilitudinem radioꝝ ſolis et lune diſtinctam maculis ·habꝫ pellem propter celi ſidera rubet eiꝰ facies ad ſimilitudinem etheris fiſtulas vii· calamorum geſtat propter armoniā celi in qua ſeptem ſunt ſoni·et ſeptem diſcrimina vocum· villoſus eſt quia tellus conueſtita ē agitata eſt ventis pars eius inferior feda eſt propter arbores & feras et pecudes caprinas vngulas habet· ut ſoliditatem terre oſtendat·quem volunt rerum & totius nature deū· vnde pan quaſi omnia dicuntur ¶ Panacea radix ſalutaris herbe ¶ Panacis flagrantis odoris tirſu ferule ſimilis ex quo ꝓfluet ſucus qui opapanicis dicitur croceus & pinguis odore grauis & amariſſimꝰ ¶ Palates deus & latenis ¶ Palatrion balbi celetici ¶ Panchaia ipa eſt arabia ut donatus dicit pan· tiles ¶ Pancarbum genus ſpectaculi eſt· ut fieri ſolet ab his qui corā regibus mūdi huius omni generi congredi beſtiis ꝓmiorum contemplatione conſuerunt· hi feras quaſcunqꝫ fortiores robore vel feritatis rabie perſpexerint duriores aduerſus eas prime congreſſionis certamen arripiunt·quibus extinctis reliquaſqꝫ minus terribiles manuſqꝫ vehementes ſunt exitu faciliori proſternunt ¶ Pancra rapina ¶ Pancrus lapis varius ex omnibus pene coloribꝰ conſtans·vnde et nominat̄ ¶ Pandetur omnia ferens et vetus et nouum teſtamentum ¶ Pandorius abinuētore vocatus· de quo virgilius· pan primus calamo cera et iungere plures Inſtituit pan curat oues·ouiumqꝫ magiſter . Fuit enim apud gentiles deꝰ paſtoralis qui primum diſpares calamos ad cantū aptauit & ſtudioſe arte cōpoſuit ¶ Panegorace calidam virtutem habet·ſemen vo eius tritum cum pipere · ex mulſo potū ventre et vrinam mouet · & calculos in veſica frangit ¶ Panfigii· gens ethiopie ē quibus eſca eſt quicquit mandi poteſt·et omnia fortuitu gignentia·vnde et appellati ¶ Pandora greci omniū munus dicit̄ pan omē · dora munus ¶ Panagericum librū in quo laudes mendacii ſcribuntur ¶ Panecretas ſapientia ¶ Pancion grece latine viarium ¶ Pancratiarius pugil · ¶ Panicium dictum ꝙ in multis regionibus ex hoc panis vice homines ſuſtentantur quaſi panificium ¶ Pannicenum genꝰ eſt veſtis ¶ Pannigericus exultatio in laude cuiuſlibet ¶ Pannos lineos leylach ¶ Panis dictus ꝙ cū omi cibo apponatur ·vel quia omne animal eū appetat ¶ Pan enim greci dicunt omne·prius autem q̄m panis vſus eſſet antiqui homines holeribꝰ ſiue glandibus vixerunt· ſicut poeta ait Mortales primi ructabant gutture glandem· tantum enim pomis & holeribus alebantur·ſicut aīalia herbis cibarius eſt quia cibꝰ ſeruis datur· nec delicatꝰ fermentaciꝰ fermentis confectꝰ·azimus non fermentatꝰ·nam azimus eſt ſine fermēto ſincerus A cryſemus leuiter fermentatus quaſi acro azimꝰ Siligineꝰ panis a frumenti genere nuncupatꝰ· Siligo enim genus ē tritici rubicūdum recoctum & rubefactū. Subcinericius cinere coctꝰ et reuerſatus·ipe eſt & focatiꝰ Clibanicius in teſta coctꝰ candidus panis in cibo ſumptꝰ·nutrit magis ſed minꝰ egeritur. Ex ipis panibꝰ fermentatiꝰ quidē leuiorem ex eo ꝙ auſteritas fermenti ſumat hūorem qui nutriti ſolet egerit̄ aūt deo quia cito conficitur· Azimus autem

iū eſt ſine fermento· tardius quidem ege/
ritur · ſed etiā magis nutrit · hoc etiam
quia ſuco conſpargitur leuiſſimū eſt . &
nutrit copioſe et egeritur · nutrit propter
candorem · leuis etiam eſt propter ſpumā
qua conſparſum eſt · quo ſuco non ſolum
fermentatum tritici annectitur · & a cōme
ſtione appellatur rel'. Panitiū · phenich.
Panite greci dicūtur qui latine incubi di/
cuntur idem quoqꝫ piloſi in eſaia · & pilo
ſus clamabit alter ad alterum. Pannonia
ab alpibus apenninis eſt nuncupata q̄ /
bus ab italia ſecernitur · regio eſt fortis &
ſolo leta duobus ac tribus fluuijs drauo
ſauoqꝫ vallaca · coniungitur autem cū ne/
rico · & retia habens ab oriente miſiam: ab
euro hiſtriam ab affrico vero alpes apen
ninos · habens ab occaſu galliam belgicā
a ſeptentrione danubii fontem vel limitē·
qui germaniam galliamqꝫ ſecernit. Pano
tios apud ſcithiam eſſe ferūt monſtra dif
fuſa magnitudine aurium · ut omē corp9
ex his contegant Pantocraton omnium .
Pantheos deus qui in ſe omnes habet ſig
nificationes . Pantomimus ſumm9 iocula
rius · qui omnes ludos nouit Pantagras
flunius in ſicilia · qui ante pantagrus vo/
cabatur Panteuon camimelon herba . Pā
tera retia et genus quadrupedis vl' veſtis
Panthera dictus · ſiue qui omnium anīa/
lium ſit amicus excepto draconis Siue q̄a
& ſui generis ſocietate gaudet: & tandem
ſimilitudine quicquit accipit reddit Pān9
tuch Pan enim omne dicimus · beſtia mi/
nutis orbiculis ſuper picta · ita ut oc'latis
ex fuluo circulis nigra vl' alba diſtingua
tur varietate · hic ſemel omnino parturit ·
cuius cauſe ratio manifeſta eſt · nam cum
in vtero matris caluere catuli matriſqꝫ ad
noſcendum viribus pollent odiū tempoꝝ
horas itaqꝫ honoratum fetibus vuluā tan
quā obſtantem partui vnguibus lacerant
effudit illa partum ſeu potius dimittit do
lore cogentes: ita poſtea corruptis & cica/
tricoſis ſedibus genitale ſemen infuſuꝫ nō
erit acceptum · ſiue irritum reſilit: nam pli/
nius dicit · animalia cum acutis vnguibus
frequenter parere non poſſe · viciatur enī
intrinſecus ſe mouētibus catulis Papille
capita mammarū ſunt quas ſugentes cō/
prehendunt · & dicte papille quia eas in/
fantes quaſi palpant dum lac ſugunt · ꝑ/
inde mamilla eſt omnis eminentia vberis
Papirus pinꝫ · Papilones auicule ſunt
q̄ maxīe habundant floribus malue: qꝫ
vermiculos ſtercore ſuo faciunt naſci: hee
ſunt auicule que lumine accenſo conueni/
unt · & circa volitātes abigne ꝓxime interi
re coguntur Par et ſepar ita diſtinguitur
par in electōe taxatur · ſepar in equalitate
Pars a partiendo eſt dicta · Partes autem
orationis in rethorica arte q̄tuor ſunt ex/
ordiū · narratio · argumentatio · concluſio.
Harū prima auditoris animū ꝓuocat · Se
cūda res geſtat explicat · Tercia fidē aſſerti
onib9 facit · q̄rta finē toti9 orōis cōplectit̄
Parabola eſt comparatio ex diſſimilibus
rebus ut qualis in aruis eſtifere libie viſo
leo cōminus hoſtē conſedit · vbi leoni ceſa/
rem cōparauit · non ex ſuo ſed alieno ge/
nere ſimilitudinem faciens . Item cum in
euangelio cum xp̄s de herode dixit · vade
dic vulpi illi Paracliſis grece apud latinū
conſolatio ſiue exhortatio dicitur · nā apd'
latinos vterqꝫ ſermo in ſono quidem di/
ſtat ſed in ſenſu concordat · quippe omnis
conſolator non aliud agit q̄m ut animam
eius quem conſolatur ad ſpem ꝓuentus
melioris hortetur · itaqꝫ qui iuſſit exhorta
cio que non videatur conſolationis egere
non tunc eſt conſolatio quando exhorta/
tionis ſermone nō eget . Paraclitus ꝓpte
rea nominatur ſpiritusſanctus · id eſt con
ſolator ut temporalem amittētes eterna le
ticia perfruamur Parodox9 qui ſe ad glo
riam parat · vl' admirabilis Parthia et ara
cuſa ſimul & aſſiria media iūcta eſt quoqꝫ
ꝓperāſqꝫ perſida babilonia intra que ſūt
confuſa labia. Paradiaſtole eſt quotiens
id qd' dicim9 interpretatione diſcernimus
ut cum te pro ſtulto ſapientem appellas·
pro inconſiderato fortem: pro inliberali di
ligentem Paradionium prope bologium
palteum Paradigma eſt exempli ꝓpoſitō
hortantis aut deterrētis · & vocatur para
gma exemplo dicti vel facti alicuius · aut
ex ſimili aut ex diſſimili genere conueniēs
eius quā proponimus rei: ut eſt tam forti
ter ruit apud yppone ſcipio q̄m vl' vtice
cato Similitudo aut tribus modis eſt aut
a pari aut a maiore & a minori A pari ad
parem · ut hoc eſt velut magno in populo
cum ſepe coborta eſt ſeditio. A maiore ad
minus qualiter expreſſum ventis per nu
bila fulmen A minore ad maius Si potu
it manes arceſſere coniugis orpheus. Tre
icia fretus cithara fidibuſqꝫ canoris · quaſi
dicat re parua · & breui ſcilicet id eſt &

Si ille fretus cithara · fretus ego pietate ·
¶ Paradionium prope baltheū ¶ Paradiſus eſt locus in orientis partibus conſtitutus · cuius vocabulum ex greco in latinum vertitur ortus porro hebraice edē dicitur qđ in noſtra lingua delicie interpretantur · qđ vtrūq; iunctum facit hortum deliciarum · Eſt enim omni genere ligni & pomiferarum arborum conſitus · hn̄s etiam lignum vite · non ibi frigus non eſtas · ſed perpetua veris temperies · cuius medio fons prumpens totum nemus irrigat · diuiditur q; in quatuor naſcentia flumina · Cuius loci poſt peccatū primi hominis aditus interclusus eſt · ſeptus enī vndiq; romphea flamma id ē muro igneo accinctus · ita ut eius cum celo pene iungat incendium · arcentibus ſpiritibus malis ſuper rompheam flagrantiam ordinatū eſt · ut homines flamme angelos vero malos angeli ſubmoueant · nec vi carnis vel ſpiritu tranſgreſſionis aditus paradiſi pateat ¶ Paradoxon eſt quā dicimus inopinata aliquid accidiſſe · ut flacco cicero · cuius laudis predicator eſſe debuerit · eius picti deprecatorem eſſe factum · ¶ Paradoxon admirabilis ¶ Paragoge eſt appoſitio ad finem dictionis littere aut ſillabe ut magis p magi · ut poteſtetur p poteſt · hanc alii appellāt · ſicut & virgil · bellant pictis amazones marinis pbellant ſicut eſt us · ¶ Paragraphus nota eſt que apponitur ad ſeparādas res a rebus que in cōnexu concurrunt queadmodum in catalago locaa locis et regionibus in agone premia a pmiis certamina a diuerſis certaminibus ſeparātur ¶ Parallele id eſt alterne recte linee nuncupantur que in eadem plana ſuperficie collocate atq; vtrumq; pducte in neutra parte concurrant ¶ Paraliſis · id ē ſtomachi contractio fit aliquotiens ī toto corpore aliquibus in aliquas partes corpus aliquibus vero cū ſenſu quā opoplexiam dicimus · qui autem ſine ſenſu epilenſiam vel maniam appellamus Fit aūt paraliſis iuxta ſinices quorum corpora nimie frigida ſunt ex flegmarum infuſiōe · aut in iuuenibus qui etates nimium calidas habent ex infuſiōe ſanguinis aut ex vino feruore · aut ex frigore aut ex indigentia ciborum · aut ex labore · aliquotiēs cum ſenſu : aliquotiens ſine ſenſu eſt : qn̄ cum cōmutatione cognoſcimus eam ſuperueniſſe : ut ſubito ſicuti formice ſic iuxta partes corporis moueantur. Eſt quando aliqua pars velut ignis ardeat : aut infrigidat : aut vna pars : aut pars particle paraliſis fit quia ſi in totum corpus fuerit opoplexia dicitur : fit autem ex frigore : aut ex ſanguie · Omnis autem paraliſis non naſcitur niſi cū ceperit etas declinare id eſt in lx · et quinto anno · aut ſi frigidioris nature fuerit : etiam xl · anno hoc patiuntur : quāuis et iuuenibus aliquotiēs ex egritudine naſcatur : hec cauſa que quidem facilime in iuuenibus curatur : nam & aliquotiens medici falluntur quotiens vident in iuuenibus ſine egritudine hāc cauſam paraliſis naſci : ſed non eſt ex cauſa paraliſis : ſiue eſt cuiuſcūq; humoris diriuatio qui partem corporis teneat · Vera autem paraliſis poſt xl · vnum annorū humana tenet corpora : cuius ſigna hec ſunt Pars eius de media tenetur : ut ſuo officio pars que tangitur fingi nō poteſt Quibus os apiēs inuenies linguam eorum in vnam paraliſin patitur albedior eſt eſſe ipa pars lingue : tunc intelligis paraliſin cauſam habere · Nam paraliſin ab eo qđ mediam partem teneat nomen accepit Si enim omnes partes teneat apoplexiā iudicabis : nam multa ex apoplexia minori ad paraliſin veniunt ¶ Paralitas equalitas ¶ Paralippomenon grece dicitur qđ nos preter miſſorum vel reliquarū dicere poſſumus qđ que in lege vel regum libris vel omnes non plene relata ſunt in iſto ſūmatim breuiter explicantur ¶ Para · i · prodigium pugna grece · ¶ Panimpha pronuba nimpha eſt ſponſa in nuptiis : ¶ Paralipſis acitabulum maius aliqui et catinum ita appellari putant ¶ Parapſis quadriangulum & quadrilaterum vas id eſt paribus abſidis ¶ Paraſanguas p ſe vocant quas greci ſtadia que nos miliaria appellamus ¶ Paraſceue preparatio grecū eſt : paraſceue enī ſexta ſabbati appellatur : hinc enim preparatio dicitur : qđ a iudeis eadem die que in ſabbato ſūt neceſſaria preparantur ¶ Paraſceue id ē vi · ſabbati ideo in ſolemnitate habetur q̄a in eo die xp̄s miſterium crucis impleuit propter qđ venerat in hunc mundum : ut qui a ligno percuſſi fueramus p ligni miſterium ſanaremur · Huius enim cauſa triumphi humana puſillanimitas xp̄o p hominem mundum celebritate manna p̄bet : pro eo quidem dignatus eſt ſanguie paſſionis ſue ſeculum redimere : et peccata mundi per crucē morte deuicta abſoluere

Paros· inſula marmoris. Paraſitali. buc/ cellatorii Paraſtate ſtipitis ſunt partes ſtā tes quibus arbor nauis ſuſtinetur· Cato malum delicatum paraſtatem vincite Pa raps dochia latine : inopinatus exitus cū ā dauid ponit· aliud explicat· ut eſt deus deus meus impolluta via eius. Paraſra/ ſten nonne deſertorem non bonum inter/ pretem Parazonium:cingulum. Paraſia eſt oratio libertatis & fiducie plena· occidi non ſpurium melium & cet· qua figura caute vtēdum eſt Paratura· barauvi· Par bāta cupidus. Parcas vel fata:per antifra ſin appellatas que minime parcunt quas tres eſſe voluerunt· vnam que vitam ho/ minis ordinat· alteram que contexat: ter ciam que rumpit· incipim9 enim cum na/ ſcimur· ſumus cum viuimus. deſinimus cum interimus. Parcas ſunt· vel fata q̄s quidem tria eſſe dicuntur· clotho· lacheſis atropos Parcas autez fata perantifraſim dicte· ꝙ nemini parcant Partarum· fatarū Parce: honeſte· moderate· prudenter· non nimie in ſilētio· cupide vel exigue minute vl' mediocriter Parce fata id eſt ſkefentū Parce metum deſine vel dimitte timorem ceſſas Parco multa ſignificat indulgeo vel ſeruo· inde parcas apes dicimus. ſeruatri ces mellis & parco ceſſo Parce pio generi miſerere pie cognationi Parcedris mini/ ſteriis Parcis modice· Parcior· fragalior abſtinens Parcoatras· mons armenie· in/ ter taurum & caucaſum medius interia/ cet. Pardus beſtia velociſſima que citata preceps fertur ſanguine & ſaltu in morte ruit Parduelis hoſtis rebellis Parentalia dies feſtus paganorum Parencio de pa/ racidio lex Parentia obedientia· & venit a pareo verbo Parregoma mitigatio grece. Parecauſis adgreſſio Parechaſin digreſſio dec Parentat vmbris vl' tumulis mortu/ orum frequenter paret id eſt obſequium adminiſtrat Parenteſis eſt interpoſita ra/ tionatio diuiſe ſentētie ut eneas : neq; enī patruus conſiſtere mētem. Paſſus amor rapidum ad naues premittit achatem id ē in ſexto libro de bruto infelix utcunq; fe/ rent ea facta minores Eſt enim ordo in/ felix vincit amor patrie. Item in pſalmo· Clamauerunt nec erat qui ſaluos faceret ad dominum Parentes dicti quaſi parien tes idem et creatores Parientia apparen/ da. Parere et apparere ita diſtinguitur· paret qui obſequitur apparet qui videt.

Pareo· obedie· parco pares· appareo· ſiue obtempero Paret: obſequitur· obtempe/ rat: conſtat vel conſtet· peragit Parere p̄/ ceptis· obedite iuſſis. Paro paris. id eſt preparo. Pares equales etate vel coeui ſi/ miles Parteſia· confidentia Parcedrā mō ſtrum vel precipuum ut alii ſancta virtus Paris fortiſſimus troianorum fuit ita ꝙ etiā hectorem vicit. Parra ciuitas archadie Parethonio ciuitas in finibus egipti vr/ biſq; alexandrie ex qua affrice principiū inchoauit Par fuit· decuit· oportuit. ſimi le fecit Pargitur plantatur Parias ſerpēs qui ſemper in cauda ambulat· & ſulcum facere videtur· de quo lucanus Conten/ tus inter caudas ſulcare parias Parricida & paricida hec differentia eſt: parricidam dicimus qui occidit parentem· paricidam qui ſocium et parem Paries ſtructura do morum Pari· naſci· gigni· Paries nuncu patus quia ſemper duo ſunt pares vl' a la tere aut a frontibus· ſiue enim tetragonū ſiue exagonum ſit qui ſe conſpiciunt ex pari erunt alter enim ſtructura facta de formis eſt greci inuentorem dedaluz aſſe runt parietū atq; tectorum· iſte enim pri/ mus didiciſſe fabricam a minerua dicitur Paries eſt qui conficitur ex lapidibus & cemento & dicitur ab equalitate Parib9 equalibus Parietine dicuntur quas vul/ go dicimus ruinas vbi parietes ſtant ſine tecto & ſine habitantibus· Pari lapides marmora Pari modo ſimilitudine Parali tate· equalitate euacuatione: Parit et pa/ ret ita diſtinguitur qui parit parturit· pa ret vero parientiam ſignificat Parius la/ pis ex parro marmore factus Parius gē ma genus marmoris candoris eximii lig dinus cognomento: hic apud paron inſu lam naſcitur inde et parius nuncupatur. Parimula dies feſti paganorum Parizo/ matum id eſt ſubcinctorium quo tantum genitalia conteguntur: hoc primum pri/ mi mortales e foliis arborum ſibi fecerūt quando poſt preuaricationem erubeſcen/ tes pudenda velauerunt· cuius vſum que dam barbare gentes dum ſint nude vſq; hodie tenent hec & campeſtria nuncupā/ tur. p̄ eo ꝙ eiſdem iuuenes qui exercenti campo pudenda operient Parizomata ve ſtis antiquiſſima hominum fuit· Parma leuia arma quaſi parua: non clipeum· Parma genus rotundi & breuiſſimi ſcuti Parmacopula ē medicamenti venditor·

¶ Panaſica rupes ¶ Parnaſius mons ſo
cibus appolloni & libero ſacer ¶ Paroti/
des tumores ¶ Paro nauigiũ piratarum
& apte ex his vocatũ. ita cicero. Tunc ſe
fluctigero tradit mandatq; paroni. et alibi
Parunculis ad litus ludit celer his. ¶ Pa
rotide ſunt duricie vel collectiões que ex
febribus vel ex alio aliquo naſcuntur in
auriũ vicinitate. vñ & paratides ſunt ap/
pellate. ota enim greci auriculam dicunt.
¶ Parrochia adiciẽs id ẽ domus dei ¶ Pa
roemia eſt accomodatũ rebus tẽporibuſq;
prouerbiũ. ut aduerſus ſtimulum calces.
& lupus in fabula. Rebus. ut aduerſus
ſtimulum calces. dum aduerſis reſiſtendũ
ſignificat. Temporibus. ut Lupus in fa
bula. aiũt enim ruſtici vocẽ hoĩem perdere
ſi eum lupus primũ viderit. vñ & ſubito
tacenti dicitur. Lupus in fabula. Item in
propheta prouerbiũ. Sicut mater & filia
¶ Paraimeon eſt cum ab eiſdem litteris di
uerſa verba ſumũtur ut Tite tite tute tibi
tanta tiranne tuliſti. ¶ Paramaſia ẽ veluti
quedam denomĩatio ſub vna ſignificacõe
diuerſarũ dictionũ ut . Nam inceptio eſt
amẽtium haud amantiũ. Item cicero abire
vel obire te cõuenit. id eſt exulem fieri an
mori. Item ipſe qui locus religioſiſſimus
hic erit locus dei. Item & cuſtodias agroꝝ
nõ honor. ſed honoris cauſa exiſtimabãt
Fit autẽ paranomoſia & per litterã demp
tam. ut illud: Nõ nomẽ habet iſte ſed omẽ
Aut per litterã comutatã: ut: Sapientis
menſa conuiuiũ ſaluti conuitiũ eſt ¶ Pa/
ros vna cicladum in qua candidum mar/
mor naſcitur ¶ Parotides tumores ¶ Pa
ron inſula maris magni. De qua Virgili
Niueã paron. Gignit enĩ marmor candi/
diſſimum quẽ parium dicunt. ipſa eſt &
melos ¶ Paraſia confidentia ¶ Parſimo/
nia frugalitas. tẽperantia. parcitas. conti
nentia. penuria. abſtinentia: ¶ Parſurus
parciturus. miſerturus : ¶ Partau mons
orientis haut procul a monte emarmali.
¶ Parte ferox idẽ a capite minax ¶ Partẽ
et partim ita diſtinguitur. partem nomen
partim aduerbiũ ¶ Partenii idem ſunt &
lacedemões. idem ſunt & ſpartani ¶ Par
tenius ſaltus archadie mõs ¶ Partenopia
ciuitas a partenope quadam virgine illic
ſepulta partenope appellatur. quod op/
pidum poſtea Auguſtus Neapolim eſſe
maluit ¶ Parthenos v̄go grece ¶ Parta
treata. acquiſita. parata vel inuẽta ¶ Par
tes p̄da. ſiue exuuie. et dicte partes a pari
diuiſione perſonarum qualitate et laboꝝ
ita deciſione. Parthi ab ſcitis originẽ tra/
hunt. fuerũt enim eorum exules qđ etiã
hominum vocabula manifeſtant. Nam
ſectico ſermone exides parthi dicuntur.
hi ſimiliter ut bactriani domeſtici ſeditionĩ
bus ſcithia pulſi ſolitudĩes iuxta hircania
primum furtim occupauerũt. deinde ple
raq; finium etiam virtute optinuerunt.
Parthia regio oriẽtis. Particeps. cõſors.
conſcius. ſocius. adiutor. miniſter Part/
cas luneſhudi. Particus negociator. Par
titudines parctus. Partubulus part9 ef
fuſionis. Paruipendens. negligens. hñs
Parturit. peperit. genuit. gignit. enixa ẽ
Parturitionibus feminũ partubus. Par
tum paratum. Patruelis filius patrui.
Patruus frater patris. Patriſſat patriſo
vel patris more ago. Parthius ciues de
parthia. Particus negociator ipſe Pard9
dyabol9 Patronomica dicuntur q̃i patrũ
legalia. Parturire eſt ante partum dolere
parere vero fetum emittere. Paruipendẽ
eſt contemptu animi aliquid etiam mag/
num deſpicere Pendere enim eſtimare ẽ.
Parum plures. pauci non multi. Paſcha
antiquitus eccleſie quartadecima luna cũ
iudeis celebrabant quocunq; die occurre/
rit. quem ritum ſancti patres in nicena ſi/
nodo ꝓhibuerunt conſtituentes non ſo/
lum lunam paſchalem in menſe inquirẽ.
ſiue etiam in diem reſurrectionis dñice ob
ſeruare. et ob hoc paſcha a quartadecima
luna vſq; ad viceſimamprimã extenderẽt.
ut dies domĩcus non omitteretur Paſcha
autem vocabulũ non grecum. ſed hebreũ
eſt hec a paſſione quõ paſcin grece dicĩt
pati. ſed a tranſitu hebreo ſermone paſcha
appellata eſt : eo ꝙ tũc ppl's dei ex egip
to tranſierit: Vnde & in euãgelio cũ vidiſ
ſet iheſus quia venit hora eius ut tranſirẽ
de mundo ad patrem. et rel'. Varia aũt ob
ſeruatio opinionũ paſcalis feſtiuitatis in
terdum errorem gignit. Latini nãq; a ter
cio nonas marcias vſq; in terciũ nõas apl'
prima menſis lunam inquirunt. & ſi quĩ
tadecima luna dñico die ꝓuenerit in alio
dominico paſcha protrahunt Greci primi
menſis primã menſis luna ab octauo id9
martias vſq; in diem nonũ aprilis obſer/
uant Et ſi quintadecima luna die domĩco
occurrerit ſecũdũ paſcha celebrant: Hui9
modi ergo diſſenſio inter vtrũq; paſcalem
regulam turbat Paſcha omniũ feſtiuita/
tum prima eſt: de cuius vocabulo iam ſu

perius dictum eſt Paſcha qđ hebreice di
citur phaſe id eſt tranſitus ·& noſtra paſſi
one ut pleriq; arbitrantur. Paſcha tran-
ſcenſus hebreum eſt nõ grecū tranſcenſus
vero idcirco dictus eſt· ꝙ hebrei ab egipto
terram promiſſionis tranſcenderēt ¶ Certe
paſcha noſtrum qđ ſaluator noſter ab in-
feris reſurgens celorum regna tranſcen-
derit Paſcebam ſeruabam Paſcentibus er
rantibus. Paſcit· reficit· ſuſtulit· preſtat·
nutrit delectat·confortat adolet oblectat.
Paſcuus ager ·quia herba tantum et ani-
malibus vacat. Paſelum faſceolum legu-
minis genus. Paſſeres ſunt minuta ani-
malia a paruitate vocata· vnđ et puſilli &
parui. Paſſer dominus et vir ſanctus :
Paſſim vulgo promiſcue incondite: inor-
dinate turbato ordine permixtū· confuſe·
diſperſe· ſine modo vbiq; miſcue · leuiter
ſparſim·hinc atq; illinc habundanter. Pa
ſinpbanon omnibus apparēs Paſſis du
biis vel diſperſis ſolutis trepidis. Paſſio-
nem et propaſſionem hieronimus in ma
theo diſtinguit dicens·ꝙ paſſio reputatur
in culpam· propaſſio vero licet initam cul
pam habeat·tamen non tenetur in crimīe
Ergo qui viderit mulierem & anima ei9
fuerit titillata hic propaſſione percuſſus
eſt. Si vero conſenſerit & de cogitatione
effectum fecerit·ſicut ſcriptum eſt ī dauid
tranſierunt in effectum cordis: de propaſ
ſione tranſibit ad paſſionem & huic non
voluntas peccandi deeſt ſed occaſus· Paſi
uen fingunt poete ſolis filiam eſſe que cū
tauri amore fureret ut eo potiri poſſet
dedalo iuuante vacca lignea incluſa eſt·&
effectum nefarie cupiditatis eminata eſt.
Paſſo capillo·crine ſoluto. Paſſo genus
ſupplet Paſſum ſepe defectū perpeſſum
Paſſus ſuſtinuit perpeſſus· Paſſus ſicut
poſſunt brachia extendere·& fit quatuor
cubitorum Paſria cognatiōe quippe fra-
tres vocantur qui ſunt de vna familia id ē
paſria quas latine paternitas interpreta n
tur·cum ex vna radice multe gentis tur-
ba diffunditur Paſtinaca ſilueſtris radix
eius ī aqua & mulſa cocta menſtrua pur
gat radix eius trita & ceſtibus appoſita
eunuchos facit Paſtinaca vocata quia ei9
radix precipuus paſtus ſit hominis· Eſt
enim odoratu iocunda cibo & delectabilis
Paſtinatum vocant agricole ferramentū
bifurcum quo ſemina pangnntur : vnde
etiam repaſtinare dicte ſunt vinee veteres
que refodiuntur Paſtinare·colere· planta
re Paſtoforium atria templi vł ſacrarium
innouatum Paſtoforia in ezechiele extra
partem in viſione ciuitatis in veteri trāſla
tione habeī· Paſtoforium in nouo gazo-
philatium· id eſt cellulas paruas vbi the-
ſauri reconduntur Paſtoforium ſacrariū:
Paſtophoria grece latine thalami dicun-
tur cubilia in quibus leuite excubabant ī
atriis dom9 domini Paſtor magiſter pe
coris opilio cuſtos·Paſtor pecuſius Pa-
ſtores dardane troianos nunc intelligim9
paſtores intelligendos Paſtoricias caſu-
las paſtorum cubilia· Paſſum quicquid
ex vua paſſa cõpreſſum efluxerit· dicitur
autem paſſum a paciendo nam percutitur
vua ſictior et inde fit paſſum Paſſus·p-
peſſus. ſuſtinens: accõmodans Paſtutus
preparatus Paſturā faiſtin· Paſtum ob
tentum vel nutritū·¶ Patagium ē vrbs
patauum Patagium eſt pallium ex auro
purpuraq; variatum · Petago· genus;
morbi Patalogia ratio paſſiōis Pataliter
diuiſe aut patenter Pathacanna id eſt pla
ga ater meridiana vel occidentalis Patefa
cit aperit patet Pateant· aperiant· Paten
tem apertam· Patefacta aperta cognita.
Patella· dicta quaſi patula olla eſt enim
oris patencioris · Patelana cum folliculi
menſium patiſcunt ut ſpica exeat·deam
patelanam preeſſe pagani dixerunt Pa-
tens ꝙ aperiatur et clauditur· Patens et
patulum ita diſtinguitur : patulum dici-
tur qđ naturaliter ſemper pateat· ut na-
res aures· patēs vero qđ aperitur et clau
ditur·ut oſtium oculi Sic lucidum et luci
bile lucidum eſt ꝙ aliunde illuminatur lu
cibile qđ ſemper lucet Patena dicta ꝙ di-
ſpanſis labris patentibuſq; ſit horis Pa
tera aut fiola regalis eſt Patere fiole ſunt
dicte vel ꝙ in ipīs potare ſolemus vel ꝙ
patentes ſunt diſpanſeq; Pateris fiolis ar
genteis· ut virgił· qualem pateris libam9
& auro Pater dignitas et honoris nomē
eſt: vnde & ſanctos viros ac ſeniores pa-
tres dicimus Pater autem dictus eo ꝙ pa
tratione peracta filium procreat· Patra-
tio enim eſt rei venerie conſumatio : hoc
eſt luxurie Lucretius :& bene patra patꝫ
Patronomica dicuntur eo ꝙ trahuntur a
patribus ut titides tidei fili9: eneius enee
filius·q̄mu is et a matribus & a maiorib9
dicantur Patrie noīa a patria deſcendunt·
ut a theníenſis· theban9 Patronominicis
que in des vł in ius exeūt vti poſſim9: q̄
aūt in en termīanī ad nos trāſire n̄ poſſūt

Pater dominus · Paterfamilias dictus ꝙ
omnibus in familia ſua poſitis ſeruis tan⁄
quã pater filijs patria dilectiõe conſuluit ·
ſeruorumqꝫ conditionem · ac filiorum affe
ctũ non diſcernit ſed quaſi vnum membꝝ
amplectit · hinc enim exortum eſt nomen
patriſfamilias · qui autem iniq̃ dominant̃
in ſeruis hoc ſe nomine nequaq̃m reputẽt
appellari Pater optime · rex ſũme Pater⁄
niani heretici a paterno quodam exorti in
feriores corporis partes dyabolo factas
opinantur · Pateſcunt: aperiuntur · dete⁄
guntur · reuelantur · Patiferre · ꝑpeti · ſuſti
nere tollerare · durare · ſufferre · Patibulũ
eſt in quo hoĩes appenſi cruciantur vꝉ pa
ciuntur · vnde & nomen accepit Patibulũ
autem vulgo furca dicitur quaſi ferens ca
put ſuſpenſum enim & ſtrangulatũ ex co
exanimat Inter patibulum autem & crucẽ
hoc intereſt quia patibulum appenſos ſta
tim exanimat · & minor eius pena q̃m cru
cis · crux autem fixos diu cruciat Patibu
lum crux crucis · vel ſtipis Patiens dictꝰ
a pauendo · pauere enim ferire eſt · ꝑcutit̃
enim et tolerat. Patientiam inter & tole⁄
rantiam hec differentia eſt · tolerantia anĩ
eſt · patientia corporis · vt ſaluſtius · corpꝰ
paciens inedie & languoris · Paciens ne⁄
gociator ipſe Pathicus negociator libidĩo
ſus Pathos grece latine paſſio Pathos ꝑ
turbatio qđ grece panthos dicitur vnde il
le voluit vocare animi paſſio qui verbum
de verbo panthos diceret · paſſio motus
animi cõtrariatio. Patro perpetro: ꝑficio
admitto Patrat · generat · admittit · facit: ꝑ
ficit: ꝑpetrat: vel ꝑagit · explet Pathia · eſt
vrbs in theſſalia in qua achillis regnauit.
Patres ut ſaluſtius dicit vocati ſunt · nam
ſiue patres filios · ita illi rempublicam ale
bant Patres conſtripti · quia dum romulꝰ
decem curias ſenatorum elegiſſet: nomina
torum preſenti populo ĩ tabulas aureas
contulit · atqꝫ inde patres conſcripti vocati ·
Patreus · vitricus Patria in domo in foro
in populo in plebe in turba in multitudi
ne in cuneo in ciuitate in ſinagoga · in ĩma
Patria vocata ꝙ cõmunis ſit omnibus q̃
in ea nati ſunt. Pagugꝰ in quo quiſqꝫ na
ſcitur. Patriarcha grecus lingua ſũmus
pater interpretatur · quia primũ · i · apl̃icũ
retinet locum: & ideo qui ſummo honore
fungitur tali nomine cenſetur ſicut rõma
nus anthiocenus & alexandrinꝰ · ſunt enĩ
auctoritate conſtituti beati petri apoſtoli.
Prima quippe eſt petri apoſtoli ſedes ro
mana Secunda autem ſedes apud alexan
driam beati petri nomine: a marco eius dĩ
ſcipulo & euãgeliſta conſecrata eſt · Tercia
vero ſedes apud antiochiam id eſt beatiſſi⁄
mo petro habet̃ honorabilis · eo ꝙ illic priꝰ
q̃m rome veniſſet · habitauit · & illic primũ
nomen xp̄ianorum nouelle gentis exor⁄
tum eſt Quãnis autẽ per orbem catholice
diffuſe eccleſie vnus thalamus xp̄i ſit ſan⁄
ctam tamen romanam eccleſiam nullis iu
dicibus conſtitutis ceteris nõ ſolũ prelata ẽ
ſed euangelica voce domini & ſaluatoris
noſtri primatum obtinuit. Tu es petrus
inquiens. & ſuper hanc petram edificabo
eccleſiam meam Patriarcha patrum prin⁄
ceps Archos enim grece princeps eſt. Pa
triam excedere patriam relinquere Paria⁄
ſter · ſtieffuatter Patrio lare · domo meni⁄
bus vrbe: Patricius · preſes · tribunus · ꝓ⁄
pugnator · prefectus: Patricij inde vocati
ſunt: pro eo ꝙ ſicut patres filijs · ita preui
deant reipublice. Patricio honoratiſſimo ·
antiquo Patriciani heretici a quodam pa
tricio nuncupati ſunt · qui ſubſtantiam hu
mane carnis a dyabolo conditam dicunt:
Patricumnum id eſt paterna mente · ſiue
intellectu qui paterne eſt conſcius volun
tatis. Patriſſat · emulator patris. patris
amator · paternus effectus Patrie ad limi
na ad paternaꝫ domum Patri liceo · libero
patri Patrimonium bona infule vitte ſa⁄
cratenie ligature · exuuie · Patrio paterno.
Patriota gilanto Patrios penates · troia
nos deos Patripaſſiani heretici inde vo⁄
cantur. quia patrẽ paſſum dicunt: idẽ ſũt
& nouaciani ſiue ſabelliani Patromoniũ ·
bõa cenſum peccuniam · facultates · copias
opes diuitias fortunas · predia · patrimo⁄
nia · rem familiarem · rem priuatam · rem
domeſticam. Patrite autem a patre aut a
patria vtrunqꝫ intelligimus ſiue melius a
patria · nam & pater a patria dicitur. Pa⁄
trius animꝰ patri ſimilis ciuilis mens Pa
trium inter et paternum eſt hec differẽcia:
patrius eſt patri ſimilis ut patrius animꝰ
paternus eſt · qđ patris fuit ut fundꝰ pa
ternus Patrocinari cauſam agere defendẽ
adeſſe · aſſiſtere · obſecundare · aſſerere · ꝓte⁄
gere · Patroni a patribus dicti ſunt · quia
huiuſmodi affectum clientibus exhibeant
ut quaſi patres illos regant Patros vitri⁄
cus id eſt grecum matris maritus Patro⁄
nomica dicuntur eo ꝙ trahuntur a patri
bus. Patrueles dicti eo ꝙ patres eorum
germani fratres interfuerũt · Patruus fr̃

patris eſt quaſi pater alius vnde et mori
ente patre pupillum prior patruus ſuſci
pit et quaſi filium lege tuetur Patule pa
tenter Patir pater grece Patulea aut pro
patula dicuntur loca diffuſa et lata Patu
lis naturaliter apertis· diffuſis·extenſis·
patentibus·expanſis·vel amplis Phatu/
res vrbs egiptiorum metropolis eſt Pa/
uidus·tremens·genu complexens· herẽs
genibus· proſtratus: pedibus proiectus
abiectus vultu·triſti facie trementibus la
biis:turbato viſu· trepidus ac timid9· for
miduloſns· turbatus·confuſus Pauidus
eſt quem vexat trepidatio mentis· habẽs
cordis pulſationem & motum · nam pa/
uere ferire eſt vnde & pauitum. Pauitãs
timens vel timorem faciens Paucalis fob
liber Pauo pauonis:& pauus paui Pa/
uie oliue a pauo inſula dicte: vnde prius
allate ſuut Pauimentum originem apud
grecos habent elaborata arte picture lito/
ſtrata a paruulis cruſtis ac teſſeris tinctis
in varios colores Vocata autem pauimen
ta eo ꝙ paueantur id eſt cedantur · vnde
& pauor qui accidit cordi Pauimentũ hu
miliacio delicti. Pauitans timore ſtimu/
lans timens velut pauens. Paulatim par
ticulatim modice per partes·acute:caute:
circũſpecte· minutatim·ordinatim· grada
tim·lente·ocioſe· tarde·ſenſim: pedetemp/
tim· parum vel per partes· pauliſper· per
modicum paruum ·puſillum· aliquanti/
ſper· per aliquantuluꝫ· procliue · facile ex
peditum·pronum : paululum· puſillum
tempore mediocrem· paruũ paulopoſt :
poſt paucum . Pauliani heretici a paulo
ſicmatheno exorti ſunt qui dixit non ſem
per fuiſſe xp̃m ſed a maria ſumpſiſſe ini/
tium Paulus qui ante ſaulus· ſaulus aũt
hebreo ſermone temptatio dicit̃· eo ꝙ pri9
in temptatione eccleſie verſatus eſt· perſe
cutor enim erat vnde habuit nomen iſtud
quoꝫ perſequebatur xp̃ianos· poſtea enĩ
alio nomine de ſaulo factus eſt paulus·
ꝙ interpretatur mirabilis ſiue electus Mi
rabilis vel qnia multa ſigna fecit: vel quia
ab oriente vſqꝫ ad occaſum euangeliũ xp̃i
in omnibus gentibus predicauit. Elect9
ſicut in actibus apoſtolorum ſpiritusſan/
ctus dixit Segregate michi barnaban &
paulũ ad opus eo ꝙ elegi eos· latino ſer/
mone paulus a modico dictus · vnde &
ipſe ait· Ego ſum minimus apoſtolorum
omnium quando ergo ſaulus ſuperb9 ela
tus·quando paulus humilis modicus·
ideo ſicut loquimur paulopoſt videbo te·
idẽ poſt modicum . Cephas enim et ſau/
lus· ideo mutato nomine ſunt vocati· ut
eſſent etiam ip̃o nomine noui ſicut abra/
ham et ſara · Pauo nomen de ſono vocis
habet cuius caro ut fert beatiſſimus augu
ſtinus tam dura eſt ut putredinẽ vix ſen/
tiat: nec facile coquatur· quia inquit cum
auditu incredibile videretur euenit ut apd
cataginem nobis cocta apponeretur· hec
auis de cuius pectore pulparum quantũ
viſum eſt decerptum ſeruari iuſſimus qd
poſt tantum ſpacium dierum quãdo alia
caro quecunqꝫ cocta putreſceret prolatũ·
atqꝫ oblatum nichil noſtrum offendit ol/
factum· itemqꝫ repoſitum poſt dies am/
plius q̃m triginta: id qd erat inuentum ẽ
idemqꝫ poſt annum niſi ꝙ aliquantulum
corpulentie ſictioris & cõtractioris fuerit
Poeta quoqꝫ ſic ait · Miraris quotiens
gemmtas explica t alas & rel̃· Pauper in
ops·tenuis·egens·nudus·mendicus· vel
egeſtuoſus Pauper ſine pera Pauperes·
humiles & beati Paupertacl̃a paupertas
diminutiuum· Pauperiantur· pauperes
efficiũtur Paupertas honeſta eſſe poteſt·
egeſtas vero turpis Pauperiem inter &
paupertatem hec eſt differẽtia· pauperies
dampnuum eſt: paupertas ipſa conditio.
Pauſa requies Pauſare · requieſcere· Pau
ſia oliua eſt quã corrupte ruſtici puſiã vo
cant · viridi oleo & ſuaui apta et dicta pu/
ſia ꝙ paueatur id eſt tundatur· vnde et pa
uimentnm Pauum ciuitatem carpat9 cou
meo ſtiphonis filius edificauit Paxima/
tus in duobus vni9 libre pondus eſſe cer
tiſſimum eſt· Paxillus qui inſtantem pa
rietem nititur· id eſt ſternices congregati
onis Pauxillum genus ferramenti id eſt
cultrum. Pean laus appollinis proprie·
abuſiue tamẽ & aliorum deorum Peanis
exclamationibus :Peccator dicitur qui p
actione fedatur : inter peccatorem autem
& immundum hec differẽtia eſt· quia om
nis peccator eſt immundus· peccator au/
tem eſt qui tranſgreditur precepta· & ne
ceſſe eſt hunc immundũ eſſe qui tranſgre/
ditur· immundus autem eſt & qui vxore
ſua dormierit· aut mortuum tetigerit· nõ
tamen ideo peccator eſt Peccator autẽ ap̃e
lice meretrice vocatus q̃uaſi pelicator: qd
nomen apũd antiquos tantũ flagitioſum
ſignificabat poſtea tranſiuit hoc vocablm

in appellationem omnium iniquorum . Peccator nomen nõ vſitate ſerpentibus cõuenit ſed animalibus his accõmodantius aptati ſolet que ſolent in vſu hominum ſiue adiuuãdis laboribus ut boues et equi et ſiqua talia ſiue ad lanicium vel ad ueſcẽdum ut oues & ſues Petines dicti ꝙ pexa fila telarum reddant & imprimant Pectus thoracem vel organum intelligentie vel pectus dorica lingua cithara dicitur. Pectus vocatum ꝙ ſit pexum inter eminentes mamillarum partes vnde & pectinen dicitur qḋ pexos capillos faciat Pecula loca que pecuaria appellant Peculiarius olim apud antiquos vocabatur qui erat diues modo vero pecunioſus. Pecudes antiq̄ dicebãt tm̄ aĩalia illa que edũtur quaſi pecudoſa . Peculator pro eo ꝙ ſit peccunie publice defraudator Peculat9 iudicium ĩ eos datur qui fraudem erario faciunt pecuniamq̄ duplicem interuertũt nam a pecunia peculatum eſt dictum. nõ autem ſic iudicatur furtum reipublice ſicut re priuate: nã ille ſic iudicatur furti re9 qui fur eſt ſacrorum Peculium propriũ eſt minorũ perſonarum & ſeruorũ ſiue paſtoꝝ. nam peculium eſt qḋ pater vł do min9 filiũ ſuũ vł ſeruũ pro ſuo arbitro tractare patitur Pecunia prius de pecudib9 & proprietatem habebat et nomen De corio enim pecudum nũmi incidebantur & ſignabantur poſtea a ſaturno ereus nummus inuent9. ĩpe enim ſignare nummos et ſcribi conſtituit propterea et herarium ſaturno a gentib9 conſecratum eſt. aliud ſuperius pecuniam a pecudibus appellauerunt: ſiue a iuuando iumenta ſunt dicta. omne enim patrimoniũ apud antiquos peculium dicebatur a pecudibus in quib9 eorum conſtabat vniuerſa ſubſtãtia. vnde et peculiarius dicitur qui erat diues modo vero pecunioſus. antiquiſſimi nondũ auro argentoq̄ inuento ere vtebantur Nã prius erea peccunia in uſu fuit. poſtea argentea: deinde aurea ſubſecuta eſt Peccunie patrimonium bona. cenſus: facultates copie. opes. fortuna. Pecunioſi dicuntur qui magnas peccuĩas habere poſſunt. interius vero egen. ſic cupidi auari ſemper inhiantes & egentes. quãuis in peccunie habundantia corporaliter egere nõ poſſint Pecus eſt animal irrationabile: mortale. motu carnis & ſanguinis animatum. vñ & anima eorum poſt mortem ſimul cum carne diſſoluitur. Pecudes omne animal veteres a paſcendo pecus dixerũt. Differt enim inter pecora et pecudes: naꝫ veteres cõmuniter in ſignificatione aĩalia pecora dixerunt Pecudes autem tantum illa que eduntur quaſi pecuedes Pedagogus qui paruulis aſſignatur grecum nomẽ eſt et eſt compoſitum ab eo ꝙ pueros agat. id ẽ educat & laſciuientem refrenat etatem. Pedagogus qui ſequitur ſtudentem id ẽ papas Pedagogus eſt nõ ſolum qui minat ſed etiam qui minatur ſub cuſtodia Pedagogium vbi pueri erudiuntur Pedes mẽſura in tela quando volunt incidere Pedẽ repreſſit. veſtigium inhibuit. Pedes dicti eo ꝙ per ipſos metra ambulant. nam ſicut nos pedibus incedim9. ita metra quaſi pedibus gradiuntur. Pedes autem omnes c. xxiiii. ſunt diſſillabi quatuor triſſilabi: viii. tetraſſillabi. xvi. pentaſillabi. xxxii. exaſillabi. lxiiii. vſq̄ ad quatuor autem ſillabas pedes dicuntur. Reliqui ſinꝫugie dicuntur. Pedes ex greca ethimologia nomẽ ſortiti ſunt. hos enim greci pedas dicunt qui alternis motibus ſolo fixi incedunt. quorũ digiti et decorem in vſum fecerunt nam currere non poſſumus. niſi digitis ĩ vnum preſſis ſoloq̄ nitentibus impetum ſaltumq̄ capiamus Pedites in ludis circenſibus pagani aiũt. propterea pede currunt. quia pedibus curritur mortalium. Ob hoc ſuperiori parte currunt ab inferiore id eſt ab oriente oriuntur: quia mortales oriuntur et occid untnudi currunt q̄a & homini in ſeculo nulle reliquie ſunt recto ſpacio currunt quia inter mortem & vitam nichil diſtat. ſꝫ igitur propterea fingit nt vanitates ſuas & ſacrilegia excuſet: Pediſſequa ancilla famula Peditatus ꝑpagatio filiorum ac nepotum Phediã grece latine diſciplina Pede. ire. ꝑficere: conari. adgredi. Pedes curſus vite vel ſtabilitas Pede ſecundum proſperum aduentũ Pedorus ſecunda poſt margaritam candidarum gemmarum De qua queritur in quo colore numerari debeat. totiens iactãti per alienas pulchritudines nomĩs. adeo vt decoris prerogatiua vocabulo facta ſit Pedus vel pedum dicitur virga paſtoralꝭ Pedes domini ſtabilitas eternitatis Pedes nauis fineſq̄ quibus tenduntur. Pedib9 plaudũt. triũphant ſaltant Pedicul9 lus Pediculoſus luſſoller Pedica qua pedes ligantur. Peditatus numerus peditũ vel

propagatio filiorum aut nepotum Pedo
id eſt turpem ſonū emitto· Pedum furcꝫ
Pedum·ſtab indeclinabile Pedites et pede
ſter vnum ſunt Pedorem·fetorem Pedor
proprie fetor pedum Pedor anrium ſu/
dor ſqualor Peduit lituit·ſorduit Pedu
ces ſunt laquei quibus pedes illaqueant̄·
dicte a pedib9 capiēdis Pedor fetor ſqua/
lor·ſordes· pedor generis maſculini dicit̄
hic pedor & hi pedores· non pedora ut.
lucanus:longuſqꝫ in carcere pedor Pedor
fuſtis paſtoralis capite incuruato Pedu/
cla vermes veſtis· dicta a pedibus· vnde
& peduclosi quibus peducle in corpore
ferueſcunt Pedum baculum eſt curuū cū
quo pedes ouium detinētur & paſtorale
geſtamen Pedules·fuſꝫtubha Pefellit la/
tuit· Pegaſus equus fingunt pagani de
fonte volare ꝙ equo ſit pennis volante
vectus· qui equus pegaſus dictus eſt·
Pegaſus equus neptuni qui fama interp̄
tatur. Pegaſo homo iocularis. Pegnus
lucus luſorius Pegma qđdam inſtrumē/
tum ſcenicum ꝙ varie ludebatur in ſcenis
in modum raſtri dentati ad ſuperiora thea
tri vbi appendebant̄ vela in tempore eſta
tis Pegma conglutinatio vel cōpaginatio
Pege fons ē Pegit pudet Peior· deterior
a malo dicitur deterior a meliore Peierat:
male iurat· vl' perperam iurat·id eſt teme
re· Phegous frater foronei iunior hic cū
mortuus eſſet ad eius ſepulchrum eſt cō/
ſtructum· in quo colitur ut deus· & deo
boues immolantur Credo honore tanto·
ideo dignum putauerunt· quia in regno
ſuo partim pater quippe loca ambobus
diſtribuerat·in quibus eo viuente regna/
rent iſte ſacella conſtituit ad colendos deos
& docuerat obſeruari tempora & per mē
ſes atqꝫ annos qui deorum quatenus me
tirentur atqꝫ numerarent Nec in eo noua
mirantes· rudes adhuc homines morte obi
ta deum eſſe factum ſiue opinati ſunt vel
voluerunt Pela· iacula· tela Pelaſgos gre
cos· Pelaſgi volucres qui inſulam tenent
vel greci Pelagus·pro elubium· Pelag9
eſt profunditas maris·Pelagus eſt latitu
do maris ſine littore & portu grecū no/
men eſt a potoyplagi hoc eſt a latitudine
quaſi importuoſa· Pelamidum piſcium·
Pelago remēſo· mari renauigato Peleps
ſine filiis Peligatum concubinatum·Pe/
lago & flammis· mare et incendiis Pela/
mis genus piſcis dictum ꝙ in luto morat̄
qđ grece dicitur pilon Pellaces·doloſi·fal
laces Pellacis vlixi ut mites achilli Pelagi
ani heretici a pelagio monacho exorti· hi
liberum arbitrium diuine gratie antepo/
nunt dicentes ſufficere ſolam voluntatem
adimplēda iuſſa diuina Pelagi habundās
ad altum mare Pelago deducere nauiga/
re:pontus·mare· ſolum Pella macedonie
vrbs in qua natus eſt qui alexādriam cō
didit·vrbs etiam in egipto canopus Pelar
goſis ciconia dicitur· Pelaſgi nomiati qui
cum velis paſſis verno tempore aduenisse
italiam viſi ſunt ut aues·primo enī varro
italiam appuliſſe cōmemorat:grecos vero
pelaſgos iouis & lariſſe filios perhibent
dictos· Pelaſgi greci ex theſſalia ꝑfugi in
italia conſederunt Pellax·doloſus: fallax
a pelle id eſt vultu. foris enī ut fallax ar/
ridet:ſed nequitiam intus gerit Pellecti·
illecebrati·ſeducti· Pellactor incitator per
ſuaſor Pelectron loc9 in theſſalia in quo
cirus habitauit Pelectronia regio dicta in
theſſalia ciro nephari9 cōmorabatur· vbi
pelotronium oppidum· Peleum oppidū
egipti Pelex·ſuccuba:concubina· Pelex
proprie apud grecos dicitur palatinis cō
cubina:dicta auté a fallacia:id eſt verſutia
ſub doloſitate vel mendatio Pellexeris p
ſuaderis Pellicens perſuadens dicitur Pel
lexit in fraudem duxit Pellexiſſet dedu/
xiſſet·ſollicitaſſet Pellege ꝑcurre. Pellere
reicere Pellicatus chebiſon Pellecti illece/
bra ſeducti. Pellere proiicere Pellicere eſt
blandiēdo eligere Pelliciis blandiciis Pel
lit·impellit:expellit Pelops filius tantali
auriga optimus Pelopia grecia Peles ia/
cinctinas·ſine lana Pelis tracta irach Pe
lis ſignum mortalitatis Pelos grece·lutū
dicitur latine Pelon· ꝑmūctorium Pelix
dicitur a peliendo id eſt a decipiēdo·eo ꝙ
pelle ſua ſuos amatores decipit Pellican9
auis parua que ſolitudine delectatur Eſt
& aliud pellicanorum genus in nilo pene
cignis ſimile niſi ꝙ paulo maiores ſunt q
dam & onocratulus vocant̄· Pellicanus
auis que naſcitur in ſolitudine maxime ni
li fluminis in egipto· dicitur hec auis tan
quā colaphis roſtrorū occidere paruulos
filios ſuos eoſdemqꝫ in nido occiſos a ſe
lugere poſtremo dicunt matrē ſeipam gra
uiter vulnerare & ſaguinem ſuum ſuper
filios ſuos fundere quo illos ſuperfuſos
reuiuiſcunt Pellicani duo genera dicūtur
horum eſſe volatilium· vnum in aquis di
cunt· & eſca eius piſces ſunt· & vnum in
ſolitudine· & eſca eius venenata animalia

hoc eſt ſerpentes cocodrilli et lacerte · di/
cuntur autem iſta animalia latine onocra
culi. Pelicanus auis egiptia habitans in
ſolitudine nili fluminis · vnde et nomen
ſumpſit · nam canopus egiptus dicitur ·
Pelicatum luxurioſum Pellicere blandien
do elicere Peligni ſtulti Pellicia veſtis in
dumentum de pelle factum Pelides pelei
nepos pirrus Pelios mons archadie Pel
lis inde vocata ꝙ externas iniurias corpo
ris tegendo pellat · pluuias & ventos ſo/
liſq; ardores perferat · pellis autem mox
detracta et ſubacta corium dicitur Pelma
grecum eſt q̃m latini pituitã dicunt Pelo
pia menia pelopenſium hoc eſt grecorũ ·
Peloponenſem vrbem pelops quidam q̃
apud argos regnauerat condidiſſe fertur
Pellorides a peloro promunctorio ſicilie
vbi habundant cognominate ſunt Pelo/
promunctorium Peloſitas anima Peloſiũ
oppidum alexandrinum. Pelea ſcutum
breuiſſimum in modũ lune medie de qui
bus meminit liber regum. Fecit ſalomon
ducenta aurea ſcuta de auro purissimo · et
trecentas peltas de auro probato. Pelues
vocate ꝙ pedes ibi lauantur Peltes ama/
zonum ſcutule parua in lune modum ſe/
mis vel magis tercie aut quarte quibus ea
dem amazones vtebantur in pugna: pen
tiſilea erat amazonum regina · amazones
vero erant femine bellatrices Pelluuie q̃/
bus pedes lauantur: & malluuie quibus
manus. Peluſium nomen oppidi vbi ni/
lus intrat in mare Pelius label Pelum ve
ſtis vel ſtola ¶ Pemptos luctus ¶ Pena
verbera · eculeus · cruces · tormenta · damna
tio · ignis · flamma · concrematio · punitio ·
conſumatio · interitus . Pena dicta ꝙ pu/
niat. Eſt autem epithetum nomen et ſine
adiectione non habet plenum ſenſum: adi
cis pena carceris · pena exilii · pena mortis
& imples ſenſum Octo autẽ genera ſunt
penarum: que in legibus contineri tulius
ſcripſit id eſt dampnum · vincula · verbera
leonem · ignominiam · exilium · ſeruitutez ·
& mortem . His nanq; penis vindicatur
omne peccatum Inter penam et ſuppliciũ
hoc intereſt · quia pena ſine ſanguine eſſe
poteſt · ſupplicium vero non niſi cum ſan/
guine Pena eſt dolor ſine ſanguine Pe/
nace imago pulcherrima. Pinnas et pen/
nas et inter pinnum hec differentia eſt · pĩ
ne ſunt murorum · penne auium a penden
do · pinnum extremitas ferri acuti. Pen/
num enim acutũ antiqui vocabant Pẽna

apud veteres vocabatur ſecuris q̃ ex vna
parte acuta eſt ex altera foſſorium Penas
exigere · occubere: vim vite auferre · finem
vite facere: ſupplicium capere Penas · ſup
plicia · tormenta . Penas poſcunt · exitium
preparant Poenas per o et e ſcribitur pe
ne coniunctio per e ſolam · pena vero qđ
eſt ſupplicium per o ſcribendum · pene &
penet ita diſtinguitur · pene aduerbium ·
penet nouiſſima pars corporis Pene · pro
pe · aut iuxta Penates · domus · domicilia
ſacralimen · partetes: domeſticos · Penates
gentiles dicebant omnes deos quos domi
colebant · & penates dicti ꝙ in penetrabili
bus eſſent id eſt in ſecretis: hi dii qui voca
bantur vel que nomina habuerint igno/
ratur Penates intimi et ſecretales Penates
autem quaſi panates omnia conſencientes
Penatibus domibus Pendens · incertus ·
dubius : heſitans · fluctuans: inſtans . Pẽ
des · vacillas · ſollicitus es: inſiſtis : ſollicitꝰ
es · exolues Pendentez illuſtoria Pendẽt
& pendunt hec differentia · pendent ſu/
ſpenſi · pendunt aliquid ponderare Pendz
ſoluit · vel tulit · luit · imminet · inclinat · Pẽ
dent · altius eleuantur Pendent · ſenciunt
vel eſtimant · cogitent Pendenda · arbitrã/
da vel petenda Pendere proprie eſt deſide
rare · aliquid audire · Penderet · redderet ·
vel ſuſtineret . Pendeo · a ſuſpenſione · & ẽ
neutri generis · pendo eſt actiui & ſignifi
cat · pendere te facio . Pendere · foueo ·
Pendere dicitur aliquid cum nec dum p/
fectum eſt Pendere · exoluere Pendulum
lubricum pendens Pendula · pendentia.
Pendens vel rendens Pendices pinttida ·
Pene · prope iuxta: circa Peneſis: egenis
Penates omnes dii qui domi coluntur ·
Penu & cellarium diſcretionem habent ·
Sane dicimus · hic et hec et hoc penus ſed
a maſculino & feminino genere quarta ẽ
declinatio a neutro tercia · quomodo pecꝰ
pecoris Vnde Horatius Portet frumen
ta penuſq; Maſculino vero genere Plau/
tus · niſi mihi annuus penus datur Femi
nino Lucilius poſuit ut vxori legata pe/
nus Quarte aũt declinatiõis Perſiꝰ docet
ut ĩ locuplete pẽu defẽſis piguibꝰ vmbris
Pendite conſiderate Penes apud vel mẽ/
brum virile natura vel pudenda Pendere
penas ſoluere ſignifificat ab eo ꝙ aere gra
ui cum vterentur romani penſo · eo non
numerato debitũ ſoluebãt · vñ etiã penſiõs
dce Penetbile ẽ ſecretũ qđ penetrari poteſt

Penetrabilia interiora·ſecreta abdita loca·
Penetralia ſecreta ſunt oracula vel interio
ra regie loca vel ſecreta vel abſcondita· Pe/
netralia dicta ſunt ab eo q̄ eſt penit9 hoc
eſt pene int9 Penetrale et penetrabile hec
differentia eſt quia qđ penetrat penetrale·
penetrabile quod penetratur. Penetral·ē
omnis interior pars domus licet ſit in te/
cto. ¶ Penetralia autem ſunt domorum
ſecreta · dicta ab eo quod eſt penitus .
Penetrare· penitus intrare. Peneſtenor·
pauperior. Penetrat·intrat·immittit·in/
rumpit:ingreditur· pambulat· pertranſit
Penes arbitros apud iudices. Pene moti·
cito egreſſi Peniteat· pudeat·triſtis ſit Pe
ne afri quaſi poeni a fenicibus nuncupati
Penecelli · vocantur moliſſimum genus
fungiarum q̄ aptum ſit ad oculorum hu
mores· et ad extergendas lippitudines vti
les Penitentia appellata quaſi punitentia
eo q̄ ipe homo in ſe puīt qđ male admiſit
nam nichil aliud agunt qui veraciter peni
tent·nichil id qđ male fecerunt impunitū
eſſe non ſinunt Peniciorib9 occultiorib9
Peniceis roſeis Pennatus velox Penni/
potens· a penna et potens. Pennirapus·
a pennis et raptio· Penita· ſecreta Penitet
piget·tedet·offendit·abhorret Penitudo·
per o et e ſcribitur. Penitudo·penitentia.
Penitus introrſus· interius intus vel ſe/
mel Peniculum ſpongia vel ror Penicula
ſpongia longa propter ſimilitudinem cau
darum appellata penes enim vocabantur
caude Penix membrum virile· Peniceo·i·
rubeo Penula ſpenula Penſiculatores·li/
beratores· Penſitant·librant·diſtribuent·
Penſatio·reſtitutio·vel cenſum Penſatio/
nes tributa Penſio reſolutio Penſilis pē/
dētis Penſitet·impleat:miniſtret. Penſū
mulierū a pendendo dictum vn̄ et penſa
& impenſa Penſus violenter oppreſſus·
Pentafilon herba a numero filiorū dicta
vnde etiam latini quinq̄ folia vocant· her
ba adeo munda ut purificationi & tēplis
adhiberi a gentibus ſolita eſſet Pentapol'
confinis arabie regio q̄m annos vrbis con
dite mille centum ſexaginta arſa penitus
igne celeſti reꝶ. Pentapolis regio in confi
nio arabie et paleſtine ſita ·dicta a quinq̄
ciuitatibus impiorum que celeſti igne cō
ſumpte ſunt·ſodoma· gomorra·adama· ſe
boim & balım·ipā eſt ſegor· terra ampli9
ab hieroſolimis olim uberrima nunc autē
deſerta atq̄ exuſta·nam p̄ ſcelere incolarū
de celo ignis deſcendit qui regionem illam
in cinerem diſſoluit·cuius vmbra quedā
& ſpecies in fauilla & in arboribus ipis
etiam adhuc videtur. Naſcuntur enim po
ma virentia ſub tanta ſpecie viriditatis· ut
edendi deſiderium gignāt· ac reſoluentur
in cinerem fumūq̄ exhalant quaſi adhuc
ardeant Pentapolis prouincia libie greca
lingua a quinq̄ ciuitatibus nuncupata·i·
beronice cētria appollonia: ptolomais ex
quibus ptolomeis & beronice a regio/
nibus nuncupate ſunt Eſt autem penta/
polis libie cineri ſe adiuncta & in eius fi/
nibus deputata Pentatheucū quinq̄ vo/
luminibus id ē moyſi libris quinq̄ de qui
bus dicit ap'lus quinq̄ in
eccleſia loqui. Pentatheucum primus moi
ſes diuine hiſtorie coſmographiā in quinq̄
voluminibus condidit Pentatheucus aūt
a quinq̄ voluminibus dicitur penta enī
grece· latine dicitur quinq̄· Pentametrū
verſus quinq̄ ſillabarum· theucum volu/
men Penthecoſten· quinquageſima grecū
eſt· hanc quinquageſime figuram annus
iubileus geſſit·qui nunc iterum future p̄
miſſionis eterne requiem prefigurat Pen
thecoſtes ſicut et paſcha apud hebreos cele
bris dies erat vnde & vocabulum ſumpſit
pente enim grece quinq̄ in quo die ſcđm
legem panes p̄poſitionis de nouis frugi
bus offerebantur· cuius figuram annus
iubileus in teſtamento veteri qui nunc ite
rum per figuram repromiſſionis future
requiem deſignat Pentecontarchus·qui/
quagenarius Pentes domus Pentomen:
circumciſio Penteſilia·martis filia regina
Pētimemeris:& ſeptimemeris grece·quo
mō ſunt ſemiquinaria et ſemiſeptinaria
Penteros ſocer grece Penteres exeres na
ues ſunt quinquenos vel ſenos ordines
habētes Pantiſilea amazonū regina: ama
ſones vero femine bellatrices ex genere ſci
tharum deſcēdentes: hanc ergo homerus
introduxit tempore belli troici in auxiliū
priamo veniſſe quā achilles vnus grecoꝝ
ducum fortiſſimus occidit. Penula ſtola
cum clauis quaſi lacerna. Penula in ap'lo
latinum eſt· quaſi lacerna decidētibus cla/
uis Penula palliū cum fimbriis longis
Penula cauerna· lucerna Penulatus veſti
tus ·a penula veſte Penultimus pene vl/
timus Penum qđ eſt cellarium promptu
arium p̄ e ſolā ſcribendam Penū cellariū:
Penum· temporis longi·cellarium vero
paucorum dierum· Penum antiqui acutū
nominabant : vnde & pinum vocabant:

Penuria: neceſſitas·iniuria· laborioſitas·
fames·inopia· egeſtas·paupertas· Penũ
obſcene partes corporis inuenta ¶ Peon
quidam medicus fuit a quo peonia herba
perhibetur Peon medicamentũ ¶ Peper/
cit·temptauit· conſuluit· abſtinuit· fauit·
conſenſit conſeruauit·ſaluti fuit . Pepigit
pactus eſt·pactum poſuit· diffiniuit pla
cuit·ſpopondit·federauit . Peplum coo/
perimentum eſt mauorte veſtem · votiuã
ſtolam vl' pallium· vel ſpecies depicta Pe
plum·ſtola: pallium·ſpecies· veſtis· muli
eris amictus ¶ Peplum ſtola qua matrõe
vtuntur Eſt item peplum textum ingens
in modum naualis veli· quo in templi ar
cem ſubuenitur Peplum ꝓprie eſt palla
picta feminea minerue conſecrata· hodie
tamen hoc nomine multi abutuntur. Pe
po grecum nomen eſt & origo eſt latinis
incerta Eſt autem nature nimie frigidio/
ris difficile digeritur propter naturalem
rigorem· ideo a nonnullis cum aceto con/
ſumitur·& cũ aliquid calidi· aut cepe aut
pelogia permiſcunt mingitur·& egeritur
& inflat. Pepones de herba naſcuntur·
magni ſunt odore ſuaui Pepulum ſpelũ
a vel ſpeculum vel antrum Pepulit expu
lit·impegit: admouet·vel repulit Pepule/
runt: angariauerunt·cõpulerunt ¶ Pera
pellis caprina a collo pendens· precincta
vſqȝ ad lumbos. Eſt autem habitu ꝓprie
neceſſarius ad operis exercitium·hec et me
lotis vocatur Pera: taſca·ſportella malaba
Pera ſacculum paſtorale Peragere inten/
dere·perficere·inſtare·imminere·inſidere·
inhiare·adniti·iungere: ꝓmere·Peragit aſ
ſeuerat: perſiſtit·permanet·perficitur·con
ſummatur deducitur· conſecratur: termi/
natur·manum ad ſummum ponit Pera/
grat·circuit·girat: inquirendo peruagat̃·
perambulat pererrat·peruadit·Per adul
tera: per corru pta Per anaſtrophẽ·per cõ
uerſionem Peradnexa coniuncta Per ana
gogen· appoſitio in fine ut admittier pro
admitti Peragro· circumeo·luſtro· per di
uerſa vado Per ambitionem per honoris
cupiditatẽ Per art9 per membra Per au
ras per aerem Percontãtur ſorſcont. Per
cunctantur dubitant Percellit percutit:
peruellit procellit penitus ambulat quem
precellit Perculit peruertit ·occidit ferit·
Percitis celeberrimis·velocibus. Percitũ
celerem·aut permotum·ſiue concitatum.
Percunctationem & interrogationem be
atiſſimus auguſtinus hoc intereſſe exiſti/

mat dicens·quia ad percũctationem mul
ta reſponderi ſoleant·veluti quidẽ hoc vel
illud ut reſpondeantur diuerſa vel varia
ad interrogationem aũt non multa reſpõ/
dentur · ſed aut non: aut etiam pronũcti
abitur·veluti factum vel dictum eſt· vel
aut falſum eſt· et reſpondeatur·aut non·
aut etiam Percunctatur. conſuluit: querit
perſcrutatur·ſciſcitatur: requirit interro/
gat Perculit·occidit proſtrauit protraxit·
abiecit grauiter afflixit·percuſſit probra/
uit iactauit oppreſſit mactauit· oppreſſit
iactauit immolauit obruit·oblinit euulſit
eliſit: perturbauit: publicauit: excuſſit· pe
mit·proſtrauit· deiecit Percrebreſcit· diffa
matur·publicatur·Perculſus·admiratiõe
percuſſus. territus conſternatus·attonit9
exanimatus confectus·confuſus turbat9
Perculſum et percuſſum ita diſcernimus
percuſſum corpore dicimus·perculſuȝ ani
mo Perclarum·valde clarum. Percuſſus
permotus pertractus Percuſſor homici
cida: ſatelles latro Per curua per flexuoſa
Percurrere explicare Percutit quatit: cõ/
mouit Perceſeat conſiderat numerat Per
cita·celeriter mota Perciuilitauit coaduna
uit Per cinerem veſicarum plaga Per cõ/
iugationem id eſt per coniunctionem per
cognationem vel proximitatem Per cocle
am per circuitum Perdita extincta Per/
ditum ire id eſt perdere. Perdit interficit·
occidit·concidit: interemit· necat· iugulat:
obtrũcat·affligit·tollit: extĩguit·mactat·
eximit·eripit·immolat·conſumit·diſſipat
Perditus ·proiectus · preceps·prauus·
deuius peruerſus profligatus Perdix de
voce nomen habet·auis doloſa atqȝ immũ
da. nam maſculus in maſculum ſurgit et
obliuiſcitur ſexuȝ libido preceps: adeo au
tem fraudulenta· ut alteri oua diripiens
foueat· ſed fraus fructum non habet. De
niqȝ proprie genitricis vocem pulli cum
audiũt naturali quodã inſtinctu eã q̃ fo/
uet relinquũt et ad eã q̃ genuit reuertunt̃·
Perdix ſororis dedali dicit̃ fili9 inueniſſe
circinũ & ſerram Periur9 quia perpere iu
rat·id eſt male iurat Periurus autem in
verbo r nõ hẽt Nã peiero et deiero dicim9
Perdere eſt rem habitaȝ ãmittere verlieſen
vel deſtruere Perdurare eſt in re incepta
pſeuerãter durare Perducẽ ẽ ſecure ducere
Per cõponitur et ſeparatur Componitur
cum nomine Perdocilis id eſt valde doci/
lis· Separatur ut per decenium obſeſſa ẽ
troia·hoc eſt decem annos obſeſſa ẽ troia.

¶ Perdix coturnix rebhon ¶ Perdocilis
ſatis valde docilis. ¶ Perdor ſqualor ·ſor
des aurium ¶ Perduellis boſtis bellator
¶ Perduellatiões rebellatiões ·per quos
bella oriūtur ¶ Perduelles duo boſtes in
ter ſe dimicãtes . ¶ Perduellio rebellatio·
eleuatio ¶ Peregit cõpleuit·finiuit·tranſ
egit·tractauit ſtatuit expleuit ¶ Peregri
nus aduena·boſpes·alienigēa· extraneus
¶ Peregrini dicti ſunt ·eo ꝙ ignorantur
eorū parētes a quibus exorti ſunt. Sunt
enim de longinqua regiõe· ¶ Peregrinus
longe a patria poſitus quaſi alienigena·
¶ Pereo· inde venit periculum· perior in
venit periclm· & inde verbum periclitor·
¶ Per energiā que actū rei ī corpore per
imaginatiōem repñtat ¶ Pereūda pericli
tanda ¶ Peremptoriū quod cauſam ex/
tinguit. ¶ Peremptū occiſum·iugulatū·
extinctū·necatū·interfectū . ¶ Perennis
ꝙ ſit perpetuus ãnis ¶ Perenne perpe/
tuū:eternū·intemerabile·immortale ſem
piternū ¶ Perendie poſt craſtinū ¶ Per/
ipſomene id ē circumflexa linea de aucto
& graui facta exprimiť ita ¶ Pererrat cir
cuit·perambulat·peragrat pertranſit· cir
cumſpicit ¶ Per herbas per gramīa·per
viridia loca ¶ Pereſum quod ē comeſtum
per e ſolam ſcribēdum ¶ Perexile gracile
valde ſubtile ¶ Per euū per ſeclm ¶ Per
exiguū valde paruū ¶ Perrexit greſſum
direxit·in fraudem duxit·exiliit·pfectus
eſt·iter intēdit·iter ingreſſus ē ¶ Perfer
re:pati·adhibere:ſuſtinere:tolerare:baio
lare ¶ Perfecte egregie·excellenter·inſig
niter·maxīe granditer:cordate:nobiliter:
pulcherrime:boneſtiſſime:diuine ¶ Per/
fectus ideo deus quia nibil poteſt ei adici
at tñ de conſumacõe alicuius rei perfectio
dicitur:deus aūt qui nõ eſt factus quõ ē
perfectus? ſed boc vocablm de viſu ſump
ſit bumana inopia·ſicut & reliqua verba
quatenus id quod ineffabile eſt ut cunꝙ
dici poſſit quõ de deo hūanus ſermo dicit
ſicut & alii ¶ Perfectū & conſumatū ita
diſcernim9. Perfectū eſt cui iā adici nibil
poteſt. Conſumatū vero quodlibet op9
in fine deductū . ¶ Perfer tolle:partire·
porta ¶ Perfectū explicitū·conſumatū·
¶ Perferentia grã ¶ Perferimus ſuſtine
mus ¶ Perferēdos tolerãdos ſuſtinēdos·
¶ Perficit finiť·exequať expediť peragiť
conſumať·conſecrať. ¶ Perfidia infidelitas
¶ Perfidus periurat· fraudulentus ſine
fide ſceleſtus· perfidus·qui fide perdit vł
frangit ¶ Perfidus dictus eſt qui fraudū
lentus eſt et ſine fide quaſi perdens fidē
¶ Per figurā biperbolen per quā ſolent
aliquas in bominem exaggerationes ex
tendi ¶ Perflationem impetu vł inſpira/
tione ¶ Perlſant flatum confluunt vł fla
tum cõplent ¶ Perflexa inutilis colligata
nodis ¶ Perfluuies ſordis effuſio ¶ Per
forat·diſcindit·diuidit·viā aperit· iter fa
cit·perrumpit·peruadit· ¶ Perfoſſa·pfo
rata ¶ Perforatur·vtatur· conſequatur.
¶ Perfugium latebra receptacula· cubile
locus refugii ¶ Perfunctorie inaniter ·
¶ Perfuntorie imaginarie·leuiter aut per
tranſitorie ¶ Perflucto per vndas ¶ Per
florea rura· perflorentes agros. Perfrin
gere ¶ Perfunctus· tranſactus:conſecu/
tus·amminiſtrat9 ¶ Perfuga·flüchtiger
¶ Pergama arces ilii· ſed nūc arces quas
belenus in epiro cõdidit ¶ Pergama troi
ana menia ¶ Pergama circum ¶ Perga
menee gentis troiane generatiõis ¶ Per/
gamena membrana a pergameno oppi/
do vbi primum vſus eius repertus eſt.
¶ Pergameni reges cum carta indigerent
membrana·primi excogitauerunt: vnde
pergamenorum bucuſꝙ tradente ſibi po
ſteritate ſeruatū eſt. bec et membrana di/
cuntur·quia ex membris pecudum tra/
buntur·fiebant enim primum coloris lu/
tei id eſt crocei:poſtea vero rome candida
membrana reperta ſunt: quia apparuit i
babile eſſe ꝙ et facile ſordeſcant: aciemꝙ
ledant legentium Cõpetitorees architecti
neꝙ aurea lacunaria ponenda in biblio/
thecis putãt·neꝙ pauimēta alia q̃m bet
ariſteo marmore qđ auri fulgorem vetat
& ariſti viriditas reficiat oculos· nam &
qui nūmulariam diſcūt. denariorum for
mis mirteos pannos ſubiciunt. & picto/
res idem faciunt ut labores viſus viridita
te recreant. Membrana autem cãdida aut
lutea aut purpurea ſunt candida natura
exiſtunt luteum membranū eſt vnicolor
qđ a confectore intīgitur parte id eſt cro
catus. De quo perſius. Iam liber et poſi
tus bicolor membrana capillis ¶ Purpu
ra vero inficitur colore purpureo. in qui/
bus aurum et argentum liqueſcens pa/
teſcit in literis Ante carte aut membrana
rum vſum inde dolatis ex ligno codicellis
epiſtolarum alloquia ſcribebantur· vnde
& portitores earum tabularios vocauerit
¶ Pergregamī·quaſi cõgregamini ¶ Per
gregari luxuriari ¶ Per grandis ¶ Per

magnus Perge· perſeuera virgl. Perge: greſſum dirige Pergentes ambulantes viā ies Pergere porrigere Pergit egredit̄ iter facit:pficit:iter tendit ·proficiſcitur greſ/ſum dirigit:exequitur conſumit· Pergula tuguria parua·alto poſita· ꝙ greci ypero & chion vocant Periarchon grece· latine de principibus & principatibus· archos enim grece: latine princeps dicitur. Peri/bolus in ezechiele murum ſignificat qui erat exterior & cingebat gazophilacia · in via atrii exterioris habens in longitudine quinquaginta cubitos Pericophetu · pleno ſcilicet Perhibuit clamauit dixit Peri/culoſum·luctuoſum·pernitioſum·calamitoſum·exitiale·flebile·lugubre· lacrimabile· triſte. Periculum facere·luciſcere· aut affligere·elidere·excutere·euerberare· adire:temptare·.implicare irretire·perſuadere Periculum diſcrimen vel experimentum. Peripleumonia·eſt pulmonis vicium cū dolore nimio : vel vehementi & ſuſpirio· greci enim pulmonem fleumon vocant· Vnde & egritudo dicta eſt· Periodus · ut eſt apud rhethorem longior eſſe non debet quam ut vno ſpiritu proferatur : Perierimenias·res mente conceptas: Periermenius· liber ſubtiliſſim9 nimis·& per varias formas iterationeſqꝫ cautiſſimus . de quo dicit ariſtotiles: quando periermenias ſcriptitabat calamum· in mente tingebat. Perifraſis eſt circumlocutio· dum res vna plurimis verbis ſignificatur· ut au/ras vitales carpit ſignificauit enim per copulationem verborum vnam rem·hoc eſt viuum· hic autem tropus geminus eſt·nā & veritatem ſplendide perducit·aut feditatem circuitu euitat· veritatem ſplendide p ducit·ſicut et iam prima nouo ſpargebat lumine terras Titani croceū linquens aurora cubile: vult enim dicere· iam luceſce/bat· aut dies oriebatur. Et in bucolicis. ouium teneros depellere fetus : hoc eſt agnos Feditatem circuitu vitat: ſicut pla/cidumqꝫ petiuerit coniugis infuſus gre/mio Hoc enim circuitu euitat obſcenitatē & decenter oſtendit cōcubitum Item apoſtolus. Mutauerunt vſum naturalem in eum vſum qui contra naturā eſt Perifra/ſtici dies hiberni Perioperis · inde perit9 id eſt doctus·& periculum id eſt doctri/na·periculum qđ oritur a verbo pereo aliam ſignificationem habet Periergia. ſtu/dioſa operatrix interpretatur. Periſero circumfero· Perithoros: circa mōtes Periſologia· ſuperuacua adiectio. Perifraſis ē circumlocutio· que fit aut ornandum rei cauſam que pulchra eſt : aut vitando rei cauſam que turpis eſt Perimetrum lini/amen. Perimit·occidit·interficit·concidit· interimat: necat· iugilat Perinde: pro inde ita diſtinguitur · ꝙ pro inde coniunctio cauſalis eſt: et idem valet ꝙ itaqꝫ proinde aduerbium eſt comparandi·ſicut q̄m et cū coniunctio eſt in inferndo et coniungen/do : proinde explicare rem. Perinde eo/dem modo valde multum Periochis diuiſionibus· Iſidor9 Perhiodus id eſt extreme ſententie clauſula· longior autem eſſe non debet q̄m ut vno ſpiritu proferatur. Perhiodus clauſula· ſiue circuitus. Nam cola totus verſus· comata autem ip̄e inciſiones pedum Per inſertas p apertas Periplemonia eſt pulmonis vitium cum dolore vehementi & ſuſpirio : greci enim pul/monem fleumon vocant· vnde & egritu/do dicta eſt· Periodice febres ſunt quas vulgo quottidianas ·tercianas·et quater/nianas vocant Periodice autem dicuntur eo ꝙ certo quodaꝫ ac ſtatuto tempore moueantur· & tumeſcunt habentes cōmotiones certis diebus atqꝫ declinationes ad quietem · Peripatetica: ab ariſtotile auctore ſumpſit initium · qui dixit ex parte ani/mam eternam eſſe· & ex parte mortalem· Peripatetici autem de ambulatione dicti· ꝙ ariſtotilis auctor eorum deambulans diſputare ſolitus eſſet· Hi dicunt quandā particulam anime eſſe eternam·de reliquo magna ex parte mortalem aſſeuerant : Periplemonia a pulmonibus nomen ac/cepit· eſt enim pulmonis tumor cum ſanguinis effuſione Periocanea per ſimilitudinem auctorum Peripſima raſura aut limatura alicuius rei Peripſima antiqui ſalutabant ancillantes maioribus·quia per/ipſimora velli natura cuiuſlibet rei· Peri/pſima purgamentum vel media planta pedis· Peripſota grece ſuperexaltata Periptoceas · de paupertate· Peripſixis : fri/gidus Peripaticorum · facta philoſophorum Peripatos ambulatorium Peripato ambulo· Periſcelides · armillas muliebri/um pedum · Periſcelide · in eſaia ut quidam dicunt apud feminas crurum or/namenta ſunt: ¶ Periſtromata · gemina·

tegmina·precinctoria vł accubit9 ¶ Peri
ſologia eſt adiectio plurimorũ verborũ
ſuperuacua · ut ibant qua poterant · qua
non poterant non ibant · Item viuat rubẽ
& non moriatur · cum nõ ſit aliud viuere
q̃m non mori ¶ Peripetaſma nomen ve
ſtis vł ſuperad ectio alicuius rei · ſiue ten
torium a verbo nepincto id eſt circundo
¶ Peritomen · perfectus ¶ Periti auru/
ſpices · arioli · ſortilogi · vates · diuini fana/
tici · augures · collectores · prudentes · futu
rorum magi ¶ Perites · zoes · theorica · i ·
de vita contemplatiua ¶ Peritus ſcientia
plenus · ſagax prudens · ſolers ꝓuidus ·
conſideratus doctus ¶ Perizomata · femo
ralia ſubcinctoria · vł brace ¶ Perizomata
beli ¶ Periurus dictus eſt qui perpere
iurat id eſt male iurat ¶ Periurus perfi/
dus · fallax ¶ Periuri · falſa iurãtes ¶ Per
labitur · decurrit · peruenit ¶ Perlata com
pleta · tolerata ¶ Perlatum eſt ad me · nũ/
ciatum eſt michi · allatum eſt michi · cog/
noui · expertus ſum ¶ Perlegerent conſi/
derarent ¶ Perlicendo in fraudem indu/
cendo ¶ Perlexit · in fraudẽ duxit ¶ Per
lax fallax · doloſus · ¶ Per littora per ora
maris ¶ Perluſtrans · circuiens · ꝓuidens
¶ Perlitio · emollito ¶ Perlira · peruncta ·
¶ Perluitur benaſſet ¶ Perlucentes ſplẽ
didi perſpicui ¶ Permanet · aſſeuerat · ꝑ/
ſiſtit · peragit · perſeuerat · pertendit ¶ Per
menſus · fluuius boecie · ¶ Permittitur ·
conceditur · datur ¶ Per medias tabulas
vbi due coniuncte ſunt ¶ Permenſum ꝑ
ambulatum · ¶ Permiſſum · conceſſum ·
¶ Permitte · annue ¶ Permiſit · conceſſit ·
¶ Permodice · pauliſper ¶ Permotus ꝑ/
territus · conſternatus · attonitus · exani/
matus confectus · confuſus · turbatus · ob
ſtupefactus ¶ Peruulgatum · in omniũ
noticia · & totius vulgi intimatum ¶ Per
mulſa : blãdita · placata · oblectata · delinita
¶ Permeato · excurſo · ꝑtranſito ¶ Perme
are · tranſito ¶ Permixtum vulgo paſſim
ꝓmiſcue · incondite · confuſe ¶ Pernaſus
mons theſſalie iuxta boetiam qui gemĩo
vertice eſt erectus in celum · hic in duo iu
ga finditur · cirra et niſa · vnde et nuncu
patur eo ꝙ in ſingulis iugis colebatur ap
pollo et liber hec iuga a duobus fratrib9
citheron & elicon appellantur · nam elicõ
dictus eſt ab elicone fratre eliconis Per/
na · qd ruſticoſa vocant ¶ Pernicibus ve
locibus · celerrimis velociſſimis ¶ Perne
cies morbus vel perditio · feſtinatio mili/
cia mors ¶ Pernetioſum luctuoſum cala
mitoſum exitiale · maliciosum temeriũ · pi/
culoſum cõmotũ ¶ Perneciosus qui dat
operam ut perdat aliquem · vnde dicitur
pernicioſ9 ¶ Pernitas · agilitas velocitas
celeritas · ꝓperatio · feſtinatio · vigor · aut
leuitas et reliqua ¶ Pernix ꝑnicis · velox
perſeuerans · celer · parcitus · conſtans fu/
gax ¶ Pernix · a ꝑnictendo tractum eſt ·
id eſt conatibus perſeuerando · alii perni
cem velocem intelligunt pedibus · nã ꝑni/
citas pedum eſt · ut pernicibus ignea pl'ã/
tis · ſicut celeritas pennarũ eſt : ut celeriq̧
fuga ſub ſidera lapſa ¶ Pernoſcimus per
agnoſcimus ¶ Pernox · volex ¶ Pernox
ꝑuigilans noctẽ : ꝑuigil pertinax ¶ Per
numeros : per formas · ꝑ ſpecies · ¶ Pero
nes & culpones ruſtica calciamenta ſunt
¶ Peropica locorum per tenebroſa loca
¶ Peroſi : odio pleni ¶ Peroſus odioſus
execrabilis ¶ Peroptatus · valde optatus
¶ Peronergiam · que actum rei incorpo
ralis imaginatione repreſentat ¶ Perora
uit proſecutus eſt ¶ Perpagmaticã : per
principalẽ ¶ Perpendiculũ eſt qd ſemꝑ
appenditur deniq̧ in fabrica · niſi omnia
ad perpendiculũ · & ceterã regulam faciat
neceſſe eſt · cuncta mendoſa inſtruantur ·
ut aliqua praua ſint · aliqua cubantia : ꝓ/
na nonnulla · alia ſupina · & propter hoc
vniuerſa ſunt contracta ¶ Perpendiculũ
modiculum plumbum inligatum quãdo
edificant parietes ¶ Perpendit meditor ·
eſtimat : intelligit · equat · cõſiderat ¶ Per
penſioris altioris ¶ Perpenſio · vbervue
gani ¶ Perperã · non iuſte : nõ recte : ꝑue
¶ Perpera · cauſa mala · praua · erratica ·
paſſim temere cõtra rationem ¶ Perpes
ꝑpetuus : iugis annis ¶ Perpeſſitius : q̃
ſemper paſſus eſt ¶ Perpeſſitius qui fer
re poteſt : & frequenter aliquid patitur
¶ Perpetiendũ : ꝑtolerandũ · ¶ Perpeti
ferre : pati · ſuſtinere · durare · ſufficere ·
¶ Perpetitor · tollerator ¶ Perpeſſo affli
cto · pacienti ¶ Perpetimur ſuſtinemus ·
patimur ¶ Perpetuitas ad angelos vel
ad animã pertinet · ſempiternitas ad deũ
¶ Perplexa conligata ¶ Perpetuũ : ꝑẽne
eternũ : intemerabile : immortale ſempiter
nũ · idoneũ ¶ Perpetu9 ꝑẽnis · eo ꝙ per/
petu9 ſit annis ¶ Per pluas effluas per
eas ¶ Perpetũ perpetuũ · lõgi temporis
¶ Perplex9 perligat9 inuolut9 · ¶ Per/
plicatũ abſolutũ terminatũ ¶ Perpulit
compulit ¶ Perraculum · ſacculũ ¶ Per

rexit. ambulauit· iuit. ¶ Perrigere pgere
Perſe aſperſio ſunt vocati: nã ante annos
vrbis condite ſeptingentos lxx· idem pſe9
a grecia in aſiam tranſuectus ibi barbaras
gentes diuturnoqꝫ bello domuit· & nouiſ
ſime nomẽ victor ſubiecte genti impoſuit
Perſe autem ante cirum ignobiles fuerẽt
& nullius inter gentes loci habebantur·
medi ſemper potentiſſimi fuerunt Perſe
interpretantur temptãtes Per ſecula: per
tempora Perſectatus qui frequenter ali/
quid patitur Perſedit· inſedit: deſcendit·
Perſepe· ſepiſſime Perſepolis· ciuitas fa
moſiſſima· fortiſſimaqꝫ opibus que olim
caput perſici regni fuiſſe deſcribitur. Per
ſequimur· et pſequimur ita diſtinguitur·
perſequimur fugientẽ· proſequimur cum
fungimur officio Perſequitur· vlciſcitur
punit· iudicat: damnat: ſupplicio afficit·
mortidat· Perſequitur: pſecierat Perſecu
tor· non ſemper pro malo ponitur· vnde
et perſecutus perfecte ſecutus Perfectus
eſt: adoratus eſt· inuenit· oſtendit· demon
ſtrauit Periſcelidas· armillas. Perſeuerãs
induſtrius· laborioſus· ſtudioſus· indecli
natus· ſtrenuus: ardens Perſcemaicon· la
tine dicitur imaginatio Perſcriptio: defi/
nicio Perſeuerantia· aſſiduitas· ſtudium:
cura expedo· ardor· auiditas· vigilie· indu
ſtria. Perſeuerãtiam & pertinatiam ita di
ſcernimus· perſeuerantia eſt in virtute: p/
tinatia autem erit in vitio Per ſe noſcat ex
toto ſentiat Perſica genus pomi. Perſicũ
vocatum qꝫ eam arborem primus in egip
to inuenerit perſius a quo ſe oriũdos pto
lomei ferebant Nec in perſida fructũ ge/
nerat interfectorium· apud nos aũt iucũ/
dum ac ſuauẽ· horum aliud precox· aliud
vocatur eſtiuum Perſicus et perſicum ita
diſtinguitur. perſicus generis femĩ arbor
perſicũ generis neutri fructus eius Per/
ſida regio· a rege perſo nominata· qui eã
pximiam bellando aggreſſus eſt. Perſis
mulier nomĩatiuo dicitur· genitiuo pſidis
Perſoluant· reddant Perſonatia id eſt lap
pa· cuius folia trita cum ſale ad morſum
canis ſuccurrit Perſpicuus clarus lucid9
Perſollauilis perſona Perſoluit· dat· litat
luit· ſacrificat· refert Perſona dicitur quia
per ſe ſonat Perſona eſt ratiõalis nature
indiuidua ſubſtantia. Perſonat· reſonat·
vel ſonare facit Perſpectus intuens Per
ſpicatia vigilantia Perſpicaciter euidenter
lucide Perſpicax: ſplendidus eo qꝫ per lu
ceat Perſpica· perſpicatia Perſtare perſi/
ſtere Perſpicacem vigilantiorem Perizo/
mata tegmina Perpurum· valde purum
Perſtringere· breuiter ſcribere Perſuaſum
eſt michi· apparet michi· liquet certũ ha/
beo Per tela· per armatos hoſtes Pertem
ptat· cõmouet Pertendere· imminere Per
teſum· tedioſum· moleſtum. Perſtolidum
valde fatuũ Perterritus· valde territus·
qui plus timet Pertendit: intelligit: eſti/
mat Perſtat· perſeuerat· melius eſt Per/
ſuperos· per deos Pertemptant: cõmouẽt
Perſum: deorſum· precipitiũ: perditum·
Pertica· in menſura agrorum· habet paſ/
ſus duos· id ẽ pedes decem: pertica autem
a portando dicta quaſi portica· omnes enĩ
precedentes menſure in corpore ſunt: ut
palm9 pes· paſſus· & reliqua ſola pertica
portatur Eſt enim decem pedum adinſtar
calami in ezechiele templum menſurantis
Pertinaces· impudentes Pertinax· impu
dens· indocilis: conſtans· perſeuerans· ob
ſtinatus· obluctans· difficilis· conſtans:
inreuocabilis intentione malus· vel qui ſe
vehementius tenet· nec conſentit· dur9 vel
impudens· ſuperbus· elatus: rebellis· fe/
rox: inſanus Pertinacia· duricia· perſeue/
rantia· aſſiduitas· ſtudium· cura Perturba
tio· tumult9· inſectatio· perturbatio eſt eo
qđ grece patos dicitur: vñ ille voluit vo/
care animo paſſiua qui verbum de verbo
patos paſſio diceret· motus animi contra
rationem Perturbatis dubiis latentibus·
titubantib9· trepidis artis· anguſtis. Per
uagatur· peragrat· percurrit: ꝑambulat·
perluſtrat pererrat· peruadit Peruaſio· ẽ
rei aliene manifeſta preſumptio· furtum
autem earum rerum fit que de loco in lo/
cum transferri poſſunt· peruaſio autem
eſt eaꝝ que immobilia ſunt Peruerſ9 aba
bel Per uarias· per diuerſas. Peruagata
diuulgata Peruertit· in malam partem.
Peruellit· conuellit· Peruertit· ſubuertit:
Peruerſus· inrectus Peruicatia cõtume
lia· contumatia· impudentia: Peruicax cõ
ſtans· pſeuerãs: cõtumax· dur9: obſtinat9
obluctãd9 Pertinax: difficil'· rigid9· dur9
immobilis· indocilis· intentione dur9. ma
lus Peruicax ꝓprie dicĩt q̃ in ꝓpoſito ſue
victorie pſeuerat. antiq enĩ vicã dicebãt qꝫ
nos victoriã credo qꝫ inde dicaĩ herba vicia
id ẽ victorial' Peruia vbi ẽ via vl' meabilia
vel apta Peruigil peruigilans pnox Per
uigilia dicim9 enĩ hec vigilia et hoc vigiliũ
iñ pl'aliter puigilia Peruiſã· pſeuerãtiam
Peruiũ iter facillimũ· pplanũ vl' tranſitũ
Per umbrã p noctẽ· Peruulgat9 inſignis
nobil' gnoſ9· not9· celebris memorabilis

¶ Peruulgatū valde diffamatū. lōge late
ꝙ diſperſum ¶ Periſologie. ſupfluitas ·
¶ Pes vocatur quando vna vice calcat·
¶ Pes in menſuris agrorū ſedecī digitos
habꝫ ¶ Peſſimus verboſus vl' K A K I
C T O C ¶ Peſtiferum·mortiferū· p/
nicioſum·calamitoſum· exitiale ¶ Peſteꝫ
& peſtilentiam· hoc intereſt· quia peſtis
nomen eſt morbi· peſtilentia vero aliquid
ex ſe efficit· peſtilentie autem tres modi
ſūt aut ex terra· aut ex aqua· aut ex aere
¶ Peſti·morti· calamitati ¶ Peſtilētia· ca/
lamitas·clades·erūna· infelicitas· labor ·
caſus aduerſus· exitium·lues· contagiuꝫ
¶ Peſtilentia eſt morbus· late peruaga/
tus & omnes aut pene omnes inalbens.
¶ Peſtilentia eſt contagiū que dum vnū
apprehenderit celeriter ad plures tranſit·
gignitur enim ex corrupto aere· & in vi/
ſceribus penetrando innititur Dicta aūt
peſtilentia quaſi paſtulentia quod veluti
incendiū deſiccat· ut toto deſcēdit corpore·
¶ Peſtis idem et contagiū a contigendo
quem tetigerit polluet·ipa etenim ingui/
na ab inguinū percuſſione·eadem et lues
a labe et luto vocata·que tanto acuta eſt·
ut nō habeat ſpacium temporis· quo aut
vita ſperetur aut mors· ſed repentinus lā/
guor ſimul cū morte venit ¶ Peſtis mor
bus·corruptio· pnities· interitus· vaſti/
tas· populatio· erumna· exitium· contagi
um· lues· caſus· ruina· incendium· fum9
¶ Peſtinuntius· qui peſtē nunciat ¶ Pe
ſtum oppidum campanie ¶ Peſtillum·
peſſulum· cantico canticorum· peſſulum
oſtii mei apui dilecto meo ¶ Peſſuli claui
lignei ¶ Peſſulū· ſchlos ¶ Peſſū· interi/
tum preceps· profundum· deorſum· pre/
cipitium· temerarium perditū ¶ Peſſum
dat· euertit· diſſipat ¶ Peſſumdate· adnul
late ¶ Peſſumdare perdere · vel diſſipare
¶ Peſſumdat9· precipitatus· euerſus· de/
orſum confractus ¶ Petago genus mor
bi ¶ Petalis lāmina brattea ¶ Petalis lā/
mina in fronte pontificis que nomen dei
illud in effabile tetragramaton id eſt qua
tuor litteris habebat ſcriptum ¶ Petalum
aurea lammina quā iudeorum pontifex
in fronte habere ſolitus erat ¶ Petam· ex
petam.concupiſcam ¶ Petam9· tenere p
peramus· teneamus appetamus ¶ Petax
appetitor ¶ Petaſum appetendo fuſum ē
dictū videlicet talaria mercurii ¶ Petaſo
igitur volo· hinc petaſum· dicitur alatus
calciamentū mercurii ¶ Petic9· qui amat
petere alienum· vl' petilius ¶ Petit poſtu
lat· exigit. expoſcit. rogat· ſupplicat ¶ Pe
tiuit et expetiuit ita diſtinguitur· petiuit
p paruo ponitur· et expetiuit autem pro
ſatis ¶ Petiuit· & inimiciſſime ac ve anni
ſus eſt· ex· enim p valde ponitur ¶ Peti
tor poſtulaticius· ¶ Petitos· acceptos ·
miſſos ¶ Petitorum vxores pro ſimnnci
pec ¶ Petimus terram timore pſternim9
¶ Petra· ſaxum· ſilex· ſcopulum ¶ Petra
autem et rupes aduritia ſaxorum noiant
¶ Petrio cultello ex petra facto ¶ Petro
ſillinum· oliſatrum agreſte ¶ Petroſilinū
vocatum qđ agreſte ¶ Petroſilinum voca
tum ꝙ ſit ſimilis apio· & naſcitur in pe
tris montibuſq; preruptis qđ nos pre/
trapium dicere poterimus. Silenum enim
grece apium dicitur · ſed eſt ſummū ac p
babile macedonicum & guſtu ſuaue· &
odore aromatico ¶ Petrix· meiſa ¶ Petro
nius poeta fuit· qui ſcripſit ſatiram albu
tiam ¶ Petrus interpretatur agnoſcens
¶ Petrus a petra nomen accepit· hoc eſt
a xp̄o· ſuper quem edificata eſt eccleſia·
non enī a petro petra· ſed petrus a petra
nomen ſortitus eſt· ſicut non xp̄s a xp̄ia
no· ſed xp̄ianus a xp̄o· ideoq; ait domin9
tu es petrus & ſuper hanc petram edifica
bo eccleſiam meam· & rel'. Cephas dict9
ꝙ in capite conſtitutus ſit apl'orum ce/
phalim enim greci caput dicitur & ipſum
nomen in petro ſirum eſt· Simon bariōa
in lingua noſtra ſonat filius columbe· &
eſt nomē ſirum pariter et hebreum· bar·
quippe ſira lingua filius iona hebraice
columba· vtroq; ſermone dicitur bariona
Alii ſimpliciter dicunt ꝙ ſimon idem fi/
lius ſit iohannis iuxta illam interrogatio
nem. Simon iohānis diligis me· & volūt
ſcriptorem vicio deprauatum. ut p bario
na hoc eſt filius iohannis bariona ſcrip/
tum ſit. vna detracta ſillaba Iohanna in/
terpretatur domini gratia: & fuiſſe petr9
trinomium: petrum: cepham: ſimon bari
ona: ſimon autem interpretatur hebraice
audiens ¶ Petulans: impurus: ſpurcus
improbus: laſciuus: inuerecūdus: impor
tunus: impudens: immodeſtus: ſtultus.
temerarius: luxurioſus: contumelioſus:
conuiciator ¶ Petulans nunc quidem p
audaci & improbo ponitur. olim acerui
flagitatores. & proprie argētariorū coa/
ctorum pueri. quod precia rerum crebri
us & aſperius exigebant. a petendo vero
petulantes vocantur ¶ Petulantia libido

dicitur ab eo ꝙ petat malum et aliene pu
dorem Petulantia plus appetens · vnde
etiam procaces dicimus quia petulantia et
procacitas vicina ſibi quadam mentis iun
guntur inſania · ut plus velint. Petulan/
tem et laſciuū ita diſtinguimus · petulās
temeritate laſciuus eſt · ludo laſcius Petul
cum · luxurioſum autem totum appetens
libidinoſum Petulcus dictus eſt ab appe
tendo · vnde et merices petulcas vocamus
Petulcus · petulans · inquietus · indomi/
tus · hilaris · appetens · inſiliendo · ſicut ca
pra cornupetens : vel luxurioſus . Penſis
ſoliloquium · cum ad interrogāda ipſi no/
bis reſpondebimus Penſis · percunctatio
vbi interrogatio ſit vel reſponſio . Puer li
ber Pex · inquinamentum Phara · onager
interpretatur Phanuel facies dei interpre
tatur Phares · diuiſio interpretatur Pha/
ran · augmentatus interpretatur Phara/
ſia · archadia Pharisei diuiſi a pplo quaſi p
iuſticiam interpretantur · dicti ab phares
filio iude: Phalanx multitudo ordinata ·
id eſt legio Phalanx lingua macedonum
ꝙ nos legionē appellamus id ē ſex milia
militum Phallarica · gen9 teli. Phallarice
ſūt tela maiora pilis bello neceſſaria Pha
lera : bulla · phalere dicunt generaliter oīa
ornamenta equorum · grece epiphia dicū
tur Pharetra : teca ſagittarū · Pharera bul
la : Phalere · dicuntur omnia ornamenta
equorum . Phaleſis · breuibus nauiculis ·
Phaselus chiel.

[P]Hebus interp̄tatur nouus vl' dici
tur mundus · vl' pulcher · vel ſol.
Phebus grece latine impollutus
Pheton ſtella ē vna ex planetis ſtell': quaꝫ
philoſophi in ſexto celi circulo currere ex
pleto autem circuli ſui parte annis duode
cim. Phetontis · equus ſolis · Phenices :
populi affricanorum · Pheniceon adiecti
uum nomen ¶ Pii · puri · religioſi · caſti ·
ſancti · pudici · immaculati · inuiolati · Pia
uit · purificauit : purgauit · ¶ Piabunt pur
gabunt : expiabunt · vindicabunt · placa/
bunt · Piabunt propter piaculum ſe pu/
nire manducabant Pia · religioſa Piacula
ris porta rome dicta propter aliqua pia/
cula que ibidem erant · Piaculum peccat
dedecus : crimen · aut periculum · turpitu/
do : macula · ſordes · ferrumen · ſcelus : fla/
gitium : Piaculum · crimen · aut aliquid im
pie in templis : aut in ſepulcris cōmiſſuꝫ
Piaculum dictum ꝙ expiari poteſt · com
miſſa ſunt enim que erāt quoquo ordine
expianda Piales nomē herbe vel agelſtrā
Piamina expiamina . Pica · hebera . Pi/
ce dicte quaſi poetrice ꝙ verba in diſcrimīe
vocis emittunt ut homo · per ramos enim
arborum pendule importuna garrilitate
ſonantes · et ſi lingua in ſermone nequeūt
explicare · ſonū tamen humane vocis mit
tunt · de qua cōgrue quidam ait · Pica lo
quax certum domino te voce ſaluto Picea
ſecundum plinium ſpecies cedri eſt Picea ·
foraba Picra interpretatur amara · q̄a gu
ſtus eius amarus eſt & ex couenienti enī
nomen accepit · quia amaritudo morbi ſol
ui ſolet ¶ Pictauis ciuitas coloni ꝓprii cō
diderunt Picte varie Pictauis modica co
riola Picti ſtemmatibus notati & inſcrip
ti · Pictis thoris · ſtefadiis ornatis · Pictu
riani leui pictura pictas · Picturatas ve/
ſtes · auro textas Pictura eſt imago expri
mens ſpeciem rei alicuius · que dum viſa
fuerit ad recordationem mentem reducit ·
Pictura autem dicta quaſi fictura · eſt enī
imago ficta non veritas · hinc et fugaca · i ·
quodam ficto colore illita : nihil fidei &
veritatis habentia Vnde & ſunt quedam
picture que corpore veritatis ſtudio colo
ris excedunt & fidem · dum augere con/
tendunt ad mendatium prouehunt : ſicut
qui cameram tricipitem pingit vel ſcillam
hominem ſurſum · caninis autem capitib9
cinctam deorſum. Picturam autē egiptii
excogitauerunt primum vmbrā hominis
lineis circūductam : Itaqꝫ initio fuit talis ·
ſecūda ſingulis coloribus · poſtea diuerſis
ſicqꝫ paulatim ars ipa ſeſe diſtinxit & in/
uenit lumen atqꝫ vmbram · differentiaſqꝫ
colorum · vnde & nunc pictores pri9 vm
bras quaſdam et lineas future imaginis
ducūt deinde coloribus complent tenētes
ordinem inuente ſcilicet artis · De picture
arte incerta opinio eſt · nā egiptii · aut ab
ipis inuentam priuſquā ad greciam tran
ſirent falſa predicatione affirmant Greci
autē aliud veri9 apud corinthios reptam
eſſe · Primi autē pictores ad philocles · egi
pto cliantes corintho tale funus ſitio cla/
ruerunt · hi ſine vllo colore iam tantum et
aſpergentes lineas intus Primus aūt co/
lore pinxit imagines efantus corintheus
Picturatas intextas Picus ſaturni filius
quem pagani deorum numero receperūt ·
quem etiam preclarum augurem et belli/
geratorem fuiſſe aſſerūt Picus a pico ſa
turni filio nom̄ ſumpſit · eo ꝙ eo in auſpi/
ciis vtebatur · nam ferunt hunc quidam

illud indiciū habere· ut in quacūq̧ arbore nidificauerit· clauum vel aliud fixum dif ferre id eſt reſiſtere non poteſt· quin ſta tim excidat vbi ille inſederit· iſte eſt picus maritus nam alia eſt pica Pierio muſico · Pidegogantis nutrientis· pis grece· pes dicitur latine Pierilla· paruum piſtrinū. Pietas religio Pieatas proprie dei cultus intelligi ſolet· quam greci euſebian vocant hoc tamen et apud parentes officioſe ha/ bere dicitur· more autē vulgi hoc nomen etiam in operibus miſericordie frequenta tur· quod ideo arbitror euenîſſe· quia hec fieri precipue mandat deus · eaq̧ ſibi vel pro ſacrificiia aľs pre ſacrificiis placere te/ ſtatur· ex qua loquendi conſuetudine fa/ ctum eſt· ut deus ip̄e vocaretur pius Pie tatem et affectionem ita diſcernimus· pie tas inter deuinctos conſanguinitate· affe ctus vero inter extraneos exhibetur Pe/ ticiones qui vincuntur in picturarum cer tamine Piecius id eſt tardior Pietro id ē frontis: hec nota vbi aliquid obſcuritatis eſt· ob ſollicitudinem ponitur . Pigamo grecum eſt quod latine ruta vocatur Pi/ ger· ſegnis· tardus· lentus· ceſſator: mora tor: iners· ignauus· trepidus· deſidioſus· otii cupidus inefficax Piger dicitur qua ſi pedibus eger· eſt enim tardus ad incedē dum qď nomen pro vſu tranſit ad animā Piget: angit· offendit· abhorret· pudet· te det· Pigios· buxus grece Pigionis radix rute dicitur Pigillus· churcibolt Pigma/ lion frater didonis Pigmenta dicta eo ꝙ in pila & pilo aguntur quaſi piligmenta. Eſt enim pila vas concauum & medicoꝝ aptum vſui in quo proprie pigmenta cō di ſolent Pigmeus gnanus grece Pigme os eſt genus hominum ſtatura cubitalis a cubitu· quos greci pigmeos vocant· hi montana indie tenēt· quibus eſt vicinus oceanus Pignera inter et pignora hec dif ferentia eſt· pignora ſunt rerum· pignera filiorum & affectus ſcilicꝫ rerum Pigne ra· liberi· filius aut filia Pignora ſunt fili orum ſiue carū rerum Pigner vero veſti um ſiue ceterarum rerum Inde verbum pi gnero pigneras· id eſt vadimonium do· Pignus eſt quod datur propter rem cre/ ditam· quod dum redditur ſtatim pignus aufertur Pigredo pigricia· torpor Pigre de quaſi lactuce Pigricia· ſtupor· ſegnitia Pigriciam et torporem ita diſtinguimus· pigritia vigilantis eſt· torpor dormientis Piguus biger ¶ Philagenus telorum ro

tunditas· columna contus ſpicula Phila/ cteria carmīa Philargia auaritia ſiue amor peccunie Phil ippis vrbs macedonie Ph/ liſtei ip̄i ſunt paleſtini quia p litteram ſer mo hebreus non habet · ſed pro ea phi· greci vtuntur: inde philiſtei pro paleſtinis dicuntur a ciuitate ſua· idem et allophili· i· alienigene· obhoc quia ſemper inimici fue runt iſraheli· & longe eorum generi ac ſo cietate erant ſeparati Philiſtim vrbem con diderunt allophili ip̄a eſt aſcalon nuncu/ pata ex noīe ceſloim: qui fuit nepos cain· & filius meſraim Philo amor Philo com pos· amator iactantie· Philoſophia amor ſapientie Phi'loſophia eſt humanarum di uinarumq̧ rerum cognitio cum ſtudio be ne viuendi coniuncta· que ex duabus re/ bus conſtare videtur ſcientia et opinione Scientia eſt qua res aliqua certa ratione p cipitur· opinatio autem qua adhuc incer/ ta res latet & nulla ratione firma videtur: utputa ſol vtrūne tantus quantus videť· an maior ſit q̄m om̄is terra Item luna glo boſa ſit an concaua & ſtelle vtrumne ad/ hereant celo· an per aerem libero curſu fe rantur Celum ipſum qua magnitudine· qua ve materia conſtet· vtrū quietū ſit & immobile: an incredibili celeritate voluať· quāta ſit terre craſſitudo· aut quibus fun damentis librata & ſuſpenſa videatur Ip ſum autem nomē latine interpretatū amo rem ſapientie profitetur Nam greci philo amorem· ſophiam ſapientiam dicūt. Phi loſophie ſpecies tripertita eſt· vna naťalis quā greci phiſicā appellant· in q̄ de nature inquiſiciōe diſſeritur·. Altera moralis quā greci ethicam dicunt· in q̄ de moribus agi tur Tercia rationalis que greco vocabulo logica appellatur in qua diſputatur quē admodū in rerū cauſis vel vite moribꝰ ve ritas ip̄a querať In phiſica igiť cauſas q̄re di in ethica ordo viuēdi· i logica ratio intel ligendi verſať Phiſicā apď grecos primus pſcrutatus ē tales mileſius· vnus ex ſeptē ſapiētibus grecoꝝ· hic enim ante alios celi cauſas atq̧ vī rerū naťaliū cōtēplata ratio ne ſuſpexit quā poſtmodū plato ī iiii· diffi nitiōes· i· diuiſiōes diſtribuit· i· arithmeticā geometricā· muſicā· aſtronomiā. Ethicā ſo crates primus ad corrigēdos mores com/ ponēdoſq̧ inſtituit· atq̧ om̄e ſtudiū eius ad bn̄ viuēdi diſputatiōēꝫ pduxit· diuidēs eā in iiii· virtutes anīe id ē prudentiā iuſti ciam fortitudinem tēperantiā. Prudentia eſt ī rebus q̄ diſcernuntur ab omni malo

fortitudo que aduerſa equanimiter tolerat. teperantia qua libido concupiſcẽtia cꝫ refrenatur. iuſticia qua recte iudicãdo ſua vnicuiqꝫ diſtribuuntur. logicam que rationalis vocatur plato ſubiunxit. per quã diſcuſſis rerum morumqꝫ cauſis vim earum rationabiliter perſcrutatus eſt. diuidens eam in dyalecticam. & rethoricam. Dicta autem logica. id eſt rationalis. logos enĩ apud grecos & ſermonem ſignificat & ratiõem His quippe tribus generibus philoſophie etiam eloquia diuina conſiſtunt Nam aut de natura diſputatur ut in geneſi et in eccleſiaſtico: aut de moribus ut in prouerbiis. & in omnibus ſparſim libris aut de logica ut in cantico canticorum. & in euangeliis. Item aliqui doctorum philoſophiam in nomine & partibus ſuis ita diffinierunt. Philoſophia eſt diuinarum humanarumqꝫ rerum inquantum homini poſſibilitas eſt. probabilis ſcientia. Aliter philoſophia eſt ars artium. & diſciplina diſciplinarum Rurſus philoſophia eſt meditatio mortis: qđ magis conuenit xp̃ianis. qui ſeculi ambitione calcata conuerſatiõe diſciplinali ſimilitudine future patrie viuunt Philoſophia diuidiẗ in duas ptes prima inſpectiua. ſecunda actualis Inſpectiua diuiditur in tres modos. id eſt prima in naturalem. ſecuuda in doctrinalem tercia in diuinam. Doctrinalis diuiditur in quatuor. prima in rethoricam. ſecũda in geometricam. tercia ĩ muſicam. quarta in aſtronomiam Actualis diuiditur ĩ tres partes. i. prima moralis. ſecunda diſpenſatiua. tercia ciuilis eſt Inſpectiua dicitur qua ſupergreſſi viſibilia de diuinis aliqđ ex celeſtibus contemplantes ea mente ſolũmodo inſpicimus que corporeum ſupgrediuntur obtutum. Naturalis dicitur. vbi vniuſcuiuſqꝫ rei natura diſcutitur. q̃a nichil generatur in vita. ſed vnum qđqꝫ his vſibus deputatur: in quibus a creatore diffinitum eſt. niſi forte cum voluntate dei aliqđ miraculum prouenire monſtratur Diuinalis dicitur. quando aut ineffabilem dei naturam aut ſpirituales creaturas ex aliqua parte profundiſſima qualitate differimus Doctrinalis diciẗ ſcientia que abſtractam conſiderat quantitatem. Abſtracta enim quantitas dicitur qua intellectus aut a materia ſeparatur. vel ab aliis accidentalibus ut eſt par. impar: vel alia huiuſcemodi in ſola ratione tractam9 cuius ſpecies ſunt quatuor. Arithmetica. Geometria Muſica Aſtronomia. Arithmetica eſt diſciplina quantitatis numerabilis ſecundum ſe Geometria eſt diſciplina magnitudinis et formarum Muſica eſt diſciplina que de numeris loquitur. qui ad aliquid ſunt his qui inueniũtur in ſonis Aſtronomia eſt diſciplina que curſus celeſtium ſiderumqꝫ figuras contemplatur omnes. & habitudines ſtellarum circa ſe. & circa terram indagabili ratione percurrit Porro actualis dicitur. que res prepoſitas operationibus ſuis explicat. cuius partes ſunt tres. moralis. diſpenſatiua. et ciuilis Moralis dicitur. per quam mos viuendi honeſtus appetitur & inſtituta ad virtutem tendentia preparantur. Diſpenſatiua dicitur cum domeſticarum rerũ ſapienter ordo diſponitur Ciuilis dicitur. per quã totius ciuitatis humilitas adminiſtratur. Nomen philoſophorum primũ a pithagora fertur exortũ. Nam dum antea greci veteres ſofiſtas id ẽ ſapientes aut doctores ſapientie ſemetipos iactantius nominarent. iſte interrogatus quid proiteretur. verecundo nomine philoſohum. id eſt amatorem ſapientie ſe eſſe reſpondit quoniã ſapientem profiteri arrogãtiſſimũ videbatur illi: ita deinceps poſteris placuit: ut quantalibet de rebus ad ſapientiã pertinẽtibus doctrina quiſqꝫ vł ſibi aliis videretur excellere: non niſi philoſophus vocaretur Idem autem et philoſophi triplici genere diuiduntur. nam aut phiſici ſunt aut ethici aut logici Phiſici dicti qui de naturis tractant. natura quippe grece phiſis vocatur Ethici qui de moribus diſputant. mores enim apud grecos ethis appellantur. logici autem quia in naturis & in moribus rationem adiungunt. rationem enim logos dicunt. Diuiſi ſunt autem et hi in hereſibus ſuis: habentes q̃dam nomina ex auctoribus. ut platonici epicurei. pithagorici Alii a locis conuenticulorum & ſtationum ſuarum. ut pipatetici ſtoici. achademitici. Theologi autem idem ſunt qui et phiſici dicti autem theologi quoniam ſcriptis ſuis de deo dixerint quorum varia conſtat opinio. quid deus eſſet dum quererent: quidam enim corporeo ſenſu hunc viſibilem ex quatuor elementis deum eſſe dixerunt ut Dioniſius ſtoicus Alii vero ſpiritualiter intellexerẗ mentem deum eſſe. ut tales mileſius. quidam animum in omnibus cõmonentẽ & lucidũ. ut pitagoras: quidam ſine tẽpore

incōmutabilē ut plato · quidā mētē ſolutā
ut cicero · quidā et ſpiritū et mētē ut varro
inuentū eni ſolūmō deū · nō ut inuenerūt
expoſuerunt q̄a euanuerūt in cogitacōibꝰ
ſuis dicētes ſe eſſe ſapiētes: ſtulti facti ſunt
Platonici q̄dā deū curatorē · & arbitrū · &
iudicē dictū · epicurei otioſū et īexercitatū
De mōdo aūt platonici affirmāt incorpo/
ralē · ſtoici corporalē · epicurꝰ · atomis · pita
goras ex mūeribus · eraclitꝰ ex igne: vñ et
varro ignem mundi animam dicit · proin/
de ꝙ in mundo ignis omnia gubernat ·
ſic animus in nobis · quā vaniſſime · qui
cum eſt inquid in nobis ipī ſumus · cum
exit · emorimur · ergo et ignis cum de mū
do per fulgura proficiſcitur mūdus emo
ritur Philoſophi autem multomagis poſt
prophetas reperiuntur fuiſſe · nam & ſo/
crates athenienſis magiſter omnium qui
tunc maxime claruerunt · tenens in ea
parte que moralis vel actiua dicitur prin
cipatum · poſt eſdram in cronicis inueni/
tur · ut nō multo poſt etiam plato natus
eſſet: qui longe ceteros ſocratis diſcipulos
anteirent · quibus addamus etiam ſupio/
res qui nondum philoſophi vocabantur ·
ſeptem ſcilicet ſapientes · ac deinceps phi/
ſicos qui talibus ſucceſſerūt Philoſophus
amator ſapientie Philogus amator verbi
Philocalus · bonus amicus . Philogeus
terram amans Philotium amata mulier.
Phimon oris parſimonia Phiſon ipē eſt
ganges. Phiſiculatis id eſt naturalibus.
¶ Phogor delectatio interp̄tatur Phoce
merichalbir Phorcus diuus marinꝰ Phi
ahirot nomen loci iuxta mare rubrum in/
terpretatur os nobilium. Philen ſiccitas
que eſt vbi h littera poni non debet Phil
lira ſpecies eſt arboris nigrum habens co
lorem · & interpretatur florigera Phito/
niſſa ʒaubrara Philicrepus pilarius Phi
tones vuiſſagon. Phitones qui ſpiritum
malignum in ventre habuerunt. Phiton
erat ſerpens quem occidit apollo · huius
corium pendebat in templo ſuo: quicunꝗ
venit infra velum hoc · ſpiritum phitonis
habebat Phitones dicti a picio appollinis
auctores diuinandi Phraſſi interpretatio
ne vel locutione ſenſus ſub nomine eius
Phriges troiani Philoceni amatores do/
norum ¶ Pila genus telorum: haſta · ia/
cula · romana arma · Pila gens contū por
tans Pila · a piſſendis ſeminibus id eſt te/
rendis vocata: hinc & pigmenta · eo ꝙ in
pila et pilo agunt̄ · quaſi piligmenta Pila
in qua proprie · pigmenta condi ſolent
Varro aūt refert pilumnum quendam in
italia fuiſſe qui piſſendis prefuit aruis.
vnde pilumni & piſtores. ab hoc igitur pi
lum & pilam inuentum · quibus far pin/
ſitur · & ex eius nomine ita appellata. pilū
aūt vñ cōtundit̄ eſt quicquit in pilam mit
titur Pila ſunt arma iaculorum a torquē
do vel emittendo vocata · de quibus luca/
nus Signa pares aquilas · & pila minan
tia pilis · cuius ſingulare pilū dicit̄ Pila ſi
breuis pi ſillaba. oīs rotunditas vel de li
gno facta qua pueri interius ludunt · ſi
pi longa eſt: dicuntur tela grandia in bel
lo vtilia generis neutri · ut hoc pilū & hec
pila . Itē pilam dicimus genere feminino ·
hec pila ſuſtentaculum domꝰ · vel cuiꝰlibꝫ
edificii Pil enī grece · pila latine porta in/
terpretatur · vnde et verbum cōponitur ·
oppilo ut in pſalmo oppilauit · id ē cōclu
ſit Pilatus interp̄tatur os melleatoris · q̄
dum xp̄m ore ſuo iuſtificauit et cōdemna
uit · more malleatoris vtraꝗ fecit Pōtius
vero interp̄tatur declinās conſiliū · vtiꝗ iu
deorū · accepta itaꝗ aq̄ lauit manus ſuas
dicēs · innocēs ſum a ſanguine huius iuſti
Pilentū vel petoritū cōnectum quatuor
rotarum vel iaculorum quibus matrone
olim vtebant̄ virgił. Pilentis matres mol
libus Horatius Plures calōes atꝗ cabal
li paſcendi deducēda p̄conia Erāt antea pi
lenta venetici coloris · nō ut nunc ſunt · q̄/
bus niſi caſte matrōe vti nō poterāt Pilen
ta ſunt vehicula · ſic nunc baſternas vide/
mus Pilleum dictū a pelle hoſtie vñ fie/
bat · quo etiā ſacerdotes gentium vtebant̄
in ornamēto Pilleū eſt ex biſſo rotūdum
qua ſpera media tegit̄ caput ſacerdotale et
ī occipitio vitta cōſtrictū · hoc grecū et nos
thiarā vł galcariā vocamus Pilleū frigiū
hoc eſt calamaucus Piliſtro cimbalo Pilo
ſi · ī eſaia demonū genera · nōnulli hos etiā
doctiſſimoꝝ īcubōes vł ſatiros · aut quoſ/
dā ſiluestres hoīes intelligēdos putauerūt
Piloſi a grecis panites a latīs vero incubi
vocant̄ · quoꝝ forma ab hūana effigie inci
pit · ſꝫ beſtiali extremitate ṫminat̄ · de q̄bus
ī eſaia · et piloſus clamauit alt ad alteꝝ Pi
loſi grece q̄ paītes latīe · vł incubi appellā
tur ſiue inuehi ab inuehēdo paſſim cum
animalibus · vnde & incubi dicūtur ab in
cubēdo hoc eſt ſtuprando Sepe enim im
probi exiſtunt etiam mulieribus et ea/
rum peragunt concubitum quos demo/
nes galli duſios nuncupant · qui aſſidue

hanc per agunt immundiciam· quos aūt
vulgo incubones vocant·hos romani fau
nos ficarios dicunt·ad quos horatius di
cit Faune enim ferarum fugientium ama
tor· promeos fines et aprica rura leuis in
cedas. Pilumnus auus turni grece famē
ſignificat· vnde et propina eſt appellata.
Pilumnus pinſendi frumenti vſum inue
nit·vnde et a piſtoribus colitur· ab ipō &
pilum dictum eſt Pinacem tabulam qui/
dam pinacem dicunt eſſe capſam organi·
in qua figuntur calami Penna et calam9
inſtumenta ſcribe· ſed calamus eſt arbo/
ris· penna auis a pendendo dicta Pinna
ces dicuntur imagines mire depicte id eſt
tabule marmoree equales Pinnaces gene
ra vaſorum ſunt excelſa Pinnaculum alti
tudo parietis Pinnarin greco eloquio gē
ma dicitur Pinnata iacula ſagitte vocant.
arcu emiſſa excogitata ita ſceleratiſſima in
geniī arte·ut celerius mors perueniret ad
hominem Pinnate crepidines celeres val
de Pinnate plage·plage autem ſunt vin/
cula retiarum extenſiq; funes quibus ca/
piuntur agreſtes fere in quibus funibus
auium erigunt penne Pincerna pro quo
nos poſuimus princeps vinariorum · in
hebreo ſcriptum habet maſech:quem nos
vulgato more pincernā dicimus· nec vile
putatur officium ·cum apud reges barba
ros vſq; hodie maxime dignitatis ſit·regi
poculum porrexiſſe Pindarus poeta vel
citharedus optimus fuit. Pindus mons
theſſalie vbi nimphe Pingues voces ſunt
quando ſpiritus multus ſimul egreditur
ſicut virorum Pinguem humum fertilē.
copioſam Pinguis humus ·opima: irri/
gua:fertilis fructuoſa leta·craſſa:culto·
vliginoſa·cōpleta·curata. Piniferum qui
pinos fert. Pinus· pignus amoris·teſti/
moniū caritatis Pinula ſumma pars au/
ris ab acumine dicta Pinus ſpecies arbo/
ris·picea ab acumīe foliorum dicta·Pinū
aliam picinaliam greci peucen vocant quā
nos piceam dicimus·eo ꝙ deſudat picem·
Nam et ſpecies differunt In germanie au
tem inſulis huius arboris lacrime electrū
gignitur·gutta enim defluens rigore vel
tepore in ſoliditatem dureſcit & gemma;
facit de qualitate ſua & nomen accipiens
id eſt ſuccinum eo ꝙ ſucus ſit arboris Nu
clei autem pinorū ut ait ypocrates nimis
calidiſſimi ſunt·ventrem cōmouent· ſto/
machum et renes calefaciunt· vrinam pur
gant·ex vino dulci potati venerē mouent

Pennum antiqui acutum dicebant · vnde
& bipennis & pinna Pinode quo picem
faciunt: Pinſere tundere ¶ Piolopes her
ba que a grecis praſios : a latinis maru/
bium dicitur Pionia grece ꝙ latīe dicitur
cadauer ab eo ꝙ cadit poſt mortem Peo/
nia herba. Peon quidam medicus fuit a
quo perhibetur inuenta·hanc quidā gle/
ſidem vocant:quia dulcis eſt ſaporis ¶ Pi
perenus lapis ſubalbidus cum punctis
nigris·durus et fortiſſim9 Piperis arbor
naſcitur in india in latere montis caucaſi·
quo ſoli obuerſus eſt folia ad iuniperi ſimi
litudinem ·cuius ſiluas ſerpentes cuſtodi/
unt:ſed incole illius regionis cum mature
fuerint incendut eadem loca· & ſerpentes
igne fugantur· et inde ex flamma nigrū
piper efficitur· ſicq; colligitur Nam natu
ra piperis alia eſt·cuius quidam diuerſus
eſt fruct9 : nam qđ immaturum eſt piper
longum vocatur· qđ incorruptum piper
album·qđ vero cute rugoſa et nigra fuerit
ex calore ignis trahit & colorem et nomē
Piper ſi leue eſt vetuſtum eſt·ſi graue no
uellum :vitandum eſt autem mercatoru;
fraus·ſolent enim vetuſtiſſimo piperi hu
mecto argenti ſpumam· aut plumbū aſp/
gere ut ponderoſum ſit Pipiunculus· acci
piter vel acceptor ¶ Pirale· phieſal Pira
rogus vel ſtrues lignorum. Pira eſt que
in modum are ex lignis conſtrui ſolet ut
ardeat Pir enim ignis dicitur ·ſed pira eſt
ipā congeries lignorum cum non ardet.
Rogus eſt cum ardere ceperit · buſtum
vero iam exuſtum vocatur Piram genus
ſepulcrorum quadratum et vltra omnem
excelſitatem que manu fieri poſſit·vnde et
menſuram vmbrarum egreſſa eſt· & vm/
bram habere nullam dicitur . Tali autem
edificio ſunt ut a latitudine incipiant et in
anguſtum finiantur· ſicut ignis. Pir enī
dicit̄ ignis· hoc egiptus hab;·apud maio
res enim potentes aut ſub montibus aut
in montibus ſepeliebantur: vnde tractu;
eſt ut ſuper cadauera aut piramides fierēt
aut ingentes columne collocarentur Pira
mis eſt figura que in modū ignis ab am
plo in cacumen ſurgit· Pirate ſunt predo
nes maritimi ab incendio nauium tranſeū
tium quas rapiebant dicti· Piratica bella
ſunt ſparſa latronum manus per maria ī
operibus leuibus & fugacibus non ſolū
nauium cōmeatus ·ſed etiam inſulas ꝓuin
ciaſq; deuaſtant· quos primū gneus pō/
peius poſt multam vaſtatiōem quā terre

mariq; diu egerãt mira celeritate compreſ
ſit. Pirecon. hoc eſt febris omni tempore
Pirgus dicitur · q; per eum teſſere per/
gant · ſiue q; turris ſpeciem habeat· nam
greci turrim pirgum dicunt. Pirile· pars
ſimilis aquile. Pirineus a crebris fulmi/
num ignibus nuncupatus· grece enim ig
nis pir dicitur : iſte enim mons inter gal
liam atq; germãiam quaſi deinduſtria mu
nimentum interiacet. Piriona vna eſt ex
ſtellis planetis. Piri plegetontos flumina
apud inferos ignem flammantia. Piritis
lapis perſicus eris ſimulans qualitatem ·
dictus ita· quoniam plurimus ſit illi ig/
nis· ſiquidem facile ſcintillas emittit · hic te
nentes manu ſi vehemẽtiſſime prematur
adurit · propter q; ignis nomen accepit·
Eſt alius piritis vulgaris quem viuum
lapidem appellant · qui ferro vel lapide
percuſſus ſcintillas emittit · que excipiun
tur ſulphure vel aliis ſpongiis : aut foliis
et ita dictus quia celerius prebet ignem ·
hunc vulgus focarem petram vocat Puti
tron herba grece dicta · q; habeat radicem
incendioſam atq; coaceruantem Piropum
eſt igneus color vocatum· namq; in ſingu
lis vncie eris additis auri ſcrupulis ſenis·
pretenuis bratea igneſcit flammaſq; imi/
tatur · vnde piropum dicitur. Piropus
mixtura auri etheris Pirus vocata vide/
tur · q; in ignis ſpeciem deformata eſt · nã
hoc genus pomi ab amplo incipit · & in
anguſtum finitur ſicut ignis Pirus· ar/
bor fructus pira cuius multe ſunt ſpeci/
es · ex quibus cruſtumia ſunt pira ex par
te rubentia ab oppido cruſtumio nomina
ta · quedam accida que habent aliquid ca/
loris · quedam dulcia ſunt aquatici & ſa/
lutaris ſaporis. quedam auſtera & acido
in cibo ſumpta : ſtomacho conueniunt· ſi/
tim mouent ¶ Piſa· erbiſ; . Pirula extre/
ma pars nauis. Piſale phiſeil Piſculen/
tus · piſcibus plenus Piſticus monſtru;
ut ſimia Piſtrix et centaurus nauium no
mina Pitimum vocatum volũt· eo q; hoc
genere metri oracula appollini ſunt edita
nam cum in parnaſo monte phitonem ſer
pentem in vindictam matris ſagittis inſe
queretur · accole delfici hortati ſunt ¶ Phi
tonem nicromantiam· Pithiones a pithio
appollini dicti q; is auctor fuerit diuinan
di· Pitriaſis · furfures que fiunt in vrina
Pituita quod grece palma dicitur tanquã
in elementis corporis noſtri aquarum vi
cem in capite optinet · ibi enim ſedes eſt
flegmatis ſecumdum dei opus vtiq; abu/
tiſſime · qui humorem fluidum & frigi/
dum· ac per hoc grauem in ſuperiori par
te humani corporis collocauit Pituita eſt
humectatio corporis que ab oculis fluit·
quas greci liminas appellant· Pitiſſo fre
quenter ſpuo vel potando ſumo· vel po/
to · vel a verbo pito ¶ Pius a pietate voca
tur · non pietas a pio · poteſt enim eſſe
pietas · & ſi ille qui pius erat factus eſt
impius · ipẽ piũ· pietati nil abſtulit ¶ Pix
grecum nomen eſt · quod illi piſſam vo/
cant · alii volunt ex pino picem vocari·
hec a grecis appellata colonia · nos tam/
malem dicere poſſumus . Pixis pixidis
quam nos corrupte pixidem vocamus.
Placitum dictum ab eo q; placeat · pacatũ
vero eſt inter partes ex pace conueniens
ſcripture & dictum pacatum quaſi ex pa
ce factum · Alii volunt pactum eſſe qd
volens quiſq; facit : placitum vero etiam
quod nolens compellitur · veluti quando
quiſq; comparatus ſit in iudicio ad reſpõ
dendũm · quod nemo poteſt dicere pactũ
ſed placitum · Placenta eo q; placeant edẽ
ti . Placididatem· temperiem· ſerenitatẽ·
Plage proprie dicuntur funes illi qui/
bus retia tenduntur circa imam & ſum/
mam partem · Plage dicte quaſi flage eo
q; cum ſtrepitu & flatu in corpore infigã
tur : ſed plage et fragra prime poſitionis
ſunt · flagella autem per diminutionem·
Plagiarius mancipiorum · vel pecudum
alienorum diſtractor · Plagiatores ſedu/
ctores : Plana · certa · clara · perſpicua :
Planatorium · boumſcabo · Planca · ima
pars nauis id eſt thil. Plancus· pedibus
latis Plangor plangentium vox Planta
go a romanis dicitur · q; planta eius cito
adhereat terre · hoc multi pro holore viũ
tur Planta & plantaria ita diſtinguitur :
plante ſunt rapte de arborib9 · plantaria
vero ex ſeminibus nata ſunt.

P Odium ring. Plus minus id eſt
circiter quaſi proxime fere vl̃ ppe
Pompas obſequia funeris · vel
ludorum imagines . Pomilio · giduuere.
Pompa dicta eſt greca ſignificatione A/
pothottontinonnon · hoc eſt publice oſtẽ/
tari precedit autem victoria Pompa ideo
q; ituris ad hoc certamen primum eſt vi/
ctorie votum . Pompas · gloria · orna/
tus · decor . Pompare · ornare . Pom/
pulatus · pompa plenus . Pompeiam vr/
bem ab Hercule in campania conditam·

ferunt· qui victor ex hiſpania pompam
boum duxerat. Pompeium porticum &
pompeia & pompeiana ita diſtinguitur·
ꝙ pompei eſt ſi ipſius pompei ſit. pom/
peia ſi publica· pompeiana ſi ad alium do
minum tranſeat. Pomonum huius po/
monis apud latinos nichil eſt· ſed pomo
na eſt dea pomorum. Interdum pro vber
tate pomorum metonimicos ponitur· qđ
ſi hec pomona huius pomone· pomonaꝫ
& ab hoc pomona dea facit· pluralem nō
habet Pomones pomorū cuſtodes ¶ Po
nam: conſtituam· ordinem ſtatuam· ſtabi
liam locem· collocem· aptē Pondere· gra/
uedine· vel grauitudine Pōderoſum gra
uem. Ponderum ac menſurarum iuuat
cognoſcere modum· nam omnia ſcriptu/
ra teſtatur in menſura & numero et pon/
dere feciſti Cunctis enim corporeis reb9
pondera natura dedit· ſuum quoꝗ regee
omnia pondus· & ponderibus ſuis terra
librata dependet· vnicuiꝗ rei pōderis mo
dum nominibus proprijs et caracteribus
ſcimus deſignatum Pondus et libra vnū
ſunt. Pondus dictum eo ꝙ in ſtatera li/
bratum pendeat· hinc et pēſum. Abuſiue
autem pondus libra vna eſt: vna etiam di/
pondius dictum eſt quaſi duo pondera·
qđ nomē adhuc in vſu retinetur Formas
eorum ponderum & caracteres ut a vete
ribus ſignata ſunt ſubiciamus. Z. littera
ſignificat dimidium obolum. Virgula.
equaliter iacēs. & porrecta ſimpliciter ſi/
gnificat obolum. Geminata virgula duo
oboli ſunt T· latinum ſignificat obolos
tres F· latinuꝫ ſignificat obolos quatuor
T· latinum demonſtrat obolos v· Oboli
vero ſex propterea caracterem non habēt.
eo ꝙ in vna dragma ſex veniāt· qđ eſt pō
dus denarii argentei M· & a littera ſigni/
ficat ſiliquas octo id eſt tremiſſem N· la/
tinum ſignificat nummiſma grecum id eſt
ſolidum integrum I B· Iota adiuncta be
ta· ſignificat dimidium ſolidum· Virgule
due ex vno angulo a leua in dexteram ſe
diuidentes ſignificant dragmam: quā etiā
olcen appellant· NT· latinum adiuncta
gamma greca ſignificat ſemiuntiā To Gā
ma grecum & o latinum in fine adiunctū
ſignificat vntiam A lapda grecum p me/
dium ſui I ſcꝫ latinum adiectum ſignifi/
cat libram Kr· Kappa grecum circa fineꝫ
cornuu adiuncto I ſcilicet latinum ſigni
ficat viginti Ko· Si vero o latinū habue/
rit adiunctum eminā demonſtrat· quā gre
ci cotilen vocant XE· grecum ſi accepit iū
ctum e· latinum ſignificat ſextarium Xo
Si o latinum habuerit adiunctum indicat
acitabulum: qđ greci xofalon vocant N
Moi grecum ſuperpoſitum n latinum qđ
ſignificat mna AO latinum in fine habēs
lapda grecum ſignificat talentum xo. xi.
grecum in dextro brachio ſuperiori o. litte
ra coniuncta cenix eſt Pone legit id eſt iu
xta natauit Pone terre ſepeli Pone a po/
ſteriore parte. poſt ſtatue a retro. Pone
ſubit te poſt ſequitur Pone· retro: prope.
iuxta· poſt tergum propter ante: Pontū
mare Pone tribunal· ante tribunum Pō
pulentus· pompa plenus Ponitur edifi/
catur ſtatuitur exſtruitur locatur. Pono
definio termino exiſtimo puto ſentio iudi
co conicio colligo animo conſpicio ſuſpicor
colloco ſtabilio Pons ſcala nauium. Pōs
exſtructio ſuper fluuium. Pontie aque.
Pontica eſt gemma quedam liuore per
lucida habens ſtellas rubeas interdum au
reas· dicuntur per eam interrogare demo
nes effugare Pontica a grecis appellatur
eo ꝙ circa ponticum mare habundat id eſt
appellant Pontifex princeps ſacerdotū ē
quaſi via ſequentium ipē & ſacerdos. ipē
pontifex maximus nūcupatur id eſt cp̄s
ipē enim efficit ſacerdotes atꝗ leuitas ipē
omnes ordines eccleſiaſticos diſponit· ipē
qđ vnuſquiſꝗ facere debeat oſtendit· Añ
autem pontifices & reges erant Nam ma
iorum hec erat conſuetudo ut rex eſſet ſa
cerdos vel pontifex· vnde & romani impa
tores pontifices dicebantur Pontifex ſum
mus ſacerdos vel impator Pontius inter
pretatur declinans conſilium vtiꝗ iudeoꝝ
accepta enim aqua lauit man9 ſuas dicēs
innocens ego ſum a ſanguine huius iuſti
Pontius autem dictus ꝙ de ponte ꝓuī/
cia oriūdus fuit Eo autem tempore quo
xp̄us a iudeis crucifixus eſt prouintie ſy
rie preſidebat Pontus nunc fluctus impe
tus maris· mare equor pelagus decus ma
rinum ſalum altum profundum Pontus
regia eſt vel prouintia aſie iuxta conſtan
tinopolim Ponunt deponunt exponunt
reclinant· Ponto nox incubat atra· nigre
nubes mari incumbunt Popine ſtationes
collocationes argiſteria: nundine platee·
Popine grecus ſermo eſt· qui apud nos
corrupte propina dicitur Eſt autem loc9
iuxta balnea publica: vbi poſt lauacrum
fame et ſiti refici conſuetum eſt· Vnde &
propinare dicitur pina enim grece fameꝫ

ſignificat · … ſacem tellat.
Populeon quoddam vnguentum medi/
cinale ſcilicet Popino · Ambro · luxurioſ9
prodigus · nepos · euerſus : ſumptuo /
ſus : profugus : conſumptor · glutto · el
luo · decoctor · ganeo : deuorator . Po/
pina · edificium vel porticus romanus · vl'
coclear vel fuſcinula . Poplites · genuum
flexura ſuffragines genu Poples tibiarū
inflexio que retro genu eſt. Poplotonos
gemma quã & criſtin vocant · occree atti/
ce aſſimilata · inuenitur in egipto. Popon
genus popi grecum eſt · Popoſcit · expe
tiuit · petit · velit · poſtulat · rogat. Po
pula oculi principale qđ eſt popilla dimi
nutiue. Popula : oculi pupilla · Popu/
lant · auferunt · vaſtant · quaſſant · pre/
dantur · expugnant · expoliant · debel/
lant · vexant · diripiunt · Populare · vir/
dibile · pauſibile · vulgatum : famoſum . Po
pularibus auris · populi fauore . Popula
ris · ſuperbus · arrogans · inflatus · inanis
ventoſus · ſemet offerens · populus · am
bitioſus · immemor · incertus. Popularis
vulgaris · vel qui populo placet · vel ex
eodem populo ſiue gratioſus et famoſus
quilibet · vel populis ſemper immixtus.
Populatio · multitudo populi . Popula
ritas · adulatio populorum . Populari/
tas · populorum congregatio affabilitas
gloria forenſis . Populatio · deuaſtatio ·
expoliatio · ſolitudo grandis · expugna
tio peſtis · pernicies · vaſtitas · interitū .
exitium : ruina · incendium . Populea vir
gà : populee arboris virga virgil' · Popu/
li ad proceres · ad populi mei principes.
Populonia vrbs etrurie. Populoſa : nu
meroſa. Populoſitate : multitudine. Po
pulus arbor albari. Populus eſt vniuer
ſi ciues cõnumeratis ſenioribus · Inter po
pulum autem et populos hoc intereſt ·
cum enim populos numero plurali dici/
mus vrbes ſignificamus · cum enim popu
lum vnius multitudinem ciuitatis intelli/
gimus · Populus lenis arboris ſingulari
tas · Porcarius vel ſubulcus · ſueinari :
Porcaritia · ſulac Porcelli farabir · porcul
li ſimiliter · Porcam betici definiunt tri/
ginta pedum latitudine · & octoginta lon
gitudine · Porcus ſuum dictus quaſi pol
lutus ingurgitat enim ſe ceno & luto im/
mergit · limo illinit · Horatius et amica lu
toſus · hinc etiam ſpurcitiam vel ſpurcos
nuncupamus · porcorum pilos ſetas voca
mus · & ſetas a ſue dictas · a quibus &

ſutores vocantur ꝙ ex ſetis ſuant id eſt cō
ſuant pelles · Porci marini qui vulgo vo
cantur ſuilli · quia dum eſcam querunt mo
re ſuis terram ſub aquis fodiunt · circa gut
tur enim habent oris officium · & niſi ro
ſtrum harenis immergant paſtum nõ col
ligunt · Porcina · peccata · reliq̃ · Porcus
dicitur quaſi ſpurcus · Porcaſter iuncus
pinis · Porcarius · ſubulcus · Porcilaca
hec herba cum recens fuerit refrigerat · ca
lefacta vero calefacit · & refrigerat : tritu
cum pane ad oculorum tumores imponi
tur · ad podagras quoqꝫ ſimili modo me
detur · Porphirion eſt auis orientalis pel
licanus : Porfiriſſa purgaria grecum eſt ·
Poriſmata grece latine adquiſitiones vel
queſtus · alii palaphium · Poriſmata id eſt
premium vel munera · a diſcipulis conceſ
ſa que geometre preponebant quaſi pro
premio · Porrecta · extenta · Poriſmata.
id eſt queſtum. Porrigo · vitium porco/
rum. Porrige · extende propicia · Por/
rectiore · extenſiore · Porrigo a porrigen
do : eo ꝙ ab vno in alios porrigat · Pori
corpores greco nomine appellantur · qui
latine proprie ſpiramenta dicuntur · eo ꝙ
per eos viuificus criſtus exterius mini/
ſtretur Poris · meatibus. Pornia · forni/
catio · Porno · plantago · macedonico ·
Porro aduerbium temporis · Porro da/
mur prodimur · Porro fugiens · profu/
gatus · Porro · longe vtiqꝫ certe · ſin aūt
adeo · igitur · verum · ante · vel deinde ·
Porro rogare · tranſmittere : Porrum · ba
ium · Porro · ſurio · vel porrus · vel ca
pillus · lock · Porta · domum · vel ianuam
interdum porticum · Porte proprie mu/
rorum dicuntur · atqꝫ inde dicte eo ꝙ an/
tiquitus portato aratro : perdeſignaban
tur muri quando circum ducebantur giri
ut illud dicitur · qui vrbem nouam con/
dit · tauro & vacca arat : vbi arauerit mu/
rum faciat · vbi portum vult eſſe · aratrū
ſuſtollat & portet · inde porta vocatur ·
Portator · vector : Porta : tolera : ſuſtenta
vehe · refer : Portauit iniquitates · hoc
eſt intercedit pro iniquitatibus Porta exi
tus omnis ſcilicet dicitur · quaſi qua po/
teſt vel importari vel exportari aliquid ·
Porca ſtercoris : vbi ſtercora proiiciun/
tur. Porte ſcripture ſancte · Portemie na
uicula ſiriaci generis lata & ſine carina a
a portando vocata · vtuntur his in pan
nonia . Portendere · monſtrare . predi/
cere . futura ſignificare . vel aliquid de

futuris id eſt porrotendere· vnde et por/
tenda dicuntur: quia ſignificatu ſuo aliq̄d
futurum oſtendūt: Portēdit promittit fu
tura ſignificat · porro tendit vel predicit.
Portentum & monſtrum· prodigium &
oſtentum· hec eſt diſtantia: portentum eſt
q̄d ex formis diuerſis proponitur· mon/
ſtrum q̄d extra naturam naſcitur prodigi
um futura demonſtrat ab eo ꝙ de longe
futura predicat id eſt porro dicat oſtentū
oſtentatio· quidam ab oſtendendo Portē
tum· prodigium ſignum· inditium· mira/
culum ꝙ ex diuerſis formis preponitur ·
ut homo equo mixtus et ſimulacrū Por
tentum et monſtrum ita diſtinguitur· por
tentum eſt q̄d ex formis diuerſis propo/
nitur monſtrum q̄d extra naturam naſcit̄
vel nimis grande· vel nimis breue. Item
inter portentum & portentuoſum hoc di
ſtat: portentum dicitur ꝙ ex omni parte
nature mutationem ſumens aliquid por/
tendere futurorum videtur· ſiue biceps ī
corpore vno vel ſi in futura euerſione hie
roſolimorum vitula que ad immolanduꝫ
ducta fuerat ſubito ante altare agnum pe
perit· nam portentuoſa dicuntur quia ex
parte corporis ſumunt mutationem · ut
exempli cauſa cum ſex digitis nati · ſiue
cum aliqua prauitate membroꝝ· Rurſus
inter potentum & oſtentum· hec diſtantia
eſt· portentum naſcitur & ſua permanet
qualitate· oſtentum ſubito offertur oc̄lis·
& ſubducitur ſic portētum dictum a por
tendo· porro oñdendo ſicut et prodigium
ꝙ porro dicat id eſt futura delonge pre /
dicat Monſtrum ſane a monitu vel a mō/
ſtrando dictum· ꝙ aliquid ſignificando
demonſtrat etiam ſtatim Quinq̧ ſunt aūt
genera prodigiorum ut varro dicit: id eſt
oſtentum portentum prodigium miracu
lum monſtrum Portenta eſſe varro ait ·
que contra naturam nata videntur · ſicut
non ſunt contra naturam quia diuina vo
luntate fiunt· cum voluntas creatoris rei
natura ſit· vnde et ip̄i gentiles deum mo/
do naturam· modo deum appellant. Por
tentum ergo fit non contra naturam ſed
contra quā eſt natura Portenta autem et
oſtenta monſtra atq̧ prodigia ideo nun/
cupantur ꝙ portendere atq̧ oſtendere ·
monſtrare ac pretendere aliqua futura vi
dentur. Nam portenta dicta perhibent a
portendo id eſt preoñdēdo Oſtenta au/
tem ꝙ oſtendere quicquā futurum videat̄
prodigia ꝙ porro dicant id eſt futura p̄/
dicant Monſtra vero a monitu dicta ꝙ ali
quid ſignificandum demonſtrent · ſiue ꝙ
ſtatim monſtrant quid appareat· et hoc ꝓ
prietatis eſt abuſione tamen ſcriptura ple
rumq̧ corrumpitur Quedam autem por
tentorum creationes in ſignificationes fu
turas conſtitutas videtur. Vult enim de9
interdum ventura ſignificare per aliqua
naſcentium noxia ſiue per ſomnos et per
oracula qua permoneat · et ſignificat qui
buſdam gentibus vel hominibus futurā
cladem: q̄d plurimis etiam experimētis ꝓ
batum eſt· xerſen quippe vulpes ex equa
creata ſolui regnum portēdit. Alexandro
ex muliere monſtrum creatum· ꝙ ſuperi
ores corporis partes hominis ſed mor/
tuas habuerit· inferiores diuerſarum be/
ſtiarum· Sed viuentes ſignificaſſe repen/
tinam regis interfectionem· ſuperuixerāt
enim deteriora melioribus· ſed hec mon
ſtra que in ſignificationibus dantur non
diu viuunt ſed continuo deficiunt ut nata
fuerint Inter portentum autem et portē/
tuoſum differt: nam portenta ſunt que
transfigurātur ſicut fertur in vmbria mu
lierem peperiſſe ſerpentem· vnde lucanus
matremq̧ ſuus cōterruit infans Porten/
tuoſa vero leuem ſumunt mutationē exē
pli cauſa ut cū ſex digitis nati ſunt Portē
ta igit̄ aut portentuoſa exiſtunt· Alia ma
gnitudine totius corporis vltra cōmuneꝫ
hominum modum· quantus fuit tition ī
nubem iugeribus iacens homero teſtante
Alia paruitate totius corporis ut gnani
quos greci pigmeos vocant· eo ꝙ ſint ſta
tura cubitali. Alia magnitudine partium
veluti capite in formia ſuperfluis mēbro/
rum partibus ut biciciptes · vel trimani·
vel cinodontas · quibus gemini procedūt
dentes. Alia defectu partium in quibus
altera pars plurimum deficit ab altera ut
man9 a manu vel pes de pede Alia diſciſi
one ut ſine manu aut capite gn̄ata quos
greci ſtereſios vocant. Alia per muneria
quando ſolum caput aut crus naſcitur.
Alia q̄ in parte tranſfigurantur ſicut qui
habet leonis nō hominis vultū vel canis
vel taurinum caput· ut ex paſiphe memo
rant genitū minotaurū: quod grece ethe/
oromorfaan vocant · Alia que ex omni
parte trāſfigurant̄ in· alia creatiōis portē
ta ut ex muliere vitulum dicit hiſtoria ge
neratum Alia que ſine tranſfiguratione
mutationem habent locorum: ut oculos
in pectore· aut in frōte aures ſup̄ tēpora

vt ariſtotiles tradidit quandam in ſiniſtra
parte iecur• in dextra ſplen habuiſſe . alia
ſecundum connaturationem: ut muti aut
manu digiti plures connaturatione• & co
herentes reperiuntur in alia manu•ſiue in
pedibus• alia ſecundum innaturatam• &
intemperatam creationem ſicut hi qui
dentati naſcuntur • ſiue barbati•vel cani:
alia complexu plurimarum differentiarū
ſicut illud qđ prediximus in alexandria
multiforme portentum . Alia commixtio
ne generis ut androgeni & ermafrodite
vocantur . Sicut autem in ſingulis genti
bus quedam monſtra ſunt hominum: ita
in vniuerſo genere humano• quedam mō
ſtra ſunt gentium : ut gigantes et vocefa
la•ciclopes• & cetera Lemnias in libia cre
dunt truncos ſine capite naſci • atq; ocu/
los habere in pectore Alios ſine ceruici/
bus gigni• habentes oculos in humeris.
Vltimo autem orientis monſtruoſe gen/
tium facies ſcribuntur • alia ſine naribus
equali torius oris planitie • informes ha/
bentes vultus. Alia labro ſubteriori adeo
prominenti ut in ſolis ardore totam ex eo
faciem contegant dormientes. Alii concre
ta ore eſſe modico tantum foramine• cala
mis venarum paſtus haurientes Nonnul
li ſine linguis eſſe dicuntur • inuicem pro
ſermonibus vtentes nutu ſiue motu Di/
cuntur quidam ſilueſtres homines quos
nonnulli faunos ficarios vocant In india
fertur & eſſe gentem que macrobi nuncu
pantur • duodecim pedum ſtaturam habē
tes. Eſt et gens ibi ſtatura cubitalis quas
greci a cubitu pigmeos vocant • de qui/
bus ſupra diximus Perhibent & in eadē
india eiſe gentem feminarum que quin/
quennies concipiunt• & octauum vt an/
num non excedunt. Dicuntur autem et
alia hominum fabuloſa portenta que nō
ſunt ſed ficta in cauſis rerum interpretan
tur ut gerionem gorganas ſiue raſtres &
ſiciliarum fingunt enim & monſtra que/
dam irrationabilium animantium • ut cer
uorum ydriam cimeram & cetera . Por/
tentum • ſignum aliqđ nouum vel factū
Porticus dicta per quā tranſitus ſit ma/
gis quaſi porta & porticus dicitur eo ꝙ
ſit aperta. Porticus atrium introitus ho
ſtia Porticus cunicum id eſt humile oſti/
um Porticulus malleus in manu porta/
tus quo ſignum datur remigantibus• de
quo plautus ad loquendum atq; tacen/
dum• tace habes porticulum Portitor qui

aliquid portat nauta•baiolus. Portuoſa
loca dicimus vbi multi portus ſunt • id eſt
nauigium ſtationes• virgil. Portunus de
us qui preeſt portibus ſicut hoc pagani
fingunt. Portus dicitur vbi geminant na
ues• importuna autem in quo nullum re
fugium quaſi nullas portus. portus aūt
locus eſt ab acceſſu ventorū remotus vbi
hiberna opponere ſolent. Et portus di/
ctus a deportandis commertiis . hunc ve
teres a baiolandis mercibus baias vocant
illa declinatione a baia baias vti familia fa
milias . Portus aquarum vorago gur/
ges • foſſe• lacune•baratrum Portum pe
tit • ad portum redit. Portum tenet•por
tum poſſidet. Portus ſtatio nauium vi/
uar • Portunus deus portuum ipſe eſt
neptunus vel melicerta Portui auerni in
fernorum. Porrum cuius duo genera ca
pitatus maior & ſectiles ſecttilis paruus
capitatus maior• Porri minus quidem ca
lefaciunt vrinam tamen mouent & egeiū
tur . habent etiam partem purgatoriam:
humectant autem & carbūculum curant
ſtomachi . Secttilis vero porri in cibo
ſumpti vocem expurgant • cocti ſtoma/
cho vtiles crudētes mali ¶ Poſ•pes• Po/
ſcamus inuocemus Poſcere expoſcere ita
diſtinguitur • poſcere minus eſt q̄m ex/
poſcere • nam poſcunt qui ſimpliciter pe
tunt • expoſcunt quid quī deſiderant Po
ſcit deſiderat• querit•flagitat• poſtulat pe
tit• interrogat • rogat• vel conſtituit• Poſ
ſeſſiones • regiones termini prouintie fi/
nes• vici•preda•rura• fundi•agri• Poſſeſſi
ones ſunt agri late patentes publici pro/
batiq; quos initio nominati participatio
ne ſicut quiſq; potuit occupauit atq; poſ/
ſedit • vnde & nuncupati Poſſim queam
Poſſeſſiua vocantur • eo ꝙ aliquid nos
poſſidere oſtendunt• nam dum dico meus
tuus diffinio aliquid meum eſſe vel tuū
Poſſidet potitur adipiſcitur:conſequitur
acquirit • occupat • prendit • tenet• frui/
tur • vtitur capit• Poſſibilitas• mechtig:
Poſitiones fundamenta edificia Poſitio/
nes locutiones ſtructure• Poſitum orna
tum:diſpoſitum Poſitura eſt figura • ad
diſtinguēdos ſenſus per loca & commata
& perhiodos que dum ordine ſuo appo/
nitur ſenſum nobis lectionis oſtendit Di
cte autem poſiture vel ꝙ punctis poſitis
annotatur vel ꝙ ibi vox pro interuallo
diſtinctionis deponitur has grece theſes•
latini poſituras vocant . Prima poſitura

ſubdiſtinctio dicitur eadem & commata .
utpula ſi vinco .& pereo . & ponitur pũ
ctus ad vnam litteram . Media diſtinctio
ſequens eſt : ipſa eſt & cola . & apponi/
tur punctus ad mediam litteram· Vltima
diſtinctio que tantum ſententiam claudit
ipſa eſt perhiodos cuius ut diximus par
tes ſunt cola et cõma quarum diuerſitas
punctis diuerſo loco poſitis demonſtrat̃:
utputa · ſi vinco et pereo : quid ergo ibi
me per acceditur ſenſus vincere preſtat·et
ponitur punctus ad ſummam litteram .
Omnis autem res initium habet: et ſequẽ
tiam · et clauſulam · Item aliter · initium
augmentum ſtatum declinationem et finẽ
Poſiius exuuiis :poſitis veſtibus vel co/
rio. Poſitis dimiſſis vel conſtitutis Poſt
& pone videtur intereſſe hoc · ꝙ poſt ſem
per cronicos ponimus cum dicimus : p9
tempus veniam : pone vero poſt tergum
poſt ſignificat aduerbium · ut longo poſt
tempore venit : Poſtea aure frequendies
Poſteras perendies . Poſteraſtinat dif /
fert. Poſteladicta quaſi poſt ſellam · ſi/
cut & antela quaſi ante ſellam. Poſtea au
rora : ſequens dies . Poſtergum· a retro·
poſt dorſum· poſt ſcapulam. Poſteri mi
nores : iuniores · nepotes · futuri poſtea
nati . Poſteris pedibus qui & primus
ſunt . Poſteritas generatio ſubſequens ·
vel futura ſecula. Poſteritas gradus ſub
ſtitutionis eſt · dicta autem poſteritas q̃i
poſtera etas . Poſt hodie · cras· Poſtera
die: altera die . Poſterior : vlterior . Po/
ſteriora vocata que retro ſunt· & a vultu
auerſa Poſtes ſeratos · hoſtia ſerata . Po
ſtes ipſe tabule oſtii maſculinum eſt Po/
ſtes & ante · quia poſt & ante ſtant · vel
quia ante ad eas accedimus priuſq̃m do/
mum ingrediamur : Poſtes dicuntur eo
ꝙ poſt oſtium inſtant. Poſthabui· negle
xi. Poſtella· turilin . Poſtis turiſtuodel
Poſticium eſt latens oſtium·& q̃d remo
tum eſt a publico. Poſt habita· poſt po/
ſita · poſſeſſa vel neglecta . Poſt facta ·
poſt mortem . Poſt liminum qui poſt ca/
ptiuitatem reuertitur adiura que ammi/
ſerat. Poſt pridie · altera die· poſtero die
poſt tercium diem . Poſtquã · poſteaq̃m
Poſtremum & poſteriorem hoc intereſt ·
extremus ex multis dicitur · poſterior
e duobus. Poſtumus dicitur puer q̃ mor
tuo patre naſcitur · qui poſt humum pa
tris id eſt ſepulturam . Poſthuma puella
ſimiliter dicta . Poſthumus vocatus · co

ꝙ p9 humatiõꝫ patris naſcitur id eſt poſt
obitum · iſte & defuncti nomen accepit· ſi
cut enim lex voluit· ut qui defuncto pa/
tre naſcitur defuncti nomĩe appellꝰ. Poſt
& alii proceres · poſt et alii principes .
Poſtpoſito · pretermiſſo . Poſt hec ·poſt
ea · poſterius · poſtergum : deinde tum
demum·deniqꝫ. Poſtquã exempta famis
poſtquã ſaturati ſunt . Poſt pridie . ho/
die. Poſtremo·ſummo nouiſſimo vltimo
Poſtridie cras· vel poſtera die · vel poſt
tres dies. Poſtulaticius·petitor · rogator
vel qui poſulat · Poſtumus qui in vtero
matris relinquitur · vel qui poſt patris
obitum natus eſt · vltimus nouiſſimus .
Poſuere conſtituere· ¶ Potare·bibere·po
tum dare . Potare : abſcidere · tollere Po
tare eſt virgam ex vite ſuperuacuam reſe/
care · cuius flagellis luxuriat. Potare enĩ
dicitur purgare id eſt amputare : Potatio
humor modicus . Potator · bibitor . Po
tens · diues : locuples · letus · fortuna/
tus · felix pecunioſus : copioſus · opu /
lentus · habundans · Pote · ſicuti · forſi
tan · Potens rebus late patens · vnde &
poteſtas :illi quaqꝫ velit & nemo interclu
dat : nulla ſuſtinere valeat Potens armis
bellicoſus. Potentiam et potentatum hoc
intereſt potentia ſua cuiuſqꝫ ſolius · po/
tentatus autem auctoritas eſt iudicialis in
ipſa ciuitate : Potentia eterna perpetui/
tas dominationis : nos exiſtimamus po
tentatum eſſe opus preualidum · Poten
tia vero vna poteſtas itaqꝫ etiam brutus
ita ſentit · querens de potentibus magni
pompeii · ꝙ & ſi erit potentatus de po/
tentatu non de potentia. Potentiã & int
poteſtatem hoc diſtat potentia in eo ꝙ poſ
ſumus · poteſtas vero in eo · Potentior
ero . optinebo · vincam · ſubiugabo · do
mabo : ſuperabo · contundam· ſub iugo
mittam · Potitarum conſecutarum . Po
tentius vehementius · cupidius · acrius:
ardentius · flagrantius·pertinacius· vio
lentius : immoderatius · virgilius: Po/
tentibus herbis venenoſis · Poteſtas im
perium · honor · dominatus dominatio ·
Poteſtas ab eo ꝙ poſſe nomen accepit ·
Poteſtatem : facultatem · copiam · con /
ditionem · tempus · occaſionem · opor/
tunitatem · Poteſtatis viris imperii conſi/
lii · dominii · dictiõis ·voluntatis· Poteſt
armis· validus pugnator · Poteſtates ut
de angelis dicit̃ ·ſunt q̃bus virtutes aduer
ſe ſbiecte ſũt Et iñ ptãtũ noĩe nũcupant̃

Potero valebo Potio a greca diriuatione
vocata·hanc enim illi potos dicũt Potior
melior:ſuperior·altior·vtilior·proſperior
ſublimior·ſalubrior·ſanior:ſalutaris· fi/
de certior Potiora·proſperiora· meliora·
vtiliora·ſalubriora·ſalutaria· firmiora·fi
deliora·tutiora·magis fida·ſinceriora:cer
tiora·prudentiora·preſtantiora·Potitur
poſſidet:adipiſcitur:conſequitur·cupit:te
net·fruitur·vtitur:acquirit· Potos potũ
grece·Potonium nauigium fluminale tar
dum et graue qđ non niſi remigio progre
di poteſt:hinc et traiectus ·id eſt extentus
eſt enim latus · vnde et tranſethna dicitur
extentus fumus Potiſſimum·meliorem·
potiorem·precipuum·maximum Potis
nomen hic et hec potis & hoc pote·poſſi/
bibilis·mechtiger Potius·magis·melius
Potuit·quiuit·vel voluit: Potum dat·ꝑ
pinat Potum qđ intra calicẽ datur Poyo
facio ¶ Pra ium malſs Pracmata rei Pra
cticos efficax grece Practicen· actualis ·
actiua Pragma·cauſa: negotiũ Pragma
grecum eſt qđ latine dicitur cauſa:vnde et
pragmatica negotia dicuntur · & auctor
cauſarum et negotiorum· pragmaticus.
nuncupatus Pragmatic9 negotialis cau
ſa dictus vel actor cauſarum & negotio/
rum dicitur Prancatarius premulſit plus
lenit Prãdium ab apparatu edendi dictũ
proprie autem veteres prãdium vocabãt
omnem militum cibum ante pugnaꝫ: vñ
eſt illud dulce alloquium prandeam9 tan
quã apud inferos cenaturi Pranſorium·
promulſarium Pranſus·iam vel prandi/
dit Praſſa carta Praſion marubia Praſin
ereta viridis· & ſi in aliquibus terris pro/
miſcue generatur · optima tamen in libia
cirinẽſi Praſios herba a grecis dicitur alii
eupordion alii piolopes · alii moribium·
huius herbe ſucus potioni datus mirifice
ſtomachi dolorem tollet. Praſius lapis ꝑ
viridi colore dictus Pratum locus amen9
nemoroſum viride· virẽs·locus· veſtitus
herbis arbuſtum·pabuloſum·herboſum:
floridum. Pratum eſt cuius feni copia ar
menta tuetur·cui veteres romani nomen
indiderũt ab eo ꝙ protinus ſit paratum :
nec magnum laborem culture deſiderat .
Prata autem eſſe que ſecari poſſunt Pra/
tum locus in planicie poſitus Prauũ ma
lum peruerſum Prauus dicitur tortuoſ9
non rectus: Praxeo actionum ¶ Pre añ.
ſupra: ſignificat aduerbia·ut preibit Pre.
pro:ante·ponitur: Prebet·ſuppedat·ſub
miniſtrat·exhibet·largitur·ſufficit·ſugge
rit·ſubicit·preſtat Precalidum pluſq̃m ca
lidum nimis calidum. Prebenda fruonta
Precantia deprecatoria Precanit·predicit
prefiniuit·preſcribit:preſtat·caſtigat·emẽ
dat·obiurgat·corrigit·corripit·monet·cõ
firmat·ordinat·diſponit·Precari· rogare
pulſare·querere·petere preces·impende/
re·orare·obſecrare ſupplicare implorare·
inuocare poſtulare Precari·et imprecari.
et depreeari ita diſtinguitur·precari eſt ro
gare·imprecari impetrare & optare: dep̃/
cari excuſari vel expugnare· cicero · quid
inquit facias oſtenſius auaritie ne crimi/
num frugalitatis laudibus deprecaĩ Pre
earius eſt eum prece creditor rogatur et ꝑ
mittit deuictorem·in poſſeſſionem fundi
ſibi obligari· demorari· & ex cofruct9 ca
pere· & dictum precarium quia prece au
ditur· quaſi prece audiuit·r·pro·d·littera
cõmutata. Precati: precibus inuocantes·
Precatur·veneratur·adorat·ſupplicat· in
uocat· Precauet·futura ꝑicula cauet· Pre
eedit·preuenit·preuertit:anteceſſit· antici
pat·antecellit·tipoatei precurrit·preualet
preceſſit·preſtat·excedit· Precellerat·ante
cedit. Precellit: ante ſtat·ante it·emicat·ful
get·excellit· & lucet·prenitet: prefulget.
Precelſa·valde excelſa·precipua· Precel/
lens·eminens·excellentior cunctis. Pre/
celſum pluſq̃m excelſum . Precem poſcit·
veneratur·adorat·precatur·ſupplicatur·
Precepi·iuſſi·ordinaui·imperaui·cogita/
ui· Preceperit preoccupauerit Preceps ac
cuſatiuo caſui iunctum locum altum et pi
euloſum dicimus ex quo precipitare quic
quit poſſit·ſi autem hominem ſignificare
volumus precipitem dicimus·omnia ſine
modo et periculo pungentem : Preceps
properans feſtinans effrenatus indomi/
tus impudens violentus immoderatus ci
tatus paſſiuus temerarius velox pronus
inclinatus precupidus immatur9 feruid9
turbulentus· libidinoſus: ſedicioſus inqui
etus·inobediens· dictu impar. Precepta
ſunt que aut quid faciendum· aut quid
non faciendum ſit docent quid faciendum
Dilige dominum deum tuum· & honora
patrem tuum et matrem tuam Quid non
faciendum non machaberis· non furtum
facies· Primus autem moyſes precepta
apud hebreos ſcripſit·apud latinos mar/
cius vates primus precepta compoſuit ex
quibus eſt illud poſtremus dicat· prim9
taceat Preeeptor eſt qui vocem premittit

in cantu ſicut et ſuccentor qui ſubſequenter canendo reſpondet Precepto obediēs dictu parens. Precepit : declinat. preſlorat. delibat. profanat. diminuit. decutit : decurtat : demit. decidit. Precie hec citio matureſcūt. vnde & precie dicte ſunt quaſi precoque ꝙ ante alias coquentur Preceptio animaduerſio. animoſitas ſollicitatio : ſcientia. doctrina : littere. erudicio. cognitio. obſeruatio. iactatio. oſtentatio. Preceptis iuſſis. Preceptores. magiſtri. pceres: doctores. ſcientes. ſapiētes veterū ſcriptores. preſponſores: recupatores repromiſſores: Preces orationes. obſecrationes. deprecationes. grates. gratiarumactiones. rogationes. ſiue ſupplicationes. Precibus autem dominum deprecari. Xp̄us nos docuit & compoſuit & conſtituit. Cum ergo quererent ſupplicare apoſtoli deo & neſcierunt quomodo deprecarentur dixerunt criſto Domine doce nos orare: & compone nobis preces. ſtatim dominus de libro iuris celeſtis docuit vel quomodo dominum deprecarentur. vel quomodo orarent : ex hoc producta eſt conſuetudo eccleſie dominum precibus expoſcere. Preces adhibere. rogare. pulſare. querere. petere. preces impendere. orare. precari. obſecrare. ſupplicare. implorare. inuocare. Preceſſit hiemps in tēporibus: melius dixit preceſſit quia aliud ſequitur. vel quod illud ipſum dictur9 eſt. nam qd' preterit redire non pōt. Precinit. precanit. predicit : preſcribit. monet. predicat. cantat. Precipitauit pro lapſus eſt. in laqueos cecidit : vrgit. impellit: ab alto deiicit. precipit vel emittit. claudit. Precipitatus : peſſumdatus Precipites veloces. vel vergentes. vel cadentes vel precipitium pergentes. Precipit edicit. imperat. iubet. monet. denunciat Precipitare de alto deiicere Precipitem fugientem Precipitem tetigit: diuortium facit: dimiſit foras. coegit. abſorbſit extraxit Precipuus per a & e ſcribendu3 Precipuus primus nobilis glorioſus. princeps ſenior magnus Precipue peretream maxime magne optime manifeſte: Precipuum primum nobilem perfectum magnum optimum elegantem Preclare prime optime ſumme vnice ſingulariter Preclarus valde clarus antepoſitus Preclius wigadiginer Precluens precellens Precluis nobiles generoſi & valde glorioſi : Precluus autem non venit a verbo qd' eſt cluo id eſt auſculto ſed a nomine ꝙ̄ eſt cleos id eſt gloria Et e mutata in u fit precluus ꝙ inclitus dicitur Preco compoſitū a pre & cano Preconium predicatio dicitur rei laus antecedens. Preconans voci ferans. Hinc & precones dicuntur voci miſſarii qui aduentum iudicum prenunciant. Precordia ſunt loca cordis vicina quibus ſenſus percipitur. & dicta precordia eo ꝙ ibi ſit principium cordis & cogitationis Precoquus frumiger. Precox frumirifas prematurum. peoinon Precupidus. preproperus preceps immaturus procax prerapidus preſeſtiuus valde cupidus nimis deſiderans. Preculta valde culta. Precurſor precedens preueniēs anticipans Preda a predando vocata Preda ſpolium rapina exuuie manuuie opima trophea triumphus vaſtitas perturbatio captio direptio Preda eſt cum aliena violenter rapiuntur Predas egit compilauit inueſtauit vaſtauit. debellauit depopulatus eſt exhauſit inciuiliter fecit hoſtiliter Predator hoc eſt cui de preda aliquid debetur prouintiam inuadit Predo eſt qui populando alienam prouintiam inuadit Predo ab abigendo predas dict9 & predo qui predam habet Predam et lucrum & compendium hoc intereſt preda ex hoſte fit lucrum ex negotiatione compendium proprie ex pondere. Predes fideiuſſores vates preceptores ſponſores promiſſores recuperatores repromiſſores. Predeſtinauit priuſquā ſit ī re preordinauit. Gemina eſt autem predeſtinatio ſiue electorum ad requiem ſiue reproborum ad mortem vtraꝗ diuino agitur iudicio ut ſemper electos ſuperna & interiora ſequi faciat ſemperꝗ reprobos ut infima et exteriora delectentur deſerendo permittat. Predeſtinatio autem a premittendo & p̄ueniendo vel preordinando futura aliquid dicitur. Predeſtinare. preſtulari. preparare. preſentari. preeſſe. ire. Predicam premandem premoneam. Predicat prefert. ſe profitetur. oſtentat. teſtatur narratur. palam fert. commemorat. diuulgat. precanit precinit. precantat. antecedit. futura nuntiat. dicit. ſignificat. Predictio eſt futurarum incertarumꝗ maniſeſtatio rerum inquantum verba ſunt Predictus ſupradictus. antedictus. Predico moneo anteſtor denuncio precano. antecedo. Predictus preſcitus ornatu9 ſublimatus ſubnixus inſtruct9 honorat9

Predictus aliqua re detentus aut honore aut ingenio· Predia: poſſeſſiones· vici· agri·fundi:rura· diuitie· Prediatus id eſt diues qui preeſt prediis et poſſeſſionib9· Predium dictum ꝙ ex omnib9 bonis patrifamilias maxime preuiderur id eſt ap/paret quaſi preuidium id eſt ꝙ videatur · vel ab eo ꝙ antiqui agros quos bello ce/perunt predii nomine habebant Predict9 potens ante potens·plenus· inſtructus: prelatus·prediues·predeſtinatus· Predi ximus·ſupradiximus Predixit·precinit: precantauit· ante dixit· Predo·homicida· expoliator·ſatelles:latro· gladiator· per/cuſſor·excuſſor·ſanguinarius· graſſator pira·ſpoliator·depredator Predor ſqua/lor immunditia Predomauerunt ſibi ad/dixerunt· ſibi ſubiugauerunt·adiuraue/runt Predulce nimium dulce Pre dolore· ſordium infectione: Pre eſſe· prior eſſe· ſupereſſe·Preeſt·imperat·domiatur· gu bernat·moderatur·continet·iubet·ſub di/tione habet ¶ Prefectura· nomen eſt di/gnitatis· inde prefectus antepoſitus Pre fatio prelocutio librorum· que ante cauſe narrationem ad inſtruentium aures coap tatur Dicta autem prefatio quaſi prelocu tio id eſt prima locutio Prefatur· antelo/quitur· ante dicit· Prefecit prepoſuit Pre fectus preſes·cuſtos:defenſor: vindex·tri bunus· propugnator: Prefecti dicti ꝙ p̄ toria poteſtate preſint · Prefecto caſtroꝝ primus ceſar inſtituit: nam ante centurio nes erant in caſtris· Prefectus equitum· ſenior ſuper equos· Prefert: ſe iactat· ſe oſtentat·gloriatur·premōſtrat· Prefinit precinit·precanit· predicit·preſcribit· pre/ſtat·caſtigat·emendat obiurgat·corripit · monet ordinat diſponit. Prefigere prepo nere Preficiat preponat· Prefinitum pre ordinatum Prefixum·prerogatum·ante fixum Prefocare affligere laceſſere adire· periculum facere·elidere excutere· euerbe rare·guttur obſtrangulare· Prefocatus · impeditus Pre foribus ante oſtium Pre fulgent·micant·radiant·coruſcant·emicāt elucent: precellunt· emitent · nimis ful/gent Pregnantem inter et grauidam hec differentia eſt: pregnantem eſſe que conci pit dicimus grauidam quā vtero grauido proximam partui ſe oſtendit ¶ Preimus priora petimus Prehabita prepoſita non accepta Preiudicatis· ante iudicatis· ante dampnatis: Preiudicium cauſe impedimē tum condempnationem. Preiudicantes · ante iudicantes . Pre inopia· pre paupert/tate ¶ Prelata· preſtantiora· potiora· pre poſita: preportata· Prelatus· conſtitut9· antepoſitus ·ſuperpoſitus ·eminens. Pre labi·furuaren Prelabitur· preloquitur . Preelecto oſtenſo extenſo Preelectis val de electis Prelibat preguſtat. vel donat. Preliores ſunt dies quibus fas eſt hoſte; bello laceſſere·de quibus liber regum te/ſtatur dicens Eo tempore quo ſolent re/ges ad bella procedere Preliare· arma fer re: arma mouere: bellum gerere· bellum in dicere· prelium facere: ferro decernere· ar mis diſceptari·bellare dimicare· pugnare decertare Preliatur· dimicat· pugnat ·ciet prelium ·prelium facit· Prelium pars pu gne eſt Prelium autem dicitur ab impri/mendo hoſtis hoſtem· vnde et prela ligna quibus vua premitur Prelo calculatorio Prelum trabis: qua vua calcata premitur a premendo vocatum quaſi preſſorium loc9 Prelum torcular Pre me tulit id eſt valde me tulit id eſt laudauit Premeditari preuidere inquirere cognoſcere explora/re ·percipere·preſumere: inuenire· ſpecula ri rimari: ſcrutari· indagari . Pre mefero deū· ſupra caput ingenii mei extollo deū Prementem: inſequentem Premendum· poſſidendum Premetantem· menſurantē Premere ſedare· cohibere· continere· inſi qui Premat ſubiugat. Premia dona ho/nores· munera fructus mercedes· emoli/menta: cōmoda : digna munera victorie. Premio ·precio ·mercede ·largitione num mis· pecunie muneribus Premiis afficit tribuit: dat· largitur ·concedit: impartitur honerat·munerat· premiis cumulat· Pre mit· inſequitur· vrget· deſerit: prohibet·re frenat· ſedat· cōpeſcit· celat· artat ·anguſtat deprimit· denſat· adoperit· obſiſtit· inſiſtit cohibet· retinet· plectit· ſubiungit· conti/net·optinet· Premittit ante mittit·antece dit· Premia· xenia· dona palme· munera· victorie· Premiſſus· antemiſſus ante ve/niens Premodicus valde modicus Pre/mulcet· plus lenit. Predimus· inuaſi ſu/mus Preneſtis ciuitas· ab octauodecimo miliario ab vrbe roma Prenatis pre filiis Prenatant in ante natant Pre nimio val/de multo Prenomen cognomen Premul gans porrigens. Prenomen dicitur eo ꝙ nomini preponitur ut lucius· quintus & re Prenotata ſignata pre titulata Preno/ſcere ante agnoſcere Pẽſant cōprehendūt Prenſi· preſſi. Prenomen qd̄ dignitatis

vel differentie cauſa ꝓ pprio nomini po/
nitur & hoc apud nobiles Napanrmion
Preoccupemus · anteccipamus preceda/
mus : preueniamus · inde & propheta :
preoccupemus faciem eius faciem dei in
confeſſione· id eſt ille venturus eſt · ſed
priuſq̄m veniat confitendo dampnem9
q̄d fecimus . Preopimus · prepingius ·
copioſus . Preopimus · pre ceteris opi/
bus copioſus Preoptare precupere : val
de deſiderare ¶ Prepediente · impediente ·
Prebes velox precurrens Prepetes aues
volantes · volatu ſuo auguria oſtendunt
Dicte autem prepetes · quia omnes aues
priores petunt volantes . Prepetibus ·
priora petentibus. Prepetens · priora pe
tens . Prepetibus · celeribus · velocibus
Prepingue ſolum: valde fertilem terram
Prepollet : ſupereminet · ſuperſplendet
Prepollens · vel valde pollens. Prepo/
ſitio per a et e ſcribendum · omnes prepo
ſitiones hanc habent naturam ꝙ aliquid
augit · aut minuit· aut in contrarium ver
tit : aut nichil ſignificat · auget quando
declarus facit · preclarus minuit ut do/
lus · ſubdolus · quia plus eſt dolus quā
ſubdolus · In contrarium vertit · ut felix
infelix · nichil ſignificat : ut natat inna/
tat . Prepoſitio dicitur quia aliis parti/
bus preponitur . Prepoſitus appellatur
eo ꝙ ſit ſubiectorum ac famulantium or/
dinator vel rector · antepoſitus vel ma/
giſter . Preponit · conſiſtit · conſtituit ·
Preproperum ante tempus feſtinantem ·
vel ante factum quod erit poſtea Prepro
pere · inordinate · peruerſe: feſtinare · an
te tempus feſtinare. Preproperus · pre/
ceps · precupidus. immaturus · procax
prerabidus · prefeſtiuus ¶ Prequoqua
celeri maturans temporanea. Prequoque
vue vocate ꝙ dicto matureſcunt etate om
nes ſole coquantur hanc greci lageos di/
cunt ꝙ currunt ad maturitatem velocius
ut lepus ¶ Prereptus · ablatus Preripit
vel rapit vel ante rapit. Prerogans ante
impendens · antecedens : Prerogare at/
tribuere. Prerogatiua · laus beneficium
ante donum · excellentia meritorum· gra
tia premiſſa · vel propria dignitas · vel
ſuffragium. Prerogationem · dationem
Prerogatum · prefixum Preruptus · ve
hemens · in altum poſitus preceps · excel/
ſus · rupes : ſcopulum · petra. Preru/
ptas rupes: extremas : excelſas · vel altas
Preſagire · coniecturare · vel prediuinare:

ſiue precognoſcere . Preſagat: diuinat · fu
tura nunciat Preſago · preſagas · preſa/
gire facit · & eſt prime coniugationis Pre
ſagio preſagis : preſagire facit id eſt futu
ra dicere · tercie coniugationis producte.
Preſagium indicium futurorum ſigno/
rum : q̄d ante dicitur · & poſtea venit ·
preſciuit diuinum vel diuinatio : vaticina
tio vel oſtentum Preſagus · preſcius fu/
turorum . Preſſant · premunt · exprimūt
Preſbiter · grecum nomen · latine ſenior
interpretatur · nam modo pro etate decre/
pitam ſenectutem ſignificat · ſed propter
honorem & dignitatem quā accipiunt pre
ſbiteri nominantur . Ideo & preſbiteri ſa
cerdotes vocantur · quia ſacrum dant · ſi/
cut et epiſcopi qualiter ſint ſacerdotes : ta
men pontificatus apicem non habent ·
quia nec chriſmate frontem ſignant · nec
paraclitum ſpiritum dant q̄d ſolis deberi
epiſcopis lectio actuum apoſtolorum de
monſtrat · vnde & apud veteres idem epi
ſcopi & preſbiteri fuerunt quia illud no
men dignitatis hoc eſt etatis Preſbiteroꝝ
autem ordo exordium ſumpſit a filiis aa/
ron · qui etiam ſacerdotes vocabantur
in ueteri teſtamenro · hi ſunt qui appel/
lantur preſbiteri qui nuncupantur prin
cipes ſacerdotum · ipſi nunc epiſcopi no/
minantur . Preſbiteros merito & ſapien/
tia dici : non etate Nam et moyſi precipi
tur ut eligat preſbiteros · vnde in prouer
biis diciditur Gloria ſenum canicies id eſt
ſapientia · non ergo propter decrepitam
ſenectutem ſed propter ſapientiam preſbi
teri nominantur · ꝙ ſi ita eſt · mirum eſt ·
cur inſipientes inſtituuntur . Preſbiter ſe
nior id eſt ſenatus Preſcelides ſunt in aſia
apd̄ feminas crurum ornamenta quibus
greſſus eorum ornantur Preſcire · porro
videre · aut ante ſcire · aut cognoſcere ·
Preſcire dicitur · qui aliquā rem anteq̄m
veniat videt · & id q̄d futurum eſt · pri/
uſq̄m preſens fiat videt Preſcriptio certa
diffinitio · preſtitutio : Preſcriptus ordi
nem ſignificat · ſicut & preſcriptio Pre/
ſcriptus ordinem ſignificat · ſicut & pre/
ſcriptiones iuriſconſultos · Preſcribunt
nobis · contradicunt · occurrunt Perſcru
tatus eſt : cogitauit : deliberauit · inueſti/
gauit · proſecutus eſt · inuenit · conſulit ·
q̄rit percūctat̄: ſciſcitat̄ · req̄rit: interrogat
P̄ns dictus ꝙ ſit p̄ ſenſibus · i · corā oc̄lis ·
q̄ ſenſ9 ē corp̄is · Preſcript9 ordinē ſigni/
ficat · ſic̄ & p̄ſcriptiōes apd̄ iuriſcōſultos

Preſedit·ante ſedet·ſupra ſedet·Preſens·
dictus ꝙ ſit preſentibus id eſt coram ocu
lis qui ſunt ſenſus corporis. Preſenſit·
prior ſenſit qui intellexit Preſedit·cūctis
excellentior protegit vel defendit Preſeg/
mina·partes corporis inciſe Preſentia nū
cupatur·ꝙ preſentibus ſicut pre oculis q̄
preſto ſunt oculis Preſentem imminentē·
vel futuram Preſenſerat · precognouerat
Preſentiſcat:ante ex toto ſentiat Preſenti
ſco verbum eſt cōpoſite figure a ſentiendo
ſed modo valde ſentiunt Preſertim · prete
rea·maxime·precipue·prime·eximie· vni
ce·ſingulariter ſumme·egregie: perfecte·
excellenter. Preſes· iudex· tribunus Pre/
ſes rector prouintie aut alicuius loci tute
lam preſidet· aliter agit et dicti ꝙ preſunt
Preſes ꝙ preſideat aliis · Preſidet · preſi/
dio eſt·protegit adiuuat·ſuccurrit:ſubue/
nit·ſuſtinet·opem fert·conſilio eſt. ſuble /
uat·opitulatur:ſuffragatur·tuet̄:eripit·
defendit·protegit·propugnat:preeſt·ex/
celſior cūctis Preſides·cuſtodes·cultores·
defenſores·vindices vltores·propugnato
res·rectores prouītie dicti ꝙ preſint. Pre
ſidium·auxilium·militis·volleiſt·Preſidi
um·perfugium·opem ſubſidium· adium̄
tum·ornamētū· adminiculū·ſuffragiū·
numen·decus·laus·gloria·dignitas· in/
ſignitas:claritas·ſubſidium·ſupertias·au
xilium· refugium:preparatum·vel dom9
neceſſaria deypa· Preſidium·auxilium &
ſubſidium ita diſtinguitur· preſidium ali
quo loco vtili poſitū·auxilium ꝙ ab exte
ris datur·ſubſidium ꝙ poſtea ſuperuenit
Preſignem· deſignatum iam ad aliquam
dignitatem Preſule auctore protectore iu
dice ab eo ꝙ preeſt iudicio: Preſiſtebat p
ſperabat: perſeuerabat. Preſſo loco calca/
ta terra vel humilis pars. Preſpectans in
tuens Preſpexi perlatum eſt michi·alla/
tum eſt mihi· comperi:cognoui·didici·ex
pertus ſum:exploraui·exquiſiui·Perſpi
cax·prelucens·limpidus· preclarus·ſplē/
didus·fulgidus. Preſpicio intelligo· ſen/
tio video·premeditor·cerno·animaduerto
ſcrutor·inquiro· Preſpicue voces ſunt q̄
longius protrahuntur·ita ut omnem im/
pleant continuum locum ſicut clangor tu
barum Preſpicuus pulcher altus: mani/
feſtus Preſpirat·arguit·feſtinat· inclinat
ſpectat:perpendit:proſpicit· precurrit·p
cumbit Pres: qui habet agros et proprie
tatem·inde predium Preſtans perſeuerās
ante ſtans antecedens Preſtanti corpore ·
nobili eximio· pulchro Preſtantior ſigni/
ficantior·ſublimior·preclarior. melior·po
tior·excellentior:acrior:vehemētior. atro
cior·concitatus·ardentior. Preſtantiora·
proſperiora·potiora·meliora· vtiliora· ſa
lubriora·firmiora:fideliora· tutiora·mag
nifica·magiſfida ſinceriora·ſaniora·certio
ra:prudentiora. Preſtantes: excellentes·
eminentes glorioſos Preſtat excelſior cū
ctis·melior eſt·antecellit largitur·prebet·
adminiſtrat·concedit· melius eſt· precedit
prior vel potior eſt Preſte que nos ypo/
leola dicimus quibus vſqꝫ hodie arabice
mulieres tutiſſimo meſtu tegūtur vmbra
culo Preſter aſpis ſemper ore patenti &
vaporanti currit cuius poeta ſic meminit
Oraqꝫ diſtendens auidus fumantia pre/
ſter Preſtigiarent · ludificarent Preſtigia
tor· circūuentor·mendax·inſidiator·ludi/
ficator· inductor Preſtigium fraus dolus
aſtutia malitia captatio artificium·fallaciū
fucus illecebre·inductio illectio calliditas
Preſtigium monſtrum ſiue miraculum:
ꝙ preſtringat id eſt ſauciat oculos intuen
tium ſubita viſione Preſtigium:mercuri/
us primus dicitur inueniſſe. dictum autē
preſtigium ꝙ preſtringat acies oculorū.
Preſtrigium enigmata:ſimilitudo· falla/
tia·dolus inſidie· circumuentio· fantaſia·
Preſtigiator nomen inferni a ſtige dictū·
Preſtigiator:magus·a perſtringendo mē
tes hominum Preſtigit:promiſit· Preſti/
terit·melius fecerit Preſtitit dedit tribuit·
intulit iniecit Preſto eſſe euocare eicere cō/
mittere adeſſe preſtolari Preſio eſt occur/
rit adeſt ·hic eſt·coram adeſt · in preſentia
eſt·obſeruat preſentem. Preſtolat expe/
ctat attendit ſuſtinet obſeruat vel preſto ē
Preſtolare eſt operire· expectare·cupere·
optare·ſperare· Preſtolatur·operitur·ex/
pectat·vult·deſiderat·ſuſtinet·ſperat·ob
ſeruat preſto eſt Preſtrepit ſtrepitum fecit
Preſtinas p̄mias Preſtites preſules Pre/
ſtringit animum tetigit animum percuſſit
animum mouet animum lenitur tranſcur
rit·tenuiter memorat Preſtrinxit premu
niuit firmauit preoccupauit vel tetigit·
Preſtruens preminens cōponens vel cō
iungens Preſtrue compone vel confirma
Preſtruxit p̄ordinauit Preſtulit pluſquā
oportet Preſules qui regionibus vl' ſolo
preſunt. Preſules iudices preſidentes ab
eo ꝙ preſunt iudiciis Preſium dare merſe
Preſul vocatus quia p̄eſt ſolitudine ſubie
ctus · Preſulto · vocifero. Preſultator·

premetiua. Preſumit· vſurpat Preſſum/
date obtute: conuulſe·abrupte ex hauſte·
naufragiis· abſciſe·attrite·electe· domi/
nate: quaſſate· afflicte· labefacte· Preſ
ſus· diſtinctus: elegans· ſtrictus· bre/
uis· ſiccus: tenuis· gracilis. ¶ Preten/
dunt· obtendunt· obducunt· opponunt
obiciunt: obumbrant· obtexunt· obue/
lant· obdunt vel·nigreſcunt. Pretenſa
ſirtibus: ſupra ſirtes extenſa. Predes qui
vicibus preeſt· negotiator qui eſt Predes
id eſt fideiuſſor. Preter abſq; citra· extra
Preterea per a· & e· ſcribendum· propter
hoc: extra hec· nec non etiam. Preterea
omitto·ſuperſedeo·taceo: ſileo· non dico.
neſcio· diſſimulo· reticeo: taciturnus ſũ
Pretereuntibus· labentibus Preter cete
ra· ante alia ſuper alia Preterit· pedibus
terit· velociter tranſit Preterfluit: pre/
terit· iuxta fluit. Preterlabere: preterflu
ere· pretermittere. Preterluit· iuxta fluit
Preter opinionem· preter ſpem. Preter
volare: citius tranſire: Preteruolo·ve/
lociter pretereo. Preter ſpem ſubito· in/
prouiſe. Pretexit·velauit·cooperuit cu/
pam Pretermeat·iuxta fluit Preterea pre
ter illa· extra hec·deinde ideo inſuper his
Preterito: derelicto. Preteruebor·prete
reor. Pretendit· oſtendit· operuit· dixit
plectit Pretento· oppoſito· vel ante po/
ſito. Pretexta puerile eſt pallium· quo/
uſq; ad ſedecim annos pueri nobiles ſub
diſcipline cultu vtebantur· vnde et pre/
textati pueri appellati ſunt: dicta autem
pretexta quia pretexabatur ei letior pur/
pura Precia: premia·dona· munera· fru/
ctus· mercedes· Precioſi lapides· ideo
dicti ſunt quia care valent· ſiue ut a vili/
bus diſcerni poſſint· ſeu ꝙ rari ſunt· om
ne enim quod rarum eſt· magnum & pre
cioſum vocatur· ſicut et in ſamuelis volu/
mine legitur: & ſermo domini precioſus
erat in iſrahel Precium vocatum eo ꝙ pri/
us illud damus ut per eius vicē rem quã
appetimus poſſidere debeamus· Pretor
ꝙ quaſi princeps et preceptor ciuitatis ſit
Pretores dicti quaſi preceptores ciuitatis
& principes vel quaſi prepoſitores Preto
rium dictum ꝙ ibi pretor reſideat ad di/
ſcutiendum. Pretorium eſt contentum
quatuor rotarum vehiculum quibus ma
trone olim vtebantur· de quo Oratius·
plures colones atq; caballi paſcendi dedu/
cenda pretoria. Pretor dicitur a precun/
do· & quaſi pceptor· qui precepta dat po
pulo. Pretium pudicicie xii· ſolidos qui
ipſam tradit·merito debet belle dari. Pre
tor ciuitatis princeps vel qui ciuibus pre
eſt negotii ab eo ꝙ predes id eſt fideiuſſo
res vl' ſcds interpres a cõſulib9 Pretoriũ
domus iudicatoria. Pretulit· laudauit:
ſe eleuauit· ſe extulit: in ſublime tulit:
ſupra tulit: Pertuſſium· tuſſic ciuitas.
¶ Peruadit: preuenit· antecedit· antici/
pat· antecellit: preoccupat· precurrit.
Preualide fortiſſime: Preualidus modi/
cus· Preualui·fortior fui. Preuaricat·
deuiat· Preuaricator male fidei aduocat9
qui vel in accuſando nocitura· vel in de/
fendendo profutura pretereat: aut inu
tiliter dubieq; ponat mercedis gratia licet
obrutus cicero· quod enim tam preuarica
tum id eſt valde auarum· Preuenit· pre
uadit· antecedit· anticipat· antecellit· &
reliqua Preuertere: conuertere: mutare
iterum preire· & precedere Preuertit· &
preuertitur· dicimus quia verbum acti/
uum loco ſuo tamen et pro ſeinuicem ver
ba componuntur· ut in virgil'· volucrũq;
fuga preuertitur ebrum· Prouertit· pre
uertitur· preuenit: proponit· antecedit
vel curſu veloci preuenit· vel ſuperat· vl'
preit: vel preſcit: vel precognoſcit Pri/
uignus ante natus id eſt filiaſter Preui/
dit· porro vidit· Preuius per a·et e· ſcri
bendum· predens· precurſor· antici/
pans Preuelox·valde velox· ¶ Priami ſe
des· priami domus Priapum latini vo/
cant deum hortorum idem & belphegor·
Priapiſmus eſt pudendorum extenſio·
veluti in ſatiriaſis: vna eſt paſſio ſed ha/
bent in ſe diſtantias· quod ſatiriaſis im/
perfectas res venereas veretrum hoc eſt
virgam eis marcidat· Nam in priapiſmo
& ante et poſt operationem veneream ere
cta virga permanet· Pridem antea prete
rito tempore· pauloante dudum. Pri/
die heſterno die· vel ante diem· dictum
autem pridie quaſi priori die· Phrigies
troiani· Prima azimorum eſt quartadeci
ma die menſis primi quando agnus im/
molatur· & luna pleniſſima eſt; & fer/
mentum abicitur· Prima· optima· pre
cipua· Primarii: primores: Primatum
principatum· vel priorem locum· Pri/
matibus· primis vel principibus Prima/
tes· principes· proceres Prima terre· litora
Primogenia pronomina dicta ſunt: quia
aliunde originem non trahunt. Hec xx·
et vnum ſunt· Finita tria· ut ego: tu: ille·

Pri.

Prima peto primũ locum ·vel egregia ex/
poſco Prime·probe:recte·ornate Primi
pilares numerus eſt militie primo proba/
tus·Primipilus · portator prime haſte·
nam pila haſta genus telorum eſt. Primi
virgius caballaris·ꝙ prīa eſt milicia eius
in virgines. Primicerius eſt princeps ſco
le·ideo dicitur primicerius·quia ipẽ pri/
mus ſcribit Primis parentibus orta·inge
mina vel nata·honeſtis parentibus nata ·
Primi omnibus ante omnia Primis tene/
bris·in extremo dici·in occaſu ſolis· in ve
ſperis·aduentante·nocte:intercidentibus
tenebris Primitie frugum·initia que diis
delibantur:ſicut nunc prima belli victoria
Primicie proprie ſunt que frugibus pre
cernuntur Primitie ꝙ rei diuine iuſſa ſũt
hoc eſt de melle et frumento Primo aſpe
ctu· primo viſu·iam pridem·iam tunc · iã
primũ · iam dudum·quãdudu3·iam olim
iã antea· Primo euo primo ortu Primor
dia de die· primo ſeculi Primordium initi
um· prĩcipium ·originem. Primogenitus
filius eſt: filius ante quem nullus. Pri/
mores·primarii·primi viri electi Primo/
res numerus eſt milicie primo probatus.
Primum inter et primorem · et primariũ
hoc intereſt· primus e multis : primor e
duobus dicitur· primari9 a dignitate· Pri
mus amor·primus maritus Primus prĩ
ceps principalis;prior ſummus Primo/
lus:priorum prĩceps Primo veſpere : in
cipiente nocte Principalis ſummus pri/
mus Princeps:auctor·ſuaſor: impulſor
orator·concitator·primum locum tenens
Princeps·primus·prior·dux Princeps
interdum & qui rex eſt poteſt dici· prin/
ceps a principatu imperandi·ſicut et dux
eo ꝙ ſit ductor exercitus Princeps a prĩ/
cipatu vocatus· ſed non ſtatim quicunq͡ꝫ
princeps vel dux eſt etiam reges dici pñt
Princeps et dignitatis: modo et ordinis
ſignificatur· ſicut eſt illud virgilianũ·prin
cipi ardentem coniecit lampada turnus.
pro primus·dictus autem princeps a ca/
piendi ſignificatione ꝙ primus capiat·ſi/
cut municeps ab eo ꝙ munera capiat Prĩ
cipalia nomina dicta· quia primam poſi/
tionem habent·nec aliunde naſcuntur ut
mons·fons Principes·maiores: veteres·
antiqui· priſci·ſenes·ſeniores·barbati:ſu/
perioris etatis·grandeui· longeui Princi
pibus·ducibus Principales dicti ꝙ pri/
mi ſunt magiſtratibus Principium ad tẽ/
pus·refertur aut ad numerum·aut ad fũ
damentum quomodo in edificando do/
mus ·initium fundamentum eſt· principi
um quoq͡ꝫ & conuerſionis & deprauatio
nis dici poſſe ex ſcripturarum cognoſci/
mus auctoritate· ad tempus refertur :ſi
velis dicere In principio fecit deus celum
& terram id eſt in exordio mundi·quan/
do fieri cepit· ſicut ait ſapientia cum para
ret celos cum illo eram Ad numerum aũt
ſi referas ita conuenit· ut accipias· in pri/
mis fecit deus celum et terram·deinde col
les·regiones·fines inhabitabiles·vel ſic aña
reliquas viſibiles creaturas·diem ac nocte
ligna fructifera· animantium genera di/
uerſa·celum et terram fecit Si vero ad fun
damentum referas· principium terre fun/
damenta eſſe legiſti dicente ſapientia·qñ
fortia faciebat fundamenta terre eram po
nens illa id eſt diſponens. Eſt etiam bo/
ne principium diſcipline ſicut eſt illud pri
cipium ſapiẽtie timor domini · quoniam
qui timet dominum declinans errorem ad
virtutis ſemitam vias ſuas diriget Eſt &
principium artis ars ipẽa ex qua artificũ
diuerſorum deinceps cepit operatio. Eſt
etiam principium bonorum operum fi/
nis optimus ut miſericordie principium e
deo placere ꝙ facias Principium & initi
um ita diſtinguitur: principium primam
partem carminis ſignificat· initiũ cuiuſq͡ꝫ
rei incipiẽtis ceptum demonſtrat Princi/
pia acies vel frons prima exercitus Prin
cipium·initium: Principium gentes q̃ in
xp̃o crediture ſunt Prino lintiſco grecum
prino ſectto·Priora:priſca·vetuſta:antiq̃
vetera anteriora Prior ꝙ primus ſit ordi
ne· et primus quaſi preminens. Priores
maiores·veteres·antiqui·priſci·ſenes·ſe/
niores·principes·ſuperiores·priſca·anti/
qua·vetuſta·vetera· anteriora· proceres·
principes. Prinotoſe· ſcindat te Priſcillia
niſte heretici a priſcilliano vocati qui in hi
ſpania ex errore gnoſticorum manicheoꝝ
permixtum dogma compoſuit·hi ſunt &
ſabelliani trinitatem confundunt· et mem
bra humani corporis per duodecim ſtel/
larum ſigna diſtinguunt· animas dicunt
eiuſdem nature eſſe cuius deus eſt·& ſpõ
te per ſeptem celos deſcendere & incidere
in quẽdam malignum principem a quo
tunc mundum factum deſcribunt· & ab
eo in corporibus intromitti Priſco tempo
re·olim:antiquo:vetere Priſcus antiqu9
vet9 ſenex·maior Priſtinum anteriorem
priorem antiquum· vel peiorẽ tempore·

¶ Priuat· fraudat ·alienat· ſubtrahit dā/
nat Priuauit ademit abſtulit orbauit ex
torſit· excluſit· diminuit: expugnauit: cō
ſumpſit· decurtauit ·decerpſit demit dam
nauit. Priuati ſunt extranei ab officiis
publicis. Eſt enim nomen magiſtratus
habenti cōtrarium et dicti priuati ꝙ ſint
ab officiis curie abſoluti Priuata via eſt
que vicino mancipio data eſt Priuatim·
nominatim· ſingulatim : viritim · hoſti/
atim . Phorcus theoſe nimphe & ne/
ptuni filius rex fuit corſie & ſardinie.
Qui cū ab athlante rege nauali certami
ne cum magna exercitus parte obru/
tus fuiſſet finxerunt eum ſocii in de/
um maximum eſſe conuerſum. Priua/
tus · exornatus · orbatus : ſpoliatus ·
nudatus . exutus . euolutus: euerſus .
naufragatus : extraneus factus· alie/
nus ab aliquibus rebus . vel propriis
honoribus. Priuignus · filius matris
ex alio matrimonio · ſtieff ſun · Priui/
gnus eſt qui ex alio patre natus eſt ·
& priuignus dici putatur quaſi priui/
genus quaſi prius genitus : Vnde &
vulgo ante natus vocatur . Priuilegia
leges priuatorum : ſeu beneficia que a
principibus conceduntur · ſicut inter/
dum a quibuſdam pro legibus priuile /
gia dicitur . Priuilegia ſunt leges pri /
uatorum quaſi priuate leges . Priui /
legium inde dictum ꝙ in priuato fera/
tur Priuilegium lex ſingularis non pu/
blica ſed priuata in vnum hominem: aut
in vna ciuitate quod ex iure debetur· ſi/
ue ius vel primus honor ¶ Pro auctori
tate· pro re· pro tempore· pro perſona·
pro cauſa: pro dignitate: pro religione·
pro fortuna· pro iure· pro maieſtate pro
viribus· pro firmitate· pro felicitate · pro
copia· pro meritis· pro expectatione· ꝑ
vilitate Pro auctoritate pro ſalute Pro
auus aui pater eſt · quaſi prope auum.
Proauunculus frater pro aui Proami/
ta ſoror proauie Proat potum dat. Pro
atria edificia que ſunt extra caſtra vel
portam ¶ Proba· manifeſta ·modeſta: be
ne morigerata: honeſta ·egregia ·caſta ·ta
citurna· faceta · venuſta · admirabilis: de/
cens· recta · amabilis · nobilis· feſtiua·
grauis· comis: eligans· grata· firma· or/
nata: optima · e quū iudicata Probabi
le· credibile veriſimile· conueniens · con/
iunctum ad fidem faciens · appoſitum ·
conſentaneum· conſequens· congruum ·
rationabile· docte· Probat· dicit· demon
ſtrat· planum facit · declarat· oſtendit·
colligit · explicat· expendit: enodat: ad
ſummum perducit· ad liquidum Proba
tus· honeſtus· laudatus· expectatus: re
ceptus· opimus: inſignis· nobilis· gene/
roſus· notus: celebris · memorabilis· per
uulgatus · magne fame et opinionis .
Probaris laudaueris. Pro me· pre me·
recte· ornate· ordinate· rite· apte· cōmo/
de: bene· honeſte· pulchre Probet: rectū
iudicat: Probendarius· pbruntari. Pro
bitas· pudor· verecundia: modeſtia: taci
turnitas Probitatem· verecundiam· vel
honeſtatem Probitas· bonitas· Proban
tis leges ſequentis Problema· parabola
enigma Problema · propoſitio vel que
ſtio· parabola · Problemata que latine
appellantur propoſitiones & queſtio /
nes ſunt· habentes aliquid quod diſpu/
tatione ſoluendum ſit· queſtio autem eſt
cum queritur an ſit quidem . Probra
iurgia: lites· conuitia· maledicta· altricati
ones · amaritudo · litigie · contumelie ·
acerbitas· crimina· inhoneſta· turpia· fla
gitia Probra dicere inuehere· increpare·
male afficere: inſultare· conuitiare· expro
brare· maledicere: abiectare: inſectari de/
trahere: diffamare· vituperare· criminare
maledictis prouocare verba conicere· li/
tes ſerere· compellere: proſcindere· laſceſ
ſere Probroſi· criminoſi· facinoroſi Pro
broſus· inquinatus· maculatus: libidino
ſus Probroſum· deformem: turpem· fe/
dum tetrum· flagitioſum inhoneſtum.
pudendum indecorum erubeſcendum.
calumpnioſum criminoſum ſuſpectum
famoſum ſuſpicioſum inuidioſum Pro
brum peccatum dedecus macula nota
ſordes · labes · ferumen· delictum culpa
crimen vitium erratum malefactum faci
nus maleficium ſcelus flagitium nefas·
turpitudo confuſio chaos . Probroſus
turpis criminoſus vitioſus . Probus
ſplendidus lucidus candidus nitidus
clarus illuſtris ſublimis luculentus or/
natus comptus idoneus vel bonos mo
res habens ¶ Procacibus improbe flan/
tibus vētis Procacibꝰ auſteris ſeuiētibꝰ
Procris filia iphili vxor cephali fuit qui
cū eēt venator labore feſſus ad locū quē
dam diuertit et vxor eius mouens fru/
tecta quam feram eſſe ſperans haſtam
ineuitabilem deiecit & vxorem ignarus
interemit ut poetarum fingunt fabule.

Procacitas inuerecunde poſcens impudē/
tia. intemperantia iniuria. Procaciter · in
temperanter Procatalimpſis · eſt cū id qđ
nobis obici poterat ante preſumimus ad
diluendum · ut ſiquis vſum iudicis aut eo
rum qui aſſunt forte mirantur Porcas q̃
poſt mortem patris naſcitur Procare pa
ſcere Procapis · proximus . Procacib9 au
ſteris vehementiſſimis violentis ventis ·
Pro cauſa · pro re · pro tempore · pro ſalute
pro firmitate · Procax · verboſus : ingrat9 ·
importunus · improbus · iniurioſus · ſup/
bus · impudens : pertinax · arrogans · pro
cliuus ad malum Procax ꝓprie petax eſt
nam procare eſt petere · vnde proci petito
res dicūtur · Procedere · detegere · egredere
nudare Procedit · naſcitur · oritur · egredit̄ ·
gignitur · editur : generatur · Procella plu
uia : tempeſtas · repentinus impetus venti
eſtus : vis marina : fluctus · turbines · cele
ſtes fragores · tonitrua fulmina Procellaꝫ
& tempeſtatem hoc intereſt · procellas nō
minus terrarum · q̃m celi eſſe tempeſtates
aut fluctuum ſunt · procella dicta ab eo ꝙ
procellat id eſt percutiat et euellat Eſt enī
vis vētorum cum pluuia · procelle enī aut
de fluminibus · aut de ventis fiunt : nihil
autē velocius vētis : vñ et ꝓpter celeritatē
ventos qui flumina mouent alatos fin/
gunt poete ut alites auſtri Procelleuma/
ticus dictus ꝙ ſit ad celeumam canentiū
aptus · & poteſt interꝑtari premialis ace/
leos id eſt naue abuma id eſt canticum vel
carmen nautis conueniens Procedo : ince
do · ambulo · Procelſa · valida · alta . Proce/
ra : prolixa · eminēs · recta · alta ſublimia · vł
longa · Proceres · preceptores · doctores :
magiſtri · ſcientes · veterum ſcriptores · pri
marii viri electi · principes · primates · iuſti
vel optimates Proceres ſunt principes ci
uitatis quaſi procedes ꝙ ante omnes ho/
neres precedant · vnde et capita trabium q̃
eminent extra parietes proceres dicuntur ·
eo ꝙ primo procedant · hinc ad primores
facta tranſlatione ꝙ a cetera multitudine
preminent Procericas · dignitas · corporis
ſpecies · ſimilitudo · aſpectus · forma : vult9
liniamenta : figura · ſtatus · magnitudo · lō
gitudo · altitudo : ſublimitas Procerto ſine
dubitatiōe · Proculdubio · manifeſte · lon/
ge : a dubitatione ꝓ veritate . Procerus · or
natus · formoſus · longus · largus · long9
ſtatura enormis · in modicus Proci nup/
tiarum petitores a precando id eſt petendo
dicti · nam procare petere eſt Procident ca
dent · porrocadent · inclinantur . Procido :
cado · adoro · Procinctus : expeditus · ar/
matus · vnde et in procinctu · id cum belli
cauſa arma ſumebant Procinctu appara/
tu vel bellum Procita in ſola regione q̃m
alienam vocant : Proclamāt vociferantur ·
queritant · clamicant · teſtificantur : prote/
ſtantur · adhortantur · vocant · monet Pro
cliuum · facile : planum : Procliētibus pro
ſociis · Procliue · prone · inclinate . Procli/
uus humilis · inclinatus · indiſtenſus . Pro
cliuiorem · faciliorem · promptiorem . Pro
conſules ſuffecti erant conſulibus et dicti
proconſules eo ꝙ vice conſulis fungeren
tur · ſicut procurator curatoris id eſt aucto
ris Proconſul · qui gerit officium conſulis
Pro copia · ꝓ facultate . Pro coma · quaſi
porro coma Procraſtinat · prolatat · am/
pliat · differt · educit · tempus · moratur ·
tergiuerſatur · moras nectit Procreatus ·
generatus proditus ortus natus genitus
oriundus editus generatus Procreatio :
generatio Procubuit cecidit Procudit fa/
bricat edificat virgilius Dudum procudit
arator vomeris obtunſi dtem . Procul lō
ge eminus interuallo extra porro nec lon
ge nec prope contra non longe q̃m ante
oculos eſt alias prope ex longīquo Pro
culdubio profecto certe nimirum vtiq; ſci
licet videlicet prorſus plane etiam ſine du
bio ſine dubitatiōe longe alias prope dū
tamen Procul inde longe ab ea parte in q̃
ille erat Proculus qui naſcitur abſente pa
tre cum pater eius longe peregrinat̄ Pro
cubuere procubuerunt : Procumbit cadit
iacet inclinat propendit ꝓſpicit vł quādo
in peius accumbat Procumbunt fortius
remigabunt Procumbunt deiciunt cadūt
Procurat prouidet cuſtodit tuetur admi/
niſtrat exercetur Procuratores vocati eo
ꝙ vice curatoris id eſt auctoris fungant̄
quaſi propter curatores ſicut pro conſule
pro conſul Procuratoris villici diſpenſa/
toris Procurſu impetu vel aliarum volu/
ptatum vel apetitu libidinū · Procuruus
quaſi per longum curuus Procus preu/
tigom Prodactis conſumptis Prodere de
tegere nudare publicare deferre propala/
re Prodeant videant Prodeſt expedit vti
le eſt accōmodatum eſt condecet conuenit
pro re eſt remedio eſt fructus eſt bono ē
Prodidit decepit ſupplantauit Prodeo
procedo accedo Prodere diuulgare nuda
re Prodidit deſeruit decepit ſupplantauit
oſtendit manifeſtauit Prodi exi Prodigia

auſpicia: portenta · oſtenta · monſtra augu ria · mirabilia · Prodigiū ut varro ait vnū de quinq3 rebus eſſe que ſunt oſtenta · p/ digia: miracula · portenta · monſtra Prodi gium enim appellatum eſt quaſi porro di ctum · qđ porro dicat · porro ſignificat · & aliquid futurum eſſe portendat virgilius Prodigia dicta ſunt q aliqd protendūt. Prodigia dicuntur q predicare aliqua fu tura videntur id eſt noua ſigna Prodigit. profundit · proicit · conſumit: dilacerat · diſ ſipat · lapidat · deuorat · prodiat · cōmedit. exhaurit · redigit Prodigus · profuſus · ne pos · ſumptuoſus · luxurioſus · ſuperflue largus · vorax · diſſipator ſubſtātie · pditus conſumptor · euerſor in feminis · acotocan aococ Prodicus euerſor Prodidit · iuit · in manūs exiit · procedit. Prodiens ortus · ppofpxomenot. Proditor · ſupplantator · traditor · deceptor. Prodigiis: oſtentatio/ nibus. Prodigium · qđ ſiue bonū ſiue ma lum prenunciat · ut in celo ſtelle comete de forme ſignum · inditium · vel iudicium · por tentum vel monſtrum: Prodigiis celeſti/ bus deorum reſponſis. Prodilatus · cogi/ tatus Prodimur · periculis damur · detegi mur fatigamur Proditor traditor dictus pro eo q detegat Item proditor · perditor. ut vnius ob iram perdimur · ut dicit ſedu lius egregius verſificator Vnius ob meri tum cūcti periere minores Prodo · trado manifeſto. Proditum propalatum puul/ gatum · diuulgatum · diffamatum: publi/ catum: memorie mandatū · traditum cōme taria · monimēta annales littere libri. Pro diit · exit · publicat · egreſſa eſt. Prodiit in:/ quitas id eſt egreſſa eſt. Prodit male dicit detrahit · carpit: vellicat: ledit · cauallatur · mordet · rodit. Prodolor id eſt cum dolo/ re loquor · interiectio dolentis eſt. Sedu/ lius eximius verſificator · prodolor · eterni fuerant · duo creſcere poſtquā Prodo · per do · proditionis · traditionis. pducens · elu cens. Producit · excutit · premit · vel dicit. Productus dictus nomiatus Productio eductio · diſciplina. Producto edito Pro/ duxit excluſit · quaſi porro illum duxit. Pro factis · propter factis ¶ Proeluuiū. pelagus Prolempſis · anticipatio Proemi um grece dicitur latine prefatio Proheres eſt qui loco heredis fungitur quaſi p here de. Eſt enim aut inſtitutus aut ſubſtitut9 Profana veſtis que ſpinarū flore & achā tino & maluarum ſtamine texabatur · ſiue bombice vermiculo qui longiſſima ex ſe

fila generant · quorum texturam bombi/ cinum dicitur conficiturq3 in inſula cobo: Profanat · polluit · violat · cōtaminat Pro fani · impii · iniqui · alieni a ſacrificiis. Pro fanum corruptum · viciatum · contamina/ tum · pollutum · violatum · fedatum · inqui natum dehoneſtatum · deformatum: de/ turpatū · cōmaculatum · Profana loca nō ſacra vel aliena · a ſacris polluta · immunda coinquinata · ſacrilega · maculata · viola/ ta cōtaminata in licita · Profanus dictus quaſi porro a fano · ſacris enim non licet. Profanum et nefariu3 · & nefandum: hec eſt differentia · nefarius ut varro eſtimat non dignus farre · quo primo cibi genere vita hominum ſuſtentabatur: nefandus · id eſt nec nominandus profanis autem ci/ bis ſacris non licet intereſſe · de quo ſaluſti us ſacra polluet · profanus ergo profan9 porro id eſt longe a fano · Profecto ſine dubio pro certo manifeſte reuera vtiq3 ne ceſſe eſt ſtatim confeſtim protinus conti/ nuo eueſtigio mox ilico extimplo matu/ re celeriter cito citius ſtrenue raptim cur/ ſim propere · feſtinanter velociter Profe/ cti ſunt promouerunt Profectus etate ſe nior profectus honore ſublimatus exalta tus Profert deprimit Profeſti dies feſtis contrarii id eſt ſine religione · nam feſti tan tundem otii & religionis ſunt Proficere · ambulare incedere Proficuus perfectus Proficiſcitur egreditur exit iter facit iter tendit iter agit peragit greſſu3 dirigit am bulat Profitetur predicat iactat ſe oſten dit teſtatur narrat palam fert refert cōme morat diuulgat manifeſtat aperit Profi/ ciens antepoſitus prouectus Profitetur prefert predicat diuulgat ſpondit Profli gant ſtrenuunt cedunt obtruncant infi/ munt interficiunt fundunt Profligatum porro longius procuratum perfectum · vel coadunatum Profligare prouidere p ficere accelerare conſumare porrigere do/ nare pficere coadunare Profligauit exer citauit multum expendit afflixit Profli/ gatio: celeratio intortio afflictio Profli/ gatus proiectus preceptus prauus deui us peruerſus Profligauit erogauit Pro/ fligatura afflictura Profligauerat nega/ uerat · Proflagatis tranſactis abſolutis. Profligat conſumit et diſpenſat Proflixit proſtrauit Profluxit multum fuit Pro/ fluens promptus paratus exercitatus · opim9 copioſus habūdās Proflues ſor/ des effuſio Profuga fugitiua Profugat9

prolongatus Profugus furioſus inſanꝰ
demens· amens: vecors· veſanꝰ ·prodigus
nepos :ſumptuoſus· luxurioſus ·exul ex
torris· expulſus: fugatus· porro fugiẽs·
vel de patria expulſus Profugus fugiti/
uus vel proprie dicitur qui procul a ſedi
bus ſuis vagatur q̃i porro fugatꝰ ·porro
fugiens· vl̕ de patria et exul qui adhuc va
gatur· Profundit·prodit· proicit· conſu/
mit diſſipat· dilacerat· lapidat· perdit: de/
uorat· Profundiſſima pax dicitur· iugis·
continua· diuturna· plena per om̃es Pro
fundum·magnum· imum·altum· vaſtum
amplum· ingens· immane· in modicum ·
nimium: in menſum. infinitum: vorago :
grugis· demerſum· vel porro habens fun
dum ·caribdis et reliq̃· Profundum ꝓprie
quaſi cuius porro ſit fundus abuſiue au/
tem profundum· vel rurſum vel deorſum
dicitur ut mare ac terra celumq̧ profun/
dum. Profuſus· prodigus ·luxurioſus·
humanus ·ſumptuoſus· vel largus Pro/
genies· ꝓpago ·familia ·genus ·ſtirps ·ori
gꝰ fetus ·poſteritas: Progenies· prone/
pus ẽ· q̃ ex nepote naſcitur· ex hoc quoq̧
gradu incipit vocari progenies quaſi por
ro poſt genitum· nam filii et nepotes nõ
ſunt progenies ·quia non eſt in eis longa
poſteritas ·ſicut enim inferius longe editi
Progenies dicitur ita ſuperius proaui q̃
& progenitores appellãtur quaſi porro
generantes Progeniem ſublimem ſtirpẽ·
ſobolem ·poſteritatẽ· prolem ·genus . Pro
genitores dicti quaſi porro generantes vl̕
aui ·vel ꝓaui· Progeſtium· ſuburbanum.
Prognate ·progenite Prognoſti a: preui
ſio egritudine vocata a prenoſcendo ·opor
tet enim medicum & preterita agnoſcere
preſentiaq̧ agnoſcere et ſcire: & futura ꝓ
uidere Prognoſtica id eſt ſigna curatiõis
Prognoſticorum ·preuiſionum Progon·
vituperatio Progne hirundo Progredit̃·
procedit ¶ Prohetũ· occupatũ Prohibe ·
veta remoue: Proheris eſt· qui loco here/
dis fungitur quaſi ꝓ herede Prohibet· ar
cet ·intercedit ·abſtinet ·ſubmouet· abſter/
get· abicit ·repellit· propellit· propulſat ve
tat: inhibet ·cohibet: Prohibuit domuit cõ
cudit· cohercuit ·compreſſit· diſſoluit ex/
cruciauit ·dilaniauit ¶ Proiectus· prauus
deuius ·peruerſus ·ꝓfligatus· ꝑditꝰ· ſup/
plex ſummiſſꝰ· humilis ·genu cõplexus :
proſtratus in terram iacens Proiectus q̃i
longe et procul iactatus: ſicut et ꝓduxit ·
quaſi illum porro duxit · et ꝓuocauit q̃i

porro illũ vocauit· ꝓiectꝰ q̃i porro iectꝰ.
Proicit ꝓfundit: ꝑdit· conſumit. diſſipat.
dilacerat ·deuorat: porro iacit· Proicit q̧
foris ẽ· penitꝰ a ſalute vl̕ a beatitudie alie
nũ· Proicit ꝑcipitauit depoſuit. Proicere
aũt dictũ q̃i porro abicere Proicere aĩas
voto contẽpnere Proinde ſcd̕o loco poſte
rius· poſtea. exiñ ·tũ deinde. tũ deniq̧· tũ
primũ ·q̃i vero· tanquã· ac ſi ꝑiñ: veluti.
Proiñ cõiunctio cauſalis ẽ· itaq̧ ꝑ ea te:
deiñ alias Prolabiis decurſꝰ Pro iꝑa di/
rupta: i ruinã lapſã ¶ Prolapſus ẽ· ꝑcipi/
tauit in laq̃os cecidit Prolatandã· differẽ/
dam ·dilatandã: Prolata donata data Pro
latat ꝓcraſtinat ampliat differt educit tẽ/
pus rel̕· Prolatũ datũ donatũ emiſſũ nu
dũ nobilẽ Prolatiuũ dictũ. Prole origo
generatio Prolectet dilectet ꝑ rolẽ ãbiguã
diſplicẽ ꝓlem generis: Prolempſis ꝑſum
ptio ·vbi ea q̃ ſeq̃ debẽt añponunt̃ ut in/
terea reges ingenti mole & ſtatĩ adicere q̧
ſequit̃ ꝓcedũt caſtris: deiñ dicere latinus:
et cetera ſic et facta ẽ ꝓ ornamẽto ꝑſump/
tio rei et qui ſeq̃ debuẽrt reges interpoſiti
ſunt ĩ ſeptẽ verſibus et poſtea additũ ẽ ꝓce
dũt caſtris· inde et ꝑſumptio q̃a añpoſita
ſũt q̃ ſeq̃ debuẽrt virg· q̃ genꝰ tadẽ quis
troiãe ſciãt cũ anteponere debuit Proles·
ꝓpago ſoboles fetꝰ. Proletarii erãt apud
romanos q̃ in vrbe ſemꝑ ſufficiende ꝓlis
cauſa vocabãt hi ĩ arma nõ cogebant̃ ſ; ſꝑ
generãdoꝝ filioꝝ cauſa ĩ vrbe morabant̃.
Prolexꝰ inuolutꝰ Prolezemena idẽ ꝑdi
cẽtia Prolibor ĩmolor Prolios herba flore
veluti cãdorẽ h; et cãdidũ et canos hoim
capillos ideo et ꝓliõ dicit̃ Proliꝰ filiꝰ Pro
lixa lõga Prolixe largius ·libaliter munifi
ce benigne plene cumlate affatĩ Prologꝰ
ſeq̃ñtis oꝑis ꝑfatio et caput cõpoſitõis q̧
aũt dicit̃ ꝓemiũ · Proluit ꝓfudit impleuit
lauit Produxit ſaturauit Proluuies ſqua
lores purgatio egeſtas corꝑis ſqualor ſor
des turpes vl̕ euerſio Proluuies fluuie ſq̃
lor ¶ Promalech iterꝑtatur ex hebreo i lau
nũ decurſꝰ ꝓ parturiẽtẽ ſiue dolentẽ Pro
mẽtia canẽtia cãtãtia Promẽ ꝓtegere cãuã;
agere defendere adeẽ aſſiſtere patrociari :
adherere gerere explicare demõſtrare ex/
planare idicare dicere expedire exponere·
apire diſponere ĩmiare Promẽs maifeſtãs
Promeret̃ ĩpetrat Promeriꝰ apd̕ ãtiquos
dicebat̃ q̃ſ q̃s bñficiis et ꝓ meritis ꝓfuiſſe
ꝑſtitiſſet Prometheꝰ athlãtis fr̃ hũc paga
ni de luto formaſſe hoĩes fert̃ qd̕ ꝓpterea fi
gunt· q̃a optiꝰ ſapiẽ doctor fuiſſe ꝑhibet̃

Prominentes rupes montiũ ſuper alios
eminentes. Prominens altus excelſus.
Prominet imminet impendit ſupra caput
incedit inflammat exalat longe eſt. Pro/
minere intendere inſtare imminere inſedere
inhiare adniti vrgere incumbere ſup aſta/
re Promiſſa que promiſeras. Promiſi pol
licitus ſum ſpopondi Promiſcuum cõmu
ne. Promiſcue paſſim vulgo incondite in
ordinate. turbato ordine. permixte confu
ſe diſperſe palanter indigeſte inconſtanter
incompoſite. confuſe diuerſe varie cõmix
te Promiſſores preceptores ſponſores va
tes predes recuperatores: Promitto polli
ceor recipio accepto fero ſpondeo confir/
mo fidem do. & facio fidem meam inter/
pono Promiſit preſtitit locutus eſt Pro/
miſſor ſponſor Promittere dicit profert.
producit differit oſtendit loquitur. Pro/
mittit ſtipulatur ſpondit pollicetur confir
mat fidem interponit Promoueor bono/
ri donor. Promius liber promo Pro mo
dulo. pro menſura Promouimus: ꝑfeci/
mus. proceſſimus. Promunctorium emi/
nens locus in mari vel ſaxum. Promptu
arium ſonantius eſt q̃m promptuarius.
Item melius eſt ſanctuarium q̃m ſanctu
arius. multa enim licet ſimilia ſint. tamen
diuerſis ſonis eduntur Promptuaria cella
dicitur cellarium vnde neceſſaria promun
tur. id eſt proferũtur ceterum ipſa cuſtos
bene dicitur promptuaria quomodo cel/
laria Promptuarium dictuꝫ eo ꝙ inde ne
ceſſaria victui promuntur. hoc eſt profe/
runtur. Inter promptuarium & cellariũ
hoc intereſt ꝙ cellarium eſt paucorũ die
rum promptuarium vero temporis longi
Promptuaria cellaria penetrabilia vel vbi
ſunt omnia venalia ciuilia vel cubilia Prõ
ptus. paratus profluens exercitatus co/
pioſus opimus habundans decentarius.
ingenioſus expeditus voluntarius Pro/
mulgat creſcit incrementat profert ꝑmit.
predicat pronunciat legem ante dicit pro/
ponit. Promulgata prolata deprompta.
propagata patefacta aperta propoſita edi
ta impreſſa vel ſtatuta. Promulgatum eſt
foras prolatum vel conſtitutum ut lex di
citur promulgata Promulgatum autem
omnium noticia et totius vulgi intimatũ
Promunctorium ſaxum in mari eminẽs.
Promunctorium locus in mari eminens
comune eſt enim inſulis ut ꝑmineant. in
& loca earum promunctoria. ſicut et ſalu
ſtius de ſardicia in orientem q̃m occiden/
tem latior prominet. Promuſcida roſtrũ
elephantis dicunt quo illum pabulũ ori/
admouet: & eſt angui ſimilis vallo muni/
tus eburneo. Promurale vocatum eo ꝙ
ſit ꝑminutione muri. eſt enim murus ꝓxi
mus ante murũ Promuriũ ſpatium circa
muros ꝑmuſus ꝑmptus expeditus Pro
na vallis apta in palam declina incurua fa
cilia inclinata precipitata facie Pronephas
ſcelus contra fas. & contra iuſticiam pluſ
q̃m dicendum vel pluſq̃m inlicitum Pro
nepos dictus quia prope nepoti eſt Pro
nepos eſt qui ex nepote conceptus eſt. ſi
cut autem inferius longe editi progenies
dicuntur. ita ſuperius proauiat aui qui et
progenitores appellantur quaſi porro ge
nerãtes Proneptis filia nepotis. Prone/
pos filius nepotis Proni p̃cipites incliui
Pro nihilo habet ſpnit. deſpicit in ſoleſcit.
in cõtemptu habet contempnit. deſerit de/
reliquit ſupbit faſtidit ferocit Pronomen
dicit̃ quia ꝓ vice noĩs ponit̃ ne faſtidium
faciat nomen ip̃m dum iteratur. Nam cũ
dicimus virgilius ſcripſit bucolicã addi/
mus ꝓnomẽ ip̃e ſcripſit georgica. ſicq̃ va
rietas ſignificationis faſtidium tollit Con
ſequens ratio eſt. ut quis geminũ faceret
ablatiuũ pluralem quẽ ſingularẽ fecerat.
tam geminũ a quo vel a q̃. et neceſſe fuit
dicere ab eo qđ eſt a quo a q̃s & ab qui. a
quibus ¶ Pronuba iuno. q̃ nubentibus p̃
eſt: paranimpha. nimpha. ſpõſa ĩ nuptiis
Pronuba dicta eo ꝙ nubentibus preeſt.
quoq̃ nubentem viro cõiungit ip̃a eſt pa
ranimpha nam nimpha ſponſa innuptiis
& nimpha dicit̃ pro lauationis officio: ꝙ
& nomẽ nuptiis alluditur Pronubãt aſſi
ſtebãt Pronũ p̃ceps diſceſſuꝫ mõtis. Pro
nũciat. ſentenciã dat diſceptat iudiciũ facit
decernit ſancit ſtatuit monet conſiliũ dat.
hortat̃. Pronũciatores vocãtur ꝙ porro
annũciãt. tanta enĩ et tã clara erit eoꝝ vox
ut q̃muis lõge poſitoꝝ aures adimpleãt.
idẽ et lectores. Pron9 p̃ceps Pronũciat.
declarat edicit didicit Pron9 in caput pre
ceps inclinatus vltrone9 feſtinãs parat9
innixus decliuis incuruus facilis vł incũ/
bens Prooctaua in nouiſſimo die azioꝝ.
Propagat originẽ extẽdit ꝓtelat dilatat.
creſcit vł radicat Propagãt. multiplicãt au
gent Propagmare ẽ flagellũ vitis ĩre ſum
merſũ ſternere & q̃i porro pandere hinc
ꝓpagĩes a ꝓpagare et ꝓtẽdere dicte Pro
pagare dilatare extendere ꝓtelare Propa
go propagĩes oriẽnes vł vitis ꝓcreacões

ppagationes: Propago progenies linea originis Propalat diuulgat Propalatum notũ omĩbus factũ·puulgatũ proditum diffamatũ· diuulgatum Propalam valde publice Propatruus frater paui Propa/lat manifeſtat·diuulgat:omnibus notum facit Propatulũ pcreatũ in palã deductũ Prope iuxta·ppter·ſecus· pene·ſimul in ſe cõmunis:cata Prope celum ppe aerem Propere exſequere Properat· tranſmittit feſtinat·accelerat·ambulat Propedat· impedit· cohibet· prohibet·Prope dic· cito citius vł poſt paucos dies ¶ Propheta pdictor preuidens futura: Prophetas quos gentilitas vates appellat·hos noſtri pphetas vocant· q̃i prefatores· q̃a porro fant· & de futuris vera predicant·qui aũt a nobis prophete:in veteri teſtamẽto videntes appellabant· quia videbant ea q̃ ceteri nõ videbant et preſciebant q̃ in miniſterio abſcondita erant·hinc eſt qď ſcriptũ eſt in ſamuele· eamus ad videntem·hinc eſaias·vidi inquit dñm ſedentẽ ſup thronum excelſum·et eleuatũ Et ezechiel· apti ſunt celi· & vidi viſiones dei Quorundã aũt pphetarum ethimologie nominum annotande ſunt Vocabula eoꝝ ſatis oſtendunt quid in futuris factis dictiſq ſuis prenũciant: Prophetie genera ſeptem ſunt·primũ genus extaſis· qď eſt mentis exceſſus · ſicut vidit petrus vas illud ſummiſſum de celo in ſtupore mentis cũ variis aĩalibus Secundum genus viſio·ſicut apud eſaiam dicentẽ Vidi dñm ſedẽtem ſup ſoliũ excelſũ Terciũ genus eſt ſomniũ·ſicut iacob ſub/nixã in celo ſcalam dormiens vidit Quar/tum genus·p nuben ſicut ad moyſen · & ad iob poſt plagam loquit̃ deus Quintũ genus· vox de celo ſicut ad abrahã ſonuit dicens ne inicias manum tuã in puerũ Et ad ſaulum in via·ſaule ſaule quid me pſe/queris Sextum genus accepta parabola ſicut apud ſalomonẽ ĩ prouerbiis et apud balaam cũ euocaret̃ a balaach Septimum genus repletio ſancti ſpiritus · ſicut pene apud oĩes pphetias Alii tria genera viſionũ eſſe dixerũt·vnũ ſecundũ ocľos corpis ſicut abrahã vidit tres pueros ſub ilice mãbre·et moyſes ignẽ in rubo·et diſcipľi trãſ/figuratũ dñm in mõte inter moyſen et he/liam·et cetera h9inõi. Alteꝝ ſcḋm ſpiritũ quo imaginamus ea q̃ p corpus ſentim9· ſicut vidit petrus diſcũ illũ ſummitti de ce/lo cũ variis aĩalibus· ſicut et eſaias dñm in ſede altiſſima nõ corpaliter ſʒ ſpũaliter

vidit· non enĩ dñm forma corpea circũſcer/minat·ſed queadmodũ figurate nõ pprie multa dicunt̃· ita etiã figurata multa monſtrantur. Terciũ genus viſiõis ẽ· qď neq corporeis ſenſibus neq illa parte anime quo corporaliũ rerũ imagines capiunt̃·ſʒ p intuitũ mentis quo intellecta cõſpicit veritas·ſicut ut danihel pdict9 mẽte vidit ꝙ balthazar videret corpore ſine quo genere illa duo vł infructuoſa ſunt: vł etiã in errorẽ mittunt Oĩa tñ hec genera ſpiritus ſanctus moderat̃ Habere aũt pphetiã nõ ſolũ bonus ſed etiã mal9 poteſt. nã inuenimus ſaul regẽ pphetaſſe· pſeq̃batur eni dauid ſanctũ· et impletus ſpiritu pphare cepit Prophetia eſt pſciẽtia futuroꝝ Prophetia reꝝ latẽtium pteritaꝝ vł pñtiũ·vel futuroꝝ ex diuĩa inſpiratiõe manifeſtatio Ideo aũt addim9 ex diuĩa inſpiracõe·quia aut demonũ inſtinctu· aut aliis modis latentia dicũt·licet pphetie dici pñt:tñ inter diuĩarum ſcripturaꝝ nõ numerant̃ auctores In diffinitiõe vero poſitũ ẽ latentium q̃a ſiquis iã cognita dicat:licet futura ſint tñ pphetia nõ eſt· ſicut nos cum reſurre/ctionẽ predicam9 prophete nõ ſumus Si vero cuiuſq temporis latentia manifeſtat tunc ppheta eſt. Prophetie tempora tria ſunt: pteritum pñs et futuꝝ·ſed ſciẽdum eſt ꝙ in duobus tẽporibus pphetia ethiologiam pdidit·quia cum ideo pphetta di/cta ſit ꝙ futura pdicat· qñ de pterito vel de pñti loquit̃ racõnẽ ſui nõis ãmittit quõ nõ pphetatur qď futuꝝ eſt:ſed ea mẽorat que tranſacta ſunt·que tñ tria pphetie tẽpora verius loquimur Prophetia de futo ecce virgo cõcipiet et pariet filiuʒ Prophetia de pterito In prĩcipio creauit de9 celuʒ et terrã. De illo enĩ tẽpore dixit homo q̃a non erat homo Prophetia de preſẽti quã paulus dicit·ſi oĩes pphetant·intret aũt quis infidelis et idiota cõuincit̃ ab oĩb9 Occulta cordis eius manifeſta fiunt·et ita cadens in faciẽ ſuam adorabit deum pnũcians ꝙ vere deus ĩ nobis ſit Cum igitur dicitur occulta cordis eius manifeſta fiũt pfecto mõſtratur quia p hunc mundum pphetie ſpũs non pdixit qď futuꝝ ẽ·ſed oſtẽdit qď ẽ Quo autẽ pacto pphetie dicatur ſpũs q̃ nichil futuꝝ indicat ſed preſẽs narrat Qua in re aĩaduertẽdũ ẽ·ꝙ recte pphetia dicitur nõ quia pdicit futura ſʒ q̃a prodit occulta rem quippe quamlibet ſic ab ocľis nr̃is ĩ futuro ſubtrahunt tẽpora· ita ab oculis nr̃is in pñti ſubtrahit cauſa·

Ventura enim res occultatur in futuro
tempore· preſens aũt cogitatio abſcõditur
in latenti corde Eſt aũt ꝓphetia pñs cum
res quelibet nõ per animũ ſed per abſen⁄
tem locũ tegitur· que tñ p ſpiritũ denota
tur & ibi fit pñs cũ res ꝓphetãtis animus
vbi per preſentiã nõ eſt corpus Nam iezi
longe approbet receſſerat · cum neaman
ſiri munera percipiebat:cũ tñ iſdem ꝓphe
ta diceret Nonne cor meũ in pñs erat·qñ
reuerſus homo de curru ſuo in occurſum
tibi. Prophetiam & tipũ hec ē diſtãtia·qđ
in ꝓphetie verbis interdũ hoc qđ verba
ſunt:futura ſignificant̃ . In tipis aũt res
declarantur ex rebus Poſſunt tamen hec
duo et iſta diffinitiõe miſceri· ut diſcam9
quia ꝓpheta ē tipus verbis interdũ id qđ
verba ſunt · & cõtra tipus eſt ꝓphetia in
rebus inquantũ res eſſe noſcunt̃ Prophe
tiſſa vatis femina Propheta p̄dicator Pro
pellit ꝓpulſet arcet abſtinet interdicit ſub⁄
mouet abſterget abicit repellit. Propēdit
inclinat feſtinat Procumbit expectat pro⁄
ſpicit Procurrit ꝓſpirat Propera celera fe
ſtina matura Properare et feſtinare mar⁄
cus cato·ſic diſtinguit dicens·q̂ vnũqđq3
mature tranſiit ꝓperat·q̂ multa ſimul in⁄
cipit nec perficit· hic feſtinat · ego vnũ qđ
q3 ꝙ ad ortus eram̃ tranſiebam Propera
tio velocitas agilitas pernicitas celeritas·
feſtinatio vigor leuitas alacritas Propere
celeriter celerrime otiũs citius curſim rap⁄
tim ſtrictim ſummatim Properiter prope
re celeriter Propes funis ·quo pes velli al
ligatur· quaſi propedes de quo torpilius
quaſi cum ventus fert nauem in mari ſe⁄
cundus ſiquis pro pedem miſit ſi veli ſini
ſtrum Propria perpetua Propinat·po⁄
culum dat Propinquant proximant ꝓpe
ſunt properant Propinqui vicini finitimi
accole confines proximi adiuncti iuxta po
ſiti affines Propinqui qui ad feminam ve
niunt conſanguinei dicuntur. Propinqu9
mixto ſanguine poſt affinitatē iungitur.
Propinquus cognatus gentilis agnatus
aſſcitus coniũctus genere· coniũctus ſan⁄
guine Propinq̃tas neceſſitudo amicicia af
finitas. Propinquus ꝓximus cognatus·
agnatus affinis genialis coniunctus con
ſobrinus genere et ſanguie ꝓximus ger⁄
manus frater cõſanguineus Propitiat ſa
crificat mactat immolat cedit victimas in⁄
flãmat ꝓſecat libat reddit exta placat exor
tat Propitiatio miſericordia·placatio Pro
picia ſecunda Propiciatorium dictũ quaſi

ꝓpitia oratoriũ:ꝓpiciatio enĩ placatio eſt
Propoſitum voluntas mens animus con
ſilium ſententia iudiciũ:ratio ſenſus· mos
ingenium pactio inſtitutum ſtudium·ſe⁄
cta deſiderium vel ardor Propoſitiões q̃⁄
ſtiones ſunt habẽtes aliq̂d qd diſputatiõe
ſoluendũ ſit Proportionalitas p̄rogatiua
id ē ſingularitas Propoſcit petit Propor
tio·analogia vel regula Propontũ dictũ
quia pontũ p̄uenit·idem et tranſitũ vł an
guſtis meatibus Propriam dicabo perpe
tuam dabo Propria prorã auertit· naue3
a curſu retinuit Proprie priuati nomina
tim ſingulatim viritim hoſtiatim Propri9
curatius Propter aquam ꝓpe aquã Pro
pudioſum rubore confuſioneq3 plenum·
vernaculum ſeruũ Propudioſe turpiter.
Propudor confuſio Propudio pudenda
ſiue turpis aura Propugnaculum muni⁄
men defenſio vel confeſſio Propugnacła
loca in mari ſunt: vnde hoſtes propugnã
tur De quibus ſcribit in cantico canticoꝝ
collum tuum ſicut turris dauid q̃ edificata
eſt cum propugnaculis ſuis Propugna⁄
cula pinne murorum dicta · quia ex his
propugnantur Propugnacula loca ſepta
vel murorũ ſumme partes Propugnauit
ꝓpoſuit Propugnat ſapientiã· preſidio ē
preſidet adiuuat ſuccurrit ſubuenit opem
fert auxilio eſt· ſubuenit ſubleuat opitula
tur ſuffragatur tuetur eripit defendit ꝓ⁄
tegit Prapugnator cuſtos defenſor vin⁄
dex Propalauit propoſuit Propulam vĩ
denda proponens· vindẽda ꝓponit Pro
pule tabernarii. Propulerat deiecerat re⁄
mouerat expulerat Pro quẽ om̃ibus ſup
omnia Prora anterior pars nauis q̈i prio
ra nauis Proras priores nauiũ ptes. Pro
re eſt expedit·vtile acõmodatũ eſt· conde
cet conuenit ꝓdeſt: iure eſt·remedio ē· bo
no eſt·fructui eſt· Pro re·pro ratione· ꝓ
tempore· pro ꝑſona · ꝓ cauſa·ꝓ fortuna·ꝓ
voluntate· ꝓ exercitacõe: pro ſalute · pro
pudore·pro officio·pro reditu·iuxta be⁄
neficia tua Proreta nauis gubernator ma
giſter nauis qui in prora ſedit Pro repis
rapis ꝑnities Proripit eripit Proritat pro
uocat·inritat Propriaſis eſt veſice cauſa
vnde pitriaſis efficitur·hoc ē furfures in
urnis Prorigo vocata eſt a prurẽdo et ar
rendo Proritat proincitat prouocat prori
tum impetum agonia Prorogat extendit
expendit prolongat Prorogatum prolõ
gatum prefixum extenſum Prolongati⁄
ua optima . Proroſtra ideo vocantur ꝙ

ex bello punico captis nauibus cartaginē
ſium roſtra ablata ſunt· et in foro romano
fixa ut eſſent huius inſigne victorie idem
locus dicitur et forus Proſtris·publice:
Prorſus omnino penitus certe vere ſpeci
aliter·plane etiam ꝑculdubio porro Pro
ruere expellere. Prorumpit floruit Pro
ruptem·precipitem Proruptum id eſt ef
fuſum fluens· et melius eſt proruptū quā
preruptum legere Proruſu lembo· ꝑru/
ſu inſula. Proprium lembo a quo ibi faci
unt Proſa producta oratio et a lege metri
ſoluta· proſum enim antiqui productum
dicebant et rectum· vnde et ait varro apd'
plauſtum proſis iectis ſignificari rectis.
vnde etiam que non eſt proflexa numero
ſed recta·ꝑſa oratio dicitur in rectum pro
ducendum: Alii autē proſam aiunt dictā
ab eo ꝙ ſit profuſa vel ab eo ꝙ ſpacioſius
proruat et excurrat· nullo ſibi termino ꝑ
finito ꝑterea tam apud grecos quā apud
latinos longe antiquiorem curam fuiſſe
carminum q̄m proſe: Omnia enim prius
verſibus condebantur·proſe autem ſtudiū
ſero viguit. Primus apud grecos fereti/
des ſirus ſoluta oratione ſcripſit Apud ro
manos appius cecus aduerſus pirrum ſo
lutam orationem primus exercuit Proſa
tor tenetur: Proſapia· genus·progenies·
origo ſtirps radix cognatio: Proſcarioſe
affabiliter·vel iocunde pros·apud Pro ſce
lere· pro facinore. Proſcenia theatralia·
virgil· et veteres ineunt proſcenia irrum/
pere ludi Proſcindere verba conicere·com/
pellere lacerare increpare inuehere·maledi
cere·contumeliis afficere·inſectare·conui
ciari·exprobrare·abiectare·detrahere: dif
famare·vituperare· crimininare: maledi/
ctis prouocare·Proſciſio eſt aratio prima
cum adhuc durus ager eſt Preſcriptio exi
lii procul damnatio· quaſi porro ſcriptio.
vel bonorum amiſſio·publico applicata:
Proſcriptus cuius bona palam & aperte
ſcribuntur: Proſcriptorum· exiliatorum·
damnatorum: Proſecat ſacrificat·mactat·
immolat cedit·victimas· inflammat·pro/
piciat·libat· reddit·exactat: Proſelitus· ad
uena· peregrinus· tranſiens de lege ad alte
ram·aduenticius·de quo in pſalmo· vidu
am et pupillos interfecerunt· et proſelitū
occiderunt. Proſelitus dicitur aduena &
circumciſus qui miſcebatᷓ populo dei gre
cū eſt Proſceniū pulpitū·ante ſcenā: Pro
ſequitur·laceſſit·punit·deducet: comitatᷓ·
aſpirat·perſeuerat·deducit·cauſam dicit·

vel exponit·ꝓloquitur Proſecutus ē·ex
poſuit·vel tractās Proſeq̄·vindicare Pro
ſerpina pales dea intelligitur: Proſerpi/
nam deam pagani frumentis germinanti
bus prefecerunt appellantes eam et cererē
idē terrā et ꝓſerpinā qd' ex terra proſer/
pant fruges Proſerpina dicitur a ꝓſerpen
do idē porro et multū creſcendo Proſer/
pens·tranſiens Proſerpentē excreſcentē.
Proſerpunt germinant inualeſcunt Pro
ſigno natū aut factum· vel in altiore loco
Proſiliuit·ſiliuit & hoc eſt melius quā ꝓ
ſiliuit Proſicis·reſpōſis·pros grece Pros
grece adicon imago·hinc enim proſicū di/
citur ad imaginatū Proſica ergo dicit re/
ſponſa que ad ſimilitudinē humane votis
formata dabantur. Proſodia grecum eſt
qd' latine accentus dicitur· nam pros gre
cū latine cantus ē·latine ac ode· grecū la/
tine cantus ē·hoc enī nomen de verbo ad
uerbiū expꝛſſum ē Proſodiadin grece accē
tus dicitᷓ·q̄i adcantus Proſomoniā·narra
tionē Proſopopeia ꝑſonā faciens Proſo
popeia ē cū in animaliū ꝑſonam & ſermo
fingitᷓ cicero in cantilena·etenī ſi mecū pa
tria ea q̄ michi vita mea multo eſt loquere
tur dicēs·et cetera·ſic et montes et flumina
vel arbores loquentes inducimꝰ ꝑſonā im
ponentes rei que non habet naturā loqū
di qd' ex tragediis vſitatū & in oratiōibꝰ
frequentiſſime inuenitᷓ. Proſopa dicitur
quaſi ad faciem. Proſe fanaſen oſtendit.
Proſpera benigna cana beniuola diutur
na vel porro ſperata·leta·congrua· felicia
Proſpectat· deſup aſpicit·ſpeculatᷓ de alto
videt Proſpecta·diſpoſita·ꝑordinata Pro
ſpere·rectum agere· vel benedicere Pro/
ſperare feliciter fauſte·ſecūde ſalubre bū
rite recte ſane cōmode Proſpereᷓ cōmitte
tur Proſperiora meliora vtiliora ſalubrio
ra ſalutaria firmiora tutiora fideliora Pro
ſperum bonū faciens cōmodū ſalubre re
cte Proſpicit ſpeculatur·in ante vidit·por
ro vel longe aſpicit· vel contra aſpicit vel
preuidit Proſpiciens porro videns· lon/
ge ꝓuidens Proſperitas felicitas Proſpi
cere et aſpicere hoc intereſt qd' aſpicimus
añ nos: ꝓſpicimus lōge ē Proſpectus ge
ſicht Proſpexit lōge vidit añ cernit Pro
ſternit expugnat capit excidit diruit delet
deuertit euertit fūditꝰ tollit ſolo equat ex
tinguit incēdit inflāmat fundit Proſtibu/
lum idem & theatrum· & dictum proſti
bulum eo ꝙ poſt ludos exactos meretri/
ces ibi proſternerentur: idem et lupanar.

Proſtibulum dicitur a ſtatione meretricū
eo ꝙ ibi proſternebant ſe ad decipiendos
homines·vel domus vbi meretrices cōue/
niunt ad cōplendas voluptates Proſtibu
lum·proſtitutio fornicationū locus ī quo
meretrix eſt Proſtituta meretrix publica.
ad uſus turpes poſita Proſtitute meretri
ces a preſidendo in meritoriis vel fornici/
bus Proſtituā tradam. Proſtituat·turpi
ter ſe inclinat Proſtituunt ꝓponunt pro/
ſternunt ſubdunt Proſtrare vrbem diruē
vrbeꝫ delere·debellare·excidere·ſolo eq̄re
in planū detrahere & deducere Proſtrati
iacentes ſubmiſſi: humiles adducti ſubacti
capti: compulſi·necati·adnigrati·admiſſi·
adhibiti·aſſumpti·adiuncti·Proſtratis iu
uencis occiſis. vel iugulatis tauris. Pro/
ſtratus ſupplex ſubmiſſus hūilis ꝓiectus
iacens. Proſtrauit profligauit extricauit·
proſubiit fodit Proſagit fodit proſunt ſuc
currit Proſupi·id eſt herba que & arcion
Proſus lōgus ¶ Protede facule de ligno
pino de quo picem faciunt Protegere cau
ſam agere defendere patrocinari adeſſe ad
ſiſtere·accedere·gerere·explicare·demon/
ſtrare Protelata dilatata·in longum miſſa
protracta Protelat differt prolongat· ex
tendit. Protendens· porro tendens·ictū
excludens Protendi·porrexi extēdi Pro/
tens extenſum vel expanſum Protendit ī
longum tendit. Protenus et protinus ita
diſtinguitur·protinus locum ſignificat·
protenus vero tenus·Protenus per e ad
uerbium locale eſt id eſt porro tenus pro
tinus per i·temporale id eſt ſtatim. Proti
nus aduerbiū loci ſignificans longe Pro
tinus mox ſtatim continuo exinde confe/
ſtim: ilico: cito·extimplo·eueſtigio·ſine
mora vel acutum Protinus·porro tenus
ſine dilatione·ſine mora iugiter: deinde ꝓ
tinus aduerbium temporale eſt · ut mox
continuo ſtatim Proterit pedibus·terit cō
culcat ꝓſternit·calcat: porro terit Proter/
uus·violentus· temerator preſumptuoſꝰ
temerarius peruerſus peſſimus impudi/
cus ſuperbus improbus proteruitas im/
prudens· conuitioſus·importunus peſſi
mus Protheſis eſt appoſitio littere aut ſil
labe in principio verbi·ut gnato pro nato
detulit pro tulit. Proteſtatur vociferatur
querit clamat adhortatur· monet vocat.
Protexere cooperire vel defendere Proto
plauſtus homo qui ex limo p̄mus eſt cō
ditus. plaſticen enim grece fingere proto
tipū qđ dicitur temporale Protoplauſtū
primo plaſmatum vel formatum Proto/
plauſtus·prima formatio. Protomartir:
primus martir Protoros dicti ſunt a peū
do Protrahere in medium· ꝓtrahere in lu
cē·in conſpectū ſub oclis ¶ Prouectus au
ctus cumulatus honore honoratus ante
poſitus: ꝓficiens ſublimatus: exaltatus·
Prouecti introrſum portati vel aſportati
Prouenit contingit Prouenerunt emerſe
runt Prouentura·futura Prouētus fors
euentus·caſus conditio ſors dies tempus
hora momentū incremētū Prouehit pro
ducit ꝓfert portat. Prouerbia ſunt aliud
habētes in medulla aliud in ſuperficie pol
licentes Prouerbia quippe non hec ſonāt
qđ ſcriptum eſt· etiam in euangeliis edo/
cemur· ꝙ dn̄s ppl'o in parabolis & in ꝓ
uerbiis ſit locutus·ſecreto autem apl'is ſol
ueret·ex quo manifeſtū eſt· et ꝓuerbiorū
librū nō ut ſimplices arbitrantur: patētia
habere precepta: ſed quaſi in terra aurū·
in nuce nucleus·in hirſutis caſtanea·ita in
eis diuinū ſenſum altius perſcrutandum·
Prouerbiū pabola·ſil'itudo cōpatio. Pro
uerbiū eſt verbis figura Prouerbialis ſpe
cies ē quidā figurata locutio· aliud ſonās
aliud ſentiēs·& in pn̄ti cōmonēs tempore
Prouerbialis ſpecies ē· hec habet cū ꝓpha
cōmune ꝙ ſupficie difficilis videtur·cū
intellectū plerumqꝫ non ſit ꝓpriū aut hꝫ
ꝙ ei neqꝫ hiſtoria neqꝫ ꝓphetia miſcetur·
& ſola eſt q̄ ita intelligitur ut qđammō
verboꝝ ſupficies auferatur· Prouerbioꝝ
liber ideo dicitur eo ꝙ ſalomō in ip̄o ſub
cōparatiua ſimilitudine figuras verborū
et imagines veritatis oſtenderit·ip̄am aūt
veritatē ad intelligendum legētibus reſer/
uauit Prouexit ꝓmouit portauit in manꝰ
leuauit ꝓmouit Prouidet ꝓcurat preſtat·
Prouidere p̄meditari p̄ſpicere inq̄rere co/
gnoſcere explorare ꝑcipe p̄ſumere ſpecula
ri rimari ſcrutari Prouidus ſagax ꝓuidus
peritus ſolers·porro videns·futā cernēs·
Prouiſor cautꝰ p̄ſagꝰ cōſultor Prouiden
dum cauendū Prouintia regio Prouintie
aūt ex cauſa vocabl'm accepūt principatꝰ·
nāqꝫ gentiū q̄ ad reges alios ptinebat cū
vnius ſuū romani vincēdo redigerēt·ꝓcul
poſitas regiones·ꝓuintias appellauerunt
Prouocare: poſcere Prouocauit·porro il/
lū vocauit Prouocat coagit incitat ¶ Pro
xenita·quaſi interemptorē & venditorem
vel ante. Proximus genere et ſanguine
vicinꝰ Proximꝰ ꝓpter ꝓximitatē ſangui
nis appellatꝰ Proximꝰ affinis cognatꝰ

Proxime inſuper ꝑpe ¶ Prudens quaſi porro vidēs · pſpicax eſt enim et incertoꝝ preuidet caſus Prudens ſagax ꝓuidens: peritus prouidus ſapiens ſciens cordat9 conſideratus circūſpectus vigilans eruditus ſcitus doctus acutus paratus cautus Prudentia eſt in rebus qua diſcernuntur a bonis mala Prudentiam et ſapientiā hoc intereſt · prudentia in humanis rebus ſapientia: Prudentem & et peritū · callidū · & facundū ita diſtinguitur · prudens eſt veluti prouidens · vtilis rerū futurarum ordinator: Peritus · vſu doctus · Callid9 exercitatione artis inſtructus Facundus qui facile fari poſſit Prudētia eſt agnitio vere fidei · & ſcientia ſcripturarū · in q̄ intueri oportet illud trimodū intelligentie genus quorū primuꝫ eſt · per qd̓ quedā ſic accipiuntur hiſtorialiter ſine vlla figura ſpiritaliū ut ſunt decem precepta Secūdū per qd̓ quedaꝫ in ſcripturis permixto iure accipiuntur · tam ſcd̓m fidem rerum geſtarū · q̄m etiam ſecūdū figurā intellectū · ut de ſara et agar primū ꝙ vere fuerint · de hinc & tropice duo teſtamenta figurauerunt Terciū genus eſt ꝙ tantū ſpiritualiter · ſicut in cantico canticoꝝ · que iuxta ſonū verboꝝ · vel efficientiam operis accipiuntur · corporalis magis luxuriam quā virtus ſacramentoꝝ accipitur Prudentia · prouidentia ſapientia Prudentia q̄i porro videntia · eo ꝙ longe videat · que grece fronenſis dicitur Prudentie partes ſunt · ſcientia rerū ciuiliū · militariū terreſtrium · nauticarum Prudenter honeſte bene parce moderate non nimie ī ſilentio ¶ Pruina aqua alba hiemalis · que añ lucanū cadit ſup herbas Pruina eſt matutini temporis frigus · qd̓ inde pruine nomen accepit · q̄a ſicut ignis vrit · piro enī ignis vrere enī et ad frigus et ad ſolem pertinet: Nam vno ſermone duo diuerſa ſignificātur · ꝓ eo ꝙ vnum effectum habent Similis enim vis eſt caloris et frigoris · vnde et vtraqꝫ ſaxa rūpūt · nam calor vrit · ut ē vritur · infelix dido Item frigus vrit · ut eſt arbore penetrabile · frig9 adurit · ¶ Pruma deus dicit vini . Pruina aqua gelata · tempeſtas turba glacies vel frigor abſtinentie Pruna artiuum littere ſcientia · eruditio liberalia ingenia artium honeſtaꝝ Pruna eſt quādiu ardet: cum autem extincta fuerit carbo nominatur Pruna autem a prurendo dicta eſt Pruna carbones viui Anepakec Pruna cerea pomi gen9 Pruna gen9 arboris pomiferi Prurit quaſi perurit: Prurigo ſcalpatio Prurigo vocata eſt a perurēdo & ardendo Prurientes · ſcalpientes · Pruritui titillationi ¶ Pſallia cātatrix Pſalles dicitur cithara · vel duodecī chordaꝝ: Pſalterium eſt organū aſſumere · ꝙ pſalteriū dicitur & pulſu atqꝫ opere manuum vocibus concordare Pſallere autem vſum eſſe repertum poſt moyſen dauid propheta in magno miniſterio ꝓdit eccleſia Hinc enim a pueritia in hoc munus a domino ſpecialiter electus et canticorum princeps pſalmorumqꝫ thaurus eſſe promeruit · cuius pſalterium idcirco cum melodia cantilenarum ſuauium ab eccleſia frequenter quo facilius animi ad cōpunctiōem flectantur Primitiua autem eccleſia ita pſallebat · ut modico flexu vocis faceret reſonare pſallētem · ita ut pronūcianti vicinior eſſet q̄m canenti: Propter carnales autem in eccl̄ia non propter ſpirituales conſuetudo canādi eſt inſtituta · ut ꝙ verbis non cōpunguntur · ſuauitate modulaminis moueantur Sic nanqꝫ et beatiſſimus auguſtinus in libris confeſſionum ſuarum conſuetudinem canendi approbat in eccleſia · ut ꝓ oblectamenta inquit auriū infirmior animus ad affectū pietatis exurgat: Nā ipſi ſanctis dictis religioſi9 et ardētius mouetur animi nr̄i ad flāmam pietatis cū cantatur q̄i non cantēt: Omnes enī affect9 nr̄i ꝓ ſonoꝝ diuerſitate neſcio qua occulta familiaritate excitantur magis q̄m ſuaui · et artificioſa voce cantāt auguſti · Pſalmi dicunt quia cantant ad pſalteriū quo vſum eſſe dauid ꝓph̄ā in magno miſterio ꝓdit hiſtoria Hoc aūt duo in q̄buſdā pſalmoꝝ titulis iuxta muſicā artē alternatim ſibi apponuntur: Nam canticū pſalmi eſt cū id qd̓ organū modulat̄ vox poſtea cantantis eloquitur Pſalmus vero a pſalterio cātici ꝙ humana vox preloquitur · ars organi imitetur Pſalmus vero a pſalterio dicitur vn̄ nec mos eſt ex alio opere cōponi Tres aūt gradus ſunt in cantando primus ſuccentoris · ſecūdus incentoris · tercius accentoris Iſidorus Pſalmiſte a pſalmis canendis vocati · lectores enim predicāt populis q̄d ſequanē: Iſti canunt ut excitent ad cōpunctionē animos audientiū Pſalmiſtaꝝ aūt id eſt cantorū principes vel auctores dauid · ſiue aſaph extiterūt · iſti enim poſt moyſen pſalmos primi compoſuerunt & cantauerunt : Mortuo autem aſaph filii eius in ſuū ordinē ſubrogati ſunt a dauid

Erantqȝ pſalmiſte per ſucceſſiões generis
ſicut & ordo ſacerdotalis. Ipſi ſoli quoqȝ
continuis diebus in templo canebant can
didis induti ſtolis. ad vocem vnius ſoli9
reſpondente choro. ex hoc veteri more ec
cleſia ſumpſit exemplũ nutriendi pſalmi
ſtas quorum cantibus ad affectũ dei men
tes audientium excitentur. Pſalmoꝝ lib
grece pſalterium hebraice nabla. latine or
ganum dicitur Vocatur autem pſalmorũ
liber ꝙ vno propheta canẽte ad pſalteriũ
chorus conſonando reſponderet. Titulus
autem in pſalmis hebreicis ita eſt iſaphar.
id eſt allimen qđ interpretatur volumen
ymnorum Auctores autem pſalmoꝝ qui
ponuntur in titulis moyſes ſcȝ et dauid.
& ſalomon. aſaph. ethan. & idithim. & fi
lii chore. eman: & rachelite quos heſdras
vno volumine comprehẽdit Omnes aũt
pſalmi apud hebreos meretrico carmine
conſtant eſſe compoſiti. Nam more ro
mani flacci. et greci pindari. nunc alii ãbo
currunt nunc alchaico perſonant. nunc ſa
phico nitent trimetro vel tetrametro pede
incedentes Inter pſalmuȝ et canticum hoc
inter eſt ꝙ canticũ ore profertur. pſalm9
autẽ adhibito viſibili organo id ẽ pſalterio
canitur Pſalmodes in ueſica hec ſunt hare
ne. naſcuntur autem ex indigeſtiõe ciboꝝ
quãmaxime & ex aquis turbidis et limo
ſis bibendo ꝙ ſi nõ purgata fuerit veſica
ut per vrinam ipſe harene digerantur cau
culum faciunt qui ſunt magni et diuerſi
Orig. Pſalterium genus organi ẽ muſici
qđ artifex manu continet & licet per or
dines ſimphoniarũ pſallentes ſpiritu mo
dulamine quodam expreſſa ſonorũ ſuaui
tatis quaſi cantatio videatur tamen non
canticum ſed pſalmus de pſalterio nomiãt
canticũ vero ſimplici voce cantantis expri
mitur Augu. Pſalterium organum qđ q̃
dam manibus feritur percutientis et chor
das diſtentas habet. ſed illum locum vnde
ſonũ accipiunt chorde. illud cauum lignũ
qđ pendet et tactum reſonat ꝙ concipit ae
rem Pſalterium in ſuperiori parte habet
cithara autem hoc genus ligni cauum &
reſonans in ſuperiori parte habet Itaqȝ in
pſalterio corde ſonum ex inferiori parte
accipiunt Pſalterium ex multis cordis cõ
poſitum. proprie genus organi muſici eſt
& quaſi cithara eſt Veruntamen ſimilitu
dinem habet cithare. ſed non eſt cithara.
hoc autem intereſt ꝙ cithera deorſum per
cutitur. pſalterium vero ſurſum qđ verbo
vulgali polithogum dicitur Pſalterii rep
tor tubal perhibetur Pſalterium autẽ qđ
vulgo dicitur canticum a pſallendo nomi
natum ꝙ ad eius vocem chorus reſpon
deat Eſt autem ſimilitudo cithare barbari
ce in modum delte littere Salo. Sed pſal
terii et cithare hec differentia eſt. ꝙ pſalte
rium lignum illud concauum vnde ſonus
redditur ſuperius habet: et deorſum feriũ
tur corde et deſuper ſonant Cithara vero
concauitatem ligni inferi9 habet Citherã
autem diuerſi numeri a veteribus conſtat
eſſe compoſitam. iuxta armoniam mundi
vnde hi quatuor elementis conſtare vni
uerſa dixerunt: tetrachordõ vſi ſunt. ꝓpt
numerum decalogi legis. vñ et dauid ait.
in pſalterio decem cordarum pſallam ei Et
iterum in decachordo pſalteriũ. Pſalteriũ
dictum eſt a pſallendo ad ſimilitudinem ci
thare barbarice in modũ delte littere Pſal
terion ſambucum grece Pſalterium grecũ
eſt auteȝ qđ hebraice nablum. latine orga
num dicitur Pſalterium inſtrumentũ mu
ſicum eſt Pſalm9 dicitur eo ꝙ a pſalterio
nomen accepit. vel a pſallendo quamuis
dauid omnes pſalmos cantaſſet. tamẽ om
nes pſalmi in perſona xp̃i pertinent. Di
cũt enim doctores quia vſus eſt artis mu
ſice. ut ſi hominem letum inuenerit letiorẽ
reddat. Si aũt triſtem. triſticiam ei auget.
¶ Pſeudos: mendatiũ grece Pſeudo men
dax fallax Pſeudomeni. dicuntur fallaces
a greco qui rem aliquã mentionibus conã
tur aſſerere ut diximus de philoſophis q̃
aiunt ſi dicam mentiri: et non mentior ve
ruȝ dico Pſeudographis falſis ſcripturis
Pſeudoxp̃i et pſeudoꝓphete. id eſt fal
laces vel mendaces grecũ eſt Pſeudo eoꝝ
poſticium id eſt oſtium ꝙ ſemotum eſt a
publico ¶ Pſiatiũ matta. Pſialſii hii ſunt
qui lumboꝝ dolores patiuntur. ex vtraqȝ
aũt coxa ſurgit dolor vſqȝ ad femora. &
genua. et tibias Aliquanti coxas vocant.
quõ ſigna dolorum ꝑ coxas diſcurrunt.
Aliquotiẽs initia vtrarumqȝ coxarũ conti
nent Aliquotiẽs & coxa lumbũ. & ex lũ
bo coxe dolent Pſillus medicus Pſiatico
cilicio cinere Pſiato holocauſto Pſile ſicci
tas. lene. purum Pſillios publicaria ico
riandrum. Pſillios dicta ꝙ ſemen ſimile
publicis habeat. vnde et latini herbam pu
blicarẽ vocant Pſiche grece latine anima
Pſiletrũ ſleipha: Pſitachus auis indie li
toribus gignit colore viridi torque puni
ceo grandi lingua et ceteris auibus latior

vnde et articulata verba exprimit·ita ut ſi
eam non videris hominem loqui putes·
ex natura autem ſalutat dicens· aue chere
cetera nomina inſtitutione diſcet· hinc eſt
illud Pſitacus a vobis aliorū noīa diſco
Hoc didici per me dicē· ceſar· aue· Pthias
vrbs theſſalie Pthiriaſis id eſt qui cū vnā
faciunt velut furfures ſupernatant· qui
furfures naſcuntur ſi dum lapis maior fu
erit & naturā ſibipi caucalo ſi cōfricauerit
ut intus redeat lapis tunc de ipā confrica·
tione ſcabra ſua veſica dimittit· & exinde
ſunt furfures Pthiriaſin patiūtur hi qui
capillo producunt per vrinam & ſentiūt
grauedinem id eſt pondus pectinis Ptiſi
ſane dicīt que proprie in pila fieri ſolent·
hic ſalomon ait Si contunderis ſtultum ī
pila quaſi ptiſanas feriente deſuper pilo
non auferetur ab eo ſtulticia eius: Eſt aūt
pila vas concauum & medicoꝝ vſui aptū
in quo ut diximus ꝓprie ptiſane fieri ſo
lent·pilum vero vnde contūditur que qđ
in pilam mittitur Ptoceus inopie Ptho
lomais et bernice inclite vrbes libie a regi
gibus egipti nominate a quibus edificate
fuerunt: Ptholomei omnes reges egipti
appellantur·ſicut apud romanos omnes
imperatores auguſti vel ceſares: Pthon/
gos ſonus Pthoſis caſus: Ptiſanarium·
ſpichar:

Vbat creſcit Puben iuuenū mul/
titudinem Pubētes creſcentes flo
rentes etate Puberes nuncupantur qui iā
gignendi poſſibilitatē ſumunt: Pubertatē
autem aggreſſi mox adoleſcentes appellā
tur Pube virilia Puberes a pube id eſt a
pudenda corporis nuncupati ꝙ hec loca
tunc primū lanugīez ducūt qui aūt ex an
nis pubertatē exiſtimant id ē cū puberē eē
qui quatuordecī ānos expleuerit quāuis
tardiſſime pubeſcat· certiſſimū aūt puberē
eſſe qui ex habitu corporis pubertatē oſtē
dit & generare iam poſſit Pubes iuuenꝰ
adoleſcentia Pubes·modo iuuentus·mō
pars corporis verenda·vel potius horrē/
da: Pubeſcunt· creſcunt enim pubes iuuē
tus dicitur quia incremento eſt Puberat·
creſcit incremētat barbeſcit: Pubertas etas
q̄ pube naſcīt Pubes dicunī pili q̄ in geni
talibus membris ſunt inde puber hō q̄ in
cipit creſcere: Et declinaī pubis puberis·
vł pubis. Pubertas·adoleſcentia·iuuētus
vel pueri tēpus diffinitū id eſt quatuor/
decim annoꝝ quo femine poteſt Pubete/
nus vſq; ad inguinē ꝓpe genitalia: Pube
dicit̄ barba Pubetenꝰ vſq; ad pubertatis
loca vel maturalium finis vſq; ad pubem
Publicani vocantur qui ſeculi ſectantur
lucra et exigunt vectigalia per negotiatio
nes et fraudes ac furta & ſcelera alq; per/
iuria. Publicani appellantur conditores
vectigalium fiſci vel rerum publicarum.
ſiue qui vectigalia publica exigunt·vel q̄
per publica negotia ſeculi lucra ſectantur
vnde & cognominati ſunt Publicanꝰ the
lonearius·q̄ publica negotia vel vectiga/
lia exigit nō a peccādo Publica via dicitur
que in ſolo publico ē qua iter aptus pplo
patet·hec aūt ad amare uuiſintin·aui pu/
blicam rem miniſtrat·regit agit exequitur
Publicatus detectus infamatus. Publi/
candas fiſcandas Publicū vectigalia. Pu
bula uuiſintin Pubo·huvo Pupup· ad/
uerbiū irridentis. ¶ Pucus filius ſaturni
¶ Pudet me·tedet me·verecundia michi ē.
Pudenda genitalia· & pudenda ꝓ verecū
dia·ſiue a pube nuncupata·vñ et indumē
to operiuntur Pudendū· deformē· foedū
inhoneſtum·erubeſcendū·indecoꝝ·infamē
calumnioſum· criminoſum· ſuſpicioſum:
Pudendū et verecūdu hoc intereſt· ꝙ pu
dens opiniōez verā falſamq; metuit· vere
cundus aūt non niſi verā Pudicicia inte/
gritas caſtitas verecundia ſanctitas tēpan
tia continentia fortitudo religio. Pudus·
pudor verecundia probitas modeſtia taci
turnitas pudicicia grauitas Puella a par/
uitate vocata quaſi pulla·puella ē paruula
vñ et pupillos nō ꝓ cōditione ſed ꝓ etate
puerulī vocamus: Puellam et puerperā
hoc intereſt· puellam in ueſte dici & etate
paruula q̄i pullam· puerpam vero q̄i pri
mū enixa eſt·et in annis puerilibus parit
vnde et oratius dicit· laudaī primo prole
puerpa nato Puellaris cutꝰ ſimilis puel
le Puer a puritate vocatus quia purus ē
& nec lanuginē florēq; generādi habēs hi
ſunt ephebi id ē a phebo dicti nec dū viri
adoleſcentuli lenes Pueras pro puellis et
item puellos pro pueris legimꝰ· nā ſexū
pro ſexu non ponimus niſi per hironiā.
Puerile in quo pueri exercentur. Pueri
cia ſecunda etas hominis pura & necduz
ad generandū apta tendens ad quartum/
decimū annum Pueritia et pubertas ita di
ſtinguīt Pueritia eſt tenera & parua etas
a puritate ita vocata: Pubertas autē etas
adulta ē que iam gignere poteſt·dicta aūt
a pube id eſt a pubenda corporis ꝙ ea lo
ca tunc primū lanuginē ducunt Pueritia

a ſeptimo ãno· pubertas a quartodecimo
Puerpere dicte vel ꝙ primo partu gratã
tur ꝙ primũ pueros pariũt Puerperium
infans in utero firmatus·vel cũ puer na/
ſcitur primogenitus Pugillor pugillaris
pugillatus verbum deponens Pugillari
panchratiũ facere·vñ apl'us non ſicut pu
gillor q̃i aerẽ cedens Pugillator q̃ de ma
nu in manũ nummoꝝ aliquid ſubtrahit.
Pugillares tabule Pugil gladiator pãcra
tiarius genus ludi erat apud antiquos
qui ceſtibus certabant Pikthc Pugillare
paruum librum vel tabule que pugno
poſſunt claudi Pugillum pugnum:Pu/
gillem percuſſorem. Pugio· ferrum·te/
lum· acinacem · gladius· enſis· mucro ·
capulum · lancea· vel pugnum : Pugio
a pungendo & transfigendo vocatus :
Eſt enim gladius paruus & bis acutus
lateri adherens · idem et cunabulum di/
ctum qꝺ religetur ad clunem . Pugna
eſt vnius diei· prelium vero pars pugne
eſt : Pugna concurſus certamen dimica /
tio· congreſſio· contentio· aduerſus ini/
quos bellum· prelium obſidio internitio:
Pugna vocata eo ꝙ initio vſum fuiſſet
in bello pugnis contundere · vel quia pri
mo bello pugnis incipiebant· vnde ei pu
gna etiã duoꝝ eſt aliqñ & ſine ferro: Pu
gnant iurgant · altricant̃ litigãt inſectant̃
infeſtant verba coniciũt·ſermocinantur cõ
pellunt arma mouere·pugnare bellum ge
rere·prelium facere·armis diſceptare·bel/
lare dimicare preliare decertare in armis ẽ
miſcet preliũ in prima acie · inter prima ſi
gna·inter primores·inter principes Pu/
gnabis reſiſtes Pugnabil' dicit̃ q̃ pugnare
poteſt Pugnax rebellis Pugn9 a pugil'
lo dict9· ſic palma abs pãſis palme ramis:
¶Pulla veſtis nigra claĩs precioſa· vel fu
ſca pulcini Pullati nigri qui in luctu veſti
bus nigris vtunt̃ Pulcher ſpecioſ9 ab ſpe
cie cutis dictus qꝺ eſt pellis poſtea trãſit
hoc nomen in genus: Nam pulcbritudo
homis aut in vultu eſt·ut Os humeroſq́ꝫ
deo ſimilis·aut in capillis·ut nanq́ꝫ ip̃e de
coram ceſariẽ·aut in oculis· ut letos oculis
afflarat honores·aut in cãdore ut a man9
quale addunt ebori decus· aut in liniamẽ
tis ut te multo plus figura et liniamenta
hoſpitis delectabant· aut in proceritate·ut
ut turn9 vertitur in mediis & tota vertice
ſupra eſt. Pulchritudo cutis gloria eſt tẽ
poralis que dum foris tõcupiſcitur quaſi
ſpecies in cute retinetur · de qua in iob de

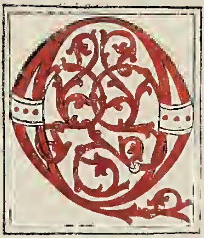
uoret pulchritudinem eius primogenita
mors· Pulchra formoſa decoroſa ſpecioſa
eleganti forma & corpore pulchra prole
honore filioꝝ Pullos filios auium Pulẽ
ta genus panis quo aſſidue vtimur Pul
li dicuntur·& homo paruus pullus·recẽ
tes igitur nati pulli eo ꝙ pulliti ſunt· vñ
& veſtis nigra pulla dicta eſt Pulentum
diues Pullum nigrum Aionmeaan Pu/
lentum·puleum. Pullat· germinat creſcit
turget· vel gliſcit Pulices vocati ꝙ ex pul
uere magis naſcantur Pulmentum voca
tur a pulte· ſiue enim ſola pultis · ſiue ꝙ
aliud eius permixtione ſumatur· pulmẽ
tum proprie dicitur paileium Pulmo qui
grece pleumõ dicitur Pulmo ex greco vo
cabulum trahit·greci enim pulmonẽ pleu
mon vocant· propter ꝙ cordis flabelluꝫ
ſit in quo neumo id eſt ſpiritus ineſt·per
quem et agitantur & mouentur· vnde &
pulmones vocati ſunt Nam grece neumo
ſpiritus dicitur· qui flando et agitando
aerem admittit & recipit· a quo mouen/
tur pulmones & palpitant·et aperiendo
ſe ut flatum accipiant & reſtringendo ei/
ciãt: Eſt enim organum corporis pulmo
in pulmonibus aer continetur quem acci
piunt & reddunt tanquã folles qui aer a
corde per uenas quas arthericas vocant·
diffunditur·ut paulatim ſpirandi reſpirã
diq́ꝫ tractu totum anima et corpus refige
retur ·Pulpa ẽ caro ſine pinguedine dicta
ꝙ palpitet reſilit enim ſepe· hanc pleriq́ꝫ
viſcum vocant · propter ꝙ glutinoſa ſit:
Pulpa dicta· ꝙ cum pulte olim mixta ve
ſcebatur·vnde et pulmentarium vel pul·/
mentum dictum Pulpitum dictum ꝙ ĩ
co lector vel pſalmiſta poſitus in publico
conſpici a populo poſſit quo liberius audi
atur Pulſa metu·metu excuſſa. Pulſare·
rogare querere petere·preces impendere
orare precari obſecrari operiri·ſupplicare
implorare inuocare Pulſata percuſſa Pul
ſauit · verberauit · ceſſit· tetigit· manus .
intulit· inſigniuit· coercuit· compeſcuit:
contundit· colliſit · comminuit· Pulſi·fu
gati· ab internitione ceſi· terga dederunt.
Pulſus· exul· profugus· extorris ·fu/
gatus· exturbatus· vrbe eiectus a termi
nis a ciuitate Pulſus vocatus · ꝙ palpi /
tet cuius inditio aut infirmitaatem intel/
ligimus· aut ſalutem· huius duplex eſt
motus ſimplex quia ex vno ſaltu conſtat
compoſitus qui ex pluribus motibus in/
ordinatus & inequalis exiſtit·qui motus

tarta habent ſpacia · dactilicum ꝑcuſſum
quādiu ſine vitio ſunt· ſiquando verocita
tiores ſunt ut torca dicʒontes aut leniores
ut murmiʒones mortis ſigna ſunt Pulſa/
bat ꝓuocabat· Pulſum ꝑcuſſionem ſonū
vel impetum. Pultrinus puluereū et pul
uerentum ita diſtinguitur· pulueream ex
puluere factum· pulueretum ex puluere
plenus Puluerei hoīes de limo plaſmati.
Puluerulenta puluere habens eſtas Pul
uerulenta puluerem vngulis excitantia.
Puluerulenta· pulueribus plena Puluil
lum plumatium. Puluillus dictus aut a
puluinar ꝙ eſt diuinum lectus Puluinar
lectus diuinum· eſt inde puluillus Pului
nar templum vel capitale delubrum Pul/
uinaria res diuine ſacra ſacrificia· are· foci·
ſolemnia penetralia delubra templa ſancta
honores numinum: cultus are mortuorū
cerimonia vel religiones. Puluinaria arce
mortuorum cerimonie lecti ſtrati Pului
nar vero ac puluina principum ſunt· vel
regum id eſt lectiſternia que ſternebant in
templis Puluinus lectus & puluini ge/
neris maſculini· neutro hoc puluinar pul
uinaria· ſicut puluinus priuati hominis
ceruical vel culcitra Puluinus lectus Pul
uini ſunt machine quibus naues deducū
tur & ſubducunt in portum. Puluis di/
ctus ꝙ a vētis pulſetur· tollitur enī eius
flatu nec reſiſtit· nec ſtare nouit· ſicut ait
propheta· tanquā puluis quem proicit vē
tus a facie terre Puluis puteolanꝰ· in pu
tolanis italie que ad ſuſtinenda maria flu/
ctuſqꝫ frangendos non merſus aquis ꝓ
tinus lapis fit · vndiſqꝫ quotidie fortior
effectus in ſaxum mutatur ſicut argilla·
in igne in lapidem vertitur Puluis pecca
tores Pullulat germinat· maculat· violat·
incrementat· creſcit· pollet Pullum puerū
qui in amoribus rectitoris qui rome vñ
quamuis eburnus ꝙ natibus figuratus
erat ¶ Pumex lapis ſpongioſus & aridꝰ
vnde et ſcriptores eum pro poliendis li/
bris vtuntur· cui dono lepidum nouum
libellum arido modo pumice expolito Po
mea vocatur eo ꝙ ſpume denſitate concre
tus fiat & eſt aridus candore paruus tan
quam naturam refrigerādi habens ut in
uaſe miſſus muſto deferuere deſinat. Pu/
milia giduerech ¶ Punctū dicimꝰ· in quo
ſtolum ſimul ponimus et leuamus Pun
ctus fixus Punatia radix ſalutaris Pu/
nica terra africana Punicani lecti parui &
humiles primum karthagine aducti Pu

niceum rubeūm Puniceis roſcis Punico/
rum rubicundorum Punicoꝝ plura ſunt
genera · dulcia · acida: vinolēta · acerua Pu/
niceus rubicundus Punum rigor Punit
laceſſit· vlciſcitur · perſequit: iudicat· penas
expedit· dampnat· ſuplicio afficit· morti/
dat· vindicat· percutit· occidit· Punitio dā
natio· verbera· eculeus· tormenta· pena·
ignis flamme · cruces· concrematio · con/
ſumptio· interitus · ſupplicium· animad/
uerſio · vltio: vindicatio: vindicta Puniūt
laniant diuellunt· diſtrahunt· diſcrepunt:
diripiunt· conſumunt: concremāt· cruciāt·
dampnant· verberāt. ¶ Pupillas vocamꝰ
ſcintillas luminum que in medio tenent
centro oculorum cōcluſe tenentur Pupil
la eſt medius punctus oculi in quo vis ē
videndi· vbi qula parue imagīcs nobis vi
dentur ꝓpterea pupille appellātur· nam
parue pupille dicuntur· hanc pleriqꝫ po/
pulam vocant Vocatur autem pupilla ꝙ
ſit pura atqꝫ impolluta ut ſūt puelle Phi
ſici dicunt eaſdem pupillas quas videmꝰ
in oculis morituros ante triduū non ha/
bere· quibus non viſis certa eſt deſperatio
Pupilli dicti quaſi ſine oclis· hoc eſt a pa
rentibus orbi· hi aūt vere pupilli dicunt·
quorū patres ante deceſſerunt· qui ab his
nomen acceperunt Orbi vocantur pupilli
orphani Puppi ab alta· nauis parte Pup
pis poſterior pars nauis eſt ꝗ poſt Po/
pulus poſterior ꝑs dicta ꝙ ex eius calce
multitudo naſcitur· cuiꝰ genꝰ duplex eſt
nam altera ē alba: altera nigra· Alba aūt
populꝰ dicta ꝙ folia eius vna parte ſūt
alba · altera viridia Nec ergo ibi color hñs
quaſi noctis et diei notaqꝫ tempora ortu
ſolis occaſuqꝫ conſtat. Generat enī reſinā
circa heridanū fluuiū: que electrū appella
tur Electrū aūt vocari fabuloſa argumen
tatio dedit. Nanqꝫ ipoconte fulminis ictu
interempto ſorores eius luctu mutatas i
arbores populas lacrimis electrum omni
bus annis fundere iuxta heridanū amneʒ
velut alii memorant in finibus ſirie Pup
pup aduerbiū irridentis Pura· ſerena mū
da· innocens· fulgens· Pura nox ſuauis·
modulata· dulcis· canora· acuta· leuis· liq
da· tinnula· limpida· munda· ſerena Pure
id ē ſincera Puriores id ē ſimpliciores Pu
rificat mundat: diluit lanat· Purgatio eſt
cum factum qui dee conceditur ſed culpa
remouetur· hec partes habent tres in pru
dentiam caſum neceſſitatem: Purgatione
peccati vel ſordiū ablutione Purim taput

aratri pflughaupt: Purgat expiat limpidat abluit innocētia ꝓbat Purpura apud latinos a puritate vocata· apud grecos autem porphira cum aſpiratione: Purpura autem in regno romanoꝝ primus vſus ē tullius hoſtilius ꝙ & ſequētes quoqꝫ imperatores hactenus vti ceperunt Purpuriſſum ex creta argentaria cum purpuris pariter tingitur·bibetqꝫ eum colorē lanis precipuum eſt tñ aliud ꝙ adhuc vaſe rudibus medicamentis inebriatur·ꝓximum eſt geſto eo addita creta in eiuſdem et quotiens id factum eſt elabatur bonitas· ſpecioſiſſime purpure eſt cauſa·qꝺ ſcinos maxime inficitur rubee aque Purpura martirii ſpecies tira precioſa mirice vel coccum rubeum. Purpura moelibia theſſralicam ab vrbe moeloe Purpura ponitur aliqñ pro pulchro Purpureum pulchrū Purpureo valere comas roſeo adopertus amictu: Purum ſerenum lucidum ſilēs ſudū nitens ſplendidum micans fulgens ſincerum inuiolatum Purulentum putridum Puruis vene Pus ſanies corruptus hūor vel corruptio ſanguis ¶ Pus·puſtella puſtula Puſillanimis·puſillo anīo deſperās Puſillus paruus modicus Puſionē puerum Puſiola puella Puſtula eſt inſupficie corporis īgida veluti collectio ¶ Putamen·pellis nucis Putatio id eſt eſtimatio nam quando aliquis ſumit vitem ad purgandum putat id ē eſtimat et conſiderat· quid debeat abſcidere et q̄d dimittere Putas arbitraris eſtimas contueris ſentis iudicas credis ſuſpicas: Putans·eſtimans. Putarios·putet fetet male olet Putei loca defoſſa ex quibus hauriuntur aque et ſūt generis maſculini Puteus fons ortus aq̈rum ſcatabre: Puteus locus defoſſus ex quo oritur aqua a potatione dictus Puteus fons. ſed inter puteum et fontem hec eſt diſtantia·ꝙ omnis puteus fons· non omnis fons puteus Vbi enim aqua de terra manat & vſui prebetur haurientibus fons dicitur ·ſed ſi in promptu & ſupficie ſit tamen fons dicitur· ſi autem in alto & profundo ſit ita puteus vocatur· ut nom̄ fontis non amittat Puteus ſuper quo locutus eſt dominus id eſt petra quamuis ſit dominus moyſen pcutere. Puteus dyabolus vel infernus Puticuli quo cadauera proiciuntur Puto ſpera Putidus amatus acerbus inuiſus grauis moleſtus odioſus importunus fetidus. Putidꝰ acerue & grauiter olens Putigla·flaſcha Puto.

exiſtimo·arbitror· credo· opinor·ſentio reor· iudico· ſtatuo·conitio· colligo·anīo· conſpicio· ſuſpicor ut mea fert opinio Putre· diſſolutum corruptū Putredo ſanies fulida Putris generis cōmunis eſt· hic & hec putris· hi & hee putres facit· neutro hoc putre et hec putria ¶ Pigargon orien & camelon et pardalum·ignote beſtie ſūt in deutronomio Pigmei homines cubitales Piram inſtruem lignoꝝ in qua gentiles ſacrificabant: Piram flammeā·igneus rogus Piramides ſepulchra mortuorum Pirenarum alpium Pirois igneum· Pirgos grece latine turris Piropos metallica ſpecies eſt Pir grece ignis opo video. Pis puer grece dicitur.

Littera prius nō erat vñ et ipſa ſuperuacua vocata· q̄a per c·cūcta veteres ſcripſerūt hāc litterā nec greci nec hebrei hñt exceptis latinis. Qua vnde·quomodo·in quam partem· ꝑ quā quaquam: Quactum dictum quaſi coactum· & quaſi coagulatum· actum enim ſecū alia ſpecie coagulatur: Quadata porta·quadatus exitus· quadatur quomopermittitur· Qua de re·quapropter·ꝓpī quam rem· quomodo·quo pacto· quēadmodum·qua ratione·quā obrem· quā ob cauſam·quare·qꝺ ita cur. Quadrageſimum eſt tempus ieiunii qꝺ a veteribus libris cepit ex ieiunio moyſi & helie et ex euangelio quia totidem diebus ieiunauit xp̄us: In qua ergo parte anni congruentius obſeruatio quadrageſime conſtitueretur· niſi confinis atqꝫ continua dominice paſſionis que in eam ſignificatur· hec vita laborioſa cui etiam opus eſt continentia· ut ab ipſius mundi illecebris ieiunemus viuentes in ſola manna· id eſt celeſtia ſpiritualiaqꝫ precepta: Quadrageſima figura preſentis vite. Quadriduum·viertagigis: Quadrans· genus nūmi eſt· qui habet duo minuta· vnde in vno euangelio mulier illa dicitur miſiſſe

quadrantem in corbanan·in alio euãgeli
ſta duo minuta. Quadrãtem hebrei vocãt
& quadratus ꝙ vni de quarta parte ap/
pẽdeat. Quadrifidas quatuor fiſſuras.
Quadrifidum in quatuor partes fiſſum:
Quadrige et bige et trige et ſeiuge· a nũo
equorum et iugo dicti·ex quibus. qudri
gas ſoli·bigas lune·trigas inferis ·ſeiu/
gas ioui·deſultores lucifero et heſpiro ſa
crauerunt Quadrigam ideo ſoli iungunt:
quia ꝑ q̃tuor tempora anni vertitur vere
eſtate autũno et hieme· bigas currui lune
quõ gemino curſu cum ſole contẽdit·ſiue
quia et nocte & die videtur. Iungunt enĩ
vnum equum nigrum· alterum candidũ
Trigas diis inferis·quia ꝑ tres etates ho
mines ad ſe rapit· id eſt per infantiam iu
uentutẽ·atqꝫ ſenectutẽ. Seiugas maxĩos
currus currui ioui· ꝓpter ꝙ maximum
deorũ ſuoꝝ eum eſſe credunt· Ideo autem
rotis currere quadrigas dicunt· ſiue quia
mundus iſte circuli ſui celeritate tranſcur
rit·ſiue propter ſolem:quia volubili am/
bitu rotat ſicut ait ennius. Inde patefecit
rota candida celum Septẽ ſpacia quadrige
currunt Referentes hoc ad curſum ſeptẽ
ſtellarum quibus mundũ regi dicunt·ſiue
ad curſum ſeptẽ dieꝝ preſentiũ:quibus ꝑ
actis vite terminus cõſumatĩ:quoꝝ finis ẽ
certa id eſt iudicium Quadrigas tradiderĩt
herictonium regem athenienſium primũ
iunxiſſe in grecia· ſicut Virgilius auctor
dicit Primus herictonius curꝛꝰ et q̃tuor
auſus Iungere equos rapidiſqꝫ rotis inſi/
ſtere victor· Fuit autẽ mineruе & vulcani
filius de caduca in rerram libidine ut fabu
le ferunt procreatus· Portentum demoni
cum immo diabolus qui primo iunoni
currũ dedicauit. Tali auctore quadrige
producte ſunt Siquidez longe antea pri
mus quadrigam iunxiſſe fertur troilus tẽ
poribus quibus cecrops regnauit athenis
Currus autem eo ꝙ currunt dicti Qua/
drigarum vero currus duplici temõe erãt
perpetuoqꝫ qui oĩbus equis iniceretur
iugo. Primus ceriſtenes ſicionius tantũ
medios iugauit eoſqꝫ ſingulos ex vtraqꝫ
parte ſimplici vinculo applicuit·quos gre
ci ſiraforos latĩe funarios vocãt a genere
vinculi quo prius alligabãtur Quadrige
currus Quadriiugos currus quaruor ro
tarum Quadrige vbi quatuor equi vl bo
ues iunguntur. Quadrantale amphora
menſura Quadratis fortibus Quadrupe
dia vocata·quia quatuor pedibus gradiũ
tur· que dum ſint ſimilia pecoribus tamẽ
ſub cura humana non ſunt ut cerui dãme
onagri et cetera·ſed neqꝫ beſtie ſunt ut leo
nes neqꝫ iumenta ut homines iuuare poſ
ſint. Quadruuia que campi appellantur
ab eo ꝙ multe vie in vnam conflant Qua/
druuium vbi. quatuor vie conueniunt.
¶ Qualitas et quantitas in his rebus eſti/
matur que ſunt ab animo·a corpore·a for
tuna· a menſura. Ab animo ut prudens
prudentior: ſtultus ſtultior: A corpore·
ut candidus candidior·formoſus formo/
ſior Idẽ qđ a fortũa venit· ut diues ditior
egens egentior. A menſura longus lon/
gior·latus latior·breuis breuior Qualita
tis nomina ex eo dicta quia per eam·qua
liſqꝫ ſit oſtenditur· ut ſapiens·formoſus·
diues Qualitas poſitio loci vel ſpecies id ẽ
qualis ſit Qualiſlibet·quiſcunqꝫ. Qualis
cuius magnitudinis. Qualiter nubes vin
cuntur·fluxu pluuiarũ Qualus vel qual
tis· cophinum qđ vulgo corbis dicitur·
mioiron Qualos chorbes quibus quales
vue portantur· colaqꝫ prelorum per que
muſtus fluit a colando dicta ¶ Quamdiu
quo uſqꝫ quem ad finem vſqꝫquo eo vſqꝫ
Quamdudum·iam pridem· in initio·iam
tunc·iam antea·iam dudum. Quamdudũ
etiam dudum ita diſtinguitur· qui dudũ·
interrogãtis eſt· iam dudum reſpõdentis
Quam in partem quorſum·quo pertinet
qđ ſibi vult·qđ ſpectat·cur quare Quam
ob cauſam· quid· ita·quomodo·quo pa/
cto·quemadmodum· qua ratione·qua vir
tute·qua via:quã obrem·quapropter·q̃re
cur Quam obrem· pro qua re: qua de re·
propter quam rem· quapropter· idcirco·
ideo·quare· quo circa qđ itaqꝫ qua ratiõe
qua virtute· qua via· quomodo·quo pa/
cto·cur·quã ob cauſam· qua de re· Quã
mortem ſichei·poſt mortem ſichei. Quam
pridem·iam olim·ſiue iam dudum· Quã
primum ante omnia: q̃m citius celeriter.
Quam primi· quam maximi. Quamquã
quamuis·etiam videlicet:quantum que/
admodum· tametſi Quamquam & ſcilicz
etiam quamuis· tametſi aliquã videlicet
ſaltem Quam ſi·ac ſi·veluti. Quamuis ta
men licet:& ſcilicet. Quam vos·priuſquã
vos. Quam verſum: qualibet ex parte·
Quamquã te violem·quamquam te per/
dam. Quam vellent·quantum cuperent
¶ Quandam aliquam. Quam plurimos·
valde plurimos. Qua·nam· cur·quare·
qua de cauſa· qua in parte· nanqꝫ vbi·

Quando aliquando qñcunqꝫ quo tẽpore
Quandoqꝫ qñcunqꝫ · Quãdoquidem tũc
omnino · Quando ſepe pro coniunctione
ponitur · hoc eſt quõ ut eſt illud · Hic tibi
fabor qñ hec te cura remordet et qñ neq̃o
crudelem abrũpere vitã Hinc ad tarpeiã
ſedem ad locũ ad capitolium ducit aurea ·
Quanta quã magna quã clara · Quãtitas
eſt menſura per quã aliquid magnum vł
minus oſtenditur ut longus breuis Quã
titas modus deſignatus id eſt quantũ ſit
aut qualitas noctes Quantitatis numero
ſitatis Quantotius velotius celerius citꝰ
Quantũlibet quantũcunqꝫ . Quantulum
quantũcũqꝫ modicum · quantũcunqꝫ mõi
quantũcunqꝫ aliquid Quantũ te fortuna
ſinit · q̃ntũ teipſum euetꝰ permittit: Quã
tus · quã magnus · qualis . Quapropter ·
quomodo · quo pacto · quemadmodũ · q̃
ratione · qua virtute · qua via · quã obrem ·
quã ob cauſam qua re · q̃ de re · cur · ob quã
rem · quo circa · quid itaqꝫ · q̃d ergo · ꝑpte
rea Quaqua verſum · qualibet ex parte ·
in qualibet parte . Quaqua iſte · qua iſte ;
Quaquiram vehemens · et grauis febris
Quare compoſitũ · ex qua et re · cur · qua/
propter · quãobrem · quo circa · quõ quidẽ ·
quatenus . quia q̃i vero · tandem · ꝑiñ · acſi
Qua ratione quomodo · quo pacto · quo
initio · quẽadmodũ · qua virtute · qua via ·
quapropter · quã ob cauſaꝫ qua de re · cur
quare Quare propter qđ Quarqua · qua
re quamobrẽ · ob quã rem · quo circa · qua
propter · quid itaqꝫ · quorſum · quo ꝑtinet
quidat timet · quid ſibi vult · quid quare ·
tur · qua de re · pro quid Quare agite · pro
pter quã cauſam hoc ipm̃ facitis Quartu
rium genus menſure id eſt vrne: Quarta
ſabbati · quarta feria eſt · qui mercurii dies
dicitur a paganis Quarum e quibus Qua
rum altera quarum vna Quarum ſeruaue
runt · quarum rationem afferunt: Quarũ
dam · aliquarũ ¶ Quaſſans · concutiẽs cõ/
tinens exagitans Quaſſat vexat verſat cõ
cutit · corrumpit · ſupprimit · affligit · affli
ctat · multum frangit cõmouit contundit
collidit comminuit lacerat Quaſſata vexata
lacerata multata afflicta diſſoluta confra
cta Quaſſate rates · confracte naues Quaſ
ſate · conuulſe abrupte · naufragiis abſciſe:
affecte attrite diminute afflicte labefacte
Quaſſatis colliſis vexatis Qua ſe in quan
tum ſe Quaſi ceu · ac ſi proinde · veluti · q̃i
vero quemadmodum · quomõ ſicut: Qua
ſi · aliqñ pro ſimilitudine · aliquando pro
veritate poitur · ꝑ ſimilitudine enim quaſi
ponitur · ſicut apłus ait · quaſi triſtes ſem
per autem gaudentes · pro veritate autem
ponitur quaſi ſicut iohannes ait Vidimꝰ
gloriam eius gloriam quaſi vnigeniti a
patre In quibuſdã vero nichil differt vtꝝ
pro ſimilitudine an pro veritate ponitur ·
ut eſt illud in iob · quaſi impios percuſſit
eos in loco viuentiũ · Quaſillum latinum
qđ grece calathum dicitur Qua ſpe · quid
ſpei habens · quid ſperans Quaſſum attri
tum confractum fatigatũ . ¶ Quatenus ·
huc vſqꝫ · qua ratione · qualiter pro eo · qđ
quouſqꝫ Quatenus pro eo quouſqꝫ · quã
diu · quẽ ad finem vſqꝫ quouſqꝫ eo · eo vſqꝫ
quomodo · quo ordine · quo ve · quin po/
tius magis ac magis: Quatenus & quati
nus ita diſtinguitur · quatenus aduerbiũ
quatinus coniunctio cauſalis · ut ſi dicas ·
quatinus hoc ſine plagis non facis · en ti/
bi plagas: Aduerbium hoc eſt quatenus
aut temporis aut loci · temporis cum dici
mus quatinus ibimus eſſe ſubdicimus · &
que retro ſubtrahimus · & que in promp
tu offerimus bello catiline ſaluſtius · opti
ma queqꝫ in primam aciem ſubduxit Qua
tere cõmouere concutere Quatit concutit
vibrat criſpat contorquet coruſcat rebin
emittit contundit terit vexat fatigat quaſ/
ſat cõminuit . Quatitur patitur paueſcit ·
trepidat formidat tiet nutat vacillat Qua/
tiebat impellebat repercutiebat: Qua tri/
uit quatuor in ea competũt vie Quatuor
a figura quadrata nomẽ ſumpſerũt Qua
vi · qua violentia: Qua via qua ratione · q̃
virtute: quam ob cauſam · cur · quomodo ·
quo pacto Quaxat pro rana dicitur · ſicut
pro coruo crocitat

QVe ſillaba eſt · qꝫ pro & ponitur :
Que ꝓnomen cum a ſcribendum ·
qꝫ coniunctio ſine a : Que et ve ita diſtin/
guitur · qꝫ ve diſtinguit · que coniungit .
Queam poſſem vel valeam Queamus va
leamus Que cura · que ſollicitudo Que fa
cta quis exitus Que fortuna quis caſus
q̂s euentus Quis finis ſtãdi · quouſqꝫ ſta
turi ſumꝰ Que fert q̃ ducit Quem finem
quẽ terminũ . Que fiducia apto · que au/
ctoribus capto Que fixa reliq̃t · que conſti
tuta ſiue conſeruata reliquit . Que gratia:
que voluntas Que inuidia q̂ liuor: Que
inſomnia q̃ vigilie Quelibet quecũqꝫ que
vult Quemadmodum · ſicut veluti . Que
ad finem · quouſqꝫ quamdiu · vſqꝫ quo ·
Que memorãt · que in memoria habent .

Que mens· que voluntas. Quem petit ·
quem ſequi iam pperat. Quequã aliquẽ.
Queqꝫ quecunqꝫ. Que nam interrogatio
ex perſona femine Quempiã aliquẽ quẽ/
cunqꝫ Quendam certum aliquem volum9
intelligi cũ dicimus quendam et nõ expri
mimus nomen quomodo dinoſcatur ut
illud in euangelio Ite ad ciuitatẽ ad quen/
dam· ſi enim diceret ad quẽcunqꝫ · aut ad
quẽlibet· non eſſet certus hõ ad quẽ mitte
rentur ·ſciebat quippe dominus ad quem
mitteret·& ut eũ etiã illi quos mittebat in
uenire poſſent premonuit· qđ inditium ſe
querentur ·manifeſtum eſt nõ ad quẽlibet
ſed ad quendã hominẽ id ẽ ad certũ aliquẽ
miſſos eſſe a dño Que premia qualia mu
nera Queo poſſum Quercus ilex· cych.
Querela queſtus clamor Querelatur vo
ciferatur proclamat queritat proteſtatur·
Querelis conqueſtionibus Querenti int/
roganti·inquirenti Querere rogare pulſa
re: petere preces impendere·orare precari
obſecrare ſupplicare implorare inuocare ·
inquirere Querere et inquirere ita diſtin/
guitur: querimus nota· inquirimus de q̂/
bus dubitamus Querimoĩa querela Que
ritator qui aſſidue clamoſus eſt. Queritat
querit clamat vociferatur proclamat teſti
ficatur preteſtatur adhortatur monet vo/
cat Querimonia querela culpa maleficia ·
factio vel frequens accuſatio Querit per
cunctatur perſcrutatur· ſciſcitaẗ requirit:
interrogat increpat incuſat ingerit expo/
ſtulat flagitat Queritur exquiritur ita di/
ſtinguitur· queritur de inquirendo·exq̂ri
tur de implorando ſignificat Quero rogo
Queritur querimoniã facit· accuſat cauſat
murmurat Queror iniurias meas indico.
Querulus garrulus calũniator aſſiduus
vel frequens in querela Querula querela
minor Quercus ſiue quernus dicta ·ꝙ ea
ſoliti erant dii gentiũ querentibus reſpõſa
precanere Arbor multum annoſa ſicut le
gitur de quercu mambre ſub qua habita/
uerat abraham: que fertur vſqꝫ ad conſtã
tis regis imperium per multa ſecula per/
duraſſe·huius fructus galla appellatur:
ex q̂bus vna agreſtis onfaticis dicta pua
forma· ſiue firmo corpore atqꝫ nodoſo q̃
medicaminibus adhibetur. Altera balanis
lenis atqꝫ leuis et nimium pforata: lucer/
narum tamẽ vſibus neceſſaria Querulus
difficilis moroſus faſtidioſus ſuſpicax de
licatus. Querulus· conquerens·petitor.
Querulus dictus·ꝙ querelã infert Que
ſententia · qđ conſiliũ ¶ Queſo rogo pcor
imploro deprecor quero poſco Queſtibus
clamoribus luctuoſis Queſtionauit inue
ſtigauit· perquiſiuit·examinauit·Queſtio
examinatio Queſtionarius queſitor Que
ſtiones cauſas examinationes inquiſitiões
Queſtio lucrum acquiſitio. Queſtio cõtro
uerſia negotium · cauſa contentio · diſce/
ptatio collatio cõparatio Queſtio eſt eo ꝙ
habet difficile explicari Auguſtin9 Que
ſtio eſt cum queritur an ſit quid ſit·quale
ſit a querẽdo vocata Queſtio difficilis ex
planatio vel exterminatio. Queſtionũ ge
nera duo ſunt· quorum vnum eſt finitũ·
alterum infinitum: Finitũ ypoteſis grece.
latine dicitur cauſa·vbi cum certa perſona
controuerſia eſt: Infinitũ qđ grece theſis.
latine ppoſitum nominatur· hoc perſonã
non habet certam· nec ineſt in aliqua certa
circũſtantia· id eſt nec locũ nec tempus In
cauſa vero certa omĩa ſunt : vnde quaſi ps
cauſa eſt propoſitũ Queſtor iudex a q̃rẽ
do dictus quaſi queſitor Queſtor prepo/
ſitus. & conſiliarius q̂ publicam pecuniã
prerogat Queſtores ſiue queſitores voca/
mus auctores iudiciorum et prepoſitos ·
iudicium enim olim inquiſitio vocabatur
Queſtuoſus: querimonioſ9. Queſtus lu
crum acquiſitio querela querelatus Que
ſtum et queſitum ita diſtinguitur· ꝙ q̃ſtũ
venit a querendo· queſitum ab acquirẽdo
Queſtus et q̃ſtus hoc differt· queſtus lu
cri queſtus lacrimarum Que tanta que tã
magna Que tela·que arma Que vis que
violentia. Que te ſententia vertit· que te
mutauit voluntas.

Quibus adueniſtis ab oris quibus
finibus aduenistis Quibus quan
tis qualibus Quibus in medio · i
quorum conuentũ Quibus orbis in oris
in quibus finibus mundi. quibus omni
bus Quibuſdam perſonam referentis in
ditium Quibus obſiſti· quibus aduerſus
fui. Quibuſqꝫ quibuſcunqꝫ Quicquid ali
qđ quantulumcũqꝫ Qui cultus· qđ ſtu/
diũ Quid per d·litteram ſcribendũ · cum
pnomen eſt p t·cũ verbũ cuius poſitio ẽ
queo quis quit·& in compoſitione neq̃o
nequis nequit. Quiddam·aliqđ modicũ
Quid agat· qđ faciat · ſubaudiẽdũ incer/
tus eſt Quidam aliquis Quidam nõ dici
mus niſi de eo vtiqꝫ quem exprimere aut
nolumus·aut non valemus Quid attinet
quid pertinet· quid interit·quid ſibi vult
quid ſpectat· quid tamen facit· quid dicã

quid memorem Quid differt quid diſtat. quid obeſt. Quiddam aliquid vel mo/dicum alicuius rei. Quid furis · quid ira ſceris · quid inſanis. Quid itaq quam/obrem · quo circa. Quid intereſt quid at tinet · quo pertinet quid ſibi vult quid ſpectat: quid tamen fecit. Quid nam ali quid nam · quid. Quid ni · quid non: quid niſi · hoc magis · hoc potius · niſi quid profecto vtiq. Quid ni · quare non videlicet · profecto vtiq. Quid non · quo non. Quid moror · quid moram faciam Quid quare · quid attinet · quid ſibi vult · quid ſpectat · quid tamen facit: Quid ſtruit · quid edificat. Quicquid · qdcun/q. Quid refert · quid intereſt · quid ob/eſt · quid loquitur · quid memorat Quid ve ſequens · quodcunq ſequitur. Quid tunc · quid poſtea. Quin etiam inter/dum pro ergo · interdum pro inſuper po nitur ¶ Quies otium ſompnus ceſſatio · tranquillitas pax ſilentium ſomnium ſe/cretum requies Quieſcere expectare retra ctare refugere recuſare abnuere Quietos ocioſos ſecuros · et ab humanis actibus re motos Quietem requiem ſomnum Quie tum trãquillum Quietudo pax ſecuritas Quiete ſopore torpore ſomno Quieti ad uerſarius malus ciuis bonoꝝ aduerſari9 vicinus hoſtis iniquus: Quietum tran/quillum · placidum lucidum purum ſere/num ſilens occultũ Quietum et cetum ita diſtinguitur · ꝙ quietũ quietẽ ſignificat · coetum vero cum o congregationem ſigni ficat Quietus dictus ꝙ ſit ipe ſibi animo ſecurus neminem tangens Quieuit ceſſa/uit · requieuit · reſedit · obdormiuit ¶ Qui igneum album · ¶ Qui me ſubiunxit · qui me ſibi ſociauit ¶ Quiliſmata vibrationes vocum ¶ Quin niſi immo: qui nõ magis potius · ut non etiam Quin etiam quin ali quando ſignificat etiam ergo · qđ quia im mo: aut vero ſi vero: Qui nam qui ſunt · Quin etiam: inſuper magis autem Quin igitur immo etiam: Quin immo magis · etiam potius · magis potius · hoc magis · potius hoc: Quin inſup · ſed quin · immo vtiq aliquando qđ non vel potius Quin etiam quid ergo · & ſi magis autem Quin quin · immo · ut non · Quinici philoſophi ſunt a canibus vitam ducẽtes · quinos enĩ grece canes dicuntur: Quinocloſa lingua canina id eſt lapella · Quinonoſis dicitur communicatio conſilii cum iudicibus · aut aduerſariis · ut ſi dicas vos conſulo iudi/ces · aut vos aduerſarii · quid me facere cõ uenit aut quid vos facturi fuiſſetis · Qui noroda roſa canina. Quinobatrum ſaccũ palee. Quin potius · magis magiſq quĩ immo. Quinquagenarii dicti qui qui in capite ſunt quinquaginta militum: ſicut decani ab eo ꝙ decem militibus preferun tur Quinquatria quinq porticorum am/bitus puto · Quinquageſima manifeſtatio future beatitudinis Quinquẽnis quinq annorum · ſic etiam dicimus ſeptennis ſep tem annorum Quinquatria minerualia. Quinq non ſecundum naturam ſed ſecũ dum placitum voluntatis vocabulum ac ceperunt: ab eo qui numeris nomina im poſuit. Quinquennale · & quinquenne hoc differt · quinquennale temporis eſt · quinquenne etatis: ita quinquennalem di cimus agrum. quinquennem puerum. Quinq folium a numero foliorum dicta vnde eam greci pentafilon vocant. Quin tana pars platee. Quintani eſt qua car/pentum progredi poteſt. Quinta ſabbati quinta feria eſt: id eſt quinta dies a do/minico. Quintilis nomen menſis iulii. q̃a quintus eſt a martio · qui eſt caput anni apud hebreos. Qui vbi · poſtquam. Qui nunc · qui vſq nunc · Quin & eas · com minus adeas. Quiparum a grecis voca/tum ꝙ habeat virtutem feruentem radix eſt vnici trianguli · foliis porri ſimilibus · radicibus nigris ſiue contiguis in ſimili/tudinem oliuarum odoratiſſimis atq acer rimis · naſcitur in patulis atq in uacuis lo cis. Traditur enim alias ſpecies quipari ꝙ in india naſcitur · & appellatur lingua eorum ʒinʒiber. Quippe · ſine dubio · ni mirum · etiam · videlicet · vidiſſe conſtat · vtiq · cum certe · maxime · certa re · vere · procerto · amen. Quippiam · profecto · vti nam modicum · aliquid quid modicum. Qui · qualis · talis Quicquã · nemo nullus Quirinalis mons in vrbe roma. Quirin9 ſabinorum lingua haſta dicitur · vnde & poſtea romulus dictus eſt quirinus · quia ſabinos ſubegit. Quirinus mars · id eſt pacificus. Quirites populi romani iudi/ces · ſenatores · domini · patres conſcripti. Quirites romani ciues · dicti autem qui/rites · quia quirinus dictus eſt romulus ꝙ ſemper haſta vtebatur · quia ſabinorũ lingua quiris haſta dicitur. Quiritium · quiritum romanorum Quirites · ciues ro mani · a quirendo dicti · ſeu populi romaĩ vñ quirinalis dicĩ mons ſeptim9 rome.

Quis et qui ita diſtinguit quis ſemꝑ pre
ponitur & nomen interrogatiuum eſt: q̄
autem et ſubiungi poteſt· et ſinglari ſiue
plurarali numero· Quis ante ora patrū·
quis ante oculos parentū. Quis auctor
quis huius rei princeps q̄s artifex Quis
ſit vnde ſit Quis nam vł quis vllus aliq̄s
Quis quibus·quiſquis q̄cunq̧ es·Quis
qualis vł quibus poteſt·Quis ipoꝝ vter
Quis ꝓ quibus. Quiſnam·quis vero vel
aliqui.Quis quantus quāquā magnus.
Quiſquilie ſtipule immixte ſurculis ac fo
liis aridis ſunt:aut purgamēta Quiſquis
es:quicūq̧ es Quiſquā aliquis quicunq̧
vllus.Quis ſine·ſine quibus· Quis ſpūs
quāca oris efflatio Quis ſuſcitauit eū niſi
xp̄s deus Quis vis·quiſlibet Quis ſcire·
vnde ſcire Quis talia abnuat quis hec ne/
gat Qui teneāt qui inhabitant. Qui te tū
tunc ore feret:qui tibi filiis eēt· Quitinas
flores malorū punicoꝝ grecū eſt Qui ve/
nit in anguſtia hoīs nō purpura·nō am/
bicio Quo vbi aliquid. Quo ad quā rem·
in quā rem·ad quā·vel in quē locū Quo
aſpis pſaꝝ fluuiꝰ vocatus eoꝝ lingua ꝙ
miram aq̄ dulcedinē habeat·adeo pſas re/
ges quādiu inter ripas pſidis fuit ſibi ex
eo pocula vendicarūt ex hoc amne quidaꝫ
gignamus cilicie fluuium diriuari exiſti/
mant Quo circa quā obrem· ob quā rem
quare·quid itaq̧·quapropter·q̄ de cauſa
pro qua re·ideo qđ propterea·quanq̄m·
Quo circa pro id circo ponitur id eſt·qua
de re Quocunq̧ in quacunq̧ parte quor
ſum·in parte quadaꝫ Quo ocula oīa vaſa
quocendi vel excoquendi cauſa parata co
cula dicūtur plautus eneis colis michi ex
cocta eſt oīs miſericordia Quod· quan
do pronomē eſt· per d·ſcribitur·nam ſi ad
numeꝝ pertinet hec ſillaba per t·ſcribit·di
cimus enim quod ſcrinium:quod nomen
& quot panes vł quot piſces·itaq̧ iſta ad
numerum·illa ad genus pertinēt neutri.
Quod et quot·ita diſtinguitur· ſi per d·
ſcribas·qđ pronomen perſonale eſt·ſi per
t·quot numeris eſt·qđ cum d· pro ſigni/
ficat·quot cum t·aduerbium eſſe demon/
ſtrat Quod·quale· quāti·quando:Quod
ammodo qua ratione: quomodo nō om
nino. Quo deinde·poſtq̄m deinde . Qđ
ni niſi qđ Quopia·quoddā et eſt generis
neutri:Quod pridem·quā olim· Quod ſi
mea numīa non ſunt magna . id eſt ꝙ ſi
poteſtas grandis non eſt : Quo fata nos
ferant·quo nos fata deducant Quo loco
in quo ſtatu Quo magis·ut magis. Quo
minus·qualiter taliter id ē eo minus Quo
modo.quo pacto·quemadmodum : qua
ratione·qua via· quo initio· quouſq̧·quā
diu·quem ad finem·quatenus·vſq̧quo·
Quomodo·quo genere. Quonam quā/
diu·aliquo Quō & quia ita diſtinguitur·
quō preponitur et ſic ſequentem ſenſum
alligat· ut quō dico dicis· quia poſtponi/
tur· et ſuperiorem ſenſum confirmat· ut
ſcias quia didici. Quo numine cuius dei
maieſtate violata· Quo numine· quo pa/
cto·quo initio·quomodo:quēadmodum
qua ratione· qua via · qua virtute· qua/
propter quam obrē· quā ob cauſam : cur
quare. Quo pacto id eſt conſtitutione vel
ordine Quo primum in quo primo Quo
cine apparatus· apicius quidam primus
cōpoſuit qui in eo aſſumptis bonis mor/
te voluntaria periit: et merito que in his
qui gule atq̧ edacitati ſeruit· & animam
& corpus interficit Quocitꝰ greca lingua
luctus dicitur· qui tamen luctus femina
rum vel quorumlibet infirmantium ſolet
intelligi Sapientes vero huius ſeculi a lu/
ce veritatis excluſi·qui ſi vmbras quaſdā
de veritatis inquiſitione tenere conati ſunt
inde quoq̧ confluuium apud inferos pu
tauerunt· videlicet deſignantes · ꝙ hi qui
digna doloribus opera faciunt in infernū
ad luctum decurrūt ſed nos deſpiciamus
vmbram carnalis ſapientie qui iam de ve
ritate lucem tenemus & cognoſcamus vo
cem beati iob:quo cito conluctū infirman
tium dici. Sic enim ait. Dulci fuit glareis
cociti. Quoq̧ etiam·Item denuo magis.
Quoquo denuo quocūq̧ ad ipm Quo/
quo leto·qualicūq̧ generis morte Quor
ſum quo pertinet : quid attinet·quid ſibi
vult·quemadmodū·quo pacto quo ver/
ſum· in quā partem·tegumentum·qua ra
tione·ad quā partem:quouſq̧ quo que/
rens·qua in parte quomodo nihilominꝰ
Quorum melior ſententia·quorum me/
lius conſilium . Quorū menie · quorum
ciuitates.

R Lra cōmune hʒ cum ſ· lra Itaqʒ apud antiquos· honos·labos arbos·dicebatur·nūc honor · labor·arbor Raab· lata·dilatata ¶ Rabbi· magiſter meus ſirū eſt. ¶ Racha·vanus· mollis·inanis: Rachel interpretatur ouis pro ea cni iacob pauit oues labā ſoceri ſui ¶ Rafaca in deſerto vbi filii iſrahel caſtrametati ſunt Rafadim loc9 indeſerto iuxta montem choreb quo de petra fluxere aq̄ cognomiatus ꝙ eſt temptatio· vbi et iħs aduerſus amalech dimicabat ꝓpe pharaim Raphadim ꝙ interp̄tatur diſſolutio fortium vel remiſſio manuū Raphadim laxe manus vel ſanitas inditii aut viſio oris ſufficiens eis Raphaim medici vel gigantes· Raphao ſanās aut medicās Raphath multitudo vel grādis Rafa ſanitas Rafes volucres ſiue tirſū oris Ragales fiſſuras Ragau egrotās vł paſcēs Ragal triſtis vł deorſum Raguel interp̄tatur paratura dei. Ragal pes vel deorſum ferēs Raguel paſtor dei vel pabulū eius deus Rama excelſa in euangelio vox ī rama audita ē id ē in excelſis Eſt tn̄ et ciuitas q̄ rama appellat̄. Raphahel interp̄tat̄ medicīa dei : vbicūqʒ eni curādi et medendi neceſſariū ē· hic archāgl's a deo mittit̄ et iñ medicina dei vocat̄ vnde et ad tobiā idē archangl's miſſus oculis eius curationē adhibuit· et cecitate deterſa viſū reſtituit·vbi noīs ei9 interp̄tatio et angl'i officiū deſignatur Raphaī vallis allophiloꝝ ad ſeptentrionaleʒ plagā irl'm Raphaca interp̄tat̄ ſanitas Rapheth vrbs aſſirioꝝ in regiōe theman·de q̄ in eſaia ſcribitur Raſeph ciuitas ſirie Raaſon currus vel cōplacito ſiue placētia quā ſignificati9 greci dona vocant. Rathma in deſerto caſtra filioꝝ iſrl' Raſon miſticus vel ſacrat9 Nuc vſqʒ hebreū ¶ Rabida furore plena. Rabidus furioſ9 Rabidus irat9· inſanus iraſcens Rabiem iracūdiam indignatiōem furorem aſperitatem velocitatē furiā feruorem iram dementiam inſaniam Rabies ciuilis mot9 ciuilis ſeditio ciuilis diſſenſio ciuilis diſcordia·ciuile diſcidiū· ciuile diuortium ciuilis direptio Rabioſus calūniator diſcurrens cum impetu·inſanus·rabidus cōmotus ¶ Racemus eſt botrionis pars· ramuſculus cū vuis· et botrio grecum eſt Raceni vitiū vua minor Rachiuū oppidū hiſpanie qđ quondā a romanis magna vi ac diu oppugnatū poſtremo captum ac dirutum eſt. Racumcula· redlin ¶ Radii ſunt quibus tele texūtur & dicti radii q̄i radendo fiunt Radices dicuntur que imo atqʒ in occulto ſite ſunt·et germen in aptū ferunt·vnde et in iob ſcriptum eſt· deorſum radices eius ſiccentur. Radices fundamenta arborum. Radices ima montium. ¶ Rafanum grecum nos radicem vocam9 eo ꝙ totum deorſum nititur dum reliqua holera in ſumma magis proſiliant : cuius ſemine macerato quiſquis ſuas manus in fecerit ſerpētes fugat. Siquidem ex ipſius radice ebur albeſcit·in cibo quoqʒ venenis obſiſtit · nam contra venena rafani nuces lupini citria apium ruta proſunt·ſiue contra futurum· non contra acceptum venenum·vnde et apud veteres ante alias epulas hec ſolebāt menſis apponere Rafaim nomen ꝓuintie Rafadim interp̄tatur laus inditii vel ſanitas iudicii Rafimenta inter armenta ¶ Rano id eſt aſtrologia ¶ Ralla veſtis eſt· que vulgo raſilis dicitur ¶ Rama manna Ramale virga Ramalia rami arborum vel frondes Ramenta raſura cuiuſcunqʒ rei Ramentum tenuem ramum vel aridum Ramentum puluis ꝙ radicet̄ ex aliqua ſpecie Rames vocatur ꝙ remū gerit· ſic autem remex· quomodo tubex dicitur nominatiuo caſu Ramex guberna tor nauis·nauta: Ramus· ſucceſſio. Ramoſus· aſtliber . Ramicoſus· erinoſus. Ramis· fiſſuris. Ramis frondentibus viridis ramis. Rami ſunt qui de trunco vł robore arboris manant· ſicut a ramuſcul9 et ceťa. Ramn9 ſpina alba euch Ramnus in pſalterio nō rubus ē ſed ſpinaꝝ genus ſentibus ꝓmoleſtū Aug· Ramn9 ſpinaꝝ genus eſt denſiſſimū·cū herba ē mollis et pulchra ē ibi ſunt tn̄ ſpine poſtea ꝓceſſure Vñ et pſalmiſta ait Priuſq̄m ꝓducant ſpine vr̄e ramnū Ramnus gen9 eſt rubi qđ vulgo ſenticē vrſinam appellāt·aſpū nimis et ſpīoſuʒ Ramnus ſpiaꝝ ſentibus ꝓ moleſtū·vel lignū de quo ſpine oriunt̄. Rācidolū amaꝝ Rācidū ex vicio nūcupatū ꝙ bracos efficiat Rāe a garrulitate vocate eo ꝙ circa geītales ſtrepūt paludes et ſonos vocis importūis clamorib9 reddāt

ex his quedam aquatice dicuntur:quedaꝫ
paluſtres quedam rubete ob id ꝙ i vepri
bus viuunt·grandiores cunctarum · alie
calamitates vocantur· quõ inter arundi/
neas frutices viuũt minime omnium & vi
ridiſſime·mute et ſine voce ſunt. Agradu
le rane parue inſicco uł agris morãtes·vñ
et nuncupate negant quidem canes latra/
re quibus in offa rana viua fuerit data.
Ranunculus a rana diminutiuum · ut car
nis canicula.Rane demones. Rancidatur
marceſcit deficit Rancet· rancidum eſt ta/
tetel Rancor ·inuidia dolor vł odium Rã
dum arbitrandum ¶Rappa a rapiendo :
id eſt comprehendo dicta Eſt autem radice
amplior rappa:ſapore dulcior· & filo te/
nui:Rapa· napi calidiſſimi ſunt et cõtur/
bant corpus ·non deducuntur ſed mingũ
tur· ſemen eius contra venena potui dat·
rappa ſi frequens cõmedatur ſtomachi in
flationem facit· ſemen eius ex vino tritũ .
cõtra ſerpentiũ morſus vaꝫ Rapacitas cu
piditas ſpoliatio:Rapidi·velociſſimi rapa
ces Rapidus· citus rapax·velox pedibus
torrens vehemens fluuius factus de plu
uia concitus calumniator feſtinans vel tor
rens qui cum impetu labitur ut fumus .
Rapina ſpolia·rapina preda exuuie· ma/
nuuia opima trophea triumphus Rapiũt
diripiunt ferueſcunt Raptationem et ra/
pinam hec eſt diſtantia raptatio eſt ex põ
dere rapina prede Raptauerat rapuerat ·
traxerat Raptans ſapiens Rapter freqñ
ter rapiar Raptibus curſibus Raptĩ cur
ſim velociter Raptim celerrime otius citi
us curſim propere feſtinanter ·ſummatim
lenter preter ſpem · preter opinionem ·
rapide velociter Rapto adulterio Rapto/
res predones Raptor eo ꝙ corruptor iñ
rupta eo ꝙ corrupta eſt Raptos libatos.
Raptor corruptor inde & rapta eo ꝙ cor
rupta Raptus proprie eſt illicitus coitus
a corrumpendo dictus·vnde & qui rap/
to peciit·ſtupro fruitur Rapti ſtuprati vł
per aliqua ſublati Rareſcunt· rari fiunt:
pauci fiunt· patefaciunt· pauci pate fiuut
Rari·pauci·Rarimantes ·rimantes Rari
ſcunt pauciſcunt Rarinantes pauci natan
tes Raris vocibus interruptis Rarũ ma/
gnum precioſum uber Raxores duo flu
mina alterum armenie alterũ gallie ¶Ra/
tes reuocati naues repetito ·Ratis nauis.
ckeaianaoia Ratio mentis eſt motus ĩ his
que dicuntur diſcernere vel connectere va
lens. Ratio mens hominis dum rectum
iudicat ratio eſt· ſicut cum ſpirat ſpiritus ẽ
Ratio voluntas mens animus conſilium
ſententia iudicium propoſituꝫ ſenſus vita
natura mores ingenium inſtitutio:pactio
inſtitutum ſtudiũ ſecta Rationabilis· mo
derator Rationabile iuſtum equum Rati
ocinatio eſt quando ex eo qđ ſcriptuꝫ eſt
aliud quoqꝫ qđ non ſcriptum eſt inuenit
Rationatio oratio qua id de quo queſtio
ẽ cõprobatur Rationationis modi duo :
primus entimema qui eſt imperfectus ſi
logiſmus atqꝫ rethoricus Secundus epi/
cherema qui eſt in rethoricis & latior ſi/
logiſmus Rationatio eſt ſermo cum ratio
ne Rationalis dici poteſt homo qui ratio
nabiliter aut docet aliquid aut ordinat fie
ri Rationale eſt ꝙ de ſublimioribꝰ diſpu
tans dominum omnium patrem eſſe con/
fitetur : rationale dicitur quia verum de
terminatur a falſo Rationales coniunctio
nes dicuntur a ratione qua quiſqꝫ vtitur i
faciendo· ut quomodo eum occidam · ne
agnoſcor veneno an ferro Rationale & ra
tionabile ita diſtinguitur ·rationale homo
angelus:rationabile ꝙ ratione vel agitur
vel dicitur Rationale & rationabile ita di/
ſtinguitur ·quidam ſapiens ita diſtinxit di
cens· rationale eſt ꝙ rationis vtitur intelle
ctu ut eſt homo· rationabile vero qđ rati
one dictum vel factum ſit Rationale ve/
ſtimentum ſacerdotale · ꝙ grece logium
dicitur Rationabilis eſt que greco vocabu
lo logica appellatur:in qua diſputatĩ·quẽ
admodum in rerum cauſis vel vite mores
veritas ip̃a queratur.In phiſica igitur cau
ſas querendi· in ethica ordo viuendi In loi
ca vero ratio intellegendi verſatur Ratio/
nator dictus vir magnus quia dr omni/
bus rebus quas eſſe mirabiles conſtat poſ
ſit rationẽ reddere Rationem et ratiocina
cionem ita diſtinguimus· ratio eſt mentis
motus in his que dicuntur diſcernere vel
connectere valens·ratiocinatio autem ra/
cionabilis ſubtiliſqꝫ diſputatõ atqꝫ a certis
ab incertorum indagatione nitens cogita
tio Rationes·ſigna argumenta inditia no
te teſtimonia veſtigia coniecture ſuſpicio/
nes Racionale pectoris habitus Ratio aſ
ſertio Rati ſunt arbitrati ſunt eſtimauerũt
Rathma viſio conſumpta interpretatur ·
Ratum·firmum· ſtabile·fidele· certum ·
fixum ·immobile·forte immutabile accep
tum·gratum· arbitratum·eſtimatum· p/
miſſum·plenum·Ratum quaſi rõnabile·
& rectum· vnde et is qui pollicetur dicit

ratum eſſe profiteor hoc eſt firmum atq3
perfectum Rauca vox raucida aſpera gra
uis inſana obtuſa acerba. Rauca fluenta
aque curſus ſonitum facietium Raucedo
amputatio vocis hec et artheriaſis · eo ꝙ
vocem raucam et clauſam reddat Debilita
tur autem per clamorem nimium·aut per
frigus febrium fauces inaſpericant·& in̄
vox rauca efficitur Aliquibus ex catarro
in pulmonē percutiens his cū tuſſis veiet
leuis eſt ſolutio vocis hoc eſt raucedinis :
Si autem ſine tuſſi raucedo fuerit tarde di
geritur·ut clara vox reddatur Aliquibus
recentes frigidas bibendo contingit. Rau
cis fauces aſpere a quo et raucus ſtridol9
Rauco ere·raucum ſonum habenti: Rau
cus grauem ſonum habens Rauola calū
niator Re·rebus ¶ Reatus ſcult Rebe q̄
tuor vel ordinatus Rebe quatuor · ſed p
ꝑ litteram ſcribitur : Rebecca multa paci
entia·vel multum accepit· ſiue pacientia:
Rebla in terra emath vnde victor pharaō
adductū iocha tranſtulit egiptum: Rebla
tha regio babiloniorū ſiue vrbs quā nunc
antiochiam vocant Recen·hec eſt ciuitas
arabie Remmon fares vbi filii iſrahel ca
ſtra metati ſunt· & interpretatur malipu
nici diuiſio Remnō in tribu ſimeonis ſiue
iude· hodieq3 eſt vicus nomine remmon
iuxta eliam contra aquilonem in quinto
decimo miliario eius: Remon petra·rem
mon tribus ſimeon· ſiue ʒabulon Remath
ad quam dauid prede partem miſit Rem
moth galaad villa tranſiordanē iuxta flu
uium iacob· diximus de hac et ſupra Rem
man ciuitas regum ſirie iuxta damaſcum.
Remma hanc percuſſit aſa rex: Remmon
huius meminit eſaias in viſiōe contra mo
ab. Remma mons in eſaia·pro quo aq̄la
interpretatur mons emmona·ſimmachus
in armenia eſt· et villa remmus in daroma
porro in regnorum libris remman dom9
dici idoli damaſceni Remma vel ruma vi
dens aliquid· vel excelſa: Remmo fares
maligranati diuiſio · ſiue ſublimiū diuiſio
¶ Replath multa miſſam·ſiue multitudo
¶ Res caput Efae wetpvucton · lapis pri
mum Reſathaim impietas eorū Reu pa
ſcens·aut paſtus eſt ¶ Rea que etiam mi
lia vocabatur filia numitoris regis quam
amulius frater eius veſtalem virginem fe
cerat·hanc volunt de marthe geminos cō
cepiſſe id eſt remum et romulum iſto mō
ſtuprum eius honorantes vel excuſantes·
& adhibentes argumentum ꝙ infantes
expoſitos lupa nutriuerit·hoc enim gen9
beſtie ad martem exiſtimant pertinere·ut
videlicet ideo lupa credat̄ admonuiſſe vbera
paruulis · quia filios domini ſui martis
agnouit quamuis non deſint qui dicunt
cum expoſiti vagientes iacerent · a neſtio
qua neſtio qua proximum meretrice fuiſ
ſe collectus · et primas eius ſuxiſſe ma
millas meretrices autem lupas vocabant·
vnde etiam nunc turpia loca earum lupa
naria nuncupantur ¶ Rebamini arbitra
mini Rebar arbitrabar eſtimabam Rebel
lat aduerſatur repugnat cōtriſtat refugat
contradicit obſiſtit impedit obluctatur ob
nititur· occurrit aduerſus tendit·occurſat·
obuiauit·obuiam tendit·contra tendit Re
belles truculenti Rebelles patefactū bel
lum mouētes Rebellio poſt pacem factā
rurſum redintegrans bellū Reblatha nūc
antiochia vocatur· eadem et ſichem hec &
ſicima·hec et nunc neapolis ciuitas ſama
ritanorum Reblatha interp̄tat̄ multa hēu
vel eo Reboare reſonare virgil·Reboātq3
ſilue cicades: Reboant clamant reſultant·
remugiunt reſonant: Reboat reſonat re
clamat·remugit·vocem emittit·Rebus ſe
cundis·ꝓſperis rebus Rebus gen9 vitis
Recedimus deicimur Recedit reſpexit re
fluit refunditur reſoluitur redit abſcedit·
diſcedit euenit Recens & nouum ita diſti
guitur recens naſcitur nouum fit vnde et
virgil·lac michi eſtate nouum nō frigore
deſit Recenſet nuper incenſat·cōſiderat re
legit retractat numerat recognoſcit nar
rat recōmemorat recitat Recēſiti libri· nō
recenti·quomodo preuenti non preneti:
Recenſum recognitum Recenſum in pre
ſenti dicitur nouus Recipit accipit Rece
pit ſe·recurrit redit reuertitur regreſſus ē
remanet euenit retulit ſe Recepi ſumpſi ac
cepi Receptus de periculo liberatus: Re
ceptaculum tuta latabra·profugium cubi
le ſinus habitaculum Receptus honeſtus
lautus probatus·opimus inſignis nobil
notus celebris peruulgatus memorabilis
Receptus dei quem exercitus recipit· vñ
& ſigna receptui cane dicuntur . Receſſit
abſceſſit fugatus eſt diſceſſit Receſſus lo
cus ſecretus Reciperatis receptis reuoca
tis Recidit incidit deuenit Recidiua ex ru
ina naſcentia Recidiua reſtaurata ex rui
nis renouata reparata Recidiua creſcendo
et pullulando dicta ſunt·bene ergo recidi
ua·vbi mors aut caſus Recidiuiua renaſcē
tia a morte aut a vetuſtate reuocata vel ex

ruinis ī integro reſtituta: Recidiua verbo rum ſunt que aliis ſectis pullulant: Alii recidiua a cedendo dicunt · quia poſt caſum naſcitur. Alii a recidendo & pullulando dixerunt: Ergo recidiuum vbi caſus aut mors: Recidiabant denuo ad qđ prius fuerant reuertuntur. Recidiuari · id eſt renouare: Recinunt · cantant · aut cantanti reſpondent. Reciperandos · recipiendos · recuperandos. Recipio · pro mitto · polliceor · accepto · fero: ſpondeo. confirmo · fidem · do et facio · fidem meam interpono. Reciperatus · receptus reuerſus . reuocatus . Reciprocum . qđ datur et redditur in vicem reddit · receptum · remeans · reuertens . Reciprocat · reuoluet · conſiderat · reducit · vel ad vicem remittit . Recitat · legit . Reciſum ſucciſum: ¶ Reclamat · recuſat · abnegat · abiurat · inficiatur: abnuit · negat · diffidet · contradicit · ſe interponit · interdicit · refugatur: Recludere · recludere · reſerare · aperire · pandere · patefacere: Reclinatoria idem vocantur & fultra qđ thoros fulciant · ſiue caput reclinantis ſuſtentant. Recludit · euaginat ¶ Recogitat: tractat · in animo voluens . reminiſcitur . recordatur . redit in memoriam · memoriam facit · repetit retractat apud ſe diſcutit . Recolit . recordatur . reminiſcitur. Recolligit · iterum cernit. an aſpiciendo vel requirendo . Reconciliari . di cuntur amici veteres · conciliari autem nouari: Reconcicihat reamicat repacificat: Reconciliatio eſt que poſt cōplementum penitentie adhibetur · nam ſicut reconciliamur deo quando primum a gentilitate cō uertimur · ita reconciliamur quando poſt peccatum penitendo regredimur Recōcinnarier recōponi renouari . Recondam reponam · abſcondam iterum mittam Recōditum abditum abſconſum obſcurū occultum latens obuelatum obſtruſum opertū cecum obtectum inuolutum Recognouit kipuȝta gkpxpȝtb . Recta dicitur veſtis que rurſus verſus ſtantes qui texunt Recta modeſta · honeſta bene morata · egregia · proba taciturna · caſta · faceta · venuſta admirabilis · decens · amabilis · nobilis · feſtiuus · grauis compta grata elegans. Recte rite · probate · ornate · ordinate · prime · apte · ſolite · iuſte · potenter · firme · commode · honeſte · pulchre. Rectitas veritas iuſticia equitas Rectorem nauis gubernatorem: Recuperat · inſtaurat · renouat · redintegrat · accumbit · Recuperatores. vades predes · ſponſores · promiſſores · preceptores: Recuſare · retractare · refugere · abnuere · refutare · repudiare · non conſentire · abnegare · contempnere . Recuſat · contempnit · abnuit · negat · abutitur · renuit · refellit · percutit · tractat · denegat · ligat · abiurat · non recipit · inficiatur · abnuit · coatradicit. Recurſat · retinet · reuoluit percurrit · denuo tractat · recurrit · redit: Recurſo concurſo. Recurſum repercuſſuȝ: Recutiti iudei. ¶ Reda per aet e · ſcribendum Reda gen9 eſt vehiculi quatuor rotarum · has antiqui redas dicebant propter ꝙ haberent rotas Reclamat amātem · mutuo diligit . Redarguit · reprehendit · refellit · refutauit · repugnauit · infirmauit · excuſauit · extenuauit · conuincit · aut ad reatum arguit. Redargutiones · non habens fidutiam vite Redrandare · gratiam referre: Reddere reſtituere referre: Reddere · imitari · aſſimulari · exprimere · adumbrare · effingere · repreſentare · referre: aſſignare · reſpondere · voce colloqui: Redemit · eruit · liberauit. Redemptus · liberatus · ereptus · ſaluatus · cinctus: Redegit · in poteſtatem ſubegit . Redigit in poteſtatem in leges · i iuſticias inditiones dedit · legem impoſuit: Redibet impenſam ſibi gratiam reddet: Redigit · reuocat · aduocat: Redibere reddere repſentare redimere. Redubie dicuntur ſpolia ſerpentium . quibus quotquot annis ſeneſcunt ſeſe exuunt · quaſi quibus exutis in iuuentam redeant: dicuntur enim induuie · exuuie · reduuie: Redigere · reddere · repreſentare: Redigo · reduco · reuoco · recipio: Redimicula ſunt ornamēta quibus mitra in capitibus feminarum alligantur: Redimiculum eſt ꝙ ſubcinctorium ſiue bracile nuncupamus. ꝙ deſcendens per ceruicem & a lateribus colli diuiſum vtrarumꝗ alarum ſinus ambit · atꝗ hinc inde ſubcingit . ut conſtringens latitudinem veſtis · ac corpus contrahat atꝗ coniungendo componat · hoc vulgo brachilem quaſi brachialem dicunt · quamuis nunc brachiorum ſiue renium ſit cingulum: Succinctorium autem vocatum ꝙ ut dictum eſt ſub brachiis ductum alarum ſinum ambit atꝗ hinc inde ſubcingit: Redimie res que redimuntur a predonibus. Rdimit · qui proprie · i · emit qđ ſuum fuit · & qđ ſuum eſſe deſiit: Redimit · ſaluat · eripit. Redimitus · coronatus ·

orbatus precinctus edera coronat9 Red
inſerauit denuo inſeruit : Redinſerare de
nuo inſerere. Redintegrare· renouare· in
ſtaurare iterare Rediſſe ad portam veniſſe
Reddita ·data·conceſſa· emiſſa· Redit in
memoriam reminiſcitur· recogitat: memo
ria recipit ·repetit animo Reddit exta ·ſa/
crificat· mactat· immolat· cedit victimas·
propiciat ·inflammat proſecat libat ·Red/
dite·reſtituite· repreſentate Redit9· reuer
ſio·preſtatio: regreſſus ·lucrum ·compēdi
um·emolumentum· vtilitas ·acceſſio ·incre
mentum fructus· merces vectigal ediuiua
Rediuiua·renaſcentia de nouitate· reddita
a morte·aut a vetuſtate reuocata: Rediui
uus qui redit ad qđ fuit reſurgens vel re
uiuens Redius verna preco Redolent fla
grant Redolet flagrat odorem reddit re/
nitet alat reſpirat vel ſatis olet: Redolens·
bene olens ſpirans. Redolent· olent· ſed
hoc intereſt· ꝙ olent res vel male vel bōe
redolent tamen bone: Redolet bene olet·
odorem ſpargit· ſpirat flagrat: Redubias
reliquias Reducem redeuntem Reducēs
ſaluus Reduces redeuntes ſaluos remean
tes incolomeſꝗ reuerſos regreſſos. Redu
cit decipit reuocat iterum ducit Reduct9
retrorſum poſitus Redulus lignoꝝ acer/
uus ardens Redimaſi ſubrectum ſurſum
verſum curuatum ·cui contrarium eſt ob/
vncum ·deorſum· verſum ·curuatum· Re
dundant·exuberant·exundant· affluunt
Reduxit·dicitur qui de aliquo pໍculo veīt
Redux lingua Reduxi reuocaui liberaui
¶ Refactus ·obſtinatus ·obluctans per/
uicax· pertinax· difficilis· rigidus· dirus ·
immobilis ·indocilis· inreuocabilis· Refe
ctus ·repletus, recreatus ·releuatus· repa
ratus: Refellit refutauit repugnauit red/
arguit reuicit impugnauit infirmauit ex/
quaſſat extenuat recuſat adnuit conuincit
euacuat diſſoluit rem. Refello redarguo·
renuuo refuto ·recuſo ·falſa eſſe conuinco
nam ut arguo & redarguo· ſic fallo et re/
fallo dicitur Refendit reſcindit Refer nar
ra Referent ·repellit ·replet· conſtipat· Re
ferre. fabulare narrare dicere cōmemorare
recordari Referre venire Referre imitari
aſſimilari· adumbrare exprimere refringē
repreſentare reddere arbitrare renunciare
diſtare cōmemorare. Referendum conſulē
dum tractandum Referenti· narranti Re
ferens habens nūcians indicans Referire
retundere Apakoyai Refero renuncio in
dico iudico cano. Refert deliberat agitat·
conſilium requirit flagitat ſecum voluit·
ſecum conſulit·conſultat· ſententiam que
rit·exquiret·conſiliatur ſecum refert pro/
fitetur ·predicat teſtatur narrat palā refert
cōmemorat diulgat Refert mea·ineſt mea
pertinet ad me mea res agitur ·dicit reſpon
dit·recitat reuocat· reddet reportat· vel in
tereſt prodeſt Refert tres ſenſus habet·di
ſtat pertinet prodeſt Referta plena: Re/
ferto·reporto Virgil·et vallos primus ſb
tecto referto: Refertus obeſus pinguis·
corpulentus·completus diſtentus Refe/
ruit iterum recaluit· Refertor auctor Re/
ferunt reportant dicunt Refero renuncio
indico Reficit conſtipat refocilat reparat·
vel humanitate ponit reuocat. Refigunt·
formant Refindit reſcindit remutat. Refi
xum conuulſum Reflexa· retro conuerſa
Reflagrauit refixit Reflexit refutat red/
arguit reuincit Reflexos tortuoſos Refle
xo curuo Reflexit defluxit conſenuit·lan
guit euanuit diſſipauit ceſſit Reflecto wi
derchero Refluit exuberat· ſuperhabūdat
redundat. Refluo mare fluuius ſupern9
fluens Refloratio delibatio Refocilauit re
creauit refecit· humanitate fouit Refocilat
recreat Reuouiſti recreaſti. Reuouet alit·
veneratur glorificat Reformans redigēs
reſtituens in priſtinam formam Refraga
tur pugnatur repellit aduerſatur· contra/
ſtat contradicit· obſiſtit impedit obluctaī·
occurrit aduerſus tendit·occurſat obuia/
uit·obuiam tendit· contendit: Refragare
reſiſtere vel reniti·infringere conuincere ·
diſſentire demutare recuſare reuoluere cō
tradicere Refrenat cohercet cohibet abſti/
net·reſtringit ſupprimit inhibet reprimit
moderatur cauſatur retractatur· contra/
ctatur ·cōhibet diſſimulat· auertit· indor/
mit· negligit·abnuit·negat·differtur·con
tradicit· ſe interponit· interdicit· recuſat·
reclamat Refricare renouare inſtaurare ·
redintegrare· iterare· repetere· reſcindere·
quieſcere· expectare·retractare·refugere
recuſare abnuere Refrigerium· ſolatium
oblectamentum· requies· leuamen· delitie
ſalubritas cura Refringit·euellit· Refron
tat a fronte reuellit: Refugit veretur me/
tuit timet· formidat· trepidat· horret· tre/
miſcit· pauet· terretur· Refugit abiit· re/
trocedit Refulſit·ſplenduit· emituit· Re/
fulget· reſplendet· refulſit· reſplenduit ·
emituit·ſplendorem dedit : Refugium ·
zuflucht: Refunditur ·renūdauit· refluit
reſoluitur · redit ecedit : Refuſa turbata

vel repulſa. Refutauit· reſpuit · refellit · repugnauit· redarguit · reiicit impugnauit · extenuauit · reprobauit· abiecit ·rennuit · abnegat vel repulit: Refuto · recuſo ¶ Regalis· regius dignus regi. Regales inter menſas · inter conuiuia regia. Regali luxu · luxurioſo vel refrigero apparatu: Regamus · gubernamus. Regens filio gubernans. Regulatum plumbum id eſt liquefactum . Regerit · reportat: Regreſſit· euomuit · recognouit: Regeſtum· relatum·refoſſum·reuelatum: Reget· gubernat · continet· moderatur·corriget· agitat· torquet : Regillus· regulus. Regia · regina. Regia · regis filia . Regia puppis · regia nauis . Regidio diuinitas. Regia nili regnum ptolomei alexandrie . Regia & regalis ita diſtinguitur · regia domus dicitur in qua rex fuit aut eſt regalis regi digna: Regifico regali Regillum eſt prelautum reginarum adminiculum· vnde & appellatum : Reginam petiuit· ad regnum properauit. Regina deum iuno Regina regis coniunx: Regimonium · regimen: Regnum petit ad regnum direxit. Regionem intra degit · poetico more fecit · nam ſi volumus rectius loqui regione degit · aut intra regionem dicimus . & poſtpoſuit ppoſitionem & perdidit vim ſuam Regio puintia pontus· pelagus. Regit·gubernat· ſuſtinet· corrigit · fulcit · exhortatur· propriat· adminiſtrat: Regium et regale ita diſtinguitur · regium eſt ipſius regis . regale dignum regi · ſicut regia et regalis regia domus in qua rex eſt · regalis res ē regis digna:Regius qui de rege naſcitur Regnalibus notum liburni · ſiue accole adriatici maris . Reges a regendo vocati ſicut enim ſacerdos a ſanctificando· ita reges a regendo · non autem qui non corrigit.Recte igitur faciendo regis nomen tenetur· vnde et apud veteres tale erat puerbium ·rex eris ſi recte facias · ſi non facias nō eris. Regie virtutis precipue duo iuſticia et pietas · plus autem in regibus laudatur pietas ·nam iuſticia perſeuera ē. Idcirco autem reges apud grecos baſilei vocantur · ꝙ tanquam baſes populum ſuſtinent · laos enim populus interpretatur. baſileus igitur baſis laos vocatur· qđ latina videlicet lingua baſis populi dicitur · quia videlicet ipſe ſuper ſe populum ſuſtinet · qui motus illius poteſtatis pondere fixius regit · quo enim ſubiectorum ſuorum onera tollat·eo ꝙ quaſi ſuppoſita baſis columnā portat Regnū aūt a regibus dictū· nam ſicut reges a regendo vocati· ita regnū a regibus . Regnū vniuerſe nationis ſuiſq temporibus regnauit · ut aſſirii medi· perſe ·egipti. greci· quorum vices ſors temporum ita volitabat ut alterum ab altero ſolueretur Primi vero gentium reges hi fuerunt· primus in aſſiriis beluſi ſcithis· thaniis·ſcionius· agialeus egiptiis · zoſes ·argis ·marcus· athenis cicropis· is ·medis arbages· perſis chiſus lacedemoniis· charanus babiloniis· ſeleucus alexandrie alexander· kartaginenſibus dido troianis troos . Porro hebreis primū duces imperauerunt a moyſen · inde reges a dauid. Poſt tranſmigrationem vero babilonie ex ſucceſſione ſacerdotalis generis habuere conſtitutes duces ac principes vſq ad ariſtobolum qui tandem iniuria romanorum reddacti herodem principem meruerunt ·quo regnante xp̄us eſt ortus quem iudei crucifixerunt · vnde et capti a tito per omnē orbem ut nunc videntur aſperſi : Inter omnia autem regna terrarum duo regna longe ceteris glorioſa tradun tur aſſiriorum primum· deinde romanorum · ut temporibus ita locis in ſe ordinata atq diſtincta: Nam ſicut illud prius · & hoc poſterius · ita illud in oriente· hoc in occidente exortum eſt. Deniq in illius fine huius initium confeſtim fuit · regna cetera ceteriq reges · velut appendices iſtorum habentur. Romanorū autem regnū incepit a romulo · a quo & roma condita eſt · ſiue vocata· qđ quidem de italie regiuncula exortum totum orbem terrarum belligerādo obtinuit: Omnes nationes vel interfecte ab eis vel tributo & ſeruituti ſunt ſubiugate Regiones partes ſunt prouintiarum quas vulgus conuentus vocat ſicut in frigia troia Frigia enī puintia eſt aſie · troia regio frigie · vel certe ſicut in gallicia· cātabria · aſturia A rectoribꝰ aūt regio nūcupata ē· cꝰ ptes territoria ſūt Regiū morbū iñ eſtimāt dictū ꝙ vio bono & regalibꝰ cibis facilꝰ cureť: Regnāte imperāte Regnis pr̄nis pr̄no impio Regnoꝝ immeores oblitꝰ ipii Regnū impiū Regnū a regibꝰ dictū·oē aūt regnū ſcłi hꝰ bellis q̄rit· victoriis ppagať hic ſcm ē ut nō ſine dei puidētia in cuius ptāte ē ut q̄ſq bello ſubiugetur aut ſubiuget · qui dum eſſent regnis prediti quidam regnātibus ſubditi Regnorum quatuor principatus fuere·

diſtinctis gradibus eminentes id eſt B a
bilonicū ab oriente a meridie kartagineſe
a ſeptentrione macedonicum ab occidente
romanum Porro autem regnum aſſirio/
rum per mille c·lx·annos vſq; ad ſardana
pallum per l·prope modum reges actum
inconcuſſa potentia ſtetit : Regnum vero
kartaginenſe a conditione vſq; ad uerſiōꝫ
eius paulo amplius quā lxx·annis ſte/
tit: Neque regnum macedonicum a cara/
no vſq; ad perſen paulominus q̄m ſeptin
gentis·vtrum tamen ſeptenarius ille nu/
merus quo iudicantur omnia terminauit
Romanum autem imperium qđ vſq; ma
neat in finem babilonici regni ſurrexit :
Deniq; eo anno nini et babilonis regnū ī
medos diriuatum eſt quo anno apud lati
nos porchas amulii · & numitoris pater
Auus autem ree ſiluee que mater romuli
fuit·regnare cepit·ſub vna enim eademq;
conuenientia temporum illud cecidit illud
ſurrexit·tunc orientis occidit· & ortum ē
occidentis imperium Vnus enim et ver9
deus mutans regna et diſponēs tempora
Itaq; anno ab vrbe cōdita ſeptingēteſimo
quinquageſimoſecundo idem ceſar augu
ſtus ab oriente in occidentē· a ſeptentriōe
in meridiem·ac per totum oceani circulum
cunctis gentibus vna pace cōpoſitis iani
portas tercio tunc ipē concluſit· quas ex
eo per duodecim fere annos quietiſſimo
ſemper obſeruatas ocio Igitur eo tempore
id eſt eo anno quo firmiſſimā veriſſimāq;
pacem ordinatione dei ceſar compoſuit na
tus eſt xp̄us·cuius aduentu pax iſta fa/
mulata eſt· in cuius ortu audientibus ho/
minibus exultantes angeli cecinerunt :
Gloria in excelſis deo Et in terra pax ho/
minibus bone voluntatis. Regreſſus eſt·
redit reuertitur remeauit·recurrit reuerſ9
eſt Regula dicta ꝙ recte ducit· nec aliqñ
aliorſum trahit Alii dixerunt regulam di
ctam vel ꝙ regat·vel ꝙ normam recte vi
uendi prebeat · vel ꝙ diſtortum prauūq;
quid corrigat Regula dicta quaſi rectula
& impedimentum non habeat: Regulare
es dicitur qđ ab aliis ductile appellatur q̄
le omne cuprum eſt· ductile autem dicitur
eo ꝙ malleo producatur· ſicut contra fuſi
le quia tantum funditur·hoc et caldarium
ꝙ tantum funditur·nam malleis fragile ē
ſiquidem omne aes diligentius purgatū
in igne intus excoctumq; regulare efficiī
Regulus ſecundus a rege Regulus nom̄
ſerpentis baſilei Regulus dictus eo ꝙ ſit
rex ſerpentium· vnde et a grecis baſiliſcus
vocaī·hi ſunt et ſcorpiones·arentia quoq;
ſectantur· poſt ad aquas venerint hidro/
fobas et limphaticos faciunt Regum con
ciliis. regum cetibus. Regumen· regimen
vnum ſunt· ſed propter euphoniam me/
lius regimen ¶ Reicit faſtidit ſpernit aſp/
natur deſpicit cōtempnit reſpuit repudiat
aduerſatur deflat deſpuit dedignatur irri
det depoſuit tacet occultat ¶ Relabitur re
currit reuertitur refert recedit Relata re/
uerſa reducta: Relatio criminis eſt · quā
ideo in re factum dicitur · ꝙ aliquis ante
iniuriam laceſſitus ſit Relatio que fertur
ad aliquid· cum enim dicitur filius demon
ſtrat & patrem hec relatiua ſimul incipiūt
nanq; ſeruus ac domin9 prior ſeruo·nec
ſeruus domino·alter enī alteri preeſſe nō
poteſt Relatiua nomina dicta eo ꝙ ad aliā
referuntur perſonam·ut magis ſunt· illa
autem que dicuntur ad aliquid qualiter ſe
habentia aut contraria ſignificatiōe dicta
ſunt·ut dexter·dici enim dexter nō poteſt
niſi ſiniſter fuerit· Relatiua ꝓnomina di/
cuntur·quia ad interrogationem referunī
ut quis eſt qui fecit iniuriam· reſpondeī·
hic eſt Dicitur eo ꝙ preſentem rem ad me
moriam reducat Relatiuū dum vnus no/
minatur· alius demonſtratur Relatiōe re
portatione Relatum refertum reportatū
regeſtum Relegauit in exilium longe mi
ſit in abditam partem poſuit aut in metal
lo religatus exul Relegatus eſt quem bo
na ſua ſecuntur ·deportatus quem non ſe
cuntur Inter eū qui in inſula religatur·et
eum qui deportatur magna differentia ē
primum ꝙ religatum bona ſua ſecuntur
niſi fuerit ſententia adempta Deportatū
non ſecuntur niſi palam ei fuerit cōceſſuꝫ
ita fit ut religato mentionem bonorum in
ſententia haberi non poſſit deportato no
ceat Item diſtant etiam in loci qualitate ꝙ
cum religato quidem humanus tranſigi/
tur·deportatis vero hec ſolent inſule aſſi
gnari·que ſunt aſperrime queq; ſūt pau
lominus ſumme ſupplicio comparande:
Releo remetior Releueī leuigaretur Rele
gens renauigās Relegit ſublegit· iā olim
cernit Relictus deſertus deſtitutus Rele/
uandum ʒilibrana: Relictam deſertam di
miſſam Relicti neglecti deſerti remiſſi Re
liquum eſt·par eſt·ſuper eſt·extat manet
ſuperat remanet reſtat reſiduum eſt Reli
gio ſanctitas caſtitas pudicicia integritas
temperantia · continentia· deuotio ſacra·

bonitas· pietas· reuerentia : Religio dei
veneratio. Religio dei cultus eſt Religio
ſa domorum limina templa. Religiones·
ſuperſtitiones : Religioſa grece anaſtaſin
Religio appellata ꝙ per eam vni deo re
ligamus animas noſtras ad cultū diuinū
vinculo ſeruiendi· qđ verbum compoſitū
eſt a re· & legendo id eſt eligendo · ut ita
latina videatur religio ſicut eligio· tria au
tem ſunt que in religionis cultu ad colen/
dum deum in hominibus perquiruntur·
id eſt fides ſpes caritas in fide quid ſit cre
dendum· in ſpe· quid ſperandum· in cari
tate· quid ſit amandum Religionem & fi
dē inter hec ē diſtantia· fides eſt credulitas
qua deum confitemur· religio cultꝰ· quē
illi credentes exhibemus: Dicta aūt fides
ab eo ꝙ ſit id eſt inter vtroſqꝫ placidum ē·
quaſi inter deum et hominē Dicta quoqꝫ
religio eo ꝙ ea homines religantur vincu
lo ſeruiendi ad cultum diuinitatis. Inter
religionem & ſuperſtitionem hec differen
tia eſt· ꝙ religio eſt in virtute · ſuperſtitio
vero in vitio· id eſt in cultu inlicito Reli/
gioſum vocamus qđ ad homīes iuſtos ꝑ
tinet. ſacrū vero qđ ad deū. Religioſus ut
ait cicero a relegendo appellatus qui retra
ctat et quaſi redigit ea que ad cultum diui
num pertinent· hi ſunt dicti religioſi ex re
legendo tanquā ex elegendo elegentes· ex
diligendo diligentes· ex intelligendo intel
ligentes. Relinquo deſero. Relinquit· di
mittit· linquit · pertranſit : Reliquatum
metaforicos dictum reliquatum . Reliq̃s
donauit· reliquas grecorum Reliquas re
ſiduas partes. Reliqua fauille Aberoana
Reliquit· preuenit· preuertit· anteceſſit ·
antecapit · antecellit· precurrit· preceſſit·
occupauit· preſtat· deſeruit· dimiſit· exce/
dit : Reliquie id eſt oſſa· cineres · vmbre·
anime ſimulachra Reluctans incertus du
bius heſitās ꝑdens ſtupens fluctuans in
conſtans Reluctantes· obſtinentes· impe
dientes. Recluſum· retruſum: Reluctat̄·
retardat· moratur· decurrit· occurrit· obni
titur· contradicit. Reluere· reſoluere· lu/
ere enim ſoluere eſt. Relucas preponen/
tes hac magi ſecretis hic: Relucas doctri/
nas vel diſciplinas magorum oſtendi vult
¶ Remaſcellata virili virtute reſumpta Re
maſtigat ruminat. Remeare· regredi· re
uertere redire Remedium eſt condecet· cō
uenit· prodeſt· ꝓ re eſt· iure eſt· fructū eſt
bonum eſt· cōpendium· lucrum Remenſo
renauigo. Remetior· conſidero recolligo:

Remex ruder· dictus ꝙ remum gerit. ſit
autem remex quō tubex dicitur nomīati
uo caſu· non aūt tubex ſed tubicen dicēdū
eſt ut tubicen cornicen . Rem familiarē rē
priuatam· rem domeſticam· patrimoniū
Remi a remouendis et diſcutiendis flucti
bus dicti ſicut tonſores a tondendis· et dei
ciendis capillis: Remigium gubernatio.
Remigium alarum regimentum pinnaꝝ
Reminiſcit̄ recogitat· redit· recolit· in mēo
riam recipit· in mente cogitat· repetit ani
mo· recordatur: Remigio gubernatione.
Remis inſurgimus· nauigamus : Remiſ
ſus· benignus· beneficus· ſimplex· bonus
mitis· dexter ſuauis· dulcis· cōmunis· io/
cundus tractabilis· indulgēs· pius· humi
lis: Remiſſius cōmodius Rem non in no
ſtra lingua excelſa interciſio dicit̄ Rē nouā
appetens rerū nouarum cupidus· bona/
rum rerū auidus Remordet anxiam facit
ſollicitat cruciat ledit : Remotio criminis
eſt cum id crimē qđ infertur ab ſe & a ſua
culpa vi· et poteſtate in alium reū demouē
conatur. Remotum· abſconſum· latens·
ſublatū· vel de medio ablatū · iterum poſi
tum Rempublicā miniſtrat· populi rem
exequitur· res enim publica dicitur apud
romanos quā nos rē patriā id eſt rem po
puli eſſe negare non poſſimus· ppl̄m aūt
non omnē cetū multitudinis dicit· ſed ce/
tum iuris conſenſu et vtilitatis cōmuniōe
ſociatū: Remugit ꝓ immugit· reſonat Re
mungit ꝓfert Remus ruder. Remulcens
rem placans· repropitians· reducens: Re
mulcum funis qua deligata nauis trahit̄
vice remi de qua valgiꝰ· Hic mea me lōgo
ſuccedens prora remulco· Letantem gratis
ſiſtit ī hoſpiciis Remus arbitramur Remꝰ
dicitur lorum qđ continet tubam Remur
arbitramur ¶ Renale dictū ꝙ a renibus li
gatur · idem et lumbare eo ꝙ a lumbis re
ligetur Renarrabant exponebant Renes
ait varro dictos ꝙ riui ab his obſceni hu/
moris naſcantur· nam vene & medulle te
nuem liquorem deſudant in renibus· qui
liquor rurſum a renibus calorem veneri
ore ſolutus decurrit . Poſiti ſunt autem
in ſeptima vertebra ſpine vbi lumbi ſunt·
& ſunt natura maculoſi colore libidi·
foris recti interius autem curui· hi ge/
nitale ſemen portant· & ex iſdem exeunt
vene due velut fiſtule continentes ilias
ambas veſicam & teſticulos quibus calo/
rem vel ſemen adminiſtrant : Poſiti ſunt
autem inter adipē et carnē oblōgam intra

ſpinam in viſcera que eis calorem vel vir tutem preſtant. Reniiens vultus dicitur letitia vel riſu perfuſus. Ren lenti hinc renunculi: Ren lentibrato. vnde & renes hinc renunculi Renititur reluctatur cōtra conatur. reſiſtit. Renitenti vultu. interdum leto et hilari. interdum ſplendet. itē florenti ſi dicamus terra renitēti Renitet. reſplendet. olet. redolet. putet. refulget. Renitere reluctare Reniti φ ſupra Renitebat reſplendebat Renitenti fulgenti ſplēdenti Renones ſunt velamina humerorū & pectoris vſq ad vmbilicū atq intortis villis adeo ut imbrē reſpuant quos vulgo reptos vocant. eo φ longiiudo villoꝝ q̄i repiant de quibus ſaluſtius Germani intectum renonibus corpus tegunt Dicti aūt renones a reno germanie fiumine vbi his frequenter vtunī: Renouare redintegrare iterare refricare reſcindere quieſcere expectare Reniet 3ubar Rennuebat recuſabat abnegauit abiecit ſubmouet Renunciauit creditori. decoxit. conturbauit. ſoluendū non fuit: Renuntiat denegat recuſat non recipit cōtradicit abnegat. Rēnuo reiacto recuſo nego refuto non conſentio Renus fluuius a rodani ſocietate ferī vocat9. quō cū eodem ex vna ꝑuintia exorit. ē aūt germanie fluuius inter tres europe maxios fluuios cōparatus qui a iugo alpiū vſq in oceani ꝓfunda curſus ſuos dirigēs romāis mēcrādus aduerſus feras gētes muros imperii cōtinet Renus ē fluuius diuidens galliā et germaniā ¶ Reor eſtimo arbitror ſuſpicor exiſtīo puto credo opinor ſentio. iudico ſtatuo conicio pono colligo anio conſpicio. mea fert opinio: Repelta lapis excelſus Repagula hoſtia ianua obices cōpages ingreſſus acceſſus limē adit9 introitus retinacula oſtia carcerū. Repagula que ad impedimentum opponunī. vel iecluduntur ſiue pudoris caſtra Repāſo recurſo reaperto Repaſtor auctor inuētor Repaſtus arbitrat9: Repatriat ad patriam redit: Reparat reſtaurat renouat. Reparatio redemptio Repedat reuertiī. redit regreditur remeat Repellit vetat inhibet cohibet interdicit arcet abſtinet ſub mouet abſterret Rependo compenſo Repono retribuo lucem reddo. Rependens compenſans. et eſt tranſlatio a peccunia: Repentinus ſubitus kaber: Repente ſubito ex improuiſo ſtatim inopinato. Repētinus a repente vocatus. repens aūt et ad uerbium & nomen poteſt eſſe. Repentia

ſiue reptilia non eſt dubitandū φ ſcriptura diuina omnes ſerpentes inielligi voluit quanquā et beſtie dici poſſunt Repperit fabricauit machinatus eſt. molitus eſt. exquiſiuit inuenit: Repperire et inuenire. ita diſtinguitur. reppermus vltro occurrentia. inuenimus vero queſita Repertor auctor inuentor Repertus inuentus rep̄henſus cognitus Repetens reconſiderās. recolens Repetit reſtaurat repoſcit redintegrat. Repetundarum iudicio accuſatur qui peccunias a ſociis accipit in hoc iudicio reus ſi ante moriatur. in bonum eius iudicium redditur. vnde & ab antiquis res eius rea bona dicebantur Repignarat pignus recipit Repit chriſit venire per terram ambulat Repletum refertum ſaciatū Emectomeno Replicare renouare redintegrare iterare repetere Replicat reuoluit Replum qđ replet Replum ſpecies mulieris ne peplum facere debuiſſet Repluentibus. exundantibus. Repcnunt. collocant. conſeruant. Reportat refert. nūtiat Repoſcit repetit. Repoſitus in remopoſitus. Repoſitum. abſconditum. infixum Reprchendit arguit accuſat improbat. vicio dat. vituperat. crimini dat obicit crimen inſimulat Repreſentare imitare aſſimulare adumbrare exprimere effingere reddere referre Reprimit refrenat cohercꝫ cohibet abſtinet. Reprobus reprobatus. Repropeat. accelerat. feſtinat. maturat: Reptauerat. ſepi9 traxerat Reptilia que quatuor pedibus nituntur. ſicut lacerti & ſtelliones non ſerpentes ſed reptilia nominantur. nam & ſerpentes repiilia ſunt. q̄ ventre et pectore reptant. Reptilia ideo dicuntur hec que natant quia reptandi habent ſpeciem & naturam. quamuis enī ſe in profundum immergant. tamen in natādo repunt Vnde et dauid ait. Hoc mare magnum et ſpacioſum. illic reptilia quoꝝ non eſt numerus. Inier reptilia autem & repentia hec differentia eſt. reptilia aq̄ꝝ ſunt. repentia vero terre Repiilia ſerpens anguis coluber draco. Reptilia ſunt que ventre & pedibus reptant Repudiat faſtidit grauatur. ſpernit aſpernatur deſpicit. contempnat reſpuit. aduerſatur deflat deſpuit irridet dedignatur reicit Repudium miſit diuortium fecit. diuortium interpoſuit. diſcidiū fecit. dimiſit. claues adempſit eiecit exegit expoſuit. extraxit exturbauit. foras coegit. precipitem tetigit. abſorpſit. foras dedit: Repudium eſt qđ ſub

teſtimonio teſtium preſenti vel abſenti mit
titur. Repudii · diſcidii · vel dimiſſionis
Rapugnans inimicum · infeſtum · con/
trarium · reſiſtens · obnitens . Repugnat ·
repellit · aduerſatur · contra ſtat · refranga
tur · contradicit · obſiſtit · impedit · oblu/
ctatur · obnititur · occurrit · aduerſatur · ob
uiam · tendit · obuiat contra tēdit refellit ·
redarguit · reuincit · refutat · infirmat · ex
cuſat · extenuat · impugnat . Repulit · ſpre
uit · ccontempſit · Reppulit · abiecit · expel
lit · iactat · proicit · faſtidiuit : Repulſum
reuocatum · repercuſſum · alienatum . Re
pulſus · apcriatus . Repulſam dicimus
iniuriam qua repelluntur homines ab ho
nore . Reputes · cogites · numeres ¶ Re/
quiem medelam · pauſam · remedium · pau
ſationem Requies ſolatium delectamen/
tum · leuamen diuitie · ſalubritas · cura refri
gerium · laxamentum · ſpiramentum in/
teruallum ſpacium . Requieſcit · pauſat :
Requirit · conſulit · querit · percunctatur
perſcrutatur · ſciſcitatur · interrogat. Re/
quirunt · in memoriam reuocant ¶ Rere
eſtimare · arbitrare . Rerum dominus om
nium rerum princeps : Rerum ruſticarū
ſcribendi ſollerciaꝫ primus eſiodus boetiꝰ
humanis ſtudiis contulit : Dein democri/
tus ampliauit : Magnus quoqꝫ kartagi/
nenſis in xxviii · voluminibus ſtudium a
griculacionis conſcripſit Apud romanos
de agricultura primus cato inſtituit · quā
deinde marcus terrentius expoliuit · mox
Virgilius laude carminum extollit : Nec
minorem ſtudium habuerunt poſtmodū
cornelius celſus · & iulius atticus emilia/
nus · ſiue colomella inſignis orator · qui
totum corpus diſcipline eius complexus
eſt : Primus ad aratrum boues iunxiſſe
ferunt · quendam priuatum hominem et
fulminatum nomine homogerum Quidā
autem oſſirim dicunt eſſe artis huius in/
uentorem · quidam autem treptolemum .
& hic eſt queſtio quomodo prima ceres
ferro in grecia vti terram inſtituit · ſed fer/
ro qualicunqꝫ non ſpecialiter vomere aut
aratro Stercorandi agri rationem primus
quidam induxit nomine ſtercutus in ita/
lia cuius ara a pico dedicata eſt rome · hic
plura inſtrumenta agriculture repperit ·
primuſqꝫ agros firmauit : Eundem qui/
dam ſaturnum putauerunt · ut maiorem
illi nobilitatem facerent · hoc nonine quo
ſplendide ſenaret · & dignitatem tituli com
pararent : ¶ Res ſunt que in noſtro iure
conſiſtunt . Iura autem ſunt que a nobis
iuſte poſſidentur nec aliena ſunt . Dicte
aūt res a recte habendo · ius autem a iuſte
poſſidendo · hoc autem iure poſſidetur qd
iuſte · hoc iuſte qd bene · qd autem male
poſſidetur alienum eſt · male aūt poſſidet
qui vel ſua male vtitur · vel aliena p̄ſumit :
Poſſidet aūt iuſte q̄ non irretitur q̄ aūt cu
piditate tenetur poſſeſſus eſt · non poſſeſ/
ſor : Res credita eſt q̄ in obligationem ita
educta ut ex tēpore quo cōtractus ſit cer
tum ſit eum debere Res ſacha : Res agmē
nonias grecorum ſocietatem . Res aſie re/
gnū Res aſie opes troie : Reſpublica totū
regnū Res diuina · reſpublica · res patrie ·
res ppl'i ſacra ſacrificia religiones puluina
ria cerimonie · are · dii · foci · penetralia · p̄rie
delubra templa ſancta ſolemnia dñi · bono
res numinū Res frumentarie · fruges fru
menta victus cōmeatus alimenta neceſſa/
ria · anni vtilitas · alimonie copia cibaria an
nona Reſſa qd apud nos dici poteſt viſi/
bilis ſiue laudadabilis temptatio Reſcindē
renouare inſtaurare reditegrare iterare rel'
Reſciſus ſucciſus Reſciſa ſoluta ſeperata .
Res dura laborioſa res aſpa . Reſedit ʒilat
pawſit Reſerare recludere apire Res geſte
virtutes laudes · bene geſta · facta fortia .
Reſides ocioſi reſidui pigri requieſcentes ·
quieti . Reſides ꝓprie ſunt q̄ miliciā detra
ctāt a rege · de militibꝰ vero ignauis dictū
Reſiduus firleipter Reſiduis laſſis exigu
is fractis lapſis fatigatis infirmis imbecil
libus feſſis languidis extremis vltimis no
uiſſimis Reſilet reſonet remouet Res ilia
fortūa troiana Reſignat apit · ſignis ꝓbat
Reſina terebintina nauigia . Reſina petui
na non frixa Reſinā greci retinā vocāt · rei
enī grece dicit̄ q̄cquit manat Eſt enī lacria
ſudore exalata lignoꝝ ut ceraſi lentiſci bal
ſami vl' reliquaꝝ arboꝝ ſiue virgultaꝝ q̄
ſudore ꝑdunt̄ · ſicut et odorata orīētis li/
gna · ſicut gutta balſami ac ferulaꝝ vl' ſucci
noꝝ cuiꝰ lacrīa dureſcit in gemmā Prima
eſt reſina terebintina ōniū preſtātior affer
tur aūt ex arabia atqꝫ iudea et ſiria cipro et
affrica ex inſulis quoqꝫ cicladibus Scđa ē
lentiſcina q̄ maſtix vocat̄ · hec ex chio inſu
la deportat̄ Tercia pinalis · q̄ꝝ alia pitinis
alia peucine · alia liq̄da · alia arida · et efferū
tur ex tirrena colofina · vn̄ etiam nomen
colofinia reſina ſumpſit Reſina genus gū
mi · pix barcꝫ · que fit ex multis arbori/
bus cuius ſuccus per corticem exit : Re/
ſipit · intelligit · recordatur iterum ſapit :

Reſipit venit ad ſanitatem·ad ſe vertitur·
fit ſui conſcius Reſipiſcit intelligit· ſapien
tiam recipit ad intelligendum redit · eo ꝙ
mentem poſt inſaniam recipit Reſipiſcens
mētem quā poſt inſaniam recipit· aut qa
reſapit quia ſapere deſierat· caſtigat enim
ſeipm dementie· & confirmat animū ſuū
ad rectius viuendum· cauens ne iterū cor
ruat Reſiſtit nunc tacet Reſiſtite· contradi
cite· abnegate· reuincite impugnate Reſi/
ſcat dimittat: Reſiſtere vitare vel male dicē
obſtare Reſis locutio Res nauales nauti
ca claſſes· marittma nauigia rates naues·
prora puppis carina mioparon lembus ·
barbarca lemnunculus ſcaua cimba libur
na rudentes anchore funes retia Reſonan
te echon reddunt eundem ſonum Reſonat
boat· reſultat· clamat· murmurat· ſonitum
implet· concinit concrepat perſonat Reſol
uere rumpere aperire pandere diſſipare li
berare Reſoluor aperior. Reſoluit aperit
ſopore laxat· abſoluit diuidit vel repellit:
Reſolutum defunctum Reſolutio de vno
ſpondeo duos pirrichios Reſopit ſoporat
Reſperſum infuſum eſt aſperſum · infe/
ctum tinctum Reſpectus timor: Reſpice
aduerte conſidera Reſpicite animaduertite
attendite· cognoſcite ·audite intelligite· ſen
tite· iudicium in vobis eſt· in veſtra manu
eſt Reſpicit· retro aſpicit· ut in euangelio·
nemo ponens manum ſuam ſuper aratrū
reſpiciens retro aptus eſt regno dei: Re/
ſpirare atomon Reſpirat redolet Reſpira
tio anxietas ſuſpirium. Reſpondent con
ueniunt· conſentiunt congruunt Reſpon
ſum· antwurt Reſponſum & reſponſoriū
hoc intereſt reſponſum ꝙ datur· reſponſo
rium verbum aut verſus qui ſepe iteratur
Reſponſoria itali tradiderunt· quia inde
reſponſoria cantus vocant· ꝙ alio deſi /
nente alter reſpondeat inter reſpōſoria au
tem & antiphonam hoc differt ꝙ in reſpō
ſoriis vnus verſum dicit· in antiphonis
autem verſus alternant chori : Reſpon /
ſoria ab italis longe ante tempora ſunt re
perta que a grecis antiphone vocata hoc
nomine ꝙ vno canente chorus conſonādo
reſpondeat: Ante autem id ſolus agebat
quiſqꝫ nunc interdum duo vel tres cōmu/
niter canunt· choro in pluribus reſpon/
dente Reſpondent apparebunt conueni/
unt Reſpuit· aſpernatur· deſpicit· contem
pnit repudiat aduerſatur deflat deſpuit ir
ridet dedignatur· reicit faſtidit· ſpernit gra
uatur. Reſtagnat · redundat · habundat

Reſtantes· reſiſtentes· ſubſiſtentes· interro
gantes: Reſtantia· remeantia· remanentia
reſidua reꝛ. Reſtes dicte ſiue ꝙ bis rates
contineant· ſiue ꝙ bis rates tendantur .
Reſtat ſuperſit reliquum ſit Reſtaurat re
parat· redintegrat· innouat. Reſtincta eſt
deflauit· redit· defluxit· conſenuit· elan/
guit· euanuit· expirauit· diſſipauit· aboli/
ta eſt· ceſſit· abſorpta eſt· deleta eſt. Reſtī
ctum eſt dicimꝰ· ſubiectos ꝑpe iam ignes
circundatos que reſtinximus Reſtituit in
ſtaurauit· recuperauit· renouauit· redin/
tegrauit . Reſticula ʒuom. Reſtis funis.
Reſtitit contradixit· abnegauit· ſtetit· Re
ſtitit repente ſtetit· Reſtringit refrenat co
hercet cohibet. Reſtrinxit redegit. Reſti/
tuit denuo ſtatuit· renouauit· reſtaurauit·
vel repreſentauit Res tulit vſus tulit· vſu
venit· factum eſt· contigit occurrit· euenit
ceſſit· caſus tulit· ſors tulit: Reſultat· relu
ctatur· contradicit· reclamat· reſonat· Re
ſuere diſſedere Reſultant· reſiliunt. Re/
ſultatio eſt reluctatio que renititur et con
tra tendit Item reſultare dicuntur vocum
ſonitus· id eſt reaudire: Reſurgere iterū
ſurgere Reſurrectio reſtitutio. Reſupi/
nus· tranſuerſus· reclinatus· Reſupinata
tranſuerſa Reſupinos dicimus ſuperbos
qui reſupini et erecti ſolent incedere Reſꝰ
rex tracum fuit auxiliator priami: Relāt
reſtituant ¶ Retardat· frenit dicunt· cohi
bet reluctatur· remoratur· Retardant ki/
marrent Retanda purganda Reteia troia
na· a reteo promunctorio troie: Retexere·
denuo omiſſa referre Retexerit· nudaue/
rit· clare fecerit· clare illuminauerit· palam
fecerit Retexit· retegit· aperit· palam fecit
occulta diſcooperit· reuoluit· replicat· fa/
bulatur· repetit. Retectis· manifeſtatis :
Retexit orbem diſcooperuit Retia vocata
ſiue a retinendis piſcibus· ſiue a reſtibus
quibus tenduntur . Retia idem & gallia
belgica· & dicta retia ꝙ ſit iuxta rhenum
fluuium Retiarius ab armature genere di
ctus· in gladiatorio ludo contra alterum
pugnantem ferebat occulte rete ꝙ iaculū
appellatur· ut aduerbium ſoſpite in ſequē
te· operiret implicitumqꝫ viribus ſupera/
retqꝫ armatura pugnabat · neptuno tri/
denti cauſa Repticulum caſſiculum adeps
inteſtina Retica ligna quibus vites retinē
tur: Retia gubernatio. Reticeo· omitto·
pretereo· ſuperſedeo· taceo ſileo· non dico
diſſimilo· neſcire me fingo· taciturnus ſū
Reticulatos· cancellatos: Retilat aperit·

demonſtrat Retina· pini reſina. Retinacla a retinendo vocata· quia his equorum impetus retinetur· eadem & habene: Reti/nacula vincula: Retiolum qđ colligit to/mas ab eo ꝙ retinet crines capitis ne effūdantur Rethonius ſonus cantilene vł numerus. Retorridus· igneus· horridus· Rethorica bene diſcendi ſcientia· in ciuili/bus queſtionibus ad perſuadēdum iuſta & vera: Dicta autem rethorica greca appellatione apotoretoreſin id eſt a copia locutionis: Reſis enim apud grecos dicitur locutio. Rethor orator: Coniuncta eſt autem gramatice artis rethocica. In grammatita enim ſtientiam recte loquendi dicimus· in rethorica vero peccipimus qualiter ea que didicimus proferamus. Nec autem diſciplina a grecis inuenta eſt a gorgia ariſtotile ermagora· & tranſlata ab his in vſum latinum a tullio videlicet & quintiliano et ticiano ſitut ita copioſe· ita varie· vł ꝑ ſtientia vel pro quantitate gretorum· ut eam lectori admirari in promptu ſit· comprehendere impoſſibile. Retpet· reddet. Rethor ſplendidus eloquens· & dicitur propter copiam eloquentie: Retractare· renouare· iterare· refricare· reſcindere· repetere· excitare· excogitare. Retractator· repetitor· nam retractare eſt repe/tere qđ omiſeras. Retractabat· cogitando meditabatur. Retractus compreſſus Re/tractant rennuunt· nam ferrum tractare eſt pugnare· retractare autem ferrum abicere eſt. Retrorſum cecidit· ſupinus cecidit Retulit· r̄nouauit· r̄ſtituit· reddidit· dixit· expoſuit· narrauit· indicauit· orſus eſt· locutus eſt· effatus eſt· diſeruit· ſermonem habuit: Retribuam· reddam: Retroactis temporibus tranſactis. Retrudit recludit Retruſum· repoſitum vel abſconſum· Retundere· referire· repercutere· verberare· Retus· coronatus· arbitratus· ¶ Reubarbarum ſiue reuponticum illud qđ trans danubium in ſolo barbarico conſtat· ꝙ tirca pontum tolligitur nominatum Reu autem dictum qđ ſit radix barbara· vel radix pontica: Reuehit· reportat· repertutit· refert· reducat· Reuelat· aperit· demonſtrat publicat. Reuelatio eſt· cum oſtenditur quitquit otcultum eſt· & ab hominibus ignoratur· poteſt hoc quoqꝫ et miſteriuꝫ nuncupari: Reuelatio dicitur manifeſta/tio eorum que abſcondita erant. Reuela/tio viſio ſomnus Reuelet· reuocabit· con/uertet Reuello· redarguo· cōuinco· recuſo tollo: Reuera vtiqꝫ certe. Reuerendi· honorandi· cum amore metuendi. Reuerentia honorificentia· honor cum pauore ex/hibetur timor: Reuerſa· relata. Reuerſus reciperatus· regreſſus: Reuertere· redire. Reuertitur· redit· remeat· recurrit· regreditur· reportauit: Reuexerat· reuellit· redarguit· impugnauit· infirmauit· extenuauit· repugnauit. Reuincto· conligato Reuinxit· religauit Reuinxit· poſtergum manus ligauit. Reuibratus iterum illuminatus. Reuibrare· reſpergere· vel reddere radios fulgoris: Reuinctum redimitum religatum· coronatum. Reuiſit· requirit· iterū viſit· ac repetit: Reuicit· diſiecit· Reuiuiſcere· reſurgere: Reuiſere· iterum videre: Reuixa reuulſa. Reuma grece latine eruptio· ſiue fluor appellatur: Reumanſſimum autem ita cognoſcimus ex huma/nitate oris et ſputa fluentia: Nauſia cum faſtidium ac vomitum & accepti cibi cor/ruptionem patiuntur· ita ut difficile cibū vel potum accipiunt. Reuocat· reſonat· reclamat· reducit· reparat: Reuocare· reſumite· mentē vel animos. Reuocant vires· reficient ſe. Reuotare· reſtituere· reuolare Refocilauit refecit· fouit Reuoluo· repeto retexo. Reuoluit· ſuſtulit· ſubmouit· re/ciprocat· proſtrauit· repetit· retexit· infert recitat· refert· replicat· vel recolit. Reuolutum dicimus apertum: Reuulſus abſciſus excluſus· liberatus· euulſus· ſublatus· eradicatus· abſtractus Reus per e· ſolam ſcribendum· deuictor aerator obligatos Reus tonmeſon in bono & in malo: Reus a re· qua petitur nuntupatus· qui quāuis ſceleris conſcius non ſit· tamen reus dicit qua diuino iudicio pro reliquis petitur: Reus a re de qua obnoxius eſt· & reatuꝫ a reo eſt nuntupatum. Reus maieſtatis primum dictus· qui aduerſus rempublicā aliquid egiſſet· aut quicunqꝫ hoſtibus cōſenſiſſet. Dictus autem reus maieſtatis· quia magis eſt ledere patriam q̄m ciuem vnum: Poſtea etiam et hi rei maieſtatis· quia magis eſt dicti ſunt· qui aduerſus maieſtatem principis egiſſe videntur· vel qui leges inutiles reipublice detulerunt vł vtiles arrogauerant: Rex regnat· regit· ſuſtinet· fulcit· ius dat· ius reddit· placet· exhortat· propitiat: Rex rector regnator vel dominus. Rex appellatus eo ꝙ regere debeat rē populi & ſalutē inter regē autem & tirannum apud veteres nulla erat diſcretio· nunc autem in vſu accidit reges

votari modeſtos & temperatos. Tirar.ni
autem grece dicuntur id eſt latine et reges
Rex autem a recte regēdo vocatur ideoq̧
recte faciendo regis nomen tenetur peccā
do autem amittitur: Nam et viros ſan/
ctos proinde reges vocari in ſacris eloq̄is
eo ꝙ recte agant ſenſuſq̧ proprios bene
regant:

Rifert·videns buccellam ſiue vidēs
bona. Riba· iudicans me Ricinꝰ
vocatus vermis caninus eo ꝙ heret in au
ribus canum· cenos enim grece canis dici
tur. Ricinus enim dicitur ab eo ꝙ poſter/
gum reicitur qđ vulgo maforte dicitur :
Ricinum eſt matronale operimentum Ri
cinum autem latino nomine appellatur.
eo ꝙ de media eius pars retro reicitur· qđ
vulgo mauuortem dicunt id eſt et ſtola a
grecis vocatur. Ricinum eſt acus ſiue ſpi
nula qua virginei crines diſcriminant Ri
cinio cincinno Rictus vocatus omnis ap
tio oris vel patefactio oſcitatus tam fere
q̄m hominis dicitur & rictus os ip̄m ſim
pliciter morſu: Rictus eſt nimia apertio
oris vnde ridemus·vel ferarum oris aper
tio cōminantis morſum. venit autē a ver/
bo ringo id eſt os apertio : Ridiculum le/
pos vrbanitas facecie ſales ioci·venuſtas·
feſtiuitas riſus ·cachinnum . Ridentes hila
res·gaudentes letantes. Rien teſticulos :
Riferas arceis. rifei monte; ſunt ſcithie.
Riſan filius gomer nepos iapheth ·a quo
paſaganos exorti putantur: Rigat· ſtat·
rigidus friget·infrigidat dureſcit contrita
eſt· ſtupet marcet torpet ſenſu caret Rigeo
facit preteritum rigui · vnde derigeo id eſt
durum facio: Rigidum firmum durum
neruoſum robuſtum validum Rigidiſſi/
mum· algidum · frigidum· frigus enim ri
gere facit & omne rigidum vtiq̧ frigidū
Rigidus ·obſtinatus· obluctās· peruicax
pertinax difficilis refactus dirus immobi
lis inreuocabilis auſteris tetricus ſuperci
lioſus·detrictus ·ſeuerus· inremiſſus· for
tis· conſtans. Rigor rigiditas· frigus ge
lu pruina hiemps ſeueritas. Rigula an /
guis: Rigua terra· fecunda opima fertil'
fructuoſa leta viridis craſſa pinguis vli/
ginoſa: ¶ Rima fiſſura tabularum Rima
ri inquirere cognoſcere ·preſpicere· proui
dere· explorare· premeditari· precipi· ſpe
culari ·ſcrutari ·indagari: Rimas fiſſuras
iuncturas: Rimatur contemplatur· conſi
derat intuetur· inſpicit inquirit ſcrutatur
circumuiſit· aſpicit · videt oculis· ſubicit
perpenſatur trutinatur Rimis iuncturis
tabularum . Rimoſa rimas habens: Rimu
la fiſſura ·vbi parua lux eſt· vel oſtenſiōe
vel veſtigio ¶ Rinatrix ſerpens·aquā ve
neno inficiēs· in quocunq̧ enim fonte fu
erit eum veneno immiſcet. Lucanus· rina
trix·violator aque: Ringitur· iraſcitur· in
dignatur· ſtomachatur·alienatur· cruciat'
murmurat: Rinas naues : Rinoceron fe
ra terribilis - gemina in naribus geſtans
cornua id eſt monoceron . Rinoceron fera
indomite omnino nature·ut ſi quando ca
pta fuerit·teneri nullatenus poſſit·impa/
tiens quippe ut fertur ilico moritur· vnde
& dominus ad iob ait. Nunquid volet ri
nocerus ſeruire tibi·aut morabitur ad pre
ſepe vacuum. Eius vero nomen in latina
lingua interpretatum ſonat in nare cornu
Rinoceron a grecis vocatur· latine interp̄
tatur in nare cornu· idem et monoceron
vnicornis· eo ꝙ vnum cornum in media
fronte habeat. pedum quatuor ita acutū
& validum: ut quicquit impetierit aut vē
tilet. aut perforet. Nam & cum elephan/
tis ſepe certamen habet. & in uentre vul/
neratum proſternit: Tante autem eſſe for
titudinis: ut nulla venantium virtute ca/
piatur. ſed ſicut aſſerunt qui naturas ani
malium ſcripſerunt. Virgo puella propo
nitur: que venienti ſinum aperit: in quo
ille omni ferocitate depoſita aut caput po
nit· ſicq̧ ſoporatus velut inermis capitur
Rinoceron animal eſt qđ grece dicitur mo
noceron·latine vero vnicornis Phiſiolo/
gus dicit vnicornum hanc habere naturā
Puſillum animal eſt ſimile hedo· acerri/
mum nimis vnum cornu habens in me/
dio capite: Et quia nullus omnino vena
torum eum capere poteſt· hoc argumen/
to eum capiunt · puellam virginem du/
cuut in illo loco vbi moratur & dimittunt
in ſiluam ſolam: Ille mox ut viderit eam
ſilit in ſinum virginis & complectitur eā
& ſic comprehenditur · & exhibetur: Ri
colophon herba cannimilon. Sed vltraq̧
nomina greca ſunt: Ripatim ripanea lo/
ca deſignat ita enim dicimus·ripatim qua
ſi vitatim: quaſi hoſtiatim: quaſi minua/
tim· & cetera talia: Ripiſtes· flauellum
grecum . Ripas pinnula terre: Ripa· &
ora et margo idem ſunt: Riſco feneſtras
parietis: Riphei ſunt montes ſcithie de
quibus Virgilius primo & tercio Geor/
gicorum : venuſte loquitur Ripheo euro

¶ Rite recte probe ornate ordinate prime apte commode·bene honeſte· pulchre ſane·ꝓſpere ſecunde·ſolemniter recte·iuxta morem legittime· ex more proprio·iuſte ſtudioſe·firmiter·iure·proprio·ſollicito · more ordinaliter inſtitutione merito conſuetudine: Ritibus· vſibus .Ritu vſu Rites ad horas·ad troias fines : Riteo troico arcto·promunctorio: Rithmica pars muſice eſt· que recurrit incurſionem verboꝝ vtrum bone ſunt·an male cohereant Rithmus numerus dicitur grece · de quo eſt illud Numeros memini ſi verba tenerem: Rithmus ſonus cantilene: Rithmico melo dulci carmine : Ritron riuus : Ritum· latrocinium· morem· conſuetudinem·obſeruantiam· cultum · ſacrificium: Ritus mos conſuetudo inſtitutum ſequela exēplum . Inter ritum et morem hec differentia eſt·ritus publicus mos populi ſermo eſt: Ritus ad iuſticiam pendet· quaſi rectus·ex quo pium equum ſanctumqꝫ ꝓſpicimus ¶ Riuola clipa: Riuales qui q̃ſi de vno amore deſcendunt : Riuales duo viri qui vnam habent vxorem: Riuales pellex ſuccuba concubina· vel qui virum & amicum habet· ſiue duo vnam mulierē amantes· ꝙ quaſi vno riuo amoris vtūtur: Riualis eſt qui cum matrimonio legittimo vxorem poſſidet alienam: Riualis proprie vxoris mechus: Riui dicti ꝙ diriuentur ad irrigandas inducendaſqꝫ aquas in agros·nam irrigare inducere eſt Riui aggerum congregatio aquarum : Riuum fluuium modicum: Riuus aque ductus·decurſus aque iter aque torrens: Riuus fons torrens fluuius ita diſtinguitur : Riuus ſubito fit celeriterqꝫ decurrit ac deficit: Fons eſt caput aque decurſus in quem naturalis manat. Torrens repentinis imbribus factus magnus habens impetum · adueniente autem eſtate calore ſolis torreſcit· vnde et nomen trahit: Fluuius autem aque decurſus generaliter. Riuus vocatur qui ſubito ex pluuia fit · celeriterqꝫ decurrit · atqꝫ deficit : ¶ Rixa dicitur lis que inter multos committitur· & iniuria conſtat: Rixa·contentio·diſceptatio·lis: Rixoſus a rictu canino dictus· ſemper enim ad contradicendū paratus eſt & iurgio delectatur contra tēdentem ¶ Riza radix grece:

ROob quam tranſierunt exploratores qui ab hieſu filio naue miſſi & vſqꝫ hodie vicus roboā in quarto lapide ſcitopoleos· ſic vocatˀ qui et leuitis ſeparatꝰ fuit. Roob in tribu aſer ciuitas ſeparata leuitis: Roob platea ſiue latitudo ſiue late. Roboob vrbs iuxta fluuium vbi erat rex edom· et vſqꝫ hodie eſt preſidium in regione gebalena· & vicus grandis qui hoc vocabulo nuncupatur. Robooth ciuitas aſſiriorum quā edificauit aſur egrediens de terra ſennar·& de hac in libris hebraicarum queſtionum diximus Roboam interpretatio populi latitudo. vel per antifraſin· ꝙ decem tribꝰ ab eo ſeparatis· due tantum ei relicte ſunt ¶ Rodii qđ hebrece dicitur· rodin interpretatur deſcendentes· aut patruus iudicans·vel viſio iudicii ¶ Rogel nomen fontis in tribu beniamī Romgellim vnde fuit bercellai galaditis amicus dauid: Rodum viſionem·aut diſſenſionem fortem: Romani ſublimes· vel tonantes Romam ſublimem ſiue tonitruum Ros caput Roos quam pertranſiuit dauid·pro qua aquila et ſimmathus interpretantur arcem: Robur fortitudo·virꝰ firmitas· & genus ligni: Robora·robuſta· ligna. Robore ſtipite : Roborare·cōfortare: Roborata confirmata· confortata Robora ligna valida . Robur virtus conſtantia fortitudo·magnitudo animi grauitas firmitas neruorum vis animi Robur generaliter dicitur ex omni materia quicquid eſt firmiſſimum Robur genus ligni quercus Robur omnis ligni cutis· & ſpecies ab eo ꝙ ſit firmiſſima robur vocatur. Robuſtus fortis validus ſtabilis valens· conſtans neruoſus lacertoſus firmus idoneus viuax magnus viribus vigens Robuſta a fortitudine roboree arboris appellatur ¶ Roda roſa grece: Rodantes flos roſe. Rodaniſo torque grece: Rodanus fluuius gallie ab oppido cognominatus quem coloni rodi collocauerunt· qui rapido concitatus curſu vel id eſt turris equoris freta ſcindens·non modicum ſepe nauigantibus facit periculum· dum inter ſe maris fluctus & amnis fluenta decernit. Rodet detrahet maledicit male eſtimat carpit ledit prodit cauillatur cōmedit manducat dentibus atterit Rodie leges naualiū cōmertiorum ſunt ab inſula rode cognominate· in qua antiquus vſus mercatorum fuit. Rodie et libice vue a regionibus nūcupate ſunt: Rodimus cum aliquid exterius forti anniſu atterimus Rodotis gemma roſea eſt· & ex eo nomen accepit Rodocus· roſeo colore : Rodopeia· tracia ·

Rodope & iſmarus mõtes tracie Rodos inſula cicladum ab oriente in qua roſe ca pitolium dicitur eſſe inuentum dum ibi ci uitas conderetur ex quo & vrbs & inſula rodos eſt appellata In hac vrbe ſolis colo ſus fuit ereus ſcilicet nũo ſeptuaginta cu bitorum altitudine·fuerunt & alii centum numero in eadem inſula coloſi minores : Ferunt autem quondam hant inſulam magno terrore motus fuiſſe concuſſam ut labentibus vulgo tectis · ingens quoq̃ ille coloſus rueret . Rodus inſula maris magni que offius antea vocabatur·ocche um promunctorium troados eſt. Rogat petit· precatur·poſtulat· orat·obteſtat·in uocat· implorat: Roganti· interroganti Rogare·pulſare· querere· petere· preces impendere·preces adhibere·orare· ſuppli care·precari·obſecrare· implorare· inuo/ care. Rogitat· ſepe rogat·interrogat Ro gi foci·rogi conſtructio: Rogum congeri em lignorum. Rogus iſte hec pira : Ro gum· piram· funus·buſtum·ſepulchrũ· tumulum · & monimentum: Rogus eſt compoſitio lignorum· pira quotiens cor pus combuſtum eſt. Funus mortis ap/ paratus. Buſtum corpus concrematum : Sepulchrum vbi oſſa conduntur. Tumu lum congeſtio terre in religione ſancta · quia et ſine oſſibus poteſt eſſe: Monumẽ tum vero eſt cuiuſcunq̃ rei memoria que moneat mentem : Rogus coadunatio li/ gnorum: Rogum inſtruem lignorũ vbi mortui gentilium incenduntur · vel con/ geriem lignorum qđ eſt pira: Rogum · aram·ſepulchrum: Roma vrbs que a ro mulo condita eſt & nuncupata : Romam vrbem italie & nunc principem gentium a romuli nomine vocatam & conditam fe runt : Nam poſt euerſionem troie anno quadringenteſimo quartodecimo Olim / piade autem ſextoq̃ quinto demum an/ no quatuor in medio expletis apud elidẽ grecie ciuitatem agones & ludos exerceri ſolet vrbs romana italia romulo & remo geminis auctoribus condita eſt . Cuius regnum continuo romulus parricidio im buit· pariq̃ ſucceſſu crudelitatis ſine mo/ re raptas ſabinas improbis nuptiis con/ feratas maritorum & parẽtum cruore do tauit. Itaq̃ romulus interfecto primum auo numitore · de hinc remo fratre arri/ puit imperium vrbemq̃ conſtituit : Re/ gnum aui muros fratris· templum ſoce/ ris ſanguine dedicauit Romanum impiũ a romulo exordium habet qui ree ſiluie veſtalis virginis filius cũ remo fratre vno partu editus eſt. Qui cum inter paſtores latrocinaret͂· vrbem exiguam in palatino monte conſtituit quã ex noĩe ſuo romam vocauit·hic fere ſubegit multitudinẽ fini/ timorum & in vnitate recepit centũ ex ſe nioribus elegit quoꝝ conſilio om̃ia agerȝ quos ſenatores nominauit ꝑpter ſenectu tem Tũc cũ vxores ipe et ppl's nõ haberȝ inuitauit ad ſpectaculũ ſabinoꝝ vicinas ro me nationes atq̃ earũ virgines rapuit Cõ motis bellis ꝑpter raptarũ iniuriam cin/ cinnenſes vicit autem nates·cruſtumios· ſabinos fidenatos arentem·hec omnia op pida vrbem cingunt.. Orto autem ſubito tempeſtate anno regni trigeſimoſeptimo non cõmparuiſſe fertur: Deinde romani totum orbem terrarũ paulatim belligerã/ do optinuerunt Om̃es enĩ nationes vł in terfecti ab eis vel tributo·et ſeruituti ſunt ſubiugate: Romani a romuli nomine nũ cupati qui vrbem romam condidit ·gen/ tiq̃ et ciuitati nomen dedit: Ni antea a ſa turno ſaturni· a latino latini vocati ſunt: Nam latinus italie rex fuit qui ex ſuo no mine latinos appellauit · qui poſtea roma ni appellati ſunt·quia quirinus dictus ẽ· romulus ꝙ ſemper haſta vtebatur ·quia ſabinorum lingua quiris dicitur Roma ni interpretantur ſublimes vel tonãtes·ro ma virtus grecum eſt. Roma poſt excidi um troie viginti annos condita eſt. Ple/ rumq̃ autem de huius ciuitatis conditio/ ne diſſenſio inueniť ita ut origo eius non poſſit agnoſci: Nam ſaluſtius dicit vrbem romam ſicuti ego accepi condidere atq̃ ha bitare iuitio troiani quia enee duces ſedi/ bus incertis vagabantur Alii dicũt ab euã dro ſcđm ꝙ virgi Tũc rex euãdrus romãe cõditor arcis Alii a romulo ut ẽnius Nate auſpiciis illa inclita roma Eutropius quo q̃ in libro hiſtoriarũ ſic loquiť Romulus cũ inter paſtores latrocinaret͂ decẽ et octo annis natus vrbẽ exiguã in palatino mõ te cõſtituit kł. Maias Olimpiade ſexto an no quadringẽteſimo viceſimo octauo p9 troie excidiũ conditam ciuitatẽ ex noĩe ſuo vocauit romã Poſt hũc tullius hoſtili9 eã ampliauit abiecto celio mõte. Deinde an/ cus marcius auẽtinũ montẽ ciuitati adiecit & ianiculum Poſt hunc ſeruilius tullius montes tres quirinalem·et viminalem· & eſquilinum vrbi adiunxit· & foſſas circũ murũ duxit: Ad extremũ aũt aurelianus

imperator eam muris firmioribus cinxit ac templum ſoli edificauit: Roma māma virtus ſiue regnum Romanas arces potē tiam Romuli darū romanorū Romuleus romanus: Romulus quirinus: Rombo id eſt qď in cōtrariū collocatas lineas atq; angulos habet equales Rompbea gladiū in latinū ſonat · nam vbi in geneſi dicitur gladius flammeus atq; verſatilis in greco rompbea ponitur: Rompbea gladius eſt ex vtraq; parte acutus quā vulgo ſpatam vocant· ipa eſt framea Ropalicus exametrū eſt · qď ab vni9 ſillabe verbo ad quinq; ſillabarū incremēta ꝑcedit ut eſt Rem tibi quā feci doctiſſime dulcis voram9 ¶ Rorate humore aſpergite: Rorantia humorē diſtillantia Rore leui · leui humoris aſperſione: Rorem roſmariuus dicit̃ ꝙ eſt virgulti genus Ros verbū dn̄i Rorulenta humida: Ros alij putant dictum quia ratus ē & non ſpiſſus ut pluuia Tunc autem largior ros fertur arua pfundere cū ſegnior nox eſt et lucet clarior luna Nam et ipſa largior aſſeritur et humorē terre quē toto die ſolis calor ſiccauerit eundem exiguo noctis tēpore ros deponit · et plerinq; ſub aere quieſcentes quo magis ſub lumine · ſunt lune eo plus humoris ſe capite colligiſſe ſentiūt · vn̄ et in canticis canticoꝝ Caput meum plenum eſt rore · & crines mei guttis noctis Ros grecū eſt · ꝙ illi droſor dicunt Ros ab ſpecie floris nūcupata · ꝙ rutilanti colore rubeat Roſcida rore madentia Roſcidis rorulentis vel rore plenis Roſcidum humidū rore madidū Roſcidū rore madidū Roſcū lignū foliis ſpinoſuȝ Roſe martires Roſeo ore ſpecioſo Roſea pulchra decora rubra · purpurea ſpecioſa · aurea Roſeū vinū cū rubore · roſa cui rubet Roſeus purpureus · ſeren9 vel rube9 Roſeo ore ſpecioſo Roſetis roſeo ſplēdore Roſulenti · roſei ſplendores Roſeum et roſacium ita diſtinguitur · roſeum ruborē facit · roſaceū materiā · ita color roſeus erit · roſacea corona Ros marin9 quē latini ab effectu herbā ſalutarē vocant · folia feniculi ſimilia atq; aſperſa · et rorati terre pſtrata De hac herba antea homines deos placabant Roſtrata naues vocate ab eo ꝙ in frōte roſtra aurea habebant · propter ſcopl'os ne feriātur & collidant̄ Roſtra que grece richos dicūtur · ꝓprie tantū roſtrū ut vulturis aut accipitris vel reliquarū auiū Roſtra ora pecorū vel nauiū ſiue auiū prima ps pectoris ¶ Rota dicta ꝙ ruat et rotūdȝ

a rota vocatum Rota dicta ꝙ quaſi ruat · eſt enim machina de qua a flumine aqua extrahitur: De qua lucretius · in fluuio verſare rotas atq; auſtra videmus Auſtra autem id eſt rota ab hauriendo aquas dicta Rota orbis volubilis · vel inſtablis lapſus vel volubilitas curruum: Rotabulū dictum a prurendo ſtercora · ſiue ignem panis coquendi gratia: Rotantia · voluentia Rotat girat circuit · in girum vadit Rotarum crepitus · rotarum ſonitus Rotundū glomeroſum vel teritum. Rotunditas ſin wellin ·

Vbea dicta ꝙ radix eius ſit rubra vnde et colorare lanas phibeī Rubeſcat · clarior fulgebat Ruben primitiuus interpretatur · vel videns filios · ſiue vidēs in medio · vel viſio filii inter me Ruben interpretatur filius viſionis · ſic enim quādo eū peperit lia vocauit nomē eius ruben · dicens · quia vidit deus humilitatem meā: Rubicon fluuius eo ꝙ aqua eius rubet inter italiam galliamq; fluens Rubigo obtrectatio iuuidia Rubigo dicitur a rodando id eſt vitium ſegetum Rubidus panis recoctus et rubefactus. Rubigo eſt vitiū rodens ferrum vel ſegetes · quaſi rudigo · mutata vna littera b · pro d · hec erugo ab erodendo Nam erugo vicium ferri ab erodendo dicta nō ab eramento Rubigo genus eſt vicii quo culmi pereunt ſed abuſiue Nam ꝓprie dicitur rubigo vicium obſcene libidinis qď vlcus vocatur Rubigo malignitas Ruber rotomo Rubigo ꝓpe tinea Robor panis recoctus rubefactus Rubicundus peccatis maculatus Rubiliana vua dicta quia eius materia rubet Ruborem cōſuetudinem. Rubor ruboris in facie eſt hominis confuſio vel verecundia Rubea virga ex arbore rubi facta Ruborem et roborē hoc intereſt rubor coloris · robur virtutis · robur arboris: Rubrica vocata ꝙ ſit rubra et ſanguine proxima · hec plurimis locis gignitur ſunt optima ponto · vnde et pontica dicitur . Rubrum rubicundum feniceum ſanguineū Rubꝑ vermiculum qď greci coccum dicunt Rubriginem eruginem. Rubus genus ligni ſpinoſi Rubum latini appellant eo ꝙ fructus vel virgula eius rubeat · hoc a grecis morus dicitur Rubus arbuſtula que rubicundum · poma et plena granis ¶ Ructat exprimit egerit ¶ Rudentem funem Rudentes ſunt funes nauium ax nimio ſtridore Rudēti vociferāti ſonāti Rugit9 ·

proprie vox aſinorum. Rudera ſtercora: ſterquilinia vbi fimum eſt. Rudes noui Rudimenta qua infantes ducuntur: Rudibus nouis peccatis: Rudimentizo Pnpon: Rudimenta initia tirocinia: Rudimenta cunabula initia noua: Rudis inordinatus. indoctus. inconditus. barbar9. imperitus. ſtolidus. hebes. nichil ſciens neophitus. nouellus. nouus. Rudus miſt. Rugitus. clamor aſinorum. ſicut grunnitus porcorum. Ruebant. impellebant. aſcendebant feſtinabant. aliquādo cadebant ¶ Rufus. vermiculus. rubeus Rufum. nigrum. fuſcum. Rufata gladii: Rufatus. ſanguine cruētatus ¶ Rugas collectiōes alicuius rei in unum: Rugata contracta. ruge agrum: Rugitus. ſonus. ſtridor. ſonitus. ſtrepitus. vox leonis. vnde eſt illud. rugitus leonis. & vox leene: Regiem agrum. Rugis leſun runzun. zuchun. Rugitus ferarum. mugitus equorum vł equarum venti ſonus vel ſtridor: ¶ Ruina. peſtis. pernities. interitus. internitio. funus. exitium. incēdium. caſus. Ruina. incurſione. caſu. Ruit. oritur. ſuperuenit. diuertit. diſſipat. dituit. cadit. decidit. cum impetu deſcendit. Ruit tria ſignificat. aut cadit. aut deicit. aut feſtinat ¶ Ruma gula. vnde ruminant animalia. in rumam reuocant id eſt in gulam. Rumam veteres mā mam dixerunt: Ruma. monima: Ruma eminens pars gutturis quo cibus & potio deuoratur Rumen proximum eſt gurgulioni quo cibus & potio deuoratur hic & beſtie que cibum reuocant ac remandunt. Rumigerulus portitor rumoris. inuentor rumoris. famam renuntians. timoris opinionem portans: Ruminat. pecus quando remaſticat hoc eſt ruminat vel remugit. Rumigerum pectus: Rumicis pletohba. Ruminatio dicta eſt a ruma eminente parte gutturis per quam dimiſſus cibus a certis reuocatur animalib9 Rumores. ſermones. fame captiones. opiniones auris popularis Rumor fama murmur. auditio. opinatio. ſonus. ſuſurrus. Rumuſculus. rumor breuis. famā lenem & inanem vocant rumuſculum: Rumulidi romani ¶ Rumpebat egerebat Rumpe moras. moras interrumpe. Rupeta. preita. Rubea ſaxoſa: Rumpent. pro impleuerunt virgilius Et tacta que tule rumpent arbuſta cicade. ergo rumpi diuelli ſeparari: Rumpite otius eripite

Rumpit vocem loquitur. Rumpit ſoluit frangit. Rumpunt. aperiunt. ſcindūt. ſeparant: Runcatio eſt a terra herbas euellere. nam rus terra eſt: Runcare. id eſt turpem ſonum. vel ſonitum de naribus emittere. Runa pugna: Runata preliata. Runcina. rita: Runcinum. mul. Runciam pagani prefecerunt deam. runciam tum ſegetes runcantur. id eſt a terra auferuntur ſicut et florentibus meſſibus deam floram preeſſe finxerunt: Runcones ſunt quibus vepres ſecantur a runcando dicti. hi et falcaſtra a ſimilitudine falcis vocantur: Rupa ex vtraqȝ parte cauata. Rupis. lapis. ſaxum. ſilex. ſcopulum. petra prerupta promunctoriū. ſaxa. aſpera. & ingens: Rupis abſciſſa. a rumpēdo dicta pars montis vel ſaxa ingentia vel prerupti montis ſcopula: Rupe cauata ſpelunca Rupea ſaxoſa. Rupis ſcopuli montis. Rupibus ſaxis montibus Rupi ſcidi Rupta viciata ſciſſa. Rupta turbine vehemēti vertigine Rūcare exſtirpare Ruptis euulſis ſciſſis ¶ Rura latine grece a poipa dicūtur agri. poſſeſſiones predia. vici. villes: Rura veteres incultos agros dicebant. id eſt ſiluas et paſcua Agrum vero qui colebatur. nam rus ē. quo mel quo lac quo pecus haberi poteſt. vnde et ruſticus nominatur. hec agreſtum prima & otioſa felicitas Rurigena rura habitās vel in rure natus id ē in villa Ruricola lanthuba: Ruri gignentia. terre naſcentia: Ruris opace terre vmbroſe Virgił. & ruris opace falcē pme ſub vmbras Rurſum itē iterū denuo de initio de integro de hinc de iñ deinceps ¶ Roſanti pallio roſeo pallio Roſata veſtis eſt quā greci feniceā vocant nos cocci neā reptā a lacedemoniis ad celandū colorē ſimilitudine ſanguinis quotiens quis in acie vulneretur. ne cōtemplanti aduerſario animus augeſceret. hac conſules romani vſu & milites. vnde etiā roſaci vocabant ſolebant etiā pridie q̄m dimicandum eſſet an̄ principē ꝓponi quaſi ammonitio & iuditium future pugne Ruſceus ſordidus. Rus villa: Ruſcus lignum foliis ſpinoſum Ruſcus viminis gen9 vel fruticis velut alia herba aſpa Ruſſo ꝑ rubro Ruſca ſumbri Ruſſa vel ruſeola rubra Ruſticus dictus ꝙ rus opat̄ id ē terram: Ruſticū et ruſticanū ita diſtīguim9: ruſtic9 operius dici poteſt. ruſtican9 vero p̄rfamilias Rurſus inter ruſticicatē et ruſticationē hoc intereſt ruſticitas moꝝ ē. ruſticatio operis

Ruſticitas imperitia Ruſtici bucones agri
cole coloni vel latini· Ruſtris inſignis lo
cus in roma vbi ſenatores conſiliāt ¶ Ruth
interpretatur videns· vel feſtinans·vel de
ficiens · alienigena enim erat ex popuo
gentili que relicta patria feſtinabat tranſ
ire in terram iſrahel dicens ſocrui ſue quo
cunq; perrexeris pergam : Ruta dicta ꝙ
ſit feruentiſſima· cuius altera agreſtis atq;
virtute acrior·ſed vtraq; feruentiſſime cō
probatur:hanc veneīs repugnare muſtele
docent· que ſerpente cum dimicauerint ci
bo eiun armantur: Ruta huius duo ge/
nera ſuut ortenſis & agreſtis· ſed orten/
ſis nec nimium virtutis calida omnia vene
na expellit· cum vino potata tortiones
ventris tollit::Agreſtis vero quā greci p
ganon vocant·calida eſt et mingitur et de
ducit flegma Semē eius autem cum vino
tritum omnia venena excludit.Rutilans
ſplendens Rutilat· inflammat·fulget·re
ſplendet·emicat· crebrius fulgorem emit
tit· vel rubicat.Rutilentior ·ſplendidior·
Rutilum· rotuudum· clarum·coruſcum·
rubrum· rufum·vel ſplendidum:Rutuli
gens italie. Rutupina vrbs britannnie :
Ruunt feſtinant·cadunt· nunc proruunt
& impellunt· procidunt erumpunt

Quod in prīcipio dixeramus in uo
cabilibus literis obſeruandum eo
ꝙ apud nos interdum vna ſit littera · &
apud hebreos variis vocibus proferatur
hoc nunc in s·littera ſciendum eſt ·ſiquidē
apud eos tres ſunt s·littere vna que dici/
tur ſamech· & ſimpliciter legitur quaſi p
noſtram litteram deſcribatur Alia Sin in
qua ſtridor quidam non noſtri ſermonis
interſtrepit· tercia ſade· que noſtre vires
penitus reformidant: Sicubi ergo euene/
rit· eadem nomina aliter atq; aliter interp̄/
tentur illud in cauſa eſt ꝙ diuerſis ſcripta
ſunt litteris.

SAbaa ara
bia· ſabaa
vocitatur.
& eſt regio
quam nūc
ſabei inha/
bitant Sa/
baa appel
lata a filio
chus q̄ nū
cupatus eſt
ſabaa·ipā ē
& arabia :
Sabaa filius chus nepos chā a quo ꝓgeni
ti et appellati ſunt De q̄ virgil· Solis eſt
turea virga ſabeis Hi ſūt et arabes Sabaa
ciuitas regalis ethiopie quā ioſephus a cā
biſe rege eroen cognominatā ex ſorori ſuo
vocabulo refert Sabaa recte interpretatur
Saba captus ſiue captiuitas·vel certe con
uertens Sabateni qui nunc aſtabari nomi
nanī exorti ſunt a ſabata filio ch9 nepote
chā Sabama interp̄taī attollens excelſum
Sabama ciuitas moab inter galaad· que
cecidit in ſortē tribus rubē· hui9 meminit
& eſaias in viſiōe cōtra moab Sabama cō
uerſio quepiam ſiue leua in eis · vel tolle
altitudinē Sabama·leua excelſum· ſiue cō
uerſio quedā Sabama tollēs altitudīe; ſiue
excelſū Sabana ſabo Sabaarī circuire mō
tes Sabach ī ʒacharia ꝓpheta ianuari9·mē
ſis q̄ apud nos vndecimus: Sabaoth dn̄s
virtutū poteſtatū Sabaoth nomē dei apd̄
hebreos qđ vtiī ī latinū exercituū ſiue vir
tutū de quo in pſalmo ab angelis dicit· q̄s
eſt iſte rex glorie·dn̄s virtutū : Sunt eni
hui9 mūdi ordinatiōe virtutes multe· ut
angeli archangeli·principat9 poteſtateſq;
cūctiq; celeſtis militie ordines quoꝝ tātū
dn̄s eſt ·om̄es eni ſub ipō ſunt eiuſq; dña/
tui ſubiacēt Sabada lat9 eius a latere· nō
altitudine Sabada girās vl̄ circuiēs Saba
chata circuiēs te ·ſiue circumſeſſio tua vl̄ ſe
des tua Sabachai· condenſū ſiue frutectū
& ſup hoc ꝙ nobis videaī in libris hebrai
caꝝ q̄ſtionū pleni9 dixim9 Sabatū ſepti/
mus a dn̄ico dies eſt· quē gētiles ſatno de
dicauerūt ·& ſaturni diem nominauerunt
Sabbatum autem dictum eſt priori pp̄lo
in otio corporaliter celebrandū ut figura
eēt ī requiē·vn̄ et ſabbatū ex hebreo ī lati
nū reqes interp̄taī Sabbati paſcalis vene
ratio hic celebraī ꝓ eo ꝙ eodē die dn̄s in ſe
pulchro quieuit· vn̄ et bn̄ hebreo ſermone
ſabbatū reqes interp̄taī·ſiue ꝙ deus codē

die requieuit redēptor nr̄ dn̄s in ſepulcro Hic aūt dies inter mortē xp̄i & reſurrectionē medius ē ſignificās reqēm q̄ndam aniaꝝ ab om̄i labore om̄iūq; moleſtiarū poſt mortē p quā fit tranſic9 · p reſurrectionē carnis ad illā vitā quā dn̄s nr̄ iħs xp̄s ſua reſurrectiōe mōſtrare dignat9 ē: Sabbatizabat·reqeſcebat Sabī vbi ſaul p̄liat9 ē Sabia capa vl' damma Sabnas ſedenſum reuerſans Sabaī captiuī Sabaſte tiro ſiue grāteſa a ſameth littera exordiū hʒ: Sabe apud hebreos et tē dicit·et iuramtū ita appellaī Sabeo arabico Sabee ī tribu ſimeonis Sabee ſeptē vl' ſepties Sabe ſaturitas. Sabech apud hebreos virgulti nomē ē in geneſi·ecce inquit aries poſtergū ei9 tenebaī in virgulto ſabech Sabech nomē virgl'ti de quo liƀ geneſeos memīt · et eleuauit abraā oc'os ſuos·et ecce aries p9 tergū ei9 tenebaī in virgulto ſabech cornibus ſuis: Ridiclam rē in loco emeſenū euſebiū locu iū ſabech inqens dicit·hircus q̄ rectis cornibus ad carpēdas arboꝝ frōdes ſublimis attollit Rurſus aqla ſic neona interp̄tatus quē nos vepcē poſſum9 dicē·vl' ſpinetū· et ad verbū interp̄temur cōdēſa·et inter ſe implexa virgl'ta Vn̄ et ſimmach9 ī eādem ductus opinionē· & apparuit aries poſt hoc reċtus ī rete cornibus ſuis· veꝝ q̄buſdā ī hoc dūtaxat loco melius videnī inter p̄tati eē ſeptuagīta et theodociō· q̄ ip̄m nomē ſabech poſuert dicētes ī virgl'to ſabech cornibus ſuis· eteni ſic neona· ſiue rete qđ aquila poſuit et ſimmach9 p ſim litterā ſcribit·hic vero ſamech litterā poſitam ex quo manifeſtū eſſe nō interp̄tatiōeʒ ſtirpiū cōdenſarū et ī modū retis inter ſe virgl'ta cōtexata verbū ſabech·ſic ſclʒ nomē virgulti ſonare ꝙ eſt hebraice Ego vero diligenti9 ī ſic nena p ſamecht litterā ſcribi crebro repperi Sacellū criſum erauuaſlachan: Sabet interp̄tanī captiuātes·vl' q̄i demōes. Sabei dicti·Anoorcdecai·qđ eſt ſupplicare et venerari·quia diuītatē p ipoꝝ thura veneramur·ipi ſunt et arabes q̄ in mōtibus arabie ſūt qui vocātur libani·et an̄ liban9 vbi thura colligūtur Sabelliani heretici a Noeta pullulaſſe dicuntur· cuius diſcipl'm phibēt fuiſſe ſabelliū ex cui9 noīe innotuert·vn̄ et ſabelliani vocati ſūt·hi qui vnā pſonā pr̄is et filii et ſpūſſancti ſtruūt dicētes ip̄m eē pr̄em an̄quā naſceret in carnem ip̄m factū filiū dū pcedit ex virgine ip̄m ſpiriīūſanctū dū deſcendit in lingu.s apl'oꝝ· hi ſunt et p̄ripaſſiani qui patrem paſſum dicunt; Sabina genus ligni ſil'is iunipo Sabina q̄ a grecis bracios appellatur ſimulans fenicl'o agreſti· hui9 genera duo ſunt·vnū gen9 tamaricis folia· aliud vero genus cipreſſi ſimilis Sabini a ſabīo vocati· ſicut itali ab italo Sabin9 lapis fuſcus addito oleo etiā luce referī Eſt et q̄dā viridis lapis vehemēter igni reſiſtens.Sabona· ſeipha Sabrū aſperſum vl' nodoſuʒ Sabucus mollis ſed puia arbor Sabl'm leuiſſimū terre genus Sabbura p duo bb·ſignificat onera nauiū·ſabura p vnum b·ſignificat harenā. Siccatū vinū exp̄ſſum p ſaccū·inde nomē accepit grecū Siccatū liquor aque fece vini admixt9 et ſacco exp̄ſſus vnde noīaī: Sacellū tēplū deoꝝ agreſtium Sacelli ſcedas diminutiuū Sacellū tēplum numinib9 cōſecratū vl' puū ſacrum Saccū triſticia induti Sacculū marſuppiū vel theʒauriſatio Sacer ſanctus cōſecratus religioſus pudicus Sacerdotes dicti eo ꝙ ſacrū dant cultibus diuīs·i·ſacrificiū Sacerdos nomē cōpoſitū ex greco et latīo q̄i ſacrū dans·ſicut eni rex a regēdo·ita ſacerdos a ſanctificādo vocat9 ē· cōſecrat enim et ſanctificat Sacerdotes aūt gētiliū flamines dicebanī·hi ī capite habebāt pilleū in quo erat breuis virga deſuper habēs lane aliqđ quā eū per eſtū ferre nō poſſent· filo tn̄ capita religare cepert· nā nudis penit9 eos capitibus incedē nefas erat: Vn̄ a filo quo tegebantur flamines dicti ſunt q̄i ſtlamīes Verū feſtis dieb9 filo depoſito pilleū imponebāt p ſacerdotii emīentia Initium aūt ſacerdotii p̄m9 aarō fuit·hic enī p̄mus in lege ſacerdotali nomē accepit·primuſq; iubēte dn̄o victias obtulit In nouo aūt teſtamēto p9 xp̄m ſacerdotal' ordo a petro accepit·ipi enī primū datum ē pōtificat9 ī eccia xp̄i Sacra ſacficta ſolēnia ſcēa religiōes puluinaria cerionie are foci dulubra tēpla Sac̄ faēs·execrāda cupiditas Sacrabo cōſecrabo deſtiabo Sacre lauro q̄ laur9 ī tutela appollīs ē Sacramētū enī ſpōſionis ē·pignus vocatū aūt ſacramentuʒ q̄a violare ꝙ q̄ſq; pmittit·pfidū ē Sacramēta hee ſūt q̄ in eccia geruntī baptiſmum criſma et corp9 et ſāguis q̄a ob hoc ſacramēta vocātur·q̄a eoꝝ viſibili ſpecie v̄tutes ſacramētoꝝ inuiſibilit pcipiunī Nā ſicut in principio mdi p aquā & ſpirituʒ ōnis creatura ſumpſit exordiū·ita per hanc aquā ſancto coopāte ſpiritu nouitate ſumpſit itacum: Ipa quippe elemeutoꝝ abluunt exterius membra ipa per fidem latenter ter purificantur & corda. Et ſicut oleo exultationis criſtus fuiſſe legitur vnctus

vnde et appellatus eſt xp̄us · ita quoq; p ſpiritum ſanctū criſmacis vnctione ſignā cur diriuaco vocabulo xp̄iani efficiuntur: Panis vero et vini a deo corporis et ſanguinis domini comparatur · quia ſicut h9 viſibilis panis viniq; ſubſtātiam exteriorē nutriat · ica verbum dei qui eſt panis viuus participatione ſui fideliū recreat mentem Sacramentum eſt in quo poſt electionē iurat vnuſquiſq; miles ſe non redire a milicia niſi poſt completa ſtipendia · id eſt milicie tempora Ec hi ſunt qui habent plenam militiam · nam vigincíquinq; annis tenenc̄. Sacratius ſolemnius vel deuotius Sacra ſunt loca diuinis inſtituta · utpote ea in quibus alcaria litātibus de more pōtificibus conſecrātur: Sacrarium proprie eſt locus templi · in quo ſacra reponūtur ſicut donarium eſt in quo collocantur oblata Ab inferis igitur et deporcandis ſacris ſacrarium nuncupatur: Donarium vero eo ꝙ ibi dona reponantur · que in tēplis offerre conſueuer̄t Sacraca ſede conſecrato loco Sacrata · deo dicata Sacrato cemplo · religioſo delubro: Sacrificat · dedicat conſecrat mactat immolac cedit victimas · propiciat inflammat proſecat libac reddit exta Sacrificium eſt victima ec quecunq; in ara concremanī ſeu preponūtur. Om̄e autem qđ deo datur aut dedicatur aut conſecratur · qđ dedicatur · vnde et appellacus vnde erant qui conſecrationem dedicaciō; putanc ſignificant ſanctificari: Sacrificiū qđ xp̄iani offerūt primum dominus noſter hieſus criſtus et magiſter inſtituit qn̄ cōmendauit apoſtolis corpus & ſanguie; ſuum prius q̄m traderecur · qđ quidem ſacramentum melchiſedech rex ſalem figuralicer in tipo corporis & ſanguinis xp̄i · primus obtulit Hoc ergo ſacrificium xp̄i a nis celebrare preceptum eſt relictis ac finitis iudiciis victimiſq; in ſeruitutem veteris populi celebrari imperata ē: Hoc itaq; fit a nobis qđ p nobis dominus ip̄e fecit · Nam de ſacrificii veteris reprobatione ꝙ victime iudeorum abiecte ſunt · & in abominationem tranſierunt Per eſaiam ſic dicit dominus Facta ſunt morticina eorum quaſi ſtercus in medio platearum Que ſūt morticina hec niſi veteris legis ſacrificia · que ſunt quoniam iam remota ſunt velut abiecta ſtercora reputantur · quo teſtimoniorum patet ſacrificia iudeorum immunda eſſe et reprobata & ſola oblatio genciū domino accepta eſſe ſacrificium aūt dictū

quaſi ſacrum factum · quia prece miſtica conſecratur in memoriā p nobis dominice paſſionis · vnde hoc eo iubence corpus xp̄i eſt qui dixit Ego ſum panis viuus Vinū autem ſánguis eius eſt · ex hoc ꝙ ſcriptū eſt Ego ſum vitis ſicut panis qui corpus confirmat ideo corpus xp̄i nuncupatur: Vinum autem qđ ſanguinem operatur ī carne ideo ad ſanguinem xp̄i refertur. cuius panis & calicis ſacramentum eucharistiam dicunt · qđ latine bona gratia interp̄tatur: Et ꝙ melius ſanguine & corpore xp̄i Sacrificium pro defunctorum requie debere offerri vel pro eis orare · quia p hoc totum orbem cuſtodiri credimus · ꝙ ab ip̄is ap̄lis traditū ſit Hoc enī vbiq; catholica tenuit eccleſia · quia niſi crederent fidelibus defunctis dimitti peccata · non pro eorum ſpiritibus vel elemoſinam faceret · vel ſacrificium deo offerret: Nam cū dn̄s dicit · qui peccauerit in ſpiritum ſanctum non remittetur ei neq; in hoc ſeculo neq; ī futuro Demonſtrat quibuſda; dimittēda peccata · & quodam purgatorio igne purganda Ergo ut in quodam loco dictum ē a ſanctiſſimo auguſtino defunctorum animas ſine dubio pietate ſuorum viuentium releuare cum pro illis ſacrificium offertur vel elemoſine fiunt · ſi tamen aliqđ quiſq; ſibi meritū preparauit · dum adhuc in corpore viueret · p quo iſta pſint quecūq; p illo fiunt Nam nō omnibus proſunt · niſi pp̄ter differentiā vite quā quiſq; ī ſuo corpore geſſit Nā p valde bonis gratiaꝝ actiones ſunt · p valde malis eciam illa ſint ad iumēca mortuoꝝ qualiſcūq; viuoꝝ cōſolationes ſunt · quibus aūt pſunc · ut ſit plēa remiſſio · aut certe ut tollerabilior illorum fiat damnatio. Incer ſacrificium & hoſtiā hec vetus erat diſcretio · ꝙ ſacrificium ſpontanea oblatio erat · hoſtia vero q̄ de victis hoſtibus immolac̄ · & hec victima vocabaī Alii victimā ideo dictā putāt quia ictu pcuſſa cadit · vl̄ q̄a victa ad arā pducīt Sacrificiū oblatio iuſticie vl̄ honoīe Sacrificus q̄ ſacra fert Sacri ſacris in poſtibus incōſecratis id ē conſecratis hoſtiis Sacri ſacris digni Sacrilegiū piaculū ignominia · pbꝝ nefas flagitiū · ſcelus facin9 malefactū Sacrilegiū ſacraꝝ rerū furtū poſtea et in idoloꝝ cultu heſit hoc nomē Sacrileg9 dicit̄ ab eo ꝙ ſacra legic id eſt furac̄ · vel contra leges facit Sacris licatis ſāctis pfectis Sacrum robur minerue cōſecratū lignū idē equū Sacro coma cōſecratus Sacroſanctā ·

dedicatam Sacrum media res eſt· & bonū
& malum· nam dicim9 ſacer eſt alicui quē
volumus execrari aut occidi Et itē conſe
crari ad bonū ut ſacro marito litus medio
gratiſſimo tellus·ad malum Auri ſacra fa
mes· & ſacre panduntur porte · vnde &
ignis ſacer dicitur. Sacrū religioſum · et
ſanctum·ita diſtinguimus ·ſacrū vocam9
qd ad dn̄m ptinet· religioſuȝ qd ad hoīes
iuſtos·ſanctū vero quo aliqd ſancitur qd
et inuiolatum ¶ Sacio dicta quaſi ſeminis
actio·quaſi ſatarum actio Sacc9 a ſago di
ctus· ꝙ eo conſuto efficiatur quaſi ſagus
Saccum a ſacco diminutiuū habet Sachot
in tribu gad ſuper iordanem Sachorona
in tribu iuda ¶ Sadada termin9 iude Sad
dabi nomen dei apud hebreos· qd interp̄
tatur in latinū omp̄s Vocatus aūt omp̄s
eo ꝙ om̄ia poteſt· ſicut a faciendo qd non
vult·qd ſi acceſſiſſet ei neq̄quā eſſet om̄i/
potens Item omnipotens quia om̄ia ip̄i9
ſunt que vbiq̧ ſunt·ſolus enī totius mdi
habet impium Sadala termin9 iude ſicut
ſcribit ezechiel Sade interpretaī cōſolatio:
Sademoth vbi ioſias rex idoloꝝ ſigna cō/
buſſit: Saddeſor vberum meorū· vel lux
vel vberum lumen Saderoth Neriboaio/
moima.vel porticus publice : Sadoch in
terpretatur iuſtus·ſiue iuſtificans Sadu
cei interpretantur iuſtificati·hi reſurrectio
nem ſpernunt dicentes in geneſi ſcriptuȝ
eſſe·terra es et in terram ibis Sadducei in
terpretantur iuſti·vendicant enim ſibi qd
non ſunt· corporis reſurrectionem ne/
gant·& animam interire cum corpore di/
cunt hi quinq̧ tantum libros recipiunt le
gis· prophetarum vaticinia reſpuunt: Sa
duda latus eius a latere non a latitudine
Sado regio ſiue iuſticie vel venatio ¶ Sa
ſirium atrium templi : Safar mons Sa/
far in deſerto caſtra filiorum iſrahel : Saf
faruaim de quibus locis aſſirii tranſmigrā
tes habitauerūt in ſamaria· & ab ip̄is ſa/
marianorū gens ſumpſit exordiū ·memīt
& eoꝝ eſaias Saffarū libri vel hiſtorie Sa
fath iudicauit: Safan labia vel lepus· aut
ericius Safan labiū ſiue barba ſupioris la
biū quā greci Myctaka vocant: Safatan
iudicās pplm Safamoth labiū mortis Sa
fath iudicās Safaruaim libꝝ vł littere Sa
fania abſcondit dn̄s vł ptectio dn̄i Safara
thi incendiū Safane labiū eius Safacta iu
dicat dn̄s Safanchrigulios lepus ericius
vł labiū eoꝝ Safazia interp̄taī iudicat de9
Saphica metra· ſapha mulier edidit· atq̧

inde ita vocata Safirā narrantē ſiue littera
tam aut librariam vel certe ſiro ſermone
formoſam Saphicum pentametrū conſtat
ex trocheo et ſpondeo dactilo· & duobus
trocheis· ſiue trocheo et ſpondeo· ut eſt il/
lud: Xp̄us lux mundi·ſalus et poteſtas.
huic autem metro poſt tres verſus addiī
ſemis heroici verſus ut eſt illud ſidere pi/
gnus: Saphirus lapis eſt etherii coloris.
Saphirus ceruleus eſt cum purpura ha/
bens pulueres aureos ſparſos optimus
apud medios· nunquā tamen poſt lucid9
Saphirus interpretatur ſpecioſus egregi9
Safon funis in prora nauis poſit9 dē quo
cecilius: Veneneo curſu veni plato pede
vſq̧ ad ſafon ¶ Saga ſegme nomen Saga
cem placatum manſuetum Sagaciſſimus
diligētiſſimus vigilantiſſimus Sagacitas
puidentia ſtrenuitas· vigilantia alacritas·
velocitas aſtucia inueſtigatio Sagaci ſoler
ti Sagax diciī pitus vigilās p̄ſcius futoꝝ
ſapiens ſolers puidens puidus circūſpe/
ctus velox alacer argut9 callidus inueſti/
gator aſtutus·ingenioſus acer celer vtilis
feruens Saga gēma praſini coloris apud
chaldeos·cuius tanta vis ē. ut meātes naue
ſe pfundo petat· & carinis ita tenaciter ad
hereat· ut niſi abraſa parte ligni vix ſepa/
reī Sagapeta vilſfulla. Sagana inuētrix
amoꝝ dicitur vł mulier petens modos li/
bidinis id ē que puocat virū ad ſtupꝝ Sa
gena rete in euāgelio·ſimile ē regnū celoꝝ
ſagene miſſe in mari Rete autē vulgo ver
ticulū dicitur Sagena ſagina Sagina pin
guedo Saginatur nutriī : Saginat nutrit
impinguit Saginatus obeſus pinguis cor
pulentus·cōpletus diſtent9 craſſus plen9
refectus opimus : Sagitifer qui ſagittas
fert Sagitte p̄cepta diuina Sagittā ruſtici
vocant nouiſſimam partem ſurculi in ſar/
mento ·ſiue quia longius receſſit a matre
& quaſi proſiluiſſet ſeu quia acuminis te
nuitate celi ſpeciem preferat : Sagitta· a
ſagaci ictu id eſt veloci ictu vocata · pen/
nis enim fertur quaſi auis · ut celeriter
mors percurrat ad hominem : his primū
cretenſes vſi ſunt · quibus penne ut dixi
mus ideo adglutinantur . Sagitta toxica
ta giluppotui : ut veloces ſint & preuo/
lent : Sagma que corrupte vulgo ſalma
dicitur abſtractu ſagorum nuncupantur
vnde et cauallus ſagmarius mula ſagma/
rta: Sagmē gen9 herbe que a grecis gera
botanea appellaī: Sagus ſapiens. Sagū
gallicū nomen eſt: dictū ē aūt ſagū q̄drū

vo ꝙ apud eos primum quadratus vel q̃druplex eſſet Saguntum hiſpanie ciuitatē greci ex inſula iacincto propheti condiderīt quā affri poſtea bello impetitam deleuerīt Salatia vurſt. Salabim in tribu dan vſq₃ hodie vicus grandis oſtenditur in finib9 ſebaſtenis nomine ſalaba: Saguntū ciui/tas hiſpaīe amica populi romani fuit Nā cum bellum punicum romanis illatu₃ eēt per hannibalem cartaginenſium ducem ſaguntū hiſpanie ciuitatem romanis amicū idem hannibal oppugnare adgreſſus eſt huic romani per legatos annunciauerunt ut bello abſtinerent· his legatis parere voluit Romani etiā a cartaginenſibus peti/uerunt ut mandaretur hannibali ne bellū contra ſaguntos ſocios populi romani gereret. Dura reſponſa a cartaginenſibus reddita ſunt Saguntini interea fame victi ſunt capti ſunt ab hannibale· vltimis pe/nis afficiuntur Saio ab exiendo Sais ci/uitas egipti cuius meminit e₃echiel· a qua & ſaitis pagus Sagirath capra Sais temptatio¶ Saal in tribu iuda ſiue ſimeō Sal dicitur eo ꝙ exiliat: Sal quidam dictū putant ꝙ in igne exiliat· fugit enim ignē dū ſit igneum ſed naturā ſequitur quia ignis et aqua ſemper inter ſe inimica ſunt Alii a ſolo ſalo ſal et ſole vocatum exiſtimāt Nā aquis maris ſponte gignitur ſpuma inextremis litoribus et ſcopulis derelicta & ſole decocta ſunt· & lacus et flumina & putei a quibus oritur· dehinc in ſalinis ingeſtus ſole ſiccatur· ſed et de ſpolia flumina denſantur in ſale amne reliquo ſub gelu fluēte Aliud quoq₃ detractis harenis· colligitur creſcens cum lune noctibus Nam in cirine ammoniac9 ſub harenis inueniīt· britanici quoq₃ ex aqua in ſalis vertunī ſoliditatem ita ut ferro cedanī: Nam ſpecie marmoris validi ei9dē metalli niueo can/dore reſplēdent ſalubres corporis cibo & potu nimis grati Salacia dea paganorum quaſi maritima· Sala miſſa Sala tollens : Sal condimentum ſapientie: Salabin ad/grauans intellectum: Salaminam vmbrā cōmotionis aut fluctus· vel ſalutatiōe iudicit Salax velox Salabim ſalis cordium. Saalabim· adgrauans intellectum Salabonem genus mōſtri eſt Salago genus herbe· hui9 genera ſunt duo maior & minor Salamalach ſiriace qd̕ latine aue dicitur· ꝙ eſt vox ſalutationis Salama veſtimēta vel pacifica Salamandra ſerpens qui in ignibus viuit. Salacha leua veni vel tollens

venit: Salacha tulit ſibimet vel temptatio itineris Salamandra vocata ꝙ contra incēdia valeat· cuius inter omnia venenata vis maxima eſt· cetera enim ſingulos feriunt. hec autem plurimos pariter interimit Nā ſi arbori irrepſerit omnia poma inficit venenis· et eos qui ederint occidit· qui etiam vel ſi in puteum cadit vis veneni eius potantes interficit Iſte contra incendia repu/gnans ignē ſolus animalium extinguit. viuit enim in mediis flammis ſine dolore et conſumatione· & non ſolum quia non vritur ſed extinguit incendium Salacium mare: Salamādra auis que non formidat ignem ipā eſt ſtellio Salamentum qd̕ ſale conditur petens deum vel peticio domini Salathiel interpretatur miſſus vel peticio mea deus Salaria via dicitur quia per eam ſabini ſal a mare deducebant: Salaria dia/ria quotidiana cibaria vel ſtipendia: Sale filius iectan a quo bactriani exorti putantur Salem ciuitas ſicimorum que eſt ſichē & alia villa oſtenditur vſq₃ in preſentem diem iuxta eliam contra occidentalem plagam hoc nomine in octauo quoq₃ lapide a ſchitopolim in campo vicus ſalumias appellatur Ioſephus vero ſale₃ eſſe affirmat in qua regnauit melchiſedech que poſtea dicta eſt ſolima et ad extremum hieroſolima nomē accepit. Salem pacem Salebra inequalis via· id eſt lapidoſa vel lutoſa: Sale mare Sale tirreno mari tirreno Sa/lech egrediens Sale cōditus· ſapiens aut ordinatus vel tēperatus Salebroſus aſp latebroſus Sales lepos vrbanitatis facecie ioci feſtiuitas venuſtas Sale redde Salia ſulſa Salibum vas aptū ſalibus. Salict9 locus in quo ſalices ſunt Salictum virgītum. Salicth ſalices Virgilius· populus & glauca canentia fronde ſalicta: Salicū virgulti gen9 ꝙ citius ſaliat & creſcit Salium vulpes· ſed melius ſi legatur ſualim Salignas ſalicinas ſalabina Saalim pu/gilli ſiue vole aut ortus aquarum ꝙ herbis grece dicitur· Bbionth. Salinum vas aptum ſalibus id eſt et ſul₃ica quaſi ſal₃ica Salis placiti tranquilli maris Saliua ſpeichel Salis auſonii italici maris Saliſa pro quo aquila interpretatur trienna/lem meminit huius hieremias Salſamentorium ſalſhaus Saalim villo quā ptrāſit ſaul in finibus eleucherioporeos cōtra occidentem ſeptem ab eo milibus diſtant Saliſa quā ptranſiuit ſaul Saliſatores voacti ſunt quia dum eius membroꝝ quecunq₃

partes ſalierint aliqđ ſibi proſperuʒ exiñ
ſeu triſte ſignificare predicant. Saliua per
u·quaſi lingue proprietas: Saliua ex ca/
pite in os labitur·ab ore vero ad uentrem
ducitur cum glutitur· biennii autem homi
nis ſaliuam ſi ſerpens guſtauerit moritur
Saliunca flos eſt roſe ſimil' dicta a ſaliendo
eo ꝙ cito creſcat·que grece orcitunica dicit̃
Saliuncula ſalices q̃ velociter creſcunt vel
ſaliunt· & eſt herba medicinalis habens
ſpicas miri odoris·creſcit in montibus·q̃
grece orcitunica vocatur. Salios qui ſunt
in tutela iouis·martis·quirini·dicti ſalii.
id eſt ꝙ circa aras ſaliunt & tripudiũt. Sa
libus iocis: Salix arbuſtula eſt viminis·lu
canis cana ſalix: Salix dicta qđ celeriter ſa
liat hoc eſt velociter creſcit·vrbs lenta viti
bus habilis vincendis·cuius ſemis dicunt
eſſe naturam·ut ſi quis illo in poculo hau
ſerit·libero careat·ſed et careat feminas in
fecundas efficit ppl's autem et ſalix·& ti/
lum molles materie ſunt·& ad ſculpturaʒ
inepte Salma ſpecies vl' perfecta· ſiue pa
cifica Salmana interpretatur conſumatus
ſiue pfectus Salmana interpretatur vm/
bra cõmotionis. Salmana interp̃tatur vm
bra portitionis Salmentum· piſcis conue
ctio Salomala ſalſa hoc eſt fractum: Salo
mari anfitrite Salomo mare mortuo Sa/
lom interpretatur retribuens ſiue pacifi/
cus. Samera pura ſapientia. Salom vox
ſalutatiõis hebreum Salo merſis pfundũ
merſus: Salomiel retribuens michi deus·
vel pax mea deus Salmona vmbra narra
bit: Salomis pax mea. Saloim emiſſiões
Salmana vmbre prohibendũ. Salmo vm
bra virtutis: Salmaſal perfectus vinculo
vel ad vincendum: Salman ſenſibilis ſiue
ſenſus vel pax. Salomõ interpretatur pa
cificus vtiq; quia in pace regnum admini
ſtrauit Salomon tribus nominibus fuiſſe
perhibetur·primum vocabulum eius ſalo
mon dicitur id eſt pacific9· eo ꝙ in regno
eius pax fuerit. Secundum nomen eius
ydithia ꝙ fuerit dilectus & amabilis domi
no: Tertium nomen eius cobelech ꝙ gre/
ce appellatur eccleſiaſtis latine conciona/
tor eo ꝙ populo loqueretur. Salomon fi
lius dauid rex iſrahel iuxta numerum vo/
cabulorum ſuorum tria volumina edidit·
quorum primus eſt maſſoth quem greci
parabolas latini prouerbiorum nominãt
eo ꝙ in ipo ſub cõperatiua ſimilitudine fi/
guras verborum· et imagines veritatis
oſtenderit·ipam autem ad intelligendum
legentibus ſeruauit: Secundum librum
autem cobelech vocauit qui grece eccleſia/
ſten dicitur latine concionator eo ꝙ ſermo
eius non ſpecialiter ad vnum ſicut in pro
uerbiis · ſed ad vniuerſos generaliter diri
gatur docens omnia que in mundo cerni
mus caduca eẽ & breuia & ob hoc mini/
me appetenda. Tercium librum ſiraſarim
pro enotauit· qui in latinam linguam ver
titur canticum canticorum vbi per epitha
lamium carmen coniunctionem xp̃i eccłie
miſtice canit. Dictum autem canticũ canti
corum eo ꝙ om̃ibus canticis preferatur·q̃
in ſcripturis habentur·ſicut quedam in le
ge dicuntur ſancta quibus maiora ſunt
ſancta ſanctorum. Horum aũt trium li/
brorum carmina exametris & pẽtametris
verſibus apud ſuos cõpoſita perhibentur
ut ioſephus hieronimuſq; ſcribunt: Salo
nas vrbs florentiſſima dalmacie: Sapiſta
tubiciator cantor tubicini grecum Salpica
ſerpens q̃ non uidetur: Salpix genus tu
be: Salpiʒa tubicino grecum Salſamenta
ſunt om̃es res ſalſe ut piſces et ſarde Salſe
fruges mola ſalſa. Salſos ſalis ſaporẽ ha/
bentes. Salſicias wurſti. Salſugo muria:
Salſuginem puto ip̃am rem dici que facit
ſalſuginem. Salſum dictum· qđ ſale aſꝑ
ſum. Salſus facetus·venuſtus vrbanus·
ſapiens·cordatus·dicax·feſtinus·curioſ9
ordinatus temperatus Sallica genus carte
ab oppido ſale cognominata: Saltatores
hiſtriones ſcenici: Saltem vel ſaltim·certe
vel nunc· aliquando poſtremo: Saltem
vel hoc aduerbium affatim habunde· ſiue
licet videlicet: Saltus montes Saltus di/
ctus quaſi exiliri in altum: Eſt enim ſal9
altius exilere vel longius Saltus latibula
ferarum ſiluoſa ſilua· frutecta vepres vir
gulta· fundus grandis locus incultus ſil
ueſter· vel precipitium: Saltu exilitione:
Saltus ſunt vaſta loca et ſilueſtria·ſiue iti
nera anguſta & quaſi abſciſa inter mõtes
ac ſimilia faucibus de quibus ꝓpheta: In
ſaltu inquit ad veſperum dormientis: Et
agromius quo ſaltu·& qua ſemita occur/
rat obuius Saltus eſt denſitas arborum:
Saltus quando a ſalio ſalis venit eſt exili
tio·non enim eſt partitipium·ſed ſimilitu
dinem habet participii Saltus inde ſaltua
rius forſtari: Salubriora ſalutaria ſancti
ora·ſaniora proſperiora potiora meliora
vtiliora fideliora maiora magnifica ſinceri
ora firmiora magis fida· certiora pruden
tiora preſtantiora. Salubre bonum. vtile·

congruum ſanum vel incolome·Salubris
ſalutem preſtans vel ſalutaris Salutifera·
que ſalutem fert. Salum proprie eſt mare
Salum eſt mare equor·pontus·pelagus
altum decus marinum Saluete· ſalui eſto
te· vel propitii Salue aue chere Saluos fe
cit·vite conſeruauit·ſaluti fuit·incolomita
tem preſtitit: Salutant·appellant· ſalutē
nunciant. Salutatio a ſalute nomē accepit
ſic enim antiqui ſolent ſcribere ille illi ſalu
tem. Salutem· ſpem ſalutis: Salutes·inco
lomitates Bir· Salus·ſanitas·vita ſoſpitas
incolomitas euch· Salutem inter et ſalubri
tatem hec diſtantia eſt· ſalus integritas cor
poris· ſalubritas ſaluti conueniens cauſa
per quam ſanitas vel ſeruatur vel reſtau/
ratur: Saluus·ſoſpes· incolomis·vaget9
viſus integer intactus· indeclinatus incor
ruptus interpretatus incontaminatus in
libatus: Samala interpretatur audiens :
Sama terra·a ſamo inſula dicta glutinoſa
& candida et lingue lenis medicamentis et
vaſculis neceſſaria : Samaim hebreice celū
dicitur: Samareum lunam meam ſiue eſt
iunctus meus ſed melius cuſtos: Sama/
ria eſt nomen ciuitatis et regionis: Sama
ria ciuitas regalis iſrahel que nunc ſebaſtē
nuncupatur·ſed et omnis regio que circa
eam fuit a ciuitate quadam nomē accepit·
Samaria promunctorium orientis·cui ad
aquilonem ſub iacent oſtia fluminis orto
rogorre· Samaria regio paleſtine ab op/
pido quodam nomen accepit· ꝙ vocatur
ſamaria ciuitas quondam regalis in iſrael
que nunc ab auguſti nomine ſabaſtia nū
cupatur·hec regio inter iudeam & gallileā
media iacet. Samarite cuſtodes. Samariaꝫ
ciuitatem a qua omnis regio que circa eā
fuit nomen accepit. Sennacherib rex aſſi
riorum conſtruxit·vocauitqꝫ ſamariam·i·
cuſtodiam· quia quando iſrahel tranſtulit
in medos ibi cuſtodes conſtituit. Samaria
interpretatur conſeruata: Samaritani in/
terpretantur cuſtodes·eo ꝙ a babiloniis il
lic ad cuſtodiam collocati ſunt iudeorum :
Samarite ſunt hi qui ab aſſiriis trāſlati ex
parte iſrahelitarū conſuetudinē ex parte
gentilem ritum permixta obſeruatione te
nuerunt: Samai ibi michi vel audiens: Sa
magar nomen aduene. Sambuca genus
cithare ruſtice Sambuce in muſicis genus
ſimphoniarum Sambucinarius ipe eſt q
dicit. Sambucus· hiſtrio ſaltator: Sambu
ciſtria qui in cithara ruſtica canit: Samech
interpretatur audi: Samen· in tribu iuda
Samen quaſi ſanciman Sames id eſt fons
fame in tribu beniamin : Sames in tribu
dan de q̃ et ſupra memoraui ſub nomine
bethſamis. Sames· mandatum humilem
Sames cuſtodita: Same auditio: Samech
firmamentum licet quidam erectionem vl
adiutorium ſiue fulturam putant: Samia
vaſa quidam putāt ab oppido ſamo grece
habere nomē· alii dicunt cretam eſſe in ita/
lia que non longe a roma naſcitur que ſa/
mia appellatur: Samia leim. Samius pita
goras qui de ſamo inſula fuit: Sameleuci
genus herbe eſt quam latini floreiam vo/
cant Samis argilla vnde faciunt teſtas Sa
mi lubro artificium Samius lapis a ſamo
inſula vbi repperitur vocatus· hic eſt gra
uis et candidus poliendi auri vtilis potus
vertiginis ſedat·menteſqꝫ cōmotas reſti/
tuit·alligatus vero cōtinet partes. Samis
pro quo theodocion & ſimmachus tranſ
tulerunt ſolis: Samnite gens que in cente
ſimo & triceſimo miliario ab vrbe roma q̃
medii ſunt inter picenum et campaniam.
Samum inſula iunoni ſacrata Samum in
ſula in mari egeo vbi nata eſt iuno·ex qua
fuit ſibilla ſamia & pithagoras ſamius a
quo philoſophie nomen inuentum eſt In
hac inſula reperta prius fictilia vaſa tradū
tur·vnde et vaſa ſamia appellata ſunt : Sā
ſicon·amarico Sampſon interpretatur ſol
eorum vel ſolis fortitudo: Fuit enim vir/
tute clarus· et liberauit iſrahel de hoſtibus
Samluſſium tarda paſſio et ſine febribus
et cum difficili reſpiratione cū prefocatōis
quoqꝫ ſenſu atqꝫ grauatione toracis·et cū
iocis debilitate. Samſucium autem hoc eſt
dipſinam ſemp interius ad ſe trahens anhe
litum Patiuntur aūt iſta qn̄ pulmo et to/
rax cōcludūt inuicē alterutrū miſcētes Sā
cutus quem latini amaracū vocant·cuius
nominis vſum virgil·aduenerē referēs ait
vbi mollis amaracus illū floribus aſpirās
amplectit̄ vmbrā apta ē aūt hec herba vn
gētis vn̄ et nomē traxit amarac9 a puero
cui9dā regis q̃ caſu lapſ9 dū ferret vngēta
nom̄ vuū et gratiſſimū ex cōfuſiōe creauit
odorē. Samuel interp̄tat̄ nom̄ eius ds Sa
muel lib ei9dē ſamuel natiuitatē et ſacerdotiū
ei9 ec geſta deſcribit Idcirco et ab eo nomē
accepit et quāuis hic lib ſaul et dd hiſtoriā
cōtieat vtriqꝫ ad ſamuel referūt·qa ipe dd
i regē futuꝝ c9 libri p̄mā p̄tē cōſcripſit idē
ſamuel·ſequētia vero eius vſqꝫ ad calcē ſcri
pſit dauid Sācire confirmare decernere iu/
dicare cōſtituere· ſtare facē· dicere condere·

Sancit· concedit· ſanctū facit ·aut percipit
iubet confirmat ·dicit ·tribuit· iudicat · con
ſiderat· diſcernit ſtatuit· diffinit ·conſecrat
corrigit: Sancit confirmat. Sancit· fert·
ſententiam· iudicium facit ,pnuntiat ·decer
nit cenſet. Sanctio ſanctis ſanctior ſan/
ctiris· inde ſanctus quaſi ſanguine vnct9
Sancus deus qui ſancit & confirmat res
Sancta ſanctorum locus templi ſecretior
vbi nulli erat acceſſus niſi tantum ſacerdo
tis Dicta aūt ſancta ſanctorū quia exte/
riora oracula ſanctiora ſunt · vel quia ſan
ctorum cōparatione ſanctiora ſunt · ſicut
cantica canticorum · que cantica vniuerſa
precellunt: Sanctū a ſaguine hoſtie nun
cupatum ·nichil enim ſanctū apud veteres
dicebatur · niſi qd̕ hoſtie ſanguīe eſſet con
ſecratum ·aut conſperſum Sanctimōialis
nunna Sancti puri· religioſi ·caſti ·pudici
pii·immaculati ·inuiolati: Sanctificabo in
eis qui appropinquant michi id eſt quod
elegi· quia preſumentes punio: Sanctifi
ca· purifica ·vel caput rade ·ſanctionē· pu/
rificationē· mundationē .Sanctitas religio
ſitas· caſtitas ·pudicicia ·integritas ·tempe
rantia ·continentia .Sanctū religioſum au
guſtinū· canū· venerabile ·pulchrum can/
didum· ſacratiſſimum: Sanctū domio ſic
ſcribis in eo id ē caput: Sancta dn̄i primi/
tias ·vel decimas de oleo & vino Sanauit
conſecrauit: Sanctus a veteri conſuetudīe
appellatus eo ꝙ hi qui purificationē vo/
lebant ſanguine hoſtie agebantur ex hac
ſanctione acceperunt ¶ Sandapila fere/
trum vel loculum in quo defuncti portā
tur. ſic enim de domitiano imperatore legi
mus · cuius cadauer populari ſandapila
p veſpertiliones reportatū atq́ʒ ignomini
oſe ſepultū eſt. Sanda capadocuʒ lingua
martius menſis dicitur Sandarica genus
coloris Sandarica inſula rubri maris vbi
topatho naſcitur· colore ſulphureo cinne
pars odore inuenitur aūt in aureis & in
argenteis metallis medi9 quā magis .Ru
fa quoq́ʒ maius viribus redolet quā et ce
ruſſa ſi torreatur in fornace ſandaricū fa/
cit· vnde et colore eſt flammeus quaſi tor
reatur ·equa parte rubrica admixta ſandi
cem reddat. Sandaſirus gemma naſcitur
in india loco eiuſdem nominis· ſpecies ei9
ꝙ veluti intra lucido igne intus fulgente
auree gutte conſtat inter omnes quantus
numerus ſtellarum accidit tantus & pre/
cium accidere. Sane· bene· recte· rite· ſcde
Sandaracei witinero Sanditio confectio ē

que in dinariis habet: Sandalia rumiſca
ſcuba: Sandix genus coloris qui ſandimi
cus dicitur · quia ſandix herba: Sādix fru
gi vel herbe genus eſt Sanguinarius ·ſa/
telles ·latro· parricidia· homicida ·ſiccarius
Sanguine cede Sanguine diuuʒ ·a diis ge
niti: Sanguinolentus cruentus Sanguis
operatio carnalis vel tabo: Sanguis pro/
pago progenies· ſobolis· origo· ſtirps· ge
nus .Sanguis ex greca ethimologia voca
bulum ſumpſit ꝙ vegetetur & ſuſtentet·
et viuat· Item ſanguis latine vocatus ꝙ
ſuauis ſit· vnde et homines quibus domi
natur ſanguis dulces· blandi ſunt Sāguis
autem dum in corpore eſt· effuſus autem
cruor vocatur ab eo ꝙ effuſus decurrit ·
vel ab eo ꝙ currendo corruat: Item cruor
a crudelitate vocatur · vnde et crudelitas
dicta et crudus Alii cruoreʒ interpretanť
ſanguinem corruptū qui emittitur: Alii
cruorem victinarum eſſe ſanguinem ho/
minuʒ ut virgilius· ſanguine vetos & vir
gine ceſa · id eſt ſanguine virginis occiſe :
Sanguis autem non eſt integer niſi in iu
uenibus Nam dicūt phiſici minui ſangui
nem per etatem· vnde in ſenibus tremor ē
Aiunt pterea idem phiſici ſtultos eſſe ho
mines frigidi ſanguinis· prudentes calidi
vnde et ſenes in quibus iam friget· & pue
ri in quibus nec dum calet minus ſapiunt
Eſt autem ſanguis dulcis humidus & ca
lidus · vnde et eos quibus dominatur fa/
cit beniuolos· ſimplices· moderatos· blan
dos· euſomos vel plenos Proprie autem
ſanguis anime poſſeſſio eſt· inde genas la
cerare mulieres in luctu ſolent inde et pur
puree veſtes· & flores purpuree morbis
prebentur: Sanguiſuga dicta vermis eſt
aquatilis ceno aliter potantibus inſidiať ·
cunq́ʒ inlabitur faucibus· vel vbi vſpiam
adhereſcit ſanguinē haurit & cum nimio
cruore maduerit euomet qd̕ hauſit ut recē
tiorem ſugat: Sanguiſuga dicta ꝙ ſan/
guinem ſugat. Sanguinaria herba dicta
que miſſa in naribus ſanguinem mouet :
¶ Sanir mons eſt qui dicitur hermō· quē
alii dicunt ſanior: Sanir leua nouitatem ·
ſiue videns lucerne. Sanie corrupto ſan/
guine Sanies· pus ·tabo· ſanguis· corru/
ptus ē· putrefact9 liuor. Sanies dicta qa
ex ſanguine naſcitur ·excitato enim calore
vulneris ſanguis in ſanguinem vertitur·
nam ſenies fit in quocunq́ʒ loco niſi vbi ſā
guis aduenerit ·quia omē ꝙ putreſcit niſi
calidum et humidum fuerit ꝙ eſt ſanguis

putrefieri non poteſt: Sanior iuſtior: Sa
nies autem & tabes ſibi differunt·fluere
enim ſanie viuorum eſt· tabe mortuorum
Sanitas eſt integritas corporis · & tem⁄
perantie nature ex calido et humido qđ ē
ſanguis.vnde et ſanitas dicta eſt quaſi ſã
uinis ſtatus: Sanxit·iuſſit·condidit· con
firmauit· poſuit: Sanus a ſanguine voca
tus quia ſine pallorem eſt Sanxiſti.ſtatui
ſti· vel iudicaſti: Sapa· paſſum·defretu ·
Sappa·ſarcula Sapidus weiſer:Sappa q̃i
dulce acidum vinum Sapientia eſt cogni⁄
tio rerum et intellectus cauſarum·non au
tem ſemper in bonum accipi ſapientiam
ſolet: Abuſiue quippe nominis ita ſapiē
tia dicitur·in malo quemadmodum in bo
no: Aſtucia cura proprie·magiſq; vſitate
in latina dumtaxat lingua ſapientes lau⁄
dabiliter appellantur Aſtuti autem male
cordati intelliguntur·nos tamen apte legi
mus ſapientes ad malum non ad bonum
Nam dicit dominus ſapiētiores eſſe filios
ſeculi filiis lucis ad conſulendum ſibimet
in poſterum· quamuis fraude non iure.
Nam & preuaricatores angeli quãuis de
ſupernis ſedibus ſue peruerſitatis & ſup
bie merito deiecti ſunt·natura tamen excel
lentiores ſunt omnibus beſtiis propter ra
tionis eminētiam·vnde et de ſerpente illo
quem ſuo inſtinctu diabolus iam impleue
rat ſicut ſcriptura dicit· ſerpens autem erat
ſapientiſſimus omniū beſtiarum que erãt
ſuper terram: Dicimus quoq; ſapientes
& apes ſapientes· vel formicas ꝑpter opa
velut eminentia ſapientie. Inter ſapientiã
& eloquentiam ita diſtinguitur·ꝙ eloquē
tiam conſtat ex verbis·ſapientia ex ſentē⁄
tia· ſed ſicut ſapientia ſiue eloquentia pro
deſt: Eloquentia ſine ſapientia valere nõ
poteſt: Melior eſt indeſerta prudentia ·
q̃m ſtulta eloquentia : Rerum enim ſtu⁄
dia proſunt non ornamenta verborū Elo
quentia enim ut diximus·ſcientia verbo⁄
rum eſt· ſapientia autem cognitio rerum
& intellectus cauſarum. Hanc enim vete
res philoſophiam vocauerūt id eſt omniū
rerum humanarum atq; diuinarum ſcien
tiam partes tres eſſe dixerūt· id eſt phiſica
ethica moralis·logica rationalis·Harum
prima nature et contemplationi deputat̄
ſecunda in actione· & cauſa recte viuendi
verſatur·tercia in diſcernēdo vera a falſis
opponitur: Sapiens dictus eſt a ſapore
quia ſicut guſtus aptus eſt ad diſcretionē
ſaporis ciborum · ſic ſapiēs ad dinoſcerdū
rerum atq; cauſarum· ꝙ vnum qđq; dino
ſcat·atq; ſenſu veritatis diſcernat· cui cõtra
rius eſt inſipiens ꝙ ſit ſine ſapore ne alicuius
diſcretionis vel ſenſus. Sapiens caſtus ſci
ens conſideratus circumſpectus ordinatus
vigilans ſobrius: Sapientem inter et pru
dentem ita diſcerni ſolet·ut ſapiens vocet̄
is qui intellectum rerum et cauſaruꝫ rima
tur· prudens vero qui ea ſenſibus corporis
experitur Ita nonnulli viri inter ſapientiã
& prudentiam intelligi voluerunt·ut ſa⁄
pientiam in diuinis · prudentiam autē vel
ſcientiam in humanis negotiis ponerent.
Sapona ſcipha. Sapio· intelligo ſenſu·&
ſaporem vini ſentio Sapientia ſcientia. Sa
prinus ſcribimus·quia lapſis ſaphirus di
citur Saphirus ex hebreo in latinum boni
tas interpretat̄ Sarabatte ꝓpria curantes
vel ſibi viuentes :Saraballa in daniele legi
mus: Et confeſtim viri illi vincti cum bra
cis ſuis & thiaris et calciamentis & veſti⁄
bus miſſi ſunt in medio fornacis ignis ar
dentis Probracis quas ſimmachus annaſa
interpretatus eſt· aquila et theodocion ſa
raballa dixerunt· & non ut corrupte legi
tur ſarabara·lingua aūt chaldeorum ſara⁄
balla crura hominum.vocant̄ et tibie Amo
ninoc· etiam brace eorum quibus crura to⁄
rum teguntur & tibie quaſi crurales et ti⁄
biales appellate ſunt: Saraballa crura ho
minum vocant apud chaldeos. Sarraceni
id eſt quaſi a ſarra et agareni id eſt ab agar
ſiue iſmahelite ab iſmahel filio abrahaꝫ nū
cupati·ipſi cedar a filio iſmahel: Sarabara
crura et tibie ſiue brace q̂bus crura tegunt̄:
Sarabare ſūt fluxa ac ſinuoſa veſtimēta de
q̂bus legit̄ in daniele & ſarabare eorum nõ
ſunt imutate Et publius ut q̂d ergo ī vētre
tuo parti ſarabarra ſuſpēdert Apud quoſ
dam aūt ſabare quedã capitū tegmina nū
cupantur·q̃lia videmus in capita magoꝝ
picta: Sarabara fluxuoſa ac ſinuoſa veſti
menta· ſiue capitum tegmina ut magi ha
buerunt: Sarai princeps fuit:Sarai inter
pretat̄ princeps mea ſara princeps: Et no
tandū ꝙ vtriſq; noībus vł dedit abrahe vł
ſare tãtū a·lr̄am dn̄s Sarai interp̄tat̄ ī lnō
pn̄ceps mea Erãt aūt q̇ putãt primū ſarã
p vnū r·ſcriptū fuiſſe· et poſtea ei alterã r
additū et q̂a r·apud grecos cētenarius nūs
ē mltas ſup noīe eius ineptias ſuſpicant̄·cū
vtiq; utcūq; volūt ei vocablm cõmūe tãtū
nõ grecã ſꝫ hebreã hēat rõeꝫ· cū ip̄m nomē
hebraicū ſit. Nēo aūt alterã linguã quēpiã
vocãs ethiologiã vocabli ſumit ex altera.

Sarai igitur primū vocata eſt per ſin res ioth. id eſt elemento ablato abolita eſt. e. quia per a legitur. et vocata eſt ſara: Cauſa autē ita nominis immutata hec eſt. qꝺ ante dicebatur princeps mea. vnius tantūmodo domꝰ mater et familie pꝰea vero abſolute princeps dicit̄ arculla lignanter qꝫ non ut in greco legimus: Dixit dominus ad abraham. ſarai vxor tua non vocabitur nomen eius ſarai. ſed ſara: In hebreo habetur. non vocabitur nomen eius ſarai. i. nō dices ei princeps mea es Omniū q̄ppe gentium futurarum princeps eſt Quidaꝫ peſſime ſuſpicantur ante eam lepra fuiſſe vocatam et poſtea principem cum lepra ſi rach vocatur. quia in noſtra quidem lingua videtur aliquā habere ſimilitudinem In hebreo autem penitus diuina ſcribitur enim per ſade. et a. in et res. et tau. qꝫ mutum a ſuperioribus litteris id eſt ſin. res. e quibus ſara ſcribitur. diſcrepare manifeſtum eſt. Sarai interpretat̄ princeps mea. eo qꝫ vnius eſſet tantūmodo domus materfamilias. poſtea cauſa nomīs immutata ablata de fine. id eſt littera ſara dicitur. id eſt princeps erat. ſicut dominus pollicitus eſt ad abraham. dabo tibi ex ſara filiū & benedicam ei et erit in gentes. et reges populorum ex eo erunt Saraptha incēſa ſiue anguſta panis. nomē ex hebreo ſiroqꝫ compoſitū. Sarai. ipa eſt et eſca: Fuit enī dionomia vel binomia Saraa carbones. ſiue anguſtia malorum: Saraia. princeps dominus vel iunctus domini Sarallia lactuca agreſtis dicta. qꝫ dorſum eꝰ in modum eſt quaſi ſerrallia. Sarrano oſtro Sapia id eſt rapine. Saram in tribu iuda: Sarara ciuitas pergētibus edom: Sarad ut deſcenderet: Sarabe velamen ſiue prīceps fratris Saraſar princeps tribulationis. Sarchaiſmos eſt hoſtilis irriſio cum amaritudine. ut referes ergo hec. et nunti us ibis Pelide genitoris illi mea triſticia facta Degeneremqꝫ neptolomeum narrare memento. Huic contrarius eſt antiſmoſus vrbanitas ſine iracundia ut illud. qui pauium non odit. amet tua carmina meui: Atqꝫ idem iungat vulpes & mulgeat hircos id eſt qui pauium non odit pro pena ti contingat ut diligat meuium: Fuerunt meuius & pauius poete peſſimi et inimici virgilii Qui hos ergo diligit. faciatqꝫ contra naturam. id eſt iungat vulpes. et mulgeat hircos. Sarchian eſt ſuperfluum carnis incrementū quo vltra modū corpora ſaginant̄ greci enim carnem ſarchiā vocāt Sarcina onus vel pondus. biſſaccia. mantica. in quibus portatur cibus. Sarciamꝰ fulciamus vel impleamus: Sarciet̄ fodiet̄ Sarcire emēdare. Sarcito refecto reſtituto Sarcit. decernit. reſtaurat: Sarchitector dictus qꝫ ex multis hinc inde coniūctis tabulis intectis ſarchiat corpus id eſt et tignari q̄ tectoria tignis inducit: Sarcio cebon: Sarcit redintegrat. renouat reemendat reconſuit iungit. Sarcophagum. archa in quo mortuus ponitur: Sarcofagū. archa corporalis vel ſepulchrum Sarcofaga grecū nomen eſt. ideo dicitur qꝫ ibi corpora aſſumuntur. ſarchia enim grece fagus cōmedē Sarcofagus lapis in troade fiſſilis ue naſcit̄ corpora defunctorum condita in eo infra quadragīta dies aſſumit exceptis dētibꝰ vnde et nūcupatur ſarchia enī caro fagus cōmedere dicitur grecum Veſtes quoqꝫ et calciamenta inlata mortuis lapidea fieri. mutianus auctor affirmat Sarculatis gigraponum Sarculis ferramentum cū manubrio cultoris hortorum neceſſariū Sarculum foſſorium. duos dentes habentem Sarcoiſmos eſt iocus cum amaritudine. Sardamon naſturcium: Sardina et corſica inſule paruo fretu. hoc eſt milibus xx. diuiduntur: Sardinia inſula maris magni. Sardinia herba. in ſardinia prouintia eſt: Sardonius lapis colorē habet ut ſanguis Sardonice gemma Sardonicus et ſaphirꝰ lapides precioſi de quibus in iob ſcriptū eſt. Lapidi ſardonico precioſiſſimo vel ſaphiro. ſed ſardonicus terre rubre ſimilitudinem tenet. ſaphirus vero variam habet ſpeciem: Sardonix gemma ex duorū nominum ſocietate. vocata ē enim ex ſonicis candore et ſardo. conſtat enim tribus coloribus. ſuperius nigro medio candido niueo. hec ſola inſignādo nichil cera ea velit repperitur autē apud indos. et arabes detecta torrentibus genera eius quinqꝫ Sardus gemma dicta eo qꝫ reperta ſit primuꝫ a ſardis. hec rubrum habet colorem. marmoribus preſtans. ſed inter gemmas viliſſimas. inuenitur autem plurimis locis in officinis lapidibus herens in ſaxo cordis modo Genera eius quīqꝫ Sardius lapiſqꝫ Sardus cibus. Sarga non idoneos artis ſue profeſſor. vel cuiuſlibet artis Sario circumfodio Sarix ſabarabi Sarii ſurculo laxari. Sariſſas. ſariſſe ſunt tela alexādrinorum Sarmate quas greci reginas vocant exorti ſunt ab aſcanio filio gomer nepote

ſareth hi patentibus campis inhabitabant armati priuſq̄m eos lentulus danubio ꝓ/hiberet. atq̄ a ſtudio armoꝛuꝫ ſarmate nū cupati exiſtimantur: Sarmentum a ſeren do dictum. id eſt quaſi ſirmentum: Sar/menta rami qui de vinea exciduntur. vel ſarcolamina: Sarnus fluuius eſt. qui ple rumq̄ late redundans. pendulos et diſſolutos campos rigare conſueuit. de quibus dictum eſt. que rigat equora ſarnus Sarna impetigo. Sarmenta. ſarpere enim antiqui propurgare dicebant vnde ſarmenta dicuntur: Saron cuius yſaias meminit dicens. in paludes verſus eſt ſaron. vſq̄ in preſentem diem. regio inter thabor. et ſta/gnum tiberiadis ſaronas appellat̄. ſed et ceſarea paleſtine vſq̄ oppidum ioppe omnis terra que cernitur dicitur ſaronas: Saron ſcopa grece. Sarpedon iouis filius & ladamie ¶ Sata ſegetes ſeminata. vel loca ſementibus plena: Sata meſſes. Sata cul/tes ſeminata Sata vnū dimidium modium tenens. aliter quinquaginta ſextarios in liquidis. in aridis xxvii. Sata idē ſunt qđ oephi. id eſt modii tres Sata genus men/ſure. tria ſata id eſt tres amphore: Sata ſatara. ſeptem ſextarios & quintā partē: Satagit ſatis agit. ſatis cogitat. deliberat. vel cogitat. deuorat. feſtinat: Satanas opprimens. preuaricator. aduerſarius. contrari9 tranſgreſſor Satanas in latinum ſonat aduerſarius ſiue trāſgreſſor. ipē enim aduerſarius qui eſt veritas inimicus. et ſemper ſanctorum virtutibus contra ire nititur. vnde & bene per zachariam dicitur. & ſatanas ſtabat a dextris ei9 ut aduerſaretur ei. & ipē tranſgreſſor quia p̄uaricator effectus in veritate qua conditus eſt. nam idē et temptator quia temptandam iuſtorum innocentiam poſtulat. ſicut et in iob ſcri/ptum eſt: Satax. ſapiens. ſcitus. inueſti/gator: Sate procreate Sate create Satelles gladiator. precurſor. graſſator. predo. Satellicon veriſimile Satelles. a ſatis faciēdo dictus. vel q̄ heret alteri. ſiue altius cuſtodia: Satellites miniſtri ſcelerum vel militātes caterua tirannorum regum comites miniſtri. malorum fautores ac ſocii Sacietas & ſaturitas ita diſtinguitur. ſacietas diuerſo vel vario genere ſpectaculorum contingit. ſaturitas vero ciborum eſt. Item ſacie/tas et ſaturitas ſibi differunt: Nam ſatietas ex vno cibo dici poteſt pro eo q̄ ſatis ſit. ſaturitas autem a ſatura nomen accepit quod eſt a vario alimentorum apparatu

compoſitum: Satigenum caprarum ſati/geri cilicio veſtiti ioculari: Satiri genus ſimeorū. facie admodū grata. & geſticulatis motibus inquiete: Satiri. homuntiones ſunt aduncis naribus. cornua in frontib9 & caprarum pedibus ſimiles. qualem in ſimilitudine antonius ſanctus vidit. qui etiam interrogatus a dei ſeruo reſpondiſ/ſe fertur dicens. mortalis ego ſum. vnus ex accolis heremi. quos vario deluſa errore gentilitas faunos ſatiroſq̄ colit Satiriaſis. inde deſiderium veneris cardiaci. hec paſſio turpis et periculoſa. Eſt autem ſatiriaſis ad res varias inceſſanter cum ere/ctione veretri et turpiſſima et fortiſſima aliquotiens cum iactu ſeminis et tentione neruorum vel tremore Dicta autem ſatiriaſis a ſimilitudine ſatiroruꝫ quos nimios & pronos in uenerem fama vulgat: Satirici poete dicti. ſiue q̄ pleni ſint omni fa/cundia. ſiue a ſaturitate et copia. De pluribus enim rebus ſimul locūtur. ſeu ab illa lance que diuerſis frugum vel pomorum generibus a templis gentilium ſolebāt deferri. aut a ſatiris nomen contractum. qui multa habent ea que per violentiam dicūtur. Satirion herba dicta a ſatiris propter incendium libidinis quā vulgus ſtincum vocant. venerem enim ſuſcitat. idem enim & orthis q̄ radix eius in modum teſticulorum ſit. quos greci orci vocant. idē et leporina propter q̄ caulem mollem emittit Satiſfacere. ſedare. ſopire. lenire. mulcere mitigare. placare. exorare. mollire blandiri imprecari Satiſfactio ē cauſas peccatoꝝ & ſuggeſtiones excludere. & vltra peccatum nō iterare: Sat eſt. ſufficit ſatis eſt: Satis meſſibus conſequens Satū gen9 menſure iuxta morē ꝓuintie paleſtine vnū et dimi/diū modiū capiēs. cuius nomē ex hebreo ſermone tractū eſt Satū enī apud eos nominat̄ ſumptio ſiue eleuatio eo q̄ q̄ metit eadē menſura ſextarioꝝ xxii. capax q̄ſi modius: Satira lex ē. q̄ de pluribus ſimul re bus loquit̄. dicta a copia rerū. et q̄ſi a ſaṫi/tate. vn̄ et ſatira ſcribere poemata varia cō dere Saturnum patrem pici negant hominem fuiſſe. ſed videant quid ſentiant itali/um deorum cultores qui negant hominē fuiſſe de quo & alii ſcripſerunt q̄ ante pi/cum filium ſuum italiam ipſe regnauit. ut virgilius dicit: Is genus indocile et diſperſum montibus altis: Compoſuit. legeſq̄ dedit laciumq̄ vocari Maluit his quō la/tuiſſet tut9 in oris Aureaq̄ ut ꝑhibēt illo

ſub rege ſecula · ſed hec poetica figmenta eſſe opinentur & pici patrem Sunteutiū potius fuiſſe aſſeuerant · a quo peritiſſimo agriculturam inuentam fuiſſe ut fimo animalium agri fecundarentur · quia ab eius nomine ſtercus dictum · hunc quidam ſūt cucium vocatum ferunt · qualibet autem ex cauſa ſaturnum appellari voluerunt · certe tamen hunc ſunchen · ſiue ſunteutiū merito agriculture fecerunt deum Satiriō natarwrꝫ Sauciatus iugulatus confoſſꝰ debilitatus vulneratus contrucidatus fatigatus Saucius ſemianimis ſemiuiuus : Seuina · ſauina vulneratus conſumptus. Saucium item et ſauciatum hoc intereſt · ſaucius ſemel ſauciatus ſepius Saue ciuitas antiqua habitauerunt omn̄ ei gens valida ſuper regionem ſodome quā excidit chodolla gomer Sauiat baſiat vel oſculat̄ Saugmentum · giſoumi: Scaper · aſper · Scabere · fodere . Scabies et lepra vtraꝗ paſſio aſperitas cutis cum prurItu et ſcamatione · ſed ſcabies tenuis aſperitas · et ſcamatio eſt · hinc deniꝗ nomen accepit · que ita veluti purgamenta amittat · nā ſcabies quaſi ſcamies Scabinꝰ ſtulſaꝫo Scabellū humiliatio Scabo iuccho Scabra ſunt loca ſitu aſpera · vnde et ſcabies dicit̄ ab aſperitate corporis Scabra aſpera vetuſta · virgilius exeſa inueniet ſcabra rubigine pila : Scabra pumicealis aſpera Scabre rubigi noſe · antiq̄ · vetuſte Scabrones veſpes longiora crura habētia; Scabroſus aſper Scabrum aſperum nodoſum Scafa nauicula Scala poculorum genus ex ligno facta · inde et vocata · greci enim lignum ſcalam vocant · Salluſtros · ſcelliſilꝫ: Scale ab ſcādendo id ē aſcendendo vocata · herent enī parietibus: Scale ſanctorum profectus. Scale nos giradatim: Scalprum dictum ꝙ ſcalpturis et foraminibus ſit aptuꝫ q̄i ſcalforum cuius diminutiuum ſcabellum: Scabellum ferrum acutū · ex altera parte latum ſicut graſium: Scabellum diminutiuum ex ſcalpro Scalpo frico Scalplum Scalpit leproſus dicitur a laterum pruritu; Scalptum ſculptum Scalmum nauē Scamna ſunt que lectulis altioribus imponuntur · dicta autem ab ſcandendo id ē aſcendendo · hinc et ſcamelli qui lectis paruis vel ſellis ab aſcenſu opponūtur Scamellum autem & ſuppedaneum dicitur · nam ꝙ dicunt greci yppodion dixerūt latini ſcamellum et ſuppedaneum ꝙ ſub pedibꝰ ſit Scāmata harena vbi athlete luctāt̄

Scamnū ſubſellim Scamonia quā latini acridium vocant herba ſuci plena · ꝙ colligitur ſub caua radice . Scandala diſſenſiones offenſiones: Scandebat aſcendebat ut illud ſcādebat roſeo medii faſtigia celi . Scādit aſcendit virgilius ſcandit fatalis machina muros freta armis Scandit aſcendit vł verſum exponit · vel eleuatur Scena arborum denſitas Scādule ſcindule Scandula a diuiſione vocata · duplex eſt enim Scāditur ꝙ eſt diuiditur . Scandunt aſcendunt: Scanoſis ſtupor grecum : Scanſilia gradꝰ ſunt vbi honorati in edibus ſedent Scantiniam id eſt iram et eſt nomen dee Scantꝰ impetigo Scafa · nauicula Scafa q̄ & ſunt cataſcopus nauigiuꝫ · qđ latine indendere dicitur . Scapo cacumīe in diuiſio Scaptes bidentes grecum Scafus certus numerus aut omorum vel certe ſcripture: Scapule poſteriora hominis · Scara id ē combuſtio ignis Scarabeus a cabo id eſt a caballo vocatꝰ ꝙ ex eo naſcitur · ſicut aūt locuſte naſcuntur de mulis · ita ex equoruꝫ carnibꝰ putridis ſcarrei: Eſt autem ſcarabei animal modicum volatile cui ſupra ſummū verticem capitis oculi conſtituti ſunt · huic licet nullum caput appareat · colla tamen ac dorſa cetero corpori celſiora ſunt · et eſt illi teſta valida · nec tamē tenuis membrana ſicut hominibus que facile poſſit offendi: Scaria greca arbuſcula ſpinoſa pomū rubeum affert virtutem habens medicā omnes dolores epati & ſtomacho curat: Scariothes vel a uico in quo ortus eſt rex iſſachar vocabulum ſumpſit · ut quodam vaticinio in condempnationem ſui natus ſit · iſſachar enim interpretatur merces · et ut ſignificetur preciū proditoris . Scarioth aūt a patre vel a villa · ſed melius dicit̄ merces & precium · quia precium accepturus de precio nomen accepit Scatabre ebullitiones id eſt ortus aquarum vel foraminum Scatebre aquarum emanantia; Scatebris · venis ſcaturrientibus aquis · ſcatit enī aq̄ dum in ſicco et arido quaſi bullit hec facit et cū erumpit venis · et cū auide ſorbetur temperat Scatit ebullit feruet ſcaturit Scaturigo quaſi ſcatēs origo Scaturigines autem ſunt ſparſe aquarum profluxiones: Scaturientes ebullientes Scaturrit currit aqua inter anguſtum: Scaturriens emanans · ebulliens Scaurus cui calces retrorſum habundantius eminent pede introrſum curuum Sceda carta ſcripta Sceda eſt qđ adhuc emendatur et necdum in libris

redactum eſt. et eſt nomen grecum ſicut
et thomus Sceda carta ſcripta: Scedula.
pagina: Scelera. flagitia. crimina. peccata
ſpurcicia. Sceleratum. ſceleſtum et ſcelero
ſum ita grāmatici dicunt. ſceleratum illū
eſſe in quo fit ſcelus. ut cicero. o ſcelerate
qui ſubactus et proſtitutus es. ſceleſtum
per quem fit ut terrentius tu ſceleſte ouē
lupo cōmiſiſti. ſceleroſum qui facit. ut idē
Ego illum ſceleroſum miſerta nolens ptu
li. ſed hec auctores non vſquequaq̄m cuſto
diuut: Scelerata. ſacrilega. contaminata. fla
gitioſa. funeſta. nefaria. praua Scelere fla
giciis: Sceler. furiis agitatus: Sceleria. i.
duricia cum ſenſu et dolore ex qua incipit
cauſa epatis Inter ſceleriam autem et ſciro
ſis hec eſt differentia. qꝛ ſceleria duricia ſe
incipit. et nulla fuit ante epatis cauſa Sci
roſis autem quamuis et ipſa duricia dicit̄
et ſimilia habeat et nomina et ſigna tamē
inde agnoſcitur atq̄ diſcernitur ab ſcele
ria ꝙ ante ſciroſim multe cauſe epatis fu
erunt. nam ſciroſis eſſe non poteſt niſi fue
rint flegmone iecoris aut dolores Ergo cū
hoc cognoueris ſcelerie curationis auxilia
ſunt adhibenda: Sceleroſus ſceleribus ple
nus. ut lapidoſus loc9 et harenoſus. plus
autem ſceleroſus q̄m ſceleratus: Scelerum
furor parricidalis inſania. Sceleſtus ſcele
rum cogitator ſcelerator qui ſcelus admit
tit & patitur. Scelus peccatum dedecus.
turpitudo macula ſordes. nota flagitium
facinus vel malum Mioc Scema id eſt per
fecta ſermonum connexio et figura de ſce
matibus autem plurimi multa dixerunt.
ſed nullus eorum efferre potuit latino ſer
mone. ſed his nunc appellationibus pro
feruntur. quibus ea magiſtra grecia nun
cupauit: Scemata ex greco in latinum elo
quium figure interpretantur que fiunt ī
verbis vel ſententiis. per varias dictionū
formas propter eloquii ornamentū qui
dam vanitate ponunt & faſtidium auferīt
et eloquium ornant. quantum tamen ſibi
vendicēt laudes. ipſa rerum natura demō
ſtrat huius orationis generale nomen pi
cticon greci vocauerūt Speciale vocabl'm
narrationis ſcemata lexeos et dianoeas ad
oratores pertinet id eſt ad philoſophos:
Ad grāmaticos lexeos que cum multe ſint
apud grāmaticos iſte inueniuntur quorū
hec ſunt nomina id eſt prolempſis. zeuma
yppozeuſſis. ſilemſis. anadiploſis. anafo
ra. epanafora. epizeuſis. epanalimſis. pa
ranomeō. homoeoptotō. homoeonteleutō
piloptoton. irinos. poliſinteton. dialatō
vel aſſinteton. antiton. yppalage Scemata
grece figura latine: Scema. imago figura
dictionis in ordine verborum cum decore
cōpoſita vel idolorum templū ſiue para
doxia: Scemata logii. id eſt figure orōnis
Scemate locus certaminis: Scematizans.
figurans: Scema arborum denſitas nata
in ordinem poſita ¶ Scena eſt camera hic
inde cōpoſita que inumbrat locum in thea
tro in quo ludi accitantur: Item ſcena dicit̄
arborum in ſe incumbenciū quaſi cōcame
rata denſatio ut ſubter poſitos tegere poſ
ſit: Item poſſit ſcena vacatur cōpoſitio ali
cuius carminis q̄ digna ſunt agi ī theatro
exclamationibus tragicis. Tragedia ē eni
genus carminis quo poete regum cauſas
duriſſimas et ſcelera inaudita vel deorum
res alto ſonitu deſcribebant Comedia que
res priuatorum et humilium perſonarum
cōprehendit nō tam alto ut tragoedia. ſed
ſtilo mediocri et dulci Scena locus erat in
fra theatrū in modū domus ſtructa cum
pulpito qꝛ pulpitū ſociſtra vocabat̄. vbi
cantabant comici. et tragici atq̄ ſaltabant
iſtriōes et mimi. Dicta aūt ſcena greca ap
pellatione eo ꝙ in ſpeciem domus erat in
ſtructa. vnde et apud hebreos tabernacu
lorum dedicatio a ſimilitudine domiciliorꝫ
Cknnonitia. appellabantur Officia autē
ſcenica tragoedi. comedi temelici iſtriones.
mimi & ſaltatores. & eſt plane in artibus
ſcenicis. liberi et veneris patrocinium que
priuata & propria ſunt ſcene de guſtu &
corporis fluxu. nam mollitiam libero &
veneri immolabant illi per ſexum. illi per
luxum. diſſolutiq̄ vocib9 & modis & or
ganis et liris transfigūtur appollines. et
miſſas. et mineruas. et mercurios. patro
nos habent. qꝛ ſpectacl'm xp̄iane odire
debes quorꝫ odiſti auctores Scena eſt loc9
theatri ī quo ſpectacula veteres celebrabāt
hi et ludi liberales vocantur a liberalitate
dicendi in eos in quos carmen aliqꝛ cōpo
ſitum erat p tragediā vl' comediā: Scenice
artis inuentor liber ſiquidē poſt eū atheni
enſes auxiſſe et perfeciſſe credunt̄. hanc in
dies feſtus agebāt in choris cātantiū atq̄
pſallentiū iuuenū Cōſtat aūt ſcenica ars
et tregedia ſed cōmedia priuatorꝫ hominū
cōtinet acta Tragedia aūt reſpublicas am
pliſſimas et regum hiſtorias hec q̄dem ſpe
ctaculorum genera. criſtiano viro vitanda
ſunt vbi comice fabule ſtupra virginum.
& amores meretricū elocuntur. vbi coiu9

tragicus antiqua facinora ſceleratorum re gum carmina turpia decantant. vbi hiſtrio nes mulierū indumēto per geſtus turpes & molles motus impudicarum feminaꝝ exprimunt· vbi ipſi quoq mimi libidinū probra imitantes· inflammant expectato res ſuos·ut corruptiores ad cubilia reuer tantur: Cirſenſium quoq ludorum vani tas demonibus conſecrata penitus fugiēda quia qui his intereſſe voluerit·pculdubio a cultu xpi diſcedit·ipſe fidei xpiane pre/ uaricator effectus· qđ denuo appetit qđ in lauacro iam pridem renunciauit Scena ſordida vmbra· calamitas· miſeria caligo: Scena·altitudo theatri·ſumma theatrales parietes· criſta montis arborum denſitas idolorum templum·vel ludus inimicus: Scena grece vmbra. Scenia loca theatralia Scena genus vnguenti· quo meretrices vnguntur ut amplius amentur: Scenia· veſtibulum ante ſcenum: Scenicus qui in theatro agit· theatrum enim ſcena eſt: Sce nophagia dies feſti quibus iudei caſas fa ciebant Scenophegia·qua tabernacula iu deis figuntur ·ob memoriam tabernacu/ lorum·ſcena enim grece tabernaculum di/ citur: Scenophagia ſolempnitas hebreo/ rum de greco in latinum tabernaculorum dedicatio interpretatur· que celebratur a iudeis in memoriam expeditionis cum ab egipto promoti in tabernaculis agebant. & ex eo ſcenophegia: Sceno enim grece tabernaculum dicitur: Hec iudeorum ſo/ lemnicas decembri menſe celebratur: Sce ptron vel ſceptrum id eſt regnum vel vir/ ga regalis grecum Sceptrinum vimen vir gam regalem: Sceptrum regalis virga au tem regnum imperiū poteſtas. Sceptorie ciſterne. Sceſis honomaton eſt multitudo nominum coniunctorū cum quodam am bitu copulantur· ut magna magnus pes lingua cohors feſtina virum vis: Item nu bila nix· grando procelle venti flumina. Item imber·eſtus·pruina·ſilua·et aura· nox dies: Item prouidula·larga·ſollers· fecunda·decora·Item ius·aqua·mel·vinū panis·piper·herba·oleum·ſal·Scetra ſcu tum loreum ſine ligno quo vtuntur afri & mauri de quo poeta· Leua ſcetra tegit. Scetra ſcutum breue·de corio factum in modum acuti falcis. Seua vulpecula cla/ mans·vel loquens. Scene id eſt taberna/ culum locus in quo habitauit iacob regreſ ſus de meſopotamia qui lingua hebraica appellatur ſocchot Scena ſiniſtra cōtraria iniqua mala·falſa·pueſa· Sceuus ſiniſter atq peruerſus· Anſoycaſov: Eſt enim peſſimi et crudelis animi: Sceuus malus peſſimus ac trucis animi & crudelis dicit· & diptongon habet: Celorum noīa Selō Terſeon Varicon Examcons·Alconi Ex alicon Colomons in quo dominus habi/ tat: Item Herius Hecherius Baltheus: Siderius Hicherius Licherius Lithetus ibi eſt ſalus mundi. Sciaſis vocata a parte corporis quā vexat·nam vertebrorū oſſa quorum ſummitas initio eſt· terminatur greci ſcia vocant. Sciadicum autem ita ꝑ/ hendimus primum ex paruo dolore oſſis qui de ilio deſcendens vertebre coxe ſue cō paginem erigit. Vnde et hoc greci ſcion vocauerunt· id eſt coxam Scida recta Scia grece femur dicitur·vnde ſciatici qui ibi in firmantur Scia grece coxa femur vł vm/ bra: Sciaticos· inflationem crurū Scidola a ſcafa: Sciet mouet: Sciens gratus·ca/ ſtus·ſapiens·conſideratus·cordatus·cir/ cumſpectus·vigilans·ſobrius. Scientes· doctores· preceptores· proceres· magiſtri veterum ſcriptores: Scienter docte perite ſcite: Scientia· noticio· preceptio·cognitio obſeruatio· inſtitutio· Scientia a diſcendo nomen accepit· vn̄ et diſciplina dici poteſt nam dictum ſcire a ſcire· quia nemo no/ ſtrum ſcit niſi qui diſcit: Scientia tantum in bono nam experientia in malo dici po teſt·ut penas expertus. Inter ſcientem & ſciolum hoc intereſt. Sciens eſt peritus ſci entia & rebus·ſciolus ſimulator ſcientie ac peritie contrarius ſcienti· & qui ꝙ alius ſciat ipſe videri velit ſcire· aut qui ſe profi tetur ſcire omnia·aut etiam futura predi/ cere: Inter ſcientiam et ſapientiam hoc in tereſt· ꝙ ſcientia ad agnitionem pertinet. & ad contemplationem ſapientie· ſcientia enim temporalibus bene vtitur· atq in euitandis malis ſeu intelligendis bonis. vel appetendis verſatur: Sapientia autē tantūmodo eterna contemplatur Item nō nulli viri inter ſapientiam et prudentiam ita intelligi voluerunt· ut ſapientiam in di uinis· prudentiam autem vel ſciētiam aut in humanis negotiis ponerent·perfecta ē autem ſcientia multa agere bona·et de illa laudem non querere quae deus precepit· & ſeruum inutileꝫ ſeſe ante dei oculos eſti mare: Sciphum calicem regium qđ et pa teram vocāt: Scifus fiala calix vas poculi vrceus: Scifus in quo manus lauamus. Schiros fortis Schitis gemma eſt viridis.

tit ferunt iaſpidis genus: Scillam vnam
e duabus Virgilius. quid loquar aut ſcil
lam niſi qđ fama locuta eſt: Scilla eſt vir
ga pubetenus. reliqua pars inferior. cin-
cta canibus ac lupis que dicebatur inter
ſiciliam et italiam fuiſſe latere. que naues
tranſeuntes trahebat in litus. & ex eis ar
reptos homines ſuis canibus lupiſq; proi
ciebat. Scillam non marinam ſed mariti-
mam feminam ſuccinctam canibus ſed ra
pacem aliquã et in hoſpitalem venientib9
extitiſſe. Scillam accole ſaxum mari immi
nens appellant ſimile celebrate forme pro
cul viſentibus. vnde & monſtruoſam ſpe
ciem fabule illi dederunt quaſi formã ho
minis capitibus ſuccinctam caninis. quia
colliſi fluctus latratum videntur exprimẽ
Scilla herba vocata eo ꝙ nocens ſit. de q̃
ſuperſticio dicit gentilium. ꝙ ſi integra ad
lumen ſuſpendatur omnia mala facit Scil
la. preda grece. & quaſi catula a greco: Scil
la monſtrum rabies. locus in mari pericu
loſus. Scilleam rabiem. ſcille ferocitatem:
Scille ſaxa latentia in mari Lucanus. qui
mox ſcillis exul graſſat9 ĩ vndis: Scilic9
aĩal ſiue ſcopulus Scilicet coniunctio ratio
nalis. ſcire licet. certe. ſine dubio. reuera. ita
dumtaxat. nimirum. vtiq;. profecto. videli
cet. tamen. euidenter. prorſus. plane. ꝓcul
dubio. longe a dubitatione. etiam: Scilis
macrus ¶ Scindit. diuidit diſrumpit patẽ
facit Scindo quoq; ſcidi et ſcididi dicebant
antiqui. antonius ſatis fortiter paulo vr̃as
ſcicidiſti tolus: Scindule dicte eo ꝙ ſcin-
duntur id eſt diuiduntur: Scinifes culicũ
genus eſt. aculeis permoleſtum: Scinifes
muſce minutiſſime ſunt aculeis permole-
ſte qua tercia plaga ſuperbus egipti po-
pulus ceſus eſt: Scinitos. cupidos grece
Scinips mucca: Scinedontas vocamus.
quibus gemini procedunt dentes Scintil
la. ignis pars modica: Scintillam per ſ. et i
dicimus. non per ſ. et e. Scintilla flamme
origo minimum igniculi ſemen: Scinthiũ
neuii macula: Scinum holus qđ in eufra
te naſcitur. quia qđ in arabia ſed eſt eligẽ
dum recens. fuluum muli florem purpu
reum tenuem odore roſei coloris. cum con
fricatur guſtum multum incendit linguã
atq; mordet. & eſt virtutis feruẽtis: Scio
lum ſcientem ¶ Sciopodum gens fertur
in ethiopia ſingulis cruribus & celeritate
mirabili. quos inde ſcipodas greci vocãt.
eo ꝙ per eſtum in terra reſupini iacentes
pedum ſuorum magnitudine adumbrent

Scipio lingua latina baculus dicitur: Sci
piones virge conſulũ: Scipiones duo fue
runt. auus et nepos quorum prior pu-
blius cornelius ſcipio affricanus cognomi
natus eſt. ꝙ hannibalem ducem kartagi-
nenſiũ bello ſuperauit. alter lucius corneli
us ſcipio numantinus appellatus eſt. q̃a
numanciam ciuitatem hiſpanie expugna
uit. horum apud om̃es ingens metus fuit
et reuerentia: Scipionem romani vocabãt
virgam quã triumphãtes cum ſceptro iñ
manu gerebant. ad imitationem victorie
ſcipionis. licet et ſcipio baculum ſit quo ho
mines innituntur. vnde et ille primus cor
nelius ſcipio appellatus eſt. quia in foro
patris eius cecus innix9 ambulabat Sup
ſcipionem autem aquila ſuperuolauit ob
inditium ꝙ per victoriam ad ſupernã ma
gnitudinem accederet ¶ Scire et noſſe. ita
diſtinguitur. ſcire eſt reddere rationem ꝙ
noueris noſſe referre tantũmodo ꝙ audie
ris Sciria pubes iuuentuſq; ex ſola ſcirõe
ptolomeus ſecuta eſt: Sciria ſeptentriona
lis Sciceronis extenſo nimium dura: Sci
roſin ſaxeus ut lapis tumor. fit autem ex
glutinoſo quodam et ſpiſſo atq; frigido
humore qđ confluendo ita membris indu
retur. ut inſitis locis vbi conſederit vnum
eſſe videatur. ita ut aut nullo modo inde
aut vix poſſit euelli: Sciroſin id eſt durici
am inſenſibilem que difficile ſolui poteſt:
Sciroſis nimia duricia ſine dolore et ſine
ſenſu que ĩ iecore habetur: Sciros. vas po
culi Sciros fortem Scirpus virgulium pa
pirio iunctus ſine nodo creſcunt in flumi
ne. Scirpus a quo ſegetes teguntur ſine
nodo. de quo ennius nodum querunt in
cirpo qđ ſolet dici in prouerbio qui inimi
ſus eſt etiam in ſcirpo nodum querit: Sci
ccitor verbum eſt cõmune id eſt interrogo
vel ſcire cupio. aliter non dicimus: Sciſci-
tatur percunctatur interrogat examinat.
exquirit expectat perſcrutatur: Sciſma.
diuiſio vł ſeparatio Sciſma ab ſciſſura ani
morum vocata. eodem enim cultu. eodem
ritu credit vt ceteri ſolo cõgregationis de
lectatus diſcidio Fit autem ſciſma cum di
cũt homines. nos iuſti ſumus. nos ſancti
ficamus in iuſtos. & cetera ſimilia Sciſma
tici ſunt qui in cauſis fidei recta ſentiunt.
exortis tamen quibuſlibet contentionibus
pacis cõmunione diſrupta a fraterno con
ſertio ſeparantur Proinde heretici in dile
ctione dei errare noſcuntur. quia ꝑuerſa
de deo ſentiũt. iſti vero in dilectiõe ꝓximi

offendũt ut quia de fraterna ſocietate pri uantur Scis noſti Sciſma grece: Sciſſio diſſenſio. hinc et ſciſmatici heretici q̃ ſe ſcidũt a fide catholica: Sciſtos lapis inuenitur in vltima hiſpanie. ſimilis croco cum leui ſul gore facile fricabilis. Scita. decreta vel iu/dicia. ſtatuta precepta: Scita exercitium di ſcendi dicebatur. & vocata ſcita ꝙ ea plebs ſciat. vel ꝙ ſuſcitat et rogat ut fiat: Scitas hac ex cauſa ferunt eſſe vocatas. limes eſt perſicus qui ſcitas ab armenis diuidit ſci/ta cognominatus. a quo limite ſcite. a qui buſdam perhibentur vocati. gens antiquiſſima ſemper habita. hi partos ac bactria/noſq;. femine autem eorum amazonum regna condiderunt. Scitalis ſerpens vo/cata ꝙ tanta preſulget tergi varietate. ut notarum gratia aſpicientes retardet. & q̃a reptando pigrior eſt quos aſſequi nõ va let miraculo ſui ſtupentes capit: Tanti au tem feruoris eſt ut etiam hiemis tempore excubias corporis feruentiores exponat de quo lucanus. et ſcitale ſparſis etiã nũc ſola pruinis excubias poſitura ſuas Sci/thia ſicut et gothia a magog filio iafeth. fertur cognominata. cuius terra olim in/gens fuit. Nam ab oriente in indiam. a ſeptentrione per paludes meotides inter oce anum & danubiũ vſq; ad germanie fines porrigebatur a dextra orientis parte quo oceanus ſericus tenditur vſq; ad mare ca/ſpium qđ eſt ad occaſum. de hinc ad meri/diem vſq; ad caucaſi iugum deducta eſt cui ſubiacet hircania ab occaſu habens pariter gentes multas propter terrarum infecun/ditatem late vagantes ex quibus quidam agros incolunt quedam portentuoſe ac truces carnibus humanis et eorum ſangui ne viuunt: Scithia prima europe regio. ſcithia inferior que a mare meotidis palu dibus incipiens inter danubium et ocea/num ſeptentrionalem vſq; ad germaniam porrigitur que terra generaliter propter barbaras gentes quibus inhabitatur bar/barica dicitur. huius prima alania eſt que ad meotidas paludes pertingit. poſt hanc dacia vbi et gothia. deinde germania vbi plurimam partem ſueui incoluerunt. Sci/tha. nomen gentile. Scithia prouintia: Sci thie plures terre ſunt locupletes inhabita biles. tamen plures Nam dum in pleriſq; locis auro et gemmis affluant grifarum immanitate acceſſus hominum rarus eſt: Smaragdis autem optimis hec patria eſt: Cianu9 quoq; lapis et criſtall9 puriſſim9 ſcithie eſt. habet flumina magna oſcorum faſſidem atq; araxen: Scitropedes. vas fi ctile habens pedes: Scitus doctus erudi tus. teſus. mundus. peritus. Scitum con ſtitutio vel compoſitum ¶ Scobare. fode/re Scofinia dicta ꝙ herendo ſcofem faciat Scolaces dicti ꝙ ſint ſcolie id eſt intortis & eſt grecum. Scolaces qđ nos finalia di cimus. & qđ ſint ſcolie hoc eſt intorti. hos romani funes & funalia nominabant Sco lazo. vaco. : Scola vacatio grece. Scolopẽ dius. herba dicta eo ꝙ folia ipſius animali ſcolopendro ſunt ſimilia. idem et ſplenos qđ ſplenem auferat naſcitur in humidis petris: Scolon et ſcandalum qđ nos offẽ diculum et in pactione pedis poſſumus elicere. Scoliaſmus. ceiſalo: Sconna ſpon ſus. Scopa ſimilis vtri: Scopen puritas Scopolia ſaxa ingentia eminentia in mari Scopulus lapis. rupis. ſilex. petra. preru ptum. ſpeculum ſaxum. Scopulus ſaxũ eminens quaſi a ſpeculando dictus eſt. ſiue a tegimẽto nauium: Scordalus ferox id eſt ſoporus incordatus. Scordiſcum co/rium peſſimum. et corium crudum. Scoria purgamenta & ſordes ſunt que igne exco quuntur: et dicta ſcoria qđ de ferro excuti tur id eſt ſinter. Scoria eſt ſuffocatio veſi ce. ita ut ex omnibus vrina denegetur. vł ventris officium. & tumor in pectore re/periatur. Scorpio diabolus: Scorpio vel ſagitta venenata arcu vel tormentis excuſ ſa. que dum ad hominem venerit vir9 qđ figit infundit. vnde et ſcorpio nomen acce pit. Scorpiones in ſimilitudinem cancri. cauda acuta: Scorpio vermis terrenus q̃ potius vermibus aſcribitur. non ſerpen/tibus animal armatum aculeo. et ex eo gre ce vocatum quod cauda figat. & arcuato vulnere venena diffundat. Proprium eſt autem ſcorpionis ꝙ manus palmam non feriat: Scorpio piſcis dicitur. quia ledit dum manu tollitur. Tradunt deniq; can/cri cum ocimi manipulo alligati. omnes q̃ ibi ſunt ſcorpiones ad eum locum congre gari: Ita ferunt. quia ſicut de vituloruʒ carnibus putridis naſcuntur apes. vel ſicut de equis ſcabrei. ita de cancris ſcorpi ones. Vnde & poeta ſic ait: Concaua lit torei ſi demas brachia cancri: Scorpius exibit. caudaq; minabitur vnca. Scorpi/tis gemma ſcorpionum & colorem et ef/figiem refert. inde et nominatur: Scor/pina nomen piſcis eſt. que caſtitatem im maculati connubii in genere ſuo ſeruat:

Itaq₃ habet pudicitiã generis· ſed venenũ generis ſui non habet Non enim percutit ſcorpina ſed reficit. Neſciunt igitur alienigenarum piſcium adulterina contagia · ſicut ſunt ea que coeunt aſinorum e quaꝝ que incer ſe genera magna hominum cura perpetrantur· vel rurſum cum equis aſine miſceantur que ſunt vera adulcerina natura. Scorta meretrix Scortator meretricum amator. Scortice que a grecis ſcite quoq₃ vocabantur qđ effrenantur pelles pelles quibus corruptela fit: Scortia eſt qua coercentur pueri in ſcolis Scotti propria lingua nomen habẽt a picto corpore eo ꝙ acculeis ferreis cum attramento variarum figurarum ſtigmate annotentur. Scotimati ſunt hi qui aut circium· id eſt giros paciuntur·aut ante oculos aſſidue volitare caliginoſa volumina circa ora ſibi videntur·& quaſdam vertigines nigras· & quotiens ſe ad terram inclinauerint vel intenti fuerint·cadunt et caput eius grauat Naſcitur autem hec cauſa quibus ſanguis de naribus aſſidue ſolitus eſt fluere autẽ horride·& diſtringuntur que cum nõ fuerint decurrentes iuxta officium ſuum tũc eos tenet morbus hic capitis onerantur· horum eſt in capite ſubglutiunt· vel girũ paciuntur· vel oculi eorum tenebreſcunt · ideo et nomen acceperunt ſicut hoc grece ſcortia tenebre dicuntur· hi niſi cito fuerĩt curati aut amentes· id eſt inſani vel epilemptici efficiuntur: Scotomia morbus ab accidenti nomen ſumpſit·qđ repentinas tenebras ingerit oculis cũ vertigine capitis Scrapedus ſcabioſus Scrafia ſkelua Scrate deſpecte· enugatorie : Scabro hornuſʒ Screta pituita. Scriba a ſcribendo nomen accepit officium exprimens vocabuli qualitatem·inſtrumenta huius ſcribe· calam9 & penna·ex his enim verba paginis infiguntur: Scriptura per ſolam ſ· et b·in medio ſcribendum· vnde et ſcribere dicimus Scribulus rex ſiliquarum põdere conſtat hic apud grecos vocatur gramma·ſcribulus autem dictus per diminutionem a lapillo breui qui ſcriptus vocatur. Scripulatur·ſollicitatur : Scripuloſitas meſticia triſticia meror anxietudo·egritudo confuſio Scripulus· lapillus· minutus & aſper qui ſi inciderit in calciamenta nocet·& moleſtia eſt animo· vnde & animi moleſtiam ſcripulum dicimus Scripea naturalia ſaxa aſpera· nigra·ut glarea. Scrifertarii· viles contempti: Scropea prominentibus ſaxis in mari· et ut melius intelligi poſſit acuminata: Scrobe· foſſe· minores ·fouee· vel ceſpites: Scrobibus ſulcis: Scrobes per b. foſſe vbi vites ponuntur: Scructibilis roſt liber: Scruptus terra minuta dura Scrupulum animi moleſtia· vel ſollicitudo dubitatio·difficultas: Scrupa eſt harena durior: Scubat·ventilat: Sculptando quaſi ab ſculptando· indagando. Sculpum· ſcapellum: Scruprus proprie minutorum lapidum cumulus. Scurra irriſio·ergo ſcurronem irriſorẽ dicimus: Scurrilitas· ſkerne wort : Scurra· vaniloquax·indocilis · ſubtilis·impoſtor. Scurra qui res ridiculas dicit·& facit paraſitus buccellarius·vł cura ſuperſtitus ·vel qui nõ deſerit cenas publicas: Scurra·qui ſectari quempiam ſolet cibi gratia· a ſequendo igitur· inde ſcurra appellatur·id eſt aſſecla: Scus· diſcus· antea enim ſcus dicebatur a ſimilitudine ſcuti·vnde et ſcutella· qđ nunc diſcũ vocamus. Scutulatus equ9 vocatus ꝓpi orbes quos habet inter purpuras: Scutũ appellatum eo ꝙ a ſe excutiat telorũ ictũ· ut enim telis reſtauratur clipeus ante ferĩ Scutum· protectio diuina·clipeum·ancilũ parma: Scutulus·miſtkipun· Scutitur ꝙ eſt ſimplex·excutitur compoſitum. Scutra vaſa enea in fundo equalia ·& in ore habent altitudinem· & cooperta deſuper calen in eis quid voluerint. Scibala ſtercora· Scithis lapis eſt viridis. Scinmon· honeſtorum conuenticula: Scitha nomen gentile: Sdematon dicimus vel nominamus tumorem mollem carnis inflate ſine dolore qui oſtenditur fieri expreum vaporantem vel creſcentem a vẽtoſitate· ſed frequenter mortua videmus tumeſcere corpora que tamen cauſa proprie in cruris· vel in pedibus fieri ſolet diſicorum·catexicorum vel ſtomachorum.

SEbatha reticulum: Sebat ſceptrũ vel virga: Sebilla· femina pagana prophetans : Sebeon ſtanter iniquitate: Seboim ciuitas impiorum ineternos cineres diſſoluta iuxta vrbem quondam ſodomam: Sebon·vinculum meroris. Seboim capreorum vł dammularum·ſiue ſtatio maris. Sebum adeps axungia· Sebum a ſue dictum quaſi ſuebum ꝙ plus pĩguedinis hoc animal habeat· Secauit arcum·id ẽ duxit arcum· Secabat pennis proſcindebat · Secat·diuidit· ſecernit· ſeparat· diſcernit· cedit·diſtinguit· ſegregat·diſſociat·ſeiũgit

nieat Sicclech quã antiochus rex alienige
narum dedit ad habitandum dauid eſt aũt
in doroma ſortis iude vel ſimeonis Sechẽ
in tribu manaſſe ciuitas ſacerdotalis et fu/
gitiuorum in monte effraim vbi ſepelie/
runt oſſa ioſeph: Sechoth tabernaculum:
Secedere per ſingularitatem dicimus. ſed
decedere per mortem. et abſcedere per ab/
ſtinentiam: Seceſſum. remoto loco. cenu
ſternitium latrina paia vin. Seceſſus inde
vocatus ꝙ ſit locus ſecretus. id eſt ſine ac/
ceſſu: Se autem ſine ſignificat ut ſedulus
ſine dolo: Secius tardius. Seclis longa ſe
riendo. Secludite ſeparate ſecernite. expel
lite. Seclusum. apertum. Secluſa. incluſa
abdicata. Scementata veſtis eſt zonis qui
buſdam et quaſi preciſammentis ornata.
nam et particulas cuiuſcunq; materie ab/
ſciſas preſceminas vocant. Secretius. latẽ
tius occulte Secta exempta Secreuit ſegre
gauit. Secta inſtitutio paganorum: Se/
ctans exercens perſequens Sectas erro/
res contentiones. Secta mores ingenia in
ſtituta. pactio propoſitum ſtudiũ: Secta
a diuiſione dicta eſt. quaſi ſectio. vnde &
ſecte philoſophorum vel hereticorum di/
cuntur: Secta a ſequendo nominata. &
tenendo. nam ſectas dicimus habitus ani
morum ac inſtituta circa diſciplinam vel
propoſitum que tenendo ſecuntur longe
alia in regionis cultu opinãtes q̃m ceteri
Secta doctrina hereſis inſtitutio norma.
inſecutio. a ſequendo dicta: Sectatur. ſe/
quitur. imitatur. inſidiatur. vel appetit.
Sectio dicta a ſequendo ea que ceperit. nã
ſectare ſequi eſt. Sectores cultores abſci/
ſores. diuiſores: Sectores proprie dicun
tur qui bona proſcriptorum diuidunt &
ſecant: Sectura. futura: Sectus. ductus
Sectus vſurpator bonorum venditor vel
cultor. Secubat ſequeſtrat: Secubo. ſece/
do. colligo. ſeorſum iaceo: Seculum etas
tempus. euum. ſpatium interuallum. cur
ſus vite: Seculum perpetuitatem oſtendit
et tempus. vnde et in ſecula ſeculorum di/
cimus qđ eſt autem ſeculum ſeculi niſi cu
ius effigiem tanquã vmbram habet hoc ſe
culum viciſſitudo enim temporum ſibi ſuc
cedentium cum luna minuitur & rurſum
impletur. dum ſol omni anno locum ſuũ
repperit. dum aer vel eſtus vel autumnus
vel hiemps ſic tranſit ut redeat. eterĩtatis
quedam intimatio eſt. ſed huius ſeculi ſe
culum eſt quod in commutabilitate et eter
nitate conſiſtit. ſicut verbum in animo &
verbum in voce. illud intelligitur. iſtud
auditur. et ideo illud in arte operatur &
manet. iſtud in aere ſonat et tranſit. & ſic
huius mutabilis ſeculi modus ab illo defi
nitur qđ dicitur ſeculum ſeculi. & ideo il/
lud in arte dei hoc eſt in ſapientia et virtu
te permanet. hoc autem in creature admini
ſtratione peragitur et generationibus cõ
ſtat. & inde ſeculum ꝙ ſequatur. ab eun/
tibus enim aliis alia ſuccedunt. hoc quidã
quinquageſimum annum dicunt. quem
hebrei vocant iubileum. Ob hanc cauſam
et ille hebreus qui propter vxorem et libe
ros amat dñm ſuum aure pertuſa ſeruitio
ſubiugatus ſeruire iubetur in ſeculum.
hoc eſt vſq; ad quinquageſimum annum
Secum. apud ſe. apud animum ſuum in/
tra ſe: Secum refert. ſecum cõmunicat. cõ
ſiliatur exquirit ſententiam. querit. voluit
ſecum flagitat. ſecum delibrat. ſecum ſe/
det. id eſt ſolus: Secundo defluo: Secun
dare. proſperare. in bonum conuertere.
Secundas vires. proſperam fortitudinem
Secunda ſabbati. ſecunda feria eſt quam
ſeculares diem lune vocant. Secunde dici
tur folliculus qui ſimul cum infante naſci
tur. continetq; eum. dictus quia eum cũ
egreditur ſequitur. Secundarum de qui/
bus egrediuntur partus infantis. Secun
de. bene. recte. rite. ſane. proſpere. feliciter
fauſte. Secundos. letos. proſperos. pro
pitios. Secundum litteram. ſecundum car
nem: Secundum et ſecus iuxta idem ſunt
Secundus. quia ſecus pedes. et extractꝰ
eſt ſermo a ſeruis ſequentibus pediſſe/
quis. inde et ſecunda fortuna dicitur. ꝙ
ſecundum nos eſt. id eſt prope nos. inde
et res ſecunde. id eſt proſpere. Secunde
autem a ſequendo dicte ſunt: Secuntur.
imitantur. perſecuntur. obſecuntur ¶ Se
curitas. quietudo. Secures. ſigna ſunt q̃
ante conſules ferebantur. quas hiſpani
ab vſu francorum per diriuationem fran
ciſcas vocant. & ea ligna portari ſolitum
erat ne aut vſum perderet belli. aut vacãs.
aſpectum ammitteret gladiorum Securis
quaſi ſemicuris. ex vna parte enim acuta
eſt. ex altera foſſoria. hec apud veteres bipẽ
na vocat̃. Vtrãq; aũt habens aciem bipẽ/
nis dicit̃ Securus amorũ germane. negli/
gens amoꝝ ſororis Securus qđ ſine cura
id eſt frigidus ꝑ qđ inutilis accipitur: Se
curus. ꝓpe iuxta cõminus: Secus exiſti
mare. male exiſtimare. vituperare crimĩare
inepte dicere detrahere. diffamare Secutor

ab inſequẽdo retiarium dictus· geſtabat
enim cuſpidem et maſſam plumbeam que
aduerſarii iaculum impediret ut anteq̃m
ille feriret rete· iſte ſuparet Hec armatura
ſacrata erat vulcano Ignis enim aquã ſem
per inſequitur· ideoq; cum reciario compo
nebatur· quia ignis et aqua ſemper inter
ſe inimica ſunt Secutus imitatus Sed per
d· oportet ſcribi· apud antiquos enim ſed
ſe: Sedatius tranquillus: Sedat· mulcet·
mitigat lenit blandit imperat mollit Seda
uit compeſcuit· ceſſare fecit Sedaciũ baſib
Sedatus temperatus lenis placidus· iocũ
dus cõmuuis miſericors manſuetus mitis
maturus moderatus dulcis clemens: Sed
da ſella· quia antiqui d· pro l· ponebant:
Sedechias interpretatur iuſtus dei: Sedẽ
domum larem familiam tectum limen: Se
derat· perpetuo inerat. Sedes ſolium et di
cte· quõ apud veteres romanos non erat
vſus accumbendi· vnde et conſedere dice/
bantur: Poſtea ut ait varro de vita popu
li romani viri diſcumbere ceperunt· mulie
res ſedere· quia turpis in mulieribus viſ9
eſt accubitus· ſed ſingulari numero ꝓprie
regni ẽ qui gr̃· thronus dicit̃. Sedes et thro
nus ita diſtinguitur· ſedes nõ tantũ vnius
ſed et eſt muliorum Nam ſolium vnius ẽ
tantũ hoc regũ· illius quibuſcunq; ꝓpriũ
Solium autem vel a ſolius ſeſſione· vel a
ſoliditate dictum: Solium latini greci thro
non dicunt· ſedes autem dicte· quia apud
veteres romanos non erat vſus accumbẽ
di· vnde et cõſedere antiquo more dicitur·
Nam veteres ſedentes epulabãtur : Sedet
animo ſtat vel placet apparet michi · licet
perſuaſuam eſt michi· nõ ſum dubius· cer
tum habeo· certum duco Sedes euangeliũ
vel ſancti domicilia vel habitacula Sederit
ſtatutum ſtatuerit Sedere glorioſum fie
ri : Sed enim ſed: Sedilia in quibus ſederi
poteſt Sedile aſcendentibus gremium· ar
ma pluteum: Sed inquies· ſed dicis Sedi/
tio eſt diſſenſſio ciuium dicta· q; ſeorſum
alii ab aliis erunt· nam hi maxime turbati
one rerum et tumultu gaudent· alii exiſti/
mant diſſenſionem animorum ſeditionem
vocari quã greci diaſtaſin vocant· quo aũt
differat vtrunq; docet cicero· poteſt enĩ eſſe
bellum ut tumultus non ſit. Seditioſus
tumultuoſus turbidus turbulentus inq̃e
tus incontinens: Seditio dicitur diſſenſio
ciuium q; ſeorſum alii ad alios ſeuiunt :
Seditio perturbatio diſſenſio diſcreptatio
tumultus contentio rixa ciuil' furor rabies
motus diſcordia: Sed ne dicatis· ne ſuſpi
cemini: Sidrac interpretatur decor meus.
Seducere decipere· item ſeducere ẽ aliquẽ
aliunde ad aliquid perſuadendo ducere· ẽ
enim a malo ad bonum· bonus auctor eſt
ſi bonus aut malus· malus ſeductor eſt.
Sedula firma ſtudioſa. Sedule· ſtudioſe·
enixe· libenter accurate· expenſe ex animo
ſumma voluntate Sedulus frequens· ſine
dolo aſſiduus· ſine intermiſſione impenſe
iugiter frequenter tota voluntate· vel ex
animo. Sedulitas diligentia blanda offi/
cioſitas aſſiduitas. Sedulus ſollicitus bo/
nus obſequens officioſus. Sedule curet·
ſollicite agat: Sedulus ſine dolo id eſt vir/
tus Seduxerat ſeparauit ſeorſum duxerat
Scedra ſcutum de corio ¶ Sefanchiro· gril
licos· lepus eritius ſiue labium eorum Se
far interpretatur gallina Sefela ſicut ſcri/
bit yſaias· pro quo aquila campeſtrẽ· ſim
machus vallem interpretãtur· vſq; hodie
omnis regio iuxta eliotropolim· cãpeſtris
& plana que vergit ad aquilonem et occi
dentem ſefalla dicitur. Sefion egreſſum ẽ
os triſticie Sefra adheſit vel placẽs Sefor
auis Sefer· qui dicitur pulchritudo Sefiõ
abſconditus vel egredere os meroris· vel
ſpecula eorum Sefela humilis vel campe
ſtris ¶ Sega id eſt yſopi virtutem habet
calidam. Segenum caprarũ Seges meſſis
ager in quo ſeritur: Vñ virgil'· Illa ſeges
demum votis reſpondet auari Agricole:
Segetes manipuli meſſis Seges egra laſſa
Segis ſegetis meſſis. Segetem ſerem meſ
ſem Segni pedes pigri: Segmenta id eſt
ſectiones: Segor parua ipſa eſt que et ſeor
Sed ſciendum quia ·g· literam in medio
non habet ſed ſcribitur apud hebreos per
vocalem a in: Segor vrbs eſt iuxta mare
mortuum vbi balſamum gignitur et copi
oſa poma palmarum Segor vna eſt ex ci/
uitatibus quinq; impiorũ que celeſti igne
conſumpte ſunt· de qua hebreorum opi/
nio eſt· q; frequenter remotu ſub reta ba
beleprimum· & poſtea ſalſa appellata eſt
& idcirco timuit loth poſtea ſedere ĩ ſegor
dicens ſi cum cetere adhuc vrbes ſtarent·
ipſa ſepe ſubuerſa eſt· quantomagis nunc
in communi ruina non poterit liberari· &
hanc occaſionem etiam in filiam coitus de
diſſe principium qui enim ceteras viderat
ſub prauitate & hanc ſtare ſeq; dei auxilio
ereptum· vtiq; de eo qđ ſibi conceſſum au
dierat ambigere non debuit: Segor que
& bala et ſora vna de quinq; ciuitatibus

ſodomorum ad preces loth incendio reſer
uata·que vſq₃ nunc oſtenditur: Meminit
& huius yſaie in uiſione contra moab de
quo et ſupra diximus: Segregat· ſecat·di
uidit·diſtribuit. partitur: Segetiam pa/
gani deam eſſe confingunt · quam etiam
preponunt frumentis quamdiu ſub terra
ſunt. Cum vero iam ſuper terram ſunt et
ſegetem faciunt deam ſagenam · frumētis
vero germinantibus deam pro ſerpinam·
in volumentis folliculornm deam voluti/
nam· florentibus quoq₃ deam floram ·col
lectis autem atq₃ reconditis ut tuto ſerua/
rentur deam tutilam propoſuerunt: Seir
hiſpidus·et piloſus: Seiugam maximus
currus qui currit ioui· pro eo ꝙ maximū
deorum ſuorum eum eſſe credunt. Seir.
mons in terra edom ī quo habitauit eſau
in regione gabelena · que ex eo ꝙ eſau pi
loſus eſſet et hiſpidus: Seir hoc eſt piloſi
nomen accepit ·in quibus locis antea habi
tauit chorreus quem interfecit chodollo/
gomer·meminit huius et yſaias in uiſione
idumee. Scira nomen putei a quo ioab re
uerti fecit principem exercitus abner: Sei
ra·et hanc cepit hieſus. Seiuncta id eſt ſe
parata ¶ Seladia pſalma hebreice. Selani
nus tuba. Selam vbi percuſſus eſt ioas.
Sela·ſemper: Sela in tribu beniamin diui
ſio eſt interpretatus: Sellarius ſattelros:
Sella ſagmaritia· ſoumſattel. Sell a· vm/
bra eius vel peticio. Selam · latus a latere
non altitudine. Sella interpretatur vm /
bra eius peticio· vel petens: Sella· tri /
bunal thronum: Sella a ſedendo dicta eſt
quaſi ſedda·et ſubſellia quaſi ſubſedia. Se
lei in tribu iuda. Selectus ſingulariter ele
ctus: Selenites lapis quem lunarem vo/
tant·cuius interiorem candorem cum lu
na creſcere atq₃ deficere aiunt: Selenites·
tranſlucet candido melleoq₃ fulgore. conti/
nens lune imagine₃ ꝙ iuxta curſum aſtri
ipſius perhibent in dies ſingulos minui
atq₃ vigere· naſcitur in perſida: Selemeia
reddente domino: Sellum· cuſtos veſtigi
um ſacerdotum fuit: Seleuciam vrbem q̄
prius calane vocitata eſt· condidit nebrod
filius chus poſtq̄m de babilone migrauit
que poſtea verſo nomīe a ſeleuco rege vno
ex pueris alexandri·qui poſt mortem ei9
occupauit regnum orientis dicta eſt ſeleu
tia. Seleuciam· hiſpanie vrbem condidit
ſeleucus· qui et antiochiam. Seleucia ciui
tas aſſirie nobiliſſima vicina antiochie· Se
leuciam tollentem ſemetip̄am ſiue experi

mentum itineris ſed exeūtem aduocatōie₃
Selinon ·appium grecum. Selinis ciuitas
virgilius palmoſa ſelinis. Seliqua viceſi/
maquarta pars ſolidi eſt· ab arbore cuius
ſemen eſt vocabulum tenens: Selimon in
terpretatur vmbra· & eſt mons in gallilea
Selon locus habitaculi. Selom interpreta
tur tranſlatus· ſiue reſtituens: Selexis
grece appellatur auis deuorans locuſtas.
data eſt enim ad remedium malorum que
locuſta inferre conſueuit · cui creator inex
plebilem dedit deuorandi naturam · ut in
ſatiabili paſtu plagam hanc poſſit extin/
guere: Selo putei· vel dimiſſio eius . aut
peticio: Selom auulſio· ſiue ipſe vbi eſt :
¶ Sem ·dicitur nominatus· quod nomen
ex preſagio poſteritatis accepit· ex ip̄o enī
patriarche· apoſtoli· prophete· et populus
dei ex eius quoq₃ ſtirpe·et xp̄us cuius ab
ortu ſolis vſq₃ ad occaſum magnum eſt
nomen in gentibus : Sem auditus· hal /
phorter: Semegar·nomen aduenīes·ſiue
colonus interpretatur audiens dominum
Semel et ſimul ita diſtinguitur ·ſemel ad
numerum pertinet· ut ſemel·bis·ſimul ad
congregacionē· ut conglobatis ſimul ferū
tur in arma viri. Semera·audiens domi/
num: Semen ſpuma eſt ſanguinis adin/
ſtar aque colliſe in ſcopulos que ſpumam
candidam facit· vel ſicut vinum nigrum
quod in calicem agitatum ſpumam alben
tem reddit: Varro autem dixit· ſemen eſ/
ſe hominis liquorem tenuem· quem ve/
re & medulle deſudant in renibus· qui li
quor rurſus a renibus calore venereo ſo/
lutus decurrit: Nonnulli quoq₃ aiunt ꝙ
pro coitu ſalſi humoris et ſubſtantie ſit .
Nam coitus ut dictum eſt ſpuma ſangui
nis que ex ſuco viſcerum liquido ſalſoq₃
conſtat. Semen eſt ꝙ iactum ſumitur aut
a terra aut ab vtero ad gignendum ·vl' fru
ctus vel fetus· eſt enim liquor ex cibi &
corporis decoctione factus . ac diffuſus
per venas atq₃ medullas qui inde deſuda
tur & in modum ſentine concreſcit in re/
nibus electuſq₃ per coitum & vtero mu/
lieris ſuſceptum calore quod admodum
viſcerum et menſtruali ſanguine irriga /
tione formatur in corpore tenue · ſemen
locis mulieribus non adherere : Labitur
enim nec habet vim adherendi·ſimiliter et
craſſum vim non habet gignendi · quia
muliebri ſanguine miſceri non poteſt pro
pter nimiam ſui ſpiſſitudinem · hinc & ſte
riles mares vel feminas fieri vl' p̄pt̄ nimiā

ſeminis vel ſanguinis craſſitudinē·vl' ꝓpt nimiam raritatem. Omnis autem partus conſtat duplici ſemine id eſt viri et mulie/ris·vnde et aiunt ex paterno ſemine puellas naſci et ex materno pueros cult9 pars maior cum inualuit occupat ſimilitudinē ſexus·nam patribus naſci ſimiles dicunt· ſi paternum ſemen validius ſit matribus· ſi matris ac ratione ſimilis exprimi vult9 qui autem varios parentes figura reddūt equaliter mixto paterno maternoqꝫ ſemīe concipiuntur· auorum autem ꝓauorūqꝫ ſimiles fieri·quia ſicut in terra multa ſemina occulta·ſic et in nobis ſemina celātur figuras parentum redditas·poſt plurimos dies menſtruales ideo ſemen non eſſe generabile quia iam non eſt menſtrualis ſan/guis a quo perfuſus irrigetur: Sementē vna feminini generis ratio eſt agriculture Semenſtria liber in quo actiones ſex mē/ſium continentur Semē diuina predicatio Sementis eſt frugum et arborum·ſemen vero hominis et animalium ſeminiū vel ſementum exordium cuiuſqꝫ rei Semen ſe/minis vtrūqꝫ ſignificat· tam annone q̄m hominis his ſementis frugum hoc ſeminarium origo cuiuſqꝫ rei Dicimus autē hoc ſemen et hoc ſeminium et hoc ſementis & hoc ſementum et hoc ſeminarium Semeia audiens dominum Semes ſol Semel idolum·et notandum ꝙ latinus ſermo ſit in hebreis voluminibus ac ſimilitudine: vnde et ſimulachra dicuntur. Semebab nomen perditionis ſiue ibi perditio. Semerus ibi perditio interpretatur Semet efferēs arrogans tumidus inflatus van9 inanis ignarus ventoſus popularis ambitioſus ſuperbus Semet ſeipm Semenſum id eſt ſemicomeſtum Semdabe nomine ſcientia Semianimis· ſemiuiuus exſanguis inter mortuos Semicinctiū minus lata ȝona vocatur cinctus·ita minus lata ſemicinctum Semicingulus eſt figura plena que ſub diametro et ea que diametrum apprehendit & circumferentiam continētur: Semicors minus habens cor. Semicinctum ꝙ eſt di/midium cingulum. Semiferi· dimidiū ferri Semifer rectus Semis aliquando ꝓ di/midio· aliquādo pro non pleno accipitur Semiermis minus armat9·vel ſemi armatus Semimarem ſpadonem eunuchū Se/minarium·origo initium Semina flamme ſcintille: Seminecem· ſemimortuū Semi/nudus ſemi coopertus Semiodolum latini vocāt ꝙ grece cheracim nominaī Semipes claudus ſemipedalis. Semiplagium minꝰ rhete dicitur vel adiūcte reſtibus·linee reſtes plage dicuntur Semipar ſpado Semion·monaſterium vel honeſtorum conuenticulum: Semiramis regina aſſiriorum q̄ vrbem babiloniam ampliauit· murūqꝫ eiꝰdem vrbis bitumine et cocto latere fecit: Semiruta non diligenter emendata: Semiſpatum gladius eſt ſpata longitudine appellata nō ut īprudens vulgus dicit·ſine ſpatio Semita duorum pedum eſt· ut aliī in tranſitu tranſire non poſſit·ſemita ergo quaſi dimidium iter. Inter ſemitam·et callem· & tramitem·hoc intereſt· ſemita ho/minum eſt·callis ferarum vel peccorum· a calcādo ita dicta· tramites vero tranſuerſa ſunt in agris itinera· proprie ergo callis ſemita tenuis callo pecorum predurata ſemita autem quaſi ſemis via a ſemitu dicta qua poteſt vnū vehiculum ire·cuius du/plex actus vocatur·propter ꝙ duo capit propter euntium et venientiū vehiculorū curſum Semita via quaſi ſemis via Aτpa poιτpbioaoi: Semiuir ſpado eunuch9 effeminatus vl' caſtratus: Semiuiuus modicū viuens Semianimis vix viuus· ſemineus proximus morte exſanguis palludus ex animis. Semiuecors minimus a uecorde: Semmion in noſtra lingua ſignificat honeſtoꝝ conuenticulum·in quo ſedentes ho/neſta et cauta vite miſteria celebrabant Semota obiecta. Semones quaſi ſemi hoīes ſemidei vocantur· non ꝙ dimidii homines vel dimidii dii ſunt· ſed qui non perfecti dii. Semones deos Semron nomen vidēs aut cuſtos: Sempiternum et perpetuum hoc diſcrepat· ꝙ ſempiternitas ad deum. perpetuitas ad angelos vel ad animā pertinet Primū enim ſemper fuit·nec vnquā eſſe deſinit·alterum eſſe cepit·ſed eſſe per/petuum non deſiſtit Sempiternus autem dictus quaſi ſemper eternus. Semuncia· id eſt et ſtater: Dicta autem ſemuntia· ꝙ ſemis ponderis habet: Semron maron guſtus amari meroris: Semrō in tribu ȝabulon Senam·in tribu iuda interꝑtatur ha/bundantia: Senatus patres ordo ampliſſimus ſummum concilium· toga pretexa· tribunalis ſella: Senatus a ſenectute ap/pellatus eſt: A romulo electi ſunt centū ex populo qui ob etatem ſenatores ob ſi/militudinem cure patres appellate ſunt: eo ꝙ ſic pr̄ filiis ita prouiderent rei publice dicuntur quidem et ceterarum ciuitatū ſenatores curie pricipes·ſed hoc in antiqs

Nam modo ſenator dici non poteſt · niſi
qui in curia romana fuerit · nam p̄mi ordi
nes dicuntur illuſtres · ſecundi expectabi/
les · tercii clariſſimi · iam inferius quartum
genus non eſt · quamuis autem ſenatoria
quiſq̧ origine eſſet vſq̧ ad legittimum an
num eques romanus erat · deinde accipie/
bat honorem ſenatorie dignitatis Senatꝰ
conſultum eſt · qđ tātum ſenatores popul'
conſulendo decernunt. Senatus conſultus
a conſulendo et tractando dictus eſt · locꝰ
vel dignitas nobiliſſimi populi romani iu
dices: Senatus compoſitum eſt ex ſenibꝰ
& natu quaſi maiores natu: Senatus tm̄
proprie dicitur ſenū collectio Sena grecū
eſt qđ latine dicitur belua de quo lex non
manducauit ſenam · neq̧ ꝙ ſimile eſt illi ·
quō immundum eſt · de qua etiam phiſio/
logus dicit · quō duas naturas hab3 et ali
quādo quidē maſculus ē · aliquando autē
femina · & ideo immundū eſt: Senectute
confectus · ſenior · maior natu · grandis na
tu · magnus natu · ex alto euo annis gran
dis confectus ſenio · confectus etate · decur
ſa etate · decurſa vita · Senectus · ſexta etas
hominis · que nullo annorum numero ter
minatur. Sed poſt quiq̧ illas etates quā/
tumcunq̧ vite eſt ſenectuti deputat̄ Sene
ctus aūt multa ſecū bona affert et mala .
Bona quia nos ab impotentiſſimis dn̄is
liberat voluptatibus libidines frangit · in
pectus auget ſapientiam · dat naturam cō
ſilia. Mala autem quia ſenum vita miſerri
ma eſt debilitate et odio · ſubeunt morbi tri
ſtiſq̧ ſenectus. Et labor et dure rapit in
clementia mortis Nam duo ſunt quibus
minuūtur corporis vires · ſenectus et mor
bus Sicut enim ab anu anilitas · ita a ſene
ſenectus vocatur Senectus quatuor eb/
domadis cōpletur propter accidentem in
illa animi & corporis grauitatem: Incipit
enim hec etas a quinq̄geſimo anno et ſep
tuageſimo ſeptimo terminatur: Vltimum
vero ſenium nullo certo annorum tempe
definitur · ſed ſola natura fine concluditur
Inter ſenectutem et ſenium hoc differt · ꝙ
ſenectus eſt vergens etas a iuuentute in
ſenium · non dum tamen decrepita · ſeniū
vero eſt feſſa atq̧ extrema etas · & vitā vl/
timam anhelans Senecta eſt ip̄a ſors ſiue
conditio ſenectuti accidens Senes dicti eo
ꝙ ſe neſciunt · & per nimiam etatem deli/
rant atq̧ deſipiunt: Vnde et plato ait. In
pueris creſcit ſenſus: in iuuenibus viget ·
in ſenibus minuitur: Nam phiſici dicunt
ſtultos eſſe homines frigidioris ſanguinis
prudentes calidi · vnde et ſenes in quibus
iam friget · et pueri in quibus nondum
calet minus ſapiunt. dicuntur ſecundum
varronem quaſi ſe neſcientes quia pre ni
mia ſenectute deſipiunt: Senenti · furenti
vel iraſcenti. Senium · ſenectus extrema.
Senior quinta etas hominis eſt · id eſt gra
uitas que eſt declinatio a iuuentute in ſene
ctutem · nondum ſenectus · ſed iam non
dum iuuentus Ouidius dicit · ſenior inter
iuuenem ſenemq̧: Terrentius quo iure ſu
mus · Senium pars vltima eſt ſenectutis ·
dicta ꝙ ſit terminus ſex etatum Senition
latini vocant herbam que naſcitur per ma
cerias · que grece ſerigon appellatur: Se
nidotium cetus artificis: Senile · flebile ·
ſolutum languidum fluxum molle rugo
ſum ꝓcedio. Sennaar interpretatur den
tis vacue factio: Sennaar locus eſt babi/
lonis in quo fuit campus et dura turris
quam vſq̧ ad celum hi qui ab oriente mo
uerant pedes ſuos conati ſunt edificare ·
vnde et a confuſione linguarum locus no
men accepit babilon · que in noſtra lingua
tranſuertur confuſio: Sennaar latiſſima ē
vallis in qua turris a ſuperbientibus edi/
ficari ceperat que linguarum facta diuerſi
tate deſtructa eſt · que ſcilicet turris babilō
eſt dicta pro confuſione mentium atq̧ lin
guarum: Sennaar campus babilonis in
quo turris exſtructa eſt · vnde egreſſus
aſſur edificauit niniuen Meminit huius
loci ioſephus in primo ātiquitatum libro
ita ſcribens de campo qui in babilonia re/
gione appellatur ſennaar hiſtoricus dicēs
Quidam ſacerdotum profugi de templo
enſali iouis ſacra rapientes in ſennaar cam
pum babilonie peruenit. Sennaar · vnde
fuit amafal qui aduerſus regreſſo dorum
bellum geſſit Senna terminꝰ iude · & vſq̧
hodie oſtenditur in ſeptimo lapide de hieri
cho contra ſeptentrionalem plagam villa
nomine magdal. Senna qđ interpretatur
turris ſenna Senna nomen petre Sēnaar
pro quo aquila ſennaam · ſimmachus in/
terpretatur vberem Meminit huius et mi
chaas propheta Senna abdētis pater · ſiue
fetor pr̄is vl' eoꝝ: Sēna voluntas · ſiue mā
datū eius Sēnacherib tollens · vl' leuās de
ſerta Sennunia · triſticia. Sēſa nota ꝓ ſen
ſus · corporis ſenſa dici . Epicureus oñdit
om̄ia cōprehendi poſſe ſenſa corporis Sē
ſim cūctant̄ timide cūctabūde diffidēter pe
ditati heſitāter paulati lenit mollit leuiter ·

Senſu caret ſtupet marcet: Inter ſenſum & intellectum hoc intereſt: Senſus ad naturam refertur· intellectus ad artem Sūt autem ſenſus corporis quinqꝫ· viſus· auditus· guſtus· odoratus· et tactus. Viſui ſubiacet habitus color ſeu magnitudo menſure. Auditui voces & ſonitus Guſtui ſapor amarus vel dulcis Odoratui· nidorū flagrantia vel qualiter ſe habent. Tactui· calida vel frigida dura vel mollia· aſpera· vel lena: Hi autem quīqꝫ ſenſus corporis ex partibus elemētorum ſunt· ſed non ex omnibus quatuor elemētis ſed ex aere terraqꝫ gignuntur: Ex aere viſus odor auditus· ex terra tactus· ſaporqꝫ naſcitur Senſus dicti quia per eos anima ſubtiliſſime totum corpus agitat vigore ſentiendi Vñ et pñtia nuncupaẗ· ꝙ ſint preſentib9 ſicut pre oculis que preſto ſunt· anima autem dum ſentiat ſenſus vocaẗ. Nam inde ſenſus animus dicitur pro his que ſentit· vñ & ſententia nomen accepit: Inter ſenſum & memoriam hec diſtinctio eſt: Senſus ē rei cuiuſqꝫ adinuentio· memoria rei inuēte recordatio. Illa exagitata repperit· hec reperta cuſtodit: Senſa diſpoſita· decreta vł conſilia· vel ſententias Senſificus· ſenſuał vel ſenſum faciens Senſiſſe· gemnan: Sēſit intellexit: Senſibilis a ſenſu dicitur: Sēta horrida aſpera Sētaria ſordida acuta ſqualoſa: Sententie quaſi ſentialiter Cum aūt ſententie nominanẗ niſi etiam maledicanẗ· male ſentire non poſſunt: In bono enim ſemper ſententias accipimus que ſine reprobatiōis adiectione ponūtur· ſicut ſcriptum eſt: Sapientior ſibi videtur piger· ſeptem viris loquentibus ſentētias: Sētentia eſt dictū imperſonale ut obſequiū amicos veritas odium parit: huic ſi perſona adiecta fuerit cria erit ut ita offendit achilles agamēnōeꝫ vā dicēdo Inter criā et ſentētiā hoc intereſt· ꝙ ſententia ſine perſona profertur· cria ſine perſona nunquam dicitur Sententiarum ſpecies multe alie ſunt indicatiue· alie pronunciatiue· ut nuſquā tuta fides. Alie imperatiue· ut vade· age nate· voca ſephiros & labere pennis Alie admiratiue tante ne animis celeſtibus ire Alie cōparatiue ſi vinco et pereo · quid ibi me vincere preſtat: Alie ſuperlatiue que cū aliquo motu & indignatone promuntur quid nō mortalia pectora cogis auri ſacra fames Alie interrogatiue iuueñs que cauſa ſubegit ignotas tēptare vias· qď genus vnde domū pacem ne huc fertis an arma

Alie reſponſiue· ut illinc iſtinc: Alie deprecatiue· ut eripe me his inuicte malł Alie permiſſiue ut parce metu citharea manēt imota tuorū. Alie conceſſiue que impulſione prohibebant· ut· Sequere italiam ventis pete regna per undas· que tamen ne non intellecta ſit perſuaſione ꝑmixta ſunt aliq̄ quae etent latenter· ut ventis per vndas: Alie demonſtratiue ut en· ecce· Alie eptatiue· ut michi preteritos referat ſi iuppiter ānos Alie derogatiue· ut nequaquā Alie quecunqꝫ exclamatione proferuntur· ut quis furor o ciues pacem cōuertit in arma Et cicero Odii immortales. vbi nam gentium ſumus: Alie exhortatione· cum ad ſententiam ꝓuocamus· ut aude hoſpes cōtempnere opes: Alie dehortatiue cū a cōtrario a vitio peccatoqꝫ reducim9. & affirmatiue· ut quid ne· quippe Preceptiue ut nudus ara· nudus ſere· & habebis frigore meſſes: Vetatiue· ut· Ne ve inter vites corilum ſere· ne ve flagella ſumma pete. Negatiue ut non minie Sunt et miratiue ut pape viuere· non licet ut fornicare Sētes ſpine· vel via ſpinoſa: Senties· firma ſententia· et indura reſponſio ¶ ponnma Sententia· a ſenſu dicitur· decretum animi aduerſio· conſilium· iudicium· Apacie: Sētentie affirmationes. Sentecatum· inuolutum vel obſcurum. Sententioſus intellectuoſus· vel integre iudicandus: Sētice ꝙ rubum dicitur· hanc greci baton vocant· cuius folia plagas recentes mire iungunt Sentice murſinam vulgus appellat frutectum aſperum nimis & ſpinoſum quā auctores ramnum vocant Senticoſa· via ſpinoſa in mari Sentinus dicitur deus ꝙ ſenſum preſtat Sentix dicta a ſitu· qď eſt terra inculta· in qua ſentices ſpineqꝫ naſcunẗ maiores autem nō ſi omnem arborem ſpinoſam veprem dicebant qď vi prehendit: ¶ Seō· ſiue· ſuen in tribu iſachar· hodieqꝫ oſtenditur villa contra montem thabor: Seon parua vel meridiana Seon interp̄tatur arbor infructuoſa ſi elatus Seorus dicitur qui ab hominum cōſortio ſe ſeparat· vnde ſeorſum: Seon germen ꝙ nō eſt· vł inutile germen· vel alloquium inutile· aut calorum· vel temptatio laceſſiens. Sepatio diuerſitas exema. Separat diuidit deducit diſtribuit ſecat partitur ſegregat diſſicit ſecernit occultat ſegregat. Separ ſeparat9· pax diſſimilis Separatum diſtinctum occultum ſecretum Sepe aliquotiēs Sepati nemine ſciente Sepe per a et e· ſcribēdum

Sepediũ· refugium· Sepelire eſt condere
corpus·nam humare obruere dicim9·hoc
eſt humum inicere: Sepelitur comburitur
crematur igne· in rogũ·mittitur effertur
funus deducitur· exequie fiunt·ſolo reddi
tur Sepis·zun Sepem vallum·munimen
tum·aggerem·terre congeſſionem: Sepe
ros baccas lauri. Sepes dicitur ꝙ ſepe li/
gna ponantur ibi Sephan·ioſeph egiptia
lingua interpretatur ſaluator mũdi Sepia
atramentum: Sepia dicitur· quia ſepius
interclufa facilius capitur· ĩ qua idem ob
ſcenum genus·ore enim concipit ſicut vip
pera cuius atramẽti tanta vis eſt· ut lucer
ne aditum eʒiopias videre ablato priori lu
mine quidam tradunt: Sepiolas qui ſepi
bus capiuntur Seplaſarius negotiator q̃
multa venundat quẽ greci pentapolis vo
cant Seplaſſum ſtatio vbi pigmenta venũ
dantur·ꝙ greci miropolion dicunt Sepo
nit cõmendat ſequeſtrat deponit vel ſpar
git. Seps exigua ſerpens·que non ſolum
corpus ſed oſſa veneno conſumit· cuius
poeta ſic meminit Oſſaq; diſſoluens cum
corpore tabificus ſeps Sepſit circumdedit
clauſit cooperuit·cõminuit·vallauit· vl'ſer
pit: Septem arces ſeptem montes· intra rõ
mam ſunt id eſt tarpeius auenticinus vi/
minalis·quirinalis· celius·eſquilinus·&
palatinus. Septatum ambitum pictum·
vel virgatum. September menſis nomen
habet a numero & imbre·quia ſeptimus ẽ
a marcio·& imbres habet ſicut et october
Septentrio a ſeptem ſtellis vocatus qui ĩ
ipſo reuoluto rotantur·hic et proprie vor
tex dicitur eo ꝙ vertitur: Septentrio ven
tus ideo ſic vocatus eſt· eo ꝙ a circulo vii·
ſtellarum conſurgat· que vertẽtes ſeſe mũ
do reſupino capite ferri videtur. Hic autẽ
ventus a dextris circium·a ſiniſtris aqui/
lonem habet. Septentrio eſt ille quẽ greci
arcturum vocant qui ſeptem ſtellarum ra
diis fulgens in ſeipm̃ reuolutus rotatur·
qui ideo plauſtrum vocatur·quia is in mo
dum vehiculi voluit·& modo tres ad ſũ/
mã eleuat·modo quatuor inclinat·hic aũt
in celi axe conſtitutus ſemper verſatur &
nunquã mergitur· ſed dum in ipõ ſe vo/
luitur·& mox finitur. Septennem·ſeptẽ
annos habens· ut ſeptẽnius erroris: Sep
tentrionibus·triones vl' teriones grece bo
ues dicuntur· eo ꝙ vii·ſtelle in plauſtris
videntur· ſeptentrio dicitur: Septuagies
ſepties id eſt quadringentis nonaginta vi
cibus: Septimanã latini vocant quaſi vii·
luces·nam mane lux eſt· id eſt ebdomada.
Septima etas·ſeptimus annus: Septus·
clauſus·vallatus. Sepulchro ſepulture tu
mulo: Sepultam obrutam·vel grauatam.
Sepulchrum monumentum·et tumulum
ita diſtinguitur: Sepulchrum tantũmodo
tumulus defunctorum eſt· monumentũ
vero nunc ſepulchrum·nunc hiſtoriam ge
ſtorum. Monumentum autẽ dictũ eſt· eo
ꝙ moneat mentem·vel ad memoriam de/
functi·vel ad recordationem rei ſcripte.
Porro tumulus bifarie·nũc tumens tell9
nunc ſepulchrũ vocat̃ Sepulchrũ a ſepul
to dictum priuſquã quiſq; in domo ſua ſe
peliebatur· poſtea vetitum eſt legibus ne
fetore ipſius corpora viuentium contracta
inficerentur: Sepulchrũ dicitur quaſi ſine
pulſu id eſt ſine flatu·arã rogũ·vel corp9
peccatoris Sepultus dictus eo ꝙ iam ſine
pallatione ſit vel pulſu· id eſt ſine motu :
Sepultus obrutus vel humore affectus·
vel grauatus. Sequacibus vndis vadoſis·
vel ſequẽtibus vndis Sequax docilis imi
tatrix: Sequax diſcipulus aptus ad diſcẽ
dum: Sequela mos ritus exemplum inſti
tutũ conſuetudo Sequẽtes quieſcẽtes Se/
quẽtia de xp̃o ꝓphata ſunt Sequẽs molle
tenerũ fragile cadens flexum Sequeſter ſu
ſceptor pignoris· et pediſſequis diſcretor
Sequeſter dicitur qui certantibus medius
interuenit· qui apud grecos omeſos dicit̃
apud quem pignora ſolẽt deponi·qđ vo
cabulum a ſequendo dictum eſt· ꝙ eius q̃
electus ſit vtraq; pars fidem ſequatur. Se
queſtrata ſeparata diuiſa: Sequeſtra inter
poſita Sequimur te·ꝙ debes facim9 Se/
q̃us obſeq9 ſecus ¶ Seratha·vincĩes venit
tribulatio Sera repagl'a tarda vectis Sera
dira Serã nouiſſimã Seraphĩ ardentes vel
incẽdentes·iuxta illud q̃ facit angl'os ſuos
ſpũs Seraphĩ virtutes eſſe in celis confir/
mant·q̃ deũ laudãt et in miniſteria diuerſa
mittunt̃ Seraphĩ multitudo ẽ angl'oꝝ q̃ ex
hebreo in latinũ ardẽtes vl' incendẽtes int̃
ꝑtant̃·q̃ idcirco ardẽtes vocant̃·q̃a ĩter eos
et deũ nulli angl'i cõſiſtũt·et ideo q̃nto vici
nius corã eo cõſiſtũt· tãtomagis claritate di
uini luminis inflammant̃· vñ et ipĩ velant
faciẽ et pedes ſedẽtes in throno dei·et idcir
co cetera ãgl'oꝝ turba videt dei ẽentiã plene
nõ valet quõ cherubĩ eã tegit Serapis õ/
niũ maxi9 egiptioꝝ d's ipẽ ẽ·apis rex argi
uorũ qui nauibus tranſuectus in egiptũ
cũ ibidem mortu9 eſſet ſerapis appellat9
eſt· ꝓpterea quia arca in q̃ mortu9 ponit̃

quã ſarcophagum vocãt foros dicit̃ grece·
& ibi cum venerari ſepultũ ceperunt pri
uſq̃m templum eius fuiſſet velut ſoros
et apis ſerapis Deinde o·aliter cõmutata·
ſerapis dictus eſt Seras tardas vel vnde
muniuntur ianue Seratus cauẽe ferarum
Serenat ſerenas facit Serena luce pura lu
ce Sereno vultu bilari facie Serenũ purũ
ſurdũ gratũ et ſilens · lucidũ nitens ·ſplẽ
didum fulgidum micans placidum ·quie/
tum tranquillum bilarẽ letũ Serenum &
tranquillum ita diſtinguit̃. Serenũ ad ce
lum referri poteſt·tranquillũ ad mare Se
res gentes ſunt q̃ ſericas faciunt: Serẽ ſe/
getem: Seres oppidum orientis a quo &
gens ſericũ & regio nũcupata. Hec ab ſi
thia ad occeanum orientalem inflectit̃ no
bilibus frõdibus fertilis e quibus vellera
decerpunt que ceterarum gentiũ ſeres ad
uſum veſtiũ vendunt apud quos de arbo
ribus lana contexitur de quibus eſt illud
Ignoti facie ſunt·ſed noti vellere ſeres Se
rebant narrabant Sererent dicerent: Sere
nos vultus bilares facies: Seriatim ordi/
natim Series regũ ordo tempus longum
contexio vel tenor vel diſpoſitio ordo reꝝ
longiſſimus. Series aũt dicta ꝑ tranſlatio
nem a ſertis florum inuicẽ cõprehenſorũ
Seria id eſt olla dũ fixum eſt ſignificat ol
lam·quando aũt mobile facit·ſeruis ſeria
ſeriũ· ſignificat boneſtũ vel vtile· et dici/
mus ſerium aliquo pondere oneratum Se
rinis nomen furie id ẽ vna de deabus Se
ringa virga in barundine Seriola eſt orca
rum ordo directus vel vas fictile vini apd
ſiriam primũ excogitatũ · ſicut cilicis eſt a
cilicia nũcupata·vnde primũ aducte ſunt
Serit dicit vel ſeminat. Serius tardius mo
deſtius Seruit dixit ſeminauit Seriũ mo/
deſtum· ornatum ſobrium grauez Sermo
eſt collatio duorũ vel plurimoꝝ quẽ grece
dialogũ vocãt: Sermo aũt quia in vtrũqꝫ
ſeritur·vnde et in virgilio· multa inter ſe
ſerebant Sermo enĩ alteram egit perſonã
Sermocinantur·inter ſe locuntur·verba co
niciunt altricantur :: Sermones rumores
aure fame opiniones·aura popularis Ser
mo plurimũ verboꝝ orationis eſt a ſeren
do·hinc et ſermo ſancti bilarii et ſancti au
guſtini dicitur id eſt diſſertio bilarii augu
ſtini Sermone comptus ſermone cõpoſitꝰ
Sermocinator ſermo natus ·ſermonẽ facit
Sero tarde Sero et horã ſignificat tardita
tem· quomodo ſi dicas ·ſero michi ſugge/
ſtum eſt id eſt tarde. Sero venit id eſt qui

poſt preſtitũ tempus aduenit: Eſt et ſero
tempus noctis ꝓfundum· ut ſi dicas ſero
ad lugubrandum ſurrexi·hoc eſt non ve
ſpertino tempore·ſed ꝓfunda nocte ſur/
rexi: Sero dicimus fruges· p̃terito tempe
facit ſerui Lucius hic ſunt herbe quas ſer
nit iupiter ipẽ. Item ſero qđ eſt cludo·vñ
ſera dicta eſt ·preterito tẽpore facit ſeraui:
Terrentius tutaui atqꝫ obſeraui hoſtium
Itẽ ſero ſignificat tarde id eſt horam in oc
caſum diei ut in euangelio Vna ſabbatoꝝ
cum ſero eſſet Seroſa fraus vel nequitia.
Seron ſepulchrũ idolum. Serotinus ſpe/
ter Serpedo eſt riuus cutis·cum puſtula
rum extendentia· & nomẽ ſumpſit a ſerpẽ
do·eo ꝙ ſerpit ad membra Serpentes no/
men acceperũt eo ꝙ occultis acceſſibus ſer
punt Phiſiologus dicit quatuor naturas
habere ſerpẽtes: Prima natura cum ſenu
erit caligant oculi eius ·& ſi voluerit no/
uus fieri abſtinet ſe a cibo & ieiunat qua
draginta diebus & noctibus donec pellis
eius in eo relaxatur· & querit petram in
fiſſura anguſtam et inde ſe vehementer co/
artat atqꝫ contribulat corpore deponit ſe/
nectutem et nouus iterum fit Secũda au
tem natura·cũ venerit bibere aquã a fonte
non ſecum affert venenum ſuum· ſed in
cubili ſuo eum deponit· & ſic aquam inſi
cientem bibit Tercia vero natura ſi viderit
ſerpens hominem nudum timet valde ac
cedere ad eum·ſi autem veſtitum viderit in
ſilit in eum Quarta vero natura ſerpentis
quando venerit homo et voluerit eũ occi
dere totum corpus tradit ad penaȝ caput
autem ſuum cuſtodit: Serpens vbi oclos
obduci ſẽſerit· nota remedia petit nec frau
datur affectum Nam paſtus feniculi ceci
tatem repellit exceptam Fertur autem q̃a
rubi folia ſuperiecta ſerpenti interimit eũ
Ieiuni quoqꝫ hominis ſputum ſi ſerpens
guſtauerit morietur. Serpens diabolus·
nomen accepit·quia occultis acceſſibus ſer
pit: Nam apertis paſſibus ſquameis mi/
nutiſſimis repit Illa aũt que quatuor pe/
dibus nitũtur ſicut lacerti & ſtelliones nõ
ſerpentes ſed reptilia nominantur Serpẽ
tes autem reptilia ſunt· que ventre et pe/
ctore reptant· quorum tot venena quot
genera ſunt·tot pernicies· quot ſpecies·
tot dolores·quot colores habẽt: Sunt eni
ſerpentium multa genera ut admolite ele
fantie camedracontes· poſtremo quantus
nominum· tantus morſiũ numerus Om
nes autem ſerpentes natura ſua frigide

ſunt· nec percutiūt niſi quando caleſcunt
nam quando ſunt frigide nullum tangūt
vnde et venena eorum plus die q̄m nocte
nocent: Torpent enim nocte algorū cau
ſa. et merito quia frigide ſunt nocturno
calore In ſe enim adducunt vaporem geli
de corporis peſtes et nature frigide· vnde
et hieme in nodos torpent eſtate ſoluunt·
Idem eſt qđ quicunqȝ ſerpentium veneno
percutitur primum obſtupeſcit· et poſtea
vbi in illo calefactum ipſum virus exarſe
rit hominem extinguit: Omne autem fri
gidum eſt· & ideo animam que ignea eſt
fugit venenum frigidum .In naturalibus
bonis que nobis & in ratiōalibus animā/
tibus videmus eſſe cōmunia· viuacitate q̄
dam ſerpens excellit ſenſu: Vnde legitur
et ī geneſi Serpens autem erat ſapientior
omnibus pecoribus terre Dicit autem pli
nius ſi creditur· ꝙ ſerpens caput etiam ſi
cum duobus euaſerit digitis nichilominus
viuit·vnde et totum corpus obicit pro ca/
pite ferientibus· a quibus vniuerſis hebes
viſus eſt: Raro aduerſum contuētur nec
fruſtra ·cum oculos non in fronte ſed in
timporibus ·adeo ut citius audiant quam
aſpiciant: Nullum autem animal in tanta
celeritate linguam mouet ut ſerpens adeo
ut triplicem linguam habere videatur cū
vna ſit ſerpenti Tunice ſerpētium exuuie
nuncupantur·eo ꝙ his quando ſeneſcunt
ſepe exuant quibus cutibus in iuuenta
redeant dicuntur exuuie & induuie: Pi
thagoras dicit de medulla hominis mortui
que in ſpina eſt ſerpentem creari Serpēs
intrans penetrans Serpens repentina ſu
bita Serpens ·anguis·coluber·draco Ser
penti tranſeunti·irruenti: Serpens apud
virgilium generis maſculini· apud ſaluſti
um feminini·neqȝ ſerpēs perniciosa : Ser
pillus herba vocata ꝙ radices ipſius longe
ſerpent. eadem et perillus: Serpillum ge/
nus eſt herbe habundantis in frigia pulei
um campeſtre· vel allia ſiluatica: Serpit·
polluit contaminat violat maculat erūpit
manat: Serpit ſerpſit hiſcit os aperit vul
gatur Serra nomen de ſono factum id eſt
a ſtridore·eſt enim pretenuis ferri lam/
mina dentium mordacitatē reſecans· q̄qȝ
attingit ſerre·circine· quem vſum perdice
quidam adoleſcens inuenit quem puer de
dalus frater matris ſue ſtudiis perdocen
dum acceperat· cuius pueri tamē ingeniū
fertur dum materie diuidende compendi
um quereret·ſpinaȝ piſcis imitatus ferro
lamminas exaſperans dentiū mordacitatē
armauit quā ſerram artifices nuncupant·
pro cuius artis inuentione dedalus magi
ſter eius inuidie liuore permotus precipi
tem puerum ex arce deiecit· de hinc exula
tus cretam abiit ibiqȝ aliquādiu fuit· ut fa
bule ferunt pennis volauit· & in ciliciam
venit Serra genus piſcium nuncupata q̄a
ſerratam cruſtam habet & ſubternatans
nauem ſecat: Serra palus argiue: Serra·
vnde ligna vł marmora ſecantur·& ſerra
dicitur lignum habens multos dentes qđ
boues trahunt Serum poſt veſperum tar
dum vocatum· a clauſis ſeris quando iaȝ
nox venit ut vnuſquiſqȝ ſomno tutior ſit
Serta ·texta ·corona ·vel coronata ·ſubtilis
ex floribus facta Sertum ambitum circū
datum .Sertum autem et corona ab vno
greco deſcendunt· qđ eſt ſtephanon Serū
chaſiwaſſer: Sertis floribus vel coronis·
Sertum ſertu dicimus·cum nichil additur
ſi autem ſertos dixerimus· adde flores ſi
ſertas·addamus coronas: Sertorum nexi
bus retitum·coronatum·vndiqȝ circunda
tum Serug·corrigia vel perfectus: Ser/
uans animo continens: Seruat retinet· tū
alterius poteſtate Serua·famula pediſſeq̄
ancilla Seruiens obnixus deditus· obſtri
ctus deuotus Seruile a ſeruo deriuatum
Seruire et inſeruire ita diſtinguitur ·ſer/
uire tantum dominis· inſeruire preceptis
Inter ſeruitutem et ſeruitium hec eſt diffe
rentia Seruitus erit conditio ſeruiendi·ſer
uitium muneris Serui vocabulum in lati
nā lingua inde creditur dictum ·ꝙ hi qui
iam iure belli poſſent occidi a victoribus
conſeruabantur ·et ſerui fiebant·a ſeruan
do ſerui appellati. Seruitium a ſeruando
vocatum· apud antiquos enim qui in bel
lo ſeruabantur· ſerui vocabantur: Serui/
tus ſeruitium Seruitus eſt poſtremū ma
lorum omnium nō modo bello ſed morte
repellenda: Seruitus hec ſola eſt omniū
malorum poſtrema que liberis omni ſup
plicio grauior eſt Nam vbi libertas periit
vna ibi perierunt & omnia: Peccatū ꝑpt̄
primi hominis humano generi pena diui
nitus illata eſt ſeruitutis· ita ut q̄bus aſpi
cit non congrue libertatem his miſericor/
diis irroget ſeruitutem·& licet per pecca
tum humane originis omnes perierunt
tamen equus deus ideo deſcribit homini
bus vitam·alios ſeniores conſtituēs alios
dominos· ut licentia mali agendi ſeruoruȝ
poteſtate domini reſtringatur Naȝ ſi omēs

ſine metu fuiſſent · quis eſſet qui a malis
quēpiā cohiberet. Inde et in gentibus pñ
cipes · reges · electi ſunt · q̄ terrore ſuo illos
a malo coercerent · atq̧ ad recte viuendum
legibus ſubderēt: Inter ſeruum et famulū
& mancipium ita diſtinguit · ſeru9 ex ſer/
uitutis conditione ītē · ſeruus in bello ca/
ptus atq̧ ſeruatus Famulus ex ꝓpria fa
milia ortus Mancipiū ex hoſtibus quaſi
manu captū Seruum mancipiū · vernacu
lum mercearium · Serum vocatū a clauſis
ſeris · qñ iā nox venit · ut vnuſquiſq̧ ſom
no tutior ſit · eſt aūt ſerui hora in occaſum
diei qñ nox incipit et dies finit Serula eſt
pretenuis lammina ferri dentiū mordacita
te reſecans arbores · ſeu ramos Seruantur
imputautur Seſſamptim · ciuitas italie Se
ſcupla quīq̧ Seſe · ſeipm̄ Seſeq̧ et ſuta · ut
ologia Seſquiplum antiqui · nūc vero ſe/
ſcuplum Seſe ſe ipē Seſſilis dict9 qd̄ nō
videtur ſtare ſed ſedere Seſſilis paru9 mo
dicus · puſillus ſtatura Seſſio · cetus cōuen
tus circuli corona girū cōgregatio Seſter
ciarius · ipē eſt qui erogat Seſtercium mō
dus eſt peccunie Seſterci9 ſextarium · duo
ſcrupuli et ſemis duo aſſes · et dimidium.
Seſtercium genus monete · ſex nūmos ha
bens Seſton ciuitas aſie ſup elleſpontum:
Seta · borſt Setas zatun Setas porcorum
pilos vocamus et ſetas a ſue dictas · a qui
bus et ſutores vocantur · qd̄ ex coriis ſuāt
id eſt conſuant pelles Setacis · ſpino grece
Setegenū · capraꝝ Seth interp̄tatur reſur
rectio · eo q̧ poſt fratris interfectionē na/
tus ſit · quā reſurrectionē fratris ex mor/
tuis ſuſcitaret · id eſt et poſitio · qd̄ poſuit
illum deus pro abel Seth · poſitus aut ocu
lum vel gramē · aut ſemen Sethiarii dicūt
filium noe xp̄m eſſe · & ſeth filium ade ge
nitum ex celeſti matre fuiſſe · vnde ſemen
eius appellatum eſt dei filiorum Sethur ·
abſconditus vel diuertens Sethim reſpon
ſio · ſiue refutatio interpretatur Sethim in
pentatheuco ſpinaꝝ genus · in heremo li/
gnum imputribile Setigera · ſedes veſtita
Setigeri cilicio veſtiti · caprarum grex Se
tiger · ſetos gerens Setius ſegnius . Sethī
que ligna leuiſſima & imputribili nature
feruntur · non multū a qualitate albe ſpi/
ne diſtantia · et ad ignem dureſcere non ar
dere dicuntur ¶ Seu et ſiue idem eſt Seua
iniqua ſiue mala Seueritas · integritas · iu
diciū fortitudo mētis · diſtrictio · rigor ani
mi · vehementia vltionis Seueris veridicis
aſperis. Seuerus diſtrictus aſper iratus ·
inremiſſus · vel quaſi ſeruus verus · mode
ſtus · veridicus crudelis inſtructus triſtis
iratus terribilis auſterus tetricus ſuperci
lioſus rigidus veteris diſcipline: Seuerus
quaſi ſatis verus · tenet enim ſine pietate
iuſticiam Seueriani heretici · a ſeuero exor
ti · hi vinum non bibunt · vetus teſtamen/
tum et reſurrectionem proſternunt Seuit
per a · et e · ſcribendum eſt: Seuit qd̄ dicit
ſeruit per e · puram ſcribendum: Seui ſi p
a ſcribitur iraſcentē ſignificat · ſi vero p e ·
ſolum ſatorem eſſe demonſtrat Seuit cru
deliter dominatur · iraſcitur · fremit · inſanit
furit Seuere ſapienter Seuus malus iracū
dus crudelis Seudeon beata grece: Seuit ·
ſeruit plantauit ſeminauit Seuum et cru/
delem ita diſtinguimus · ſeuus in ira crude
lis in ſanguinem Seuum immanem atro
cem indignum acerbum grauem crudelez
miſerandum horribilem tremēdum nefan
dum Seuocator ſollicitator · qui in ſecreto
decipit Seuiens wietender Seuulſum ſuſci
tatum Seuo prauo ¶ Sex et ſeptem a gre
co veniunt · illi enim hexta · nos ſex illi he/
pta · nos ſeptem dicimus In multis enī no
minibusque in greco aſpirationem habēt
nos ꝓ aſpiratione ſ · ponimus Sex altrin
ſecus xii · ſex in linea vna Sextari9 duarū
librarum eſt · quibus aſſumptis nominalis
id ē libris aſſumptis quater fit greco noīe
chenix quinquies complicatus quinarem
ſiue gomor facit adice ſextum · congitum
reddit Naz congius ſex metitur ſextariis
a quo ſextarii nomen aſſumpſerunt: Se/
xtarius eſt liquide ſpeciei menſura: Sextu
la appenditur quatuor ſcripulis · ſiue q̄/
ter ſenis ſiliquis · que idcirco ſextula vo/
catur · q̧ bis ſexuncia conſumetur · hanc
vulgus aureum ſolidum vocat · cuius ter
ciam partem tremiſſe · ideo dixerunt · eo q̧
eundem ſolidum faciant tres tremiſſes So
lidum autem dictum · quia ſolidum vete/
res integrum dicebant . Sextule autem bis
aſſumptio duellem facit ter poſita ſtaterā
integram reddit . Sextilis menſis auguſt9
quia ſextus eſt a martio: Sexuplum ſex
pro vno Sexus genus natura Dicictenoe
perſona . Seuſan ad torrens ſiue ad vm/
braculum paſtorum qd̄ hebraice ſafatim
dicitur.

¶ De ſibillis que nume
ro fuere decem.

Sibille dicuntur generaliter omnes femine vates greca lingua nā ſios eolico ſermone deus · belen greci mentem nūcupant · quaſi dei mentem Proinde igiť quia diuinam voluntatem hominibus inť pretari ſolebant · ſibille nominate ſunt Sic enim omnis vir prophetans propheta dicitur · ita omnis femina prophetans ſibilla vocatur: Quod nomen ex officio non ex proprietate vocabuli eſt Decem aūt ſibille a doctiſſimis auctoribus fuiſſe traduntur quarū prima de perſis fuit · ſecunda libica tercia delfica · in templo delfici appollinis genita · que ante troiana bella vaticinata ē cuius plurimos verſus operi ſuo homerus inſeruit · quarta cimeria in italia · quinta erithrea nomine herofila in babilōe orta que grecis ilium petentibus vaticinata eſt pituram eſſe troiam · & homerū mendacia ſcripturū Dicta aūt erithrea quia in eadē inſula eius inuenta ſunt carmina: Sexta ſamia que femonote dicta eſt a ſamo inſula vnde fuit cognominata . Septima cumana nomine amalthea que nouem libros attulit tarquinio priſco in quibus erant decreta romana conſcripta · ipa ē et cimea de qua virgił · Vltima cimei venit iam carminis etas: Dicta autem cimea a ciuitate cumas que eſt in campania cuius ſepulcrum adhuc in ſicilia manet: Octaua helleſpontica in agro troiano nata que ſcribitur ſalonis & ciri fuiſſe temporibus Nona frigia · q̄ vaticinata eſt ancire · decima tiburtī nomine albunea · quaꝝ omniū carmina efferuntur in quibus de deo et de xp̄o et gētibus multa ſcripſiſſe manifeſtiſſime comprobantur Celebrior aūt inter ceteras ac nobilior erithrea perhibetur · quia eo tēpe nonnulli vaticinatam ferunt tunc quādo rex erat in iuda cuius nomen achas · vel ſicut alii computant qui ei ſucceſſit ezechias quem quidem conſtat optimum & piiſſimum regem eſſe romuli regnaſſe temporibus Sibillas aūt varro ꝓdit plures fuiſſe non vnam · hec ſane erithrea ſibilla quedā de xp̄o manifeſta conſcripſit · in his autē tranſlatis verſibus de greco utcūq; ibi nō potuit illi ſenſus occurrere qui fit cum litteris que ſunt in eorum capitibus connecte ibi y · littera in greco poſita eſt · quia nō potuerūt latina verba inueniri que ab ea dem littera inciperent & eſſentie conuenirent · hi aūt ſunt verſus tres · quintus & octauus decimus & nonus decimus reł · Sibilus eſt ſpiritus tenuis · Fit aūt vel exiť aeris pulſu · vel verberati aeris ictu Sibilus idem eſt qui et regulus · ſibilo enim occidit anteq̄m mordeat vel exurat Sibila ora · ſibilantia ſquamea Siban maius menſis tercius ¶ Sic huiuſmodi · ita in eundem modum Sica genus armorū eſt a ſecando dicta · eſt enim gladius paruus quo maxīe vtunť qui apud italos latrocinia exercent a quo et ſicarii dicti: Tranquillus aūt dicit dū cuiuſdā gladiatoris in ludū emiſſū gladiū curuatū fuiſſet ex acie recta procurrit vnus ad id corrigendum · tumq; a pugnante reſponſum eſt · ſica hac pugnabo · inde et ſice nomen datū Sicarius parricida ſatelles latro excuſſor ſanguinarius Sicania ſicilia Sicaꝛ antiquitus . Sicani a ſicano cognominati ſunt · ſicut et ab italo itali idē autem et ſicilienſes Sica genus gladii propria auditia: Sicar concluſio · aut ramus · corrupte aūt ꝓ ſichem q̄ tranſfertur humerus ut ſicar legeretur vſus optinuit: Siccatis exhauſtis: Sicca arida deſerta · ſterilis terra Siccare torrere Siccitudo · ſiccitas · ariditas: Sicharius gladiator · vel latro in media vrbe Siccū dicitur quaſi ſine ſuco · ſucū torridū aridū ſerenū Sicceleg defecatio vocis adducte ſiue effudit ſextariū Sicera hebreo ſermone omnis potio interpretať · que inebriari poteſt extra vinū Sicera ſucus ex dactilis & omnis preter vinum liquor qui adhibendū aut pomis aut quolibet genere conficitur ſicera nuncupať: Sicera hebraice · ebrietas latine Sichel qui in latina lingua corrupte dicitur ſiclus · ut in queſtionibus ſupradictis indicať · vn̄ vntie pōdus habet ut alibi ſcriptū repperi · ſcrupula decem qđ et ip̄e arbitror · nam ſiclus ip̄e velut ſechel de propinquitate pōderis q̄i ſicilius ſonat Sichel qui latino ſermōe ſiclus appellatur hebreum nomen eſt · habens apud eos vntie pondus · apud latīos autem et grecos quarta pars vntie eſt · cū in diuinis litteris legitur ſiclus vncia eſt · cum vero in gentilium quarta pars vncie ē Sichem hec eſt & ſicima & conneapolis ciuitas ſamaritanorum · vbi ſepulchrum ioſeph qui fuit filius iacob vſq; hodie cerniť Sichē ciuitas ē q̄ a q̄buſdā corrupte ſichar diciť · interp̄tať aūt humerus Sichcō promūctoriū Sicher ebrietas Sicera cōfectio neq̄tie Sic habeť · ſic ferť · ſic dicitur · ſic credit · ſic videť: Sicheus didoni maritus: Siclus habet ſcrupulas x · obulos xx · ſilicos lxxii · ſolidos duos & dimidiū Siclus qui grece dicitur ſtatera xx · obolos habet · x ·

annumerat̃ ſcrupulis · idē et ſichel : Sicilia
a ſicano rege ſicania cognominata eſt · deiñ
a ſiculo itali fratre ſicilia Prius aũt trina/
cria dicta ꝓpter triacra · i · ꝓmunctoria pe/
lorum pacinũ et lilibeum Trinacri enĩ gre
cum eſt qđ latine triq̃dra dicit̃ q̃i intres q̃
dras diuiſa · haec ab italia exiguo fretu di/
ſcreta affricuȝ mare ꝓſpectãs terris frugi
feris auro habundans Caui ſunt tñ et fi/
ſtulis penetrabilibus ventoq̨ȝ et ſulphure
plena · vnde ibi ethne montis exſtãt incen
dia · in cuı9 fretu ſcilla ē et caribdis quib9
nauigia aut abſorbunt̃ vľ collidunt̃ · Fuit
aũt quondã pr̃ia ciclopũ · et poſtea nutrix
tirannoꝝ · frugũ fertilis · ac p̃mũ terris om
nib9 cõmiſſis ſemĩbus aratro ꝓſciſſa Prin
cipē omniũ vrbiũ ſiracuſis habet fontem
arethuſa et alpheum fluuium magnoꝝ ge
nerationē equoꝝ : In ea inſula primo inuē
ta eſt comedia achatē lapidē · ip̃a primũ ex
achate flumine dedit et mare eius coralliũ
gignit et ſales agrigẽtinos in igne ſolubi
les crepitantes in aquis · om̃is ambit9 ei9
clauditur ſtadioꝝ triũ milium : Saluſtius
aũt dicit italie cõiunctã fuiſſe ſiciliã · ſȝ me
dium ſpaciũ impetũ maris diuiſum et per
anguſtiam ſciſſum : Sicima in nr̃a lingua
humeri aũt opa interp̃tat̃ Sicĩa ciuitas eſt
ſamaritanoꝝ q̃ interp̃tatur humerus Se/
cundũ hiſtoriã vero iacob rediens a laban
ſocero ſuo cũ om̃ibus ſuis · abſcõdit idola
in ſicima q̃ habebant deſideria vbi diu per
egrinatus · tandē aliqñ veniebat · taberna/
culum aũt fecit ibi ꝓpter oues ſuas et ar
menta · et appellauit locũ illũ tabernacľm ·
de quibus et pſalmus · Letabor et diuidã
ſicimã · & cõualles tabernaculorum dime/
tiar Sicimoruȝ humeri ip̃a eſt que et ſichē
ſed in latinum et grecum ſonum vertitur :
Sicionii greci ſunt · nuncupati a ſione rege
hi primum agealei vocabantur · a rege age
aleo · qui primus ſicioniis imperauit · ip̃i
ſunt et arcades : Siccitudo ſiccitas ariditas
Sicionia · ip̃a eſt et archadia a ſicione rege
vocata · a quo et ſicimorum regnum . Si/
ciſangua idē cucumere agreſte · ſucus ra/
dicis eius mamuca expellit Siquominus
ſi aliter q̃m dico Siquominus · ſin autem
non : Sicomorus ficus fatua dicitur Sico
morus ſicut et morus · greca nomina ſũt
dictus autem ſicomorus · eo ꝙ folia eius
ſint ſimiles moro · hanc latini celſam appel
lant ab altitudine · quia non eſt breuis ut
morus : Si cõmodum eſt ſi conuenit · Si cõ
placet · ſi condecet ſi fert anim9 · ſi volũtati
ē · ſi cordi ē Sicophãta calũniator : Sic phi
bet̃ · ita dicit̃ · ſic p̃dicat̃ · ſic tradit̃ Sic poſita
ſic ordĩata Sicula grecũ nomē ē inflexum
ex parte ut fieret latinũ · illi enĩ ſicilie · nos
ſiculã Sicľe ſiciliẽſes inſule . Sicut ſicuti ita ·
vtiq̨ȝ et velut vnũ ē Sicuti quēadmodũ :
Sic voluere parcas · ſic cogitauē fata Sicu
bi · ꝑ ſi vbi Secus ſtrictus · breuis tenuis ·
gracilľ exilľ macer · Siccus ꝙ ſit exſuccatus
ſiue ꝑ ãtifraſin · ꝙ ſit ſine ſuco Sicuitas ini
q̃tas Si datur · ſi cõcedit̃ ¶ Sidera et aſtra ·
et ſtelle et ſigna ita diſtĩguunt̃ · Sidera illa
dicunt q̃bus nauigãtes cõſiderãt ꝙ ad cur
ſum dirigãt cõſiliũ Aſtra aũt ſtelle grãdes
ut oriõis · ſtelle aũt minores vľ trioniuges
yadas pliadas : Signa v̂o quo aĩantis ima
gines ſunt formate ut taur9 · ſcorpio et ei9
mõi · Queri aũt poteſt q̃ ſigna dicit ſcriptu
ra · cũ dicit de ſiderib9 · et ſint ĩ ſigna et tẽ/
pora Neq̨ȝ enĩ illa dicit q̃ obſeruare vani/
tatis eſt ſed vtiq̨ȝ vtilia · et huius vite vſi/
bus neceſſaria que vel naute obſeruant in
gubernando vel omnes homines ad p̃/
uidendas aeris qualitates per eſtatem &
hiemem et autumnalem vernalemq̨ȝ tem
periē · et nimirũ hec vocat tẽpora q̃ ꝑſida
fiunt nõ ſpaciario opeꝝ ſȝ viciſſitudis affe
ctiõis celi h9 Siderales dies ſunt ĩ q̃bus ſi
dera mouētur et hoĩes a nauigatiõib9 ex/
cludunt̃ Sidera philoſophi putauerut ab
oceani aere paſci · phiſici ſolis ignem aqua
nutriri Sidera celum ſigna aſtra ſtelle a cõ
ſiderando dicta · vel a ſidero verbo idē mi
co qđ ſignificat moueo · quia ſimul cum ce
lo mouentur Sidera dicta · ꝙ ea nauigã/
tes a conſiderando iter dirigunt ad curſuȝ
Sideree ſtelle vocantur a latinis · a grecis
ferrea Sido a ſidone ꝓfecto Sidon ciuitas
eſt ſirie Sidon filius chanaan primogeni/
tus a quo ſidones exorti putantur · vnde
& vrbs eorum in fenice ſidon vocatur Si
donia · patria minonis . Sidones interpre
tantur venatores : Sidones · fenix cath/
mi frater de thebis egiptiorum in ſiriam
profectus apud ſidonem regnauit · eoſq̨ȝ
populos ex ſuo nomine fenices eamq̨ȝ ꝓ
uintiam feniceam nuncupauit . Sidonem
a piſcium copia appellauerunt · piſcem fe/
nices ſidon vocant Sidonia a ſidone vrbe
tiri : Sidonia interpretatur venundantes :
Sidon vrbs fenicis inſignis olim termi/
nus chananeorum reſpiciens ad aquilo/
nem · & poſtea regionis iude · cecidit au
ſem in ſortem tribus aſer · ſed non poſ/
tedit · quia ip̃e hoſtes nequaquam valuit

expellere Sidon·venatio meroris vl' inuti
litatis Sidonia dido ab vrbe ſidone vocata
Sidus·ſtella a ſidendo Sidunt·ſedunt·ad
ſiſtunt: Sidit·ſubſidit·ſuppſſit ¶ Sienites
marmor circa ſienem vel thebas naſcitur·
trabes ex eo facere reges perhibent Siene
in arabia ſerpentes ſunt· cū alis que plus
currunt ab equis·ſed etiam et volare dicū
tur·quorum tantū virus ē ut morſuȝ an̄
mors inſequat q̄m dolor ¶ Sifax·numi/
die rex Si forte·ſi caſu Sifimus lapis mol
lis et cādidus & calefactus· oleo nigreſcit
atq; dureſcit: Sifon vas appellatū ꝙ aq̄s
ſufflando fundat· vtunt eni eo orientales
nā vbi ſenſerint domū ardere currūt cū
ſifonibus plenis aq̄ et extingūt incēdia·
ſȝ et cameras expſſis ad ſupiora aq̄s emū
datur ¶ Sigena·genus piſcis in mari Si/
genum pmunctoriū aſie vbi elleſpontus
apertius dilatatur: Dictum aūt ſigenum
ppter herculis taciturnitatē· quia phibit9
hoſpicio a laomedonte troianoꝝ rege ſimu
lauit aſcenſum·et in̄ cōtra troiaȝ cū ſilentio
venit qd' dicitur ſige. Sigea freta troiana
maria Sigilla ſigna anulorum·nam anuli
per diminutiōeȝ dicti a circlis et annis· in̄
it ſigna eoꝝ p diminutiōȝ ſigilla·nā ſigna
maiora ſunt·ſigilla minora Sigillorum ſi
gnorū· vl' ſimulachroꝝ Sigillarioꝝ ludo
rum Sigi rubigo metalloꝝ ſiue purgamē
ta et ſordes q̄ igne coquūtur Signa argu/
menta rationis inditia note teſtimonia ve
ſtigia coniecture· ſuſpiciones: Signantem
deſignantē demonſtrantē Signanter eui/
denter omino expſſe Signa transferunt·
arma tradunt·ſignis cedunt·ſuccumbunt
tranſfugiunt·membra ſuccidunt· dedunt
ſe vires deficiunt·anio cōcidunt· nequeūt
pereunt: Signatores· qd' teſtamentū ſigni
ficat: Signat·deſignat·exprimit·excuit·
demonſtrat·vel inſigniet· confirmat. Si/
gnis egiptii menſuras viarum vocant·qd'
galli leugas·et greci ſtadia nūcupant: Si/
gnis aureis·i·imaginibus et picturis Si/
gnis oſtentationibus pdigiis pmūctoriis
Signifer·auctor q̄ ſigna fert Signifer·ſi/
gna faciens·hoc ē ſculptor: Signaclm mō
ſtro noto oſtento Signinū opus: Signifi
catius expreſſi9 Signū filii hominis ful
gor ab oriente Signū eneū·ſerpentē eneū
Signū dicitur quo animantis imago for/
matur ut taurus Sigrapha cautio ſcripta
Sigub ſuptollere Signū· cai tremor ¶ Sil
latim moranter·paulatim temperant Silā
miſſus Silarus fluuius Silaurus locus

lucanie Silanus tubus Silet tacet. Sileat
metuat·in zacharia·ſileat omnis caro a fa
cie dei Sile mille grece Silenites lapis q̄ la
tine lunaris interpretat· eo ꝙ interiorē ei9
candorem cum luna creſcere · atq; deficere
aiunt·naſcitur in perſide Silens lucidum
purū ſerenum ludum nitens fulgens ſplē
dens Silentiū ē vocis abſentia· nichil ē ſi/
lentium· ſed vbi vox nulla eſt ſilentium di
cit·ſicut enim tenebre nichil ſunt · ſed vbi
lux nō ē tenebre ſunt· ita et priuatio vocis
ſilentium noīatur. Silere et tacere ita diſtin
guitur·ſilere ad mortuā vocem refertur ta
cere ad articulatā Siler genus virgulti Si/
leo amitto· pretereo·ſupſedeo· taceo·nō di
co·diſſimulo·reticeo·taciturnus·ſum·ne/
ſcire me fingo Silex·lapis duriſſim9· qui
ictu ferri ignem emittit Silex durus lapis
et pro eo qd' exiliat ab eo ignis dictus Si/
licernium cōuiuiū funebre qd' ſenibus ex/
hibetur Silia·ſilua Silica vna cerethea Si/
lici lapidi Silicernos ſenes iam curuos·q̄i
iam ſepulcroꝝ ſuoꝝ ſilices cernentes Si li/
bet·ſi condecet·ſi cōmodum ē ſi voluntati
eſt·ſi fert animus Silgo genus tritici a ſe
lecto dictum·nam in pane ſpecies eius p̄
cipua ē Siligo puritatis bonum Siligine9
panis a frumenti genere nuncupat Silgō
quā latini corrupte ſiliquā vocāt ſcd' a gre
cis tale nomē accepit· eo ꝙ ligni eius fru/
ctus ſit dulcis· xilo quippe lignum dicit.
Siliq̄·ſiluca ſpicando· virgilius·vnde pri9
letum ſiliq̄ quaſſante legumen: Siliquis·
ſilucis·ſpicis·virgil' grandior aut fetus ſi
liquis facilius eſſet: Siliq· folliculus le/
guminum· vel tunica· vel vagina: Siloa
fons eſt ad radicem montis ſion que non
iugibus aquis ·ſed incertis horis diebuſq;
ebullit. Siloam ſtagnum Siloa interpreta
tur miſſus· eſt autem fons iuxta hierl'm :
Silo naſo inciſo vel reducto Silur9 gen9
piſcis Siluanū latini vocāt deum ruſticoꝝ
quem greci pan appellant Silua frutecta
ſaltus·vepres·virgulta· nemus Siluanos
& faunos quos vulgo incubos vocant:
Siluam quā greci ilen vocant·poete nomi
nant ſiluam id eſt elementorum congerieȝ
vnde cuncta procreantur Silua eſt ſpiſſuȝ
nemus id eſt breue Silua et nemus ita di/
ſtinguitur· ſilua interdum et fructuoſa·
nemus arbores vmbroſe et fructuoſe in/
telliguntur. Silua dicta quaſi exilua vbi
ligna ceduntur· nam greci xilon·lignum
dicunt· multa enim latina nomina grecam
plerumq; ethimologiam recipiunt Silua

Iouis quercū ſignificat: Silue nūc ꝑ errō ribus et ambagibus poſuit. Silue gentes Silueſter agreſtis ſiniſter horrendus hor ribilis · inexorabilis implacabilis · effrena tus truculentus efferatus pugnās aſper immitis trux acerbus · importunus Silue ſtre opacū amenū apricum vmbroſum cō tectum nemoroſum viride cōſitum Silue/ ſtrem muſam · agreſte carmē Siluie regine aut regis filie Siluii apud albanos ex ſil/ uii noīe oīes reges albanoꝝ ſiluii appellā tur · ſicut et apud egiptios ptolomei · & apud romanos oīes impatores augusti & ceſares · ſolet enim fieri ut pmi regis no men etiam alii poſſideant Siluius quia in ſiluis fuit natus Silurus gen9 piſcis ¶ Si ma ſublimitas Simbolice ſignificatiue Si/ bulion conſiliū grece Simbolum collectio Simeon interptatur exauditio · ſic enī dixit lia qñ pepit eum · quia exaudiuit me dñs Simphonia vulgo appellat lignum cauū ex vtraqꝫ parte pelle extēta quā virgulis hinc et inde muſici feriunt · fitqꝫ in ea ex con cordia grauis et acuti ſoni ſuauiſſimus cantus: Simbola cōiectiōes multe in vnū miſſa Simie grecū eſt nomen · i · capelle pſ/ ſis naribus · vnde et ſimias dicim9 · ꝙ ſup preſſis naribus ſint · et faciē fedam rugis turpiter follicātibus habeāt licet et capella rum ſit preſſum habere naſū: Alii ſimias latino ſermōe vocatas arbitrant. eo ꝙ mul ta in eis ſimilitudo rationis hūane ſentiat ſed falſum eſt hec elementoꝝ ſagaces · noua luna exultāt · media et caua triſtant · fetus quos amant ante ſe portant · neglecti circa matrem hērent · harū genera quinqꝫ ſunt · ex quibus circopetice caudas habēt Simia enim cū cauda ē · quā quidā clarā vocant: Sfinge villoſe ſunt comis et mā mis pmi/ nentibus · dociles ad feritatis obliuionem ¶ Cenophali et ipi ſimiles ſimiis ſed facie ad modum canis: vnde et nuncupati. Satiri facie admodū grata · et geſticulatis motib9 inquieti ¶ Calletrices toto pene aſpectu a ce teris diſtant · ſunt enim in facie barba pdu cta · et lauta cauda Similare effingere rep ſentare imitari aſſignare exprimere Simi/ laginem genus tritici ſimplices rationales Smirna inſula Simillima ſimilis pras . Si milem et ſimulantē intereſt · ſimilem talem ſimulantē mentientē Similitudo documēti · exemplar · figura effigies · exēplū imago · forma vultus aſpectus ſpecies: Inter ſimi litudinē et figurā hec eſt differentia · ſimil tudo eſt cum ſcdm aliquā ſpeciem viſami imago exprimitur · veluti pingitur vel for matur · figura eſt cum impreſſione forme alicuius imago exprimit · veluti ſi cera ex anulo effigiem ſumat · aut ſi figulus in ar gillam manum vultūqꝫ aliquē imprimat · & figendo figuram faciat Simmiſte cōſcii ſecretoꝝ Simmiſta et miſta ita diſtinguit · miſta dicitur grece miſterii auctor · ſimmi/ ſta vero qui ſub eo eſt · ſiue qui conſcius ē miſterii Simmachiam cōpugnatricem · vel adiutricem Simoēta fluuius troie Simois et xantus fluuius troie Simontis amnis qui ſimois dicitur infrigia idem in troia : Simonides quidam poeta qui ait cupidi/ nem ex venere tantum fuiſſe natum : Si/ mon interptatur pone merorem vel obedi ens Simon bariona in noſtra lingua filiq columbe ſonat Simon autem hebraice in ptatur audiens Simon chananeus ad di/ ſtinctionem ſimonis petri de vico galilee · chanaa dicitur vbi aquas dominus muta/ uit in vinum · ipe eſt qui in alio euangeli/ ſta ſcribitur zelotes ¶ Chananeus interptat obediētia pura et humilitas Simonis obe dientis vel ponentis triſticiam · vel merorē audientis Si modo · ſi tantum Simoniani heretici dicti · a ſimone magice artis perito cui petrus in actibus apoſtolorum male/ dixit · p eo ꝙ ab apſis ſpirituſſancti grām pecunia emere voluiſſet · hi creaturam non a deo ſed a virtute quadam ſupna creatam nec credunt corporum reſurrectionem fu turam · hoc et ſaturni affirmant Simoni di ametrum · conſtat tetrametro · ypcatalectico ut eſt omnia celitus ampla ſumes Simpa tus grece dictus · eo ꝙ tātam in radice vir tutem habeat · ut fruſta carnis aſperſa in cacabo coagulet: Simplege ſunt calige ex pellibus facte Simplegas lapides in mari pminentes qui impediunt naues · ob ſui p minentiā Simplet · ſimplū faciet Simplex largus liberalis munificus benignus bene ficus aptus bonus dexter comis facilis cō munis iocundus remiſſus indulgens ſin/ cerus Simplex ideo dicitur deus · ſiue non amittendo qd habet · ſiue ꝙ non eſt aliud ipe aliud qd in ipo eſt · ſicut in homine · c9 aliud eſt eſſe · aliud ſapere · nam et eſſe po/ teſt · et ſapiens non eſſe Deus autem habꝫ eſſentiam · habet ſapientiam · ſed qui habet hec omnia vnum ſunt · ac proinde ſimplex eſt quia non in eo aliquid accidentis eſt · ſed qd eſt et qd in ipo eſt eſſencialiter eſt · excepto ꝙ relatiue ad quācunqꝫ pſonam eſt: Simplones dicūtur cōuiue · & amic9

ſponſi qui cum eo ambulat ſimplator dicit̃
Simphonias conſonantias Simphoniȝãti
recinanti: Simulatalis· ficta lex occulta·
vel inimicicia cõtencio Simulata mente·fi
cto corde Simulat · ficta fingit Simulto·
ſimultas inſidior Simulachrũ figura exẽ/
plum·effigies figmẽtũ·exemplar·forma
vultus aſpectus ſpecies ſimilitudo ſtatua
Simulachroꝝ vſus exortus eſt·cum ex de
ſiderio mortuorum conſtituerent imagĩes
vel effigies tanquã in celo receptis·ꝑ qui
bus ſe in terris demones colendi oppoſue
runt et ſeuis ſacrificari acceptis et perditis
perſuaſerũt: Fuerunt enim quidam viri
fortes aut vrbium cõditores quibus mor
tuis homines qui eos dilexerunt ſimula/
chra finxerũt·ut haberẽt aliquod ex ima
ginum cõtemplatione ſolatiũ:ſed paulatĩ
hunc errorem pſuadentibus demonib9 ita
impoſteris inrepſiſſe·ut quos illi pro ſola
nois memoria honorauerunt·ſucceſſores
deos eſtimarent atꝗ colerent. Simulachra
autem a ſimilitudine nũcupata·eo ꝙ ma/
nu artificis ex lapide·alia ve materia eoꝝ
vultus emittantur in quorum honore fin
guntur Ergo ſimulachra·vel ꝑ eo ꝙ ſunt
ſimilia·vel ꝑ eo ꝙ ſimulata atꝗ conficta·
vnde et ſunt Et notandũ ꝙ latinus ſermo
ſit in hebreis· apud eos enim idolum ſiue
ſimulachrum ſemel dicitur: Iudei dicunt·
ꝙ iſmahel primus ſimulachrũ luto fecerit·
gentiũ autem primũ ꝓmetheũ ſimulachra
hominũ de luto finxiſſe phibent· ab eo q̃
natam eſſe artem ſimulachroꝝ & ſtatuas
fingendi·vñ et poete ab eo homĩes primũ
factos eſſe confingunt ·figurate ꝑpter ef
figies·apud grecos aũt cicrops· ſub quo
primũ in arche orta eſt·et atheniẽſiũ vrbs
ex minerue appellauit· ſimulachra reppit
aras ſtatuit·victimas immolauit·neq̃quã
iſtiuſmodi rebus in grecia vnquã viſis Si
mulare·fingere·dolum adhibere·fraudulẽ
ter agere·imitari aſſignare exprimere effri
gere repreſentari Simulare & diſſimulare
ita diſtinguitur·diſſimulamus nota·ſimu
lamus ignota·. qui enim fingit ſe ſcire qđ
neſcit ſimulat·qui aũt qđ ſcit neſcire dicit
diſſimulat·vnde et ſaluſtius·ille ſimulator
incerti ac certi diſſimulator erat Simulator
fallax et fictor dicitur·fraudulentie enim ẽ
genus in modum pharetre·ſubtiliter inſi/
diarum ſagittas celat·ut falſum faciat ſecu
ritatem· decipiatꝗ callide eum contra quẽ
molitur occulte: Item Cauendus eſt igit̃
inimicus q̃ manifeſtatus eſt·ſed magis ille
qui videri non poteſt·facile enim vincim9
quem videmus·quem aũt non videmus·
difficile a nobis expellimus Simulato aĩo
ficto animo Simus huot Simulator· qui
aliud loquitur·aliud cogitat q̃m loquitur
& dicitur a ſimulachro Geſtat enim ſimili
tudinem eius q̃ eſt non ipe Simulauit fin
xit ſignauit. Simulatus· iunctus Simul
tantem inimicos fecit inſectat̃ ·fugat·abi/
git ¶ Sin interptatur rubus vel odium et
eſt deſertum inter mare rubꝝ et ſolitudĩeȝ
ſinas Nam deſerto ſin filii venerunt iſrael
in rafadĩ· et arafadim indeſertũ ſina iuxta
montem ſina·vbi moyſes tabulas legis ac
cepit Deſertum aũt ſin·idem eſſe ſcriptura
dicit qđ et cades Sed hoc iuxta hebreos ce
terũ in ſeptuaginta interꝑtatib9 nõ habẽt
Sin·q̃ ſancta interꝑtat̃ ꝑ tropũ antifraſin
amphora vel temptatio Sina menſura· vl'
amphora mea·vel mandatũ interpretatur
Sinai tẽptatio·vl' rubus ſi tamen ꝑ ſamech
litterã ſcribant̃ Sin ꝑ ſi accipitur· ut ſin le
geris doctus eris: Sina ipe locus·qui &
ſin·ſed hic magis locus monti qui in ipo
deſerto appellatus eſt: Sinagoga conuẽt9
collectio vel congregatio vnius nationis:
Eccleſia vniuerſarũ gentiũ multitudo dici
tur Sinagoga grece cõgregatio qđ ꝓpriũ
nomen iudeorũ ppl's tenuit· ipo enĩ ꝓpe
ſinagoga dici ſolet· quãuis eccl'ia dicta ſit
Nrãm vero apl'i nunquã ſinagogã dixẽrt
ſed ſemper eccleſiã·ſiue diſcernendi cauſa
ſiue ꝙ intereſt congregationem·vnde ſina
goga et conuocationem·vnde eccleſia no/
men accepit·diſtat aliquid· ꝙ ſcȝ congre/
gari & pecora ſolent· quorum et greges
pecora dicim9·cõuocari aũt magis eſt vtẽ
tum ratiõe ſicut ſunt hoĩes Sinalipha vbi
due ſillabe conflantur in vnũ. Sinaliphe
ꝑ interceptionẽ concurrẽtiũ vocaliũ lubrica
quedam leniſꝗ cõpaginatio Vt atꝗ ea di
uerſa penitus dũ parte gerunt̃ ꝑ atꝗ ea
hec a quibuſdam ſincriſis noĩatur Virgil'
Multa quoꝗ et bello paſſus dum conde
ret vrbem Cara michi ante alios neꝗ enĩ
nouus iſte diane Sinam ꝑmittam Sinali
pha tranſlatio Sinãche dicta eſt ab eo ꝙ
veluti prefocationẽ quãdã patiunt̃ qui la
borant Grece enĩ ſinanche·latine ꝑfocacõ
Duo aũt genera ſinanchis eſſe dicũt·vnũ
ex tumentia·alterũ ex non tumentia Sinã
chis a continentia ſpũs et prefocatione di
cta Greci enim ſinanchis cõtinere dicunt:
Qui enim hoc vicio laborãt·dolore fautiũ
prefocantur : Sinapis appellat9 ꝙ foliis

ſit ſimilis aſpi Nec ut auctores aiunt cali
dam virtutem habet et egeritur ſed reſtrin
git vrinā crudo in cibo ſumptū · ſtomacho
contrariū Semē aūt eius tritū cū aceto ſer
pentium vulnera curat: Sinapis breuiſſi/
ma Sinaxin ora grecum Sinaxis congre
gatio vel celebratio Sinceriora ꝓſperiora
meliora potiora vtiliora ſalubriora firmi
ora fideliora tutiora · magiſfida · ſanctiora
ſauiora prudentiora preſtantiora Sincera
integra Sincerus q̄i ſine corruptione · cui
contrarius inſinterus · viciatus corruptꝰ
Sincellita miniſtrare Sincipium dicitur q̄i
ſingularis cantilene vox · id eſt cum vnus
canit qđ grece monodia dicitur · cum vero
multis chorus appellatur Sinciput ante/
rior pars capitis · vel quaſi ſemis caput Si
cipium · dimidium caput Sincletus ſenatꝰ
grece: Sincletos grece conſul · vel ſenator ·
hinc ſincletia ſenatrix: Sincopa detractio ·
inciſio Sincrafa cautio vł ſubſcriptio ciro
graphi Sinbubiuꝫ giparti Sincope eſt de
media dictione · contraria epentheſi · ut au
daciter ꝑ audacter cōmorat pro cōmeorat
Sindeſmos cōiunctio Sindonem greci vł
latini vocant amictorium lineū feminarū
quo humeri opiunť · idē et anabolagiū Sin
dolapun gn̄is maſclī: Sindaualum fundi
balum: Sindonē generis maſculini: Sine
abſq₃ extra Sine ambigīe · ſine circuitu: Si
ne cauillatione · ſine argumento Sine cauſa
fruſtra irrite inuacuū inuanum ſupuacue
incaſſum ſine affectu · ſine emulamento Si
nedoche · dicitur figura pro parte totum
ponere Vt virgił · pupeſq₃ tue · pubeſq₃
tuorum ꝑ nauibus et iuuentute Sincdo
chi eſt ſignificatio pleni intellectus capax
cum plus minus ve ꝓnuntiat · aut enim a
parte totū oſtendit · ut pupes tue · pubeſq₃
tuoꝝ · aut contra: Vt in gens a vertice pō
tus in puppi ferit Et foniēq₃ ignēq₃ refe/
rebat Meminiſſe enim debemus · cum ſit a
parte totum ab inſigni faciendum parte:
Dictum aūt ſinedoche cū a parte totū mi
nuiſſe ſignificat q̄m ꝓnuntiat Modo enī
a toto pars intelligitur · modo a parte no
minata accipitur · eo enim et per ſpeciē ge/
nus · et per genus ſpecies demonſtratur ·
ſed ſpecies pars eſt · genus autem totum:
A toto enim pars intelligiť · ut quā multe
glomerantur habenis vbi frigidus annꝰ
pontum fugat · non enī totus annus fri/
gidus · ſed ps anni · id ē hiemps a parte to
tū Vt pupeſq₃ tue · pubeſq₃ tuorū Pup/
pis enī totā nauī ſignificat. A pube totos

homines rel· Sinedoche · conceptio dicitur
Sine diuiſione · id ē inciſione Sine diſcrimi
ne · id eſt periculo Sine dolo · ſine fraude ·
ſine inſidiis: Sinedre · ſelle curiales. Sine
dubio · ꝓculdubio Sine dictu · ſine impetu
Sinedon · cogitus ſcitum: Sine certamine
ſine viribus Sine cōſilio temere: Sine fine
qđ infinitum eſt · ſine modo Sine honore
abſq₃ verecūdia Sine fraude impune ſine
metu · ſine piculo: Sine iuſticia · ſine verita
te · abſq₃ ordine · inordinate · incōpoſite in
condite · cōtumelioſe Sinekes id ē tēporis
cōtinuatio Sineke enī grece cōtinuū. Hic
& ſineka paſſio vocatur · i · cōtinua febris
Sine mente abſq₃ volūtate. Sine numine
ſine dignitate vel poteſtate Sine pena ſine
vindicta Sineroſis eſt cum deferimus ali/
quid petentes · ut aliud interim nos pmit
tant dicere · his figuras ſententiarum atq₃
verborum amplificatur et expoliatur · &
variis generibus amplificatur oratio Sine
ſponſione · ſine vadimonio Sinficonal gal
licum & ad fluuiū omnis ſanguinis nari
bus · ſiue ꝓfluuiū mulieris · ſiue ſanguiē
vomētis · ſiue exitu aliquo · ſiue de ſinteria
ſiue emorroida radix cuꝰ ex puſca trita po
tui dato Sinſugii · ſupflui Singillatim vi/
ritim a ſingulo ſingłās Singillare · ſepare
Singraphū · cōſcriptionē multoꝝ ſcriptā ·
vel cautio Singultus · ſinglucius ſuſpiriis
viſcerū pulſus · ploratio hoīs fletus plora
tus · lamentatio cōploratio gemitus · eiula
tus vlulatus meror luctus triſticia plan/
ctus Singultus ex ſtomacho fit · vł ex fri
gido bibendo · aut ex frigore · aut ex multo
cibo vel potu · aut ex paruo Singulariter ·
ſumme prime · vnice maxime · eximie pre/
ſertim Singultū ꝓprie eſt ī pectore ſpūs
a pulmone ꝓcedens · qui ſolet triſtibus &
merentibus contingere Sinicias viperas:
Siniſtra ſceua leua · vel opa mala Siniſtrū
malum cōtrariū aduerſum peruerſum Si/
nite pmittite · locum date Sinit patitur an
nuit Siniꝫis cōglutinatio Siniſtra vocata
quaſi ſine dextera · vel qđ rē fieri ſinat · a ſi
nendo enī ſiniſtra eſt nūcupata Sinocus ē
febris ſpiſſa vel acuta · ſine indutiis · ſine
intermiſſione vel requie Sinociti · de gēma
vmbras inferorū euocatas teneri pagani
aiunt: Sinomina · plurinomina · cognomi
nabilia: Sinomīa · hoc ē plurinomia co ꝙ
ſit ī pluribus nominibꝰ · ſignificatio vna
vt ē illud Scio teneo calleo gnarus ſum co
gnoui didici cōperi accepi noui · idem ſunt
omnia Sinomina ē quotiēs incōnexa oroe

pluribus verbis vnam ſignificationem ꝓ
ferimꝰ Vt ait cicero · nichil agis · nichil mo
liris · nichil cogitas Itē non ferā · nō patiar
non ſinam · & item · opem ferre auxilio eē
opitulari ſuccurrere · et cetera ſimilia: Sinō
herba q̄ a latinis lauer appellatur · naſcit̄
in locis aquoſis · folia eius oliſatro minora
& anguſta · atq̧ manducata elixa · vl' cru
da calculoſos lapides frangit · mēſtrua mo
uet · deſinteriis cōuenit Sinografe ſono vel
ſonans Sinopede · petra rubra vnde pin
gunt: Sinopis inuenta primo in ponto ·
vnde nomē a ſinope vrbe accepit Species
eius tres rubra · minus rubēs · et inter has
media Sinopis et amiſon ciuitates ponti
nobiles Sinos genus vaſis fuit antiquitꝰ
Sinputu herba qd' alii conſeruā: naſcit̄ lo
cis paludeſtribus vel iuxta prata · hec ad
profluuiū mulieris potui data mox cōſtrī
git: Sinpſalma vocis copulatio in cantan
do Sinplagiū dicit̄ minus rhete a plagis
vocat̄ · nam ꝓprie plagas dici funes illos
quibus retia tenduntur circa vnam et ſum
mam partē dicimus Sintagma cōpoſitio
Sintagmaton documentoꝝ Sintectos im
periti appellant oīes macilētos ex q̄cūq̧
cauſa factos Hipocrates enim ſintheticos
vocat · quoꝝ poſtrema intus erupuerint ī
iecore et emarceſcunt Sinthesis hipbaton ē
ex omi parte cōfuſum Vt tres nothus ar
reptas in ſaxa latentia torquet Saxa vo
cant itali mediiſq̧ in fluctibus aras · ē enī
ordo talis · tres abreptas nothus in ſaxa
torquet · que ſaxa in mediis fluctibus latē
tia itali aras vocant Sithema ſpica cōpoſi
tio Sintomate ſudor immaniſſimus Sin
tonomia conciſio Sintoma · qn̄ ſimul in ſti
cadunt: Sintoma greci vocant q̄s nos ac
cidentia dicimꝰ · i · capitis dolor fluor na
rium · vomiti impetus vrine ventriſq̧ ni
mietas · ſudoris ſolutio · aliaq̧ talia Sinua
tum · pandū incuruū flexibile cōuexū · fle
xum Sinuatro ponitur ꝓ meatu ꝓfundo:
Sinus naturalis portus · exeſum fluctibꝰ
lius vel flexū maris · ſiue amnis incluſꝰ
Sinus ſtatio receſſus · vel receptacula ma
ris · vel retia vel orbes oculorum id ē pal
pebre que a palpatione dicte ſunt Sinus
dicuntur maiores receſſus maris · uc in ma
ri magno · ionius in oceano · caſpius · indi
cus pſicus arabicus · qui et mare rubrū · q̄
oceano aſcribitur Sinu receſſu introitu Si
nū et gremiū ita diſtīguitur Sinū dicimꝰ
ſinuate veſtis receptaclm̄ · gremium vero
interius accurate veſtis ſecretum i · Sinum

vas fuit antiquitus · tamen virgil · Sinum
lactis · et hec tibi liba priape quot annis ·
Expectare ſat ē Sinus vas teſteum Plau
tus cinecum vino ſinus fertur Sinzugio
coniungo Sinzugie qi quedā declinatioēs
Sinzugis · cōiunctionibus ¶ Sion interꝑ
tatur ſpeculum et recte · nā hec ciuitas dd'
in mōte conſtructa eſt Sior aq̄s turbidas
in tribu aſer Sior locus contra faciem egi
pti · ſed hodie oſtenditur villa nomine ſior
inter eliam et eleutropolim in tribu iuda:
Sup hoc in libris hebreicaꝝ q̄ſtionū ple
nius diximꝰ . Sion ſpecula vl' ſpeculatori ·
ſiue ſcupl's · vel mandatum Sion pplm vl'
turbulentum ¶ Siparum genus veli vnū
pedē bn̄s · quo iuuari nauigia ſolent in na
uigatione quotiens vis venti langueſcit:
De quo lucanus Sūmaq̧ tendens ſipara
veloꝝ pituras colligat auras · qd' ex ſepa
tione eſtimant nominatum Sips genꝰ ſer
pentis ¶ Siquā · ſi aliquā · ut ſi quō Siqua
videat · ꝓ ſi videat . Si qua fata ſinant · ſi
quō patiuntur: Si quominus · ſi aliter q̄
dico · alioquin Si qi quomō vel quicunq̧
¶ Siram & ſuram · hoc intereſt · q̧ ſiram gē
tis ſue feminam · ſuram vero ꝓprie pedis
eſſe ſignificat: Siraphorus primus cirꝭſte
nes ſitionius tantū medios equos iugauit
eoſq̧ ſingulos ex vtraq̧ parte ſimplici vī
culo applicauit · quos greci ſiraphoros la
tini furiarios vocant · a gn̄e vinculi quo
prius alligabātur Siraſerim hebreice · qd'
latine dicitur cantica canticorum: Sirena
vmbra in mare qd' eſt lamia Sirenarū can
tus · hoc iuxta phiſicos qui dicunt ſirenas
eſſe · mortiferas in mari clamitantes voci
bus diuerſis · ut nauigantes dum audierīt
ſeducant · he a capite vſq̧ ad umbilicuꝫ ho
minum figurā tenent · ab umbilico uſq̧
ad caudam uolatiles eſſe dicuntur Sirene
in aſia demones uel dracones magni · cri
ſtati pariter ac uolantes a quibuſdam pu
tantur Sirenes monſtra ſunt marina Sire
neſis eſt correptio ꝓnunctiationis Sire
nas tres fingunt fuiſſe ex parte uirgines ·
& ex parte uolucres · habentes alas & un
gulas · quaruꝫ una uoce · altera tibiis · tcia
lira canebat · q̄ illectos nauigatione in nau
fragia trahebant · ſecundum ueritatem aūt
meretrices fuerunt Sirius ſtella in ore ca
nis ualde nociua · ſidus ardentiſſimum ſi
gnum ſtellaꝝ: Sirmo eſt ſeries orationis
tenorem ſuum uſq̧ ad ultimum ſeruans ·
ut eſt illud uirgilianū: Pn̄cipio celū et ter
ram cāpoſq̧ liquētes: Lucentēq̧ globum

ſunt titanibꝫ aſtra Spiritus intus. alit Si
rophaſus primus idolū inuenit. Sirotha
qui confugit iudex acht·diximꝰ et ſupra
de ſeira· Siro grece canto·inde ſirene beſtie
marine·leniter canētes Sirtes· riue capaces
Sirtes·arida loca ¶ Siſamum genus po/
mi·grecum nomē eſt Siſamum aūt ut ait
ypocrates egeritur quidem cortex· ſucus
eiꝰ replet fortiter· hūectat aūt et vrit ꝑpi
inſitā ſibi pinguedinē. Siſara interp̄tatur
gaudii concluſio vl' futurū iudiciū: Siſarā
& iabin principes milicie·quos occiderūt
mulieres de borra & barach in torrente ci
ſon Sciſcitetur iudicetur·ſcd'm ſcita: Siſer
genus leguminis· vl' fructus ſicut ſunt
fraga Siſimbriū herba que ad veſice dolo
rem vtilis iudicatur· cuius ſucus vomitū
ſtringit Siſimus·terremotus grecū Siſim
brū vel ſiſimbra·ſiminʒa Siſtarins q̄tuor
libras penſat Siſtarius apud grecos libre
due et dimidia Siſtarcia petra Siſtema eq̄
les tonos Siſtemate conſtitutione Siſten/
tes vel ꝓhibentes ſignificat idē qd' aliquā
partē in loco ſtare fecit vt virgil'·ſiſtē aquā
fluuiis ſignificat reſiſtere· repugnare. Vir
gilius contra in litore ſiſtit Siſtere ſtare ſe
des collocare· conſiſtere aſſiſtere et ſiſtera·
ita diſtinguit: Siſtere eſt interdū reſiſtere·
vel ꝓhibere id ē q̄ aliquā rem in loco ſtare
fecit Vt virgil' ſiſtere aquā fluuiis rel' Aſ
ſiſtere vero ī medio eſſe Siſtit·ſtatuit·ſtare
facit exhibet· ſtabilit vl' habitat·ponit greſ
ſum preſentat Siſtole ē correptio cōtra na
turam cōtraria extaſin Vt aquoſus orion
cū orion ꝓducte dici debuit virgil' Cum
ſubito aſſurgens fluctu nimboſus orion
Siſtrū ab inuētrice vocatū Yſis enim re
gina egiptiorum idem genus inueniſſe ꝓ
batur Iuuenalis yſis et irato feriat mea lu
mina ſiſtro Inde et et hoc mlieres pcutiūt
quia inuētrix huius gn̄is mulier erat: vn̄
& apud amaʒonas ſiſtro ad bellum femi/
narum exercitus vocabatur Siſtrū cimba
lum·vel genus artis muſice·vl' genus or
gani vel tube quo egiptii vtuntur: Siſtū
ſenectutē Siſtimus collocamus ponimus
Siſtarcia ſubſtantia Siſtarcie nautarū ſūt
ab eo ꝙ ſute ſunt appellate ¶ Si tātꝰ amor
ſi tanta cupiditas· cōſtitutā collocatā Sitam:
innatam vel habitā poſitā diſpoſitio· nata
vel bellicorum diuerſitas Siticuloſus·qui
ſemꝑ ſitit Siterologia·ꝑpoſitio ſermonis
Sitis abſentia potus: Nichil aūt eſt ſitis·
ſed ſicut fames dicit' eſcarū defectus· tene/
bre abſentia lucis·inopia ꝑuatio facultatū
na ſitis nominat' vbi potus deeſt: Nec ethi
omia nichil ſunt·ſed rerū priuatione iātū
inueniuntur Sitonias tracias a rege ſitōe
Sitonias mōs tracie in quo ꝑpetue niues
ſunt Situla ſerpens dicta·q̄ quē momor
derit ſiti perit·idem et dipſa Situla genus
vaſis De quo ꝑpheta: Omnes gentes q̄ſi
ſtilla ſitule Situla dicta ꝙ ſitiētibus ſit ap
ta ad bibēdum·qd' vas greci cadum vocāt.
Situla qd' vulgus modiolū dicit Situs a
poſitione dictus· ut qui ſtet· aut ſedeat:
Situ ſqualore cōpoſitione·vetuſtate negli
gentia·pigredine Situs potatio vel hūor
modicus Proprie ſitus dicit' lanugo terre
in locis neglectis·id ē ſoli inacceſſis ponit'
aliq̄n ꝑ vetuſtate Sidan menſis tercius·q̄
vocatur madeus ¶ Siuit·ꝑmiſit Siue ſeu
vel extrema pati: Smaragdus gēma· cui
nichil viridius cōpatur: Nā herbas viren
tes frondeſcꝫ exſupat Solo enim circuitu
implet oclos nec ſaciat Sculpētibus quoqꝫ
gemmas nulla gratior ē ocloꝝ refectio·ꝑ
terea longinquo amplificant' viſu·inficiūt
circa ſe repcuſſum aerem·Genera eni eorū
xii·ſunt nobiliores qui in ſcithia gente re/
periuntur. In cipro inſula fuerunt ſmara
gdini lapides radiantes in gurgite·ut terri
ti piſcatores fugerent. Smaragdus lapis
qui ex nimia viriditate dicitur q̄ ſic ſpecu/
lum imagines reddit ab amaritudine dicta
nam omne viride amarū eſt Smaris lapis
aſper· indomitis: Smigmata· vnguenta:
Smirna grecū latīe mirra dicit' calai caſſia·
in arboribus naſcitur Fit ad pigmenta
SOar puſillus Soantanis vrbs egi
pti ¶ Sobab cōuertētes Soba ſecta
a ſecādo nō a ſpectādo Sobach conuertēs
te Sobal interp̄tatur vana vetuſtas vl' ve
ctis ad portandū Sobath hebreoꝝ lingua
februarius menſis dicitur Sobers ariatꝰ:
Sobrinus p̄ri magni filius vl' conſobrio
rum·vl' qui de ſorore naſcit' Sobrius gna
rus·ſciens cautus ſapiens conſideratus·
cordatus circūſpectans·vigulans caſtus·
ſapiens moderatus ¶ Socho prima man
ſio filiorū iſrl' indeſerto pꝰquā de egipto
ꝑfecti ſunt anteq̄m mare tranſirent ruby
Soccho in tribu iuda·ſunt aūt vſqꝫ hodie
viculi duo ꝑgentibus eliā de eleutheropo
li ī nono miliario vie publice·vnus in mō
te et alius ī cāpo qui ſocchot nūcupat' Di
cunt aūt et ſamaritanos q̄ de babilōe ꝑfe
cti ſūt hūc viculū cōdidiſſe Soccos calcio/
los Soccus genꝰ ē calciamēti quo comice
poete vtebantur: Socci eni diminutiuum

ſocelli appellati. ĩn ꝙ ſoccū habeant ĩ quo
plante inciat̃ Socci aũt non illigant̃ ſicut
calige ſed tantū intromittunt: Soccus cali
ga Socer ē qui filiam dedit. gener q̃ duxit
Socer et ſocrus ita diſtinguitur. ſocerum
virum dicimus ſocrū feminā Socias ami/
cas coniūgis Socians cõiungens Socialis
ut amor Societas pax fedus. inditiones.
pactiones diffinitiones conuentiones So
cii penates. amici cõmũes. collega comites.
Indutie leges Socii dicuntur ꝓpter pericl̄i
aut opis ſocietatē quaſi in vnam caligam
& in vnum veſtigiū Socha ramus: Soch
nam ſedens vel reuertēs Sochot tabnacl̄a
Socordia q̃i ſopor cordis ſtulticia negli/
gentia diſcordia mora vanitas hebetudo.
delidia pigritia fatuitas Socrus ſchwiger
Socrates primꝰ philoſophoꝝ. et romanꝰ
ſofronitiſci filius diſcipulus vo diutiſſime
mulieris fuit. hic ex patre quedam ortus
eſt lapidū ceſore. et ĩpe diu paterna vſus ē
arte. idē ſculptor ſtatuarū fuit. huiꝰ diſci/
pulus fuit plato ariſtonis filius q̃ eloq̄n
tia ſua vniuerſos philoſophos ſuperauit
¶ Socne caſtrum in finibus ethiopie vbi ē
turris macdab et romane ditioni ſubiacet:
Socne girus eius vel expta ¶ Sodales di
uni. qui ad ſimbola cõuenire conſueuerīt
q̃i addentes alas. vl̄ q̃i ſedales: Sedales di
cunt̃ q̄d ſimul edunt: Sodalis amicus fa
miliaris neceſſarius. domeſticus geminus
intimus quotidianus. vl̄ ſocii latronū vel
eo ꝙ ſimul veſcant̃ Sodalis diligens So/
dales q̃i ſedales ꝙ ſimul ſedeāt: Sodaliciū
amicitia Sodoma interp̄tat̃ pecus mutū ci/
uitas impioꝝ. diuino igne conſumpta iu/
xta mare mortuū. Sodoma pecus ſilens.
vel cecitas. vel ſil̄tudo eorum Sodoma pa
ſtio ſilens vel declinatio eoꝝ vel fulua So
doma venatio inutilis. Sodoma excluſio
ipoꝝ interp̄tat̃ Sodi archanū meū vl̄ ex/
cluſit me. Sofar diſſipare. diuidere vl̄ ſpe/
cule diſſipatio ¶ Sofera mons orientis in
india iuxta quē habitauerūt filii iectā filii
heber. quos ioſephus refert a cõfene flu/
uio & indie regionibus vſq3 ad id locorū
puenisse vbi appellat̃ regio hierea. ſed &
claſſis ſalemonis p trienniū hinc quedam
cõmertia deportabat: Sofera narratio vel
liber Sofar ſpecl̄ator eiꝰ. vl̄ bucina Sofa/
moib. ad quē locū miſit dauid Sofera ip̄a
eſt ſophir Sofim ſpecl̄a vel ſcupulus So/
fiſma cõmentū figmentū fictio. Sofiſta.
orator ſapiens pitus vl̄ callidus argumē
tator. ſiue verſutus cõcluſionis. Sofiſtice

argute. ſapienter concluſiõe vl̄ rephenſiõe
Sofon ſpecl̄ator Sofoias ſpecl̄m vl̄ archā
nū dn̄i interp̄tat̃ vtrūq3 ad ꝓphaꝫ cõuenit
vn̄ et ad ezechielē dicit̃ ſpeculatorē te poſui
& alibi nõ faciet dn̄s q̄cquā niſi reuelauit
ſeruis ſuis ꝓph̄is ¶ Sogolla. q̄d ſimma/
chus eẓaipõton. id ē p̄cipuū vel egregium
tranſtulit ¶ Solanus feruor ſolis Sola de
ſerta ſingularis Sola deſtituta. ſine marito
Solabar. conſolabar Solatiū oblectamētū
req̄es leuamē delicie ſalubritas cura refri/
geriū Solamē ſolatiū vl̄ cõſolacõꝫ Solā p̄
cip uā vnicā Solariū dictū ꝙ ſol̄ et auris
pateat q̄lis fuit locꝰ ĩ quo dd̄ berſabee la/
uātē aſpexit. et adamauit Solariū dicit̃. q̄a
ibi ſol facile patet vl̄ veit. vl̄ ꝙ ĩ altū cõti/
neat ſolū. i. pauimētū: Solatꝰ cõſolatꝰ. i.
dolore ſl̄bleuatꝰ Solco ſolutꝰ ſum Solebat
ducebat cõſuetꝰ erat: Sole nouo p̄ncipiū
aeſtatis Solea ſola Sollertia aſtutia ſollici
tudo Solea rubra calciamētū muliebre ſi/
gnificat Solemnē religioſe Solēnes dapes
ãniuerſarias epulas Solēnes feſta ãniuer
ſaria et aras apud q̄s ſolēniter ſacrificia de
ſignant̃ Solēnes dies dicunt̃ q̃ ad hoĩes p
tinēt ut p̄etalia. ut cū q̄s defuncti officia
expleuerit. dicit̃ ſolēnia p̄ſtitiſſe Sollēnia ſa
cra ſacrificia. religiões cerimoĩa. feſta ãnua
vel ſolita ſacrificia Solēnitas ab eo q̄d ſolꝫ
nomē accepit. quõ pennitas dicit̃ fluminis
q̄d nr̄o ſiccata eſtate. ſed p totū ãnum fluit
ideo p̄enitas ſicut et ſolemnē diē q̄d ſolet ĩ
ãnnū celebrari ideo aũt ſolemnitas celebra
tur. ne q̄d ſemel factū ē de memoria p tē/
pora longa tollatur Solēnitas a ſacris di/
citur ita ſuſcepta ut mutari ob religiõꝫ nõ
debeat Sollēnitas ebdõadaꝝ ſeptē ebdoma
das a paſca vſq3 penthecoſtē q̄n tēpe rede
unte anni cũcta cõcludunt̃. i. menſe ſeptē
brio q̄a egiptii initiū anni et finē ſic fecerīt
Sollen greci ml̄tū. i. multaꝝ artiū pitia:
Sollen enĩ dicũt multū greci. vn̄ et ſollēni
tas dicta eo ꝙ ibi ml̄titudo hoĩm cõueĩat.
nõ a ſole ut quidā volũt. vn̄ fallũt qui di
cũt p vnū l. ſcribendū eſſe. quia poteſt eē
ſolemnitas nõ apparente ſole: Solers ſagax
pudus cogitās ſtudioſus ardens ſtrenuꝰ
impiger ſagax ſollicitꝰ aſtutꝰ vtilis ꝓuidꝰ
ingenioſus auctus Sollers q̄d ſit ſollicitꝰ
in arte et vtilis. ſollers enĩ apud ãtiquos
dicebatur q̃ erat omĩ bona arte inſtructꝰ
Terentius Adoleſcentē aũt ſollertē dabo:
Sollertia vigulātia induſtria inſtātia So/
les dies. Soles hiberni. hib̄nales dies Solia
genꝰ ē piſcis in mari. dicta aũt ſolia ꝙ ſit

Inſtar calciamẽtoꝝ ſoliis Solicane id ẽ ſole canentes Sollicitus cogitans. triſtis Sollicitus qui ſolers et citus. aut inquietus anxians Sollicitudo ẽ moderata ac tẽperabil ut cura que ſine moderatiõe ẽ. vñ et ab eo ꝙ corruerat cura appellata Solidauit confirmauit Solidiores firmiores fortiores : Solidus nuncupatus quia nichil eſſe videtur. ſolidũ enim apud veteres integrũ dicebatur. et totũ ipe quoqꝫ nomiſma vocat ꝑ eo ꝙ nominib9 pricipũ effigiẽſqꝫ ſignet : Ab initio vnũ nomiſma argẽteus erat hoc enim ab aſſiriis cepit. dicũt aũt iudei ꝙ liebrã in terra chanaã primus hanc aduexerit formam: Solidus apud latinos alio nomine ſextula dicit. ꝙ ex his vncia cõpleatur cuius terciam partẽ ideo dixerũt tremiſſem. eo ꝙ eundem ſolidum faciat tremiſſis Solifuga animal eſt in ſardinia per exiguũ aranei forma. q̃ ideo ſolifuga dicitur ꝙ diem fugiat. in metallis argentariis plurima eſt. occultũ reptans et per imprudentiam ſupſedentibus peſtẽ faciat Soliloquium dicimus cum ad interrogata ipi nobis reſpondemus Soliloquia eſt herba q̃ a ſole oriente flores ſuos aperit id ẽ ſe recludit cũ ſol occubuerit. hanc greci eliotropium vocant Solis gẽma candida eſt. traxitqꝫ nomen ob ſpeciem ſolis in orbẽ fulgentis ſpargit radios. Sol appellatus eo ꝙ ſol9 appareat. obſcuratis fulgore ſuo cunctis ſideribus. aut ex eo quia ſolite per dies ſurgat et occidat: Soliſqꝫ labores diſcurſus diurnus.

SOlis radius nulli de magnitudie ſolis ꝓprior. nulli longior ẽ. ſimiliter et lune globus equalis ẽ omnibus. ſimilis ẽ ſol et indis & britannis eodẽ momento ab vtriſqꝫ videtur cũ oritur. nec cũ mergitur in occaſum minor apparet oriẽtalibus q̃m occidentalibus Nec occidentalibus cum oritur inferior q̃m orientalib9 eſtimatur Quantum diſtat inquit oriens ab occaſu tantum ſibi hec inuicem diſtant. ſed ſol a nullo diſtat. nulli preſentior. nlli ꝙ remotior eſt. neqꝫ moueat quenquã ꝙ tanquã cubitalis in orbe ſuo videtur cum oritur. ſed conſiderare oportet quantũ int ſit ſpacium inter ſolem et terram qd aſpectui nro infirmitas et q̃dam egritudo vix valet intendere Nunc aũt ampliorem aliquet partibus q̃m terram eſſe ſapientes deſcribunt Lunam minorem dicunt eſſe q̃m ſolem: Omnia enim q̃ ꝓxima ſunt nobis maiora videntur Longinquitate locorum viſus langueſcit: Lunã igit videmus pxime nobis eſſe. nec eã maiorẽ aſpectui nro q̃m ſolem Ideoqꝫ cum ſol longe ſupius ſit a luna. & tñ a nobis maior videt. nam ſi nobis ꝓpe acceſſerit. multũ maior q̃m lũa conſpiceret: Quiſquis ergo magnitudinẽ ſolis non oculis mẽtis. ſed etiam corporis vult eſtimare conſiderer quanti ſtellarum globi axẽ celi videant inrexẽ et innumeris inſignire luminib9. nõ queũt tñ tenebras noctis et celi lumia detegẽ. ſimul ut ſol ortus ſui ſigna premiſerit. omes ſtellarum ignes ſub vni9 lumiaris fulgore vaneſcũt aperit aer. celiqꝫ purpureſcẽti rubore perfunditur: niſi igit magnus orbis eẽt ſolis nequaquã tã magnũ poſſet orbẽ illumiare terrarũ.

De natura ſolis

Hec ſunt vba ãbroſii i libro exameron:

SOlẽ inquit philoſophi negãt celi decẽ nature. eo ꝙ albus ſit nõ rubicũdus aut rutilãs in ſpeciẽ ignis. & ido aiunt ꝙ hic ignitus natura ſit. & ſi qd hꝫ caloris ferunt ꝑ nimio motu cõuerſionis accidere. qd ideo dicendũ putant ut nichil videat hũoris cõſumere q̃a calorẽ quo humor vel minuit vel plerũqꝫ exuritur non habet naturalẽ Sed nichil aiunt cũ iſta ꝓponunt. quia nichil intereſt. vtrũ ex nãa calorẽ q̃s habeat. aut ex paſſiõe aliq̃ atqꝫ ex cauſa. nos aũt credim9 eũ ſicut habere virtutẽ illumiandi. ita etiã vaporãdi Igneus enĩ ẽ ſol. ignis aũt et illumiat et exurit vñ vl hinc ſalſe cõtẽplenĩ ſolis calorẽ. ꝙ diuerſa ei deus conſtituit curſus ſui loca & tẽpora. ꝙ ſi ſemp in hiſdem moraret locis quotidiano eum vapore extingueret: Quidã aũt dicũt ſolis ignẽ aq̃ nutriri. et ex cõtrario elemẽto virtutẽ lumis et vaporis accipe. vñ et frequent ſolem videmus madidum atqꝫ rorãtẽ In quo euidens dat indicium. ꝙ alimentũ ſibi aq̃ꝝ ad tempiem ſui ſumpſerit.

De curſu ſolis

SOlẽ ꝑ ſeipm moueri nõ cũ mũdo verti. nam ſi fixus celo maneret. ois dies et noctes eq̃les exiſterent. ſi quõ alio loco cras occaſuꝝ. alio occidiſſe heſterno videm9. apparet eũ ꝑ ſeipm moueri. nõ cũ mũdo verti Spacijs enĩ inequalibus orbes annuos cõficit ꝓpter tẽporis mutatiões oriẽs diem facit. occidẽs noctẽ inducit Nã vadẽs longi9 ad meridiẽ hiemẽ facit. & tra gelu ſtringit rigore atqꝫ pluuia noctis vmbra terras operit. ac multo ꝓlixiora ſunt ſpacia noctis q̃m diei Hinc cauſa oritur ut hibnis flatibus niuiũ pluuiarũqꝫ fundatur.

Cū vero ex meridianis decidens ptibus ſuper terrā redit noctis ac diei exeq̄t tēpa & quo magis morā ſuis adiūgit curſib9. eo paulatī tēperiē aeris huius reducit. et reuocat aurarū clementiā fouenſq; omia repetendos cogit in partus ut terra germiet ac reſoluta ſulcis ſemina reuiuiſcunt·arbores ad perpetuitatē quoq; cōſeruādi gnīs rou vel in terris vl' in aq̄s gaudent ānuis feſtibus ut ſucceſſio ꝓpaget·ut vbi ab eſtibus cōuerſiones in ſeptētrionē ſe ſubrigit ſpacia diuerſa ꝓducet noctes artat et ſtringit: Itaq; quo magis ſurſum aſſiduo aeri huic copulat̄ atq; miſcet̄. eo ampli9 et aerē ipm vaporat·et terrau exſiccat hūorē·adoleſcere facit ſemina et tanquā ſucos virides matureſcere poma ſiluau·tū q̄a fraglātior ē minores vmbras facit ī meridiano· quō exalto hunc illumiat locū: Exemplū ergo poſſum9 cape· q̄a hiemales dies breues ſūt ſed vmbras maiores hn̄t eſtiui dies maiores·ſed vmbras mīores hn̄t Medio quoq; die minor vmbra q̄m vl' in pricipio diei vl' fine et hoc apud nos in parte occidēcis· ceterū ſunt q̄ dicūt q̄ p duos coti9 anni dies ſine vmbra fuerint in partib9 meridianis· eo q̄ ſolē hn̄tes ſup verticem ſuū vndiq; p circuitū illuminant̄. vnde et acō dicunt̄ grece Pleriq; etiā ferūt ſicut e regione exalto fieri ſolem· ut per āguſta puteorū ora aq̄ q̄ in ꝓfundo ē viderint refulgere:

Sſe aūt in meridiano dicun'ur q̄a phiſici vocāt eo q̄ vmbrā ex vtroq; latere trāſmutāt Vmbra enī e regiōe ſolis ambulātibus poſtergū eſt· utputa ſicut cōtra oriētē pgas matutīs horis·ſi cōtra meridianā plagā cōtendas media die· ſi contra occidētē in occaſum diei Ex tribus igitur partibus fit tibi ſol obui9 ex oriēte· et meridiano et occidēte· mane et ſero poſtergū eſt·meridie quoq; a latere At vō ad ſeptētrionē nūquā eſt ſol· et ideo vmbra ſi cōtra ſeptētrionē dirigas· ſiue mane· ſiue ſero· ſiue meridie· ſol nō poteſt eē p9tergū: Sūt in hoc quē nos colimus orbe terrau circa meridiē poſiti q̄ in auſtralē videant̄ vmbrā tranſmittē·hoc aūt fieri dicim9·ſūmo eſtu tū ad aq̄lonē ſol dirigit̄·poſtea nos autūnus excipiēs infrigit q̄dē eſtu magnitudinē· ſed pauliſp relaxato ac depoſito calorē tēpie moderamis ſine fraude nos abſq; vlla noxa flatib9 trahit hiemalib9

Item de curſu ſolis:

Sicut antiq̄ arat9 et igin9·ſolē p ſeipm moueri nō cū mūdo verti· vno loco manentē: Nā ſi fixus manēt·neceſſe erat eodē loco eū occidē & exoriri a quo p die fuerat ortus·queadmodū cetera ſigna et ſidera oriunt̄ et occidūt Solarus genus piſcis Soma grece latīe dicit̄ corp9 Somnolētia pigritia Son9 ē mot9 aeris· tria aūt cē gn̄a ſonou· id ē voce flatu pulſu voce· ut per fauces·flatu ſicut p tubā vl' tibiā pulſu ſiē p lirā et citharā·et cetia ſilia Sorbillo ſepe ſorbeo· vl' pau ſorbeo. Sorech nomen torrētis de loco quo fuit dalida illa ſampſoīs·ſ; et vſq; hodie ad ſeptētrionalē plagā eleutheropoleos vicus oñdit̄ nomīe cafarſorech iuxta villā ſada·vñ fuit ſāpſō Sorech vitis optīa Sorex·mus Sother ſaluator Spado eunuch9 caſtratus Spar9 gen9 gladii Sparū ē ruſticū telū in modū pedi recuruū ſper Spaſmos·tenores latīe cōtractio ſubita partiū aut neruorū cū dolore vehemēti quā paſſionē a corde noīatā dixerūt principatū vigoris habet· fit aūt duobus modis· aut ex repletōe· aut ex inanitiōe·ypocrites aūt dicit·quō ſi in ſpaſmo febris veiat ſignū ſalutis eē· ſi aūt ſup febres ſpaſmū malū Spaſſac conualeſcat Spaca framea·gladi9 ē lōg9 ex utraq; pte acutus·ipā ē et romphea ſpata aūt a paſſione dicit̄ greco vbo quō patin grece dicit̄ pati·vñ patior et patit̄ dicim9 Alii ſpacā latine autumāt dictā eo q̄ ſpacioſa ſit id ē lata et ampla·vñ et ſpatula in pecoribus. Spatle delicie grece ſpatlas fruct9 palme antēq̄m apiāt· et dicit̄ q̄i ad ſīlitudinē ſpate lōgioris p diminutiōe; Specialia vbi q̄dam vni9cui9q; pſone facta narrant̄ Spectacl'a ut opior gn̄alit noīant̄ volūtates q̄ nō p ſemetipas inquināt ſ; p ea q̄ illic gerunt̄·dicta aūt ſpectacl'a eo q̄ omīs publica ibi pbeat̄ inſpectatio· hec ludicra nūcupata·cum in ludis gn̄antur·aut in ſcenis Spectator et ſpiclator ita diſtinguit̄· ſpecl'ator enim ē qui in alto ſtat et intra ſe cetos pſpicit· ſpiculator vero carnifex: Specl'atoris lapis vocat9 q̄ vitri more crāſluceat· repertus eſt primū in hiſpania citeriori circa ſegoboriā vrbē. Inuenitur enim ſub terra & effoſſus excidit atq; finditur in q̄libet tenues cruſtas Specus et antrum differt ſpecus latine grece antrū dicitur Specl'm ē in quib9 femie vult9 ſuos intuētur·dictū aūt ſpeculū q̄ ſplendorē reddat vel q̄ ibi femine intuētes cōſiderāt ſpeciē ſui vultus et quicquid ornamēti deeē viderint adiciāt Spera ē mūdi rotūditas volubilitas et q̄cquit tale ē ad volubilitatē·ſpa a grecis dicit̄

ſicut et pili qbus ludunt infantes Spret9 cōtēptus Sperchi9 amnis theſſalie Sper men ſemen Spermologi verbi dei Spes vl ſeps tabificus aſpis qui dum morderit ho minem ſtatim conſumit eum·ita ut lique fiat totus in ore ſerpētis Spes vocata qꝺ ſit pes progrediendi quaſi eſt pes·vnde cō trario deſperatio·deē eni ibi pes·vbi nulla ꝑgrediendi facultas eſt·quia dum quiſꝙ peccatū amat·futurā gloriā ſpnit ❡ Sfin ge genus ſimiorū villoſe ſunt·comes mā mis prominentibus dociles ad feritatis ob liuionē Spine diuitie cure vel dorſa Spint fibula·nuſkili giſpan Spinula ſpiſſa Spi raculum appellat locus omis peſtiferi·ſpi ritus et ſpiracula ex eo dicunt loca q̄ cōtra ſpiritū edit Spiritus ꝓcelle id eſt ventus Splenis et iecoris viſcera quaſi et cōturba tio ſanguine videntur eſſe concreta: Iuxta eos autem qui de phiſicis diſputant volū tatem veneriē concupiſcentie placido conſi ſtit in iecore·affectum aūt iracūdie in felle pauoris in corde·in ſplene leticie·inpul monibus vo aerē cōtinē affirmant ❡ Spo liaria exteriores balnearū cellule Sponda exterior pars lecti Spōdius tractus Spō dolus eſt inter nodum ſpina dorſi·vel ima eiuſdem ſpine·qꝺ nomen non ex deſertis ſed ex de vulgaribus·qui tamen locus dū debilitaretur interdum exit· et eminet tu met Sporta eſt vas ex foliis palmarū con textum Spuma dicta ab eo ꝙ ſpumatur· ſordes enim ſunt vndarū· vñ et muſto ea que coquunt̄ ſpuma purgant̄·hinc et ſpu tum Spūgia lapis creatus ex aqua·leuis ac fiſtuloſus et cameris aptus Spurcū & ſpuriū hec differētia intereſt·ſpurcus non tm̄ impurus ſed ſeuus Spurius aūt patre incerto matre vidua genitus q̄i tm̄ ſpurii fi lius·quia muliebrē naturā ſpuriū veteres dicebant ❡ Squalens·capax orationis & ſordes ſignificat·et ornatū·ſordes dum di cit ſqualentem·barbam ſqualore ornatū & auro ſqualentem loricā ſquamis Sq̄me ſunt loricarū cathene in modū ſquame cō poſite Squinū melius in eufrate naſcitur· q̄m qꝺ in arabia·fuluū multi florū·pur pureū tenue·odoris roſei cū magno labo re confringitur·guſtu multū incendit lin guam atꝙ mordet hui9 flos ſquinuantos ditit̄·antos eni grece flos nūcupat̄ Stablis curribus ouiū·virgil Triſte lupus ſtablis maturis frugibus imbres Staca tonita Sta cten ad medicamētū valet·et ē gutta mirre arboris·quāuis et ipa mirra vocet̄. Stadia nouē miliaria efficiūt: Stadiū in euāglio ſpatii certa dimenſio·octo ſtadia mille paſ ſus efficiūt Stafile vua grece·ſtafilus ergo q̄i botr9 Staffe ſtegareifa Stafiſagria hoc ē herba folia hñs velut vitis et caules re ctos mittit ſemen in folliculis viride hñs in modum ciceris trigonū aſperum fuſc9 intus ſane albū·guſtu amarū naſcit̄ ame nis locis Stamo part9 Stairos·crux grece Stater: Stater gn̄is maſcl̄i duo didragma habet·vel nūmus ut quidā affirmant vn ciam vnā hñs id ē aureos ſex·ut alii puiāt tres·in euāgelio eni ꝓ duoꝝ didragmis ſta ter datur Statera nomē ex numero habet ꝙ duobus lancibus et vno ī medio ſtilo librata pendeat·idem et trutina: Statio ab ſtādo dicta port9 nauiū. Statuaꝝ artē ex marmore cū olipiadū initia tepiſſent: Pri mi aūt ſtatuaꝝ ſculptores clauerūt ī inſula melas et filius eius nicheades·dein ne pos arthem9 cuius filius lupalus feri di ane facies in inſculptatiōe manib9 eius fa cta et in ſublimi poſita·cuius vultū intrā tes triſtem·abeuntes exileratum putabant Statutū et inter ſtaturā hec ē differētia·ſta tutū queſtionē·vl ſenicā veſtē·ſtaturā q̄n titatē vniuſcuiꝰꝙ rei Stelaba offa Stelle· et ſidera·et aſtra inter ſe differunt Nā ſtel la eſt quelibet ſingularis Sidera vero ſūt ſtellis plurimis facta·ut yadas pliadas: Aſtra aūt ſtelle grandes·ut oriō·bootes, lucifer ſ; hec noīa ſcriptores cōfundūt et aſtra ꝓ ſtellis·& ſtellas ꝓ ſideribus Stelle ſancti·vel angeli ſidera:

Stelle immobiles ſunt·& cum celo fixe perpetuo motu ferūtur·neꝙ cadunt per diem·ſed ut dictum eſt ſolis ſplendore obſcurantur. Sidera aut ferunt̄ aut mouentur·feruntur que celo fixa ſūt et celo voluunt̄ mouent̄ vero q̄dā ſicut pla nete·i·erratice q̄ curſ9 ſuos vagos certa ī diffinicōe cōficiūt ꝓ eo ꝙ ꝓ diuſos orbes celeſtiū plaetaꝝ ferunt̄·q̄dā celeri9 exorte ſerius occidūt·q̄dam tardius exorte citius ad occaſum perueniunt Alie pariter oriū tur et non ſimul occidunt: Omnes autem ſuo tēpore ad ſuū curſum ꝓpriū reuertūt tur Int̄ ſe diuerſis interuallis diſtant a ira ꝓpterea diſpari claritate magis vel minus nr̄is oclis appareāt·nā multe maiores ſūt his q̄s videm9 cōſpicuas. ſed long9 poſite parue a nobis vident̄ Stelle q̄dē cum mū do vertunt̄ nō ſtante mūdo ſtelle vage fe runt̄·exceptis his q̄ vocantur planete·idē errantes. que magis mouent̄. ordinibus:

Cetera q̄ a planetis appellantur vno loco
fixe cum mundo voluuntur· ideo aūt pla
nete ·id eſt errantes dicuntur· quia ꝑ totū
mundum vario motu diſcurrūt: Partib9
aūt diuerſis inter ſe mouenẗ ſidera· nam q̄
dam ſupius· quedam inferius currūt· vn̄
et illa que terris ꝓpinquiora ſunt·quaſi
maiora nobis videntur q̄m ea q̄ circa celū
voluunẗ·longinquitate enim locorum vi/
ſus langueſcit·hic accidit ut interuallo lō/
ge inter ſe diſtante circulorum alia celeri9
alia tardius ad curſus ſui exordium reuer
tantur: Radiis aūt ſolis prepedita ſidera
aut anomala fiūt ·aut retrograda· aut ſta
tionaria· iuxta qđ poeta dicit: Sol tempa
diuidit cui motat noctem· diē radiiſq̄ po/
tentibus aſtra ire iuuat·ad curſuſq̄ vagos
ſtatione moraẗ Queri aūt ſolet ut ait bea/
tiſſimus auguſtinus vtrum celi luminaria
iſta conſpicua·id eſt ſol et luna ſtellis eq̄/
liter fulgeant id eſt ꝙ diuerſis interuallis
diſtāt a terra ·ꝓpterea diuerſa claritate ma
gis minuſq̄ nr̄is oculis apparent Multas
aūt ſtellas vel equales ſoli vel etiam maio
res audent dicere ſed longi9 poſitas ꝑuas
videri quidem a nobis poſſunt Nos autē
melius credimus ſolem et lunam ea eſſe lu
minaria maiora ceteris ·que ſancta ſcripẗa
ita cōmēdat: Fecit inquit de9 duo magna
luminaria· luminare maius in inchoatione
diei·& luminare minus in inchoatione no
ctis Numerus circularis ſtellarum eſt· ꝑ
quem cognoſci dicitur in quāto tempore
circulum ſuum vnaqueq̄ ſtella percurrat
ſiue per latitudinem ·ſiue per longitudinē
Nam luna octo annis fertur explere cir/
culum ſuum Mercurius annis xx·lucifer
xi·Veſper xv·pheтōtis xii· Saturn9 xxx
quibus pactis ad reuerſionem circuli ſui
hiſdem ſignis et partibus reuertuntur In
ambitu quippe ſeptem celeſtiu3 orbiū pri
mum in inferiori fere circulo luna eſt con
ſtituta·ideo ꝓxima terris poſita· ut nocte
nobis facilius lumen exhibeat De hinc ſe
cundo circulo mercurii ſtella eſt locata ſol
celeritate par· ſed vi quada3 ut philoſophi
dicunt contraria Tercio circulo luciferi cir
cumuectio que inde agentibus venus eſt di
cta qđ inter quinq̄ ſtellas plus lucis ha/
beat·nam ut prediximus quēadmodū ſol
& hec vmbram facit Quarto circulo ſolis
curſus eſt collocatus qui ꝓinde quia omi
bus lucidior ē·medius conſtitutus ē·vt tā
ſupnis q̄m inferiorib9 lucē preſtet· Rōne
aūt diuina ſic conſtitut9 eſt· quia preclara
omnia in medio eſſe debent: Porro quīto
circulo veſper ſidus dicitur collocat9· quā
illi martē aſſignant Sexto phetontis ſtella
quā iouem appellāt in ſummo celo id eſt
in mundi vertice ſtella ſaturni eſt poſita· q̄
quidem dū ſummū celū teneat ſublimior
ſit omnibus·natura tñ eius frigida fertur
approbāte virgil·Frigida ſaturni ſeſe quo
ſtella receptat Nec aūt ſidera grece planete
id eſt errātes dicunẗ· nō ꝙ illa errant ·ſed
ꝙ nos errantes faciant In ſole enī et luna
omnibus noticia ē ortus et occaſus a deo·
quia ſol et luna directo curſu eunt· iſte vo
ut predictū ē ꝑ totū mūdum vario motu
diſcurrunt· vnde ꝓ eo ꝙ errant retrogra/
dantur vel anomala efficianẗ id ē qn̄ par
ticulas addunt et detrahunt retrogradanẗ·
ſtationē aūt faciunt quando ſtant.

De nominibus aſtroꝝ

Legimus in iob dicēte dn̄o·nunq̄d
cōiungere valebis micantes ſtellas
pliades et girum arcturi poteris diſſipare
nunquid ꝓducis luciferū in tempore ſuo
et veſperū ſup filios terre cōſurgere facis
Et iterum alibi·qui facit arctūrum·et ori
on·et iadas Nec nomīa ſtellaꝝ dū in ſcri/
pturis legimus vanis deliramentis poeta
rum aſſenſum nō prebeamus· q̄ falſis opi
niōibus vocabula iſta in aſtris ex hominū
nominibus vel aliarū creaturarū vocabul
impoſuerūt Ita enim ſtellarum quarundā
gentilium ſapientes nomina ſicut dierum
indiderunt Nam enim ſigna que planetes
appellant quoꝝ noīa greca ſunt· id ē phoe
ton·pheronta·piriona·erpenis·& ſtello/
non·romani nominibus deorum ſuorum
id ē iouis ſaturni·martis veneris mercurii
ſacrauerunt· decepti enim et decipere volē
tes in adulatiōem q̄ ſibi aliq̄d ſcđm amorē
ꝑſtitiſſent·ſidera oñdebant in celo dicētes
ꝙ iouis eſſet illud ſidus· et illud mercurii
et cōcepta ē opinio vanitatis Hanc opini/
onē erroris diabolus confirmauit· xp̄us
euertit Iam vero illa q̄ ab ipis gētibus ſi/
gna dicuntur· in q̄bus et animantiū ima
go de ſtellis formatur·ut arctō aries libra
taur9 et h9mōi alia Hi q̄ ſidera ꝓuiderūt
ī numeꝝ ſtellaꝝ ſpē3 corpis ſupſticioſa va
nitate ꝑmoti finxerẗ ex cauſis q̄buſdā deo
rū ſuoꝝ imagīes et noīa cōfirmātes Nam
arietē ꝑmū ſignū ioui·ut libre mediā mđi
lineā īdūt ꝓpẗ amorē iouis idō vocauerẗ ī
c9 capite q̄ ſimulachra faciūt arietis cornua fi
gūt·qđ ſignū gētiles ideo inẗ ſigna ꝑmū
cōſtituerūt· q̄a in martio menſe qui anni

principium eſt. ſolem in eo ſigno curſum agere dicunt. ſed et taurū inter ſidera collocant et ipm in honore iouis eo ꝙ in ioue ſit fabuloſe conuerſus. quando europam tranſuexit Caſtorē quoqꝫ et pollucē poſt mortem inter notiſſima ſigna conſtituerūt qđ ſignum gemini dicunt Cancrū quoqꝫ inde dixerunt eo ꝙ ad eū ſigno menſe iuiō ſol dū venerit retro graditur in modū cā/cri longioreſqꝫ dies facit. hoc enim animal incertam habet primam partē: Deniqꝫ ad vtrāqꝫ partē ingreſſuꝫ dirigit. ita ut prior pars ſit poſterior et poſterior prior. leonē in grecia in gentem hercules occidit. et ꝓpt virtutē ſuā hunc inter xii. ſigna cōſtituerūt hoc ſignum cū ſol attigerit nimiū calorem mundo reddit et annuus flatus ethereos facit. virgīs. etiā ſignū idcirco inter aſtra collocauerunt ꝓ eiſdem diebus in qbus ꝑ eū ſol decurrit. terra exuſta ſol' ardore nichil parit. eſt enim hec tempus caniculariū dictum Libraꝫ aūt vocauerūt ab equalitate menſis ipius quia octo kl'. viii. ſol ꝑ illud currens equinoctiū facit. vnde et lucanus ab iuſte pondere libre: Scorpiū quoqꝫ et ſagittariū ꝓpter fulgura menſis illis noīa dederunt Sagittarius vir equinis cruribꝰ deformatus cui ſagitta et arcus adiungit'. ut ex eo menſis ipius fulmina demonſtrētur. vnde et ſagittarius eſt vocatus Capricorni figura ideo inter ſidera fixerunt ꝓpt capreā iouis nutricē. cuius poſteriorē ptē corporis ī effigiem piſcis ideo formauerūt vt pluuias eiuſdem tēporis deſignarē. qs ſolet idem menſis plerūqꝫ in extremis habere Porro aqriū et piſcē ab imbrium temporibus vocauerūt. ꝙ hieme qndo in his ſignis ſol vertitur maiores pluuie ꝑfundūtur. Et miranda demētia gentiliū q non ſolum piſces. ſed etiā arietes. hircos & tauros. vrſos. et canes cancros. et ſcorpiones ī celū tranſtulerūt. nā et aqlā et cignū ꝓpt iouis fabulas inter celi aſtra eius memorie cauſa collocauerunt Perſeū quoqꝫ et vxorē eius andromedā poſtea qm fuerūt mortui in celo receptos eē crediderūt. ita ut imagines eorū quoqꝫ appellare noībꝰ nō erubeſcerēt Aurigā erictoniū in celi aſtra collocauerunt ꝓpter qđ vidiſſent eū primū qdrigas iunxiſſe. mirati ſunt enī ingeniuꝫ eius ad imitationē ſolis acceſſiſſe. et ꝓpter hoc nomē eius pꝰ mortē inter ſidera po/ſuerūt Sic caliſto licaonis regis filia dum a ioue cōpreſſa a iunone in vrſe fuiſſet ſpeciem verſa q grece arctos appellatur. poſt interfectionē ipius nomē eius iouis cū filio ī ſtellis ſeptētrionalibꝰ trāſtulit. eamqꝫ arctum filium aūt eius arctofilax appellauit Sic lira ꝓ mercurio ī celo locata. Sic cētaurus cirō ꝓpt ꝙ nutrierat eſcolapiū et cillenū inter aſtra dinumeraiꝰ eſt ſed qđlibꝫ mō ſupſtitionibꝰ hec ab hoībꝰ nuncupent Solet aut qri ſicut ait ſanctus auguſtinꝰ vtrū ſol et luna et ſtelle corpa ſola ſint. an habeāt rectores quoſdā ſpiritus ſuos. vel vtrū aīantes ſint et rōnabiles videanī non facile cōprehēdi poteſt Salemō aūt cum diceret de ſole. girās girādo vadit ſpiritꝰ et ī circlos ſuos reuertit ſpiritꝰ. oñdit ipm ſolem ſpm eē ꝙ aīal ſit. et ſpirat et vigeat. q ꝓpt ſi corpa ſtellarū aīas hñt. qrēdum qui ſint fute ī reſurrectōe Stellio de colore in/ditum nomē habet. ē enī corpe pinguis lucētibus guttis in modum ſtellarū de quo ouidiꝰ. aptumqꝫ colori nomē habet variis ſtellatis corpe guttis. hic aūt ſcorpiōibus adeo cōtrariꝰ dicit'. ut viſo eo pauorē his afferat et corpe Stellio beſtia vl' aīal venenatum ſilis lacerte. et dictꝰ ſtellio eo ꝙ habeat qndā ſilitudinē ſtellarū Stēma dignitas corona regalis. ſiue honor vl' generis nobilitas vel ſigna Stēmata genealogia vel origines. ornamēta regalia: Stēmati corona. vñ ſtephanꝰ interptat' coronatꝰ Stēno debilitas dicit'. vñ et ſtemā infirmitatē dicimꝰ Sterclinia. ſpoliorū aceruus Sterqlinium. ſcupiliarium aceruum rodetis. locus ſter/core plenꝰ Sterillum barba de capꝰ Sti/gio regis diti quē poete in ſtigio regnaſſe credebāt Stix enī palus ē in inferis Stigo tunica Stillicidia. troffecꝫunga. Stilla eſt gutta q cadit ſed inter ſtillā et guttā hoc intereſt Dum enī ſtat aut pēdet. de tectis vl' arboribus qi gluttino a gutta ē. dum aūt ceciderit ſtilla ē. hinc et ſtillicidium qī ſtilla cadēs. ſturi enim grecum ē id ē gutta. vñ fit diminutiuum ſtilla Stimula dea paga/norum quā ad agēdum vltra modum homines excitare aiunt Stis vbi ſamuel ſaulē inuenit Stimulꝰ. calamꝰ. aculeus. ꝓpē eſt virga hñs ferrum ī ſummitate q mouent boues Stippa dicta ē a ſtipēdo Stipulator ꝓmiſſor dicit' Stiria pēdēs glacies. vel ſpē nomē cꝰ fructꝰ grana habet guttis ſimilia ergo ſtiria ſtillicidium cōgelatum: Stirma aq dura tenuis in gelum cōuerſa. Stirps genus origo radix ꝓgenies virgulta inu/tilia q naſcunī ad radices arborū et ē maſculini generis. qñ vō femī ē ſignificat ſtirpem hoīm. i. ꝓgeniē. ex lōga gñis ſignificacōe

rocat. vel Piȥanapafyoc: Stiua ps aratri quā manu tenet arator. vir. Stiuaq̄ q̄ cur rus a tergo torq̄at imos Stix Anofoitſp noctoc. i. a triſticia dicta. eo ꝙ triſtes faci at. vł ꝙ triſticiā gignit Sticioſ9 q̄i mitiſſi mus. non ſupſtitioſus: Stlattaria genus nauigii. latū magiſq̄m altū et a latitudine ſic dictuȝ. ſed ea conſuetudine qua ſtlocū p locū et ſtlitem ꝑ litē dicebant. inde dicū tur ſtlattaria nauium inſtrumenta. ſtlatta etiam ciuitas vel ſtlattaria genus eſt nauis latronibus aptū et ab illis poſſeſſa in qua properant diuerſas p̄clari gentes. vel re/ giones ¶ Stoa grece latine porticus. inde ſtoici dicunt̄. ſtudentes in porticu Stoeta/ des. inſule maſſilienſiū. ſexaginta milium ſpacio a cōtinēti in fronte narbonēſis ꝓ uintie q̄ rodanus fluuius in mare exit. di cte aūt ſtoecades q̄i ope in ordinē ſint po ſite Stoecas herba q̄ in inſulis ſtoecadibus naſcit̄. vnde et nūcupatur Stoici a loco di cti. portic9 enī fuit athenis quā Boikyan ncooan appellabant. in qua picta erāt ge/ ſta ſapientiū atq̄ fortiū viroꝝ hiſtorie. in hac porticu philoſophabant̄ ſapientes. ex quo et ſtoici phil ſophi dicti grece enī por ticus ſtoa dicitur. hanc ſectā primus ȥenō inſtituit. hi negant ſine virtute effici quē quā beatū Omē peccatū vniforme eē aſſe runt. dicētes. ſic ille nocens erit. q̄ paleas furauerit. q̄m q̄ aurū. qui mergū occide/ rit. q̄m qui equū: Nō enī animal crimen ſed anim9 fecit. hi etiā animā cū corpe pire dicunt. animū quoq̄ virtutē cōtinentie af fectant gloriā eternā. cū ſe fateant̄ eternos nō eē Stola aūt grete vocata qđ ſup mitta tur. idē et rituū latine noīe appellatū eo ꝙ dimidia eius pars retro eicit̄ qđ mauorteȝ dicūt. vocatū aūt mauortē q̄i martē. ſignū enim maritał dignitatis et poteſtatis in eo eſt. caput enī młieris virē. iñ et ſup caput mulieris. Storax arbor arabie. dicta autē ſtorax. ꝙ ſit gutta arboris fluēs et cōgela ta. nā greci ſtiriā guttā dicūt. greci ſtorax. latie ſtorace dicit̄ ¶ Strabus dicit̄ q̄ tortos oculos habet. Stragē cladē. interitū cedē. occiſionē ruinā corpoꝝ ꝓſtratiōeȝ: Stra/ ges ſtrues tōgeries aceruus grumula ager moles tumulū cōportatū connectum col/ latū cōgeſtū Stragulū veſtis diſcolor. qđ manu artificis diuerſa varietate diſtinguit̄ dictū aūt ꝙ in ſtratu et amictu aptū ſit de quo ſtragulatā veſtē ſibi fecit Stanguiria conſtrictio vrine Stratiota miles. Strata dicta quaſi vulgi pedibus trita. primi aūt poeni dicuntur. lapidibus vias ſtrauiſſe. poſtea romani eas ꝑ om̄em poene vrbem diſpoſuerunt ꝑpter rectitudinē itinerū. & ne plebs otioſa eſſet Stratilates dux mili/ tum Stratiotica militaria Stricti breuiter. leniter. ſummatī raptim. ꝑpere feſtinācer Strictura. pidiuinginuſſida Stridor ſon9 ſonitus fremitus rugitus fremit9 dentiū Stridant. eritobē. Strigilis. ſtrigil vel ſcer ra Strigiles a tergēdo nūcupati ꝙ his eq̄ a ſordibus tergātur Strigidū genus veſti menti Strigna pallia opioſiora Strio mi/ nari9 ſcenicus: Strignos hoc ē vua lupia q̄ ſalutaris vocatur. virt9 eius frigida eſt & retinēs. vñ et ſucus eius cū pulēta trit9 et ſuplit9 ad ignē acrū curat. folia aūt ei9 trita cū vino potata ſemis lapſum cōſtrin git Strix auis in affrica erinaciis ſiłe voca tū abſtridore pēnaꝝ q̄s ī go laxatas emit/ tit. et carnes vulnerat inſequētes Strix no cturna auis hn̄s nomē de ſono vocis. qñ enim clamat ſtridet. de qua lucan9: Quod trepidus pubo. qđ ſtrix nocturna q̄runt̄ Hec auis vulgo āma dicit̄ ab amando par uulos. vñ et lac prebere naſcētibus fertur Strofa pallium virginale. nequitia. fraus retorta ſentētia impoſtura calliditas Stro/ fiū eſt cingłm aureū cū gēmis: Quo ſtro fio lactātes tincta papillas Prudētius no men hoc gemma ſtrofio illigata eſt: Stro mateas opus variū ſiue lanitioſū vł varia diuerſitate contextū Strōphalide aues ab ſtrophadibus inſulis nūcupate vbi pluri mū habūdāt aduerſ9 q̄s hercules ſagittas ē vſus. ſunt enī pelagi volucres ī inſuł ha bitātes Strōphades inſulas q̄ pri9 plotas vocabant̄. Stroma kera ¶ Strucios quā q̄ dam herbā lanariā vocāt. eo ꝙ pleriq̄ lanā ex ea lauāt. h9 radix amara ē et lubrica pł uis quoq̄ ei9 narib9 admot9 ſternu oſci tat idē cū melle īfuſa narib9 caput purgat Struppes vincła lora. vł lino facta q̄bus remi alligant̄. de q̄b9 liuius: Tūq̄ remos iuſſit deligare ſtruppi Strūa chelh Struo machō ¶ Sturn9 ſtara Stupa canabi ē nō lini ſcđm āti q̄m ortographiā ſtuppa dicta ꝙ ex ea rīe nauiū ſtipātur. vñ et ſtipatoēs dicunt̄ q̄ ī vallib9 eā cōponūt Stultos ma l9. q̄a ſtult9 et mal9 ē Stupꝝ īceſtū et adł terū ita diſtīguit̄ Stupꝝ ī v̄gine veſta cō mittit. in ceſtū in p̄te vł vidua adłteriū in nupta. dictū aūt īceſtū q̄i ī caſtū Raptus ꝑpum ē. illicit9 coit9 a corrūpēdo dict9 vñ et q̄ rapto potit ſtupro fruit: Stiria ſtilla. gutta vñ diminutim gutta grecū nomē ē ſt

Sualim vulpes: Suauium voluptatis eſt atq laſciuie vnde ē illud Suauia laſciuis miſcentur grata labellis Suapte ſua ſponte Succentor eſt qui ſubſequenter canendo reſpondet ¶ Subcentia fomenta Subcenturiati ſunt non qui in pma ſed qui ſcda centuria ſunt tamen ſtricti etiam ipi. & in ſpeculis poſiti in bello ſunt. ut ſi prima defecerit. iſti quos ſub ſecunda diximus laborantibus primis ſubueniunt. vnde et inſidiandum ponitur. ſubcenturiatus quaſi armis doloſis inſtructus Subcinctoriū ē veſtimentū quo tantū genitalia contegūtur. idem et perizomatum. qđ redimiculū ſiue brachialem nūcupamus Suber ſaph Subcinctorium aūt vocatū q ſub brachiis ductū alarum ſinum atq hinc inde ſubcigit: Succuba pellex meretrix vel amica: Subera dicunt illa parua ligna que in rete ligantur Suberies arbor ex qua validiſſimus cortex natatorius extrahit. & ideo appellata ſuberies eo q fruct9 eius ſues edūt Porcoꝝ enim ſunt alimēta nō hoim. & dicta ſuberies. quaſi ſubedies Subtibulum. ſubligaculū Suffragines dicte quia ſubtus franguntur id ē flectūtur. nō ſupra ſicut in brachiis Subgrunda inter tectum et parietes. ſubgrunda vero ſubumdra Subiunctiue coniunctiones dicuntur quia ſubiungitur. vtq dicimus enī regiq hominiq deoq. non dicimuſq regiq hominiq deo Sublantat oppilat. opizizare eſt verbū minuere. vnde et diminutores literarū opizizi dicuntur Subleui ſubſignaui. reſignaui. hoc ē ſubſignare. q alio ſignāte iteꝝ reſignat: Reſignare ē releui. ſi ea q ſignata apiunt. id eſt ſublitū dicitur Subligiū eſt opculū gurgulionis qi parua lingua q foramē lingue recludit. operit ve: Sublinguiū ſonitū peſſimū dictū eſt. eſt tn ſonus q ſublingua ſonat. nō bon9. aut rectus ſonitus. aut ſbmurmur. Sub pectore in corde in anio virgili9: Interea tacitū viuit ſb pectore vuln9 Suppeditaneū. ſcamellū. dictū aūt ſbpeditaneū eo q ſub pedibus ſit. hoc greci ipodiō dixerūt Subraſtro id eſt dum ruſticū op9 exerceo Sobrinus q de ſorore naſcitur Subſeciua ſūt pprie. q ſutor de materia pcidens qi ſupuacua abicit inde. Itē ſubſeciua q in diuiſura agri nō efficiunt centuriam. id eſt iugera ducenta Subſedit. ſuccedēdo poſſedit. aut paululum vel amplum ſedit Subſellia ceterorum doctorum cathedre ſunt. nam ſedes ſingulariter pprie regni eſt Subſellia

aūt qi ſubſecia a ſedendo ſc3 nūcupata Sb ſeq. ſubſequētiua ſuccedanea Subſiſtentia dicūtur vl cōſtituta et fixa. vl ex qb9 aliq res ſubſiſtunt. ut dicimus ſubſtantias ut ſi elemēta qbus factus ē mūdus uelim9 ſubſiſtētias dicē Sbſiſtētia vni9c9q pſona Sb ſolanus vēcus ideo vocat9 eo q ſub ortu ſolis naſcat. hic a latere dextro vulturnū. a leua euꝝ habet: Sb ſole p diē p meridiē: Sbſudes ſubdiuo: Subſtantia grece vſia dicitur. dicta aūt ſubſtātia ab eo qđ oēs res ad ſeipam ſubſiſtit Corp9 enī ſubſiſtit. et ideo ſubſtātia ē Illa vero accidētia q in ſbſiſtente atq ſbiecto ſunt ſbſtātie nō ſunt. quia nō ſubſiſtūt ſed mutātur ſicut color vl forma De ſubiecto aūt et in ſbiecto qi de ipo. et in ipo. vbi enī dicit. de ſubiecto ſubſtātia ē. qi dicat de ſubſtātia Vbi aūt dicitur ī ſubiecto accidentia ſunt. id ē q accidunt in ſubſtātia. vt qualitas quātitas. vl figura De ſbiecto igitur genera et ſpēs. in ſubiecto accidētia ſunt Ex his nouē accidētibus tria inter vſiā ſunt qntitas et qlitas. et ſitus. hec enī ſine ſbſtātia eē nō pnt Exī vſiā vero ſunt locus. tēpus habit9 Intra et extra vſiā relacō. facere et pati Sbſtātia ſingulare vocabli nomē. ē enī ſbſtātia rei oīe illud p qđ ē res Sbſtātia enī aut ſb aliquo ſtatu ē. aut aliquē ſbeē ſibi docet ſtatū Merito ergo ſbſtātia ē p q fidei plixitas reddit & trinitatis vnitas catenat Ideo ait ppha Nō audierūt vocē ſbſtātie ei9. i. vbū pris. vocē xpi q ex prna ſubſtātia loqbatur Sbſtātia ē utputa triticū. ſiue aliud ergo qcqt ptinet ad triticū. ex tritico hoc erit vera ſbſtātia utputa farine pollines panes. quicqt de tritico vel ex tritico ē. cū tritico vna ſubſtācia ē Silr lana ſbſtātia ei9dēq ſbe quicquit ī ſubtemīe cogitur. quicquit ī ſtamie deuocat. ergo tunica q p lanā ē. lane ſba eſt: Nā et ſicut ex ſba. ficus ē ut īn ſit fic9 ex quo gignitur ficus. ficus vtiq pomū dicit ſ3 ſba fic9 arbor ē. vn gignitur fic9. Merito etiā pois vocabli ſon9 reddit ex matrice & vna tn pois cū noie. vl matrice eqliſq ſba ē Sic florib9 faui et mellis vna ſba eſt quia ut ſunt faui d florib9. ita mella de fauis. ſba ergo res eſt oē illud p qđ ē res. merito ait ppha. et nūc q ē expectatio mea. nōne dns. et ſba mea apđ te ē Sbtel pars pedis de ſubtili pelle. i. tenui. ſine callo dicta Subter et ſubt9 inter ſe differt. ſubter eſt qđ re aliq ſupiori depmit et pcatur. ſubtus qđ dimiſſum alt9 nō cōtingit Sb ulcū porcariū: Subuecula [illegible]

linea Subtemie idē ſubtemi Subura dicū
tur illa pua ligna q̄ in ſummitate retis li
gantur·i·qn̄ rete mittitur in mare· illa ſp
ſūmitate aq̄ natat ¶ Succin9 quē appel
lant greci electron fului ceruleiq₃ coloris·
fertur arboris ſuc9 eē· et ob id ſuccinū ap
pellabāt Electrū aūt vocari fabl'oſa argu
mētatio dedit Nāq₃ phetōte fulminis ictu
interēpto ſorores eius luctu mutatas ī ar
bores pples lacrimis electrū oīb9 ānis
fundere iuxta heridanū amnē et electꝝ ap
pellatū quō ſol ſit vocitat9 electro vt plu
rimi poete dixere Cōſtat aūt eū nō eē ſucū
ppli ſ₃ pinee arboris· nā accenſ9 reflagrat
Naſcit̄ aūt in inſulis oceani ſeptētriōalis et
ex ea fiūt decoris gr̄a agreſtiū femiaꝝ mo
nilia: Vocari aūt a q̄buſdā arpaga eo ꝙ a
tritu digitoꝝ accepta caloris aīa·folia pa
leaſq₃ et veſtiū fibria rapit·ſic magnes fer
rū Sucina fucos colores· a ſuco gēma Suc
cula galſ₃a ¶ Sudū eſt q̄i ſubudū ſerenū
p9 pluuias. Sue nomē pr̄is vxoris iude.
¶ Suſaci gaudii cilicii Suffragies crura q̄i
ſubt9 frāgūt·i·flectunt̄ Suffragatur auxi
liū p̄ſtat·opitulat̄·fauet·auxiliat̄: Suffra
ginatus fractis crurib9 Suffocat ſtrangu
lat ſugillat Suffuſa infecta Suffulius· ſb
poteſtate ab int9 Suffo caſuro·nā ſuffuſi
eq dicunt̄·quos vulgo inceſpitores vocant̄
alii ſuffo legūt·i·p̄cipiti etiā cadēti Suf ſpe
cula vl'effudēs Sufir irritū ¶ Suga nom̄
gēme Suggerit· ſuppedit p̄bet ſubicit ſb
miniſtrat·exhibet·largit̄·p̄ſtat·ſuadet·hor
tat̄ iudicat dicit ditat: Suggeſtio tēptatio:
Suggē ſupplica vl'indica: Suggeſtu ſede
vel throno Sugge ſt9 dicit̄ ſella regal' a ſug
gerendo·q̄a rege ī eo reſidente ſuggerit̄ ei·
Suggeſtū ſuggeſtiō₃ tribūal thronū ſbmi
niſtratū vl' portatū Bbmaypoc Sugge
ſtū ſedili vl' excelſo loco Suggill₃ daret ſb
miniſtret gule man9 iniecit·ſuffocat ſtran
gulat irridei cōdēpnat Sigillat ſuadēdo cō
citat Sugillat· qd' ē diminutīm a ſuggero
Sugillatio·ſuggeſtio rep̄henſio· ſuffocaiō
Suggillare ē gulā reſtrigere Sugillo v̄bū
actiuū et ſuggillor paſſiuū Sugil triſticia
Sugrūdaria ſepulcra infantiū ¶ Sui arbi
trii·ſue poteſtatis ·vl' ditiōis ·vl' volūtatis
ſui cōſilii· ſui impii· ſui cōſci9·reſpicit venit
ad ſanitatē·ad ſe reuertit̄ Suifiliū· ſifilium
Suiſes ſuiſi Sui interp̄tat̄ loquens. Suilli
porci marini·dicti q̄a dū eſcā q̄erāt more
ſuis terrā ſb aq̄s fodiunt: Suinū porcinū
¶ Sulabas trāſeas Sulcāt diuidēt vl' ſecāt
nauiū turſ9 Sulcatoriū nioil Sulc9 a ſole
vocat̄ · ꝙ p̄ſciſus ſolē capiat Sulc9 funda
mētoꝝ duct9 vl' canaliū Sulci·corda ſacto
rum: Sulfur vocatū q̄a ignem accēdit·vt
enī ignis ē·nā vis eius et in aq̄s feruētib9
ſentit̄·neq₃ alias res facili9 accēdit̄·quo ap
paret vī magnā ignis in eo habē fulgura
quoq₃ ſulphuris odorē hn̄t· et lux ip̄a ſul
phurea ē Naſcit̄ aūt in inſulis eoleis int̄ ſi
ciliam et italiā quos ardere dn̄t·et inuenit̄
in melo inſula et in italia effoſſu₃·h9 gn̄a
q̄tuor viuum qd' fodit̄ trāſlucet ꝙ et viret
quo ſolū ex oībus generib9 medici vtū
tur Alterū qd' appellant glebā vſib9 tātū
fullonū familiare Tertiū liquor ē vſū ei9
ad lanas fulſinas quō cādorē molliciēq₃ p̄
ſtat. Quartus de alctma maxie cōficiēda
aptus ſulphuris tanta vis eſt·ut morbos
comiciales deprehendat nitore ſuo Impo
ſitus ignib9 ardēſcēs in calice vini prūaq₃
ſubdita circumferēs exardeſcētis repcuſſo
pallorē dirum velut defunctoꝝ effundit
Suliūt furent iracundi Sulphur fomētu₃
ignis ē·qd' tn̄ ſic ignē nutrit·ut fetorē gra
uiſſimū exalet Sullinos vrina Sulphur
ignē nutrit nā ſtati incenditur· ſi p̄pe erit
Sultor cultor: Sul₃ica a ſalib9 dicta q̄i ſal
₃ica· idē et ſalinū ¶ Sūma p̄fecta vl'tia p̄a
collecta maxīa Summa faſtigia ·ſūma ca
pita Sūmatū ſtricti·breuiter aut raptim·
propere feſtinatim· cito partibus per ſin
gulas ſummas: Summates dicuntur viri
potentes Summanus maniū· id eſt prin
cipes infernaliū poteſtatum. Summa alta
vnda Sūma·nith quicunq₃ morietur· vel
morti Sūmere implere bibere: Sūmere &
accipe inter ſe differunt·ſūmimus ip̄i acci
pimus ab alio·cū damus dicendū eſt acci
pe·cū p̄mittimus ip̄i tollere·dicendum ſu
me: Item·ſumimus p nos·accipim9 a uo
lentibus·tollimus a nolentibus Itē auferi
mus iure quicquit dedimus· aſſumimus
iuſſu: eripimus vi Summe optime prime
vnice ſingulariter· p̄clare maxime · preſer
tim precipue·eximie·egregie·profecto· ex
cellenter Sumen·numerus quo pro vno
omnes et pro multis vnus: Sumen in tri
bu yſachar· & vſq₃ hodie vicus oſtendi
tur nomine ſulem· in quinto miliario mō
tis thabor contra auſtralem plagam: Sū
merſq₃ obrue·pubes · pro ſubmergere· &
obruere: Summitas· crepido: Summiſ
ſus · humilis· dimiſſus · obnixus· dimiſ
ſus: Summiſſior· verecundior : Summo
alto: Summo de vertice ·de ſummo capite
Summouere ·amouere Summoten9 ore

prioribus labris deguſtat: Summotenus
attigit ore·tangit leuiter: Sūmouebat ſur
ſum mouebat: Sumptuarius·qui erogat
ſumptus Sumptuoſus luxurioſus conſū
ptor·prodigus nepos elluo glutto ganeo
decoctor popino ambro· Sumpſit recepit
Sumptum ſtipendium. Sūmum apicem
vaſtigium· vel acumen Sūmus magnifi/
cus·elatus excelſus maximus proximus
abſolutus vel ſacerdos . pontifex primus
nobilis preſtantiſſimus Sūmum nouiſſi
mum vltimum reſiduum reliquum Sum
muſim cōplectio Sūmula breuis ſumma
vel pecunia Sūmum bonum deus eſt·in/
cōmutabilis eſt et corrumpi om̄ino non
poteſt. Creatura vero bonum ſed non ſū
mum bonum quia mutabilis eſt· et dum
ſit bonum quidem·non tamen eſſe poteſt
et ſummū ¶ Sunto ſint virgili9· Ne vllus
amor populis nec federa ſunto Sunē den
tes vl' coccinū·ſiue varietas Sunnis ſunna
Sunamitis coccinea interpretatur ¶ Suo
de nomine·de vocabulo ſuo Suo cū corde
cum animo ſuo. Suo contentus· parcus
frugi·abſtinens·aliena·paruo contentus
alieni contemptor ¶ Supparationem facit
id eſt ad ſaniem cito perducit: Supparent
ſuppleant parent Suppeditat ſuggerit ſb
miniſtrat. Supparus hemide· vel qđ vul
go dicitur camiſia·qui facit et hoc ſuppaꝝ
Suppara·in modum ſtuppi Suppellecti
le dicitur omne inſtrumentum & ornamē
tum dom9: Suppellectuli Hec ſuppellex
id eſt ſubſtantia quicquit ſub pelle· id eſt
habitatione noſtra habemus antiqui ſup/
pellectilem dicebant Suppellex dicitur q̂c
quit in domo habetur Suppetunt proue
niunt Suppecia id eſt ſolacia: Suppetit·
oppitulatur ſuffragatur Super inſuper·
vel preterea Super ethera ſuper celos ſup
aerem Super et ſupra ita diſtinguitur·ſup
eſt qđ imminet· ſupra qđ ſubſtratū aliqđ
habet: Item·ſuper interdum· aut nimium
aut ſatis accipimus: Supera vince Supa/
bo ſubiugabo domabo vincam potentior
fuero contundam Super aſtare·intendere
deſuper incumbere imminere. Supera cō
uexa celum Super alia·ante alia· preter ce
tera Superat iuuat vincit tranſit interficit
ſuperuiuit Superant vndas ſuper undas
ſunt Superaria veſtis·que ſuper induitur
Superant habundant: Superbus dicitur
qui ſuper id vult videri q̃m eſt: Aliquādo
enim pro nobili ponitur. Superbia tu/
mor Inter ſuperbiam et arrogantiam hec

eſt differentia·arrogantia eſt in anis gl'ia
de id qđ quiſq3 facit·vel eſt ſuperbia vero
ſupergrediens elatio mentis de id qđ non
eſt· de ſuperbia autem naſcitur arrogantia
non de arrogantia naſcitur ſuperbia· nam
niſi preceſſerit occulta elatio mentis· non
ſequitur aperta iactantia laudis dicta ſup
bia quia ſupra id vult q̃m eſt Superbit cō
tempnit deſerit dereliquit dedignatur de/
ſpicit·faſtidit pro nichilo habet ferocit Su
perbum nobilem glorioſum inclitum Su
percilia dicta quaſi ſuppoſita ſint ciliciis·
que idcirco pilis veſtita ſunt· vt oclis mu
nimenta pretendant· & ſudorem a capite
defluentem depellant Superficie forinſec9
Suphumerale· tunica hūeroꝝ Superis cō
ceſſit ab horis·mortuus eſt. Supperpoſi
tionem·propitiatorium: Superſtites anti
qui teſtes dicebant·eo ꝙ ſuper ſtatutū cau
ſe proferebantur· nunc parce ablato noīs
teſtes vocant: Superſtes·qui poſt paren
tū obitū hereditatem poſſidet. Supſticio·
viciosa religio ſuperflua· aut ſuper inſtitu
ta obſeruatio. Supſtitioſus· falſus religi
oſus·aut idolorum cultor. Superſtitiōes
falſe excogitata: vel religiones falſe Super
ſticioſos cicero ait·appellatos q̂ totos dies
precabantur & immolabant ut ſui liberi
ſuperſtites eſſent. Superſticion· propitia
torium Superuacue fruſtra ſine cauſa tri
te·inuacuum·inuanum·incaſſum Supua
cuū·ſupfluuiū·non neceſſariū: Suppar·
ſicut ſupparus Supplico rogo in animo:
Supparis inferioris. vel minoris. Suppe
ditaneū·ſcamellum· dictū aūt ſuppedita
neum eo ꝙ ſub pedibus ſit·hoc greci ippo
dion dixerūt: Suppediū refugiū Supinū
dicim9 ſurſum verſū·quapropter hec ver
ba dicunt ſupina· eo ꝙ reſpiciant ad ver
ba a quibus veniūt Supinat ſurſum vtit
Supplex· ſūmiſſus vel humilis Supplex
dimiſſus abiectus pauidus· timens genu
cōplexus·tenens genua·herens genibus
proſtratus· ad pedes proiectus in terra·
abiecto vultu·triſti facie Suplicare pulſa
re rogare precari·preces impendere· p̄ces
adhibere orare operire obſecrare· implo/
rare inuocare Supplicationes venerationes
grates orationes·preces obſecratiōes· gra
tiarum actiones vel deprecationes Suppli
cationis nomen qđammodo nunc ex gen
tilitate retinet·nam ferie aut legittime erāt
apud eos·aut indicte· Indicte autem quia
paupertas antiqua romanorum ex colla/
tiōe ſacrificabat· aut certe de hoīs dāpnatoꝝ

vnde ſupplicia dicuntur ſupplicationes q̄
fiebāt de bonis pauperum · ſacre enim res
de rebus execrandorum fiebant Suppli/
cium ꝓprie dicitur non qui quō punitur
ſed ita damnatur ut bona eius conſecrenť
& in publico redigantur · Nam ſupplicia
dicebantur ſupplicamenta · & ſupplicium
dicitur de cuius damnatione delibatur ali
quid deo · vnde & ſupplicare: Supplicis
rogan iis Suppliciter legimus non ſuppli
canter · quia illa nomina que ī i finiuntur
datiuo caſu accepta ſillaba ter aduerbia fa
ciunt · ut ſuppliciter · agiliter reŀ · Suppli/
cando id eſt ſacrificādo Supplicium ab eo
ꝙ precedit id qď ſequitur Supplodet ex/
cludet Suppuratis purulentis Suprema
eſt poſtrema pars diei quando ſol curſum
ſuum in occaſum vertit · dicta ꝙ ſupeſt ad
partem vltimam diei. Supp̄mi et ſupp̄mi
inter ſe differunt · ſup̄mi & ſummi et vlti
mi ſignificat Supprimi aūt occultari Su/
p̄mus ſummus vltimus · et ſupiorem & in
feriorem ſignificat Sup̄mus extrem9 no
uiſſimus · excelſus et primus accipitur vel
ſummus · ab eo ꝙ ſupeminet: Supprimit
abſcōdit occultat celat Supp̄mit haurit vo
rat abſorbet · cōmedet gluttit vexit corrum
pit quaſſat affligit frangit ¶ Surculū id ē
ramum oliue virentibus foliis Sura mu/
ſcula tibiarum: Surcula a preciſione ſerre
nuncupata Surcula ſunt vel ſimplices vel
corbines Surdus a ſordib9 humoris aure
conceptis vocatus · et quāuis multis caſi/
bus accidit · nomen tamen eger ex p̄dicto
vicio retinet: Surdus dicitur eo ꝙ ſordes
capitis retineat Surgentem erigētem Sur
gentis orientis creſcentis Surgere et exur
gere · et reŀ · ita diſtinguuntur: Surgitur a
loco · exſurgitur a ſummo · inſurgitur ad
vindictam · conſurgiť ad auxilium: Surgit
placet oritur naſcitur eleuatur creſcit ꝓfici
ſcitur Surgunt equora tumeſcunt maria:
Surhoreb ſaxum corui Surhoreb qď inť/
pretať petra horeb: Suriel coanguſtans ·
deus robuſtus deus vel fortis meus deus
Suris adde continens mea vbera: Suris
addai vnum nomen Sur vbi inuenit an/
gelus ancillam ſare agar inter cades & ba
rad · extenditur aūt deſertum ſur · vſq; ad
mare rubrum qď ad egipti ꝑuenit cōtinia
porro cades ſolitudo ē ſup vrbem petram
ſed et ſcriptura deſertum cades cōtra faciē
egipti extendit · memorat ad ꝙ primū ve/
nere hebrei rubro mari tranſuadato: Sur ·
murus vel directus vŀ cōtinens · robuſt9

Surripe latenter rapere Surripiens ſubi/
trans Surum ſerenum · poſt pluuiam Su
rus ſurculus Surix mus. Surſum tulit ·
ſuſtulit Annpen ¶ Suſa opidum perſide
nobilis ſunum idem & ſuſis Suſanna inť
pretatur lilium vel ſubleuatio glorie. Su
ſcepit veneratur ſuſcipit. Succeſſus ꝓſpe
ritates · ē tantum a nauigantibus quibus
vētus ꝓſper ſuccurrere dicitur: Suſcipiūt
venerantur congregāt: Suſcipe enim dici
mus aliqn̄ ꝓ uenerari Suſcipe accipe vene
rari Suſcitat interrogat ꝑcunctať Sus di
cta qď paſcua ſubigat id eſt terra ſubacta
eſcas inquirit Sus que concipit porcellos
¶ Sibilla ſacerdos Sibilla dicta ē oīs puel
la cuius pectus ſciāʒ accipit: Sibilla inter
p̄tatur q̄i ſios bule id ē iouis · vel dei conſi
lium · nam ſios eolice de9 dicitur Erithrea
vocata ē ab erithra inſula Hinc et erithreū
mare Sibille generaliter oīes femine di/
cuntur vates Omnis femina ꝓphetans ſi
billa vocatur Sibillus regum blandimēta

Sicamber francus qui et theucrus:
Sichem & ſalem que latine et grece
ſicima vocata eſt ciuitas iacob non deſerta
oſtenditur autem locus in ſuburbanis ne
aſpoleos iuxta ſepulcrum ioſeph quā ſb
uertit abimelech · & ſeminauit in ea ſalem
ſicut in libro iudicum ſcriptum eſt Poſtea
vero inſtaurata eſt a bieroboā ut regnorū
narrat hiſtoria · & ſita eſt in finibus trib9
effraim · ſed et filius emmor appellabatur
ſichē · a quo et locus nomē acceperat Fuit
autem et altera ſichem in monte effraim ·
ciuitas fugitiuorum Sichar ante neapo/
lim iuxta agrum quē dedit iacob filio ſuo
ioſeph · in quo dominus noſter atq; ſalua
tor ſecundum euangelium iohis ſamarita
ne mulieri ad puteum loquitur vbi nunc
eccleſia fabricata ē: Sichem humerus Sie
res propriū nomen loci Sicofanta fallatia
¶ Silliaba grece latine cōceptio dicitur ſiue
amplexio · nam ſillaba dicta eſt a poto ſil
laban nitarum grammata id eſt a cōceptio
ne litterarum · quia ſillabin grece concipe
dicitur grāma littera Lillaba litterarū con
gregatio: Sillaba vocabula cōprehenſio:
Sillatim moram ac paulatim · vel tempe/
ranter Silempſis eſt diſſimilium clauſula
rum per vnum verbum conglutinata con
ceptio · ut hic illi9 arma · hic curr9 fuit hoc
ſcema late patet & fieri ſolet non ſolum ꝑ
partes orationis · per accidentia partibus
orationis · ſicut et aliter fit cū ſingularis
dictio plurali verbo alligatur · ut eſt noƀ

ſunt mitia poma caſtanee molles · & p̄ſſi
copia lactis · Item ut italiam ſociis · & rege
recepto · ſingulari numero pluralem con/
cluſit Sillemis quotiens caſus diſcrepātes
in vnam ſignificationē cōcrepant Sillogiſ
mos plectiles inſolubiles circūlocutiones ·
vel cōratiocinationes Sillogiſmus ineui/
tabilis concluſio: Sillogiſmus ꝑplexilis
ratio id ē difficilis ſtat ꝓpoſitione aſſum/
ptione concluſiōe Sillogiſmus grece latīe
argumētatio dicitur · vł eſt breuis cōcluſio
magne ſententie Sillogiſmus contorta &
captioſa concluſionis ſignificatio Sillogiſ
mus quē greci vocant in qothicton · nos
ineuitabilē poſſumus appellare · qui inter
rogatos hinc inde concludit & vtroq₃ cor
nu premit Sillogiſmus grece latine argu
mentatio appellatˀ · argumētatio aūt dicta
ē quaſi argute mentis oratio · q̄ inuētum
ꝓbabile exequimur Sillogiſmus igitur eſt
ꝓpoſitionis et aſſumptionis confirmatio
niſiq₃ extrema cōcluſio · aut ex ambigētis ī
certo · aut ex fiducia cōprobantis Conſtat
enim tribus partibus · ꝓpoſitione aſſum/
ptione concluſione Propoſitione utputa
qđ bonum eſt turpem vſum habere non
poteſt · conſenſit audiens Aſſumpſit ille:
Pecunia turpē vſum habet Concluditur
ergo Peccunia bonū nō ē Sillogiſmis au
tem nō ſolū rethores · ſed dialectici vtunť ·
licet apl's ſepe ꝓponat aſſumat confirmet
atq₃ concludat · q̄ ut diximꝰ ꝓpe artis dia
lectice et rethorice ſunt: Sillogiſmoꝝ apđ
rethores p̄ncipalia duo ḡña ſunt inductio
& ratiocinatio Inductionis ſunt tria mem
bra Prima ꝓpoſitio · ſecūda illatio · q̄ aſſū
ptio dicitur · tercia concluſio: Inductio eſt
q̄ ꝑrebꝰ nō dubiis captat aſſenſionē eiꝰ
cū quo inſtituta ē · ſiue int̄ philoſophos · ſi
ue int̄ rethores · ſiue int̄ ſermocinātes: Pro
poſitio inductionis ē q̄ ſilitudines cōcedē
de rei neceſſario vniꝰ inducit · aut plurioꝝ
Illatio inductionis ē q̄ et aſſumptio dicitˀ ·
q̄ rem de q̄ contenditˀ · et cuius cauſe ſilitu
dines habite ſunt introducit Concluſio in
troductiōis ē q̄ aut cōceſſione illatiōis con
firmat · aut qđ ex ea cōficiatˀ declarat Ratō
cinatio ē oratio q̄ id de quo ē q̄ſtio cōpro
batur Enthimema igitur latine interp̄tatˀ
mentis conceptio · q̄m imꝑfectū ſillogiſmū
ſolent artigrafi nuncupare · nā in duabus
partibus eius argumenti forma conſiſtit ·
q̄ñ id qđ ad fidem ꝑtinet faciēdam vtitur
ſillogiſmoꝝ lege preterita ut ē illud: Si tē
peſtas vitanda ē · nō ē igitur nauigandum
Ex ſola enī ꝓpoſitione conſtat eſſe ꝑfectū
vñ magis rethoribus q̄m dialecticis cōue
nire iudicatū eſt Ratiocinatiōis mōi ſunt
duo · primus enthimema qui ē imꝑfectus
ſillogiſmus atq₃ rethoricus ſecūdus epi/
chirema qui eſt in rethoricis & latior ſillo
giſmus Entimematis enim membra ſunt
quinq₃ · primū cōuincibile · ſcđm oſtābile
terciū ſententiale · q̄rtū exemplabile · q̄ntū
collectiuū Conuincibile ē qđ euidenti rōe
conuincitur · ſicut fecit cicero ꝑ milōe · eius
igitˀ mortis ſedetis vltores · cuius vitā & ſi
puteris per vos reſtitui poſſe nolitis Oſtē
tabile eſt qđ certa rei demōſtratiōe cōſtrin
git · ſicut cicero in catilina · hic tñ viuit · imo
viuit in ſenatu viuit Sentētiale eſt qđ ſen
tentia generalis addicit · ut apud terrentiū
Obſequium amicos veritas odium parit
Extmplabile ē qđ alicuius exempli cōpa
ratione euentū ſimilem cōminatur. ſicut
cicero in philipicis Te miror antoni quoꝝ
exempla imitaris eoꝝ exitus nō ꝑtimeſcē
Collectiuum eſt cum in vnum q̄ argumē
tata ſunt colliguntur ſicut ait cicero ꝑ mi/
lone · quē igitur cū gratia noluit hunc vo
luit · cum alquorum querela · quem iure ·
quem loco · quem tempore · non eſt auſus
hunc iniuria alieno tempore · cum periclo
capitis non dubitauit occidere Preterea ſe
cundum victorinum enthimematis eſt al
tera diffinitio ex ſola ꝓpoſitione · ſicut iā
dictum eſt · que ita conſtat. Si tempeſtas
vitanda eſt · non eſt nauigatio requirenda
ex ſola aſſumptione ut eſt illud Si inimi/
cus eſt occidit · inimicus autem eſt · et quia
illi deeſt cōcluſio enthimena vocatur Seq̄/
tur epicherema . deſcendens de ratiocina/
tione latior & executior rethoricis ſillo/
giſmis latitudine diſtans & productione
ſermonis a dialecticis ſillogiſmis · propt
q₃ rhetoribus datur Hic autem modis tri
bus conſtat. Primus modus tripertitus
ē Scđs modus q̄dripitus ē: Terciꝰ q̄nq₃
ꝑtitus Triptitꝰ epichirematicꝰ ſillogiſmꝰ
ē · q̄ cōſtat mēbris tribus · i · ꝓpoſicōe aſſū
pcōe cōcluſiōe Quadriptitus eſt q̄ conſtat
ex mēbris q̄tuor p̄ria ꝓpoſitione · ſcđa aſ/
ſumptōe · et vna ꝓpoſitiōis ſiue aſſumpti
onis cōiūcta · tercia ꝓbatione et concluſiōe
Quinq₃ptitus itaq₃ eſt q̄ cōſtat ex mēbris
quinq₃ id eſt prima propoſitione · ſcđa eiꝰ
ꝓbatione · tercia aſſumpcōe · q̄rta eius ꝓba
cōe · quinta concluſione. Nunc cicero ita
facit in arte rhetorica : Si deliberatio &
demonſtratio genera ſunt cauſarum · non

poſſunt recte partes alicuius gn̄is cauſe
putari·eadem enim res·alii genus·alii ps
eſſe poteſt·eidē genus et pars non poteſt
vel ceteri quoq; ſillogiſmi huius membra
dicuntur: Sillogiſmi dialectici ſunt vbi to
tius huius artis vtilitas & virtus oſtendit
quorum concluſio plurimum lectorem ad
iuuat ad veritatem inueſtigandam tantum
ut abſit ille error decipiendi aduerſarium
per ophiſmata falſarum concluſionum:
Formule cathegoricorum id eſt predicati
uorum ſillogiſmorū ſunt tres Prime for
mule modi ſunt nouem Primus modus
eſt q̄ cōducit id eſt qui colligit ex vniuerſa
libus dedicatiuis: Dedicatiuum vniuerſa
le directum· ut omne iuſtū honeſtū Om̄e
honeſtum bonum Omne igitur iuſtū bo
num: Secundus modus qui conducit ex
vniuerſalibus dedicatiuis & abdicatiuis·
abdicatiuum vniuerſale directum· ut om̄e
iuſtum honeſtum nullum honeſtū turpe·
nullum igitur iuſtum turpe: Tercius mo
dus eſt· qui conducit ex dedicatiuis parti
culari & vniuerſali· dedicatiuum particu
lare directum·ut qđdam iuſtum honeſtū·
omne honeſtum vtile qđdam igitur iuſtū
vtile Quartus modus eſt·qui conducit ex
particulari dedicatiua· et vniuerſali abdica
tiua·dedicatiuum particulare directū: ut
qđdam iuſtum honeſtum· nullum hone
ſtum turpe·qđdam igitur iuſtum non eſt
turpe Quintus modus eſt· qui conducit
ex vniuerſalib9 dedicatiuis particulari de
dicatiuum p reflexionem· ut omne iuſtū
honeſtum·omne honeſtum bonum·qđdā
igitur bonum iuſtum Sextus modus eſt
qui conducit ex vniuerſali dedicatiua· &
vniuerſali abdicatiua·abdicatiuum vniuer
ſale·per reflexionem·ut omne iuſtum ho
neſtum· nullum honeſtum turpe· nullū
igitur turpe iuſtum Septimus modus ē·
qui conducit ex particulari & ab vniuerſa
li dedicatiuo· dedicatiuum particulare per
reflexionem·ut qđdam iuſtum honeſtum
omne honeſtum vtile· qđdam igitur vtile
iuſtum Octauus modus eſt·qui condu
cit ex vniuerſalibus abdicatiua & dedicati
ua particulari·abdicatiuum per reflexioꝫ
ut nullum turpe honeſtum·honeſtum iu
ſtum. qđdam igitur turpe non eſt iuſtum
Nonus modus eſt·qui conducit ex vni
uerſali abdicatiua & particulari dedicatiua
dedicatiuū particulare per reflexionem·
ut nullum turpe honeſtū·qđdaꝫ honeſtū
iuſtū· qđdam igitur iuſtum non eſt turpe

Formule ſecundi modi ſunt q̄tuor: Pri
mus modus eſt· qui cōduxit ex vniuerſa
libus dedicatiua· & abdicatiua·abdicatiuū
vniuerſale directum·ut omne iuſtum ho
neſtum· nullum turpe honeſtum·nullum
igitur turpe iuſtum Secundus modus eſt
qui conducit ex vniuerſalibus abdicatiua
& dedicatiua abdicatiuum vniuerſale dire
ctum·vt nullum turpe honeſtum· omne
iuſtum honeſtum·nullum igitur turpe iu
ſtum Tercius modus eſt· qui conducit ex
particulari dedicatiua· & vniuerſali abdica
tiua·abdicatiuum particlare directum· ut
qđdam iuſtum honeſtum ·nullum turpe
honeſtū qđdam igitur iuſtum non ē tur
pe: Quartus modus eſt qui conducit ex
particulari dedicatiua·et vniuerſali abdica
tiua· dedicatiuum particulare directum·
vt qđdam iuſtum non ē turpe omne ma
lum turpe· qđdam igitur non eſt malum
Formule tercii modi ſunt ſex Prim9 mo
dus eſt· qui conducit ex dedicatiuis vniū
ſalibus·dedicatiuum particulare·tam dire
ctum quā reflexum·vt omne iuſtum ho
neſtum· omne honeſtum iuſtum·omne iu
ſtum bonum·omne bonum iuſtū· qđdaꝫ
igitur honeſtum bonum·qđdam bonum
honeſtum Secundus modus ē qui condu
cit ex dedicatiuis particulare & vniuerſale
dedicatiuum·particulare directum· ut qđ
dam iuſtum honeſtū·omne iuſtū bonum
quoddam igitur honeſtū bonū Terci9 mo
dus eſt qui cōducit ex dedicatiuis vniuer
ſale et particulare dedicatiuū particlare di
rectū vt omne iuſtū honeſtū qđdam iu
ſtū bonū·qđdam igitur honeſtum bonū·
Quartus modus eſt qui conducit ex vni
uerſali dedicatiua·et particulari abdicatiua
abdicatiuū particlare directū· ut om̄e iu
ſtū honeſtū·nllm iuſtū malū· qđdam igiť
honeſtū nō ē malū Quint9 modus ē q̄ cō
ducit ex dedicatīa particlari·et abdicatiua
vniuerſali·abdicatiuū particlare directum
vt qđdam iuſtū honeſtū· nullū iuſtū ma
lū·qđdam igiť iuſtū nō ē malū Sext9 mo
d9 ē q̄ cōducit ex dedicatīa vniuerſali et ab
dicatiua pticlari abdicatīm pticlare directū
vt om̄e iuſtū honeſtū·qđdā iuſtū honeſtū
qđdam igiť honeſtū nō ē malū: Has for
mlas categoricoꝝ ſillogiſmoꝝ q̄ plene noſ
ſe deſiderat librū legat q̄ inſcribiť pierme
nias apulei et q̄ ſubtiliter ſunt tčtata co
gnoſcet Diſtricta enim atq; cōſiderata ad
magnas intelligentie vias lectorē p̄ſtante
dn̄o vtiliť introducūt Nūc ad ypotetices

ſillogiſmos ordine ſequenti venias: Mõi
ſillogiſmoꝝ ippoteticoꝝ qui fiunt tũ aliꝗ̃
concluſione ſunt ſeptẽ Primus modus ẽ·
ſi dies ẽ lucet·ẽ aũt dies·lucet igitur: Scd's
modus ẽ·ſi dies ẽ lucet· lucet nõ ẽ igiť dies
Tercius modꝰ ẽ ita·nõ eſt dies·ẽ et nõ lu
cet·at q̂ dies eſt lucet igiť· Quartus modꝰ
eſt ita·aut dies ẽ·aut nox·at q̂ dies ẽ· nox
igitur nõ ẽ· Quintꝰ modus ẽ ita·aut dies
eſt aut nox·at qui nox· nõ ẽ dies igiť eſt.
Sextus modus ita·nõ eſt dies et nõ lucet
dies aũt ẽ·nox igiť nõ eſt Septimꝰ modꝰ
eſt ita·nõ ẽ dies et nox·at q̂ nox nõ ẽ·dies
igiť eſt. Modos aũt ipoteticoꝝ ſillogiſmo
rum· ſiquis pleniꝰ noſſe deſiderat· librũ
legat maurii victorini q̂ inſcribitur de ſillo
giſmis ipoteticis: Sillogiſmus ẽ captioſa
concluſaq; ſententia Sillogiſmus argumẽ
tatio·i·ingenioſa ratio Simbolus cõſultor
grece Simbolus collatio aut pactũ vľ pla
citũ qđ fit homĩ cũ deo Simbolũ ſignum
ſiue fides·ſiue pecunia cõgregata·qđ vio
lare nefas ẽ Simbolũ greco eloquio pactũ
ſolet et collatio nũcupari· ẽ aũt ſimbolum
qđdam veꝝ pactũ veraq; collatio·in cuiꝰ
credulitatis totius breuitate xp̃iane ſũma
conſiſtit· vbi tñ neceſſarius eſt rectꝰ credẽ/
tis animus·ne qđ audit ad ſalutis effectũ
ip̃e ſibi velut ad mortis retorqueat ſuppli
ciuʒ Simbolũ ꝑ linguã grecã ſignũ vľ col
latio interp̃taẗ Diſceſſuri enĩ apľi ad euan
gelizandum in gẽtibus hoc ſibi p̃dicacõis
ſignũ vľ inditiũ poſueꝛt·cõtinet aũt con/
feſſiõeʒ trinitatis· & vnitatẽ eccľie et om̃i
xp̃iani dogmatis ſacramẽtũ· qđ ſimbolũ
fidei & ſpei nr̃e non ſcribitur in carta et aẗ
mento ſed in tabľis cordis carnalibꝰ Sim
bolum ſignũ·optima cõlatio ſiue aduñatio
cum deo vľ pactũ qđ cum deo fiet vľ con
feſſio Simeon·exauditio vľ nomẽ habita/
culi Simeõ·audiui triſticiã grece Simma/
chus cõpugnator Sĩmiſtes· ſecretarius Si
mon·i·petrus Simon interp̃tatur hebrei
ce audiẽs Simphonia et de tibiis et cornu
Simphonia eſt cõſonãtia plurioꝝ ſonorũ
Simphonia modulacõis tẽpamtũ ex gra
ui et acuto cõcordãtibꝰ ſonis· ſiue in voce
ſiue in flatu·ſiue in pulſu per hanc quoq;
voces auctiores grauioreſq; cõcordant·ita
ut quiſq; ab ea diſſonuerit·ſenſũ auditus
offendat Cuiꝰ cõtraria ẽ dimphonia id ẽ
votes diſcrepãtes vel diſſone Sĩphoĩa vul
go appellaẗ lignũ cõcauũ ex vtraq; parte
pelle extẽta·quã virgľis hinc et inde muſi
ci feriũt. fitq; in ea ex concordia graui et
acuti ſuauiſſimus cantus: Simphoniã tir
reni primũ inueniſſe tradũtur Simoſium
grecum conuiuiũ dicitur Sinadochis ꝓ to
ga alioquin & in p̃texta candidus verbo
eſt: Sinagoga dicitur cõuenticľm vľ cõgre
gatio Sinchriſis·cõpatio Sinchronõ·vniꝰ
temporis: Sinatriſmo cõgregatio quotiẽs
multa ĩ vnum colliguñ·vľ q̃ vno tractu
atq; circuitu crimina multa cõcludit Sino
dochin a toto partem Sinedriũ conuentũ
Singrafum multoꝝ ſcriptoꝝ cautio Sino
chus·lantſchafft Sinodꝰ cetus comitatus
vľ cõgregatio ſenũ Sĩodꝰ dicitur cõuẽtus
grece ſin· latĩe con· vľ ex greco interp̃tatur
coetũ Sinoĩa hoc ẽ pluriomia· ẽo ꝙ ſit in
pluribꝰ noĩbus ſigficatio vna· ut terra hu
mꝰ tellus· Sinoĩa trena· mľta dicta vna ſi
gnificatione Sinphoſin·itinerariũ vľ via/
rium Sinſplama vocum adunaia copula/
tio Simphoſiũ cõuiuium Sintagma expo
ſitio documẽta Sintagmatõ documẽtoruʒ
¶ Siraufe murꝰ ſiue maceria leticie Sira/
phoſium cõuiuiũ: Sirene in eſaia demões
aut dracones magni criſtati pariẗ ac volan
tes ut a q̂buſdã putanẗ· alii dicunt beſtias
letiſſimas maris Sirene grece tactorice di
cuntur· vel trahitorie. Sirenarum cãtus·
meretricum magicas artes debemꝰ vitare
ſic fecit vlixes Vlixes enĩ reuertens a troia
veritus ne ſirenas incideret·ſocioꝝ ſuorũ
cera obdurauit aures Se aũt ad malũ ip̃iꝰ
nauis religauit Sicq; factum eſt·ut et can
tus ſirenarum audiret et illeſus tranſiret:
Siri a ſirim vocati ꝓhibentur qui fuit ne/
pos habraham ex cethura quos autem ve
teres aſſirios· nos nunc vocamus ſiros· a
parte totum appellantes: Siricum rubri
coloris pigmentum· ex quo et librorum
capita ſcribuntur·ip̃m et feniceum appel/
latum ita eo ꝙ in ſiria colligitur in litori/
bus rubri maris vbi fenices inhabitãt alii
autẽ ſericũ·alii ſiricum· nam ſericum ꝑ e la
na quã ſeres mittunt Siricũ võ ꝑ i·pigmẽ
tum· qđ ſirii fenices in rubri maris littori
bus colligunt: Sirius ſtella eſt quam vul
go canem appellant·ſirius quippe appel
latur ꝓpter flammam que eiuſmodi eſt·et
pre ceteris lucere videatur·hec oriens mũ
dum ardore nimio caloris incendit & eſtu
ſuo fructus exurit·interdum et morbo af
ficit corpora·corrumpens aerem flagran
tia ignis ab hac enĩ ſtella dies caniculares
noĩantur·quõ hi plus flagrant ardoribꝰ
q̃m totiꝰ eſtatis Siria ſblimis ſiue hũecta
rũ diciẗ Siriꝰ vocaẗ a ĩctu·i·lõgitudĩe ſigi

ſeiro enim grece trabo· eſt enim ſidus ma
ximum· ita ut pene ſpacia tria ſignorum
ſua longitudīe occupet· et menſe iulio qñ
ſiius orit̄ ſolent hoīes nimio eſtu ſolis la/
borare Sirma cauda ·poliſſemus ſermo ē:
Sirma enim eſt longarie manus ſcriptura
dicitur et longa ſentētia· ponit̄ enī ꝑ ſinu
atione & flexu Sirmate· genus veſtis au
guſti· Sirofeum ·pallium virginale Siro/
phenixudus· vnguentarius Sirophenīſſa
de ſiris· qui in chananea ſunt Sires appel
latos quidam aſſerunt ab aſirim filio abra
he ex cetbura ·q̄ et auxitidis regio circa coe
lem ſitiam· ita ab huſſem ꝑnepotē appel
lata Syrtes p y grecā ſcribendū Sirtes ſco
puli ſup mare·vel loca harenoſa in mari :
Sirtes ſinus affricani maris maior et mi/
nor ꝙ in ſe naues trahit Sirtes ·vadoſa vel
arida loca in mari Sirtes aūt ſaluſtius ad
tractu vocari dicit· ꝙ omnia ad ſe trahūt·
& appropīquāti vadoſo mari hereāt · hec
autem ad mare egiptiū vicine ſunt· et pari
ter admiſcent̄ Sirtes petroſa· vl̄ periculoſā
loca in mari Sirtites gēma vocata· quō in
litore ſirtium inuenta eſt· primū in parte
lucanie Sirtim anguſtiā ·ſiue tribulationē
melius aūt ſaluſtius a tractu ait nomē im
poſitum Siſtarciis in quibus cibi portant̄
Siſtemata cōtinuus ſonus:

TAbanus aī
mal modi/
cū armēto
rū ·aculeis
ꝑmoleſtū·
idē et oeſtꝝ
Tabanus·
oeſter· vel
bremo · aſi
lus Tabach
interpretat̄
bona: Ta/
bat vbi pu
gnatū eſt aduerſus madian Tabeel nomē
viri Tabefacit · tabo cruentat: Tabellio vo
catur· eo ꝙ ſit portitor tabellarū· ſcriptor
idē ſcriba publicus· qui tantum geſta pu/
blica ſcribit Tabellarii hac ex cauſa vocati
fuerūt· añ carthe enī et membranarū vſū
in dedolatis ex ligno codicellis epiſtolarū
alloq̄a ſcribebantur · atq̧ inde portitores
eorum tabellarios vocauer̄t Tabnacl̄m nō
eſt firma domus ·nō enī habet fundamen
tū· ſed huc illucq̧ motat̄· et cū tranſmigrā
te trāſmigrat: Tabe cōſumptiōe Tabētes·

languentes Tabentes ·languidos tabidos
Tabentū lapis ſcabnat9· Tabentes artus
maculata corꝑa·vl̄ languida membra Ta
bens· quieta feriata otioſa . Tabernacula·
tentoria ſunt militū quibus in itinere ſolis
ardores tēpeſtateſq̧ imbriū ·frigoriſq̧ iniu
riam vitant · dicta aūt tabnacl̄a ꝙ cortine
diſtente funibus tabulis inſtātibus app̄
benderent̄ q̄ tentoria ſuſtinerēt Tabnacl̄m
corpus dñi· tentoriū vel papilionū: Tab
naculū ex tabna & cena cōpoſitū Taber/
naculoꝝ manſionū Tabernarii caupones
Tabne olim vocabant̄ edicl̄e parue plebiū
& ſimplices in vicis axib9 & tabulis clau
ſe ·vñ et tabernarii q̄ ibi ſolebant cōſedere:
Dicte aūt taberne ꝙ ex tabulis ligniſq̧
erant conſtructe· que nunc et ſi nō ſpeciē
nomē tñ priſtinū retinēt Tabnio q̄ vinū·
vel aliud negotiū vendit Tabes cruore ſan
guinis Tabes lues morbus calamitas cla
des cruor ſanguis aduerſa inualitudo in
becillitas egritudo· viciū vel offenſio egro
tatio infirmitas ſqualores ſordes illuuies
pallor macies deformitas : Tabes oppidū
preſidis Tabeſcit attenuat̄· exileſcit deficit
vl̄ rege laſcit molauiti Tabida morbo ple
na ſiue corrupta Tabida morbida ·i· q̄ ta
bē facerēt Tabidū pigrū putridū Tabifi/
cū peſtilentia ·tabefaciens Tabiflue · ſordi
de vel defectiue Tabo ſanguine corrupto
ſiue macie· ſiue pallore ·notandū ꝙ ablati
uo caſu tm̄ dicit̄· et aliū nō recipit caſū Ta
bo ſanguis corruptus vl̄ febris: Tabo eſt
putredo mortuoꝝ Tabo corruptiōe Tabor
& hermō mōtes duo ſunt· de q̄bus pſalmi
ſta Tabor et hermō· ī noīe tuo exultabūt
Tabor aūt interp̄tat̄ veniēs lumē ·hermon
vo anathēa eius Tabl̄e fragmēta nauium
Tabl̄e a veteribus tagl̄e vocabant̄ ·ſcȝ a te
gendo ·vñ et tegl̄e Tabule lapidee ·duo te
ſtamenta Tabl̄a tabella vl̄ tabellula Tabu
lata ſunt rami effuſiores & in plana ten/
dentes ·nō in alta creſcētes Tabl̄ata olim li
nie domus fiebāt· iñ nomē ꝑmanet tabl̄a/
toꝝ Taburn9 mōs apulie· et arborē reor:
Taceo omitto p̄tereo· ſileo ſupſedeo nō di/
co rel̄· Tacet ſilentio plen9 ē Tacet reticet
ſilet Tacitū ſilens latēs occultū virgil̄· Inte
rea tacitū viuit ſub pectore vuln9 Taciti ſi
lentes Tacitū ſilentē· q̄etum ſecretū Tacit̄
na modeſta hōeſta bñ morata ꝑba vl̄ egre
gia· grauis admirabil̄ decēs ·aut recta pu/
dor verecūdia ·ꝑbitas modeſtia Taciturn9
in tacēdo diuturn9 Tacitnitas ·ſilentium·
Giophcicyxia · Tactum pauidū vel nigꝝ

Tactus tractus motũs: Tactus dict9 eo
ꝙ tractet et tangat ·et ꝑ om̃ia mẽbra vigo
rem ſenſus aſpgat· nã et tactu ꝓbam9 q̃c
quit ceteris ſenſib9 iudicare nõ poſſum9·
duo aũt gñ̃a tactus eẽ dicim9 nã aut extri
ſcus venit qđ feriat· aut intus in ip̃o cor/
pore orit̃: Tabal ſciẽs iugũ interp̃tat̃ Ta/
bal rex gentiũ q̃ ſuꝑ multas regnauit eo
ꝙ in diebus eius diuiſe ſunt lingue Taen
tum herculem dicit Terdet terret me tedio
odio ẽ pudet triſtat̃ piget penitet vel offẽ
dit Tedia acedia ¶ Taga garawa : Tagax
furũculus Terſus odioſus: Tages potẽs
interp̃tat̃ ·a verbo greco tago ·t· poſſum :
Tagẽa vna ẽ de nouẽ pliadibus Tag9 am
nis hiſpanie Tagũ fluuiũ kartago hiſpa
nie nũcupauit ·ex quo ortus ꝓcedit fluui
us harenis auriferis copioſus· & ob hoc
ceteris fluuiis hiſpanioꝝ p̃latus ¶ Tala/
min interp̃tat̃ ſuſpẽſio Talami expte a cõ
iugio alienam Talamõ cubiclm̃ grecũ Ta
laris tunica dicta ·eo ꝙ ad talos vſq; deſcẽ
dit & ad pedes defluat ·ſicut pectoral̃ que
apud antiquos breuis erat ut tantũ pect9
opiret· licet nũc ꝓfuſior ẽ Subtilares qđ
ſub talo ſunt· q̃i ſubtalares Talaſtrus cala
phus in tabo Talaſſe mare grece Tala en
chila Talaſſus marinus Tale·i· ſimile ex/
preſſum veriſimile Talem tam magnũ Ta
lentũ ẽ põdo lxii·qđ faciunt libre attice ·
lxx· Talentũ minas habet lx· Talẽtũ ſuꝑ
ẽ qđ habet lx·minas ſeu bis ſex milia dra
gmas· qđ ſummũ eẽ põdus ꝑhibet̃ ĩ gre
cis· nam nichil ẽ calco minus ·nichil talẽto
maius Huius variũ apud diuerſas gẽtes
pondus habet̃ ·apud romanos enĩ talentũ
lxx ·duarũ librarũ ſicut plaut9 oſtendit q̃
ait· duo talẽta eẽ centũ q̃dragita q̃tuor li/
bras ·ẽ aũt triplex id ẽ minor ·et medi9 · &
ſummus minor ·l· libras medi9 lxx· duaꝝ
libraꝝ Sũmus c· xx· cõſtat· Alii c· põd9
auri id ẽ lxxxii· Taelo viciſſitudo Taleo ſi
miludo vicicte ·i· ut talit̃ q̃s paciat̃ ut fecit
Taleo nõ ſolum ad iniuriã referri damnũ
ſ; etiã ꝓ bñficio reddẽdo ponit̃· ẽ enĩ com
munis ſermo· et iniurie et bñficiẽtie Tali/
one ꝑ vnũ l ſcribit̃: Talia fata hec locuta :
Talia tactanti· iſta dicenti Talataria dicta
ſunt a tabo Talataria marina: Talione fa
cti repenſatione ſimili: Talpa dicta ꝙ ſit
damnata ꝑpetua cecitate tenebris· eſt enĩ
abſq; oclis ·ſempꝑ terrã fodit et humũ ege/
rit· et radices ſubt̃ frugib9 cõmedit qđ gre
ci aſphal vocãt. Talus dict9 a tolo· nã tol9
ẽ emiens rotũditas· vñ et faſtigiũ templi
rotundũ tolus vocat̃ Talus aũt ſƀ crure ẽ
ſub talo calcanei. Tallus obpheruaȝ Tal
ſiſſis Talus enchila ¶ Tãnus vni9 menſis
Tãmoroſis valde ꝓlixis vl̃ tardis Tãmaȝ
interp̃tat̃ cõſumãtes· ſiue cõtẽt9 Tãna inter
p̃tat̃ deficiẽs Tã nefas· tã detaſtabile factũ
¶ Tanais· danubi9 Tanagr9 fluui9 luca
nie Tanagrũ flumẽ · om̃ia flumẽ noĩa Ta
nais fluui9· tanus fuit rex ſcitaꝝ p̃mus a
quo tanais fluui9 fert̃ fuiſſe nũcupat9 q̃
ex rifeis ſiluis veniẽs dirimit europam ab
aſia int̃ duas mđi ptes medi9 currẽs atq; ĩ
pontũ influẽs Tanathos mortuos grece
Tanathos inſula oceani freto gallico a bri
tania ẽ vario tenuis ſeꝑata frumẽtariis cã
pis et gleba uberi Dicta aũt tanatheos a
morte ſerpẽtiũ quos dũ ip̃a neſciat aſpor
tata iñ t̃ra quoquo gẽciũ vecta ſit angues
ilico ꝑimit Tãgit taxat noĩat: Taĩs interp̃
tat̃ huile mãdatũ Tanis ciuitas metropol̃
egipti vbi pharao fuit et moyſes ſigna cũ
cta fecit q̃ in exodo ſcribunt̃ ·hãc cõſtruxiſ
ſe ꝑhibent̃ titães ·i· gigãtes· et ex noĩe ſuo
nũcupauert̃ Tãta ne tãta ego Tãtal9 gre/
ce q̃i teãtelõ ·i· viſiõȝ volẽs pr̃ pilopis Tã
ti ꝓ nichilo Tãtidẽ ·q̃ntũ et illud Tãtillus
modic9 Tãtiſꝑ interĩ vl̃ iterũq; Tãtotideȝ
tãto p̃cio Tãto tã acerbo Tãtũdẽ ·i· iterũ tã
tũ et ẽ cõpoſitũ ex tãtũ et demũ Tapeta di
cta ꝙ ꝑedib9 primũ ſternerent̃ q̃i tapedia
Tapeta aũt ſimpla ſũt ·aut ãphitapha Si/
pla tapeta ex vna pte villoſa q̃i ſimpla· am
phitapha ex vtraq; pte villoſa tapeta luci/
lius Sĩple atq; ãphitapha villis ingẽtibus
molles Taꝓbane inſula ĩdie ſƀiacẽs ad eu
rũ ex quo occan9 indic9 incipit · patẽs in
lõgitudĩe octĩgẽtis ſeptuagintaq̃nq; mili
bus paſſuũ In latitudĩe ſexcẽta xxv· milia
ſtadioꝝ margaritis repleta et gemmis ꝑs
eius beſtiis et elephãtib9 repleta ẽ· ptẽ vo
hoĩes tenẽt In hac inſula dicũt eẽ duas eſta
tes ĩ vno ãño et duas hiemes Tappl̃a waſ
ſerſtelcȝ Tapſũ inſula ſtadiis x· & a ſicilia
remota iacẽs et planior vñ et nũcupata De
q̃ vir Tapſũq; iacẽtẽ Tapſus cãpus in ſici
lia ¶ Tatracona ciuitas hiſpanie nobiliſſi/
ma· quã olĩ tẽporib9 gallieni auguſti ger/
mani expugnauert̃ Tarraconã in hiſpania
ſcipiões cõſtruxert̃· ideo caput ẽ tarraconẽ
ſis ꝓuintie Tarẽtũ ciuitas ẽ in q̃ in vltima
italie pte tares neptuni filius· a quo cõdita
et appellata ẽ Tarentũ oppidũ italie Tarẽ
tini gẽtes in vltĩa ytalie pte poſiti Tarmy
ẽ v̂mis lardi Tarq̃nii duo fuert̃· vnus q̃ lu
dos rõanis inſtituit· & capitoliũ inchoauit

Alter vo qui fuit vltimus regū·et templū ioui in capitolio edificauit Tartareū custodem canē tricerberū Tartar9 dicit̄·vl̄ quia om̄ia illic turbata ſunt·aut qd̄ veri9 eſt a tremore frigoris qd̄ ē algere et rigere· ſcʒ quia luce ſoleq̄ꝫ caret nā neq̄ꝫ illic vapores ſunt·q̄ ex ſolis luce gignunt̄·neq̄ꝫ flatus qui eiuſdem motibus incitat̄·ſed ꝑpetuus ſtupor·tarrizō enī horrere et tremere apd̄ grecos legitur·illic enī fletus et ſtridor dētium Tagica veſtis regia Taciani heretici·a taciano quodā vocati·q̄ et engratice dicti q̄a carnes abominant̄ ¶ Taſinariū ſtamph ¶ Taumātias dicit̄ a miraculo et ſtupore: Taumaſtos enī grece mirabilis Taumātia turni ſoror Taure plage nerui geni Taura ſterilis Tauri p̄ncipes Taurus grecum nomē ſicut et bos far Taurus mōs a pleriſq̄ꝫ idē vocat̄ et caucaſus Tauroma ciuitas Taus populus ·iñ et omelia ꝑplaris ſermo Tautologia id ē eloquiū·ut Si fata virum ſeruant ſi veſcit aura: Etherea nec adhuc crudelib9 occupat vmbris·totū enī qd̄ repetit̄ vna res ē ſed crebro ſermōe anūciata Taxator eſtimator Pototheeikae tec: Taxta ē larda gallice dicta·vñ et effranius In roſa gallicū ſagatū pingui paſtū taxta. Tax9 venenoſa arbor· vñ et toxica venena exp̄munt̄ ex hac arcus parthi & alie gentes faciūt vñ et poeta ytureos taxi torquēter in arcus· ytireos aūt parthicos dicit Taxū genus arbor ꝫ Tarſenſes exploratores leticie:

THebe fuit ciuitas egipti nobilis cētum portis quā deſtruxit alexand̄ ¶ Tecta obumbrata domicilia Tecnā artē vel fraudē Tectonos grece fabros ſiue artifices vocāt id ē inſtructores Teca vagina Tectior cautior cicero· q̄s tectior q̄s prudentior Tecue interp̄tat̄ tube ſonus ¶ Te de lampade & pīgues·ꝑpter craſſaʒ picē dicte Teda lignū luminarib9 aptū Tedeilex genus ligni Tedia·peccata·vl̄ tuala: Tediū ē angor mētis et aīe· nō corpis valitudo ¶ Tegellaria q̄i beneficia ꝙ ſup tegulas ſacrificet: Teges cooptoriū y iacorū quo coopiunt̄ iacētes· vel tectū tegmen Tegnionē malarū artiū Tegnogamia filiorum nuptie Tegnopegnia·ars ludicra Tegora roria Tegule dicte ꝙ tegāt edes· idē & imbrices ꝙ accipiāt imbres Tegula nomē p̄me poſitiōis· tegillū diminutiuū: Teion capadocū lingua iulius menſis dicitur ¶ Tela ꝑ longitudine ſtaminū dicta·cui9 diriuatum eſt telaria: Tela aūt eſt q̄ infra ſupraq̄ꝫ religata duabus lignis innectitur ut texat̄· ſed ꝙ inferius texta inuoluit̄· & ſupius texenda duplicatur· & vnde ſe ad augmentum implicat·iñ fit minus qd̄ reſtat·quo enī augmentū ꝑcipit·eo ad inciſionem tēdit Gētiles aūt mineruā primū telam ordinaſſe et coloraſſe lanas ꝑhibent: Tela tiphoea fulmen quo tiphoeus gigas confixus eſt vel occiſus Tela arcū et ſagittam iacula·vl̄ alia arma q̄ vulnerant Tela tifa fulmina tifantis quē iuppiter fulmīauit Telleus· humilis Theloneū ʒol Thelonem hortulani vocāt lignū lōgū quo hauriunt aquas· & dictum telonē a longitudine·telum enī dicit̄ iuxta grecos q̄cquid lōgum eſt·vnde et muſtela vocata q̄i mus lōgus·hoc inſtrumentū hiſpani ciconiam dicūt ꝑpt ꝙ imitet̄ eiuſdem nōis auē leuātis ac deponentis roſtrū dū clangit Telo iaculo haſta Telorē terrorē Teloꝝ ſeges armorum copia Telos finē ſiue ꝑfectionē Tello repoſito· inferis clauſo Telloris opa·infernas ſedes Telluris amor· deſideriū terre: Telum ferrum aciē gladium· capulam enſem pugionē: Telum vocatū ſcd̄m grecam ethimologiam quicquid longe iaci poteſt· quāquā abuſiue dicatur et gladius ut ē illud At nō hoc telum meā quo vi dextera verſat Telum lateris dolor ē·dictū aūt ita a medicis ꝙ dolore corpus tranſuerberat quaſi gladius: Tellus terra humus arua rura: Tellus dicit̄ terra eo ꝙ inde fructus tollamus Tellus·terra fructifera· et iñ tellus ꝙ fructus eius tollimus Telluerūt genuerunt educauerūt Telluris dea terre: Telluris amor· deſideriuʒ terre ¶ Temetū vinū Temelici erāt muſici ſcenici qui in organis·et liris·et citharis p̄canebāt· & dicti temelici ꝙ olim in orciſtra ſtantes cantabant ſup pulpitum qd̄ temele vocabant: Temeratū violatum pollutum Temerare polluere Temerarius p̄ceps feſtinans facinoroſus audax violens Temerāte maculante Inter temerariū et audacē hoc inter ē ꝙ temerarius eſt qui non extimat piculuʒ audax vero qui non timuit Inter temeritatem et audaciam hec eſt differentia·ꝙ temeritas ſine conſilio dicit̄· audacia vō p9 conſiliū Temerata violata cōtamīata· ſumpta materia dictionis Temere fecit peccauit laꝑſus ē·ꝑperā fecit· errauit: Temere p̄ſum ꝑtuoſe·ſine cōſilio· ꝑpere paſſiue·violent· vl̄ cito incōſiderate facile Temeritas iactatio·elatio obſtinatio cōfidentia audacia imꝑbitas vētilatio neq̄tia violētia: Temēaria

ꝓſumptrix Temerare violare pollui vl' cor
rūpere Temes v̄mes ligni Temetū vinū·
ꝙ teneat & facit titubare: Temine trama.
Virgil'·fert pictura theſauri ſub temie ve
ſtro Tēnit deſpicit cōtendit Temulare ma
clare Temois labros Temo lōgitudo ara
tri vel plauſtri ·virgi· hinc pedes· a ſtirpe
temo Tempe ſilue locus theſſalie ameniſ
ſimus·nemeroſus Tēpe locus quidā frigi
dus·nebulis ſemp tectus in valle·cui9 ca
cumina ſaxoſa et alta rel'· Tēpantia dicitur
quia libidine refrenat Tēpātia et tēpatio
ita diſtinguitur·ut tēpantia animoꝝ ſit·tē
peratio rerum Tēperātia eſt virtus q̄ mo
derate & temperate etiam licitis rebus vti
mur q̄ grece dicit ſofroneſis Tēperet a la/
crimis deſinat lacrimari Temperiē pacem
Tēpeſtas aut ꝓ tēpore dicitur ſicut vbiqꝫ
hiſtoriographi ſolent dum dicunt ea tem
peſtate aut ab ſtatu celi q̄ a magnitudine
ſui multis diebus oritur· verno aūt vl' au
tumnali tēpore quo maxime fiūt tēpeſta
tes· qn̄ nec plena hiēps·nec plena ē eſtas·
vnde mediū et confinē vtriuſqꝫ tēporis ex
coniūctione aerū contrarioꝝ efficiunt tem
peſtates Tēpeſtiua cōuiua Tēpeſtates ꝓ/
prie fluctuū ſunt ꝓcelle Tempeſtates vēti
turbines flatus aer vertigines Tempeſti/
uum·oportunū a tempore dictū Tempe
peſtuoſus·tunſtlicher Tēpla edificia edes
delubra fana penetralia ſancta ſolemnia :
Templa de quibus dabitur oraculū Tem
plum corpus eandē domū vl' fanum Tē/
plum a contemplatiōe dictum Templum
nomē gn̄ale ꝓ locis enim quibuſcunqꝫ ma
gnis antiqui templa dicebant · & templa
dicta q̄i tecta ampla·ſed & locus deſigna
tur ad orientem·a cōtemplatione templū
dicitur·cuius partes erant quatuor· antica
ad ortū·poſtica ad occaſum·ſiniſtra ad ſe/
ptentrionē· dextra ad meridiē expectans·
vnde et quando templum cōſtruebant ori
entem expectabāt eq̄noctialeꝫ·ita ut linee
ab ortu ad occidentem miſſe feriāt partes
celi dextra et ſiniſtra equales·ut qui con/
ſuleret ac depcaretur rectum aſpiceret ori
entem Primus autem moyſes tabernacu/
lum dn̄o condidit Salomon deinde tēplū
Noſtroꝝ poſt hec temporū fides in toto
mundo xp̄iana templa conſecrauit Tem/
plis vmbraculis: Templum dictum q̄i te
ctum amplum Tempora ſunt motationū
vices hiemps ver eſtas·atqꝫ autumnus In
iſtis igit̄ tēporibus aut velocior ē ſolis trā
ſitus aut tardior·alia tn̄ pſtringit radiis

ſuis·alia inflāmat caloribus Nulla aūt an̄
pricipiū mūdi fuiſſe tēpora quia dum ſit
ipm̄ tēpus creatura·in pn̄cipio tn̄ mundi
factū credendū ē Ideo ergo pn̄cipiū dicit̄·
qd' ex ipo cepit rerū vniuerſaliū exordiū
Illud aūt qd' dictū eſt de ſidrrib9· ut ſint
in ſigna et in tēpora·& ī dies et in annos·
q̄s nō uideat q̄m obſcure poſitū ſit Nūq̄d
enī tres illi dies ſine tēporib9 eſſe potuerī
ut ad tempoꝝ ſpacia nō ptinerent· ſed in
ſigna & tēpora dictū eſt·ut p hec ſidera tē
pora diſtinguant̄ ut ab om̄ibus dinoſcant̄
q̄a ſuccurrāt tēpora· et nl'is diſtinguunt̄
articulis·quia articuli p ſiderū curſus no
tant̄: Poſſunt q̄dē currere tēpora atqꝫ pre
terire ſed intelligi et diſcerni ab om̄ib9 nō
poſſunt ſicut ī horis· qn̄ nubilus dies eſt
& tranſeūt quidem & ſua ſpacia pagūt ſꝫ
diſtingui et notari a nob̄ nō poſſunt Tem
pora ſunt vices motationū in q̄b9 certos
ſol curſus ſui dimenſione anni orbē in con
fuſa varietate diſtinguit Tempora autem a
motu ſiderū dicta ſunt· vnde et deus cū
hec inſtrueret dixit: Et ſint in ſigna et in tē
pora·et in dies·et in ānos·i·in aliquo mo
tabili motu·cuius aliud prius·aliud poſte
rius pterit· eo ꝙ ſimul eſſe non poſſunt:
Tēpus iuxta hebreos integer annus ē ſe/
cundū illud in daniele· tēpus tēpora· & di
midium tēporis: Per tēpora iuxta eiuſdē
hebree lingue ꝓprietatem· qui et ipi dualē
numerū habent duos annos prefigurans
Dimidium autem temporis ſex menſes vi
dentur enim tēpora indefinita· hinc dicta
lingua latina·ſed p dualem numerum di/
cta ſunt quem latini non habent Sicut aūt
greci dicunt̄ hunc habere·ita hebreici: Sic
ergo dicta ſunt tempora tanquā dicerent̄
duo tempora·iuxta latinos autem vnius
anni q̄tuor tempora aſcribuntur·hiemis
veris eſtatis autumni Ver eſt cum ex me/
diis ſol decedens partibus ſup terram re
dit·& noctis ac diei equat tempora Eſtus
eſt cū ſol in ſeptentrionē ſe ſubrigit·et ſpa
cia diuturna producit· noctis vero ſpacia
cohortat et aſtringit Autumnus eſt dum
rurſus ſol a ſummo celi deſcēdens infrin
git magnitudinē eſtus·Hiēps ē cū certis
diſtictiōib9 viciſſitudies tēpoꝝ iuxta poꝝ
diffinitiones pſtriximus· nūc q̄liter eadē
tēpora naturalib9 circul' ſibi inuicē colligā
tur expediam9 Ver q̄ppe cōſtat ex hūore
et igne eſtas ex igne et ſiccitate· autūnus
ex ſiccitate et frigore hiemps ex frigore et
hūore· vn̄ etiā ſunt tēpora a cōmunionis

temperamēto dicta. quoꝝ tēpora hec ſunt principia Ver exoritur octauo kl'. marcii ꝑmanens diebus ſexaginta quinqꝫ: Eſtas incipit octauo kl'. iunii diebus lxv. Autūnus ſumpſit pncipiū viii. kl'. ſeptemb. diebus lxiii. Hiemps inchoat viii. kl'. decemb dieb9 lxi. Vnde fiūt anni vertētes dies ccclxv. Tempora dicta ſunt a cōmunionis tēpamento. ꝙ inuicē ſe humore. ſiccitate calore et frigore tēperāt. hec et curricula dicuntur quia non ſtant ſed currūt: Cōſtat aūt poſt factū mdm ex qualitate curſus ſolis tēpora inter nos menſibus diuiſa eē. Quoꝝ tempoꝝ talē faciunt veteres diſcretionem. ut primo menſe ver nouū dicatur ſcdo adultū. tercio pceps: Sic et eſtas in ſuis tribus menſibus noua. adulta et preceps Sic et autumnus nouus. adultus & preceps Itē hiemps noua adulta et pceps ſiue extrema. vnde et illud extremo ſub caſu hiemis: Ver autē dictū ꝙ viret eſtas vero ab eſtu Autumn9 quoqꝫ a tēpeſtate hiemem aūt ratio hemiſpherii nūcupauit Hec tēpora ſingl'is etiā celi partib9 deſcribuntur Ver quippe orīēti datur. qa tunc ex terris omnia oriunī: Eſtas vō meridiano eo ꝙ pars eius caloris flagrantior ſit. Hiemps ſeptentrioni eo ꝙ frigoribus & ꝑpetuo gelu torpet Autumnus occiduo ꝑpter ꝙ grauius morbis habūdat. et tūc omnia folia arboꝝ defluant. ut aūt autumnus habūdet morbis. facit hoc cōfiniū frigoris et caloris et cōpugnantia inter ſe cōtrariorum aerū Tempus ē celerrimus lapſus rerū Tempora momētis horis dieb9 menſibus annis luſtris ſeculis etatibus diuiduntur. nec centū aūt anni tēpus ē. nec vnus menſis vnū tempus ē. nec dies. nec hora. quantū hec omnia partibus accidūt ſuis & decidunt. quō vnū dicendū eſt qd ſimul eſt Tēpore et tēpori ſic diſtinguitur tēpore caſu ablatīo dicit. tēpori aduerbiū Tempora oportuna diſtributio: Tempor temporis terra. i. molt: Tēpus grece latīe etas. pus cuſtodia. iī dicit tempus cuſtodia etatis Temulentia ebrietas Temulentus a temento id ē a vino antiquo dictus.

¶ Tenaron locus eſt quo ad inferos deſcēditur. lucanus & aptū tenarionū Tenax aſſeruatrix nūmi cupitor. ꝙ teneat interdum et ptinax Tenaces forcipes vl' fortes Tendicula retia q tendunī beſtiis vel auibus Tenda trapū Tendebat tentorium habebat. reſpiciebat vrguebat Tenebras dictas ꝙ teneant vmbras. nichil autē ſunt tenebre. ſed priuatio lucis hoc nomen accepit: Tenebre ergo nomen ſuum habent non eſſentiam et ideo deus earū auctor eē dici non poteſt. quicquit enim deū feciſſe dicimus habet eſſentiā id ē ſpecies ē Tenebre igitur nichil ſunt niſi nomen accepit recedente luce. ſicuti fames eſcarū defectu. ſilentium vocis abſentia. inopia priuatio facultatum. & ſiqua ſunt alia q rerū priuatione nichil eſſe niſi noīe inueniunī: Tenebroſa palus. ſtigia infernalis lacus Teneorica genus eſt carte Teneſmon grece dicunt ſanguinolentū atqꝫ aggulatum. paſſio eſt inteſtini recti qd longaonē vl' extalem dicimus. ē aūt deſideriū ventris cum magno pondere et digeſtionis difficultatē cū frequēti aſellatiōe hoc eſt ſpiſſa. cōtigit autēꝫ hec paſſio maxime ex frigore nimio aut ex indigeſtiōne. vl' frigidis potib9 fit dolor. extenſio clunium. et lumboꝝ et pōdus ventris Tenia ē vitarum extremitas dependens diuerſorum colorū Tenſa genus vehiculi Tentorium vocatur eo ꝙ tēdatur funibus atqꝫ palis. vnde et hodie pretendere dicitur Tepentis calentis Tepor calor Tepidi lactis recentis Terabin figura vel imagines melius q̄m incendia Teraſin idolum Terebellus nabagēr Terebat allidebat Terebintus arbor grecum nomen generans reſinam omnium reſinarum preſtantiorem Terebra vocata a verme ligni que nuncupatur terebra quā greci terredona vocant. hinc dicta terebra ꝙ ut vermis terendo forat quaſi tereſora vel quaſi tranſforas Terebrat ſcrutatur perforat Teredo vermis ī ligno Teredonas greci vocant lignorum vermes. ꝙ terendo edant. hos nos termites dicimus: ita enim apud latinos ligni vermes vocātur. quos tempore importuno ceſe arbores gignunt Teres rotundus Teretes lacerti. pulchra ſimul et fortia brachia Teretes cicli. rotundi circuli Terga inde vocata quia in ea ſupini iacemus in terra. qd ſolus homo poteſt Nam muta animalia tantū aut in ventre. aut in latere iacent. vnde et in animalibus terga abuſiue dicunī. Tergiuerſatus dicitur. ꝙ animum quaſi tergū vertat huc atqꝫ illuc. nec facile qualis ſit intelligatur. Teriſtra genus eſt veſtimēti que nos palliola dicimus. in quo obuoluta eſt et rebecca. & vſqꝫ hodie arabie & meſopotamie femine opiuntur. dicit aūt hebreice ardidim grece etaeri hoc eſt ꝙ in eſtate et caumate corpora tegāt feminaꝝ Terriſtrū palliolū

ē· quouſqꝫ hodie arabie & meſopotamie femine velanī Teritoriū dictū q̄i tauritori um· tritum bubus et aratro· antiqui enim ſulco ducto et poſſeſſionum teritoriorum limites deſignabant. Teri enī dicitᷣ eſtas ı Termas appellatas ꝙ caleant· greci enī termon calere vocant: Terme neroniane dicunī· q̄s nero gallicola romane edificia q̄ antea ab eis noīe neromane dicte· nūc alexandria appellanī· nā & marcus aurelius anthonius idē q̄ caragalla opus rome grecum fecit· q̄ ab eius nomīe troiane therme appellantur: Termeron· flumē ſicilie Terme calida loca id eſt balnea Termos orios hoc eſt lupinā agreſtē· pulices necat aſperſa in domo Termodontis fluuius capadocie Terophila q̄i teroonphılan idē virorūꝫ fortiū cognata: Terra humū ſolum Inter terram tellurem· et humū hec eſt differētia Terra ſqualida eſt· tellus fructifera humꝰ aūt inferior ac deorſum· et humida tellus eſt· vnde et huma ſepulti· gn̄alr̄ vbiqꝫ tra eſt non vbiqꝫ humus· et in patria tibi terra eſt· & hoc eſt in lateribus et nō eſt humus humus aūt terra humida ē humus aūt ab humore vocatur ſicut et terra ꝙ naturali ſiccitate torreat· ſic et tellus quia fructus eius tollimus Terra ē in media mūdi regione poſita· om̄ibus partibꝰ celi in modū centri equali interuallo conſiſtēs q̄ ſingl̄a ri numero totū orbē ſignificat plurali vo ſingulas partes· cuius nomīa diuerſa dat ratio: Nā terra dicta ſupiori pte q̄ teritur humus ab inferiore vl̄ humida terra ut ſb mari· tellus aūt q̄ fructus tollimus· hec et ops dicta qđ opē ferat frugibus eadem et arua ab arādo & colendo vocata Proprie aūt terra ad diſtinctionē atqꝫ arida nuncupatur· ſicut ſcripta ait· ꝙ vocauit deus terrem aridaꝫ Naturalis enī ꝑprietas aratis eſt terris· nam ut humida ſit hoc aquarū affinitate ſortitur Cuius motū alii dicunt eſſe ventum in concauis eius· qui motus eam mouet: Saluſtius venti ꝑ caua terre precipitati rupti aliq̄n montes tumuliqꝫ ſedere Alii aquā dicunt generalem in tris moueri· et eas ſimul concutere ſicut vas· ut dicit lutretius· alii ſpongi eandē terraꝫ volunt· cuius pleriqꝫ latenter ruina ſuper poſita cuncta concutiunt Terre quoqꝫ natura· aut motua que inferius ſit· aut crebris tonitruis · aut de cōcauis terre erumpentibus ventis terram autem ſignificare ut ꝑdiximus elementum· terras vero ſingulas partes· affricā italiā eadem loca Nā loca et terre ſpacia in orbe terrarū m̄ſtas in ſe continent ꝓuintias· ſicut in corpore locus eſt pars vna. multa in ſe continens membra ſicut et domus multa in ſe continens cubicula ſic terre et loca dicuntur rerum ſpacia· quarum partes ſunt ꝓuintie. ſicut in aſia frigia in gallia retia. in hiſpania boetica Nam aſia locus eſt. prouintia aſie frigia· troia regio frigie ilium ciuitas troie Item regiones partes ſunt ꝓuintiarum quas vulgus cōuentus vocat· ſicuti frigia troia ſicut in gallicia cantabria aſturia. a rectoribus autem regio nuncupata eſt· cuius partes teritoria ſunt: De terre qualitate ſiue poſitione ſufficiat ſcđm ſcripturam iob ſcribentem quia ſuſpēdit terram in nichilo Philoſophi quoqꝫ ſimiliter opinantur aere denſo terrā ſuſtineri et q̄i ſpongiam mole ſuo immobilem pendere ſicqꝫ ut equali motu hinc atqꝫ inde veluti alarum ſuffulta remigiis ex omni parte librata ꝑpendeat· quia ſcribitur· qui fundauit terram ſup aquas· vel quō aer mollis tantam molem poſſit ſuſtentare terrarum aut ſi ſuper aquas eſt tā immane pondus quō non immergitur· aut quō equitatis libram teneat ne in alterā partē impropenſa incumbat· hoc nulli mortaliū fas eſt ſcire· nec perſcrutari liquet qui quantā tam diuine artis excellentiam neſcit· dum conſtat eam lege maieſtatis dei aut ſuper aquas· aut ſuper nubes ſtabilē permanere· Quis enim inquit ſalomon ſufficit enarrare opera illius· aut quis inueſtigabit magnalia il eius· ergo quod mortali nature ſecretū eſt diuine potentie relinquendum eſt· Multi etiam in medio aeris terram eſſe dixerunt. & mole ſuo immobilem permanere· quod equabili motu hinc atqꝫ inde ex om̄i parte propendeat· de quo ſatis putamus dictū· a domīo ad iob ſeruum ſuū q̄n loquutus per nubem ait· Vbi eras cum fundarem terram· indica michi ſi habes ſcientiā· quis poſuit menſuram ſi noſti aut quis ſupin duxit menſurā ſup eā· aut ſuper q̄d circuli eius cōfixi ſunt· nonne ergo ꝙ in medio ſit terra q̄i equali lance ſuſpenditur· ſꝫ q̄a maieſtas dei et voluntatis ſue eā lege conſtringit ut ſupra inſtabilem atqꝫ inane ſtabilis perſeueret. Sic dauid quoqꝫ ꝓpheta teſtatur dicens Fundauit terram ſup firmamentum eius· non inclinabitur in ſclm̄ ſeculi Cum autem legimus dicentem dominum ego cōfirmaui columnas eius· nō columnis eam ſubnixam debemus eſtiare

ſed eam virtutem que ſubfulceat ſubſtan/tiam atq̃ ſuſtineat·non ergo fundamentis ſuis nixa ſubſiſtit nec fulcris ſuis ſtabilis pſeuerat ſed dominus ſtatuit eam· & fir/mamento voluntatis ſue cõtinet· quia in manu eius ſunt omnes fines terre· & hec fidei ſimplicitas argumentis omnibꝫ ꝑ cellit Terra ſalica vel auilica Terriſtrũ pallium dicitur arabici veſtimẽti quo mulieres puintie illius velantur Dicitur autem te/riſtrum eo ꝙ in eſtu id ẽ in eſtate illo vela/mine vtũt Teſſarius ꝑpoſitus curruum q̃ bella nuntiat Teſſera chrinna Teſſere voca te q̃a quadre ſunt ex omnibus partibus. has alii lepuſculos vocãt eo ꝙ exiliẽdo diſcurrũt·olim aũt teſſere iacula appella/bantur a iaciendo: Teſſera grecũ q̃tuor dea decem ſignificat: Teſta argilla ex cocta teſta vocabulum ſuſcepit·que dũ mollis ẽ efficitur toſta. nec cõmunicat cum vocablo priſtini generis quia qđ fuit non eſt. Teſtor conteſtor et obteſtor ita diſtinguitur. Teſtor ſepenumero ad iuſiurandũ ptinet vt Virgil·p ſidera teſtor: Conteſtor autẽ ad iudices·obteſtor vero ad aduerſarios: Teſtudo dicitur ſcutum· nam in modum teſtudinis fit clipeus·eſt et teſtudo ſcuto/rum cõnexio curuata in modũ teſtudinis nã poſt in armorũ generibus milites etiã ab animalibus nomina ſumunt. ut aries et ſaluſtius in modũ inquit iricii militaris. Teſtudo dicta eo ꝙ tegmine teſte ſit ad operta in camere modum Sunt aũt eorũ quatuor genera terreſtres· maritime luta rie id ẽ in ceno et paludibꝰ viuẽtes. Quartum genꝰ pluuiales que in dulci aqua viuunt Tradunt aũt aliqui qđ incredibile ẽ tardius ire nauigia teſtudinis pedem de/xtrum vehentia Teſtudo genus eſt ſerpẽtis·quia durum coopculum habet ſicut teſta Tetanus contractio neruorum · cum ceruix in pronum flectitur ꝑpter validaꝫ aque flegmonem·nam adeo eis inclinatur in pronum ceruix·ut mentum pectori infigatur Tetragodan quadrangulam Te/tragrãmaton hoc eſt nomen quatuor litte rarum qđ apud hebreos in dei nomĩe ponitur·iothbe·iothbe·hoc eſt ia ia duplica/ta ineffabile illud et glorioſum dei nomẽ efficiunt· dicitur aũt ineffabilis non quia dici non poteſt·ſed quia finiri ſenſu et in/tellectu humano nullatenꝰ: Tetrarche ſũt quartã partẽ regni tenẽtes· nam tetra qua tuor ſunt qualis fuit apud iudeã philip/pus Tetrarches principes: Tetricus mõs in ſabinis aſprimus. vnde et triſtes homĩes tetricos dicimus Teudonie tugurine no/men gentiũ Texto cõpono Texera weppe ſarn Textura geweptt Textrinũ loca vbi naues fabricauit naualia Thabor terminꝰ ʒabulon·eſt aũt mons in medio galilee cãpo intra rotunditate ſublimis· diſtans ab ceſarea vrbe decem milibus contra orienta lem plagam· qui confiniũ quoq̃ inter tri/bũ iſachar et neptalim fuit Tabeel bonus deus Tafol locus in deſerto tranſ iordanẽ in quo deutronomio ſcribit moyſes cõtra hiericho Talamũ hac ex cauſa vocatũ fe/runt· cũ enĩ rapte fuiſſent a romanis ſabine ex quibus cũ vna ante alias ſpecie no/bilis cũ magna oĩm admiratiõe raperetur. talamoni duci eã oraclo reſponſum ẽ dari & quõ hee nuptie feliciter ceſſerunt· inſtitutũ eſt vt omibus nuptiis thalami nomẽ poneretur Egiptii quoq̃ lingua ſua loca in quibus nubẽtes ſuccedunt et incumbũt thalamũ vocant Talamon cubiculũ grecũ Tabita damma vel caprea iacobi Talatrus colaſus in talo Talaria marina dicta ſunt a talo Tala cunabula nuptiarũ Tafos ſpe cula Talcha in tribu ſimeõ · nũc vicus grãdis iudeoꝝ vocatur Talam ros Talme ſulcus vel dependens Talmai·ſuſpenſio vel ſulcus Talia muſa Talithacũ puella ſurge ſirũ eſt Talia·quaſi theconlia id ẽ ponens germina ¶ Tamar interꝑtaĩ amaritudo ꝑ viris mortuis id ẽ & cõmutãs· mutauit enim ſe in habitum meretricis quando cũ ſocru ſuo concubuit Vrbs eſt in ſolitudĩe quã ſalemon miris operibus conſtruxit· & hodie palmira nũcupatur·hebreoq̃ ſermone thamar nuncupatur· que in linguã noſtraꝫ palma ſonat Tamar a pleriſq̃ putatur vocata ꝑ eo ꝙ ibi palme ſint pluri/me·palma enim hebreo ſermone thamar dicitur: Thamaratium latini amaritudinẽ vocauerunt· hanc arborem greci miriche vocant: Thamax hebreorum lingua iuliꝰ menſis dicitur Tamathſarch ciuitas ioſue que eſt ſita in latere montis gaas cõtra aq̃ lonem vbi vſq̃ hodie inſigne monumẽtũ eius oſtenditur· eſt autem in tribu dan: Thammatheres enumeratio ſolis Tham/na vbi oues ſuas totondit iudas· oſtendiṫ hodie quercus pergrandis infinibus di/ſpoleos euntibus heliam in tribu dan · ſi/ue iuda: Thamna alia ciuitas principum edom · ſed et concubina elifaꝫ ·filii eſau thamna appellata eſt· que peperit etiam aliunde amalechite: Thamnathin ſarach

ciuitas ihesu filii naue in mõte ſita de qua & ſupra ſub nomine thamne diximus· in qua vſq; in preſentem diem ſepulcrũ eius oñditur in tribu iuda Thamſa termin9 re gionis ſalemonis Thamna vetans vel de ficiens Tamath pfecta pars· ſiue cõſumati data Thamna numerus· vł fidele ſiue nũ merata ·aut cõſumatio eoꝝ Thamal conſu mantes ſiue contemptus: Thamar palma amaritudo vel cõmutata interptaꝉ Thana tus mors Thanaac ciuitas quã expugna uit ihesus rege ipſius interfecto· fuit aũt in tribu manaſſen ſeparata leuitis· & nunc ĩ quarto miliario oppidi legionis hoc noĩe vicus oſtendiꝉ Thanaach ciuitas qua deb bora aduerſus ſiſaram dimicauit ĩ tribu ma naſſe ſeparata leuitis· quã tenere non po tuit priſtinis cultoribus nequaquã eiectis eſt aũt nunc villa pgrandis diſtans a legi one milibus tribus Thanac· humilitas vł reſpõdebit tibi Thanameeh cõſolator Tha nes mandans humilia Thane9 menſis iu nius Thaos gemma ẽ pationi ſimilis Tha pinoſim que latine humiliatio dicitur· quo tiens magnitudo mirabilis· rebus humili mis cõpatur Tapus ciuitas inter biȝantiũ & tripolim ſiue camp9 in ſicilia Thara in terptaꝉ odor ſuauitatis· vł exploratio aſcẽ ſionis Tharach interptaꝉ fulgurãs Thara exploratores odoris vel paſtio vel paſtu ra ſiue nequitia Thare paſcẽs vel paſtura Therela vidiſti therebintũ Tharis explo ratores leticie ſiue gaudiuȝ Tharſis explo ratio gaudii Tharſis vnde aurum ſalomo ni deferebatur· hanc putat ioſephus thar ſum vrbem eſſe cilicie Porro hir iuxta eze chielem pphetam cartago ſentitur· ſiqui dem in eo loco vbi apud lxx· interptes le gimus cartaginẽ in hebreo ſcriptum habet tharſis· & nõnulli indiam putauerunt· & de hoc in libro epiſtolarum quas ad mar cellum ſcripſimus q̃m in libris hebreicaꝝ queſtionum plenius dictum eſt Tarra ca ſtra filioꝝ iſrł. Tarde quã ĩ terra iude euei condidere Thargal ſciẽs iugum· vel explo ratorum Tartan· turturẽ dedit· vel ſupflu us· vel elongans. Tharſum cilicie danes proleſi filius edificauit · de qua ciuitate fuit paulus aplus natus quidã etiam lo cus indie tharſus vocatur Tharſus filius iuuan a quo cilices ut ioſephus arbitratur vnde & metropolis ciuitas eorũ tharſis di citur Tharſis ſpeculatio gaudii interptaꝉ: Tharſis ſiue carcedon cartago eſt ·quidam tharſos cilicos arbitrantur· quia et ciuitas

tharſis illic ſita eſt· interptatur aũt tharſis exploratio gaudii: Tharſis hebreum no mẽ ẽ· qđ latino ſermone ethiops interptaꝉ tharſis ſcđȝ lxx· mare abſolute· tñ mare vł elel pagum accipiꝉ Thau cõſumatio Thau ſignum vel ſubter Theatrũ eſt· quo ſcena induitur ſemicirculi habẽs figurã· in quo ſtantes omnes inſpiciunt· cuius forma p mum rotunda erat ſicut et amphiteatrum. poſtea ex medio amphiteatro theatrũ fa ctum eſt: Theatrũ aũt ab ſpectaculo noĩa tum a me Onopiac· ꝙ in eo pplus ſtans deſup atq; ſpectans ludos ſcenicos cõtem plaretur idem & lupanar vocatum ab eiſ dem meretricibus que pter vulgati cor poris leuitatem lupe nuncupantur· nã lu pe meretrices ſunt a rapacitate vocate· ꝙ ad ſe rapiant miſeros· et apprehẽdant Lu panaria a paganis conſtituta ſunt· ut pu dor mulierum infelicium ibi publicareꝉ· et ludibrio haberentur· tam hi qui facerent· q̃m que paterenꝉ Theatri auctores exiſti mantur athenienſes· primi enim ipi theatꝝ cõſtruxerꝉ ſedib9 ligneis· poſtea lapideis Theatꝝ rome primũ a romanis cenſorib9 factum poſt romam conditam· anno xlv· theatrũ aũt rotundũ erat ſicut et amphite atrum· poſtea ex medio amphiteatro thea trum factum eſt Tebas ſunt veteres in teſ ſalia· nouas vero in grecia vbi natus ẽ her cules maior Tebas egiptias condidit cath mus que inter egiptias vrbes nũo porta rum nobiliores habentur· ad q̃s cõmertia arabes vndiq; ſubuehant· hinc regio egip ti tebaida dicta eſt: Tebe aũt et boetie ſũt egipti· hoc tamẽ auctore condite Tebas bo etie cathmus veniens a finibus condidit thebis egiptiis prius ab eo conſtructis Te bet in libro heſter decemƀ menſis· q̃ et deci mus Tebel inſulſitas Tebes fuerũ mea · vel facta mea Tebni palea mea Tebes gre cus genitiuus: Tebris ad diuinitatẽ exten dens Theƀ vrbs quã cũ expugnauit abi melech fragminis mole ictus interiit· ẽ aũt vſq; hodie vicus nomine biuebes in finib9 neaſpoleos pgentibus ſcitopolim q̃i in ter ciodecimo eius lapide Theca repoſitio gre ce Theca ab eo ꝙ aliquid receptũ tegat· c· littera p g· poſita· alii greco noĩe thecã vo cari aſſerunt ꝙ ibi reponaꝉ aliq̃d· inde & bibliotheca libroꝝ repoſitio dicitur Theco vſq; hodie iuxta deſertum ciuitatis elie vi cus oſtenditur· vnde et amos ppheta fuit Thecue tuba vel clangor ſiue pfectio The cum pacientia : Thecua tuba bucina ſiue

ꝑſecutio quā greci· kpoycmon·vocāt Thedor pax illius Teebim inferiores·vł ſubi Thaee thalamus Thaee limen ſiue frons: Theech ſubter Thefrain appellatus a calore cineris cuius lapidis argillatio cōtra ſerpentes lauat Thaglazh tranſmigrans actiua ſignificatione intelligendum· quo grece dicit: Anoikizon·i·alius tranſferēs Theicutis·tuba canēs: Thelamuge locus quo abner miſit ad dauid· ſed ſciendum ꝓ hataq̄la interp̄tat̄ exēplo ſimmachi ꝓ ſemetipo. Thelame riui aquarū vel aggere aq̄rū Thelabin diſpſi·de q̄ ſupra in libris hebreicarū plenius diximus Telia diſtinctio Thelicon feminū Thelinū ſpecies eſt vngenti Theloneū melius thelonari9 q̄m tolonarius Theloneū dicit̄ vbi merces nauigii et nautaꝝ emolum̄ta reddunt̄ ibi enī vectigalis exactor ſedet preciū rebus impoſiturus· & voce a mercatorib9 flagitās Teloneū omniū littorū fiſci conductio: ¶ Thema qd̄ ē materia ꝑ t·et h· ſcribendū Thema norma vł forma ſiue materia Thema interp̄tat̄ auſter ſiue ꝑcuſſio·vel poſitio Theman·regio principū edom in terra gabalitica a themā filio elifaz filii eſau ſorti ta vocabulum·ſed vſq̧ hodie ē villa themā noīe diſtās ab vrbe petra v· milib9· vbi & romanoꝝ militū p̄ſidiū·ꝫ et quo loco fuit eliſaz rex themaneoꝝ·vnus quoq̧ filiorū iſrahel appellabat̄ themā·ſciēdū aūt ꝙ oīs auſtralis regio hebreice themā dicitur Theman iuxta ezechiel ciuitas idumee Porro iſaias in viſiōe eā ponit arabie·meminit h9 et hiereīas·abdias aūt ſcripſit ciuitatē eſau ſed et vnus filioꝝ eius a themā appellat̄ ſicut ſupra diximus vł ꝓuintia Theman auſter vł affricus Themera cōſumatio amaritudinis Thella q̄i in ſexto decimo miliario eleutheropoleos cōtra auſtralē plagā Themiſto grece latine trāſibil: Tenath in tribu ioſeph·hodieq̧ ē villa thena quintodecimo miliario neapoleos cōtra orientē deſcendentibus iordanē ¶ Tena caſtra vł donata·henite artifices: Thenedos inſula vna vicina troie Tenedos vrbs troie athene condita ē et inſula Tenedos inſula vna ex cicladib9 a ſeptentrione ſita·in q̄ olim ciuitas athene quodā cōdita eſt·vn̄ et nomē vrbis illi9 vel potius inſule fuit·nā tenes iſte infamatus·qd̄ cū nouerca ſua cōcubuiſſet·fugiēs hanc inſulam vacuā cultoribus obtinuit· vn̄ et thenedos dicta ē· ſic cicero athē ip̄m cuiꝰ ex noīe thenedos noīatū Teie inſule ligate Tenia ē vittarū extremitas depēdēs diuerſorum colorum ¶ Teoeiba grece·qd̄ inter diuinitatem·vel deitatem appellant: Teodoſiani & galanite heretici appellati a theodoſio & galano qui temporibus iuſtiani imperatoris in alexandria populi peruerſi electione vno die ſunt ordinati epiſcopi·hi errores euticetis & dioſtori ſequentes calcedonenſe concilium reſpuunt ex duabus vnā in xp̄o naturā aſſerit· quā theodoſiani corruptā galanite incorruptā contendunt Theologie tria gn̄a dicunt eē· id eſt rōnis q̄ de diis explicat̄ eorūq̧ vnā mithicō appellare·alterū phiſicō·terciū ciuile·latine aūt qd̄ primū poſuit fabl'a appellamus·a fabulis enī mithicon dictū ēſt· quō mithos grece fabula dicit̄ Scd̄m aūt natale·phiſis enī natura vocat̄ Tertiū aūt latine enuntiatū eſt qd̄ ciuile appellatur: Deiñ aiunt mithicō apellare quo maxime vtuntur poete·phiſicō quo philoſophi ciuile quo ppl̄i. Theologi poete ideo dicebātur· quō de diis carmina faciebant Teologi idem ſunt q̄ et phiſici· dicti aūt theologi· quō in ſcripturis ſuis de deo dixerunt· quoꝝ varia cōſtat opinio·q̄d de9 eſſet dū q̄reret Teologos dei diſputator·theos enī deus dicitur·logos ratio vł ſermo Teologia inſpectiua Teologumenō·diuīoꝝ ſermonū Teologica naturalis ratio Teo grece latine curro Teophilus quē diligit deus Teophile ſiriū ferens· ſiue cōuertens·ſed melior greca ethīologia·ab eo ꝙ amatus ſit a deo Teorica cōtēplatiōe Teorea ē diligens verborum ꝑſcrutatio miſteria diuīe ſcripture Teoria ſpeculatione Teoro grece latine video·vnde theatrū Teorema cōtēplacio vel ſpeculatio Teoriis dei cōtemplationibus Teoriſma diligens verborū ſcriptio Teoreticen & practicen·cōtemplatiuū actiuūq̧ Teoſoph9 deū ſapiens Teos deus ē·vł cōtemplator·athos dicitur qui caret deo Teos vt quorundam opinio habet Apthytnacon·abſpectando·id eſt omnia proſpiciendo Teoſius grece ſother· qd̄ latine dicitur iheſus criſtus filius dei ſaluator: Therafin figure vel imagines melius q̄m incendia. Therama· in tribu beniamin: Theraphin incendia· ſed melius imagines quas greci Mopthomata· vocant: Thera quatuor: Therſicore muſa· Therech elongatus· ſiue ut nomen proprium figuremus: Therinos· tropicos. ſecundus circulus celi· ex eo ita vocatur· quia in eo circulo ſol aquilonis finibus· eſtatem faciens. vltra eum circulum non

tranſit ſi ſtatim reuertitur· et in̄ tropic9 ap
pellatur: Therſam et hanc cepit ihesus cū
rege ſuo Thermoth ciuitas quā edificauit
ſalomon in deſerto·cuius in libris hebrei/
carū queſtionū fecimus mentionē Therſa
vbi aſa rex iſrl̄·fuit: Terſicore muſa Ther
ſa cōplatio·eyaokia Therſilia vñ fuit ma/
naen vſq3 hodie ē viculus ſamaritanoꝝ in
regione bataneā qui therſilā dicitur Ther
ſa cōplacēſibili· qd̄ grece melius koica dicit
Thermath exploratio redemptiōis Ther·
dare ſubuerſio qd̄ melius greci vocāt Ana
tephh· Thertull9 placēs ſtercore·vel ager
eorum Thermarū balneaꝝ ¶ Theſba vnd̄
ortus ē helias ,pp̄ha theſpites Theſbon fe
ſtinus ad intelligendum Theſbi cōuertens
vel captiuitas Theſbites captiuans Theſſa
loniceſiū· currentiū vmbra roborare vel
firmare Theſſalonicā vrbē theſſalus greci
filius edificauit· in qua & regnauit Theſ/
ſali greci·ante teſalia teſalo·poſtea greco re
ge greci ſunt nuncupati· nam greci ,pprie
theſſali ſunt: Theſſalia a theſſalo rege nū
cupata Theſaurū iuxta grecā ,pp̄tatē Apo
theee·poſitione· hoc ē repoſito nominatꝰ·
nam theſis poſitio dicitꝰ·et ē nomē ex gre/
co latinoq3 ſermone cōpoſitum·theſſis eni
greci cōpoſitū dicunt· latine theſaurū qd̄
iunctum ſonat repoſitū aurū Theſbites re
greſſio interpretatꝰ Theſaurū pecunie de/
poſitum vel erarium Theſſaloꝝ incantorū
Thecua loca in quibus pecora caſtrantur·
vel et caſtratores theſcuatores dicuntꝰ The
ſcua quidam putabāt eſſe tuguria·quedā3
loca p̄rupta et aſp̄a Theſſala ſunt quibus
domicilia ſternuntꝰ a teſſeris noīata·id eſt a
quadratis lapillis p diminucōē3 Theſſara
ſignum bellicū· qd̄ ad pugnā exeuntibus
datur Theſide·athenienſes qui primi lu/
dos inſtituere liberales Theſiphone·furi/
bunda vox. Theſis poſitio vl̄ ,ppoſitum:
Theſiphone maxima furiarū fuit· ut poe
te aiunt Thetis aquis: Thetica poſſeſſiua
a poſſeſſione Theuſebion dei cultus grece
Theutoni gens gallie. Theutobalus dux
cimbrium qui ſunt in plaga ſeptentrionali
poſiti:

T Iranni continentes·vel confortā/
tes eos: Thiaſi laudes v̂ginū Thia
amita baſa hiam9 dorn Thiaſis ſacris lau
dibus Thiara pilleum frigionū· vel gen9
pillei·apud perſas pann9 in capite in trāſ
uerſu vſq3 ad metū vitte eius Thiares por
titores ſignorū Thiberius viſio eius· ſiue
bonitas eius Thieſte fabule Thila inſula ē
oceani in ſeptentrionalem & occidentalem
plagā vergens brutaniā Thimiaui fons eſt
Thimeſſis eſt ſecutio vni9 nois p interpo
ſitionem verboꝝ·ut multū nebule circum
dea fundat·vel pluribus interiectis· ut ſe
ptem ſubiecta troiani ,p ſeptentrioni ſub/
iecta rel̄· Thipos vana glīa ¶ Timonem.
numerantē Thimopini pluomō Thiſis eſt
vlceratio et tumor in pulmonibus qui in
iuuenibus facili9 venire ſolet Thitis mate
equimine nimphe ſunt rel̄· Thogorma·i·
frigeſo Tholus ,pprie ē·veluti ſcutum bre
ue qd̄ in medio tecto eſt in quo trabes coe
unt·ad qd̄ dona ſuſpendi cōſueuerāt Tho
lus ē eminens rotunditas· vnde et faſtigiū
tholus vocatur Thomas interp̄tatꝰ abiſſus
vel geminus· vnde dicitur didimus: Didi
mus interp̄tatur dubius·vl̄ ſiſimus· quia
ex parte ſilis erat xp̄o Thomas cōprehen
ſibil̄ altitudo benign9 Thomi ſunt· quos
nos libros vel volumina nuncupamus:
Thomū inciſio grece Thorax ē pect9 ſto/
machū Thoragiū ornat9 inimicus Tho/
rale· pectorale Thoral ſidilla Thoris lacer
tis lectis Thori lacerti brachioꝝ Thori ſūt
eminentie·vl̄ pulpe brachioꝝ: Thori ſunt
lecti a tortis herbis dicti: Thorax pectus
facies vel militare munimētū· hoc ē lorica
Thorū ſunt lectū·matrimoniū cōiugium
Thorus dictus a tortis herbis q̄ accūben
tiū hūeris ſupponuntꝰ Thomas grece tre/
mor. Thromos neruoꝝ ē debilitatio· qui
maxīe vouentꝰ q̂a frigore tremunt·ſic toto
corpore cōtremiſcūt cū pallore vultus hec
paſſio ſi in ſenſibus venerit difficilis cura
tio ē relinquēda Troni angl̄i vl̄ ſancti Tro
nus ſedes ſoliū excelſū quo friges veunt:
Tronus ,pprie ſoliū regni ē q̂ latine ſedis
dicitur ſingl̄ari nūo·ē aūt tron9 in quo re
ges ſedent ,ppi tutelam ſui corpis: Troni
ſunt agmīa āgl̄oꝝ qui latio eloquio ſedes
dicūtur et vocati troni quia illis cōditor p̄
ſidet· & p eos iudicia diſpōit ſua ¶ Tuſcia
ciuitas ī grecia Tus incenſum Tus arbor
arabie immēſa ac ramoſa leniſſimi corticis
ramis atq3 aceris q̄litatē amigdale mō ſucū
aromaticū fundēs albū·et maſticatiōe vel d
in puluē reſolucū et cōfractū intus pigue
& igni appoſitū facile ardeſcēs·et appella
tur apud nos maſcl̄s eo ꝙ ſit natura rotū
dum ī modū teſticl̄oꝝ· reliquū planū ſca
broſum min9 optimū·adl̄terat9 aūt admi
xta reſina ſiue gummi ſed dinoſcitur ſua ,p
prietate Nā thus igni impoſitum ardeſcit
reſina fumeſcit· gūmi v̂o liq̄ſcit calefactū3

thus a tundendo dictū diminutiuū tuſcu
lum hoc et libanū vocatū a monte arabie.
vbi ſunt ſabei. nā mons eoꝝ libanus dicit
vbi thura colligunt Thima ligna de his ſa
lemō gradus fecit ī domo dñi incognita li
gna etiā pitiſſimis iudeoꝝ Timus genus
herbe apibus apta Timia odor ſuauitatis
Timū ſpēs herbe odorate. hec aūt hba vir/
tutē habet et calidā ut yſopū. hui9 pulues
cum melle mixti tuſſim tollūt Timū vinū
falernū Timiama odor ſuauitatis Tirſus
ē gñalit omniū herbaꝝ vel holerū medius
frutex. dicit eo ꝙ a terra ſurſum cōſcēdat :
Tirſus ramus arboris Tirſus ſtengila. Ti
ſici ſunt hi quos tuſſicla cū ſanie ſ. s ſputi/
bus ſeqtur Tirſio apud grecos dicta ꝙ ſit
cōſumptio toti9 corpis Titerani pni Tia/
ras mitra vel cidaris Tibie calami ſimpho
nie Tibie dicūtur ꝙ ex tibiis gruis maxīe
dextris fieri ſoleāt: Tibias aūt appellatas
ꝙ primū de ceruinis tibiis cruribuſq; hin
nuloꝝ fieret Deiñ p abuſiōe3 ita ceptas vo
cari etiā q̄ nō de cruribus oſſibuſq; eēnt Ti
beris ytalie fluui9 a tiberino rege albanoꝝ
appellat. qui ī hūc fluuiū cecidit. et de exi
tu ſuo nomē dedit: Nam ātea albula anti/
quū nomē a colore habuit ꝙ nimiū albus
ſit. ipſe aūt tibris q̄ et tiberis. ſed tiberis in
quotidiano ſermōe tibris in verſu dicitur
Tiberina hoſtia tiberi fluminis exit9. vl ci
uitas in exitu tiberis flumīs poſita Tibris
flumen Tiberiana hoſtia. colonia ad os ti/
beris poſita Tibie vocate q̄ tube ſunt enī
a lōgitudīe et ſpecie ſiles Tibias excogita
tas in ffrigia ferunt. has diu quidā funeri
bus tm̄ adhibitas. mox et ſacris gentiliu3
hinc et tibicen q̄i tibiaꝝ cantus Tibices q̄ ī
tibia canūt Tibicines ſunt. qui carmīe lu/
gubri canūt. de quib9 in euangelio. more
veteri ad incēdēdos adhibendoſq; ꝑluct9
ferunt Tibin hoc dicit. qd in libro iob ſcir
pus noīatur: Tibicofach egiptioꝝ lingua
decemb dicit mſis: Tibi pſoluo. tibi reddo:
Tibin genus ē vaſcli in modū ſcrinii ex vir
gultis agreſtib9 textū. de quo in exodo di
citur: Sūpſit aūt moiſes tibin et liniuit eā
pice et bitumine et miſit infantē in eā et po
ſuit eā ad ripā flumīs. hoc aūt vaſclm ex
hebra lingua alii capſam. alii ciſtulam int/
ꝑtati ſunt. qd nos exꝑſſi9. ut ita dixerim
ſcriniū appellam9. quia illic plerūq; omīa
ſolēt ſcripta reponi. deniq; hoc vas ex mlt
is virgultis ſilueſtribus in vnitate ſui cō
texitur. in lingua egiptia in variis merſis
dicit Tibicines tibia canētes ab eis cōcītes
clangorū ſonitus cū tumultu: Tibes dio
medes a tibeo pr̄e nomen patronomicum:
Tibrugna owāchrucha Tiburtinus lapis
a loco italie dictus. qui dum ſit ad fabricā
dum fortis. vapore tm̄ diſſilit Tibur muni
cipiū in italia Tibur et tiburi ita diſtinguit
tibur nomen eſt oppidi. tiburi aduerbium
loci. ſic dicimus tiburi aduerbium q̄i anti
moſor. Tibure aūt venio ¶ Titio 3antro :
Tichis grece fortuna latine Tichos muros
grece Ticō media Tiphones dracones Ti/
gillum habitaculum raſ. al. tectum trabis
Tignum gibret Tignis trabibus tectis Ti
gnum genus beſtie Tignari9 qui tectoria
inducit tignis. idem et architector: Tigris
fluui9 meſopotamie. de paradiſo exoriens
& pergens contra aſſirios. et poſt multos
circuitus in mare mortuum influens Vo
catur autē hoc nomine ꝑpter velocitatem
inſtar beſtie nimia pnicitate currentis Ti/
gris rapina interpretatur. Tigris fluuius
parthie. Tigris vocata propter volucrem
fugam. ita enim nominant perſe & medi
ſagittam. eſt autem veſtigiis variis diſtin
cta maculis. virtute et velocitate mirabilis
cuius nomine flumen tigris appellatur.
eo ꝙ hic rapidiſſimus omnium fluniorum
has magis hircania gignit Fertur autem
ꝙ hec beſtia vbi vacuum rapte ſobolis cu
bile repperit. ilico veſtigiis raptoris inſi/
ſtit. At ille quāuis equo vectus fugaci vi
dens tamen velocitate fere ſe poſſe preue/
niri nec euadendi vllum ſuppetere ſibi poſ
ſe refugium. nam huiuſmodi fraude3 mo
litur vbi ſe contiguam viderit. ſperam de
uitro proicit. ad illam imaginem ſui ludit
tigris et ſobolem putat. reuocat impetum
colligere fetum deſiderans. rurſus inanis
ſpecie retenta totis ſe ad comprehendum
equitem viribus fundit. & iracundie ſti/
mulo velociter fugienti imminet Ille iterū
ſpere oblectamento ſequentem retardat.
nec tamen affectum matris memoria frau
dis excludit. nam dum curſat & verſat
imaginem quaſi ad letandum foetnm reſi
det. ſic pietatis ſue ſtudio decepta. & vin/
dictam amittit & prolem : Tigris beſtia
velox. vel flumen: Tigris femine vel ge/
nus leonis vario colore & velociſſimus :
Tigris armenie fluuius influens in per/
ſicum ſinum. itaq; vult diuerſa inter ſe lo/
ca ſignificare: Virgilius dicit prius par/
thum ex arari bibiturum germanum ex
tigride quam ſibi obliuionem futuram
non diuiſi agri Augusti ceſaris beneficio

Tilario id eſt lintheolo minutiſſime carmi nato Tilinū filius nun Tila canta Tillicatī carptim Tilia linda Tilon inſula in india vbi omniū generū arboꝝ folia nunquā cā dunt ¶ Timallus aſch Timaus fons ilirie Timauus fluuius hiſtrie Timauus fons ī venetia eſt ·in patauiū et tergeſtū eius re/ gionis oppida quē varro fontē maris ap/ pellat quia magnus et ſalſus eſt: Timbra threſſo Timet· tremeſcit·trepidat·fluctuat heſitat eſtuat dubitat Timēs pauorē hñs Inter timentē et timidum hoc intereſt Ti/ midus qui ſemp timet· timēs vero qui ad tempus formidat· ex cauſa tali intellectus diſtinguiī Pauidus et pauēs ꝑuidus et ꝑ uidens·ſupbus et ſupbiens·languens & languidus·furibundus et furens· & cetā ſimilia: Timide· diffidenter· cunctanter· tunctabunde· ſenſim heſitanter pedetem/ ptim· Inter timiditatem et timorem· hec ē differentia Timiditas eſt animi viciū ſem/ piternū qđ ē etiā ſi timor nō ſit Timor vō accidens eſt. Timidus ꝙ timeat diu id ē a ſanguine· nam timor ſanguinē gelat ·q̄ cō actus gignit timorē Timoetes· vn9 e troi anis Timor metus· horror anī·trepidatio frigor pauor tumultus terror heſitatio for mido Timor ē accidens dolor mētis·extrī ſecus ex aliq̄ accidente occaſiōe Timiditas aūt anī viciū ſempiternū ē: Itaꝙ aliqñ in viro forti ē timor·timiditas nunquā. Eſt aūt et bonus timor et malus: Malus ē cū quiſꝙ ſibi ſubtrahi ꝓhorreſcit· bonus cū quanto·quis deum ardentius diligit· tāto eum diligenti9 offendere ꝑtimeſcit· nā ti/ mere interdum ꝓdeſt·et docet ꝓ qualitate tempoꝝ atꝙ cauſaꝝ Timū flos grece Ti/ nus· mons illidie Timo floreo vel pono: Timpanū qđ extēta pelle vel corio efficiī· in timpano etenī coriū ſiccaī ut ſonet Tim panum eſt pellis vel corium ligno ex vna parte extentum· eſt enī ps media ſimpho/ nie iu ſimilitudinē cribri Timpanū aūt di/ ctū qđ mediū eſt· vñ et margaritaꝝ mediū timpanū diciī · et ipē ſimphonie ad virgu lam ꝑcutiunī: Timphanites genus idropi corum qđ ita adagnoſcimus ex rotūda vē tris inflatione cōtenſione plurima q̄a pal/ ma ꝑcuſſa timphanoꝝ reſpirationē fingit vñ et nomē accepit Tīpora loca vicia ocu lis virgiľ·ſanguineis frontē moris & tim/ pora pingūt Timpora ſunt que caluarie dextra leuaꝙ ſubiacent· que ideo ſic nuncu pantur quia mouentur ipā mobilitate q̄i tempora quibuſdam interuallis motantur

Tinctus·lurid9·infectus fucat9·colorat9 Tinctura vocata quia tinguitur· et in aliā fucata ſpeciē· nitoris grā colorat· gentiles aūt aiunt mineruā primū diuerſis colori/ bus lanā tinguere Tina in tribu iuda Tin daries tindare filia elena Tinea eſt vermis quicquit conterit adurens·& ꝑtinet ad ve ſtes· erugo vero ad aurū Tinea veſtimēto rum vermis dicta ꝙ teneat· et eouſꝙ inſi diatur quo erodat inde & ꝑtinax qđ in eā dem rem identidem vrgeat Tinea a terēdo dicta Tineas anulos ꝑuos· primum in bi thinia quā olim tineam vocabāt: Tinguit colorat Tingis ciuitates & lix·anteus au/ ctor eſt quē hercules fertur ita certamine ſupatū interfeciſſe·lix a lix flumine mauri tanie nūcupata·vbi anthei regia fuit·et ſa la qđ inmeat ſale flumē: Tinnin drato in mari qui diciī coetus et ē infinite magnitu dinis Tinni genus piſciū in mari Tinnu/ la acutā·liquida lenis vel pura Tinnabľm de ſono vocis nomen habet·ſicut et plau/ ſus manuum· et ſtridor valuarum Tinnu lus ſonans Tinnuit ſonat Tintinnabuluꝫ ſingoꝫ ¶ Tiphis iſte gubnator erat· et q̄a in arte nauigandi pitiſſimus erat· auriga vocaī cuius officium eſt equos trahentes currum flectere in diuerſa. Tiphus liuor indignatio vel inflatio Tipici figurati mi ſtici Tipi ſunt frigide febres que abuſiue tipi appellanī ab herba que in aqua naſci tur·latine forma atꝙ ſtatus diciī Tipſanā rium·mortarium a tipſana herba Tipſa/ narium ſpichari Tipſina de ordeo decortica to grana in pila lignea tūſa· deiñ coquūt in quo voluerint Tipis·forma ſilitudo vľ denarius Tiras timens·vel rediens Tip9 figura: Tiras fili9 iarie a quo traces exor te ſunt quaſi tiraces: Tirrenum equor tu ſcum mare Tirrenū mare qđ oēs terras interluit·ita nominatur: Tirrenum mare eſt qđ italiam attingit· qđ greci ioniū itali inferū vocant Tirrenia pars eſt italie eadē eſt etruria Tiria·purpura Tiriaca ē anti/ dotū ſerpentinū quo venena pelluntur· ut peſtis peſte ſoluatur Tiro nouellus mi les et rudis·qui nouiter ad militiam venit Tiro ignarus initiās nouus nouitius for tis rudis Tirocinia initia rudimenta Tiro nes dicuntur fortes pueri qui ad militiam eliguntur· atꝙ armis gerendis apti ſunt· hi enim non ex ſola ꝑfeſſione natiuitatis ſed ex aſpectu & valitudine corporis exi ſtimantur·vnde et tirones dicti· quiꝙ an teq̄m ſacramēto ꝓbati ſunt milites nō ſūt

Romane aũt militie mos fuit puberes plu
rimos exercere armis: Nam ſextodecimo
anno tirones militabant·quo ſolo ſub cu/
ſtodibus agebãt·de quibus virgil· & pri
mo flore iuuẽtus·ſeruos ſane nunquã mi
lites eſſe conſtat niſi ſeruitute depoſita ex
cepto hannibalis tempore· cũ poſt cãnẽſe
prelium in tanta neceſſitate fuiſſent roma
ni·ut ne liberandorum quidem ſeruorum
daretur facultas Tirones tirunculi noui·
vel rudes milites Tirſus faſticulus Tirus
ruſticus Tirocinium dicimus primũ tem
pus militie Tironatũ rudimen: Tiſanariũ
dicitur eſſe genus pigmenti· vel vindicta
verbum grecum. Tiſia grecũ latine vltio
dicitur Tiſis auunculus grece Titania ſi/
deralia vel luna Titania aſtra·celeſtia mi/
cantia·ab aſtro titane ordinate: Titan gre
cum ſol·qui fuit gigas· et ponitur ꝑ ſole
Titanes filie terre·hoc ẽ terrigene: Titides
diomedes Titanes quoſdam in grecia fert
fuiſſe robuſtiores excellentes viribus·for/
tes populos· quos ferunt fabule ab irata
contra eos terra ad eius vltionem creatos·
vnde et titanes dicti ſunt· Apototiceo·i·
ab adulatione· ꝙ quaſi vlciſcendo matri
terre cauſa in deos armati exiſterent· quos
fabule ab ioue bello fuiſſe ſupatos atqȝ ex
tinctos fingũt·ꝓpter ꝙ de celo iactis ful
minibus interierunt Titerani ꝑni Titides
diomedes Titiones pali ſudes Tition pro
prium nomen gigantis Titillationes inci/
tamenta inflationes Titillat inflammat vꝉ
ad cupiditatem incendit.Titillatio ſtimulũ
luxurie Titis mare equimine nimphe ſũt
Titillamentum· incitamentum: Titillatio
eſt motus obſcene voluptatis Titillari aũt
proprie eſt ſtimulus voluptatis· vꝉ inui/
dia ꝑmoueri: Titillata cõmota ſtimulata .
Titirus naſcitur ex oue & hirco Titubat·
vacillat clamat palpitat heſitat leuat. Titil
larint aſſignauerint vel deputauerint: Ti
tulat ſignificat pungit Titulatio percura/
tio defenſaculum Titulis id eſt ſignis na
talium quis familia clara ſit Siue alio ſen
ſu domus ornata diuerſis ornamẽtis ·aut
reuera titulis litterarum: Titulus ſepe ad
nobilitatem pertinet Titimallum id eſt la/
ctari·huius lac cum cartis comeſtũ ventrẽ
deponit Titine nutrix grece Titos palum
bes Titus trocheus ſillaba poſt quartum
pedem remanens Titubantibus ambiguis
dubiis trepidis Titubat trepidat dubitat .
Titulus inſcriptio vel ſignum·honoris vꝉ
memoria honor laus: Titulus· ſcriptura
ſuper tumulum Titire animal·qđ de oue
et hirco naſcitur

TOb· terra in qua habitauit iepte:
Tobel auferre: Tobel interpretaĩ
vniuerſa vanitas Toeguſticon grece qđ la
tine dicitur rationabile Toepimeticon gre
ce qđ latine dicitur concupiſcibile Todere
mouere Todinis hirſutis· vꝉ qđcunqȝ fit
vicium·vel cum todinis cruſtulis ·id ẽ im
pacientibus ab aue que neſcit paciens eſſe
Todus genus eſt auis impacientiſſime vꝉ
paruiſſima crura habentis Toebel ſiue tu
bal ductus ad luctum·vel conuertens· aut
vniuerſa Tofel inſulſitas Tofus lapis ca/
uernatus Tofus eſt lapis edificiis inutilis
& fundamẽtis· ex eſtu enim & halitu ma
ris fricatur & verberaĩ ictibus Tophet in
ualle filioꝝ nun vbi ppꝉus iſrꝉ gentiũ ſi/
mulachra veneraĩ·eſt aũt locus in ſubur/
banis hierꝉm. Toga dicta qđ velamento
ſui corpus tegat atqȝ operiat·eſt autẽ pal/
lium purum forma rotunda & fuſiore q̃i
inundante ſinu·& ſub dextro veniens ſu/
pra humerum ſiniſtrum ponitur· cuius ſi
militudinem in operimentis ſimulachroꝝ
vel picturarum aſpicimus · caſqȝ ſtatuas
togatas vocamus: Toga romani in pace
vtebantur· belli autem tempore paluda
mentis·menſura toge iuſta·ſi ſex vlnas ha
beat·togatorum autem multe ſpecies fue/
runt Toga ꝑtexta eſt cui pretexitur lati/
or purpura·hãc initio rome propinquos
& amicos regum ſolos habere ſolutos pur
puratos·que ob hac vice obſeruatum aũt
ne quis pretexta vteretur ·niſi qui hono/
rem ſumpſiſſet a populo. Toga palmata
vocabatur quã merebantur hi qui reporta
bant de hoſtibus palmas ipa vocabatur to
ga picta·eo ꝙ victorias cum palmis inte/
xtas haberet Toga candida eadẽqȝ cretata
in qua candidati·id eſt magiſtratum peten
tes ambiebant addita creta quo candidior
inſigniorqȝ eſt: Cicero in oratione quam
habuit contra competitores in toga candi
da ſcripſit: Toga atra eſt funeribus colore
obſoluta quam quotidie dormire ſumebã
depoſita forinſecus grauius eſt cum ita
ponitur toga·ut toga lacinia q̃ poſt ſecus
reiciĩ attrahiĩ ad pectꝰ ita ut ex vtroqȝ la/
tere ex hũeris picture pẽdeãt ut ſacerdotes
gẽtiliũ faciebãt aut cingebanĩ ꝑtores Tra
bea autez erat toge ſpecies ex purpura &
cocco·ac initio regũ romanoꝝ vſus indi/
tio erat verſu illo. Trabeati iura quirini:

Toga puella Toga nigra: Toga palmata
que palmas habet: Togatarum librorum.
Togate pacificate: Togatus miles qui in
ſenatu diſputat Toga gallia pacifica. que
ilia vocat̃ Toga pretexta clamis que in ſe
natu inducitur Toga veſtis quã conſules
portauerunt Proprie eſt duplex amict9
augurialis: Togiſteriũ locus vbi ſcolaſtici
diſputant Togiperum. toga pura Togor
ma. fili9 gomor. nepos iapheth a quo ſũt
friges. legimus in ezechiel. Togo palmita
Togorma interpretatur auellens Togor/
ma friges incolatus cuiuſdam ¶ Tola inť
pretatur vermiculum vel coccinũ Tolerat
patitur ſuſtinet ſuffert. pacienter fert: To
lerare ferre. pati ſuſtinere. portare durare.
ſufficere Tollere erigere ferre in altitudinẽ
eleuare Tolath ĩ tribu iuda Tolles gallica
lingua dicuntur quas vulgo per diminu/
tionem turillas vocant que in faucibus
turgeſcere ſolent Tollimur eleuamur Tol
lit erexit vel erigit. ad auras ſurgit extin/
guit. mactat eximit demit affligit vel ne/
cat interimit perimit occidit interficit ſedu
cit ſeruat adimit exaltat portat cõmouit.
leuat generat delet extinguit aufert per/
mouit Tollitur vento tempeſtate turbat̃:
Tolli membra ſunt circa vuam Tolum cul
men tectus Tolum eſt ſumma pars tecti.
vnde cõtignatio procedit ¶ Tomis libris.
Tomi quos nos libros vel volumina nũ
cupamus. vel diſputationes maiores: To
macula tomacellas ¶ Tongillatĩ ſingillatĩ
Tondent paſcent Tonditantes frequenter
tondentes Tonmeſen medie ſignificationis
Tonat inuocat ſonat Tonantis potentis.
Tonitrua ex fragore nubium generantur
concepti enim intra ſe in nubium ventorũ
ſpiritus verſantur ibidem. cunq̃ vehemẽ
ter ſeſe erupturos eliſerint & virtutis ſue
mobilitate quamlibet partem eruperint.
magno concrepant murmure. & in morẽ
exilientium de ſtabulis quadrigarũ ſonus
fragoris eius ad aures nr̃as emittitur To
nitrum dictum qđ ſonus eius terreat. nã
tonus ſon9 dicitur. Lux aũt que apparet
ante tonitruũ fulgur vocat̃. que ideo añ
videtur quia clarum eſt lumen. tonitrus
autem ad aures tardius venit adinſtar ſe
arborem procul cedentis. cuius quidem
ante cernis ictum q̃m ad aures perueniat
ſonitus Tonitrua voces euangelii Toni/
truum crepitum. ſonum ſtrepitum confli/
ctum fragorem. Tonſa pectora acerbos.
anio Tõſa coma. crines tõſos. et cõpoſitos
habentes Tonſis cõpoſitis Tonſila vncin9
eſt ferreus vel ligneus ad quẽ in litore de
fixum funes nauiũ alligantur de quo en/
nius Tonſilſas ſapiunt configunt litus ad
vncas Tonſores a tondendis ei diſcutien/
dis capillis vocati Tonſure aũt eccleſiaſtice
vſus a nazareis exortus eſt. qui prius cri
nes ſeruatas denuo poſt vite magne cõti
nentiam deuotione cõpleta caput radebãt.
& capillos in ignem ſacrificii ponere vide
bantur Horum ergo exẽplis vſus ab apo
ſtolis introductus eſt. ut hi qui in diuinis
cultibus mancipati dño conſecrãtur. quaſi
nazarei. id eſt ſcindi crine preciſa innouenť
Eſt aũt in clericis tonſure ſignum q̃ddaʒ
qđ in corpore figuratur ſed in animo agi
tur. ſcʒ vt hoc ſigno in religione vicia con
ſecentur. et criminibus carnis nr̃e quaſi
criminibus exuanť. atq̃ inde innouati ſen
ſibus vt comis rudibus eniteſcamus. ex/
poliantes nos iuxta apl̃m veterem hoiem
cum actibus ſuis. & induentes nouum q̂
renouatur in agnitionem dei. quã renoua
tionem in mente oportet fieri ſed in capite
demonſtrari vbi ipa mens noſcit̃ habitare
Quod vero de tonſis ſupius capite inferi
us circuli corona relinquitur. ſacerdotiuʒ
regnumq̃ eccl̃ie in eis exiſtimo figurari:
Tonſtrinum forcipes ʒanga Tonos grece
terra dicitur al̃s. concordia Tonus accẽtus
ſonus Tonus eſt acuta enuntiatio vocis.
eſt enim differentia & quãtitas que in vo
cis accentu vel tenore conſiſtit Tonuit ſo/
nuit Tonſtrix ſcera Tonus a tonando idẽ
ſonando dicitur ¶ Toparcha princeps lo
ci Topan dicitur oĩe q̄ eſt: Topazion la
pis precioſus in quo ſicut alii affirmãt om
nium lapidum colores refulgent Topaziõ
lapis eſt qui multum ꝑhibetur eſſe precio
ſus. & quia greca lingua panonne dicitur
ꝓ eo q̄ omni colore reſplendet. topaziũ q̃
topitium vocatur Topazionem ex virenti
genere omniq̃ colore reſplendens Inuẽta
primum in arabie inſula in qua trogodite
pre dones fame & tempeſtate feſſi. cũ her
barum radices effoderent inuenerunt Fer
tur autem eſſe topazo inſula circa rubrum
mare nebuloſa Que inſula poſtea queſita
nebulis coopeta tandem a nauigantibus
inuenta. et ob hoc locus et gemma nomen
ex cauſa accepit. Topazin enim trogodita
rum lingua ſignificationem habet quererĩ
Scribit autem plinius hanc gemmam tan
te repertã magnitudinis vt ea ab tholome9
philadelphi9 ſtatuam quatuor cubitoruʒ

faceret Eſt aũt ampliſſima gẽmarum eadẽ
ſola nobiliſſima ſentit·genera ei9 duo To
pica eſt diſciplina inueniendoꝝ argumẽto
rum diuiſio Topicoꝝ ſiue loicoꝝ ex q̃bus
argumenta dicunt̃ triplex ẽ:: Nam alia in
eo ipſo de quo agitur herent·alia q̃ dicuut̃
affecta· que qdammõ ex aliis reb9 tracta
noſcũtur· alia q̃ aſſumunt̃ extrinſecus ar
gumenta q̃ in eo ipſo de quo agitur herẽt
in tribus ſunt diuiſa: Prima a toto·ſcd̃a a
parte·tercia a nota Argumẽtũ a toto cum
diffinitio adhibet̃ ad id qđ queritur· ſicut
ait cicero·gl'ia ẽ laus recte factoꝝ magno/
rũq; in republica fama meritorũ A parti
bus ẽ argumentũ cũ eo q̃ ſe abſcondit aut
negat factũ·aut factum eſſe iure defendit
A nota ẽ argumentũ cũ et ſui nomĩs ar
gumentũ quod dicit̃ · ut cicero, conſulem
inquã q̃rebã quẽ in ſtomuali inuenire nõ
poterã. Effecta argumẽta ſunt q̃ qdammõ
ex aliis rebus tracta noſcunt̃ Sunt aũt nu
mero tredecim·i·primũ a cõiugatis argu/
mentũ ẽ cũ declinatur a noĩe et fit verbũ·
ut cicero verrẽ dicit euerſiſſe puĩciã·vł no
men a verbo cũ latrocinari dicitur latro no
men eſt latro·nomẽ a noĩe Terrentius in
ceptio ẽ amantium haut amentiũ dummõ
diſtat vnius appellatiõis poſtremitas in
alia vocis declinatione formata Scd̃m ar/
gumentũ a genere eſt· cũ de eodẽ gñe ſen
tentia dicitur·ut virgił· variũ & mutabile
genus fẽia Terciũ ab ſpẽ argumentũ ẽ cũ
de gñali q̃ſtiõe fidẽ ſpẽs facit·ut an nõ ſic
frigius penetrat lacedemona paſtor· A ſi
mili argumentũ qñ rebus aliq̃bus ſimilia
ꝓferũtur· ſuggere tela michi nonnullum
dextra fruſtra torſerit in rutilos ſteteritq;
in corpe graium hiliacis campis: Ad diffe
rentiã argumentũ eſt· qñ p differẽtiã aliq̃
ſepant̃·ut virgił Nõ diomedis equos nec
currum cernis achillis A cõtrariis argu/
mẽtũ dicitur·qñ res diſcrepãtes ſibimet op
ponũtur·ut virgił· Mortali ne manu fa/
cte immortales carine·fas habeãt·certuſq;
incerta ꝑicula luſtres eneas. A conſequen
tibus argumentũ dicitur ·quando poſitã
rem aliq̃d ineuitabiliter cõſequitur ut vir
gił·Non ea vis animo·nec tanta ſupbia vi
ctis Ab antecedentibus argumentũ ẽ·qñ
aliq̃ ex eis q̃ prius geſta ſunt cõprobãtur
ut cicero p milone cũ non dubitauerit api
te quid cogitauerit·vos poteſtis dubitare
quid fecerit A repugnantibus argumen
tum eſt·quando illud qđ obicitur aliqua
cõtrarietate deſtruitur ut cicero · Is igitur
non modo de tali periculo liberatus · ſed
honore ampliſſimo ditatus· domi te inter
ficere voluiſſet A coniugatis argumentũ
eſt·cũ ꝓbabilit̃ oñditur·quid ſit ex re q̃q;
venturũ ut virgił·nos ſi pellant nichil ad
fore credunt· quin omnẽ heſperiã ſua ſub
iuga mittãt A cauſis argumẽtũ eſt· qñ cõ
ſuetudini cõmuni res queq; tractatur·ut
terrentius Ego nonnichil veritus ſum du
dum abſte·cauere ne faceres qđ vulg9 ſer
uorum ſolet dolis ut me deluderes Ab ef
fectis argumentũ ẽ· cũ ex his q̃ facta ſunt
aliqđ approbat̃·ut vir· Degeneres aĩos
timor arguit A compatione argumẽtũ ẽ·
qñ p collocationẽ pſonaꝝ· ſiue cauſarum·
ſententie racio ſub imputatione format̃ ut
virgi· Tu potes eneã manibus ſubducere
graiũ Nos aliquid contra rutulos iuuiſſe
nefandũ ẽ: Itẽ argumẽta que ducunt̃ ex/
trinſec9·q̃ grece tegnos·i·artis exptes vo
cant·ut ẽ teſtimoniũ Teſtimoniũ vero con
ſtat re ac diuiditur quiq; modis·i·primus
ex pſona·ſcd̃s ex nature auctoritate: Ter
cius ex tẽporibus·q̃rtus ex dictis factiſq;
maioꝝ·quint9 ex tormẽtis: Tercius ergo
ſupior modus q̃ ex tẽporib9 in octo ſpẽs
diuiditur Prima ingenio Secũda opibus
Tercia etate Quarta fortuna Quinta arte
Sexta vſu Septima neceſſitate Octaua cõ
curſu fortuitoꝝ Teſtimoniũ omne ẽ · qđ
ab aliq̃ externa re ſumitur ad faciendã fidẽ
perſona non qualiſcunq; eſt que teſtimo/
nii habet pondus ad faciendam fidem ſed
morum ꝓbitate debet eſſe laudabilis Na/
ture auctoritas eſt que maxĩe virtute con
ſiſtit Teſtimonia multa ſunt que afferunt
auctoritatem id eſt ingeniũ opes etas for
tuna· ars vſus neceſſitas & concurſio reꝝ
fortuitarum·a dictis factiſq; maiorum pe
titur fides·cum priſcoru3 dicta factaq; me
morantur A tormentis fides ꝓbatur· p9
q̃m nemo renititur velle mentiri. Ea ve/
ro que tractantur in tempore · quia ſuis
nominibus plana ſunt· diffinitionem non
indigent Memorie quoq; certum eſt topi
ca oratoribus dialecticis poetis & iuriſpi/
tis communiter quidem argumenta pre/
ſtare·ſed quando aliquid ſpecialiter ꝓbant
ad retores·poetas· iuriſpitoſq; ptinet· qñ
vero generalit̃ diſputãt ad philoſophos at
tinere manifeſtũ eſt Mirabile plane gen9
opis in vnum potuiſſe colligi · quicquit
mobilitas ac varietas humane mentis in
ſenſibus exq̃rẽdis p diuerſas cauſas potat
iuenire cõcluſum libeꝝ ac volũtariũ itellc̃m

Nam quocunqȝ ſe verterit & quaſcunqȝ cogitationes intrauerit·in aliquas eorum que predicta ſunt cadat ingenium Topꝛpſus ſaxi species leuiſſima apta cameris : Toptos grece caſus latine Torace coopꝛtorium lecti Torace·pectus ſtomachuȝ:Toragium ornatus inimicus. Toralia tueqȝ mappe Torax lorica pectoralis. Torax a grecis dicitur anterior pars trunci a collo vſqȝ ad ſtomachum quam nos dicimus arcum·eo ꝙ ibi archanum ſit id eſt ſecretum a quo ceteri arcentur·vnde et arca et ara dicta·quaſi res ſecrete cuius eminentes pulpe mamille·inter quas pars illa oſſea pectus dicitur· dextra autem leuaqȝ coſtae : Torcularia vel calcatorium vbi oleum aut vinum exprimitur: Torcular dictum eo ꝙ ibi vue calcentur· atqȝ extorte exprimātur Toregma vas tornatile Toreuma tornatura vel bullum que fit in aqua vel celatura Toria panis· inciſus panis Toreumata vaſa que ſunt a torno facta: Toris pictus faſtidiis ornatus Tori lacerti brachiorum Tormentū funis in manibus lōgus ·quia ꝓra ad puppim extēditur quo magis conſtringantur Tormenta autem a tortura dicta Tormenta dicta ꝙ a torqn̄do mentem inueniant Tormenta verbera pena veleculeus damnatio·ignis flamma· punitio cruciatio concrematio conſumptio interitus: Tornum quo vaſa tornantur· ut torno raſibili buxum: Tornarins treꝛchſel. Toroſus·plenus toris Toro ab alto ſublimi ſtratu Torpedo genus piſcis vocata· eo ꝙ corpus torpeſcere faciat· ſi eam quiſqȝ viuentem tangat· narrat plinius ſecundus ex indico mare Torpedo etiam ꝓcul & longinquo vel ſi aſta virga que attingatur·quamuis ꝑualidos lacertos torpeſcere· quāuis ad curſum veloces alligare pedes·tanta enim vis eius eſt·ut etiā maiora corporis ſui afficiat membra Torpedo· torpentis animo. Torpedo pigritia : Torpenti immobili·vel pigreſcenti: Torpet ſtupet riget marcet ſenſu caret· langueſcit pigreſcit deficit·frigidum eſt. Torpor negligentia crimen horror· ſegnicies ſtupor· tam animi q̄m corporis pigritia Torpuit·obmutuit vel mortuus eſt Torquati vocabulum ex hac cauſa acceperunt·cum galli enim aduerſus romanos prelium excitarent nobiliſſimus de ſenatoribus iuuenis lucius manlius prouocante gallo· ad ſingulare certamen ꝓgreſſus eum occidit· & ſublato torq̄ aureo colloqȝ ſuo impoſito perpetuūm torquati ſibi et poſteris ſuis cognomen accepit·huius meminit virgil· dicens ·ſeuumqȝ ſecuri aſpice·torquatum : Torquens ſunt aurei circuli a collo ad pectus vſqȝ pendentes. Torques ornamentum colli Torques et bulle a viris geruntꝛ a feminis vero monilia & catella Dicte autem torques ꝙ ſint torte et bulle ꝙ ſint ſimiles rotunditate bullis que in aquis inflantur: Torquet teret·conuertit excutit· vulnerat·voluit·rotat·marcerat·laqueat· cruciat male habet: Torquebat voluebat & in girum agebat Torquent·inuoluunt veſtiunt: Torqueo· excrucio. Torquis· ringk: Torpidus·ſtupidus·iratus commotus Torrens fluuius ·qui eſtate ſiccat: Torrens· riuus· aque decurſus·aque ductus· aque vis Torrens aqua ex biemalibus pluuiis collecta que ex montanis ad ima velociter defluit De quo in iob. Fres mei preterierunt ſicut torrens qui raptim tranſit in conuallibus Torrens autem dictus·qui a pluuia creſcens ſiccitate torreſcit·id eſt areſcit Torrens aque preſumpte decurſus·qui hieme creſcit·adueniente vo eſtate areſcit: Torrens a perſecutionis incurſus fluuius ex pluuia collectus rapax vel aque de capite decurſus Torris· ticio lignum combuſtum. Torrens cadens vehemens . Torrentes dicuntur qui non de viua aqua·neqȝ de fonte ſed a pluuiis·vl' de montibus inuallibus deſcendunt: Torrectum currentum·et eſt adiectiuum nomē & fixum :Torrent nunc coquunt alias ſiccant. Torrere· cremare· toſtare·incendere vrere Torret aſſat vrit cremat toſtat vſtulat conflagrat Torrida ſicca Torridus igni tus vſtus toſtus ſiccus : Torridum vſtū· Torribus ſententiis: Torris ticio lignum cōbuſtum Torris prant: Toruum ſciſma prauam diuiſionem: Torſit inflexit inflexit: Tortus iactatus aſper :Tortuoſus· flexibilis: Tortas kuochā vel fladan Tortor wiȝȝari: Tortos·ſinauuella: Toruus crudelis trucis iratus ferox tortus aſper violentus minax· vel qui habet impetum vehementem horribilis · ac terribilis· pro eo ꝙ ſit torto vultu et truculento aſpectu ut torua leena vultu minax ferox aſperrimus iratus dirus: Torua turbulenta irata truculenta:Torue boues·terribiles vate ut torua leena: Toruitate·terribilitate· Thorum ſtratum lectum accubitum· vel cumulum Toſtas ſiccas aridas virgilius· et medio toſtas eſtu terȝ aera fruges Toſſꝫ

torridus Toſtrina officina tonſoris · ſic eni dicimus · textrinum a texendo et piſtrinū a piſtoreo et cetera talia · Totam molem totum mundum aut quācunq̧ rem aliam Tota vniuerſa · Tot eius tantis tēporibus Tot funera tot mortes · Totidem eiuſdem numeri tanti vel equales · Tociens quociens ſepius tam frequenter aſſidue · Toto aere toto celo · Totas troas omnes troianas Tot tantos · Tot vada tot maris pericula · Totum omne ſed totum ad magnitudinem pertinet vt totum corpus totaꝫ terram totum celum · nam omne ad multitudinem vt omnis exercitus proinde om̄e in diuerſis partibus ponitur totum auteꝫ ſine partibus debꝫ eſſe · Toxica venena ex eo dicta ꝙ ex arboribus taxeis expman tur maxime apud cantabriā · Thou amēs Toxicos venenos Toxicū kieitarti ¶ Trabarie amnice naues que ex ſingulis trabibus cauantur · que alio nomine littorarie dicuntur · hec et caudice ex vno ligno cauato facte · & vnde caudice · quia a quatuor vſq̧ ad x · homines capiunt Trabea veſtis regia · vel toga Trabea erat toge ſpecies ex purpura et cocco qua operti romanorum reges initio ꝓcedebant · hanc romulus inueniſſe perhibetur · ad diſcretionem regii habitus · Trabea autem dicta ꝙ in maiori gloria hominem tranſueheret · & hoc ē vltra et in poſterum ampliori dignitate honoris beatum faceret Trabeati · trabea veſte induti : Duo genera ſunt trabearum · vnum regale · et aliud pontificale : Trabea genus veſtis ex cocco et purpura cōfecta Dicitur aūt trabea a trabeando · eo ꝙ trāſbeat aliquē · id ē tranſducit in maiorem dignitatem Trabe · penne iuxta talos alligate · quibus mercurꝰ fertur ꝑ aera Trabes trabeati Trabes vocate ꝙ in trāſuerſo poſite in vtroq̧ parietes continent · aliud aūt tigna · aliud trabes · tigna enim iuncta trabem faciunt Trabes aūt ſunt cum ſint dolate Trabes materie valide : Trabeium trēbil Trabicula tabula Trabibꝰ acernis trāſtris Trabo contritio meſticia Trabs qui & ibes · kibret Tractabile tollerabile Tractabilis remiſſus cōmunis dulcis facilis · ſuauis bonus dexter · ſimplex benignus · beneficus lenis placidus Tractum deductum . Tractatus eſt vnius rei multiplex expoſitio eo ꝙ trahat ſenſum ī multa ſentiendi contractando ſecum · differt autē ſermo tractatus et verbum · ſermo enim alteꝛa eget perſona · vnde virgil · multa intra ſe ferebant : Tractatus ſpecialiē ad ſeipm verbum autem ad omnes · vnde et dicitur verbum fecit ad populum Tractus plaga regio Tractus circulus Tractat agit ꝑ ſequitur · cogitat meditatur Traces populi Traconitidis negotiatio triſticie Tractatum queſtio contrariorum vel expoſitum Tractatum eſt vnius rei multiplex expoſitio Trache que ruſtici tragulam vocant Tradudas wollakāpun Traducē trāſducē Tradux ꝓpago radix origo Tradūt claudunt Traditio rei tranſlatio : Tardiuſculꝰ parum tardior Tragellaphus in deutronomio platocerō · id eſt cornibus latis Tragellaphi a grecis nominati · qui dum eadē ſpecie ſint · ut cerui villoſi · tamen habēt arma ut hirci & menta promiſſis hirta barbis qui non alibi ſunt q̄m circa faſidem : Tragellaphus hircoceruus · habet enī aliquid ſimile hirco et ceruo Tragēata dicunt vilia munuſcula Tragedia luctuoſum carmen genus carminis quo poete regum caſus duriſſimos · ſed ſcelera inaudita vl' deorum res alto ſonitu deſcribebāt Comedia eſt que res priuatorum & humilium perſonarum compħendit · nō tam alto ut tragedia ſtilo ſed mediocri & dulci Tragoedi dicti ꝙ initio canentibus premium erat hircus · quem greci tragos vocant · vnde Oratius Carmine qui tragico vilem certauit ob hircum · iam de hinc ſequentes traici multum honorem adepti ſunt · excellentes in argumentis fabularū · ad veritatis imaginem fictis · hi poete reſpublicas & regū hiſtorias canebant Tragedias aūt ennius fere omnes ex grecis tranſtulit plurimas euripides nonnullas ariſtarchus Tragedias comediaſq̧ ennius primus egit · idē ꝙ etiam andronicus duplici toga infulatꝰ Tragedia hiſtoria · cōpoſita fabula · vel res ſeue cum aſperitate · bellica cantatio vl' fabulatio vel luctuoſe relationes : Tragedia ſunt carmina que conſtant ex preliis mortuorum · et deflent miſerias hominum aut carmen hircorum Tragos grece latine hircus dicitur . Tragedia aūt dicitur carmen de hircis conditum · duabus ꝑ cauſis · ſiue quia antiqui grecorum de bello remeantes quotquot homines necarūt tot hircos mactabant ſiue quia illis qui carmen de ꝓlio edebant · hircus pro mercede tribuebatur : . Tragum genus eſt piſcatorie retis · ab eo ꝙ trahitur nuncupatum eſt · ipē . & verriculum · verre enim trahere eſt Tragicus · i · luctus vel vilis : Traha ſchlit : Trahebat ·

protrahebat adducebat: Trahere tempus
terere tõſumere exigere impedire detinere
fruſtrari calumniari ludificare· ludere cau
ſari· moras nectere ꝑcraſtiare Trahit oſtē
dit· aut ſecum ducit· in ſe rapit: Traicere·
tranſcēdere tranſire tranſmittere tranſgre
di tranſmigrare tranſferre Traiecta pecto
ra ferro gladio confoſſa tranſfixa ꝑfracta
vel a ſe ꝓiecta Traicitur tranſfertur inſeri
tur Trama dicta quia via recta tranſmit
tatur per telam ·ē enim filum inter ſtamē
currens: Trama vel tramis· extrema ꝑs
veſtimenti Trames cõpendioſa via tranſ/
uerſa anguſta Trames via tranſuerſa li/
num ſiue margis Tramites· ſemita ꝑhad.
Tramite ordine ſemita via: Tramites vie
ãguſte: Tramites ſunt trãſuerſa in agris
itinera ſiue recte vie dicte ꝙ tranſmittant
Tramaſa maſſaltra Tramoſerica veſtis q̃
ſtamine lineo ē et trama ex ſerico habet:
Tranat· ſuimmit tranſuolat tranſnatat.
Tranſcendere tranſire tranſgredi tranſua
dere tranſuolare tranſmigrare: Tranſſcri
bere cum ius noſtrum in aliũ tranſit Trãſ
curſa terminata finita. Tranſſcribit ꝑ ſcri
pturam tradit tranſfert: Tranſcurritur ·
tranſſilitur pretermitttitur. Tranſenna di
citur extentus funis: Tranſeunt tranſuo
lant tranſmeant: Tranſferret mutet Trãſ
fixo tranſuerberato tranſiecto Tranſfor/
mat·tranſfigurat·tranſmutat: Tranſfu/
ga qui ad hoſtem tranſfugit: Tranſfugi
unt tranſeunt dedunt ſe deſerunt derelin
quunt: Tranſgargara pannonia: Tranſ
gredimur· ante cedimus: Tranſgreditur·
tranſilit tranſmigrat tranſcendit. Tranſi/
gimus digerimus: Tranſiliunt tranſcen/
dunt: Tranſfigit· conficit·peragit· per/
cũrrat perambulat Tranſitum riuum trãſ
mutatum tranſiectum Tranſlata mutata
Tranſlatio traditio: Tranſmiſſe traiecte:
Tranſmittit· dirigitur·tranſit: Tranſmu/
tatio eſt in temporibus a ſpirationibus.
Tranquilla· pro alta· pro quieta maria.
Tranquillum lucidum purum ſplendidũ
ſilens quietum placidum lene placatum ·
temperatum vel planum. Tranquillitas
pax ſecuritas: Tranſirus tranſiectus vel
obitus Tranſtulit interꝑtatus eſt: Tran/
ſtris·ſedibus nautarum Tranſiuiſſent trã
ſiſſent: Tranſuerſa contraria: Tranſuerſa
fremunt ex aduerſo flant. Tranſabiit per
tranſit ¶ Trapete mola oliuaria Trapetũ
conca Trapezites nummularii· eo ꝙ pecu/
niam ſuper menſas dinumerãt Trapezita
nummularius· menſularius. & colobiſta
vnum ſunt· qui nummis fenerantur. &
vilibus negotiis Trapedias menſas Tra
pezia· menſula·quadrilaterã habens figu
ram. Tranſtra ſunt tabule vbi ſedent re/
miges· dicta ꝙ in tranſuerſo ſunt· que
virgil· iuga appellat: Tratias lapis niger
& ſonorus naſcitur in flumine cuius no/
men eſt pontus in equitia·traditur autē
aqua incendi et in oleo reſtingui. Traxe.
traxiſſe: Traucum traxit redemit vel ab/
ſtulit priuauit· orbauit eripuit· extorſit.
exegit conſumpſit: Traxerit ad lectum·ad
mortem adduxerit. Traxit redemit abſtu
lit· priuauit orbauit·eripuit· extorſit· exe
git ·conſumpſit: Tratona epiſtola. Trei/
cio regi polimeſtori: Treiſſa tracie mentis
femina: Tremebunda tremula: Tremens
cõmota. Tremerent· palpitarent: Tremē
tia palpitantia nutantia: Tremendum pa
uendum metuendum formidandum hor/
rendum ·immaue atrox· acerũum ſeuum
graue crudele miſerandum horribile nefã
dum. Trementem· vacillantem·nutantem
palpitantem expaueſcentem·ſummiſſum
ſupplicem. Tremulus contortus micans
ſplendidus vibrans coruſcans Tremor pi
ba Tremulus aſpa: Tremulum & tremen
tem ita diſtinguitur·tremulum eſt nature
trementem temporis: Tremiſſem ideo vo
catum ferunt eo ꝙ ſolidum faciat ter miſ/
ſum: Trenera tartara: Trenera dicuntur
lamentabilia carmina: Trenera· dicuntur
lamentationes: Hinc & trene hieremie:
Trenos qđ latine lamentum vocamus.
Tripedium pars triumphi· gaudium ex
ultatio ·leticia hilaritatis: Trepidat tremi/
ſcit· timet· veretur·metuit·formidat· hor
ret·pauet refugit terretur titubat vacillat·
labat heſitat dubitat: Trepidare formidare
Trepidus timidus dubitans lentus. Di/
ſtat autem inter trepidationem & turba/
tionem · hoc ꝙ turbatio eſt animi: Trepi
datio vero animi et corporis· Tres ſoles·
tres dies· triduum·treſpicium: Tres tur/
me·tres partes ¶ Triamphos grece trium
phus. Triarii·qui tercio loco conſtituunt
Triarium portitores ſignorum. Triathꝰ
nauigans ꝑpoſitus ī exercitu Tribrachꝰ
trium breuium ſillabarum· Tribrachus
qui et chorius appellatur dictꝰ tribrachꝰ
ꝙ ſit ex tribus breuibus Tribuit largit·
donat preſtitit dedit prebuit intulit iniecit
impertitur· munerat. Tribuere et attri/
buere ita diſtinguit· tribuimus cũ aliquid

donamus· attribuimus dum ordines offi
ciaq distribuimus. Tribulatio perſecutio
preſſura·machina· ad triturandas meſſes
ac fruges Tribula genus vehiculi vnde te
rūnt fruges et ob hoc ita vocata Tribuli ge
nus ſpinarū Tribuli ſpine peccatorū: Tri
bunal ſuggeſtū Tribunal ſedes ſoliū ſella
curulis Tribunal inde dictū eo ꝙ inde tri⸗
buant a ſacerdote precepta viuendi Eſt enī
locus in ſblimi conſtitutus vnde vniuerſi
eū audire poſſint alias tribunal a tribu de
nominatū eo ꝙ ad illam ſedem trib9 cōito
cent Tribunalia kathedre: Tribunal dicit
ſedes tribunalis·olim erat tribun9 q̄ tercie
parti rome preerat ·modo millenari9 dicit
tribunus q̄ mille viris preeſt·inde tribu⸗
nal dicit Tribuni plebis ſextodecimo anno
poſt reges exactos a romanis creati ſūt·dū
enim plebs a ſenatu atq conſulibus p̄me⸗
ret·tū et ip̄a ſibi tribūos plebis q̄i ꝓprios
iudices et defenſores creauit· per quos con
tra ſenatum & conſules tuta eſſe poſſet :
Poſtea quoq anno tricenteſimo ſexage⸗
ſimoquinto ab vrbe cōdita dignitates apđ
eos mutate ſunt·& ꝓ duobus conſulibus
facti tribuni militares conſulari poteſtate
verum dignitas tribunorum militariū nō
diu perſeuerauit·nam poſt aliquantū nl'i
placuit fieri· & quadriennium in vrbe ita
fluxit ut poteſtate ſibi maiores non eſſent
Preſumpſerunt tamen tribuni militares
conſulari poteſtate iterum dignitatē & tri
ennii pſeuerauerūt rurſus conſules facti:
Tribuni dicti ſunt ab ope populo tribuē⸗
da Tribuni dicti· ꝙ militibus iura vl' opē
tribuunt Tribuni ſunt quos millenarios
latine·chiliarcos grece dicim9 Tribuni mi
litum primū a ceſare inſtituti ſunt qui ple
bes in urbe haberēt·ut neq pars populi
ſineauxilio eſſet Tribun9 ſup mille viros
Tribunicius hūno Tribus populi diuiſio
Tribus a tributo dicte ſunt: Tribus alio
nomine dici poſſunt curie ſed non ꝓprie·
tribus itaq vno nomine curie alio ꝓprie
dici non poſſunt·nam ꝓprie ſi dixerimus
curias non intelliguntur niſi curie q̄ ſunt
in ciuitatibus ſingulis ſingule·vnde curia
les & decuriones id ē ꝙ ſint in curia vl' de
curia et ſcimus ꝙ tales curias ſingulas ha
bebant ſingl'e ciuitates veruntamen et vna
ciuitas multas curias habet ſicut rōa xxx
curias habet populi hec tribus dicuntur·
has populus iſrahel xii·habebant ſcđm
filios iacob duodecim Tribus dicuntur tā
quā curie et cōgregatiōes diſtincte pploꝝ

et vocate tribus ab eo ꝙ in principio romā
ni trifarie fuerunt a romulo diſpertiti id ē
in ſenatoribus militibus et plebibus · que
tamen tribus nunc multiplicate nomē pri
ſtinum retinent Tributum redditū penſio
Tributa ideo nominata eo ꝙ antea per tri
bus ſingulas exigebantur·ſicut nunc per
ſingula territoria·ſicut autem ꝑ tres par⸗
tes diuiſum fuiſſe romanum populum cō
ſtat·ut eque qui preerant in ſingulis par
tibus tribuni dicerentur·vñ etiā ſumptus
quos dabant populi tributa nominauerūt
Tributū p̄cium pacis eſt·maiores enī nr̄i
bella geſſerunt· bellis fatigati pacem petē
tes tributa obtulerunt·ergo tributū preci
um pacis eſt Tributum cenſus publicus
qđ fit Tributa data Trichiaſis eſt capill9
in ueſica qui fiunt ex neruorum frigore·
vel humoris infuſione Tricamentum mo
ra Trica finis Triceps qui hab3 capita tria
capree Triole capilli Trichis veſtis ē a tri
bus liciis vocata· quia eſt et ſimplex· &
biplex Triclinium grecum eſt eo ꝙ tres le
ctos antiqui in domo haberent ad prandē
dum Triclinium eſt cenaculꝫ a tribus le
ctis diſcumbētium dictum apud veteres
enim in loco vbi conuiuii apparatus expo
nebatur· tres lectuli ſtrati erant· in quib9
diſcumbentes epulabantur·tricliniū enim
lectū vel accubitum grece dicitur· ex quo
confectum eſt ut triclinium diceretur: Tri
cliniū habitatio recumbentiū vbi tria lecta
ſunt ante vſū accubitoꝝ tribus lectibus ſe
cum habebantur·lectus enim grece clinus
dicitur Tricolon trimembris Tricora tres
cameras ſiue tres abſidas Tricuſpis tridēs
Tricruus gēma ex affrica nigra ē ꝙ tres
ſucos reddat·a radice nigrum·e medio ſan
guineū e ſummo croceū Tridica ē agraria
hoc eſt lactuca ſiluatica Tridicon la on la
ctuca leporina id eſt pilagis·ſucus folioꝝ
eius combuſturas ſanat Tridentem fuſci
nam Tridens miſt gabal·idcirco dicitur q̄a
habet tres dentes Tridens telum neptuni
qđ greci fuſcinam dicunt vel iaculum tri⸗
bus dentibus.Trieris nauis magna quā
greci durionem vocant· de qua in eſaia nō
tranſibit per eam trieris magna Trien·vl'
triens tres partes· vnde. tricenos xxviii·
Trieris nauis a tribus ſeſſionib9 vel a tri
bus ordinibus remigantiū dicitur Triete
ria vl' trieterica triennalia·quia libeci ſacra
tercio anno innouabantur Trifauci tripli
ci Trifaucis tria guttura habens Trifer9
tener grece Trifinium dictum· eo ꝙ trium

poſſeſſionum fines aſtringat · hinc et qua driſinium · ꝙ quatuor Trifie et quadriuie vbi in vnum tres aut quatuor cōpetunt vie: Trifie locus · diane lucus: Trifolion herba eſt · quā greci trifilium vocant · eo ꝙ ſit foliis trinis per ſingulas annotationes Trigamus tercie vxoris vir id eſt triplica ta matrimonia · quia tribus nupſit · id eſt a numero vxorum vocatur: Trigas curr9 eſt · quem pagani aiunt currere in inferis eo ꝙ is ꝑ tres etates homīes ad ſe rapit · i · per infantiam · iuuentutem · atqꝫ ſenectutē ſicut autem ſeiuga qui erat maximus cur/ rus · currebat ioui · ita triga inferis Trige nem trium generum Triginta orbes an/ nos xxx · Trigihta ideo dicta ꝙ ternario denario gignuntur · ſic & vſqꝫ ad nonagī ta Trigona eſt pila qua in tres luditur · ſic harenata qua in grege Trilarum trium lin guarum Trilice triplice Trimegiſtus mer curius · ter maximus nominatus eſt Tri/ metrum · triumpedium verſus. Trimenſe genus eſt ordei vocatum · ita ꝙ cum cogit neceſſitas verno ſeminatur · et celeriter col ligitur: Trimodus drimeſſiger. Trinacria ſicilia dicta ꝙ tria acra habeat · id eſt ꝓmū ctoria · pachinum pelorum & lilibeū Tri nacria · ſicilia grecum eſt · que latine trique ta dicitur Trinepos abnepotis filius · q̄a poſt nepotem quartus in ordine ē quaſi tetranepos Trinepos pronepos prone/ ptis · ſexta generatio inferiori gradu Tri/ ni in loco ſimul poſiti · vel ſtantes: Trinos qđ latine lamentum vocamus · prim9 ver ſu hieremias cōpoſuit ſuper vrbem hieru ſalem · et populum quando captiuus du ctus eſt: Poſt hunc apud grecos ſimoni des poeta liricibus adhibebatur autem fu neribus atqꝫ lamentis Similiter et nūc tri nos dicimus carmen lamenti · & funeris eo ꝙ in triſtiorib9 rebus funeribuſqꝫ ad hiberi ſolet: Primus aūt hieremias trinos edidit · in quibus quadruplicem diuerſo metro cōpoſuit alphabetuꝫ · quorum duo prima quaſi ſaphico metro ſcripta ſunt · quia tres verſiclos qui ſibi nexi ſunt et ab vna tamen littera incipiunt · heroicum cō/ ma concludit Tertium alphabetum trime trum ſcriptum eſt · & a ternis litteris ideꝫ terni verſus incipiūt Quartum alphabetū ſimile primo habetur et ſecūdo ¶ Triones priores ſunt boues aratorii · dicti eo ꝙ ter ram terāt quaſi teriones · aboriginum lin gua aratores boues triones dicebantur · virḡ · gemīoſqꝫ triōes Triones ſeptētriōes

Trionibus id ē bubus · vn̄ et bos grece te rio dicitur ¶ Tripertitum in tres partes: Tripedes appellate ꝙ ſint tribus pedib9 has greci tripodas vocant: Tripodes ſca/ melli ſunt · habentes tres pedes · ſed et can delabra tripodas dicimus . quia ſimiliter tres pedes habent: Tripodas aras dicim9 ꝙ tres pedes habent. Tripolites dicitur re gio tres habens ciuitates ſicut et pentapo lis que quīqꝫ Decepolis que x · Polis eni grece · latine ciuitas dicitur Tripoda trepi dia Tripoda de tribus pedibus · pos grece latine pes Tripolitana prouintia eſt · vl̄ re gio · vbi leptis magna ciuitas eſt: Tripoli tana prouintia greca lingua ſua ſignant · de numero trium magnarum vrbium id ē theas abrete · leptis magna. Tripos dicit menſa tres pedes habens Triptes ſpecies demonū a verbo tripto id ē ludo · quia de ludunt dormientes Triptota trium caſuū varietas: Triptolemus nomen cuiuſdam fingunt pagani ꝙ iubente cerere vngib9 portatus a litibus indigētibus terris fru/ menta volando contulerit: Triplicet tri/ plum faciat Tripudia gaudia. Tripudio exulto gaudeo Tripudium victoria triplē gaudiū ¶ Triquet id ē & trinacria ¶ Tri/ remes · et quadriremes naues ſunt haben tes remorum ordinem ternum aut quater num ¶ Triſeſma graſſitudo Triſiles gre/ co nomine · latine trepides qui autem qua tuor pedibus inſiſtunt abuſiue dicuntur. Triſtes lupine ꝙ geſtu ſuo arioſa triſtes faciat quia legumen eſt Triſte meſtum vul tus · vl̄ lugubre Triſtibus leſis laſſis affli ctis fractis attritis Triſtis eger terribilis · meſtus Triſticia meſticia: Triſti facie abie cto vultu · pallido aſpectu · turbidis oculis turbato viſu Triſticie meror lacrime Triſti cia lamentatio cōploratio gemitus vel ſin gultus luctus ſollicitudo anxietudo egri/ tudo · cōfuſio ſcrupl'm Inter triſticiā et me ſticiā hoc inter ē · meſticia cordis ē · triſticia vultus Meſtū ergo vel merentē anīo dici/ mus triſtē aſpectu · itē meſticia tēporis eſt · et fit ex aliquo accidēti · aliqn̄ dolore triſti cia vo vitiū natē ꝑpetuū ē Triſtia dōa in/ fernea vl̄ fuñea Triſoles tres dies Triſul cū trifario · ab eo qđ ē triña Triſulcis liguis trifidis linguis · ſerpēs tāta agilitate liguā mouet ut videaī hoīb9 triſulca ¶ Tritau9 aui pr̄ q̄i tetau9 · i · q̄rt9 ē auū · ſꝫ trau9 vlti/ mū cognacōis nomen ē · familia enim ori tur a patre terminaī in tritauo Tritau9 ꝑ auus ꝑaui id ē ſexta gn̄atio ī ſupiori gau

Trideus hoc eſt tertianas febris Triticũ· ſancti vel electi dei Triticũ a tritura dictũ ꝙ puriſſimum hordeo condiatur. vel quia granũ eius cũ oritur teritur Triticũ nãã fortior eſt hordeo et melius nutrit·ſed nõ ſic egeritur neqꝫ ſucus eius neqꝫ ipm̃ Tri tile qd̓ teri poteſt: Triton deus maris ut pagani aiunt Triton pallas manducauit: Tritonia minerua·a tritonide pallude. vel genus eſt ferri in mare. Tritonia dicit̃ qĩ trinocia id ẽ tercia noticia· Tritona dicta ẽ dea ſapiẽtie Triton palus affrice circa quã minerua edita eſt· alii dicunt fluuium iſto nomine dici a tritone gigante interfecto a minerua·ideo tritonia dicitur eo ꝙ tẽpo/ribus gigantum·ad lacum affrice qui tri/tonis dicitur virginali apparuiſſe ferĩ eta/te Triturat cõminuit conterit Triturare cõ culcare ¶ Triuia diana luna ꝓſerpina Tri uialim vulgo vel paſſim Triuie et quadri uie vbi in vnum tres aut quatuor compe tant vie Triuie locus diane lucus Triuiũ triwege Triumphale impiale Triumphãs imperans Triumphauit vicit Triumpha/les dies·gaudii dies Triumphalis dies bel licoſus Triumphũ gaudiũ Triumphus ſpolia trophea·preda rapine· exuuie epi ma·man uuie victorie gaudium. Triũph9 latine potius appellari videtur ꝙ is qui triumphans vrbem ingrederetur· triptito iudicio honoraretur Primus autem liber auctor fertur pompe triumphalis· cum perdomuiſſet indiam captiuoſqꝫ cepiſſet: Triumphus grece dictus triambes·id eſt ab exultatione: Plene enim victorie triũ/phus debetur· ſemiplene trophe uꝫ· quia nondum plene eſt victoriam conſecutus· non enim obtinuit ſed fugauit exercitum hec autem nomina confundunt ſcriptores Tranquillus autem triumphum· latine di cit potius appellatũ ꝙ is qui triumphãs vrbem ingrederetur triptito iudicio hono raretur: Nam primo die triumpho duci concedendo exercitum iura iudicare ſoli tũ erat·ſecundo ſenatũ· tercio pplm̃ Erat aũt apud romanos mos· ut triumphãtes quadrigis veherentur·ex illo ꝙ ſoliti ſũt priores duces hoc habitu bella inire· qui cunqꝫ aũt in conflictu viciſſet palma aurea coronabatur·quia palma mala vel ſtimu/los habet·qui vero ſine conflictu fugiẽtẽ ꝓſtraſſet laurea· eo ꝙ hec arbor ſine ſpinis eſt Nam et purpurea et palmata toga tri umphantes induebant̃·et ſcipiõꝫ cum ſce ptro in manu gerebant ad imitationem victorie ſcipionis· licꝫ et ſcipio baculus ſit quo homines innitunt̃·vnde et ille prim9 cornelius ſcipio appellatus eſt·quia in fo ro pater eius cecus innixus eo ambulat: Sup ſcipionem autem· aquila ſuperſede/bat ob indicium ꝙ per victoriam quaſi ad ſupnam magnitudinẽ accederet Inde & co lore rufo perliniebantur· quaſi imitarent̃ diuini ignis effigiem·qd̓ vero a carnifice contingebantur·id erat inditium ut ad tan tum faſtigiũ euecti mediocritatis humane cõmonerentur·duobus aũt generibus de letur exercitus·aut internitione·aut diſper ſione: Saluſtius hoſtes inquit oppreſſi· aut dilapſi forent Sic et vtrunqꝫ virgilius Internetione· Snbmerſaſqꝫ obrue pupes diſperſione·ut age diuerſos et diſſice cor/pora ponto Expolia hoſtium· preda ma nuuie·exuuie partes Preda a predãdo vo cata Manuuie eo ꝙ manibus detrahunt̃. hec et exuuie ab exuendo dicte quia exuũ tur·hec & partes a pari diuiſione ꝑ perſo narum qualitate et laborum iuſta deciſiõe expolia aũt a palleis quaſi ex palli· vi/ctis enim detrahuntur: Triumphus ſolẽ nitas Triumphum de hominib9 ſolẽmnẽ Triumphus eſt victoria de inimicis inter fectis Trium vir driman Triũphat·gau/dio exultat vel pedibus ſaltat ¶ Trocas· troianos greca lingua Trochaicum metrũ a trocheo naſcitur·ſicut a dactilo dactilicũ Trocheus celer Trochos grece latine rota: Trocheus ab eo dictus eſt ꝙ celereꝫ cõuer ſioneꝫ faciat & quaſi rota velociter currat in metris· trochos enim grece rota dicitur Trocheus genus rote ad ludũ vel rotarũ dentium Troclie vocate ꝙ rotulos habẽt per quas funes trahuntur Troclinus fer re genus arduum Trociſcos dictus quia in modum rotule deformatur. Trogodite genus eſt ethiopũ ideo nuncupati· ꝙ tan ta celeritate pollent· ut feras curſu peduꝫ aſſequantur Troia troiana Troiano a ſan guine·troiano genere: Troiana iuuentus troiana man9·vel certe hector Troie vrbs iliũ Troia regio aſie: Troia gaza·troiane opes Troia relicta· dimiſſa oppugnatiõe troiana Troianes opes·frigias opes· lin/gua perſaꝝ gaza diuitie nũcupant̃ Troia antea dardana noĩata: Troie menia· troie edificia: Troia regio eſt frigie quã ex ſuo nomine appellauit tros· troianoꝝ rex ga nimedis pater Troianoꝝ gens antea dar dana·a dardano nominata·nã dardanus & iaſſius frater e grecia profecti· ex his

iaſſius ad traciã dardanus ad frigiã puenit ibiq; primus regnauit·poſt quẽ filius ei9 erictonius· deinde nepos ei9 troos a quo troiani nuncupati ſunt Troilus troianus frater hectoris Troilus priami filius Tro iugenos troianos et troiugena Trophe̾is ĩ̄ũphis Trophea ſpolia punitoꝝ victoria vł laus vł triumph9 Tropheũ triumphũ victoria machinamẽtũ vł ſignũ Tropheũ dictũ a poteſtropes·i·a cõuerſione hoſtis in fugam·nam ab eo ꝙ hoſtẽ quis fugaſ/ ſet merebaĩ tropheũ· ꝙ occidiſſet triũphũ q̂ dictus eſt plene victorie triumphus Se miplene victorie tropheũ quia non obti/ nuit ſed fugauit Tropheũ de fugatis ho/ ſtibus et conuerſis·tropos enĩ grece cõuer ſio dicitur: Tropicũ conuertibile Tropicis miſticis ſignificis Tropicõ moralium Tro pon greco nomine grãmatici uocant· qui latine modi locutionũ interp̃tantur·fiunt aũt a ppria ſignificatione nõ ad ppriam ſi militudinẽ ornat9 neceſſitatis ve cauſa ut fluctuare ſegetes gẽmare vites: Trologia ſpiritalis ſenſus·vł moralis intelligẽtia vł locutio Tropus ſonus vł menſura dictio nis·ab eo loco in quo pprium nõ eſt·ut ẽ Exurge domine Tropus eſt cũ p atrũ ni/ grum oſ e idĩ p nigrum vmbroſum· per vmbroſum denſum·i· frondibus plenum ¶ Troſeus equeſter adoleſcẽs Troſſulus· id ẽ ſtrennuus Troſili qui equites ¶ Truc ca truba Truces crudeles iracundi feroces Truces gentiles aſperi cõfectus Trucẽ di rum Trucidatus vulnerat9 iugulatus· ia culatua ſauciar9 cõuulnerat9 cõfoſſus vul neribus Trucidat debilitat iugulat occidit necat verberat interficit interimit Tructa piſcis ẽ varius qui oua generat· et aquis fouenda cõmittit Truculentus trux ferox terribilis immitis iratus peſſimus vehe/ mentiſſimus·ſeuus et toru9 eo ꝙ ſit torto vultu et turbulentus aſpectu Trudes cõti a trudẽdo dicti·fuſtes ferrati· quos greci a paluſtria dicunt· virgił· feratiq; trudes: Trudes dicuntur conti·ſiue partice q̂bus naues trudunĩ idẽ depellunĩ a terra Vñ verbum trudo trudis Trudet impingit re cludit expellit·vł cuſtodit. Truduntur re cludunĩ. Trulla nomẽ factũ eo ꝙ trudit· & detrudit·id eſt includit calce·vel luto la pides Trulla vaſum ſeceſſi·vł ferrũ latũ· vñ parietes liniunĩ Truncnẽ deuoratorẽ: Trunca ſine pedibus. Truncatus caput amittens debilitatus Trũco ſtipite arboꝝ Truncus eſt ſine capite vel ſine pedibus·

vel ſtipes arborum Trũcus media ps cor poris a collo vſq; ad inguinẽ de quo nigi dius caput collo vehiĩ·trũcus ſuſtineĩ co xis·et genibus cruribuſq;. Truſiſſent tra herent Truſit incluſit expulit Truſus in/ cluſus Trutina ſtatera ponderatio penſa: Trutĩa diciĩ librameñtũ·vñ põderam9 ſtate rã lana vł ex amẽ filorũ Trutĩa ẽ gen9 põ derũ lancis eq̃li examĩe pẽdẽs· facta ppi talẽta ei cera appẽdenda ſicut momẽtana·p pua modicaq; pecunia·hec et moneta vo cata·idẽ et ſtatã nomẽ ex nũo hñs qđ du/ abus lãcib9 et vno ĩ medio ſtilo librata eq̃ liter ſtet Trutĩabiĩ iudicabiĩ Trutinat ppẽ dit penſat eſtimat ſiue metiĩ Trutiator ex amiator·ex libra iudicii ppẽdẽs recta trãſ latiõe a trutĩa q̃ ẽ gemĩa põdeꝝ lãcis Tru tinata verba q̃i pẽſata vł cõpoſita verba. ¶ Trux crudelis dirus· terribilis horridus palpitãs teter·horribił inexorabił impla/ cabił efferatus importunus effrenatus:

TVa ad limina tuã ad domũ Tuaq; & tũa Tua iura tuũ iuſiurandum Tua numina·tuã maieſtatẽ Tua pgenies: origo tua ¶ Tuba dei diuina vox. Tuba vocis exultatio Tuatim tuo more Tubaꝝ lituoꝝ Tuba primum a tirrenis inuenta ẽ de q̂bus virgił· Tirrenuſq; tube mugire p ethera clangor· nõ ſolũ aũt in p̃liis ſed ĩ omnibus feſtis diebus ppĩ laudes vł gau dii claritatẽ ea vtimur·vñ et in pſalterio di ciĩ Cãtate in initio mẽſis tuba ĩ die iſigni ſollẽpnitatis nr̃e: Preceptũ enĩ fuerat iu deis ut in initio noue lune tuba clangerẽt qđ etiã uſq; hodie faciũt Inter tubã aũt et bucinã ueteres diſcernebãt·nã bucina inſo/ nans ſollicitudinẽ ad bella denũtiabat uir gił·q̃ bucina dira ſignũ dedit Tuba aũt p̃ liũ indicabat·ut At tuba terribileʒ ſonitũ p cul ere canoro increpuit· ſequiĩ celũq; re/ mugit·cui9 ſonit9 uarius ẽ Nã interdũ ca nitur ut bella cõmittãtur· inđũ ut inſeq̃n tur eos q̃ fugiũt·interdũ receptui·nã re/ ceptus diciĩ quo ſe exercit9 recipit· vñ & ſigna receptui canẽ dicũtur·apđ amaʒões aũt nõ tube ſicut a regib9 ſʒ a regina ſiſtro uocabatur femĩaꝝ exercit9 Tube ductiles eree ſunt q̃ tũdendo pducũtur· cornee vo tube ex anĩaliũ cornib9 ſunt· de quib9 in pſalmo dicitur· in tubis ductilib9 et uoce tube cornee Inĩ tubã et tubos·hec ẽ differẽ tia · ꝙ tuba ſimphoĩe bucĩa diciĩ tubos vo q̃a quã mittũt demonſtrãt. Tubal hiberi· qui et hiſpani Tubal filius iapheth a quo

hiberi·qui & hiſpani· licet quidam ex cō
& itaſos ſuſpicentur Tubal interpretatur
deferens· ſiue deferetur·vel delatus. TuB
tumor terre ꝓdit·eaq̧ cauſa nomen illi de
dit·hec in aqua cocta calculos frangit Tu
ber autem latinum nomen eſt·que a gre/
cis idra appellatur: Tuber maſer vel buſ.
vel fetus·vel ſwam terre: Tubera ·genus
cibi que ſub terra inuenitur: Tubicines q̂
tuba vel tibia canunt Tubicen qui cū tu/
ba canit: Tuburis gen9 pomi Tubrocos
vocatos ꝙ tibias bracaſq̧ tegant: Tibrici
ꝙ a bracis ad tibias vſq̧ ꝑueniant ¶ Tuc
ceta dicuntur eſce regie: Tucca et varrus
emendatores eneide Tucos quos hiſpani
cuculos vocant a voce propria nomiatos
hi veniendi habent tempus miluorum ſca
pulis ſuſcepti ꝓpter breues et paruos vo
latus·ne per longa aeris ſpacia fatigati de
ficiant horum ſaliue cicadas gignunt oua
paſſeris nido repta cōmedit & ſua obicit ·
que ille ſuſcepta et fouȝ et nutrit Trudes
malleus a tundendo dictus ¶ Tuetur·ad
iuuat ſuccurrit ſubuenit ſuſtinet· aut opē
fert·auxilio eſt·preſidio eſt·ſubleuat eri/
pit opitulatur ſuffragaī defendit ꝓtegic·
ꝓpugnat Tueatur cuſtodiatur defendaī·
miſereatur. Tuens ꝓſpiciens Tueor et in
tueor inter ſe differunt·intueor enim ē vi/
deo·tueor vero defendo & protego ¶ Tu
ſallaria malefica·eo ꝙ ſupra tegulas ſacri
ficet ¶ Tugurium cellula parua a tegēdo
caſam pauperis Tugurium caſula eſt qđ
faciunt ſibi cuſtodes vinearum · ad tegim̄
ſui·quaſi teguriū ſiue propter ardorem ſo
lis et radios declinandos· ſiue ut inde vel
homines·vel beſtiolas que inſidiari ſolent
naufragibus abigant· hanc ruſtici capan
nam vocant·qđ vnum cantū capiant Tu
gurium hoſpicium modicum pauperum :
Tue fimitiiſun·concupiſcibile ¶ Tuitus ē
tuiatus eſt·conſecrauit·ſaluos fecit·ſaluti
fuit· incolomitati fuit·vite fuit·incolomi/
tatē preſtitit Tuitio defendiculum vł ſecu
ritas defenſio tutela ¶ Tulerunt ſuſtulerūt
conuerterunt. Tulit premium·cepit hono
rem·fructum adeptus eſt· tonlaudatus ē·
ditatus eſt: Tulerunt ſuſtulerūt Tūlicatū
carpitum: Tullia media vel regia Tullius
cicero Tulit obtulit exhibuit ꝓcreauit nu
triuit· vel portauit· vel importauit ·vel ſu
ſtulit· vel attulit· apportauit vel abſtulit·
¶ Tumēs inflans Tumbe ſepulchra Tu
mebatur inflabatur. Tumentum appella
tur qđ aut in filo aut in tela tumor erat·

nec ſubtilitatem habet: Tum eo tempore
deinde· poſtea· tunc: Tum et tunc ita di/
ſtinguitur· tunc temporis eſt preteriti &
futuri tum preteriti: Tum de futuro tē/
pore dicitur: Tum ·& tunc· deinde: Tum
demum·tunc deinde ·poſtea: Tumidus·
inflatus· corruptus·inanis·vanus· leuis
loquax·verſutus·garrulus·fluens·ſolu
tus·fuſus·ſuperbus·ambitioſus·arrogās
electus· populoſus·concitatus. Tumidū
& turgidum ·tumet corpus egroti· turget
cadauer: Tumidum·elatum·iratum: Tu
mida ·equora ·placat· fluctus. Tumet ſur
get: Tumultus· timor ·terror·formido ·
metus·pauor·furor ciuilis·rabies ·motus
ciuilis· diſſenſio·diſcordia· diſcidium · di/
uortium ·ſeditio: Tumultuatio·idem eſt·
& coniuratio. Tumultus vocatur ꝙ ciui
li ſeditione concitatur· ſicut contra bellum
quod contra hoſtes agitur: Poteſt autem
eſſe bellum vt tumultus non ſit· tumul/
tus autem ſine bello eſſe nō poteſt Quid
enim aliud tumultus niſi perturbatio tan
ta·ut maior timor oriatur·vnde etiam tu
multus dictus·quaſi timor multus·gra/
uius autem eſt tumultus q̄m bellum·naȝ
in bello vocationes valent·in tumultu nō
valent: Tumultus & bellum ita diſtingui
tur·bellum eſt contra hoſtes exortum· tu
multum vero domeſtica appellatione cō/
citatum·hoc etiam et ſeditio nuncupatur·
nam ſeditio eſt diſſenſio ciuium: Seditio
dicitur ſicut alii putant propter diſſenſio/
nem animorum ſeditionem vocatam quā
greci diaſtas vocant: Tumłtuoſus ſturm
liber: Tumulum ſepulchrū Tumulus lo
cus qui tumet Tumulus vero mons bre/
uis·nunc tamen tellus·nūc ſepulchrū ſi/
gnificat: Tumulus locus altus· monu/
mentū paruus·globus·clangor· vel ſoni
tus·cū tumultu· vel terre congeries· ſup
defuncti ſepulchrū Tum preterea preter
de preſenti eo tempore ¶ Tūc preteriti tē/
poris et futuri·preteriti tūc aperuit illis
ſenſum ut intelligerent ſcripturas · futuri
& tunc qui in iudea ſūt fugient admon/
tes Tūc ipo tempore id ē p̄terito vł futuro
vel aut iude. Tundere uerberare percutē
Tūdit uexat·uel paſcit· uerberat percutit
Tundus peccatū uel diabolus Tū ne nū/
quid tu·tu ergo· Tu ne cede malis· noli
terrere ſtimulis Tunica ueſtis antiquiſſi/
ma appellata· q̂a in modū pellis ſonū fa/
cit·ton9 enim ſonus eſt Primū aūt fuere
pellicie tunice q̂bus p9 offenſaȝ et eiectōȝ

de paradiſo adã et eua induti ſunt Tunſa pectora · acerbos animos vl verbe ra os : Tuomus tuom Tuor videor Tuſe remi Tu quoq etiã tu Turbã · multitudinẽ : Turba ppli multitudo · ſed multitudo nu mero fit · turba võ tantũ in loco · poſſunt enim pauci turbã in anguſto facere : Tur ba cõcurſus hominũ imper9 impſſio grex caterua ppls plebs Turbat pturbat cõfũ dit cõmouet impellit pcipitat Turbat aſpe ctu facies diras Turbatio pmotio tumul tus rixa Turbat in impetu poſitus · vel ĩ metu territus · pculſus · cõſternatus · atto nitus · exanimat9 cõfuſus pturbat9 obſtu pefactus pmotus cõturbat9 Turbator in citator inſtigator inſtinctor ſtimlator Tur bato ordine paſſim vulgo pmiſcue incõdi te inordinate cõfuſe pmixte incõſtanter in cõpoſite Turbida turbata Turbidat9 tur bidus factus Turbidus turbulent9 · ſedi cioſus inqetus incõtinẽs tumultuoſus cõ motus iratus ventoſus feruidus terribilis Turbidũ et turbulentũ ita diſtinguit · tur bidũ de natura eſt · turbulẽtũ fit extra na turam Turbidũ dictũ qi exterbidum id ẽ ter cõmixtũ Turbine tẽpeſtatis vertigine volubilitate vẽtoꝝ Turbines pcelle verti gines venti tempeſtates pturbationes rui ne Turbines tempeſtates vẽtoꝝ tẽptatiões cõmotiones Turbiſcus gen9 arboris Tur biſcus qui grece camelea dicit · folia habet ſimilia oleaſtro · ſꝫ amara habens grana q̃ cõmaſticata dentiũ dolorẽ tollũt Turbiſc9 dicitur · q de vno ceſpite ejus virgulte ſur gunt qi turba Turbo turbinis tempeſtas. Turbo turbonis tof Turbo ſubita vis vẽ toꝝ · ſine pluuiis · vorago pturbatio · tẽpe ſtas caligo Turbo eſt volubilitas ventoꝝ · turbo dictus · a ira quotiens a ira cõſurgit & terrã in circuitu mittit Turboribꝰ terro ribus · minis cõuiciis clamoribus vocifera tionibus denũtiationib9 Turbulẽtus ob ſcurus timidus iracũdus · nõ lucidus tur bidus. Turculan9 lapis a loco italie dict9 diſſilire igne traditur. Turdela qi minor turdus cuius ſtercore viſcũ gnari putatur vñ et pverbiũ apud ãtiquos erat malum ſibi auẽ cacare Turdi auicule ſunt q̃ autũ ni ſiue hiemis cõfinio qi eſtate ſe referunt qbus nos inhoſpitali imanitate molimur inſidias · & ex diuerſo gñe nunc inſidiare decipe · nũc fiſco eas fallere nũc laqo capta re cõtendimus Turdus biuſoltrun Turgꝫ tumet iraſcitur inflammat · creſcere incipit · Turgidus tumidus. Turgore inflatione :

Tugures tumores Turribulũ vas ſacrifi ciorum · acerra incenſariũ · qd greci timiate rium dicũt · vbi ibus incendit. Turribulũ dicit qi turiferũ eo q thus ferat. Turifica ſacrificia Turificatus purificat9 Turicre mis in qbus thura cremant. Turis cremiſ ſari9 · q̃ maris tura cremant Turma xxx. milites habet certus numer9 equitũ Rõa ni enim equites in vna tribu trecẽti fuert de ſinglis eni centuriis decẽ dabantur & fiebat turba Turma multitudo · ordo vel certus numerus Turmis vermis in carne Turnus mortalis Turohus furibundus Turpabat · deformabat Turpẽ deformẽ in dignũ inboneſtũ tetrũ fedũ flagitioſuꝫ pu dendũ indecoꝝ calumnioſuꝫ pbroſum · cri minoſum incõgruũ Turpitudo dedecus · macula ſordes labes delictũ crimẽ culpa · viciũ facin9 ſcelus flagitiũ ignominia pia clm pbroſum ſacrilegiũ Turpis dicitur q ſit in formis & torpeat Turpi cupidie iur pi luxuria Turpor fridor Turpo defor mo id eſt · turpiter facio Turres vocat q teretes ſunt & longe · teres enim eſt aliqd rotundum cum pceritate ut columna · nam et quãuis quadrate aut late conſtruantur pcul tamen videntibus rotunde exiſtiman tur · ideo q omis cuiuſq anguli ſimulacꝝ per longum aeris ſpacium euaneſcit atq conſumitur & rotundem videtur Turri dus excelſus · in modum turris : Turres apoſtoli vel pfecti · vel altum edificiũ Tur tur ſpiritus ſanctus Turtur de voce vo cata · auis pudica · & in montium iugis · & in deſertis ſolitudinibus cõmorans · tecta enim hominum et conuerſationem fugit · & cõmoratur in ſiluis · que etiam hieme deplumata in truncis arborum concauis habitare perhibetur. Turtur auicula caſta et pudica et blanda · de qua iuuenalis tur ture magno generis maſculini. Phiſiolo gus dicit de turture valde virum ſuum di ligere · et caſte cum illo viuere et ipi ſoli fi dem ſeruare · ita ut ſiquando euenerit ma ſculus eius ut aut ab accipitre · aut ab au cupe capiatur · hanc alteri maſculo non cõ iungi · ſed ipm ſemp deſiderare · et ipm per ſingula momenta expectare · et ipius re cordatione deſiderio vſus ad mortem pſe uerare : Turundas · panes : Tus a tun dendo dictum · hoc et libanum vocatum a monte arabie vbi ſabei ſunt · nam eorũ mons libanus dicitur vbi thura colligun tur Tus ſine aſpiratione a tũdendo dictũ nam antiqui thus dicebant a pothoſion ·

Tuſci italie gens eſt & pars· vmbria vero
pars tuſcie· tuſcia autem a frequentia ſacro
rum et turis vocata Tuſculū ciuitas haut
longe ab vrbe roma Tuſſis grece ab altitu
dine vocatur ꝙ a pfundo pectoris veniat
cui contraria eſt ſuperior vbi vua titulat:
Tuſuria hoſtia Tuſpolenmanna vel genꝰ
pigmenti ¶ Tuta clauſa ſtructa apparata
armata latebra profugium receptaculum·
cubile ſecura vallata cuſtodita firma tran
quilla Tutele iuriſ arbitrii·dominii pote/
ſtatis dictionis voluntatis Tutela tuitio
protectio defēſio cuſtodia procuratio Tu
telator protector: Tuitio defenſio tutela:
Tutius ſecurius Tutiora proſperiora me
liora utiliora ſalubriora ſalutaria firmiora
fideliora magnifica magiſfida Tutor dici
tur quia pupillum tuetur·hoc eſt intuet̄:
Tutricibus defenſatricibus. Tutulus ſa/
cerdos minorum deorum ut priapus Tu
tus ſecurus protectus Tutum eſt integꝝ
eſt·liberum eſt ¶ Tuus labor·tua ſollici/
tudo Turdela nomen auis Turdus vł ſtu
ris nomen auis Tutum firmum ¶ Tiara
genus pilliorum apud perſas Tiara pil
leum eſt caput texens ſacerdotale: Tiara
pilleum ſiue capitis ornamentum qđ per
ſarum reges habent Tiara genus eſt orna
menti· ſicut autem imperatores romani et re
ges quidam gentium aureis coronis vtū
tur· ita perſę tiaras gerunt ſatrape incur
uas Repertas autem tiaras a ſemiramide
aſſiriorum regina ·qđ genus ornamenti
exinde vſqꝫ hodie gens ipſa retinet: Tiara
verbum grecum eſt & verſum in latinum
de quo in daniele Et confeſtim viri cincti
cum bracis ſuis et tiaris· et calciamentis ·
& virgił·ſceptrūqꝫ ſacerqꝫ tiaras Eſt aūt
genus pilleoli· quo perſarum· chaldeorū
qꝫ gens vtuntur Tia ſoror matris ·& gre
cum eſt ¶ Tiberiades oppidum eſt·quod
quondam herodes in honorem tiberii ce/
ſaris condidit· a quo oppido et lacus tibe
riades accepit vocabulum· eſt aūt in iudea
omnibus lacis ſalubrior·et ad ſanitatē cor
porum qđammodo efficatior: Tibie ſim-
phonie ¶ Ticon medium ſonat Tichē for
tuna Hinc euticbes· bene fortūatus ¶ Ti
dei diomedis Tias vacca ¶ Tiſonea gens
tartarea Tiſon filius ſaturni· caribdis pri
ceps Tiphum·ignem flans ¶ Tigris flu
uius de paradiſo exiens iuxta ſcripture fi
dem·pergenſqꝫ contra aſſirios· et poſt mł
tos circuitus ut vult ioſephus in mare ru
brum influens ·vocatur autem hoc nomie
propter velocitatem inſtar beſtie nimia p
nicitate currentis ¶ Tile inſula in oceano
que ita a ceteris ſeparata· vix paucis nota
habetur Tilon inſula indie eo iure prefer/
tur ceteris·ꝙ omnis arbor que ī ea gigni
tur nunquā nudatur tegmine foliorū Ti/
le vltima inſula oceani inter ſeptentriona
lem plagam & occidentalem vltra brittan
niam a ſole nomē habet quia in eſtate vnū
ſolſticium facit·et nullus vltra eum dies·
vnde et pigrum & concretum huiꝰ mare
Tilum dicunt vocatum eo ꝙ vtilis ſit ad
vſum telorum nitore et leuitate iaculandi·
eſt enim genꝰ materie leuiſſime & ad ſcal
pturam inutilis ¶ Timallus piſcis mari/
nus cui a flore nomen inoleuit· timuꝫ enī
flos eſt: Tima ex flore nomen accepit Ti
mum quippe flos appellatur· nam dum
ſit ſpecie gratus et ſapore iocundus· tamē
ſicut flos flagrat·et corpore odores aſpi/
rat Timbre locus prope ellium Timbreꝰ
apollo a timbra herba que medicinalis ē
Timiama incenſum lingua greca vocatur
ꝙ ſit odorabile· nam et timum dicitur flos
qđ odorem refert·de quo virgił·redolent
qꝫ timo Timiamate odor ſuauitatis Timi
ama confectio odoris aromatici in incen/
ſum Timicum iraſcibile Timinum·mel ſu
aue multum et odoriferum·nam flos eiꝰ
amarus eſt: Timum genus herbe cuius
flores apes expetunt Timpaniſtriarū can
tabant cōlaudabant Timpanum qđ tenſa
pelle cōficitur Timpanum attenuatio cor
poris·vel in quatuor ligna extēſa pellis:
¶ Tipe ſunt frigide febres· qui abuſiue ti
pi appellantur·aut herba que in aqua na
ſcitur Tipica febris eſt triteus· aut detar
tus·aut amphemerinus ·aut penteus·aut
epteus·vel epdomeus·& eorum que ſūt
gn̄ales febres & que ſpeciales·quas greci
gnoſie & ignote id eſt vere· & non vere
dicuntur Tipica febris quā quidam pio
dicam vocāt Tipica autē formalis ſita hoc
bene tranſlatum eſt quotidie initium ha/
beat·& quotidie laxamentum·uł alternis
diebus·uel quaternis quas uulgo quoti
dianas uel tercianas ·uel quartanas uocāt:
Tipicum eſt figuratum miſterium idē te/
xta prefiguratio ſiue ſecreta et recondita di
ſputatio Tipice figuraliter formaliter Ti/
pheus gigas qui fulmie pcuſſꝰ eſt· uñ et
tela tiphoea dicūtur: Tipus eſt quā nos
figuram dicimus· ſiue formam· ſicut dicit
apl's·omia aūt ī figura cōtigebāt illis· &
iterum· adaꝫ qui eſt forma futuri Nec enī

abre eſt vnum aliquid multis ſignificare vocabulis Eſt enī tipus ſiue figura pñtiū aut p̄teritaꝝ per opa ſcd͂m id ꝙ opa ſunt manifeſtatio: Inī ꝓphetiam aūt et tipum hoc intereſt ꝙ in ꝓphetia verba ſecuntur hec que verba futura ſignificant in tipis autem res declarantur ex rebus: Poſſunt tñ hec duo et iſta diffinitione miſceri ut di camus quia ꝓphetia eſt tipus in verbis ſecundum id ꝙ verba ſunt. & cōtra tipus eſt ꝓphetia in rebus dum res eſſe noſcun tur. Tipus herba que ſe ab aqua inflat. vnde etiam ambitioſorum & ſibi placētiū hominum tumor dicitur tipus Eſt autem tipus herba que circa fontes & paludes ſtagnaqꝫ naſcitur Tipus falſo opinio vel aſpect9 grece ſine h. taracter vl̄ ſimilitudo Tipica ſignificatiua Tipicus figuratus Ti pur figura vel forma Tiphus p̄ aſpiratiō nem inflatio hinc ventus tiphonicus qui vela inflat Tiphonē ſuperbū vel magnū Tiprus arbor eſt ſimilis ſalici habens flo res miri odoris et botros ſicut herba bra tearum Tiranni impatores vel reges Ti rannus impator ſed non voto ſenet9 aut cū velle populi romani aut conſenſu exer citus et tirānus dicitur ab eo ꝙ vſurpat impium Tirānus rex impius et immitis crudelis malus qui ſine lege viuit Tirāni grece id ē latine reges Tirānus more gog appellatur iniuſtus rex Tiranni grece lati ne dicuntur reges. nam apud veteres for tes reges tiranni vocabātur Nam tiro for tis de qualibus dn̄s loquitur dicens per me reges regnant & tiranni per me terrā tenent: Iam poſtea in uſu accidit tirannos vocari peſſimos atqꝫ improbos reges lu xurioſe dominationis cupiditatem et cru deliſſimam dominationē in populis exer centes Tirannus apud grecos ꝓ rege po nitur apud latinos vero pro inuaſore ali ene poſſeſſionis Tirannicidiū occiſio tiran ni Tirrena italica: Tirrenum mare: Tiria purpura precioſa Tiriam vrbem kartagi nem affrice dictam: Tirias arces kartagi nem dicit quā tiri condiderunt: Tiraces. traces. Tirii coloni qui a tiro vrbe ꝓfecti duce didone kartaginem cōdiderunt Tirii kartaginenſes ipi ſidonii dicuntur: Tirii coanguſtati ut ſupra diximus ab hebreico ſor nomine declinatum Tiro fortis rudis nouitius vel ignauus vel nouus Tiro an guſtia tirus quippe lingua hebrea ſor di citur qd̓ nr̄o in ſermone tranſfertur angu ſtia Tirones a tiria vrbe fenitū nomiatos de q̄ ꝓfecti ſunt et in affrice litus venerīt Tirocinia initia rudimenta ¶ Tirſus gn̄a liter omniū herbarū. vel holerum medius frutex. dictus ꝙ a terra ſurſum conſcēdat Tirſus genus cimbali in modum feneſtre quadrate factum. qd̓ ab vtraqꝫ manu te netur & tam apiendo q̄m etiam claudēdo ſonat. grece enim feneſtra tiriden dicitur. ſtatius tirumqꝫ virentem armat. quia de lauro ornabantur. quando eum cantabāt Tirſus nomen diuerſe ſignificationis eſt. in quodam loco frutex medius eſt. diuer ſis circundatus virgulis ut vitis ꝑtenſis ꝑ paginibus in giro alio quoqꝫ loco ut in hi ſtoria legitur diſtribuit tirſos ſuos ibi in telligitur eſſe genus cimbali in modum fe neſtre conſtructum. qd̓ claudendo vel ape riendo ſonum reddidit. Tirſus ciuitas eſt affrice opulentiſſima que antea birſa noīa batur nunc vero kartago dicitur: Tirſus vrbs fenicum eſt que condita a fenicibus fuit hec eſt ciuitas ad quā eſaias loquitur ex qua etiam aurum regi ſalemoni defere batur. in qua optima purpura tingiiur vnde et tiria dicitur nobilis purpura Ti rus in tribu neptalim Tirus inſula vl̄ ma re Tirus interpretatur anguſtia. Tirus lingua hebreica dicitur ſor hoc eſt tribula tio Tirus et ſidon vtraqꝫ vrbs & ꝓuintia eſt. ſidon vero in phenicis littore conſtitu ta eſt Titania luna Titania aſtra lucidiora ſcilicet ut ſol. Titanii filii terre ut princi pes Titimallum vocabulum ſumpſit ꝙ co mam foliorum ad radicem ſolis circūactū cōuertat Nā greci ſolem titan vocāt mal lonem comā ex quo confectū ē ut titimal lum diceretur huius ſpecies ſeptem diuer ſis locis naſcētes Tira apud veteres conſti tuebatur in capite ſacerdotū hec ex biſſo confecta rotūda erat q̄ſi ſpera media & hoc ſignificat̄ in parte capitis tonſa. Corone autem latitudo aurea ē circuli q̄ regum ca pita cingit utrūqꝫ itaqꝫ ſignū exprimit̄ i capite clericorū ut impleat̄ corporali qua dam ſimilitudine qd̓ eſt ſcriptū petro apo ſtolo ꝓ dote Vos eſtis genus electum re gale ſacerdotium:

V Littera interdum nichil ē · quia alicubi nec vocalis nec cōſonans ē ut quis vocalis enim nō eſt · q̄a I ſequitur conſonans nō eſt · q̄a q̄ p̄cedit · ideoq̧ quando nec vocalis nec conſonans eſt · ſine dubio nichil ē Vabra callidus artificioſ9 varia vł multiforme Vablo buulit wirdo ¶ Vacans ceſſans ocians : Vacca oppidum fuit iuxta pineum · a quo ſunt cognominati faccei Vaccaria vel armentaria ſuueiga Vacca dicta q̄i boacca ſicut leo leena · draco dracena Vaccaritia ſuueichus Vaccinia genus floris · crocei coloris id eſt viola cāpeſtris Vaccula breuis vacca : Vacillat tremit quatit turbat̄ heſitat dubitat · titubat eſtuat nutat trepidat fluctuat incertus eſt · non conſiſtit · inconſtans eſt · varius eſt Vacinie viole purpuree · vel genus floris crocei coloris Vacua parua exerta · libera vana Vacillans inſtabilis ¶ Vada · freta Vada ſalſa id eſt aque breues Vada inferius imum p̄fundum Vada ſunt per que in mari vł in fluminibus homīes vel animalia pedibus vadunt · que virgil · breuia appellat · greci bracea : Vadat9 dicitur obſtrictus · vel ſub fideiuſſione ambulans Vadatur p̄mittit pollicetur · fidem dic̄ litigatur vel rixatur Vadatur p̄mittit pollicetur · fideȝ dicit ligatur vel rixatur Vade age p̄pera feſtina Vades predes ſponſores fideiuſſores promiſſores promiſſores ſatiſdatores preceptores recupatores repromiſſores Vades dicūtur qui legaliter cauſas agunt : Vadimonium vadium fideiuſſio ſponſio officium litē iudicia iurgiū vel rixaȝ vadimoniis aſtrictū Vadimus im9 Vadite ambulate Vadibus humilibus locis vel fideiuſſores · inde vadium Vadum furt : Vadoſa breuia ē per que pedibus vadi poteſt ¶ Vafer agreſtis callidus ſiccus capitalis ſubdolus inſidioſus ſubtilis malitioſus durus ſtultus Vafre inequaliter Vafris callidus artificioſus Vafrum multiformem variū : Vaga in breuia Vagantes diſperſi pallantes errantes · diſcurrentes. Vaginem vagationē Vagili inanis · Vagiant plangāt Vagina teca gladii Vagiat9 exagitat9 Vagis diſcurrētib9 Vagit plorat Vagitat̄ violent̄ flet In vagiticanus deus dicit̄ q̄ p̄eſt infantib9 Vagit9 voces infantiū vel flet9 Vagurrit · otio depit vel vagat · p̄ otiū vagat̄ Vagire et mugire et cetera ita diſtīguūtur · infans vagit · ouis balat bos mugit equ9 hīnit aſī9 rudit · leo rugit · elephans barrit · ſerpens ſibilat · ſus grunnit rana quaxat coruus crocitat gr9 ariſſat miluus uigit canis baubat latrat · vulpes ganit Vagus erraticus exerrans diſcurrens errans Vagus · quia ſine via ē Vagitus primas voces infantiū · vn̄ vagiticanus deus dicitur qui preeſt infantib9 ¶ Vah arridentis & ſubſanantis ē interiectio ¶ Vallatus circūdatus Vallare circūdare Vallauit circūſepſit circūledit Valde nimis vehementer Valde aduerbiū eſt cō p̄bātis Vales potes Valens conſtans fortis robuſtus neruoſus lactoſus Valentiſſimi fortiſſimi Valet viget ſanus ē ſufficit · Valentia · fortitudo firmitas poſſibilitas · robur potentia Valentia grece roma latīe Valentiniani heretici a valentino quodaȝ platonis conſectatore vocati · qui eonas · i · ſecula quedam in originem dei induxit · xp̄m quoq̧ de virgine nichil corporis aſſumpſiſſe · ſed per eam quaſi p̄ fiſtulā trāſire aſſeruit : Val'es ſinuoſa planities · humilia loca Valles et conualles inter ſe differunt · valles ſunt depreſſa loca camporum conualles mont'ū interualla Valetro glutto Valgia ſunt labellorū obtortiones · in ſupinatiōe pacti Valitudo morbus tabes calamitas clades imbecillitas offenſio egritudo egrotatio infirmitas Valitudo a valendo fortitudo male vel bene vel virium diminutio Valitudo numen · qđ valitudini ſiue fortitudini p̄ē Valitudo aūt tōmeſon ē · nā et b onā et malaȝ valitudinē cum epitheto dic̄9 Valitudiari9 q̄ freq̄nt egrotat Int̄ valitudinē et firmitatē hoc intereſt q̧ valitudo et p̄ſpa eē poteſt et adūſa : In firmitas v̄o ſemp̄ infeſta ē. Valida viuida robuſta Validū fortē firmū Valitāt valēt ſani ſunt Vallū pali acuti · muītio ſbſidiū munim̄ vł foſſa Vallo pal9 vineaꝝ Valterū loꝝ Valuas feneſtre ianue poſtes oſtia vł aq̄duct9 · i · fiſtl'e p̄ q̄s aq̄ decurrit Value ianue repagula hoſtiū Value clauſtra ſūt q̄ int9 reuoluūtur et duplices cōplicabileſq̧ ſūt · fores v̄o dicūt̄ q̄ foras Vallū et murū int̄ ſe differt ita q̧ mur9 ē firma defenſio q̄i oppoſitū aliqđ hoſtib9 īpedimētū Vallū v̄o ē loc9 int̄ muꝝ et foſſā Itē vallū ē q̧ mole tre erigit̄ ut cuſtodia p̄tendat̄

dictum autem vallum a vallis·nam et val
li ſunt fuſtes quibus vallum munitur· &
valli dicti ꝙ figantur et vellantur Vallū
ſeptum ſepis munimētum murus menia
Valuas que intrinſecus ſunt et dicuntur
a velando eo ꝙ ſe velant Valus qui pedi
bus iunctis ambulat Valꝰ fuſtis eſt quo
vallum munitur & eſt maſculinū: Vana
ſpes vanis pollicitationibus · fictio men
datio Vana inania·mendatium vel falla/
tia verba Vandali iuxta vandiculum am/
nem qui ab extremis gallie erumpit inha
bitaſſe et extraxiſſe nomen perhibentur :
Vane inequaliter inconſtanter ſuperbe :
Vaneſcat deficiat: Vani mendaces falla/
ces Vani parentes inane vel inutile augu
rium Vanus eſt qui manifeſta negat·mē
dax vero qui occultat: Vanus ventoſus·
ſuperbus inſolens arrogans tumidus in
flatus inanis · inglorioſus popularis· po
puloſus ambicioſus· leuis loquax garru
lus·friuolus ineptus vitioſus futilis Va
nus qui etiam ſine vtilitate mentitur·men
dax qui tantum ad decipiendum: Vanꝰ
a venere ethimologiam trahit Item vanꝰ
inanis falſus eo ꝙ ſine memoria euaneſcat
Vanum nugacem fatuum inutilem falla
cem·fluxum· vacuum· veritatis inopem
Vannꝰ· argumentum de vimine factum
in modum ſcuti neceſſarium tempore meſ
ſis·vas purgatorium eſt et mundandi far
ris inſtrumentum Vannus machina ven
tilationis ¶ Vappa dicitur·qđ nec uinū ē
nec acetum Vapidum bifalti Vapor calor
Vapſi et finis meus: Vaporiam calores:
Vaporat exurit incendit: Vapularem pa
tiarem: Vanis multiplicibus ¶ Var cer/
uinus color in equo Varetrum genꝰ her
be Varicat ambulat variat diuertit Varix
warʒa Varices venas contortas atqꝫ ple/
nas Varics in dorſa iumētorum exerunt
Varius fluuius qui ex ligurtinis alpibus
fluit in mare tirrenum Varius non vniꝰ
vie· ſed incerte mixteqꝫ ſententie: Varius
multiformis· flauus diſcolor mutabilis.
fallax nutabundus diuerſus incertus du
bius Varium multiforme diſpar diſſimile
diuerſum diſcrepans diſſonum abſurdum
diſtans differens diffidens diſcretum di/
ſcors·inconſtans eſt fluctuās Varix wer
na ¶ Vaſa a veſcendo dicta· ꝙ in eis eſce
apponantur·cuius diminutiuū quaſi ve
ſculum In vaſculis autem tria queruntur
que placeant manus artificis pondus ar/
genti ſplendor argenti: Vaſa inſtrumēta

caſtrorum· arma exercituum Vas carago
vocatur·eo ꝙ viſcum gignit·in quo herēt
aues·que ꝓpria volūtate deſcēdūt ad eſcā
id eſt et camelem: Vaſcones idē et vaccei.
vacca enim oppidum fuit iuxta pirineū a
quo ſunt nominati vaccei·de quibus credi
tur dixiſſe poeta: Lateqꝫ vagantes vaccei.
hi pirenei iugis per amplos montes ſoli/
tudinem habitant Vaſcone autem dicti q̄ſi
vaccones in ſ. litterā c·mutata·quos gneꝰ
pompeius edomita hiſpania ad triumphū
redire feſtinās·de pirinei iugis depoſuit
& in vnū oppidum collocauit·inde et co/
uenarum vſus nomen accepit. Vaſcū ina
nem vel nugatoriū. Vaſa fictilia fribula:
Vaſculum diſculū faſculū Vaſcillus enlu
ciluaʒ Vaſit euaſit prexit ambulauit Vaſ
ſus knecht Vas vadis geñ·neut et plr va
da Vaſta profunda valida infeſta ſpacio
ſa diffuſa Vaſtauit depeculatus eſt·infe/
ſtauit debellauit depp̄datus eſt·p̄das egit
hoſtiliter abiit deuaſtauit expoliauit expu
gnauit: Vaſtat ſpoliat expugnat diripit·
depellit vel trucidat Vaſtas magnas infi
nitas Vaſte rupes īmenſa ſaxa Vaſtitas
ſolitudo grandis·deſolatio pernecies. p̄da
funus exitiū ruina populatio· internitio
interitus conſcriptio heremus Vaſtitas et
vaſtudo ita diſtinguitur vaſtitas corporis
eſt·vaſtudo ſolitudinis Vaſti ingenti Va
ſto antro ingenti ſpecu. Vaſtum latum·in
menſum groſſum amplum grande ingēs·
immane immodicū nimiū immenſum infi
nitum profundum Vaſtus magnus vali
dus amplus deſertus·vel incultus Vaſſꝰ
tranſmigrationis·aut carrum·aut vas al/
terum paruū ¶ Vates gentilitas Vates di
cti ꝙ tanquā futura conſpiciunt·vates gē
tilitas appellat qđ noſtri ꝓphetas vocant
q̄ſi prefatores vocāt Vates aūt a ui mētis
appellatos cuiꝰ ſignificatio multiplex eſt·
nam modo ſacerdotē·modo ꝓphetā ſigni
ficat·modo poetā Vates ꝓpħa diuinus vł
p̄cipuus poeta Vates a viendis carminibꝰ
dicuntur·id eſt flectēdis·hoc ē modulādis
& ꝓiñ poete latine vates. Vaticanꝰ deus
paganoꝝ·quē infantū vagitibus p̄ſidere
aiūt Vaticinātes ꝓphetātes Vaticinia poe
tarū carmina·q̄cquit vates ſcribūt Vatici/
niū prophetatio vel ꝓphetia preſagiū Va
ticinant·vera p̄dicant·aut diuināt Vatici
natio error Vatillū pala ad focos ſilis va/
ſis quibus aq̄ de nauibꝰ ꝓiicit ¶ Vauius
& meuiꝰ mali poete et obtrectatores virḡ
Vau nomē poteſtatis ¶ Vaxca calciamta

miſerũ ſunt ¶ Vbal hebreice qd latine eſt
porta Vbura mãmas Vbera a pli mãmille
Vbera gleba ſolũ fertile Vbera dicte vel
q̃a lacte vberta. vł quia vbida hũore ſciꝫ
lactis hũore vuaꝝ plena Vbes fertiles ha
bundantes Vbere habũdant ſatis copioſe
ſupꝗ affatim vł nimiũ cumulate. largiter
ꝓlixe habũde Vbtas habũdãtia fecũditas
Vberrimus fertilis fecundus fructuoſꝰ
Vber vbtas agri Vb ꝓpe ē fecunditas h
et hec et hoc vber Vbtim habunde affluē
ter vł paſſim vbiqꝫ Vbtit habũdat Vuidũ
humidũ roſcidum vbi poſtquã quo loco. in
q̃ parte quoquã Vbi nũc ꝑ ĩ q̃bus nunc:
Vbi nã quõ Vbiqꝫ oĩm loco: Vbi ſiſtere
dat vbi requieſcere permittuntur ¶ Vcali
gontis. domus ¶ Vdum nam. infuſum.
molle: Vdum et humidum ita diſtin gui
tur vdum extra fluit humidum excedit
humorem:

VE interiectio dolentis Ve intiectõ
cũ a ſcribēdũ. ve ē cõiunctio ſine a
Ve & ꝙ inter ſe differt. ve diſtinguit. ꝙ
cõiungit Ve ſillaba ꝙ ꝓ vł ponit. ¶ Ve
cordia amētia inſania furor alienatio demē
tia ſtulticia Vecors veſanus furioſus ꝓfu
gus inſanus fatuus brutus ſtultus aĩo
miſero et anxio demēs amēs ſine corde vel
mali cordis. et male cõſciētie: Ve ꝓ nõ ut
vecors id ē ſtultꝰ idē ē et ſocors q̃i ſ ne cor
de Vectator ꝓ voluntate portator Vectes
dicti ꝙ manibus vectent. vñ hoſtia ſaxaqꝫ
euellunt et ſunt hi q̃ ad penas legũ nõ pti
nent Vectigal fructus merces tribunal fi
ſcale Vectigal exactio publica reditus ve
hiculũ Vectigalia oĩm negotioꝝ ſolutiões
tributa nauium a vehēdis mercibus Vecti
gal a vehēdo dictũ. i. cēſus publicꝰ Vecta
portata Vectes ſere Vectoꝝ portitor q̃ ali
quid portat vł q̃ ab alio portat Vector q̃i
vehitor. ē aũt vector et q̃ vehit et q̃ vehit:
Vectus deportatꝰ Vectꝰ ꝓuehēdꝰ vł de
portãdꝰ ¶ Vediꝰ. i. malus diuus. ipe ē et
orcus. ipe ē pluto Vegēti corpe robuſto:
Vegetatus cõfortatꝰ Vegetior viuatior
Veget valēt Vegetus vigilans induſtris.
laborioſus agil ſtudioſus aſſiduus deſtia
tus pſeuerans indeclinatus ſtrennuus im
piger audens expiēs ardens ſalnus incolo
mis ſoſpes integer intemeratꝰ fortis incõ
taminatus firmus hilaris vł portatꝰ Ve
gentana italica gēma ē ab eis repta nigra
facie albis inimicantibus notis Vegetamē
motio Vegetare vigere Vegit puenit eri
git Vegetat vehit Vehemēs ferox acerri
mus velox ptinax ardēs violētus cupidꝰ
immoderatus magnificus grandis Vehe
menter velociter acriter Vehemēter aque
deſup vrbi que immineant exitio ciuitati
nr̄e Vehere transferre portare Vehiculuꝫ
currus reda carrũ Vehiculoruꝫ multa ge
nera ſunt. i. carrũ redã. carpentum plau
ſtrum caracapſum. pilentum vel pretoriũ.
Vehiculum a vehendo dictum: Vehicum
qdcunqꝫ portat Vehiculis ſubuectiõibꝰ
Vehitor portor Vei ciuitas octauo decio
miliario ab vrbe roma. cuius habitatores
dicunt vegentes Veiouē malum iouē Vł
ſaltim vel modo Vela greci armena dicũt
proinde ꝙ acre mouentur apud latios aũt
vela a volatu dicta. vnde ē illud. velorum
pandimus alas. genera velorum achateõ.
epidromos dalum. artemo ſiparum men
dicum: Vela dicta ꝙ obiectu ſuo interio
ra domorum velant: Vela dabunt velifica
bunt id eſt tenſis velis nauigabunt Vela
cadunt deficientibus vẽtis vela dirumpũt
Velamen indumentum pallium. Velare
comas caput contegere Velare eminẽtior
locus in theatro vbi vela ponebantur Ve
lat. coronat. tegit. ornat. claudit. operit.
obtegit. obſcurat. cooperit occultat: Ve
las comas coronatas: Velatum auro vela
tis cornibus Vellatis eradicatis: Velenſis
tunica eſt que affertur ex inſulis Vellera
nubes: Vellera a velando dicta: Vellera
nubes: Velle & ſtudere ita diſtinguitur.
ꝙ volumus valde cupimus. vnde et litte
rarum ſtudia dicta id eſt a cupiditate no
tionis: Vellere edificare colligere conuel
lere: Velleribus niueis pannis candidis:
Vellex. id eſt vellet. Velites erant apud
romanos genus militum a volitando vo
cati. lecti enim agilitate iuuenes cum ar
mis ſuis poſt terga equitum conſedebant
& mox cum ad hoſtes uētum eſſet equis
deſiliebant. & continuo pedites ipi ex alia
parte equitibus per quos aduecti fuerãt
dimicantibus hoſtem perturbabant: Ab
his igitur uelitibꝰ elephantes quondam
hannibalis redacti cum regi iam a ſuis nõ
poſſent fabriliqꝫ ſcalpro inter aures ada
cto necabantur: Vellicat. carpit. mordet.
prodit. rodit Vellicatim paulatim Velifi
cat uela facit uel nauigat: Velim cuperem
Velit libenter habet Vellitur ducitur dec̃i
pitur Velis uoluiſſes Vello eruo Velox
cel Velox uuilib Velocꝰ citiꝰ otiꝰ vł cito

Velocitas vigor agilitas celeritas pnicitas alacritas pperatio feſtinatio: Inter ueloci tatem et celeritatem hoc intereſt· uelocitas pedum·celeritas animorum: Velter wind uel uuin Vellus dictum· ꝙ prius lane uel lerentur·non tonderentur Vellus lana· q̄ ab ouibus uellitur Veluti ceu queadmo/ dum·quomodo·ſicut·quaſi·tanq̄m: Ve lut·quaſi: Vellus ppl's. Velū a velando dicit̄ ¶ Vemarū genus herbe in locis hu midis ¶ Venabula dicta quaſi venatui ha bilia vel ꝙ venientem excipiūt quaſi exci/ pilia excipiunt enim apros· expectantq́ leones intrant vrſos Venabulū ſpieſʒ vl̄ lancea. Venatiū qđ vendi poteſt. Vena/ cus·lacus italie in uenecia de quo fluuius naſcitur mintius·qui lacus magnitudine ſui tempeſtates marinas imitatur: Vena· fonte. Venalis· vendibilis Venaliciū· q̄c quid vendi poteſt. Vena·oculi·cuniculi· vel in domo natus Venator dictus q̄i ve nabutor a venatione dictus ſcilicet quia be ſtias premit: Quatuor autem ſunt vena torum officia: Veſtigatores indagatores· alatores preſſores Venator dicitur decep tor Venatoriū vel venaticū ita diſtinguit̄· ꝙ venatoriū dicimus ferramentū· venati cum vero canē: Venatus veilod: Vendi bile plauſibile populare·vulgare: Vendi bilis· qui in venalibus aſtat· res venalis dicitur vendibilis: Vendicantem vſurpā/ tem accipientem: Vendicat vſurpat vel re cipitat: Vendicantibus vendere volenti/ bus venale offerentibus: Venditio eſt re rum cōmutatio atq́ contractus·ex conue nientia veniens. Venditio autem dicta q̄i venundatio·id eſt a nundinis Vendidit di ſtraxit: Vendidat frequenter vendit Vē dunt veniunt: Veneno nunc amoris ma lo: Vene ideo dicte ꝙ vie ſint natantis ſā guinis atq́ riui per omne corpus diuiſi. quibus vniuerſa membra irrigantur Ve neficus dictus eo ꝙ venenū mortis cauſa parabit·aut preſtitit·aut vendidit: Vene/ natū et venenoſum et venenarum ita di/ ſtinguitur· venenata res eſt· in qua conie ctum eſt venenum· ut potio venenoſa: Venenoſa in qua nata eſt ut herba et ſer/ pens·venenaria autem que facit venenū ut mulier: Venenū ab eo dictū ꝙ per ve nas mittatur. Venenum virus·iracundia bilis fel· Venenū· dictum ꝙ per venas vadit· infuſa enim peſtis eius per uenas negotiatione aucta corporis diſcurrit· & animam exigit̄· vnde non poteſt venenū

nocere niſi hominis tetigerit ſanguinem: Lucanus noxi ſerpentinum eſt admixtio ſanguine peſtis: Omne autem venenum frigidum eſt· & ideo anima que ignea eſt. fugit venenum frigidum. Venetatus qui venenum accepit. Venenoſus ſerpens & ſimilia: Venerabilem adorandum ſanctū Auguſtinū honorificum: Vene coruēdo Venerandum· honorandum· magnum: Venerabar ſuplex adorabam: Venerat. honorat adorat colit precatur inuocat pre cem poſcit: Venerationes orationes gra/ tes obſecrationes·gratiarumactiones dep̄ cationes: Venerem exinde dicunt nuncu patam· ꝙ ſine vi femina virgo eſſe non de ſinat· hanc greci afrodin vocant propter ſpumam ſanguinis generantem·afrodin enim grece ſpuma vocatur· ꝙ autem fin/ gunt ſaturnum celio patri genitalia abſci diſſe & ſanguine fluxiſſe in maria atq́ eo ſpuma maris concreta venuſtata eſt. Il/ lud aiunt ꝙ per coitum ſalſi humoris ſb ſtantia eſt· & inde afrodin venerem dicit· ꝙ coitus ſpuma eſt ſanguinis que ex ſuc co viſcerum liquido ſalſoq́ qui conſtat. Ideo autem venerem dicunt vulcani vxo rem quia venereum officium non niſi ca/ lore conſiſtit· vnde eſt frigidus in uenerē ſenior: Nam qđ ſaturnus dicitur patri virilia amputaſſe que in mare cadentia ue nerem creauerunt· qđ ideo fingitur quia niſi humor de celo in terram deſcenderit· nichil creatur. Cupidinem uocatum ferī propter amorē: Eſt autem de monte for nicationis qui ideo alatus pingitur quia ſtultus eſt et irrationabilis amor·ſagittā· & facem tenere fingitur· ſagittam quia inos uulnerat cor facem quia inflammat Veneris filius id eſt eneas momentana ue neris irate iudicia. Veneris premia filii· uel libidinis cōiugii: Veneo uendor ſpre tor: Veneror horror ſuſpicio Venetrum eliuoum Veneunt vendūt Veniam indul gentiam: Veniam dedit· conceſſit condo/ nauit ignorauit Veniam dedit culpas do nauit penas dimiſit Veniens prouenıens creſcens. Venis venderis Venilia id ē vn da que ſe in altitudinem pelagi vehit Ve/ niale dignum venia Venit repente irruit· Venit venditus vel diſtractus: Venit ad ſanitatem ad ſe reuertitur reſpuit Veniunt & ueneūt differunt·ueniunt qui uendūt ueneunt qui uenduntur Venitus uendi/ tus uenūdatus a ueneo id eſt quaſi uenū eo ſed venū nō ē in uſu Venitor vueidiati

Ventantē uiuntuntē Ventrem aluuꝫ Vē
ter capacitas ratiōis Venter dicitur ꝙ per
totū corpus vite alimenta tranſmittat Vē
ter. & aluus et vterus inter ſe differunt:
Venter ē qui acceptos cibos digerit. et ap
paret extrinſecus. aluus eſt q̄ cibū recipit
& purgari ſolet Vterum ſole mulieres ha
bent. in quibus concipiunt infantes Ven
tilabrum inſtrumeutū quo palea ventilat̄
Ventilabrū velabrū velatoriū. vł vētilato
rium. vł examen iuſticie: Ventilatio iacta
tio elatio obſtinatio audatia temeritas con
fidentia improbitas nequitia Ventitaras.
frequentaueras Venti anime ſanctoꝝ flā
ma aura vł flatus Ventilat cōmouet ſpar/
git Ventis auris ʒephiris Ventis id ē tem
peſtatibus Ventoſus vaniloquus vanus
ſupbus arrogās inſolens falſidic9 inanis
inſtabilis mendoſus inflatus inglorioſus
popularis turbidus Ventoſa verba ſunt
que ambitione tēporali potius q̄m rectitu
dini ſeruiunt. de q̄bus in iob ſcriptū eſt:
Nūquid habebūt finē verba ventoſa Quā
uis enī verba reproboꝝ aliqñ ſana ſint ꝑ
preſentiā inflata tñ ſunt ꝑ elationē Vento
ſa idē & guua hec a latinis a ſimilitudine
cucurbita vocatur: Ventoꝝ cōmotiones
vertigines Vēto ferenti ꝓſpero: Ventris
pluuies abſtercoris fluxu. dicit̄ aūt pluui
es vel capax anditus faucium vel fluxus.
ventris intelligitur Nam om̄is humor in
tra corpus pluuies dicit̄. Ventrale faſcia
ꝙ ſolum ventrē opiat Ventrē aluū Vent̄
qui videtur Ventricl's mago Ventura im
minentia futura Ventus eſt. aer cōmot9:
et agitatus. et ꝑ diuerſis partibus. dictus
aūt ventus ꝙ ſit vehemēs violentus. vis
enim eius tanta eſt. ut non ſolum ſaxa. &
arbores vellat. ſed etiā celum terrāqꝫ cōtur
bat maria cōmoueat: Ventoꝝ q̄tuor ſunt
principales ſpūs quoꝝ primus ab oriēte
ſubſolanus a meridie auſter ab occidēte fa
uonius. a ſeptentrione eiuſdem nōis ven
tus aſpirat. habentes geminos. hinc inde
uentoꝝ ſpirit9. ſubſolanus a latere dextro
vulturnū hꝫ a leuo eius. auſter a dextris
auſtroaffricum fauoni9. a parte dextra.
affricū a leua chorū: Porro ſeptentrio a
dextris circiū. a ſiniſtris aquilonē Hi xii.
venti mūdi globū circūagunt flatib9 ſin
guloꝝ noīa ꝓpriis ex cauſis ſignata ſunt:
Nā ſubſolan9 vocat9 eo ꝙ ſub ortu ſolis
naſcit̄ Eur9 eoo ꝙ ab eo flat idē ab oriēte
eſt enī cōiunct9 ſubſolano vulturnus ꝙ
alte tōat de quo lucreti9. altitonās vultn9
& auſter fulmine pollēs Auſter ab hauri
endo aq̄s vocat9. vñ et craſſum aerē facit
et nubila nutrit. hic grece noth9 appellat̄.
ꝓpē ꝙ inidū corrūpit aerē. nā peſtilentiā
q̄ ex corrupto aere naſcit. auſter flans ī re
liquas regiōes trāſmittit. ſꝫ ſicut auſter pe
ſtilentiā ſignat ſic aquilo repellit Euroau
ſter dictus. ꝙ ex vna parte habeat euruꝫ
ex altera auſtrū Auſtro affricus. ꝙ iūct9
ſit hinc iñ auſtro et affrico. ipē in libano.
nothus. qđ ſit lips. hinc inde natus. ʒephi
rus greco nōie appellatur. eo ꝙ flores &
germia eius flatu viuificentur. hic latine
fauoni9 dicit̄ ꝓpter ꝙ folia atqꝫ flores ei9
flatu naſcunt. auſtro aut flores ſoluunt.
a ʒephiro fiūt Affric9 a ꝓpa regiōe vocat9
in affrica enī initiu flādi ſumit Chorus ē
q̄ ab occidēte eſtiuo flat et vocat9 chorus
ꝙ ipē ventoꝝ circl'm claudat. et q̄i choꝝ fa
ciat. hic antea claulus dict9. quē pleriqꝫ ar
geſtē dicūt. nō ut īprudēs vulgus argeſtē
Septentrio dictus. eo ꝙ a circl'o ſeptē ſtel
laꝝ cōſurgitur q̄ vertētes e medo reſupīato
capite ferri videt Circius dict9 eo ꝙ ci oro
ſit iunctus. hunc hiſpani gallicum vocant
ꝓpē ꝙ eis a pte gallie efflat: Aq̄lo dictus
eo ꝙ aq̄s ſtringat. et nubes diſſipat: Eſt
enī gelidus ventus et ſiccus idē et boreus
q̄a a hiſboreis mōtibus flat. iñ enī origo
eiuſdē vēti eſt. vñ et frigidus ē Natura enī
oīm ſeptētrionaliu ventoꝝ frigida et ſicca
eſt Auſtralium huīda et calida. ex om̄ib9
autē ventis duo cardīales ſunt. ſeptentrio
et auſter. nichil aūt velotius ventis. vñ &
ꝓpē velocitatē. tā ventos q̄m flumīa alata
fingunt poete ut alatis auſtri Ventus eſt
aer cōmotus et agitatus approbante lucre
tio Ventus enī fit vbi eſt agitando pcitus
aer: Quidam autē aiunt ꝙ ex aq̄s aer. ex
aere venti naſcantur: Clemens dicit eo ꝙ
montes excelſi certis q̄buſdam habeantur
in locis ex his velut cōpreſſus et coangu
ſtatus aer ordinatiōe dei cogatur & expri
matur in uentos. quorum inſpiratione &
fructus germina cōcipiāt eſtibuſqꝫ ardor
tempiem ſumat. cum pliades ignite ſolis
ardoribus incanduerint. Ventus. turba.
flatus aer ſpiritus tempeſtas vertigo Ve
num venditio: Venundare vendere Ve/
nuſta. modeſta. recta. egregia. honeſta. fa
ceta. proba. admirabilis. cōpta. ornata. no
bilis ſcita. formoſa. grata. elegans. vł a ve/
nere dicta Venuſtatē. pulchritudīeꝫ for/
moſitatē ſpecioſitatē Venuſtare exhilarare
Venuſtus pulcer gratus ornat9 decorus

facundus eloquens Venuſtus a venis·i·
ſanguine Venuſtas eſt quicquit illud or
namenrũ & decoris edificiis additur ut te
ctorum ex auro diſtinctio laquearia· & p̃
cioſi marmoris cruſte & picture colorum
Venus dea libidinis: Venuſtauir adorna
uit Venuſtas facundia Venuſtus facetus
dicax feſtiuus ſalſus curioſus cogitans :
¶ Vepiſcus de geminis filiis vno abor/
tu qui legittime natus fuerit vepiſcus no
minatur Vepres ſentes ſpine rubi·vel ſpi
narum genus Vepres ſpine rubis impli/
cate·dicte vepres eo ꝙ vi prendent. Ve/
prem maiores noſtri omnem arborem ſpi
noſam dicebant eo ꝙ vi prehendat ¶ Ver
eſt cũ ſol ex meridianis decem ꝑtibus ſuꝑ
terram redit· er noctis ac diei exequat tem
pora· et temperiẽ matris reducit·atꝗ vo/
mens omnia repetendos cogit in partus·
vt terra germinet·ac reſoluta ſulcis ſemĩa
reuiuiſcant·atꝗ fetibus ſucceſſio ꝓpaget·
Ver autem dictum ꝙ veret·tunc enim pꝰ
hiemem vertitur tellus herbis & in florẽ
cuncta rumpuntur· exoritur aũt vernus
octauo kl. martias ꝑmanens diebus nona
ginta vno Veraces certi Vera ne· vera er
go Veractũ·dictum quaſi vere actum·i·
verno aratum Veras reddere voces· vera
et certa fabulari Vepreculа bramili Ver/
rant inuolant vexant trahũt plautus ver
ſa ſparſum ſtrata·et queadmodum teris·
id ẽ trahis Verrere ꝑturbare Verax ſince
rus ſimplex ſoniticus fidelis Veraces cer
ti Verba cõiicere cõpellere ꝓfundere lace/
rare cõuincere Verba infit·in verba ꝓrũ/
pit Verbactum terra ꝓſciſſa Verba ſunt
mentis ſigna quibus homĩes cogitatiões
ſuas inuicẽ loquendo demonſtrant Ver/
bera dicta·quia cum agitantur verberant
aereꝫ·hinc flagra et plage et flagella quia
cum flatu & ſtrepitu in corpore ſonant :
Verbaſcum herba eſt que a grecis flomos
appellatur huius genera ſunt duo alba et
nigra Nigra maſculus folia habet·longa
et anguſtiora·femina alba lanuginoſa hir
ſuta Verbenas frondes ſacre virgil.verbe
naſꝗ adole pingues et maſcula rura Ver
benis viridis frõdibus ſiue corona ex fru
tice viridi·vel ſacre frondes ut laurus·olea
mirtus Verbera plage aculeus tormenta
concrematio ignes flamme cruces interitꝰ
conſumptio. Verberant vexant lacerant
laniant diuellunt diſcrepunt diripiunt con
ſumunt cruciant·concremant clamant ce/
dunt puniũt incedunt ꝑcutiunt cõtundũt
ſcindunt cõminuunt. cohercent collidunt:
Verbene genus eſt floris. Verberant vir
gis flagellis Verbex vel a viribus dictus
ꝙ ceteris ouibus fortior ſit · vel ꝙ ſit vir.
id eſt maſculus · vel ꝙ vermẽ in capite ha
beat· quorum excitati pruritu inuicem ſe
concutiunt· & pugnantes cum magno im
petu feriunt Verbigena· verbo genite vo
catiuus Verbi gratia id eſt exempli cauſa.
Verboſa impudens inuerecunda· inhor/
ta ignobilis ignaua leuis impudica Ver/
boſos loquaces: Verboſus nugator peſſi
mus Verbotenus·verbi gratia·verbi cau
ſa·ſicut dico Verbum dei filium dei Ver/
bum eſt qđ ſignificat tẽpus ·cuius ꝑs exĩ
nichil ſignificat·ſed ſemꝑ eorum que de al
tero dicuntur notat·ut cogitat· diſputat :
Verbũ dictum eo ꝙ verberato aere ſonat
vel ꝙ hec pars frequenter in oratione ver
ſetur Sunt aũt verba mentis ſigna·quibꝰ
homines cogitationes ſuas inuicem loqñ
do demonſtrãt Sicut autem nomen ſigni
ficat perſonam· ita verbũ factũ dictumꝗ
perſone Verbum dictum eo ꝙ aerem ver
berat·ſed dicis michi omnes partes ſic ver
berant aerem Reſpondemus ſed hec ma/
xima eſt in locutione· utputa volo ire &
videre amicum meũ Inter verbum et ſer/
monem hoc intereſt ·verbum vnius pars
orationis eſt iuxta grãmaticos·ſermo plu
rimum verboꝝ rationis eſt a ſerẽdo dictꝰ
hinc et ſermo ſancti hilarii et ſancti augu
ſtini·id ẽ diſſertio hilarii vł auguſtini Ver
bum dicitur a verberando· id ẽ a feriendo
eo ꝙ a verberato aere plectroꝗ lingue for
metur :Veredas antiq̃ dixerunt ꝙ vehe/
rent redas id ẽ ducerent· vel quia vias pu/
blicas currant per quas & redas ire ſoli/
tum erat: Verebor· rimebor: Verecundia
pudor·probitas· modeſtia· taciturnitas·
Aaocbntpoph: Verecundus qui verum
factum erubeſcit: Verecundus et pudens
ita diſtinguitur· ꝙ pudens opinioneꝫ ve
ram falſamꝗ metuit: Verecundus autem
non niſi vera timet. Vereda reita Verecũ
de pulchre Veredarii dicuntur a vehendo
qui feſtinanter in equis currunt: Non de
ſcendunt de equis anteq̃m deliberent re/
ſponſa ſua· habentes pennas in capite vñ
intelligitur feſtinatio itineris· daturꝗ eis
ſemper equus paratus· non manducant
niſi ſemper equos ante ꝓficiſcantur Vere
darii dicti ſũt ꝙ ſine reda id eſt curru cant
Vere· vernali tempore: Verenda paue/
ſcenda dubitanda timenda formidanda.

Verendi reuerendi Verentes a vehere·i·
exportare nominate: Vere nouo primo
tempore verni Vereor timeor Verres ber
Veretra pudenda ſiue verenda virorum·
feminarum pudenda Veretra genitalia vi
rilia hominum Veretrũ eſt·quia viri eſt tã
tum ſiue tantum ꝙ ex eo virus emittitur·
nam virus ꝓprie humor fluens a natura
viri Veretur metuit trepidat tranſmiſcit·
formidat terretur horret pauet refugiet:
Verret ſcopat virgil'·vna verret veſtigia·
cauda de vacca dictum eſt: Veretus vere
cundatus vel genus officii·ancilla vl'.do/
meſtica vel iearenne Vergentia declinantia
vel loca humilia Vergilie ſtelle dicte·eo ꝙ
poſt verem exoriũtur·nam occaſu ſuo hie
mem faciunt·& ortu eſtatem·et prime na
uigationis tempus oſtendunt Vergit occi
dit occaſum habet·infundit inclinat verſat
vertit permutat: Vergitur inclinatur Ve
ribus ſpiſan Veribus virgultis ferreis ſi/
cut verubus colurnis ſtilis ferreis virgis·
virgili9·pinguiaq; in verubus torrebimus
exta colurnis Verriculum genus retis pi
ſcatorie a trahendo nominatũ· verrere enĩ
trahere eſt·idem et tragum· et idẽ ſagena
Veridantia veredi Veridicus dictus quia
veritatem dicit·et veritatis ẽ adſertor Ve/
riſimile credibile· vel conueniens conſenta
neũ congruens conſequẽs ad fidem faciẽs
ꝓbabile Vermiculum rubrũ ſiue coccineũ
eſt enim vermiculus ex ſilueſtris frondi/
bus in quo lana tinguitur qui vermicul9
appellatur Vermis eſt animal qđ plerũq;
de carne vl' de ligno vl' de quacunq; re ter
rena ſine vllo concubitu gignitur· licet nõ
nunquã et de ouis naſcantur· Sunt autẽ
uermes aut terre ut ſicuti ſcorpio cantari
da multipes et limax·aut aque ut ſan/
guiſuga· aut aeris· ut aranea· aut car/
nium ut emigraneus·lumbricus aſcaride
coſti peduculi pulices lendex tarmus ricin9
aſia et cimex·aut frondium ut bombices
& eruce aut lignorum ut teredonas quas
nos termites dicimus Proprie aũt vermis
in carne naſcitur tinea in veſtimentis·eru
ca in holeribus·teredo in ligno tarmus in
lardo Vermis non ut ſerpens apertis paſ
ſibus·vel ſquamarum niſibus repit·quia
non eſt illis ſpine rigor ut colubri· ſed in
directum corpuſculi ſui partes gradatim
porrigendo contractas· contrahendo por
rectas ·motum explicat ſicq; agitatus
ꝓlabitur: Verna in domo natus ſeruus·
vernaculus ſuus Vernaculum mancipiũ
ſeruũ familiam mercenariũ Vernacl's ꝓprie
dicitur ſeruus domeſticus vl' in domo na
tus vel miniſter. Vernaculus diminutiũ
a verna id eſt ſeruus vl' domigena Verna
culum ꝓprium: Vernalis fructus magis
q̃m vernilis·conſideratione alioꝝ ex tem/
poribus diriuationũ dicere debemus · ut
aut vernalis hiemalis eſtiualis: Vernan/
tes florentes refulgentes: Vernat floret·
letatur Vernil' ſubdolus & malus et ſerui
lis· vnde verne dicuntur ·ſerui qui domĩ
naſcuntur Vernalis autem a verno tẽpo/
re dicitur: Vernilis animo anguſtus anĩo
abiectus animo Vernoſus annoſus: Ver
nule ſerui: Vernulitas ſeruitus Vernuli/
tate familiaritate vel dulcedine Verra ver/
runculi Verres ber Verris porcus: Ver
rit trahit mundat purgat ſcopat diſſipat·
ſcindit vel mare nauigat: Verror voluor·
trahor inde ẽ verſa haſta id eſt tracta·vnđ
& verrere pauimenta· vñ et verticl'm Ver
rere eſt trahere a rete qđ verricl'm dicitur
Verriculum vnde lapides vertuntur pa/
rietum vel pauimenta: Verſare dolos tra
ctare fraudes·dolo decipere·perniciẽ exer
cere. Verſat cogitat voluit ſecum tractat·
volutat euertit uult uel nutat Verſa haſta
conuerſa tracta Verſatur moratur uolui
tur Verſatilis warblicher Verſare ſubuer
tere dolos agere & tractare Verſant ſub
trahunt ſcopant ul' uertant Verſibilis cal
lidus artificioſ9 Verſicolor uerſipellis Ver
ſipellis ·uerſicolor hortator malitie·diuer/
ſos mutans colores uel peruerſus. Verſi
pellis artificioſus· uerſi ideo nuncupatur
eo ꝙ in diuerſa uultũ & mentem uertat·
inde uerſutus et callidus: Verſipelli wal
luuarpingun Verſis rotatis· aut retro cõ/
uerſis Verſis aquilonib9 matutinis uẽtis
Verſo capite ad terrã inclinato·i·reſupina
to Verſo cardine apta ianua Verſor carmi
na Verſus dicti ab eo ꝙ pedib9 in ordine
ſuo diſputati certo fine moderanĩ ꝑ articu
los q̃ ceſa et mẽbra noĩantur·q̃ ne longius
ꝓuoluerẽtur q̃m iudiciũ poſſet ſuſtinere·
modũ ſtatuit ratio unde reuertẽtur & ab
eo ipſo uerſum uocatum ꝙ reuertitur huic
adheret rithmus qui nõ eſt certo fine mo
deratus·ſed tamẽ rationabiliter ordinatis
pedibus currit·qui latine nichil aliud q̃m
numerus dicitur· de quo eſt illud: Nu/
meros memini · ſi uerba tenerem : Ver/
ſura· anauuanta. Verſus uulgo uocati·
q̃a ſic ſcribebãt ãtiqui ſicut aratur tra a ſini
ſtra enĩ ad dexterã primũ deducebãt ſtiluꝫ

deinde conuertebantur ad interiora et rurſus ad dexteram quos et hodie ruſtici verſus vocant Verſū venenis mutatum maleficiis Verſu ordine remorū: Verſutia cōtorta ſententia Verſutus callidus aſtutus vel qui in omnibus aduerſatur vel deceptor Verſutus artificioſus veterator vafer fictus ſupbus ſbdolꝰ inſidioſus malicioſus ſubtilis aut garrulus peruerſus Verſutꝰ dicit̄ eo ꝙ eius mēs in quolibet actu & ad quālibet fraudē facile cōuertitur. vñ et verſutia dicitur contorta ſententia plau/tus. verſutiores q̄m rota figuralis: Ver/tex circūducta vnda vorago aque Vertere motare conuertere auertere Vertex lacus in mari vel in flumine ramus pauciſſimus ꝓprie aūt vertex caput hominis: Vertex ea pars eſt q̄ capilli capitis colliguntur. et & in qua ceſaries vertitur. vnde et nuncupatur Vertex ꝓprie aqua in girum ducēs vndam Vertex ſumma pars capitis. cacumen vel ſummitas iuſticie Vertice a cacu/mine a capite Vertice celi ex ſumma parte celi Verticē capitis ſummicatē Vertice mōtis cacumine montis Verticibus rapidis: Vertice aliud ſunt ſatiriaſis. aliud vertice ſingillatim ſunt Satiriaſis veturna fortior & circa eam plures inueniunt̄ Vertigo tēpeſtas a v̄tendo Vertigo eſt quotienſcūq; ventus conſurgit et terram in girum mit tit. ſic et in vertice hominis Vertigines reuolutiones circūactiones globos circuitiones ſiue girationes Vertit pmutat voluit. incendit motat Vertitur diſcutitur voluit̄ Vertit̄ celum circūagitur polu; Verto torqueo Verunt ſcindunt nauigant trahunt Verruncant euellunt. Verruerat pcutit: Verbera et flagella ita diſtinguitur. verbera enim qd̓libet genus flagelloꝝ eſt. nam flagella proprie ſunt virgarum dicta eo ꝙ flatu agitentur et ſonant Veru ſpi; Ver/uex. quia vermem habet in capite producitur ut verueċis Veruina eſt genus iaculi longum qd̓ aliquanti verritium vocant: Verum certum vel pro ſed. Verum tamē verū dico Verus a veritate. hinc et verax maior eſt veritas q̄m verus. quia non veritas a vero. ſed verus a veritate deſcendit Veruti gens a genere celino nati. in quo ferrum ſolidum atq; acutum: Verruce. aliud ſunt q̄m ſatiriaſis. alii verruce ſin/gillatim ſunt. ſatiriaſis vero vna fortior. et circa ip̄am plures inueniuntur: Veſanus non ſanus. male ſanus. inſanus vecors. furioſus profugus demens amēs Veſanꝰ vectus. et tranſuectus a ſanitate. Veſania inſania Veſcas frondes minutas exiles pingues Veſcere manducare. Veſcitur mādu cat fruitur cōmedit paſcit conuiuat Veſci/tur aura etherea. pane celeſti viuit: Veſcitur epulas. cibum ſumit. cibum capit: Veſcor vtor Veſcum. papauer. id eſt pingue Veſcuntur edunt. manducant paſcuntur Veſcum non appetens. cibo ſaturatꝰ Veſeuus mons campanie qui fertur ardere. Veſica locus vrine in ventre: Veſpes animal exiguum volatile aculeis venenoſum que dicuntur de aſinorum carnibus putridis naſci. ſicut fuce de mulis ſcabrones de equis. & apes de vitulis: Veſperaſcit ve/ſperat. ſic enim dicimus veſperaſcit. ſicut albeſcit ſeneſcit iuueneſcit. Veſperaſcit ad occaſum declinat ſero fit. Veſper cum di/cimus aduerbium temporis eſt: Veſpere ab atro ab occidente Veſpillio ſepulchroꝝ violator Veſpere in extremum diei in occaſum ſolis intercidentibus tenebris finis ip̄ius creature Veſper ſtella que initio noctis ab occidente apparet & ſero prodit. vel veſperugo Eſt veſper et veſpere. et veſperum et veſpera id eſt non vnum in tēpore indicant Veſper quando tenebroſa nube ſol obumbratur in quacunq; hora diei & ſingularis numeri & neutrum eſt: Veſpere quando ſol inclinatur a camera celi et neutrum eſt. ac indeclinabile nomē: Veſperum eſt ſtella oriens cui nomen eſt & neutrum & ſingulariter declinatur Veſpera autem finis noctis et dicitur a qui/buſdam exemplaribus. veſpera ſabbati & reliq̄. & femininum eſt & prime declinationis. et ſingulare numero Veſpertiliones idolorum cultores vel aues. ſerotinus Veſperus ſtella occidentalis quā cognominatam Ferunt a heſpero rege. eſt autē & ip̄a ex q̄nq; ſtellis planetis noctem inducens & ſolem ſequens. fertur aūt ꝙ hec ſtella oriens luciferum. occidens veſperum fa/cit. de quo ſtatuis et alterno dependitur. vnius in ortu Veſperum ab ſtella occidentali vocatur que ſolem occiduum ſequit̄. et tenebras ſequentes precedit. de qua virgilius: Ante diem clauſo componet veſp olimpo Veſpertinum officium eſt noctis initium. vocatum ab ſtella veſpere q̄ ſur/git oriente nocte Veſpertinum diurni fi/nis officium et alterne lucis occaſus eſt. quando eſſe nos decet dei conſpectibus et perſonare in eius cultibus orationū no/ſtrarū illi ſacrificiū offerenets atq; in eius

laudibus ſemper exultantes: Veſperum
dicunt nominatum a ſidere qui ſemper vo
tatur· & decidente ſole exoritur· de quo
propheta dicit: Et veſperum ſuper filios
hominum conſurgere facit Veſpertilio ſe
rotinus auis nocturna lucifuga·& ſolem
videre non patitur. Veſpertilio pro tem
pore nomen accepit· eo ꝙ lucem fugiens
crepuſculo·veſpertino circumuolat·preci
piti motu apta & tenuiſſimis brachioruꝫ
membris ſuſpenſa animalium murium ſi/
mile·non tam voce reſonans·q̄m ſtridore
ſpecie quoqꝫ volatilis ſimul· & quadru/
pes qđ in aliis auibus reperiri non ſolet·
Veſpertilio animal ignobile a veſpere no
men accepit·eſt autem volatilis eademqꝫ q̄
drupes & dentibus vtitur· non oua ſed
pullos viuentes generat: Volat autem in
aere auium more·ſed crepuſculo veſperti
no: Volitat autem non aliqua pennarum
ſed membrane ſue fulta remigio·& inuicē
adherent quaſi in ſpeciem botrionis ex ali
quo loco pendentes quodam munere carl
latis iterum ſoluuntur: Veſpello veſpa·
forch·wepffgs Veſpelliones foſſarii·qui
mortuos ſepeliunt ¶ Veſta dea romanoꝝ
dea ignis·numen virgo: Veſte latebat ſub
veſte occultabatur. Veſtiarius qui preeſt
veſtibus. Veſtibula ſunt ſumme oſſium
partes nodis craſſioribus conglobate· di
cte ita eo ꝙ ad inflexionem membrorum
illa vertantur: Veſtibula prima pars do
mus aut cardines: Veſtibulum aditum ia
nue ingreſſus acceſſus limen porticus in
troitus vel ſpacium ante ianuam Veſtibu
lum dictum eo ꝙ eo veſtiuntur fores tem
pli·vel quorumlibꝫ edificiorum·eſt enim
coniunctum porticui: Item veſtibulum ē
vel aditus domus priuate· vl' ſpacium ad
iacens edibꝰ publicis·et veſtibulum dictū
eo ꝙ veſtiat extremam partem domus·i·
porticus ante oſtium·aut ꝙ aditum tecto
veſtiat· aut obſtādo: Verticeps pubeſcēs
Veſtigia imagines·ſigna virtutum vel in
ditia: Veſtigia domini·operum ſecretorū
Veſtigia fixit·i·greſſus: Veſtiganda que
renda: Veſtigar· indagat· inquirit contu
entur Veſtigia ſunt pedum·ſigna primis
plantis expreſſa·vocata ꝙ his vie precur
rentium inſtigentur· id eſt agnoſcuntur:
Veſtigia autem hominis terre comparant
eo ꝙ ſit vltima membrorum arida· ſiue ſic
ta ſicut terra· Veſtigiis preſſit ſtetit· Ve
ſtimentum eſt qđ vſqꝫ ad veſtigium pre/
tenditur quaſi veſtigimētum ut eſt tunica
talaris·ſed et hoc conſuetudo ſermonis au
ctorum confundit indumentum qđ intus
ad corpus induit quaſi indumētum ami
ctus· diſcernitur autem veſtitus a cultu·
quō latius intelligitur cultus·item cultus
habitus· nam habitus ad naturam perti/
net·cultus ad homines· plerumqꝫ autem
veſtimēta aut a tempore quo maxime in/
uenta ſunt appellantur·aut a locis vbi vl'
primum confecte vel maxime venditanī·
aut a genere coloris aut a nomine reptorū
quibuſdam autem nationibus ſua cuiqꝫ
propria veſtis eſt ut parthis ſarabare· gal
lis linae germanis renonis hiſpanis ſtri/
ges·ſardis manſtruge. Veſtior induor·
Veſtio· biuabo Veſtiplicata· femina que
veſtes plicat Veſtis pulla·id eſt nigra Ve
ſtis regia trabea Veſtis peplum Veſtitus
baptiſmi fides. Veſtit· circundat Veſitū
circumdatum· habitum·ornatum Veſtit
amictat· Veſtitura·anauanch Veſtiuit·
exornauit Veſtratis veſtris Veſtitur·au
ra etherea· bibit aeris hauriens aurā· vn̄
ymber et nix· vnde pluuia et flumina Ve
ſtratibus veſtris. Veſulus mons ligurie
liguria autem coheret tuſcie ¶ Vetat· inhi
bet·prohibet·cohibet·abſtinet· interdicit·
arcet· abſterret·ſummouet·abicit·repellit·
Vetera antiqua Veterani milites qui iam
in vſu prelii ſed poſt multos militie labo/
res nō ſunt· quietis ſuffragiū cōſecuntur
idem ſunt et emeriti Veterator antiquus·
tergiuerſator·fraudator·faber·verſutus·
antiquiſſimus inficiator·ſtrofoſus ſupbꝰ
impoſtor aſtutꝰ·callidꝰ inſidiator malitio
ſus ſubdolꝰ crimiator ſubtilis Veteranoꝝ
honoratoꝝ Veteranus ē maioris etatis āti
quus vetꝰ Veta vetuſta pſca pera anteri
ora Vetes antiqui·principes priſci ſenio/
res ſupiores priores· Veteris bachi· vetis
tini·bachū aūt metonimice· aut vinum ab
inuētore Veteris belli· diu geſti prelii troi
anū bellū dicit· qđ decē ānis pactū ē Vete
ris flāme priſtini amoris Vetnū ātiquū·
vetuſtū uetēꝫ pſcū·vl' maioris etatis Vet
noſus vetuſtꝰ ātiquꝰ Vectonia pectonia
Vetiti phibiti Veto caueo phibeo Vetor·
phibeor Vetula dicta q̄i vetuſta Vetꝰ &
ātiquū·ita diſtinguit· vetꝰ ānis enūatur·
ātiquū vo ſcl'is ¶ Vexare fatigare laſſare
Vexat corrūpit affligit q̄ſſat mlſtat fatigat
lacat cerat īfeſtat diſſoluit exagitat diſceptat
mulcit extollit mouit Vexatꝰ piclitatꝰ fa
tigatus· id eſt portatus·ab eo ꝙ eſt ve/
ho·vecto· vexo· ut vexaſſe· ſit portaſſe·

Vexerunt obtulerũt Vexit portauit Vexilla impetus fortis carrorum: Vexillum victorie ſignum belli a vehendo dictum: Vexillum aduehendum·id eſt portatoriũ & eſt ſignum militare ¶ Vgnos antea annos vocatos· poſtremo a rege ſuo albares appellatos qui pri9 in vltima meotide inter glacialem tanaim et muſa getarum immanes populos habitauerunt deinde pernicibus equis caucaſi rupibus feras gentes alexandri clauſtra ꝓhibente ruperunt & oriente annis xx·tenuerunt· captiuuȝ & ab egiptiis atq; ethiopib9 annuũ vectigal exigerunt ¶ Vicum vi·cũ violentia cum virtute violẽter Vi metu neceſſitate impio Vi lapis qui naſcitur in ethiopia veluti viridis & lacteus·cum reſoluitur remordẽs vehementer Via xp̃us vel ſemita vel orbita iter aditus ratio Viam nunc vrbem ordinem conſilii tractum nauigationem ſignificat Viam aperit prumpit ꝑuadit pforat perſtringit Viantes ambulantes·iter faciẽtes Vias giros flexus Via eſt qua poteſt ire vehiculum·et via dicta a vehiculorum incurſu·nam duos actus capit ꝓpter euntium & venientium vehiculorum occurſũ Omnis aũt via aut publica ẽ aut priuata Publica eſt que in ſolo publico eſt q̃ act9 populo patet·hec aut ad mare·aut ad oppida pertinet: Priuata eſt que vicino municipio data eſt Viam rationem Via & ſemita inter ſe diſtãt·via eſt que vehiclo vtĩ & legittima·ſed etiam pedum octo quia multi adire poſſunt·ut p contrarium venientia iumenta tranſire poſſint Semita aũt duorũ pedum eſt·vt alter in tranſitu tranſire non poſſit Semita ergo quaſi dimidiũ iter Via dicitur a vehendo quaſi vehea vel ſicut auguſtin9 dicit·via dicitur a vi pedũ eo q; pedib9 teratur Via inuia aſpera via Viam bundus metuens: Viaticum ſumptum Vibex ſummerlat·plaga ex virga: Vibices ceſe virgarnm Vibix genus virgulti Vibrans criſpans: Vibrantia iacula fulgentia. Vibramine radio vel a ciuitate. Vibrabile coruſcum Vibrant reſplendent quatiunt Vibrantibus torquentibus aut concucientibus: Vibrat arma concutit minitando·haſtã mittit·micat dirigit·intorq̃t fulget ſplendet criſpat quatit coruſcat: Viburna geſta molliſſima· humilia virgulta genere & forma aut cupreſſo remota· vel ſilua minuta: Viburnum genus eſt ligni minutiſſimi Vicatim viciſſim aut per vices aut per ſingulos vicos· id ẽ in intentione pſeuerantes. Vicatim caſtellatim·ſunt eni loca que ab ingenuis habitãtur·que nec ville·nec ciuitates appellari poſſunt vicus dicuntur· nam latinitas recipit ut dicamus vicatim & oppidatim quaſi vicus et ciuitas qđ eſt oppidum Vicariũ·vices piculorum· varietates alternationes Vici et caſtelli. & pagi·hi ſunt qui nulla dignitate ciuitatis honorantur·ſed vulgari hominũ cõuentu incoluntur·et ꝓpter paruitatem ſui maioribus ciuitatibus attribuunt̃· dictus autem vicus eo q; ſit vice ciuitatis· vel q; vias habeat tantum ſine muris Vicia·leguminis genus. Vicia dicta q; vix ad triplicem ꝑueniet fructum cum aliis leguminũ ꝓuentum habeant fertilem·vnde et virgil ut tenuis fet9 vice Vicina ceraunia ad pxima ceraunimontis Vicini finitimi ꝓpinq̃ adiuncti vel iuxta poſiti· confines pximi Vicini a vico dicuntur. Vicinitas cõpetiũ Inter vicinitatem et ꝓximitatem hec eſt diſtantia Vicinitas eſt locorũ ꝓximitas regionum· Viciſſim inuicem alternatim mutuo tum hinc tunc illinc p uices Vicit ſupauit Viciſſim qui ſibi inuicem ſuccedũt·alio quin opando· aut aliquis ſibi inuicẽ aliq̃d mutuo preſtant· viciſſim dicitur Viciſſitudo vicem prebens·vicit ſupauit Vicorium & ciſtifer·nomina metallorũ ſunt. Victi compos victoriam voti adeptus Victima dicitur que dextera victrici mactatur·que etiam poſt victos hoſtes ceditur: Victima apud ueteres dicebatur oblatio que de uictis hoſtibus immolabatur· & erant victime maiora ſacrificia q̃m hoſtie. alii uictimam dictam ad aras ducebantur Victima hoſtia uictime ſacrificia que poſt uictoriam fiunt Victima dicitur a victoria eo q; uictoriam immolabatur· ſicut hoſtia ante hoſtem id eſt ante bellum. Vel etiam uictima dicitur a uinciendo·eo q; uitis id eſt faſcia caput uictime ligabatur Victima dicitur qđ uĩciebatur et occidebatur Victimo immolo Victitent iuuant Victis argis ſuperatis grecis: Victor ſupator uoti ſui cõpos glorioſ9 Victoria ei qui uicit. Victoria trophea de diabolo Victor nunc uirtute compoſitor Victoria dicta q; ui id ẽ uirtute adipiſcat̃·hoc enim eſt ius gentium·vi uim expellere·nam turpis eſt dolo uictoria Certa autem uictoria eſt·uel occiſio hoſtis uel expoliatio· uel utrũq; non eſt aũt iocũda uictoria que p immenſa detrimẽta contigit·et hoc qđ laudat ſaluſtius Duces uictoriam incruento exercitu deportaſſe:

Omne autem regnum ſeculi huius bellis queritur victoriis propagatur. Victoria plenum tropheum Tropheus ſemiplenū non enim obtinuit ſed fugauit exercitum. Victos ſuperatos Victrices virtutes ſiue femine bellatrices ut fuit ſamiramidis aſſi riorum regina ei fuit camilla deborra iu dith heſter·et celera Victrix femīa victor ſiue compos effecta Victricꝗ in eum tricō ſumauit triumphi victorieꝗ eui terne de dicauit fidem Victus eſt· arma poſuit·de ſtitit· ceſſit ſuperatus eſt· ſuccubuit occu/ buit·certamini ceſſit·manus dedit: Victꝰ ſollicitudo permotus ſuperatus. Victuꝫ ſanile fluuidum turbidum ſolutum mollē rigoſum applicatum·uel curuum cibum: Victus cibus Victus miſericordia ductꝰ Victus proprie vocatus qui vitam retīet & ad cibum vocare inuitare dicitur Victꝰ alimonia frumenta alimenta anni vtilitas copia cibaria annona Vicum caſtrum ſine munitione murorum Vicus via et platea ita diſtinguuntur vicus īpe habitationes vrbis· vnde vicini dicti Vie autem īpa ſpa cia anguſtiaꝗ inter vicos ſunt quarum ꝑ petuas ac latiores plateas vocamus· nam platea iuxta proprietatem lingue grece· a latitudine appellatur. Videare videaris· Videbant ſpeculabantur Videlicet quip/ pe vere certe vel vticꝗ ſine dubio ꝑfecte·ꝙ enim etiam nimirum profecto prorſus ꝓ culdubio ſcꝫ Videntur manifeſte conſpici untur Videor tueor conſpicior: Video in telligo ſentio preſpicio animaduerto Vidē & intueri differt·videmus naturam·aſpici mus voluntatē·intuemus curam Videſne vides ergo Videt cōtemplatur· conſiderat intuetur inſpicit conſpicatur aſpicit ꝓſpi/ cit Videt concupiſcit. Videtur conſpicitur ſimilat: Vidi comperi cognoui expertus ſum conſpexi exploraui proſpexi exq̄ſiui Vidit requiem id eſt xp̄m Viduta orbata priuata nudata deſolata Vidua dicta ꝙ ſo la ſit·nec circa conſortium viri coniugalia iura cuſtodit Viduarum autem multa exē pla ſunt: Quarum prima in ſcripturis le/ gitur noemi: Legitur et de vidua ad quā helias miſſus eſt Et vidua ſunamitis que ſolebat helizeum recipere & victum illi ad miniſtrare Extat & iudith illa admirabilis vidua que de oloferne aſſiriorum p̄ncipe triumphauit In nouo teſtamenta autē an na prima vidua legitur que domi cogno uit infantem· que meruit gratiam diuini/ tatis eius agnoſcere·reℓ· Viduam vacuaꝫ

ſterilem: Viduatus·orbatus·fraudatus: Viduare eſt derelinquere·inde vidua dere licta quaſi valde idua·ẏduare grece diuidē latine·inde dicitur idus·eo ꝙ diuidant mē ſem a menſe: Viduuiū que duos maritos amiſit Viere antiqui pro uincere ponebant Vigebat florebat valebat Vigens viuax: Vigentes virtute pleni Vigent valent cō ſtant Vigeo creſco Wigeto vetulo vel anti quo Viget valet poteſt pollet roboratur creſcit agitatur viuit: Vige ſunt ſummita/ tes frondium arborumꝗ dicte ꝙ iurides ſunt· vel qđ vim habeant arguendi·que ſi lenis fuerit virga ē· ſi certe nodoſa vł acu leata·ſcorpio rectiſſimo nomine·q̄ꝛ ar/ cuato vulnere in corpus infigitur Vigilā tia aſtutia Vigilare cuſtodiam cordis adhi bere Vigilans gnarus ſciens· ſapiens ve getus induſtris Vigil inſomnis aſtutus cuſtos nocturnus Vigil q̂ vigilare poteſt cuſtos qui de nocte vigilat Vigiles urbes cuſtodes perpetui Vigilie cura cupiditas deſiderium ardor auiditas induſtria labor perſeuerantia pertinatia eloquentia lucu bratio Vigilie excubie uices ſtationes Vi ginti dicti· ꝙ ſint decem bis geniti v·ꝑ h· littera poſita Vigor fortitudo leticie potē tia cenſura ingenium virtus robur viuaci/ tas koin Vigor velocitas agilitas celeritas pernicitas ꝓperatio feſtinatio· lenitas ala critas Vigore fortitudīe ·forti animo Vil la a vallo id eſt aggere terre nūcupata·qđ ꝓ limite cōſtitui ſolet Villa dicitur a vallo id eſt foſſa·antiqui enim antequā haberēt ciuitates vallum id eſt munitionē faciebāt ex palis et foſſa·inde uilla dicitur Villicat officium uillici agit· colligit et uillam agit Villicus diſpenſator ſiue gubernator Vi uirtute Villicus autem proprie uille gub nator eſt· unde et a uilla uillicus nomen accepit: Interdum autem uillicus· non gu bernationem uille·ſed diſpenſationem uni uerſe domus·tullio interp̄tante ſignificat ꝙ uniuerſarum poſſeſſionum & uillarū diſpenſator eſt Villicus actor exactor uil le·poſſeſſionum inſularius. Villum exi/ guum uinum diminutiuum Viliſꝗ ſup/ plex inſtrumentum domus: Vilis a uilla uocatus·nullius enim urbanitatis eſt. Vi lis abiectus uel deſpectus contemptibilis Villos grandes geñ· maſculini Vim uio lentiam iniuriam aliquotiens uirtutem ſi gnificat Vimen uirgultum molle Vimen ideo uocatur eo ꝙ uim habeat multam ui/ roris·natura enim eius talis eſt· ut ſi etiā

euellatur vireſcat . deinde exciſa atꝗ hũo
rem fixa radicibus ſeſe ipa dimergat Vi/
mentibus amore plenus Vim mentis pro
vim ventorum : Viminalis mons in vrbe
roma Vina ꝓphete Vinacia ꝙ remanȝ in
uuis quando premunt̃ Vincam obtinebo
ſubiugabo domabo ſub iugo mittam · po
tentior ero contundam Vincere ſupare cõ
ligare religare alligare ligare Vincitur liga
tur : Vinclis vinculis ligaminibus nexib9
nodis Vinclo iugali·matrimonii cõiuncti
one Victos conſternatos ligatos conliga
tos Vinctũ et victũ ita diſtinguitur · ꝙ vi
ctum vinculatũ dicimus · victũ vero ſupa
tum Vincula catenas alligatiões Vincio
alligo Vincula ligatiões · ligamina funes
ligamenta Vincula a vehendo id eſt artã/
do dicta eo ꝙ conſtringũt atꝗ retinẽt Vi
culatis cõpoſitis colligatis Vinculum alli
gatio ligatura vel conuentio Vindea vltõ
Vindemia coſumatio ſolim : Vindex vltor
defenſor · cuſtos ꝓpugnator preſes Vindi
camus domamus Vindicare et vlciſcere ita
diſtinguit̃ · qui vindicat aliquid cũ piculo
liberat : Vlciſcitur vero vno auxilio cum
iam ille mille paſſus eſt · ceterum vindex
alienum vindicat vi timoris · vł vetantis ci
uis Vindicta vltio defenſio punitio pena
ſupplicium Inter vindicare et vẽdicare hoc
diſtat · ꝙ vindicare eſt vlciſci · vendicare vo
acquirere vel habere : Vindilicus fluuius
eſt ab extremis gallie erumpẽs iuxta quẽ
inhabitaſſe & ex eo traxiſſe nomen wan
dali perhibentur Vinea eccleſia vel ppłs :
Vinea dicitur copago tabularum inuicem
coeuntium ordinem per quadrum nomẽ
tractum a vinea que quadrata diſpoſitiõe
plantatur virgił · Nec ſetius omes in vn
guem : Arboribus poſitis ſecto via limite
quadret Vineas machinarũ genera que ĩ
modum turrium ac retis ducuntur in qui
bus aſcẽdunt milites & muros expugnãt
Vinea locus eſt vbi plantantur vites · &
veſtitur viridantibus pampinis quibus
aduerſum frigus omne qđ iniuriam non
exiguo affert munitur ſubſidio & a ſolis
ardore defenditur Vineta vel vinetis · i · lo
ca vineis cõſita Vinetu a vinea vitetũ a vi
te Vine vitꝫ vini Vinitor viee cuſtos Vi
nius mõs hiſpanie ĩ quo olim cantabri cũ
a romanis obpugnarentur confugerunt ·
vbi obſidionis fame ad extremuȝ conſum
pti ſunt Vinolentus tremulentus ebrio/
ſus · vel qui ſatis bibit et difficile inebriat̃ :
Vinetum ſermo domini · vel temetum :

Vinum inde dictum · ꝙ venas ſanguine
cito repleat · hoc alii vinum quaſi venenũ
vocabant · vnde hieronimus in libro quẽ
de virginitate conſeruanda ſcripſit · adole/
ſcentibus inquit · ita vinum debere fugere
ut venenum ne pro etatis calore feruenti
bibant et peant . Merum dicimus quicqͥt
purum et ſincerum eſt ſicut aqua et mera
Nulli itaꝗ rei mixta hinc et merẽda qđ ã/
tiquitas id temporis pueris opariis q̃b9
panis merus dabatur id eſt purus aut ꝙ
meridie id eſt eo tẽpore inde credimus me
ridiem appellari ꝙ ſit purum : Muſtum
roſeum vinum id eſt cum rubore Amineũ
vero quaſi ſine mineo id ẽ ſine rubore · nã
album eſt ſucine gemme ſimile · id eſt fului
coloris : Limpidum vinum perſpicuũ ab
aque ſpecie dictum quaſi limphidum · lim
pha enim aqua eſt Turbidum quaſi terbi
dum id eſt terre cõmixtum qđ eſt fece Fa
lernum vinum vocatum a falerna regiõe
campanie · vbi optima vina naſcũtur Col
latum vas ꝓprium nũcupauit in quo de/
portauit Gazetum vero regio vnde defer
tur · gaza enim oppidum eſt paleſtine In/
fertum vinum dicitur qđ altario libatur
atꝗ offertur Spurcum qđ offerri non li
cet · aut cui aqua admixta eſt quaſi ſpuriũ
hoc eſt inmundum Honorarium uinum
qđ regibus et potentibus honoris gratia
offertur Crudum uinum eſt in ſuaue qđ
ſerui potant : Vinum eo ꝙ omni liquore
citius per uenas currit : Vinum uillum ·
paruum ninum Vinxit ligauit Viole flo
res · herbe purpuree Viola herba propter
uim odoris nomen accepit : Violariũ ubi
ſunt uiole Violant · rapiunt Violat inqui
nat polluit contaminat · adimit maculat co
inquinat profanat Viole confeſſores · uel
herba iacinctina Viole ſunt herbe purpu
reos colores habentes Violentia uis uali/
da uel fortia Violentus turbidus Violen
tius uehementius cupidius acrius arden
tius · intentius flagrantius Vi patria · pa/
tria uirtute Vipa gen9 qđdam ſerpentũ
ꝙ ſic coit : Maſculus in os femine inſerit
caput et illic impia libidine agitat qui ex
agitata femĩa libidine nimia cõprimit̃ ſicꝗ
trucidat̃ Cũ vero cõcepit ptũ catuli pfora
to exeſoꝗ latere matris ꝓcedũt ſicꝗ fit ut
vtri9ꝗ ĩpii gñis uł coeũdo uł gñando pa
rẽs depeat Vipa gen9 ẽ ſerpẽtis ueneõſe
Phiſiolog9 aũt de uipa dic̃ · Quõ a capite
uſȝ ad pect9 maſcłs ẽ a pectore uſꝗ ad ũbi
licũ feĩa ẽ · ab ũbilico ad caudã corcodrilli

habet figuram· femina non habet in ſinu
ſuo foramen · & cum maſculus voluerit
agnoſcere feminam effundit ſemen in os
femine·et dum ſorbuerit femīa precidit ne
ceſſaria maſculi et ſtatim morietur maſculꝰ
dum autem creuerint in vtero matris filii
ventrem cōmedūt matris & ſic foras exe
unt Vipera ſerpens prolixi corporis q̄m
aſpis ·vnde et vipera nominatur eo ꝙ vi
pariat·caret enim vulua ſed ore concipere
fertur· nam interfecta matre nati exeunt ·
Viperina nater: Vipereum ſerpentinum.
Vipereum et viperinum ita diſtinguitur·
qđ viperinus pullus·vipereus ad ſimili/
tudinem ſerpētis Vira id eſt femina Vir
ſexum ſignificat non coniugium Inter vi
rum et hominem hec diſtantia ē· vir maſcu
·non femina·homo maſ· et femina· femīa
autem naturale nomen eſt·generale muli
er·ſpeciale virgo·vel nupta: Vir autem a
virtute vocatus ut ait lucanus · ꝙ maior
in eo eſt vis q̄m in femina·vnde et vir no
men accepit·ſiue ꝙ vi agat feminam. Vir
vite renouatio·vel homo a virtute nomen
accepit Virago dicta·vel qđ a viro ſit ſū/
pta vel ꝙ ſit maſculini vigoris ſimilis Vi/
rago virgo vel fortiſſima femina· que q̄i
virum ſe regat vł agat· Virago fortis mu
lier id eſt viriliter agens· & eſt cōpoſitum
quaſi virum agens· hoc eſt que opera vi
rilia facit· & maſculini vigoris eſt Viragi
nes viriliter agentes Viratim per ſinglas
vices. Virecta virida ſacra prata virentia.
Virecta loca viricula id eſt herbis & rebꝰ
viridiſſimis plena Virecta loca vbi virgł
te nouelle et virentes ſunt: Virecta viror·
vel viriditas·vel que in agris virent·vł to
tum viride ſilua minuta vł virgulta renata
Virectum fruticoſum humidum floriduꝫ
Virens amenum pratum viride ſilueſtre ·
arbultū nemoroſum Virens fructificans
Virentibus humentibus Vires animi con
ſtantia Viret ſurgit· viride eſt: Virecta vi
rētia Virex plaga a flagello vel virga Vir
ga domini correptio diſcipline Virga aa/
ron· & virga moyſi·vna erat quā habuit
moyſes quando primum apparuit ei do/
minus in madian Virga vel a virtute dici
tur ꝙ vim in ſe multam habeat vel a viridi
tate uel ꝙ pacis inditiū eſt ꝙ ui regat· un
de et hac utātur magi ad placandos inter
ſe ſerpentes· & idcirco in ea hos ſuſtinent
illigatos Hac etiam philoſophi· ac reges·
& magiſtri et nuntii ac legati utuntur:
Virge ſunt ſummitates frondiū arborūꝙ
dicte ꝙ uirides ſint· uel ꝙ uim habeant
arguendi·que ſi lenis fuerit uirga eſt· ſi
certe nodoſa ſit uł aculeata ſcorpio nomīe
rectiſſimo quia arcuata uulnera in corpꝰ
infigitur Virgam capit·caduceum inua/
dit·uirga enim mercurii caduceum dicit̄.
Virginal locus uirginitas conceptionis:
Virgineas vittas· virgineas infulas Vir
ginea flamma de virgis Virgo a viridiori
etate dicta ſicut et virga et vitula· alia ſub
incorruptione quaſi uirgo ꝙ ignoret fe/
mineam paſſionem Inter uirginem autem
et uiraginem diſtat hoc·virgo quia virum
neſcit·virago autem quia virum agit·hoc
eſt opera virilia facit·nō ſolum autem vir
gines viragines· ſed et corrupte mulieres
quia virilia faciunt uiragines recte dicun
tur Virgo autem non recte dicitur uirago
ut amazona que uero nunc femina antiq̄/
tus uirago uocabatur· ſicut et a ſeruo ſer
ua·ſicut et a famulo famula·ita a uiro ui/
rago·hinc et uirginis nomen quidam pu
tant Virgo intacta innupta Virgo a ui/
gore etatis uel a uirtute uel a uiriditate:
Virgultum id eſt uirgarum uł humilima
rum arborum genera Virgultum uimen
ſilua minuta uirgulta: Virguncula uirga
modica Virgultum eſt qđ de radice arbo
ris pullulat· ramus uero qui de ipō robo
re arboris·uirga q̄ de ramis Proprie aūt
uirgultum appellatur qđ de radice arbo/
ris naſcitur·et quaſi inutile ab agricolis
amputatur· & hinc dictum uirgultum q̄a
ex uirga tollat̄ Viria uiriole brachiales Vi
riatus dux hiſpanie: Viribus conatibus·
uirgultis ferreis Viribus uiriculis fortitu
do Viribus ſtił ferreis ualidis uirtute ma
gna Virida alba glauca nemoroſa Viride
amenum uł uirens nemoroſum Viridi ſo
le herboſo loco Viridicat germinat Viri/
dis grouner Viridariuꝫ ubi uirides herbe
ſunt Viridi iumenta nouelle etates Viri
da et uirētia differunt·uirida ſunt ligna
uirentia uero campi uel prata: Virilis mā
licher Viriliter fortiter conſtanter Viriliter
cepit fortiter initium ſumpſit Viuire pul
lare Viris concurrere· cum uiris certare:
Viripotēs uł a uiribus uel a uiro qđ ſigni
ficat uenenū Viriſſat ſimiliter ſapit Viritī
nominatim ſingillatim·per ſingulas uices
uł fortiter Vnicuiꝙ proprie priuatim ho
ſtiatim ſingillatī uiriliter Viruilcal ſcapho
ſtal Virodomarus rex gallorum Virore
flore Viroſa fortia uenēata uenenoſa Vir
tuoſa preſumptuoſa Virtutes angelice q̄

deo miniſteria ꝓhibent ꝑ quibus ſigna & miracula in mundo fiunt· ꝓpter qđ et vir tutes dicuntur Virtus conſtantia firmi/ tas ·robur vis neruoꝝ·vis animi·fortitu/ do magnitudo animi Virtus eſt immen/ ſitas viriū in labore & pondere corporis: Inter virtutem et fortitudinē hec eſt diſtā tia · ꝙ virtus in vniuerſis colligitur ·id eſt animi vigore cui9 ſpecies ſunt q̄tuor for titudo aūt in corpore accipitur Virt9 pru dētia Virulenta venenoſa venenata Vir9 iracundia bilis fel venenū Virus ꝓprie ē humor fluens a natura viri id ē ſemē· vñ & veretrum dictum ē Virum et virus dif fert·eo ꝙ virum hominum· virus vero ve nenum dicit̄ Virū viroꝝ Vis impetus im preſſio inductio violentia virtus iracūdia poteſtas Vis plus ſignifi· q̄m multitudo Saluſtius qui tempeſtate vis piſcium pō to erupit Vis eſt virtus poteſtatis ꝑ qua cauſa ſiue res vel auget̄ vel extorquetur : Vis interrogatiōis ſenſum habet· ut cum dicimus vis videre·vis olfacere· et cetera: Vis priuata eſt ſiquis q̄ añ iudiciuꝫ arma tis hominibus quēquā a ſuo deiecerit vł ex pugnauerit Vis publica eſt· ſiquis ciueꝫ ante iudicium vł populum vel regem ap/ pellantem necauerit· aut torſerit· ſiue ver/ berauerit·vł vixerit Vis celeſtis· tonitrua fulgura fragor Vis animi ſapientia virt9 poteſtas Viſa ſomnia oſtenſa Viſat̄ videa tur Viſcera interioꝝ membroꝝ medulla : Viſcera vitalia ·i· circūciſa cordis loca qui bus anima cōtinet̄· Viſcera nō tantū inte/ ſtina dicimus · ſed quicquit ſub carne eſt a viſco qđ ē inter cutē & carnem: Icē viſcera circumfuſa cordis loca· q̄i viſcida eo ꝙ ibi vita et anima contineat̄: Itē viſcera capita neruorum ex ſanguine et neruis capitula tio· idē et lacerti ſiue mures · quia ſicut in ſingulis membris cordis loca ſunt · ut cor in media totius corporis parte appellātur ꝙ a noīe ſimiliū aīaliū ſuꝑ terrā delitiſcen tium ·nā inde muſculi a muriū ſimilitudīe idē aūt et thori ꝙ illic viſcera torta videant̄ Viſcera uene medulle: vł ꝓxīe partes mē brorum quibus vita cōtinetur· ſiue interi ores partes carnis Viſcera affectus pieta tis Vis corporis fortitudo Viſcum gñis maſculini: Plautus viſcus merus & vera moratio ·viſcus q̄i ſimilitudo viſcerū: Vi ſcus ſpecies arboris eſt·vnde et viſcum cō ficitur· in quo herent aues q̄ ꝓpria volū tate deſcendunt ad eſcā Siquideꝫ plerūqꜫ de herba ſolꝫ gigni·q̄ vaſa carago appellat̄

dictum autem viſcū quia glutinoſum eſt: Viſcum putridum eſt qđ de quercu arbo re conficitur·quo aues in aq̄ et in ſtagnis capiuntur ex italia venit: Viſcū cōpoſitio quo aues capiunt̄ Viſco glutine Viſendi expectandi videndi Viſendi ſtudio viden di cupiditate Viſenda notanda expectāda vel viſu digna Viſere videre Viſentes aſpi cientes videntes Viſibus optutibus cona/ tibus aſpectib9 Veſica dicta q̄i vas aque quia de renib9 vrina collecta cōpleatur & humore diſtenditur· cuius vſus in uolucri bus non habetur. Viſibilis geſichtlicher . Viſiones nocturne imagines fantaſie fan taſmata Viſio michi placito michi Viſor vi dens Viſio geſicht Viſpillones baiuli vel nudatores cadauerū Viſitur videtur. Vi ſpillum mortuos portans: Vis queat vir tus poſſit Viſſum wiſt Viſſio viſto Viſū eſt ſuperis placuit Vi ſuperum violentia. vel iracundia deorum Viſus generalis ſen ſus eſt qđammō· nam et ꝑ alios ſenſus q̄ tuor nominari ſolet· velut cum dicimus audi et vide· q̄m bene ſonat: Olefac 'et vi de q̄m bene oleat· guſta et vide q̄m bene ſapic·tange et vide q̄m bene caleat· vbiqꜫ ſonuit vide cum viſio proprie ad oculos ꝑ tinet·vnde et dominus ad thomam· infer inquit digitum tuū & vide manus meas· quid aliud ait q̄m tange & vide nec ille ta men oculos habebat in digito. Viſus qui a philoſophis humor vitreus appellatur hunc autem fieri quidam aſſerunt aut ex terna etherea luce·aut interno ſpiritu luci do per tenues vias a cerebro veniētes atqꜫ penetrans tunc in aere exeuntes & tunc cōmixtione ſimilis materie viſum dantes : Viſus dicitur ꝙ viuatior ſit ceteris ſenſi/ bus ac preſtantior et velocior ampli9 qui vegetat quantū memoria inter cetera mē tis officia vicinior eſt enim cerebro vnde omnia manant· ex quo fit ut ea que ad ali os pertinent ſenſus uide dicam9 veluti cū dicim9 ·uide quō ſonat · uide quomodo ſa pit & cetera ¶ Vita natura mores ratio· ingenium pactio propoſitum inſtitutum ſtudium ſecta Vita dicta propter vigorē uel ꝙ uim teneat naſcendi atqꜫ creſcendi · unde et arbores uitam habere dicūtur q̄a quia gignuntur & creſcunt. Vita huma/ na tribus continetur natura fatu · & for/ tuna ſiue caſu Vnde virgilius: Et quem dederat curſum fortuna peregi. Vitabun dus uiuenti ſimilis · ſicut moribundus · morienti ſimilis Vita fuit in colomitatem

preſtitit ſaluti fuit ſaluos fecit conſeruauit Vitalia uiſcera id eſt circumfulſa cordis lo ca quaſi vis cordis ·quaſi viſcera eo ꝙ ibi vita id eſt anima contineatur Vitalis aīal Vitam amittens·luce priuatus Vitam de gere·annos vitam tranſire: Vitam exalan tem·animam effluentem· vel ſpirantem: Vitam fugit vitam perdidit Vitans deſpi ciens Vita receſſit· anima effugit. Vitare declinare cauere fugere ſubterfugere ſper nere Vita ſpoliauit interfecit Vitat euitat reſpuit Vitaſſem fugiſſem euitaſſem·vł ſb terfugiſſem Vitellum tutrilin: Vitiatum· corruptum adulteratum Vitium non vali tudo lues morbus tabes clades egritudo infirmitas Vicia nichil ſunt·ſed vbi boni tas deeſt·vicium eſt Omnis enim natura opus dei eſt· opera vero mala que vicia di cuntur·actus ſunt non res quāquā per ſe agere dicuntur aliquid cum ea·et per ea to tum agat diabolus vel damnata dicuntur tum ipe ꝑ his damnatur· ꝑ quibus etiam damnatur et homo Cum liberum arbitri um his intellectus trahit ad ſenſum·et ido in futuro ſeculo non erunt vicia que in au ctore ſuo diabolo damnabuntur Cum ille· ſcꝫ damnatus in gehēna ut peccent hoīes amplius poteſtatem hec agere non habe bit vitia et peccata Nichil ſunt vitia ſed pri uatio boni nomen hoc accepit·ſicut et tene bre dicuntur vbi lux non eſt·vł cetera ſi milia que rerum priuatione nomine tan tum inueniuntur Vitellum tutili. Viticel la herba ē que ſicut vitis queqꝫ ꝓxima ha buerit vinciendo circumligat. Viticella a latinis appellata ꝙ ut vitis quicquid ꝓxi mū habuerit apprehēdit chorimbis quos anulos appellamus Vitiligant vituperāt Vitio dat vituperat obicit reprehendit cri men improbat criminat̄ accuſat Vitis xp̄s Vitioſitas turpitudo Vitis dicta ideo ꝙ vim habeat citius radicandi Alii putant vi tes dictas ꝙ inuicem ſe vittis innectant vi ciniſqꝫ arboribus reptādo religantur Eſt autem earum natura flexibilis quia quaſi brachiis quibuſdam quicquit cōprehende rit ſtringat Vitis plantationē noe primus inſtituit rudi adhuc ſeculo: Apud grecos autem inuentorē vitis liberum patrem ap pellari· vnde et eum poſt mortem gētiles deum eſſe voluerunt: Vitium peccatū tur pitudo dedecus macula ſordes labes fru men delictum culpa crimen erratum faci nus ſcelus nefas· nota proprium flagitiū Vito· caueo· reſpuo ·vitupero : Vitreus·

glaſꝫuarber Vitricus ſecundus maritꝰ patreus. Vitricus eſt qui vxorem ex alio viro filium vł filiā habentē ducit & dictꝰ vitricus quaſi nouitricus ꝙ a matre ſuper ſeducatur Vitrum dictum ꝙ in ſui preci puitate tranſlucet In aliis enim metallis· quicquit intrinſecus continetur abſcondit̄ In vitro vero quilibet liquor vel ſpecies q̈ lis eſt interius talis exterius declaratur· & qdammodo clauſus patet Cuius ori go fuit in parte ſirie que fenicis vocatur finitimi circa radicem montis carmeli palꝰ eſt· ex qua naſcitur belus amnis quinqꝫ milia paſſuum ſpatium in mare fluens iu xta tholomagda· cꝰ harene decurrente flu xu ſordibus eiciuntur Nec fama eſt pul ſe naues mercatorum nitricum ſparſim ꝑ litus epulans pararent nec eſſent pro at tollendis vaſis lapides glebe uitree nauibꝰ ſubdiderunt· quibus accenſis permixtum harena littoris tranſlucentis nobili littoris fluxiſſe riuo·et hunc fuiſſe originem vitri ret· Fertur autem artificem quendam tibe rio ceſari excogitaſſe uitri temperamentū ut flexibile eſſet & ductile qui duꝫ admiſ ſus fuiſſet ad ceſarem ·porrexit fiolam ce ſari· quā ille indignatus in pauimentum proiecit· artifex autem ſuſtulit fiolam de pauimento complicaueratqꝫ ſe tanquam uas eneum & fiolam correxit· hoc facto ce ſar dixit ·artificium iſtud ſcit nė alius· ille iurans negabat hanc condituram uitrium alterū hoc ſcire: Tunc iuſſit illum ceſar de collari· ne dum hoc cognitum fieret auro prelatum haberetur· et omnium metallo rum precia abſtraherentur· et reuera quia ſi uaſa uitrea non frangerentur· meliꝰ eēt q̄m aurum et argentum Vitta diciturꝙ cō ſtringat mulieris capillos· uel ſacerdotał infula Vitta dicta a uinciendo ꝙ ea pectꝰ uincitur ·inſtar uitis ligantis Vitte infule thenie ligature Vitte ꝓprie erant inſignia deorum penatuū· & uite uirginumqꝫ ve ſtalium Vitte dicte quaſi uincte ꝙ uinci antur ·uitte autem ſunt que crinibus inne ctuntur·quibus fluentes religantur capil li Tinea uero eſt uittarum extremitas im pendens diuerſicolorum Item uitta eſt q̄ corona uīcitur· tinea autem extrema pars uitte qua dependet corona Vittis ſacerdo talibus infulis: Vitulus et uitula a uiridi tate uocati ſunt Idem ſunt etate uiridi ſicut uirgo Vitulam ergo paruam eſſe & non dum enixam ·nam enixa iuuenca eſt aut vacca Vitumnium et ſentinum deos eſſe·

quorum vnum uitam· alterũ uero ſenſũ hominis largire finxerunt Vitumnus dicitur deus ꝙ vitam preſtat Vitupat increpat improperat expulit Vitupare crimīare defamare vitio dare detrahere ¶ Viuacibus diu viuentibus Viuaciter ſubtiliter ꝑſpicaciter Viuacem leblība Viuarium erbilari Viuax dicitur qui multum viuit: Viuax firmus robuſtus validus idoneus valens magnis viribus vehemens corpore: Viua aq̄ dicitur illa que de fonte manu accipitur Viuens viuus Viuite valete Viuẽ ſumere implere Viuex plaga virga·uel ex virga Viuidus fortis ſtrennuus agilis validꝰ Viuit agit Viguit ſequacitati floruit hoc eſt duobus vicibꝰ fructificauit Viuifici vitalis Viuifices veſtigia plagarũ Viui iuſti Viuum argentum keckſilber viuit agit degit Viuite valete. Viuit qđ eſt de vita ꝑ duo u·ut eſt viuit dominus·nam ſi de potione dicatur ꝑ duo bb·ſcribendum eſt ut bibic Viuo decurrẽti Viuo ſaxo naturali petra Viuus vegetus incolomis ſoſpes·ſanus inclinatus intactus integer incorruptus intemeratus inlibatus incontaminatus Inter viuum et viuentem hoc inĩ eſt· ꝙ viuũ de viuituro viuentẽ de morituro dicimus ¶ Vix dum adhuc: Vix ea fatus erat· vix ea fuerat plocuꝰ Vixillũ lauacrum· vel ſignũ militare victorie Vix tandem·tandem aliqñ Vix tantum mox ſtatim· continuo difficile Vix viuus ſemiuiuus·inter mortuos ſemianimis exſanguis exanimis ¶ Vllam et ollam ita diſtĩguimus·vllam aliquã· ollam vas in quo vitales eſce coquunĩ: Vllam ꝑponiaon· ante fores Vllai nomẽ eſt loci·ſiue porte· ut in troia orfea porta·et apud romanos carmentalis dicĩ habentes ſingule ex propriis cauſis origines nominũ Vllai interꝑtatur paulus a palude non a palo· ſiue dolor femoris· vel vmbraculi Vllamne verum vel aliquã Vlceroſi ſcabioſi: Vlciſcẽs vindicãs Vlciſci et vindicare diſtinguĩt ita vlciſcimur iniuriam factã· vindicamus ne fiat Vlciſcitur proſequitur punit damnat affligit defendit vindicat Vlcus plaga cicatrix vulnus Vlcus putredo·ip̄m vulnꝰ qđ ferro fit quaſi vi: Vlcus eſt qđ intus erumpit·vł ꝙ corpori naſcitur lues vel peſtis: Vlcus ꝙ ex humore noxio naſcitur· vnde vlcera. Vligine ſorde limo vel aqua Vliginoſa· fecũda· campeſtris· opima· rigua· pinguis· fertilis fructuoſa· culta· leta craſſa Vliginoſus humidus Vliginoſũ aquoſum· pingue· Vliginoſus· ager eſt ſemper vuidus· nam humidus dicitur q̄ aliquando ſiccatur Vligo enim humor terre eſt naturalis ab eo nunquã recedens Vllius alicuius. Vligo· humor· aut limus. Vlmus nomen accepit ꝙ vliginoſis locis & humidis melius proficit·nam in montanis & aſperis minus leta eſt: Vlmus ſpecies arboris: Vlnas ſecundum quoſdam vtriuſꝗ manus extenſio eſt· ſecundum alios cubitus quod magis verum eſt· quia grece olenos apud nos cubitus dicitur. Vlna· muſcula·brachium cubita· lacerti· ſcapula extenſio manus·vel ſpacium vniꝰ brachii· vel lingita olenos grece cubitus. inde vlna dicitur pars brachii. Vlnus helna: Vllomodo·aliquo: Vlpicum appellatum ꝙ olei odorem habeat· vlpicum autem cum vino tritum potui datum· calculoſis prodeſſe aiunt. Vlta vindicta: Vltatus· damnatus· Vlterior· poſterior. Vlterius· amplius· nouiſſimus vel deinceps Vltimus·nouiſſimus·poſtremus: Vltiabulſſt: Vltima·poteſtas· dictatus: Vltio vindictio· vindicatio· pena· ſupplicium· defenſio: Vltor· vindex· iudex·defenſor. Vltor & defenſor ita diſtinguitur· defenſor curat ne fiat iniuria· vltor id facit ne impune ſit facta Vltra fines·extra terminos: Vltra ſolitum· preter conſuetum: Vltra· ſupra· amplius·vel adhuc· vltra illuc: Vltra & citra ita diſtinguitur· citra ad nos: Vltrix· vindex: Vltrices· dire furie vindices: Vltrices cure· conſcientiam noxiorum punientes Vltro· cito·inſuper ſtatim: Vltro ſponte· ſua voluntate· voluntarie vel interius. Vltro et cito· valde longius· intus & foris·longe & prope. Vltro· citroꝗ huc atꝗ illuc citro ad nos· vltro illuc Vltro citroꝗ extra· & infra ante & retro: Vltum ire eſt vindicare· vlciſci: Vltus & defenditur ſignificat & vindicatus: Vlua· riethgraſꝫ·palus & herba paluſtris· Virgilius propter aque riuum viridi procumbit in vlua: Vlua & tipus herba que circa fontes & paludes & ſtagna naſcitur ex quibus vlua· id eſt alga mollis & quodammodo fungus dicta ab vligine: Vluia genus auis. Vlula· nachtcul·auis nocturna· id eſt a planctu & luctu nominata· cum enim clamat aut fletum imitatur aut gemitum· vnde apud augures· ſi lamentetur triſticiam· tacens oſtendere fertur proſperitatem: Vlua in eſaia tranſlatione nominis· ipſo hebreo

bibim appellatur ·ſeptuaginta tamen int̄
pretes ꝑ ſono centauros in tranſlatiõe po
ſuerunt Sunt qui vlulas putant aues no
cturnas ab vlulatu vocis quã efferunt q̃s
vulgo cauones dicunt. Vlularũt vlulatũ
dederunt Vlulata voce·flebili inuocatiõe:
Vlulatus fletus ploratus lamentatio ſin
gultus gemitus luctus fletus meror eiu/
latus planct9 triſticia: Vlula herba palu
ſtris Vlula holcʒmorga Vlulat9 dicit̄ ex/
ercitus inſequens· et exercitus fugiens :
¶ Vmauſion vnius ſubſtantie Vmbilic9
nota impreſſa que medium ventrem deſi/
gnat·ad hoc factus eſt ut per eum fetus
dum eſt in vtero nutriatur: Vmbilicus eſt
medius locus corporis dict9 ꝙ ſit vmb9
iliorum· vnde et vmb9 appellat̄ locus in
medio clipei a quo pendet·ex eo enim in/
fans in vtero pendet & ex eo etiã nutritur
Vmbilicus ventriculus vel appetitus con
cupiſcentie Vmbo media pars ſcuti·quaſi
vmbilicus bacula vł ora clipei Vmbre ani
me ſimulachra Vmbra eſt aer carens ſole
quã neceſſe ē ut ex altera parte habeat cor
pus·ſi ex altera parte ſol fuerit·que ſi pro
mole fuerit corporis tam magna vt occu/
pet ſpaciũ terre quantũ ex parte alia dies
occupat nox vocatur Vmbella diminuti/
uum ab vmbra: Vmbra peccatum vel ꝑte
ctio penarum· vel dilectio peccatorũ Vm
bri italie gens· ſed gallorum veterꝝ ꝓpa
go qui alpenninũ montē incolunt de qui/
bus hiſtorie perhibēt ꝙ eo tempore quo
et aquoſe clades imbribus ſupfuerint im/
brios nominatos Vmber grece denſa plu
uia latine Vmbrate corõate Vmbris ſom
nis imaginibus Vmbroſum opacum ame
num apricum contectum nemoroſum V/
men dignitas Vmeri dicti quaſi armi ad
diſtinctionem hominis a pecudib9 mutis
ut hi humeros illi armos habere dicant̄ ·
nam proprie armi quadrupedum ſunt :
Vmectat infundit profundit. Vmectum
humidum vuidum Vmentem humoroſaʒ
humidam vel hũoriferã noctã Vmidũ in/
flatum Vmidam nubem nebulam: Vmi/
dum facit· madidũ reddet Vmi aliquando
vnius viri vxor ¶ Vna acies vna natura·
Vna cũ gente·cũ troiana ſcʒ gente Vna et
pariter differũt · vna comitatũ ſignificat·
vt vna ꝓfecti pariter eq̃liter vt viam parit
tũ illo ducit Vna ſabbati eſt iuxta iohem
quem iam diem dñicũ ꝓpter domĩcam re/
ſurrectionem mos xp̄ianus appellat· quē
matheus ſolus in euangelio ſuo primum
ſabbati nominat Vna ſabbati apud hebre
os et prim9 dicit̄ q̃ apd hebreos dies dñi
cus eſt·quem gentiles diem ſolis dixerũt
Vna ſalus vna ſanitas Vna pariter ſimł
Vnaus qui genibus iũctis ambulat Vna
nimum carum fidum: Vnca manu curua
manu ſtricta Vncat curuat: Vncia dicta·
ꝙ vniuerſitatem minorũ pondeꝝ ſua vni
tate vincat id ē complectit Conſtat autem
dragmis octo·id eſt ſcrupulis xxiiii· ꝙ ꝓ
inde pondus legittimum habet quia nũs
ſcripulorum eius horas diei noctiſq; imi
tatur·vel qd libram efficit duodecies ſum
pta Vncialibus longe Vncinas capientes
claues Vncinus haco Vnco curuo Vnco
morſu ab vnco & incuruo dente Vncus
curuus anchora Vnda temptatio fluctus
ab eundo et redeundo vocata eſt: Vndan
tem habundantem: Vndantia bullantia :
Vnde ex qua re vł cauſa Vnde a quo vel
ideo de qua Vude domo regione Vndiſo
nas vndas emittentes Vndiq; ex tota ꝑte
ex omĩ parte circumquaq; Vndoſa aquo
ſa pruinoſa: Vnguentũ eſt omne qd ex
cõmuni oleo confectum ſpecierũ cõmixtio
ne augetur odoris iocunditatem ſumens
& longe redolens Vnguenta autem que
dam dicuntur a lacu thelinu cuius iulius
ceſar meminit dicens. Corpus qd ſuaui
thelino vngimus hoc conficiebatur in in/
ſula thela vna ex cicladibus Sunt et que/
dam ab inuentorum nomine ut amaricinũ
Nam quidam tradunt regium quendam
puerum amaracũ nomie cũ plura vnguē
torum gñа ferret caſu cecidiſſe & maioreʒ
ex cõmixtione odorē creaſſe·vñ et nũc op
tima vnguenta amaricina dicunt̄·ſunt aũt
& genera florum Eſt aũt aliud gen9 ane
tinum ſincerũ ex oleo & aneto tantum cõ
poſitum Vnguentũ diffuſa xp̄i nominis
gratia Vnges in mari a ſimilitudine hũa/
narum vngium dicte Vnguẽtarii qui vn
guentũ faciunt Vngulas ex greco vocã/
tur·illi enim has onichen dicunt Vngule
dicte genas tormentoꝝ ꝙ effodiant·hec
& fidicule·quia his rei in eculeo torquent̄
vt fides inueniat̄: Vngła ps man9 homĩs
vel pedis Vngue vnctione vel adipe Vn
guis aureis fulgẽtibus Vnguis nagel &
vngule vnum ſunt Vnianim̄ ſociũ carum
fidelem Vnice prime optime ſumme ꝑcla
re ſinglariter Vnic9 ſinglaris prim9 Vni
cuba vnius viri vxor Vniones quedã mar
garite ſunt· aptũ nomen habẽtes ꝙ tantũ
vnus nunquã duo vel tres ſimul repiunt̄.

Vniri adiungi· unitū eſſe . Vniones que margarite inueniunt in litore maris rubri rotunde ut bace Vnionē coniunctiōe3 me diam partem Vniuira vnū virū habens : Vniuit cōiūxit Vniuerſitas ab vno cogno minata eſt ꝓpter ꝙ in vnitatē colligitur : Vnitū ·ſimul effectū: Vni9 ob irā·ꝓpter vniūs iracundiā Vnius ob noxam· ꝓpter vnius peccatū vel culpā Vniuoca ſunt qn̄ per duarū aut plurium rerum vnum no/ men eſt·& diffinitio ut veſtis· nam et bir ſa et tunica nomen veſtis accipe poſſunt · et eius diffinitionē dat formis ſuis Vnit· vnum facit Vno ordine·eodem loco Vno corde vnanima voluntate :Vno cōmeatu· vno itinē· vno cōtubernio Vnoꝝ multorū Vnus id ē ꝑcipuus·nam nō tantum ſol9 dicitur Vnū rogo·ꝓ vna re ſupplico Vn9 et ſolus ita diſtinguitur·vn9 ptinet ad nu merum·ſolus de multis intelligitur Rur ſum inter vnū et vnicū hec differētia· vnū e multis·vnicus ſolus eſt Itaq3 vnus nu/ meratꝰ·vnicus inter numerū finitur Vn9 ex greco nomē trahit · greci enī vnū ena di cūt· ſic duo et tres quos illi dia· & tria ap pellant Vnum onus·eq̄le et vnicū premi um Vnxia· ab vnguendo· vnguebantur enim variis vnguentis Vnde et vxores di cte quaſi vnxiores·q̄a poſtes domoꝝ vn/ gebant Vn3col·widiruuagi:

VOca clama iunita duc age Vocale verbale Vocamus dicimus Voca tis inuocatis Vocalis dicitur quia p ſe vo cem explet Vocabulū ginēmida Vocatū· accitū citatum appellatū ꝓuocatū Vocat appellat nomīat· nūcupat dicit clamat vo ciferat ciet vocat Voces ambiguas dubias et fallaces Vocē rumpe ē tacere·Inter vocē et ſonū hoc intereſt·vox hominis ē ſonus crepidinis Voces preconium laudē: Voci bus·i·precibus Voci refert loq̄tur· Voci ferans clamans Vociferatur clamat ꝓteſta tur queritat mouet teſtificatꝰ inſtigat Voci tat appellat vocat Voetema adiutoriū gre cum ¶ Vola cōcaua manus vł palma Vo la media manus pars vn̄ et inuolare dici/ mus· vola palā manus cōcauitas q̄ in me dia manu eſt Vola media pars palme Vo la pia dea paganoꝝ que a voluntate ap/ pellata eſt. Volabant currebant Volantia decurrentia Volat pēnis decurrit Volatile ferrum pennata ſagitta Volatus ſanctoꝝ excelſus. & dicitur a celeri motu Volatui velocitati Volebat malebat Voleat volat

Volema qui volā implet Volemū gallica lingua bonū et magnū dicitur: Volemus genus oliue qꝺ volam cōpleat magnitudi ne· hoc eſt mediā manū ·vnde inuolare dici mus Volitat frequēter volat: Volitare di ſcurrere Volo et opto et cupio diſtinguit̄ ita· volo minus eſt q̄m cupio: Volamus cogitem9 vł colligam9 Volubile· q̄cquid volui poteſt Volubił q̄cq̄d viderit·deſide rat reſcuſcitata vł menſuaria Volubiliorē· celeriorē Volubilitas mētis varietas Vo/ lucrē velocē celerem Volucres aues alites. altilia volatilia vł veloces Volucres a volā do noīate·nam vn̄ volare inde et amblare dicim9 Vola enī media ps pedis uł manꝰ & in auibus ps media alarū q̄rum motu pēne agitātur·īn volucres Volucres nō ſo lum aues vocamus ſed etiā q̄drupedes ni mia ꝑnicitate currētes· ſed tn̄ cū adiectiōe· utputa uolucrē equū volucrē tigrē·na3 et ſagitte volucres dicuntur · ꝙ his penne cō glutinantur·nā ſine adiectiōe īm aliiē ſo/ nat Volucer ꝑceps velox Volueris·i· ſar cis Voluētibus ānis· volubilibus ānis vł trāſcurrētib9 eius Voluere cogitare diſpo nere·pati tolerare cōcitare vł īpellere Vol uere fumū agere· nebła3 et fumū Voluēs eſt qui voluit· volulubił q̄ voluit·anni aūt voluūtur Voluit ſecū cōſiliū req̄rit· ſecū cōſulit ſentētiā q̄rit·flagitat Voluitꝰ trahit̄ īplicatur Voluit ſecū refert·ſecū cōmuni/ cat Volumē lib̄ a voluēdo dictus· ſic apꝺ hebreos volumīa legis·voluīa ꝓphaꝝ·vel quicq̄d fuerit inuolutū Voluie lōgo tra/ ctatu vł vrbes Volūptas p m· et p·ſcribē dū ut corrupti ſunt et abhomīabiles facti ſunt inuoluptatib9 ſuis Voluntas v̄o per u·et n·ſcribitur· ut ē benigne fac dn̄e ī bōa volūtate tua ſiō Inť volūtatē et uolūptatē hoc ītereſt·qꝺ uolūtas p u·et n·deſideriū ē·nō dum adepte rei Volūptas uero p m et p· rei adepte ē delectatio uł bōe uł male Volūtas ab eo ꝙ ē uelle nom̄ accepit Vo/ lūtas ē uis anī inuiolata·ſiue ſpōtanea·ſe/ cundū quā diuerſa atq3 cōtrarie cogitatio/ nes efficiūtur opa. Voluntas mēs cōſiliū ſentētia iudicium ꝓpoſitu ·rō ſenſus arbi/ triū ani9 Theanma Volutati ē·delectat placet·cordi eſt gratū ē acceptū ē Volūtas gn̄ale nom̄ oim legaliu3 inſtrumentoꝝ q̄ q̄a nō ui ſed uolūtate recedit· ideo tale no men accepit :Voluntas non niſi in bonis na3 in malis flagitioſiſq3 factis cupiditas ꝓprie dicitur nō uoluntas Voluptabriū Voluptas cōcupiſcētia oblectatio delectatio

Volutabrā dicunt· vbi apri porciqꝫ se vol
uunt: Volutis versis Volutat ꝑtractat co
gitat· id ē sensum inuoluit: Volutina deē
paganorū·quā in volumētis folioꝝ pre ea
dixerunt Voluus appellatus ꝙ sit vis vo
lubilis et rotunda Voluos agrestes quos
in cibo sūmimus vulnera sanat mirifice :
Voluo vuelzo ¶ Vomens· emittens reici
ens Vomor dictus ꝙ humū eruat·seu ab
euomēdo terrā de quo lucretiꝰ vncus ara
tri ferreus occulto decressit vomer in aruis
Vomis et vomer dicitur vomis aratri. to/
sus ferreus quem et dentem dicunt Vo/
mitoria·vurichelli ¶ Vorago caribdis pro
fundum baratrum insatiabile inexplebile·
vel submersio terre Vorat haurit suppri/
mit ebibit gluttit deuorat Vorax sorbens
gulosus gulo Vortex vorago atqꝫ gitum
Vori eda ellões Vorticū vnda maris gur
gitum Vosmet nosipos vosmetipos Vo
ta desideria Voti compos faciens qđ vult
a voto adeptus effectum Votificantibus
dona libantibus Votis cōpos victor Vo
ti reus· obligatus votis·vel voti debitor:
Votiuum qđ ꝑmissum est votis īmolati
uum Votiuus desiderabil: Voti effectu ·
petitionis desiderio Votis in capitulo ri/
te nūcupatis·votis in capitlo solito more
nūcupatis Votis nūcupatis qđ occurrit
iam dedicatum votū Voti ꝑmisse rei Voti
voluntatibus optat votis concupiscit Vo
trago genus lacerte est·dicta aūt votrago
ꝙ rane habeat faciem ·nam greci ranaꝫ vo
tragam vocant Votū donū sacrificium vo
luntate ꝑmissum Votis omībꝰ desideriis
cunctis Vouet donū ꝑmittit: Vouimus
votum promisimus Vouet optat ꝑmittit
Considerādum sane est·quia q̄ vouet suū
ꝓprium debet vouere id ē ꝑmittere: Vox
suauis·modulata dulcis·canora acuta le/
nis pura liquida tinnola: Vox materia vꝫ
borum est·verba vero formatā vocem in/
dicant·non aūt qui loquiť prius emittit in
formē vocē q̄m possit postea colligere atqꝫ
in verba formare·si aūt querať vtrūqꝫ vo
cem de verbis an verba faciamus de voce·
non facile quisquā tardo ingenio repitur
qui non potius uerba fieri de voce respō
deat Vox ē aer ictus auditu sensibilis Vo
cis autem due sunt partes articulata et cō
fusa·articulata est hominū tantū q̄ scribi
potest id est orator venit et docuit·et dicta
articulata·ꝙ articulo scribentis cōprehen/
di possit Confusa est que scribi non potest
utputa velut ouium balatus equi hinnitꝰ

mugitus bouis·latratus canis·et similia
Vox est aer spiritu verberatus·vñ et ver
ba sunt nuncupata·ꝓprie autem vox ho/
minum·nam in aliis abusiue nõ ꝓprie &
sonitum vocem vocari·ut vox tube reliq̃·
Vox appellata qđ voluntatē animi enun
ciat: Sunt qui vocis tria officia designant
eloquium tinnitum sonum Eloquium est
humane ꝓnuntiationis exꝑssa significatõ
facilem sensibus exhibens intellectum Ti
nitus ē fabricate materie illisio tenui sono
auditionem ac sensum prestans: Sonus ē
corporalis collisio·repentinū auribus in/
ferens fragorem Vnde non inmerito elo
quiū hominum tinnitū immobiliū·sonitū
corporalium pleriqꝫ testantur·nā voces tā
mutorum animaliū q̄m hoīm esse declarā
tes sic efferunt·aquilas clangere accipitres
plipiare vultures pulpare coruos craxare
vel crocitare miluos lupire vl' vigere Olo
res drensare anseres glicire vel sclingere :
Grues gruere Ciconias glottolare Pauo
nes paupulare Gallos cucurire·vel cātare
anates tetrissitare Turtures gēmere Pa/
lumbes paucitare Perdices calcabare Gra
culos siringulire Noctuas caccubare Me
rulas sirindire vel sinziare Turdos truci/
lare vel sociare Sturnos passitare Herun/
dines minurrire Passeres titiare Apes bo
bire·vel bonibiliare: Cicadas fritinnire Fe
ras etiam ꝓprias voces habere ita pronū
ciant leones fremere equos hinnire tigri/
des rachare·pardos felire·pantheras cau
rire verres vncere vel frenere· apros fren
dere·linces urcare·lupos ululare·serpētes
sibilare·elephantes barrire·onagros magi
lare·ceruos rugere·tauros mugire·asinos
rudire Porcos grunnire Verres quiruita
re Oues balare Arietes iorretare· Hircos
mircire Edos uebare Canes latrare Vul
pes gannire Catulos glattire· lepores uagi
re Mustulas drinorare: Musas mintare:
Surices desticare·ranas rabire uel coaxa/
re Vox dira terribilis uox Vox diciť quic
quit sonat Vox faucibus hesit pre timore
loqui non potuit Vox magna plena sua
uis·solida grandis·canora suauis·dulcis
copiosa affabilis Vox in rama audita est·
id est in excelsis est et ciuitas que rama ap
pellatur . Vpuba siue opopa witehoffa :
¶ Vr ignis uel incendium grece Vranus
piscis uocatus ab oculo quem in capite hꝫ
a quo semper superintendit Vranus celū
grece Vrania celestis musa· quia uranian
grece celum est : Hinc et uraniam greci

palatum dicūt· ꝙ ad celi ſimilitudinē rotū
dum eſt Vrbani vocabantur qui rome ha
bitabant· qui vero in ceteris locis oppida
ni·nam ſola vrbs roma· cetere oppida Vr
banus dicitur qui in vrbe habitat· vel face
tus geſprecher Vrbem ciuitatē Vrbem la
uini laurentū Vrbē pataui·patauiū ciuita
tem Vrbem ſidoniā Vrbe domo ſocias fa
cis ciuitati et domui: Vrbe poſita antiqꝫ
condita Vrbs ciuitas oppidum Vrbs ab
orbe· i·a rotunditate dicta eſt ꝙ antiq ciui
tates in orbem faciebant· vel ab orbo parte
aratri quo muri deſignabant Locus enim
future ciuitatis ſulco deſignabat id eſt ara
tro Vrbis potiri in vrbe dominari Vrbo
pflughaupt Vrceꝰ aquarū vas· cuius di
minutiuum vrceolus eſt Vrceolus ſimilit
Vrere incendere Vredo brūnido Vrgeat
glutiat deprimit Vrget impellit Vrgētur
vexantur puniant Vrgere inſtare immit/
tere inſidere inhiare pmere incumbere ſup
aſtare feſtinare Vrgeat ſtimulat incitat im
pellit precipitat immittit Vrgetur pcipita
tur Vria interptatur lux media diei·ceihe
us aūt abiſicus·ſiue ꝙ in veritate nō ſtetit
Vriginem pruriginem : Vribel interptat
ignis dei ſicut legimus etiaꝫ ignem miſſuꝫ
deſup et impleuiſſe qđ pceptū eſt. Vribel
angelꝰ Vri vituli agreſtes·quos bubalos
vocant·dicti autem vri Tonypion id eſt a
montibus Vrina dicta ſiue ꝙ vrat ſe· qā
ex renibus egeritur·cuius inditio et ſalus
& egritudo futura monſtratur·qui hūor
vulgo lotium dicitur ꝙ eo lota id eſt mda
veſtimenta fiunt Vr vris bubalus Vrina
harn vel vſtrina Vrit cremat torret cōbu/
rit ſtimulat incendit· ardet cremat conſuic·
Vrna ſepulchrū vel menſura. Vrne men
ſura eſt quā quidam qrtarium dicūt· ppe
aūt p cōdendis defunctoꝝ cineribus adhi
beri ſolet· de q poeta ·celo tegit qui nō hꝫ
vrnam Vrnam mouet p ſorte nominibus
ductis rerū exquirit cauſas Vrna p ſorte
ponitur·quia ſors in vrnā iacitur Vrna ſe
pultura vł mariti vel filii: Vrna vas erat
apud antiquos vbi cineres mortuoꝝ ſole
bant recondi·vnde p ſepultura ponit idē
eſt et ordia: Vrna menſura·vnde ducunt
fortes vel vas quartariū eſt · vel ſepulchꝝ
treum ¶ Vrſa plena fraudis feraqꝫ fertur
informes vtero partus edere & natos lin
gua fingere·atqꝫ in ſpeciem ſui ſimilitudi/
nemqꝫ formare· quicquid etiam medendi
induſtria permittitur agnouit ſiquidē gra
ui affecta cede et ſauciata vulneribus me

dere ſibi nouit herba·cui nomen ē flomos
ut greci appellant·vlcere ſibi et ſuo et ſolo
caretur ac tactu ·fertur aūt ꝙ urſus eger
formicas deuoꝛꝫ·et langu ris vim euitat
Vrſus fertur dictus ꝙ ore ſuo formet ſe
tus quaſi orſus· nam aiunt eos informes
generare partus · & carnē quando naſcit
quā mater lambendo in membra cōponit
vnde eſt illud·ſic format lingua fetum cū
ptulit vrſa·ſed immaturitas partus facit:
Deniqꝫ trigeſimo die generat vnde venit
ut pcipitata fecunditas informes procreat
Vrſorum caput inualidum· vis maxima
in brachiis et lumbis ·vnde interdū erecti
inſiſtunt Vrtica ex eo vocata ꝙ eius tactꝰ
corpus adurat·eſt enim ignee omnino na
ture & tactum perurit·vnde et pruriginē
facit ¶ Vs filius aram nepos ſem traconi
tidis conditor qui inter paleſtinam & celeꝫ
ſiriam tenuit principatum· vnde fuit Iob
ſecundum ꝙ ſcriptum eſt Vir erat in ter
ra vs nomine Iob Vſqꝫ et auſitidis regio
eſt circa coelon ſita ſirie· ab us ſem pnepo
te appellata in qua habitauit iob qui eo tē
pore fuiſſe perhibetur·quo moiſes hebre
os eduxit ex egipto Vſſit incendit Vs in
terptatur cōſiliator Vſan verbum e verbo
eſt expreſſum·ut diceretur eſſentia Vſcu/
dum·oppidum orientis quo herſi habitāt
Vſia ſubſtantia grece Vſia vermis eſt por
ci appellata quia vrit·nam vbi momorde
rit ab eo locus ardet ut ibi veſice fiāt Vſia
grece natura vel eſſentia latine Vſian ſub/
ſtantia materie Vſibus optutibꝰ Vſiodis
ſubſtātialis grece Vſitatum ſolitum aſſue
tum familiare frequens aſſiduum crebrū
conſuetudinarium Vſito vſitato id eſt con
ſueto Vſpiam alicubi alibi alio loco vſquā
vbicunqꝫ: Vſquā alicubi alibi: Vſqꝫ diu·
vſqꝫ adeo·deniqꝫ nimis· vſqꝫ quaqꝫ· vſqꝫ
tempus·vel ſine adeo: Vſqꝫ eo·vſqꝫ adeo
Vſqꝫ huc· eatenus vel hactenus : Vſqꝫ
quaqꝫ per omnia: Vſqꝫ quo· quouſqꝫ ꝙ
diu qm ad fidem· quatenus: Vſſit incen
dit comburit: Vſquos marſos. Vſta cre/
mata combuſta flammata preterita: Vſtri
na locus vbi pecora cōburuntur: Vſtrina
vbi portici vſtulantur Vſui vtilitate Vſu
ra eſt augmentum fenoris vel pecunie ab
vſuris credita nuncupata: Vſura lucrum
fenus compendium impendia Vſuri vſui
habituri: Vſurpat ·nominat· preſumit·
inlicite vtitur· contaminat rapit ſuum facit
Vſurpatum preſumptum Vſurpatio no
miatio preſumptio vſus· gewonheit Vſꝰ

quem re inſtructa vtimur ut in baculo in
nitere in codice legere · in tabula ludere · ſꝫ
et ipſe fructus agrorum quia in eo vtimur
vſus vocatur Vſus aſſiduitas vſurpatio ·
conſuetudo ¶ Vt audiuit ut certus fact9
eſt · ut ſenſit vt comperit · ut didicit · ut intel
lexit Vt cumq; · quomodocunq; · ut reſci/
uit · ut cognouit · ut accepit · & vidit · ut cer
tior redditus eſt · ut quemadmodum · ſicut
Vtcumq; · qualitercunq; : Vt driadis · ab
arboribus : Vtenſilia viatici ſumptus vel
neceſſaria vel vſibus apta · vel mobilia do
mus Vter venter quis ipſorum · vel ſole
pecorum : Vterator ſtroſoſus : Vterini de
vna matre editi Vterini vocati ꝙ ſint ex di
uerſis patribus et vno vtero geniti · nã vte
rus tantũ mulieris Vterq; ambo vel duo
Vterq; · veſtrum · aliqui veſtrum . Vter &
vtrum differt · ſi enim dicimus vtrum vis
eligere ſignificat aut hoc vł illud Vter aũt
accipitur ꝑ perſonis · ſicut verbi gratia ·
vter vult veniat ad me · id eſt qui vult de
duobus Vterus generis maſculini · & neu
triut donatus grãmaticus ait Vt enim ſi
cut enim Vterum · ſole mulieres habent · ĩ
quo concipiunt ad ſimilitudinem caulichi ·
tamen auctores vterum ꝑ vtriuſq; libet ſe
xus ventre plerumq; ponunt · nec poete
tantummodo · ſed ceteri : Vocatus autem
vterus ꝙ duplex ſit · & ab vtraq; in duas
ſe diuidat partes que in diuerſum diffuſe
ac reflexe circumplicantur in modum cor
nuum arietis · vel interius impleatur fetu
hinc & vter ꝙ aliquid intrinſec9 habet et
membra et viſcera Vter9 proprie pregnã
tis eſt · in quo concipiunt confundunt tñ
auctores · & vterum pro vtriuſq; ſexus vẽ
tre ponunt Vtere veſtire vſare fruere Vt
fertur · ut dicitur Vt forſan · ut quomodo
Vti · poſtquã · adũbium temporis Vti · &
frui ita diſtinguitur · qđ vti eſt aſſumere ali
quid in facultate voluntatis · frui vero eſt
vti gaudio non adhuc ſpei ſed iam rei pro
inde omnis qui fruitur vtitur · aſſumit enĩ
aliquid in facultatem voluntatis cum fine
delectationis · non autem qui utitur fruit
ſi id qđ in facultatem uoluntatis aſſumit ·
nõ propter illud ipſum · ſed propter aliud
appetiuit Vti ciuitas affrice circa ora mari
tima ſita Vti quemadmodum · uel quomo
do Vtile & aptum ita diſtinguitur · aptũ
ad tempus · utile ad uſum ꝑpetuum Vtile
eſt · expedit · conuenit · condecet · accõmoda/
tum prodeſt Vtiliora ſalubriora ſalutaria
firmiora tutiora fideliora ſaniora ſinciora
preſtantiora Vtilitas lucrum · compendiũ
emolumentum incremẽtum fructus mer
ces Vtilis ab vtendo bene ſua · uel ꝙ bene
utere poſſit . Vtinam uox optantis eſt :
Vtiq; ideo etiam · quin · quippe : Vtitur ·
fruitur nanſciſcitur Vtpute tanquã ueluti
quaſi ut forſitã ut quomodo ſicut eſtimo
ut potui Vtputa uerbigratia · id eſt cauſa
exempli et eſt aduerbium ſimilitudinis ·
uel prope modum : Vtor fruor facio . Vt
primum uox · ut quondam · ut aliquando
Vt quomodo ut poſt Vt quo id eſt quã
diu · uel quouſq; Vtres · uaſa uinaria Vt
reor · ut arbitror : Vtraq; troia · & que in
epiro · & que ĩ italia eſt Vt res tulit ut res
poſtulauit · ut res popoſcit · ut res exigit ·
ut res deſiderat · ut conuenit · ut hoc porta
uit · ut decuit · ut debuit · ut rectum fuit · ut
equum fuit · ut ſecundũ fuit . Vtriq; duo
ambo : Vtriuſlibet : Vtriſq; ambobus :
Vtriuſq; et huius & illius Vtrobiq; ibi ·
& ibi undiq; Vtroſq; ambos Vtrumlibꝫ ·
qđ placet Vtrumq; caput cõmune ſalutẽ
vel iterum duo · quin autem ex utraq; par
te · et hoc et illud Vtrimq; id eſt ex utraq;
parte Vt uidit ut ſenſit · ut cõperit · ut cog
nouit ¶ Auarniones · reinun Vuandalus
id eſt uuinid Vuantaos hantſchuch : Vuã
nas uuanna Vua fructus iuſticie uel race
mum Vuangas huuan Vue dicte ꝙ in/
trinſec9 humore ſint plene ſuci et pingue
dinis nam humidum eſt qđ exterius hu/
morem habeat · vuidum qđ interius Mul
ta ſunt autem genera vuarum ex quibus
ſunt prequoce · duracine purpure dactile ·
rodie libie ceraune ſtefanite tripediane un
ciarie cidonite : Durabiles autem per totã
hiemem uenicule · & numiniane ſuburba
ne : Vua uero paſſa egeritur quidem &
exurit . Vua lupina dicta · propter ꝙ ſe/
men eius uue ſimile · idem & ſtrugnos a
grecis uocatur Vua dicitur quaſi uuida :
Vuiduus craſſus pinguis Virgilius · uui
dus hiberna uenit de glande menalcas :
Vuidum et humidum ita diſtinuitur · hu/
midum qđ extrinſecus aliquid habet hu/
moris · uuidum uero qđ intrinſecus · unde
oua · ſiue uue dicte ſunt Vuidus humidus
roſcidus humectus madidus Vuidus dici
tur qui intrinſecus habet humorem · ut
uua ouum Vs que terminant nomĩa pau
ca producũt ut ſenect9 iuuẽtus ſal9 uirt9
pal9 ſeruit9 incus rus tus mus pus · ſuc
¶ · cũ genitiuus ĩ tis uel in ris exit

VVlua vocata quaſi vullidū ianua
ventris · vl' q̄ ſemen recipiat · vl' q̄
ex ea vet9 procedat Vulcanum modo flā
mā· modo ignem· modo incendiū Vulcaīa
feſtiuitas erat paganoꝝ quā greci effeſtia
vocauerūt Vulcanū volūt ignē· & dictus
vulcanus q̄i volans cādor vel q̄i volican9
q̄ p aerem volat· ignis enim e nubib9 na
ſcitur Vnde etiam homerus dic̄· eū preci/
pitatū de aere in terras q̄ omē fulmen de
aere cadit Idcirco aūt vulcanus de femore
iunonis fingitur natus q̄ fulmina de imo
aere naſcunī Claudus aūt dicit̄ vulcanus
quia p naturā nūquā rectus ignis ſed q̄i
claudus eiuſmodi ſpeciē noticiāq̄ habet:
Ideo autem in fabroꝝ fornace eundez vul
canū auctorē dicunt· quia ſine igne nullū
genus metalli fundi extendiq̄ poteſt Vul
canus ignifer vel ignis: Vulgaris obtuſ9
imperitus ſtolidus incult9 ſordidus abie/
ctus barbarus inquinatus cōtaminatus:
Vulgare aſſiduum quotidianū vl' omib9
patefacere Vulgata diffamata diſpſa omi/
bus patefacta Vulgo paſſim ꝓmiſcue in/
condite inordinate turbato ordine pmixte
confuſe diſperſe palam: Vulgatū paſſiua
tum diffamatum manifeſtum Vulg9 po
pulus· vl' turba plebs minuta·ppl's ꝓmi
ſcuus·vel paſſuus diuerſus: Vulgus eſt
paſſim inhabitans multitudo q̄i quiſq̄ q̄
vult· vel vilis ppl's Vulneratus iugulat9
debilitatus ſauciat9 cōuulneratus cōfoſſ9
trucidat9 vulneribus cōfectus Vulnerib9
ictibus vlcerib9 Vulnera plagas Vuln9
dolor eſt Vulnific9 vulnera faciēs Vuln9
animi dolor·plaga ferri amoris violentia
virgil' Interea tacitū viuit ſub pectore vul
nus Vulnus aporia cura angor anxietas
dolus Vulnus et vlc9 ita diſtiguit̄· q̄ vul
nus ad animū refertur· vlcus vero ad cor
poris iniuriā· Itē vulnus corporis plaga
recens vlcus inueteratū vulnus Itē vuln9
qd' ferro fit·vlcus vero putredo ipa ·vul/
nus putredo ſanies: Vulpes fraudulenta
ſunt animalia q̄ in foſſis· vel ſpecubus ſe
abſcondunt·uñ et dñs ait Vulpes foueas
habēt· que cū apparuerint nunquā rectis
itineribus ſed tortuoſis anfractib9 currt̄·
Phiſici aūr dicūr doloſam eſſe naturā ani/
malis eius ſupra modū· ſi enim eſurierit
et non inuenerit q̄ māducet· ubi ē ſciſſura
terre proicit ſe ſupinatā ſurſum et adten/
dens adducit flatus ſuos intra ſe omīmo
do·& cū putant eā aues emortuā eſſe de
ſcendunt ſuper eam ut deuorēt· illa vero
ſubito exurgit et rapit ac cōmedit Vulpis
dicta q̄i uolupes· eſt enim uolubilis pedi
bus & nuuq̄m itineribus rectis·ſz tortuo
ſis aufractibus currit·fraudulentū aīal.
inſidiiſq̄ decipiens· naz dum nō habuerit
eſcā fingit mortē ſicq̄ deſcēdentes q̄i ad ca
dauer aues rapit ac deuorat Vulpes uul/
pecula fuchſa Vulſa ſoluta Vulſis euſſis
Vultiſci auſones dicti gens q̄ ad cāpaniaz
euntibus non longe ab urbe eſt Vultur a
uolatu tardo nominata putatur magnitu
do quippe corporis p̄petes uolatus nō hz
harū quidā dicūt cōcubito nō miſceri et ſi
ne culpa cōcipere et generare natoſq̄ earū
pene uſq̄ ad centū annos ꝓcedere Vultu
res autem ſicut et aquile ultra maria cada
uera ſentiunt· altius quippe uolantes m'l
ta que montiū obſcuritate celant̄·ex alto il
li conſpiciūt: Inter vultum et faciem hoc
intereſt·factus ē natural' oris habitus im
motabilis Vultus vero pro rerū ac tem/
porum q̄litate vari9 et cōmutabilis et in
terdum affectione anī modo letus· modo
triſtis·vnde et vultuoſi d cunt̄· qui vult9
ſepe cōmutant Vultus facies quo oſtēdit̄
animi voluntas Vultu dimiſſo in terram
aſpicientē Vulturnū ventum Vultuoſus
triſtis Vultuoſe pulcre formoſe ¶ Vxeſin
amplificatio grece Vxores vocate q̄i un/
xiores Moris enī erat ātiquitus·ut nubē
tes puelle ſimul uenirēt ad limen mariti·&
poſtes anteq̄m ingrederent̄ ornarentur la
neis uittis·& oleo ungerētur· & inde uxo
res dicte q̄i unxiores·q̄ ideo vetabant̄ limi
na calcare q̄ illic ianue et quo eani ſepant̄
Tribus aūt ob cauſis ducit̄ uxor·prima ē
cauſa ꝓlis·de q̄ legit̄ i geneſi·& benedixit
eos dicēs·creſcite et mltiplicamī Scd'a ad/
iutorii de q̄ ibi in geneſi dicit̄· nō eſt bonū
homīez eſſe ſolū· faciam9 ei adiutoriū ſi'e
Tertia cauſa innocentie unde ait apl's· ut
qui ſe nō continent nubāt In eligēdo ma
rito q̄tuor res expectari ſolent·uirtus ge
nus pulchritudo ſapiētia potētior ad amo
ris effectū refertur Item in eligēda uxore
q̄tuor res impellūt homīez ad amorē pul
chritudo·gen9 diuitie mores melius in ſi
in ea mores q̄m pulchritudo Vxor matro
na coniunx Vxori9 uxori ſeruiens Vxūa
hiſpanie ciuitas·quā pompeius bello im/
petitam euertit:

X Lr̄a vſq ad auguſti temp9 nondum apud latinos· erat & digne hoc tēpore xp̄i nomē innotuit· ꝙ per eā ſignū crucis figurate ſcriptitatur·dudum aūt ꝑ ca c· et ſ· ponebātur: Xenia qđ ſunt p̄mia·vel dona. beneficia munera Xenodochiū grece per egrinoꝝ ſuſceptio nūcupatꝰ·nam cum hieruſalem antiochus obſideret· hircan9 prīceps iudeoꝝ reſerato dauid ſepulchro tria milia auri talenta īn abſtraxit· ex quibus trecēta antiocho dedit ut obſidiōē relinq̄ret· atq ut facti īnuidiā demeret· ferē ex reliq̄ pecuīa inſtituiſſe xenodochia q̄bus aduentū ſuſcipet paupum et pegrinoꝝ· vnđ et vocablm ſumpſit Xenofon nomē cuiuſdam hiſtoriographi· barbaras enī ſcripſit hiſtorias Xenium oblei Xenos pegrinus Xil in tribu iuda Xereſtochet gr̄·ꝙ latine diſciplina dicīt Xerofagia ē abſtinētia ciborū humēttū· vñ et nomen hoc dictū·eo ꝙ ſiccis q̄dam vtūtur: Xero grece ſiccū mirō vnguentū· inde xerofagii· ſicca cōmedētes et īn mirōpole taberna dicīt vbi vēduntur vnguenta· iñ eſt et farmacople· farma eſt vñguētū cuius vēditores atq cultores miropoli·hinc et copia dicitur·q̄a oīs ſubſtantia ex labore cōſtat·ſic onbibliopole dicitur locus vbi libri vendunt·quoꝝ vēditores ſoſii vocant· ſanna ē obſcen9 ſonit9 nariū·vñ et ꝑ irriſione ponit Xerobalſamū·lignū ipſius arboris: Xenodochiorū collectionū Xexatus locus pamblatiōis: ¶ Xiphion herba q̄ ad capitis fracturam eſt aptiſſima·eadē et cōtra venena efficax eſt Xiloq̄ſtidos herba ſaluia Xriſin diſcuſſionem diſcretionē·i·aliquā determinatiōē egritudinis Xriſin iudiciū gr̄· vnde et gr̄· dicunt dies iudiciales vel īmiatiui Xriſma vnguentū Moyſes in exodo iubente dño cōpoſuit et confudit· quo primi aaron & filii eius in teſtimoniū ſacerdotii et ſanctitatis eius puncti ſunt Deinde quoq et reges eodem criſmate ſacrabant· vnde xriſti nuncupant·ſicut ſcriptum eſt: Nolite tangere criſtos meos eratq eo tempore tatū in regibus & ſacerdotibus miſtica vnctiō q̄ xp̄us figurabatur· inde et ip̄m nomen a criſmate dicitur· ſed poſtquā dñs noſter verus rex et ſacerdos eternus a deo patre celeſti ac miſtico eſt vnguento delibutus· iam non ſoli pontifices et reges· ſed oīs eccleſia vnctione criſmatis conſecratur· ꝓ eo ꝙ membrum eſt eterni regis et ſacerdotis Ergo quia genus ſacerdotale & regale ſumus a deo poſt lapſum vngimur ut xp̄m omnes cēſeamus Xriſopaſius lapis qui repitur in ethiopia Xriſoroām fluui9 aſie pro eo ꝙ harenas aureas trahit grēco nomine appellatur· idem eſt et patolus. Xriſoſtimus os aureum Xriſtiani olim a iudeis q̄i obprobrio nazarei vocabantur· pro eo ꝙ dominus atq ſaluator noſter a vico quodam galilee nazareus ſit appellatus Xiro munera mixta mirre & aloe vnde mortuoꝝ corpora condiuntur ne vermibus cōputreſcant Xirrios dominus Xp̄s vnctus: Xriſtarcha ſubſtantie princeps: Xixtarches athletarum princeps:

·:· ·:· ·:·

Y Et ȝ·litte· ſolis grecis nominib9 ſcribuntur nam cū iuſticia ſonū ȝ· latinum ē per t· ſcribendū · ſic militia nequitia· & cetera ſilia Y et ȝ·litteras a greeis vſurpauit latinitas ꝓpter nomina ſcilicet greca· et hec apud romanos vſq ad auguſti tempus non ſcribebantur ſed ꝑ ȝ· duo ſſ· ponebant·ut hilariſſat pro hilariſat ſcribebāt Yadas ſtelle ſunt qñq· vel ſeptē in modum littere facte in fronte tauri poſite Yadas tēpore uernali naſcunt quibus ortis pluuiarum ſigna monſtrantur·nam pluuie grece yadas dicuntur de quibus uirgilius arctur9 pluuiaſq iadas Yalinos amictus ueſtis candida Yalin · grece uitrum Yar· ſirorum lingua maius menſis dicitur Yaſpis de greco in latinū uiridis gemma interpretatur·yas quippe uiride pinnaſin gēma dicitur·ē aūt ȝmaragdo ſbſilis ſȝ raſi coloris ſpēs ei9 x· et vii

Volunt autem quidam iaſpidem gemmã
& gratie et tutele eſſe geſtantibus qđ cre/
dere non fidei ſed ſupſtitiõis eſt Ycon eſt
imago cũ figuram ei ex ſimili genere cona
mus exprimere Ycon eſt perſonarũ inter
ſe vel eoꝝ que perſonis accidũt cõpatio.
ut os humeroſq; deo ſimilis Yconia imago
vel figura grece Yercomon. ſerpens eſt a
greco nomine appellatus eo ꝙ ore ſuo &
ſalubria ciborum & venenoſa prodantur
de quo dracomius ait: Predicit ſuillis vim
cuiuſcunq; aũt arectis eſt nũcupatus. hic
etiam ſerpentes inſequitur. qui cũ aduer/
ſus aſpidem pugnat caudam erigit. quam
aſpis maxime incipit obſeruare. quaſi mi
nantem ad quã viã ſuam transfert decepta
corripitur Yeteron morbum regiũ grecũ
eſt Yeteris greci appellant a cuiuſdam aĩa
lis nomĩe. ꝙ ſit coloris fellei hũc morbũ
latini arcuatũ dicunt a ſimilitudine celeſtis
arcus. auruginem vero varro appellari di
cit a colore auri. regiũ autẽ morbum inde
exiſtimant dictum ꝙ vino bono et ex re/
galibus cibis facilius curetur Yetuxia ele
menta grece: Ycuis piſcis grece ¶ Ydani
greci vocant inflationẽ ventris Ydaſmon
humor ydropicoꝝ grecũ eſt Ydaſpis flu
uius orientis ab idaſpe medoꝝ rege anti/
quiſſimo appellat̃. qui dum ſit fluuius ꝑ
ſarum dicitur tamẽ contra orientem decur
rere Ydatides fuluus lapis ẽ. ipẽ ẽ et eni
dros id eſt gemma ab aqua vocata Ydea.
exemplar ſicut plato et diſcipli eius aſſert
Nam tria principia conſtituerũt omĩbus
deum exemplar. i. ideã et materiẽ quõ gre
ci vocant ilen. qui gignendi cauſas rebus
omĩbus dediſſe eſtimatur. Deũ autem nõ
tanquã creatorem mãterie. ſed tanquã arti
ficem ad exemplar. hoc eſt ideam intendẽ
tem mundum de materia quã greci ut di/
ctum eſt ilen vocant aſſeuerãt: Ydaea cũ
a ſcribendum eſt Ydaea firma mũdi Ydil
licon opus paucorum verſuũ Ydicta qđ
eſt impitus ꝑ y. ſcribendũ. quia grecũ eſt
Ydna tubera dicitur Ydola ſimlachra gre
cum eſt Ydolũ eſt ſimlachrũ. qđ huma/
na effigie factum et conſecratum eſt: De
origine autem idolorum ciprianus martir
ſic ait: Hos quos colit vulgus notum eſt
olim reges fuiſſe qui ob regalem memoriã
coli apud illos poſtmodum etiaẽ in morte
ceperũt. inde illis inſtituta exempla. iñ ad
defunctorum vultus per imaginem deti/
nendos expreſſa ſimulachra et ĩmolabant
hoſtias et dies feſtos dãdo honorẽ celebra
bant Inde poſteris facta ſacra que primis
fuerant aſſumpta ſolatia. Ydos formula
grece Ydra belua lerne. nam lerna lacus ẽ
in archadia. in quo editus ſerpens dicitur
cum multis capitibus. cuius natura per
damnum creſcebat. que idra appellata eſt
eo ꝙ ex aqua genita videret̃. hec idra ab
hercule eſt interfecta Ydra draco multoꝝ
capitum qualis fuit in lerna palude ꝓuin
tie archadie Ydram fingunt fuiſſe ſerpen
tem cũ nouem capitibus que latine ſcedra
dicitur. ꝙ vno ceſo tria capita excreſcebant
ſed hoc fabuloſum ẽ Nam cõſtat idram lo
cũ fuiſſe vomentẽ aquas. vaſtantẽ vicinaꝫ
ciuitatem in quo vno meatu clauſo multi
erumpebant. ꝙ hercules videns loca ipſa
exarſit. et ſic aque clauſit meatꝯ. nam idra
dicta eſt huius mentionem facit ambroſiꝯ
in ſimilitudinẽ hereſis dicens Hereſis eñ
velut quedam idra fabularum vulneribꝯ
vis creauit igni deuita incendioq; pitura.
Ydra grece latĩe ex ſcedra. et dicitur ab aq̃
Ydraula grece organũ dicit̃. Ydor nãq;
dicitur aqua. aule enim dicũtur fiſtule or
ganales. hinc idraulia grece organicꝯ ſonꝯ
Ydos dolum id ẽ fortuna doloris Ydria
vas eſt vnde aq̃ hauritur greco nomĩe ap
pellatum tanq̃m ſi latine aquarium dicat̃:
Ydrio ſuo grece Ydris animal eſt qđ ĩ ni
lo flumine gignitur. de quo phiſiologus
dicit: Quõ ſatis hoc animal inimicũ eſt co
codrillo. & hanc habet nature conſuetudi
nẽ vt viderit corcodrillum in litiore flũmis
dormientẽ ore apto quo poſſit facilius in
labi in faucibus eius et veniẽs inſilit in ore
eius Corcodrillus vero de ſuſcitatus viuũ
tranſglut tit eum. ille aũt dilaniens omnia
viſcera eius exit viuus de viſceribus corco
drillo iam mortuo ac diſruptis omnibꝯ in
teraneis eius Ydrie dicuntur a latendo q̃a
ibi latebant aque: Ydor grece aqua. inde
idrie dicuntur vaſa receptui aquarũ parata:
Ydria vrna Ydris aquaticus Ydro celi/
cos. id eſt aqua circa teſticulos adunata:
Ydrofolia id eſt aque meatus. grece enim
idro aquã foliis tumorem dicũt vnde et la
tini hũc morbũ aque metũ limphaticũ vo
cant. fit aũt ex canis rapidi morſu. aut ex
aeris ſpuma in terra ꝓiecta. quã ſi homo
vel beſtia tetigerit. aut dementia repletur.
aut in rabiem vertitur Ydrofobicõ. paſſio
eſt ꝑiculoſa ſicut in multis ſit ex canis ra/
bidi morſu dixerũt antiq̃ q̃ ex aliis feraꝝ
morſibus et aq̃ꝝ metu nomen acceperũt:
Ydroleõ. i. aq̃ et oleo mixto gr̃. Ydroleõ

oximerodion· id eſt aqua et acceto· et oleo roſeo mixto·vel ex papauere cōfectio olei Ydromantii ab aq̄ dicti·ē eni ydromantia in aq̄ inſpectōe vmbras demonū euocare & imagines velut diffıcatiões eoꝝ videre ibiq ab eius aliqua videre·vbi adhibito ſā guine etiā inferos ꝓhibent̄ ſuſcitare· ꝙ ge nus diuinatiōis aperis ferr̄ allatū: Varro dicit diuinatiōis q̄tuor eſſe genera· terrā· aquā·aerē·ignē· hinc geomantiā·ydromā tiam·hicromantiā · piromantiā dictā Ydro melitos·aqua cū melle Ydromelū dictū· ꝙ fit ex aq̄ et malis mōtanis: Ydromelli ex aq̄ et melle grecū Ydropſelli nom̄ ſum pſit ab aquoſo humore cutis· nā greci idro aquā vocauer̄t·ē enim humor ſubcutane9 cū inflatiōe ītgente et ābelitu fetido: Ydro phoba·i·aq̄ metus· greci eni idro aquam phobi timorē dicunt Ydropicus aq̄ticus idros eſt intercutane9 morbus·et dicit̄ la tine veternus Ydropicus morbus ē ex vi tio veſice natus cū turgido vētre & anheli tu fetido Ydros aq̄tilis ſerpens a quo icti obturgeſcūt·cui9 q̄daꝫ morbū boaꝫ dicūt eo ꝙ fimo bouis mdiet̄ Yedes pluuie Ye ratica genus carte que ad ſacros libros eli gebat̄·ſimilis agutte· ſed ſubcolorata Ye robotane hoc eſt plantago cui9 folia trita cū ſale et aceto morb̄ ſuccurrit Yetos plu uie gr̄·Yfen cū palato Ygie fili Ylen gre ci vocāt materiā q̄ gignēdi cauſas reb9 om nibus dediſſe eſtimat̄ Ylen greci cū de na tura differ̄t materiā q̄ndā reꝝ diffiniūt ꝓr ſus modo formatā ſed omniū corꝑaliū for marū capacē· q̄ quidem in corꝑeꝝ motabi litate ut cūq cognoſcitur· nā ſe ꝑ ip̄am nec ſentiri·nec intelligi poteſt . Verū in hoc er rant quidā gentiliū ꝙ eā tanquā eternam deo coniungūt ut hec ab illo nō ſit q̄uis ab illo formet̄ ꝙ alienū eſſe a veritate ip̄a veritas docet·hanc ilen latine materiē ap pellauerūt· de q̄ poſtmodū oīa ſaltim ꝑ ſpecies varias formaſq ꝓprias ꝓdiderunt de q̄ ſcriptura eloquit̄ dicēs Qui feciſti mū dum de materia informi·ſed materia facta eſt de nichilo·mūdi aūt ſpecies de informi materia que quidē ex nichilo facta ꝓceſſit tn̄ res ex ſe factas nō eternitate ſꝫ ſola ori gine ſicut ſonus cantū·nā qui viuit ineter nū creauit oīa ſimul Ylem dolor valid9 & acutus· & obuolutio inteſtinarū cū in flaciōe et dolore et abſtinentia ſtercoꝝ ſiue vrine Yleus dolor inteſtinarū vn̄ et ilia di cta·ſed grece enim ilios obuoluere dicit̄ ꝙ ſe inteſtine ꝑ dolore inuoluāt·hi et īmiōſi

dicunt̄ ab inteſtinoꝝ tormento : Ylidei ſer pentes aq̄tici Ylioſtrofon gr̄·dicit̄ quā la tine maluā ſiluaticā vocāt Yliū greco ſer mōe appellatū ꝙ ibi nos obuoluamus · gr̄·eni ilios obuoluē dicit̄ Ylorodon roſa agreſtis h9 radices ſicce trite in puluerē re dacte vulnera oīa curat Ylū ē medietas ꝑne q̄ nullā vſui aptam cōfert vtilitatem Ymb̄ pluuie vis repētina Ymbres ad nu bes et ad pluuiā ꝑtinēt· dicti greco vocabu lo ꝙ terrā inebrient ad germīandū·ex his enim cūcta creant̄· vn̄ et lucretius ex igni terra atq anīa naſcunt̄ et imbri·eſt eni no men grecū imbres Ymbrices tegule dicū tur Ymenaicū carmē cōſtat dimetro a ca talecto·ut ē hec ignea ſidera Ymene9 dor mitās Ymnarios imnare Ymne9 a quo dā imineo q̄ ꝓm9 ꝑꝑe v9 ē nuptiis Yme rios dies atq noctes gr̄· Ymero baptiſte heretici idē appellati·eo ꝙ quotidie veſti menta ſua et corpora lauāt Ymeneia·i·nu ptialia tripudia·i·ſaltatiōes Ymnus qd̄ ē carmē in laudē dei ꝑ y·grecā litterā ſcriben dum Ymnos primū dauid ꝓpha laudem dei cōpoſuiſſe·ac ceciniſſe manifeſtū ē·deiñ apud gentiles prima mēmia timotoes fecit in apollinē·et muſas· imni aūt ex greco in latinū laudes interꝑtantur·hilarius auteꝫ gallus ep̄us pictauis genitus · eloquētia conſpicuus· imnoꝝ carmīe floruit prim9 ꝑ quē ambroſius mediolanenſis ep̄us vir magne gl'ie in xp̄o·et in eccleſia mediola nenſi celebrari ceperūt·cui9 celebritatis de uotio dehinc ꝑ totius occidentis eccleſias obſeruatur Carmina autem quo in laudē dei dicunt̄ imni vocant̄: Vmnū laudē vel canticum: Vmnite·laudem dicite Vnion· ceruix grece : Vnammipeto a grecis dicta ꝙ terre adherens odorem pini habeat per terram ſerpens recurratur· ramis ſpiſſis & hirſutis floris partu ſed melinis Vno iuno grece: Vno vxor regis ad amantis : Vno melli· vino et melle grece: Vo·filia inachi fuiſſe perhibetur · que poſtea iſis appellata ut magna dea culta eſt in egip to · quāuis alii ſcribunt eam ex ethiopia in egiptum veniſſe reginam·et ꝙ late iu ſteq imperauerit atq multa commoda et litteras inſtituerit· hunc honorem illi adhi bitum eſſe diuinum poſtea quam ibi mor tua eſt tantum honorem ut capitali crimi ne reus fieret· ſiquis eam fuiſſe hominem diceret: Vpatia· conſultim: Vppaticus : morbus iecoris · a paſſione nomen acce pit · greci enim iecur yppaten vocant :

Yppallage eſt· quotienſcunq; per contra
rium verba intelliguntur· ut dare claſſi/
bus auſtros cū ventis naues demus non
nauibus ventos Yperbaton eſt tranſcen/
ſio quedam verborum ordinem turbans
cuius ſpecies ſunt quinq; anaſtrophe· iſte
rologia parenteſis timeſis ſinteſis: Yper
bolon eſt modus locutionis· cum ſalua re
rum fide plerūq; verba videntur exce/
dere fidem qđ non ſit quando aliquid ꝙ
obſcurum erat vel dubium cauſa et ratiōe
reddita exponitur ·ſed quando id qđ exp
tum eſt vel augetur vel extenuatur· nec tñ
a tramite ſignificande veritatis errat quō
ſicut verba rem que indicatur excedunt ut
voluntas loquentis· nec fallenti appareat
qui nouit quouſq; credatur a quo ultra
qm̄ credendum eſt uel minuitur· loquēdo
aliquid ut augetur· hunc loquendi modū
greco nomine non ſolum grecarum uerū
etiam latinarum litterarum magiſtri iper
bolen uocant Qui modus ſicut ī gentiliū
libris ita in nonnullis aliis litteris diuinis
inuenitur ut eſt poſuerūt in celum os ſuū
et uerticem capilli perambulantium in de
lictis ſuis Item in euangelio Sunt et alia
multa que fecit iheſus· que ſi ſcriberentur
per ſingula· nec ipm̄ arbitror mundū ca/
pere eos qui ſcribendi ſunt libros capere:
Non igitur ſpacio locorum reddendum ē
mundum capere non poſſe que in eo ſcri/
bi quoquo modo poſſunt ſi ſcripta non
fuiſſent· ſed capacitatem legentiū compre
hendi fortaſſe non poſſent Yperbolen ē·
dictio fidem excedens augendi minuendi
ue cauſa augendi ut niue candidior minuē
di ut tardior teſtudine relq;· Yperbolice·
elate Yperbolenas cantilenas Yperbole·
cū uerba que dicantur fidem excedūt uo
luntas loquentis· non fallentis appareat·
vt eſt et ſidera verberat vnda: Ypboreis·
ſcithie montibus vndecim Yperborei mō
tes ſcithie dicti ꝙ ſupra id eſt vltra eos flat
boreus Ypercatalectito ſup legitim9 pe
des ſillaba creſcit Yperiphania ſupbia gre
ce· ſed yperiphania ꝓprie ſup apparitio
nuncupat̄ Ypocentaurū fingunt fabule
hominē equo mixtū ad exprimendam hu
mane vite velocitatem· quia equū conſtat
eſſe velociſſimū· huius poeta meminit di/
cens· mixtūq; genus proleſq; informis ·
Ypocondriarū id eſt precordiarum Ypo
condrie greci vocant coſtas molles Ypo/
criſin ſimulationes grece Ypocriſis ſimili
tudo Ypocrita ſimulator fictor Ypocrita
appellatur qui aliud eſt· & aliud ſimlat· &
aliud opere agit· aliud voce pretēdit Ypo
crite ſimlatores dicūtur· qui iuſti non eſſe
querunt ſed tantum videri cupiūt· hi ma/
le agūt & bona ꝓfitentur· per oſtentatio/
nem vero mali exiſtunt. Ypogeū eſt con
ſtructū ſub terris edificiū qđ nos antrū·
vel ſpeluncam dicim9 Ypograficem grece
deſcriptio nominat̄ que adhibita circuitio
ne dictorum factorū rem que ſit deſcripti
one declarat Yposarca eſt carniū reſiſten
te ſolutione durina cum mali odoris reſpi
ratione ipoſarca aūt ideo nūcupatur ꝙ ſb
carnis ſe ipē humor diffundat et carnis ꝑ
ventris ſolutionem ſoluat· ſarcia enim gre
ce caro eſt Ypogea id ē ſubterranea foſſa
Ypotheca eſt cū res cōmodatur ſine depo
ſitione pignoris pacto· vel cautiōe ſola in
teruenie̅te Ypotheſis grece latine cauſa
dicitur vbi cū certa perſona eſt contrauer/
ſia Ypotheca vniuerſa ſubſtantia Ypothe
ſis ſubſtantia Ypotheſeon diſputationum
Ypotus ſub hoc. Ypoticeue domus vel
argiſteria Ypozeuxis ē figura ȝcume ſu
periora contraria vbi diuerſa verba ſingu
lis quibuſq; clauſulis proprie coniungū
tur· vt regem adiit· et regem memorat· nō
menq; genuſq; et cetera· & illud inflāmat
ſuperbia iracundia inflammat · rapacitas
inquietat crudelitas ſtimlat· ambitio dele
ctat· libido precipitat . Ypozeuxis vbi in
ſingulis ſenſibus propria vnicuiq; clauſu
la eſt Ypozeuſis qñ diuerſa verba ſingul
ꝑpta clauſulis apponūtur Ypotheſion in
ſtructionū Ypodiacones greci quos nos
ſubdiacones dicimus· qui ideo ſic appellā/
tur· quia ſubagūt preceptis & officiis le/
uitarū oblationes enim in templo dei a fi
delibus ipīs ſuſcipiunt· & leuitis ſuppo/
nendas altaribus deferunt· hi apud hebre
os nathanei vocanť: Ypodiaſtule ſub ſe
paratum : Ypodigma predemonſtratio :
Yppodion greci ꝙ latini dixerūt ſcamellū
& alii ſuppedaniū vocauerūt Yppogap9
nauis ē in quo equos transferre ſolitū eſt:
Yppomeſtic grece qđ latine memorabile
dicitur Ypbolenas cantilenas Yppodia/
coni· ſubdiaconi Ypotami ſūt equi flu
uiales· hi generantur in nilo flumine in
cū in alto aquarū ſint nō ambulant ſȝ na
tant· nec veſtigio vtunť pedū ad inceden
dum ſed tantū reptant extrema· et eſt gre
cum nomen : Yppopodes in ſcithia ſunt
humanā formā et equinos pedes habētes
Yppoſtigne ſubdiſtinctio Yppo fallax

Ypoſtaſis neſcio Yppo grece· equus la
tine Yppotaſis grecū eſt· dicunt̄ enī tres
yppotaſis q̄d reſonat in latinū· vł tres p/
ſonas· vł tres ſubſtantias Yppoteticos cō
ditionalis ſilligiſmos Yppurus herba eſt
quā latini equiſeiā appellant· hec deſinteri
tis prodeſt Yreos hec herba· gladiola ꝗ li
liam agreſtē· vł liliū calefacit· non tñ egeri
tur Yrim arcus celeſtis dicit̄. qui p multi
colorē deſcendit ad terrā.

Z Litera pro
peregrinis
nominibꝰ
admiſſa p
quā ſcribē
da ſunt ʒe
lās Zabu
lus· ʒoticꝰ
ʒenon ʒōa
et cetera ſi
bi ſimilia
nomīa p ʒ
ſcribenda
ſunt Zaab genus auri· legimus enī ſpēs
auri Nūc ʒaab· nūc ofaʒ· nunc tharſis nūc
obriʒa· Zabulꝰ ſatanas· ꝗ in latinū ſonat
aduerſarius vł trāſgreſſor Zaba giſaraue
Zaberna pera Zatenen gēmā in media na
ſci· democritꝰ tradit electri colore eſt· ſiq̄s
terat in vino palmeo et croceo cere modo
lenteſcere odorē magne ſuauitatis Zeloti/
pia ꝑprie eſt cōtra vxorē ſuſpicio al' Zelo
tipia dicitur furor cū rancore mentis accē
ſus eſt enī ʒelus et bonꝰ et malus Tiphꝰ
aūt grece inflatio dicit̄· vñ et ventus tipho
nicus dicitur Zelus inuidia cōtētio liuor·
emulatio Zelū inter et inuidiā· & inuidio
ſum· hoc inter eſt· ꝗ ʒelus in bonā partē
accipi poteſt· cū quis nitit̄ ea q̄ bona ſunt
emulare· et malā partē cū quis dolet aliū
ſe eſſe meliorē· iſte ʒelus vicinus inuidie ē
Inuidꝰ vero qui feliciori inuidet· et aliena
felicitate torq̄tur· dū dolet ſe et nō eſſe con
ſimilem: Inuidioſus aūt ille ē· qui ab alio
inuidiā patit̄: Zeno ʒephalus Zeta cella:
Zephirus ventus greco noīe appellatur·
eo ꝗ flores et germina eius flatu viuificē
tur· hic latine fauonius dicit̄ ꝑpter ꝗ fo/
ueat hec que naſcūtur Ziʒania ratin Zma
ragdus lapis p̄cioſus omīū gēmarum vi/
rentiū principatum habet· cui veteres ter/
tiam poſt margaritas et vniones tribuūt
dignitatē Zmaragdus aūt animi a viridi/
tate vocatus: Q̄me enī ſatis viride amarū
dicit̄· nullis enī gemmis· vel herbis maior
q̄m huic auſteritas eſt· nā herbas virentes
frondeſcꝗ exſupat· inficiens ſup ſe viridi/
tate repcuſſus aerē· ſculpētibus quoqꝫ gē
mas nullas gratior ocłoꝝ refectio ē· cuiꝰ
corpus ſi exteritū eſt ſicut ſpeculū ita ima
gines reddit Quippe vero nero ceſar gla/
diatoꝝ pugnas ī ſmaragdo ſpectabat Zmi
lantꝰ lapis in eufrata marmori ſimilis me
dio colore glauco· veluti oculi pupilla inī
niceis: Zmirna ciuitas ē· quā theſeus con
ſtruxit· et ʒmirna ꝗ eius cāpos hermus
fluuius ſecat Zona id eſt anīa Zodiacꝰ cir
culus eſt· q̄ ex linearū quinqꝫ angulis ex
linea una conſtat: Zodiacū ſideralem: Zo
dia grece dicunt̄ anīalia· hinc ʒodiacꝰ ſigni
fer Zoe grece· uita latine Zografia pictu
ra Zoelech nomē lapidis in quo adonias
immolat uictimas iuxta fontē rugel: Zo
mentum ʒeiecha Zona tingulum grecū ē
Zone ſigna ſtellarū: Quinqꝫ tenēt celum
ʒone quarū una coruſca· ſemp ſole rubēs
torrida ſemp ab igne Zone celi quinqꝫ ſūt
quaꝝ diſtinctionibus quedā tēperie ptes
ſua incolūtur· quedā inmanitate frigoris
aut caloris· inhabitabiles exiſtūt Que ideo
ʒone uł circuli appellant̄· eo ꝗ in circū du
ctione ſpere exiſtūt Quoꝝ primꝰ circulꝰ
ideo arcticos appellat̄· quia cū arcturū ſi/
gna incluſa pſpicuunt̄ q̄ anſis in urſarum
ſpeciē ficta ſeptentriōes appellant̄ Sc̄dus
circulus ex eo therinos tropicos dicitur q̄a
in eo circulo ſol aquilonis finibus eſtatē
faciens ultra eū circulum non tranſit ſed
ſtatim renertit̄· & inde tropicos appellat̄·
Tertius circulus himerios q̄ a latinis ideo
eq̄noctialis appellatur· eo ꝗ ſol cū ad eū
orbē uenerit eq̄noctiū facit· himerios enī
latīe dies dicitur· atqꝫ nox· quo circulo di
midia ſpere ps cōſtituta ꝓhibetur uł p ſpi
cicur Quartus circłs ātarticos uocatꝰ eo ꝗ
cōtrariꝰ ſit circło q̄ inartio cōſecratur Qui
tus circłs chimerinos tropicos· q̄a latinis
hiemał ſiue brumalis appellatur· ideo q̄a
ſol dū ad eū circłm ꝑuenerit· hiemē his q̄
ad aq̄lonē ſunt facit Eſt aūt his qui auſtri
partibus cōmorātur· De q̄bus ʒonis var
ro ita dicit· A quiqꝫ ethereis ʒonis accingi
tur orbis· ac vaſtant imas hiemis mediāqꝫ
calores· ſic terre extremas inter mediamqꝫ
coluntur· q̄m ſolis valido nūquā adſerat
ignes:

ABacti magiſtrat⁹ dicebant qui coacti depoſuerant imperium Abalienatus dicitur quē quis a ſe remouerit. aliēat⁹ q̄a alienus eſt factus Abambulantes abſcedentes Abauus dicitur quia abeſt ab auo. et ē auus aui Abdias ſeruus dn̄i hebr̄. eſt Abelitiui aborti ui Abemitto ſignificat demitto. vel aufero. emere enim antiqui dicebant ꝑ accipe: Abercet prohibetur Abgregare eſt a grege ducere ſegregare ex pluribus gregibus parti ſeducere. vnde et egregius dicit̄ egregie lectus quorum verboꝝ frequēs vſus non mirum ſi ex pecoribus pendet. cum apud āntiquos opes et patrimonia ex his precipue conſtiterint. ut adhuc etiā pecunias et pecualia dicimus ¶ Abhorreſcens. diſcrepans ¶ Abiectus. ab actu remotus. ſummiſſus panidus impitus: Abicias repuas Abiit ābulauit diſceſſit Abingruētes. ab immittentes Ab incurſu ab impugnatiōe Abire circuire diſcedē: Abiugaſſe abigere alienaſſe Abitione diſceſſione Abitionem antiqui dicebant mortem: Abiſſe ꝑadiſſe dicebant Abietaria negotia dicebātur ab abietibus coemendis: Abiuratio ē rei credite abnegatio idem ē inficiatio Abigit tranſiit effugit perrexit diſceſſit ¶ Ablegmina partes ex earum que diis immolabant Abluit deterſit expiat purgat. vel delet Abluero lauero Abluta diligēter lota ¶ Abnutare ſepe abnuere Abnuo abnego Abnuere recuſare refutare ¶ Abolere in obliuionē mittere. de memoria excludere. vel extinguere Abolees dicebāt pro ab illis antiqui enim nō geminabant litteram Abolita deleta laſſata diſſipata remota. vł obliuione perducta Abominabitur alienabitur damnabitur Abominat negat ſuum quęq₃ Abominatus execratus deteſtatus abiectus dimiſſus anathemat⁹ Ab oris. a finibus. a regionibus: Aborigīes dicti ſunt ꝙ errantes cōuenerint in agrū qui nūc eſt populi romani. fuit enim gēs antiquiſſima italie Aborſus ex eo ꝙ ē ortior Abortiuū grauide mulieris dicitur. ꝙ non ſit tempeſtiue ortum Abortus ꝙ eſt orior ¶ Abre ſit. longe eſt et ſit Ab re extra rē ſine cauſa Abripit eripit Abrogans humilis. vel qui aliquid tollit Abrogetur auferetur Abrogare infirmare: Ab ruptis per vim ruptis Abrutus immoderatus infrenatus: Abrumpit incidit rūpit ¶ Abſcedant fateſcant: Abſcedit diſcedit. recedit Abſcedito ꝑcul eſto. ab eſto Abſcōdit pretermittit. celat occltat Abſens abſiſtens dicitur qui recedit Abſcribo renūcio Abſiſtit. ceſſauit remouit e longe receſſit: Abſolute. inuexo libere. plene Abſoluta. libera Abſoluitur interp̄tatur Abſoluto. id ē firmo atq₃ ſolido Abſolutus ſummus maximus pfectus Abſoluit liberat Abſolutum bonū id eſt pfectū Abſorbuit abſūpſit deglutiuit Abſorpta deglutita cōſumpta Abſorpta deleta ē deuorata Abs. prepoſitio a greco deducit̄ ſignificat aūt retractationē in partē poſteriorē Abſq₃ ordine incōpoſite inordinate Abſquolibet ab aliquo Abſq₃ federe. abſq₃ amicitia Abſte abſq₃ te Abſtetit. ſubſtetit. ceſſauit longe ſtetit Abſterr₃ repellit ꝑpulſat vetat auertit impugnat ledit inſectatur Abſterr₃ deterret Abſtemus adiungimus Abſtirpat aberuncat Abſtirpe ab origine: Abſtitit longe eſt. vel longe ſtetit Abſtinens alieni cōtemptor id eſt diuitiarū: Abſtinuit cōtinuit tempauit Abſtinet vetat ꝓhibet repellit auertit refrenat Abſto longe ſto Ab ſtractum ſubductum vel electū. Abſtruſum abſcōditum latens remotum occultū deletum Abſtulit eripuit abduxit abegit. Abſtruſum incluſum velatū occultum obſcurum Abſtulit adimit priuabit orbabit ſubtraxit Abſumere conficere. ferro interficere finire Abſum longe ſum Abſumit. perdit vł conſumit Abſumpta ablata Ab ſurdum turpe indignum diuerſum diſpar aliennm inconueniens diſſonum. diſſimile. incongruum ¶ Aptet vos. impleat vos. Apte. probe. recte. honeſte. rite. pulchre. Aptis. proſperis. bonis. cōmodis felicib⁹ neceſſariis ¶ Abundantia. copia. exuberantia. Abundat. creſcit. pollet Abur liuor. aūt vulnus: Abuſus. male vſus: Abutitur. male vtitur. contempnit. recuſat. renunctiat: Abuti. alś male vti. contra vſum vti. hoc eſt luxuriari: Abuſiue non proprie. ab vſu tractum ¶ Abiſſus. profundum. nimia profunditas dicitur. Abiſſus. profunditas. ſcripturarum. ſcilicet ſanctarum: Abiſſus atq₃ immenſitas

Abiſſus ineffabilia iuditia dei Abiſſus in
fernus Abiſſus corda hominum: Abiſſ9
ſapientia:

ACchailim · ꝑ quo aquila tranſtulit
ceruorum theudocion lapides cer
rum endor que eſt in ieſrabel vbi filii iſra
hel ſe ad prelium ꝑparantes caſtra poſue
runt & eſt hodie grandis vicus endor iu/
xta montem thabor ad meridiem quarto
miliario Accaptat cupit ac. & .aut. autez·
veluti quaſi velut Acceen nidus Accētor ·
pſuaſor dicitur quaſi ad cātus eo ꝙ in vna
quaq; dictione aliquis ſonus ſemp habet
Accentus eſt anima verboruȝ ſiue uox ſil
labe que in ſermone plus ſonat ceteris ſil
labis Accentus autem a cantu vocatus eſt
quia in ip̄o tantum producitur modulacō
vocis Accelerat premit vrget dēſat adope
rit obſiſtat inſiſtit Accendit incendit inflā/
mat incitat ſtimulat acuit hortatur · ſuadet
Accenſus flagrans furens ardens obceca
tus Accenſi dicebantur qui in loco mor/
tuorum militum ſubito ſubrogabantur ·
dicti quia ad cenſum adiciebātur: Accepit
conditione · inuenit oportunitate Accepi ·
ſciui tenui cognoui aſſumpſi Accepto ꝑ/
mitto ſpondeo · fidem do · fidem facio · fidē
interpono Acceptum gratum cōprobatū
Accenonitus qui nulli cōmunicat: Acer/
bus immaturus aſper iram mouens ama
rus inuiſus horribilis moleſtus · implaca
bilis importunus crudus Acerbe dolenť
vel egre indigne moleſte grauiteř inique:
Acerba inſuauis aſpera rauca: Acer acu
tus vehemens · et crudelis velox Aceratū
lutum cum paleis mixtum Aceries gen9
ſecuris Acerra menſa vel turibulum arcu
la farina vel occulta vel vas thuris Acer/
ra ara · que ante mortuum poni ſolebat in
qua odores incendebant · alii dicunt arcu/
lam eſſe turariam · ſcȝ vbi ibus reponebāt
Accerſire conuenire aduocare Aceruat cō
gregat Acerbitas crudelitas dolor vel du/
rici Acceſſio compendium emolimentum ·
vectigal incrementum Acetabulū · quarta
pars emine eſt xii · dragmas appendens ·
Acetare dicebant qđ nunc dicimus agita
re Achela ſuſcipiens eam Accheret diſper
gens · ſiue diſſipans Accherethi interficiēs
diſſipans ſiue demoliens Achiſis in tri/
bu aſer · in qua alienigene permanſerunt ·
hec eſt cedippa in nono miliario ptolomai
dis pergentibus tirum Achi frater meus
Achȝib mendaciū ſiue ſtulticia: Achorm9
Acies acumen acus · & acuere dicūtur ab
acone quā latine dicimus cotem Acieris ſe
curis erea qua in ſacrificiis vtebātur ſacer
dotes: Acido iuxta cado Accidens eſt qđ
nunquā ſeparatur: Acidus bantager ab
agrore Accipe cape ſume audi agnoſce in
tellige: Accipit exercet adminiſtrat tuetur
aſſumit cuſtodit procurat . Acirologia in
propria dictio ut hunc ego ſi potui tantū
ſperare dolorem · ſperare dixit pro timere
Acciti aduocati accerſiti adducti: Aclaſis
tunica ab humoris non conſuta Accole vi
cini ꝓpīqui confines proximi affines cul
tores noui ciues Accōmodaticius · vilius
cōmode appoſitum coniunctum conueni
ens additum traditum . Accōmodam aptā
vtilem congruam : Ac primum ſtatim in
primis Achrabin interpretantur ſcorpio
nes Achratofors vas vinariuȝ Acrai edes
Acrius fortius vehementius cupidius in
tentius ardentius flagrantius pertinati9
immoderatius violentius potētius Acri
monia ſeuicia vel acumen ſenſus: Acrum
aerum Actenus huc uſq; · vſq; nunc Acti
facibus coacti vrgentibus facibus Actuū
factum adtonſum Actores id eſt ei ꝓcu/
ratores ab agēdo & curādo vocati: Actos
exagitatos fatigatos Actus modo ſignifi
cant in comediis et tragoediis certa ſpacia
canticorum · modo iter inter vicinos qua/
tuor pedum latum · modo in geometrica
minorem partem iugeri · id eſt viginti cen
tum pedum · modo motum corporis ut hi
ſtrionum & ſaltatorum · qui etiam ex hoc
ip̄o actuoſi dicuntur Actuarie naues ſunt
que velis et actuarii qui remis agunt. Ac
tutū · ſtatim continuo breuiter feſtinanter
prope. Acubitum a cibo vocatū quaſi ad
cibitum epularum Acuale ecchol Acucla
mide acupicta clamide · A culmine ab alto
a ſummo Accumulo huffon: Accumulat ·
auget amplificat exaggerat. Acupedius
dicebatur · cui precipuum erat a currendo
acumen pedum Accurrate libenter ſtudio
ſe enixe ſedule ſumma ope & voluntate :
Accuſat reprehendit improbat vituperat:
Accuſatio rougunga Acus dicitur q̄ ſar/
cinatrix vel etiam ornatrix vtitur · palee
etiam quedam de frumento acus dicūtur
exercitus quoq; inſtructio · ꝙ ea pars mi
litum vehementiſſima eſt ad hoſtem vulne
randum acumine telorum · totum autē ex
greco ſermone trahitur · quō ſarcinare apđ
illos aceſaſthe dicitur: Acuta vox · tenuis
et alta ſicut in chordis videmus: Acutus ·
accentus dicitur quia acuat et erigit ſillabā

grauis ꝙ deprimat & deponat· erit enim
contrarius acuto·circumflexus qui de acu
to & graui conſtat· incipiens enim ab acu
to in grauem deſinit Ac veld' quemadmo
dum quaſi ſicuti ¶ Adagia· ad agendum
apta Adaut ꝓprie perſonam ſignificat·ut
eo ad pompeiū·aut locum vt habitat thea
trum Adagonie prouerbio Adogoniſta·
incitator certator·ſiue prouocator Adaſia
ouis vetula recentis partus: Ad alta atria
vſq; ad altam domus partem Adarcturū
cōpulſurum vel penas illaturū Adaxint·
adegerint ¶ Adcalcem ad finem Ad capi
endas ad deficiendas Adclines proſtrati·
ſummiſſi humiles ſupplices iacētes: Adcli
ue obliquum vel recte Adcōmodatum ē·
vtile eſt expedit condecet cōuenit· prodeſt
prope eſt·iure eſt·remedio eſt·fructu eſt
bono eſt: Adcōmodatus conueniens con
gruens· conſentiens oportun9 oppoſit9
Ad cōſtitutum ad ſtatutum ad horam ad
tempus Adculmina ſublimia vel ad tecta
Addicti proſtrati ſubacti capti·compulſe
necati admiſſi adhibiti adſumpti Addicere
addere adiungere dare Addicere ꝓprie eſt
idem dicere et approbare dicendo alias ad
dicere damnare Addidit acquiſiuit appo/
ſuit ītulit Addideris adduces ¶ Adeo du
as habet ſignificationes·nā cū prima acu
ta effertur idem ſignificat ꝙ accedo· cum
dicimus adeo pretorem ¶ Cum autem ſcd'a
id eſt quouſq; eo non quidem ſecundum
rationem quia ad prepoſitio accentui ac/
cōmodata eſt ſed vetuſta quidem loquēdi
conſuetudine: Adeat appellit prohibeat:
Adelphe id eſt frater Ademit abſtulit ꝓ/
ſtrauit orbauit eripuit traxit extorſit ex/
cluſit expreſſit conſumpſit diminuit decer
pſit Ademptū·ablatum·vel ſublatum re/
motum Ademptis eradicatis Aderat pñs
erat aduenerat Ader grex: Adeptus con
ſecut9 ornat9 Adeſto ſuccurro Adextollē
dum ad eleuandu; Ad extremā etatem ad
vltimam etatē·Adeſſe aſſiſtere patrocinare
protegere defendere preſto eſſe ſuccurrere
¶ Adfabrum fabrefactum Adfer huc tol
le Adficit admittit exequitur Ad fidez ad
iuſticiam ad iuſiurandum· ad religionem·
ad ſententiam ad cognitionem. Ad finem
ad tempus ad horam ad ſtatutū Adfines
in agris vicine·ſiue conſanguinitate coniū
cti Adfingitur configitur Affirmat per/
ſiſtit ꝑmanet perſeuerat peragit ¶ Adgeſ
ſit cōgregauit Adgredi incipere· conari in
ſtituere·initium facere: Adgretus apud
enniū·adgretus fari ꝑ eo ꝙ eſt adgreſſus
ponitur· qd' verbum venit a greco ſurgo
Adgerit adicit ¶ Adhibet·promiſit· vel ꝑ
ſtitit: Adhibitis·congregatis·conuocatis
Adhibite preſentes facite adiungite inuo
cate Aderti adgreſſi· vel ſubito orti Adhe
ſit·adꝓpinquauit Adhuc etiā nūc ¶ Adia
robuſtus violenter figuram nomen ab eo
ꝙ dicitur ſaddai ¶ Adiecit oculum·contē/
platur conſiderat inſpicit intuetur videt:
Adigas dare cogas Adit rogat interpellit
adgreditur Adimi ſibi· vel ingreſſus·vel
deduci vel ſubtrahi Adimit violat tollit au
fert amputat negat: Ad imum in profun/
dum Adimentium tollentium Adipē pin
guedinem Adire adgredi introire ſubire·
accedere conari ordire vel incipere inſtituē
informare vel inchoare·initium facere tem
ptare experiri·vł prouocare·periculum fa
cere· elidere excutere explicari Aditus in/
troitus vel iūctus ingreſſus eſt locus tē/
pli ſecretior vel ad quem nullius aditus ē
niſi ſacerdotis Aditis ſecretis·locis et ſe/
cretis partibus tumuli templorum Aditi
culum·paruum aditum: Adiumento eſt·
delectat placet·uoluntati eſt in honore eſt
gratum eſt acceptum eſt·auxilium opem
preſidium ſubſidium adminiculum ſuffra
gium adiutorium Adiuncti proximi affi
nes confines accole propinqui vicini: Ad
iutor opitulator· conſors cōſci9 particeps·
miniſter auxiliator defenſor ſuffragator·
protector Adiuuat fouet probat ſuccurrit
ſubuenit ſuſtinet opem fert auxiliatur ſb
leuat opitulatur ſuffragatur tuetur preſi
dio eſt·defendit eripit ꝓtegit propugnat·
¶ Adlapſa caute veniens Adlabitur am/
bulat occurrit leuiter occurrit Adlatum ē
ad me·nuntiatum eſt michi·audiui compi·
cognoui proſpexi aut vidi expertus ſum
exploraui·et queſiui: Adlecti dicebantur
apud romanos qui ꝓpter inopiam ex eq̄
ſtri ordine inferiatorum ſunt numero ad/
ſumpti·nam patres dicuntur qui ſunt pa
tricii generis conſcripti qui in ſenatu ſunt
ſcriptis adnotati Adlibeſcit libere incipit·
hoc eſt liuidum fieri Ad limina ante luia·
& fores ad templa: Adliquidum ad purū
Ad litora·ad ora maris Adloquitur ap/
pellat affatur ¶ Ad maiora grauiora Ad
manum poſita clara perſpicua manifeſta·
aperta plana indubia dilucula Admediu;
per media vero Ad me aduerſum me Ad
miniculum adiutorium ſubſidium auxiliū
opem preſidium ſuffragium Adminiſtrat

gubernat ꝓcurat exercet·vel regit·aut exe
quitur·ſiue agit Admirabilis ſtupendus
& admiratione plenus egregius cõptus·
gratus nobilis elegãs Admiſſum peccatũ
vel intromiſſum receptũ reatũ crimẽ: Ad
miſſiue aues dicebant̃ ab auguribus q̃ con
ſulentem iuberẽt Admittit adtollit excipit̃
recipit Admodum q̃i tanquã Admonitio
manunga: Admota applicata·adiũcta cõ
ſociati adhibita Admodũ valde ꝓpe·q̃i tã
quã Admouet̃ deputat̃ applicat̃ adrogat̃:
Admouit adiunxit ¶ Adnectit iuxta po
nit adiũgit Adnexꝰ alligatus adiũctꝰ ad
ditus Adnectens nodans ligãs Addictat
ſepe et leuiter oculo adnuit · neuiꝰ arſilla
alii adnutat·alii admetat·aliũ amat·aliũ te
net Adnigrati abiecti ſubacti·aut cõpulſi
necati occiſi admiſſi adhibiti aſſumpti: Ad
niti imminere vrgere pagere ꝓmere incũ
bere ſupne aſtare Adnititur conatur vł iu
bet poſtulat. Adnitentẽ·adiuuantẽ opitu
lantem: Adnitẽtibus poſtulantibus conã
tibus·vel opitulantibus Adnuit fauet vł
ꝓmittit tribuit·cõſentit adquieſcit Adnue
re refutare ¶ Adomim rubra Adoniraz
dominus excelſus Adoni tenellus·vel de
licatus Ado ſeruus ſiue teſtis eius·vł for
titudo eius Adollamitẽ teſtificantem vel
teſtimoniũ aq̃ Adonebezec· dñs meꝰ ful
gurans vel dominus contemptus· nam ſi
vero p ſade litterã ſcribat̃ interp̃tari poteſt
dñs meus iuſtus Adolator blandus aſſer
tor ſiue ꝓditor Adolatur palpat aſſẽtatur
famulat̃ placet Adoleſcens iuuenis Ado
leſcit a greco oaliſo· idẽ accreſco venit· vñ
fiunt adultus adoleſcens altare· eo ꝙ in il
lo ignis exaccreſcit· & exoletus q̃ exceſſit
oleſcendi·i·creſcendi modũ·et inoleuit idẽ
creuit Adolere ꝓprie augere· incenſum of
ferre Adopit vrget ãguſtat denſat artat·
accelerat repreſentat· aut velat obſiſtit inſi
ſtit Adoptus coopertus : Adoptate deſi
derate Adoptaticius ex adoptato filio na
tus Adorat precatur ſupplicat inuocat p̃
cem poſcit Adorea tritici genꝰ qđ vulgo
ſemen dicitur: Ador qđ in ſacrificio ip̃ius
generis panis ad aras offerebatur · vñ et
odorea ſacrificia dicuntur Ador farris ge
nus· edor quondam dictũ ab edendo·vel
qđ aduratur ũt fiat toſtum· vnde in ſacri
ficio mola ſalſa efficitur Adoriũtur ingre
diuntur·faciunt ingruunt·imp̃ſſiones fa
ciunt incumbunt·initiũ ferunt Adoritur
gignitur naſcitur vł adgreditur Adornat
pluſq̃m ornat: Adhortatur vociferatur ·

clamat queritat teſtificatur mouet vocat ·
Adorare apud antiquos ſignificat agere·
vñ et legati oratores dicũtur quia manda
ta populi agũt ¶ Adpetit deſiderat vel tẽ
ptat apprehendit affectat Adpetũt ſectan
tur Adpetulãtia ꝑ caritate Adpendentes
eſtimãtes Adplicita admota Adpone adice
adde Adpoſitus cõueniẽs cõgruẽs conſen
taneus cõſentiẽs oportunus Adportatũ
allatũ deuectũ Adp̃hendit attĩgit arripit
Ad preſtolandũ· ad obſeruandum. vł ſu
ſtinendũ· ad ſuſcitãdum Ad p̃ſens·ad mo
dicũ tẽpus Ad ꝓcul· ad vero· non longe
Adpromiſſor ẽ q̃ qđ ſuo nomĩe ꝓmiſit·i·
ꝑ altero quoqꝫ ꝓmittit Adpulit adplicat
adportat Appulſus adplicatus ¶ Ad qñ
immo et ſi quĩ etiam·quin potius Ad qñ
atqꝫ ideo certum eſt ſaltẽ Adq̃eſcit requie
ſcit vel conſentit Adq̃rit adipiſcit ¶ Adraĩ
inundatio peſſimoꝝ Adraezer decoꝝ auxi
lium Adremetina· diuidẽs ſublimiter vio
lentum Adreptus raptus aſportatꝰ: Ad
riſit gauiſus eſt Adrumauit rumorem fe
cit·ſiue cõmurmuratus ẽ·qđ verbũ q̃daz
a rumine·idẽ parte gutturis putãt deduci
Adruptis apertis Adrias continens ma
la·ſiue locus malorum violentum. ¶ Ad
ſaxa ſuburget·ad ſaxa ducit: Adſciuit ſibi
adiunxit ſibi alienum ꝙ non habuit Ad
ſciſcit adiungit Ad ſciſcitandum·ad inter
rogandum ad requirendum Adſcriptum
adiunctum Adſcriptii veluti quidam ſcri
pti dicebantur·qui ſupplendis legionibꝰ
adſcribebantur · hos et aſcenſos dicebant
qđ ad legionũ cenſum eſſent adſcripti· qui
dam velatos quia veſtiti inermes ſequerẽ
tur exercitum· nonnulli ferentarios ꝙ fũ
dis lapidibuſqꝫ preliaturi ea modo ferrent
que in hoſtes iacerent· alii rarios·ꝙ id ge
nus hominum anteq̃m acies coirent in mo
dum rorantis tempeſtatis dimicaret Adſe
dech· & hanc eſaias propheta futuram in
egiptum vaticinatur· Adſentationes·idẽ
conſenſiones ·ut ſiquis tibi de aliqua re
dicat · & nulli aſſentias· ipſe res aſſentie
nuncupantur : Adſentatores adulatores·
vnde eneas ſiluius qui & papa ſecundus
dicit · aſſentatores maxime ducere prin
cipes : Adſequitur · conſequitur: Adſe
rere cauſam agere·carere explicare vel de
mõſtrare indicare dicere expedire expone
re· promere·aperire·diſponere·terminare
Adſerere· manum eſt admouere · quo ea
quoqꝫ que in terram dimittuntur ſeri di
cuntur· Vnde etiam ſere appellantur·

quia foribus admote oppinuntur defixe
poſtibus queadmodum ea q̄ terre inſerū/
tur Adſerens dic̄ēs· diſputans ad firmās
vel monens Adſeruante excipiente Adſe
redit reſipit: Adſeuerat perſiſtit peragit·
pertendit permanet affirmat: Ad ſidera·
ad celum Aſſidue plerumq̄ꝫ frequenter:
Aſſiduitas continuatio: Adſies ꝑ adſis:
Adſignare aſſimilare exprimere repreſen/
tare referre reddere tradere· vel reſtituere·
aſſcribere Adſimulare adumbrare Aſſidu
us dicitur qui in ea re quā frequēter agit
quaſi conſediſſe videatur· alii aſſiduum lo
cupletem quaſi multorum aſſium dictum
putarunt· alii eum qui ſumptu ꝓprio mi
litabant ab aſſe dando vocatum eſtimarūt
Adſipere· et preſipere dicebant antiqui· ſi
cut et nos quoq̄ꝫ modo dicimus ab equo
iniquum· a querendo inquirere Adſint p̄
ſentes ſint Adſis propitius· placidus ſis:
Adſiſtere defendere patrocinare adeſſe· in
medio eſſe: Adſiſtit ibi ſtetit: Ad ſoceros·
ad mariti parentes Adſpergere voces mul
ta narrare ſuꝑ ſpargere Adſpirans redo/
lent flant Adſtare aſſiſtere conſiſtere: Ad
ſtipulatur adipiſcitur· vel conſequitur· vel
idoneus teſtis approbatus Ad ſtipulatio
nem· ad ſponſionem· ad teſtationem· ad in
terrogationem· vel ad firmationem: Ad
ſtipulante ſpondente cauente adfirmante
Adſtipulatos adiūctos Adſtipulatur ad
teſtatur Ad ſtirpem radicitus Adſtitit co
ram ſtetit Adeſtote ſuccurrite Adſtruere
edificare Adſtruit aſſerit Ad ſuffodiendū
ad ſepeliendum Adſint ʒuogitint: Adſue
tum familiare frequēs creberrimum quo/
tidianum aſſiduum crebrum cōmune: Ad
fuiſſent adnexuiſſent conſuiſſent: Adſum
preſens ſum Adſumegremio· vel ſinu col
lige Adſumpti adhibiti· admiſſi admitti:
Ad ſummum ꝑducit· expedit enodat· vel
perducit ad liquidum demonſtrat declarat
explicat planum facit Ad ſuperas auras·
in aerem ¶ Adtendite cognoſcite reſpicite·
aut audite· intelligite· poſcite: Adtentus
ut aliquid audiens teneat Ad temperat ca
ptat: Adtingere adtrectare vel inuenire.
Ad terras concidit· ꝓnus ruit: Adtollat·
brachia· eleuet manus Adtollentem· erigē
tem· alto capite incedentē. Attollit exagge
rat accumulat extollit eleuat erigit: Adto
nitus perculſus· vel exanimatus confuſꝰ
confectus perturbatus obſtupefactus:
Adtonitus adtentus· ſiue fulmine tactus
ſiue mente perculſus Adtractat· captat·
affectat appellat adtemptat: Adtrabit ad
ſe trabit Adtritis afflictis exiguis fractis
ex bauſtis conſumptis fatigatis defectis
infirmis in becillibus inualidis feſſis· vel
languidis egris Ad tua limina· ad tua tē/
pla ¶ Aduecti adportati: Aduena dicitur
eo ꝙ aliunde aduenit Aduentu temporis
iſto tempore Aduentus introitus Aduer
ſis rebus dubiis ambiguis lebentibus ti/
tubantibus· trepidis turbatis artis angu/
ſtis Aduelitatio iactatio quedam verboꝝ
figurata ab baſtis velitaribus· velites dicū
tur expediti milites quaſi volantes Aduer
ſa contrapoſita· vel iterata animo A diuer
ſo ſole· contra poſito ſole Aduerſuꝫ repu
gnans· vel inimicum infeſtum contrarium
Aduerſus cōtrarius· vel ſimilitudinis imi
tatio Aduerſus aut contrarium ſignificat
aut idem qđ erga At vero aſt. Aduertit·
auſcultat intelligit Aduertite ad audiendū
conuertite Ad veſperum ſub obſcuro infe
ro in occaſum ſolis· in extremum diei· ad
uentante nocte· primis antris· intercidēti
bꝰ tenebris· Aduexit adportauit adduxit
Adulari eſt compoſitum ex accedendo &
abluendo Addubanum dubium Adole/
ſcens iuuenis florens etate integris viri/
bus Adulter libidinoſus corruptor impu
dicus· obſcenus incaſtus· vł impurus pro
broſus contaminatus inboneſtus· turpis
fedus flagitioſus deturpatus· diffamatꝰ
deformis coinquinatus Adulterina ſigna
dicuntur· alienis anulis facta: Adulter &
adultera dicuntur· ꝙ & ille ad alteram &
bec ad alterum ſe conferunt Adultera im
pudens inuerecunda vel inboneſta leuis
ignobilis ignara impudica incaſta Adulte
ratum corruptum Adumbrare imitari aſ
ſimilari referre expetere repreſentare. Ad
uncis naribus· curuis naribus Aduncum
flexum curuum vel acutum Aduocatos·
qui vocati veniunt Aduoſem aduerſariuꝫ
boſtem

AE ſillabam antiqui greca cōſuetu
dine p a· id eſt ſcribebant· ut aulai
muſai· Aeacides achilles ¶ Aedax come/
ſtor vel inſaciabilis vorator conſumptor:
Aedes templa vel domus paganorū Ae
den fontem Aedentē manducantē Aedifi
cat ſtruit munit conſtruit Aedificatio ſtru
ctura Aedificia menia clauſtra edes tēpla
delubra fanū ſtructure locatiōes poſitōes
Aedificiū dictū· eo ꝙ fuerit ad edendū fa
ctū Aedificat ſtatuit ponit exſtruit locat
Aeditū ſblime elatū immēſū altū excelſū

eminens arduũ Aedituus edis ſacre tutor
id ẽ curã agens Aeditimus edis intimus
Aedilis initio dictus ẽ mgr̃atꝰ q̃a edium
nõ tantũ ſacrarũ ſ; etiã ꝓuatarum curã gere
bat· poſtea hoc nom̃ et ad mgr̃atus trãſla
tũ eſt· dictũ ẽ aũt edil' ꝙ facilis ad eũ ple/
bi aditus eẽt· ſ; et edilatꝰ dicebat̃ eadẽ di/
gnitas ſic põtificatus mgr̃atus ¶ Aeger·
egrotus moleſtus triſtis laſſus anxius im
becill' inualidꝰ: Aeger triſtis ẽ· et male va
lẽs Egrotꝰ aũt ſiue egrotãs· tm̃modo va
lens male Aegeũ mare dicit̃· ut crebre ĩ eo
ſint inſule· ut ꝓcul aſpiciẽtibus ſpẽs capra
rũ videat̃· vl' ꝙ in eo egea aʒonũ regĩa ꝑie
rit· ſiue q̃a ĩ eo egeꝰ pr̃ theſei ſe p̃cipitauit
Aegra tedioſa vl' dolẽs Aegregas mõs ſi/
cilie Aegris labore affectis· imbecillis Ae
gris leſis laſſis vl' triſtibꝰ afflictis fractis
exiguis deſpatis attritis· exhauſtis conſũ
ptis fatigatis defectis Aegritudo meſticia
triſticia meror anxietudo· ſollicitudo cõfu
ſio ſcrupl'oſitas Aegritudo et egrotatõ ita
diſtĩguit̃· ſicut egrotatio in corpore· ita eg̃
tudo ĩ anĩo nomẽ h; nõ reuĩctũ a dolore
doloris igit̃ egritudo ẽ cauſa efficiẽs· egri
tudinẽ in anĩo tanquã egrotatiõe; in cor/
pore Aegri ꝑtus q̃ pedibus editiõe capite
pariunt̃ Aegiptiꝰ ꝙ ſit eger frequẽtiꝰ ira
tus· et iracũdus ſiue egiptãs· tm̃mõ male
valens Aegrũ ex greco anigron appella
tũ a q̃buſda; putat̃ a voce doloris appel/
lari qđ ẽ ai Aeimõ ocl's aut fõs eoꝝ ¶ Ae
lata maria· maria p̃tenta: Aelarũ ſblie edi
tũ immenſũ altũ excelſũ· eminẽs arduũ fa
ſtigioſũ Aelatꝰ dicit̃ ꝓ eo ꝙ ſe ipm̃ ſ men
ſurã ſuã eleuat· dũ magnꝰ ſibi videt de his
q̃ agit: Aelus in deſerto vbi filii iſrl' caſtra
metati ſunt ¶ Aemath vrbs q̃ cecidit ĩ ſor
tẽ rubẽ· ſ; et nũc amathꝰ villa dicit̃ trãſior
danẽ in viceſimo pmo miliario pene ad me
ridiẽ· et ẽ villa alia ĩ vicinia gadare noĩe aã
tha vbi calide aq̃ erũpũt· ĩ regũ quoq; li/
bris ſcribitur ab introitu emathꝰ q̃ ad ma
re arabũ hoc ẽ deſerti· qđ ẽ mare mort iũ·
ego aũt inueſtigãs repperi· emath vrbes
celes ſirie appellari· qđ nũc greco ſermõe
epiphia nũcupat̃ Aemes ĩ ſorte tribus iſa
char Aemidũ tuĩdum Aemiliã gẽtẽ dictã
dicũt a mamerco phitagore philoſophi fi/
lio· cui ꝑpter vnicã humanitatẽ cognomẽ
fuerat emylos· alii ꝙ ab aſcanio deſcendãt
q̃ duos habuerit filios· iulũ et emilõ: Ae
mulus aduerſarius inimicꝰ inuidꝰ vl' imi
tator vl' ſocius Aemlo ſile inuido Aemu
latio inuidia inſectatio ʒelũ cõtẽtio diſſen/
ſio. Aemla imitatrix· vl' aduerſa cõtraria
¶ Aeneſi dicti ſunt comites enee Aenariã
appellauere locũ vbi eneas claſſem a troia
veniens appulit Aeneis foribus ereis ia/
nuis Aenigmata figura vl' ſpecies tipus:
Aenioth in hieremia ꝑ q̃ aq̃la vertit in of
ficinas vel tabnas Aenixi cõiuncti Aeno
nul iuxta ſalim vbi baptiʒabat iohẽs ſicut
in euãgelio cata iohẽm ſcriptũ eſt· & oſten
ditur nunc vſq; locus in octauo lapide ſci
thopoleus ad meridiem iuxta ſalem et ior
danem Aenos duros: Aenda huiꝰ expu
gnator· atq; ſubuerſor aſa rex fuit Aeneó
lo qđ ex ere fit dicimus enuluʒ vas ex ere
paruũ ¶ Aeoaſq; acies orientales exerci/
tus ¶ Aepulis dapibus aeſcis vel deliciis
¶ Aequalis conſimilis vnius forme· vel
meriti. Aeq̃le ꝓdiue facile planũ aptũ ex
peditum Aeq̃ videt nõ videt Aeq̃t amorẽ
amãtẽ reclamat Aeq̃t adſiml'at ꝑpedit intel
ligit· vl' paria facit Aeq̃te planate tẽperate
Aeq̃biliter equaliter Aequidiale apđ antiq
quos dictu; eſt qđ nunc dicĩꝰ eq̃noctiale
quia nox diei potius q̃m dies nocti annu
merari debet· greci quoq; ĩ hoc cõſentiunt
Iſimerian· id ẽ equidiale dicẽtes Aequila/
uiũ ſignific· ex toto dimidium dictum a la
uacõe laneq; dicunt̃ equilauio redire· cũ di
midium decidit ſordibus Aequipat equat
cõpẽſat adſiml'at· paria facit· cõcordat Aeq̃
tas rectitas iuſticia Aequitas appellata ab
equitate quãdã ſc;: Aequo diſcrimĩe· eq̃li
ſepatiõe Aequo loco plano cãpo· eq̃li cam
po· ĩ campeſtri loco· pede plano Aequor
põtus pelagus· decus marinũ ſalũ altũ·
ꝓfundum Aequora nõ tm̃ aq̃ ſunt ſed et
cãpi ꝑpter eq̃litatẽ dicti: Aequor appella
tum qui eq̃liter rurſum ẽ· & quãuis aque
fluctuãtes· vel ut mõtes erigãtur· ſedatis
rurſum tẽpeſtatibus adeq̃ntur Aequum
dictum ab equitate· hoc ẽ ab eo ꝙ ſit eq̃lis
vñ et equitas appellata Aequum· eq̃lem
rõnalem iuſtum ſimilem ꝓbabilem ¶ Aer
ventus ſpiritus vel flatus modicus: Aer·
ſpacium inter celum & terram· craſſus ſpi
ritus quem trahimus & emittimus Aera
bili terminus iude prouintie ad orientem
reſpiciens tribus iude· eſt autem & vicus
nunc vſq; grandis nouem milibus a nea/
polim contra orientem deſcendentibus ad
iordanem & hierichum per eam appella
tur aerabittene· ſed & confinium amorre
orum aerabim dicitur· de quo loco non
exterminauit alienigenas tribus nepta/
lim· ut in iudicum libro ſcriptum eſt:

Aerarii tributa tribuēdo ab aere ſūt appel lati· crarium ſane populus romanus ī ede ſaturni habuit Aerate fores erea limia Ae reum excelſum Aereū dictū ab eo ꝙ ferat terrā· & qđ ab ea feratur Aerem cacumen ſummitatē vł nubem Aerea eramentū q̄r cus alta Aeree alte procere Aeribus pła/ liter ab aere ·id ē eramēto cato dixit Aerim aceruus lapidum·id ē litologiō Aiooaoti on Aermon regio hebreoꝝ quā obtinuit ihesus ·hebreus vero quo p̄legēte ſcriptu ras didici·adfirmat mōtem aermon pane adi imminere· quē quōdam tenuerūt aeuei & amorrei·de quo nūc eſtiue niues tirum ad delicias deferunt Aermō mons amor reorum de quo nūc dictū eſt· quē fenices vocant· et ſanior et amorreus appellauit ſanir· diciturq̄ eſſe in uertice inſigne iēplū qđ ab ethnicis cultui habetͬ e regione pane adis & libani ſed et terre filioꝝ iſrahel tiāſ iordanē a ſolis ortu p̄rupto arnonis vſq̄ ad montem aermon extenditur Aermon anathema meroris Aerūnulas plaut9 re/ fert furcillas quibus religatas ſarcinas vi atores gerebant· q̄rum vſum q̄a gaius ma rius retulit muli mariani propterea dicebā tur Itaq̄ erumne labores onerofos ſigni ficant· ſiue a greco ſermone deducuntur · Namarin ·grete latine tollere dicitur Aeru ſcare era vndiq̄ id ē peccunias colligere . Aeroſam appellauerūt antiqui inſulam ci prum ꝙ in ea plurimum aeris naſcatur . ❡ Aes eramētum ·vel peccunia feneraticie alienū debitum vel peccunie Aes pa·et e ſcribendum ·es vero ſine diptongo verbū ē Aes a ſplēdore aeris vocatum · et in cipro inſula prius repertū Aeſa claudicans. vel factura id ē Noineic· Aeſaph in tribu aſer Aeſca dicta ē quaſi eā os capiat Aeſcolapi us appollinis filius deus paganoꝝ q̄ me dicinam artem laude vł ope applicauit Ae ſcolanum et filiū eius argentiuū deos eſſe pagani putauerūt ut haberent aeream ar genteamq̄ peccuniam Nam ideo patrē ar gentini aeſculanum putauerunt q̄a pri9 aerea peccunia in uſu cepit eſſe poſtea argē tea ;Aeſimon locus deſerti deniq̄ et ip̄m vocabulum incultam terram deſertamq̄ ſi gnificat Aeſitabant dubitabant aut cogita bant Aeſtas vnum de quatuor tēporib9 Aeſtimare conicere cōſiderare: Aeſtimata pena ab antiquis ab aere dicta eſt • q̄ eam eſtimauerūt ere ouem decuſſis ·bouem cen tuſſis· id ē decem vel centū aſſibus Aeſti/ mias eſtimationibus Aeſtus ventoꝝ vis

marina vis p̄cella ał fluctus Aeſtus calor fraus vł neq̄tia cauma p̄cella· cauma āxie tas ·pauor vł turbines·ſiue maris acceſſ9 & receſſus Aeſtuat amorē patiͭ vł ſudat : Aeſtuaremus ·ferueremus·āxierem9: Ae ſtu turbationū ❡ Aetas tēpus Aetatē pu bratē adultā Aeternitate p̄petuitate diutīni tate Aetas dicta q̄i euitas ·i· ſilitudo euina euus ēetas p̄petua Aeternū a greco qđ ē eon ·ꝙ p̄ p̄petuo accipiͭ Aeternū p̄petuū penne euū ſempiternū vł diuturnū Aete re in alto· apud ſupos Aether eſt ip̄m ele mentū·vł purus ſpirit9 q̄a ibi nō ſūt plu uie neq̄ tenebre ał· Meꝝ enī purū dicitur Aetheria celeſtia· vł ſidera etheris Aetheti obſtupefaciens Aethiopiā tenebras vł ca liginē vł ecc̄ia ex gētibus Aethiops egipti us vł gēs ſub occaſu Aethiopes gen9 ī vl timis affrice finib9 Aethonadaſai· p̄ quo ſimmachus interp̄tatus ē·inferiorē viam: ❡ Aeuis lōgis tēporib9 Aeuo grauis eta te infirmus Aeuo ſenili·etate graui·ſexu vł infirmus ſenile etate Aeuo tēpe vł ſcl'o vł etate Aeuolūt auolāt Aeuū etnitas p/ petuitas ſcl'm ſpaciū interuallū ❡ Affabi lis magni fauoris ·blādioſ9 adulator delc̄a bił vrbanus· aābilis deſiderabił Affaīn af fabilitas Affarī fodiēs mare: Affatī abū de vł ſatis optīe loq̄ns vł ſtatim cōtinuo Affatī dictū a copia fandi vł fatendi ſiue habūdantͥ libi9 affatī edi bibi luſi Terrēti us affatī dixit p̄ eo ꝙ ē ad laſſitudinē Af fatu colloq̄o ❡ Affecta feīa vł in bonam partē dicitur· velut honorata vł ī malā q̄i ad extremū picl'm adducta Affec cōtīebit vł app̄hēdit Affectat tēptat appetit· vult aut deſiderat Affectu ſtudeo v uillo Affe ctatione cupiditate Afelech mirabił Afes dommin· vbi dimicauit ſaul p̄q̄ aquila in terp̄tatus ē in finibus domim Afer ſuffoſ ſa Affectat ſtudet appellat · vł adtractatͭ aucupatur Affith· liBtas ❡ Afflarat effo derat adſpirat infuderat vel inſpirarat Af flicta vexata lacerata multata tanquā ſata vel corrupta fracta diſſoluta Afflictis re bus pditis negotiis opp̄ſſis creatis vł ne gatis· vł ſignitis: Affligere tēptare expiri picl'm facere excutere euerberare frangere necare occidere inīeficere pimere iugulare obtrūcare extiguere mactare imolare exi mere pdere demere exuere mūdare oppri mere·elidere· expellere pculere obruere cū tere euoluere oblidere ❡ Affree fur alien9 ſiue vita diſſipata atq̄ diſciſſa· vſq̄ huc he breū ē Affronitra colligitͥ ī aſia ī ſpelūcis

diſtillans · dehinc ſiccatur ſole optimū pu
tatur ſi minime fuerit ponderoſum & ma
xime fieri habile colore pene purpureo :
¶ Agag doma · i · tectū : Agaſones equos
agētes · i · minantes ¶ Agea · via in naui di
cta qđ in ea maxime queq₃ res agi ſolet :
Agebat · celebrabat · viuebat · vel gerebat ·
vel ducebat · vel dicebat opabat̄ Agenoris
vrbs cartago ē Agedū ſignificat age mō ·
eſt enī adhortamus ſermo Agēs telis pſe
quens ſagittis Agēs circūagit · & in girū
mittit Agere modo ſignificat ante ſe pellē
id ē minare virgil̄ & potū paſtus age mō
ſignificat iurgari vt dicim9 · agit cū eo fur
ti modo repēdere · ut cū dicimus grās ago
modo verbis indicare · ut cū dicim9 · cauſā
ago quin etiā ſi acceſſit geſtus & vultus ·
qdā decor ut cū ſcenici agere dicunt̄ Ager
fullonis et hoc in eſaia ſcriptū eſt · oſtendit̄
aūt uunc vſq₃ locus in ſuburbanis in hie/
ruſalem Ager humus terra tellus arua ſo
lum gleba locus fundus ceſpis regio tra/
ctus vicinitas ¶ Agger ſtrues vł aceru9
Agger cuiuſlibet rei eſt aceruatio vñ foſſe
aut valles poſſunt repleri ab aggerando .
Agger tumulus ꝓprie dicit̄ terra illa que
vallo facto ꝓpius ponit̄ . Sed abuſiue &
muros et munimēta oīa aggerē dicim9 ·
Aggerat cumulat cōgregat aceruat adtol
lit Aggerē cumulū ſtratā ſiue viam publi
cam Aggelaoni adnūtia iniquitatē meam
¶ Aggia feſtus vel ſolemnis Agilis effi/
cax ſtudioſus ſtrenu9 acer · laborioſus · ve
getus vigilans impiger expiēs ſiue ardēs
aptus habilis idoneus vtilis acutus aſper
ſeu9 Agilitas velocitas celeritas pnicitas
alacritas leuitas vigor Agitiā vinariam ha
bere dicunt̄ q̄ vino ſuffocant̄ : Agina eſt
quo inſerit̄ ſcapus trutine · i · ī quo forami
ne trutina ſe vertit · vñ agina natores dicū
tur · q̄ puo lucro mouētur Agit gerit por
tat pſequitur impellit · vł gubnat admini/
ſtrat · exercet celebrat vł colit · aut ornat · de
git viuit feſtinat agitat cōuerſatur incitat
mouet : Agitat · conſiliū requirit deliberat
flagitat · ſecum voluit · ſecum conſulit · con/
ſultat exquirit · conſiliatur regit · cogitat fu
gā fugit · cōſiliū habet exercet diſcuſſit di/
ſputat loquit̄ rōnatur vētilatur ¶ Agmīe
certo recto itinere Agmīa cōgregatio mul
titudo iuuētus manus cōuerſus Agmen
dicitur ab agendo · i · eūdo Agmīa pulue
rulēta pſueris copia Agmīe inceſſu ¶ Ag
nati dicti eo ꝙ accedūt ꝓ natis dū deſunt
filii q̄ ideo prius in gente agnoſcunrur ꝙ
veniunt ꝑ virilis ſexus pſonas veluti frat
eodē patre natus · vel fratris filius nepos
vł ex eo item paruus Agnatus ꝓximus
ꝓpinquus cognatus affinis genialis con
iunctus conſanguineus genere · & ſangui
ne proximus Agnos ex greco annos de/
ducitur · qđ nomen apud maiores cōmuis
erat generis · ſicut & lupus qđ venit ex
greco lycos : Agnus dicitur a potuagnu
ꝙ ſignificat caſtum eo ꝙ ſit hoſtia pura et
immolationi apta ¶ Agonas grecum eſt
ꝙ enim latini certamina greci agonas vo
cant : Agonias hoſtias putant ab agendo
dictas Agonium dies appellabatur quo
rex hoſtiam immolabat · hoſtiam enim an/
tiqui agoniam vocabant · agonium etiam
putabant deum dici preſidentē rebus agē
dis · agonalia ei9 feſtiuitatē · ſiue quia ago
nus dicebāt mōtes · agonia ſacrificia q̄ fie/
bant in monte · hinc rome mons quirinal̄
agonus & collina porta agonenſis . Ago
num id eſt ludum ob hoc dictum quia lo
cus fuerit in quo ludi initio facti ſunt · ſi/
ne angulo cuius feſta agonalia dicebātur
Agoroforos tutugiſprum id eſt racōnbile
¶ Agreſtis ſeuus trux acerbus aſper · vel
immitis : Agreſti paleſtra · ruſtica lucta .
Aegreſſus infeſt9 irruit : Agros campos
fertiles : Agricolaco · bonus cultor agri :
¶ Ahie vmbraculum : Ahiezer · frater me
us adiutor Ahilat in extremis finibus pa
leſtine iuncta meridiane ſolitudini · et mari
rubro · vnde ex egipto in indiam · & india
ad egiptum nauigatur · ſed et autem obile
go romana cognomento decime · & olim
quidem ahilat a ueteribus dicebatur nunc
vero appellatur · aila · ſed & elamitarum
quondam natio fuit cui imperauit chodor
lamogor · cuius in actibus quoq₃ apoſto/
lorum fit mentio · & regum libris que/
dam paleſtine aelam ſcribitur Ahiem · fra
trem matris · Ahia frater eius · vel vbi hec
Ahiſar frater meus prīceps : Ahinaā fr̄is
decor Ahitob frat̄ me9 bon9 Ahizel pgēs

AIollam in tribu iude & vſq₃ hodie
vicus nō paruus ad orientē eleute
ropoleos in decio eius miliario hoc voca/
tus noīe Aidis domiciliū in edito poſitam
ſimplex atq₃ vni9 adit9 ſiue ideo edis dicit̄
ꝙ in ea euū degat ꝙ grece aeonion vocat̄
deniq₃ edificare cū ſit ꝓprie edē facere po
nitur tamen catacreſticos in omni genere
conſtructiōis ¶ Ala turma ps multitudis
vel exercitus equitū Allaturi adportaturi

Allabitur leuiter decurrit uel infert̃ Ala criter fortiter · uel animo forti· letant̃ hila/ riter uelociter Alacritas agilitas celeritas pnicitas pperatio feſtinatio leuitas uigor Alapſa incaute ueniens Alas exiuit abiit mutauit ¶ Albeſia·dicebant̃ ſcuta quibus albẽſes q̃ ſunt marſi gñis uſi ſunt·hec ea/ dem decumana uocabantur ꝙ eſſent ãpliſ ſima ut decumani fluctus. Albiona ager tranſtiberim dicitur a luco albionarũ quo loco bos alba ſacrificabat̃ Albula tiberis fluuius dictus eſt ab albo aque colore ti/ berius aũt a tiberio ſiluio rege albanoꝝ ꝙ is in eo extinctus eſt Albũ ꝙ nos dicim9 a greco·qđ eſt alfon eſt appellatũ· ſabini tamen alpũ dixert̃· unde credi poteſt no/ men alpium a cãdore niuiũ dictum Albo galerus a galea noĩatus· ẽ enĩ pilleũ capi tis quõ iales flãmĩes·i·ſacdotes iouis vte/ bantur·fiebant enĩ ex hoſtia alba ioui ceſa tui affigebat̃ capix virgula oleagina ¶ Al cedo dicebat̃ ab antiquis p alcione ut pro ganimede catamitus p nilo melo: Alchiõ auis eſt maritĩa q̃ in litoribus fetus edere ſolet· ita ut in harenis oua deponat medio fere hiemis·nam id tẽporis habet fouẽdis deputatũ partubus quõ maxĩe inſurgit mare litoribus fluctus: Nãq vbi vndoꝝ fuerit mare poſitis ouis ſubito miteſcit· ac placidũ ventis ſtat donec oua ſua foueat ſe ptẽ aũt fetus ſunt tñ dies fouendo Alios quoq ſeptẽ dies adiũgit quibus enutriat partus ſuos donec incipiãt adoleſcere· nec mireris tam exiguũ nutrimẽti tẽpus cum abſolutio fetuũ tam paucorũ dierũ ſit· tan tã aũt grãm minuſcula auis ſibi diuinitus indultã habet· ut hos q̃tuordecĩ dies nau tici pſumpte ſerenitati obſeruent· quos et alchionidas vocant quibus nullus motus pcelloſe tempeſtatis horreſcat ¶ Aleonem aleatorẽ·neuius peſſimoꝝ· peſſime audax ganeo luſtro aleo Ale equitũ q̃ equites q̃i volãt Ale eq̃ſtri ſiue vẽtus pĩne vł eq̃tes. Aleator luſor cupiditatis Ales auis ãbro ſia Alebria bene alentia Allegoria figura ſimilitudo vel alieno eloq̃o·ſeu inueſtigan de cogitationes ſuis geminata·ut aliud in cõſcientia·vel et aliud p aliud ſignificãs in auctoritatẽ vł figuralis dictio·vel cõpatio ſimiliũ Allegat inſinuat inſtruit mittit Al legoricũ altũ uerbũ legis inq̃ſitũ Alectu/ do corporis pinguedo ¶ Algeo· ex greco algo ducit̃·i·doleo ut ſit frigus dolor qui dam mẽbroꝝ rigore cõiectus Alicarie me retrices appellabant̃ in cãpania ſolite ante

priſtina alicrioꝝ verſari queſtus grã·ſicut he que añ ſtabula ſedebant dicebant̃ pſti/ bula Allicit ẽ pducit aliquẽ in rẽ· dictum a verbo lacit id ẽ decipit· inde deſcendit illi cere & oblectare id eſt fruſtanẽ inducere : Allicere pſuadere accipe Alicubi vſpiam . Alica dicitur ꝙ alit corpus Alidas gemi nos otum·& oſinolten dicunt aloi filios· ſicut alii neptuni·ſiue ut aliqui celum im/ pugnare volentes altiſſimos montes ma/ cidonie et theſſalie oſſam et peliõ olimpo cõceſſerint fulmina q̃ a ioue in taurũ miſſi ſunt Aliena loquit̃ apud ſenõ eſt· deſipit delirat a ſenſu declinat Alienat ledit nocet impugnat inſequit̃ offendit inimicos facit Alienigena· pegrinus extraneus hoſpes aliunde hoſpis Alieſis dies dicebatur apđ romanos obſceniſſimi hoĩs ab allia fluuio ſc3 vbi romanus fuſus a gallis exercitus ẽ ¶ Alligat oblectat adſtruit deputat Ali/ gera velocior Alimenta fruges frumenta victus cõmeatus·res frumẽtarie ſunt ne/ ceſſaria·anni vtilitas Alimonia edulia eſca alimenta impendia victualia nutrimenta Alimodi p aliuſmodi: Alipedes equi· ali pedes alatos pedes habentes ꝙ eſt ſignu3 nimie celeritatis Aliorſum & illorſum ſic introrſum dixit cato Alioquin potius ma gis· vel ꝙ nam·ſi non·vel ſi non ſic· vł ali ter ceterũ·vtrum nam· quomodo· ſiquo minus Aliquã q̃dam vel quãdam Aliqñ tandem· vel aliquantũ tempus·ſic aut cete rum Aliq̃ntulum paruũ minimum. Ali/ q̃ntiſper aliquãdiu Aliquin ſi aũt ſiue vel Aliq̃d· quinam· q̃dnam. Aliquis q̃ſquã vllus Alquotiẽs·plerũq nõnunquã am plius vel ſepius Alirei dixit plautus p eo ꝙ eſt alie rei Alis plaudentẽ·pinnis pcuci entẽ Alites ppetes aues·vel volucres chal les Alites volatu auſpicia faciẽtes iſte pu/ tabantur· puteos an q̃lis immuſul9·aq̃la vulturus Alit nutrit ſuſtinet preſtat exhi bet paſcit Aliuta antiqui dicebant p aliter ex greco id alios tranſferẽtes. hinc eſt illđ in legibus nume pompilii·ſi quiſquã aliu ta faxit ipos iouis acer eſto ¶ Alma ſãcta ſiue pulchra clara candida ſerena vel alens ab alendo ſc3 ¶ Alnus ẽ ſpecies arboris de q̃ ſunt naues· ponit aũt ſpẽm p genere : Alnos ſcapularis ſummitas Alnus voca tur ꝙ alatus amne pxia enĩ hec arbor aq̃ naſcitur· nec facile extra vndas humit·hic et tenera et mollꝭ ꝙ in loco hũecto nutrit ¶ Alo nutrio ¶ Alpes pprie montes gal lie ſunt· de quibus virgił· aereas alpes· &

dicendo aereas verbum expreſſit a verbo· nam gallorum lingua alpes montes alti vocantur· hec ſunt enī que italie muroruȝ exhibent vicē Alpini venti ab alpibus flā tes ❡ Altanus flatus qui in pelago ē· p di riuationē ab alto· i· mari vocatur· nā alter eſt ſtatus in ripis qui diciť aurā. nam aura terre eſt Altaria ſunt in quibus igne ado letur Altaria area vel areae Altaria ab alti tudine ſunt dicta· ꝙ antiqui diis ſupis in edificiis a terra exaltatis ſacra faciebant · diis terreſtribus in terra· diis infernalib9 in effoſſa terra Altaria circū ·circū altaria· Alta mente intento corde· vel ꝓfundis ſen ſibus intima· ſiue diligenti memoria Alte· eminenter nobile·p̄clare uľ excelſe Alte to nans· alte ſonans Altellus romulus dice batur quaſi altus in tellure· uel ꝙ tellurē ſuā aleret· ſiue ꝙ alereť telis uel ꝙ a tatio ſabinoꝝ rege poſtulat9 ſit in cōloq̄o pacis & alternis uicibus audierit locutuſq; fue rit· ſicut enī fit diminutiue a macro macel lus a uafro uafellus· ita ab alterno altellos Alteratus uariatus Alter amboue· unus aut ambo Altricatio contentio lis diſcepta tio iurgiū rixa: Alteras ponebant pro eo qđ eſt aduerbiū alias Alternatim viciſſim reciprocū vľ varia mēte· adinuicē tractāti· Alternatur latinū nō eſt· ſed alternat id ē poſt alterū facit· vľ variať Alternationes vices Alternanti diu cogitanti vel dubiāti· vel interiecte agendi· vel vices mutuāti Al ternis agūt· non ſimul agunt Alterni id ē alter ex his Alternis vicibus· ut mō hoc· modo illud· vel diuerſis mutuis · dubiis Alterius de cortice· de alterius virgulti li bro Alternis vtriuſq; hinc inde vľ ex vtri uſq; vicibus Alternat mutat iterat Alīna vicaria vel ſingula· vľ mutua varia: Alter nus · inde ſurgit verbum· alternor alterna ris mutuus vľ interiectus vel demutatus Altriplicem· duplicem Alterutrū inuicem viciſſim alter et ambo: Alterutrū aut hoc aut illud aut vtrūq; Altrica alteruta Alte rū ſinnius ait· idē ſignificare qđ apud gre cos et xeron· quidā vero ex vtroq; eē cōpo ſitum· alios et ceteros alter et ꝓ non bono ponitur· ut in auguriis altera cum appel latur auis que vtiq; ꝓſpera non eſt· ſic ali ter nonnūquā ꝓ aduerſo diciť et malo Al tilia volucres alites aues volatilia Altilaus altiſonans ut virgiľ· reboātq; ſilue cicadas Altrinſecus hinc et inī· vľ deſup ſicut extrī ſecus dicimus ab eo ꝙ ē exterius & intrin ſecus ab eo qđ intus eſt Altius diligenti9

Altioribus erectiorib9 anguſtiorib9 Al trinſecus· hinc atq; inī· ab inuicē ex vtraq; parte dextra leuaq; Alt9 ab alendo dict9 alias ab altitudine altus. Altus nutritus paſtus magnus · aut nomine · aut procri tate Altus celſus excelſus eminēs Altum mare ꝓfundū celum· ſiue dolorē infixum Alto nutrimento Altū gurges vertex ſa lum ſublime elatū editū excelſum· immen ſuȝ eminēs arduū faſtigioſū· pōtū equor pelagus dec9 marinū ❡ Allus pollex ſcā dens ꝓximū digitū · ꝙ velut inſiluiſſe in aliū videať· qđ gr̄ alleſthe diciť· Alueoluȝ tabula aleatoria Alueū ꝓfundū torrens ca nales vel ſinus fluuii Alueū dictū ꝙ ī eo ablationē fieri ſolitū ſit· idem et labrū a la uatiōe vocatū Alucinatio· erratio vľ lucis alienatio Alumento laumedonte a veteri bus romanis necdū aſſuetis grece lingue dictū eſt· ſic melo ꝓ nilo· catamitus ꝓ ga nimede alpheus ꝓ alpheo dicebať: Alum na ſerua ancilla pediſſeq̄ nutrix ab alendo dicta Alumnus filius delitioſus nutrit9 vernaculus vľ ſeruus· quē q̄s aluit ab alē do dictus: Alumnus a b alendo vocatus licet et q̄ alit & q̄ alitur alūn9 dici poteſt· id eſt q̄ nutrit & qui nutriť· ſed melius tñ qui nutrit Alluuius ager ē quē paulatim fluuius ī agrū reddidit Aluus vēter femie ab alendo dictus· ē enī generis femīni Al uus dictus eo ꝙ in eū q̄ı in alueo homis humor cibo ꝑmixtus defluit ac decurrit & inerrabili modo ciboꝝ ſuco vniuerſum cor pus q̄ı e latere ualles uicias irrigādo adim plet. Aluū curie polipticū ſcriptū cōmēta ria nūcupatiōes codicilli teſtamēta codices tabule monumenta annales hiſtorie libri: ❡ Amabilis decēs uľ admirabiľ Amādata extra mandata· amādari enī extra mādari eſt· qđ ꝓprie ad hominē referť· ut ſiq̄s ſu um releget· aut in longinque tranſmittat Amaracus geny floris un̄ & amaracinū unguentū fit Amarus acerbus acerrim9 inuiſus ſiue grauis moleſtus odioſus im portunus Amaſſo amauero Amat diligit magnificat carū habet· in oculis fert oſcu latur amplectitur amplexat: Amatores · duo qui unam amant q̄ı de uno riuo: A manet extra manet ❡ Ambact9 apud en nium lingua gallica ſeruus appellať Am bacuc interp̄tatur amplexans qui uľ ex eo ꝙ amabilis domini fuit uocať examplexa tio · uel ꝙ in certamen cū deo cōgrediť am plexātis id eſt luctantis ſortitus ē nomen Ambar u ales hoſtie appellabāť q̄ ꝓ aruis

a duobus fratrib9 ſacrificabant Ambegni
bos et verbix appellabant· cū ad eorum
utraq; latera agni in ſacrificiū ducebantur
Ambendices dicebant ab antiquis· q cir/
cūpenderent quos nūc appendices appel
lamus Ambit circūdat circuit cupit rogat
deſiderat colit appetit Ambiaxio circūeun
tes cateruatim: Ambitio deſideriū cōtētio
peticio Ambitio ē ipſa actio ambiētis Am
bitioſus expetens honorē ſupbus· vel q
honores ambiat· inflatus inanis ventoſus
popularis Ambidens ſiue bidēs ouis ap/
pellabāt q ſupioribus et inferioribus ē dē
tibus Ambientibus circūdantibus Ambi
guū eſt qd animo ī ambas agi partes po
teſt ·huiuſmodi apud grecos āphibola di/
cuntur Ambiguis dubiis labentibus titu
bātibus·trepidis turbatis artis anguſtis.
Ambo ex greco ductū videtur qd illi am
pho dicūt Ambo vtriq; Ambos & duos
ita diſtinguimus·vtiq; q dicit duo nume/
rat· q ambos tangit Ambitus pprie dicit
circuitus edificioꝝ patens in latitudine pe
des duos· & ſemiſſem in longitudine· id ē
qd edificiū· ſed et eodem vocablo crimen
auaritie vl affectati honoris legis cerimo
nias tēptabit reſtaurare Antras cōualles ·
vel arborum interualla Antrū immanē &
ingentem ſpeluncam· in cāpania enī tem/
plum apollinis cauo ſaxo factū id ē ſpelū
ca ¶ Alnus dicta ē ab annoꝝ multitudine
quō antiq non geminabāt cōſonantes· vl
qd etiā ſit ſine ſenſu qd grece dicitur nus
Annus ē ſolis anfractus· non q oriente
cum occidente facit· ſed q ad eadem loca ſi
derum redit· quod nō facit niſi pactis tre
centis ſexagintaquinq; diebus et trib9 ho
ris id eſt q̄drante totius diei q pars quater
ducta cogit inter poni vnū diē quē romai
biſſextū vocāt· ut ad eūdem circuitū redeat
Nam cōpletis alioꝝ ſiderū ſpaciis maiores
anni fieri dicūtur Annus natalis eſt cū ſe
ſoli luna ſupponit· vt int orbē ſolis & ocu
los noſtros media facta tenebras toti9 or
bis efficiat· qd dicitur eclipſis ·cuius ratō
diutius obſcura fuit· ſed a meliſio quodā
philoſopho expoſita ē Annus magn9 di/
citur· cū omnia ſidera certis tēporibus nu
meriſq; cōpletis ad ſuum locū vel ordinē
reuertuntur rel· ¶ Anxur vocabatur que
nunc terracina dicitur vulſe gētis ſicut ait
ennius vulcul9 pdidit anxur ¶ Apparet
conſtat liquet michi· ſed et animo pſuaſū
eſt· non ſum dubius Apparitorum adiū
torum magiſtroꝝ ¶ Ape· apud antiquos
dicebatur pbibe cōpeſce: Apellinem antiq
dicebant p apolline Apperire annuntiare
recludere reſerare pādere patefacere diſpo
nere exponere terminare pmere dicere ex
planare· indicare expedire explicare demō
ſtrare Apta clara manifeſta certa pſpicua
euidēs Apta·i·apollo vocabatur quia pa
tente cortina reſponſa ab eo dentur Aptū
pcliue facile planū eqle expeditū: Apeta
genus minimi piſciculi Appetens aliena ī
tēperās alieni Apex ſumma ps flāme· vel
cuiuſcunq; rei ſiue vertex· aut ſumma po
teſtas ·aut cacumē· vl interdū diſtinctionis
nota Apex q eſt ſacerdotū inſigne dictus
eſt ab eo q cōprehēdere antiq vinclo ape
dicebāt· vn aptus is qui cōuenicter alicui
iūctus ē ¶ Appia via et aq ab appio clau
dio ē dicta: Apica dicitur ouis q ventrem
glabrum habet Apicum ſeria libroꝝ ordo
Apicl'm filum quo flamīes velatū apicem
gerunt Applicās apponēs Apluda ē ge/
nus minutiſſime palee frumenti ſiue pani
ci· de q neuius nō hercle apluda eſt hodie
quā tu nequior ·ſunt q apludā abſorbitio
nis liquidiſſimū puiet genus· q flatu dei
ciatur· & qi applodatur Apluſtra nauiū
ornamenta q quia erāt amplius q̄m eſſet
neceſſaria vſu etiā apluſtria dicebantur :
¶ Apocalipſin autē ex greco in latinum re
uelatio interptatur· reuelatio enim dicitur
manifeſtatio Appollinares ludos hoc ē in
laude appollinis ppl's laureat9 ſpectabat
ſtipe data p cuiuſq; copia Aporia grecū
nomen eſt· ē autē fluxio vel diriuatio · vel
feces vel reliq ſordes elementoꝝ q in aere
purgantur · vn gignuntur· intra diuerſa
arbores lapides rel· Apor apud Apoſtōa
indigeri a collectiōe nomē accepit· nā colle
ctiōes greci apoſtomas vocāt Apoſtoma
tibus id ē collectiōibus & ſupputatiōib9
q ex diūſis oriunt cauſis· eſt autem apoſte
ma pmo cum fit cōſtrict9 ī duriciā tumor
cum rubore et ingēti feruore atq; dolore
non ſine pulſu· vel cōflictiōe rel· Apoſte
che vel horrea a greco verbo repoſitoria ·
vel recōditoria dici poſſunt· eo q in his ho
mines elaboratas fruges reponunt vnde
edenticā greco noīe repoſitā rei copioſam
ſubſtantiā appellamus Apoſtaſim viā re/
ctā nō tenens ¶ A preſepibus ab aluear
bus a vaſis apium Apricū calor vapor ſi
ne vento ſerenum calidum Apricum locū
a ſole aptum a greco vocablo fricis appel
latur qi affricis ·i· ſine horrore videlicet fri
goris· vn etiā putatur et affrica appellari

Apris mergis·loca calentium aprum Ap probat laudat Apta cõpetes cõgrua vtil' cõpoſita repata Aptata pfecta Aptare inſtruere cõponere repare eligere cõparare· placare Aptet vos cõponat·impleat vos: Aptiſſimum cõmodum neceſſarium. Aptus habilis idoneus cõmodatus cõpoſit9 vtilis neceſſarius Aptũ conuexũ congruum expeditũ Aptus cũ ꝓpria ſignificatione intelligat̃·poni tñ ſolet ꝓ adepto. ſic apiſci ꝓ adipiſci ¶ Apud ſe nõ eſt delirat deſipit aliena loquit̃ inſanit Apud mutuã loci et pſone cõiunctionẽ damonſtrat· ut cum dicimus ceno apud amicũ: Apud & penes in hoc differunt qd' alterũ pſonam cũ loco ſignificat· alterũ pſonã et dominiũ ac poteſtatẽ qd' trahit̃ a penitus ¶ A qua dicitur a q̃ iuuamur·&eni ignis et aqua in ĩdici ſol3 dãnatis quã accipiũt nupte·videlicet quia hee due res humanã vitã maxime continẽt·itaq3 funus pſecuti redeuntes ignẽ ſupgrediebant̃·aq̃ aſperſi qd' purgationis genus vocabãt ſufficiõe3 Aq̃rioli dicebant̃ mulierũ impudicaꝝ ſordidi aſſecle ¶ Aq̃ decurſus amnis fluui9 flumẽ riuus torrens aq̃ impetus aqueductus· ductus aque· iter aque· curſus aque ·aq̃ vis Aqueliciũ dicit̃· cũ aqua pluuialis remediis quibuſdam elicit̃·ut quondã ſi creditur manali lapide in vrbe3 ducto Aque mons·fluctuũ mons ¶ A quibus in datiuo caſu numero hoĩm: Aquilius ꝑ nomẽ ab aquilo colore id ẽ nigro ẽ dictũ Aquilicũ ventroſum vel vẽtricl'm ſup vmbilicum Aquilius color ẽ fuſc9 et ſubniger a quo aquila dicta eſſe videtur ·quãuis cã ab acute volando dictã volunt·aq̃lus aũt color ab aq̃ eſt noĩatus·nã cũ antiqui duos omnino natales noſſent·i·albũ et nigrũ intuenerit aũt is quoq3 q̃ ita neutri ſilis eſt. vt tñ ab vtroq3 ꝓprietatẽ trahat potiſſimũ ab aq̃ eũ denoĩarũt cuius incertus ẽ color Aquipenſer genus piſcis Aquitanica regio vl' ab obliq̃s aq̃s ligeri fluminis appelata·qui ex plurima parte terminus ei9 ẽ·eamq3 pene ĩ orbẽ cigit ¶ A quo ſergia nomẽ·a quo ſergioꝝ familia nomẽ traxit Arabi hi ſunt & ſabei·dicti arabi·q3 ĩ mõtibus arabie ſunt q̃ vocant̃ libanus et antilibanus vbi thura colligũtur ¶ Araba aq̃lam planã· ſimmach9 cãpeſtrẽ interp̃tat̃ ſic ſup̃ dictũ eſt porro ẽ et alia villa arba nomine in finibus duo ceſaree q̃ olim ſufforine dicebat̃ et alia tribus milibus a ſcitopolim cõtra occidentẽ Araba· hanc ut ſupra aquila trãſtulit planã· ſimmach9 interdũ campeſtrẽ·interdũ inhabitabilẽ theudociõ occidentalem Araba occidẽs ſiue veſpa Archab inſidie Arabice ole·i·ex odoribus arabicis Arrachius filius chanaã. qui archas cõdidit oppidũ cõtra tripolim in radicib9 libani ſitũ Araboth moab· vbi ſcđo nũatus eſt ꝑ pl's qd' aquila interp̃tat̃·humilia ſiue equalia hñs moab hanc cõſuetudiue3 ut heremũ ꝓpter planiciẽ Amaann amalẽ id ẽ equalem interp̃teẽ et planam: Deniq3 ſimmach9·ꝑ araboth moab cãpeſtria moab trãſtulit· & ẽ vſq3 hodie loc9 iuxta mõtem fogor euntibus a libia demeſbon arabie cõtra hiericho qui ita appellatur Arad terminus et ipẽ iude diſtans· a chebrõ milibus viginti ad meridiẽ de quo ſup̃ poſitum ẽ Arad ſuſcitauit deſcendens·vel ſuſcitauit deſcenſionẽ A radice radicitus. Aranea vermis aeris ab aeris nutrimẽto cognominata·q̃ exiguo corpore lõga fila deducit·et tele ſemp intenta Ararat armenia·ſiquidem in montibus arat archa poſt diluuium ſediſſe phibetur·& dicuntur ibidem vſq3 hodie eius manere veſtigia· meminit hoꝝ montiũ· et hieremias ĩ viſione contra babilonẽ Ioſephus quoq3 in primo ãtiquitatũ iudaicarũ libro ſeculariũ litterarũ·hiſtoric9 pferẽs aĩaduertẽs inquit noe terram a diluuio liberatã vii·alios dies abire pmiſit·& vniuerſa aĩalia hoſtiaſq3 petẽtibus clauſtris emittens ipe cũ ſua prole egreſſ9 ẽ immolans deo hoſtias gaudẽſq3 cũ liberis· hunc locũ armoeni exitum vel egreſſum vocant· ſiquidem ibi cultores illarum regionũ arcã primũ ſediſſe teſtantur. & lignorũ q̃dam ſupeſſe monimẽta arce huius et diluuii oẽs qui barbaras ſcripſere hiſtorias recordãtur quoꝝ ẽ vnus beroſus chaldeus q̃ ſup diluuio referẽs hec locutus ẽ: Dicit huius nauis ĩ armenia ꝓpẽ mõtem cardue noꝝ ps aliq̃ pmanẽ & quoſdam bitumẽ ex ea euellentes circũferre quo vtũtur vl' maxĩe hi q̃ luſtrantur et ſe excipiant· ſed & hieronim9 egipti9 qui antiquitates phenicũ pulcro ſermõe deſcripſit & naſeas et multi alii ¶ Nicolaus quoq3 damaſcen9 in nonageſimo vi· libro refert eſſe in armenia ſup miniadem montẽ noie veris· ad quem multos ĩ diluuio confugiſſe·autumãt ibiq3 eſſe ſaluatos· alios vero in arce alueo ſupnantes ad eius verticem perueniſſe & vſq3 ad mltas etates ligna arce monſtrari ſolent quos quidem ego puto no eſſe alios niſi eos quos moyſes legiſer

iudeoꝝ in ſuis voluminibꝰ edidit ❡ Arbe
corrupte in noſtris codicibus arboc. ſcribi
tur cum in hebreis legatur arbe. i. q̃tuor.
ex eo ꝙ ibi tres patriarche abrahã yſaac et
iacob ſepulti ſunt. adam magnus. ut ĩ ihũ
libro ſcriptũ eſt Dicet enim eũ cõditum q̃
dam ĩ loco caluarie ſuſpicentur Hec ẽ aũt
eadem chebron olim metropolis philiſti/
norũ & habitacl'm gigantũ regnũq; pꝰea
dauid ĩ tribu iuda ciuitas ſacerdotal' & fu
gitiuorum Diſtat ad meridianã plagã ab
elia milibus circiter viginti duobus. & q̃r
cus abrahã que & mambre vſq; ad conſtã
tini regis impiũ monſtrabat & mau ſoliũ
eius in preſentiarũ cernit: Cunq; a nr̃is
ibidem eccl'ia exſtructa ſit a cunctis in cir
cuitu gentibus therebinti locus ſupſtitio
ſe colitur eo ꝙ ſub ea abrahã angelos quõ
dam hoſpicio ſuſcepit Hec ergo primũ ar
be. poſtea chebrõ ex vno filioꝝ chaleb ſor
tita vocabl'm eſt. lege verba dierũ Arbitri
um dicitur ſententia q̃ ab arbitro ſtatuitur
arbitrarium cum adhuc res apud arbitriũ
geritur Arbitriũ aũt ab arbitrando rõna
li conſideratiõe vel diſcernendo qđ eligat.
quid ve recuſat puto ꝙ nomẽ accepit. vel
ideo liberũ dictũ qđ in ſua ſit poteſtate po
ſitum habens agendi qđ velit poſſibilitatẽ
qđ eſt vitalis et rationalis anime motus.
Arbitri dicũtur iudices. qui ſuo arbitrio
cauſas iudicant. Arbitrio conſilio decreto.
vel diſpoſitiõe Arbitris teſtibus vl' ꝓdito
ribus Arbitriũ deliberatio voluntas ſiue
poteſtas. vel opinatio mentis Arbilla ar/
uina idẽ pinguedo corporis Arbit̃ cingit̃
Arbitratur autumat eſtiat Arbor homo
Arborum creandarũ naturaliter tria ſunt
gña. aut enĩ ſua ſponte naſcunt̃. aut ex ſe
minibus fortuitu iacentibus ſurgunt. aut
ex radicibus pullulant Nã cetera vſus in
uenit fauente natura Arboſem. ꝑ arbore
antiqui dicebãt. & roboſem ꝑ robore Ar/
buſtim opacũ amenũ apricum vmbroſuꝫ
contectum cõſitũ nemoroſum. ſiluestre vi
rens viride veſtitum ſecretũ ❡ Arca dimi
nutiuum facit arcl'am et arcellã. ut a porcu
porculum et porcellũ. a mãma mammula
& mamilla Arcadia dicit̃ que arcas iouis
& galiſte filius pelaſgis in ditionem reda
ctis ex ſuo nomĩe archadiã nũcupauit. ipa
eſt et ſichonia abeſton quoq; lapidem can
didiſſime etiã merule ibi naſcuntur Archa
ni ſermonis ſignificatio trahitur ſiue ab ar
te q̃ tutiſſima pars ẽ vrbis ſiue a genere ſa
trificii qđ in arce fit ab auguribus adeo
remotum a noticia vulgari. ut ne litteris
quidem mãdetur. ſꝫ ꝑ memoriam ſucceſſo
rem celebretur. ſiue ab arca in q̃ que clauſa
ſunt tuto manent. cuius ipĩus origo ab ar
cendo pendet Archanum ſecretum miſte/
rium ineffabilem occultum Arcem cacumẽ
ſiue ſumitatẽ locoꝝ Arces edificia ſumma
vel palatia munita ſummum ciuitatis. vel
mõtium oppidum Arcẽdis ꝓhibendis Ar
ces ſunt partes vrbis excelſe atq; munite.
nã quecumq; tutiſſima vrbium ſunt ab ar
cẽdo hoſtes arces vocantur. vñ et arcus &
arca Arcet ꝓhibet vetat inhibet interdicit.
abſtinet ſubmouet abſterret abicit auertit re
pellit ꝓpulſat ꝓpellit Arcere ꝓhibere eſt
ſimiliter ab arcit. ꝓhibet portet quoq; di/
ctum ab antiq̃s q̃i porro arcet. et ꝓ eo ꝙ ẽ
cõtinet ponitur. vñ et cohercere cõtinere di
cimus. trahitur autẽ hoc verbum a grecoꝝ
magiſtratu quẽ illi archen vocãt. in cuius
poteſtate ẽ vl' cogere vl' ꝓhibere Archiſina
gogus maximus cuſtos ſinagoge Archi/
margirus. i. princeps cocorum Archiepũs
ex greco vocabulo ꝙ ſit ſummꝰ epiſcopo
rum. tenet enim vicem apoſtolicam. et pre
ſidet tã metropolitanis q̃m epiſcopis om
nibus Arcirma genus plauſtri eſt modici
qđ homo geſtari poſſit. Arcturus ẽ qui ĩ
celi axe cõſtitutꝰ ſeptẽ ſtellarum radiis ful
get Arculata dicebantur circuli qui ex fa
rina in ſacrificiis fiebant Arcula dicebatur
auis q̃ ĩ auſpiciis aliquid vetebat fieri Ar
culum appellabant circl'm quẽ capiti im/
ponebant ad ſuſtinẽda cõmodius vaſa q̃
ad ſac publica capiti portabantur Arcl'us
putabat̃ eẽ deꝰ q̃ tutelã gerẽt arcaꝝ ❡ Ar
dẽs ocl'is ocl'os ira plenos hñs Ardentes
ſplẽdẽtes fulgurãtes feſtinãtes Ardor aſſi
duitas ſtudiũ cura cupido cupiditas aui/
ditas vigilie ĩduſtria labor pſeũantia ptia
cia iracũdia ĩdignatio. dolor anĩ cõcitatio.
impetus amor deſideriũ calor eſtus flãma
ignis incẽdiũ vulnꝰ Arduũ difficile altũ.
opoſum magni laboris. magne molis. ma
gni opis ſblime elatũ editum immẽſuꝫ ex
celſum eminens faſtigioſum ❡ Area ꝓpe
dicitur locus vacuus q̃i exaruerit. & nõ
poſſit quicquã generare Aream alii voca
tam dicunt. ꝙ pro triturandis frũgibus
area dantur. vel ꝙ non triturantur in ea
niſi arida: Arrecta. cupido. cupiditas.
ſuſcitata: Arena. ſabulum. Aree dicitur
ꝓpe locus vacuus vbi triturãtur annone:
❡ Arferia aqua que inferis libabat̃ dicta
a ferẽdo ſiue vas vini qđ ſacris adhibebat̃

¶ Argea loca rome appellant̄ ꝙ in his ſe pulti eſſent quidā argiuoꝝ illuſtres viri: Argeos vocabant ſcirpeas effigies que ꝑ virgines veſtales annis ſinglis iaciebātur in tiberim Argennon argentū ꝑcandidū: Argiua phalanx grecoꝝ exercitus. Argi ui ab argo conditore cognomiati· poſtquā aūt rex grecoꝝ apis mortuus eſt· huic fili us argus ſucceſſit in regnū· & ex eo argiui appellati ſunt· qui etiā ab eis poſt obitum deus haberi cepit tēplo et ſacrificiis hono ratus· idem et danai· a danao rege Argue re culpā oſtendere· ampliare vel patefacē: Arguit reprehendit culpat corripit incre pat accuſat: Argumēta ſigna ratiōis indi tia· note teſtimonia veſtigia cōiecture ſu ſpitiones Argutū iri in diſcrimen vocari: Arguto denticato ſtridulo ſonoro vl̄ gar rulo Argumentū dictū eo ꝙ arguat men tem arguit aūt tanquā ignarā· ut intrare de ignorātia confundat̄· et derelicto mēda cio veritatē deuote ſeq̄tur Argumētis aūt nichil aliud agendū eſt· niſi ut remota falſi tatis caligine lumē veritatis appareat· qđ q̄nto quis non ſegnius ſed violantius ege rit tanto maius nō eſt dignus reprehenſi one ſed laude Argus oculeus· argus no mē ē homīs qui fuiſſe fingit̄ oculis pleno Ariſtoforū vas in quo prandiū fert̄ ut di ſcus ¶ Arida ſterilis irrigua infecunda ie iunia inculta Arida non ſolum ad genus ſed etiā ad ſpeciē terrarū refert̄ ut ſicut vti lis ſicca habilis & apta culturis· arida aūt expreſſio naē eſt· terra appellatio q̄dam ſimplex negotii Aridū eſt qđ naīalez hu morem amiſit· dicit̄ aūt ꝑ contrariā ſignifi catiōꝫ ꝙ irrigari deſierit· nā ardeuiū gr̄. ingnarex Aries machinamentū vl̄ genus tormenti quo muri diſrūpunt̄ a militib9 ad expugnādū Aries dicit̄ animal al's tra bis· vnde muri rumpunt̄ ciuitatis Ariol9 arrepticius q̄i diuinus maleficus q̄ et fari olus ab aris dicitur· q̄ circa aras incantat: Arillator qui etiā coctio appellatur dict9 videtur a voce greca· q̄ eſt area· i· tolle quia ſequitur merces ex quibus q̄d cadens lu celli poſſit tollere· lucellū diminutiuū eſt a lucro Aritenā ſiue artenam vas ab hauriē do ſic appellabant: Arithmetica eſt diffi nitio ꝑ quā numeroꝝ oīm ratio vel ordo conſiſtit Arma caici hoc eſt nauis eius ar mamēta vel certe ꝙ frequēter in pupibus naute arma cōportant: Arma ferre arma mouere bellū gerere bellum indicere· ꝓliū facē ferro decēnere armis diſceptare bellare dimicare pugnare preliare decertare in ar mis eſſe Armanti frementi murmuranti. Arma poſuit deſtitit ceſſit ſuparus eſt· vi ctus eſt ſuccubuit· manus dedit· certamini ceſſit· ſubiecit arma· occubit Arma ꝑ arma bellū ſignificatur· ut ē illud Arma virūq̧ cano Arma et currus inſignia noīs ſigni ficat Armata adornata apparata ſtructa. Arma tradunt ſignis cedunt ſuccumbunt nequeunt deficiūt diſciſcunt deſtituūt de ferunt derelinquūt Arma ꝑprie dicuntur ab armis· i· humeris depēdentia ut ſcutuꝫ gladius pugio ſica· ut ea quibus ꝑcul pre liamur tela Arma ad quidē locū ſpoliorū partē miſit dauid Arma armamēta· vl̄ tela pugna vl̄ auxilia Arma dn̄i adiutoria ei9 in ſanctos Arma interiores hoīes: Arma adſueta· a conſuetudine remota Armenta ꝑex eſſentia extantia Armēta greges bo um vel eq̄rum· ſed nūc ad ceruoꝝ multitu dinem dicitur Armentum id genus peco ris dicitur· qđ ē idoneum ad opus armoꝝ inuenies tn̄ feminine armentas apud enni um poſitum Armita dicebatur virgo ſacri ficans cui lacinia toge in humerum erat re iecta· legibus etiā laurētum ſaucitū eſt ne pomū ex alieno legatur in armū· i· qđ hu meri onus ſit Armiluſtruꝫ feſtū erat apđ romanos quo res diuinas armati faciebāt ac dum ſacrificarent tubis canebāt Armil las ex auro q̄s viri militares ab regib9 do nati gerunt dictas eſſe exiſtimant· ꝙ an tiqui humeros cum brachiis armos voca bant· vnde arma ab his dependentia ſunt vocata Armonicum cōiunctuꝫ cōueniens conſonuꝫ luthnuſſida Armonia ex multis vocabulis apta modulatio ut inueitur du plex ſonus vel cōpetēs cōiunctio· vl̄ vox cōpoſita· vel ſonus ſuauiſſim9 Armonica dicitur modulatio vocis· hoc eſt prima di uiſio muſice q̄ ꝑtinet ad comedos vel coros vel ad amnes q̄ voce ꝑpria canunt· hoc ex anīo ex corpe motum facit et ex motu ſo num facit· ex quo colligit̄ muſica· q̄ in ho mine vox appellatur ¶ Arni caput· agni caput ¶ Aaron interp̄tatur archū Aaron mōs fortitudinis interp̄tat̄ ꝑpter ꝙ turri bl̄m accipiens in medio ſupſtitum· et inter emptorū obuiā ſtetit & ruinā mortis q̄i q̄ dam mōs fortis excluſit ¶ Arq̄ture forti ces Arq̄tes arcu preliātes q̄ nunc dicūtur ſagittarii Arrectus intētus attonitus audi ens Arrectis erectis ad audiēduꝫ paratis intentis Arripit apprehēdit eripit Arro gans romiger Arrogantia ſupbia iactātia

petulantia Arrogarit oſtentarit & iactan
do premõſtrarit ¶ Arſe verſe auerte ignẽ
ſignificat· tuſcoꝝ eni lingua arſe aũte ver
ſe ignem cõſtat appellari · vnde afranius
ait Inſcribat aliqs in oſtio arſe verſe ¶ Ar
tat anguſtat premit vrget denſat depmit
adopit velat inſiſtit obſiſtit. Artat ſtricta
tribulata cõcluſa diſtricta anguſta · vel tri/
bulationibus preſſa Arte laborate ſtudio
ſiſſime contexte Arteriati ſunt qbꝰ fauces
vel dentes cum aſperitate gutturis interiꝰ
ut cũ excreant aſpitatẽ fauciũ aſſentiãt relꝫ
Artifex gñale nomẽ vocatꝰ ꝙ artẽ faciat
ſicut aurifex ꝙ aurũ· faxo enĩ ꝓ facio dice
bant Tria aũt ſunt q̃ in vnoquoqꝫ homĩe
artifice exſpectant ut aliq̃ efficiat nata do
ctrina ſcientia · vſu natura · ingenio doctri
na ſcientia vſu fructu · iudicandus ẽ Arti
ficium inſidie fraus dolus aſtucia malicia
preſtigiũ fallacie fucus illecebra inductio
illectio calliditas captio Artifices dicti ꝙ
ſcientiam ſuã p artus exercẽt ſiue ꝙ apte
opa inter ſe arcent q̃ ex cauſa etiã et artes
ſunt appellate Artitus bonis inſtructus
artibus: Artus ex greco appellant quos
illi arobra dicũt · ſiue artus dicti ꝙ mẽbra
membris artent Artus cõnexio mẽbrorũ
articulus iũctura mẽbroꝝ digiti vel noda
¶ Arua aliena pegrinas terras Aruocitat
ſepe aduocat. Aruũ dicit locus in vulua
equus in quo poſt ſeminis effuſiõe3 cõci/
pitur et cuſtodit qd alio noĩe matrix voca
tur · terra ex culta Aruũ dicimꝰ agrũ nec
dũ ſatũ Arũdo cãna q̃ eſt ex calamus vel
rauſus Arruptis nubibus · diſſipatis nu/
bibus Aruſpices arioli ſortilegi · vates di/
uini phanatici Augures cõlectores piti ce
leſtiũ prudentes futuroꝝ Auruſpices ſũt
qui exta pecudũ inſpiciunt · & ex eis futa
pdicant Auruſpices nũcupati qi horarũ
inſpectatores auruſpici · nã artẽ pmꝰ edrꝰ
eis tradidiſſe dicitur ¶ Arx dicitur altum
edifitiũ in ciuitate dictũ ab arcendo · i · repel
lendo eo ꝙ longe repellat a ſe hoſtẽ · quia
ethimologia etiã dicit Aſſaratũ apud anti
quos dicebatur genus qddã potionis ex
vino & ſanguine tẽpatũ · qd latini priſci
ſanguinẽ aſſir vocauerũt ¶ Aſſa dicebãtur
cantus tibiaꝝ ¶ Aſſcripti dicebãtur · qui ĩ
coloĩas noĩa dediſſent ut eẽnt coloni Aſci
ſcere ẽ adiungere vel aſſumere: Aſciola ab
aſcia diminutie · eſt aũt manubrio breui ex
aduerſa parte ¶ A ſedibus a fundamẽtis
A ſelum cõfugii tẽplum Aſſeri affirmari
dicere: Aſſeres dicti · ꝙ adſideant parieti ·

trabibuſqꝫ ¶ Aſſidele menſe vocantur · ad
q̃s ſedẽtes flãmĩes ſacra faciũt Aſſidue fre
quẽter ſepe crebro ſepius identidẽ Aſſidu
um vſitatũ ſolitũ aſſuetũ familiare freq̃ns
celeberrimũ quotidianum ¶ Aſma dona
¶ Aſpectate cõtra aſpicite Aſpgere voces
multa narrare Aſper ſiniſter trux acerbꝰ
immitis ſilueſter agreſtis horrendus hor
ribilꝫ implacabilꝫ truculentus effrenatus :
Aſpnatus faſtidit grauatus ſpnit reſpuit
reicit repudiat irridet dedignatur Aſpicere
cernere videre cõſiderare ſpectare intueri .
Aſpectare voluptuoſe intendere Aſprima
ferociſſima ſeuiſſima acerbiſſima bellicoſiſſi
ma: Aſpa iracunda ferox petroſa horrida
implacabilia dura triſtis aduerſa turbida :
Aſpnatur cõtempnit depegit · i · cõtemnit ·
deteſtatur dedignatur deſpicit . Aſpicit cõ
tẽplatur cõſiderat intuetur inſpicit cõſpi/
catur · adiicit oclꝫm circũuiſit oclꝭs ſubigit ·
rimatur videt ¶ Aſtronomiã primitus egi
ptii inuenerũt Aſt ego · ego aũt Aſtaſẽt ſta
tuerunt Aſt · ſignificat · at · ſed aũt Aſtimꝰ
vrbanitas · ſine iracũdia Aſtronomica ẽ di
ſciplina q̃ curſus celeſtiũ ſiderũqꝫ figuras
cõtẽplatur oĩs · et habitudinẽ ſtellaꝝ circa
ſe · & circa terram · indagabili rõne pcurrit
Aſtu dolo vlꝫ verſutia malitia · nam ꝓprie
aſtutos malitioſos vocamus Aſtu apud
poetas aſtutiã ſignificat cuiꝰorigo ex gre
co oppido aſtu deducitur ĩ quo qui cõuer
ſati aſſidue ſint cauti atqꝫ acuti eſſe videan
tur Aſtutus arce tutus ¶ At differẽtiam
rerum ſignificat · ut cũ dicimus · ſcipio eſt
bellator · at marcus cato orator Athanuiũ
ẽ poculi fictilis genus quo ĩ ſacrificiis vte
bãtur ſacerdotes romani A tergo a poſteri
ore pte a retro pꝰ dorſum Attinge ꝓ atti
gã antiqui poſuere Athlans frater ꝓme
thei magnus fuiſſe aſtrologus dicitur · vn
de occaſionem fabula inuenit · ut eum ce
lum ſuſtinere confingeret quamuis mõs
eius nomine nuncupetur · cuius altitudi
ne celi potius ſuſtentatio in opinionem
vulgi veniſſe videatur: Athlans ideo di/
ctus eſt ſuſtinuiſſe celum ob eruditionem
diſcipline & ſcientiam celi · nomen eius in
montem affrice diriuatum eſt qui nunc
athlans cognominatur : Atqꝫ in vrbem
qua ſtipatus cogitur aer & facit nubem :
Atqꝫ vtinam · vtinam magis : Atqꝫ equi
dem memini · ego quidem recolo ¶ Atra
bilis ab atro · i · animi uicio dictꝰ · ẽ eni atꝶ
nigrũ · i · a candore remotũ Atriũ ꝓprie ẽ
genus edificii ãn edem cõtinens mediam

aream in quā collectā ex omni tecto pluuia deſcendit. dictū aūt atrium. vel quia id genus edificii atrii primū in etruria ſit inſtitutum. vel ꝙ a terra oriat̄ q̄i ateriū Atria edes porticus. vl' eſt pluuia Atris denſis. tenebroſis nigris. vl' faucibus inferni mal' vel obſcuris Atritonia minerua Atriplexum herba que nunc atriplex dicit' Atroces appellantur ex greco quia illi atrocia dicitur que erudra ſunt. ſiue atrox dicitur ab eo ꝙ nichil timeat. treſe eni greci dicūt timere Atrophia nomen accepit. aut a diminutione corporis. nam greci nutrimēti ceſſationem atrofiā dicunt Atrox immane indignū graue ſeuū crudele acerbū miſerādum horribile tremendū nefandum immaturum. amarum immiſericors immitis fumex vel ferox Attauus quia atta ē aui. i. pater ut pueri vſurpare ſolent Atte appellantur qui ꝑpter vicium crurū aut pedū plantis inſiſtunt. et attingūt magis terrā q̄m ambulant. qḋ cognomē quintio poete adheſit: Attegrare eſt vinū in ſacrificiis augere. integrare enim et adtegrare minus factū ē in ſtatū redigere: Attibernalis habitator continue taberne qḋ genus domicilii antiquiſſimū romanis fuiſſe teſtimonio ſunt extere gentes. q̄ adhuc tabulatis habitant edificiis Vnde etiā tecta caſtrēſia quāuis pellibus contegantur tabnacula tamē dicunt' Atteſtata dicebant' fulgura que iterato fiebant videlicet ſignificationē prioꝝ atteſtantia Atticiſſat attice loquitur plautus non adticiſſat. ſed ſiciliſſat id eſt ſicule loquitur: Attin ꝓ reuerentia ſeni cuilibet dicimus q̄i eum aut noīe appellamus: Attritum et tritum ex greco deſcendit q̄a illi veſtē tritam tribonas appellant At qḋ vero ſignificat p a. et t. ſcribendū:

AVarus auidus rapax appetēs alieni inſatiabilis inexplebilis ſeuus immanis inclemens inhumanus impius immiſericors. Auctor cōmunis erat gn̄is apud antiquos Auctius amplius pleniꝰ vbertius cumulatius affluentius largius. habundantius Auctor cōſcriptor factor vel inuentor. & ab agendo dictus Auctor cōcordie arbiter medius interp̄s. internūtius gratie conciliator Auctoritatē bonorem dignitatem nobilitatem ſplendorē amplitudinē Aucupat' appetit adipiſcit conatur inſidiatur. captat affectat adiēptat adtractatur appetit Auctio incrementū. vl' publica venditio augmentū. accumulatio q̄i ꝙ et emētē augeat & vēdentē ¶ Audax diminutiuū facit audacl's: Audax et temerarius hoc inter ſe differt. temerarius non eſtimat picl'm. audax nō metuit Audeat. adgreditur adtemptat Audiuitaui ſepe audiui Audiui nūtiatū eſt michi. allatū ē michi cōperi cognoui ꝑſpexi vidi exptꝰ ſum exploraui exquiſiui Audenter audentius cōſtantius cōfidenter Auertit repellit propulſat ꝑpellit abicit abſterret ſūmouet. abſtinet arcet cohibet prohibet inhibet interdicit vetat indormit negligit diſſimulat contrectatur. moderat reprimit reſtringit cohercet refrenat cauſatur abigit fugat inimicos facit ſimultatē init Auere nichil aliud eſt q̄m cupe argumento eſt auidū et auiditatem ex quibus p̄cipua cupiditas intelligit' cū ſignificat et gaudere ¶ Auget amplificat adtollit. accumulat exaggerat aſſerit maiora facit maiꝰ attollit creſcit ampliat Augmentū habet. poteſt aliquid valet. auctoritatē habet fungit' partibus. fungitur munere Auguſtus locus ſanctꝰ ab auiū geſtu. i. qui ab auibus ſignificatus ē ſic dictus ſeu ab auiū guſtatu. quia aues paſte id ratum fecerunt Augur ab auibus gerēdoq̧ dictus. quia per eū auiū geſtus edicitur. ſiue ab auiū garritu. vñ et augurium Auguracl'm dicebant antiq̄ quā nos artē dicimus. qḋ ibi augures publice auſpicarētur Auguriū et auſpiciū. hoc inter ſe differt auguria cōſulantur. auſpicia vltro veniunt Auguriū omen auſpiciū ſigna auiū volantiū. votū vl' auſpiciū. vl' augurandi ſcientia Auguſtū venerabilem ſanctū amplificū vl' amplū vl' nobilem pulchrū glorioſum Auidi cupiētes. auide viuētes vel inſatiabil' Auiditas cupiditas ardor vigilie induſtria labor pſeuerātia ꝑtinacia aſſiduitas cura ſtudiū cupido amor libido deſiderium ardor labor calor eſtus flāma ignis incendiū vulnus: Auidus a uidendo ꝑp̄ nimiā cupiditatē appellat' ſicut amēs q̄ mētem ſuā nō habet: Auitariū dicebāt antiq̄ qḋ ſup menſurā vl' pōdꝰ iuſtū adiciebatur vt cuml's vocat' ī modio: Auitum vocabat' ſpacium circi qḋ ſup definitum modū victorie adiungit' Auillas agnus recentis ꝑtus ¶ Aulus antiq̄ dicebāt. q̄s nos diciꝰ ollas. quia nullam l̄raꝫ geminabant. itaq̧ aulicotia exta q̄ in ollis coq̄bātur dicebant id ē elixa Auothair gl'ia luminis. vl' vita lumīs. ita tñ vt ꝓnūtietur authiair ¶ Aureax auriga. aureas enī dicebāt frenū qḋ ad aures equoꝝ religabatur Orias quo ora cohercebantur Aureas dicebāt frenos

quibus equoꝝ aures redigunt Aureliā fi
liam ex ſabinis oriundā a ſole dictā putāt
ꝙ ei publice a ppl̄o romano datus ſit loc9
in quo ſacrificaret ſoli· qui ex hoc auſeli di
cebant· vt valeſii papeſii· ꝓ eo ꝙ eſt valerii
paperii Auritus a magnis auribus dicit̄
ut ſunt aſinoꝝ· & leporū· alias ab audien⁄
dum facultate Aurichalcū· vl' orichalcum
quidam putant cōpoſitū ex ere· & auro· ſi
ue ꝙ colorem habeat aureum· aurichalcū
ſane dicitur quia in montuoſis locis inue⁄
nitur· mōs eteni grˢ· oros appellat̄: Aurū
dictū quia p̄cipue cuſtodit̄· grece eni orni
cuſtodire dicitur· vn̄ et theſauꝝ ypocrates
medicus de nomīe inuentoris dictū putat
quē vocitatū ait· aurion quidam ad ſimili
tudinem aurore coloris nomē traxiſſe exi
ſtimant nōnulli· quia mētes hominū auer
tat· alii a ſabinis tranſlatū putant qđ illi
auſum dicebant ¶ Auſoniā appellauit au
ſonulixis & calipſus filius a prima parte
italie in qua ſunt vrbes beneuētū & cales
deinde paulatim tota quoqꝫ italia q̄ appē⁄
nio finitur· dicta eſt auſonia ab eodem du
ce· a quo vrbē etiam conditā auruncā fert̄
Auſculan dicebant antiq̄ ꝓ oſculari· qđ ē
os cum ore cōferre ¶ Auus patris mr̄iſqꝫ
pater dictus a greco vocabulo qđ ē apud
eos papos· mutatis quibuſdaꝫ litteris· alii
volūt ꝙ ex ea voce appellet̄ qđ apud gre
cos ayoc appellatur· ſignificatqꝫ magnū
cū veluti magnus pater ſit auus· alii pu⁄
tant auum dictum eſſe quia ad duos atti
neat q̄i adduū· vel quia ad patrem ſit adi
tus Auunculus matris mee frater traxit
appellationem ab eo ꝙ eque tercius a me
ut auus eſt· ſed non eiuſdem iuris: Ideoqꝫ
vocabuli facta diminutio ē ſiue auunculus
appellatur ꝙ aui locū optineat & proxi
mitate tueatur ſororis filiaꝫ ¶ Auxiliares
dicuntur· in bello ſocii romanoꝝ exteraꝝ
nationū· dicti ex greco vocabulo auxeſim
qđ nos dicimus rerū creſcentiū actionuꝫ
Auxilla olla paruula ¶ Axementa dicebā
tur carmina ſolaria que a ſolis ſacerdoti⁄
bus cōponebantur in vniuerſos homines·
compoſita Nam in deos ſinguli verſus fi⁄
cti a nominibus eorum appellabantur vt
ianuli iunonii mineruii Axare nominare:
¶ Axitioſi factioſi dicebantur· cum plures
vna q̄d ageret facerentqꝫ· axit aūt dixiſſe
antiquos pro egerit manifeſtum eſt· Vn̄
axes mulieres ſeu dii dicebantur vna agen
tes Axis quem greci axona dicunt plures
habet ſignificationes: Nam et pars celi
ſeptentrionalis & ſtipis teres circa quem
rota vertitur· & tabula ſectilis axis appel
latur ¶ Aigea· Sancta: Aita· occulta tem
pli.

BAcar· vas
vinarium·
ſimile bra
chioni Bal
lenā· beluā
marinam·
ipāꝫ dicūt
eſſe piſtri⁄
cē ipam eē
& cetum:
Balatrōes
& blateas
ballas luti
ex itineribus· aut ꝙ de calciamentorum
ſolis eraditur appellabant Ballene nomen
a greco deſcendit· hanc illi phalennan di⁄
cunt antiqui cōſuetudine qua pirron· bur
rum pixon· buxum dicebant. Barathrum
greci appellant locum precipitem· vnde
emergi non poſſit· dictum ab eo qđ eſt ba
this Barbaricum appellatur clamor exer
citus videlicet qđ eo genere barbari vtant̄
Barbari dicebantur antiquitus omnes gē
tes exceptis grecis· vnde plautus neuium
poetam latinum barbarum dixit fortaſſe.
& ob hoc noſter apoſtolus grecis ac bar⁄
baris ſe debitorem eſſe fatetur ¶ Bados di
cebant antiqui quos nunc dicimus opari
os· vnde adhuc baiulari dicitur ¶ Bardus
ſtultus a tarditate ingenii appellatur· ceci
lius nimis audacem nimiſqꝫ bardum bar⁄
barum· trahitur autem a greco quod illi
bardis dicunt Bardus gallice cantor dicit̄·
qui virorum fortium laudes canit· a gen⁄
te bardorum· de quibus lucanus· pluri⁄
ma ſecuri fudiſtis carmina bardi Baruum
vrbē italie appellar̄t· cōditores eius expul
ſi ex inſula barra que non longe eſt a brū
diſio ¶ Bathne in tribu aſer· & nunc ap⁄
pellatur vicus bethleeꝫ in octauo miliario
ptolomatidis contra orientem Bathuel vir
go dei: Bathin ſiue feminalia· id eſt linee·
vnde ad genua pertingentes quibus vere
cundia velabantur: Batacite· lapis ſimilis
eſt teſte lamminoſe ſciſſibilis: Batus gen9
eſt herbe ¶ Baurim· locus ad quem vſqꝫ
perſecutus eſt mechol filiam ſaulis vir ſu
us lacrimans ¶ Bazechat vrbs antiq̄ iude.

Baʒ:oıba deſpectio ſiue cõtēp9 eius ¶ Bel
larium et bellaria res bellis apta dicitur :
Bella cient in pugnam ꝓuocant prelia cõ
mouent certamina adiciunt Bellare dimi/
care pugnare preliare decertare arma mo
uere·vel armis diſceptare·ferro decernere·
preliũ facere Bellicoſus belligerandi cupi/
dus vir aſſiduus in bello Belliger bellum
gerens·vir fortis ꝑliator duellio qui bellũ
gerit Bellicus tumultus ac motus pugne
Bellicrepã ſaltationē dicebãt qñ cũ armis
ſaltabant·qđ a romulo inſtitutũ ē ne ſimi
le pateretur qđ fecerat ipē cũ aludis ſabio
rum virgines rapuit. Bellitudinē ſicut ma
gnitudinem verius dicitur Bellona diceba
tur dea bellorum ante cuius tēplum erat
colomella que bellica vocabatur quã haſtã
iaciebant bellum indicebañ Belmeon tranſ
iordanen quã edificauerunt filii ruben·eſt
aũt vicus vſq; nunc grandis iuxta baraa·
in arabia vbi aquas calidas ſponte hum9
effert cognomento beel maus diſtans ab
eſbi milibus noueʒ vnde et beliſcus ꝓpħa
fuit Bellum ciuile·domeſticum bellum·v
ciues cõtra ciues·vel inteſtinũ Bellum inī
nitium·cõuictio omnes occidunī Bellum
italicum·bellum romanũ Bellum punicũ
bellum affricũ Bellule apud plautũ dimi
minutiuũ aduerbiũ eſt a bene ꝙ facit belle
& bellule Belut9 beſtie ſimilis Bellũ ebel
uis dicitur ·quia beluiarum fit pernitioſa
diſſenſio

B Enecan filius neceſſitatis Benac9
lacus mãtue Benalia benigna Bē
na lingua gallica genus vehiculi dicitī·vñ
dicunī cõbennones in eadem bēna ſedētes
Beneficiarii dicebanī milites qui vocabant
muneris beneficio·ecõtrario munifices vo
cabãtur qui nõ vacabãtur ſed min9 ei pu
blice faciebãt: Bñuentũ colonia cũ deduce
retur appellari ceptũ ē melioris hoīs cau
ſa Namq; eam vrbem antea greci incolen
tes Maldeton appellauerũt·Bene honeſte
parce moderate·prudenter recte·ꝓbe ordi
nate·poſt merite ornate·apte cõmode·pł
chre ꝓſpere Benefice benigne largius libe
raliter munifice ꝓlixe·plene habũde ſatis
ſupq; vbere vł nimiũ Bene geſte virtutes
laudes facta fortia Beneficus bñfactor·
largus bona faciens cumul9. Benigne lar
ge bñfice clementer vel munificus Beni/
gnitas innocētia bonitas Benignus ſatis
bonus vel bñ faciēs Beniuolus a bene &
volo clemens Benomin beniamin·benia/
min igitur ex duobus verbis cõpoſitum
nomen eſt·ex filio et dextera·ben eni dici
tur filius·iamin dextera Sciam9 igiī ſem
per tribũ beniamin appellari gemini·hoc
eſt vir gemineus ex tribu beniamin·id eſt
geminea ¶ Bera vbi cũ abimalech ioathim
fugiſſet habitauit·diſtat aũt vicus bera ab
eleutheropolim octo milibus ad aquilonē
Beerot ſub colle gabaon oſtendiī hodieq;
villa ab elia euntibus neapolim in vii·la/
pide Berieu maleficiũ·ſiue in mallo Non
nulli barui correpte legunt ¶ Bethel vic9
in duodecimo ab elia lapide ad dextrã eun
tibus neapolim qui primũ luʒa·i·amigda
lus Anyſtamon·vocatur et cecidit in ſortē
tribus beniamin iuxta bethan & gaui·q̃m
expugnauit iħs rege illius interfecto por
ro ꝙ quidam putãt ſcđm errorem grecoꝝ
voluminũ vlat maulas antiquitus nũcu/
patam vehementer errant·verbũ quippe
hebreum et nomē ipius ciuitatule pariter
miſcuerunt·cum ſām ſignificet prius idem
Tipotepon·luʒa vero Aitaaaaon·ei ſuiſſe
ſus·vocabatur aũt bethel prius luʒa·nec
non et hoc ꝙ betha vnũ aliud oppidũ ſu
ſpicantur·hebrei putant eadem eſſe bethel
ſed ex eo tēpore quo ibi ab hieroboã filio
nabath vitulli aurei fabricati ſunt·& a de
cem tribubus adorati vocatã eſſe bethaun
id ē domũ vituli q̃ ante vocabatur domus
dicitī·ſed et ſup hoc in libris hebreicaꝝ q̃ſti
onum plenius diximus Bethalla in tribu
beniamī Beth ī tribu ſimeonis Bethdagõ·
locus in quo due tribus ʒabulõ·et iſachar
habēt confinia Bethfariſa·vñ venit homo
cũ muneribꝰ ad heliʒeũ ꝓpħaʒ ē aũt villa
in finibus·Aicpoaeoc·quidecim ferme ab
ea milibus diſtãs·cõtra ſeptētrionē in regi
one thãnidica Betharabba·domus multa
vel grandis Bethchuchur uſq; ad hũc lo/
cum ppłs iſrł fugiētes alienigenas pſecu/
tus ē·appellans eũ lapideʒ adiutorii Beth
phage domus oris uallium ſitũ·uel domus
bacce·ſitũ eſt·non hebreũ quidaʒ putant
domum maxillarum uocari Beʒec urbs re
gis adonibeʒec·& hodie que due uille ſũt
noīe beʒec·iuxte ſibi in ſeptimodecimo lapi
de a neapolidis deſcēdentibus ſcitopolim:

B Iblos ciuitas phenicis cuius memi
nit eʒechiel·q̃·p in hebreica cõtinet
gobel Bibebat amorē·cõcipiebat amorē Bi
ptita·i·diuiſa·uel q̃i bis partita Bibl9 eni
eſt maior iuncus q̃ et papiros uñ fiebant
libri apud ãtiquos Bibliothece & apđ gre
cos·& apud nos tam libroꝝ magnus ꝑ ſe
nũs q̃m locus ipē in quo libri collocati

ſunt dicitur: Bitias vnus ex principibus
cartaginenſiū Bicienſes dicunt ꝗ pegrinū
tut aſſidue Bidental dicebāt qđ iā teplum
ꝙ in eo bidētibus hoſtiis ſacrificaret·bidē
tes aūt ſunt oues duos dentes longiores
ceteris hñtes Bigne gemīe dicunt·quia biſ
vna die nate ſunt ¶ Bigenera dicunt aīa
lia ex diuerſo gñe nata· ut leo pardus ex
leone & pāthera cicur ex apro· & ſcropha
domeſtica· muli ex equo et aſina ¶ Bibēs
duas habēs hereditates ¶ Bilbit factū ē a
ſimilitudine ſonitus qui fit in uaſe Neuꝰ
bilbit amphora inquit· Bilingues brucia
ce ſenius dixit· qđ brutti· & oſce· et grece
loqui ſoliti ſint· ſunt vero italie ppl'i vitie
lucanis Bible inuidia vl' triſticia ſine ira·
Bilis ira cōmotio languor rixa amaritudo
Bilinguas duas linguas ſciens Biliſaurꝰ
iracūdia vel venenū Billis apud afros ap
pellat̄ ſemē humanū humi pfuſum Burri
dicebāt antiqui qđ nūc dicimus ruffū·vñ
ruſtici burram dicūt buccl'am ꝗ roſtrū ha
bet ruffū pari modo rubēs cibo ac potu 7
ex prādio burrus appellatur Biremis na
ues ſunt hñtes remoꝝ ordinē geminū·ſic·
& triremes et ꝗtriremes·triū et ꝗtuor ordi
nū Biſaeta·porta dicitur cuius a teruice ſe
re biſariam diuidunt tum iam eſſe incipit
maior ſex menſiū Biſulcū ꝗ̄ vtrūqꝫ ſulca/
tum vel diuiſum ut vngule ¶ Blandicella
verba blanda p diminutiōem ſunt dicta·
Blatterare eſt ſtulte & pcupide loqui·qđ
a greco Blax originē ducit·ſed et camelo
rū voces edūt blatterare dicimꝰ Blanditia
gratia gloria adolatio pp'aritas affabili/
tas: Blennos ſtutos eſſe plautus indicat·
qui ait ſtulti ſtolidi fatui fungi bardi blen
di buccones:

BOare id ē clamare a greco deſcēdit
Boanū foꝝ rome dicebatur· ꝙ ibi
boues venderentur Bobinare cōuitiare cla
mare Bochor priogenitus·vel inclitellis·
¶ Boia eſt torquens damnatorū ꝗ̄ iugus
in boue Ex genere vincl'oꝝ eſt: Boie·i·ge
nus vincl'oꝝ tam lignee ꝗ̄m ferree dicunt
Boicus ager dicitur qui fuit bolorum gal
loꝝ·iſ aūt in gallia citra alpes que togata
dicitur in quibus ſunt mediolanenſes Bo
nas genus piſcis·a boando·i· vocē emitiē
do appellatur Bonis ſecundis letis aptis
beatis pſperis cōmunibus felicibꝰ Bono
eſt·expedit· vtile eſt·accōmodatū eſt reme
dium eſt·fructus ē Bonoꝝ hoſtis malus·
ciuis vicinus hoſtis iniquꝰ hoſtis qui etiā
aduerſarius Bonoꝝ emptor·qui emit bōa
alicuius Bonos hoc ē collis pputioꝝ loco
in galgalis vbi circūcidit hieſus pplm iſrl'
in ſcđo ab hiericho lapide & oſtenduntur
vſqꝫ hodie ſaxa ꝗ de iordane illuc tranſla
ta ſcriptura cōmemorat ¶ Boſor i deſerto
tranſiordanē ꝗ cecidit in ſortem tribus ru
ben·ad orientalem partē hierichus ciuitas
ſacerdotal' et fugitiuoꝝ·hec eſt boſtra me/
tropolis arabie·appellatur aūt & alia bo
ſor·ciuitas eſau in mōtibus idumee cuius
eſaias recordatur dicēs Quis eſt iſte qui ve
nit de edō fuluida veſtimēta eius ex boſor
Boſes nomē petre ſup quā in libris hebrei
carum ꝗſtionum diximus ¶ Bothſur ī tri
bu iuda·ſiue beniamī·& ē hodie bethſoro
vicus euntibus nobis ab eliam chebron ī
vigeſimo lapide iuxta quē fons ad radices
montis ebulliēs ab eadeꝫ·in qua gignitur
ſorbetur·hunc apl'oꝝ·acta referūt·eunu
chum cādacis regine·ī hoc eſſe a philippo
baptizatum·eſt & alia villa bethſur·in tri
bu iuda mille paſſibus diſtās ab eleuthero
polim Botnim tranſiordaneꝫ ciuitas tribꝰ
gad·ꝗ vſqꝫ hodie ſimiliter appellatur Bo
otes ſtella eſt ꝗ plauſtrū·i·ſeptētrioēꝫ ſeꝗ
tur·qui etiā ab antiquis arctofilax dicitur
ſiue minoarctos·vñ et quidā eum ſeptētri
onem dixerūt·hūc expectāt pcipue qui na
uigare noſcuntur De ꝗ lucanꝰ velox vbi
nocte bootes·ꝗ cum orta fuerit cito facit
occaſum Botl'us genus farciminis ppt co/
nexiōꝫ a bol' ſic dicitur Boua ſerpēs eſt aꝗ
til' quā greci yorō vocāt·aꝗ ictī obigeſcūt
cruꝝ quoqꝫ tumor vie labore collectus bo
ua appell̄ ī Bouē bidentē a dentiū nūo di
cūtur ¶ Brachiū nos gr̄·dñt Bracnion ꝙ
deducit Abrakic·i·breue· eo ꝙ ab hūeris
ad manus breuiores ſint quā a coxis plāte
Braſſica a pſecādo eſt dicta ¶ Brucia i dice
bant ꝗ officia ſeruilia mgr̄atibꝰ pſtabant
eo ꝙ hi primū ſe hanibali tradiderat et cū
eo pſeuerarent vſqꝫ dum recederet de italia
Bruma a breuitate dierum dicta Bruium
antiqui grauē dicebant Brutiane pme dice
bant ſcuta quibꝰ brutiani ſunt vſi Brudu
ſiū ꝗda poete breuitatis cauſa brēdā dixerūt

BVa magnitudie ſcꝫ bouis·hinc eſt
qđ grandis pueros Bubedas dñt
& mariſca ficū Buſcicon· Bubeū eſt genꝰ
qđdam vini Bubiare eſt menſtruo mulie/
rum ſanguie inquiari·lucilius hec inquit
ī bubinat a cōtra te ī bulbitat·ī bulbitare ē
puerili ſtercore inqnare dictum ex fimo ꝙ
greci appellant Bolbiton· Bucar genus
eſt vaſis: Bucephalus vocatus eſt equus

alexander regis ꝓpter quãdam bubuli ca
pitis ſimilitudinem Bucina quã nos dici/
mus buchia a ſimilitudine ſoni dicitur.
Bulla aurea inſigne erat puerorum prete
xtorum que dependebat eis a pectore ut
ſignificaretur eã etatem alterius regendaꝫ
cõſilio dicta eſt aũt bulla a greco ſermõe
Bullin qd̓ conſilium dicitur latine · vel
quia cum partem corporis bulla cõtingat
id eſt pectus in quo naturale manet conſi
lium Buleuta de corio ſentitur Biulis fel:
Bulimam greci magnam famē dicũt aſſue
ti magnis et amplis rebus ꝑponere Bul/
lões ipi ſunt cetearii q̃ diuerſa genera pi
ſcium vendunt Burranicum genus vaſis
Burranica potio appellatur lacte mixtuꝫ
ſapa a rufo colore quem burrũ vocãt Bu
ſem appellatum eſſe ꝙ biſtrienſes quãuis
dura cõpoſitio fiat beſis extriēte beſſis no
uem ſunt vncie trientes Buſtus ꝓprie di
citur locus in quo mortuus eſt combuſt9
& ſepultus diciturqꝫ buſtum quaſi bene
vſtum. vbi vero combuſtus q̃s tantũ mõ
alibi vero eſt ſepultus is locus ab vrendo
oſtrina dicitur · ſi modo buſta ſepulchra
dicimus ¶ Buteo genus auis qui ex eo ſe
alit qd̓ accipitri eripuerit vaſtitatiſqꝫ eſſe
cauſa his locis q̃ intrauerit ut bubo a quo
etiam dicitur buteo Butubatta neuius pro
nugatoriis poſuit hoc eſt nullius dignati
onis Butirum ex animaliuꝫ lacte colligiť

CAath molares dētes ſiue pacientia: Caala tha e cclesia venit · vel voces: Cabaſam· congregatõ eorum Cabalaam ꝑcipitauit: Ca/bo caball9 ſonipes equus ¶ Cacula ſeruus militis. plautus videocaculam militarem · dicitur a greco calin qd̓ fuſtib9 clauiſqꝫ ligneis ad tutelam dominoꝝ armari ſoliti ſunt ¶ Cadauera infideliũ corpora Caduca auſpicia vocant vel dicunt cũ aliquid in templo ex cidit· veluti virge manu· Cadauera corpa mortuoꝝ· vel pro eo diciť ꝙ ꝑ mortem ce ciderit· vł a caſu corpus mortuum Cadũ ſitula enea orca Cad mera terra que in es coitur ut fiat aurichalcum Caduceatores legati pacem petentes· cato caduciatori in/ quit nemo homo nocet. Chabrata· qd̓ inť pretatur aquila kathoaon· id eſt iuxta viã que ducit in effrata· id ē bathel· vbi rachel cũ beniamin pepiſſet occubuit ſup hoc ver bo q̃d nob̄ videaťĩ libris hebreicaꝝ q̃onũ diximus ¶ Calamitas lues morbus tabes clades aduerſa valitudo imbecillitas infir/ mitas. egrotatio miſeria erũna infelicitas labor exitium· caſus peſtilentia· contagio. cruentum luctuoſum exitiale ꝑnitioſũ fle bile lugubre lacrimabile funeſtũ triſte pi/ culoſum peſtiferũ exitioſum ferale Calla la cortices nucũ viridum dicta a ſimilitudi ne culleorum quibus vinum. ſiue oleũ cõ tinetur Calaſis tunice genus ꝙ greci cala ſinon dicũt · alii dicũt nodum eſſe tunice muliebris quo cõnexa circa ceruicem tuni ca ſubmittiť ¶ Calbeos armillos dicebant quibus triũphantes vtebanť· & quib9 ob virtutē milites donabanť ¶ Calcer ãpulle plumbee Calceos calciamenta Calceat cal cem ducit· ſchuchot Calculus et lapillos. & ratio et ſententia & numerus diciť. Ca letores dicebantur ſerui Apotokalin qd̓ ē vocare quia ſemꝑ vocari poſſent obneceſſi tatem ſeruitutis Calidos latices aquas ca lidas: Callidus aſtutus verſutus malitio ſus mendax ſubdolus ſubinſidioſ9 fict9 vafer. Callim antiqui dicebant ꝑ clam ut meus ꝑ nobis ſam· ꝑ ſuã im· ꝑ eum. Ca licata edificia calce polita Calciatis calce po litis Caliptra genus veſtimenti· quo ca/ pita operiebãt Calix ꝙ in eo calidum bibi tur ¶ Calones calcei ex ligno facti Calo nes militũ ſerui dicti· q̃a ligneas clauas ge rebãt quē grece cala vocãt · is quoqꝫ qui huiuſmodi telo vtitur clauotor appellať: Calpar vinũ nouum qd̓ ex dolio dimittiť ſacrificii cauſa antequã guſteť· ioui enĩ pri us ſua vina libabant· q̃ appellabant feſta vinalia Calpar genus vaſis fictił Calpor nia a calpo nume regis filio ſunt oriundi. ¶ Camelis virginibus ſupplicare nuptu re ſolite erant Camene muſe a carminib9 ſunt dicte· vł ꝙ canũt antiquoꝝ laudes vł ꝙ ſint caſte mentis ꝑſides Camera et camu ri boues a curuatiõe ex greco dicũtur Cã menſem curſorem titinnius ꝑ piſtore po/ ſuit Camillus ꝓprie appellať puer inge/ nuus Chameleopardus eſt dictus ꝙ dũ ſit vt pardus albis macħs ſup aſpſus· col lo equo ſimilis pedibus bobus· capite tam chamelo eſt ſimilis· hunc ethiopia gignit:

Chamelis cauſa nomē dedit ſiue ꝙ cū ho
nerantur ut breuiores et humiles fiāt·qđ
greci chami humile & breue dicunt ſiue ꝙ
curuus ē dorſo·chamus etiaʒ verbo greco
curuum ſignificat·hos alie regiões motāt
nam arabici bina tubera in dorſo habēt·re
liquarū regionū ſingl̄a ¶ Cana dicūt gre
ci·nos caniſtra· et ꝑ diminutioʒ caniſtella
Cananicole forenſes homīes paupes dicti
ꝙ circa canales fori conſiſterent Cancri di
cebanī ab antiq̄s·qui nunc ꝑ diminutiōeʒ
cancelli ex quo genere ſunt calces q̄ ꝑ di/
minutionē dicunī calculi Canētas capitis
ornamenta Cane in tribu manaſſe Cani/
um ciuitas iair· in qua & ſepultus ē iair·
tū primum iudicaſſet ppl̄m iſrabel appel
latur aūt hodieq̄ꝫ vicus cimono in campo
latiſſimo ſex milibus a regione ad ſeptētri
onalem plagā ꝑgentibus ptolomaidē Ca
nice·furfures de farre·a cibo canū vocate
Canitudinem ꝓ canicie·plaut⁹ dixit·ſtul
tus eſt aduerſus etatem & capitis canitudi
nem Canifera mulier dicitur·q̄ fert cannā
id eſt q̄luʒ· qđ vſte genus Canora a cātu
grata·vel cantu ſuauis Canpiter fundus
qui in campo eſt Canta pro cantata pone
bant Cantat canit dicit·vl̄ futura p̄dicit:
Cantarus vbi aqua mittitur Cantarida·
vermis Cantarinū cantariū·i·equ⁹ caſtra
tus·alii aūt ſaumariū vocant Cantherius
hoc diſtat ab equo ꝙ maialis a verre capo
a gallo berbix ab ariete·eſt enī canderius
equus cui teſticuli amputanī ¶ Cappas·
marinos equos greci a flexu poſterioruʒ
partiū appellant. Caperratū rugoſum a
cornuū caprinoꝝ ſimilitudine dicit̄ Caper
hircus caſtratus Cape obtinere vl̄ delecta
re diſſipare inuadere circumuenire Capeſ
ſere apprehendere accuſare vel capere facē
Capeſſit plus capit tenet libenter accipit·
Capannā ruſtici vocant· ꝙ tantum vnum
capiat idem & tugurium Capeſſitus·nō
per ſe· & eſt verbum impſonale ut legit̄·
prima aūt perſona eſt capeſſo· ē verbum
actiuum ut lego capeſſo frequēter capio:
Capis poculi genus dictū a capiēdo Ca
pital·facinus qđ capitis pena luitur Ca/
pidulum genus veſtimenti quo caput te/
gitur Capillatū vel capillarē arborem dice
bant in qua capilluʒ tunſum ſuſpendebāt
Capitariū aes·qđ capi poteſt:Capitalis
locus·vbi ſiquid violatū ē·caput violato/
ris expiatur: Capitl̄m dicit̄ paruū caput·
ſiue parua ſententia: Capre dicte ꝙ omē
virgultū carpant·ſiue a crepitu crurum·
vnde et crepaſeas priſci dixerunt Capreo
li vitium cincinni intorti qui ad locum ca
piendū tēdunt appellati Caprone equoꝝ
iube in frōtem deuexe dicte quaſi a capite
prone Capſe a greco appellanī has illi kā
peras dicunt Capta vrbe detenta ciuitate
Captat affectat appellat attētat attractat
appetit aucupatur Capti ꝓſtrati addicti·
ſubacti cōpulſi adnigrati Captiones ru/
mores aura popularis Captus locus dici
tur ad ſacrificandum· legittime conſtitut⁹
Capulum & manubrium gladii vocatur
& id quo mortui efferuntur vtrūq̄ꝫ a ca/
piendo dictum ſane a capulo fit capularis
Caput ex greco dictum eſt·qđ illi interdū
karatenpni·dicunt Caput xp̄s dicitur eo
ꝙ capiat quinq̄ꝫ ſenſus corporis ¶ Cara/
xatis ſcriptis Carbo dictus ꝙ flamma ca
ret· cū enim extincta fuerit pruna carbo
nomīatur Carere dolum eſſe ſine fraudi/
bus Careo amitto nolo perdo Careather
bee id eſt villa q̄tuor que & chebron·de q̄
iam ſupra diximus: Carcedon id eſt carta
go· cuius eſaias et ezechiel in uiſione tiri re
cordantur pro qua in hebreico tharſis ſcri
ptum eſt·ſed et de hac in libris hebreicarū
queſtionum plenius diximus Carinantes
ꝓbra obiectātes a carina dicti q̄ eſt infima
pars nauis· ſic illi ſortis infime Cariſſam
apud lucilium vafrum ſignificat Carnifi
cis loco habebatur is qui ſe vulneraſſet vt
moreretur Carnificibus interfectoribus :
Caro homo exterior Carpaſus genus ē
lini molliſſimi & candidiſſimi: Carpit·de
trahit·vellicat·ledit·cauillatur·prodit·mol
det·rodit:Carta in tribu neptalim·ciuitas
ſeparata leuitis: Carum habet amat dili/
git magnificat oſculatur amplexat̄ ample
ctitur·in oculis fert Carrum a cardine ro
tarum dictum· vnde & currus dicti quia
rotas habere videntur ¶ Caſa a cauatiōe
dicta Caſſabūdus crebro cadens Caſaria
que cuſtodit caſam. Caſcum·antiquum:
Caſſiculum· reticulum a caſſionibus per
diminutionem dictum : Caſilam antiqui
pro caſide ponebant: Caſinam fabulam
plautus inſcripſit ab ancille nomine caſia
quam amari a ſe introduxit. Caſſis gen⁹
venatorie retis ꝙ capiat·hinc eſt ꝙ & in/
caſſum dicimus id eſt ſine cauſa quaſi ſine
caſſibus· ſine quibus venatio inanis eſt :
Caſnar ſenex oſcoꝝ lingua Caſſo vulne
re·declinato vulnere Caſſus lumine vacua
tus·vel inanis lumine Caſta mola genus
ſacrificii quod veſtales virgines faciebant

Caſta modeſta honeſta bene morata egregia ꝓba venuſta admirabilis recta· nobil̄ grauis elegans grata Caſtanee mollis nature Caſtigare corripere & obiurgare ita diſtinguit̄·corripimus verberibus obiurgamus verbis caſtigamus cedibus Caſtigat emendat obiurgat vel corrigit corripit mouet precipit predicat precanit diſponit Caſti puri vel pii religioſi·ſancti ſiue pudici Caſtitas et continentia ita diſtinguit̄· caſtitas eſt corporis incorruptio Continētia vero poſt corruptionem ſexui renunciatio Caſtimonia pudicicia ſanctimōia Caſuſum vetuſtum ¶ Catata chriſea id eſt ad aurea ſunt autem montes auri fertiles· in deſerto procul vndecim' manſiōibus a choreb iuxta quas moyſes deutronomiū ſcripſiſſe perhibetur·ſed et metallo eris ferax qđ noſtro tempore corruit·montes venarum auri plenos olim fuiſſe vicinos eſtimant Catacheſin tropum nos abuſionem dicimus cum alienis abuttimur·perinde a propriis·cum ꝓpria deficiunt Catamituȝ pro ganimede dixerunt qui fuit iouis concubinus Cataroe heretici propter mundiciam ita ſe nominauerunt· glориantes enim de ſuis meritis negant penitentibus veniā peccatorum Viduas ſi nupſerint tanquā adulteras damnant rel̄ Cathegita doctrix Catella parua catena. Cateia· lingua perſarum telum Cateplectatio damnatio Caticuminus inſtructus audiens vel edoct9 Catifons ex quo aqua petronia in tiberī fluit·dictus ꝙ in agro fuerit cuiuſdā cati Catilones appellabant antiqui guloſos : Catampo genus eſt ludi Catillatio graue opprobrium hominibus generoſis obiciebatur· ſi qui ꝓuincias amicas populi romani expoliaſſent Catulinaȝ carnem eſcauiſſe hoc eſt cōmediſſe romanos plautus ī ſaturione refert Catuliari porta rome dicta eſt quia non longe ab ea ad placanduȝ canicule ſidus frugibus inimicum rufe canes immolabantur· ut fruges flaueſcentes ad maturitatem perducerentur: ¶ Caudece ciſtelle ex iunco a ſimilitudine equine caude facte Caude a cauo dicte antiquit9 enim ante vſum tectorum oues in antris claudebantur Caudicarie naues ex tabul̄ groſſioribus facte ¶ Cauere vitare declinare effugere ſubterfugere Caudeȝ recurſum aut retentionem ſiue clangorem excepts paucis nominibus omnia pene ex c· littera violenter interpretata ſunt Cauillatur carpitur detrahit vellicat ledit prodit· mordet rodit Caulas ſtabula Cauitioneȝ dicebant· quā modo dicimus cautionē Cauiares hoſtie dicebātur ꝙ cauie id eſt pars hoſtie caudatenus dicitur & ponebatur in ſacrificio pro collegio pontificum quinio quoq anno Cauillum cauillatio id eſt irriſio Caule ouile ouium curtes·vl̄ receptacula Cauſari calūniare terrere conſumere impedire exigere detinere fruſtrari Cautes ſaxa ingentia aſpera in litoribus Calulus genus qđdaȝ vinculi qui interdum canis appellatur Cauillatio ē iocoſa calumniatio Cautumnie citane Cautus quarte declinationis Cautus a cauendo dictus. vel ſollicitus prudens vel acutus Cautes nauicule cimbe rupis :Cauo cauis id ē firmo facit preteritum caui·vnde cautio dicit̄ firmatio Inde in euangelio accipe cautiōȝ id eſt firmariōeȝ vel ſcripturam:

Cerebroſi inſani iracundi·quaſi cerebri moti Cecaumentis id ē malis & noxiis feruorib9 Cacos enim grece malum Cauma eſtus Proprie vero cauma ē craſſitudo aeris Inde cecaumēis·quaſi caucos caumantes dicit id ē malis feruoribus Cecaton centum Ceca latentia occulta tenebroſa obſcura Ceciderūt lapſi ſunt· fracti ſunt ruerunt Ceco igne ſtulto amore· vel occulto Ceco marte nocturne pugna Ceelen ex greco putāt dici qđ apud illos keenln· ſignificat interficere Ceculus condidit preneſte·vnde putant cecilios ortos quorum erat nobilis familia apud romanos· alii appellatos eos dicunt· a ceca de troiano enee comite Cecultare ē cecos imitari. Cecinit cantauit dixit Cecum adituȝ abſconſum obſcurum occultum latens reconditum abſconditum obuelatum obtuſum obſtruſum inuolutū opertum obtectum Cecus accenſus flagrans furens ardens obcecatus preceps Cecus appellat9 ꝙ careat viſu Cecultant ceſis proxima ſūt oculoꝝ acie obtuſa plautus· num nam michi oculi cecultant·eſt ne hic noſter ſermo ¶ Caedes p a·et e·ſcribēda Cedem in ezechiel qđ aquila et ſimmachus interpͣtanī orientem :Cedit· verberat tangit manus immittit cobercit cōpeſcit contūdit collidit cōminuit diuidit diſtribuit partitur ſecat· ſeparat diſcernit diſtinguit·ſecernit ſegregat diſſociat diſſegregat dimouet diſtendit victimas ſacrificat mactat inflammat proſecat libat Ceditie tabne in via appia a domini nomine ſunt vocate Cedmonei·antiqua triſticia ſiue oriētales Cedo nō reſiſto

pareo obedio percutio vel iubeo vel flagel lo vel locũ dedi ℭelebritas nomẽ opinio honeſtas fama ſummus bonor glia ſplendor dignitas ℭelebs cõnubii expers et generis cõmunis eſt ℭeler appellatur a celeritate ꝙ vſus exigit velocius facit ℭelerit celerrime otius citius curſim raptim propere feſtinanter ℭelerare fugam maturiꝰ fugere ℭeleberrimus preclarus nominatiſſimus venerabilis feſtus opinatiſſimus condignus aſſiduus vł cõmunis ℭelebre ſolemniter cognitum vel velociter ℭella. ꝙ ea celentur que eſſe volumus ¶ ℭelibari haſta caput nubentis comebatur que ĩ corpore gladiatoris ſtetiſſet. abiecti occiſiꝙ ut quemadmodum illi coniuncta fuerit cum corporis gladiatoris. ſic ipa cum viro ſit. vel quia matrone iunonis curios in tutela ſint que ita appellabatur a ferenda haſta que lingua ſabinorum curis dicitur. vel ꝙ fortes viros generaturas ominetur vel ꝙ nuptiali iure impio iuri ſubicitur. nubens quia haſta ſumma armoruꝫ & impii eſt quam ob cauſam viri fortes ea dominantur et captiui ſub eadem veniunt quas greci Dorialotos & Dorictitos. vocant ℭeleres antiqui dicebant quos nunc equites dicimus. a celere interfectore remi qui initio a romulo bis prepoſitus fuit. ꝗ primitus electi erant ex ſingulis curiis deni. ideoꝙ omnino treceti fuere ℭeleſtia auguria vocant. cum fulminat tonat ℭelibẽ dictum exiſtimant. ꝙ dignum celo vitam agat ℭelidonia gemma et birundinum colore vocata. & duorum eſt generum. ꝗrũ vna ex altera parte purpurea. & alia purpurea nigris prouenientibus maculis ℭellus a greco kellin dictus ¶ ℭena apud antiquos dicebatur ꝙ nũc eſt prandium veſpertina. quã nunc cenam appellamꝰ. ℭenacula dicuntur ad quas ſcalis aſcenditur ¶ ℭencris ſerpens inflexuoſa ꝗ ſemp rectum iter efficit de qua lucanus. & ſemp recte Lapſura limite cẽcris ℭendito vitro. criſtallo ſimile. ℭenere nĩpha ℭeneto eſtimo iudico ℭenis vetuſtas bumane fragilitatis: ℭenina vrbs que fuit vicina rome acenite conditore appellata eſt. ℭenocbephali genus mõſtri in india ℭenodoxia. iactantia ſeu vana gloria ¶ ℭenſeo iudico fero ſententiam iudicium facio decerno ſanctio ſtatuo ℭenſere nunc ſignificat putare. nunc ſuadere. nunc decernere: ℭenſio aſtaria dicebatur cum militi multe nomine ob delictum militare indicebatur ꝙ baſtas daret ℭenſio eſtimatio. vnde cenſores ℭeſio dicuntur quorum patronomia publice ad notata ſunt vel ſcripta vel eſtimata: ℭenſorius ex cenſura qui cenſum functꝰ eſt ℭenſorius qui publicis lucris querẽdis inſtat. et queſtiones dirimit ℭenſores dicti ſunt. ꝙ rem ſuam quiſꝙ tanti eſtimare ſolitus ſit quantum illi cenſuerint ℭenſorium per i. non per e. ſcribimus Eſt antiquum nomen cenſorius. qui dignus ẽ. ut ſit cenſori. vel qui iam fuit ℭenſui cenſedo agri proprie appellantur. qui et emi & venire iure ciuili poſſunt. ℭenſura iudicium decꝰ pulchritudo vigor ſeueritas maior menſura poteſtas ſententia iudiciũ rectum vel diſtrictio vindicta ℭenſus ſbſtantia facultas pecunia opes. vel diuitie eſtimatio vel iuſſus: ℭenſor dicebatur facere cenſionem. cũ multa equiti irrogabãt. ¶ ℭentaurion. medicamentum achirone cetauro inuentum ℭentaurꝰ nunc nauis alias monſtrum qđ eſt bumana et equi cõiunctione formatum ℭentenarie cene dicebantur in quas leges licinia non plus centuſibus p̃ terre nata impendebatur. i. c. aſſibus qui erant breues nũmi ex ere: ℭentenas pondus dicebant antiqui referentes ad libras ℭentenum appellatur eo ꝙ in pleriſꝙ locis iacti ſeminis incremẽtũ frugis centeſimum renaſcatur: ℭentupeda genus animalis a multitudine pedum dicta ℭenturiones dicti eo ꝙ centum preſunt militibus ſicut quinquagenarii qui ĩ capite ſunt quinquaginta militum ℭẽturnus nomen loci ℭenturiatus ager in ducẽta iugera definitus quia romulꝰ centenis ciuibus ducenta iugera tribuit: ℭenturiata comicialtem curiata comitia dicebantur. quia populus romanus per centenas turmas diuiſus erat ℭentum viralia iudicia a centum viris ſunt dicta. nam cum eſſent rome triginta & quinꝙ tribus ꝗ & curie ſunt dicte terni ex ſingulis tribubus ſunt electi ad iudicandum qui centum viri apellati ſunt. et licet quinꝙ amplius quã c. fuerint tñ quo facilius nominarentur c. viri ſunt dicti ¶ ℭepadenes. ſaxa prominẽtia ℭeparius bortulanus ℭeraſtes ſerpens dictus eo ꝙ in capite cornu babeat ſimilia arietum ℭerata enim greci cornua vocant ℭerauni ſunt montes epiri a crebris dicti fulminibus. grece enim fulmen ceraunos dicitur: ℭera mons epiri a potuceraunoa tactu fulminis dictus ℭeraunium alterum biſpania in luſitaniis litoribꝰ gignit

piro rubenti & qualitas ut ignis: hoc ad
uerſus vim fulgurum opitulari fertur ·
dicta autem ceraunia quō alibi non inueni
tur q̄m in loco fulmine icto proximo · gre
ce enim fulmen ceraunos dicitur · cerauniū
item nota eſt · que in libris apponitur quo
tiens multi verſus improbantur Cercopa
greci appellant lucrari vndiqꜫ cupientem
quaſi cerdona quem nos quoqꜫ lucrionē
vocamus: Cereos ſaturnalibus muneri
dabant humiliores potentioribus quia cā
delis pauperes · locupletes cereis vſi ſunt
Cereale ſolum criſtum ex ferri id eſt men
ſam Cerealia arma inſtrumenta piſtoria ·
vel frumentalia: Cererem id eſt terram a
creandis frugibus aſſerunt dictam appel
lantes eam nominibus pluris · dicunt etiā
eam et opem ꝙ opere melior fiat terra · ꝑ
ſerpinam ꝙ ex ea proſerpant fruges · ve/
ſtamqꜫ herbis · vel variis veſtita ſit rebus ·
vel a vaſtando · & eandem tellurem & ma
trem magnam fingunt · turritam cum tim
pano & gallo & ſtrepitu cimbalorum ma
trem vocatam ꝙ plurima pariat magnam
ꝙ cibum gignat · almam ꝙ vniuerſa ani/
malia fructibus ſuis alat Eſt enim alimē
torum nutrix terra ꝙ ſimulachrū eius cū
claui fingitur · ꝙ tellus hieme clauditur ve
re aperitur ut fruges naſcantur · ꝙ timpa
num habet reł. ꝙ coribantes eius miniſtri
cum ſtrictis gladiis eſſe finguntur ut ſi/
gnificet omnes pro terra ſua debere pug/
nare Cimbalorum autem ereorum ſoniqꜫ
ferramentorū crepit9 in colendo eſt agro
ſed ideo ere ꝙ terram antiqui ere colebant
poſt vſqꜫ ferrum eſſet inuentum Eandez
veſtam et ignem eſſe perhibent · ꝙ terram
ignem habere non dubium eſt: Ceres dea
que frumentum repperit que a grecis de
metria dicitur Cerebellum cerebrum : Ce
res fruges frumentum vel dea frumenti:
Ceres quaſi creres a creando · cuius enim
ſacrificia proprie erant cerimonie ſicut or
gia liberi: Cerimonie leges diuine obſer/
uationes ſacrorum · vel religionis ſiue ſacri
ficia Cerimonia apud latinos dicuntur ſa
cra omnia que apud grecos orgia vocanī ·
proprie autem viſum eſt doctoribus a ca/
rendo appellari Cerimoniarum cauſa alii
ab oppido cere dictam exiſtimant · alii a ca
ritate dictas iudicant Cerritos furioſus :
Cermalus locus in vrbe ſic nominatur ;
Cernuus calciamenti genus Cerniclum ·
cribellum appolline Cernere videre: Cer
nentium · iudicantiū Cernus inſula corſice

Cerniculi · certa vites recrementorium Ce
roferarii dicuntur a deportādis cereis qn̄
legendum eſt euāgelium & ſacrificium of
ferendum · tūc enim accēduntur luminaria
ab eis et deportanī non effugandas tene
bras ſed ad ſignum leticie demonſtrandū
ut ſb tipo luminis corporalis illa lux oſtē
datur de qua in euāgelio legitur Erat lux
vera que illuminat omnem hominem reł.
Cerognoto · tempus noſcendi: Cerrones
leues. & ineptia cratibus dicti · ꝙ ſiculi ad
uerſus athenienſes cratibus proſecuti ſūt
vſi quas greci cerrhas dicunt Cerritus fu
rioſus · verſutus inſanus quaſi cereris ira
in furorem coactus · qui plenus eſt cerere
Certatim cum feſtinatione · paulatim cō
tentioſe ſtudioſe Certamen agonem con
flictum contentionem Certamine claſſis ·
nauiū contentione Certe ſine dubio mani
feſte Certo nimirum ꝑfecto vtiqꜫ ſcz vide
licet ꝑrſus plane · ꝑculdubio · longe a du/
bitatione Certo habeo · apparet michi liq̄t
ſedet anīo · ꝑſuaſum eſt michi non ſum du
bius ſtabile · firmum fidele · ratum fixum
immobile · immotabile · forte Certus eūdi
de nauigatione ſecurus Certus manifeſt9
euidens indubitatus · aptus pur9 ſine du
bio · ſine fraude fidelis Ceruaria ouis que
ꝑ cerua immolabaī reppos · i · ſupcos dice
bant a crepitu pelliculārum quem faciūt
verberātes · mos enī erat apud romanos i
lupcalibus nudos diſcurrē · et pellib9 obui
as q̄ſqꜫ femīas ferire Ceruaria ouis dicit q̄
ꝑ cerua īmolabaī Chreſtō · bonū · ſuaue :
Cerberū pagani aiunt infernoꝝ canē tria
capita habētē · ſignificātes aereū tres etates
ꝑ q̄s mors homīes deuorat · i · infantiā iu/
uētutē · & ſenectutē · quē quidē ideo dictū
cerberū putāt · i · carnē vorās Ceruiſa a ce
rere · i · fruge vocata eſt enī potio ex ſemini
bus frumēti vario mō confecta Cerui p9
ſerpentiū interēptiōez maiori ſiti inarce/
ſcūt · ꝑemptiſqꜫ ſerpētibus ad fontes acri9
velociſſimeqꜫ currūt · vn̄ et ꝓpħa ſicut cer
uus ad fontes aq̄rū reł · Cerula nigra alta
maria Cerulei colores appellati · nā cerulū
eſt viride cū nigro ut eſt mare Eſt aūt ce/
ruleus genus piſcis in mari Ceruleū co/
lorē tempare primū alexādria repperit · &
in italia ex harene puluere et nitri flore fa
ciunt: Ceruus ꝙ cerata · i · cornua gerat di
ctus Ceſarea vrbs paleſtine in honorē
ceſaris auguſti ceſarea nuncupata · in qua
cornelii domus xp̄i eſt eccłia · & philippi
edicule · et cubiculum quatuor virginum:

Ceſarea mauritaīe oppidū iuba rex mau
rorum in honorem ceſaris auguſti condi
dit·quā ex eius nomīe ceſaream appella/
uit Sic herodes aliam ceſaream ī paleſtīa·
que nunc vrbs eſt clariſſima Ceſarea phi
lippi que nunc paneas dicitur ciuitas eſt
in prouincia phenicis quā philippus fratē
herodis tetrarcha ituree & traconitidis re/
gionum in honorem tiberii ceſaris·ceſare
am philippi appellauit Imitatus herodem
fratrem qui in honorē auguſti ceſaris ap
pellauit ceſaream paleſtine que prius tur
ris ſtratonis vocabatur Ille autem locus
eſt ceſaree philippi vbi iordanis ad radices
oritur libani: De qua in euangelio venit
ihesus in partes ceſaree philippi Ceſarea
capadocie·a ceſare vocata. Ceſariati coma
tia ceſarie dicti Ceſariam comam lumen :
Ceſariem per a·et e· ſcribendam Ceſſare
vel deſinere cunctare dubitare deliberare·
cauſare tergiuerſare: Ceſarum nomen ab
iulio cepit·qui bello ciuili cōmotus prim9
romanorum ſingularem optinuit princi/
patum Ceſſator ſegnis tardus lentus mo
rator piger Ceſar qđ eſt cognomen iulio
rum a ceſarie dictus eſt quia ſcʒ cuʒ ceſaria
natus eſt Ceſſatum eſt·mortuū ē ¶ Ceſ
ſit nupſit reliquit locum dedit deſiit vel fi
nem fecit Ceſim quaſi militare adolate quī
tilianus membratim ceſimqꝫ dicimus Ceſ
ſio proprie eſt rei conceſſio·ſicut eſt illud·
cedo iure ꝓpinquitatis· cedere enim dici9
quaſi concedere·id eſt que propria ſunt·
nam aliena reſtitimus non cedimus· nam
cedere proprie dicitur·qui enim veritatem
aliter conſentit . Ceſones appellantur ex
vtero matris exſecti ¶ Ceſpes eſt terra in
modum lateris ceſa cum herba ſiue frutex
reciſus et truncus Ceſpis terra compacta
gleba frutex Ceſpites frutices· & ſcribi/
mus cum typtonga ¶ Ceſticillus appella
tur circulus qui ſupponitur capiti qui ali
quid eſt laturus in capite Ceſtus vocātur
& hi quibus pugiles dimicant· & genus
qđdam ornatus mulierum: Ceſſum ſuſtā
tem vel conceſſum vel victum ¶ Cetam ·
vallum dicitur in quo preacuti pali terre
adfixi· herbis vel frondibus occuluntur :
Cetant vocant arceſſiunt Cetauca taba :
Cetafor· de iſta parte Cetheca poſſeſſiua
Cete dicite: Cetherius exterius vlterius:
Cetatem aeris· mobilitatem aeris Cethie
tum·nā quomodo vel alia fabula Cethre
us pomarius Cetus id eſt multitudo per
diptongon ſcribendū Cethura interp̄tat̄

thimiama Cetus conuentus circuli corona
girus congregatio ¶ Chabor coniunctio
vel incantator· ſed et hoc per heth·lr̄am
ſcribitur . Chaboni manus ſpinarum· vel
aceruus ſpinarum·ſed melius preparatio
nes licet pleriqꝫ hebreorum libro·vel cru/
ſtulam ſignificari putent . Chabon quaſi
intelligens Chabol quaſi germen Chabol
termin9 aſer Chabon in tribu iuda Cha
brata electio ſuper hoc in libris hebreicaꝝ
queſtionum plenius diximus ¶ Chaſtis
in tribu iuda ¶ Chaibi·vbi geminos iude
filios thamar reddit· oſtenditur autē nunc
locus deſertus iuxta odollam in finibus
eleutheropoleos·de hoc quoqꝫ in libris he
breicarum queſtionum pleni9 diſputatū
eſt ¶ Chalāne ciuitas regni nemrod in ba
bilone·cuius et yſaias meminit dicens· &
chalanne vbi tris edificata eſt Chala vrbs
aſſiriorum quā edificauit aſſur egrediēs de
terra ſennaar Chalanne vbi turris edifica
ta eſt iuxta eſaiā ſicut ſupra diximus Cha
lap de hac cultores priſtinos aſer non va
luit expellere Chalanne conſumatio futa
ſiue omnes nos Chalamach omnem forti
tudinem Chalamad·conſumauit ſiue men
ſus eſt Chalamar omnis amaritudo Cha
lee· quaſi omne viride Chalacad· paſcens
ſiue nutriens ¶ Chamos congregatus vł
quaſi adtrectatio Chamoan· villula iuxta
bethlehem Chamos idolū moab Chamu
el reſurrectio dei· ſiue ſtatio dei Chani ca
lidus· ſed ſciendum ꝙ in hebreo c·litteraʒ
non habeat·ſcribitur aūt ꝑ heth que du/
plici aſpiratione refertur Chamoam ſimił
eis Chamos congregatus ¶ Chanaan re
uerſus eſt·ſiue quaſi reſpondentes·aut q̄ſi
mouentes Chanaan caaoc·hoc eſt motus
eorum vel negotiator· aut humilis Chana
neus poſſidens·ſiue poſſeſſio· ita dictus
ſimon a vico chanan·ipē eſt et ʒelotes Cha
nanei appellari de chanaan filio cham·ho
rum terram iudei expulſis incolis poſſede
runt·de origine cham veniunt Canchros
rex milui ¶ Chaos·appellatū eſt· ſi odis
confuſa quandam ab initio vnitatem hian
tem patenteʒ q̄ in ꝓfundū ex eo ꝉ tcnaſt
nein·greci nos hiare dici9·vn̄ hiamus de/
tracta aſpiracōe noīatur·id ē ꝙ fuerit om
nium primū·cui primo ſupplicabāt velut
parenti· & a quo rerum oīm factū puta/
bant initiū Chaos locū· vel habitaclm eſſe
nouimus contrariarū virtutū·q̄rū rex &
princeps ē ʒabulus Chaos greci appellāt
informē materiā celi et terre confuſam que

primum ex nichilo facta eſt · de qua poſt
modum omnia ſingillatim per ſpecies va/
rias formaſq; proprias prodiderunt · de q̃
ſcriptura loquitur dicens · qui feciſti mun
dum de informi materia ¶ Chaphthorim
manus turturum · ſiue exploratorũ Cha
pthor · capadotia ¶ Charran · ciuitas me/
ſopotamie tranſadeſſa · et vſq; hodie char
ra dicitur · vbi romanus eſt ceſus exercit9
& craſſus dux captus Charada caſtra fi/
liorum iſrahel: Charran · ciuitas aſſiriorũ
in regione theman · iuxta eſaiam Charran
foramina · ſiue ira vł fodiens eos · ſ; et hoc
nomen per heth hebreicum incipit Char
hoc · condita eſt autem ante ſex annos q̃m
tanis vrbs egipti conderetur diximus de
hac & ſupra · fuit autem metropolis enacī
quos gigantes et potentes intelligere de/
bemus Chareth diuiſio vel cognitio Cha
ree caluus Charri ad quē locũ pſecutus ē
ioab res nouas molientem ſabee Charith
cõciſio Carioth occurſus ſigni ¶ Charca/
mis ciuitas iuxta flumen eufratē ¶ Char
mamos ager congregatus · ſiue agnitio q̃
ſarmentum ¶ Charne calamus notandũ
ꝙ latinũ channa de ligua hebrea ſumptũ
eſt Charmi vinea mea vel cognatio mea :
Carracteniſmus · quando aliquis aut per
formã deſcribitur · aut per act9 proprios
indicatur: Cartam vocationem perfecit :
¶ Caſaloni in tribu iuda · & in finibus ae
liae villa pergrandis Caſbi calix in me · ſi
ue immola michi ¶ Caſelat iuxta thabor ·
terminus ʒabulon · dixim9 de ea et ſupra
ſub nomine caſalus Caſeleuchim contecta
regio eorum Caſeon duri fortitudine Ca
ſeleu ſpes eius Caſim ſummitas vel prin/
cipium Caſir meſſis Caſlon ſcelerata tri/
ſticia · aut protectio Caſtorum manus ex
ploratorum · ſiue manus turturuʒ · ſed me
lius capadoces: Catta ſiue coath · morſus
vel congregatio Cauc pacientia · ſiue clan
gor tube Caʒib mendacium ¶ Ceffira vi
cus ad ciuitatem pertinens gabaon in tri
bu beniamin ¶ Celon · que et ealon oppi
dum moab ſicut in hieremia ſcribitur Cel
bon lactei Celciau pars domini eſt Che/
lion conſumatio · ſiue omnis dolor · vel ab
initio Ceneʒei ʒelotipi ſiue poſſeſſio eius
Cenneroth · cithararum ſignum · aut qua
ſi lucerne Cencreas · poſſidens ſectatores
Choenica · menſure genus Chemor agni
tio luminis · vel cithara ¶ Cercobro · cogni
ta oblatio Huc vſq; hebreum: Cerelotl ·
audiſti ſignum Ceretchi interficientes quī

ſignificantius grece dicitur · εωʒοαοορτφο
ntec Chermel · vnde nabal charmelus fuit
de quo et ſupra dictum eſt . Cerethim di/
ſponentes pro quo melius in greco habeť
Aiathctimenoi Cherubin ſancta mons in
excelſis dei . vel ſcientie multitudo · vel ple
nitudo ſcientie ceterum cherubin · ip̃m in
ſancta ſanctorum · duo tantum ſignifican
tur animalia · aliis vero locis vbi hoc no/
mine legitur · aut picturam aliquam indi/
cat · aut varietatem Cerolas colles vel val/
les Cerucis nauis vel claſſis Cerugium .
nauigium Cherubin · ſcientie multitudo .
an ſciẽtie intellectus Cherubin quaſi plu
res aut vermiculata pictura ut ſupra Che
ſiel in tribu iuda ¶ Cetthim · terra cetthĩ
ciprus dicitur · in qua ciuitate condidit lu
ʒam · & vrbs hodieq; cipri citium nuncu/
patur Cetthcus mentis excelſus ſiue fi/
xus aut abſciſus · ſed et hoc nomen in he/
breico non incipitur conſonanti · littera ve
rum ab heth · de qua ſupra diximus: Cet
thiim confracti: Cethim inſanientes · vel
formidans ſiue ſignata: Cet percutiens ;
Cethura copulata · vel coniuncta interp̃/
tatur ¶ Cidon ſcutum vel clippeus: Ci/
ſara catulus eius · vł manus diſſipata ſiue
expiatio · ꝙ autem diximus catulum leo/
num ſignificat · quem greci vocant · ycym
non . Chilon in tribu iuda Chimarus id ē
torrens cedron · inter montem olіueti · &
iheruſalem · vel vbi deum ſaluatorem io/
hannes euangeliſta narrat traditum Cir/
rearum · q̃d aiunt inſpirationum Caſma ·
hiatus terre interrumpitur terra Ciſil ro/
buſtas Cithiis ſtupentibus · ſiue miranti/
bus ¶ Choadad precipuũ Cobaa ad leuē
partē damaſci · eſt autē et villa coba in his
regionibus hñs accolas hebreos qui credē
tes in xp̃m om̃ia legis precepta cuſtodiũt
& a pñcipe hebreo ebionite nũcupanť · cõ
tra iſtiuſmodi dogma paulus apl̃s ſcribit
ad galathas Cobar fluuiũ babiloniũ ſicut
in eʒechiel interp̃tať Cobal condempnatio
Codorlagomor · quaſi gñatio manipuli ſi
ue quaſi decorum manipulum ¶ Comari
vbi ioſias ſimulachra cõbuſſit Comari edi
tus ¶ Corath torrẽs tranſiordanen ĩ quo
abſconditus ē helias e regione eiuſdem flu
minis Coreb mõs dei ĩ regiõe madiã iuxta
mõtē ſina ſup arabiaʒ in deſerto · cui iũgit
mõs et deſertũ ſarracẽoꝝ ꝙ vocať farã · m
aũt videť ꝙ duplici noĩe · i · mõs ſina · nc de
coreb voceť Coelet · i · ſalemõ q̃d gr̃ · appel
lať eccia · lať · cõciõator · ꝙ ad ppl̃in · loq̃reť

Choragum inſtrumentū ſcenarum Chor reus iracūdus ſiue de foramine quē greci Tpoʒaithn vocant Chorri ſiue chorreus. farina aut farinatus. aut poſt me. vl' fora men meū Chorſei de foraminibus quos vocant troglitas Chota regio aſſiriorum. ¶ Churaſin oppidū galilee qđ xp̄us ꝑpt̄ incredulitatē miſerabiliter deplorat & plā git. eſt autem nunc deſertum in ſecūdo la pide a capharnaū Churaſin. hoc miſteriū meū Chus ethiops Chuſam ethiopia eo rum Chuſi. ethiopia:

Cianes. dea ſirum Cianes. terras vinetas & ꝓfuſiōe marina Ciamꝰ concinamus cōcidamus. Ciari piſcatores dicti a ceris ¶ Cibanari. quaſi tunica fer rea Cibaria fruges frumēta victus cōmea atus. alimenta res frumentarie neceſſaria anni vtilitas alimonia copia annona Ciba rius eſt panis qui ad cibum ſeruis datur. nec delicatus: Cibilus oppidum grecie. a quo mater deum cibila dicta Cibus victꝰ dicitur inde et ad cibū vocare inuitare dici tur Cibus dictꝰ qđ capitur ore ſicuti eſca ꝙ eum os capit: Cibum dicitur ex greco qđ illi perā in qua cibum recondunt cibis appellāt ¶ Cicatrix dicta ꝙ obducat vul nera atqꝫ obcecat. Cicatricare. cicatricem in inducere Cicer genus legumīs grecū no men eſt. Cicero. a legumine. qđ eſt cicer. eo ꝙ haberet rotundam faciē ſicut cicer Ci clades inſule quarum eſt ab oriēte. prima rodus a ſeptentriōe tenedos. a meridie car patos ab occaſu cithera. ab oriente finiun tur litoribus aſie. ab occidente mari icario a ſeptentriōe mari egeo. a meridie mari car pathio. ſunt autē om̄es ciclades numero l. tres Ciclades autumāt dictas. qđ licet ſpa ciis longioribus a delo ꝓiecte in orbem. tn̄ circa delum ſite ſunt. nam orbem ciclon grai locunt̄ Quidā vero ꝓpter ſcopulos q̄ circa eaſdem ſunt dictas putāt ciclades rel Cincindela genꝰ muſcarum. qđ noctu lu cet videlicet a candela. vnde etiam candela bra putant dicta Cicladibus veſtis q̄ vtū tur mulieres in grecia & roma Ciclamīos herba grece dicta ꝙ habeat radicē rotūdaꝫ greci enim cicla rotundum vocāt. cuius ra dix aut ſucus admixtus ebrioſos facit. na ſcitur in locis ſiluoſis & agris Ciclopes. genus monſtri quos india gignit. & di ctos ciclopes eo ꝙ vnum habere ocl'm in fronte media perhibentur. hi & agriopha gite dicunt̄ ꝓpter ꝙ ſolas ferarum carnes edunt Ciclon numerus ānorum Ciclum vocatum eo ꝙ i orbem digeſtum ſit. & qꝛ in circulo diſpoſitum ordineꝫ complectat annorum ſine varietate Ciclus orbis id ē girus gr̄. Ciconie aues vocate a ſono quo crepitant quaſi coanie. quē ſonum oris po tius eſſe q̄m vocis qđ eum quatiente ro ſtro faciunt Cicum granū malipunici aut vmbilicus lupi Cicuta genus herbe dicta ꝓpter qđ in tirſo genicl'ato nodos habeat occultos ut canna. ſed dicitur foſſa ceca q̄ occulta eſt hec potui data interficit. hanc ī carcere ſocrates bibit. & exſpirauit Perſiꝰ dicit forbitio tollit quē dira cicute hoc cū hominibus venenum ſit capellas efficit pī gues Cicutis arundinibus. aut herbis ve nenoſis Cicuma auis noctua Ciccum mē brana tenuis malorumpunicorum Cicur placidum manſuetum prudens Cicurare manſuete facere Cicnus auis qui et hole ra grece dicitur. ꝙ ſit totus plumis albis. olo enim grece totum dicitur Cicnus autē a canendo eſt appellatus. eo ꝙ carminis dulcedineꝫ modulatis vocibus fundit Cic nus amnis ci'itie eſt tauro monte ꝓgredi ens miram aquarum habens ſuauitatem. & quicquid candidum eſt cicnū gentili lin gua ſirorum dicitur. vnde amni hoc nomē datum qđ autumpno & eſtate cum niues ſoluuntur tumeſcit. reliquis anni tempori bus tenuis eſt et quietus Cincinni capilli dependentes de capitibus mulierum Cicī noſus cui capilli pēdent criſpi ¶ Cidaris caput exornat Cidnus fluuius ſicilie. et ex macro monte means Cidones puerorū amatores. virgil'. dū ſeq̄ris clitiū infelix noua gaudia cidon ¶ Ciet preliū pugnat dimicat preliatur preliū facit Ciet vocat. mouet imitatur clamat ꝓuocat Ciere ꝓpe eſt alteri. aut dolorē aut lacrimas cōmouē: Ciebo concutio conuocabo cōmouebo co nitio Cillaris equus pollutus Cillenius mercuriꝰ a cilleno mōte archadie ī quo nu tritus ē Cilex pirata Cillere mouere Hic et furcille dicte quibus frumēta mouent̄: ¶ Cilia ſunt tegmīa ocloꝝ. i. q̄bus coppiū tur oculi. et dicta cilia ꝙ celant oculos et te gūt Ciliaci ſunt hi qui paſſiones ventris cōpaciunt̄. gr̄ enī cilia venter dicit̄. fit ergo vētris ſolutio freq̄nter ꝓ corruptela ciboꝝ vl' crapl'a et ex frequēti ſolutiōe et potuū plenitudine et maxīe medicaminū freq̄nti purgatiōe et colicoꝝ accenſiōes. ſigna autē ciliacoꝝ ſitim patiunt̄ infinitā et faſtidium ciboꝝ et defectiōeꝫ habēt Ciliarchi dicunt̄ q̄ mille ꝑſūt militibꝰ quos nos millearies

nuncupamus. & eſt grecum nomen Cili tes a tharſis filio iuuan exorti ſunt. vnde & metropolis ciuitas eorum tharſis dicitur. Cilitia prouintia aſie minoris a cilitie nomen traxit. quē mortuum phenices dicūt antiquioremq; ioue fuiſſe aſſerunt: Cilicia prouintia iuxta taurum montem ē. lucanus. taurumq; ſubegit. id eſt gentē a tauro monte: Cilicia arabes nuncupantur lamenta pilis caprarum contexta. ex quib9 ſibi tentoria faciunt Cilicium eſt veſtimentum ex pilis caprarum cōfectum Cilicia tetus aluctus. adſumptio aut vomit9 ei9 Cilindrus lapis eſt columna qui a volubilitate nomen accepit. de quo virgil'. area tum primis ingenti equanda chelindro et vertenda manu: Cilipidra. vas aquarium quo iudicium habent propter horas nocturnas metiendas Calipſidra vas aquarium quā iudei habent propter horas nocturnas metiendas Cilium eſt vñ opant̄ argentarii. a quo & celata vaſa dicuntur: Cilium eſt folliculum quo oc'lus tegitur. vnde fit ſupcilium Cilo dicitur cognomēto a magnitudine labrorum Cilo ſine aſpiratione cui frons eſt eminentior. ac dextra ſiniſtraq; velut reciſa videtur ¶ Cimbalum. & cimba p y grecum ſcribendum Cimbia poculorum genera ſunt. ex quibus cimbia pocula dicta ſunt ex ſimilitudīe cimbe nauis. Cimbri galli: Cimea eſt ciuitas campanie Cimei carminis ſibille. que quatuor ſeculorum ordinem ſcripſit Cimex vermis minima de ſimilitudine cuiuſdam herbe vocatur. cuius et fetorē habet: Cimea herba propter ſimilitudinem cimicis dicta vnde et a greco corion vocatur. naſcitur ī locis aſperis atq; incultis Cimmeri dicuntur homīes qui frigoribus occupatas terras incolunt. quales fuerunt inter baias & cumas in ea regione in qua cum allis ſatis eminenti iuga circūducta eſt. que neq; matutino neq; veſpertino tempore ſole cōtegitur Cimia dicta quaſi coma. eſt enim ſummitas holerū vel arborum in qua degēs virtus naturalis eſt. Cimimen virtutem habet calidam & deſiccatiuam Cimothe et triton dii maris ¶ Cinnaborum a dracōe & barro id eſt elephanto cognominatum. aiunt enim draconum eſſe ſanguinē dum implicant elephantes. ruūt enim belue. & dracones obruūtur quorum fuſus cruor terram inficit fitq; figmentum quicquid ſolo tinxerit. eſt autem puluis coloris rubri: Cinnamomum fertur ex aromatibus ferri indie regionis. & eſt lignoſus frutex colore niger. vel cinereus & tenuiſſimarum uirgarum que confringuntur viſibile ſpiramentum emittit ad imaginē nebule ſeu pulueris ſue quoq; ꝓprietati. odorem ſeruans tuti rute. aut naſturcii ſimile macre atq; mordens: Cinnarii. ut quidam putāt acitabula que percuſſo in modulo concitantur Cimbri. lingua gallica latrones dicuntur. cillibe menſe rotunde Cimber gallus ciues de gallia Cineres oſſa reliquie. vmbre anime ſimulachra tumula Cimbala dicta quia cum bellematia ſimul percutiūtur: Cum enim greci dicunt cimbala ballematia Cingilio noua nupta precingebatur. qđ vir in lecto ſoluebat. factū ex lana ouis. ut ſicut illa in glomos ſublata coniuncta inter ſe fit. ſic vir ſuus ſecum cinctus iunctuſq; eſſet hunc herculaneo nodo vinctum vir ſoluit hominis gratia. ut ſic ip̄e felix ſit in ſuſcipiēdis liberis ut fuit herculanus qui lxx. liberos reliquit: Cingeat cingat girat coronat circuit Cingulū quo ſerui publici cingebātur obliqua purpura: Cingulos appellabant homines q̄ in his locis vbi cingi ſolet ſatis ſunt tenues: Cinifei hirci flumine affrice vbi plurimi ſunt Cinis eſt incendium per qđ ager inutilem humorem exudat Cinocephales homīes ſunt qui capita canina habēt Cinina vaſa modica Cinogloſſa quā latini caninam linguā vocāt. eo q; ad morſum caninū trita vel ſale & impoſita ſuccurrat Cinomolgus arabie auis. ꝓinde ita vocata q; in excelſis nemorib9 texit nidos & ex fructibus cinnamomi manducat. & cum nō poſſunt homīes ibi aſcendere propter ramorum altitudinem & fragilitatem nidos plumbatis appetunt iaculis. ac ſic cinnamoma illa deponunt. & preciis amplioribus vendunt. Cinoth latitudine dicitur in lamentatione hieremie: Cincius auctor troie. virgilius cum canerem reges & prelia cinctius aurem vellit. item virgilius & troie cinctius auctor: Cinctius mons deli. id eſt appollinis: Cinifii ſunt maiores hirci a fluuio cinife in libia vbi grandes naſcuntur: Cinxie iunonis nomen habebatur in nuptiis quod initio coniugii ſolatio erat cinguli quo noua nupta erant cincta ¶ Cio inſula ſira lingua appellata eo q; ibi maſtix gignitur ſiri enim maſticen cio vocant Cio inſula ibi fontem eſſe quo hebetes fiūt Inſulas aūt exiñ dictas iſidero teſte accepi9 q̄i ī ſalo hoc ē ī mari ſitas

Cio voco interdum & ꝓclamo. Ciconi a
vitis vuas grandes magiſq multas nomẽ
aũt inde aſſumens ꝙ multum vini fluit :
Cione vrbs pelopenſis ¶ Ciparıſſus ar
bor grece cipreſſus dicitur· ꝙ caput eius
a rotunditate in acumen erigitur· vnde et
conõ vocat̃·id ẽ alta rotũditas·hinc et fru
ctus eius chonus q᷑ rotunditas eius iaꝫ
eſt ut chonum imitetur·vnde et chonifere
ciparıſſi dicuntur· hoc lignum cedro pene
proximam habet virtutem· hec autẽ arbor
apud paganos mortuis conſecrata ẽ·que
fetorem cadauerum dum vrerentur oppri
meret iocunditate odoris ſui de qua virg·
feraliſq cipreſſus id eſt mortuis dicatur
Ciprium aes in cipro inſula prius reptũ
vnde et vocatum factum ex lapide eroſo
quẽ caıhmiã vocant·& eſt ductilis·huic ſi
addatur plumbũ colore purpureo fit : Ci
pros inſula vicina ſirie Cipros inſula a ci
uitate cipro nomen accepit·ipa eſt et pafõ
veneri conſecrata in carpatio mari· vicina
auſtro quondam famoſa diuitus & maxi
me eris·ibi enim prima huius metalli in/
uentio & vtilitas fuit ¶ Cira grece latine
manus vocatur Cirna & niſa duo capita
barnaſi montis·in cirna apollo in niſa liƀ
colebantur Ciracuſio verſu teocriti qui ſi
racuſanus fuit Circe inſula orientalis·vir
gilius·carminib9 circe ſocios mutabat Cir
ciliones dicti eo ꝙ agreſtes ſint·quos co/
iapictas vocant honoſi ac hereſis habẽtes
doctrinam·hi amore martirii ſemetipſos
pimunt·ut violenter de hac vita deſcẽdẽ/
tes martires nominentur Circino ferrum
duplex·vnde pictores faciũt circulos Cir
canea dicitur auis que circuitum volãs fa
cit Circites circuli exarefacti Circa cauſaſ
ꝙ elementorum idẽ gentiles etiam colori/
bus elimentorum finxerunt· roſeos enim
ſoli·albos aeri·praſinos terre·venetos ma
ri aſſimilantes· item roſeos eſtati currere
voluerunt quia ignei coloris ſint· & cun
cta tunc flaueſcunt Albos hiemi quia ſint
glaciales & frigoribus vniuerſa caneſcũt
Veri praſinos viridiſcoloris quia tunc pã
pinis denſatur: Ideo roſeos marti currere
ſacrauerunt a quo romani exoriuntur· &
quia vexilla romanorum cocco decorantur
quia ſiue mars gaudet ſanguine Albos ʒe
phiris & ſerenis tempeſtatibus·praſinos
flores terre·venetos aquis vel aeri·luteos
id eſt croceos igni· & ſoli purpureos iri ſa
trauerunt· quem arcum dicimus· quia is
plurimos colores habeat· ſicq dum hac

expectatione deorum cultibus atq eleme
tis mũdi aliquibus ꝓfananť eoſdem deos
atq eadem elementa ꝓculdubio colore na
ſcantur· vnde animaduertere debet xp̃ia/
na ꝙ circum nomina in munda poſſideat
quapropter alienus ſit tibi locus quẽ plu
rimi ſatane ſpiritus occupauerunt·totum
enim illum diabolus et angeli eius reple/
uerunt Circuli corone girus congregatio
ſeſſio Circulus eſt plena figura quia ſub
vna linea continetur que vocatur circũdu/
cta ad quã ab vno portu eorum que intra
figuram ſunt poſita omneſq incidunt re/
cte linee que ſibi inuicẽ ſunt·hoc vero pũ
ctum centrum circuli nominatur. Circul9
girus Circium romani dictum putãt a cir
cuitu equoruʒ eo ꝙ ibi circũ metas eq̃ cur
rebant·ludi circenſes ſacrorum cauſa deo
rum ac gentium celebrationibus inſtituti
ſunt Circenſes autem ludi ideo dicti·vel a
circumeundo· vel ꝙ ibi olim gladii pone
bantur quos quadrige circumibant·et inde
dicti circenſes ab enſibus circa quos cur/
rebant·ſiquidem et in litore circa ripas flu
minum currus agitãtes gladios in ordine
in ripa litoris ponebant· quare inde et cir
cenſes dicti putantur quaſi circum enſes:
Circus autem omẽ illud ſpacium quo cir
cuire equi ſolent· hũc romani dictum pu
tant a circuitu equorum·eo ꝙ ibi metas
circum equi currant· greci vero a circe ſo/
lis filia ve patri ſuo hoc genus certaminis
inſtituit aſſerunt nuncupatum·& ab ea
circi appellationem argumentantur· fuit
maga et venefica & ſacerdos demonum ĩ
cuius habitu et opere magice artis et cul
tus idolatrie recognoſcis: Ornamenta cir
ci oua meta oboliſcus carcer: Oua honori
pollucis & caſtoris aſſcripta qui illas oua
editos credendo de ligno ioue non erube
ſcunt·fingunt autem circenſia romani ad
cauſas mundi referre· ut ſub hac ſpecie ſu/
perſtitiones vanitatum ſuarum excuſent :
Metarum quippe appellatione proprie
terminum hunc finem mundi deſignari
volunt ab eoq aliqui & menſis finis eſt·
ſiue ob teſtimonium orientis occidentiſq
ſolis Oboliſcum memphis rex egipti pri
mus feciſſe fertur tali ex cauſa·cum quo
dam tempore nilus uiolenti inundatione
egipto nocuiſſet· indignatus rex tan/
quam penas a flumine exigeret· ſagittam
inundas miſit· nõ poſt multum graui va
litudine correptus lumen amiſit·qui poſt
cecitatem uiri recepto duos oboliſcos ſoli·

ſacrificauit · oboliſcus enim ſagitta dicitur qui ideo in medio circo ponitur · quia per medium mundum ſol currit · medio autē ſpacio ab vtraq₃ meta conſtitutus oboliſc9 faſtigium ſummitatemq₃ celi deſignat · cū ſol ab vtroq₃ ſpacio medio horarum diſcrimine deſcendit ſummo oboliſco ſi ꝓpoſitū eſt qddam auratū in modum flamme formatum · quia ſol plurimum in ſe coloris atq₃ ignis habet: In circo vnde mutantur & qui carceres dixerunt ab ea re quā et ille carcer qui eſt in ciuitate quia vbi homines damnpnati atq₃ incluſi · ita hic equi cohercentur ne exeant antequā ſignum emittant Ars circi auriga & currus equites ſiue pedites Auriga dictus proprie qd' cit cum agat et regat · ſiue qd' feriant vinctos equos · nā ferit aurit ut latus aurit apertū ipe eſt et agitator idem verberator ab agēdo dictus Erictonius aūt qui regnauit athenis primus quatuor equos iūxiſſe fertur · ſicut virgilius auctor eſt dicens · primus erictonius currus & quatuor auſus iungere equos rapidiſq₃ rotis inſiſtere victor Currus autem a curſu dictus · vl' q̄a rotas habere videtur · vnde et carrum q̄i currum · quadrigarum vero currus duplici themone erat perpetuoq₃ et qui omnibus equis iniiceretur iugo · prim9 criſtenes ſcionius tamen medios iugabat · eiſq₃ ſingulos ex utraq₃ parte ſimplici vinculo adplicuitq₃ greci ſiraforos · latini funarios vocant a genere vinculi quo prius alligabantur . Quadrige et bige & trige · et ſeiuge a numero equorum et iugo dicti · ex q̄bus quadrigas ſoli · bigas lune · trigas inferis · ſeiugas ioui ſacrauerunt Quadrigā ideo ſoli iungunt · quia per quatuor tempora vertitur · vere eſtate autumno hieme Bigas lune · quō cum gemino curru cum ſole contendit · ſiue ꝙ et nocte et die videtur · iungunt enim vnum equum nigrū · alterum candidum Trigas diis inferis · q̄bus per tres etates hominu₃ ad rem rapit id eſt per infamiam ꝑ iuuentutem · atq₃ ſenectutem Seiugas maximos currus ioui propter ꝙ maximum deorum ſuorum eū eſſe credunt · deſaltores lucifero & heſpero: Septem ſpacia quadrige currunt · referentes hoc ad currum ſeptem ſtellarum q̄bus mundum regi dicunt · ſiue ſeptem dierum preſentium quibus terminus vite cōſumatur . Porro equites ſingulares ideo currere dicunt · quia ſingulariter quiſq₃ currum vite huius peragit atq₃ terat · de

ſaltores nominati quia olim prout quiſq₃ ad finem currus venerat · diſſiliebat & currebat · ſiue ꝙ de equo in equum diſſiliebat Pedites autem aiunt propterea pede currere ꝙ pedibus curritur mortalitati ob occaſu ſuperiori paratu currunt ad inferiora id eſt ab oriente ad occidentē · quia mortales oriuntur et occidunt · nudi currunt · quia et homini in ſeculo nulle reliquie ſūt recto ſpacio currunt · quia inter vitam & mortem nichil diſtat · ſunt hec igitur ꝓpterea fingunt vt uanitates ſuas et ſacrilegia excuſare conentur: Circumcelliones gen9 monachorum falſorum vbiq₃ vagantium Dicti autem circumcelliones quia circūcellas vagantur · ſolent enim diſcurrere huc · illuc nuſq̄m habentes ſedes Circum circa huc illuc. Circumciſio eſt in carne preputii abſciſio qd' ſoli iudei faciūt Circumclauſtra · iuxta clauſuras id eſt exitus Circumdat · ambit circumuallat · circūuenit continet amplectitur includit: Circumflectit diuertit declinat deflectit decidit debilitat exinanit Circūforamus qui aduocationum cauſa circumforet cōuentus Circūfundimur cingimur ambimur Circumfuſa vndiq₃ veniens Circum iliacos muros · iuxta troianos: Circum inſpicit · querit cernere nam circum inſpicere eſt querere vbiq₃ inquirere Circuit operit velat obtegit. Circumlatus vnctus: Circumluuium locus quē aqua circūluit Circūpedes ad pedes iuxta pedes Circūſcribere circūuenire circuire decipere obripere fallere Circumſpecte acute caute cōſideranter paulatim minutatim gradatim ordīatim lente curioſe: Circūſpexit inuidit: Circū timpora · circa capita · iuxta frontem Circumtextū ꝙ grclas dicit · de quo virgil' · et circūtextum · circū velamen achāto: Circūtextū eſt dictū qd' et rotundū pullulat Circūtuitus · contemplatus Circū vbera · iuxta vbera Circumuiſit cōtemplat̄ conſiderat intuet̄ inſpicit cōſpicat̄ oc'lis ſubigit aſpicit videt Circūlator q̄ famā portat picti · circat vel circuit circuiēs Circūſept9 circūcinctus · vl' vndiq₃ cīct9 circūuallat9 Circūliuiū vis ꝑ dio₄ Cirea ſterc9 vn̄ nos ea q̄ ab ore abiicimus excreare dicimus id ē exſpuere Cirinē regīa fuit libie q̄ ex ſuo noīe ciuitatem cirenē cōdidit · a q̄ et libiam cirenēſe₃ vocāt Cirri nō ceſi capilli · qd' etiā gr' mallonē vocāt Ciriliū coſtat pētametro ypcatalecto ut ē · hoc regna ſupna pr̄is laudāt coris āgelis regna ſupna pr̄is caīt hic chor9 āgelic9

Cirinthi heretici a cirintho quodam nuncupati·hi inter cetera circumciſiõem obſeruant mille annos poſt reſurrectiontm in voluptate carnis futuros predicant·vnde & grece ciliaſte latine miliaſte ſunt appellati: Criſtatus·candidatus·aggaleatus: Ciritat·populum alloquitur: Cirne inſula grece dicta a cirno herculis·de q̄ virgilius·cirnea taxos idem & corſice: Ciro dicta grece latine manucleata tunica idem manicata Cirron quidam grecus fuit qui medicinam iumentorum inuenit·inde pingit de media parte homo·de media equus dictus autem cirnõ Apituyxyppyȝnythb quod cirorgraphus fuit Cirron greci optimum aurum qđ hebrei ophaȝ dicunt Cirorgia ferramentorum inciſio·nam cinoxere·circundare: Cirſum carpentum genus vehiculi: Cir vrbs mauritanie antiquiſſima. Cirorgia quā latini manuum operationem appellant·manus enim apud grecos chiros vocatur ¶ Cis·citra·circum circa: Ciſſeus rex tracie pater eccube: Cis renum·intra renum: Ciros idem edera: Ciſtella aut corbis ex canna vel ligno his quibus contexitur nominata. Ciſterna·lacus collectatia: Cit certamen·excitat pugnam·commouet: Ciſpius mons in vrbe eſquiline regionis de nomine cuiuſdaȝ hominis dictus: Ciſterna dicta eſt·ꝙ cis in eſt infra terram: ¶ Citimus extremus·vls enim facit vltra·vltimus·cis citra citimus Citroſa veſtis dicta eſt a ſimilitudine citri Citior comparatiuum a cito plautus nullam ego rem citiorem apud homines eſſe q̄m famam reor· Ciſon torrens iuxta mõtem thabor·vbi contra ſiſaram dimicatum eſt Ciſon in tribu iſachar ciuitas ſeparata leuitis Ciſon impegerunt me·ſiue duricia vel leticia: Cis durus·vel vomitus viri·ſiue mouens vir Citaxus·ſimilis taxo Citerius exterius vlterius·quaſi propius. Citarier celeriter moueri Citatim·curſim Citerea inſula·ſacrata veneri: Citerea inſula vna ex cicladibus a parte occidua ſita cuius porfirius antea nomen fuit·citera autem vocata ꝙ ibi venus ſit orta Citeriorem interiorem exteriorem Citi veloces feſtini Ciis nomen inſule Cnii·id eſt cipri apud quos vrbs eſt citium Citicus gen9 eſt fruticis: Citis genus arboris pinguis virgilius·tondentur citis tedas ſilua alta miniſtrat: Citiſum frumentum·vel gen9 fruticis Cito tramite·celeri curſu Citius curſim·otius celerrime celeriter: Cito ſtatī continuo·confeſtim·ilico·mox·protinus exemplo·e veſtigio·mature: Citocatia·herba vocata que ventrem cito depurgat·quā vulgus citotiam vocāt Citorus mõs paflagonie buxi ferax Citor in hebreo ſcriptum eſt·quod nos vaporem vel furuū ſiue fauillam poſſumus dicere Citra·extra·abſq3: Citra & vltra hoc inter ſe differt·citra ad nos·vltra illuc: Citiate ſinite: Citria dicta·ꝙ eius pomum ac folia cedri odorē referat Citros veſtis dicta qua ſi concriſpa ad ſimilitudinem citri·ne cuius pulchramq3 ex auro veſtemq3 citroſam: ¶ Ciuelus mons frigie: Ciues vocati ꝙ in vnum coeuntes viuant et vita cõmunis & ornatior fiat & ſedatur: Ciues romani ſub conſulibus propter teſtamēta in vrbe roma effecta ſunt Dicti autem ciues romani ꝙ teſtamento liberi effecti in numerum romanorū ciuium rediguntur·his primū aditus erat in vrbe roma cõmorari Ceteris autem liberis prohibebatur ne in vrbe roma vel infra ſeptimum in vrbe miliariū commanerent Ciuis patritius ſenator maior. Ciuis romanus·ex romanis natus: Ciuicā coronam ciui ſalutis ſue cauſa ſeruato in prelio dabant que erat lignea frõdem habens perennem Ciuitas frequentia vrbs vel oppidum Ciuitas dicitur cõmunis vita Ciuicat·ciuem facit Ciuicum inteſtiuum domeſticum ciuile: Ciuilis dicitur per quem totius ciuitatis vtilitas administratur Ciuili quercu qđ qui patriaȝ vel ciuem ab hoſte liberaſſet apud gentiles huius arboris frondibus coronabatur Ciuilitas manſio ciuium Cius et tenelu9 gigantum nomina: Cirrici fons amorem veneris tollit ¶ Clacendex concha. Cladem peſtem Clades·lues·morbus·tabes·calamitas·egritudo·imbecillitas·infirmitas·aduerſa inualitudo·egrotatio·miſeria erumna·infelicitas·labor·caſus·aduerſus exitium contagium peſtilentia: Clam occulte furtiue ſecrete: Clamdeſtina·res occulta Clamdeſtinatum·celatum diſpoſitū Clam a clauibus dictum ꝙ hec que celare uolumus claudimus: Clamacter quod religio tribulationem uocat Clamis pilleus qui ex una parte induitur neq3 conſuitur ſed fibula infrenatur hinc & grece nomen accepit: Clamitat·ſepe clamat: Clamat·uociferatur·proclamat·teſtificatur proteſtatur·monet·uocat: Clamor uocum ſonus: Clamore·minis·terroribus·torporibus·conuitiis·pena·denuntiacõe

vociferatione Inter clamorem & clangorē hoc inteſt clamor ratiōabilium eſt homīm clangor irrationabilium Clamor nauticus celeuma. Clamor virum planctus & vociferatio virorum hoc eſt troianorum: Clamoſus dictus quaſi calamoſus a calamo ſcilicet ꝙ ſonat Clangulat celat abſcōdit latitat Clandeſtina latentia vel lata vel ſatis occulta Clandire clandicare Clanculum vel clancule id ē latenter et occultate: Clangor ſtrepitus vox tube Clangor bucinarum eſt Clangor nunc ſonus·ꝓprie autem vox anſeris eſt: Clanius fluui9 cāpanie Clara certa perſpicua inluſtra euidētia aperta plana indubia delucida. Clara ī luce in ſereno aere Claret patet· manifeſtatum eſt Clariſſime nominatiſſime Claritas lumen ornamentū decus laus preſidiū dignitas inſignitas Clari apollinis a clara inſula in qua colitur Clarus ſplendid9 lucidus candidus nitidus illuſtris ſublis luculentus ornatus cultus comptus decorus electus ꝓbus honoratus Clarus dictus a celo qd' ſplendet· et vnde clara dies pro ſplēdore celi Claſſarios claſſiclos virgilius· claſſem nauem Claſſes naues virgilius·quō armatas deducere claſſes Claſſes nauigia rates naues Claſſes dicte ꝓpt diuiſionē exercit9 q̄ poſtea manipuli dicti ſunt·vnde et virgili9· claſſibus hic locus ē his acies certare ſolebāt· iam poſtea et claſſica nauium dicta Claſſia exinanita Claſſes clipeatas antiq̄ dixerūt quos nūc exercitus vocamus: Claſſis ꝓcincta exercitus inſtructus Claſſici teſtes dicti ſunt qui ſignandis teſtamentis adhibebanī: Claſſica tuba lucanus·ſuccendunt claſſica cantum· id eſt bellum mouent Claſſica ſunt cornua que vocādi cauſa erant facta. & a cauando claſſica dicebanī·de quibus virgil'. claſſe dumq ſonāt Claſſico ſermone excitato Claſſicum canit celeuma nauis dicta Claſſis dicta a greco vocabulo Attotuin Icaauin id ē lignis·vnde et calones nauicule q̄ ligna militibus portant ¶ Clatri ligna volubilia in caueis Clauata dicūtur veſtimenta clauis confixa ¶ Claudiana tonitrua appellabantur· quia claudius pulcher inſtituit·ut ludis poſt cenam collect9 lapidum ita fieret ut tueri tonitrus ſimilitudinem imitaretur·nā ante leues ad modum & parui ſonitus fiebāt· cum claui et lapides in labrum eneū conicerentur Claua ſtanga vel cholb Clauca viridis Claucoma·effuſio oculorum a glacie Claudicat clandit in vtiliter ꝑcedit Cladicarie naues onerarie Claudere & clauis ex greco deſcendit·cuius rei tutelam clauim manu tenere fingebatur·et deus putabaī eſſe portarum Clauiū conſuetudo erat mulierib9 donare ob ſignificandā partus facilitatem Clauis dicta ꝙ claudat & apiat: Claui ſunt quibus lignum ligno adheret· et claui q̄i calibi ꝙ ex calibe fiunt id ē ferro. calips enim ferrum eſt: Clauſa ſtructa tuta armata circū vndiq incluſa: Clauſtra ab eo ꝙ claudantur dicta Clauſtra muri menia obrupta oppoſita fauces āguſtie clauſure Clauſula eſt quā in poemate epondō dicimus in oratione breū ſententias Clauſulcos lirici appellant· quaſi ꝑciſos verſ9 integris ſubiectos ut eſt apud oratium beatus ille q̄ procul negotiis· deinde ſequiī ꝑciſus·ut priſca gens mortalium ſicut & deinceps pſalterii quibus altera pars de ē & ipi ꝑcedentibus ſimiles ſunt minores. Clauū gubernaculū nauis Clauis veſtis purpurata: Clauus interdum acutus interdum gubernaculum Clauus pars gubernaculi locus Clauus qd' in naue regiī gubernaculum de quo ennius ut clauum rectum teneā·nauemq gubernum Clauſula quā greci trodon vocant· a breui concluſione ſic appellata Clauus annalis dicebatur qui figebatur in parietibus ſacraꝝ edium per annos ſinglos· ut per eos numerus colligeretur annornm Claus manubrium gladii gubernaculi Clauticā feminei capitis tegmen Clauata burca Clauia borda ¶ Clemens pius iuſtus humanus placidus manſuetus mediocris tēperans: Clemens miſericors ab eo ꝙ cluat· id eſt protegat & tueatur ſicut ſolet patronus clientem Clementia pietas placabilitas benignitas Cleopatra regina & ſoror ptolomei regis alexandrie Cleoneos glorioſos Cleos gr· gloria Clepare continere Clepit ſubripit furat Cleptus gypus vel fur: Cleros ſors grece. Cleronomia· hereditas grece: Cleronomus heres grece: Cleros grece latine ſors appellatur ſi ergo cleros ſors dicitur· propterea vocātur clerici· vel ꝙ de ſorte ſunt dn̄i· vel ꝙ dominus ſors ipe et pars clericorum eſt· et ꝙ vel ipi pars dn̄i ſunt·vel ꝙ deū patrē habent tales ſe exhibere debent ut et poſſideant dn̄m et ipi poſſideantur a domino qui poſſident dominum· & cum propheta dicant pars mea dominus·nichil extra dominum habere poſſunt· ꝙ ſi quippiam

aliud habuerint preter dominum pars eo
rum non erit dominus· verbi gratia ſi au
rum· ſi argentum· ſi poſſeſſiones· ſi variis
ſuppellectilibus cū his partibus domin9
pars eorum non dedignatur fieri ¶ Cleros
& clericus hinc appellantur· mathias ſor
te electus eſt· quem primum ꝑ apoſtolos
legimus ordinatum: ¶ Cleros enim grece
ſors vel hereditas dicitur ¶ Cleum aſcenſuȝ
modicum vel montem altum ¶ Cliba aſpe
ra difficilia ¶ Clibanus a clibo dictus ꝙ in
erectione ſit collectus· cliuum enim aſcen
ſum dicimus· ſiue flexuoſum ¶ Clidon id ē
vrtica ¶ Cliens amicus minor· vel ſuſcept9
domeſticus tenator: ¶ Clientela obſeruatio
domeſtica id eſt familiaritas ¶ Cliētes ami
ci vel ſerui ¶ Clientela amicicia ¶ Clientes pri
us colentes dicebātur a colendis patronis:
¶ Climata celi quatuor ſunt id eſt orientalis
occidentalis ſeptentrionalis auſtralis ¶ Cli
materia nature rei incerta perfugia vel au
xilia ¶ Climperia ſpecies colorum: ¶ Clinci
qui de lecto non deſcendunt dicti appella
tione greca ꝙ clinos dicitur lectus. ¶ Cline
lectus grece ¶ Clinicus paraliticus ¶ Clinic9
deus lectorum proprium nomen dicitur
lectinus cubiculus id eſt curu9 modo que
dicitur cliuum ꝙ humum ſpectet ¶ Clinge
re cingere· a greco kikliin dici manifeſtum
eſt ¶ Clinſit decortauit ¶ Clioſus inclinatus
¶ Clepea eſt ciuitas affrice ¶ Cleapare con
tegere: ¶ Clepeati ſcutati ¶ Clipeum vero
ornamentum capitis· item clipeus ſcutum
¶ Clipeum imago rotūda in qua ſolum ca
put pingitur: ¶ Clipeus campus apud in
feros ſed hoc fingunt poete: ¶ Clipeus di
ctus ab eo ꝙ clibet id eſt celat corpus peri
culis· appoſitus enim ſua defenſiōe ab ha
ſtis et iaculis corpus munit ¶ Clipeola ro
tola vel anulus ¶ Cliſciſcere diſiungere ¶ Cli
peum antiqui ab rotunditatem etiam cori
um bouis appellauerunt in quo fedus ſa
binorum cum romanis fuerat deſcriptum
¶ Clipſidra per qd' hore colliguntur· vel ho
rologia ¶ Clitelle dicuntur non tantū ea
quibus ſarcine colligate mulis portantur
ſed etiam locus rome propter ſimilitudi
nem· & in via flaminea loca quedam deue
xa ſubinde et ad cliua· eſt etiam tormenti
genus eodē noīe appellatum· ¶ Cloelia
familia a clonio enee comite eſt dicta ¶ Clo
elie foſſe a cloelio duce albanorum dicte:
¶ Clume folliculi hordei ¶ Cluit clarum ē:
¶ Cluere clarum eſſe ¶ Clues folles pluuia:
¶ Cluit pollet viget ¶ Clunabulum dictū ꝙ

religetur ad clunem id eſt pugiōe ¶ Eſt eni
gladius paruus lateri adherens: ¶ Clitūn9
lacus in vmbria· vbi optimi boues naſcun
tur ¶ Clitūnus lacus ī finibus pollētionoꝝ
huius ut fertur aquā bibūt boues c9libȝ
coloris grauide et candidos pariūt ¶ Cliuo
ſum inequale interflexuoſum ¶ Cliuū collē
mōticl'm· mōtē non altū· ſiue aſcenſum ſi
gnificat: ¶ Cloacale flumē dixit cato ꝑ cloa
carū oīm còluuie ¶ Clunacl'm pugionē di
ctum ꝙ ad clunes religetur· id eſt et ſpata
¶ Clunaclūȝ cultrū ſanguinariū dictū· vel
quia ad clunes depēdit· vel quia clunes ho
ſtiarū diuidit ¶ Clucidatū dulce et ſuaue di
cebatur ¶ Clunas ſimias a clunibus truis di
ctas exiſtimāt ¶ Clutum greci cliton dicūt·
vñ accepta ꝑpoſitione fit inclitus· in enim
ſepe augendi cauſa dicim9· ut indicauit in
clamauit: ¶ Cluuia auſpicia dicebāt q̄ aliqd'
fieri ꝓhibebant· oīa enim difficilia cluuia
vocabant· vñ et cliui loca ardua:

Coagmentat conſtringit deuincit·
conſtruit cōtexit conpaginat ¶ Coa
cte in vnum cōgregate ¶ Coacti vi expſſi:
¶ Coactum expreſſum extortū ¶ Coaleſcit·
creſcit nutrit̄ cōcreſcit cōglutinat̄ ¶ Coargue
re eſt cohercere & cōpeſcere ¶ Coaſpitis gē
ma a flumine perſarū dicta ē ex viridi co
lore fulgoris aurei: ¶ Coactiſſima violentiſ
ſima validiſſima ¶ Coacuerūt acitauerunt:
¶ Coagulauit conſtringit ¶ Coagl'atū cōſtri
ctū ¶ Coagl'm a cogēdo et colligēdo dictū:
¶ Coalitus enutrit9· vel ſimul nutrit9 ¶ Co
aptare adiungere· adſiſtere cōglutinare ar
cerſire ¶ Coarcuatio cōcameratio· id ē cōiun
ctio arcuū ¶ Coartari cōſtringi coāguſtari·
vel cōiungi ¶ Coauſcit concreſcit ¶ Cobor
onus ſiue pōdus eſt· interꝑtat̄ grauitudo
ſiue grauitas ¶ Cobor interꝑtat̄ ꝑmitiu9 ſi
ue exuberans ¶ Cochalace lapides dicun
tur ex flumīe rotundi ad coclearum ſimi
litudinem ¶ Coccetum genus edulii ex mel
le & papauere factum ¶ Cocen vrbs eſt in
aſia: ¶ Cociti inferni ¶ Cociſtrio grecū ē id ē
tabernarius: ¶ Cociti ſtagna· ¶ Cociti palu
dis vnda: ¶ Cociti amnes· flumina ignea
apud inferos id eſt in baratro ¶ Cocitus au
tem nomen accepit greca interpretatione a
luctu et gemitu· ſed hoc poete fingunt flu
men apud inferos: ¶ Coclear ab uſu pri9
cocleaꝝ dictū· hinc ē illud veterū diſticō ſū
cocleis ab ill'et nec mi9 vtil'ouis nūqd ſcis
poti9· cur cocleare dicor ¶ Coclear mēſuraꝝ

pars minima que eſt dimidia pars dragme appendens ſiclos nouem·qui triplicati cō culam faciunt Nam concula dragma vna dimidiaq; impletur Codes hoc eſt coeles: Oratius qui exertitium irruentem por/ ſennem ſolus ſuſtentauit·cum pons ſup/ plicio excinderetur·deinde ſol pluuia; de dit & ad ſuos traſnatauit: Coctum dictū quaſi coactum·id eſt ab igne vel aqua vio lenti: Coconiare· flexa ceruice reſpicere: Cocti lidion·vmbilicum veneri Coctio/ nes dicti videntur a cunctatiōe ꝙ in emē/ dis vendendiſq; mercibus tarde perueniāt adiuncti precii·finē itaq; apud antiquos prima ſillaba per u·litteram ſcribebatur: Cocula vaſa enea coctionibus apta· alii cocula dicunt ligna minuta quibus facile decoquantur obſonia Coctum a cogendo dicitur·quia cogendo coercetur ut ad vtili tatem veſcendi perducatur: Cocula dicun tur omnia vaſa coquēdi cauſa parata·plau tus eneis coculis michi excocta eſt omnis miſericordia Coculis ereis vaſis ad coquē dum vel aſſibus aridis. Cucumeres dicti ꝙ ſint interdum amari qui dulces naſci ꝑ hibentur·ſi lacte mellito eorum ſemen in/ fundatur Coccum grece nos rubrum ſeu vermiculum dicimus·quāquā autem vna materia ſit cocci et purpure·id eſt lana·ma gna tamen diſtantia inter coccum et pur/ puram·nec enim purpura tale lumen ha bet ut illuminata tanto ſplendore preuale at licet ruborem et ipſa cōmodet·ſed ſi cocci muricem ſubleues relucet & fulget· & cū ſit ut dixi vna materia id eſt lana tamen ut hec pulcherrima de colore·ita et illa de ni/ tore ſublimiorum: Cetum et piſtorē apđ antiquos eundem fuiſſe accipimus·neuiꝰ cocus inquit edit neptunum·venerem ſi/ gnificat·per cererem panem·per neptunū piſces per uenerem holera Cocus ponti/ cum ſacerdos: Coctio arillator ¶ Codeta appellatur ager trans tiberim ꝙ in eo vir gulta naſcuntur·ad caudarum equinarū ſimilitudinem· Codex a foliorum latitudi ne dictus· vnde et vite codices appellātur Codex multorum librorum eſt· liber vni us voluminis & dictꝰ codex propter trāſ lationem a codicibꝰ arborum quaſi caudex ſeu vitium qđ ex ſe ſimilitudinem librorū quaſi ramorum cōtineat Codices hiſtorie monimenta libri cōmentaria: Codicillus teſtamentum ita autem ut quis ſcribat ti/ tulum codicillum vocet· ſicut autem codi cillus fit vice teſtamenti · ita epiſtola vice codicillorum: Codrus nobiliſſimꝰ paſtor & poeta fuit quem virgilius laudat Co/ drantes·caligo vel tenebre quē nos per q litteram quadrantem dicimus Coclas id ē vallis ioſaphat inter hieruſalem & montē olиueti·lege prophetam iohel ¶ Coeſtita/ norum·id eſt vallis gigantum aduerſum quos preliatus dauid clautimon id eſt fle tuum locus a planctu nomē accepit Coe let hebreice·grece eccleſiaſten·latine concio nator Coercet cohibet compeſcit abſtinet· refrenat reſtringit ſupprīmit inhibit repri mit moderatur Coerciti vindicati·id eſt in quibus crimen punitur. Cohercere enim eſt vindicare·item coercere dicimus circū/ uenire ut ciuitatem foſſa vel campum flu/ uius Coercuit compeſcuit cōtudit colliſit· comminuit verberauit domuit Coedus et enceladus gigantes: Coepiam· futurum tempus ab eo qđ eſt coepicato coepiam ſe ditioſa verba loqui inuenitur quoq; apđ maiores & infinitiui modi cepere ¶ Coſ uocatio nomē auis ſed melius excuſio quā greci ekkpoicma vocant Cophinus ē vas ex virgultis aptum mundare ſtercora & terram portare· de quo dicit pſalmiſta ꝑ iſrahel manus eius in cophino ſeruierūt· dictus autem cophinus quaſi cous· id eſt cauus ¶ Cogitant compellant palam vel clam cogere in vincula mittere Cogitatim aduerbialiter pro cogitate Cogle ſunt alte & rotunde· ſed dicte coglee quaſi ciglee ꝙ in eis tanquā per circulum orbemq; conſcē datur· qualis eſt rome centum ſeptuagin/ taquinq; pedes Cogitabit deliberabit in/ ueſtigabit perſcrutabitur: Cogitatio a co gendo animum reminiſcere·quod memo rare cōmendatum eſt dicitur cogitatio Co gnatus & affinis & propinquus hoc di/ ſtat·cognatus eiuſdem generis·affinis ſū ptus veniens·propinquus ſanguine·vel affinitate coniunctus Cognatus propi quus proximus affinis genialis: Cogni tio iudicium cognoſcens diuerſatio·vł qđ iam palam eſt Cogniciuncula·breuis co/ gnitio: Cognitum allatum compertum· vel coniunctum: Cogniueo niplan. Co gnitor eſt qui litem alterius ſuſcipit cora; ab eo cui datus eſt· procurator autē abſen tis nomine actor fit Cognitu facilia eadē ratione dicitur· qua dictu facilia & ꝑſpe ctu et factu facilia poſuere Cognomines dicuntur qui eiuſdē ſunt nominis Cogno ſcere inquirere preſpicere ꝓuidere explo/ rare· premeditare· precipere· preſumere·

ſpeculari·rimari·ſcrutari·indagare·inueſti gare eruere inuenire ¶ Cohibet retardat· remoratur refrenat detinet abſtinet reſtrĩ git ſupprimit inhibit ·reprimit moderat· vetat prohibet interdicit arcet ſummouet· abſterret propulſat propellit auertit Cho cus & entilladus gigantes terre filii Coꝭ cet prohibet·vetat cohibet corrigit caſtigat cõpeſcit cogit punit Coheret coniungitur vel militum collecta Coborta eſt cõmora eſt vel ſubito nata eſt Cobum lorum quo temo buris coniugio colligatur a cohiben do dictum Cobum poete celum dixerunt a chao ex quo putabant celum eſſe forma tum Coinquinatio contagium coinquina tus pollutus morbo vel immũdicia Co ire copulare Coitur miſcetur congelaſcit concubuit Coitio genitura ¶ Colapte gr̃ cudere·inde colaphus colli incuſſio vel ce dere vel alapas dare Cola fit vbi in ſequẽ tibus iam ſentẽtia ſenſum preſtat·ſed ad huc aliquid ſupereſt de ſententie plenitu dine mediam et litteram puncto notamus qđ punctum ad mediam litterã ponim9· hoc quidem apud oratores·ceterum apud poetas vbi poſt duos pedes de parte ora tionis ſupereſt nichil colori eſt Coli pr:lo rum per quos muſtus fluit a colando di ctus: Colla genus pigmenti qđ greci eq dam dicunt Colaphis pugnis alapis Co latoria liquatoria Colaphizamur pugnis cedimur Colax paraſitus adulator Colla ribus vinclis collorum: Collega ſocius a colligatione & ſocietate et amicicie comple xu dictus Collega proprie dicitur·quan do duo in miſſaticum directi fuerint Col luuaris porcus dicitur qui cibo permixto & colluuie nutritur Coloſſus a caleto artĩ fice a quo formatus eſt dictus· fuit enim apud rodum inſulam ſtatua ſolis alta pe des centum & quinqꝫ Colophon dixerũt cum aliquid finitum ſignificaretur Colo cos genus lapidis medicinalium mortario lorum et pigmentoꝝ vſibus aptum Cola tum mundum purum Colatum vas pp̃ um nuncupatur in quo vinum deportatᷓ· Colchi gens orientalis iuxta caucaſum montem Collectio vł ratiocinatio eſt quo modo ex eo qđ ſcriptum eſt aliud quoqꝫ qđ non ſcriptum inuenitur Collectiuum eſt·cum in vnum que argumentata ſunt colliguntur ſicut ait cicero pro milone quẽ igitur cum gratia noluit·hunc voluit cum aliquorum querela·quem iure·quem lo co·quẽ tempore nõ ẽ auſus·hunc iniuria

alieno tempore cum periculo non dubita uit occidere Collegiati dicuntur ꝙ ex eo rum collegio in cuſtodiis deputentur·qui facinus aliqđ cõmiſerunt Collegium ſocie tas collegarum·id eſt in vno honore poſi torum Collem editum·quaſi montem al tum Collem deductum montẽ vel monti culum Collibia dicuntur apud hebreos q̃ nos appellamus tragemata vel vilia mu nuſcula verbi gratia ciceris vuarũqꝫ para rũ et poma diuerſi generis Colica paſſio ab inteſtino nomen aſſumpſit·que colum appellatur Colligit probat declarat oſten dit explicat enodat ad ſummũ ꝑducit ad li quidum ꝑducit Colipiũ genus carnium qđ allate veſcuntur ꝓ corporis firmitate ac fortes fiunt Colinda ſubcinericius pa nis Coliſus arboris genus Colit obſer uat officium facit·frequẽtat veneratᷓ orat venerat Collem domini·ꝓprium nomen ꝓpter aliqđ adiutoriũ dñi Coli dolores vẽ tris Colirias puſtula crurum: Collirida panis modicus triangulus Coliandri & coriandri vnum ſunt Collidere offendere Collibiſta viliũ rerũ venditor Collidens atterens vel inuoluens Colimbum fruct9 oliue·nam grece colimbin·latine natat9 di citur vel uua Colliria latinum ſonat· qđ vicia oculorum detergat Colligiar9 carpẽ tarius Colliũ ſaccũ ex corio crudo deputa tũ paracidis Colobiũ dictũ qđ longũ eſt et ſine manicis·antiq̃ enim eo vtebantur Colocaſia gen9 herbe Collocat cõſoluit· et cõparat copłat cõferit cõnectit cõglutiat cõmiſcit cõiungit·cõglobat colligat cõglo merat cõcoagłat diſponit ordinat·p̃ſcribit p̃cipit cõmuit·vallat cõponit firmat·p̃ſidi um adhibet Coloſinia metra coloſoni9 q̃ dẽ exercuit Coloſoĩa riſina nomẽ ſumpſit ex tirrẽa coloſoĩa vñ affertᷓ Colomis ſan9 Colõa dicta ꝑpᷓ ꝙ ĩfuſa colorat vinũ Co loni ĩcole habitatores inq̃lini vł pegni Co lon9 agcola a colonia·vł ab agro colẽdo di ct9 Colo deũ adoro vł veneror Colo ami cum·i·diligo Colo ĩrã·i·excolo vł exerceo Coloq̃ntida·gen9 herbe aãriſſime Colo q̃ntis cucurbita agreſtis et vehemẽter ama ra Colorata ticta fuſcata·infecta diuerſi coloris Coloſtꝝ lac nouũ ꝙ neu·g·ẽ Co loſſo colũna Colp9 gr̃ ſin9 Coltax clau dus a coxa vł claudans Colub aũt ceruũ fugit·leonẽ inficit Coluelle dep̃ſſe plaitie Colũba ſpirit9 ſãct9 Colũ colatoriũ Co lũbin9 lapis a colore auis nũcupar9·nãta vici9 gipſo et mollitie ſilis Colũ colonẽ·

vnde mlieres nent ¶ Columbaria in ſūmis lateribus manuum loca cōcaua p que emi nent remi dicta credo ꝙ ſint ſimilia latibu lis columbarum in quibus nidificant ¶ Co lomellas tramites ¶ Colus peſtis ī homine ¶ Coliſium · qđ greci chronichion dicunt : ¶ Comma particula eſt ſentētie · colon mem brum phiodos ambitus vel circuitus · fit autem ex coniunctione verborum comma ex commate colon · excolon phiodos · cōpo nitur autē inſtruiturq̄ omīs ratio verbis commi colon perhiodos : Item vbi ī verſu poſt duos pedes ſillaba remaneat cōma ē · quia ibi poſt ſcanſionem preciſio verbi fa cta eſt · ut arma virumq̄ cano · totus autē verſus perhiodos ēſt ¶ Comam crinem ¶ Co mas cōponas ¶ Cōmanipularius conſcius collega ¶ Comata concinata vł fruſtra grece ¶ Comatic9 verſificator breuis ¶ Comat frō det ¶ Comauditum coauditum · ſicut coan/ guſtatum dicitur. ¶ Come ꝓprie ſunt non ceſi capilli · & eſt grec9 ſermo Nam comas caimos a ſecando nomināt · vnde carin iō/ dere dicunt ¶ Come crines ¶ Come caſtelluʒ grece ¶ Cōmeatus fruges · frumēta victus alimenta res frumētarie neceſſaria anni vti litas ¶ Comedias conſtat appellari ex eo ꝙ initio in vicis iuuenes cātare ſoliti eſſent crebro conuenientes ¶ Comedum bona ſua conſumentem antiqui dixerunt ¶ Comedo comedonis qui ut ſupra bona ſua conſuit ¶ Comedia eſt que res priuatorum et humi lium perſonarum comprehendit non tam alto ut tragedia ſed de ſtilo eſt mediocri & dulci ¶ Comedia eſt que priuatorum homi num continet acta ¶ Comediam autem in/ ueniſſe taliam vnam ex muſis poete finxe runt · dicta aūt comedia ſiue a loco qui cir/ cuʒ pagos agebatur quas greci comas vo cant · ſiue a commeſſatione · ſolebant enim poſt cibum homines ad eos audiendos ve nire : Tragedias comediaſq̄ primus egit · idemq̄ etiam compoſuit libius andronic9 duplici toga incolatus · apud romāos quo ꝙ plautus comedie choros exemplo greco rum inſeruit ¶ Comedi ſunt qui priuatoꝝ hominum acta dictis ac geſta cantabant · atq̄ ſtupra virginum et mores meretri/ cum in ſuis fabulis exprimebant ¶ Come/ dit conſumit diſſipat dilacerat dilapidat ꝓ/ fundit proicit deuorat perdit prodigit of ficit ¶ Comegit coegit ¶ Commemorat teſta tur refert narrat predicat ¶ Cōmendat tra/ dit ¶ Cōmenta fraudes ingenia · artes aſtu cie machinatiōes : ¶ Cōmenta plura ſigficat

dicimus cōmiſci crimē fingere dicimus & cōmenta · i · interpretationes commentario rum cōmenta iuris commenta ¶ Comenta/ re eſt ponere ¶ Commentarium congruuʒ id eſt breuiter ordinateq̄ compoſitum ¶ Cō mentarium & cōmentum pro ſe differt · cōmentarium liber · cōmentum volumen : ¶ Cōmentum · argumentum · compoſitum · molitum machinatum ¶ Commertia nego/ tia nundine ¶ Commertiuʒ qđ eſt negotiū p duo a mercibus quo nomine res vena/ les appellamus · vnde et mercatus dicitur confuſum dictum a mercibus multorū ho minum qui res vendere vel emere ſolent : ¶ Commendauerit pro laudauerit ¶ Come/ ret ornaret ¶ Commeſſator turpiter conui/ uator vel luxurioſe ¶ Commeſſator luxuri oſus conuiua cum meretricibus ¶ Commeſ ſator turpiter conuiuator · vel luxurioſe · ¶ Comedice figuratum a comedo plautus ita dicit · euge eus adſteciſti & dulceet co/ medice : ¶ Commiſſatio a vicis quos greci · ſcomas dicunt appellatur in his enim ha/ bitant priuſq̄m oppida conderentur · qui bus in locis alii alios coniuncti cauſa inui tabant ¶ Cōmittere proprie eſt ſimul immit tere · nunc eo vtimur & pro facere aut pro ſcʒ linquere vel pro incipere : ¶ Comitate · venuſtate ¶ Comitas enim eſt honeſtas vel venuſtas Hinc et comis dicitur honeſtus vel facetus. ¶ Commo ēt acula virge quas flamines portant pergentes ad ſacrificiū · ut a ſe homīes amoueāt : ¶ Compius id eſt ornatus a greco deſcēdit apud quos cos min dicitur comere · & ioſmios · qui apud nos comis & come dicūtur capilli cū aliq̄ cura cōpoſiti ¶ Compos eſt poſſeſſor qđ ē ex con et potior cōpoſitum ¶ Cōpos parti ceps · vel vite ſue adſecutus effectū · vł ade ptus cōpoſitus · vel compoſitio ornamēti · Cōpute participem ¶ Cōpos quō dicimus victores voti cōpotes · ita victos voti impo tes · i · qui nō poſſunt facere qđ volūt ¶ Cō perce ꝓ cōpeſce dixerūt antiq̄ ¶ Cōparſit te rentius ꝓ cōpeſcuit poſuit ¶ Compta grata elegans modeſta honeſta egregia · ꝓba taci turna caſta ¶ Comptiſſimus ornatiſſimus ¶ Cōptos cōpoſitos ornatos ¶ Cōpt9 ſplē/ didus lucidus candidus nitidus clarus il/ luſtris ſublimis luculentus ornatus ordi natus decorus electus ꝓbus ¶ Cōptus et compoſitus inter ſe differt · cōptus cura cō poſitus natura ¶ Cōpedes dicte · ꝙ cōtinēt pedes ¶ Cōpedes puto magis gn̄is femini · eſſe ut ad catenas refertur · nam cōpedes

que pedes capiunt gñis ſunt femiñi: Cõ
ptum genus libaminis qđ ex farina con/
ſperſa faciebant Compcum afranius pro
ornatu excultu poſuit: Cõmugento con
uocato Conceptiue ferialie feſta dicebant
que incertis diebus obſeruabantur quot
annis ut ſementiue cõpitalite: Concedit·
tribuit largitur dat gratificatur imptit ho
norat munerat p̃miis afficit. Conciliatrix
dicitur que viros conciliat vxoribus vxo/
res viris: Concipilauiſti dictum a neuio
ꝓ corripuiſti et inuolaſti Concidit inficit
officit perimit interimit necat iugulat ob/
truncat affligit tollit extinguit mactat exi
mit Cõcinnare eſt apte cõponere concinẽ
enim conuenire eſt: Concilium dicitur a
populi conſenſu· ſiue concilium dicitur a
concalendo id eſt vocando Conciliabuluȝ
locus vbi concilium conuenitur ¶ Condo
ſignificat conuentum· non tamẽ aliũ q̃m
eum qui a magiſtratu vel a ſacerdote pu/
blico per preconem vocatur Contentioȝ
antiqui maſculino genere poſuere Conda
lium ſimiliter gen9 anuli Condere ꝓprie
eſt in vnum & interiorẽ locum dare ad cu
ſtodiam faciliorem qđ nunc verbũ ſigni/
ficat conſcribere· nũc facere· nunc cõpone
re et inſtruere Condere cõponere Condi/
ctum eſt· qđ in cõmuni eſt dictũ Condice
re eſt dicendo denuntiare Conditio in diẽ
certum eius rei que agit̃ denunciatio Cõ
dulus anulus ¶ Conflages loca dicũtur
in que vndiq; confluũt venti Confeduſti
federe coniuncti: Confera ſus dicebatur
que cum omni fetu adhibebatur ad hoſtiã
Confecere vna fecerunt Confugelam an
tiqui confugium dicebant Congruere di
ctum eſt a grugibus qui non fere ſegre/
gantur· ſiue cum volant· ſiue cum paſcun
tur Conephoſum antiqui dicebant tene/
broſum greci enim knefas appellant ob/
ſcurum Coniector interpres ſomniorum:
Coinquere cobercere vel deputare Cõuio
la occulta ¶ Cõlatia oppiduȝ fuit prope
romam· eo ꝙ ibi opes aliarũ ciuitatum fue
rint conlate· a qua porta rome conlatina
dicta eſt: Cõlatiuum ſacrificium luminis
dicitur qđ ex collatione offertur Conlati/
uum ventrem magnum & turgidum di/
xit plautus· quia in eum omnia edulia cõ
geruntur Cõlucare dicebãt· cum profane
ſilue ramis deciderentur officientes lumi/
ni ¶ Cõpaſcuus ager relictus ad paſcen/
dum commuñter vicinis Cõpeſcere eſt ve/
lut ĩ eodem loco paſcuo cõtinere: Cõpnes
homĩes nomĩantur· genibus plus iuſto cõ
iunctis Cõpeſcere lucum eſt· lucum ſuis
finibus cohibere Cõpitalia feſta que ĩ cõ
picis pagebãt Cõpilare cogere ẽ & ĩ vnũ
cõdere Cõpredes eiuſdeȝ rei populo ſpõ
ſores Cõpluriens a cõpluribus ſignificat
ſepe· cato contumelias michi dixiſti cõplu
riens ¶ Cõregione e regione: ¶ Cõſentia
ſacra que ex cõſenſu multoruȝ ſũt ſtatuta
Cõſcripti dicebãtur qui ex equeſtri ordĩe
patribus aſſcribãtur· ut numerus ſenato
rum expleretur Cõſiderare· a cõtemplati
one ſiderum videtur appellari: Cõſilium
vel a conſulendo dicit̃· vel ꝙ ĩ vnam ſentẽ/
tiam pluriũ mẽtes cõſiliẽt et cõueniãt ſed a
ſiletio credibilius dictum putatur quo ma
xime inueniẽt Cõſiluere ennius pro cõticu
ere poſuit Conſiptum clauis prefixũ Cõ
ſiptum apud ennium pro cõſeptum inue/
nitur Conſponſor cõiurator Conſpoſes
ãtiqui dicebãt fide mutua cõligatos Con
ſternatio que eſt concitatio quedam ſubi/
ta ex aliquo metu a ſternutamento dedu/
cta eſt· ꝙ eo toto cõcutimur corpore Con
ſtitutus hominum a conſiſtentiũ multitu
dine appellatur: Conſualia ludi dicebant
quos in honorem cõſi faciebãt· quem deũ
conſilii putabãt Conſulas antiqui pone/
bant nõ tãtum pro cõſilium petas et ꝓ ce/
teris ſed etiã ꝓ iudices & ſtatuas· Conſue
dinẽ plaut9 ꝓ cõſuetudĩe dicit Cõſuſpari
cõquirere plautus cõſuſpare cua cõſilia ĩ
pectore Cõſubrini uocati q̃a aut ex ſoro
re aut ex fratre· aut ex duabus ſororibus
ſũt nati q̃i cõſoroĩ ¶ Cõtagioȝ eſſe dicẽdũ
nõ cõtagium Cõteſtari eſt cũ vterq; reus
picit teſtes eſtote Cõteſtari litem dicuntur
duo aut plures aduerſarii ꝙ ordĩato iudi/
tio vtraq; ps dicere ſolet teſtes eſtote: Cõ
tẽplari dictũ eſt a tẽplo id ẽ loco q̃ ab omĩ
parte aſpici· vel ex quo omĩs ps videri po
teſt quẽ ãtiqui tẽplũ noĩabãt Cõtrariũ es
graue es Cõcignũ fruſtũ carnis cũ ſepteȝ
coſtis demptũ Cõtinuo conuẽt9 dicta q̃i
conuocatio Conrubnales dicunt a tabnis
q̃ fiebãt ex tabl̃is· vñ et tabnacl̃a ſũt dicta
licet ex tẽtoriis et ex pellib9 fiãt: Contub
niũ dicit̃ contubnaliũ habitatio Contuoli
ocli ſũt ĩ anguſtũ coacti conitẽtib9 palpe
bris Conuallis ẽ plaĩcies ex oĩ pte comp̃/
hẽſa montib9 colli ſeu vallis duob9 lateri
b9 ĩcluſa plaĩcies· vallis diminutĩm valle
cl̃a facit Conuent9 q̃tuor modis ĩtelligit̃
vno cũ quelibet hoĩeȝ ab aliquo cõuẽtũ eẽ
dici9· alio cũ ſigficat ml̃titudo ex cõpl̃ib9

generibus hominum contractu in vnū lo
cū· tercō· cū a mḡratibus iudicii cauſa po/
pulus cōgregaī· quarto cū aliquē in locū
frequentia homīm ſupplicatiōis aut gra
tulatiōis cauſa colligiī Cōuento conditio
dicebatur· cū primus ſermo de nuptiis et
earū cōditiōe habebaī Cōuexum ē ex omī
parte declinatū· qualis eſt natura celi qđ
ex omī parte ad terrā verſus declinatum ē:
Conuitium a vicis in quibus prius habi
tatum eſt videtur dictum vł immutata lr̄a
quaſi conuotiū Conuoti hiſdem votis col
ligati Copona taƀna a copiis dicta : Coq̄
tare ꝓ cocitare id ē frequēter coquere plau
tus poſuit : Corbite dicunī naues honora
rie qđ in malo earū ſummo ꝓ ſigno cor/
bes ſolerent ſuſpendi Corcholopis gen9
ſimile qui vltimam partem caude villoſam
habet Corculū a corde dicebant ſollertē &
acutum plautus in caſina ego ſunt liber
meum corculum melliculū vertulum Cor
da frumēta que ſero matureſcunt : Corgo
apud antiquos ꝓ aduerbio qđ eſt ꝑfecto
ponebatur Corius ab antiquis maſculīo
genere dicebatur· plaut9 iam tibi tuis me
ritis craſſus corius reddit9 eſt pari modo
diuerſo genere dicebāt· hec ludus· hec me
tus· hec amnis hic frons Corinthienſes ex
eo dici ceperunt ex quo coloni corinthum
deducti qui ante corinthi ſunt dicti quam
conſuetudinē ſeruamus etiā cū romanen/
ſes & hiſpanēſes & ſicilienſes negotiatores
dicimus· qui in alienis ciuitatibus negotiā
tur Corniſcarum diuarū locus erat tranſ
tiberim cornicibus dicatus quod iunonis
tutela eſſe putabanī Cornua liberi patris
ſimulachro adiciūtur· quē inuentorē vini
dicunt eo ꝙ homines nimio vino truces fi
unt Corona cū videatur a choro dici· carꝫ
tñ aſpiratiōe· ſiue corone dicunī ꝙ hono/
rent eos quibus imponuntur Corolla di
minutiuum a corona : Corollam noua nu
pta de floribus verbenis herbis que a ſe
lectis ſub amiculo ferebat Corpulētis en
nius pro magnis dixit· nos corpulentum
dicimus corporis obeſi homīeꝫ Coſſi ab
antiquis dicti ſunt natura rugoſi corpis
homines a ſimilitudine vermium ligno edi
torum q̄ coſſi dicuntur Cocta in tribu ʒa
bulon ciuitas ſeparata leuitis : Cothones
appellantur portus in mari interiore arte
et manu facti Coturnix appellaī a ſono
vocis ¶ Cracentes graciles ennius ſuccin
cti gladiis media regione cracentes Crati/
culum a greco krateuta deduciī Creberū
dubium· vnde increpitate dicimus· quia
male dicta fere incerta et dubia ſunt Cre/
briſuro apud enniū ſignificat vallum cre
bris ſuris idē palis munitū Creduas cre/
das plautus ipi9 nec amat9· nec creduas
ipus pro ipe : Crepitulum ornamentum
capitis· id enim in capitis motu crepitum
facit Cretere vocabulum trahitur a cratere
qđ vas eſt vini Creui modo ſignificat he
reditatē adii modo etate vel cenſu ſum mō
iudicaui· modo diuiſi· que oīa a duobus
verbis creſco & cerno veniunt cuius vni9
origo ex greco trahitur ꝙ illic Krenin di/
cunt perficere Crines a diſcretiōe dicti q̄m
greci Siſcriſin vocant· nam idem eos crini
das vocant: Crocatio coruorum vocis ap
pellatio Crototillum valde exile· plautus
extortis talis cum crotillis cruſculis· cru/
ſculum diminutiuū a crure Crocotinū ge
nus operis piſtorii Crumina ſacculi gen9
plautus dii bene vertant· te ne crumina
minuerint triginta mine Cruſtarie taber/
ne a vaſis pateris cruſtatis dicte Crutiū
qđ cruciat· vnde lucilius vinum inſuaue
crutium dixit Cruſtumna tribus atuſco/
rum vrbe cruſtumena dicta eſt: Cruor &
ſanguis ita diſtinguit· quod ſanguis eſt in
corpore· effuſus vero cruor ſit Cruor au
tem a cruditate vocatus· vnde et crudeli/
tas dicta & crudus: Alii dicunt cruorem
victimarum eſſe ſanguinem hominum· vt
virgił· ſanguīe placaſtis vētos & virgine
ceſa· id eſt ſanguine virginis occiſe.

QVligna vas pocōnum cato culig/
nam inquit· in feno greco ponitur
ut bene oleat: Cullus quoqꝫ maſculine di
xerunt· eſt enim genus tormenti excorio
¶ Cubans auſpicatur· qui in lecto querit
augurium. Cudere a cedendo dictum Cu
labra curia dicebatur vbi tantum ratio ſa
crorum gerebatur: Culcita qđ tormento
incultatur appellatur: Culcitula ſuſticu/
lus quidam ligneus in ſacris dicebatur :
Cumbani ſabini vocant eam quā milita/
res lecticam· vnde videtur diriuatiuum eē
cubiculum Cumbam greci cimbem appel
lant: Cumeram vocabant antiqui vas qđ
dam quod opertum in nuptiis ferebant·
in quo erant nubentis vtenſilia qđ & ca/
millum dicebant· eo ꝙ ſacrorum miniſtrū
kaſmilon appellabant Cumerum vas nu
ptiale a ſimilitudine cumerarum que fiunt
palmee vł ſpartee ad uſum popularem ſic

appellatum: Cum imperio eſt dicebatur apud antiquos cui nominatim a populo dabatur imperium: Cum poteſtas eſt dicebatur de eo qui a populo alicui negotio preferebatur. Culigna vas vinarium a greco dicta quã illi dicunt kilika: Culina vocatur locus in quo epule in funere cõburuntur: Cum populo agere. hoc eſt populum ad concilium aut comitia vocare: Cumere eſt ſtercus facere et inquinare Cum vltra ſignificat. cum altero dictũ ab antiquis ita breuitatis cauſa ut ſodes ꝓ ſi audes ſcilicet pro ſcias licet ſis pro ſi vis Cuncti ſignificat quidem omnes ſed con iunctim et congregatim. at vero omẽs etiã ſi diuerſis locis ſunt. Cuniculum id eſt foramen ſub terra occultum. aut ab animali quod ſimile eſt lepori appellatur. cui ſub foſſa terrea latere eſt ſolitum. aut a cuneoꝝ ſimilitudine qui omnem materiam intrãt findentes: ¶ Cuppes et cupedia antiqui lauciores cibos nominabant. inde et metallam forum cupidinis appellabant. cupedia autem a cupiditate ſunt dicta. vel ſicut varro vult ꝙ ibi cupidinis equitis domus qui fuerat ob latrocinium dampnatus: Cupreſſi mortuorum domibus ponebãtur. ideo quia huius generis arbor exciſa non renaſcitur. ſicut ex mortuo nichil iam eſt ſperandum quã ob hanc cauſam in tutela ditis patris eſſe putabatur: Cupruli appellatur ager qui vulgo ad capre paludes dici ſolet ¶ Cura dicta eſt quaſi curedа. vel quia cor vrat: Curatores dicuntur qui populis loco tutorum dantur ſiue ille qui rei frumentarie agriſue diuidendis ꝓpoſiti ſunt: Curia locus eſt. vbi publicas curas gerebant: Curiata comitia a curiis ſunt appellata: Curiata fana a curio dicta eſt quia eo loco domum habuerat: Curiales eiuſdem curie contribules & municipes: Curiales flamines curiarum ſacerdotes: Curiales menſe in quibus immolabatur iunoni que curis appellata eſt: Curie etiam nominantur in quibus vniuſcuiuſqꝫ partis populi romani quid geritur. quales ſunt he in quas romulus populum diſtribuit numero triginta quibus poſtea addite ſunt quinqꝫ ut in ſua quiſqꝫ curia ſacra publica faceret feriaſqꝫ obſeruaret. hiſqꝫ curiis ſingulis nomina curiaruꝫ virginum impoſita eſſe dicuntur. quas virgines quondam romani de ſabinis rapuerunt: Curiatim iunonem appellabant. quia eandem ferre haſtam putabant. Curionium es dicebatur quod dabatur curioni ob ſacerdotium curio natus: Curionẽ agnum plautus pro macro dixit quaſi cura macruiſſet: Curionia ſacra que in curiis fiebant: Curriculo pro curſim ponebant. plautus licet inquit vos abire curriculo: Curriculus diminutiuum eſt a currus appellatur a curtio qui in eo loco inꝓfundiſſimum ſe ob ſalutem romani populi proiecit hiatum: Currules equi quadrigales: Currules. magiſtratus appellati ſunt quia curru vehebantur: Curis eſt ſabina haſta. vnde romulus quirinus qui eam ferebat eſt dictus. & romani a quirino quirites dicuntur. quidam eum dictũ putant a curibus que fuit vrbs opulentiſſima ſabinorum. ¶ Cuſſilirem pro ignauo dicebant antiqui. Cuſtodelam dicebãt antiqui. quam nunc dicimus cuſtodiam: Cuſtoditio eſt opera ad cuſtodiendum q̃d ſumpta: ¶ Cutille lacus appellatur ꝙ in eo inſula cotili nominata a grecis: Coturnium vas quo in ſacrificiis vinum fundebatur: Cutis grecam habet originem. hãc enim illi dicunt Kitin: ¶ Cibebe. mater quam dicebant magnam ita appellatur ꝙ ageret homines in furorem. quod greci cibibon dicunt: Cibele vero eadem dicta a loco qui eſt in frigia: Cibium dictũ quia eius medium eque patet in omnes partes quod genus a geometricis cibos dicitur. vnde etiam theſſelle quadrate ciboe. hinc & cigenus piſcis quia piſcantur id genus piſcium velut aleam ludant: Cillenius mercurius dictus ꝙ omnem rem ſermo ſine manibus conficiat. quibus partibus corporis qui carent Killoi vocantur. ideoqꝫ quadratum eum fingunt. alii volunt ſic appellatum ꝙ in cillenia via ſit nutritus. alii ꝙ in monte archadie cilleno. alii ꝙ a cillene ſit nimpha educatus ¶ Cimbium peculi genus a ſimilitudine nauis que cimbis dicitur appellatum. Cinthius apollo a cintho deli monte vocatur: ¶ Cipariſſie dicuntur ignes prodigioſi a ſimilitudine cipreſſorum: Cipria venus ꝙ ei primum in cipro inſula templum ſit conſtitutum. vel quia parietibus preſideat. quod grece Kintin parere ſit: Cipariſſe appellantur axes quedam ignee que noctu apparere ſolent ad ſimilitudinem cupreſſi: Cittaris palluis ſacdotalis ex biſſo. hũc greci tiaram vocant. vnde virgilius. ſceptrumqꝫ ſacerqꝫ tiara. quidam vero mitram vocant. Citherea venus ab vrbe cithera.

in quã primum deuecta eſſet dicit concha cum in mari eſſet cõcepta Citheria appellabãt effigi s quedam arguta greca & loquax ridiculi qua et pompa vehi ſolita ſit cato in marcũ cecilium ꝙ ego cum illo diſertem amplius q̃m ego deniq; credo in pompa vectitatum ire ludis ꝓ citheria atq; cũ ſpectatoribus ſermocinaturũ Ciprio boui merendam ennius ſotadico verſu cum dixit ſignificauit id qđ ſolet fieri in inſula cipro in qua boues humano ſtercore paſcũtur· idẽ cum dicit ꝑpter ſtagna iubilanigenum genus piſcib9 paſtit eſſe palude demonſtrat in qua naſcuntur piſces ſimiles ranunculis quas oues conſectate edunt :

DAcrimas · pro lacrĩas liuius ſepe poſuit· nimirum qđ greci appellãt Dakria id ẽ dautia que lautia dicimus· et dantur begatis hoſpitii gratia Dagnades ſunt auium gen9 q̃s egiptii inter potandum cum coronis deuĩtire ſoliti ſunt · que vellicando morſicandoq; & canturiendo aſſidue non patiũtur dormire potantes Dalami egens pauper Daluium ſabinũ ait eſſe aureli9 elius ſtultus oſcorum quoq; lingua ſignificat inſanum ſantro vero domini putat ipm quã greci deleon id eſt propter cuius fatuitatẽ quis mereri debet Damna in tribu zabulon· leuitis ciuitas ſeparata Damiani ſanguinum Damium ſacrificium qđ fiebat ĩ operto in honore dee bone dictum a contrarietate ꝙ minime eſſet damoſiõ id ẽ publicum dea quoq; ipa damia & ſacdos ei9 damiatrix appellatur Damaon ſufficit tis meror Dannaba ciuitas balac filii beor regis edõ· poſt quẽ regnauit icb· licet michi longe aliter videatur · & eſt vſq; hodie villa danaia in octauo miliario Apopidae de pergentibus arnonem· & altera dannaba ſuper montem fogor in ſeptimo lapide eſbus Dana cauſa vel iudicium eius Danũt dãt Daſi dari Daniſte feneratores Daps apud antiquos dicebatur· res diuine que fiebant aut hiberna ſementi aut verna ꝙ vocabulũ ex greco deducitur apud quos id genus epularum dais dicitur itaq; & dapatice ſe acceptos dicebant antiqui ſignificantes magnifice & dapaticis negotium amplum ac magnificum Darom hui9 meminit ezechiel qđ ſimmachus vertit in affricum Daſba in tribu zabulon Dardahe· generatio cognitionis Dareta adheſit ſiue remiſſio Datham ·domini conſumatio vel profectio Dathan domus eorum vel ſufficiens donum: Daunia apulia appellatur a dauno illirice gẽtis claro viro qui eã propter domeſticam ſeditionem excedens patria occupauit:

DEactio peractio: Deblaterare eſt ſtulte loqui· nam greci blatas ſtultos dicunt: Decalicatum calce litum: Decultarunt· valde occuparunt Decores toge detrite: Decrepitus eſt deſperatus crepera iam vita ut crepuſculum extremũ diei ſẽpus· ſiue decrepitus dictus quia propter ſenectutem nec mouere ſe· nec vllum facere poteſt crepitum: Decumanus appellatur limes qui fit ab ortu ſolis ad occaſum aliter ex tranſuerſo currẽs appellatur cardo: Decumana oua dicuntur · & decumani fluctus quia ſunt magna · nam & ouũ decimum maius naſcitur· & fluctus decimus fieri maximus dicitur: Decuriones · dicuntur qui denis equitib9 preſunt Decures decuriones :Dedalam a varietate rerum artificiorumq; dictam eſſe apud lucretium terram apud ennium mineruam · apud virgilium circen facile eſt intelligere cum greci didalin ſignificent variare Dedicare autem proprium eſt dicendo deferre Dedita intelligitur valde data: Defrenſaz detritam atq; deterſam Defomitatum a fomitibus ſucciſum quibus confoueri erat ſolitum: Defrui dicebãt antiqui ut deamare ſignificantes deperire omnem fructum percipere Degere ꝓ expectare antiqui poſuerunt Degunere deguſtare: Deinceps qui deinde cepit ut princeps qui primum cepit Deinde compoſitum eſt ex prepoſitione & loci ſignificatione ut exinde periñ pinde ſubinde que item tempus ſignificant: Deincipem antiqui dicebant primũ quemq; capitum ut pricipem primum capitum Delaniare eſt diſcedere & quaſi lanam trahere vnde lacina & lanius dicitur qui pecus diſcedit Deligata eſt diis conſecrata que eſt dicebant nunc dedicata· vnde

adhuc manet delicatus quaſi luſui dicatus Delapidata lapide ſtrata: Delibare aquã ſulcodiriuare. Deliberare a libella qua qđ perpenditur dictum: Delicare ponebant pro dedicare Delicia eſt tignum qđ a culmine ad tegulas angulares infimas verſꝰ faſtigiatum collocatur · vnde tectum deli/ciatum tegule deliciares Delinquere eſt ꝑtermittere qđ non oportet preteriri hinc deliquia et delicta Deliquium ſolis ad eliquendo, dictum ꝙ delinquat in curſu ſuo Deliquum apud plautum ſignificat mi/nus Delubrum dicebant fuſtum delibratum· hoc eſt decorticatum quē venerabañtur pro deo: Deluit ſoluit a greco dyain : De magis ꝓ minus dicebant antiqui Demoe apud atticos ſunt ut apud nos pagi Deminutus capite appellatur qui ciuitate mutatus eſt et ex alia familia in alium adoptatus eſt· & qui liber alteri mãcipio datus eſt· & qui in hoſtium poteſtatem veñt et cui aqua igniſq; interdicta ſunt Demũ qđ ſignificat poſt· apud liuium demus le/gitur alii demum pro du3 taxat poſuerũt Denarie cerimonie dicte cenarie quibus ſatra adituris decem continuis rebus· vel triginta certis quibuſdam rebus carendum erat Denicales ferie colebantur cum hominis mortui cauſa familia purgabatur greci enim nekin · mortuum dicunt Deorata· perorata: Depeculatus a pecude dicitur qui enim populum fraudat peculatus pena tenetur: Deperire ſignificat valde perire Depolitum perfectm· quia omnes perfectiones antiqui pollitiones appellabãt. Deponta ſenes appellabantur qui ſexagenarii de ponte deiciebantur : Depubem porcum lactantem qui prohibitus ſit pubes fieri Depuuere cedere lucilius palmis que miſellam depuiuit me· id eſt verbera/uit me· ꝙ ipſum ex greco eſt Apotupaein Deprenſa dicitur genus militaris animaduerſionis caſtigatione maior· ignominia minor ¶ Derbis greci dicunt pelles nauticas quas nos vocamus ſegeſtria Derogare proprie eſt· cu3 quid ex lege vetere quominus fiat ſancitur lege noua· derogare ergo detrahere eſt: Derunciunt depurgãt ¶ Deſpretus valde ſpretus: Deſertim ꝓ diſerte dixerunt antiqui: Deſertiones di/uiſiones patrimoniorum inter conſortes: Deſiderare et conſiderare a ſideribus dici certum eſt: Deſuiare· deſinere: ¶ Dettrie porce id eſt macilente. Detractare eſt ma/le tractare Detudes eẽ detõſos deminutos

Deteſtabilis· peſſimus· deterrimus· abhominabilis · execrabilis · maledictus · vel extra teſtimonium bonum qui eſt: Detinere impedire· trahere tempus ludificare: ¶ Deuerſus dicebant deorſum verſus : Deus dictus ꝙ ei nichil deſit· vel quia omnia commoda hominibus dat ſiue a greco deos qđ ſignificat dictum eo ꝙ hominibus metus ſit· ſed magis conſtat id vocabulu3 ex greco eſſe dictum aſpiratiõe dempta qui mos antiquis noſtris frequens erat Deuitare valde vitare: ¶ Dextans dicitur quia aſſi de eſt ſextas quemadmodum duo de xx & de vna: Dextra auſpicia proſpera . Dextrarum · tibiarum genus eſt que dextra tenentur:

Diabathra genus ſolearum grecanicaru3 Dianius locus diane ſacratus: Diapſalma ſemper vel iugiter Dia/pſalma ſemper annectitur ſempiterna eſſe confirmat id eſt non cõmunicationem metri ſignificãt ut quidam ſignificat· vel profectio refectione3 Sunt etiam qui diapſalma ideo ſcribi putant· ut ex hoc ſiue perſonarum· ſiue ſenſuum intelligitur eſſe conuerſio. Dippolares meretrices dicuntur· que duobus obolis ducuntur: Dicaſſit dixerit: Dic dinna diana quã eſſe lunam putabãt· dicta ꝙ fulgore ſuo nutu omĩa oſtẽdat: Dicearchia vocabatur que nunc puteoli · ꝙ ea ciuitas quondam iuſtiſſime regebatur: Dice prodicam antiqui poſuere: Dicermina dicuntur que decerpũtur purgandi cauſa: Dici mos erat romanis no/minibus ſacrificiis precibus que romano populo quiritibuſq; qđ eſt curenſibus q̃ ciuitas ſabinorum potentiſſima fuit: Dierectum dicebant per antifraſin inuolantes ſignificare malum diem: Dies dictus ꝙ diuini ſit operis ſiue ab ioue venus ut putabant rectore qui grece dia appellatur· ſiue ꝙ aer diurnus deiſcat in candorem Diffar reatio genus erat ſacrificii quo inter virum et mulierem fiebat diſſolutio diffarreatio quia fiebat farre oleo adhibito Di/gnorant ſigna imponunt ut fieri ſolet in pecoribus Dilectus militũ et is q̃ ſignificatur amatus a legẽdo dicti ſunt Diome/dis cãpi in ampulia appeſt qui ei ĩ diuiſione regni quã cũ dauno fecit ceſſerẽt Dio/media inſula in qua diomedes ſepultus ẽ excedens italia Diox genus piſcis freqñs in ponto Dium ãtiqui ex greco appellãt

ui adeo ortum & diurnum ſub celo lumē
Apotudios vnde ad hoc ſub diu fieri di/
cimus qđ non fit ſub tecto & interdiu cui
contrarium eſt noctu: Dium qđ ſub celo
eſt extra tectum ab ioue dicebatur· & dial
flamen· & dius heroum aliquis a ioue ge
nus ducens Dium fulgur dicebant diur/
num qđ putabant iouis ut nocturnum
ſummani: Diuidicula antiqui dicebant q̄
nunc ſunt caſtella ex quibus aruio cōmu
ni a qua quiſqꝫ in ſuum fundum ducit Di
uidiam diſcordiam: Dirus· de ira natus:
¶ Diſpenſatores dicti quia aes penſantes
expendebant non adnumerabant hinc de
ducuntur expenſa ſiue diſpenſata vel com
penſata Item compendium · diſpendium·
aſſipondium · dipondium. Diſpeſcere eſt
ꝓprie pecus a paſtione deducere et in vno
loco continere · ut compeſcere vna paſcere
Diſſulcus porcꝰ dictus cum in ceruice ſe/
tas diuidit Diſertus a diſſerendo dictus:
¶ Dirigere apud plautum inuenitur pro
diſcedere vel decedere Dirutum aerem mi/
litem dicebant antiqui cui ſtipēdium igno
minie cauſa non erat datum qđ aes dirue
batur in fiſcum non in militis ſacculum:

Doliola locus in vrbe ſic vocitaꝰ
quia inuadentibus gallis ſenoni/
bus vrbem ſacra in eodem loco doliodis
repoſita fuerunt· q̄ de cauſa in eodem loco
ne diſpuere alicui licebat Doli vocabulum
nunc tantum in malis vtimur· apud anti
quos autem etiam in bonis rebus vtebāt
vnde adhuc dicimus ſine dolo malo nimi
rumqꝫ ſolebat dici & bonus Donatice co
rone dicte ꝙ his victores ludis donabant
q̄ poſtea magnificentie cauſa inſtitute ſūt
ſuper modum aptarū capitibus quali am
plitudine fiunt cum lares ornantur Do/
nū ex greco eſt qđ illi vocant Doron Dor
ſum dictū ꝙ pars ea corporis deuexa ſit
deorſum Dotem manifeſtum eſt ex greco
eſſe· nam didonem dicitur apud eos dare
Dracones dicti Apotudrckeſte qđ ē vide
re clariſſimā enī dicuntur habere oculorū
aciem· qua ex cauſa incumbantes eos the
ſauris finxerunt antiqui· ideoqꝫ eſcolapio
adtribuuntur ꝙ vigilantiſſimi generis pu
tantur· que res medicine maxime neceſſa
ria eſt:

Duco tum pro piato ponimus ex
greco deducitur qđ illi dicūt doco.
Dubat dubitat Dubemꝰ apud antiquos
dicebatur qui nunc dominꝰ Duellū bellū
ſignificat ꝙ duabus partibus de victoria
contendentibus dimicatur· inde et ꝑduel/
lio qui pertinaciter retinet bellum Dume
cta antiqui quaſi dumiceta appellabant q̄
nos dumeta: Dumoſa frondoſa Dumus
a greco venit domꝰ Duonum bonū Duo
deuiginti dicendi conſuetudinem a grecis
traxiſſe videmꝰ· q̂ ſic enūtiāt Dyīdeikoſin
Duplab duplicabilis· Duplionem antiq̂
dicebant qđ nos duplum· venit aūt a gre
co Diplain Duis duas habet ſignificatio
nes· nam et ꝓ diſponebatur & ꝓ dederis
Duidens hoſtia bidens Duicenſus diceba
tur cum altero id eſt cum filio cenſus Duſ
mo in locum apud liuium ſignificat domo
ſum locum· antiqui enim interſeparant ſ·
litteram et dicebant eos mittere ꝓ comitte
re & caſmene ꝓ cammene:

EAmus ex
greco Iom
Eapſe · ea
ip̄a: Ebal
vallis veiꝰ
Eam acer/
uꝰ lapidū
Ebal vora
go vetus:
Eccere iu
riſiurandi
eſt· ac ſi di
catur per cererem ut ecaſtor· edepol Eccē
ꝓ ecce poſitum accipiunt Eden ſacre para/
diſi locus ad orientem qđ in voluntate di
uitias que transfertur: Edicomatum ele/
ctum Edecimata electa Ederā flammi dia
li neqꝫ tangere neqꝫ nominare· fas erat ꝓ
eo ꝙ edera vincit ad qđcumqꝫ ſe applicat
ſed ne anulum quidam gerere ei licebat ·
ſolidum aut aliquem in ſe habere nodum
Edeatre qui preſunt epulis regis dicti:
Apotonedeſmaton Egerie nimphe ſacri
ficabant pregnantes · ꝙ eam putabant fa
cile conceptum alium egerere: Egēs velut
exgens cui ne gens quidē ſit reliqua Egre
tus & adgretus ex greco ſunt ducta a ſur
gendo & proficiſcēdo · vñ et Nictegregia
quaſi non ſurgiuiim Effata elocuta Effa
filatum exertum ꝙ ſcꝫ omnes exerto bra
chio exfilati · id eſt extra veſtimētum filo
contextū Effari et effata a fando qđ ip̄m
a greco Ospkato Electabo elicio Elacate
na genus ſalſamenti quod dicitur vulgo

malandria: Elaudare pluſq̄m nominare:
Elecebre argentarie meretrices ab eliciēdo
argēto dicte Elba de hac tribu aſer accolas
priſtinos non quiuit expellere Elchat in
tribu aſer leuitis ciuitas ſeparata: Elixa a
liquore dicta Elolath ī tribu iuda Elices
ſulci aquarii per quos aqua collecta educi
tur e liris Elmoni locus quiſpiam interp̄
tatur porro aquila & theudotion tranſtu
lerūt Tonantina qđ nos dicere poſſum9
hunc vel illum porro diligēs lector agno
ſcat· ꝙ in principio libri huius aliqua ex
parte perſtrinxi me non omnia que tranſ
fero comprobare ſed idcirco quedam iu/
xta auctoritatem grecam relinquere quia
de his libris hebreicarū queſtionum ple/
nius diſputaui Elmodad·ad matrem eius
precipuam ſiue dei menſurā interpretatur
Elath regio principum edom & ciuitas
eſau·in decimo a petra miliario contra ori
entem Elcana dei poſſeſſio Elceſe de quo
loco et naum ꝓpheta fuit·nam appellat̄
elceſeus Elmadadi dei menſura: Elamite·
Neoroton corum ſiue cōparati aut deſpici
entes Elceſei aduocati Elnatham addētes
ſiue addentem vel domum dei: Elolath in
tribu iuda Elthece in tribu iuda eſt hodie
ꝙ thecia vicus in nono ab elia miliario cō
tra meridianam plagam de quo fuit amos
propheta·cuius & ſepulchrū ibidem oſtē
ditur Elthecō ī tribu dan· vrbs ſeparata le
uitis. Elthaci nequaquā vomentem Elu/
ctum ſignificat languidum ac ſemiſomnū
velut alii volunt alucinatorem & nugaꝝ
amatorem· ſiue alomē id eſt externo vino
languentem qđ eolon vocitant greci Elul
in tribu iuda & hodie in regione ad eliaꝫ
pertinentem villa nomīe a ulula iuxta che
bron Elumbum euulſo lumbo ¶ Em tū
Emancipati duobus modis intelligūtur·
aut hi qui ex patris iure exierunt· aut hi
qui aliorum fiunt dominio quoꝝ vtrūqꝫ
fit mancipatio Emere qđ nunc eſt mercari
antiqui accipiebant Emem·meundē Eme
chator qđ interp̄tatur vallis achor· id eſt
tumultus atqꝫ turbarum vbi acham lapidi
bus oppreſſ9 eſt· eo ꝙ quedam de anathe
mate ſuſtuliſſet· eſt aūt locus iuxta hieri/
cho haut procul a galgalis ·male ergo qui
putat vallem achior a nomine eius qui la
pidatus eſt nuncupatam· cū ille acham di
ctus ſit· & non achor ſiue achar Emecra/
ſaim id eſt vallis raſaim in tribu beniamin
Emmaus de quo loco fuit cleophas ·cui9
lucas euangeliſta meminit· hec eſt nunc ni
copolis inſignis ciuitas paleſtine: Emer·
ſermo vel verbū: Emuſſitate ad amuſſim
facta Emtiuū·militem mercenariuꝫ ¶ En
do plorato implorato ꝙ eſt cum queſtiōe
inclamare implorare· namqꝫ eſt cum fletu
rogare ꝙ eſt proprie vapulantis Endo ꝓ
cinctu in procincto ſignificat aūt cum ex
caſtris in prelium exitum eſt procīctos ac
expeditos·nam apud antiquos togis in/
cincti pugnitaſſe diciunt̄ Endoitium ini/
tium Eneſis laudatio Enunquā·et quan
do Enubro inhibenti. Engāni in tribu iſa
char·ciuitas ſepata leuitis·ſed et alia que/
dam ciuitas engannna dicitur circa geraſam
tranſiordanen Encratice continētes ¶ Eo
boicum talentum nūmo greco ſeptem mi/
lium et quingentorum ciſtophorū eſt no
ſtro q̄tuor milium denariorum: Eolipile
vas ereum anguſtum habens foramen· et
dum ad ignem ponitur infuſum aqua ve
hementem flatum emittit Epanalēmſis ē
ſermonis in principio verſus poſite eiuſ/
dem in fine replicatio· ut eſt illud· creſcit
amor nummi quātum ipa pecunia creſcit
Epolonos dicebant antiq quos nos epu
lones dici9·ſed datum eſt aūt his nomen
ꝙ epulas indicēdi ioui ceteriſqꝫ ſacris po
teſtatem haberent Epembaſis iteratio enu
merationis· vel ſtudium verba repetens:
Epexergaſia quotiēs vni cauſe duas pro
bationes opponimus Epidromos velum
ſed det amplitudinis Empifalia ſunt que
dam emplaſtra que apponūtur vmbilico
mulierum concipere non valentium· ut in
de facilius pregnantes reddantur Quedā
medicamina vel inteſtinorum pars Epe9
nomen cuiuſdam fabri qui equum dureū
fecit Epicrocum genus amiculi croco tin/
ctum tenue & plucidū Epilimma genus
viliſſimi vngenti Epiſtilium trabs q̄ ſup
columnas ponitur Epulares appellabant̄
qui in quibuſdam vicis nocte appellabā/
tur·Epulam antiqui etiam ſinglariter po
ſuere ¶ Equeſtre aes ꝙ equiti dabat̄ Eq̄/
tare antiqui dicebant equum publicū me
rere Equirria ludi quos romulus marti
inſtituit ꝑ equorum curſum q̄ in campo
martio exercebantur: Equirine iuſiuran/
dum per quirinū: Equo vchi flamini dia
li non licebant ne ſi longius digredetur ſa
cra negligerentur Equus marti immola/
batur ꝙ per eius effigieꝫ troiani capti ſūt
vel ꝙ eo genere animalis mars delectari
putaretur Ereb in tribu iuda ē hodieqꝫ vil
la in daroma id eſt ad auſtruꝫ q̄ et remitha

nuncupatur: Erectum citum que fit inter
conſortes · ut in libris legum romanorum
legitur · erectum a coercendo dictum · vñ
et erciſcunde et erciſſitum eſt vocatum a ci
endo. Erebum virgilius interdum obſcu
ritatem quandam eſſe deſcribit apud infe
ros cum ait · imas erebi deſcendit ad vm/
bras · interdum flumen eiuſdem loci dicẽs
& magnos erebi tranſnauimus ãnes · var
ro vero erebo natam noctem ait · vnde eſt
& illud · erebo creata fuſcis crinib9 nox te
inuoco: Eremmon vic9 iudeoꝝ ꝑgrandis
in ſextodecīo ab eleutheropolim miliario
contra meridiem in daroma: Ergo corre/
ptum ſignificat idem qđ apud grecos vk
un producte idem qđ cnar in hoc eſt cum
gratia ſcilicet intelligitur pro cauſa · ſed il/
lud ſuperi9 etiam ſine exemplis notum ē
hoc inferius ſic formatur cum dicimus · de
aliquo ſtatua donatus eſt honoris virtu/
tiſqꝫ · ergo idem honoris virtutiſqꝫ cauſa:
Erictudo ſeruitudo: Eroon id eſt eroum
in facie eorum ſiue vigilie dolorum. Eru
gere ſemel factum ſignificat qđ eructare
ſepius · illud enim perfecta forma eſt · hoc
frequentatiue. Eruum & eruilia a greco
ſunt dicta · quia illi orobus eruiliam erepīt
kus appellant: ¶ Eſban ignis in eis: Eſ/
bel ignis vanus ſiue vetus Eſcarie menſe
quadrate dicuntur in quibus homīes epu
lantur: Anclabris ea qua in ſacrificando
adclaratur · id eſt hauritur miniſtraturqꝫ:
Eſcit erit ¶ Eſdad effuſio vel incendium ſi
ue ignis patruelis Eſna aeytnpocic · quã
nos a ſecđo numero dicere poſſumns ſe/
cundantem ſiue ignis vel edeſſorcio: Eſca
bod cecidit gloria · vel ve glorie · et de hoc
quid nobis videatur in libris hebreicarũ
queſtionum diſputatum eſt: Eſchematis
menos dũ aliud loquitur aliud agit Eſcha
ni habitantes cõtemptum: Eſchilus arbor
vel nomen auctoris: Eſcit lentus: Eſcula
pius filius apollinis · medicus deorum · q̂
grece aſclepius dicitur · interpretatur dure
faciens: Eſda miſericordia: Eſculent9 eſce
nimium importunus: Eſebon ciuitas ſeon
regis amorreorum in terra galaad que cũ
vidiſſet ante moabitarum ab amorreis bel
li iure poſſeſſa eſt · meminit huius hiere/
mias · eſaias quoqꝫ in viſione cõtra moab
porro nunc vocatur eſbus vrbs inſignis
arabie in montibus qui ſunt contra hieri/
cho · viginti ab iordane milibus diſtans.
fuit autem in tribu ruben ſeparata leuitis.
Eſrom que & aſer iuxta heremũ in tribu

iudà de qua et ſupra dictũ eſt: Eſrom ſa
gittam videns · ſiue atrium triſticie vł for
tis: Eſchol potus ſiue ignis omnis Eſtrõ
iaculato gregum Eſthama · ad quem locũ
miſit dauid: Eſthaol in tribu dan vbi mor
tuus eſt ſampſon que vſqꝫ hodie oſtendit̃
in decimo eleutheropoleos miliario cõtra
aquilonem ꝑgentibus nicopolim Eſtome
mulier vẽtris ¶ Eudiacon lineũ filum qđ
medici extremo in cliſterio relinquunt per
qđ climos emittitur. Euelatum euentila/
tum · vnde velebra quibus frumenta ven
tilantur: Euerriator vocatur qui iure acce
pta hereditate iuſta defuncto facere debet.
qui ſi non fecerit · vel quid in ea re turbaue
rit ſuo capite luat · id nomẽ dictũ a verren
do · nam exuerne ſunt purgatio quedam
domus ex q̃ mortu9 ad ſepulturam ferẽ
dus eſt qđ fit ꝑ euerriatorẽ certo genere
ſcoparũ adhibito ab extra verrendo dicta
rũt: Eufrata regio bethlehẽ ciuitas dauid
in q̃ natus eſt xp̃s · eſt aũt in tribu iuda li
cet pleriqꝫ male eſtiment in tribu beniamī
iuxta vna vbi ſepulta eſt rachel quinto mi
liario ab hieruſalem in eo loco a ſeptuagi
ta vocatur hippodronus legimus effraiã
& in paralipomenon libro ſicut ſupra di/
ctum ē interp̃tatur: Eumenes attali regis
frater q̂ eumeniam in frigia condidit: Eu
menides furie id eſt dee grece vł dee infer/
nales: Europã terciam partẽ orbis ab euro
pa agenoris filia certũ eſt dici · ſed alii de
amore iouis in taurum verſã narrant. alii
eam a predonibus raptã et nauẽ q̃ iouis
tutelam effigiem tauri habuerit in eã regi
onẽ eſſe delatã · q̂dam ob pulchritudine re
gionis ꝑ ſimulationẽ rapte filie occupatã
terram ab agenore et phenicibus ferunt.
Eurotas fluuius licaonice regionis cuius
arbores edidiſſe carmẽ poeta refert · quem
& beatum dicunt ¶ Exaggerat · auget am
plificat attollit accumulat maiora facit · ma
ius extollit. Exaggerat maiora facit · vel
maius extollit · ut eſt illud in euangelio · et
tu capharnaum que vſqꝫ ad celum exalta
ta es · & vſqꝫ ad infernum deprimeris ·
nunquid ciuitatis illius menia vſqꝫ ad ce/
lum peruenerunt. Sed quid in celum ex
altata es · nimium tibi felix videris · nimi
um potens · nimium ſuperba es · item no
lite ferre ſacculum · aut peram · aut calcia/
menta · neminem per viam ſalutaueritis ·
illud ex aggerandi gratia dictum eſt:
Item in celum exaltaris ciuitati per feſtina
tiõis exaggerationem dictũ eſſe cõprobat

Item paulus· Si linguis loquar hominū
& angelorum reliq̄ Queritur qua lingua
angeli loquuntur · non ꝙ angelorum ali
que lingue ſint·ſed ea locutione dictum q̄
ſolent dicta exaggerari conſuetudine ſer/
mocinandi Exametros uerſus primum fe
ciſſe ennius dicitur·eoſq; longos vocat a
numero enim exametrum dicitur · ſed &
pentametrum & trimetrū Nam ſenarios
verſus ex numero pedum nos dm̄s·hos
greci dicunt qđ duos feriunt· trimetros
ꝙ tres Exanclare exhaurire ex greco veni
ens qđ quidem verbum plautus compo
ſuit ita in ſtichoneſte de polluine paulo pa
xiluli ſepe exanclaui Exauſtis laſſis triſti
bus afflictis attritis conſumptis defectis
egris infirmis imbecillib9 inualidis feſſis
languidis Exbures ex interatas vel ex bu
re que exbiberunt quaſi epote Explora
re antiquos ꝑ exclamare vſos ſed poſtea
proſpicere et certum cognoſcere cepit ſig/
nificare Itaq; ſpeclator ab exploratore hoc
diſtat ꝙ ſpeculator hoſtia ſilētio perſpicit
explorator pacato clamore cognoſcit Ex/
pugnans inorabilis· implacabilis truculē
tus efferatus effrenatus importunus ſi/
niſter acerbus aſper immitis horrendus ·
horribilis Expugnat capit excidit diruit·
delet proſternit euertit ſolo equat extin/
guit incendit fundit Expungit efficit per
agit Exquiſiuit repperit inuenit Exroga
re eſt ex lege vetere aliquid eximere ꝑ no/
uam legem Exſanguis ſine ſanguine Ex
animis ſemianimis ſemiuiuus: Exulauit
ſine termino fecit Exta dicta ꝙ ea diis ꝓ/
ſecentur ꝙ maxime extant eminentq; Ex
terraneus ab terra alia Exterrane9 quoq;
dictus qui ante tempus natus vel poti9
electus eſt dictus autem exterrane9 ꝙ eū
mater exterrica aluco eicit Exteſtinum ex
traneum Eximum extremum· ita ſignifi
cat ut intimo ſit cōtrarium Extorrem exu
lem vel ex patria pulſum: Extrarium ab
extraneo ſic diſtinguitur· extrarius eſt q̄
extra focum ſacramentum vſq; ſit extrane
us Extorris exilatus patria alienus· vel
extraneus Extorſit ademit abſtulit priua
uit Extra procul longe eminus paruo in
teruallo Extrahere emouere excludere ex
pellere Extrema pati inſepultos vel mor
tuos eſſe Extraordinarius eſt qui ob vir
tutem ꝓmouetur ex ordine Exſtruere eſt
in altum inſtruere aciem vel actionē Exu
tas liberatas vinclis ſolutas ſpoliatas ex
pulſas Ex utero de lumbis·de ventre·de
ſemine·de germine·de femore Exurgētes
exprimentes Exuuie veſtes mortuorum
vel ſpolia· proprie autem pelles ferarum
exute a membris earum ſed abuſiue pro
omni ſpolio ponuntur

FAbam nec
tāgere nec
nominare·
diali flami/
ni licet ꝙ ea
putatur ad
mortuos ꝑ
tinere nam
& ne mura
libus iacēt
laruis et pa
re ntalibus
adhibetur ſacrificiis·& in flore eius luct9
littere apparere videntur Fabiani & quī
tilliani appellabantur·luperci a fabio &
quintillio prepoſitis ſuis: Fabricauit in/
ſtruxit muniuit machinatus eſt·molitus
exquiſiuit inuenit repperit ¶ Facē in nu/
ptiis in honorem cereris preferebant et aq̄
aſpergebāt noua nupta· ſiue ut caſta pu/
raq; ad uirum veniret· ſiue ut ignem atq;
aquā cū viro cōmunicaret Faceſſere ſigni
ficat interdum facere ut eſt iuſſa faceſcunt
interdum vero pro abire ponitur pacuui9
faceſſite omnes hinc id eſt abite Faces anti
qui dicebant ut fides famino dicito Factō
& factioſus initio honeſta vocabula erāt·
vnde adhuc factiones hiſtrionum·& qua
drigariorum dicuntur· modo autem no/
mine factionis ſeditio & arma vocantur:
Facae·aries os aperiēs interp̄tatur Facia
aperiente domino·vel oris aſſumptio Fa
cul antiqui dicebant & faculter pro facile
vnde facultas et difficultas videntur dicta
ſed poſtea facilitas morum facta eſt facul
tas rerum ¶ Fenus appellatur naturalis
terre fetus·ob quā cauſam & nummorum
fetus fenus eſt vocatum ·& de ea re leges
funebres Fama a fando dicta ſic apud gre
cos Phlmiapotispna Fagutal ſacellum io
uis in quo fuit fagus arbor que iouis ſa
cra habebatur Falarica genus teli miſſile
quo vtuntur ex falis ·id eſt ex locis ex/
ſtructis dimicantes Falcones dicūtur quo
rum digiti pollices in pedibus intro ſunt
curuati a ſimilitudine falcis Fale dicte ab

altitudine a falado qđ apud etruſcos ſigni ficat celum Famella diminutiuum a fama Famicoſam terrã paluſtrem vocabant Familia antea in liberis hominibus dicebatur quorum dux et princeps generis vocabatur pater et mater familie·vñ familie nobilium popiliorum valeriorum cornelioꝝ et familiares ex eadē familia· poſtea hoc nomine etiam famuli appellari ceperunt per mutata i cum v littera · Familiaris romanus priuatus romanus Famuli origo ab oſcis depēdet apud quos ſeruꝰ famel nominabatur·vnde et familia vocata Famulitium dicebatur qđ nūc ſeruitium: Fana ꝙ fando conſectantur: Fanuhel locus in quo iacob tota nocte conluctans iſrahelis vocabulum meruit iuxta torrentem iacob· fanuhel autem interp̄tatur facies domini ab eo ꝙ ibidem viderit: Fanuhel ciuitas quã edificauit hieroboam· vel turris quã ſubuertit gedeon·ſed et vnus de filiis hor vocatus ē fanuhel Fanū a fauno dictum ſiue a fano qđ dum pontifex dedicat certa verba fatur: Farrago appellatur id qđ ex pluribus ſatis pabuli cauſa datur iumentis: Faras auctus ſuccreſcens: Fareneoco diſſipans preparata. Farreum genus libe ex farre factum Farfenum· genus virgulti. Farfar fluuius damaſci: Fartores nōim datores quidam velut infercirent nomina ſalutatorum in aurem candidati: Farurim concicīſio Faſcinum et vas a fando nominantur: Faſga abſciſa vel dolata ſiue os dilecti Faſga ciuitas amorreoꝝ·eſt aūt mōs contra orientalem plagam·faſga pro quo aquila interpretatur exciſum·ſed et ſeptuaginta interpretes faſga in quodam loco exciſum tranſtulerunt: Faſtigium edificium ſummū: Faſtis diebꝰ iocunda fari licebat nefaſtis quedam non licebat fari Faſtorū libri appellantur in quibus totius anni fit deſcriptio· faſti enim dies feſti ſunt Fatantur multa fantur Fathore regio egipti iuxta ezechiel et hieremiam in q̄ ꝓfugi habitauerunt iudei Fauentia bonã ominatiōꝫ ſignificat·nam p̄cones clamantes populū fauere enim eſt bona fari·at veteres poete ꝓ ſilere vſi ſunt fauere Fauiſe locꝰ ſic appellatur in quo erat aqua incluſa circa tēpla·ſunt aūt qui putant fauiſas eſſe in capitolio cellas ciſternis que ſimiles vbi reponi erant ſolita ea que in tēplo vetuſtate erant facta inutilia Faui dicti ſunt a fauēdo Fauſtulum porcillum feturã porcorū Febris dicitur a feruore Februarius nuncupatur a februo id ē a plutōe cui eo mēſe ſacrificabant: Februo grece latine purgo. hinc et februꝰ dicit̄ pluto quia preeſt purgationibus Feciales a ferendo dicti apud hos enim belli paciſq; faciende vis ē Fecinea dure cutis vuas habet nobilitate amineã ſequit̄ fecunditate precedit quã ꝓinde feciniam vocant· ꝙ pluſquã cetere feces afferat Feciales ſacerdotes Fecilētias ſordes Fecula vua pinguis decocta vſq; ad craſſitudinē mellis ac refrigerata vtilis ſtomacho · Federa vel a porca fede· id eſt lapide occiſa Federatus ſub iuratione pactus vł amicus Federe certo certa lege. vł cōditiōe pace Fedus pax vel pactum iuſiurandūꝫ Foedus ictum pax facta per diptongon eſt: Fedus appellatum ab eo ꝙ in paciſcendo feda hoſtia necaretur Virgilius·et ceſa iungebant federa porca· vel quo in federe interponebat̄ fides: Fedum antiqui dicebant pro hedo· folus pro olere· foſtim pro hoſte · foſtiam pro hoſtiam.

¶ Felicē arborem dixit cato que fructum ferunt infelices que non ferunt Felicē fauſtum ꝓſperum congruū Fenus et fenatores et lex de credita pecunia funebris a fetu dicta· ꝙ crediti nummi alios pariant· ut apud grecos eadeꝫ res tokos dicitur fenū quoq; paratorū ab hac cauſa ē appellatum quando ut ip̄m manens quot ānis nouum parit·vñ etiã et feſtuca vocata eſt Fenus pignus et vadiū lucrū vſura repēſio doni Fenū populus·caro vł vana gloria Fenices annuerūt Fenero et feneror dici poteſt Fenus appellat̄ natalis terre fetus ob quã cauſam et nūmoꝝ fetus fenꝰ eſt vocatū·et de ea re leges funebres: Feraces fertiles fructiferos Fera corda feroces animi: Ferrago viridis·tpactic fruges in herbe colore Feralia luctuoſa funebria lugubra vel triſtia· Feratior fructuoſior vł fertilior. Ferant reddant habeant. Feras offers exhibeas: Feraſcit ferrum facit: Ferat· adnunciat· tollerat· differat diſtrabat Fer tolle. Ferax·fecunda: Ferculorum· porticorum· epularum vaſa· in quibus inferuntur diuitie: Ferculis epulis cibis. Fereon · edon · aſſerens ſuauitatem: Fere prope vel aliquotiens iuxta plus minus· pro modum forte· prope modum arbitrare pene: Fere ſemper futuri temporis eſt Ferrea dura perpetua rigida· id eſt ferina a ferro dicta: Ferebat hoc eſtlaudabat predicabat· extollebat· exhibebant ·offerebat · oſtendebat · portabat, Ferrendo·

patiendo tollerando Ferentes ſuſtinentes
fauentes conſentientes Fereris portaberis
Feretrius iuppiter dictus a ferēdo quod
pacem ferre putaretur· ex cuius templo
ſumebant ſceptrum per quod iurarent &
lapidem ſilicem quo fedus ferirent Fere/
trum grece· latine capulus a capiendo·fe/
retrum & faretra ab vno greco qđ eſt fo
roñ veniunt· vel ferre·viuo enim fert mor
tem·& eſt lectum defuncti Ferezei interp̄
tantur fructificationes: Feria· a feriendis
victimis vocata Feriata arma ſopitis bell̄
recondita Feriſ ne· poteris ergo ferire Fe
rina a fera dicta Ferit pulſat tundit iactat
plaudit Ferri rigor duricies Ferri acies a
cumen Ferie a ſtatu appellabātur qđ cer/
to ſtatutoq̄ ſcꝫ die obſeruarentur: Ferme
aduerbium dubitantis·circiter vel fortiter
fere aliquotiens. Fero dico tollero eſtimo
porto: Feroces barbaros·vel indomitos·
aſperſos Ferocia iracūdia Ferocet faſtidit
cotempnit differt derelinquit ſuperbit Fe
rocientes ·ferociam exercentes :Ferro decer
tat·ciet prelium dimicat pugnat Ferro fe
dare·ferro iugulare ·ferro truncare. Fero
ciſſimus atrociſſimꝰ crudelis Feronia dea
paganorum Feror portor differor ducor
Feros malos aſperos ſeuos· vel fructus
ſilueſtres Ferox fidens fietꝰ confiſus: Fe
rocit apud catonem ·ferociter agit Fert re/
fertq̄ audit & nuntiat Fertus ſapiens ſal
uus: Fert ſententiam· iudicat·iudicium fa
cit·pronuntiat: Fertilis fructuoſus vber
tus iucundus Fertur feris equis trahitur
Feruet opus diſcurritur agitur Feruidus
iracundus calens ſtudioſus accenſus ·iraꝫ
enim inflammat: Feruidam inquietam cō
citam Ferula facem genus ligni Ferus iu
piter· malus iouis Feſcennini verſus qui
canebantur in nuptiis ex vrbe feſcennina
dicuntur allati· ſiue ideo dicti q̄ feſcinum
putabātur exercere Feſſis. valde fatigatis
laſſis infirmis: Feſſis rerum· copiis ino/
pes Feſſos artus· fatigata membra Feſſū
etate ſenem· vel laſſum ſenectute fractum
Feſtram antiqui dicebant quā nos fene/
ſtram Feſta fronde lauro Feſtales ·dies ſo
lempnes Feſtina·propera accelera Feſtū
ſanctum iucundum·comptum compoſitū
Feſtus letus ·ſalſus facetus ¶ Feta plena
fecunda Feta loca·plena loca ¶ Fitar effi/
ciar Fibe luna titania Fibre ſunt partes ie
coris pecudis· vel laſciuie interaniorum·vel
viſcera viciniora iecoris ·& ſunt extremita
tes iecoris Dicte autē fibre q̄ apud gētes
ad phebi aras ferebātur ab ariolis pro re
ſponſis ſed non pro omnibus venis acci/
pimus Fibrarum auguriarum chordarū·
vel inteſtinis Fibri genus animalium· ipi
ſunt et caſtores·qui et ponticani dicuntur
¶ Ficolea palus Ficulnea flaminiꝰ lictor
eſt qui flamini diali ſacrarum cauſa preſto
eſt: Fictio ſimulatio Ficus ſinagoga Fi/
cte habet cauillat Fichol os omniū ab ore
non ab oſſe: Fictis imaginibus ·falſis ſi/
mulacris Fictile ·fragilitas carnis Fictis
formatis Ficti falſi ·a fingendo et compo
nendo aliqđ falſum: Ficto pectore ſcꝫ fal
ſo Fictum falſum ¶ Fida corda in citbara
Fidelem carum certum vel ſtabilem Fide
lius veracius Fidens fretus confiſus ala/
cer Fidere· ſolatium habere Fides fiducia
veritas·& dicitur eo q̄ fiat Fidicen fidibꝰ
canens Fidiſſima veriſſima certiſſima fide
liſſima Fidicula citharedus Fidicule chor
de cori Fidicula parua· fidis vel genus tor
mentorum· ſicut lammine Fidit confidit:
Fidicibus chordis cithare Fidis fidelibus
Fiducialiter· fideliter audacter crudeliter
velociter Fidus fidelis fretus credulꝰ pax
perpetua vel amicitia Fies fleriabes Fien
dus faciendus Fieri conuenit Figite mēo
rate mandate Figit ingerit Figmenta com
poſitiones ·adinuentiones vel ſimilitudo
humana Figura mendacia Figo ſtecho Fi
gromethopoea que perſonis ſemꝑ cogno
ſcitur certiſſime applicari Figuli cōpoſito
res luti dicuntur a fingēdo & plaſmando
aliquid ex terra Figulus hauanari Figu/
lus fictor·figulina non figlina Figunt in
ferunt infigunt Figura tecta imago veri
tatis Filantropos genus herbe quā latini
lappam vocant Fili fimbrie Filia nata: Fi
lii nati liberi Filius populus Filogeꝰ gr̄
terram amans dicitur Filum fadan Fin/
ctus formatus Findit diuidit chluipit: Fi
ne calce· fines italos ·italiam terraꝫ Fines
termini·cardines limites Fingens compo
nens Finxit fecit formauit cōpoſuit Fini
bus ſtationibus liminibus terminis Finis
terminus vel modus: Finis vite conſuma
tio ſeculi Firmat collocat vallat componit
preſidium adhibet Firma robora valida li
gna Firmare ſtabilire Firme probe Firmi
ora fideliora proſpera Firmum a potuer
matos dictum Fiſcenia carmina nuptialia
Fiſcellus caſei mollis appetitor· ut catillio
nes catillorum ligurritores: Fiſtuca pecca
tum leuius Fiſtulor ſibilor. Fiſus· valde
fidens p̄ſumens: Fiſſura ſciſſuta diuiſura

Fiuere item pro figere: Fixus intentus. Fixos infixos intentos Fixum intentum firmum ſtabilem immobilem ſtabilitū immutabile·firmato animo definito: ¶ Flabrum aure incitamentum·vel ventus Flacentia cōtracta·quiī iniquitate perſeuerāt Flagellat verberat virgis. Flagitat repoſcit·expoſtulat exigit euadatur·querit cōmonet rogat ſciſcitatur·vl̄ cum clamore expoſcit vel interrogat petit: Flagitiis criminibus viciis Flagicioſa turpia nec dicenda Flagicium·deformitas adulteriū·vicium probrum ſcelus crimen turpitudo malū·factum ſceleſtum libido Flagitium peior eſt q̄m facin9 Flagitium vocatur qđ agit indomita cupiditas ad corrumpendū animum & corpus Q₂ autem ut alteri noceat facinus dicitur·al̄ vero ſcelus dictum a flagitando corrupte libidinis qua noceat ſibi Flagitioſus dicitur eo ꝙ frequentius flagitet atqꝫ appetat libidinem·ſeuicioſus libidinoſus·ſceleratus corruptor obſcenus impudicus·vel adulter: Flagrans ardens fulgens ſplendens furens: Flagrat ardet vret vel olet Flagrantia ardentia vl̄ incendia·qđ flatu alitur. Flagrantius copioſi9 ardentius: Flagratoribus qui ſe flagris cedunt: Flagrum incendium flagellum: Flagratores dicebatur genus hominū qđ mercede flagris cedebatur: Flammas vomentem ſplendētem: Flammet inflammet Flāmea virginitas: Flammis id eſt calidis aquis: Flamminica virginitas: Flamina venti vel flati ventorum Flammor incendor Flamine flatu ſpiritu·vel ſacerdotes: Flamines pontifices idolorum & dicti q̄i filamines Flemina dicuntur cum ex labore vie ſanguis defluit·circa talos Flaminius circus et via flaminia a flamo conſule dicta ſunt·qui ab hannibale interfectus ē Flaminee edes dom9 flaminis dialis: Flamearii interfectores Flammei coloris violacii dicuntur. Flamētana porta rome appellata·ꝙ tiberi per eam fluxiſſe affirmāt Flatare augere implere: Flatilem vberem pinguem: Flatoſus obſcenus impudicus Flat ſpirat Flauus rubens: Flauum aureum rubrum·vel crimen. Flaueſcit albeſcit reſplendet fulget: Flaxare vigilias circuire: Flaxerit afflixerit ¶ Flectere vtere detorquere curuare: Flecteris promoueris Fleto defleo. Fletus lacrime Flexa decliſnata: Flexus inconſtans labiis lubricus: Flexile lentum Flictus percuſſus Floniā iunonem mulieres colebant·ꝙ eā ſanguis fluuium interceptu retinere putabant. Flo ſufflo: Floblo ſermone. Floraria tempus florum·vel viriditas: Flores xp̄us vel ſācti. Floridum virectum: Florifer qui flores fert: Floret viget: Floriferium dictū ꝙ eo die ſpice feruntur ad ſacrarium: Flu ctu influxe: Fluentum giſluzida: Fluentem ſanguinem vel cruorem: Flu bunda laſciua voluptaria ¶ Focas vitul9 marinus: Focatum tinctum coloratum·vel ficte·vel ſinceriter: Focus fomenta·focilationes: Foculi a fouendo id eſt calefaciendo. Fotie hic declinans deus·aduerbium loci·non pronomen. Fodare fodere. Fodaſur redemptio fortis ſiue vallata ¶ Federauit ſub iuratione pacauit·vel amicus: Federe certo·certa lege·vel conditione pace: Fedus pax vel pactum. iuſiurandum dictum a fecialibus id eſt ſacerdotibus per quos fiunt federa vel a porca fede·id eſt lapidibus occiſa: Fedus·pax·perpetua·vel amicicia firma·vel facta: Fedus ictū iuſiurandum. Fedus appellatum eo ꝙ in paciſcendo feda hoſtia necaretur Virgili9 & ceſa iungebant federa porca vel quia in federe interponebatur fides: Fedum anti qui dicebant pro hedere foliis. pro olere·foſtim pro hoſte·foſtiā pro hoſtiam ¶ Fogo ciuitas regni edom: Folium ſermo doctrine: Folia·frondes: Folium a greco venit·ꝙ illi dicunt phillon·ſed ideo p vnū l·ſcribitur·quia antiqui non geminabant conſonantes: Folliculare appellatur pars remi que folliculo eſt lecta·a quo vita follicularis: ¶ Fomites ſunt aſſule ex arboribus dum ceduntur excuſſe dicte ꝙ in eo opere occupati cibo potuqꝫ confouentur: Atopilius aduſtas iam fomites vocari exiſtimat fomites·alii vocari putant cintillas que ex ferro candenti malleis excutiuntur: Dicte autem ita quia igni ſunt conſote pari modo aſſule que ſunt ſecuribus excuſſe Fons·a fundendo dictus: Fontilana fontiū ſacra·vn̄ et rōe fontulanis porta Fontes baptiſma Fontibus aquis Forbeam antiqui omne genus appellabant quā greci forbin vocant. Forma ſignificat modo faciem cuiuſqꝫ rei·modo calidū ut cum exta que dantur de forma appellantur·& cato ait de quodam edificio eſtate frigido hieme formido Formie oppidū appellatur ex greco velut hormie ꝙ circa id crebre ſtationes tute·que erant vnde proficiſcebantur nauigaturi: Fornicaria·ſacra erant cum far in fornaculis torrebāt

Fordicidis boues ſordide ·id ē grauide im
molabant dicte a fetu: Formiduloſus ti/
midus pauens ·vel timens: Formis radix
origo vel firmitas: Formucales forcipes
dicte ꝙ forma capiant · id eſt feruentia :
Forago · filum ꝙ textrices diurnū op9
diſtinguunt a forando dictum: Forum ·
publicum curia· vel conuētus vbi ſues vē
debantur: Fracti · debilitati ·fatigati: Fra
cebunt · diſplicebunt: Frater a greco dict9
eſt: Phetre · vel qđ ſit fere alter. Fratrare
puerorum mamme dicuntur · cum primū
tumeſcunt · quod velut fratres pares ori/
untur · qđ etiam in frumento ſpica facere
dicitur : Fratilli · villi ſordidi in tapetis :
Frauſus erit · fraudem commiſerit ❡ Fre
gelle locus in vrbe in quo ciuitatis felus
hoſpites habitauerunt: Frendere eſt fran/
gere ·vnde & faba freſa ·vnde et dentibus
dicimus frendere: Fremitum dictum ve/
lut fermentum: Freneſis · ſtridentiſſima
febris: Frequentarium frequentem. Fre
quentia · conuentus ·aſſiduitas ·multitu/
do: Freſſa · fracta ·diuiſa: ❡ Frigere et fri
ctum a greco venit frigin: Frigit · defi/
cit ·torpet: Frigida caloris expers · vel ge
lida: Frigor ·timor ·algor ·vel frigus: Fri
gite conate: Friguttire · ſubtiliter adgarri
re: Frigilla auis dicta quod frigore can/
tet & vigeat ·vnde et friguttire: Friuola ·
ſunt proprie vaſa fictilia quaſſa ·vnde di/
cta verba friuola que min9 ſunt fide ſub
nixa ❡ Frondeum eſt qđ conſtat ex fron/
dibus ·id eſt ex virgis: Frenimius ſapien
tiſſimus: Frondoſa ramoſa: Fronde no/
ua · recentibus ramis ❡ Frugamenta a fru
gibus appellata: Frugalis · a fruge nomi
natus ·id eſt a fructu vel parſimonia · ſiue
ut alii volunt a modeſtia temperātia Fru
ctum et fructam ·fructuaria tranſitoria :
Fruniſcor et frunitum dixit cato noſq; cū
adhuc dicimus infrunitum ·certum eſt an/
tiquos dixiſſe frunitum : Frutinal · tem/
plum veneris fruti: Frux frugis dixerūt
antiqui: Fruſtra dicūtur cum in mari flu
ctus non mouētur grece : Malakaian vo
cant: Fuga celebri · diſceſſu curſu · veloci/
tate ·fluth. Fulgere · priſci pro ferire dice
bant vnde fulgus dictum eſt: Fulgo te
gmine ·flaua puelle. Fulgora virtutes
vel verba criſti. Fulguritum ·id eſt quod
eſt fulmine ictum qui loc9 ſtatim fieri pu
tabatur religioſus ·eo ꝙ eum deus ſibi di
caſſe videretur Fulmen dictum a fulgora
flamme: Fultus · auxiliatus ·munitus · ſu

ſtentatus ·adiutus Fuluum flauum rubi
cundum mundiſſimum rufum ·vel flauū
capillum: Fuluus · flauus ·hellus · vel ru
fus ❡ Fuma terra Funalia ſtuppe que ar
dent in candelis. Functurus fruiturus :
Fundus dicitur ager ꝙ planus ſit ad ſimi
litudinem fundi vaſorum: Fund9 quoq;
dicitur populus eſſe rei quem alienat hoc
eſt auctor. Funebraticus locus: Funeſte
mortifere: Funes · peccata: Funebres ti/
bie dicuntur cum quibus in funere cani/
tur quas flamini putabatur inlicitum au
dire. Funes heretici vel pſeudo prophete
Fungor · vtor nui330. Funiculus cocci ru
beos quo ſe cingunt a renibus vſq; ad pe
ctus. Furcilles ·ſiue furcilla · quibus ho/
mines ſuſpendebantur: Furnalia ſacra fu
rine quā deam dicebant: Furientibus au/
ſtris · ſeuientibus ventis: Furto decipit ·
fraudat · deprimit · latenter vel abſconſe.
Furum genitiuus pluralis a fure. Furu
num bouem · id eſt nigrum immolabant
eterno: Fuſtis que manibus capi poteſt
ambabus vel onus : Futilis falſa · dicta
autem quaſi fucata: Futurum eſſe affore
Fuet · faciet: Galactites lapis colore cine/
reus ·guſtu ſuauis · ſed ideo dicitur ꝙ qđ
dam de ſe lacteum mittat:

GAba ſortis
beniamin.
et hec eſt le
uitis ſepa/
rata Gaba
ad collis pa
truel. Gab
bareos. in/
cluſos bar
baros. vñ
gabbares
mortuorũ
condita corpora Gabe ſortis beniamin. &
hec leuitis ſeparata: Gabios ciuitas italie:
¶ Gadan temptatio vel accinctio populi.
Gades inſula: Gaditanum fretum Adgat
mons in deſerto vbi caſtra metati ſunt filii
iſrahel: Gadgada. vbi aquarum torrentes
ſunt. eſt aũt locus in ſolitudine. Gai villis
ſiue preruptum: Gaia. cecilia dicta eſt ut
romam venit que antea tanaquil vocitata
erat vxor tarquinii priſci regis romanoꝝ
que tante probitatis fuit. ut id nomen ho
minis boni cauſa frequentent nubentes
quã ſummam lanificam eſſe aſſeuerãt. Ga
iom cõmotum. ſed melius valens eſt: Ga
la lac grece bene ergo galacia lactea: Gala
lai volutabra: Gallam atramentum: Gal/
lam bibere ac rugas conducere ventri. cũ
ait lucillus premonet parſimonia eſſe viẽ
dum neqꝫ gule indulgendum. ventremqꝫ
coartandum Galea de corio eſt. caſſis vero
de lammina: Nam galeros corium dicitur
Caſſidam aũt a tulcis nominatã. illi enim
galeam caſſim nominant: Galeatus galeã
habens. vel galea indutus Gallecũ ventũ
ipe eſt et circius Gallenum. vas vinarium
Galerus calamaucus: Galenus medicine
artis peritiſſim9 apud romanos fuit: Gal
li qui vocantur matris magne comites. di
cti ſunt a flumine cui nomen eſt gallo. q̃a
qui ex eo biberint in hoc furere incipiant
ut ſe priuent virilitatis parte. alii putant
adeo eos ſibi genitalia incidere. quia viola
uerint nomẽ patris matris ſue ne poſſint
ipi fieri parentes Galliones transferentes
Gallicola cortex nucis vl' glandis Galerot
in tribu iuda: Galim loca paluſtria vel ſe
pes. Gamaliel reddit michi deus Gaã val
lis eſtus: Gareb. collis iuxta hierl'm. ſicut
ſcribit hieremias Gaaſar cõmotio vl' gallici
niũ vnũ eſt Gaola abiciẽs. ſiue reuelatio.
Garab ſcabioſ9 Gaas cõmotio Gaas mõs
in tribu effraĩ. in cui9 ſeptentriõali plaga

iħs filius naue ſepultus eſt. & vſqꝫ hodie
iuxta vicũ tannan ſepulchrũ eius inſigne
monſtraĩ Galbue montes alienigenarũ in
ſexto lapide a ſcitopolim. quibus et vicus
eſt grandis qui appellatur gelboe: Gali
lei volubiles: Galilea. due ſunt galilee. e q̃
bus vna galilea gentium vocaĩ. vicina fi/
nibus tiriorum vbi et ſalemõ xx. ciuitates
donauit hiram regi tiri in ſorte tribus ne/
ptalim. altera galilea dicitur circa tiberia/
den et ſtagnum genneſar in tribu zabulõ
Gamaria retribuens dñs. ſiue conſumans
dñs: Gabellur ĩ tribu iuda hodieqꝫ vocaĩ
gedrus vicus ꝑgrãdis in decimo miliario
dioſpoleos ꝑgentibus eleutropolim Gari
zim mons ſup quẽ ſteterũt hi qui maledi/
cta reſonabant iuxta ſupra dictum mõtẽ
gebal: Gallos viri ſoror appellanĩ Ganei
lenones: Gani elatio mea. ſiue ortus me9
Ganniũ taberna: Garab ſcabies. ſiue inco
latus multus Gaſſiongaber interpretanĩ
curſilia viri: Gaſo ſtagno Gaiher torcular
videns ſiue accola explorationis Gatã. tã
gens riſit. Gazir. interpretaĩ cõſolatio Ga
zor preciſio. vel diuiſio: Galici a candore
dicti. vnde et galli reliquis candidiores exi
ſtunt: Hi grecã originem ſibi aſſerunt. vñ
& naturali ingenio colunt Siquidem poſt
fidem troiani belli teucrum morte ayacis
fraus inuiſum patri telamoni dum non re/
ciperetur in regnũ ciprum conceſſiſſe ibiqꝫ
vrbem nomine antique patrie ſalaminam
condidiſſe. inde ad galetiam profectus. ex
poſitis ſedibus ex loco genti nomen dediſ
ſe: Gallecum ventũ hiſpanie ꝑpter qꝫ eis
a parte gallecie efflat. ipe eſt et circius: Ga
learia a ſimilitudine galearum dicta: Gau
dium dictum a potu gauriando Gannitio
canũ gerula murmuratio Genialibus ge
neroſis delicioſis ¶ Geſon ciuitas alienige
narum q̃ et gargaſi in baſanitide de qua fi
lii iſrl' expellere non valuerũt geſſuri: Ge/
lamſur regio allofilorũ Gemela regio idu
meoꝝ ꝑ q̃ aquila et ſimmachus interp̃tã
tur valle ſalis Gebim meminĩt hui9 eſaias.
& ẽ villa gaba in quinto miliario a guſnis
euntibus neapolim Gerrat ꝑ quo aq̃la in
terp̃taĩ in ſepib9 Simach9 vero in coloniis
Geſẽ appropinq̃ns palpatiõi eoꝝ. ſiue vi/
cinitas loc9 egipti ĩ quo habitauit iacob cũ
filiis ſuis Gerre crates viminee athenienſes
cum ſiracuſas obſiderent. et crebro gerras
poſcerẽt. irridẽtes ſiculi gerras clamitabãt
vnde factum eſt ut gerre ꝑ nugis et con/
temptu dicantur: Genas enni9 palpebras

putat cum dicit hoc verſu pangite ſulpi ge
nas & corde relinquite ſomnum· alii eas
partes putāt genas dici que ſunt ſub ocu
lis pacuuius genas eſſe putat quae a bar
ba primum oritur hoc verſu nunc primū
opacat flore lanugenas: Gentilis dicitur
ex eodem genere ortus· & is qui ſimili no
mine appellatur· vt ait cincius· gentiles mi
chi ſunt q̄ meo nomine appellantur Geni
alis lectus qui nuptiis ſternitur in hono
re regni· vnde et appellatur: Gens elia ap
pellatur· que ex multis familiis conficitur
Genuini dentes ꝙ agenis dependūt Ge
nium vocabant deum qui vim optineret
rerum omnium gignēdarum auguſtus ge
nius inquidem deorum filius & parens
hominum ex quo homines gignuntur et
propterea genius deus nominatur· quia
me genuit: Alii genium eſſe putarūt vni
uſcuiuſq; loci deum Gebal deficiens ſiue
diſterminans. Gecei preruptum videns·
ſiue vallis viſio Gebatha collis ſiue subli/
mis Gelo migra· vel tranſmigratio Gen/
neſar· ortus principium & eſt regio tranſ
mare galilee & dicitur genneſar· generās
ſibi auram· ſicut mare tempeſtatem: Gea
vrbs cilicie ab egeo flumine vocata: Gela
vrbs et fluuius cilicie Gens natio Gedori
applicans ſiue accedens Geroboam miſe/
ricors Gelgel et hanc cepit iheſus· nūc oſtē
ditur villa nomine galgaulis ab antip̄ride
in ſecundo miliario contra ſeptentrionem:
Gemurſa ſub minimo digito pedis tuber
culum qd̄ gemere facit eum qui id gerit:
Geneſta genus virgulti amariſſi Geneſis
generatio· vel genitura fatum decretum·
id eſt primus liber moiſi Genitrix mater
a generando: Genitiuum generalem natu
ralem: Genialis affinis proximus propi
quus Genius ſtetigot Geniatus genialis
gratus Geniculat flexis genibus adorat:
Geniculationibus adorationibus Genimi
na· generationes· vel creati filii germina:
Geniolus qui habet genium Genitus edi
tus creatus natus enixus: Genitale origi
nale natiuū Genitores a gignendo dicti·
& parentes quaſi parientes· ideo et creato
res· crementum eſt enim ſemen maſculi·
vnde & animalium & hominum corpora
concipiuntur· hinc et creatores parentes di
cuntur Genitoris imaginem enee vultum
Gens autem appellatur propter generati
ones familiarum· id eſt a gignendo· vl' ge
nus dicitur a terra greco vocabulo quā ge
dicunt Genus eſt multitudo ab vno p̄tin

cipio orta· ſeu ab alienatiōe ſecundum col
lectionem propriam: Diſtincte ut grecia
aſia Genuſus fluuius paleſtine regionis:
Geon vbi ſalemon vnctus in regem Ger/
ras nugas ineptias: Gerundia dicuntur
eo ꝙ in litteratura participii gerant figurā
verborum a quibus procedunt: Germen
eſt qd̄ ex arborum ſurculis naſcitur· vnd'
& germani· quaſi eadem ſtirpe geniti Ge
ſta diſpoſita ſcripta. Geſtus quo indicat
quid geratur preter participium qd̄ a ge
rendo deducitur. Geſtit qui ſubita felicita/
te exhilaratus nimio corporis motu p̄ter
conſuetudinem exultat Geſum graue ia/
ctum: Gioſema interpretatio ſermonum
Gilon· vnde fuit achitofel: Gion luctus·
ſiue luctare Gingrire anſerum vox ꝑprie
eſt· vnde genus qd̄dam tibiarum exigua
rum gingrine Gir diuiſio vel preciſio Gi/
ʒan fortitudinem eius: Giʒeriatur tibicen:
Giʒeria ex multis obſoniis decerpta Gim
naſium ſcola· vel vbi adlete nude decertan/
tur Gimnus enim dicitur execratio Gethia
maleficiorū doctrina ¶ Gladius vindicta
vl' ſermo domini· dicta ꝙ gulam ſecat id ē
ceruicem Glans echila Glarea lapilli parui
arene maris mixti· vel gleba. Glaroa inſu
le nomen Glaucorna albugo Glittis ſuba
ctis leuibus teneris Gliſcere creſcere Gliſe
re menſe gliſcentes id eſt creſcētes ꝑ inſtru
ctionem ſcʒ epularū: ¶ Glomus in ſacris
cruſtulum kimbi· figura ex oleo coctum
dicitur Glos· viri ſoror a greco Galoos:
Gloria a greca voce dicta· hāc enim illi icle
os dicunt Gloria domini in nebula flagrā
tia miri odoris Gloria laus maieſtas po/
tentia· vel ſpecimen ¶ Glucidatū ſuaue iu
cundum· grece enim glikin dulce dicitur:
Gluma hordei cunicula dictum qd̄ globa
tur id eſt granum· vnde et pecus glubi di
citur· cuius pellis extrahitur Glutire· ꝑ/
prie eſt· cum ouis incubiture ſunt· & glo
cidare gallinarū ¶ Gnarus cum ſignificet
id qd̄ ſcius peritus· tamen inuenimus pro
gnare ſignificare aperte Gnarigauit· apd'
liuium ſignificat narrauit· Gnarruſſe id ē
narraſſe: Gnefoſum obſurdū videlicet ex
greco ꝙ eſt knephas Gneus et corpus in
ſigne & prenomen· a generando dicta ē·
& ea ipſa ex gignesthe apparet ¶ Gnitur
& gnixus· a generibus priſci dixerunt:
¶ Goim in gelgel· ꝙ aquila & ſimmachus
interpretantur gentes in gelgel: Gongrū
genus piſcis Goſan tonſio eorum vel for
titudo eorum Goethia maleficiorum doctrīa

¶ Gracchuris vrbs hibere regionis · dicta
a graccho ſimpronio que antea iliurcis di
cebatur Graculi a ſono oris dicti vł a ge
rendo · qđ iacta ſegetum ſemina plurimū
gerant · vel ꝙ ex oliuetis cubitum ſe reci/
pientes · duas pedibus baccas · terciam ore
ferant Gradiuꝰ mars dictus eſt a gradien
do in bellum vltra citroqꝫ ſiue a vibratiōe
haſte qđ greci gradenim dicunt · ut alii di/
cunt quia in gramine ſit ortus qđ interp̄
tantur · quia graminea corona in re milita
ri maxime eſt honorationis Gradibus ſal
tibus vel ꝑ gradus · Grallatores diceban
tur pantomimi · qui ut in ſaltatione imita
rentur egipanas adiectis particis furculas
habentibus atqꝫ in his ſupſtantes ob ſimu
lationem crurum eius generis gradieban
tur vtiqꝫ propter difficultatem conſiſtendi
plautus ut in ceteris curſu ceruas · & gral
latores gradu : Gramie oculorum ſunt vi/
cia quas alii glamas vocant : Grando gut
te aque concrete ſolito grandiores : Graua
ſtellus ſenior : Plautus ait qui eſt graua/
ſtellus qui aduenitur · ut puto grauaſtellꝰ
a grauitate dicitur : Graſſari antiqui dice/
bant pro adulari · graſſari vero dicuntur la
trones vias obſidentes · gradi ſiquidem eſt
ambulare · vnde tractum eſt graſſari vide
licet ab impetu gradiendi : Grauida eſt q̄
iam grauatur conceptu · pregnans velut
occupata in generando qđ conceperit in/
ſciens propinqua partui qđ incitatus ſit
fetus eius : Graue ės dictum a pondere ·
quia deni aſſes ſinguli pondo libras effici
unt · denarium ab hoc ip̄o numero dictuꝫ
ſed bello punico populus romanus preſ/
ſus ere alieno ex ſingulis aſſibus librariis
ſenos fecit · qui tantundem ut illi valerent
Item nummi quadrigati & bigati a figu/
ra celature dicti : Gratificamus · gratiam
preſtamus · vel largimus : Gracilenta ſub
tili ¶ Greges a greco dicti quos illi gerga
ras ſolent dici . Greſſi incedentes : Greſſu
tus pedeſter ¶ Gricianea · funis craſſus ·
¶ Groma dicitur genus machinole · cuiuſ
dam quo regiones agri cui vſqꝫ cognoſci
poſſunt · qđ greci gnomona vocāt ¶ Gru
mus terre collectio · minus tumulo : Gru
re dicuntur grues · ut ſues grunnire · vnde
tractum eſt congruere · hoc eſt conuenire ·
quia id genus volucrum minime ſolliua/
gum eſt ¶ Gubernacula rithtunga : Gun
grum genus piſcis : Gurgulio eſt meatꝰ
i gutture qui partes capitis petit Alˀs ver
mis qui habet grande guttur · & dicitur
gurgulio engirinch · quaſi ſit totum gut
tur : Gullioce nucum iuglandium ſumma
& viridia putamina : Gurguſtium genus
habitationis eſt anguſtum · a gurgulione
dictum . Guturnium vas ex quo aqua in
manus datur · ab eo ꝙ propter oris angu
ſtias guttam fluat : Guloſus helluo aſſum
ptor tabernio propinator .

HABEnas
retinacula
frenorum
nunc fu/
nes ſigni/
ficant · na
uium enī
habene ſūt
Habitaue
re habita/
uerūt Ha
bitior pin
guior : Hallus · pollex pedis · ſcandens ſu
per proximum · dictus a ſaliendo : Hala/
panta ſignificat omnia mentientem ab eo
ꝙ alet omnia · alui enim greci timplanim
id eſt fallentē appellant : Hammio cogno
minatus quia in arena putatur inuentus
que grece hoc nomine appellatur · cui cor
nua affiguntur arietis a genere pecoris
inter qđ inuentus eſt : Hametraones · alii
piſcatores · alii qui vnco cadauera trahunt
Hec egloga · et hec egloge cantationes in
carminibus : Herebat · iacebat : Herens te
nens : Heret · infixa eſt · coniuncta eſt vel
coheret : Harenam terram : Harena ma/
ris multitudo gentium : Heſitat dubitat ·
cogitat pauet : Haſte ſubiciebant ea que
publice venundabant · quia ſignum prin
cipum eſt haſta · nam & cartaginenſes cū
vellent bellum · romanis haſtam miſerunt
& romani viros fortes ſepe haſta donarī
Hauſerit conſumpſerit . Hauſpiciis aru/
ſpiciis diuinis : Hanula · parua delubra ·
quaſi fanula : Hauſorium · ſkepfiuaꝫ Ha
riiuga dicebatur hoſtia · cuius adherentia
inſpiciebantur exta : Habitior pinguior ·
Heccolus · chonacla · id eſt rocho ¶ Hebrō
tranſitus interpretatur . Hebron · ciuitas
in tribu iuda que alio nomine cariatharbe
dicitur id eſt ciuitas quarta : Hebreorum

tranſeuntium: Hebrum tracie fluuium. Hedni traces ex parte. Hedera dicta qđ hereat vel ꝙ edita petat· ſiue quia id cui he ſerit edat· que in tutela liberi putabāt eſſe quia ut ille iuuenis ſemper· ita hec viret vł quia ita omnia ſicut ille mentes hominum inligat: Hela in cadaſin· chaldeo ſermone qđ latine dicitur deorum ſanctorum Heli opolis·ciuitas ſolis in egipto·pro qua in hebreo ſcriptum eſt·in qua petrefes ſacer/dos fuit· meminit huius et ezechiel: Helii ella·holera minuta dicta Heliconides mu ſe a monte elicone: Heluo dictus immode rate bona ſua conſumens· ab eluendo qui aſpiratur ut auiditas magis exprobretur fit enim vox incitatior: Heluacea genus ornamenti lidii dictum a colore boum qui eſt intruſum et albū diciturq̄ beluus. He lus et beluſa antiqui dicebant qđ nunc ho lus & holera dicuntur: Helucus abhiatu & oſcitatione: Hemina ex greco extoſomi qđ eſt dimidia pars ſextarii· Hemana hu mana hemonem hominem dicebant antiq̄ Hellenonon id eſt grecorum ad aſcenden tes·ſiue ſciētia dei ¶ Hera domina: Her bā do cum ait plautus ſignificat victum me fateor ꝙ eſt antique et paſtoralis vite· nam qui in prato curſu vł viribus conten debant·cum ſuparati erāt ex eo ſolo in quo certamen erat decerptam herbam aduerſa/rio tradebant: Herbilis anſer·herba paſtꝰ qui gracilior eſt quā frumēto alitus Her cius iuppiter· intra conſeptum cuiuſq̄ do mus colebatur quem etiam deū penetra/lem appellabant: Hercules aſtrologus di ctus ꝙ eo die ſe flammis iniecit quo futu ra erat obſcuratio ſolis. Heri aduerbium temporis·here dictum a greco ethes : He rediolum· prediolum: Heridanus padus fluuius ligurie: Herem marceam antiqui accepta hereditate colebant· que a nemine dicebatur heredum· et eſſe vna ex comiti/bus martis putabatur. Heres apud anti quos pro domino habebatur : Herodes pellicius glorioſus vel pellis glorie: Here aue: Heromum ciuitas egipti·ad quā Io ſeph occurrit patri ſuo iacob Heroicas an tiquas. Herma anathema eius. Herma a grecis pro firmamento ponitur·vnde etiā mercurii nomen inuentoris ut putabāt fir me orationis dictum·interdum ſuburram ſignificat: Hernici dicti a ſaxis que marſi herna dicunt : Hecta res minimi precii q̄ſi hieta id eſt hiatus hominis atq̄ oſcitatio : alii puſulam dixerūt eſſe·que in coquēdo pane ſolet aſſurgere aqua accipe rem nulli us precii cum dicimus non hecte facio te. Heus aduerbium vocandi· & a greco ais venit: Hiulca aperta diuiſio: ¶ Hibleus· flos aut floridus ¶ Hictroplaſmos quas cantio cōponit organi: Hilarodos·laſciui & delicati carminis cantator: Hilum pu/tant eſſe qđ grano fabe adheret·ex quo ni chil et nichilum: Hippacare eſt animā ce leriter ducere ab equialitu qui eſt ſup mo dum acutus: Hippagines naues quibus equi vehūtur quas greci ypagogos dicūt Hippiꝰ id eſt equeſter neptunus dictus eſt·vel ꝙ pegaſus ex eo & pegaſi danatꝰ ſit·vel ꝙ equuleus ut putant loco eius ſū perpoſitos ſaturno fuerit·quem pro ne/ptuno deuoraret vł ꝙ tridentis ictu terra equum excierint·cui ob hoc in illirico qua ternos equos iacebātur nono anno in ma re: Hippocoū vinum ex inſula coo dictū ab agro generoſo·cui nomē eſt ippo: Hir ci pili durorum pilorum hominum. Hir quitalli puerorum primū ad virilitatē ac cedentes a libidine ſcilicet hircorum dicti : Hira que diminutiue dicitur hilla quā gr̄ dicunt niſtin· inteſtinum eſt· qđ ieiunium vocant: Hirrire garrire· ꝙ genus vocis ē canis rabioſe: Hiſtriones dicti· qđ primū ex hiſtria venerint: Hin maior decem & octo ſextarios· minor nouē: Hinio vueio Hiſboſeth· vir confuſiōis idcirco cum aſpi rationem hec nomina adpoſuimus q̄ apđ hebreos et grecos per diptongon ſcribun tur: Hiſtis pices· ligna fuſtes auruſpices vel diuini: Hodicocos latro atq̄ obſeſſor viarum: Holus totus ał's holera Homel tiū pillei genꝰ· Honorarios ludos quos & liberalia vocant: Homines mortales gē tes populi genus hominum·genus huma nū· Hō tribꝰ cōſtat ania q̄ ſupna ē·et ori ginē ſuā petit corpe·qđ i terrā deficit· vm bra quā lucretiꝰ ſic diffinit. ſup ſpoliatꝰ lu mīe aer·ergo ūbra ſi ex corpe creat̄ ſine du bio pit cū eo· nec ē q̄cq̄m reliquū de hoīe qđ inferos petat· ſ; dephēdert qđdā eē ſil'a crū qđ ad nr̄i corpis effigiē fictū inferos petit· et ē ſpēs incorporea q̄ nō poteſt tāgi ſic vetꝰ S; hoc virg· et gētiliū fatuitas quo ait·ergo magna mei ſub terras ibit imago Honorabilis quaſi honore aptus · hoc eſt habilis : Horeb ardor ſiccitas Holon totū: Horetū et foretū ꝑ bono dicebant: Horda ꝑgnās vn̄ dies quo ḡuide hoſtie immolabātur hordicidia Hordiariū es qđ ꝑ hordeo equiti romano dabat̄ Horreum

antiqui farreum dicebant pro farre: Ho
ſpitalis gaſtlomer. Hoſtes perduelles.
Hoſtis dicitur eo ꝙ inſtans mit bellum:
Hoſtilias laribus immolabant· ꝙ ab his
hoſtes arceri putabant Hoſtis apud anti
quos pegrinus dicebat̄. Hoſtia dicta ē ab
eo ꝙ ē hoſtire ferire Hoſtimētū bn̄ficii pē
facō Hoſtus apud ātiquos om̄is villa dice
batur Hoſticapas hoſtium captor Huma
num ſacrificium dicebant· qđ mortui cau/
ſa fiebat: Humanitas menniki: Hiperbo
rei ſupra aquilonis flatum habitantes di/
cti· ꝙ humane vite modum excedant viuē
do vltra centeſimum annum· id eſt yperb
enontesoron ſeculi humani Hiperionem·
alii patrem ſolis· alii ip̄m ſolem qđ eat ſu
per terras· ita appellatum putant Hiſopi
ce ſunt fabule· cum animalia muta inter ſe
ſermocinaſſe finguntur· vel que animam
non habent ut vrbs arbores montes petre
flumina Hiſopus herba in ſimilitudine ab
ſinthii· & amara quaſi abſinthium

IA · apd he
breos nom̄
qđ in deo
tantū po/
nitur · qđ
etiam al̄ia
nouiſſima
ſillaba eſt:
Iaas dimi/
dium fuit:
Iaaſel dimi
diauit hoc
eſt finxit vel fictum: Iaan reſpondens:
Iaquintinus nomē gemme· et ex flore no
minis ſui vocatus· hic in ethiopia inueni
tur ceruleum colorem habens· luce pur/
puraqꝫ refulgens· ſereno enim proſpicuꝰ
gratus nubilo coraꝫ oculis euaneſcit atqꝫ
marceſſit: Iaquintizonta indicꝰ eſt· ia qnī
tum prope referens· quidam autem criſtal
lo ſimilis eſt Iacinctus pulcherrime for/
me puer fuiſſe traditur ab apolline dile/
ctus· ab eodemqꝫ imprudenti ludicro di
ſcoopertus eſt· de cujus cineribus flores
nati ſunt eodem nomine conſcripti: Iachō
preparatio: Iachalia fortitudo dei. Iacha
bet vbi eſt gloria· ſiue eſt grauis· aut glo/
ria domini ¶ Iaeruam· poſſeſſio populi.
Iaeriam· poſſedit populum: ¶ Iadela· in
tribu ꝫabulon Iactatus in maris fluctibꝰ
vexatus fatigatus: Iagal· propinquus:
¶ Iamna mare· vel dextera eius: Ianum·
dormitans: Ianue value repagula obices
aditus· ingreſſus· acceſſus· introitus· limi
na: Sed inter ianuam & hoſtium hec dif/
ferentia eſt· ꝙ ianua eſt aditus primus in
domum· hoſtium vero in quemlibet locū
domus ſimiliter autem ianua vł cum clau
ſtris· vel patens· fores autem et value ip̄a
clauſtra ſunt· ſed fores que foris aperiun/
tur· value que intus aperiuntur & dupli
ces multiplices complicabileſqꝫ ſunt Porte
vero proprie murorum dicuntur· atqꝫ in/
de dicte· eo ꝙ antiquitus portato aratro
deſignabantur· quomodo circūdabantur
giri· atqꝫ vrbs ſignabatur: Ianua ab iano
quodam vocata· cui gentiles omnem in/
troitum vel exitum ſacrauerunt: Vnde lu
canus ferrea belligeri conſpectant limina
iani Eſt autem primus ingreſſus domus
intra ianuam· cetera hoſtia generaliter vo
cantur ¶ Ianuarium menſem gentiles ex
nomine iani vocauerunt· ſed ſpecialiter ia
nuarius appellatur eo ꝙ ianua ſit anni:
Ianuarium autem et februariū numa pō
pilius addidit· atqꝫ in duodecim menſes
annum diſtinxit: Ianuarius dicitur men
ſis a iano deo conſecratus. Ianus enim eſt
princeps deorum· quaſi mundi· vel caeli
vel ſiderum vel menſium: Ianus qui &
bifrons· & quadrifrons· qui & orientem
& occidentem teneat· & preterita vel futu
ra cognoſcit: Quadrifrons propter qua/
tuor elementa· vel tempora· vel cardines
mundi· hunc quidam iouem· quidam ſolē
eſſe crediderunt· quaſi limes vel ianua ſit
anni: Ianuarius menſis a quodam iano
quondam homine perdito ac ſacrilego no
men accepit: Ianus autem iſte dux fuit
quondam & princeps paganorum· quē
imperiti homines et ruſtici quaſi deum re
gem metuunt· vel ut deum colere ceperūt
Detulerunt enim ei inclitum honorem·
dum in eo expaueſcunt regiam poteſtateꝫ
homines quippe ſtulti et ignorantes deū·
illos tunc maxīe deos exiſtimabant· quos
vel homines puros cernebant· ac ſic fa/
ctum eſt· vt vnius veri dei nomen ad mul
torum deorum· vel potius demoniorum
nomina transferetur: Hinc eſt ꝙ antiqui

Idolorum cultores ipſi iano duas facies fi
gurarunt · vnā ante ipm. aliam poſt ipm
vnam que preteritum annum videretur
aſpicere · aliam que futurum: Ac ſic omēs
inſipientes duas ei facies deputando do/
minum dū eū deum facere cupiunt · mon
ſtrum eſſe fecerunt : Iath lingua hebrea
manus dicitur : Ianeus ianitor: Iannai pre
paratus ¶ Iairus illuminans vel illumina
tus Ianum dormitans: Iarib diiudicans ·
vel vlciſcens Iarim ſaltuum ſiue ſiluarum
¶ Iaſon factus in mandato: Iaſonis deſi/
derantis ſiue qui mandatum fecit Ianicl'm
dicta ꝙ eo populus romanus primitus
tranſierunt in agrum etruſcū : Ianuallibi
genus qđ iano tantum delibatur Iambi di
cti ſunt qui ſinguli pro ſcenio loquebant̄
traiambi qui terni Iarden diſſenſio eorum
vel iudicium: Iared deſcendens ſiue robo/
rans vel continens : Iaree luna: Iaſub re/
uertens: Iazaba peccantes in ea: Iazrabel
ſemen dei: Iazar in tribu iuda: Iazer ciui/
tas amorreorū in decimo lapide filiadelfie
ad ſolis occaſum tranſiordanen · q̄ fuit ter
minus gad extenditurꝙ vſꝙ aroer · que
& ipſa reſpicit ad rabba meminit huius ia
zer yſaias in viſiōe contra moab Sed et hie
remias Fuit aūt ſeparata leuitis · et diſta
bat a ſeob milibus xv · equaliter ī magnū
erumpens flumen a iordane ſuſcipitur :
Iarim ciuitas gabaonitarum Iarimuth ci/
uitas quā ſubuertit ieſus in tribu iuda · q̄r
to miliario diſtans ab eleutheropolim lapi
de iuxta villam eſthaol Ianna que eſt in cā
po moab · ſubtus verticem faſga · id eſt ex
ciſi reſpicit ad deſertum iuxta arnon Iano
in tribu effraim · hanc quoꝙ cepit rex aſſi
riorum · & hodie vicus oſtenditur iano in
crabitena regione in duodecimo lapide ne
apoleos contra orientem : Iaſſa vbi aduer/
ſus ſeon regem amorreorū dimicatur Me
minit huius iſaias in uiſione contra moab
ſed & iheremias · et vſꝙ hodie oſtenditur
inter medeban et debus: Iaſeb pro quo he
brei habitatores legunt in emeo pro qua
aquila & ſimmachus tranſtulerunt in val
lem ¶ Ibuſia · amabilis domini · vl' amabilis
eius Ibralis genus aſpidis dicta ꝙ ſomno
necat. Ibride vocatur qui ex apris & por
tis naſcitur Ibi illuc vel ambulaui : Ibis in
pentatheuco auis egiptia longo roſtro · ha
bens obſcenitatem oris immunda quo al/
uum purgare cōſueuit: Ibit iit ambulauit
Ibus his illis plautus · in milite glorioſo ·
ibus · ſtipendia ad innumerem: Ibi dicitur

tum locus ſemel oſtenditur ibidem cum ſe
pius ¶ Icarus dedali filius cretenſis ut fa
bule ferunt altiora petens pennis calore
ſolutis mari in qđ cecidit nomē impoſuit
Icadion · nomen ſeuiſſime pirate: Icoc for
tis neptalim in confinio triū tribuū · id eſt
zabulon · ad auſtralem partē in tribu azer ·
ad occidentem porro in tribu iuda ad ſolis
ortum. Icit percuſſit: Icraon timebūt Ict9
ſingulari numero · plurali aūt ictuū non
ictoꝝ dicit̄ Ictib9 conatib9 vulnerib9 Ict9
ꝓprie flagellorū ſunt ab agitando vocati ·
ꝑcuſſus iactus · vl' colafiſmos : Ictū · iam fe
dus ꝑcuſſa pax: Icoſma figura imago Icō
ſaxū ē · qđ hūane vocis ſonū captās etiā
verba loquētiū imitatur ¶ Ida ſilua: Ida ī
magna · ī ida mōte q̄ eſt crete vl' frigie. Ida
lius lucus · veneris mōs ſacer: Id hoc ipm
vl' hic: Idē ſimile · tale geminū par veriſil'e
Idē caſus eadē picl'a : Ideas formas: Idere
ꝓferre. Idemꝙ audire ſatis eſt · ſatis et hoc
Idē · iterū · denuo aduerbiū ē tēporis : Idez
ipe · vel ipſi ſunt ipſud · aut iterū hoc adūbi
um eſt: Identalē · iteꝝ atꝙ iterū · crebro ipm
frequēter denuo iterū. Ideo atꝙ · at quin ·
idcirco ꝓpterea. Ideo magis · eo magis Ido
minus · quominus. Id metuēs · hoc timēs
Ididē · id ipm: Idimias palmas · a regione
idumeoꝝ vbi plurime ſunt Idida · i · ſalemō
eo ꝙ fuerit dilectus & amabilis dño: Idio
mati · cōſuetudini vl' ſil'itudini: Idithun trā
ſiliens eos · ſiue ſaliens eos Idoneū ꝑpetu
um eternum · intemerabile immortale · ſem
piternū Idoliū abgothus Idoneis vtilib9
Idra draco · ſed latie excedra dicit̄ Idos gre
ce formam ſonat · & ab eo per diminutionē
idolum dicitur: Idumea ciuitas palmifera
rufa · ſiue terrena interpretatur: Idumea re
gio eſau que ex eo qđ ille edom vocatur ·
nomen accepit · eſt autem iuxta vrbem pe
tra que nunc dicitur gebalene: Idus pleri
ꝙ latinoꝝ ab edendo dictas putant ꝙ hi
dies apđ ueteres eplaꝝ eent Id9 diuiſio in
terp̄tat̄ Vñ vidua dicta ē · q̄i valde idua vl'
a uiro diuiſa Idus uocare diē placuit · q̄ di
uiſit menſem · iduare enim etruſca lingua
diuidere dicitur ¶ Iegabata caſtra ī ſolitu/
dine filiorum iſrahel incendium · id ē tenn.
prpiemoc locus in deſerto ubi quondam
partem populi flamma conſumpſit Ieb9
ipſa eſt que et hieruſalem. Ieconia ciuitas
carmeli quā cepit iheſus rege illius inter/
fecto : Iectabel · in tribu iuda : Iectan · in
tribu iuda · Iether in tribu iuda ciuitas ſa
cerdotalis · & nunc eſt uilla pergrandis

ietbira nomine in vicesimo miliario eleu
theropolim Habitatores quoqꝫ eius oẽs
xp̄iani ſunt· ſita eſt autem interiori daro/
ma iuxta malatham·diximus de hac et ſu
pra: Iectan in tribu iuda ciuitas ſacerdo/
talis eſt·hodieqꝫ vicus pergrandis iudeoꝝ
in octauodecimo lapide ab eleutheropoli
ad auſtralem plagam in daroma: Iectaan
in tribu iuda Iecnal in tribu zabulon ciui/
tas leuitis ſeparata Iechaba vrbs antiqua
iude Iecheb dans Iectã paruulus: Iecmaã
ciuitas principum ſalemonis: Iectoel no
men petre in regum libris Iecta inclinatio
Iecchacha bonitates· ſiue declinauit ut ve/
niat Ieblaam in tribu manaſſe· de qua alie
nigenas non valuit expellere Ieboc hare/
na ſiue lucta·vel puluis Iebneel·edificatio
dei Ieblaam deſpiciens populus: Iebgar
elegit: Iechaba vrbs antiqua iude Iecoriã
vlciſcitur populum: Iechonia preparatio
dei vel fact9 Iecha torcular Iebze torcular
lupi Iecta inclinatio Iechrabel· honeſtas
dei Iecdon·incepit populum Iecthel cetus
dei vel auxilium dei Ieiben dans: Ieglam
deſpiciens ¶ Iegal propinquus·vel redi/
mens Iegali·redimens me vl' propinqu9
meus ¶ Iedna in ſexto ab eleutheropolim
lapide pergentibus chebron Iedlaf·manũ
tollens vel manum dans·Iefethi. in tribu
ioſeph Iefeel aperiet deus Iefone huius.
Iegdaliau magnificans dominum: Iepte
aperiens·vel apertura interpretatur ¶ Iē
na marina· ſiue numerabilis Iemuhel dies
eius deus Iemblaam· abſorbet Iemda ple
nitudo·vl' circumciſio Iemini dextera mea
¶ Ieremias interpretatur excelſus domini
pro eo ꝙ dictum eſt: Conſtitui te ſuper
gentes & regna Iereneus in tribu iuda. et
vſqꝫ hodie villa Iermuchaim in decimo la
pide ab eleutheropolim aſcendentibus he
liam Ieracon in tribu dan Ierameli regio al
lofilorum Ieraia·timens dominum Ieraco
naurogo· quã greci ikten vocant: Iericho
odor eius vel luna Iericho ciuitas a iebu/
zeis condita traditur a quibus & nomen
traxiſſe perhibetur quã ſubuertit ihesus
rege illius interfecto·p̄ qua exſtruxit aliã
ozam de bethel·ex tribu effraim·quã do/
min9 noſter atqꝫ ſaluator ſua preſentia lu
ſtrare dignatus eſt· ſed et hec eo tempore
quo iheruſalem oppugnabatur a romaĩs
propter perfidiam ciuium capta atqꝫ de/
ſtructa eſt· pro qua tercia edificata eſt ciui
tas que vſqꝫ hodie permanet· & oſtendun
tur vtriuſqꝫ vrbis veſtigia vſqꝫ in preſentē
diem: Iericontinum·murum mundi: Ieri
muth·cuius oſea propheta meminit: Ier
meth in tribu iſachar· vrbs ſacerdotib9 ſe
parata Ieroboam interpretatur diiudicans
populum ·vel deiudicans ſuper nos ·vel
ut quidam aiunt diuiſio interpretatur·p̄
eo ꝙ in regno eius diuiſus eſt populus iſ
rabel·& preciſus a regno ſtirpis dauid. di
uiſionis enim populi cauſa iſte extitit Iero
boſeth iudicans confuſionem·id eſt igno/
miniam Ieron in tribu neptalim Ieroboal.
iudicet baal· vel iudicem habens. aut ſupe/
rior vel iurgium habens Ieſcha· taberna/
culum·vel vnctio eius ¶ Ieſboch eſt cinis
ſiue tactus Ieſſer· in tribu beniamin Ieſtel
in tribu zabulon Ieſule dolore Ieſar figmē
tum ſiue tribulatio Ieſſar eſt meridianus·
aut vnctio mea· vl' meiaforicus oleum Ieſ
ſai inſule ſacrificium· ſiue incenſum Ieſbei
eſt in me Ieſus heb· grece ſocher· latine ſa
lutaris vel ſaluator interpretatur·ut id eſt
litere ſeruemus ordinem·aſpirationeꝫ h.
in pleriſqꝫ miſimus ·licet eam grammatici
non putent littere nomen habendam ¶ Ie
ther ad quã miſit dauid ·nunc eſt villa in
daroma nomine echira· de qua ſupra dixi
mus Ietur verſus aut ordinatus Ieſis iſrl'
in tribu manaſſe hodieqꝫ vicus pergrãdis
oſtenditur in campo maximo inter ſcitopo
lim & legionem·fuit autem terminus iſa/
char· ſed et vnus de poſteris effrate ſicut
in paralipomenon legimus vocatus eſt ie
rahel Ierahel in tribu iuda ſed non eſt ip̄a
que ſupra Iethlaam in tribu dan Iethram
ſuperfluus eorum Iecta extenderũt Iethã
mercedes Iethro ſuperfluus huius Iethra
am·ſuperfluus populus ¶ Ieus parcens
aut faciens· vel cõmotus ¶ Ieſbaam deflu
ens ſeu deficiens populus Iezania·aures
eius· vel auſcultans dominum Iezer forti
tudo vel adiutorium Iezecia apprehendēs
dominum vel fortitudo domini. Iezechiel
fortis dei·vel apprehendens deum: Iezoia
audiens vel auſcultans dominum Iezrael·
ſemen dei Iezechia fortis dominus·vl' con
fortabit dominus Iezabel eſt iter ſemē dei
Ihesus ſaluator· vl' ſalutaris interpretatur
Ieſus id eſt ioſue· vtrum cum moyſe ieiu/
naſſet xl·diebus· an cibum ibi habuiſſet·
an in obuiam ei veniſſet incertum habem9
quia de tribus tantum dicitur ꝙ ieiunaſ
ſent dominus helias & moyſes Iecur lepa
ra· id eſt figatum Iden id eſt coniũctio· q̄a
duo verba cõnectit ſubiecta uerſui uirgla
circumflexa fit ita v· Ifigenia ſoror If bibe

Iſanne innuit vel innuens. Ignis veſte ſi
quando interſtinctus eſſet vigines verbe
ribus afficiebātur a pontifice. quib9 mos
erat tabulaꝫ felicis materie tamdiu terebra
re. quouſqꝫ exceptum ignem in edem fer
ret Igitur nunc vero ꝑ cōpletionis ſignifi
catione valet. que eſt ergo. ſed apud anti
quos ponebatur. ꝑ inde . poſtea et tum:
Ignia vicia vaſorum fictilium ¶ Illaquea
tum. alii pro iuncto. alii ꝑ ſoluto vtuntur
Illex ſuaſor: Illexerat ꝑuocauerat decepat
Illex correpta ſequenti ſillaba ſignificat in
ductorem ab illiciēdo plautus. eſca eſt me
retrix pectus illex: Illiciator emptor Illex
producta ſillaba ſequenti ſignificat. qui le
gi non paret Illuuies a gula dicta. hinc et
ingluuioſus et glutto. gulo gumia gut/
tur gutturoſus et gurgulio. Illicibū dicit
cum populus ad contentionem elicitur .
id eſt vocatur. vnde et golicie tegule p q̃s
aqua in vas defluere poteſt: Ilia dicta ab
ida. que pars eſt tenuiſſima carte: Im anti
qui ponebant pro eum . a nominatiuo is
Imago ab imitatione dicta Imbellis qui ſi
ne bello eſt: Imbrica tempeſtate. pluuiam
videtur ſignificare: Imbutum eſt qđ cuiuſ
piam rei ſucum perbibit. vnde infantibus
an velint bibere dicentes buſillaba contenti
ſumus: Impages dicuntur quia ea in fa/
bris tabulis fingunt quo firmius coherce
ant. a pangendo id eſt ficte. vnde et poete
pangere verſus dicuntur. & agricole pan
gere: Impedimenta impendimenta dicebā
tur: Impeſcere in letum ſegetum paſcendi
gratia immittere: Impercito parcito fiunt
ab imperatiuo. Improlus vł improlis. q̃
nondum eſſet ſcriptus in ciuitate: Implu
uium quo aqua impluit collecta de tecto.
Imbrex nomen cuiuſdam comici Imis va/
dis: In aſpectu in proſpicuo In prepoſitio
modo ſignificat qđ non ut inimicus. mō
auditionem. ut non inclamauit. modo vbi
quo tēdatur ut incurrit . modo vbi qui ſit
ut inambulat: Inarculum virgula erat ex
malopunico incuruata. quā regina ſacrifi
cans in capite geſtabat: Inaudibile. inho/
norabile: Inaures ab aurium foraminib9
nuncupate. quibus precioſa grana lapi/
dum depēduntur. inaurium vſus in gre
cia puelle vtraqꝫ aure purri tātum dextra
gerebant: Inauſpicator. ſine requiſitione
Inantrices non tardes: Inbarbeſcere. bar/
batum fieri Inberbis. nondum barbatus:
Inbecillis fragilis tenuis infirmus langui
dus: Inbecillis quaſi ſine baculo fragilis .

& inconſtans Inbelles. qui pugnam igno
rabant non fortes: In cauillatio per deſpe
ctum irriſio: Iuramentum id eſt ſacramē
tum in deum Hinc et virgilius fas michi
gaiorum ſacrata reſoluere iura: Iuratio ab
execratione ita diſtinguitur . ꝙ execratio ē
utputa cum dicimus ſic malum veniat. ut
paciatur vel certe. ſi illud paciatur Iuratio
vero cum dicim9 . ſic bonum michi eueniat
Iure poteſtate. iuſticia iudiciorum equitas
merito vel dominio. Iurgatio iuriſactio .
Iurgant purgant. altricantur litigant in/
ſectantur i nfeſtantur Iuridicus eſago Ius
iutis prod . inde iuſtellum iuſſ al. Ius dici/
tur lex. vnde iniuria quicquid contra legē
agitur Iuſiurandum iuramentum eith. vł
fedus pax. Iuſquiamum biliſa. Iuſti dies
dicebantur triginta cum exercitus impera
tus. & vexillum in arce poſitum. Iuſtum
vadem idoneum ſponſorem. Iuſtus dict9
ꝙ iura cuſtodiat. & ſecundum legem vi/
uit. Iuſtus ex lege eſt quaſi ius cuſtodi/
ens. etenim iuſtus aut iure viuendo. id eſt
iuſta qđ ius eſt faciendo iuuatur . Iuuat
& iubat ita diſtinguitur. iuuat adiuuat. iu
bat delectat: Iuuenalia fingebantur diane
idola. quia ea etas fortis eſt ad tolleran/
dam viam : Diana enim putabatur dea
viarum. Iuuentutis ſacra pro iuuenibus
ſunt inſtituta. Iuxta prope pariter equa
liter circa erga penes ſecundum.

LAbiſtice fa
bule ſūt dū
hoim cum
beſtiis . &
beſtiarum
cum homi
nibus fin/
gitur vocis
eſſe cōmer
tium. Laa
mas ad ini
quitatem .
¶ Labadat ubi eſt memphibolto Labanat
in tribu aſer. Labaoth in tribu ſimeonis.

Labat labitur natat titubat vacillat deficit
nutat heſitat trepidat eſtuat dubitat ambi
git flectuat Labemat pro quo aquila int
pretatur in gaſſus emath Lebec acceptabi
lis Laben filio meo vel cur ego aut candor
Labeſcit mouet cōpellit mouetur vel for/
tunam perdit Labes macula in veſtimen/
to dicitur·& deinde methaforicos tranſfer
tur in homines vituperatione dignos La
bo ingreſſus vel venientes Laboth in tri/
bu iuda Labia a lambendo dicta ¶ Lacena
helena Lacerare diuidere comminuere· ex
quo dictus eſt lanius·qui diſcendendo la
cerat pecora·lacinia qꝺ pars veſtimenti eſt
lacerna qꝺ min9 captio eſt·lacer quod au
ribus curtatus eſt·& lacerum qꝺcunqꝫ eſt
in corpore imminutum Lacertus anguis·
& dicitur quaſi brachia habens Lacit deci
piēdo inducit· lax enim fraus eſt Lacit in
ducit in fraudem inde eſt allicere & laceſſe
re·inde lactat illectat delectat oblectat La
cobrige nomen compoſitum a lacu & arco
briga hiſpanie oppido Lactarna columna
in foro olitoria dicta ꝙ ibi infantes lactea/
lendos deferebantur Lacus lucrin9 in ue
ctigalibus publicis primus locatus hoīs
boni gratia ut in dilectu cenſu ve primi
nominantur· valerius Saluſtius Statori
us Lacuna·id eſt aque collectio a lacu di
riuatiuum·quā alii lamam·alii luſtram di
cunt Lachis intereſt·vel ſibimet vir: Lacū
terminus neptalim ¶ Laebē edificatio vel
condita Laſa terminus chananeorum Le/
uamen ſolatium Ledit nocet impugn. t in
ſequitur·offendit alienat auertit abſterret
abigit fugat inimicatur Letior felicior vel
fortior Leta pinguis: Letabunda letanti
ſimilis Letiſſimis vmbris ameniſſimis Le
ti circumpliciter reducenti circumligatur:
Leticia· gaudium a lacrimonia·hilaritas·
iocunditas· proſperitas felicitas ¶ Laffi/
doth lampas· ſiue quaſi os cultri ab ore
non ab oſſe Laiſa·hanc filii dan captā ma
nu poſſederunt cum eſſet procul a ſidone
& vocauerunt eam dan·fuit autem termi
nus terre iude contra ſeptentrionem a dan
vſqꝫ becſabee eſſe tēdentes: Meminit hui9
& eſaias·ſita eſt autem iuxta peneadeꝫ vbi
fluuius erumpit Laiſa leo vel ſibimet uir
Laiſa in ſalute omnia pene ex l·littera no
mina violenter vſurpata: Lamas in tribu
iuda Lamathara ad quem locum ionatha
iacula dirigebat·pro quo aquila interpre/
tatur ad ſignum·ſimmachus ad conductū
Lamberat ſcindit ac laniat Lamech interp̄/
tatur humiliatum aut percutientem· ſiue
percuſſum: Lamech doctrina vel diſcipli
na ¶ Lan oculus vl' qui lana tegit oculi vi
cium Lance ex licio dictus eſt apud anti/
quos quia qui furtū ibat querere in do/
mo aliena·litio cinctus intrabat· lanceqꝫ
ante oculos tenebat propter matrum fa/
miliam vel virginum preſentiam Lanee ef
figies compitalibus noctu dabantur in cō
pita ꝙ lares quorū is erat dies feſtus ani/
me putabantur eſſe hominum redacte in
numerum deorum Laniati furioſi·et men
te moti· quaſi largius exterriti Lancea ex
greco dicta quā illi loncnin vocant ¶ Lao
min tribus· ſiue matres ¶ Laſſant fatigāt
¶ Lapſis hoen filiorum ruben ·eſt autem
terminus tribus iude Lapit dolore afficit
Lapidicine vbi exciduntur lapides Lapi/
dem ſilicem tenebant iuraturi per nomen
iouis·hec verba dicentes·ſi ſciens fallatum
me diſpiter ſalua vrbe arceqꝫ bonis eiciat·
ut ego hunc lapidem ¶ Larentalia coniu
gis fauſtuli nutricis remi & romuli laurē
tie feſte Largimentum donum Largo flu
mine·habundantibus lacrimis Laris do/
mus terra propria : Larus in penthateco
grauiam ſignificat qui ſolet ſemper ſuper
ſedere aquam ¶ Laterculi latta Late regeꝫ
vbiqꝫ regnantem Latenter clam· abſconſe
ſecrete Latex a lapſu profluens aqua dicit̄
vtimur hoc tamen vocabulo & in vino:
Latine loqui a latio dictum eſt que locu/
tio adeo eſt verſa· ut vix vlla ei9 pars ma
neat in noticia: Latitauerunt cato poſuit
pro ſepe tulerunt Latialis italice Lator da
tor exhibitor Latrare ennius propoſcere
poſuit Latrones antiqui eos dicebant qui
conducti militabant a potiſlatrias· at nūc
viarum obſeſſores dicūtur qꝺ a latere ori
untur · vel ꝙ latenter inſidiantur ¶ Laua
trum pad Lauerniones fures antiqui di/
cebant · ꝙ ſub tutela eſſent dee lauerne in
cui9 luco obſcuro ſolitos furta predamqꝫ
inſiluere·hinc et lauernalis porta vocata ē
Lauit deterſit purgat Laudare apud anti
quos ponebatur pro nominare: Lauerū
veſtimenti genus ex lana ſucida confe/
ctum: Laurentes ſunt populi italie. Lau
reati milites ſequebantur currum trium/
phantis·ut quaſi purgati a cede humana
intrarent vrbem itaqꝫ eandem laurum om
nibus ſuffitionibus adhiberi ſolitum erat
quod medicamento ſictiſſima ſit· vel quod
omni tempore viret·ut ſimiliter reſpubli/
ca floreat Lauticia epulaꝝ magnificentia

alii a lauatione dictam putant. quia apud antiquos he elegantie que nunc ſunt· non erant· & raro aliquis lauabat Lauticia farina dicitur ex tritico aqua conſperſa Lautule locus extra vrbem quo loco quia aq̄ fluebat lauandi vſum exercebant Lautumias ex greco· & maxime a ſiracuſanis q̄ latomias appellant & habent· et inſtar carceris· & quib9 locis exciſi ſunt lapides ad exſtruendam vrbem ¶ Lebeſum dictum. & libertatem antiqui liberum· & libertatē ita greci loibin· & elibin Lebum· pſperū ſignum ¶ Lechi· p quo aquila & theudochion interptantur maxillam· de qua ſup̄ jam diximus Lectoſia· inſula dicta a conſobrina enee ibidem ſepulta: Lectus dicitur vel a collectis foliis accubitantiū vel q̄ fatigatos ad ſe alliciat· vel a greco lectron: ¶ Legio ſamnitū linteata dicta eſt· q̄ ſamnites intrantes ſinguli ad arā velis linteis circundatam non ceſſuros ſe romano militi iurauerant Legimus autem ſcriptum aut oleam glandem ve & alia quedam· & addita prpoſitione dicimus· colligimus deligimus ¶ Lemniſci id eſt faſciole colorie dependentes ex coronis propterea dicuntur q̄ antiquiſſimū fuit genus coronarum lanearum Lemonia tribus a pago lemonio dicta· qui eſt a porta capena dictus via latina ¶ Lena veſtimenti genus habitu duplicis quidam eſtimant appellatā tuſce· q̄dam grece· quā chanida dicūt Lenones ab illiciendo adoleſcentulos dicti Lenteſcens fluens Lentaculum guſtatio ſicca Lentis legumen: Lentus plenus flexibilis. Lentitor otioſus Leopardus ex adulterio lee ne & pardi naſcitur Lepparetes lipparitani ciues id eſt lipparenſes Leptinicius metropolim Leſpium genus vaſis celati· a leſbis inuentum ¶ Letamen ſterc9: Lete obliuiones Letus ab obliuione dicitur· quē greci lithin dicunt Leua ſiniſtra quā greci ſcean· vnde tractum cognomē· ſceuola a leua· letrum· ſiniſtrum· et letroſum ſiniſtroſum Leua ornamenta tunicarū aurea Leuigat linit dealbat ſplendidat Leuiſſata genus armorū Leuir vxori mee frater me9 Leuo limite ſiniſtro oſtio Libella diminutiuum a libra: Liber repertor vini· ideo ſic appellatur q̄ vino nimio vſi omnia libere locuntur: Liberalia libera feſta que apud grecos dicuntur dioniſia: Neuius libera lingua loquimur ludis liberalibus Liberales dicuntur non ſolum benigni· ſed etiā ingenue forme homīes Liberata ponebāt

pro effata hoc eſt locuta: Liber bach9 pr vini· dialus deus vini· ipē eſt dioniſius Liberamentum equi librum Libertatis templum in auentino monte fuerat conſtructum Librile· ſcapus libre: Librilla appellabantur inſtrumēta bellica ſaxa ſcilicet ad brachii groſſitudinem in modum flagellorum loris deuincta ¶ Licenter licite: Liciſca ex lince· & cane compoſitum Lichnus grece· lucerna latine. Licophes greci dicūt qđ nos primum lucis temp9· dictum autem licophes quaſi leuconphos id eſt lum̄ candidum Lictores dicuntur q̄ faſces virgarum ligatos ferunt· hi parentes magiſtratibus delinquentibus plagas ingerūt ¶ Lidi nati: Lienteria dicta· q̄ cibum tan q̄m per liniam inteſtine nullis obſtantib9 faciat prolabi Limaces cōche a limo appellate: Limpidat limat: Limpos extremitatum: Limpidum tranquillum purum Limis obliquus id eſt tranſuerſus· vnde & limina Limites in agris nunc termini nūc vie tranſuerſe Limitatus ager eſt in centurias dimenſus Lilicitati in mercando· ſiue ue pugnando contendentes ¶ Lingula p diminutionem lingue dicta alias a ſimilitudine exerte· aut in calceis alias inſerte· id eſt intra dentes cohercite vtentibus Lingua non ſolum pars corporis dicitur ſed etiam differentia ſermonum pronunctorii quoq̄ genus non excellentis ſed molliter in planum deuexi: Linarius· retiari9. Linna ſaga quadra· & mollis de q̄ plautus· linna cooperta eſt teſtrio gallia Lincū rex irata ceres cōuertit in lincem feram varii coloris ut ipē varie mētis extitat Lineas ſemitas Lingua ſapientia: Linguax· copioſus lingue Lingulata genus piſcis· vel mulier auguratrix: Liquitur labitur· fluit ¶ Lirneſiades· ab oppido frigie lirneſo dicti ¶ Liſanie natiuitas temptationis Liſias generatis ¶ Litatum alii ſolutum· deditum deo quaſi luitatum· alii ex greco a precibus quaſi ililitas dicunt: Litis ceci diſſe dicitur· qui eius rei de qua agebat cauſam amittit: Lituus appellatur quod liti ſit teſtis· eſt enim genus bucine incurue quo qui cecinerit dicitur liticen ennius Inde loci lituus ſonit9 effudit acutos ¶ Lixabundus· iter libere ac prolixe faciens: Lixe qui exercitum ſecuntur queſtus gratia dicti q̄ extra ordinem ſint militie· ei q̄ liceat ad quod libuerit· alii eos a licha appllatos dicunt· quod et ille herculem ſit ſecutus· quidam a liguriendo queſtum:

¶ Locationes edificia ſtructure fundamē/ta poſitiones Locari collocari conſtitui Locatum poſitum Locis in tribu iuda·ſed et hanc cepit ihesus rege ipſius interfecto Meminit huius eſaias & hieremias · & nunc eſt villa in ſeptimo miliario ab eleuthero/poli euntibus daromam: Locuſta dicitur ꝙ pedibus ſit longis veluti haſta: Locu/pletes·locorum multorum domini. Locutus eſt dixit·expoſuit·retulit·narrauit· indicauit·orſus eſt· effatus eſt differuit· di/ſputauit. ſermonem habuit: Lommin ſi/largos id eſt princeps tributum Longitroſus ſic dicitur· ſicut dextroſus ſiniſtroſus Locan vrbs ducum edom Locan vinculum eorum· ſiue ipſe conſultus: Lotos arboris genus ex cuius meteria frequenter tibie fiebant cuius pacis quōdam paſti loco fagis dicti: Lorium villa eſt· ad duo/decim milia Lucani appellantur ꝙ eorum regio ſita eſt ad partem lucifere ſtelle vel ꝙ loca cretoſa ſint· id eſt multe lucis vel a lu/cilio duce·vel ꝙ primitus in hoc loco con/ſederint Lucaris pecunia que in luco erat data Lucaria feſta in luco colebant romani qui permagnus inter viam ſolariam & tiberim fuit pro eo ꝙ victi a gallis fugien/tes e prelio ibi ſe occultauerunt Lucar appellatur es quod ex lucis aptatur Lucem facere dicuntur ſaturno ſacrificantes id eſt capita detegere Lucerenſes & luceres que pars tercia populi romani eſt diſtributa a tacio & romulo appellati ſunt· a lucero ardee et rege·qui auxilio fuit romulo ad/uerſus tacium bellanti: Lucetium iouem appellabant ꝙ eum cauſam lucis eſſe cre/debant: Lucius prenomen eſt eius qui pmum fuit· quia oriente luce natus eſt Lucomedi a duce eorum lucomo dicti · qui poſtea luceres ſunt vocati: Lucumones quidam homines ob inſaniam dicti ꝙ loca ad qua veniſſent infeſta fecere Lucretilis mons in ſabinis Luctantes certantes contendentes paleſtram : Luctus & lugere a greco trahuntur lypiu vel lisui . Luculentus a luce appellatur: Lucuntem· genus opis piſtorii Lues eſt diluens vſqꝫ ad nichil tractum a greco lyn· hinc dictum lutum terra humore ſoluta· & luſtratio qua quid ſoluitur aut liberatur hinc et litra Apotiſlizeos· id eſt ſolutione auri· litra enim li/bra eſt : Luma genus herbe· vel potius ſpine: Lumbago vitium·et debilitas lumborum: Lura oſculei vel etiam vteris · vnde lurcones capacis gule hoīes & bonorū ſuorum conſumptores: Luridi ſuper modum pallidi. Luſcitio vicium oculorum · quod clarius veſperi q̄m meridie cernit : Luſtrici dies infantum appellantur puellarum octauus· puerorum nonus· quia his luſtrantur atqꝫ eis nomina imponunt Luſtra ſignificat lacunas· lutoſas que ſūt in ſiluis aprorum cubilia a ſimilitudine ꝙ hi qui in locis abditis & ſordidis ventri et deſidie operam dant· dicuntur in luſtris vitam agere· et cum eiſdem vocabuli prima ſillaba producitur· ſignificat nunc tempus quinquennale· nunc populi luſtrationē: Luxa membra ſuis locis mota et ſoluta· a quo luxurioſus in re familiari ſolutus: Luxantur ·a luxu dictum id eſt luxuriantur: Libicus cāpus in agro argeo appel/latur · ꝙ in eo primum fruges ex libia al/late ſunt · quā ob cauſam etiam ceres ab argis libiſſa vocata eſt Lycii apollinis oraculum in licia maxime claritatis fuit ob lu/porum interfectionem Licos enim lupus eſt: Limphe dicte ſunt a nimphis· vulgo vero memorie proditum eſt quicunqꝫ ſpeciem quandam e fonte · id eſt effigie nim/phe viderint furēdi non feciſſe finē · quos greci nimpholeptus dicunt · latini limphaticos vocant: Ludicra vocantur · vbi ludi celebrantur:

Macellum dictū a macello quo/daꝫ qui exercebat in vrbe latrocinium qd cognito cē ſores emulius et fuluius fece/runt ut in domo eius obſonia venderentur. Macilē ti macie attenuati: Mactus magis auctus Madon ciuitas in qua rex fuit iobab ad/uerſus quem ihesus bellum geſſit: Magiſterare· moderari· vnde magiſtri non ſo/lum doctores artium ſed etiam paganorū ſocietatum vicorum collegiorum equitum dicūtur· quia omnes hi magis ceteris poſ ſunt· vnde magiſtratus qui per imperia potētiores ſunt q̄m priuati· que vox duabus ſignificationibus notatur: Nam aut

ipam perſonam demonſtrat ut cũ dicim⁹
magiſtratus iuſſit· aut honorẽ· ut cũ dicit
titio magiſtratus datus eſt Magis a gre/
co venit mallon: Magiſterare regere & tẽ
perare eſt: Magiſteria dicuntur in omib⁹
rebus qui magis ceteris poſſunt ut magi
ſterium equitũ: Maghmas vſq; hodie vi
cus grãdis oſtenditur in finibus aelie anti
quũ nomẽ retinens· nouem ab ea milibus
diſtans iuxta villam rama: Magmentum
alii pinguiſſimum extum· alii ſecunda pro
ſecta cornutus quicquit mactatur· id eſt
quicquit deſtruatur Magmentum magis
augmẽtatum: Magnificiſſima dicebãt an/
tiqui pro magnificentiſſima videt deduci:
Magnificus idem ipẽ p magnificenti⁹ di
xit et non fruſtra· nam poſitiu⁹ eius ma
gnifice eſt: Magnificentior a magna fa/
ciẽdo dicitur· eo ꝙ magna faciat: Magnũ
ſocerum vocat vxoris ſue auũ: Magnos
ludos· romanos ludos appellabãt· quos
in honorem iouis quẽ principem deorum
putabant faciebant: Magnum ſocrũ· vir
vxoris ſue auiam: Maieſtas a magnitudi
ne dicta: Maior magiſtratus conſul dicit:
Maior patru⁹ aui· et auie patru⁹ Maior
auunculus aui et auie amita: Maior ſocer
vxoris mee proauus Maior ſocrus vxo/
ris mee paula Maiores flamines appella
bant patricii generis minoris plebei Ma
ior conſul dicitur velis: penes quẽ faſces
ſunt· velis qui prior factus eſt· pter autẽ
vrbanus maior minores ceteri: Mais idi/
bus mercatoꝝ dies feſt⁹ erat· ꝙ eo die mer
curii edes eſſet dedicata. Magnum annũ
dicunt mathematici· quo ſeptẽ ſidera erran
tia expletis ppriis curſibus ſibimet cõcor
dant: Maledictores dicebantur ab antiqs
qui nunc maledici: Maleuoli mercurii ſi/
num id eſt ſtatuã vocabant· ideo ꝙ in nul
li⁹ tabernã ſpectabat Maleuſi abuſi: Ma
gdalus turris: Maluuiũ dicitur quo ma
nus lauantur Maluuie quibus man⁹ ſũt
lote· pelluuie quibus pedes: Malum vero
ideo natura nulla eſt· quia accidẽdo in bo
nam naturam efficit eã vicioſam qđ dũ di/
ſcedit natura manet· et malum qđ inerat
nunquid eſt· ac p hoc malum nichil eſt· qa
ſine deo factũ eſt nichil Deus aũt malum
non fecit· a diabolo vero inuentũ nõ crea
tũ Veruntñ nõ ẽ dicẽdũ· qa alicubi aut ali
qñ erat malum· vñ fieret diabolus malus·
ſed quia angelus bonus ſupbiendo ma/
lus fact⁹ eſt· & ideo recte ab eo dicitur in
uentũ malũ: Malleoli vocantur non ſolũ

parui malles ſed etiã hi q ad incendiũ faciẽ
dum aptant· videlicet ad ſimilitudinẽ prio
rum dicti Malta dicitur a grecis pix cũ ce
ra mixta ¶ Mamercus prenomen ẽ oſcũ
ꝙ hi martẽ mamertẽ vocant Mamers ma
mertis facit· idem lingua oſca mars mar/
tis· vñ et mamertini in ſicilia dicti qui meſ
ſane habitant: Mamphur appellatur lo/
rũ circũuolutũ mediocris longitudinis ro
tundum qđ circũagunt fabri in opib⁹ tor
nandis Mamilia turris intra ſubure regio
nem· a mamilio nomen accepit: Mamilorũ
familia a mamilia telagoni filia quantuſcli
pcreauerat ẽ vocata Mamuri veturi nom
frequẽter in cantantibus romani frequen
tabant hac de cauſa numa põphilio regnã
te e celo cecidiſſe fertur ãcile id ẽ breue ſcu
tum· qđ ideo ſic ẽ appellatũ· qa ex utroq;
latere erat reciſum· ut ſummũ infimumq;
eius latus mediũ pateret· vnaq; edita vox
omniũ potentiſſimã fore ciuitatẽ qmdiu
in ea manſiſſet: Itaq; facta ſunt eiuſdem
generis plura quibus id miſceretur ne in/
ternoſci celeſte poſſet probatum opus eſt
maxime mamuri veturi qui premii loco pe
ciit ut ſuum nomen inter carmina ſalii ca/
nerent: Manalem fontem antiqui puta/
bant dici pro eo ꝙ aqua ex eo manat: Ma
nalem lapidem putant eſſe oſtium orci· p
qđ anime inferoruꝫ ad ſuperos manarent
qui dicuntur manes. Manalem vocabant
lapidem etiam petram quandam que erat
extra portam capenam iuxta edem martis
quã cum propter nimiam ſiccitatem in vr
bem pertraherent inſequebatur pluuia·
ſtatim eumq; ꝙ aquas manaret manalem
lapidem dixere: Manare dicitur cum hu/
mor ex integro· ſed non ſolummodo ni/
mis per minimas ſuas partes erumpit ꝙ
ex greco trahitur· quia illi non ſatis ſoli/
dum mauon dicunt: Manceps dictus ꝙ
manu capiatur: Mancinati fata appella/
bantur· qđ Mancinus habuit inſignem
domum que publicata eſt eo interfecto.
Manceps dicitur quicquid a populo capi
tur conductiue· quia manu ſublata ſigni
ficat ſe auctorem emptionis eſſe· qui ideꝫ
pres dicitur qui tamen debet preſtare po/
pulo qđ promiſit qm is qui pro eo pres
factus eſt: Mandata dabat· preponebat.
Mandatela id eſt preceptum: Mandra di
citur ſpelunca. Mandrinum· hirci: Man
dit· manducat· commedit· maſticat: Man
duci effigies in pompa antiquorum·
& inter cetera ſtridiculas formidulosas·

que ire ſolebat magnis malis ac late dehiſcens & ingētem dentibus ſonitum faciēs de qua plautus ait·quid ſi ad ludos me ꝓ māduco lacere quapropter clare crepito dētibus Mania dis manibus dixerunt Nam mana bona dicitur· vnde et mater matuta & poma matura Mania ab inſania vel furore vocata Nam grecorum vetuſtas furorem manicē appellabant. Manibus vmbris defunctis ſpiritibus·diis infernalib9 Manias dicunt ficta quedaꝫ ex farina in hominum figuras quia turpes fiāt quas alii maniolas vocant: Manias aūt quas nutrices minitantur paruulis pueris eſſe laruas id eſt manes quos deos deaſq̧ putabant·quoſq̧ ab inferis ad ſupos emanare credebant· ſunt qui maniam laruarum matrem·auiam ve putant: Manie turpes deformeſq̧ pſone Manius p̄nomen dictū eſt ab eo ꝙ mane·quis initio natus ſit· ut lucius luce Manere ſolem dicebant antiq̄ cum ſolis orientis radii ſplendorem iacere cepiſſent a quo et dictū putabāt mane ab eo ꝙ manum bonum dicebant Manlie gētis patricie decreto nemo ex ea marcus appellatur ꝙ marcus manlius qui capitoliū a gallis defenderat cū regnum adfectaſſet damnatus necatuſq̧ eſt: Manbu·quid eſt hoc Manphur gruꝫ Manſues ꝓ manſuetus dicebant Manſuetū ad manum venire ſuetum dictuꝫ· neq̧ ex miſericordia meſtū neq̧ ex crudelitate ſeuus ſed modeſtia temperatum Mantare ſepe manere Manticulari dicuntur qui manticulas adtractāt ut furentur· vnde poete pro doloſe quid agēdo hoc verbo vtuntur· pacuuius ad manticulandū aſtu adgreditur: Manticularia dicuntur ea que frequenter in uſu habentᷓ & quaſi manu tractantur·frequens enim antiquis ad manus tergendas vſus fuit mātelorum·vnde hec trahitur ſimilitudo. Mantiſa additamentū dicitur lingua tuſca qđ ponderia dicitur ſed deterus & ꝙ ſine vllo vſu eſt lucilius· mantiſa obſonia vincit Manues aurelius ſignificare ait bonos vnde et di·manes ꝓ boni dicuntur aut ſupliciter eos venerantibus propter tormentum mortis ut immanes quoq̧ pro valde non bonis dicuntur Manumitti ſeru9 dicebatur cum dominus eius aut caput ei9 dem aut aliud membrum tenens· dicebat hunc hominem liberum eſſe volo et emittebat eum e manu Manubrium helꝫa Manupromptus·fortis vl' facilis Manus poteſtas multitudo cet9 vel opus Māꝫerib9 de ſcorto natis adulteris ¶ Mappalia caſe penitte appeleantur in quibus qđ nichil ē ſecreti ſolet id vocabulum ſolute viuētibus obici ſūt enim mapalia quaſi cohortes rotunde cohortes cortes ¶ Marcialis camp9 in celio monte dicitur ꝙ in eo equirria ſolebant fieri· ſi quando aque tiberis campū martium occupaſſent: Martias kalendas matrone celebrabant ꝙ eo die iunonis lucine edes coli cepta eſt Marculus diminutiuum a marco Marculenta arida marceſſibilis: Maria omnia circum·circum omnia maria Marmora maria Marmaricus africanus Marmora aque maris: Marmoreum equor ſplendens ¶ Maſſa ſamanthaſſti Mas diminutiue facit maſcul9 Maſculino genere parentem appellabant antiqui Maſculino genere dicebāt crucem ut eſt illud graphi dignus fuit qui malo crucem periret·maſculine etiā dicebant & frōtem·& alia multa ſimiliter Maſſiliq̧ ruūt affricani feſtināt Maſtruca qđ lingua ſardorum ſaga dicitur hadara vel filꝫ Maſucium edacem a mandendo ſcꝫ ¶ Matellio diminutiuū a matula Mater familie nō ā dicebatur q̄m vir eius pater familie dictus eſſet. nec poſſunt hoc noīe plures in vna familia preter vnam appellari· ſed nec vidua hoc nomine· nec que ſine filiis eſt vocari poteſt Mater matuta maīs mane matrimonium mater familie matertera matrices materie dicte videntur·ut ait varrus q̄ ſint bona qualia ſcꝫ ſint que ſunt matura vel potius a matre que eſt originis grece: Materatera patris et matris michi magna mattera eſt Matertera matris ſoror· quaſi mater altera Mater dicitur quaſi materia. nam cauſa partus eſt Materia trabes forma Mattici cognominātur hoīes magnaꝝ malarum atq̧ oribus late patētibus Matralia matris matute feſta: Matrem minutam antiqui ob bonitatem appellabant & maturam idoneam vſui et mane principiū diei et inferi di manes ut ſuppliciter appellati bono eſſent et ī carmīe ſaliari cer9 manus intelligitur creator bonus Matrimes & patrimes dicūtur quibus matres ac patres adhuc viuunt Matronas appellabāt eas fere quibus ſtolas habendi ius erat: Matronis redditum aurum cum legitur hoc ſignificare videī· quia matrone cōtulerant ornatus ſui aurum ad capitoliū a gallis ſe ſenonibus liberandum quibus poſt reditum a populo romano reſtituebatur: Matcida·muterſleko Matrōe a mgratib9

non ſummouebantur ne pulſari contrecta‖riq̄ viderentur. neue grauide concuterent̄ ſed nec vinearum ſedentes cum vxoribus in vehiculo deſcendere cogebantur: Matula vas vrine. Matulſa ebrius a greco madan deductum. vel quia madidus ſatis a vino: Mauortem poete dicunt martem: Maximam hoſtiam ouili pecoris appellabant non ab amplitudine corporis ſed ab animo placidiore: Maxima multa dixerūt trium milium et xx. aſſium q̄ non licebat quondam pluribus xxx. bubus et duab9 ouib9 queq̄ā multari eſtimabaturq̄ poſcentibus ouis decuſſibus Maxime dignationis flamen dialis eſt inter quīdecim flamines. et cum cetera diſcrimina maieſtatis ſue habeant minimi habeatur pomonalis q̄ pomona leuiſſimo fructui agrorum p̄ſidet id eſt pomis: Maximus cuius auctoritate curie omneſq̄ curiones reguntur: Maximi annales appellabantur non magnitudine ſed q̄ eos pontifex maxim9 cō feciſſet Maximus pontifex dicitur q̄ maximus rerum que ad ſacra et legiones pertinent iudex ſit vindexq̄ contumacie priuatorum magiſtratuumq̄

Meandrum genus picture dictum eſt a ſimilitudine flex9 amnis qui appellatur meandris: Meatus a meando dictus Me caſtor & me hercules iuſiurandum erat quaſi diceretur ita me caſtor. ita me hercules. ut ſubaudiatur iuuet Mecia tribus a quodaȝ caſtro ſic appellatur Mechonoch fultura que greci baſceis vocant id eſt inoemata Medaba aque emittentes Medab aquarum famis: Medabena de oneribus: Medad menſus eſt: Medemena in tribu iude meminit eſaias. & nunc ē memenois oppidum iuxta ciuitatem gaȝā Medialem appellabant hoſtiam atrā quā meridie immolabant: Mediator reconciliator: Medibile medicabile: Mediterream melius q̄m mediterraneam ſiſinna dici putat Medi menſurantes ſiue menſurata a rege ſuo cognominate putantur. Medilla medicamentum remedium ſanitatem Meddī iudicium Mediocriculus ip̄e qui ſuperpoſuit cum ait ridibūdum magiſtratum paucul os homines mediocriculum exercitum obuiam duci: Medioximum. mediocre: Meditrinalia dicta hac de cauſa mos erat latinis populis q̄ die quis primum guſtaret muſtum diceret hominis gratia vetus nouum vinū bibo veteri nouo morbo medeor a quib9 etiam meditrine dee nom̄ conceptum eiuſq̄ ſacra meditrinalia dicta ſunt: Meditullium dicitur non mediū terre. ſed procul amari q̄i meditellium ab eo q̄ eſt tellus: Medius fidius cōpoſitum videtur & ſignificare iouis fili9 id eſt hercules q̄ iouem grece dia. et nos iouem ac fidiam pro filio q̄ ſepe antea p̄ l. littera d. vtebantur quidam exiſtimant iuſiurandū eſſe p̄ diui fidem quidem p̄ diurni temporis id eſt diei fidem: Meddix apud oſcos nomen magiſtratus eſt. ennius Sūm9 vbi capitur meddix occiditur alter Medullit9 ex intimis medullis: Medon metientes: Meelarmites. hereditas cuiuſdam Meſſab oſtile oppidum iuxta gabaa Megia deſpectio: Mella fluuius gallie ē. iuxta quē hec herba plurima naſcitur. vñ et mamella dicitur ſicut etiam populi habitātes iuxta lemanum fluuiū alemanni dicuntur Melathra deſpiciens. ſiue diuiſionem Melancoriphi genus auium que latine vocant̄ atricapille eo q̄ ſumma earū capita nigra ſunt Megaleſia ludos matris magne appellāt Mello plenus Melchan rex eorum Melchiſedech rex iuſticie. vel pacis Melchelellaus ymnus Melchi rex meus ſiue ſalus Melchon idolum ammanitarum. ſicut ſcribit hieremias Melias haſta a ligno mali dicta: Melice gallice q̄ in media id genus auium corporis ampliſſimi fiat l. littera p̄ d. ſubſtituata. Melibea purpura a nomie inſule in qua tinguitur eſt vocata Melos inſula dicta a melo qui ex phenice ad eandem fuerat p̄fectus Melo nomine alio nilus vocatur Meltam meliorē dicebāt Mēbrum abſcidi mortuo dicebatur cū digit9 eius decidebatur ad q̄ ſeruatū iuſta fierēt reliquo corpore cōbuſto. Memphi de ore eoꝝ: Memphiboſte de ore ignominia Mēphitici menſis. id eſt gorpeios. ip̄e eſt nouember: Memorabile dignum memoria: Memorare ſignificat. nunc memorie mandare Memorioſus memorioſior et mēorioſius et memorioſiſſime fac: Mendicū velū qđ in prora ponit̄ Mendicū dici veri9 putat a mente eius quā fefellent fortuna vel q̄ precetur queq̄ ut vite ſue medeat̄ cibo. Meniana edificia a mēto ſūt vocata. is enī primus vltra columnas extēdit tigna quo amplificarent̄ ſupiora Menſari nūmulari Menſa frugibus q̄ iurato ſignificat p̄ mē ſam et fruges Menſariū ſcutlā: Menſale tiſchlach Menſe ī diebus ſacris ararū vicē optinebāt Menſum mēſuratū Mēſualib9

temporalibus Menſura norma grece aũt metron dicitur vnde & metrum appellat̃: Mente captus dicitur cũ mens ex homĩs poteſtate abiit. & idem demens ꝙ de ſua mente deceſſerat et amens qđ a mente abierit Melicus poetarũ carmen Mentũ dicebant qđ nos cõmentũ Meolathi ad parturientẽ ſiue adolentẽ michi Me ꝓ michi dicebant antiqui Mercat ꝓ merſat dicebant Marcedonios dixerunt a mercede ſoluẽdo Mercedituũ mercenariũ ꝙ mercede ſe tueantur: Mercurius a mercibus eſt dictus: hunc etenim negotiorũ omniũ eſtimabãt eſſe deum. Merendam antiqui dicebant ꝓ prandio ꝙ ſcꝫ medio die caperet̃ Merge furcule quibus acerui frugum fiunt dicte a volucribus mergis qui aut illi ſe ĩ aquã mergunt dũ piſces pſequunt̃. ſic meſſores eas in fruges demergunt ut eleuare poſſint manipulos Meritauere cato ait ꝓ meruere Mere manifeſtus vel illuminãs ſiue apertꝰ: Merob de multitudĩe Merodach amaritudinem immittens Meroꝫ aq̃ ſacramentũ Merũ antiq̃ dicebant ſolum vñ et auis merula nomen accepit ꝙ ſoliuaga ẽ & ſolitaria paſcitur & nunc merũ puruꝫ appellamus. Meſa aqua rara vel elatio. Meſafath aque impetus: Meſaim hoſtes eoꝝ ſiue menſura. ſed ſciendũ ꝙ meſraim egiptus appellatur. Meſſalem reddens vl̃ reddita: Meſſancilum teli meſſile genus: Meſſappia apulia a meſſapo rege dicta: Meſſa rixa vel aꝫimus Meſra amaritudo Meſſe regio indie in qua habitauerunt filii iectan filii heber: Meſſech ꝓlongatio. vel defectio aut cõpreſſos Meſecim amentes ſiue trahentes Meſſias vnctus .i. xp̃s Meſius lingua oſca menſis maiꝰ. oſci enĩ a regione cãpanie que oſcor vocati ſunt. Meſſon pſona comica ab inuentore dicta Meſopotamia regio fertiliſſima ẽ q̃ ſic vocatur greco noĩe etiã ideo ꝙ media ſit inter duo flumina tigrĩ videlicet et eufratẽ Naꝫ meſos medius potamos dicitur fluuius. hinc ypotamos equus fluuialis Meſopotamia eleuata vocatione quidã ſed melius a greco ethimologiã poſſidet ꝙ duobꝰ fluuiis eufrate & tigri: Meſſores a metendo vel metiendo dicti Meſphat .i. cades Meſthi varietas: Metabel quã bonus deus: Metalli dicuntur in re militari q̃ mercenarii acuis in annalibus calones famuleq; metalliq; caculeq; a quo genere hominũ familie cecilie cognomen dicitur ductum: Metarum finium Metari caſtra dicuntur ꝙ metis diriguntur: Metus feminine dicebant ennius viuã an moriar. nulla eſt ĩ me metꝰ Meſſaab aq̃ auri ſiue atq; fluẽs Metra vocant̃ q̃ certis pedũ menſuris et ſpaciis termĩant̃. neq; vltra dimenſiõeꝫ tẽpoꝝ conſtituta ꝓcedunt: Mihipte cato ꝓ mihi ipi poſuit Mi meus Militẽ elius a mollitia cata antifraſin dictum putãt: Miluina genus tibie acutiſſimi ſoni Millus collare canũ venaticoꝝ factũ ex corio confixũq; clauis ferreis eminẽtibus aduerſꝰ impetũ lupoꝝ ſcipius emilianꝰ ad ppl̃m vobis inquit rei quia publice p̃ſidio eritis q̃i millꝰ cani Mina melius vocitatã ait mãmam alteram lacte defitem q̃i minorẽ factã Minãs eminens Minaſiterna. aque vrna. vel vrceũ Minator ẽ q̃ nuntiat aduerſa Minerrimus ꝓ minĩo dixer̃t. Minerua dicta qđ bene moneat hãc enĩ pagani ꝓ ſapiẽtia ponebãt cornificius võ ꝙ fingat̃ q̃ minitans armis candẽ dictã putat Minĩe gentiũ dicebãt ꝓ eo ꝙ eſt omniũ gentiũ iudiciũ minime eſſe faciendũ Miniſcitur ꝓ reminiſcit̃ antiquitus dicebat̃ Minorẽ delum puteolos eſſe dixer̃t ꝙ delos aliq̃n maximũ emporiũ fuerit totius orbis terrarũ cui ſucceſſit poſtera puteola ꝙ municipiũ grecũ antea Dikiakchia vocitatũ eſt vnde luciliꝰ inde dici archibum pplos delumq; minorẽ Minotaurus putat̃ eſſe genitus cum phaſiphe minoi regis vxor dicitur concubuiſſe cum tauro ſed affirmant alii taurũ eſſe nomen adulteri: Minotauri effigies inter ſigna militaria eſt ꝙ non minus occulta eẽ debent conſilia ducum q̃m fuit domiciliũ eius laborinthus: Minores et madores. inter cognomina feminarum poni ſolebãt Minre dicti argonaute ꝙ pleriq; eorum ex filiis minue fuerant orti: Minuebatur populo luctus edis dedicatione cum accẽſoribus luſtrum condebatur cum votum publice ſuſceptuꝫ ſoluebatur priuatis autem cum liberi naſcerentur cum honos in familia veniret cũ pater aut liberi aut vir aut frater ab hoſte captꝰ domum rediret. cum puella deſponſaretur cum propiore quis cognatione q̃m is qui lugeretur natus eſſet cum in caſto cereris conſiſteret. Minurritiones appellantur auium minorum cantus. Minutia porta eſt rome et dicta ab ara minuci quem deum putabant Minutum et minerue ex greco Miun dictum videri poteſt: Minos rex chrete vicit athenienſes. & penam ſtatuit pro occiſio filio androgeo ſexto Virgilius E.

Mioparo genus nauigii ex duobus diſſi
milibus formatum nam et midion et parō
per ſe ſunt. Miracula que nunc digna ad
miratione dicimus antiqui in rebus turpi
bus vtebantur. Mirachiton prime adole/
ſcentie Miror dicebant cōparatiuum a mi/
ro Titinnius miriori inquit tibi videtur:
Miſcelliones dicuntur que non certe ſūt
ſententie ſed varioꝝ mixtoꝝ iudicioꝝ ſunt
Miſenū ꝑmunctoriū a miſe tibicene enee
ibi ſepulto dictum ē: Miſeratus is qui cō
queritur aliena incōmoda miſeratus is q̄
miſeruꝫ ſubleuat. Miſeret me eadē forma
dicitur q̄ piget penitet tedet Miſer eo ꝓpe
dicitur ꝙ omnem felicitatem amiſerit Mō
cū ꝑ correptam o dicitur ſignificat et tēp9
& modo venit et ponit̄ ꝓ tātū ut tace mo
do· ꝙ ſi ꝓducta poſteriora ſillaba enūtie
tur datiuus vel ablatiuus ē caſus ab eo ꝙ
eſt modo: Modo quodam id eſt ratiōe di/
cuntur omnia iſta modo fit cōmoditas·cō
modus cōmodat accōmodat modice mode
ſtia moderatio modificatio Menia edificia
ſignificant etiam munia hoc eſt officia Me
nia et muri officia Plautus ꝓhibentqꝫ me
nia·alia vnde ego fungar mea Mola voca
tur etiam fartuſtū & tale ſparſuꝫ ꝙ eo mo
lito hoſtie aſperguntur Moles ꝓ magnitu
dine fere poni ſolet ſed moliri & molitio/
nes a mouendo certum eſt dici Molleſtras
dicebant pelles ouillas quibus galeas ter
gebant Molire claſſem nauigare Molucꝝ
dicitur et quo mole verruntur qd̕ gr̄ mili
koron dicunt et tumor ventris·qui etiam
virginibus incidere ſolet Afranius virgini
inquit tam creſcit vter q̄m grauide mulie
ri· Mulucrū vocatur qd̕ trāſit ſine dolori
bus: Molucrū etiā dicitur lignum qd̕daꝫ
quadratū vbi immolat̄ Momar ſiculi ſtul
tum appellant Momen momento·lucre/
tius nomine ſi paruo poſſint impulſa mo
ueri Monile et ornatus mulieꝝ dicitur et
equorum prependens a collo Monimen
tum eſt qd̕ et mortui cauſa edificatum eſt
& quicquit ob memoriā alicuius factum
eſt ut fana porticus ſcripta carmina ſꝫ mo·
numen quāuis mortui cauſa ſit factum·
non tamē ſignificat ibi ſepultum Monim̄
tum opis inditium teſtimonium memoria
mortuorum·eo ꝙ mentē moneat vel mēo
ris litterarū Monitores dicunt̄ qui in ſcēa
monent hiſtriones· et libri cōmentarii Mo
nodos appellatur pruſie filius qui vnū
os habuit dentium loco· et pirrus rex epi
rotarū Mōſtra dicuntur nature modo dū
egredientia ut ſerpens cum pedibus auis
cum quatuor alis homo duobus capitib9
iecur cū diſtabuit in coquendo: Monſtrū
dictum velud moneſtrū ꝙ moneat aliq̄d
futurum ꝓdigium velut ut p̄ditiū qd̕ pre
dicat portentū ꝙ portendat oſtentum qd̕
oſtendat Monomachia emuuige Moraci
as nuces titinius duras eſſe ait· vnde fit
diminutiue moracilluꝫ Mora poma Mor
boſum hominem·morbo aliquo affectum
More conſuetudine inſtituto ſolito exēplo
conſtituto: Moreficando·morā faciendo:
Mortem obiſſe ea conſuetudine dixert̄ an
tiqui ob romā legiones ductas et ob troiā
duxit exercitum· ꝓ ad ſimiliterqꝫ vadino/
mium: Mortue pecudis corio calceos fieri
flaminibus nefas habebatur quō ſua mor
te extincta omnia funeſta eſtimabantur:
Mortu9 ab emerita vita duct9: Moſcillis
cato ꝓ paruis moribus poſuit. Mos ē in
ſtitutum patrium pertinēs maxime ad re/
legiones cerimoniaſqꝫ antiquoꝝ. Mos eſt
probata conſuetudo· ſiue lex non ſcripta
de moribus tracta Moyſes interp̄tatur aſ
ſumptio vel liniēs ¶ Mucia prata tranſti
berim dicta a mucio cui a populo data fu
erant ꝓ eo ꝙ porſinam ethruſcoꝝ regē ſua
conſtantia ab vrbe dimouit Mucia ampla
ꝫa Muger muccoſus Muginari ē nugari·
& quaſi tarde conari Mugionia porta ro
me dicta eſt a mugio quodam qui eidē tu
ende prefuit Mulciber vulcanus a mollie
do ſcilicet ferro dictus·mulcero enī molli/
re ſiue lenire eſt pacuui9· quid me obtu/
tum terres mulces laudibus Mullei calcei
regum albanorum et poſt patricioꝝ a mil
lando id ē ſuendo dicta: Mulibus genus
machinamenti: Mulmariam dici ſolent a
mario inſtituti·cuius milites in furca int̄/
poſita tabella varicoſius onera ſua portare
aſſeuerant: Mulis celebrant̄ ludi in circo
maximo conſolarib9 qd̕ id genus q̄drupe
dum primum putatur ceptū curru·vehi
culoqꝫ adiungi: Multam oſce dici putant
penam: Multifariā dixerunt antiq̄· ꝙ in
multis locis fari poterat Multi facere dici
tur ſicut magnifacere et parui facere cato
neqꝫ fidē neqꝫ iuſiurandū· neqꝫ pudicitiaꝫ
multifacit qd̕ merito ab vſu receſſit·quia
quātitas numero non eſtimabatur nec de
ſiderat multitudinem: Multifico frequen
ter mulceo mulcere enī blādire delinire ani
mū vl̄ vbis blādis tranſlatio a mulſo·id ē
melle qd̕ aceptū linire fauces dolētes Mul
carium vas in quo mulgentes pecora idē

& mulcerum Mulus vehiculo lune habet· qđ tam ea ſterilis ſit q̃m mulus· vel ꝙ mulus non ſuo genere ſed equis creatur· ſic ea ſolis nõ ſuo fulgore luceat: Mundum gentiles ter in anno padiebus his poſt tridie vulcalia & ante diem ſextum idus nouembris· & ante diem terciũ nonas octobris· inferiorem enim eius partem conſecratam dis manibus arbitrantes clauſam omni tempore preter hos dies qui ſupra ſcripti ſunt· quos dies etiam religioſos indicauerunt ea de cauſa ꝙ his diebus ea q̃ occulta et abdita religiõis deorum maniũ eſſent in lucem adducerentur et pateſierẽt nil eo tempore in re publica geri voluerũt itaq̧ per hos dies nõ cum hoſte manu cõferebatur· non exercitus ſcribebatur· non comicia habebantur· non aliud quicquã ĩ re publica niſi ꝙ vltima neceſſitas exegiſſꝫ adminiſtrabatur. Mundus appellatur celum· terra mare & aer· mundus etiam dicitur ornatus muliebris quia non alius eſt quã qđ moueri poteſt: Mundus quoq̧ appellatur lautus et pur9 Muneralis lex vocata eſt· quã cincius vocauit ne cui liceret munus accipere· plautus neq̧ muneralem legem neq̧ lenoniaꝫ rogata fuerit nec ne flocti eſtimo· Munem ſignificare certum eſt officioſum· vnde ecõtrario immunis dicitur qui nullo fungiĩ officio. Municas pro cõmunicas dicunt: Municeps· qui in municipio liber natus eſt. Item qui ex alio genere hominum functus eſt munus. Item qui in municipio a ſeruitute ſe liberauit a municipe Item municipes erãt qui ex aliis ciuitatibus romam veniſſent· quibus non licebat magiſtratum capere· ſed tantum muneris partem ut fuerunt cumani acerrani acellani· qui et ciues romani erãt & in legione inherebant ſed dignitates non capiebant: Municipium id genus hominum dicitur qui cum romam veniſſent neq̧ ciues romani eſſent participes tamen fuerunt omnium rerum ad mun9 fungendum vna cum romanis ciuibus p̃ter quã de ſuffragio ferẽdo· aut magiſtratus capiendo· ſicut fuerũt fundani formiani cumani acerriani lauini tuſculani· qui poſt aliquot annos ciues romani effecti ſunt· ilico modicum id genus hominum definitur· quorum ciuitas vniuerſa in ciuitatem romanam venit· ut aricina cerites anagnini tercio cũ id genus hominum definitur qui ad ciuitatẽ romanam ita venerĩt ut municipia eſſent ſua cuiuſq̧ & colonie ut tiburtes preneſtini· piſſani vrbinates· nolani bononienſes placẽtini· ne peſſimis vtrini lucrenſes Munctam murratam potionem vſi ſunt ãtiqui ſed poſtea aſſueuerunt murram diis ſuis libare· ideoq̧ xii· tabulis eſt cautum ne mortuo videretur: Municipalia ſacra vocabãtur que ante vrbem conditam colebantur: Municipes ſũt in eodem municipio nati ab officio munerum dicti eo ꝙ publica munia accipiant. Municipem et municipalem hoc intereſt municipes ſunt curialium maiores dicti eo ꝙ fiſci munera accipiant. municipales aũt ſunt originales ciues & in loto officium gerentes: Munificior a munificio identidem cato dixit· cum non munificentior dicamus quãuis munificens non ſit inuſu Munnitio· maſticatio ciborum: Munmiana edificia a mummio dicta: Munus ſignificat cum dicitur quis munere fungi Item donum qđ officii cauſa datur: Munuſcle quinquatrus dicuntur idus iunias· ꝙ is dies feſtus erat tibicinum qui mineruam colebant quinquatrus proprie dies feſtus erat minerue martio menſe Murcie dee ſacellum erat ſub monte auentino qui antea murcus vocabatur Murgiſonem dixerũt a mora et deciſione: Muricidum ignauũ ſtultum plautus murricide homo ignaue iners: Muries dicebat ſal in pila tuſum & in ollam fictilam coniectum & in furno per coctũ quo de hinc in aquã miſſum veſtales virgines vtebantur in ſacrificio: Murrina genus potionis que grece dicĩ nectar hanc mulieres vocabant muriolam quidam murratũ vinũ quidam id dici putant ex xuue genere murrine noĩe: Murmilionica ſcuta dicebant cũ quibus de muro pugnabant· erant enim ad hoc ĩpmapta: Murtea corona papiri9 vſus eſt ꝙ ſardos in campis murceis ſupaſſet Muſſare murmurare ennius in occulto muſſabat· vulgo vero pro tacere dicitur vt idem ennius nõ decet muſſare bonos Muſcerdas prima ſillaba productam ſtercus murium appellant. Muſcio eſt qui muſtum bibit Muſculoſus lacertoſus Muſicũ dulce carmen Muſtricula eſt machinola ex regulis in q̃ calceus nou9 ſuiĩ afrani9 muſtricłam in dentes impingam tibi Muſus regula vł mẽſura fuſił Mute dicunĩ litteẽ qđ poſite ĩ vltimis partib9 oratiõis obmuteſcẽ cogãt loquẽtes· vł ꝙ pue exigueq̧ ſint vocis· vt cũ mutũ oratorẽ aut trogoediũ dici9 Mutire loq̃ ẽni9 palã mutire plebeio piaclm ẽ.

Mutinititũ ſacellum̃ rome fuit cum mulie
res uelate togis p̃textatis ſolebant ſacriſi
care Mutinus bamaler: Muio ſileo: Mu
adhuc in cõſuetudine eſt·unde et mugire
dicimus Mirra mortalitatis inditium· vn
guentum pigmentum vel genus odora/
mentorum Mirra arbor eſt arabie altitudi
nis ad v·cubitoꝝ ſimilis ſpine quã achan
tum dicunt · cui gutta viridis atq̃ amara
videtur· vnde et nomen accepit:

Na pulchra
Naabi ab/
ſconditi vel
requieuit ĩ
me: Naal·
aſceſio Na
ala l laudẽt
Naalia cur
rẽtes: Naa
ma interp̃
tatur decor
Naaratha ĩ
tribu effraim· & nũc eſt naraih villula iu
deoꝝ in quĩto miliario hiericho Nabla he
breice grece pſalterium· latine organũ dici
tur Nabo ſenſio vel ſupueniens. Nabuſa
barii calcatum tẽpus. Natio genus homi/
num qui non aliunde venerunt ſed ibi na
ti ſunt in pecoribus quoq̃ bonus puẽtus.
Naticinatio dicebat̃ negotiatio· & natina/
tores ex eo ſediciosi: Natte vl' nauce appel
lantur fullones qui nauci non ſunt id eſt
nullius p̃cii·omnia fere opa a lanace dicũ
tur a grecis: Nanum greci vas aquarium
dicunt· humilem tulum barbatum vñ na
ni pompiliones dicũtur Nancitor nact9
erit Nardum ſpica vñ faciunt vnguenta:
Nardus arbor vel herba aromatica graui
& fragili radice folia minuta et denſa hñs
cuius cacumĩa ſpargũt ariſtas: Nare a na
ue dictum· ꝙ aqua feratur natans ut na
uis Narica eſt genus piſcis minuti ¶ Naſ
ſa eſt piſcatorii vaſis genus quo cũ intra/
bit piſcis exire non poteſt·plautus nun/
quã ex iſta naſſa hodie ego eſcam peto Na
ſaram germen molle·ſiue tenerum: Naſſi
terna genus vaſis aquarii· anſati vel patẽ
tis Naſſonẽ conſolantem ſiue quieſcentẽ·
vel mons: Natalibus patribus: Natantes
ſwimmẽt: Natare eſt ſepius nare ut dicti
tare factitare Nathon p quo aquila inter
pretat̃ area p̃parata: Nauali corona ſolet
donari· qui primus in hoſtium nauem ar
matus tranſilierit frendere dentibus: Na
ualis porta a uicina naualiũ dicta: Nauat
cogit cõpellit accelerat·aut operã dat Nau
cus p nugis ponitur alias pro olee aucis
nucleo· alii omnium rerũ pictamẽ ita dici
volunt·quidam ex greco qđ ſit nece uni·le
uem hominem ſignificantes· quidam vo
lunt dici ſic mẽbra lunali que in nucis iu/
glãdis. Naue ſiue nobla ad quã aſcẽdit ge
deon vrbs ſacerdotibus ſepata quã poſtea
legimus ſaulis furore ſubuerſam: Nauia
lignum cauatum ut nauis· quo in vinde
miis vti ſolent: Nauos a nauis celeritate
dicimus Nauſcit cum granum fabe ſe na/
ſcendi gratia aperit qđ ſit non diſſimile na
uis forme. Nauſtibulum alueũ ad nauis
ſimilitudinem factum Nauſtagiũ·naufra
gium Nautea herba granis nigris coria/
rii vtuntur a naue ductum nomen · quia
nauſeam facit p mutationẽ c·et·s· Nau/
ciorum familia a troianis dicitur oriunda
Nauthe cogitationes: Nauti bellum pug
nam maritimam Nauus celer ac ſtrennu9
a nauiũ velocitate dictũ Neapolites a no/
uem ciuitatibus: Neapolim cõmutationẽ
mirabilem: Nebulo dictus eſt qui nõ plu
ris eſt quã nebula·vel qui non facile pſpi
ci poſſit qualis ſit nequã nugator Nec cõ
iunctio diſiũctiua eſt·ut nec negligit· nec
ſcribit ponitur·& p non turpilius· nec re
cte dici michi iam dudum audio Neceſſari
um in quo non ſit ceſſandum: Neceſſarii
dicuntur cognati vel affines in quos neceſ
ſaria officia conferuntur: Necem a greco
dici certum·necin enim mortuum dicũt gr̃
Necep in tribu beniamin: Nec datur· nec
pmittitur Neceſſarius familiaris·domeſti
cus genuinus intimus quotidianus conſi
liarius fidelis. Neceſſitudo affinitas·id ẽ
vxor aut filius· vel neceſſitas amicicia Ne
cidatus proprie dicitur qui ſine vulnere
interfectus eſt· ut veneno vel fame: Nec
mora ſine tricamento Necotha ſtiracẽ eius
vel aromata Nec procul nec longe Nectar
grece ſignificat deorum potionem Nec tã
crudeles ſumus ut ſol curr9 ſuos auertat
a nobis: Tangit autẽ virgil'·hiſtoriã atrei
& thieſte fratrũ. qui cũ grauiter diſcordaſ
ſent viſi ſunt in gratiam rediſſe· tunc atre9
thieſte filios ĩ ſecreta parte occidit· hos mẽ
bratim cõcidit et coxit eoſq̃ in ſcipho epu
landos fratri appoſuit·quem ſol cum vi/
diſſet medio diei in ortus ſuos rediſſe dici
tur Nectere ligare Ne cũ quem ne vnquã

quemq Neela de hac alienigenas ȝabulō non quiuit expellere eſt hodie in regione betanea viculus nomīe ila: Nefathi inclu ſus: Nefaddor diſperſa generatio Nefaſti dies n. littera notantur. Nefrendes arietes dixerunt ꝙ non poſſint. alii dicunt nefrē des infantes eſſe nondum frendentes. id ē frangentes liuius quem ego nefrendem al ui lacteam immulgens opem ſunt qui ne frendes teſticulos dici putant quos lanu uini appellant neprundines greci nephr9 preneſtini nefrones. Ne fruſtetur. ne elu datur: Neftium ſcalpentes vel aperientes. Negibundum. ꝓ negante dixerunt Negle gens. non legens. neq electum habens quid debeat facere: Negotium qđ non ſit otium: Negumate. negate Nelgal lucerna cerui. Nemerim cuius meminit eſaias in uiſione contra moab & hieremias. nūc aūt vicus nomine bennamarim ad ſeptentrīoā lem plagam ȝoare: Nemeus interptatur conſolator a domino quodam enim preſa gio futuri nomina iſta ſortiti ſunt Eſdras id eſt adiutor et neemias cōſolator fuerunt enim in adiutorium et conſolationem omī illi populo redeundi ad patriam. nam & templum domini idem reedificauerunt & murorum ac turrium opus ipi9 ipi reſtau rauerunt: Neminis genitiuo caſu cato vſ9 eſt cum dixit. ſunt multi corde quos non miſeret nemini: Nemo quaſi nec homo: Nemora ſignificant ſiluas amenas. Nem ra ciuitas tribus ruben in terra galaad eſt vſq ad preſens vicus grandis amara in re gione bethanea. Nemrid pardorum. ſiue apoſtatarum Nemrod apoſtata. Nemſi tā gens aut ſectans ſiue palpans:: Nemut. ne ſi etiam vł nempe ¶ Nenia eſt carmen qđ in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam ſunt qui eo verbo finem ſignificari putant. quidam volunt neniā ideo dici qđ voci ſimilior querimonia flētium ſit: Qui dam aiūt nenie ductum nomen ab extre mi inteſtini vocabulo. greci enim neniatō extremum dicunt ſiue qđ chordarum vlti ma neten dicitur extremam cantionis vo cem neniam appellauerunt. Nenie dee ſa cellum extra portam uimalem fuerat dedi catum Neofathi incluſus: Nepa afrorum lingua ſidus qđ cancer dicitur. vel ut qui dam volunt ſcorpius plautus dabo ad pa rietem imitabor nepam Nepotes luxuri oſe vite homines dicti magis his rei ſue fa miliaris cura eſt quam his quibus pater auuſq viuunt: Nepus non purus Nep9 compoſitum ab eo ꝙ natus ſit poſt patri quā filius. Nequā aurū eſt auris qđ ius vehementius ambit hoc verſu lucilius ſi gnificare videtur nequā eſſe aurum qđ au res ledat pondere in aurium cum auris in ciditur. vel cupiditatem peccunie voluit ſi gnificare: Nequā qui negant quidem eſt. quā ꝙ habetur minimi & cōcauū qđ uul go vocant ſi. Nequalia detrimenta Nequi nequiter agens Nequaquā erepte fruſtra liberate Nequaquā fruſtra ſine cauſa nul latenus. nullo modo nichil penitus. ſiue omnia Nequā pnitioſus fugax: Nequā. ne quomodo nichil: Ne quo neq aliquo: Neq nec non: Neq enī nō enim: Nequeo non poſſum. nō valeo: Neq quiquā. nec modicū Nequeūt nō poſſunt. nō valeūt. Neq adhuc crudelibus ſuccūbit vmbris. neq atterīt ſeuiſſime mortis ſucceſſu. Ne qunt nō eunt. ſuccūbunt peunt deficiunt diſciſcunt deſtituunt nolunt. nō credunt. nō poſſunt: Ne qcquā. ſine cauſa fruſtra. ſine viſu: Nequinates namienſes. Nequi nō nequeūt Nequiret nō poſſet: Neqrē. malleȝ Nequiī male conatur Nequiui nō potui Ne quis. ne aliquis nullus: Neqt. nō poteſt deficit Nequiquā. et ſignificat. & non ita. et nō adeo Nequiquā inaniter incaſſum vacuum. ſine effectu. ſine molu mento: Nequitiam ex eo ꝙ nequiquā ſit. id eſt ex eo ꝙ nichil ſit veteres dictum eſſe voluerunt Nerea nimpha marina virgil9 dum durare ſolum et diſcluſis claudē ne rea ponto Nereum mare Nereus. diuus marinus Nereus ſtagnus Nere penſa mu lierum Nerinthus mons tracie Nerui gre ca appellati diriuatione quos illi neura vocant. alii latini vocatos neruos putant eo ꝙ artuum coniunctiones inuicem his inhereant. id eſt ab inherendo. maximam aūt virium ſubſtantiam neruos facere cer tiſſimum eſt. nam quō fuerint denſiores tamen propenſius augeſcere firmitatem. Neruoſus fortis rigidus robuſtus lacer toſus inuictus reſiſtens. aut nimium con ſtans. Neruū appellamus ferreū vinclm quo pedes vł etiā ceruices impediunī Ne ſciate inquirite Neſcius ignarus impitus Ne ſinas. ne pmittas Neſcia grece ieiuniū dicitur. Neſtis inſula. Neſtoriani heretici predicant criſtū ex ſancta maria hominem tū non etiā deū natū Neſtoras priores re ges Neſtori9 nomē heretici Neteri nec eū Netiū q ꝓ nllo mō Neue ne forte. nō lō ge. nec vel Neuerant filauerant neerant.

Neuerita dea timoris vł reuerentie Ne ve rentes fila torquentes: Neuia ſilua iuxta vrbem qđ neui cuiuſdam fuerit Neu noli neq; non ſedit· vel ne ꝓ neue· & eſt aduer bium apocopatū Neuter neq; ille· neq; iſte q̄i diceret nec vterq;: Neuterici libri noui· vel recentes minores nouitii: Neutericus· nouitius aut neutri partis verbi cauſa nec ſtoricus ꝓphetarum: Neuter medius neo nr̄m: Neutrū dicimus ad hoc ip̄m genus utputa neutrum nolo pecus neutrum ſcā num·id eſt nec hoc·nec illud·id eſt nec ma ſculinum·nec fémininū: Neuū macula no dum vel cicatricem · que in homine naſcit Nex mors ſuppliciū: Nexa illigata cōiū/ cta Nexui nodui ligaui: Nexus ligat9 ob ligatus vel ligaturus Nex occiſio Nibar9 niueus ſplendidus Nibata aqua·ex niui/ bus facta. Nicanorem ſtantem lucernam Nichea ciuitas indie quā alexād͛r magn9 condidit: Nicolaite heretici dicti a nicolao diacono eccleſie hieroſolimoꝝ qui cum ſte phano et ceteris conſtitut9 eſt a petro qui ꝓpter pulchritudinem relinquens vxorē· ut qui vellet ea vteretur verſa eſt in ſtu/ prum talis conſuetudo ut inuicē coniugia cōmutarentur quos iohānes in apocalipſi improbat dicens· ſed hoc habens ꝙ odit acta nicolaitarum que et ego odi: Nicolai te heretici deteſtabili turpitudine inuoluti viciſſim coniugia mutant mundiq; creatā non aut deo ſunt aut a quibuſdā fictis po teſtatibus factū adfirmant: Nicolais·da/ ctilis: Nicopolim ciuitatem ad ꝓmuncto rium leucaten in quo apollinis templum fuit· Bellum auguſtus contra antonium geſſit·quo victo vrbem in acciacō ſinu cō didit quā a victoria nicopolim appellauit Nicoſtrata carmētis nimpha latinas lr̄as pr̄ia italis tradidit: Nicromantia quotiēs anima ab inferis reuocata· nicromātia mor tuorum diuinatio: Nicromantii ſunt quo rum ꝑcationibus videntur reſuſcitati mor tui diuinare & interrogata reſpondere Ni cron enim grece mortuus. mancia diuina/ tio nuncupatur·ad quos ſuſcitandos ca/ daueri ſanguis adicitur Nam amare demo nes ſanguinem dicunt· ideoq; quotiēs ni cromantia fit cruor aq̄ miſcetur ut colore ſā guinis facilius ꝓuocent: Nictages hereti ci a ſomno nuncupati· ꝙ vigilias noctis reſpuunt ſupꝑſtitionem eſſe dicentes iura temerari diuina qui noctem ad requiē tri/ buat: Nictalmus eſt paſſio qđ per diem niſus penitentibus oculis denegat9 & no

cturnis irruentibus tenebris reddibetur auerſa uice ut pleriq; volunt die redditur nocte negatur: Nictantis vigilantis a gre co ꝙ eſt nix nictis· id eſt nox: Nictare cin num facere id ē oculo annuere· i. winchan Nictare et oculoꝝ & alioꝝ membroꝝ niſu ſepe aliquid conari· dicimus enim et nicta tionē & nictu cecilius hunc tremulus pal pebris ꝑcutere nictu Nicti nocti Nictit ca nis cum acute gannit Nictit canis in odo randis veſtigiis leuiter ganniens· ennius nargane ſagaci ſenſet voce ſua nictet·vlu latq;·vn̄ et gannitio ¶ Nidor odor ignis virtus Nidores odores·mali odores·pu/ tredines fetores: Nidus neſt·eccīa vel bōa conſcientia Ni faciat·niſi hoc faciat Ni fal lor·niſi fallor: Nifates fluui9 & mōs tra cie·vel mons et fluui9 armenie qui ob im petum aquarū ſaxa trahit. Nigelli nigri: Nichil obfuit· nichil impediuit Nichili qn̄ etbili q̄dem eſt Nimius riſus cachinn9 Ni mium ingens grande plus iuſto in mane in modicum inmenſum·infinitū ꝓfundū Nimq̄d nō aliqđ ¶ Ningit ſniwit Ningu lus nullus martius vates ne nīgulus me dere queat: Ninus beli filius edificauit ni num quā hebrei niniuen appellant: Niuē interꝑtantur notium ex greco ꝙ illi neon dicunt. Nixi dii appellantur quos putāt preſidere parientium nixibus. ¶ Noaeſt han aes eorum: Nobile memorabile Nobi lem antiqui ꝓ noto ponebāt plautus No cti iugam lucilius cum dixit obſcenū ſigni ficat. Noctua dicitur a tempore noctis di cta Noegeum· amiculi genus Noegeū cā didum liuius lacri de ore noe goe·i· cādido Noemi quā interꝑtare poſſumus conſola tam eo ꝙ marito et liberis ꝑgre mortuus nurum moabitidem in conſolatione ſua te nuit: Noeuendiales ferie a numero dierū ſunt dicte Nomentum coloni egauios pri ſcoꝝ latinos· Nonariū iduum kalendarū dies nuptiis alieni habentur· quō hi dies decreto pōtificum atri iudicati ſunt ꝙ quo cienſcunq; romani duces belli gerendi gr̄a his diebus ſupplicarunt male rem publicā geſſer̄t· None olee dicunẗ papille que ex faucibus caprarum dependunt Nōne fal lit intelligo ſentio ꝑſpicio uideo cerno anī aduerto. Non ignaro· non neſcio· Non untium & ter untium dicitur· qđ nouem vntiarum ſit vel trium Nota nunc ſignifi cat ſignum ut in pecoribus· nunc litteras ſingulas ut binas· nunc ignominiam per egrinas facit atq; ignobilis· Notandus·

damnandus Notũ greci natum ex vxorẽ
non legittima dicunt· quia apud nos ſpu
rio patre natus dicitur Noualis ager no
ue relictus ſementi: Nouale noua cultura
Nouales campi culture dediti Nouerca di
citur quã quis liberis ſublatis nouaꝫ vxo
rem ducit arcende familie gratia. Noxa ꝑ
peccato ponitur· aut ꝑ peccati pena· cum
lex iubet noxe debere pro peccato. Noxia
apud antiquos damnum ſignificabat· ſed
a poetis ponitur ꝑ culpa. Noxe id eſt col
ligate Nubilar ſcopff vel poeſis. Nubilis
nubeus factus Nubo nupſi Nuces flagi
tantur nuptis & iaciuntur pueris ut no/
ue nupte intranti domum noui meritis ſe
cundum fiat auſpicium. Nuculas prene/
ſtinos appellabant ꝙ incluſi a bonis caſili
ni famem nucibus ſuſtentarent· vel ꝙ in
eorum regione plurima nux ibi naſcitur
Nudipedalia · a nudo pede deambulatio
iudeorum: Nudius tercius· compoſitum
ex nunc·& die tercio. Numbo· fulgoris
nomen: Nume popilii in ianiculo eſt ſe/
pulchrum: Numelles genus vinculi quo
quadrupedes deligantur : Numen quaſi
nutus dei hoc poteſtas: Numero dicebãt
pro nimiũ: Numerius prenomen tractũ
ab auo Numidas dicimus quos greci no
midas·ſiue qꝺ id genus hominum pecori/
bus negotietur· ſiue qꝺ herba ut pecora
alũtur : Nummus a greco nomiſmate di
citur: Nundinas feriatũ diem eſſe volue/
runt antiqui quo mercandi gratia vrbem
ruſtici conuenirent: Nun fetus vel piſcis
ſiue ſempiternum: Nuntius et ipa res &
perſona dicitur: Nuper quaſi noui ꝑ tan
quã dicimus nouiſſime: Nupedalia nudo
pede deambulatio iudeorum: Nupta ver
ba dicebantur ab antiquis que virginem
dicere. nupta verba dicere: Nuptã a greco
dictam enim illi nuptam neam'nmimphin
vocant. Nuptialiter amicta ſolito plus or
nata aut velata: Nupure funiculi: Nuſci/
cioſus qui parum videt ꝑpter vicium ocu
lorum quiꝙ plus videt veſperi quã meri/
die: Nimpha dea aquarum.

O Am ve po
pulo vl in
ſanies Ob
prepoſitio
ponit· als
ꝑ circũ·ut
cũ dicim9
vrbem ob
ſideri obſi
gnare· ob
uallari·als
in uicẽ ꝑpo
ſitiõis q̃ ẽ ꝑpter ut ob maritũ. ob ſupatos
hoſtes vñ obſides ꝑ obſides q̃ ob fidẽ pſie
pſtandã dant als ꝑ ad ut enni9 ob romam
noctu legiões ducẽ cepit Obambulare ad
uerſuꝫ alios·ambulare · hoc eſt & quaſi
ambulanti ſeſe opponere: Obacerare ob/
loq̃ atꝙ alteri9 ſermonẽ moleſte impedire
ꝙ ſumptũ videtur a paleis qs greci chira
vocãt·et q̃ et frumentũ et panis non ſine
paleis aceroſus dicicit item lutũ aceratum
paleis mixtũ Obacbat exacerbat : Obab
dilectus ſiue amplexat9·aut ſepes dilectio
Obath magus vl phitoniſſa quã greci en
tapciplmioon Obdere opponere vl opire
Obed adam ·ſeruiens homo: Obedia ſer/
uiens deo Obelum dimidium ſcrupli· qꝺ
facit ſiliquas tres Obedire ob audire: Ob
eſus pinguis· quaſi obedendum factus .
Obbebeſcere· herbam increſcere. Obices·
peſſuli fere Obuiunt obeunt Obigitat·ãn
agitat · ut obambulat : Obitu· dicebant
pro aditu. Obiurare·iureiurando obſtrĩ
gere: Obiecit· oppoſuit· repulit. Obile in
ſigne: Obilis· ab ouibus nomen accepit ·
Obitus·mors: Oblitteratum alii ad obli/
uionem· alii a littore ꝙ ibi notata fluctib9
equari et tolli ſolent Oblucu vias ſe dice/
bant antiqui mente erraſſe quaſi in lucu
deorum alicui occurriſſe: Obmanens·pro
diu manens ut pmanens: Obnectere obli
gare Obnexi9 pene obligatus ob delictũ
Obnubit caput operit· vnde & nuptie di
cte a capitis optione Obniſus contra cona
tus·cõtra poſitus vl cõtra dixit Obniti co
nati vl cõtra Obnixe pſeuerãtes intẽte Ob
nixi incũbentes fixi ſubditi·laborãtes ſta/
biles ſubiecti· ſubmiſſi cõtra poſiti conſtri
cti piurantes· vel perſeuerantes: Obos ſi/
gnificat ados Oborit obnaſcit Oboth· i
deſerto caſtra filioꝝ iſrl: Oppuuiat verbat
a puuiendo id eſt a feriẽdo vñ et puĩ dicti
qꝺ a puuiẽdo coercẽtur· i·plagis·vnde &

pauimenta: Obprobare. ꝓbrum obicere: Opperiri expectare Obprobriū maledi/ctum improperiū crimen turpe probrum dedecus turpitudo macula labes ignomi/nia Ob quā rem. quapropter quā obrem quare q̄d itaq; Obripilatio chalauua Ob repente direptitie: Obrepit ſubrepit deci pit. Obriguit obſtipuit emarcuit cōcreuit congelauit indurauit Obrizū aurum dicit q̄d obradiet ſplendore. eſt autem coloris optimi ꝙ hebrei mocʒ. greci cicirion vocāt Obrizum obrude aurum dicitur Obrizū ſplendor auri Obrigeſcūt indureſcūt calo re et rigore: Obruit ſubmergit ſepelit: Ob ruo abſcondo vel contero: Obrutam inūſ ſam depreſſam merſam ponderoſam grauē ſepultam: Obrutuit obſtipuit obruto. ꝙ antiqui ꝑgraui interdum ꝓ ſtupipo dixe runt affranius nō poſſum verba dare ob rutin. Obſalutare ſalutādi gratia offerre Obſcenam famam diram & immundam: Obſillagis marſus. Obſitus obſeſſus. i. vndiq; inſidiis vallatus biuanganer: Obſī dionalis corona dicebatur que ei qui obſeſ ſos liberaſſet ab hoſtib9 dabatur Ea vero fiebat ex gramine viridi ex eo loco decer/ptum in quo erāt incluſi Que corona ma gne auctoritatis erat. ciui a corona ſingľa ris ſalutis ſignum erat obſidionalis vniū ſorum ciuium ſenatorum Obſpanſū ante ſuſpenſum vel extenſum: Obſtitum viola tum vel obliquū: Obſtitat obfirmat: Ob ſtaculis impedimentis: Obſteti reſteti con tradixi Obſtinatu rogatu: Obſtetrix ad/iuuatrix que corrupte obſetrix nuncupa tur: Obſtinat intendit opponit deſperat obdurat: Obſtitit contrariū fuit: Obſtitu tus obſeſſus. Obſto obſtiti. ſed ꝑpter ſo/noritatem obſtetrix dicitur Obſium dicit ſignificare ſacrum. vnde et leges obſate. i. ſacrate: Opicum quoq; inuenim9 ꝓ oſco oſcis enim frequentiſſimus fuit vſus libi dinum ſpurcarū. vn̄ et verba impudentia appellantur obſcena tutinni9 obſce et vol ſce fabulantur. nam latine neſciunt Obſe crare eſt a ſacris opem petere. Obſonita/uere. ſepe obſonauere ſignificat. ſignificat aūt cōuiuari: Obſtruſo clauſo ¶ Obtra/ctat. contra ſententiam tractat: Obteſtatio eſt cum deus teſtis in meliorem partē vo catur deteſtatio cum in deteriorem Obtēta obducta vel obtinuit: Obticeſſit obmute/ſcit obſtruitur: Obticuit ſiluit mortuus ē. obiit vel omnino tacuit: Obtigit contigit. Obtriit tremit: Obtruſum clauſū impigi

Obturare ex greco trahitur ab eo ꝙ illi be ſtia tnyakas dicunt: Obtunſus. hebetior & obcluſior q̄i ex omni parte tunſus Ob tunſa pectora. hebetes animos gurda ſtul ta turgida ſtolida. vel inſipiētia corda: Ob turare obſtruere claudere Obturbat oblo quitur obſtrepit oblatrat obmurmurat: Obtutu q̄i obtuitu a verbo tueor ꝙ ſigni ficat video: ¶ Obuaricator dicebatur qui cuipiam occurrebat quominus id rectum iter conficeret Obuertunt pelago proras. ita dirigunt naues ut ad pelagus prore ꝓ ſpiciant. Obuos ſacro. ꝓ uos obſecro ut ſub uos placo ꝓ ſupplico Obullū. vndiq; munitum Obumbrat protegit Obumbra re protegere ¶ Ochozia apprehendens de um Occaſio oportunitas temporis. caſu proueniens Occaſus interitus vel ſolis in oceano merſio Occare et occatur ab occidē do dictum q̄d grandes terre cedat globos Occentare dicebant pro conuitio facere. cū id clare. et cū quodam canore fieret ut pro cul exaudiri potuiſſet. ꝙ turpe habebatur quia non ſine cauſa fieri putatur. inde cā tilenam dici. quia illam non cantus iocun ditatem puto: Occipit incipit Occidui defi cientis Occiſum a necato diſtinguitur. ne/catum ſine ictu. occiſum a cedendo dictū. Occupaticius ager dicitur qui deſerty9 cul toribus ꝓpriis ab aliis occupatur Occida mus plautus poſuit ꝓ concedam9 Occu/patus mortuus iacet. Occupat occumbit preſeſtinat Occuluit occultat Occūbo mo rior Ocdoas viii. anni: Oaulus. q̄i otior lux. q̄d cito intenta reſpiciat. ſiue ꝙ palpe bris oculentibus probatur occultus. Oci mum grecum. & a celeritate naſcendi ē di ctum. Ocius et ociſſime poſitiuum latini non habent. ſed ab eo veniunt ꝙ eſt ī gre co ockeos. October equus appellabatur qui in campo martio menſe octobre mar ti immolabaī de cuius capite magna erat contētio inter ſuburanenſes & ſacrauenīē ſes. ut hunc regie pariete illi ad turrem ma miliam affigerent. Cuius cauda ut ex ea ſanguis in focū diſtillaret. magna celerita te perferebatur in regiam Occiſitantur ſe pe occiduntur Ocrem montem confrago ſum dicebant antiqui. hinc ocre dicte ineq̄ liter tuberate Oculiſſimū kariſſimū. plau tus oculiſſimum oſtium amice Oculatum pro preſenti plaut9 poſuit. cum dixit ocu lata die Itē ipe pluris eſt Oculitus quoq; dicitur. vt funditus penitus quo ſignifica tur tam carum eſſe quā oculum Oculat9.

vides Oculi intellectus fidelis Oculis eq̄s benignus luminibus Oculus quaſi otior lux qđ rito intenta reſpiciat· ſiue ꝙ palpebris occulentibus probatur occultus Ode facit· dicebant ꝓ olfacit· que vox a greco oſmii tracta eſt Oculis ſuffuſa lacrīs oge ſta Occuluit occultauit Occumbo morior Occupat occumbit preneſtinat Occupatꝰ mortuus iacet Occupatiuus ager eſt qui deſertus ocultoribus ꝓpriis ab aliis occupatur Odollam · diximus de hoc et ſupra cuius meminit eſaias · O diuido anguſto mare Odoratus ex ſe odorem emittens · Odollam teſtimonium eorum Odores ꝑ parauere oluerunt fraglauerūt Odoratū qđ aliunde accipit · ſicut veſtis odoriſecū qui inſequitur odorem ſicut canis: Odori ferus · odorem ferēs ¶ Oebo ciuitas ſacerdotalis Oefi · menſura trium modiorum: Oefa eſtꝰ Oenigenos · vnigenitos Oeſtꝝ furor greco vocabulo: Offam maritīa eoꝝ vel thalamus eorum: Offendices dicebant̄ ligature modo quibus apex retinebatur · id cum peruenisset ad mentum dicebatur offendimentum Ofer hanc cepit ihesus regem eorum occiſo: Offerumenta dicebant que offerebant: Offectores · colorum infectores: Ofir · ſiue vfir ꝙ p aleph litteram ſcribitur & interpretatur in ritum vel inhebosum. Officioſus ab efficiendo dictus : Offingi terra dicitur · cum iterū tranſuerſo ſulco aratur: Offer ignominia · ſed apđ hebreos per het litterā ſcribitur Offibl̄are cōcludere circundare: Officiunt opponūt Officium obſequium miniſterium munē · vel beneficium datum Officium dicitur ab effectu quaſi efficium: Officialis a garro miniſter lictor Offaʒ obriʒum · eſt autem genus auri qđ greci kippon vocāt Ofar volantes: Offocationē demphunga Ofra via · ofra ducēs ad terram ſoal: Offractor · opercularius Offula particula rotunditate collecta. Offudas fallacias: Offucare · aquā in fauces abſorbēdam dare: Ofir vn̄ ſicut in regnorum libris legimus aurum deferebatur ſalomōi. Fuit autem vnus de poſteris eber nomine ofir ex ruius ſtirpe venientes a fluuio ronfene vſq̄ ad regionem indie que vocatur hiera habitaſſe refert ioſephus a quo puto et regionem vocabulum conſecutam ¶ Oga inclitus gloriofus: Og rongregans: Ogigia menia thebana ab ogie conditore dicta Oig roaceruans · ſiue abſconditus: Oiade eius ſciētia · ſiue ipē cognouit · vel domini ſcientia :

Oleagineis coronis miniſtri triumphātiū vtebantur · ꝙ minerua dea belli eſſe putabatur: Olentica mali odoris loca. Oletū ſtercus humanum veranius ſacerdotalia ī ſacrio marciali fecit oletum: Olra gemma barbari nominis ex fuluo & nigro & candido eſt: Olda diſtrictio · ſiue diuerticulum interpretatur: Olea mella arbor naſcitur in palmaria ſirie ciuitate ex ea ita appellat̄. a quo ex trunco oleum defluat in craſſitudinem mellis ſapore ſuaui. Oleoſilenō herba dicta qđ mollior foliis ſit. & caule tenerior : Olentis ferentis Virgilius · grauis olentis auerni: Olet et redolet ita diſtinguitur: Olent res vel male vel bone redolent tantū bone : Olenotrii primi et antiqui cultores italie. Olea ipā arbor eſt · fructus oliua · ſucus oleum dicitur. Olea arbor oliue · vel ſancta miſericordia habundans: Oleaſtrum · homo ſine fructu Oleum · miſericordia ſpiritus ſancti : Olfactoria vaſcula in quibus odoramenta geſtantur: Olfactus · odoratus. Olfeciſſe veteres ſciſſe dicebant. Olli · illi · cui · aut tunc: Olibama tabernarulum meum in aliquo vel tabernaculi altitudo. Olibama in prophetis ciuitas in qua edom principes habitauerunt. Olibama interpretatur ingrediens: Olim · nunc · quoq̄ aliquando antea. Olim antiquitus quandoq̄ aliquando · iam dudum preteriti temporis · multo iam tempore. Olimat limpidat Oli infirmitas Olimpiada quatuor āni olimpiada faciunt Olimpias apud grecos ronſtitutꝰ apud elidem grecie ciuitas eius agentibus agonem et quinquennale rertamen quatuor mediis annis varantibus · & ob hoc elidū tempus rertaminis olimpiadem vocauerunt · quadriennio in vno olimpiade ſupputato · Olimpus per y grecum ſcribēdum Olimpum relum mare vel ſpacium inter celum et terram · ſiue ſolem aut montem. Olimpus · mons macedonie nimium precelſus · ita ut ſub illo nubes eſſe dicant̄ Oliſatrum genus herbule hortulanum · latine hec autem herba ut ait ypocrates calide auſtereq̄ virtutis eſt rocta in oleribus commoda ſtomacho cruda comeſta multū excalefarit vrinam & veſiram mouet: Oliſipono ciuitas ab vlixe eſt rondita Olitor hortulanus · Oliua grece oleum dicitur · ex quo in latinum tractum eſt ut oliua dicatur Olea autem ipā arbor eſt · fructꝰ oliua auius fructus diuerſis nominibus appellatur Orcades oliue greca ethimologia

ſimilitudine teſticſorum vocate·quas gre
ci orci vocant· Radiole pro eo ꝙ ob lon/
ge ſint in modum radiorum: Pauie a pa
uo inſula dicte prius vnde allate ſunt: Li
cinie eo ꝙ optimum dant lumen. Nam li
gnis lumen eſt·vnde et lignum nomē ac/
cepit ꝙ aptum eſt flammis et lumini Pau
ſia qđ corrupte ruſtici puſiam vocant viri
di oleo & ſuaui apta·& dicta pauſia ꝙ pu
ueatur·id eſt tundatur·vnde et pauimen
tum: Siria dicta ꝓ eo ꝙ de ſiria eſt allata·
ſiue ꝙ nigra eſt. Cruſtumia idem et vole
mis dicta eo ꝙ volam cōpleat magnitudi
ne· hoc eſt mediam manum·vnde et inuo
lare dicimꝰ Quidam autem volemum gal
lica lingua bonum & magnum intelligūt
Oliue autem inuentrix apud paganos ꝑ
hibetur minerua·vnde et poete finxerunt
qđ hec inuenta vicerit minerua neptunū·
& optinuerit atticam terram: Oliuetam di
cebant ab oleis · aut a vino vindemiam :
Olitinata·veterata antiqua: Olocauſtum
totum incenſum hoc eſt grecum ideo ꝙ in
tegra hoſtia igni tradita conſumebatur .
Olographum teſtamentum eſt manu au/
ctoris totum conſcriptum vnde et nomen
accepit·greci enim olo totum grafin litte/
ram vocant . Olores autem latinum no/
men eſt. Nam grece cigni dicuntur· naute
vero ſibi hunc optant ꝙ ſeſe non mergit
in undis ¶ Omas populus vel amarus:
Omer criſpans ſiue manipulus: Omen·
quaſi oremen·qđ fit ore augurium· ꝙ nō
auibus alio ve modo fit. Omeſticio cun/
cta auſpicia. Omiſſa·intermiſſa·poſtpoſi
ta: Omira criſpans vel manipulus meus·
Omni opere·omni virtute: Omnimodis
omnino: Omni ore·vi arte·ratione·cura·
via·ſapientia: Omiparens·compoſitum a
parente et omnis. Omphalon grece vm/
bilicus dicitur. Omni verbum Ouam do
lor· vel triſticia eorum· aut muſſitatio vel
murmuratio vel meror eorum Ono· do/
lor eius: On labor vel dolor: Onus·ſa/
burra· vel precepta pondus: Onuſtum·
plenum oneratū ¶ Oolla· tabernaculum
Ooliba tabernaculum meum in ea: Ooli
ciuitas tribus azer: Opaca vmbroſa Ope
ſcit operit vel aderit. Opertat ſepe operit
Operarii apoſtoli predicatores euangelii·
Opera barbarica facultates· vel vires gen
tium Operit · cooperuit tegit celat exſpe/
ctat·velat cupit optat obſeruat. Operta/
nei obſcuri vel operti: Opes . facultates·
diuitie·auxilia· vires · ſtudia: Oppidum·

dictum qđ ibi homines opes ſuas confe
runt·oppidum dicitur & locus vnde qua
drige emittuntur: Oppidum valde mul/
tum ortum eſt hoc verbum ex ſermone in
ter ſe confabulantium· quantum quiſꝗ
frugum faceret· ut que multitudo ſignifi
caretur ſepe reſpondebatur·quantum vel
oppido ſatis eſſet·hinc in conſuetudinem
venit· ut diceretur oppido pro valde mul
tum.itaꝗ ſi qui in aliis rebus eo vtuntur
utputa·ſi quis dicat oppido didici ſpecta
ui ambulaui·errant quia nonnulli eorum
ſubici poteſt vel ꝙ ſatis eſt . Oppido pro
pe circiter· ꝙ quem admodum valde ni/
mis ob iter omnino multum plurimum·
vel ſatis. Oppidum caſtellum vel ciuitas
breuis ſine muro vel municipium: Oppi
fium ergaſterium: Opigenanam iunonē
matrone colebant· qđ ferre eam opem in
partu laborantibus credebant. Oppigne
rat·pluſquā pignerat: Opilago curcilla·
Oppilat includit obſtruit obturat. Op/
pillo genus auis. Opinator eſtimator ar
bitrator creditor· vel qui conducit aliquid
vel trutinatum perpendit. Opinio·laus ·
fama·dubia·nomen ex ſententia prolata ·
reſponſum cum ambiguitate et noticia exi
ſtimatio. Opis dicta eſt coniunx ſaturni
per quā voluerunt terram ſignificare· q̂a
omnes opes humano generi terra tribuit·
vnde & opulenti tres tribus rebus copio
ſi & hoſtie opime precipue pīguts & opi
ma magnifica & ampla ſpolia. Oppiparū
magnarum opum apparatum Oppipa/
ra ſunt conuiuia oppulenta in oppidis ꝑ
parata. Oppiter eſt cuius pater auo viuo
mortuus eſt ducto vocabulo· aut ꝙ obitu
patris genitus ſit · aut ꝙ auum ob patrē
habeat id eſt pro patre. Oppitulus iuppi
ter· & oppitulatur dictus eſt quaſi opis
lator. Oppitulatio opis latio adiutorium
Opium·uenenum. Opiza grece genus ſe
minis·latine piſa·id eſt erwiſz. Oplere ob
liuiſci ad plenum. Opprobrium·crimen·
macula malefactum· aut maledictū. Ops
antiqui dicebant opulentum· unde econ/
trario inops. Opprimit euertit affligit·
obruit· negat. Optat·cupit exſpectat·ele
git. Optata· deſiderata· tenebroſa· obſcu
ra. Optice tace Optime prime ſumme uni
ce ſingulariter· ꝑclare egregie excellenter·
eximie exſigniter mire mobilit mirifice ma
gnifice pulcherrīe honeſtiſſīe diuīe elegan
ter. Opes tantū numero plurali diuitias
ſignificat nūo tantū ſingulari auxilium ·

Optata· harena vocis·deſiderata terra· vł litora Optimas dux princeps ·qui cauſaȝ optimorum defendit. Optio poteſtas arbitrium· libera volūtas electio: Optingit ſorte euenit: Optio eſt optatio ſed ī re militari optio appellatur is quē decurio aut centurio optat ſibi rerum priuatarum miniſtrum quo facilius obeat publica officia Optimatus ut decurio natus·ſiue pontificatus: Optorti curuati vel in ſe implicati Optunſa ſtulta vł ſtolida obturata Oportuna dicitur ab eo ꝙ nauigantibus maxīe vtiles optaticꝫ ſunt portis. Opunculo ꝙ opilonis genus cantus imitantur Oppugnat· vincere temptat: Opulentus diues· locuples letus fortunat9 felix habundās opimus diuitiis plenus facundus Opulentia rerum· vel diuitiarū copia fertilitas habundantia: Opupuit·huppupa: Op9 muſeū·carmen muſarum: Ora vultus facies hominū· labia finis vel terminus Oracula reſponſa precepta mandata Ora exertantem faciem fluctibus ſubinde exerentē Ora tenebant· vultus immobiles tenebāt Orantes rogantes loquentes: Oraim conceptus·ſiue cōprehenſio: Oram ve excelſo vel iracundia vel irati: Oratores ex greco· aritiras dicti ꝙ miſſi ad reges· nationeſcꝫ deos ſolerent aratne· id eſt deteſtari·hi modo appellantur legati Orata genus piſcis a colore auri dicta qꝺ ruſticoꝝ dicebāt ut auriculas oriculas: Orare dixerunt antiq̄ pro agere· vñ & oratores cauſarū actores & oratores qui nunc legati ꝙ reipublice mandata peragerent: Orba apud poetas ſignificat priuata aliqua pſona cara Orba eſt que patrem aut filios quaſi lumē amiſit. Orbē girum Orbes cauatos·cecos oculos: Orbem medium· medium curſus ſpacium: Orbus eſt qui filios non habet· q̄i oculis amiſſis: Orca genus marine belue maximum ad cuius ſimilitudinem vaſa ficaria orce dicūtur Sunt enim teretes atcꝫ vniformi ſpecie: Orchia taroth longitudo corone Orcinus morte manumiſſus Orchitis genus olee ex greco dictum·qꝺ magnitudine ſit inſtar teſticuloꝝ: Ortigia delos inſula Orcus ab vrguendo mortē dictus c h· ꝓ g· frequenter ponebant antiq̄ Ordinarius homo ſcurra·et improbus q̄ aſſidue in litibus moratur ob eācꝫ cauſam in ordine pretorem adeuntium vel dictus ꝑ contrarietatem qꝺ minime ordine viuit Ordiri eſt rei· principiū eſt facere Ordinatum eſt denicꝫ ſtatutum: Orditur incipit naſcitur Ordo acies Oreb coruus· aut ſiccitas Or iracundia vel lumen: Oren ira. Oree freni· qꝺ ore inſeruntur dicti: Ore feres ·quanto ſe eloquio: Ore legam oſculando legam. Ore religionum finis vultu vel facie: Oreus liber pater· et oreades nīphe a mōtibus appellantur: Orfa ceruix eius: Oreſtes tragoedia ꝓſternuntur multa homines in bello· vel filius agamennonis: Oreſtes inde tragoedia vocatur·quia facta virorum fortium canit. Organū homo kibellanus ſida·vocabulum eſt generale vaſorum omnium muſicorum: Orge occide Origenarii·vernaculi: Origo ſtirps radix proſapia principium Oric9 loquax Oriens ſaluator ¶ Orizon limitans vł finiens. Oris finibus Oritur naſcitur ſurgit Oriundus natus ortus: Ori lux mea· vł coquens vel excludens me· vel apprehendens: Oronaim vrbs moabitarum·ſicut ī hieremia ſcriptum eſt: Oronaim foramen meroris: Ornatus dicitur et bonis artib9 inſtructus et honores adeptus appellat9 quocꝫ ornatus cultus ipē quo quis naſcitur Ornamenta regalia ſtemata Oro peto rogo impetro precor: Oroſcopas circul9 ſignorum: Orret ſordet ſqualet Ortatur ſuadet animos erigit inuitat vocat inſtigat monet conſilium dat auctor eſt· Orteſtra· locus ī ſcena ¶ Oſanna· ſaluifica ꝙ grece dicitur e o·cone vtrumcꝫ autem nomen ꝑ o litteram extenſam legendum Oſſa firmitas anime Oſcinū aurium a cantu auium. Oſcines aues auſpicium ore ferentiū· Oſi ſunt ut peroſi ſunt dicebatur· Oſcine dicūtur aues q̄i crecine ab ore et cano Oſion· interpretatur ſanctū Oſia ſalus dñi Oſai ſaluauit me· Oſee ſaluator aut ſaluans· Oſiros rex fuit egipti & interp̄tatur pauper Oſorem dixerunt qui aliquē odiſſet· Oſpes facilis aptus et oſtio patens· vnde & hoſpitalis dicitur homo Oſion ſanctū· Oſrhena belua marina Oſtentum oſtentatū·oicȝiunigaȝ Obſtinet ꝓ oſtendit Oſtētas ſepe oſtendis gloriandi cauſa· Oſtia· vrbs ab exitu tiberis appellata Oſtia aditus fores ingreſſus introitus porte port9 vel exitus fluminum in mare· Oſtienſis· portuenſis ab hoſtia Oſtrum dicitur purpura ab oſtreis·id eſt piſciculis quoꝝ ſanguine tinguitur· ¶ Othon·ubi ſcđo filii iſrł caſtra metati ſunt·egredientes de ſocho iuxta deſertum quando de egipto ſunt ꝑfecti Othoham ſignum eorum Otius velotius feſtinans Ouans gaudens letans·

exultans tripudians vel creſcens: Ouatio corona eſt mirtea quã habebant qui ouãtes introibant cum bella non erant indicta aut ſine ſanguine confecta Ouantes letãtes ab eo clamore quem faciunt redeuntes ex pugna victores milites geminata o·lra Ouem maſculino genere dixerunt ut ouibus duobus non duabus Oufentina· tribus ab ofente fluuio dicta Oues bidentes Oues populi fideles Obelis virgis. Oyra grece latine manus Ox volentem Oza robuſtus dñi Ozanoth quaſi ſignum vł forte ſignum Ozan abiit Ozia fortitudo dñi Ozibel· fortitudo mea deus: Ozin auris mea Ozuph germinatio.

Pabula herbas Pabulator· paſtor qui pbet pabula Pabulum gramẽ praium flores herbe artuſta paludes: Pacare pacẽ facere: Pacatus placatus lenis mitis: Pace bellum in bello in pace. Pacatus pacem tenens Pacem gratiam placabilitatẽ. Pacẽ oſculum veniã Pacẽ diuũ·deoꝝ indulgentiam Pacificus pactũ pacis facit·vł grãm redintegrat Paciſcitur pacem peragit conficit·tranſigit cedit conuenit: Pacis vocabłm videtur a pacto ſumptũ· potius aũt· pax accipitur·fedus primum iniẽ Pactio inſtitutum ꝑpoſitum·ſtudium rectum cõdictio promiſſio. conuenientia cohibentia Pactiones ꝑmiſſiones: Paconantes plantantes Pacocomũ infirmum vel deiectum Pactum aut definitum conuentum decretum conſtitutũ legem teſtamentũ Pactolus fluuius lidie· in cuius harena aurũ inuenitur. Pacturio plantaturio. Paconiũ ſalubre medicamentũ Pafos inſula Pafie venerie: Paganus qui ſine aliquo iure eſt Paganicus occultus Pagi ꝑ viue memorie ſiue idolis·vel extra vrbem Pagine dicuntur eo ꝙ ſibi inuicem coniungantẽ: Pagani a pagis dicti. Pagis dicti a fontibus qui eadem aqua vterentẽ Pagine dicte qꝛ in libris ſuam queqꝫ optineat regionẽ· ut pagi vel a pãgendo·ꝙ in illis verſus panguntur id eſt figunẽ: Pagula trena. Pagus prouintie·collegiũ curie·vł poſſeſſio ampla ſine aliquo iure· vnde et paganos dicimus alienos a iure vel ſacris conſtitucionibus. Pala q̃ ventilabrum vulgo dicitur·a uentilandis paleis nominatur: Palam publice aperte euidenter coram: Palã factum notum omnibus: Palatium id eſt mons rome appellatus eſt· ꝙ ibi pecus paſcens balare conſueuerit· vł ꝙ balare·i· errare ibi pecudes ſolerent·alii ꝙ ibi iperburei filia palanta habitauerit quia ex hercule latinum peperit· alii eundem ꝙ pallas ibi ſepulta ſit eſtimãt appellari: Pallas minerua dicta eſt· qꝛ pallantem gigantẽ interfecerit· vel ſic putabant qꝛ in palante palude nata ſit: Pallenter indigeſte inconſtanter incõpoſite diſperſe: Phalanx· multitudo ordinata·i·legio Phalanx lingua macedonum quã nos legionẽ appellamus·id eſt ſex milia militum: Phalarica genus teli: Phallarica ſunt tela maiora pilis bello neceſſaria: Palatium eſt nomen· ſicut celum eſt poſitum· & inde palatium a polo per diriuationem ſed et greci ſilr̃iter palatium opanomaranũ appellant qꝛ ꝑ ſua concauitate celi ſimilitudinem habet: Pallax doloſus fallax a pelle·id eſt vult9 q̃ foris ridet· & intus nequiiã gerit Palate in regnorum muſe que de recentibus ficis compingui ſolent Palatini grecentes. Pallentes morbi· eo ꝙ pallidos faciũt homines: Pallentes vmbras· pallidas tenebras. Phalera ornamenta equorum. Paleſtra locus luctationis paleſtra dicitur· paleſtra autem vel a potuſpaleſi· id eſt a luctatione· vel a potuipalein idẽ a motu nominatam dicunt ſcꝫ ꝙ in luctando cum medios arripiunt fere quatiant idqꝫ apud grecos ipalin vocatur. Palioros herba ſpinoſa· hoc eſt zura Pallido aſpectu toruis oculis·turbato corde· triſti facie· turbato viſu·abiecto vultu; Palmites apoſtoli vel ſancti·vel ſarmentum. Palmitics vicium ſarmenta appellantur· ꝙ in modum palmarum humanarum virgulas quaſi digito ſedunt: Palmule appellantur remi a ſimilitudine manus humane: Palmes pars vitis vbi vua naſcitur·quaſi palma. Palma victoria Palmes vitis materies mollis q̃ p nouellam bracie miros fructus affert. nam iñ ruſtici partẽ vitis palmitem dicunt

Palmon greci vocāt ſemen ventris ex ptē palpātibus Palmula gubnaculi pars vna Pallor ſqualores ſordes illuuies tabes ma cies·deformitas ſubitus terror tumultus timor formido Palos idemq̧ et fuſtes qui bus iuuenes ꝓ criminibus feruntur appel lati ꝙ prefixi in foſſis ſtant quos palos ut dictum eſt ruſtici vocant: Palpat blan ditur aſſentatur adulatur aſſerit manu cō tractat fouet leniter tractat: Palpari blan diri Palpebre diluculi extreme noctis ho re ſunt in quibus quaſi nox oculos aperit dum venture lucis iam initia oſtendit Pal pebre a palpitando dicte ꝙ concurrentes inuicem oculorum obtutum reficiūt pilis in ordinem aſtantibus ad eorum munitio nem: Palpebre ſupciliorum loca : Palpo manu tempto·foueo vel blando aut ptra/ cto: Palpo cecus· qui ſemper palpare ſo let vel fur qui in tenebris palpat·vel vei/ ualter: Paludamentū eſt inſigne ducū & imperatorum eſt cocco aut purpura et au ro diſtinctum pallium·de quo ſaluſtius : Togam inquit paludamento mutauit Pa ludes loca aquoſa herbas ſemper habētes paludes dicuntur: Paludium ſimulachrū Palumba columba ſilueſtris grandis. Pa lumbes que degunt in arboribus· virgili9 Rauce palumbes plaudunt: Palumbes di cte eo ꝙ ſint farſe a pablo quas vulgo ſti tas vocāt: Palumbes fere que in ſaxis ſil uiſq̧ habitant: Columbe vero quia man/ ſuete in domibus cōmorant̄: Paluſter vbi palus habundat: Panariū excipulum kpe mactpa: Panagericū eſt licentioſum & lu/ ctuoſum genus dicendi in laudibus regū Panagericon laudabilem: Panarecus liber omniū virtutū Pan om̄e grece: Pan quē pagani dicunt deum· vel incubum appel lant caprinis pedibus barbatum· rubicū da facie in dextera fiſtulam in leua vir/ gulam tenentem · quem volunt rerum & totius nature deum· vnde pan· quaſi om nia appellant: Pana poeta fuit fiſtule Pā dit patefacit adaperit: Pandum flexū fle/ xibile incuruum ſinuatum conuexum Pa nes id eſt panos diſcipuli ſpecies demnoū Panſas apertas aures: Păcarpie dicuntur ex vario genere florū facte: Pădana por ta dicta eſt rome ꝙ ſemper pateret Pădi/ cularii dicuntur qui toto corpore oſcillan tes extēduntur eo ꝙ pandi fiūt: Pandicu laris qui dicebatur dies·id eſt et cōmunica rius in quo om̄ibus diis cōmuniter ſacri ficabatur. Pangat cantet vel pſallat: Pan gere figere· vn̄ plante pangi dicūtur cum terram dimittūtur·in̄ etiam verſus vel pā gi vel figi in cera dicūtur: Pangere ordi/ nare· vel a plandendo dictum: Pangit iū git carmīat cōiūgit iligat defigit percutit· vel citharam tāgit: Pānice ruſeam Paīb9 redimebāt caput equi immolāti idib9 octo bribus ī campo marcio quia id ſacrificiū fiebat ob frugum euētum & equus poti us quā bos immolabatur · qꝺ hic bello· bos frugibus pariēdis eſt aptus. Panſas aures apertas patefactas extenſas·ſolu/ tas lucidas· vel qui ambulat apertis pedi bus in diuerſa tēdentibus. Phātaſma phā taſia·ſpecies viſio nocturna imago: Pāter animal varium habens colorē ſed ſpecioſū valde·phiſiologus dicit de hoc·quō inimi cus eſt draconis ſolū: Cū ergo cōmederit & ſaciatus fuerit diuerſis venationib9 reci pit ſe in ſpelūcam ſuam & ponēs ſe obdor mit: Poſt triduū vero exurgit de ſomno & ſtatim emittit rugitum magnum· ſimul aūt cū rugitu exit de ore eius odor tante ſuauitatis ut ſuperet om̄ia aromata. Cū ergo audierint vocem eius omnes beſtie quecūmq̧ prope ſunt· & que lōge cōgre gant ſe om̄es· & ſecuntur poſt odorem ſu auitatis qui exit de ore eius Solus draco cum audierit vocem eius timore contrahi tur· & fulcit ſe in ſubterraneis cauernis terre· ibi non ferēs vim odoris ſuauitatis eius in ſemetip̄m contractus obtorpeſcit et remanet ibi immobilis quaſi mortuus Pantineius mons eſt nimie altitudinis : Panucula ſpuolili: Panus ſpuolo Panu tia veſtis nuncupata· ꝙ fit diuerſis pan/ nis obſita. Panulie dicte qꝺ ex eis pāni te gantur·ip̄e enim diſcurrūt p telam: Papa tem greci vocant qꝺdam gen9 lini nimiū candidi & molliſſimi Papauer herba ſom nifera de qua virgil· Letheo ſoporē enim languentibus facit· et alia eſt vſualis·alia agreſtis· ex qua fluit ſucus· quem opion appellant papauer ſiluaticū id eſt agreſte cum aceto tritum et frōti impoſitum ſedat dolorē·ſucus vero eius ſi frontem ex eo p unguas ei qui vigilias patitur ſomnū cū ſopore adducit: Pape interiectio eſt admi rantis ut pape viuere non licet· & fornica re licet: Papia popia ſub octauia non ceſ/ ſare ſuffecti conſules papius & popius le gem tulerunt qua ea nominibus eorū ap pellatur papia· popia continens patrum premia ꝓ ſuſcipiendis liberis: Papilio eſt auis· que nunquā creſcit Papirum dictū

ꝙ igni et ceteris ſit aptum. piro enim gr̄ ignem dicunt. idem et alio nomine bibula dicūt. ſed et poeta dicit Conficitur bibula memphitis carta. bibula aūt ideo dicitur. ꝙ humorē bibat: Papotentia ebrietas gr̄. poponius ebrioſus: Papula principale. quia papula eſt diminutiuum Papula eſt paruiſſime cutis erectio circūſcripta cum rubore et ideo papula quaſi pupilla. Pabus inſula eſt veneris. vel pabus auis gr̄ Par ſimile geminū. id eſt tale veriſimile ſimilis equalis Para prepara conſtitue Parabolas grece que latine ꝓuerbia vocant. eo ꝙ in ipſis ſub cōparatiua ſimilitudine figuras verborū & imagines veritatis oſtēderit. Paraclitus ſpiritus ſanctus qui dicitur paraclitus conſolatiōe. paracliſis enī latine conſolatio appellatur: Xp̄us enim eum apoſtolis lugentibus miſit. poſtquā ab eorum oculis in celum aſcendit Conſolator enim triſtibus mittitur. ſcd̄m illam dn̄i ſententiam: Beati qui lugent nunc. & reſ. Item paclitus ꝑ eo ꝙ conſolationem p̄ſtat animabus que gaudium temporale amittunt Alii paclitum latine oratorē vel aduocatū interp̄tantur. ip̄e enim ſpiritus ſanctus dicit. ip̄e docet. ꝑ ip̄m ſermo ſapientie. ab ip̄o ſancta ſcriptura inſpirata eſt ¶ Paradiſus nichil eſt aliud q̄m locus in oriente ſcʒ vbi habitauit homo terrenus in loco ameniſſimo. fructuoſis nemoribus opacum. eundemqꝫ magne forte fecundū in quo etiam lignum dinoſcentie boni & mali ꝓſus et hoc lignum viſibile et corpe pulchrior quā arbores cetere. Qꝫ ergo lignum eſſet non eſt dubitandū ſed cur hoc nomen accepit requirendū ¶ Arbor itaqꝫ illa non erat mala. ſed appellata eſt ſcientia dinoſcendi boni & mali q̄ poſt ꝓhibitiōeʒ ex illa homo non ederet nulla erat p̄cepti futura tranſgreſſio in qua homo expimētum bene diſceret quid eſſet inter obedientie bonum & inobedientie malum Proiñ ex hoc non figurate dictum ſed vere quiddam lignum accipiendum eſt. cui non de fructu vel pomo qđ inde naſceretur. ſed ip̄a re nomen impoſitum eſt. que illo contra vetitum tacto fuerat ſecutura: Paraliſis dicta a corporis impenſatiōe facta ex multa infrigidatione. & in toto corpore et in parte Parata deſtinata inſtituta ſtatuta deliberata decreta edificata perfecta Paratus ingenioſus promptus exercitatus diſpoſitus: Parcus frugi abſtinens alieni. paruo contentus. alieni contemptor diuitiarum tenax ſordidus difficilis dirus durus conſtrictus malign9 ſpurc9 minuti animi anguſtus Pardus ſecundum pithagoram beſtia eſt. varia ac velociſſima preceps ad ſanguinem. ſaltu ad mortē ruit: Parragoma mitigatio grece. Parecauſis. adgreſſio parechaſin digreſſio Parentalia. dies feſti paganorum. vel ꝓpinquitas: Parenticidia. qui parentem occidit Parētes dicti quaſi parientes idem et creatores Parienti apparenti obedienti Pariſia ſilua dicta. Pararium aes dicitur. id qđ de eq̄tibus duplex ꝑ binis equis dabatur Parēs vulgo. pater aut mater. ſed viri prudentes auos. & ꝓauos. auias et ꝓauias. parētis nomine appellari dicunt: Parret ſignificat apparebit: Paribus equis id eſt duobus romani vtebantur in prelio. ut ſudante altero tranſiret in ſiccum Parricidii queſtores appellabantur. qui ſolebant creari cauſas rerum capitaliū querēdarum. nam parricida non vtiqꝫ is qui parentem occidiſſet dicebatur ſed qualemcūqꝫ hominem indamnatum Ita fuiſſe indicat lex nume pōpilii regis his cōpoſita verbis: Siquis hominem liberum dolo ſciēs morti induit parricida eſto: Parumper ſignificat pauliſper q̄i perparuum hominem. id eſt valde paruum. refertur autem ad tempus. Partus et ꝑ naſcendo ponitur. & ꝑ parito neuius male parta delabuntur Parões nauium genus ad cuius ſimilitudinem mioparo vocatur. Parabilis cibus bene paratus vel paribilis domus Paractera grece. repcuſſio latine. inde paractericum carmen dicitur repcuſſio. eo quia repercutiē vnus verſus ab altero: Paraliſis. reſolutio. & dicitur a corporis impenſatione facta: Paralella interpretatur equiſtantia. Sunt autem quinqꝫ circuli ſeptentrionales. qui et articus Solſtitialis Aequinoctialis Brumalis Auſtralis. qui et antarticus Paractaria grece repercuſſio. vnde paractericum carmen dicitur repercuſſio. eo quia repercutitur vnus verſus ab altero. Paranimfa brutiboto Paſcua refectio Peoniū medicamē Peones dicti ab inuētore: Conſtāt ip̄i ex vna lōga et trib9 breuib9 que longa iuxta noīa eoꝝ variatī eſt cōſtituta. Peperit genuit enixa eſt Peplum veſtis lugubris ſacerdotū Pepta muſe a fōte macedonie dicte ꝑpter liquoris ei9 vnicam ſubtilitatē Peragiē finitur exequitur expeditur perficitur conſumitur dedicatur conſecraē terminaē. manū ad ſūmū ponit:

Perbitere plaut9 ꝓ perire poſuit: Parcat
abſat·vel valde cedit: Percantatio videtur
dicta·ex vſu nautico·quia aque altitudinē
conto pertemptant· alii volunt ꝑcunctati
onem dici ꝙ ſi licet is qui curioſus eſt
ꝑ cuncta interroget: Perceps celer: Percē
ſeat conſideret Perciatapſat·blande cedit:
Percita·valde cita·celeriter permota: Per
ciuiliauit· coadunauit: Percinerem veſica
rum plaga: Per cõiugationem·ꝑ cõiuncti
onem: Per cognationē· ꝑ ꝓximitatē Per/
culerit offenderit: Percuſſus plexus pu/
nitus cõuulſus vel iactatus: Perditū ē ꝙ
interit· & recupari non poteſt . Perduelľ
affectans tirannides: Peregrina ſacra ſũt
dicta que ab aliis vrbibus religionis gr̃a
ſunt aduecta Perediam et pileſiam plaut9
cum dixit intelligi voluit cupiditatem edē
di & bibendi: Peremere·alii poſuerunt ꝓ
bibere·alii ꝓ uitiare: Peregre antiq̃ dicebãt
expge fatere. Per energiam que actū rei
in corpe per imaginationē repſentat Per
eſit· conſumpſit Perennis eternus id ē in
ſecula ꝑpetuus Pererrans circumſpiciens
Perfacul et per ſe facul antiqui dicebant
qđ nunc facile et per facile dicimus· vnde
in conſuetudine permanſit facultas: Per
fecto honore·ꝑfecto ſacrificio: Perferunt
patiuntur: Perfert ſuſtinuit Perfect9 cui
nichil iam adici poteſt. Perfectus magni/
ficus excelſus ſummus maxim9 abſolut9
preſtantiſſimus Perferentia gr̃a: Perferē
tium ſuſtinentia: Perfice conſuma perage
ꝑpetra Perfidioſus inuidioſus Perfruiť
conſequitur vtitur: Perfugus fugitiuus.
Perfuga et tranſfuga dicitur q̇ ad hoſtes
perfugit & trãſfugit: Pergama arces he
lii troia Pergā modo· ambulem modo·vel
ꝑſeuerem tantūmodo Pergit exſequitur
finit conſumit edit perficit reficit terminat
paſſim vulgo ꝓmiſcue. Pergite agite virgi
lius pergite pierides: Pergrecare eſt e puľ
& potationibus inſeruire· titinnius homi
nem improbum·nunc ruri pergrecatur :
Perhibet dicit pronunciat Perhifraſis ·i·
ꝓfunde cogitantis: Peribulum deambula
torium· vel belua marina Periclitemur ex
periamur·ſciſcitemur exquiramus Pericli
tatus vexatus Peridion contextum·i· vni
us ſenſus ꝑicia vel doctrina: Periculatus
ſum cato vſus eſt in dicēdo. Periodos am
tus vel circuitus: Peripatiens ambulator·
Periſſologie·ſupfluitatis Peritus conſul
tus ſciens doctus prudens ſapiens: Periſ
ſende dicūtur quibus greſſus nr̃i ornanť

Permeare tranſcurrere Permens equor·
vel nauigantes: Permiſſus appellať aries
qui annis cõpluribus tonſus nõ eſt: Per
multos per diuerſos Perneciem ꝑditionē
Perniciei interfectionis Perpaucos valde
paucos: Perpeſſus paſſus vel ſuſtinuit :
Perpetim ꝑpetuū Perpetim perpetuo di
xer̃t poete: Perpetat ꝑagit ꝑficit Perpe/
titur patitur: Perpes pennis: Perpulit ꝑ
ſuaſit: Perrelexit· in fraude duxit Perſaſa
ſaxa Perſedit ꝑdeſcendit : Perſeuerans ꝑ
tinax: Perſeuerantia deſiderium· auiditas
labor. Perſeuerãtia ꝑtinacia Perſic9· pſer
ſichbom Perſicum vocatum qđ eam arbo
rem primus in egipto inuenerit ꝑſicus· a
quo oriundos ſe ptolomei ferebant·hoc ī
ꝑſida fructum generat interfectoꝝ· apud
nos autem iocundum ac ſuaue·hoꝝ aliud
precox·aliū vocatur eſtiuū Perſicū portū
mare euboicum ꝙ in eo ſteterit claſſis per
ſarum: Perſicum dixit plautus ꝑ acutum
Perſiluum antiqui dicebant vas qđdam·
in quo erat vnguentum· vnde arma qui/
rini vngebantur Per ſincopā ꝑ ablationē
per conciſionem Perſpicuū manifeſtū lim
pidum aptū clarū. Perſuaſit cõpulit adi/
git: Perſtat ꝑmanet Pertinacia ꝑſeuerãtia
aſſiduitas ſtudium cura Pertuſum ꝓ ꝑtu
ſum antiqui dicebant: Peruertit in partē
malam traxit ¶ Peſeſtas dicebatur peſtilē
tia: Peſtifera peſtes ferens Peſtifera auſpi
cia dicuntur·cum cor in extis vel caput in
ſpectum non fuiſſet: Peſſum peſſimum·
peſtis interitus preceps paſſibus temera/
rius perditus vľ violenter oppreſſus Peſ
ſum mergere·nabpiſoufan: Peſſumdata·
p̄cipitata amfracta Petaſum gr̃ latine dici
tur volatile a verbo peto·id eſt volo volas
Petentem appetentem· id eſt querentē Pe
tit viſu circūſpexit· Petiuit caſtra ad naui
gia ꝓperauit· Petimina in humeris iumē
torum. vlcera Peticuli ſũt appellati·ꝙ ve
tuſtiſſimum genus ſepulture in pot9 fue
rit· et dicti peticuli q̈i puticľi· ꝙ ibi cada/
uera putreſcerẽt Petoriū·vehiculum galli
cū·alii oſce dictū putãt·ꝙ hi pecora q̃tuor
Quatuor enī habet rotas· Petulãtia iactã
tia luxuria laſciuia libido vel ſpurciditas
Petuntur querunť Phalanx ꝑs exercit9
vľ mľtitudo īordinata Phario lapis Pha
tus & prapete·iam paſſio et ꝓbatio· Phe
niſſa dido Philippios ſolidos Philippos
id ē mancuſos Philippus pater alexandri
Philocõpos amator iactãtie Philocalus·
bonus amicus Philogeus terram amans

Philologus id eſt amator verbi uel ratõis Philociũ amata mulier: ¶ Piacula expiamenta ſacrificia vel ſcelera. Piaculum peccatum rurſus et ſacruʒ ꝙ purgat peccatũ piacula dicuntur Vnde quidam ſacrificia piacula dicunt. Piaculum ſcelus flagitiũ. ꝓbrum homicidium nefas. vel ꝙ contra diuinitatem aut in templis vł in ſacrificiis cõmittitur. Piacularis porta rome dicta ꝓpter aliqua piacula que ibidem fuerant Piamina expiamenta dicunt: Piarat mũdauerat Piauit purgauit: Piacularia auſpicia appellant. que ſacrificantibus triſticiam portendebat. cum aut hoſtia ab ara effugiſſet. aut ꝑcuſſa mugitũ dediſſet. aut in aliam partẽ corporis q̃m oporteret cecidiſſet Piatrix dicebatur ſacerdos que expiare erat ſolita. quã alii ſagam vocabant. piamente quoꝗ dicebantur quibus vtebantur in expiando: Picta que nunc toga dicitur antea vocabatur purpurea. ea que erat ſine pictura Picena regio in qua eſt aſculum dicta ꝙ ſabini cum aſculũ ꝓficerentur in vexillo eorum picus conſederat: Pierides muſe a picrio mõte dicte ſũt Piger quaſi pedibus eger Eſt enim tard9 ad incedendum. Pigere interdum ꝓ tardari. interdum ꝓ penitere ponitur: Pignus a putione id eſt a percuſſu dicitur: Pilare & cõpilare a greco trahit: Greci enĩ fures piletas dicunt Pilat. pilos habere incipit. alias ꝓ detrahit pilos a quo depilati: Pila que parietem ſuſtentat. ab opponendo ẽ dicta Pilam pilis pugnantes. Pilamis genus piſcis. dictum ꝙ in luto moretur. qđ grece dicitur pilon. Pilentum genus vehiculi quo matrone ferebantur: Pilates genus lapidis Cato lapis candidior quã pilates: Pile et effigies viriles & muliebres ex lana cõpitalibus ſuſpendebantur in cõpitis. ꝙ hunc diem feſtum eſſe deorum inferorum. quo vocante lares putarent quibus tot pile. quot capita ſeruorum. tot effigies. quot eſſent liberi ponebantur ut viuis parcerent & eſſent his pilis et ſimulachris contenti. Pilus har. Pilum. vnde tunditur quicquit in pila mittitur. vel haſta Pilum eſt proprie haſta romana: Pila a pinſendis ſeminibus id eſt terendis hinc & pigmenta. eo ꝙ in pila & pilo aguntur quaſi piligmenta: Pilicrepus pilarius Pilentum. vel precorttum cõnectum. q̃tuor rotarum vel iaculorum. quibus matrone olim vtebantur Virgili9. Pilentis matris mollibus. Oratius plures colones atꝗ caballi paſcendi deducenda premia. Erant autem antea pilenta venetici coloris. non ut nunc ſunt. quibus niſi caſte matrõe vti non poterant: Pincerna miniſter ſchenck Pingo malon. Pingue ſolum fertilis locus vel terra: Pinguis obeſus craſſus ſaginatus vliginoſus Pingue feritas ceruorum. Pinna faſtigium templi. vel muria cutis: Pinna a pendendo vocata id eſt volando. Pinnaculum dicitur quicquit preminet Pĩnula extrema pars auris: Pinne ſcripture diuine: Pinicus afer: Pinnoſum linioſum Pinus ſapinus pycke: Pinſores dicebantur qui nunc piſtores vocãtur Pionia crater celidonia. Pios religioſos: ¶ Pipulo cõuitio vel ploratu ¶ Pira ara lignis altioribus cõpoſita. id ẽ cum adhuc non ardet. Rog9 vero dicitur cum ardet Piro ex greco id eſt ignis pira Piram rogum id eſt lignoꝝ conſtructionẽ. in quo mortui comburũtur: Pirata latro marin9 vel ſceleratus aut graſſator: Pira matura calefaciunt. immatura vero reſtringũt: Piretrum piroboum. Pirites lapis pſicus q̃ in tenentis manu ſi vehementius p̃matur adurit ꝓpter ꝙ ab igne nomẽ accepit: Pirrichius dicitur a pirro filio achillis. eo ꝙ ad funus patris armat9 eodem modo ſalutauerit. vnde et pirrichia inuenta apud grecos ſalutatõ dicitur Pirus birbom Pirus rex epiri qui ex genere achillis originem traxit: Piſa erbiſʒ. Piſa genus leguminis dicta. ꝙ ea pẽſabatur aliquid auri minutum. nam pis aurũ dicitur: Piſcarium et piſcatorem hoc intereſt. ꝙ piſcari9 eſt qui vendit piſces. piſcator qui capit Piſcatores apłi vel doctores: Piſces ſancti. Piſces dicti. vnde et pecus a paſcendo ſcʒ Hec aũt que in aquis narãt. ideo reptilia dicuntur qđ reptandi habent et naturam: Scimus aũt reptilia dici genera ſerpentiũ eo ꝙ ſup terrã repãt. ſed młto magis omẽ qđ natat reptandi habet ſpeciem vł naťam Piſteugis crudelitas. Piſcia natatoria wigari Piſcia diciĩ ꝙ ſit piſcib9 plẽa Piſcoſos piſcib9 plenos: Piſema ſpeclar Piſe vrbs pelopẽſiũ vbi ioui olĩpi ludi celebrãtur Piſe vrbs elidis vbi fluui9 ẽ alfe9 eodẽ noĩe vrbs etrurie Phiſõ fluui9 a padiſo exiēs Phiſõ aũt antea quẽ nunc gangẽ vocant. Piſticũ herba rubicũda. vł nardũ piſticũ ſpicatũ vł fidelẽ Piſtrilla puũ piſtrinũ Piſtrinũ vbi paẽs coquũt Piſtrinũ dictũ q̃i pilis tritum eo ꝙ pilo antea tundebat grana vnde et apud veteres nõ molitores ſed

piſtores qͥt pinſores dicti a pinſendis grã
nis frumenti Molarum enim vſus nõdũ
erat. ſed granum pilo findebãt. vñ et vir
gilius. nunc torrete igni fruges et frangi
te ſaxo Piſtrix genus beſtie marine belua
maris vel nauis aut monſtrum: Pitacio
la membranula: Pithius fidem auferens
Pithium vel micene ciuitates grecorũ: Pi
thiũ appollinẽ vocari aiunt. a phitone in
menſe molis ſerpente cui9 non magis ve
nena quã magnitudo terrebat. hunc apol
lo ſagittarũ ictib9 ſternebat. nois quoqꝫ
ſpolia reportauit. ut pithius vocaret̃. vñ
et ob hoc inſignis victorie ſacra celebrãda
conſtituit Phitones de ſerpentibus diuinã
tes. nam apollo pithius ſerpentẽ ſagitta ꝑ
emit. & ſub pelle ei9 ꝓphetauit. vñ et phi
tones dicuntur: Phitoniſſo a picio apolli
ne dicta ꝙ is auctor fuerit diuinandi: Pi
ton conſulere interrogo. vel a verbo pito:
Pix barʒoh Pixides vaſa modica argentea
vel lignea in ſimilitudinẽ capſelle. vł calix
vel ſciphus Pixides vaſa modica ex buxo
facta. nã qꝺ nos buxĩ greci bixum vocãt
¶ Placata tranqͥlla Placat ſedat requieſcẽ
facit delinit cõponit Placare ſedare ſopire
vel linire mulcere mitigare mollire ꝓpicia
re ſatiſfacere exorare blãdiri imp̄care Pla
cet delectat cordi eſt. voluntati eſt. adiumẽ
to eſt. gratum eſt. acceptũ eſt. in honore ẽ
in precio eſt Placet libet anĩo conlibeſcit:
Placentia dulcia delicias de ſimila. et oleo
adipe et melle Placidũ mitẽ tranquillũ qͤ
tem molliſſimũ ꝓpitiũ vł ꝙ hominib9 pla
cet Placidus bõ dicit̃ q̃ omĩbus hominib9
placet: Placidus tempat9 mediocris lenis
iocundus dulcis. cõmunis mitis ſedatus.
miſericors clemens manſuetus maturus.
moderatus gratus benign9 Placita initia
conſilia cenſa dicta viſa Placidum notum
immobilem Placorẽ placationem: Plaga
climata. pars celi tractus vł p̄cuſſio Quõ
ſi dicas plaga orientalis. aut occidentalis.
aut ſeptentrionalis ſiue meridiana. hec &
climata dicuntur: Plaga angor anxietas
tedium moleſtia aporia vulnus ictus fla
gellum ſtimulus acule9 cicatrix liuor Pla
giarius qui ſeducit pueros et ſeruos abi
gator mancipiorũ vel pecoꝝ alienorũ diſ
tractor vel ſeductor Plage qͥ flage. ſꝫ pla
ge et flag̃ p̄prĩe poſitiõis ſunt. Plagiator a
potuplagio id ẽ obliquo qꝺ nõ certa via
graditur ſed pellicendo dolis Planas pou
niſcabo Planctus ploratus fletus lacrĩe
lamentatio cõploratio gemitus ſingultus

eiulatus vlulat9 meror luct9 triſticia Plã
ta vna pars nauis id ẽ thil: Plance tabule
plane ob quã cauſam et planci appellant̃
quia ſupra modum pedib9 plani ſunt Plã
te ſemina holerum qꝺ plane ſint ita appel
lantur. etiã ex ſimili plante nr̃orũ pedum:
Plane aperte differte dilucide diſtincte ſb
tiliter lucide eligantur enucleatim Plane
tas ſidera currentia. ꝙ relique ſtelle celo fi
xe ſunt Ambro. ſed in libro exameron ſic
eloquitur dicẽs. legimus in dauid: Lauda
te eum celi celorum Vtrũ enim vnũ ſit ce
lum. an plures contentionem. dum aliqui
multos eſſe aſſerunt. alii aũt preter vnum
alios eſſe negant Philoſophia aũt mundi
ſeptem orbe ciri Poeſis dicitur greco noĩe
opus multoꝝ libroꝝ: Poema vnius libri
Poeta vates Poete a poemate appellatio
nem acceperũt. Poete aũt latine vates di
cuntur. vñ et ſcripta eoꝝ vaticinia olim di
cebantur: Poete inde ſunt dicti. ſic ait tran
quillus quia primũ homines exuta ferita
te ratione vite habere cepiſſẽt. ſeqꝫ ac deos
ſuos noſſe cultum modicum. ac ſermoneꝫ
neceſſarium cõmenti ſibi vtriuſqꝫ magnifi
centiam ad religionẽ deoꝝ ſuorum. et cogi
tauerunt. igitur ut templa illis domibus
pulchriora et ſimulachra corporibus am
pliora faciebant. ita eloquio etiam qͥ angu
ſtiore honorandos putauerĩt laudeſqꝫ eoꝝ
& verbis illuſtrioribus & iocundioribus
numeris extulerunt. id genus qꝺ forma
quadam efficitur. qua poete dicunt̃ poẽa
vocitatum eſt. eiuſqꝫ factores poete. vates
a vi mentis appellatos varro auctor ẽ vel
a viendis carminibus hoc eſt modulandis
& p̄inde poeta latine vates. vnde olim ſcri
pta eorum vaticinia dicebant̃. ꝙ vi quadã
et qͥ veſania in ſcribendo cõmouerent̃. vel
ꝙ modis verba connecterẽt. vere antiquis
p̄uinci reponentibus etiam p furorem di
uini eodem erant nomine qꝺ et ip̄i quoqꝫ
pleraqꝫ verbis efferebant: Quidã aũt poe
te theologi dicti ſunt. quõ de diis carmĩa
faciebant. Officiũ aũt poete in eo ẽ. ut ea
que vere geſta ſunt alias ſpecies obliquis
figurationibus cum decore aliquo conuer
ſa tranſducat. vñ et lucan9 ideo in nume
ro poetarũ non ponitur ꝙ videtur hiſto
rias cõpoſuiſſe nõ poemata Apud poe
tas aũt tres ſũt caracteres eſſe dicẽdi. vnũ
in quo tamen poeta loquitur ut eſt in li
bro virgilii georgico Aliud dragmaticum
in quo nuſquã poeta loquitur ut eſt in cõ
mediis et tragediis Tertium mixtum. ut ẽ

in eneide· nam poeta illic et introducte ꝑſone loquūtur: Poetico lepore id ē elegantie dictionis Poeticus ſubaudis liber belli cantus Poeticis eſcis·id eſt digeſtilibus Pogor piapus hebreice id eſt ignominia Poliginos ꝓſepinata ꝑſonantia: Polegū martis dictamnum. Polegiū apud indos piper precioſiorem habet virtutem termāticam calefacit et deducit extenuat & purgat & digerit. Polemos bellum · pugna grecum: Polemitum ergo quaſi pugnas textas: Pollens potens Pollentie excellētie florētie: Polipſintecton eſt dictio multis concatenata cōiunctionibus ut extūcq; laremcq; amigleumcq; canem: Poli celi cardines mundi Pollet excellit prefulget uiget creſcit vigilat: Poli excellentibus ciclis cacumina quibus maxima ſpera nitiť quorum alter ad aquilonem exſpectans boreus·alter terre oppoſitus auſtronotus dictus eſt: Poli ſunt circuli qui currunt ꝑ axem· horum alter eſt ſeptentrionalis qui nunquā occidit appellatuſcq; bore9 · alter auſtralis qui nunquā videtur et auſtronotius dicitur·& dicti poli ꝙ ſint axium ciclo exuſu plauſtrorum a poliendo ſcȝ nominati·ſed polus boreus ſemper videtur auſtronotus nunq̄m ꝙ dextera celi altior eſt. Poli iuſiurandum per pollicem· Pollicens ꝓmittens: Poliandrum id eſt tumulus mortuoꝝ: Poliandrion multitudines Polliceor ꝓmitto ſpondeo·fidem do·fidē facio. Polliceor & ꝓmitto ita diſtinguitur Pollicemur vltro ꝓmittimus poſtulato · id eſt petenti: Polliceri et ꝓmittere ita diſtinguitur·polliceri dicimus ꝙ ſponte ꝓmittimus nec rogati· ꝓmittere ꝙ petiti Ergo ꝓmittimus rogati pollicemur vltro·itē ꝓmittim9 verbo pollicemur ſcriptura Polifemus ciclops: Polignos herba quā latini herbam ſanguinariam vocant· que miſſa in naribus ſanguinem mouet · & omēs fluxus ſanguinis ſtringit: Polli locus · multi locus·id eſt verboſus · vel vani locus: Polimata veſtis multi coloris . Polimatus enim textus multorum colorum ē Pollictores humatores oſſium· ſiue cadauerum ſepultores: Pollinetum· funeratum·ac ſepultum: Polios herba a grecis & latinis omni morbo adicitur· quia multis morbis ſubueniat· naſcitur in montibus & duris locis · odore grauis· & ſub dulcis ſucus eius aqua cocta percuſſum· a ſerpentibus ſanat· ſparſa in domum vł accenſa omnes ſerpentes fugat Polipodia

folia · vel claſolia habet· ſimilis pede quomodo corbis Polipodion· cuius radix hirta atcq; crinita: Polipus autem ex quo diriuatum eſt ut polipodion diceretur naſcitur in tenebris petrarum· terris ſiue quercuis vicinis: Poliptoton diuerſis & pluribus caſibus variata oratio : Poliptoton ē multitudo caſſuum varietatem diſtincta · ut litora litoribus contraria fluctibus vndas·imprecor arma armis pugnent· ipſicq; nepotes: Item ex nichilo· nichilo ad nichilum· nil poſſe reuerti: Poliptogum hoc dicitur et pſalterium: Poliptogum ſcriptum hiſtorie annales·monumenta libri· tabule codices teſtamenta·codicilli nuncupationes· cōmentaria·aluum curie : Polipticus liber·vita vrbana: Polipus·id eſt multiplex· plurimos enim nexus habet· iſte ingenioſus hamum appetens brancii complectit non morſu· nec prius dimittat quā eſcam circum roſerit · vadoſo autem in littore petram nactus effigitur ei atcq; eius nebuloſo ingenio ſubit & ſimili ſpecie terga obductus plurimos piſcium ſine vlla ſuſpicione fraudis adlapſus· dum non notam precauent & ſaxum opinantur caſibus furtiue artis includit et ſinu quodaȝ ſue carnis intercipit Polis ciuitas: Poliō herba. Politricum ſiue adiantos·i·coliandrum agreſte·fertur ꝙ ſuc9 foliorum ei9 alopici capillos creat : Politricum a grecis a diacon· alii politricon· alii tincomones alii euerticon·alii viteres egiptii & romani cincinnares. Politricum herba que habet ramuſculos quaſi ſeta porcina· traditur ex hac herba capillos mulierum nutriri : Politus·acer acutus·ardens limatus vehemens concitatus intentus. Poliuiant · ſcalpebant. Polumum· locus ſacrorum : Polum firmamentum celum ether ſpera· Polifemum dicunt vnum habuiſſe oculum Alii duos· alii tres·ſed totum fabuloſum eſt . Nam hic vir prudentiſſimus fuit : Pollutum corruptum viciatum fedatum violatum inquinatum· dehoneſtatum· deforme·deturpatum·decoloratum· profanum ·commaculatum: Poma ab opimo· id eſt a copie vbertate vocata. Poma autē recentia facilius egerūtur·quā illa que fuerint ſicca. Omnia vero poma agreſtia indigeſtibilia approbantur. Omnia nomina arborum latine feminini fere ſunt generis exceptis paucis ut hic oleaſter hoc ſiler· hoc buxum· licet & hec bux9 vocatur: Nam ſuperfluam quidā volunt facē

diſcretionem ut hec buxus de arbore dica
mus· buxum vero de ligno compoſitum:
Pomarium et pometum ſiue pomeriū ita
diſtinguitur· pomarium eſt vbi poma po
nuntur· pometum vbi poma naſcuntur·
pomerium locus ꝓximus muri: Pomelia
ſorbo ſimilis eſt mediocris arbor et flore cā
dido · dicta ꝙ dulcedo ſit eius fructus &
acuto ſapore cōmixta hec arbor etate du/
rat exigua Pena ſupplicium: Penates do
mus vel dies. Poeni afri Poeta factor vł
compoſitor. vł fictor carminis Poet9 mo
dice ſubtractus. Polarchia vbi multorum
Polemitas de auro fila variatas a rotun/
ditate poli dicitur. Polenta farina ſubtiliſ
ſima de multis de fabis· de tritico: Pollex
dictus eo ꝙ inter alios pollet: Pollet bo/
nis habundat· creſcit floret precellet valet·
viget potens enitet eminet· vbiqꝫ pulchꝝ
eſt· propagat prolatat: Poliandrion mul
titudines: Poliandriū tumulus mortuoꝝ
Pollicetur promittit ſpondit: Pollicitus
promiſit: Polliceo gibeiʒʒo: Polio lichon
vel haſinō Pollicitatio ꝓmiſſio: Pollictor
vltimo honore affectus· id eſt humator.
Pollinctores dicti ſunt qui funera moriē
tia accurant· & dicuntur q̄i pollutorū vn
ctores· id eſt cadauerum curatores: Pollis
genus farine. Polidegmō grece multe ſci
ētie dicitur Poli duo cardines celi auſtra
lis & ſeptentrionalis: Polimita id eſt glu
tinata vel orbiculata vel pluriforma vł mł
tifaria. Polimitarius artifex veſtimentoꝝ
id eſt boloſiricum Poliſtore vbi ſunt colle
cte plurime hiſtorie Polum ciuitas Poli/
tice ciuiles: Polimnia capacitas memorie
Polita ornata rotunda Policia ſconi: Po
lixene multoꝝ peregrina dicitur Polimp9
genus piſcis: Polimnia plurima vł multa
memoria interpretatur: Poli grece pluri/
mum Polomum locum ſacrum Poloſe al
te ſublimiter: Polluit inquinat vel inquiā
uit: Pollucibilitate hūanitate: Polus ſtel
la eſt in uertice celi ī plauſtro celi a qua to
tum celum dicitur: Polum celū ſpera glo
bum vel ſuperior pars: Polluceo offero:
Pollux grece a potuapollin id eſt a per/
dendo Polla fuſca mltitudo ¶ Pomamo
ra ſuarꝫperi: Pamoma olea bomorū Po
ma ſanctorum fructus: Pomarium viri
darium· vbi multe arbores ſunt· vł vbi ſūt
poma Pomerium locus ꝓxim9 muris vł
ſpeculum qui circa muros eſt Pomeria di
cuntur loca domui vicina· quaſi ꝓmuria di
cta ¶ Ponam aptem ¶ Populat· vaſtat·
predat pugnat exſpoliat debellat vexat di
ripit Populatus exſpoliat9 vaſtatus: Po
pularius ante fragorib9 populi ¶ Portat
vehit grauat: Portendunt ſignificāt ¶ Po
tior prkpr Portentum eſt ꝙ ſubito appa
ret· & aliquid pretendit· idem eſt et ꝓdigi
um· ſignum ꝙ ſubito tantum eſt· & nichil
ſignificat: ¶ Poſſeſſio predium: Poſteri/
tas generatio ſubſequens· poſterior ſcꝫ
futura Poſtliminio· poſt mortem patris
vel matris· vel qui poſt captiuitatē reuer
ſus iura que amiſerat recepit: Poſtilio po
ſtulatio Poſtulat petit rogat ¶ Poteſt va
let poteſtatem habet· auctoritatem habet:
Potens autem ſimplex dicitur. quaſi pa/
tens· eo ꝙ illi omnia patent Poteſtur pro
poteſt Poteſtare· de id qđ noris ſētit: Po
teſtas ditio Potiri adipiſci Poſitis infectis
potirentur oblectarentur ¶ Praua a ꝓce/
ptis dei deuia Prauum malum peruerſum:
Precie hec cito matureſcunt· vnde et ꝓcie
dicte ſunt quaſi ꝓcoque· qđ ante alias co
quentur Precentor qui vocem premittit in
cantu Precinctus accinct9 Precipitat vi/
guit impellit· ab alto deicit· ꝓcipit vel emit
tit claudit: Precipio tranſcapitatio vł im/
perio: Precluus aūt nō venit a verbo qđ
eſt duo id eſt auſculto· ſed a nomine qđ eſt
cleos id eſt a gloria. Predicit· antedicit· fu
turū nuntiat: Preferuidus valde velox:
Predator ſpoliator Prefer porta extolle:
Prefert nunciat: Precordia interiores par
tes: Prepedit impedit: Prepes velox· vel
auis qui ſemꝑ priora appetit: Preprope
re feſtinauit inordinate peruerſe ante tem
pus feſtinauit: Prepudia pomorum im/
mundicia Preſeptum circūdatum: Pre ſe
tulit· pluſquā oportet laudauit ſe Pre ſe·
ante ſe Preſides vero dicti· qui alicuius lo
ci tutelam preſidialiter tenent: Preſidet ꝓ
eſt Preſſo clauſo Preſtat prebet· conce/
dit maius melius ē· precedit prior vel po/
tior eſt· vel excellit Preſtent meliora ſunt
Preſtitit melius eſt Preſtitum datū· Pre
ſtigies· a preſtigiatore nomen accepit Pre
ſto ē· obſeruatū preſentē Preſtites ꝓſules
Preſtinas premias Preſulo· principatum
teneo. Preſul qui preſedet· vel ꝙ preſit iu
dicio princeps defenſorum iudex vel cun
ctis prepoſitus· Pretendebat ꝓmittebat·
Precelluit iuxta fluit Precio pena Preto
res idem qui et prefecti quaſi prepoſitores
vel quaſi preceptores ciuitatis Pretura ꝓ
toris officium Preuerſa ꝓmutata Preuo
lans aū volans Primo ope genus officii

Primum·in principio Princeps primus·
prior dux: Principat9 fuirſtuom Priuor
fraudor·frix troianus: Probarem exqui
ſiſſem: Procanus ornatus edificiorũ Pro
ceſſum· frbmdkbsmnn Procos petitores
Proculſit mactauit immolauit: Prodidit·
oſtendit manifeſtauit Prodi exi Prodig9
ſupflue largus·vorax diſſipator ſubſtãtie
perditus conſumptor·euerſor in feminis
vł per ſe turpis Acotoocaotoc Prodigiũ
eſt ꝙ in longum tempus dirigit ſignifica
tionem: Proditio delatio: Proditus diſpẽ
ſus vel manifeſtatus Prodo trado vel ma
nifeſto: Producẽs eluciens: Prelium dimi
catio·pugna certamen Proemium dicitur
ꝓprie preuatio ꝓlocutio : Profanatũ con
temptum pollutum Profanus ſacrilegus
qui ſacra polluit Profatum ante dictum
locutum: Profectus egreſſus pficiẽs grã
deuus Profiteri· proſequi aliquid: Prola
pſa cadencia. Promã pferam dicam. Pro
mater· terra ſoror proaui Prominet exal
tat·longe eſt: Promuſcua confuſa diuerſa
varia cõmixta Promiſſum gebeiſʒ Promo
bidrucbo Promunt ptulerũt: Promuſcõ
dus cellarium·eo ꝙ deintus pmat·et int9
condat ¶ Pronoſtonus ẽ qui habet men/
tum fixum in pectus p̃ triſticia: Pronefa
pluribus verbis Propagat originem extẽ
dit protelat dilatat creſcit vel radicat Pro/
penſa magna: Propenſius habundantius
Propheta p̃dicator: Problema parabola·
vł ꝓpoſitio Propoſito cepto Propono or
dino: Propolas louppun vel trãcb9 Pro
pudorio confeſſio Propenſior qui incũ/
bit ad pgendum bene vel male Proret p/
diit Proſcriptus dicitur q̃i palam ſcriptus
pcul damnatione· q̃i pcul ſcriptio cui9 bo
na palam et apte ſcribuntur: Proſerpina
luna ipa et diana. Proſtibula meretrix q̃
pſtat: Proſubiit ſpelkt Protos grece pri/
mus plaſtus formatus Protrabo gilego:
Protego tueo vel defendo Prouiri portio
ne quis p ſe Prouẽtus incrementa Pro/
ximi fide ppinq̃ Primus arbor ¶ Pſallia
cantatrix Pſantonico ſandacino. Pſeudu
lus·falſus ppbeta: Pubem ciliorum· id ẽ
ſupcilioꝝ: Puberem iuuenem Puber iun
ger. Pudicus qui amico caſtus eſt: Puer
filius inberbis ephebus· atenoc: Puerpa·
que primum maſculum generat· vł part9
puelle Puere potuere Pugionem lanceã
gladium mucronem vel pugnũ. Pugnũ
gugillum: Pulli ſancti dicuntur· et in alia
parte pullos filios auiũ Pulpitũ· lectũ·
Pulegiũ puleia. Pulpita lectora. Pulix
tloch Pulpe carnales Puls pri Puls polʒ
Puncta ſtigmata ſigna plagarũ Pumili
or mollior eneruitur. Punica gen9 pome
Punicis affricanis Pura baſta· ſine ferro
Purpuraret decoraret venuſtaret Putula
eſt in ſupficie corporis turgida veluti col
lectio Preceps accuſatio caſui locum altũ
& piculoſum dicimus·ex quo precipitare
quicquit poſſit·ſi aũt hominem ſignifica/
re volumus p̃cipite dicimus· om̃ia ſũmo
do et piculo pungentem. Predo eſt· qui
populando alienam inuadit puinciã Pro
cauſa pro re p tempore p pſona p aucto/
ricate p dignitate p religione p iure p ne
ceſſicate p uirilicate p firmitate p felicitate
pro copia p mericis p ſalute. Proneſiũ fu
nis quo nauis in litore religacur ad paluʒ
Protrabit pducit attrabit Proto tipũ qđ
dicitur principale Prouentu fortuna euen
tu caſu fato Pudorem et pudiciciam bec ẽ
diſtinctio·pudor corpis eſt· pudicicia mẽ
tis. Pulpa dicta·quia cum pulte olim mi
xta veſcebatur·vñ et pulmentariũ et pul/
mentum dictũ Puluinar vero ac puluina
ria principũ ſunt vel regum id eſt lectiſter
nia que ſternebantur in templis: Purgat·
mundat clarum facit.

Qua datur·
quomodo
permittiť.
Que eſt co
pia· cũ cui
quoq3· &
poſſibilitas
alicui Qua
facere·quõ
facere Qua
drantem·i·
peccatum.
Quadrans ergo quarta ps alicuius rei·
Quarta igitur pars buius mundi qui ex
quatuor elementis conſtat· terra eſt ex q̃
corpus factum eſt· & ideo p quadrantem
minima peccata deſignanť que cõmiſimus
per carnis deſideria. Que fert adoleſcẽtia
que babet adoleſcẽtia Que fortuna q̃ euẽ
tus Quemuis quecũq3 Que machina bel
li·quale argumentum pugne Que quib9
ante feram· quid primo· quid poſtea dicã.
Quercetum dicebant antiqui locum quo
querci vel fagi babebantur Querellanteʒ

querellas afferentem Querellatus queſt9
cuſſatus: Que religio.qui cultus: Quer
cus eſt arbor glandifera·& dicitur a que/
rẽdo·eo ꝙ antiqui in ea victum querebãt
Querela clamor culpa· calamitas planct9
accuſatio conqueſtio: Queri moueri Que
regio· qui locus: Queſitat querit interro/
gat ſciſcitatur: Queſita priſtĩa Queſtores
pecunie publice procuratores. Queſtus ẽ
accuſauit ſiue lucra: Queſtuoſus lucroſus
Queſtus ſum culpaui Queſtuarius qui q̃
ſtu corporis viuit Que tempora rerũ viꝫ
pax aut perturbatio. Queuerit potuerit:
Que ve·et ſi licet. Queuit potuit: Queũt
poſſunt: Qua gratia·ꝓpter quã cauſam.
Qua magis·ut magis: Quã forti pectore
en armis animo et virib9 fortis: Qua mẽ
te·quo animo: Quãquã·et quamuis·&
licet idem ſunt. Quã verſũ· quamlibet ex
parte Quãqꝫ qualiter Qua nam·nam q̃a
quare vel vbi: Quandam aliquã Quare·
cur·quapropter·quã obrem·quo circa:
quõ quidem·quatenus quia·quaſi vero·
tandem proinde·ac ſi: Quare·inde: Quaſ
dam aliquis: Quaſſantis·ſiliqua doloſa:
Quaſſo concutio: Quemuis quemcumqꝫ
Quaternio· princeps quatuor militum:
Qua vectus·qua portatus: Querquerã·
frigidam. Querulus·qui querelam infert
Queſtiones ſunt· habentes aliquid qđ di/
ſputatione ſoluendum ſit: Queſtores· q̃i
queſitores·eo ꝙ queſtionibus ꝑſunt·cõ
ſilium enim et cauſa apud eos ẽ Queſtum
pecuniam Quia qđ Qui vnde. Quibo po
tero Quibus omnibus. Quibus nam per
ſonã requirentis indicat. Qui cido·vnde
interrogo: Quidapolus·menſam ſonariã
Quid. quid ita quare Quid eſt cido· inter
rogatiuum eſt Quid michi ſtruis·quid mi
chi facis Quid optes·quid eligas·q̃d por
ro·q̃d inde Quidqꝫ·q̃cquid ſit·vel qđcũqꝫ
Quid ve·vel aut quid: Quieſcere facit ſe/
dat Quieſco aſſentio Quietas trãquillas
placidas mites. Quietus mollis ſecurus.
Qui forma·qui modus. Qui forte velint
qui votum habent: Quin immo·ꝙ ſi nõ
enim·quia alioquin: Qui nam·qui vero·
ut aliquid quaſi vero Quĩ aũt. vtrũqꝫ aũt
Quid ni vti ſi dicas· q̃re nõ Quinquatria
dicuntur feſta minerue· eo ꝙ per quinqꝫ
dies celebrabantur Qui orion·ꝙ etiam ru
ſtici falcem vocãt Quipppe preſertim. ſiue
enim maxime vtiqꝫ certe nimirum videlicꝫ
preterea modicum ſine dubio. Qui primũ
in quõ primũ. Quiritat populo alloquit̃

vel frequenter querit Quiritare populare
Quirites ciues romani a quirino dicti ſeu
populi romani· vnde quirinaalis dicitur
mons ſeptimus rome Quiris ſpies ſtagna
Quiſpiam vllus·vel aliquis Quiſpiã mo
dicum Quiſquilie ſurculi minuti Quiſqui
lias frumentorum purgamẽta·vel paleas
creentatas Qui ſi·quibus: Quis quibus.
Quiui potui: Quiuerunt potuerũt Quot
cauſas·petis exalto· ꝙ me·de longe circa
mea. Quo ſidere·quo ſigno·quo tempore
Quodammodo tanquã velut. Quđuſqꝫ ẽ.
quicquit· vbiqꝫ eſt: Quo diuerſus abis·
qua re alia parte vadis Quđ ſuꝑ eſt qđ re
ſtat Quod te·ꝓpter ꝙ te· Quod forte vſqꝫ
ut non adhuc quis. Quod quas tanquã.
Quã molem·quã magnitudinẽ: Quonã
modo· quali modo: Quõ quidem ſi igit̃
quia Quondam aliquando olim. Quo lit
tore·qua ripa Quorum pars· quorũ pte
magna fuit Quorum ſub uertice·ſub quo
rum cacumine Quorundam aliquorum.
Quos eolidum hoſpitalium deorum Quo
ſub celo·ſub qua parte celi. Quot annis·
quotquot annis·ſingulis annis. Quo tẽ/
dant ferro·vbi feſtinant ictibus Quo ten
dere pergant·vbi feſtinãt ambulare Quo
tidie per q·ſcribẽdum non ꝑ c·ut ſit quot
diebus Quoto cuiqꝫ·cuicunqꝫ de numero
Quo tenditis·quo ꝓperatis Quo te cũqꝫ
ubicunqꝫ locum. Quot quanti. Quoties
aſſidue. Quo ue·qua parte Quotus qua
ſi quis·uel cum quantos Quo uel magis
uel maxime: Quouſqꝫ quãdiu·uſqꝫ quo
tandem uſqꝫ ad finem Quouſqꝫ tandẽ ab
utero cantilena pacientie noſtre quã diu ta
men ab in Quaſſillum latine·qđ grece ca
lathum dicitur. Quatriuie· quatuor in ea
competunt quatuor a figura quadrata no
men ſubmiſerunt Quo uis·quo feſtinas·
Quorum equora·in quorum campo.
Quo ſanguine·qua origine Quos fama
obſcura recondit·quos ignobilitas origi/
nis uel nominis fama obſcuros facit Quo
inter inter quos Quos ue·ul' quos Quo
tidie per q·ſcribendum·non per c·ut ſit·
quot diebus Quo tantum qua de cauſa
tantum Quouſqꝫ tandem abutere catili/
na pacientiam noſtram· quouſqꝫ uel quã
diu male uteris catilena pacientiam no/
ſtram. Quouſqꝫ quãdiu quem ad finem
quatenus·uſqꝫquo· uſqꝫ eo uſqꝫ. Quũ
per q·ſcribitur·quia nõ eſt prepoſitio ab
latiui quum fecerim ꝑteriti temporis ſũt:
Ques quium ſicut puppes puppiũ dici9

Quin primum celeriter . ocius citius curſi
raptim feſtinãter Quur p q· ſcribit̃ Quur
quo pacto·quo mõ quo initio·queadmo
dum· qua ratione·qua via· qua virtute·
quã obrem quapropter·quã ob quã cau/
ſam· qua re· quid ita· qua de re· quorſum
q̃d qua re Quurrulis ſella a curſu quur/
rule Quurrulis·ſella in qua purpurati ſe
dent· & q̃ de curru currules dicunt̃ Quur
rulem et curialem hoc intereſt· curiales of
ficiales populi·currules vero ſelle in qui/
bus magiſtratus ſedentes iura reddebant
Dicte aũt currules quia apud veteres pre
tores & conſules ꝓpter itineris longinq̃/
tatem curru forum ꝓuehebantur· quibus
ſedentes dicere iura ſolebant·a curru cur/
rules ſelle ſunt nominate:

RAMEſſe·
vrbs quã
edificauert̃
filii iſrahel
in egipto ·
olim autẽ
& vniũſa
prouĩtia ſic
vocabatur
in qua ha/
bitabat ia/
cob vna cũ
liberis ſuis: Ramoth in tribu gad·ciuitas
ſacerdotalis & fugitiuoꝝ in terra galiaditi
de Rabboth in tribu iſachar eſt vſqꝫ hodie
villa alia rebbo in finibus eleutheropoleos
ad ſolis ortum. Rama ĩ tribu aſer vſqꝫ ad
ciuitatem munitã tiriorũ. Rama·in tribu
neptalim· idcirco eadem nomina vicorum
tribubus variis adſignantur·quia cũ apd̕
nos vnum nomen ſonare videãtur·apud
hebreos diuerſis ſcripta ſunt litteris Ra/
chel & ad hanc dauid ſpoliorum partẽ mi
miſit: Rabbath ciuitas regni amon· nunc
filadelfia· cui9 meminit hieremias Rama
in tribu beniamin· ciuitas ſaulis· in ſexto
miliario ab elia ad ſeptentrionalem plagã
contra bethel·meminit et huius hieremias
Ramale·ꝓ quo aquila interpretatur exal
tabitur·ſcriptum ĩ zacharia Eſt aũt et ali9
locus in tribu beniamin iuxta bethlehem
de quo dicitur vox in rama audita eſt· &
de hoc in libris hebraicarũ queſtionũ ple
nius dicitur: Raama tonitruum vꝉ excelſa
Rameſſes pars eſt thebaidis· pag9 ſcilicet
qui nunc arſenoginite dicitur Rameſſa pa
bulum vel tinea·ſiue malicia de tinea: Raã
ſes intonuit letus·ſiue maliciam de tinea:
Rathma viſio conſumata ſiue iuniperus·
vel ſonitus: Ramoth excelſum ſignum·ſi
ue vidit mortem· vel excelſa. Raab latitu/
do vꝉ famis· ſiue impetus. Rabot multi:
Ramat·excelſa hec: Racchat· maxille ſiue
bucce: Ramathaim excelſa eoꝝ: Rachal ne
gociatio Rachab quadriga Rabaam im/
petus populi· vel latitudo populi Rama
lia·excelſus dominus Raaſſon currus· vꝉ
cõplacito ſiue placentia quã ſignificantius
greci eſdona vocant. Rapſacis prĩceps eu
nuchus· ſiue magiſter·aut maior eunu/
chus. Rapſace princeps deoſculans · ſiue
multus oſculo. Rablat multum hec· ſiue
multa hec: Ramali excelſus domini. Rab
ba multa vel multitudo: Rabmag pñceps
cibi: Rablatha multa hec · vel multum iſte
Ramoth viſio mortis: Rabbath multitu/
do Rathamim iuniperi Rachab aſcendẽs·
vel concita ſiue videns Racha vanus. Ra
matham excelſa eorum·vel ſublimis Ra/
bidis rabia furentibus. Rabidus furens:
Rabula calumniator· vel rabidus ſiue rau
cus: Rabulatu acclamatione· vel nimio ſo
no rabulat ꝓprie dicitur altricatio que fit
cum ira Radiat illuſtrat ſplendet fulget:
Radiatus illuminatus: Radit interſecat.
Radium reia: Radicitus a radice funditus
Radix origo ſtirps Radoſi ſciro: Raga/
die dicũtur eo ꝙ fiſſure ſint rugis collecte
circa orificium·hec et emoroide a ſanguĩs
fluore dicte: Grece enim ſanguinẽ emath
dicunt: Ragades fiſſuras Ramnes ꝓpriũ
nomen in comediis. Rana vel ranunculus
froſe Raphium gigantẽ Raptus ereptus
dilatus vel vi ablatus diu tract9 Raſilib9
ſcopulis·id eſt raſis lapidibus id eſt dola/
tis p imagines: Raſile qđ radi poteſt. Ra
ſter bacco Raſtros ligones Raſorium ſca
raſabs Ratam cepit· & illa ſpiſſum timẽs·
viuere noluit: Rata arbitrata· firma certa·
grata vel eſtimata. Rates proprie dicimus
conexiones trabium· p quas deſcendimus
ad fluuium: Ratis ꝓprie eſt incaſtratura
trabium vel ſtrues lignorum: Rates ꝓpe
ſunt cõnexe inuicem trabes: Rationale pe
ctoris habitus. Rator iudex: Ratus iudi
catus: Rati ſunt eſtimauerunt · arbitrati
ſunt: Rauulus rapidus: Reſa caſtra fili
orum iſrahel: Recem hec eſt ciuitas ara/
bie petra in qua regnauit rocem quẽ inter/
fecerunt filii iſrahel· dicitur autem ipſe rex

quoq; madian: Rethum·in tribu iſachar
Rex chat·in tribu neptalim. Recem in tri
bu beniamin: Recem varietas. vel pictu/
ra vacuefactio: Rebe· quatuor ſed per
ain litteram ſcribitur. Remmo fares mali
granati diuiſio·ſiue ſublimium diuiſio Re
eſa frenum. Rebe quatuor· vel ordinat9·
Remmon·ſublimitatis. Rechab· aſcenſio
ſiue conſcendens excelſa Refathaim impie
tas eorum. Res caput: Reffa· aieoecpot
on ſiue curſus: Regalim pedes. Rei pa/
ſtor me9. Replath·mlta miſſam·vel mul
titudo. Reſeph·aieoctpoton·lapis primū
Refan·factura noſtra· vel requies veſtra
Rechab quadriga vel aſtendens. Regma
malicia quepiam. Reu paſcens · aut pa/
ſtus eſt: Regium paſcua eorum; Rebel/
lor· reuincor. Recaluaſter caluus· vel cal
uicis: Recedit·faceſſit·abſiſtit·deſiſtit·eue
nit: Recenſebat·reſedebat· repetebat. Re
ceptum·admiſſum·liberatum. Receptor·
actor concordie medius: Receptus·reuer
ſus· regreſſus· liberatus: Recertator anta
goniſta. Recide tolle. Recidit reuoluitur·
inferiur: Reciperande·recipiende Reci/
pio iterum capio Recipit accipit tollit: Re
ciprota viciſſim a recipiendo vel prouocan
do vltro· citroq; huc vł illuc: Reciprocat9
qui dat· aut qui accipit: Recludit· reſerat
aperit repellit· vel denuo claudit·vel eua/
ginat retrudit. Recognatus filius patris
Recontinnarier· recomponi·renouari Re
cognitum· recenſem. Recognoſcebat·rotā
voluere vel circuitum peragere. Recolere
recognoſcere recordari Recolligo remetior
Recolens narrans: Recondi reponi. Re
condat· abſcondat: Recordor· reminiſcor·
recolo. Recreet· refocilet: Recubat·accum
bit·iacit·recumbit. Recuſatio·refutatio·ꝙ
facile non recuſari poteſt: Redactus· per
ductus: Redhibeo· reddo reſtituo repre/
ſento retineo· vel penſo: Redoles ſalus.
Redeciſium chruſa Redintegrat· renouat
in integro reſtituit: Reducta concaua de/
preſſa· vel retrorſum poſita. Refectior·
validior: Referre arbitrare renuntiare Re
fertiſſimum·habundantiſſimum. Refer/
tiunt· replent: Refertum repletum: Re/
gimen gubernatio. Regina eccleſia ſacer
dos heliſa: Regius·puer·regis filius· vel
qui de rege naſcitur: Regna inuia inferos
dicit. Regnalibus notum liburni ſunt ac
tole adriatici maris: Regneſcit deſideſcit.
Regreditur· repetit. Regulus·baſiliſcus
grece enim rex baſileus dicitur Religione
ſacra cultu reuerentia. Religioſa· ſancta·
cana colenda: Religio·ſanctitas· deuotio
res·ſacra· bonitas· pietas: Religationes·
exilium metallaris. Relines· releuabis Re
liqua reſidua: Remeat·regreditur· redit re
uertitur Remediat curat·vel medicat. Rē
diuinam facit· ſacrificat· immolat· mactat
cedit. Remes·remigator. Remex ruoder
Rempha gladius: Remi tonſe: Remiges.
nauigatores. Remillus reparandus. Re
mige gubernatore. Remitto deſpicio: Re
moratur· ratardat: Renaſcentia·recidiui/
ua. Rendis requies otioſa: Renes viraes
vel ſuperiora. Renoceron· bos ſilueſter
in naſu cornu habet Renouat·redintegrat
Reniculi·duo parua. Rem preſentare re/
ſtituere· referre vicem rependere· parem
gratiam referre: Repandi·repanſi Repel
lendus retundendus Rependit reddit. re/
tribuit· reuoluit recompenſat: Repenſat
vicem reddit: Repens·ſubitans. trahens·
enatans vel ſerpens: Repetam·reuiſam·
repoſcam. Repigratus·retardatus: Repi
gratior· tardior. Reprobat refutat. Rep
ſit· obrepſit· ſubrepſit: Repudiare repelle
re. Repulſam dicimus iniuriam qua re/
pelluntur homines ab honore. Repula re
pudium accipit appetitione honoris. Re
punt·ſerpunt·vel ſtrepunt: Reris·arbi/
traris. Reſcedant·penitus aperiant interi
tus: Reſciuit· cognouit. Reſciſſet cogno
uiſſet. Reſcit ſcit comperit cognoſcit· Re
ſcindit· exulcerat· exacerbat· Reſculpat·re
nouat· Reſes irlekiner. Reſedit·conſedit·
manet remanſit placuit·vel remoratus eſt
Reſedes pigros· otioſos· requieſcendo ceſ
ſantes: Reſipiſcant·reſapiant· Reſidens·
animus vacuus·ſine affectu Reſidua· re/
liqua Reſipiet· deficiat· Reſipit·reconſide
rat· ad ſe redit· intelligit· aut interim ſapit
Reſpectant· reſpiciunt ſpectant aſpicient
Reſpicito intuere Reſponſoria dicuntur a
reſpondendo·eo quia cantor incipiat et ce
teri reſpondeant: Reſponſa idonea mira
conſilia. Res publica·ciuitates vł popu/
lus. Reſpuo·refello repudio recuſo. Re/
ſtaucia reſidentia remanentia. Reſtingue
re ſopire Reſtituit denuo ſtatuit renoua/
uit Reſtaurauit vel repreſentauit. Reſur/
git reſtaurat reparat reſtituit reuocat. Re
tentat retenit Rethorica p̄clara eloquētia
Dicta aūt rethorica greca appellatōe a po
turbetoroſin id eſt copia locutiōis rheſis
enim apud grecos locutio dicit̄ rhetor ora
tor Coniūcta ē aūt grāmatice arti rethorica

Retica genus vitis: Reticet tacet conticeſcet ſilet. Reticuit tacuit ſiluit: Reticulata cācellata Retinet cohercet: Retinere ad impetum cohibere Retorridus ſatis horridꝰ non valde currens vel ſtagneus Retrabo widerʒuiſo Retractent repetant Retractꝰ cōpreſſus Retractant rennuunt·nam ferrum tractare eſt pugnare· retractare autē ferrum abicere eſt·Reuellit· a loco remouet·vel euellit Reuerti·curſum perficere· flectere Reuidare·reuerti redire Reuiſcebat clarior refulgebat Reuiſus iterum viſus Reuola Williwentiger Reuma reuolutio gurgitis Reus culpabilis· vel ruina. Rigabant· humectabant vel diriuabant. Rigentem· fulgentem· algentem·duram· rigidam vel nouam Riget friget frigdor· dureſcit vel conſtructa eſt Rima· crepido ſciſſura Rimabunda varia·vel inueſtigabili Rothem ꝑ quo aquila interp̄tatur ap keyeon· id eſt iuniperum ſimmachus vmbraculum Rodii·qđ hebreice dicitur rodī· interp̄tatur diſcendentes·aut patruus iudicans·vel viſio iudicii. Robooth inclinatio vel platee Rodoſi weribo Rogaturius petitor: Rogat tumeo me rogante: Rorulenta humida: Rumaqꝫ et arima vbi ſedet abimelech ·ſicut in libro iudicum ſcriptū ē que nunc appellatur reniſthis· eſt autem in finibus dioſpoleos & a pleriſqꝫ arimathia nunc dicitur: Rudens nouitas : Rama excelſa Rudentium funium Rubeum flauum fuſcum rufum Rubeſcebat clariꝰ fiebat. Rudentes funes quibus vela tenduntur ſtridentes vel ſonantes Rudia noua. Rufus marie virginis caro rubeus · vel fucus·niger burrus vel birrus: Rugiebam plorabam. Rumex ruf. Rugibūdꝰ rugiens: Ruminat diligenter examinat : Romphea gladium flammeū verſatilem bis acutum: Rurigene rure natus· id eſt in villa. Ruſcidum lignum foliis ſpinoſū humidum modicū: Rutilus lampartiſcher Ruſcum· lignum agrifolia: Ruticulum· ſplendidum clarum: Raab dupliciter interpretatur. aut latitudo aut ſup via. Raab· interpretatur latitudo·vel fames ſiue impetus Racha dicitur khnoc· id eſt inanis aut vacuus quem nos poſſumus vulgata iniuria abſqꝫ cerebro nuncupare·hoc verbū tamen proprie hebreorum eſt. Racha interiectio eſt· affectum indignantis oſtendens · ſed ſunt in lingua latina quedam interiectiones·velut cum dolentes dicimꝰ eu·vel cum delectamur dicimꝰ aa: Racha nec grecum verbum eſt ·nec latinum Nonnulli autem de greco trahere voluerunt interpretationem huius vocis · putantes pānoſum dici racha·quō grece pannꝰ rachꝰ dicitur· a quibus tamen cum queritur q̄d dicatur grece pannoſus non reſpondēt racha· deinde poſſet latinus interpres· vbi poſuit racha pannoſum ponere · nec vti verbo ·quia et in latina lingua nullum ſit· & in greca in vſitatum : Probabilius ergo eſt· quia audiui a quodam hebreo cū id interrogaſſem·dixit enim vocem non ſignificantem aliquid·ſed indignantis animi motum exprimentem· has interiectiones grammatici vocant particulas orationis ſignificantes commoti animi affectum velut cum dicitur a dolente eu· vel ab iraſcente hem· que voces quarumqꝫ linguaꝝ ſunt ꝓprie·nec in aliam linguā facile trāſferuntur: Radiat micat illumīat ſplendet prefulminat. Radicitus a radice· id eſt fūdamento: Radicula·lanaria ſtructio·id ē citocatia: Radiolum filicina: Radiole oliue ideo dicuntur quia oblonge ſunt in modum radiorum: Radiis ardentem nubem fulgorem ait. Raſtri ligones: Raſtrum · ferramentum culture aut arando terram· aut a raritate dentium raſtros dicimus ·& eſt generis maſculini: Raſura purgatio· mundatio cuiuſlibet rei. Rates·claſſes·nauigia naues: Rates·naues·proprie ligna quibus ruſtici profunda fluminum tranſeunt. Rates primum eſt antiquiſſimum nauigii genꝰ e trabibꝰ tignis· aſſeribuſqꝫ conſertum· ad cuius ſimilitudinem fabricate naues ratarie dicte·nunc iam rates abuſiue naues: Nam proprie rates ſunt conexe inuicem trabes:

SAfar mōs
ſafar in de
ſerto caſtra
filiorū iſrl
Satei · vbi
pollutus ē
pplus for
nicatione fi
liarum mo
ab · eſt au:ē
iuxta mon
tem fo gor
vnde et ihesus exploratores ad veſtigāda
& noſcenda miſit hlericho: Saoſth in iri
bu ruben ſup iordanen Sacharōa ī tribu
iuda . Saal ī tribu iuda ſiue ſimeon Saara
vicus in finibus eleutheropoleos cōtra ſe
ptentrionalem plagam pergentibus nico
polim quaſi ī decimo miliario in tribu dan
ſiue iuda . Saram in tribu iuda : Sabei · ipī
ſunt arabi · qui in monte arabie ſunt q̄ vo
catur libanus Sirid terminus zabulon Si
ſima terminus iſachar Salabim in tribu dā
vſq3 bodie vicus grandis oſtenditur in fi
nibus faba ſtenis nomine ſalaba . Saalim ·
villa quā ptranſiit ſaul in finibus eleuthe
ropoleos contra occidentem · ſeptem ab ea
milibus diſtans : Sabim vbi ſaul preliatus
eſt . Sarara ciuitas pergentibus edom Sa
ba · ciuitas regalis ethiopie quā ioſephus
a cambiſe rege eroen cognominatam ex ſo
roris vocabulo refert : Sarefra · opidum ſi
doniorum in via publica ſitū · vbi habita-
uit quondam helias . Saron cuius & iſai
as meminit dicens · in paludes verſus eſt
ſaron · vſq3 in preſentem aūt diem regio in
ter montem thabor & ſtagnum tiberiadis
ſaronas appellatur · ſed & ceſarea paleſti-
ne vſq3 oppidum ioppe · om̄is terra q̄ cer-
nitur dicitur ſaronas . Sabarim · inter da-
maſcū & emath hiezechiel . Sabatha girās
ſiue circūiens : Sala miſſa : Sara princeps
Sau · ſiue ſaue digne vel eleuatio Saba cō
uerſio ſiue rete . Salem pax · vel reddens :
Samma perditio : Salama veſtimenta vel
pacifica . Saul expetitus . Saua eloquen-
tia vel clamor : Sare malicioſus vel ſibilās
Satalam radicatus : Salu temptatio reſpi
ciens : Sabbatum · requies Samoe audiēs
Salu temptatio reſpiciens · ſed melius cy
paene · quem nos fortunatum aut vegitū
poſſumus appellare : Salfaad vmbra for
midinis ſiue vmbra in ipm id eſt pariter .
Salmona vmbra portionis · ſiue vmbram
numerabit aut imago eius . Samuel nom̄
eius deus ¶ Sanir · leua nouitatem · ſiue
videns lucerne . Saratthan · tribulatio eoꝝ
Saron princeps triſticie Saarim porte Sa
nan habundans · ſiue greſſus eorum : Sa-
mari lana mea Sarith reliquie Sala iollēs
Saſai longeuus · vel ſenarius . Samir ve-
pres · vel incultum . Sauſa ſpeculator ſiue
ſupereffundens Saror coanguſtans ſiue
indutus : Salim vulpes · ſed melius ſi lega
tur ſialim . Saruia vinctus · ſiue anguſtie ·
Samoe auditio . Salec egrediens : Saalabī
adgrauans intellectum . Sarihan tribula
tio eorum : Sarraceni dicti · quia ex ſarra
geniti ſunt . Sarmate populi . Sarua lebra
Sargon ipē eſt ſennacherib : Sarapta incē
dium ſiue tribulatio panis : Sela ſemper .
Sabath requies · vel intermiſſio : Saalum ·
reddens . Salmaſal · perfectus vinculo vel
ad uinciendum . Sabnas ſedenſum reuer
ſans . Sademoth · arua vel regionis . Sal
moe vmbra offendiculi non ſentiens · ſiue
imago fortitudinis : Sado regio ſiue iuſti-
cie · vel venatio : Sargam princeps horti :
Saron · princeps tribulationis · ſiue elatio
anguſtie . Salathiel petens deum · vel peti
cio dei : Samia audiens deo : Salom retri
buens ſiue pacificans . Sarſachim · princi
pis cadaueris · vel ruine Sauca eoꝝ cantile
ne Saulus temptatio reſpicientis · vl' ſecu
ritas : Sarona cantans triſticiam : Samo-
thratia audacia releuationis · ſiue reſponſi
onis . Samur auditus . Subrateria · eſt ge
nus nauis : Saburra onus quo vacue na
ues ſtabiliuntur . Sabeo · indico ex india .
Sabello · ſamnitico . Sationum ſeminum .
Satias · ſacietas : Sacrilegus · profanus .
Sacratiſſimus · ſanctiſſimus : Sacris ſan-
ctis · cerimoniis · ſacratis · ſacrificiis . Sacrū
ſanctum · diuinum · venerandum · legitti-
mum interdum malum · & execrandum :
Sades ſtelle . Sepit munit · vel ſerpit : Se
pta armis · armatis vallata · aborta vel cir
cumdata . Sepis longa ſeries . Sepius ·
frequenter . Seuicia · iracundia · crudelitas
inſania : Seuientes lapis perſicus cuius
candor cum luna creſcere monſtratur : Sa
gina · meſti · vel paſcua : Sagma onus ſar
cina · ſella . Sago · preſcio · vel prophetico ·
id eſt ſapienti . Salitum · coniunctum . Sal
ſus ſapiens ordinatus temperatus . San
ctus a veteri conſuetudine appellatur · eo
q' hi q̄ purificare volebāt ſanguine hoſtie
tangebant · & ex hoc ſancti nomē acceprūt
Sādalia · calciamētū qd' nō h3 deſup coriū

Sanctio ſtabilio Sarapia rapine: Sarſalia
lactuca agreſtis. Sartago roſtpanna· Sar
tatecti reſtauratio templi: Sartum ſutum
coniunctum conſutum Satirici dicti· ſiue
ꝙ pleni ſint omnī facundia· ſiue a ſaturita
te & copia Satera iugum qđ eſt ſatifer ſu/
preſtis qui ſagittas fert Sator ſeminum ē
Sater vero verborum Satigerie cilicio ve/
ſtire ioculares Sationibus ſeminibus Sa/
tirico vario Satis niger deterrimus Sati9
melius vtilius: Satiuum ſatoris: Satis ſu
perq; vberius habunde Sator ſeminator
vel creator: Satrapes iudices principes p̄/
fecti prepoſiti p̄ſides· vł duces ducum· vel
purpurati perſarum et philiſtinoꝝ Satur
nia· tellus italie a tritone palude vbi dicit̄
nata: Saturnalia vbi ſaturnus colitur: Sa
turnus rex grecoꝝ: Saturi dicti a ſaturita
te voluptatum Satureia tumus: Satum·
procreatum vel natum: Satiri ruſtici dicū
tur· eo ꝙ ſaturati libidinem norunt. Sati
ricus morum deſcriptor. Sauio· libantes·
oſculantes: Saura lacertus: Saure ſorices:
Saxa petre montes: Saxis cecis· occultis
ſcopulis. Saxi de vertice· de montis cacu
mine: Saxa laceratum· petra percuſſum.
Saxoſa rupea petroſa: Scapū ſummitas
vel cacumen vel nauis. Sceleſtus· ſcelerū
cogitator· ſceleratus qui ſcelus admittit &
patitur. Schenici· theatrali luſo dediti hi/
ſtriones vel ioculares. Schenis agitans· ī
ſchenis poſitus Sceptorie ciſterne. Sciret
noſſet. Sciuit nouit ſententiam dixit: Sciſ
ſum ruptum: Scopulus a ſpeculando di/
ctus eſt· aut a tegimento nauium: Scopu
loſa ardua ſaxa: Scrops· foſſa: Scribula·
epiſtola. Scrinium riſcus. Scriptitat fre/
quenter ſcribit: Scropha porca. Scrupea
naturalia ſaxa nigra ut glarea: Scrupulo
ſus dubius obſcurus: Scrupus ꝓprie eſt
lapillus breuis· qui preſſus ſollicitudinē
creat· vnde ſcrupulus dictus eſt. Scrupu
loſus animi minuti & aſperi: Scrupo eſt
enim harena durior Scrupulus ſex ſiliq̄s
penſat: Sculptā celatam: Scurrula ſubti/
lis impoſtor. Scuotit cattat hapaccei: Scil
la monſtrum rabies locus in mari pericu
loſus: Sciphus fiala calix vas poculi Sel
mon interpretatur vmbra· & eſt mons in
galilea: Selmona caſtra filiorum iſrahel in
deſerto: Selcha ciuitas regis og in regiōe
baſa nitide Seſama· terminus iude ad ſol
ortum Selcha ciuitas in regione baſaniti/
di Selon· in tribu effraim· in quo loco ar/
cha domīci teſtamenti manſit & tabnaclm

dñi vſq; ad tempora ſamuelis· eſt aūt in de
cimo miliario neapoleos in regione accra
bittenas· ſed et iude patriarche filium ſelō
appellatum legimus Sennanim quercus
pertinens ad terminum neptalim· Sephet
locus chananeoꝝ de iudicum libro Sephia
ꝓ quo aquila et ſimmachus interp̄tantur
aquilonem· Sedrach in terra damaſci legi
mus in zacharia Seth expoſitio ſiue poſi/
tus· aut oculum vł gramen· aut ſemen vł
reſurrectio Semei· audi· vel auditio mea.
Sethir exauditor meus· vel abſconſio mea
Secholit tabernacula Segim ſpinarū. Sē
rom maron cuſtos amari meroris. Sene
ſanna tollens rubum· ſiue temptationes.
Seta ſpine Sechus fatuus Semanoth no
men humile Semſi ſol meus Seſac· biſſus
ciliciis ſiue gaudium cilicii vł ſacci Semath
audiens. Sechot hanoth· tabernaculū vel
vmbracula filiarum Senam habundantia
Sedrach decor me9 Segon loquela inuti
lis. Semoth nomīa Sein excūtes Senech
cimbalum topazion bonum Secheui vari
etas Seruch lorum ſiue corrigia· vel de/
pēdens· ſiue ꝑfectio Sergio principe val
lis ſiue ortuli Secunduns eleuans Secer/
nit ſeparat Secluditur ſeparatur· Seclu
ſam incluſam abdicatā Secreta penetralia·
interiora archana vel alta auia occulta clau
ſa abſconſa Secreti electi· ſeparati occulti
diuiſi Secta hereſis inſtitutio norma inſe
cutio· vel a ſequendo dicta Secur9 cuſtos
oblitus immemor inconſiderans· facilis
fluxoſus vel letus. Secus aliter prope ſe
pius uel malum Seditio dicitur cataanti/
fraſin q̄ſi ſedatio Sed potius magis immo
vel plus Seductiones contemptationes ꝑ
ſuaſiones Segis ſegitis meſſis Segnis ne
gligens tard9 piger diſſimilis Segnities
tarditas Segnitior diſſimilis Segregauit·
ſeparauit Sellularii caupones opifices Se
miuſtum dimidinm cōbuſtum Semiuul/
ſis· dilaceratis· & diſcerptis· ſiue vetuſtate
conſumptis Se non quiuerit· ſe non pote
rit Sententia decretum animaduerſio con
ſilium iudicium ſiue ſenſus Sentina aqua
fetida in naui Semotum ſine mora actū:
Senatores patres conſcripti iudices Sene
cis ſenis Seorſum ſeparatū ſegregatum·
Sepoſita repoſita ſeorſum Sequar ꝑſeq̄r
enarrem Seriem conexionem· vel ordinē·
Seuitia iracūdia crudelitas Sin amphora·
vel temptatio ſiue rubus Siſai egrediens·
Siſon femine eius Siſai longeuus meus
Sian ſitient· Sibia egreſſus euenit· Sia·

indientes ſiue dormitantes Siſa temptatio
ſiue fatinatius Sir lebes vel aula · quã vul
go ollam vocant Sinai · ſiue ſinii · aut ſcd's
interpretatur · aut matidatũ menſura aq̃
eius · aut certe temptatio Silam miſſus Sil
uanus miſſus Sic tractare · ſic ordinare St
dum aeris ſplendidum aeris: Si forte vi/
rumqꝫ conſpexere · ſicqꝫ virum conſpexerīt
Siet maneat: Signaculum monſtro noto
oſtenſo Silentia taciturna Silentium pax
quies Silenter latenter Sinalipha · tranſ/
ſilitio. Simphonia · vulgo appellatur li/
gnum cauum · ex vtraqꝫ parte pelle exten
tam q̃m virgulis hinc et inde muſici feri
unt fitqꝫ in ea ex cõcordia g̃uis & acuti ſu
auiſſimi cantus Sinaxis miſſam vel conuẽ
ticula. Sin autem · ſi non: Sine caſu abſqꝫ
lapſu. Sine pmitte vel dimitte: Sine more
extra conſuetudinẽ: Singillatim viritim ·
p ſingulas vices Sintbema ſpica cõpoſitio
Sinum gremium ſedile Siqui · aliquis Si
nuata reuoluta. Siquibus · aliquibus Sit
michi fas · ſit michi licitum: Sirio ſacro Si
tum poſitum collocatum diſpuſitio natã̃ꝝ
bellicorum diuerſitas. Sit fiat · vel conce/
datur: Soora · vrbs iuxta ſodomam que ẽ
ſegor & ʒoara de qua ſupra diximus: So
ſim · mons effraim in loco armath · eſt autẽ
vſqꝫ hodie vicus in finibus ſebaſte · in regi
one acrabitena vocabulo ſanum: Sortirus
metropolis phenicis in tribu neptalim .
Soene ciuitas thebaidis ſicut ſcribit eʒechi
el Sor meridianus Sompto fanec corru/
pte dicitur · nam in hebreo legimus ſaphet
phane qđ interp̃tatur abſconditoꝝ reptor
porro ab egipto didicimus · qđ in lingua
eorum reſonet ſaluator mũdi Soni pubil
la mea vel ſecundus meus Soni coctum ·
vel pubilla mea: Solomis pax mea Socot
ramis vel humilitas Sonaim coccinea · vel
ſubſiſtens Sonaim coccinea vel ſubſiſtens
Sonem coccinea mea · ſiue leuans Sor for
tis vel petra · ſiue tirus Soene girus eius
vel experta Sonã pecus eorum · vel dẽtes
eorum Soſthenes ſaluanti eos · ſiue gaudi
um da michi. Sopater narrãs. Soccos cal
ciolos. Sobriũ id eſt caſtum vel prudens
moderatum Sociauit limauit Socius col
lega · comis amicus conſors particeps So
cors hebes vanus ſtultus negligens fatu
us vel leniter incedens Socrus ſacra. So
les ſubaudis Sodalitas amicicia familiari
tas Sodolis diligẽs Solide firme Sophia
pphetica vel ſapientia Solfucuus de9 do
minus iheſus xp̄us Solemnes feſtos · vel
religioſus Solemnitas aniuerſaria feſtiui
tas · ſollicitudo vł religioſitas Sol dicitur
eo quia ſolus apparet in die aut ex eo q̃a
ſolite per dies ſurgat & occidat. Solidus ·
xx iii · ſilicas · Sollum oſcorum lingua di
citur totum · inde ſollers qui aſtutus eſt in
omnibus & ſtudioſus Solſticium dicitur
quaſi ſolis ſtatio: Solitum ſuetum conſue
tum Sollium · ſella regalis vel regia. Soli/
tudines · loca deſerta heremi Solito nitidiſ
ſo. Soliuſmum ſermonis: Soloeciſmus ẽ
plurimorum verborum inter ſe inconue/
niens compoſitio Dicitur autem a ciuib9
qui ex vrbe ſolo que nunc pompeiopolis
appellatur. Sologiſmus · fluxota contor
ta et captioſa concluſio locutionis ſignifi/
cat: Sollicitudo animi anxietas: Sollici9
anxians: Sollicitantes · perturbantes So
lum pauimentum terra · eaafoc. Solue me
tum deſine · vel depone timorẽ Solue cal/
ciamenta nichil mortale habeas in te. Sol
ue deſine · ceſſa vel depone. Soluuntur la
xantur langueſcunt: Sonat · clamat mu/
git roboat Sonantem rudentem Sonipes
equus vł cornupes Sonorum ſonus gra
uis · vel bene ſonans Sonorius ſuauius .
vel melius ſonans Sonus clangor Sons
nocens Sonoritas lutreſtigi Soncior de/
terior vel noxior: Sontic9 morbus · mor
bus ſacer. Sonticus verax Sonto ſint So
nitus ſtrepitus mugitus: Sopire · ſedare
compeſcere: Sophiſtem eloquentiſſimus
orator Sophiſmata id eſt fraudulẽte aſſer
tiones: Sopit quieſcere facit · vel terminat
finit vel cooperit · vel extinguit Sopitus ·
ſoporatus · ſomno grauatus · ſedatus re/
preſſus quietus vel ex tinctus Sopor q̃a
tudo vel ſomnus leuis Soporiferum ſom
niferum Sophronium ſapiens: Sorbici/
uncula oua ſorbilia vel farina: Sorbit ſor
buit dilibat degluttit Sordet horret ſqua/
let Sordidum obſcenum · turpem incultũ
ſqualidum Sordities immundicia Sorex ·
mus: Sordidus populus pleps infirma ·
vel multitudo impedita plebis: Soro/
na ſepulchrum Soricina murina Soror ec
cleſia. Soritas minutiſſimas & ſubtiliſſi/
mas argumentationes Nam ſorita pprie
eſt minutiſſimarũ rerũ in vnum collectio:
Sorticam aſſertionem · id eſt cumulatam ·
ſoros grece aceruus Sororius ſororis fi/
lius Sors conditio vel euentus vel mors
Sortes facta Sorte venit obtingit Sortiť
adipiſcitur conſequitur tribuit Sortiti re/
mos · remoꝝ officia ſortiti Sparta ciuitas

eſt laconie vbi ſunt venetrices Sortilogus
qui dat aut qui eligit ſortem Sors ſtrepat
ſors diuidebat Sortium coniugium Soue
deſine Soſpes ſanus incolomis ſuperſtes.
Soſpitari ſalutari Spacioſa lata Soticena
a ſociando·quia ſociat marem & feminam
vel ſaticena a ſatione dicta: Sparos fuſtes
Sparus·ſper: Spargēnā infantie initia.
Sparſa diffuſa infecta: Spartum gen9 ve
ſtimenti linia Spaciabaī huc illucq̧ deam
bulat Spacioſa inlecebris dilatata Spatiū
interuallum exemplar: Species imago ſi/
mulachrum. Specimen figura·ſimulatio
exemplar·iudicium ſignum·documentū
ingeniū. Specifica pulchra ſpecioſa Speā
liter omino Specioſus roſeus aure9 deco
rus Spectare cernere Specta ītuere Spē
ctat intueī videt ſuſpicit moraī· Spectabi
lior ſublimior Spectatū ꝓbatū Spectacu
lum expectatio·vbi omnia publicis viſib9
probetur inſpectio Specl'm ſpiegel Spe/
cula vero feminini generis dicitur·vnde
aliquid proſpici vel videri poteſt Specla/
re de alto reſpicere Speculator ꝑſpicit·vel
ſuperintendit explorator obſeruator·vel
qui decolat Specus eſt latine·ſpeleon gr̄.
Specū ſpelunca antrū: Splen milcȝ Spe/
rule a ſpera diminutiue dicuntur Speluca
cōcaua ſaxa ātrū vel cauerna Sperat eſtiat
confidit vel fore credit. Spermate·ffinknf
Sperma ſemen Spernit contempnit faſti
dit deſpicit Specioſus ab ſpecie vl' ab aſpe
ctu ſicut formoſus a forma Speras giros
Speroteres nouas ferulas: Spes eſt que
videī Spica·vel ar iſta ebar. Spicl'm ſagit
ta·harundo canna Spinx dicitur erinalis
acus id eſt ſpenula Spinis dumis Spiri·
circuli vel nodi: Spiramina ſpiras dicim9·
reuolutiones funium in nauib9 Spiracl'a
ſpiramenta Spiratus inflatus Spirantia·
palpitantia Spirauerat redoluerat fragla
uerat: Spiritus· paclitus·ſpiritus cōſola
tor ſiue aduocat9 Spitames palmes Spiſ
ſus dicher Splendet enitet micat Spitir9
demens Splendidus nitidus ornatus di/
ues locuples iuſtus honoratus probatus
cādidus inluſtris ſubtil' diſtinct9 preſſus
eligans abſtrictus·breuis ſiccus ſan9 gra
cilis liniatus·teres mundus·terſus erudi/
tus·doctus ſcit9 Splene linos Spodaſtē
amatorem Spolia manubie·excubia victo
rie iuuenta ſiue preda hoſtium Spoliarū·
locus exterior balnearum·vbi ſpolia po/
nuntur Spoliat vaſtat predat expugnat
Spondeon grece protrahere vel ſacrificare
ſonat. Nam ſponde tractus quidam dici
ſonus qui fundebaī circa aures ſacrifican/
tium· vñ et hi quibus canebāt in ſacris gē
tilium ſpondiales nominabantur Spōdia
lis ſuegilari Spōdere ꝓprie velle eſt Spō
ſus xp̄us Spondit promittit·pollicitus ē
Spopondit promiſit Sponſio weiti Spō
ſor ꝓmiſſor. fideiuſſor. Spōſalium dota/
licii·preutigū Spōſus ſanguinis tu michi
es· puer qui de ſanguine meo natus eſt.
vl' circumciſus Spōtanea voluntarie Spō
te vltro vel voluntate Spumantes concitā
tes Spuma ſalis fluctus maris vel poma
Spungia caua infidelitas: Spurius de in
certo patre natus in adulterio matre nobi
li. Squaleo ſordeo ſi a ſquamis venit ſi/
gnificat ſplendeo· Squaleſcit vileſcit: Sq̄
lidus hiſpidus incultus ſordidus· Squa
lor ſiccitas ariditas ſordes horror egeſtas
inquinatio· pedor cenū·inluuies pallor.
macies deformitas tabes· Sq̄moſ9 ſpur/
cus Squamea ſquamoſa: Stephanus q̄
hebreo ſermone interpretatur norma. Itē
& greco ſermone in latinum vertitur coro
natus Stephanus corona dicitur Stabor
naȝanai nomen fluminis Stabulum cubi
lia Stagnum cin Stacten ad medicamen/
tum valet Stadium eſt ſpacium cc·xxv·
pedum Stagna refuſa maria cōmota Sta
gnū aque ſtāies·vl' lac9 q̄ nō effluit vl' ge
nus metalli Stagna optata reuiſūt q̄i de
ſup̄iori vident Stamē fila ſtātia wart Sta
mic cameli id ē ſubſamo ei9: Statio obſer
uatio ē ſtatutoꝝ vl' tēpoꝝ dierū ut q̄rta &
ſexta feria Stater duo didragme vl' num/
mus ut q̄dā affirmāt vnciā unā aureos vi·
ul' ſolidos tres Statio ab ſtādo ſedis port9
ul' exit9 Statuū dilatiōȝ Stellas delegat9
Stelle dicunī a ſtellādo· nō fugiūt ſȝ ueni
ente ſole ꝑdūt ſuū lumē Stēma·i·corōa·iñ
ſtephan9 interp̄taī corōat9 Stelliger ſtellā
gerēs Stēno gr̄· debilitas dicit·uñ et aſte/
niā infirmitatē dici9 Steriaces pauidi Ster
nutamētū nuiſan Sternutatiōes uapora
cōes Stertē dormire ul' reqeſcē Stibio quē
ſolute mlieres ſolebāt iducē Stigal leī Sti
gma ornamēta regal' q̄i bānū Stigmata·
aut pūcta·l· ſigna plagaꝝ ul' cicatrices Sti
lus a lōgitudie ſic uocat9 ē Stilō enī gr̄ lō
gū hic epl'ia dicunī capita colūnaꝝ· q̄i ſup
ſtilos·i·columnas Stipata collecta fulta.
Stipadia baſes lectuli Stipat9 nō minima
ība circūdat9 cictus cōſtrict9 cōdit9 cōpo
ſit9 uel denſat9·iñ ſtipatores dicunī q̄ i na
uib9 cōponūt a ſtipa Stipator cuſtos lat9

Stipantia ciuilia plena ſpateras Stipēdiū munus lucrum cenſum vel fructum labo ris qđ militibus datur: Stipe qđ de par⸗ uo in ſummo colligit. Stipem·opem: Sti pium vnguentum oculorum: Stipes mē dicitas· elemoſina modica vel victum·vel parua quantitas pecunie : Stipes fuſtis· Stips id eſt ſubſtantia·cuius generis ſti⸗ pis qđ declinatur ſtipes ſtipitis· arborem preciſam ſignificat: Stipula impoſtura ari da fides vel inanis Stipulator teſtificator· affirmator vel ꝑmittit Stipulatio teſtifica tio Stiria ſtilla eſt gutta·vnde diminutiū gutta Stiria grecum nomē eſt Stipulatus eſt· cautionem fecit: Stiua·manubriū ara⸗ tri·quem arator in manu tenens Stiracis genus reſine Stoici philoſophi ſeueriſſimi Stolidus ſtultus inſipiens ſocors: Stoma chante furente iraſcente: Storace incenſum Strabus kelaber qui habet tortos oculos Strages proſtratio corpoꝝ· vel cedes ī val le Stragio infernum: Strategi principes. Straculat variat: Stranaces cupidi Strā gulat ſuffocat ſugillat Stranguinaria di⸗ cta eſt eo ꝙ ſtringit vrinarum difficulta⸗ tem: Strata orbita ſemita aggeres· vł via munita Strategos dux exercitus archiſtra tegos dux principum exercitus ſtratus· Stratocles·ad miliciam accitus: Strataria. lectaria: Stratores·compoſitores Strenu9 agilis impiger efficax gnau9 vegetus ſol licitus vigil fortis ſapiēs letus Stricto pu gione Stricto gladio Strictum ſummatī leniter Strigium genus veſtimenti: Stro pilus conum Strofus torcimen: Strofea· aſpera ꝑminentibus ſaxis catecuminatas: Strofiū dictum a potu ſtrophe·i·a cōuer ſione vł a reuerſione·quia a renibus ad an teriora reuertitur: Stromateis varietates cōtexta Strucio hereticos·vł philoſophos Strues congeſtio cōgeries·collectio ligno rū ſtrages agger Studeo faueo Studebo vociferabor. Studia contraria vel pre diū ſa ſentētia Studit ſubicit colliſit confregit. Stupidus ſtultus torpidus ſtolidus Stu prauit corrupit Stupea vīcula funes Su ba·cuius regem ꝑcuſſit dauid Suc loquēs ſiue antilena Suſi equus meus Sutabel· poculum mixtum·ſiue ſpina viridis· aut madida Suaſim incubuit egrediens Subi· conuerte me Suba·incenſa ſiue conuertēs Sunem dentes·vel coccineum·ſiue varie⸗ tas Sueſdema peſtilens aer q̄ grece ſigni ficantius· Anemothoopian vocaī Suſis equitatio vel reuertens Suada ꝑ ſuadens nomē ꝑ participio Sua ſaluator Suadeo cenſeo. Suauia oſcula luxurioſa dulcia·a ſuauitate dicuntur. Sub ſubter vel ꝑpter. Suauiat baſiat oſculat: Subactum victū edomitum·deuictum·coactum inclinatū Subal nomen viri Sub equi libra·ſub li⸗ bra iudicii. Subaudes ſuades. Sub aſtra ſub celo Sub auras erigit·in celos tollet ꝛ Sub arcturum ſub modū marci Sub axe ſub rota Subbibo·parum bibo Subcen⸗ tor·ſubſequens·aut cantor Subcenturia⸗ tus dicitur quaſi armis doloſis inſtruct9: Subeas patiaris Subcineritium·humilita tis ſubiectio Subcubuit ceſſit defecit vict9 eſt: Sub ditione ſub poteſtate: Subdolus aſtutus ſubtilis Subducantur·occultanī: Subdita calcata . Suber genus arboris : Subere ſaphe Subera dicuntur illa parua ligna que in rete ligātur: Subegit deuicit ſubdidit Subficio ſubminiſtro Subfio ſb fumigo : Subgrauat·ſubonerat·pl9 gra uat: Subigat rogat Subinde ſepe frequē ter· Subigit cogit compellit agit domat. Subitatio qđ ſubito fit Subiens aſcendēs Subit ſuſcepit·in mente venit·ſuccedit in⸗ trat ſubicit ingreditur Subim9 feſtinem9 Subitat gubernat Sublata erecta exēpta ſubtracta Sublegit ſubtrahit vel collegit· Sublidit druſtit Sublime ꝑprie dicitur ꝙ in alto eſt Subliſtres ꝑſplendētes Sublu erit purgauerit vł abluerit Sbmergit ſub ruit· Submerſum necatum obrutū· Sub nectens ſubligans ſubiungens Subnexa cincta firma munita·ſubiecta ſuppoſita · Subnixa ſuccincta Subnotanda ſcribēda· Sub nube opimento Subnotare excipere Suboſcurrū·i·non valde ꝑſpicuū · Sub oculis in conſpectibus Suboles gens filii ꝓgenies ſtirps ꝓpago·Supparēt ſupplā tant vel parent Supplet cōplet·ſupplere eſt·id de eſt·adimplere ꝙ preſto ſunt·vel proueniunt Subportat fulcit Suppono ſubterpone · Suppoſiti eius·ſubtus Sub premum vltimum ſupremo ꝑ duo p·ſi⸗ gnificat vltimum· & venit a verbo ſuppri mo· Subrecta inclinata Subpungit· tan git Subrepſit intercepit Subridens leuit· arridens Subrigere·ſurſum erigere Sub rigat ſubſtitit vel erigit Subrimit occultat abſconſe celat · Subripere eripere interci⸗ pere inducere ſubicere inicere inuoluere de cipere vallere Subripiat ſubintret Subri puit ſubtraxit furatus eſt· interuertit int fecit Subrogat ſbminiſtrat·adhibet infert imponit·vel ſub alterius poteſtate rogat·

Subrogatus ſubſtitutus ſortit9 Subſan
nat· irridet inludit inſultat. Subſellis ſe
dis: Subſeruat modicum ſeruat Subſeſſa
ſubſeſſe· id eſt dolus hoſtis. Subſicium·
ſubſequens. Subſiciuus malus interpres
Subſicidia· que ſubſecuntur: Subſtituit·
in loco decidentis conſtituit· vel ſubroga
uit. Subſtitutus ſortitus· vel ſubditus:
Subtegmen ſtramen Sub temine ſub ue/
lamine Subtexere ſepe ſubtegere· appone
re· vel obicere Subtinnio parum tinnio:
Subtrinum locus vbi ſuuntur· vł condū
tur aīalis ſpecies: Subuecta ſubportata.
Subuiſibus preſentibus. Subulcus pa/
ſtor porcorum· porcarius. Suburbanus
dicitur qui non longe ab vrbe eſt· ſiue ho
mo qui prope vrbem habitat· vel aliter
dicitur qui foras iuxta murū vrbis· ſiue
ſubtus vrbem· id eſt in domibus ſubī ter
ram edificatis manet. Subuolare ſurſum
volare· vel conſcendere Subura via Sub
umbras· ad inferna: Suburra proprium
nomen loci in roma· vbi nunc coria paran
tur: Succentibus organis. Succenſum ſe
pulchrum Succentus varii ſoni ſibi conue
nientes· ſicut videmus in organo. Succen
ſere imputare. Succeſſit ingreſſus eſt Suc
ceſſor ſubſequentis optinens locum: Suc
centor qui ſubſequenter canendo reſpōdꝫ
Succenturiatus accinctus Succeſſus for/
tuna ꝓuentus euentus Sucis humoribus
Succidentis ſuccumbentis amputātis Suc
cinat leniter canit Succiſum reciſum: Suc
cum pluuium Sucubam caulicē id eſt her
bam Sudauit· laborauit Sudarium ſueiſꝫ
tuch Succuſſus commotus Sudes fuſtes
ex utraqꝫ parte acuti pali ticiones vł ſpine
Sudis ticio Sudum aeris· ſplendidum ae
ris: Sudum ſuccum ſerenum. Sues por
ci· peccatores immundi Sue porcina Sue
ſcit aſſueſcit Suere conſuere vel cuſire. Su
ella porcina Suetum ſolitum. Suffero ſu
ſtineo Sufferentiam paciēntiaꝫ Suffect9
vicarius adminiſtrationis ſubrogatus fa/
uens· vel in loco decidentis ſubſtitutus:
Suffire fumigare Sufflo ſubt9 fluo Suf
fio ſtencho Sufficio ſumminiſtro Suffe/
cerit habundauerit. Suffragor· auxilium
fero vel adiutor Suffragari· allubeſcere vł
fa uere Suffragane9· adiutor Sugillo qđ
eſt diminutiuum a ſugero Suliunt furent
iracundi Suppeditat ſubminiſtrat ſugge/
rit Suppellectile· tota facultas· omnia vīe
ſilia domus vel res mobiles Supcilium ti
pum· faſtidiū ſuperbia ſupeminet excellit

procerior eſt Superſtes heres qui ſuperui
uit vel filius reſtans Superbiſſe ſuperire
Supereſſe reſtare deeſſe Supputatio ʒala
Supuacuus vł neceſſari9 vł ſupuacaneus
Supplemētū ē ꝓpe ſtipes nauiū· et ponīt
ꝓ omī adiutorio Suppeo rogo ī aīo Sup
pleo augeo pficio Supplicatio aūt a ſup/
pliciis dca apđ ātiquos enī de bōis dāna/
toꝶ et reoꝶ ſacrificabāt iñ ſupplicatō Sup
ponīt añmittīt Suſpecta putata Suſpe/
ctis ſuſpicioſis. Suſpectās ſuſpiciens aſpi
ciens Suſpectio dubie cogitatiōes Suſpe
ctus dubitatus ſollicitus Suſpectione ſol
licitudine Suſpectas domus vel ſuſpect9
habitatores Suſpectiuncła ſuſpectio bre/
uis Suſpēdere· vł ſummittere a ſoliditate
alienare Suſpectū dubiū Suſpēdit polli
cet̄ fatet̄ Suſpēdiū ſuſpēſū Suſpēſ9 ſolli
citus incert9 ſuſpect9 vł dubie cogitās vł
deliberās Suſpicio ſurſū aſpicio Suſpici
um refugiū pſidiū Suſpicor arbitror eſti
mor Suſpiriū reſpiratio āxietas Suſpur
cus ſedat̄ lenīt Suſtētaclm anibepida: Su
ſtētat ſuſtinet· expectat tollerat ſubleuat·
nutrit Suſtulit eleuauit· vel ſurſum tulit
Suſurrat muſſitat murmurat Suſurro ſē
tētioſus biliguis Subtela aſtucia q̄ ſbtilia
tela Sbtilitas aſtucia ſenſus acumē: virtus
ꝓpetas vł rei alicui9 nata Sutor a ſuēdis
pellib9 noīai9 Sutū cōiūctū Suū porco
rū cetū Sambuca in muſicis ſpēs eſt ſim/
phoniarū· ē enī gen9 ligni fragił· vñ tibie
cōponunt̄ Sama īra a ſamo īſula dicta glu
tino et lingue lenis· medicamētis et vaſcłis
neceſſaria Satrace9 ē aure9 anul9 ſꝫ capu
lo ferreo· a loco ita vocat9 Satniani hētici
mdm a deo cōditū negāt· nec credūt corpis
reſurrectionē futuꝫ hoc etiā manichei af/
firmāt Scita ſunt q̄ plebes tm̄ cōſtituūt et
vocant ſcita q̄a ea plebs ſciat vł q̄a ſciſci/
tur et rogat ut fiat Scite gēs ē in aſia Scopī
grecū ē ꝙ latine intendē dicit̄ Scortia vas
oleariū· eo ꝙ ſit ex corio dictū Secauit ar
cū· duxit arcū Sefar īterptat̄ tibiciatio Sē
tes ſpīe vepres Sētīa aq̄ fetida de naui Ser
ra gen9 piſciū nūcupata q̄ ſerra ꝙ ſubter
natās nauē ſecat Seraphī incēdēs vel pēne
vētoꝶ Serū et ſero ita diſtinguīt· q̄a leꝶ q̄
lras hore nō tēporis· ſero certa tēporis ſi
gnificatio Sethiani heretici nomē accepert
a filio adā· q̄ vocat9 ē ſeth dicētes eū eē
xp̄m Spūgia lapis creat9 ex aq̄ leui ſacꝫ
apt9 Sidō ſtagnū fert̄ eſſe apud indos in
quo nichil innatat· ſꝫ oīa mergunt̄ Sim
phoīa cōuētio gr: Simłtas dol9 inimicicie

Singillatim· ſingulariter per ſingulas vi
ces· minutatī proprie priuatim viritim Si
placet· ſi concedit· ſi videtur· ſi conuenit· ſi
cõmodum· ſi cordi eſt· ſi fert animꝯ· ſi fert
voluntas· ſi voluntati eſt: Siquibus· ſi ali
quibus Siquidem ſi tamen Siracuſa vrbs
ſicilie: Sirius ſtella eſt· que vulgo canē ap
pellant: Sirius quippe appellatus ꝓpter
flammam que eiuſmodi eſt· vt pre ceteris
lucere videat̄· hec oriens mundum ardore
nimio caloris incendit & eſtu ſuo fructus
exurit· interdum et morbo afficit corpa
corrumpens aerem flagrātia ignis· ab hac
enim ſtella dies caniculares nominantuur
quō hi plus flagrant ardoribus quā totiꝯ
eſtatis Siria interpretatur ſublimis. Siro
feum pallium virginale: Siros appellatos
quidam aſſerunt ab aſirim filio abre ex ce
thura: Sirtes per y grecū ſcribendum Sir
tes ſcopuli ſup mare· vel loca harenoſa in
mare: Sirtes ſinus affricani maris maior
et minor que in ſe naues trahit: Sirtites·
gemma vocata· quō in littore ſirtiū inuēta
primum eſt in parte lucanie. Siſara inter
pretatur futurum iudicium: Si ſicut· hoc
modo: Siſto exhibeo ſtatuo: Siſtitur ſta/
tuitur obtinetur ꝑ̄ſentatur ¶ Soloecismꝯ
eſt verbum grecū· q̄ſi ſoologoeciſmus hoc
eſt ſani verbi corruptela: Soloeciſmus eſt
conſtricta captioſa concluſaqꝫ ſignificatio
Soloeciſmus autem apud poetas ſcema di
citur· quotiens in verſu neceſſitate metri
factus inuenit̄· qñ aūt non inuenitur ne
ceſſitas ꝑmanet ſoloeciſmi culpa. Solius
greci genus calciamenti· purum ſolum ha
bens: Solſticiales dies ſunt· in quibus ſol
ſtat· creſcendi ſpatio dierum vel noctium:
Solſticialis annus eſt· cum ſol expleto ꝑ
omnia ſigna circuitu in id· vnde prīcipiū
curſus ſui ſumpſit recurrit. Solſticia autē
duo ſunt· vnum eſtiuū viii· kl'· iuliarum·
quando iohannes natus eſt· quē diem gē
tiles lampadas appellant: Lampas enim
grece dicitur qꝺ latine facula interꝑ̄tatur·
ex eo etiā die remeare ſol ad inferiores in/
cipit circulos. Solſticium hiemale viii. kl'·
iañ· quando xp̄s natus eſt· de quo tempo
re ſol altiores incipit circulos petere· vnde
hiemalis ſolſticii dies minimus· ſed eſtiui
maximus inuenitur. Solo truditur ſepe
litur: Sommanites interꝑ̄tatur obaudiēs
Somnium et ſomnum differt· ſomnum ē
enim qñ dormimus· ſomniū vero ꝙ dor/
mientes vidimus. Somptophanet· ioſeph
a pharaone appellatur· qꝺ latine dicitur

ſaluator mundi: Sonam interꝑ̄tatur pecꝯ
eorum vel dentes eorum Sons nocens no
xius culpabilis Sophiſma ꝑ y grecū ſicuti
ſophiſta ſcribimus: Sophia ſapientia gre
ce Sophiſmata ſunt falſe concluſiones ver
borum· id eſt vbi in falſis ſententiis cone
xionis veritas manet Sophiſtica philoſo
phica· argumentoſa· vel callida: Sophiſta·
ꝑitus ſapiens grece: Sopire lenire mulcē
re mitigare mollire ſatiſfacere exorare· blā
diri impetrare: Sophroſine gr̄· latine tem
perate dicitur Sor fortis vel petra ciuitas
ſiue tirus interpretatur hebreum eſt: Sor/
ua grece latine vero meſpula dicitur: Sor/
ua et pecunia earum poma iuſcida & con/
ſtrictiua· quorum natura calidiſſima eſt.
Sorbet ī profundum rapit Sorech initiū
nouum & dilecta interꝑ̄tatur· ſed in iſaia
propheta dicit· plantaui vineā ſorech. So
res fluuius orientis· vel gens Sorex mus
qꝺ greci mioxios dicunt: Sorex latine eo
ꝙ rodat in modum ſerre & ꝑ̄cidat· antiq̄
autem ſoricem ſauricem dicebant· ſed et clo
dum et claudum Soriſcula vas aque: So
ritica ars eſt· vel argumentū philoſophoꝝ
Soron ſepulchrum: Sorophageus lapis
dictus eoꝙ corpora inde quadragīta dies
aſſumantur Sores enim grece arca dicitur
phagus cõmedere· naſcitur autem in troa
de phiſiliqꝫ Sunt et eiuſdem generis ſaxa
in oriente· que etiam viuentibus alligata
erodunt corpora· mitiores autem ſeruan/
dis corporibus ne aſſumendis: Soror ita
intelligitur ut frater Nam ſoror eodem ſe
mine dicta· que ſola eſt fratribus in ſorte
ac natione habeatur: Sororius· ſororis fi
lius. Soros grece aceruus dicitur Aiunt
enim granum vnum· et alium· et tercium
capere poteſt· ſicut ergo ad finitum tendit
Sorte facti ordine: Soros arca ī quo mor
tuus ponitur. Spadices equi Spadix co
lor palme qui ſiculi glaucꝯ Spadix equꝯ
qui ocl'os habet glauci coloris corpus vo
pudicis Spadones ſunt ſurculi vitium fru
ge carentes ex ip̄a appellatiōe ꝙ ſunt in
habiles fructu et ſterilitate affecti: Spalan
gus muſca venenoſa: Spargos ꝑſica lin/
gua canē vocāt Spartāe lucanice Spartus
frutex virgoſus ſine foliis ab aſꝑitate· vo/
lumina enī funiū q̄ ex eo fiūt aſpera ſunt
Specimen natura moris animus in dolore
Speciatim particl'atim viritim membratī·
gradatim generatim ꝑ numeros ꝑ formas
ꝑ ſpecies ꝑ titulos Spelea grece· ſpelunca
latine· eſt autem rupis cauata Spei plenꝯ

Fiducia plenus fidens fretus confiſus ala
cer aĩo & ſpiritu Sperelos calamos Spes
cupitorum eſt nemo enim ſperat ꝙ nõ cu
pit: Spingue ſunt lectice in quibus ſunt
ſpingate effigies quas nos griphos dici/
mus Spiſa per ſolam ſ ſcribenda id eſt dẽ
ſa Spitames pſalmus Spumas id eſt ſpu
moſum mare Spumium latine eſt qḋ gre
ci afratum dicunt Spumeus nereus ſpu/
moſum mare. Spumeus amnis fluuius.
Spumeus ꝑ ſpumoſus· ut ſquameus ꝑ
ſquamoſus· frondeus pro frondoſ9 Spu
meus et ſputeum ita diſtinguitur· ſputeũ
eſt quia natura ſemper ſpumã habet· ſpu
meus qui incipit ſpumam facere Spurc9
difficilis vel parcus nimis dirus tenax a
ſtrictus malignus Stegnõ et rhodes hoc
eſt autem aſtrictum aut ſolutum infirmita
tis genus Stegnopatia aſtrictum corpus
qḋ nec dum in ſudore laxatur ·nec in ven/
tris fluxu·nec in vomitu· nec ĩ ſanguinis
ex aliqua parte corporis proruptionem
faciens Stercus ab ſterchen dictum ferũt
a quo etiam inuentum eſt aiunt· ut fimo
animalium agri fecundarẽtur· ꝙ ut dictũ
eſt ab eius nomine ſtercus eſt appellatũ ·
hunc quidam ſtercutium vocatum ferunt
Steron ꝑ teron ſententia·ordine mutata ·
ut poſtquã altos tetigit fluct9·& ad equo
ra venit·& ſic tetigit fluctus Sterpio cau
da ſerpentis. Ste icorium conſtat eptame
tro catalectico· ut eſt illud eacide ſic venis
trahitur Stigia carina·inferna cimba: Sti
gmata ignea·vulnerum ſigna·vel cicatri/
ces aut pactu Stellio ab ſtellis·macolorũ
quas habet appellatos qui et ſtellio dicit·
Stinctim herba que venas ſuſcitat · id eſt
& ſatirion .Stipulatio eſt ꝓmiſſio vel ſpõ
ſio·vnde et promiſſores ſtipulatores vocã
tur: Dicta autem ſtipulatio ab ſtipula ve
teres enim quando ſibi aliquid promit/
tebant· ſtipulam frangebant·quã iterum
iungentes ſponſiones ſuas agnoſcebant ·
ſiue ꝙ ſtipulam iuxta paulum iure firmũ
appellauerunt: Stolia miſſa grece: Stola
toga veſtimẽtum: Stomachatur alienatur
iungitur·vel murmurat vrit anguit tãgit
torquet cruciat ledit offendit. Storax lacri
ma eſt arboris eodem modo nomine nun/
cupata· ſimulans mali cidonii Stragulat
variat. Strangillat· ſuffocat: Stranguiria
dicta eſt eo ꝙ ſtringit vrinarum difficul/
tatem: Strata via·munita platea. Strictu
ram medici effectum febricule dicũt. Stri
dens fortiter ſonãs Strimonia ab ſtrimo

ne amne Stultum et fatuum·& ſtupidum
quidam veterum ita diſtinguunt·fatuum
quippe exiſtimant qui neqꝫ ꝙ alii dicunt
intelligat· ſtultum vero hebetiorem corde
vnde et afranius·ego me inquit ſtultũ exi
ſtimo fatuum eſſe non opinor · ſtupidum
vero dictum quaſi lapideum qĩ ſtolidum:
Stuppea vincula· funes de canabo factos
Sua arbor ꝓpria Suadent inſinuant Sub
aura ſub diuo Sub aurore ortu mane ma/
tutino diluculo·celo oriente·mane primo
Subdiuale ſubdole Subducite abſtrahite
Sub equa libra·ſub liberato iudicio. Sub
faſce·ſub honore . Subfecit · ſubrogauit :
Subfraginatus·preciſis crurib9 : Subgrũ
da qḋ greci iporte dicunt. Sublato genito
re portato patre: Sub legem miſit· ſubiũ/
xit·vel ſub iugum miſit. Sublustris luna
modicum lumen habens Soboles dicta eo
ꝙ ſubſtitutio ſit generis. Supparent ſup
plautarent· ſuppleant. Sub pedibus ſub
poteſtate Suppeditat ſubminiſtrat· ꝑbet
exhibet largitur preſtat Suppedium refu
gium Sbrige caput·humila te. Subripuit
ſubtraxit exſpoliauit· furatus eſt abſtulit
intercepit inuoluit Subrogauit ſubiecit cõ
ſtituit vel ſubſtituit. ſubortus eſt ſuppe/
ditauit· Sub rupe cauata· ſub concaua ru
pe· Subſeciua ſunt proprie que ſutor de
materia precidit : Subſtipendiis agit mi
litat·ſtipendia facit·ſacramento tenetur ar
ma portat Subtrinũ locus vbi ruũtur ali
que ſpecies. Subulci porcoꝝ paſtores· ſic
bubulci a cura boum Succelli a ſociis dimi
nutiue Succendia fomenta Succenſat de/
trahit culpat iraſcit inflãmat Succẽſor im
putator inflammator Succenſus culpat9·
euetus Succẽturatus accict9 Succidia car/
nes porcoꝝ in uſũ repoſite a ſuccidẽdo di
cte Succiatũ ẽ fului coloris Sudes fuſtes
vtraqꝫ pte acuti Sueui ꝑs germanoꝝ fue
rũt in fine ſeptẽtrionis De qb9 lucan9·fũ
dit ab extremo flauos aqlõe ſueuos quoꝝ
fuiſſe cẽtũ pagos et pplos mlti ꝓdicerũt
Dicti aũt ſueui a mõte ſueuo q̃ ab ortu in
tiũ germanie facit c9 loca incoluerũt Suffe
ct9 ſbſtitut9 in locũ decidẽtis ĩ loco alteri9
ſuppoſit9 qĩ ſbfact9 vñ et conſulẽ ſuffe
ctũ dici9 eũ q̃ ꝑ alio ſbſtituĩt Sulc9 trãſ
t9duct9 foſſa Supciet ſupiaciet vł ſbpo
net Supcilio ꝺ loco ſupiori altitudĩe Sup
cilioſ9 auſter9 tetric9 diſtrict9 vł ſeuer9 ri
gid9 ſupb9 vł arrogãs ruid9 inflat9 Sup
latiuus gdus dict9 eo ꝙ cõpatio ſup fer/
tur ut doctiſſim9 pl9 eñi ſcit q̃m doctior

Suſis oppidum ꝑſide nobiliſſimum aiūt
mennonis patrem conſtituiſſe Dicta aūt
ſuſis ꝙ immineat ſuſe fluuio ibi eſt regia
ciri lapide candido & vario cum columnis
aureis et lucunaribus gemmiſqꝫ diſtincta
continens etiam ſimulachrū celi micātib9
ſtellis ꝑſignatū· et cetera humanis mētib9
incredibilia: Suſpecta intuta infeſta inſidi
oſa implacata vl' inquieta infidelia hoſtilia
Suſpenderat penderat fecerat Suſpiciōes
coniecture veſtigia vel argumenta vel in/
ditia. Suſpicor exiſtimo· arbitror puto vel
opinor· conſpicio ut mea fert opinio: Su
ſpirans ex alio ſpiritum trahēs Suſpirito
ſuſpiro Suſurro de ſono elocutiōis dicto9
qui non in facie alicuius ſunt· in aure lo/
quitur alteri detrahendo.

Thala cuna
bula nup/
tiarū: Tha
lamus cubi
culus· vl' le
ct9 nuptia
lis: Tathe
us· ipe eſt
& iudas ia
cobi: Tha/
neus men
ſis vnius:
Thamus fluui9 vbi aurū inuenitur Tha
pinoſim· qđ latīe humiliatio dicitur· quo
tiens magnitudo mirabilis rebus humili
mis cōpatur Talia huiuſmodi aut eiuſmo
di Talia fata hec locuta. Talia voci refert·
hec dicit Tam etſi quāquā· Tam dira tam
nefanda Tanquā ſicut qđ quas Tam ſera
tam tarda Tantulum tantundem Taphiū
ſepulchrum plenū: Tapinoſis humilitas
Tardis iuuencis laſſis Tartarus dicitur ꝓ
funditas inferni a portitarrizim· i· a tre/
more· quia ꝓfunditas alicuius rei tremet:
Tautones dicunt pili palpebrarū: Taxat
tangit nominat eſtimat Taxatio nomiatio
Taxillus iuua: Taxatiuncula breuis taxa
tio Thebes genitiuus grecus Tophile ſi/
rium ferens ſiue cōuertens ſed melior gre
ca ethimologia ab eo ꝙ amatus ſit a deo.
Teudas laudatio. ſiue capiens aut ſignum
Telluris terre numen· eſt aūt tellus ꝓfun
da pars terre· in qua arborum herbarūqꝫ
radices tenentur· terra vero eſt ſupficies a
terendo dicta Tebrias ad diuinitatem extē
dens Tergora tergus coria vel poſteriora
iumentorū Tempe ſilua: Tempis vmbra
culis Tenda trapun Tēpor tēporis ira ·i·
molt Tenedus inſula troie ꝓxima: Tenel
lus maruer Teneritas teneritudo Tētres
a tenendo Tenilis que teneri poteſt: Te/
nuela chaziwaſſer Tenores quaſi vigores·
vel virtutes: Tenent· fuſum muliebria ex
ercent lanificia: Teniola neſtilun Tenorez
ductum Tenor a tenendo dicitur. Tenſ9
plenus. Terebintus qui et quercus habet
fructus modicos qui manducari poſſunt
Terebranus pforanus Terelis teretis ro/
tundus Teretra tregil· vel portatrix: Ter
ga ſcapule· poſteriora hominum dorſum:
fuca vel coria Teris moras facis. Terimē
tum nutrimentum Terpſichore bene dele
ctans Terra mauortia marti dicata Terra
ſaliza ꝓprium nomen non ꝙ ſalſa ſit Ter
ribula formiduloſus Terriſtra ſubtiliſſima
cortina Teriſtrum mauortium genus pal
lei muliebris Teſſara ſignū bellicū· qđ ad
pugnam exeuntibus datur Tercia palma
tercia victoria: Terrulentis terre fructib9
Terſenitide erudite Teſellis lapillis Teſſe
racoſte· quadraginta Teſſeris quadris Te
ſtaceo qui alibi teſtes fecerūt: Teſta roſare
narum id eſt ſapientia terrena Teſtificatus
clamat: Teſtinū oportunū Teſtu'a ſkirbī
Teſtus ſchneckenhaus· genus eſt ſerpētis
quia durum coopculum habet ſicut teſta:
Teſtudo· ordo militum in modum coro/
ne interius terga habentes vel denſitas ra
morum cōiunctio ſcutorum· glarea vl' pa
uimentum: Teſtudinem templi cameram:
Teſtudo genus eſt animalis duriſſimo co
rio ꝓtectus: Teterani· ꝓni ſiue tenebroſi.
Textiuilitium dici voluerunt fila putrida
que de telis cadunt: Textiuilitia ad modū
viliſſima Tetrarcha quarta pars regni· vl'
honoris perſarū Tetricus obſcurus vel ſe
uerus Tof ꝓtectio oris ſiue gehēna Tu
fal· deferens vel deſecretum· ſiue delatus.
Togillatim ſingillatim: Torcular altare la
cus· vel calcatoriū Tornarius trechſil· Tro
pos greco nomine grāmatici vocant· qui
latine modi locutionū interꝑtant Tafnas
inſanū ſerpentē· ſiue opertū ſignum inter
pretantur Tafos foſſa grecū Tafos ſepul
chrū grece· epitaphiū ergo dici poteſt· qc/
quit in memoriis ſcribit. Tarentini gens
in vltima italie parte poſiti Tectonos fa/
bros· ſiue artifices greci tectones vocant·
id eſt inſtructores Tectoratis tecto coop/
tis Tegmie corio· pelle velamine Tegſaria

maleficia·eo ꝙ ſupra tegulas ſacrificet Tegurium caſa· a tegendo dicta Teiori capadocum lingua iuli9 menſis dicitur Temulentus ebrius vinolentus ſaucius ·a vino ebrioſus· ad quācunq rem non aptus·voracitati ſimul et ebriati deditus: Tendant dirigant Teneotica genus eſt carte Teneritas teneritudo. Teneras palmas delicatas manus Tenerum flexum flexibile. Teredo vermis in ligno Tegiuerſari·ceſſare deſinere Tergiuerſatur dicitur· qđ animum quaſi tergum vertat·huc et illuc· nec facile qualis ſit intelligitur Terinos tropicus ſecundus circulus celi ex eo ita vocatus· q̃a in eo circulo ſol aquilonis finibus eſtatē faciens vltra eum circulum non tranſit·ſʒ ſtatim reuertitur et inde tropicus appellatur Teritorium dictum quaſi tauritorium tritum bubus & aratro Antiqui enim ſulco ducto & poſſeſſionum teritorium limites deſignabant. Termas appellatas ꝙ caleant·greci enim termon calorem vocant. Termoſorinos·hoc eſt lupinam agreſtē· pulices necat·aſperſa in domo Terſus niūdus·eruditus doctus ſcitus: Tercius erithion·tercias horas Tertulliani dicti heretici a tertulliano preſpitero affricane ꝓuincie ciuitatis kartaginenſis animam immortalem eſſe ſed corpoream predicantes· & animas hominum peccatorum poſt mortem in demones verti putantes: Teſſeres ſunt quibus frumentorum numerus deſignatur Teſtamentum ideo nuncupatur qđ cum teſtibus conſcripta eſt et confirmata voluntas Teſtes dicti· quia teſtando adhiberi ſolent. Teſtor iuro inuoco obteſtor moneo·teſtes facio· predico denuncio Teſtis vero falſidicus·tribus eſt perſonis noxius·primum deum periurando contēpnit ſequenter iudici quem fallit mentiendo· poſtremo innocenti quem falſo teſtimonio ledet Teſtudo ordo militum ſcutis artificialiter textualiter genus reptilis·teſte contextum Teſtudo glarea·id eſt pauimentum et teſtudo dicitur ſcutum·nam in modum teſtudinis fit clippeus Eſt et teſtudo ſcutorum connexio curuata in modum teſtudinis. Nam poſt in armorū generibus milites etiam ab animalibus nomina ſumunt ut aries & ſaluſtius·in modum inquit iricii militaris: Tetan9 maior contractio neruorū qui et ſpaſmus a ceruice ad dorſum Tetrum enim veteres pro feroce dixerunt· ut ennius tetros eliphantes. Tethica id eſt poſſeſſiua a poſſeſſione ut euandrius enſes: Tetracordon· cithara cum quatuor cordis: Tetraidos·quatuor formule· terra enim grece quatuor·idos formula dicitur Teucer thelamonis & heſion filius achis frater: Teucos volumen· vnde pentatheucus. Tus arbor arabie in menſa a[…]q; ramoſa leniſſimi corticis ramis atq ace[…]is qualitatem amigdale·modo ſucum aro[…]maticum fundens album & maſticatione velut in puluere reſolutum et confractum intus pingue·& igni appoſitum facile ardeſcens. & appellatur apud nos maſculus·eo ꝙ ſit natura rotūdum in modum teſticulorum· reliquum planum ſcabroſum minus optimum Adulterat9 aūt admixta reſina· ſiue gummi ſic dinoſcitur ſua proprietate Nam thus igni impoſitum ardeſcit· reſina fumeſcit· gummi vero liqueſcit calefactum:

Xanticos· macedonū lingua apꝛlis menſis dicitur Xāti fluenta· id eſt xantum fluuium troie: Xantum· & ſimoēta nomīa fluminum. Xilo balſamum·lignum balſami grece. Xilo careofilo·ligno careofili: Xilo caſſamo·ligno caſſami Xilo libani· ligno libani. Xiromera ·mixtura mirre & aloe· vnde mortuorum corpora condiuntur ne vermibus computreſcant Xp̄ianus quantum interpretatio oſtendit de vnctione deducitur· ſiue de nomine auctoris & creatoris A xp̄o enim xp̄iani cognomīati ſūt ſicut a iuda iudei· de magiſtri quippe nomine·cognomen ſectatoribus datum eſt. Xp̄icola·xp̄m colens: Xp̄us·ꝙ grecum ē per x litteram ſcribendum·ita et xriſma.

YDratl̄a gr̄ organū dicitur·ydor namq̧ dicitur ꝗ aule enī dicuntur fiſtule orgīnales bine ydraulia dicit̄ organicus ſonus Yſopum herba purgādis pulmonibus apta: Yridem arcū celeſtē Yronia·i·irriſio quo ciēs aliquid qd̄ ſub laude dicitur intellectū vitupationis habere monſtrat̄ Yronicum obliquum:

ZAbadia dotata dn̄i: Zabud fluens torris quē vulgo titiōꝫ dicūt Zabulon· habitaculū eoꝶ vel iuſiurādū e9 aut habitaculum fortitudinis·vl̄ fluxus noctis Zacharias memor dn̄i·vl̄ memoria dn̄i Zacheus iuſtificatus aut iuſtus· vel iuſtific:ndus grecū ē non hebreum Zachur meror Zacintus q̄dam inſula eſt nemoroſa Zafoim ī regiōe principū edom in terra q̄ nūc appellatur gebelena Zaith oliua vl̄ fornicatio vl̄ hec Zambri ſtella ceſſiens·vl̄ amaricās Zāpdi fluxus vehemens ſiue habundans Zamri pſalmus vl̄ canticū meū Zannoboa in tribu iuda vſq̧ hodie in finibus eleutheropoleos pergentibus eliam villa Zamia nuncupat̄ Zara oriens: Zarad alienus vl̄ deſcenſio Zared vallis in parte deſerti Zaua iniquitas Zauā motus vl̄ fluctuatio eoꝶ Zeb ciuitas amman hodieq̧ villa: Zebdi dotis mee Zebee victima ſiue hoſtia Zebedeus donatus ſiue fluens iſte Zebolinitas habitaculum eius Zebul habitaculum Zechri mēoria mea. Zeer vna hoc vidiſtis ab ore nō ab oſſe Zefrona terminus iude ad ſeptentrionem Zelata odio habens Zelfa ambulās os ab ore nō ab oſſe vel fluēs os ſiue os loquens interp̄tatur vel oſſiēs Zelotes id eſt vltor vl̄ emulator Zelus zelotipus emulatio inuidia liuor Zel9 nobiliſſimus ſermo ē·aliqn̄ ſignificat irā·aliqn̄ inuidiā·aliqn̄ emulationē Zemeri iſte exaceruans·ſiue amaricās: Zemrā·cantatio eoꝶ·vel tēpus oſtendens Zema villa: Zeori iſte laceſſiens vl̄ amaricās·ꝓprie enim nomen ab amaritudine figuratū ē Zephirus ventus fauonius occidentalis vent9 Zerda abalienat9 valde Zeugma eſt quinquaginta cubiti Zeuma id eſt cōiūctio qn̄ multa pēdentia aut vno verbo· aut vna ſētentia cōcludunt̄ Zeugo enim grece·latine iūgo·inde zeuma cōiunctio Zeuma ē enī vulgare non latine Zia oſtendit̄ in quindecimo lapide filadelphie cōtra occidentē· de qua ſcribit ieremias Zif mons ſqualidus vel caligans· ſiue nebuloſus iuxta cifin· quo ſedit dauid ꝓpter carmelū qui ī ſcripturis camelus appellatur· uic9 hodie iudeoꝶ·vn̄ fuit nabal carmelis ſed et vſq̧ de poſteris caleb dictus eſt. Ziph lege palipomenon Ziphin octauo miliario chebrō contra orientē vſq̧ in pn̄s vicus oſtendit̄ vbi abſconditus eſt dauid·fuit aūt trib9 iude in doroma in finibus eleutheropoleos Zip lupus Ziph germinans Ziphei germinātes·ſiue florētes Zoa·i·anima Zob· ciuitas amorreoꝶ ſita in arnone·de q̄ ſcriptum ē ꝓpterea dicitur in libro bellum domini Zoob inflammauit et torrētes arnō Zodia grece dicunt̄ anīalia Zodiacus ſignifer Zodiacum ſideralem·i·circulus qui ex linearum quinq̧ angulis ex vna linea conſtat Zoe gr̄ vita latine Zoeleth nomen lapidis in quo adonias immolat victimas iuxta fontē rugel Zoeleth tractum ſiue ꝓtractum Zona cingulum baltheum Zonoe repellit vl̄ iſte requieuit Zoo gr̄ anīal hinc zoografia dicit̄ deſcriptio de naturis anīalium Zoob aurum Zoroaſter· id eſt viuēs aſter iñ zoroaſtreos al's magica ſecreta Zorobabel princeps vel magiſter babilonis ſiue aliena trāſlatio· vl̄ ortus in babilone·i·confuſiōis in babilone ort9 eſt·vbi et p̄nceps gentis iudee extitit: Zozora in hieremia ciuitas moabitaꝶ hec ē q̄ nūc vocatur Zoara ſegor· ſiue vna de quinq̧ ciuitatibus ſodomoꝶ Zozommin· ꝑparati in acie vl̄ q̄ eſt hec aqua: Zozommin·hec cogitationis ut ſupra:

Salomon, Bishop of Constance

Glossae, Augsburg 1473-5

One of the oldest of medieval glossaries, formerly attributed to Bishop Salomon, Bishop of Constance and Abbot of the learned monastery of St. Gall in Switzerland.

Nov. 1940

SS. ULRICH AND AFRA

SALOMON, BISHOP OF CONSTANCE. Glossae ex Illustrissimis Collectae Auctoribus. [1473-75?]

*Hain *14,134; B.M.C. II, 340.*

Printed in semi-gothic types, in folio form, 55 lines to a column. There are 288 leaves, the first blank. The size of a leaf is 395 × 280 mm., and the text in a column measures 283 × 82 mm. Large woodcut initials.

THIS is one of the oldest medieval glossaries, dating probably from the beginning of the ninth century. Its authorship is unknown; it is believed, however, to have been compiled in the South of France. The plan of the work is very ambitious: it purports to cover all worthwhile knowledge. The "illustrious authors" from whose books the information is derived include the Church Fathers and all the classics known at that time to the Western world. The work is comparable to the great lexicon of Suidas, though of course its compilers did not have at their disposal the rich material known to the Eastern lexicographer.

The Monastery of St. Gall has a tenth-century copy which has been regarded by many as the original manuscript, and on which an early librarian noted that the text was compiled under the auspices of Bishop Salomon by the monks of St. Gall. The ascription is unfounded. Yet undoubtedly there was a medieval tradition which attributed the work to Salomon III, Bishop of Constance from 895 to 919, Abbot of St. Gall, a poet and a friend of learning. The Monastery of SS. Ulrich and Afra also possessed a twelfth-century copy which named Bishop Salomon as the author; and this served as the basis for the edition printed in the monastery.

The volume consists of two separate parts, both arranged in alphabetical order. Each section of the alphabet begins with a large ornamental initial. Mr. A. W. Pollard calls these magnificent blocks "the finest of their kind in any German book."

Bought in December 1939, from the Benton Fund.